TRACTATVS MAIORATVVM ET MELIORATIONVM HISPANIÆ IN DVOS TOMOS DIVISVS.

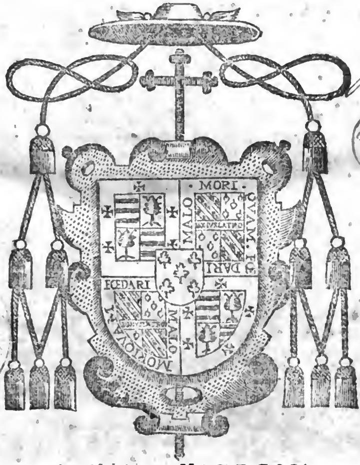
AVCTORE LICENTIATO MELCHIORE Pelaez à Meres in Granatensi Prætorio quondam Aduocato.

IN HAC EDITIONE TRIBVS E QVATVOR PARTIBVS auctior à nouo exemplari propria Auctoris manu exarato & illustrato desumptus, & à mendis, quibus vsque adhuc scatebat, repurgatus.

CVM DVPLICI INDICE, ALTERO QVÆSTIONVM in vnoquoq; tomo contentarum, & altero materiarum, copiosissimis, miro nouoq; ordine digestis, vt faciliùs inueniantur in hoc opere contenta.

Tomus Primus, Pars Prima & Secunda.

AD ILLVSTRISS. D.D. IOANNEM BELTRAN DE GVEVARA Archiepiscopum Compostellanum, Regiæ Maiestati à Consilijs, eiusq; primarium Capellanum.

Anno 1620.

CVM PRIVILEGIO.

MATRITI, Excudebat Ludouicus Sanctius Typographus Regius, eiusdem & Ioannis de Bonilla Bibliopolæ sumptibus.

EL REY.

POR Quanto por parte de vos Luis Sanchez impressor de libros como cessionario de doña Maria de Lieuana viuda del Licenciado Pelaez de Meres, nos fue fecha relacion, que el dicho Licenciado Pelaez auia dexado cõpuesto vn libro intitulado, *Tractatus maioratuum & meliorationum Hispaniæ*, elqual era muy util y prouechoso, suplicandonos os mandassemos dar licencia para que le pudiessedes imprimir, y priuilegio por diez años, o como la nuestra merced fuesse. Lo qual visto por los del nuestro Consejo, y como por su mandado se hizieron las diligencias que la premãtica por nos vltimamente fecha sobre la impressiõ de los libros dispone, fue acordado, que deuiamos de mandar dar esta nuestra cedula para vos en la dicha razon, y nos tuuimoslo por bien. Por la qual os damos licẽcia y facultad, para que por tiempo de diez años primeros siguientes, que corran y se cuenten desde el dia de la fecha desta nuestra cedula en adelante, vos, o la persona que vuestro poder huuiere, y no otra alguna, podais imprimir y vender el dicho libro q̃ de suso va fecha mencion por su original que en el nuestro Consejo se vio, que va rubricado y firmado al fin de Diego Gonçalez de Villarroel nuestro escriuano de Camara de los que en el residen, con que antes que se venda la traigais ante ellos juntamente con el dicho original, para que se vea si la dicha impression està conforme a el, o traigais fee en publica forma como por corretor por nos nõbrado se vio y corrigio la dicha impression por el dicho original. Y mandamos al impressor q̃ assi imprimiere el dicho libro, no imprima el principio y primer pliego, ni entregue mas de solo vn libro con su original al autor, o persona a cuya costa lo imprimiere para efeto de la dicha correccion y tassa, hasta que antes y primero el dicho libro estè corregido y tassado por los del nuestro Consejo: y estando hecho y no de otra manera, pueda imprimir el dicho principio y primer pliego, y seguidamente ponga esta nuestra cedula, y la aprouacion que del dicho libro se hizo por nuestro mandado, y la tassa y erratas, so pena de caer e incurrir en las penas contenidas en las leyes y prematicas de nuestros Reynos que sobre ello disponen. Y mandamos, que durante el tiempo de los dichos diez años persona alguna sin la dicha vuestra licencia no pueda imprimir ni vender el dicho libro, so pena que el q̃ lo imprimiere, o vẽdiere, aya perdido, y pierda todos y qualesquier libros, moldes, y aparejos que del dicho libro tuuiere, y mas incurra en pena de cincuenta mil marauedis, la tercia parte para la nuestra Camara, y la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare, y la otra tercia parte para la persona que lo denunciare. Y mãdamos a los del nuestro Consejo, Presidentes, y Oydores de las nuestras Audiẽcias, Alcaldes, Alguaziles de la nuestra Casa y Corte, y Chancillerias, y a todos los Corregidores, Assistente, Gouernadores, Alcaldes mayores y Ordinarios, y otros juezes y justicias qualesquier de todas las ciudades, villas, y lugares de los nuestros Reynos y Señorios, y a cada vno en su juridicion, que vos guarden y cumplan esta nuestra cedula, y contra ella no vayan ni passen, ni consientan ir ni passar en manera alguna. Fecha en Madrid a quatro dias del mes de Hebrero de mil y seiscientos y diez y ocho años.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nuestro señor.
Pedro de Contreras.

CENSVRA DOCTISSIMI D. D. Didaci Gonçalez de Cuenca & Contreras Regiæ Maiestati à Consilijs, & in noui Orbis supremo Tribunali Promotoris Fiscalis.

LIBRVM De maioratibus & meliorationibus nouè ex repetita lectione additum à Licentiato Melchiore Pelaez de Meres Iurisconsulto Hispano; ex supremi Consilij mandatovidi, & in eo aliquid Fidei nostræ contrarium, aut honestis moribus dissonum non inueni, imò multa nostræ peritiæ vtilia & necessaria, ita vt optimo iure facultas typis mandandi ei præbeatur, Matriti die octauo Ianuarij, Anno 1618.

El Licenciado don Diego Gonçalez de Cuenca y Contreras.

TASSA.

YO Diego Gonçalez de Villarroel eſcriuano de Camara de ſu Mageſtad,de los que en ſu Conſejo reſiden,doy fee, que auiendoſe viſto por los ſeñores del vn libro intitulado, Tractatus de Maioratibus & Meliorationibus Hiſpaniæ, compueſto por el Licenciado Pelaez de Meres, que con licencia de los dichos ſeñores fue impreſſo , taſſaron cada pliego de los del dicho libro à cinco marauedis,y parece tener en dos cuerpos quatrocientos y ſetenta y ſiete pliegos,que al dicho reſpeto monta dos mil treciẽtos y ochenta y cinco marauedis,y à eſte precio mandaron ſe vẽda,y no à mas,y que eſta taſſa ſe ponga al principio de cada libro de los que ſe imprimieren. Y para que dello conſte,de mandamiẽto de los dichos ſeñores del Conſejo,y de pedimiento de la parte del dicho Licenciado Pelaez de Meres doy eſta fee , en Madrid à treinta dias del mes de Otubre de 1620.años.

Diego Gonçalez de Villarroel.

Eſte libro tiene 477.pliegos,que conforme a ſu taſſa monta ſetenta reales y cinco marauedis.

Errata primæ & ſecundæ partis.

FOlio 4.columna 1.numero 31.naturrle,lege naturale,fol.23.col.2. nes,lege nõs,fol.34. pag.2.num.344.lin.3.correlatiuus,lege correlatiuis,fol.49.pag.3.nu.118.lin.4. poſtra, lege poteſt,fol.52.pag.2.num.156.lin.29. delegato,lege delegati,fol.88.pag.2. num.156. lin.2.ſunt,lege fiunt,fol.104.pag.2.num.105.manibus,lege nominibus,fol.111.pag.2.n.9. lin.8.niſi quantitate,lege in quantitate,fol.113.pag.2.lin.1.viæ,lege vice,fol.135.pag.3. n. 163.lin.19.hæc hic,lege hæc,fol.138.pag.2.num.446.lin.1.conſentiant,lege conſentiat,fol. 148.pag.2.num.441.lin.1.limatiri.lege limitari,fol.148.pag.2.num.144.lin.4.hypothecandum,lege hypotheeanda,fol.155.pag.1.num.92.lin.4.erum,lege lucrum,fol.164.pag.1.nu. 40.donotario,lege donatario,fol.188.pag.2.num.27.lin.2.Triuius,lege Treuiſano.fol.193. pag.2.num.3.lin.7.nuntraditionem,lege traditionem,fol.195.pag.3.num.55.lin.3.adimen, lege aliment.fol.202.pag.1.num.22.lin.8.communes,lege communis,fol.231.pag.1. num. 59.lin.7.frectum,lege fructum,fol.255.pag.1.num.210.lin.8.telligi,lege intelligi,fol.271. pag.2.num.20.lin.16.beue,lege bene,fol.276.pag.1.num.86.lin.12.conſuetudiñ.lege conſuetudine,fol.281.pag.1.num.198.lin.9.lericum,lege clericum,fol.322.pag.2.nu.215. lin. 3.ſtipes,lege ſtirpes,eodem fol.pag.num.lineaque ſtipem,lege ſtirpem,fol.324.pag.2.num. 231.lin.4.aliqro,lege aliquo,fol.346.pag.3.num.33.bonarum,lege bonorum,fol.370. pag. 70.num.164.lin.6.cognitionem,lege cognationem,fol.439.pag.1.nu.71. lin.7.fimat, lege firmat,fol.463.pag.1.num.255.lin.3.modis,lege modus,fol.504.pag.3.num.463.lin.27.caſam,lege caſum,fol.533.pag.1.num.56.lin.1.ſuceeſsiona,lege ſuceeſsione.In 2.part.quæſt. 6.num.230.vſque ad 240.geminati per errorem prodiere.

Errata tertiæ & quartæ partis.

FOlio 14.columna 3.numero 27.linea 18.personæ,lege persona,fol.15.col.2.num.34.lin.11.Triuius,lege Treuis.fol.19.col.1.num.42.lin.4.deferant,lege deferant,fol.23.col.4.num.15.lin.4.& non est,lege & est fol.24.col.3.lin.2.decidisse,lege cecidisse, fol.26.col.2.num.2.lin.2.esse illo,lege esse de illo,fol.28.col.1.num.27.lin.2.ciuis,lege,ciuitatis,fol.41.col.3.num.134.lin 4.gradu,lege in gradu,fol.58.col.3.num.39.lin.9.constituto,lege constito,fol.65.col.1.num.115.lin.9.Amedeis,lege Amedeus,fol.89.col.4.num.48.lin.2.via,lege viam,fol.90.col.3.num.56.lin.4.qua,lege quæ,fol.94.col.1.num.34.lin.9.in euria, lege ineuria,fol.98.col.1.num.2.lin.5.est natura,lege de natura,fol.111.col.2.num.181.lin.9.nemini,lege nemine,fol.120.col.1.num.26 lin.6.acutissime,lege acutissimi,fol.123.col.2.lin.13.varitatẽ,lege varietatẽ,fol.130.col.1.lin.15.deueniant,lege deuiant,fol.132.col.3.num.39.lin.15.sunt,lege est,fol.155.col.2.nu.172.inferre,lege inferri, fol.172.col.3.nu.11.al,lege ad,fol.172.col.4.nu.32.lin.12.terdius,lege si tertius,fol.175.col.2.nu.80.lin.3. duo,lege duos,fol.194.col.1.nu.87.lin. directe,lege indirecte,fol.218.col.1.n.128.lin.2.vniuersitatis,lege vniuersitates, fol.eod.ead.col.& nu.lin.9.Regia,lege Regio,fol.219.col.1.lin.13.feudo,lege de feudo,fol.221.col.2.lin.18.deperditæ, lege deperditi, fol.222.col.1.num.172.lin.3.vidi,lege vide,fol.225.col.1.num.212.lin.9.& illarum incapacitatem, lege & de illarum incapacitate,fol.246.col.4.lin.30.primogenituræ,lege primogenitura,fol.269.col.4.lin.30.Paldi,lege Baldi,fol.277.col.4.num.29.lin.6.ab,lege ad,fol.286.lin.35.potuerit,lege poterit.

Volumen hoc de Maioratibus & Meliorationibus Hispaniæ, demptis his mendis, suo exemplari respondet. Matriti pridie Kalendas Nouembris anni 1620.

Licentiatus Murcia
de la Llana.

ILLVS-

ILLVSTRISSIMO D. D. IOANNI BELTRAN DE GVEVARA ARCHIEpiscopo Compostellano, Regiæ Maiestati à Consilijs, eiusq; primario Capellano.

VIRTVTES inenarrabili morum integritate constipatæ, quæ te omnibus admirandum & amabilem ingerunt, cuiusdam mihi numinis loco sunt, vt me frustratum iri, aut voto prorsus excasurum nullatenus opiner, quando etsi in tã illustri dignitatũ fastigio cõstitutus, omnibus te eximiâ clemẽtiâ & largitate pręstas conspicuũ. Hæc animum impulêre meũ, cùm tibi Cõmentaria de Fide, Spe, & Charitate dicaui, omnia quæ sumptibus cudenda meis acciperem, tuo nomini ratus offerre. His itaq; compulsus, vel potiùs allectus, editionem hanc nouissimam Tractatus de Maioratibus & Meliorationibus à Licentiato Pelaez de Meres concinnati, tribus è quatuor partibus auctiorem nunc exhibeo, vt expositũ studiosi parentis filium, saltem miserendo, tuâ benignitate excipias; iure siquidem optimo paterno orbatis auxilio tutelares patroni sacris legibus designantur. Quare, vir præcellẽs, vnus ex omnibus selectus es, vt quicquid emolumenti operi accedat, amplitudini tuæ referendum putem, idemq; mihi perẽdum munus instituerim: passibus enim cæteros præcurristi multis inter nobiles sciẽtissimus, pariterq; inter scientes nobilissimus. Testatur id quidem alma Abulensis ecclesia, vbi doctorali canonicatu insignitus, tales sapientiæ radios emisisti, vt ad Pincianam Cancellariam Senatoris munere euectus, ad Regale post Patrimonij Consilium deuenires. Cùm tamẽ virtus alta

alta petat, Pattiẽsis Ecclesiæ in Siciliæ Regno Episcopatu donatus, ad Salernitanum Archiepiscopatum ascẽdisti, Neapolitanæ ditionis generalis Visitator effectus, vbi omnibus absoluta numeris propagata prudentia, mentisq; altissimæ germina mirabiliter enituerũt. Ad Episcopatũ verò Pacẽsem Hispaniã rediens, supremus Italici Senatus Præses instituteris, Archiepiscopus tandẽ Cõpostellanus, Regiæ Maiestati à Consilijs, eius primarius Capellanus, supremusq; Regni Legionensis Notarius meritò nũcuparis, rubrà chlamyde inter reliquos ad Cardinalitium apicem promouendos primitùs expositus. Longus se se, & meritorum laudibus exuberans offerebat cãpus; ne tamen eximiæ tuæ modestiæ infensus appaream, ad aliena confugiam testimonia; te siquidem doctissimũ Iureconsultum, Consiliarium optimum, Gubernatorem integerrimum, vigilantissimum Prælatum, multis etiã animi & ingenij dotibus insignitum, Regi, Proceribus, populoq; gratum fama & opera satis omnibus nota prædicant: in officiorum enim & beneficiorum distributione vbique synceritas, in administranda iustitia æquitas, in indigentiũ subuentione largitas, in viuendi modo spectatissimum exemplum, te quidem omnibus, in extimis etiam prouincijs, notissimum fecêre. Pręsignẽ verò tuorum nobilitatem quid attingam? Chronicas & historias, si cui libuerit, consulat, ibi namque maiora multò quàm ego possim rudi penicillo depingere, legere fortassis nõ pœnitebit. Sed vt redeam ad id, vnde cœpi, tibi quamuis nihil nouum, nihil inauditum, nihil denique, quod sępiùs non habeas exploratum, valeam offerre, ingenti afficiar beneficio, si me & librum singulari tua humanitate complectaris. Vale.

Ludouicus Sanctius.

PRIMAE PARTIS QVAESTIONUM summa & materia.

Quando

SECVNDAE PARTIS QVAEſtionum ſumma & materia.

Filius

TRACTATVS

MAIORATVVM ET MELIORATIONVM HISPANIÆ IN QVATVOR PARTES DIGESTVS.

De nomine & origine maioratus.

PRÆFATIO.

SVMMARIVM.

PRAEFATIONES materiæ, de qua agitur, faciliorem præstant intellectum, num. 1.

Rem aliquam tractaturus, eam prius debet exponere, num. 2.

Principium sit decens & amabile Deo, num. 3.

Maioratus quid sit, & quot nominibus appelletur, num. 4.

Bona maioratus an indiuisibilia, & inalienabilia sint, num. 5.

Dictio, Maioratus, *secundum communem vsum est intelligendâ, num. 6.*

Ius primogenituræ vnde ortum habuerit, num. 7. An à diuino confirmatum, ibi, & num. 12. An super illo lex aliqua lata sit, num. 13. An proueniat à legibus Hebræorum, num. 14. Quid apud Iudæos, num. 15. An iure consuetudinario & canonico approbatum, num. 16. An de de iure naturæ, num. 20. & 21. ¶ Resoluitur, num. 37.

Res perfecta omnibus suis partibus constare debet, num. 8. & ibi, rerum effectus debere consonare nominibus.

Veritas sæpiùs examinata magis splendet, numero 9.

Iuris ciuilis scientiã frequenter negotijs applicãda, num. 10.

Iureconsulti in aliquos quandoque inciderũt errores, num. 11.

Nullus nisi primogenitus lege veteri poterat esse sacerdos, num. 17.

Non potest quis compelli ad præferendum primogenitum in successione alijs posteà natis, num. 18. & 19.

Terra omnis iure primitiuo erat libera, num. 22. Et omnia communiã, num. 23.

Iure naturali æquum ius filij minores ac primogenitus habent in bonis, num. 24.

Ius naturale quid, num. 25. An idem quod diuinum aut gentium, num. 30. & 31. An hoc sit vnicum, num. 32. An idem quid ratio naturæ, num. 33.

Naturæ definitio, num. 26. & 27.

Natura facit id quod melius est, num. 28. Et est virtutum omnium initium, ibid.

Ius naturæ ex ratione, aut sensualitate proueniẽs, an differant, num. 29.

Consuetudo est altera natura, num. 34.

Illegitimis quid poßit relinqui, numero 35. remissiuè.

Decimæ an iure naturæ, vel diuino debeantur, nu. 36. Et ibi quid sit ratio naturalis.

Nouo testamento, quæ præcepta veteris legis cessarunt, num. 38.

In successionum materia lex Mosaica non procedit, num. 39. & 40. Et ibi quibus praeminentijs gaudebant primogeniti.
Maioratuum institutiones ob publicam vtilitatem permittuntur, num. 41. & 42. Licitæ sunt in foro animæ, num. 43. & 45.
Reges in terris sunt vicarij Dei, num. 44.
An valeat argumentum à primogenituris sacræ Scripturæ ad maioratus, num. 46.
Mos fidelissimæ vetustatis est retinendus, numero 47.
Argumentum ab authoritate maiorum an valeat, num. 48.
Nostri maioratus à primogenituris Galliæ & Italiæ in quibus differant, num. 49. & 50.
Necessitas huius tratactus expenditur, numero 51.
Quid in libris conscribendis debeat attendi, numero 52.
Tertij & quinti melioratio vinculata maioratibus æquipollet, num. 54. 59. & 60.
Genus de sua specie verificatur, num. 56. plus includit quàm ea, num. 57.
Communis vsus loquendi in quo regulæ, & constitutioni deroget, num. 58.
Verbum, Meliorare, antiquum est, num. 61.
Leges quæ de maioratibus loquuntur, in melioratione tertij & quinti vinculata procedunt, num. 62. & 63. Etiamsi per extraneos fiant, num. 64. Etiam in patronatibus, nu. 65. ¶ An in anniuersarijs, emphyteusi, contractibus censualibus, seu libellarijs, num. 67. & 68.
Rei substantia propter nostrum affirmare vel negare non immutatur, num. 66.
Leges in casu speciali loquentes ad alium non sunt extendendæ, num. 69.
Quod pater filio titulo maioratus sine Regia facultate relinquit, in tertio & quinto erit validum, num. 70.
In separabilibus vtile per inutile non vitiatur, num. 71.
Donatio ob aliquam causam ex parte inualida, an ex valida sustineatur, num. 72. & 74.
Constitutio arrharum in eo quod decimam bonorũ partem non excedit, est valida, num. 73.
An incapax quoad vnum sit etiam quoad aliud, num. 75.
Maioratus Regia facultate institutus, ob aliquem tamen defectum inualidus, in tertio & quinto sustinetur, num. 76.
An Actus meliori modo quo poßit, valere debeat, à num. 77. ad 80. Authoris sententia refertur, à num. 81. ad 83.
Compendiosa substitutio an fideicommissariam cõtineat, num. 84.
Si quis maioratum instituere (sine Regiæ facultatis expreßione) promittat, meliorationem faciens promißioni satisfaciat, nu. 85.
In dubijs. quod est minimum, sequimur, numero 86.
Promissio faciendi maioratum an sit valida, numero 87. & 88. Quid si ob causam onerosam fiat, num. 90.
Verba in potiori significatu sunt intelligenda, numero 89.
Melioratio quæ non exprimitur, in quo sit valida, num. 91.
An lex 27. Tauri in maioratu à patre vel matre Regia facultate confecto obseruari debeat, numero 92. An in quinta bonorum parte procedat, numero 100. An in maioratu ab extraneo facto, num. 103. ¶ Authoris sententia refertur, num. 101. & 102.
Leges in ratione magis quàm in verborum forma consistunt, num. 93.
Argumentum à maioritate rationis an valeat, num. 94.
Princeps videtur velle quod sua iure disponunt, num. 95.
Verba priuilegiorum secundum ius commune debent interpretari, num. 96.
Legem extendere nostrum non est, numero 97.
Leges limitatoriæ ex identitate rationis an extendantur, num. 98.
In propria re quilibet est moderator & arbiter, num. 99.
Præteritione vel exhæredatione instrumento rupto, in tertio & remanente à quinto maioratus valet, num. 104.
Legis Tauri 22. in secunda parte ampliatio, numero 105.
An valeat transactio super bonis maioratus, numero 106.
In quibus bonis procedat l. 21. Tauri, numero 107.
Qui maioratus non est successor, & bona illius occupat, restitutioni eum fructibus manet obnoxius, num. 107.

PRIMAE

PRIMAE PARTIS INITIVM.

CVM omnium rerum, quas quis agere vel dicere instituit, primipil res acies ferant principiũ & præfationes, quia libentiùs nos ad lectionem præpositæ materiæ perducunt. & cùm ad ipsam materia peruenitur, † eius euidétiorem præstant intellectum, autore Iurisconsulto in l. 1. ff. de origine iuris: tradit Ferrara in pract. in verb. forma possessionis, versic. postquam, pag. 117. n. 3. notanter Balb. in tractatu præscriptionum, in princ. pag. 97. Cassanæus in catalogo gloriæ mundi, in præfatione, quod nouissime ornat Ioseph. Mascard. in tract. de probationibus, lib. 1. in procem. n. 4. & ante illum Tiraquel. in tractat. de primogen. in præfat. n. 64. pag. 20. materiã maioratuũ tractaturus (quæ res, & verbis, & effectu est difficillima, & nomen ipsum terrẽt, vt in progressu huius operis videbitur) prius nosse oportet, quid sit Maioratus: qui enim alicuius rei seriem tractare vult, ante omnia exponere † debet, quæ ea res sit: iuxta consil. Vlpiani in dict. l. 1. ff de origine iuris, ibi: *Prius nosse oportet, vnde iuris nomen descendat*, & tradit Mascard in d. lib. 1. q. 2. num. 1 cum sequẽtib. & omnia rectè gerimus, si principium sit decens, † & amabile Deo: vt probatur in authentico, quo modo oporteat Episcop. in princip.

In quo puncto paucis rem absoluendo, ne in his quæ difficilia non sunt, tempus conteratur, dico, quòd Maioratum, communi vsu loquendi, vocamus in Hispania, † quod Itali, aut Galli, primogenituram, siue primogenium nuncupant: & illum etiam groso modo vocant, aut ex Prouinciæ more auantagium, quasi quòd vnus filius sit alijs prælatus in portione, aut hæreditate patris. De quo etiam per Burg. de paz, q. 1. in princip. & Tiraquel. in tract. de primogenit. q. 2. num. 14. vbi Paulus de Castr. Roman. Cardin. Alexãd. Barth. Socin. refert Hispanos vocare Maioriam, Maioratum, vel Maioricatum: & insubstantia est quoddam prælegatũ, quia pater vel mater charitate filiali ducti, vel desiderio conseruandæ memoriæ, faciũt primogenituram: vt notat post alios Carolus Molin. in consuetud. Paris. part. 1. §. 8. glos. 3. num. 16. fol. 114. & generaliùs vocatur Maioratus quoddam vinculum perpetuum relictum à patre, vel matre, vel ab alio extraneo, onere adiecto, quòd bona titulo maioratus relicta, indiuisibilia, † & inaliènabilia sint, & vt ad maiores natu deueniant: & vt tandem bona vinculata perueniant ad successores in infinitum. Et hanc diffinitionem (licèt non ita amplam, nec perfectam) colligere possumus ex scriptis per Anton. Gom. in l. 40. Tau. in princip. Episcop. Couar. resolut. lib. 3. cap. 5. in princip. vbi tradit, quòd ista dictio (*Maioratus*) † est intelligenda secundum communem vsum loquẽdi in Hispania, qui præfertur propriæ significationi, l. librorum, §. quod tamẽ, Zasius ff. de legat. 3. ad quod est notabilis l. 1. tit. vlt. part. 1. & in alijs locis latiùs dicemus. Et notatur per eundẽ Episcop. Couarr. in pract. quæst. c. 1. num: 4. in versic. posterior conclusio, vbi hac de re agit multa eleganter ab ipsis vltimis fundamentis antea incognita exponendo. Et per Tiraquel. in tract. de primogen. in princ vbi ex sacra pagina, & ex plurium gentium moribus atque legibus, docet primogeniorum antiquitatem, & obseruantiam: & qualis sit diffinitio primogenituræ, aperit etiam Molin in d. §. num. 1. vbi num. 2. dicit, quòd ius primogenituræ ortum † habuit à iure gentium antiquissimo, & à primitiuo, & confirmatum extitit iure diuino, ad quod refert quod habetur Genes. cap. 25. 27. & 43. & Deuter. cap. 21. & traditur notanter per Bald. in l. cum antiquioribus, num. 11. C. de iure deliber. Et diffinitionẽ primogenituræ etiã tradit Tiraquel. in d. tractat. q. 1. num. 1 cum sequentib. Et notanter Staphileus de literis grat. in particulari tractatu, Ioan. Nicol. num. 32. cum sequentib. pag. 411. qui plura tradit ex sacra pagina, & scribit inter alia sex priuilegia primogenitorum. & hoc refert Bald. in l. 8. tit. 3. *De las herẽcias*, pag. 150. qui alios etiam citat, apud quos omnes curiosus legère potest quæ in hoc loco desiderari poterũt. Matien in l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopil. glos. 1. num. 1. fol. 164. Portius consil. 11. num. 9. Zasius eleganter, qui plura scribit in ista materia primogenituræ, quæ sunt notabilia, in consil. 8. numero 1. cum sequentib. lib. 1. Et natiuitas primogenitorum Regum Persiæ quouis anno celebrabatur teste Platone, quẽ refert Quintilian. Mandos. in tractat. annal. numer. 21. fol. 7. quia hoc opus (si tamen hoc nõmen mereretur) eo modo facere decreui, vt quæ alijs scripta sunt, & ad nostram materiam erunt opportuna, & illa sine quibus hic tractatus

esset imperfectus, examinetur, & alia superflua omittantur, & qualiter sit facienda definitio, plura singularia scribit Neuizanus in silua nuptiali lib. 1. num. 173. pag. 86. Et quid sit maiorietas, legendus est Ioseph Mascardus in tract. de probationibus lib. 2. conclusione 1000. numero 1. & de definitione maioratus ex professo tractat Episcopus Simancas libro disputationum cap. 7. pagina 11.

Cũ autẽ iste sit tractatus maioratuũ, & res non dicatur esse perfecta † nisi ex omnibus suis partibus cõstet, & effectus rerũ debeant cõsonare nominibus, l. à nullo, C. de ferijs, l. 1. §. appellata, ff. si cert. peta. §. & est aliud instit. de donatio. & tradit Lucas de Penna in l. 1. C. de induct. lib. 10. est necessarium quòd nonnunquam aliorum scripta in hac materia obiter, & veluti per transitum, quandoque latius, prout subiecta materia & res exegerint, referantur, vtrunque pro virili facere conabor; ita vt cæterorum scripa in hunc locum non transferantur: quia non intendo ea, quæ ab antecessoribus erudite, & suis locis tradita sunt, huc adducere, ne plus temporis omittatur, quã nouæ vtilitatis affe ratur, nec etiam necessaria omittantur, quamuis ab alijs tradita sint; quia veritas † sæpius examinata magis splendet. cap. graue. 35. quæst. 2. notat glos. in cap. cum Ioannes in verbo postquam de fide instrum. Faciunt notata per Speculatorem in proœmio operis, num. 17. & 18. fol. 3. Et licet materia sit amplissima, & humeris, & ingenio, & stylo meo impar; eam ad breuitatem, & veritatem, & praxim reducere conabor, & quo breuius, & clarius fieri poterit, totius rei summam excusam tradere in illis quæstionibus tantummodo inhærendo, quæ in practica magis contingunt, aut sese offerre possunt; sequendo vestigia Celsi Iurisconsulti in l. nam ad ea ff. de legibus, nam iuris ciuilis † scientia parum proficit, nisi bene, & frequenter negotijs applicetur, secundum Ioannem Fabium, §. sed neque vsque in finẽ, de legat. instit. Notat latius Carolus Molin. in consuetud. Parisiens. par. 1. §. 1. glos. 3. num. 4. fol. 18. vbi tradit, quòd leges tunc demum perfectè intelliguntur, quando in praxi digeruntur. Quod late docet Burg. de Paz in l. 1. Tauri num. 66. fol. 154. vbi varia scribit in laudem eorum, qui de practica notitiam habent, & breuitati quoad potero, studebo, imitando Imperatorem in l. 1. de sentent. quæ proeo quod interest proferuntur. Quod ibi ornauit Rebuff. notab. 2. pag. 361. & breuiter, & summatim (disputationis apparatu omisso) veritatem huius materiæ resoluere conabor.

Nec promitto exactissimam & perfectissimam ipsius materię interpretationem, ac omnibus lectoribus satisfacientẽ, licet immẽso, & assiduo labore, ad portum desideratum peruenerim. Nec à me hoc iuste peti potest, quandoquidẽ & ipsosmet Iuriscõsultos, nostrarum legum fontes purissimos, & abundantissimos, non semel in aliquos † errores incidisse sciamus: vt latius animaduerterunt Budęus in obseruatione Antinomiarum Alciat. lib. 4. Parergon. cap. 17. facit dictum Angeli in l. minus instructus, C. de acquirenda possessione, vbi dicit, quòd in iure nostro nullus Iurisconsultus fuit omni exparte perfectus, nec vnquam fuit aliquis Iurisconsultus, qui non fuerit quandoque reprehensus. Notat latius Bart. Socin. in consil. 150. num. 15. lib. 1. Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita part. 1. num. 6. pag. 12. ff. ad Trebellian. Tiraquel. in tractat. de nobilitate cap. 31. num. 535. cum sequentib. pag. 464. idem in tract. de pœn. temperand. caus. 44. num. 64. notanter Ancharran. in consil. 210. num. Nicolaus Boerius decis. 155. num. 25. Vtilitatem etiam istius materię non cõmendo, quia ipsa satis se cõmendat, sicuti inquit Iurisconsultus in l. 1. ff. de in integrum restit.

Scire igitur oportet, antequam ad vlteriora progrediamur, quod licet iuxta opinionem Caroli Molinęi, qui prædictis rationibus mouetur, ius primogeniturę ortum habuerit à iure † gentium, & confirmatum fuerit iure diuino, & licet secundum alios primogenitura sit de iure diuino, vt persuaderi potest ex dict. c. 27. Genes. ibi. *Det tibi Deus de rore cœli, & de pinguedine terræ*, & ibi: *Seruiãt tibi populi*, idest rustici & plebei, *& adorẽt te tribus*, idest nobiles; *& esto Dominus fratrum tuorum, & incuruentur ante te*; cuius sententiæ fuit etiam Oldraldus in consil. 257. latius Abb. in consil. 3. num. 3. & 4. libro 2. Ioann. Andr. & alij in cap. licet de voto, Palac. Rub. in l. 40. Taur. num. 1. Ioannes Lecirier in tractat. de primogen. lib. 1. quæst. 3. num. 1. cum sequent. fol. 41. Augustinus Berojus in consil. 74. num. 32. lib. 2. & in consil. 120. num. 21. eodem libro, Zasius in consil. 8. num. 10. lib. 1. Quintilian. Mandosius in reg. 33. de resignatione per fiat quæst. 14. num. 10. fol. 145. Cassanæum in catalago gloriæ mundi part. 1. consideratione 58. fol. 40. de quo etiam tractatur per Tiraquel. in dict. tract. in præfatione tractatus num. 18. & in quæst. 29. num. 11. pag. 226. Aimon Craueta consil. 135. num. 45. licet nulla lex † super hoc sit lata, vt tradit Zasius consil. 20. lib. 2. num. 11. Parisius latissime consil. 68. num. 87. cum sequent. lib. 4. & tangit breuiter more solito Oroscius in l. de quibus num. 70. ff. de legib.

gib. pag. 185. Augustinus Beroius in consil. 84. num. 32. lib. 2. qui loquitur in quodam maioratu Hispaniæ Comitis de Tendilla, Iacob. Philip. Portius in consil. 11. n. 9. Albericu. in procemio digestorum §. discipulis num. 8. fol. 6. latè Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testamentis in verbo in eodē testamento relinquens in princ. num. 164. cum sequentib. fol. 218. vbi num. 130. tradit vnum notabile, quod consuetudo introducta per errorem, vel metum, quod primogenitus succedat valet, & faciunt scripta per Marquatrum de Susanis in tract. de Iudæis c. 4. 14. volum. tractat. num. 3. fol. 43. Ripam in l. nemo potest num. 3. ff. de legat. 1. & 14 processerit à legibus, † & institutis Hebræorum: vt docet idem Tiraquel. quæst. 10. nu. 17. pag. 110. Quorum authoritate moueri potuit Anton. Nebrissiensis in suo vocabulario, vbi exponens hoc verbum (*Mayorazgo*) dicit esse quem sacræ literę vocabant primogenitum, cui ego assentio, in quantum nostri maioratus maioribus natu deferuntur, sicut succedebant filij primogeniti in primogenituris sacræ paginę, & non in alijs. Quòd ex infra dicendis apertius constabit. Et ius pri- 15 mogenituræ apud Iudæos † non respiciebat successionem in vniuerso; sed erant quędam prærogatiuę, seu præeminentiæ, quæ primo genitis dabantur, vt habetur in dict. cap. 27. de quo meminit Quint. Mandosius in procemio glos. facultatem fol. 5. col. 4. versic. domini. Nec omittēda quæ in proposito scribit Simancas in tractat. primogenitorum cap. 4. & iterum cap. 10. & plura ex sacra pagina in fauorem primogenitorum scribit Nicolaus de gratijs expectatiuis quæstione 5. numero 81. pag. 410. in volum. gratię & iustitię, melius Matthęus ab Afflictis in cap. 1. de success. feudi num. 47. Castaldus Bestaurus in tract. de Imperatore quæst. 2. fol. 8. col. 1. & tradit decis. Pedemont. 100. num. 39. notanter Guillelm. Benedictus in cap. Rainuntius de testament. in verbo in eodem testamento, & Osasc. in princip. num. 157. fol. 216. qui refert sex priuilegia primogenitorum. Et ius 16 primogenituræ iure † naturæ, & consuetudinario, & etiam iure diuino est approbatum, vt docet elegans l. tit. 15. part. 2. quæ ad hoc est notāda: & ius naturale idem est quod ius diuinum, vt tradit Mantica in tract. de coniectura ment. lib. 6. titul. 7. num. 16. fol. 125. per capitulum secundum distinct. 1. & cap. vltimo §. 1. distinct. 9. & fundat latius, quòd statuta quòd succedant fœminæ non extātibus masculis nō sunt iniqua neque contra ius naturæ. Et etiam iure canonico; vt cauetur in dict. cap. licet, & notat Abb. in dict. consil. 5. Nec omitto egregium dictum Curtij Senioris in consil. 66. num. 15. vbi tradit, quòd ex eo quòd iura antiquissima nostrorum patrū præstitesunt maxima & summa præuilegia primogenitis, sic facile ius primogenituræ reuertitur ad suam naturam. Quæ conclusio est notanda ad plura, quæ in ista materia maioratuum contingere possunt. ¶ Et quod in veteri lege † nullus po- 17 terat esse sacerdos, qui non esset primogenitus, probatur Genes. cap. 14. & Num. cap. 3. & in epistola Pauli ad Hebræos, cap. 7. quod tradit latius Tiberius Decianus in tract. criminali cap. 80. num. 5. fol. 336. qui multa bona ad propositum scribit, & est in lib. 5. vbi ex his disputat, an ius primogenituræ sit annexum spirituali: quod caute legendum est. ¶ Qualiter populus decimas sacerdotibus soluebat; & primogenita Deo, tradit Tiraquel. in tractat. præscriptio. pag. 23. quibus addenda sunt, quæ scribit Bestaurus Castaldus in tractat. de Imperatore quæst. 41. nu. 2. fol. 8. & eleganter Matth. ab Afflictis in cap. 1. de natura successionis feudi n. 15. fol. 264. Et qualiter ius gentiū sit idem quod ius naturale, notanter tradit Valasc. in tract. de iure emphyteutic. quęst. 3. num. 3. & doctè tractat materiam frater Augustin. Gil de Roma in suo libro part. 2. lib. 3. c. 25. fol. 202.

Licèt (inquā) ius primogenituræ sit de iure gentium, & de iure diuino, & consuetudinario, & canonico, † non tamē his temporibus 18 quis compelli potest ad præferendum in successione filium primogenitū alijs posteà natis, nec ad relinquēdum ei aliquod præcipuū, nec iure fori, nec iure poli, pater ad hoc cogitur. Et ius diuinum loquitur permissiuè, non præceptiuè; quia in re propria quilibet est moderator & arbiter l. in re mandata, C. mādat. etiam in abutendo, l. sed si lege, §. consuluit, ff. de pet. hæred. cum concord. Et parentibus † arbitrium diuidendæ hereditatis inter 19 filios adimendum non est l. parentibus, C. de inoffic. testam. facit l. 1. C. de sacrosanct. Eccles. ibi: *Liberam testandi facultatem*, & in donatione est pro ratione voluntas l. 1. ff. de donat. notat Angel. in consil. 179. col. 4. vers. his præmissis num. 3. & hoc latius probari poterat. Nec quidquā obsunt d. l. partitæ, & alia supra citāta: quia bene verū est, quòd ius primogenituræ est approbatū iure diuino, cōsuetudinario, & canonico. Quod etiam tradit Ripa in l. nemo potest n. 3. fol. 119. ff. de leg. 1. & quod processit à iure gentiū, quòd voluit dicere d. l. partita, ibi: *La primera naturalmente*. Quia esse de iure naturæ † nequaquam funda- 20 ri potest (si credendū est Iurisconsulto in l. 1. §. huius studij, ff. de iustitia & iure) quo in loco & in legibus sequētibus agitur de differētijs inter ius naturale, & ius gentiū, & ius ciuile: cum quibus concordat l. 2. tit. 1. p. 1.

Ex qua lege etiam apparet (vt obiter hoc dicam)

21 dictam) esse vitiosa, † & male scripta quædam verba, quæ adsunt in l. 31. tit. 18. p. 3. ibi: *Contra derecho natural seria, si diessen por priuilegio las cosas de vn home a otro, no auiendo fecho cosa, porque las deuiesse perder aquel cuyas eran.* Nam dominia rerum sunt de iure gentium, & non de iure naturali, vt patet ex dict. §. huius studij, & in l. 2. tit. 1. ibi: *Ca por tal derecho como este cada vn home conoce lo suyo apartadamente.* Et idem cōstat ex §. ius gentium 1. dist. & §. ius gentium instit. de iure natur. gent. & ciuil. Imo de iure naturali omnia erant communi, c. ius naturale 1. dist. l. 1. ff. de acqui. rerum domin. textum autem in d. §. 1. c. ius naturale, eleganter explicat Socin. iunior in l. 1. ff. de acquired. possess. num. 141. cum seqq. fol. 38. ad ista legendus, & Episcop. Sarmient. lib. 8. selectarum in l. cum quidam, ff. de legat. 2. num. 24. fol. 86. Couarr. in regula peccatum de regul. iur. in 6. part. 2. §. 11. num. 4. fol. 82. qui declarat differentias inter ius gentium & naturale. Et dicit sanctus Clemens in epist. 4. *Communis omnium vsus, omnium quæ sunt in hoc mundo, omnibus esse hominibus debuit: sed per iniquitatem alius dixit, hoc esse suum, alius istud: & sic inter mortales facta fuit diuisio.* Et ab initio,

22 omnis † terra iure primitiuo erat libera, nisi in quantū violentia, erat illata, secundùm Hostiensem, & Ioan. Andream in cap. nimis de iure iur. & alios, vt per Matth. ab Afflict. decis. 67. num. 4. & resoluit Cassan. in catalg. glor. mund. part. 12. consideratione 33. fol. 42. Strac. de mercatorib. ad fin. pag. 836. & idem Cassanęus in consideration. 50. dicta 12. part. Tiberius Decian. in practic. crimin. lib. 2. de iure naturali cap. 6. fol. 22. Et quòd inspecto iure naturali, non solùm primogenitus, sed cæteri filij minores, debent admitti ad bona, & successionem parentum, tradit notanter Oldraldus in conf. 94. num. 8. Et Monarchiæ quatuor mundi habuerunt initium à violentia, secundùm Oldraldum consilio 68. & alios citatos per Fuluium Pacianum in tractat. de probation. lib. 2. cap. 35. n. 54. fol. 137.

Et quòd de instinctu naturæ omnia erant

23 † cōmunia; sed quòd postea fuerit necessariū fieri dominiorum distinctionem, lege humana, & ratione naturali factum fuisse, & hoc ad reipublicæ vtilitatem pertinuisse, latè docet Conradus tractat. de contract. quæst. 10. & sequentibus, quem refert, & sequitur Episcop. Couarrub. in 2. part. relect. regul. peccatum, de regul. iur. in 6. §. 11. numero 3. fol. 8. col. 2. in versic. qua ratione. Notat eleganter Gregorius Lopez in l. 1. tit. 18. part. 3. in glos. 1. & in l. 2. tit. 1. part. 1. in glos. in verbo, *Apartadamente*, & tradit Ahumada in l. 3. titul. 1. part. 1. glos. 6. fol. 8. quod melius omnibus ex Augustino, Philippo Bergam. & ex alijs tradit Menochius in tractatu de præsumption. lib. 3. præsumption. 100. numero 14. pag. 387. Et iure † naturali inspe-

24 cto, nihil plus iuris in bonis patris assequitur primogenitus, quàm cæteri minores fratres; vt probant Oldrald. consilio 94. Natta consilio 179. num. 30. Tiraquel. in tractat. de primogenitura quæst. 35. num. 4. pag. 255. Et consuetudo, quæ præfert filium primogenitum, alijs est irrationabilis, & odiosa, & contra naturalem æquitatem, secundùm Baldum in l. omnes populi col. 5. ff. de iustitia & iure, confirmat Aretinus in consil. 162. numero 4. & facit, quod notanter tradit Albericus in dicto proœmio digestorum §. discipulis numer. 9. Et primogenitura est contra ius commune; secundùm Ossæum in consil. 42. num. 40. Possunt tamen saluari verba d. l. partitæ ex alijs verbis cap. 1. 1. distinctione, vbi ius naturale vocatur, † quòd quis non

25 communicat in alium, quod contra se fieri non vult. Et est notanda doctrina Ioannis Fabri in §. singulorum fol. 44. instit. de rer. diuisione, vbi tradit, quòd radicale principium iuris gentium simul cum iure humano processit, videlicet, ratio naturalis, quæ apud omnes homines idem constituit; sed ipsum ius gentium processit postea multiplicato populo. Et de hoc etiam rectè loquitur Molin. in addit. ad Decium in l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. Episcop. Couarr. in epitom. de sponsal. lib. part. 2. cap. 8. §. 4. numero 2. fol. 126.

Et quid sit natura, docent duæ & extra ordinariæ, & admirabiles leges Regni. Prima est l. 2. tit. 27. part. 2. ibi, † *Departieron los sabios*

26 *antiguos, que la natura es virtud, que està encerrada dentro en las cosas, è faze a cada vna obrar assi como conuiene, segun el ordenamiento que Dios puso en ellas.* Vbi vide Gregorium Lopez, & l. 67. tit. 4. part. 1. ibi: *Natura es fechura de Dios, y el es Señor, y el fazedor della.* Et facit l. 31. tit. 18. part. 3. vbi rectè Gregorius Lopez, & facit l. 1. tit. 24. part. 4. ibi: *El departimiento que ay entre natura y naturaleza, es este. La natura es vna virtud, que faze ser todas las cosas en aquel estado que Dios les ordenò. Naturaleza es cosa que semeja a la natura, è que ayuda a ser, è mantener todo lo que deciende della.* Vbi Gregorius Lopez. ad quem adde Alber. in l. quoties, C. de precib. Imperat. offeren. Ruffum in l. 10. pag. 101. & 102. ff. de verb. signific. & quæ sit natura docet latè Simō de Prætis lib. 1. de interpretand. defuncti volūt. interpret. 2. dubitat. 2. solut. 2. num. 5. fol. 56. & Ecclesiastici cap. 7. ibi: † *Natura est ab ipso*

27 *Deo, qui est natura naturans*, quàm authoritatem, & alia similia citat Menochius in tract. præsumption. lib. 5. præsumpt. 1. nu. 10. fol. 2. vbi addit, quòd est nutrix melioris quoad fieri

fieri poteſt,& ex his quæ fieri poſſunt, facit 28 † id quod melius eſt; & ibi alia ſimilia adducit;& natura ipſa virtutum omnium initium, authore Cicerone pro Milone, quem citat idem Menoch.idem tract. lib. 5. præſumpt. 13.num.4.fol.21.& plura notabilia circa iſta traduntur per doctiſsimum Gregor. Lopez Madera in lib.animaduerſionum iuris ciuilis, c.2.per totum,melius Pariſius in conſ.68. n. 369.cum ſequentib.lib.4.

Et eſt magna difficultas inter ius naturæ 29 prouenięns † ex ratione;& ius naturæ proueniens ex ſenſualitate:vt notanter explicat Petrus Barboſa in 4.p.rubric.ff. ſolut. matrim. num.27.pag.161.Neque omittęda ſunt quæ ſcribit Speculator in proemio proprij operis num.10.fol.2. Caſſan.in catalog. gloriæ mund.part.12.conſiderat.50.fol.56. Meſsia in pragmat.taxationis panis concluſ.1. num. 115.cum ſequent.fol.28.& de effectibus iuris naturalis plura ſcribit Tiberius Decian.in pract.crimin.tom.1. lib. 2. cap. 7. & 8. fol. 23. Et non ſunt prętermittenda quæ ſcribit Decius in l.iura ſanguinis,ff.de regul.iur. vbi notanter Michael.de Palac.in tractat.de contractib.cap.3. pagina 8.qui aliquid deducit à Iuriſconſulto eo non relato in 1. §. huius ſtudij,ff.de iuſtit.& iur.& idem c.4.Et quòd 30 ius † naturæ ſit idem quòd ius diuinum,tradit frater Michael Agia in tract.de exhibend. auxilijs 22.fundament.pag.94.

Saluari etiam poſſunt verba dict. l. 31. per textum in d.§.ſingulorum iuſtitia, de rerum diuiſione;& notata per Decium in l.cum amplius,§.is natura debet num.3.pag.295.ff.de regul. iur. & ſcriptis per Pinellum in l.1.C. de reſcindend.venditione num. 18, vbi tra- 31 dit ius naturale & ius gętium † aliquando idē ſignificare;& ius gentium vocatur quod naturalis ratio inter omnes gentes conſtituit, in l.1.§.ius naturrle,ff.de iuſtit. & iur. declarat Rojas in epitome de ſucceſsion.c.7. num.91. pag.62.de quo etiam legendus eſt Rebuff. in l.quòd iuſsit num.37.pag.65.ff.de re iudic.Et 32 quòd ſit vinicum † ius gentium, ſuceſſu tamen temporis variatum, tradit Archidiac.in c.omnes 1.diſtinct.Aretin.in l.1.in princip. num.16.ff.de acquiren.poſſeſsion.& Alciat. numero 125.& Socin.iunior numer. 337.& alij plures, quos citat Aluar. Valaſc. de iure emphyt.q.3.n.5.fol. 10. ad quem adde Cagnolum in l.iuri naturæ 207.num.7.de regul. iur. fol. 209. reſoluentem quòd ius naturæ, idem eſt quòd ius gentium,& naturale ius relatum ad hominem,vel ad rationē, debet intelligi reſpectu iuris gentium, quòd naturali ratione fuit inductum:vt per Bart.in l.omnes populi,oppoſit.3.ff.de iuſtit. & iur. Socinus iunior in d.l.1.in princ. num.180. ff. de acquirend. poſſeſsione. ¶ Et ius naturale ſex modis dicitur,vt explicat Paul. de Citadinis in tractat.de iure patronat.part.1.iuris genera num.2.fol.6. Et quòd ius † naturæ, & ra- 33 tio naturalis nō diſtent,tradit egregiè Caſtro de iuſta hæreticorum punitio.cap.26. folio 283.qui ſic intelligit,l.ſi quis à liberis, §. parens,ff.de liber.agnoſcend. & l quemadmodum. Et ex eo,quòd ſcribit AEgidius Rom. in tractat.de regimine princip.lib.3. cap. 5. vbi tradit, quòd regimina Regni efficiuntur quaſi naturalia, quia † conſuetudo eſt altera 34 natura;& Ioan. Cirier. in tractat. de primogent.lib.8.quæſt.14.Gregor. Lopez in l.9. titul. 7. in gloſ.*de linage*, part.2. & eleganter Quintilian.Mandoſ.communſ.4. verſic. de ſui natura ſol.a 1.col.2.&de iure naturali plura noua ſcribit Tiber.Dec. in praxi crim. lib.2. cap.6.num.3.cum ſequentib. fol. 21. Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inofficioſ. teſtament. limitatione 2. numero 4. vbi Doct. Valdes paginâ 76. Baraona in additione ad Ioannem Lopez §. 37. num.12.in additione, quæ incipit, quòd ius pag.104.vbi refert Conan. Epiſcop. Couarrub.Pinel.Marant. & Sotum, & eleganter Domin.Valdes in additionib. ad Rodericum Suarez in l.quoniam in prioribus, C. de inofficioſ.teſtamen.limitatione 2.p.g. 76. Et in iſtis latiùs non inſiſto,quia ſunt extra materiam noſtram.Seruiunt tamen pro deciſione eorum,quæ ſcribit Molin. lib. 2. de primogenit.cap.1.numero 17.fol. 204. vbi latè diſputat, an ſit idem inſtinctus naturæ, & ius naturale, ad quem lectorem remitto. Et pro diffinitione quæſtionis, quam tractant poſt alios Tellius in l. 19. Tauri numero 3.Molin. dict. lib. 2. cap. 15. numero 52. diſputantes, Vtrùm ſi quantum ad alimenta filiorum † illegitimorum non ſuffi- 35 ciat quintum bonorum teſtatoris, poſſit eis relinqui plus quàm quintum? Et pro intellectu textus in l.9.tit.7.part.2. in verb. *Naturalmente,* vbi Ahumada gloſ.1.numero 5. fol. 151.& in propria noſtra materia l. 2. tit. 15. part.2.in verb.*Naturalmente.* ¶ Et pro deciſione quæſtionis diſputatæ à Rebuff. in tractat.decimis queſt.1.num.2.cum ſeqq. vbi la- 36 tè tractat an † decimæ ſint de iure naturę, vel de iure diuino;ad quæ longo ſcripta per Auditorem Laram in l.ſi quis à liberis, §. ſi Parens numero 18 folio 207. ff. de liberis agnoſcend. Et quæ ſit ratio naturalis, & quotupliciter nominetur, traditur eleganter per Tiberium Decian.in pract.lib.2.c.9.n.1.cum ſequentib.fol.24. qui cap. 8. plura tradit de iure gentium,& idem cap. 10. & de iure diuino cap.11.plura notabilia ſcribit, & quantum valeat ratio naturalis ex pluribus, docet Rebuf.in l.vnica, C.de ſententijs quæ pro eo quod intereſt notab.1 n.1.cū ſeq.pag.148.

Initium primæ partis.

Ad rem igitur nostram calamum conuertendo, ex prædictis apparet, quòd ius primogenituræ † minimè est de iure naturæ; imo ius primogenituræ est præter ius naturæ: vt latè docet Albericus in l. donationes quas diuus numero 4. fol. 55. C. de donation. inter virum & vxor. per l. scripto, ff. vnde liber. & alia consimilia. Nec etiam est de iure consuetudinario necessariò, vel voluntário. Et licèt aliquando parentes filios maiores, minoribus in successione anteponant, donando eisdem plura bona quàm fratribus minoribus, non est ita consuetudine hoc receptum, quin experientia appareat, quòd maxima pars hominum ab hac deuiat via. Et ideò non ex vi consuetudinis quis tenetur relinquere filio maiori plus quàm alijs post eum natis; & hoc apud Hispanos receptissimum est, sed nec ex iure diuino pater istam prælationem & primogenituram hodiè facere tenetur: quia à testamento † nouo, & lege à nostro Christo Iesu lata, cessauerunt præcepta veteris testamenti, tam iudicialia, quàm cęremonialia, & moralia. non obligant ex authoritate veteris legis, sed ex eo quod sint à natura, & à Iesu Christo lege Euangelica approbata, vt patet ex cap. translato de constit. cuius authoritas deducta fuit à diuo Paulo ad Hebræos cap. 7. Notant sanctus Thomas 1. 2. quæst. 99. artic. 4. Florentinus part. 1. titul. 14. cap. 5. & latè ex nostris declarat Episcop. Couarr. lib. 1. resolut. cap. 17. numero 1. vbi rem istam à radice extirpat; & tangit idem libro practicarum quæstionum cap. 31. numero 1. Ioann. Gutierrez libro 2. canonicarum quæstionum cap. 21. num. 13. cum sequent. pag. 375. & fideicommissum, & acquisitio ex testamento, non est de iure diuino, vt fundat Alexand. in consil. 2. numero 19. lib. 1. † Et in materia successionum non procedit lex Mosaica secundùm Imolam in consil. 1. Cassanæus in consuetudin. Burgun. rubric. 7. §. 1. foliò 228. colum. 1. numero 1. versicul. quantum ad primum. Quibus adde quæ notanter scribit Tiraquel. vbi plura cumulat in tractatu de vtroque retract. lib. 1. in præfatione numero 18. & in tractatu de primog. quæst. 60. numero 5. & numero 13. cui adde Gozàdin. in consil. 51. numero 17. & Purpura. in l. 1. numero 142. ff. si certum petat. Robert. Lancel. in tractatu de attent. in præfatione numero 92. pag. 7. Tiraquel. in tractatu de primogen. quæst. 66. per totam, præcipue num. 21. cum sequentib. pag. 372. Emanuel Suarez lib. 1. receptarum sententiar. in versicul. Iudæos pagin. mihi 300. colum. 2. Lancellot. Conrad. in templo indicum lib. 1. cap. 1. de Imperatore §. 4. de pręstantia & potentia Imperatoris quæst. 18. numero 8. fol. 83. Burlat. in consil. 182. numero 1. lib. 2. Episcop. Couarrub. in epitome ad quartum, part. 2. cap. 6. §. 10. num. 1. cum sequentib. fol. 80. & lib. 2. resolut. cap. 20. numero 2. & secundum ea quæ Episcop. Couarrub. & Tiraquel. scribunt, moderanda & intelligenda sunt quæ tradit Parisius in dicto consil. 68. numero 342. lib. 4. cum sequentib. vbi latè agit, an lex Mosaica allegari possit, & Masquad. de Sussanis in tractatu Iudæorum part. 2. cap. 4. numero 5. fol. 42. 14. volumine tractat. & Robert. à Maranta in practica iudic. 3. part. princip. num. 13. fol. 18. Ioseph. Mascardus in tractatu de probation. lib. 1. conclusione 191. numero 1. cum sequentib. folio 31. Idem Tiraquel. de pœnis temperand. causa 38. numero 4. Menochius lib. 2. de arbitrar. iudicum casu 290. numero 10. & casu 356. numero 15. Robertus Lancellot. in tractat. de attentatis in præfatione numero 59. & iterum numero 72. Tiberius Decianus dict. cap. 11. numero 4. fol. 27. Paleotus de nothis & spurijs cap. 54. numero 8. folio 69. 8. volumine tractatuum. Nec de istis oblitus fuit Mascardus in tractatu de probationib. lib. 1. conclus. 191. numero 1. cum sequentibus folio 138. Neuizanus in sylua nuptiali lib. 6. pagin. 195. Abrogata sunt igitur omnia mandata legis veteris in prædictis, nisi in his quę lege noua Christi reperiuntur confirmata. ¶ Et idem in terminis, quòd nostri maioratus non sint illa † primogenia Hebræorum, tradit Episcopus Simancas lib. de institut. cathol. cap. 9. numero 125. Burg. in procemio legum Taur. numero 92. cum alijs; & idem Simancas lib. 3. de primogenit. cap. 1. Et quòd primigenia non sint de iure diuino, tradit idem Simancas lib. 1. cap. 3. ad quem addo Zasium consilio 20. numero 11. lib. 2. Quibus autem præeminentijs, prærogatiuis, & præuilegijs gaudebant primogeniti in sacra pagina, declarant glos. & Archidiaconus in cap. quàm periculosum 7. quæst. 1. Ioann. Andr. in cap. licet de vot. Curt. senior in cons. 66. num. 9. & in cons. 68. num. 9. Et ex hoc sequitur, quod primogenia sacræ paginæ nos non obligant. Ius autem ciuile, aut Regium, parentes non cogit ad faciẽdum maioratum, vel meliorationem in filios: quamuis ob bonũ publicum permittat parentibus facere maioratus & meliorationes.

Et quod leges hoc permittant ob publicam vtilitatem, † patet ex expressa d. l. 2. ibi: *Pero con todo esso*. Et tenet in terminis Abb. in dict. cons. 3. num. 1. lib. 2. per text. in authent. de trient. & semisse §. hinc nos, & l. maximum vitium, C. de liber. præter. quod more solito latius confirmat Tiraquel. in tractatu de primogen. quęst. 4. num. 13. pag. 79. Notanter Nata in cons. 475. num. 10. lib. 2. & quòd ius

naturæ

naturę & gentium exigat, quòd filius maior. succedat in Regno, tradit Franciscus Patritius lib. 9. de Regno c. 22. quem citat Episcopus Couarr. in pract. q. 1. num. 7. Quare merito dixit Guillel. Benedict. in cap. Raynuntius in verbo, in eodem testamento relinquens in 1. num. 159. fol. 217. de testam. quod consuetudo, quòd primogenitus succedat, fundatur iure diuino naturali, voluntario, & positiuo, nõ autem necessario. Item, est considerandum, quòd authoritates sacræ Scripturæ loquũtur permisiuè, nõ præceptiuè, nec obligant, sed permittunt. ¶ Est autem obiter animaduertẽdum ad dict. l. part. dicẽtem, primogenia esse ad vtilitatẽ publicam permissa: quia ad multa, quæ in hoc opere scribuntur sunt verba prędictæ legis maximi momenti. Et de origine maioratuum plura scribit Molin. lib. 1. c. 2. num. 1. cum alijs; & quod antiquitus primogenitis ibi duplicabantur, tradit glos. in cap. quàm periculosum 7. q. 1. quam refert & confirmat Fuluius Pacian. in tract. de probationibus lib. 2. c. 16. n. 115. fol. 100. & quòd habent primogeniti portionem duplicatam, tradunt glos. & Doctores in cap. quàm periculosum 7. & Ioan. Andr. & Doctores in c. licet de voto, & alij quos citant Tiraquel. in tract. de primogenitura q. 21 1. num. 1. Cephalus in consil. 175. num. 1. lib. 2. Daniel 2. Ioseph. antiquitatum lib. 4. c. 8.

42

43 Sed licèt vera, & solida sit conclusio, parentes non cogi, nec ex lege naturæ, aut gentium, diuino, consuetudinario, Regio, aut ciuili, ad relinquendum plura bona filijs maioribus quàm filijs minoribus, cognoscitur tamen, ex eo quòd primogenita tot legibus, & institutis permissa, & approbata sunt, vanam esse superstitionem illorum, qui timent constituere maioratus, & sibi persuadent, quòd in foro animæ non licèt facere maioratus, aut meliorationes; nec credendum est ita à iusto deuiasse tot leges, & consuetudines, quæ ista primogenita permittunt & amplectuntur, & ad confusionem eorum, qui super hoc dubitant, sufficit quòd nostræ leges Regales, & vniuersales, & inueterata huius Regni consuetudo, permittant horum maioratuum cõfectionem. Nam Reges in terris † sunt Vicarij Dei, vt constat ex l. 5. tit. 1. part. 1. Notat Sanctus Thomas in libro de regimine Princip. & vt dicitur Prouerb. 8: *Per me Reges regnant, & conditores legũ iusta decernunt.* Et Prouerb. 21. *Sicut diuisiones aquarum ita cor Regis in manu Domini.* Et cum Rex iustus sederit super sedem, non aduersabitur sibi quicquam malignum. Et ista latiùs habentur in epistola inter claras, C. de summa Trinitate, & fide catholica. ¶ Et primogeniorum iustitiã, & ea licita esse in animæ iudicio, latiùs docet Dominicus Soto libro 4. de iustitia & iure

44

45

quæst. 1. artic. 1. Mench. part. 1. §. 1. num. 16. vers. *Illud autem permittendum est*, qui ad hoc refert Tellum in l. 27. Tauri numer. 20. illud addens, quòd habetur Genes. cap. 48. vbi Iacob in diuisione bonorum, quam inter filios fecit, Ioseph meliorauit, ibi: *Do tibi partem, vnam extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhai.* Latiùs omnibus domin. Anton. de Padilla in rubric. C. de fideicom. num. 2. cum alijs, Molin. lib. 2. cap. 1. Rojas de succesione ab intestato cap. 3. num. 43. pag. 22. & sex priuilegia primogenitorum cumulat Staphil. de literis gratiæ, vel Ioannes Nicolas tit. de gratijs spectatiuis num. 37. pag. 412. post glossam, & Archidiacon. in c. quàm periculosum 7. q. 1. & in Venetia bona conditionata vocantur de fideicommisso, vt testatur Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebellianum part. 3. num. 40. pag. 49. Ex quibus cõstat, iniustè reprehendisse Simãcas in d. loco num. 126. authores istorum maioratuum, vbi valde apparentibus rationibus damnat istos maioratus.

46 Et ex superioribus facilè percipitur, † grauiter errare eos, qui in varijs quæstionibus sumunt argumentũ ex primogenitis sacræ paginę ad decisionem quęstionũ, quæ in ista materia in Italia, Gallia, & Hispania, & in alijs diuersis partibus contingunt; id enim erroneũ esse iudico. Et iste error etiam ex eo patet; quòd bona primogenituræ, de quibus fit mẽtio in sacra pagina, nõ inuenitur, quòd essent inalienabilia; nec habebant alias qualitates, quæ competunt bonis maioratus, & idem iudico de primogenituris Galliæ. Vnde nec in nomine, nec in substantia, maxima ex parte conueniunt, & si in aliquo æquiparãtur, est in succesione: quia sicut illa primogenia maioribus natu deferebantur, ita pro maiori parte nostri maioratus. Benè etiam verũ est, quòd stante eadem ratione erit iustisima prædicta argumentatio, & similitudo: imò in dubio rectè iudicabit, qui sequutus fuerit exempla & dogmata sacrę paginæ ad decisionẽ in dubijs nostrorum maioratuum, quæ quamuis ad ista nullius sint authoritatis, tamen propter illius scripturæ antiquitatem obseruari & custodiri merentur, & ea imitari dedignari non debemus. Retinẽdus † namq; est mos fidelissimę vetustatis, l. testamenta omnia, C. de testam. vbi Paul. Aret. & Corn. qui illũ textum dicit esse moralem; & probatur in c. Ridiculum 12. distinct. & notat glos. in c. quanto, in verb. antiquitas de trãslat. prælat. & est bonus textus in l. antiqui, ff. pars hæred. petat. & vetustas est l. 2. §. denique, ff. de aqua pluuia arcend. Et probatur ex Ouidio lib. 4. Fastorum, ibi: *Pro magno teste vetustas creditur.* Et lib. 1. Metamor. *Saxa, quis hoc credat, nisi sit pro teste vetustas? ponere duritiam cœpere.*

47

Et

Et conducit lex in finalibus, ff. finium regũdo. l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqua quotid. & æstiua. l. si arbiter, ff. de probat. l. vltima, ff. de aqua pluuia arcend. ibi: *Quibus authoritatem vetustas daret.* Et valet † argumentum ab authoritate maiorum, cap. cum haberet, de eo qui duxit in matrimoniũ, cap. omnes Principes, cum ibi notatis, de maioritate & obedient. latè Euerard. in centum locis, loco. 48. ab authoritate, seu exemplo maiorum, pag. 350. & aliæ concordantes, quas omitto; & ad hoc faciunt quæ scribit Guillel. Benedict. in cap. Rainunt. in verbo, Et vxorem nomine Adelasia num. 18. fol. 49. de testament. & de authoritate sacræ Scripturæ agit notãter Ioan. Lopez in libro Regni Nauarræ §. 9. part. 5. Ad quæ omnia addo doctissimum Manticam lib. 6. de coniectur. mente defuncti tit. 7. num. 16. & 17. pag. 230. resoluentem, quòd ius naturale dicitur ius diuinum, ex num. c. 27. & cap. vltim. & Parisio in dict. consil. 68. n. 337. lib. 4. [48]

[49] Nec minus falluntur, & errant, qui ad diffinitionem litium, quæ sunt in Hispania super maioratibus, faciunt vrgentia argumenta de primogenituris Galliæ, ac Italiæ. Nam primogenita Hispaniæ quoad ordinationem, & institutionem, & reuocationem, sunt iudicanda secundum leges istius Regni, & quoad alia similia, quantum ad successionem regulantur in omnibus, à voluntate illorum, qui ea instituunt, & quoad alia plura, quæ cauentur in ordinationibus maioratuum, quæ pro lege ad vnguem seruari debent, vt patet ex l. 40. Taurina in fin. & ab alijs, quæ scribo in secunda parte huius operis in principio. Et ius primogenituræ in Gallia & Italia defertur vt legitima, secundum Oldraldum in dict. consil. 94. eleganter Alberic. in procemio digestorum, §. discipuli, Ioan. Andr. in dict. c. licèt de voto. col. 2. versic. sed nunquid. Molin. in dict. glos. 3. numero 4. & 14. Ex quo authore apparet in num. 6. quòd ius primogenituræ, quod ex lege contractus concessionis, vel inuestituræ defertur ad primogenitum, differt multum à iure primogenituræ, quòd titulo hæreditario competit. Ad quæ faciunt, quæ scribit Iul. Clar. §. feudum, quæst. 85. & 86. & doctrinam Oldrald. amplectuntur alij, quos refert Tiraquel. in dict. tractat. quæst. 5. numero 3. pag. 94. & quæst. 21. num. 3. pag. 204. & quæst. 76. in princip. pagin. 391. & declarat Molin. vbi supra, & tradit eleganter Cephalus consilio 174. & consil. 175. vbi per plura probat, quòd in Italia ius primogenituræ competit vt legitima in tantum, quòd pater filium non potest priuare primogenitura directè, nec indirectè, nec pœnam apponere. Et scribit Ripa in l. in quartam, num. 133. fol. 148. ff. ad l. Falcid. Quòd licèt in Regno succedat solus primogenitus, cap. licèt de voto, est tamen assignandum aliquid pro legitima cæteris liberis, quod apanagium Gallico sermone vocatur à pane. De quo per eundem Ripam respons. 80. num. 19. Quibus adde Abb. in dict. consil. 3. num. 1. lib. 2. vbi inquit, quòd successor in primogenitura debet se fundare testamento, aut ab intestato, vbi non adfuit testamẽtum, & tanquam hæres, & Comitatus defertur illi vt hæredi. Et notatur etiam per Guillem. Benedict. in c. Rainuntius in verb. in eodẽ testamento relinquens in 1. numero 144. fol. 215. de testam. de quo latius tracto in 4. part. q. 1.

¶ Et quòd maioratus Hispaniæ longè † distent à primogenituris Galiæ & Italię, colligere licet ex Doctoribus Gallis, qui hac de re loquuntur. Et qui diligenter considerare voluerit, multas inueniet dissimilitudines, quarum aliquas ego in prosequutione huius operis declarabo suis in locis. Et hoc animaduertit (licèt obiter) Episcopus Simancas dict. cap. numero 126. latius Molin. lib. 1. de primogen. cap. 1. num. 6. & Simancas dict. cap. Burgos de Paz in procemio legum Tauri num. 101. [50]

Et ex istis etiam cognoscitur, quàm necessarius sit in Hispania hic noster tractatus maioratuum. Si tantum ego hoc opus ad Dei maximi, & Iesu Christi gloriam, & ad reipublicæ vtilitatem, & bonum commune perfectum, & ex omnibus partibus consummatũ reddere possim. Nam ad hæc duo respicere debent, qui scribendi † munus tam onerosum accipiunt, vt recto tramite omnia procedat, vt patet ex procemio tit. 1. part. 1. ibi: *A seruicio de Dios, è à pro comunal de las gentes, fazemos este libro.* Et l. 11. eod. tit. ibi: *El fazedor de las leyes deue amar à Dios, è tenerle ante sus ojos, quando las fiziere, porque sean derechas è cumplidas. E otrosi deue amar justicia, è pro comunal de todos.* Et l. 9. eod. tit. ibi: *E à pro comunal de todos.* Et quãuis Ioan. Cirier. Mart. Laud. Ioan. de Terrarubea, & omnibus perfectius Andr. Tiraq. vir summæ eruditionis, integros hac de re fecerunt tractatus, quos citat Tiraq. in d. tract. de primog. in prefatione num. 221. quorum ego calciamenta (vt aiunt) soluere non sum dignus, non satis sunt, nec sufficiunt ad declarationem maioratuum Hispaniæ, vt in huius operis progressu, luce clarius apparebit. Imo, si cautè dicti tractatus non legantur & applicentur, quæ in eisdẽ scripta reperiuntur, facilè legentes in varios errores labentur. Quòd adeo verum est, vt Zasius, alioquin vir eruditissimus consil. 3. numero 15. lib. 1. non rectè perceperit, quid esset verbum hoc (*maioriæ*) sed Deo gratias agant Iureconsulti, maximè Hispani, quia creauit doctissimum, & iuris peritissimum dominum [51] [52]

num Ludouicum à Molina in supremo Regis nostri Senatu magnum Consiliarium qui tāquam luminare magnum in ista materia suo opere insigni, & perfectissimo, errores omnes diluit, & insigne opus in hac materia maioratuum in lucem edidit, à quo ingenuè fateor quòd multa didici.

53 Prædicta autem maioratus desinitio, quam scripsi supra n.4. pro maiori parte vera est, & tenēda, quamuis omnis † desinitio in iure sit periculosa l. omnes definitio, ff. de regul. iur. Et cum contineat substantiam definiti, potest dici congrua definitio l. 1. cum ibi scriptis, ff. de testament. de quo latiùs per Euerard. in centum locis argumentandi loco 44. à definitione ad definitum, pagina 330. latè Cagnol. post Decium in dict. l. omnibus diffinitio Lorictus in l. 1. ff. eodem tit. Alciatus lib. 6. Paradoxorum cap. 9. Vigilius in princ. instit. de testam. Episcopus Couarr. in 1. part. rubricæ, de testament. num. 1. cum sequent. Ioann. Gutierr. in l. nemo potest num. 351. ff. de legat. 1. ¶ Ex hac igitur diffinitione iusta ratione infertur, quòd meliorationes tertij † & quinti factæ per patrem in fauorem filij, cum vinculo & grauamine restitutionis, & onere adiecto, quòd bona in perpetuum veniant ad filios maiores, &. quòd alienari non possint, & cum alijs similibus clausulis, quę in huiusmodi vinculationibus & meliorationibuc apponi cōsueuerunt, sicut in maioribus, Regia authoritate, & facultate constitutis, dici possunt maioratus: cum in substantia & effectu non differant vnum ab alio. Et maioratus constitutus cum Regia licentia excedat, & distet ab alio priuata authoritate stabilito, solum in licentia Regali, cuius virtute, & permissione, licitum est vinculare bona vltra tertium & quintū, in fauorē vnius filij, & in præiudiciū aliorū filiorū.

54

55 Solummodò igitur † differunt, quòd vnus factus est de pluribus bonis quàm alius, & sunt sicut genus & species: quia sub genere maioratus comprehenduntur meliorationes tertij & quinti, vbicunque bona sunt vinculata cū qualitatibus, quas supra scripsi. Nam & genus

56 † verificatur de qualibet specie, vt notat Abb. in c. 2. col. vltim. vers. tertiodecimo nunquid capitulum fol. 130. num. 2. de maior. & obed. per l. filiusfamilias, ff. de don. & in c. auditis, iuncta glos. de præscript. & differentia secundum plus, vel minus, non constituit differentiam specificā l. vltima, ff. de fundo instruct. text. singul. in l. cum testamēto §. 1. ff. de except. rei iudic. Socin. iunior in l. 1. in princ. n. 300. ff. de acquir. possess. post Bart. & DD. Gozad. in cons. 59. num. 12. Peralt. in l. Mæuius §. fundo legato num. 15. pag. 534. ff. de legat. 2. Cephalus consilio 300. numero 11. lib. 2. Quintilian. Mandosius in tractat. de inhibitionib. q. 100. num. 4. fol. 42. Cagnolus in l. omnis diffinitio. 203. n. 75. ff. de regul. iur. Nisi vbi est diuersa ratio, quia tunc plus vel minus distant, secundùm gloss. & Bartol. in l. penultima ff. de noua. Ias. in l. qui bis idē ff. de verbor. obligat. Ludouicum Gomezi. in regul. de infirmis resignantibus q. 19. pag. 194. Ex quibus obiter confirmo doctrinam Molin. lib. 1. de primogen. cap. 10. num. 34. fol. 82. quod latè tractat part. 4. dict. l. vltim. q. 26. vbi ex ratione tenet, quòd sicut successor in maioratu non tenetur soluere debita prædecessoris, quæ sunt in magna quantitate, nō tenetur soluere debita parua. Et genus ab specie non differt, nisi in quantitate, quia genus plus † includit quàm species, secundum Ioan. Andre. in cap. accusatus de hæret. lib. 6. Geminian. in cons. 6. Socinus iunior in cons. 129. n. 8. lib. 2. Et si bene inspiciatur in communi vsu loquēdi, qui præfertur propriæ significationi d. l. librorum §. quòd tamē Cassius ff. de legat. 3. l. Labeo, ff. de verbor. signif. notabilis l. 5. in vers. *Fueras ende, si era costumbre del testador, ò de la tierra*, tit. 33. p. 7. & l. 6. eodem tit. Qui etiam communis † vsus loquēdi omni regulæ, omniq; cōstitutioni, in exaudiendis, vel examinādis sermonibus derogat. Iuxta sententiam Bart. in l. omnes populi n. 58. ff. de iustit. & iur. & tradit latè Episcopus Couarr. resolut. lib. 4. cap. 5. num. 1. & verborū significatio semel assumpta nō debet ex tempore variari, vt tradunt Carol. Ruin. in cons. 117. num. 7. & lib. 2. Matic. de coniectu rata ment. lib. 3. tit. 11. num. 21. fol. 40. & in alijs locis latius dicetur. Vbicumque enim aliqua bona sunt vinculata, & alienari prohibita, vocantur cōmuniter bona maioratus, & vinculum, etiamsi maioratus, & vinculum non sit factum Regali authoritate, quod omnibus notum est. Vnde eodem frui debent priuilegio, quo bona maioratus; & vt prædixi, est species maioratus, quæ propriè generi inest l. inter §. primo, ff. de adulter.

57

58

59 Et hæc conclusio, quòd maioratus factus, priuata authoritate, & per meliorationem tertij & quinti, parifficetur maioratui facto cum facultate Regia, apertissimè probatur in l. 44. Taurina in princip. ibi: *El que hiziere mayorazgo, aunque sea con autoridad nuestra*. Quę lex clarè æquiparat maioratum factum priuata potestate, cum illo, qui est factus ex licentia Regia, & vocat maioratum, & vt apparet ex verbis sequentibus illius legis, iuncta l. 17. Taurina hodie l. 1. titul. 6. lib. 5. Recopilatationis, in casibus, in quibus fit maioratus irreuocabilis, constitutus cum Regali facultate, in eisdemniet casibus licet reuocare maioratum constitutū absque Regia facultate, vt meliorationē tertij & quinti. Quod tenen-

tenendum est firmiter, licèt in paucis verbis contrarium videatur tenere Episcop. Simancas in lib. disceptationum cap. 6. pag. 10. Et ad hanc opinionem quòd maioratus & melioratio æquiparentur plures refert Alumada in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 17. num. 12. fol. 148. Ex quibus fundamentis plura decidi possunt, quæ in prosequutione huius operis (Deo fauente) apparebunt. ¶ Et cum hoc verum sit, quod appellatione maioratus,

60 quodlibet vinculum † contineatur factum in fauorem filiorum, qui maiores natu sunt, vel etiam in fauorem filiorum secundorum, prout multoties fit, dummodò bona sint vinculata: meritò hoc in tractatu agendum erit, non solum de maioratibus factis cum facultatibus Regalibus, sed etiam de factis per viam meliorationis tertij, & quinti; quas Hispani meliorationes vocamus, quasi quòd pater meliorat vnum ex filijs inter alios. ¶ Et hoc †

61 verbum (*meliorare*) non est nouum, quia illo Iurisconsulti, linguæ Latinæ peritissimi & obseruatissimi vtuntur, quamuis in alio effectu, præcipuè in l. æquissimum §. inde quæsitum ff. de vsufruct. & Imperator in l. sicut C. de euictio. & in l. authoritate, quæ est penultima, C. de omni agro desert. lib. 11. & in l. vltima C. de fund. rei priuat. eod. lib. Quod prodest pro intellectu illorum, quæ scribit Tellius in l. 11. Tauri num. 5. de hoc verbo (*melioratio*) quando stet comparatiuũ, vel positiuum, & eorum, quæ scribit Ioan. Lopez in l. 27. Tauri fol. 80. col. 2. in versic. item pondero n. 48. De quibus tamē meliorationibus, quia scribentes in legibus Taurinis latè tractãt, præcipuè Tellius, qui in hoc certamine vincit, pauca ego tractabo, & ea tantũ quæ aliqua egēt declaratione. De maioratibus constitutis Regia authoritate latiùs differendũ erit, ne autē vana sit disputatio, & æquiparatio quæ facta est de maioratu cũ licentia maiestatis Regalis condito, ad maioratũ factum per viam meliorationis tertij & quinti, aliqua inferre libuit, ex quibus apparebit, dictã controuersiam & resolutionem non inutilem esse.

62 Primò infertur, quòd omnes leges, quæ loquũtur simpliciter de maioratibus tam quoad successionē, quàm quoad alia, habent locũ nõ solum in constitutis cum Regia facultate, sed etiã in factis per viam meliorationis tertij & quinti. Quòd voluit Peralt. in l. 3. §. qui fidei cõmissam n. 138. ff. de hæred. instit. Vnde fit, quòd l. 40. Taur. quę præfert in successione maioratus nepotē patruo, nisi aliud à disponente ordinatũ sit, habet locũ in maioratu constituto per meliorationem tertij & quinti. Et ad hoc facit quod scribit Episcop. Couarr. in pract. quæst. quæst. 37. n. 9. versic. 7. ex his, vbi inquit, quòd quando constat aliquod patrimoniũ esse maioratum, nec constat de clausulis fideicommissi, est seruanda dispositio dictæ l. 40. quod hodiè nouissimè tradit hoc non relato, Ioan. Gutierrez lib. 2. practicarum quæstionum, quæst. 79. num. 6. pag. 176. & in l. nemo potest num. 60. ff. de legat. 1. & idem est dicendum in casu l. 41. quæ tractat de probatione rerum maioratus, & in casu l. 45. quæ facit possessorem in maioratu successorem ipso iure, defuncto prędecessore, quod in materia possessionis rerum maioratus, in 3. parte huius operis quæst. 1. latiùs ego fundo. Et idem procedit in casu l. 46. in eisdem legibus, quæ tractat de meliorationibus factis in rebus maioratuum, hodie l. 6. tit. 7. lib. 5. Recopilat. & tradit Ioann. Garcia de coniugali acquestu num. 89. qui alios citat, qui hæc non dicunt. Quod etiam resoluit Molina lib. 1. de primogen. cap. 1. numer. 27. Matienço l. 11. tit. 6. glos. 11. num. 2. fol. 161. lib. 5. Recopilation. Burgos de Paz quæst. ciuil. 6. num. 45. & legibus, quæ de tenuta bonorum maioratus loquuntur, & de supplicatione interponenda, & de alijs similibus, quæ etiam ad hanc meliorationem tertij & quinti ampliari debent. ¶ Et hoc fulcitur, quia vtilitas publica, quæ resultat ex maioratibus, & conseruatione bonorum, quàm latè doceo in 1. quæst. infra à nu. 34. militat etiam in bo-

63 nis vinculatis † in fauorē primogenitorũ, & descendentiũ authoritate priuata. Vnde præ dictæ leges tanquam reipublicæ fauorabiles, sunt ampliandæ l. ita vulneratus §. multa, ff. ad l. Aquil. l. constitutionem ff. de appellat. authen. res quæ C. commun. de legat. l. quemadmodum C. de agricol. & censi. li. 11. vbi Bart. & dicta ampliationem ad dict. l. 40. videtur tenere (licèt dubitans) Peralta, quē postea legi in rubric. ff. de hæred. instit. n. 122. & 123.

64 Secundo deducitur, quòd si quispiã, qui filios non habet, velit facere † maioratũ, & vinculum de omnibus bonis, vel de aliqua parte bonorũ absque facultate Regia, quòd iure facere potest, & vt postea tractabitur, prædictæ leges locũ sibi vendicabunt in tali maioratu, tam quoad successionem, quàm quoad alia, nisi aliud à testatore dispositum fit.

Tertiò infertur idem esse, vbicumque aliquis relinquit quampiam rem, siue filios habens, siue eis carens, non exprimendo, quòd illam relinquit titulo maioratus, sed solum dicendo, quod illam rem, quã alicui relinquit, vult esse vinculatam, & quòd alienari nõ possit, & quòd deueniat ad filium maiorem, vel ad proximiores de generatione, & parentela,

65 per viam † patronatus, quod plerumque in multis partibus Hispanię fit. Nam plerique faciunt vinculum certæ rei, vel certæ partis bonorum per viam patronatus. Et nunc pendet in hac Regali Chancellaria lis super quo-

quodam patronatu magni valoris, quem testator hoc nomine nuncupauit, & vinculauit plura bona in fauorem quorundam consanguineorum, cum præcepto & grauamine, quòd ad maiores natu, & proximiores de generatione deuènirent, & cum alijs clausulis consuetis. Quia hic, & alij patronatus in substantia sunt quidam maioratus. Et quamuis iuxta prouinciæ morem, alio nomine nuncupentur, substantia rei non immutatur propter 66 nostrum affirmare, † vel negare, secundùm Aristotel. lib. . Ethicor. paulò ante finem. Et ita summatur l. assumptio, ff. ad municip. facit famosa l. insulam, ff. de præscrip. verb. & l. eum falsa, C. de iuris & fact. ignor. De quo plura scribit Tiraq. lib. 1. de retract. §. 23. gl. vnica, num. 36. & in tract. de constit. part. 2. ampliat. 2. num. 3. cui adde Decium in l. si pascenda, num. 5. C. de pact. & in consil. 164. nu. 3. Ias. in l. licet, num. 3. de iure deliber. Suarez in allegation. 22. & de hoc alij Doctores in pluribus locis tractant, præcipuè Molin. qui in eleganti casu hoc discutit in 1. part. consuetud. Parisiens. §. 23. num. 12. fol. 110. Et pro hoc faciunt quæ scribo in initio secundæ partis, à numero 229.

Et ex istis apparet veritas cuiusdam nouæ & vtilis opinionis domini Antonij de Padilla in rubric. C. de fideicommis. n. 9. vbi tradit, quòd dispositio legum 45. & 46. Tauri- 67 narum procedit etiam in † anniuersarijs, quæ testatores solent destinare ad sacrificia. De quo vide quæ scribo in hac 1. part. q. 10. à num. 21. Et quod l. 46. Taur. procedat in anniuersarijs patronatibus, & in emphyteusi, tradit Molin. lib. 3. cap. 7. num. 19. fol. 59. Et quòd filij positi in conditione censeantur substituti, vbicumque est aliquod anniuersariū perpetuum, tradunt Portius in cons. 40. n. 12. Antonius Petra in tractat. de fideicommis. q. 9. num. 215. & 216. pag. 216. Et faciunt quæ scribit idem Molina lib. 1. de primogen. cap. 7. numer. 10. fol. 53. vbi resoluit, qualiter argumentatio procedat de iure patronatus, anniuersarijs, contractibus censualibus, seu libellarijs ad maioratum, & 68 lib. 1. cap. 1. num. 26. fol. 6. ¶ Quod mihi difficillimè persuaderi potest, maximè si non deferantur iure maioratus; & pro istamet sententia faciūt quæ scribit Antonius Gama decis. 48. vbi probat, quod ex ordinatione missarum non constituitur maioratus, quod latè tradit & disputat Aluarus Valasc. consil. 82. & tradit Ioā. Gutier. in lib. 2. pract. quæst. q. 79. num. 9. pag. 176. & idem quæst. 85. & quæst. 86. & lib. 2. & q. 84. num. 3. Auen. in l. 41. Taur. num. 11. & 12. glos. 3. fol. 144. & in additionibus ad Gamam decis. 287. & 288. & priùs decision. 193. Et an onus impositum super aliqua re efficiat maioratum, eleganter explicat Antonius Gama decis. 286. circa intellectum legis nihil proponi, ff. de legat. 1. & scribo infra part. 2. quæst. 3. à n. 78. & nouissimè Felician. in tract. de censib. editione. cap. 23. num. 18. pag. 512. & Perez de Lara in tractat. capell. lib. 1. cap. 4. num. 15. pag. 33. & cap. 5. num. 57. cum sequentib. pag. 53. & num 74. & 75. & prius cap. 3. & posteà cap. 6. qui num. 16. pag. 65. tradit, quòd anniuersarium dicitur perpetuum, & quòd anniuersarium dicatur seruitus, idem c. 8. n. 27. pag. 82. & de anniuersario relicto non exprimendo numerum missarum, idem cap. 10. pag. 95. & qualiter relictum pro anniuersario, possit commutari in aliam rem tradit dict. c. 10. num. 29. pag. 152. & quomodo relictum pro anniuersario, si facultates non sufficiāt, tradit idem c. 15. num. 15. pag. 69 146. Et cū dictæ leges † sint exorbitantes, & loquantur in casu tam speciali, nullatenus extendendæ sunt ad alios casus, vt est ampla materia in l. si cōstante, ff. solut. matrim. vbi latissime Barbos. num. 96. tom. 2. Et pro hac sententia faciunt plura quæ scribit Tiraquel. in tractat. le mors, in præfatione, declarat. 3. n. 1. cum seqq. & tradit idem Gama decis. 224. num. 7. & 8. Et an sit maioratus facultas, nominando perpetuò personam idoneam cum onere missarum, tradit latè Aluar. Valasc. consil. 27. de quo legenda sunt quæ scribo part. 2. q. 5. & latissimè Flores de Mena q. 17. fol. 129. & q. 19. n. 4. & num. 33.

Quartò infertur, quòd si quis in testamento, vel codicillo, vel alia sufficienti dispositione, de qua dubitari non possit, caueat, quòd re- 70 linquit aliquā rem filio, titulo † maioratus, ad id non habens Regiam facultatem, quòd talis res non excedit tertium & quintum, habebitur pro melioratione: si excedat à tertio & quinto, sustinebitur in tertio & quinto. Quod ex prædictis cōstat, & ex textu singul. in l. diuus, ff. de vsu & habit. vbi probatur, quòd verba, quæ nō possunt verificari in iure expressè constituto, verificantur in iure in differenti, etiamsi tale ius diuersum sit malus expresso, ad hoc vt actus valeat, & suum sortiatur effectum, ibi: *Etenim erat relictus vsus syluæ, & quia sub ratione vsus legatum non valebat, comprehenditur vsusfructus*. Facit l. fundus qui locatus, ff. de fund. instr. instrumentoquè legato, cum concordantibus, quæ scribo infra q. 15. à n. 59. cū sequentib. Nec minus facit l. 9. tit. 6. lib. 5. Recopil. Et regula est generalis, quòd in † separabilibus vtile per inu- 71 tile non vitiatur, l. Sancimus vers. si quid autem, C. de donat. vbi Doctores, l. 9. tit. 4. part. 5. notat Salic. in l. donationes, quas parentes, C. de inoffic. donat. Ias. in l. certi conditio. §. 1. num. 14. ff. si cert. petat. & in l. si ex falsis num. 4. C. de transact. latiùs Tiraq. lib.

lib. 2. de retract. in fine nu. 142. pag. 1013. Pro quibus facit egregium consilium Alexandri 113. num. 19. cum sequentib. lib. 6. vbi latè probat, quod si † donatio ob aliquam causam est inualida, sustinetur ex alia causa; quæ valida fuit, per l. si patronus, ff. de donation. & doctrinam Innocentij in c. in præsentia de renunciation. & alia plura quæ refert. Facit quòd si constitutio arrharum excedat decimam † partem bonorum, valet nihilominus in eo quod non excedit, secundum Rodericum Suarez in l. 1. tit. *de las arras*, versic. nota vlterius. Baeç. de non meliorandis filiabus, cap. 33. numero 14. Matiençam in l. 3. glos. 7. tit. 8. num. 9. fol. 209. lib. 5. recopilatio. Et idem tradit Baeça in constitutione dotis excedente taxam dictæ prægmaticę, hodie l. 10. tit. 6. lib. 5. recopilation. & ex hoc aliquid disputat Ioan. Andreas, & Abbas, in cap. querelam, de simonia post glossam si vendatur, manente vniuersali cũ iure patronatus, sit simonia venditio iuris patronatus, firma reuenditio rei vniuersalis, quod disputat Roch. de Cur. in tract. de iure patronatus, in versic. is à quo. num. 52. fol. 79. Et ad hanc conclusionem † pondero egregiam l. 26. Taurinam in illis verbis ibi. *E que la tal donacion se cuente en el dicho tercio y quinto de sus bienes, en lo que cupiere*, iunctis verbis præcedentibus, & conducunt pro hac sententia plura quæ scribo in prima parte huius operis quęst. 15. versic. Prima sit conclusio num. 37. Et quod tradit Suarez in l. quoniam in prioribus in 5. quęst. ad l. Regiam, num. 3. pag. 202. C. de inofficiof. testamen. licèt in contrarium faciat resolutio Baldi in l. fin. n. 19. in fine, C. de pact. vbi vult, quòd donatio omnium bonorum, præsentium, & futurorum annullatur nõ solum pro parte, sed in totum. Et est communis opinio secundum Bald. in eodem loco post numerum 61. & Purpura. num. 247. Guid. consil. 214. num. 5. & alios quos citat Iulius Clarus lib. receptа. sentent. §. donatio num. 2. pagin. 120. Et legenda sunt quæ scribit Episcopus Sarmiento lib. 6. selectarum interpretat. cap. 5. per totum fol. 13. ¶. Et qui est in capax † quoad vnum, sit quoad alium, colligitur ex scriptis per Tiraquellum in tractatu de primogenitura, quæst. 42. num. 3. Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inofficiof. testament. limita. 11. dubio. 2. num. 2. & 7. Molina libro de primogenijs, c. 11. num. 8.

Quintò deducitur, quòd si quis habens Regiam facultatem ad faciendum maioratum, in illius exequutionem maioratum faciat, qui ex aliqua causa, vt puta, quia facultas fuit inualida, vel subreptitia, rescissus fuit, † sustinebitur maioratus virtute illorum verborum testatoris, qui dixit, quòd faciebat maioratum in tertio & remanentè à quinto bonorum suorum; quod probatur ex superioribus, ex dict. l. lancinus, & scriptis in dict. quæst. 15. & pondero notabilem l. 7. in versic. *Otro si*, tit. 1. part. 6. & conducunt quæ scribit Decius in authentico qui rem num. 22. C. de sacrosanctis Eccles. Episcopus Couar. resolutio. lib. 2. cap. 16. n. 5. fol. 145. Et ad hoc facit doctrina Baldi in cap. 1. §. 1. de his qui feud. dare possunt, num. 20. vbi in verbo (consuetudo) dicit, quòd si Ecclesia consueuit infeudare in masculos tantum, & concedat in feudum recipienti pro se, & successoribus suis, tam masculis, quam fœminis, quãuis non valeat infeudatio quantum ad fœminas, remanebit valida quoad masculos. Et idẽ vult ibi Martinus Lauden. Fulgos. in consil. 220. nobilis de fortiate, & alij quos refert Carol. Molin. in consuetud. Parisiens. §. 41. num. 45. fol. 291. vbi num. 40. cum alijs plura ad illud propositum congerit. Vnde remanebunt talia bona vinculata, perinde ac si interuenisset facultas Regia. Ad quod induco textum notabilem, quem Iaso peregrinũ vocat in l Gallus, §. quidam rectè, ff. de liber. & posthum. & faciunt tradita per Caldam Pereiram in tractatu de nominatio. ad emphyteusim quæst. 19. num. 75. fol. 220. vbi disputat si concedatur emphyteusis filię spurię ad tres vitas, si in illa filia spuria valere non potest, an sustineatur in alijs vitis. ¶ Et actus debet † valere meliori modo quo potest l. si tam augusti. ff. de seruitut. tit. generali, vbi concessa via, si per illam vehiculũ nec iumentum ire possit, concessum videtur iter. Ex quo textu colligitur regula, quòd in dubio præsumendum est, quod disponens voluit actum valere meliori modo quo potest, quę etiã probatur in c. 1. §. de desponsa. impuber. in 6. & in cap. quidam de conuers. coniuga. & in l. pacta conuenta in princ. ff. de contrahen, empt. quam regulam explicat eleganter Decius ad omnia obiecta respõdendo, in cap. cum super num. 12. fol. 122. de officio. delega. & materiam eleganter tractat Menochius in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 70. num. 5. fol. 103. plenius Simon de Pręt. lib. 2. de interpretand. defunct. voluntate interpretat. 2. dubitat. 5. solution. 4. per totam, fol. 127. & faciunt quæ scribit Episcopus Couar. in epitom. de sponsalib. part. 2. c. 3. num. 3. fol. 5. Bertazolus in l. si quis maior num. 749. cum sequentib. C. de transactionib. Ioan. Gutierrez de iuramento confirmat, part. 3. c. 4. n 6. fol. 217. Et vbi actus dependet à sola voluntate disponentis si non valet vt agitur, valet vt melius valere potest, secundum Bartolum, & communem in l. 1. §. si quis ita, ff. de verborum obligat. vbi latè Ripa num. 18. cum alijs. Et notan

notatur per Episcopum Couarr. in epitome de sponsalibus part. 1. cap. 3. num. 2. & 3. fol. 4. & 5. Antonium Peregrinum in tractat. de fideicommiss. art. 36. num. 56. fol. 333. Deciũ in cons. 129. Hippolyt. in singula. 262. Cephalus in consil. 23. num. 36. cum sequentib. & in consil. 32. num. 11. & in consil. 41. num. 16. Et in materia emphyteusis & in maioratuum Caldas Pereira in tractat. de nominatione ad emphyteusim quæst. 10. num. 40. fol. 104. & faciunt quæ de ista clausula meliori modo scribunt Episcopus Couarr. in 2. part. rubric. de testament. num. 19. versic. 11. fol. 16. col. 2. Mantic. de coniectura ta mente defuncti lib. 12. tit. 8. num. 19. pag. 607. Carol. Ruin. cons. 11. num. 13. lib. 2. Barth. Socin. in consil. 173. num. 4. lib. 2. & in consil. 2. num. 12. lib. 3. Bartazol. in l. si quis maior, C. de transact. num. 748. Socin. iunior in l. si quis in principio testamen. num. 25. fol. 199. ff. de legat. 3. notanter Alexander in consil. 112. lib. 3. ¶ Et pro hac sententia, & pro precedenti illatione, est notabilis † & expressa l. 23. Taurina, vbi scribẽtes præcipuè Tellus: nec minus facit l. dicta 26. ibi: *Y si de mayor valor fuere, mandamos que vala hasta en la dicha cantidad del tercio y quinto, y legitima.* Per quã legem & alia iura, inquit Molin. lib. 1. de primogen. cap. 8. num. 19. fol. 57. quòd si pater faciat filio suo prælegatum tertiæ & quintæ partis hæreditatis, valet in tertio & quinto bonorum, etiamsi nõ valeat in tertio & quinto hæreditatis. Et corroborantur etiam ex l. 1. tit. 2. *de los testamentos*, lib. 5. ordin. in ratione sui. Et confirmo, quia vbicunque testator iussit valere testamentum omni meliori modo † quo potest, excusatur à præteritione, secundum Bald. in l. quoties, C. de hæredib. instituend. Alexand. in cons. 112. num. 3. lib. 3. & alios quos citat Petr. Surd. decis. 293. n. 10. Et an valeat melioratio facta per patrẽ in minus solemni testamento, disputat latè Tellius in l. 3. Taurina, part. 1. nu. 21. & pro ista illatione est bonus text. in l. qui soluendo, ff. de hæred. instit. & doctrina Bart. in l. vltima num. 6. C. de pactis, de quo tamen vide Bald. & Decium ibi num. 36. tractantes, an donatio omnium bonorum, præsentium & futurorũ valeat quoad bona præsentia. Et facit quod in nostra materia scribit Gregor. Lopez in l. 22. in glos. in verb. *Estraño*, in fin. tit. 1. p. 6. ¶ Et ista illatio etiam confirmatur, quia vbicunque constat de intentione alicuius, quòd aliquid fiat, † & valeat, tunc debet valere meliori modo quo potest, l. codicillis, §. vltimo, l. cum pater, §. filijs matrem, ff. de legat. 2. tradunt Doctores in l. cum filio 2. part. ff. de legat. 2. Socinus iunior cons. 143. num. 18. lib. 1. Etsi verba donationis sonent inter viuos, quæ tamen vt inter viuos valere non potest, sed solùm causa mortis, valebit vt donatio causa mortis, secundum Bald. cons. 107. domina Ioanna, col. vltim. lib. 3. Matth. de Afflict. decis. 338. quos citat Aimon, qui plura similia adducit, cons. 52. num. 4. & faciũt plura, quæ scribo infra dict. q. 15. num. 9. Burgos de Paz cons. 2. num. 40. eleganter Socin. iunior cons. 21. num. 15. lib. 2. Simon de Præt. dict. solut. 4. num. 33. fol. 130. & legẽda sunt quæ scribit Petr. Barbos. in l. quæ dotis, tom. 2. num. 28. pag. 724. ff. solut. matrim. Seraphin. in tractat. de priuileg. iuramenti, priuilegio 58. num. 19. pag. 303. & priuileg. 98. n. 2. & 8. & priuileg. 97. num. 12. & priuileg. 22. num. 65. & 66. & priuileg. 74. num. 195. Menoch. in cons. 314. num. 4. lib. 4. Et clausula omni meliori modo operatur, vt fideicommissarius possit occupare bona fideicõmissi propria authoritate, & ingredi possessionem bonorum, secundum Cuit. in l. fin. n. 49. C. de edicto diui Adrian. qui cumulat plures effectus istius clausulæ, ad quod alios authores citat Anton. Peregrin. in tract. de fideicommiss. art. 47. num. 54. fol. 435.

Quæ conclusio sic generaliter accepta, difficilis † mihi videtur, & cõtra plura iuris principia. Et hæc seruiunt pro decisione quęstionis, quam scribit Molin. lib. 1. de primog. cap. 21. num. 28. vbi resoluit, an locatio ad longũ tempus de re maioratus facta sustineatur pro tempore permisso, vel an in totum vitietur. Conducunt etiam pro decisione litis, quæ in praxi obuenit. Quidam habebat facultatem eligendi ad quoddam vinculum & maioratũ vnam ex sororibus, quam vellet: decessit, & in testamento omnes tres sorores ad maioratum nominauit; cum maioratus esset indiuisibilis, & ad vnam tãtum peruenire debebat; vt constat ex natura bonorum maioratus, & ex doctrina Bald. in authen. testament. num. penultim. cap. de collat. & Menoch. in cons. 26. nu. 26. Et ex prædictis visum fuit, vnam tantum sororem admittendam esse, & ex tribus nominatis, primam, quam eligens ex ordine scripturę magis diligere videbatur. Iuxta regulam l. quoties, ff. de vsufruct. facit regul. l. cum pater, §. à te peto, ff. de legat. 2. & l. hæredes mei, §. peto à te vxor charissima, ff. ad Trebel. & actus est sustinendus meliori modo, quo potest, iuxta iura, & authoritates supra traditas. ¶ Et quod constitutio maioratus, quæ vno modo non potest valere, debeat valere meliori modo, quo potest, fundat in terminis Carol. Ruin. cons. 27. nu. 4. & 5. lib. 1. per l. verbis ciuilibus in 1. glos. ff. de vulg. & l. Scæuola, ff. ad Trebel. tradunt Ripa in l. 1. num. 14. ff. de verbor. oblig. Iacob. Puteus decis. 344. num. 6. lib. 2. Quæ omnia maximè procederent, si in scriptura maioratus est illa clausula saluberrima, quòd actus valeat

valeat omni meliori modo quo posit, vt probatur ex doctrina Bald.in l.quoties,C.de hæred.instit.l.his verbis, ff. de hæred. instit. & aliorum plurium,quæ scribunt Felin. in cap. cum super num.11.fol.196.de offic.delegat. Decius consil.14.& consil.77. Aimon consil. 141.num.3.fa. iunt tradita per Hippolyt. in singul.36.& in singulari 544.¶ Et talis clausula operatur,quòd licet † testamentum sit nullum,vbi non relinquitur legitima filio titulo institutionis,si in testamento sit apposita clausula,quòd valeat omni meliori modo, virtute talis clausulæ sustinetur testamentũ, secundùm Bald.in dict.l.quoties,num. 2. C. de hæred.instit.Paul.de Castro in consil. 323. super primo quæsitur,an testamentũ sit nullum num.3.lib.5.Cuman.in l.his verbis,ff.de hæred.instit.Ias.in authent. nouissima num. 20.C.de inoffic.testam.& alios plures, quos refert Francisc. Mantic. lib. 3. de coniectur. mente defunct.tit.14.num. 11. pag. 84. Sic idem Paul.de Castro in consil. 329. præsupposito quòd ille pater,lib. 2. tradit, quòd si institutus fuit filius legitimatus,& posteà apparet,institutionem non valere, non potest filius post mortem patris legitimari, nisi sit apposita in institutione dicta clausula (*omni meliori modo*)quem referunt & sequuntur Alciatus in l.Gallus,§.quidam rectè,nu. 5. pag. 69.ff.de liber.& posthum. qui vitiosè refert Paul.Simon de Præt.lib.3. de interpretand. defunct.voluntat.dubitat.4.solut.4.num.89. fol 330.Curt.iunior consil. 71.num. 12. & 13.de quo legi debet Petr. Surd. decis. 144. n.9.& decis.104.num.19.& decis.293.num. 6.Ias.in l.eam quam num.10.C.de fideicommis.post Angel. idem Angel. in consil. 93. Crel. in consil. 73. num.42. Cephal.in consil.350.num.64.lib.3.Et talis clausula operatur,quod non restringatur dispositio ad specificata,secundum Bald.in l.vnum col.7.ff. si cert.pet.Alexand.consil.113.lib. 3. & alios quos citat idem Aimon consil.326.num.13. & de virtute dictæ clausulæ scribit August. Beroius in cõsil.135.num.4.& in consil. 162. num.4.& in consil.189.num. 7.lib. 1. & in consil.4.num.5.& in consil.82.num. 12. lib. 2.Menoch.in consil.250.num.119. cum sequentib.lib.3. ¶ Et quòd compendiosa substitutio contineat † fideicommissariam, probant Bart.Socin.in consil. 173.col. 3.lib.2. Corn.consil.298.col.1.lib,1.Ripa in l. Centurio,ff.de vulgar.Paris.consil. 62. num. 16. Curt.iunior consil.71.num.12.Menoch.cõsil.106.num.37.lib.2.& consil.44. num. 23. lib. 1.vbi post alios,quos citat, probat, quòd per clausulam(*omni meliori modo*) substitutio, quæ in vim vulgaris non valet, valet vt fideicommissaria.Et aliqua scribit Francisc. Mantic.de coniectur.mente defunct. lib.3. tit. 2. num.10.pag.62.& lib.12.tit.8. nu. 19. pag. 607.Et actus qui peccat in forma, sustinetur ob clausulam (*omni meliori modo*) secundùm Ripam in l.1.§.si quis ita num.25.ff.de verb. Cephal.consil. 77. num.13. & ibi aliqua ad propositum scribit, & de virtute prædictæ clausulæ plura scribit Simon de Præt. lib. 2. de interpret.defunct. volunt.interpret.5. solut.4.num. 1.cum sequentib fol. 127.Quibus congruit,quòd prædicta clausula,vt actus valeat (*meliori modo*) habet vim fideicommissi vniuersalis,l.generaliter,§.ex testamento,ff. de fideicommiss. libertat.glos. Bart. & Doctores in l.ex ea,ff. de testament. cum concordantibus,vt per Iasonem in authent. ex causa,C.de liber. præterit.num.23. fol. 146.Et plura notabilia de virtute clausulæ (*omni meliori modo*) & extraordinaria tradit Seraphinus de priuileg.iurament.priuileg.107.n.3. cum seqq.pag.588.& lib.1.de arbitrar.iudic. q.47.num.5.¶ Quibus est addendum, quòd talis clausula(*omni meliori modo*) nihil operatur,† vbi est defectus potestatis, secundùm Anchar.in consil.358.Carol.Ruin. in consil. 174.in fin.lib.2.& alios,quos citat Menoch. in consil.in consil.250.num.120.lib.3. & d. q. 47. Nec vbicunque apponitur ex stylo tabellionum, vt per Curt. iunior. consil. 70. num.11. clausula non operatur, quandò est expressus modus ineptus,secundùm Calder. consil.1.de accusat.Anchar.consil. 357. Cassador.decis.7.num.7. Capit. decis. 96. & alij, quos citat Mesia super l. Toleti fundamento 1. 12.part.num.7.fol.30.Vant. de nullit. sententiæ, ex defectu iurisdictionis ordinariæ num.174.pag.331. Et cum lex requirit certos modos,quibus aliquid debet fieri, non sufficit ista clausula,nisi modi sint obseruati, vt probant Alexand.consil.20.lib.3. Felin. in d.c.cum super in fin. de offic. delegat. cum concord.vt per Alciat. consil. 114. num.6. facit regula posita per Episcopum Couar.resolut.lib.2.cap.16.n.5.versic.deinde, & tradit eleganter Menoch.d.q.47. num. 1. cum sequentib.in lib.de arbitrar. iudic. in consil. 86.num.85. lib. 1. Quæ omnia seruiunt pro intellectu l.20.Taur.hodie l.11.tit. 6. lib. 5. Recopil. si forsan in melioratione facta per patrem,aut matrem,reperiatur prædicta clausula(*omni meliori modo.*)

Sextò deducitur,quòd si quis promittat in contractu † matrimonij, vel propter alium finem,quòd faciet maioratum in filium non exprimendo,quòd ad id impetrari debet Regalis facultas, satisfacit promissioni faciendo meliorationem tertij & quinti,& vinculando bona in fauorem filij, & successorum: quod vltra prædicta probatur. Quia semper indubijs,† quod minimũ est, sequimur l. si seruus plurium,§.vlt. in fin.ff.de legat.1.l.nummis, ff.de

ff.de legat.3.l.apud Iulianum, §.Seio.ff.de legat.1.l.qui concubinam, §. cum ita, ff. de legat.3. & alij concordantes, vt per Dinum in regula in obscuris de regul.iur.in 6.& Deciũ in l. semper in obscuris, pag. 85. ff. de regul. iur. Tiraquel.in tractatu de pia causa priuilegio 25.pag.56.vbi tradit, an hoc procedat in pia causâ, & Glossa Parisiensis in consuetud. §.13. numer. 4. fol. 133. & in contractu de vsur.q.20.num.212. pag.84. ¶ Ex quibus iuribus aliud decisum fuit, quòd quando est cõtentio inter dominos & vassallos super impositionibus,& probatio est dubia circa quantitatem,quæ solui debet, iudicandum est quod minimum fuerit,& vassallis minus præiudiciale. Ad quod facit quod scribit Glos.Par. 2. p. consuetud. Parisien. §.531. num.14. fol.59. Et cum apertius potuisset hoc interpretari ille,in cuius fauorem facta fuit promissio prædicta de faciendo maioratum,illi imputari debet,qui in hoc non præuenit alteri,quæ debebat facere. Et latius exposuit l. veteribus, ff. de pact.l.Labeo.l.cũ in lege,ff.de contrahen. emptione,l.si arborẽ,§.1. ff. de seruit. vrban. prædior.l.2.in fin.tit.33.par.7.Facit l si quis intentione ambigua,vbi Angel.ff.de iud. notat Glossa Parisiensis in consuet. part. 1. §. 13.numer.74. folio 144. ¶ Quod maximè † procederet vbicunq; pater, qui talem promissionem fecit,haberet alios filios, qui in dubio ad æqualitatem possibilem sunt reducendi,& præiudicandi quanto minus fuerit possibile, l.vt liberis æqua portio seruetur, C.de collat. l.4.in versic. *Esto porque se guarde igualdad entre ellos*,tit.15.par.6.Notat Paul.de Castro in authen.hoc inter liberos, col. 1. C. de collat. De quo alia plura scribo in 3. q. huius primæ partis.

87

88 Quòd autem valeat † promissio, per quam quis promittit, quòd faciet maioratum in filium, quando est ob causam matrimonij, vel propter aliam causam onerosam:& quòd parẽtes hanc promissionem adimplere teneantur, probari videtur ex ratione & dispositione textus in l. 22. Taurina, quæ ad hunc casum extẽdi debet.Et ex ratione legum 17. & 44. in eisdem constitutionibus. Et cum in vtroq; casu eadem ratio militet, idem ius seruari debet,l.non possunt,ff.de legibus,l.illud,ff.ad l. Aquil.cum vulgat.quam regulam vltra Tiraquel. in tractatu de cessante causa, eleganter ampliat Rebuf.in l.censoria 203. §.item quæ de seruit.pag.899.ff.de verb.signific.Item,in dubio debet assumi interpretatio æquior, & æquabilior,& quæ magis congruit,& per quã vtriq; parti melius, & æquabilius consulitur, l.in ambigua, ff.de legibus.l.quoties idem sermo, ff.de regul. iur.l.1. & ibi Paul. ff. si quis cautio.Gloss.Paris.in consuet.p.1.§.34.num. 12.fol.265.

Sed hæc illatio difficultates habet, & in ea animus non quiescit, licèt prædicta valde vrgeant,quia † verba sunt intelligenda in potiori significatu,l.1.§.qui in perpetuũ, ff. si ager vectigal.vel emphyteut. Vnde dicta promissio potius est intelligenda de maioratu regali authoritate faciendo, quàm de melioratione tertij & quinti: & quamuis melioratio tertij & quinti sit quoddam vinculũ, & species maioratus,negari tamen non potest,quin ex cõmuni vsu loquendi magis propriè maioratus vocetur,qui constituitur cum Principis facultate.Et hoc vltimum tenendum videtur, nisi ex coniecturis,& æqualitate personarum, & ex alijs circunstantijs aliud constet,de quibus in d.l.si seruus plurium, & in l.si cui. ff.de alimen.& cibar.legat.& in l.capienda.§.quod factum,ff.de regul.iur.&in l.Aurelius,§.Titius testamento, ff. de legat.3. explicat Decius in d.l.semper in obscuris, quibus adde elegantẽ l.5. tit.33. in versic. *Esto seria como si mandasse alguna*.part.7. ¶ Et est notandum circa hanc illationem,quod si quis facit obligationem ob causam onerosam matrimonij, vel ob aliã consimilem causam onerosam, quòd cõstituet maioratum in filium cum Regali facultate, tenetur præcise † promissionem adimplere: & si mortuus sit, cum hoc casu iam nõ possit promissionem adimplere, & mortuo non possit concedi licentia ad faciendum maioratum,tenebitur ad interesse, iuxta l.1. in vers.agitur, ff.de actio. emptio. l. vltima iuncta glos. ff. si quis in ius vocatus non ierit, l. stipulationes non diuidũtur, ff de verbor.obligat. Notatur per Iasonem in §.actionũ num.46.de actio.latius per Rebuf. in l. vnica, C.de sentent. quæ pro eo quod interest proferuntur,glos.in verbo in alijs num.1.cum seqq. pag.437. in quibus locis hæc materia latius tractatur. Vel exẽplificabitur promissio maioratum faciendi in melioratione tertij & quinti, prout in hac illatione dictum est,ne fiat illusio matrimonio, vel alij causæ onerosæ. Et huc addenda sunt, quæ scribo in 1. p. huius operis, q.66. vbi de hoc latius ago. ¶ Ex prædicta autem regula d.l.si seruus plurium,& l.semper in obscuris, & alijs omnibus suprà scriptis, infertur quædam singularis conclusio,scilicet,quod si † pater vel mater in testamento meliorent simpliciter filium vel filiam, non declarando, quod faciunt meliorationem de tertio & quinto,talis melioratio habebit locum in tertio solum, vel in quinto, considerata persona meliorati, & alijs circunstantijs, & regulariter solum in tertio verificabitur:quia hoc communiter parentes magis facere & ordinare solent, quod est notandum.

89

90

91

Septimò infertur, quod dicta l. 27. Taurina,hodie l.11.tit.6.lib.5. Recopilat. quæ tradit ordinem quemadmodum pater & mater

teneantur vocationes facere in melioratione tertij,& grauamina restitutionis apponere, vt latius in d.l.cauetur procedit, † & habet locũ in maioratu facto licentia Regali,quod voluit ibi Gomez Arias num. 59. fol. 157. Tenetur igitur pater in vocationibus,quas facit in maioratu,primò vocare descendentes legitimos, siue masculos,siue fœminas,& in illorum defectum illegitimos, & postea parentes in illorum defectum.Imò si rectè consideretur, maiori ratione hoc pater facere teneretur, aut mater in constitutione maioratus,quàm in melioratione tertij & quinti: cum ex maioratu maius præiudiciũ filijs, quàm ex melioratione tertij & quinti fiat,prout notoriè constat: & cum sit eadem ratio,imò maior, idem ius seruari debet dicta l. illud, ff.ad l. Aquil. cum similibus. Et leges non tam † in verborum forma,quàm in ratione consistunt, l. scire leges, ff.de legibus,l.13.tit.1.part.1. Et valet argumentum † à maioritate rationis,authent.multò magis.C.de sacrosanct. ecclef. §.illud quoque in authent.vt de cætero sit numerus cleri cor.collat.1.c.quemadmodum de iure iuran. Quod procedere videtur etiamsi Princeps in facultate Regia det licentiam,quòd possint apponi omnia vincula,& grauamina,quæ impetrans licentiam voluerit;quia id debet intelligi,dũmodo id faciat secundùm leges, l.si quãdo,C.de inofficiof.testam.ibi,testamento.Cũ qua concordat l.5. tit.1. part. 6. vbi Gregor. notanda l.1. tit. 18.part.2. & est bona l.11. in fine,tit.18.part.3. ¶Et Princeps præsumitur velle, † quod sua iura volunt, l.ex facto,ff.de vulgar.l.Antiochensium,ff.de priuilegij.cre di. quod melius omnibus tradit Lamberti de iure patronat.lib.2.art.6. 9.q.princip.3. part. fol.239.col.3.num.4.& facit dicta l.27.in illis verbis. *Que les puedan poner el grauamen que quisieren, assi de restitucion, como de fideicomisso, e hazer en el dicho tercio los vinculos y submissiones,y substitutiones,que quisieren, con tanto que lo hagan entre los descendientes.* ¶ Ecce ergò quãuis in principio lex dicat, quòd pater & mater liberè possunt apponere grauamina, quæ valuerint,pòsteà lex restringit facultatẽ modo prædicto.Facit regula testandi, C.de testamen.& regula l. sed posteriores,ff.de legib.& textualis conclusio,quòd † verba priuilegiorum,& rescriptorum, debent interpretari secundum ius commune dict.l ex facto,c.innotuit de electiõ.cum concordantibus. vt per Menochium in tractat. præsumption. lib. 2. præsumpt.11.nu.1.& quæ ego infra hac parte,q.3. Et pro ista conclusione est famosa lex hæredes mei,§ cum ita,ff.ad Trebellianũ,vbi Bart. & omnes, quæ probat, quod testatores semper videntur sequi & velle vltimas volun tates secũdùm leges, quamlegem amplissimè ego orno in secunda parte istius operis in initio, quæ ad hoc omnino legi debent.

Sed hæc illatio non est etiam sine difficultate,quia † non est nostrum legem extẽdere, l.si seruus,§.non dixit prætor.ff.e acquirend. hæredit.l.4.§,toties,ff.de damno infecto.cum vulgari.Et cum dicta l. sit exorbitàns à iure communi, & antiquo, quo parentibus libera erat facultas disponendi in vocationibus meliorationis tertij, & dicta dispositio sit noua, vt explicat ibi Antonius Gomez num. 3. nõ debet extendi propter exorbitantiam ad alios casus,quàm ad illos, qui comprehensi sunt in d.l.ius singulare,l.quod vero contra, ff.de legibus,l si vero,§.de viro, ff. soluto matrimonio. Et leges exorbitantes non debent extendi,etiam eadem subsistente ratione secũdùm glos.in c. in fidei fauorem,in verbo inquisitionis de hæretic. in 6. Notat Tiraquel. in l. si vnquam in verbo libertis, pag 96. C. de reuocand. donat. Licèt hoc non procedat vbi materia est fauorabilis: quia tunc lex exorbitans,eadem subsistente ratione,extenditur, secundùm glos.in l.si constante, in verbo mariti,in principio: & ibi Bart in 9. q. ff. soluto matrmonio, vbi Alexand. & Ias. num.60. & alij,quos refert Tiraquel.in dicto verbo libertis,num.61. ¶ Vnde fit,quòd leges limitatoriæ † extenduntur ex identitate rationis,l.his solis,C.de reuocand. donat. c. cum dilecta.de confirma.vtil.vel inutil. & est communis opinio secundùm Alciatum lib.2.de verbor. significatione,pagin. 46. Item prædicta opinio coadiuuatur,quia licèt dicta l.sit facta in fauorem generationis,& consanguineorum testatoris (vt animaduertunt ibi Palac. Rub. in princip. & Tellius num. 15.) odium tamẽ in se habet,quia restringit facultatem liberè disponendi de rebus proprijs ad libitum, quod graue est,l.1.C.de sacrosanct.ecclesijs,l.1.ibi: *En aquella manera que el tiene por biẽ que finque lo suyo*,tit.1.par.6.Et quia in re propria † quilibet est moderator,& arbiter,d.l.in re mandata,C.mandati.Et ingenuis hominibus non est auferenda potestas disponendi de rebus proprijs,l.sed si lege,§ consuluit. ff.de petit. hæredit.cum similibus.

Prætereà l. 27. loquitur solum in tertio,† non etiam in quinto: licèt quòd etiam loquatur in quinto, potest persuaderi ex illis verbis.*Ora se hagan en el dicho tercio de mejoria,ora en el quinto.*

Sed vt ego iudico, † ista lex in prædictis verbis loquitur in alio casu,nec verisimile est, quòd in quinto pater teneatur seruare ordinem, & formam illius legis:cum quintum pos sit extraneis relinqui,& non sit legitima filiorum.Et ita tenetMatienço in l.11.tit.5.lib.5. Recopil.glos.1.nu.2.fol.158.& glos.10. fol. 161.Auend.in d.l.27.Taurina,glos.1.num.8. folio 53. Item illa verba non debent esse sine effectu

effectu aliquid operādi,c.si Papa de priuileg. in 6 cum concordant. quæ scribo in hac 1. p. q.60.num.12.quod quidem esset, si illa verba nihil vltra ius omnibus cōmune concederent. Ad hæc facit glos.in d.l.si quādo,glos.1.C.de inoffic.testam.probat,quòd quando alicui habili conceditur facultas testandi, intelligitur sine solemnitatibus, vt facultas aliquid operetur.Et ibiAlbericus dicit,hanc esse communē opinionem. & Decius in l.Eunuchis n 15.C. qui testam.facere possunt. Notat Iulius Clarus lib.3.receptar.sentent.§.testamentum,q. 34.pag.32.scribo infrà q.1.num.154.¶Præ-

102 tereà argumentum † quod deductum fuit ad d.l 27.potest in contrarium retorqueri.Nam videtur,quòd nisi illa lex posuisset illa verba restrictiua,& modificatiuam, *con tanto*, quòd sub generalitate illorum verborum, *que quisiere*, licitum erat grauamina adijcere non seruato ordine illius legis,quod maximè procederet, si in facultate Regia fuerit expressum, quòd ille cui conceditur facultas faciendi maioratum,possit apponere grauamina,& substitutiones,quas libere voluerit: nam ex hoc videtur Princeps concedere, quod possit apponere vocationes præter,& contra ius commune,vt probatur in c.1.cum glos.in verbo,libere,de sepult.in 6.vbi Hostiens.& Ioan.Andr. & faciunt plura quæ scribit Ias.in d.l.1.num. 10.cum sequentibus. C.de sacrosanct. eccles. & in l.si sit legatum,num.15.fol.126.ff.de legat.1.tradit latè Menoch.de arbitr.iudic. lib. 1.q 7.num.34.cum seqq.decisio. Pedemont. 111.num.3. Et ista opinio probabilior videtur,quā amplecti visus est Tellius, quem legi postquam superiora scripseram (licet debile fundamentum adducat)in d. l.27.nu.13.Auē dañ.in l.27.Tauri,glos.1. nu.9.fol.5;.latius in l.40. Tauri, glos.1. numer.53.in sequent. fol.77.Et eam probare videtur Molin. lib.2. de primog.c.11.num.11.fol.318 & c.12.nu. 53.fol.333.quāuis de ea dubitet.Et clare Matienço in l.15.in glos.11.nū.3. fol.561.in 6. lib.5.Recop.Ioan.Gotierr.in pract.quęst.lib. 2.q.62.per totam, Burg.de Paz.q.2. nu.74. qui refert Ioan.Lop. Et legenda sunt quæ in puncto non vilis supra citatis scribit Molina de iust.& iur. tractat.2. disputat.609.n.6.pagina 251. Et ex istis,& ratione d.l.25.apparet,quod hæc illatio, & ampliatio ad d. l. 27.

103 non † procedit in maioratu aut vincolo facto à quopiam extraneo:nam liberè potest facere vocationes,& substitutiones quas voluerit,non seruato ordine illius legis,nisi aliud in facultate Regia sit expressum.

Octauò infertur,quòd l.24. Taurina, quæ decidit, quod si testamentum fuerit ruptum,

104 vel annullatum † ex causa præteritionis, vel exhæredationis, melioratio tertij vel quinti valeat, procedit etiam in maioratu facto in testamento saltem ad hoc, vt vires habeat quoad tertium,& remanens à quinto. Quam legem extendit ibi Tellius, etiamsi testamentum sit sine hæredis institutione,iuxta l.3. titulo 2. lib. 5. ordinament. Cuius sententiæ fulcitur ex pluribus quæ circa illius legis intellectum curiosissimè, & doctissimè scribit domin.Anton.de Padilla in l. eam quam, numero 70. cum alijs,C.de fideicommiss. Ista autem illatio magis procederet, vbi in testamento fuit apposita clausula codicillaris, & ignoranter fuit filius præteritus, & hæreditas est restituenda iure fideicommissi,secundum Bartol.in l qui filiabus,in princip. & fin. ff.de legat. 1.& in authent.ex causa,in fine, C. de liber. præteri.post Cinum ibi Raineri.& Bald. ibi in l. ex ea, ff.de testament. & alij infiniti, quos refert Roland.consilio 7. numer.25. libro 4. qui dicit, istam esse veriorem & communiorem opinionem, quem lector videat. Et ad hoc legendum est quod scribo infrà q. 25.ex Antonio Gomez.

105 Nonò infertur, quòd l. 22. Taorina in 2. part. procedit † etiamsi quis promittat facere maioratum vltra tertium & quintum cum facultate Regia,vt latius probo infra p.1.q.66. vbi legendum.

106 Decimò infertur, verum esse quod scribit Molina libro 4.de primogenijs, cap.9. folio 183. num.21.vbi resoluit, quod transactio † valet authoritate Regia super bonis maioratus, etiam quando institutus fuit absque Regia facultate, quod maturius est considerandum, quia semper tenui contrarium: & legenda quæ scribo in 4. part. q.22.

107 Vndecimò infertur,quod l.21. Tauri, hodie l.5. titul.6. libr.5.Recopilationis, quæ loquitur de obligatione, quam habet melioratus in † bonis parentum, procedit etiam in bonis Regiā authoritate vinculatis. In qua illatione seruanda sunt quæ scribunt ibi latè Tellius,& Molina lib.1.de primogen.cap.10. numero 1. cum sequentibus,folio 73. & libro 4. cap.2. numero 82. fol.135.Episcop.Sarmiēto in l. si cui certum,numero 21. fol.38.ff.de legat.2.

108 Duodecimò confirmatur dictum Peraltæ in l. omnia, §. fundum,num.7.& 8. ff. de legat.2.vbi tradit, quòd si ille qui non erat successor † bonorum maioratus, vel meliorationis, occupauit talia bona, tenetur ad restitutionem cum fructibus. De qua doctrina mentionem facio in 3. part. quæst. 25. & aliquas similitudines, & etiam differentias inter maioratus & meliorationes, scribit Matienç. in dicta l.15. titul. 6. libro 5. Recopilationis, glos.3.

QVÆST. I.

Maioratum qui cõstituere possint.

SVMMARIVM.

Qui benè diuidit proximus est veritati.num.1.
Diuisio an sit necessaria.num.2.
Huius operis diuisio.n.3.
In omni dispositione præsupponẽda sunt ad actũ necessaria.n.4.
Quis possit facere maioratum.n.5.
Edictum de faciendo maioratum prohibitorium est,num.6.
Maioratus & fideicommissi successio an æquiparentur.n.7.
Qui prætendit actum prohibitum ab aliquo factum,id docere tenetur.n.8.
Pro affirmante an præsumatur.n 9.
Maioratus an sit dignitas.n.10.
Quæ dignitates sint regales.n.11.
Qui dicantur habere dignitatem. n.12.& 22.
Habentibus iurisdictionem honor an deferẽdus, num.13.& ibi an sint nobiles.
Feuda,baronia,& similia,an dignitates nuncupentur.n.14.
An habentes iura regalia à tributis sint exempti,num.15.
Nobiles in dignitatibus & officijs ignobilibus præferendi.n.16.
Nobiles in dignitate constituti dicuntur,& nobilitas dignitas.n.17.
Iurisdictio ordinaria an tribuat dignitatẽ.n.18.
Ignobilis an sit capax successionis feudi.n.19.
Res à persona sumit conditionẽ & honorẽ.n.20
Statuta excludẽtia fœminas ob masculos facta sunt pro cõseruatione nobilitatis,n.21.& 29
Maioratum an ignobiles facere possint. nu. 22. & 26.
Libertas disponẽdi cõpetit de iure naturali.n.23
Nobilitas absq; diuitijs facilè amittitur, n. 24. & 39.
Nobilitas mundi, inueteratæ diuitiæ.nu.25. Ex maioribus maior sequitur honos,28.Per se an nobilitent.n.31.Ad multa prosunt.n.33.Per eas dignitas familiarum conseruatur,nu.38. An solùm conferant ad dignitatem.n.47.
Ciues locupletes Reipublicæ interest habere,nu. 27.& 30.& plures nobiles.n.43.
Pro nobili & diuite an præsumatur.n.32.
In primogenituris & maioratibus bona conseruantur.n.34.
Maioratuum institutio fit, vt bona vnita seruentur.n.35.Bonum publicum respicit.n.37.
Ius primogenituræ an inter nobiles tãtùm sit inclusum.n.36.
Hijodalgo quis dicatur.n.40.
Rusticus an possit emere iurisdictiones & dignitates,num.41.
Liberis hominibus rerũ libera administratio non est auferenda.n.42.
Rustici an possint infeudare.n.44.
An eis possit dari facultas ad instituendos maioratus.n.45.& ibi de quæst.n.19.proposita.
An ex eo quòd maioratus possideans,nobiles efficiantur,n.46.
Descendentibus à Iudæis non sunt cõcedendæ facultates ad confectionem maioratuum, num. 48. & 49.
Maioratum an possit facere Episcopus.n.50.& 52.Si ex priuilegio faciat testamentum, de quibus bonis testari intelligatur.n.53.
Papa de patrimonialibus bonis testari potest,numero 51.
Clericus de bonis intuitu ecclesiæ acquisitis an possit facere maioratum.n.54.
Filios aut ascendentes non habens, de bonis omnibus sine Regia facultate maioratum potest conficere.n.55.
Galliæ consuetudo circa successionem clericorum.n.56.
Monachus Episcopus creatus an ad habendum proprium habilis efficiatur.n.57.
Clericus de bonis patrimonialibus absq; licentia Papæ vel Regis an possit maioratũ instituere.n.58.An in eis laicum coram iudice ecclesiastico possit conuenire.n.59.An priuilegijs clericorum gaudere.n.62.
Iudex secularis an possit clerico dare tutorem ad bona.n.60.& 61.
Bona ad titulum patrimonij clerico data,an patrimonialia censeantur.n.63.
Mulier nupta testando an possit facere maioratum absq; licentia mariti.n.64.
Mulier statuto prohibita contrahere an prohibeatur facere vltimã voluntatẽ.n.65.& 66.
Mulierem nuptã absq; licentia mariti non posse maioratũ instituere,resoluitur,n.67.
Filius familias an possit maioratũ efficere ex l. 6.Tauri.n.68.resoluitur.n.202.
Quid de bonis castrensibus in præiudiciũ patris, num.69.71.& 72.
Testamentum de his bonis à filio factũ an subiaceat querelæ.n.70.
Militiæ propter fauorem publicum multa conceduntur.n.73.& quid in iure ciuili. n.74.
Verba hæc, lo que quisieren, an significent liberam voluntatem.n.75.
Per quæ verba in instrumento diuisionis posita, fideicommissum remitti censeatur.n.76.
Generalis dispositio non derogat priuilegia specialia.n.77.
Lex quantumcunq; generales non derogat priuilegia inclusa in corpore iuris. n.78.
Solemnitas iuris testamenti per legem nouam diminuta an comprehendat personas priuilegiatas.n.79.
Priuilegium insitum in corpore iuris, vt ius cõmune an reguletur.n.80.

AD rem igitur institutã deueniendo, hoc opus in quatuor partes diuidere decreui, vt ex diuisione & ordine tota materia cõprehendatur,& rectius percipiatur. Nã qui benè diuidit,† proximus est veritati,secundũ Senecam,quẽ refert Salicet.in procemio,C.& in l. filiæ,col.3 .C.famil. ercisc. probatur in l.1. ff. de doli excep. Et diuisionẽ † esse maximè necessariam,docet Rebuf. in epitome repetitionis l. vnicæ. C. de sentent. quæ pro eo quod interest,pag.354.† In prima igitur parte tractabitur de fundatione,constitutione & reuocatione maioratuũ,quo in loco examinabũtur quæstiones ad eã rem pertinentes.In secunda parte agetur de successionibus in maioratib⁹, & liquidabitur qui sint capaces vocati, & proximiores ad succedendũ in eis.In tertia parte inquiretur de possessione & tenuta bonorum maioratus.In quarta parte discutietur de alienatione & præscriptione bonorũ maiorat⁹,& quomodo per delictũ amittatur,& de alijs cõsimilibus quæstionibus,omnia pro virili exponentur.Et primam partem aggrediendo,

Primò quæro,quis possit facere maioratum, quia in omni dispositione sunt † præsupponẽda ea,quæ sunt ad actũ necessaria,l.1. in principio.ff.ad l.falcid.l.quia.ff.de adoption.cum concord.vt per Seraphinũ de priuilegijs iuramenti,priuil.31.n.78.pag.181. In quo paucis rem absoluẽdo dico, quòd omnis † ille,qui est liber,& habet testamẽti factionem,potest condere maioratũ,tam in tertio,quàm in quinto,quàm etiam vltra tertium & quintũ, dummodo ad hoc vltimum Regalem habeat licentiam. Et si quis filios non habeat,potest de omnibus bonis maioratum facere(prout infrà latius dicetur) & resolutiuè,omnis qui non prohibetur,potest facere maioratum, quia hoc † edictum est prohibitorium,l.si quæramus, ff. de testam.l.1.C.de sacrosanct. eccles. l. ab ea parte.ff.de probation.l.1.tit.13.par.6.l.testã di C.de testam.l.1.ff.ad l. falcid.l.necnon. §. sed quod eis,ff.ex quibus caus.maior.l.1.ti.4. par.5. faciunt notata per Stephan.Berrtan.in conf.173.num.32.lib.3.& latissimè per Menochiũ

nochium in tract. præsumptionum lib.6. præsump.16.num.1.cum sequentibus, vbi ex pluribus docet qualiter actus in dubio præsumantur permissi, & tradit Cephalus in cōsil. 523. num.126. & latius in cons. 6011. nu.8. cum sequentibus. lib.4. Et in substitutione fideicōmissaria, est tex. in l.14.ti.5.par.6.ibi: *Tal establecimiento como este puede hazer todo ome a cada vno del pueblo, saluo que no le sea defendido por algunas leyes deste nuestro libro.* Et l.2. ff. de legat.1.ibi: *Fideicōmissum relinquere, qui testandi ius habet.* Vbi post alios Ripa n.1. tradit regulam generalem, quòd qui potest testari, potest legata, & fideicommissa relinquere: quam probat l.7.tit.9.par.6.¶ Successio autē 7 fideicommissorum,† & maioratuum æquiparatur, vt tenet Episcop. Couarr. resolutio. lib. 1.c.15. in fine, per l. cum ita, §. in fideicōmisso, & in l. cum pater, ff. de legat.2. Domin. Antonius de Padilla in rubr. C. de fideicommis. num.7. Quod dictum ita indistinctè nō procedit, vt in progressu huius materiæ cōstabit. De quo legenda sunt quæ scribit Molina lib. 8 1. de primogen. c.1. nu.8. cum alijs.¶ Et ille † qui prętendit aduersarium suum fuisse prohibitum ex aliqua causa facere aliquem actum, id docere tenetur d.l. ab ea parte. ff. de probation. d.l. necnō, §. quod eis. ff. ex quibus caus. maior. bona. l.2. tit.14. par.3. Ex hac autem re 9 gula permissiua, & præsumitur pro eo † qui dicit aliquid sibi licere, nisi reperiatur prohibitum, l. necnon, §. quod eis, ff. ex quib. caus. maior. l. mutus. §. cum quæritur, ff. de procurator. l. 2. tit. 14 part.3. vbi Gregor. Lopez in glos.1.

Primò infertur, quod licet maioratus sit † 10 dignitas quædam, secundùm Archidiac. Domini. & Præposit. in cap. quàm periculosum, 7 q 1. Bald. in l. cum in antiquioribus, col. 5. num.11. C. de iure liberan. Ioan. de Cirier in tractatu de primogenitu. cap.1. Episcop. Couarr. in d.c.15. in finalibus verbis. Et Tiraq. quem ipse non refert in tract. de primogen. q. 34. num.37. pag.248. & in præfation. nu.12. Bald. in l. ex hoc iure, num.14. vers. vnde dico, ff. de iustit. & iure. Fului. Pacian. in tract. de probationi. lib.2. cap.26. num.92. fol.98. Eleganter Gregor. Lopez in l.2. tit.2. part.7. in glos. in verb. *mandas*, ante medium, Præposit. in c. per venerabilem, §.1. num.35. & 43. qui filij sint legitimi, Barthol. Socin. cons.47. col.3. lib.3. Aymon cons.266. num.2. vbi scribunt, quod ius primogenituræ æquiparatur regali dignitati. Et Mātienç. in l.5. glos.2. nu. 3. fol.172. tit.7. lib.5. Recopilation. vbi refert Molinam, Episcopum Couarru. Guillelmum Benedict. & alios. Quod tamen videri meo non est ita generaliter nec absolutè intelligendum, nisi sit dignitas Ducatus, vel Marchionatus, Comitatus, aut Vicecomitatus, vt colligitur ex scriptis per Imolam in cap. de multa, de præbend. Syluanum in consil. 30. numer.42. Et alijs quæ scribit Mascard. in tractatu de probation. lib.2. conclus. 1094. folio 332.

Et quod Ducatus, Marchionatus, † Comitatus, & Vicecomitatus, sint dignitates Regales, 11 probatur in cap.1. de feud. Marchi. & in c.7. qui feud. dare possunt, vbi Doctores, & volunt Albe. Ioan. Andr. in l.1. ff. de constitut. Princip. fundament. vers. Marchio. de elect. in 6. Bartol. in cons.72. Alexand. in consil. 25. num.13. lib.5. Barthol. Socin. in cons.67. num.3. lib.1. & in cons.165. num.1. lib.2. Redin. de maiestat. Princip. in princip. num.52. fol.8. Molin. lib.1. de primogen. cap.11. nu. 15. & lib.2. cap.2. num.4. fol.210. Lancellot. Conrad. in temp. iudicū, lib. 1. cap.4. num. 6. fol. 104. Cassan. in catalogo gloriæ mundi, par.5. consider.55. fol.36. Nicolaus Boerius in tractatu de authore magni consilij, numer. 110. pag.835. Iacob. de Sancto Georgio in tractatu feudorum, in glos. in verb. Princeps, Celsus in consil.20. num.2. pro quibus sunt leges 11. & 12. tit.1. part.2. quod ad multa expedit scire. Et quod Marchi. sit feudum dignitatis, tradunt Ias. in præludio feudorū, nu.19. Socin. Iun. in cons.95. n.92. lib.3. Menoch. in cons.1. nu.36. Fuluius Pacian. in tract. de probation. lib.2. cap.37. num.15. fol.146. vbi tradit, quòd omnis, qui† præest cognitioni villæ, 12 vel castri, dicitur habere dignitatem, ex Bald. in c.1. §. cæteri, quis dicatur Dux, & quod habentes iurisdictionem in aliquibus locis sint clarissimi, tradunt Baldus in l.1. §.1. ff. de officio prætoris, Ias. in l.1. in princ. num.19. fol. 48. ff. de officio eius cui mandat est iurisdictio, & habentibus † iurisdictionem honor est 13 deferendus, secundùm Bart. in l.1. C. de dignitatibus, lib.12. Guidon. singular.486. & decisio.385. & alios, quos citat Baeça de inope debitor. c.15. n.105. fol.122. Et de dignitate Baronū tractat Ioan. Francisc. in tract. baronum in procemio, num.8. pag.5. Et quod de primogenitura tradit latè Ioan. Cirier in tractat. de primogenitura, quæstio 17. folio 28. Et quod castrum † habens iurisdictionem annexam cum territorio & subditis sit nobile, & nobilitet possessorem, tradunt Lucas de Penna in l. mulieres, in 4. causa nobilitatis, col.2. C. de dignitatibus, lib. 12. & alij quos citat Glossa Parisiens. in consil. pro Duce de Villahermosa, numer.41. Cassanæus in consuetudinibus Burgundiæ rubr.4. §. 19. pagina 742. & legi debet Flores de Mena in tractatu rerum quotidianarum, quæstione 21. numero 25. Ad quod facit, quod scribit Glossa Parisiensis in consuetudinib. Parisiens. part.1. §.9. glossa 3. numero 2. vbi dicit, quod feuda nobilia sunt feuda Regalia,

vt

vt Ducatus, Comitatus, Marchionatus. Et feu 14 da quamuis † nō Regalia, ab illis tamen depen dentia immediatè, & maioris; & nominatio- ris nobilitatis poſt illa, vt Baronia, vel alia ſi- milia, vel inſignis dignitas feudalis, & feuda ab his dependentia, ſub ſe vaſſallos, valuaſinos, & alios ſubditos habentia cum iuriſdictione, & vt dignitas propriè ſit nobilitas, vt patet ex Saluſtio in bello Iugurtino, ibi: *Namq; capere dignitatem, in ſuperbiam, libertatem in libidinem trahere.* Notat Tiraquel. in tractatu de nobili- tate, cap. 8. num. 3. pag. 88. ¶ Quare non im- merito dubitant Guido Papæ deciſione 385. Auendañ. lib. 2. de exequend. mandat. regijs, cap. 14. num. 31. fol. 195. an domini vaſſallo- rum ſint immunes à tributis, licèt non ſint no biles. Quod latiùs tractat Azeued. poſt Ioann. Garciam, quem citat in rubr. tit. 1. lib. 6. Reco pilat. num. 184. cum ſequentibus, fol. 37. & deciſio Guido Papæ, agit etiam Tiberius De- cian. reſponſ. 2. num. 167. lib. 1. Et ibi tradit, 15 quòd habentes † iura Regalia ſunt exempti à tributis. Et ad hoc refert etiam Caſſanæum in conſil. 64. ad quos addo Fuluium Pacianum in tractatu de probation. lib. 2. cap 26. nu 52. fol. 97. & feuda magnatum, & regalium digni tatum à ſolo Rege recognoſcuntur ſecundùm Baldum in l. 1. §. 1. de caduc. tollend. Gloſ. Pa riſien. in conſuet. Pariſienſ. §. 1. gloſ. 5. num, 11. fol. 29. ¶ Et nobiliores in dignitatibus, & 16 in alijs officijs, † ſunt præferendi ignobilibus, vt probatur in authent. de defenſor. ciuit. §. 1. in verb: obſcuri: & iterum in verb. nobilio- res: & in §. vult, in verb. vnumquenq; nobi- lium. Quod pleniſsimè vltra omnes docet idē Tiraquel. in dicto tractatu de nobilitate, c. 20. num. 1. cum ſequentibus, pagina 133. Et no- tat auditor Otalora in tractatu de nobilitate 5. part. princip. cap. vltimo, numer. 8. folio 128. col. 4. Auendañ. de exequend. mandat. regijs, part. 1. cap. 19. num. 17. Rebuffus in tra ctatu de nomination. quæſt. 14. ¶ Et nobiles 17 dicuntur † conſtituti in dignitate, & nobili- tas dicitur dignitas, ſecundùm Bart. in l. 1. nu mero 46. C. de dignitatib. lib. 12. Tradit de- ciſio. Pedemont. 100. nu. 47. Et caſtra, & vil- læ continent honorem ſecundùm Innocen- tium in cap. ex literis de iure patronat. Lu- cam de Penna in l. quicunque, C. de fund. li- mit. Nicolaum Boerium in tractatu de cuſto- dia clauium, num. 55. Et habentes iuriſdictio- nem, & merum & mixtum imperium ex cō- ſuetudine, vel priuilegio, dicuntur nobiles ſe- cundùm Baldum in conſil. 129. factum pro- ponitur lib. 2. ¶ Et iuriſdictio ordinaria tri- 18 buit † dignitatem ſecundùm Archidiaconum in cap. 1. de conſuetud. lib. 6. Barbaciam in tractatu de Præſtantia Cardinalium, quæſt. 1. §. nec obſtant. Conrad. in templo iudicū lib. 1. c. 1. de Imperatore. § 1. q. 2. n. 27. fol. 7.

Et in feudo nobili nō eſt capax, nec poteſt ſuccedere ignobilis † ſine expreſſa domini vo 19 luntate, ſecundùm Paulum de Caſtro in conſ. 335. laudatio & inueſtitura, num. 2. in fine, lib. 1. per textum in l. Lucius Titius, §. Titius Damam. ff. de legat. 2. & in l. apud Iulianum, §. vltimo, ff. de legat. 1. & in l. fideicommiſſa. §. ſi ſeruo. ff. de legat. 3. explicat Gloſ. Pariſ. quamuis non referat Paulum in d. §. 9. gloſ. 3. num. 4. Nicol. Boer. deciſ. 246. num. 4. verſic. quinimo videtur. Imò ex vniuerſali Galliæ conſuetudine, præcipuè ex Ducatu Burgun- diæ, feudum quis tenere nō poteſt, niſi ſit no- bilis, ſecundùm Caſſan. in conſuetud. Burgun- diæ, rubr. 8. §. 5. fol. 299. nu. 68. col. 1. cui ad- do Lucam de Penna in l. cum neq; ad filium, C. de incol. & vbi quis habitet, lib. 10. fol. 72. dicentem, quod ruſticus emens feudum no- bile non ex hoc efficitur nobilis: quia res † à 20 perſona ſumit conditionem. & honorem, non è contra, l. iuſtiſsimè, ff. de ædil. edict. Et ex generali Franciæ conſuetudine inter nobiles tantum, & in rebus quoq; nobilibus tantum, non etiā inter ignobiles, nec in rebus ignobi- libus maſculi præferuntur fœminis, & primo- geniti cæteris, prout refert Tiraquel. in tra- ctatu de nobilitate, cap. 37. num. 123. pagina 552. Et quando Imperator concedit pote- ſtatem legitimandi, ſolet excipere filios illu- ſtrium ſecundùm Bartolum in l. ex facto, §. ſi quis rogatus, ff. ad Trebellianum, vbi Paulus dicit, quòd hoc eſt magis verum in nobilibus habentibus iuriſdictionem, & ſignoriam, quē citat Carolus Ruinus in conſil. 77. numero 4. lib. 3. ¶ Et ſtatuta excludentia fœminas exi- ſtētibus † maſculis facta ſunt ad conſeruatio- 21 nem nobilitatis, ſecundùm Albericum in ru- brica, ff. de vulgar. col. 64. numer. 94. verſic. ſed certum eſt. Baldum in cap. in præſentia, col. 3. numer. 12. verſic. item fauor ciuilis de probation. Et hac ratione reſpublica admiſ- ſit, vt in ſucceſsione maioratuum maſculi fœ- minis præferantur, vt per Tiraquel. in tracta- tu de primogen. quæſt. 10. Epiſcop. Couar- ruuias in cap. Rainuntius, in pricip. num. 24. folio 91. de teſtament. & faciunt quæ ſcribo infrà quæſt. 51. num. 5. cum ſequentibus. Et plures citat Portius in conſil. 11. num. 14. Et nobilitas ad omnia commendatur, vt latiſsimè docet Tiraquel. in dicto tractatu de nobilit. quæſt. 21. ¶ Et an maioratus ſit dignitas, re- ſoluit etiam Molina lib. 1. de primogen. c. 13. fol. 100. quem citat nouiſsime Azeued. in ru- bric. 11. tit. 2. lib. 6. Recopilation. num. 203. fol. 39. & dominus Antonius de Queſada in libro diuerſarum quæſtionum, c. 6. nu. 7. & 8. Burgos de Paz. quæſt. 3. ciuili, num. 1. cum ſe quentibus, & num. 58. Tiraquel. in tractatu de primogen. q. 66. num. 42. pag. 377. vbi ex hoc diſputat, an filij Iudæorū poſsint habere

24. de fucceſsio nobilium, num.71.fol.297.

Et ratio vera & vnica ſtatuti municipalis excludentis fœminas † ob maſculos, eſt publica quædam vtilitas, quæ reſultat ex conſeruatione dignitatis, familiæ, & agnationis; ſiue cippi domus, & præcipuum ſuſtentaculum dignitatis prædictæ, ſunt diuitiæ, ſine quibus ſordeſcit, & decreſcit dignitas; & honor familiæ; vt per l. quiſquis, C. ad l. Iuliam maieſtat. §. hoc quoque, inſtit. per quas perſon. nobilit. acquiritur. Volunt Pariſius conſ. 26. num. 94. lib. 6. Auguſtin. Bero, conſ. 120. n. 6 lib. 2. Eleganter Curtius Senior in conſ. 51. num. 7. Iacob. Portius d. conſil. 11. nu. 14. Zaſius conſ. 3. n. 58. lib. 1. & alia tradit Socin Iun. in cõſ. 1. n. 38 & 39. & cõſ. 42. n. 52. lib. 1. & in conſ. 168. n. 38. lib. 2. & in rubr. ff. de acquir. poſſeſ. n. 117. fol. 30. vbi refert Auguſtinũ in lib. de ciuitate Dei cap. 12. dicentem, quòd per diuitias decus & honor in familijs conſeruatur. Tradit dominus Antonius de Padilla illuſtris genere, & ſcientia, in rubrica, C. de fideicom miſ. num. 4. verſic. ſecunda ratio; vbi ex hac & alijs rationibus probare nititur iuſtitiam maioratuum. Ad quem addo Syluam nuptialem, lib. 4. num. 9. cum ſequentibus pag. 353. ¶ Et in noſtra materia maioratuum hoc vult pragmatica data Madritij anno 1534. quæ decidit, quod vbicunque duo maioratus iunguntur per matrimonium, filius maior non ſuccedit in ambobus, vbicunq; ſunt valoris in illa lege deſignati hodie, l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilation. facit bona l. 2. tit. 9. part. 2. Nec minus facit l. quæ hodie habetur in nouo volumine legum Regni, l. 11. tit. 7. lib. 5. ibi: *Que las ayan por mayoradgo:* vbi illud ſtatuitur fauore maioratuũ contra regulas iuris. ¶ Et Regno expedit, vt nobilitas generoſorum † & diuitum conſeruetur & augeatur, quæ per diuitias conſeruatur & augetur; vt probat d. l. 7. & l. 1. tit. *De las donaciones*, lib. 5. Recopilat. Et tradit latius Matienç. in d. l. 7. gloſ. 4. num. 1. cum ſequẽt. fol. 181. Et honor primogenitorum conſeruatur in iuriſdictionibus; & vaſſallis; & alijs quibuſcunq; præfertur, vt tradit Curtius Iunior conſil. 79. num. 3. Et ad hoc etiam adduco notandam, l. 44. tit. 5. part. 5. ibi: *En ſu teſtamento defendiendo algun ome, que ſu caſtillo, o torre, o caſa, o viña, o otra coſa de ſu heredad, no la pudieſſe vender ni enagenar moſtrandó alguna razon gui ſada porque lo defendia; como ſi dixeſſe, Quieró que tal coſa, nombrandola ſeñaladamente, no ſea enagenada en ninguna manera; mas que finque ſiẽpre a mi hyo, o a mi heredero, para que ſea ſiempre mas honrado, y mas tenido.* Quæ l. ad hoc, & ad alia in iſta materia maioratuum eſt ſingularis: vbi vide Gregorium Lopez in gloſ. *Mas honrado.* Qui plura ex ſacra Scriptura, & alijs adducit in laudem diuitiarum. ¶ Et diuitiæ ipſe ſolæ de per ſe nobilitant, † ſecundùm Albericum in l. Imperatores, ff. de decurion. Matienç. in l. 7. titul. 7. lib. 5. Recopilation. gloſſ. 4. numer. 2. & 3. folio 181. Imò homo multum pauper non poteſt eſſe miles, l. 13. titul. 21. part. 2. Et pro nobile † & diuite ſemper præſumitur, ſecũdùm gloſſ. & alios quos citat Ioſeph Maſcard. in tractat. de probation. concluſ. 1392. numer. 15. folio 346. Et diuites Epiſcopi honorantur, & pauperes contemnuntur ſecundùm gloſ. in cap. Epiſcopalis de priuileg. vbi tradit Decius nu. 41. Et dicit Bald. in c. ſuper eo in 2. de teſtibus, num. 4. fol. 182. Quod ſatis eſt nobilis qui diues eſt. Et probatur in l. Nobiliores, C. de commer. & mercatorib. Notat mirabiliter Tiraquel. qui plura elegantia ſcribit in tractatu de primogen. cap. 3. ¶ Et diuitiæ ad multa proſunt; † vt ordinatim tradit Albericus in l. ſi quis ad declinandam, num. 12. fol. 32. C. de Epiſcop. & de cler. De quo, & an diuitiæ expediant ad ſaluationem, lector videat quæ notanter ſcribunt Tiraquel. in l. ſi vnquam, C. de reuocan. donat. in verb. bona, num. 3. pag. 148. Rebuf. in l. bonorum 49. pag. 362. ff. de verbor. ſignificat. Silu. nuptial. lib. 4. nu. 111. pag. 354. Simanc. de inſtitution. catholic. tit. 45. num. 28. fol. 209. & facit doctrina Abbat. in c. conſtitutis in 2. num. 12. fol. 115. de appellat. ¶ Et primogenita ea ratione aliàs licita ſunt, quod eis bona † conſeruantur, & nõ attenuantur, ſicut fit, quando bona diuiduntur inter filios, vel alios, l. 2. tit. 15. part. 2. tradit notabiliter Rebuf. in declaratione feudor. num. 26. pag. 486.

Et conſtitutio maioratus fit, vt bona vnita † conſeruentur in perſonis primogenitorũ, vt in terminis tenet Barthol. Socin. in elegãti, conſil. 47. num. 6. lib. 3. latè tradit Tiraquel. in d. tract. de primogen. q. 4. num. 13. cum alijs. Facit bona l. 10. tit. 29. par. 2. ibi: *De los ſeñorios mayores, porque no menguaſſen ni ſe deſfizieſſen de todo.* Et hoc credo quòd eſt maxima ratio decidẽdi ad textum in l. 27. Taur. vbi permittitur patri apponere grauamen reſtitutionis in melioratione tertij. Notat Mõtal. in l. 1. tit. 3. lib. 1. for. in gloſ. in verb. *A ſu hijo*, verſic. Itẽ primogenitura, fol. 8. Nec in primogenitura ſolum vertitur honor ipſius primogenituræ, & ratio publicæ vtilitatis, ſed & attenditur conſeruatio memoriæ, & dignitatis familiæ, quæ non poteſt melius, quàm per vnitatem cõſeruari. ¶ Et quod ius † primogenituræ ſit inter nobiles tantum incluſum, tradit Tiber. Decian. reſp. 33. n. 82. lib. 1. ex Bart. Socin. in conſ. 47. col. 2. Pariſio in conſ. 72. n. 81. lib. . Et hæc eſt ratio conſuetudinis, quæ vult, principalem manſionem eſſe præcipuam ſoli primogenito, vt fundat Gloſ. Parif. in conſuet. §. 8. gloſ. 4. nu. 15. fol. 118. quod rectè tractat Alber. in procem. digeſtorũ, §. diſcipuli, n. 9.

Et

Et quòd maioratuum institutiones respi-
37 ciant bonum † publicum, probat latè Molin. de primog. lib. 1. cap. 18. num. 1. cum alijs, fol. 142. ad quem addo Burg. de Paz conf. 9. nu.
38 6. & 7. Tiraq. in tract. de primog. q. 35. ¶ Et familiarum dignitas per diuitias conseruatur & amplificatur. l. & quia cum glos. ff. de interrogat. actionib. l. Titia cum testamento. §. Lucius Titius el 2. vbi Bald. ff. de legat. 2. Notat Ioan. Andr. in addition. ad Speculat. in rubric. de succesion ab intestato: & alij, vt per Barbac. inter consilia Alexandri cons. 52. circa hanc numero 4. libr. 4. & per eundem in consilio 4. scribitur, 1 Regum col. 1. lib. 1. Notat Bertrand. in cons. 161. numero 6. libro 1. Chassenæus in consuetud. Burgund. rubr. 7. Feme Mariæ. fol. 269. col. 1. in princip. Aimon in cons. 75. num. 17. & in cons. 164. n. 4. Tiraquel. in tract. de primogenitura q. 23. n. 12. notanter in maioratibus Hispanis Parisius in cons. 72 num. 30. libr. 4. qui plures refert.
39 ¶ Et propter paupertatem dignitas † sordescit, & familiarũ splendor obscuratur l. ab omnibus in principio, ff. de legat. 1. l. quisquis, C. ad Iuliam maiestat. cum concordantibus, vt per Menochium in consilio 51. numero 27. libro 1. Et plures refert Burgos de Paz dicto consilio 9. num. 9. ¶ Et *Hijodalgo* † dicitur qui
40 habet aliquid notabi. l. 2. tit. 21. par. 2. Et ex istis scribit eleganter Paul. de Castro in consilio 375. ne sub æquiuoco libro 1. numer. 3. quòd legitima debet detrahi boni viri arbitratu, ideò filia non debet habere vnum castrum pro legitima, quia videtur ad masculos pertinere, vt salua sit familiæ dignitas. Ad quem addo Barthol Socin. in cons. 75. numero 11. libro 1. vbi tradit, qualiter & quomodò filius debet habere legitimam in rebus restitutioni subiectis. ¶ Et pro hoc etiam facit doctrina Baldi in capite 1. §. ex eadem lege, numer. 2. de lege Conradi, fol. 57. vbi dicit, quòd rusti-
41 cus † potest emere iurisdictiones & dignitates. Quod dictum refert Gloss. Parisiens. in consuetud. Parisien. part. 1. §. 1, glos. 5. num. 63. ad finem numeri, fol. 34.

Tandem iniquum est, liberis hominibus
42 † non esse liberam rerum suarum administrationem, l. 2. in fine, ff. si à parent. fuerit manu. maximè in testando, d. l. 1. C. de sacrosanct. eccles. Notat Barthol. Socin. in cons. 61. n. 2. & 6. lib. 3. & in cons. 62. num. 9. eodem libr. Angel. in cons. 179 num. 3. Quod notanter tradit Menoch. in tractat. de præsumptio. libro 4. præsumpt. 97. numero 2. & 3. folio 183. Ex quo infert Decius in consilio 456. numero 10. quòd statutum arctans patrem, ne possit grauare filium in tertia parte hæreditatis, est strictè interpretandum. Pro quibus omnibus est textus notabil. & moralis in l. qua xatione, § hæc quoque res, ff de acquiren. rer. domin. ibi: *Nihil enim est tàm conueniens naturali æquitati, quàm voluntatem domini volẽtis rem suam in alium transferri, ratam haberi.*

Et nullum damnum Reipublicæ resultat ex eo quòd ignobiles & rustici faciant maioratus: imò magna vtilitas, cùm regni † intersit,
43 vt in eodem sint plures nobiles, qui illud in pace illustrent, & in bello defendant, l. 1. & l. 23. tit. 21. par. 2. & est notabilis l. 3. tit. 10. par. 2. ibi: *Otrosi deue amar y honrar los ricos omes, porque son nobleza y honra de sus artes, è de sus Reynos.* Et ibi: *Los ricos omes y los Caualleros son como a soldados para guardarla.* Et l. 9. tit. 9. ead. par. ¶ Et quòd rustici habentes liberam
44 rerum suarũ administrationem, † possint infeudare, volunt Bald. in c. 1. num. 8. de his qui feudum dare possunt. Tiraq. in tract. de nobilitat. c. 7. Greg. Lopez in l. 3. tit. 26. pa. 4. glos. 1. qui cõmunẽ vocat Ioan. Gutierr. lib. 3. practicar. quæstion. c. 16. n. 88. pag. 202. ¶ Quæ omnia notanda sunt, & in eisdẽ moratus sum, non solùm pro fundamento istius illationis, sed ad alia plura infrà in hoc opere dicenda, ad quæ veluti aliqua fundamenta ad ædificationẽ aliorum scripsi, & ista illatio ex superioribus vera est, quam tenet nouissimè Angulo in l. 27. Taur. glos. 1. num. 3. fol. 52.

45 Et quòd iustè domini † de Consilio possunt ignobilibus & rusticis istas concedere facultates ad faciendos maioratus, quicquid teneat Peralta in l. 3. §. qui fideicommissum, numer. 150. in fine pagin. 263. §. de hæred. instituẽ. vbi dicit, quòd est adhibendus modus & frænum personis humilibus, & obscuri generis, quamquam diuitibus, ne maioratum constituant: cùm per eam viam indirectam velint nobilibus adęquari. Ideòque ęquum esset secundũ eum illis denegare licentias. Et idem animaduertit Molina d. c. 18. n. 8. quem citat Valdes in additionibus ad Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inofficios. testamen. limit. 11. num. 1. pag. 87. qui ad hoc etiam citat Simancam de primogenijs cap. 9. Nã istud inconueniens non pręponderat tantum quantum vtilitas publica, & aliæ vtilitates priuatæ, quæ ex maioratibus resultant. Et si illud quod Peralta dicit, seruandum esset, eodẽ modò esset prohibendum rusticis & ignobilibus facere meliorationes tertij & quinti vinculatas, quod iniquissimum esset, & contra licentiam & facultatem generalem l. 27. Tauri.

46 Et non ex hoc quòd rustici sint diuites, & possideant † maioratus nobiles efficiuntur, vt est notissimum, & constat ex scriptis per Tiraquel. in tract. de nobilit. c. 7. n. 9. & alijs quę tradit Auendan. in l. 6. tit. 18. glos. 1. par. 2. numero 1 folio 158. ¶ Et diuitię † conferunt ad
47 nobilitatem, sed non nobilitant, secundũ Bart. in l. 1. C. de dign. lib. 12. n. 47. & alios, vt per Tiraquellum in dict. tractatu de nobilitate,

cap. 3.

cap.3.n.13. Fuluium Pacianũ in tract. de probation.lib.2.c.26.ad finem,fol.101.

Potest sanè quod Peralta consuluit, procedere in dandis facultatibus descendentibus † à Iudæis,vel Sarracenis,quia ex hoc multæ nobiles familiæ sunt maculatæ propter matrimonia,quæ hi,quibus istæ licentiæ conceduntur, aut illorum filij, & descendentes contrahunt cum filiabus nobiliũ,& è cõuerso. Et reipublicæ multa incommoda ex talibus matrimonijs resultant,prout experiẽtia(quod maximè dolendũ est)præcipuè in Regno Murtiæ in istis temporibus satis docuit. Et iure ista cõclusio fundari potest ex his, quæ tradit Episcopus Couarr.in Clement.si furiosus,de homicidio, par.1.§.2.num.7.& 8.fol.21. Simancas libr. de instit.cathol.cap.46.num 22. Auendañ in tractatu de exequend. mandat. regijs, par.1. cap.19. num.20. fol.121. Episcopus Redin. qui laudat & confirmat statuta Toletana & Gienensia, quæ in ecclesijs non admittunt descendentes à Iudæis,is scilicet,in lib.de maiestate Principum,in verb. sed etiam per legitimos tramites,nu.200.cũm seqq.fol.95.quibus addo Iasonem in rubr.ff.de iustitia & iure,Decium in c.eam te,nu.6.de rescript. Otalora in tract. de nobilitate,2.par. 3.par. principç.c.7.per totum,fol.75. Tiraquel.de cessante causa,limit.12.num.11.& 12. In quibus locis latè tractatur,quemadmodum cõuersi, aut illorum descendentes admittantur ad officia, ad honores,collegia, cõfraternitates, ad beneficia,& alia similia. ¶ Et hoc inter alia innuit quædam petitio † data in Curijs Madriti per Procuratores ciuitatum, anno 1552. ordine 106. in qua fuit supplicatum,ne concederentur licentiæ ad faciendum maioratum,nisi personis qualificatis,cui petitioni respõsum fuit, quòd id considerabitur,& quòd ageretur necessarium,(vt plenius ex dicta petitione & responsione cõstat.) Et sicut hominibus istius generis denegantur ecclesiasticæ dignitates, &beneficia in pluribus locis,& ecclesijs istius Regni, ita istæ facultates eisdem talibus non sunt concedendæ. Et hoc, & alia similia sunt facienda,vt homines nobiles & liberi à prædicta macula arceantur,& à cõiugio eorum, qui morbo prædicto sunt maculati, l. capitalium, §.famosos,ff.de pœnis. Et pro ista conclusione pondero bonum textum in l. super statu, C.de quæst.ibi: *Ne alienæ fortè sordidæ stirpes splendidis & ingenuis natalibus audeant subrogari,* quæ latiùs tractatur infrà hac par. q.51. & quod ego hîc scribo citat Auendañ.in l.27. Tauri glos.1.n.2.fol.52.

Secundò infertur, posse Episcopum de bonis patrimonialibus, in quibus est eidẽ libera dispositio,facere maioratum† non solum in filium,quem fortè ante clericatum suscepit,sed etiam in alium cõsanguineum, vel extraneũ. Quod colligitur ex c. fin manifestè,n.1. q.1. & cap. quia nos, vbi latè Episcopus Couarru. num.3.detestam.qui de hoc latius tractat: Et vide Molinam lib.2.cap.10.num.26.fol.303. Quod procedit etiamsi Episcopus sit Monachus,quia id facere potest,iuxta glos. in c. de Monachis 16.q.1.& in c.1. 18. q.2. Notatur per Iasonem in authentico ingressi col.2.nu. 7. de sacrosanct.ecclesi.& resoluit latiùs Episcopus Couarr.in d.c.1.n.18.¶ Et Papã posse testari † de bonis patrimonialibus, tradunt Martinus Laudẽsis in tract.de Princip.q.13. Lancel. Conradus in templo iudicum lib.2.c. 1.q.11. Nauarr.in lib.de reditib. q.37. monitio.6.n.2. Menoch.in cons.423. nu.32.lib.5. qui prius num.31.idem tradit in omnibus clericis. Quando autem Monachi possint facere testamentum,lege latè Falconẽ reg.456. Sed & de bonis, quæ Episcopus † acquisiuerit de reditibus ecclesiæ, si ad hoc habeat licentiam testandi à Romano Põtifice, potest facere maioratum,quã licentiam Romanus Pontifex rectè concedere potest,maximè causa existẽte, secundùm Abbat.in c. cum esses,num.30.de testam. & alios,quos refert Episcopus Couar. qui dictum articulum disputat in c.cum in officijs,nu.6.fol.57.de testam.licet contrarium ex Abb.eliciat Petr.Rebuf.in tract.de aliena. rer.eccles.n.10.pag.70.tractatuũ. Quod etiã tractat Mencha.in simplici cleric.lib.2. cõtrouersia.c.27.nu.6.fol.96. & in Cardinali, hoc præsupponunt Angel.& Imol. in l. si seruus cõmunis,ff.de stipul.seruõr. Et tenet Stephanus Bertrand.in cons.296.n.3.lib.3.licet contrarium teneat Ias.in l.si quando,n.2.fo.160. C.de inoffic.testam. Et videmus quod in Hispania sunt multi status,& alij maioratus particulares,qui sunt facti ab Episcopis,Archiepiscopis,& Cardinalibus, quod notissimum est. ¶ Et est notandum, quòd si Episcopo fuit cõcessa † licentiam testãdi,& ex priuilegio fecit testamentũ,intelligendũ est quòd testatus est de bonis acquisitis intuitu ecclesiæ, & non de bonis patrimonialib9,cũ in istis superfluũ fuisset priuilegium,vt notant Ancharr. cõs.186. num.7. Roder.Suar. allegat.28.col.4.vers.& vltra prædicta.¶ Imò,si consuetudinẽ Hispaniæ seruare debemus, per quam vniuersaliter obseruatur,quod † clerici liberã habent testãdi facultatẽ de bonis intuitu ecclesię acquisitis absq; Papæ licẽtia, prout latiùs tractat dictus Episcop.in d.c.cũ in officijs,n.9. Quæ cõsuetudo est cõfirmata per pragmaticam Madriti anno 1534.ordine 19.quæ loquitur tã in successione ex testamento,quàm ab intestato,cuius oblitus fuit Episcopus in d.loco,extẽdens aliã constitutionẽ datã Vallisoleti,anno 1523. quę iussit eandẽ consuetudinẽ seruari ad successionẽ ab intestato,sicut ex testamẽto, quæ extẽsio etiã clare constat ex dicta pragmatica

Valli-

Vallisoleti,hodie l.13.tit.8.lib.5.ordin.noui. Et ista consuetudo est valida,vt constat ex relatis per Rojas in epitome de succes.34. num. 40.in fine libri,Molinam lib.2. de primogen. c.10.nu.53. fol.308. Michael de Palacios lib. 2.c.5 pag.109.col.1.& pag.106.Et tradit Caldas Pereira in l.si curatorem habens. C. de in integrum restitutio. minor.in verb. læsis,nu. 114.fol.344.Auend.respon.19.num.6. Quã quæstionem nouissimè disputat Ioannes Gutierrez lib.2 practicarum quæstionum q 114. num.1.cum sequentibus,pag.252. Et ista faciunt pro cõfirmatione eorum quæ scribo infrà q.58.à num.96. Et legenda sunt quæ scribit Sarmiento de redditibus ecclesiast. c.6. & 7. fol.87.Gregorius Lopez in l.53.tit.6.par. 1.glos.1.per totam; & Matienç.in dict.l.13. glos.1.cum sequentibus,vbi limitat. & declarat. Et quod mortuo clerico sine testamento bona pertineant ad suos consanguineos, quí sunt subditi Imperatori, tradit Rolandus in cons 11.num.61.lib.4 Et quòd Papa nõ possit sine causa dare licentiam clerico, vt disponat de rebus acquisitis intuitu ecclesiæ,voluit Abba.in c.cũ omnes,n.30.de testamen.quem vitiosè refert Felin.in c.constitutus,num.21. fol.111. de rescriptis. Et huic loco addenda sunt quæ scribit Iulius Clar. lib. 3. sententia. q.27.pag.24. vbi resoluit quinq; casus, quãdo Episcopus & clericus testari possit. De his igitur bonis clerico licet facere maioratũ, sicut alij cuilibet laico de bonis patrimonialibus.

Sed & prædictæ personæ, si filios vel ascendentes † non habeant, quibus legitimã debeãt, possunt maioratum facere in cõsanguineum, vel aliam personam eisdem placitam,cum vinculis quibus libuerit, ad quæ adhibenda vincula non sit necesse leges derogare. Quod rectè in alijs terminis sustentat Suarez in l. quoniam in prioribus limit.2.pag.147. num.17. C de inofficios.testament. vbi dicit,quòd imperiti credunt,quòd maioratus non potest fieri sine Regia facultate: nam licentia solum modo est necessaria,vbicunq; facit maioratum ille,qui vltra quantitatem à lege dispositam, nõ potest disponere in præiudicium illorum,qui habent ius succedendi in illis bonis, & non alij cuipiam, qui liberè de bonis disponere potest. Et in re propria quilibet est moderator,& arbiter,l.sed si lege, §.consuluit. ff. de petit. hæredit. l. in re mandata, C. manda. cum concordan. quæ suprà scripsi. ¶ Et ista confirmantur, quia illa consuetudo † Galliæ, ex qua mortuus saisit viuum, habet locum in bonis, in quibus succedunt ex alia Galliæ consuetudine Episcopis, aut clericis hæredes illorum,remota controuersia iuris communis, in qua tractatur quemadmodum succedatur clericis,& Episcopis in bonis. Quæ fuit sententia Nicolai Boerij in consuetudin. Vituricen. tit.de costumes, concernens testamentum, §. 6. col. vltima,& Guillelm.Benedict.in c.Rainuntius, in verb. mortuo itaq; testatore in 2. num.72.de testament. quos refert Tiraquel. in tract le.mort.part.3.declarat.8.num.3.pagina 191.vbi etiam tractat de validitate dictæ cõsuetudinis. ¶ In prædictis tamen est aduertendum, quòd Monachus factus Episcopus † non habilitatur ad habendum propriũ, nec ad disponendum ad libitum de proprietate,secundùm Abb.in cap cum olim,notab.7. de priuileg. quem citat Capitius in decisione 200.nu.6.De quo legi debet Lãcellotus,Cõrad.lib.1.c.de Rege.q.2.n.4.fol.100.

Ex his etiam cognoscitur, quod maiori ratione clerici de bonis patrimonialibus † possunt facere maioratum,etiam sine licentia Papæ & Regis,quia clerici in bonis patrimonialibus habentur vt laici, & plenitudo potestatis Papæ in clericos non procedit respectu bonorum patrimonialium ipsorum clericorum, & nõ habet maiorem potestatem quàm Imperator in bonis laicorum, secundùm Antonium, & Abbat.in cap. constitutus, col.3. nume.13.de religios.domib.& eundem Abb. in cap. constitutus, notab.3.per illum textum de iure patronat.Cephal.in consil.97. nu.25. lib.1.& alios,quos referunt Felinus num.3.& Decius num.26.in cap.quæ in ecclesiarum de constit.Et idem Felinus in c. ita quorundam de Iudæ.Hippolyt.in l.1.§.prætereà,nu.73. ff. de quæstio. Cæsar Lambertin. de iure patron. lib.2. art.28. 9. quæst. princip. part.1. numer.4. fol.102. & part.3. lib.2. 8.articul. 9. quæst. princip. num.1. folio 240. Palacios Rub. in rubr.de donation.inter virum & vxorem,§.39.num.11. pagin.113. vbi Barahona in addition. Ioan.Cirier in tractat. de primogenitura,lib.2.quæst.3.fol.53. & plura refere Azeued.in l.2.tit.1.lib.1.Recopilationis,nu. 17.fol.138. In bonis tamen patrimonialibus clericus † conuenire potest laicum coram iudice ecclesiastico, vt est singularis doctrina Abbatis in cap. si clericus laicum de foro comp.quam refert, & confirmat Decius in c. sicut.n.10.de priuilegijs,& de doctrina Abbatis, & aliorum in d.c.constituit, plura scribit Anton.Peregrin.lib.1.de iure fisci,nu.24. cũ sequentibus,pag.14. & Bestaurus Castald.in tract.de Imperator.q.101.num.1. cum sequẽtibus,fol.175.Quibus adde Paul.de Castr.in cons.352.curator datur bonis in nouis, lib.1. vbi ex hoc sustẽtat,quod iudex † secularis potest dare curatorẽ clerico ad bona.Et hoc etiã in terminis vult Anton. Gama decis.342.n.1. & 2. qui tamen errat in quantũ dicit, † quod contrarium est in Castella,ex l.Taur. quibus addo Albericũ in authen.presbyteri.n.4.fol. 34.C.de Episcop & cler. Dec. in consil.151. Angel.Aretin.in §.sed hoc iure, num.5.& 8. fol.

55 56 57 58 59 60 61

fol.44.instit.de Attilian.tutor.Gregor. Lop. in l. 1. tit. 16. glos.1. par.6. & Oldraldum in consil.83.dicentem, quod clerici ratione temporalium sunt subiecti Regibus per cap. soliti,de maioritate & obedientia, c. subiecti 11. q.1.§.his itaque; & quando clericorum bona gaudeant priuilegijs bonorum eccles. tradit Azeued.in l.11.tit.2.lib.1.Recopil.n.8.pag. 45. Et quod clerici gaudeant consuetudine, quod mortui saisint viuum tradit latè Tiraq. in tract.le.mors. p.3.declaratio.8.num.1.cũ sequentibus,pag.189. Et quod Rex Franciæ sit fundatus in toto Regno,etiam in temporalibus ecclesiarum, tradunt Abbas in cap. veniens,co.1.de accusat.Glossa Parisiens.in cõsuetudin.Parisien.part.1.§.41.num.99.folio 296. ¶ Et quòd clerici in bonis patrimonialibus fruantur priuilegijs † clericorum,tradũt Decius in cap.ecclesia Sanctæ Mariæ, nu 18. de constit.Menochius de recuperand.possessione,remed.15. num.21.pag 478. Et de his etiam bonis patrimonialibus clericorum notatur per Abbatem.c.constitutus num.2. fol. 162.de in integrum restitutione , & in cap. penult.n.11.de iudicijs,fol.45.& in c.1. n.3. de consuetud.& in c.1.n.1.&.3.de successio. ab intesta. & in cap. si diligẽti, n. 36. de præscript. & in cap. Episcopus, nu.2. fol.24. de præbendis. Cephal.in cons.97.n.26.Castald. in tract.de Imperat.quæs.101.Et faciunt quę eleganter scribit Alexander in cons.101. nu. 2.cum alijs,lib.7.vbi etiam tractat,an acquisita per Episcopum pręsumantur esse de bonis ecclesiæ,& idẽ latius in cons.116.eod.lib.latè Carol.Ruin.in cons.156.n.1.lib.4.Et de clerico est bonum consiliũ Barthol.Socin.216. n. 1.cum alijs,lib.2.& aliud 91.nu.1. cum seqq. lib.1.Et ad ista vide etiam Cassan.in consuet. Burgund.rubr.8.§.5.fol.297.col.1.n.47.Barthol.Socin.in cons.27.n.6.lib.3.Rebuf.in tractatu de pacific.posses.nu.374.pag.531.Tiraquel.in tractat. de primog.in 11. opinione, 17.quæst.num.8.pag.191. Episcop.Couarr. in cap.1.num.6.folio.32.de testam.vbi plura refert,cui adde notabilẽ l.5. tit.21.par.1. vbi Gregor.Lop.Cęsar Lambert.de iure patron. lib.1.7.art.8.q.principal.1.par. nu.6.fol.74. Idem Lambert.lib.2. p.3.art.1. 8.quæstionis principal.nu.5.& 6.fol.236. vbi ex hoc concludit , quòd patronus clericus ratione patrimonij,de quo fuit factum ius patronatus, iudicatur Patronus laicus. Et Papa nõ potest priuare talem patronum clericum à tali iure patronatus.Elegantius Menoch. de arbitr. iudi. lib.2.Centur.2.casu 195. n.1. cum alijs, pag. 397. Et quòd in maioratu antiquo facto ab Episcopo,vel Cardinali præsumatur Pontificis licentiam præcessisse,probatur ex doctrina Aretini in cons.36. Alexand in cons.101. n.7.lib.3.Deci.in cons.409.n.1.Ias.in l.sciendum,nu.9.ff.de verb obligat.& alijs pluribus quæ citat Franciscus Mantica lib.2. de coniectura ment.defunct.tit.9.nu.5.pag.37.Quod notandum est ad plures maioratus in regno factos ab Episcopis,Archiepiscopis, & Cardinalibus.

62 (margin)

Sed circa id quod suprà num.58. scriptum fuit, quòd bona patrimonialia clericorum iudicantur sicut cætera bona laicorum, lectores animaduerto de cõclusione singulari, quæ ex facto contigit. An bona, quæ data † sunt clerico ad titulũ patrimonij, iudicentur sicut bona patrimonialia clericorum , vel sicut bona ecclesiarum; quia quod iudicentur sicut bona ecclesiarum , & gaudeant priuilegijs bonorũ ecclesiæ,probat Bald.in c.1.de pace constantia,in princip.nu.17.fol.85.ex glos.in c.Episcopus,in glos.fin.in fine,de præbend. quã sequitur Deci.in c.ecclesiæ S.Mariæ,nu.18. de constit.licet Felin.ibi n.12. contrariũ teneat. Et Episcop.Couar. q. c.4.n.4. qui latè arguit contra dictàm glossam,sed eam sequitur Corduba de Lara in lib.de alim.§.solent,n.36.fol. 246.qui pro sua opinione, & cõtra Episcopũ refert casum expressum in Concilio Tridentino, sess.2. c.2. quod (vt prædixi) in practica contigit in eo , qui vinculauit bona maioratus, quæ prius concessit filio in titulum patrimonij clerico,qui filius clericus vinculo cõsensit. De quo etiam tractat Petrus Gambara de officio & potestate legati lib.6. num.139. pag. 178. Quintilianus Mandosius in regula 16.reseruationis, q.15. nu.4.fol.137.col.3.

63 (margin)

Tertiò infertur,quòd mulier nupta potest in vltima voluntate † facere maioratum sine mariti licentia,si ad hoc habeat Regalem facultatem,vel meliorationem tertij & quinti vinculatam. Quod probatur ex generalibus verbis legis, verb. contraxerunt, ff.de verb. significatione.Et quia mulier à statuto prohibita contrahere,† non prohibetur facere vltimam voluntatem,secundũ Ias. in l.2.col.4. nu.12. in versic.secundo pro opinione,ff.de legat.1. & in l.quæ delegato num.27.eod.tit. Imò nõ valet statutũ,quòd interdicit mulieri,ne possit testari sine consensu consanguineorum, secundùm Paulum de Castro in l. ex facto , in princip.col.2.vbi Aretin.num.8. & Alexan. col.2.ff.de vulgar. & pupil. Quod latiùs tractant Ioan.Lopez in rubr.de donation. inter virum & vxorem. §.81. Tiraquel. in legibus connubia.in glos.5.in verb.contracter.n.93. fol.277.Mench.lib.1.controuersia. c.12. nu. 13.fol.58.vbi latè de hoc. ¶ Istud tamen non haberet locũ in † Gallia, vbi mulier nupta nõ potest testari sine licentia viri, quæ consuetudo dura mihi videtur , & contra ius gentium, & d.l.1.C.de sacrosanct.eccles.& alia iura suprà citata , licet eam defendat magno conatu Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 4. §.1. num.3.

64 (margin) 65 (margin) 66 (margin)

num. 3. fol. 130. col. 1. verſ. Nunquid autem valeat conſuetudo. ¶ Et circa iſtam illationē vide quæ ſcribo infrà illatione 8. & Peralta in l. cum pater, §. à filia, num. 57. pagin. 332. vbi reperiuntur aliqua ad iſtius illationis confirmationem, ff. de legat. 2. ¶ Quòd autem mulier nupta non poſsit facere maioratum † ſine licentia mariti, abſque dubio tenendum eſt, vt reſoluit Molin. lib. 2. de primogen. cap. 9. num. 3. fol. 291. quem citat Ioann. Gutierrez lib. 2. practicarum quæſtion. q. 22. num. 6. pagina 54. licet Ioan. Lopez in l. 18. Tauri, in princip. teneat, quod vxor poteſt facere meliorationem tertij & quinti, etiam de rebus conſtante matrimonio acquiſitis, & ſtatim eſt valida, præſertim interueniente traditione, ſaluo vſufructu ipſius mariti, & innuere videtur, quòd id facere poteſt ſine licentia mariti; quod, ſalua pace tanti viri, falſiſsimum eſt, & contra omnes leges Regni.

67

Quartò infertur, quòd filius familias, qui hodie poteſt facere teſtamentum, ſi ſit legitimæ ætatis, iuxta l. 5. Taurinam, poteſt facere maioratum † de tertio bonorum, vel cum facultate Regia vinculando omnia bona, & præiudicando parenti in legitima ei debita, ſecundam l. 6. Taurinam, prout eidem à Principe fuerit conceſſum, cum derogatione d. l. 6. Taurinæ, & aliarum legum. Nec erit iniuſta licentia conceſſa per Principem filio, ad hoc vt poſsit facere maioratum in præiudicium legitimæ, quæ patri competit, dummodo patri reſeruentur alimenta neceſſaria, ſi aliundè non habeat: imò magis licita erit, quàm licentia patri conceſſa, vt poſsit facere maioratū in præiudicium legitimæ filiorum, quia magis debità eſt legitima, quæ debetur filijs, quàm ea, quæ debetur parentibus, vt per Baldum in l. 1. §. ius naturale, ff. de iuſtitia & iure. Et alios vt tradit Andre. Alciat. in ſuo vberrimo tractatu de præſumption. regul. 1. præſumpt. 8. num. 3. pag. 45.

68

Sed dubitatur, vtrùm miles ex bonis, quæ in † caſtris & militia acquiſiuit, poſsit facere maioratum abſq; Regia facultate diſponendo de duabus partibus, in quibus ei competit ſucceſsio, ſecundum diſpoſitionem d. l. 6. Taurinæ. Dubitabilis eſt quæſtio, quia licet gloſſa in l. vltima, in verb. teſtamenta, C. de inoffic. teſtam. affirmet, quòd teſtamentum filij, etiāſi diſponat de bonis caſtrēſibus, vel quaſi caſtrēſibus, ſubiaceat † querelæ inofficioſi teſtamēti, & rumpi poſsit (quam gloſſam ſequuntur Bart. & alij in authent. ex cauſa, C. de liber. præterit. vbi Bart. dicit, eam eſſe communem opinionem. Et idem Bart. in l. filio præterito, num. 22. ff. de iniuſto rupt. irritoq; fact. Quæ opinio etiam eſt communior ſecundum Iaſonem in d. l. vltim. num. 6. & eundem in l. ſicut, n. 8. C. de teſtam. milit. Paul. de Caſtr. in l. 1. ff. de inoffi. teſtam. Marc. Anton. Baber. in §. fi inſtit. de milit. teſtam. hodie ſtante l. 6. tit. 17. part. 4.) non eſt firma dicta cōmunis opinio, quia illa lex concedit militibus poteſtatem, vt poſsint † liberè diſponere de bonis caſtrenſibus, nam dicit lex, *Puedan deſtos bienes atales hazer lo q̄ quiſieren, e no han derecho en ellos, ni ſe los pueden embargar padre, ni madre, ni hermanos, ni otro pariente que ayan.* Quæ lex apertiſsimè probat, quòd in bonis caſtrenſibus eſt filio libera diſpoſitio, nullis circumſcriptis limitibus, quia lex † loquitur per verba generalia, & vniuerſalia, & multū prægnantia, & ideò ſunt amplianda; maximè cum tractetur de fauore publico, qui in militia vertitur. Militiæ namq; propter fauorē publicum † multa ſpecialia ſunt conceſſa, vt paſsim noſtra iura docent, & multis exemplis probare poterā tam ex Romanorū, quàm ex aliarum gentium legibus, & moribus, quæ breuitatis cauſa non refero, contentus regula generali tex. in l. in teſtamento. ff. de hæred. inſti. ibi, Nā in milite propter publicā vtilitatē ſunt multa ſpecialia ſtatuta. De quo per Bart. in l. vltima, nu. 3. ff. de reſtitut. in integr. Iaſ. n. 3. Gomeſsium n. 8. in §. rurſus, iuſtit. de actio. Menoch. in conſ. 182 num. 9. lib. 2. Tiraquel. in tract. de priuilegijs piæ cauſæ, priu. 13. ad finem. Et experientia etiam, & priuilegia (quæ anno 1565. catholica & Regia maieſtas cōceſsit militiæ) docent, & facit l. 5. tit. 13. part. 6. vbi tractans de militia dicit: *No fazen eſto tan ſolamente por pro de ſi miſmos, mas aun por pro comunal de la gēte.* Et quæ ſcribit Ioan. Gutierrez in l. nemo poteſt num. 265. ff. de leg. 1. Sforcia Oddi. in tractat. compend. ſubſtitut. par. 5. verſ. quoad ſecundum, fol. 66. cum ſeqq. & verſ. quoad tertium, & verſ. quoad quartum, & verſic. quoad quintum. ¶ Et multa in iure ciuili contra rationem diſputandi propter vtilitatem † publicam ſunt conceſſa, l. ita vulneratus. §. multa, ff. ad l. Aquil. quam l. cito infrà q. 15. & conducit l. filius familias, ff. de donation. vbi filius familias de bonis caſtrenſibus poteſt teſtari, & facere donationem cauſa mortis: quam legem præter Doctores ibi explicant Bartholom. Socin. in l. 1. §. fuit quæſitum, ff. ad Trebellia. Anton. Rubeus in conſilio 46. numero 6. Et materiam tradit elegantiſsimè per multas columnas Caldas Pereira in l. ſi curatorem habens in verbo, læſis, numero 90. verſiculo his præmiſsis, folio 330. C. de in integrum reſtitut. minor. ¶ Quod etiam iuſtificatur ex verbis prædictæ l. 6. ibi, *Lo que quiſieren.* Qod verbum de ſua natura & propria ſignificatione ſignificat † liberam voluntatem legibus minimè ligatam; quia hoc verbum, *Volo,* non interpretatur in arbitrium boni viri, ſed in liberam voluntatem, l. fideicommiſſa, §. quamquam, ff. de legatis 3. vbi Doctores.

69 70 71 72 73 74 75

Notat

NotatMathesil. in singul.15.& 16.& est egregia l.29 tit.9.part.6.quæ hanc conclusionem expressè probat,& est singularis propter aliquos Doctores,qui huic conclusioni contradicunt in d §.quamquam;& in alijs locis Quod latè examinat Menochius de arbitrar. iudicũ, q.7.num.1.cum alijs,pag.10. Et tradit Parisius in consil.26. num.26. & 27 lib.4. Ioan. Gutierrez allegation.1. num.17. & 18. Notanter Petrus Surdus decisio 272. num.15. vbi loquitur in hoc verbo, *Disponere ad suam voluntatem*. Iaso in consilio 130. col. vltim. lib. 4. Carolus Ruinus in quodam maioratu Hispaniæ Petri Enriquez, consil.27. num.2. lib.1. Rebuffus in praxi beneficiali, in tit. de differentijs inter rescripta gratiæ, & iustitiæ, num.15. pag. 108 Simon de Prætis de interpretand.defunct. voluntat.lib 4.dub tat. 10. num. 123. fol. 421. ¶ Hinc venit, quòd per

76 verba posita in instrumento diuisionis † ad habendum, & quicquid placuerit faciendum, fideicommissum censetur remissum, vt probant Carolus Ruinus cõsil.133. num. 11. lib. 2. Crotus in l. qui Romæ,§ duo fratres,num. 133. ff. de verbor. obligation. Zuchardus in in l.r.nu 65.C.de pact.&alij,quos citat Menochius in d.lib.q.8.num.12.pag.16.De quo legenda sunt,quæ scribo,par.4.quæst.35.à n. 9 E de verbo,*Libere*,scribunt Ias.in l.si sic,numer.34.ff.de legat.3. Barthol.Socin.conf 31. lib.4.Decius in consil.360.num.5.Gozadin. in cõsil.47,num.19.Roland.in consil.42.nu. 17.lib.1.Gomez Arias in l.55.Taur.num.36. cum sequentibus. Zanchus in l.hæredes mei, §.cum ita,part.5,num.56 pag.234. ff.ad Trebellian. Et melius omnium Rebuffus in concordantijs,in rubric.de collat.§ præfecti quæ ordinarij pag.330.cum sequenti.

Nec obstat huic conclusioni d. l. 6. Taurina,ibi:*Los ascendientes legitimos por su orden y linea derecha sucedan ex testamento a sus descẽdientes,y les sean legitimos herederos, como lo son los descendientes a ellos, en todos sus bienes, de qualquier calidad que sean.* Quia hæc vltima verba legis nõ derogant priuilegijs militum,

77 quia † in generali derogatione nunquam cẽsentur esse derogata specialia priuilegia, nisi exprimantur,tex.& glos.in l.2.C.de silentia. lib.12.qui ad hoc est singularis secundùm Bal dum in c.1.§.1.num. 8 fol.77. quo tempor. miles in vsib. feudor. probatur in cap. veniẽs de præscript. & in l. quæ ex relatione, C. de legibus,& in l.27.& & 39.tit.18. part.3. vbi Gregor. Lopez, & probatur in l.1. titul.16. lib.8.ordinam nou. in illis verbis: *Aunque sea privilegiados*. Facit l. in testamento, & ibi Fulgosius iuncta l.hac consultissima,vbi glos.Roman.& alij,C.de testament.l.si adulterium,§. libertis, ff.de adulter. De quo per Decium in consil.496.num.10.Barthol.Socin.in consil. 299.capio.primo,lib 2. numer. 6. Glossa Parisiensis in consuet. gloss.5.§.1. numero 92. folio.37.par.1.consuetud. Alexand.in cons. 124.num.16.& in cons.135.nu.24.lib.4. Menoch.consil.112.num.49.Socin.Iun.in l.Centurio,num.72. ff de vulg. Et hoc citat Azeued in l.2.tit.19.*De las suplicaciones*,lib.4.Recopil.num.5.fol 299.Marcus Anton.Eugen. consil.32.num.162.lib.1. Quintilianus Mandosius regul. 4. Cancellar. q.7. num.5. Quos adde ad Tiraquel. in tractat. de vtroq; retractu,lib.1.§.1.glos.14.num.93. pag.324.& in eodem libro, §.35 glos.4. num.45.pag.724. melius in tractatu præscriptionum,§.1. pag. 506.glos.11.vbi distinguit in hac materia dicens, quòd si priuilegiatus habet priuilegium speciale in casu de quo loquitur, statuto generali non comprehẽditur causa specialis & priuilegiata:at si non habet priuilegium speciale, in illo casu non comprehenditur sub statuto generali.Pro cuius opinione est notanda l.3. tit.19 part.2. ibi: *Ni por priuilegio que tuuiesse del Rey*. Alia ad propositum scribit Mesia in l.Toleti.p.6. fundam.2.nu.17.& 18.fol.65. vbi ex glos.& Salicet. in l.fi.C.sine censu vel reliquis,tradit vnum singular.quod lex quantumcunque generaliter loquatur,& vniuersaliter,non comprehendit personas exemptas. ¶Item lex quantumcunq; † generalis, nunquam censetur derogare priuilegijs clausis in corpore iuris.Et est glossa illa celeberrima in l.hæres absens in princ. in verb. excusantur, ff.de iudic. cui similis in authen.qua in prouincia, in verb. illic omne, C. vbi de crimin. agi oport. de quo (quia semper intendo non referre,quæ ab alijs tractata sunt,& relata) vide Iasonem in l. vltima,ff.de constit.princip.Felin. in cap. vltim. col.2. de foro competenti. Quintilian.Mandos.in tract.annales casus, n. 183. fol.28. Anend. in dictionario, in verb. *Maestros de leyes*,fol. 194.col.2. faciunt notata per Hippolyt. in consil. 56. lib.1. Andre. ab Exea in c.1. num.88. de constit. Et dispositiones generales,generaliter debent intelligi, quando in omnibus est eadem ratio, vt notatur per Bart.in l.si pluribus,ff.de legat.2.Notat Aymon consil. 3.n.26. ¶ Et pro his etiam facit quod notat Socin.Iun. in cons.144.lib. 2.vbi per plura fundamẽta dicit, quod vbicũque à iure † solennitas testamenti minuitur, vel aliquid circa formam illius disponitur de nouo,nunquam talis lex comprehendit personas in iure priuilegiatas. Et dicit Cassan. in consil.7.num.24.Quod lex noua generalis superueniens non tollit prouisionem de iure specialem Et priuilegium † in situm in corpore iuris,regulatur vt ius commune, secundùm Geminian. in c. ignorantia, 38.distinct. Felin.in cap.1.col.8.ibi, fallit tertio,num.11. & in cap. cum ordinem, col. penult. nu.12.

78

79

80

de

de rescript. Cassan. in consuetud. Burgund. rubric.7.§.10.fol.261.col.1.num.38. versic. 81 aduerte. ¶ Præterea, lex noua † semper est intelligenda secundum distinctionem legis antiquæ, glos. vbi latè Iaso & Doctores in l. sciēdum ff. qui satisda. cogan. ex qua etiam Do- 82 ctores deducunt, quod iura, † quæ generaliter loquuntur, non procedunt in casibus specialibus, vel habentibus specialem fauorem. De quo vide eundem Iasonem in l. iusiurandum, & ad pecunias, § ei qui, num 6. ff. de iure iurando. Et pro his etiam facit l. impuberi, ff. de adimend. tutor. e. relatum de præbend. & quod notat Decius in l. in toto iure, num 7 ff. de regul. iur. Petrus Barbos. in l. 1. ff. solut. matrimon. part. 1 num. 8. pag. 185. tom. 1. Matienç. in l. 1 glos. 3. num. 11. fol. 66. tit. 4 lib. 5. Recopilation. Et ex eo, quod illud priuilegiū expressum in d. l. partitæ, tam specialiter concessum fuit militibus, l autem 6. Taurina, omnibus sit communis & generalis, per verba illa generalia, *De qualquier calidad que sean*, non censetur derogata species in dicta lege con- 83 tenta. Quia qualitas, † quæ paucioribus cōpetit, facit dispositionē magis specialē, & illa quę pluribus cōpetit, facit dispositionē magis generalē, vt notat Bald. in l. exequutorē, col. 6. in versic. redeo ad propriam materiam, n. 23. C de exe. rei iudic. & contra glos. in d. l. vlt. C. de inofficios. testamen. Tenet Imola in d. l. filio præterito, col 9. versic. sed hic ocurrit dubium, & alij, quos omitto. Et legum correctio in vniuersum est euitanda. Tandem, 84 illa verba: *Como lo son los descendientes a ellos*. Licèt sint ampla, & prægnantia, † non sunt extendenda ad insolita, & extraordinaria, vt probant Antonius de Butrio consil. 59. vbi in specie tradit, quòd adæquatio quamuis ampla, non extenditur ad absurda, & cum difficultate concedenda. Quod consilium referunt, & sequuntur Ias. num. 19. post Socin. in l. 1. col. 4. ff de legat. 1 Natta consil. 4. nu. 6. Et clau- 85 sula generalis † non extenditur ad indiuidua, l. hæres, §. 1. ff. de legat 3. Notant Oldrald. in consil 8. Bald. in l. cum quæstio. C. de legat.

86 Sed pro cōtraria parte, imò quod ex † dispositione d. l. 6. Taurinæ debeatur hodie parentibus legitima ex bonis in castris acquisitis, adduco plura fundamenta. Hoc primo probatur, quia cum prædicta l. 6. generaliter loquatur, generaliter est intelligenda, & omnes 87 casus, & personas † comprehendit, licet sit in vno casu maior, vel diuersa ratio, quàm in alio l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. 1. §. & generaliter. ff. de legat. præstan. l. 1. §. vxori, ff. de auro & argento legato. De quo tractant Petrus Surdus decis. 323. num. 1. Decius in cōsilio 20. in causa istorum, col. 2. & consil. 39. an detur restitutio, & in consil 61. an vassallus cogatur, & in cap. cum sit Romana, nu. 28, fol. 282. de appellation. Glos. Paris. in additionibus concordantes refert. Aretinus per illum textum in l. cum lege, ff. de testament. Gozadin. in consil. 35. breuiter agendo: & in consil. 59. prima facie, num. 13. melius in cōsil. 76. quæritur si potestas, num. 5. cum alijs, quos ferè omnes adde ad Tiraquel. in legibus connubia, in verb. exprez, in glos. 7. num. 89. fol. 311. Et species propriè † generi in- 88 sunt, l. inter, §. 1. ff. de adulter. Et pro hoc etiam adduco, quia tantum valet dispositio † 89 generalis respectu speciei, quantum ipsa species respectu eiusdem, l. si duo, ff. de administrat. tutor. l. si chorus, ff. de legat. 3. Notat Laurent. Calcan. in consil. 72. Hispanus noster Petrus de Peralta in l. cum ita, §. in fideicommisso, num. 6. pag. 353. ff. de legat. 2. Rebuf. in tractat. nominatio. q. 9. num. 19. Osascus decis. Pedemontan. 102. num. 3. pag. 151. cum concordantibus scriptis per Tiraquel. & in l. si vnquam, C. de reuocand. donation. in princ. num. 158. Aluarus Valasc. consultatio 58. num. 4. & per d. l. si duo, disputat Rebuf. in l. 1. C. de venation. ferarum, lib. 11. num. 3. fol. 126. an liceat Dominis, Comitibus, Baronibus, & alijs dominis temporalibus prohibere, vt nulli liceat venari in forestis ipsorum; quod resoluit Quintilianus Mandosius in tractatu de inhibitionib. q. 62. fol. 22. Egregia l. 25. tit. 2 par. 3. ibi: *Esto es, porque alli do lo demandò, generalmente encerrò todas las razones porque la podia demandar*. ¶ Ex quibus & alijs, quæ sequuntur, confirmare obiter libet sententiam Gasparis de Baeza in lib. de non meliorand. filiabus, cap. 6. num. 5. cum sequentibus, vbi constanter, & rectè (meo iudicio) affirmat, quod † pragmatica dotium intelligi- 90 tur & extenditur, quòd filiæ non possint per parentes meliorari, etiamsi filios masculos nō habeant, sed tantum filias: quod est tenendū, quicquid teneat Roxas in epitom. de sucess. cap. 3. num. 26. Intelligitur tamen regula dictæ l. si duo, quando genus & species ab eodē procedunt, secus si à diuersis secundùm Bart. in l. 1. §. hoc autem edictum, ff. de noui oper. nuntiat Deciū in cap. cū int. n. 30. de constit.

Et ista confirmantur, quia dispositio generalis † tantum operatur quoad comprehensa 91 sub generalitate, quantum particularis quoad particulariter expressa; vt traditur per Socin. Iuniorem in consil. 93. num. 6 lib. 2. & facit l. 45. tit. 18. part. 3 Ex quo dixit Bald. in l. si quis sub conditione, col. 7. in versic. quæro quid si non renuntiauit, ff. de testam. tutel. Quod per clausulam, Generaliter, videtur renuntiatum beneficio Velleiani: & videtur renuntiatum beneficio cedendarum actionum, secundùm Angel. in l. 2. C. de fideiussor. Notatur per Decium in consil. 37. & in consil. 452. nu. 18. & in consil 27. num. 51. Orosceium in l. nisi,

nis, ff. de pact. Matthæum ab Afflictis decis. 282. num. 10. Ioan. Gutierrez allegat. 3. num. 12. latissimè Euerardus loco secundo, pagin. 35. Et quantum operetur exclusio vniuersalis in materia successionis, ostendit Parisius in consil. 43. num. 96. lib. 3. Nata in consil. 216. num. 16. & argumentum ab inclusione vnius ad alterius exclusionem non procedit, quãdo illud, quod videtur exclusum, alia legis disposítione includitur, vt tradit Menoch. in consil. 181. n. 82. qui refert Decium in l. 1. ff. si cert. petat. n. 84. ¶ Et expressum dicitur, † quod in genere tantum exprimitur, secundum Bart. in l. 1. col. 3. in vers. videamus ergo, n. 7. ff. de vulgar. & & pupil. & in l. Centurio, col. 1. ff. eod. tit. Bald. in l. prætor, ff. de noui operis nuntiation. ad quod alios concordantes refert Tiraq. de legibus connubial. d. glos. 7. n. 86. & 87. fo. 310. Et est textus singularis in l. qui vsumfructum, ff. de verb. obligat. Notat Paris. in cõs. 8. nu. 18. lib. 1. Menochius latè cons. 310. nu. 3. lib. 3. ¶ Ex quibus fit, quòd significatio † substitutionis apta est comprehendere substitutionem directam, & fideicommissariam, vt resoluit Alexan. Tracenchin. in tractatu substitutionum in præfatione, numer. 26. fol. 4. Quod nota pro intellectu l. 27. Taurinæ hodie l. 11. tit. 5. lib. 5. Recopilation. Item dispositio † quæ generaliter loquitur, comprehendit etiam personas priuilegiatas, l. in fraudem, in fine; vbi Bald. notat, ff. de testam. milit. notat Decius in l. 1. nu. 8. ff. de regul. iur. & in l. pactum quod dotali, col. 2. num. 7. folio 33. C. de pactis, & in l. 2. C. vnde liber. num. 6. fol. 76. & in c. cum ordinem de rescrip. Et plures refert Tiraquel. in tractatu de præscription. glos. 11. vers. c. idq; adeò procedit, pag. 109. Barbosa qui notanter notat in d. l. 1. ff. soluto matrimonio, num. 8. & 9. Anton. Gabriel lib. 6. commun. opinion. titu de legibus, conclus. 1. num 8. pag 348. Cephal. consil. 13. num. 43. Neuizan. consil. 76. num. 16. Rimin. consil. 229. lib. 2. Bursatus cons. 56. num. i. lib. 1. Gomecius in proœmio regularum Cancellariæ, pag. 37. ¶ Et dispositio generalis tãtum † valet respectu omnium, quantum dispositio specialis respectu quorundam, secundùm Paulum de Castro in l. qui ædificium, ff. de seruit. rusticor. prædior. Et plura notabilia tradit Caldas Pereira in tractatu de nominat. ad emphyteosim, q. 23. num. 35. 36. & 37. vbi resoluit, si † cõcessio emphyteusis sit facta pro quibusq; hæredibus, comprehendantur bastardi. Multa scitu digna scribit. Et clausula quouis modo omnes vocationis modos amplectitur secundùm Staphilæũ de literis gratiæ, tit. de effectu clausularũ, vers. quo vero, pag. 201.

Noto tamẽ singulariter, quod nõ dicitor dispositio † generalis quando totũ genus non cõprehẽdit, sed verificatur in vna specie sub genere cõprehensa, l. si hæres, ff. de opt. legat. c. ex parte in primo de offic. deleg cũ concordãtibus, vt per Felin. in c. pastoralis, § fin. de rescrip. Rebuf. in tract. de exceptionibus, n. 67. ¶ Et verba generalia & vniuersalia posita in d. l. 6. Taur. apta sunt † omnia cõprehendere: quia magnam vim habent in legibus & statutis, & in alijs quibuslibet dispositionibus, vt latè docet Hippol. in l. vnius, § cogniturũ, n. 28. ff. de quæst. Auend. in tit. de secunda supplicatione, n. 8. fol 93. Socin. Iun. in consi 103. nu. 28. lib. 2. Ripa in l. ex facto, § si quis ita, n. 17. fol. 170. ff. ad Trebel. Parisius in cons. 68. n. 12. lib. 3. & in consil. 75. n. 42. & 43. lib. 2. Gomez. in regula de triennal. possessor. q. 2. pag. 678. vers. tamẽ istis. Et de dictione, *Quibuscũque*, scribit etiam Anton. Gab. lib. 6 commun. opin. tit. de verborum significatione, concl. 1. n. 11. & concl. 4. nu. 1. Simon de Prætis lib. 3. de interpretand. defunct. volunt. interpret. 3. dub. 1. solut. 5. n. 19. fol. 197. Nontanter Quintilian. Mand. in tract. commissionum, comiss. 21. appellationis à sententia super attentatis, fol. 55. col. 4. vers. attentatorum quoque; & in regulis Cancellariæ, regul. 12. q. 6. nu. 8. fol. 62. & regula 5. quæst. 3. num. 2. folio 34. & in regula 14. quæst. 16. numer. 5. folio 124. Gomezius in regul. de triẽnali. q. 2. pag. 578. qui latè tractat. Ioseph. Mascard in tractat. de probation. lib. 3. conclus. 12. n. 86. fol. 176. Roland. in cons. 27. n. 8. cum seqq. lib. 4. Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg. 106. num. 20. pag 586. Additio latissima Ferraræ in forma libelli pro legato rei singularis, in additione quæ incipit, Omnes mobiles, pag. 422. Nouissimè Seraph. qui multa bona scribit in tractatu de priuilegijs iuramẽti, priuileg. 83. num. 96. cum sequentibus, pagina 509. Rolandus in tract. de inuentario. 8. volum. tractatuum, part 4. vers. nunquid hæres, n. 11. cum seqq. fol. 188. Decius in cons. 277. n. 16. Et plura refert Cephal. in consil. 92. n. 10. lib. 1. Matth ab Afflict in c. in generali, n. 7. fol. 200. si de feud. fuerit controuersia, vbi tradit an renuntians bonis quibuscũq; videatur renuntiare bonis feudalibus: quod conuenit ad illos qui renuntiant bonis quibuscunque an videantur renuntiare bonis majoratus. Et ista verba omnia & singula habent † vim specialis expressionis, secundùm glossam communiter receptam in cap. vt vero de iure patronat. lib. 6. per quam voluit Beroius consil. 24. num. 2. lib. 1. & Cephal. consilio 272. numer. 142. lib. 2. quòd si pater reliquit omnia & singula bona, videtur præiudicare in legitima. Quos citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, articul. 36. num. 83. fol. 338. ¶ Et quando filius † cui legitima fuit grauata, consentit in omnibus & per omnia, est specialis approbatio, & expres-

expressa secundùm Ripam in l. 1. ff. de legat. 1. & alios plures quos refert Peregrinus in dicto articulo, n. 89. & tradit n. 96. ¶ Et dicit ad propositum Alciatus in l. mouentium, ff. de verborum significatione, quòd dictio hæc, 101 † (*quibuscumque*) propter sui generalitatem trahitur etiam ad casum improprium. Refert Romanum in l. in tempus, ff. de hæred. instituen. dicentem, quòd verba hæc (*quicumq; hæres*) etiam improprium hæredem comprehendunt. Et addo Barthol. Socin. in conf. 197. viso priuilegio, lib. 2. col. 3. vbi multa scribit de huiusmodi dictionib⁹ vniuersalibus, præcipuè de hac dictione (*quibuscumque*) quæ est in d. l. 6. Taurina. Et vide eundem Socinum in l. quidam relegatus, ff. de rebus dub. Rebuff. in concordantijs in part. formaliter execut. Aposto. pag. 667. versic. Omnia quæ & singula, vbi loquitur de significatione & effectu istorum verborum. Et ibi declarat Ioseph. Ludou. decis. 21. n. 8. & decis. 68. num. 7. Et Tiraquel. libr. 1. de retract. §. 1. glos. 7. numero 20. pagina 78. In quo auctore multa reperies, quæ huc expectant. Et Curtius in tract. de feudis par. 3. num. 63. pagin. 295. multa scribit de feudo dato quibuscumque personis. Et Peralta in rubric. ff. de hæred. instituen. vbi num. 55. tangit quandam quæstionem circa intellectum l. 27. Taurinæ. ¶ Et dictio (*omnis*) de 102 sua propria † significatione in vno saluari nõ potest, l. cum ita, §. qui plures, l. legatorum iũcta l. Mæuius, §. cum qui, ff. de legat. 2. Tradit Carolus Ruinus in l. Gallus, §. & quid si tantum, numero 72. pag. 220. ff. de liber. & po-203 sthum. Etsi in donatione sit dictum, † quòd quis donat quæcumque bona, censetur specificare, ac si expressisset omnia bona, vt tradit Ioseph. Ludouic. decis. 68. num. 7. Et plura notabilia de istis dictionibus vniuersalibus (*qualitercumque*) (*quomodolibet*) (*omnia*) & de alijs similibus, cumulat Rolandus in conf. 2. n. 10. cum alijs lib. 4. Et legenda sunt quæ scribit conf. 12. num. 47. sequent. eodem libro. Nicolaus Boer. decis. 113. n. 7. Siluanus in cõsil. 25. num. 20. Alexan. conf. 127. col. 2. libr. 5. vbi dicit, quòd si factum sit legatum cũ signo vniuersali omniũ rerum, quæ quoquo modo sunt in domo, veniunt etiam res venales in domo existentes, per l. pediculis, §. Labeo, ff. de fund. instruct. l. Iulianus, ff. de legat. 3. Confirmat Matthæus de Afflictis decisione 106. num. 6. & 7. Et omnium plenissimè materiam ornat Aymon in conf. 294. n. 1. cum sequentib. Lector videat quando oportuerit, & in conf. 290. n. 4. Et Curtius Iun. in cõs. 307. n. 2. cum sequentibus lib. 2. consultus in quodã casu & maioratu Hispaniæ super villis del Alameda, Cerrelõ, & Carcaboso, tradit, quòd 104 si † quis facit maioratum de quibusdam rebus; & ordinauit, quòd filiæ diuidant alia quæcũq; bona, omnia alia bona censentur esse libera, & nõ ex maioratu, ibi pag. 509. Et Alciatũ refert Menoch. in tract. præsumption. lib. 4. præsum ptio. 78. n. 69. fol. 130. qui refert Alciatũ respons. 287. n. 2. & respon. 490. n. 1. Et faciũt scripta per Quintilian. Mandos. conf. 15. n. 7. & in conf. 25. n. 7. & in conf. 36. n. 2. & in consil. 86. n. 13. & in conf. 98. nu. 13. Sed audias (lector beneuole) conclusionẽ singularem & extraordinariam decisam per Alciatum conf. 42. n. 2. lib. 9. & in conf. 24. n. 8. eodem libro, vbi decidit, quòd si testator dicat (si decesserit sine filijs legitimis & naturalibus, vel quoquo modo venientibus) tunc ex verbis † & mente 105 testatoris continentur filij spurij nati ex illicitò vel damnato coitu. Quem citat, & contra illum arguit Francis. Mantic. de coniecturat. mente defuncti lib. 11. tit. 9. n. 26. pagin. 509. ¶ Quibus conuenit, ꝙ quando † conceditur 106 omnimoda iurisdictio, cõprehenditur merum & mistum imperiũ, secundùm Abbatem & Inol. in Clemen. 1. de foro compet. latè Paris. in conf. 9. n. 4. lib. 1. Et per verba (*quocumq; modo*) apposita in legitimatione, † in omnibus 107 est dispensatum absque alia speciali expressione, secundũ Paul. de Castro in conf. 30. lib. 1. Gozadin. in conf. 85. n. 4. quos citat Bursatus in conf. 129. n. 80. lib. 2. vbi n. 81. hoc declarat. Et regulam de dictionibus vniuersalibus ornat Anton. Peregrin. in tract. de fideicommiss. art. 14. num. 41. fol. 133.

Hinc est quòd licèt maritus, qui promisit † 108 dotem restituere, non perdat lucrum dotis, quod sibi defertur vxore præmoriente sine liberis: quia illi renunciasse non videtur, secùs quando promisit totam dotem restituere, vt volunt Bald. in l. quod nomine, ff. de condict. indebi. Alexan. in l. si cum dotem in fine, ff. soluto matrimonio: & alij quos citat Roland. consil. 85. numero 48. libr. 4. Carol. Ruin. consil. 84. numero 13. libro 2. Decius conf. 195. num. 2. Et faciunt quæ scribo infrà n. 157. & plura quæ scribit Baeça in tract. de decima tutorum c. 18. n. 17. cum sequent. ¶ Ex quibus decisum fuit, ꝙ licèt secundũ doctrinam Pauli de Castro in l. vltim. C. de verbor. signific. Si testator † relinquit fideicõmissum fratrib⁹, 109 intelligitur fideicommissum secundũ dispositionem iuris communis, & admittuntur ad fideicommissum, solũ fratres vtrinque coniuncti, quia testator vocauit omnes fratres, admissi fuerunt per sententiã reuisionis fratres etiã vterini, quod est notandũ pro limitatione sententiæ Paul. de Cast. de qua ago in a p q. 7. à n. 3.

Confirmantur quæ dicta sunt, quia vbi feudũ est receptum pro se & hæredib⁹, & quibuscumq; habentibus causam ab eis, alteratur † na- 110 tura feudi, ita ꝙ absq; alio pacto potest vassallus vigore dictorũ verborũ disponere de feudo in testamento, & inter viuos absq; licentia domini

domini feudi. c. 1. de feud. non habente propriã naturã feudi. c. 1. si de feudo fuerit cõtrouer. inter dom. & agnatũ: volunt Bald. & Angel. in l. cum essent, §. 1. per illum tex. ff. de seruit. rusti. præd. Et alij quos citat Natta consil. 216. n. 1. faciũt ad idem scripta per Roland. in cons. 1. n. 45. cum seqq. lib. 3. & in cons. 41. n. 1. lib. 4. de coniect. mente defunct. lib. 7. tit. 9. n. 4. pag. 282. Sed quod vbicunq; conceditur Titio & hæredibus quibuscunq; cæteris paribus fœmina excludatur; volũt Decius & alij, quos citat Zasius in cons. 11. nu. 12. lib. 1. ¶ Et si in inuestitura dictum sit pro se, & successoribus quibuscunq; masculis, † veniunt masculi ex fœmina, vt ex Ias. Signorol. Gozadi. tradit Roland. in cons. 41. nu. 20. lib. 4. Ad quod plures authores citat Anton. Peregrin. in tractatu de fideicom. art. 26. n. 10. fol. 248. Et de doctrina Baldi in d. c. 1. si de feud. fuerit, tractat idem Roland. in cons. 34. num 84. lib. 4. & in cons. 13. num. 34. eodem libro, Bursatus in cons. 224. nu. 4. lib. 2. Quibus congruunt quæ notanter post Alexand scribit Glos. Paris. in cons. 30. in additio. quæ incipit, quibuscunq;, lib. 1. faciunt quæ scribo p. 2. q. 4. in princip. à nu. 20. ¶ Et cum conceditur feudum pro inuestitis, & omnibus quibuscũq; hæredibus, comprehendit omnes quoscunque hæredes † etiam extraneos d. c. 1. de feud. non habẽt, volunt Bald. in l. 1. 34. 45. 48. quæstio, ff. de rerũ diuisio. Alexand. in l. si patroni in princip. ff. ad Trebellianum, Romanus in l. id tempus, §. 1. ff. de vsucap. & Ias. in l. quædam. §. nihil interest, nu. 2. vbi Iacob in ff. de edend. & in l. 1. §. nuntiari, num. 6. ff. de noui operis nuntiatio. Et alij quos citat Tiber. Decian. in consil. 58. num. 30. lib. 2. qui alia plura scribit pro confirmatione prædictorum numeris sequentibus. Quintilianus Mandosius regul. Cancellar. 17. q. 8. num. 3. fol. 109. Siluanus cons. 6. num. 29. Mantica de coniecturata mente defuncti lib. 8. tit. 14. numer. 8. fol. 188. copiose Natta in cons. 160. num. 28. cum sequentibus, lib. 1. Bursat. in consil. 137. nu. 3. lib. 2. Et inquit Bald. in l. tale pactum, §. qui prouocauit, ff. de pactis, quòd cum pars promisit se velle stare sententiæ ferendę, quæcunq; illa sit, censetur renuntiasse appellationi. Quod dictum commendat Zasius in l. si conuenerit, num. 16. ff. de re iudic.

Hinc etiã fit, quòd si promissum fuit de euictione quomodocunq; res euincatur, venit † quæcunq; euictio, etiã quæ aliàs ex natura cõtractus non cõprehenderetur, secundũ glos. in l. si cũ pœna, ff. de arbitr. vbi Bald. & Floria. idem Bald. in l. si domus, §. de euictione, ff. de legat. 1. cũ concordan. vt per Barba. conf. 12. col. 8. lib. 1. vbi dicit, quod verba vniuersalia copulant maiora expressis, etiam ex causa nõ considerata à iure. Et plures citat Tiraq. lib. 1. de retract. in fin. n. 97. pag. 785. Et tradit notanter Ias. in cõs. 547. n. 3. lib. 4. ¶ Et qualiter bona feudalia, & ecclesiæ obnoxia veniãt † in restitutione fideicõmissi, tradit Bursat. in cõs. 44. n. 15. lib. 1. vbi scribit an veniant sub generali obligatione. Et in cons. 31. n. 18. & in cõs. 32. n. 17. & in cons. 56. n. 11. De quo etiã legenda sunt quæ scribit Simon de Pret. lib. 3. de interpret. defunct. volunta. dub. 5. solut. 3. n. 1. cum seqq. fol. 351. & lib. 4. dub. 2. n. 7. fol. 444. & tradit Caldas Perei. in tract. de nominat. ad emphyt. q. 24. n. 26. fol. 283. post Socinum Iun. quẽ citat cons. 72. lib. 1. & cons. 79. n. 13. lib. 4. & Riminal. in cons. 257. n. 26. lib. 2. Et faciunt scripta per eundẽ Caldam q. 23. n. 18. fol. 267. Aluar. Valasc. in tract. de iure emphyteut. q. 44. n. 81. fol. 241.

Hinc etiã fit, quod habẽs † rem cõmunem, eam legãdo, videatur legare solũ ius, quod habet in re, l. serui electione, §. vltimo, l. si dom⁹, §. vltimo, ff. de legat. 1. l. vxor patrui, C. de legat. traduut Episc. Couar. in pract. quæst. c. 2. n. 2. Menoch. cons. 106. nu. 191. lib. 2. & in tract. præsumpt. lib. 4. præsump. 72. n. 16. fol. 111. Petr. Surd. consil. 113. n. 14. & decis. 93. n. 28. Roland. cons. 71. n. 29 lib. 2. Aymo cõs. 133. n. 4. Cephal. cons. 369. n. 61. lib. 3. & cõs. 347. n. 22. eodem libro. De quo etiam tractat Paul. de Cast. in cons 417. lib. 1. Zanthus in l. hęredes mei. §. cum ita. p. 4. n. 424. pag. 116. & p. 5. n. 36. pag. 233. ff. ad Trebel. Simon de Prætis de interpret. defunct. volunt. lib. 2. dubit. 2. solut. 1. n. 35. fol. 132. & lib. 4. dub. 3. n. 1. cum seqq. fol. 378. Falcon regul. 283. Mantica de coniect. mente defunct lib. 9 tit. 1. n. 8. Angulo in l. 3. tit. 11. lib. 5. Recop. glos. 4. nu. 6. fol. 88. Ioan. Gutierr. cons. 28. n. 72. ¶ Hinc etiam est, quòd quãdo testator disponit, quod bona † nullo modo alienẽtur, etiam in casibus specialibus non possunt alienari, secundùm Gozadin. cons. 29. n. 9. Mascard. de probatio. lib. 3. conclus. 1237. n. 87. Fallit quando testator dixit totam, vel omnem rem, secundũ Angelum in §. non solum, col. 2. instit. de legat. Carol. Ruin. in cons. 57. n. 1. lib. 2. eundẽ in l. filius familias, §. Diui. num. 112. pag. 221. ff. de legat. 1. n. 50. Bald. in l. cum alienam, col. 3. C. de legat. 1. Qui tamen hoc non dicit, vbi legẽdus est Ias. n. 8. & notanter Peregrin. in tract. de fideicõmiss. art. 7. n. 26. & 27. fol. 64. Doctores in l. serui electione, §. vltimo; & in l. si domus, §. vltimo, ff. de legat. 1. cum concordant. vt per Cephal. cons. 183. n. 55. lib. 2. Confirmat & declarat Tell. in l. 19. Taur. nu. 10. Roland. in tract. de inuentar. p. 5. versic. testator an prohibere possit num. 12. fol. 199. col. 1. 8. volum. tractatuum, qui ita intelligi debet, ne sit contra omnia superiora. Quod notandũ est ad eos, qui habentes rem communem cum vxoribus faciũt maioratum, vel meliorationẽ

C 2 totius

totius rei communis. De quo etiam legenda sunt quæ scribit Cephalus in conf.772.num. 8. Simon de Prætis lib.4.de interpretand.defunct.volunt. dubit.3. num.8. cum sequentibus, fol.378. Burgos de Paz.q.ciuili 11. nu. 33. cum sequentibus, qui ex hoc infert intellectum ad l.5.tit.9.lib.5. Recopilat.

Et quòd si quis habens dimidiam fundi, par-117 tem legat dimidiam, videtur legare † tantum dimidiam illius dimidiæ, tradunt Bart. in d. l. serui electione.§.final. Carol.Ruin.in consil. 145.num.11. lib.1. ¶ Et ista faciunt ad quæstionem quàm disputat Marzar. in lib. de fi-117 deicommis.q.44.Num si testator leget † omnia bona sua per verba vniuersalia, an comprehendantur bona emphyteutica, feudalia, & fideicommissaria, post Gratum in conf.22.n.8. lib.1.Gozad.conf.99.Beroium cōs.57.lib.3.

118 Et an bona † emphyteutica transeant in fideicommissarium, constat ex glos. in l. etiam, ff. solut.matrim. cū concordantibus, vt per Sfortiam Odi. in tract.compendiosæ substitutionis.p.5.vers.quoad sextum,n.12.fol.85.

Appro.

Ex prædictis infero singularem & † nouum intellectū in nostra materia maioratuum ad l.11.tit.6.lib.5.Recopil.quæ est.l.27. Taurina in illis verbis, *Le puedan poner el grauamē que quisieren, assi de restitucion, como de fideicomisso.* Quibus verbis tam vniuersalibus, attentis varijs modis potest lex illa ampliari. Et faciunt pro illis quæ scribo infrà hac 1.p. q.50. & 51. quæ verba cum sint geminata in illa lege scripta, sunt maximè consideranda ex his quæ scribo infrà hac.p. q.22.à n.81. cum pluribus sequentibus. Et conferunt quæ scribunt Barthol.Socin.in l.quidam relegatus in 5. coclus. ff. de rebus dubijs, Bart. in cons.26.lib.2.Carol.Ruin.in cons.103.n.9.lib.3.Roland. in cons.5.nu.44.& seqq. & in cons.61.n.41. & seqq.lib.1.Quintil.Mandos. in tract.commissionum, in commission. super beneficijs, vers.quacūque, & vers.vel alia quanis, fol.10. col.3.& in tract.de inhibitio. q.7. & q.57. & faciunt scripta per Hippolyt. in singul. 830. Et conducunt pro intellectu famosę l.34.tit.14.p.6.quæ torquet Greg.Lop.ibi, & in hoc Regno facit dubitare, & contrarias sententias proferre iudices & aduocatos. De qua lege tractant dominus Antonius de Padilla in l.2. C. de rescind.vendit.n.23. Matiēç.in dialog.Relat.& Aduoc.p.3.c.20.n.10.cum seqq. & in l.1.ti.11.lib.5.Recop.glos.8.n.53.fol.341.Caldas Perei.in l.si curatorē habens.C.de in integrum restitut.in verb.læsis, nu.153.fol.379.

120

Ex quibus (vt obiter hoc dicam) aliàs inferebam † intellectum ad l.7.tit.20. *de la segunda supliencion*, lib.4.noui ordin.in illis verbis, *Y q̄ sea en los pleitos q̄ se comiençan en el Cōsejo, o Audiēcias, por nueua demāda, y no por via de restituciō, ni reclamacion, ni nulidad, ni en otra manera alguna.* Nā attētis prędictis regulis & doctrinis videtur quòd qualitercunque lites cœptæ sint apud iudices inferiores, non sit locus secundæ supplicationi. De quo tractant Auend. in lectura de secunda supplicatione, n.8.vers.& primo requiritur, fol.94.Gregor. Lop.

121

Lop.in l.4.tit. 24.in glos. magna p.3.& Azeued.in l.5 d.tit.20 lib.4.Recopil. fol.298. in qua quæstione nisi resisterent verba prædictę l.7.semper existimaui, quòd ratio legum prohibentium secundam supplicationem in negotijs, quæ non cœpta fuerunt in Regali Cãcellaria, ea sit, quia est cõtra omnia iura admittere supplicationem, vel appellationem contra tres sententias conformes:& cũ ista ratio cesset in negotijs, in quibus fuit prolata sententia diffinitiua per iudices inferiores, sed sentẽtia interlocutoria videbatur, quòd in casibus in quibus non est prolata sentẽtia diffinitiua erat admittenda secunda supplicatio.

122 Infero etiam obiter intellectum † ad dictã l.2.tit.2n.*de la segunda suplicacion*. lib.4.noui ordin.in illis verbis,*por via de restitucion,ni en otra manera alguna*, decidentem in effectu quòd in negotijs, quæ vadunt ad Regale Consilium per viam supplicationis secundæ, non possint produci scripturę, an produci possint scripturæ, quæ factæ fuerunt de nouo, vt scripturæ transactionũ, vel aliæ similes. Nã quòd produci possint tales scripturæ, existimauit Paz in pract.to.1.p.7 princi. n.127. fol.101. post Matienc. quẽ citat in dialogo Relatoru. p.3 c.18.n.3.per l.4.tit.10.lib.2.Recop. & l.2.tit.5.lib.4. pro quo faciũt plura quę scribo. p.4 limit.1.Et quæ scribit Menoc.de arbit.iudic.lib.5.q.72.n.8. Pro quibus faciũt sentẽtia Roman.in l.5. §.vnde quæritur, ff.de noui operis nuntiatio.& in cõs.575.Feli in c. cũ dilectus de fide instrumentorum,n.18 fol.165. volentis, quòd instrumenta de nouo celebrata, per quæ partes volunt à lite discedere, possunt produci post cõclusionem in causa, licet in contrarium faciant omnia quæ dicta sunt. Et glos. in Clementina, ne Romani, in verb.

123 quouis modo de electio.quæ probat, quòd dictio, *quouis modo*, est omnium † modorum distributiua, & omnes casus comprehendit. De qua per Carol.Ruin. in cons. 123.n.11. lib.2. Ias.in cons.124.n. 4.lib.4.qui plura singularia scribit Socin.Iun.in cons.2.nu.25.lib.1.& in cons.92.n.14 lib.2.Paris.in cons.35. nu.29. lib. 3.latius Menoch. de recuperan.possess.re-

124 med 6.n.14.cum seqq.pag.375. ¶Et prohibitio alienationis comprehendit † non solũ voluntariam alienationem, sed etiam necessariã, secundùm Decium cons.23.col.2.in princ.& in cons.481.col.2.Paris.in cons.22.n.51.lib.3.& alios, quos citat Roland.in cons.80.n.32. lib.3.Aymon.in cons.191.ad fin.quod magis singulare quàm verũ iudico. Et de istis verbis legẽda sunt quę scribit Gozad.in cõs.46. n.9.

125 Et ista dictio, *quouis modo*, omnem denotat modum † fiue directũ, vel indirectum, principale & accessorium, secundùm glos.in cap. vt inquisitionis, §.prohibemus de hæreticis in 6. Domini.cons.29. Reboff.in praxi beneficial. tit.de forma signaturæ cum clausularũ elucidatione, vers.siue præmisso.n.2.pag.14.Cæs. Lambert.in tract. de iur. patron.lib.2.pag.3. art.7. 9.q.principali, n.1.fol.239. Et cõfirmat per plures allegationes Quintil. Mandos.in regul.Cancellariæ, reg.30.de verisimili notitia, q.7.n.21.fol.80.& reg.5.q.3.n.2. fol.34. Et in notabili materia Ioan. Gutierr. in cons.5. n.14.cũ seqq.Greg.Lop.in l.46.tit.18. part. 3.io glo.in verb.*mas poderosos*.Rebuf.in l.creditorum 11. pag.18.ff.de verbor.signific.Notanter Roland.in cons.11. nu.52.lib.4. Ias.in cons.524.n.4.vers. sed istis non obstantibus, lib.4.Staphil.de literis gratiæ, de vi & effectu clausularum, vers.quo verò, pag.201.n.2.Zanchus in l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebel. par.5.n.53.pag.234.idem Mandos.regu.27. q.8.num.2.fol.108.& regul.58. q.14.notab. 5.fol.123. Barth.Socin.in cons.25.n.5.lib.1.

126 Infero etiam intellectum † ad l.4.tit.57.lib. 4.Recopil.in illis verbis, *en otra qualquier manera*. Et iterum, *en otra qualquier manera*. Infero etiam ad quæstionem maximi momenti, quæ contigit in hoc Regali auditorio circa intellectum cuiusdam priuilegij dati ordini de Alcantara super solutione decimarum, in quo reperiuntur ista verba, *Necnon omnia & singula monasteria præsentia, & futura, vbilibet existentia, singulasq; personas dicti ordinis ad præstationem decimarum tam de possessionibus habitis ante & post constitutionem præfatam, acquisitis & acquirendis, quæ proprijs sumptibus excolent, & excolunt, qualiter, quomodocunq; & quantumcunq; excolantur aliquas decimas percipi.* Dubitatum fuit, an per hæc verba coloni dicti ordinis sint exẽpti à solutione decimarum. Qua in re est legenda decisio Iacob.Putei, 52 2.p.2.Et addẽdum longè differre ista verba, *quomodocunque*, & *alio quouis modo*, secundum Paris.in cons.138. nu.11.& 12.lib.4.Quintil. Mandos. in regulis Cancellariæ.q.57.n.8.fol.141. Et hæc dixisse sufficiant in materia incidenti & practicabili, & quotidie videtur in supplicationibus interpositis in causis maioratuum. Infero † etiam in

127 grandi quæstione de successione masculorum & fœminarũ notabiliter, quòd vbicunq; sunt vocati ad successionẽ maioratus omnes masculi, per ista verba est inter omnes masculos facta reciproca substitutio tali modo, quod perpetuo sunt vocati, & fœminę masculis extãtibus non possunt succedere in maioratu, quod est peregrinum, & scitu dignum.

Redeundo igitur ad prædictam quæstionẽ, (quia hęc quęstio est necessaria pro intellectu istius materię, & noua, & difficilis) patiẽter lector sustineat dicta, & dicenda. Nam licet laboret in legẽdo hęc quæ scripta sunt, ego magis insudaui in resolutione huius quęstionis. Qui igitur hanc secundam principalem opinionem tenere voluerit, scilicet, quod parẽtibus debeant milites legitimam, non difficiliter respon-

128 respondebit ad omnia suprà scripta. Nam ad † dict. l. part. 6. tit. 17. part. 4. potest responderi, quòd quamuis lex illa dicat, *Lo que quisieren*, verba interpretamur in absolutam & liberam voluntatem, iuxta textum in d. §. si rem, & d. l. part. Quod etiam probatur ex glos. in Clementina 1. in verb. liberè de sepultur. Quam sequuntur Abb. Barb. & Alciat. in c. 1. de officio ordinar. Curt. in tractat. de feud. part. 2. q. 2. Bald. Card. & Imol. & Decius num. 4. in c. quæ in ecclesiarum de constit. Et idem Decius in c. si pro debilitate, nu. 6. de officio delegat. & alij, vt per additio. Seguræ in l. si ex legati causa, num. 195. ff. de verbor. obligat. Alexan. in consf. 96. lib. 5. vbi Glos. Paris. plures refert cõcordantes, Caldas Pereira de renouation. emphyteusis. q. 8. num. 12. fol. 60.

129 Et verbum, *Liberè*, exponitur, † id est sine licentia, c. si plures, in verb. liberè de sepultur. in 6. c. de multa. de præbend. cum concordantibus, vt per Menoch. lib. 1. de arbitr. iudicu, q. 7. nu. 34. & remed. de adipiscend. possess. n. 53. pag. 17. Et liberè dicitur † ad aliquem pertinere, quando illud expedire potest sine altero, & sine alterius contradictione. c. 2. ad finẽ de arbitris cum concordantibus, vt per Curt. Iunior. in consf. 2. nu. 3. lib. 1. Et quid operentur † verba, *Quod quis possit alienare ad suũ beneplacitum bona fideicommissi*, tradit latè Antonius Pereg. in tract. de fideicom. art. 40. n. 47. cum sequentibus, fol. 366. Et quòd tribus modis dicatur *Quid liberum*, resoluit post alios Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebel. part. 5. n. 55. pag. 234.

130

131

Tamen hæc dictio *Liberè*, non est ita ampliãda, † vt excludat terminos iuris communis, nec ex ea tertio præiudiciũ inferri debet, secundùm Bald. in l. milites, C. de testam. milit. n. 6. & 7. fol. 54. & alios, vt per Decium in d. c. si pro debilitate. Et in c. directè, n. 2. de appelat. fol. 308. & in consf. 355. num. 6. Notant etiam Romanus, & Imola in l. filius familias, ff. de donation. & Peralta in l. 1. ff. de legat. 2. nu. 37. pag. 26. Glos. Paris. late par. 2. consuet. Paris. §. 55. glos. 4. nu. 34. fol. 116. Et faciunt quæ scribit Andr. ab Exea in c. omnes de constit. nu. 434. pag. 243. vbi probat, quòd hoc † verbum, *Placeat*, intelligitur de arbitrio boni viri, ex Abbate in c. cæterum, notab. 2. de foro compet. Quam dicit communem Decius in d. c. cum omnes lectur. 2. Paris. in consil. 71. num. 17. lib. 3. Abb. in consil. 110. num. 1. lib. 2. Ripa l. ex facto, §. si quis rogatus 2. num. 3. folio 168. ff. ad Trebellianum, qui allegat l. Thais, §. sorore, ff. de fideicommissar. libertatibus. Et hoc tradit in eo, qui habet facultatem eligendi ad fideicommissum illum quẽ placuerit, & ibi n. 10. Tradit differentiam inter † verba, *Cui volueris*, quia significant liberã voluntatem; & verba, *Cui putaueris*, quia significãt arbitrium boni viri, post glossam ibi; & faciũt tradita per Matth. ab Afflict. decis. 91. num. 4. Et quòd verba, *Ad beneplacitum*, importent idem quod si *Voluerit*, tradunt Bart. in l. centesimis, §. vltimo, ff. de verb. oblig. & alij, vt per Menoch. de arbitr. iudic. lib. 1. q. 69. & in cõs. 210. n. 16. lib. 3. ¶ Item hoc verbum, † *Liberè*, non comprehendit illud, quod fieri non potest iure non seruato. c. à nobis, in 1. de sent. excõm. & alij, vt per Deciũ in l. vnica, n. 3. C. de sent. quæ pro eo quod interest. Et Barthol. Socin. in consf. 62. visis conuentione, lib. 4. Et verbũ *Liberè*, non † excludit exceptionẽ, quę venit ex natura actus, vt per Alexan. in consf. 80. n. 12. lib. 1. & in consf. 14. n. 3. lib. 2. Et restringi † debet, secundùm subiectã materiam, vt notat idem Alexan. & Gozad. in consf. 58. prima facie, n. 22. ¶ Et dictio, † *Quoquo modo*, licèt sit vniuersalis, tamen restringitur ad modos proportionabiles materiæ idoneæ, in qua exprimitur, secundùm Geminianum in consf. 29. in fin. per glos. in c. maximũ; notat Aim. in cõs. 256. n. 8. qui dicit melius facere glos. in c. 1. de constit. & in c. dilecto de sent. excom. in 6. Et quòd vbicunq; absurdum resultat, dictio, *Omnia*, nõ † operetur, tradit Decius in l. omnia, n. 1. ff. si certum petatur. Pro quibus omnibus est notandã l. 1. tit. 18. par. 2. *Ca maguer en la carta, o en el priuilegio del donadio dixesse, que se lo daua para hazer su voluntad dello, como de lo suyo, no se entiende por esso, que aquel cuyo es el heredamiento, deue ende fazer cosa porque el Rey ni el Reyno finquen desheredados, ni que reciban daño.* Sic scribit Carolus Ruinus consf. 27. n. 10. lib. 1. Quòd si per † Principem conceditur licentia faciendi maioratum de omnibus bonis, & cum hoc verbo, *Liberè*, non potest filijs tolli legitima, nec videtur in eadem Princeps præiudicare. Et Bald. in l. si quando, C. de inoff. ciof. testam. & in l. vltim. C. de fideicomis. inquit singulariter, quòd si vir ex statuto vel cõsuetudine debet habere dimidiam partem in bonis vxoris, vel è contra, vxor in bonis viri; & Imperator concessit viro, vel vxori, vt liberè possit testari, quòd vir & vxor debent testare secundùm ius municipale, videlicet, quòd dimidiam teneatur relinquere viro, vel vxori, & nõ vltra testari in præiudiciũ partis. Quem citat Nicol. Boer. decis. 244. n. 3. qui ex pluribus confirmat, & in contrarium allegat Barthol. Socin. consf. 139. lib. 2. & idem Nicolaus Boerius in cõsuetud. Bituricen. tit. costu concernens la maritage, §. 2. pag. 107. col. 3. vers. sed quòd stante. ¶ Ex quibus etiam fit, quòd data † facultate alienandi feudũ, intelligitur cæteris solennitatibus obseruatis, vt per Gozad. in consf. 4. n. 29. post Alexan. & alios, quos citat Carol. Ruin. consf. 82. num. 9. lib. 3. & alios, quos etiam refert Menoch. de recuperand. possess. remed. 6. num. 24. cum seqq.

132 133 134 135 136 137 138 139 140 141

quæ notanda sunt ad facultates concessas ad faciendum maioratum, vel ad alienandum bona maioratus. Et † verba, *Quantumcunque*, intensiua; *Et quantumcunque* effusa & extensa, non comprehendunt casum de iure difficilē, secū dùm Zasium in c. curare, nu. 5. pag. 197. instit. de actio. per l. nepos Proculo, ff. de verborum significatione.

142

Præterea, vbi à Principe conceditur libera † testandi facultas, intelligitur non omissa solennitate in alterius vtilitatem inducta, si ille aliàs erat habilis d. l. si quendo; vbi Bald. Alexand. Ias. & alij, C. de inofficios. testament. cū qua concordat. l. 5. tit. 1. p. 6. & facit l. 30. *Cō razon y con derecho*, eodem tit. De quo per Ias. in l. præter, num. 6. C. de transaction. Decium in c. directè, num. 2. fol. 308. de appellat. Menochium de recuperand. posses. remedio 6. nu. 26. pag. 376. & latè in l. 1. C. de sacrosanct. eccles. lectur. 1. & 2. Carol. Ruin. in cons. 100. num. 2. cum sequentibus lib. 1. Menoch. de recuperand. posses. remed. 6. num. 23. pag. 375. Quintil. Mandol. in tract. de signatura gratiæ, c. de licentia testandi, fol. 114. col. 1. versi. indultum. ¶ Vnde est quòd facultas testandi alicui † concessa intelligitur sine præiudicio alterius: vt per Anton. Gomez tom. 1. c. 16. n. 16. Anton. Gam. decis. 307. nu. 7. ¶ Hinc est, quòd cùm conceditur alicui electio libera, † non potest eligere non idoneum, secundùm Domin. in d. c. si pro debilitate de offic. deleg. Curtium Iun. cons. 178. nu. 20. lib. 1. vbi alia adducit Felin. in c. 1. n. 9. de rescript. Et dictiones † vniuersales vbicunque possunt aliquid operari, nunquam operantur habilitatem inhabilium, l. 2. §. quod ait prætor, vbi Bart. ff. qui satisdare cogan. quam ornat Ripa in l. 1. §. dabimus num. 5. fol. 235. ff. de priuileg. credit. & regula d. l. si quando sic communiter intelligitur, vt scribit Iul. Clar. lib. 3. senten. q. 54. num. 3. pag. 32. Et horum authoritate scribit Molina lib. 2. de primog. c. 12. num. 30. folio 320. quòd ex facultate concessa nominandi quoscunq; ad maioratum non possunt nominarij filij spurij.

143

144

145

146

Diffinire etiam ex prædictis licet quæstionem de facto contingentem, quis obtinuit facultatem † ad faciendum maioratum, & insuper quòd possit meliorare filium, quē voluerit: nam minimè potest meliorare filiam ratione dotis contra capitulum dotium hoc prohibens: quia talis melioratio est facienda de habili, vel in testamento. Et dicit Bald. in d. l. si quā do. Quòd † priuilegium testandi intelligitur secundùm ius commune, & sine præiudicio al terius. Notat Decius consil. 157. num. 14. Antonius Gama decis. 307. num. 3. quod procedit quando aliàs verba nihil operantur: quia tunc verbum, *Libere*, non est restringendum, secundùm Alciatum in c. 1. notab. 3. col. 3. de offic. ordin. per illum textū, quem citat Glos. Paris. in addition. ad Decium in d. c. si pro debilitate, fol. 90. de offic. delegat.

147

148

Quæ confirmo, quia si conceditur potestas conferendi beneficia quæcunq; & qualiacū que, & vbicunque, etiam cum clausula motus proprij, non comprehendit † beneficia vacantia in Curia, c. 2. de præbend. in 6. vbi Anchar ran. Tradit Rebuf. in concordantijs in forma mandati Apostolici, pag. 16. & 18. vers. 13. Et quādo filius approbat testamentū † patris in omnibus & per omnia, illa approbatio nō restringitur, sed extēditur etiā ad supplementū legitimæ, secundùm Carolum Ruin. in consil. 56. lib. 1. Roland. in consil. 60. num. 29. lib. 1. Et qualiter verba generalia restringantur de habilitate, tradit etiam Caldas Pereira de nomination. ad emphyteusim, q. 23. num. 38. fol. 271. ¶ Et quòd verba quantumcunq; † generalia ad aptitudinē referantur tradit Zasius in consil. 12. num. 79. lib. 1. per l. vt gradatim, §. final. ff. de muner. & honor. Et alia iura similia scribit Rebuf. in 1. tom. ad constitutiones Regias, tit. de literis obligatorijs, glos. 1. n. 1. cum sequentibus, pag. 60. Et tradit Gutierrez in l. nemo potest, n. 7. & 8. ff. de legat. 1. pag. 17. Quæ conducunt ad ea quæ scribo in principio huius operis, à nu. 131.

149

150

151

Item licèt peregrini liberè testari possint, authent. omnes peregrini, C. commun. de succes. tenentur † tamē seruare solennitates, quæ in testamentorum confectionem sunt necessariæ; vt notat glos. in authentico. Cuius opinio est verior secundùm Marcum Antoniū in §. vltimo, nu. 22. instit. de testam. Et est cōmunis secundùm Barba. in c. quia nos, nu. 7. & in c. cum esses, nu. 13. de testam. Et hanc opinionem (contraria reiecta) sequitur Tellius in l. 3. Tauri, p. 1. num. 9. fol. 4. ¶ Et habens facultatem distribuendi inter pauperes prout ei videbitur & placebit, non potest † abuti potestate sibi concessa, sed debet arbitrio boni viri, secundùm Bart. in cons. 194. nu. 3. in fin. Parisium in cons. 45. num. 16. Mantic. de cōiectur. ment. defunct. lib. 8. tit. 5. nu. 8. pag. 321. Et quòd in bonis donatis † non veniant bona restitutioni subiecta, tradit Oscus decis. Pedemont. 85. nu. 18. qui ad hoc refert Aret. in cōs. 74. Deciū in cons. 236. n. 6. in fin. Aim. in consil. 19. nu. 23. ¶ Et de dictione, *Libere*, legenda sunt quæ in propria † materia fideicōmissorum scribunt Alexan. in cons. 12. lib. 1. col. 1. & in cons. 214. nu. 3. lib. 6. Ias. in d. l. nemo potest num. 35. ff. de legat. 1. Gozad. in consil. 30. num. 15. & alij quos citat Zancbus in l. hæredes mei, §. cum ita. p. 5. pag. 234. nu. 54. & num. 169. pag. 145.

152

153

154

155

Porrò, licèt verba d. l. sint tam generalia & libera, recipiunt † tamen congruam interpretationem, l. stipulatus sum damam, vbi Bart. & alij,

156

alij, ff. de verb. oblig. cuius legis regula seruit ad confirmationem cuiusdam doctrinæ Baldi, quam in facto habui in l. vltima, C. ad l. Falcidiam, vbi singulariter voluit, quòd si hæres promisit soluere omnia legata, intelligitur eatenus, quatenus tenetur, saluo legis beneficio, vbi hoc volunt Cinus, Angelus, & Paulus, qui ad hoc allegant quædam iura. Sed & idem Baldus in l. Neratius, ff. de religion. & sumpt. funer. vult, quòd si promittatur restitui tota dos, intelligitur in casu, in quo tota dos debet restitui. Confirmat Matth. de Afflictis decis. 399. nu. 13. latè Roland. in tract. de lucro dotis, q. 42. num. 8. cum sequentibus. Et faciunt quæ scribo supra. Et notabile consiliũ Alexand. 201. num. 14. lib. 6. & prius num. 4. cum sequent. & in consil. 5. nu. 54. lib. 3. & in consil. 133. nu. 11. lib. 5. Et de restrictione verborũ vniuersalium plura notabilia scribit Sylvanus in consil. 56. per totũ, Mascar. in tract. de probation. lib. 3. concl. 1157. n. 91. fol. 57.

157 Et licet dictio, *Omnino*, includat omnẽ † casum secundùm glos. in l. si cum exceptione, §. sed & si quis, ff. quod metus causa. De quo tractant Ias. in l. nemo, num. 5. ff. de verbor. obligat. & Peralt. in l. legatorum, §. qui plures, n. 7. pag. 392. ff. de legat. 2. Lambert, post plures quos citat in tract. iuris patronatus, lib. 2. p. 1. n. 30. art. 7. quæst. princip. num. 19. fol. 81. Tamen quantumcunq; sit præcisa, recipit congruam interpretationem, vt per Bald. in l. 1. col. 1. C. de contrahend. empt. Petr. Surd. decis. 122. num. 19. Aimon in cons. 256. num. 8. Eleganter Rebuf. in lib. cõcordatarum, in forma mandati Apostolici, pag. 667. qui id probat ex pluribus, in verb. omnia & singula; & in verb. io omnibus, & pro omnia. ¶ Et re-

158 stringuntur verba vniuersalia † ex præcedentibus & ex sequentibus, l. tutor. §. denique, ff. ad Velleian. cum concordantibus, vt per Rebuf. in d. l. creditorum pag. 105. & in authen. habita in verb. omnium, pag. 432. cap. ne filius pro patre. Ias. in l. liber homo, nu. . fol. 161. ff. de verb. oblig. & in l. si quis in conscribẽdo, num. 5. C. de pact. vbi Decius num. 6. Grego. Lop. in l. vltima, tit. 17. par. 2. ¶ Et dictiones generales plerumq; restringuntur, præcipuè secundùm naturam actus, authore Bald. in cõsil. 67. quia ex facto, col. 2. versic. neq; obstat, qua in re plures leges & authoritates tradit Tiraquel. d. §. 1. glos. 7. nu. 26. Mascard. in tractatu de probation. lib. 3. concl. 1131. nu. 20. fol. 19.

159 Sed & verba quantumcunq; generalia debent restringi † ad terminos suæ potestatis in qualibet re, secundùm Bart. in d. l. si quis sub conditione, ff. de cond. instit. Notat Decius in cap. 1. lect. 2. num. 5. de constit. Lambert. de iure patron. 2. lib. 3. part. art. 7. 9. q. principali, fol. 240. nu. 4. quæ omnia sunt in praxi notabilia. ¶ Et verba promissionis cuiuslibet dispositionis sic debent interpretari, vt pro-

160 mittens, † & disponens id tantum voluerit, quod potuerit, l. Lucius, §. penultimo, ff. ad municip. l. si quis ita: vbi Bart. ff. de cond. & demonstr. Bald. d. l. cum rem alienam, nu. 10. C. de legat. Decius in l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. Ripa respon. 170. num. 8. & alij, quos citat Roland. cons. 81. num. 6. lib. 4. Et quis vi-

161 detur velle † quod potest, & non aliud, dicit Bald. in l. peto, in princ. ff. de legat. 2. quem citat Simon de Prætis lib. 2. de interpretand. defunct. volunt. interpretat. 3. dubit. 1. solut. 5. num. 15. fol. 159. ¶ Et actus videtur celebra-

162 tus prout † de iure potest, vt per Aluarũ Velasco cons. 77. num. 5. Hinc est, quod testator

163 non præsumitur reliquisse vsumfructum † bonorum fidei commisso subiectorum, secundùm Socinum Iuniorem in cons. 68. num. 22. lib. 4. Parisium in consil. 98. num. 14. lib. 2. Cephal. in cons. 516. num. 16. lib. 4. Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4. præsumpt. 142. nu. 12.

164 fol. 258. ¶ Hinc est, quòd non † cẽsetur quis instituere hæredem in bonis, quæ post mortẽ testatoris alij erãt restituenda secundùm Aretinum in cons. 74. in 4. dubio. Corneum in consil. 65. num. 21. lib. 2. Ias. in l. qui post testamentum, nu. 10. C. de legat. Aimonem in consil. 19. nu. 13. quod probatur in l. Lucius Titius in princ. ff. de legat. 1. & tradunt Parisius in cons. 26. num. 18. & 19. & in consil. 93. n. 38. & in cons. 98. num. 13. lib. 2. Roland. in consil. 71. nu. 26. lib. 2. Mantic. de coniectur. mente, lib. 4. tit. 4. num. 13. fol. 57. Faciuntq; per d. l. Lucius. §. penultimo ad municipalem, tradit Antonius Peregr. in tract. de fideicom. artic. 6. num. 11. fol. 59. qui alios citat, & legendus est num. 14. & Bartholom. Socin. in cõsil. 92. ad finem, lib. 3. Non enim quis † præsumi-

165 tur disponere de his, de quibus disponere nõ potest, secundùm Decium in consil. 378. nu. 2. Aimonem in cons. 298. col. 3. num. 6. ad fin. August. Beroium in cons. 113. nu. 6. lib. 3. Zuchard. in l. fin. num. 436. aliàs num. 484. C. de edict. diui Adriani. Zanchũ in l. hæredes mei §. cum ita. p. 10. num. 32. pag. 289. ff. ad Trebel. Menoch. cons. 90. num. 23. lib. 1. Et plura ad propositum scribit idem Menoch. cons. 291. num. 5. cum sequentib. lib. 3. ¶ Et hæret

166 adeundo hæreditatem † non censetur approbare ea quæ testator disposuit contra prohibitionem legis, l. dotale, §. final, ff. de fundo dotali. Volunt Bald. in cons. 161. lib. 5. Bertr. in l. hac edicta, §. si vero plus nu. 12. C. de secund. nupt. Aim. in d. cons. 100. n. 4. latè Burgos de Paz cons. 2. n. 14. Quibus etiam congruit, quod scribit Aim. in cons. 114. nu. 6. vbi vult, quòd quando testator substituit in tota hæreditate sua, intelligi debet substitutio quoad bona, in quibus testator habebat plenũ ius,

167 & irreuocabile, non de bonis † subiectis restitutioni, & fideicommisso. Et alia ad propositũ scribit Franciscus Mantica lib. 3. de cõiectur. ment. defunct. tit. 2. num. 14. pag. 63. Paris. in consil. 7. num. 9. lib. 1. Simon de Prætis lib. 3. de interpretand. defunct. volunt. dubit. 3. solutio. 2. num. 25. fol. 312. & lib. 5. dubit. 3. nu. 27. fol. 493. Petra in tractatu de fideicomm. q. 8. num. 276. cum sequentibus, pag. 132. Et Idem Simon de Prætis lib. 2. interpretat. 2. dubitat. 2. num. 5. cum sequentibus, fol. 135. & lib. 2. interpretat. 3. solut. 3. num. 32. fol. 175. Paris. in cons. 7. num. 9. lib. 1. Rolandus in cõsil. 71. num. 26. lib. 2. qui refert Bart. in l. codicillis. §. institut, ff. de legat. 2. Decium in cõsil. 370. Paris. in cons. 6. num. 13. lib. 1. & alios

168 plures. ¶ Et facient † actum, intelligitur solũ facere, quatenus habet ius faciendi, Bartol. & Doctores in l. si domus, in fine, ff. de legat. 1. Augustin. Boer. in cons. 153. num. 6. lib. 3. Et

169 in quocunque casu tria requiruntur, † facientis potestas, & eius voluntas, & honesta causa, secundum glossam in l. si filiæ, C. de donat. & in c. cum super de officio delegat. cum cõcordantibus, vt per Menochium in consil. 5. num. 15. ¶ Et ideo est quod testando vel donando non præsumitur quis disponere nisi

170 de bonis suis, † & non alienis, vt per Cephal. cons. 386. num. 37. & consil. 441. num. 30. & cons. 561. num. 16. quem citat Simon de Prætis lib. 5. de interpret. lib. 5. dub. 4. & vlt. num. 356. fol. 555. & lib. 3. interpret. 1. dubit. 1. solution. 1. num. 56. fol. 183. & lib. 2. interpret. 2. dubit. 2. solut. 1. num. 35. fol. 132. & lib. 4. dubit. 3. nu. 1. cum sequentibus, fol. 378. Menoch. in cons. 349. num. 12. cum alijs, lib. 4. Et idem Simon de Prætis lib. 4. dubit. 2. num. 7.

171 fol. 444. Et disponens in re † communi non videtur disponere nisi de parte sua, l. serui electio, §. vltim. ff. de legat. 1. Notat Ripa resp. 581. num. 21. Menoch. in tract. de præsump. lib. 3. præsump. 14. num. 8. pag. 282. & lib. 4. præsumption. 117. num. 1. cum sequentibus, fol. 224.

Ex quibus fit, quòd non præsumitur quis

172 testari de bonis primogenituræ, † nec eã reuocare, vt probat latè Cephal. in cons. 336. n. 12. cum sequentibus, lib. 3. Petrus Surdus decis. 66. num. 18. melius decis. 93. num. 17. cum sequentibus. Et faciunt scripta per eundem Cephalum in cons. 333. num. 21 eodem lib. & in cons. 3. num. 93. lib. 1. & in cons. 371. num. 27. & 28 lib. 3. & in cons. 386. num. 37. & eodem libro. Et ante eum hoc tradit Curtius Senior in cons. 6. num. 13. idem Cephal. in cons. 516. num. 10. lib. 4. Ex quo venit, quòd in ge-

173 nerali † donatione non venit res donatori ex fideicommisso debita, vt per Bart. & alios in l. qui Romæ. in 3. & 5. quæst. ff. de verborum obligationib. Nicolaum Boerium in decis. 23. num. 4. ¶ Et quando quis alienat omnia sua

174 bona, & restringitur † alienatio ad bona quæ alienant liberè & impunè poterat alienare, vt tradit Aim. in cons. 250. num. 8. & de materia lector omnino videat, quæ nouissimè scribit Antonius Peregrinus in tract. de fideicomm. art. 33. num. 17. fol. 297. cum sequentibus, & præcipuè num. 30. & prius art. 6. num. 10. cũ sequentibus, fol. 56. Roland. in cons. 71. num.

175 26. lib. 2. ¶ Et dispositio testatoris † simpliciter facta, intelligitur facta eo casu, quo de iure fieri potest, l. Gallus, §. quidam rectè, vbi notat Ias. num. 6. fol. 179. ff. de liberis & posthu. & plura ad propositum scribit Simon de Prætis lib. 2. de interpret. volunt. defunct. dubit. 2. interpretat. 2. solut. 1. num. 27. fol. 135. & priùs num. 6. & num. 5. & idem lib. 3. interpretat. 3. dubit. 4. solut. 1. num. 91. fol. 330. vbi ex Decio in cons. 218. nu. 3. ponit regulã, quòd dispositio simpliciter facta non porrigitur ad casum, in quo quis disponere non potest.

176 ¶ Hinc est, quòd in generali † obligatione nõ veniũt bona alienari prohibita, secũdùm Bart. in l. codicillis, §. instituto. ff. de legat. 2. Bald. in l. voluntas, C. de fideicommissi & alios, vt per Antonium Natam in cons. 474. num. 22.

177 lib. 2. Et † quando factum superioris potest referri ad ius commune, in dubio semper id intelligitur, secundùm Baldum in l. Bonorum, C. qui admitti, & alios plures, quos citat Decius in cons. 114. num. 3. Carolus Ruin. in cõsil. 109. num. 17. lib. 4. qui id tradit in confirmationem. Et ad hoc citat Antonium in cap. dudum de decim. Zasius in cons. 12. num. 41. lib. 1. ¶ Et in donatione omnium bonorum

178 non veniunt bona fideicõmissi, & quæ † post mortem alij erant restituenda, vt ex pluribus tradit Aim. in l. 1. num. 53. ff. de legat. 1. Cephalus in cons. 523. num. 40. lib. 4. Et tradunt Barthol. Socin. in cons. 92. num. 22. lib. 3. Parisius in consil. 44. num. 18. lib. 3. Aim. in cõs. 239. num. 14. Menoch. in cons. 210. nu. 65. & 66. lib. 3. Et confirmatur ex alijs, quæ scribit idem Cephalus cons. 617. num. 184. lib. 5. vbi

179 ponit regulam, quòd licet quis † approbet testamentum patris, non censetur sibi præiudicasse in legitima, quia pater de ea disponere non potest. Et faciunt scripta per Decium in cons. 218. num. 3. Et lege nouissimè Mascard. in tract. de probation. lib. 2. conclu. 734. fol. 84. ¶ Ex quibus etiam fit, quòd in generali bonorum dispositione, seu obligatione, non

180 veniunt † bona subiecta fideicommisso secũdum Alexandrum in l. si constante, num. 26. ff. soluto matrimonio, & in cons. 41. num. 12. lib. 6. Fanum in tract. de pignoribus, part. 2. membr. 2. num. 53. Natam in cons. 474. num. 22. lib. 2. Petrum Surd. decision. 292. num. 19. Ioann. Lop. in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 38. numero 3. post Angel.

in

in authent. de restitutio. & eã quæ pari.

Item, licet iustum sit, vt militibus faueatur propter fauorem publicum, & labores, quos in bello sustinent, ita tamen illis fauendũ est, 181 vt non tollatur † parentibus legitima, quæ tã debita est eis l. nam etsi parentibus, ff. de inof ficios. testam. cum concordan. quia fauorabilibus personis ita fauendum est, ne alijs iniusti tia fiat, cap. ex tenore de foro compet. Et pri 182 uilegia † restringenda & intelligenda sunt sine aliorum iniuria, & præiudicio, l. nec auus, C. de emancipat. libero. l. 2. §. meritò, ff. ne quid in loco publico, cum concordan.

Et ex his dicunt Cinus & Salicet. num. 5. in l. sancimus. C. de nupt. quòd si extet statutũ, 183 quòd filia fœmina † non succedat extantibus masculis, & nihil capere possit, poterit tamen legitimam petere, vel eius supplementum. De qua quæstione latius agitur per Iasonem in authent. nouissima, num. 43. cum alijs. C. de inofficios. testament. Alexand. in l. Gallus, §. & quid si tantum numero 17. ff. de libere. & posthum. & in consilio 7. lib. 2. eundem Iasonem in l. si quando, §. & generaliter, numero 10. C. de inofficios. testament. Et pro ista opinione etiam non omitto glossam in authent. presbyteros, C. de Episcop. & clericis, quæ probat iuncto textu, quod licet 184 testamentum † filij clerici, nec ex causa exhæredationis subiaceat querelæ, nec ex causa præteritionis possit dici nullum, quia liberè testari potest: conditione tamen illius authen. legitimam petere non prohibetur. Cuius glossæ opinio communis est, secundùm Corneum in authent. ex causa, num. 46. C. de liber. præter. De quo tractatur per Seguram in l. Imperator. num. 93. ff. ad Trebellia. & Episcop. Segouien. in d. cap. quia nos. Cifuent. in l. 9. Tauri, num. 17. Igitur idem dicendum est in no- 185 stro casu, quòd licet † filij in castrensibus bonis liberam habeant facultatem, nõ tamen excludere possunt parentes suos à legitima. Pro quibus est etiam textus in l. Paulus respondit exhæredationem, §. patroni filius, ff. de bonis 186 libert. vbi libertas † concessa liberè testandi à filio patroni liberto non liberat eum quin legitimam relinquat. Notat Tellius in l. 6. Tauri numero 65. gloss. in l. vltima, in verbo reseruandis, vbi Angelus. C. de bonis libert. & volunt eleganter Angelus, Imola, & Roman. in l. damni infecti, la vltima, §. cum parietem, ff. de damno infecto. Quod vir, qui ex 187 forma statuti potest retinere † certam partem dotis, si promisit simpliciter dotem restituere, potest non obstante tali promissione retinere illam partem dotis, quæ sibi à statuto conceditur. Notat, & confirmat Decius consil. 402. numer. 4. sic scribit Fulgosius in 188 consil. 73. quòd † fœmina transiens ad secunda vota tenetur reseruare liberis primi matrimonij quod ex eo habuit titulo lucratiuo, etiamsi testator reliquerit, vel donauerit vxori adijciens, quòd volebat, quòd vxor posset disponere liberè, & absque aliqua conditione. Notat Bertrand. consilio 306. lib. 2. Ripa in l. fœminæ, quæst. 12. C. de secund. nupt. Anton. Gabriel lib. 3. communium opinionum, titul. de secundis nupt. conclus. 1. num. 11. pag. 217. Et pro istis facit l. 23. tit. 11. par. 4. in vers. *La tercera razon.*

Et ex omnibus superioribus inferri potest 189 † intellectus ad l. 5. tit. 9. *de las ganãcias*, lib. 5. recopilat. in versic. *Otrosi*, statuentem, quòd maritus possit prohibito volũtatis alienare bona acquisita cõstante matrimonio. De cuius legis intellectu post omnes modernos Hispaniæ agit nouissimè Ioan. Garcia de coniugal. acquisit. nu. 5. & 65. ad hoc legendus. Et de pacto vel statuto, quòd maritus debet lucrare dotem vxore præcedẽte, an nihilominus possit vxor testari de dote latè agit decisio. Pedemõtan 20. num. 2. cum sequentibus.

Item, licet filius familias clericus effectus possit testari secundùm omnium sententiam, 190 non tamen disponere † potest de vsufructu, qui ante clericatum patri competebat in illis bonis, vt probatur in l. sacrosanctæ; vbi Doctores notant C. de Episcop. & clericis, traditur per Antonium Gomez in l. 48. Tauri, num. 7. Suarez in quæstione, an pater habeat vsumfructum in bonis maioratus, fol. vltimo, num. 33. pag. 440. vbi Valdes pag. 150. refert me, & nouos plures: & alios referunt Arias Pinel, in l. 1. C. de bonis mater. par. 1. num. 41. fo lio 35. & Tellius in d. l. 5. Tauri, num. 6. Roland in cons. 16. num. 3. lib. 4. Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitutione minor. in verb. læsis, nu. 104. versic. Ex quo infero; & legendus est num. 131. Nouissimè Aluarus Valasco cons. 87. num. 5. Ioan. Lop. in rubr. de donation. inter virũ & vxorem, §. 42. nu. 7. pag. 122. Et tradit etiam Matienç. in l. 9. tit. 1. glos. 3. nu. 2. fol. 39. lib. 5. Auendañus in l. 5. Tauri, glos. 6. num. 12. fo lio 8. & de materia, an pater habeat vsumfructum in bonis filij clerici, legenda sunt quæ scribit Molin. post plures quos citat lib. 1. de primogenijs cap. 19. num. 25. fol. 150. Et quæ citat Barahona in addition. ad Ioann. Lop. in rubrica de donation. inter virum & vxorem d. §. 42. in additio. quæ incipit, Non acquiruntur, pag. 124. Gregor. Lop. in l. 5. tit. 17. part. 4 in glos. in verb. *El vsufruto.* Frãcus in c. 1. § final. num. 4. fol. 68 de iudicijs in 6. Speculator in part. 1. tit. de actore, num. 47. fol. 69. Et ista seruiunt pro decisione quæstionis, quã tracto part. 2. q. 3. nu. 18. Vtrùm pater habeat vsumfructum in bonis filij, qui habet commẽdam Sancti Iacobi, Alcantaræ, aut Calatrauæ, & legenda sunt quæ allegat & scribit Ioann. Gutierr.

Gutierrez de iuramento confirmator.c.4.nu. 59.fol.29.Ferrar. in forma libelli pro hæreditate, num. 15.pag.479.Matth. ab Afflict.decis.245.num.1.

Et si statutum permittat filium familias testari,intelligitur † sine præiudicio vsufructus, qui patri in illis bonis competit,secundū Baldum in l.si quæramus,in vltimis verbis, ff. de testamen.Notat Anton.Gom.in l.6.Taur.numero 13.& Pinelus vbi suprà, & Tellius nu. 3.Quæ decisio est notanda ad intellectum d. l.6.Et in terminis d.l.6. Tauri istam sententiam latissimè probat Peralta in rubr. ff.de hæred. instit. num. 181.pag.519. Quo non relato Tellio contra Antonium Gomez in dicta l.5.latè sustentat,† quòd ex licentia ex libertate d.l.5.non licet filio testari in præiudiciū vsufructus patris. ¶ Hæc adiuuant, quòd ex delicto filij,† non fit executio in peculio aduētitio,in quo pater habet vsumfructum, etiā respectu proprietatis,secundùm Abbatem in cons.66. lib.2. quem citat Aymo in cons.39. num.12.Et alios,quos citaut Episcop. Couar. resolution. lib.2.cap.8.num.9. vers. hinc apparet,Nicolaus Boerius decis.7. Anton. Gomez tom.2. cap.15. num.12.13. & 14. Suarez in l. post rem iudicatam, notab.13. num. 5. pag.265. Menochius de recuperanda possession. remedio 9. numer.65. cum pluribus sequentibus,Azeued.in l.3.tit.10.lib.4.Recopilationis,num.134.fol.155. Et an è contrario per delictum patris † publicetur vsusfructus, quem habet in bonis filij, explicat Romanus in l. si finita.§.sed vectigalibus,nu.51. ff. damno infecto. Azeued. in dicta l. 3. numer.137. Menochius remedio 9. recuperan. possession. numer. 244. pagin.416. Et istam etiam quæstionem,de qua Peralta & alij, tractat nouissimè Ioann. Gutierrez quæstion. practicarum lib.2.quæst.39.per totam. ¶ Et an patri concedatur † remedium.l.vltime,C. de edicto Diui Adrian.cum filius clericus hæres instituitur, resoluit ibi Zuchardus numer.255. quod non competit,quia pater nō habet vsumfructum in talibus bonis. Et idem scribit Menoch.de adipiscend. possess. remedio 4. num.28.pag.80.

Cæterum, hanc opinionem etiam adiuuat doctrina Franc.de Ripa in l.1.nume.18. ff.de de vulgar. vbi dicit, quod vbicunq; lex noua addit,vel detrahit † aliquid legi antiquæ,recipit omnes restrictiones, & distinctiones,& interpretationes , quas lex antiqua recipiebat: igitur licet d. l. part. aliquid noui in priuilegium militum statuerit, est interpretanda & restringenda secundum ius commune , & alias leges partitæ concedentes parentibus successiones filiorum . Et in pluribus æquiparatur successio parentum in bonis filiorum successioni filiorum in bonis parentum; vt eleganter scribit Costa in capit. si pater de testament. in 6. in 3. part. versicul. priuare non possit, numero 34. cum sequentibus, pagina 450. Ad quem addo glossam, Iasonem & Doctores in authent. si qua mulier, C. de sacrosanct. eccles. Gregor. Lopez in l.17.titul.1.part.6.in gloss. magna , vbi tractant,qualiter si filius monasterium ingrediatur, debeat patri legitimam. Et istis etiam adiudicari potest sententia Bart. in dicta l.1. numero 21. C. de sacrosanct. eccles. vbi dicit, quòd priuilegium † Principis datum alicui, vt testari possit,intelligitur semper sine præiudicio alterius; & si permittit testari,intelligitur sine damno patris. Et generales † dispositiones restringuntur per rationem , vt per Baldum in consil.48.quia verba,lib.4 Angel. in cons.281. col. 1. & alios quos refert Aym. Craueta in decisione Pedemontana, decisio. 122. num.8.

Hine est, quod feudum receptum pro hæredibus quibuscunque , non potest † venire ad vxorem recipientis propter duo specialia,quæ concurrerent,scilicet , quòd fœmina admitteretur,& extraneus hæres,vt late probat Rolandus in consilio 42. numero 12.cum sequentibus,libro 4. Et ad hoc etiam adduco notabilem doctrinam Bartholom. Socin. in consil.93. num. 8. & 9. lib. 1. vbi dicit, quòd stante statuto , quòd mulier † possit arbitrio suo disponere de quarta, nō tamen potest disponere in præiudicium filiorum.Et in dispensatione concessa ad qualiacuuq; beneficia, seu præstimonia, resoluit Euerardus in loco secundo à generalitate, pagina 36. Et illa verba, *Suo arbitrio*, non important libertatem absolutam , sed regulatam à iure. Et ibi respondetur ad textum in dicta l. in testamento , C. de testament. militis , qui habet liberum arbitrium in testando , non detrahitur falcidia dicens, quòd militi non simpliciter est concessum arbitrium , sed voluntas libera, vt in l. 5. ff. de testament. militis ; vbi per Bartol. quo casu non est regulatum à lege , sed absolutum & liberum , vt in dicto §. quamquam , & in l. filius familias , ff. de donation. licet ex ista doctrina Socini in hac responsione contrarium ad nostrum propositum deduci possit propter illa verba legis partitæ, ibi, *lo que quisieren*. Postremò istius sententiæ fuit Gregorius Lopez in d. l.6. in glos.in verbo,*ni padre ni hermano*,vbi expresse tenet,quòd attenta d.l.6.Taur.in prædictis verbis,hodie etiam † ex bonis,quæ filij in castris acquisierunt , debent parentibus legitimam,non obstante d.l.quam ipse glossauit.Et idem tenet Anton.Gom.in tom.1. variarum, cap. 11. de successiun. contra testamentum, numer.39.versic. confirmatur,folio 105. col. 1. Quæ opinio verior videtur attentis verbis d.l.

191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201

d.l. 6. Taur. quam suprà toties retuli. Et ista opinio tanquam æquior est teneda, vt filij aliqualiter parentibus satisfaciant, & legi naturę, & diuinæ, quæ docent parentes post Deū maximè esse honorandos, & colendos.

Ex quibus ad propositum nostræ materiæ infertur, quòd de his bonis † castrensibus, vel quasi castrensibus, non potest filius facere maioratum absque Regia facultate vltra tertiam bonorum, in quo derogetur dictæ l.6. Taur. & alijs consimilibus legibus. De tertio autem bonorum liberè filius familias potest facere maioratum, & fortius si sit sui iuris effectus, etiam absq; Regali licentia. Et omnia superiora notanda sunt ad quæstionem, quā disputat Rodericus Suarez in loco suprà allegato, dū tractat, an pater habeat vsumfructum in bonis filij, quæ sunt maioratus? De qua in quarta parte huius operis tractabo. q. 30. Et ista etiam deseruiunt pro decisione quæstionis, quam scribit Molina lib. 2. de primogen. cap. 5. numero 3. fol. 236. vbi disputat, eum qui à maioratus institutore facultatem liberam eligendi obtinuit, posse eligere ad maioratum filiū minorem maiori nato prętermisso. Conducūt etiam ad decisionem quæstionis, quam tractat Gregor. Lop. in l. 32. titu. 9. part. 6. in glos. in verb. *No valdra*, fol. 69. versic. Quid autem si Rex concedit licentiam faciendi maioratum, vbi tractat si Rex dat licentiam faciendi maioratum, prout ipse velit, liberam in hoc concedens facultatem, an per hoc iuris solennitates, & incapacitates hæredum videantur sublatæ, in quo verius videtur sublatas non esse, vt ex prędictis constat. Et an pater, qui monasterium intrauit, possit filium meliorare; resoluunt Gregorius Lop. in l. 17. in verb. *dellos*, tit. 1. part. 6. Molina lib. 2. de primogenijs, c. 9. num. 57. Episcop. Couarr. in c. 2. de testament. num. 10. & in c. cum in officijs, num. 7. eodem titulo, quos citat Emanuel Rodriguez tom. 3. q. 69. art. 9. pag. 400.

Quintò infertur, quòd cū hodie damnatus ad mortem † possit facere testamentum, iuxta l. 4. Taur. potest de bonis liberis, & quæ nō applicantur Cameræ Regiæ, vel parti facere meliorationem, & maioratum, quod clarè probatur ex d. l. 4. & latius tradit nouissimè Caldas Pereira in tract. de nominat. emphyteu. q. 50. num. 30. fol. 46. Antonius Gama in q. vtrū damnatis ad mortem sit præstandum Sacramentum Eucharistiæ. q. 6. Et hanc sententiam loquendo in melioratione latissimè tenet Tellius in d. l. 4. num. 14 cum sequentibus, cōtra Rodericum Suarez, & Episcop. Couarr. quos ipse refert, cuius opinionem ego sequor propter fundamenta quæ adducit. Nec ratio Roderi. Suar. quicquā vrget, dum dicit, quod ex indulgentia Principis hæc bona damnati filij reseruantur: cum aliàs condemnatus esset intestabilis, quia hoc argumentum, & similia rectè dissoluit dictus aduocatus, quem ad hoc citat Ioan. Falcon. regul. 55. nu. 10. & pro hoc facit, quia vbi lex voluit, quòd mater teneretur reseruare bona, quæ habuit ex primo matrimonio, ipsa conuolante ad secūdas nuptias cū liberis prioris matrimonij, & diuidere æqualiter in omnes filios, hoc expressit, vt in authen. de non eligēdo secūdo nuben. §. prospeximus, collat. 1. & in authen. hoc lucrum, C. de secund. nupt. de quo latius tracto in hac 1. p. q. 52. Cum igitur lex dederit licentiam, quòd damnatus ad mortem possit testari de bonis inter liberos, & illa diuidere, nō expressit, quòd hæc diuisio esset æqualis, remanet patri libera dispositio faciendi prælegationes & meliorationes, quæ illi conceduntur per l. vbi non est damnatus ad mortem. Et cum generaliter loquatur, generaliter est intelligēda, licet sit maior vel diuersa ratio in vno casu, quàm in alio, d. l. quòd autem, ff. de aleator, & l. si deportati, C. de bon. damnator. quę voluit bona esse diuidēda inter filios, hoc expressit, & cū nostra lex nō fecerit distinctionem, nec nes distinguere debemus, l. de pretio. ff. de publi. Imò, quod fortius est, non solū prædicta lex permittit damnato ad mortem testari, cū testatur inter liberos, sed etiā vbi in fauorem extraneorū testari vult. Quod clarè patet ex generalitate illius legis. ¶ Et causæ permissiuę magis † attendi debent, quàm prohibitiuæ, vt per Barth. Socin. in cons. 266. vers. amplius de eo, lib. 2. Aym. Crauet. in cons. 203. nu. 25. quod fortificatur ex d. l. 4. Taur. quam si Rodericus Suarez vidisset, credo quod in contraria fuisset opinione. Et contra Suarez videtur tenere Greg. Lop. in l. 5. tit. 31. part. 7. in glos. magna, in verbo, *señaladose*. Et qualiter damnatus ad mortem possit testari, tradit Iulius Clarus lib. 3. receptarum senten. §. testamentum. q. 21. pag. 20. Michael Grassus lib. de sue cession. §. testamentum. q. 26. per totam, pag. 315. Et opinio Tellij verior est secundū Matienc. in l. 3. tit. 4. glos. 6 nu. 4. fol. 113. lib. 5. Recopilat. & iterum glos. 9. num. 1. Et hoc refert & sequitur nouissimè Auend. in l. 4. Tauri, glos. 5. num. 13. & 14. fol. 3. qui hoc latius prosequitur.

Et notandū est, quòd non solum hodie damnatus ad mortē habet testamenti actionē actiuam, sed etiam † passiuam, vt concludunt Anton. Gom. & Tellius in d. l. 4. nu. 21. cū seqq. apud quos rationes huius sententiæ inuenies: quod etiam tenet Matienę. in l. 4. glos. 3. nu. 6. Ioan. Gratian. Falcon. regul 220. n. 8. quos & istud refert & sequitur Ioan. Gutierr. lib. 2. practicarum quæstionum. q. 38. pagin. 91. Et hoc est tenendum, quanuis Gregorius Lopez in l. 15. tit 1. par. 6. in glossa, in verb. *No puede*, reliquerit cogitandum. Et idem in l. 35. tit. 9.

tit.9.par.6.in verb. *desterrado.* Hoc determinet dicens,quòd in isto nihil immutatum est, per d.l.4. ¶Et conclusione Ant.Gom.& Tel 206 lij habita pro vera,ex ea sequitur,quòd † damnatus ad mortē est capax ad succedendum in bonis maioratus.Et hoc hodie procedit etiam in bannitis,qui licèt occidi possint sicut olim, secundùm formam prǣscriptā per l.76.Taur. & non possint hæredes institui sicut damnati in metallum, secundùm Ioan. Andr. in additION.ad Speculatorem, tit.de instrumen. editione, §.compendiosè, vers.quid de bannito. post Obertum de Bobio quē refert. Ad quod alios Doctores citat Alexander in cons. 116. animaduersis statutis,n.3.lib.2.Osascus in decis.Pedemont.105.nu.9.Et materiam tractat nouissimè Auedañ.oblitus de istis in l.4.Tauri num.1. cum seqq. glos.3.fol.1.Anton.peregrin.in tractatu de iure fisci lib.3. tit.4. nu.1. cum seqq. pag.111. Iaso notanter in consil. 167.numer.2. lib.2. De quo tamen vide quæ scribit Ripa in l.ex facto,§.ex facto,num.13. fol.167.ff.ad Trebellianum,vbi melius quàm alius istum articulum tractat, ad quem addo quæ scribit Iulius Clarus lib.3.sententia. §.testamentum,quæst.22. pag.21. vbi tractat, an deportatus possit condere testamentum, vel capere ex testamento, & quid in relegato: Quod tradit etiam Michael Grassus de successION.ab in testato,§.testamentū,q.27.per totam,pag.316. Et quod deportatio conuertatur in exilium, tradunt glos.in §. relegati quibus modis ius patrij.Fulgos.in cons.138. Cumanus in cons.95. Alexan.in l.transigere. C.de transact.Hieronym.Gabriel in cons.172. n.8. 207 ¶ Nihilominus hodie attenta d. l. possunt † banniti facere maioratum;quia si per eam legē damnatus ad mortem, & inquē sententia mortis potest exequi statim, potest facere testamentum,& accipere ex testamento, vt patet ex iam dictis. Multò magis est concedendum bannitis,qui nondum sunt per iustitiam capti, & ideò possunt facere maioratum, & accipere;quia veritas non debet operari minus quā fictio.l.qui ad certum, ff.locati,cum vulgaribus.Et pro hoc facit regula,l.eius qui,§.1. ff. de testam.quæ probat,quòd relegatus perpetuò testari potest. In quo etiam tamen legendus est ibi Bart.n.3. & in q.1.incipienti,Lucanæ ciuitatis,num.16.vbi tractat,&distinguit, an bannitus testari possit? Quod etiam latè distinguit Iulius Clarus lib.3.sententiar. receptarum,§.testamentum.q.[illegible]o.num.1.& 2.pag. 18 Ad hæc omnino legendus Curtius Senior in consil.59 num.19.

Sed diligentius rimando,videtur quòd etiā hodie stante d.l 4.Taur.circa hoc procedant quæ de bannitis antiquis fuerūt statuta.Quod suadetur,quia ex doctrina glossæ in §.relegati,institut.quibus modis patriæ potest.soluit. & in cap. domino guerram hic finit lex Corradi. Banniti cum publicatione † bonorum, 208 & qui ex forma statutorum,quæ communiter adsunt in Italia,possunt impunè offendi, habentur pro mortuis sicut deportati. Et notatur per alios, quos refert Alexand. in consil. 23.nu.9.lib.1. & in dicto consil. 116. Et hoc tenet Bart.in §.illud, in authent. de æqualita. dot. num.9. & in l.non dubito, num.2. ff.de capti. & in l. ad cognitionem, numer.2.ff.ex quibus causis in posses. eatur, & in l. si constante, in repetitione 19. ff. soluto matrimonio, Nicolaus Boerius decis.104. pro quibus est expressa l. 4. tit. 18. part.4. quam refero ad aliud propositum in 2.p.huius operis.q.3. in vers.ex his infertur.Quæ lex est magnifacienda, quia est contra communem opinionē Bartoli,& aliorū in l.1.C.de hæred.instituend. vbi tenent,quòd † banniti nunquam æquiparantur 209 deportatis,nec damnatis in metallum, etiamsi sint banniti pro maleficio, pro quo veniat imponenda pœna mortis. Et est communis opinio secundùm Curtiū in cons.60.Dux Philippus, & Ripam in l. ex facto, num. 14. fol.168.ff.ad Trebellianum,vbi istum articulum latè tractat decision. Pedemontana 105. num. 9. Et nouissimè Antonius Peregrin. in tract. de iure fisci, lib.2.tit.7.num.1. cum sequentibus,pag.121. ¶ Et quòd deportatus † 210 habeatur pro mortuo, tradit glossa in l.actione §.publicatione, ff. pro socio. Et determinat expressa l.10.tit.10. part. 5. vbi Gregorius Lopez,& idem Gregorius Lopez in l.2. titul.28.part.4. Et plura refert Ioannes Lop. in cap. per vestras,de donation. inter virum, §.18.num.12.pag.329.

Sed quia ex dict.l.4.damnatus ad mortem, non possit facere testamentum de bonis,quæ per delictum confiscantur: sequitur, quòd etiam hodie attenta ea lege bannitus † con- 211 demnatus cum publicatione bonorum, non potest testari,& consequenter nec facere maioratum,quamuis accipere possit. Pro quo faciunt quæ scribit Iulius Clarus in dicto loco num.2.Et de bannitis legenda est l.4. tit.18. part.4.Sed ex mente dictæ l. 4. potest adhiberi distinctio, quòd si quis est datus pro inimico cū condemnatione & publicatione omnium bonorum, non potest facere maioratū. Si vero est condemnatus in parte bonorum, de reliquis disponere potest: & si in nullis bonis est condemnatus, de omnibus bonis erit ei libera dispositio. Et ex his resolui congruè possunt quæ scribit Nicolaus Boerius in decisione 278.quę incipit,*Veniendo*,vbi tractat, an filij bannitorum, qui in absentia † damna- 212 ti sunt,impedire possint exequutionem confiscationis in bonis ipsorum bannitorum factam, quando filij talium bannitorum habent ius substitutionis ad bona parentum:

Vide

Vide eum, quia plura ad propositum scribit, quæ sunt necessaria ad ea quæ scribo in 4. parte huius operis, quæstione 23. Et an bannitus possit capere ex testamento, tradit Bart. in dicta disputatione Lucanæ ciuitatis, numero 27. Iulius Clarus in lib. 3. receptarum sententiarum, §. testamentum, quæstione 2. pagina 19. post Alexandrum in l. 1. numer. 4. C. de hæred. instituend. & in consilio 26. numero 2. lib. 1. & alios plures quos citat. Et an ea quæ dicta sunt in deportatis, & damnatis ad metallum, procedant in damnatis ad triremes perpetuo? tradit Bursatus in consilio 48. num. 26. cum sequentibus lib. 1. vbi numero 38. scribit, quod † damnati ad triremes ad nauigandum perpetuò, sunt loco eorum, qui alias ad opus metalli, seu aliud opus publicum damnabantur, ex decisione Capitij 553. numero 3. Afflict. in constitut. Siciliæ de inquisitione facienda, Rubric. 51. lib. 1. folio 200. numero 4. Bosij, titul. de executione sententiæ, numer. 23. Plot. consilio 73. numero 12. lib. 2. Et legendus est Hieronymus Gabriel in consilio 172. numer. 32. & in consilio 174. numer. 16. & 17. & tradit Nicolaus Butrius in consuetud. Vituricens. titulo *De costumbres de Tours*, pagina 2. col. 1. quæ omnia hodie cessant per dispositionem dictę l. 4. Taurinæ. Qualiter autem hodie detur quis pro inimico, vltra ea que adducunt Doctores in dicta l. 76. vt obiter hoc sciatur, vidéda est l. 17. titul. 26. part. 2. & li. 5. tit. 3. part. 7. & l. 3. titulo 14. part. 2. & l. 3. tit. 16. eadem part. Et an damnatus ad mortem possit nominare ad emphytheusim? disputat latè in specie Antonius Gama in tractatu vtrum damnatis ad mortem sit præstandum Sacramentum? q. 6. num. 20. fol. 40.

213

214 Et ex his etiã infertur, quòd si ille, cui ius † competebat in successione alicuius maioratus ab antecessoribus ei relictum, commisit aliquod crimen, per quod fuit ad mortem damnatus, non est incapax successionis maioratus, & licèt sit sententia contra eum exequutioni mandata, nihilominus eiusdem filij sunt capaces ad succedendum in maioratum, dummodò crimen paternum non fuerit hæresis, vel lęsæ maiestatis, cuius occasione incapacitas ad filios fuerit porrecta, prout latius probo in 2. part. huius operis, illatione 2. quæst. 4. per tutam. Et quòd talis condemnatus non sit incapax ad succedendum in hunc maioratum ab antecessoribus habitum, probatur ex maioritate rationis. Quia cùm in maioratum nouiter constitutum succedere possit, vt suprà probatum est, fortiùs ei competit successio, & habilitas ad succedendum in maioratum à progenie antiqua deuenientem, Argumento. l. 3. ff. de interd. & relegat. Et maioratus † ab antiquo magis retinetur quàm de nouo

215

acquiritur, l. cohæredi, ff. cum filiæ, ff. de vulgar. vnde difficilius amittitur, & quis eo priuatur, quàm si de nouo ad ipsum vocatus sit, l. per retentionem, C. de vsurir, l. qui autem, ff. de his, quæ in fraud. creditor. ¶ Et hoc magis procederet, si senteotia lata contra patrē, sit in absentia, si credendum est Baldo in dicta l. 1. numero 16. C. de hæred. instituend. vbi dicit, quòd licèt delinquens condemnatus in præsentia efficiatur seruus pœnæ, vt in l. quoad statutum, & in l. qui vltimo, ff. de pœn. absent. Tamen damnatus (secundùm eum) nō efficitur † seruus pœnæ, quia antequam se deprehensus est liber. Pro quo faciunt scripta per Cephalum in cons. 241. num. 82. lib. 2. Roland. in consil. 15. num. 4. lib. 4. Alciat. in consil. 281. in fine, Bosium in tit. de bonorum publicatione, num. 56. Bursatum in consilio 225. numero 163. qui loquitur in condemnato pro crimine læsæ maiestatis in absentia. Et conducunt scripta per eundem Bursatum in consilio 122. num. 5. cum sequentibus, lib. 1. & consilio 160. numer. 2. lib. 2. De cuius doctrina ego valdè dubito, tam quia nullam legem ad hoc refert, quàm ex dispositione pragmaticæ de Alcala, quæ habetur in volumine pragmaticarum, fol. mihi 187. hodie l. 3. tit. 10. lib. 40. Recopilation. Per quam inter alia statuitur, quòd si reus sit legitimè vocatus, & secundùm tenorem illius legis, & intra terminos assignatos nolit comparere, possit † etiam in absentia condemnari, & dari pro perpetratore delicti, si adsic legitima probatio, vel ad pœnam ordinariam, vel ad torturã infligendam, vt latiùs in dict. l. cauetur. ¶ Ex qua lege videtur mihi correcta l. absentem, C. de accusation. l. absentem, ff. de pœnis; vbi absentes damnari † non possunt, licèt possint annotari bona, l. 1. C. de requirend. reis, l. 1. ff. eodem titulo, l. 7. tit. 8. part. 3. vbi vide Gregorium Lupez, & Ægidium Bossium in practica criminali, titu. de fauoribus defensionis, numero 8. pagina 459. & in tit. de reis requirendis, numero 1. cum alijs, pag. 461. Ioann. Gutierr. in practicis quæstion. q. 72. 73. 74. 75. & 76. lib. 1. & plura scribit Nicolaus Boerius decis. 63. . .

216

217

218

Vnde hodie cùm per prædictam pragmaticam absens ad pœnam mortis damnari possit, si delictum hoc patiatur, licèt si se præsentet, & iudici exhibeat, audiendus sit, etiam anno transacto quoad pœnas corporales: non ideo minus † effectus est seruus pœnæ, quàm si in præsentia sit damnatus. Et ideo apud nos doctrina Baldi, licèt de iure ciuili esset vera, sustineri non potest.

219

Et quòd hodie in Hispania absens damnari possit, † tenet Menichrca lib. 2. controuersia. cap. 17. numero 4. folio 72. ductus solummodo authoritate l. 4. titulo 3. libro 2. furi, quæ

220

non

non est seruanda, nisi probetur, quòd vsu & consuetudine est recepta, vt patet ex l. 1. Taurina. Et per plura iura probat Burgos de Paz consil. 22. numer. 10. Auendañ. respons. 15. numero 1. cum sequentibus. Tradit latè Azeued. in dicta l. 3. titul. 10. lib. 4. Recopilation. ¶ Quod maximè procederet, si delinquẽs sit damnatus crimine hæresis, vel alio delicto, pro quo pœna ipso iure imponitur: nam tũc, licèt in absentia sit condemnatus, si tamen legitimè sit condemnatus, † efficitur statim incapax, & in consequentiam si post condemnationem, aut potius, post declarationem filios aliquos procreauerit, sunt incapaces successionis maioratus, & alterius cuiuslibet successionis; quia in istis criminibus iudex solummodo debet declarare delictũ fuisse perpetratum, l. eius qui delatorem, ff. de iur. fisci; vbi Bart. & alij c. cum secundum de hæretic. in 6. de quo etiã infrà latiùs agetur. Et in istis criminibus multa sunt in iure specialia contra regulas iuris, cap. in fidei fauorem de hæret. in 6. & hoc vbiq; reperitur. ¶ Et ideò in † crimine læsæ maiestatis est speciale, quod absens damnari potest, vt probatur in extrauagan. ad reprimendam. Notat Bart. in l. Cornelia, §. & qui hoc crimine; vbi Hippolyt. ff. de sicar. ¶ Et ad hoc etiam est egregia dict. l. 7. titul. 8. part. 2. vbi si absentis bona annotẽtur, si reus intra † annum moriatur, hæredibus suis bona reddenda sunt, nisi in exceptis criminibus, ibi: *Fueras ende si el yerro fuesse de traicion, o de aleue, o otro alguno de aquellos sobre que pueden acusar al ome, y dañar la fama, maguer sea finado.* ¶ Et in istis criminibus à die criminis commissi, reus quodammodo sua mente punitus est, l. vltima, C. ad legem Iuliam maiest. quam statim latiùs explicabo. Et ad istam conclusionẽ pondero etiam nouiter textum egregium in authentico de hæreditat. ab intestato venien. circa finem, in versic. hæc autem omnia, ibi: *Hæc autem omnia, quæ de successionibus generis sancimus obtinere in illis volumus, qui catholicæ fidei sunt: in hæreticis autem iam a nobis positas leges firmas præcipimus esse; nullam nouitatem, aut immutationem ex præsenti introducentes lege.*

Nec est mirum, quòd propter attrocitatem criminũ punitio exacerbetur, vt est textus notabilis in l. 1. C. de precib. Imper. offer. ibi: *Admissi sceleris attrocitas*. Facit l. cum vir. C. ad l. Iuliam de adulter. & famosa doctrina Innocentij in cap. 1. de constitution. de qua latè per Iasonem in d. l. 1. & alios plures quos omitto.

Ex quibus ad propositum nostræ materiæ resoluitur, quòd si quis in absentia sit damnatus † pro aliquo crimine, pro quo si præsens damnatus fuisset, efficeretur incapax successionis maioratus; eodemmodo redditur incapax, si condemnatus sit in absentia; & eadem ratione, si post talem condemnationem in absentia filios procreauit sunt incapaces tanquã à radice & stirpe iam infecta progeniti. Et quia causa influens est vitiosa, & inhabilis, nec oportet quòd absentes in hoc sint melioris conditionis quàm præsentes, l. Seruius, ff. quod vi aut clam. cap. contingit de dolo & cõtumacia, l. 8. titulo 7. part. 3. l. 58. titu. 1. part. 7. Credo tamen ex dispositione dictæ pragmaticæ de Alcala, quòd si talis reus absens † etiam anno transacto se præsentauerit ad allegandum suas defensiones, quas liquidauerit, quòd reintegratur eius status, & redditur capax, si innocens appareat. Quod etiam probatur in dicta l. 7. versic. *Mas seyendo el viuo:* & in l. auus, ff. de requirend. reis. Et hoc etiã iustum est, vt delinquentes libentius ad iudicium, & ad se de delictis purgandum veniant, & statim quòd à delicto absoluuntur, integer manet eis status, & capacitas, & filij etiam capaces redduntur, quod verissimum est, & ex mente omnium legum. Ad hæc etiam vide Auendañ. de exequend. mandat. part. 2. cap. 22. nu. 7. versicul. ex quo dicebam, fol. 135.

221 222 223 224 225

Damnato ad mortem appellatione pendente an status maneat integer, num. 226.
Appellatio non suspendit effectum incapacitatis in delictis, in quibus pœna ipso iure imponitur, numero 227.
In criminibus exceptis damnatus ad mortem testari non potest; & limitatur l. 4. Tauri, n. 228.
Lex noua generaliter loquens an procedat in casibus priuilegiatis, n. 229.
Deportatus an amittat facultatem eligendi fideicõmissarium, n. 230.
Definitio in iure periculosa, n. 231.
Proponitur quæstio latissimè disputanda, quo tempore in hæresi, læsæ maiestatis crimine, & sodomia, incapacitas incurratur, n. 232.
Deus principium, medium, & finis rerum omnium, num. 233.
Verbum, amoueri, *an significet priuationem ipso iure, n. 234.*
Hæreticus an possit contrahere, n. 235.
Verbum, sit, est latæ sententiæ, n. 236. & 239.
Verba, ipso iure, *in legibus sunt magni momenti, contra Simancas, nu. 237. An priuationem inducunt, n. 241.*
Hæreticus succedere non potest, n. 238.
Verbum, accedat, est præsentis temporis, n. 240.
Apostata & hæreticus an differunt, n. 242.
Descendentes à Mauris Regni Granatensis sunt magis apostatæ quàm hæretici, n. 243.
Sententia an requiratur ad declarationem quod delinquens crimen commisit, n. 244.
Declaratio sola in delictis, quibus pœna ipso iure imponitur, est necessaria, n. 245. 246. & 248.
Vassallus vt feudo priuetur, an requiratur sententia facti & iuris, num. 247.

Ex superioribus maximè ex scriptis in versicul. quòd maximè nu. 216. etiam infertur, quod licet damnatus ad mortem appellatione pendente non est factus seruus pœnæ, & status ei † maneat integer. l. si quis filio. §. hi autem, ff. de iniusto rupto. irritoq; facto testamento. l. si quis post accusationem, l. qui à latronibus, l. eius, §. 1. ff. de testament. l. 15. in versic. *Otrosi aquel*, tit. 1. par. 6. Et idem est vbi sententia est nulla dicta l. si quis filio. §. quod si quis, & dicit Bald. in dict. l. qui à latronibus. §. quod stãte statuto, quòd bannitus possit impunè offendi, pendente appellatione offendi non potest, etiamsi posteà appellatio deserta efficiatur. Notant Alexand. in cõsilio 34. lib. 4. Ripa in l. 1. num. 12. fol. 215. ff. de re iudic. Hoc non procedit in † his criminibus, in quibus pœna ipso iure imponitur: nam per supradicta appellatio non suspendit incapacitatem, quia iudex declarat, nec nihil noui facit. Vnde si quis per primam sententiam declaretur comisisse crimen læsæ maiestatis, aut aliud simile, licèt appellationem interponat medio tempore inter appellationẽ, & sententię cõfirmationem est incapax, quẽadmodum si sententia sit iam confirmata. Faciunt scripta per Guid. Pap. singular. 349. & in q. 116. Anton. Gabriel lib. 2. commun. cõclus. tit. de iudicijs, conclus. 4. num. 44. versic. vndecimo limito, Lancellot. in tractatu de attentatis, c. 9. de attentat. & appellation. pendent, limitation. 11. num. 1. pag. 240. & part. 2. c. 4. de attentatis litependenti, limitatione 21. num. 1. cum sequentibus, pag. 138. & quę scribo infrà q. 44.

226

227

Nec huic illationi & præcedenti obstat d. l. 4 Taur. qua non est † intelligenda in his criminibus exceptis, quia in istis criminibus damnatus ad mortem, non potest facere testamentum, nec capere ex eo, & censentur ista crimina excepta per d. l. ad quod facit glos. in l. vltima, in glos. vltima. C. de accusat. & l. 8. in versicul. *Y aun dezimos*. & l. 13. in vers. *La primera*, tit. 16. part. 3. & est notanda l. 3. tit. 2. part. 7. l. 5. tit. 31. par. 7. ibi. *Fueras ende al que fuesse juzgado por traidor*. l. quisquis. §. filij. C. ad l. Iuliam maiestat.

228

Et lex noua superueniens generaliter loquens † nõ procedit in casibus specialibus, & priuilegiatis, nisi de eisdem facta sit mentio, d. l. in testamento, vbi Fulgos. iuncta l. hac consultissima C. de testament. l si adulterium. §. libertis, ff. de adulterijs. Et dixi latius in 4. illatione præcedenti. Et hoc etiam apertè patet

229

ex d.l.4. in illis verbis, *Excepto de los que por el tal delicto fueren confiscados, o se ouieren de confiscar.* Quod est notabile pro intellectu illius legis. Et scribentes ibi non tangunt, licet sit valde necessarium pro expositione illius legis; ex qua etiã constat ex superioribus, quòd 230 deportatus non amittit † facultatem eligendi fideicommissarium. Quod etiam de iure communi probatur in l. cum pater. §. hereditatem. ff. de legat. 2. & in l. ex facto. §. si quis rogatus in 2. ff. ad Trebellia. vbi explicant Doctores, præcipuè Ripa n. 2. fol. 168. Et de deportatis plura scribit Antonius Peregrinus in tract. de iure fisci lib. 3. tit. 5. pagin. 113. Ex quo infertur, quòd si quis committat alicui, vt eligat ad maioratum aliquem filium, quem voluerit, vel ad meliorationem, & posteà sit damnatus ad mortem, vel deportatus, amittit facultatem eligendi virtute commissionis eidem cõcessæ.

Sed pro intellectu istius illationis & materiæ, quam in manibus habemus, ad altiora, & difficiliora transitum facere oportet, nõ quòd velim, vt vtar verbis Caij Iurisconsulti in l. 1. ff. de origine iuris, verbosos facere commentarios, sed quia quæstio, quæ statim tractabitur, recentior, & penè indissolubilis est, vt ex eiusdem progressu constabit. Et mirãdum est maiores nostros incuria, vel maioribus (vt potius credendum est) rebus occupatos, non solũ eam in campum, & in disputationem non adduxisse, sed nec summis labijs, nec veluti per transenam tetigisse. Qua de causa necesse mihi fuit summopere, & totis viribus & ingenio dimicare, vt eandem ad veram resolutionem reducerem. Quæquidem quæstio paucis expediri non potest propter eius difficultatem, & quia, vt prædixi, nullum in ea lumen certum, nec stellam habeo, quæ me ducere possit; qua ratione, & quæstionis difficultate perterritus, sæpè sæpius istud certamen ingredi verebar post ea ipsa necessitas reddendi rationem huius villicationis & materiæ, quam examinandam assumpsi, coegit me, vt audacis potius militis, quàm timidi, & pusillanimi nomen 231 mihi acquirerem. Et licet † omnis diffinitio sit periculosa, l. omnis diffinitio, ff. de regulis iuris, quam ad hoc aduocat Gloss. Parisien in 2. part. consuetud. Parisiens. §55. glos. 1. numero 163. fol. 57. illam pro virili diffinire & resoluere conabor, lectores eligant, quod illis verius videbitur: nam ego homo sum, & humani à me nihil alienum puto, & errare facilius quàm alius possum. Quantæ autem vtilitatis sit ista sequens disputatio, lector videbit, & magis intelliget quantum lucis, & vtilitatis particularis, & exacta singulorum discussio adferat, cuius defectu ad pauca respicientes, facilè cadunt. Et quia in superioribus actum est, quemadmodum damnati ad mortem possint testari, & facere maioratum, vel meliorationem, & qualiter ad hoc sint capaces, & ad acquirendum, & capiendum, quæ eisdem relicta sunt; nunc in ista quæstione continuãda est ista materia, quia superioribus est consentanea, & propriè iam dictis quadrat. Vnde licèt quodammodo erat secundæ partis, non potui eandem ab hoc loco segregare absque iniuria eorum quæ dicta sunt.

Quæro igitur † cuius temporis incapacitas sit respicienda in his, qui committunt crimina hæresis, læsæ maiestatis, sodomiæ, ad hoc vt fiant incapaces succedendi in hæreditatibus, legatis, maioratibus, aut meliorationibus? an eius temporis, in quo delictum committunt? vel temporis, in quo pro delicto cõdemnati sunt, siue in absentia, siue in præsentia? quia his cognitis materia nostra magis declarabitur, & exornabitur, & ad culturam & practicam reducetur, vt ex infrà dicendis lector inspiciet. Et vt materia rectius percipiatur, agam de quolibet delicto de per se, & vt Dominus Iesus Christus magis meum aperiat intellectum, & ab offensa, quæ Deo maximo fit; cum quis in hæresim incidit, incipiamus: quia † Deus est principium, medium & finis omnium rerum, cap. 1. de summa Trinitate, & fide catholica. C. legimus. §. hinc etiam. 37. distinctione, procemium elegans in 1. partic. l. 2. tit. 18. par. 3. & procemium secundæ partitæ, l. 1. tit. 2. par. 2. Prius examinandum est quid fieri debeat in his, qui hæresis delictum committere audent, & pro ea parte, quòd hæretici fiot incapaces successionum, & aliarum quarumlibet acquisitionum à die ipso criminis commissi, faciunt sequentia fundamenta.

Primò facit textus in l. Manichæos, C. de hæretic. ibi, *Ipsos quoq; volumus amoueri ab omni successione & hæreditate.* Nam illud verbum, *amoueri*, iuxta plurium opinionem est latæ † sententiæ, & significat priuationẽ ipso iure fieri, secundùm Barba. in c. 2. de rescript. & in cons. 11. col. 9. lib. 2. & alios, quos refert Tiraquel. in l. si vnquam. in verb. reuertatur, num. 171. C. de reuocand. donation. Et de textu in d. l. Manichæos agit Tiberius Deeian. in cap. 44. statim allegato, numer. 40. ex quo deducit, quòd † hæreticus non potest contrahere in aliqua specie contractus, & tenet in specie Petrus God. in d. l. Manichæos, in princ. in quinta pœna, versic. vtranq; testamenti factionem, & cuius facultatem perdit, Salicetus in l. final. C. de hæretic. Corradus Brunus lib. 5. de hæretic.

Secundò conducunt alia verba illius legis, ibi, *Huic itaque hominum generi, nihil ex moribus, nihil ex legibus sit commune cum cæteris.* Quia illud verbum † *sit*, est etiam latæ sententiæ, secundùm glossam in l. amissione, §. qui deficiunt, in verbo, relegati, ff. de capi,

232 233 234 235 236

capi. dimin. & in c. si quis clericus? & ibi Innocent. & Imola de vita & honesta clericor. ad quod etiam alios refert Tiraquel. vbi suprà numer. 180. qui istam materiam quando, & in quibus casibus leges pœnas ipso iure, aut per sententiã imponant abundantissimè examinauit.

Ex cuius lectione lector colliget, nimis audacter doctissimum virum Simancas Episcopum ciuitatis Roderici in libro quem edidit de institutione catholica, cap. 9. num. 56. fol. 26. affirmasse, quòd hæc † verba, Ipso iure, nõ tantum vim habent, quantum iurisperiti putant. Nam ista conclusio est contra ius ciuile, canonicum, & Regium, præcipuè contra plures leges ordinamenti, & l. 27. Taurinam, & alias infinitas quæ docent ideam esse differentiam inter pœnas, quæ ipso iure per leges imponuntur, & inter eas, quæ per sententiam. Et tradit nouissimè Cephalus in cõsilio 274. numer. 24. cum sequentibus. libr. 2. Notanter Tiberius Decianus in practic. tom. 1. libr. 2. cap. 22. numer. 15. folio 30. ¶ Et quod hæretici succedere † non possint, probatur in c. excommunicamus, §. credentes, & in c. aduersus de hæretic. volunt Bart. in l. cum Senatus, ff de rebus dubijs, Bald. in l. 2. C. de testament. Felin. in cap. si quis Episcopus de hæretic. quos citat Tiberius Decianus in practic. crimin. lib. 5. de pœn. hæreticorum. tomo 1. cap. 44. numer. 17. fol. 291. qui etiam citat textum in dicta l. vltima, C. de hæretic. quæ lex ad hoc est expressa, & cui nulla est dabilis responsio. Et materiam tractat nouissimè Ionn. Azor in tractatu institutionum moralium libr. 8. cap. 12. per totum, pagina 966. Et qualiter intestabilis possint habere testamenti actionem passiuam, si commiserint crimen hæresis, resoluit Iulius Clarus §. testamentum, quæstione 34. num. 2. pag. 32.

Tertiò adduco textum in authentic. credentes, C. de hæretic. vbi dicitur: *Sit intestabilis, nec testandi liberam habeat factionem, nec ad hæreditatis successionem accedat.* Animaduertendum igitur est ad verba illius legis. Primò, ad verbum, *Sit*, quod vt supra retuli est latæ † sententiæ. Secundò, ad verbum, *Accedat*, † quod est presentis temporis, nisi aliud specialiter constet, gloss. in l. si quis maior, in verb. infamia, iuncto textu, C. de transactio. vbi Bart. Bald. Salicet. Iason. & alij, gloss. in l. 1. §. efficerentur, C. ne liceat potentior. & alij, vt per Iasonem in l. eam quam, numero 16. C. de fideicommissis, Decium in authentic. Cassanæum C. de sacrosanct. eccles. num. 4. Purpurat. in l. more maiorum, num. 126. ff. de iurisdict. omn. iudic.

Quartò, facit textus in cap. excommunicamus, §. credentes de hæretic. ibi: *Ipso iure sit infamis effectus, nec ad publica officia, seu consilia, nec ad eligendos huiusmodi aliquos, nec ad testimonium admittatur. Sit etiam intestabilis, nec testandi liberam habeat facultatem, nec ad hæreditatis successionem accedat.* Qui textus in tribus locis probat istam conclusionem, scilicet † in verbo, *Ipso iure*, & in verbo, *Sit*, & in verbo, *Accedat*, quæ verba inducunt priuationem ipso iure, secundùm Bartolum in l. Mæuius, §. duobus, numero 25. ff. de legat. 2. folio 41. De cuius legis intellectu qualiter hæretici careant testamenti actione actiua & passiua, & sint priuati, lege Menochium in consil. 86. numer. 14. lib. 2. quem & alia refert Petrus Surdus decisione 247. numer. 3. vbi resoluit qualiter hæreticus à die commissi criminis remaneat inhabilis ad testandum, vel contrahendum.

Quintò, istam opinionem probat bona l. 5. tit. 25. part. 6. ibi: *Apostata en Latin, tanto quiere dezir en Romance, como Christiano que se tornò à Iudio, o Moro, y despues se tornò a la ley de los Christianos: y porque tal ome como este es falso, y escarnidor de la ley, no deue finar sin pena, maguer se arrepienta. E por ende dixeron los Sabios antiguos, que deue ser infamado para siempre de manera que su testimonio no sea cabido, ni pueda auer ofitio ni lugar honrado, ni pueda fazer testamento, ni pueda ser establecido por heredero de otros en ninguna manera. E aun demas desto manda, o donation que le ouiessen fecho, o que biziesse a otro de lo suyo de aquel dia en adelante que le entrò en el coraçon de hazer esto, queremos que no vala.* Quæ lex esset expressa, & indiuiduo, nisi loqueretur in apostata, qui grauius delinquit † quàm alius simplex hæreticus. Quia Apostasia est maius delictum, quàm alia hæresis non mixta cum ea, & addit hæresi qualitatem, quæ eam grauat, secundùm Sanctum Thomam 2. 2. quæstione 12. articulo 1. Melius namque est, fidem Domini non agnoscere, quàm post agnitam retro ire, cap. quædam de apostas. Et dixit Paulus ad Galatas: *Quomodò conuertimini ad infirmia & egena elementa?* Ad quod etiam facit quod scribitur Prouerbior. cap. 6. *Homo apostata, vir inutilis, gradiens ore peruerso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, prauo ore machinatur malum, & in omni tempore iurgia seminat.* Et dixit idem diuus Paulus ad Hebræos: *Impossibile est eos, qui semel illuminati sunt, & post pauca prolapsi sunt*, scilicet per apostasiam, *rursus renouari ad pœnitentiam.* Ex quibus & alijs scribit Villadiego in tractatu de hæretica prauitat. q. 5. col. 2. quòd apostasia est grauius crimen, quàm simplex hæresis. Et idem sentit Matthæus ab Afflictis in constitut. Neapolitan. rubr. de postata, fol. 28. numero 1. cum alijs, Ioann. Lop. in rubr. de donation. inter virum & vxorem, col. 140. Et Castro in libr. de hæresibus quæst. 9. col. 2. fol. 19. Et ista est

communis opinio: licèt idem Castro de iusta hæretic. punitlo.cap.7.col.25.teneat contrarium. Et pro communi opinione est textus videri meo expressus in l. vltima, C.de apost. in fine. ¶ Ex quibus infert Villadiego vbi supra, quòd hæretici,† qui in illo tẽpore detecti fuerunt, potiùs apostatæ quàm hæretici erũt iudicandi:cũ non solum in parte de fide Domini nostri Iesu Christi malè sentirent, sed eandem in totum abijcerent ad legem Moysi redeuntes, & ideò deteriores quàm alij erant iudicandi. Et idem dici potest in Regno hoc Granatensi de descendentibus a Sarracenis, qui hæreticantur in totum, & fidem Domini nostri Iesu Christi; cum iam sint baptizati, negant, & ad sectam Mahometicam anima & corpore redeunt, & ideò verè & realiter sunt apostatæ iudicandi. Et de apostasia legenda sunt, quæ latissimè scribit Tiber. Decian. in practica criminali, lib.5.c.70.cum sequentibus, vsq; ad c. 76.fol.327. Et quòd hæreticorũ infidelitas sit prior quàm Gentilium & Iudæorum, tradit Villadiego in tractatu de hæret. q.5. Roland. in cons.63.n.3.lib.3. Cæsar Lambert. in tract. de iure patronatus, lib.1.part 1.art.4.7.quæstion. principalis, num.9. fol.64. Simancas in tracta. de hæretic. cap.7. Iulius Clarus in practica criminali, q.78.nu.4.pag.342. Quintilianus Mandosius cons.13. num.6. faciunt scripta per Antonium Peregr. in tract. de fisco, lib.6.num.39.pag.391.

Sextò in delictis, in quibus pœnæ ipso iure imponuntur (prout est in crimine hæresis) licet requiratur sententia † ad declarationem, quòd delinquẽs crimẽ commisit, & incidit in pœnam, vt tradunt omnes in l. Si quis maior, C.de transact. vbi Ias.n.25.& in cons.9. n.2. lib.1. Decius in authent. Cassan. num.14. C. de sacrosanct. eccles. Quintilianus Mandosius in tract. de monitorijs, q.39.num.3.fol.16. Simon de Prætis de interpretand. defunct. volunt. lib.5.interpretat.3.& vltim.num.88. folio 563. Menoch. in consil. 159.num.2. lib.2. Et alij plures, quos citat Menoch. remed.1.de recuperan. possess. num.331. pag.341. Antonius Peregrinus in tract. de iure fisci lib.5.tit. 1.num.173.pag.292. Tiraquel. in l. si vnquã de reuocand. donation. in verb reuertatur, num.267. Matienço in l.1.tit.1.lib.5.Recopilation. glos.2.num.4.fol.25.& in l.3. tit.2. glos.5.n.4. & 5.lib.5.fol.46. Iulius Clarus in pract. criminal. lib.5. in cap. de crimine læsæ maiestatis.num.9.pag.64. Quod punctum latè & eleganter more solito resoluit Anton. Gabriel lib.7.commun. opinionum, conclus. 12.num.1.cum sequentibus, pag.426. Nouissimè Seraphinus, qui multa bona scribit in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg.77. num.50 cum sequentibus, pag.471. Felinus in cap. cum non ab homine, num.10. fol.16. de iudicijs, Corbul. in tractatu de iure emphyteutico causa 53. priuationis feud. num. 20. folio 71. latissimè Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci, lib.4. titul.5. numer. 7. cum sequentibus, pagin.204. Petrus Barbosa in l. diuortio, §. si vir, numer.47.& 48.pagina 1093. ff. soluto matrimonio, tom.1. vbi resoluit an sententia in isto casu tanquam declaratoria trahatur retro. Et legi debet Quintilianus Mandosius in tractatu de inhibitionibus, q.45.num.4.fol.58. & in tractatu de signatura gratiæ, tit. de absolutione ab hæresi, folio 96.col.3. Antonius Eugenius cons.9. nu. 69. Nõ tamen, vt redeam ad propositum, requiritur sententia condemnatoria, sed ab illo tempore, quo crimen commisit, habetur pro condemnato, & sola declaratio † est necessaria, qualiter delinquens cõmisit delictum, nec iudex ad aliud tenetur, quàm ad declarandum l.eius qui delatorem vbi Bart. ff. de iure fisci, c. cum secundum, §.confiscationis de hæret. in 6. Archidiaconus, Dominic. Ioan. Andr. Ancharran.& Franc. in c.2. de præscription. in 6.& alij quos refert Tiraquel. in d. verb. reuertatur, nu.400.pag.543. Et tenet Simancas in d.lib.de institut cathol. c.9. fol.28. nu.67. Lancellot. in tract. de attentat. 2. part. de attent.cap.6.de attentat. accusation. seu inquisitione pendente, nu. 40.& 41.pag.162. post Minsing. obseruationum Centur.2. decis.43. incipienti, licèt hæreticus. Bursatus cõsil. 14. nu. 18.lib.1.& consil.43.n.7.vbi tradit, quòd in hæretico effectus donationis bonorum trahitur ad diem commissi criminis. Et quãdo imponitur per verba etiam futuri temporis, quæ respiciunt executionem actus, ipso iure imposita videtur, secũdùm Abbatẽ in c.clericos de cleric. non residentibus. Decius in c. Et plantare, §. in ecclesijs, nu.28. de priuilegijs. Imò Tiraquel. in dicto loco, num.398. refert plures Doctores tenentes, quòd cùm pœna est ipso iure imposita, non est opus alia sententia † declaratoria criminis commissi, sed absq; ea potest ad executionem procedi. De quo puncto etiam tractant Gregor. Lopez in l.4. tit.1.par.7.in glos. in verbo, *El señorio*. Rebuffus in declaration. feud. ad finem. Ad quæ addo nouissimè Molinam in libr. de iustitia & iure, tractat.2.disputation.95.pag.571. cum sequentibus, plenissimè & notanter tractantem, an pœna amissionis propriorum bonorum debita sit per hæreticum, vel alium similem ante latam sententiam? ¶ Et quòd, vt vassalus feudo priuetur † requiratur sententia facti, sed etiam iuris, tradunt Curtius in tractatu de feud. 4. princip. in vltima parte, in fine. Iulius Clarus §. feudum, quæst.62. Petrus Antonius de fideicommissis.q. 11.n.622. pagina 356. Cum ergo non † requiratur nisi declaratio, quòd quis sit hæreticus, talis

retro

retrotrahitur ad tempus commissi delicti; tam quoad penas incapacitatis, quàm quoad alia. Nec enim quoad quædam declaratio seruire debet, & quoad alia non: quia vna & eadem res non debet diuerso † iure cēseri, l. eum qui ædes, ff. de vsucapio. Et ad hoc facit, quod notabiliter scribit Carolus Ruinus in cōsil. 181. per totum, libr. 1. vbi probat, quòd in casibus, in quibus requiritur declaratio, intelligitur quoad executionem, non quoad substantiam esse; vbi ex hoc consuluit, quòd si donator cauerit, vt casu, quo donatarius promissa non seruauerit, donatio sit nulla, donator potest dicere donationem nullam, atque iterum de eadem re disponete, etiamsi iudicis declaratoria non præcesserit, per doctrinam Baldi in cap. 1. in principio, de feud. sine culpa non amitten. Quos citat Cephalus in consil. 119. num. 4. lib. 1. vbi ex hoc tradit conclusionem in ista materia maioratuum necessariam, quòd si † emptor promisit impetrare Principis dispensationem ad alienationem feudi, potest venditor dicere contractum nullum priusquā declaratio iudicis præcedat, & in iudicio nullitatis potest iudex incidenter declarare, an in contractu fuerit necessarius consensus Principis. Et istam conclusionem validissimè confirmo, quia † ad effectus, qui trahunt ad executionem, puta quòd quis sit infamis, vel intestabilis, non requiritur sententia declaratoria; sed statim crimine commisso reus incurrit ipsas pœnas, secundùm Dominicum in cap. felicis de pœn. libr. 6. Decium in consil. 327. num. 6. Antonium Peregrinum in tractat. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. numer. 172. pag. 192. Ex quo fit, quòd hæretici statim † contrahunt irregularitatem, cap. nos 51. distinct. §. Daniel. 2. q. 7. Notat Tiberius Decianus in dicta practica criminali, tom. 1. lib. 5. de pœnitentibus hæretic. c. 54. num. 17. fol. 311.

249

250

251

252

Septimò, hæretici, & illorum fautores non tantum efficiuntur indigni ad obtinenda beneficia, † sed obtentis ipso iure à die criminis cō missi abdicantur, c. quo iure, distinctio. 8. vbi glos. Dominic. & Præposit. & probatur in c. vt commissi, §. priuand. de hæret. in 6. vbi Doctores communiter, Abb. in c. inter dilectos, col. vltim. de fide instrument. & alij, quos referunt Bernard. de Luco in praxi criminali, c. 106. vbi additio Episcop. Couarru. lib. 1. resolut. c. 8. num. 4. qui multa ad propositum tradit, Rebuf. in praxi beneficiali, titul. de mod. amittend. beneficia, num. 5. Menoch. remed. 1. recuper. posses. num. 340. pagin. 348. & de arbitrar. iudic. casu 416. num. 61. pag. 680. & in dicto remedio tradit, quid in beneficijs filiorum hæreticorum. De quo tamen puncto & quæstione legēda sunt quæ nouissimè scribit Ludouicus de Molina in lib de iust. & iur. tract. 2. disput. 96 pag. 489. cum sequentibus. Et quid de filijs hæreticorum circa beneficia tradit Tiber. Decian. in dicta practica, lib. 5. c. 20. num. 5. fol. 147. & cap. 45. num. 4. fol. 292.

253

¶ Et circa declarationem dicti §. priuandi animaduerto, quòd ista verba, † *Sub pœna priuationis*, non important priuationem ipso iure, sed comminationem, cap. Salonitan. 63. distinct. vbi glos. & glos. in c. vnico de sagittarijs cum concordantibus, vt per Tiraquel. in d. l. si vnquam, in verb. reuertatur, num. 211. Rebuf. in lib. cōcordant. rubr. de collation. §. monemus, pag. 472. & in ead. rubr. §. vltim. pag. 480. Et quòd pœna priuationis non sit ipso iure, sed requiratur sentententia declaratoria, volūt Aluarot. in c. 1. quo tempor. miles, col. 2. Paulus de Castro in conf. 85. q. ista, col. 3. lib. 2. & alij, quos citat Socin. Iun. vbi commu nem vocat in cons. 115. nu. 22. lib. 2. Et quod vbi agitur de priuatione citatio non possit in cipere à procuratore, tradit Iacob. Puteus decisio. 373. part. 1.

254

Octauò, cum hæreticus omnia bona, quæ possidet, ipso iure amittat. d. c. cum secundū, cum concordan. maiori quidem ratione bonorum, quæ acquirere poterat, si hæreticus non foret, est iudicandus incapax & indignus. Nō est enim par † ratio debita amittere, & lucrā non capere, l. vltima, C. de acquir. posses. l. qui autem, ff. de his, quæ in fraudem creditor. l. si sponsus, §. maritus, ff. de donation. inter virum & vxorem, l. non fraudantur, ff. de regul. iur. l. 14. tit. 11. part. 4. l. 19. tit. 2. lib. 4. fori. Et facilius † aliquid retinetur, quàm de nouo acquiritur, l. per retentionem, C. de vsur. l. patre furioso, ff. de his quæ sunt sui vel alien. iuris. l. pluribus, §. etsi placeat. ff. de verb. oblig. l. existimo, ff. de curatore furiosi cū concordant. quæ scribo. p. 2. q. 3. n. 127. cum seqq.

255

256

Sed quòd ista ratio non tātum vrgeat sicut prima consideratione apparet; constat, quia si hæreticus bona ipso iure amittit, est in pœnam delicti, & ex illo die bona alienare non potest in præiudicium fisci. Et cum in acquirendo bona fisci præiudicium non vertatur † est diuersa ratio in acquisitione, quàm in amissione, & ideò diuersum ius statui debet. Qualiter autem bona hæretici ammittant vltra remissionēs ordinarias, legenda sunt quæ nouissimè scribit Antonius Peregrinus in tracta de iure fisci, lib. 4. tit. 5. num. 29. cum sequentib. pag. 2011. Petrus Surdus decis. 247. & decisione 280.

257

Nonò, si hæreticus nō esset ipso iure † incapax, parū ageret pœnę incapacitatis successionis, & aliarum rerū, quæ contra hæreticos statutæ sunt. Nā vt constat ex hodierno stylo, & praxi huius Regni, & inquisitionum, hæretici † postquā capiūtur pro delicto hinc ad dimidium annum, vnum vnū, aut plus vel minus ad actum publicum ducuntur, in quo si

258

delictum iam confessi sunt, statim absoluantur, & remanent ad succedendum capaces, si negant, statim ad flammas deducuntur, vt cõstat ex instructionibus Inquisitorum. Et Simancas in d. lib. cap. 58. fol. 207. & tradit latè Bursatus consil. 90. num. 34. lib. 1. Et faciunt scripta per Menochium casu 373. Si igitur † hoc verum est, leges incapacitatem iniungentes quasi frustratoriæ essent, & difficiliter practicarentur, & exemplificarentur. Quod non est dicendum, nec doctis hominibus persuaderi potest, l. iura, l. ex his, quæ forte vno aliquo casu accidere possunt, l. nam ad ea, & l. quoniam, ff. de legibus. Et dispositiones legum non debet † esse frustratoriæ, l. 1. in principio, ff. de iure iurand, vbi latè Ias so. l. postliminium, §. vltimo, ff. de capt. ibi: *Alias supervacua esset lex*, cap. Pastoralis, vbi Doctores in l. 4. §. ait prætor, ff. de damn. infect. ¶ Hinc est, quòd dispositio † odiosa & pœnalis ampliatur, ne fiat illusoria, & vt fraudes euitentur, l. 1. §. vult. ff. de calumnia, l. sed Iulianus, §. mutui dationem, ff. ad Macedon. cap. si ciuitas, de sentent. excommunicat. in 6. cùm concordant. vt per Glos. Parisien. in 1. part. consuetud. Parisiens. §. 53. gloss. 3. numer. 9. folio 147. Tiraquellus libr. 1. de retractu, §. 36. gloss. 1. numer. 3. pagin. 729. Hinc est, quòd propter eandem rationem licet extendere leges pœnales, & odiosas, secundum gloss. in c. sciant cuncti, in verbo alios de election. in 6. Dominicum in cõs. 37. & 106. Staphileum de literis gratiæ, vers. nona forma, numer. 38. pag. 140. ¶ Qualiter autem hæretici postquam sunt conuersi, & venia illis data, † & illorum filij sint capaces ad officia, & dignitates, & alia similia, legi debet singulare consilium Licenciati Polo aduocati in Consilio Regali, in lite vertente inter dominum Petrum Ponce de Leon Ducem de Arcos, & alios litigantes, super successione Comitatus de Bailen: & quæ refert, & scribit Ioan. Gratian. Falcon regul. 223. ad quos addo notabilem & peregrinam decisionem Iacobi Putei 426. part. 2.

Decimo, cùm per iura supradicta hæreticus sit ipso iure incapax testandi, à fortiori carere debet testamenti actione passiua. Quod probatur, quia difficilius quis potest capere † ex testamento, quàm facere testamentum; quia in testamenti factione actiua sufficit habilitas tẽpore conditi testamenti, l. 2. ff. de testam. cum concordan. In testamenti autem actione passiuâ tribus tẽporibus est necessaria habilitas, scilicet, tempore institutionis, tempore mortis testatoris, tempore aditionis, l. si alienã, §. in extraneis, ff. de hæretic. instit. §. extraneis. instit. de hæred. qualit. & different. Hinc fit, quòd licèt excommunicatus possit facere testamentum, secundum Bart. in l. si quæramus, ff. de testam. vbi Aretinus communem dicit, nihil tamen † ex testamento capere potest, secundùm Archidiac. in c. pia, col. 4. de except. in 6. Faber. in § legati, num. 2. instit. de legat. Hostiens. in summa de testam. §. quis sit effectus, vers. & prodest hoc notare; licèt aliqui dicant, hoc solum modo procedere in excommunicato propter hæresim, præcipuè Speculator in tit. de instrum. editio. §. compendiosè, num. 5. vers. quid de excommunicato. Dominic. in c. decernimus, num. 8. de sentent. excõmunic. in 6. Paulus in l. si cui. ff. de testamen. Christophor. Porc. in d. § legari. Facit Concilium Trident. c. 3. sess. 25. de reformat. & quod scribit Tiberius Decianus in pract. lib. 5. c. 41. in fin. fol. 284.

Quod autem hæretici sint † excõmunicati ipso iure, licèt illorum crimen sit occultum, resoluunt Castro libr. 2. de iusta hæreticor. punition. cap. 18. Syluester in summa, verbo excommunicatio 7. non ab initio, numer. 3. versicul. secunda est. Sanctus Antonius part. 3. tit. 24. cap. 4. Dominic. Soto lib. 4. sentent. distintio. 22. quæst. 2. artic. 3. conclus. 5. Petrus de Palude libr. 4. sententiarum, distinctio. 13. quæst. 3. artic. 1. conclus. 3. Rebuffus in Bulla in Cœna Domini, in verb. publicè vel occultè. Nauarr. in cap. cogitationis de pœniten. distinct. 1. Dominic. Bañez apud sanctum Thomam 2. 2. quæst. 2. artic. 4. conclus. 2. & ibi Petrus de Aragon, art. 3. in princ. vers. hoc supposito. Simancas de catholic. instit. tit. 41. num. 2. Couarru. in regul. peccatũ, 2. p. in initio, num. 7. Campegius an Zanchinũ tractat. de hæret. c. 18. Bursatus in consil. 289. num. 13. lib. 3. Et faciunt quæ scribit Anton. Peregrin. in tractatu de iure fisci, lib. 3. tit. 15. pagina 140.

Habita autem pro vera sententia Hostiens. & aliorum, ex ea obiter infertur, excomunicatum † non posse capere maioratum aut meliorationem in eum factam. Et qualiter excõmunicatus non perdat facultatem eligendi, tradit Ripa in l. ex facto, §. si quis rogatus 2. nu. 4. fol. 168. ff. ad Trebellianum. Caldas de nominat. ad emphyteus. q. 5. num. 48. fol. 53. Ex quibus omnibus colligitur hæreticum esse incapacem ad quamlibet acquisitionem a die ipso criminis commisi.

Vndecimo, personæ quæ propter delictum actiuè sunt intestabiles, prohibentur capere, & passiuè † sunt intestabiles, secundùm glossam in l. si is cui, §. 1. glossa vltima in fine. ff. de testament. quam dicit communem Aretinus ibi, col. vltim. glos. vltim. Notat Iulius Clarus libr. 3. receptar. sententiar. §. testamentum, quæst. 34. pag. 32. quæ sententia ex omnibus superioribus de iure cõmuni verior & tenenda videtur. Sed cùm Hispani leges regales ante omnia seruare teneantur, vt patet

ex

ex l. 1. & 2. Tauri cum concordant. attentis aliquibus legibus regalibus, & rationibus particularibus contra prædictam sic fundatã partem arguere medijs sequentibus possumus. Ex quo fit, quòd hæreticus non potest contrahere, vt sibi quæratur, sed benè vt obligetur, nec potest transferre dominium secundũ Baldum in Margarit. verb. hæreticus, Casadorum in regul. de triennali decis. 14. & ibi Gomezius q. 52. n. 2. Abbat. in cap. si verò, numero 2. de sentent. excommunication. Tiber. Decian. in practica criminali tom. 1. lib. 5. capit. 44. numero 43. folio 292.

268 Tãdem quòd hæretici sint incapaces † cuiuscumque acquisitionis à die commissi criminis, prosequuntur Gloss. in § legari, instit. de legat. vbi Ioan. Faber num. 2. Ioann. de Platea num. 69. & 70. Aretin. numero 3. per l. Manichæos, C. de hæret. Ioan. de Anania in cap. excommunicamus, §. credentes de hæreticis in 6. Petr. Godofred. in dict. l. Manichæor, Hieron. Gabr. in cons. 134. quæstio. proposita. num. 15. 16. 27. 28. 32. 33. Menoch. in consil. 185. n. 8. & 9. Vmbertus Loratus in quæstionibus additis post opus iudiciale inquisitorum, q. 17. Quemada q. 18. Anton. Peregrin tract. de iure fisci lib. 3. tit. 10. num. 4. pag. 139. Pro quibus etiam faciunt l. 3. ff. de his qui pro non scriptis. in metallum, ff. de iure fisci, qui textus probat, quòd legatum relictũ ei qui posteà in metallum damnatus fuit, non pertinet ad fiscum. Et ideò inquit Bald. in l. 1. num. 4. C. de secund. nupt. quòd quis non potest capere, non est locus fisco. Quem citat Gigas in tract. de crimine læsæ maiestatis q. 14. ¶ Et quòd hæreticis aliquid relinqui non

269 possit, & sint † incapaces relictorum, cauetur in Concilio Africano cap. 48. Concilio Carthagin. cap. 84. Et probatur in cap. si quis Episcopus de hæretic. & tradunt Anton. Augustinus in epitome iuris Pontificij libr. 1. tit. 59. Nicolaus Arcletanus tractat. de hæret. notab. 7. versic. Collegio autem hæreticorum, Conradus Brunus in tract. de hæret. lib. 5. cap. 1. & 7. Et quòd hæretico nihil relinqui pos-

270 sit, † tenet vltra prædictos Bartol. in l. cũ Senatus ff. de rebus dubijs. Bald. in l. 2. C. qui testament. facere possunt: quos citat Carrerius Reginus in tract. de hæretic. num. 151. Et ad conclusionem plures authores citat Peregrinus in tractatu de iure fisci, lib. 3. cap. 1. numero 2. pagin. 105.

271 Primo ad hoc facit notãda l. Taurina † 77. hodie. l. tit. 9. lib. 5. Recopilation. ibi: *Por delito que la muger o el marido cometiere, aũque sea de beregia, o de otra qualquier calidad, no pierda el vno por el delito del otro sus bienes, ni mitad de las ganancias auidas durante el matrimonio. E mãdamos que sean auidos por bienes de ganancia todo lo multiplicado durante el matrimonio, hasta q̃ por el tal delito los bienes de qualquier dellos sean declarados por sentencia, aunque el delito sea de tal calidad, que imponga la pena ipso iure.* Ecce igitur qualiter hęc lex clarè vult quòd hæreticus sit capax ad acquirendum fisco, vsque ad declarationem sententiæ, quæ profertur contra hæreticum. Et cùm habeamus legem tàm apertè decidentem quæstionem istam, nõ est cur de eadem dubitemus. Et cùm ista lex loquatur in bonis, quę acquiruntur titulo oneroso, prout sunt bona constante matrimonio lucrata: quia deferuntur propter communem laborem mariti & vxoris in acquisitione, custodia, & conseruatione talium bonorum: maiori ratione procedere debet in acquisitione hęreditatis, aut legati, siue in alijs quæ titulo lucratiuo obueniunt, argumento l. 17. 22. & 44. Tauri, & aliorum iurium quæ omitto. Maximè, quia dictę legis dispositio est odiosa alterutri coniugum: quia non stante illa lege, quòd incapax acquirere non poterat, alteri socio accrescere debebat, l. 2. C. de hæred. instituen. d. §. legari. authen. quibus modis natur. effician. sui, §. vltim. Et pro intellectũ textus in dict. l. 77. Taurina, lege Rebuffum in l. ædificia 129. pagio. 709. ff de verborum significatione.

272 Secundò ista pars suadetur † ex l. clara 4. tit. 26. par. 7. ibi: *E aun dezimos que no deue valer su testamento, ni donacion, ni vendida que le fuesse fecha, ni la que el biziere a otro de lo suyo desde el dia que fuesse juzgado por hereje en adelante.* Quia hoc verbum (*juzgado*) de proprietate vocabuli intelligitur. Id est, *Sentenciado por hereje.* Ad quam legem difficillimè respõderi potest, vt patet ad sensum: quia in dubio à proprietate verborum non est recedendũ, l. non aliter, ff. de legat. 3. l. 4. tit. 33. par. 7. & l. 3. tit. 20. par. 7. ibi: *Otrosi los deudos que auia basta aquel dia, en que fue dado juyzio contra el.* Cùm ergo ista verba (*Iuzgado por herege*) apud nos secundũ cõmunẽ vsum loquẽdi interpretentur pro eo qui iam per sententiã iudicatus est intelligũtur. Et facit quod habetur in Euãgelio Ioannis cap. 16. ibi: *De iudicio autem, quia princeps huius mundi iã iudicatus est.* Et probat etiam l. 2. tit. 18. par. 4. in illis verbis: *Como si diessen juizio cõtra alguno que labrasse las obras del Rey.* iunctis illis verbis: *Iuzgado, o dañado a esta muerte.* Et l. 2. tit. 14. part. 4. ibi: *O fuesse juzgada que huuiesse becho adulterio.* & l. 4. tit. 17. par. 4. ibi: *Que fuesse dado juizio acabado entre ellos,* facit l. 2. §. lege Iulia. ff. de testamentis, ibi: Iudicatus, vel conuictus: de qua lege meminit Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate glos. 3. §. 1. numero 30. folio 102. & l. 35. d. tit. 26. ibi: *Por herege siendo alguno ome juzgado,* iunctis verbis sequentibus, & l. 2. tit. 3. par. 7. ibi: *Ni aquel que es juzgado que bizo cosa por que vala menos.* Et faciunt quæ scribit Caldas

Pereira

Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitut. minor. in verb. læsi, nu. 5. vers. item quando. Sequitur ex prædictis, quod hæreticus est capax ad acquirendum vsq; ad ipsum iudicium & sententiam. Nam appellatione † iudicij venit sententia definitiua intelligenda, secundum Bald. in l. 1. notab. 4. C. si aduersus rem iudicatam, glos. in c. statutum, §. insuper, vbi Doctores præcipuè Philip. Frãc. num. 6. fol. 15. de rescript. lib. 6. cum concordantibus, vt per Decium in rubr. de iudic. nu. 6. fol. 127. vbi Glos. Parif. & secundùm communem vsum loquendi, hoc verbum, *Iuzgado*, significat idem quod *Sentenciado*. Et iudicatum dicitur id, de quo sententia lata est, aut decretum interpositum, vt tradit Menochius in tractatu præsumptiunum lib. 1. q. 1. nu. 25. qui refert authorem ad Herennium lib. 2. ¶Et sententia propie dicitur, † quæ transit in rem iudicatam, secundùm Syluestrum in summa, verb. sententia, num. 10. Azeued. in l. 12. tit. 5. lib. 3. Recopilationis, num. 4. pag. 223. & ad hoc est lex expressa 1. tit. 22. partit. 3. ibi: (*Iuizio*) *tanto es en Romance, como* (*sententia*) *en Latin*. Illam autem legẽ quartam, tit. 26. part. 7. expressè delarat Quemada in tractatu de iure fisci quæst. 18.

Sed pleniùs rimando istius legis intellectũ est considerandum, quòd nihil facit pro ista opinione, quod fundamentaliter comprobatur: lex igitur prædicta non decidit istã quæstionem, quia cum iuxta ius canonicum, ciuile, & regium hæretici fint ipso iure incapaces testandi, vt pleniùs supra docui, aut prædicta lex correcta est per ius canonicum, aut parum vrget pro determinatione istius nostræ quæstionis. Nam animaduertendum est, quòd † dicta lex, quæ vna determinatione respicit plura determinabilia, pariformiter debet omnia determinare, l. iam hoc iuræ, ff. de vulgar. Explicat melius omnibus Glos. Parif. in consuetud. Parisiens. part. 1. §. 2. glos. 4. num. 36. fol. 62. disponit. *Que no deue valer su testamento, ni vendida, ni donacion que le fuesse hecha, ni la que el fiziesse a otro de lo suyo, desde el dia que fuesse juzgado por herege*. Ecce ergo qualiter hæc lex non solum determinat, quòd hæreticus non possit facere testamentum, nec donationem eidem factam capere, sed etiam constituit, *Que desde el dia que fue juzgado por herege, no vala la donacion y manda que hiziere*.

Attende igitur lector, qualiter ista lex in duobus est contraria iuri canonico. Primò, in eo quod vult, quòd hæreticus non possit facere testamentum ab eo die, quo iudicatus fuerit pro hæretico, quod canones abhorrent, vt suprà probaui ex dicto §. cedentes, & alijs. Secundò, in quãtum textus clarè sentit, quod hereticus donare & vendere potest, vsque ad diem, in quo iudicatus fuit pro heretico, quod est contra dictum c. cum secundum; & alia iura consimilia. Vides igitur qualiter ista lex aut procedere non potest stante iure canonico, quod cõtrarium disponit, & quòd in † ista hæresis materia seruari debet; cùm sit res spiritualis, & à fide dependens, iuxta textum in c. vergentis, §. prohibemus de heretic. in 6. vbi est glos. communiter approbata, & probatur in §. in hoc 2. q. 7. & tenet Alberic. in l. cognouimus, C. de hæretic. Gregor. Lop. in l. 7. tit. 7. part. 6. in glos. in verb. Catholicus; Castro in lib. de iusta heretic. punitione, c. 6. col. 10. in vers. ex hoc etiam dominio. Simancas in d. lib. de institut. cathol. cap. 36. nume. 1. cũ alijs, fol. 28. aut est concordanda cum iure canonico & ciuili, & secundum iura antiqua interpretanda, & limitanda, l. sed & posteriores, ff. de legibus. Maximè, quia † leges partitarũ nunquam censentur derogare ius ciuile & canonicum (dico in his, in quibus ius canonicũ derogare poterant) nisi in his casibus, in quibus ipsæ leges apertè id docent. Quod probat quædam lex melior omnibus in l. 9. tit. 13. part. 6. vbi dicitur: *Las leyes antiguas otorgan, que el padre muriendo sin hijos legitimos puede el hijo natural heredar los bienes de las doze partes las dos, no dexando el muger legitima, ca si la dexasse embargaria al hijo, que no la podria demandar. E porque no podemos dar ninguna razon porq se monieron los que hizieron las leyes a tollerle al hijo esta sa parte por razon de la muger legitima que dexasse su padre: por ende tenemos por biẽ q la aya, y que no se embargue. Esto nos alreuimos a mandar, &c.* Ad quod etiam facit procemium legum partitæ, ibi: *E tomamos de las buenas palabras, e de los buenos dichos que dixeron los Sabios, que entendieron las cosas razonadamente segun natura, e de los derechos de las leyes*. Et l. 6. titul. 1. part. 1. quæ specialius loquitur, & l. 1. Taur. ibi: *Porque fueron sacadas y tomadas de los dichos de los Santos Padres, y de los derechos y dichos de muchos Sabios*. Et huius opinionis, quòd leges partitæ † semper censentur concordare cum iure canonico & ciuili, sunt omnes Doctores nostri regni, præcipuè Episcopus Couarru. resolution. lib. 1. cap. 14. num. 5. Gregorius Lopez in d. l. 9. in glos. in verb. *A mudar*. Per illã legem Peralta in l. si quis in principio testamenti, num. 40. ff. de legat. 3. vbi addit leges partit. percipere non posse, qui prius ius ciuile rectè non intellexerit, qui tamen ad hoc nõ referunt prædictas leges Regni. Et hoc coadiuuatur, quia generaliter, † & in vniuersum est euitanda legum correctio, l. vnica, C. de inofficios. donation, cum cõcordantibus. Vnde est, quòd ne inducatur repugnantia à iure communi, licitum est à propria significatione recedere, secundùm Antonium & Imolam in c. cum dilectus de consuetud. Alexandrum in consil. 85. num. 12. lib. 4. quod refert ad aliud, quod

quod infrà tractabitur. Vt igitur dicta lex nõ sit correcta, & euitentur absurditates, quas prima facie probare videtur, vt suprà latiùs exposui, necessariò fateri debemus, quòd dicta lex quamuis censura curiusissimi viri Gregorij Lopez sit emendata, adhuc est errata, etsi opus fuerit, debemus supplere & emendare (*Desde el dia que fuere juzgado por herege*) & in locum illius dictionis, *por*, suppleat dictio, *que*: & sic eam interpretari debemus, vt euitetur à correctione vel absurditate.

Nec mirandum est de ista interpretatione, quia eam multis medijs & rationibus concludentibus fundare possumus. Primò ex principio iuris, quòd absurditates † in iure sunt euitandæ. l. nam absurdum, ff. de oper. libert. Vnde fit, quòd tolerabilius est quòd verba nihil de nouo operentur, quàm quod in absurdum cadant, secundùm Glossam in cap. paratus 23. q. 1. & in l. vltim. §. in computatione, C. de iure deliberand. Ioannem de Monte Sperelo, quem ad hoc plures referunt in l. 1. ff. de officio eius cui mandata est iurisd. Maria. Salom. in l. Gallus, §. & quid si tantum, col. 1. ff. de liber. & posthum. Et tenent alij, quos referunt Iaso in l. 1. in princ. nota. 5. ff soluto matrimonio. Simancas in lib. de institutione Catholica cap. 9. numero 55. folio 26. ¶ Et quælibet lex non extendenda ampliatur pro euitanda absurditate, l. scire oportet, §. aliud, ff. de excusat. tutor. Notat Iaso in l. si is qui pro emptore, numero 370. folio 119. ff. de vsucapion. latè Euerard. in centum locis loco ab absurdo 8. pagina 114. Rebuffus in l. inter stuprum, §. diuortium, pagin. 594. ff. de verborum significatione, Socin. Iun. in cons. 181. num. 51. lib. 2. qui ex hoc decidit casum notabilem in vocatione masculorum & fœminarum, & vide eundem ibi numero 34. vbi post Alexandrum in cons. 93. libro 3. tradit, quòd copulatiua amittit officium suum, & capitur pro disiunctiua, quando, si secundùm naturam suam caperetur, resultaret absurditas, & aduersaretur voluntati testatoris. Et ex hoc dicit idem esse, si testator dicat, si decesserint descendentes ex Angelo, hoc est, si nati fuissent, id est, nati essent, & posteà sine masculis descendentibus decederent: nec mirum est, quòd vt absurditas euitetur, † vna dictio capiatur pro alia, imò id iure fit, secundũ Bart. in l. omnes populi in 6. quæst. principali, in versic. iuxta prædicta quæro, numero 58. ff. de iustitia & iure. Vbi ad hoc refert Glossam in l. in ambigua, ff. de legib. Notant Doctores in d. cap. cum dilectus, Alexand. cons. 81. lecto & discusso numero 5. lib. 3. & cons. 53 numer. 14. libro 5. & cons. 134. numero 26. lib. 6. Barthol Socin. in cons. 122. numero 2. libro 1. Rebuffus tomo 1. ad constitu. Reg. tit. de liter. obligator. pagina 60. numero 4. faciunt scripta per Parisium in cons. 72. numer. 59. libro 3. Zanchum in l. hæredes mei, §. cum ita, par. 4. numero 492. pagina 224. ff. ad Trebellianum. Et est notabilis lex cum quidam, C. de verbor. signification. Et ad hoc est melior textus de iure in dict. l. in ambigua, ibi: *In ambigua voce legis ea potiùs accipienda est significatio, quæ vitio caret, præsertim cùm voluntas legis ex hoc colligi potest.* ¶ Et à propria significatione verborum recedendum est, ne † sequatur absurditas in dispositione testatoris, secundũ Raphael. Fulgosium cons. 57. numero 2. quẽ citat Franc. Mantica libro 3. de coniectnrat. mente defuncti, titul. 7. pagina 73. & ibi alia plura ad propositum scribit. Ad quem addo Simonem de Pretis libro 1. de interpretanda defuncti voluntate interpretat. 1. dubitation. 4. solutione 4. numero 1. cum sequentibus, folio 29. ¶ Et verba quæ videntur importare præteritum, † importans futurum ad euitandam absurditatem, & propter subiectam materiam, secundùm Abbatem in cap. ad hoc de rescript. Iaso in l. hoc edictum, §. hæc verba, limitation 2. ff. quòd quisque iuris decisionẽ Gennen. 55. numero 6. Eundem Iasonem in l. non dubium, C. de legibus, numero 39. cum sequentibus. Et vt absurdum euitetur, non solùm verba impropriantur, sed restringũtur & extenduntur, etiamsi verba essent geminata, & potius verba debent esse superflua, quã operentur absurdum, & etiamsi violentia fiat literæ, & etiamsi actus nullus reddatur; prout hæc & alias ampliationes scribit notanter Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, par. 4. num. 496. cum sequentibus, pagina 224. ff. ad Trebellianum, Neuiza. in Sylua nuptiali, vers. Nõ est mouendum, pagin. 92. num. 192.

Item quoties expedit, quòd vna coniũctio † capiatur pro alia, & vt deseruiant menti, verba impropriantur, Gloss. in l. eas, ff. de condition. & demonstrat. & in l. cum insulam, ff. de præscript. verb. cum concordantibus, vt per Alexandrum in cons. 22. numer. 5. lib. 4. vbi Glos. Paris. Bursatum in cons. 90. nu. 40. lib. 1. Franc. in rubr. de pœn. libro 6. numero 5. folio 199. Et inquit Paulus de Castro in l. eas, quòd vna dictio potest poni pro alia, quando expedit ad sanum intellectum colligendum.

Hinc est, quòd dictio (si) non inducit conditionem, vbi ex hoc sequeretur absurdus intellectus, l. 2. C. de condition. insertis. Notat Bart. in l. 1. numero 4. ff. de conditionibus & demonstration. Episcop. Couarru. resolution. libro 2. cap. 4. numero 3. & vnum & idẽ verbum potest habere sensum proprium & improprium, secundùm Gloss. in cap. ab excommunicato, & in cap. Capitulum sanctæ crucis de rescript. & in l. 2. ff. de officio Proconsulis, & alios, vt per Menochium consilio 339. numero 32. libro 4. Et copula aliquãdo

exponi-

exponitur pro id, vt tradit Guid. Papæ decisione 527. per §. penultimum de tutelis; & tradit eleganter Bursatus consil. 81. num. 20. cum sequentibus, lib. 1. rebuf. in l. vnic. C. de sententijs, quæ pro eo quod interest, glos. 2. num. 1 pag. 401 1. num. 8. ¶ Et hoc etiam coadiuuatur, quia dictiones non semper sumuntur vniformiter, sed secundùm † subiectam materiam capiuntur, nunc vno modo, nunc aliò: vnde copula non semper coniungit, l. sæpè 53. ff. de verborum significatione. De quo per Alexandrum consil. 158. lib. 5. Boerium in decis. 202. & quadrat. l. 1. vbi Bart. ff. de pactis, & quod notant idem Bart. in l. 1. ff. de iure codicillo. & in l. si ijs, qui ducenta. §. vtrum ff. de rebus dubijs. Bald. in c. 10. col. penultim. de rescript. Alexand. in consil. 98. lib. 5. Ias. in l. si mater. num. 2. de instit. & subst. Angelus Aretin. in rubr. de exceptionib. Nicolaus Boerius decis. 202. Ioann. Gutierr. libr. 3. practicarum quæstionum, q. 64. num. 12. pag. 561. Dominic. in cap. is qui de electione, nu. 7. de electione per illum textum. Francus in c. 1. nu. 5. de pœnis, & in c. qui potest, numer. 1. de regularibus. Deci. in cap. ex parte, num. 7. de constit. & in cap. ex parte, num. 10. de rescript. latè in consil. 122. & Ripa in d. cap. ex parte, num. 37. fol. 152. qui hoc latissimè tradit, Christopho. Porc. in §. si quis ancillas, num. 25 fol. 74. instit. de legat. Greg. Lopez Madera lib. animaduersionum, c. 21. & prius cap. 20. Rodericus Suarez in allegat. 27. fol. 206. col. 2. & facit l. 1. C. de condit. instit. De qua per Alexandrum in cons. 22. n. 5. lib. 1. & in cons. 129. num. 8. lib. 2. & tradit Tiraquel. in tract. de cessant. caus. limit. 20. nu. 34. fol. 178. Et in ista maioratuum hæc tradit Castillo in controuersijs. c. 26. nu. 6. fol. 241. Ex quo venit, quòd si concedatur alicui feudum pro se & filijs masculis, & fœminis descendentibus, illa copula copulat verba, † & nō sensum, & censetur apposita ad designandum ordinem, vt si nō extet masculus, fœmina succedat, cap. vnico, Episcop. vel Abb. vbi Bald. & Aluarot. Decius consil. 208. num. 3. Quintilian. Mandos. in regul. Chancell. 32. de impetran. beneficia vacant, q. 21. num. 5. fol. 139. vnde merito Alexan. in cons. 130. in fine, lib. 2. dicit, quòd si testator disposuit partem hæreditatis erogari pauperibus puellis nuptui dandis, si contingerit hæredem sine liberis decedere, & ex eo superesse fœminas, & sic sub duabus conditionibus: nam si moriatur absq; masculis, esto quod non sint fœminæ, erit locus substitutioni propter intentionem verisimilis mentis disponentis; nempè si extantibus fœminis voluit pauperes puellas dimidium consequi; ergo & non extantibus, quem refert Rebuf. in l. coniunctione 29. pag. 235. ff. de verb. signifi. ¶ Et de dictione, *Vel*, quod quandoq; sit coniunctiua, quandoq; verò † sit disiunctiua, traditur per Angelum Aret. in §. 1. quibus ex causis manumit. non licet, & de dictione, *Vel*, etiam tractat Ias. in authent. qui rem, num. 3. C. de sacrosanct. eccles. Episcop. Couarru. in initio. secundæ relection. regulæ possessor. de regul. iur. in 6. & lib. 1. resolut. c. 16. num. 3. Et de dictione, *Omnis*, per Rebuffum tom. 1. ad constit. glos. 1. num. 2. pag. 60. tit. de liter. obligat. & copula non coniungit, si probetur manifestè contrarium sensisse testatorem, l. Seia, §. cui, ff. de fund. instruct. tradūt Curt. Iun. in cons. 169. num. 1. Iulius Clarus in §. testamentum, q. 76. Petra in tractatu de fideicommissis, q. 9. num. 50. pag. 182. ¶ Et verbum præsens aliquando ponitur † pro præterito. text. & glos. in verb. finiretur, in l. si cū dies, ff. de arbitrar. Notat Ias. in l. 1. in princ. num. 25. ff. de verb. obligat. & verba præsentis temporis ex coniectura capiuntur pro verbis futuri temporis, l. verbum erit. ff. de verb. signific. Notat Ias. in l. qui filiabus, §. 1. num. 2. ff. de legat. 1. Et faciunt quæ scribit Quintilianus Mandosius in glos. in verb. facultatē, in versic. iustitiam, fol. 8. col. 1. per glossam in Clement. 1. iuncta glos. in verb. exhortamur de restitution. Tiraquel. in tract. de pœnit. tēperand. caus. 35. num. 2. ¶ Et verba, quæ aliàs † significant necessitatem, propter subiectam materiam resoluuntur in liberam voluntatē, secundùm glossam in l. 1. in glos. magna, ff. solut. matrimon. text. singular. vbi Abb. in c. 1. de sponsal. Notat Ias. in l. 1. num. 3. & 9. ff. de instit. & iure. Rebuffus in prœmio digestorum de verborum significatione, pag. 3. Hippolyt. in l. vnica, num. 233. C. de rap. virgin. glos. in l. vnica, ff. de officio præfect. prætor. glos. 1. Et è contrario, verba quæ significant liberam voluntatem, propter subiectam materiam resoluuntur in necessitatem, & arbitriū boni viri. De quo latè per Decium in c. cum venerabilis, num. 7. de exception. Et vnū verbum intelligitur propriè & impropriè propter subiectam † materiam. secūdùm glossam in l. 2. ff. de offic. Proconf. & in l. cum mulier, verb. quos. ff. de offic. Proconsul. & alios, vt per Decium in cap. quoniam, Abbas ante numerum primum de officio delegati, folio 105. ¶ Et de dictione, *Statim*, quod propter subiectam materiā † mutet nominis proprietatem, notat glos. in c. 1. de mut. pet. Ias. in l. diuortio, in princip. num. 13. ff. soluto matrimon. Decius in cap. cæterùm, nu. 4. de rescript.

Item pro prædicta interpretatione ad dictam l. 4. facit, quia verba etiam in sententijs iudicum † impropriantur, vt reducantur ad intellectum iuris, secundùm Baldum in l. 1. opposit. 1. C. de negot. gest. vbi Paulus & alij, vt per Glos. Paris. in consuetud. Parisiens. §. 1. glos. 4. nu. 20. fol. 24 facit lex Plautius in fine, ff. de

285 286 287 288 289 290 291 292

ff.de auro & argent.lega. Doctrina Bart. in l. fin.ff.ad Trebellianum. Et de hac materia plura reperire licet apud Tiraquel. in l.si vnquã, C.de reuocand. donat.in verb.reuertatur, n. 37.pag.438. & fuot alia pleraq; his synonyma, quæ consulto omitto. ¶ Et in testamentis scriptura suppletur † vt actus valeat, l.vnũ ex familia, §.si omissa, l.cum pater, §. cum imperfecta, ff.de legat.2.l.1.§.sin autẽ, ff.de hæred.instituend. Notat & declarat Menoch. in consil.337.num.38.& 47.lib.3.elegãter Sforcia Odd. in tract. compendiosæ substitution. part.1.n.9.fol.28.tradit Menoch.in cõs.274 n.55.& 16.lib.3.Et in priuilegijs, † instrumẽtis, dictis testium, & sententijs, † dictiores supplere licet, vt latè tradit Domin. Anton.de Padilla in l.verbũ solo, n.1.cum alijs, fol.47. C. de fideicom.vbi n.7.ex his dicit, quòd si pater in testamento dicat, filium meum Ioannem in tertia bonorum meorum parte supplendũ est melioro, & filius videtur melioratus in tertio bonorum.

Præterea verba illius, l.4.ibi, *Desde el dia q̃ fuere juzgado por heregr.* Intelligi debent, id est, per sententiam legis fuerit damnatus, non expectata hominis sentẽtia. Canon enim latæ sententiæ † habet vim sentẽtiæ homiois, glo. in l. amisione, §.qui deficiunt, ff.de capit.diminut.vbi Baldus dicit, nota eam, quia raro inuenies, Angelus in cons.48.commune Florentiæ. Et quòd in legibus partitæ hoc verb.*dañado por sentencia*, intelligatur.id est, per sententiam legis, probat egregiã l.21.ti.r 3.par.6.vt in ea latiùs videri poterit.

Nec est omittendũ quòd verba quæ nõ possunt intelligi propriè, † exponuntur impropriè, vt actus sustineatur, l.si pecuniã, vbi latè Doctores, ff.si cert.pet.l.si olei, vbi Bart.& cõmunis. C.locati.l.insulam, vbi Bart. ff.de præscrip.verb. Et verba quæ in proprio significatu operari non possunt, ad impropriũ trahuntur, l.si cũ te. C.de donat.ante nupt.l.si tam augusti.per illum textũ, ff.de seruit.rusti.præd.

¶ Et licèt verba legis repugnent, † ratio est expectanda d.l.scire. §. aliud, per quã legem Glos.Parisi.in consuet. Parisien.part.1. §.22. n.116.fol.199 arguit, & venit contra expressa verba legis vltimæ, §.sin autẽ. C.cõmu.de.leg.& idẽ inquit eadẽ Glos. Par.in d.§.n.43. quòd crassities illorũ, qui inhærent literę non habita ratione, nec æquitatis, & verisimilitudinis, tanquam superstitio Iudaica improbatur per glos.in l.damni infecti, §.1.& §.si is qui vicinas, in verb.aliquas, ff.de damn. infecto. & alia, quæ refert. ¶ Prædictis omnibus patrocinatur text.in l.certi conditio, ff.de adimen. legat.ibi, *Melius est sensum magis quã verba amplecti.* Singularis l.3.C.de liber.præter. l.credendũ, ff.qui pet.tutor.ibi, *Incidit in constitutionis verba, sed ex sententia excusatur.* Pręstat l.si cui, ff.de seruit.ibi, *Ciuili tamen modo, nam quædam in sermone excipiuntur.* & l.penult ff. ad exhib.ibi, *Respõdi, nõ oportere ius ciuile calũniari, sed qua mẽte id diceretur animaduerteri.*

Taliter etiam debent leges, & dicta interpretari, vt † non possint à sapientibus reprehendi, l.Iulianus, ff.de lega.præstan. l.ex facto, in princ.ff.de vulgar. Notat Bald.in cons. 294. Ad euidentiam permittendũ est, quod maleficium, lib.1.& inquit Alberic.post Oldrald.in l.qui duos, §.1.per illum textum. ff.de manu mis.testament. quod interdum vis est inferenda literæ, vt sanum & iuri consonum intellectum capiamus. Vnde etiam dicit Lancellotus Deci. in l.cætera. §.item hoc prohibetur, ff.de legat.1. quòd quando contextus verborum legis, vel statuti sonat in aliquam absurditatem, recedendum est à verbis, & mens amplectenda. Et aliqua ex his dictis & alia similia congerit Gloss. Paris. in consuet. Parisiens. p.1.§.8.glos.4.n.8.fol.157. Quare Greg.Lopez in d.l.4.tit.25.in verb. *Por herege*, vti maximus interpres partitarũ, sentiens illius legis difficultatem intelligit eam procedere à die cõmissi criminis. Tãdem cũ leges semper sint factę de casibus dubitabilib', l.quod Labeo. ff. de supellect.legat. qui sanctè illam legem dubitabat, quod secundũ canones & leges antiquas hæreticus erat intestabilis, nec donare poterat, & alias pœnas patiebatur, de quibus in dicta l.fit mentio. ¶Hinc est, quòd quãdo litera legis vel statuti dupliciter pũctuari potest, & vno modo pũctuata decidit casum dubium, de quo quæritur, alio modo non decidit, semper debet punctuari † eo modo secundùm quẽ decisionem dubij inducit, etiãsi aliàs fit pœnalis, secũdùm glossam in c.1.in verb.clarum. Quã ibi sequuntur Geminian.& Franc.de tempor. ordina.in 6.& Roman.in cons. 509. circa propositum col.8.& singul.741.dicit statutũ, & alios, vt per Glos.Parisien in consuet.Parif.§. 4.num.55.fol.287.licet his omnibus aduersari videatur, quod non est licitum addere † ad literam textualem, secundum Baldum in l. 1. in fine. ff. de curator. furiosi. & in l. Gallus, §.penultimo, ff.de liber.& posthum.facit.l.1. §. loquitur, ff. de aqua quotid. & æstiua, l. si seruum, §.non dixit prætor. ff.de acquirend. hæredit. De quo plura videre licet in Tiraq. in l.si vnquam.C.de reuocand.donatio.in verbo, libertis, num.2.cum sequentibus. Sed replicari potest, quòd ista non est additio, sed literam erratam corrigere, secundum ius, & rationem, & leges, & canones antiquos, ex quibus semper existimaui istam legẽ non facere pro ista opinione, imò potius pro contraria. Ex dicta autẽ l.4.tit.26.parr.7.infertur singularis conclusio quam vidi in practica, quòd si maritus promisit mulieri hæreticæ, cum qua matrimonium contrahit, aliquas arrhas, nõ est capax

capax mulier acquirendi tales arrhas: & hoc ex omnibus superioribus, & infrà dicendis latius constabit.

Tertiò principaliter pro ista secunda parte † adduco.l.4.tit.13.par.6. ibi: *Otrosi dezimos, que el que es juzgado por herege, no puede ser establecido por heredero de otro.* Quæ lex valde vrget pro ista sententia, nisi ad illam legem respōdeamus aliquibus rationibus de his quæ suprà scripta sunt; & intelligamus illa verba referēdo ea ad tēpus delicti, quasi quòd lex in illis verbis non diffiniat, nec sentiat de sententia aut condemnatione ipsa, sed dicat quòd ille, qui fuerit hæreticus iudicatus, non possit hæres institui, vt cum dicimus secundùm cōmunem vsum loquendi talis est iudicatus, vel habitus pro prodigo, furioso, aut luxurioso, vel aliud simile: non enim hoc sentiunt homines de actu iudiciali, aut sentētia, sed hominis qualitatē, de quo tractatur diffiniunt: licet cōtra istam interpretationem facere videatur l. 22.tit.21.par.2.ibi: *Ni ome que fuesse juzgado por muerte.* Ex quibus verbis lex manifestè sentire videtur, quòd prædicta verba denotāt condemnationem & iudicium iam fuisse latū. Et idē probat l.14 tit.12.par.5.ibi: *Fuesse juzgado a pagar.* Et l.15.tit.1.par.6.in princ. quæ clarior videtur cæteris, l. 10. ibi: *Iuzgado el Rey.* tit.3.part.6.& l.5.tit.31.par.7.ibi: *Al q̄ fuesse juzgado por traidor.* Facit l.13. in verb. *Iuizio de sentencia.* tit.7. part.6.& l.4. tit.24. part.3.ibi: *que fuesse juzgado por traidor.* & l. 3.tit.8.lib 4.Recopil.ibi: *Ni aquel que es juzgado, que hizo cosa porque valga menos.*

Ex istis autē legibus, vt obiter hoc dicamus, confirmatur communis distinctio quæ habet, quòd † personæ quæ sunt intestabiles actiuè, sunt intestabiles passiuè, quando quis est prohibitus testari propter crimen, vt in hæretico, secundùm glossam in l. is cui in fine. §.1. in glos.fin.in fine.ff.de testamen. quem sequuntur cōmuniter Doctores, vt scribit ibi Aretin. Notat Iulius Clar.lib.3.receptarum sentētia. q.34.num.2.pag.32. ¶ Et prædicta coadiuuātur, quia pœna † siue ab homine, siue à iure fuerit imposita, nunquam intelligitur ipso iure, sed per sententiam. C.vnico de sagittarijs, vbi glos. Hostiens. Ioan. Andr. Abb. Butricar. Cardinal. Ioan. de Anania: & est cōmunis opinio secundùm Quintilian. Mandos. in tractatu de signatura gratiæ, in vers. priuationes, folio 76.col.1.in vers. sciendum est, Carol. Ruinus in consi.153.num.17.lib.1.

Ex qua resolutione infertur in nostra maioratuum materia, quòd si testator & fundator maioratus grauet successores, vt certas conditiones & grauamina adimpleāt sub pœna amissionis maioratus, si non adijciat † verba ipso iure, vel ipso facto, aut alia similia, non intelligitur facta priuatio ipso iure, sed est necessaria sentētia. Quod est nōtandū, & faciunt scripta per Petr. Surd. in tract. de alimen. tit. 8. priuileg.35.n.3.fol 193. vbi generaliter scribit, quòd públicatis bonis nō transfertur dominiū ipso iure in fiscū, nisi declaratione sequuta. Et pro decisione nostræ illationis, de qua vidi in facto dubitari: legēdus est textus in auth. hoc amplius.C.de fideicom. vbi Barba, Corn. Paulus, & Anton. de Padilla num.22.l.8. tit.10. part.6. vbi latè Gregor. Lop. in qua sunt illa verba, *Deste oficio perjuizio.* Et Episcop. Couarru.in.c.si hæredes, num.8.de testam.& doctrina singularis Bart. post Iacob. de Bellouis. in authen. de iure iuran. à morient. præstito. §.vnico, nu.6.colla.5. vbi dicit, quòd si hæres est inobediens in agendo, vel aliquid faciēdo contra voluntatem defuncti, † & tūc priuatur ipso iure, quandoq; est inobediens omittendo & nigligendo voluntatē defuncti implere, & non priuatur ipso iure. De quo etiā agunt Paulus de Castro in cōs.259.n.1.lib.1. Tiber. Decian. in cons.1.nu.5.lib.3. Francis. Sarr in allegatione pro Vicecomitatu de Roda nu. 166. Molin.lib.2.c.12.n.26. Gama decis.352.nu. 4 & faciunt scripta per Tiraquel. in tractat. de pœnis temp.q.44.per totam, præcipuè num. 47. & 50.

Quartò, licet hęreticus nihil alienare, aut donare possit à die ipso criminis cōmissi, acquirere tamen fisco † ei liceat vsq; ad sententiam, ita quòd hæreticus in damnosis fisco sit incapax, non in vtilibus, & in acquisitione. l. is cui bonis. ff. de verb. obligat. l. si seruus, C. de pact. l. non eo minus, C. de procurat. l. neque. C. de contrahen. & cōmitten. stipul. l.5.tit.11.p.4. & est bonus text. in l.1.ff. de offic. procur. Cęsar. vbi gesta à procuratore Cæsaris, quæ sunt Cæsari vtilia valent: non autē valent inutilia, & Cæsari præiudicantia. Facit l.54 Taur. hodie l.1.tit.3.lib 4.Recopil. & conducunt alia plura, quæ scribo in 4.p. huius operis limitat. 2.n.1.cum alijs. Sed hæc iura procedere nō videtur data incapacitate illius, qui acquirere nō potest, nec debet esse quoad quædā capax, & quoad alia incapax, nec vna & eadem res non debet diuerso iure censeri. d.l. eum qui ædes, ff. de vsucap. C. cum in tua de decim. & vtrobiq; Doctores Ias. in l. Cēturio. in princ. ff. de vulgar. facit tex. in l. iudicatæ, in princ. in glo. in ver. pro liber. ff. de except. l. duobus, ff. de liber. caus. l. si pariter in princ. eodē tit. l. vltima. C. de cōmu. seruo. manu. in l. ius nostrū nō patitur, in finalibus verbis, ff. de regul. iur.

Quintò, leges ea ratione pœnas pecuniarias contra † delinquētes statuerunt, vt earū metu perterriti, sicut pro pœnis corporalibus à delictis arceātur, l. quisquis. §. filij. C. ad l. Iuliam maiestat. cū concordantibus. Sed certum est, quòd quo plura bona delinquentibus auferūtur in condemnationibus & confiscationibus,

tanto

tanto magis ipsi castigantur, & in republica ędificatur cum exẽplo quod alijs datur. Quod ratio ipsa & experientia rerũ omnium sustentaculum demonstrant, à qua licet arguere. c. multis, 47. dist. c. quam sit, de electione, & ab experientia in casu singulari circa nostrã materiam, & quandam vocationem secundo geniti excluso primogenito, arguit Ripa in resp. 132. num. 18. Expedire igitur videtur ad ædificationem & exemplum reipublicæ, & maiorem punitionem delinquentium, quòd hæreticus sit capax ad acquirendũ plura bona, quia sic magis punitur. Et ita videmus quòd leges & canones pro delictis grauioribus & atrocioribus maiores pœnas imponũt corporales & pecuniarias, non alia ratione, quàm quia exoptant, ne atrocia delicta cõmittantur, ex quibus Deus & respublica offendatur. Et istud fundamentũ confirmatur ex alia doctrina Bursati in cons. 14. supra allegato, nu. 22. vbi tradit quòd si hęreticus occultus sua bona nõ possit vẽdicare, fiscus defraudaretur, cũ bona deuenire debeant ad fisci vtilitatẽ. Sed ista ratio licèt sit naturalis, & æqua, cum contrarium iura, quę pro prima parte adduximus, velint, cessant coniecturæ, & æquitas.

Sextò, si vera sunt, quæ in principio proximi fundamenti scripta sunt (prout negari nõ possunt) expedit ad fidei † fauorem & bonum commune reipublicæ Christianæ, vt crimen hæresis grauissimè puniatur, maximè hodiernis tẽporibus, in quibus propter peccata nostra ita hæreses pullulant, ideo æqua, & catholica & religiosa opinio videtur, quòd hæretico bona confiscẽtur omnia, & sit capax ea acquirendi vsq; ad condemnationem, quia hoc modo homines magis timebunt delicta cõmittere, & aures arrigent, quasi maius periculũ impendat. Ad quod facit l. respiciendum. §. non nunquam. ff. de pœnis: & cum in hoc casu agatur de fidei fauore, in dubio istam opinionem amplecti debemus. d. c. in fidei fauorem. Notat Abb. in d. c. 2. de diuort. Decius in l. factũ, §. in pœnalibus. ff. de regul. iur. ¶ Sed ista etiã ratio magis æqua, quàm iuridica videtur, obstantibus legibus & rationibus propriori parte traditis, & est æquitas nõ † scripta, quæ pręferri non debet iuri scripto. l. 1. vbi glos. Bart. & Salicet. ff. de legibus, l. prospexit. ff. qui, & à quibus cum concordantibus, vt per Decium in l. in omnibus quidem, maximè tamen, n. 9. ff. de regul. iur. Explicant eleganter Episcop. Couarru. in regul. possessor. de regul. iuris in 6. in 2. p. relectio. §. 6 nu. 2. & 3. fol. 42. Glos. Parisien. in 1. consuetud. Paris. §. 41. numer. 86. fol. 295. Nec pœna est addenda, nisi lege caueatur, authent. de trient. & semisse. §. consideremus, colla. 3. cum concordantibus, quæ scribo infrà num. 334.

308

309

Septimò, istam sentẽtiam velut obiter, quasi non tã ingentes difficultates quęstionis istius definitio haberet tam ex legibus iuris communis, quã Regij, quas nõ retulit, tenuit Tellius† cuius lectura plena est substãtia. Is inquam in d. l. 4. in duobus locis prius num. 34. tradit hæreticum esse intestabilem, nec posse facere testamentum, nec capere ex eo à die declarationis. Qui ad hoc refert Castrum lib. 2. de iusta hæreticor. punitione. c. 9. col. 11. in quo hoc sæpissimè perquisiui, & nunquam inueni Castrum esse authorem huius opinionis. Et mortuo dicto authore, data opera legi librũ Castri, quem ipse habebat de iusta hæreticorũ punitione: & hoc nunquã inueni. Potest esse quòd ego deceptus sum in interpretatione dictæ allegationis, & eã non rectè percipio. Vt cũq; sit, hoc dictũ minimè verũ † puto, tã in primo membro, quàm in secundo. Nam dicit dictus aduocatus hæreticũ non esse intestabilẽ vsq; ad diem declarationis, falsissimũ est, & contra omnia iura canonica, & ciuilia supra relata, quę ad hoc nulla egent põderatione, quia sunt clarissima. In secundo etiã falsus fuit, vt cõstat ex iam dictis. Secundò, istam opinionem tenuit in d. l. 4. n. 48. vbi dicit, quòd in crimine hæresis, licet bona confiscentur ipso iure ex die criminis cõmissi; durat tamen vsq; ad sententiam, quia remanet in hæresi, & quotidie dicitur delinquere, & posteà quæsita veniunt in confiscationem, & reseruat dicere alibi latius. Quod dictũ iuridicum non est, vt patet ex superioribus, nec ratio per eum tradita quicquã vrget, nec est vniuersalis, quia sæpè cõtingit, quòd quis vnam tantum, vel duas hæreses cõmittit, quarũ posteà ipsum pœnitet, & easdẽ in confessione sacramentali fatetur, & in isto casu delictum nõ habet tractum successiuum, nec delinquens quotidie delinquit. Et eiusdẽ opinio procedit in casu, in quo hæreticus hæresim in animo semper habet, & eam quãdoq; in aliquibus exercet. Et istam sententiã quòd hæretici sint incapaces ad succedendum in bonis illis relictis instituendos illos hæredes, vel legando illis aliquid tenet per vndecim fundamenta Menoch. in cons. 185. num. 9. cum sequentibus, lib. 2. & idem Menoch. dicto consilio 185. num. 14. lib. 2. Auendañ. in l. 4. Tauri, glos. 7. num. 11.

310

Ex quibus tandem constat veriorẽ esse opinionem, hæreticũ esse incapacem ad acquirẽdum † à die ipso criminis cõmissi, nulla expectata declaratione. Et nemo est sapientũ, qui interpretationi huic tam æquè, tamq; rationabili consentire non possit. Et isti opinioni patrocinatur Simancas in libro de institutione Catholica. c. 9. num. 125. fol. 28. vbi resoluit, quòd licèt hæreticus fassus sit delictum, si tempore quo hæreditas fuit delata, nõ erat admissus ad sinum ecclesiæ, non potest capere hęreditatem. Et idem Simancas tit. 46. numer. 55.

311

fol.

fol.222.& num.56.vbi breuiter se expediens ponit regulam, quòd omnia cōmercia sunt hæreticis interdicta, nec eorum contractus, nec volutates vltimæ, nec alia corū acta rata sunt, nec ex testamento alterius quippiam accipere possunt, præsertim cum manifesti, aut conuicti fuerint, per l.2.tit.2.lib.12.legum Gotho. l.Manichæos, l.Arriani, C.de hæret. & l.4.tit.3.p.6.& l 4.tit.26.par.7.& Brunum lib.5.de hæret.cap.14.& lib.6.c.3. & faciunt scripta per Quemadam quæst.10.& Simancam refert Ioan. Azor in lib. de institutionibus Cathol. lib.8.c.12.pag.963. ¶ Pro quibus etiam facit, quòd hæretici non habent dominium, neque † possessionem rerum, cap.quo iure.8.distinctione cum concordantibus, vt per glos. ibi, & Gomezi. In regula de triennali possessione, q.52.pag 878.

312

313 Nec his omnibus etiã obstat † d.l.77. Taurina, quam in primo fundamento huius secundæ partis pōderaui: quia cum illa lex sit exorbitans, & loquatur in illo casu speciali, cum in contrarium in alijs casibus sint plura iura, ad alios casus & res trahenda non est, l.ius singulare, l.quod vero contra, ff.de legibus, l.si vero, §.de viro.ff.soluto matrimonio, cum concordantibus, quæ scribo in principio huius operis, illatione 7. Imò potius ex illa lege nostram opinionem probare possumus: nam cum lex illa statuerit, illud specialiter, & in illo casu eius rationem non est cur quæramus, l.non omnium, ff.de legibus, clarè sentit, quòd in alijs diuersis casibus contrarium est iudicandum: quia inclusio certi † casus est exclusio aliorum l.quòd in rerum, §.si quid post, ff. delegat.1.l.cum prætor. ff.de iudi. c. nonne, de præsumpt. cum concordantibus. Et hanc opinionem tenere videtur, licèt non tam exactè disputauerit, Quemada in quęst.suis.q.18. fol.58. cum sequentibus, licet Tellium referat, & sequatur Matienç.in l.3.tit.4.lib.5.Recopilat. glos.7.num.3.fol.113. Et ad ista faciunt quæ scribunt Peregrinus de iure fisci libro 5. num.170. pag.291. Simancas de iusta hæreticorum punitione, tit.9. nu.21. fol.20. resoluentes cum communi opinione, quod hæretici ipso iure à die criminis commissi bona amittunt, & non possunt illa obligare, neo alienare. Et ex hac resolutione plura in practica inferuntur notabilia.

314

Primo infertur, quòd si hæreticus post cōmissum delictum hæres institutus sit, vel legatum ei aliquod relinquatur, non est capax succedendi in tali legato, vel hæreditate, nec ab intestato succedere potest, nec fiscus talem hęreditatem, † vel legatum capere potest, sed succedunt consanguinei in hæreditate. Ad quod est expressa & singularis lex.17.& vltima, tit.7. part.6. quæ specialiter de hæretico loquitur. ¶ Quod confirmatur, quia † qui nō potest facere testamentum, dicitur intestatus decedere, secundùm Bart. cons.138. & cons. 141. Bald.cons.108.lib.2. Alberic.in 1.p.statutorū.q.44. Alexan.in l.generaliter, in principio, C.de institu & substitut.sub cond.fact. & alios plures, quos citat Rebuf. in l.intestatus 64. pag. 446. ff. de verborum significatione, licet ipse contrarium teneat. Quam quæstionem latissimè tractat, & infinita refert Anton. Gabr. libro 6. communium opinionum, titul.de statutis, conclus. 45. pagina 353. ¶ Et est regula generalis, quòd vbi quis est ipso iure incapax † acquirendi, quod eidem relictum est, non succedit fiscus, sed cōsanguinei; quæ probatur in l.1. C.de hæred. instituen.ibi. Sed hæreditas in ea causa est, ac si scripti hæredes non fuissent, vbi hoc tenēt Doctores, præcipuè Bart. Bald. Alexand. Corneus & Ias. Et ad hoc est expressa l. vltima, tit.7.part.6.in vers. *Esso mismo seria si algun Christiano establecisse por heredero a vn herege, o Moro, o Iudio, ca la heredad en q̃ fuesse establecido por heredero alguno destos sobredichos, auerlaian los mas propinquos parientes del testador, e no el Rey.* De qua lege meminit Quemada in quæstionibus fiscalibus, q.28. & probatur in l.non intelligitur, §.si quis palam, & in l. in metallum, & in l.auferetur, ff.de iure fisci, vbi Bart.& alij, idem Bart.in l.vltima, numero 8. ff. de hisquibus vt indignis, quē citat Gregorius Lopez in l.13.tit.7.par.6.in glossa, in verbo, *Su fijo.* Et facit quod idem scribit in l. 10. titulo 13. part. 6. in gloss. in verbo, *Los hermanos.* Quam sententiam sequitur post alios Alexander in consillo 202. perspectis verbis, num.3.lib.6.Corneus in cōsilio 222. videtur in hac consultatione, num. 4.libro 4.Decius in l.1.num.10.C.de secund. nupt. Rodericus Suarez in l. 1.fori, tit. *de las ganancias*, folio 51. Ægidius Bossi.in practic. criminali, tit. de his quibus, vt indign. bona auferentur, num.3.pagina 703. idem Decius in consil.419.num.7. Abbas in consilio 63. numero 1. lib. 3. Ioan. Gratian. Falcon. regula 217.num.1. Antonius Gomez de delictis, c. 2.num.14.fol.32. Et est communis opinio secundùm Alexandrum, & Corneum in d. l.1. post Alexandrum Marian. Socin. in consilio 22.sequendo ordinem, Villalobos in libr. 9. communium opinionum, litera.l.pagina 100. Angel.in §.vltimo, institut.de hæred.institu. De quo etiam per Molinam libro 1. de primogen.c.9.num.27. folio 67. Simon de Pretis lib.3.de interpretand.defunct. voluntate, solutione 2.quæst.6.folio 188. Iulius Clarus libro 3. receptarum sententiarum §. testamētum, quæst.31.num.3.pag.3.& est communis opinio secundùm Burlat.in consil.48.nu.27. supra relato, & faciunt, quæ latè scribit Curt. Senior cons.59.n.54.& tradit elegāter in illa materia

315

316

317

materia Rodericus Suarez allegatione 27. versicul. Tertio, quia tempore, Guillelm. Benedictus in cap. Rainuntius, de testament. in verbo, condidit 2. num. 16. fol. 160. & alios citat Tiberius Decianus in practica tomo 2. lib. 7. cap. 40. num. 26. fol. 173. Matienço in l. 6. titul. 8. lib. 5. Recopilationis, glos. 3. numero 8. fol. 219. qui hoc exemplificat in † clerico, qui filium spurium instituit hæredem, & ei vulgariter, vel per fideicommissum substituit alium: & lege eundem in eadem glossa 5. numero 1. cum sequentibus: & Manticam lib. 5. de coniecturata mente defuncti, titul. 15. numero 24. pagina 190. Nouissimè Tiber. Decian. in practica criminal. libro 7. cap. 40. numero 26. folio 173. tom. 2. Notanter Bartholom. Socin. in consilio 275. numero 12. cum sequentibus, libro 2. Aluarus Valasco consultat. 15. Et probatur ista conclusio in l. 4. tit 3. part. 6. vbi hoc tenet Gregorius Lopez, & in l. 50. tit. 14. *de las pagas*, part. 5. & in crimine læsæ maiestatis, hoc tenent Iacob. Butrius, Faber. Bal. & Angel. in d. l. quisquis. Pro quorum opinione est d. l. 2. titu. 2. par. 7. in verbo, *no puedan auer*, vbi hoc amplectitur Gregorius Lop. notat Costa in cap. si pater, de testament. in 6. part. 1. in verb. vxorem, numero 17. pag. 37. Et hoc est tenendum quicquid tenere videatur Tiberius Decian. in d. cap. 44. num. 17. fol. 290. ex l. 2. & 3. C. de hæret. & Bart. in l. 1. ff. de iure fisci, Aretin. in l. 1. ff. de testamen. Per quæ probare vult, quòd si aliquid relinquitur hęretico, fiscus capit, quod est contra prædicta: & quicquid contingat inter successionem matris & consanguineorũ; idem Tiber. Decian. c. 45. num. 12. fol. 293.

318

Et nostra opinio etiam confirmatur, quia vbicunq; aliqui sunt incapaces successionis, aut fideicommissi, † institutio habetur pro nõ scripta, & hæreditas non pertinet ad fiscum, sed ad hæredem grauatum, secundùm Bart. in d. l. metallum, & alios, vt per Parisium in consil. 65. num. 17. lib. 2. Et institutio facta de incapaci nõ valęt, & annullata institutione, succedunt proximiores, vt tradit Parisius cons. 3. num. 20. & 21. lib. 2. ¶ Et filij spurij institutio † pro nõ scripta habetur, secundũ Bart. in d. l. fin. nu. 8. ff. de his quibus vt indign. Alexand. in l. 2. n. 2. C. de hæred. institu. & id est receptissimum secundùm costam in §. posthumus, instit. de legat. num. 25. pagin. 551. ¶ Et ad mittitur substitutus † quando institutus est indignus & incapax, vt docent Iaso. in l. cum proponas. C. de hæred. instituen. Ripa in l. 1. ff. de vulgar. num. 155. latè Hieronymus Gabriel in consil. 104. numer. 5. Et legenda sunt quæ ad propositum scribit Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci, lib. 2. tit. 10. numero 18. cum sequentibus, pag. 102. & quę de Mantica scribit idem lib. 3. tit. 1. num. 1. cum sequentibus, pag. 105. ¶ Et quod relictũ spurio palam non applicetur † fisco, secus si clam cum tacito fideicommisso, voluerunt Bart. in l. final. ff. de his quibus vt indignis. Ludouicus de Sardis in tract. de legitimat. in cautel. circa legitimationem, versic. Sexto si instituat aliquem, num. 6. fol. 45. 8. volum. tract. & vers. vltimo, col. 2. & traditur etiam per Cardinalem Paleotum in tract. de nothis & spurijs, c. 43. nu. 5. fol. 64. in edem volumine tractatuũ.

319 320 321 322

Et quod adita hæreditate † per indignum, si fiscus illam auferat, non sit locus substituto, si cet digno, probatur in l. sequens. ff. ad Silanianum, per quam l. hoc tenet ibi Bart. & in l. 1. ff. de vulgar. & sequuntur ibi communiter Doctores, vt dicit Ripa num. 155. Corrasius in l. post aditam, numer. 50. C. de impuber. Antonius Thesaurus decis. 127. num. 7. De quo legenda sunt quæ scribunt Menchaca de successión. progressu in præfatione, lib 2. num. 12. eleganter & latissimè Alexan. Trentacinqu. in tractatu de substitution. part. 1. c. 8. num. 1. cum sequentibus, fol. 34. Et quando relictum habetur pro nõ scripto impediatur † pręscriptio, tradit Surdus decis. 171. nu. 11. Et ista maximè conferunt pro intellectu duarũ quęstionũ, quas tradit Tell. in d. l. 4. nu. 19. & 49. Nam ex hac resolutione melius & decidi, & resolui possunt, quàm ex his quæ ipse scribit. Et pro hac sententia facit quod scribit Petrus Iacob. tit. de cond. ex leg. omnimodo dicens, ꝙ legitima filiorũ † qui possunt succedere, nõ minuitur per filios hæreticos & insuccessibiles, imò habentur perinde, ac si mortui omnes fuissent, nec faciunt partẽ, nec admittuntur ad partem. Et idẽ Guillel. de Cuneo, Bald. & Salicet. in authẽt. nouissima. C. de inoffic. testam. & alij, quos refert Nicol. Boer. decis. 104. nu. 7. & quãdo & in quibus casibus deportati possint hæredes institui, tradit Ioan. Gracian. regul. 220. Et quòd vbicunq; legatũ fuit factum incapaci substituto capaci, admittatur capax excluso fisco, tradit elegãter Oldral. in cõs. 39.

323 324 325

Secundò, infertur in proposito nostrę materiæ, quòd si quis faciat maioratum, vel meliorationem in eum, qui iam commiserat hæresis delictum, quamuis nondum fuerit declaratus pro hęretico, talis cõstitutio † maioratus, vel meliorationis est inefficax, tanquam facta nõ capaci, & ei cui nihil acquirere poterat à die criminis commissi. Et an pater virtute licentiæ possit maioratum facere in hęreticum, vel proditorem, tradit Molina lib. 2. cap. 11. nu. 50. fol. 324.

326

Tertiò infertur, quòd si detur casus, in quo, vel ex iure, aut tenore maioratus, vel meliorationis, bona amitti possint propter delictũ hęresis, vel aliud simile, si hæretico deferatur maioratus vel melioratio, tẽpore in quo iam delictũ commiserat, talia bona † non amittuntur,

327

E. sed

ſed ad alios vocatos ſtatim trãsferuntur; quia cum capax non fuerit acquirendi talia bona, & lex acquiſitioni à principio reſtiterit, amitti non poſſunt. 328 Non enim † quis poteſt amittere, quod non habet, aut plus iuris trãsferre, quàm ipſe poſsidet, l. nemo plus. ff. de regul. iur. l. nemo. ff. de acquiren. poſſeſ. ¶ Et priuatio 329 prçſupponit † habitum, l. decem. ff. de verborum obligation. cum concordan. Et hoc in hæreditate, vel legato hæretico relicto ante ſententiam, tenet Tellius in dicto loco, & facit notabilis ſententia Matth. de Afflictis in c. 1. §. præterea, in gloſ. 3. nu. 20. quæ ſit prima cauſa benefi. amitten. vbi tradit, quòd primo 330 genito † delinquente patre viuo, fiſcus excluditur à ſecundo genito; quia ſublato primogenito ipſe ſecundus efficitur primus, quod refert & cõfirmat Menoch. cõſ. 101. n. 35. li. 1.

Quarto infertur, quòd ſi quis hodie cõmittat crimẽ hæreſis, & poſteà antequam pro de- 331 licto capiatur, & † ante declarationem pater, vel alius, cui ipſe poterat ſuccedere in maioratu, ſi hæreticus non foret, deceſſerit, talis maioratus eidem nequaquam defertur, ſed proximiori vocato competit.

Quinto infertur, quòd proximitas ad ſuccedendum in tali maioratu non eſt conſiderãda 332 reſpectu illius, qui aliàs ſuccedere † debebat, ſi nõ foret inhabilis & incapax in maioratu, ſed reſpectu illius, qui vltimo loco maioratũ obtinuit, cui ſuccedere debebat delinquens, ſi capax fuiſſet, quia iſte nullum fecit gradum, vtpote, qui inhabilis & incapax ſit. Ad quod facit l. 1. §. ſed hoc ita, ff. vnde cognati, & doctrina Raphael Cuma. in conſil. 45. quidam Frãciſcus, & quod ſcribunt Bart. in l. filius familias, §. cum quis, ff. de legat. 1. Bald. in l. cum acutiſsimi col. vltim. verſic. ſed nunquid frater. C. de fidicicom. dicentes, quòd deportati, fratres miores, & ſimiles, non faciunt deficere conditionem, ſi ſine liberis deceſſerint. Notat Tiraquel. in l. ſi vnquam, in verb. ſuſceperit liberos, num. 12 2. pag. 363. C. de reuocand. donation. & facit tex. ſingularis in l. ſi infanti, C. de iure deliberand. ibi: *Quaſi ab initio non eſſent ad eum delatæ, & eo modo ad illas perſonas perueniant, quæ vocabantur, ſi minimè hæreditas infanti delata fuiſſet.* 333 Et incapax † habetur pro mortuo, l. pater filium. vbi gloſ. ff. de inofficioſ. teſtamen. l. 1. §. ſciendum. vbi Bart. ff. de ſuis & legit. hæred. cum concordantib. vt per Molinam libr. 1. de primogen. cap. 9. num. 28. cum ſequentibus, fol 67. & quæ ego infrà latè ſcribo q. 2. num. 91. Et legenda ſunt in propoſito quæ ſcribit idem Molina libr. 3. cap. 1. num. 54. fol. 9. vbi generaliter tradit, quòd hæreticus proditor, monachus monaſterij incapacis, clericus, & alij, qui à maioratu excluduntur propter incapacitatem, iudicantur pro mortuis, & ſucceſsiones ſequentibus in gradu deferuntur. ¶ Et confirmo, quia 334 hæreticus propter † incapacitatem non poteſt recuperare locum, quem nũquam habuit, c. ſi quis Epiſcopus, vbi Felin. de hæretic. latè Menochius in conſ. 218. num. 20. lib. 3. & conducunt alia quæ ſcribo in 2. part. huius operis. q 7. num. 26. & q. 9. num. 3. cum alijs; & in quæſtione ſequenti, & eſt notandum circa iſta, quod quotieſcumque ille qui fecit maioratum, ordinauit, quòd ipſo iure, quòd aliquis ſucceſſor in maioratum cogitaret de delicto, per quod bona confiſcari poſsint, tranſeat in ſequentem in gradu maioratus, tunc concurrunt duo incapacitates; vincula, & prohibitiones. Et quę dicta ſunt magis locum ſibi vendicant, authent. itaque, C. commun. de ſucceſsion. Ad quod faciunt ſcripta per Alexand. in conſilio 23. libro 1. Antonium Gomez in l. 40. Taur. numero 91. in verſicul. confirmator. & quæ ego ſcribo in 4. par. huius operis q. 23.

Sexto infertur, quòd confiſcatis † bonis 335 hæretici, non confiſcatur hæreditas, vel legatum, quod in eiſdem bonis reperitur, quod hæretico poſt factum delictum relictum fuit. Ad quod vltra prędicta facit l. 2. 2. C. de bon. damnator. & quod ſcribunt Aretinus in l. is cui ff. de teſtament. & alij, quos citat Ægidius Boſ. in practica criminali, titul. de bonorum publicatione, numero 67. pagina 525. ¶ Eſt tamen animaduertendum, quòd ſi in bonis hæretici reperiantur † aliqua bona quæſita 336 ex lucro, vel negotiatione, licet ea quæſierit poſt factum delictum ante declarationem, fiſcus omnia capiet & confiſcabit. Quod probatur ex diſpoſitione & ratione textus in dicta l. 77. quæ ad hunc caſum eſt extendenda. Et ita communiter videmus, quòd hæc bona ſemper confiſcantur abſque conſideratione ſint ne lucrata medio tempore poſt delictum ante declarationem, quæ praxis & interpretatio minimè eſt mutanda, l. minimè, ff. de legibus, l. ſi non ſpeciali, C. de teſtament. cum concordant. Qualiter autem hæretici teſtari non pòſsint, tradunt Menchaca libr. controuerſiar. illuſtr. c. 102. num. 5. Ciſuent. in l. 4. Taur. Michael Graſſus lib. de ſucceſsio. ab inteſtato, § teſtamentum q. 29. pag. 316. n. 1. & 2. vbi cõcludit id procedere etiam reſpectu filiorum, quos quis habebat tempore commiſsi criminis, ex Imol. in l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebellianum; & eſt communis ſecundùm Mencha. de ſucceſsio. §. 5. num. 160. contra gloſſam in l. quiſquis, C. ad legem Iuli. maieſtat. verbo, exhæredato. ¶ Qualiter autem in iſta materia credendum ſit confeſſioni 337 † hæretici confitentis diem criminis cõmiſsi, & fiſco præiudicet, determinari poteſt per doctrinam Bald. in l. ſi quis modicam rapere, num. 2. C. de Epiſcop. & cleric. Felini

in

in cap.auditis,num.47.de præscription. Aretan.de hæretic.notab.2.Simanc.de hæret. titulo 13.numero 2. folio 57.Tiber.Decian.in practica criminali,tom.1.lib.5.cap.35.numero 19.fol.268.

Acto de incapacitate hæretici expedit, vt transeamus ad eum,qui committit crimen læsæ maiestatis,in quo ex sequentibus videtur, quòd idem dicendum est quod dictum fuit in crimine hæresis,& eum qui tale crimen committit esse incapazem à die criminis commissi,non expectata declaratione, quod probatur sequentibus rationibus.

338 Primò,ad hoc † est l. vltima,C.ad legem Iuliam maiestat. ibi: *Nam ex quo sceleratissimum quis crimen commisit, exinde quodammodo sua mēte punitus est*. Ad quem textum lege Bart. in l. Imperator,ff.de iure fisci, & in l. si debitor in fine,ff.de his quæ in fraudem creditorum: Tiberium Decianum in practica criminali.lib.7. c.40 .nu.6.fol.171. tractantes an rebelles cōmittentes crimen læsæ maiestatis amittant bona ipso iure, aut per sententiam; & an facta declaratione quòd quis commisit crimen lesæ maiestatis retrotrahatur declaratio, vt censeatur dominium bonorum suorum, & administrationem amisisse ipso iure à principio statim quòd cœpit contra Principē machinari.

Secundò adduco l.2.tit.2.part.7.ibi: *Hasta el dia que començo a andar en la traicion*. Et ibi: *No puedan auer las mandas que les fueren fechas*. In quibus verbis iunctis præcedentibus, lex

339 ad hoc, vt illi, qui committunt † crimen læsæ maiestatis, successionū, & legatorum sint incapaces, nihil vltra requirere videtur, quàm quòd crimen committatur. Nec ibi fit mētio, quòd sit necessaria aliqua sentētia, vel iudiciū ad prædictam incapacitatem.

Tertiò, ad hoc pōdero textum in d.l.quisquis,§.filij,ibi: *A materna, vel auita, omnium etiam proximorum hereditate, ac successione habeantur alieni testamentis extraneorum nihil capiant, sint perpetuo egentes, & infamia paterna eos*

340 *comitetur*. Ex quo colligitur, quòd pœnæ, † quæ imponuntur contra filios eorum,qui cōmittunt crimē lesæ maiestatis, sunt ipso iure, non expectata aliqua sententia. Quod patet

341 ex illo verbo, *Capiat*, quod est latæ sentētiæ, † vtpote,quod est directum, secundum Bartolum in l. Centorio, num. 16, & 19. ff.de vulgar, vbi Aretinus & Socinus. Ad quod alios Doctores refert Tiraquel. in d. l. si vnquam, in dicto verb. reuertatur, num. 189; & notat Glos.Par.io consuet,part.1. §.8.glos.2. n. 1. folio 111.vbi ex hoe concludit,quòd primogenitus non tenetur petere à fratribus cohæredibus traditionem, vel restitutionem primogenituræ, nec habet necesse accipere de manu eorum, sed per ipsum manu propria, adeo,quòd mortuo patre est ipso iure saisitus siue verus possessor. Per textum,quem ibi legit in verbo, *Capiat*, quod est directū. De quo nos habemus l. 45. Taurinam. Si igitur hoc procedit in filijs delinquentium, quid erit in ipsismet delinquentibus?

342 Quartò, ad hoc est † textus in l.4. titul. 2. part.7. ibi: *Vendida, ni donacion, ni cambio, ni enagenamiento que oviesse hecho de sus bienes, el que fuesse juzgado por traidor desde el dia que comēçò a andar en la traicion hasta el dia que dieron la sentencia contra el, no deue valer en ninguna manera*. Et idem probatur in l. 2. titul. 5. part. 5. ibi: *Desde el dia que se mouio a hazer y conexar*. Per quas leges approbatur opinio glossæ & Bartoli in l. post contractum, ff. de donation. & reprobatur sententia Odofredi, ibi: Cum ergo donans & donatarius sint correlatiui, videtur quòd quemadmodum ille qui commisit crimen lesæ maiestatis, est incapax, & inhabilis ad faciendam donationem, ita prohibeatur accipere, & sit incapax. Quia in correlatiuis

343 statutum in vno censetur † in alio determinatū, l. 1. C. de cupressi. ex Luco Daphnesi lib. 11. Notat Bart. in l. liberorum. §. 1. ff. de his qui notant. infamia: & alij, vt per Iasonē in l. vltim. C. de indict. viduit. tollen. & in l. non tantum, ff. de re iudicata, Abb. & Felin. in proœmio, Gregor. Hippolyt. in l. si quis ne quæst. n. 14. ff. de quæstionib. & singul. 389. & 579. Nicol. Boer. decis. 48.

Sed istud fundamentum ex duobus nō concludit, primò ex ratione differentiæ, quæ est inter acquisitionem & amissionem, de quo supra mentionem feci, num. 267. Secundò, quia

344 cum sit diuersa ratio in alienatione, † & donatione, quàm in hac acquisitione (vt ibi dico) argumentum à correlatiuis non valet, l. vltima, C. de rescinden. vendit. l. in fine cum lege sequenti, ff. de iniur. Notat Tiraquel. in tractat. de vtroq; retractu, §. 9. gloss. 1. n. 5. pag. 465. Euerard. in centum locis, loco 76. pag. 479. Ripa in l. si plagij, num. 1 r. fol. 293. ff. de verbor. obligat. Et illa dicuntur correlatiua, quorum vnum sine alio esse non potest, & præsupponit necessarium, secundùm Blasium in tract. de correlat. 76. fallen.

345 Quintò, crimen hæresis, & lesæ maiestatis † æquiparentur, secundùm glossam in l. Manichæos, C. de hæret. quam post alios sequitur Antonius Gomez in tractatu de delictis, c. de homicid. nom. 17. Aimon. Crauet. in cōsil. 67. nu. 3. Quod igitur statutum est in crimine hæresi, procedere debet in crimine lesæ maiestatis, argum. glos. in c. si postquam, §. vltim. de electione in 6. ¶ Sed ista ratio fragilis etiam

346 videtur; quia longè grauius est diuinam, † quàm humanam offendere maiestatem, auth. Gazaros, C. de hæret. c. vergētes de hæret. in 6. Et grauius esse istud delictum, quàm delictū lesæ maiestatis, tenent Episcop. Couarru.

resoluit lib. 2. c. 8. num. 5. Gregor. Lopez in d. l. 2. tit. 2. part. 7. in glos. in verb. *Dote de su muger*. Rolandus consil. 8. num. 2. lib. 3. Et faciunt scripta per Menoch. de arbitar. iudic. casu 372. num. 12. Et hoc tam manifestum est, vt contrarium sentientes magis verberibus, quàm rationibus erudiendi: ad quod est textus egregius in l. vltima, tit. 25. part. 4.

Sexto, ista opinio authoritatem maximam sumit ex quadam ratione m à me suprà tradita à num. 268. in vers. 9. si hæreticus, vbi lector videre poterit, ideò hic non repeto.

Septimò, istam opinionem in terminis tenet Bartholomæus Socinus in consil. 22. nu. 7. lib. 1. vbi tradit, quòd ille qui commisit crimen læsæ maiestatis, ipso iure efficitur † incapax adeundæ, vel acquirẽdæ hæreditatis; vbi plura ad propositum & fundamentum eorũ quæ hîc tractantur scribit. Et cum habeamus decisionem in terminis viri tam doctissimi, frustra alia quærenda sunt: vnde ista opinio verior videtur, non obstantibus aliquibus leuibus, quæ in contrarium adduci possunt, & l. 77. Taur. ad quã suprà responsum fuit, n. 323. vers. nec his omnibus. Et Socin. citat hodie nouissimè Tiberius Decianus in practica criminali lib. 7. c. 40. num. 24 fol. 172. Et hoc tenẽt in terminis Iacob. de Arenis, Iacob. Butric. Angel. Paulus de Castr. Fulgos. in l. 1. C. de hęredib. instituend. Hieronymus Gigas in tract. de crimine læsæ maiestatis, tit. de pœnis committent. crimen læs. maiestatis, q. 14. Et quòd hæreditas vel legatum relictum ei qui commiserat crimen lęsæ maiestatis, non quęratur ei, sed venientibus ab intestato, nec fisco acquiratur, nec capiant aliquid tanquam incapaces, tenent Bald. & alij in l. quisquis, C. ad l. Iuliam, Gregor. Lopez per illum textum in d. l. 2. tit. 2. part. 7. in glos. in verb. *Ni puedan auer*. Castr. de hæreticis lib. 2. c. 6. fol. 153. Quod tenendũ est ex supradictis legibus, & authoribus. Et in specie hoc tenet Ioan. de Anania in c. excõmunicamus, §. credentes, num. 7. folio 115. de hæretic. contra Cinum in dicta l. quisquis. Quicquid teneat nouissimè Auendañ. in dicta l. 4. Taurina glos. 7. num. 15. fol. 6. Et hac conclusione † habita pro constanti ex eadem inferri in nostra materia possunt, quæ in illationibus præcedentis conclusionis continẽtur, quia in vtroq; casu concurrit eadẽ ratio. Et de ista materia qualiter & quomodo illi, qui cõmittunt crimẽ lęsæ maiestatis, bona amittant, plura scribit nouissimè Anton. Peregr. in tract. de iure fisci lib. 5. tit. 1. nu. 18. pag. 245. & in toto illo titulo multa scribit, & lib. 4. tit. 5. pag. 203. & qualiter possint donari bona illius, qui cõmisit crimen læsæ maiestatis ante factam condemnationem, tradit August. Beroius in consil. 61. num. 1. cum sequentibus, lib. 1. ad ista legendus.

347

348

Ex prædictis etiam apparere potest, quid dicendum sit in eo, qui commisit delictũ sodomiæ; in qua quæstione attenta pragmatica 85. quæ de punitione sodomiti orũ loquitur hodie l. vnica, tit. 21. lib. 8 Recopil. quæ parificat hęc tria delicta, idem quod in præcedentibus delictis † dicendum videtur, cùm de similibus & connexis idem sit iudicandum, c. inter cæteras de rescript. cap. translator. de constit. cap. 20. ante medium de translat. prælator. cum concordantibus, vt per Euerardum in loco 10 à simili, pag. 125. & vt † æquiparatio sit iusta, in omnibus casibus procedere debet d. l. cum qui ædes, ff. de vsucapion. vnde Tellus alijs rationibus motus in d. l. 4. numero 48. videtur inclinare in eam sententiam, quòd sodomita solum priuatur bonis, quæ tẽpore commissi delicti habebat, nõ in illis, quę posteà acquisiuit vsque ad tempus condemnationis. Quia in confiscatione † bona futura non veniunt dict. l. si tibi mandauero, §. is cuius, ff. mãdat. & ibi alios concordantes, refert cui adde Paulum de Castro in cons. 53. super primo quæsito dicendum est, lib. 1. & Abbat. in cap. ad liberandum, num. 1. fol. 39. de iudic. & in cap. cum aliquibus, numero 4. fol. 53. de re iudicat. Ias. in l. vltima in principio, num. 7. ff. si certum petatur. Carolus Ruinus cõs. 123. num. 2. lib. 4. latissimè Curtius Senior in consil. 59. numero 4. & 13. Menoch. in tractatu de præsumption. libr. 3. præsumpt. 124. num. 71. pag. 437. Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitutione minor. in verb. læsis, num. 113. fol. 343. Iulius Clarus in practica criminal. quæst. 78. numer. 24. pag. 347. latè Menoch. in consil. 101 num. 23. & 24. libr. 1. Auendañ. dict. glossa 7. in dicta l. 4. num. 4. Gutierrez libr. 2. practicar. quæstionib. q. 39. num. 8. pagina 94. Maria. Brun. de Angrid. consil. 83. num. 104. Decius in l. si quis iniquum, §. illud, numer. 1. ff. quod quisq; iuris, fol. 44. Paulus in l. si debitori, numero 3. fol. 93. ff. de fideiuss. latè Cassanæus in consuetud. Burgund. titulo de confiscation. rubrica 2. §. 2. folio 97. col. 1. eundem Decium in consilio 442. num. 20. Guillel. Benedict. hodie pagina 381. in cap. Raynuntius de testamen. in verb. & vxorem nomine Adelasiam, num. 843. fol. 128. Curtius Iunior in cons. 182. num. 6. lib. 1. Matienço in l. 3. tit. 4. glos. 7. num. 62. fol. 113. lib. 5. Recopilat. Alexand. in consil. 15. num. 12. lib. 1. & in consil. 75. num. 12. eod. libro; eundem in l. ex facto, §. Iulianus, numero 8. folio 139. ff. de vulgar. vbi dicit, quòd ius † substitutionis pupillaris non publicatur, nec venit in cõfiscatione bonorum: & idem voluit Peralta in l. omnia, §. fundum, numer. 4. pag. 337. ff. de legatis 2. Nicolaus Boer. consilio 1. numero 9. quem vide, & additionem. Nouissimè

349

350

351

352

Alhuma-

Ahumada in l. 2. tit. 25. part. 2. glos. 20. num. 3. & 4. fol. 152. Auendan. in dict. l. 4. Tauri, glos. 7. numer. 4. fol. 5. & tracto in 4. part. q. 25. numer. 28. & tradit etiam Antonius Gomez in tractatu de delict. cap. 14. num. 1. fol. 103. & plures citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicomis. lib. 5. titu. 1. num. 132. pag. 578. Et ideo iura, & actiones, † quæ ex noua causa superueniunt condemnato, non veniunt in confiscatione, nisi ex antiqua causa quæ præcessit condemnationem, quamuis post eandem condemnationem conditio exti terit, vt per l. sed si alias. §. final. ff. de bon. damnatorum; & in l. inter socerum 26. §. final. ff. de pact. dotalibus: resoluit Petrus Barbosa in l. si constante, §. final. num. 3. pag. 598. ff. so luto matrimonio, par. 2. Laurem. Tetianus Rodulphus in tractatu de cautelis, in cautela 92. numero 21. qui tamen refert Bosium in titul. de bonorum publication. numero 28. vt contra filium pronuntietur sententia, quæ executetur post mortem patris, & legi debet Bosius in dicto titulo, numer. 39. pagin. 511.

353

¶ Ex quibus infert Quemada in quæstionibus suis, quæst. 10. folio 33. quod si alicui hæretico est relictum legatum conditionale, † & pendente conditione decesserit hæreticus, legatarius non transmittet legatum ad fiscum: & iungo etiam Emanuel Costa in l. Gallus, §. & quid si tantum, part. 2. num. 48. pagina 43. ff. de liber. & posthum. & Socin. Iunior in consil. 51. numer. 8. lib. 1. vbi tradit, quod fideicommissum nondum acquisitum, † non venit in confiscationem. Et vide eundem in cōsilio 126. num. 5. lib. 2. tradit latè Peregrin. dict. cap. 1. num. 93. pag. 262. Et facit textus in l. ea sola deportationis, ff. de regulis iuris, quam sic intelligit Rebuffus in l. bona ciuitatis 15. pagina 147. ff. de verborum significatione: & plures citat Menochius in consilio 101. num. 24. libr. 2. & per textum in dict. l. si tibi mandauero, §. is cuius, ff. mandat. cum concordantibus. Et alia plura, iura, rationes, & authoritates sustentat, & probat Ioannes Cephalus in consil. 321. num. 49. cum sequentibus; & in alijs numeris præcedentibus libr. 3. quod ius adeundi competens primogenito non potest confiscari. ¶ Et in hac materia illud iudico memorabile quod scribit Salicetus in l. 2. C. de bon. proscrip. scilicet, quod Banniti, † qui æquiparantur deportatis, amittunt etiam bona quæsita post confiscationem, quod in crimine læsæ maiestatis tradit Iacob. Puteus decision. 417. lib. 3. num. 2. quod reputo nouum & notabile.

354

355

356

Est etiam animaduersione dignum circa omnia superiora, quod hæretici bona confiscari possunt tantum ea quæ possidebat tempore delicti, non bona quæ postea acquisiuit post delictum ante declarationem, secundum Curt. Iuniorem consil. 80. Ægidium Bosium in titulo de publicatione bonorum, numer. 25. & 26. & 83. Nicolaus Moron de tregua, & pace, & fide, part. 1. quæst. 25. Antonium Gomez lib. 3. variarum, cap. vlt. de confiscatione bonorum, num. 1. & 2. & alios, quos citat Bursatus in consil. 14. suprà allegato, num. 28. qui inter alios citat Mandos. in additionibus ad Romanum cons. 247. num. 4. qui communem dicit: & idem Bursatus in dicto consil. 43. num. 4. Et hoc etiam tracto part. 4. q. 21. nu. 133.

Ex quibus locis multa colligi possunt pro opinione Tellij, quæ est noua & singularis, in qua tamen ipse cogitandum relinquit, & non sine ratione (videri meo) dubitat, propter textum in dict. l. † eius qui, §. 1. ff. de testament. ibi: *Bona quoque, quæ tunc habuit cùm damnaretur.* Quam legem declarat Tellius in d. l. 4. nu. 47. Dubium quoddam nutatur, quia licet sodomita ex dispositione dictæ pragmaticæ sit iure priuatus bonis, & potestate donandi, vel alienandi bona confiscata, non tamē est priuatus bonorum acquisitione, quæ est fisco fauorabilis, vt patet ex d. l. non eo minus, C. de procurator. & d. l. is cui bonis. Et ex ratione istarum legum cum alijs, quę ibi Doctores adducunt, & alijs, quæ suprà scripsi. Sed potest responderi ad dictam l. eius qui, §. 1. quæ magis vrget, quod loquitur in deportato; inter quē, & relegatum, & alium condemnatum multū interest; vt patet ex doctrina Iacobi Butricar. & Alberici in d. §. is cuius, quos lector legat; vbi per l. deportati, C. de bonis proscrip. tradunt, quod quicquid iure gentium deportato acquiritur, fiscus post eiusdem mortē capit. Sed quod deportatorum pœna & nomen hodie non sit in vsu, tradit Antonius Peregr. in tract. de iure fisci lib. 3. tit. 5. num. 11. pag. 115. & de deportatis legēda sunt quæ scribit Tiber. Decian. to. 1. practicæ criminalis, lib. 2. c. 17. n. 4. & 5. fol. 39. Gregor. Lop. in l. 6. tit. 7. part. 7. glos. 2. Et de damnatis in metallum, legenda sunt quæ scribit idem Peregr. lib. 3. tit. 4. nu. 1. cum sequentibus, pag. 111.

357

Ego autē in proposito nostræ quæstionis † cōcludo, quod licet ex dispositione dictę pragmaticæ hæc tria delicta æquiparantur, scilicet hæresis, læsæ maiestatis, & sodomiæ, illud est quoad amissionē bonorum; & quantū ad hoc quod in crimine sodomiæ procedatur in processu, sicut in delicto hæresis, aut læsæ maiestatis, prout latius in dicta pragmatica cauetur. Quod autem sodomita sit incapax ad acquirendum bona, nec in dicta pragmatica, nec alibi in iure statutum reperitur; & est priuatio quædam, & inhabilitas, de qua lex non loquitur, nec nos loqui debemus; quia non est nostrum legem extendere vltra casum, in quo loquitur; l. si seruum, §. non dixit prætor, ff. de acquirenda hæreditate, cum concordant.

358

cordant. vt per Tiraquell. in l. si vnquam, C. de reuocand. donat. in verb. libertis, nu. 1. cum sequentib. pag. 83. ¶ Et priuatio non habet locum † nisi in casibus à iure expressis, authentic. de non eligend. §. sin autē, l. at si quis, §. diuus, ff. de religios. & sumpt. funer. Bald. in authentico ex testamento, num. 8. C. de secundis nuptijs, glos. in c. vltimo de iure patronat. Gozadin. cons. 46. num. 4. Notant Ias. in l. illam, num. 12. C. de collat. & in l. 1. num. 12. C. de transaction. Rebuf. in tractatu de pacifico possessore, num. 271. Decius in d. c. ex literis, numero 13. de constitut. & in cap. 1. numero 6. de officio delegat. & in cap. ex literis, num. 8. pro script. & in l. nemo ex his, num. 7. ff. de regul. iur. & in consil. 19. num. 3. & in consil. 466. num. 8. Euerardus loco 10. à simili, Ias. in consil. 86. num. 4. lib. 3. De quo alia referunt Tiraquel. de legib. connub. l. 8. in principio, & in d. l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 203. aliàs num. 249. cum sequentibus, pag. 501. Cagnolus in l. si quis maior, num. 66. pag. 64. C. de transaction. & in l. vnica, ff. si quis ius dicenti non obtemperan. num. 61. pag. 182. & in l. final, C. de pact. nu. 114. pag. 38. Cephalus in cons. 463. num. 6. lib. 4. Auiles in capitulis correctorū, c. 9. fol. 146. col. 3. Nicol. Boer. decis. 291. n. 3. Molina lib. 1. de primog. c. 9. nu. 10. fol. 65. Curt. Sen. in cons. 63. n. 14. Robert. Lancelot. in tractat. de attentatis. 2. p. c. 4. de attentat. lite penden. in præfatione, n. 66. pag. 47. Nauarr. in rubr. de iudicijs num. 9. Petrus Surd. in tract. de aliment. tit. 1. q. 55. num. 5. fol. 62. Quintil. Mandos. in tract. de monitorijs, q. 39. nu. 3. fol. 16. Et pœnæ non debentur nisi sint petitæ, c. fraternitas 12. q. 2. cum alijs, vt per Rebuf. in tractatu de decimis, q. 12. nu. 12. faciunt scripta per Bertazolum in l. si quis maior, C. de transaction. num. 147. faciunt notabilia quæ scribit Barbosa in l. si ab hostibus, num. 62. ff. solut. matrim. §. final. pag. 132. tom. 2. Et confirmo, quia ius † competens super aliqua re nunquam perditur per negligentiam, nisi expressè dicatur secundum Bart. in l. solent ad finem, ff. de officio Proconsul. Gomezium in regula de non tollendo iure quęsito, q. 5. in fine, Simon de Prætis lib. 1. de interpretat. defunct. volunt. interpretat. i. dubitat. 3. solut. 4. num. 27. fol. 14. & 15. facit notabilis resolutio Alexandri in consil. 92. num. 16. lib. 6. ¶ Et quòd pœna in vno contractu non censetur † repetita in alio contractu, l. iuris gentium, §. adeò, ff. de pact. tradit Menochius in tractatu præsumption. libr. 3. præsumptione 144. numero 8. pagina 485. Ripa in l. final, numero 138. quæstione 4. C. de reuocand. donation. & Ioannes Nicolaus in l. fœminæ, C. de secundas nuptijs, numero 10. folio 12.

359 360 361

Ex prædictis fit, quòd pœnæ conuentionales † non debentur nisi de illis liquidissimè constet, & de illarum commissione, vt tradūt Alexander in cons. 33. num. 3. libr. 2. Decius in consil. 380. num. 3. Ias. in consil. 49. lib. 1. & alij, quos citat Bursatus in consil. 53. num. 6. omnes concludentes, quòd pœna non potest peti, nisi liquidissimè probetur, quod quis nō impleuit contractum ex sua parte.

Ex quibus infero, quòd illi, qui prętendūt alios contrauenisse conditionibus iniunctis in possessione maioratuū debēt probare contrauētionem liquidissimè: quod reputo notabile, sed nō omitto sententiā Bald. in c. 1. §. Porrò, vers. sed quia natura quæ fuit prima causa beneficij amittendi: vbi dicit, esse textum meliorem de iure, quòd vbi agitur † de pœna priuationis alicuius iuris, est licita extēsio; tradunt Salicet. in l. 2. C. de noxalib. Alex. in auth. nō licet, C. de liber. præter. Vincent. Carrocius in tract. de locat. de locatione sine tempore, q. 4. nu. 4. fol. 56. Additio Seguræ de bonis constan. matrim. acquisitis, n. 66. Episcop. Couar. in c. Rainuntius in princ. num. 9. de testam. Menoc. in tract. de præsumptionib. lib. 3. præsumpt. 144. num. 1. cum sequentibus. Alexan. in cons. 103. num. 17. lib. 1. Ioan. Gutierr. lib. 2. practicarum quæstion. q. 89. num. 2. Conradus in templo iudicum lib. 1. c. 1. de Imperatore, versic. hæresis crimen, num. 4. fol. 18. Hieronym. Gabriel in consil. 105. num. 5. vbi ex hoc tradit pœnam non censeri appositam, nec repetitam in testamento, & multa bona circa hoc adducit: quod consilium refero 2. p. q. 4. illation. 8. Notat Peralta in l. 3. §. qui fidei commissam. num. 88. pag. 220. ff. de hæred. instit. que seruiunt ad confirmationem eorum, quæ scribo infrà 2. p. q. 9. vbi probo, quòd fœminæ non censentur exclusæ à successione maioratuum, nisi in casibus expressis, quod ibi latiùs probatur; & eadem 2. p. q. 6. num. 665. Et prædicta iura ad hoc ponderat in terminis Cephalus in consil. 616. num. 66. lib. 5. & tradit in notabili casu Curtius Senior in consil. 65. num. 10. facit regula aliud est fraus 131. ff. de verb. signific. vbi Rebuf. pag. 690. Quæ regula procedit etiam in correlatiuis secundū Abbatem in cap. 1. col. vltim. de locat. & alios, vt per Felinum in proœmio Rex pacificus, numero 4. Et quòd vbi pœna imponitur requiratur † liquidissima probatio, voluit Baldus in cap. 1. qualiter dominus proprietate priuetur per textum in l. in testamento la prima, ff. de condit. & demonstrat. idem Bald. in l. 1. 4. oppositio. C. de his quæ pœn. nomine, Alex. in cons. 33. num. 1. lib. 2. Et vbi agitur de pœna imponenda, non sufficit monitio pro omnibus, vt tradit Felinus in cap. porrò, vt lite non contesta. Ex quibus omnibus infero regulam generalem, & singularem

362 363 364

rem in iſta materia maioratuum. Quod in 365 omnibus caſibus, in quibus † fundatores maioratuum ponunt pœnam ſucceſſoribus maioratuum, ſi non obſeruauerint aliquas conditiones, vel grauamina, debet liquido conſtare, quòd caſus de quo quęritur, eſt cõprehẽſus in diſpoſitione fundatoris, ad hoc poſſeſſor in pœnã incurrat. Quod eſt vtiliſsimum in praxi, & neceſſarium ad ea, quæ ſcribo in pluribus locis iſtius lecturæ præcipuè. p. 2. q. 4. illatione 8. & faciũt quæ ſcribit Burgos de Paz in iſta materia maioratuum, in prooemio legũ Tauri, num. 119. fol. 21. Et addo Burſat. conſ. 53. num. 25. Et iſte intellectus ad dictã pragmaticam verus mihi videtur, ſi tamen de hoc crimine ſodomiæ, quia tam graue eſt, & Deo maximo, & hominibus tam odioſum ſit dam- 366 natus, † non habebit teſtamenti actionem actiuam, nec paſsiuam, non obſtante d. l. 4. Taurina, quæ potiùs facit pro hac opinione; & hoc ſequitur Auendañ. in d. l. 4. gloſ. 7. num. 16. Ioan. Gutierrez practicarum quæſtionũ lib. 2. q. 38. num. 6. quæ faciunt ad ea quæ ſcribo part. 2. q. 4. illat. 1.

Quomodo autem ſodomita ſit inteſtabilis 368 † ipſo iure in teſtamenti actione actiua, vltra ea quæ ſcribit Tellius in d. l. 4. num. 39. Vide Epiſcopum Couarru. in Clementin. ſi furioſus 1. part. relection. §. 1. num. 6. de homicid. Gregorium Lopez in l. 16. titul. 1. part. 6. in gloſ. in verb. *Deſpues*. Qui tenens contrarium illius, quod ſcribit dictus Aduocatus, licèt ipſe alios non referat. Et legenda ſunt quæ ſcribit Matienço in l. 3. titul. 4. libr. 5. Recopilat. num. 4. fol. 113. vbi etiam tradit, quando hæreticus poſsit teſtari: & quòd ſodomita amittat dominium bonorum ſuorum, & efficiatur inteſtabilis & incapax maioratus, reſoluit Auendañ. in dictionario, verb. Sodomita, fol. 203. qui ad hoc citat Guillelmum Benedictum in c. Rainuntius de teſtament. in verb. mortuo 1. num. 134. Caſſanæum in conſuetud. Burgun. rubr. 7. in gloſ. Afaire. Nicol. Belon. cõſil. 69.

¶ Et eſt etiam ſciendũ in iſta materia, quòd idem quod in prædicto delicto læſæ maieſtatis iudicari debet de deſcendẽtibus à Sarracenis, qui in hoc regno Granatenſi habitant. Contra quos eſt ſtatutum per quandam nouã prouiſionem & pragmaticam datam Madriti decima die Decembris, anno 1567. quòd ſi tales receptauerint Turcos vel Sarracenos puniantur, ſicut ſi committerent crimẽ læſæ maieſtatis, & procedatur in omnibus, & per omnia ſicut in crimine læſæ maieſtatis, vt in d. l. latiùs cauetur. Et quòd in caſibus in quibus quis feudo priuatur, requiſitur ſententia non ſolum facti, ſed etiam iuris, tradunt Iulius Clarus de feud. q. 62. Petra de fide, commiſ. q. 11. num. 621. pag. 322.

Ex his tamẽ circa noſtrã materiam apparet, quòd ſiue quis committat crimẽ † hæreſis, ſiue 369 læſæ maieſtatis, eſt priuatus ipſo iure poteſtate faciendi maioratũ vel meliorationẽ, non expectata aliqua ſententia, quod ex ſuperioribus ſatis liquet: & hæc mihi vidẽtur in illa quinta illatione, in quibus ſi aliqui defectus fuerint, mirandum nõ eſt, quia omnia, quæ ſunt dicta, noua exiſtunt, & in flumine ignoto errare in nauigatione non eſt tanta culpa. Et omnibus iſtis eſt addenda ſingularis & peregrina, l. 15. tit. 8. par. 7. ibi: *A tuerto matando vn ome a otro, ſi el matador fuere cauallero, o otro fijo dalgo, deue ſer deſterrado en alguna Isla para ſiempre: è ſino ouiere de los parientes q̃ deciendẽ o ſuben por linea derecha faſta el tercero grado, deuen ſer ſus bienes de la camara del Rey: e ſi tales pariẽtes ouiere, deuenlos heredar luego los mas propinquos dellos, biẽ aſsi como ſi el fueſſe muerto.* Quæ lex ad plura eſt notanda præcipuè ad intellectum text. in l. 10. tit. 23. lib. 8. ordinam nou. quia ambæ leges loquuntur de pœna imponẽda contra eũ, qui aliquem proditorem occidit: nam per d. l. videtur quod amiſsio bonorũ eſt ipſo iure nõ expectata ſententia, & quod diſputat Greg. Lop. in l. 5. tit. 31. par. 7. in gloſ. magna, in verbo, *Señalador*, vbi concludere videtur, quòd cõſanguinei illius qui ad mortem fuit condemnatus, ſuccedunt tali condemnato ab inteſtato, quemadmodum ex teſtamento ſuccedere poſſunt per l. 4. Taur. quam iſto modo ampliat. & ibi plura notabilia in iſta materia.

Sextò, principaliter infertur ex verbis dicta l. 14. tit. 5. part. 6. furioſum aut mentecap- 370 tum, non poſſe † facere maioratum, ſed nec illum cui à iudice tãquam prodigo bonis interdictum eſt. Quod vltimum de facto contingit in hac Regali Chancellaria in lite ſatis agitata, & magni ponderis propter valorem bonorũ maioratus de quibus agebatur, & facit §. præterea, inſtit. qui teſtam. facere poſſunt, l. 13. titul. 1. p. 6. Et ad declarationẽ huius illationis incidit quædã quæſtio, quæ non ſolum eſt vtilis ad hanc illationẽ, ſed ad alia plura in practica ſeruire poteſt, & ſæpè accidit in reuocatione aliquorũ maioratuum, & meliorationũ: ſi reperiantur in iudicio producti teſtes ab vtraq; parte quorum quidã dicunt, illũ qui fecit teſtamentum, aut maioratũ, eſſe furioſum tẽpore, in quo teſtamẽtum ordinauit; alij contrarium teſtificentur, ſcilicet, teſtatorem eſſe ſanum mente tẽpore confecti teſtamenti, quibus potius teſtibus credatur. In quo puncto communior videtur opinio quòd eſt potiùs † crẽden- 371 dũ teſtibus dicentibus teſtatorẽ eſſe ſanũ mente. Cuius ſententiæ fuit Corn. in conſ. 216. n. 7. lib. 4. & in conſ. 176. n. 10. & in conſ. 271. n. 20. eodem libro, qui ad hoc refert Abb. qui idem ſentire videtur in c. vltimo de ſucceſ. ab inteſtato; & idem vult Iaſ. in conſ. 2. num. 9. libr. 1. Decius in conſil. 448. latè Pariſius

in conf.88.num. 22. libro 3. Nicolaus Boer. qui alios refert decision.29.numer.93.Socin. Iunior.in conf.144.numero 50. libro 2. Roland. consil.27.numero 25.libro 3. vbi num. 21. tradit,quòd testes deponentes de furore, debent reddere rationem testimoniorum,etiā si non interrogentur, Anton. Gama in decis. 302.Ioan. Gutierr.vbi declarat conf. 14. nu. 4. Et quòd si habens dilucida interualla, præsumatur cōmisisse delictum tempore furoris, tradit Domin.in c. 1.de clerico ęgrotante lib. 6. §.si verò,n.4.fol.199. quòd arbitrio iudicantis ego relinquerem, & ita intelligo quod tradit diminute Menoch. lib.2. de arbitrarijs iudicum casu 325.num. 11. Pro quorum sententia facit,quia est præsumptio iuris, quòd quilibet homo † præsumitur esse sanæ mētis, nisi contrarium probetur,l.2.ff.de testamen. l. nec codicillos,vbi Bald.& alij,C.de codicil. & probatur in l.16.tit. 7. par.3. & in l. 2. tit. 14.eadem par.& in l.32.tit.9.eadem par.& in l.13.par.1. quas duas leges vltimas ad hoc refert Gregorius Lop. in prooemio tituli primi par.6. Notat Bart.in tract.prǽsumption.n.4. Bald.in l.quidā in suo,ff.de condi.insti.Gloss. &Doctores in c.vlt.de successio.ab intestato, Bar.in l.2.ff.de probat. Dec.in conf.489.n.3. Curt.Iun. in conf.151.n.6.lib.2. & in conf. 192.n.15.Ioseph.Ludou.decis.1.n.10. Burgos de Paz conf.7.num.4.Omnium latissimè Francis.Mantica de coniectura.mente defun. libro 2.tit.5.numero 1.cum sequentibus, quę lector videat in tota ista materia, pagina 30. cum sequentibus. Quæ conclusio ampliatur etiamsi quis sit in extremis, d.cap. vltimo de successiọn.ab intestato,l.quoniam indignum, C.de testamen. latè Iaso in conf. 123.libr.1. & in l.si mihi & tibi,§.1.ff. de legat.1.Simon de Pretis lib.2.de interpretand.defun. volun. interpretat. 1. dubit.1. solut.4.numero 3.folio 82. ¶ Et natura hominum semper desiderat facere † perfectum,& in eodem statu conseruari,vt post alios docet Petrus Messia lib. 1.variarum lectionum c.41.Ioseph. Mascard. in tract.de probation.lib.2.conclus.868. n.2. folio 175.idem lib.2.conclus.824.num. 5. & 6.folio 140.Menochius libro 6.præsumptio. 54. numero 28.folio 120.Et ideò testibus deponentibus pro prǽsumptione naturæ magis creditur quàm contrarium asserentibus,secūdùm Ancharran.in consilio 253.num. 3. per cap.vltim.de prǽsumption.& notata in cap.si forte de election.in 6.notat Ioseph Mascard. in tract.de probation. lib.3.conclus.1210. numero 7. folio 149. vbi plura adducit ad propositum,& lib.2.conclus.827.num.11.& 12. folio 144.¶ Et ad hoc etiam facit doctrina singularis Innocentij ab omnibus cōmuniter recepta in cap.ecclesia Vulterana de electione, vbi inquit,ꝙ testibus,† quibus assistit ius commune,vel aliqua iuris præsumptio, potiùs est credendū quàm illa carentibus: & idē repetit ipse Innocen.vbi Abbas in numero 15.c. auditis de præscrip. & in c.cū oporteat de accusat. Bald.in l.ob carmen §. vltim. ff. de testib. Anchar.in conf.89. tribus de causis dominus n.10.& conf.233.in quæst. presbyteri Card. n.10. Gozadin. in conf.13.n.26.Curt. in d. conf.151.Mencha.lib.2.controuersia. c. 30. n.10.pag.303. Dec.in cap.licet causam, n.2. vers. Secundo qualitas,fol.232.de proba.Antonius Gabriel libro 1.communium opinion. tit.de testib. conclusione 4.n.23. pag.38. Simon de Pretis de interpretan.volun.defunct. libr.2. solutione 4. num.18.fol.83. vbi plura scribit in ista materia.Quæ conferunt pro singulari sententia Capitij,quæ quotidiē est necessària.is (inquam) decisione 45.n.4. tradit, quòd habentes pro se iuris præsumptionem, vel ius commune præferuntur innitentibus priuilegio,cōsuetudine,vel prǽscriptione: & ideò in casu,in quo loquitur,dicit, nō esse restituenda animalia nisi soluta fide. Ex hoc dicto plura inferri poterant,quæ consultò omitto,ne videar à materia deuiare.

Ego in hoc dubio incidenti in ea sum sententia, ꝙ si quis semel fuit furiosus, præsumitur † adhuc in furore permanere:& est potiùs credēdum testibus,qui dicunt,actū fuisse factum tempore furoris;quia furor † præsumitur durare.secundùm Glos. in c.vlti. in verbo Compotem de successión.ab intestat.quam sequūtur ibi Ioan. Andr. Innocentius, Anton. & Abb. Salicet. in l. furiosum,C.qui testamen. facere possunt:& alij plures, quos refert Stephan.Bertran.qui hanc sententiam latè confirmat in conf.48. numero 24. libro 1. quod est elegans consilium in hac materia.Et notat Iaso in d.l. furiosum,& in l.patre furioso, numero 4.ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris, Episcop.Couarr.de sponsal.part.2.cap.2.numero 6. Franciscus Mantica libro 5. de coniecturat. mente defunct. titulo 16. numero 26. pagina 199. Alexander in conf.86.num. 11.libro 2.Euerar.loco 41.de tempore ad locum,pag.320.idem Alexan.in conf.147.nu. 7.libro 7.& 141.n.4.libr. 1.quod est elegans & resolutiuum consilium in ista materia , vbi vide Petrum Rebuff.in practica beneficia. regula de infirm.resignan.gloss.2.num.20.pag. 510.vbi numero 18.tradit † tria esse probanda ad hoc,vt resignatio infirmi non valeat,scilicet,infirmitatem,furorem,& ꝙ tempore resignationis erat furiosus. Et infinitos cōcordātes ad Gloss.in d.c.citat Ioseph. Masc. in tractat.de probation.lib.2.conclus.825.n.1.folio 141. & tradit Menochius in tract.præsump. lib.1.quæst.24.numer.15. & materiam nouissimè tractat Fuluius Pacian. in tract. de probation libro 1.cap.50.n.16. cum sequentib. folio

fol. 152. qui nostrum punctum & quæstionē latè tractat, & rectè distinguit, & digerit materiam, & furor non præsumitur in totū † extinctum, sed aliquas reliquas durare, secundū Salicet. in l. humanitatis, C. de impuber. nu. 5. Franciscum Manticam de coniectur. men. defunct. lib. 5. tit. vltim. nu. 26. pag. 199. ad quē addo Menochium in tract. præsumption. lib. 4. præsumpt. 50. num. 7. fol. 66. & lib. 6. præsumpt. 45. num. 1. cum sequentibus, fol. 101. Thom. Sanchez in tract. de matrimon. lib. 1. disput. 8. num. 17. pag. 55. Ex quo dicunt non tanter Ancharran. & Cardinal. in Clement. 1. de homicid. in 6. Quòd si probatum est, quendam aliquo tempore fuisse furiosum, † & ex aduerso probetur postea fuisse sanæ mentis, non sufficit ad validandum actum gestum à tali, nisi probetur fuisse sanum mente tempore actus gesti: & idem Ancharranus in consil. 5. Alexand. in cons. 92. num. 18. lib. 5. quod est singulare: & idem tradit Alexander in dicto cons. 141. num. 6. Burgos de Paz cons. 5. nu. 9. & confirmatur ex scriptis per Molinam libro 2. de primogen. c. 9. num. 27. fol. 293. & tradit etiam latè Carolus Ruinus in consil. 67. num. 9. cum sequentibus, lib. 1. Quod procedit quando est probatum, quòd furor durauit aliquo continuato tempore aliquibus mensibus, non autem semel, vel momenti tempore, secundùm Baldum in l. 2. ff. de bonor. possess. quæ furios. competit: latiùs Barthol. Socin. in cons. 42. num. 8. libr. 1. quod notabile consiliū in ista materia notat Episcopus Couarru. in d. c. 2. num. 6. Carolus Ruinus consil. 8. nu. 3. libr. 3. vbi tradit, quòd non sufficit probare, quòd testator in nocte, & in mane præcedenti vacillabat, quia potuit esse aliquo accidenti. Antonius Gama in decis. 100. num. 3. De quo etiam legendus est Gregosius Lopez in d. l. 13. tit. 1. part. 6. in glos. in verb. *Mientras*. Dominic. Antonius de Padilla in l. sanum mente, num. 10. pag. 120. C. de transactionib. Carol. Ruin. consil. 214. num. 20. lib. 1. Curtius Iun. in consil. 305. num. 88. lib. 3. vbi quid de infirmo, qui propter febrem non erat coopertus, nec volebat confiteri: & in cons. 151. num. 7. vbi etiam tractat, an ea, quæ disposita sunt in furioso, procedat in mentecapto: Mascard. in loco citato num. 10. qui punctum ex professo tractat dico conclusione 825. idem Mascard. lib. 1. conclus. 39. num. 1. cum sequentibus, folio 56.

378

379

Et ista conclusio fortiùs procedit, vbicunque testes, qui de furore testificantur declarāt in specie actus furoris; quia in isto casu testes videntur in specie deponere, & testificātes esse aliquem sanum mente videntur in genere deponere. Vnde potiùs est standum testibus in specie † testificantibus, secundū Innocentium in d. c. auditis de præscript. quod

380

reputat notabile Alexander in cons. 150. numero 55. lib. 5. vbi dicit, hoc probari in l. cum de indebito, ff. de probation. ¶ Si autem quis ante confectionem actus nō erat furiosus potiùs credi debet testibus affirmātibus aliquem illo tempore fuisse sanum mente, quam contrarium affirmantibus, ob præsumptionem, † quæ in hoc casu concurrit. Et secundùm ista intelligenda sunt, quæ scribit Rodericus Suarez allegat. 1. vbi latè sustentat, quòd est potiùs credendum testibus de furore, quàm de sano iudicio deponentibus; sed vbi essent testes quidam testificantes illum, qui actum fecit super quo controuertitur fuisse tempore de quo tractatur, sanum mente, qui actus aliquos sanitatis specificant in specie. Et alij ex altera parte contrarium affirmantes, qui etiam nominant & declarant in indiuiduo actus aliquos furiosi, magis stari debet deponentibus pro sanitate propter prædictam præsumptionem iuris. Et hoc est ex intentione Decij in dicto cons. 448. nu. 37. ¶ Ad hæc facit, quod metus probandus est in specie † illius contractus, qui rescindi prætenditur, nec sufficit generaliter probare metum, vt voluit Innocentius in cap. cum locū, col. 1. versic. vel coactio de sponsa. elegāter Matthæus de Afflictis decis. 245. num. 3. & alij, quos citat Burgos de Paz in d. cons. 5. num. 9. & de materia vide eundem consil. 10. nu. 17. ¶ Et quòd ad probandum furorem sufficiant testes † singulares, tradunt Alexander in cons. 147. lib. 1. Decius cons. 448. & alij, quos citat Antonius Gabriel lib. 1. communium tit. de testibus, num. 42. conclus. 2. Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus lib. 1. c. 43. numer. 47. fol. 143. Et in istis est maximi momenti indicis ingenium, & arbitrium, sicut in alijs pluribus, quæ ex facto magis, quàm iure dependet, l. 3. §. tu quod; magis, ff. de testibus cum concordantibus. Tandem quòd in probando furorem sufficiant testes singulares, probant Alexander cons. 92. num. 20. lib. 5. & in d. cons. 141. lib. 1. Nicolaus Boerius decis. 23, num. 44. Carolus Ruinus consil. 67. num. 9. lib. 1. Parisius cō sil. 87. nu. 9. & 35. lib. 3. & alij, quos citat Burgos de Paz consil. 1. num. 101. & Anton. Gabriel lib. 2. communiū opinionum, tit. de testibus, conclus. 2. num. 42. cum sequentibus. ¶ Quod moderandum mihi videtur, † nisi tractetur de probando aliquem actum, puta testamentum vel contractum, an tempore confectionis ille qui talem actum fecit, fuerit sanæ mentis, vel furiosus? Licèt idem teneant Suarez dicta allegat. 1. num. 17. Carol. Ruin. in d. consil. 67. num. 9. lib. 1. Menoch. consil. 81. nu. 214. lib. 1. ad ista legendus, vbi ex Medicis, Philosophis, & Iurisconsultis plura scribit de probatione furoris. Circa quod legenda sunt, quæ notat Rebuff. tomo 1. ad constitutiones Regias,

381

382

383

384

Regias,tit.de sententijs prouisionalibus, ar.3. glos.5.num.6 pag.287.Curtius in cõsil.305. num.76.lib.2. Mascard. dicta concl.825. & 826.& 827. Fuluius Pacianus in dicto tractatu de probationibus lib.1.c.43.num.6. cũ sequentibus,fol.121.Gregor.Lopez in l.13.titul.1.par.6.in glos.in verb.*Mientras*: & iterũ Fuluius Pacianus eodem lib.1.c.47.præcipuè in additione quæ incipit Medicorum fol.541. col.3. ¶ Et an per dationem curatoris † probetur furor,tradit Gama d.decis.302.num.4. post Decium in cons.274.& consil.86.col.vltima,num.7. Quod elegantissimè tradit & resoluit Carolus Ruinus in cons.99.num.2.cum sequentibus,lib.4.Cremen.in singul.96. Hippolytus in rubr.ff.de fideiussor. num.153. & elegans decisio Rotæ in antiquis olim 866.hodie decis.8.tit.de testam.numer.4.Mascardus dicta conclusione 826.nu.7. & faciunt scripta per eundem Mascardum lib.1. de probationibus concl.502.num.10.fol.308.vbi alia scribit de ista materia Menochius in tractatu præsumptionum lib.2.præsumpt.75.num.57.pagina 210.Gama decis.98.& ibi Mena in addition. fol.49. Menochius latissimè in tractatu præsumptionum lib.6.præsumpt.45.idẽ Gama decis.349.num.1. Et pro decreto semper præsumitur secundùm Bald.in l iuris gentiũ, § quod ferè,ff.de pactis,& in l.cũ hi, §.si prætor,ff.de transactionibus,& alij,vt per Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 2. præsumpt.75.num.48. pag.210. qui confirmat etiam in decreto lato per judicem improbum,& indiscretum, secundùm Baldum in c. sicut,nu.3.de re iudic.& alios,quos citat;quia secundùm eos adhuc præsumitur pro rectitudine & iustitia processus; & quòd in datione curatoris non requiratur citatio,tradit notanter Decius in consil.274.num.7. Quod in negotio maximi momenti contigit. Et lege Ioseph.Ludouic.d.decis.1.numer.18.Baeza de decima tutori præstanda,c.3.num.51.ad quos addo Menoch. in tractatu de præsumptionibus lib.2.præsumpt.50.num 40. cum sequentibus,pag.168.vbi tractat de eo, qui fuit datus curator tanquam minori.

385

Et in ista materia maioratuum animaduerto(licèt incidenter) quia tam in practica contingit,quòd ille,qui dicit testatorem non fuisse sanum † mente tempore testamenti,non dicitur venire contra testamentum.Secus,si dicat non iure factum, l.post legatum, respons. 2.ff.de his quib.vt indign. Notat Barthol.Socin.in cons.12.nu.20.lib.3. vbi tradit vnum singulare. Quòd si non probetur testatorem fuisse insanum publicato processu poterit renũtiare,& discedere à tali exceptione, & euitauit pœnam, ex Bart.in d.l.post legatum.

386

Et quòd ea quæ dicta sunt de furioso,procedant † in mentecapto,quem nos vocamus *Simple, o bobo*, resoluit Felicianus in tractatu de censibus lib.2.c.2.num.14.fol.148.ad quẽ addo Gregorium Lopez in l.6.titul.2.part.4.in gloss.in verb. *El que fueße loco*. Et legenda est l.4.tit.14.part.5.ibi: *Al loco,o a el desmemoriado*.Vbi Gregorius Lopez,& l.60.tit.18.par.3.ibi : *E de los desmemoriados*. Et quæ scribit Caldas Pereira in l. si curatorem habens, in verb. non absimili,nu. 58. cum sequentibus, C.de in integrum restitutione,pag.1072. Et istis addere libet,quòd ille qui intra paucas horas mortuus est,non dicitur † sanæ mentis, vt tradunt Bartholomæus Socinus in cõsil. 229. col.6. vers. secundo ponderat,lib.2. Socinus Iunior in consil.183.nu.11.lib.2. quod quotidie videbis,num.6. De quo puncto legẽdus omnino est Franciscus Mantica lib.2.de coniecturata mente defuncti,tit.6.num.1.cum sequentibus,pag.33. quibus adde Scotum in 4. distinct.15.vbi dicit,quòd illi,qui appropinquant ad mortem, licèt videantur habere aliquam rationem vsus, si tamen astantium importunitatibus lacessiti,& victi,mutant testamentum, & quodammodo consentiunt inuiti,nullum † robur habet talis voluntas,& præsumitur ope & malitia illorum fecisse. Quod refert,& confirmat Ioan.Lop.in rubr.de donation.inter virum & vxorem. §.81. nu.13. fol.59.& lege Ant. Gom.in l.3. Tauri, num. 112.Simonem de Pratis lib.2.de interpretãda defunct.volunt.solut.4.nu.24 fol.84. Menoch.casu 97.num.4.Gama decis.46.num 5. & 6. ¶ Et omnibus istis est addendum, quòd si dubitetur, an furiosus fecerit † testamentũ tempore furoris,vel non,hoc colligitur ex vicinitate furoris, & ex actu, quem testator fecit, vt ex aliquibus resoluit Antonius Gom. in l.3.Taurina,num.8.& leges partitæ æquiparant furiosos, & mentecaptos, vt probat l. 13.tit.16.& l.13.tit.1.eadem par. & animaduertit Gregorius Lopez in d.l.13.Et quòd furor non solum ex factis,sed ex verbis probetur,tradit post Alberieum & Abbatem Antonius Gama decis.56. num.1. Et de probatione furoris plura scribit Auend.respons.35.& Mascard. dicto lib. 2. conclusio.828. Multa in hac materia sunt, quæ breuibus verbis cõprehendi non possunt. Et omittenda duxi, quia sunt extra nostram materiam,& instituti nostri modum excedere veritus, & æquissima resolutione transegi.

387 388 389 390

Et quòd testes deponentes de furore debeant reddere † rationem etiam non interrogati, tradit Antonius Petra de fideicommiss. q.12.num.343.& varia & singularia circa ista scribit nouissimè Menochius in tractatu de præsumptionibus lib.6. præsumpt.45. nu.1. cum sequentibus,fol.101. ¶ Et qualiter probetur furor post antiquos tradit † diligens Auendan. respons.35. Ad quæ omnia addo notabi-

391 392

notabilem diſtinctionem Angeli & Cumani in l. 2. ff. de teſtament. vbi agitur de fatuitate, vel inſania probanda procedente ex ægritudine, quæ plerumque incidit in phrenesim, per quam non poteſt teſtamentum facere, & creditur magis medicis: aut agitur de fatuitate procedente ex alia cauſa, & tunc probatur per medicos, & alios quos citat Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus c. 47. in prima additione folio 142.

393 Septimò infertur, quòd impubes non poteſt facere † maioratum, cùm teſtari non poſſit, vt cauetur in d. 5. præterea in d. l. 13. l. ſi frater, C. qui teſtament. facere poſſunt cum concordantibus. Ex quo infertur à vero deuiare Gregorium Lopez in l. 4. tit. 11. in gloſſ. in in verbo, *Alguna pro*, par. 5. vbi tradit, pupillum poſſe facere maioratum in aliquem ſibi ſucceſſorum, cùm ex hoc ſibi & proſapiæ vtilitas reſultet, motus per illum textum & alia iura. De quo etiam tracto 4. par. q. 1. illatione 1. ferè à princ. Quæ leges ad hoc nihil faciũt, attenta regula, quæ in iſta illatione traditur.
394 Nam pupillus † etiam ad pias cauſas teſtari nequit, c. ſi pater de teſtament. in 6. Et tenent plures, quos refert Gregorius Lopez in d. l. 13. in gloſſ. in verbo, *El moço*. Et de hoc dicto Gregorij Lopez mentionem etiam facio in 4. parte huius operis q. 1. limitation. 1.

Sed quæritur an impubes ex priuilegio & facultate regali poſſit facere maioratum, quando eſt doli capax. In quo eſt doctrina Bartoli in l. ſi quæramus, numero 6. ff. de teſtament. vbi dicit, quòd per ſtatutum fieri poteſt, quòd
395 impubes † doli capax teſtetur. Et Angelus in l. vltima, C. de teſtamen. milit. expreſſe tenet, quòd impubes doli capax teſtari poteſt ex Principis facultate. Et hanc opinionem etiam tenet Paulus de Caſtro, etiamſi impubes non ſit doli capax in l. reſcripta, C. de precib. Imperator. offeren. Et iſtam ſententiam latè defendit Antonius Gomez in l. 3. Tauri numero 3. & 4. qui apertè loquitur de impubere etiam non doli capace. Et propriæ opinionis facit Bartolum in prædicto loco, & alios, qui nullatenus hoc tenent, quorum opinio mihi verior videtur, ſi Princeps diſpenſat cũ impubere cum clauſula (*Non obſtantibus legibus quæ hoc prohibent*) quia cùm hæc prohibitio teſtandi facta impuberi ſit ex iure ciuili
396 introducta, Princeps † tanquam lex viua hoc derogare poteſt, l. 17. & 18. tit. 1. part. 1. cum concordantib. Et diſputare de Principis poteſtate ſacrilegum eſt, quamuis in contrarium videatur eſſe communior opinio cum Bald. in l. 1. & vnica, numero 85. verſ. Quæro quæ ſunt exempla C. de confeſſis, Ancharran. & Imol. in cap. 2. de teſtamen. Alexan. in d. l. vltima, C. de teſtamen. milit. numero 5. fol. 108. Paulus de Caſtro & Alexand. in d. l. frater, & Gregorius Lopez in d. l. 13. in gloſſ. in verb. *No puede fazer*, dum refert Alexand. in d. l. vltima. Quam ſententiam varijs fundamentis cõfirmat Rodericus Suarez in cauſa propria cõſilium prçſtando allegat. 12. Ex qua allegatione colligi poſſunt multa, quæ circa facultatẽ conceſſam per Principem impuberi ad faciendum maioratum contingere poſſunt. Et ex præcedenti ſententia, quam tenui, ſequitur, quòd impubes ex Principis diſpenſatione poteſt facere maioratum.

Et eſt animaduertendum, quòd ſi quis fecit maioratum, & dubitatur, vtrùm tempore quo illum fecit, fuerit pubes, vel impubes? potiùs præſumitur fuiſſe puberem, & maiorem
397 quatuordecim annorum. Quod probatur ex doctrina Innocent. in c. in præſentia. de probation. vbi Felin. & alij per illum textum cõcludentes, quòd teſtamentum ſemper præſumitur factum per puberem, niſi ex aduerſo probetur teſtatorem tempore facti teſtamenti eſſe inhabilem propter ætatis defectum: quia ſecundùm eos, vbicumque allegatur act' ætatem includens † ad ſui validitatem, proba-
398 to actu, præſumitur ætas ad illum actum neceſſaria. Notat Guillelmus Benedictus in c. Rainuntius in verb. adiectæ, numero 91. folio 247. de teſtamen. Auendan. in titul. *de las excepciones*, numero 41. folio 146. & in Repertorio, verb. *Otorgamiento*, folio 157. col. 1. Simon de Pretis lib. 1. de interpret. defun. voluntat. ſolution. 14. numero 141. folio 90. Rebuffus in tract. de nominatio. q. 22. numero 1. pagin. 260. Caldas Pereira in l. ſi curatorem habens, C. de in integrum reſtitutione minor. in verb. infra legitimum tempus, numer. 20. folio 394. Menochius in tract. de prçſumptionib. lib. 2. præſumptione 50. numero 22. pagina 167. Maſcar. in tractatu de probationibus, lib. 2. concluſ. 666. numero 50. folio 52. & lib. 3. concluſ. 1238. numero 24. folio 178. Iacob. Puteus deciſione 366. pagina 1. numero 6. Quintilianus Mandoſius regula 17. q. 3. numero 6. folio 116. Azeued. in l. 1. titulo 1. libro 6. Recopilation. numero 13. Ioan. Garc. in tractatu de nobilitate gloſſ. 1. §. 1. numero 52. folio 51. Menoch. libr. 6. præſumption. præſumptione 13. numero 1. Decius in conſilio 11. numero 8. vbi etiam tradit, quòd teſtamentum validum eſſe præſumitur per l. ſi poſt diuiſionem, vbi Gloſſ. & Bart. C. de iur. & fact. ignoran. l. ſi pars in princip. ff. de inofficioſ. teſtamen. l. conchillauerat, ff. de his quæ in teſtamento delentur, cap. vltimo 3. q. 2. cum multis concordantibus ſcriptis per Ioſeph. Maſcardum in tractatu de probationib. libro 3. concluſ. 1354. numero 1. cum ſequentibus, folio 298. Et in dubio † præſumptio
399 eſt pro capacitate, ſecundùm Baldum in l. Lucius, §. 1. ff. de legat. 1. & in conſil. 448. ad finem,

Encem,lib.1. quem citat Simon de Prætis lib. 2,de interpretand.defunct. voluntate, solut. 2 num.17.fol.125.Et ista procedunt in furio sis,& in alijs,in quibus prætenditur adesse in habilitatem. Ad quod facit l.ab ea parte, C.de probat. ¶ Et actus præsumitur factus secun- 400 dum iuris † dispositionem,l.quæro,§.inter lo- catorem,ff.locati.De quo per Menochium in tractatu de præsumption.lib.3. præsump.14. num.8. pag.282. & quando actus non potest inesse produci,nisi certo modo, & certa forma,& simpliciter factus reperitur, præsumitur sub illa forma factus, secundum Iasonem in l.Gallus, §.quidam rectè,notabil.30. ff. de liberis & posthumis, Menoch.in tractat.præsumptionum,lib.6.præsumptione 4.num.13. folio 35. Ex quibus aliàs singulariter inferebam,Scimus quòd ex dispositione l.33.Taurinæ hodie l.7.tit.4 lib.5. Recopilat. Executor tenetur exequi executionem à testatore illi datam intra terminum per illam l. definitum,qui terminus,vt concludunt ibi scribentes currere debet à die mortis testatoris appa- ret executio & declaratio facta per executorem, sed non cõstat quo tempore testator defunctus fuit, an præsumatur executionem & declarationem factam fuisse intra tempus per illam legem definitum. Confirmatur ex doctrina Imolæ in cap.final.in glos.in verb.idoneus de præsumption.vbi scribit,quòd quan- 401 do † aliquis allegatur illegitimus & criminosus,debet hoc probare qui allegat: quia in petrans habet intentionẽ fundatã virtute rescrip ti. Notat Gozadin.consil.48. num.11. Curt. Sen.consil.75.col.15. in principio, versic.eũ igitur, & alij, quos citat Rolandus dict.consil. 61. num.28.lib.1.& consil.49.num.3.lib.4. Quæ doctrina est notanda pro facultatibus, quæ impetrantur ad faciendum maioratum.

402 ¶ Et vbi decretum reperitur, † præsumitur, quòd interuenerunt omnia ad decretum necessaria,secundum Speculatorem in titul. de emption.& vendition.§.nunc dicendum,ver sicul.& breuiter scias , Bald. in l. cum hi, §. si prætor,ff.de transactionib.& alios,quos citat Alexand.in consil.125.num.5.lib.1. & idem voluit Baldus in l. si præses , num.5. C. quomodo & quando iudex,fol.43.Et hoc tenendum videtur,licet regulariter personarum ha 403 bilitatio † non præsumatur, nisi quatenus expressè de ea constiterit,c.vlt. de Simon. Clement.fin.vbi glos. in verb. approbare de sent. excommun. cap. cum in iure.de officio delegat. Notat Speculator tit.de dispensat. §. qualiter,versic.nunquid, Vantius in tract. de nullitat.tit.quis possit dicere de nullit. num. 43. pag.83. Ad quod faciunt scripta per Rebuffum in tractatu de nominat. quæst.14.nu mer.16. pag.187. ad hæc legenda. ¶ Et actus 404 [illegible] non probat,nec infert † alium,qui neces sariò ex illo non sequitur,l.vltim. C.ne vxor pro marito. Menoch.in tractatu præsumptio num lib.3.præsumpt.115. num.10.pag.407.

¶ Adultus autem potest facere maioratum etiam sine curatoris authoritate , † dummodo 405 hoc faciat in vltima voluntate,& non per viã donationis inter viuos,l.qua ætate, ff.de testa ment.Notant Alberic. Ias. & alij in authent. ingressi,C.de sacrosanct.Eccles. latius Ias. in l.1.§.fuit quæsitum,numer.19.fol.157. ff.ad Trebellianum.Minor autem 14. annorum nõ potest facere † maioratum conferendo illius validitatem in tempus maioris ætatis, l. si minor,ff.de seru.export an.Ad quod faciũt quæ scribit Peralta in l. hæredem,ff.de legat.2.nu mero 81.

Octauò infertur,maritum vel mulierẽ posse facere maioratum , aut meliorationem ex bonis matrimonio constante acquisitis † in fi- 406 lios primi aut secundi matrimonij, prout illis libuerit. Quod probatur ex dispositione l.14 Taurina, in qua nouiter disponitur, maritum & vxorẽ posse liberè disponere de bonis matrimonio constante lucratis, absq; eo quòd ea reseruare teneantur filijs primi matrimonij. Cuius legis ratio est secundum Tellium , ibi: Quia hæc bona censentur potiùs habita titulo oneroso,quàm lucratiuo , quod ibi ipse latiùs explicat & confirmat. ¶ In qua materia est animaduertendum mulierem vxoratã non posse facere † maioratum per contractum si- 407 ne licentia mariti, vt resoluit Molina lib.2.de primogenijs, cap.9.num.3.fol.291.

Et est notandum,quòd si maritus eius,quæ semel vidua fuit,nolit dare licentiam vxori ad faciendum meliorationem in filium prioris mariti ex bonis, quæ est superlucrata cũ prio ri marito:quia vult quòd faciat talem meliorationem in proprios filios secundi matrimo nij (quod sæpè contingit) ad id cogendus † 408 erit per iudicem, maximè quando mulier vult conferre executionem meliorationis,& quod eadem filius gaudeat post mortem illius: quia in hoc nullum præiudicium marito fit:cum & facta melioratione gaudeat fructibus bonorũ, donec vxor ab hac vita luce migrauerit.Cum iustum & æquum sit, vt filij gaudeant bonis, quæ superlucrata fuerunt ab eorũ patre forsan cum ingentibus laboribus , & continuis periculis,& improbis noctibus & diebus : & hæc erit iusta causa, qua motus iudex debet præstare licentiam mulieri etiam renuente marito : argumento l.57. Taur. & eius, quod notat Baldus in rubr. de cõtrahenda emptione, Suarez in l.3. tit. *De las deudas*, lib.3. fori, fol.55. ¶ Potest igitur † hoc casu facere ma- 409 ioratum,vel meliorationem etiam extra testamentum,& efficere meliorationem irreuocabilem tradendo possessionem, vel per reserua tionem vsusfructus,vel per traditionẽ escripturæ

turæ ante tabellionem, aut alio similimodo. Et iudex potest cogere maritum, vt præstet licẽtiam vxori, quod si facere recusauerit, iudex potest ad hoc licentiam solus concedere. Et hoc notandum est, quia plerumque accidit, & idem erit si mulier velit impetrare à Rege licentiam ad faciendum maioratum. Et legenda sunt quæ scribo supra à numero 64. Et an valeat contractus factus per vxorem sine licentia mariti, si conferatur in tempus soluti matrimonij, tradit Peralta in l. hæredem, numero 77. pag. 296. ff. de legat. 1.

Circa quam conclusionem, & alia suprà tradita, vidi in facto dubitari de quæstione ardua, tàm ex valore bonorum, super quibus lis erat, quàm ex qualitate & obstinatione litigantium. Quædam mulier vxorata fecit maioratum irreuocabilem in fauorem filij, quia tradidit possessionem & scripturam, iuxta l. 44. Taurinam: quem maioratum non solùm posteà non reuocauit, sed illum in testamento confirmauit. Dubitatum fuit, an fundatio talis 410 maioratus valuerit, & mulier illa vxorata † potuerit mortuo marito reuocare maioratum, quem vt prædixi, non solùm non reuocauit, sed per testamentum cõfirmauit. In qua quæstione sunt diligenter consideranda quæ scribit Tiraquellus in lib. de legibus connubialib. gloss. 8. numero 99. cum sequentib. folio 335. Baeza in lib. de non meliorandis filiabus, cap. 11. numero 71. cum alijs, folio 83. Ee maximè animaduertendum, quòd nostræ leges Regni prohibentes mulieres vxoratas facere contractus sine licentia maritorum, principaliter & per omnia respiciunt tantùm præiudicium maritorum: quo cessante si maritus non petit rescisionem & nullitatem cõtractus, videtur hoc non licere mulieri soluto matrimonio. Et quòd nec ea, aut habentes causam ab illa, non possunt contrauenire tali contractui, nec allegare nullitatem. Ad quam rationem facit verissima resolutio Tiraqu. in dicto libro, & gloss. 8. numero 109. vbi post lòngam disputationem resoluit, quòd si mulier prohibetur contrahere sine licentia mariti, & contraxerit sine tali licentia, & prohibitio respicit fauorẽ 411 mariti, † non potest, soluto matrimonio venire contra contractum, quem fecit absque mariti licentia. Et legendus est Peralta in d. l. hæredem, dict. num. 77. & quod scribit Decius in cons. 661. numer. 13. & 14. vbi stante statuto in ciuitate Regia, quòd forensis non possit acquirere bona immobilia in loco, ꝙ substitutio facta de forense, quæ ab initio inualida fuit, non conualidatur ob id quod posteà eius efficiatur; sed opus est noua confirmatione, per textum in l. quę ab initio, ff. de regul. iuris, & alia quæ citat Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci, lib. 3. num. 86. pagina 179. vbi confirmat numero sequenti.

Ad quæ addenda est egregia doctrina Bart. in l. cùm dominus, §. filius, num. 2. ff. de peculio legat. vbi resoluit, quòd si filius familias habeat aliquam spem contra debitores paternos, quia sibi sunt obligati sub aliqua conditione, non potest posteà factus paterfamilias cõtradicere liberationem. Quod refert & sequitur Romanus in l. si mora, ff. soluto matrimonio De qua doctrina in proposito nostrę quæstionis meminit Nicolaus Boerius in consuetud. Bitricens. §. 4. item que le feme Marie, pagin. 9. vers. Sed quid si vxor. ¶ Et qualiter 412 maritus † possit ratificare contractum ab vxore factum sine illius licentia, vt obiter hoc dicamus, disputat Ioannes Gutierrez lib. 2. practicarum quæstionum quæst. 23. & 24. Et faciunt quæ scribit q. 22. numero 10. & quæ de ratificatione quo tempore currere debet, tradit Menochius in cons. 364. num. 17. cum sequentibus lib. 4. qui refert in proposito Tiraquel. & alios.

Nonò ex prædictis verbis l. 14. tit. 5. p. 6. deducitur, quòd captiuus, dum est apud hostes, † non potest facere maioratum, aut me- 413 liorationem, quia donec est in captiuitate testari non potest, l. eius qui, ff. de testament. §. vltim. institut. quibus non est permissum facere testament. lib. 6. tit. 29. par. 6. vbi in terminis Gregor. Lopez in glos. in verbo, *Ni manda*. Hanc conclusionem ex illo textu deducit, dicendo quòd si habens facultatem ad faciendam maioriam, illam faciat apud hostes, nihil valet si ibi moriatur; si verò reuertatur, confirmatur maioria.

Sed hoc vltimum, quòd reconualescat maioria, si captiuus liber efficiatur, mihi verum † non videtur, nisi postquàm captiuus relaxa 414 tus & liber fit ab hostibus, confirmet maioratum, vel meliorationem antefactam. Argument. textus expressus in d. l. eius qui, quem ipse Gregorius Lopez in glossa præcedenti pro concordanti tetulit ad l. 6. dictam: nã ibi dicit Iureconsultus. *Eius qui apud hostes est, testamentum quod ibi facit non valet, quamuis redierit*. Et idem probatur in l. si filiusfamilias, aut pupillus, ff. eod. tit. vbi habetur, quòd testamẽtum, quod ab initio † non valet ex defectu testantis, etiam impedimento cessante, non con 415 firmatur. Et est etiam notabilis l. 19. tit. 1. par. 6. ibi: *Cobrando alguno su estado cumplidamente, que auia mudado en alguna manera, que diximos en la ley ante desta, si quiere que vala el testamento que ante ouiesse becho, è que se no embargue por razon del mandamiento, puedelo confirmar por su carta, o por testigos, diziendo, que quiere que vala el testamento que auia becho ante quien fuesse mudado su estado*. Et de materia legendus est Mencha. lib. controuersiar. c. 103. num. 1. quem citat Michael Grassus de succesion. ab intestat. q. 25 pag. 314.

Et

Et ex dictis confirmatur doctrina Baldi in consil. 243. quidam nobilis, num. 5. lib. 2. vbi tradit, quòd testamentum factum ab eo, qui commiserat crimen læsæ † maiestatis, non cōfirmatur, si post mortem delinquens sit restitutus, nisi contrarium in capitulis pacis caueatur; & idem voluit Albericus in l. 1. §. hi quibus, ff. de legat. 3. qui idem tradit in testamento facto ab † hæretico, licèt posteà reconualescat ad fidem. Curtius Iunior conf. 100. col. final. quos citat Simon de Pretis lib. 2. de interpretand. defunct. volunt. solution. 4. num. 56. fol. 85. & faciunt alia quæ scribo in quæst. sequenti, in vers. in his etiam sciendū est. Et ex his etiā deducitur declaratio ad ea, quæ habentur in illat. 6. & 7. suprà. Nam si furiosus, aut impubes, vel is, cui bonis interdictum est faciat maioratum, non valet constitutio maioratus, nec confirmatur, si posteà furiosus ad sanitatē redierit, vel impubes maior sit factus, aut prodigus liberetur ab interdictione bonorum, quam antea habebat.

416

417

Et quòd captiuus dum est apud hostes, non possit testari, † nec capere aliquid ex testamēto, probat Tellius in l. 4. Taur. n. 3. vbi Matien. glos. 3. n. 6. fol. 112. hodie l. 3. tit. 4. lib. 5. Recopil. Addit tamen Gregor. Lop. in d. l. 6. Quòd si quis faciat maioriam in suo testamento, posteà capiatur ab hostibus, irritatur talis constitutio maiorię, per l. si quis filio, §. irritū, ff. de iniust. rupt. & recōualescit si reuertatur etiam sine noua volontate, vt in §. quatenus eiusdem legis, vbi Bart.

418

Sed in hoc etiam confunditur Gregor. Lop. in quantū dicit, quòd si quis faciat maioratū, † & posteà captiuetur, irritatur maioria; quia contrarium expressè probatur in l. Cornelia, ff. de testam. vbi si testator decedat apud hostes, cōfirmatur testamentū antequam caperetur factū ex l. Cornelia: & idē probatur apertissimè in d. l. 6. ibi: *Mas si acaeciesse que alguno dell os oviesse mandas, o testamentos ante que capti uasse, e muriesse despues yaziendo en captiuo, o se falteisse dende, e no lo reuocasse, o lo mādasse, en otra manera valdria: esto seria porque quando lo fizierō eran en su libre poder.* Non obstat d. §. irritum, quia hoc fit ex fictione, l. Corneliæ. Et pro hac conclusione est etiā l. 6. tit. 7. in vers. *Otro si*, p. 6. Et quomodocūq; sit de iure ciuili, nos seruare debemus d. l. partitæ. Et ex lege partitæ confirmare possumus quandam sententiam, quam tenet Tellius in l. 4. Tauri, nu. 1. contra Parisium consf. 46. n. 15. lib. 3. vbi latè sustētat dictus aduocatus, quòd sicut damnatus ad mortem iuxta d. l. 4. potest facere testamentum post damnationē, valet testamentū ante damnationem factū. Ex his, quæ ibi resoluit Tellius, ad nostrū propositum infertur, quòd maioratus factus ante damnationem delinquētis sustinetur multò maiori ratione quàm si factū sit post damnationē: & idē quod Tellius vult Greg. Lop. in d. l. 18. tit. 1. p. 6. in glos. in verbo, *Como sierno*. Et quòd captiuus à † Sarracenis non perdat successionē maioratus, & quòd ei debet restitui cū fructibus, tradit nouissimè Aluar. Valasc. consf. 30. n. 10. quod verū mihi videtur. ¶ Sed an mutus & surdus possint facere maioratū vel meliorationem, lector videbit † ex l. in quibuscunq;. ff. de action. obligat. l. in quod, §. mutus, ff. de donat. l. 2. tit. 21. p. 5. vbi Gregor. Lop. plura notanda scribit, faciūt scripta per omnes in c. 1. an mutus, vel surdus, præripuè per Andream de Isern. & Nar. Liparū illius additionatorem, fol. 187. Gomez Arias in l. 55. Taur. n. 21. Domin. Valdes in additionibus ad Suarez allegat. 12. Noto etiam in nostra materia, quòd maioratus fieri potest solo † nutu, quando testator loqui non potest ex morbo superuenienti: & idem in melioratione dici potest. Quod probatur ex l. nutu, ff. de legat. 3. l. & in epistola, C. de fideicom. l. cum proponebatur, ff. de legat. 2. tradunt latiùs Doctores in prędictis locis. Petr. Surd. de cif. 38. n. 19. Iulius Clarus §. testamentū, q. 9. num. 7. Anton. Gom. in l. 3. Tauri, nu. 11. fo lio 19. Episcop. Couarr. in c. cum tibi, num. 3. fol. 37. de testament. latè Peralta in rubr. ff. de legat. 2. nu. 10. Quod tamen cautè seruandum est. De quo legenda sunt quæ latè scribit Caldas Pereira in tractat. de nominat. ad emphyt. q. 1. n. 21. cum seqq. fol. 7. & facit quod scribit Menoch. in tract. præsumption. lib. 4. pręsumpt. 173. num. 26. fol. 303. facit l. vbi non voce, ff. de regulis iuris; vbi Decius & Cagnolus l. item quid, ff. de pact. & quæ de nutu scribit Tiraquel. in tract. de legibus connubialibus glos. 7. ex pre. num. 16. fol. 3. & iterum num. 160. fol. 318. Et quid sit nutus declarat Matthæus ab Afflictis in constitutio. Neapolitan. lib. 1. rubr. 46. num. 2. fol. 17. Et legenda sunt quæ scribit de nutu Tiraquel. in tractatu de pia causa, priuilegio 8. pagina 36. Antonius Gama decisione 81. num. 4. Portius consil. 40. num. 27. Et quòd pater possit filios constituere nutu, tradunt Crotus in l. 1. §. si quis ita, num. 14. lectura 1. ff. de verborum obligation. & alij, quos citant Corn. in consilio 324. num. 25. lib. 1. Menochius in tract. de præsumptionibus, lib. 4. præsumptione 16, numero 12. folio 22. Et licèt hęreditas non possit relinqui nutu fallit, nisi priùs testator dixerat, quod nolebat aliquem hęredem relinquere, secundùm Ioan. Andream in addition ad Speculatorem titul. de testamentis, in additione quę incipit, Filius, in fine. Parisium in consil. 3. nu. 38. lib. 3. Manticam in tract. de coniect. ment. lib. 4. tit. 4. n. 10. fo. 57.

419

420

421

422

Vidi autē dubitare in materia nostra maioratuum, & circa ea, quæ suprà tradita sunt, de quibus bonis possit fieri maioratus de notabili &c.

& grandi quæstione Rex fecit donationẽ alicui filio propter seruitia,† & merita parentis, & ad remunerandum talia seruitia,de quadam villa,loco, vel alia simili re, & cõtemplatione seruitiorum patris, an pater possit de illis bonis facere maioratũ de bonis sic donatis in filium? In qua quæstione non potest dari certa regula,sed est decidenda secundũ verba donationis circunstãtias,& coniecturas negotij;& ex textu in l.si mater.C.de donat.ante nupt. glos.in l.vt liberis, in verb.in ipsos spõsos. C. de collat.& traditis per Ioan. Lopiũ in rubr. de donat.inter vir.& vxor. §.44. & 45. pag. 125.Auend.resp.9.nu.3. Aioram de partitionibus c.8.nu.19.fol.61.Anton.Gom.in l.48. Tauri,num.4.Matienç.in l.9. tit.1.lib.5. Recopil.glos.2.nu.3.fol.38. Ioan. Garcia de cõiugal. acquæstu.nu.101.cum seqq. Mascard. in tract.de probation.lib.1.conclus.563. n.6. fol.343.Ioañ.Gutierrez lib.2.practicar.quæstionum. q. 120. latissimè omnium Menoch. in tractat. præsumptionum lib.3. præsumpt. 26. 27. & 28.Petr.Barbosa in l.quæ dotis 34. num.26.pag.660.tom.2.ff.soluto matrimon. Aluar. Valasc. de iure emphyt. q.49. num.8. Menoch.cons.155.num.12.& num.3. lib.2. & Petr.Surd.decis.166.num.5. cum sequentibus. ¶ Et quod feudum videatur donatum filio † contemplatione patris,tradunt Matth. ab Afflictis in cap. 1. de alienation. feud. patern.num.19.Curtius in tract.de feud.5.par. in princ.n.3. Menoch.in tract. de præsumption.lib.3. præsumpt.26. num.12. pag.293. & legi debet notabile consiliũ Menoch.309. num. 20. lib. 4. Marcus Brunus de Anguillis in cons.54.num.71. & legenda sunt quæ scribit Stephanus Bertrandus in l. hac edictali, num.13.pag.95.C.de secundis nuptijs;&quę de donationibus Regalibus scribit Baeza de non meliorandis filiabus.c.23.fol.135. Petr. Surd.decis.322.num.46. & notabiliter de pũcto Menoch.in cons.40.num.40.cum sequẽtibus.Et legenda sunt quæ scribit Fuluius Pacianus in tract. de probationibus lib.2. c.33. num.79. fol.126. & quæ ego scribo infrà q. 26. Aluar.Valasc. in tractatu de iure emphyt. q.49.num.10.fol.252.Thom.Sanchez in tractatu de matrimonio lib.6.disput.26. num.1. cum sequentibus, pag. 992. Mantica de coniecturata mente defunct.lib.8.tit.16. num.1. cum sequentibus, fol. 189. in noua editione; & quod scribit Bart.in l.Gallus,§.quidam recte num.8.ff.de liberis & posthumis, vbi tradit,† quòd illud quod filio acquiritur ex prouisione patris,dicitur profectitium, vbi Fortunius Garcia num.52.Galiaula num.28. Rubeus num. 129. quos citat Petrus Surdus decision.324.num.5. Nec omittenda sunt quæ scribit Castillo in trata ctu de vsufruct. lib. 1. cap.2. num. 24. fol. 15. Antonius Gomez in l.29. Tauri num.21.Menochius in consil.81. num.50.Thesaurus decision.Pedemont.170. num.6. Andr.de Isernia, & additionator Liparulus in cap.1.num.4.si vassallus feudo priuetur,fol.177.Romanus in consil.405. Ioan. à Garronibus in authen.ex testamento. C.de secund.nuptijs,num.29.fol.51. & melius Ripa in l.fœminæ,num.26.fol.17.Antonius Gabriel lib.3.communium opinionum tit. de secundis nuptijs,concl.1. num.38.pag 219. & quæ de officio dato alicui propter seruitia patris,tradit Gama decis.114.

423 424 425

Et vltimo noto,quòd licentia impetrata ab hæretico † ad cõfectionem maioratus est nulla,quia omne rescriptum impetratum ab hæretico est nullum,secũdùm glossam in l.2. C. de summ.Trinit.& fid.Cathol.vbi hoc confirmat Albericus num.2. Ex quo textu in c. 1. de rescript.lib.6,constat,idem esse in eo, qui est † excommunicatus: & hæretici carent omni priuilegio.c.si aduersus,de hæretic.& non possunt fundare ecclesias, ex quibus possint acquirere iura patronatus, vt latiùs probant Paulus de Citadin. in tractatu iuris patronatus part.3.q.6.primæ causæ,Lambertin.in eodem tractatu lib.1.part.1.art.4. 7.quæst.principali,num.22. fol.64. qui plura in ista materia scribit.Et pro hac sententia faciunt quę de origine,& vi excommunicationis scribit notabiliter Tiraquel. lib.1.de retractu.§.1. glos. 9.num.271.pag.218.vbi tractat,an si consanguineus volens † retrahere rem à consanguineo venditam, sit excommunicatus, admittatur ad retractum,& an monachus possit maioratum facere,tradit Molina libr.2.cap.9. numero 38.folio 294.

426 427 428

QVÆST. II.

An facultatem habens faciendi maioratum,ea in fauorẽ filij spurij possit vti sub conditione, Si capax fuerit.

SVMMARIVM.

Pater potest facere maioratum in filium spuriũ tempore quo capax erit.num.1.& 15.

Conditio,quæ non à facto suo,sed à Principe dependet,an valida sit.n.2.

Filius spurius,in quem fuit maioratus institutus sub conditione, Si legitimetur, *potest petere sibi bonorum administrationem concedi, interim dum legitimatio impetratur,n.3.& 9.*

Contraria opinio refertur,n.4.

An danda sit possessio conditione pendente.n.5.

An si prior in gradu possessionem capere nõ potest,sequentem ex causa excludat.n.6.

An

Visum fuit in quæstione præcedenti, quæ personæ regulariter sint capaces ad cõfectionẽ maioratuũ, aut succedendũ in eisdem. De quo vltimo latiùs tractabitur in 2.p. huius operis. Nunc, in hac secũda quæstione explicare oportet, an habens facultatem Regiã ad faciendum maioratum in filium possit facere in filium incapacem fortè propter aliquod delictum, vel incestuosum, spurium, aut adulte-

adulterinum in tempus, in quo capax fuerit, & incapacitas abolita sit, & de alijs connexis quæstionibus ad nostram materiam pertinẽtibus tractabitur. ¶ Quantum ad primum, licèt multa adduci possent, quæ hoc certamen anceps reddebant, pauca dicam veritatem resoluendo. Ea enim (fauẽte Deo) in toto hoc opere mihi cura erit veritati semper studere omisso multiloquio, quod iustè reprehendit Imperator in l. 1. C. si minor ab hæreditate se abstineat, ibi: *Fides veritatis verborum adminicula nõ desiderat.* Videtur igitur maioratus rectà ratione prædicto modo institui posse per textũ, qui ad hoc potest dici expressus in l. in tẽpus, ff. de hæred. instit. à quo Doctores deducũt, 1 quòd filius† spurius institui à patre potest sub conditione, *Si legitimabitur*: & inter alios Bald. in l. Gallus. §. institutẽs, col. 2. notab. 4. & Imol. col. 1. vltim. notab. Aretin. Alex. & Ias. ff. de liberis & posthum. idem Bald. in conf. 67. si dicta institutio, nu. 1. lib. 1. & Gualdens. de arte testandi. t. t. 2. cautel. fin. Alciat. in d. l. Gal-2 lus, §. quidam rectè, nu. 3. pag. 69. vbi dicit, † hóc non procedere quando simpliciter instituitur; quia talis conditio nõ subintelligitur, quia non depẽdet à facto suo, sed à Principe, ex doctrina Angeli in l. his verbis. §. interdũ, ff. de hæred. instit. & aliorum concordantium ad dictã doctrinam Baldi referũt Peralta in l. si Titio, n. 3. pag. 90. ff. de legat. 2. & in l. hæredẽ, ff. de legat. 2. n. 69. pag. 292. qui iustè reprobat Bald. contrarium tenentem in l. eam quã, C. de fideicom. Anton. Gomez in l. 9. Tauri, num. 18. & ante illum Episcop. Couarru. qui multos ante annos in lucem edidit suum epitome de sponsal. part. 2. c. 8. §. 5. num. 12. fol. 131. Roland. conf. 22. num. 19. lib. 3. Simon de Pretis lib. 3. de interpretand. volũtate defunct. solut. 2. num. 8. fol. 188. vbi latè Matienço in l. 10. tit. 8. lib. 3. Recopilation. glos. 1. numero 19. fol. 239. Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci, lib. 3. tit. 18. num. 88. pag. 179. qui plures citat: & varia de materia scribit Menochius in tractatu præsumptionum lib. 4. præsumpt. 96. num. 33. fol. 182. vbi hoc refert Matien. in lib. 6. tit. 8. glos. 8. num. 19. & 20. fol. 224. lib. 5. Recopilat. Iulius Clarus lib. 3. sententiarum. §. testamentum, q. 31. nu. 7. idem Menoch. dicto lib. 4. præsumptionũ, præsumpt. 80. num. 12. fol. 135. & in consilio 590. lib. 6. Porcius conf. 105. num. 41. qui tradunt ad propositum vnum satis notabile, & ꝙ in iudicijs raro animaduertitur, dicentes; † 3 quòd talis filius spurius institutus sub illa cõditione, poterit pendente dicta conditione, *Si legitimabitur*, bona petere, & ea vt curator administrare ex bonorum possessione secundũ tabulas, per l. si quis instituatur hæres in diem, vbi Bald. & Angelus, ff. de hæred. instit. & l. 2. §. si sub conditione, ff. de bonor. possession. secundùm tabulas: & est doctrina originalis Iacobi de Arena in l. libertas testamẽto, ff. de manumiss. testam. vbi Alber. qui dicit subtile & notabile, Menoch. notanter in conf. 105. nu. 50. lib. 1. & alios plures refert Anton. Gom. & Episcop. Couarru. vbi suprà, quibus adde Baldum in l. vltima, num. 25. fol. 42. C. vnde legitim. Menoch. vbi suprà num. 34. qui etiã hoc citat. Cephal. in conf. 551. nu. 17. lib. 4. faciũt scripta per Stracham in libro de mercatura, in parte de Doctoribus part. vltim. nu. 16. pag. 415. Ioan. Lop. in rubr. de donation. inter virum & vxorem, col. 115. in princ. §. 29. num. 4. & notatur per Ludouicum Gozadin. in cõsil. 21. nu. 11. † quamuis nu. 23. contrarium te-4 neat dicens, hanc non esse veram opinionem: quia est fraudare legem, quæ vult, quòd spurius non possit cõmisceri in bonis patris: eisdẽ fundamentis non parui pendendis tenet Anton. Gom. vbi suprà. Et pro ista sententia faciunt tradita per Barthol. Socin. in conf. 234. num. 4. lib. 2. tradit Menoch. de adipiscenda possessione remed. 4. num. 308. vbi ex hoc disputat, an beneficium l. vltim. C. de edict. diui Adrian. cõpetat hæredi instituto sub cõditione, Capic. decis. 194. nu. 14. Matien. in l. 6. tit. 8. glos. 8. num. 20. fol. 224. lib. 5. Recopilation. Bursat. in conf. 133. num. 5. lib. 2. Nec minus faciunt scripta per Telliũ in l. 17. Tauri, num. 25. cum sequentibus; & ibi Matienç. hodie in l. 1. tit. 6. lib. 5. Recopilation. glos. 4. num. 28. lib. 5 fol. 141. vbi disputant, an melioratio facta filio sub conditione possit reuocari? Cephal. in conf. 551. num. 17. lib. 4. Bursatus in conf. 228. num. 13. lib. 2. & in ista materia lector omnino animaduertat ad l. 7. tit. 22. part. 3. ad finem, vers. *Esto dezimos*, qui determinat, † quod in casu illius legis cõditione 5 pendente est danda possessio. Et conducunt quæ in proposito isto tradit Anton. Peregr. in tract. de iure fisci, lib. 3. nu. 84. pag. 179. & iterum nu. 88. Et facit etiam doctrina Bartoli in l. 1. §. filium, per illum textum. ff. de bonorum possessione contra tabulas, vbi vult, per illum textũ, & §. si ex tribus eadem lege, quòd licèt † prior in gradu nõ possit capere, si tamẽ 6 subest de iure causa, quòd aliquis in futurũ capere possit, excludit interim sequentẽ in gradu, notat Parisius in conf. 117. num. 19. lib. 1. vbi etiam adducit doctrinã Bart. & aliorum in l. planè, §. si coniunctim; & l. huiusmodi, §. si Titio, ff. de leg. 1. & in l. vnica, §. in princ. C. de caduc. tollen. volentes, quòd qui nullo iure admittitur ad partẽ, non facit partem, sed qui aliquo iure potest admitti ad partẽ. Et an maioratus à patre institutus sub conditione, *Si à Principe confirmetur*, † possit post mortẽ patris 7 confirmari; & alia circa hoc scribit Molina libro 2. c. 7 nu. 39. fol. 273. Anton. Pereg. d. tit. 18. n. 89. ¶ Et ista seruiunt pro cõfirmatione

quæstionis traditæ per Rodericum Suarez in allegat.9.per totam; vbi latè resoluit, quod † valet donatio Regia de bonis, quæ sunt in potestate Sarracenorum collata in tempus recuperationis, per c. Abbat. sanè de re iud. in 6. & alia plura, quæ tradit. Et filius sub conditione institutus potest petere conditione pendente prouisionem, † & bonorum possessionē, l. 2. §. si sub conditione, ff. de bonorum possessione secundum tabulas. Notat Rebufus tom. 1. ad constitutiones Regias, tit. de sententijs prouisionalibus artic. 1 glos. 2. num. 20. pag. 251. de quo legēda sunt quæ scribo. p. 3. q. 12.

Sed stante pro vera & recepta opinione prędictorū Doctorum, quam in iudicijs velimus nolimus seruare debemus, quia cōmunis est, animaduertendum est, quòd iustè † iudex potest illi instituto sub dicta conditione, si à Principe legitimabitur, terminum assignare, intra quē illam legitimationem impetret, ne fraus fiat legibus prohibentibus parētes filios spurios, aut alios incapaces hæredes instituere, & ne sub prætextu, quòd eisdem data fuit possessio tanquam curatoribus, gaudeant possessione bonorum contra menten legum, quæ filios illegitimos abhorrēt; quod sequitur hoc referens Menoch. d. præsumpt. 96. nu. 38. Et pro hoc dicto facit, quod in simili dicimus, quòd licèt regulariter nō posit cui statui terminus ad agendum, vel docēdum de iure suo, vt in l. 1. C. vt nemin. inuit. ager. De quo per Bart. in l. Titia, ff. de accusat. & per alios plures, ex iusta tamen causa id fieri potest, secūdùm Speculatorem in tit. de empt. & vendit. §. nunc dicēdum, ad fin. & Imol. in l. de pupillo, §. si cui, ff. de nou. oper. Ias. in l. rem quæ nobis, num. 39. fol. 100 ff. de acquiren. possess. probatur in c. vltimo, qui matrim. accus. possunt; & ex glos. in d l. 1. C. vt nemi. inuit. Notat Bart. in l. 1. §. edenda, ff. de edendo; vbi per textum in l. vltima, C. de fid instrument. dicit, † quòd si iudex aliqua ratione motus præceperit in iudicio exhiberi aliquod instrumētum, eius autem possessor noluit obedire, poterit pronuntiare nullam esse dandam fidē instrumento si aliquando in iudicio fuerit productum. Et idem tenet Innocen. & alij in c. G. perpetuis de fide instrum. Bart. Angel. Salicet. Alex. Ias. Decius, nu. 21. in l. 2. C. de edēdo, vbi alios citant. Et plures citat Episcopus Couarr. resolutio. lib. 1. c. 18. num. 1. cū alijs: vbi de hac materia latè tractat. Et est alia lex ad nostrum propositum notabilis in l. si eo tēpore, C. de distraction. pignor. & postquam istam opinionem hîc scripseram, reperi Baldū id expressè tenentem in cons. 146. titul. Principis, num. 6. lib. 1. vbi tradit, quòd poterit assignari † spurio terminus ad faciendum se legitimari: & ibi tradit alia ad propositum corū, quæ hic tractātur; & pro hac sententia adduco glossam in l. quamdiu, verb. institutò, post medium; vbi Doctores, ff. de acquir. hæredit. quæ dicit, quòd creditores † hæreditarij possunt petere, vt hæredi statuatur terminus ad adeundum hæreditatē per l. 1. ff. de curat. bonor. dand l. 4. ff. de bon. auth. iud. poss. de quo concordantes scribit Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 10. n. 57. & 58. pag. 239. Et ista seruiunt pro intellectu, declaratione, & decisione eorum, quæ scribit Ioan. Gutierr. cons. 17. nu. 1. cum seqq. vbi tractat, an hæredibus institutis cum grauamine nubēdi debeat assignari tempus, intra quod nubant, & hæreditatē adeant; quod notandum est a d ea quæ scribo in hac parte quæstio. 50. Et addenda quæ scribit idem Ioann. Gutierrez in l. nemo potest, nu. 223. ff. de legatis 1. ¶ Et ex prædicta resolutione obiter infero intellectum † ad pragmaticam datam Madriti anno 1534. quæ hodie habetur in l. 7. tit. 7. lib. 2. ordinam. statuētem, quòd si duo maioratus iungantur per matrimonium, ex quo matrimonio nati sunt duo filij, quòd filius maior non possit habere duos maioratus si sint valoris in illa lege designati, & tali primogenito cōpetat electio inter duos maioratus: nam cū per legem illam non statuatur terminus primogenito ad eligendum, potest secūdogenitus à iudice petere, vt assignetur terminus primogenito, intra quem eligat, quo elapso excludendus est, & minor eliget: quæ opinio confirmatur per l. 52. Taur. quæ hodie habetur in l. vltima, tit. 2. l. 5. ordinam. & deducitur etiam intellectus ad l. 26. Taur. in illis verbis: *Do mas quisiere escoger aquel a quien fue la dote prometida, o mandada.* Et addo Tiraq. lib. 1. de retract. §. 2. glos. 1. nu. 18.

Ne autē dubitetur de prædicta sententia, in qua probatum fuit, posse patrem facere maioratum in † filium spurium in tempus, in quo capax erit, pro ea adduco regulā, l. quòd sponsæ, C. de donation. ante nuptias: vbi probatur, quòd quęlibet dispositio cuius effectus & executio defertur in tempus, consideratur secūdùm illud tempus: vbi Bart. dicit, quod hæc regula numquam fallit: & idem probatur in l. cum qui, ff. de iurisd. omnium iudicum; & in l. si sponsus, §. si vxor; vbi Bart. & in l. cum hic status, ff. de donat. inter vir. & vxor. latè Tiraquel. in tract. de constit. limit. 2. Peralta in l. 3. §. qui fideicommissam, nu. 36. pag. 172. ff. de hæred. instit. Et ista pars etiam cōfirmatur ex scriptis per Decium in c. dilecto. 63. fol. 333. de appellat. vbi post Abb. in c. significauerūt de testibus, dicit, Quòd à futuro † grauamine potest appellari, quia tunc appellatio post grauamen confertur: vbi de hoc agit Glos. Par. in addition. ¶ Et ex his etiam deducitur posse patrem aut matrem † facere meliorationem in filium vltra tertium & quintum excedentem reseruando illius validitatem in tempus, in

in quo Rex confirmauerit talem meliorationem. Nec huic conclusioni obest l.42. Taur. quia potiùs dicta lex permittit, quòd si in Regia facultate fiat mentio maioratus, qui ante eam factus erat, remanet confirmatus, licèt licentia nō præcesserit. Nec etiam obstat, quòd licentia testandi debeat adesse tempore testamenti, ex l.1. §.sed si filio, ff.de legat. 3. quia ad istam legem facilis est responsio ex dict. l. in tempus; & alij suprà relatis; & per textum in d.l.2.§.11. si sub conditione, ff. de bonor. possess. secund. tabul. scribit Rebuf. in tom.1. ad constitutiones Regias, tit. de sentētijs prouisionalib9, art.1. glos.2.n.20. pag.251. Quòd si filius fuit institutus sub conditione, interim pendente cōditione potest prouisionē alimētorum petere, qualiscunq; conditio fuerit.

Notandum etiam est in ista materia, quòd quamuis filius prædicto modo institutus sub conditione, (si legitimabitur) cui cura bonorū concessa est, non teneatur facere inuentariū, vbi deputatus fuit ad certas res immobiles, secundùm Speculatorem in tit. de instrument. edition. §.nunc vero aliqua, vers.46. Tamen si sit constitutus curator de bonis mobilibus, 18 tenetur † facere inuentarium, vel saltē descriptionem bonorū, l. vltim. ff. de bon. auth. iud. possid. notatur per Baldum in authent. sed cum testator. in fin. C. ad l. Falcid. Ad quos addo, quòd institutus sub conditione, si ea pendēti petit bonorū possessionē, & facit inuētariū, si posteà extat conditio, nō tenetur iterū facere inuentariū, secundū Bart. in l. in ratione la 1. §.quod vulgo. ff. ad l. Falcidiam; & alios, vt per Rolan. d. in tract. de inuētar. 4.p. vers. instiututus sub conditione, fol.186. col.4. 8. volumine tractatuum. Et dicit generalius idē Bald. in cōs.137. quædam vidua, in fin. lib.5. Quòd omnis administrator vel negotiorum gestor, 19 tenetur facere inuentarium, quod est † caput rationis per l. cum tale, in princip. & l. cū seruus, ff. de conditionibus & demōstrationibus: & explicat latiùs Glossa Parisien. in 1.p. consuetud. Parisiens. §.6. glos.6. num.12. & 15. folio 91. vbi qualiter ratio administrationis reddenda sit, & alia plura pro intellectu huius cōclusionis scribit, cui addenda l.15. vbi vide Gregorium Lopez tit.16. part.6. & l.120. titul. 18. part.3. & vide eandem Glos. Parif. glos.7. §.1. numero 7. cum alijs. Et qualiter, & quæ personæ inuentarium facere teneantur, tradunt Porcellinus de confectione inuentarij, in principio, numero 4.19. & 20. folio 157. 8. volumine tractatuum, & cap.2. per totum, & cap.4. numero 13. & Corrasius in eodem tractatu de inuentario, folio 165. Rolandus in eodem tractatu part.1. quæstione 1. cum pluribus sequentibus, fol.167. in eodem volum. tractat. & 5.p. vers. homo sanctitatis, fol.194. col.3. & folio sequenti.

Hoc etiam in loco reminisci oportet, cuiusdam singularis doctrinæ Pauli de Castro in l. si Titio, ff. de legatis 2. vbi dicit, quòd sola pendentia legitimationis operatur, quòd filius † spurius legitimatus faciat partem alteri collegatario in totum capaci, quod dictum ad plura est singulare: & illud explicat ibi Peralta numero 2. cum sequentibus, pagin. 90. vbi opponit de l. apud Iulianum, §. si constat, ff. de legatis 1. 20

Limitatur tamen prædicta conclusio, quæ habet, quòd filius illegitimus institui possit sub conditione, *Si legitimabitur*, quando filius est † incestuosus, quia talis institutio nō 21 valet, secundùm Baldum in l. si quis incesti, C. de incest. nupt. quem propter illius authoritatem sequi videtur Alexand. in dicto §. instituens, numero 2. & pro eo facit textus in authent. ex complexu, C. de incest. nupt. & in c. figens Anglorū 56. distinctione, l.10. titulo 13. part.6. Et quæ scribunt Decius in l. pactum quod dotali, numero 1. C. de pactis, Iaso. in l. vltima, numero 8. Purpuratus numero 10. eodem titulo, Iaso in l. inter stipulantem, §. sacram, numero 13. ff. de obligationibus verborum, Decius in consilio 176. numero 5. Et idem quod Bald. tenet Alexand. in consilio 70. libro 6. vbi ex hoc dicit, quòd habens potestatem legitimandi quoscunque ex damnato coitu procreatos, non potest legitimare incestuosos. Prout etiā eum refert Rolandus in consilio 61. numero 12. libro 1. & tradit Antonius Gabriel lib.4. communium opinionum, titulo de hæredibus instituendis, conclusione 3. numero 10. pagina 236.

Sed aduerte lector, quòd licèt Rolandus in dicto consilio referat, quòd Alexander tenet prædictam cōclusionem, contrarium liquidissimè vult; quia licèt more solito in principio & prima parte consilij eam opinionem fundauerit, in fine consilij aliud diuersum ab eo, quod prædictus Doctor opinatus fuit, resoluit: vnde dictus Doctor in ciuile fecit, iudicās nō t[...] consilio perlecto. ¶ Contra Alexandrum tamen tenet ibi Gloss. Parif. in additione incipienti, sequitur post Franciscum de Aretio in l. si ita scriptum, in principio, ff. de liberis & posthumus, Cœpol. consil. vltimo causarum ciuilium: & inquit Glos. Parif. in addition. quòd Alexander malè consuluit ex defectu potestatis in legitimante. Pro quibus facit, quòd habens à Principe potestatem legitimandi spuriū, pōtest legitimare cū qui simul adulterinus & † incestuosus sit, vt pro 22 bant Aretinus colum. penultima, Decius numero 14. & in cap. at si clerici, §. de adulterijs de iudic. quos sequitur Episcop. Couarru. in epit. de sponsal. 2. part. cap.8. num.8. fol.112. vbi hoc confirmat contra Iasonem & Alciatū

in l. 2. in princip. ff. de verborum obligation. qui contrarium tenent. Quàm opinionē tenet Ludou. de Sardis in tract. de legitim. 8. volumine tractatuum. §. de legitimation. per rescriptum, n. 35. fol. 39. & tradit Martinus Laudens. in eodē tractatu de legitimat. & eodē volumine n. 116. fol. 95. Et plura quæ sunt in iure speciali in odium filiorū procreatorum ex coitu incestuoso & nefario, tradit Rolan. consil. 67. n. 3. cum seqq. lib. 3. & cons. 74. n. 27. cum seqq. lib. 1. Decius in cons. 433. n. 15. cū sequentib. Martinus Laudens. in tract. de legitimatio. num. 71. cum sequentib. fol. 93. 8. volumine tractatuum. ¶ Vtcumq; tamen de hoc dicto Alexandri lit. sæpe sæpius dubitaui nec benè sensi de iam dicta sententia Baldi, propter regulam generalē textus in d. l. in tē pus. Quæ cū generaliter loquatur, generaliter est intelligenda, quāuis in vno casu sit maior, vel diuersa ratio quā in alio, l. 1. §. quod autē, ff. de aleator. Et licèt filij incestuosi mágno sint affecti morbo & vitio; cùm talis macula

23 à Principe quāuis sit grauissima † deleri possit per legitimationē, [illegible] expresse probatur in d. l. 10. tit. 13. par. 6. ibi. *Fueras ende si el Rey le confirmasse.* Et tradit Glossa in l. 1. C. de natural. liber. ad quod tempus legitimationis testatoe hæreditatē vel legatum reseruauit. Et pendente tempore legitimationis institutio, vel legatum etiam pendeat. Quid obsecro refert, quòd institutus sit spurius, aut incestuosus, vel aliam incapacitatem patiatur, cùm donec Princeps dispensat, nullas vires legatum vel institutio obtineat, & totū dependeat à Principis voluntate, ad quā debet haberi oculus & cōsideratio, & in quā testator totam suam spē reseruauit? Et cū d. l. in tempus sit tā generalis atque æqua, & nihil exceperit, cùm posset excepisse, standū est regulæ tanquam funda-

24 mento: quia † regula cōprehendit species, nō per extensionē, sed propriè, vt per Deci. in l. 1. n. 6. ff. de regul. iur. Et cùm Princeps pos-

25 sit dispensare, † cum filijs incestuosis æquè ac cum alijs, idem ius in vtroq; casu [illegible] ruari debet, iuxta mentē text. in d. l. in tē[illegible] Prin cipē posse dispensare cū filio ince[illegible] vult textus in l. qui in prouincia, §. diuus, ff. de ceterispt. nuptia. qui dicit vnicum in iure, idem Bald. in cons. 267. ad euidentiam premitto, n. 41. lib. 1. Et hoc sequitur Cardinal. Paleot. de not. & spur. c. 5. n. 8. fol. 68. Maximè quia dispensatio pro filio incestuoso hodie facilitec impetratur, sicut aliæ dispensationes illegitimitatis: & ideò locū habent ea quæ notantur per Alexand. Socin. Iason. & alios in d. §. si cōstat in illis verbis: *Cū distrahi non soleant.* Et ad hoc est bona doctrina Peraltæ in d. l. si Titio, n. 5. Et facit doctrina Antonij in c. per venerabilē, n. 17. qui filij sint legitimi, vbi dicit, quòd Princeps ad comprimendos illicitos coitus, ius naturale abstulit filijs illegitimis. Ergo potest illud reintegrando illis restituere, & eos ad primordiū naturæ reducere. ¶ Et ideò etiam va-

26 let matrimoniū sub conditione, † si Papa dispensauerit, secundum Abbat. & alios in c. super eo de conditio. appos. quod explicat Dec. in l. ea quæ raro, ff. de regul. iur. pag. 247. latiùs Episcopus Couarr. in epit. de sponsal. p. 2. c. 3. in princ. n. 7. fol. 23. vbi latè tractat, an adueniente dispensatione sit nouus cōsensus ad perficiendum matrimoniū, cui adde Greg. Lopez in l. vltima in verbo, *Impossible es*, tit. 4. p. 4. & Tell. in l. 22. Tauri, n. 18. Matienz. in l. 6. tit. 6. glos. 5. n. 2. fol. 153. Et eundē Matienz. tit. 1. glo. Rubc. n. 65. fol. 10. Nicolaū Boer. decis. 264. n. 27. Iulium Clarum in practica crimi. §. incestus, n. 6. pag. 59. Syluestrū in summa sua in verb. Matrimonium 3. q. 9. folio 115. Fratrē Ledesmam in 2. quarta. q. 45. articulo 1. folio 442. col. 1. ¶ Et q̄ veniente

27 dispensatione † sit necessarius nouus consensus cum scientia dispensationis, vt tradunt Nauarro in manuali confessorum c. 22. num. 87. Episcopus Sarm. libro 6. selectarum interpretacap. 17. n. 5. folio 28. Parisius in cons. 52. n. 42. lib. 4. Ledesma in loco citato, & alij, quos citat Matienzo vbi suprà, Marcus Antonius in libro de institution. Cathol. lib. 5. tit. 11. n. 55. pag. 576. qui citat Couarr. in prædicto loco. De quo etiam lege nouissimè Ioannē Gutierrez in canonicis quæstion. c. 22. n. 16. pag. 213. & de iuramento confirmatorio par. 1. n. 33. fol. 145. & quæ scribo par. 4. q. 2. vers. Et ad hoc est decisio singularis, nec text. in d. l. incesti, quem Bald. pro se aduocat, quicquam ad iuuat illius sententiā, per quem Bald. dicit, q̄ committens incestum, non potest testari: imo

28 in plerisque † casibus incestum committēs est capax testandi, & potest hæredes relinquere filios ex prima vxore, vt patet ex d. l. si quis incesti, quæ eum qui commisit incestum, non facit intestabilem, sed restringit personas, in quarum fauorem testari possit, vt ex eodē lege latiùs constat.

Et pro hoc etiam facit, quòd donatio aliàs prohibita inter maritum & vxorem valet, si

29 conferatur in tempus † soluti matrimonij, l. si seruum, §. vlt. ff. de donation. inter virum & vxorem, & notatur latiùs per Tiraquellū in d. tract. de constit. & in legibus connubialib. glos. 8. de son. mari. numero 291. fol. 358. vbi tamen refert Carolum Ruin. in cons. 145. circa primum, col. 2. vers. Non obstat quòd dicta lib. 1. & Deci. in cons. 502. ex duobus, col. 1.

30 dicentes, q̄ mulier à statuto prohibita cōtra[illegible] sque licentia viri non potest cōtrahere, [illegible] endo cōtractū suum in tēpus soluti matrimonij: quia lex ab initio resistit, & ideo nec in aliud tēpus conferri potest, vt valeat, l. si minor, C. de serui. expor. quorum opinio semper

semper mihi vera visa fuit,& per Hispan oste nenda attentis legibus Regalibus Taurinis, quæ per verba tam prohibitiua & vniuersalia his contractibus resistunt. Ex quorum resolutione ad nostram materiam infertur,quòd mulier † nupta non potest per viam contractus facere(inscio marito, & non præstante licentiam) maioratum aut meliorationem, conferẽdo illius effectum & executionem in tempus soluti matrimonij:quia leges regales à principio resistunt. Quod est notandum ad ea, quæ scripsi in quæstione præcedenti,num.420.& hoc tenet Peralta, licèt prædicta non referat in l.hæredem,num.77.cum alijs, pag 296. ff. de legatis 2.

31

Ex doctrina autem Abbatis in d.cap.super eo inferri potest,quòd valet pactum in matrimonio, per quod pater promittit,quòd faciet maioratum vel meliorationem in filium, quẽ forte vult cum aliqua † consanguinea copulare pacto facto, quòd matrimoniũ perficietur, quando summus Pontifex dispensauerit in consanguinitate, & impetrata dispensatione,& facto matrimonio pactum ex promisso verificabitur,& paciscens pater,& promittẽs illud custodire tenetur,nisi aliud adsit impedimentum:quia † purificata conditione, perinde est,ac si actus ab initio fuisset purus,l.vltima.§.Titius,vbi Angel.ff.de vulgarib. l.si pupillus,ff.de cond.instit.l.sed etsi de sua,§.vltimo,ff.de acquirend. hæredit. Notat Ias. in l. seruum,§.Titius hæres,num.3 fol 131. ff.de acquirend.hæred. latè Socin. Iunior in cons. 35.lib.1. quod confert ad intellectum textus in l.22. Taur.vbi Tellius nu.22. cum Cassan. in cons.43.num.1. decidit quæstionem, quæ de facto mihi contigit in hoc Regali auditorio,quòd si pater † promisit ob contractũ matrimonij,quòd volebat contrahere cum cõsanguinea obtenta dispensatione facere in filium meliorationem,si dispensatio superuenit, validatur,& confirmatur promissio.quæ à principio nulla erat. Quem sequitur Angulo in eadẽ lege,hodie l.6.tit 6.lib.5. Recopilat. glos. 5.nu.3.folio.150.Contra quos faciunt scripta per Tiraquel. lib.1. de retract. §.1. glos.2. num.7.& lib.2. de retract.conuentional.§.6. glos.2.num.5. Parlador. Yañez in lib. rerum quotidianarum. §. 3. in fine,pag.106. & quæ scribit Matienç.in illa l.6.tit.6.glos.5.num.2. fol.152.¶ Et in ista materia multum est commendandum quod scribit Anton. Gama decis.355.nu.1. cum sequentibus, vbi resoluit, quòd si pater dotauit vnam filiam,quæ nõ poterat contrahere matrimonium absq; dispensatione, & pro ea dotanda obligauit tertiam bonorum partem, & ante obtentam dispensatione dotauit aliam filiam, & obligauit eandẽ tertiam bonorum,& ista secunda filia contraxit matrimonium,& posteà ambæ filiæ petãt dotem ex hypothecaria contra bona patris,filia secunda præfertur secundùm eum,ex notatis per Abbatem in c.Præterea,num.6 de appellat.Signorol in cons.64.nu.6.& alijs,quæ tradit, licèt contrarium dicat in Senatu diffinitum fuisse. Quæ definitio † ex prædictis verior mihi videtur,& per regulã.l.1.ff.qui potior. in pignor.habean. cũ qua concordat notabilis lex.33.in fin.tit.13.part.6. De quibus per Gregor.Lop.qui vocat notabilem d.l. 1. oblitus de dicta l.33. in l.27.tit.13.part 5.in glos.fin.De quibus etiam per Tiraquel lib.1. de retract §.1.glos.10.n.113.p.256.post Iacob.de Aren.Rainer.Cynũ,Bart.Bald.Albericum & Salicet.in l.assiduis, in glos. in verb. hypothecam,C.qui potior.in pign habean.& alios plures quos citat. Facit etiã ad hanc opinionem regula l. qui balneũm,in princ. vers. amplius,l,potiori §.videamus,l.creditor. §. si primus,ff.qui potior.in pig.habean.l.penult. ff.quæ res pignor.oblig.possunt.l.32. tit.13. part.5. & conducunt scripta per Rodericum Suar.circa d.l.1.ff.qui potior.in pign.habean. in l.post rem iudicatã,limit.7.nu.4. pag.308. col.2. ff.de re iudic. ¶ Notanda tamen est ad limitationem prædictorum notabilis doctrina Peraltæ in d.l.hæredem, ff.de legat.2. nu.84. & 85.vbi inquit, † patrem habentem filios legitimos nõ posse meliorare filium illegitimũ in tertio & quinto sub conditione, *Si à principe legitimabitur*, vbi à numer. 58. ferè vsque in fine legis plura in ista materia examinauit.

32

33

34

35

36

Sed hoc in loco offert se alia opportuna & egregia quæstio. Pone,quòd pater qui aliquẽ filium illegitimum habet,cui per leges prohibitum est relinquere vltra quintum bonorũ, puta,quia est spurius, vel ex damnato coitu, vel quòd aliam similem incapacitatem patiatur,& propter defectum filiorum legitimorũ vult in illum facere maioratum, & facit illum sub conditione, *Si à Principe legitimetur*, quæ dispositio valida est, & facto maioratu, tradit filio possessionem corporalem, vel per alium modum factam,vel contractus fuit factus cum aliquo tertio ob causam onerosam matrimonij,iuxta terminos l.17.& 44. Taur. Quæritur,an pater ante euentum conditionis & dispensationis, & ante contractum matrimonij possit reuocare maioratum,vel meliorationẽ? Dubium facit, quia licèt dictus contractus sit suspensus,& non habeat effectum,donec obtenta fuerit Principis dispensatio:ex traditione tamen & possessione, quamuis contractus ipso iure fuisset nullus, † possessio translata fuit, quæ induxit irreuocabilitatem donationis, iuxta dictas leges Taurinas, argumento l. 1. §. si vir vxori, ff. de acquirenda possessione cum concordantibus, & pater possessionem animo & corpore amisit,

37

l. quemadmodum, ff. de acquirend. possession. l. licet, C. eod. tit. Et dominium & possessio 38 sub conditione † tradi potest, secundùm Albericum in l. cum manu sata, §. nemo potest, ff. de contrahend. emption. Notat Afflict. decis. 338. numero 2. Et quamuis filius sit incapax proprietatis, donec superueniat dispensatio, possessionem tamen habere potest, cũ ei possit concedi bonorum possessio, tanquam curatori, vt suprà scripsi. Et hæc & alia fundamenta, quæ consultò omitto, faciunt pro hac parte. ¶ Sed in proposita quæstione mihi videtur, quòd sequens potest adhiberi distinctio: nam si parer facit in filium maioratũ sub prædicta conditione (*Si legitimabitur*) & illi tradit realem & actualem possessionẽ bonorum maioratus, † non potest reuocare maioratum, donec constiterit, an dispensatio obtineri possit, per text. in d. l. 1. §. si vir vxori, cũ concordantib. & per l. dotis fructus cum l. sequenti, ibi: *Sed nisi hoc, quæ confestim sequitur*, ff. de iure dotium, vbi probatur, φ si traditio interueniat etiam conditione pendente, transfertur dominium. Quam legem ad hoc ponderat Bartol. in d. l. 1. §. si vir vxori ante finem, & ibi Alexan. col. penul. in vers. Iuxta proximè dicta, & Aretin. col. penultima in vers. Extra glossam, & in l. sub conditione, ff. de solutioo. Ad quod alia iura & Doctores refert Tiraquel. lib. 1. de retractu §. 1. glos. 2. numero 28. pag. 46. Cui adde textum hoc benè probantem in l. 2. ff. de pericul. & cõmod. rei vendi. Bart. in tractatu Tiberiadis in parte de insula. col. vltim. Dec. in cons. 179. & in l. traditionibus, numero 6. in fine, folio 36. C. de pactis: quorum doctrina videtur expressa pro hac parte distinctionis, quod etiam retuli in hac prima parte operis in quæst. 31. & ad hoc facit notabilis doctrina Bald. in cons. 478. 40 quidam Francisc. nu. 2. lib. 1. vbi dicit, † φ nulla conditio impedit principium essentiæ contractus, quando venitur ad traditionem, per l. quod nisi, ff. de iure dotium, d. l. sub conditione, ff. de solutio. l. 1. §. 1. ff. de vsucapion. pro dote. Et ex hoc dicit, quòd conditio apposita in vltima voluntate, aut in contractu, non impedit essentiam contractus, quãdo venitur ad traditionem, nisi in ipsa traditione conditio inserta sit. Et pro ista etiam opinione est notabilis resolutiò Oldraldi 139. ad habendam n. 5. & 6. Ex quorum dictis etiam infertur, φ si pater faciat in filium † legitimum aliquem 41 maioratum, vel meliorationem sub aliqua conditione, sed statim tradit illi possessionem, nõ potest reuocare maioratum vel meliorationem antequàm constet, an conditio impleatur, vel non: & quamuis in vita testatoris, & facientis maioratum conditio impleta nõ fuerit, sed post illius mortem, maioratus remanet purus, l. si necessario in principio, ff. de peric. & commod. rei vendi. l. 26. in fine, tit. 5. p. 5.

Hæc autem prior pars distinctionis procedit, nisi filius se obligauerit † impetrare, & ferre dispensationem intra certum tempus: nam 42 si intra illud tempus filius id non fecerit, fit cõtractus resolutio, & pater liberè potest reuocare maioratum, argum. text. in l. quoties, C. de donatio. quæ sub modo, & l. 1. C. de cond. instit. l. 14. per argumentum à contrario sensu, tit. 11. par. 4. Et confirmatur ex alijs pluribus quæ scribo in 2. p. huius operis, q. 4. illat. 8. cũ sequentib. vbi tractatur, an hæc mora purgari possit. ¶ Si verò pater possessionẽ tradat per constitutũ, † aut alium similem actũ citra apprehensionem corporalem, potest reuocare 43 maioratum ante conditionis implementum, secundùm ea quæ notantur per Decium in cõs. 247. col. 3. & in l. contractus, n. 23. ff. de regu. iur. & Tiraquel. in tract. de constit. amplia. 17. & ea quæ notabiliter scribit Tellius in dict. l. 17. n. 21. cum sequen. Et pro hoc facit, quia ex inutili contractu, tunc dominium transfertur quando traditio est vera, secùs si per constitutũ, secundum Paul. Alexan. Socio. & Iasonẽ in d. §. si vir, & alios quos refert Tiraquel. in d. tract. par. 3. limitat. 7. fol. 96. n. 13. licèt ad hoc replicari potest, quòd contractus in nostro casu & quæstione non fuit nullus. Et pro ista parte distinctionis facit quod notat Abb. in d. c. super eo, n. 7. vbi post gloss. vbi concludit, φ licèt valeat matrimonium sub conditione, *Si Papa dispensauerit*: si ante euentum conditionis contrahatur aliud matrimonium, valet, & primum † est inefficax: Pro quo faciunt 44 quæ scribit Zasius in l. existimo, n. 40. pagin. 486. ff. de verbor. obligat. Et vlterius hoc confirmatur ex dict. Hostien. in summ. tit. de conndit. appositis, col. 2. vers. Quid contraho, vbi generaliter dicit, quòd si contraham matrimoniũ cum vna muliere sub conditione, & postea cum alia purè, deinde existet conditio, secunda est vxor, & non prior. Et sequitur Collectarius in d. c. super eo, quos refert Tiraqu. qui varia ad propositum scribit lib. 1. de retractu §. 1. glos. 1. n. 28. pag. 45. Et ad hoc in simili conducit quod scribit Federic. de Senis in cons. 69. casus talis est, biduus, vbi dicit, quòd quando aliquis est nominatus sub conditione, quæ non esset verificata tẽpore vacationis beneficij, tunc secundus nominatus præfertur primo. Notat Rebuff. in tract. de nomination. q. 21. n. 29. pag. 254. ¶ Pro quo facit, quòd si possessio traditur sub conditione, non transfertur † in continenti, sed tempore euenientis 45 conditionis, si extrema sunt habilia, l. fine in vacuam, ff. de acquirend. poss. Notat Gramin. cons. 2. n. 2. & text. in l. tabellis, in l. si is qui hæres, 1. responso, ff. de acquirend. hæreditat. l. 14. tit. 6. p. 6. De quo legenda sunt quę scribo in 3. p. q. 12. à numero 2.

Nec

Nec minus facit doctrina Ancharran.in cõ sil.239.nu. 3.& 4.vbi dicit,quòd si inter consanguineos contrahatur matrimonium de præ senti sub conditione, *Si Papa dispensauerit*, liberè possunt † recedere à tali matrimonio, & vti dispensatione,vel non vti. Notat Parisius in consil.52.num.42.lib.4. & alij,quos refert Tellius in d. l.22. Taur. num.18. vbi ex hoc decidit notabilẽ quæstionẽ,an † melioratio facta ob causam matrimonij possit reuocari, vbicunq; matrimonium fuit nullum, quia cõtractum & consummatũ fuit ante obtentam dispensationem, & notanter more solito loquitur.Pro quorum dictis multum facit Concilium Tridentinum sub sess.24.cap.5.fol.89 & pro dicto Collectarij etiam adduco sententiam Dominici in cons.33.col.penultima,vbi dicit,quòd si † consanguinei contrahant matrimonium sub conditione, *Si Papa dispensauerit*,coniugiũ illud impeditur dispensatione adueniente,si alter etiam altero ignorante reuocauerit consensum ; quem prius præstiterat,quem referunt & sequũtur LudouicusGozadin.in cons.77. Episcop.Couarru. in epit. desponsalib. part.2.c.4. in princip. num.10. fol.51. quod etiam tradit Ioan. Gutierrez in quæstion.Canonicis d.c.28. num.18.Molina in tractatu de primogenitura lib.2.c.13.num. 10.Ioan. Gutierrez in Canonicis quæstionibus cap.22. Manuel Rodrig.in libro moraliũ c.242.de matrimonio, pag.429.col.1.

Ex quibus infertur,quòd si quis impetrauẽrit licentiam ad faciendum maioratum in aliquem ex filijs, etiãsi eum propio nomine nominauerit,vel ad alienandum,aut hypothecãdum bona maioratus,vel aliud simile,† nõ est cogendus, si non voluerit vti facultate & dispensatione ; quod in facultate data ad faciendum maioratum clarissimum est, per argumẽtum à fortiori ex l.44.Taur.hodie l.4. tit.7.libro 5.Recopilat. ¶ Et an melioratio facta sub conditione † sit irreuocabilis per traditionẽ veram,vel fictã,disputat Tellius in l.17.Tauri,nu.25.cum sequentibus: & nouissimè Ioãnes Gutierrez quæstion. practic. lib.3 .q.65. ¶ Et quòd partes conditione pendente non possint ab eo † recedere,probatur in l.necessario,ff.de pericul.& commod.rei vend.& in l.cum maritus,§.final.ff.de pact.dotal. Notat Petrus Barbosa in l.quæ dotis,num.131.pag. 726. ff. soluto matrim. ¶ Et quòd contractus non reddatur † conditionalis propter conditionem resolutiuam,probatur in l.2.vbi glos. ff.de iudic. adiect. secus in vltimis voluntatibus,l.quibus diebus.§.quidam,ff.de condit.& demonstrat.De quo perPeraltam in l.1.num. 90. ff. de legat.2. Barbosam in l.si constante, num. 24. pag.595. ff. soluto matrimonio. Et quod vbicunq; dubitatur an aliqui nascantur, res remaneat in suspẽso, probatur in l.si duobus,in princip. ff de legat.2.& in l.final.§.sin autem sub conditione, cap.communia delegatis cum concordantibus, vt per Petram in tractatu de fideicommis. quæstio.11. num.586. pag.321.

Deinde in hac materia notanda est glossa in l.nam ad ea, ff. de condition. & demonstrat. quæ dicit, quòd capacitas vel incapacitas legatarij quoad ipsam rem legatã,attenditur † iuxta tempus existentis conditionis ; quam post alios ad hoc expẽdit Peralta in l.omnia,§.fundum,num.5.pag.337.delegat.2. tradunt Paulus de Castro in consil.301.prima dubia,in fine,lib.2.Augustinus Beroius in cons.103.numero 6. lib. 2. Simon de Pretis de interpretanda defuncti voluntate lib.4 dubitat. 1. numero 43. folio 403. Hieronymus Gabriel in cons.140. num. 43. Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci lib.5.tit.5.num.19. pag. 116. Ex quo infertur, quòd si quis fuit vocatus ad maioratum sub aliqua conditione, quæ dum venit & cessit, iam ille erat capax, non oberit illi incapacitas, quæ ante euentum cõditionis in eo aderat. De quo etiam vide Molinam lib.3.de primogen.c.2.nu.20.fol.11.& text.in l. Mæuius,& in l.multum, ff.de conditionib. & demonstration. quæ iura probãt, quòd quando in incertum futurum euentum vocat aliquos ; expectatur solus conditionis euentus, non tempus mortis vel testamenti. Notant Alexand. in cons.22.libr.3. col.2. & in cons.12.col.2.lib.4. Iaso in cons.159. nu. 3.lib.4.Cephalus in cons.659.num.22.lib.5. qui alios citat,quòd in ista materia maioratuũ ad plura est necessarium. ¶ Item ad capacitatem legati est attendendum tempus mortis † defuncti,qui legatum fecit, quamuis tempore in quo legatum fuit non adsit,l.si mihi & tibi, §.regula,ff.delega.1.l.seruus eius, ff.de acquirend.hæredit. l.si cognatis,ff.de rebus dubijs, l.si deportati seru. ff.de legat.3. tit.9.part.6. in fine,Gabr.cons.140. num.43. & est etiam bona l.22.tit.3.part.6.in 1.& 2. part.quòd in maioratibus Hispaniæ non procedit, secundũ Molin.d.c.2.n.19.li.3. Et plura citat Anton. Peregrinus in tract.de fideicom.art.22.n.69. fol. 201. Et dicit Andr. de Isernia in cap. 1. §.hoc quoque, col.2.de successio.feud. & in c.1.§ his vero,de success.fratr.& grad.success. & in cap.1. col.5. vers. hæc sunt vera, de natur. succession. feud. quòd † in primogenito respectu successionis debet considerari tempus mortis illius, de cuius successione agitur. Notat Decius in cons.443.in casu ad me trãsmisso de Regno Portugaliæ,num.14.eleganter Ripa in l. ex facto, num.29. cum alijs. ff. de vulgar.Parisius in consil.85.num.36.lib.2. Menochius consil.211.num.52.& cons 220. num 123.& 124.& cons.269. num.19.lib.3. Simon de Pretis de interpret defunct.volũt.

interpretat. 1. dubitat. 3. folut. 4. num. 15. fol. 193. Tiraquel. in tract. de primogenitura, q. 13 nu. 6. pag. 73. Et fufficit † quod quis fit ag natus tempore de latè hæreditatis, vt hæreditatem ipfam nanciſcatur, etiamfi poſteà definat eſſe, l. vltim. de fucceſſorio edicto. l. vltima, ff. vnde liberi cum alijs, vt per Tiraquel. de ceſſante cauſa, limit. 4. num. 5. fol. 126. Et faciunt quæ fcribit Socinus Iunior in confilio 180. num. 43. lib. 2. & Simon de Prætis lib. 5. de interpret. defunct. voluntate, interpret. 2. dubitat. 2. num. 94. fol. 515. Tiraquel. & alios plures citat Petr. Surd. decif. 20. nu. 8. Coſta in q. de patruo & nepote. p. 1. nu. 12. pag. 394. & p. 2. nu. 12. pag. 416. eleganter Alexander in confil. 133. num. 2. lib. 1. nouifsime Caldas Pereira de nomination. ad emphyt. q. 13. numero 62. fol. 138. & q. 24. num. 74. fol. 288. & ante illum Molina lib. 1. de primogenijs, cap. 13. num. 36. fol. 106. & lib. 3. dicto cap. 2. num. num. 16. fol. 10. & eodem libro 3. cap. 14 fol. 108. nu. 15. Et Bald. in l inter antiquū, C. de vfufruct. Lapus allegat. 67. quidam Francifcus, & alij, quos refert Decius in c. in præfentia, nn. 72. de probatio. vbi tractant, fi quis in tempore, quo hæreditas deferebatur frater minor erat, & poſt modum tēpore aditionis capax reperiatur, cui hęreditas acquiratur? tradit Tiraquel. in tract. de primog. q. 80. num. 2. pag. 393. & difputat in eodem tractatu q. 63. De quo legenda funt quæ fcribo p. 2. q. 3. in fine: & Nauarr. in c. fi quis, de pœniten. diſt. 1. num. 17. pag. 70. Et facit, quod in contractibus † confideratur qualitas, quæ ad eſt tempore ipforum contractuum; non autem cōditionis, aut alterius futuri euentus: cum quęrimus cui quid acquiri debeat, l. filius familias, vbi Bart. & recentiores. ff. de verborum obligation. l. quæ legata. & l. fequenti, ff. de regul. iuris, l. 2. §. id quoque, ff. de collat. bonor. l. vltima, ff. de ſtipulatio. feruor. cum concordantibus; vt per Alexand. confil. 232. lib. 6. Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. gloſſ. 10. num. 43. pagin. 235. & §. 1. glof. 9. num. 98. pagin. 162. ¶ Ex qua refolutione dubitabilis redditur doctrina Pauli & Cardinalis. q. 16. in Clementina final. de election. vbi Imol. col. 2. Bonifacius num. 38. concludentes, quòd legatum † factū monacho fub conditione acquiritur illi monaſterio, in quo monachus vitam agit tempore euenientis conditionis; & non alteri, in quo tēpore legati cōmorabatur. Quod tradit Epifcop. Couar. in c. 5. de teſtam. nu. 20. fol. 375.

Ex quibus confirmatur, quod fcribit Tell. in l. 12. Taur. num. 44. vbi dicit, prohibitam eſſe † fucceſsionem filiorum illegitimorum cum filijs legitimis poſteà habitis, nifi tempore mortis patris legitimi fuerint mortui, quod verifsimum credo. Pro quibus facit l. 35. Tauri, ibi, *Al tiempo de la muerte*. Materiam autē doctrinæ Andr. de Ifernia latiſsimè explicat Menoch. ad hoc legendus conf. 106. num. 1. cum alijs, lib. 2 qui per totum confiliū tractat, fi quis vocet primogenitū ad fideicōmiſſum † admittatur ille, qui fuit primogenitus tēpore mortis, vel conditionis exiſtentis: & latè agit de intellectu textus, qui in iſta materia eſt capitalis in l. cum pater. §. hæreditatem, ff. de legat. 2. qui probat generalem concluſionem; quòd in fideicommifsis eſt infpicienda qualitas, quæ adeſt tempore exiſtentis cōditionis; præcipuè hoc explicat nu. 148. & nu. 213. De quo lege Tiraq. in tract. de primogen. q. 63. nu. 1. cum fequentibus, Ioann. Cirier in tract. de primogen. lib. 1. q. 21. col. 2. fol. 33. Mantica de coniecturata mente defunct. lib. 8. titul. 10. num. 2. pag. 341. & lib. 8. tit. 17. num. 1. in noua editione, qui refert Menochium in dicto confil. 106. Simon de Pretis lib. 3. de coniectur. men. defunct. dubit. 4. folut. 3. nu. 16. fol. 338. Ex quibus venit doctrina Croti in cōfilio 54. vbi tradit, quòd fi teſtator vocauit confanguineos mafculos proximiores de patrimonio, feu eius cippo, intelligitur vocare confanguineos, qui funt tempore exiſtētis cōditionis, non tempore mortis, quem citat Rolandus in confil. 39. num. 35. lib. 4. & in illo confilio multa fcribit in iſto propoſito in materia primogenituræ. Et quod qualitas adiecta in vltima difpofitione, inſtitutione, vel legato, vel fideicommiſſo, fit confideranda tempore exiſtentis conditionis, & non tempore mortis, tradunt ex communi Bolognetus cōfil. vltim. num. 28. Menochius in confil. 1. numero 24. & 109. & alij, quos citat Burfatus in conf. 225. nu. 35. lib. 2.

Et in teſtamēti actione † paſsiua requiritur habilitas tribus temporibus, fcilicet, tempore inſtitutionis, & tempore mortis teſtatoris, & tempore aditionis, l. fi alienū. §. in extraneis, ff. de hæred. inſtituend. & dixi fuprà in quæſtione præcedenti; & tradit Iacob. Philippus, Porcius in conf. 108. num. 67. Per quam regulam diffinit Menochius in conf. 275. n. 44. lib. 3. quòd filius primogeniti, qui propter delictum bona amifit, † non poteſt reſtitui in præiudicium alterius primogeniti: quibus iūgo, quòd fufficit vocatos eſſe in rerum natura tempore exiſtentis cōditionis, & purificatæ, fecundùm Roman. in conf. 438. Bertrandum confil. 23. lib. 1. Alexand. in confil. 26. lib. 3. & alios, quos citat Tiber. Decian. refponf. 88. num. 77. lib. 2. Et in vocato fub conditione fi domus alienetur, tradunt Carol. Ruinus in cōfil. 223. num. 16. lib. 2. Quintilianus Mandof. in tractat de ætate minoris. c. 2. num. 28. folio 6. limitando legem cum ita, §. in fideicommif. ff. de legat. 2. qui refert alia cōfilia Ruini. ¶ Ex quibus etiam fit, † quòd fufficit, quod quis fit habilis tempore fucceſsionis, licet poſteà fit inhabi-

inhabilis, l. final. C. vnde liber. l. 3. §. si mancipatus, in 2. ff. de bonor. possession. contra tabulas, tradunt Romanus in consilio 442. Decius consilio 24. Curtius Iunior consilio 10. quos citat Rolandus in consil. 96. numero 4, lib. 4.

Nota tamen circa prædicta, quòd proxi-64 mior † tempore testamēti præfertur alijs existentibus tempore euenientis conditionis, vt ex doctrina Baldi in l. prædia, numero 4. C. de fid. commissis. Socin. Iunior in consil. 172 num. 30. lib. 2. Cephal. consil. 318. libro 2. & alijs probat Simon de Pretis lib. 3. de interpretand. defunct. voluntate, solutione 3. numero 18. fol. 338. ¶ Sed quòd in successione 65 ex † testamento attendatur tempus existentis conditionis, ad hoc vt quis proximior dicatur, secus in successione ab intestato, volunt Alexander in consi. 26. ad finem, libr. 3. Corneus in consi. 97. num. 7. lib. 1. & in consi. 230. col. penultim. ad finem, lib. 3. Decius consilio 217. in fine, Iaso consil. 159. num. 3. lib. 4. Parif. consi. 36. num. 50. lib. 2. Menochius consi. 211. numer. 94. lib. 3. Quibus addo, quòd primogenitus non dicitur per respectum ad illū, cui succeditur, sed per respectum ad secundo genitum. ¶ Et quod primogenitura est quasi 66 tar † habens actum momentaneum, quę acquisitur incontinenti, cum quis nascitur, sed proximus habet tractum successiuum; ideò secūdum tempus variatur, sed altera non, ex Paulo de Castro resoluit Rolandus in consil. 38. num. 23. & 24. lib. 4. & non sunt omittenda quæ eleganter in ista materia resoluit Ripa in rubr. de secundis nuptijs, nu. 6. & textus notabilis qui non refertur, & extra ordinarius in l. in testamēto. ff. de manumis. vbi primogenitus non præfertur in casu illius legis, qui legi debet.

Et est notandum in ista materia, quòd si pa-67 ter obtineat licentiā † Regalem ad legitimandū filium, & decedat non legitimato filio, nec disposito, quòd ipsum volebat legitimare post mortem patris, nō potest legitimari; quia per impetrationem licentiæ non disposuit: & mēs quæ non transit ad dispositionem nō curatur. Quod latius fundat Ias. in d. §. & quid si tantū, num. 113. & Galiaula col. 15. Socin. Iun. in cō sil. 121. n. 28. lib. 2. quē lector legat. De quorū opinione non sine apparentibus, & existentibus rationibus quoad nostrum propositum dubitari potest; cum pater, quādo talem licentiā impetret, satis videatur filium legitimare: maximè cum præmissa eius petitione Princeps maculam spurietatis tollat, & in substantia nihil iam deficere videtur, cum præcedat patris voluntas, & subsequatur Regia dispensatio, quæ post patris voluntatem totum facit, nec quicquam deesse iam videtur cogitādum est, cum authoritas prædictorum magna sit.

Statu-

Maio-

Maioratus an posfit fieri in incapacẽ, vt capaci restituat, num. 165. & ibi quòd tacitum, & inri contrarium fideicommissum de restituendo nõ capaci, non præsumitur iniunctum, nisi probetur.
Maioratus factus ab eo, qui ignorabat licentiã sibi concessam fuisse, an valeat, num. 166.

Ex prædictis facilè cognoscitur, patrem nõ posse facere maioratum in filium spurium, aut adulterinum vel incestuosum, quamuis habeat licentiam ad faciendum maioratum in filium, quem voluerit; nisi sub prædicta conditione, (*Si legitimabitur*) quia filios talis conditionis, & qualitatis lex odio habet, & ideo quamuis regulariter in quacunq; persona posfit maioratus constitui; intelligitur † dummodo talem personam lex odio habeat, l. Lucius Titius 2. §. Titius damam. ff. de legatis 2. facit l. si quando, C. de inofficios. testament. Et hoc verissimum est, & fulcitur ex scriptis per Carolum Ruinum consil. 47. num. 7. lib. 1. Menochium de adipiscend. posses. remedio 4. nu. 338. pagina 86. & per Albericum in l. cum pater, §. mater, §. ff. de legat. 2. Tiraquel. in tractatu de nobilitate, cap. 37. nu. 152. pag. 560. & priùs c. 15. cum alijs: & faciunt quæ scribo infrà q. 48. & part. 2. q. 2.

68

In filium autem naturalem pater potest facere maioratum etiam ex omnibus bonis, si filios legitimos nõ habeat, † etiam absq; Regali facultate; quia cùm pater posfit per viam institutionis per vltimam voluntatem, aut titulo donationis concedere omnia bona filio naturali, si careat legitima prole, ex authent. licèt, C. de natur. liber. & l. 10. Taur. hodie l. 8. tit. 8 lib. 5. Recopil. maiori ratione licet ei bona vinculare titulo maioratus, in cuius constructione agitur de fauore publico, vt infrà in alijs pluribus locis docetur. Sed dubium est vbi ille, qui vult facere maioratũ in filium naturalem, habet patrem legitimum, an hoc casu posfit filius excluso patre legitimo facere maioratum in filium naturalem? In quo idem cõcludendum videtur, quia licèt ex d. authen. licèt, quando filius naturalis habet patrem, non potest totam substantiam relinquere filio naturali, diuersum statuitur in d. l. 10. Taurina, ex qua lege in hoc corrigitur dict. authen. & pro hac conclusione est l. 27. Taurina, hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopilationis. In qua sancitum est, quòd substitutiones, quas pater iniungere potest filio in tertio meliorato, tenetur primò facere in fauorem filiorum, & descendentium legitimorum, & in defectum filiorũ legitimorũ potest facere in filios illegitimos, & in defectum eorũ in fauorem ascendentiũ legitimorum. Et eadem ratione pater potest in hoc casu vocare alios filios naturales in defectum filiorũ illius, qui primus vocatus fuit, etiam si talis, qui maioratum fecit, habeat parẽtes legitimos: quia potest seruare ordinem præscriptum in d. l. 27. & vti facultate, quę ex ea lege est concessa. Et fulcitur ista conclusio ex his, quæ scribit Tellius in d. l. 16. num. 14. versus finem.

69

Item notandum est circa hoc propositum, quòd licèt pater habeat † filium legitimum, qui tamen factus fuit Monachus Sancti Francisci, & consequenter inhabilis ad succedendum, vel quia commisit aliquod delictum, per quod factus fuit incapax, licèt patri facere maioratum in filium naturalem de omnibus bonis, quemadmodum si filios nõ haberet. Quod probatur ex d. authent. licèt in illis verbis, *Cui relinqui necesse est*. Quæ lex sentit, quòd quamuis quis habeat filios legitimos, si tamen non tenetur eis relinquere legitimam, non prohibetur pater relinquere bona filijs naturalibus, facit l. 1. §. si deportatus, ibi: *Fratribus suis non obstabit*, ff. de bonis libertorũ, l. 1. §. penultimo, ff. de bonorum possessione cõtra tabul. ¶ Et ille qui defunctus est cum filio de ordine mendicantium, † dicitur decedere sine liberis, secundùm Baldum in l. cum acutissimi, num. 12. C. de fideicommiss. & in l. maximum vitiũ, num. 12. C. de liber. præter. Et talis filius habetur pro mortuo, & locus fit ei, qui post eũ ad hæreditatẽ vocabatur, secundũ Bald. Bart. in l. 1. §. qui habebat, ff. de bonorũ possessione contra tabul. & in l. post mortem, §. liberis, ff. eodem tit. cum concordantibus, vt per Phanuc. in tractatu de lucro dotis, glos. 5. nu. 16, pag. 748. & legendus est idem in eadem glossa, num. 49. Et faciunt plura, quæ ad hoc propositum & finem per me scripta sunt in 2. p. huius operis q. 3. num. 16. cum sequentibus, quæ huic loco etiam conueniunt pro confirmatione prædictæ sententiæ. Quibus est addendum quod scribit Matthæus de Afflictis post Andr. de Isernia, quem citat in constit. Neapol. lib. 3 rubr. 24. de succession. num. 9. fol. 293. vbi inquit, † quòd filij masculi posfũt facere & consentire, quòd sorores succedant cum illis, quas solummodo dotare tenebantur. Et adduco quod scribit Lucas de Penna in l. iubemus, C. de præposit. sacri cubicul. libr. 12. fol. 224. col. 3. versic. hæc faciamus, vbi tradit, quòd pater ex consensu filij masculi potest filiam instituere hæredem in feudo. ¶ Et pro hoc itidem facit doctrina Angeli in authẽtico de nuptijs, §. optime, num. 18. versic. nota singulariter, vbi dicit, quòd quæuis mulier, quæ secundò nupsit, non posfit legare secundo coniugi, nisi quantum legauerit vni ex filijs primi matrimonij, iuxta textum in l. hac edictali, C. de secund. nupt. tamen si ex primo matrimonio solum modo adest filia, quæ ex statuto succedere non potest, vel quia renunciauit; tunc non arctatur disponere in fauorẽ secundi coniugis quòmodo voluerit. ¶ Et cõ ducit

70

71

72

ducit quoddam egregium consilium Roman. 43. nu. 3. de quo latius Tellius in d. l. 10. Taur. num. 19. cum sequentibus. Quibus addo Cassanæum, qui refert dictum consilium Romani, licet vitiosè. Et illud confirmat in consuetud. Burgundiæ, rubr. §. 3. fol. 286. col. 1. vers. quæro quid, Guillel. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. & vxore nomine Adelasiam, num. 680. fol. 113. de testamen. Bartholom. Socin. in consil. 35. numer. 16. lib. 4. vbi tradit, † quòd filiæ non censentur exclusæ à statuto, quādo agnati repudiant. ¶ Et pro istorum conclusione adduco regulam illam notabilem, & quæ ad varia prodest, quod in materia successionum paria sunt aliquem † non extare, vel extare, & non succedere, quæ probatur in l. sed si ex modica, §. si filius, ff. de bonis libertorum. Notant Decius in l. filiæ dotem, col. 2. C. de collat. Bald. in cons. 3. lib. 4. Antonius Peregr. in tract. de fideicommis. art. 22. num. 78. fol. 104. & artic. 36. num. 11. fol. 327. Antonius Petra in tract. de fideicommiss. q. 11. num. 592. pag. 522. Glossa Parisien. in consuetud. Parisiens. §. 3. glos. 1. num. 3. q. 5. fol. 66. vbi loquitur de primogenito, qui se abstinet à primogenitura, in cuius locum alius secundus intrauit, Alexand. in cons. 117. num. 16 lib. 6. vbi Molin. & in consil. 109. num. 13. lib. 6. Tiraquel. lib. de primogen. q. 53. num. 16. Simon de Pretis lib. 3. de interpretanda defunct. volunt. dubitatione 3. solutione 1. num. 36. fol. 313. Mātica de coniect. ment. defunct. lib 8. tit. 18. n. 50. fol. 197.

Et filia exclusa propter masculos à † successione patris habetur pro extranea, & non dicitur hæres, vt probat Beroius cons. 70. num. 9. lib. 2. ex authent. de nupt. §. optimè, & in cons. 93. num. 31. lib. 1. & Bart. in l. 1. §. sciendum, ff. de suis & legit. hæred. Alexand. cons. 128. & 131. lib. 1. Quam quæstionem examinat nouissimè & latissimè Antonius Thesaurus in decis. Pedemont. 159. num. 1. cum sequentibus, post Antonium Gabrielem lib. communium conclus. tit. de legit. conclus. 2. num. 3. & 4. & tradit Natta in cons. 74. nu. 12. ¶ Et non successibiles † non sunt in consideratione, l. sancimus, §. cum autem. C. ad Trebell. Notat Barthol. Socin. in l. cum auus, num. 39. ff. de conditionibus & demonstrationibus: & Ripa qui plura tradit in l. fœminæ, nu. 12. C. de secundis nuptijs.

Ex quibus confirmatur notabilis in ista materia resolutio Bald. post longam disputationē in l. maximum vitium, num. 16. cum sequentibus, C. de lib er. præterit. fol. 69. vbi vult, quòd si statuto cauetur, quòd filiæ fœminæ extantibus masculis, non succedant ab intestato, si pater habuit filium & filiam ex priori matrimonio, & vnum filium ex secundo matrimonio, si fecit testamentum, & instituit duos filios masculos, fœminas autem relinquit decem, non habet † filia ius querelandi contra testamentum, & inibi Bal num. 13. alia ad propositum scribit; & hæres tantum capax debet mitti in possessionem bonorū, vt ex Tiraquel. & alijs, tradit Bursat. in consil. 9. num. 22. sic Bald. in l. 1. §. 1. in princip. num 1. C. de caduc. tollend. fol. 171. inquit, quòd frater minor, † vel per damnationem deportatus non computatur in numero filiorum; quia est attendendum tempus mortis parentum, & ideo tales filij nō habent ius accrescendi; quod est singulare ad ea, quæ habentur de iure accrescendi in locis ordinarijs, & ad l. 34. tit. 9. part. 6. De qua etiā quæstione vide Bart. in l. pater, filium in 3. & 4. quæst. ff. de inofficios. testamen. Doctores in l. planè, §. si duobus, ff. de legatis 1. & quæ refert Ias. in l. reconiuncti, num. 187. fol. 282. ff. de legat. 3. Oliuerium in tractatu de gradibus cognatio. tit. de successiōn. ab intestat. numer. 12. cum sequentibus, pag. 227. Hinc est, quòd filius exhæredatus habetur pro mortuo, l. c. §. si pater, vers sed si coniungendis cum emancipatis. §. prodesse, vbi glos. instit. de exhæredatione liberorum. Notat Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 8. tit. 18. num. 50. fol. 197. ¶ Quod etiam confirmo, † quia vbicunq; monasterium est talis qualitatis, quòd nec in particulari, nec in communi potest habere bona, nō excludit substitutum, nec habet locum regula text. in authent. nisi rogati, C. ad Trebellianum, & aliorum iurium concordantium, secundùm Bartolum in tractatu Minoricarum in 3. par. in vers. isti hæredes, & in l. cum pater, §. hæreditatem, ff. de legatis 2. Anton. & Abb. in cap. in præsentia de probation. Alexand. in cons. 113. num. 4. lib. 3. vbi communem dicit, & alios plures quos citat Franciscus Mantic. lib. 11. de coniecturata mente defunct. tit. 7. n. 8. pag. 493. Quod nouissimè tractat Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci lib. 3. tit. 34. nu. 2. pag. 149. ¶ Et frater minor non computatur in numero filiorum † ad instar mortui, vel exhæredati, Bart. & alij in l. Papinianus, §. vnde si quis, ff. de inofficios. testamen. & alij, vt per Nattā in cons. 156. num. 13. & 14. lib. 1. Qua ratione inquit notanter Paul. de Castro in consil. 409. lib. 2. quòd filia, quæ ex statuto non succedit patri extante patruo non tollit substitutionē, quę ita fit, (si hæres decesserit sine liberis) & idem tenet ipse Paulus in l. cū auus circa medium, ff. de conditionibus & demonstrationibus, Albertus Brunus in tract. de statut. fœminas repellente, art. 5. q. 12. col. 2. & sequent. & alij plures, quos refert Tiraquel. qui alia singularia prædictis consentanea scribit in l. vnquā, in verb. susceperit liberos, num. 102. cum sequentibus, C. de reuocan. donation. pag. 357. vbi etiam refert Romanum in d. cons. 43. ¶ Et

si

si dicat statutum; quòd filia dotata non succedat quamdiu supersunt filij masculi, deficientibus masculis † filiæ reintegrantur, secundũ Bart. in l. vltima, col. 2. vers. ex quibus conclu do, ff. ad Tertul. & alios plures, quos referũt Decius in cons. 607. Bartholom. Socin. in cõsil. 35. num. 16. lib. 4. & in cons. 263. num. 1. libro 2. Decius in cons. 296. num. 5. & 309. numero 2. plenius in cons. 385. num. 4. vbi notã ter de hoc agit; & in cons. 505. num. 4. Alciat. lib. 1. de verborum significatione, pag. 9. post medium, latè Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. de succesion. §. 12. fol. 74. col. 2. in fine, vbi multa ad nostrum propositum scribit: & de hoc etiam tracto in 2. p. huius operis. q. 6. Et confirmo etiam ex sententia Angeli, Imolæ, & Pauli de Castro in d. l. planè, §. si duobus, ff. de legat. 1. vbi volunt, quòd filiæ exclusæ à statuto, † vel renuntiatione, quia sunt dotatæ, tolluntur de medio, & non cõsiderantur perinde, ac si non essent in rerum natura, & habẽ tur pro mortuis: & idẽ Bald. in l. Papinianus, §. vnde si quis, ff. de inofficios. testament. vbi Angel. & Fulgos. & idem Angel. in ead. l. Papinianus, §. quoniam autem, Cuman. cons. 35. Barthol. Socin. cons. 159. num. 19. lib. 2. Alexand. vbi Glos. Paris. plures citat in cons. 36. num. 7. lib. 7. idem in cons. 13. num. 14. vbi eadem glos. lib. 3. Notanter Oldraldus in cons. 123. num. 3. Angelus cons. 300. num. 4. Matien. in l. 9. tit. 8. lib. 5. Recopil. glos. 1. num. 8. fol. 235. Et est verior & communior opinio secundùm Parisium cons. 25. num. 36. & consil. 36. num. 28. lib. 2. Socin. Iunior cons. 25. num. 13. lib. 1. & alios, quos citat Antonius Gabriel lib. 6. communium opinionum, d. titu. de legitim. conclus. 2. num. 2. pag. 372: qui tamẽ num. 1. plures refert qui contrarium tenent; ad quem addo Iasonem in cons. 65. num. 2. libro 1. Hieronym. Gabriel cons. 15. num. 16. cum sequentibus: vbi latè hoc tractat eleganter Corneus in cons. 202. num. 11. lib. 3. Cephal. in consil. 134. num. 52. lib. 1. Et legenda sunt quæ scribit Nicolaus Boerius decis. 104. num. 11. & 12. Cephal. consil. 245. num. 3. cũ sequentibus, lib. 2. Barthol. Socin. in l. Centurio, num. 16. ff. de vulgar. Cald. Pereira in trãctatu de nominatio. ad emphyt. q. 7. nu. 43. Menchac. lib. 3. controuersiar. c. 44. num. 4. 5. & 6. omnino legendus; Ioan. Lopius in rubr. de donation. inter vir. & vxor. 55. 70. num. 30. Carol. Ruin. in cons. 24. num. 5. lib. 1. & Paris. cons. 53. num. 75. lib. 3; & alij, quos citat Bursatus cons. 92. num. 39. Marcus Cuch. in tractatu de legitim. vers. quod verò dictũ est, folio. 11. numer. 15. Tiberius Decianus resp. 32. num. 104. lib. 2. Menoch. in cons. 247. num. 54. lib. 3. & lege Cephalum in consil. 245. num. 31. cum sequentibus, lib. 2. & notabiliter, & late Matth. ab Afflict. in constitution. Neap. lib. 3. rubric. 23. de succesion. filiorum, num. 54. fol. 196.

81

82

Et quòd in legitimæ cõputatione filij omnino insuccesibiles non faciunt † partem, resoluit Antonius Peregrinus in tract. de fideicommis. art. 38. num. 2. cum sequentibus, fol. 350. Et materiam melius omnibus explicat Menochius in consil. 205. num. 45. libr. 3. Et faciũt quæ notanter scribit idem Menoch. in tract. præsumptionum, præsumpt. 83. nu. 71. fol. 145. Ioan. Gutierr. lib. 2. canonicarum quæstionum, q. 1. num. 47. pag. 15. Et quę scribo suprà q. 1. num 354. & plur. seqq. Addo autem, quòd filius † facit deficere conditionẽ, licèt non succedat, l. filius familias, §. cũ quis, ff. de legat. 1. Notant Barthol. Socin. in cons. 182. col 1. lib. 2. & alij, quos citant Cephalus in cons. 484. num. 31. lib. 4. Mantica de coniectura. mente defuncti lib. 11. tit. 14. num. 18. fol. 282. in editione noua. ¶ Et paria sunt primogenitum non † extare, vel inhabilem esse, vt determinat expresè Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitutione, in verb. implorare restitutionem, numer. 31. pag. 1180.

83

84

85

Et ex his apparet veritas cuiusdam sententiæ Emanuelis Costæ in l. cum tale, §. si arbitratu, ff. de conditionibus & demonstrationibus, limit. 2. vt vbi dicit, quòd si agnatus ex statuto excludit fœminas, non excludit † eas is agnatus, qui est castratus. Contra Baldum inter consilia Angeli consil. 67. quod incipit Martinus, quem refert Barbo. in c. in præsentia, num. 74. de probat. Et non requiritur citatio fœminæ exclusæ per statutum, vt tradunt Parisius in consil. 5. num. 15. lib. 3. Antonius Gabriel lib. 2. communium, tit. de citatione, conclus. 1. num. 145. pag. 92. Et filiæ Moniales non sunt † computandæ in numero filiarum, vt per Menochium in consil. 247. num. 55. libro 3. & l. cum auus, ff. de conditionibus & demonstrationibus non habet locum quãdo filij non possunt succedere patribus grauatis, secundùm Cumanum in l. filius familias, §. cũ quis, ff. de legat. 1. Alexandrum in l. Cẽturio, num. 6. ff. de vulgar. vbi Socin. numer. 16. & alios, vt per Antonium Peregrinum in tract. de fideicommis. artic. 25. numer. 59. fol. 245. ¶ Et vt exclusione fœminarum sit locus, † requiritur quòd masculus succedat cum effectu; eo autem non succedente, fœmina non excluditur, secundùm Bartolum in l. seruo legato, §. si testator, ff. de legat. 1. Bald in authen. ingresi, in fine, C. de sacrosanct. eccles. Cephal. in consil. 318. num. 27. lib. 3. Petrum Surdum decis. 138. num. 4. Et filij, qui non sunt succesibiles, non videntur substituti, l. ex facto, §. ex facto, ff. ad Trebellian. tradit Antonius Petra in tractatu de fideicommis. q. 9. num. 169. & 170. pag. 170. Notat Matien. in l 6. glos. 2. num. 8.

86

87

88

num.8, lib.5. Recopilat. fol.235. Et statutum excludens matrem propter parentes masculos debet intelligi dummodo sint agnati, secũdùm Bald. in cap.1. quemadmodum feudum ad filium pertineat, Socin. Iunior in cons.43. num.11. lib.2. faciunt tradita per Manticam de coniect. ment. lib.8. tit.18. nu.5. fol.197. Et faciunt scripta per Tiraquel. lib.1. de retractu. §.1. glos.8. numer.13. pag.115. Et ista seruiunt ad quęstionem, quam tractat Montalu. in l.11. tit.10. lib.3. fori, fol.167. col.2. Nunquid si primus emptor, cui competit ius retrahendi rem venditam sequentis in gradu poterit retrahere? Et conducunt scripta per Cephalum in cons.23. num.16. cum sequentibus. ¶ Et istorum etiam authoritate inquit Raphael Fulgosius in consil.62. stante statuto, quod statutum † excludens filias fœminas extãtibus masculis, nõ intelligitur in filio masculo spurio legitimato. Pro quo facit l.12. Tauri in ratione sui, quæ procedit in filiabus legitimis sicut in filijs. Et confirmo, quia si cauetur statuto, quòd fœminæ extantibus masculis non succedant, tale statutum non procedit quando masculi † sunt deportati, secundùm Bart. in l.1. §. penultimo, ff. de bonorum possessione, secundùm tabul. per l. si necem, §. si deportatus, ff. eodem titulo. Et confirmat Carolus Ruinus cons.154. num.5. lib.2. Et emphyteusis accepta pro se, filijs, & hæredibus, non potest venire ad filias, quæ ex statuto masculis extantibus, non succedunt secundũ Baldum in cons.445. primo considerandum est lib.3. ¶ Et filius † incapax non obstat sequentibus in gradu, d. l.1. §. sciendum, vbi Bartol. ff. de suis & legit. hæred. d. l. pater filium, ff. de inofficios. testam. l.2. §. ita demum, ff. ad Tertul. cum cõcord. vt per Tiraquel. in tract. le mort. part.2. declaratio.5. num.27. pag.82. & Molinam lib.1 de primog. cap 9. num.30. fol.67. Ripam in l. hæredes mei, §. cum ita, numero 124. & ibi Zanchus part.10. num.125. pag.288. ff. ad Trebellianum, Menoch. cons. 206. num.46. lib.3. Et paria sunt filium non extare, aut non posse † succedere, vt per Alexand. in l. Lucius, num.1[illegible]. fol.140. ff. de vulgar. Et fideicommissum i[illegible]nctum legato intelligitur ante mortem legatarij, si legatarius ingrediatur religionem Mendicantium, secũdùm Bart. in l. cum pater, §. hæreditatem, ff. de legat.2. Ioannem Lopium in l.27. Tauri, num.73. ¶ Et nomine filiorum non continẽtur filij † spurij tanquam abusiui, secundùm Baldum in cap. per tuas, col 2. de probation. Confirmat Rebuffus tomo.1. ad constitutiones Regias art.1. glos.2. num.30. pag.253. Et per regulã textus in d. §. sed si filius, quæ probatur etiam in l.2. §. sed si sunt sui, vbi Bart. ff. ad Tertul. inquit Tiraquel. lib.1. de retractu, §.1. glos.8. num.14. pag.115. Quòd si mulier † ex statuto non succedit, non habet ius retractus: & ibi alia consimilia adducit ad hoc. De quo tamen dicto dubito per regulam, l.3. ff. de interd. & relega. & l. iura sanguinis, ff. de regulis iuris cum concordantib. & per textũ in l. Paulus, §. Paulus, ff. de bon. libertorum: & doctrinam Romani in singluari 295. cum scriptis per Tiraquel. lib.1. de retractu, §.1. glos. 9. num.89. pag.159.

89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94

Et huc etiam spectat quædam notabilis sententia Iacob. de Aretio, & Salicet. in l.1. nu. 6. fol.195. C. de adulter. vbi inquiunt, quòd si statuto cauetur, † quòd aliquo defuncto ab intestato filij masculi succedant in totũ filiabus exclusis, quæ dotari debeant arbitrio duorum proximiorum: & euenit casus, quòd defuncto patre superextabant filius & filia, & antequã filia nuberet, decessit filius vna superstite filia, cum qua in tota hæreditate succedere vult eius amita; quod illi competit successio, modò per filium hæreditas non fuisset adita, quia tale priuilegium est concessum, vt agnatio conseruetur. Et cùm hæc ratio cesset, statutũ cessare debet. ¶ & finita causa priuilegij, † priuilegium finitur, l. Titia Seio, §. vsuras, ff. de leg. 2. l. si quis sub hac, in fin. coniuncta lege sequẽti, ff. de oper. libertor. ¶ Ex quibus minimè mihi placet quę contra Roman. in cons.43. numero 3. & alios tradit & argumentatur Tellius Fernand. in d l.10. Taur. num.20. vbi lector legat. ¶ Et pœnæ statutæ aduersus mulieres vel maritos secundò nubentes, quæ filios habent, † non procedunt quãdo filij sunt incapaces succedendi, vt quia sunt deportati, vel monachi monasterij, quod non potest habere bona in communi, vt per l.1. §. final. ff. de bonorum possessione; & per alia iura tradit Ripa in l. fœminæ de secund. nupt. num. 11. & 12. Et conducunt plura quæ scribo infrà part.2. q.4. in princip. & quæ scribit Parisius in cons.65. num.7. lib.2. & facit egregiũ consilium Federici de Senis 26. casus talis est, Romani cons.296. circa declarationem, quos citat Tiraquel. d. glos.9. nu.103. pag.183. ¶ Et vbicunq; fœminæ maritatæ excluduntur per statutum ad hæreditate, vel renuntiauerint † non admittuntur ad ius patronatus, secũdùm Ioann. Andr. in c. nobis de iure patronatus, Abb. in cap. cum seculum, eodem tit. Federicum de Senis cons.111. Anchar. in Clemen. plures de iure patronatus, prout latiùs tradit Lambert. in tractatu de iure patronatus, lib.1. part.2. art.14. 15. & 17. 2. q. principali, fol. 136. 137. & 138. art.18. & ibi art.21. resoluit, quòd filius exhæredatus non potest succedere in iure patronatus.

95 | 96 | 97 | 98

Et vt hæc magis fructuosa sint, libet ex illis etiam inferre intellectum ad pragmaticam dotium anni 1534. hodie l.7. tit.7. lib.5. ordinamen. noui. limitantem quantitatem, quam paren-

pärentes possunt dare in dote filiabus. Nam illa lex procedere potest vbicumque pater plures filios vel filias babet, quàm eam quæ dotare vult, quibus ex dote immoderata præiudicium fieri potest: nam si vnicam tantùm filiam habeat, videtur quòd dicta l. nō † procedat, nulli etenim hoc casu fit iniuria: cùm pater dat filiæ in dotem magnam bonorum quantitatem, cùm patre mortuo omnia bona ei competant. Et cùm ratio finalis illius legis consistat in præiudicio resultante, præcipuè filijs masculis ex inmensa dotis constitutione, quæ in isto casu in totum cessat (vt ad oculum patet) legis etiam dispositio cessare debet. ¶ Et ista illatio etiam fulcitur ex alia doctrina Bart. in d. l. 2. §. sed si sint sui, fol. 193. ff. ad Tertul. vbi dicit, quòd statutum quòd filia fœmina non succedat extantibus masculis, † intelligitur extantibus filijs, qui patri possint succedere: & idem Bart. in l. 1. §. qui habebat, q. 5. ff. de bonorum possessione, contra tabul. & alij, vt per Decium numero 11. in l. precibus, fol. 120. C. de impub. & alijs, & conducit bona decisio Matthæi de Afflictis 158. dicit constitutio, num. 4. & quod scribit Campetius in tractat. de dote par. 5. q. 44. fol. 121. vbi ex Bart. in d. l. 1. §. qui filium, dicit, quòd frater insuccessibilis non excludit sororem. Et est alia singularis doctrina eiusdem Bart. in l. 1. §. sed si patronus, numer. 2. fol. 182. ff. de coniungend. cũ emancipat. liber. vbi vult, quòd † filia fœmina excludit masculum, quando masculus ex iudicio testatoris est exclusus. Sed & Angelus in nostra materia in l. Papinianus, §. si quis mortis, vers. Vltimò legatur, & in l. posthumus. §. si quis ex his, ff. de in officios. testamen. inquit, quòd extante statuto quòd masculis existentibus, fœminæ non succedant; filia in testamento patris prætcrita exclusa ab statuto, non debet audiri, † allegando testamentum innalidum & nullum ob ipsius præteritionem, quam doctrinam ex Bartulo & alijs pluribus authoribus confirmat Vantius in tractatu de nullitate, titul. quibus modis sententia nulla dici possit, numero 20. pag. 729. Et non est curandum de masculis so rensibus & incapacibus, vt tradit Petrus Surdus decis. 37. num. 24.

Ex his omnibus suffragatur notanda doctrina Baldi in l. ius agnationis, ff. de pact. & in conf. 437. lib. 1. vbi dicit, quòd si filij masculi extant tempore quo soror † renunciat, præsumitur facta renunciatio propter illos masculos, & illis decedentibus deficit renunciatio. Notat Ripa in l. qui Romæ, §. duo fratres, numero 89. ff. de verborum obligation. Alexander in conf. 26. numero 9. libro 3. vbi Glossa Parisiens. in additione, quæ incipit: Descedentibus, plures refert. Et ista opinio communis est secundùm Episcopum Couarr. in cap. quamuis pactum de pact. in 6. 3. par. relectio. §. 3. numero 40. folio 119. qui illum punctum latius resoluit. Cui adde quę scribit Molin. in d. additione, & Decius in d. l. precibus: & tradit eleganter Bartholom. Socin. conf. 150. n. 55. libro 2. quòd qui iurauit non venire † ad successionem paternam, & nihil petere in bonis patris, non prohibetur succedere patri, nec ex testamento, nec ab intestato, quando alij descendentes non supersint, vt dicit colligi ex dictis Bald. & aliorum in l. final. C. de pact. & in l. pactum, C. de collation. vers. Tertio. Et ex decisione Rotæ, quam citat Dominicus in cap. quamuis pactum de pact. in 6. Et adeò procedit iste intellectus ad dictã pragmaticam dotium, quòd locum habet, etiamsi pater posteà filios suscipiat: quia ea, quæ semel vtiliter † constituta sunt, durant, licèt ille casus extiterit, à quo initium habere non potuerunt; l. si ex pluribus, §. & si placeat, vbi Bart. ff. de verborum obligation. cap. factum legitimè de regul. iur. in 6. cum concordant. quæ scribo in 2. par. huius operis, q. 6 à principio. Et in quolibet actu semper attenditur tempus, † in quo dispositio sumit effectum, l. quod sponsi, C. de donation. ante nuptias, vbi Bart. dicit, quòd hęc regula nunquam fallit, cum concordantibus, vt per Tiraquellum in tractatu de primogenitura, q. 40. numero 178. pag. 301. Zanchum in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebellianum, par. 4. num. 220. pag. 95. ¶ Et est communis opinio, ꝙ qualitas adiecta in vltima dispositione, institutione, vel legato, vel fideicommisso, consideranda est tempore conditionis existentis, † non tempore mortis, vt resoluunt Menochius con sil. 1. numero 24 & 109. & ibi Valla num. 35. Zanchus numero 13. Papiens. num. 27. Rota Florentina num. 6. Beroi. conf. 41. numer. 21. libro 1. Menchac. de successión. creatio. lib. 1. §. 3. num. 32. par. 2. Bolognetus conf. vltimo, numero 28. & alij, vt per Bursatum consilio 221. numero 14. & 15. ¶ Pro quibus etiam facit, quia dos constitui debet † secundùm tempus nuptiarum; & bona quæ pater tunc habet, non secundùm tempus mortis, siue aucta, siue diminuta sint bona, vt resoluunt Decius in conf. 26. & 176. Alexand. conf. 29. libr. 3. & alij, quos refert Episcopus Couarr. in cap. quamuis pactum de pact. in 6. 3. par. relectio. §. 4. numero 7. folio 126. Sed an reuocabitur talis constitutio dotis ex dispositione l. si vnquam, C. de reuocand. scribo in q. 21. à nu. 6. infra in hac par. 1.

Deduco etiam intellectum ad pragmaticã datam Madritij anno 1534. hodie l. 7. tit. 7. libro 5. Recopilatio. quæ definit, quòd vbi duo maioratus coniunguntur per matrimonium, filius maior succedat in vno tantùm, quem elegerit, & si vnus tantùm filius sit, ille possideat

99 100 101 102 103 104 105 106 107 108

deat in [illegible] maioratum. Nam idem erit si alij fratres sint monachi, vel aliam quamlibet incapacitatem patiantur. Sic l. 12. Taurina, hodie l. 10. tit. 8. lib. 5. Recopil. quæ prohibet succedere filios illegitimos legitimatos, si supersunt filij legitimi, limitatur, si tempore mortis patris filij legitimi sunt mortui, vt probat ibi Tellius nu. 44. ex doctrina Pauli cons. 22. col. 2. libro 2. & traditis per Tiraq. in d. l. si vnquã, verbo, donatione largitus, n. 261. & in verb. suscepit liberos, nu. 184. Et ex superioribus singulariter infertur limitatio & intellectus ad l. 27. Taur. hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopil. in illis verbis: *Que ayan derecho de los heredar*. Nam si filius vel filia renuntiauit bonis parentum, ita quòd ex tali renuntiatione nullum ius in eiusdem bonis supersit, parentes minimè tenetur obseruare in vocationibus & substitutionibus, & grauaminibus ab eadẽ lege præscriptis, sed talibus filijs prætermissis, licet ei facere alias vocationes, quod est notandum.

Et ex superioribus etiam (vt ad nostrũ institutum reuertamur) infertur, quòd mater potest facere maioratum in filium † spurium, cũ 109 iuxta l. 9. Taurin. sit ei legitimus successor ex testamento, & ab intestato ipsa carente alijs filijs legitimis, & naturalibus, modo non sit filius ex damnato coitu, aut clerici, vel monachi, aut fratris sancti Iacobi, aut Hierosolymę, vt latiùs in d. l. declaratur. Cuius legis authoritate suffultus, ausus fuit dicere Greg. Lop. in l. 8. ti. 4. p. 5. in glo. in verb. *De su muger*. Quòd licèt regulariter filij naturales nõ reuocent donationem virtute l. si vnquã, vt post alios explicat ibi Tiraq. n. 21. quam opinionem sequitur dominus Anton. de Padilla in l. cum acutissimi, C. de fideicom. nu. 37. qui eam confirmat ex l. 8 ti. 4. par. 5. ibi: *De su muger legitima*. Tamen secundum Gregor. Lop. filij naturales, qui secundùm prædictam l. 9. sunt matri legitimi successores ex testamento, & ab inte- 110 stato reuocant donationem † virtute prælle gatæ l. si vnquam. Si post donationem factam mater filios naturales suscipiat. Et hæc doctrina Greg. Lop absq; autheritate legis Taurinæ mihi vera videtur, quia de iure ciuili, & Regio partitarum, filius naturalis est successor matri sicut alius filius legitimus. Habita tamẽ distinctione, l. si quã illustris. C. ad orphicia. & probatur in l. 11. tit. 13. par. 6. quod etiam procedebat de iure ciuili, secundũ glos. in c. nisi cũ pridẽ, in verb. Manceres de renuntiat. & Hostien. in c. lator, qui filij sint legit. De quo per Fortun. Garsi. in tract. d. l. vltim. fin. charta 7. col. 2. versi. octauo principaliter; & Cæsar Lãbert. in tract. iur. patron. lib. 1. p. 2. art. 26. n. 8. fol. 140. per prædicta sustentat, quòd filius naturalis succedit matri in iure patronatus, si nõ sit natus ex damnato coitu. Et succedũt tales 111 filij non solum matri, sed auiæ maternæ, † & alijs coniunctis per lineam maternam, l. Modestinus, & l. hac parte, & l. spurios, ff. vnde cognati; & in eis habet locũ, §. ex imperfecto: & fruũtur alijs priuilegijs, vt tradit Tiraquel. in verb. susceperit liberos, n. 62. & 63. pag. 342. & per prædicta iura æquè extendere possumus dictam pragmaticam dotium, quæ in matre habente filios & filias naturales practicari debet eodẽ modo ac in filijs legitimis. Et ista confirmantur, quia licèt inter nostrates sit magna controuersia, an l. hac consultissima, §. ex imperfecto, de testamentis, quæ maximũ tribuit priuilegium testamentis factis inter liberos, procedat etiam in filijs naturalibus ex parte patris? quam quæstionẽ disputant ibi Ioan. Faber. Bald. Salicet. & Ias. & alij ex iunioribus, Episcop. Couarr. in lib. 4. Decretal. c. 8. §. 4. n. 13. contra quem magnis viribus insurgit Tellius in l. 3. Taur. part. 1. num. 18. qui latè hunc punctum examinauit, apud quẽ & alios, quos refert, huius puncti resolutionem videre licet. Omnes tamen conueniunt, quòd respectu matris, si tamen non sit illustris, quæ testatur, inter filios naturales habent locum priuilegia dictæ legis, & concordantium: quod tenet Baldus in l. vltima. C. famil. erciscund. nu. 3. Alberic. Bald. Corne. & Ias. num. [illegible] in d. §. ex imperfecto: & alij quos refert Tellius vbi suprà num. 19. Et confirmantur etiam ista ex scriptis per Ioan. Lopez in l. 27. fol. 180. col. 1. versicul. nunc ad propositum. Et licèt frater non teneatur alere fratrem spurium, vel sororem, vt resoluit Molina lib. 2. de primogen. c. 15. num. 6. fol. 363. Tenetur † tamen frater alere 112 sororem, vel fratrẽ spurium ex eadem matre natum: vt nouiter scriuit Anton. Cord. de Lara in l. si quis à liberis, §. idem rescripsit, nu. 89. fol. 55. ff. de liber. agnoscẽd. qui ad hoc refert Socinum in l. 1. ff. solut. matrim. qui num. 25. vbi materiam tractat, hoc non dicit: & Ioann. Lop. in c. per vestras, de donation. inter virum & vxorem, notab. 3. §. 27. & vltim. num. 3. pag. 501. qui etiam (si non fallor) hoc non dicit: & facit in simili doctrina Bald. in l. humanitatis, num. 44. C. de impube. vbi vult, quòd mater potest filio naturali exemplariter substituere; refert & confirmat Greg. Lop. in l. 10 tit. 5. in glos. in verb. *Las madres*, pag. 6.

Et ex his rationibus deducitur etiam nouus † intellectus ad d. l. 9. Taurin. quòd si ma- 113 ter habens filios, etiam spurios, dummodo nõ sint ex damnato coitu fecerit donationem aliquorum bonorum, quæ excedat quintum bonorum matris, reuocabitur, † quoad partẽ legitimę talium filiorum, iuxta d. l. 8. tit. 4. part. 5. Ex quibus itidem venire possumus aduersus quandam sententiam Tellij, in d. l. 27. Taur. nu. 14. in fin. vbi dicit, se existimare, & postea cogitandum relinquit, quòd si à matre fuerit melioratio facta in vnum filium, vel descendentem

dentem naturalem, vel spurium, non tenetur seruare in substitutionibus ordinem prædictæ legis, eo quia licet sint hæredes necessarij, non tamen sunt legitimi: quem sequitur Matien. in l. 3. tit. 6. glos. 3. num. 4. fol. 160. lib. 5. Recopilat. Auend. in l. 27. Taur. glos. 2. num. 15. fol. 57. Contrarium enim mihi tenendū videtur ex prædictis. Et quia prædicta l. 9. filium illegitimum non solum facit hæredem necessarium, sed etiam vocat eum legitimum, ibi: *Sean herederos legitimos ex testamento, & ab intestato.* Vnde omnibus frui debent priuilegijs filiorum legitimorum; cùm lex successionem eorum æquiparet successioni filiorum legitimorum: & ideò regulæ in dubio est standum, secundùm gloss. in l. omnis diffinitio, ff. de regul. iur. & alia, quæ refero infrà hac s. p. quæst. 30. ¶ Et vna & eadem res † non debet diuerso iure censeri, l. eum qui ædes. ff. de vsucapion. c. cum in tua, de decim. tradunt Doctores præcipuè Ias. in l. Centurio, in principio, ff. de vulgar. quoad quædam non debet esse successor legitimus, & quoad alia non, l. pro libertate, in principio, vbi glos. in verb. pro libertate, ff. de exceptio. rei iudicat. l. vltima, C. commun. seru. manu. Et cùm (vt prædixi nu. 109.) vna successio alteri adæquetur, successio filiorum illegitimorum respectu matris † consequitur omnia priuilegia, quæ concessa sunt filijs legitimis & naturalibus, l. quia autē, vers. si vero nō incederit, ff. si quis omissa caus. testam. l. 2. C. cōmun. delegat. authēt. in successio. & quod ibi notat glos. C. de suis & legit. hęred. §. nostra autē, instit. de legat. §. si vero nec fratres, in authentic. de hæred. ab intestato veniēt. Et hoc etiam nouissimè Ioan. Gutier. lib. 3. Practicar. quæst. q. 54. nu. 3. vbi etiam disputat quęstionem in nostra materia necessariā, melioratione facta à parentibus habēt filios naturales, vel spurios in fauorē vnius ex his, an possit substitui in ea alius extraneus prætermissis cæteris filijs illegitimis? à quo cauendum est, dum ponit exemplū in filijs spurijs, cum in illis locū non habeat dicta l. 27. vt latius resoluo p. 2. q. 2. num. 25.

Horum etiam authoritate iure permittēte possumus deducere intellectū ad l. 10. Taur. nam quamuis ex dispositione prædictæ legis filij naturales non sint capaces † vltra quintū bonorum testatoris extantibus alijs filijs legitimis & naturalibus, si tamen adsint, & cōsenserunt tacitè vel expressè, quòd parentes vel de proprijs bonis, vel de bonis filiorum titulo materno, vel alio quouis titulo acquisitis disponant in fauorem filiorū naturalium vltra quintum bonorū, valet talis consensus, & incapacitas reducitur ad capacitatem, quod ad sensum patet; quia dicta lex principaliter est introducta in fauorē filiorū legitimorū, sicut l. 9. præcedēs, & l. 12. sequēs, quod cōstat apertissimè: quia licèt in principio legis dicatur, q. filij naturales non sunt capaces vltra quintum bonorum, statim dicit, quòd si pater caret alijs filijs legitimis & naturalibus, potest eis relinquere omnia bona. Ecce ergo qualiter incapacitas filiorum non resultat ex propio vitio ipsorum filiorū, sed ex eo quòd habēt fratres legitimos, & naturales: & cū hoc verū sit, quòd dicta lex tota dirigatur in fauorem filiorū legitimorum, quando concurrunt cū filijs illegitimis; sequitur quòd filij legitimi eisdem possūt renuntiare, l. si quis in conscribendo, C. de pactis, l. pacisci, ff. eod. tit. cum vulgar. Ex quo patet, quòd quāuis filij illegitimi legibus sint odiosi, & reipublicæ Christianæ, in qua cū tanta ratione illicita coniugia prohibita sunt, authen. ex cōplexu, C. de incest. nupt. l. vlt. C. de naturalib. liber. ibi: *Quia vitium paternū refrænandum esse existimauerunt*, d. c. si Rex Anglorū, 56. distinct. & procem. tit. 13. p. 4. & l. vltima, eod. tit. & procem. tit. 14. ead. part. & l. 3. tit. 15. ead. part. & alij concordantes. Hæc & alia similia damna respexit d. l. 10. secundario, & non principaliter, quod luce clarius cōstat ex supradictis, & ideò cessat dispositio l. ius publicum, ff. de pact. & tex. cum ibi notatis in l. nemo potest, ff. de legat. 1. Vnde fit, quòd nec etiam dici potest, quod prædictus consensus præstitus per filios legitimos † est in fraudem legis facientis filiū naturalem incapacē vltra quintum bonorū factus, & ideò nō debet hoc permitti, l. non dubiū, C. de legibus, l. qui testamentum, ff. de probation. l. cum quis decedēs, §. vltimo, ff. de legat. 3. cum similibus, quia cū dicta incapacitas proueniat ea ratione, quòd adsunt filij legitimi, & naturales, quibus bona parentum debentur, & non principaliter ex defectu filiorum naturalium, vt expositum est, ipsis filijs legitimis & naturalibus ius suū renuntiantibus; remanent naturales habiles, & capaces ad obtinendum quicquid illis datur vel relinquitur: & (vt prædixi) dicta lex fuit condita in fauorem filiorum legitimorum principaliter: & hæc primæua causa in legibus, aut statutis est contemplanda, licèt alia concurrere possit, aut forsan concurrat, l. qui exceptionem; vbi Doctores, ff. de condict. indeb notatur per Bald. & Doctores in l. venia, C. de in ius vocand. Albericum in 1. part. statutorum, q. 80. pone statutum: & per alios plures, quos refert Tiraquel. lib. 1. de retractu in præfatione, pag. 24. & §. 30. glos. 1. num. 5. pag. 641. & in omnibus dispositionibus eius, quod principale est, ratio haberi debet, non etiam eius, quod accessoriè, aut secundario in consequentiam. l. si quis nec causam, ff. si cert. petat. l. 1. ff. de author. tutor. l. si sponsus, §. donationis, & §. generaliter, ff. de donation. inter virum & vxorem; & alios similes, vt refert Tiraquel. in tract. de cessante causa, limit. 20. num.

114 115 116 117

num. 23. pagin. 196. Nec est nouum (vt etiam hoc nō omittam) quòd filius naturalis vel spurius, qui ex bonis patris vltra certam quantitatem capere non potest, quòd capiat maiorem quantitatem quàm lex taxat, cùm testatur & disponit de rebus alienis in eius fauorem, vt probatur in illa singulari l. si is qui ex bonis, ff. de vulgar. & pupill. quam latiùs explico in 2. par. huius operis quæst. 2.

Et ista omnia præstant argumentum, quòd si quis faciat maioratum in aliquem filium, & 118 illum grauet, vt det alicui filio naturali † certā quantitatem vltra quintum bonorū ipsius testatoris, quod ex lege ei relinquere licebat, si filius hunc maioratum acceptet, non posteà grauamen contradicere, ea ratione, q filius naturalis sit incapax vltra quintum bonorū, quia incapacitas cessat propter filij consensum. Quod fortius vel eadem ratione procedit, vbi cumque pater faciendo maioratum in filium, grauet illum, quòd vltra quintum, quod ipse testator relinquit filio naturali, det ei aliquid ex bonis ipsius filij maternis, vel aliunde habitis. Sed quod in principio huius numeri dictum est, forsan non procedit, in præiudiciū aliorum filiorum propter d. l. 27. Taurinam: quod tamen pendet à notatis in principio huius operis & partis, num. 11. & hæc omnia ad plura negoria sunt necessaria. Et ex eisdē infertur confirmatio ad id quod scribit Episcopus Couarru. in cap. Raynaldus, §. 2. numero 4. versic. Octauò erit animaduertendum, folio 130. de testam. vbi inquit, quòd dicta l. 27. Tauri, hodie l. 51. tit. 6. libro 5. ordinamen. limitatur vbi filius, cui legitima debetur, consentit grauamini apposito in fauorem extranei; quia tunc tale grauamen valet, quod ego verum credo.

In his etiam sciendum est, quòd si pater fa-119 ciat † maioratum in filium, qui ex aliqua causa vel incapacitate est inualidus, non reconualescit absque nouo patris consensu, quamuis cesset causa, quæ à principio erat impeditiua validitatis actus: quia cùm à principio nullus fuerit, ex habilitate superuenienti confirmari minimè potest, l. quæ ab initio, ff. de regulis iuris, l. eius qui in principio, l. si filius, ff. de testam. & in princip. instit. de exhęreda. libero. & ex bonus text. in l. omnia, ff. de reg. iur. Et non sufficit, quòd causa inhabilitatis & incapacitatis cesset, nisi confirmatio superueniat, secundū Dinum in regul. non firmatur, de regul. iur. in 6. quem sequitur Bart. in l. per fundum, ff. de seruit. rustic. prædiorum. Et est bonus textus in l. si minor, ff. de seru. export. Et hoc corroboratur ex scriptis per Romanum in consil. 509. circa propositam consultationem in 5. dubio, vbi concludit, quòd sola cessatio inhabilitatis non inducit actus reconualescentiam, sed nouus consensus requiritur ad actum conualidandum. Notatur per Alexandrum in cons. 171. viso processu, lib. 2. Deciū in cons. 661. in casu de quo quæritur, n. 14. & 15. Et faciunt quæ ad hoemet propositū scribit Felinus in c. post cessionem, col. 1. de probat. & in cap. cum dilectus de accusa. Cassanæus in consuet. Burgun. rubric. 9. §. 5. folio 333. col. 1. num. 9. versic. Imò facit, & l. 1. C. de fideicom. non procedit in eo qui testari non poterat, puta, impubere prodigo, vel similibus, secundùm Angelum in l. si certis annis, numer. 10. C. de pactis, & Domin. Antoni de Padilla in dict. l. 1. numero 8. Nec minùs conducit doctrina Bal in l. si vxore, col. 2. C. de condition. insert. Deci. in l. quod initio, numero 6. ff. de regul. iur. Et est regula, quòd capacitas est consideranda tempore actus celebrati, l. si vsusfructus, & ibi Bart. ff. de stipulat. seruor. cap. eo tempore, vbi Doctores de rescript. Et est regula generalis, quòd qua-120 litas debet adesse tempore † dispositionis, l. Mela ff. de alimen. legat. l. 3. ff. de auro & argento legato. Tradit & exemplificat latè Ripa in l. ex facto, numero 29. cum alijs, ff. de vulgar. & in rubrica C. de secundis nuptijs, numero 12. vbi ex hoc decidit bonam quæstionem in materia primogenituræ. Probatur in l. ex facto, §. si quis autem susceperit, ff. ad Trebellianum, & confirmat Rolan. con sil. 39. numer. 57. Et ex hoc etiam determinari potest quædam quæstio, quam tetigit, & non decidit Dominicus in cap. decernimus, num. 7. folio 285. de sentent. excommun. In 6. vbi tractat post alios quos refert, si tempore facti testamenti quis erat excommunicatus, & tempore mortis absolutus, an testamentum reconualescat? Et impugnari potest alia doctrina Bald. in l. Deo nobis, §. 1. n. 6. fol. 66. C. de Episc. & cleric. vbi vult, quòd si quis decessit relicto filio fratre minore, tamen anteaquā alij venientes ab intestato adirent hæreditatē, talis filius factus fuit Episcopus, potest hęreditatē adire, & auferre ius delatū venientib' ab intestato, qui ad hoc refert Federic. in consil. 27. & alia iura & rationes, & ibi Alber. n. 7. fol. 35. tradit quæstionem, si monachus est hæres institutus sub conditione; & pendēte conditione efficitur Episcopus, deinde extet conditio, cui quæratur hęreditas? Et ex his cōfirmatur quod suprà in hac quæstione scripsi, in versic. Et pro hoc etiam facit, à numero 30. dum conclusi, quòd mulier nupta non potest contrahere absq; licentia mariti, confe-rēdo contractū in tempus soluti matrimonij, 121 tenebitur igitur pater, † vel alius, qui maioratū fecit, cessante causa, vel incapacitate, iterū de nouo facere & confirmare maiorarū, ad hoc vt efficax sit, nec alias vim habebit. Et pro hoc faciunt quæ ad illud propositū scribit Peralt. in d. l. hæredē, n. 65 cū alijs. Diuersum autē est vbi-

vbicunq; qualitas requisita & necessaria adest tempore, quo actus celebratur: nam licèt ea cesset actus non irritatur, l. sciendũ, §. vltimo, vbi notat Angelus, ff. qui satis dar. cogan. l. cũ qui, vbi idẽ Angelus, ff. de public. Notat Bart. in l. ex facto, ff. de vulgar. Et latè confirmat Barthol. Socin. in consf. 81. n. 6. cũ alijs, lib. 6. Faciunt quæ scribo infrà. p. 2. q. 6. & p. 4. q. 2.

Anteaquam hanc quæstionem concludam dubitatur, pater & mater faciunt maioratum in filium: fortè contingit, quòd tempore facti maioratus pater erat incapax ad faciendum maioratum: † cum incapacitate Princeps non dispensauit tempore concessæ licentiæ, an sustineatur maioratus vxoris, quæ capax erat? Ratio dubitandi sumitur ex textu apud omnes ad varias quæstiones celebrato in l si communem, ff. quemad. seruitu. ammittan. vbi probatur, quòd in indiuiduis retinet quis per socium, † quod per se retinere non poterat; pro prius facit l. si is qui duos. ff. de liber. legat. vbi ex duobus socijs, qui incapax est propter eũ, qui capax est, capit in consequentiã, quæ sunt verba prędictæ legis: cuius authoritate ductus Bart. post Dinum ibi dicit, quòd licèt spurius non possit capere à patre, tamẽ si ipse spurius contraxerit societatem cum alio capace, iste alius potest institui hæres à patre spurij, atq; ita capiet filius spurius dimidium bonorũ. Et idem tenet Bald. in l. 1. q. 14. C. pro socio. Et ad hanc sententiã plures concordantes refert Tiraq. qui etiam aliqua similia ad propositum adducit lib. 1. de retractu, §. 26. glos. 1. nu. 30. pag. 604. & est bonus textus in c. per tuas, de arbitr. Et quis consequitur sæpè ex persona alterius, quod ex propria † consequi nõ poterat l. illud, §. vlt. ff. de contra tab. l. si is qui duos, ff. de liberat. legat, l. Aristo, ff. quæ res pignori obligari possunt. Et plura ad propositũ adducit Ripa resp. 184. n. 1. cum alijs. Et ista etiã adornat Peralta in l. qui duos, nu. 2. pag. 16. ff. de lega. 2. Et facit notabilis doctrina Bald. in c. dilectus, de officio legati; relata per Cęs. Lambert. in tract. de iure patronatus. lib. 2. p. 3. artic. 4. 8. quæstione principali, nu. 1. fol. 237.

122 123 124

125 ¶ Et confirmo, quia vbicunq; † maritus stipulatur sibi alimenta, videtur stipulari vxori secundùm Aimonem consf. 51. n. 3. glos. in cap. admonere, in verb. partem, 33. q. 2. Oldraldũ in consf. 95. nu. 10. Et ad textum in d. l. illud, §. vltim. concordantes tradit Neuizanus in Sylua nuptiali lib. 6. num. 39. pag. 576. vbi varia scribit; & per alios quos citat Petrus Surdus in tractatu de alimentis, tit. 8. priuileg. 76. nu. 3. fol. 328. Et plura notabilia tradit Caldas Pereira in tractatu de nominacion. ad emphyt. q. 19. num. 46. fol. 216. qui ad propositum notabiliter loquitur, & num. 80. Episcop. Couarruuias in epitome de sponsalibus part. 2. cap. 8. §. 5. n. 11. fol. 131. qui citat Iuan. Lopiũ in rubric. de donationibus, §. 65. num. 11. ¶ Et quando mulier habet summam nobilitatem, tunc † maritum ignobilem nobilitat, vel facit magis nobilem, vt ex pluribus tradit Tiraq. in tractatu de nobilitate cap. 18. nu. 39. quem citat Menoch. in consf. 126. num. 24. lib. 2. Et pro ista sententia plura cumulat Iaso in l. si emancipati, num. 5. cum alijs, fol. 59. C. de collation. cui adde l. 1. C. si in commun. eademq; causa, & l. 1. C. si vnus ex pluribus appellat. l. 5. tit. 23. part. 3. vbi Gregor. Lopez in glos. in verb. pro. Et habenti rem communem cum ecclesia non currit præscriptio, nisi eo modo, † quo currit contra ecclesiam, secundùm Innocen. in c. ad audientiam, de pręscription. Iasonem in l. si mater, num. 11. C. de inofficioso testament. Et plura scribit Hippolytus in singulari 180. Cassan. in catalogo gloriæ mundi part. 4. considerat. 32. versic. & licet dignitas fol. 12. col. 3. idem Hippolytus in rubric. ff. de fideiuss. num. 286. cum sequentibus, Cęsar Lambertinus in tractatu de iure patronatus lib. 1. artic. 6. primæ quæstionis, num. 15. fol. 7. Bartholomæus Bertazolus in tract. clausularum clauf. 22. glos. 1. num. 6. fol. 121. Et conducit quod scribit Decius in l. ea quæ, ff. de regulis iuris, num. 2. pag. 385. vbi ponit regulam, quòd in indiuiduis quis consequitur ex persona alterius, quod ex propria persona non competeret. ¶ Et ratione connexitatis vxor dicitur † domina rerum mariti, l. 1. ff. rerum amotarum; tradit Capicius decision. 27. num. 32. Et ex his dixit Baldus in dicta l. si is qui duos, & in cap. 1. quibus modis feud. amittatur; quòd si sunt duo fratres habẽtes feudum ab vno Principe, & vnus commisit feloniam, vt possit feudo priuari, quia dereliquit dominum periclitantem; alter vero sua probitate eum defendit, quòd vterque retinet feudum, & iste qui committit feloniam non potest priuari propter alium; quod refert pro notabili Iaso in dicta l. si emancipati, numero 10. & Romanus in singul. 241. Et faciunt notata per Nicolaum Boerium decis. 300. numero 1. cum sequentibus, vbi tradit, quòd si socius habet priuilegium non soluendi gabellam, gaudet alter socius tali priuilegio. Notat Alexander in consil. 122. numero 17. lib. 4. vbi ponit regulam, quòd priuilegio † vtitur non priuilegiatus ob communionem priuilegiati. Et faciunt scripta per Antonium Gomez in tomo de delictis, cap. 10. numer. 6. folio 74. Socin. Iunior. in consilio 1. numero 32. lib. 2. Valascum in l. 1. ff. soluto matrimonio, part. 3. numero 64 & Menochius de recuperanda possessione, remedio 1. numero 376. pagina 351. ¶ Et illud quod non procedit ex vno capite, non procedit † ex coniunctione duorum capitum, l. Gallus, §. ille casus, ff. de liberis & posthumis. Notat

126 127 128 129 130

Stephanus Bertrandus in authent. ex testamen.C.de secundis nuptijs,n.21.¶ Et ex his etiam fit, quòd si aliquis actus expeditur per duos tutores,vel arbitros, quorũ vnus est habilis,& alius inhabilis, si quilibet habet facultatem insolidũ,non vitiatur actus per admissionem † inhabilis,vt distinguitAbb.in cap.cum super,nu.12.fol.87.de officio delegati.Et de hac materia plura scribit Felin.in cap.1.nu.2. de præscrip. Et tradit idem Felin.in cap. per tuas,de simonia:& in cap.tertio loco,nu.8.de probation.& varia traditHippolytus in rubrica de fide instror.num.286.& in cons.84.n.26. & in singula.180.& 196. Et circa hunc punctum multa scribit Episcopus Couarr. in practic.quæstion.cap.34.num.1.vbi tractat quæstionem,si clericus simul, & laicus committãt aliquod delictum,an laicus sit remittendus ad iudicem ecclesiasticum? Et rectè agit de intellectu textus in d.l.si communem; ad quem iunge Rebuf. in tractatu de except. num.16. pag.504. omnium tractatuum:latissimè eundem Rebuffum in tractatu de priuileg. scholasticor.priuileg.106. num.1. cum sequentibus. Et faciunt quæ de iure patronatus pertinentis ad clericũ & laicum scribit idem Episcopus Couarru. in practicis, cap.36. num.5. Cæs. Lambertinus in tract. de iure patronatus lib.2.part.3.nono articulo nonæ quæstionis principalis,num.1.fol.240.& 4.artic. octauæ quæstion. num.1. fol. 237. Quintilianus Mandos. regul.1. reseruation. q. 10. num.8. fol.8. Rebuffus in praxi beneficiali, in 3.part. signaturæ , in verb. necnon iure patronatus, n.68.pag.174.Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ in forma impetrandi, in versic. ius patronatus quomodo probetur,n.3.pag.94. & in gratijs expectatiuis cap. 2.n.18.pag.395. Sylua in tractatu de beneficio part.3. quæst. 11. num.17. fol.175. Quintilianus Mandos. de signatura gratiæ in part. derogationis iuris patronatus,folio 149. col.5. Iacobus Puteus decisione 157.numer.4.part.3. Quibus etiam addo quod in hac materia scribit Decius in cap. cum dilecta, num.10. de confirmat. vtil. vel inutil. & facit l.3. C. de natur. liber. vbi Bald.notat,quòd capacitas viri extenditur ad vxorem;vbi si mulier naturalis † sit nupta viro legitimo & naturali, ipsa etiam propter qualitatem mariti efficitur legitima:quod notant Decius in l. fœminæ, numer.7. ff. de regulis iuris, qui ad hoc citat Angelum in authentic.quomodò naturales efficiantur sui, §. quod vero; & idem volunt Hippolyt. in singular. 501. Nicolaus Boerius decis. 127. numero 18. & decisione 228.num.18. & decis. 240. num.19.qui errat in allegationibus Hippolyti, & in decis.128. num.18. Tiraquellus in tractat. de nobilitate cap.18. num.2. pag. 112. Cassanæus in Cathalogo gloriæ mundi, rubr.8.§.3.numer.17.pag.113. Contra quos tamen tenet Glossa Parisien. in addition. ad Decium in d. l. fœminæ: sed Decium & Hippolytum sequitur Andr.Gaill. lib.10. obseruationum, tit. de pace publica, obseruatione 6 num.22.pag.289. qui plura scribit in ista materia de connexitate; & idem lib. 1. quæst. 35. numero 10. pagina 30. ¶ Et priuilegium † ab vno ex socijs impetratũ, alijs socijs prodest l. 1. vbi Salicetus, C. de diuers. rescript. tradit Robert.Lancellot. in tractat. de attent. part.2.cap.12.ampliat.11.numer.4.pag.199. Burgos de Paz quæst.11.ciuil.numero 11.& idem est in rescripto, vt probat notanda l. 40. tit.18. part.3.in tota lege, maximè in illis verbis: *De tal carta se pueden aprouechar todos,maguer no se haga en ella mencion de los otros a quien pertenece*, vbi Gregor. Lop. & magis dignum trahit ad se minus dignum: quod ex pluribus ornat Ias.in l. Imperium,num.3. ff. de iurisdict omn.iudic. Tiraquel. lib.1.de retractu §.30. glos. 1.num.9. cum sequentibus, quos in pulchro casu citat Molina lib.1.de primogen.cap.9.numero 21. folio 61. Et trado latè part.2. quæst.4.illation.8. cum sequentibus: & proprius facit glossa in l.4. in glos.vltima,C.de inofficioso testamento, quæ probat,quòd vbi in aliqua † dispositione concurrunt persona priuilegiata, cuius fauore actus inualidus sustineatur, & persona non priuilegiata,prodest etiam non priuilegiatæ,vt actus sustineatur. In qua conclusione est aduertenda regula textus in cap.sanè de priuilegijs: in quo probatur, quod priuilegium concessum vni personæ nõ extenditur ad alias personas, vbi Anton.de Butr. & alij præcipue Decius; idẽ Decius in l.in omnibus causis,n.6.ff.de regul.iur. ¶ Et mariti & vxoris ita vnitas cõsideratur,vt sint duo in carne vna,vt quodammodo † vnum corpus dicantur,cap.debitũ de bigam.c.gaudeamus,de diuort. & c.de nept. 31.q.2.c.Agatosa in fin.27.q.2. & ex hoc venit,quòd mariti & vxoris dicitur vna domus, l.1.§.si viri,ff.ad Sillan. Item vna societas diuinæque & humanæ domus, l. aduersus,C.de crimin.expil.hæred.l.1.ff.de ritu nuptia. l.1. ff.rerum amotarum.Ex quo resoluit Parisius in cons.23.num.108.lib.1.quòd fœmina quæ habet feudum potest illud seruire per maritũ; quẽ citat Osascus decis.26. num. 20. ¶ Hinc etiam dicitur,quòd maritus & vxor debent esse participes bonæ famæ † alterutrius, l.si cũ dotem,§.si maritus,ff.solut. matrim. vbi Doctores,Bald.in l.vbi adhuc,num.8. C. de iure doti.Et de hac vnitate multa scribit Speculator tit.de feud.§.quoniam, vers.20. num.40. fol.121. in 3.part. Ex quibus omnibus soluitur quæstio tractata per Caldam Pereiram in tract de potestate eligendi ad emphytheusim de nominatione &reuocatione,n.20.fo.138. vbi

131 132 133 134 135 136

vbi post Angelum in authent. quibus modis natura.efficiantur sui Alciatum in l.speciosas, ff.de verbor.significat.tractat.si fœmina † illegitima contraxit matrimonium cum legitimo, an efficiatur legitima.

137

Ex istis aliàs sumpsi non leuem coniecturã atq; præsumptionem. Nam cuidam successori incerto maioratu opponebatur inhabilitas quædam, cuius virtute prætendebatur illum esse incapacẽ successionis: coniux tamen eiusdem erat capacissima, & descendens à testatore, quia erat eius proneptis, quemadmodum & maritus; responsum fuit, mulieris capacitatem esse maximi momẽti ad coniecturandã mentẽ testatoris, cùm esset descendens ab ipso institutore, & per eiusdem † capacitatem, mariti incapacitas supplebatur, quæ fuit notabilis cõiectura. Et pro hac coniectura facit quod in notabili casu scribit Socinus Iunior in consil. 76. num. 134. lib. 2. qui loquitur in fauorem Ducissæ Mantuæ: & in eadem causa Rolan. in cons. 1. num. 107. lib. 1. & ad hoc facit egregium consil. Rapha. Fulgos. 4. quod lector legat, quod refert & confirmat Curtius in tractatu feudorum, parte 3. num. 4. pag 112. & quæ tradit Tiraquellus in tractatu de nobilitate d.c. 18. nu. 39. Menochius in cons. 126. n. 24. lib. 2. ¶ Et quòd fœmina possit esse capax ex persona † mariti, scribunt Rapha. Fulgos. in cons. 86. col. 2. Parisius cons. 4. nu. 26. lib. 1. quibus iungo notabile consilium Ancharrani 339. pro maiori, n. 28. De quo in alijs locis tracto, quod est notãdum ad clausulas maioratus excludẽtis fœminas à successione. Et pro his facit doctrina Ioan. Andr. in rubr. de instru. editio. in additio. ad Speculatorem. §. nunc vero aliqua, in additione quæ incipit, Ad istud, vbi dicit, quòd si statutũ prohibet quod non relinquatur vxori, nisi vsq; ad certam quãtitatem, nec etiã potest relinqui cũ hoc, quod habeat distribuere pro anima testatoris, tamẽ illa potestas poterit dari vxori vna cum altero, sequitur Alexan. cons. 77. lib. 1. & plura singularia ad propositũ scribit Cæsar Lamber. de iure patronatus lib. 1. p. 1. art. 6. 1. q. principali. n. 1. & nu. 5. cum alijs fol. 6. & addo Socin. Iun. ad hoc legendum in l. hæredes mei, §. cum ita, n. 90 fol. 229. ff. ad Trebellianum ¶ Et quòd in successione fideicommissi qualitas † imperfecti suppleatur per qualitatem perfecti, tradit Cephal. in cons. 656. n. 45. lib. 5. Et in quadam substitutione id tradit notabiliter Socin. Iunior in d. §. cum ita, & faciunt quæ scribit nu. 56. Ex quibus confirmo in nostra materia notabilem doctrinam Gregorij Lopez in l. 3. tit. 13. pag. 6. fol. 88. col. 2. vers pone etiam quod, vbi resoluit, quòd si fœmina fuit exclusa ob conseruãdam agnationem, admittitur ad successionem maioratus, si sit nupta cum marito, qui est de agnatione, quod in filijs istorũ magis iuridicum mihi videtur.

138

139

140

Sed quamuis hæc, & alia similia aliqualiter applaudere videantur, non tãti facienda sunt, quantum ad decisionem nostræ quæstionis, sicut primo aspectu apparet. Et eis non obstantibus tenendum iudico, quod licet † in casu prædicto maioratus ex parte vxoris, quæ capax est, sit validus, ex parte mariti viribus prorsus caret. Nec obstant superiora, quia omnia suas particulares rationes habent, quæ ad nostrum casum minimè trahenda sunt, ne sit in potestate incapacium sub hac imagine legum dispositiones irritas facere. Nec etenim capax, qui simul cum aliquo incapace tastatur illi reddere capacitatem (quæ in Principis voluntate consistit) potest, quod verissimum iudico. Nec ad rem pertinet glossa in d. l. 4. quæ magis vigere videtur, quia eam reprobant ibi Salicet. Fulgosius, & Paulus de Castro, & plenius Ias. in l. hac consultissima, §. ex imperfecto, num. 12. fol. 96. C. destament. per illum tex. à quo generalem regulam & singularem deducit. Quòd persona † non priuilegiata cõcurrens cum priuilegiata non gaudet eius priuilegio, etiam quantum ad hoc, vt actus sustineatur. Et ad idem refert tex. in l. vltima. C. famil. ercifcund. ¶ Et ista confirmantur, quia dispensatio † non potest impetrari sine speciali mandato, cap. innotuit, vbi Abb. notab. penultim. de electione. De quo legenda sunt quæ scribo infrà quæst 9. Nec etiam coniunctus pro coniuncto, vt in notabili casu tradit Carolus Ruinus cons. 12. nu. 28. lib. 3. Et mulier † nobilis nubens plebeio perdit nobilitatem, secundùm Bald. in l. ex litera. C. de suis & legitimis hæredib. cum concordantibus, vt per Cassanæum in consuetud. Burgund. consideratio. 11. fol. 9. faciunt scripta per Otalora in tractat. de nobilitate part. 4. cap. 9. nu. 9. cum sequentibus, pag. 328. Ioannem Garc. in tractatu de nobilitate glos. 1. §. 1. num. 44. fol. 49. Auiles in capitulis correctorum in procœmio, num. 9. cum sequentib. fol. 4. Ioan. Lopius in rubr. de donatio. inter virum. §. 32. nu. 2. pag. 89. vbi latè Barahona. Et quod vbicunq; sunt duo fratres, vnus habilis, qui exhibebat seruitia consueta, alius verò inhabilis, qui non potest seruire, propter habilitatem vnius alter non admittatur, tradit Baldus in §. prætereà ducatus, in fin. quem citat Gregor. Lopez in l. 6. titul. 26. partit. 4. in glos. *mudo, o ciego.* Animaduerto tamen, quòd stante dubio in quæstione proposita fauẽdum erit marito † petenti bona maioratus, ex cap. & persona vxoris. Et ista præstant argumentum ad quæstionem de facto contingentem. Duo fratres, vnus clericus, & alius laicus, cõstituerũt maioratũm in fauorem filij fratris clerici, qui spurius erat multis bonis amborum fratrum in id vinculatis, prohibita alienatione, & quali-

141

142

143

144

145

bet diuisione, an maioratus sustineri possit ex
146 persona fratris, qui capax erat, † & an vtile
per inutile fuerit vitiatum? ad quod legenda
sunt quæ scribo infrà p.2.q.2.à nu.14.& su-
prà hac p.q. 1.num.19.& seq. Et quid fieri &
determinari debeat vbicumq; quis facit maio
ratum in duas personas, vnam capacem, aliam
incapacem, lectori resoluere licebit ex multis
quæ scribit Caldas Pereira in tract.de nomina
tion.ad emphyt.d.quæst.19.num.86.fol.222.
vbi tradit, cui acquiratur in simili casu loquen
do de emphyteusi.

Tandem pro perfectiori huius quæstionis
intellectu animaduerto, quòd si Princeps illi,
quem scit incapacem esse, concedit licentiam
147 faciendi † maioratum, videtur cum illo tacitè
dispensare, & abrogare incapacitatem, l. qui-
dam consulebat, ff.de re iudic. vbi Bart. & Do
ctores ex illo textu notant, quòd Princes pro
mouendo indignum ex certa scientia, & scien
ter, videtur cum illo dispensare. Quibus con-
uenit, quòd si dominus feudi consensit matri-
monio contrahendo, videtur etiam consenti-
re obligationi feudi, quæ est pro ipso matri-
monio, vt tradunt Parisius de Puteo de feud
redintegrand. cap. 236. Frecius lib. 2. de sub
feud. quæst.3.numero 6. Petrus Surdus deci-
sion. 220. numero 46. qui alia similia addu-
cit. Et quotiescumque Princeps facit aliquid
contra ius, & illud est tale, in quo possit dispē
sare, dispensasse intelligitur secundùm Inno-
centium in cap.diuersis de cleri. coniug. & in
cap.veniens de filijs presbyterorum, & in c.
2.de bigam. quem citat Andreas de Isernia in
cap.1.de prohibit.feud.alienation.nume. 53.
folio 272. vbi additionator, & Papa dispēsan-
do super matrimonio, † videtur etiam dispen
148 sare super legitimitate filiorum, & hęreditate,
secundùm Abbat.in cap.referente, n 4.qui fi-
lij sint legitimi, Petrum Sur.in tract. de fidei-
commis.q.5. num.74.pag.158. Faciunt scri-
pta per Quintilianum Mandosium in tractat.
de signatura gratiæ in princip. vers. Addo, ꝙ
constitutioni, Grammatic.in cons.48. nu.12.
Tell. in bono casu in l.4.Tauri ad finem, facit
capitulum si aliquando de sententia excom-
mun.cap.cū olim de priuilegijs.l.5.tit.5.par-
tit.1. in versic. *Si el Papa*, Matienç. in l. 12.
Taur. hodie lex 8. glos.1. num.39. cum folio
235.titul. 8.lib.5.Recopilation. Et de spurio
scienter promoto ad Episcopatum, quod vi-
deatur cum illo dispensari, tenent Bald. & An
gelus in cap. imperialem, §.si miles per illum
textum, cum gloss. in verbo, oportet, C. de
nupti. Et ad hanc conclusionem plura refert
Decius in cons.614. num. 10.in bono casu, &
est regula quam tradit Abbas in cap. quisquis
2.fol.165.& in cap.inquisitionem, num.7. de
electiōn.folio 146.& in cap.nonnulli, nume-
ro.10.folio 74.de rescript. Et conducit quod
notat idem Decius in cap.si pro debilitate, nu
mer.3.fol.87.de officio delega. Et eandem re
gulam tradunt & exornant Ioann. Faber in
§.1.quibus ex causis ma.mitt.non licet, Ange
lus Aretin.in §. seruus autem de tutel. Staphi
leus de liter. gratiæ & iustitiæ in tit. de effe-
ctu clausularum, vers. Subsequenter statim,
pag.151.n.6. Rebuff. in tract.de pacific. pos-
sessor.numero 212.pag.304.notanter Oldral
dus in cons. 330.per totum, & in cons.331.&
Quintilianus Mandosius regul.20. Cancella-
riæ, quæst.5.numero 4.fol.150. vbi resoluit,
quòd in isto casu requiritur scientia Princi-
pis, decisio Rotæ in antiquis olim 209. hodie
decisio 8.tit.de rescript.pag. 343. Et quòd si
Papa contulit infanti beneficium, habens no-
titiam quòd erat infans, † videatur cum illo 149
dispensare, licèt non expressum fuerit, quòd
fuit factum ex certa scientia. Resoluit Baldus
in l.final. C.sententiam rescindi non poss.nu
mero septimo, folio 71. post Oldraldum quē
citat: quibus conuenit doctrina Andreæ de
Isernia in cap.1.de prohibita feudi alienatio-
ne, numero 54. folio 272.vbi resoluit, quòd si
feudum fuit datū duobus fratribus, qui vnus
erat inhabilis, & alter habilis, debet habere par
tem suam, si sciuit alium esse inhabilem, quod
refero ad plura notabile. Quintilianus Man-
dosius de ætate minoris quæstione 34.nume-
ro 3. folio 28.& in tractatu de signatura gra-
tiæ, in parte dispensare pro distribuere, folio
79. col. 2. in versic. Dispensationum, & idem
Faber in §.1.instit.de adopti. Iaso in l.Barba-
rius, numero 10.& in alijs libris, num.14.ff.de
officio prætor. & in l.certi iuris, numero 5.
C.de iudicijs, Abbas & Felinus in cap.1. de
simonia, idem Felinus in procemio, Gregor.
Episcopus num.20.idem post Anton. Imol.
& Abbat.in cap.præterea de testib.cogen.nu
mero 11.vbi Felin. num.7.& 8. & idem Ab-
bas post alios in cap. cum inter de exceptio.
Curt.Seni.cons.65.n.22. Decius in c.ex lite-
ris, n.1.de constit.& in cap.si quando n.5. de
rescript. Nauarr. in manuali cap.25. num.74.
pag.814.vbi dicit, secùs esse in Prælato, latè
Rodericus Suarez allegatione 12. Episcopus
Couarr.in regula peccatum, folio 60.de regu
lis iuris in 6. vbi tradit, quòd Papa concedens
150 † Simoniaco beneficium, videtur cum illo dis
pensare circa pœnas simoniæ. Et addo eundē
in cap. alma mater, folio 56.col.1.de sentent.
excommun.in 6. vbi tradit, qualiter si Papa
concedat alicui beneficium, videtur illum ab
soluere, & cum eo dispensare. Et licèt Papa
non habeat potestatem absolutam circa ea
quæ sunt iuris naturalis gentium, sine causa ta
men si Papa dispensat super actu spirituali, in
telligitur sublatum ius alteri quæsitum, quod
accessoriè veniebat ad illum actum spiritua-
lem, vt est notabilis doctrina Innocentij, An-
tonij

nij de Butrio,& Abb.in c.2. de voto. De qua per Nattam in consil.271. num.9 lib.2. ¶ Et 151 Imperator † potest penitus inhabilem ad feudum habilitare,quod dicitur facere inuestiendo illum scienter, secundùm Aluarotum in c. 1.§.ex hac, col. final..versic. ex qua glossa de benefic. fœmin. Et probatur in cap. 1. quem admo. feud. ad fœmin pertin. & tenent alij Doctores,quos refert Socin.Iunior in consil. 76. num.132.lib.1.Et Princeps videtur dispensare cum eo,qui fuit condemnatus ad priuationem officij,si ei concedatur officium,vt tradit Tellius in l. 4.Taur.num.68.ad finem, pro quo facit doctrina Salicet. in l.authoritate,C.vnde vi,Abb.in c.quisquis,de electión. cum concordantibus,vt per Rebuffum in tractatu de pacifico possessore,num.308.pagin. 318.Et si Princeps concedit alicui licentiam transferendi domicilium sciens illum esse tutorem in loco, videtur illum à tutela absoluere, l.sed si in hoc,§.final.,ff.de excusation.tutor. Notat Abbas qui alia similia adducit in cons. 55.num.5.lib.1.Et quòd cum minore promoto censeatur dispensatum,tradunt Franc.Marcus decis.263.Azeued.in practica Pisan.par. 1. cap.12.num.26.fol.23. Et si Papa dat in-152 dulgentias aliquibus † religiosis pro ecclesia eorum,videtur religionem approbare,secundùm Abbatem in consil.55.lib.1. Felinum in conf.34.num.4. faciunt tradit per Nicolaum Boerium consil.26. numer.14. cum sequentibus.

Et confirmãtur prædicta,quia quando vnũ 153 est permissum, † censentur etiam permissa omnia,quæ ad illius executionem veniunt, secundùm glossam in authent.vt liberi de cætero. §.1.in verb. ingenui; tradũt Federicus in consil.216. Domino Federico col..penultim. Menochius remedio 1. recuperand. possession.num.365.pag.350. & ex doctrina Iacobi Aluaroti in cap. 1. §. naturales, si de feud. fuerit controuersia inter domin.& agnat.vasfal. vbi vult, quòd si dominus infeudet vassallum, quem scit habere vnum filium naturalem,pro se & filijs natis,& nascituris,tunc naturales succedunt in feudo. refert Ripa in l. ex facto,§.si quis rogatus,num.12.folio 163. ff. ad Trebellianum ,qui confirmat per textum in l. plenum, §.equitij, versicul. sed si testator sciens ff.de vsu & habita. & per alias authoritates. Quòd late tractat Caldas Pereira de nominatión.ad emphyt.q.20.num.4.cũ sequentibus,fol.204.

Notandum est tamen,quòd si Princeps pa-154 tiatur † bannitum in ciuitate remanere, nunquam videtur cum eo dispensare, secundùm Carolum Ruinum in consil.85.col.penultim. lib.4. Pro quo ex doctrina Abbatis in cap.veniens,num.7.de filijs presbyterorum. Et plura,quæ in simili tradit Menoch. in cons.375. num.50.lib.3. & in tractatu præsumptionum lib.1. præsumpt.23. num. 6. cum sequentib. pag. 24. ¶ Et dispensatus ad aliquid,videtur 155 dispensatus † ad omnia accessoria, secundùm glossam in cap.quia in tantum,in verb. plures ecclesias,de præbend &alios, vt per Quintilianum Mandosium regul.20.Cancellariæ, q. 7. num.3.fol.151. Et quòd † electus à Prin-156 cipe idoneus iudicetur,tradit Bursatus in consilio 207.num.1.lib.2.per l. si soluturus,ff.de solutionibus. Ex quorum dictis resolui potest in nostro proposito conclusio suprà firmata,quamuis glossa in cap. 2. de scismat. dicat, dispensationem debere expressè fieri. Et notat Antonius in cap. vltimo, in fine, de officio ordinar. quia illius opinio solum procedit in inferiori à Principe, qui si expressè non dicit,quòd dispensat, nequaquam dispensare videtur, secus procedit in Principe, qui quamuis non dicat expressè,dispensamus,videtur tacitè dispensare, si sciens defectum & incapacitatem illius quem promouet, nihilominus in illum beneficium confert,secundum bonifacium in Clementina 1.col.2. de præbẽdis,post glossam,&Doctores in cap.literas,de concessione præbend. Explicat melius omnibus illis,quos retuli,Petrus Rebuffus in practica benefic. tit.de dispens. in princip. num.5. cum sequẽtibus, pag.364.Et legendus est idẽ Rebuf.in c.extirpandæ, §.qui verò,pag.388. col.1.de præbend.& pag.413.col.1.in fin.& in dicta practica benefic. tit.de dispens.super defectu natalium, num.90. pag.417.vbi tradit,quòd si Papa dispensauerit, vt possit quis habere dignitatem, videtur dispensare super defectu natalium. De quo plura notabilia scribit Petrus Gambara de officio delegate, libro 10. num. 228. cum sequentibus, pagina 311. Quinimo, si est dispensatum cum illegitimo,quòd possit habere Episcopatum,intelligitur necessarium antecedens, quòd possit presbyterari, quia sine sacerdotio non potest esse Episcopus, secundùm Ancharranum in Clement.1. de concessione præbendæ,Abbatem in cap.ex parte el 3. de decim. quos citat Ias.in l.si causa cognita,num.6.C.de transact. Euerard. in centum locis loco 95. Facit quod scribit Bart. in l. 1. numero 37. C. de summa Trinitate. ¶ Et dispositio facta super accesso-157 rio trahitur † ad principale connexum, vt per plura exempla docent Ioann. Andr. Abbas numero 22.Felin.num.17.Decius nu.32. Ripa nu.173.in cap. cum M. Ferrariensis de constitut.& notanter Petrus Surd.decis.192. num.18.cum sequentib. Istis conuenit,quòd sententia lata inter partes nõ solum probat in ea contenta, sed etiam omne necessarium antecedẽs,l.quod in diem,ff.de cõpensat.l.duobus,ff.de exceptio.rei iudic.l.1.& 2.C.si ex fal.instrum.Alciat.in cons.10.num.9.Bursat.

consil. 160. num. 67. lib. 2. ad quod addo notabile consilium Aimonis 79. num. 4. Capicium decis. 56. Et de materia quando & in quibus casibus Papa, Princeps, vel alij promouendo dispensare videtur, plura scribit Ioseph. Mascardus in tractat. de probation. lib. 3. conclus. 1240. num. 1. cum sequentibus, fol. 179. Pro quibus facit l. in summa, ff. de re iudicata: vbi licet sententia sit stricti iuris, sufficit quòd in substantia contineat condemnationem, licèt non adsit verbum, *condemno*. Et Rebuf. etiam vide pro intellectu eorum, quæ scribit Rodericus Suar. in d. allegat. 12. & ita etiã intelligit glos. in d. cap. 2. de scismati. Decius in d. cap. si quando. Rursus, quando Papa dispensat super pluralitate beneficiorum, videtur dispensare super residentia, licet non exprimatur, C. si quis in clero, versic. solemnibus. 7. q. 1. Notat Quintil. Mandos. in tractatu de signatura gratiæ, in tit. de non residendo, fol. 86. col. 3. facit doctrina Ioan. Gutierr. lib. 2. Canonicarum quæstionum cap. 5. nu. 31. pag. 88. ¶ Et est etiam animaduertẽdum, quòd tunc Princeps dispensare videtur in defectu † incapacitatis, quando hoc facit ex certa scientia, & de tali certa scientia constat per scripturam, secundùm Bartholomæum Socinum in consil. 59. numero 14. libro 1. per glos. in cap. statutum, verb. literas, de rescript. in 6. & in Clementina vltim. eodem titulo: & tenet Imola in dicta l. quidam consulebat: & est de mente Bart. & aliorum ibi. Et pro vera & abundanti declaratione istius quæstionis, plura scribit Antonius Gabriel lib. 1. communium opinionum. tit. de præsumption. conclus. 8. num. 1. cum pluribus sequentibus, pag. 25. Menoch. in tractatu de præsumptionibus libr. 2. præsumpt. 20. num. 8. cum sequentibus, pag. 138. Caldas Pereira in tractatu de nominatione ad emphytheusim dicta q. 20. num 6. folio 225. quæ ad ista legenda sunt; & per regulam d. l. quidam consulebat: inquit eleganter Bald. in l. item lapilli, colum. 3 ff. de rerum diuisione.

158

159 Quòd si Princeps concedit priuilegium † aduersus ius commune, non est necessaria clausula non obstantibus; quia eo ipso quòd priuilegium concedit videtur infringere ius. Et idẽ Dominic. in cap. 1. de excessibus Prælat. lib. 6. Decius in cap. ex parte in 2. col. 3. de officio delegati, & in cons. 169. col. 2. quos citat Burgos de Paz cons. 45. nu. 14. Quod est notatu dignum ad facultates, quæ conceduntur ad constituendum maioratum, vel ad alienandum bona maioratus ad hypothecandum pro dotibus & arrhis, & ad alias similes facultates, in quibus deficit clausula, *non obstantibus*. Quod cõfirmatur, quia vbi Princeps rescribit contra ius, si sit certificatus de ipso facto, videtur quoad hoc illud tollere, secũdùm glossam in cap. statutum, in verb. literarum, de rescrip. in 6. Iacobum Henric. cons. 38. num. 11. lib. 3. quos citat Robertus Lancellotus in tractatu de attentatis, cap. 3. de attentat. lite pendente, limitatio. 19. numer. 6. pag. 135. quæ notabis, quia vidi in practica in ista materia, & in magno negotio. ¶ His conuenit, quòd licèt non valeat impetratio in preiudicium iuris, † vel possessionis alicuius facta lite pendente secũdùm Innocentium in cap. dudum, num. 13. de election. Ferretum cons. 229. & alios plures, quos citat Lancellotus in dicto loco, limitation. 20. pag. 137. fallit secundùm eundem, numero 24. & 25. nisi expresse de præiudicio sit facta mentio, vel concedens haberet notitiam, quòd lis pendebat, & nihilominus concessit; post Menochium, quem citat consilio 79. numero 24. Et ista sequenda & tenenda videtur, licet in contrarium faciat resolutio Iasonis in l. cum quia, lectura 2. numer. 9. ff. si certum petatur: vbi ponit regulam, quòd in dispensationibus tacitum non operatur quantum expressum ex doctrina Canonistarum in cap. postulant. de repscript. ¶ Et addo ad prędicta textum in cap. si summus, de sententia excommunic. vbi si Papa aliquem sub titulo dignitatis ex certa scientia, ex verbo, cõstitutione, vel literis, seu alio quouis modo nominet, vel honoret, seu alia forma tractet, per hoc non intelligitur approbare illum in illa dignitate, nec tribuere quicquam noui iuris. De quo per Aretin. in cons. 23. & alios quos citat Tiraq. in tract. de nobilit. cap. 6. num. 24. pag. 71. quod confert ad alios, quos Principes vocant Duces, Marchiones, aut Comites aliquorum locorum; & ad alia similia. Et legẽdus est Tiraquel. in eodem loco num. 25. & Mascard. in tract. de probation. lib. 1. conclus. 376 num. 7. & 8. vbi tradit, quòd si Princeps nominet ciuitatem, quæ non sit, vel vocet aliquẽ sub titulo † dignitatis, quã non habet, censetur velle, vt tales fiant, & conferre ius: ex Innocentio, & Ioanne Andrea in cap. cum ab ecclesiarum, num. 2. & 3. de officio ordinarij, vbi Ioan. Andr. & idem tradit Tiberius Decianus respon. 21. numer. 18. libro 1. vbi addit Paulum de Castro in consil. 107. quantum ad primum, lib. 2. dicentem, quòd satis dicitur probari quem esse filium nobilis viri, si in literis Principis ad eum directis, vel in legitimatione de eo facta dicatur: sed quòd si Princeps vocat aliquem nobilem, non videatur facere per illud nobilem, tradunt Cardinalis in Clement. final. §. similiter, de sententia excommunica. Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus lib. 2. cap. 26. num. 41. fol. 96. De quo legenda sunt quæ idem scribit cap. 27.

160

161

Porrò quęritur, quidã commiserat delictũ, cuius occasione remansit incapax faciendi maioratum, fuit à Principe posteà † restitutus in integrum statum, & posteà impetrat facultatẽ ad

162

ad faciendum maioratum, an hæc facultas sit subreptitia, si Principi non exponatur qualiter ille ante impetrationem commiserat delictum, ob quod incapacitatem patiebatur? Et breuiter videtur, quod non est necesse facere Principi de hoc mentionem, nec facultas erit subreptitia, ex doctrina Baldi in cap. eam te, de rescript. vbi dicit, quòd restitutus post aliquem defectum si impetraret nouam dignitatem, non habet necesse facere mentionem vlterius de defectu antiquo purgato per restitutionem: & facit doctrina Oldraldi in cons. 215 puncta breuia, vbi concludit, quòd ille, qui habilitatus fuit per dispensationem, nō tenetur in alia dispensatione facere mentionem de illa priori dispensatione; quia dispensatio prima sua regenerationis præbuit, l. 2. l. quæris, l. vltima, ff. de natura restit. l. Imperialis, C. de nup. notatur per Decium in l. liberos, num. 4. fol. 101. C. de collat. Ex quibus constat, quòd idem dicendum est in nostro casu.

Animaduerto etiam lectores, quòd si pater virtute Regiæ facultatis concessæ tam ad legitimandum filium naturalem, spurium, aut aliàs incapacem, quàm ad faciendum in eum maioratum, in eiusdem executionem fecit maioratum in talem filium legitimatum, & legitimatio ex subreptione, vel ex alio quolibet defectu † fuit inualida, bona deueniunt ad successores ab intestato tanquam deficiente causa causæ. Quod fundatur ex sententia Pauli in l. eam quam col. 2. numero 4. in versic. & post istam legem. C. de fideicomiss. vbi dicit, quòd si quis legitimare fecit filium bastardū, & illum præsupposita legitimatione hæredē instituit, si legitimatio est defectuosa, institutio non valet, & hæreditas pertinet ad successores ab intestato, & dicit, quòd in quæstione de facto ita respondit. Et Bald. sequūtur Doctores ibi Paris. in consilio 10. num. 22. lib. 2. & est communis secundùm Decium in cons. 176. col. 4. in fine, versic. nō obstat quod magna: & alios Doctores refert Rolandus in consil. 61 numero 27. libro 1. facit l. si pater, C. de hæredidus instituend. & l. nec professo, ibi, *Et quæ vt filÿs*. C. de testamen. tradit Simō de Pretis libru 2. de interpretanda defunct. voluot. interpretation. 2. debitatio 2. numero 121. folio 137. Sed præsumptio est pro legitimatione quòd sit efficax, & opponenti cōtrarium incumbit onus probandi, vt per Decium in consil. 462. in principio; & Gozadin. in consil. 98. num. 11. Et quando est dubium an legitimatio valeat, vel non, debet interpretari quòd valet, vt per Iasonem consilio 184. col. 2. in principio, lib. 3. per regulam textua in l quoties, ff. de rebus dubijs.

Item scire oportet, quòd si quis faciat maioratum in filium spurium sub conditione, si impetrauerit dispensationē adijciendo, quòd si dispensatio non fuisset impetrata, vel institutio maioratus in eum facta, nō valeret, quòd bona deuenirent ad nepotem filium filij spurij, talis institutio valet, & non impetrata dispensatione nepos † obtinere debet maioratū. Quod probatur authoritate, l. 2. C. de hæredibus instituend. & cuiusdam doctrinæ Guido. Papæ in consil. 94. effectus narrationis, nu. 1. cum sequentibus, præcipuè num. 4. vbi lector videre poterit fundamenta alia ad confirmationem huius sententiæ. Imò etiam si dicta verba non adijciantur, quòd maioratus sit inefficax, cū si conditio deficiat maioratus non valet, l. cedere diem, ff. de verborum significat. l. Hæc venditio, in principio, ff. de contrahēda emptio. l. qui hæredi, §. Plautius, vbi Bart. & Socin. ff. de conditionibus & demonstrationibus. Bartholom. Socin. in consil. 99. serenissimus Rex, col. 7. vers. tertio confirmatur, numero 10. lib. 3. Decius in consil. 2. vnde dicit Socin. Iunior in consil. 165. nu. 6. lib. 2. quòd donatio facta sub conditione ea deficiente redditur inefficax. Et qualiter Princeps dispensare posiit cum inhabilibus ad testandum, vel codicillandum, optime omnium explicat Barthol. Socin. in consil. 12. nu. 12. cum pluribus sequentibus, lib. 1. quem lector si expedierit, omnino legat. Et quòd successori in maioratu instituto sub aliqua conditione posiit ad instantiam substituti præfigi terminus à iudice ad conditionem implendam, probatur ex doctrina Imolæ num. 5. Pauli num. 3. Aretin. col. 3. in l. quamdiu. ff. de acquirenda hæreditatē, & aliorum quos citat Hieronym. Gabriel in consil. 131. num. 17. vbi plura scribit in materia præsentis quæstionis: quod confert ad ea, quæ scribo infra q. 50. vbi tractatur materia de grauamine nubendi, & legēda sunt quæ suprà scripsi.

Et an maioratus fieri possit in aliquē incapacem, † vt bona restituat alij capaci lector decidere debet, & potest ex his quæ tradūt gloss. & Doctores, præcipuè Ias. n. 22. in l. eam quā. C. de fideicom. & Domin. Anton. de Padilla n. 121. ex quorū resolutione veritatē huius pūcti lectori colligere licebit; & legat quę scribo p. 2. q. 1. à n. 70. ¶ Et est animaduertēdū, quòd tacitū, & iuri contrariū fideicōmissum de restituēdo non capaci, nō præsumitur iniunctū nisi probetur, l. Lucius Titius, §. in testamen. ff. de leg. 1. l. nō intelligitur, § tacitè. ff. de iur. fisc. l. cū tacitū. l. cum testamentū. ff. de probat. notat Bald. in cōs. 61. vnde quòd [illegible] ctio lib. 1.

Pone etiam, quòd cuidā data fuit facultas ad faciendum maioratū, & antequam illius notitiam haberet confisus, quòd licentia ei concederetur, fecit ignorans concessionem maioratus; quæro an talis cōstitutio maioratus valeat? Huius quæstionis diffinitio pendet ab alia, an beneficium vel priuilegium Principis habeat locum

163 164 165

locum & effectum à tempore concessionis, an à tempore notitiæ? In quo communis est 166 opinio, quòd † non habet effectum vsq; ad tẽpus notitiæ, secundùm Abb. & alios in cap. 2. de cõstit. probatur, in l. vltima, vbi glos. C. de consulibus, lib. 12. tenent Bart. & alij in l. beneficium, ff. de constit. Princip. vbi Ias. n. 22. fol 28. plures refert dicendo, quòd ista est cõmunis opinio Canonistarum & Legistarum. Ex quo in nostra quæstione videtur, quòd priuilegium non habet effectum ad confirmandum talem maioratum. Et pro ista sententia facit d. l. 42. Taur. in sui generalitate, hodie l. 3. tit. 7. lib. 5. Recopilationis.

QVÆST. III.

Principi an sit facienda mentio liberorum quos quis habet, dum ab illo petitur licentia ad faciendum maioratum.

SVMMARIVM.

Maioratus quomodò liciti sint, num. 1.
Primogenitus tenetur exhibere fratribus alimẽta necessaria. n. 2.
Principi debet fieri mentio de his, quibus scitis difficilius concessisset, n. 3.
Quid id gratiosis & priuilegijs, n. 4.
An sufficiat expressio in genere. n. 5.
Priuilegium ex falsa causa obtentum an valeat. num. 9.
Obreptionem an faciat qualitas adiecta causa demonstrationis. n. 7.
Priuilegium ad primogenituram quomodò interpretandum. n. 8.
Principis dispositio an sit subreptitia, rebus, quæ ipsum à concedendo remouere poterant, non expressis, n. 9.
Taciturnitas verisimilitudinis an vitiet rescriptum, num. 10.
Quid si Principi nõ fiat relatio de qualitate inuestituræ, n. 11.
Subreptio an vitiet rescriptum gratiæ, n. 12.
Descendens à Iudæis in impetratione nobilitatis an teneatur facere mentionem de tali defectu, num. 13.
An Principi sit facienda mentio de quantitate patrimonij. n. 14.
Primogenitum nomen ab antiquo qualiter differat, num. 15.
Maioratus an fieri possit, alijs filijs legitima nõ relicta, num. 6. & 17.
Melius est in tempore occurrere, quàm post vulneratam causam remediũ quærere. n. 18.
Principi an facienda certa relatio filiorum legitimorum, vt illegitimi legitimatio non sit subreptitia. num. 19.
An valeat legitimatio in incestuoso legitimato tanquam spurio. num. 20.
Qualitas spurietatis in impetratione exprimenda, num. 21.
Dispensatio Principis quomodò omnes spurietates comprehendat, n. 22.
Quid si legitimatus natus sit ex coniugato & cõiugata, n. 23.
Literæ remissionis condemnationis quomodò valeant, n. 24.
Licentia ad faciendum maioratum qualiter interpretanda. n. 25.
Princeps an quid velle præsumatur in præiudicium filiorum, aut tertij. n. 26.
Clausula motus proprij an valeat, vbi alicuius vertitur præiudicium. n. 27.
Concessio facta sine præiudicio tertij an sit conditionalis. n. 28.
Princeps an possit concedere immunitatem in præiudicium vniuersitatis, n. 29.
Priuilegium an sit subreptitiũ, mentione de oneribus pedagij non facta, n. 30.
Princeps solutus est legibus. n. 31.
Mandatum Papæ secundùm ius intelligendum, num. 32.
In impetratione legitimationis an Principi exponendum, quòd pater non potest licitè cõtrahere matrimonium cum matre. n. 33.
Æqualitas in dubio inter fratres seruari debet, num. 36. & 37.
Melioratio inter filios non præsumenda, nisi de ea appareat. n. 35.
Testator an præsumatur velle, quòd æqualitas inter filios seruetur. n. 38.
Commissarius virtute sibi à testatore ad faciendum testamentum concessa, an possit facere meliorationem tertij & quinti, n. 39.
Æqualitas inter filios vt seruetur, an liceat à proprietate verborum recedere. n. 40. & 43.
An inducatur repetitio. n. 41. & 48. An danda decima matri tutrici. n. 42. Substitutio an sustinenda. n. 44. An possit fieri extensio de casu ad casum, n. 45.
Successiones liberorum restringere odiosum an sit, num. 46. & ibi an in dubio ferenda sentẽtia pro æqualitate seruanda.
Leges vt æqualitas seruetur, appetunt. n. 47.
An propter æqualitatem inter fratres dispositio patris erronea sit emendanda. n. 49.
Quid vbi æqualitas seruari non potest. n. 50.
An censeatur fideicommisso renunciatũ, vbi resultat inæqualitas, n. 51. & an legatum intelligatur ademptum. n. 52.
Facultas dispensandi in iure primogenituræ an fauorabilis arcatur, n. 53.
Præsumptio æqualitatis seruandæ quando cessit. n. 54. & 58.
Pater an præsumatur voluisse æqualitatem seruare

QVæro tertiò an ille, qui plures filios habet, dũ petit à Rege licentiã faciendi maioratum, teneatur Principi exponere, declarare, & referre numerum certum filiorũ, quos habet? In qua quęstione semper ego existimaui, quòd pater, qui vult à Principe petere facultatem Regiam ad faciendum maioratum in vnum ex pluribus filijs, quos habet, tenetur Principi facere indiuiduam & certam mentionem

tionem liberorũ, quos habet ad hoc vt facultas non sit subreptitia. Ad cuius conclusionis fundamentum supponere oportet, quòd primogenita † licita sunt, quando ex causa, & ratione probabili constituta sunt, secundùm Petrũ de Bellapertica in §. final. institut. de iure natur. genti. & ciuil. Et dicit Cinus in l. barbarius, col. 1. ff. de offic. prætor. peccare primogenitum, qui ex consuetudine eorũ patrimonium retinet, si scit consuetudinem illam esse erroneam, & si vult esse sine peccato, debet primogenituram diuiderẽ cum fratribus. Et idem Cinus in l. rescripta, in 3. q. C. de precibus Imperat. offeren. dicit, quòd consuetudo disponens, vt primogenitus totum habeat, est contra Apostolum dicentem: *Filius, ergo hæres*. Ideòq; peccat primogenitus si consuetudinem sequutus totum accipit. Qua de re plura scribit Tiraquellus in tract. de primogen. q. 4. numer. 31. pagin. 78. & in numeris antecedentibus & sequentibus alia refert, & numero 13. paginâ 79. ex varijs authoribus probatur hanc primogenituram licitam esse, quia plures vtilitates ex ea resultant. Citat Oldraldus in consilio 94. eleganter circa negotium; & Bart. in l. 2. quæst. 24. C. quæ sit longa cõsuetud. & alia iura Ex quibus constat, primogenia licitá esse, modò sint condita cum recta ratione & æquitate: quod pleniùs constat ex illis, quæ scribo in principio huius primæ partis, num. 43. versic. sed licet. Ex quibus confirmatur quod plenè scribit Ias. in cons. 107. num. 1. lib. 4. vbi ex pluribus probat, posse Imperatorem facere ex plenitudine potestatis, quòd solus primogenitus succedat in feudo, cæteris fratribus exclusis. Apud nos autem Princeps id facere potest ex potestate ordinaria; & quòd ad conseruationem iuris patronatus sit vtile, vt tantum succedat primogenitus, tradit Cæsar Lambertinus in tractatu iuris patronatus, lib. 1 a. artic. 1. quæstionis principalis, num. 8. fol. 10. Et qualiter succedat primogenitus in conscientia latè resoluit Ioann. Cirier in tract. de primogenitur. lib. 2. q. 15. fol. 89. ¶ Præcipua verò causa, ex qua maioratuũ constitutio licita est, & quæ reddit Principem tutũ, vt posit concedere licentiam ad faciendum maioratũ in eo cõsistit, quòd si primogenitus vel electus ad maioratũ, habeat fratres, † eisdẽ fratribus alimenta necessaria præstentur; vt aduertunt, & latè probant Ioann. Lop. in repetit. cap. per vestras, de donation. inter virum & vxorẽ. 3. notab. §. 21 pag. 461. vbi Barahona, Roderic. Suar. in l. quoniam in prioribus, limit. 55. vers. ius finẽ, pag. 193. col. 1. C. de In offic. testam. Anton. Gom. in l. 40. Taur. nu. 47. celeberrimus & nunquã satis laudatus Magister meus Episcop. Segouiens. in epitome de spon. p. 2. c. 8. §. 6. num. 5. in vers. quarto deducitur, fol. 135. qui refert Ioan. Cirier in tract. de primog. lib. 2. c. 15. & Tiraq. in eodẽ tract. q. 74. & 75. vbi tractat, qualiter primogenitus tenetur cæteris fratribus alimẽta præstare, si aliunde filij ea non habent. Nouissimè Azeuedo in l. 2. tit. 14. *De las prouisiones*, lib. 4. Recopil. nu. 46. & 47. fol. 202. post Molinam, & alios, quos citat.

Ex quibus infertur, quòd si quis faciat Principi relationẽ, quòd vult facere maioratũ valosis viginti mille ducatorum, vel pluris, vel minoris, non autẽ illi exponit filios, quos habet, Principi fit fraus, quia credendum est, quòd si Princeps sciret eũ, qui licentiam petebat, multos filios habere, fortè non concederet prædictam facultatem, si iuxta redditus bonorũ vinculatorum verisimiliter videret, quod nõ sufficiebant ad sustentandum honorem, & statum primogeniti, ipsique, & cæteris fratribus alimenta necessaria exhibendum. Cũ igitur hæc inficiari minimè posint, notorium est in iure, quòd non † solũ Principi est faciẽda mẽtio, & relatio de his, quæ si expressa fuissent, non concessisset id, quod concessit; sed etiam de his, quæ si Principi nota fuissent, nihilominus concessisset, sed non ita leuiter. Hæc conclusio probatur in cap. si proponente, de rescriptis; & in cap. postulasti, in verb. de leui, eodẽ tit. & in c. si motu proprio, in verb. modicum, de prebend. in 6. Notat Abb. in d. c. postulasti, quem ad hoc dicit esse singularem; & idem Abb. in cap. cæterum, notab. 1. eodẽ tit. Et hoc tenent alij, quos refert Alexan. in cõs. 114. Ponderatis his quæ narrantur lib. 1. & in cons. 108. nu. 4. lib. 7. & in cons. 95. requisitus super dispensatione, num. 8. lib. 7. qui ex hoc argumento in varijs casibus consuluit, Bartholom. Socin. in cons. 246. numer. 9. lib. 2. Lambertin. in tractatu de iure patronatus, part. 2. lib. 2. art. 22. 8. quæstion. principal. notanter, num. 2. folio 162. Curtius Senior consil. 16. numer. 26. Matthæus ab Afflictis decisione 195. numer. 7. Rebuffus in tractatu de nomination. quæst. 9. numer. 59. pagina 558. Otalora in tractatu de nobilitate part. 4. cap. 9. numero 10. ad finem, pagina 335. Notat Ludouicus Gozadin. in consilio 25. in hac causa, numero 6. & in consil. 26. in causa illustrisimorum numero 2. & in consilio 85. videtur prima facie, numero 3. Ægidius Bossius in practica criminali, in titul. de remedijs ex sola clemen. princip. proceden. num. 34. pagina 582. Iaso in l. 1. numero 2. C. si contrarius vel vtilita. public. Suarez allegatione 12. versic. plus est, Thom. Grammatic. decis. 59. numero 57. Episcopus Sarmiento libro 1. selectarum interpret. cap. 9. num. 1. cum sequentib folio 27. Episcop. Couarruu. in epit. de sponsal. part. 2. cap. 6. §. 10. num. 14. folio 84. Iacobus Puteus decis. 350. part. 1. latissimè Iosephus Mascard. in tract. de probation. lib. 2.

libro 2.conclus. 846.numero 1. cum sequentib.folio 158. Ioann.Gutierrez libro 2. canonicarum quæstionum,cap.15. n.25. cum sequentib. pag.280. Matthæus ab Afflictis in constitution. Neapolitan.lib.3.rubrica 24.de succesſione nobilium,numer.60.fol.302. vbi ex hoc dicit,quòd assensus Regius super alienatione feudi,intelligitur de feudo nouo,quã doctrinam ad aliud retuli propositum 4.part. quæstione 1.limitatione 6.¶ Quod procedit non solùm in beneficialibus, sed & in cæteris † gratiosis & priuilegijs,secundùm Abbatem in cap.constitutus,col.2. in versic. Item nota quod omnia,de religio.domib. Ad quod alios concordantes refert Barba. in conſ.49. Clementisſimum Deum,libro 4. & in consil. 55. Clementisſimum & omnipotentẽ Deum, eodem libro,Ripa in l.ex facto,numer. 15.ff. de vulgar.& pupil. Tiraquel. in tractat.de cessante causa,limitatione 1.numero 13.cum sequentibus,pag.95.Rebuffus in practic.beneficial.in 3.par.signaturæ,numero 16.pag.156. Antonius Gama decis.278.num.19.Gazadin. in conſ.6.numero 6.& in conſ.44.numer.9. & in conſ.85.num.3.& 4.& in conſ.92. numero 19. eleganter Rodericus Suarez allegation.12. col.10. versic. In tantum, Carolus Ruinus in conſ.28.numero 6. & in conſ. 98. numero 14.libro 1.Roland. plura ad propositum materiæ primogenituræ adducentem conſ.10. num.13. Et quòd qualitas quæ grauat sit exprimenda,ex pluribus ostendit Aluarus Valascus consultatione 80. numero 3. Ex quibus constat,quòd hoc procedit in rescriptis ad lites,& in remisſione banni, & in legitimatione, & requiritur quòd fiat notabilis expresſio, nec sufficit † in genere fieri, vt impetratio saluetur à subreptione,seu obreptione,secundùm Romanum in conſ.326. & in conſ.38. cum concordantibus, vt per Thom. Grammaticum in dicta decisione 59. numero 58. & in decisione 66. numero 19. vbi etiam tradit ex glossa in cap. dilectus filius de rescript. Quod non sufficit generaliter exprimi factum,nisi exprimatur modus facti. Et nouisſimè plura tradit Antonius Peregrinus in tractatu de fideicom.ar.23. numer.51. cum sequentibus, fol.216. Ex quibus scribit Carolus Ruinus in conſ.80. numero 5.libr.3. quòd quando impetratur legitimatio à Principe,est illi facienda mentio, quòd testator fecit substitutionem, prohibendo impetrare legitimationem,aliàs est subreptitia.¶ Et quòd priuilegium ex falsa causa obtentum † non valeat, volunt Innocentius & Abbas in cap. inter dilectos de fide instrumentorum, tradit latè Grammaticus in dicta decisione 59.num. 2. ad quos addo decisionem Matthæi ab Afflictis 282. numero 9. Et rescriptum dicitur subreptitium, etiamsi per simplicitatem vel ignorantiam sit subreptum,secundùm Abbatem in cap.ad audientiam,num. 3.de rescrip. cum concordantibus, vt per Ruinum consil. 28.num.13.libro 1.& in alijs consilijs,quæ citat Roland.conſ.72. numero 75.libro 3. Et quòd minima subreptio vitiet gratiam in legitimatione, & in cæteris rebus, tradit Hugo Celsus in conſ.87.numero 13.& 17.& in cõsilio 73.numero 26. Et addo,quòd obreptionem † non facit qualitas adiecta causa demonstrationis,nisi sit talis,quòd difficiliorem redderet concedentem, secundùm decisionem Rotæ in antiquis,4. de referend.num.7. Staphileum de literis gratiæ,modo & forma supplicationis,versic.Secundò principaliter, pagina 52. Hieronymum Gabrielem in consil. 191.numero 3. Et quòd priuilegium datum ad faciendam primogenituram † sit strictisſimè interpretandum contra alios filios, resoluit Ioan Cirier in tractatu de primogenitura libro 2.quæstione 6.fol.69.col.3. Item cùm numerus filiorum sit qualitas considerabilis & præcipua ad mouendum Principem ad concedendum,vel non concedendum licentiam ad maioratum faciendum, cùm agatur de filiorum alimentis,quibus iure naturę, aut ratione naturali debita sunt,oportet quòd Princeps de hoc sit certus,ne fortè fratres primogeniti mendicare cogãtur,quod graue & turpe est. Et est necesse de hac qualitate,tanquã importantisſima mentionem † Principi facere:quia generaliter cùm aliquid à Principe impetratur,est illi facienda mentio de omnibus quæ ipsum mouere possunt ad minimè concedendum quod ab eo petitur, aliàs Principis dispositio est subreptitia,text.est,& ibi notatur in l. si qua loca,C.de fund.& sal.rei domi. lib.11. facit text.in l.si quis obrepserit, ff. de falsis,& in l.& si legibus, C. si contra ius vel vtilitatem publicam,l.2. C.de diuerſ.apparit. lib.12. & sunt notabiles leges partitæ,l.2.titulo 2.par.7. & l.5.tit.13.par.2.& melior l.36. tit.18. par.3.De quo lege Falcon.regula 229. numero 3.¶ Æquum igitur est, quòd Princeps sciat numerum filiorum petentis licentiam:quia est maxima causa, ex qua licentia vel concedi,vel negari debet. Et est verisimile,quòd si pater plures filios habet,maximè si fœminæ sunt,quę dotari debent,quòd licentia denegabitur,vel posito quòd concedatur, erit cum maiori difficultate, vel non ita ampla. ¶ Taciturnitas autem † verisimilitudinis vitiat rescriptum, cap.2. de filijs presbyterorum in 6. c.2. cap. statuimus de decim. in 6. Et alij,quos citat Tiraquel.in l. si vnquam,C. de reuocand. donation.in princip. nume.37. pag.28. Ad quod faciunt quæ nouisſimè in ista materia tradit Azeuedo in l.2. tit.14.lib. 4.Recopilation. numero 44. cum sequentib. folio 202. ¶ Ex quibus facit, quòd facultas Prin-

Principis dicitur subreptitia vbicunq; illi nõ fuit facta relatio † de qualitate inuestituræ,an fuerint vocati masculi, vel fœminæ, & aliæ qualitates inuestituræ? vt tradunt Sigismũdus cons.47.num.1. cum sequentibus, Gozadin. in cons.26.num.4.Carolus Ruinus cons.108. num.25 lib.2. Socin. Iun.cons.77. num.84. & 85. lib.1. Neuizanus inter consilia, Bruni cons.12. num.17. Osascus decis. Pedemont. 1166. num.2. Et sic repetitio vitiat ipso iure † rescriptum gratiæ, secundùm Barthol. Socin.cons.13.lib.1. Felinum in cap.ad audientiam, in 2. nu.22.de rescript.Parisium in cõs. 31.numer.22.lib.2.& alios quos citat Petrus Surd. decis.308. nu.17.

Et ex superioribus in quæstione de facto responsum præbui, quòd si quis descendens ex Iudæis vult impetrare facultatem nobilitatis tenetur facere mentionem † originis,& de tali notabili defectu,aliàs talis facultas erit subreptitia; quod etiam fundatur ex pluribus, quæ scribo infrà hac parte quæstione 51.

Hæc etiã alia ratione adiuuãtur,finge patrẽ esse hominẽ nobilem, & diuitẽ, quidum viuit splendidè, & cum põpa sustentat filios & familiam suam:captus autẽ cupidine extendendi nomẽ & memoriam suã,iudicium & oculos cæcos habet:ingens enim desiderium perpetuandi propriam gloriam,non dat ei locum vt intelligat, quod omnibus suis filijs expedit (prout alibi tradit Ripa respons.117. num.4. inquiens,quòd ratio sanguinis & fauor agnationis sæpè animum consanguineorum vrget ad donationem,& ferè omnem substantiã pater consumit in faciendo maioratum in aliquẽ filiorum de pluribus quos habet) nonne durum est,& maximũ crudelitatis genus, quòd patre defuncto filij cadant de statu, & honore paterno & pristino? Et quòd præcisè cogantur fratres seruire fratri,qui maioratũ possidet,vel alia facere opera, quæ sunt de decori patri,ac generi suo,prout quotidie contingit? Vt igitur hæc mala euitentur, oportet, quòd Princeps sit certus tam de quantitate patrimonij,quàm habet volens facere maioratũ, † quàm de filijs, vt Princeps vtrumq; sciens, perpendat, num facto maioratu, & patre defuncto alij filij congruè, & iuxta honorem suum possint alimentari? & ideò iusta fuit petitio data per procuratores Regni Madritij, anno 1552. in ordine 206. vbi supplicatum fuit, quòd non concederentur facultates ad confectionem maioratuum, nisi præcedente informatione valoris bonorum petentis licentiam. Ad quam responsum fuit, quòd ad illud respicietur,& agetur necessarium, vt pleniùs ex dicta petitione & responsione patet.

Dices forsan,quòd si hoc verum esset,nullus maioratus posset sustentari, etiam ab antiquo factus, cùm onus alimentandi fratres semper in infinitum pertineat ad succedentem in primogenitura,& quòd in omnibus maioratibus Ducum, Comitum, & Marchionum, & aliorum nobilium, est idem inconueniens, quod ego hic scribo. Sed hoc non vrget, quia ratio est valde diuersa:nam quando maioratus instituitur † de nouo, filijs legitima aufertur, quibus debita est iure naturæ, aut ratione naturali secundùm leges, & omnium sententiã: & quia tot de iure priuilegia habet omnibus nota,ideò hic non refero. Nolo etenim in vulgaribus,& quæ ab alijs tacta sunt,tempus consumere. In maioratu autem ex antiquo constituto aliud est, quia filij secundogeniti solũ habent à fratre primogenito ius alimẽtorum, & ideò non tanta eis infertur iniuria; cùm frater primogenitus eos nõ ita honoratè tractat, & alimentat,sicut decet honorẽ suum. Et pro hac differentia facit quod scribo infrà hac quæstione,num.79.ex Bald.in l.maximũ vitium,C.de liberis præteritis. Item,cum maioratus prouenit ab antecessoribus, bona maioratus non sunt illius,qui filios alimentare tenetur,sed successorum,nec in eis aliquod ius habent fratres illius,qui primogenitus est: quare non tam exactè alimentandi, aut honorãdi sunt,sicut quando bona parentis sunt libera, & restitutioni non subiecta, & quorum filij quodammodo etiam in vita parentum domini sunt,l.in suis,ff.de liber. & posthum. cum cõcordantibus. Quinimo, quòd maioratus fieri non possint etiam cum Principis facultate, si non relinquatur † alijs filijs legitima, sustẽrat Menochius post Ioan. Lopium, quem citat, is inquam in cõns.250. num.111. lib.3. quod tamen cautè legendum est. Et quòd sit materia fauorabilis vbicunq; agitur de æqualitate inter fratres,resoluit Socin.Iun. in cons.160. num.38.lib.2.qui latè loquitur in primogenitura. Et addenda ad prædicta doctrina singularis Ripæ in l. in quartam,nu.133.ff.ad l.Falcidiam,vbi tradit,quòd licèt in Regno succedat solus primogenitus, cap.licet de voto,& nos habemus,l.2.tit.15.part.2. Est tamen pro legitima aliquid assignandum cæteris liberis, quod Appanagium Gallico sermone vocant à pane,& de puncto legenda etiam quæ scribit idem Menochius in consil.411.num.10.cum sequentib. lib.5. qui sæpè citat Molinam nostrum, & ibi num.17. resoluit in ista materia, † quòd Princeps nõn potest concedere facultatem ad constituẽdum primogenitur ã sublata in totum filijs legitima. Et faciunt scripta per Petrum Surdum in tract.de alimentis,tit. 8.priuil.93.num.3.fol.335.qui plura ad propositum scribit,& loquitur in nostra materia maioratuum. Et faciunt scripta per Ioannem Cirier in tract.de primogen.li.2.q.16.fo.90.

Ad superiora etiam replicari potest,quòd licentiæ, quæ communiter conceduntur ad facien-

faciendum maioratum obligant parentes ad relinquendum filijs alimenta, licèt non sint in tanta quantitate sicut legitima; sed hoc etiam non obest, quia hoc vix parentes faciunt capti cupidine memoriã propriam in omne æuũ extendendi, & amore filij, cui maioratũ præstare volunt, cui fratres timore litium, in quibus vita, & facultas cõsumitur, lit et oculis lynceis videant grauamen, non audent contradicere, neq; ad iudices confugere; & melius est 18 in tempore † occurrere, quàm post vulneratã causam remedium quærere, l. lancimus, C. in quibus causis restit. non est necess. l. 1. C. quãdo liceat sine iudice. se vend. opotet igitur, vt ante concessionem licentiæ fiat examen facultatum, & numeri filiorum licentiam petẽtis.

Prætereà pro hac sententia est bonus textus in ratione sui in cap. super eo, de cohabit. clericor. & muliet. In quo, secundùm communem ibi, & in alijs locis probatur, quòd literæ à concubinario impetratæ, quæ seriẽ facti non continent super absolutione, non valent, nec prosunt impetranti. ¶ Vnde si quis velit impetrare à principe dispensationem ad legitimandum filium illegitimum, qui tamen 19 filios legitimos habet, † tenetur declarare, & proponere Principi quot filios legitimos habet, & numerum certum eorum, aliàs dispensatio non valet, text. in authent. quibus modis natur. effician. legitim. §. si vero. Notat Præpositus in cap. per venerabilem, §. quod autẽ, num. 27. vers. aduerte nunc qui filij sint legitimi. Quod confirmatur ex pluribus, quæ referunt Tiraquel. in l. si vnquam, in verb donatione latgitus, num. 254. C. de reuocand. donation. & Episcop. Couatru. in epitome de sponsal. par. 2. c. 8. §. 9. num. 7. Et hæc opinio etiam fortificatur ex doctrina Ioan. Andr. in addition. ad Speculatorem, tit. qui filij sint legitimi, super rubt. vbi dicit, quòd si aliquis est 20 spurius, & incestuosus, & est legitimatus† tãquam spurius non expressa qualitate, quòd etiam erat incestuosus, non valet legitimatio. Sequitur Anton. in d. cap. per venerabilem; & alij, quos refert Ias. in §. omnium, num. 38. de actio. instit. Quod latius tractat dictus Episcopus Sarmiento in allegato cap. 9. per totũ, lib. 1. ¶ Et id generale est, quòd qualitas spu-21 rietatis in impetratione, † & dispẽsatione est est exprimenda, aliàs legitimatio non valet, vt per Felinum in d. c. postulasti, col. 4. de rescript. Et ante hos Bald. conf. 81. lib. 1. & per Episcopum Couart. vbi suprà nu. 2. fol. 145. Menoch. de arbitr. iudic. centur. 3. casu 203. cum sequentibus, pag. 408. & per Petrum Rebuffum in praxi beneficiaria, tit. de dispensation. & defectu natalium, pag. 414. nn. 61. in tit. de rescript. legit. mixto. pag. 593. nu. 91. in quo tit. exprimit omnia requisita, vt legitimatio filij spurij vel alterius filij illegitimi sit valida, vide eum, si expedierit, & Gregor. Lopez in l. 9. tit. 18. part. 3. in glossa, *No auia marido*. Eleganter Tiberius Decianus resp. 88. numero 10. cum sequentibus, lib. 3. Curt. Iun. in consf. 32. num. 10. & in conf. 27. num. 9. & in conf. 83. num. 8. qui allegat bonum textum in l. sed si hac, §. patronum ibi per obreptionem, ff. de in ius vocand. quem ponderat Curtius Iunior in conf. 83. num. 8. Quod tamen limitatur secũdum Paulum de Castro in conf. 299. super isto puncto, quem plures referunt pro singulari, sed ego non inuenio nisi Princeps vtatur in dispensatione verbis generalibus includentibus omnes qualitates, super quibus dispensat. Quod referunt pro singulari Bartholom. Socin. in conf. 63. viso testamẽto nobilis, num. 6. lib. 3. & Hippolyt. in singul. 492. in legitimatione alicuius, immemores quod Bald. in l. eam quam, num. 36. C. de fideicommiss. expresse tenet, quòd si ex clausula, *Non obstantibus*, apparet † de Principis in-22 tentione & mente, dispensatio comprehẽdit omnes spurietates, licet nõ exprimantur. Pro quo faciunt quæ scribo infrà num. 86. & seq. Quòd tenet exprefsè Bald. quem prædicti nõ referunt in l. si qua illustris, num. 5. cap. ad orphicia, fol. 184.

His patrocinatur sententia Oldraldi in consil. 246. factum tale est quidam Rex: vbi dicit, quòd dispensatio dicitur subreptitia, vbicunque Principi non fuit notum, quòd legitimatus fuit † natus ex coniugato & coniugata: 23 quia licèt Principi dicatur, quòd fuit natus ex adulterio, ille qui legitimatur, adhuc dispensatio est subreptitia. Notatur per Albericum in rubr. C. de natural. liber. Matthæum ab Afflictis in cap. mulier. §. naturales, notab. 2. nu. 15. fol. 192. si de feud. fuerit controuersia, Alexand. in conf. 195. à summo, num. 4. cum alijs, lib. 2. vbi plura notabilia ad propositum eorum, quæ hic fundantur, scribit; & est elegans consilium in hac materia. Et idem tenet Præpositus in d. c. per venerabilem, §. quod autem, num. 20. & Alexand. consil. 129. lib. 6. & alij plures, quos refert Gloss. Paris. in addition. ad Alexand. in d. conf. 195. in additione quæ incipit, subreptionis. Et conducunt, quæ latè scribunt Rodericus Suarez in dicta allegat. 12. fol. 157. col. 12. in vers. his sic præmissis; vbi Valdes pag. 87. Rolandus in conf. 12. num. 1. cum alijs, lib. 4. Ex quibus colliges qualiter dispensatio redditur subreptitia, si quælibet qualitas, vel aliquid tacitum, quo expresso, non ita facile gratia, vel dispensatio cõcederetur, non exprimitur, & quomodo reddatur ipso iure nulla. ¶ Sic non valent literæ remissionis † condemnationis nisi causa, & 24 quælibet facti qualitas exprimatur, secundum Oldraldum conf. 212. cum concordantibus; vt per Iasonem in l. præscriptione, num. 22.

fol.

fol.49.C.si contrà ius vel vtilit.public.Et nō solum vitiatur rescriptum tacēdo id, quòd est factum,sed etiā tacendo quo modo,& ex qua causa sit factum;vt probat text. cum glossa in dicto cap.dilectus.de rescript. vbi Felin. numero 10. fol. 129. dicit, ad hoc esse menti tenendum,Ripa respons. 1.nu.5.Thomas Grammaticus consil.100.num.88.

Cæterùm cùm Princeps semper studeat nihil facere cum damno tertij, licentia ad faciendum maioratum,quæ propriè est dispensatio (vt infrà docebitur) maximè cum impetrans 25 vltra vnum filium habet, est strictè † interpretanda,non in præiudiciū filiorum,vt filij quātum minus possibile fuerit, grauentur, quod ad alia, quæ scribentur, scire est necessarium. quod in terminis in quodam maioratu Hispaniæ resoluit Curtius Iunior in consilio 307. numero 14. libro 2. vbi ponit doctrinam, quòd istæ facultates ad faciendum maioratum debent strictè interpretari, quia sunt in præiudicium legitimæ filiorum, quem legi, postquàm superiora scripsi, Cephal.in cons.3.nu.44. libro 1.

Quòd autem princeps nihil studeat facere, 26 nec præsumat † in præiudicium filiorum infinitis iuris testimonijs constat, quæ recensere laboriosum potius opus esset, quàm subtile:nihilominus tamen aliquas referam authoritates, quæ lectoribus laborem, si expedierit, leuabunt: & est textus capitalis in l.2.§.merito,& §. si quis à principe, ff. ne quid in loco publico, & in cap. ex tuarum de author. & vsu pallij,casus singular. in l. 16. titul.10. libro 5. ordina. noui. Et plura notabilia scribit Vantius in tractatu de nullitate,titul. quis possit dicere de nullitate,eum.15. pagin.65. Messia in pagmatica panis, conclus. 5. num. 142. folio 93. Imo si Princeps dicat quòd aliquid vult facere, & disponere cum præiudicio tertij, intelligitur de paruo præiudicio, glos. magistra.in l. sed cum hærede,in glos.final. ff. ad Trebellianum. Notat Bart.in l.prędia, C.de locatio. prædiorum ciuil. libro 11. Bald in cap.super eo,de officio delegati, Iaso in l. quoties, numero 4. C. de precibus Imperator. offerend. Rebuff. in praxi beneficiar. tit. de non tollend. iure quæsito, glos.6. numero 15. pagin.265. qui omnibus elegantius tractat de materia dict. l.2. §. merito, & concordantium. Et nouissimè Azeued. in l. 2.tit.14.*De las prouisiones*,lib.4.Recopilatiōn. num.1.cum sequentibus,fol.199.Aluarus Valasco consultat.72. num.23. Molina lib.2. de primogenijs,cap.7.num.74.fol.270. Alciat. in tractatu de præsumptionibus,regul.3. præsumption.11. num.1. cum sequentibus, pag. 871. ¶ Et clausula motus proprij suas non 27 habet vires, † vbi alicuius vertitur præiudicium Bald. in cap. ad audientiam de rescript. Iaso in l. iustitia, numero 11. ff. de iustitia & iure. Et de hac materia qui plura scire cupit, legat etiam l.30.& 31.tit.18.part.3.& l.8.12.13.& 25.tit 4.lib.2.ordinam.& Iaso in l.beneficium,ff.de constit.princip. & in l.de inofficioso, num.2. C. de inofficioso testamento, & in l.Gallus,§.& quid si tantum,num.50. ff. de liberis & posthumis,eundem post Alex.in l.quanquam,C.de testamen.milit. & in l. fin. num.8.C.de pactis,& in cons.1.num.8.lib.2. Ancharran.in consil.87.omisso primo dubio, Abb.in cons.57. in quęstione quæ vertitur, num.1. lib.2. & cons.70. id de iure quęritur, & cons.87.omisso primo dubio, eodem lib.1. Alexand.in cons.3.ex his,quę in themate; libro 3.Corne.in cons.245. licèt alius consult. lib.5.Decius in cons.14.quoniam iudicantiū, num.4.& in cons.192. & 286. in causa communitatis,Anton.Rub.in consil.147. viso instrumento transactionis;eundem Deci.in l.in contrahenda, ff. de regul. Gomez. in regula Chancell.regul.1.pag.56. & Alciat. regul.3. pręsumpt.11.pag.278.Ludouic.Gozadin.in cons.14.num.18.Episcop.Couarru.lib.1.resolution.cap.17. num.3. Notanter Menoch. in tract. pręsumptionum lib. 2. pręsumpt. 9. num.8.cū sequentibus, pag.117. Palac.Rub. in repetitione.c.per vestras de donat. notab. 3.§.20.num.2. pag.343. Ad quæ addo Bald. in l vltima. q.4. C.de edict. Diui Adrian. vbi scribit,quòd si Princeps concedat aliquid saluis iuribus alienis, videtur cōcedere ius, quod ipse habet,& si non habet, nihil concedere videtur. Notat Thomas Grammaticus decis. 66. num.53. Et concessio facta sine præiudicio † tertij facit concessionem conditiona- 28 lem, secundùm Iacobum de Sancto Georgio in inuestitura,& verb.& cum pacto, num.6. Osascum decisio.Pedemon.139.num.20.qui addit, quòd talis clausula semper intelligitur in concessionibus, etsi non apponatur ex Matthæo de Afflictis in titul. qui successores teneantur,col.7.versic. bene tamen præsumitur.

Hinc est,quòd Princeps † non potest con- 29 cedere immunitatem in præiudicium vniuersitatis,vt latè tradit Ioannes Franciscus in tractatu de varonibus, pragmat.8.part.1. numero 141. pagina 196. Et plura notabilia tradit Azeued.in l.18.titul.3. numer.4.cum sequentibus lib.1.Recopilationis,fol.70. Et priuilegium † dicitur subreptitium, vbicunque 30 non est facta mētio de oneribus pedagij, quæ antea erant apposita, vt resoluit Oldraldus in consil.22.nu.4. Sic scribit Decius cons.389. num.4.quòd Princeps non videtur derogare iuri primogenito competenti ad successionē; & sicut Princeps tollere non potest expressè ius quæsitum ex consensu partium,ita nec tacitè pręsumitur quòd tollere voluit,vt probat

Aimon

Amo.In consil. 163. num. 16. per regulam, l. qui ad certum, ff. locat. l. quamquam, ff. de ritu nuptia. l. Lucius. §. penultimo, ff. ad municip. gloss. in l. 1. ff. de officio eius, in verb. argumentum triplex. ¶ Et priuilegium dicitur subreptitium, vbicunque non fit mentio de præiudicio tertij secundùm Abbat. in cap. cum ex eo, numero 8. folio 23. de clericis non residentibus. Ex quibus fit, quòd licèt † Princeps sit solutus legibus, l. Princeps, ff. de legibus, cum similibus; censetur tamen facere actum iure ordinario, non etiam extraordinario, l. digna vox. C. de legibus, l. ex imperfecto, ff. de legat. 3. cap. ecclesia vestra, versic. nec enim credendum est Romanum Principem, qui iura tuetur de election. cum concord. vt per Quintilianum Mandosium regul. 31. quæst. 7. numero 2. pag. 105. ¶ Et mandatum Papæ debet intelligi † secūdùm ius, cap. dudum, de election. cap. 1. de concession. præbend. in 6. tradit Rebuffus in concordantijs, in forma mand. Apostolic. pagin. 556. Et hæc satis sunt. Quomodo igitur Princeps percipere potest præiudicium filiorum, si non cognoscit quot sunt filij, quos habet ille, qui vult maioratum facere? cum hoc sit factum, quod Princeps ignorare præsumitur. Et ex prædictis semper dubitaui de quadam doctrina Pauli de Castro relata per Curtium Iuniorem in consil. 110. num. 31. lib. 1. vbi vult, quòd donatio non insinuata potest per Principem insinuari mortuo donante in præiudicium hæredum donantis.

31

32

Porrò hanc opinionem, quam sustento, fundare possumus ex sententia glossæ singularis in authent. quibus modis naturales efficiantur legitimi, §. si igitur licentia, quæ tam magni facit notitiam, quæ Principi est danda de illis, quæ cum flectere possunt ad negandum, quod ab illo petitur, quod dicit impetranda legitimatione filiorum illegitimorum esse necesse, quòd Principi dicatur patrem † non posse honestè contrahere matrimonium cum matre filij illius, qui legitimari prætenditur, neque dispensatio habet effectum, nisi Principi id specialiter notum sit, & expositum. Notat Bald. in cap. illud, num. 3. de præsumption. vbi dicit, quòd alibi non reperitur. Et dicit Angel. consilio 17. num. 5. quòd vidit propter hunc defectum multos legitimatos exclusos, eo quòd non fuit facta mentio huius qualitatis, quam conclusionem confirmat, & commendat alios citando Tellius in l. 12. Tauri, numero 8. folio 106. Igitur idem dicendum est in nostro casu. Et quòd non sufficiat generalis expressio Principi facta in his, quæ redderent Principem difficiliorem in varijs casibus probat Ludouic. Gozadin. in consilio 6. prima facie, numero 6. & in cōsilio 44. numero 9. & consilio 85. numero 3. & 4. & in consilio 92. numero 19. Vltimò, & si res ista in ambiguo esset, illam † debemus amplecti opinionem, per quam fratres ad cōcordiam reducantur, & æqualitatem, text. in authentico de nupt. §. illud quoque, vbi Angelus dicit, quòd pater non debet facere vnū ex filijs priuignum, & alium filium; notat Bartholom. Socinus in l. cum auuis, col. 20. numero 41. ff. de conditionibus & demonstrationibus; & in consil. 108. Casus ser Franciscus, lib. 3. Et per istam rationem tradit in specie Menochius in cons. 158. numer. 26. lib. 2. quòd non est præsumenda inter fratres primogenitura, vt æqualitas seruetur. Ex qua doctrina iunctis superioribus, & quæ posteà dicentur, infero notabiliter, quòd non est præsumenda melioratio inter filios, vel nepotes, nisi † de ea appareat expressè, vel per euidentissimas coniecturas; quòd confirmo, quia statutum mandans, quod primogenitus succedat in toto, quamuis sit politicum, est tamen odiosum, & contra naturalem æquitatem, secundùm Guillelmum, & Salicetum in l. 1. C. de summa Trinitate, & alios, vt per Curtium Iuniorem in consilio 110. nu. 8. Et dicit Paulus de Castr. in authentico. Hoc inter liberos, col. 1. vers. in contrarium. C. de testam. quòd quando plura testamenta apparent facta inter liberos, ei stari debet, quod inter eos æqualitatem † continet. Ad quam conclusionem alios concordantes refert Tiraquel. in tractatu de primogen. quæst. 4. numero 5. & Glossa Parisien. in consuetud. Parisiens. tit. de materiā feudali. §. 8. numero 10. folio 104. vbi refert Baldum in l. in testamento. ff. de conditionibus & demonstrationibus: quibus adde Alexan. in consil. 100. visa parte, numero 4. lib. 3. & consil. 135. videtur num. 8. lib. 5. Ias. in l. Admonendi, in lectura, numero 41. ff. de iure iurand. Ioann. Bota. in consilio 104. vbi latè, & Petr. Rebuff. in tom. 3. ad constit. Regias, tit. de Inquisitio. seu commissar. articulo 1. glos. vnica, num. 10. pag. 369. Ioseph. Mascard. in tractat. de probationibus, libr. 2. conclusio 631. numero 4. folio 29. & addo Antonium Thesaurum, qui hoc refert decision. Pedemont. 89. num. 2. Barthol. Socin. in consil. 242. num. 2. libr. 2. & cons. 18. num. 4. & in consil. 61. num. 11. lib. 4. & in cons. 243. num. 2. lib. 2. vbi tradit, quòd testatoris dispositio aliquando ampliatur, aliquando restringitur, vt æqualitas inter filios seruetur: & addo Decium in consil. 59. & 349. consuluit excellentissimè, numero 9. vbi post Romanum in consilio 169. amplissimè Doctor tradit, quòd priuilegia, quæ patribus conceduntur testantibus inter liberos, intelligantur quando pater æqualiter † ea instituit, vel æqualiter alio modo eis prouidet. De qua doctrina dubitat Gregorius Lopez in l. 7. titulo 1. in

33

34

35

36

37

glossa in verbo, *Seria*, pagina 6. & contra Romanum est communis opinio secundùm Episcopum Couarru. in capit. Rainuntius, §. 1. numero 3. folio 92. de testam. quem punctum in his temporibus notabiliter examinat Tellius in l. 3. Tauri, par. 1. n. 21. quèm lector si expedierit, omnino legat, vbi hoc ad practicã deducens, tradit, an priuilegia quæ parẽtes habent testando inter liberos procedant, vbicũq; pater in vnum eorũ facit meliorationẽ? cui iunge Dec. in cons. 631. n 2. & contra opinionẽ Roman. sentit Bal. in l. filij, n. 5. C famil. erciscun. vbi Salicet. n. 4. & contrarium tenent Paul. de Castr. in cons. 444. lib. 2. Paul. Riminald. Corne in l. hac consultissima, §. ex imperfecto, C. qui testamen. facere poss. Cuma. in consilio 114. num. 3. Bossius decis. 240. numer. 10. & alij plures, quos citat Francisc. Mantic. de coniecturat. ment. defunct. lib. 6. tit. 2. n. 12. pag. 209. qui post longam disputationẽ istam opinionem sequitur, & multos refert, qui communem dicunt. De quo etiam legẽda sunt quæ scribit Burgos de Paz in l. 3. Tauri, num. 50. cum sequentibus, Matienç. in l. 2. titulo 4. lib. 5. Recopilation. gloss. 1. numer. 2. folio 102. Antonius Gabriel libro 2. communium opinionum, tit. de testament. conclusione 6. Et restringitur dispositio generalis, vt æqualitas seruetur, vt notant Bartholomæus Socin. cons. 98. numero 1. libro 1. quod rectè confirmat Aimon Craueta cons. 133. numero 7. Et propter æqualitatem seruandam arguitur quid veniat in legato, l. quęsitum, §. sed & ipse Papinianus, ff. de fund. instruct. tradunt Bart. in l. si pater in princidio, ff. de donation. Bald. in l. filiæ, quæst. 7. C. famil. erciscun. Decius in cons. 122. numero 3. Menochius in cons. 332. numero 16. libro 4. Et ratione æqualitatis seruandæ substitutio compendiosa factã personis disparibus, censetur & interpretatur fideicommissaria, secundùm Corneum cons. 180. col. 1. ad finem libro 1. quem citat idem Aymo. cons. 143. nume. 16. Et testator præsumitur semper velle, quòd

38 æqualitas inter filios seruetur, † etiam quando verba ipsius hoc non paterentur, secundùm Abbat. cons. 1. & cons. 75. vol. 2. & alios quos citat Thomas Grammaticus cons. 105. numero 10. Et vbicumque collatio aliàs fieri non deberet, est facienda, si magna æqualitas resultaret, l. penult. §. vltimo, C. de collation. Notant Bart. in l. 1. §. nec castrense, col penult. versic. Fallit in tribus casibus, ff. de collation. bonorum, Aymo. cons. 123. num. 7. & plura de æqualitate seruanda scribit Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, part. 1. numero 26. cum sequentibus, pagina 8. ff. ad Trebellianũ. Et faciunt quæ scribit Socinus Iunior consil. 130. num. 3. libr. 1. vbi ponit regulam, quòd semper debet fieri talis interpretatio, vt ex dispositione testatoris resultet paritas inter eius filios: quod tamen n. 13. dicit procedere, si verba testamenti hoc patiatur, & idẽ Socin. cõs. 127. n. 11. & 19. lib. 1. Et plura ad propositum scribit Simon de Pret. lib. 1. de interpretand. defunctor. volunt. dubit. 2. n. 5. fol. 460. Et de æqualitate inter filios seruanda, tradit idem Socin. in cons. 147. num. 38. & in cons. 160. numero 20. 22. & 24. libr. 2. Et opinio Romani est verior & receptior, vt testatur egregius Dominus Antonius de Padilla in rubric. C. de fideicõmis. num. 3. fol. 2. Et in substitutionibus præsumitur, quòd pater vult æqualitatem seruare inter filios, secundùm Ripam in cons. 132. num. 14. & per hoc fundamentum Pauli in dict. authent. Gloss. Parisiens. in additio. ad Alexandrum in cons. 168. Ponderatis, in additione quę incipit, quod sic, lib. 5. decidit elegantem punctum contra Alexandrum, ibi etiam in alio casu per Gregor. Lopez in l. 5. tit. 5. par. 6. in glossa, in verbo, *Igualdad*. Pro quibus est textus in l. vt liberis, C. de collation. & melior. in l. 4. in versic. *Esto porque se guarde igualdad entre ellos*, titulo 15. par. 4. & pondero l. 31. Taurinam, vbi † com-

39 missarius virtute commissionis sibi à testatore ad faciendum testamentum concessæ, non potest facere meliorationem tertij & quinti, sed in dubio debet seruare æqualitatem inter filios. Et notat Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus, limitation. 8. pagina 169. C. de inofficioso testamento, per l. cum pater, §. rogo, ff. de legatis 2. Et est obiter aduertendum, quòd quamuis Rodericus Suarez hoc dicat procedere, nisi id colligatur tacitè ex mente testatoris, hoc dictum verum non videtur, attenta d. l. 31. Tauri, quæ in hoc indiuiduam specialitatẽ requirit & cõmissionem, ad hoc vt talis melioratio fieri possit. ¶ Et vt æqualitas inter filios seruetur, à verborum † pro-

40 prietate receditur, secundùm Bart. in l. final. ff. pro donat. Bartholomæum Socinum in l. 1. 4. notabili, ff. de rebus dubijs, quos citat Cephalus in consilio 612. numero 3. latiùs Franciscus Mantica in tractatu de coniecturat. ment. defunct. dict. lib. 6. tit. 2. numero quinto, pagina 207. vbi inter alia tradit, quòd vt æqualitas seruetur inter filios, venit in legato, quòd aliàs non veniret, & inducitur repetitio qualitatum. Et quòd non præsumitur pater instituisse filios animo compensandi. Ad quem addo Syluanum consilio 81. numero 14. Ioannem Gutierrez in consilio 18. numero 44. Et quòd vt æqualitas seruetur, inducatur † repetitio, tradit

41 Simon de Pretis libro secundo de interpretanda defunct. voluntate, interpretatione 4. dubitatione 2. numero 159. folio 170. Et faciunt quæ idem scribit ibi numero 120. fol. 169. & de æqualitate seruanda inter filios, legendi

legendi sunt Zachus respons. pro vxore, numero 75 2. Quesada libro diuersarum quæstionum cap. 6. num. 32. Quæ omnia limitantur, nisi contrarium constet de testatoris voluntate, vt probat Carolus Ruinus in consil. 212. numero 14. libro 1. quod clarissimum est. ¶ Et vt æqualitas inter filios seruetur, est

42 danda decima † matri tutrici, quæ bona filij administrauit, vt voluit Baeza 10 lib. de decima tutori præstanda, cap. 4. nume. 61. fol. 54. Et istis etiam congruit doctrina Bartholo. So cin. in l. 1. numero 21. ff. soluto matrimonio, vbi tradit, quòd si pater aliquas filias nuptui tradidit dando eis pro parte de proprijs bonis, & pro parte de maternis, si postea aliam nubere promittēdo dotem de bonis suis, & filiæ censetur promisisse prout alijs filiabus dederat ratione æqualitatis seruādæ. Quod dicit habuisse in facto Ioann. Lopius de donation. inter virum & vxorem, notab. 3. §. 14. numero 7. pag. 440. Et si legatum vni ex hæredibus fuerit causa æqualitatis seruandæ ademptum, intelligitur similiter quod alteri ex hæredibus fuerit prælegatum causa æqualitatis seruandæ, l. altesi, ff. de adimen. legat. Notant Franciscus Mantica de coniecturata mēte defuncti, libro 12. titulo 2. numero 13. pagina 589. ¶ Et ob æqualitatem seruandā † in-

43 ter filios receditur à verborum proprietate, secundùm Bart. in l. fin. ff. pro donat. Socinū in l. 1. notabil. 4. ff. de rebus dubijs. Cephalum consilio 109. numero 23. lib. 1. Et quid operetur dispositio quando testator dicit, se prælegare ratione æqualitatis seruandæ inter filios, vide Aretioum consilio 153. Iasonem cōsilio vltimo, in 3. fundamento, libro 4. Carolum Ruinum consilio 233. libro 2. & alios, quos citat Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, part. 5. numero 57. pagina 234. ff. ad

44 Trebellianum. Et vt æqualitas seruetur † inter filios, substitutio est sustinenda, & vitiari non debet, secundùm Menochium in consilio 245. numero 13. libro 3. Et de æqualitate seruanda plura tradit & cumulat Cephalus in consil. 733. numero 16. cum sequentibus, libro 5. vbi numero 25. ex Aimone cōsilio 133. nume. 7. tradit, quòd ratione æqua-

45 litatis † seruandæ potest fieri extensio de casu ad casum. Et æqualitatem inter filios laudat & confirmat etiam Baeza de non meliorandis filiabus, cap. 2. numer. 36. folio 25. Et plura notabilia scribit Bursatus consilio 5. numero 28. cum sequentibus, & numero 30.

46 ¶ Item, odiosum est restringere † successiones liberorum, secundùm Baldum in l. quoties, in principio. C. de suis & legitimis hæred. & in l. si defunctus, in principio, eodem tit. Decium in consil. 446. num. 6. Et in dubio est ferenda sententia pro æqualitate seruanda inter filios, vt cesset inuidia, secundùm Bartholom.

Socinum in consil. 168. nu. 4. lib. 3. Et vt æqualitas seruetur inter filios valet pactum de non meliorand. filios factum per scripturam priuatam, vt tradit Burgos de Paz. 4. quæst. ciuili, numero 22. folio 125. De quo legenda sunt, quæ scribo infrà hac part. quæst. 65. ¶ Et le-

47 ges † exoptant, vt æqualitas seruetur maximè inter filios, l. iam hoc iure, vers. sed si aliter, ff. de vulgar. dicta l. 5. versic. *Cosi aquel*, tit. 5. part. 6. Hinc fit, quòd ratione æqualitatis inter filios seruandæ præsumitur repetita con-

48 ditio, † vt notat Aretinus, consil. 1. num. 12. per l. quæsitum, vers. sed & ipse Papinianus, ff. de fund. instruct. Notat Carolus Ruinus cō sil. 15. num. 8. lib. 1. & in cons. 133. nu. 22. lib. 2. Syluanus conf. 81. num. 12. tradit Simō de Preris d. dubit. 2. & notat Alexand. consil. 100. col. 1. num. 3. lib. 4. substitutionem vni filio factam intelligi, & in alio repetitam, quod probatur in l. si ita legatum sit, ibi, *Vt conditio filiorum exequetur*, vbi summè Socin. commendat, ff. de conditionibus & demonstrationibus. Et confirmat ex multis Aim. consil. 67. col. vlt. & consil. 301. col. vltim. & 310. col. vltim. Notat Decius in l. 1. num. 3. C. vnde liber Socin. Iunior consil. 71. num. 7. lib. 1. & alij, quos citat Ioann. Gutierr. consil. 58. num. 34. & contra regulam l. vnicæ, §. sin autem sub conditione, C. de caducis tollendis. De qua latissimè agit Antonius Gabriel lib. 4. communium opinium, tit. de hæredibus instituendis, conclus. 1. n. 1. cum sequentibus, & est coniectura propter æqualitatem seruandam inter coniunctus eiusdem gradus, quia si testator vocauit vnum ne dum ipsum, sed eius liberos, & hæredes videtur vocare, censetur etiam quoad aliū in pari gradu existentem facere voluisse, secūdùm Carolum in consil. 145. vers. & quamuis regulariter, numero 6. libr. 1. quem citat Gabriel vbi suprà numero 31. ¶ Et propter æqualitatem seruandam inter filios patris dis-

49 positio † erronea est emendanda, vt declarant Decius in consilio 346. numero 9. Menochius in consilio 346. numero 9. libro 4. idem Menochius in tractatu de præsumptionibus libro 4. præsumptione 24. numero 55. folio 27. Et legenda sunt quæ scribit idem Menochius in consilio 325. numero 69. & in consilio 359. num. 8. & in consilio 349. numero 14. libro 4. ¶ Et quod

50 vbicunque † æqualitas seruari non potest inter filios, sit eligēdum quod minimum habeat iniquitatis, resoluit in ista materia primogenituræ Zasius in cons. 10. num. 46. lib. 2. Et fideicommisso non censetur esse renuntiatum, licet sit reciprocum; quando resultaret † in-

51 æqualitas, vt tradit Rolandus in consilio 100. numero 19. lib. 3. qui allegat Bart. in l. qui Romæ, §. duo fratres, quæstione 2. ff. de verborum obligation. Et legendus est Parisius in

conſ. 35. numero 11. & 22. libro 2. Et gratiâ æqualitatis ſeruādæ, legatum intelligitur † (52) ademptum, quod aliàs non eſſet, l. alteri, ff. de adimen. legat. Notat Franciſcus Mantica de coniecturata mente defunct. lib. 12. tit. 2. numero 13. pagina 589. Iſta etiam conducunt ad deciſionem quęſtionis diſputatæ ab Antonio Gomez tomo 2. de æqualitatibus contractuum cap. 11. numero 11. fol. 61. vbi diſputat, Pater dixit quòd filium meliorabat, nec expreſsit, quòd eum meliorabat in tertio & quinto, in quo cenſeatur melioratus, vide eundem qui late diſputat. Et multa, in quibus attēditur ęqualitas tradit Lucas de Penna in l. ſacris, verſ. final. C. de proxi. ſacro. ſcri. libro 12. folio 242. & aliqua refert Gregorius Lopez in dict. l. 5. in gloſſa in verbo, *Igualdad*. ¶ Hinc etiam venit, quòd bona præſumuntur eſſe diuiſibilia inter filios, & reſtitutioni, & vinculo maioratus non ſubiecta, vt voluit Suarez in l. quoniam in prioribus, in 2. dubio, numero primo, pagina 181. C. de inofficioſo teſtamento. Ex quibus videbis, quantum leges deſiderent æqualitatem ſeruare inter filios & alios, dixit etiam Aymon conſilio 135. numero 38. quòd facultas diſpenſandi in iu- (53) re primogenituræ dicitur † fauorabilis, quia per eam reddimus ad ius commune, vt filij æqualiter ſuccedant, per gloſ. in cap. ſtatutum, in verbo, numerandum de præbend. in 6. & alia plura præcipuè per doctrinam Abbat. in capite veniens, numero 22. de præſcript. vbi dicit, quòd Princeps poteſt concedere priuilegium in præiudicium alterius, quando per illud reducitur res ad antiquum ſtatum. Ad quos addo notabile conſilium Socini iunioris 160. numero 26. libro ſecundo. Ex quo principio & fundamento multa decidi poſſunt, quæ infrà ego (Deo fauente) ſcribam. ¶ Sed vbi ex præcedentibus & ſequentibus cōſtat, quòd teſtator noluit ęqualitatem ſeruare, ceſ- (54) ſat † coniectura & præſumptio æqualitatis ſeruandæ, vt probat Alexander conſilio 158. numero 15. libro ſexto, per regulam in l. qui filiabus, in principio, & l. ſi ſeruus plurium, §. vltimo, ff. de legat. 1. Ad quod facit doctrina (55) Ruini ſuprà citata. ¶ Et pater præſumitur † voluiſſe æqualitatem ſeruare inter filios & deſcendentes in bonis ab ipſomet teſtatore prouenientibus, vt probat Menochius conſ. 200. numero 30. libro 2. Et quando filij non (56) poſsident partes † æquales, non præſumitur facta diuiſio inter eos, ſecundùm Baldum & Paulum de Caſtro in l. penultima, C. commu. diuidun. Alexand. in conſ. 25. num. 16. lib. 5. Balbum in tract. de præſcript. 3. par. principal. q. 10. numero 43. quod tradit & declarat Anton. Theſaur deciſ. Pedemontana 205. n. 3. & alios, quos citat Menoch. in tract. de præſumption. lib. 3. præſumption. 61. numero 6.

¶ Et ratione æqualitatis ſeruandæ † inter filios cohæres non tenetur luere rem legatam, (57) nec de euictione ſi euincatur, vt per gloſſ. Albericum, Alexandrum in l. cum alienam, C. de legat. & alios, vt per Menchacam de ſucceſsion. §. 23. numero 33. Cauallin. in tracta. de euiction. §. 4. numero 22. Burſatum in conſ. 5. n. 24. lib. 1. ¶ Sed vt iam dixi, vbi ex præcedentibus & ſequentibus conſtat, quòd teſtator noluit æqualitatem ſeruare inter filios, † ceſſat præſumptio & coniectura æqua- (58) litatis ſeruandæ, vt tradit Alexand. conſ. 158. num. 13. libro 6. per regulam l. qui filiabus in principio, & l. ſi ſeruus plurium, §. vltim. ff. de legatis 1. Facit dictum conſilium Caroli Ruini 212. libro primo. Quòd autem in bonis quæ ad vnum tantum peruenire debent, non debeat ſeruari æqualitas inter filios, tradit Caldas Pereira in tract. de hominatio. ad emphyt. q. 11. n. 9. fol. 119.

His igitur rationibus ductus, vt ad quęſtionem redeam, ſemper fui in ea ſententia, de qua ſuprà, quamuis non me lateat, virum doctiſsimum † Gregor. Lopez in l. 36. titul. 28. (59) par. 3. in gloſſa, in verbo, *Encubriēdo la verdad*, contrarium tenuiſſe: affirmando, quòd licentia non eſt ſubreptitia ad faciendum maioratum, quamuis Principi non exponantur filij, quos quis habet tempore licentiæ impetratæ. cuius etiam ſententiam amplectitur Epiſcopus Couarru. reſolution. libro 1. cap. 20. in fine, & hodie Molina libro 4. de primogen. cap. 2. numero 81. verſ. Qua ratione, fol. 136. & Epiſcopum Couarruu. ſequitur ſuccinctè Queſada lib. diuerſarum quæſtionum c. 6. numero 21. Pro quibus facit quod probat Rolādus conſil. 22. numero 35. libr. 3. vbi concludit, quòd legitimatio non dicitur ſubreptitia, etiamſi agnatorum non fiat in ſpecie mentio ſpecifica, ex doctrina Aretini conſil. penult. col. penul. Calder. conſ. 1. tit. de feud. & alijs. Salua etenim pace tantorum virorum, contraria opinio mihi potiùs applaudet: & iſta refert Perez de Lara in tractat. de anniuerſarijs libro primo capite 5. numero 74. pagina 55. Neque obſtat gloſſa in Clementina prima in verbo, vel alteri, de præbendis, quam Gregorius Lopez ad ſuam ſententiam aduocat, quæ tenet, quòd in literis gratioſis ſolùm quis exprimere tenetur ea quæ ius diſponit vt exprimantur, in cuius gloſſæ confirmationem aliqua refert, quia contra illam gloſſam tenet Abbas numero ſecundo, & Decius in dicto capite ad aures de reſcriptis, qui plures citat, vbi tenent, quod de qualitate beneficij notabilis eſt Papæ facienda † mentio: quia talis qualitas inducere poteſt Pa- (60) pam ad non concedendum. Et idem tenet Abbas in capite ſuper literis, in gloſſa in verbo, litera, de reſcript. Notat Petrus Gambara

de

de officio & poteſtate legati libr. 6. numero 227. pagina 181. Et quòd in literis gratioſis obeſt ſubreptio, etiam ſi fuit cauſa impulſiua concedendi gratiam, & non finalis, probatur in cap. poſtulaſti de reſcrip. vbi Abbas, & tradit Rodericus Suarez allegatione 12. fol. 158. verſicul. plus eſt, quod eſt contra ea, quæ ſcribit Epiſcopus Couarru. contra quem conducunt etiam quæ ſcribit Carolus Ruinus in conſilio 93. numero 10. lib. 4. Dominic. in cap. vltimo, numero 4. & 9. fol. 84. de filijs presbyterorum, vbi Franc. numero 4. & 5. folio 42. Quintilianus Mandoſius conſilio 4. numero 14. Fatetur autem Deci. quòd de qualitatibus, quæ inducerent ſuperiorem ad faciliùs concedendum eſt de conſilio, quòd exprimatur, ſed de neceſsitate non requiritur, niſi in qualitatibus, in quibus iura diſponunt, quòd expreſsio fiat. Et lecturam dictæ gloſſæ reprobat ibi Cardinal. ante numerum primum.

61 ¶ Et reſcripta gratiæ ad beneficia † ſubreptitia ſunt ipſo iure nulla, vt probatur in Clementina 1. ibi: *Nullius momenti*, de præbend. & in dicto cap. ad aures, & in cap. ad audientiam, de reſcript. & in l. 1. ff. de natalibus reſtituend. Notant Abbas & Decius in notabili 2. numero 1. in dicto cap. ad aures. Aimo. Craueta conſilio 68. Proponitur, & alij, vt per Rebuffum in praxi benefici. tit. de differentijs inter reſcripta gratiæ & iuſtitiæ, pagina 107. numero 1. & 7. 19. & 20. Pariſius in cōſilio 31. numero 12. libro 1. Felinus in cap. ad audientiam, numero 22. de reſcript. & alij, quos citat Rebuffus lib. 2. de arbitrar. iudicū, caſu 201. numero 2. Facit gloſſa in Clementina vnica de officio ordinar. & quod ſcribit Rebuffus in tractatu de nominatio: quæſt. 9. numero 52. pagina 157. Auguſtinus Beroius conſilio 13. numero 13. vbi latè libro 1. Falcon regula 444. vbi hoc refert. Et in iſta materia lector non obliuiſcatur de gloſſa in cap. quia circa, in verb. falſa, de conſanguinitate & affinitate, quæ eſt magiſtralis & ſingularis. Et illam dicunt ſingularem ibi Abb. Felin. in cap. ad audientiam in 2. numero 14. de reſcriptis.

Prætereà, minimè verum eſt, quòd licentia à Principe conceſſa ad faciendum maioratum illi, qui pluſquam vnum filium habet, & eſt gratia, † imò potiùs eſt diſpenſatio quando pater vult vinculare non ſolum tertium & quintum, ſed plus, cum alijs filijs legitima valde minuatur, & ideò neceſſe eſt derogare leges. Imò in licentijs, quæ conceduntur ad faciendum maioratum, non ſolum datur facultas impetrantibus, vt poſsint facere maioratum de bonis, quæ excedant tertium & quintum, ſed & in alijs pluribus leges derogantur, vt in eiſdem videri poterit. Et ideò recta ratione vocari poſſunt diſpenſationes, & non gratiæ, nec indulta; quia diſpenſatio datur in his, quæ ſunt contra ius, indultum vero & gratia in his, quæ ſunt præter ius, vt paſsim iura docent: & notant Hieronym. Paul. in ſua praxi Curiæ Romanæ, quem refert Rebuffus in dicta practica, tit. de diſpenſatio. pagina 365. numero 20. vbi de hoc latè tractat. Et Epiſcopus Couarru. qui etiam rectè declarat in epitome de ſponſal. part. 2. cap. 6. § 9. numero 1. folio 77. ¶ Et diſpenſatio eſt iuris communis † relaxatio vtilitate, ſiue neceſsitate penſata, vel eſt iuris rigoris per eum, ad quem expectat canonicè facta relaxatio, cap. niſi rigor, cap. ſequenti. 7. quæſt. 1. notat Speculator in tit. de diſpenſatio. §. 1. folio 2. part. 1. Oldraldus in conſilio 327. omiſſo themate Matthæi de Afflictis deciſ. Neapol. 320. Ioannes, numero 13. Thomas Grammaticus in deciſione 81. numero 10. pag. 585. Et diſpenſatio diſtat a legitimatione, vt poſt alios oſtendit Matienc. in l. 1. tit. 8. libr. 5. Recopilationis, gloſſ. 1. numero 1. folio 237. Epiſcopus Couarruuias in epitome de ſponſalib. part. 2. cap. 8. § 8. numer. 1. Et conſuetudo idem operatur quod diſpenſatio, & diſpenſationē inualidam reddit validam, ſecundum Speculatorem in titulo de diſpenſation. §. nunc Epiſcoporum, verſic. conſuetudo. §. final. Rebuſſum in §. qui vero, cap. extirpand. de præbend. pagina 411. col. 2. Et diſpenſatio differt † à priuilegio, quia hoc ſine cauſa conceditur, diſpenſatio cum cauſa, cap. tali 1. quæſt. 7. cap. de multa, de præbend. cap. quanto, de tranſlation. Prælatorum, cum concordantibus; vt per Rebuffum in libro concordatarum, in forma mandati Apoſtolici. pagina 590. verſ. nec eſt omittendum, vbi materiam notanter tractat Quintilianus Mādoſius in tractatu de ſignatura gratiæ, in verſic. diſpenſare pro diſtribuere, folio 79. col. 4. ad finem. Et quòd reſcriptum vel facultas alicui data ad faciendum maioratum de omnibus bonis ſuis, vel maiori parte illorum ſit odioſa, & non fauorabilis, probat per plura Ioann. Lop. in repetit. cap. per veſtras, de donation. inter virum & vxorem, notabil. 3. § 26. num. 20. pagin. 496. vbi Barahona in additione, quæ incipit, Eſt odioſum. Ad quos addo notabilem reſolutionem Abba. in cap. at ſi clerici, §. de adulterijs, num. 8. folio 17. de iudicijs, vbi tradit, quòd quædā diſpenſatio eſt non odioſa, ſed potius gratioſa, & fit extenſio, & quædam diſpenſatio eſt multū odioſa, & illa non extenditur. Et quòd diſpenſationes ſin odioſæ, tradit inter alios Tiberius Decianus reſponſo 33. nu. 50. lib. 1. ex Bart. in l. cum propter, ff. de legat. præſtan. Bald. in l. 10. C. de furt. Quintilian. Mandoſ. in dicto tract. de ſignatura gratiæ, verſic. diſpēſationes, fol. 80. col. 1. Tello in l. 12. Taur. num. 11. Molina de primogenitura. p. 2. c. 4.

62 63 64

num. 48. fol. 232. & tradit rectè Episcopus Couarruuias in epitome de sponsalib. par. 2. cap. 8 §. 8. numero 6. fol. 141. Matienço in l. 10. tit. 8. glos. 1. num. 1. & 2. fol. 237. libro 5. Curtius Iunior in consil. 30 a. num. 16. libr. 2. & in consil. 196. numer. 30. eodem libro. Sed quòd dispensatio cum causa extendatur, tradit Petrus Gambara de officio & potestate legati, libro 7. numero 235. pagina 229. ex Ægidio decisione 362. & legenda sunt quæ idem scribit num. 219. pag. 228. Ad quod lector omnino videat Abbatem in cap. ad aures de rescript. Aretinum in cap. at si clerici, §. de adulterijs, de iudicijs. Petrum Surdum in tractatu de alimentis, quæst. 31. num. 53. folio 65 390 concludentes, quod etiã dispensatio † est gratia: & legi debet Surdus num. 39. cum sequentibus, & Glossa Parisiens. in addition. ad Alexandrum in conf. 195. libr. 2. in additione quæ incipit, Subreptionis. Ex pluribus probat, quòd legitimatio, quæ fit per rescriptum, est mera gratia, & nominationes dicuntur gratiæ, & gratia dicitur, quæ gratis datur, vt per Rebuff. in tract. de nominatio. q. 7. n. 13. pag. 136. & legenda sunt quæ scribit Carol. Ruin. in conf. 133. num. 4. lib. 1. Et quæ dicantur literæ gratiosæ, docet etiam egregia l. 49. titul. 18. par. 2. Et quòd legitimatio dicatur dispensatio, tradunt Bartholom. Socin. in conf. 246. Gozadin. in conf. 6. num. 49. & plures differentias inter rescripta gratiæ & iustitiæ cumulat Rebuffus in d. practi. pag. 107 cui adde notabilem doctrinam Bartholom. Socin. in conf. 4. lib. 3. num. 7. vbi dicit, quòd gratia vocatur illa, quam Princeps vocat gratiam: & idẽ Roland. in conf. 23. n. 25. lib. 1. De quo ego dubito, cũ propter nostrum affirmare vel negare, substantia rerum non immutetur, l. si insulam, ff. de præscript. verb. l. cum falsa, C. de iuris & facti ignoran. cum concordantib. Dispensatio 66 tamen † respectu concedentis dicitur gratia, quia ad hoc cogi non potest, c. vlt. de scismat. cap. innotuit de electione. Domini. in cap. licet canon. in fine de electio. in 6. l. 3. & vltim. tit. 32. par. 7. Et quælibet gratia Principis potest vocari priuilegium, secundùm Baldum in cap. 2. de noua forma fidelita. Auendan. in dictio. verbo, Priuilegio, folio 200. colum. 2. 67 Et quòd priuilegium sit † gratia, probat l. 2. tit. 18. part. 3. & docent aliæ plures leges illius tituli, & Gregorius Lopez in l. 27. in glossa in verbo, gratia: & plura in proposito scribit Decius in rubrica de priuilegijs, numer. 1. cum sequentibus, Gambara dicto libro 7. numero 253. cum sequentib. Ripa in rubrica de rescriptis, numero 19. cum sequentibus, folio 347. Lancellotus in templo iudicum de præstantia & potentia Imperator. §. 4. vers. Septimo, numero 5. & Bertazol. in tractatu clausularum, glossa 40. numero 2, folio 203. Et qualiter differant dispensatio & legitimatio, tradunt Antonius in cap. per venerabilẽ, qui filij sint legitimi, & alij, quos citat Rolandus in consilio 61. num. 52. lib. 1. Et an dispensatio dicatur ius vel gratia, explicant eleganter Archidiaconus, & post eum Domini. in cap. licèt canon. §. vltimo, numero 3. de electione. in 6. folio 49. Decius in conf. 541. numero 6. & in consilio 695. num. 15. Felin. in d. c. at si clerici, §. de adulterijs numero 15. de iudicijs, & alij, vt per Lancellotum, Conradum in templo iudicum, libro 2. capite 5. de Episcopis. §. 3. de solicitudine Episcopi, numero 57. folio 167. Ad quos addo Oldraldum in conf. 327. ¶ Et quòd assensus Regius ad † alie 68 nandum sit mera gratia, tradunt Andr. de Isernia in capite 1. de prohibita feudi alienatione per Lotharium. Frec. libro 2. quæst. 4. numero 10. & alios, quos citat Petrus Surdus decisione 220. numero 57. qui allegat Corbulum de caus. priuationis ob alienationem feudi, quæst. 6. numero 10. dicentem, quòd est dispensatio, & ideò strictè † interpretãda. Ad 69 quem addo Matthæum ab Afflictis decisione 398. numero 5. & Andream de Isernia in c. 1. numero 2. 3. & 4. de prohibita feudi alienatione, vbi vult, quòd facultas testandi debet latè interpretari, quod refert & confirmat Bursatus in consilio 22. numero 9. libro primo, & in consilio 29. numero 3. Et eo ipso quòd Princeps vocat priuilegium, dicitur priuilegium, secundùm Baldum in Litem lapilli, columna 2. ff. de rerum diuisione, Antonium Peregrinum in tractatu de iure fisci, libro 1. versic. Hactenus, numero 32. pagina 42. Et propriè vocantur beneficia concessa præter ius absque præiudicio alterius, secundùm Abbatem in cap. olim de verborum signification. Alexandrum in consilio 160. viso themate, libro 2. quos citat Decius in conf. 392. numero sexto. Et (*dispensatio*) verbum, non † semper notat iuris relaxationem, sed 70 aliquando sumitur pro dispensatione rerum, vt probatur in procœmio Sexti, in principio, vbi hoc notat Dominicus numero 4. Et quando dicatur gratia beneficium vel priuilegiũ, eleganter explicat Bursatus in consilio 135. numero 71. cum sequentibus, libro 2. Item pro prædicta opinione conducit, quia vbicũque dispensatio est contra ius commune, pro vt regulariter sunt omnes dispensationes (vt suprà dixi) dicitur odiosa, & non gratia, vt per Decium in l. non debet, numero sexto, ff. de regulis iuris. Ex quo fit, quòd dispensatio dicitur † odiosa, & legitimatio fauorabi 71 lis, authent. quibus modis natural. efficiantur legitimi, §. fit igitur licentia, cap. per venerabilem, qui filij sint legitim. Notant Fortunius Garcia in l. Gallus, §. & quid si tantum, col. 130. & ibi Alciat. numero 51. & Galiaula col. 2.

col,2.ff,de liberis & posthum. Matienç. in l. 10.tit.8.lib.5.Recopilation. num.7.fol.238. Quòd autem in priuilegijs, quæ sunt in præiudicium concedentis, & dicuntur beneficia, sit facienda larga interpretatio, resoluit Ripa respons.31. numero 24. vbi tradit, quòd in isto casu mutatione personæ non expirat priuilegium. Et faciunt per eundem Ripam scripta, respons.82. numero 55. Et dispensationes non motu proprio, sed ad partium postulationem conceduntur, secundùm Staphileum de literis gratiæ & iustitiæ de septima forma expectatiuarum, numero 5. pagina 25. Et dispensatio, quia habet † vim priuilegij, est strictè interpretanda. l. ex facto, in principio; vbi Doctores, ff. de vulgar. & pupilla. Notant Innocentius in cap. dudum de electìon. & alij, vt per Iasonem in l. beneficium, num.37.ff. de constit.Princ. Nicolaum Boerium consil.26.numer.7. Couarruuias in epitome de sponsalibus, part.2.cap.8.num.8. folio 143. Tiraquel.in l. boues, §.hoc sermone, in regula, num.36.cum sequentibus, ff. de verborum significatione, pag.26. idem Iaso in l. si ita scriptum, numero 8. fol.153. ff. de liberis & posthumis, & in l. reconiuncti, num. 548.fol.264. ff. de legat.3. Ripa in d. cap. ad aures, num.35.fol.365. de rescriptis. Et faciūt quæ scribo infrà hac parte quæst. 4. per totā, & quæst.58.à num.131. ¶ Et quòd dispensationes sint † stricti iuris, tradunt etiam Quintilianus Mandosius in regul. Chācellariæ, reg. 20.quæst.7.num.5. fol.151. & in tractatu de signatura gratiæ, vers. absolutiones & rehabilitationes, fol.91. col.3. Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ in 2. forma expectatiuarū, num.11.pag.8. vbi tamen tradit, quòd extenditur ad consecutiua, seu dependentia ex eo, super quo dispensatum est, ex glossa & Abbate in cap. quia in tantum, de præbendis; & quod dispensatio trahatur ad connexa, quando in vtroque est eadem ratio, & alterum nō potest stare sine altero, vt volunt Abb. in cap. quia in tantum, de præbendis, Iaso in l. sed si plures, §. final. num.7. ff. de vulgar. & in l.1. num.3. C. de transactionibus. Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus lib.1. c. 26. num.84.folio 70. vbi numero præcedēti tradit, quod in rescriptis non admittitur sensus intellectualis, quādo tractatur de materia odiosa, ex Iasone in l. prætor ait, num.6. ff. de noui operis nuntiatione, Decius in cap. translato, numero 23. de constitution. Quintilian. Mandos. in regula 23. de Mendicantibus, q. 4. numer. 5. folio 27. & regula 23. quæstione 4. numero 5. Et ideò dicit notanter Abbas in capit. at si clerici, §. de adulterijs, numero 8. folio 117. de iudic. quod in dispensationibus non licet arguere ab identitate, vel maioritate rationis, quæ fuit prius sententia Federici de Senis in consil. 14. & Ioannis Andr. in regul. quæ à iure in mercurialibus, de regulis iuris in 6. Notat Alciatus libro 2. de verborum significatione, pagina 40. in fine, cui addo Iasonem in l. beneficium, num. 38. Felin. in cap. causam quæ, & in cap. postulasti, de rescriptis, Decius in dicta l. non debet, & in consilio 76. Ripa responso 76. numero 6. ¶ Hinc est, quòd præsumitur potius Principem voluisse iure † cōmuni vti, quàm iure speciali, cap. innotuit, de electìon. & volunt Abbas in cap. illa quotidiana, eodem titulo, Bald. & Paulus de Castro in l. si testamentum, C. de milita. testament. Ias. in l. quanquam, numero 2. eodem titulo, & alij, quos citat Menochius in tractatu præsumptionum lib.2. præsumptione 11. numero 5. pagina 124. in l. final, numero 36. ff. de constitution. Principum, Tiberius Decianus in practica, tom.1. libro 2. cap.58.numer.26. folio 41. ¶ Et interpretatio rescriptorum sumenda † est à iure communi, l. rescripta, & l. nec damnosa, C. de precib. impetra. l. si quando, C. de inofficioso testamento, confirmat Quintilianus Mandosius in tractatu de ætate minoris, quęstione 27. num 8. fol.26. quæ regula in ista materia maioratuū ad plura est necessaria.

Sed quod vbicumque dispensatio est concessa † motu proprio, non sit odiosa, sed extendi debeat, probatur in cap. cum in cunctis, §. cum vero, vbi notat Abbas numero 8. de electìon. qui numero 9. resoluit aliam resolutionem in ista materia necessariam, quòd dispensatio extenditur ad consecutiua ad illud per glossam in cap. quia in tantū, de præbendis, & in cap. si quis clero 7. quæstione 1. & per alia, quæ refert Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ, versic. secunda forma, numero 11. pagina 8. & in secundo modo vocationis, numer.5. pagin. 124. & titul. dignitas absque fructu, numero 9. pagina 9. Selua de beneficio.2.part. quæst. 65. numero 4. folio 99. Facit doctrina Antonij in cap. at si clerici, §. de adulterijs, colum.9. de iudicijs, relata per Petrum Gambara de officio & potestate legati à latere, libro 3. numero 100. pagina 72. & melius libro 10. numero 58. cum pluribus sequentibus, vbi latissimè materiam istam tractat, ad quem est recurrendum quando res exegerit. ¶ Et quòd priuilegia sint restringenda, maximè si sint † immunitatis, quia sunt contra publicam vtilitatem, tradunt Paulus de Castro in l. maritum, ff. soluto matrimonio, & alij, quos citat Ripa responso 183. numero 18. & responso 173. numer.24. Aimon consilio 132. numero 10. Et omnis recessus à iure communi est restringendus, cap. 1. de filijs presbyterorum, lib. 6. tradit Staphileus de literis

72 73 74 75 76 77

gratię, titulo de formis vacationis, numer. 21. pagina 114. Et priuilegium dicitur, quod datur † in aliquorum tantùm commodū, vt docent l. 1. tit. 1 1. par. 1. l. 2. tit. 18. par. 3. Imò si pater tantū vnicum filium habeat, & bona velit vinculare titulo maioratus, cùm omnia bona, excepta quinta parte, sint legitima filij, quæ ei pater relinquere tenetur libera ab omni grauamine, iuxta l. quoniam in prioribus, C. de inofficioso testamēto, tum materia, necesse est Principi derogare leges, aliàs filio vinculatio non præiudicaret, quod notissimum est, & iuri consonum, & notatur per Suarez in d. l. quoniam, limitat. 2. numer. 16. pagina 146.

78

Non obstat etiam alia ratio, quæ per dictos scribentes adducitur, quòd in constitutione maioratuum bona & familiæ conseruantur, & ideò maioratibus est fauendum. Quod etiā volunt Alexander consilio 128. colum. 4. versic. Et similiter statutum, libro 1. Bartholom. Socinus consilio 252. libro 2. quos citat Aymon consilio 256. numero tertio. Saltem quoties primogenitus non vocatur ad totum, sed ad partes; quia ad hoc est facilis responsio ex his quæ per me suprà scripta sunt, & ex traditis per Tiraquel. in dict. quæst. 4. & primogenitura † strictè est interpretanda tanquam contra iuris cōmunis dispositionem, qua omnes filij æqualiter ad successionem vocantur, l. 1. C. vnde liberi, l. inter filios, C. familiæ ercifcund. Confirmat Cephalus consilio 152. numero 23. libro 2. vbi numero 85. hoc limitat in feudo dignitatis & iurisdictionis: quia primogenitura fauorabilis est, secundùm Cardinal. in capite primo, columna 14. respons. 8. argumento tituli de feudo marchię. Tradit idem Cephalus in consilio 3. numero 44. libro primo. Maximè cùm primogenitura est in conseruatione agnationis & familię, vt in indiuiduo scribit Menochius in consilio 117. numero 80. libro secundo, quem cito infrà part. 2. quæstione 6. numero 585. & idem Menochius in consilio 150. numero 67. libro 2. & in consilio 204. numer. 81. cum sequentibus, libro 3. & in consil. 99. numero 95. libro 1. & in consil. 439. numero 5. libro 5. vbi tradit, quòd primogenitura est quid à iure exorbitans. Et pro responsione est etiā notabilis doctrina Baldi in l. maximum vitiū, C. de liberis præteritis vel exhæred. & clarius in l. 2. numero 3. C. qui ad libertat. peruenire non possunt, vbi dicit, quòd statuta excludentia fœminas ob masculos non sunt fauorabilia, quando non agitur de exclusione filiarum à testatore descendentium per lineā directam. Notat Alexander in consilio 141. numero 9. & 10. libro 7. & alij quos refert Glossa Pariensis in consil. 1. pro Duce de Villaher mosa numero 53. Pro quibus faciunt

79

dict. Azon. in summa, C. de impuber. & alijs, & l. 12. in versic. *Mas si el cauallero*, titul. 5. part. 6. Et pro hoc etiam faciunt quæ scribo in quæstione 68. infrà hac parte. & egregiū Alciati responsum 113. numero 5. in fine, vbi tradit, quòd stat † simul quod testator consideret agnationem respectu fratrum, & non respectu descendentium. Quod probat notanter Paulus de Castro consilio 410. casus iste frequenter contingit, libro 2. Et est de mente Alexandri consilio 38. libro 6. vt tradit Alciatus consilio 126. numero 27. vbi scribit, quòd in practica solet distingui, an agnatus substitutus sit de transuersalibus, vel descendentibus testatoris. Et facit notabile consilium Rolandi 39. numero 51. libro 4. & egregium consilium Thomæ Grammatici 145. numero 8.

80

Item fauorabilibus personis † ita fauendum est, vt alijs iniustitia non fiat, quia aliàs esset contra charitatem, cap. & si necesse de donation. inter virum & vxorem, cap. ex tenore de foro competent. Notat Decius in capite in præsentia. numero 58. de probatio nibus. Et aliena largiri sine culpa possidentis est species tyrannidis, per quam contaminatur Principis liberalitas, secundùm Baldum in titulo de pace constan. column. 21. quem citat Gomecius in regula Chancellariæ, regula de non tollendo iure quæsito, quæst. 65. pagina 65.

81

Tandem de ista materia quando maioratuum † constitutio sit fauorabilis vel odiosa, legendus est Molina, qui hoc ex professo disputauit libro 4. de primogen. capite 18. numero primo cum sequentibus, folio 142. cui addendus est Simon de Pretis libro 3. de interpretanda defunct. volunt. solutione 3. numero 1. cum sequentibus, folio 275. Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti libro 7. titulo 1. numero 1. cum sequentibus, pagina 252. Ioannes Lopius in cap. per vestras de donation. inter virum & vxorem, tertio notabili, §. 26. numero 10. pagina 496. vbi resoluit, quòd facultas data ad faciendum maioratum, siue patri, siue extraneo, est odiosa, quia causat inæqualitatem inter filios & eō sanguineos, vbi legendus est Baraona in additionibus, & quod scribit Menochius in cons. 158. numero 21. libro 2. vbi tradit, quòd constitutio primogenituræ ad excludendos alios fratres debet esse expressa, quia exorbitat à iure communi, & est odiosa, qui ad hoc refert Baldum in l. omnes populi, numero 20. vers. Tertiò quæro, ff. de iustitia & iur. Alex. in cons. 128. numer. 3. versic. Similiter statutum, lib. 1. Bartholo. Soc. in. in cons. 252. col. 4. vers. Septimo ad idem, lib. 2.

82

Adhuc igitur sum in ea sententia, paratus tamen palinodiam canere, si quis melioribus fun-

fundamentis ductus contrarium probare velit. Hoc tamen in loco rectè quadrat egregia doctrina Gregorij Lopez in l. 11. tit. 4. part. 6. in glossa, in verb. *Libremente*, vbi dicit, quòd si pater in constitutione maioratus habeat se 83 seuerè † aduersus alios filios, quando constituit maioratum authoritate Regia: tunc iudex succurrere debet, & taxare, & moderari quod debet dari alijs filijs attenta patrimonij quantitate, & personarum qualitate, & alijs circunstantijs. Nam cum pater virtute Regiæ facultatis valde enormiter, & contra boni viri arbitrium, minuit filijs legitimam, idem est, ac si in totum tolleret; refert Bartholom. Socin. in cōsil. 150. lib. 1. quod est notabile consilium in ista materia, & decisio Rotæ in nouis 18. & alia, quod confirmatur ex sententia Roderici Suarez in d. l. quoniam in prioribus, in 2. limitatione, aut declaratione ad l. Regiam, nu. 14. pag. 143. vbi tradit iniustas esse licentias datas ad faciendum maioratum vbicunq; apponuntur illa verba: *Do os licencia y facultad para que de todos vuestros bienes podais hazer, e hagais mayorazgo*, quia in quantum dicitur de omnibus bonis est iniusta, & conscientia concedentis onerosa. Quem citat Bursatus, qui alia plura ad propositum primogenituræ scribit in cōsil. 132. num. 16. lib. 2. Et ad hoc faciunt quæ scribo infrà hac quæstione, num. 107. & seq. & quæ scribit Ioann. Lopius in l. 46. Tauri, num. 4. Menochius qui refert Suarez & Ioan. Lopium in cons. 250. num. 113. lib. 3. concludentes, quòd indiscreta & enormis diminutio legitimæ non est permittenda virtute facultatis datæ ad faciendum maioratum. ¶ Sed & idem Gregorius Lopez in l. 32. tit. 9. part. 6. in glos. in verb. *No valdria*, fol. 67. col. 4. in vers. aduertè etiam fortius vult, quòd quando 84 quis impetrat † facultatem ad faciendum maioratum, tenetur Principi facere mentionem de posthumo nasciturо. Et istam opinionem potius quàm contrariam seruare tenentur, qui in Camera Regali assistunt, quos hæc cura tangit, & summa reipublicæ administratio commissa est, vt in tempore occurrant litibus, quę quotidie oriuntur super his facultatibus; quia vbi certiores facti sint de numero liberorum petentium licentiam, & de valore facultatis, & hac informatione præmissa facultas detur, lites, discordiæ, & iurgia inter fratres excusa- 85 buntur; interest enim reipublicæ, † ne lites inter homines sint, l. minoribus, ff. de minorib. l. item si res, §. 1. ff. de alienat. iud. mut. caus. fact. cum concordantibus, quæ scribo in 4. part. tract. q. 22. à nu. 8. ¶ Et ex istis omnibus etiā inferri potest, periculosas esse facultates Regales de subreptionibus, quæ dantur in derogationē pragmaticæ dotium, nisi Principi ex- 86 ponatur, † quos filios vel filias habeāt illi, qui impetrāt istas facultates, cum hoc possit mouere Principem ad non concedendum tales facultates, vel ad concedendum cum maiori difficultate, quod est valde notandum. Et maximè procederet vbicunque dos est excessiua, & immoderata, & illi qui impetrant tales facultates, habent plures filios vel filias: æquum etenim est, quòd Princeps de istis sit certus. Et quæ superius dicta sunt, seruiunt pro perfecta declaratione quæstionis, quā tractat Molina lib. 4. de primogen. c. 5. num. 13. fol. 159. & iterum num. 26. vbi disputat an facultas cōcessa ad alienandum bona maioratus sit dispēsatio, nam ex superioribus videtur, quòd sit dispensatio.

Et in ista quæstione quia suprà num. 62. dictum est esse necessariam legum derogationē ad hoc, vt quis possit facere maioratum vltra tertium & quintum, est sciendum vnum singulare, quòd licet per verba derogatoria (licet prolata generaliter ab eo, qui derogare potest) apparet de voluntate † volentis deroga- 87 re, sufficit ista derogatio, secundum Ioannem Andream in cap. 1. col. vltim. de excessibus Prælat. lib. 6. Baldum in consil. 140. lib. 4. qui refert Ioannem Andream, & dicit, quòd non figura literarum, sed sensus intellectualis inspicitur. Et idem voluit Socinus in l. si mihi & tibi, §. in legatis, ff. de legatis 1. num. 5. Archidiaconus in cap. seruatis 25. quæst. 2. Dominic. in cap. 1. num. 17. vers. ego credo, de constit. in 6. Guido Papæ in tractatu de rescriptis, & clausulis derogatorijs 6. col. cum sequētibus, & in principio. 8. col. Alexand. in consil. 187. lib. 5. num. 19. qui loquitur in legitimatione filij spurij; & est communis secundū eundem in cons. 111. num. 16. lib. 6. Aimon. in cons. 126. num. 4. circa finem, Rebuff. in cōcord. tit. de forma mand. Apostolici, pag. 201. Et faciunt quæ scribo infrà hac parte. q. 43. à num. 5. Sic inquit Hostiensis in summa de rescript. §. quas verò, vers. si contra ius, & vers. sed nunquid, Ioann. Andre. in d. cap. 1. de excessibus Prælat. lib. 6. in nou. Ancharran. in cō- 88 sil. 335. num. 4. quòd † clausula, *Non obstātibus legibus*, idem operatur quòd si diceret, nō obstante tali lege, & idem est, ac si legem nominaret, Iaso in cons. 100. col. 5. lib. 4. Roland. cons. 67. num. 62. lib. 3. quibus addenda quæ notantur in libro qui vocatur templum iudicum, Conradi lib. 1. c. 1. de Imperator. §. 4. versic. immunitatis, nu. 8. fol. 71. col. 2. Menoch. in tract. præsumptionum lib. 6. præsump. 39. num. 1. cum sequentibus fol. 95. & præsump. 40. num. 20. fol. 97. licet contrarium, scilicet, quòd requiratur specialis derogatio, & indiuidua, velint Antonius de Butreo, & Aretin. in cap. 1. de præscript. Bart. in l. si quis in principio testamenti, ff. de legat. 3. & alij, quos citat Matienç. in l. 3. quæ vocatur de Valladolid, tit. 10. lib. 5. Recop. glos. 11. nu. 2. fol. 287.

Ex

Ex quibus infertur declaratio ad plures donationes Regales factas post illam legem, in quibus reperiũtur derogatæ leges Regni per verba generalia absque derogatione speciali illius legis, quod vidi in grandi negotio super villa de Tarifa, super qua adhuc lis pendet in Consilio Regali. ¶ Et quòd sufficiat † derogatio generalis legum, licet in specie lex non exprimatur, voluit notanter Speculator lib. 2. part. 2. titul. de instrumentorum editione, §. vnus autem, num. 5. fol. 124. quem Doctores nostri non citant; addo etiam notabilem doctrinam doctissimi Andreæ de Isernia in cap. 1. num. 6. quid sit inuestitura? fol. 31. vbi vult, quòd si Princeps faciat, vel dicat, & exprimat, tollit legem contrariam, & quod ommittit omissum erit; si vero velit corrigere legem, hoc expressè dicere debet. Et de materia legenda sunt quæ scribit Lancellotus Conradus in templo iudicum, lib. 1. cap. 1. de Imperatore cap. 4. de præstantia Imperator. §. 4. vers. tertio, numero 26. fol. 67. Matthæus ab Afflictis in cõstitutionibus Neapolitan. lib. 1. rubr. 47. nu. 4. fol. 118. Iacobus Puteus decis. 109. part 1.

89

Hinc venit, quòd si quis † concedat castrum cum pertinentijs, & omnia iura, quæ ibi concedens habebat, licet nõ sint specificata pertinentia & iura, tamen veniunt quę de iure, vel consuetudine ad castrum pertinebant, secundùm Baldum in cap. 1. de capita. qui curiam vendi. Notat & confirmat Alexan. cons. 105. num. 2. lib. 6. ¶ Limitantur tamen ista vbicũque agitur de præiudicio tertij: quia † non sufficit derogatio generalis, sed requiritur specialis & expressa, secundùm glos. in cap. Inquisitores, in verb. expressè, de hæretic. in 6. tex. & Alexand. in authent. sed cum testator. C. ad legem Falcidiam. Notat Alexand. consilio 122. num. 14. lib. 4. Et faciunt scripta per eundem Alexandrum cons 7. num. 4. cum alijs, libro 4. Et plura tradit Barbacia inter consilia Alexandri cons. 123. num. 1. cum sequentibus, lib. 4. & per Parisium cons. 81. num. 61. lib. 1. Ruinum in cons 60. num. 5. lib. 1. Menochium de arbitrar. iudic. Centur. 1. q. 9. num. 12. pag. 11. Matiencium in l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilationis, num. 5. fol. 183. & glossam in d. cap. Inquisitores; citat & confirmat Ripa in l. 1. num. 55. fol. 58. ff. de vulgar. Et faciunt scripta per Tiraquel. lib. de legibus connubial. glos. 7. exprez, num. 11. 119. & prius numero 91. qui citat glossam in d. cap. Inquisitores. Et ex pluribus confirmat Iulius Ferretus de virtutibus bonorum Imperatorum, numer. 75. fol. 57. & plures refert Anton. Gab. lib. 6. communium opinionum tit. de clausul. conclus. 5. num. 11. & num. 19. pag. 405. vbi ponit regulam & communem opinionẽ, quòd dispositio habens † clausulam derogatoriam in fauorem tertij non tollitur etiam cum clausula pro expressis haben. De quo legẽdus est Alexander in consil. 111. num. 17. lib. 6. qui notanter loquitur. ¶ Et vbi requiritur specialis mentio † non sufficit generalis, iuxta text. in l. final. C. de edict. Diui Adriani Clementina constitutionem, de electio. cum concordãtibus, vt per Matthæum ab Afflict. decis. 220. num. 16. Quintilian. Mandos. regula Cancellariæ vndecima. q. 9. num. 2. cum sequentibus, fol. 55. Restaurus Castaldus in tract. de Imperator. quęst. 111. vers. notandum, fol. 242. Sic per regulam, si chorus, ff. de legat. 3. & alia plura probat Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ, de vi, & effectu clausularum, in vers. post dicta verb. num. 1. cum alijs, pag. 184. Quòd clausula, *Quibuscunq; non obstantibus*, tollit omnia † statuta, consuetudines, cæteraq; omnia obstantia; quia generalis clausula quantum ad comprehensa sub ipsa, sic singula complectitur, ac si essent specialiter enumerata. ¶ Et idem operatur genus quoad omnia, † quod species quoad quædam sub genere comprehẽsa, l. si chorus, ff. de legat. 3. cum concordantibus, vt per Quintilianum Mandos. in regula dicta de annali. q. 36. num. 8. fol. 169. Et faciũt quæ scribo suprà q 1.

90

91

92

93

94

95

Quæ omnia, & quæ sequuntur, sunt menti tenenda pro intellectu, † text. in l. 3. tit. 10. lib. 5. Recopilation. quæ apud nos vocatur lex Vallisoletana pro donationibus, quas faciunt Reges nostri in fauorem dominorum Regni derogando tacitè vel expressè formam, & solennitatem illius legis. Circa quam legem, & in ista materia est animaduertendum, quòd quando clausula non obstante apponitur per viam legis, tollit actus contrarios, secundùm Bart, & alios in l. si quis in principio testamenti, ff. de legat. 3. & in l. vltima. C. si contra ius, vel vtilitatem publicam, & alios, vt per Decium in consil. 10. num. 7. & 8. Parisium in conf. 42. num. 13. lib. 4. Quintil. Mandos. in regul. 11. reseruationis. q. 9. num. 4. folio 55. ¶ Et quod dicatur † priuilegium, & rescriptum generale, vel speciale, legi debet. c. 2. de rescriptis in 6. & notabilis l. 45. tit. 18. part. 3. Et quod derogatio facta per viam legis, efficacius deroget, volunt Calderinus in cons. 11. tit. de priuilegijs, Felinus in cap. accedens, de præscript. Ripa respon. 6. nu. 2. Et quòd quando lex est in ratione generalis, & in dicto specialis, genericè accipienda est. Et illud, quod specificè dispositum fuit, † censetur dispositum causa demonstrationis, non taxationis, secundùm glossam in l. sed si lege, §. item si distraxerit, ff. de petition. hæredit. Baldum in l. de quibus, numer. 35. ff. de legibus, & alios, vt per Molinam lib. 3. de primogenit. cap. 6 numero 6. fol. 46. Et qualiter dispositio, & verba derogatoria non solum præterita, sed etiam futura, probatur in l. talis scriptura, in princ. iuncta

96

97

98

iuncto fine, ff. ne legatis 1. vbi Bart. & tradit Bart. in d.l. si ita, ff. de auro & argento legato, & alij, vt per Alexandrum in conf. 163. num. 5. & 6. lib. 7. & vbicunq; Papa dicit, quòd tenor obstantium habeatur pro expresso & scripto de verbo ad verbum, nulla obstantia officit rescripto; quia † contra libertatem & plenitudinem potestatis Papæ nihil statui posset, secundùm Collectarium & Baldum in cap. cũ dilecti de rescriptis, Thomam Grammaticum decis. 20. num. 4. ¶ Et quòd requiratur † mentio specialis priuilegij, vt ei derogatum censeatur, volunt Federicus de Senis cons. 233. Calderinus cons. 11. Paulus de Castro consil. 53. passus iste dubitabilis, lib. 1. Cardinal. in cons. 51. & in cons. 136. Romanus in cons. 498. numero 15. Decius in l. certum, num. 4. ff. si certum petatur, & alij plures, quos citat Menochius cons. 294. & vult Bart. in extrauagant. ad reprimendam, in verb. non obstantibus, cũ concordan. vt per Alexandrum cons. 122. n. 8. lib. 4. & cons. 111. num. 14. lib. 6. & consil. 226. num. 20. lib. 3. & cons. 7. lib. 4. Episcop. Couarru. in epitome de sponsalibus. 2. par. c. 8. num. 6. fol. 146. Domin. Anton. de Padilla in l. causas, vel lites, numero 6. pag. 93. C. de transactionibus. Et de istis clausulis derogatorijs lege omnino Rebuff. in cap. nulla, de concession. præbend. pag. 440. col. 2. vers. decimanona est clausula, & quæ scribo part. 2. q. 12. Et qualiter Princeps posit per suum priuilegium habens clausulam non obstante præiudicare filio in legitima, lege Ioannem à Garcionibus in rubr. C. de secund. nupt. part. 2. tit. 24. fol. 46.

Ex quibus in nostra materia infertur, quòd si quis faciat † maioratum in filium, & posteà illud (licèt verbis generalibus) reuocet, si cõstat de illius voluntate, quod derogare voluit sufficit ista derogatio. Ad quod etiam facit, quia vbicunque constat de voluntate disponẽtis, in quo est etiam potestas disponendi, clausula præcedens derogatoria ad sequentia nihil obstat dispositioni, secũdùm Bald. in l. sancimus, C. de testamen. Et est communis opinio secundùm eundem in cons. 286. lib. 4. versicul. & idem disputando; & in cons. 226. lib. 1. vers. si vero vltima voluntas, Socin. in d. §. in legatis, Paris. in cons. 10. lib 3. nu. 21: quorum doctriná ad alia plura negotia prodesse potest. Et addit Decius in cap. cum inter, nu. 8. de exception. quòd in actibus Principis sola eius voluntas consideratur; & de tali voluntate declarata, † non est data forma à lege, sufficit quomodocunque voluntas Principis colligatur etiam ex coniecturis: quod notanter tradit Zasius consil. 16. num. 17. vbi post Baldum in l. item lapilli, ff. de rerũ diuisione, Felin. in c. nonnulli, in 4. fallentia de rescript. resoluit, quòd in clausulis ex certa scientia, de plenitudine potestatis, & nõ obstantibus, sufficit apponere verba æquipollentia. Et facit pro his. l. 3. tit. 11. part. 5. in ratione sui, ibi: *E qualesquier palabras que embiaße a dezir por tal carta, o mensagero, de que pueda auer entendimiento.*

Ex quibus etiam notanter deducitur, quòd si in facultate Regia ad faciendum maioratum, vel ad extrahendum aliqua bona à maioratu, vel ad obligandum bona maioratus, vel ad dandam dotem, aut arrhas vltrà metam legis, vel ad alia similia dicatur † in facultate, *Non obstãtibus legibus*, idem est, ac si lex expressè nominatim, & in indiuiduo exprimatur. De quo videnda sunt quæ scribo in fine 2. part. & infrà q. 43. à num. 23. in hac 1. part. Et quòd sufficiat clausula, *Non obstantibus*, generalis, neque requiratur specialis legis derogatio, tradit in praxi esse receptum, & admissum Domin. Anton. de Padilla in d. l. causas, num. 6. C. de trãsaction. contra glossam, ibi Parisius conf. 1. numer. 83. lib. 4. Matien. in l. 7. tit. 7. lib. 4. Recopilat. glos. 7. num. 6. fol. 182. Tiraquel. post leges connubial. glos. 7. exprez, num. 110. fol. 313. Ioann. Gutierrez in l. nemo potest, ff. de legat. 1. num. 160. cum sequentibus, pag. 51. qui plura scribit de ista clausula, *Non obstantibus*. Roland. in consil. 61. num. 58. lib. 1. Ias. in consil. 110. col. 5. lib. 4. ¶ Ista autem limitantur, vbi prima dispositio † continet clausulam derogatoriam, in tali casu non sufficit clausula, *Non obstantibus legibus*, sed requiritur specialis derogatio. l. si quis in principio testamẽti, ff. de legat. 3. l. si mihi & tibi, §. in legatis, vers. interdũ, ff de legat. 1. & voluerunt Bart. in l. omnes populi, num. 31. ff. de iustitia & iure, & alij, quos citat Episcopus Sarmient. lib. 3. selectar. interpret. cap. 14. num. 1. & 2. fol. 128. facit quod scribo suprà à nu. 115.

Ex quibus infero, quod si in facultate Regia † data ad faciendum maioratum sit clausula derogatoria, & posteà detur alia facultas cũ derogatione, non censetur derogata prima facultas, quç habet clausulam derogatoriã, quod in maioratu cuiusdam magni status contigit. Et quòd clausulæ derogatoriæ non extendantur † ad non expressa, volunt Bart. in l. si quis in principio testamen. ff. de legat. 3. Doctores in cap. cum instãtia, de censibus, gloss. in authent. qui in prouincia. C. vbi de criminibus agi oportet, & alij, vt per Tiberium Decianũ respons. 35. num. 50. lib. 1. ¶ Et quòd si petita fuit Regalis facultas ad faciendum maioratum aliquibus expressis, & facultas data fuit † certa forma videtur denegata in alijs; probatur ex doctrina Dini, Bartoli, & aliorum in l. legata inutiliter, ff. de legat. 1. Matth. ab afflictis decis. 298. num. 4. Et quòd quando Princeps rescribit contra factum hominis † sufficiat clausula, *Non obstantibus*. Et quãdo scribit contra

contra legem debet dici non obstante tali lege, distinguit notãter Bald. in l. impetrata, numero 4. cap. sententiam rescindi non posse, fol. 71. ¶ Et in summa, quæ † possint opponi contra Regiam facultatem datam ad faciendũ maioratum, tradit Rebuffus in tract. de exception. num. 15. pag. 504. Et de virtute clausulæ, *Cæterisq; contrarijs qua volumus pro expressis haberi* : iũctis illis verbis, *Quorum tenores*, lector videat Barthom. Socin. in conf. 169. nu. 10. lib. 2. & conf. 164. num. 7. eodem libro. Decium consil. 142. & 165. num. 2. & conf. 296. num. 34. Aim. Crauet. conf. 68. num. 7. & cõsilio 296. num. 2. Rebuf. in praxi benefic. de clauf. mand. num. 19. pag. 103.

109

Et etiam est notãdum in ista materia, quòd ea quæ non possunt fieri specialiter, † nõ possunt fieri generaliter, l. 1. ff. de officio eius, vbi scribentes præcipue Purpuratus, confirmat Castaldus de Imperatori. quæstione 15. numero. 3. folio 185. & etiam in priuilegijs non est necessaria clausula obstantium † derogatoria; quia satis apparet quod Princeps procedendo per viam priuilegij voluit derogare ius commune, secundùm Baldum in l. item lapilli, ff. de rerum diuisione, & alios, vt per Peregrinum in tract. de iure fisci, lib. 1. num. 132. pag. 42. Et vbicunq; quis impetrauit rescriptum, quod totum adiudicetur † primogenito, & mandatur iudici, quòd si ita est totũ adiudicetur, deinde vult prosequi, quòd totum adiudicetur per ius commune, ex eo quòd alij fratres repudiauerũt eius partes, nõ excludit ius commune, & omne ius videtur intentatum, secundùm Baldum in l. præscriptione. C. si contra, Exeam, in cap. 1. de constitutionibus, num. 43. pag. 85.

110 111 112

QVÆST. IIII.

Si quis habens tres filios, Principi exponat quòd habet quatuor, vel quòd habet multò minora bona, an facultas sit subreptitia?

SVMMARIVM.

Propositio quæstionis, num. 1. & 3.
Dispensatio non extenditur ad casum habentem maiorem rationem, num. 2.
An habens facultatem ad obligandum vel alienandum bona maioratus, possit ea permutare, refertur opinio negans, n. 4. & affirmans, n. 6.
In dispensatione an valeat argumentum de maiori ad minus, n. 5. & 11.
Abundans cautela nocere non solet, n. 7.
Subreptio non vitiat gratiam, quando Princeps facilius concessisset, n. 8.
Intellectus ad text. in c. cui non de sacerdotali de praben in 6. num. 9.
Casus permissus habens rationem permissionis expressam, an extendatur vbi est eadem ratio, numero 10.
Quod pluris est, vtiq; tanti est, n. 12.
Exechtor maiorem summam quàm testator taxauit expendens, dicitur facere contra testamentum, num. 13.
In rescriptis an habeat locum argumentum à contrario sensu, n. 14.
Ex priuilegij proœmio colligitur causa Principem ad illius concessionem mouens, n. 15.
Vnicum filium habens an committat obreptionem, si vnicum filium habere Principi non exponat, num. 16.
In filio vnico quomodo possit fieri maioratus, numero 17.
Primogenitura obtenta per subreptionẽ an valeat, num. 18. & ibi an quis sit manutenẽdus super obreptione lite pendente.

HVIC quæstioni alia est proxima quarta quæstio. Pone etenim quod Principi fit mentio liberorum, quos habet ille, qui licẽtiam impetrauit, & cũ haberet quatuor filios, exposuit Principi, quòd habet quinq; vel sex, aut cum haberet bona viginti millium ducatorum, fecit relationem, quod habebat bona decem millia ducatorum, vel aliud simile Principi significauit, quo cognito Princeps multo facilius concederet dispensationem, & licentiam ad faciendum maioratum, an talis dispensatio, & facultas sit subreptitia? In qua quæstione primo aspectu dicendum videtur, quòd facultas † sit subreptitia, quia non continet veram facti narrationem, argumento text. in c. de sacerdotali, de præbend. in 6. vbi probatur, quòd si Papa mandat, quòd alicui prouideatur de præbenda certi valoris etiam volẽte illo, cui præbenda dari debet, non potest ei dari præbenda, quæ minus valeat; quia mandati fines diligenter custodiendi sunt. Per quem textum dicit Ioan. Faber in §. is qui, num. 3. fol. 83. instit. mandat. quòd quando ex mandato præiudicatur alter quàm mandans, quia in eo casu mãdatum est odiosum, cùm agatur de præiudicio tertij, & alterius, quàm mandãtis, tũc debet in terminis suis teneri tanquã odiosum, nec debet ampliari, nec restringi, quamuis fortè esset vtile illi tertio. Et de illo etiam textu in d. cap. cui, tractat Staphileus de literis gratiæ, de formis expectatiuarũ. 4. forma, num. 3. pag. 12. Et faciunt, quæ scribo 4. p. limit. 1. quæ notanter tradit Felinus in cap. ad aures, num. 13. vers. in decima conclusione, fol. 90. de rescriptis. Et faciunt scripta per illum num. 4. & per Felinum in conf. 11. nu. 2.

1

Et

Et quæ scribo p.4.q.1.limit.1. ¶ Et dispensa-
2 tio non extenditur ad casum † habentem maiorem rationem,cap.final.de postulat.prælat. cum concordãtibus, vt per Rotam decis.136. voluerunt in nouis Felin.in cap.postulasti,numero 8.de.rescriptis. Rebuffus in praxi beneficia. tit. de dispensation. ad plura beneficia, num.64.cum sequentibus,pag.373. & tradit Mandos.in regulis Cancellariæ,in reg.20.pagina 373.reseruationi, q.7. numero 10. fol. 151. idem in tractatu de signatura gratiæ,tit. de dispẽsatione Monachorum pro beneficijs obtinendis,fol.83.col.4. & Caldas Pereira in tractatu de nomination.ad emphyt. q.21.nu. 65.fol.245. Matienç.qui alios citat in l.10.titul.8.glos.1.num.1.folio 237.lib.5. Recopilation. vbi tradit secus esse in legitimatione, Augustin.Beroius in conf. 163. num.35.lib. 2. Et faciunt quæ scribo suprà q.3.num.63. infrà q.58.num.129. Ad propositum igitur, cum hic agatur non solum de præiudicio impetrantis licẽtiam, sed filiorum,videtur quòd
3 licentia est vitiosa,† licet Princeps eam vtilitate,vel causa maiori cognita, multo facilius concessisset. Et modicum mendacium totum denigrat,secundum Baldum in cap. si proponente, de rescriptis. Et ad hoc etiam adduci potest doctrina Bart.in l.sicut,§.sed si permiserit,per illum textum.ff.quibus modis pign. vel hypoth.solui,vbi dicit,quòd si Episcopus dedit licentiam Abbati vendendi res immobiles ecclesiæ,pro satisfaciendis debitis ecclesiæ non potest permutare, cum sit diuersa ratio; quia permutãdo non satisfacit debito, nisi forte aliter vendi non possunt.Notat Ias.in l. vltima,nu.6.fol.163.ff.de cond. ob caus.

Ex qua doctrina ad nostrã materiã infertur,
4 quod si quis † habeat facultatem ad obligandũ vel alienandum bona maioratus ad solutionẽ aliquorum debitorum,non potest ea permutare; cum sit diuersissima ratio in vno casu, quàm in alio, quod limitatur ex alia doctrina notabili Bart. in l. Aristo. ad finem principij, num. 3. ff. de donation. vbi Bart. dicit, secus esse,vbi sit principaliter vẽditio habens mixturam permutationis, vnde dicit ibi Bart. se de facto consuluisse,quòd cum Papa dedisset licentiam Abbati vendendi certum fundum ecclesiæ, posset eum vẽdere pro mille,&pro alio fundo qui permutabitur. Quando autem permutatio vicem venditionis obtineat, tradit Tiraquel. lib. 1. de retractu, §. 1.glos.14. num.28 cum alijs,pag.303. ¶ Et in dispensa-
5 tione non valet argumentum † de maiori ad minus affirmatiuè, cap. vltimo de translation. Episcop.Hostiensis & Felin.in dicto cap.postulasti de rescriptis, Nicolaus Boerius conf. 26.num.20.Celsus conf.73.num.26. Et dispensatio concessa in vno casu, non extenditur ad casum similem,vel habentem maioritatem rationis; quia materia deuiat à iure communi, secundum Federicum de Senis consil. 14. & Ioannem Andream in regula ea quæ de regul.iur. in 6. in mercurialibus. Notant Decius in cap.quia in tantum,num.6. de præbend. Gigas in tractatu de pensio. q.18. Menoch.conf.72.num.11.lib.1. Curtius Senior in conf.18. num.6. Simon de Pretis de interpret.defunct.volunt.lib.2.interpret.3.dubio 1.solut.3.num.146.fol.150. Et quòd priuilegia non extendantur etiam ex identitate rationis,nec egrediantur suũ casum, voluit Cardinal. in Clement.1.q.6. de testamẽnt. idem Cardinalis in Clement.2.§.final.2.& 3.notabil.de priuilegijs, quem citat Zasius conf. 4. num.22.lib.1.Matiene.in l.1. tit.8.lib.5. Recopilationis,gloss.1. nu. 1.fol.237.Molin.libro 2.de primogenijs, cap.4.nu.48. fol.232.

Nihilominus tamen in nostra quæstione † 6 contrarium tenendum videtur,quia abundans cautela nocere † non solet.l.quę dubitationis; 7 ff.de regul.iur.Et quòd plus iuris est, vtique tanti est, l. cum furti, ff. de in litem iurando.

¶ Et subreptio non vitiat † gratiam vbicunq; 8 si Principi aliquid expositum fuisset,facilius concessisset,vt est decisio Rotæ sub tit.de rescriptis 331. num. 7. vers. nec quartum dici potest. Notat Decius in d. cap. super literis, num.9.de rescriptis,vbi dicit,quòd expresio illorum non est de substantia, quibus expressis Princeps facilius concederet. Et idem in cap.ad aures,num.4.eodem titulo, Aim.Crauet. conf. 2.num.14.cum sequentibus,Rolan. conf.12.num.46.lib.4.Hieronym.Grat.in cõsil.31.lib.1.num.16.Et traditur notanter per Augustinum Beroium in d.cap. super literis, num.44.vers.aliud est quærere; & in repetitione eiusdem capituli,num.37.notanter Bartholom.Socin.in conf. 170. num.3. cum alijs, lib. 2. traditur per eundem Bartholom.Socinum in conf.120. num.5. lib.4. & alios, quos citat Menochius de arbitrar.indic.lib.2. Centur.3.casu 201.num.24.pagin.389.ad ista legendus Tiraquel.in tract.de cessante causa,limitat.1.num.16.fol.96. quod declarat Felin. in cap.postulasti,de rescriptis, Nauarr.in extrauagant.Gregorij XIII.num.45.fol.30. in illis,quæ iura iubẽt exprimi, & nõ in illis, quę de iure non sit necesse exprimere.Et expressio illorum,quæ si tacita fuissent nihilominus Papa concessisset etiam si falsa non vitiant cõcessionem,secundùm Innocentium in cap.in nostra,de rescriptis;& in cap.cum nostris, de concession. præbend. cum concordantibus; vt per Gomezium in regul.de triennali,q.67. pag.897.

Non obstat † textus in d. cap. cui non de 9 sacerdotali, quia speciale est in mandato, vt notãt Doctores ibi, & Decius in l. in eo quod plus,nu.14.de regul.iur. ff.quamuis mandatũ

possit

possit adimpleri etiam in æquipollenti, & in effectu, licet nō in forma superficiali, l. si quis mihi bona. §. sed quia si mandauit, ff. de acquirend. hæreditate, l. final. §. final. ff. manda. l. si vltra, C. de fideiussor, cum concordantibus, vt per Iasonem in cons. 202. num. 3. lib. 2. Et ad istud facit consilium Zabarel. in cons. 8. Zampertus, fol. 3. vbi dicit, quòd non nocet tacere coloratam possessionem alterius, quando est inducta tali modo, quòd si Papa illud sciuisset, facilius concessisset literas, puta, si prius Papa reseruasset sibi beneficium cum clausula decreti, & aliquis contra dictam reseruationē acceptasset possessionem beneficij: quia licèt ista possessio esset colorata, tamen si impetrās narrasset, qualiter aduersarius possidebat contra reseruationem, Papa facilius concessisset: & ideo habet locum cap. super literis, de rescript. Et istam doctrinam refert, & sequitur, & limitat Felinus in cap. in nostra, in versic. tertio decimo, & vltimo nota, num. 36. folio 114. de rescriptis. Et quòd in casibus fauorabilibus non procedat regula dicti capituli, cui non de sacerdotali, volunt Bartholom. Socin. in l. 1. §. si stipulanti, numero 4. versic. & textus; & ibi Cirotus num. 8. & tradit latius Menochius consil. 72. num. 43. lib. 1. Et hoc est tenendum in præsenti quæstione. Circa quam, & pro maiori declaratione istarum facultatū, quæ conceduntur ad fundationem maioratuum, vel ad alienandum, aut hypothecandū bona maioratus. ¶ Et pro intellectu textus in d. cap. cui non de sacerdotali, est magni facienda doctrina, & resolutio Abbatis in c. at si clerici, §. de adulteris, nu. 8. folio 17. de iudicijs,

10 vbi ponit regulam, quòd si casus † permissus habet rationem permissionis expressam, extenditur vbi est eadem ratio: quia tunc nō dicitur extensio, sed potius includitur ex tacita mente dispensantis, & permittentis, ex notateis per glossam in cap. 1. de temporibus ordina. Lib. 6. & in cap. quamuis, eodē libro; & per regulam, l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de leg. 2. quod dictum reperio relatū à Ripa in cap. ad aures, num. 41. de rescriptis. ¶ Et quòd in

11 materia dispensationis † licitum sit arguere à maiori, probatur in cap. per venerabilem, vbi hoc notat Abbas num. 6. qui filij sint legitimi, vbi hoc dicit esse singulare, & alibi non reperiri. Et tunc dicitur extensio passiua, vt ex prædictis tradit Felinus in consil. 18. num. 11. quod confirmo ex traditis per Oldraldum in conf. 256. num. 1. & in cons. 326. num. 11. vbi resoluit, quòd in dispensatione concesso maiori censetur minus concessum, & text. in d. cap. cui non procedit, quando taxatio fuit apposita gratia taxationis, non quando fuit apposita gratia demonstrationis, secundùm Doctores ibi, & Dominicum cons. 115. dominus noster, & Staphileum de literis gratiæ & iustitiæ, tit. de modo & forma impetrandi, verū præterea est dare dignitatem, numer. 5. & 6. pag. 89. sic resoluit Rebuf. in tract. de nominat. q. 9. num. 33. & 34. Quòd si quis expressit beneficium esse valoris quinquaginta ducatorum, cum esset valoris viginti, non vitiatur

12 prouisio: & quia † quod pluris est, vtique tanti est, l. cum furti ff. de in litem iurand. Et faciunt scripta per eundem Rebuf. in d. q. 9. num. 48. & confirmat Rolandus cons. 12. nu. 46. Menochius cons. 72. num. 51. lib. 1. Eodē

13 modo executor qui expendit † maiorē summam quam testator taxauit, dicitur fecisse contra testamentum, l. cum in testamento 102. vbi latè Rebuff. pagin. 888. ff. de verborum significatione, ad id legendus. ¶ Et plura de materia circa intellectum textus in d. cap. cui non de sacerdotali, tradit notanter Petrus Gābara in tract. de officio & potestate legati, lib. 10. num. 215. cum sequentibus, quæ sunt necessaria pro intellectu istius materiæ, vbi tradit, quòd dispensatio extenditur ad consecutiua, & alia scitu digna, Episcop. Sarmiento libro 6. selectarum interpretationum cap. 6. n. 8. fol. 16. & tradit latiùs Ioann. Grac. Falcon. regul. 140. num. 10. qui latè resoluit, qualiter dispensatio sit stricti iuris, & sit restringenda, tradit notanter Abbas in cap. cum in cunctis, §. cum vero, num. 8. & 9. fol. 126. de electione, vt supra dixi ex dict. Et de intellectu tex. in dicto cap. cui non de sacerdotali, agit Socinus Iun. in l. sciendum, numer. 57. fol. 148. ff. de legat. 1. Nauarr. in cap. si quis de pœnitentia, distinct. 5. notabil. 27. num. 4. fol. 47. Felinus in cap. cum dilecta, num. 6. de rescriptis, vbi assignat rationem ad tex in dicto cap. cui non de sacerdotali, cui adde doctrinam Andr. de Isernia in nostra materia necessariam, in c. Imperialem, in princip. de prohibit. feudal. alienation. num. 12. fol. 97. vbi vult, quòd cui permissum fuit vendere feudum, non censetur permissum hypothecari. ¶ Et quòd in rescri-

14 ptis non habeat locum † argumentum à contrario sensu tradit Decius in l. 1. num. 51. ff. de officio eius, Menochius casu 121. num. 5. licet in contrarium referat aliqua Euerardus in centum locis, loco 4 à contrario, pag. 82. præcipuè text. & glos. in l. si procuratorem, §. si ignorantet, ff. mandat. Et de nostra materia plura scribit Petrus Surdus decis. 268. nu. 7. cum sequentibus.

15 Lectores etiam animaduerto pro vberiori intellectu istius materiæ, quòd ex procemio † & præfatione priuilegij concessi ad faciendū maioratum colligitur causa, per quam motus fuit Princeps ad concessionem priuilegij, vt latè tradit Bartholom. Socin. conf. 164. viso bulla, num. 9. lib. 2. quæ resoluto fulcitur ex pluribus singularibus traditis à Gomez. in regula de anna. possess. q. 5. Curt. Iun. in proposito

sito singulari, cons. 26. nu. 7. ¶ In ista etiã materia subreptionis circa facultates concessas ad faciendum maioratũ, offert se vnum singulare, & memoria dignum, & quod iam in praxi in negotio graui vidi, scilicet, quòd si quis vnicum tantum filium habens impetrauit à Rege facultatem faciẽdi de bonis suis maioratum, non declarando quod vnicum tantum filium † habet, committit subreptionem, & virtute talis facultatis non potest facere maioratum in illum filium, & si factus sit, non valebit; quia sicut in vnico filio non cadit melioratio, vt scribo infra quæst. 21. à num. 14. ex Ioanne Lopio in l. 27. Taurin. numer. 27. & alijs pluribus, eodem modo in filio vnico non potest fieri † maioratus nisi de quinta parte, quam pater potest relinquere extraneo: dico remanentem à quinto, quod tenendum videtur, licet doctissimus Molina libro 2. de primogen. cap. 11. num. 10. fol. 317. post alios, quos citat, contrarium teneat, prout scribo in dicta q. 21. ¶ Et quòd primogenitura † obtẽta per subreptionem non valeat, tradit Rolandus in cons. 11. num. 9. lib. 3. qui hoc per plura probat. Et an pendente lite super subreptione sit quis manutenendus in possessione? resoluit Iacob. Put. decis. 183. lib. 2. Et quòd futura habentia adesse, & non esse non iudicãt subreptionem, tradunt Felin. in c. in nostra corollar. 7. de rescriptis, Iacob. Put. decis. 97. n. 2. lib. 2. vbi etiam nu. 6. tradit, quòd nõ dicitur subreptio nisi in casibus à iure expressis.

QVÆST. V.

Vtrùm licentia Principis geminata ad faciendũ maioratum excludat vitiũ subreptionis?

SVMMARIVM.

Secunda Principis iussio an idem operetur quod clausula motus proprij, num. 1.

Geminatio multa habet in iure specialia, n. 2.

Clausula motus proprij in gratijs adiecta excludit vitium subreptionis, n. 3.

In priuilegio geminato an sit necessaria clausula, Non obstate tali lege, *num. 4.*

Clausula motus proprij iuncta cũ clausula, Nõ obstante, *an tertio præiudicet, n. 5.*

Clausula, ex certa scientia, *an tollat omnem subreptionem, n. 6.*

Quid de clausula, de plenitudine potestatis, *num. 7.*

Constito Principi de subreptione, nihilominus si facultatẽ seruari iubeat, an sit obseruãda, n. 8.

In motu proprio an possit opponi de defectu intentionis. n. 9.

Clausula motus proprij an tollat vitium subreptionis, quãdo agitur de præiudicio tertij. n. 10

Clausulæ quæ apponuntur ex stylo secretariorum Regũ, non magni faciendæ sunt. n. 11. & 12.

Clausula cum libera administratione non habet effectum in præiudicialibus, n. 13.

Procurator liberam habens administrationem, an censeatur habere speciale mandatũ ad omnia, refertur opinio affirmans, nu. 14. & negans, num. 17.

Verba ex stylo notariorum præiudicium tertij cõtinentia, an aliquid operentur, n. 15.

In diuisione inter fratres facta an censeatur renuntiatum fideicommissum. n. 16.

An sufficiat derogatio priuilegij, si de eo nõ fiat specialis mentio, n. 18.

Minor iurans non contrauenire contractui, an possit contra illum agere. n. 19.

Clausula motus proprij non extenditur ad incognita. n. 20.

Veritas vincit stylum Principis. n. 21.

Clausulæ motus proprij & ex certa scientia non tollunt vitiũ subreptionis in facultatibus quæ dantur ad faciendũ maioratum. n. 22. & 24.

Tales clausulæ an effectum sortiantur, quando proceditur cum causæ cognitione. n. 23.

Vbi gratia est subreptitia, omnes clausulæ gratiæ subreptitiæ redduntur, n. 25.

Princeps quando dicatur concedere motu proprio. n. 26. & 28.

An si in bulla apponatur, quòd non possit dici de subreptione, nihilominus possit allegari, n. 27.

Concessio facta per importunitatem non valet, numero 29.

QVinto quæro, an contra facultatem & licentiam Regalem, quæ sit geminata ad faciendum maioratum, possit opponi de vitio subreptionis? In quo si communem Doctorũ opinionem sequi debemus, dicẽdum videtur, quòd non possit agi de vitio subreptionis: quia idem operatur secunda Principis iussio, quod clausula † motus proprij, secundùm Baldum per textum ibi in l. neq; damnosa, C. de precibus Imper. offerend. vbi Raphael Fulgosius, Bald. & idem Fulgos. in l. rescripta, col. 1. ff. si contra ius, vel vtilitatem publicam, Rebuffus tom. 2. ad constitutiones Regias, tit. de rescriptis in præstationibus, num. 146. pagin. 30. & prius num. 85. Lancellotus in tractatu de attẽtatis part. 2. cap. 20. de attentatis post inhibitionem, limitat. 12. num. 14. pag. 392. Et dicit Iaso in d. l. nec damnosa. num. 4. quòd in ciuitate Papiæ obtinuit per illud dictum Baldi sententiam, cum multa opponerentur contra quoddam rescriptum; licet postea contra dictum Baldi ponderet egregium textum in cap. constitutus, de rescriptis; sed Bald. sequitur idem Iaso in l. si quis iniquum, numero 6. ff. quod quisq; iur. & in l. cũ procurator,

5.1.num.6.ff.de noui operis nuntia. & in l.final.num.4. C. de sacrosanctis ecclesijs, & in l. si quemquam,num.7.ff. si quis cautio. Ægidius Bossius in practic. criminali,tit.de remedijs ex sola Clement. princip. proce. pagina 183.col.2.num.4 & tè Felinus in cap. si quando,in vers.geminatio rescripti fol.mihi 21.col.um.2.de rescrip. & est expressa l.30.titu.18. part.3.ibi: *Si contra derecho comunal de algun pueblo, o daño del fueren dadas algunas cartas, no deuen ser cũplidas las primeras, ca no hã fuerça,porq son a daño de muchos; mas deuenlo mostrar al Rey, rogandole è pidiendole por merced sobre aquello q les embia a mãdar en aquella carta. Empero si despues el Rey quisiere en todas guises que sea,deuen cũplir lo que el mandare.* ¶ Et 2 geminatio multa alia habet specialia, vt probatur in l.Ballista.ff.ad Trebel.& latius ego doceo in q.22.à num.80. Certum autẽ est,quòd vbicunque gratia est facta motu propio, per 3 hanc clausulam † extinguitur vitium subreptionis,cap.si motu propio, de præbend. in 6. Clemen.si Romanus eod.tit.Ad quod faciunt scripta per Ancharranum in consil. 216. pro clariori, & Romanum in cons. 127. illæ sunt, cum alijs, vt per Felinũ, & Decium in cap.ad aures,num.11.fol.63.de rescriptis, & per eũdem Decium in cap.ex parte in 1.num.5.de rescriptis, & in cap.2. num.7. de confirmat. vtil. vel inutil. ¶ Et vbi priuilegium est ge- 4 minatum,† non est necessaria clausula,*non obstante tali lege*,secundum Imol.in c.porrecta de confirm.vtil.Anton.in c.1.nu.4. de rescriptis,cum concordantibus, vt per Felinum in cap.nonnulli,num.14.eodem titulo. Confirmat Burgos de Paz cons.45.num.17.

Hinc est, quòd licèt clausula motus proprij de perse nihil operetur in præiudicium tertij, secundum Rotam in tit.de rescriptis, decisio. 65.in antiquis, Cardinal. in consil. 118. & 5 alios plures, † si talis clausula coniũgitur cum clausula,*non obstante*,præiudicat tertio,secundùm Lapum, Imolam, & Dominic.in cap. si propter de rescriptis in 6.Matian.in cap.postulasti,eodem titulo, Feliu. in cap.ad aures, numer 8. eodem titulo,& alios,quos citat Carolus Ruinus consilio 98.num.13.lib.2.Et faciunt multæ pragmaticæ & leges Regni, quæ semper magnam vim tribuunt his clausulis motus propij, & de certa scientia. Et conducunt plura scripta per Parisium in consil.1. lib.4.vbi ex Baldo in l. conficiuntur, §. codicil.in principio,ff.de iure codicillorum, & cõsil.196. ciuitati Camerini, & Oldrald.consil. 157.factum tale, col.4.& Felin. in cap. nonnulli,de rescript.num.44.& ex alijs,quos re- 6 fert tradit, quòd clausula, *ex certa scientia*, † tollit omnem subreptionem, & obstaculũ iuris positiui,& taliter,quòd ita factum in dubiũ reuocari non debet;tradit Menoch.de arbitr. iudic.l.6.Centur.3. casu 20.nu.81.pag.394. Iacobus Puteus decis. 183. libr.2.num.4. Et idem est in clausula †,*de plenitudine potestatis*, 7 secundùm Baldum post Collecta. in proœmio Decretal.col.4.& in dicta l. rescripta,columu.vltim.cum concordantibus, vt per Alexandrum cons.92.nu.30. 40. & 49.& in cõs. 111.num.4.& in cons.155.num.3. lib.6.vbi & num.8. tradit, quãdo vt clausula generalis, *non obstante*, præiudicet iuri tertij requiratur mentio specialis, & quæ dicatur mentio specialis,Et ad conclusionem Baldi in d. l.conficiuntur, concordantes refert Glossa Paris. in addition.ad Alexandrum in cons.79. num.7. in addition.supplentes,vbi Alexand. idem tenet,& in cons.134.nu.7.eodem libro; & multa scribit idem Parisius consil.3.num.70. cum sequentibus,lib.4.

Ego in proposito nostræ quæstionis existimo,quòd si Princeps cum aliquid opponitur contra facultatem Regiam, & de subreptione, nihilominus † illam seruare iubet, hoc ad vn- 8 guẽ seruari debet, iuxta d.l.partitæ, & alia infra.Si verò Princeps in facultate Regia simpliciter apponit clausulam motus proprij,vel *ex certa scientia*,ego non tantam facultati Regię vim tribuerem, quòd si Principi sit subreptum,facultas sit efficax. Nec est de mente aut intentione Principis filios summo onere grauare, & in legitimis valde præiudicare. Et licèt motus proprius tollat defectum subreptionis,non tamen tollit defectum intentionis & mentis. Et licèt non possit dici de subreptione potest dici † de defectu intentio- 9 nis, secundum glossam & Doctores in Clementina, si Romanus Pontifex, de præbend. in 6.Ioannem Andream, & alios.in dicto cap. si motu proprio, Rota in nouis, titu. de præbendis,decis.6.Bellamera.decisione 475. Felin. in cap. cæterùm de rescriptis.De quo plenius agunt Parisius in cons.74. num.23. libr. 4.& in cons.79.nume.21.eodem libro, Ripa respon.181.num.22. Abbas in cons.101.nu. 7.lib.1.Quintilianus Mandos.in regul.22.de vnionibus,q.2.num.2.fol.10.Tellius in l.12. Tauri,num.41. Gomezius in regula de impetrant.beneficia viuentium.q.1.pag.267.Vantius de nullitat.ex defectu iurisdictionis ordinatu.nu.58.pag.375. Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ,pag.164.num.19.vbi numero 20. tradit, quod dictæ clausulæ non tollunt qualitates extrinsecas.Et isti Doctores plures citant ad probationem istius conclusionis.Notat Carol.Ruin.in cons.12.nu.25.lib.3.Messia super l.Toleti,fundamen.2. pag.17.num. 20.folio 127. & motus proprius non venit contra veritatem,l.2.§.1.ff.de origin.iur.l.1. § proinde,ff.de varijs cogn.per quæ iura hoc tradit Parisius dicto cons.74.num 48.nec importat scientiam,vt per eundẽ Paris.in d.cõs. num.

numer. 29. per l. fideicommiss. 5. si seruo, ff. de legat. 3. & decisio Rotæ in nouis. 302. Et plura notabilia in proposito scribit Rebuf. in concordantijs, in forma mandati Apostolici, pag. 615. in vers. Non tamen sufficit. Vbi tamen prius eleganter posuit quadraginta & septem specialia, quæ habet ista clausula motus proprij. Et plures Authores de istis clausulis citat Valdes in addition. ad Suarez allegat. 12 pagina 87.

Et clausula motus proprij non tollit subreptionis † vitium, quando igitur de præiudicio tertij, cap. ex parte de offic. delegat. Notat Innocentius in cap. si tibi absenti, de præbendis in 6. Bartholom. Socin. in cons. 214 numer. 3. lib. 3. Lamberti. qui plura refert in tractatu iurispatronatus 2. lib. 15. act. 9. q. princi. num. 2. fol. 239. Staphileus de literis gratiæ, pag. 164. num. 3. dicitur tamen constare per istas clausulas de voluntate Principis, vt per Alexandrum in cons. 216. num. 18. lib. 2. Decium cons. 498. num. 24. & 25. Anton. Gam. decis. 278. num. 17. Et an clausula ex certa scientia præsumatur, tradit Dec. in cons. 516. num. 12. & in cons. 534. num. 2. vbi citat Alexandrum in duobus consilijs, Ofasc. decis. Pedemontan. 39. num. 16. contra quos consuluit idem Alexand. in cons. 54. num. 8. lib. 1. vbi allegat Innocen. & alios in cap. Porrecta de confirmatio. vtili, vel inutili. Et quòd clausula ex certa scientia nihil operetur in præiudicium alterius, tradunt Aretin. in cons. 15. num. 6. Curt. Iun. in cons. 142. num. 8. Gozadin. dicto cons. 9. numer. 42. & alij quos citat Menoch. in cons. 250. num. 117. lib. 3. qui ex Craueт. in cons. 241. idem tradit in clausula nõ obstantibus, Molina lib. 2. de primogenijs c. 7. num. 25. fol. 270. qui alia plura in proposito scribit.

Et licèt iura, & Doctores antiqui magnam vim faciant in his clausulis, hodie tamen communiter opponuntur tàm in facultatibus Regijs datis ad faciendum maioratum, quàm in omnibus alijs facultatibus Regalibus, cuiuscumque generis sint, vt videri meo non sint tanti faciendæ hæ clausulæ, & potius † ex stylo secretariorum Regiæ Maiestatis, quàm ex intentione Principis scribuntur: & ideò non admodum operantur, nec vrgent. Quia clausulæ, quæ potius ex stylo tabellionum, quàm ex partium voluntate scribuntur, non habent effectum secundùm Bartol. in l. 1. ff. de iure codicillo. loquen. de clausul. codicillari. Ad cuius doctrinæ comprobationem, plura scribũt Episcopus Couar. in 2. par. rubric. de testam. num. 14. & idem resolutionum lib. 2. cap. 4. num. 6. Tiraquel. in l. si vnquam, C. de reuocand. donation. in præfatione, num. 122. & in tractatu de constit. part. 3. limit. 31. num. 11. pag. 179. De quo vide Corneum in cons. 225. num. 11. lib. 3. & in cons. 271. num. 15. lib. 4. & cons. 150. num. 5. lib. 1. Thom. Grammat. decis. 62. num. 22. Molina lib. 4. de primogenijs cap. 2. num. 43. fol. 227. & tradо infra q. 67. à nu. 29. & tradit Zasius in cons. 12. num. 65. lib. 1. Et punctum eleganter intelligunt & limitant Decius in cons. 175. in princip. Portius in cons. 95. num. 6. Dominus Anton. de Quesada in libro diuersarum quæstionum, cap. 6. num. 28. in secretatijs Regis, vel Papæ.

¶ Et clausula non obstante aliquo priuilegio, † de quo necesse fuerit fieri specialis mentio, non operatur, quia est clausula apposita in consueta ex stylo, vt per Decium in consil. 165. num. 1. Et scribit glos. Parisien. in cap. quæ in Ecclesiarum in addition. ad Decium, in addition. incipienti. Nulla causa, audacia (more solito) verba: Quòd si Princeps nulla causa existenti disponit aliquid cum clausula de plenitudine potestatis, & similibus, est latro magnus, & præpotens, & tales clausulæ sunt ab adulatoribus Monarcharum confictæ, quibus nec populus Romanus, nec Iulius, nec Octauius Romanus vsi fuerunt. Et quòd Princeps vtendo potestate absoluta peccat, ex Andr. de Isern. in cap. Coccadum col. 8. in fine. Curt. Senior. cons. 48. col. vltim. Et quòd de dictis clausulis Romani nunquam meminerint, nec in luce sint expressæ, testatur Curt. Sen. in cons. 49. num. 49. Et legenda sunt quæ de istis clausulis scribit Matien. in l. 3 tit. 10. lib. 5. Recopilat. glos. 12. num. 1. cum sequentibus, fol. 287. Menoch. in tractat. præsumption. lib. 2. præsumptіon. 9. num. 26. pag. 119. Quæ maximè procedunt in his, quæ per Cameram expediuntur, quæ nemini præiudicant, vt ex doctrina Bartoli in l. Ambitiosa, col. 2. ff. de decret. ab ordin. facien. & alijs probat Pacifius in cons. 212. num. 11. lib. 4.

Ex quibus etiam eleganter scribit glos. Parisien. in consuetud. Parisien. §. 10. q. 3. num. 6. fol. 128. quòd procurator etiam † cum libera, non censetur habere mandatum à domino in his, quæ sunt valdè præiudicialia, propter abusum notariorum passim Inserentium dictã clausulam cum libera, & similes: cuius vires & effectus non declarant mandantibus, nec ipsi fortè notarij intelligunt. Vnde, quæ abierunt in formam & consuetudinem scribendi, magis accipiantur pro verbis styli communis, quàm pro verbis dispositionis. Quare secundum eum parum operantur, & sic dicit quod seruatur in Francia. Et idem testatur in addition. ad Alexandrum in cons. 133. num. 4. lib. 6. Et est commendandum ad intellectum textus in l. procurator cum libera, ff. de procura. vbi probatur, quòd procurator habens liberam † administrationem, potest quicquid dominus, & censetur habere speciale mandatum ad omnia. Idem constat ex l. nam & nocere ff. de

ff.de pact cum quibus concordant l.19.tit.5. par.3.& l.7 tit.14.par.5. & est glossa singularis in l. Procurator totorum in glos.verb.speciali,ff.de procurato. Quod traditur latius per Iason.in l.iusiurandum,quod ex conuentione,§ final.n.4.fol.86.ff.de iure iuran. & in l. 1.n.3.ff.de officio procurat.Cæsar. & in l. in prouinciali,§.si ego,n.6.ff.de oper.nuntia.& plenius per Tiraq.lib.1.de retract. §.1.gloss. 13.n.32.pagin.293.cui adde egregiam Abbatis doctrinam in cap.penult. num.8.fol. 186. de religios. domib. Opinionem autem Glossæ Parisiensis in d.loco refert Gregorius Lopez in d.l.19.in gloss.verb. *Quando tales palabras*,in fin. & in glos. sequenti: quod dictum Glossæ Parisiensis ad nostrum propositum,& ad alia plura est singulare,& illud habui in facto in quodam negotio maximi momenti,quẽ etiã citat Matien.in l.8.tit.11.lib.5.Recopil. glos.14.n.9.fol.382.qui tamen dubitat per d. l.19.¶ Quibus etiam cõgruit quod scribit Carol.Ruin.in cons.98.in fin.lib.1. & in cõs.60. in fin.lib.3.post Felin.in cap.solitæ, col. vlti. de maiorit.& obedien.qui volunt,ꝙ verba nõ 15 operantur,† quæ apposita apparent ex stylo notariorum nimis ampla continentia præiudiciũ verisimiliter non cadentis in mentem disponentis,& quandam nimiam plenitudinẽ ipsorum verborũ,post Bart.in l.1.q.6.ff.de iure codicillorũ.Et idem Cagnol.in l.1. n.84. C. de pactis, & alij, quos citat Simon de Pretis lib.2 de interpret.defunct volun.interpre.3. dubit.2.solut.5.n.160.licèt ipse contrariũ teneat:quia tales clausulæ cẽsentur appositæ de voluntate testatorum, vel contrahentium, vt latiùs scribo infrà hac p.q.67.& tradunt Anton.Gabr.tit.de consuetud.conclus. 4. nu. 1. Menoc.de arbitrar.iudic.centur.2. casu 144. numero 11.& consil 37. numero 176.Zanchus & alij,quos citat Bursatus in consil.173. num.79.libr.2.qui communem dicit Tiraqu. libr.1.de retract.§.1.gloss.18.numero 16.Ripa in l. si vnquam,C.de reuocand. donation. in fine,Ioann.Francisc. in tract. de erroribus pragmat.16.num.11.pag.291.qui hoc declarat,vt scribo infr. hac parte,quæst.30.

Sed pro prima opinione facit consilium Barbac. 48.lib.1.Dec.in cons.495. num.18. Beroi. in cons.177.num.33.lib.1. & alij authores,quos citat idem Simon de Pret.lib.3.dubitat.6.solut.5.numero 12.fol.373. vbi ex Assiensi decisione Perusina 19. numero 8. & 9. 16 probat,quòd in † diuisione inter fratres facta nunquam cẽsetur renunciatũ fideicõmissum: quia notarij ex illorum stylo ponunt clausulas consuetas,idem Simon de Pret.lib.2.de interpretan.defunct.volunt.interpreta 1.solutio.10.num 67.fol.10.tradunt Bart.in l.si de certa, C.de transaction.Gratus cons.112.numero 19.libro 2.Seraphinus de priuilegijs iuramenti, priuilegio 136. numero 17. pagina 675. & dicit eadem Gloss.Parisiens. in d.consuetud.§.41.num.77.folio 294.quòd clausula, quòd procurator possit facere omnia alia quæ dominus facere potest,etiã mandatũ speciale requirentia,licèt de vulgari tabellionum stylo vbiq; persunctoriè inseratur, † non tamen vbique operatur:quia si inseratur in mandato speciali, aut particulari, restringitur ad specialitatẽ,vel particularitatẽ mandati, & ad expressa in eo,quod ipsa latiùs exponit:quod dictum confirmatur ex aliquibus quæ scribit Alciat.respon.371.n.3.& scribit eadẽ Glossa par.1.consuet.Parisien.§.18.nu.15.fol.177. quòd si debitor desasinauit à bonis hypothecatis vsque ad valorem & concurrentiã, reditur ad commodũ creditoris, quem consensit in possessionem mitti,& inuestiri, in vim dictæ clausulæ non potest creditori competere remediũ,l. vltim.C.de acquirend.posses. nec agere sine excussione,quod est notandum ad ea quæ scribit Fanus in tract.de pignor.part. 8.membro 1. numero 17. folio 162. & alij, quos omitto. Et hæc faciunt pro confirmatione illorum quæ scribo in 30. q. infrà eod. in versic. Tertiò contra Peraltam facit,numero 27.Sed & Federic.de Senis in cons. 233. casus talis est,monasterij cuiusdam ordinis,dicit, quòd si sit concessum priuilegium derogando literis Apostolicis, nisi de tali priuilegio & loco † specialis mentio fiat, secundùm formam priuilegij,nunquam habebit locũ priuilegium,nec sufficit quòd dicatur,quod derogatur priuilegio, sed de ipso debet fieri mentio de verbo ad verbum:quia semper illę clausulæ generales cum dicta forma verborum,de stylo curiæ apponuntur, & ideò non habent effectũ.Et idem tenet Cardin.in cons.11.habet ordo S.Claręs tit.de priuileg.& alij plures, vt per Dec.in cons.165.n.2. vbi hanc dicit esse communẽ.Et ad hæc faciunt alia quæ scribo in q.30.infr. eod.num.7.cum alijs,sic Burgos de Paz in cons,28.n.18.ex Gurt senior. in cons.66.& alijs scribit, ꝙ si minor † iurauerit non venire contra contractũ, & renuntiauerit læsioni enormissimæ,nihilominus agere potest,quia ista clausula consueuit apponi ex tabellionũ stylo & vsu,Molin.lib.4.de primogen.c.2.nu.43.fol.127.Ex hoc disputat, an clausula de non reuocando faciat maioratum irreuocabilem,cũ potiùs ex tabellionum stylo quã ex voluntate partium apponatur?Pro quo facit sententia Bart.in l.si de certa, C. de transaction.Abbat.in c. cũ contingat, vers. Nonus casus de iure iuran.Grati in cons.112. n.19.lib.2.quos citat Seraphin.in tract.de priuilegijs iuramenti,priuileg.22.n.207. pagin. 135. De quo legenda sunt quæ scribo infr. q. 30.¶ Et clausula motus proprij † non extenditur ad incognita,& de quibus Princeps nõ est

17 18 19 20

eſt bene informatus, ſecundùm Bald. l. vltim. C. de crim. ſacril. Fel. in c. cauſam quæ in 2. n. 7. de reſcriptis. Quintil. Mandoſ. in tractatu de minor. q. 26. n. 5. fol. 25. ¶ Et quòd veritas vin- [21] cat † ſtylum Prìocipis, tradit eleganter Matt. ab Afflictis deciſ. 253. n. 6. qui hoc per plura probat, quod eſt notandum pro iotellectu l. 10 tit. 7. lib. 4. Recopilat. quæ decidit, quod in Hiſpania eſt iudicandum inſpecta veritate.

Ex quibus in noſtrò propoſito infertur, [22] quòd † clauſulæ motus proprij, & certa ſcientia, ſi fuerint appoſitæ in facultate Regia, data ad faciendum maioratum, ſubreptum tamẽ fuit Principi, non purgabitur per eas clauſulas vitium ſubreptionis, quod coadiuuatur ex ſententia Bald. in l. fin. col. pen. n. 7. C. ſent. reſcind. non poſſ. vbi dicit, quòd clauſula ex certa ſciẽtia non operatur in his, in quibus Princeps præſumitur ignorantiam habere, & idem tenet Abbas in cap. Paſtoralis, §. Præterea in gloſ. in verb. certa ſcientia de offic. delegat. & Alexan. in conſ. 53. viſo proceſſu lib. 5. Iaſ. in conſil. 119. libr. 4. ad finem, & alij, quos refert Dec. in l. in totum omnia num. 7. ff. de regul. iur. Anton. Gabriel. libr. 6. communium opinionum, tit. de clauſulis, concluſ. 1. num. 47. pagin. 395. Otalor. in tractat. de nobilita. par. 4. cap. 9. nu. 11. pag. 335. quia alia ad propoſitum ſcribit Ripa reſponſ. 174. num. 11. Aymon. conſ. 98. numer. 10. & 296. num. 3. vbi tradit, quòd tales clauſulæ reſtringuntur ad ſpecificata, nec tol- [23] lunt vitium ſubreptionis † & habent effectum quando proceſſum eſt cum cauſæ cognitione, aliàs ſecus, ſecundùm Innocen. in c. 1. de tranſaction. & alios, quos citat Bartholom. Socin. conſ. 164. n. 7. li. 2. Et quòd non probetur ſciẽtia, quando dicit ſe bene ioſormatum quando aliquid facit ad poſtulationem alterius, tradunt Calcan. in conſ. 70. Seraphin. de priuil. iuram. priuileg. 5. n. 32. vbi etiam tradit, quòd per talem clauſulam ex certa ſcientia non probatur ſcientia eorum, quæ cõſiſtũt in facto, ex Carolo Ruin. in conſ. 157. n. 9. lib. 1. faciunt ſcripta per Cagnol. in l. quatenus 24. num. 7. pag. 84. [24] ff. de regul. iur. Et quòd tales clauſulæ † non tollant virium ſubreptionis, tradunt Iaſ. in l. 2. num. 2. C. vt lit. penden. Aymo. conſ. 51. in fine libr. 2. Et clauſula ex certa ſcientia non purgat falſitatem narratorum, vt reſoluit idem Dec. in conſ. 1. num. 7. & in cap. venerabilis, num. 1. de confirmat. vtil. vel inutil. ¶ Et eſt concluſio indubitabilis, quòd vbicunque [25] gratia eſt † ſubreptitia, omnes clauſulæ gratiæ ſunt ſubreptitiæ, vt per Decium in conſ. 142. num. 9. Pariſium in conſil. 1. numer. 23. libr. 1. & in conſil. 79. num. 25. libr. 4. Aymonem in conſil. 68. cum concordantibus, vt per Tiraquellum in tractat. de conſtitut. part. 3. limitat. 7. n. 27. Lancellor. in tract. de attent. p. 3. c. 31. n. 265. pag. 546. Et licèt aliquandò clauſula motus proprij excludat ſubreptionem, nõ tamen ampliat gratiam, vel vim verborum, ſecundùm gloſ. in Clement, literas in princip. de præbend. Franc. in c. quamuis num. 5. de reſcriptis, folio 11.

Et dicitur Princeps † concedere motu pro- [26] prio, etiamſi fuerit conceſſum ad partis petitionẽ, quandò non fuit motus ſola petitione, ſed ſua libertate, vt per Bald. in c. niſi col. 2. de offic. delegat. Decium in conſ. 51. col. 2. Rebuffum in praxi beneficia. tit. de clauſul. manda. num. 21. pag. 103. & alios; vt per Menochiũ de arbitra. iudic. libr. 2. cent. 3. caſu 202. n. 2. pagin. 402. ¶ Et quòd licèt opponatur in Bul- [27] la † quòd non poſsit allegari de ſubreptionẽ, aut obreptione, poſsit nihilomious allegari de ſubreptione, aut obreptione, probat Iacobus Puteus deciſ. 2013. par. 2. ex doctrina Abbatis in cap. 1. col. 2. de confirmation. vtil. vel inut. & text. in l. ſi patronum, ff. de bonis libert. Menoch. conſ. 294. num. 26. libr. 3. Pro quibus faciunt ſcripta per Aſinium in praxi de ordine iudiciorum, cap. 29. Beroi. in cap. cùm quis num. 51. de reſtitut. ſpoliatorum, Menoch. in tractatu de præſump. lib. 2. præſumption. 48. numer. 16. pagin. 163. licèt in contrarium ſit deciſio Iacobi Putei. 377. part. 3. vbi etiam tractat qoando Bulla excludit, quòd non poſsit allegari defectus intentionis. ¶ Et quando reſcriptum Principis conceſſum præſumatur ad poſtulationem partis, † vel motu proprio, [28] vltra ea, quæ notantur in locis ordioarijs, & in Anton. Gabr. lib. 6. commun. opinionum, concluſ. 2. ſcribit plura, reſoluendo materiam, Menoch. lib. 2. præſump. præſumptio. 13. numer. 1. cum ſequentib. ¶ Et quod conceſsio facta † per importunitatem non valeat, probatur in [29] l. 1. C. de petitione bonorum, lib. 10. cum cõcordantibus, vt per Rebuf. tom. 2. ad conſtitutiones, art. 2. gloſ. 3. num. 1. pag. 45.

QVÆST. VI.

Filij intra quod tempus poſſunt allegare vitium ſubreptionis aduerſus licentiam datam ad faciendum maioratum.

SVMMARIVM.

Omnibus iuribus per triginta annos, an præſcribatur, num. 1.

Actio ad petendum à primogenito legitimam, quot annos duret, num. 2.

Intra quod tempus filij vel ſucceſſores, poſsint allegare meliorationem factam fuiſſe contra l. 27. Tauri, num. 3.

Viuente patre, præmatura est spes legitimæ, n. 4.
Impeditis ad agendum præscriptio non currit, num. 5.
Filius maior effectus, an post quinquennium primogenituræ possit contradicere, num. 6.
Subreptio an causet iustum titulum ad præscribendum, num. 7.
Contractus reprobatus non tribuit iustam causam præscribendi, num. 8.
Exceptio an censeatur sublata per rescriptum Principis omnes exceptiones tollens, numer. 9.
Concessio primogenituræ per subreptionem obtẽta an valeat, num. 10.
Iudex secularis per Ecclesiasticum requisitus, an de subreptione possit cognoscere, numer. 11.
Subreptio an vitiet dispensationem ipso iure, numer. 12. remissiue.
Prima dispensatio, aut facultas inualida an possit ratificari in præiudicium tertij, numero 13.
Filij intra quantum tempus possint agere de inofficiosa donatione vel testamento, numero 14.
Gratia in dubio an debeat iudicari subreptitia, num. 15.
Facultas ad instituendum maioratum, an sustineatur ex aliqua causa vera, numero 16.
Subreptio in vna parte quando vitiet in alijs, num. 17.

SExto quæro, intra quantum tempus filij possint allegare subreptionem contra facultatem Regiam concessam ad faciendum maioratum, & contra eam reclamare? In quo pũcto nõ potest dari regula certa: quia si filij sint maiores viginti quinque annorum, excludentur certo tempore, si minores non ita leuiter excludi possunt: & in vtroque casu seruare debemus iura, quæ de vsucapionibus loquuntur tàm canonica, quàm ciuilia, & Regia, illud animaduertentes, quòd omni † ferè iuri præscribitur annis triginta, l. sicut, l. final. C. de præscrip. 30. annor. & omnis actio hoc tẽpore tollitur, præcipuè ius adeundi, & immiscẽdi, & iuri dicendi, nullum contractum, arbitrium, sententiã, decretum, & bannum. Itẽ officium iudicis petẽdi legatum, aut fideicõmissum, & ius re præsaliarum, præstãdi cautionem, collectandi, eligendi, proponendi, errorem calculi, & dicẽdi contractum simulatum, atque factum patris reuerentia, prout hæc omnia cumulat Tiraq. lib. 1. de retract. §. 36. glos. 2. n. 36. cum pluribus sequentib. De quo pũcto etiã in alia quæstione ad aliud propositum infra tractabitur. Et ius agendi ad supplementum legitimè tolli tur per triginta annos, secundùm Bald. in l. si quis filium, C. de inoffic. testam. Et est communis opinio secundùm Suar. in l. quoniã in prioribus, amplia. 10. n. 7. pag. 55. C. de inoffic. testam. In alijs autem casibus, quando, & intra quantum tempus de vitio subreptionis agi possit, traditur per Innocentium. Anton. & Abb. num. 10. Felin. num. 21. Deci. num. 5. in cap. constitutus de rescriptis, vbi etiam Ioann. de Imol. Abb. in cap. ex parte, col. fin. de foro cõpeten. Ioan. Andreæ & Dominic. in cap. 1. de litis contesta. in 6. & Petr. Rebuf. in tom. 2. ad constitutiones Regias, in titul. de rescriptis in præfatione, pagin. 29. numer. 138. Paris. conf. 3. numer. 69. libr. 4. ¶ Et quòd actio ad petendum à primogenito legitimam † duret triginta annis, ex pluribus resoluit Menoch. in consil. 411. numer. 36. cum sequentibus libr. 5. præcipuè ex sententia Baldi, Angeli, Saliceti, Floriani, Alexandri in dict. l. si quis filium, C. de inofficioso testamento cum concordantibus, vt per Tiraquelum in l. si vnquam, C. de reuocand. donation. in verbo reuertatur, numero 396. Decianum in consil. 6. numer. 56. libr. 1. Et ex istis potest deffiniri grandis quotidiana, & necessaria quæstio, intra quantum tempus filij, vel successores possint allegare, quòd melioratio fuit facta contra legem 27. Taurinam. Et diffiniri etiam possit alia quæstio, an ad præscribendum in casu pragmaticæ dotium, hodie l. 1. tit. 2. lib. 5. Recopilat. quot anni requirãtur, quod tractat & disputat l. vnica, in tractat. dictæ pragmaticæ, ca. 34. num. 12. fo. 161. In qua materia animaduertendum est, quod non currit tempus si non se obtulit † occasio hoc petendi, iuxta glos. in c. Abbate, vbi omnes Doctores de verbor. significat. cum similibus, vt per Decium in cap. cum accessisset, numer. 17. de constitution. & per alios plures quos omitto. Et quid sit obripere Principi, vltra quotas ordinarias, legendus est text. in l. si quis obrepserit, ff. de falsis, & quæ scribit Petrus de Ferrar. in forma libelli oppositio contra instrumentum in parte per obreptionem, num. 1. & 2. pag. 176. Valdes in additionib. ad Suar. allegat. 12. num. 31. pag. 87. qui eũ refert & alia plura. Et est notandum, quòd filijs in vita parentum videtur quòd non currat tempus ad agendum de subreptione contra facultatẽ Regiam: quia parẽte viuẽte, † præmatura est spes legitimæ, l. 1. §. si impuberi. ff. de collabonor. l. post emancipationem, §. 2. vbi Bart. ff. de liber. agnos. cum concordantibus, quæ refero in 3. huius operis par. q. 17. à n. 20. Cùm igitur filij interim sint impediti ad agẽdũ, † eis præscriptio non currit, l. 1. C. de annal. excep. l. in rebus, C. de iure dotium, cum similibus. Filios autem in vita parentum posse contradicere licentiam datam ad faciendum maioratum, probo in 3. par. par. tract q. 17. à n. 3. Et pro istis faciunt quæ scribit Baeza in lectura pragmat. dot. quæ est hodie l. 1. tit. 2. libr. 5. ordin. cap.

cap.34. num. 11. fol. 161. ¶ Et quòd filius factus maior,† si intra quinquennium non contradixit primogenituræ, non possit postea cōtradicere, volunt Aymo in cons.624.in fi. Menoch. qui confirmat in cons.401.num.44.lib. 5. De quo legenda sunt quæ scribit idem Menochius latissimè circa intellectum textus in l.vltima, C. si maior factus, de recuperāda possessione, remed.15. numero 173. cum sequentibus, pagin. 492. ¶ Et quod subreptio non causet † iustum titulum ad præscribendum, tradit Bald.cons.300. ad euidentiam in fin.lib. 5. Aymo.cons.68. numero 13. Pro quibus est textus notabilis, quem illi non referunt, in l. ex initio. C. de fals. per quem Doctores volunt, quòd ex priuilegio falso non oritur vsucapiendi conditio. Et regula iuris, quòd † contractus reprobatus non tribuit iustam causam præscribendi, l.vltima, §.fin autem, C. commun. de lega. l.quemadmodum, C. de agricol. & censit.lib.11.cap.dudum 1.de decim. Archidiacon. in cap. cognouimus 11.q.3. cum concordantibus, vt per Alexand.cons.548.libr.6. Tiraquel.lib.2.de retract.§.1.glos.2. numer. 33. pagin.819. Balbum in tractatu de præscription. par.2.3. part. quæstion.1. numer. 3. cum sequentibus, & in l.Celsus, ff. de vsucapionib. in princip. numer.19. pagin. 647. Rebuf. in cap. cum Ecclesia Sutrina, numero 98. folio 390. de caus. posses. & propriet. Menoch. consil.260. numer.46. libr. 3. Pinel. in l. 2. C. de rescinden. vendit. part.2. cap. vltimo, numer. 34. folio 110. Menoch. in tractatu de præsumptionib. libr.3. præsumption.130. numer. 33. pagin.447. quod est notandum ad eos, qui volunt se defendere ad præscribendum bona maioratus, cum titulis & priuilegijs subreptitijs, quod plerumque contingit. ¶ Et quòd licèt per rescriptum Principis tollantur omnes exceptiones subreptionis, exceptio † non censeatur sublata, tradit singulariter Paulus de Arrest. in cap. ex parte 2. de offic. delegat. quod dictum pro singulari refert Cœpol. cons. 64. col.7. versic. Plus etiam dico. Et tradit Meno. in tractat. præsumptionum. libr.2. præsumptione 48. numer.16. pagin.162. ¶ Et quod concessio † primogenituræ obtenta per subreptionem sit nulla, tradit in specie Roland. in cons.10. num.9. lib.3. vbi quod ipso iure vitiatur. Et plura de subreptione singulariter scribuntur in decis. Pedemontan.142. n.7. cum sequentibus.

Et in hac materia subreptionum, addo vnū memorabile, quòd Iudex sæcularis † potest cognoscere de subreptione, vbicunq; per Iudicem Ecclesiasticum fuit requisitus, & obedire non tenetur, vt notanter resoluit Matt. ab Afflict. decis.220. num.9. Et an subreptio vitiet † dispensationem ipso iure, vel ope exceptionis? lege Abbatem in cap. quia circa, n.5. de consanguin. & affinit. & in cap. Dudum, el secundo, num.13. de election. Ias. in l. præscriptione, num.3. C. si contra ius, vel vtilitat. publicam, & alios, quos citat Tiraquel. in tractatu de pœnis temperand. causa 44. numer. 38. Ioann. Gratian. Falcon. regul. 444. subreptio. numer.4. Quod conuenit scire ad eos, qui impetrant facultates ad alienandum, vel hypothecandum bona maioratus, vel ad faciendum maioratus, qui ob aliquam causam obreptionis, vel subreptionis, sunt inualidi; & antea quam confirmentur, vel ratificentur, tales; facultates faciunt aliquem contractum, vel aliam dispositionem: nam si prima dispensatio † aut facultas fuit inualida, non potest ratificari, aut confirmari in præiudicium tertij, cui ius quæsitum fuit, nec assensus Regius potest tertio præiudicare, secundùm Mattheum de Afflict. decis.286. Iacob. num.4. Pro quo faciunt scripta per Paul. de Castr. in cons.195. visis lib. 2 quem commendat Dec. in l. contractus, n.16. ff. de regul. iur. & tradunt Tiraquel. in tractat. de constitution. par.3. limitat. 30. in principio, decis. Pedemonta.166. numer.11. Bursat. cons.40. numer.13. lib.1. Et legenda sunt quæ scribo in 4. par. quæstion. 2. à principio, quæstion. Et intra quantum tempus filij possint agere de inofficiosa donatione, vel testamento, & quod possit agi intra triginta † annos, constat ex doctrina Ioan. Lop. in cap. per vestras de donation. inter vir. & vxo. §.22. num. 6. quod latius disputat Baeza de non meliorādis filiabus, cap.34. num.11. & 12. fol.161. Animaduerto tamen, quòd hidiè per l.6. tit. 15. lib.4. Recopil. actio ista durat viginti annos, quia ista actio personalis; vt docet post antiquos Menoch. in d.cons.411. num. 30. libr.5. quod scripsit in quadam causa primogenituræ Marchionis de Estepa; vbi concludit, quod ius petendi supplementum legitimæ est actio personalis, & durat per annos triginta, licèt dum concludit quòd in istis casibus competit etiam petitio hæreditatis, quæ est actio realis, videtur quod istud ius durat annis triginta, secundùm eandem l.6. Et ex prædictis, quæ habentur n.3. infertur intellectus ad id, quod disputat Molin. lib.4. de primogen. c.3. fol.151. Et quòd gratia & facultas in dubio †, non debeat iudicari subreptitia, tradit Hieron. Gabr. in cons.191. num.13. ex Cassador. decis. 12. de præbend. n.4. Calderin. in cons.1. de rerū permutatio. eod. Gabriel. in cons.200. num.14. Menoch. in cons.316. n.14. lib.4. ¶ Et quòd si in facultate Regia data ad faciendum maioratum, vel ad vendendum, aut hypothecandum bona maioratus, quòd sustineatur † ex aliqua causa, quę sit vera, voluerunt Anton. de But. in cap. exhibita. in fin. de iudicijs, Bellamer. decis.280. Felin. in cap.2. numer.34. de iudicijs, & alij, quos citat Menoch. in cons.385. nu. 8.

I 3 libro

lib.4. Et tradit latius Mascard. in tractatu de probationibus lib.1.conclus.325.num.1.cum sequentib.fol.195. Et faciunt quæ scribo infra quæst.8.à numer.9.& tradit Thom.Grammatic.decis.59.numer.54.vbi ponit doctrinam, quòd concessio ex vno capite vera non vitiatur ex alio capite subreptitia, ex cap. si eo tēpore de rescriptis & alijs, quæ citat. Et Osasc. dict.decis.Pedemont.142.num.29.& addenda sunt quæ scribo infra quæst.9. ¶ Et quòd 17 subreptio in vna parte vitiet in alijs,† si capitula principali negotio connexa sint, non aliàs, tradunt Abb.num.411.Felin.num. 2. in cap.sedes de rescriptis, Andre. Gail. obseruationum lib.1.obseruat.14 num.5.pag. 12. & 19.quomodo allegatio subreptionis opponi possit in vim dilatoriæ, aut peremptoriæ, & intra quod tempus, resoluit Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias, tit.de rescriptis in præfationibus, numer.138.pagin.29.qui priùs, n. 109.cum sequentib.examinat quando subreptio in parte vitiet in totum, & legendus est numer.176.pag.37.vbi resoluit, an possit quis pro parte approbare, & pro parte reprobare?

QVÆST. VII.

Vtrùm valeat licentia data ad faciendum maioratum, non expresso quod alia prius fuit concessa, & quando sit ipso iure nulla, vel per sententiam.

SVMMARIVM.

Vnicum filium habens, an debeat Principi exponere priorem licentiam ad maioratus institutionem in secunda facultate, numero 1.
Quid cum alios filios habet, num.2.
Princeps non videtur tertio præiudicare, num.3
An valeat secunda gratia, vbi de prima non fit mentio, num. 4. & 7.
An valeat secunda pensio, vbi prima non exprimitur, num.5.
Impetrans à Rege priuilegium ad maioratus institutionem, prioris mentionem facere debet, num.6.
Delicta priora aggrauant posteriora, num.8.
Priuilegia per subreptionem, concessa nulla sunt, num.9.
Facultas ad maioratus confectionem sine expressione meliorationis tertij & quinti prius factæ, an valeat, num.10.
Vitium subreptionis an ignorantia impetrantiū purgetur, num.11.
Vera relatio quæ dicatur, num.12.
Clausula, Non obstantibus, an tertio paret præiudicium sine speciali mentione, num.13.
Causa specialis debet specialiter exprimi, numero 14.
Vbi requiritur specialis mentio, non sufficit generalis, num.15.
Facultas ad alienandum bona subiecta fideicommissi an sit subreptitia, si de prohibitione alienatione non fiat mentio, num.16.
Quid de licentia ad alienandum bona feudalia, num.17.
Confirmatio priuilegij subreptitij non valet sine subreptionis expressione, num.18.
Obreptio an præsumatur, cùm de rebus alienis confirmatio fit, num.19.
Omissio relationis an vitiet, si quamuis exprimeretur, nihilominus Princeps concederet, num.20.
Clausula in fine facultatis posita, an referatur ad omnia, num.21.

SEptimo quæro, an valeat licentia secunda à Principe concessa ad faciendū maioratū, nō facta mentione alterius licentiæ prius concessæ? quia plerique faciunt duos & tres maioratus. In qua quæstione ego existimo sic esse distinguendum: nam si quis † non habet, nisi 1 vnicum filium, in cuius fauore vinculauit Regia facultate aliquam rem, & postea vult aliam vinculare, vel si filios non habens, impetrat facultatem Regiam ad faciendum maioratum in aliquem consanguineum, prout multoties contingit. Nam in his duobus casibus, cum nulli fiat præiudicium ex talibus facultatibus, existimo quòd qui secundam licentiam vult impetrare, non habet necessè exponere Principi aliam sibi concessam fuisse; argumento notatorum in l.nam ita diuus, ff.de adoptio. & latissimè per omnes, in l.Gal.§.& quid si tantum, ff. de liber.& posthum.& quod notat Bald.in l.1 col.penult.C.de inoffic.donation. quod confirmatur, qua regulariter literæ gratiosæ valēt, quamuis de primis non fit facta mentio, secundùm Abb.in c.in nostra.col.vlti. in vers.Credo, vbi Feli.col.2.de rescript.quos citat Cassador.decis.4.tit.de pensionibus, num.7.pag.mihi 280. Si verò ille qui impetrat huiusmodi secundā, vel tertiam licentiam† alios filios habet 2 æquum est, quod cum agatur de præiudicio filiorum, Principi notum fiat, qualiter petenti secundā licentiam alia concessa fuit. Verisimile etenim est, quòd si Princeps sciret de prima facultate, quā dedit, quòd secundā non daret, aut si concederet, non ita faciliter, argum tex. in l.etsi legibus, C.si contra ius vel vtilit. publ.c.si proponente de rescriptis, tradit Dec. 3 in conf.543.in replicatione n.6. Et † Princeps non videtur tertio præiudicare, c.super eo de offic.delegat.c.ex tuarum de autho.& vsu pal.

l.2.§.merito,& §.ſiquis à Principe,ff.ne quid in loco pub.& dixi latius in q.3.a n.7.Et in ſecunda diſpenſat.debet fieri mentio primæ ad hoc,vt non ſit ſubreptitia,c.2.de filijs presbyterorum lib.6.Cleme.1.§.1.de electione, facit l.2.tit.11.lib.1.ordina.& l.2.tit.18.part.3 cap.cæterum,vbi latè DD.de reſcriptis. Notant Guil.de Cun.Bald.& alij,in l.3.C. de Epiſcop.audien.tradit & declarat Nauar.in extrauaganti Gregorij XIII.numer.45.fol.30. & quæ ſcribit Gomez Arias in l.1.tit.de conſanguinitate,lib.4.num.2.pagin.408. & conducunt,quæ ſcribit Caldas Pereira in l. ſi curatorem habens,C.de in integrum reſtitutione minorum,in verb.vel aduerſarij dolo, numer.51.pag.1274.Tiberius Decianus in practic.crimin.tom.1.lib.3.cap.35.numer.48. folio 140.& in numeris præcedentibus & ſequẽtibus. ¶ Et non valet ſecunda gratia, vbi de prima non eſt facta mentio:† quia ſi Principi eſſet mentio facta,fortè diceret,quòd ſufficeret prima gratia,ſecundùm Ioannem Andreã, & omnes in cap.veniens,de præſcrip. eundẽ Ioannem Andr.in addition.ad Speculat.in titul.de teſtamentis,in 1.additione;& in rubric. de clericis non reſidentibus,quos ſequitur Bartholom.Socin.in conſ.260.in cauſa Nanutenſis,libr.2.num.2.cui adde eundem Socin. in conſ.246.Eleganter & ſubtiliter num. 4. eodem libro,& Dec.in conſ.695.num.32. & in conſ.141.num.21.Feli.in dict.cap.in noſtra, num.15.corolla.8.de reſcript.omnium latiſsimè Pariſ.in conſ. 74.n.1.cum ſequentibus, li. 4.& rectè Dec.quem vidi in conſ.147.n.2. eleganter Oldral.conſ.71.n.5.cum alijs, Petr. Rebuf.tom.2.ad conſtitutiones regias,tit. de reſcriptis in præfatione,pag.18.n.87.eleganter Iacob.Puteus,deciſ.246.per totam, libr. 1 Peregr.in tract.de iure fiſc.lib.1.n.21.pag.38 Tellus in l.2.Tauri,num.42.vbi Matienço n. 14.hodie l.10.tit.5.lib.4.Quintilian.Mandoſ. de ſignatura gratiæ, in verſ. Abſolutiones & rehabiationes ab homicidio, fol.95.col.1.& conducunt,quæ ſcribit Molin.lib.2.de primo gen.cap.4.num.50.fol.232.vbi iſtam opinionem in terminis probat.Et quod † penſio nõ valeat,nõ facta mentione de alia quę prius fuit conſtituta,tradit Caſſador.deciſ.8.tit.de penſion.n.1.Ad quæ eſt addenda doctrina Abb. in c.ex tenore de reſcriptis,vbi diſtinguit, an literæ ſecundæ ſint nullæ Ipſo iure,vel per ſententiam,quem citat Tiraq.in l.ſi vnquam, C. de reuocand.donation.in verb.reuertatur,numer.452.pag.543.

4 5

Nec ad adiuuandam facultatem,quæ conceſſa fuit,non facta expreſsione,& relatione alterius,quæ prius conceſſa fuit, prodeſt clauſula motus proprij,aut ex certa ſcientia: quia in Principe deficit intentio,vt probant Doctores,quos citat Tellius in dict.l.12.Tauri, numer.42 & ad propoſitum alia ſcribit Menoc. de arbitrar.iudic. libr. 2.centur.3. caſu 203. numer.28.pagin.410.qui refert Carolum Ruinum conſil.27.numer. 4. libr. 1. dicentem, quòd qui impetrat à Rege † priuilegium faciendi maioratum,narrare debet,quod eidem aliud conceſſum fuit.Et hoc confirmatur ex doctrina Oldrald.conſ.22.vbi dicit, quòd ſi fuerit impetratum priuilegium pedagij in aliquo loco,qui erat oneratus alijs pluribus pedagijs,non facta mentione in ſecundo priuilegio de pedagijs anteaconceſsis,reſcriptum eſt ſubreptitium, refert & confirmat Nicolaus Boer. deciſ. 162.num.2.vbi diſputat, an valeat conſtitutio ſecundæ penſionis, non facta mentione de prima penſione? & tradit latiſsimè Ioan.Lopius in cap.per veſtras de donation.inter vir.& vxor.notabil.4.num.10.cum ſequentib.pag.508.vbi plura ad propoſitum ſcribit.¶ Et generaliter gratia † ſecunda dicitur ſubreptitia,non facta mentione de priori gratia,vt ex Innocen.in cap.veniens de præſcrip.& alijs probat Carolus Ruin.in conſ.28. num.4.lib.1.in quadam cauſa Hiſpaniæ inter Ducem de Metina,& Marchionem de Tarſpha.Et facit ad hæc l.2.tit.25.lib.8.Recopila. De qua per Domin.Anton.de Padilla in l.tranſigere num.58.pag.112.C. de tranſactionib. & quòd ſi diſpenſatio circa diuerſa, licèt vna de alia non faciat mentionem,non vitiatur,tradit Nauar.conſ.12.tit.de priuilegijs,pag.561. Et delicta † priora aggrauant poſteriora, etiã ſi ex illis fuerit ſequuta abſolutio,ſecundùm Aretin.in conſ.165.Dec.in l.bona fides,nu.9 ff.de regul.iur.& alios,vt per Seraphin.de priuileg.iuramenti,priuil 48.num.26. pag. 261. Et an facultas Regalis impetrata ad faciendum maioratum ſit nulla ipſo iure,non facta mentione quòd altera facultas fuit impetrata, quia effectus eſt maximus, vide Abbatem in cap. ex tenore de reſcript.Tiraquel.in l.ſi vnquam C.de reuocand.donationib.in verb. reuertatur.Nonageſimo quinto ſpeciali,num.452.pagin.552.Et in hoc eſt animaduertẽdum,quòd ſicut literæ impetratæ ad beneficium propter ſubreptionem ſunt nullæ,Clement.1.de præbendis cum concordantib. Et quantumcunque ſubreptio ſit minima, gratia in beneficijs ſit nulla,cap.ſi proponente de reſcriptis tradit Iacob puteus deciſ.131.numer. 2. libr. 1. & deciſ.225.lib.1.Ita ſunt † nulla priuilegia, quæ à Principe conceduntur,l.1. ff. de natal. reſtitut.Et eſt ſententia Abbat.in cap.ad Audientiam in 2.col.vltim.de reſcriptis cum concordantibus,vt per Bartholom.Socin. conſil. 164.lib.2.Dec.conſi.373.numer.13.& hic adde doctrinam Oldral.in conſil.215.puncta breuia,quam refero in quæſtion.2.ſupra Cod. in verſic. Porrò quæritur numer. 162. Concil. Tridentinum ſeſſ. 13.cap.2. pagin. 118. & ſeſsio-

6 7 8 9

sessione 22. cap. 5. pagina 228.

Et ex omnibus infertur alia conclusio singularis in practica, quòd si quis faciat †meliorationem tertij, & remanentis à quinto, in fauorem vnius filij, & postea impetret facultatem ad faciendum maioratum, non facta mētione, quod prius fecerat meliorationem, erit talis facultas subreptitia: quia verisimile est, quòd si Princeps sciuisset meliorationem, non vellet quòd filij multum & nimis in legitimis grauarentur. ¶ Et quando secunda gratia dicatur facere mentionem de prima, traditur per Ancharranum in cap. duobus de rescrip. libr. 6. Subreptiones autem adeò vitiant priuilegia, ista, & alia similia, quòd ignorantia impetrantium †non purgantur subreptiones, vt animaduertit Dec. in cap. constitutis, notab. 2. de rescript. quod latius digeritur per eundem Dec. in cap. super literis eodem titul. tradunt Aymo. Grauet. consil. 68. Rebuf. in praxi beneficia. titul. de differentijs inter rescript. numer. 7. pagin. 107. ¶ Et dicitur fieri vera relatio, quando omnia † in specie clarè & apertè narrantur, & cum suis qualitatibus, aliàs subreptio committitur, vt probant Dec. cons. 695. numer. 29. Socin. Iun. consil. 77. num. 84. libr. 1. Natta cons. 636. numer. 192. lib. 3. post alios quos citant. Hinc dicitur commissa subreptio, cum omnia confusè narrantur, secundùm Carolum Ruinum consil. 56. num. 28. lib. 3. Brunum consil. 15. num. 14. Aymonem consil. 68 numer. 3. Menoch. cons. 1. numer. 400. Tho. Grammatic. consil. 34. numer. 9. part. 1. decis. Pedemontana 142. numer. 10. facit quod scribit Gomez. in regul. de non tollend. iur. quæsit. quæstion. 5. pagin. 44. & reg. cap. si propter de rescript. in 6. vbi quod clausula, *Non obstantibus*, etiam si sit sub quibuscunque verbis cōcepta, non sufficit, nisi sit facta † indiuidua & specialis mentio, vbi agitur de præiudicio tertij; notat Alexander in consil. 37. numer. 2. libro 1. & consil 155. numero 3. libro 6. post Petrum Cin. Iacob. de Rauen. in l. vltim. C. si contra ius, vel vtilitat. public. Bartholom. Socin. consil. 3. numero 10. lib. 3. Felin. in cap. nonnulli numer. 6. in fin. de rescriptis. Grammatic. decis. 59. numer. 58. & decis. 66. numer. 19. Menoch. de arbitrar. iudic. casu 203. numer. 3. cum sequentibus. Et faciunt plura, quæ scribo suprà in quæstion. 3. hinc dicit glos. in extrauaganti Ioannis XXII. incipienti Sedes Apostolica, in verb. mutare, quòd per constitutionem Principis quantumcunque publicam, aut solenniter editam, licèt contineat omnes non obstantias de mando, non tolluntur specialia priuilegia, statuta, vel consuetudines, sed illas non obstantias tendere solum ad tollendum subreptionem, non autem ad alia iura specialiter pertinentia, nisi nominatim, specialiter, & expressè, talia per ipsum tollantur, nōtant Felin. in tract at. quan. literæ noceat patro. ampliat. 7. Cæsar. Lambertin. de iure patronat. libr. 2. part. 3. art. 10. 9. quæstion. principali, num. 2. fol. 241. ¶ Et si aliqua causa specialis est, debet specialiter exprimi, secundum Bart. in l. 2. num. 1. ff. si quis in ius vocat non, & in l. Lucius, ff. de his qui notantur infam. Abbat. in cap. sicut, num. 11. de re iud. Alexandr. Felin. & Dec. quos citat Pinelus in l. 2. C. de rescind. vendition. par. 3. cap. 3. num. 20. fol. 141. facit text. in cap. in nostra, vbi Doctores de rescrip. glos. in Clemen. dudum, in verb. pacta, de sepult. & aliæ concord. quæ scribit Rebuf. in praxi beneficial. tit. forma Vicariatus, num. 54. cum seqq. pag. 64. & prius num. 31. & 43. ¶ Et vbicunque requiritur specialis mētio, †non sufficit generalis, vt per Matthæum de Afflictis decis. 220. num. 16. Thom. Grammatic. decis. 66. num. 18. & 19. Iaf. in l. actione, num. 8. C. de transactionib. Osasc. decis. Pedemontan. 142. num. 12.

Ex his fit, quòd impetratio obtenta à Principe † ad alienandum bona subiecta fideicommisso, est subreptitia, nisi Principi narratum fuit, quòd bona erant per testamentum alienari prohibita, vt latè probat Roland. consil. 1. n. 157. cum multis sequentibus, lib. 1. & cons. 7. num. 73. cum sequentibus, numer. 122. lib. 3. quod latius trado in 4. par. q. 1. limit. 2. Quod est notandum ad facultates, quæ impetrantur ad alienandum bona maioratus. Quibus conuenit notabilis in ista materia doctrina Matthæi ab Afflictis decis. 111. num. 9. vbi tradit, quòd recipere dotem, & pro ea obligare feuda, reseruato Regio assensu, est notatu dignum, & debet fieri expressa & specialis mentio, & non sufficit in genere mentionem facere, per regu. l. item apud Labeonem, §. hoc edictum, ff. de iniurijs, & doctrinam Bart. in l. r. §. non fuit autem, ff. de dolo, tradit Peralta in l. cum ita. §. in fideicommisso, num. 3. pag. 352. ff. de legat. 2. ¶ Et quòd licentia † data ad alienandum bona feudalia, habeat in se conditionem, si preces veritate nitantur, & si veritas ita non appareat, sit subreptitia, tradit in specie decis. Pedemontan. 171. num. 22. vbi post Alexan. in cons. 2. num. 13. lib. 4. scribit, quòd licentia data ad alienādum bona feudalia propter æs alienum vrgens tempore supplicationis, non trahitur ad debita posteà contracta, & non vrgentia tempore licentiæ. Quod etiam scribo par. 4. quæst. 11. Et quòd confirmatio Principis facta de licentia, vel priuilegio subreptitio nihil operetur, † nisi sit facta mentio specialis de subreptione, vel alio simili vitio, tradit notabiliter Ioannes Garcia in tractatu de nobilitat. glos. 1. §. 1 n. 72. fol. 57. ex text. & Abb. in cap. inter dilectos de fide instrum. Iaf. in l. in ore maiorum, num. 34. ff. de iurisdi ction omn. iud & alijs quæ tradit. Pro quibus facit

facit quod in materia primogenituræ scribit Menoch. in conf. 439. num. 19. lib. 5. vbi tradit, quòd confirmatio primogenituræ concessa ex falsa causa non valet. ¶ Et quòd obreptio † præsumatur, cum de rebus alienis fit confirmatio, probatur in l. diligenter, C. de aquæduct. lib. 11. tradunt Lucas de Penna in l. 2. C. de fundis & saltuar. rei. Dominic. lib. 11. Thom. Grammat. decis. 66. num. 59.

19

Et quòd omissio relationis non vitiet, si quāuis expressum fuisset, nihilominus concederetur, probat casus notabilis in l. 1. C. si contra ius, vel vtilitatem publicam, vbi glos. & Doctores. Et quòd impetratio subreptitia sit nulla etiam si sit sanctus, qui eam impetrauit, voluit Bald. per illum text. in cap. 1. vt lite pendente, quem citat Dec. in cap. postremo, num. 10. fol. 307. de appellation. Et qualiter priuilegiū subreptitium sit nullum, plura refert Valdes in additionibus ad Suarez allegation. 12. pag. 87. Et quòd in ista materia facultatum, clausula in fine apposita † referatur ad omnia superiora, probatur in cap. 2. de rescriptis, & in c. quanto de translatione Episcop. & in cap. con quærente de restitut. spoliator. & in alijs iuribus, vt per Celsum in conf. 115. num. 1.

20

QVÆST. VIII.

Quis teneatur probare vitium subreptionis contra licentiam datā ad faciendum maioratum.

SVMMARIVM.

Vitium subreptionis ex veri taciturnitate quis probare teneatur, nume. 1. & 3. & ibi quid si licentia ex falsa obtinentis assertione impetretur.

Fundanti se in gratia incumbit probatio eorum, quæ in supplicatione continentur, numero 2.

Impetrans rescriptum falsis qualitatibus expressis, dolo fecisse præsumitur, num. 4.

Pro rescripto an præsumatur, num. 5.

Principis verba narratiua de partium narratione an probent, num. 6.

Vitiat gratiam illa subreptio, qua non interueniente, Princeps gratiam non concederet, numer. 7.

In dubio an Princeps concederet, ad probabilem conjecturam, vel vsum communem aliarum gratiarum, an referendum, numero 8.

Ad cognoscendam subreptionem an consuetudinem Imperatoris allegare sufficiat, numero 9.

An valeat rescriptum contra ius municipale, num. 10.

Clausula insolita in Papæ vel Principis priuilegio apposita, falsitatem arguit, numero 11.

Arbitrio iudicis quæ clausula notabilis dicatur an relinquendum, num. 12.

Quæ taciturnitas vitiet gratiam, num. 13.

Qualitas falsa, per quam Princeps magis facilis aut difficilis non redditur, an vitiet gratiam, num. 14.

Subreptio an vitiet confirmationem, si aliàs concederetur, num. 15.

Quid vbi concurrunt duæ causæ ad inuicem contrariæ, num. 16.

Quando dicatur aliquid solitum concedi, nu. 17.

An regulariter præsumatur dolus in impetrante per subreptionem, num. 18.

Priuilegium a concessione robur accipit, nu. 19.

Generalitas ab speciali narratione declaratur, num. 20.

Supplicans qualitates in supplicatione expressas veras fuisse probare tenetur, num. 21.

Impetranti beneficium an incumbat probare nō valere plusquam expresſit, num. 22.

Stylus prædecessoris an per stylum Principi successoris probetur, num. 23.

Stylus Cancellariæ mentem Principis declarat, num. 24.

Falsitas an præsumatur magis in literis gratiæ quàm iustitiæ, num. 25.

Defectus & inhabilitates personarum an suppleantur per clausulas Regalium facultatum defectus omnes supplentes, num. 26.

Qualiter subreptio committatur, si Princeps alienet locum Regiæ Coronæ alienari prohibitum, num. 27. remissiuè.

Facultates ad faciendum maioratum, alienandum, aut hypothecandum illius bona, an secundum intentionem concedentis debeant interpretari, num. 28.

OCtauo quæro, quis teneatur probare vitiū subreptionis, quādo filij dicunt subreptum fuisse Principi tēpore, in quo fuit licētia impetrata In quo sic etiā distinguitur, † nā si licentia impetratur ex veri taciturnitate, illi qui hoc allegāt, id probare tenētur, secus si improbetur licētia, quia prætēditur, quod ex falsa assertione impetrātis fuit facta cōcessio. Hæc distinctio deducitur ex doctrina Ioā. And. in c. 1 de lit. contest. in 6. vbi dicit, quòd impugnans rescriptū ex veri taciturnitate, ipse probare tenetur, secus si rescriptum improbetur ex falsa assertione impetrantis: quia ille qui impetrauit, probare tenetur. Quā doctrinam sequitur Abb. vbi Dec. n. 3. in c. cōstitutus de rescr. & idē Abb. in c. fi. de presūp. col. fi. Et alios cō cord. refert. Dec. cōs. 695. visa donatione, n. 24

1

Notat Gregor.Lopez in l.1.tit.14.part.3.gl. 2 idem Dec.in conf.173.num.1.& in confil. 403.num.17,vbi ponit regulam,quod illi,qui † se fundat in gratia,incumbit probatio de veritate eorum,quæ dicta sunt in supplicatione. Facit tex.in l.ei qui agit,ff.de probationib. & ad hoc possunt adduci plura alia vulgaria. Et confirmatur ex his,quæ scribit Nicolaus Boer. decis.344.num.9.pagin.682.vbi sequitur cōmunem distinctionem,&Dec.conf.154.ante numerum primum,vbi probat,quòd si in supplicatione dispensationis narratum fuit, quòd ignorantes aliquod impedimentum inter eos existere,contraxerunt matrimonium per verba de præsenti,si opponatur de falsa impetratione,ipsi tenentur probare ignorantiam. Et quòd regulariter impetrans teneatur narratiuam probare,tradit Iacob.Put.decis.187.n.4 libr.1.

Vnde ad nostrum propositum deducitur, quòd si quis vult dicere subreptum Principi 3 † in licensia data ad faciendum maioratū, quia aliquod verum tacitum fuit,quòd si Princeps sciret,licentiam non concederet, transfertur onus probandi ad illum,qui hoc allegat. Si autem subreptū fuit,quia in supplicatione quis Principi aliquid exposuit, cuius virtute licentiam concessit ad cōstitutionē maiorat9,conuertitur onus probandi ad illū,qui licētiā impetrauit.De quo etiam vide Rebuf.tom.2. ad cōstitutiones Regias,tract.de rescrip. in præfation.pag.11.n.56.Dec.in d.conf.403. n. 17. Aymo.de antiquit.temp.p.1. n.23. folio 16. Domin.in d.c.1.n.8.de litis contestatio.lib.6. Carol.Ruin. in quodam negotio Hispaniæ,in conf.29.n.9.lib.1.vbi & n.8.probat,quòd in petranti,vel eius hæredi incumbit onus probādi,quod asseruit.Et est elegāns conf. Oldral. quem isti non referunt 256.Clem.¶ Et quòd 4 impetrans rescriptum ex pressis falsis† qualitatibus præsumatur dolo fecisse,tradunt Aymo conf.282.n.8.Menoch.in tractat. præsumpt. lib.5.præsump.3.num.54.fol.9.Et quòd pro 5 rescripto præsumatur, † & probare debeat, qui contra illud allegat,tradunt Felin.in c. eā te.de rescriptis.Ias.in l.3.& in l.fin.ff.de constitution.Principum, Bald. in l. monumenta, C.de legatis,& alij,quos citat Mascard.in tractat.de probation.lib.3.conclus.1270.num.1. 6 cum sequentib.fol.211. Et quòd verba † narratiua Principis de narratione partium , non probant.Et plura de materia scribit nouissimè & eleganter Ioseph.Mascar.in tractatu de probationibus lib.3.conclus.1228.num. 4. cū sequentibus,vbi in principio conclusionis reprobas illam differentiam ordinariam,quā nostri ponunt inter obreptionē & subreptionē.

In hac materia subreptionum,quæ opponi possunt contra facultates Regias datas ad faciendum maioratum,est animaduertenda admirabilis doctrina Lapi,quæ ad plura est satis necessaria.Is enim in allegation.86.numer. 6. in versic.Pro quo est sciendum,notanter dicit,quòd illa † subreptio vitiat gratiam,quæ si 7 non interuenisset,Princeps gratiam illam non fecisset,vt in dict.cap.super literis cum ibi notatis,cum concordantibus,quæ supra scripsi. Quod secundum Lapum est intelligendum secundùm communem stylum , & vsum Principis,vel Cancellariæ:nam aliàs,numquam,vel difficiliter sciri poterit, an Princeps fecisset gratiam,si fuisset,vel non fuisset expressum, fortè enim fecisset,& fortè non fecisset:vnde referendum† est ad probabilem coniecturam, 8 vel communem vsum aliarum gratiarum à Principe concessarum,seu solitarum concedi, argumen.l.vel vniuersorum, ff. de pignorat. action.& l.quod si nolit.§.qui assidua,ff. de ædilit. edict. & l.fin.C.de fideiussor.& notatorum in cap.cum M.de constitut.de quibus latiùs infra in quæst.48.numer.17.cum alijs agetur,quod tradit Iacob.Put.decis.357.num. 3.lib.1.licèt Lapum non referat. Et hanc conclusionem Lapi in bono casu refert, & sequitur Bartholom.Socin.in conf.164. visa Bulla Bonifacij,libr.2.num.5.Matthæ.de Afflict.in decis.Neapolitan. 156. Princeps Bisigniani, numer.4.& idem Socin.in consil.170.numero.eodem libro,& confirmat & declarat Vantius de nullitat.titul.de nullitat.ex defectu iudicis delegati,numer.101.pagin. 395. Rebuf. in cap.nulla de concessione præbendæ, pag. 442.colum.2.in fin.Præpositus in cap. quia circa,numer.4.de consanguinitate,vel affinitate.Francisc.Mantic.de coniecturata mente defunct.libr.11.titul.8.num.13. pagin. 501. Oldral.pater veritatis,quem isti non referunt in consil.326.quod articuli dati,numer.6. Iacob.Puteus dicta decis.187.numero 4.Bursatus in consil.177.numero 14.libr.2.qui plura refert,& inter alia dictam allegationem Lapi. ¶ Et ad cognoscendam † subreptionem, 9 sufficit allegare consuetudinem Imperatoris, vt ex Felin.in cap.super literis,regul.1. de rescriptis. Tradit Roland.in consil.57.num.32 lib.3.Pro quibus est egregius casus,quem ipsi non referunt in l.apud Iulianum,§.constat in illis verbis: *Cum distrahi non soleant*,ff. de leg. 1.cum adductis per Alexandrum, Socin. & Ias.ibi eundem Iasonem,in l.illud, numer. 6. C.de collation. & quæ notat Decius in l. ea quæ raro,ff.de regul.iur.& de intellectu textus in dict.§.constat.Infra ego etiam tractabo in quæst.40.4.part.tractat.num.3.cum sequentib.Ad cuius textus intellectum est valde singularis Lapi doctrina.

Est igitur hæc sētētia Lapi necessaria ad intellectū & praxim huius materiæ,& illis qui impetrāt Regias facultates,ad alienādū bona maiorat9,cōtra quos etiā opponitur de subreptione. Ideo

Ideò optimè lector scias illam in facto practicari: quia sæpe contingunt lites super hoc. Quam etiam confirmare possumus ex doctrina Abb. & aliorum in cap. 1. de rescriptis, vbi dicunt, quòd licèt non valet rescriptum contra ius† municipale, vel consuetudinarium, nō facta illius mētione, hoc fallit, nisi emanet cōtra legē notissimam, cōtra quam Princeps solitus est dispensare. Notat Rebuf. in tom. 3. ad constitutiones Regias, tit. de rescriptis in præfatione, pag. 16. num. 73. Et legēdus est Petrus Andr. Gambar. in lib. 2. de potestat. leg. num. 143. cum alijs, pagin. 32. vbi resoluit, quando dicatur aliquid solitum concedi. ¶ Ex prædictis venit, quòd clausula inconsueta & † insolita apposita in priuilegio Papæ, vel Regis, arguit falsitatem, cap. quam graui. de crim. falsi. latè Curt. Senior consil. 16. & consil. 17. Parisius in cons. 12. num. 140. cum sequentibus, lib. 2. Mascard. in tractat. de probation. libr. 2. conclus. 747. num. 2. fol. 90. Et constat etiam ex doctrina Lapi vbi suprà, quòd per coniecturas colligi debet, an Princeps aliquid concederet, sed non ita leuiter, & relinquitur iudicis arbitrio, vt per Dec. in cap. super literis, numer. 9. & in cap. sedes, numer. 7. vers. In glos. 3. de rescriptis, & constat ex Bart. in l. demōstratio falsa, §. quod autem numer. 14. versic. Si vero causa, ibi: *Tunc recurrendum est ad coniecturas*, vbi Socin. num. 6. ff. de conditionibus & demonstrationib. notat Tiraquel. in tractatu de cessant caus. limitat. 1. num. 15.

Et quod relinquatur arbitrio iudicis, quæ clausula dicatur notabilis † in impetratione rescripti, volunt etiam Felin. in cap. cæterum, num. 4. de rescriptis, Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias, titul. de rescriptis in præfatione, num. 39. Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. centur. 3. casu 202. & dict. casu 201. numer. 30. & numer. 72. pagin. 400. ¶ Animaduertat etiam lector ad singularem decisionem, AEgidij à Bellamera. 697. incipient. conclus. vbi ponit resolutionem, quod non omnia tacita, quorum expresio potuisset mouere Principē ad non cōcedēdū, vitiant gratiā, sed ea tātum † de quibus reperitu, in iure expressum, quod eis expressis gratiā nō concessisset, quā citant. Feli. in c. postulasti, col. 3. de rescriptis, Curt. Iun. cons. 32. n. 11. De quo alios concordantes refert Menoch. in casu 201. n. 26. lib. 2. de arbitrar. cent. 3. pag. 389. Nauar. in manuali c. 22. n. 86. pag. 662. Quintiliā. Mandos. in tractat. de signatura gratiæ, tit. de absolutione ab hæresi, fol. 96. col 2. Quod confirmo ex alia allegāti doctrina Rotæ in antiquis 35. nota quod falsa demonstratio. Vbi habetur quòd qualitas † falsa, per quam superior non redditur magis facilis, aut difficilis, non vitiat gratiam, per d. l. demonstratio falsa, ff. de conditionib. & demonstrationib. & idem Fel. in c. exhibita, col. penult. de iudi. quod refert & cōfirmat Rebuf. in cap. nulla pag. 443. versic. Notetis vnum, de concessione præbendæ. Et quòd subreptio † non vitiet confirmationem, si aliàs concederetur, tradit Iacob. Puteus decis. 421. num. 3. & 5. lib. 1.

Et est admemoriam reducenda alia doctrina singularis Lapi, quę etiā ad multa conducere potest, alleg. 24. n. 9. vbi ponit regulam magistralē dicēdo, quòd vbicūq; ad Principis dispositionem concurrunt duæ causæ ad inuicē contrariæ, vna quę continet subreptionem exprimendo falsitatē, alia quæ continet veritatē, si ex vera sola sustentatur priuilegiū seu dispositio, † non vitiat subreptio, & idē Felin. in c. 2. col. 12. in fin. versic. Similiter dicit Lapus de rescriptis, idem in c. sedes, col. 1. vers. Limita. 2. eodem tit. vbi Dec. col. 2. num. 5. Augustin. Beroi. in d. cap. super literis, lectura 1. numer. 43. Et faciunt quæ scribo supra quęst. 6. num. 18. Et est notandum, quòd fundantes se in stylo, cuius virtute prætendunt, quod aliquid est solitum, vel non solitum concedi, nō sufficit quod hæc doceant generaliter, nisi probēt quod in eisdē terminis fuit consuetum cōcedi, secundùm Bellam. decis. 724. & fundat latius Paris. in cons. 112. n. 10. cum alijs, li. 4. quē lector legat, quod tradit Matt. ab Afflictis dicta decis. 216. num. 4. ¶ Sed quod per tres vices aliquid † concessum fuerit, dicatur solitum concedi, probat Petrus Gambar. de offic. lega. lib. 2. num. 150. pag. 37. per cap. 1. de arbitrar. in 6. qui n. 143. cum seqq. plura ad propositum istius materiæ scribit. Et qualiter Princeps faciat iniuriam, si nō concedat solita concedere, declarat Natta in cons. 164. nu. 29. lib. 1. Et licèt Curia non consueuerit aliquas circūstātias exprimere, nō tamē ex hoc sequitur, quòd impetrās nō debeat illas exprimere, vt tradit Celsus in cōs. 73. n. 28. ad finē allegando decis. Rotę 1. ti. qui filij sint legitimi in nouis, & decis. 212. in antiquis. ¶ Est sciēdū, quod regulariter † nō præsumitur dolus in impetrāte per subreptionē secundùm Bald. in l. 2. n. 4. de Summa Trinit. De quo vide quæ scribo in q. sequenti.

Nec est omittendum pro maiori declaratione istius quęstionis, & sequentium, & totius materiæ, quod priuilegium† & facultates regales sumunt vires à concessione, non à petitione, secundùm Abbatem & scribentes in cap. 2. de tregua & pace. Nattam consil. 274. nume. 6 lib. 2. cum cōcordan. Ripam respons. 182. & per Felin. in dict. cap. super literis numer. 22. & 25. de rescriptis. Paris. consil. 23. num. 119. lib. 1. Et generalitas † ab speciali narratione declaratur, vt per Menochium in consil. 114. num. 30. lib. 2. Ruin. in consil. 103. numer. 7. libr. 5. quod latius trado infra quęstion. 60. & q. 27. ¶ Noto etiam, quod † supplicans debet probare omnes qualitates expres-

presſas in precibus, veras fuiſſe, c. cõſtitutus in 1. de reſcriptis, vbi Felin. col. 1. Barthol. Socin. in dict. conſ. 164. lib. 2. Ripa conſ. 176. n. 4. & quòd impetrãs probare debeat narrata in gratia per ſe tradunt præter ſupra citatos, Qintilian. Mandoſ. in tractat. de ætate minoris, q. 26 num. 3. fol. 25. & idem quæſt. 28. num. 1. & in regulis Cancellariæ, regul. 30. quæſt. 6. numer. 2. fol. 78 Iacob Put. deciſ. 397. lib. 1. Et 22 ideò aſſerenti impetranti † non valere beneficium pluſquàm expreſſit, incumbit onus probationis, ſecundùm Cardinal. in cap. fin. de præſumption. & alios, vt per Bernardum Diaz in reg. 327. Gratian. Falcon. regul. 7. num. 1. Ioſeph. Maſcard. in tract. de probationib. libr. 1. concluſ. 205. nume. 5. folio 143. Qūod vidi in hac Regali Cancellaria in negotio maximi momenti, & tradit in notabili caſu Simon de Prætis lib. 5. de interpretanda defunct. voluntat. dubitation. 4. & vltima, numero 14. folio 539. vbi tamen numero 16. ſcribit ex Calcan. conſil. 10. vnum ſingulare, quòd ſiquis narret ſe nobilem de Caſſata, & petat aliquid ex teſtamento, dicendo eſſe vnicum, debet valere impetratio, licèt non probet eſſe vnicum. Et in terminis licentiæ datę ad alienandum bona feudalia, tradit deciſio Pedemontan. 171. n. 22. Et quòd non † ſufficiat probare ſtylũ Prin23 cipis prædeceſſoris per ſtylum Principis ſucceſſoris, probat Iacob. Put. deciſ. 225. part. 2. num. 1. ex doctrina Alexandri. conſ. 26. col. penult. lib. 3. Socin. in l. Gallus, § ſi eius, colum. penult. in fin. ff. de liberis & poſthumis.

Accedat prædictis, quod ſtylus Cancellaria † mentem Principis declarat, ſecundùm 24 Felin. in c. in noſtra n. 15. de reſcriptis. Caſſad. deciſ. 2. de reſeruat. num. 4. Quintil. Mandoſ. in regul. 1. reſeruatio. quæſtion. 2. numer. 3. folio 2. latè Ioſephus Maſcardus libr. 2. de probationibus, concluſ. 886. folio 189. Et pro reſcripto præſumitur, niſi ſit impetratum contra ſtylum & conſuetudinem Principis cõcedẽtis, ſecundùm Felin. in cap. 2. n. 16. de reſcriptis, quod latè tradit Maſcard. lib. 3. de probationib. concluſ. 1270. numer. 2. cum ſequentibus, folio 211. ¶ Et quod falſitas magis † præ25 ſumatur in literis gratiæ, quàm iuſtitiæ, tradũt Rebuffus in praxi beneficia. titul. de differentijs inter reſcripta gratiæ, & iuſtitiæ, differentia 8. numer. 25. Maſcard. in tractatu de probationibus lib. 2. concluſ. 747. numer. 1. fol. 90. quod refert ſcire pro facultatibus conceſſis ad faciendum maioratum.

Et non omitto in iſta materia, quòd clauſulæ ſupplentes omnes defectus, qui in faculta26 tibus Regalibus ſæpè reperiuntur, † non ſupplent defectum, & inhabilitatem perſonarum, ſecundùm Speculatorem in titul. delegat. §. nunc oſtendamus Aretin. conſ. 8. Aymon. cõſ. 104. in princ. Seraphin. in tract. de priuilegijs iuram. priuileg. 83. n. 18. cùm ſeqq. pag. 489. ¶ Et qualiter ſubreptio cõmittatur, ſi Princeps alienauit aliquem locum † Coronæ Re27 giæ, qui habebat contractum, vel priuilegium, quod non poſſet alienari, ſi de tali priuilegio vel contractu non fuit facta relatio, tradit latè Roderic. Suar. allegat. 9. col. mihi 3. & 4. verſ. Primò quia vbicunque. ¶ Et quod licentiæ & facultates datæ ad faciendum maioratus, vel ad alienandum, vel hypothecandum bona maioratus † debeant interpretari ſecundùm in28 tentionem concedentis, volunt Innocen. in cap. cum Eccleſiaſtic. de exceptio. Bald. in l. reſcript. C. de precibus Imperator. offerend. cum cõcordantib. vt per Dec. conſ. 409. n. 14.

QVÆST. IX.

Subreptio commiſſa in vna parte petitionis licentiæ datæ ad faciendum maioratum, an in totum vitiet.

SVMMARIVM.

Subreptio in vna parte licẽtiæ ad maioratũ inſtituẽdũ cõceſſæ, an in totum procedat, n. 1. & 2
Teſtis in aliquo articulo falſus, an in totum falſus reputetur, num. 3.
Falſum committit qui Regi mentitur, num. 4.
Crimẽ falſitatis multa habet in iure ſpecialia, n. 5
Verbum, penitus, *an totius impetrationis nullitatem ſignificet. num. 6.*
Subreptio an in dubio præſumatur commiſſa magis per ignorantiam quàm per dolum, num. 7.
Supplicatio an ad iſtantiam illius, cuius fauorem reſpicit, impetrata cenſeatur, num. 8.
Signatura an probet contra ſupplicantem, n. 9.
Ex ſola impetratione an inducatur ratihabitio, num. 10.
In impetratione reſcripti an ſpeciale mandatum requiratur, num. 11.
An poſſit quis impetrare beneficium pro alio abſque mandato ſpeciali, num. 12.
Confeſſio per procuratorem Principi facta, an noceat in actu, in quo facta fuit, num. 13.
Confeſſio facta in libello Principi oblato confitẽti præiudicat, num. 14. & 17.
Verba enuntiatiua in antiquis an confitenti, & habenti cauſam ab eis præiudicent, numero 15.
Ex confeſſione an probetur fideicommiſſum, numer. 16.
An habeat vim confeſſionis iudicialis confeſſio Principi in libello facta, num. 18. & ibi an ſit irreuocabilis.

Con-

Confessio procuratoris data in libello quando nõ prætendeet, num. 19. remissiuè.
Ex gratia & indulgentia an resultet confessio delicti, num. 20.
An videatur Princeps omnino concedere, quando in supplicatione multa petuntur, num. 21.

NONO Quæro pro intellectu illorum, quæ tractantur in præcedentibus quæstionibus, an si quis impetret à Principe licentiam ad faciendum maioratum, & in aliqua parte petitionis licentiæ committat subreptionem, sine tacendo veritatem, siue affirmando aliquid falsum, † an facultas Regia vitietur in totum tanquam subreptitia? In qua quæstione omissis pluribus, quæ circa illam agitari poterant, adhærendo regulis antiquorum (videri meo) sunt tres casus distinguendi. Primus casus est, quando subreptio committitur in vno, quod non fuit causa obtinendi licentiam ad faciendũ maioratum: nã tunc ex illo solo non erit facultas subreptitia: Argum. tex. in c. super eo de rescrip. lib. 6. quod confirmari potest ex pluribus, quæ traduntur per Abb. in c. cæterum de rescrip. & Anton. in c. exhibita, de iud. & eundem Abb. in Clemen. 2. versic. Tertia lectura de præbend. & per Ias. in l. si ex falsis, C. de transaction. fol. 100. colum. 4. & in l. 2. §. sed si mihi, num. 9. ff. de verborum. obligationib. Decium in cap. super literis, numer. 1. folio 77. de rescriptis, & in consil. 317. Bartholom. Socin. in consil. 120. numer. 11. libr. 4. & Petrum Rebuffum in tom. 2. ad constitutiones Regias in titul. de rescrip. pagina 22. numer. 110. & 111. Thom. Grammatic. decis. 59. numer. 54. Et faciunt quæ scripsi in præcedentibus quæstionibus septima, & octaua. Facit text. in l. etiam, §. final. ff. de minorib.

Secundus casus est, vbicunque petens licentiam subrepsit in vno, quod fuit causa, vt eidẽ licentia concederetur: etenim subreptio vitiat † gratiam in totum; secundum Abb. Feli. & Decium numer. 5. fol. 72. in cap. sedes de rescript. & Anton. in dict. cap. exhibita. & Perusin. in dict. cap. super eo. Pro qua conclusio ne faciunt quæ scribit Decius in d. c. sedes, Osasc. decis. Pedemontan. 142. num. 17. & 29. qui loquitur in clausula non obstãtibus ¶ Tertius est casus, vbicunque non solum quis quãdo licentiã petiuit, obrepsit tacendo veritatẽ, sed & falsum aliquid suggessit: tunc etenim ob mendacium licentia in totum est subreptitia, nõ solum in articulo, in quo falsum Principi dixit, sed & in alijs articulis licentiæ. Quã cõclusionẽ tenet in terminis licentię datæ ad alienãdũ Osasc. decis. Pedemonta. 171. n. 20. per doctrinam Bart. in l. si non fortem, §. si centũ, ff. de condict. indebit. Dec. in l. cum amplius, ff. de condictio. indebit. & in l. certi conditio. §. quoniã, n. 4. ff. si cert. pet. Afflict. decis. 178. & alia, quæ refert. Quæ cõclusiõ probatur in d. c. sedes. de rescriptis, vbi Abb. ad hoc notat, & alij sequuntur, & concordantes refert Barbo. io consil. 33. col. 3. ad fi. lib. 5. Tiraq. in tract. de pœnis temperan causa. 44. n. 41. pag. 181. præcipuè glos. in c. in nostra. de testi. quæ probat, quòd testis, qui in aliquo † articulo dixit falsum, in totũ reputatur falsus. Et idẽ tenet Innocen. in c. fraternitatis de testib. Barr. Bald. & alij omnes, in d. l. si ex falsis. Et est communis opinio secundùm Hippolyt. in singulari 76. & alios plures concordantes refert Tiraq. vbi supra, & latè punctum tractat Ioseph. Mascard. in tractat. de probation. li. 2. conclusione 743. num. 1. cum sequentib. fol. 88. Graue etenim est Regi mentiri; & falsum dicere, vt probatur in l. 2. tit. 7. vbi dicitur, quòd falsum † committit, qui Regi mentitur. Et idem probatur in l. 6. titul. 7. part. 1. & in l. 5. tit. 13. part. 2. quæ est singularis lex, vbi inter alia dicitur: *E por ende el pueblo a semejante desto, dixeron los sabios deue siempre dezir palabras verdaderas al Rey, e guardarse de mentirle llanamente, o dezirle lisonja.* ¶ Et crimen falsitatis multa habet in iure † specialia, vt latè notatur per Hippolyt. in tit. ad l. Corneliam de falsis, & per AEgidium Bos. in practica criminali, tit. de falsis, Menoch. in tractat. præsumption. lib. 5. præsumptione 29. num. 1. folio 24. Et per alios criministas, & est materia brocardica & vulgaris. Iustũ igitur est, vt qui Regi mentitur, careat penitus impetratis, vt dicit elegans text. in l. etsi legibus, C. si cõtra ius vel vtilitatẽ publicam, qui text. est melior de iure pro sententia Abb. in d. cap. sedes, & rectius in illo probatur conclusio supra firmata, quàm in d. c. sedes, & tamen ab aliquo nõ refertur ad hanc conclusionẽ. Nã dicit text. *Etsi legibus cõsentaneũ oraculum mendax precator attulerit, careat penitus impetratis.* ¶ Pondera igitur illud verbũ (*penitus*) quod totius † impetrationis nullitatẽ significat, vt tradit dict. decis. Pedemontan. 142. n. 29. æquũ ergo est, & iusta pœna, quę imponitur impetranti licẽtiã ad faciẽdũ maioratũ, quòd si falsũ Principi dixerit, dũ petiuit licẽtiã, quòd non solum licẽtia sit nulla in parte, in qua mẽtitus fuit, sed in totũ. Et hæc conclusio alijs plerisque rationibus probari poterat, quas dota opera nõ refero. Et etiã sunt notabiles pro illis, qui impetrãt licentiã ad extrahẽdum bona aliqua de maioratu, de qua materia infra tractabitur, & alia plura quæ cõtingere poterũt, & in ista materia & quæstione addenda sunt quæ scribo supra quæst. 60 num. 9.

Et est notãdũ in ista materia, quòd in dubio præsumitur † commissa subreptio per ignorãtiã magis quã per dolũ, secũdũ Bald. in cõs. 300 ad euidẽtiã præmitto in fi. li. 5. per l. quoties, § qui dolo. ff. de probat. notat Tiraq. in tractat. de

de præscrip §.1.pagin. 8. licèt idem Bald. in consil. 306. quidam Antiniolus ante finem, lib. 5. dicit, præsumendum esse dolum in eo, qui tacet veritatem. De quo per Aymon. Crauet. in cons. 2. num. 15. Ioseph. Mascard. lib. 2. de probationibus, conclus. 1004. num. 8. fol. 268. Antonium Gabrielem lib. 7. communium opinionum conclus. 2. numer. 23. pagina 412. Tiraquel. in tractatu de præscriptionib pag. 8. Et quòd licentia testandi extendatur ad ea, quæ verisimiliter concederentur si petita fuissent, tradunt Socin. Iunior. in conf. 182. num. 19 lib. 2. Bursat. in cons 22. n. 26. lib. 1.

Et in materia subreptionis est sciendum, quòd supplicatio in dubio impetrata præsumitur ad instantiam † illius, cuius fauore concernit, secundùm Oldral. cons. 136, col. 2. Speculatorem, tit. de appellation. §. nunc breuiter, vers. Quid si appareat. Quod confirmat Gomez. regul. de impetran. benefic. viuent. q. 5. pag. 273. & in regula de annali. q. 31. pag. 562 & in regula detriennali. q. 48. pagin. 850. Staphileus de literis gratiæ & iustitiæ, forma 7. expectatiuarum. pag. 25. tradit latè Mascardus in tractatu de probationibus, lib. 3. conclus. 1304. numer. 24. folio 247. & conclusione 1378. num. 22. fol. 331. quod ad plura est notandum. Et tradit idem Gomez. in regula de anual. possessor. quæstion. 30. pagin. 562 Aretin. consil. 68. Mascard. in tractatu de probationibus, libr. 2. cap. 38. numer. 54. fol. 151. Rebuf in cap. extirpandæ, §. qui vero. pagin. 413. colum. 2 de præbend. Iacob. Put. decis. 268. lib. 3. De quo legenda sunt quæ scribit Felinus in cap. nonnulli, §. sunt & alij numer. 40. de rescript. vbi glos. & Doctores, latè Vantius in tractat. de nullitat. titul. quibusmodis nullitat. defectus, numero 75. pagina 766. & titul. ex defectu iurisdictionis ordinariæ, numero 87. pagin. 388. vbi tradit de stylo Curiæ, & vide Gomezium in regula detriennali quæstion. 38. pagin. 850. vbi tradit, quod impetratio facta præsumitur pro absente, cuius impensa facta fuit. Et quòd si appareat rescriptum, præsumitur mandatum, vt probatur in c. ex parte Decian. de rescrip. & tradunt Capit. decis. 4. numer. 19. Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias, titul. de rescript. in præfatione, pagin. 36. versic. Decimotertio impugnatur. Felin. in cap cum in iure de officio delegati, numer. 15. Anton. Gabriel. lib. 1. communium opinionum, tit. de confe. conclus. 4. numer. 6. pagin. 65. Pro quo facit regula dict. Clementinæ 1. de probation. quàm post alios plures explicat Menoch. in tractatu præsump. libr. 6. præsumptione 91. nu. 24. fol. 150. ¶ Et quòd signatura probet contra supplicationem, † tradit Rebuf. in 3. par. signaturæ, vers. Datum. n. 20. pag. 187. faciunt quæ latè scribit Tiberius Decian. in practica criminali tomo 1. cap. 35. num. 82. fol. 149. an qui supplicauit, videatur fateri delictum? Et creditur Principi, asserenti ab aliquo sibi supplicatum fuisse secundùm Federicum consil. vel quæstion. 117. per regul. Clementinæ 1. de probationibus, cap. cum nobis de testibus, vbi Aretinus ex quibus colligitur, hoc magis procedere si erat persona, quæ Regi hoc poterat supplicare. ¶ Et quòd ex sola impetratione † non inducatur ratihabitio, maximè si sit facta in absentia, tradit Iacob. Put. decis. 27. numer. 6. pag. 12. quibus addo Rebuf in praxi beneficia. titul. de rescripto legitimationis mixto numer. 10. pagin. 589 vbi tradit, quòd in Francia impetratur legitimatio & dispensatio per quemlibet procuratorem, consanguineum, vel amicum. Alciat. resp. 81. num. 7. vbi dicit, non sufficere supplicationem esse porrectam nomine alicuius, nisi probetur quòd verè ipse eam impetrauit: potuit enim ab alio impetrari ipso insciente, & debet dammus probari ratificatio, & tradit Alexã. in cons. 135. num. 4. lib. 4. vbi tradit, non sufficere ratihabitionem. De quo etiam lege Menoch. in cons. 181. num. 22. libr. 2. Bernard. Diaz regul. 594. & Carolum Ruin. in consf. 133. num. 1. lib. 1. vbi tradit, quòd impetrare dispensationem dicitur, qui ea vtitur, licèt motu proprio sit concessa, & August. Beroi. in consf. 5. num. 76. lib. 1. vbi probat, quòd in casibus in quibus requiritur speciale mandatum ad impetrandam dispensationem sufficit, quòd subsequatur consensus eius, cum quo dispensatum fuit, quæ sunt notanda ad eos, qui alienatis bonis maioratus, virtute licentiæ ab alio impetratæ, se excusare, & defendere volunt allegando, quod non impetrauerunt licentiam. ¶ Et quòd impetratione † rescripti requiratur speciale mandatũ, probatur in c. nonnulli, & in c. ex parte de rescrip. quæ iura ad hoc notat glo. in c. qui ad agendũ in verb. vel pacisci, de procuratorib. in 6. tradit Ferrar. in practica, in forma libelli in actione hypothecariæ, in vers. Nõ habẽtẽ, n. 2. pag. 381. Ad quę addo Anchar. in cons. 241. ex tenore priuilegij, n. 3. vbi vult; quòd si dicatur, quòd Titius supplicauit, qui supplicare nõ potuit, quia erat infans, rescriptum præsumitur falsum, quem citat, & alia ad propositũ, Hugo Cels. in cons. 73. n. 7. qui vitiosè refert Anchar. & tradit idẽ Cels. in cõs. 120. n. 66. ¶ Et quòd regulariter ad impetrãdã dispẽsationẽ non requiratur speciale mãdatũ, volũt glos. vbi Abb. Dec. & alij in c. ad aures, de recrip. & est cõmunis opinio omniũ, authore Nauar. cons. 51. li. 4. tit. de sponsal. n. 3. pag. 395. De quo legi debet dictũ cõsiliũ Beroij quintũ, & quod scribit Franc. in c. si motu proprio de præbend. in 6. n. 2. fol. 119. vbi concludit idẽ quod glos. & alij, & tradit, † quòd quis potest impetrare beneficiũ pro alio, etiã absq; mãdato speciali, & tradit Quintil. Mandos. in tractu de signa-

signaturá gratiæ in parte resignationis,fol.54. col.4. Et legendus est etiam Azebed.in l. 13. tit.1.lib.4.Recopilat.& Iacobus Puteus decis.173. vbi scribit, quãdo narratiua probet in præiudicium tertij, & de narratiua lege eundem decis.172.& 173.part.1.quæ seruiũt ad plura,præcipuè pro facultatibus,quæ impetrantur ad alienandum bona maioratus contra prohibitionem à testatore, adiectam siquis se velit excusare,quòd eandem non impetrauit. Et conducunt quæ scribo in 4.p.q.18. scribit etiã Imola in dicto c.ex parte,Decian.n.15. de rescriptis. Quòd si probetur aliquem dedisse mandatum procuratori ad impetrandum,& probet se recepisse ab eo literas,de quibus mãdauerat,satis videtur probatũ,quòd per ipsum procuratorem fuerunt impetratæ,quod refert & cõfirmat Felin.in c.inter dilectos,n.5.vers. in tex.ibi:*Sicut proprium nomen*,de fide instrumentorum. Ad quod facit notabilis glos. Gregorij Lopez in l.39.tit.18.p.3.in glos.in verbo:*Sin personeria*,iuncta illa lege,& cum communiter,&ordinariè istæ facultates nõ concedantur nisi petentibus,facillimè persuaderi potest esse præsumendam supplicationem & mãdatum fuisse datum,licèt regulariter mandatũ non præsumatur,secundùm famosam doctrinã Bald.in l.2.C.si ex falsis instru.de qua per Alciat.regul.2.præsump.13. Quod latiùs trado infra q.45. Et quòd hodiè literæ de stylo impetrentur sine speciali mandato,tradit Cassador. decis.1.de procuratorib.num.4.pag. 313. De quo etiam lege Rebuf. in praxi beneficia. tit. de differẽtijs inter rescripta gratiæ &iustitię, num.16.& 17.pag.108.& tit.de dispensatione ad plura beneficia.n.23.pag.366.& Speculat.part.1.particul.3.tit. de procuratoribus, num.4.& iterum num.5.fol.79.& 80. qui allegat cap. nonnulli, & cap.ex parte de rescriptis,& idem Ioann.Faber.in §.final. num. 2.institu.de his,per quos agere possumus. Et consilium egregium Caroli Ruin.133.n.1.lib. 1.quem cito in 4.par.q.1.limitat. 6. & consilium 12.num.28.lib.3.Quintilian.Mandos.in tractatu commissionum,commis.1.fol. 1. col. 4.vers.Postremo,& in regula de annali.q. 39. num.2.& sequenti.Et qualiter probetur,supplicationem factam Principi,in qua quis impugnauit transactionem,tradit eleganter Angelus in cons.326.num.5.quod est notabile consilium.

Et quod confessio facta Principi per procuratorem noceat tantum in actu,in quo fuit fa-13 cta † confessio,non in alio,tradit Bursatus in cons.46.num.15.per doctrinam Ioannis Andreæ in cap.inquisitione de electiõ.& modernorum in l.2.C.de edend. Item noto, quòd cõfessio facta in rescripto Principis absenti præiudicat,vt probat Aymo.in cons.201.num.6. Syluan.cons.57.num.15. quod vendicat sibi locum quoad vtilitatem actus, de quo agitur, vt probat ibi Aymo.num.7.& cons.202.num. 5.vbi tradit,quòd talis confessio si sit erronea, non præiudicat,tradit Syluan.cons.82. n.24. Et in hac materia animaduerto ad doctrinam singularem Sarmiento lib.1.Select.cap.8 num.3.fol.23.vbi resoluit quod ad actus qui sunt ex gratia,non requiritur mandatum speciale, allegat text.in dict.c.nonnulli,§. sunt & alij,quæm tamen reprobat Molin.lib.3.de primog.cap.3.num.13 fol.16.qui ex hoc resoluit quòd ad impetrandam legitimationem filiorum illegitimorum pars est citanda ad successionem maioratuum,quem punctum latissimè examinat Anton.Peregr.in tractat.de fideicommis.art.23.num.50.fol.215. Et ista cõclusio,quod confessio facta in libello Principi porrecto præiudicat † confitẽti,ampliatur etiã 14 præiudicare ei,qui habet titulum & causam à confitente:quia confessio nocet singulari successori,secundùm Ioann. Andr. in additionibus ad Specul.tit.de teste,§. nunc tractemus, Aretin.cons 36.& plures refert Quintil. Mãdos.regul.27.q.8.n.11.fol.49.Et idem tenet in terminis Abb.cons.38.num.1.lib.2.Romanus cons.229.col.vltim.qui ad id citat textum singularem in l.ne satisdatio,ibi: *Libello Principi dato professus est*, ff.rem rat. habere. ¶ Et verba enunciatiua pro lata in scriptura,† præ-15 iudicat in antiquis confitenti,& habenti causam ab ea, secundùm Aymon.de antiq. temp. par.1.num.59 fol.38. & consuluit eleganter Carol.Ruin.cons.108.num.19.lib.2.in eo,qui confitetur bona esse feudalia,quod præiudicat ipsi & successoribus.Et faciunt quæ scribit idẽ Carol.Ruin.in cons.128.num. 11.lib. 2. Ad quod etiam faciunt scripta per Felin.in cap.inter dilectos,num.1.de fide instrumentorm, Ripa in l. si aliquam rem , numer.42. versicul. intellige,vt non probet,ff.de acquirend. possessione, Aymon.cons.29.num.1.Natta cons. 460.num.9.lib.2.Roland.cons. 82. num. 38. 42 lib.2.Menoch.in tract.præsumption.libro 3. præsumption.101.numer.16.pagin.389. Rursus distinguitur inter narrationem ex motu proprio in aliquo priuilegio,& factam ad instantiam partis:quia primo casu narrationi statur secundo,vt consulit Alexan.in cons. 112. visa copia lib.7.quem citat Fuluius Pacian. in tractatu de probationibus lib.2.cap.38. num. 54.fol.151.

Et quòd ex confessione probetur † fidei-16 commissum,scribit glos.in l.non intelligitur,§ quando verbo probationibus,ff.de iure Fisci, & volunt Socin.Iun.cons.112.num.3. lib. 1. Paris.cons.17.num.23.lib.3. De quo tamẽ legenda sunt quæ scribo in 2.p.q.5.n. 97. quæ notanda sunt ad eos,qui Principi narrãt,quędam bona esse maioratus.Et pro istis facit regul.l.ex qua persona,ff de regul.iur.¶ Et quòd cen-

17 confessio facta in libello † Principi porrecto, præiudicet, probatur in l. 2. C. de insti & pro bat late Dec. in cap. cum venerabilis n. 22. de exception. vbi declarat, an hoc sit verum in verbis enuntiatiuis supplicationis. Mandos in d. 1. commissione, vers. Quarto præmitto, fol. 1. col. 4. Anton. Gabr. in tit. de confessis conclus. 4. pag. 65. Mascar. in tractatu de probationibus lib. 1. conclus. 345. num. 17. & conclus. 368. num. 7. & conclus. 376. Et ista conclusio procedit & ampliatur, quòd habet vim
18 † confessionis iudicialis, secundùm Ancharra. cons. 123. confirmat Ias. in l. cum te, num. 10. C. de transaction. & plura ad propositum tradit Anton. Gabriel lib. 1. commun. opinionum, tit. de confessis conclus. 4. num. 1. cum sequentib. pagin. 65. & talis confessio est irretractabilis, vt ostendit Celsus post alios, quos citat in cons. 32. num. 2.

Qualiter autem confessio procuratoris da-
19 ta in libello † non præiudicet, ostendunt Aretin. in cons. 13. col. vltima, Bartholom. Socin. cons. 122. num. 7. lib. 4. Menoch. in cons. 260. lib. 3. vbi num. 7. cum sequentib. docet, an cõconfessio procuratoris data in libello Principi dato noceat domino. Et qualiter verba enũtiatiua apposita in Bulla, vel priuilegio probent contra confitentem, tradit eleganter Augustin. Beroi. in cons. 170. num. 1. cum sequentib. lib. 2. Et an confessio dicentis in supplicatione beneficium esse iurispatronatus laicorũ præiudicet, tradit Iacobus Puteus decis. 325. part. 2.

Et quòd ex gratia & indulgentia subsequu-
20 ta † resultet confessio delicti, probatur in l. Athletas, §. final. & in l. sequenti ff. de his qui notantur infamia, & in cap. venerabilibus, §. sunt etenim, vbi glos. de electior. tradunt Bartholom. Socin. in cons. 4 num. 22. lib. 3. Osasc. decis. Pedemontana 138. num. 2. ¶ Et quòd si quis porrigat supplicationem multa petendo, si Princeps rescribat, † omnia videatur conce-
21 dere, tradunt Romanus in cons. 80. Alexan. in cons. 84. lib. 1. & in cons. 94. num. 3. lib. 2. Hippolytus in cons. 75. Rebuf. in praxi beneficiali in 3. parte signaturæ, vers. Datum, n. 31. pag. 188. Et quòd non credatur procuratori dicenti factam esse renuntiationem, tradit Lapus allegat. 7. quem citat Mascard. in tractatu de probation. lib. 3. coclus. 1228. n. 37. fol. 160

QVÆST. X.

Licentia data ad faciendum maioratum vtrùm extendatur ad bona augmentata per conditorem maioratus.

SVMARIVM.

Vbi aliquid additur vel detrahitur alicui rei, res noua efficitur, num. 1.

Actor si aliquid de nouo addat, an addenda noua dilatio, num. 2.

Ex diuersitate conditionis an dicatur diuersa constitutio, num. 3.

Vbicumque additur priuilegio, an dicatur priuilegium nouum, num. 4.

Qualitas adueniens enti constituit nouum ens, num. 5.

An res empta cum pacto de retrouendendo vxori communicetur, num. 6.

Terra arida si lacus ex aliqua causa efficiatur, an præscriptio dicatur interrupta, num. 7.

Limitata causa limitatum producit effectum, num. 8.

Priuilegium an extendatur ad postea quæsita, num. 9.

Dispensatio strictè debet intelligi, num. 10.

Verba præsentis vel præteriti temporis ad futura regulariter non extenduntur, num. 11.

Priuilegium concessum monasterio & capellis an habeat locum in cappellis post priuilegiũ acquisitum, num. 12.

Res in pristino statu manere potiùs quàm nouum acquirere præsumitur, num. 13.

Donatio an extendatur ad bona futura, num. 14.

Authoris sententia, num. 15.

Immunitas an extendatur ad acquirenda, num. 16. & 30.

Id quod additur, gaudet priuilegio eius cui additum est, num. 17.

An valeat donatio pro augmento dotis, n. 18.

Quæcunque alteri rei adiecta sunt, loco adiectionis cedere dicuntur, num. 19.

Sententia extenditur ad augmentum, num. 20.

Terminus prorogatus est idem cum principali, num. 21.

Prorogatio termini ad probandum an intelligatur secundum qualitatem & conditionem prioris termini, num. 22.

Papa gratiam proroga ns, an nouam gratiam facere dicatur, num. 23.

Vasalli augmentati debent esse eiusdem naturæ cuius sunt antiqui, num. 24.

Iurisdictio aucta intelligitur cum omnibus qualitatibus, num. 25. & 31.

Ad inducendum fideicommissum iam propagatum minores coniecturæ sufficiunt, num. 26.

Priuilegium exemptionis à decimis generaliter concessum, an extendatur ad possessiones post acquisitas, num. 27.

Imperator per priuilegium castrum cum iurisdictione concedens, aucto postea territorio, iurisdictionem concessisse videtur, num. 28.

Fructibus beneficij auctis, missæ & alia diuina officia an debeant augeri, num. 29.

Qualitas masculorum apposita in fideicommisso vniuer-

DEcimo quæro de quadam alta, & difficili quæstione, in qua ingenium necessarium est, cum cuius declaratione multa vtilia lecto-

res

res habebunt, An si Princeps concedat alicui licentiam ad faciendum maioratum de quibusdam bonis specialiter in licentia designatis, vt puta, Princeps dat licẽtiam alicui, quòd faciat maioratum de aliquo loco, vel villa, vel fundo, aut alia simili re, quæ tempore datæ licentiæ erat certi valoris, postea autem meliorauit in valore rem illam, & illi adiecit aliqua bona, vel reditus, vel aliud quippiam, an virtute primæ licentiæ erunt hæc etiam bona vinculata absque noua licentia, vel an fratres primogeniti habebunt legitimam in illis bonis adiectis, & augmentatis? Quòd sit necessaria noua licentia 1 ad hoc, vt ille res sint vinculatæ, facit, quia vbi † aliquid additur, vel detrahitur alicui rei, res noua efficitur, l. ius ciuile, vbi Bart. Bald. & alij, ff. de iustitia & iure, l. cum in plures, §. lege dicta, ff. locati, l. Valerianus, ff. de prætor. stipula. cum concordantibus, vt per Alexand. in conf. 151. in causa Bartolini in principio, num. 2. lib. 6. & Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 18. numer. 54. pagin. 338. Rebuf. in l. vnica, C. de sententijs quæ pro eo quod in præfatione, numer. 17. pagin. 347. & tradit Zasius in dict. l. ius ciuile, numer. 24. pagin. 259. vbi tractat de clusis, auctis, vel diminutis, & de domo quæ facta erat ex ligno, & postea ex lapidibus fit, quod eleganter & melius omnibus resoluit Fuluius Pacianus in tractat. de probationibus, lib. 2. cap. 28. num. 91. cum sequentibus, fol. 113. lib. 2. Et pedagium auctum dicitur nouum, l. vectigalia in principio, ff. de vectigalibus, voluerunt Salicet. in l. vectigalia, C. ne noua vectigalia & alij, quos citat Roland. in conf. 42. numer. 12. lib. 3. quo reputo pro notabili ad multa. ¶ Et si actor addit aliquid † de 2 nouo, est addenda noua dilatio secundùm Angelum in l. 1. §. si quis stipulanti, ff. de verbor. obligationibus, Marant. in speculo aureo, par. 6. versic. Tertius, numer. 9. fol. 198. Notat etiam ista Matthæus ab Afflictis in constitut. Neapolitan. libr. 1. rubrica 71. de ordinan. iudici. numer. 12. fol. 145. qui ex hoc dicit, quòd si in cõfirmatione feudi facta per Regem additur noua qualitas, dicitur feudum nouum propter illam nouam qualitatem, sic per eandem l. ius autem ciuile, inquit notanter Corn. conf. 238. col. 5. numer. 9. vers. Ex quibus apparet, 3 lib. 4. quòd ex diuersitate conditionis † dicitur noua, & diuersa substitutio, quod refert & cõfirmat Aymo conf. 80. num. 3. quod ad nostrã materiam maioratuum maximè est notãdum. Ex quo inquit Aymo in d. conf. quòd diuerso modo est iudicanda substitutio apposita in testamento ab ea, quæ apposita fuit in codicillis, quod eleganter tractat Curt. Sen. in conf. 43. n. 7. Et officialis dicitur habere nouum officium, quando post tempus per viam nouæ electionis deputatus & electus fuit, vt tradit Nata in consil. 57. numero 2. per regulam, l. si cum Hermes, C. locat. & l. penultim. ff. de prætor. stipulation. Et vbicunque aliquid additur 4 † priuilegio, dicitur nouum priuilegium, vt per Alexandrum in consil. 151. libr. 6. Aymonem in consil. 24. numero 54. Osascum decis. Pedemontan. 23. numer. 26. qui ex alijs confirmat. Et si aliquis inutiliter facit maioratum, quia fortè carebat facultate Regia, vel aliàs, si postea addat maioratui aliqua bona, tempore quo iam possit, non reconualescit maioratus secundùm Gregorium Lopez in l. 27. tit. 4. p. 3. glos. 1. Et qualitas adueniens enti † cõ 5 stituit nouum ens, cap. statutum iuncto cap. licet canon. de election. in 6. cum concordantibus, vt per Gomez. in §. in personam, num. 16 de action. Hippolyt. singul. 550. qualitas. Menochium de recuperand. possession. remed. 9. num. 397. pagin. 428. colum. 2. vbi plura scribit in numeris præcedentibus in confirmationem dict. l. ius autem ciuile, & prius idem Menoch. remed. 6. numer. 6. & 7. pagin. 374. vbi adducit Curtium Seniorem in conf. 43. testator Augustinus in fine volentem, testamentum antiquum nouum dici, ob clausulam nouã adiectam, pro quibus est text. in l. hactenus in fin. cum lege sequenti, l. sed si vsufructus §. sed si ædium, versic. Qualitate ædium non mutata, l. vsufructuarius nouum, ff. de vsufruct. & plura scribit Tiraquellus in dict. glos. 18. & § . 29 . glossa 1 . num. 6. & 7 . pag. 631.

Ex quibus iuribus confirmatur obiter sententia Chassanæi, quam in hoc loco inferendam esse decreui, quia est pro intellectu legũ & consuetudinum Hispaniæ: is inquam in consuetu. tit. desdroit, & aparte nances, §. 2. in 6 fi. vult, quòd si Titius nondum vxoratus † emit fundũ cum pacto, quòd liceat venditori redimere restituto pretio, & interim Titius vxorẽ duxit, & constante matrimonio eã facultẽ intra tẽpora redimẽdi à vẽditore emit certo pretio, talis res empta communicabatur inter virum & vxorẽ, quam quæstionem disputat Tiraq. lib. 2. de retract. in fin. n. 163. cum alijs, & quod tradit Burgos de Paz in quæst. 7. numer. 21. vbi limitat. l. 46. Taurinam, quando possessor maioratus refecit domum penitus destructam; pro quo facit textus in l repeti, §. rei mutatione, ff. quibusmodis vsusfruct. amitt. vbi si ædes, quarũ vsusfructus relictus est, corruere, vel exustæ sint, extinguitur vsusfructus, adeò quidem, vt nec areæ, nec cæmentorum debeatur, quem citat Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. par. 2. num. 53. fol. 51. Et est similis text. in l. quid tamen, §. 1. eodem titul. & in l. quoties, §. vltim. & in l. qui vsumfructum. ff. de vsufructu, & in l. seruitutes, §. si sublatum, ff. de seruitut. vrbanor. tradit Tiraquellus libr. 1. de retract. in fin. numer. 71. & 72. pagin. 777. vbi ex hoc disputat, si domus retrahi poterat, an ea destructa, area retrahi possit? facit

l. 28.

l.28.tit.8.par.5.in verſ. *E porque eſte pleyto.* Ad quod addo Iul. Ferretum in tract. de gabel.numer.354. tractantem,quod ſi ſtatutum dictauerit,quòd de quolibet ſoluatur gabella, an habeat locum ſi reficiatur inſtrumentum, vel teſtamentum inſtrumẽto de nouo amiſſo,ex l. 1.§.ſiquis,ff.de verbor.obligation. & alios,quos citat.¶ Et in hac materia eſt egregia doctrina Baldi,quæ in practica præſtabit commodum,& honorem,in l.vnica num. 39. C.de confeſ.vbi vult,quòd † ſi terra arida efficiatur lacus propter impetum aquarum, vel ex induſtria,præſcriptio dicitur interrupta, tradunt Dec.in conſ.302.numer.23. Hippolyt.in ſingular. 520. incipienti qualitas. Ad quos addo duos text.ſingulares,ſcilicèt,l.quid tamen,§.ſed ſi ſtagni,l. cũ vſumfructũ,ff.quẽadmodum vſusfructus amittat. cum quibus concordat l.25 tit.31.part.3.faciunt l.cum vnus,§.fin.ff.de bonis authorib.l.quivniuerſas, §.item quod amari,l.3.§.Labeo,& §.Nerua,l. Pomponius in princip.ff.de acquirend.poſſe. l.14.tit.30.& l.31.tit.28.eadem part.l.adeò,§ inſula,ff.de acquirend.rerum domin. cum illis quæ ſcribit Balb.in tracta.de præſcrip.part.6. verſic.expedita,num.5.pag.586. Nattam in conſ.331.& faciunt quæ ſcribo in quæſt. 11. ſequenti à numer.33.& alium text. in l.ſi locus,ff. quemadmodum ſeruitutes ammittantur. Sed in eo quod dicit Burgos de Paz diſtinguendum puto,ex verbis dict.l.46.quia ſi caſtrum vel muri ſunt penitus deſtructi, vſque ad aream, & poſſeſſor maioratus ea ædificet de nouo, adhuc vendicat ſibi locum diſpoſio prædictæ legis.Si vero ędificet domum de nouo, quæ funditus erat deſtructa, non procedat diſpoſitio illius legis.Ad quam diſtionctionem omnino eſt aduertendum, quia eſt conformis verbis prędictæ legis, & eam reputo ſingularem: item, † limitata cauſa limitatum producit effectum,l. age cum Geminiano,C. de tranſactionibus,l. in agris, ff. de acquirend.rerum dominio, quem textum notanter declarat gloſ.Pariſienſ.in conſuetudin.Pariſienſib.§.7.numer.6.fol.98.colum.2. & facit quod ſcribit Ioann. Andreas in additionibus ad Speculatorem titul. de cenſibus.§. nunc dicendum in additione magna, quæ incipit, caſum reſoluit Guido de Suza, vbi tenet,quòd priuilegiũ non extenditur † ad poſtea quæſita,notat Roman.in l.damni, §. ſi is qui vicinas,ff.damn. infect. & Bartholom. Socin.in conſil.248.eleganter & ſubtiliter numero 4. libro 2. De quo tamen legi debet Pariſius in conſil.68. numer.6. cum ſequentibus libr.1. & diſpenſatio † tanquàm odioſa debet ſtrictè intelligi, cap. 1. & 2. de filijs preſbyterorum libr.6. notat Dec.in conſil. 695.viſa donatione numer.13. de quo lege quæ ſcribo ſupra quęſtion.4. à numer. 2. vbi refertur inter alia regula Ioann. Gratian. Falcon. 146. Et regulariter verba præſentis, vel præteriti temporis, ad futura † non porriguntur,l.ſi ita ſcripſiſſet,ff. de legat. 2. l.ſi ita ſtipulatus fuerim, §. cum ſtipulamur de verborum obligationibus, de quo per Tiraquellum in l. ſi vnquam,in verbo donatione largitus, numer.113.pagin.223.C. de reuocand.donation.De quo lector videat textum in l. debitor. §. quia verìſimile, ff. de contrahend.emption.l. cum certus, ff.de tritico, vino, & oleo legato,l.ſolemus, & ibi Bartholom.Socin.numer. 4. poſt Bart. ff. de conditionibus & demonſtrationibus, l. verbum oportebit 8.l.verbum erit 123. vbi Rebuf.ff.de verborum ſignification. l.3.in princip.ff.de adimend.legat.l.hæc conditio,§.fin. ff. de conditionibus & demonſtrationibus,& notant in varijs caſibus Iaſ.in l. 3.§.ex pluribus numer.23. cum ſequentibus,ff.de acquir. poſſeſſ.& in l.ſed etſi poſſeſſori, §.item ſi iurauero, numero 25.ff.de iure iurand. & in l.placet,numero 12.ff. de liber. & poſthum. Bartol. in l. ſi ita legatum, ff. de conditionibus & demonſtrationibus, Bartholom. Socin.conſil.257.colum.5.verſicul.Sed vlterius libr.2.Dec.in conſil.108.colum. 2. verſicul. Quia verbum, Pariſius in conſil.20. numer. 12.cum ſequentibus lib. 2. Simon de Pretis de interpretand.defunctor.voluntat. libr. 2.interpretation.2.dubitation.1. ſolution. 4. numer.22.fol.128.& ſolution.1. numer. 42. fol.130.Menoch.de adipiſcend.poſſeſſion.remed.1.numer.53.pagin.7.& in tractatu præſumption.libr. 4. præſumptione 21. numero 22.& 23. fol.24. & in conſil.97.libr.1.numer.120.& latius in conſil. 142. numero 18. cum ſequentibus libr.2.& eſt notabile conſilium Alexand.63.num.2.cum ſequenti. lib. 7.¶ Et priuilegium conceſſum monaſterio & capellis,non habet † locum in capellis poſt priuilegium acquiſitum, ſecundũm Hoſtien. Ioann.Andr.& Abb.poſt alios in cap. cum capella. de priuileg. cum alijs, vt per Decium in conſil.523.numer.4.facit l.ſi ita,ff.de auro & argento legato, quam inter alios ornat Alexand.in conſil.171.num.1. cum alijs, li.6.vbi gl.Pariſienſ.& eadem gloſ. Pariſienſ. in conſuetudin.Pariſien.par.1.§.1.gloſ.5. numer.19.fol.30.vbi latè agit de intellectu illius textus,melius Roland. qui eam latè explicat & limitat in noſtra materia maioratuum, conſil.39.numer.4.cum ſequentibus libr.4. latè Felin.in cap.final.numero 16.de conſtitutio. qui plures concordantes adducit.¶ Ad quæ etiam facit concluſio ſingularis, & quæ ad varia proderit, quod res † in ſuo priori ſtatu potius eſſe preſumitur,quàm nouũ aſſumere,c. 1.vbi DD.de vaſſal.decrep.ętat.l.quòd dicitur 1.vbi Bart.ff.de impenſ.in rebus dotal. tradit

Zasius in conf.13.num.5.lib.1.idem in conf. 12.numero 89. licèt contra Abbatem. faciat doctrina Cin.l.placet,C.de Sacrosan.Ecclesijs,vbi dicit,quod priuilegium concessum Ecclesijs extenditur ad Ecclesias postea constructas,refert & confirmat Alexand. in conf. 178.numer.13.libr.2. & per textum in dict. l.si ita,voluit Ioann.Lopius in cap. per vestras,§.49. numer.5.versicul. Item si pater. quòd melioratio facta filio intelligitur de bonis præsentibus, non de futuris. Pro quibus facit conclusio singularis, quòd donatio non † extenditur ad bona futura, nec postea acquisita,secundùm glos.in l.fin.C. de pact. vbi Iacob.de sancto Georgio, num.15.& 28. & Cagnol.vbi communem vocat glos.in l. fi. quæ res pignori obligari possunt,Bald. Alex. Ias.& alij in l.stipulatio hoc modo concepta, ff.de verbor.obligation.Iul.Clar.§. donatio. quæstio 19. vbi hoc ad propositum nostrum extendit,etiamsi donatio fiat de dimidia bonorum parte,vel quota bonorum, vel sub nomine Vniuersitatis bonorum, vel collectiuo, ex l.siquis argentum,§.sedet siquis,C. de donation.Fulgos.conf.99.num.20. Dec. in cõs. 237.num.4.& alijs quæ citat.

14

Sed ego in proposito donationis & meliorationis † verba diligenter esse inspiciẽda iudico.Et de isto puncto,an donatio cõprehendat bona futura,lege notanter Burg.de Paz in cõs. 14 n.61.vbi id tradit in melioratione tertij facta,iuxta terminos legis filio,q.23.Tauri, hodie l.7.ti.6.lib.5.Recopila.post Ioan.Lopium in rubric.de donat.inter vir.& vxor.§. 49. n. 5.& faciunt quæ scribo infra à n.36.& legẽda omnino sunt quæ scribit Aluar. Valas.consul. 58.n.1.cum seqq.& ita intelligenda & explicanda sunt quæ scribit Ayora in tract. de portionib. par.2.q. 4.n. 4.fol.76.& sequent. Et ad istud propositum faciunt scripta per Menoch.in tractat.de præsumptionib.lib.4. præsumption.127.n.6. fol. 234. Thesaur. decis. Pedemontan.199.n.f.cum sequentib.vbi latè tradit,an donatio comprehendat bona futura? Petr. Surd.decis 233.num.7.Et ista maximè etiam conducunt ad quæstionem,an donatio arrharum comprehendat bona futura? De qua per Matienç.in l.2.tit.2.lib.5. Recop. fol. 45.num.5.Baeza de non meliorandis filiabus cap.31.numer.10.fol.152.Gutierrez libr. 2. practicarum quæstion.quæst.17.num.4. & li. 3.quæst.42.num.2.pagin.449. Quæ conclusio Ioann.Lop.in dict.§.49. numer. 5. vt ad eam redeamus, procedit non obstante l. 23. Tauri,hodie l.7.tit.6.lib.5.Recopil.vt existimat Burgos in conf.14.num.62. propter generalitatem illius legis,& facit etiam alia sententia Ioannis Lopij in eadem rubric. §. 62. num.16.fol.195.in editione noua, vbi ponit regulam,quòd quando ex facto hominis fit adiunctio & augmentum,non assumit naturã bonorum maioratus,secus si à natura hominis facto,vel ministerio,per quædam iura,quæ ibi refert,vbi Barahona in addition. Et immunitas non extenditur ad acquirenda † secundum Iason.in conf.83.lib 3. Bertazol. in tractat. de clauf.clausul.21.glos. 15. num.4.fol. 114. & præscriptio non extenditur ad futura, vt tradit Cæsar Lambertin.in tractat.iurispatrona. libr. 1.artic.3.nonæ quæstion. principalis, numer.33.fol.94.

15

16

In contrarium possumus adducere magna fundamenta, & in primis textum in l. etiam,in versicul.Additamenti gratia, C. de iure dot.† vbi augmentum dotis gaudet eodem priuilegio, quo ipsamet dos,De cuius legis intellectu(ne diutius te detineam)vide Aretinũ, Alexandrum,& Ias.in l.quicquid adstringuẽdæ,ff.de verborum obligationibus, eundem Iasonem in rubrica,ff.soluto matrimonio, numer.40. & in l.si ex toto in principio,ff.delegat.1.& in l.Titia, §.1.numero 5 de verborum obligation.& in l. quòd in rerum, §. siquid post, & in l.cum filio familias, numero 49. ff. de legatis 1. & in l. diuortio, §.ob donationes numero 4. ff.soluto matrimonio, & in conf.123.lib.4.Matthæ.de Afflict.in decis. Neapolitan.154. & 291. & decisione 333. Philip.Corne. in consil.302.lib.2.& in conf. 13 lib.1.& in conf.240.lib.3.Aymo conf.462 num.32.Thesaur.decis.183.num.4. Menoc. conf.154.numer.5.libr.2.Albert.Brun.in tractat.de augmen.par.2.quæst.5.principa. Fanu.in tractat.de pignor.par.2.membr. 4. nu. 46.Rubeus in conf. 25. proponitur in facto, Nicolao.Boer.decis.50.num.17.Paris.in cõs. 126.num.2.lib.1.vbi latè,notanter Menoch. in specie d.l.etiam,conf.93.num.12.& 13.lib. 1.& conf.154.num.5.lib.2.Thesaurus decis. Pedemontana 45.vbi disputat, an vsuræ debeantur pro augmento dotis,& decis 46.¶Et sicut valet donatio inter patrem & filium pro dote,ita † pro augmento dotis,vt resoluit Rip. in l.si ex toto,n.2.fol.111.ff.delegat.1. Quos adde ad alios,quos refert Tiraq.li.1.de retrac. § 1.dict.glos.18.num.55.pag.358.& 126.& in eodem §.1.glos.7. numer.19.Cephal.filius conf.773.numer.30.cum sequentibus libr.5. & pater in conf.183. num. 38. latè Ioannes Gratian.Falcon.regul.332.num.1.cum seqq. & Episcopus Couar.resolution.lib.1.c.7.Petrus Barbos.in 3.par.rubric.ff.soluto matrimonio numer.65.pagin. 129.Cephalus in conf. 762.num.6.lib.5.Ioan. Gratian. Falcon. qui hoc citat regul.332.per totam, notanter Paris.in consil.126.num.1.cum sequentibus lib. 2.Et licèt priuilegium sit stricti iuris,vt patet ex l.si quando,C.de inoffic.testamen.& ex alijs concordantibus,extenditur tamen ad augmẽtũ,c.ex parte de deci.&voluit Alberic.in l. opus,

17

18

opus, ff. quod vi aut clam. facit l. si constanter, C. de donation. ante nuptias, l. 1. tit. 11. part. 4 & si quis promittat soluere scutos solui deberi, etiam si valor fuit auctus, vt resoluit Bertazol. in tractat. clausular. clausula 30. glos. 8. n. 2. fo. 166. ¶ Et quæcunq; alteri rei adiecta sunt, loco adiectionis † cedere dicuntur, l. in rem, §. 19 si quis, & §. quæcunque. ff. de rei vẽdicat. l. sed si ex meis, §. proculus, ff. de acquirend. rerum dominio, notat Menochius in tractatu præsumption. libr. 3. præsumptione 97. numero 5. pagina 385. Et augmentum Marchionatus spectat ad eum, ad quem spectat Marchionatus, vt tradit Cephalus & alia plura in consil. 368. numer. 1. cum sequentibus, libr. 4. Et plura singularia qualiter idem iudicetur de augmento, quod de principali, scribit Tiberius Decianus in consil. 52. numer. 51 cum sequentibus, libr. 1. & in respons. 33. numer. 125. eodem libro eleganter resoluit, quòd si fratres extendant fideicommissum ad alia bona, quæ in fideicommisso non continebantur, non dicitur nouum fideicommissum, quim imo sententia, quæ aliàs est stricti iuris, † extenditur ad augmentum, l. si opus. 20 vbi Albericus, ff. quod vi aut clam, l. quamuis iuncta glos. in verbo Perinde, ff. de bon. author. iud. posidend l. cum patronus, §. quamuis in fin. 1. respons. ff. de bonorum possessio. cum concordantibus, vt per Tiraquellum libr. 1. de retractu, §. 1. glos. 18. numero 53. pagin. 358. Sic augmentum intelligitur secundùm naturam & qualitatem temporis principalis, vt in pulchro casu respondit Alexan. consf. 118. in fin. lib. 3. per l. item quæritur, §. qui impleto, ff. locat. & alia iura. Confirmat Tiraque. lib. 1. de retractu, §. 1. glos. 10. num. 28. pagin. 231. ad quod facit regula, l. sed si manente, ff. de pre car. vbi probatur, quòd terminus 21 † prorrogatus est idem cum principali. Dei qua per Bald. in consf. 321. verbo compromiss lib. 5. Angel. & Paul. in l. fin. ff. de ferijs, Dominic. & Franc. in cap. cum appellationibus, de apoch. in 6. Alexand. in l. dies cautionis in principio, ff. de damno infecto, Felin. & latè Dec. in cap. de causis de offic. delegat. Aretin. numer. 4. & idem Dec. in l. lecta numero 12. ff. si certum petatur, vbi declarat Ias. numero 7. in l. filius à patre, §. filius familias, ff. de liberis & posthumis, Alexand. in consil. 151. columm. 2. libr. 6. Corne. in consilio 92. libr. 2. glos. Parisiens. in consuetud. Parisien. par. 1. §. 23. num. 44. fol. 216. Tiraquel. libr. 2. de retractu, §. 1. glos. 7. numer. 27. pagin. 863. & in tractatu de legibus connubialibus, glos. 7. exprez num. 186. fol. 322. Et legenda sunt quæ scribit Episcop. Couarr. in cap. quamuis pactum de pactis in 6. initio primæ partis, num. vers. 6. quem citat Bursat. consf. 220. nume. 27. lib. 2.

Ex quo aliàs inferebam, quòd prorrogatio termini dati ad probandum, † semper intelligitur secundùm qualitatem & condi- 22 tionem prioris termini: sed illud consilium Alexandri inuenire non potui, cùm tamen Tiraquellus in remissionibus sit fidelissimus. Sed confirmo, quia prorogatio est eiusdem naturæ & formæ, sicut prima concessio secundùm glossam in cap. hi qui authoritate depræbend. lib. 6. vbi Ancharran. & Dominic. Bald. qui illam glossam dicit singularem in l. si à te, C. de pact. inter emptorem & venditorem, & volunt alij, quos citat Curtius Senior in consil. 56. numer. 16. versicul. Vltimo quia, & faciunt scripta per Hippolytum in materia singulari 300. ¶ Quibus conuenit notabilis in proposito doctrina Pauli de Castro in consil. 117. si consideremus, num. 1. lib. 1. vbi tradit, quòd Papa prorogando gratiam † non dici- 23 tur nouam gratiam facere, sed primam extendere, per quem Dec. in consf. 497. num. 2. concludit in nostra materia notanter, quòd si Laurentius fecit fideicommissum, quod extendit, & voluit augere Antonius, de tali augmento est iudicandum prout de fideicommisso relicto per Laurentium, quod est notandum ad ea quæ scribo in 3. p. q. 8. illud autem consilium Pauli est hodie 389. lib. 1. & idem tradit elegans decis. Rot. in nouis. 21. tit. de prεben. n. 8 pag. 286. concordan. cum gl. in d. c. hi qui. Et quando titulus non ostendit esse primordiale & originale concessionis, sed se refert in præteritum, potius dicitur continuatio antiqui, secundùm Bald. in l. vnica; n. 31. C. quando non peten. par. Dec. in consf. 53. faciunt quę scribo in tract. p. 1. q. 64. Ex quibus etiam inferebam in practica, quòd vicini qui de nouo veniunt ad habitandum ad aliquem locum solariegum Ducis, vel Comitis, vel alterius domini, debeãt soluere, obseruare, & adimplere illa omnia, quæ vassalli, qui antea in loco habitabant, faciebant, & soluebant, licèt nihil cũ illis dominus cõtraxerit: quia isti vassalli augmẽtati † de- 24 bent esse eiusdem naturæ & conditionis, cuius sunt antiqui vassalli. Ad quod etiam facit textus in l. licet, & in l. excepto, & in l. circa, C. locati. l. si finita in princip. ff. de damno infecto, l. quod si nolit. §. qui assidua, ff. de ædilic. edict. l. semper in stipulationibus, ff. de regulis iuris, cum concordantibus. Infero etiam confirmationem ad notabilem in nostra materia doctrinam Matthæi ab Afflictis in constitution. Neapolitan. libr. 1. Rubric. 71. cap. 1. nu. 14. vbi tradit, quòd licèt filius Comitis sine Regio assensu non possit vti Comitatu, si Rex consentiat, non est noua concessio, quod refert & confirmat Gama decis. 47. num. 3. & legendus est decisione 24. item pro prædicta sententia, vt ad superiora redeam, est egregius ca-

fiis in l. cum fundus, ff. de legat. 2. & notab. l. 37 tit. 9. part 6. ibi: *Entregar deue el heredero a aquel a quien fue hecha la manda, la cosa que le mandò, con todo lo que le pertenece a aquella cosa mandada: esto seria como si le mandasse vn solar, e despues que se lo ouiesse mandado, fiziesse el testador casa, o otro edificio en el, ca entonces aquel a quien fue fecha la manda, deue auer tambien la casa, como el solar.* Et est alia bona l. partitæ in l. 15. titul. 13. part. 6. ibi: *O se acrece de otra guisa*, vbi vide Gregorium Lopez in glos. in verb. *O se acrece*, & in glos. sequen & multa in proposito harum legum scribit glos. Parisiens. in consuetudin. Parisien. in glos. 1. fol. 15. n. 45. cum alijs, qui citat Tiraquel. in d. l. si vnquam, num. 28 r. & Franc. Curtium Seniorem in conf. 56. col. 4. cum sequentibus. Et quòd domus augmentata sit eadem, tradit Cephalus in conf. 773. numer. 38. cum sequentib. lib. 5 facit l. seruum filij, §. si arcæ, ff. de legat. 1. & quod scribit Anton. Gomez tom. 1. vltimarum voluntatum, cap. 12. numer. 16. fol. 112. ¶ Et quod iurisdictio 25 ne † aucta, intelligatur aucta cũ omnibus qualitatibus, tradunt Cepola in conf. 8. num. 5. Tiberius Decian. dict. tom. 1. lib. 4. c. 57. fol. 208. Et satisdatio operatur in portione, quæ accrescit, l. vltim. ff. quor. legatorum; cum concordãtibus, vt per Menochium de adipiscend. possess. remed. 2. num. 96. Et faciunt etiam quæ latè scribit Ias. in conf. 126. libr. 4. Et Episcopus Couarr. resolutio. lib. 1. cap. 8. numer. 2. & induco etiam textum in l. grege legato, ff. de legat. 1. de quo per Antonium Gomez dict. cap. 12. l. quod dicitur in 1. 5. sed si impensis, ff. de impensis. & reb. dotalib. facit l. peculium nascitur, §. crescit, ff. de peculio. Quæ maximè procedunt, vbi donatio, vel legatum factum fuit personæ dilectæ: quia tunc magis extenditur ad futura, vt per Bart. in l. si cognati, ff. de rebus dubijs, Ludouic. decis. 61. numer. 39. & alios, quos citat Anton. Thesaur. decis. 168. numero 7. quibus libenter addo conclusionem notabilem, quòd in inducendo fideicommissum † iam propagatum mino- 26 res coniecturæ sufficiunt, secundum Albanum conf. 29. Antonium Petram de fideicommiss. quæst. 5. num. 107. pagin. 62. quod multum commendo. Et ædificium nouum iudicatur antiquum, licèt aliquid additum sit, vt ex pluribus docet Menoch. de recuperand. possess. remed. 9. num. 395. pag. 428. Item ista conclusio videtur esse indubitabilis attenta dispositione, l. 46. Taurinæ, vbi probatur, quòd omnia ædificia quæ facta sunt in ciuitatibus, villis, & fundis maioratuum cedunt maioratui, adeò quòd vxoribus non debetur ædificiorum æstimatio; vt latius in dict. l. caueturque licentia generalis legis sufficere videtur, absque eo, quòd à Rege quotidie petatur noua licentia, quia semper in generalibus specialia insunt, l. si chorus. ff. de legat. 2. cum concordantibus, quæ scribo supra quæst. 1. & faciunt buna l. 56. Tauri, ibi: *Licencia general*, hodie l. 3. titul. 3. lib. 5. Recopilat. ¶ Nec omittendus est text. singularis ad propositum in cap. quia circa de 27 priuileg vbi probatur, quòd priuilegiũ † exẽptionis à decimis generaliter concessum, extẽditur etiam ad possessiones postea acquisitas. De quo ibi per scribentes, & per Bart. & alios in dict. l. damni, §. si is qui vicinas, & Stephan. Bertran. in conf. 35 num. 9. lib. 1. Et plures refert Ias. in conf. 25. num. 1. lib. 3. Ad quod est notabilis doctrina Archidiacon. in cap. cognouimus 12. quæst. 2. de qua per Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone, limitat. 25. nu. 3. pag. 251. licèt in contrarium faciat cap. ad audientiam in 2. de Ecclesijs ædificandis, & quæ tradit Curt. Iun. in cons. 132. num. 18. lib. 2. Et aucto comitatu gabella vini augeri debet, secundùm Angel. in auth. vt sit determinatus numerus clericorum, per illum text. Dec. in cap aua ritiæ, num. 12. fol. 387. de præbend. faciunt tradita per Bernard. de Lugo regul. 195. Et huius officinæ est quod scribit Angel. in authen. de æqualitat. dot. §. aliud quoq; colla. 8. fol. 33. vbi ad propositum nostrum notanter scribit, quòd omne priuilegium datum principali porrigitur ad accessorium. Et ideo infert, quod si Imperator † concedit mihi per priuilegiũ 28 vnum castrum cum territorio, & etiam in castro & territorio, concedit mihi merum & mixtum imperium, si postea auget mihi territorium, quamuis in augmento nihil dicat de territorio & iurisdictione, extenditur tamen ad illud terminum, & idem Angel. in l. item si fundi, §. huic, ff. de vsufruct. quam doctrinam refert Episcop. Segouien. in pract. quæstion. cap. 2. n. 1. vers. Eadem ratione, & num. 8. & latè Nicolaus Boer. qui plura ad propositum scribit decis. 50. num. 17. Et in terminis legi debet domin. Anton. de Quesada quæstio. vltim. num. 36. qui loquitur in iurisdictione. Pro quibus etiam faciunt scripta per Menoch. in tractatu præsumption. lib. 4. præsumption. 89 num 15. fol. 340. Et quòd bona addita ad Marchionatum sequantur cõditiones Marchionatus, tradit Cephal. In cõs. 468. numer. 2. lib. 4. Et collegiati officiales immunes sunt à gabellis, si sint additi & supernumerarij, vt tradit Iulius Ferretus in tractatu de gabellis numero 210. ¶ Nec minus facit egregia doctrina, quam quotidie videbis Bursati consilio 185. numero 22. libro 2. vbi resoluit, quòd auctis † fructibus beneficij, augeri debent Missæ, 29 & alia diuina officia in Ecclesia, ex Angelo in authentica, vt determinatus sit numerus clericorum, Federico de Senis in consil. 264. Lambertino in tractatu de iure pa-

patronatus,lib.3.art.7.q.6.principali,num.7. verſ.Et hoc demonſtro. Et prorogatio officij cenſetur facta in dubio cum eadem lege,& pacto,ſecundùm Bald.in l.ſi conſtante. C. de donatio.ante nuptias,per l.cum inter.§.inter patrem,ff.de pact.dotalib. Et quòd mulieri debeantur vſuræ augmenti dotis,ſicut pro ipſa dote,ex pluribus reſoluit Anton.Theſaur.de ciſ.44.& in deciſ.ſequen.reſoluit,an augmentum dotis inter fratres conferatur?ad quem ad do Pariſ.in conſ.129.lib.1.Menoch.in conſ. 7.num.20. Quibus addo elegantem doctrinam Guidon.Papæ in deciſ. Delphina. 489. Princeps cõceſsit, vbi tenet,quòd ſi Princeps 30 † conceſsit immunitatem alicui villæ terræ ſuæ ſeu patriæ,quod nullatenus pedagium ſoluere teneantur in tota terra ſua:qui Princeps poſteà acquiſiuit vnam, vel duas villas infra terminos terræ ſuæ ſituatas,in quibus pedagiũ ab antiquo ſolui conſueuit:quòd illi homines erunt exempti virtute illius immunitatis, refert l.quod in rerum,§.1.ff.delegat.1.&alia iura,& ad doctrinam Angel in d. authen. alios concordantes referunt Andr. Tiraq.in d. l. ſi vnquam verb donatione largitus, num. 282. C.de reuocand.donation.gloſ.Pariſien.in cõſuetud.Pariſienſ.titul.1.de mater.feudal.§.7. num.29.vbi inter alia refert Roman. in conſ. 345.circa principium.col.9.verſic.Quo ad ſecundum,vbi dicit, quòd diſpoſitio quæcumque augmentatiua diſpoſitionis præcedentis, etiam ſi ſit inſtricti iuris,ex tacita iuris repetitione,continet in ſe omnes qualitates & limitationes,quæ continentur in diſpoſitione augmentata. Hinc fit,quòd additio videtur facta cum omnibus † qualitatibus,etiam quantũ ad 31 pœnam eius,cui additio fit, ſecundùm Cardinalem in Clementina ſtatutum,col.3. oppoſ. 3.de electiõ. quod cõfirmat ex pluribus Dec. in c.ſecundo requiritis,n.3.verſ.Additio videtur facta de appellation.vbi gl. Pariſiẽ.refert Brunum conſ.27.& 36.Ex quo ſequitur concluſio ſingularis,quòd ſiquis in fundatione maioratus ponat aliquas pœnas, & conditiones contra inobedientes, & contra venientes, & poſteà addat aliqua bona ad maioratum principalem,videtur repetere & requirere in talibus bonis augmentatis, & additis, omnia grauamina,conditiones, & pœnas, licèt eas clarè non repetat, nec adijciat, quod confirmo ex notabili doctrina Curtij Iunioris in conſil.12.numer.5.7.& 8. vbi vult quòd qualitas maſculorum appoſita in fideicommiſſo † vniuerſali, cenſetur repetita in fideicom- 32 miſſo particulari.Et idem Curt.in conſil.114. numer.20.Pariſius in conſil. 72. numer. 44. libr.4.Rubeus in conſil. 71. numer. 6. & in conſil.141.numer.7.& in conſil.150.numer. 3.Mantic. in libr.6. de coniecturata mente defuncti, titul.13.numer.8. pagin.243.item ea quæ pertinent ad perfectionem, ſeu conſummationem inchoatorum,non faciunt rem nouam,aut nouum negotium,ſecundùm Bald. conſil.156.cum duæ libr.3.Et plura in confirmationem ſcribit Aymo.in conſil. 223. numer.10.cum ſequentibus.Bernardus Diaz regula 58.Et faciunt quæ de augmento in re emphyteutica ſcribit Corbulus in tractat. de iure emphyteutico in parte de cauſa priuilegiata ob non ſolutum canonem, ampliatione 35.fol.180.Præterea, ſi bonis quæ maſculis deferuntur aliqua portio accreſcat, etiam 33 † illa ad maſculos pertinebit, ſecundùm Balduni conſil.498.libr.1. Romanum in l. ventre præterito numer.11.ff.de acquirenda hæreditate,Albertum Brunum in tractat.de augment.concluſ.5.numer.15. quod eſt notandum ad augmenta, quæ fiunt ad maioratus antiquos. Et legenda ſunt quæ ſcribo part. 3. quæſtion.8.& faciunt notata per Iaſonem in conſil.26.numer.1.libr.3. & declarat rectius idem in conſil. 83.eodem libro,in quibus conſilijs tractat,qualiter immunitas porrigatur ad futura,quibus etiam iungo Cardinal.in dicta Clementin.ſtatutum,oppoſitione 2. de electiõ.qui dicit,quòd quando alicui diſpoſitioni fit additio,iudicatur de additione l, ſicut de principali, notat Felin. in cap.cum olim, numer.4. ad finem de maioritat.& obedien. Et quando diſpoſitio profertur ab homine, ſiue ſine tempore,ſiue per verba præſentis temporis,ſi variatio contingit circa eandem rem,porrigitur ad futura,dict.l.quod in rerum,§. ſiquid poſt.l.ſi ex toto,ff.delegat. 1.l.vltima,§. vltimo, ff.de liber.lega.l.Mela,§.ſed ſi alimenta,& ibi notatur,ff. de aliment.legat. faciunt ſcripta per Petrum Surdum deciſ.88. numer. 10.Et ita iudicari debet cohærentia,ſicut illa, quibus cohæret.l.in rem,§. item quæcunque adiuncta,l.ſi ergo,§.idem ait,ff.de publi. notat.Rebuf.in l.ſtatuit 245.pagin. 1084.ff. de verborum ſignificatione,qui refert Angel. in conſil.247.vnitorum ſcribentem differentiã inter vnionem & incorporationem,cuius reſolutio notanda eſt ad ea,quæ tractãtur in iſta quæſtione, & in dict. quæſtion. 8. 3. partis.

Hæc etiam confirmantur ex textu in cap. ex parte in 3. de decim. vbi priuilegium de decimis non ſoluendis † extenditur ad noualia,quæ poſtea ad culturam reducuntur, de 34 quo per Rebuf.in tractat.de decimis,quæſt.14 numer. 29.& in l.Silua cædua 30,§.noualis terra,pag.252.ff.de verborum ſignificat. Menoch.in conſ.36.Iacobum Puteum deciſ.366 part.3.Auiles in procemio capitulorum in verbo, *Iſlas*. numer. 3. cum ſequentib.folio 12. Et quod ius primogenituræ æquiparetur iuri accreſcendi,tradit Ioann.Cirier in tractat. de primogenitura, lib. 1.q.25.fol.31.col.4.

Sed quòd priuilegium datum super decimis non soluendis comprehendat decimas futuras, probatur in cap. quia circa de priuilegijs, tradit inter alios Fuluius Pacian. in tractat. de probationib. lib. 1. cap. 27. n. 36. folio 75. Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone. ff. de verb. significat. limitat. 25. num. 3. pag. 251. quod pluribus authoribus ornat Bart. Bertazol. in tractatu clausularum clausula 22. glos. 1. num. 3. fol. 121. vbi latè declarat, qualiter priuilegium & immunitas extendatur ad futura. Et quod immunitas concessa ciuibus extendatur ad futuros ciues tradunt Alexand. in cōs. 178. lib. 2. Natta in cons. 60. num. 26. libr. 1. Et priuilegium exemptionis concessum monasterio trahitur ad capellas postea factas, secundùm Cin. in l. Placet. C. de Sacrosanct. Eccl. & in l. priuilegia eodem tit. Alberic. in 1. par. statutorum, quæst. 116. Auiles in procemio capitulorum vers. *Istas*, num. 3. fol. 12. qui num. 4. idē tradit in priuilegio dato super exemptione decimarum, ex cap. quia circa de priuilegijs. Et dicit Archidiaco. post Hugo. in cap. cognouimus paulo ante finem, vers. Et est argumentū quòd qui concedit 12. q. 2. quòd qui generaliter concedit omnem decimationem cuiuspiā loci, intelligitur concedere etiam futuram decimationem noualium, per l. 1. ff. de pignor. Notat Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone 25 limitat. num. 3. pag. 251. ff. de verbor. signific. cui adde notabile consilium Bartholo. Socin. 278. num. 4. lib. 2. Bertran. in cons. 35. num. 4. lib. 1. cum tamen priuilegium sit stricti iuris: vt notatur in l. fin. ff. de constit. Princip. & supra dixi, & in 3. q. De quo tamen vide glos. in cap. cum ordinem de rescriptis, vbi Felin. Chassanæ. in consuetud. Burgund. rub. 9. §. 16 fol. 223. in principio, num. 29. in vers. Restat nunc respondere. Secus verò in eo, qui præscripsit decimas antiquas, quia non habebit decimam noualium, quia quantum possessum, 35 † tantum præscriptum fuit, cap. cum contingat, de decim. Notant Bart. & alij in l. 1. ff. de itinere actuque priuat. Euerard. in centum locis, loco 94. à concessione antecedentis, pag. 557. Quam materiā latè tractat Ioan. Gutier. in Canonicis quæstionibus, par. 2. quæst. 21. num. 76. cum sequentib. Facit etiam l. qui mā- 36 cipia. ff. de fund. instruct. vbi legato fundo † cū mancipijs, comprehenduntur mancipia post inducta. Ad quod concordantes adducit Tiraquel. in d. l. boues, §. hoc sermone 8. limitat. per totam, pag. 196. ff. de verborum significatione, & Bald. in l. in dotem, C. de iure dotium tractat, quòd si statuto cauetur, quod de cōtractu soluatur gabella, habeat locum in contractu tacitè incluso, vel in alium transfuso, aut accessorio, quem citat Iul. Ferret. in tractatu de gabellis num. 310. & hypotheca extenditur ad incrementum, l. si seruum, §. fin. ff. de verborum obligation. Notant Bart. in l. virū, col. vlt. ff. si certum petatur. Fan. in tract. tu de pignoribus par. 8. membro 1. num. 52. fol. 168. Et facit additio Iacob. Rebuf in l. certa forma, C. de iure fisci, lib. 10. fol. 3. col. 4. Et etiam seruiunt pro decisione quæstionis, quā disputat Baeza in pragmatica dotium, cap. 5. nu. 7. cum alijs, vbi tractat, an pater matrimonio iam constituto posit augere dotem filiæ vltra modum prædicti capituli. ¿Quid dicendum in hac quæstione, quæ quotidie contingit?

37 Ego salua cuiuslibet melius sentientis sententia, in hoc casu sequentes subijcio † distinctiones, ad quas animaduertere oportet. Prima distinctio est, si ille, qui fecit maioratum in vnum filium, alios habebat filios, & res augmētatæ sunt magni valoris, nequaquam censebuntur vinculatæ, sed erit necessaria noua licētia: quia ex hoc filij magnum recipere possunt detrimentum, vt ad oculum patet. Et beneficia & priuilegia Principum ita sunt intelligenda, vt semper præiudicium effugiatur, l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe, ff. ne quid in loco publico. De quo latius egimus in 3. q. Et pro hac sententia est notanda doctrina & opinio Romani in dict. l. damni, §. fris qui vicinas, num. 36. vbi ponens distinctiones in hac materia dicit, quòd vbicunque priuilegium emanat in præiudicium alterius, quàm concedentis, non extenditur ad futura, quamuis ibi dicat, quòd hoc fallit nisi futura sint connexa, & accessoria, de quo postea dicetur, quem refert Alexand. in cons. 178. in occurrenti lib. 2. num. 18 vbi dicit, quòd quando agitur de præiudicio tertij, dispositio non extēditur ad futura. Quibus conuenit, quod in pœnalibus, & odiosis dispositio non extenditur ad bona futura, secūdum Dec. in cons. 445. num. 65. Riminald. Seniorem in cons. 136. num. 12. lib. 1. quos citat Mascard. in tractat. de probationib. lib. 1. con- 38 clus. 206. num. 3. fol. 144. Et generalitas † tūc comprehendit ius futurum, quando alia non subest causa, secundùm Alexan. in cons. 68. num. 7. & 8. lib. 2. Simon. de Pretis de interpretanda defuncti voluntate lib. 4. dubitat. 10 num. 88. fol. 417. qui refert Ripam in l. 1. nu. 50. ff. de vulgar. Et facta mentione de testamēto, non intelligitur tempus futurum, l. si ita scripsisset, ff. de legat. 2. volunt Bart. in l. qui Romæ, §. duo fratres, q. 4. ff. de verborum obligation. Quintilian. Mandos. in parte commissionis iactationis, fol. 24. colum. 4. Et est elegans & abundantissimum consilium in hac materia Alexan. 178. lib. 2. num. 18. Sic muta- 39 tio † quæ contingit in contractu emptionis & venditionis post ius quæsitum non cedit lucro emptoris vt volunt Nicolaus de Neapol. in d. l. quod in rerum, §. siquid post Rayner. & Rapha. in dict. l. si ex toto in principio, & decla-

declarat Alexand. qui plura ad propositum singularia scribit in conf.25.num. 3. cum sequentibus lib.7. Et pro hac sententia adduco etiam insignem casum in l.Rutilia Polla, ff. de contrahen.emption.ibi: *Rutilia Polla emit lacum Sabatenem angularium, vel anguilarum (vt aliqui libri habent) & circa suum lacum pedes decem: quæro nunquid decem pedes, qui tunc accesserunt, sub aqua sint? an proximi decẽ pedes ab aqua Rutiliæ Pollæ iuris sint?? Proculus respondit. Ego existimo eatenus lacum, quẽ emit Rutilia Polla venisse, quatenus tunc fuit, & circa eum pedes decem, qui tunc fuerunt: nec ob eam rem quod postea creuit, latius eam possidere debere, quam emit.* Ecce igitur textũ probantem, quòd in emptionem, quia est strictè interpretanda, non venit quod posteà augmentatum fuit. Ad idem est bonus textus in l.fundi vendundi, eodem tit. ibi: *Neminem enim nec vendere, nec excipere posse, quod nondũ sit, & lapidicinas nullas esse, nisi quæ appareãt.* Tradit Felin.in cap.fin.de constitut.num. 16 Facit l.vicinus, §.fin.ff.de aqua pluu.arcen. Et quod generaliter dicimus, simplices dispositiones † non esse trahendas ad futura, l.3.§.illud, ff.quod quisque iuris, quod procedit in rescriptis, cap.fin.de rescrip.& in priuilegijs cap. ad Audientiam in 2.de Eccles.ædific. glos. in c. cum capellanus de priuileg.& est bonus text. in l.Labeo.ff.de contrahend.emption. vbi si vendidi tibi fundum eo pacto, quòd in venditione intelligerentur exceptæ lapidicinæ, vbicumque essent, non videntur in illa exceptione comprehensæ illæ lapidicinę, quæ post tẽpus contractus apparere cœperunt, & per cõsequens futuræ lapidicinæ non comprehenduntur. Et donatione facta inter viuos omniũ bonorum, quæ quis habuerit tempore mortis, non veniunt bona futura, secundum Cin.in l. fin.C.quæ res pignor.obligar.possint, Alex. in l.stipulatio hoc modo concepta, ff.de verbor.obligation. Paul.de Castr. Dec.& Cagno. in l.fin.C.de pact.& alios, quos citat Thesau. in dict.decis.Pedemontan.199.num.7.vbi tamen quæstionem disputat, & refert contrariã tenentes. Et hoc etiam habet locum in materia fauorabili, d.l.si ita, ff.de auro & argento legato, quæ loquitur in testamento, & hoc procedit in alijs dispositionibus, vt pulchrè notat Iaf.in l.3.§.illud quoque num.2.cum alijs, ff. quodquisque iuris, fol.88.vbi citat doctrinam Paul.de Castr.in l.stipulatus fuerim, §.cum stipulamur, ff.de verbor. obligation. qui dicit, quod in facto consuluit in hoc casu, testator iussit satisfieri omnibus creditoribus de pecunijs, quas habebat in monte Florentiæ, postea illud quod restaret solutis debitis, reliquit hospitali, tempore testamenti solutis debitis restabãt nulle, postea testator tanto tempore superuixit, & tantas pecunias addidit in montem, quod solutis debitis, tempore eius mortis restabant plusquàm decem millia ducatorum: consuluit, quòd legatum hospitali factũ, intelligitur † de pecunijs, quæ restabant tempore testamenti tantum, ex quo solutis debitis legatum tunc erat cum effectu. Quam materiam elegantissimè resoluit Menoch. ad ista legendus in tractat.de præsumptionib.lib. 4. dict.præsumptione 127.num.1.cum sequentib. vbi latissimè dictus Doctor istius sæculi lux agit de intellectu text.in d.l.si ita, & aliorum iurium concordantium. Ad quem addo notabile consilium Roland. 39. num. 4. cum sequentib.lib.4.& Matth.ab Afflict.in cap.1. quæ sint Regalia, num.119.fol.343. concludẽdo, quod siquis habeat immunitatem † non soluendi gabellas, non est immunis à solutione gabellarum impositarum propter nouam guerram per dict.l.si ita. Quod dicta confirmantur ex adductis per Iaf.in d. §. cum stipulamur, num.5.fol.128.cum sequentib. & facit etiam, l.tres fratres, ff.de pact.& in l. cum Aquiliana, ff.de transactionib.& inquit Ioann. Andr.in addition.ad Speculator.tit.de censibus, §.nunc dicendum, quòd si est concessa immunitas ciuitati & villis, non extenditur ad villas futuras, confirmat Matth.de Afflict. in constitut.Neapolit.libr.3.rubric. 4. de iure suo Curiæ obseruando, num.8.fol.259.

40 41 42

Ex quibus inferri potest intellectus notabilis † ad famosam legem de Valladolid conditam per Regem Ioannem, quæ est hodie in Recopilat.lib.5.tit.10.& est l.3. in illis verbis: *Que todas las ciudades, villas y lugares, que el Rey tenia y possehia.* An dict.lex extendatur ad ciuitates, villas, & loca quæ postea Reges successores bello à Mauris, & Sarracenis acquisiuerunt: ad quod etiam legenda sunt quæ scribo in 4.par.q.230.num. 187. in quo latius non insisto: quia lis super hoc vertitur. In quo puncto obiter est considerandũ, quòd dict.lex facta fuit per contractum initum cum ciuitatibus Regni, quæ tunc erant in Regno apud Dominum Regem Ioannem, ex quo videtur, quòd de dicto contractu iuuare se non possunt ciuitates & villæ, cum quibus contractus non fuit factus, iuxta regulam, l.si vnius, §.ante omnia, ff.de pact.l.1.C.de pact.cum cõcordantibus. Et legẽda sunt quæ de terra addita Regno scribo part.3.q. 8. & quod scribit Auiles in procemio correctorum, in verbo Algeziras, num.3.cum sequentib.fol.12. Et hæc adiuuant doctrinam Bald.in cap.cum M. col. 4.num.15.de constit.vbi dicit, quòd si filia, quæ à patre recepit legitimam portionem, promisit se ex eiusdem bonis nihil amplius petituram, † potest nihilominus petere integritatem legitimæ, iuxta bona, quæ postea patri obuenerunt, & is tempore mortis reliquit, cuius opinio communis est secundùm Iaf.in authen.

authen.nouissima,C. de inoffic.testam.& plures,qui hanc opinionem sequũtur,refert Episcop.Couarr.in cap.Rainutius,§.1.num. 8. de testam.& in cap.quamuis pactum, de pact. in 6.in 3.par.relectio.§.1.num.2.fol.111.vbi latè agit de intellectu huius doctrinæ,& vide eum, §.4.num.6.fol.125.Igitur durum videtur & iniquum,quod pater sub colore licentiæ & Regiæ facultatis ad vinculandum aliquam rem,in eaque faciens tot augmenta,& meliorationes, vt defraudet filios legitima, quæ iure naturæ eis debetur. Potest etenim esse quod illud quod augmentatum fuit,sit multo pretiosius, & maioris valoris,quàm principalis res vinculatam,ad quam vinculandam petita & obtenta fuit licentia.¶ Dico igitur in hoc casu, quod quando pater filios habet alios,† & res augmẽtatæ sint magni valoris, licentia de nouo necessaria,nec alias bona censebuntur esse vinculata,neque restitutioni subiecta. Et hoc comprobatur ex doctrina Cornei in cons.240. in præsenti consultatione,col.fin.num.4.in versic.Neque obstat quod augmentum,lib.3.vbi dicit, quod augmentum est eiusdem† naturæ, & iuris cum principali,cum eadem est ratio, non cùm diuersa est,refert l.qui fundum,§. si fundum,ff.pro emptor.Confirmatur, quia accessorium non sequitur naturam sui principalis,cum ratio est diuersa,l.etsi is, vbi Baldi C.de præd.minor.l.si tibi,§.de pignor. & ibi Bald.ff.de pact.& voluerunt Bart.in l.si ita stipulatus,oppos.12.ff.de verbor.obligation.& alij plures,quos citat Tiraquel.lib.1.de retrac. §.1.glos.18.num.59.pag.359. & cum est à suo principali inseparabile,secundùm Bart.in l.quisquis,C.de agricol.& censit.lib. 11. Ias. in cons.185.in fin.lib.2.Rip.in l.1.si quis ita, num.39.ff.de verbor.Menoch.de recuperan. possess.remed.6.num.45.pag.377. Et ab his non longè abest,quod scribit Bart.in l. fin. n. 4. C.quæ res pignor.obligar. possunt,per illũ text.vbi dicit, quòd in dispositione generali non veniunt futura,quando magnum vertitur præiudicium, & idem Bart. in l. si stipulatus fuerim illud,§.1.ff.de verbor.obligation.& alij, vt per Ias.in l.quominus,n.144.ff.de flum. vbi à n.29.vsq;ad n.144.plura ad propositum scribit valdè singularia. Quibus congruit,quòd licèt hipotheca pro dote mulieris habeat locũ in augmento dotis,l.assiduis,§. exceptis, C. qui potior.in pignor.habeantur, non tamen habet locum cum priuilegio prælationis in præiudicium hypothecarum,quæ medio tempore fuerunt contractæ, vt per Carol.Ruin.in cons.78.num.9.lib.5.& ad doctrinam Bald.in l.fin.C.quæ res pignor.obligar.possunt,plures refert Mascard.in tractat.de probatio. lib. 1.conclus.206.numar.2. fol. 144. Præcipuè Bald.in cons.170.Magnifico, & illustri, libr. 1.facit glos.in l.1.C.de iure emphyt in verbo emphyteuticarius quæ vult, † quòd augmentum latens pertinet ad emphyteuticariũ,secus si sit augmentum patens: quia tale augmentũ patens non pertinet ad emphyteutam, quæ refert,l.item si fundi,§.sed si insulam, ff. de vsufruct. Quam opinionem sequuntur Guid. de Suza,& Albert.in dict.§.sed si insulam,quamuis contra glos.tenet Iacob.de Rauen. & idẽ Alber.Bart.Salicet.& etiam Ias.num.22.in d. l.1.qui omnes tenent,quòd indistinctè, siue augmentum sit patens,siue latens,vtroque casu pertinet ad emphyteutam, & idem tenet Ioan.Faber.in §.adeò num.9.inst.locati, & alij quos citat Aluar. Valasc. de iure emphyt. quæst.16.num.5.Sed pro opinione glossæ & sequacium est expressa l.26.par.30.tit.28. p. 3.quam ad hoc ponderat ibi Gregor.Lopez in glos.in verbo in feud.Ex quo text.idem colligitur in feudo, † quem plerique æquiparant maioratui,inter quos Bald.in l.cum antiquioribus,num.5.C.de iur. delib. quod infra ego disputabo.Est igitur memoriæ mandanda, d. l.part pro confirmatione prædictæ glos. quibus adde Tiraquel.lib.2.de retractu in fin. n. 93.pag.998.de quo etiam tractat Iul.Clar. li. 4.sententiarum,§.emphyteusis,quæst.41.nu. 1.pag.163.vbi etiam tractat,an pensio debeat augeri ob augmentum,vel sit sine onere? Seraphin.de priuilegijs iuramenti,priuileg.76. n. 5.pag.456.¶ Hic etiam est vicina doctrina Decij in dict.cap.cum M.num.5.vbi dicit, quòd augmentum † patens est venditoris, augmentum verò latens est emptoris,quæ est notanda ad intellectum text.in d.l.Rutilia Polla, & l. fundi vendendi, quas supra retuli,& vide eundem Dec.in cons.4.

Et quod augmentum superueniens à tempore venditionis † antea quàm emptor sit cõstitutus in mora,qui tanquàm consanguineus retrahit rem venditam,pertineat ad emptorẽ, tenet glos.Parisiens.in consuetudin. Parisien. tit.1.de materia feudali,§.13.num.87.fo.145 quod notandum est ad leges Taurinas, & alias leges Regni,quæ de retractu consanguineali loquuntur. Neque est omittenda doctrina Bart.in dict.l.cum fundus,ff.de legat.2.vbi Cuma.dicentes, quòd quando augmentum est æquè principale, non cedit rei augmentatæ, sed quoties accessoriè accedit rei legatę. Notat dictus Episcop.in d.q.a. practic. num. 5. vers.Decimo in hoc.Et si concedo alicui, vt possit effundere aquam de suo fundo in meũ etiam si noceat,intelligitur nisi noceat immoderatè,l.2.§.fin.ff.de aqua plu.arced. vbi Pau. de Castr.ad quod quędam similia adducit Cephal.in cons.771.num.2.& sequent. ¶ Et legatarius cui competit electio,† non potest eligere,nisi rem mediocrem, ne aliter eligendo hæres in immensum grauaretur,l.fin.§. sed si, C.commun.de legat.vbi Paul.& Ias.quos citat

citat Simon de Pretis lib. 1. de interpretand. defuncti voluntat. interpretation. 1. dubitat. 3. solution. 4. numer. 20. fol. 14. Et facit quod scribit glos. Parisien. in consuetudin. Parisien. part. 1. §. 1. glos. 5. numer. 73. 74. & 75. fol. 35. vbi dicit, quòd emphyteuta qui sua culpa cadit ab emphyteusi, non amittit illa melioramenta,† quæ nudam & simplicem debitæ meliorationis formam excedunt, & quæ ex natura & lege contractus non tenebatur facere, vt si emphyteuta nouas mansiones, vrbanas, & rusticas magni sumptus, & valoris addiderit, vel stagnum, vel molendinum ampli reditus, inter anfractus emphyteuticorum prædiorum graui sumptu artificiosè construxerit, quæ est noua conclusio, & ab eadem latè sustentata, quæ præcipuè ad hoc exponit text. in l. 2. C. de iure emphyt. in illis verbis: *Emphyteomata*, quam etiam vltra eam illa non citata, declarat latius Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. reuertatur, num. 288. pag. 513. C. de reuocand. donat. & gl. Parisiens. sequitur etiã ea non relata, Tiraquel. Arius Pinel. in l. 2. C. de rescin. vendition. par. 2. cap. 3. n. 9. fol. 97. Et pro gl. Parisiens. fuit sententia Bald. in cons. 372. nu. 1. lib. 4. vbi vult, quòd permissio alteri concessa de faciendis melioramentis in fundo non debet intelligi de melioramentis excessiuis: quia de excessiuis † non intelligitur cogitatũ. Notat & confirmat Aymo cons. 3. numer. 19. quem vide, & quẽ refert Menoch. de recuperanda possess. remed. 15. num. 553. pag. 524 omnino ad hoc videndus, & Pin. & gl. Parisien. refert Aluar. Valas. de iure emphyt. q. 25. n. 3. Ioan. Garcia de expens. cap. 6. num. 12. fol. 46 sic Matth. de Afflict. decis. 80. num. 1. cum alijs probat, quòd res magni valoris pro paruo cesnu submissa non cadit in commissum propter non solutum canon. Et pro gl. Parisien. facit etiam sententia Bald. in cap. 1. §. si quis demanso. de contro. inuest. col. 1. vbi in fortioribus terminis concludit, quòd si vassallus facit aliquod incrementum in feudo, pertinet ad ipsum, non ad dominum, quem citat Natta in cons. 55. in fin. Et quòd si emphyteuta amittat propter culpam rem emphyteuticã, domino † cedant meliorationes, tradit Ias. qui alios citat in l. 2. nu. 27. C. de iure emphyt. Decius cons. 518. licèt contrarium teneat Sarmiẽto lib. 3. selectar. interpret. cap. 4. num. 1. pag. 374. hodie fol. 106. & de quæst. gl. Parisi. agit etiam Anton. Gam. eo non citato decis. 75. & lege etiam Menoch. casu 215. num. 1. cum sequentib. Amad. de Aponte in tractatu laudemiorum, quæs. 8. per totam, Menoch. dict. remed. 15. num. 502. pag. 520. qui tractant, ad quem pertinent melioramenta facta in re emphyteutica, ad quos addo Paris. in cons. 58. nu. 54. lib. 3. Roland in cons. 28. num. 29. lib. 1. Aluar. Valas. in tractatu de iure emphyteutico, q. 25. fol. 137. Vincent. Carroc. in tractat. de locato, tit. de expen. num. 10. fol. 112. Iuliũ Clarum, §. emphyteusis, q. 45. & additiones Gam. in decisionib. 4. 22. & 75. Corbulus de iur. emphyteutico in tit. de causa priuationis ob non solutum canonem ampliation. 35. fol. 180.

52 53 54

Item hæc conclusio egregio argumento ostenditur deducto à lege adeo, §. præterea, ff. de acquirend. rerum dom. vbi dicitur per alluuionem † id videtur adijci, quod ita paulatim adijcitur, vt intelligere non possimus, quã tuncunque momento tẽporis adijciatur, quòd si vis fluminis partem aliquam ex tuo prædio detraxerit, & meo prædio appulerit, palam est eam tuam permanere. Eadem conclusio probatur in §. Prętereà quod per alluuionem instit. de rer. diuis. & in l. 1. C. de alluuio. & in l. 26. tit. 28. par. 3. Et de hoc est abundantissimum consilium Ias. in cons. 126. lib. 4. vbi omnium plenissimè materiam alluuionis tractat, & Aluar. Valasc. de iure emphyt. quæst. 16. vbi plura scribit, & glos. Parisien. dict. §. 1. & glos. 5. num. 99. fol. 38. qui eleganter more solito loquitur. Pro qua sententia facit quod scribit Paul. de Castr. in cons. 388. videtur dicendum lib. 1. vbi ait, quòd tempore reuenditionis aliquid alluuione accreuit rei venditæ, & posteà ex pacto de reuendendo redimitur, tale commodum cedit ad venditorem, sed ante redemptionem fructus ad emptorem pertinere, nisi insula iuxta fundum in flumine nata sit, quia proprietati illico accedit, & fructus advẽditorem pertinent. Quod latius tradit Tiraq. lib. 2. de retract. in fin. numer. 91. pagin. 997. post Cagnolum in l. 2. quæst. 17. C. de pact. inter emptor. facit l. sæpè legatum, ff. de legat. 3. & quæ scribit Cephal. in cons. 418. num. 35. lib. 3. qui plura tradit in ista materia Natta in cons. 55. num. 1. cum sequentibus lib. 1. de mutatione aluei, & Curt. Sen. in cons. 56. num. 1. cum seqq. & per totum cons. Dec. cons. 302. num. 23. Cepola in tractat. de seruitut. cap. 34 de alueo, pag. 375. Gregor. Lopez in l. 29. tit. 29. in glos. in verb. *Perder*, in fin. l. 31. & 32. tit. 28. & l. 29. eodem tit. part. 3. Anton. Peregrin. in tractat. de iure fisci lib. 1. num. 23. pagin. 5. Nec est prętermittenda doctrina Bald. quæ ad plura est singularis in cap. 1. §. si quis demanso, in vers. Sed pone dominus, num. 7. de controuer. inuest. vbi dicit, quòd si Princeps infeudauit alicui castrum, reseruatis sibi quibusdam vassallis, quod quidẽ castrum multum multiplicatum est, & hominibus & magnitudine; quod in illo incremento sunt † distinguendæ familiæ, & vnde processerunt: quia progenitores suos suffecti sequi debet, refert ad hoc l. cum scimus, C. de agricol. & censit. lib. 11. & l. sed addes, §. si quis mulierẽ, ff. locati, & l. possessionem, C. commun. vtriusque

55 56

que iud.& hæc etiam confirmat quod scribũt Doctores in Clem.1.de ætate & qualitat.post glos.in cap.cui de præbend.in 6. vbi dicit, quod dispensatio non extenditur † ad consequutiua separabilia: vnde minor dispensatus de promouendo,& vt celebret, non censetur dispensatus de obtinendo beneficio curato, quia licet hoc sit consequutiuum,tamen est separabile,declarat Rebuf.in praxi benefic. tit. de dispensat.ad plura beneficia,pag.376.n.76 De quo lector legat Euerard.loco 95. text. in cap.fin.§.sin autem de concession. præbend. in 6.Felin.in dict.cap.fin.de constitution.numer.11.quihoc notanter tractat.Quod confirmatur,quia licet in mandato comprehendantur omnia annexa & consequutiua,l.2.ff.de iurisdiction.omnium iudic. cum concordantibus,hoc est verum,nisi essent maiora expressis,secundum Bart.ibi,& probatur in l. tutores,§.1.ff.de administration.tutor. confirmat Alciat.resp.371.num.3.facit doctrina Calderin.in cons.3.tit.de offic.vicarij, quam citat Aymo in cons.297.num.6.tradunt Paris. in cons.31.nu.113.lib.1.Menoch.in cons.331. num.90.lib.1.Sed & Felin.in cap.auditis numer.10.de præscrip.aliud ad propositum nostrum singulare dictum scribit dicens, quòd quamuis accessoria inseparabilia præscribantur cum principali,iuxta doctrinam Bald.in l. eos,C.de vsur. per illum textum, & notatur per Marian.in cap.cum ex iniuncto de hæret.qui ad hoc citat Oldral.in cons.182. id secundùm Felin.procedit, dummodo talia † essent in separabilia tempore inchoatæ præscriptionis,secus si postea superueniat: nam tunc est opus noua præscriptione in illo accessorio, refert hoc voluisse Ludouic.Roma. in l.ei à quo fundum,§.1. per illum textum, ff.de acquirend.possess.in quo id inuenio:quia in toto illo titulo non est talis lex, & in titul. de vsucapion.vbi est lex prædicta, hoc Roman.non dicit,& dicit Guilliel. Benedict. ex Bald. & alij in cap.Rainũtius in verb. & hortum,num.17.fol.200.de testam. quòd vnita per alluuionem non eiusdem efficiuntur naturæ cum fundo, cui sunt vnita,si constat de diuersitate rerum.Et quòd iurisdictio castri cõtinuetur in successorem tanquam accessoria, resoluit Iacob.Put.decis.300.lib.2. quod consilium cito in 3.par.quæst.4. Et qualiter concessa iurisdictione castri censetur concessa iurisdictio in territorio,tradũt Boer. decis.127. Couar.in practicis c.1.& alij,quos citat Bald. allegation.6.qui inter alia refert legem 68.fo. 18.par.3.l.9.tit.4.par.5.

Igitur ad propositum nostrum, cum res augmẽtatę in re quę ex facultate Regia est vinculata, postea superueniant, † quamuis sint connexa,non tamen vinculata censentur; cũ sunt magni valoris,& pater alios habet filios.

57 58 59

¶Sed contra Felin.in prædictâ conclusione, eo tamen non relato, tenet glos. Parisien. in in consuetud.Paris.part.1.§.7. num. 29. fol. 102. vbi expressè tradit,† quòd quando præscribitur in augmentum,vel additamentum veteris feudi,& illud additum est eiusdem conditionis & naturæ,& in omnibus eodem modo regulatur,sicut id cui additur,& dicit maximã esse in iure,quòd in omni augmento, ampliamento,siue supplemento,quod venit constituendum simpliciter vnum & idem cum primo,& sic accessoriè, siue fiat per contractum,siue per testamentum, siue per legem, iudicatur idem quod de principali, per l. inter socerum,§.cum inter,ibi: *Nec superabitur portio dotis,quæ data est additamenti gratia*, ff. de pactis dotalibus,& alia supra citata.¶Et ad hæc recta ratione applicari potest sententia eiusdem glos.Parisien.§.1.glos.5.num.20.fo. 30.vbi dicit,quòd licèt res † additæ & vnitæ prædio feudali cum eo fiat vnus fundus, in quantum illud feudum est vna quædam res patrimonialis, & hæredum possessoris, ita quòd dispositio per eum facta de illo prædio, vel fundo simpliciter,siue per venditionem, dationem in dotem,legatum,aut aliter complectitur & includit omnes illas res vnitas, nõ tamen vniuntur feudo, in quantum est feudum:quia non vniuntur in qualitate feudali eiusdem fundi,per l.qui fundi,§.1.ff. de contrahend.emption.& alia quæ refert,& ideò secundùm illum ista nouiter acquisita & adiecta, noua indigent inuestitura antea quam feudũ efficiatur.Et pro hoc facit text.in cap.1.§. è contrario de inuest.de re alien. fact. vbi notat Bald.& in cap.Domin. guerram,§.si vasallus,hic finit lex Corra. per quæ iura inquit Ioan.Lopius in rubric.de donation.§.62. nu. 16.pag.195.quòd res adiuncta rei maioratus non sumit illius naturam,quando ex facto hominis fit adiunctio,secus si à natura absque facto,vel ministerio,vt probat l.vltim.C. de alluuion.Quod tradit Molina,licet non referat Ioan.Lopium lib.1.de primogenijs cap. 26. num.3.& 4.fol.185.qui citat glos. Parisien. in dicto loco,& Iul.Clar.lib.4. sententiarum, §.feudum,quæst.88.versic.Sed pone, & ibi plura scribit in materia nostræ quęst.Et quòd patrimoniũ adiunctum rei vinculatæ nõ assumat naturã rei vinculatæ,per tex.in d.§.è cõtrario,tradit inspecie Ant.Gam.dec.218.n.1

Et ex istis omnibus alias inferebam, quòd si aliquis multas terras possidebat,quarum aliquæ ad Regem spectabant(quas non regales vocamus)de quibus fecit maioratum vel meliorationem vinculatam,simul cum alijs terris, quæ ad eum verè expectabant,& post factam meliorationem ille qui vinculauit,vel successor fecit compositionem cum Rege, ob quam pecunias soluit, quòd terræ sic compositæ perti-

60 61

pertinent ad primogenitum, tenetur † tamen soluere pecuniam, aut conferre cum alijs fratribus, & communicare cum muliere. Quod confirmo ex his quæ scribo infra hac quæstione à num. 132. in verſ. Et iſta opinio fulcitur ex illa doctrina ſingulari gloſ. Pariſien. & ex text. in dict. cap. 1. §. ſi vaſſallus, hic finitur lex Cortadi, oritur alia ſingularis doctrina, quæ dabit commodum & honorem in iſta materia, ſcilicet Pariſij in conſ. 28. n. 3. & 4. lib. 3. vbi reſoluit, quòd licet fœmina nō ſit capax ſuccedendi in bonis feudalibus, poteſt tamen ſuccedere in bonis augmentatis & melioratis, & ſic in meliorationibus, & tradit idem Pariſ. in conſ. 55. num. 23. & in conſ. 58. num. 54. eodem libro, quem citat Roland. in conſ. 28. n. 28 lib. 1. & Roland. citat Menoch. de recuperand. poſſ. d. remed. 15. n. 506. pag. 521. quod etiã eſt notandum ad ea, quæ ſcribo in 3. p. q. 8. & vidi in practica, & tradit etiam Carol. Ruin. in conſ. 24. num. 9. & 10. lib. 1. & addo etiam gl. Pariſien. d. §. 1. & gloſ. 5. num. 70. fol. 35. ibi, Propter defectum lineæ maſculinæ, vel temporis lapſum.

Neque his obſtat l. 46. Tauri, vt ad ſuperiora † redeam, quã ſupra retuli, imò potius facit pro hac opinione, quia dicit lex: *Todas las fortalezas que de aqui adelante ſe hizieren en las ciudades, villas y lugares y heredamientos de mayorazgos, anſi las que de aqui adelante ſe hizieren, como lo que ſe reparare o mejorare en ellas: Aſsimiſmo los edificios que de aqui adelante ſe hizieren en las caſas de mayorazgos, labrando, o reparando, o reedificando en ellas, ſean anſimiſmo de mayorazgo como lo ſon, o fueron las ciudades, villas y lugares y heredamientos, y caſas donde ſe labraren. E mandamos que en todo ello ſuceda el que fuere llamado al mayorazgo, con los vinculos y condiciones en el mayorazgo contenidos, ſin que ſea obligado a dar parte alguna de la eſtimacion, o valor de los dichos edificios a las mugeres de los que los fizo, ni a ſus hijos, ni a ſus herederos y ſuceſſores.* Quia ſi bene conſiderentur verba iſtius legis, tradunt caſum ſpecialem, quia expedit Reipublicæ, quòd villæ, † vel ciuitates ſint muris circundatæ ad defenſionem hoſtium: & quòd habeãt turres, & propugnacula neceſſaria, argum. text. in l. 1. ti. 18. part. 2. ibi: *Otroſi eſtas fortalezas ſobredichas le dan fuerça y poder para guarda y amparamiento de ſi miſmo, e todos ſus pueblos.* Et l. 6. tit. 6. lib. 4. ordina. & egregia l. 2. tit. 21. part. 2. ibi: *Honra deue el Rey fazer a ſu tierra, e ſeñaladamente en mandar cercar las ciudades, e las villas, e los caſtillos de buenos muros, e de buenas torres, ca eſta le faze ſer mas honrada, e mas noble, e mas apueſta. E demas es gran ſegurança, e gran amparamiento de todos comunalmente para en todo tiempo*, & l. 3. ſequens, ibi: *Acucioſo deue ſer el Rey en guardar ſu tierra, de manera que ſe no yermen las villas, ni los otros lugares, ni ſe derriben los muros, ni las torres, ni las caſas por la mala guarda.* Et l. 20. tit. 32. part. 3. ibi: *A poſtura y nobleça del Reyno es mantener los caſtillos, e los muros de las villas, e las otras fortalezas*, l. 26. tit. 14. part. 5. ibi: *Para labrar e refazer los muros.* Et cum fortalitia fiant ad tutamen Regni, cum alijs rebus non ſunt comparanda, nam non minor eſt virtus, quàm quærere parta tueri, vt habetur in principio ſecundæ conſtitutionis Codicis, & in authen. vt ij qui oblig. §. quoniam autem, & in l. vltima, C. de operi. public. tradit latiùs per exempla Lucas de Pen. in l. vltima, quæ incipit, iubemus in verb. tuitio, C. de cur. publi. lib. 12. fol. 216 col. 4. vbi aliqua ad propoſitum ſcribit, adducens, quod poſuit Deus Adam in Paradiſo, vt operaretur, & cuſtodiret illum, Gen. cap. 2. & eſt text. ſatis notabilis in l. omnes, C. de oper. publ. l. turres, eodem tit. & faciunt quæ de muris ſcribit Lucas de Pen. in l. vltima, C. quibus muner. lib. 10. Dec. in cap. 1. num. 21. cum ſequentib. de priuilegijs, vbi plura notabilia ſcribit. Et villæ muratæ aliquibus potiuntur priuilegijs, vt per Rebuf. in tractat de nomina. q. 16. num. 11. cum alijs, è ſanct. Thom. in lib. 2. do regimine Princip. cap. 11. ponit caſus, qualiter iſta fortalitia ſint in Regno neceſſaria. ¶ Et ideò dicit Gregor. Lop. in d. l. 1. tit. 18. par. 2. quòd ſiquis faciat maioratum de aliquo magno † territorio, & ibi eſt quoddam fortalicium, de quo nihil diſponit, venit fortalitium in maioria. Quæ concluſio vera videtur per text. in l. ęde ſacra, §. fin. ff. de contrahen. emption. & per l. 1. §. cum vrbem, ff. de offic. præfe. vrb. & per alia, quæ in alia quæſtione infra ſcribentur, & hoc nouiſsimè citat Azeued. in l. 1. tit. 5. lib. 6. Recopilat. num. 4 fol. 71. Et eſt etiam aduertendum, quòd hæc lex loquitur ſpecialiter in ædificijs vrbanis, & factis in domibus, & villis maioratus, vt multoties lex repetit, & per argumentum à contrario ſenſu, quod fortiſsimum eſt in iure, l. 1. §. huius rei argumentum, ff. de offic. eius, cui manda eſt iuriſd. lex apertè ſentit, quòd in alijs meliorationibus & augmentis diuerſum eſt dicendum: & quòd non ſint maioratus, nec hoc eſt mirum: quia ædificia vrbana † multa habent priuilegia contra regulas iuris: & ideò non licèt de ciuitate tollere eã, quæ ſunt in ædificijs vrbanis, vel aliquo deferantur, quia expedit, vt ædificia ciuitatum ſint formoſa, vt conſtat ex l. cætera, §. 1. & §. tractari, & §. item quæri, l. ſed, & ſiquis cum alijs ſequentibus, ff. de legat. 1. cum quibus concordat ſingul. l. 13. tit. 6 par. 6. ibi: *Otroſi dezimos, que los marmoles, ni los pilares, ni las pilas, ni las puertas, ni madera, ni ninguna de las otras coſas, que ſon pueſtas y ayuntadas a las caſas, y a los otros edificios, no puedan ſer mandados en teſtamento a*

63 64 65 66

otros, y si algun ome fiziesse manda dellas, o de otras cosas semejantes no vale, esto es defendido, porque tales cosas como estas fazen apuestas las villas y lugares do son. Et facit l.16.tit.2.par.3 quę lex est egregia, ibi: *Esto tuuieron por bien los sabios antiguos por esta razon, porque las casas, o los edificios que los omes fazen en las villas, no tan solamente se tornan en pro de sus señorios, mas en fermosura comunalmente de todos los lugares do son fechos.* Et facit l. præses prouinciæ, inspectis ædificijs, ff. de offic. præsid. Et l nulli iudicum, C. de offic. recto. prouinciæ, ibi: *Sed sacratissima modis omnibus inhabitare palatia, seu prætoria cogantur, vt hac necessitate compellantur eorum reparationi prouidere.* Et l.1.titul.1.libr. 7. ordinamen. ibi: *Ennoblecense las ciudades y villas en tener casas grandes y bien hechas, en que hagan sus ayuntamientos y concejos.* Et l.25.tit.32.par.3. ibi: *Casa, o torre, o otro edificio qualquier auiendo ome en villa, o en otro lugar poblado, deuelo mantener e labrar de guisa, que non se derribe por culpa, o pereza del.* Tradit Cæsar Lamberin. de iure patronatus lib.1 par.1.art.14.3.quæst.principali, num.6.fol.25. Et publicus ornatus ædificiorum multa habet specialia, vt ex text. in l. quòd si vir. ff. de donation. inter vir. & vxo. & alijs probat Aluar. Valasc. de iure emphyt. quæst.29.num.28.vers. addendum, fol. 185. Ias. in l. Cætera, ff. de legat.1. Siluan. in cons. 96.num.12.& tradit notanter Chassan. in Catalog. glor. mundi, par. 12. considerat.72. fo. 77. facit l.2.&3.l.siquis post hanc, l. neminem, C. de ædificijs priua. & facit text. in l. ad curatoris officium, ff. de damno infecto, & in l. ædiles, ff. de via public. & ex magnitudine ædificiorum præsumitur quis magnanimus, l.2. vbi Bart. C. de præd. & omnibus rebus nauicula. lib.11.cum concordantibus, vt per Ioseph Mascard. in tracta. de probationib. lib.2. conclus.999.num.1.fol.263. Ioan. de Plat. in l. 2. C. de murilegijs, lib.11.num.2 fol.72. Et ex his etiam oriuntur dispositiones legum 21. & 22. eodem tit.1.& est bona l.37.tit.28.par.3. & l 20.& penultim.tit. fin eadem part.& l.16 tit.5.par.5. Et seruitutes vrbanę non possunt hypothecari, si ciuitas ruinis deformetur, secundum glos. in l. sed an viç, in vers. vtatur, & ibi Bart. ff. de pignor. & in §. item Seruiana, vbi Ias. num.117 instit. de actionib. & fauor † ædificiorum præfertur iuribus priuatorum, l. 2. l. siquis post hanc, C. de ædific. priuat. l. fin. ff. ne quid in loco public. l. gemma, ff. de exhibend. cum alijs, vt per glos. Parisien. in consuetudi. Parisiens. par.2 §.55 num.26.fol.61. De quo etiam per Episcop. Couar. lib. 3. resolution. cap.14. in vers. Sexta ratio, num. 8. ad quem adde hic scripta, & alia priuelegia, quæ habent etiam ædificia vrbana, tradit rectè Petrus de Auendaño in lib. de exequend. mandat. regijs

67

par.1.cap.19 num.38.cum alijs, & cap.12.n. 17. cui adde textum singularem in l. quòd si vir, ff. de dona. inter vir. & vxo. vbi probatur, quòd valet donatio inter virũ & vxorẽ ad refectionẽ ædiũ. Et est opus pium domos reparare, l. siquis pro redemptione, C. de donatio. tradunt Cepola de seruitutibus vrbanorum prædiorum, cap.59.num.27. Ioan. Gutier. allega. 7.num.11. Menochius in tractat. præsumpt. lib.4. præsump.115.num.23.fol.222. & tales reparationes tendunt in laudem & honorem, & magnificentiam ædificantium, & ex pulcritudine ædificiorum iudicantur † magnanimi, dict. l. in his, C. de præd. nauicul. lib. 11. notat Cepola in tractat. de seruit. vrban. prædior. c. 59. de refection. num.27. pag.254. Et ibi tradit, quòd iudex potest cogere, vt domus ruinosa reficiatur, & idem Dueñas regul.152.& Matien in dialog. Relat. par.3.cap.11.numer.12. Ioan. Gratian. regul.329.num.75. Et plura ad propositum scribit Gulliel. Benedict. in cap. Rainuũtius. in verb. domũ, n.20.& 21.fol.197 de testam. & ibi num.14 scribit, quòd propter pulchritudinem ciuitatis potest rector curiales cogere ædificari, per l. singularum vrbium, C. ædif. priuat. & l. pręses prouinciæ inspectis ædificijs, ff. de officio præsid. & ibi plura scribit in fauorem ędificiorum vrbanorum, & de statuto ciuitatis Taurinæ cauente, quòd soli agnati succedant in domibus exclusis fœminis, tradit decis.263.& notatur per Arium Pinelum in l.1. par.3.num.66.fol.129.col.1. C. de bonis maternis, & est bonus text. in l. diuortio, §. impendia, ff. solut. matrimonio, ibi: *Planè si nouam villam necessario extruxerit, vel veterem totam sine culpa sua collapsam restituerit.* ¶ Et fauore ędificiorum quis cogitur ad vendendum contra vulgatam regulam iuris, quę neminem † inuitum vendere compellit, l. si vt proponis, C. de ędiffic. priuat. Notãt Guillielm. Alberic. & Florian. in l. siquis sepulchrum, in princip. ff. de religion. & sump. funer. glos. Parisien. in 2.par. consuetudin. Parisiens. §.53.num.28.fol.61.& §.41.num. 98. fol.296. Episcop. Couar. resolut. lib.3.cap.14. num.7. Redin. de maiestate Principum, in verbo magnanimum, fol.106.& de constitutione quòd agnati habeant domos, & masculi, & non fœminæ, tractat Osasc. decis. Pedemon. 262. num.9.& valet donatio inter maritum & vxori ad refectionem ędium, l. quòd si vir 15.ff. de donatio. inter vir. notat Pinelus in l.1. C. de bonis maternis par.3. numer. 66. versic. Ex quibus. Faciunt scripta per Bursat. in cons.57. num.10. Thesaur. decis.23. num.3. Et quod datum est ad reparandam domum donatum pręsumitur ob causam finalem, & repeti potest, si causa non impleatur, quia interest, Reipublicę domos reparari, ne vrbs ruinis deformetur, secundum Alberic. in l. generaliter, col. 2. ver.

68

69

2.verf.Circa hoc quantum num.5.de Epifcop. & cleric.quem citat Tiraquel.in tract.de cesfant. cauf.nu.59.fol.112.maximè,quia intereft ad authoritatem illorum,qui in maioratibus fuccedunt,& ad eorum ornatũ, vt habeāt domos egregias,& amplas,& fortalitia, cum quibus fint magis honorati,& pofsint cuftodire regnum ab hoftibus,& melius feruire Principi:quia caftra antiqua & notabilia fuos nobilitant fucceffores,cap.1.quis dicaturDux,vel Marchio,notat Bonus de Curtili in tract. de nobilitat.par.3.num.200.cum fequentib.Caffan.in confuetud.Burgund.tit.de feud.§.7. col.3.verf.Inter alias, & notatur per alios, quos refert glof.Parifienf.in par.1.confuetud. Parifienf.§.9.glof.3.fol.120.& conf.1. pro Duce de Villahermofa,num.41.pag.86.¶ Et

70 nobiles & indignitate conftituti † anxij funt, & foliciti,ne principalis eorum domus à familia fua alienetur,l.pater,& Iulius Agrippa,ff. de legat.3.quæ loquitur de quodam primipilari,qui prohibuit domum fuam maiorem alienari,cum de alijs proprijs domibus non curaret,quod præbet quoddam argumentum ad ftatuta & confuetudines,quę relinquunt primogenitis domum principalem fuæ fuccefsionis perfonarum nobilium,cuius generis multa funt in Francia,vt notat Tiraq. in tractat. de nobilitat.cap.37.num.23.pag.554.& merito, glof.Parifienf.dict.1.p.§.8.glof.4.nu.10. fol. 117.declarat quando & quomodo domus debent pertinere ad primogenitum, fic in ftatu Sabaudiæ eft ftatutum,quòd in domibus fuccedant agnati,& non cognati,vt latè traditAnton.Thefaur.decif.263.Confirmatur, quia ex

71 generalitate † rei prohibitæ alienari, vt puta, quia eft domus nobilifsima,& principalis, inducitur fideicommiffum fecundùm Angel. Salicet.& Iaf.in l.quoties,la primera,C. de fideicommif.Bald.poft Cin. in l. voluntas eodem tit.Dec.in conf.23.num.5.& conf.38.num.2. Rip.in l.filius familas,§.Diui,num.4 ff.de legatis 1.& alios,quos citat Menoch conf.118.n. 20.lib.1.De quo legenda funt quæ latius fcribo infra hac par.q.51.num.79.& par.2. q. 5. à num. 24.

Et eft etiam mirabilis ad propofitum lex, qua colligitur notabilis ratio decidendi ad dictam l. 46.fcilicet l.32.quæ eft vltima,tit.18. par.2.ibi.*E por esta fiança que ouieron en los señores,fueles otorgado que las casas de los nobles omes fuessen guardadas como castillos*. Et teftator non videtur excipere de legato facto † do

72 mũ nobilem& pretiofam,vt traditAymo in d. conf.297num.6.& tempore Adriani Imperatoris fuit factum Senatufconfultum,nequis ea, quæ ædium funt vẽdat,leget,vel diftrahat caufa negotiandi,l.Senatus,ff.de contrahen. emption.l.negotiandi.C.de ędificijs priuatis, tradit Tiber.Decian.in pract.lib 2.cap.28.num. 21.fol.57.Et addō etiam notabilem doctrinã Roman.in fingulari 780. pauper nobilis, vbi dicit,quòd fi aliquis † nobilis habet palatium

73 deftructum,quod propter paupertatem reficere non poteft,compellitur ad illud vendendũ, ne ciuitas ruinis deformetur,refert hoc voluiffe Speculator.in tit de fatisdation.§. eft quoque,verf.Circa hoc quæritur, per l. lege in principio,ff.ad Sillan.

Sed attende,quòd Speculator non dicit † il-

74 lud,ad quod refertur per Roman.fed Roman. refert Tiraquel.in dict.tractat.de nobilit. numer.132.pag.554.in verfic.Si pauper, quod etiam notandum eft ad intellectum text. in l. inuitum,C.de contrahend.emption.& l.3.tit. 5.par.5.quibus addo doctrinam Lãcelloti,Deci.in l.Senatus,§.Marcellus.ff de leg.1.vbi dicit,quòd meliorationes factæ in ędificijs vrbanis non poffunt abradi,fi inde fequatur deformitas ciuitatis, fed debet æftimatio extantis meliorationibus reddi vaffallo emphyteutę, aut fimili.Et facit,quia domus magnæ potius pro cultu vrbium, quàm occafione fructuum acquiruntur,l.2.C.de prædijs,& omnibus rebus,lib.11.vbi glof.in verb.fumptus,Imola & dixi infra 4.par.q.33.à nu.8.Alexand.& alij in l.Imperator.ff.ad Trebellian.Nicol. Boer. decif.19.Burfat.notanter conf.84.num.17 li. 1.Et interpretatio femper eft fumenda ne domus deftruatur,fecundum Alciat.in l.poft cõtractum,num.57.ff.de donation.Menoch. in tractat.præfumption.lib.3 præfumption.124 num 22.pagin.433.& pro Lancel.& Dec. faciunt fcripta per Iul.Ferret.in tractat.de gabellis,num. 286.¶ Confirmatur,quia in dona

75 tione,quæ † fit ob reparationem domus dirutæ,non requiritur infinuatio,l.penult.§.2.C. de donation.& ibi notant Bart. Bald. Salicet. & Angel.Azo.in fumma tit.de donation.Anton.Gabr.lib.3.commun.opinion.tit.de donation.conclus.1.num.38. pagin. 193. & facit quod fcribit glof.Parifienf.in confuetudin.Parifienf.§.8.glof.4.quæft 2.nu.3.fol.116. col. 4.vbi dicit,quòd fi feudum ab antiqua conceſsione confiftat in certis agris fine aliquo ędificio,fed vltimo defunctus vaffallus domũ ibi conftruxit de nouo, debetur primogenito cum horto & fuis appendicibus,& facit text. in l.qui feruo in fin C.de commu.feruo. manum.ibi:*Ampliandam enim ciuitatem noftram, magis quàm minuendam effe cenfemus.* ¶ Et quod Reipublicæ intereft, ne ciuitas ruinis

76 † deformetur,probant l.prętor,§. hoc interdictum prohibitorium eft,ff.de nou.oper. l. fin.ff.ne quid in loco public.& l.2.C.de ędifi. priuat.& ad decus & ornatum ciuitatis pertinęt non derelinqui ędificia.l.prætor §. deinde,ff de nou.oper.vbi Imola. Et iftam meam fententiam nouifsimè tenet Ioan.Gutierr.lib. 2.practicarum quęftion.q.82.per totã quibus con-

congruit,valere statuta prohibentia, ne ciues † habitent extra ciuitatem, vt tradunt Ioan. 77 Baptista de sancto Seuerino in l.omnes popu li,num. 103.ff.de iust.& iur. Menoch de præsumption.lib.5. præsumptione 12. numer. 4. fol.20.

Et ex omnibus inferioribus infertur ad quæstionem,quæ de facto contigit in negotio maximi momenti. Testator quandam domum vinculauit,& dubitabatur an alia plura,quæ reliquit maximi valoris eidem personæ, cui domum vinculatam relinquit, essent vinculata, quia de hoc clarè non constabat,tractatum fuit 78 † per prædicta non esse eandem rationem, ad præsumendum vinculum in cæteris rebus relictis,quæ fuit in domo vinculata, & super hoc maxima lis pendet,& ad regulam l.2.C.de ædificijs priuatis addo text.in l.25.tit.32. par. 3. cap.Polum.de seruitut. vrbanorum prædior. Et de materia lector videat egregium consilium, Augustin. Beroi. 118.nu.4.cum sequentib.lib.3.& ad ista facit notabilis,l.1.tit.1. lib. 7.Recopilat.ibi: *Ennoblecen las ciudades y villas en tener casas y bien hechas.* Et probatur in l.prætor ait 20.§.hoc interdictum, ff. de nou. oper.nuntiatio.& in alijs iuribus adductis per Barbos.in l.diuortio,§.fin.nu.119.pag.1205. ff.solut.matrimon.tom.1. vbi hoc refert. Et hæc omnia sunt notabilia pro intellectu text. in dict.l.46.Taurina,licèt Ioan.Lóp.in dict.§ 62.num.16.dictam legem generaliter intelligat,quod mihi durum videtur,& contra mentem & verba legis. De quo vide quæ scribo in 4.par.quæst.33.

79 Prætereà potest attentari † quòd d.l.46. loquitur in maioratu,quem quis habuit ab antecessoribus,non etiam in maioratu de nouo cōstituto:quia vnius ad alium est diuersissima ratio, vt constat ex his,quæ scripsi in 3.quæst.supra,à num.8.quod tradit Burgos de Paz, cōs. 3.num.108. In quo est cogitandum,quia dicta lex generaliter loquitur,& generaliter est intelligenda:maximè,quia loquitur in fauorem maioratuum,quibus leges Taurinæ,& aliæ leges Regales fauent,& ideò potius est amplianda,quàm restringenda. Sed replicari potest, quòd etiam legitima filiorum maximè est fauorabilis,vt passim iura & DD. profitentur, & vincit ius primogenituræ,vt docet glos. Parisiens.in dict.glos.4.num.7.quare dicit Castellus in l.46.quòd ex illa lege non excluditur legitima filiorum. De quo maximè dubito propter generalitatem illius legis,& quia si hoc esset,nihil ferè speciale contineret, & ideò difficilis est punctus. Alia autem notabilia circa intellectum illius legis scribo in 4.par.huius operis,quæst.33.omninò ad hæc videnda. Et an tales domus pretiosæ, sicut sint communiter bona maioratus æstimentur,ex reditibus, vel ex ex pretio, tradunt Bald.in l.fin.§. sin autem legata,C.de bon.quæ liber. Ias. in §. sed & si quis num.9.instit.de actio.Boer.decis.19. Pinel.in l.2.par.3.cap.4.n.28.C. de rescind. vēdi.Bursat.cons.172.num.33.lib.2. Menoch. de arbitrar.iudicum cent.2.casu 183.num.24 cum sequentib. Et quòd memoriam non conseruent pomposa,& magna ædificia,sed scriptura,tradit Seneca,Ferrara in practica, in forma libelli,in actione negatoria, & in actione noui operis,pag.251.col. 1. quod confert in fauorem scribentium libros, quos laudant inter alios Cassan.in Catalog. gloriæ mundi, part.10.considerat.28.fol.17.col.4.Rebuf. in tractat.denomina.quæst.21.num.58.pag.57. Azeb.in l.1.tit.2.lib.6.Recopila.num.77.fol. 25. Et quo modo intelligatur statutum excludens fœminas à successione domorum, tradit latè Thesaur.decis.263.num.9. ¶ Et ex istis non sine maximo fundamento dubitari potest de quadam noua,& eleganti extensione, quam ad dict.l.46.tradit domin.Anton.de Padilla in rubric.C.de fideicommis.num.10. vbi scribit,quòd meliorationes factæ in re subiecta restitutioni pro sacrificio aliquo anniuersario,cedunt ipsi rei principali,quam opinionem ego intelligo procedere secundùm distinctionem hic positam,& dict.quæst. 33. & in isto casu est æqua & pia opinio,& pro fauore religionis, & rerum spiritualium augmēto, & pro sacrificijs amplectenda,l.summa ratio, ff.de religio.& sump.funer. Et confirmat Matth.de Afflict.decis.Neapolitan. 23. capellani nomine,num.8.quibus libenter addo, quòd 80 bona † data in seruitium Dei cum onere dicendi aliquas Missas dicuntur bona profana, si non sint authoritate Episcopi instituta,& omnia seruiant pijs causis,secundùm Guid. Pap. decis.187.quem citat Auen.2.par.de exequē. manda.regijs,cap.14.num.32.fol 195. qui limitat in notabili casu,vt per Ancharr. consil. 129. Quod confirmo,quia hospitale non efficitur religiosum, si fuerit authoritate priuata constructū,sed est necessaria authoritas Pontificis secundùm glos.in cap. in Ecclesiastico 13.quæst.2. Innocen.in ca.ad hæc de religio. domib. Abbatem in cap.abolend.de sepultur. & alios, vt per Peraltam in l.Mæuius,§. in fundo, numero 6. pagin. 513. ff. delegat.2.

81 Item,hanc opinionem(vt ad superiora reuertam)non impedit † text.in l. seruum filij, §.si areæ,ff.de legat.1. *Vbi dicitur, si areæ legatæ domus imposita sit,debebitur legatario, nisi testator mutauerit voluntatem.* Nec dict.l. par. Nam ratio istorum iurium est:quia quando augmentum factum fuit à testatore, præsumitur quòd testator voluit augere legatum,quia illud minuere poterat,quæ præsumptio cessat vbi augmentum factum fuit ab aliquo,in cuius sola potestate non erat facere illud augmentū:

quia

quia tunc quod augmentatũ fuit, non debetur, iuxta l. si chorus. §. in area. ff. de legat. 3. & sic concordantur hæc duo iura, secundùm Alexandrum & Iasonem nume. 5. in d. l. si ex toto, in principio. ff. de legatis 1. Ioann. Falcon regula 50. num. 5. qui hoc refert. Et qualiter ædificium cedat solo factum in rebus maioratus, resoluit nouissimè Ioannes Gutierrez in practicis quæstionibus lib. 3. quæst. 88. num. 4. qui etiam id disputat in ædificio facto in area quæ est de trunco. Igitur in nostro proposito subtiliter dici potest, quòd ratio quare res augmentatæ in maioratu non cedũt maioratui, est, quia hoc non solum dependet à voluntate disponentis de rebus maioratus, sed etiam à voluntate aliorũ, qui propter maioratum præiudicantur in legitima, quæ est eis ex lege præscripta, & taxata, requiritur etiam Principis voluntas ad faciendum vinculum. Cum igitur augmentatio illa non solum dependeat à voluntate facientis maioratum, sed etiam à Principis facultate & volũtate, & filiorum, mirari non debemus quod ad vinculandas res augmentatas in maioratu, cũ sit magni valoris, requiratur noua licẽtia. ¶Et ideò dictus Episcopus in dicto cap. 2. practicarum quæstionum, num. 7. agens de doctrina Angeli in dict. authent. de æquali. dotium, §. aliud, num. 1. dicit, quod ea ratione procedit, quia ex augmento † iurisdictionis nulli alij, quàm ipsimet principi concedenti fit præiudicium. Nam vbi alterius præiudicium verteretur, aliud esset dicendum; & huius etiam sententiæ fuit Angelus in prædicto loco. Et pro ista sententia facit bonum dictum Felini in c. cum olim, num. 5. fol. 234. de maiori. & obedien. vbi dicit, quòd additamentum sequitur naturam sui principalis, quando nascitur eadem via, qua nascitur principale, alias secus. Et dictum Angeli refert & sequitur Curtius Senior in consil. 56. num. 7. Nec minus faciũt pro Episcopo quæ scribit Tiraquellus in tractatu de vtroque retractu, §. 1. glossa 18. num. 58. pagina 359. Matienç. in l. 7. tit. 11. libr. 5. Recopilationis, glossa 3. num. 9. fol. 358. resoluentes, quòd augmentum non sequitur naturam sui principalis, vbi agitur de præiudicio tertij. Et ista magis locum sibi vendicabunt vbicunque ille, qui facit maioratum alicuius fundi, vel alterius rei, vtitur isto pronomine, lego fundum meum, quia limitat & restringit legatum ita, vt superueniens augmentum non auget † legatum, secundùm Bart. in l. serui electione, §. vltimo. ff. de legatis 1. post glossam, & in l. seruum filij, in principio, numero 3. eodem titulo, & est communis opinio secundùm Ripam in dicta l. serui electione, §. vltimo, numero 9. vbi Alciat. numero 6. tradit latè Menochius consilio 106. numero 188. libro 2. Et ista fulciuntur, quia augmentum non iudicatur idem quod principale, vbi diuersa est ratio, l. qui fundum, §. 1. ff. pro emptore. Notant Corneus in cons. 149. col. vltima, versic. nec obstat quòd augmentũ, lib. 3. Menochius consilio 26. numero 35. libro 1. post Tiraquellum libro 1. de retractu, §. 1. glossa 18. numero 59. Et qualitas adiecta generi facit transire in aliam speciem, dicta l. ius ciuile, ff. de iustitia & iure, cum concordantibus, vt per Rebuffum in praxi beneficiali, tit. de non promotis intra annum, num. 27. pag. 447. Et quando actui additur vel detrahitur, dicitur nouus actus secundùm Baldũ & Alexandrum in l. 4. ff. de damn. infecto, & alios quos citat Antonius Gabriel lib. 2. communium, tit. de dilationi. conclusio. 2. numer. 25. pagin. 109. Et ex prædictis apparet, quòd nostræ sententiæ non refragantur quæ scribit Glos. Parisien. in consuetud. Parisien. par. 1. §. 1. glos. 5. num. 67. fol. 34. vbi tradit, quòd si vassallus acquisiuit seruitutem ad prædium feudale, † vel in eo amplum & vtile struxit ædificium, cum ista non possint de per se subsistere, haud dubiè feudo accrescunt, per textum in l. 1. ff. commun. prædior. & in l. 2. & in l. si quis sciens, C. de rei vendicatione, & per alias rationes, & iura per illũ relata. Et pro ista sententia nostra etiam facit notabile dictum Guidonis Papæ in consil. 104. præsuppositis suprà num. 4. vbi dicit, quòd si domus, & grangia nouiter fuit per filium facta in re sibi à patre donata, tenetur filius communicare, & diuidere melioramenta inter fratres suos, quando ædificia & constructiones, quæ fecit, fuerunt ex rebus & bonis paternis. Et ex his infertur intellectus, & confirmatio eorum, quæ tradit Pinelus in l. 1. par. 2. nu. 70. fol. 59. vbi resoluit, quòd in Lusitania successor maioratus tenetur fratribus & matri satisfacere melioramenta, quando expensa fuit magna, & ex ea resultat notabilis vtilitas in bonis maioratus, & in terminis d. l. 46. hoc resoluit Burgos de Paz q. 6. num. 27. post Ioannem Lop. in d. l. 46. num. 1.

Et ex his quæ in hoc primo membro distinctionis dicta sunt infertur alia distinctio in hac materia: nam si res augmentatæ sint paruo valoris, † censebuntur vinculatæ sicut res ipsa principalis, ad quam obtenta fuit licentia, modo sit melioratio in vna & eadem re, & non distincta (vt posteà dicetur) quia tunc idem iudicandum est de augmento, quod de suo principali, argumento eius quod scribit Bart. in dicta l. final. num. 4. C. quæ res pignor. obligat. possess. vbi dicit, quòd in generali obligatione bonorum ideò veniunt bona futura, quia hypotheca est parui præiudicij. Notat Iaso in dicta l. si stipulatus fuerim, §. cum stipulamur, num. 12. fol. 208. ff. de verbor. obligation. vbi ponit regulam generalem, quòd

simplex dispositio trahitur ad futura parum præiudicialia, vbi vide Bart. Imol. & Alexan. & eundem Alexandrum in consil. 235. num. 8. libro 6. & ideò renuntiatio hypothecæ † non est donatio, l. si pignus, ff. quæ in fraud. creditor. l. Lucius. ff. quibus modis pignus vel hypothec. solui. l. quamuis, in principio. ff. ad Velleia. l. etiam, & l. iubemus, in princip. C. eodem titulo. & hypotheca est parui præiudicij, vt per Alexand. in consil. 235. num. 8. libr. 6. Et priuilegium datum monachis, vt non teneantur soluere decimas restringitur ad possessiones, quas habebant tempore concessionis, non ad posteà acquisitas, vt per Thomam Triuis. decisione 65. part. 1. numer. 11. 86

87 Et hoc etiam fulcitur, quia minus † pretiosum cedit pretiosiori, l. quicquid, §. vult, ff. de acquirend. rerum domin. Notat Ioann. Faber. in §. si tamen, folio 25. institut. de rerum diuisione; & ideò etiam dixit Bartol. in l. final. C. si contra ius., vel vtilitat. public. quòd potest Princeps auferre ius alterius in modico quopiam. Et idem Anton. Abb. Felinus, & Decius in cap. quæ in ecclesiarum de constitution. cum concordant, vt per Alexand. in consilio 225. neque arguendi, libro 3. & conducunt scripta per eundem Alexandrum in consilio 293. numero 5. libro 2. vbi

88 dicit, quòd † facultas concessa ad ædificandum intelligitur in quolibet accessorio ædificiò. Et quæ scribo in 4. part. huius operis, quæstione 1. limitat. 6. Et hæc conclusio confirmatur ex infinitis penè concordantibus, quæ cumulat Tiraquel. in tractatu de iudic. in rebus exigend. quasi per totum, vbi si oporteurit videre, licebit vltra ea, quæ hic tradita sunt; faciunt scripta per Nattam in consilio 182. libr. 1. Et ista maiori ratione procedũt, quando maioratus vel melioratio fit facta, per hæc verba, dono, vel lego fundũ meum, quia

89 augmentum superueniens non auget † donationem, vel legatum, secundùm glossam, & Bartol. in l. serui electione, §. vltimo, & in l. seruum filij, in principio. ff. de legatis 1. idem voluerunt Angel. Bald. Paulus de Castro, Alciatus & Ripa, qui communem dicit in d. §. vltimo, l. si seruus plurium, & alij, vt per Menochium consilio 106. numer. 188. qui tenet in hoc contra Episcopum Couarru. in practicis quæstionibus capit. 2. numer. 2. & eum saluat, quando augmẽtum est quid annexum, de quo infrà tractabitur.

Pater vnicum habens filium si multas faciat meliorationes, vinculatæ censentur absque noua Regia licentia, quando meliorationes fiunt in eadem & indiuidua re, num. 90.

Alluuio cedit rei hypothecatæ, n. 91.

Possessio an aquiratur in re per alluuionẽ quæsita, num. 92.

Vassallus & emphyteuta si cadant a feudo, vel emphytheusi, an amittant iurisdictionem per eosdem posteà acquisitam, num. 93.

Vnitorum eadem est natura, n. 94.

Horti an cedant primogenito simul cum domo, num. 95.

Quid de insula domui coniuncta, n. 96.

Quid de vinario, molendino, balneo, apotheca nemore, vineis, remissiuè. n. 97.

In legato facto de domo veniunt quæ illi sunt annexa. n. 98.

Cui prohibetur habitatio in iurisdictione, etiam prohibetur in ciuitate confederata, numero 99.

Accessorium domus iudicatur quod pertinet ad domum, cui magis connexum est, numero 100.

Præscriptio vnius rei ad cohærentem extenditur, n. 101.

Accessoria annexa an veniant cum principali, num. 102.

Ex separatis non constituitur vnum corpus, numero 103.

Cum adhærente an dicatur pendere lis, numero 104.

Curte, id est, corral, *pars domus est, numero 105.*

Appenditia & pertinentia veniunt cum castro, num. 106.

In indiuiduis dispositum in vno in alio dispositum censetur, n. 107.

Mobilia immobilibus cohærentia immobilia iudicantur, n. 108.

Ratione connexitatis an debeat tractari causa coram eodem iudice. n. 109.

Qui præscribit decimas in vna parte fundi, an præscribat in terris noniter ad culturam redactis. n. 110. & 112.

Præscriptio partis indissolubilis ad totum extenditur ratione indiuidui, n. 111.

Si de nouo plantetur aliquid in fundo, in quo decimæ erant præscriptæ, debent solui de nouiter plantatis, n. 113. & 116.

Intellectus ad l. 22. tit. 7. lib. 7. Recop. & l. 23. eod. tit. n. 114.

Ex possessione principalis, an continuetur possessio in accessorijs. n. 115.

Vassalli domino obligati de seminatis in certa parte fundi decimas soluere, tenentur soluere de arboribus plantatis, num. 117.

Maioratu instituto de terris ad culturam redactis, melioramenta ad primogenitum an pertineant, 118.

Priuilegium in vno articulo reuocatum in reliquis manet firmum, n. 119.

Vena reperta in aliquo fundo ratione continuitatis semper dicitur vna num. 120.

Maioratu instituto de aliquo fundo, in quo posteà metalla reperta sunt, an cedant primogenito,

TErtiã in hac quæstione pono principalẽ conclusionem, & distinctionem: nam si pater non habet nisi vnum filium, & in eundem facit maioratum cum facultate Regia, & posteà in illa re faciat augmenta, & meliorationes; tunc illæ res augmentatæ † cedũt tali 90 maioratui: quia in hoc casu cessant omnes rationes, aut certè maiores res, quæ obstant & impediunt augmentationem, de quibus suprà latè egimus. Et hoc casu habet locum d.l. seruum filij. §. si areæ, & d.l.37. titu.6. part.6. cũ concordantibus. Sed hæc opinio tunc procedit, & habet locum, quando quis fundum habebat, & obtinuit licentiam regalem ad faciendum de eô fundo maioratum, qui quidem fundus tempore obtentæ licentiæ stabat sine arboribus: posteà autem ille, qui maioratum fecit, multas plantauit arbores, & alias fecit meliorationes, ex quibus fundus multo pretiosior & fructuosior redditus est: tunc quidem huiusmodi augmentationes & meliorationes erunt vinculatæ, & maioratus, quia in eodem fundo sunt factæ non distincto diuersis limitibus. Et pro ista conclusione faciunt plura quæ scribit Glossa Parisiensis vbi suprà dicto numero 67. Et pondero etiam egregium casum in l. 23. titulo 5. part.5. ibi: *Otro si dezimos, que cumplida seyendo la vendida en alguna de las maneras que de suso diximos, que la pro que despues viene a la cosa comprada, maguer la cosa no sea passada a su poder, esto seria como si ouiesse comprado algun campo, o viña, e despues que la vendida fuesse secha, auenidas de rios acreciessen la cosa comprada en que le auiniessen arboles, o otra cosa que se mejorasse.* Ad quam legem vide multa in Glossa Parisiensi vbi suprà, numerò 99. vbi de hoc tractat, & de augmento extrinseco, quod in vnitatem eiusdem rei, & sub eadem causa, & qualitate vnitur, vt de adiecto per alluuionem, vel subito fluminis impetu postquam coaluit; quod vltra Glos. Parisiens. tractat Iulius Clarus, §. feudum. quæstione 88. numero 3. pagina 229. Et ideò alluuio, vel aliud commodum superueniens † 91 cedit rei hypothecatæ, l. si conuenerit, §. si nuda. ff. de pignoratitia actione. l. si inter, §. 1. versiculo, quicquid. ff. de pignoribus, cum concordantibus, vt per Antoniũ de Fano in tractatu de pignoribus, part. 3. membro 1. numero 18. folio 57. & facit egregia l. 1 [illegible] titul. 13. part. 5. Et de ista alluuione plura singularia scribit Curtius Senior in consilio 72. numer. 8. & 9. Et qualiter alluuio dicatur pars prædij, & alia plura tradantur à Thesauro decision. Pedemontan. 140. Et quid dicendum sit vbicunque stagnum creuit per alluuionem, vel vassallus ampliauit & elargiuit, an de incremento dominus debeat habere augmentum, resoluit Nicolaus Boerius in consuetudinibus Vituricensibus, titu. de costumes di etffiez. §. 5. pagin. 68. col. 2. Et an per alluuionem transeat territorium, & iurisdictio, tradit Corneus in consil. 320. lib. 1. quem citat Masuarius in additionibus ad Ferrarã in parte, quo agitur ad reuocationẽ feud.

versicul per alluuionem, pag. 294. col. 4. vbi Ferrarà tradit qualiter incremẽtum latens per alluuionẽ apparens accrescat. Et legenda sunt quæ scribit in materia Amedeis de Aponte in tractatu laudemiorum in dicta q. 8 Et quòd vnita per alluuionem non sint eiusdem naturæ cum fundo, cui sunt vnita, si constat de diuersitate rerum, tradit Guillelmus Benedictus in cap. Rainuntius, de testamentis, in verbo, & hortum, numero 17. fol. 200. Et de alluuione legenda sunt quæ scribit Andreas de Isernia in cap. de controuer. inuestituræ; vbi Nardus additionator, num. 20. folio 28. colum. 4. nouissimè Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, articul. 10. numero 22. folio 79. vbi multa bona scribit, & ipsemet artic. 48. num. 78. folio 446. Tradit, quòd licet ius accrescendi non operetur quoad translationem possessionis, sed tantum quantum ad dominium, secundùm Baldum in l. 1. numer. 2. C. quando non petent. partis, Aretinum in l. 3. in principio. ff. de aquirenda possessione fallit, secundùm eundem Aretinum in portione crescente per alluuionem. Et de alluuione legenda etiam sunt quæ scribit Petrus in tractatu de fideicommissis, q. 13. numero 457. pagina 511. vbi quid de alluuione iurisdictionis, & quæst. 15. numero 141. pag. 598. Ægidius Bossius in practica criminali, titul. de Principe, numero 280. pag. 635. Cœpola de seruitut. rusticorum prædiorum, cap. 32 de flumine priuato. numer. 1. pagina 372. Curtius Senior consilio 72. numero 12. melius in consil. 56. per totum. ¶ Et quod possessio acquiratur in re per alluuionem † 92 quæsita, tradunt Aretinus in l. 3. ff. de acquirenda possessione, post Bart. & Bald. quos citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, artic. 48. numer. 78. folio 446. vbi tradit secus esse in iure accrescendi, secundùm Baldum in l. 1. numero 3. C. quando non petent. partes, numer. 3. Et facit doctrina Angeli in dicta l. item si fundi. § insulam, ff. de vsufruct. vbi dicit, quòd alluuio sequitur vsufructuarium, vbi est incrementum cõiunctum, insula verò minimè, quia est incrementum disiunctum, mouetur ex textu ibi. Pro quo est melior textus in l. 30 tit. 28. part. 3. Ex quo dicit Glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. tit. 1. de mater. feudal. §. 30. numero 100. fol 241. quòd si vassallus propter aliquam causam perdit † feudum, quod 93 augmentauit multum à tempore, quo accepit vsq; ad illud tempus, in quo illud amisit, perdit vassallus omnia per alluuionem adiecta, & omnia ædificata, quæ solo cedunt, secus autem in iurisdictione acquisita, & similibus, quæ per se subsistunt. Et idem dicit in emphyteuta, qui amisit rem emphyteuticam propter canonem non solutum, vel aliam causam,

quæ est notabilis theorica in hac materia, & ad alia plura. Item vnitorum † vna est natura, vt per Angelum in bono casu in consilio 94 246. vnitorum, & Decium in consil. 174. numero 1. quod latius trado in 3. part. quæst. 8. ¶ Et pro istis etiam facit quod scribit Ioann. de Cirier in tractatu de primogen. lib. 6. q. 4. vbi dicit, quòd si sint plures horti, sub eadem tamen clausura, vel etiã sine clausura, sub eadẽ tamen cohærentia, & dependentia mansionis illius gratia parati, eiusque vsui deseruientes, & deputati per patrem familias † cedunt pri- 95 mogenito, quia attenta destinatione, & vsu patris familias omnia coniuncta censentur, & sicut vnus hortus veniret, & cederet primogenito, ita plures horti, quia non solum actualis clausura & parietes ipsi, sed etiam destinatio patris familias ex accommodatione, & actuali modo vtendi resultans ampliationem iuris primogenituræ operatur. Et idem tenet Glossa Parisiens. in consuetudin. Parisien. §. 8. glos. 5. in verb. le jardin, num. 1. folio 118. & Andr. Tiraquel. in tractatu de primogen. in quæst. 73. num. 1. pag. 386. vbi latè tradit qualiter primogenito, cui domus competit, deferantur horti coniuncti, vel disiuncti domui, cui iunge Alexand. in consilio 54. numero 3. & 4. libro 3. eundem in consil. 140. num. 8. & in consilio 169. numer. 9. lib. 5. & bene in consilio 204. num. 1. cum alijs, vbi plura adducit lib. 6. & Stephan. Bertrand. in consil. 239. lib. 2. Cephal. in consil. 169. numero 2. & l. 7. libro 2, ad quod est egregius casus in l. prædijs, §. final. ff. de legatis 3. vbi ita scribitur, appellatione domus, insulam † quo- 96 que coniunctam domui videri, si vno pretio cum domo comparata fuisset, & vtriusq; pensionis similiter accepto latas ostenderetur, licet videatur quòd hic text. non multum vrgeat ad hanc opinionem propter illa verba, si vno pretio cum domo comparata fuisset. De quo legenda sunt quæ scribo 4. part. quæstione 33. Et apud Ioan. de Cirier, Glos. Par. & Tiraquell. multa reperies pro intellectu istius materiæ, & valde in praxi necessaria, ibi etenim inter alia tractant, quid de vivario † cõ- 97 iuncto domui primogeniti? quid de molendino? quid de balneo? quid de apotheca? quid de nemore & horto spatioso? & de vineis, quæ magnũ portant redditum, & quid de fossatis, & de alijs pluribus rebus, an cedant ad primogenitum? Et ibi videbis multa singularia, quia semper refugio alienos vsurpare labores, & dicere, vel referre, quæ ab alijs scripta sunt, dũ necessitas non me cogit aliud facere. Et iungo istis, quòd in legato † facto de domo veniunt 98 ea, quæ illi sunt annexa, l. creditor. §. vltimo, ff. de actio. & empt l. 2. C. de bonis vacan. libro 10. & Archi. in cap. vltim. 12. q. 2. Et Viceiex duarũ prouinciarum potest expedire

negotia

negotia vnius prouinciæ in alia prouincia, propter connexitatem territoriorũ, vt probatur in cap. nouit de officio delegat. & in l. 1. C. de metropol. Ber. lib. 11. & tradit Capicius decisio. 151. num. 8. Et quando fideicõmissum est adeò coniunctum institutioni, quod ab ea separari non possit, iudicatur de fideicõmisso, vt de institutione, vt resoluit Paris. in consil. 35. n. 25. lib. 2. quod est memoriæ mandandũ. Et citatus in causa habente connexitatem dicitur legitimè citatus c. capitulo, §. 1. de præbendis in 6. notat Rebuf. tom. 3. ad constitut. Regias artic. 7. glos. 2. nu. 24. pag. 116. Et prębendæ annexæ canonicatui iudicantur vt canonicatus, vt resoluit Augustinus Berous in cons. 11. nu. 17. lib. 1. Eleganter Francus per illum textum in cap. quia sæpè, nu. 3. fol. 114. de præbend. in 6. ¶ Et si alicui fuerit interdictum ne moretur in iurisdictione, † non morabitur in ciuitate confederata, l. non dubito, ff. de captiuis, quam singularem dicit Alexan. in cons. 84. num. 12. lib. 3. & alios refert Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias tit. de literis requisitorijs, glos. 2. num. 8. pag. 104. Et accessorium domus † debet iudicari, quod pertinet ad domum, cui magis annexum est, l. legatis, §. si vnus, ff. de legatis 3. His autem authoribus adde egregiè Iasonem in l. beneficium, num. 2. cum alijs, ff. de constit. Princip. & Gregor. Lopez in l. 23. tit. 9. part. 6. in glossa, in verb. *casas*, vbi tradit de testatore qui facit maioriã de domo sua in qua habitat, quòd venient domus alienæ, quæ erant appenditiæ istius domus, & ibi tangit aliam quæstionem. Testator habens duos filios fecit in vnum maioratum de certis rebus, & posteà ædificauit magnam domum, quam dicebat, quòd volebat pro maioria: & deinde dixit, quòd legabat filio suo domum, non dicendo, quam domum, quid agendum sit? ¶ Et ex istis venit alia cõclusio singularis, quòd licet præscripta vna re ad aliam separatam præscriptio non se extendat, secus ad cohærentem † & dependentem, l. 2. C. de bonis vacantibus lib. 10. tradunt Cumanus in cons. 162. col. penult. in fin. Ancharranus in cons. 161. col. 1. Alexand. in consilio 13. num. 12. lib. 6. Brunus cons. 28. col. 2. Roland. in cons. 78. nu. 11. lib. 2. Ad quæ est addenda singularis doctrina, quòd accessoria annexa non veniunt † cum principali. c. super eo, vbi Doctor. de præb. tradunt Abbas & alij in cap. extirpandæ, §. qui vero, de præbend. Bertrand. in cons. 2. num. 44. lib. 3. Rebuffus in praxi beneficiale in par. 3. signatur, versic. annexorum, num. 1. pag. 177. Et concesso alico ex separatis, non censetur reliquum concessum, secundùm glos. in c. 1. de capitaneo, qui curiam vendidit, Menoch. in tract. de pręsumpt. lib. 3. pręsump. 93. nu. 4. pag. 382. qui arguit circa hoc de iurisdictione. ¶ Et ex separatis non † constituitur vnum cõrpus, vt ex aliquibus resoluit idem Menoch. in eodem tractatu lib. 1. præsump. 39. n. 8. pag. 42. Et quod cum adhærente non dicatur † pendere lis, tradunt glos. in l. creditor, in princip. ff. mandat. Greg. Lop. in l. 7. tit. 13. par. 3. in glos. *con los herederos*. Et benè etiam faciunt quæ scribit Guillel. Benedictus in d. cap. Rainuntius, in verb. Et horum, nume. 2. cum sequentibus, folio 199. de testament. & quod tradit Ioannes de Amicis in consilio 1. numer. 8. vbi dicit, quod fouea grani parata ad vsum domus, perpetuò etiam extra domum existens, venit appellatione domus. Et ibi tradit plura ad propositum istius materiæ. Et de horto domui coniuncto, quòd veniat cum venditione domus, quando per eum aditus ad domum parabatur, traditur per Socinum Iuniorem in consilio 61. numero 4. & 7. libro 2. & in consilio 159. numero 8. eodem libro. ¶ Et quid veniat hortus appellatione, tradit Rebuffus in l. vrbana prædia, §. proinde hortos, l. 198. pagina 875. ff. de verborum significatione. Et quòd † curte, quod nos vocamus *corral*, sit pars domus, probat l. 21. titulo 16. partit. 2. vbi Gregorius Lopez in glossa, in verbo, *el corral*, licet illa lex in illa disiunctiua, *el corral*, videatur probare cõtrarium.

Ad hanc rem pertinet, quia cum castrum, aut domus est, cuius cæteræ res sunt tanquam appendices, omnia pertinentia & appendicia veniunt † cum castro, maximè cum concurrit vsus patris familias, dicta l. quod in rerum, §. si quis post testamentum, ff. de legatis 1. l. quæsitum, §. si quis eodem, ff. de fundo instruct. instrumentoque legato. Notant Doctores in dicto cap. cum ad sedem de restitut. spoliat. & in cap. in literis, eodem titulo, & alij plures, quos refert Tiraquellus libro 1. de retractu, §. 36. glossa 3. numero 4. pagina 749. Et qui locum principalem beneficij tenet, dicitur esse in possessione beneficij quoad loca, quæ sunt accessoria illi principali loco, in quo beneficiatus possessionem accepit, secundùm Guillelmum de Cuneo, Albericum, & Baldum in l. 1. ff. de officio Præfect. Augustinus & Ancharranus in cap. final. de regulis iuris in 6. & Rota in decisione 1. incipienti, Possessor, & decisione 8. de restitutione spoliatorum, cum alijs, vt per Petrum Rebuffum tomo 3. ad constitutiones Regias in præfatione ad titulum de matern. possession. numero 119. pagin. 337. vbi hoc declarat, facit l. 3. ff. de acquirenda possessione, in principio, vbi latè Socinus & Ias. & quæ notant Antonius Gomez in l. 45. Tauri, num. 35. Decius in consil. 271. numero 17. & prius num. 5. & Bartholom. Socinus in consilio 74. numero 3. libro 1. Et in indiuiduis

107 diuiduis dispositum † in vno, & in alio censetur dispositum, secundùm glos. in cap. si captiuum, in verb. factam de concession. præben. lib. 6. cum concordantibus, vt per Tiraquellũ libr. 1. de retract. in fin. num. 62. pagin. 774. Pro quo facit sententia Bart. in l. fin. numer. 3. ff de iurisdictione omnium iudicum, vbi soluit, quòd si iudex pronuntiat sententiam vltra summam, in qua habet iurisdictionem, nihilo valet sententia propter indiuiduitatem, & mobilia cohærentia immobilibus † iudicantur immobilia, l. si aliena, §. 1. ff. de vsucapionib. l. 1. §. vtique, ff. de vict. via armat. tradit Menoch. de retinend. possession. remed. 3. numero 283. pagin. 200. Et citatus in vno connexorum, in alio censetur citatus, cap. si capitulo, §. 1. vbi Doctores de concession. præbend. cum concordantibus, per Felinum in cap. cum olim de testibus, Hippolytum in rubrica de fideiussoribus, quæstio. 25. numer. 192. Rebuffum tom. 3. ad constitution. Regias, titul. de contumac. articul. 7. glos. 2 numer. 24. & si ratione connexitatis cum in iudicio est admixta persona miserabilis, cum persona non miserabili causa debet tractari † coram eodem iudice secundùm Aretin. in 109 cons. 83. Neuizan. in Silua nuptiali lib. 8. titu. quomodo iudicandum pro cõmuni opinione numer. 38. pagin. 576. qui plura scribit, ex quibus tractat Staphileus de literis gratiæ, in forma impetrandi, versicul. Præterea est dare dignitatem, numer. 8. pagin. 89. an sit facienda mentio de beneficio annexo in impetratione, & causæ dicuntur incidentes, emergentes, dependentes aut connexa, vt ex pluribus resoluit Morla in emporio iuris, part. 1. titul. 2. de iurisdictione omnium iudicum, numer. 149. folio 86. Et quòd regulariter augmentum factum per testatorem in re legata, cedat rei legatæ, tradunt præter prædictos Anton. Gomez in libro variarum, cap. 12. de legat. numer. 16. Corneus in consil. 1. libro 4. Menoch. in consil. 142. Simon de Pretis libr. 4. de interpret. defunct. voluntat. dubitatione 7. numero 64. cum sequentibus, fo 110 lio 390. vbi tradit, qualiter † qui præscribit decimas in vna parte fundi, videatur præscribere decimas de terris nouiter ad culturam redactis, Cephalus qui plura adducit in consilio 367. numero 16. libro 3. & commendat Felin. in cap. causam quæ, numero 15. de præscriptionib. Et melioramenta, quæ non sunt separata à castro, veniunt cum concessione castri, secundum Matthæum de afflictis in cap. 1. de capitaneo qui curiam vendidit, per l. Caius, §. final. ff. de legatis 2. Notat Cephalus in consilio 183. numero 62. libro 2.

Huius officinæ est textus in l. si stillicidij, §. final. cum l. sequenti, ff. quemadmod. seruit. amittan. vbi probatur, quòd præscriptio partis indiuisibilis ad totum extenditur ratione † indiuidui. Et concessa iurisdictione 111 super principali fit extensio ad connexa, secundùm Hippolytum in consilio 84. numero 18. quem citat Cassanęus in consuetudin. Burgund. titul. *de iusticias*, §. 1. versiculo, Et aduertendum, numero 112. pagina 83. faciunt scripta per Menoch. de recuperanda possessione, remedio 1. numero 376. pagina 351. & Gregorio Lopez in l. 18. titulo 31. partit. 3. & illâ lex, & 19. sequens: facit textus in cap. cum in tua, de decim. vbi Hostiens. & alij, per quæ iura tenent Abb. in consilio 71. videtur prima fronte, numero 1. libro 2. & Albertus Brunus in tractatu de augmento, conclusione 17. in principio. Quòd is, qui præscripsit decimas † in vna parte fundi, & 112 posteà fiat noualis alia pars fundi, is qui in vna parte præscripsit decimas, & in hac nouali habebit; quos refert & sequitur Petrus Rebuffus in tractatu de decim. quæstione 14. numero 20. pagina 57. totius voluminis, vbi numero 29. dicit, quòd si de nouo plantentur nuces, vel vites, in vno prædio, in quo quis præscripsit decimas, eo casu etiam † habebit decimam ex illis arboribus de nouo plãtatis, tradit Alciatus respons. 56. numer. 14. 113 Menochius dicto consilio 36. num. 39. lib. 1. Et legenda sunt quæ scribit Azeuedo in l. 2. titulo 5. libro 2. Recopilationis, numer. 9. pagin. 94. facit cap. de terris, vbi Abb. de decim. Et quod de iurisdictione scribunt Bartol. in l. arboribus, §. de illo, ff. de vsufruct. Anton. in cap. dilectis, de capellis Monachorũ, Balb. in tractatu præscriptio. part. 2. quæst. 2. numero 26. pagina 140. in principio, & alij, quos citant Tiraquellus in tractatu de primogenitura, quæst. 39. numero 4. pagina 265. Antonius Gabriel lib. 5. communium opinionum, titul. de præscription. conclus. 2. numero 30. pagin. 302. Mascardus in tractatu de probation. lib. 2. conclus. 1053. num. 22. fol. 303.

Ex quibus aliàs inferebam intellectum † ad 114 l. 22. tit. 7. lib. 7. Recopilat. & ad l. 23. eodem titulo, quę leges tractãt de ruptura defessarũ, & aliarum similium rerum, quas leges nouissimè interpretatur Ioan. Gutierrez cons. 21. num. 9. cum sequentibus, ex Abbate consil. 71. num. 2. libro 2. & alijs, quæ tradit, ad quẽ addo elegans consilium Cephal. 169. numero 8. lib. 2. Et confirmo, quia ex possessione rei principalis † censetur etiã continuari pos 115 sessio in annexis & accessorijs, secundùm Ancharranum in regul. sine possessione, col. 16. vers. si ergo canonic. de regulis iuris in 6. Deciũ in cons. 272. nu. 17. Ferretum in cons. 14. num. 4. & 5. Lancellotum in tractatu de attentatis. 2. part. cap. 4. de attentatis, lite pendente,

dente limitat. 1. num. 57. pag. 108. Et faciunt quæ ipse scribit par. 2. cap. 1 a. de attentat. appellatione pendenti, limitat. a num. 25. cum sequentib. pag. 238. notanter Calderin. in conf. 22. tit. de testamen. Et ad omnes addo notabilem doctrinam Speculat. in tractat. de probationibus libr. 2. part. 2. titul. de probationib. versic. Probare, num. 27. fol. 104. vbi resoluit qualiter agri pars culta trahat ad se non incultum, & alia singularia circa istam materiam, & ibidem à n. 20. tradit plura notabilia, ad quos omnes addo Hippolyt. in l. 1. §. D. Andrian. n. 8. cum sequentibus. fol. 29. ff. de quæstionibus, & pro intellectu dictarum legum Regni, 22. & 23. legi etiam debet Cephalus in consil. 367. numer. 15. cum sequentibus lib. 3. Nam præscribens in terra certam decimam, videtur quoad omnes † illius terræ fructus præscripsisse: quia præscriptio extenditur ad particularem iuris apprehensi sub vnico iure vniuersalinam postquàm prædium est vnicum, & vniuersale etiam ad speciem extenditur, prout ibi latius dicit Rebuf. citat Anton. in dict. cap. cum in tua, & idem voluit Abb. in cap. cum Ecclesia Sutrina numero 54. de causa possess. & propriet. quod dictum habui in practica in quadam lite decimali, quæ fuit tractata in hac Regali Cancellaria inter quendam commendatarium loci de Lopera, & vicinos illius loci. Et qui habet possessionem percipiendi decimas de omni armento in aliquibus desesijs depascente, tuendus est etiam in possessione percipiendi decimas de omni frumento, seu alio fructu, vt fundat Burgos de Paz per iura, quæ refert conf. 50. num. 8. Et faciunt scripta per eundem Rebuf. d. tract. q. 13. n. 61. pag. 47 Ripa respons. 65. numer. 8. & tradit Syluester qui loquitur in decima in summa in verb. decima, quæst. 8. fol. 138. col. 3. post Hostien. quē citat, & faciunt quæ scribo in quæst. 11. sequētia num. 13. Et pro ista opinione est text. notabilis à prædictis non ponderatus in l. si vsusfructus, §. etsi fortè, ff. de vsufruct. ibi: Etsi fortè hoc, quod ipsi tituit plus reditus sit, quam in vinetis, vel arbustis, vel olivetis. Et si sit consuetudo, vel præscriptio quòd ex tritico decima soluatur, si seminetur milium, solui debet de eo decima, vt tradit Bursat. in conf. 50. n. 36 lib. 1. allegat notata in dict. cap. in tua, & Abb. in d. conf. 72. lib. 2. & alias rationes adducit, & notanter Aluar. Valasc. consultatione 58. numer. 14.

116

Sed & per hunc textum in dict. cap. cum in tua (vt obiter hoc dicam) in quodam negotio sustentaui; quòd cum quidam homines cuiusdam loci solariegi fecissent pactum cum domino, in quo promiserunt soluere certam partem † fructuum de eo, quod seminarent in certo loco in præiudicium domini loci; non erat eis licitum vineas vel arbores plātare, quia ex hoc defraudabatur & minuebatur ius domini. Et pro hac sētētia, quam dico obtinui per d. cap. cum in tua, ne in hoc immoremur, faciūt plura, quæ scribit Episcop. Couar. in practicis quæstionib. c. 37. num. 5, cum alijs, & quod tenet Abb. in d. conf. 71. li. 2. vbi dicit, quòd si nouiter proscissus fuit ager, ex quo syluæ cæduæ, glādium, fœni, cui herbę reditus percipiebantur, & illorum fructuum decima antea soluta fuerit, pertinebit ad illū decima frumenti, vel alterius rei nouiter seminatæ, cui antea ex alijs fructibus competebat, & idē Paul. Paris. in conf. 73. num. 19. lib. 4. Et hos, & alios refert & confirmat hanc sententiam idem Episcop. Couar. resolution. libr. 1. cap. 17. numer. 13. quibus iungo Cassan. in consuetudin. Burgund. rubric. 4. §. 6. fol. 152. col. 2. num. 30. vers. Item Paul. de Castr. Et ad propositum plura notabilia scribit Balb. in tractat. præscriptionum. 2. par. quæst. 2. numer. 14. cum sequentibus, & Cephalus qui refert Episcop. Couar. dict. c. 37. in conf. 408. num. 54 lib. 3. qui hoc tradit in decimis, & qualiter præscriptio decimarum in parte extendatur, non alias, tradit Paris. in conf. 27. num. 151. lib. 1. & in concessione laci, seu stagni, qui alueū mutauit, faciūt tradita per eūdē Cephal. in conf. 367. n. 15. cū seqq. li. 3. vbi resoluit, quòd habēs decimas in perte fundi, videtur habere in toto fundo.

117

Et ex his infertur, quòd si quis cum authoritate Regia faciat maioratū de quodam fundo, territorio, vel sylua, aut monte, & posteà talis fundus vel sylua proscissa sit, & ad culturā reducta, & in valore & fructibus sit augmētata, omnes istæ meliorationes † pertinēt ad primogenitū. Prædicta cōfirmātur ex alia cōclusione singulari, quę habet, quòd vtēs in parte priuilegio videtur conseruare possessionē in toto priuilegio, vt per doctrinā Bart. in l. licitatio, §. harū, ff. de publica. & in l. 1. §. fi. ff. de itinere. actuque priuat. Grat. cōs. 61. n. 23. lib. 1. Ruin. conf. 217. num. 1. lib. 4. Dec. in cōus. 171 num. 17. Rimin. in conf 338. num. 25. libr. 2. Tradit Ioan. Garcia in tractat. de nobilitat. §. 1. glos. 1. numer. 79. fol. 58. quod confirmo, quia annullato vel reuocato † priuilegio in vno articulo, vel parte, in cęteris remanet firmum, cap. si eo tempore delicto, in 6. Abb. & alij in cap. super literis de rescriptis, quę nōtanda sunt ad ea, quæ habentur in cap. si de terra, & in cap. accedentibus de priuilegijs, & in l. 1. ff. de nundinis, & in l. 42 tit. 18. par. 3. & in l. 3. titul 7. part. 5. & in alijs similibus locis, & de text. in d. cap. si eo tempore agit ad propositum Selua in tractat. de beneficio, quæst. 23. num. 31. fol. 132. ¶ Et pro prædicta etiam conclusionē, quòd in casu supra scripto, ratione indiuiduitatis, & connexitatis rcs augmētatæ cedat, & pertineat ad primogenitū, facit quod singulariter scribit Paulus Castrensis in

118

119

conf.4.in causa mota, & in conf.23.fundamentum prasa, domin. & in conf.140. visis allegationibus cum sequentibus, & in conf.330. libellus illorum agentium, lib.2. In quibus coosilijs præcipuè in conf. 4. & 140. sustentat per plura fundamenta, quòd postquam † vena alicuius metalli reperta est in aliquo fundo ratione continuationis, semper dicitur vna vena, licèt vadat per prædia aliena: quia vena cōtinuatur vniformiter subtus plura prædia, & ideò dicitur vna vena, licèt prædia sint plura. Et adducit in simili de mensura, quæ dicitur cana, qua mensuratur pannus, nam ibi sunt plura signa denotantia brachium, & medium brachium, & similia: tamen mensura seu cana vna est, neque ex illis signis multiplicatur, quorum dicta ad multa notanda sunt, præcipuè ad pragmaticam minarum auri, & aliorū metallorū, & ad salinas & lapidicinas, & ad alia plura, quæ in praxi contingunt quotidie, & ad intellectum text. In l. pro regione, ff. de acquirend. rerum domin. & l. pen. ff. pro socio, & l. fluminum fin. ff. de damno iofecto. & ad textum notabilem in Larbor, ff. de acquiren. rer. domin. Quod nouissimè tractant Ægid. Bos. in titul. de metallarijs, pag. 706. Gregor. Lopez in l. 5. tit. 15. part. 2. vbi lex illa, & leges vndecima 45. tit. a 8. par. 3. Auend. in libr. de excquend. mandatis cap. 4. nom. 33. fol 51. Olanus in antinomia litera, Thesaur. pag. 236. Tiraquel. lib. 2. de retract. in fin. num. 97. pag. 999. Castillo in tractat. de vsufruct. lib. 1. cap. 37. fol. 177 Aluar. Valasc. in tractat. de iure emphyteutico, quæstion. 16. numero 9. & 10. fol. 94.

120

Et pro hac sententia Pauli de Castr. refero textum notabilem, in l. item si fundi, in verf. Sed si metalla. ff. de vsufruct. ibi: *Sed etsi metalla post vsumfructum legatum sint inuenta: cùm totius agri relinquatur vsusfructus, non partiũ continentur legato.* Ex quo text. & ex dictis Paul. de Castr. iusta ratione infertur, quòd si quis faciat maioratum † de aliquo fundo vel agro, in quo postea aliqua metalla inocnta fuerint, erunt bona maioratus, absque nooa licentia Regali, seruata regis prærogatiua & dominio, quo potitur in his metallis, & argenti fodinis, Rex noster iuxta pragmaticas minarum, & potietur metallis ille, qui succedit in maioratu, absque eo quòd teneatur dare partem fratribus. Vnde etiam fit, quòd si post maioratū factum reperiantur lapidicinæ magni valoris in fundo, vel agro maioratus, pertinere debēt indiuisibilia ad successorē in maioratu. Quod etiam probatur authoritate legis. Item si fundi, ibi: *Sed etsi lapidicinas habeat*, & facit l. li vsusfructus, §. deinde quæsitum est, an lapidicinas, ff. eodem tit. Et ad hæc vide quæ scribit Molin. lib. 1. cap. 23. fol. 168. vbi resoluit, quid de Thesaur. & alijs similibus rebus. Falcon. qui hoc refert regul. 50. num. 1. & Petr. Barb. hoc etiam referens in l. diuortio, §. si vir. num. 18. pag 175. ff. solut. matrimon. tom. 1. qui in num. 14 & præcedentibus resoluit, an venæ auri, & similes renascantur? Et qualiter augmēta & meliorationes pertineant ad emphyteutam, tradit Iul. Clar. quarto libro sententiarū, quæst. 41. §. 45. Hinc etiam est, quod licèt quis possidens castrum, & quasdam res particulares, sitas in territorio castri, vendat castrum cum pertinentijs, non censetur vendere res particulares suas, sed iurisdictionem tantum, secundùm Imol. in l. 3. in fin. principij, ff. de acquirend. possess. notat Alexan. in conf. 122. num. 6. lib. 6. & conf. 14. num. 6. lib. 7. id fallit, cum tales res particulares sunt vnitæ: quia tūc veniunt cum vendito castro, vt eleganter tenet glos. Parisiens. in dict. Alexand. conf. Et fūdatur latius ex scriptis per eandem glos. Parisiens. in consuetud. Parisiens. par. 1. §. 1. glos. 5. num. 14. & 15. fol. 29. per l. qui fundum, §. 1. ff. de contrahend. emption, & alia plura iura inibi videoda, & idem vult glos. Parisien. in d. conf. 14. in addition. quæ incipit, ipsum. Et cō iunctorum † eadem est natura l. si ego, §. pen. ff. de public. tradit Cutt. Sen. in conf. 56. num. 20. quod confirmo ex scriptis per Anton. Gabt. lib 5. commun. tit. de præscriptionibus, cōclus. 2. num. 30. pag. 302. & in indiuiduis virtus alterius iuris transfundi debet cum qualitatibus suis in alium, l. Stichum, §. aditio, ff. de solutio. l. Vranius, ff. de fideiussoribus, c. sacris de sepult. cum concord. vt per Feliu. in cap. de præscrip. Gomez. in regul. detrienna. possess. quæst. 23. pag. 782. & ad ista etiam conuenit notabilis in proposito doctrina Ioannis Andr. in additio. ad Speculat. tit. de lega. §. vltim, ver sic. Quarto, vbi dicit, quòd dispensatio quantumcunque odiosa, extenditur ad connexa, notat Ripa reponf. 18. num. 3. & tradit Ioan. Gratian. Falcoo. vbi hoc refert regul. 140. num. 12 Et in pascuis intra duo loca, quæ sunt contra hoc, tradit Paul. de Castr. in conf. 110. num. 2. lib. 2. Et licet arbitri non possint apponere manum ad ea, quæ non comprehenduntor in compromisso, si tamen sunt connexa & pertinentia ad ea, quæ sunt in compromisso, possunt super eis indicare, secundùm Innocen. in cap. dilectus de arbitris, Angel. conf. 42. & alios, vt per Marc. Brun. de Anguil. in conf. 66. num. 179. Et in connexis † in clusio vnius non est exclusio aliorum, secundùm Corset. in singulari verb. argumentum, Dec. in l. 1. num. 6. C. de booor. possess. contra tab. Menoc. in tractat. præsumption. lib. 4. præsumpt. 36. num. 23. fol. 43. & præsumption. 39. num. 4. fol. 52. Et ratione indiuidui, & inseparabilitatis conceditur, quod alias non concederetur, cap. 1. §. ex contrarioe inuestitur. de re alien. fact. vbi notat Mat. ab Afflict. n. 7. fol.

121

122

123

124 fol. 133. Et sententia † extenditur ad connexa, l. si cum tibi, vbi Bart. C. de iudicijs, notant Hippolyt. in rubric. ff. de fideiussorib. numer. 187. Auiles in capitulis correctorum, cap. 1. num. 17. fol. 28. latè Tiraq. in tract. res inter alios, pag. 28. Et quãdo res mobilis cohæret immobili, dicitur immobile, vt tradit Bertazol. in tractat. de clausul. clausul. 10. glos. 3. numer. 7. fo. 90. Et in connexis creditur libris, quibus aliàs non crederetur, secundùm Bart. & Angel. in l. quædam, §. nũmularios, ff de edend. Ias. in l. admonendi, num. 129. ff. de iur. iuran. vbi Ripa num. 124. & alios, vt per Mascard. in tract. de probationibus lib. 2. conclus. 975. numer. 79. fol. 253. Anton. Gabr. lib. 5. commun. opinionum, tit. de præscrip. conclus. 2. num. 30. pag. 302. & accessoria inseparabilia præscribũtur cum principali, vt latè præscribit Felin. in ca. excommunicamus, num. 8. de hęreticis. Et quando illud, de quo quęritur, cohæret, vt cõnexum dispositioni, præambuli verba generalia extenduntur, vt illud comprehendant, secũdùm glos. in cap. accusatus in verb. iudicare de hæret. in 6. quam sequuntur Paul. de Castr. Alexan. & Ias. in l. si de certa, C. de transaction. & alij, vt per Euerardum in loco 2. à generalitate pag. 38. Et qualiter beneficium annexum sit considerandum, tradunt inter alios plures, Felin. in cap. in nostra de rescriptis, Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. casu 201. num. 67. & num. 91. & 93. Et de virtute connexionis plura scitu digna scribit Fulu. Pacian. in tract. de probationib. lib. 1. cap. 26. num. 88. cum sequẽtib. fol. 71. cap. 28. ¶ Et incorporatio † omnia comprehendit, vt resoluit Quintilian. Mã-
125 dos. in regul Cancellariæ, regul. 12. num. 6. fol. 60. Et vbicunque substitutio est vnita cum iure accrescendi assumit illius naturam, l. qui patri, ff. de acquirend. hæreditat. l. qui ex duobus, ff. de vulgari. §. hac ratione fideicommissum transmittitur ad nepotes, & succedunt vna cum patruis, secundùm Bartholom. Socin. in l. hæredes mei, §. cum ita, num. 13 ff. ad Trebellian. & alios plures quos citat Cephal. in cons. 16. num. 45. & stante annexione & connexitate actus reuocatur per attentatum, vt resoluunt post Bald. & Abb. in cons. 33. Aimon in cons. 181. num. 5. Lancellot. in tractat. de attentatis, par. 2. cap. 6. limitat. 2. num. 97. cum sequentib. fol. 126. de attentatis litependente, & licet priuilegium sit strictè interpretandũ, tamen quando vnum venit ad aliud, & est connexum, tunc imitatio ad vnum etiam iure stricto, ad alium extenditur secundùm Imol. in Clement. fin. num. 9. de ætat. & qualitat. quem citat hoc confirmando Rebuf. in tractat. de nominationibus quęst. 12. num. 12. pag. 176. Et qualiter in confederatis transmittatur iurisdictio. tradunt Martin. Lauden. in tractat. de cõfederationibus Principum, quæst. 56. Roman. cons. 444. Iacob. à sancto Georgio, in verb. de alhærentibus, in inuestitura fęudorum, Natta in cons. 301. num. 10. lib. 2. Menoch. in consil. 377. num. 2. lib. 4. Quæ autem cohęrere dicantur, tradit Bald. in tractat. de alluuion. in vers. Adiecerit, quem citat Rebuf. in l. status 245. pag. 184. ff. de verbor. significat. vbi scribit post Angel. in cons. 247. quæ differentia sit inter vnionem, & incorporationem, & ibi alia ad propositum scribit.

Deinde proprędicta sententia facit in simi-
126 li dispositio † text. in l. clauibus, ff. de contrahend. emption. cum qua concordat l. 7. tit. 30. par. 3. & l. 66. tit. 18. par. 3. ad quarum legum intellectum vltra Gregor. Lop. in glossis, si expedierit, vide Ias. in l. 1. §. si vir. num. 3. & in § si insserim num. 16. ff. de acquirend. possess. Rebuf. tom. 3. ad constitutiones Regias in præfatione num. 63. tit. de mat. poss. pagin. 231. & Ægid. Bos. in practic. crimin. in tit. de Principe pag. 631. & Episcop. Couar. resolut. lib. 3. cap. 16. num. 11. vbi latè his etiam iunge l. 19. & 30. ti. 5. par. 5. quas per te videas, & si siquid postea accessit peculio, ff. de contrahend. emption, & secundùm prædicta debet limitari & intelligi quædam doctrina Gregor. Lop. in l. 32. tit. 9. par. 6. fol. 70. col. 4. in vers. Quid autem siquis faciat maioriam, vbi post licenciatũ de Miesses, quem ipse refert, dicit, quòd siquis facit maioratum de omnibus bonis suis, non
127 † veniunt futura, refert textum in d. l. si ita, ff. de auro & argent. legato, & doctrinam Bald. in §. similiter de controuer. inuestituræ, quod tangit idem Gregor. Lop. in l. 5. tit. 13. p. 5. in glos. in verb. *Las que entiende*, Et idem cõcludit Burgos de Paz, qui citat Ioan. Lop. in d. §. 49. & in l. 23. Tauri, num. 1. is inquam in cons. 14. num. 61. pro quo facit egregium consilium Alexand. 171. num. 1. lib. 6. vbi tradit quòd siquis leget tertiam partem bonorũ suorum, quæ sunt certo loco, solum comprehenduntur in tali legato bona existentia tempore testamenti, non posteà acquisita, quam sententiam ex pluribus confirmat Menoch. in tractat. præsumption. lib. 4. præsumption. 127. n. 13. fol. 235. Quem lector ad ista videat per totam illam præsumptionem, & legendus est Gregor. Lop. Madera libro animaduersionũ, cap. 22. & facit, quia arbitrium alicui conces-
128 sum vt possit aliquid facere, † intelligitur pro actionibus præsentibus tantum, secundùm Guil. de Talalco in l. si societatem, §. arbitrorũ, ff. pro socio, quem citat Menoch. lib. 1. de arbitrar. quæst. 39. num. 1. addendo Anton. Bordium in repetit. rubric. non vectigal. num. 32. in fin. Nam dicta opinio Gregor. Lop. procedit secundùm distinctionem, & conclusiones supra firmatas, & nisi accessoriè, & augmentatiuè veniant ad bona, de quibus fuit factus maioratus. ¶ Ad doctrinam autem Gregorij Lo-

pez,

per bene quadrat quod scribit Ioan. Lop. in rubric. de donation. inter vir. & vxor. in libris antiquis pag. mihi 226. in verf. Si mater hodie, § 46. n. 5. vbi dicit, quòd si mater meliorauit † aliquem ex filijs in tertia parte bonorum, non deducitur tertia de dote, cum non videatur esse in bonis matris, citat ad hoc textum in dict. l. si ita. Quæ doctrina mihi vera non videtur ex text. in l. in rebus, C. de iure dot. vbi quamuis maritus dicatur dominus rei dotalis, est fictè, & per artificium, & naturaliter dicitur talia bona permanere in dominio mulieris, & bona dotalia non dicuntur esse in bonis mariti, secundùm Bart. in l. Lucius, §. idem respondit, num. 2. ff. ad municip. Deci. in l. quod euincitur, ff. de regul. iur. & maritus † & mulier possidere videntur bona dotalia, l. Iulian. §. si fundum, ff. qui satisda. cogan. vbi latè Doctores, precipuè Iaf. Roderic. Suar. in tit. de los emplaçamientos num. 25. pagin. 372. quod dictum etiam refero in 4. par. huius oper. q. 19. vers. & per illũ textũ, n. 49. cũ seqq. vbi de hoc latius ago. Et perdicta procedunt, & magis locũ sibi vendicant, vbicunque maioratus fuit factus, vel melioratio de tertia vel quinta bonorum parte, quia cedunt primogenito emolumenta existentia tempore mortis † testatoris, l. si quis seruum, §. fin. & l. cum filius, §. Lucio, ff. de legat. 2. vbi Bartol. & Alberic. tradunt Deci. consi. 69. col. penultim. Gualden. de arte testandi, tit. 6. caus. 42. num. 4. facit l. item veniunt, §. item non solum, ff. de peti. hæred. Et quæ dicatur capitula connexa, & quę separata tradunt Bart. in l. Aurelius, §. idem quęsijt, ff. de liberatio. legat. Osasc. decis. Pedemonta. 39. num. 28. Noto tamen, quòd non omnia afinexa idem sunt, vt ex pluribus exemplis Dec. in cap. cum omnes de constitutionib. num. 66. Et in ista materia legenda sunt quę de istis maioratibus indiuisis scribit Molin. lib. 1. de primog. cap. 17. num. 26. fol. 139.

Ex omnibus supra dictis rectè lector intelliges, quod quando fundus vel domus, in qua fiunt augmenta, est separata aliqua differentia à fundo, vel domo, vel aliqua qualibet re, de qua maioratus fuit factus, talia augmenta & meliorationes † non pertinebunt ad filium, in cuius fauorem fuit factus maioratus, etiam si vnicus sit, & facultas regia ad hoc minimè extenditur, argument. text. in l. Caius Seius, §. Titius, ff. de legat. 2. & l. qui duas, §. si quis partẽ, ff. commun. prędior. l. communi diuidundo, §. Neratius, ff. commun. diuidun. & doctrinę Bartol. in l. 1. num. 3. ff. de rebus dubijs, vbi etiam Paul. & eiusdem & aliorum in dict. l. 3. in prin. ff. de acquirend. poss. & rectè tractat Anto. Gomez in l. 45. Taurina num. 38. cum sequentib. In quo articulo omnino sunt animaduertenda ea quæ tradunt glos. Parisien. & Tiraq. vbi supra, ex quibus colliges veram in hoc pũ-

cto doctrinã. Et quòd in separabilibus magna sit differentia fendi, & augmenti, tradunt Brunus in cons. 127. consideration. 16. Amadeus de Aponte in tractat. laudemiorum dict. q. 8. col. 3. verf. Quod adeò. Nicolaus Boer. decis. 212. num. 12. cum seqq. Petr. de fideicommis. quæst. 13. num 406. pagin. 505. Et quod augmentum separabile non augeat rem † cui adhęret, tradit Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommis. art. 10. num. 19. fol. 81. quinimo præscriptio vnius connexi ad alterum connexũ non extenditur, secundùm Ioan. Andr. in rubric. de his quæ fiunt à maiori parte capituli, Fuluium Pacian. in tractat. de probation. lib. 2. cap. 26. num. 192. fol. 72. Quibus adde Rebuf. in tractat. de decim. quæst. 14. numer. 21. vbi addit, quòd quòt sunt culturę, tot sunt prędia, ex destinatione patris familias, & tradit etiam Rebuf. in l. Sylua cædua, §. noualia, ff. de verb. signification. quibus etiam iunge l. item si fundi, §. huic vicinus, ff. de vsufruct. vbi in dispositione hominis, quando fit mentio de re particulari, non comprehenditur incrementum superueniens, separatum ab antiquo. Sic Cephalus ad Præpositum in cons. 152. num. 23. lib. 2. tradit, quòd loca separata à primogenitura non pertinent ad primogenitum, ex l. eo iure, §. stabilia, ff. quibus modis pign. vel hypothec. soluitur, & Ioan. de Cirier. in tractat. de primogenitura lib. 2. quæst. 4. col. 6. Et vbi scripturę sunt † separatę, vna non declaratur per aliam, vt tradit Carol. Ruin. in cons. 93. num. 19. lib. 2. Cephal. in cons. 343. num. 51. lib. 3. quod difficile mihi videtur, & in actibus significantibus translationem iuris de vno in alium accessorio suo principali non omnino coherent, & quod ab eo diuidi potest, non venit in concessione principalis, l. quoties, ff. de cõtrahen. emptio. l. vltim. ff. de supellect. legat. l. 2. ff. de fund. instruct. tradit Menoch. in tractat de pręsumptionib. lib. 3. præsumption. 98. num. 7. pag. 382. qui loquitur in concessione iurisdictionis, & coniunctum † dicitur quando est vnum corpus, l. vnica, §. hæc itaque tàm variè, C. de caduc. tollen. notat idem Alexan. in cõs. 32. num. 1. lib. 7. Facit quod notat glos. Parisien. in consuetudin. Parisien. par. 2. §. 54. nu. 37. fol. 68. Et hæc confirmantur, quia ad hoc, vt illud, quod de nouo acquiritur, dicatur augmentum, vel additio, oportet, vt ita adiungatur, vt sit vnum cum primo, aliàs dicitur noua dispositio, secundùm glos. in l. scire debemus, in verb. mixta, vbi Angel. & Imol. & Alexan. in vltim. notabil. ff. de verbor. obligation. Bertach. in tractat. de gabellis in fin. 5. part. principal. Tradit eleganter Alciatus in rubric. ff. de nou. oper. nuntia. num. 2. & alia ad propositum scribit Cephal. in cons. 468. num. 90. cũ sequentib. lib. 4. vbi tradit in dubio non esse præsumendum ad accessorie adiuncta.

Ex

Ex his autem, quæ proximè dicta sunt, confirmare possumus doctrinam Baldi in §. contrario de inuestitu. de re aliena. fact. vbi dicit, quòd si vassallus emit in castro sibi concesso iurisdictionem, non accrescit castro, quia mænia castri possunt esse vnius, & iurisdictio potest esse alterius: ergo sunt adinuicem non solum separabilia, sed etiam separata, argumento notatorum pes Innocentium in cap. dilecto. de appellat. Per quam doctrinam dicit Greg. Lop. in l. 2. tit. 15. par. 2. in glos. *fino el hijo mayor*, fol. 45. col. 4. vers. sed pone quod defunctus. Quòd si defunctus qui possedit † primo geniturum, acquisiuit à Principe in territorio maioriæ iurisdictionem de nouo, quia antea territorium illud non habebat, quòd filius maior non habebit iurisdictionem, quia illa sunt separata, scilicet, iurisdictio, & territoriũ. Et ibi etiam addit, quòd si possessor maioriæ acquirit seruitutem prædio maioriæ, accrescit maioriæ. Pro quo faciunt quæ ego scripsi suprà. Et Gregorium Lopez refest & sequitur Domin. Antonius de Quesada in suis quæstionibus. q. 32. num. 36. fol. 138. vers. ex quo infert singulariter Bald. Et veritas illius dicti Gregorij Lopez dependet ab intellectu textus in l. pupillus 239. §. territorium, ff. de verborum significatione, vbi notanter Rebuffus pag. 1061. Et ab his quæ tradunt Bart. Alex. & omnes in l. 1. ff. de iurisdiction. omnium iudicum, Bald. in l. à procedente, C. de dilation. & in conf. 382. lib. 4. Deci. in conf. 483. Suarez allegat. 6. & 7. additio Bart. in dict. l. 3. in princip. ff. de acquirenda possessione, & in l. 1. §. si quis ædificium, ff. de noui operis nunciatione. Eleganter Albericus in l. imperium, num. 48. cum sequentibus, ff. de iurisdiction. omnium iudicum. Bartholom. Socin. in conf. 25. lib. 3. Auendañ. in tractatu de exequend. mandat. regijs. c. 1. num. 8. Gregor. Lopez in l. 68. tit. 18. part. 3. in glossa in verb. *sus terminos*, & in l. 26. tit. 2. ead. part. Episcop. Couar. in regul. possessor, de regulis iuris, relection, 2. §. 2. fol. 20. col. 3. latius in practicis quæstionibus cap. 1. num. 10. Nicol. Boer. decis. 227. num. 1. cum sequentibus, vbi tradunt qualiter territorium & iurisdictio distent inter se, & scriptis per Iasonem in consil. 146. numer. 1. cum sequentibus, lib. 1. vbi latissimè tractat, an iurisdictio vel merum imperium cohærens territorio transferatur per alluuionem territorij, ad ista legendus, quia plura singularia scribit. Ad quem addo elegans consilium dictum Curtij Senioris 56. per totum in eadẽ causa consultus. Et quòd vbicunque profertur sententia super dominio castri censeatur data † super iurisdictione quæ castro cohæret, resoluit Ægidius Bossius in volum. practicæ criminalis tit. de Principe num. 375. pag. 655. Capicius decis. 27. num. 36. Sententiam autem Baldi in d. §. è contrario, sequitur Glos. Par. in consuet. Parisien. p. 1 §. 1. gloss. 5. nu. 44. fol. 32. vbi ex hoc dicit, quòd si vassallus habens castrum, vel ampla domũ cum certis adiacentibus prædijs in feudũ acquirit iurisdictionẽ in castro vel domo prædijs feudi, non cedit feudo, quia iurisdictio potest per se subsistere, & separari, salua sui substantia à castro prædijs, & rebus feudalibus, vbi etiam latè tractat, qualiter in alienatione vel donatione castri veniat iurisdictio. Ad quod facit doctrina Baldi in cap. 1. §. 1. col. 2. vers. sed quare dicitur, de controuer. inuestit. vbi dicit, quòd illud dicitur † indiuiduum, cuius partes separatæ mutant diffinitionem totius, & cuius integritas minui non potest stãte relatione ipsius subiecti. Iulius Clarus §. feudum, quæst. 88. num. 4. qui citat Baldum in cap. 1. §. contrario, num. 4. de inuestitur. in re aliena facta, & est communis opinio secundùm Carolum Ruinũ in conf. 14. lib. 1. Et dicit eadem Glos. Paris. §. 10. num. 24. fol. 126. quòd iurisdictio annexa castro, vel mansioni principali nõ est præcipua primogenito, sed cedit filijs omnibus proportionibus non solum quoad commoda multa, & emendas, & alias obuentiones iurisdictionis, sed etiam quoad proprietatem, & dominium ipsius iurisdictionis, quia quantuncũque iurisdictio sit annexa, vel vnita castro, vel mansioni, tamen non est ius pars integralis, sed res diuisa, quod ille latius declarat in nu. 25 & sequenti; & eadem Glos. Parisien. in §. 46. num. 1. fol. 309. & tradit Menochius in tractatu præsumptionum, præsump. 97. nu. 43. & 44. pag. 384. Et hoc sequitur Ioan. Garcia de expens. cap. 12. nu. 7. fol. 227. Et faciunt quæ scribit Guillelmus Benedictus in c. Rainuntius, de testament. num. 307. & 308. folio 75. ¶ Et in terminis, quòd iurisdictio per maioratus † possessorem quæsita ciuitati, vel oppidi maioratus, nõ cedat maioratui, tenet Matienç. in l. 6. tit. 7. lib. 5. Recopilat glos. 2. nu. 6. cum sequentibus, fol. 174. qui ad hoc citat Molinam, lib. 1. de primog. cap 26. num. 8. folio 186. qui idem tradit in gabellis, tertijs, decimis, & alijs similibus rebus, quæ possessor maioratus emit. Et nouissimè etiam hoc tradit D. Anton. de Quesada in lib. diuersarum quæstionum. c. 32. num. 32. folio vltimo. Quibus addenda sunt quæ scribit Iulius Ferretus in tractatu de gabellis num. 428. ex doctrina Bartol. in l. 1. in fine, ff. de iurisdiction. omniũ iudicum, & in l. 1. §. cum vrbẽ, ff. de officio præfect. vrb. Bald. in l. à procuratore, C. mandat. & alijs, quæ citat Ioan. Gutierrez quæstionũ practicabilium lib. 3. q. 70. num. 34. pag. 612. Et abundantissimam theoricam Petri Antonij de fideicommissis, q. 13. num. 498. cum pluribus sequentibus, pag 595. vbi & in pluribus numeris præcedentibus lector videre poterit plura

136 137 138 139

plura ad maiorem declarationem præcedentium, & sequentium. Et in ista materia est memorabilis sententia Baldi in c. si vero, de controuersia inuestitura, vbi tradit, quòd si cõcedatur inuestituræ castri, venit iurisdictio castri, quem citat ibi Matth. ab Afflict. n.9. fol. 22. qui etiam refert Bart. in l. si quando. C. de bon. vacantib. lib. 10. Innocen in c. proposuit de concess. præbend. & alios. ¶ Et quomodo in isto casu vti debeant iurisdictione primogenitus, † & eius fratres vbicunq; non apparet, quod pertinet ad primogenitum tantum, constat ex resolutione Bart. in l. si vni, ff. de re iudicat. nu. 8. De qua plura scribit Episcopus Couar. in pract. quæst. c. vltim. cui adde Curtium in tract. de feud. part. 4. q. 30. & Alexan. qui latè de hoc pũcto, & melius omnibus agit in cons. 25. lib. 5. vbi Glos. Par. in additio. & in cõs. 87. n. 17. vbi eadẽ Glos. Par. in addition. quæ incipit, insolidũ, lib. 6. ¶ Et si vendatur castrũ cum omnibus iuribus suis † non cõprehenditur in tali vẽditione iurisdictio cohærẽs fundo, in quo sunt erectæ furcæ, secundũ Baldũ in l. à procuratore. C. mãdati, Cassan. in cõsuetud. Burgund. tit. de iusticies, fol. 12. col. 2. n. 22. vers. ex antedictis, hodie pag. 47. & in eodẽ tit. §. 1. verb. adueniens, nu. 16. pag. 92. Auẽd. in tract. de exequend. mandat. regijs. c. 5. nu. 10. fol. 66. latè Dec. in cons. 483. n. 9. & iterum nu. 18. & in cons. 249. n. 2. vbi refert Bart. in l. 1. ff. de iurisdict. omn. iudic. dicentẽ. quòd ex † concessione rei particularis non transfertur iurisdictio, & ibi alia similia adducit. Et idẽ probat hodie l. 1. tit. 10. *de las donaciones*, lib. 5. Recop. De quo etiã lege Anton. Corsetum in tract. de potestate Regia part. 5. n. 1. vbi disputat, si Princeps concedit castrũ, an videatur concedere iurisdictionem. Et an concessa per Principem iurisdictione censeatur datum dominium terrarum, plura scribit Cephal. in allegato cons. 418. n. 22. cum seqq. lib. 3. ad quem addo Iacobum Puteum decis. 231. p. 2 quam ad aliud refero infrà hac part. q. 64. Et ad hæc etiam est nobile consiliũ Oldraldi 176. quem refert Ripa resp. 114. licet Ias. in d. l. 1. n. 16. ff. de iurisdict. omn. iudic. dicat, quòd si Princeps concessit castrum cũ certo territorio & iurisdictione, & postea addat territorium in castro, censetur addere iurisdictionem, & hoc confirmat Boer. qui plura singularia ad propositum scribit decis. 50. n. 17. ad hæc videndus. Et quod iurisdictio nihil habeat cõmune cũ nexu feudali, explicat Glos. Paris. p. 1. consuetud. Parisien. §. 22. nu. 150. fol. 198. Et quòd testis, qui deponit de territorio, videatur † deponere de iurisdictione, tradit Alexand. cons. 88. n. 34. lib. 5. quem citat Antonius Petra in tract. de fideicommissis, quæst. 12. num. 404. pag. 379. & in alia lata materia, an Regi sit ostendendus titulus, & priuatus cogatur illũ exhibere, dicunt nostri, quòd vbicunque tractatur de iurisdictione, cogitur reus ad exhidendum titulum, & ita distinguit Ioann. Franciscus in tractatu de Baronibus pragmatica 11. num. 35. pagin. 261. qui ad hoc refert Antonium Peregrinũ in tractatu de iure fisci, lib. 7. tit. 3. num. 14. qui tradunt, secus esse si tractetur de re feuda li sine iurisdictione.

140 141 142 143

His etiam est proximum aliud dictum Gregorij Lopez in dicta l. 2. titu. 15. folio 46. in versic. nota tamen, colum. 1. vbi dicit, quòd si Marchioni † vel Duci noua castra concedantur, non ex hoc erunt de Marchionatu vel Ducatu, nec erit totum maioria, licet per dominum totum appellatur Marchia, nec per hoc videntur vnita, secus tamen si vnirentur per eum, qui possit facultate regali, vel per modum meliorationis in tertio bonorum, vel aliàs habentem liberam dispositionem. Ad hoc etiam inducit doctrinam Baldi in dicto §. Præterea Ducatus de prohibit. aliena, per Federicum, & doctrinam Baldi refert & confirmat Iaso in §. in personam, num. 10. fol. 43. institut. de actio. Et licet dominus territorij non præsumatur dominus respectu proprietatis rerum situatarum in eius territorio, vt per Ioannem Andream, Hostiens. & alios in cap. nimis, de iure iurando, de quo latius ago in 4. part. huius operis, quæst. 20. fere à princ. quæst. fallit in iurisdictione, quia eius præsumitur dominus secundùm Oldraldum in consilio. 49. & alios, vt per Parisium in consil. 15. num. 22. lib. 4. eundem & Felinum in capit. si diligenti, de præscription. ¶ Ex quibus infero intellectum ad decisionem quæstionis disputatæ per Petrum Barbosam in l. diuortio, §. quod in anno, num. 16. pag. 1016. ff. soluto matrimonio, vbi postquàm scripsit aliqua in ista materia, tractat si Princeps concessit alicui magnati collationem officiorum certæ ciuitatis, vtrum ea concessio intelligatur quoad officia, quæ post concessionẽ creata sunt per Principem post Matthæum de Afflictis, quem citat in constitutioni. Neapolitan. lib. 3. rub. 4. num. 10. & Albericum, & alios, neque ab istis est extraneum quod scribit Baldus in l. omnia priuilegia. C. de Episcop. & cleric. vbi vult, quòd si concessum est priuilegium studio Tholosano quod gaudeat priuilegijs studij Parisiensis, & de nouo concedantur priuilegia studio Parisiensi, non gaudet priuilegijs de nouo concessis studium Tholosanum, nisi in priuilegio concesso studio Tholosano sit adiecta dictio per omnia, tradunt Carolus Ruinus in consil. 54. libr. 2. Rolandus in consilio 60. numero 2. libro 1. ¶ Quomodo autem cognoscatur an ille qui fecit maioratum, habuerit animum coniungẽdi ea, quæ nouiter addidit maioratui, si id non expres-

144

145 expreſsit, & in indiuiduo declarauit, †conſtat ex textu in l. Seiæ, §. tyranne, ff. de fund. inſtruct. vbi dicitur, quòd fundo legato cũ omni inſtrumento ruſtico, ita demum veniunt & ce dũt legato poſteà ſimul cum fundo poſſeſſa, ſi teſtator ea ita coniunxiſſẽt, vt ſub vna appellatione haberentur, & requiritur aliquis actus facti, per quem appareat, quòd res nouiter acquiſita vnitur veteri, vt tenẽt in alio ſimili propoſito Raphael Cuma. in l. ſerui electione. §. vltimo, ff. de legat. 1. Alexander in conſ. 169. viſo themate lib. 5. Socin. in l. 1. col. 2. verſ. primus eſt, num. 10. & col. 3. verſ. quartus & vltimus caſus, ff. de rebus dubijs, & explicat eleganter Gloſ. Pariſ. in d. gloſ. 5. num. 16. & ad declarationem huius dubij multa ex ſuperioribus ſumi poſſunt, & regulariter vnio, & incorporatio non præſumitur, vt reſoluit Gloſ. Pariſ. 1. part. conſuetud. §. 23. numer. 42. ſol. 215. ¶ Et in hac materia nõ omitto ſingularem concluſionem Baldi in l. omnia priuilegia, C. de Epiſcop. & cleric. Abbatis in cap. ſuper Speculatore, ne clerici, vel monachi, Felin. in conſ. 33. nu. 3. reſoluentis, ſi priuilegia vni loco ſint conceſſa ſub hac forma, ſicut & prout habet talis eccleſia, aut tale hoſpitale, ſi poſt tale priuilegium dictæ eccleſiæ vel hoſpitali aliud priuilegium de nouo concedatur, non intelligitur conceſſum dicto loco, quia intelligitur de præſenti, non de futuro: quando autem res dicantur connexæ, diuiduæ, ſeparatæ, vel indiuiduæ, legatur excellẽtiſsimum conſilium Menochij 110. num. 20. cum ſequentibus, lib. 2. & ita etiam ſeruiunt omnia ad quæſtionem, quam tradit Marzarius in tractatu de fideicommiſsis part. 2. q. 36. vbi diſputat, an in reſtitutione fideicommiſsi veniant portiones ab alijs obtentæ, poſt Decium in conſil. 80. 81. 88. 627. Ripam in l. hæredes mei, §. cum ita, num. 36. ff. ad Trebellianum, vbi Zanch. Syluan. conſ. 49. num. 24. & alios, quos citat; & ad alia quæ tradit Ægidius Boſſius in titulo de Principe, & priuilegijs eius, n. 137. pag. 620. vbi reſoluit, an immunitas extendatur ad futura.

Si in facultate Regia dicatur, quòd quis poſsit addere ad maioratum, an quæ addit, videatur repetere titulo maioriæ, num. 146.

Conditio in teſtamento adiecta cenſetur in codicillis repetita, n. 147.

Authoris ſententia circa maioratus augmentũ refertur, n. 148. & 151.

In legato per verba vniuerſalia facto an veniãt acquiſita poſt teſtamentum, n. 149.

Feudum quando ſequatur conditionem perſonæ, vel perſona conditionem feudi, numero 150. remiſsiuè.

Augmentũ maioratus non debet principali eſſe maius, cùm pater plures habet filios, n. 152.

Verba quantumcunque præciſa congruam recipiunt interpretationem, n. 153.

Res æquè principalis an dicatur eſſe de pertinẽtijs, num. 154.

Priuilegium in dubio an cũ iuris communis diſpoſitione conformari videatur, n. 155.

Arbitri bonum & æquum ſeruare tenentur, numer. 156. & 157.

Priuilegiũ Regis reſtringitur, ne multis noceat, num. 158.

Generalitas non ſufficit, niſi res ipſa exprimatur, num. 159.

An clauſula, quòd quis poſsit augere in maioratu, ſubintelligatur, ſi non ſit appoſita, numero 160.

An expreſsio bonorum in facultate Regia intelligatur facta cauſa taxationis, aut demonſtrationis, n. 161.

Maioratum ſi quis faciat de aliqua re, in qua ſolùm habebat vtile dominium, & poſteà directum acquiſiuit, an cedat primogenito, num. 162. & 163.

Poſſeſſor ſi redimat cenſum ſuper maioratu impoſitum, an quantitas illa maneat vinculata, num. 164. ¶ An illius hæredes cenſum petere poſsint. n. 75.

Additio an fiat cum omnibus qualitatibus, etiã quoad pœnam eius, cui talis additio fit, numero 165.

Augmentum ſuperueniens in bonis maioratus poſt mortem conſtituentis, habens tamen principium in vita, cedit maioratui, n. 166.

Mulier ex conſuetudine acquirens dimidiã partem in rebus acquiſitis per virũ, an acquirat in conſolidatis ad feuda antiqua mariti, num. 167. & 168. Opinio Peraltæ circa hoc improbatur, num. 169.

Talia ſunt ſubiecta qualia prædicata demonſtrant, n. 170.

Bona recuperata ab hærede ex pacto de reuendẽdo, an reſtitui debeant fideicommiſſario, cui hæreditas venit reſtituenda. n. 171. & 174.

Res per tranſactionem acquiſita an efficiatur feudalis, n. 172.

Res per conſolidationem ad priſtinam cauſam redit, num. 173.

Hæres an teneatur ſoluere tributum ſuper bonis maioratus impoſitum, n. 176.

An poſsit frater domum à fratre venditam in extraneum alienare, cuius venditionem, niſi inter fratres tantum, teſtator prohibuit, numero 177.

Vinculum aut fideicommiſſum an extendantur ad aquirenda, n. 178.

Filij an ſuccedant in pecunia, ex qua pater primogenito feudum emit, num. 179.

Incluſa in domo fraude, non veniunt in maioratum, n. 180.

Deſtinatio aliquarum rerum ad maioratum faciendũ

ciendum non facit maioratum, num. 181.

Scriptura imperfecta ex defectu solennitatis nō habet vim testamenti, n. 182.

Si quis dicat, volo facere maioratum, *an censeatur maioratus institutus, n.* 183.

Res magis dicitur ex destinatione quàm existentia, num. 184.

An in restitutione fideicommissi veniant bona à testatore vendita cum pacto de retrouendendo, si post eius mortem hæres grauatus redemit, num. 185.

Res empta virtute pacti an iudicetur de nouo acquisita, n. 186.

Portio redempta ex causa necessaria an cedat legato, n. 187.

In bonis augmentatis ad maioratum nō possunt iniungi nouæ conditiones, quæ antiquis derogent, in præiudicium vocatorum quorum interest, n. 188.

Ratione nouorum pactorum an dicatur noua inuestitura, n. 189.

Vbi nouum adest grauamen, an requirantur omnia quæ à principio interuenerunt. n. 190.

Fideicommissum restringitur ad bona donata tēpore donationis, n. 191.

Libertas & franquitia an extendantur ad bona futura. n. 192.

EX omnibus etiam quę suprà tradita sunt, potest determinari alia quæstio, quam tāgit idem Gregorius Lopez in l. 32. tit. 9. part. 6. in glos. *no valdra*, fol. 70. col. 2. in vers. item aduerte, vbi dubitat cum in facultatibus quæ conceduntur ad faciendum maioratum communiter dicatur, quòd possit is qui licentiam obtinuit addere, & detrahere, & augere in maioratu: an ea, quæ addit videatur † repetere titulo maioriæ? ad quod dicit facere textum notabilem in l. Scæuola, ff. de verborum significatione, quæ est l. 243. & l. libertis, ff. de conditionibus & demonstrationibus, vbi probatur, quòd si præcedit aliquod legatum conditionale, & posteà sequatur aliud purū, in quo non est facta mentio conditionis, censetur etiam in illo repetita conditio. Potuerat melius referre textum in l. in repetendis, ff. de legatis 3. vbi dicitur, *In repetendis legatis hæc verba, quæ adijci solent, ita dare damnas esto, & ad conditiones & dies legatorum eosdem repetendos referri, Sabinus respondit.* De cuius legis intellectu agunt Bart. in l. vbi purè, ff. de legatis 3. & Roman. in singular. 234. do tibi vnum, & singulari 665. Scis quod conditio, vbi tenet, quod si legatum purum præcedit, & sequitur conditionale, non censetur in legato puro repetita conditio, refert textum, quē dicit non esse alibi in l. filium, ff. quando dies legati ced. & cōmendat Bart. in l. auia. ff. de cō dit. & demonstrat. ¶ Et conditio in testamēto dicta, cēsetur in † codicillis repetita, l. Caio, ff. de aliment. legat. Notat Decius in cōnsilio 190. Alciat. in d. l. Scæuola, pag. 265. De quibus legenda sunt quæ scribo in 2. part. q. 4. illatio. 8. Et quæ latissimè tradit Franc. Mantica de coniectur. mente defuncti lib. 10. tit. 6. n. 1. cū seqq. pag. 441. & Cephalus in consil. 379. nu. 58. lib. 3. vbi resoluit, quòd facilius censetur repetita qualitas, quàm substantia.

146

147

Ego in proposito nostræ quæstionis consideratis omnibus quæ suprà traduntur, existimo, quod etiam si quis non habeat facultatem, cuius fit mentio per Gregorium Lopez, scilicet, addendi & diminuendi, & non exprimendo aliquid faciat augmentum & meliorationes in re, quæ ex facultate Regia vinculata fuit, si tamen meliorationes coniunctæ sunt, cedūt † ad maioratum, si vero disiunctæ sunt, parum refert, quòd in facultate Regia exprimatur, quod possit addere, vel minuere, nisi constet de animo facientis maioratum, quod vult facere maioratum in illa re, quā addidit, quod multis modis constare potest, prout negotia occurrerint. Ad quod est bonus textus in l. si quando, ff. de auro & argento legato: & notat Cumanus in dict. l. serui electione, §. vult. & debet etiam in hoc casu cōcurrere potestas cum animo & voluntate, cap. cum super, de officio delegat. Istis conuenit, quòd si laicus habeat decimas infeudatas etiam legitimè in aliqua parochia, si in illa aliqua noualia surgant, non accrescunt laicis, cap. tua nos, vbi glos. & scriben. & in cap. quàm sit graue, de decim. cap. vltim. eodem tit. in 6. cap. sanè, de priuileg. De quo per Nicolaum Boerium in consuetud. Bituricen. tit. *de costumes* pag. 227. col. 2. Rebuf. in tract. de decim. quæst. 14. nu. 19. cum sequentibus, pag. 58. & in l. sylua. §. noualis, l. 30. pag. 252. ff. de verbor. signific. quod nota, quia sæpè videbis. ¶ Istis autem, quæ de augmento scripta sunt, inserere libet pro declaratione nostræ materiæ deducendo distinctionem, & conclusionem notabilem, † quòd si legatum fuit factum per verba vniuersalia, veniunt acquisita post testamentum, etiā si adiectio per verba præsentis temporis, vel possessiuè fiat, l. peculium, ff. de legatis 2. l. penult. ff. de fund. instru. l. qui habebat. §. final. ff. de legat. 3. glos. in l. penult. eodem tit. Si autem generale vel particulare sit, non cōtinentur futura, si conceptū sit per verba pręsentis temporis, l. si ita scriptum, ff. de legat. 2. l. Aurelius, §. 1. l. final. § final. ff. de liberatio. legat. Quod explicat elegante r Hieronymus Gabriel in cons. 120. num. 1. 2. & 3. vbi videre licet plura singularia, & qualiter in ista materia sit distinguendum inter contractus & vltimas voluntates, ad quem addo Cephalū in cons. 458. num. 42. cum sequentibus, lib. 3. vbi per l. grege. ff. de legatis 1. l. grege, ff. de legatis 2. l. grege. in princ. ff. de pignor. & alia iura

148

149

iura docet, quòd vniuersalia recipiunt augmẽtum & diminutionem. Nec omitto doctrinam singularem Lucæ de Penna in l. 1. C. de impo nend. lucratiua descriptione, lib. 10. col. 3. in princip. vers. sed quid in quæstione de facto, vbi tradit quæstionem, quòd si pater habet feudum in quo viuitur iure Francorũ, & sem per vixit more Francorum ipse, & sui prædecessores, acquisiuit aliud feudum in quo viuitur iure Longombardorum, † vtrũ istud feudum sequatur conditionem personæ vel persona sequatur conditionem ipsius feudi? quẽ citat Matthæus ab Afflictis in constitution. Neapolitan. lib. 3. rubr. 24. num. 12. fol. 299. Et qualiter melioramenta, & ea quæ sunt aug mentata pertineant ad dominum feudi, si feudum amittatur ob culpam vassalli; & non ad hæredes, tradunt Parisius in consil. 28. & in cõ silio 55. num. 22. lib. 3. Carolus Ruinus cons. 14. lib. 1. Glos. Parisien. in consuetud. Parisiẽ sibus, §. 1. glos. 5. numer. 69. & alij, quos citat Bursatus in cons. 43. num. 19. Et qualiter acceptare teneatur onus iniunctũ ad bona augmentata, resoluit notanter Antonius Gama decis. 262. quam cito infrà q. 55.

Sed in prædictis animaduertere etiam expedit, † quòd si in facultate Regia adsit clausula, quòd impetrans licentiam possit augere, vel minuere maioratũ prout illi libuerit; quæ plerumq; reperitur in regijs facultatibus, tũc cessant omnia obstacula: quia cum appareat de Principis voluntate, coniecturis locus non est. Et licet pater plures filios habeat, potest addere ad maioratum: & idem dici potest vbicunq; Rex dederit facultatem, vt quis siue in vita, siue in morte, possit facere maioratum de omnibus bonis suis, vel de parte illorum, quæ clausula sæpè inuenitur, & adest in facul tatibus concessis ad faciendum maioratum. Nam ex hoc videtur Rex cõcedere, quòd pos sit augere, vel minuere; vt satis ex superioribus, & intentione talis clausulæ constat. Con siderare tamen oportet (attentis quæ relata sunt) quòd virtute talis clausulæ augmentum non debet esse ita amplum, † quòd sit magis, quàm principale, maximè si per alios plures filios habeat; argumento notatorũ in l. 1. C. de sacrosanct. eccles. & in l. si quando. C. de inof ficioso testam. Et quia verba † quantumcunque præcisa recipiunt congruam interpretationem. l. stipulatus sum Damam. vbi Bart. & alij. ff. de verb. obligat. De quo per Ias. in l. 1. in princip. ff. eod. tit. num. 21. & in l. omnes populi, num. 83. ff. de iust. & iur. & in l. 3. §. in amittenda, ff. de aquiren. possess. & in l. quisquis, ff. de in ius vocand. Et verbũ, *libere*, quãuis sit amplum & absolutum, vt per glossam in Clementina 1. in verb. liberè, de sepult. cũ concordan. quæ omitto, & scribo in q. 1. suprà hac 1. par. num. 129. in vers. qui igitur intelligitur; & limitatur secundùm subiectam materiam, & limitatur ad terminos suæ potestatis, vt fundant Alexand. in cons. 80. lib. 1. & in cõ sil. 142. libro 2. Ludouicus Gozadin. in consil. 58. prima facie, num. 22. & ad hoc facit quædam doctrina Alexandri in consil. 24. num. 5. libr. 7. vbi dicit, quòd res æquè † principalis non dicitur esse de pertinentijs, per l. sed si per prætorem, §. inde. ff. ex quibus maior. l. 1. §. eum. ff. de postulando. Et doctrina Imolę in l. 3. in fine principij. ff. de aquirend. possess. quę supra retuli, & cõducit doctrina Cumani, quam suprà citaui. ¶ Et priuilegium in dubio videtur se conformare † cum iuris cõmunis dispositione, secundùm Corneum consil. 263. lib. 1. Brunum cons. 80. num. 3. & 4. Decium cons. 11. num. 3. & cons. 64. numer. 7. & alios, quos citat decisio. Pedemonta. 23. nu. 3. Et pro hac conclusione est textus cæteris expressior in l. in summa, §. vltimo, & ibi: *Si tamen non vltra modum noceat.* ff. de aqua pluuia arcend. ibi, *Si fundus vicino seruiat, & aquã recipiat, cessat aquæ pluuiæ arcendæ actio, nisi vltra modum aqua noceat*; cui conueniunt plura notabilia, quæ scribit Cephalus cons. 771. num. 2. lib. 5. & facit doctrina Baldi in consil. 181. primo quæro, numer. 4. lib. 3. vbi tradit, quòd si sit potestas data in compromisso arbitris, vt possint auferre de iure vnius partis, & dare alteri: tenentur tamẽ arbitrij seruare bonum † & æquũ per iura, quæ ipse refert, quod est notabile ad cõpromissa, quę quotidie fiunt. Ad quod legẽda sunt quæ scribit Glos. Paris. post alios, quos citat in consuetud. Parisiens. par. 1. §. 33. num. 3. & 45. fol. 160. & Barbosa in l. 1. ff. soluto matrim. par. 1. num. 41. & 42. pag. 207. vbi resoluit, quòd maritus potest do nare bona constante matrimonio acquisita in parua quantitate, non in quantitate excessiua & magna, Cœpola in tract. de seruitutibus ru sticorum prædiorum, cap. 4. nu. 84. pag. 329. & doctrina Bartoli in l. quominus, nu. 21. ff. de fluminibus. Et pro ista opinione Bald. & superioribus facit. l. si libertus ita iurauerit, ff. de oper. liber. l. vnde si Neruæ arbitrium, ita prauum sit, vt manifestam contineat iniquitatem. ff. pro socio, & facit notabilis l. 5. tit. 20. part. 1. ibi: *Pero si las Iglesias a que solian dezmar aquellas heredades ante que ellos las ouiessen, se menoscabassen mucho, no se pueden escusar por razon del priuilegio, que les no den el diezmo dellas.* Et l. 43. tit. 18. part. 3. ibi, *Non se tornaua en gran daño.* Et l. 4. d. tit. 20. ibi, *Pero si grande agrauamiento recibiesse la Iglesia parroquial, deuen de dar diezmo por ello.* Et habẽtes liberum arbitrium procedendi, † debent se conformare cum naturali æquitate, neq; ab ea recedere, secundùm Baldum in l. si pater, C. de testam. milit. Bart. in l. filius familias, nu mero 3. ff. de dona, Dec. in cap. dilecti, num. ... de

ne iudic. & alios quos citat Menoch.de arbit. iud.lib.1. quæst.13. numer.56.pagin.25. Et ad id etiam est bonus textus in c. ex parte in 1. de decim. & conducunt notata per Rebuffum in tractatu de decim,quæst.14. num.42. pag.60. Et induco textum in authentico de immensf.donation.in princip.collat.7. & in l. item apud Labeonem. §. quæstionis, ibi, *modum tamen excesserit*. ff. de iniur. l. 50.tit.18. part.3.ibi, *gran daño*, vbi gratia & priuilegiũ Regis† restringitur ne multis noceat, & in l. binas ædes.ff.de seruitut. vrbanorum, ibi, *Vt non penitus lumen recludatur*. Et habens libertatem faciendi aliquid pro sua voluntate,non potest grauari in magno, secundùm Baldum in l. cum antea. C. de Arbitr. & alios, vt per Guillelmum Benedictum in capit. Rainuntius. de testament. in verbo,condidit,in princip. numero 22. folio 154. Et faciunt quæ scribo supra in hac quæstione à numero 8. & textus in cap. consuluit in 1. iuncto cap. Iudæi, vbi Anania de Iudæis, vbi probatur, quòd licet Iudæis permissum sit habere antiquas synagogas, & illas, si corruerint vel ruinam minentur, reficere; non tamen eis est permissum easdem exaltare, aut ampliores, vel pretiosiores facere, notat Stephanus Bertrandus in conf.146.num.5.lib.2. ¶ Item cum prædicta clausula quòd possit augeri, potius iam scribatur de stylo secretariorum Principis, quàm de euidenti & pretiosa illius voluntate, non ita amplè est intelligenda, vt alij filij fratres primogeniti nudi, & sine bonis, quæ habeant homines ferè maneat, argumento doctrinæ Bartol. in l.1, ff.de iure codicillorum, & aliorum, quos retuli in quæstione 5. suprà eodem post principium, in versicul. si verò Princeps, numero 3. Et est ad propositum egregia l.30. tit. 1. part.6.ibi, *Ante tenemos por bien que ayan libre poder para fazerlo, e como quier que ellos mandaren, e establecieren fazer de sus cosas con razon y con derecho*. Et facit l. 5. eodem titulo. Et nulla generalitas quantumcunque expressa satis est, † nisi res ipsa esset omnino & specialiter expressa l. si quis mihi bona, §. iussum, ff. de acquirenda hæreditate, cum similibus, quæ refero in quæstione 30. infrà. Et hæc seruiunt pro confirmatione duarum doctrinarũ Roderici Suarez, & Gregorij Lopez, quas refero in hac prima parte, q. 3. vbi lector legat si expedierit.

Et ex hoc vltimo suboritur alia quæstio, an ex eo, quòd communiter in facultatibus, quæ dantur ad faciendum maioratum, semper reperiatur illa clausula, quod impetrans facultatem possit augere, vel minuere, an intelligatur prædicta clausula, si forsan in aliqua facultate scripta non reperiatur? & licet ex l. vltima, C. de fideiussor. & alijs pluribus, quæ scribo, in q.48.infrà eod. persuaderi possit, quòd dicta clausula sit subintelligenda, licet non sit scripta, nihilominus tamẽ verior videtur opinio, quòd nisi ista clausula sit scripta, † nequaquam sit subintelligenda; maximè si agatur de præiudicio fratrum primogeniti, & pro maiori parte illi, qui faciũt maioratus, habent alios filios vltra illum, in quem faciunt maioratum, & cũ in isto casu facultates sint potius odiosæ, quàm fauorabiles (prout in alijs locis animaduerto) magis sunt restringendæ, quàm ampliandæ, regula odia, de regulis iuris in 6. cum vulgaribus. ¶ Et ex prædictis infero cõfirmationem ad doctrinam Ioannis Lopij in l.46. Tauri, numer.1. vbi limitat illam legem quando expensa fuit magna, & ex ea resultauit magna vtilitas, & perpetua successoribus maioratus: quia tunc successor maioratus tenetur satisfacere vxori vltimi possessoris, qui expensam magnam fecit: idem Castillo ibi, & alij, quos citat Ioannes Gutierrez in libro practicarum quæstionum. q.83. num.3. De quo tamen dubito propter generalitatem illius legis: ea autem, quę dicta sunt in maioratu facto cum Regia facultate procedunt in maioratu, vel melioratione de tertio & quinto facta; sed hoc modo, quòd illud quod augmentatur, vel additur in bonis vinculatis, vel datis in melioratione non vinculata, non excedant tertium & quintum.

Et notãdum etiam in hac materia est, quòd si in regia facultate exprimantur aliqua bona, quæ in ea vinculata sunt, & dubitatur tam in regia facultate, quàm in maioratu facto virtute regalis licentiæ; an expressio bonorum sit facta causa demõstrationis, aut tollendæ dubitationis, aut causa taxationis? In dubio est iudicandum expressionem† bonorum factam fuisse causa demonstrationis, aut dubitationis tollendæ, non causa taxationis, l. vltima, §. Titiæ, in fin. ff. de libera. legat. Notat Andre. de Isernia in cap. 1. col.1. quo tempor.miles, Bartol.in l. Centurio, numero 31. & expressius numer. 39. ff.de vulgar. vbi Iaso post antiquiores numer. 50. & ibi Ripa numero 140. Parisius in quadam subscriptione facta ad consilium Socini Iunior in consil. 117. numer. 35. libr. 1. ad quod alios Doctores refert Glossa Parisiensis in 1.part.consuetudin. Parisiens.§.6.gloss.2.numer.3 fol.86. vbi etiam citat elegans consilium Pauli de Castro 338. quia exceptiones, col.2.lib.1. vbi ponit doctrinam, quando verba stent demonstratiuè, & quando taxatiuè. Et de hoc ego etiam ago in 47.q.infrà hac 1.par.& part.2.q. 12. Et videnda sunt quæ scribit Bart. in l.quęsitum. §. si quis fundum. ff. de fund. instru. Felin. in cap. super literis, numer. 4. fol 113. de rescript. Bart. in l. inter stipulantẽ, §. sacram. num.6. ff. de verborum obligation. & ibi alij

Docto-

Doctores, Ioan. de Amicis conſ. 46. Gramma. conſil. 160. Zaſius lib. 1. Reſponſ. cap. 1. num. 38. tom. 5. Paul. de Caſtro & Doctores in l. cum ſtipulamur. ff. de verb. Iaſo in l. talis ſcriptura, num. 27. ff. delegatis 1. Deci. conſ. 324. num. 2. Ripa in l. Stichum num. 10. fol. 109. ff. delegatis 1. Gloſſ. Pariſien. in contuetud. Pariſien. §. 11. numer. 20. folio 130. & §. 38. Deci. in cap. conſtitutus, numer. 7. de reſcrip. & in cap. cum in cunctis, in principio, numero 21. de electione in cap. quia in tantum, numero 5. & 6. de præbend. Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 9. titul. 3. numero 18. Petrus Surdus deciſione 241. numero 20.

Sed circa iſta etiam in ambiguum venit, quidam fecit maioratū de aliqua re, in qua erat impoſitus aliquis cenſus perpetuus, & tempore facti maioratus habebat vtile tantum dominium, aut ſoluebat cenſum redimibilem impoſitum ſuper ea re, de qua conſtituit maioratum, & ordinauit maioratum cum illo onere, quòd ſolueretur cēſus perpetuus, aut redimibilis ſuper ea re impoſitus, poſteà in vita acquiſiuit dominium directum illius rei, vel redemit cenſum; vtrum dominium directum cedat maioratui, vel illa quantitas pecuniæ, quæ redempta fuit. ¶ Huius quæſtionis deciſio pendet ab alia quæſtione, quam diſputant Doctores in l. ſeruum filij, in principio. ff. delegatis 1. vbi tractant, ſi teſtator legat rem, quam habebat in emphyteuſi, & poſteà acquirat dominium directum, an illud cedat commodo legatarij? Et quāuis ibi Bart. cum quo tenent Bald. Florian. & Imola, Bal. Imol. & Paul. in dict. l. ſerui electione. §. vult. eodem titulo, & alij quos refert Iaſo in d. l. ſeruum filij, num. 16. fol. 73. faciant quandam diſtinctionem, cōmunior videtur opinio, quòd 162 legatario indiſtinctè † debeatur ſolum ius emphyteuticum, quod teſtator habebat tempore teſtamenti, & non directum dominiū poſteà acquiſitum. Cuius opinionis ſunt Bald. ſibi cōtrarius, Angel. Salicet. & Alexan. in l. vxor patrui. C. delegatis, Burſatus conſ. 6. num. 5, Nicolaus de Neapolis, Paul. Aretin. Alexan. & Iaſo, qui communem dicit num. 16. in dicta l. ſeruum filij. Ex quorum dictis quantum ad noſtrum propoſitum reſolui poteſt, quòd ſi Princeps in facultate, cuius virtute res facta fuit vinculata, non concedat quod poſſit 163 augeri & minui, non cedunt maioratui, † neque dominium directum, neq pecuniæ ſolutæ ad redemptionem cenſus, præcipuè ſi directū dominium de nouo acquiſitum ſit magni valoris, aut pecunia, quæ data fuit ob redemptionem cenſus, ſit in magna quantitate, & tractetur de præiudicio aliorum filiorum, quod ſemper inueſtigare & arcere debemus. Plus enim æſtimatur res, vbi ei ſuperuenit directum dominium, vel vbi cenſus qui ſuper re impoſitus erat, eſt redemptus, quod & pueris notum eſt, quibus addere libet, quòd ſi ſucceſſor in maioratu redimat aliquem cenſum 164 impoſitum † ſuper bonis maioratus, quantitas illa non erit vinculata, nec ex bonis maioratus, quod ex ſuperioribus conſtat. Et in iſta materia, & puncto legenda ſunt quæ ſcribit Molina libr. 1. de primogenijs, cap. 10. num. 25. cum ſequentibus, fol. 80. & cap. 26. num. 10. fol. 87. & in puncto multa allegat Peregrinus in tractatu de fideicommiſſis, artic. 10. num. 3 fol. 79. Et qualiter ſi poſſeſſor maioratus augmentauit aliquid per viam præſcriptionis, poſſit acquiri ſucceſſoribus, legēdi ſunt Gloſ. Pariſien. in conſuetud. Pariſienſ. part. 1. §. 70. numero 30. folio 242. Curtius in tractatu feudi, part. 4. ex quibus cauſis feudū amittatur, num. 90. verſ. decima & vltima limitatio, pag. 372. quod reputo notandum. De quo etiam legenda eſt doctrina Bald. in cap. 1. §. final numer. 5. de controuerſi. inueſtitur. quam cito part. 4. quæſt. 21. circa finem, ad quam quæſtionem hoc etiam conuenit. De quo legenda etiam ſunt quæ ſcribo infra. Et qualiter feudum acquiſitum præſcriptione tranſeat ad hæredem, tradunt Baldus in l. liberti, in fine. C. de oper. libertor. Iaſ. in l. numero 199. C. de iure emphyteutico. Notandum etiam ſingulariter eſt, quòd additio videtur facta cum omnibus qualitati- 165 bus † etiam quoad pœnā eius, cui additio fit, vt notabiliter Cardinal. poſt alios probat in Clementina ſtatutum, oppoſitione. 3. num. 3. de electione facit textus, & quod ibi notat Dominicus in cap. final. §. fin autem, in principio, de conceſſione præbendæ in 6. Notat Decius in cap. ſecundo requiris, num. 3. folio 310. de appellat. quod eſt notandum ad plures maioratus, in quibus ſit additio & augmentum ad alium maioratū ſine expreſſione clauſularum, quæ penam imponunt, citant tex. in l. ſed ſi manente, ff. de precario, & alia iura. De quo legendum eſt quod ſcribo in d. q. 8. ſecundæ partis.

Addo etiam, quod augmentum ſuperueniens rebus, in quibus factus fuit maioratus poſt mortem conſtituentis, quod habuit initium in vita teſtatoris, † auget maioratum. Ad 166 quod facit. l. ſi patronum. § vltimo. ff. de bonis libertor. quam dicit ſingularem Roman. in ſingular. 128. volo tibi. Notat Ripa in l. in quartam, numer. 46. folio 145. ff. ad l. Falcidiam, vbi tradit, ſecus eſſe in his, quæ debentur ex diſpoſitione legis præter, vel cōtra voluntatē. Et iſta conducunt pro deciſione quæſtionis ſingularis, quā tractat Matth. de Afflictis deciſ. 382. numer. 1. cum alijs, vbi ſcribit, an bona ſuperuenientia poſt mortem teſtatoris, quæ illo viuente in lite erant, augeant

legitimam filiorum?De quo legendus Anton. Gama decisione 308.num.10. Et ex his confirmatur quædam notabilis opinio Gloss. Parisien. in consuetudin.Parisiensib.§.30.num. 175. folio 251. & 252. vbi tradit, quòd si ex consuetudine mulier habeat dimidiam partem in rebus emptis, vel acquisitis per virum, & vir habeat quædam feuda antiqua sibi propria antequam matrimonium contraheret,mulier nihil potest capere de illis; cum non sint de conquestu, si constante matrimonio aliqua subfeuda, vel prædia, ac proprijs viri dependentia consolidentur, & redeant ad virum,tanquam dominum directum quacunq; de causa vxor in illis consolidatis non habet † dimidiam partem,quia consolidatio fit ex natura rei,& ex necessitate causæ antiquæ,& in existentis rei consolidatæ, & rei cui fit consolidatio, & consolidatum efficitur ipso iure eiusdem iuris & qualitatis,& conditionis cum re, cui consolidatur & vnitur, & non dicitur noua acquisitio, sed recuperatio, & reuersio rei ad suam originem, & primæuum statum.Et ibi istam opinionem alijs pluribus concludentibus iuribus, & rationibus firmat contra Ioan. Fabr.in §.si cui, instr. de lega.& Ioan.Lop.& Nicola. Boer.& Cassan. & sententiam Ioann. Fabri. etiam sequitur Rodericus Suarez in lib.3. fori, tit. *de las ganancias*,fol.24.col.1.versic.pone quod maritus; & tradit Matien. in l.2. tit.9.lib.5. Recopilation. gloss.1.nume.88.folio 257. Antonius Gomez in l.53. Tauri, numero 78. Et hæc sententia Gloss. Parisien. verior, & tenenda † mihi videtur, quam multis argumentis & authoritatibus sequutus fuit Gregorius Lopez in l.18.in glossa,in verbo, *O estimada no fuesse*,per totam glossam,tit.11. part.5. & eam omnino sequor. Pro qua sententia est singularis l.30. tit.28.part.3. quæ omnes dubitationes tollit:vbi tamen Gregor. Lop.doctrinam Fabri sequi videtur. Et ista doctrina fulcitur ex alia doctrina singulari eiusdem Gloss.Parisien.in d.§.numer.187. folio 253. vbi vult,quòd non omnis acquisitio communicatur inter virum & vxorem, sed solum ea,quæ fit constante matrimonio, & non dependet à iure iam alterutri eorum ante matrimonium quæsito; vnde si domus donata fuit alteri ante contractum matrimonium, traditio vero post contractum matrimonium fiat, non tamen efficitur communis, sed propria eiusdem,cui erat debita,quæ notanda sunt ad leges nostras de ista materia loquentes.Et opinionem Gloss.Parisien.etiam videtur amplecti Tiraquel. libro 1. de retract. §. 32. gloss. 1. & vnica,numero 37. pagina 683. ad quod se retulit idem Tiraquel. tractans de consolidatione, eodem lib.1. §.1. glossa 13. numero 113. pagina 330. & Gloss.Parisien.etiam sequitur Ioann Garcia in tractatu de expensis,cap.22 numer.10. Et pro his est textus in § vltim. instit. de vsufruct. vbi quando vsusfructus venditur proprietario,nõ est amplius in rerum natura,sed est suppressus,atq; extinctus per consolidationem. Quibus congruũt quę resoluit Parladorus lib.2.rerum quotidianarũ.§.16.n.1. cum seqq.pag.123.vbi tradit, quòd si maritus renouauit emphyteusim amissam per cõmissum ante apprehensam possessionem, non est communicanda cum vxore, cuius dicti veritas pendet à superioribus.

167

168

Vnde etiam lapsus fuit † Peralta, qui opinionem Ioannis Fabri sequutus fuit in l.Mæuius.§.duorum,num.29.pag.551.ff.de leg.2. quem retuli in 3. p. huius tractatus q.5.num. 5. Et pro Glos. Paris. facit etiam textus in l. in libello.§.si quis seruum. ff.de capt.& quod per illum textum in materia bonorum acquisitorum matrimonio constante, voluit idem Peralta in l.3.§.qui fideicommissam, nu. 25. pagina 149.col.2.ff.de hæred.institu.& illud principium,quòd origo in qualibet re inspici debet,l,nam origo.ff.quod vi aut clam.Quod in notabili casu quando diminutio patrimonij facta est ex contractu testatoris, tradunt Parisius in cons.55.numer.48.lib.3. Mantica de coniecturata mente defuncti,lib.7. tit.10. numero 23,pagin.288. ¶ Item,quòd † talia sunt subiecta qualia prædicata demonstrant,l. vltima.§.cui dulcia.ff.de vino,tritico, & oleo leg. Et in isto casu nullum ius de nouo superuenire videtur,sed vetus exequitur,vt in alio proposito fundat Gloss. Parisien. 2.part.consuetudin. Parisiensium. §.52. gloss. 1. num. 85. cum sequentibus, folio 36. & quod scribit Decius in consil.238. quæst.5. vbi tradit, quòd bona recuperata † ab hærede ex pacto de reuendendo,debent restitui fideicommissario,cui hæreditas restitui debet;quoniã post recuperationem efficiuntur eiusdem naturæ, ac si semper fuissent in manibus testatoris, refert Tiraq.lib.2.de retract.in fin. nu.82. pag. 996. & faciunt quæ melius ipse scribit lib.1. de retractu.§.19.glos.2.n.4.pag.565. & resolutio Bart.&Paul.de Castro in l.Titia cũ testamẽto.§.final. ff.de leg.2.vbi volunt,quòd res legata reuertitur ad hæredẽ ex dispositione testatoris iure hæreditario,& cõsolidationis videtur reuertere: & idẽ volunt Paul.& Alex. in l.final.C.de legatis,Paris.cons.21.n.44. lib. 2.& alij, quos citat Simon de Prætis lib.4. de de interpretand.defunct.volunta.dub.2. versic.ad octauum,num.7.fol.476.

169

170

171

Ex istis confirmatur quod scribit Anto. Pegr.in tract.de fideicõmis.art.40. num.126. fol.376. vbi vult,quod res, quæ retinetur vel acquiritur per transactionem, † efficitur feudalis in fauorem successorũ,per l.item si fundi §. huic, ff. de vsufruct. & dictus Author art.41.

172

art.41.num.19.cum sequentibus,fol.379. resoluit,qualiter res alienatæ pro danda dote filiabus,quæ erant de fideicõmisso,reuerti possint ad fideicommissum, si reuertantur ad hæredem ex aliqua causa; in illo autem, quod dicitur de transactione, inspicienda sunt verba transactionis ante omnia. Et tantam vim habet consolidatio,quòd res reuersa per consolidationẽ nullatenus tenetur ad contributionẽ, 173 sed † in pristinam causam redit. l. ex vectigali. ff. de pignor. l. voluntate, vbi gloss. ff. quibus modis pignor. vel hypoth. solu. Per quæ iura hoc voluit Guillelmus Benedictus ad ista legendus in capit. Rainuntius, in verbo, Et vxorem nomine Adelasiam, numero 56. folio 101. de testament. Quæ autem sit consolidatio, traditur per Vlpianum in l. inde Neratius.§.1.& in l. idem eſt.ff.de vsufructu accrescen. & per Triphonium in l. cum in fundo.§.sed quod si vxor, in fine. ff.de iure dot. & in alijs locis, vt per Tiraquell. lib. 1. de retractu. §.1.glossa 7.numero 60. pagina 91. Et opinionem Glos.Parisien.sequitur etiam Episcopus Couarruu. in epitome de sponsal,par.2.cap.7.§.1.numero 6.& faciunt quæ scribo infrà numero 220.& infrà quæst. 46. ¶ Addit autem Deci. vbi suprà scilicet dicto consil.238. vnum quod est in ista mate-174 ria singulare,scilicet,quòd hæres debet † recuperare pretium redemptionis à fideicõmissario,qui videtur redemisse ex sua pecunia; & præsumitur,ex notatis per Bart.in l. cũ proponas 2.vbi Bald.&Salicet.C.pro socio,& cõfirmat Tiraq. vbi suprà num.87.&Deci.in d. consil.238.citat etiamGreg. Lop. in l. vltima, tit.5.part.6.in glos.in verb. *la herencia*, post medium, quod est notatu dignum ad possessorem maioratus; qui redimit & soluit censum impositum super aliqua re maioratus, & hoc est etiam notandum ad id, quod scribit Mollina lib. 1. de primogen. c. 10. num. 25. fol. 80. vbi tractat,an posit maioratus possessor,qui bona maioratus,super quibus erat annuus reditus impositus ab eodem annuo reditu, & illum redimendo liberauit,alij creditori eundẽ annuum reditum imponere. ¶ Ad quod facit quod scribit idem Molina lib.1.de primogen. cap.26. num.10.fol.187. vbi tradit, quòd si 175 possessor † bonorum maioratus redimat censum impositum super bonis maioratus, poterunt illius hæredes exigere perpetuò illũ censum.Et num.9.scribit, quid si redimat vsumfructum, & Decium in d.consil.238. & in consil.88.& Alciatum in consil.185.numer. 9. & alios citat Simon de Prætis lib.3.de interpretanda defuncti voluntate,solut.1.num.10.folio 346.Et pro Molina facit doctrina Baldi in consil.232. fœmina,lib.3.vbi vult,quòd pretium quo mediante res feudalis fuit ab aliquo nexu liberata,reficiendum est per dominum, vel alium quemcunque successorem: & idem volunt Brunus in consil. 104. & in tractatu de augmento, conclusione 5. limitat. 4. Aymo in consil.197. numer. 1. Afflictis in cap. final.num.11. de fratre, de nouo beneficio inuestitur. Amedeis de Aponte in tractatu laudemiorum,quæst.8.colu.2.fol.6. Et qualiter portio redempta ex causa necessaria cedat legato etiam facto cum demonstratione nominis mei,tradunt Bart.Iacobus de Arenis,Alexand. Iaso & Ripa numer. 12. in l. Labeo.§. cum fundus, fol.108. ff. delegatis 1. qui latè disputat. Et an hæredes teneantur † soluere 176 tributum & censum impositum super bonis maioratus,aut aliud onus, vel possessor bonorum maioratus,lector resoluet ex textu in l. apud Iulianũ.§.hæres.ff.de leg.1.&l. qui concubinam.§.qui hortos,&l.penult. §. final. ff. delegatis 3. & traditis per Ioannem Fabrum in §.si rem,in Instit.delegat.Simon de Prætis lib.5.de interpretan.defunct.volunta. dubit. 2.num.16.fol.486.& dubit.3. num.108. fol. 532.Greg.Lop.in d.l.37.tit.9.part.6.in glossa,in verb. *con todo*,& legenda sunt quæ scribo 4.part.q.26.à nu.40. ex Gregor. Lop. in l.10.tit.9.part.6.

Quibus etiam est addendum, quod scribit Bald.in consil.85.præmissis lib.5.quod duplicatur consil.460.eodem libro,vbi vult,quòd si testator prohibuit, ne filij ipsius domos suas alienarent,nisi sibi ipsis; vnus autem alteri vẽderit,iste filius emptor † potest alij extra-177 neo vẽdere id quod à fratre emit permissu testatoris,&quod ipse emit,potest in extraneũ alienare,per textum in l.pater filium.§.quindecim.ff.delegat.3 quam doctrinam pluribus iuribus & rationibus confirmat Tiraq lib. 1. de retractu.§.32.glos.1.& vnica,num. 5.pag. 662. qui id tradit ad materiam nostrarum legum regalium de retractu loquentium, quod vidi in facto.Et quòd ex verisimili mente testatoris vinculum & fideicommissum † exten-178 datur ad acquirenda,consuluerunt Paris.in cõsil.79.num.26.lib.2.Menoch.in consil.86.numer.16.lib.1. quod reputo singulare. Et an si possessor bonorum maioratus cõsolidauit ius vtile emphyteuticum cum directo, transeat tale ius in successorem maioratus si ille velit soluere,quod antecessor dedit,scribit Bertrãdus consil. vltimo, lib.1. Marzar. de fideicom. part.1.quæst.8.pag.31.vbi q.9.tradit, quid è conuerso,si hæres grauatus consolidauit proprietatem cum iure vtili acquirendo proprietatem à domino directo, an veniat in restitutione fideicommissi illud,& hæres dicere possit,se velle habere fideicommissarium pro emphyteuta. Ad quæ addo, quòd si quis leget rẽ emphyteuticam,si postcà directi dominij affrancatio fiat,dominium illud directum in legato non venit, vt volunt Iaso in l. seruum

filij in principio, num.15. ff. de legat.1. Bursat in consil.6. num.25.lib.1. ¶ Et in materia est memorabilis doctrina Matthæi de Afflict. in cap.1.de fratribus,de nou.inuestitur.num. 12.fol.144. vbi tradit,quòd si pater emit feudum de sua pecunia,in quo succedit solus primogenitus, quòd alij filij in isto feudo nouo habebunt æstimationem, ex quo feudum nõ recipit diuisionem:tamen, quia fuit emptum

179 de pecunia paterna,quæ erat diuisibilis,† omnes filij succedunt in illa pecunia. Ex istis autem aliàs inferebam in practica, quòd licet mortuo marito mulier non possit reuocare maioratum semel factum, si in licentia regali cautum sit, quòd vnus sine altero non possit reuocare maioratum,si tamẽ mulier superstes soluat aliqua debita post mortem mariti, quæ contracta fuerunt pro solutione bonorũ maioratus,potest talia debita recuperare ab illo, in quem factus fuit maioratus.

Est item sciendum, quòd si testator fecit maioratum de aliquibus rebus mobilibus existentibus in aliqua camera,vel loco,prout plerumq; contingit, & vocatus ad maioratum in

180 scio,& ignorante testatore,aliquas res fraude† in talem cameram, vel locum intulerit, talis cautela non prodest, neque talia bona erunt vinculata,argumento l. cum ita legatur.ff.de legat.2.vbi Dynus,Bart.& Alberic.& Peralta num.4.pag.340.aliqua ad propositum adducunt. Et an ea, quæ possessores bonorum maioratus præscripserunt circa res maioratus, sint bona libera,vel restitutioni subiecta, disputat Molina lib.1. de primogenijs, cap.26. num.7.folio 186. Molina de iustitia & iure libro 2.disputat.69. pag.428. & scripsi supra. Ad quem addo notabilem doctrinam Baldi in cap.1.§.rursus,num.5. folio 15. de controu. inuest. vbi resoluit,quòd si vassallus præscribit aliquas res, debent reddi illi, ad quem redeunt res feudales principales, per l.indebiti, §.final.ff.de conditio.indebiti:& idem voluit ibi Aluarotus num. 7. folio 14. quod ad plura refert scire, & citat Tiraquellus libr. 1. de retractu.§ 1.gloss.9.numer.44.pag.141.Pro quibus facit egregia doctrina Baldi in l. Paulus.ff.de pignoribus, vbi vult, quòd res præscripta per hæredem continuantem in tempore cum defuncto, venit in generali bonorum obligatione; quem, & iura cum quibus Baldus mouetur,citat Anton. de Fano in tractatu de pignoribus part.2. membro 2. num. 54.folio 11. faciunt scripta per Ludouicum à Molina in lib. de iustitia & iure, tractat.2. disput.69. pag.429.

Et est etiam considerandum in ista materia,quòd si quis destinauerat aliquas res ad aliquem maioratum faciendũ,si tamen non cõsti

181 tuerit,neq; ad effectum perduxerit,† non videtur facere maioratum,quod probatur per l. fundum.§.insulæ.ff.de actio.empt. per quam dicit Bald.in l.diui fratres ff de rerum diuisione non haberi,nec dici perfectum, quod dispositum est ad proximè faciendum.Nec minus facit l.nondum.C.de furt.l.1.in fine.ff.de condition.& demonstrat.l.interdũ.ff.de verbor.signific.l.si vxor.ff.de adult. De quo alia tradit Tiraq.lib.de legibus cõnubialibus,gloss. 2.en puuoir,nu.30.fol.252.Rebuff.in l in lege censoria 203.§ & sibi videri, pag.902. ff. de verborum significatione.Faciunt notata in l.in bonæ fidei. ff. de eo quod certo loco, & quod scribit Hieronym. Gabr.in cons. 120.n. 9. & in cons.98.n.9.vbi tradit,quòd destinatio non mutat substantiã.Et quę latissimè per Tiraq.lib.2.de retractu,in fin.nu,41.cum pluribus sequentibus.Ex quo loco multa notabilia lector habere potest: & cuius effectus sit destinatio,tradit idem Tiraq.lib.1.de retractu §.1.glos.7.nu.106.cum alijs,pag.105.Iaso in l.fundum,nu.1.ff.solut.matrim.Quintil.Mãdos.in regulis Cancellariæ,reg.16.q.19.n.13 fol.88.Andreas Gail. obseruationũ lib 2.obseruat.11.num.2. pag.130. Simon de Prætis lib.4 de interpretand.defunct.volũtate, dub. 7. num.50.cum sequentibus, fol.390. Et faciunt quæ scribit Burg. de Paz in l.3. Tauri, num.233.fol.201.vbi plura tradit ad probandum,quòd scriptura imperfecta † ex defectu

182 solennitatis non habet vim testamenti:& plura scribit Decius cons.159.nu.3.

Et ex istis infertur,quòd si quis dicat in aliqua scriptura,volo facere maioratum talis rei in aliquem filium, vel alium, ex talibus ver-

183 bis dispositio non dicitur perfecta,† nec censetur factus maioratus, quod probatur ex doctrina Angeli,Imolæ, Pauli, Alexandri, Iasonis, & aliorum contra Bart. & alios, ibi in l. serui electione, in principio. ff. de legatis 1. quorum opinio contra Bartol. est communis secundùm Iasonem in l. cunctos populos, in lectura numero 13. & in repetitione numer. 19.C.de summa Trinitatate. Et legenda sunt quæ scribo infrà hac parte quæst.48.à numero 219. Et an ea, quæ ornatus causa in domo ponuntur, & quæ intra parietes includuntur ad perficiendam domum, veniant in maioratu facto de domo, resolui potest ex scriptis per Rebuffum in l.status 245.pag.1082.ff.de verborum significatione, Anton. Gabriel libro 1.communium opinionum.tit.de proba. conclu.12,num.1.cum alijs,pagina 28.Quod autem destinatio multa operetur in iure specialia,varia scribit Ioan.Lop.in rubrica de donation. inter virum & vxorem. §.38. numero 1. cum sequentibus, pag.105. ¶ Et quòd

184 res magis iudicetur † ex destinatione, quàm ex existentia, probatur in l. si chorus. §. 1. l. si ita legatum. ff. de legatis 3. Tradunt Corneus in cõsilio 49. numer. 6. lib.3.Ruinald. consil.

consil.436. num.3. Cephal.consil.528. num. 19.lib.4. Et an in restitutione fideicommissi veniant bona, quæ testator vendiderat cum pacto retrouendendi intra certum terminũ,† si post eius mortem hæres grauatus redemit dicta bona, an ipse hæres possit bona retinere restituendo pretium fideicommissario, vel teneatur restituere bona sine retentione pretij soluti in redemptione; explicat Cagnolus in l.2. nume.254. quæst.94. de rescinden. vendition. Marzarius in libr. de fideicommissis, quæst.6. ¶ Ex quibus decidi potest quæstio, quæ iam contingit in certo possessore maioratus cuiusdam fundi, quod nos dicimus, *Cortijo*, fundo. Nam fuit dubitatum, an illæ arbores auctæ & comparatæ pertinerēt ad successorem maioratus in illo fundo, vel ad hæredes vltimi possessoris? Et idem Marzarius in q. 7. sequenti, tangit etiam in materia aliam quæstionem notabilem, si hæres consolidauit ius emphyteuticum, seu libellarium cum directo hæreditario ob acquisitionem per eũ factam ab emphyteuta, an illud vtile dominium transeat simul cum directo in fideicommissarium, si velit ipse fideicommissarius restituere pretium, an verè ipse hæres possit dicere, velle remanere emphyteutā loco primi, qui ad hoc refert Bertrandum in cons. vltim. lib.1. quod quotidie contingit inter possessores maioratuum, & illorum hæredes, & successores. Et prædicta pertinent ad materiam augmenti, de quo in ista materia tractatur. Et ad hæc facit doctrina Bart. de qua tracto infrà q. 44. à numer. 44. & suprà dixi. Et mirè quadrant quæ notanter more solito tradit de renouatione emphyteusis Caldas Pereira in tractatu de renouatione emphyteusis. q.4. nu.8. cum sequentibus, fol.19. Amed. de Aponte in quæstionibus laudemialibus. q.37. & q.38. Ad quos addo notabilem doctrinam Baldi in cap. quæ in ecclesiarum, nu.36. de constitut. vbi tradit, quòd de renouatione in persona filiorum non debenē solui laudemia.

Ad illud autem, quod tetigi nu.116. de glādibus, siue quercubus, addo tex. in l. qui seruādarum. §. vltim. ff. de præscript. verbis. l.1. ff. de gland. legendā. l. Iulianus. §. glans. ff. ad exhibendum: & quæ scribit Rebuffus in l. qui venenum 236. §. glans, pag.1032. ff. de verborũ signification. & de doctrina Cagnoli, & Marzarij lege omnino Molinam lib.1. de primogenijs cap. 26. num.8. 9. & 10. folio 186. & 187. qui de retractu loquitur, & Celsum in cō sil.34. num.35. Et quòd de re redempta virtute pacti † sit iudicandum tanquam de nouo acquisita, tradit Bursatus in consil.6. num.27. per l. Mæuius, §. fundo. ff. de legatis 2. & doctrina Fabri in §. sicut fundus delegat. Alexandri in consilio 10. libro 1. Capr. regula 105. num.10. Et non omitto elegans consilium Cephali 460. numer.44. cum sequentibus, libr.4. ¶ Et quòd portio redempta ex causa necessaria † cedat legato etiam facto cũ demonstratione pronominis (meum) probatur in l. Iulianus, §. idem Celsus. ff. de action. empt. & volunt Bart. Aretin. Ias. & Bartholom. Socin. in l. serui electione. §. Labeo, vbi latè Ripa numer.12. fol.108. ff. de legatis 1. Et quòd vbicunque ex pacto res redit ad priorem dominum, non dicatur transferri, vel reddi, tradit per l. filio quem pater. ff. de liberis & posthumis, & alia iura Petrus Surdus in tractatu de alimentis, titul.1. quæst.48. num.80. fol.59. cui conuenit doctrina Tiraquelli post leges connubiales, gloss.8. num.204. fol.348. vbi tradit, valere venditionem, quam facit mulier sine consensu viri cuiuspiam rei, quam ante matrimonium mulier emerat cum pacto de castro vendendo: quoniam mulier cogi poterat facere reuenditionem ex pacto, faciunt scripta per Matienςium in l.2. titul. 3. lib. 5. Recopilationis, gloss. 1. numero. 17. folio 54. Et qualiter & quomodo resoluatur hypotheca ex causa necessaria anteriori contractu, resoluit Ioann. Garcia in discursu de hypotheca post contractum, numer.17. cum sequentibus. Et qualiter res maioratus si alienetur & reuertitur ad dominum maioratus, remaneat libera ab omnibus oneribus & hypothecis super illa impositis, tradit Natta in cōs. 328. num.1. lib.2. post Bart. quem citat in l. in diem. vers. tota die contingit. ff. de aqua pluuia arcenda.

Summè etiā est attendendum in ista materia, quòd in bonis † augmentatis ad maioratū non possunt iniungi nouæ conditiones & pacta, quæ antiquis derogēt in præiudiciū vocatorũ, quorum interest. Quod probatur ex regula. l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo. Ad quod facit quod scribit Aluarot. in c. vnico, n.8. de vasall. decrepit. ætat. concludētes, quòd noua inuestitura vigorem antiquæ non eneruat, neq; etiam aliquid immutat respectu eorum quorũ interest, qui non consenserũt, vt notant Bald. Aluarot. & Pręposítus in c.1. an agnat. vel fili. Albert. Brun. cons.78. & sequenti; & probatur in capit.1. vbi notat Bald. de duobus fratribus, Deci. in consil.78. Paris. in consil.17. num.6. & cons.23. num.7. lib.1. subdens, sequentes inuestituras per primam declarari Matthæus de Afflictis decis.195. & alij quos citat Bursatus cons.3. num.11. notanter Gloss. Parisien. p.1. consuetud. Parisien. §. 35. num.5. fol.266. Roland. in consil.2. num. 40. lib.3. Cephal. consil.307. num.72. & 73. lib.3. Et ita limitandum est quod tradit Bald. consil.249. col.2. lib.2. vbi vult, quòd si quis inuestiatur de feudo antiquo tanquam paterno, id feudum antiquum assumit vires & naturam paterni. Notat Tiraquellus libro 1. de

filij in principio, num.15. ff. de legat.1. Bursat in consil.6. oum 25.lib.1. ¶ Et in materia est memorabilis doctrina Matthæi de Afflict. in cap.1.de fratribus,de nou.inuestitur.num. 12.fol.144. vbi tradit,quòd si pater emit feudum de sua pecunia,in quo succedit solus primogenitus, quòd alij filij in isto feudo nouo habebunt æstimationem, ex quo feudum nō recipit diuisionem:tamen, quia fuit emptum

179 de pecunia paterna,quæ erat diuisibilis,† omnes filij succedunt in illa pecunia. Ex istis autem aliàr inferebam in practica, quòd licet mortuo marito mulier non posrit reuocare maioratum semel factum, si in licentia regali cautum fit, quòd vnur fine altero non posit reuocare maioratum,si tamē mulier superstes soluat aliqua debita post mortem mariti, quæ contracta fuerunt pro solutione bonorū maioratus,potest talia debita recuperare ab illo, in quem factus fuit maioratus.

Est item sciendum, quòd si testator fecit maioratum de aliquibus rebus mobilibus existentibus in aliqua camera, vel loco,prout plerumq; contingit,& vocatus ad maioratum in

180 scio,& ignorante testatore, aliquas res fraude† in talem cameram, vel locum intulerit, talis cautela non prodest, neque talia bona erunt vinculata,argumento l. cum ita legatur. ff. de legat.2. vbi Dynus,Bart.& Alberic.& Peralta num.4.pag.340.aliqua ad propositum adducunt. Et an ea, quæ possessores bonorum maioratus præscripserunt circa res maioratur, sint bona libera, vel restitutioni subiecta, disputat Molina lib.1. de primogenijs, cap.26. num.7.folio 186. Molina de iustitia & iure libro 2.disputat.69. pag.428. & scripsi supra. Ad quem addo notabilem doctrinam Baldi in cap.1.§.rursus,num.5. folio 15. de controu. inuest. vbi resoluit,quòd si vassallus præscribit aliquas res, debent reddi illi, ad quem redeunt res feudales principaler, per l.indebiti, §.final.ff.de conditio.indebiti: & idem voluit ibi Aluarotus num. 7. folio 14. quod ad plura refert scire, & citat Tiraquellus libr. 1. de retractu.§ 1.gloss.9.numer.44.pag.141.Pro quibus facit egregia doctrina Baldi in l. Paulus.ff.de pignoribus, vbi vult, quòd res præscripta per hæredem continuantem in tempore cum defuncto, venit in generali bonorum obligatione; quem, & iura cum quibus Baldus mouetur,citat Anton. de Fano in tractatu de pignoribus part.2. membro 2. num. 54.folio 11. faciunt scripta per Ludouicum à Molina in lib. de iustitia & iure, tractat.2. disput.69. pag.429.

Et est etiam considerandum in ista materia,quòd si quis destinauerat aliquar res ad aliquem maioratum faciendū,si tamen non cōsti

181 tuerit,neq; ad effectum perduxerit,¶ non videtur facere maioratum,quod probatur per l. fundum.§.insulæ.ff.de actin empt. per quam dicit Bald.in l.diui fratres ff de rerum diuisione non haberi,nec dici perfectum, quod dispositum est ad proximè faciendum. Nec minus facit l.nondum.C.de furt.l.1.in fine ff.de condition.& demonstrat.l.interdū.ff.de verbor.signific.l.si vxor.ff.de adult. De quo alia tradit Tiraq.lib.de legibus cōnubialibus,glos. 2.en puuoir,nu.30.fol.252.Rebuff.in l in lege censoria 203.§ & sibi videri, pag.902.ff. de verborum significatione.Faciunt notata in l.in bonæ fidei. ff. de eo quod certo loco, & quod scribit Hieronym.Gabr.in cons.120.n. 9. & in cons.98.n 9.vbi tradit,quòd destinatio non mutat substantiā.Et quę latissimè per Tiraq.lib.2.de retractu,in fin.nu,41.cum plu ribus sequentibus. Ex quo loco multa notabilia lector habere potest: & cuius effectus sit destinatio,tradit idem Tiraq.lib.1.de retractu §.1.glos.7.nu.106.cum alijs,pag.105.Iaso in l.fundum,nu.1.ff.solut.matrim.Quintil.Mādos.in regulis Cancellariæ,reg.16.q 19.n.13 fol.88.Andreas Gail. obseruationū lib 2.obseruat.11.num.2. pag.130. Simon de Prætis lib.4 de interpretaud.defunct.volūtate, dub. 7. num.50.cum sequentibus, fol.390. Et faciunt quæ scribit Burg. de Paz in l.3. Tauri, num.233.fol.201.vbi plura tradit ad probandum,quòd scriptura imperfecta † ex defectu

182 solennitatis non habet vim testamenti: & plura scribit Decius cons.159 nu.3.

Et ex istis infertur,quòd si quis dicat in aliqua scriptura,volo facere maioratum talis rei in aliquem filium, vel alium, ex talibus verbis dispositio non dicitur perfecta,† nec cen-

183 setur factus maioratus, quod probatur ex doctrina Angeli,Imolæ, Pauli, Alexandri, Iasonis, & aliorum contra Bart. & alios, ibi in l. serui electione, in principio, ff. de legatis 1. quorum opinio contra Bartol. est communis secundùm Iasonem in l. cunctos populos, in lectura numero 13. & in repetitione numer. 19.C.de summa Trinitatate. Et legenda sunt quæ scribo infrà hac parte quæst.48.à numero 219. Et an ea, quæ ornatus causa in domo ponuntur, & quæ intra parietes includuntur ad perficiendam domum, veniant in maioratu facto de domo, resolui potest ex scriptis per Rebuffum in l.status 245.pag.108 2.ff.de verborum significatione, Anton. Gabriel libro 1.communium opinionum.tit.de proba. conclu.12.num.1.cum alijs,pagina 28. Quod autem destinatio multa operetur in iure specialia,varia scribit Ioan.Lop.in rubrica de donation. inter virum & vxorem. §.48. numero 1. cum sequentibus, pag.105. ¶ Et quòd res magis iudicetur † ex destinatione, quàm

184 ex existentia, probatur in l. si chorus. § 1. l. si ita legatum. ff. de legatis 3. Tradunt Coriceus in consilio 49, numer. 6. lib.3. Ruinald.

cons.l.

consil.438, num, 3. Cephal.consil.528. num. 19.lib.4. Et an in restitutione fideicommissi veniant bona, quæ testator vendiderat cum pacto retrouendendi intra certum terminū, † si post eius mortem hæres grauatus redemit dicta bona, an ipse hæres possit bona retinere restituendo pretium fideicommissario, vel teneatur restituere bona sine retentione pretij soluti in redemptione; explicat Cagnolus in l.2. nume.254. quæst.94. de rescinden. vendition. Marzarius in libr. de fideicommissis, quæst.6. ¶ Ex quibus decidi potest quæstio, quæ iam contingit in certo possessore maioratus cuiusdam fundi, quod nos dicimus, *Cortijo*, fundo. Nam fuit dubitatum, an illæ arbores auctæ & comparatæ pertinerēt ad successorem maioratus in illo fundo, vel ad hæredes vltimi possessoris? Et idem Marzarius in q. 7. sequenti, tangit etiam in materia aliam quæstionem notabilem, si hæres consolidauit ius emphyteuticum, seu libellarium cum directo hæreditario ob acquisitionem per eū factam ab emphyteuta, an illud vtile dominium transeat simul cum directo in fideicommissarium, si velit ipse fideicommissarius restituere pretium, an verè ipse hæres possit dicere, velle remanere emphyteutā loco primi, qui ad hoc refert Bertrandum in cons. vltim. lib.1. quod quotidie contingit inter possessores maioratuum, & illorum hæredes, & successores. Et prædicta pertinent ad materiam augmenti, de quo in ista materia tractatur. Et ad hæc facit doctrina Bart. de qua tracto infrà q. 44. à numer. 44. & suprà dixi. Et mirè quadrant quæ notanter more solito tradit de renouatione emphyteusis Caldas Pereira in tractatu de renouatione emphyteusis. q.4. nu.8. cum sequentibus, fol.19. Amed. de Aponte in quæstionibus laudemialibus. q.37. & q.38. Ad quos addo notabilem doctrinam Baldi in cap. quæ in ecclesiarum, nu.36. de constitut. vbi tradit, quòd de renouatione in persona filiorum non debent solui laudemia.

185

Ad illud autem, quod tetigi nu.116. de glādibus, siue quercubus, addo tex. in l. qui seruādarum. §. vltim. ff. de præscript. verbis. l.1. ff. de gland. legend. l. Iulianus. §. glans. ff. ad exhibendum: & quæ scribit Rebuffus in l. qui venenum 236. §. glans, pag.1032. ff. de verborū signification. & de doctrina Cagnoli, & Marzarij lege omnino Molinam lib.1. de primogenijs cap. 26. num.8. 9. & 10. folio 186. & 187. qui de retractu loquitur, & Celsum in cōsil.34. num.35. Et quòd de re redempta virtute pacti † sit iudicandum tanquam de nouo acquisita, tradit Bursatus in consil.6. num.27. per l. Mæuius, §. fundo. ff. de legatis 2. & doctrina Fabri in §. sicut fundus delegat. Alexandri in consilio 10. libro 1. Capr. regula 105. num.10. Et non omitto elegans consilium Cephali 460. numer.44. cum sequentibus, libr.4. ¶ Et quòd portio redempta ex causa necessaria † cedat legato etiam facto cū demonstratione pronominis (meum) probatur in l. Iulianus, §. idem Celsus. ff. de action. empt. & volunt Bart. Aretin. Ias. & Bartholom. Socin. in l. serui electione. §. Labeo, vbi latè Ripa numer.12. fol. 108. ff. de legatis 1. Et quòd vbicunque ex pacto res redit ad priorem dominum, non dicatur transferri, vel reddi, tradit per l. filio quem pater. ff. de liberis & posthumis, & alia iura Petrus Surdus in tractatu de alimentis, titul.1. quæst.48. num.80. fol.59. cui conuenit doctrina Tiraquelli post leges connubiales, gloss.8. num.204. fol.348. vbi tradit, valere venditionem, quam facit mulier sine consensu viri cuiuspiam rei, quam ante matrimonium mulier emerat cum pacto de castro vendendo: quoniam mulier cogi poterat facere reuenditionem ex pacto, faciunt scripta per Matiençium in l.2. titul. 3. lib. 5. Recopilationis, gloss. 1. numero. 17. folio 54. Et qualiter & quomodo resoluatur hypotheca ex causa necessaria anteriori contractu, resoluit Ioann. Garcia in discursu de hypotheca post contractum, numer.17. cum sequentibus. Et qualiter res maioratus si alienetur & reuertitur ad dominum maioratus, remaneat libera ab omnibus oneribus & hypothecis super illa impositis, tradit Natta in cōs. 328. num.1. lib.2. post Bart. quem citat in l. in diem. vers. tota die contingit. ff. de aqua pluuia arcenda.

186 187

Summè etiā est attendendum in ista materia, quòd in bonis † augmentatis ad maioratū non possunt iniungi nouæ conditiones & pacta, quæ antiquis derogēt in præiudiciū vocatorū, quorum interest. Quod probatur ex regula. l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo. Ad quod facit quod scribit Aluarot. in c. vnico, n.8. de vassall. decrepit. ætat. concludētes, quòd noua inuestitura vigorem antiquæ non eneruat, neq; etiam aliquid immutat respectu eorum quorū interest, qui non consenserūt, vt notant Bald. Aluarot. & Præpositus in c. 1. an agnat. vel fili. Albert. Brun. cons.78. & sequenti; & probatur in capit.1. vbi notat Bald. de duobus fratribus, Deci. in consil.78. Paris. in consil.17. num.6. & cons.23. num.7. lib.1. subdens, sequentes inuestituras per primam declarari Matthæus de Afflictis decis.195. & alij quos citat Bursatus cons.3. num.11. notanter Gloss. Parisien. p.1. consuetud. Parisien. §. 35. num.5. fol.266. Roland. in consil.2. num. 40. lib.3. Cephal. consil.307. num.72. & 73. lib.3. Et ita limitandum est quod tradit Bald. consil.249. col.2. lib.2. vbi vult, quòd si quis inuestiatur de feudo antiquo tanquam paterno, id feudum antiquum assumit vires & naturam paternī. Notat Tiraquellus libro 1. de

188

de retractu. §. 32. glossa vnica, num. 33. pag. 671. & legenda omnino sunt quæ scribit decisio Pedemontana 23. n. 21. cum sequentibus, Menoch. cons. 160. per totũ lib. 2. Gama decis. 24. ¶ Et an in renouatione sit necessaria eadem solennitas, quæ in prima concessione, tractat idem Gama decis. 36. n. 6. Et ratione no-
189 uorum pactorum † dicitur nouum feudum, & noua inuestitura, vt tradunt Doctores in c. 1. de vassal. decrepit. ætatis. Oldrald. cons. 178. Matthæus de Afflictis decis. 112. & alij, quos citat Amed. de Aponte in quæstionibus laudemialibus, quæst. 10. in principio, vbi tradit, quod non quæcumq; alteratio nouum feudũ facit, sed vbi substantialia alterantur, secundùm Baldum in cap. si quis miles, num. 6. an agna. vel filius, & in consil. 215. vbi de qualitate fœminina adiecta vel detracta, Zasium consil. 15. & in 3. part. feudorum, num. 5. Carolum Ruinum consil. 1. num 17, lib. 1. Guid. de pri. inter consilia feuda. consil. 12. num. 4. vbi de qualitate primogenituræ. ¶ Et vbicũque est nouum grauamen, omnia requiruntur, quæ à principio interuenerunt, secundũ notabilem doctrinam Baldi in l. 2. C. de ædil. edict. Quintilianum Mandos. de signatura gratiæ, in versic. extensiones, fol. 69. col. 3. Et legenda sunt quæ scribit notanter Aimon in tractatu de antiquit. temporis, part. 5. nu. 25. fol. 336. in paruis. Et facit doctrina Bart. in l. si mihi & Titio. ff. de verborum obligation. vbi vult, quòd si per generationem finita fuit emphyteusis, & ad dominum reuersa, & illa de nouo concedatur, concessa censetur secundùm naturam præcedentis contractus, quem sequuntur Doctores ibi, & Carolus Ruin. in consil 162. num. 19. lib. 1. sed & idem Carolus Ruinus in consil. 160. num. 16. eodem libro 1. tradit, quòd renouati est eiusdem naturæ, cuius erat prima concessio, nisi addatur noua qualitas & forma: & legendus est idem Carolus Ruinus in consil. 168. per totum, lib. 1. & in consil. 187. num. 1. eodem libro. Notanter Celsus in consil. 26. num. 6. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 70. & 52. Amed. de Aponte in quæstionibus laudemialibus. q. 12. folio 11. latissimè Caldas Pereira in tractatu de renouatione emphyteusis. q. 9. n. 13. fol. 67.

Animaduerto etiã in ista quæstione, quòd
190 fideicommissum restringitur ad bona donata † tempore donationis, & non ad posteà quæsita, vt ex regula iuris, quòd limitata causa limitatum producit effectũ; & alijs pluribus probat Cephalus in cons. 379. num. 43. cum se-
192 quent. lib. 3. Et quòd libertas & franquitia † extendatur ad bona futura, & ad hæredes in infinitũ, resoluit Bart. in consil. 59. n. 8. & 9. libr. 1. Et quod in augmenti cõditionibus præferantur noui cõductores alijs veteribus, probatur in l. congruit, & in l. final. C. de locatio. prædiorum lib. 11. & tradunt Matthæus ab Afflict. in verb. vectigalia, num. 116. quæ sint Regalia, Peregrinus de iure fisci lib. 6. num. 5. pagina 352.

QVÆST. XI.

Facultas Regalis ad faciendũ maioratum, an habeat locũ in bonis, quæ subrogata fuerunt in locum bonorum vinculatorum.

SVMMARIVM.

Subrogatus regulariter sapit naturam illius, in cuius locum subrogatur, num. 1. & 3.

Res liberæ permutatæ cum alijs quæ habent onera, an gaudeant priuilegijs concessis bonis liberis, n. 2.

Qui ecclesiam reædificauit, an patronus dicatur, num. 4.

Prædia monasterijs donata ea conditione, vt si locum vel habitum mutent, ad donantem redeant, an repeti possint, si de Pontificis licentia habitum mutent, n. 5.

Pecunia ex re feudali redacta an sit feudalis. n. 6.

Legata pecunia, an intelligatur legatum relictum, n. 7.

Arbitrator si loco iudicis subrogatur, an ab eius sententia liceat appellare, n. 8.

In subrogato fit repetitio primæ cõditionis. n. 9.

Primogenitus dicitur qui in primogeniti locum subrogatur, n. 10.

Ciuitati destructæ ciues subrogati an priuilegijs & exeptionibus primitiuorũ gaudeãt. n. 11.

Religiosi an teneantur soluere decimas ex prædijs, quæ suis sumptibus colunt. n. 12.

Res subrogatæ in locum feudalium, an feudaliũ bonorum naturam retineant, n. 13.

Testator si vendat frumentum, quod legauit, in horreo, an quod subrogatur, legatũ intelligatur. n. 14. Quid in frumẽto vxori legato. n. 16

Conditio apposita in primo legato in secundo cẽsetur repetita. n. 15.

Si vendatur res patrimonialis, & alia ematur in subrogationem illius, an hæc res subrogata fiat etiam patrimonialis. n. 17.

Hypotheca renouata seruit cum sua prioritate, num. 18.

Iudex ecclesiasticus in secularis locũ subrogat⁹, eodẽ modo quo secularis debet procedere. n. 19

Pecunia redacta ex venditione rei immobilis, an sit immobilis. n. 20.

In particularib⁹ nõ succedit loco rei pretiũ. n. 21

Cui non conueniunt verba legis, nõ conuenit eius dispositio. n. 22.

Diſpo-

Fundus patrimonialis in emphyteusim aut censum datus an remaneat patrimonialis. n. 24.

Ecclesia succedens in locum priuati pro tẽpore præterito vtitur iure priuati, n. 25.

Obligatio noua dissoluit antiquam. n. 26.

Res subrogata loco propriæ dicitur possideri, numero 27.

Quod habet locum in creatione, habet locum in subrogatione, n. 28.

Ex sylua cædua an possit emphyteuta facere vineam. n. 29.

Vendito annuo censu super bonis, pro quibus gabella soluebatur, an ex bonis loco eorum subrogatis noua gabella debeatur, n. 30.

Quilibet tenetur soluere decimam secundũ qualitatẽ personæ, in cuius locũ subrogatur. n. 31

Forus de terra quo cauetur, vt de tritico, vino & lino, pars octaua debeatur, & quòd de frugibus & leguminibus nihil soluatur, an extẽdatur ad terras, ex quibus de tritico soluebatur, si in eis oliuæ, & arbores similes plantẽtur, num. 32.

Terra, ex cuius pascuis decima soluebatur, si ad frugum fertilitatem redacta sit, an ex fructibus debeatur, n. 33.

Res subrogata à solutione decimarum est libera, sicut ea, in cuius locum subrogatur. n. 34.

Pecunia redacta ex venditione alicuius fundi ad alterum coniugum spectãtis, non efficitur cõmunis, n. 35.

Facilius quid conceditur ad coadiuuandam intẽtionem iam fundatam, quàm si de nouo actus deberet fundari, n. 36.

Colonus qui promisit in fundo conducto vineas plantare, & quartam partem fructuum soluere, si arbores plantauit, an quartam soluere teneatur, n. 37.

In præstationibus annuis recipiens obligationẽ antiquam & possessionem retinet. n. 38.

Immunitas qualiter se extendat ad res subrogatas loco priorum, n. 39. remissiuè.

Grauatus fideicommisso res aliquas ex hæreditate alienans, & aliàs emens, res emptas vice permutationis in locũ hæreditarium restituere tenetur, n. 40.

Res empta ex pretio rei subiectæ fideicommisso, an efficiatur fideicommissaria. n. 41. & 33.

Litependente si res permutetur, & iudex ignorans permutationem, ad rem condemnet, an sententia possit contra rem permutatam executioni mandari. n. 42.

Rex si ex causa transferat magnatem à Regno, bona illi auferens, & alia donans, an bona subrogata vinculata censeantur, si priora vinculo erant obnoxia. n. 44.

Rem cum pacto de retrouendendo si quis emet, in qua locus erat iuri primogenituræ, primogenito an competat pretium, quod venditor redimendo restituit. n. 45.

Rex castrum ad se deuolutum si permutet cum feudatario aliud habẽte, in quo filij æqualiter succedunt, & Rex illud secundùm Regni cõsuetudinem, in quo iure Francorũ viuitur, concedat, an ad solũ primogenitũ pertineat. n. 46

Pater si vendat domũ, in qua filiæ melioratiionẽ fecit, & aliam eiusdem qualitatis emat, an cẽseatur facta subrogatio & melioratio, n. 47. Opinio authoris refertur, n. 48.

Domus hypothecata si cõburatur vsq; ad areã, & in ea domus altera ædificetur, hypothecata manet, n. 49.

Subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur, primordialẽ, non accidentalẽ, nu. 50. 52. & 58. & quando adest eadẽ ratio, n. 59. Secus quãdo in subrogato adest diuersa qualitas. n. 53. & 57. authoris sentẽtia. n. 65

Permutatio in aliquibus casibus permittitur, licèt venditio prohibeatur, num. 51.

Mutatione rei an perimatur possessio, n. 54.

Accessorium non sequitur naturam principalis, quando adest ratio diuersa, num. 55.

In honore & præeminẽtia an subrogatus sapiat naturam subrogati, n. 56. Quid in priuilegijs, num. 64.

Subrogatio ad hoc vt efficiatur eiusdẽ qualitatis cum re, in cuius locum subrogatur, debet esse facta ab habente potestatem faciẽdi subrogationem, n. 60.

In quolibet actu voluntas & potestas requiruntur, num. 61.

Limitata Principis voluntas limitatum producit effectum. n. 62.

Protestatio non iuuat protestatem in his quæ à propria, vel alterius, aut legis, dependent voluntate, n. 63.

Res subrogatæ in locum aliarum, quæ erant vinculatæ ex Regia licentia, vinculatæ manent, quando subrogatio fit per corpora eiusdem speciei, num. 66.

Sententia lata contra vniuersitatem successoribus quomodò præiudicet, n. 67.

Legati vniuersalis à particulari distinctio, nu. 68. & 73.

Homagium vniuersitatis, non solum viuos, sed successores ligat, n. 69.

Vbicunque eadem est species, res mutata non dicitur, n. 70.

Fauorabilior est causa conseruationis & recuperationis, quàm nouæ acquisitionis. n. 71.

Quid quãdo domus maiorat⁹ ita fuit destructa, vt no nisi magnis sũptibus reædificẽtur. n. 72.

Ex additis vel detractis fit noua forma, vbi vniuersalis est mutatio, n. 74.

Quid de domo constructa in loco, vbi patrimonialis domus extructa fuit, n. 75.

An valeat vt nouum vinculum subrogatio, quæ ex Regiæ facultatis defectu non valuit, vbi constat, testatorem rem illam, quam loco alterius vinculatæ subrogare intendit, vinculare voluisse, num. 76.

Coniecturata voluntas præualet propriæ significationi, num. 77.
Actus qui nõ peccat in forma, debet valere meliori modo quo potest, pro conseruanda memoria defuncti, n. 78.
Compromisso finito si partes prorogent, & vt prorogatio non valet, an valeat vt renouatio, num. 79.
Subrogatæ res ad maioratum sequuntur conditiones priorum, n. 80.
Fœtus qui loco mortuorum subrogantur, cedunt fideicommisso, num. 81.
Bona transacta cum eo, qui super bonis maioratus litigat, an vinculata maneant, n. 82.
In maioratibus an ex subrogatione veniat possessio, num. 83.
Ad incurrendam pœnã subrogatus nõ sequitur naturã eius, in cuius locum subrogatur, n. 84.
Pœna primo successori maioratus imposita an habeat locum in secundo aut tertio successore, num. 85.
Pretium an veniat in restitutione rei fideicommisso subiectæ, venditæ cum fideicommissarij consensu, n. 86.
Actus qui non valet vt electio in morte, an valeat vt electio in vita. n. 87.
Mercantia corpus est vniuersale, vbi vna res alterius loco subrogatur, num. 88.
Subrogatio an habeat locum, vbi ex ea diuersi effectus sequuntur. n. 89.

VNdecimo quæro pro intellectu huius materiæ, an si quis habeat facultatem regiã ad faciendum maioratum de aliqua re, quem verè & realiter fecit, posteà autem in locum illius vinculatæ subrogat aliam propria autoritate, absque facultate regia; an hæc res subrogata sit itidem vinculata sicut alia quę fuit regia licentia vinculata? Et quod talis res subrogata sit vinculata sicut alia quę ex facultate Regia erat vinculata, suadetur. Quia regulariter 1 † subrogatus sapit naturam illius, in cuius locũ subrogatus fuit, l. vnica, §. vt plenius. C. de rei vxoriæ actione, l. ita constante. l. res in dotem datæ, l. ex pecunia, ff. de iure doti. l. 22. tit. 11. part. 4. l. 47. titul. 58. part. 3. quæ est singularis cap. ecclesia. vt lite pendente, Clementina 1. de supplend. negli. præla. latè Euerard. loco 93. à subrogatione, pag. 549. Anton. Gabriel lib. 6. communium opinionum, tit. de regul. iuris, conclu. 2. num. 1. cum sequentibus, pag. 320. Parisius in consil. 46. num. 14. lib. 4. Mascardus in tractatu de probationibus, lib. 3. cõclus. 1265. numer. 38. Tiraquellus in tract. le. mor. par. 2. declarat. 9 num. 18. cum sequentibus, Petrus Surdus decis. 306. num. 5. Mantica de coniectur. ment. lib. 10. tit. 6. num. 18. folio 233. Et plures citat Valdes in addition. ad Rudericum Suarez allegatio. 28. nu. 25. pag. 103. Et quod pecunia subrogata de officio cubiculari succedat loco officij tradit Gama decisio. 314. nu. 7. quem citat decis. Gam. 317. Et res liberæ permutatæ cum alijs, quæ habẽt onera, 2 † gaudent priuilegijs concessis bonis liberis, vt per Syluan. in conf. 66. num. 55. lib. 2. Ioannem Gutierrez cons. 5. num. 22. & est egregia l. si donatæ. §. si sponsus, ff. de donat. inter virum & vxor. & est bona l. 42. titul. 9. part. 6. ibi, *Pero si despues en vida del testador se muriesse la bestia que solia traer, desatase por ende la manda, e no vale, fueras ende si el testador en su vida metiesse otra bestia en su lugar de aquella que fuesse muerta.* Et est materia brocardica, de qua per Bartholom. Socin. in l. filiæ, §. Titia, ff. de condition. & demonstra. quã explicat Socin Iunior cons. 562. num. 34. lib. 2. & tradunt Hippolyt. in singular. 255. incipienti subrogatus. Ioan. Lopius in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 62. col. 3. num 4. pag. 190. Et plura notabilia pro cõcordantibus ad d. l. filiæ, §. Titia, scribit Ioseph. Mascard. in tract. de probationib. lib. 3. conclus. 1281. num. 32. fol. 225. Flores de Mena in q. 29. folio 528. Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testam. in verb. & vxorem, nu. 791. fol. 523. Valdes in addition. ad Roderic. Suarez allegatione vltim. in fin. Et quod res datæ & subrogatæ in locum aliarũ, quæ erant de primogenitura, 3 † sint bona primogenituræ, tradit Menochius in consilio 322. nu. 67. lib. 4. qui refert Paulum de Castro in consil. 270. dubitatur nunquid hospitale, col. 2. lib. 1. Felin. in cons. 42. num. 4. Crotum in cons. 65. num. 58. lib. 1. & faciunt sequentia, & l. si filius. §. 1. ad Macedonianum, vbi mutuum descendens ex alia causa, aut ex alio simili cõtractu, sapit naturam eius causę & contractus, & tradit in notabili casu Capicius decis. 583. num. 4. Et filius primogeniti eò quia est subrogatus in locum patris, dicitur primogenitus, vt per Boerium in cons. 71. numer. 1. lib. 1. vbi plura scribit, quod confirmo ex his quæ scribit Castillo in tract. de vsufruct. cap. 40. num. 22. cum sequentibus, fol. 125. & cap. 63. num. 9. fol. 272. in articulo, quomodo pater censeatur vna persona cum filio. Et patronus dicitur ille, 4 † qui ecclesiam reædificauit, vt per Cæsarem Lambertinum de iure patron. lib. 1. part. 1. art. 5. 6. q. principali. Et quamuis res subrogata in aliquo discrepet, adhuc gaudet priuilegio rei, pro qua subrogatur, secundùm Paul. in consil. 73. quod repetitum est consil 265. licet ista Domina Lisa lib. 1. quem citat Cassan. in catalogo gloriæ mundi, p. 7. consideratione 42. & Deci. in consil. 190. circa primum, & cons. 53. numer. 1. cum alijs, vt per Tiraquel. lib 1. de retractu. §. 1. glos. 10. pag. 246. num. 80 & in l. boues, §. hoc sermone, limitatio. 8. num. 2. pag. 197. ff. de verbor. signifi. & limit. 14. pag. 259. Menochium in tract.

tract.præsumptionum lib.4.præsump.83.numer.42.fol.143. Et faciunt etiam scripta per Decium in cons.433.num.20. Matthæum de Afflictis in constitut. Neapolitan. rubr.65.libro 1.nu.9.fol.140. & lib.2.rubr.3.fol.199, num.84.& in decis. Neapolitan.395.nu.10. Rebuffum in tract. de nomina q.16. num.5. pag.225. col.1.& plenius in eodem tractatu, q.8.num.22. pag. 140 §.Et si prædia donata sint † monasterio ea lege, quod rediret ad donationem, si cōtingeret eos mutare habitum, vel à loco recedere si de licentia Papæ mutēt habitum, non poterunt prædia repeti, quia habitus nouus censetur subrogatus in locum alterius, secundùm Ioann. Andr.& Perusi.in cap.1.§.ad hæc de religi. domi. De quo plura scribit Rebuffus in concord. rubr. de regia ad prælaturam nemi.faciendam, pag.222. cū sequentibus. Et ideò etiam pecunia redacta ex venditione prædiorum dicitur immobilis, secundùm Raphael.Fulgos.Alexandr.& Aret. in l. ea demum. C.de collat. Et pecunia ex re feudali redacta,† non est feudalis, secundùm Iacob.de Bellouis. Bald. Martin.Laudensem, Albarotum & Cardinal. Alexandrin. in cap. 1.de feud.non habent naturā. Anton.de Fan. in tractatu de pignoribus, part.2.memb.4.numero 149. & alios, quos citat Tiraquellus, qui inter alios refert Molinam libro 4.de primogenitura cap.4.num.26. ¶ Et quid si pecunia legetur, quod legatum † intelligatur, explicant Bartol.in l.talis scriptura, in princip. num.2. ff. de legatis 1. Mantica de coniectura mente defunct.lib.9.tit.3.num.35. pag. 392.qui prius num.2.cum sequētibus tractat, an mobilibus legatis veniat pecunia. De quibus legenda sunt quæ scribit Rebuffus in l.pecuniæ, appellatione 4.pag.49.& in l.pecuniæ verbum 178.pag.810.ff.de verbor.significa. Sic si arbitrator loco iudicis subrogetur, ab eius sententia, & laudo,† appellare non licet: cum tamen à sententia iudicis appelletur, secundū Alexandrum cons.106.num.17.lib.3. eundē Alexand.in cons.20.nu.11.lib.3. post Ioan. Andream, quem citat in addition.ad Speculatorem, tit.de appellationib.§.in quibus, num. 16.in addition.quæ incipit, priuatorum, fol. 186 Parisiùm cons.49.num.78.lib.3.Menochium de arbitrar.lib.1.q.53.num.30. pagin. 70.qui plura singularia in ista materia subrogationis scribit. Et si dominus loci faciat transactionem cum hominibus ex causa successionum, & tertiarum quas prætēdebat dominus, si obligati sunt ad censum subrogatum, tradit Amedeis de Aponte in tractat laudemiorum quæstione 33. Et subrogatus in locū alterius tenetur seruare eandem solennitatem, quam seruare tenebatur ille, cui fuit subrogatus, secundum Baldum in l. vltima. C.si mancipium ita fuerit alienatum, cū multis similibus adductis per Tiraquellum de legibus connubialibus, gloss.5.contracter, numer.190. fol.290. ¶ Et in subrogato † fit repetitio primæ conditionis, secundùm Carolum Ruinum in cons. 53.col.1.in fin.lib.2. Zanchum in l. hæredes mei, §.cum ita, part.10.num.102.pag.298.ff. ad Trebell.quod est notandum ad ea, quæ scribo de repetitione conditionum, p.2.q.4.illatio.8. Et ille dicitur primogenitus,† qui subrogatus fuit in locum primogeniti, vt probāt Andreas de Isernia in cap.1.§.præterea, col. penult.versic.sed quia ponitur, quæ sit prima caus.benef.amitten.& alij, quos citat Tiraquel.in tract.de primogenit.q.3.num.6.cum sequentibus, & q.40.num.44.pag.276.qui id tradit in primogenitura, Menoch. qui latissimè hoc tractat cons.97. num.9. cum sequentibus, lib.1. Ad quos addo Aretinum in cons. 162.num.9.qui tradit istā esse interpretationem passiuam. Et virtus subrogationis tanta est, quòd res subrogata dicitur eadem cum prima, secundùm Socin.in d. §.Titia, quem citat Cephal.qui plura refert in cons.58. num.32. lib.1. Mantica de coniectur.ment. lib.6.titu. 12.num.6.fol.130. ¶ Et si ciuitas destruatur, & alij ciues subrogentur,† gaudebunt priuilegijs datis ciuibus illius ciuitatis, secundū Bertrandum in cons.192. num.16.lib.2. in noua impressione, Rebuffum in concordantijs in rubr.de Regia ad prælaturam, pag.222 in versicul.& Perusinus, vbi etiam ex Perusino in cap.cum personæ, de priuilegijs in 6. scribit, quòd quando ecclesia est excepta, & transfertur in alium locum, non perdit exemptionē. Et sic religiosi non tenentur † soluere decimas de prædijs, quæ suis sumptibus colūt, vel tradūnt alijs excolenda, non tenentur soluere de pensione quam recipiunt à colonis, quia subrogatur loco alterius, secundùm Paulū de Eleazar & Cardinalem q.23. in Clementina 1. de decim.Barthol.Socin.in dicto cōs. 297. num.6.vers.non obstat secunda ratio, lib.2. Et prædicta faciunt ad quæstionem, quam disputat Ripa in l. in fideicommissaria, num.22. ff. ad Trebellianū, vbi probare conatur, quòd augmentum gregis si sit vltra numerum relictum à testatore, pertinet ad fideicommissarium, contra quem arguit latè Franciscus Mātica lib.7.de coniecturata mente defuncti, tit. 10.nu.36. pag.290. ad id legendus. ¶ Et res subrogatæ in locum rerum feudalium † retinent naturam bonorum feudalium, vt per Gozadinum in cons 65.num.12. cuius opinio facit pro doctrina, quam scribit Amedeis de Aponte in tract.laudemiorum q.32. vbi resoluit, quòd si vassalli fecerunt transactionem cū domino de soluendo censum annuum in locū tertiarum, quas illi soluere solebant, census ille tanquam subrogatus dicitur feudalis, tradit Petrus Surdus decis.78. num.19. ¶ Et si testator

ftator legat frumentũ, quod habet in horreo, deinde illud vendat, aliudq; reponat † debetur frumentum subrogatum, vt per Aretinũ notabil. 3. Iasonem num. 14. in l. cætera, §. sed si parauerit, ff. de legatis 1. Menochium in cõsilio 115. numer. 65. lib. 2. De quo legi debet idem Menochius consil. 97. num. 76. faciunt scripta per Stracham in tract. de mercatura, libro 1. num. 95. pag. 52. His congruit, quòd si secundum legatum subrogatur in locum primi, † conditio apposita in primo legato censetur in secundo repetita, l. cui fundus. ff. de cõditionibus & demonstrationibus, & volunt Alexand. cons. 66. num. 1. lib. 3. Decius cons. 190. col. 3. & 4. quos refert idem Franciscus Mantica lib. 10. tit. 6. num. 18 pag. 444. quod refert scire ad maioratus & meliorationes, in quibus res subrogantur in locum aliarum. Et si testator legat vxori frumentum, quod habebat in domo, & illud consumpsit, & aliud posuit, pertinet † ad vxorem, l. si seruus legatus, §. quicunque. ff. de legat. 1. cum concordantibus, vt per Antonium Gomez tomo 1. variarum cap. 12. num. 50. fol. 123. Franciscum Mãticam de coniect. mente defuncti lib. 12. tit. 2. n. 9. pag. 588. vbi alia ad propositũ scribit.

Ex quibus aliqui inferunt intellectũ ad forum illud, quod in multis locis huius Regni seruatur, quòd radix redeat ad radicem, & stipes ad stipem. De quo fit mentio in l. 6. Taurina: nam dicunt, quòd si quis vendat rem, quę erat de stipite & radice maiorũ, & emat etiã aliam mobilem, quòd hæc res empta & subrogata censetur † etiam patrimonialis, & de radice; quæ fuit sententia Baldi in consilio 112. quæritur qui intelligatur. col. 2. vers. & prædicta sunt vera, lib. 1. & Massuer. in tit. de societate. §. item dicuntur conquæstus, vt tradit Tiraquel. vbi infrà, qui non rectè ad hoc Baldũ citauit, quia hoc Baldus non dicit, sed solũ tradit regulam generalẽ, quod vbi res nouæ sunt emptę ex pecunijs rerum antiquarum, in eundem locum succedunt. Et ad idem refert Bald. Tiraquel. in l. boues. §. hoc sermone, limitat. 15. num. 2. pag. 220. ff. de verbor. significatione. Nec minus pro prædictis facit l. 37. tit. 9. part. 6. in vers. *Esto seria*, iunctis illis verbis, *Assi como arboles, o fuesse hi puesta viña despues*, ad quam legem videnda est doctrina Bertazoli in tract. clausularum, claus. 20. gloss. 4. folio 96. de fundo, qui erat ante pratiuo, & posteà factus fuit vineatus. Et hypotheca nouata seruit, quod præcedit, † & habet locum cũ sua prioritate, l. creditor acceptis, vbi glos. & Bart. ff. qui potiores in pigno. habeantur, l. 1. C. etiam ob chirographariam pecuniam, tradunt Alexand. & glos. Paris. cons. 217. numero 1. lib. 7. Fanus in tractatu de pignorib. part. 6. memb. 3. num. 7. fol. 145. Et si dos ecclesiæ dirutæ datur ecclesiæ ædificatæ in alio loco, est patronus illius Ecclesiæ reædificatę, qui ante erat, secundùm Cardinalem in rubr. de iure patronat. 6. q. principali in fin. Labertin. de iure patron., lib. 1. art. 5. sextæ quęstionis princip. nu. 3. fol. 58. Et de dote quæ subrogatur in locum alimentorum, ponit bonam doctrinam Tellus in l. 10. Taur. num. 18. ad finem. Et quando donatio facta de aliqua re mutatur in aliam, assumit subrogatio omnes qualitates prioris donationis, vt resoluit Decius in cons. 192. nu. 3. ¶ Et iudex ecclesiasticus subrogatus in locum iudicis secularis debet † procedere eodem modo, & eadem forma, quibus secularis, secundùm Abbatem in cap. ecclesia Sanctæ Mariæ, num. 31. de constitutionibus. Rebuffum in tractatu de nomination. num. 25. pag. 140. Quintil. Mandos. cons. 65. num. 16. Et quod pecunia redacta ex venditione prædiorum sit immobilis, tenet Firmian. in suo indice, in verb. mobilia, versic. 4. qui refert Bald. in d. l. ea demum. Sed huius pũcti veritas pendet à notatis per Tiraquellum lib. 1. de retractu. §. 1. gloss. 7. num. 112. pag. 108. & eodem libro. §. 32. glos. 1. & vnica, numer. 19. cum sequentibus, pag. 666. Ex cuius lectura semper in ea fui sententia, quòd talis pecunia redacta ex vẽditione † rei immobilis, non est immobilis, nec in ea succedunt cõsanguinei virtute fori, sed parentes, præcipuè ex tex. in l. venditor ex hæreditate, ff. de hæredi. vel actio. rei vend. Et quia in particularibus non succedit † loco rei pretium, l. qui vas. §. final. ff. de furt. l. Labeo, & Sabinus. ff. de verbor. signific. cum concordantibus, quæ refert Tiraquel. Et cui non conueniunt verba legis, † non conuenit eius dispositio, consului etiã per prædicta, cum per l. 32. in quaterno gabellarum ex bonis datis in dotem non debeatur gabella, talis gabella non debetur ex bonis subrogatis in dote, quę prius cõcessa fuit. De intellectu autẽ textus in d. l. 32. latè agit Amedeis de Aponte in quæstion. laudemiali. q. 29. Et de puncto quem tractat Tiraquell. legi debet Cassan. in consuetud. Parisien. rub. 4. §. 2. pag. 539. Et cõsuetudo & alia dispositio † loquens de vno extenditur ad aliud, quod in locum eius subrogatur, l. libertũ. ff. de ritu nuptia. cum concordantibus, vt per Aymonẽ de antiquit. tempor. 4. p. nu. 77. fol. 239. Sic inquit Capicius decis. 4. nu. 6. quòd licet persona possidentis castrum mutetur, non tamen mutatur possessio. Notat Menochius remedio 3. de retinenda possessione, num. 826. pagin. 249. Ad quod facit etiam sententia Cassanæi in consuetudin. Burgund. titu. de success. rubr. 7. §. 8. vers. euenit dubium, pag. 999. vbi scribit, quòd si quis dedit fundum suum patrimonialem in emphyteusim, aut censum, aut alio quouis modo, † remanet nihilominus patrimoniale. Et si ex bonis emphyteusis aliqua

bona

bona emantur censentur subrogata, vt ex pluribus probat Caldas Pereira de renouatione emphyteutica. q. 3. numer. 13. fol. 13.

Vt tamen ad nostram quæstionem redeam, pro prædicta sententia etiam facit; quia subrogatus sapit naturam illius, in cuius locum subrogatur cum omnibus qualitatibus, vt notatur per Decium in capit. quoniam Abbas numero 3. de officio delegati. Et ecclesia, quæ succedit in locum priuati pro tempore præterito, † vtitur iure priuati, secundùm Bart in authen. quas actiones in fine. C. de sacrosanct. eccles. Abbatem & Felinum in cap. de quarta, de præscriptionibus, quos citat Decius in capit. porro, num. 12. de priuilegijs. Et obligatio noua † dissoluit antiquam. l. vnica. §. sciendum. C. de rei vxoriæ actione, confirmat Rebuffus in cap. extirpandæ. §. qui verò, de præbendis, pag. 404. Et subrogatum videtur inesse à principio, & fingitur retro debitum. Et † res subrogata loco alterius dicitur possideri, ac si res propria possideretur, vt in casu singulari tradit Matthæus de Afflictis decis. 264. n. 10. ex hoc deduces, quod si vniuersitas soluit aliquid in locum alterius rei, quam antea soluebat, solutio est vniformis. Et quod habet locum in creatione, † habet locum in subrogatione, per l. item si fundi. §. seminariis. ff. de vsufruct. Quod notandum est ad pragmaticã de impositionibus, hodie. l. 8. tit. 15. lib. 4. Recopilationis. Et pro hac doctrina Matthæi de Afflictis adduco textum notabilem in l. si cõstet. §. 1. ff. de aqua quotid. & æstiua; vbi si duo aquam ducant diuersis temporibus, si mutant horas, vel tempus, retinent adhuc seruitutem. Et conducunt quæ scribo in quæstione præcedenti à num. 112. cum alijs; vbi ad hoc refertur notabile consilium Bursati 50. num. 36. Et confirmat ista Rebuffus in l. locus 60. pag. 428. ff. de verborum significatione. Et si vinea conuertatur in aream fructilem, non dicitur mutata, secundùm Zasium in tit. quibus modis vsusfructus amittatur, num. 9. pag. 170. Et qualiter emphyteuta non possit expelli si oliuetum extirpauit, & plantauit vineam, resoluit notanter Aluarus Valasco consultatione 50. num. 5. cum sequentibus, ad quem addo Ioan. Gutierrez lib. 2. practicarum canonicarum cap. 21. num. 94. Ioan. Francisc. in tractat. de varonibus, pragm. 11. num. 60. 61. Et quod ex sylua cędua † non possit emphyteuta facere vineam, volunt Bald. & Ias. num. 99. in l. final. C. de iure emphyteutico, Menoch. consil. 13. num. 5. Florianus Francisc. Marc. Tiraquel. quos refert Quintil. Mandos. in consil. 84. num. 7. ad quod legi debent Bald. in l. 1. num. 12. C. de iure emphyteutico, Cepola in tract. de seruitutibus cap. 22. de montibus, Corbulus in tractat. de iure emphyteutico, versic. decima causa, num. 1. cum sequentib. fol. 41. sed Matthæus ab Afflictis in constitutio. Neapolitan. lib. 3. rubr. 5. nu. 60. fol. 264. tangit quæstionem de barone, qui habebat nemus de quo percipiebat annuam pensionem, & iste cui fui facta cõcessio fecit vineam sine Regio assensu. Ex quibus aliàs inferebam in quæstione de facto. Quidam vendidit annuũ censum super quibusdã bonis, pro quibus soluit gabellam, posteà ex causis emergentibus subrogauit alia bona in locum eorũ, quę prius obligauerat, & pro quibus soluta fuit gabella, quod ex talibus bonis subrogatis † non debebatur noua gabella. Pro qua conclusione est sententia Bald. in l. cum dotem, num. 4. C. de iure dot. quem citat Tiraquel lib. 1. de retractu. §. 29. glos. 1. num. 3. pag 630. In quo tamen legenda sunt quæ scribit Glos. Parisien. in consuetudin. Parisiensib. part. 1. §. 22. nu. 24. & 25. fol. 185. Amad. de Aponte in tractatu quæstionum laudemialium. q. 10. & q. 37. & 38. Inferebam etiam aliud quotidie practicabile in isto Regno Granatę. Domini istius Regni ex Bullis Apostolicis, & consuetudine habent ius percipiendi decimas à Christianis certo modo & limite, & à nouiter ad fidem cõuersis alio certo modo & quota: si Christiani percipiunt fructus de terris illorum, qui nouiter ad fidem conuersi sunt, vel è conuerso; qualiter soluenda sit decima de talibus possessionibus.

Et ex prædictis videtur, quòd † quilibet tenetur soluere decimam, secundùm qualitatẽ personarum in cuius locũ subrogatur, vt constat ex superioribus, & alijs pluribus, quæ singulariter ad propositum scribit Ripa respons. 31. numero 16. cum sequentibus. Pro qua cõclusione faciunt quæ scribit Rebuffus in tractat. nomination. d. q. 8. num. 22. cum sequentibus, pag. 140. Nicolaus Boer. decis. 213. nu. 19. Matien. in l. 16. tit. 10. glos. 3. num. 2. folio 320. lib. 5. Recopilationis, & legendus est textus in cap. de terris, vbi Doctores de decimis, vbi prædia transeunt cum onere decimarum. Et de priuilegijs quæ habent domini istius Regni ad percipiendas decimas, legendus est Iacobus Puteus decis. 319. & 332. lib. 3. in lite Ducis de Alua contra Archiepiscopum Toletanum. Et qualiter si pratum fiat terra arabilis, sit soluenda decima, tradunt Parisius in cõsil. 73. num. 17. & 18. lib. 4. Cephalus in cons. 757. num. 1. cum sequentibus lib. 5. qui de nualibus plura tractat notanda; confirmo etiam quod notabili quæstione tradit Aluarus Valasco consultat. 58. num. 1. cum sequentibus, vbi plura, probat, quod forus de terra, quo cauetur, vt de tritico, vino & lino soluatur pars octaua domino terræ, & quòd de oleo, frugibus, & leguminibus nihil soluatur, † extenditur ad terras, ex quibus de tritico soluebatur octaua, si plantentur arbores oliuarum, & alię

similes

similes facit decisio Guidon. Papæ 470. num. 2. quibus conuenit quod scribit Mena in additionibus, Gama decis. 245. vbi tradit, quòd si dominus rei locatæ mentionem facit de vna specie fructuum gratia frequentioris vsus, debetur de alia specie fructuum, qui tamen allegant Iasonem in l. 1. ff. de legib. qui hoc non

33 dicit. Et quòd si † terra, de qua ex pascuis soluebatur decima, sit ad frugum fertilitatem redacta, de fructibus debeat solui resolnit eleganter Ancharranus in consil. 404. num. 55. cum sequentibus, quem illi non citant, allegāt inter alia cap. commissum, & cap. cum in tua de decimis: & legenda sunt quæ scribit Vincētius Carrocius in tractat de locato. q. 36. fol. 109. Couarruuias in practicis. c. 37. n. 5. Balb. in tract. de præscriptio. p. 2. n. 17. cum sequen

34 tibus, pag 134. ¶ Et quòd res subrogata sit † libera à solutione decimarum sicut erat libera res, in cuius locum subrogata fuit, tradunt Bartholom. Socin. in consil. 268. num. 4. & consil. 297. num. 6. vers. confirmatur ista resolutio, lib. 2. Pro quo faciunt scripta per Lucam de Penna in l. 1. col. 4. & sequenti. vers. sed quid in quæstione de imponen. lucra. descrip. lib. 10. per quam scribit Syluan. consil. 66. numer. 15. lib. 2. & consil. 5. num. 21. Ioan. Gutierrez in cons. 5. n. 21. Quòd res permutatæ cum rebus liberis & franquis gaudent eodem priuilegio, & facit l. 12. titul. 4. lib. 3. fori, quæ dicit, quòd fundus emptus ex pecunia redacta ex venditione alterius fundi ad alterum coniugē

35 expectantem † non sit communis tanquam acquisitus, sed manet eius proprius cuius fundus fuit. Notat Ioan. Lop. in rubr. de donat. inter virum & vxorem. d. §. 62. num. 4. Cassanæus in consuetudin. Burgund. rubr. 4 §. 2. n. 10. col 559. & alij, quos refert Tiraquel. in d. §. 32. Notat Auend. respons. 20. nu. 6. & plures citat Matien. in l. 2. tit. 9. lib. 5. Recopilat. gloss. 2. num. 4. fol. 257. Auendañ. respon. 9. num. 3. Rebuffus in l. mouentium 93. pag. 562 vbi tradit, quod quando maritus præcedente vxore lucratur dimidiam partem bonorū mobilium, & conquestuum, & è conuerso vxor, succedunt in bonis subrogatis modo quo ipse tradit, & Masuerius in rubr. de societate, §. itē nomina. Et addo Ioan. Gutierrez in practic. quæstion. q. 86. & 87. lib. 3. vbi disputat, an res permutata cum truncali efficiatur truncalis, & lege illum quæstione 77. & Valdes in additionibus ad Suarez, tit. de las ganancias, num. 27. pag. 15. Quod in practica ad vnguē custoditur, & facilius † aliquid conceditur ad

36 coadiuuandam intentionem iam fundatam, quàm si à principio actus deberet fundari; vt probatur in d. l. si donatæ, §. si sponsus. ff. de donation. inter virum & vxorem cum cōcordantibus, vt per Decium in cap. 1. num. 33. folio 196. de probat. & in l. final. num. 23. C. de edendo. Tiraquel. in tractat. de primogen. q. 40. num. 43. pag. 276. Quibus ad stipulatur doctrina Ioannis Andr. in addition. ad Speculatorem tit. de locato, vers. quid si colonus promisit; vbi vult, quòd si † colonus promi-

37 sit in fundo conducto vineas plantare, & soluere quartam partem fructuum, si plantauit alias arbores, tenetur soluere quartam partem fructuum de arboribus, tradunt Iaso in l. 1. n. 33. ff. soluto matrimonio, Nicolaus Boerius decis. 213. num. 10.

Neque est prætermittenda egregia sententia Bart. in l. si prius, num. 3. ff. de qua pluuia arcenda, vbi notanter dicit, quòd in præstationibus annuis quandoq; vnum debetur, & soluitur aliud, sed respectu & contemplatione illius, quod solebat præstari, † & tunc recipiens

38 obligationem antiquam, & possessionem retinet, per l. cum notissimi. §. in his. C. de præscription. 30. annorum, quod volunt Alexander & alij, quos ipse citat in l. si certis annis, num. 8. C. de pactis: quod est notādum ad ea, quæ scribo in 4. p. q. 20. in materia annuarum præstationum. Et tales & collectæ quæ imponuntur, regulantur secundum onera in quorum locum subrogantur, secundum Bart. in l. 1. C. de mulieribus, & in quo loco lib. 10. & in l. 4. §. actor. ff. de re iudicat. Bald. Abbat. & Guidonem Papæ, quos citat Ripa in consilio 183. num. 26. Et qualiter immunitas † se ex-

39 tendat ad res subrogatas loco priorum, tradūt Baldus in cons. 1 12. lib. 1. Alexand. in l. final. ff. de iure iurand. & alij quos citat Ægidius Bossius in tit. de Principe, num. 154. pag. 621. De quo legi debet Vincentius Carrocius in tract. de locato, conclus. 66. fol. 272. vbi refert Episcopum Couarruu. in practicis quæstionibus, cap. 37. Et hoc videtur procedere, maximè cum is, qui subrogationem hāc facit, declarat, quòd hanc rem subrogatam ponit in locum alterius, quæ ex facultate Regia fuit vinculata: quia huic declarationi stari debet, & seruāda est, ex sententia glossæ in l. sed & si lege, §. 1. ff. de petit. hæred. facit glossa, & quę ibi adducunt Doctores in l. res quæ per eum. ff. de iure doti. & tex. in l. at si quis. §. interdum, in vers. oportebit. ff. de religio. & sumpt. funer. & notatur in simili proposito per Guillelm. Benedictū in cap. Rainuntius, in verb. & vxorem nomine Adelasiam, num. 791. Cassanæū in tit. des droitz appartenaus, agiens marious §. 2. in verb. & acquellum. Et ad hanc sententiam est textus in l. Imperator. §. vltimo, cum l. sequent. & sequenti. ff. de legatis 2. vbi probatur, quod † grauatus fideicommisso, qui ali-

40 quas res ex hæreditate alienat, & alias emit, tenetur res emptas vice permutationis in locū hæreditarium restituere, & de textu in d. l. Imperator, meminit in casu singulari Bart. in consil. 26. quem citat & declarat Franciscus Mantica

tica de coniecturata mente defuncti, lib. 12. titul. 12. num. 15. pag. 598. & in ista materia maioratuum Molina lib. 4. de primogen. cap. 4. num. 27. fol. 152. Burgos de Paz in quæst. ciuili 6. num. 42. & Parif. in conf. 55. num. 67. lib. 3. Cephal. conf. 114. num. 39. & 40. lib. 1. Simon de Prætis lib. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubit. 2. num. 2. fol. 472. Qui tres posteriores authores tractant quæstionē ex facto agitatam in causa maioratus, an legatum factum de quantitate, si de quantitate aliqua res ematur, sit vinculata, sicut erat pecunia, ex text. in l. pater. ff. de adimen. legat. Et qualiter habens feudum antiquum, si alienauerit cum consensu domini, & ex pretio emerit feudum, qualiter sint bona feudalia, tradit Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus, lib. 2. cap. 38. num. 38. fol 150. Notāter Matthæus ab Afflictis in §. si quis de manso. numer. 21. de controuers. inuestitu. fol. 27. Et quòd bona subrogata in fideicommisso dicantur, & sint eiusdem naturæ bonorum, in quorum locum subrogata fuerunt, tradit etiam in notabili casu Ripa respon. 95. num. 5. Et horum iurium authoritate, & aliorum dicit Ias. in consil. 231. lib. 2. num. 1. quòd res emptæ vel permutatæ ex pretio rei subiectæ fideicō-41 misso, † efficiuntur fideicommissariæ, & Molin. d. loco cap. 4. num. 24. tradit, an res empta ex pecunia maioratus subrogetur: & Ioann. Lop. in l. 27. Tauri, nu. 68. & lege Oldrald. in conf. 242. num. 3. & Iasonem refert Menochius conf. 70. nu. 7. lib. 1. & in conf. 201. numer. 110. lib. 3. & tradit idem in conf. 86. n. 65. lib. 1. Bursat. conf. 173. num. 18. lib. 2. Notanter Tiber. Decian. in conf. 52. num. 28. cū sequentibus. lib. 1. Mantica de coniecturata mente defunct. lib. 7. tit. 8. num. 23. pag. 280. Rebuff. in l. Labeo, & Sabinus 14. §. item si dominus, pag. 134. ff. de verborum significatione, Aymo. conf. 295. num. 4. Cephal. in conf. 80. num. 4. lib. 1. & conclusio d. l. Imperator, §. vltimo, limitatur singulariter per Barthol. Socin. conf. 36. lib. 3. vbi subrogatio fuit facta ratione legitimæ. De quo tractat eleganter Aymo. ad hoc legendus conf. 202. num. 5. & 50. & lege omnino Antoni. Capicium decis. 194. num. 17. Bursatum in conf. 173. num. 18. lib. 2. & Carolum Ruinum conf. 97. num. 11. cum sequentibus, lib. 5. & facit text. in d. l. filiæ. §. Titia. ff. de condition. & demonstratio. Per quam inquit ibi Barthol. Socin. quòd si testator rem legatam alienauerit, eidemq; nomē imposuerit eiusdem nominis, illius nominis impositio ostendit quod voluit subrogare in locum rei legatæ & alienatæ, quem citat Frāciscus Mantica lib. 6. de coniecturata mente defunct. tit. 12. num. 6. pag. 241. Et quod tradit Socinus Iunior in conf. 162. lib. 2. & quod scribit singulariter Matth. de Afflictis in cōstitution. Neapolitan. lib. 2. rubr. 41. num. 11. fol. 248. vbi tradit, quòd si lite pendente fuit res permutata, & iudex condemnauit ad rem, credens quòd nō fuit permutata † potest sen-42 tentia mandari executioni contra illam permutatam, quia illa dicitur subrogata loco primæ rei ante permutationem, & hoc est de cōsecutiuis sententiæ Et res permutata non dicitur alienata, nec legatum cēsetur ademptū, secundùm Socinum Iuniorem in consil. 162. num. 22. lib. 2. Cephalum in consil. 599. num. 23. lib. 4. Et si res erat subiecta fideicōmisso, pretium † quod succedit censetur subrogatū. 43 vt probat Menoch. in consil. 86. num. 65. lib. 1. & de intellectu textus in d. l. Imperator, §. vltimo. ff. de legatis 2. agit Parisius in d. conf. 55. num. 67. lib. 3. Ias. in l. 3. §. si ex pluribus, num. 41. ff. de acquirend. possessioñ. Simon de Prætis lib. 3. de interpretanda defuncti voluntate, solut. 1. num. 5. & 6. folio 345. Tiberius Decian. respon. 27. num. 8. lib. 1. & resp. 51. num. 33. eodem libro, vbi per plura exempla hoc tradit, & ibi num. 39. per d. l. Imperator resoluit, quod in restitutione fideicommissi veniunt res permutatæ, dato quod non fuerint testatoris, & Petrus Surdus decis. 208. numero 3. & 12. & tradit Lasarte in addition. ad tractatum gabellarum. c. 17. num. 53. folio 47. Et legenda sunt quæ scribit Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, d. lib. 12. tit. 6. numero 20. pag. 599. & lib. 7. tit. 8. num. 23. pag. 280. Cephalus conf. 645. nu. 49. lib. 5. & Gregor. Lop. in l. 10. tit. 26. par. 4. in gloss. 1. vers. sed quid si Rex; vbi determinat, quòd si Rex ex causa transtulit vnū magnatem è Regno, & dedit illi certa bona, & abstulit ea, quæ habebat, † sunt vinculata si pri-44 ma bona erant vinculata, & subrogantur in locum aliorum: & idem tradit ipsemet Gregor. Lopez in l. 40. tit. 9. part. 6. in gloss. in verb. *Desatasse*.

Ex his deducitur verum esse quoddam dictum Gloss. Parisien. in consuetud. Paris. p. 1. §. 11. num. 31. vbi inquit, quòd si quis emerit rem, in qua est locus iuri primogenituræ, quā emit cum pacto de retreuendendo, primogenitus † habebit pretium, quod venditor redi-45 mendo restituit, quod approbat Tiraquel lib. 2. de retractu, in fine, numer. 174. pag. 1022. De quo lege Simonem de Prætis d. lib. 3. solutione 1. num. 10. fol. 346. Et ex istis disputat latissimè Cephal. in conf. 615. num. 1. cum sequentibus, lib. 5. an Dux Ferraræ sit præferēdus Duci Florentiæ? quod etiam late tractat Porcius in conf. 167. per totum. Et quod bona redempta ex pacto de retrouendendo, dicantur esse eadem prout erant prius, voluit Decius in conf. 238. Cagnolus in l. 2 q 94. numer. 254. C. de pact. inter empt. & alij, vt per Cephalum in conf. 460. num. 2. lib. 4. de cōiecturata

cturata mente defuncti, librô 8.tit.8.num.20. pag 280. Et quod in materia decimarũ istius Regni Granatẽsis, per d.l.Imperator, & alia, tradit Suarez allegatione vltima, dubit.2. vbi dominus Valdes in additionibus. Et inquit Lucas de Penna in d.l.1. col.3. vers. sed quid in quæstione, fol.68.de imponẽ.lucrati descrip. lib.10.quòd si Rex habens castrum deuolutũ ad manus suas per excadentiam permutauit illud cum nobili feudatario habente aliud castrum, in quo viuebatur iure Longobardo, seu Romano, quod omnes filij æqualiter succedunt; & in ipsa permutatione Rex dixit, concedimus Titio hoc castrum secundum consuetudinem Regni, præsupposito quòd sit consuetudo, vt in feudis, quæ conceduntur à Rege, viuatur iure Francorũ, quòd solus primogenitus succedat, si Titius decedat relictis hæredibus, non succedit primogenitus solus,† sed omnes filij propter subrogationem, & res retinent primam & originalem conditionem. De quo legendus est Nicolaus Boerius decis. 222.castrum. Quintilianus Mandosius in tractatu de signatura gratiæ, vers. translationes, fol.119. col.4. Et ex his confirmatur quædã noua, & singularis opinio Peraltæ in l. cũ ita, §.species, num.3.pag.348.ff.de legatis 2. vbi probat, quòd si pater meliorat filiũ in tertio, quod designauit in quadam domo, & posteà eam alienauit, & emit aliam domũ, in qua apposuit eadem, vel similia insignia affixa domui venditæ antea signatæ, propter meliorationem † censetur facta subrogatio, & in ea domo filius melioratus,† quod mihi durũ videtur, contra quem ex textus in l.quoties. §. vniuersorũ, & in l.vsufructuarius nouum. ff. de vsufruct. Et pro confirmatione istorum faciunt, quæ scribo in quæstione præcedenti à num.18. Et licet statuta sint stricti iuris, statutum extenditur ad casum subrogatũ loco casus contenti in statuto, secundum glossam in Clementina. Et si principalis de rescript. Anton. in capit. final. de consuetud. Nicolaus Boer. in consuetud. tit. *Les costumes*. §. id etiã in tantum, pag.13.col.2. vers. quarta conclusio. Et per illam glossam tradit notanter Ripa resp.8.n.7.cum seqq. quòd subrogatus in locum Vicarij Episcopi nõ potest executare cõmissionẽ datã officiali generali, Vicario Episcopi, ille est germanus text. in l.cũ cõstet. §. vltimo. ff. de aqua quotidia. vbi illud inter dictum datum illi, qui cum altero aquam permutauit. De quo per Menochium de retinenda possessione, remedio 6. num.103. pag. 277. col.1. Et præscriptio statutaria subrogata in locum præscriptionis iuris communis sapit eandem naturam, secundum Corneum in cõsil. 180. multum diffuse col.2. versic. & alias, lib. 2. Balb in tractatu de præscription. 4. p. quintæ partis principalis, q.28.num.4. pagin. 366. ¶ Et si domus hypothecata sit combusta vsque ad aream, & in area domus altera ædificetur,† est hypothecata. l.final. vbi Bart. ff. de pignoribus. l.Paulus. §. domus. ff. eodem titulo, quæ hoc extendit non solum si ædificetur per debitorem, sed etiam si ædificetur per alium tertium, quod tradit & declarat Fanus in tractatu de pignoribus, par.6.membr.1.numer.39.fol.136. ad quod conducunt scripta per Matthæum ab Afflict. decis.83.nu.12. & decis.392.n.12. Tiraquel. in tractat. de vtroque retract. lib.1. in fine, n.778. Natta in consil 377.n.2.lib.2. Lambertinum in tract. iuris patronatus lib.3.fol.18. Ioann. Garcia in tractat. de expensis.c.15.num.17.fol.164. Thesaurũ decis.24. Corbulus de iure emphyteutico, tit. de causis priuationis feudi declaratione 32.num.1.fol.215. Cephalus in cons.271 n.13.lib.2. Aluarus Valasco in tractat. de iure emphyteutico, q.29.n.2. faciunt scripta infra à n.77. Ex quibus etiam infertur, quòd si quis habuit commissionem eligendi ad maioratum vel meliorationem, prout quotidie contingit, si aliquis subrogatus fuerit in fauorem illius, talis subrogatus debet vti subrogatione sicut alius poterat, & vti tenebatur, quod probatur etiam ex doctrina Decij in cons.40.nu.4. qui refert textum in Clementina 1. de supplend. negligen. prælat. & notata in l.vltima. C. si mancipium ita fuerit alienatum. & per Baldum in l.certum. C. vnde legiti. & in l.3. C. de priuil. fisci. Et prælati & canonici subrogati, dicuntur idem prælati & canonici, secundùm Ripã respon.62.num.7. per l. proponebatur. ff. de iudic. & alios. Et subrogatus debet esse eiusdem conditionis, cuius est ille, in cuius locum subrogatur, secundùm Baldum in l. parabolã, C. de Episcop. & cleric. Disputat in bono casu Ioann. Gutierrez lib.1. practicarum quæstionum. q.34.num.2.pag.85.

His tamen & similibus non obstantibus, cõtrarium in proposito nostræ quæstionis tenẽdum existimo, quia licet pro maiori parte procedat, et si vera sit regula supra firmata, quod subrogatus sapit naturam illius rei, in cuius locum subrogatur, id procedit in natura † primordiali, non accidentali, & imposita, glossa est singularis in l.certi conditio, in princip. in glossa magna, in verb. ex omni causa. ff. si certum petatur, quam Bartolus ibi summè commendat: & Bald. in d.l.vnica. §. & vt plenius de rei vxoriæ actione, Deci. in rubr. C. de edẽdo, num.5. Iaso num.6. & Gomes. num.7. in §. fuerat de actio. instit. & idem Iaso in §. actionum, num.24. eodem titulo, Alberic. Fulgos. & Roman. & etiam Iaso in l.eum qui. in principio, fol.83. ff. de iure iurand. & alij quos citat Cephal. consil.615. num.5. l. Imperator, citat idem Ias. in l.3. §. si ex pluribus, num.41. ff. de acquirenda possessione, Simon de Prætis

tis lib. 3. de interpretanda defuncti voluntate, solutione 1. num. 5. & 6. ful. 345. Socin. in tractatu fallentiarum, regul. 475. & in alijs libris 64. Doctores alij præter Bart. in dicta l. certi conditio, vbi Iaso & Purpurat. numer. 57. Tiraquel. lib. 6. de retractu. §. 32. glossa vnica, numer. 20. pag. 666. & iterum numero 23. pagina sequenti. Et hoc etiam amplectitur Bartholom. Socin. in consil. 141. considerata facti contingentia, lib. 2. numer. 6. Tiraquel. in tractatu le mors, part. 2. declaratione 9. num. 21. & 22. pag. 117. & in tractatu de constit. part. 2. ampliatione 25. numer. 6. fol. 53. Euerardus in centum locis, loco 93. à subrogatione, pag. 554. Notanter Iaso in consil. 108. libro 1. Iacobus Portius in grandi negotio in dicto consil. 167. num. 107. quibus

51 conuenit, quod permutatio † aliquibus casibus permittitur, licet venditio prohibeatur. c. ad quæstiones, vbi glos. & Doctores de rerum permutatione, glos. in cap. super eo, de transaction. volunt Cynus in authent. siue à me, C. ad Velleian. Albericus in l. 1. §. & cum lex, C. de rei vxoriæ action. & quos citat Petrus Surd. in tractat. de element. tit. 8. priuileg. 56. num. 97. fol. 312. ¶ Ad rem igitur, licet in locum rei, quæ ex facultate Regia fuit vincula-

52 ta, alia subrogata fuerit, † non efficitur eiusdē conditionis, naturæ, & qualitatis; quia res subrogata habet qualitatem accidentalem, quæ est Regia facultas, quæ vinculum illi imposuit, & vltra primordialem naturam, habet hanc accidentalem, & ideo nō debet sequi eiusdem naturam absque exppressa licentia illius, qui alteri rei, in cuius locum alia subrogata fuit, qualitatem nouam, & accidens dedit. Quid enim si hæc res subrogata est forsan maioris valoris, quam alia, ad quā fuit obtenta licentia? Nonne ex hoc si impetrans alios habet filios, possunt præiudicari? certe sic. Pro quo facit, quod sub-

53 rogatus † non sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur, quando in subrogato est diuersa qualitas. l. cum in fundo. §. si fundus. ff. de iure doti. quem ad hoc ponderat Bart. in l. 1. §. hæc actio. ff. si quis testament. liber esse iussus fuerit, l. 1. §. hęc actio. ff. de success. edict. Roman. singular. 215. Alexand. consil. 106. numer. 17. lib. 3. & tradit idem Alexand. in consil. 20. num. 11. libr. 4. vbi Glos. Parisien. Gomezi. in d. §. fuerat, num. 13. de actio. Ex quibus confirmo dictum Cephal. in cons. 218 num. 50. libr. 3. vbi inquit, quod Principum concessiones nauegandi, vel piscandi in flumine à luco mutato, non procedunt quo flumen fluit, allegat scribentes in l. hoc iure. §. si aqua, ff. de aqua quotidiana & æstiua. De quo legenda sunt quæ scribo in q. 11. præcedenti, à nu. 63. & quod ad istud propositum scribit Deci. in consi. 302. num. 23. vbi tradit, quod muta-

54 tione rei † possessio perimitur, & ideò si loca, in quibus quis habebat ius piscādi, sunt exiccata & reducta ad culturam, possessio perimitur, per l. qui vniuersas. §. item si quod possidebam, ff. de acquirend. possession. & l. in tantum, in principio. ff. de rerum diuision. & l. quod in litem. 1. & l. final. ff. de acquirend. rerum dominio, & quandam doctrinam Baldi, quæ vitio impressorum est corrupta, quod habui in negotio maximi momenti.

Prætereà regula prędicta quod subrogatus sapit naturam illius, in cuius locum fuit subrogatus, procedit vbi eadem est ratio, vt sunt alia plerumq; in iure, secus si est diuersa ratio, secundùm Bart. in l. pater filium. ff. de inofficioso testamēto, per d. l. cum fundus. §. si fundus. ff. de iure doti. Facit, quia † accessorium

55 non sequitur naturam sui principalis, cum ratio est diuersa l. & si is, vbi Bald. C. de præd. minor. Gabriel vbi supra num. 76. cum concordantibus, quæ scripsi supra in quæstione præcedēti, à nu. 8. Et est elegans doctrina Baldi, quam habui in facto in lite valde ventilata, in l. certum, numer. 22. C. vnde legitim. quam commendat inter alios Ias. in d. §. fuerat, nu. 9. instit. de action. Alexand. in bono casu, in consil. 106. num. 17 lib. 3. Bartholom. Socin. in casu valde notabili in cons. 195. numer. 1. cum alijs, libro 2. Deci. in consil. 3 num. 7. & 8. & plures citat Antonius Gabriel dict. lib. 6. communium opinionum, tit. de regul. iur. conclus. 2. num 58. & num. 66. pag. 322. vbi numer. 69. tractat, an in honore, & præeminen-

56 tia subrogatus † sapiat naturam subrogati, sic Alexand. in d. consil. 106. num. 17. col. 3. libro 3. scribit, quòd subrogatus non sapit naturam subrogati respectu qualitatis adhærentis personæ, quem citat Gomezi. in regula de triennal. possess. quæst. 23 pag. 783. qui adducit in simili notabilem in ista materia doctrinam Baldi in l. 2. col. 1. versic. sed pone Papa. C. de ædili. action. vbi dicit, quòd si Papa cōcessit vni, quod possit emere aliquam rem, quæ alienari non poterat, ille non poterit cōcedere alteri illam facultatem, quæ est personalis, & etiam dependet à Principe, & si concesserit, res reuertitur ad primam naturam, vt alienari non possit. Tradit Gabriel d. conclus. 2. numer. 69. Et in notabili casu Cephalus in cons. 615. num. 11. lib. 5. Et quod subro-

57 gatus † non sapiat naturam subrogati, quando in subrogato est diuersa qualitas, tradit in notabili casu Alexand. in consil. 106. nu. 17. lib 3. & in consilio 20. numer. 11. lib. 4. Hippolyt. in singular. 553. Cæsar Lambertin in tractatu de iure patronatus libro 2. part. 2. q. 26. art. 6. quæstion. principal. numero. 3. folio 175. Et subrogatus non sapit naturam subrogati, vbi augmentum vel diminutio facta est, secundùm Calcaneum consilio 85. numero 8, Decium consil. 38. in fine, qui scribunt subro-

subrogatum non sapere naturam subrogati: cum illi naturæ aduersatur, latè Menoch. qui alios citat lib. 1. de arbitrar. quæst. 54. n. 34.

¶Et regula quòd subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur, procedit eo casu, vel casibus, quo vel quibus, qualitas, vel natura, quæ inest, vel inerat primæuæ dispositioni, † potest adaptari ad dispositionem subrogatã, alias secus, vt tenet Bart. in l. liberorum, num. 15. ff. de verbor. significatione. cuius opinio est singularis secundum Peraltam in l. Lucius 1. num. 17. pag. 243. ff. delegat. 2. Pro quo est text. singularis in dict. l. cum in fundo, §. si fundus, ff. de iure dotium, quem extollit Bartholom. Socin. in l. cum filio familias, numer. 36. fol. 96. ff. delegatis 1. & Gomez. in §. fuerat, numer. 13. instit. de action. Per quem inquit Roman. in singular. 225. Tu habes, quòd si primo dos consistebat in bonis immobilibus, & postea maritus vendidit talia bona, & ex eorum pretio emit bona mobilia, habet annum ad restituendum talia bona, nec habet locum subrogatio, quod est notandum pro intellectu textus in l. vnica, §. exactio. C. de rei vxoriæ action. & l. 31. titul. 1. part. 4. Quis igitur negare potest, quòd in hoc, quem tractamus casu, ratio † non sit valde diuersa inter rem primam vinculatam, & aliam secundam subrogatam? Quia cum à principio non fuerit libera potestas illi, qui illam voluit vinculare absque authoritate Regia vinculandi in casibus, in quibus hoc non permittitur facere sine Regali facultate: eadem met ratione hæc altera res vinculari non potest absque Regio assensu.

58

59

Et regulam illam, quòd subrogatus sapit naturam illius, in cuius locum subrogatur, ego intelligo procedere vbicunque ille, qui subrogationem fecit, † habuit liberam facultatem disponendi de illa re solo suo consensu, & libera volunctate absque alia solemnitate. Sicut ergo non licet ei, qui aliquam rem vinculare vult, facere vinculum sine regali authoritate, quia iuuari voluit, saltem vltra tertium & quintum: ita nec in hac re subrogata Nam in quolibet actu, quem quis vult facere, † voluntas & potestas requiritur, cap. cum super. de offic. delegat. l. cum te, vbi Bald. C. de donation. ante nupt ff. de adquirenda hæreditat. licet ergo dispnnens de re maioratus habeat voluntatem subrogandi illam rem in locum alterius, quæ erat vincula ta licentia Regali, caret tamen potestate faciendi rem vinculatam præcipue cum ad rem vinculandam necesse fuit derogare leges, & est in præiudicium aliorum filiorum, neque habet potestatem faciendi bona vinculata cũ qualitatibus, quibus per Principẽ vinculantur, etiam si non agatur de præiudicio aliorum filiorum. Et limitata Principis licentia † limitatum produxit effectum, l. age cum Geminiano, vbi latè Ias. C. de transaction. l. in agris, ff. de acquirend. rerum dominio, cum similibus. Et in subrogatione limitata facta per verbnm (videlicet) hoc in specie scribit Iaso in consil. 108. num. 1. vers. Et primo non obstat libr. 1. Item protestatio † non iuuat pro testãtẽ in his, quæ nõ solũ depẽdẽt à volũta te sua, sed etiã à volũtate alterius, vel legis, l. alimẽta, C. de neg. gest. l. 36. ti 12. p. 5. l. nemo potest, ff. delegat. 1. Bart. qui hanc regulam ponit in l. non solum, §. morte, num. 31. cum sequentib. ff de nou. oper. nuntiation. quem Doctores communiter ibi sequuntur, & cum M. de constitution. Quid igitur facit, quòd quis quando facit talem subrogatiunem, protestetur, quòd illam vult subrogare in locum alterius rei, quę cum Principis licentia fuit vinculata? cum hoc non solum dependeat à voluntate protestantis, sed legis & Principis. Et ad hoc faciunt scripta per Iasonem conf. 78. numer. 5. libr. 1. Matthæ. de Afflictis decis. 292 numer. 1. & 7. vbi probat, quòd lanternæ in maritimis locis construendæ concessio pro se, suisque posteris, & successoribus, non transit in singularem successorem ædificio semel destructo, licèt aliud subrogetur. Tandem † in priuilegijs subrogatus non sapit naturam subrogati, vt volunt Doctores in l. si cum, §. qui iniuriarum, ff. si quis cautio. quod in bona quæstione tradit Otalora in tractatu de nobilitate 4. part. cap. 2. numer. 9. pagina 288. Et quod si Princeps concesserit alicui nobili, vt alicuius pontis reficiendi causa possit à transeuntibus vectigal habere, illo põte postea collapso vel destructo, non possit exigere nouum vectigal, si in alio loco sit factum sine noua licentia, tradit notanter Rebuffus in l. cum qui ad vectigal. 16. pagina 150. ff. de verborum significatione per textum in l. si locus; §. fin. ff. quemadmodum seruit. amittantur, & doctrinam in l. si plures, C. de conditio. infer tis, quod ad multa repeto notabile. Et qualiter si pecunia restituenda in euentum fideicommissi emantur prædia, & deinde alienentur, an talia prædia vendicari possint? & qualiter succurratur fideicommissarijs, resoluit Paulus de Castro in consil. 468. ad primum quod quæritur; nu. 4. lib. 1. Et quod magister in Theologia non possit ponere substitutum, resoluit per plura Rebuffus in concordantijs, in rubrica de collationibus, pag. 302.

60

61

62

63

64

Ex quibus omnibus hæc secunda opinio mihi magis † placet quàm contraria, quæ etiã probatur per ea quæ tradit Bartholom. Soci. conf. 36. libr. 3. Aymo conf. 202. numer. 3. & 50. & ex singulari doctrina Abbatis, quæ huic rei mire quadrat in dict. cap. Ecclesia Sanctæ Mariæ, numer. 3. vt lite pendente, vbi po-

65

ponit regulam, quòd subrogatum debet per omnia sapere naturam eius, in cuius locum subrogatum fuit, si subrogatio fiat à Principe, vel departium consensu, quod vltimum intelligendum est in re, in qua partes disponere possunt, quod ex prædictis constat: & facit ista Abbatis distinctio ad ea quæ scribo infrà numer. 110. Ex quibus etiam deducitur, quòd licet maioratus factus sit sine Principis facultate de aliquibus bonis, non est licita subrogatio nisi causa existente, & cum Principis facultate. ¶ Procedunt tamen hæc, nisi subrogatio sit talis naturæ, quòd per subrogationem corporis eiusdem speciei † res continuatur, & perpetuatur, nec aliter res possit conseruari, vtputa, si factus est maioratus de quadam domo principali, quæ in vita testatoris fuit diruta, & ab illo iterum ædificata: quia idem ædificium & domus dicitur, l. cum debere. ff. de seruitut. rusticorum prædiorum, l. seruitutes. §. sublatum. ff. eodem titulo. l. si ita legatum. §. vult. ff. delegatis 1. facit l. proponebatur. ff. de iudic. de qua tractat notabiliter Menochius in consil. 390. numero 10. cum sequentibus, lib. 4. vbi tractat de sententia lata contra vniuersitatem † quomodo præiudicet successoribus, facit l. si ita legatum, §. vltimo, ff. delegatis 1. Et quòd scribit Mantica de coniecturata mente defuncti, libr. 9. tit. 3. numer. 42. pagin. 388. l. sicut, §. penultimo. ff. quod cuiusque vniuersita. nomine. Notat Iaso in l. quòd in rerum. §. vltimo, numer. 3. folio 50. ff. delegatis 1. tradit Franciscus Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti, lib. 9. tit. 3. num. 42. pag. 588. Et faciunt quæ circa ornatum dictæ legis, Proponebatur, scribit Quintilian. Mandosius in glossa facultatum. §. necnon electioni, fol. 88. col. 2. vers. sed populi. Et quod notanter scribit Baldus in l. Imperium. lectu. antiq. ff. de iurisdiction. omnium iudicum, vbi vult, quòd mala fides illorum de vniuersitate continuatur in successores de vniuersitate, quod dictum refert, & confirmat Barthol. Socin. in cōsil. 277. nu. 26. lib. 2. Quod in negotijs maximi momenti quotidie proderit. De quo lector videat quæ scribit Antonius Gabriel lib. 6. cōmunium opinionum, tit. quod cuiusque vniuersitat. nomine, conclus. 1. num. 14. pag. 390. Parisius in consil. 27. num. 509. lib. 1.

Attendat tamen circa hoc lector ad singularem & peregrinam distinctionem Simonis de Prætis lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. solut. 2. fol. 274. col. 1. num. 6. vbi circa hoc distinguit legatum † vniuersale à legato particulari; in priori etiam casu concludit, quod domus destructa per testatorem, & iterum ædificata, venit in fideicommisso per l. Lucius, la segunda, vbi Bartol. Alberic. Cuman. Paul. de Castro & Imola. ff. delegatis 1. In secundo casu, scilicet, in legato particulari contrarium est dicendum, per l. si ita legatum. §. final. ff. delegatis 1. & doctrinam Bart. in d. l. Lucius; & plura in proposito scribit idem Simon de Prætis lib. 4. de interpretanda defuncti voluntate, interpretat. 3. dubit. 2. versic. ad tertium, num. 1. cum sequentibus, folio 473. vbi numero 15. tradit theoricam, quòd si res legata sit inanimata consistēs in vniuersali corporum, vt hæreditas, dos vel peculium, debet ex peremptis quod super erit remanere, per l. peculium, in principio, ff. delegatis 2. & l. qui dotem. ff. de dote prælegat. & l. cū filius. §. Lucio. ff. deleg. 2. & alias authoritates. Et facit quod ciuitas vel castrum destructum, & in alium locum translatum, retinet iura, quæ ante habebat, gloss. in cap. priuilegium, de regul. iuris, in 6. Innocent. in cap. 2. de noui oper. nuntia. & alijs, vt per Alexand in consil. 43. num. 1. & 3. lib. 1. qui hoc ex aliquibus confirmat. Quod latius tractatur infrà part. 3. quæst. 5. à nu. 16. cum sequentibus; ad quæ addo quæ notanter scribit Zasius in d. tit. quibus modis vsusfructus amittatur, n. 9. cum sequentibus, pagin. 169. vbi inter alia plura resoluit, quòd domus vel nauis per partes refectę, licet omnia noua sint, res dicuntur mansisse, quod etiam tradit Stracha in tractatu de mercatura, tractat. de nauibus, numero 9. pagina 290. ¶ Et homagium vniuersitatis ligat † non solum eos, qui tunc erant viui, sed successores, l. 5. in versicul. *Primeramente*, tit. 15, part. 2. vbi notat Gregorius Lopez in glossa, in verbo, *Si viuos*, & facit etiam egregia doctrina Bartol in consil. 26. testator in testamento, lib. 1. vbi vult, quòd si testator iussit, quod in domo sua, quam habebat in tali castro ecclesia construeretur, licet testator alienauerit domum, si emit aliam domum videtur subrogatā: idem volunt Bart. num. 3. & ibi Aretin. in l. si seruus legatus. §. qui quinque. ff. de legatis 1. Alberic. in l. qui domus. §. vltim. ff. de testament. & alij, vt per Manticam libr. 12. tit. 9. num. 9. latissime Mascard. qui plura singularia in ista materia scribit in tractatu de probationibus, lib. 3. conclusione 1241. numero 567. cum sequentibus, folio 228. ¶ Et vbicunque eadem species retinetur, † res mutata non dicitur, vt per d. l. proponebatur. Tenet Lucas de Penna in l. vnica. C. de impon. lucra. descrip. lib. 10. folio 68. col. 2. in vers. magnam verò mutationem; vbi tamen dicit, quod quandocunq; res cū magna difficultate ad priorē statum reducitur, dicitur res mutata per l. si cui lana, in princip. & §. 1. & l. chartis, & l. quæsitum. §. illud, & l. lana. ff. deleg. 3. secus si leuiter, per l. seruis vrbanis. §. eum qui, eod. tit. Ad quod induco meliorem textū de iure in l. rerū mixtura, vers. & si natura. ff. de vsucap. & bonum textum in l. quod in rerū. §. vlt.

§. vltimo. ff. de legatis 1. ibi, *Carina eadem manente*, cum his, quæ scribit ad illum Menoch. in tractatu præsumptionum lib. 4. præsumpt. 171. num. 2. fol. 300. Et fauorabilior est † causa conseruationis & recuperationis, quàm nouæ acquisitionis, secundùm Alciatum in l. vnica, n. 45. C. de sententijs, quæ pro eo quod interest, Menochium in consil. 3 1. num. 37.

71

Et per hæc iura, & doctrinã Lucæ de Penna sublimitari potest nostra limitatio, nisi domus maioratus † ita sit destructa & diruta, quę cum magnis sumptibus fuit reædificata. Ad quod facit textus in l. inter stipulantem. § sacram. ff. de verborum, & quod scribit Rebuffus in l. malum 242. §. structuram, pag. 1077. ff. de verbor. significat. Iaso per illum textum in l. si illum legatum, num. 2. fol. 110. ff. de legatis 1. vbi tradit, quòd si domus legata in totum destruatur, & posteà ædificetur, intelligitur reuocatum legatũ, & ius legatarij in totũ deficit, & censetur noua domus, quem textũ ad hoc etiam citat Simon de Prætis lib. 3. de interpretanda defuncti voluntate interpretatione 3. dubit. 1. solut. 2. numero. 6. fol. 174. vbi tamen distinguit inter fideicommissa vniuersalia † & particularia: nam in fideicõmisso vniuersali, si aliquid remoueatur, & posteà in eundem statum redigatur, vtputa, destruxit domum, & posteà construxit in eodem loco subiecto fideicommisso, venit in fideicommisso, secus in legato vel fideicommisso particulari, per l. Lucius, la segunda, in principio. ff. de legat. 2. vbi Bart. Albericus, Paulus de Castro, Cumanus & Imola: de quibus etiam legẽda sunt quæ scribo in 3. p. q. 5 num. 22. cum sequentibus: & faciunt scripta supra num. 52. Et si quis faciat maioratum de quodam viuario & animalibus ibidem existentibus, quæ in illorum locum nascuntur & producũtur, sunt etiam ex maioratu. l. si grege. ff. de legatis 1. quod latius explicat Glos. Parisien. in consuetudin. Parisien. tit. de mater. feudal. §. 1. glossa 8. num. 17. cum sequentibus, fol. 43. & faciunt notata per eundem de naue Thesei ead. part. §. 41. num. 54. fol. 292. Alciat. in l. verbum erit 123. ff. de verborum significatione. Et pro hoc adduco quod notat Albericus in 1. gloss. rubricæ. C. num. 4. fol. 3. vbi tradit, quod licet † ex additis vel detractis fiat noua forma. Ius autem ciuile, vbi Bart. & alij. ff. de iustitia & iure, est verum vbi est vniuersalis mutatio, non particularis, & vbi est facta resolutio animo aepetendi partes sub prima forma, per dict. l. §. si sublatum, & l. qui res, §. aream. ff. de solutio. & notata in l. qui vsumfructum, ff. de vsufruct. & hæc conclusio saltem in exemplo proposito de domo, quæ lapsa fuit, & iterum reædificata, vera est, attenta l. 46. Taurina cum sublimatione, quæ tradita fuit. De quo legenda sunt quæ scribo supra quæst. 10. numer 9. & 3. part. quæstione. 5.

72

73

74

Ex quibus infertur decisio ad quandã quęstionem, quam tradit Tiraquel. libr. 1. de retractu. §. 35. gloss. 1. numer. 55 pag. 678. vbi scribit an domus cõstructa in loco, in quo domus patrimonialis extructa est, † sit etiam patrimonialis. Infertur etiã intellectus ad l. 6. Tauri, hodie l. 1. tit. 8. lib. 5. ordinamen. noui, & ad alias leges Taurinas de retractu loquentes. ¶ Secundò ista conclusio procedit, nisi in facultate Regia caueatur, quod possit augere & minuere ille, qui licentiam impetrauit, quia per eandem rationem subrogare potest, imò magis subrogatio, quàm additio, vel mutatio permittitur, iuxta ea, quæ supra tradita sunt. ¶ Tertiò, si quis faciat vinculum alicuius rei subrogando talem rem in aliam, quæ erat vinculata, quæ subrogatio non valuit ex defectu Regalis facultatis, vel propter aliam consimilem causam, constat tamen de intentione subrogantis voluisse nihilominus rem, quam subrogauit, esse vinculatam: nam tunc licet talis subrogatio non valeat ad faciẽdum rem prius vinculatam liberam, † valebit vt nouum vinculum, & vt nouus maioratus. Quæ conclusio probatur primo per textum in d. l. filiæ. §. Titia. ff. de condition. & demonstration. prout eam expendit Socin. Iunior in dicto consilio 162. num. 16. & 22. lib. 2. per l. legatum, ff. de vsufruct. legat. ibi, *In quam rem conuerti debeat fideicommissum, vt memoria testatoris alio & licito genere celebretur.* Et vbi actus dependet à sola voluntate disponentis, debet valere meliori modo, quo potest l. si tã augusti. ff. de seruitut. rustic. cum similibus, quæ scribo in initio primæ partis num. 9. vbi sunt alia pro confirmatione istius limitationis. ¶ Quartò, l. codicillis. §. vltimo, & casus mihi singularis in l. cum pater. §. filius matrẽ, ff. de legatis 2. Quæ iura docent, quòd vbicunque constat de intentione alicuius, quòd vult valere fideicommissum, tunc fortiri debet effectum meliori modo quo potest. Notant Doctores in l. cum filiæ. 2. ff. de legatis 1. Socin. Iunior consil. 143. numero. 18. libr. 1. Pro quo etiam facit regula, quòd fideicommissaria substitutio debet sustineri, ne intercidat, neque pereat: & coniecturata voluntas præualet † etiam propriæ significationi. l. cogi, in principio, & in versic. sed & si quis. ff. ad Trebellianum, l. ex facto. §. vltimo, eodem titulo, & in l. Sceuola, vbi Bart. eodem titulo, tradit Franciscus Mantica lib. 7. de coniecturata mente defuncti, tit. 3. nume. 1. pagin. 260. quod latius trado in 2. par. q. 5. ¶ Quintò, quod tradit Barthol. Socin. post Baldum & Imolam in l. in testamento, num. 9. ff. de condition, & demonstration. vbi scribit, quòd vbi actus non peccat in forma, & agitur de cõseruanda memoria defuncti, † debet valere meliori

75

76

77

78

liori modo, quò pôtest, refert d.l.legatū. ¶Sextò, inquit Imola in l.3.in princip.ff.de damn. infecto. Quòd si finito compromisso partes prorogant, si non valet vt prorogatio, † valet tamen vt renouatio, notat Felin.in cap.cū super num.9.de officio delegati: & facit consilium Parisii, de quo infrà. Et ista conclusio magis procederet vbicunq; res vinculata haberi non potest d.c.eclesia Sanctæ Mariæ, numer. 1. & 2. vt lite pendente. Et istis conuenit egregia doctrina tradita per Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommissis, art.16. nu.114.fol.157. de filijs, qui à patre cū filijs alijs, & fratribus suis institutus fuerat, & per fideicommissum grauatus testamentum fecit, & institutis suis fratribus subiecit bona fideicommisso, secundum quod à patre fuerat ordinatum in testamento; an dictiones stent relatiuè, & fideicommissum sit prorogatum, refert inter alia Decium in consil. 362. & 497. Socinum Iuniorem in cons.75.lib.3.

Et ex istis etiā, quæ in ista quæstione de virtute subrogationis tradita sunt deducitur, quòd si quædam res maioratus subrogentur in alijs rebus, quæ in locum priorum vinculātur, sequi † debent istæ res vinculatæ tam in vocatione masculorum & fœminarum, quàm in alijs clausulis, naturam, normam, & legem, quæ prioribus impositæ fuerunt. Pro qua sententia facit quod scribit Carolus Ruinus in cōsil.7.num.39.lib.3.vbi probat, quòd licet cōtractus conditionalis regulariter trāsmittatur, iuxta textum in §.ex conditionali, instit. de verbo.obliga.l.si quis Titius, eod.tit.& notata per Alciatū in cap.cum contingat, nu.326 ff.de iure iurand.cum concordan. talis transmissio non procedit, quando contractus fuisset subrogatus in locum fideicōmissi, quia debet sapere naturam subrogati, tradit Zanchus in l.hæredes mei.p.4.nu.20.pag.68.ff.ad Trebellianum, & faciunt relata per eundem Zanchum in eodē loco, num.81. Et confirmatur, quia quando aliquid subrogatur loco alterius, qualitas & conditio censetur repetita in subrogato, secundùm Decium in cons.199.col.3. versic.quarto hoc idem, Iasonem in l.licet Imperator, n.28.ff.de leg.1.Menoch.cons.152. nu.30.lib.2. ¶Et fœtus † qui subrogantur in locum mortuorū, cedunt fideicōmisso.l.deducta.§.hæreditatem, vbi Bart.& Doctor. ff. ad Trebellian.tradit Mantica lib.7. de coniectu rata mente defuncti, tit.10.n.36.pag.289. Et quòd si testator spōte aliquam rem alienauit, & aliam comparauerit, cui idem nomen impofuerit, ostendit quod voluit subrogare, probatur in d.l.filiæ.§.Titia: neque alibi reperitur secundùm Socin.n.2.quem citat Mantica lib. 6 de coniectur.ment.tit.12.n.6.pag.241. Et si domus sit combusta, & demum per hæredem refecta, est restituenda fideicommissaria domus.ff.de legat.1. vbi Doctores notat Cephalus consil. 271.num.9.lib 2.Et quid si testator redimat rem, de qua fecit maioratum reuocabilem, quam post factum maioratū alienauerat, an censeatur subrogare, videndus est textus in l.verum. ff.de manumis. testa. cum his, quæ scribit Socin.Iunior in d.consil.162. num.107.& num.33.lib.1.vbi nume.34. agit de intellectu textus in d.l.filiæ.§.Titia. ff.de condition.& demonstration.

Et ex istis, quæ in ista quæstione tractata sunt, potest diffiniri quęstio celebris, & in practica quotidie contingibilis, quis litigabat super bonis maioratus, trāsegit cum aduersario, qui & dedit aliqua bona ob transactionem, an talia bona sint ex maioratu, qui petebatur, vel libera sint. Et magis videtur † quòd talia bona sint vinculata ex regula textus, in d.l.Imperator.§.vltimo, cū concordantibus; licet in contrariū faciat regula textus in l.3. ff.ad l.Falci. & quæ scribunt Carol.Ruin.in cons.97.n.13. lib.5.& alij, quos citat Mantica lib.7 tit.8. n. 19.pag.279. Laurentius in l. in fideicōmissariam, num.44.ff.ad Trebellianum. Et an si de pecunia restituenda in euētum fideicommissi emantur prædia, & deinde alienētur, talia prędia possint vendicari, resoluit Paulus de Castro cons.468.num.4.lib.1. Et de textu in d. l.Imperator.§.final. tractant in proposito Iulius Clarus in practica criminali.§.78. Peregrinus de iur.fisc.lib.5.n.182.pag.295. Et an subrogatio † in ista materia maioratuum sit tāti effectus, quod trāseat possessio ex l.45.Tauri, hodie.l.8.tit.7.lib.5.Recopilation. Lector resoluere potest ex decisione Rotæ 64.& cōsil.Nattæ 339.nu.6. Rebuff. in praxi beneficia.tit de subrogatio.num.27.& Menoch.remed.vltim. de adipiscend.possess.q.2. nu.39. pag.154.& remed.3.de retinen. possess.num. 272.pag.199. Et verius ex prædictis videtur non transire possessionem in re subrogata.

In hac etiam materia est notandū, quod ad incurrendam pœnam subrogatus non † sequitur naturam eius in cuius locum subrogatur, l.multa, vbi Bart.& alij ff.de condition.& demonstration. latè Carol. Ruin. in cons. 143. num.10. cum sequentibus, lib. 5. Gabriel dicta conclus.2.num.59. titul. de regulis iuris. Ex quibus infertur, quòd pœna apposita primo successori in maioratu † non habet locum in secundo, vel tertio successore, qui in locum primi successit. in quo tamen in primis inspicienda sunt verba maioratus, & quæ scribo part.2. quæst.6. Et quæ scribit Rolandus in consil.59. numer.51.cum sequentibus, libro 3.& consil.70, nu.50.cum sequent. eodē libro. ¶Et est addendū in ista quęstione, quòd pretium † venit in restitutione rei fideicommisso subiectæ venditæ cum consensu fideicōmissarij, vt tradunt Corneus in cons.340.col.

79 80 81 82 83 84 85 86

penultima, lib. 1. Curtius Iunior conf. 4. num. 22. & conf. 24. nu. 7. quos citat Simon de Prętis lib. 3. de interpretanda defuncti volūtate, d. solut. 1. num. 8. fol. 345. Nec minus facit dictum Parisij in conf. 46. num. 38. & 39. lib. 4.

87 vbi vult, quod † vt actus, & nominatio, & translatio subsistat, debet valere meliori modo, quo potest, & si non valet vt electio in morte, valet vt electio in vita, & è conuerso. Et quod scribit Amedeis de Aponte in quæstion. laudemial. quæst. 32. vbi tradit, quòd si Dominus faciat transactionem cum hominibus loci de certo annuo censu ex causa successionum, & tertiarum venditione, quas prætendebat dominus debitas ab hominibus, quòd ille census tāquam subrogatus loco debitarum est feudalis. Et ad quem pertineat pœna subrogata in pecuniariam de corporali, disputat Capitius decis. 27. num. 12. Et mer-

88 cātia † est quoddā corpus vniuersale, vbi vna res subrogatur loco alterius, vt per legem Imperator, cum lege sequenti, & alias authoritates ostendit Natta in conf. 184. nu. 4. lib. 1. Et quod exemptio à solutione decimarū habeat locum in bonis subrogatis, resoluit Bart. Socin. in conf. 268. n. 2. & in conf. 297. n. 6. quē refert hoc confirmandi Ioann. Gutierr. in cō sil. 5. n. 25. qui loquitur in decimis Societatis

89 Iesu. Et quod subrogatio † non habeat locū quando ex ea sequuntur diuersi effectus, tradit eleganter Florianus in l. quemadmodum, §. magistratus, n. 5. ff. ad legem Aquil. fol. 37. per legem primā. §. hæc actio. ff. si quis testamento iussus fuerit. Et si alicui est res relicta, vt non possit eam alienare, si res transiuit per ius accrescendi, non poterit alienare, l. vnica. §. si ad deficientis. C. de caducis tollen. tradūt Ias. in l. reconiuncti, num. 3. ff. de leg. 3. Rebuf. in tract. de nominationib. q. 8. n. 24. pag. 140. Et qualiter res obligatę si venditæ sint, & aliæ res subrogatę sint hypothecatæ & obligatæ, tradunt Bald. in l. pro officio. C. de administr. tutor. Stracha de mercatura, tit. de decoctoribus, n. 8. pag. 452.

QVÆST. XII.

Si possessor maioratus delictū aliquod committat, per quod bona amisit, & postea fuit à Principe restitutus, an bona sint vinculata absq; Regia facultate.

SVMMARIVM.

PRoximè præcedētibus quæstionibus succedit proprisimè alia quæstio. Pone etenim, quod possessor maioratus cōmisit aliquod delictū, quod fuit talis qualitatis, vel naturæ, quòd propter illud bona vinculata Regia authoritate fuerunt confiscata, vel ipso iure, vel per sententiam, & sic bona ad Regem peruenerūt, vel ad eius camerā; si posteà Princeps restituat benignè illū delinquentem ad bona, vel illius successorē; quæro, sint ne adhuc talia bona post restitutionem vinculata absq; Regali licētia, vel an sit necessaria noua licentia, aut quod Princeps dicat in restitutione, quòd restituit illi bona maioratus, sicut antea habebat? In qua quæstione in primis se se offert opinio glos. in l. 4. §. si areæ in verb. manet. ff. de pecul. vbi expresè dicit, quòd si vassalus fecit feloniam, quę ei à domino est remis-

1 sa, † videtur habere feudū ex concesione antiqua, & non noua; vnde transmittit feudū ad agnatos, si sine liberis decesserit. Tradit Tiberius Decia. in pract. lib. 3. c. 35. n. 72. fol. 142. licet contrarium teneat Cephal. in conf. 302. n. 2. lib. 3. Ad idē est glos. in l. quod dicitur. ff. de impens. in rebus dotali. factis, & gloss. in cap. Imperialem. §. insuper, in verb. priuetur, de

de prohibit.feud.alienat.per Federicum, vbi Bald.& alij,& idem tenet Andr.de Isernia in cap.1. de vassall.decrepit.ætatis, Matthæ. de afflict.licèt prædicta non referat in cap.1. hic finitur lex Federici, notabil.6.numer. 27. folio 219. Quod confirmatur ex doctrina Probi in addition.ad Monachum in c.1.n.7.de in integrum restitut.lib.6.vbi vult,quòd restitutus per Principem ad bona, videtur ea habere ex titulis præcedentibus,quæ citat Nicol.Boerius decis.279.¶ Et ad feuda sua restitutus † non tenetur petere inuestituram, secundùm Matth.de Afflict.in cap.1.num.35. per quos fiat inuestitura,tenet,secundùm mutant priorem naturam,idem in cap.quidam vassalli,nu. 12.& 13.de vassal.decrepit.ætat. Anton. Peregrin.in tractat. de iure fisci libr. 5. numero 64.pagin.319.vbi hoc limitat, nisi fiscus apprehenderet possessionem, & feudum incorporationem secundùm Oldrald. in cons.178. num.2.Bald.in l.1.quæst.15.ff.de rerum diuisio.Ias.in cons.152.col.2.lib.2. Riminald. Beroi.Gozadin.Boer.quos citat idem Peregrin.Sed quicquid dicant prædictæ glossæ, Bart.& alij,in dict.l.quod dicitur,& in dict.§. si areæ,& in dict.§.insuper, communiter tenent Doctores, quod in hoc est adhibenda distinctio,quòd aut vassallus fuerat priuatus feudo ipso iure, aut per sententiam: si vassallus fuit priuatus ipso iure, vt in crimine læsæ Maiestatis,vel quando feudum erat concessum sub hoc pacto,quòd vassallus caderet per feloniam ipso iure à feudo, tunc est nouum feudum,tamquam post ius ipso iure amissum, facta remissio fit concessio facta. Cui doctrinæ conuenit dictum Baldi in l.1. C. qui non possunt ad libertat. peruenire, vbi vult,quòd damnatus & restitutus † non recuperat illa iura,quæ per damnationem fuerunt penitus extincta,per l.intercedit, ff. de conditionibus & demonstrationibus,& l. qui res, §. aream,ff.de solution.Notat Peregrin.dict. lib. 5.numer.77.pagin.322.& resoluit notanter Paris.in consil.21.numer. 56.cum sequentibus,lib.1.quem citat Tiber. Decian. in practic.libr.7.cap.52.numer.7.fol.190.& breuiter hoc tractat in allegatis duobus locis Caldas Pereira in tractat. de renouatione emphyteus.quæst.4.per totam,fol.17.cum sequentibus,quem lege præcipuè num.54.vers. Illud autem,ad quem addo Præpositum in præiudicijs feudorum resoluentem, quòd si vassallus est feudo priuatus, & illi fuit facta concessio, dicitur nouum feudum. Allegat Doctores in cap.quamuis de rescrip.in 6. Clemen. literas eodem tit.tradit late Zasius in cons.13. n. 12. lib.1.& prius n.2. Et ex iure extincto non † venit aliquis effectus,l.qui res,§.aream,ff.de solu.l.inter stipulantem,§.sacram,ff.de verb.obligation.l.in omni,ff.de adoption.notat Zasius in cons.12.n.76.eodem libro,& in cons. 16.n.8.cum seqq.lib.2.Et de materia legenda sunt quæ scribunt Aymo in tractat. de antiquita.tempor.p.5 num.22.Zasius in tractat. feud.p.3.num.4 & alij, quos citat Amedeis de Aponte in tractat.laudemiorum,q.10. folio 8.& q.37.qui ad illa omnino legi debet, additio ad Andr.de Isern.in cap.1.quæst. 19. & Nardus Liparulus in cap.1.de vassal.decrepitæ ætatis fol.107.& Anton.Gamma decis. 229.num.2.quam cito par.4.quæst.19. Parlador.lib.2.rerum quotidianarum,cap.16.n. 1. cum seqq.pagin.122.vbi resoluit, qualiter in emphyteusi amissa & extincta per delictum † possunt succedere maritus & vxor tanquam in re matrimonio constante acquisita, si iterũ donetur vel concedatur, ad quod addi debet l.In bello,§.siquis seruum,cum §.sequen ff.de captiuis,& postlimin. reuersis.Otalora in tractat.de nobilit.in 3.par.3.part.princip.cap.6 num.19.& 20.pag.268.& latissimè materiã tractat idem Aponte in d.tract.laudemior. q. 12.aut vassallus nondum erat ipso iure priuatus,licèt esset priuandus, & tunc remanet feudum antiquum,notat Alexand.in cons.34. visis lib.5.Franc.Curt.Senior consil.48.de quo etiam puncto plura scribit Tiraquel.in tractatu de vtroque retractu,§.32.glos.vnica,numer.29.pag.669. Et longam distinctionem, ex qua plura depromi possunt pro decis. huius puncti,tradit glos.Parisiens.in consuetudin.Parisiens.part.1.titul.1.de mater. feuda. §.30.quæst.28.num.105. fol. 242. ad quod etiam omnino legenda sunt quæ scribo in 3. par.quæstion.5.per totam. Et quod scribit Curtius Senior in cons.49.numer.68.versic. Tertio non obstat,vbi intelligendo consilium quoddam Paul.de Castr.vbi resoluit, an Prælatus possit feudum decimarum, post sententiam priuationis,concedere absque solemnitate,c.2.de feud.Et quod vassallus ipso iure priuatus,si illi facta sit concessio de nouo, censetur habere feudũ vt nouum, tradit etiã Aymo in tract. de antiq.temp.p.5.n.14.fol.366.

Quid dicemus in quæstione nostra? Ego existimo, quòd si Princeps restituat delinquentem, vel illius filium, vel successorem ad bona, quæ antea habebat, quod remanent vinculata, & restitutioni subiecta, sicut ante erãt. Quia regula iuris est, quod restitutio † est in integrum statum, & ius repositio, & cum omnibus qualitatibus, quæ primitus aderant, l. quod si minor.§.restitutio ff. de minor. ibi: *Restitutio ita autem facienda est, vt vnusquisq; integrum ius suum recipiat*, l.verum,§.1.l. patri pro filio,§.si pecuniã,ff.eodem ti.& l.1.& 2.ti.19.p.6.l.in condemnatione,§.cum verbum,ff.de regul.iur.l.videamus,§.in Fabiana, ff.de vsur. Et dicit Bart.in l.fin.C. de sentent. passis, quod semper restitutio tantũ restituit,

quantum illud, aduersus quod restitutio petitur, abstulit, per illum textum, qui ad hoc est singularis, nam dicit text. *Ita indulgentiæ restitutio bonorum, ac dignitatis vno nomine amissorum, omnium fit recuperatio.* Faciunt notata per Episcopum Couar. in reg. possessor, de regul. iur. in 6. par. 6. relection. §. 1. num. 3. fol. 93. Et feudum reuersum pro eodem reputatur, cum actus reuersionis † reguletur à primitiuo, vt tradit Cephalus in cons. 301. numer. 130. lib. 3. per legem penultimam, §. vxor, ff. soluto matrimonio, & doctrinam Bald. in l. etiam in fin. C. de iure dotium, Rolandi in tractatu de lucro dotis, quæstion. 75. Brun. in tractat. de refectione, conclus. 8. & ibi numer. 117. cum pluribus sequentibus, multa ad propositum adducit. ¶ Et Princeps cum facit hanc restitutionem, tacitè videtur disponere, quòd bona remaneant † sicut antea erant. Neque huic sententiæ etiam obstat text. in l. Pater filium, §. quindecim, ff. de legat. 3. vbi probatur, quòd res prohibita alienari extra familiam, si alienetur semel in casu à iure permisso, remanet perpetuò inalienabilis. De cuius legis intellectu ego tractabo in 4. parte huius operis, quæstion. 19. Nam hoc & alia operatur restitutio facta per Principem: cùm (vt prædixi) sit in integrum, & antiquum status repositio. Et hoc magis procederet, quando Princeps restitueret delinquentem non solum ex gratia, sed ex iustitia, secundùm ea, quę tradūt Bart. & alij plures antiqui & Iuniores in l. Gallus §. & quid si tantum, ff. de libe. & posthum. quia hæc restitutio ex iustitia valde ampla, & pręgnans est, vt ibi videre licet, quā materiam latè tracto in 4. p. huius operis, q. 23. Et hæc maiori ratione procedunt, quando ille qui priuatus fuit, & posteà à Principe restitutionem impetrauit, erat Dux, vel Marchio, vel Comes: nam ex hoc videtur Rex de Marchionatu, vel Ducatu † constituere maioratum, vt probatur in §. Prætereà Ducatus de prohibit. feud. alienat. per Federicum. Ex quo deducitur, quòd quando Rex donat alicui villam, vel oppidum faciendo illum Marchionem, vel ducem, eo ipso videtur constituere maioratum. Et eadem conclusio probari videtur in l. 12. titul. 1. part. 2. Et huius opinionis possumus facere Abbatem in cap. prudentiam, num. 13. in principio de officio delegat. vbi dicit, quod dignitas Ducatus, aut Marchionatus non potest † diuidi, & transit tota ad primogenitum. Et probatur hæc conclusio in cap. licet de voto, vbi Hostiens. Ioan. Andr. Anton. & Abb. & voluit glos. in cap. si hæredes, & ibi Doctores de testam. Et hanc quæstionem latissimè disputauit Roderic. Suar. maximę eruditionis vir, in l. quoniam in prioribus, C. de inoffic testam. limitat. 11. vbi in hoc facto consultus, multa scribit super Comitatu de Valentia, quæ lis adhuc sub iudice erat tēpore Greg. Lopez, prout ipse refert in d. l. 12 in verbo, *Heredamiento*, & ipse illius causæ erat iudex. Quibus omnino adde quæ latius in hoc puncto scribit Tiraquel. in d. tract. de primogen. quæst. 4. num. 21. cum seqq. vbi multa congerit pro confirmatione huius nostræ sententiæ, quæ ibi videri poterunt.

Si verò Princeps non fecit restitutionem, sed simpliciter bona condemnato cōcesit, videtur, † quòd bona remaneant libera; & quòd sit necessaria noua licentia, vt bona sint vinculata, ex doctrina Gregorij Lopez in l. 6. tit. 11. par. 6. in glos. in verbo, *Que no la pudiesse*, fol. 82. col. 3. in vers. Et ex hoc infertur, & ex alijs quæ scribo in 3. part. d. quæst. 5. per totam, vbi refertur ista doctrina Gregor. Lop. quam in terminis, & alia citat Molin. lib. 4. de primogenitur. cap. 4. num. 45. fol. 155. qui alia refert. Et hoc mihi videtur in hac duodecima quæstione. Et illa, quæ huic quæstioni consentanea sunt, lector videat in 4. par. tract. quæst. 23. à nu. 79. cum sequentibus, vbi legi possunt multa pro ista sentētia. Et ad quæstionem tactam in num. 9. & seq. legenda omnino sunt, quæ scribit Moli. lib. 1. de primog. c. 11. num. 10. cum seqq. fol. 84. vbi attestatur, iam diffinitam fuisse dictam litem super Comitatu de Valentia. ¶ Et quòd si Rex concedat alicui castrum nomine & iure feudi antiqui possidendum, licet feudum sit nouum, † assumat qualitatem feudi antiqui, volunt Bald. in cap. 1. §. hoc quoque de succesion. feud & in c. 1. de alienation. feud. cum concordantibus, vt per Alexan. in cons. 30. libr. 1. Roland. in cons. 60. n. 16. lib. 1. vbi plures refert, & communem dicit, & additio ad Ferraram in practica in forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi in addition. quæ incipit paternum, pagin. 282. col. 1. Et faciunt quæ in propria materia scribit Matth. ab Afflictis in constitut. Siciliæ in prooemio, quæst. 25. numer. 6. fol. 14. ¶ Et an finita emphyteusi, atque ex integro à domino instaurata, vxor † habeat partem in tali emphyteusi, resoluit Parlador. lib. 2. rerum quotidianarum, cap. 16. per totum, vbi aliqua legi possunt ad propositum istius quæstionis. Et quod ius patronatus confiscatū, & postea per Papam concessum debeat iudicari vt nouum in quadam controuersia masculorum & fœminarum, tradit notanter Cur. Iun. in cons. 323. num. 10. libr. 2. ¶ Et quod ad hoc, vt aliquid de nouo fieri dicatur † non debeant remanere reliquiæ, vel memoria pręteritorum, tradit notanter Bald. in cap. quę in Ecclesiarum, numero 44. de constitutio. per l. peculium, §. si opem, ff. de peculio, & l. venus, §. pactus ff. de pactis. ¶ Et quòd Ecclesia † posit infeudare sine solemnitate, quę prius fuit necessaria in prima cōcesione probatur

batur in c.2. de feudis, tradit latius Carol. Rui. in rubrica, ff. soluto matrimonio, num. 221. pag. 34. ¶ Et quod ius, quod fuit extinctum, † non possit prorogari maxime in præiudicium tertij, volunt Paulus de Castro in l. 2. §. si iudex, numer. 6. ff. de iudicijs. Ioann. Monach. in cap. accusatus, §. de quæstione de hæretic. in 6. Petrus Surd. consil. 56. numer. 14. & cons. 57. numer. 13. & in decis. 189. numer. 23.

17

QVÆST. XIII.

Habens facultatem ad maioratum in vnum ex pluribus filijs instituendum, si vnum tantùm habet, an possit vti Regia facultate.

SVMMARIVM.

Pluralis locutio duos adminus requirit, num. 1
Testatore sororem posthumis substituente, an sit locus substitutioni, vno tantum posthumo notato, num. 2.
Authoris sententia refertur, num. 3.
Appellatione liberorum vnus tantum filius comprehenditur, num. 4.
Conditio, si sine liberis decesserit, vnico filio vel filia nata an expiret, num. 4. & 5.
Facultas ad maioratum institutionẽ fauorabilior est, cũ quis vnicum tãtũ habet filium. num. 6
Facultas hæc potius amplianda quàm restringenda, num. 7.
Quid si post maioratus institutionem in vnico filio factam alij nascantur, num. 8.
Vnico filio omnia bona, quinta parte excepta, competunt, num. 9.
In vnicum filium melioratio non cadit, n. 10.
Licentia ad maioratus confectionem, non expresso quòd quis vnicum tantum filium habet, an sit subreptitia, num. 11.

DEcimo tertio quæro, an habens à Principe regiam facultatem ad faciendum maioratum in vnum ex filijs, possit facere maioratũ in vnicũ tantum filium? Dubiũ facit tex. in l. vbi numerus, ff. de regul. iur. vbi probatur, quod pluralis † locutio duos adminus requirit, l. vbi numerus, ff. de testib. l. qui quartã, §. vltim. vbi Bart. ff. de legat. 1. l. legato, §. qui plures, ff. de legat. 2. & ideo inquit Oldral. in cons. 142. factum tale est, quòd si testator substituit sororẽ posthumis, si ij decesserint in pupillari ætate, nõ† est locus substitutioni, si vnus tãtum posthumus natus sit, & cẽsetur esse casus omissus, & idem tenet Ioan. Andr. in addition. ad Specul. tit. de testam. §. 1. col. penul. in vers. Quarta quæstio. Et pro hac sententia possunt adduci plura quæ scribit Tiraq. more solito in l. si vnquam, in verb. susceperit liberos, n. 226. cũ seqq. C. de reuocã. dona.

1

2

Quibus quidem non refragantibus † contrarium in nostra quæstione dici potest, per text. in l. si tibi electio, §. 1. ff. de optio. legat. ibi: *Si ex quatuor villis duæ, quas elegissem, mihi legatæ sunt, siue duæ sint relictæ, siue ab initio duæ solæ fuerint, valet legatum.* Et appellatione liberorum † vnus tantum filius comprehenditur, l. non est sine liberis, ff. de verbor. significat. l. pater Seuerinam, §. ita fideicommisso, ff. de condition. & demonstration. l. à filia in principio, ff. ad Trebellian. l. 1. vbi Doctores, C. de condit. insert. cum concordan. quæ adducit Tiraq. vbi supra n. 241. pag. 413 vbi hoc latissimè confirmat. Cui adde glos. Parisiens. in consuetud. Parisiens. par. 1. §. 3. glos. 3. num. 5. fol. 60. Dec. conf. 218. n. 10. & 291. n. 9 1. vbi post Alexã. in cõs. 31. li. 2. col. 2 tradit, quòd illa conditio (*Si sine liberis decesserit*) Expirat † vnico filio, vel filia nata. Ex cuius dictis hæc nostra conclusio in mirum modum corroboratur, & sanè cum facultas concessa ad faciendum † maioratum tunc sit magis fauorabilis, quando pater vnicum tantum filium habet: quia eo casu alijs fratribus primogeniti non fit præiudicium in legitima, † potius hæc facultas est amplianda, quàm restringenda. Regula odia de regul. iur. in 6. cũ concordantibus. Et hanc sententiam tenet hodie magno animo Mol. lib. 2. de primog. cap. 11. n. 10. fol. 318. quem citat Burgos de Paz in q. 2. ciuili n. 22. qui limitat secundùm ea quæ scribo in q. 21. sequenti, quòd † si postea nascantur alij filij, euanescit talis maioratus. Ad ea autem, quæ in contrarium aduximus, facilis est responsio ex dictis per Tiraquel. vbi supra.

3

4

5

6

7

8

In hac tamen quæstione remanet magnus scrupulus: quia si pater vnum tantum habet filium, omnia bona, † excepta quinta parte competunt filio pro legitima, in qua absque eius consensu non potest grauari: cùm in vnicum filium non cadat † melioratio, vt probat Ioan. Lopi. in l. 27. Tauri num. 27. ¶ Ad vnum tamen circa hanc, & sequentem quæstionem est aduertendum, quod in facto vidi, scilicet, quod si pater vnicum tantum filium habens impetrauerit facultatem ad faciendũ maioratum, non facta mentione, quod vnum tantum filium habebat, licentia erit subreptitia, † neque eius virtute potest pater facere maioratum, quod constat ex dicta doctrina Ioannis Lopis, & alijs citatis supra hac hac prima parte quæstione 3. per totam.

9

10

11

QVÆST. XIIII.

Maioratus an confirmetur per licentiam post factum maioratum concessam, quando pater vnicũ habet filium.

SVMMARIVM.

Lex 42. Tauri an procedat in eo qui vnicum filium habet ad maioratus institutionem, numero 1.

Licentia vbi præcedere debet, an sufficiat quod subsequatur, num. 2.

Resolutio quæstionis, num. 3.

DEcimo quarto quæro, an l.42. Tauri, quæ dicit, quod licentia ad faciendum maioratum præcedere debet, neque ex licentia subsequuta confirmatur maioratus, qui antea erat factus, procedat tam in casu, in quo pater plures filios habet, quàm in casu, quando pater solum vnicum filium habet? In qua quæstione licet Licentiatus Miesses, quem in suis glossis valde laudat, & sequitur Gregor. Lop. teneat, quòd lex illa non procedat in patre, qui vnicum tantum filium habet, per l. posthumus, in principio, vbi Bart. ff. de iniust. rupt. irritoq; facto testam. prout illum refert idẽ Gregor. Lop. in l.32. tit.9 part.6. folio 70. col.3. ad fin. in versic. item quæro, iusta ratione tenet † contra illum Gregor. Lop. Et consideratis verbis d. l. Taurinæ, quæ tã generalia sunt: & ideo generaliter intelligi debẽt, licet sit maior ratio in vno casu, quàm in alio, iuxta l. primam. § generaliter. ff. de lega. præstan. & l. 1. §. quod autem. ff. de aleator. l. 1. §. vxori. ff de auro & argento legato. Sequitur euidenter, quòd illa doctrina doctissimi viri non est vera, & est nimia restrictio ad illam legem; maximè, quia regulariter vbi licentia præcedere debet, † nõ sufficit quòd subsequatur, authẽt. licentia. C. de Episcop. & cleric. cap. omnis vtriusq; sexus, de pœniten. & remission. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acquirend hæredit. vbi omnes Doctores, l. final. §. necessitate. C. de bonis libert. & facit l. 53. tit. 6. par. 6. vbi Gregor. Lop. in gloss. in verb. *Con otorgamiento*. Notant Innocentius in cap. dudum, de rebus ecclef. non alienan. Bart in l. si autẽ plures. ff. de aqua pluuia arcend. Marcus Antonius in §. si alienus seruus, fol. 66. de hæredi. instituend. Bartholom. Socin in cons. 222. præsens consultatio lib. 2. num. 3. Facit l. obligari. § tutor. ff. de author. tutor. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acquirend. hæred. l. final. C. de venden. rebus ciuitat. lib. 11. Et quod scribit Andr. de Isernia in capit. Imperialem, de prohibita feudi alienat. numer. 14. fol. 259 vbi latè additionator Nardus Lipar. De quo latius tracto in 4 p. huius operis quæst. a. numero 2. cum alijs. ¶ Ex quibus nostra conclusio verior, † & tenenda videtur, licet prædictam l. esse iniustam & reuocatione dignã magno conatu tradat Episcopus Sarmiento lib. 6. selectarum interpretatio. cap. 13. fol. 22. & alia plura circa intellectum d. l. 42. hodie l. 3. tit. 7. lib. 5. ordinam. tradit Molina lib. 2. de primogen. c. 7. numer. 1. cum alijs, fol. 267. & hanc quæstionem tractat ibi num. 34.

QVÆST. XV.

Habens licentiam Regiam ad faciendum maioratum in filium, vtrum possit vti tali licentia in fauorem nepotis.

SVMMARIVM.

Pater an possit taliter meliorare filium, vt ea facultate possit vti in nepotem, filio adhuc viuente, num. 1.

Maioratus, aut melioratio facta priuata authoritate, æquiparatur quoad reuocationem maioratui constituto authoritate Regia, num. 2.

Leges Taurinæ 17. 19. 20. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 29. & 35. fauẽt nepotibus æquè ac filijs, num. 3.

Nomine filiorum nepotes contineri iure ciuili statuitur, num. 4.

Testator cùm masculos semper ad successionem vocat, filiorum appellatione an veniant nepotes, num. 5.

Nomen, filios, omnes liberos in infinitum an cõprehendat, n. 6.

Nepotes an comprehendantur filiorum appellatione ex proprio significatu, n. 7. An per extẽsionem. n. 8. 34.

Conditio, si sine liberis decesserit, verificatur in nepote etiam ex filia. n. 9.

Filiorum appellatione veniunt nepotes in materia ad eos transmissibili, n. 10. An id procedat in vocatione transuersalium. n. 11.

Statutum, quòd extantibus masculis fœminæ nõ succedant, habet locum, si nepotes adsint, numero 12.

In beneficijs Principum filiorum appellatione an veniant nepotes, n. 13.

Priuilegium secundum concedentis volantatem debet interpretari, n. 14.

Licentia Principis ad faciendum maioratum, vt effectum sortiatur, concessa videtur, n. 15.

Alexandri resolutio, quando filiorum appellatione

tione comprehendantur nepotes.n.16.

In feudis filiorum appellatione veniūt nepotes, num.17.& 18.

In Hispanorum primogenijs liberorum appellatione an comprehendantur nepotes, num.19.

Quid in fideicommissis, nu.20. Quid in emphyteusi.n.21.36.

In testamentis & dispositionibus fauorabilibus filiorum appellatione nepotes an contineantur, num.22.& 24.

Si quis promisit nō meliorare aliquem ex filijs, an possit meliorare nepotes.n.23.

Primogenituræ ius est fauorabile.n.25.

Expressum dicitur, quod tacitè ex natura dispositionis colligitur, n.26.

Fauor publicus vbi vertitur, lata debet fieri interpretatio, n.27. & idem in vltimis voluntatibus, n.33.

Fauore agnationis filiorum appellatione veniūt nepotes, n.28.

Nepotes vlterius descendentes an veniant in filiorum vocatione, num.29.& 35. An vocentur filij, n.30.

Filijs illegitimis à successione maioratus exclusis, an nepotes & alij descendentes exclusi videantur, n.31.

Habens facultatem eligendi vnum ex pluribus filijs, non potest eligere nepotes.n.32.

Communis vsus loquendi propriæ significationi præfertur.n.33.

Facultas concessa ad faciendum maioratum in filium extenditur ad nepotem, vbi eadem est ratio, n.37.

Prohibitio alienationis facta filijs, an extendatur ad nepotes & pronepotes; conseruandæ agnationis gratia.n.38.

Facultas ad constituendum maioratum an habeat locum in nepote, cum filius viuente patre obijt.n.39.

Dispositio non verificata in filijs, an in nepotibus verificetur.n.40.

Conditio in vita substituti non verificanda, ad eius filios an porrigatur.n.41.

Filij naturales an succedant in feudo, cum concedenti uotum fuit filios legitimos non extare, num.42.

Fideicommissum an videatur impositū in rebus donatis inter viuos, in donatione morte confirmanda, quando in alijs bonis verificari nō potest, n.43.

Simplicibus inter se contrarijs existentibus, mistum an assumat naturam simplicis fauorabilis.n.44.

Appellatione descendentium an veniant posteà nascituri, n.45.

Frumento, quod quis habet in ciuitate legato, an veniat in legato frumentum, quod habet in suburbijs, si aliud non adest.n.46.

Bona feudalia an veniant in legato, quando id in alia re verificari non potest, num.47.

Verba quæ non possunt verificari in iure expresse constituto, verificantur in iure indifferenti, etiam si sit minus expresso.n.48.

Appellatione filij an veniat adoptiuus, quando in alijs dispositio verificari non potest, n.49.

Iure patronatus fratribus suis, & hæredibus masculis à testatore relicto, quibus deficientibus Episcopum testator substituit, an fœmina eius filia admittatur ad illud.n.50.

In legato vsusfructus rerum quæ erāt in domo, an veniant res venales.n.51.

Donatio particularis facta filio, quam pater renocare non poterat, an censeatur reuocata ex testamento, in quo omnes filios æqualiter succedere disposuit.n.52.

Testator an præsumatur grauare hæredem duplici onere, cum aliàs legatum est inutile, numero 53.

Fideicommissum an dicatur renunciatum ab eo, qui solum ius renunciandi obtinebat, n.54.

Concessio emphyteusis ab ecclesia facta, an filios naturales comprehendat, si ille, cui conceditur, legitimos non habeat.n.55.

Filij naturales substitutum excludunt, cùm quis legitimos habere non potest.n.56.

Renuntiatio quæ fit à filio, an comprehendat legitimam, si aliud non significet.n.57.

Princeps an præsumatur vti plenitudine potestatis, vt actus valeat.n.58.

Maioratus cùm in vim maioratus non potest valere, an valeat in vim substitutionis. n.59.

Actus videtur factus ex authoritate maius robur illi tribuente.n.60.

Præsumptio validitatis actus qualibet alia est fortior.n.61.

Actus vt valeat, an recedatur à natura dispositionis.n.62.

Dispositio vt valeat, fideicommissum an præsumatur iniunctum primis hæredibus, non secundis in dispositione positis.n.63.

Donatio facta absenti, quæ non valet, an valeat vt fideicommissum, si numerus testiū ad illud sufficiens adsit.n.64.

Actus ex duplici causa factus si non valet in vna, an sustineatur ex alia.n.65.

Duabus qualitatibus, naturali vna, alia accidentali concurrentibus, vtilior ad validitatem actus attenditur.n.66.

Sententiam in dubio esse validam, an pronunciādum.n.67.

Verba præteriti temporis in futuro an intelligātur, cùm in præsenti verificari non possunt, num.68.

Vitium cū adest in materia, non in forma, actus, vt melius potest, valere debet.n.69.

Actum frustratorium quis facere non præsumitur.n.70.

Nullitas actus euitari debet, n.71.

Testa-

Testamentum quando vt nuncupatiuũ sustineatur, vt tactus valeat. n. 72.
Dispositio testatoris, an adimplenda in eo quod potest operari. n. 73.
Si pater dicat in testamento, filium meum N. in tertia bonorum parte, *an supplendũ verbum*, melioro, *vt filius videatur melioratus, num. 74.*
Pro validitate priuilegij an in dubio iudicandum. n. 75.
Actus vt valeat, non præsumitur quis alterare antiquas inuestituras, vbi masculi tantùm sunt vocati, n. 76.
Intellectus ad reg. l. quoties. n. 77.
Regalis facultas ad maioratus institutionem, quando eadem militat ratio quæ in filio, ad nepotem extenditur, n. 78. & 80. & ea quæ tam ex lata significatione, quàm ex stricta veniunt, comprehenduntur, n. 79.
Dispositio prima in secunda censetur repetita, cum eadem est ratio. n. 81.
Pragmatica dotium extenditur, vt auus nõ possit dotare neptes vltra summam in illa lege contentam, sicut nec pater. n. 82.
Post num. 82. inuenies summaria quæ desiderantur.

DEcimoquinto quæro pro intellectu huius materiæ, de quæstione valde vtili, & necessaria, & quæ de facto iã contingit, an habens licentiam Regalem ad faciendum maioratum in filium, possit ea vti in fauorem nepotis? In qua quæstione omissis pluribus, quæ hic scribere poteram, quia longa est quæstio, & dependens ab alia quæstione, vtrum filiorum appellatione veniant nepotes? In qua Doctores tum legendo, tum consulendo, prout quilibet ingenio ductus, vel lucro captus, determinare voluit, varia & contraria scripserunt. Ex sequentibus dici potest, quod habẽs Regiam facultatem ad faciendum maioratum in filium, potest illum facere in nepotem ex filio. Primo hoc probatur per textum in l. 18. Taurina. in qua conceditur facultas patri, quæ ex lege illi concessa erat, vt possit meliorare filium, vt tali facultate † possit vti in nepotẽ, licet adhuc pater illius viuat, vt latius in d. l. disponitur. Quod igitur per d. l. statuitur in melioratione tertij & quinti, iusta ratione procedit in maioratu. Nã hæc duo in multis æquiparantur, præcipuè in casu l. 17. & l. 44. Tauris. In quibus legibus apparet, quòd † parificantur melioratio tertij & quinti constituta priuata authoritate, & maioratus factus Regia facultate, quoad reuocationem. De qua similitudine inter maioratum & meliorationem tertij & quinti, latius ego in prima parte huius operis tracto in principio, à numer. 62. Eadem conclusio probatur ex l. 40. Taurina, ibi, *Hijo, o nieto, o descendiente legitimo.* Quæ lex æquiparat quantum ad successionẽ & priuilegium illius legis filium nepoti. Sed ad idem possunt ponderari. l. 17. 19. 20. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 29. & 31. in eisdem legibus Taurinis. Quæ omnes leges ita † fauẽt nepotibus, & alijs descendentibus, vt filijs, licet hæ leges retorqueri possint in cõtrarium, quia sentiunt, quod est necessaria mentio nepotum ad hoc, vt dispositiones dictarum legum in illis habeant locum. Et ita in simili arguit Alberic. in l. 1. C. ne rei domi. templ. fol. 106. vbi dicit hæc verba, ibi, *Sobolis appellatione videntur solum filij contineri*, quod patet, quia statim subijcit, *Quod non fuisset, si sobolis appellatione continerentur*. Quare lex. 18. Taurina specialiter dat facultatem parentibus, vt possint meliorare nepotes sicut poterant filios meliorare, quasi quod non obstante illa lege, id parentibus licitum non erat.

Sed nihilominus dicta conclusio ex iure ciuili † probari videtur in l. iusta interpretatione. ff. de verbor. significat. ibi, *Iusta interpretatione recipiendum est, vt appellatione filij, sicut filiam familias contineri, sæpè respondimus: ita & nepos videatur comprehendi.* Eadem conclusio probatur in l. natorum, & in l. liberorum, ff. de verbor. significat. & in l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vocan. ibi, *Liberos autem secundum Cassium in parentibus vltra trinepotem accipimus.* Mantica de coniecturata mente defuncti lib. 11. tit. 20. num. 17. fol. 301. Sic Curti. Iun. in cons. 111. cum quatuor consilijs sequentibus latissimè probat, quòd quemadmodum pater exclusit fœminas propter filios masculos, eodem modo visus est excludere cæteras fœminas descẽdentes propter masculos, & in d. cons. 111. nu. 11. tradit vnum singulare in nostra materia, quòd quando testator † mandat, quòd masculi semper succedat, filiorum appellatione veniunt nepotes: & idẽ Curtius in cons. 161. num. 5. Gozadin. in cõsil. 59. Socin. Iun. in cons. 116. num. 13. lib. 1. & in cons. 1. num. 39. lib. 3. Menoch. in consil. 359. num. 3. lib. 4. & latè Augustinus Beroius in cons. 120. num. 10. & in cons. 121. numer. 1. cum sequentibus, lib. 2. Et nomen *filios* † comprehendit omnes liberos in infinitum, secundùm Bald. in cons. 303. ad euidentiam, lib. 2. quem & alios citat Simon de Prætis lib. 3. de interpretanda defuncti voluntate, dubit. 3. solut. 2. num. 20. fol. 311. qui hoc confirmat ex authoritate diuinæ Scripturæ, vbi Christus vocatur filius Dauid, licet non fuit filius, sed vltra quatuordecim generationes. Notat Aymo cons. 155. nu. 8. ¶ Et adeo est vera conclusio hæc, quòd filiorum appellatione etiam † ex proprio significatu, nepotes comprehenduntur, vt probatur in d. l. liberorum. §. sed & Papirius, per quem ita tenet gloss. in §. final. in verb. appellãtur, instit. qui

qui testam.tutor.dar.poss. cui similis in authẽtico de non eligend.secundo nuben.§.cũ igitur,in verb.filiorum,colla,1. & Iacob. Butricar. in sua disputatione relata per Bart. in d. l.liberorum, num.9. & Salicetum in l. maximum vitium.C.de liber.præter.vbi Bald.col. 2.Ancharran. in cap.2. col.vltima, in versic. accedat huc, de consti.in 6.Cœpol.cons.17. causarum ciuilium, & est communis opinio secundùm Gozadin.in cons.59.num.20. vbi istam opinionem latè fundat.Quinimo dispositio,quæ loquitur de filijs, videtur expressè comprehendere nepotes, secundùm Ancharranum in cons. 393. visa diligenter gratia. Fuluium Pacianum in tractatu de probationibus,lib.1.cap.26.numer.75.fol.70. Quamuis hoc fundamentum non admodum tutum sit: imò quod nepotes non comprehendantur filiorum appellatione ex proprio significatu vocabuli,† sed per extensionem, tenent Dynus & Bart.num.10.in d.l.liberorum, Ioann. Faber.in d.§.final.licet Angel.ibi etiam glossam sequatur: & fundat notabiliter Gloss. Parisien.in addition.ad Alexandrum in cons.1.in additione,quæ incipit,Nepotes,lib.1. & huius sententiæ fuit etiam glos.in l. filij appellatione.ff.de verborum significatione,& inClement.1. in verb.liberi,de baptismo: & probatur in l.penultima,in verb.extendi.C.de prox im.sacro.scrini. lib.10.& in l.pronuntiatio, in verb.porrigitur.ff de verbor.signific.& tenet Albericus in d.l.iusta & in l.fin.ff.ad Macedon.Ioann.Andr.Anton.&Abba.in capit. ad extirpandas,de filijs presbyterorum , Roman.consil.129.Iaso in l.emancipato,nu.20. C.qui admitti,Deci.in consil.353.nume.1. & 5. & in cons.372.num.9. & in cons.391. nu. 3.& alios plures refert Tiraquel.in d.tractat. de primogen.q.40.num.58.pag.279. Et est communis opinio secundùm Alexandrum in consil.198,perspectis,numer.13.lib.6. tradit Anton.Gama decis.59.n.8.

8

Item pro prædicta opinione facit textus singularis in l.1.C.de cond. insert.iunct.l.Lucius,la segunda,ibi,*Ex se natum.* ff. de hæred. instituend.vbi probatur,quòd hæc conditio, *Si decesserit sine liberis ex se natis*, verificatur in nepote † etiã ex filia, quia in nepote adest sanguinis continuatio, quem textum ad hoc notant ibi Bald.in cap.1.col.1.in vers. sed immediatè,de eo qui sibi, vel hæred.suis.& in c. 1.§.filia,in fine,de successio.feud.vbi Cardi. Alexand.& Ancharran.in d.c.2.q.14.Ioann. de Imola in d.l.Lucius.ff.de hered.instituen. Paul.in cons.410 lib.1. Alexan.in l.ex facto, §.final. ff.ad Trebellianum, vbi Ripa, Guido Papæ decis.173. & idem tenet Bart.in cons. 1.& alios plures refert Tiraquel. d.q.40. nu. 16 pag.274. ¶ Et quod filiorum appellatione veniant nepotes,& dicantur expressè cõtenti in materia,† quæ ad eos est transmissibilis,volunt Ancharranus in cons.395. visa diligenter gratia, Ias.in l.Prætor ait,num.4. ff.de nou.oper.& alij,quos citat Tiraquell. de legibus connubial. gloss.7. exprez,numer.177. Quæ conclusio non solum procedit in vocatione descendentium,sed etiam † in vocatione transuersalium,vt probat Alexand. cons. 5. dub.1.lib.3.vbi inquit, quòd si per substitutionem vocatur Petrus frater, & eius filij, dicuntur etiam vocati nepotes. Notat Iaso cons.52. 3.col. lib.3.Anton.Gabr.in suis cõmun.opinio.tit. de verborum significatione, conclus.1.num.88.& Roland.cons.41. num. 3.lib.4.contra Baldum in l.in suis, col. vltim. ff.de liber. & posthum. quem plenius confutat Roland.in d.cons.num.37. Et istam materiam istud referendo resoluit Aluarus Valasc. consultatione 140. Corbulus in tract. de iure emphyteutico,tit.de causis priuationis ob lineam finitam,num.40.fol.56. vbi inter alia latè resoluit,quod secundum communem vsum loquendi filiorum appellatione veniunt nepotes.

9

10

11

Hinc etiam fit,quòd si statutum dicat, quod stantibus filijs masculis filia fœmina non succedat,tale statutum verificatur etiam, & procedit † si adsint nepotes, vt eleganter fundat Raphael Fulgosius in cons.78. supposito statuto, cuius opinio confirmatur ex pluribus, quæ refert Bartholom.Socin. in cons. 14. sequendo ordinem, num.1.cum sequentibus,libro 1. quos ad hanc sententiam refert Hippolyt. in singular.303.filiorum appellatione. Et idem tenet Raphael Fulgosius in l.de quibus.ff.de legibus, vbi Iaso num.16. dicit hanc esse communem opinionem; & plures citat Antonius Gabriel,qui istum articulum latius tradit tom.2.communium opinionum, tit. de verborum significatione,conclus.1.num.19. pag.336. quamuis Hippolyt. vbi supra in cõtrarium referat scripta per Decium in consil. 87.pro resolutione,quod est bonum consiliũ in hac materia.Et inquit Baldus in l.1.num.7. fol.161. C.de secund. nupt. quod si statutum dicat,quòd filia fœmina succedat extantibus masculis,si quis relinquat filiam dotatam,& filium masculum,& nepotem ex alio filio præmortuo;succedunt ambo masculi filius & nepos, exclusa fœmina. Ad quod alios concordantes refert Campeci. in tractatu de dote, p. 5.q.61.fol.122.quem vide.q.62. pro declaratione doctrinæ Raphaelis & aliorum,vbi punctum disputat, & latius Tiraquel. in d. q. 40. num.49.pag.277.vbi tradit latè,qualiter stãte prædicto statuto, nepos excludit amitam, si filius viuo patre decessit.

12

Præterea ista cõclusio probatur, quia vt est Bart.doctrina in d.l.liberorum,num.8. in beneficijs Principum filiorũ appellatione nepotes

13 potest † comprehenduntur; & idem Bart. in l. vxorem. §. concubinæ. ff. de legatis 3. quem sequitur Ias. in l. Gallus. §. instituẽs. ff. de liber. & posthum. per l. vltim. ff. de cõstit. Princip. cum qua concordat l. 28 titul. final. p. 7. facit textus in l. final. circa medium. C. de prin. agen. in reb. libr. 12. ibi. *Absurdum est, ac temerarium, imperialem libertatem non augeri, sed astuta interpretatione minui.* Tradit Gabr. vbi supra num. 15. Sed hoc etiam non admodum vrget, quia vt latius probo in quæst. 3. num. 62. & seqq. supra in hac 1. p. licẽtiæ quæ dantur ad constitutionem maioratuum, potius sunt dispensationes, aut priuilegia, quam beneficia. Quæ duo longè distant, vt traditur in l. beneficium. ff. de constitut. Princip. & in alijs pluribus locis; maximè vbi agitur de preiudicio aliorum filiorum.

Item ad hanc conclusionem pondero textum in cap. ex multiplici, de decim. vbi probatur, quòd priuilegium semper debet interpretari † secundum voluntatem concedentis. Et 14 idem constat ex d. l. 28. ibi, *E dixeron, que las palabras de los priuilegios quando son escuras, deuen ser interpretadas largamente, catando siẽpre que acuerde el entendimiento dellas con la voluntad de aquel que dio el priuilegio.* Et facit textus in l. in ambiguis orationibus. ff. de regulis iuris. Cum igitur intentio Principis licẽtiam concedentis ad faciendum maioratum sit 15 verisimiliter, quòd facultas data † sortiatur effectum, vel in filio, vel nepote; illud de nepote haberi debet pro expresso propter prædictam verisimilitudinem, argumẽto textus singularis in l. Titius. §. Lucius. ff. de liber. & posthum. quam legem ego in varijs huius operis locis in memoriam reducturus, & magnifacturus sum. ¶ Et ex his dicit Alexand. in d. §. instituens, quod quando verbum *filij* profertur in plurali numero indiffinitè, nõ referendo in genere ad futurum euentum, & agitur de commodo nepotum, & in illis est eadẽ ratio, neque sequitur absurditas: tunc filiorum appellatione in substitutionibus, & in alijs dis-16 positionibus † comprehenduntur nepotes. Et idem tenet Alexander in cons. 5. lib. 1. & cõs. 26. lib. 3. Bald. in cons. 186. & 302. lib 4. Anton. Rube. in d. l. Gallus. §. quidam recte, charta 7. & est celebrior & receptior opinio, secũdùm Gloss. Parisien. in addition. ad Alexand. in d. cons. 1. Et ad conclusionem quòd in materia fauorabili filiorum appellatione veniant nepotes, plures refert additio Anton. Gam. decis. 317. num. 4 post ipsum Gamam. Et in quadam donatione Ducis de Gandia hoc latè probat Socin. Iun. in cons. 108. num. 1. lib. 2. & Gozadin. in cons. 4. num. 13. qui hoc ostendit etiam in pronepotibus, qui loquitur in quodam maioratu Hispaniæ. Et ex his etiam nascitur alia doctrina Alexandri in d. §. instituens, vbi dicit, quòd in feudis filiorum appel-17 latione veniunt † nepotes; quem ibi sequitur Iaso ad hoc citans textum in cap. 1. §. penultimo, in quib. caus. feud. amitta. Et alijs medijs hoc confirmat. Et pro hoc est textus in cap. 1. §. etsi clientulus, de alienat. feud. notatur per Alexandrum in cons. 17. lib. 5. & per Ias. in d. l. de quibus, num. 19. & Decium in cons. 451. num. 51. quam quæstionem latissimè disputat Curtius in tractatu de feud. part. 2. in vers. circa hanc materiam, fol. 19. col. 3. & Tiraquel in d. tractatu & quæstione num. 20. pagina 271. & plures citat additio Menæ ad Gamam. 315. Ex quorum scriptis colliges, quòd opinio Alexand. & aliorum est communior, 18 quòd in feudis filiorum appellatione † veniãt nepotes. Sed cum feuda & maioratus æquiparentur, iuxta doctrinam Bald. in l. cũ antiquioribus, nu. 11. C. de iure deliberan. sicut in feudis filiorum appellatione veniunt nepotes, ita in licentijs datis ad faciendum maioratum. Sed isti fundamento non est multum fidendum, quia æquiparatio de feudo ad maioratũ non procedit, nisi vbi est eadem ratio. ¶ Et ex his infertur verum esse quod scribit Molina lib. 1. de primogen. cap. 6. num. 28. fol. 46. 19 vbi tradit, quòd in Hispanorum † primogenijs filiorum appellatione comprehenduntur nepotes. In quo tamen est aduertẽdum, quòd licet in iure hæreditario succedat filius in locum patris. l. vt in testato. C. de suis & legitim. hæredib. l. posthumorum, in principio. ff. de 20 iniust. rupt. In fideicommissis tamen † nõ intrat in locum patris, secundùm Bald. Cuman. & Florian. in l. cum ita, §. in fideicommisso. ff. de legatis 2. & alios plures, vt per Tiraquel. in tract. de primogen. q. 40. nu. 184. & in tractatu le mors. 2. part. declaratione 10. num. 6. pag. 122. De materia autem lege quæ scribit Antonius Gabriel lib. 4. communium opinionum, tit. de succesion. ab intestato, conclu. 1. num. 1. cum sequentibus, pag. 264. & in tit de fideicommis. concl. 3. num. 1. cum sequentibus, pag. 249. Hippolyt. in singulari. 303. Et 21 quod in † emphyteusi filiorum appellatione veniant nepotes, tradunt Aretinus in consil. 162. Alexand. Carol Ruin. Gozadin. & alij, quos citant Tiraquellus in tractatu de primogenitura d. q. 40. num. 188. Episcopus Couar. in practicis quæstionibus, cap. 38. numer. 13. Auendañ in l 40. Taurina, gloss. 17. num. 10. folio. 130. Et familia cõseruatur per nepotes sicut per filios, vt tradunt Porcius in consil. 55. num. 91. Menoch. in consil. 200. nu. 77. libr. 2.

Et hæc etiam conclusio corroboratur, quia plerique Doctores nostri tã Canonistæ, quàm Legistæ communiter fatentur, quòd in testamentis, & in aliis dispositionibus † fauorabilibus filiorũ appellatione nepotes continẽtur, per

per l.filij.ff.de verborum ſignificatione,cum concordantibus,vt per Alexandrum in conſ. 37.num. 8.cum alijs lib.6.& in conſil. 5.circa primum,num.9.cum alijs lib.3.Socin.Iunior in conſ.108.numer.5.lib.2. quem tamen vide num.15.cum alijs.Et iſta eſt communis opinio ſecundùm Cephalum conſ.107.nu.15.libro 1.qui ad hoc plures authores citat,& materiam latè tractat circa quandam vocationẽ primogeniti ſecundogeniti, & tertiogeniti. Quod ex noſtris Hiſpanis traditur etiam per Gregorium Lop. in l.8.tit.13.part 6. in glo. in verbo,*tal hijo*, in fine,& notatur per Gloſ. Pariſien.partita i. gloſ.1.§.3.q.4.nume.6. & q.66. Ex quibus infertur, veram eſſe ſententiam Anton.Gomez. & Ciſuent.in l.22. Taurina, vbi tenent, quòd ſi pater promiſit non meliorare aliquem ex filijs,eadem ratione† nõ poteſt meliorare nepotes,quam illationem latius confirmat,& tractat Tellius in d. l. nu.7. cum ſequentibus. ¶ Et quod in materia fauorabili filiorum appellatione † veniant nepotes,tradit Curtius Iunior in conſil.255.num. 14.& in conſ. 338. num.13.lib.3. Beroius in conſ.121.nu.10.lib.2.Tho.Miradoius in cõſtitutio.Regni,in aliquibus,in verb.filiorum, num.35.pag.23.& eſt notabilis caſus in l.vxorem.§.concubinæ.ff.de legatis 3.Si igitur hoc verum eſt, vt inficiari non poteſt,facultas Regia,& beneficium faciẽdi maioratum in filiũ, ad nepotes porrigi debet.

23

24

Quòd autem ius primogenituræ & maioriæ ſit fauorabile,† cõſtat ex l.2.tit.15.p.2.& ex doctrina Romani, qui id in terminis tenet in conſil. 29. in cauſa maioriæ Hiſpanienſis. De quo dicto infrà in alia quæſtione tractabitur ; licet quod ius primogenituræ ſit odioſum,maximè ſi fœminæ excludantur, vult latè Auguſtinus Beroius in conſ.120. num.72. lib.2.Quamuis contrarium in hoc etiam concludat Curti. Senior in conſ.9. nu.18. vbi ex Bald.in l.Titia cum teſtamento. §.Lucius. ff. de legatis 2. Cyno , & Saliceto in l.1. C. quæ ſit longa conſuetu.& alijs infinitis authoribus docet , quòd ſtatutum excludens fœminas à ſuccedendo propter maſculos eſt fauorabile, ex quo agitur de conſeruanda agnatione , & in conſ.34.num 12. Et hæc fulciuntur ex doctrina Ancharrani in conſ. 393. viſa diligenter gratia col.1.num.3. vbi auſus fuit dicere, quod id dicitur † expreſſum , quod tacitè ex natura diſpoſitionis colligitur , quodq; includitur ſub natura verbi expreſsi, & iuris communis interpretatione declaratiua, vel extenſiua. Ideoq; ſecundum eum, nepotes videntur expreſsè contenti in diſpoſitione loquẽte de filijs in re ad nepotes tranſmiſsibili. Notat Iaſo in l. prætor,col.1.ff.de nouioper.& Tiraq. in legibus cõnubialibus,gloſ.7.verb.exprez, num.177.fol.320.Et illud conſilium Ancharrani refero in 4.part.in principio, num.8.

25

26

Tandem iſta concluſio probatur, quia etiã ſi facultas Regalis ſit priuilegium , & non beneficium (prout ſcripſi in 3. q. ſuprà) adhuc debet fieri lata interpretatio , quia intereſt reipublicæ,& vertitur in bonum publicum in conſtitutione maioratuum,quod bona non diuidantur:& aliæ plures reſultant vtilitates,vt latius infrà tractabo,& id nos experientia rerum magiſtra docet.Cum igitur hoc verũ ſit, conſtat quod de iure , vbi vertitur fauor publicus,debet fieri † lata interpretatio. Quod procedit in priuilegijs,& ſtatutis, & etiam in pœnalibus,vt eſt caſus ſingularis in l.ita vulneratus.§.multa.ff.ad l.Aquil. & probatur in l.vtrum.ff.ad Sillani. Et de hoc dixi in 1.q.ſuprà eodem.Et ideo dicunt in terminis ferè noſtris,Bart. Paul. Salicet. & Fulgoſ. Alexand. Deci.& Curtius in l.venia.C.de in ius vocan. quod appellatione filiorum nepotes continẽtur etiam in ſtatutis, vbi vertitur fauor publicus & agnationis. ¶ Et eſt etiam ad hoc expreſſa doctrina Bart.in d.l.liberorum,nu.13. vbi dicit, quòd ſi ſit ſtatutum,quòd filia ſtantibus filijs maſculis ſit dote contenta; cum tale ſtatutum factum ſit ob conſeruandas agnationes,† extenditur etiam ſi quis habeat nepotes.Quam doctrinam exornat Decius in conſil.382.viſis & diligenter,num.8.& 9.vbi refert dictum conſilium Fulgoſ.78.Et quod vbi agitur de conſeruatione familiæ & agnationis, filiorum appellatione comprehendantur nepotes , voluit etiam in renunciatione Menochius conſil.197.num.78 .lib.2.& in conſ. 328.num.33.lib.4. Et hoc omnes concludũt poſt Bart.in d.l.liberorum , ſecundùm Curt. Iunior.in conſ.111. nu.11.lib.1. ¶ Et quòd in vocatione filiorum veniãt nepotes,& † vlteriores deſcendentes,tenent Gloſſa & Bald. in capit.1.verſ.& clientulus, de aliena. feud. idem Bald.in cap.quæ in eccleſiarum,de conſtitutio.quos citat gloſſ.in l.68.tit.18.par.3. in gloſſ.in verb. *ſus nietos*. quæ doctrina notanda eſt pro intellectu pragmaticæ dotium datæ Madritij anno 1534. de quo infrà dicetur. Et quod filiorum appellatione nepotes comprehendantur,latè etiam docet Caſſanæ. in conſuetud. Burgund rubr.7.fol.258.col.2. vbi num.30.ſequitur opinionem illorum,qui dicunt, quòd filiorum appellatione de proprio ſignificatu veniunt nepotes,& alij deſcẽdentes in infinitum † vocantur filij,præcipuè Matthæi cap.1.& in alijs locis. Et quòd filiorum appellatione cõprehẽdantur nepotes, latiſsimè docet ex pluribus, quæ citat Socin. Iun.conſ.146.num.9.lib.1.Et punctum tractat Menochius in conſ.215.num.73. cum ſequentibus,lib.3. Ex quibus & alijs,quæ ſupra ſcripta ſunt,meritò infertur,quod ſi quis † excluſit à ſucceſsione maioratus filios illegitimos

27

28

29

30

31

mos, videtur exclusisse etiã nepotes, & alios descendentes. Hæc autem opinio tot iuribus suffulta, nõ est sine magna difficultate, propter textum qui in contrariũ videtur expressus in l. cum pater. §. hæreditatem. ff. delegatis 2. in illis verbis. *De alijs eligendi potestas non fuit.* In qua lege secundùm intellectum Dini ibi probatur, quòd habens facultatem eligendi vnum ex pluribus filijs, virtute ta-
32 lis facultatis † non potest eligere nepotes. Quem textum etiam ad hoc notat Roman. in cons. 338. n. 15. versus finem; & ita illum textum intelligunt etiam ibi Albericus & Socinus in d. instituens ad finem numer. 5. Quos ad hoc refert Arius Pinelo in l. 1. part. 1. C. de bon. mater. numer. 69. qui ad idem refert glossam in l. vnica ad finem. C. de his, quæ ante apert. tabul. Ex quo videtur, quòd facultas regalis data alicui ad faciendum maioratum in vnum ex filijs, quem impetrans elegerit, non porrigitur ad hoc, quod possit neptem eligere. ¶ Et est aduertendum, quòd textus ille loquitur in vltimis voluntatibus, in quibus (vt superius dixi) communiter filiorum appellatione veniunt nepotes: quia in
33 vltimis voluntatibus debet fieri † lata interpretatio. l. in testamentis. ff. de regulis iuris, cum similib. Et agitur de interesse publico, quod testamenta locũ habeant. l. vel negare, ff. quemadmod. testam. aperian. l. Gallus. §. si is, vbi Bald. ff. de liberis & posthum & de intellectu textus in d. §. hæreditatem, legendi sunt Corneus in cons. 207. num. 7. vers. Item Ludouicus lib. 2. Socin. iunior in cons. 146. num. 18. lib. 4. Menochius qui plura singularia in materia præsentis quæstionis scribit in cons. 215. n. 45. lib. 3. Item, cum Hispani in communi vsu loquendi aliter vocent filios, quàm nepotes, & cõmunis vsus loquendi in quacunque materia præferatur etiam propriæ significationi. l. liberorũ. §. quod tamen Caius. ff. de legat. 3. cũ similibus; quæ in alijs locis istius lecturæ refero [illegible] tradit Cephal. in cons. 318. n. 58. lib. 3. vbi quod secundum communem vsum loquendi pariter admittũtur consanguinei, nati, & nasciturí. Sequitur, quòd facultas regia ad faciẽdum maioratum in filium non potest in nepote verificari. Et imperiti vno modo vocant filios, & diuerso modo nepotes, secundùm Glossam in l. quod si nepotes. ff. de testamentaria tutela. Signorolum in cons. 247. in fine. Alexandrum in cons. 1. num. 13. lib 1. & alios, quos citat Menochius in cons. 278. num. 25. lib. 4. vbi tradit idem quod Cephalus.

Ista conclusio confirmatur, quia licet appellatione filiorum veniant non solùm nepotes, sed cæteri descendentes. l. liberorum 218. ff. de verborum signification. Filiorum tamen appellatione de proprietate vocabuli

34 † non veniunt nepotes, ita distinguũt Glossa in Clemen. 1. verbo liberis de baptismo. Corrasius in l. liberos. n. 2. ff. de Senator. Caldas Pereira in l. si curatorem habẽs, in verb. sine curatore. num. 73. fol. 92. C. de in integrum restitut. minor. Quod & voluit Bart. in l. si filiabus. ff. de testam. tutel. quę citat Menoch. in dict. cons. 215. num. 59. vbi num. 58. scribit ad propositum, quod vbicunque lingua materna, & vulgari alio modo vocantur filij, quàm nepotes, non veniunt nepotes appellatione filiorum, vbi ex hoc concludit, quod in Hispania filiorum appellatione non veniunt nepotes; & idem Menoch. in cons. 220. num. 127. eodem libro. Sed quod filio-
35 rũ appellatione in vltimis voluntatibus † veniant cæteri descendentes, tradit Cephalus in cons. 659. num. 5. lib. 5. ex Beroio quæstion. 104. citat Anton. de Prato inter consilia Alexand. consil. 13. col. 2. versil. nomen autem filiorum. Et plura tradit Sforcia Odi in tractatu de compendiosa substitutione, part. 6. vers. circa tertium numer. 5. ampliatione 1. folio 155. qui ad hoc refert Bartol. in d. l. liberum numer. 18. Bald. in l. 1. C. de condition. insert. & alios plures, vbi plura scribit circa nostram præsentem quæstionẽ, sed non ita exactè, vt hic tractatur. Et in proposito varia scribit Petrus Surdus in tractatu de alimentis. lib. vltim. quæst. 36. num. 1. cum sequentib. fol. 400. Et in emphyteusi
36 accepta pro filio, † non potest succedere nepos, vt resoluit Antonius Gama decisione 259. num. 1. Et quod si sint vocati masculi, restringantur ad nepotes, ostendit latè Decius in consil. 287. numer. 9. In hoc puncto & quæstione sic mihi videtur distinguendũ.

Prima sit conclusio, quòd vbicunque ex facultate regia, vel aliàs constare potest, quòd militat eadem ratio circa eligendũ nepotem, virtute licentiæ regalis, quæ aderat, vel extabat in eligendo filium: † tunc facultas re-
37 gia ad faciẽdum maioratum in filium potest adimpleri in nepote, vt priuilegium, vel gratia suum sortiatur effectum. Ratio enim est, lapis angularis quarumlibet dispositionũ, & quæ limitat, vel ampliat leges, & testamenta; & alia omnia, vt sunt iura vulgata. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de legat. 2. & alia quib' lectores onerare nolo: maximè cum id latissimè tractauerit Tiraquellus in illo egregio tractatu de cessante causa, pat. 1. n. 1. cum sequent. Et in propria materia hoc tradit Bursatus in cons. 202. n. 14. lib. 2. Rom. in cons. 139. licet magna Corneus in cons. 190. tota vis consulationis, lib. 4. quos citat Parisius in cons. 52. num. 27. lib. 2. & plures refert Mena id addit. ad Gamã decis. 315. fo. 34. ¶ Hinc
38 fit, quòd prohibitio facta filijs, † ne alienent, extẽditur ad nepotes & pronepotes, vbi fuit facta

facta prohibitio propter agnationem conseruandam, secundùm Bart. & alios in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff. de verbor. obligat. Iasonem in l. filius familias. §. Diui, num. 246. & 152. ff. de legatis 1. cum concordantibus. Vt per Antonium Gabrielem lib. 3. communiũ opinion. tit. de fidei commissis conclus. 9. n. 37. & 42. Bursatum cons. 13. numer. 4. & declarat num. 13. cum sequen. lib. 1. Et ita intelligenda sunt quæ scribit Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti. lib. 11. tit. 8. num. 20. pag. 502. post Carolum Ruinum cons. 127. num. 1. & cons. 131. num. 3. lib. 2. Finge, quòd pater (prout plerumque contingit, & ego iam vidi) tempore impetratæ licẽtiæ habebat vnum, vel duos filios, qui ante factum maioratum decesserunt relictis nepotibus: nam multi parentes, vt filij maiorem illis reuerentiam præstent, aut propter alios fines, quamuis habeant facultatem ad faciendum maioratum, adhùc supersedent in constituendo maioratum, sicut ego etiam vidi: nonne hoc casu colligitur ex verisimili mẽte licẽtiã † cõcedentis, voluisse, quod habeat locum facultas regalis, tàm in nepote, quàm in filio; cum in hoc casu eadem sit ratio, & sit æquum quòd facultas suum sortiatur effectũ. Pro quo facit doctrina Bart. in d. l. librorum col. penult. vers. quæro quid si in aliqua dispositione. Vbi concludit, quòd quando dispositio † non fuit verificata in filijs, tunc habet locum in nepotibus, vt in l. Lucius. ff. de hæred. instituend. quam doctrinam sequuntur Alexand. cons. 105. lib. 1. col. 2. Decius consil. 95. num. 5. vers. quarto & vltimo. Et confirmatur ex doctrina Barthol. Socini cõsil. 51. num. 41. lib. 4. vbi tradit, quòd quando testator apponit conditionem, quæ verisimiliter non esset purificãda tempore vitæ substituti, † tunc ad eius filios porrigitur. Et idẽ tradunt Carolus Ruinus cons. 128. col. vltim. lib. 2. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, num. 264. ff. ad Trebellianum. Ad quod est etiam mirabilis casus in l. fundus qui locatus. ff. de fund. instruct. instru. que lega. vbi dicitur, *Fundus qui locatus erat, legatus est cum instrumento, etiam instrumentum, quod colonus in eo habuit: legato cedit Paulus, an quod coloni fuit, an tantum id, quod testatoris fuit? Et hoc magis dicendum est, nisi nullum domini fuerit.* Quem textum in varijs locis commẽdat Iaso, præcipuè in l. 1. num. 5. C. de verborum signific. & in l. si. Domus in principio ff. de legat. 1. & in l. si stipulatus fuerim. §. 1. num. 4. & in l. cum stipulamur. fol. 190. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. numer. 101. ff. de verborum obligat. In quo loco sex memorabilia dicta ad hoc propositum scribit. ¶ Et confirmat ex his authoribus Cagnolus in rubric. ff. si quis ius dicentis non obtemperauerit. num. 23. pag. 179. col. 2. faciunt quæ de textu in d. l. fundus scribit Felin. in cap. 1. n. 7. 8. & 9. de rescriptis. ¶ Et si Comes sciens aliquem non habere nisi filios naturales concessit feudum, tales filij † veniunt ad successionem, secundùm Bald. in l eam quam, num. 39. C. de fideicommis. quem citat Matth. ab Afflict. in tit. si de feudo fuerit controuersia, notabili 3. num. 3. fol. 193. Quibus iunge Rebuffum in cap. cum super. de caus. poss. & propriè. vers. quarto, quærit Abbas pag. 329. col. 1. Felinum in cap. 1. num. 4. de rescript. Gregor. Lopez in l. 3. in glos. in verb. *Vn fijo*, in fin tit. 7. part. 6. vbi citat notabilem doctrinam Bald. in l. liberti. C. de oper. liberto. Et per illum textum in d. l. fundus qui locatus, scribit Mantica lib. 7. de coniecturata mente defuncti. tit. 8. num. 30. pag. 280. quòd in rebus donatis inter viuos, quando donatio morte confirmatur, intelligitur † esse impositum fideicommissum, quando in alijs bonis non potest verificari. Et per eundem textũ aliud notabile dictum tradit idem Mantica lib. 10. tit. 2. num. 25. pag. 429. Et per eundem textum probat Angulo in l. 10. tit. 5. lib. 5. Recopilat. glos. 3. num. 2. fol. 201. Quòd cum in vnico filio non cadat melioratio, sicut ego scribo in quæst. 21. infrà hac parte, grauamẽ appositum filio in isto casu, licet non valeat in tertio, valet tamẽ in quinto. ¶ Et est alius textus elegans in l. nõ vtique, in vers. Proinde. ff. de eo quod certo loco, vbi singulariter probatur; quod quando simplicia sunt inter se contraria, † mixtum assumit naturam illius simplicis, quòd est fauorabilius. Quem textum valde commendat idem Iaso in l. 2. in principio, num. 6. ff. de verborũ obligat. Sic idem Bald. in l. eam quam, col. 8. n. 39. versic. Demum quæro. C. de fideicõmis. tradit, quòd si Princeps cõcessit in feudum cuipiam pro se, & hæredibus suis procreatis, & procreandis, eum nouisse vnum filium naturalem habere procreatum, vt Princeps sciebat, per æquè id habetur, ac si Princeps concessisset feudum pro eo, & filio naturali, cum illa verba (procreatis & procreandis) non nisi vno filio verificari possint; notat Tiraquel. qui similia ad propositum adducit de legibus connubialibus glos. 7. numer. 137. fol. 316. quod etiam tracto in 4. part. q. 29. Sic appellatione descendentium veniunt † etiam nascituri, præsertim cùm nulli descendentes extabant tempore dispositionis, secundùm Bald. in l si pater. C. de testam. Alexand. in cons. 118. n. 2. lib. 6. Bartholom. Socin. in cons. 51. num. 2. lib. 4. & alios quos citat Cephalus in cons. 318. num. 24. lib. 3. Et si frumentum legatum sit, quod quis habebat in ciuitate, † venit in legato frumentum, quod habebat in sub vrbijs, si in ciuitate nõ reperitur aliud, secundũ Bald.

Bald.& Albericum in l.1.ff. de officio præfe cti vrb. Felinum in cap. Rodulphus,num.4. de rescrip.Menoch.lib. 4. de præsumption. præsumption.126.num.8.fol.233. Et bona

47 feudalia,† veniunt in legato, quando legatū non potest verificari in alia re , secundum Caualcanum in tractatu de vsufruct. mulieri relicto,num.114.quem citat Menoch.in cōsil.337.num.33.lib.4. Et confirmat per doctrinam Bartoli in l. demonstratio falsa, in princip.num.19.ff.de condition. & demonstrat.vbi vult,quod quando legatum non potest verificari nisi vna re,vel persona, de illa legatum intelligitur.Et ex his disputat etiam Suarez in l.quoniam in prioribus,in declaratione legis Regni,vers. Nono quæritur,n.7. pag.226.an melioratio facta filio in testamēto de residuo quinti , videtur reuocata per aliam meliorationem factam alteri filio per viam donationis in contractu inter viuos,maximè si prima melioratio fuit facta ex causa dotis . ¶ Quibus etiam patrocinatur textus in l.Diuus in principio.ff.de vsu & habit.vbi

48 cauetur,quod † verba, quæ non possunt verificari in iure expresse constituto , verificantur in iure indifferenti , etiamsi tale ius indifferens sit maius expresso , ad hoc,vt actus valeat,& suum sortiatur effectum , ibi: *Etenim erat relictus vsus syluæ , & quia sub ratione vsus legatum non valebat, comprehenditur vsusfructus.* Quem textum ad hoc subtiliter expendit Aretinus in l. quòd in rerū, §.1.ff.delegatis 1.fol.217.& commendat Iaso in l.1.num.1.ff.de eoquod cert.loco. Menochius in tractatu de præsumpt.lib.4. præsumption.134.nom.13.fol.243.Et est etiam ad propositum glossa non minus celebris in l.Pediculis.§.item cum quæreretur , in verbo,non videri.ff de auro & argento legato, & doctrina Bartoli in l.quibus diebus.§. 1.ff. de condition. & demonstration. quam citat Rebuff.in l.vnica.C.de sentent. quæ pro eo quod inter.in præfatione,num.61.pag.351.

49 Et appellatione filij † venit adoptiuus , quādo dispositio in alijs filijs verificari non potest,secundùm Bart. in l. si quis posthumos, in princip ff.de liber. & posthum. Felin. in d.cap.1 num.7.de rescript. Rebuff. tom. 1. ad constitutiones Regias,tit.de sentent.prouisional.art.1.glos.2.num.28.pag.253.

Est in nostra materia alia singularis doctrina Calderini in cons.4. tit. de iure patronatus,vbi vult,quòd si aliquis per testamentum reliquit fratribus suis ius patronatus , & hæredibus masculis,quibus deficientibus substi

50 tuit Episcopum,deficientibus masculis † fœmina filia testatoris admittitur ad ius patronatus ; quod refert , & per plura in materia nostræ quæstionis Curt. Iun.in cons.323. n. 8.Et istud dictum Calderini refero in 2. p.q. 6.num.342. Et per textum in l.Labeo,eiusdem.l.& l.Iulianus,in princ. ff. delegatis 3. dicit Bar.in l. generali.§.vxori.ff. de vsufru. legat. Quod licet si testator legat vsumfructum rerum,quæ in domo erant, † non ve-

51 niunt res venales,quæ in domo erant, vt ibi: *Secus si factum fuisset legatum in signo vniuersali,vt quia dixit, lego vsumfructum omnium rerum,quæ quoquo modo in domo sunt.* Menochius in tractatu de præsumpt.lib 4.præsumptione 136.numer.9.fol.244.qui plures refert.Et per textum in d.§. item cum quæritur,scribit notanter Tellius in l.17.Taur. n.

52 125.Quòd si præcessit donatio † particolaris facta filio,quam pater reuocare poterat,censetur eam reuocasse ex testamento , in quo disposuit omnes filios æqualiter succedere: si id,quod secūdo loco disposuit,factum fuit verbis prægnantibus,& verbaliter non possint habere effectum ; & sic intelligit doctrinam Bald.Salic. in l.filiæ cuius. C. famil. ercisc. Quod refert scire pro meliorationibus, quas parentes faciunt de rebus particularibus,postea autem donant tertium & quintū per modum quotæ . Sic inquit mirabiliter Paulus de Castro in consf.224.num.1.Quòd licet non præsumatur testatorem voluisse grauare hæredem duplici onere,iuxta regulam.l.Titia.§.qui in vita.ff.delegatis 2.fallit,

53 nisi aliàs legatum esset inutile, † tradit Socinus Iunior cons.98.num.19.&43.lib.1.

Prædictis est consentanea doctrina Bart. in l.Gallus.§.etiamsi à parente. ff. de liberis & posthum.vbi per regulam d.l. fundus qui locatus,dicit,quòd si quis accipiat emphyteusim pro se,suisque hæredibus, intelligitur de filijs,vbi Cuman. & post eum Episcop. Sarmiento num.5.lib.5. selectarum,fol. 110. Et si testator legat equum morellum,& vnicum habet , qui est albus , verificatur legatum in morello , ne sit inutile ; vt post alios scribit Alexander in l.2.num.1.ff.de liber. & posthum.& in l.4.in fin.ff.delegatis 1. Frācifcus Mantica lib.9. de coniecturata mente defun cti.tit.3 num.16.pag.391. ¶ Et renuotiatū

54 † dicitur esse fideicommissum ab eo, qui habebat ius renuntiandi,si nullum aliud ius obtinebat,secundùm Bartol. in l. qui Romæ. §. duo fratres.q.6. ff. de verborum obligation. & confirmat Caldas Pereira in tractatu de nominatíon.ad emphyteusim.q.20.num.38. fol.232.ex scriptis per Hippolyt.in l.1.§. si seruus,num.19.ff.de quæstion. & idem tradit Petrus Sordus in tractat.de alimentis.tit. 9.q.15.num.14 fol. 356. Et faciunt scripta per eundem Caldam d.tractatu q.20.num.4.

55 fol. 224. vbi resoluit, † concessionem emphyteusis ab Ecclesia factam comprehendere filios naturales,si ille , cui concessio facta sit , filios legitimos non habebat ; & ibi alia plura

plura ad propositum adducit. Et in apotheca legata veniunt panni, qui aliàs non comprehenderentur, vt legatum aliquid ope rectur, vt tradit Aluarus Valascus consultatione 59. numero 2. ¶ Et filij naturales faciunt de-

56 ficere conditionem, † & substitutum excludunt, vbicunque quis filios alios habere non potest. l. cum pater. §. volo. ff. delegatis 2. Quem ita intelligunt Paltotus in tractatu de noth. & spurijs cap. 27. numero 2. Corasius libro 1. miscellanea iurium cap. 7. Acosta in l. Gallus. §. & quid si tantum, partit. 5. numero 71. quos citat Menochius in tractatu præsumptionum libro quarto, præsumptione 78. numero 9. folio 126. Et renuntiatio, quæ fit à filio, comprehendit legiti-

57 mam, † nisi aliud significaret, vt tradunt Socinus Iunior in consilio 136. numero decimoseptimo, libro 1. Menochius in consilio 71. numero 23. Rolandus in consil. 99. num. 37. lib. 4.

Neque in hac re est omittenda Pauli Castrensis doctrina in l. ex imperfecto. C. de testamentis, vbi dicit, quòd licet Princeps non præsumatur vti plenitudine potestatis, nisi id expressè dixerit & exprimat, secundum doctrinam Innocentij ab omnibus communiter approbatam in capit. innotuit, de electione. & idem tenet Baldus in l. si testamentum. C. de testament. Abbas in cap. illa quotidiana, de electio. Alexand. & Iaso in l. quamquam. C. de testament. idem Iaso in l. Gallus. §. & quid si tantum, numero 50. ff. de liberis & posthumis, & in l. causas, numer. 6. C. de transaction. & tenent alij plures, quos omitto. Id secundùm Paulum non pro-

58 cedit, † quando ad hoc, vt actus sortiatur suum effectum & valeat, est necessarium, quòd Princeps vtatur plenitudine potestatis. Opinionem autem Pauli sequuntur Decius in cap. cum inter, numero 6. de exceptio. Hippolytus in practic. criminal. §. quæritur, num. 20. & in l. de vnoquoque, numero 2. ff. de re iudicat. & in l. 1. §. si sensus, numero 5. ad finem. ff. de quæstion. & singular. 84. Et pro his est etiam bona lex 2. titul. 33. partit. 7. ibi: *Deue de declarar, segun el entendimiento que de se valer la postura.* Et plura notabilia scribit Antonius de Padilla in l. verbum volo, numero 1. cum sequentibus folio 47. C. de fideicōmissis. ¶ Et quando maio-

59 ratus in vim maioratus non potest valere, † valet in vim substitutionis, quòd in quodam maioratu Hispaniæ domus de Tarifa tradit, & probat Carolus Ruinus in consil. 27. numero 4. libro 1. quod an sit verum, modo non examino, quia est dura conclusio. ¶ His cōgruit, quod actus semper videtur factus ex

60 † ea authoritate, quæ maius robur, & maiorem efficaciam dat actui. l. 3. ff. de testament. milit. per quam & alia iura scribit Gregorius Lopez in l. 6. tit. 11. part. 6. in glossa, *Que no la pudiesse vender*, colum. 3. versic. & actus qui geritur, partit. 6. quòd maioratus videtur factus ex tertio & quinto, & facultate, prout magis expedit facienti: De quo legendum est quod scribo infrà quæst. 38. à numer. 17. & regulam ornat Molina lib. 2. de primogenitura cap. 2. numero 15. folio 212. ¶ Et generaliter præsumptio validitatis actus † est

61 fortior, & efficacior alia qualibet præsumptione. l. quoties in actionibus. ff. de rebus dubijs. l. quoties. ff. de verborum obligation. vbi latè Iaso, & in l. sequenti. Menochius de præsumptionib. libro 2. præsumptione 17. numero 7. Et probat latius Decius in l. in contrahenda stipulatione. ff. de regulis iuris; & idem tradit in cap. quoniam Abbas de officio delegati, & in cap. constitutus, numero 2. de rescript. & in l. si donatione, numero 12. cum alijs. C. de collat. & in l. postquàm liti. C. de pact. numero 23. vbi refert bonum textum in l. qui concubinam. §. qui hortos, ff. delegatis 3. Ad quod plures authores citat materiam interpretando Francisc. Mantica libro 12. de coniectura. defunct. voluntat. 17. numero 12. pagina 642. Menochius in tractatu præsumptionum lib. 1. quæstione 29. numero 3. qui probat, quòd vt actus va-

62 leat, † receditur à natura dispositionis, quem textum ad hoc notat Bartol. in l. his verbis. §. final. ff. delegatis 3. & traditur etiam per Iasonem in l. si non sortem. §. 1. ff. de condiction. indeb. & in l. si procurator, numero 4. ff. de condit. caus. dat. & in l. si tibi pecuniam, numero 5. ff. si certum petatur. & in l. 1. §. 1. numero 5. ff. de noui operis nuntiatione. Purpura in l. rogasti. §. si tibi, numero 38. ff. si certum petatur. Hippolytus in singulari 672. Aleiatus in tractatu præsumptionum regul. 3. præsumptione 34. & vide eundem præsumptione 35. & plura scribit Messia super l. Toleti. 12. part. 1. fundament. numero quadragesimosecundo, cum sequentibus folio 54. & Franciscus Mantica in tractatu de coniecturatā mente defuncti, libro tertio, titulo secundo, numero decimo, cum sequentibus, pagina 62. Mascardus in tractatu de probation. libro 3. conclusione 1225. numero 20. cum sequentibus, fol. 156. & notatur etiam per addition. Seguræ in l. ab exhæredati substituto, num. 59. ff. de vulgar. quibus etiam adde Peraltam in l. si quis in principio, numer. 8. ff. delegatis 3. & quæ ex Menochio, & alijs scribo part. 2. in principio, à numer. 62. & latissimè materiam tractat, & resoluit idem Menochius in tractatu præsumptionum libro 6. præsumptione 4. numero 1. cum sequentibus, folio 62. Ad quem addo, quòd vt dispositio valeat, † fidei-

63 commis-

commissum præsumitur iniūctum primis hæredibus, & non secundis in conditione positis, secundùm Bartol. & alios in l. Centurio; ff.de vulgari. Alexandrum in consilio 68.lib. 2. Socinum & alios, quos citant Parisius in consilio 18.numero 12.libro 2. Zanchum in l. hæredes mei. §. cum ita, partit. 5. numero 142.pag.242.ff. ad Trebellianum, & legenda etiam sunt plura notabilia, quæ scribit Gregorius Lopez in l.3.titulo 7.partit.6. in glos.in verbo, *Vn hijo*, & quæ scribo part. 2. quæstione 5.¶ Et videmus in simili, quod si fiat donatio absenti, quæ non valet.l. absenti, ff. de donation. cum concordan. tamen si ad sit numerus testium sufficiens ad fideicommissum,† valet talis donatio, vt fideicommissum.l.cum pater.§.donationes.l. miles ad sororem, in principio.ff. de legatis 2. l. si donatio, vbi Bartol.ita summat.C.de donation.Romanus consil.171.colum. 2.& alij quos citat Aimo consil.139.numer.11.¶ Quod confirmatur, quia quando quis mouetur ad faciendum actum ex duplici causa, licet ex vna sustineri non posit,† sustinetur ex alia.l.si non Elia Sentia.in principio.ff. de hæredit. instituen.gloss.in l.si ventri. §. final. ff. de priuileg.creditor.& in cap. inter cætera, glossa 2. & in cap.cum olim, de rescript. cum similibus, vt per Aimonem in consilio 41.num.2. Faciunt scripta per Menochium in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumptione 136. numero 56.& libro 2.præsumptione 56.numero 6.& libro 2.de arbitrarijs, casu 199.numero 3. vbi per l.adoptiuus. §. 1. ff. de ritu nuptiarum; & alia probat, quòd actus debet interpretari, vt vtrique partium consultum & satisfactum sit. Eodem modo si testator in re legata adiecit duas demonstrationes, quarum vna conuenit rei legatæ, alia non, attenditur illa, quæ facit actum valere.l. penultim. §.pater. ff. delegatis 3. notat Iaso in l. si quis fundi vocabulo, numero 22. ff. de legatis 1. Et vt actus valeat, verba etiam cum violentia interpretantur, secundùm Corneum in consilio 263. numero 6. libro 4. Hieronymum Gabrielem in consilio 114. numero 7. ¶ Et vbi concurrunt duæ qualitates, vna naturalis, & alia accidentalis, † attenditur illa, quæ est vtilior, & facit actum valere, secundùm Crotum in l.Gallus.§.& quid si tantum, num.73.ff. de liberis & posthumis.Menoch. in tractatu præsumptionum lib. 4. præsumptione 24.numero 20.folio 27. Et in dubio † est pronuntiandum sententiam esse validā, vt per Aimonem in consilio 151. in fine; & alios, quos citat Vantius in tractatu de nullitate, tit. quibus modis sententia nulla defendi posit, numero 12.pagina 809. ¶ Et verba præteriti † temporis intelliguntur in tempore futuro, cum in præsenti verificari non possunt.l.si debitor.§.quia verisimile.ff. de contrahenda emptione.l. cum certus.ff. de tritico, vino, & oleo legat. Declarant egregiè Corneus in consil.304.numer.14. lib. 3. Felinus in cap.ad hæc, col.1.versic.secundus casus, de rescript.quos citat Menochius in consil. 97. num.110.lib. 1. & in tractatu præsumptionum lib.4.præsumptione 21. num. 23.folio 240.¶ Et cum vitium est in materia, non in forma,† actus debet valere, vt melius potest, l.si vnus.§.acceptilatio; vbi Doctores. ff. de acceptilatio. Tradit Zasius in l. moribus. §. sed si extraneum.ff.de vulgat. num. 3. in intellectibus, pag. 172. quod notandum est ad maioratus, qui solemnitatem habent, sed ex aliqua causa peccant in materia, quia debent sustineri omni meliori modo.

Confirmantur prædicta, quia non videtur † quis facere actum frustratorium, aut superfluis vti remedijs.l. hæc stipulatio. §. diuus.ff. vt lega.nomin. caue.cap.2. de probat. l. 1. ad finem, & ibi gloss.ff. ad municipal. notant Baldus in authentic. & si quando. C. de constit.pecun. Abb.consilio 72.lib. 2. Et vt actus valeat, præsumitur prius factus, etiamsi sit contra ordinem litteræ, secundùm Cinum, Bald. & Imolam in l. cum in testamento. §. hęc verba.ff.de hæred.instituen.& alios quos citat Quintilianum Mandos. in regul. 30. de verisimili, notitia quæst.6.num.10. folio 78. ¶ Et nullitas actus debet euitari, cum sit pœna, secundùm Bartol.in l.non solùm.§. sed vt probari. ff. de nou.oper. & alios quos citat Mascardus in tractatu de probationibus, lib. 2.conclusione 991. num. 3. folio 259. Quæ omnia sunt notabilia, & ferè expressa pro sententia, de qua suprà egimus, & quæ alibi non reperies. Et ex his infrà faciam particularem quæstionem. Num, si quis virtute Regiæ facultatis faciat maioratum in aliquem filium, qui non habuit effectum, posteà posit iterum eligere virtute regalis licentiæ, & an per primam electionem extincta fuerit? quę est quæst.18. Ad hoc facit communis sententia tenentium, quòd si non cōstet testatorem voluisse testari in scriptis, si testamentum in scriptis testamenti nūcupatiui solemnitatem habeat, sustinetur, † vt testamentum nuncupatiuum, vt actus valeat, & suum fortiatur effectum, & testamentum non subuertatur, secundùm Iacob.Cinum, Alberic.Ioann.Fabr. Paul. Fulgos. Corn. Alexand.& Ias. in l.hac cōsultissima. §. per nuncupationē. C. qui testam.facere possunt. Paul.& Cuman.in l.hæredes palam, in principio.ff.de testam.& alios plures, quos citat Burgos de Paz in l.3.Taur. part.5.numero 137 1.fol.363. qui hunc articulum latissimè tractat, & rectè resoluit, cui addendus est Tellius, qui etiam quæstionem plenè tractat in l.3.Taur.p.5.n. 4. cum alijs. Et ista

64 65 66 67 68 69 70 71 72

ista confirmantur ex pluribus quæ scribit Simon de Prætis lib.2.de interpretand. defuncti voluntate,interpretatione 2.dubit. 2. solutione 1.num.1.cum sequentibus,folio 129. & idem interpretatione 2.eodem libro 2.dubitatione 2.numero 11.folio 131. & Abbate consil.65.num.3.libro 2.Carol.Ruin. consil. 136.numero 9.& consil.149.numer. 8. & in consil.165.colum.final.lib. 2. quod vbi per omnia non potest impleri dispositio testatoris eo modo,quo potest, † adimplenda est in eo,quod potest operari,& ibi alia similia scribit. Et faciunt etiam scripta per Mascardum in tractatu de probationibus lib.3.conclusione 1379.num.9.fol.331.Menochium in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumptione 132.num.12.& 13.pagina 460.Sic D.Antonius de Padilla in l.verbum volo, numero 7. C.de fideicommis. inquit in confirmationem prædictorum, quòd si pater dicat in testamento, filium meum Ioannem in tertia bonorum meorum parte, † suppleri oportet (melioro)& filius videtur melioratus; quod confirmatur ex doctrina Roderici Suarez in l.quoniam in prioribus.q.5.num.3.pag. 292. vbi cōcludit,quòd si pater relinquit filio portionem,quæ excedit portiones aliorum filiorum,hoc habet iure meliorationis, licet non dicat melioro filium. Cuius doctrina confirmatur per l.26.Taurinam.¶Et in dubio † est iudicandum pro validitate priuilegij, & pro non reuocatione.C. in Galliarum.25.q.2. volunt Calderin. in cons.11.tit. de priuilegijs; & alij, quos citat Quintilianus Mandosius in regul.4.Chancel.q.7.num.16. fol. 30. & regul. 13.q.8.nu.11.fol.67. Et vt actus valeat, † non præsumitur quis alterare inuestituras antiquas,in quibus masculi tantum sunt vocati,secundùm Corn.in consil. 74.lib.1. Gozadin.in conf.53.n. 18. ¶ Et regul.d.l. quoties,† cum cordantibus non procedit, quādo ex forma adhibita constat partes certum actū voluisse celebrare:nam præsumitur actū esse celebratum,cuius forma fuit adhibita, etiamsi sequatur nullitas actus.l.nō codicillum.C. de testam.& ibi Corneus notab.3.l. illud.§. tractari.ff.de iure codic.quod volunt Aretinus, Crotus,& Ripa in l.1.§.si quis ita.ff. de verborum obligation.Alciatus regula 3.præsumption.34.nu.6.& regul.3. præsumptione 36. ad finem;& alij quos citat Petrus Barbosa in l.quæ dotis.ff.soluto matrimonio, num. 130. pagin.726.p.2. Prædicta autem regula,quod actus debet interpretari,vt valeat, est intelligenda,quando habet debitam formam, & est dubium an valeat,vel non, vt probat Menochius in tractat.præsumptionum lib. 3. præsumpt.34.n. 12. Quæ notanda sunt ad facultates & priuilegia data ad faciendum maioratum,& ad alia similia priuilegia.

Redeundo igitur ad rem,pro cuius confirmatione omnia superiora scripsi, concludo, quòd ad hoc, vt facultas regia sortiatur effectum, si concurrat eadem ratio in nepote, quæ in filio, extenditur † regalis licentia ad faciendum maioratum data in filium ad nepotem. Pro qua sententia est etiam glossa in Clementina 1.in verbo,eligantur,de electione,quæ dicit; Quod vbi militat eadem ratio † comprehenduntur tam ea,quæ veniunt ex lata significatione vocabuli, quàm ex stricta. Ad idem est glos.in Clem.vt ij qui,de ætat.& qualit.& in Clem.in glos.pen.de rer.permut. & in Clem.Auditor.in verb.*Beneficio*, de rescript.cum cordantibus, vt per Alexand. in cons.216.n.33.lib.2.vbi Glos.Par.& in consilio 51.num. 3. lib. 5. & cons. 139. num.5. libro septimo & 17. numero quarto, eodem libro; vbi vide Glos.Par.¶ Et quòd filiorum appellatione † comprehendantur nepotes, quando eadem est ratio, colligitur ex Bartol. in dict. l. liberorum: numero duodecimo. Et in terminis tenet Ioann. Faber. in dict.§. final.instit. qui testament. tutor. dari possunt,quem ad hoc refert Cifuent. in bona quęstione in dict.l.22. Tauri. Et additio Seguræ in l. 3.§.final.colum.4.ff.de liberis & posthumis; & idem tenent communiter Doctores in dict.§. instituens, & Albericus per illum textum in dict. l. iusta. Socin. Iunior consil.19.numero 2. latius in cons. 125. numero 35.libro 2.quem lector, si res exegerit, omnino legat,refertur ad hoc textus in l.Senatus.ff.de ritu nuptiarum.Pro quo facit doctrina Bartoli in l.Prætor.§.erit.ff. de vi bonorum raptorum; vbi inquit, quòd quando eadem est ratio in secunda dispositione,† quę fuit in prima dispositione, censetur repetita in secunda;multa refert Cephalus cons. 194. num.27.lib.2.

Ex quibus infertur, quòd pragmatica dotium, quæ taxat quantitatem, quam parentes possunt dare in dotem filiabus,† procedit etiam in neptibus: nam quamuis sit lex exorbitans, quia eadem est ratio prohibitionis in isto casum nepotibus,quæ in filiabus, vt aperte patet; & dicta lex est introducta in fauorem Reipublicæ,in nepotibus procedit,sicut in filiabus:imò si rectè consideretur, maior ratio prohibitionis adest in isto casu circa neptes,quàm erga filias. Quia plerunque parentes(licet contra rationē naturalem) plus amāt nepotes & neptes,quā filias. Et non est ęquū vt parētes nepotes,& neptes filijs, & filiabus anteponant,donando,& dotādo neptes vltra ęquum in maximum incommodum & damnum filiorum, quod permittendum non est. ¶ Et licet plura contra istam illationē adduci posśint,quæ sciēs omitto,pręcipuè quia tenor prædictæ legis est inspiciēdus,neq; vltra

73 74 75 76 77 78 79 80 81 82

diſpoſitio trahenda, & alia conſimilia: conſiderata tamen mente, & radice illius legis, iſta illatio iuri conſona videtur, & pro ea faciunt conſilia Decij & Fulgoſ. quæ ſupra retuli. n. 28. Et iſtam meam ſententiam ſequitur nouiſsimè Ioannes Gutier. lib. 3. pract. quæſt. q. 14. n. 2. cum ſequent. pag. 40. & eam tenet Baeza in pragmat. dotium. cap. 7. numer. 11. folio 38. licet contrarium teneat Matien. in l. 1. titul. 2. lib. 5. Recopilationis, gloſſ. 2. num. 5. folio 44. Azeued. in l. 1. titul. 2. lib. 5. numero 12. Tellius in l. 17. Taur. num. 75. Pro quibus facit. l. 8. titul. 11. part. 4. in ratione illius, vbi Gregor. Lopez.

aut

Secunda principalis sit conclusio, quòd quotiescunque pater tempore, quo vtitur facultate regali, quam habet ad faciendum maioratum in filium, habet filios simul & nepotes,† non potest facere maioratum in nepotes. Quæ conclusio deducitur ex Ioann. Fabro in dict.§.final.vbi dicit, quod verbum (filij) non verificatur in nepotibus, quando adsunt filij, qui sunt in primo gradu, per textum in dict.l.liberorum. §.quod tamen Cassius. ff. delegatis 3. & idem tenet Decius in consilio 1.in fine,& Alciatus in dict.l. iusta, numer.3.vbi dicit, quod dum supersunt filij, qui prius nominati sunt, † non est locus cæteris posterioribus descendentibus; & alij quos citant Curtius Iunior consil. 57. num. 7.Socinus Iunior in consil.116. num. 11. & 29.lib.1.Gozadin.consil.36.numer.6. & alij plures, quos citat Zanchus in l.hæredes mei, §.cum ita.4.part.numero 164.folio 86. ff. ad Trebellianum. Menochius in consilio 215. numero 39. libro 3.ad ista legendus. Et hoc verum mihi videtur, & ex mente omnium legum & Doctorum, qui in hac materia loquuntur. ¶ Et pro hac conclusione facit, quia à forma data per Principem, in quantum possibile fuerit, † non est recedendum.l. si pupillorum. §.primo,ff. de rebus eorum, facit glossa in l. non debet.ff. de regulis iuris. Per quæ iura tenet Gregorius Lopez in l.6.titul. 11. partit.6. in glossa,in verbo, *No valdrá.* folio 84. columna 1. in versic. & si data fuit licentia. Quòd habens licentiam ad vendendum bona maioratus, † non potest virtute talis licentiæ illa obligare, vel hypothecare. Et ad hoc faciunt scripta per Decium in dict.l.nõn debet. Euerardum in centum locis, loco. 65. à minori, pagina 448.licet in hoc contrarium teneat Molina libro 4.de primogen.cap.5. numero 15. folio 158.quem sequitur Episcopus Sarmiento libro 6. selecta.interpretation. cap.7. numero 7.folio 16. Et Ioann.de Imola & Alexand.numero 7.in dict.§.instituens, dicunt, quòd quando dispositio confertur in futurum, filiorum appellatione comprehenduntur nepotes: quia par affectio testatoris ad nepotes præsumitur filijs præmortuis, si nepotes supersunt. Notatur per eundem Alexandrum in consilio 26. videretur fortasse libro tercero, & facit notabile consilium Angeli.88.

83 84 85 86

Præterea, quando dispositio non potest verificari in personis filiorum primi gradus, sub filij nomine, vt suum sortiatur effectum in nepotibus, qui sunt in secundo gradu † procedit, aliàs si sortiri potest effectum, non verificatur in nepotibus. l. Lucius, vltima. ff. de hæred. instit. l. 2. §. si mater, ff. ad Tertulian. & ex Bartol. in dict. l. liberorum, deducit Aretinus in dict. §. instituens, numero 39. & tenent Cardinalis & Abbas numero 8. post Hostiensem in dict. cap. ad extirpandas. Tradit notabiliter Carol. Ruinus in consilio 131. numero 7. libro 3. vbi dicit, quòd si fundatore viuo, filius primi gradus fuerit mortuus, prouisio facta filio † verificatur in nepotibus. Et idem tenet Carolus Ruinus in consilio 203. num. 22. libro 2. & in consilio 154. numero 4. eodem libro; & ista faciunt etiam pro præcedenti conclusione. ¶ Et quod dispositio vbi potest habere locum in filijs primi gradus, † non extendatur ad nepotes, tenet Bart. in l. liberorum colum.penultim.numer. 18.& probatur in dict.l.Gallus.§.idem credendum, & notatur per Ludouicum Gozadinum in consilio 56.numero 6.& Bartholom.Socinum in consil.104. quoniam præsens consultatio.libr.3. Quod maximè procederet, vbi in facultate regia est separatim facta mentio de filijs, atque nepotibus: quia tunc filiorum appellatione non comprehenduntur nepotes, vt tradunt Corneus consilio 121. numero 28. lib. 2.& Carol.Ruin. 131. colum.2. lib. 2. Gozadin.consilio 4.colum.2.Menoch.consil.111. num.4.lib.1.

87 88 89

Quod præterea fundatur, quia licet ex his, quæ in principio huius quæstionis dicta sunt, persuasum pluribus sit, quòd licentia data per Regem ad faciendum maioratum, est potius amplianda, quàm restringenda: ego semper in ea fui sententia, quòd id verum est, vbicunque non agitur de præiudicio aliorum filiorum, quibus legitima tollitur, vel diminuitur ex confectione maioratus Nã

si ad sint alij filij, vel nepotes, quibus fit præiudicium ex tali facultate, talis licentia † potius debet restringi, quàm ampliari in aliorum filiorum, vel nepotum præiudicium: quia siue sit beneficium, siue sit priuilegiũ in

90

91 præiudiciũ aliorũ,† strictè debet interpretari, l. §. merito, & §. si quis à Principe. ff. ne quid in loco publico, cum similibus. Imò talis facultas potius est dispensatio, quàm gratia, vt suprà latè docui in dict. quæstione §. Nec quicquam refert, quòd frater maior teneatur alios filios alimentare: quia alimenta cum vita finiuntur. Et experientia cognitum est, quantas necessitates patiantur fratres minores illius, qui maioratum possidet: Nam quodammodò sunt serui fratrum primogenitorum.

Notum autem est, quòd Bart. in dict. l. liberorum, numero 7. palam affirmat, quòd vbicumque Princeps concedit alicui priuilegium † contra ius commune, quia priuilegia sunt strictè interpretanda, iuxta l. si quãdo. C. de inofficioso testamento, cum similib. tunc filiorum appellatione non veniunt nepotes. Et omnes post Bartolum ibi, & vbique concludunt, quòd in qualibet materia stricta, prout in statutis, vel contractibus filiorum appellatione non veniunt nepotes. Quod late traditur per Iasonem in l. si extraneis, num. 20. ff. de condit. caus. dat. Et est communis opinio, quam sequitur Angelus Aretin. in dict. §. final, inst. qui testam. tutor. dant. & tradit Azeued. in l. 1. titulo 1. libro 6. Recopilationis, numero 31. Et regulariter in qualibet materia odiosa filiorum appellatione † non comprehenduntur nepotes. l. lege Iulia. §. hoc capite. ff. de ritu nuptiarum. l. Patri ff. de adulter. glossa in dict. l. filij. ff. de verborum significatione. Notat Bartol. in dict. l. liberorum, numero 6. Antonius Gabriel dict. titul. de verborum significatione, conclusione prima, numero 49. Episcopus Couarrub. resolutionũ, libro secundo, capite 8. numero secundo. Ioan. Gratian. regul. 205 numero 1. qui plura refert, & materiam congerit. De quo puncto legenda sunt quæ scribo part. 2. quæst. 9. à nu. 35. & quæ tradit in contrarium Episcopus Sarmiento in l. Gallus. §. instituens, numer. 3. fol. 204. ff. de liberis & posthumis, vbi arguit contra Bartolum ibi. Et quod in transuersalibus filiorum appellatione non veniant nepotes tradit Rolandus in consilio 43. num. 39. libro 4. & eligi debet numer. 3. Et quando filij vocantur cũ aliqua qualitate, quæ non reperitur in nepote, nepotes † nõ veniũt filiorũ appellatione, vt probatur in l. final. C. de naturalibus liberis, & tenent Bartol. & alij, quos citat Augustinus Beroius in consil. 71. numer. 28. lib. 1. qui hoc tradit in notabili casu de successione patrui & nepotis in primogenitura. ¶ Et ex his fundatur doctrina Greg. Lop. qui, Deus est mihi testis, postquã hęc scripsi à me visus est in l. 3. 2. tit. 9. partit. 6. in gloss. in verbo, *No valdrá*. fol. 69. vbi expresse tenet, † quòd si concessit Princeps licentiam alicui ad faciẽdum maioratum in vnum ex filijs, etsi pater plures filios habeat, non potest facere maioratũ in nepotem: quia secundum cum vbicunque agitur de præiudicio alterius, dicitur priuilegium talis licentia. Et quando nullius vertitur præiudicium, dicitur beneficium, refert notata per Bart. in d. l. liberorum, & ibi scribit alia ad propositum huius materiæ. Et quòd vbi agitur de præiudicio tertij, filiorum appellatione † non comprehenduntur nepotes, volunt Decius in cons. 95. col. 4. & num. 83. Menochius in cons. 315. n. 24. lib. 4. Pro quo vltra superiora facit, quòd prohibitio de non alienando facta filijs eo, quia est odiosa, non extenditur ad nepotes, text. in auth. de restit. §. nos igitur, coll. 9. vbi notatur, & per Cinum & Bald. in l. voluntas. C. de fideicom. vbi etiam, Salicet. & alij, quos refert Alexand. in cons. 55. ponderatis, numer. 11. lib. 3. & plures citat Roland. cons. 42. nu. 24. lib. 4. & iterum num. 4. De quo latius tracto in 2. part. huius operis q. 6. à num. 67. Et hoc tenendum est, quamuis idem Gregorius Lopez parum sibi constans in l. 2. tit. 15. p. 2. in glossa in verbo, *Si dexasse fijo*, in versic. & etiam † contrarium ex diametro teneat, vbi indistinctè affirmat, quòd habens facultatem ad faciendum maioratum in filium, potest facere in nepotem. Ex his infertur, quòd si pater habeat Regiam facultatem ad faciendum maioratum in filium, qui plures filios habet, quòd † non potest pater in præiudicium filij facere maioratum in aliquem nepotum, nisi patre consentiente, sed si filius consentiat, nihil est quod impediat, quominus in aliquem nepotum possit facere maioratum, ratione cessante eorum, quæ suprà dicta sunt. Et qualiter pater vnicum tantum filium habens, ex quo habet plures nepotes, possit vnum ex nepotibus, filio omisso, meliorare, tradit Episcopus Couarrub. resolution. lib. 1. cap. 19. numero 4. folio 79. quem sequitur contra Antonium Gomez Tellius in l. 18. Tauri, numero 2. Nec his obstat dict. l. 18. Tauri, imò pro ista opinione facere videtur, quia cum dicta lex specialiter hoc statuat in melioratione, in alijs casibus † contrarium est iudicandum. ¶ Nec obstat similitudo, aut æquiparatio de melioratione tertij & quinti: quia † non omne simile est idem cap. innotuit, vbi Abbas notab. 7. de electio. cap. 2. de translat. prælat. l. 1. C. de veter. iur. enuclean. gloss. vulgat. in l. quod Nerua. ff. depositi. Et quando duo sunt similia

92 93 94 95 96 97 98 99 100

similia secundum quid, & non simpliciter, 101 † tunc non procedit argumentum à simili, si in eo, in quo fit comparatio, sit dissimilitudo, secundùm Archodiaconum, Dominicum & Præpositum in cap. relatum 37. distinctione, Abb. & Imola in cap. translato, de constitut. Explicat notabiliter Euerardus in centum locis, loco. 10. à simili, pagin. 129. Vnde licet maioratus & melioratio æquiparentur quoad reuocationem, est secundum quid; & illo casu, & non generaliter. Vnde in nostro casu similitudo non procedit. Et idem quod Gregorius Lopez in dict. lege tenet ipse in l. 2. titul. 15. partit. 2. colum. 4. post principium Molina libro 2. de primogenijs cap. 11. numero 34. Caldas Pereira in tertia parte de potestate eligendi cap. 15. numer. 3. qui me refert.

Tertia sit conclusio. Quod quotiescumque quis à Principe impetrauit licentiam, & facultatem regiam ad faciendum maioratum in filium, quem proprio nomine vocauit in facultate impetrata, 102 † non potest vti tali facultate in fauorem nepotis, etiamsi sit nepos ex filio in licentia nominato, vt colligitur ex Bartol. in dict. §. instituens, & notant communiter Doctores in l. Gallus. §. idem credendum. ff. de liberis & posthumis. Gozadinus in consil. 29. numer. 15. facit textus in l. si diuersis. ff. de condition. & demonst. Rebuffus in l. liberorum 220. §. etenim, pagin. 968. de verborum significatione, & contrarium dicentes mentiuntur, secundùm Bartol. in dict. l. liberorum. Curtium Iuniorem consil. 91. numer. 7. Bursatum qui communem vocat in consilio 128. numero 26. libro 2. vbi post plures, quos citat confirmat; quia licet in fideicommissis filius intret in locum patris, quando agitur de successione aui, aut patrui, id fallit vbicunque filius fuit proprio nomine nominatus: quia tunc filius non intrat in locum patris, imò etiamsi nepotes per relationem ad aliud tantum nominentur, non veniunt filiorum appellatione, vt per Corneum consilio 290. numero quarto, & alios quos citat Hieronymus Gabriel in consilio 121. numero 22. Michael Grassus in libro de successión. §. fideicommissum quæstione 10. num. 12. pag. 187. per quem Bart. tenet; quod quando conditio est explicanda in persona alicuius sub nomine proprio, 103 † non potest explicari in persona hæredis. Notat Bartol. Socin. in consil. 24. numero 11. libro 3. & conducunt notata in cap. quoniam Abbas de officio delegati, & hanc etiam sententiam, postquàm hæc scripsi, reperi quòd tenet Gregorius Lopez in dict. l. 2. titul. 15. per l. si quis ita, vbi Bartol. ff. de testament. tutel. & pro hac conclusione plures citat Antonius Gabriel in loco suprà citato de verborum significatione numero 70. pagina 338. Et Menochius in dict. consil. 315. lib. 4. numero 22. & faciunt scripta per eundem in consilio 347. numero 9. & in consilio 327. numero 15. eodem libro; & quod tradit idem Menochius in tractatu præsumptionum lib. 4. presumptione 84. numero 21. folio 148. vbi scribit, quòd † 104 nunquam inducitur repetitio in substitutione facta proprio nomine, ex Socino in l. quæ conditio. ff. de condition. & demonstrationib. Parisius in consilio 2. numero 57. lib. 3. Molina libro 3. de primogenitura cap. 5. numero 6. Marcus Anton. Eugenius, vbi tamen hoc limitat consilio 84. numero 11. Bursatus in consilio decimotertio, numero vigesimoquarto. Et ad ista est aurea decisio Matthæi ab Afflictis 309. vbi resoluit, quòd quando nepotes sunt nominati proprijs manibus † 105 succedunt per capita, & non per stirpes, per leges. Quoties. §. hæredes. l. interdum, in principio. l. liber homo. §. Titius. ff. de hæredibus instituendis, & ibi legi debet additio. fol. 78.

Ex quibus confirmatur sententia illorum, qui dicunt, quòd nepos † 106 non intrat in locum filij, quando filius est nominatus nomine proprio, vt Decius consil. 380. versicul. & hoc idem. Curt. Iunior cons. 166. Rubeus consil. 40. Parisius consil. 30. numero 52. libro 2. & alij, quos citat Anton. Gabriel tomo secundo, communium opinionum libro 4. de fideicommis. conclusione 3. numero 6. pag. 249. Quod notandum est pro intellectu famosæ glossæ in l. cum ita. §. in fideicommisso. ff. de legatis secundo, quam ipse Gabriel latissimè explicat, & tradit Franciscus Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti, libro 8. titulo 8. numero 4. pagina 334. vbi legenda sunt plura ad istam materiam pertinentia.

Ex quibus (vt prædixi) infertur, quod si Rex concedat alicui facultatem faciendi maioratum in aliquem filium, quem proprio nomine nominauit, & in eiusdem descendentes, 107 † non potest excedere à forma facultatis, nec alium vocare in defectum nominati in facultate, & illius descendentes excludendo fœminas descendentes, & vocando masculos transuersales. Ad quod facit regula. l. diligenter. ff. de mand. & quia à forma rescripti non est recedendum. cap. accepimus, & cap. porrò, de priuileg. & est bonus textus in l. filiusfamilias. §. si quis ex certa vxore. ff. de liberis & posthumis, ibi: *Si quis ex certa vxore natum scribit hæredem in periculum rumpendi testamentum ex alia susceptis liberis*, idem Glossa & scriben. in l. ideoque, quam legunt iuncta. l. Placet. ff. eodem titulo. Ad quod est etiam egregium consilium Pauli de

§.nunc dicendum. versic.quid si vniuersitas, Henric. Cardina. & Anton.in cap. peruenit, de immunic.ecclesiar.& est communis opinio secundùm Iasonem in l. auus.numer.9. ff. de pact. Fundat latè Stephanus Bertrandus in cõ sil.181.num.22.lib.3.concludentes, quod priuilegium immunitatis concessum per Principem non præiudicat ciuitati, sed ipsi Principi, qui minus percipere debet. Sed nos leges Regni seruare debemus. Ex his ergo constat, quòd tale priuilegium est strictè interpretandum, quia vtilitas communis † semper præfertur priuatæ, authent. res quæ. C.commun. delega.tex.singul qui non refertur in l.vnica §.vltimo,in vers.tantum etenim. C.de cadu. tollend. Et quòd talia priuilegia immunitatis sint restringenda, voluit Paulus in l.maritum, ff.soluto matrimonio, Alexan.in l.quia tale, ff.solut.matrim.& alij, vt per Ripam respons. 183.num.19. Notat eleganter Iaso in consil. 83.lib.3.& est bona.l.10.titul.18.p.3. Et pro hoc in simili facit, quod priuilegium immunitatis, quia censetur contrarium publicæ vtilitati, cum excuset habentem à muneribus publicis, † non porrigitur ad descendẽtes ex fœminis, secundùm Glossam in l. si ita scriptum, in verb.vocabulo.ff.de legatis 2. quæ ita intellexit textum in l.1.ff.de iure immunita. Notat Albericus in ead.l.1. Bartol.in d. l.liberorum, num.7.ff.de verbor.signific.& alij, quos refert Arius Pinel.in l. 3. C.de bonis matern. num.32.pag.194. Et hanc opinionem in hac speciẽ tenet Otalora, quẽ legi postquàm hæc scripseram, quamuis non ita fundet in tractatu de nobilitate.4.p.cap.3. nu.6.fol.113. & idẽ tenet in cap.1.eadem 4.p. nu.7. fol.112. Pro quibus facit conclusio supra nu.92.93. & 96. fundata, quòd in materia odiosa filiorũ appellatione non veniunt nepotes. ¶ Et nota vnum extraordinarium, quòd quando filius nominatur ab ascendenti † venit nepos, secus si nominetur ab alio, secundùm Barthol. Socinum in consi.14. num.2. lib.1. Cephalum in consilio 194.num.21.lib.2. ¶ Et quod quando testator substituit in stirpes, & non in capita, sub nomine filiorum † veniant nepotes, tradunt Curtius Iunior in cons.161.num.1.& Socin. Iunior in cons.1. num.44. lib.3. Menochius in tractatu præsumptionum lib.4. presumpt. 94 numer.28.fol.177. & præsumptione 95. num.36.

117 · 118 · 119 · 120

Sed dubitari potest, an virtute licentiæ datæ alicui, vt possit facere maioratũ in filium, valeat eligere nepotem, qui nõ erat conceptus tempore impetratæ licentiæ? Dubium facit quædam doctrina Francisci de Aretio in subscriptione facta ad quoddam consilium Bartholom. Socin.152. casus iste non est nouus, num.13.lib.1.vbi dicit, quòd filiorum appellatione † non veniunt nepotes, qui nondum erant nati tempore testamenti, nec tempore mortis testatoris, per text. & glossam in l. si cognatis. ff. de rebus dubijs. In quo consilio etiam subscripsit Ioannes Baptista de Caccialup. & pro hac doctrina plura refert Tiraq. lib.1.de retractu.§.1.gloss.9.num.85. pagina 158. & innumeris antecedentibus. Et facit notabile consilium Baldi 121.nu.3. lib.2. vbi resoluit, quòd nepotes non existentes in rerũ natura tempore mortis nõ possunt venire ad successionem. ¶ Vtcunque autem sit in eo casu, in quo Aretinus loquitur, in nostro casu existimo, quòd si sit eadem ratio in nepote, quæ in filio, & ille qui vult facere maioratum filios non habeat, † potest fieri maioratus in nepotem virtute talis licentiæ, licet conceptus non fuerit tempore datæ licentiæ, vt facultas non sit illusoria, sed effectum sortiatur. Et pro hac opinione faciunt aliqua, quæ scribit Tiraquellus in dicto loco, num.86. cum alijs. pro qua conclusione conducunt quæ scribit Curtius Iunior cons.111.numer.5.& 18. & idem consil. 172. numer. 21. libr. 2. Carol. Ruin.cõs.117.lib.2. Nec obstat doctrina Aretini, quia illud est propterea, quod ex mente testatoris non censentur vocati nepotes nondum nati tempore testamenti, quod cessat in nostro casu. Quod confirmo, quia vbicunque substitutio fit per verba denotantia tractũ futuri tẽporis, prout est in maioratibus, † comprehenduntur concepti & nati post mortem testatoris; quia attenditur tempus existentis conditionis: & satis est quod concepti reperiantur tempore, quo cedit dies fideicommissi, secundùm Carolum Ruinum in cons. 143. num. 10.lib.3. Parisium in cons.31. num.41. lib.2.& cons.39.num.16.& cons 83.num.13 & cons. 36.num. 10. & cons.88. col. penult. num.32.eodem libro: & est communis opinio secundùm Anton. Rubeum cons.8. num.10. Cephalum cons.16.num.63.& cons.202. nu. 8.& in cons.318.num.24.cum sequentibus, libro 3.& alios, quos citat Quintil. Mandosius de ætate minoris cap. 2. numero 28. folio 6. & faciunt quæ scribo part. 2. quæstione 6. & infrà quæstione 21. à numero 13. & hæc mihi videntur in hac quæstione, quæ de facto quotidie contingit. ¶ Animaduerto etiam, quòd si mortuo filio naturali remanente ex eo nepote, pater naturalis accipiat concubinam in vxorem, † non potest nepos legitimari, quia talis legitimatio requirit personam filij vt extendatur ad nepotem, vt tradunt Decius in cons.343. Baldus, & alij, quos citat Gregorius Lopez in l.1. tit.13. p.4. in glossa, *Se casa con ella*, col.2. versic. nota etiam quod si mortuo.

121 · 122 · 123 · 124

Notandum etiam est in hac materia, quòd si quis habeat à Principe facultatem faciendi maioratum in nepotem, † potest illum facere in nepo-

125

nepotem fratris filium, nisi habeat nepotem, vel nepotes ex filio. Quod suaderi potest ex doctrina Iacobi de Bellovisu per textum ibi, in cap. 1. §. similiter, num. 5. quib. mod. feud. amitt. vbi dicit, quòd si quis acquisiuit emphyteusim pro se & suis nepotibus, intelligitur etiam de filijs fratris. Et idem dicit esse in priuilegijs, per textum in l. si instituta. §. 2. ff. de inoffic. testamen. & l. hæredibus. §. vult, ff. ad Trebellianum. Et quod nepotes ex fratre, late sumpto vocabulo † veniant appellatione nepotis, volunt Bald. & alij in l. 1. C. de success. edict. quos citat Menoch. in tractatu præsumptionum, lib. 4. præsumpt. 89. num. 60. folio 163. facit textus in cap. 1. §. similiter, ibi, nepotem, id est, filium fratris, quibus modis feud. amitta. vbi idem Baldus & alij, quos citat Ias. in l. si auiæ, num. 9. C. de succes. edict. Præpositus in cap. duo pueri, num. 3. de desponsatio. impuberum. ¶ Sed contrarium in nostro proposito † est verum per ea quæ scribit Deci. in cap. per tuas. num. 5. de proba. vbi Gloss. Parisien. in additio. Et quia nos nunquam communi vsu loquendi vocamus nepotem fratris filium, sed sobrinũ, quod notissimum est, & notat Zasius in conf. 7. num. 5. lib. 1. Vnde, cum in quacunq; materia & dispositione seruandus sit communis loquendi vsus, qui propriæ etiam significationi præfertur. l. liberorũ. §. quod tamen Casius. ff. de legatis 3. l. 4. tit. 33. part. 7. sequitur quòd in prædicto casu etiam si quis non habeat nepotes descendentes, non potest vti facultate Regia in fauorem filiorum fratris. Et pro hoc facit notabilis doctrina Baldi in d. l. si auiæ, num. 3. C. de success. edict. vbi inquit, quòd si statutum dicit, quod filij & nepotes excludant fœminas, non intelligitur de filijs fratrum, nisi statutum diceret, quòd fratres & nepotes defuncti excluderent fœminas: quia tunc filius fratris † dicitur nepos ex natura copulæ, quæ sunt eodem genere, l. cum delanionis. §. asinam. ff. de fund. instruct. l. vltima. § cui dulcia. ff. de vino, tritico & oleo legato, quod volunt ibi Paulus de Castro, Salicetus & Alexand. Et ad hoc facit doctrina Cornei in cons. 47. col. 3 lib. 4. vbi concludit, quod dispositio testatoris faciens mentionem de nepote † non verificatur in filio fratris. Et posteà tradit, quod omnes Doctores tenent, quòd in materia strictè interpretanda, nepotis appellatione non venit filius fratris vel sororis, nec etiam de proprietate sermonis, vt latè probat Bartholom. Socin. in l. cum vir, num. 5. ff. de conditio. & demonstratio. Paulus de Castro in l. si dotali, num. 2. ff. soluto matrimon. & confirmat Socin. Iun. in consil. 41. num. 12. lib. 1. & idem quod Corneus concludunt plures Doctores, quos citat Syluanus cons. 18. num. 9. Laurentius Chis. communium opinionum, Centuria 4. conclusione 53. Rolandus in cons. 55. num. 17. lib. 1. quos citat Bursatus in notabili casu cons. 67. num. 2. Menochius in tractat præsumptionũ, lib. 4. præsumpt. 89. num. 60. fol. 163. Pro quibus facit resolutio Curtij Senioris in consil. 75. Domin. Ludouic. num. 14. vers. & si quisquam dixerit, vbi tradit, quòd si statutum dederit licentiam disponendi inter fratres tantùm, non censetur prohibuisse per illam taxatiuam inter filios fratrum, tradunt Aymo in tractatu de antiquit. temporis, partit. 4. vers. transeamus, num. 127. Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus, lib. 1. c. 31. nu. 9. folio 92. ¶ Ex quibus venit, quòd priuilegium datum fratribus minoribus † non habet locum in sororibus religiosis sanctæ Claræ, secundũ Bald. in l. tres fratres, notabili 1. ff. de pactis, & alios quos citat Natta in consil. 432. numer. 4. lib. 2. De quo legi debent Syluester, verb. excommunicatio 6. fol. 210. Marianus, Socin. in cap. si quis clericus, de foro compet. numer. 12. fol. 72. Tiberius Decian. to. 1. practicæ criminalis lib. 4. cap. 9. nu. 34. fol. 157. Et nepotis significatio pro filio fratris recẽs est, & nunquam iureconsultis, nec Imperatoribus cognita, vt animaduertit Tiraquellus in l. si vnquam, in verb. susceperit liberos, num. 266. C. de reuocand. dona. Et hoc est tenendum, quidquid concludat Bartholom. Socin. in cons. 124. num. 1. lib. 4. & alij, quos refert Rebuffus tom. 2. ad constitutio. Regias, tract. de censibus actio. artic. 11. gloss. 5. pag. 468. & in proœmio. ff. de verborum significa. pag. 2. qui volunt, quòd secũdùm communem vsum loquendi nepotis appellatione venit filius fratris, quod apud Hispanos † falsissimũ est, quod tenendum est, licet contrariam teneat expressè loquendo in vsu loquendi in Hispania Curtius Senior in cons. 29. in casu cõsilij: & Ioan. Andre. in cap. fundamenta, de election. in 6. vbi vult quòd illa consuetudo, qua filios fratris nepotes appellamus, non indiget probatione, quem refert Gregor. Lopez in l. 7. tit. 2. in glos. in verbo, *Paladino*. par. 1. Curti. de feud. part. 1. q. 1. num. 13. pag. 14. Et quòd filius fratris † impropriè dicatur nepos, tradit Abbas cons. 89. num. 2. lib. 1. pro quo facit quod scribit Rebuffus in praxi benefic. tit. de dispensatio. super defectu natalium, pag. 410. num. 30.

Et quòd appellatione nepotis ex fratre † non comprehendatur pronepos ex fratre, volunt Corneus in cons. 47. col. penult. lib. 4. Decius in d. l. si auiæ, nume. 12. fol. 83. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, part. 4. num. 193. pag. 89. ff. ad Trebellianum, qui loquitur in notabili casu. ¶ Et quòd appellatione fratrum veniant tantum fratres primi gradus, † & non consobrini, vel patrueles, aut alij vlteriores, tradunt Bart. in l. Lucius. §. quæsitum, ff. deleg.

ff.de leg.3.& alij quos citat Corneus in l. humanitatis,num.16.C.de impub.Roland.in cõ sil.55. num.17. lib.1. Laurentius Chirchoui. communium opinionum Centur.4. conclus. 53. Bursatus conf.67.num.2. lib.1. Episcop. Couarru.in epitome de sponsalib.2.p.c.6. §. 10.num.5.fol.82.Ad quod faciunt plura quę scribit Cephal.in conf.423.numer.134.cum sequẽtibus,lib.3.vbi ex aliquibus tradit,quod in casu l.humanitatis C.de impuber. non veniunt filij sororis,sed tantum fratris, quod est notandum ad ea,quæ de substitutione exemplari scribo infrà q.71. Quod limitatur † nisi agatur de conseruanda agnatione: quia tunc nepos & neptis dicuntur fratres patrueles,secundùm Ioannem Andream in addition. ad Speculatorem tit. de successsion.ab intestato, in rubric.col.1.Baldum in l. scimus.q.7.num. 12.C.de inofficioso testamẽto,cum similibus, vt per Alexand.conf.37.nu.9.lib.9. De quo per eundem Alexandrum conf.204.nu.12.libro2.vbi resoluit singulariter in ista materia, quòd in dispositione hominis,per quam vocã tur aliqui ad successionem,† non iudicatur de filijs fratrum prædefunctorum, prout de fratribus extantibus, per doctrinam Baldi in l. cum ita.§.in fideicommisso. ff.delegat.2. vbi Gloss.Parisien. in additio.quæ incipit, prout plures concordantes refert. ¶ Et secundum communem vsum appellatione fratris † liberi quoque fratris & sorores appellantur, secũ dum Rolandum in tractatu de lucro dotis. q. 6. num.9.Cephalum in conf.318.num.63.libro 3.Et limitat doctrinam Baldi, Alexand.& aliorum, quando illi de familia vel agnatione vocantur:quia tunc filij repræsentant patres; & idem tenet eadẽ Glos. Parisien. in additio. eiusdem Alexandri conf.26.num.13.lib 2.ad hoc legenda. Circa quod vltimum legenda sunt quæ scribit Molina lib.3. de primogen. cap.7.num.20.fol.60. Et quæ ipse scribit limitanda & restringenda sunt secundũ ea quæ scribit Gloss. Parisiensis in prædictis locis.Et concordantes ad Baldum in d. §. in fideicommisso.citant Syluan.conf.18.num.6. Laurentius Chirchoui. communium opinionum Cẽturia 4.conclus.53. Roland.in d.consil.55.n. 17.lib.1.quos citat Bursatus in dict. conf.67. num.2.lib.1.Ex doctrina autem Baldi in d. l. si auiæ.C.de succes.edict.& aliorum, quæ supra scripsi,est periculosum fundamentum doctissimi Molinæ libr.2.de primog.cap.15.n. 67.fol.364.qui ad decisionem quæstionis,nũ frater possessor bonorum maioratus teneatur alimentare filios fratris; ponit pro fundamento quòd nepos appellatur filius fratris,& ideo iustè discedit à prædicto fundamento. Quam doctrinam Molinæ citat Auditor Lara in l. si quis à liberis. §.idem rescripsit num.109. fol. 60. ff de liber.agno scend.quod vidi in practica.De quo legenda sunt quæ scribo in p.4. q. 28.Et hæc adiuuant doctrinam Alexand.con sil.93.num.4.lib.3.& consil.55. num.13.lib. 4.qui tradit,quòd sororis appellatione † non venit filius sororis, notat Simon de Prætis libro 2.de interpretanda defunct.voluntate interpret.3.dubit.1.solutio.3.nume.128. folio 149. Quando autem filiorum appellatione † veniant nepotes, vltra prædicta legendus est nouissimè Menochius in tractatu de præsumptionibus lib.4.præsumpt.94.num.1.cum sequentibus, fol 175. Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommis.art 22.num.45. cum sequentibus,fol 198. Et est in ista materia notabilis doctrina Baldi in cap.1. §.similiter quibus modis feudum amittatur, vbi dicit, quod si quis habet nepotes ex filio,† non includuntur nepotes ex filio fratris,secus si non habet nisi nepotes ex fratre,quem refert,& punctũ latè tractat Bartholom.Socin.in l.cum vir, n. 5.& 6.fol.150. ff.de conditio. & demonstratio. Et quod non veniant trinepotes, tradunt Alexand.in conf.180.num.12. lib.1. Corbul. in tractatu de iure emphyteut.in parte de causis ob priuationem feudi.num.48.fol.56.qui tradit secus esse in emphyteuta Ecclesiastica, quæ non transit vltra filios & nepotes.

Dubito etiam circa istam quæstionem, pone,quod Rex dedit alicui facultatem ad faciẽdum maioratum in vnum ex filijs, quam executioni mandauit,& constituit maioratum in vnum filium,qui viuo patre decessit,ita quod in illius personã maioratus effectum habere non potuit,an possit posteà eligere nepotẽ, nempe filij filium ad maioratum? Et videtur quod in isto casu,cum maioratus nón habuerit effectum in persona filij,† potest pater eligere nepotem. Ad quod est notanda doctrina Bart.in d.l.liberorum,n.18. versic.quæro quid,quam sequuntur Alexand.in conf.105. num.3.lib.1.& in conf.11.lib.3. Deci.consil. 95.num.5.vers. quarto & vltimo. Apud quos lector rationes dubitandæ huius quæstionis videre poterit,circa quam vide etiã quæ scribo in quæst.18.infrà eod.& quæ pro concordia Bart.citat Roland.conf.42.num.36.lib.4. Curt.Senior conf.45.num.17. Et an nepotis appellatione comprehendatur pronepos, † est communis opinio,quod sic in l. Gallus. §. instituens.ff.de liberis & posthumis,vbi Alexand.num.5.Iaso.numer.8. & 9. Et sequitur pluribus authoribus citatis Caldas Pereira de nominatione ad emphytheusim. q. 24. nu.84. folio 289. Menochius in consil.124. nu.26. lib.2.tradit Burgos de Paz in l.3.Tauri, conclusio.2 num.276.fol.207.Porcius in consil. 15.num.5.& num.31.vbi tradit fallere nisi dicatur infra scriptis. Et quod donatio Imperatoris comprehendat nepotes in infinitum,tradunt Natta in cõsil.64. num.14. & alij, quos citat

citat Rolandus in consil.50.numer.43. lib.3. Sed quod nepotum appellatione non veniāt pronepotes, tradit Bartholom.Socin.in consil.26.num.6.lib.1.per glossam in dicto §.instituens,& doctrinam Bartoli in d.l.liberorū. Sed quod hoc tantum procedat in casibus à iure expressis,& in contrarium sit ius commune,tenet Rebuffus in l. liberorum.§.sed & Papirius,pagina 964. ff.de verborum significatione ; & est l. 220. contra Bartolum ibi qui communem opinionem sequitur:& idē quod Rebuffus tradunt Tiberius Decianus in consil. 1. num.154.lib.1.Menoch.in consil. 321. nu. 40. lib.4. quod ad plura , quæ contingunt in successionibus maioratuum oportet scire. Et tradit Augustinus Beroius consil. 109. nu.17. lib. 1.latius Corbulus in tractat. de iure emphyteutico in parte de causis priuationis ob lineam finitam,num.48.49.fol.57.

143 His congruit, quod quemadmodum filio † sunt decernenda alimenta , ita pronepoti vel abnepoti , secundùm Masuerium in rubr. de possess.§.item recredentia,Rebuffum tom. 1. ad constitutiones Regias,tit.de sententijs pro uisionalibus,art.1. glos.2.numer.6.pag.249. Et confirmat ista Franciscus Mantica in d.tit. 8.lib.8.num.24.vbi ex Fulgos.consil.68.& Gozadi.consil.59.tradit,quòd si nepotes sint sub-
144 stituti,† pronepotes censentur substituti, nisi ex coniecturis aliud colligatur , vt per Corneum consil.143.lib.3.Et emphyteusis accepta pro filijs & nepotibus,comprehendit etiā pronepotes, vt ex Alexandro consil.125. libro 5. & alijs probat Carolus Ruinus in consil.166.num.8.& 9.lib.1. ¶ Et si est communis vsus loquendi in loco, quod appellatione
145 nepotū † contineantur etiam pronepotes,clarissimū est eos cōprehendi, vt per Gozad.in d.consil.59. quē citat Rolandus in tractatu de lucro dotis.q.6.num.9.Et explicat Socin. Iunior in l.filius familias.§.diui,num.25.ff.de legatis 1. fol.182. Et quòd propriè appellatione nepotum non comprehendantur pronepotes,tradit Iaf.per textum ibi in l.2.num.6. ff.de vulgari.fol.92. ¶ Et quòd vocatio facta
146 sub nomine filiorum† non cōprehendat pronepotes, tradit per multa Menochius in consilio 347.num.36.& 37.lib.4. Et quòd nepo-
147 tis appellatione † veniat pronepos , & bona remaneant in familia , & quòd hæc sit cōprehensio,volunt Roman. in consil. 457. num. 2. vbi Mandosius,Curti.Iun.consil.43. num.11. Parisius in consil.32.num.36.lib.1.cum sequētibus,& concordantibus,vt per Antoniū Gabrielem tit.de verborum significatione. conclu.1.num.7. Buisatum in consil. 13. num.4. & iterum num.15 lib.1.Rursus,ex omnibus, quæ suprascripta sunt , potest etiam decidi quæstio singularis, & quæ quotidie cōtingit,
148 an parentes facientes † pacta de non meliorādo filios,possint nepotes meliorare , quā disputant Antonius Gomez,Castell.Cifuent. & Tellius num.7.in l.22.Taur. & ex iam dictis potest sumi resolutio magis firma, quam ex illis,quæ ibi scribentes tradunt. Et si statutum excludit sororem propter patruū, † non ex-
149 cludit propter filios patrui, vt tradunt Bartholom.Socin.in consil.9.lib.3.Socin.Iun. in consil.19.num.4.lib.1.

QVÆST. XVI.

An facultas concessa ad faciendū maioratum in filium, possit in filiabus verificari.

SVMMARIVM.

In priuilegijs masculinum an concipiat fœmininum, n.1.

Priuilegium immunitatis filijs concessum filiabus an competat.n.2.

Descendentes ex fœminis vbi in priuilegijs excipiuntur,fœminæ non excluduntur.n.3.

Pater habens filios tempore confectionis maioratus non potest facere maioratum in filiam, num.4.

Priuilegium legitimandi filios an extēdatur ad filias.n.5.

Fœmina masculorum defectu capax est maioratus,n.6.

Agnationes per maioratus conseruantur.n.7.

Licentia an reddatur odiosa,cum pater exclusis masculis in fœminam vult maioratum instituere.n.8.

Statutum contra ius commune loquens de masculo non comprehendit fœminam.n.9.

Licentiam habens ad faciendum maioratum in filium,potest facere in filiam, vbi filij mortui sunt,vel facti religiosi.n.10.& 11.

Pater habens masculos an possit fœminas in tertio meliorare.n.12.

Fœminæ descendentium appellatione an veniāt, numero 13.

Decimo sexto quæro , vtrū si quis habeat à principe facultatem faciendi maioratū in vnum filium, possit illum facere in aliquam filiam?Sunt etenim aliqui parentes, qui magis amant filias , quàm filios, vel ob quandam intrinsecam affectionem naturalem,vel quia fortè filios odio habent,quia matrimonium contraxerunt post licentiam impetratam cum aliqua muliere indigna dignitate, & honore parentum,vel propter aliam consimilē causam, quæ quotidie contingunt. Quod autem patri liceat vti tali facultate in fauorem filiæ exclu-

fis

sis filij persuaderi possumus: quia etiam in priuilegijs masculinum † concipit fœmininum, secundùm Baldum in cap. ad audientiam in 1. col. final. de rescript. & Dominicũ in cap. generali, de electio lib. 9. num. 9. fol. 47. vbi infert, quòd priuilegium immunitatis concessũ alicui ex filijs, † etiam filiabus cõpetit. Et pro hac conclusione facit textus in l. 1. §. final. ff. de iure immunita. vbi excipiuntur in priuilegijs descendentes ex fœminis, † non autem fœminæ. Et hæc est communis opinio secundùm Decium in l. fœminæ, nu. 118. ff. de regul. iur. pro qua ego adduco bonum textum in l. iusta. ff. de verborum significatione. De quo etiam egimus in præcedenti quæstione, vbi dicitur, *Iusta interpretatione recipiendum est, vt appellatione filij, filia familias comprehẽdatur*. Et hæc, & alia similia faciũt pro hac sententia, quæ scribit Rebuffus in l. 1. ff. de verborum significatione, pag. 12.

Ego in præsenti quæstione existimo, quòd vbicunq; pater habet filios tempore, quo vult facere maioratum, † non potest facere maioratum in filiam: quia quòd in priuilegijs filiorum appellatione veniant filiæ, non est sine dubio: quia plerique tenent contrarium. Inter quos est Signorol. in conf. 184. in quæstione, vertente inter Durantem, vbi dicit, quod priuilegium datum alicui legitimandi filios, † non extenditur ad filias; & idem tenet Præpositus in cap. per venerabilem. §. quod vero, num. 125. qui filij sint legitim. & Hippolyt. in singular. 536. habuisti: & alij quos refert Gloss. Parisien. in additiou. ad Decium in d. l. fœminæ, in verb. filiabus, quos ipse sequitur rationem adducens: quia non est tanta ratio in fœminis, & quia priuilegium exorbitat. Vnde in proposito nostro videtur, quòd licet fœmina sit capax maioratus, hoc est † defectu masculorum, & non aliàs, vt probatur in l. 2. tit. 15. part. 2. & in alijs locis, quos infra in alia quæstione referam. Et per masculos † agnationes conseruantur, l. 1. §. publicè. ff. de vẽtre inspicien. l. cum legitimè. ff. de statu homi. l. Iurisconsultos. ff. de gradibus. l. pronuntiatio. §. familiæ. ff. de verbor. significat. Et ideo statuta Italiæ, per quæ cauetur, ne fœminæ succedant extantibus masculis, iusta censentur; quia per ea familiæ masculorum conseruãtur, aliàs non essent licita, secundùm Cinum in l. 1. C. de adulter. & Bald. Imol. in l. final. ff. de hæred. instituen. & alios, quos refert Episcopus Couarru. resolutio. lib. 3. cap. 5. nume. 5. & eadem ratione primogenita licita sunt, secundùm Præpositum in cap. ius naturale, distinct. 1. col. 3. Et ideo Principis voluntas in hoc videtur tendere verisimiliter, vt maioratus fiat in masculo, & non in fœmina. Quòd si pater odio habet filios, & non vult in illos facere maioratũ, petat à Rege nouam licentiã: nam hoc casu quãdo pater exclusis filijs vult facere in filiam maioratum, licentia † redditur odiosa propter prædicta: & quia est in præiudicium legitimæ aliorum filiorum. Et ideo dicit Alexander in cons. 135. lib. 1. quòd in statuto odioso, quod strictè debet interpretari, masculinum genus non concipit fœmininũ, & Bartholom. Cœpol. in cons. 26. & idẽ Alexand. in cons. 24. animaduersis, lib. 2. & alij, quos refert Decius in d. l. fœminæ, num. 116. Cui adde eundem Alexand. in cons. 234. puto circa dubium, lib. 6. vbi latè sustentat, quòd statutũ contra ius cõmune loquens de masculo, † non comprehendit fœminam, refert notata per gloss. & Bart. in l. 1. ff. de verbor. significatio. Faciunt etiam scripta per Fulgosiũ, quem etiam prædicti non referunt in consil. 75. ex facto proponitur. De cuius consilij veritate ego in alio loco tracto. Et possumus etiam inducere pragmaticam dotium datam Madriti anno 1534. qua statutum extat, quod parentes non possunt filias meliorare in tertio & quinto pro dote, neque alias dotare nisi quantitate, quæ ibi exponitur. ¶ Et ex his apparet, quòd vbicunque post licentiam impetratam ad faciendum maioratum in filium vel filios, moriantur tales filij masculi, vel intrent religionem, aut aliam quamlibet incapacitatẽ patiantur, † potest pater vti licentia in fauorẽ filiæ fœminæ: quia isto casu cessant quæ supra tradita sunt: & ad hoc facit l. 1. §. penult. ibi, *Fratribus suis non obstabit*. l. sed si ex modica, §. si filius. ff. de bon. libert. l. 1. §. penult. ff. de bonor. possef. contra tabul. & conducunt alia plura, quæ in hac 1. p. q. 2. num. 70. ad 75. scribo. Et quod notat Montal. in l. 1. tit. 3. in glos. in verb. *a fusijo*, vers. item nota, quod vbi est consuetudo, fol. 8. lib. 1. fori. Et ista conclusio probatur in d. l. 2. ibi, *Que si fijo varon ouiesse, y no ouiesse, la fija mayor heredasse el Reyno*. vbi Gregor. Lopez in gloss. *fijo varon*, ductus solummodo authoritate illius legis, tenet præcedentem conclusionem. Et ista procedent † etiam si in facultate Regia adijciantur hęc verba, *Podais hazer mayorazgo en el hijo o hija q̃ quisieredes*: nam talia verba debent intelligi & moderari, secundum ordinem à iure præscriptum, & rationẽm, quod constat ex iam dictis, & l. si quando. C. de inofficioso testamento cũ similibus, & pro hac conclusione est textus singularis in l. cum pater. §. à te peto. ff. de leg. 2. ibi, *Non esse datam electionẽ, sed ordinẽ scripturæ factam esse substitutionem respondi*: & casus notabilis in l. hæredes mei. §. peto de te vxor charissima, qui est vlti. ff. ad Trebellianum. ¶ Ex quibus etiam infertur, quòd si pater vel mater habeat filios masculos, non potest in tertio filias meliorare, sed contrarium † credo, propter generalitatem, textus in l. 22. Taur. in illis verbis, *Descendientes legitimor.*

Quia

13 Quia descendentium appellatione † veniunt fœminæ, authen. de hæred. ab intesta. venien. in princip colla. 9. cum similibus, quæ scribo in secunda parte tractatus. q. 6. num. 86. Hoc autem intelligendum est in vltima voluntate, non tamen in contractu inter viuos, & ob causam dotis propter dispositionem dictæ pragmaticæ, quæ hodie habetur in l. 1. tit. 2. libr. 5. Ordinamenti noui.

QVÆST. XVII.

An per non vsum amittat quis licentiam quam habet ad faciẽdum maioratum.

SVMMARIVM.

Priuilegium habens vtendi aliqua re an illud amittat per non vsum. n. 1.
Priuilegium de sui natura est perpetuum, numero 2.
Licentiæ datæ ad maioratus institutionem morte concedentis non expirant. n. 3.
Facultati faciendi aliquid libero arbitrio non præscribitur. n. 4.
Electio competens primogenito iuxta Galliæ morem durat in perpetuum. n. 5.
Insertur intellectus ad ll. 21. 29. & 60. Tauri, ad l. 8. tit. 7. lib. 5. nou. ord. & ad l. 26. tit. 9. part. 6. num. 6. & 7.
Licentiam concessam ad maioratus institutionẽ per non vsum non admitti, cincluditur, n. 8.
Filius maior aliquem maioratum habere prohibitus, habens tamen facultatem succedendi in alio, an possit habere maioratum, in quo est prohibitio, & alium renuntiare. n. 9.

DEcimo septimo quæro, intra quantum tẽpus ille qui à Rege licentiam impetrauit ad faciendum maioratum, teneatur illam executioni mandare? quia plerumque patres in hoc moram trahunt, vel quia non ilico volunt disponere de bonis suis, vel quia maturius volunt cogitare, in quem filiorum de pluribus, quos habent facient maioratum, vel propter alios plures fines. Quæstio etiam est noua, in qua difficultatem, facit textus in l. 1. ff. de nundi. vbi probatur, quod habens priuilegium vtendi aliqua re, si habet facultatem vtendi, 1 & illa non vtitur, † amittit priuilegium: & idem probatur in l. 3. titulo 7. part. 5. in fine legis, & in l. 42. titulo 18. part. 3. ibi, *Priuilegios y ha de otra manera que da el Rey en que otorga a aquellos que los da, que fagan alguna cosa nueuamente, que no pueden fazer sin mandado del asi como feria, o mercado, o si les mandasse que vendiessen alguna cosa que era ante vedada, o que sacassen alguna cosa del Reyno, que por vedamiento no osassen ante sacar, o si vsassen de vender por vna medida, e les otorgasse que vendiessen por otra, o otras cosas qualesquier que fuessen destas maneras: tales priuilegios como estos duran para siempre, si vsaron dellos por diez años.* Cuius legis verba ideo libentiùs retuli, quia ex ea confunditur quædam opinio Archidiaconi in cap. 1. quæ incipit, Priuilegia 25. quæstio. 2. vbi tenet, quod dict. l. 1. ff. de nundi. procedit in nundinis; & in casu in quo loquitur, & non vltra: quia innundinis agitur de præiudicio multorum: quia de sui natura † priuilegium est per- 2 petuum. l. falso, C. de diuers. rescript. vbi glossa videtur tenere hanc opinionem, quia dicit, speciale esse in nundinis: vbi idem tenet Albericus: & multis medijs confirmat Decius in cap. cum accessisset, numer. 16. de constitut. qui tamen post Felinum num. 14. dicit, quod contra Archidiacon. est communis opinio; quod etiam constat ex adductis per Iasonem in dict. l. falso, numer. 1. & per Decium in consilio 608. Notanda est igitur dict. l. partitæ pro opinione communi, quia lex partitæ loquitur generaliter in casibus in illa expressis, & in alijs non expressis, ibi, *o otras cosas qualesquier*. Ad quæ addo Gamam decis. 283. & ibi additio noua Menæ, quem refert.

Licet autem hæc vera sint, contrarium in proposito nostræ quæstionis verum esse existimo, quod primo probatur per l. 43. Taurinam, hodie. l. tit. 7. lib. 5. Recopilationis, quæ dicit, quòd licentiæ dotæ per Reges ad faciendum maioratum † non expirant per mortem 3 concedentis, quæ lex generaliter loquitur in illo casu, & absque vlla distinctione. Cum tamen contingere possit quòd hodie quis impetret licentiam, & hinc ad annos viginti nõ faciat maioratum, quos & plures viuere potest Rex concedens licentiam. Et hæc conclusio etiam confirmatur, quia communiter per licentias, quæ conceduntur ad faciendos maioratus, relinquitur impetranti dispositio libera faciendi maioratum siue in vita, siue in morte, vt patet ex licentijs, quæ ad hoc dantur. ¶ Certum autem est, quod vbi facultas aliquid faciendi est expressè posita in libera voluntate illius, cui fit concessio, illi voluntati † non præscribitur vllo tempore: Glossa 4 est notabilis in cap. priuilegia, in glos. penultima, de priuileg. quam ibi commendat Anton. & sequitur Calder. in cons. 1. tit. de præscrip. & est aurea & multum notabilis secundùm Felinum in dicto cap. cum accessisset, numer. 16. vbi dicit, quòd aliàs vidit in ardua quæstione, cum Imperator dedisset per suum priuilegium vni nobili facultatem faciendi molendinum cum clausula ad libitum volun-

voluntati suæ, & ipse per multos annos non fuisset vsus tali facultate, quòd eam non amisit Quod confirmatur ex eo, quod scribit Iacobus Aluarotus in cap. feudum, col. 2. versic. ex qua glossa in titul. si de feudo fuerit controuers. vbi dicit, quòd si res feudalis concedatur per hæc verba, scilicet, quod dominus dat feudum recipienti, & successoribus, quibus dedit, per hæc verba censetur data libera voluntas alienandi pro libito voluntatis, & operantur illa verba, quòd feudum transire possit ad hæredes extraneos. Notatur per Albericū in l. final. col. 2. vers. nunquid hæc lex, C. de iure emphyteu. & per alios, quos refert Alexander in consf. 189. viso, lib. 2. Deci. in consf. 171. in causa venerabilium, num. 2. ¶ Et hæc conclusio etiam ostenditur ex expressa doctrina Glossę Parisien. in consuetud. Parisiensf. tit. 1. de mater. feuda. §. 10. fol. 123. numer. 1. vbi dicit, quod cum iuxta legem Galliæ primogenito competat electio sui præcipui, siue circa mansiones, siue iugera in defectum mansionum, hæc facultas † durat in perpetuum, donec sortita fuerit effectum: quia illud ius & facultas eligendi competit iure & nomine proprio per modum iuris, & ad sui commodum, & sic est perpetua, & transmittitur ad hæredem; secus in facultate eligendi, quæ competit alicui iure alieno, & pro alio. Refert notata per Bart. Paul. Alexand. & Iasonem in l. si stipulatus fuerim, in principio, ff. de verbor. obligatio. ¶ Quæ doctrina notanda est † ad intellectum textus ad l. 21. Tauri, hodie. l. 5. titu. 6. lib. 5. Recopilationis, quæ dat facultatem meliorato repudiandi hæreditatem, & acceptandi meliorationem: & ad intellectum textus in l. 29. in eisdem legibus, hodie l. 3 tit. 12. lib. 5. Recopilation. quæ concedit facultatem ei, qui dotem recipit, vt eligere possit valorem bonorum eorū, quæ in dotem ei dederunt, vel valorem tempore datæ dotis, vel mortis eius, qui dedit. Et ad l. 60. Taurinam, hodie. l. 9. tit. 9. in eadem Recopil. quæ dicit, quòd quando mulier renunciat bonis constante matrimonio acquisitis, non teneatur ad soluenda debita, prout latius in dictis legibus cauetur. Et † ad l. 8. tit. 7. lib. 5. Ordinam. noui, per quam decisum est, quòd primogenito competit electio vbicumq; in eiusdem persona iunguntur duo maioratus, secundum formam illius legis, intra quantum tēpus talis electio competat, & an successor illius eligere possit, si ipse in vita nō eligat. Pro cuius illationis decisione lēgenda sunt quæ scribit Gloss. Parif. in loco citato. Et ad alias plures leges Regni horum vicina est. l 26. tit. 9. part. 6. quæ dicit, quòd si alicui fit legatus vnus de equis testatoris, vel de seruis, aut de alijs similibus rebus, & ei detur electio, nō solum ipse, sed illius hæres eligere potest, vt plenius dicta lex dicit. ¶ Ex quibus apparet, quod hæc secunda opinio est † tenēda in nostro proposito, quam etiam tenet attentis modernis facultatibus, quæ conceduntur ad faciēdum maioratus, Molina lib. 2. de primogen. cap. 7. num. 71. fol. 280. In quo puncto est legendus Gregor. Lopez in l 6. tit. 21. part. 6. in glos. in verb. *que no la pudiesse vender*, col. penul versic. quid si alicui, fol. 84. Ex dicta autem l. 8. titu. 7. lib. 5. Recopilationis, & alijs supra citatis infertur notabiliter in practica, quòd si quis sit prohibitus habere aliquē maioratū, si & ipse habeat ius succedendi in alio, si tamen sit filius maior, † potest habere illum maioratum, in quo est il la prohibitio, & renūtiare alium moioratum. Pro qua conclusione facit etiam regula l. si quis in conscribēdo, C. de pact. l. si iudex circumuento. ff. de minori. cum similibus. Et conducunt quæ scribo in 3. part. quæst. 18.

QVÆST. XVIII.

An pater, semel electione facta, virtute Regalis licentiæ possit iterum eligere.

SVMMARIVM.

Refertur ad præsentem quæstionē doctrina quædam Gregor. Lop. num. 1. Eius solutio, n. 28. Alia eius sententia expenditur. n. 29.
Licentia data ab homine an de prima licentia intelligatur, n. 2.
Legatum pro mulieribus pauperibus dotādis viduas pauperes an comprehendat, n. 3.
Simplex concessio generaliter primum tantum actum recipit, n. 4.
Vxor domina bonorum relicta præsens intelligitur, de alia non videtur cogitatum. n. 5.
Licentia data per maritum vxori ad contrahendum, de primo contractu intelligitur. n. 6.
Dispensatio in primo actu verificatur. n. 7.
Maioratus clausulæ intelligi debent, vt perpetuò durent, n. 8.
Licentia Cardinali data, vt testari possit, an extinguatur in primo testamento, refertur opinio affirmans. n. 9. contraria. n. 22.
Principis authoritate quod est factum, an possit per iudicem ex consensu partium tolli. n. 10.
Dispositio odiosa pro prima vice an intelligatur, n. 11.
Actus odiosi morte mandantis extinguuntur, num. 12.
Dispositiones odiosæ restringi debent. n. 13.
Verba debent intelligi per prius, non per posterius. n. 14.
Resoluitur quæstio, n. 15.

Priui-

Priuilegium in infinitum an intelligendum, nu. 16. qualiter debeat interpretari, n. 19.
Licentia an debeat executioni mandari. n. 17.
Filij fratrum an nepotum appellatione comprehendantur, quando dispositio aliàs nihil operaretur. n. 18.
In materia fauorabili dispositio primo actu non consumitur. n. 20. & 23.
Nepotem si quis instituit ex suo filio nasciturũ, si in nepote instituto nõ sortiatur effectũ, an ad nepotem ex eo nasciturum extendatur, nu. 21. & ibi quid si in persona filij non adimpleatur.
In rebus tractum successiuum habentibus negotium finitum an dicatur, donec perficiatur totaliter. n. 24.
Agnati concepti post prohibitionem alienationis an ad reuocandam alienationem admittãtur, num. 25.
Actum cum quis iure proprio potest gerere, si nulliter faciat, an eum possit repetere. n. 26.
Potestate eligendi in morte an vti possit quis in vita. n. 27.
Facultas data ad accipiendum pecunias ad cambium, an ad recambium intelligatur. n. 30.
Licentia cõcessa per l. 4. Tauri damnato ad mortem, an extinguatur cum primo actu. n. 31.
Actus reuocabiles esse qualiter cognoscatur, n. 32. remissiuè.

DEcimo octauo quæro; quid si Rex concessit licentiam alicui ad faciendum maioratum in vnum ex pluribus filijs, quem elegerit, & fecit in quendam ex p[illegible]us filijs, qui viuo patre decessit, & maioratus reuertitur ad patrem, an possit virtute Regalis licentiæ alium eligere filium, & in eum facere maioratum? In qua quæstione Gregorius Lopez in l. 23. tit. 9. par. 6. in glos. in verb. *no valdra*, fol. 69. col. 3. in versic. quid si Rex, ita distinguit: nam dicit, † quòd si primus filius, in quẽ facta est maioria acceptauit illam, & actus vigore facultatis fuit effectum consequutus, quòd tunc non potest iterum eligere vigore Regiæ facultatis. Mouetur ex l. cuius bonis, ff. de curat. furiosi, & l. boues. §. hoc sermone, ff. de verbor. significat. quam omnes referũt ad probandum, quòd regulariter quęlibet dispositio in primo actu verificatur, si verò ante actum perfectum filius mortuus fuit, & ante acquisitionem, dicit quod tunc iterum pater absque noua licentia poterit eligere alium filium, & in illum facere maioratum, argumento cap. si compromissarius, & cap. si electio in 6. & citat alias authoritates. Videamus qualiter hæc sententia Gregor. Lopez procedat? nam pro primo membro suæ distinctionis, quod sit noua licentia necessaria quãdo filius acceptauit maioratum, & actus habuit effectum. Et ideo licentia data per publicanũ extrahẽdi, merces intelligitur pro prima vice, secundùm Iulium Ferretum in tractatu de gabellis, num. 199. per doctrinam Bart. in l. dotis promissio. ff. de iure doti. Ioann. de Platea in l. 1. C. de nauicula. lib. 11. ¶ Facit etiam doctrina Baldi in l. veluti. §. hæc vxor. ff. de edendo, vbi dicit, quòd in licentia data ab homine, intelligitur † de prima licentia: idem Bald. in l. si vt proponis, la segunda, colu. 1. & vlt. C. quomod. & quando iudex, per textum in l. fideicommissa. §. si rem. ff. de legatis 3. Et per hoc dixit Alexand. in cons. 81. lecto & discusso. num. 8. lib. 3. quòd cõmissio facta per summum Pontificem de dando licentiam Abbati ad concedendum bona in emphyteusim, extinguitur cum primo actu & cõcessione. Notat in bono casu Socinus Iunior in consil. 25. num. 9. lib. 2. Et faciunt notata per Otaloram in tractatu de nobilitate, 3. part. 3. partis principalis, cap. 6. num. 20. pag. 268. circa intellectum dict. §. hoc sermone. Vincentium Carrocium in tractatu de locato, part. 4. q. 4. num. 8. folio 216. Et legatum factum pro dotandis mulieribus pauperibus non potest dari † viduis pauperibus, quæ nubere volunt, secundũ Baldum in procemio Decretal. n. 25. Iasonem in l. duobus. §. si ei qui, numer. 2. ff. de iure iurand. quos citat Franciscus Mantica lib. 8. de coniecturata mente defuncti, tit. 5. nume. 21. pag. 323. Et dominus potest imponere collectam ad maritandam filiam in primo matrimonio, non in secundo. secundùm Guido. Pap. q. 57. in fine, Menochium de arbitrarijs iudicum lib. 2. casu 181. num. 4. ¶ Et generaliter simplex concessio primum actum tantum † recipit. l. dotis promissio. ff. de iure dotium, l. placet. ff. de liberis & posthumis, cap. non potest. §. 1. de præbend. in 6. Notat Calderi. in cons. 16. de iure patronatus. Felin. in cap. 2. de tregua & pace. De quo puncto varia scribit Tiraquel. in d. §. hoc sermone, Aluarus Valasco consultation. 102. num. 3. & in alijs numeris, vbi scribit plura necessaria in esta nostra materia. Per quam regulam tradit Guido Papæ q. 467. quòd si testator instituit Titiũ, & post eius mortem filium suum, qui voluit habere nomen familiæ testatoris, & eius insignia, & Titius plures habuerit filios, solus primogenitus si voluerit ista facere admittitur ad successionem; & Guillel. Benedict. in cap. Rainuntius, in verb. in eodem testamento relinquens, num. 174. de testamen. Tiraquel. in tractatu de primogen. q. 64. Anton. Gabriel lib. 6. communium opiniorum, tit. de legibus, conclus. 2. num. 2. pag. 348. vbi alia ad propositum scribit. ¶ Et si in testamento vxor relinquatur domina bonorum, † intelligitur de vxore quam habet, & de alia non est cogitatum, l. si quid, in fine. ff. de legatis 3. Notant Bald. in l. vltima. C. de indict. vidui. Crema. singular.

singular.8. Rebuff. in d.l. boues. §. hoc sermone. §. 541. ff. de verborum significatione, & est l. 8. Et licentia data per maritum mulieri ad contrahendum,† intelligitur de primo contractu, vt tradit Ioan. Lopius in l. 56. Tauri, num. 7. per doctrinam Bart. in l. Titius. ff. de excusatio. tutorum: & faciunt quæ scribuntur in decisione Genuens. 8 r. num. 4. cum sequentibus. Et licentia data pro frumentis deferendis ad infideles, intelligitur pro vna delatione, quia est odiosa, vt tradit latè Anton. Capicius decisione 150. num. 4. Et pro confirmatione istorum aliqua scribit Alexander in conf. 16. lib. 4. vbi plenissimè Glossa Pariiens. Et hoc apertius procedit vbicumq; ille, qui maioratum fecit, alios habet filios, quibus præiudicium fit ex maioratu: quia hoc casu licentia & priuilegium dicitur odiosum, secundum ea quæ scripsi in 3. & 10. quæstione supra eodem, & in alijs locis: cum sit necessaria Principis dispensatio & derogatio legum.

¶ Et dispensationes in primo tantum actu † verificantur, cap. ordinarij, vbi gloss. in verbo, ea quæ, de regulis iuris, in 6. vbi probatur, quòd dispensatio ad duo beneficia intelligitur de primis tantum. Ideo probatur in dicto cap. non potest, in versic. illud autem, de præbend. in 6. Et ideo dicunt Lapus, Ancharranus, Domini. & Franc. in cap. 1. de filijs presbyterorum lib. 6. quòd si Papa dispensat cū aliquo illegitimo, vt possit habere beneficiū, non poterit habere aliud beneficium post primum, quia dispensatio est odiosa. Et de materia qualiter dispositio hominis intelligatur in primo actu, secus in dispositione legis, traditur per Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 1. q. 46. num. 28. cum sequentibus. Ad quem iungo l. filius à patre. §. si quis ex certa. ff. de liberis & posthumis. l. placet. ff. de auro & argento legato; & plura notabilia, quæ scribit idem Menochius in conf. 97. numer. 60. cum sequentibus, lib. 1. Barbosa qui varia singularia in ista nostra materia scribit in l. diuortio. §. quod in anno, num. 1. cum sequentibus. ff. soluto matrimonio, pag. 1006. tomo 1. ad ista omnino legendus, qui numer. 21. ex illis resoluit quod omnes clausulæ maioratus intelligi debent,† vt perpetuo durēt, qui ad hoc refert Molinam lib. 1. de primogenijs cap. 6. num. 18. Et faciunt scripta per Tiraquellum in dicto §. hoc sermone, in regula, num. 32. cum sequentibus, in confirmationē doctrinæ Ancharrani, & Dominici, Episcop. Couarru. in epitome de sponsalibus. p. 2. c. 8. §. 8. numer. 5. fol. 142.

Quare etiam ad propositum dicit Decius in conf. 512. cum reuerendi Cardinalis num. 3. & 4. quòd licentia cōcessa Cardinali per summum Pontificem, vt testari possit de bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis, intelligitur † de prima vice. Et si primo facias testamentum, & iterum faciat aliud, hoc secūdum non valet; quā opinionem sequitur Socin. Iun. in conf. 89. nu. 2. lib. 1. licet postea alia in contrarium scribat. Quod etiam refert Episcop. Couarru. in cap. cum in officijs, num. 8. fol. 57. de testam. & dicit, quod licet aliquando hoc fuerit secutus, tunc tamen dubitat per doctrinam Baldi in cap. 1. in principio, num. 3. in vers. deinde quæro de pace Cōstan. vbi per textum in l. omnium. C. de testam. & per alia iura tenet, quòd si Princeps concessit ciuitati facere statuta, virtute cuius cōcessionis ciuitas facit statuta, quod poterit illa reuocare. Et pro ista opinione Baldi ego pondero bonum textum in l. adoptatum. C. de adoptio. Ex quo Bald. notat quod illud quod † factum est authoritate Principis, potest per iudicem ex consensu partium tolli. ¶ Sed tamen opinionem Decij sequitur Nauarrus, quem refert dictus Episcopus Couarru. vbi supra, Marcus Anton. Cuchi. in lib. de instit. maior. lib. 2. tit. 4. de Cardinalibus. num. 90. pag. 101. col. 2. & idem Curtius Iunior prædictis non citatis in conf. 188. numer. 22. cum sequentibus, lib. 1. Decium etiam refert Cephalus in consil 359. num. 3. lib. 3. qui postea num. 50. cum sequentibus varia in ista materia scribit. Et clausula vt istæ difficultates execuentur in isto proposito, traditur per Quintilianum Mandosium de signatura gratiæ, vers. licentia testandi fol. 115. col. 2. vers. per formulam.

Et quod dispositio odiosa † intelligatur pro prima vice, secus si sit fauorabilis, tenet idem Decius, quem prædicti non referunt in cap. quanto, num. 5. de iud. folio 150. per notata in l. placet. ff. de liberis & posthumis, & corrupte refert Alexand. in consilio 171. viso processu lib. 2. & idem Deci. in cap. cum in cunctis. §. 1. oumer. 1. fol. 361. de electio. Et actus odiosi extinguūtur † morte mandantis, secundùm glossam in cap. à nobis, in 1. verb. non nisi, in fine, de sent. excommu. & ex textu in l. final. ff. de pœn. Notant Abb. & Felinus in cap. ex literis, de constitut. & alij, quos refert Episcopus Couarruu. vbi supra, cui adde doctrinam Dominici in cap. quamuis, de præbend. in 6. vbi dicit, quod literæ iustitiæ sunt ampliandæ, quia non minuunt iuris dispositionem: & id penè est in vniuersis dispositionibus, quòd quādo odiosæ sunt, restringi † debent. l. cum quidam. ff de liberis & posthum. regula, odia. de regulis iuris in 6. l. 1. §. si incertum. ff. de ventre in possession. mittend. Notat Bartolus in l. 1. ff. de verborum significatione, Decius in l. fœminæ, numero 105. ff. de regulis iuris, & hoc in alijs locis reperies. Et pro hac sententia etiam facit textus in l. serui electione legata, semel tantum optare licet. ff. de legatis 1. & l. 25.

P tit. 9.

tit.9.part.6.vbi Gregor. Lopez in glossa, in verbo, *del daño*, tangit quæstionem, si mulier dat facultatem marito eligendi vnum ex filijs ad maioratum, an si maritus non eligat intra annum sit exclusus à tali electione? Quid dicendum in hac quæstione? Et ad hæc etiam facit regula iuris, quòd dispositiones & verba † debent intelligi per prius, & non per posterius. l. hoc legatum, vbi Bart. & alij. ff. de legat. 3. l. 8. qui hæredi, in princip. & in §. 1. de cōdition. & demonstrat. l. Gallus. §. quidam recte. ff. de liber. & posthum. cum concordantibus, vt per Tiraquel. in tractatu le mors. 2. p. declaratio 9. nu. 5. pag. 108. & in d. §. hoc sermone, in regul. num. 85. pag. 62. & iterum numer. 96. pag. 68.

14

Certè mihi videtur, quod cum intentio Principis concedentis licentiam ad faciendū maioratum sit, quod ille, qui licentiam impetrat, ea vtatur, & suum † sortiatur effectum & finem, pro quo fuit concessa, & quod bona veniant indiuisibilia ad vnum; cum ex hoc Regnum magis ornetur: quia primogenitura est Regno honorabilis, secundùm Romanum in consil. 79. in causa maioriæ Hispalensis, quem etiam retuli in q. 15. numer. 1. & leges nostræ Regales maioratibus fauent, præcipuè l. 43. 45. & 46. in legibus Taurinis, vt Principis intentio effectum sortiatur, licentia non extinguitur in primo actu, & priuilegium non intelligitur in primo actu, sed † in infinitum, cap. licet de priuileg. in 6. & volunt Oldraldus consil. 300. Felin. in cap. innouamus, in fine, de tregua & pace: confirmat Rebuffus de priuileg. schol. priuileg. 166. & in dicta l. boues. §. hoc sermone. 89. pag. 542. versic. septimo restringitur. Et qualitercumque fuerit possibile, licentia † debet executioni mandari, iuxta textum in d. l. fundus qui locatus. ff. de fundo instruct. instru. que legat. & alia plura quæ scripsi in q. 15. à nu. 6. quæ hanc sententiam in mirum fulciunt. Quibus addendum quod scribunt Baldus in cap. 1. §. similiter, quibus modis feud. amittan. Roma. Salicetus & Iaso num. 11. fol. 43. C. de successor. edict. vbi volunt, quòd filij fratrum † comprehenduntūr appellatione nepotum, quādo dispositio aliàs nihil operaretur, & ille qui recipit emphyteusim nepotes non habeat, neque habere sperabat. Ad quod facit l. hæredibus, §. vltimo. ff. ad Trebellianum, quod conducit ad ea quæ scripsi suprà q. 15. à num. 8.

15

16

17

18

19 Quod autem priuilegium † debeat interpretari secundum intentionem concedentis, & extendi, vel restringi, probatur in cap. ex multiplici, de decim. & in cap. final. de præbend. & in cap. mandatum, de rescript. & in alijs iuribus. Et quod in materia fauorabili, & quæ benignam interpretationem recipit, dispositio non consūmatur in primo actu, † pro-

20

batur in l. hæc conditio filiæ meæ, ad finem, in illis verbis, *Benignè tamen dicendum est*, ff. de condit. & demonstr. & in l. placet. ff. de liber. & posthum. vbi si quis instituit posthumum hæredem, nō solum institutus videtur qui ex ea, quam habet vxorem ei primum natus est, vel is, qui tunc in vtero est, verum & is quoq; qui posteà ex quacunq; vxore nascitur, quod glossa ibi dicit esse propter fauorem institutionis & testamenti conseruandi. Et notat Oldrald. in consi. 212. quidam in suo testamento: & latè docet Tiraquel. in d. §. hoc sermone, in 3. limitat, & plures citat Quintil. Mandos. in regul. 8. Chancellariæ. q. 7. num. 6. fol. 45. Et hoc etiam fulcitur ex doctrina Iacobi de Arenis, Cyni, Alberici, & Baldi in l. si quis prioris. § talem. C. de secundis nuptijs, vbi dicūt, quòd si consuetudo est, vt primogenitus ex primo matrimonio succedat in baronia: quidā autem baro tres vxores habuit, ex prima nullos liberos suscepit, ex alijs multos, primogenitus ex secundo matrimonio debet habere maioriam, & baroniam. Et pro hac sententia facit etiam insignis doctrina Bart. in l. liberorum, num. 18. ff. de verbor. signific. vers. quæro quid si in aliqua; vbi dicit, quòd si quis instituit nepotem, qui sibi ex suo filio nascetur, nato nepote, institutio† habet suum effectum in eius persona: merito ad pronepotē ex eo nasciturum nō extenditur, per d. l. boues. §. hoc sermone. Si vero in persona filij primo nati non committitur, tūc ad personam inferiorū extenditur, ex l. Lucius. ff. de hæred. insti. vbi testator grauauit aliquem, si filiū, filiam, vel ex se natum non habuerit: nam illa verba intelliguntur, si tēpore mortis suæ non habuerit, vt l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebell. & Bart. sequuntur Alexan. in cons. 105. n. 3. lib. 1. Deci. in cons. 95. nu. 5. vers. quarto & vltimo: quod dictum ad alium finem refero in q. 15. supra eodem: & ad ista legenda sunt quæ scribo infra q. 51. & prius q. 26.

21

Ad ea autem, quæ in contrarium faciūt respondet Tellius in l. Taurina num. 3. cum sequentibus, vbi contra Socinum vbi supra, & alios late sustentat, quòd † licentia data Cardinali, aut Episcopo a summo Pontifice, vt possit testari de bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis, ex intentione concedentis, & ex iuris rigore, non consumitur in primo testamēto, sed quod durat vsq; ad extremū vitæ, cuius dicta sunt necessaria ad fundamentum huius nostræ sententiæ, & notatur per eundē in l. 35. Taur. n. 1. Et contra Deciū & alios tenet in terminis Episcopus Sarmiento in lib. de redditibus Ecclesiast. part. 4. num. 3. fol. 58. ad ista legendus assuetus contradicere Nauarrum, Nauarr. in tractatu de redditi. Ecclesiastic. quæst. 3. numero 22. Albert. Benecien. in cap. Imperialē fol. 63. de prohib. feud. aliena. per Feder. quos

22

refert

refert & sequitur Bursatus in cons.30.n.56. lib. 1. Et ad propositum plura notabilia tradit Cephalus in cons.359.num,14.cum seqq.lib. 3. ad hæc legendus, & loquitur in Cardinalibus; & Bursatum in d.cons. refert & sequitur Simon de Prætis lib. 2. de interpretand. defunct. volunta. solut. 4. num. 4. fol. 84. vbi hoc ex aliquibus confirmat.

Et quòd in fauorabilibus licentia etiam data ab homine; † non extinguatur in primo actu, probatur in d. l. placet, & in l. sequenti, ff. de liber. & posthum. & voluerunt Glossa in d. l. placet; & Bart. in l. si ita. ff. de aur. & argen. lega. Calcan. cons. 20. col. 1. Matthæus de Afflictis decision. Neapolitan. 393. & alij quos citat Quintilianus Mandosius in d. reg. 8. reseruatio Chancella. q. 7. numer. 6. fol. 45. tradit Iacobus Puteus decis. 272. num. 4. par. 3. Et quæ scribit Tellius in dicta l. 4. confirmantur ex pluribus, quæ Tiraquellus scribit in d. §. hoc sermone, limita. 6. vbi latè tractat, quòd ex primo actu nõ consumitur effectus, quando per primũ actum non est satisfactum menti, & intẽtioni loquentis, siue disponẽtis, siue agentis, quæ vide num. 10. & 11. vbi aliqua egregia scribit in confirmationem huius dicti: & traditur per eundem Tiraquellum libro 1. de retractu §. 8. gloss. 7. nume. 5. pag. 449. vbi refert textum in d. l. hæc conditio filiæ meæ, in principio. ff. de condition. & demonstration. & alia similia. ¶ Et in his quæ habent tractum successiuum, negotium finitum non dicitur, † donec totaliter perficiatur, secundum Aretin. in l. in substitutione, col. 4. ff. de vulgar. Gomezium in regula de annali possessore, q. 44. pag. 585. E ista confirmantur ex scriptis per Molinam lib. 2. cap. 4. num. 38. folio 230. & Messiã super l. Toleti, vltimæ partis, conclu. 10. num. 45. fol. 200. Et ex his quę scribit Rolandus in cons. 70. numer. 32. lib. 3. vbi per doctrinam Ancharrani cons. 26. Barba. consil. 18. lib. 2 Roman. cons. 438. col. 6. & alia plura scribit, quod agnati concepti post prohibitionem alienationis, & fideicõmissum relictum † admittuntur ad reuocandam alienationem; quia fideicommissum & prohibitio non verificatur nec sumũt effectum suum, secundum intentionem fundatoris in his, qui concepti erant tempore mortis, quod consiliũ est in eodem casu, in quo consuluit Glos. Parisiens. in consilio pro Duce de Villahermosa.

Ad hæc facit, quod quando quis potest iure proprio actum gerere, si nulliter faciat, † potest iterum facere talem actum. l. a. §. 1. vbi Bart. ff. de option. legat. cum cõcordan. vt per Iasonem in l. qui per salutem, notab. 2. ff. de iure iurand. De qua re plura scribit Cephal. cons. 359. num. 15. cum sequentibus, lib. 3. & tradit Peralta in l. cum pater. §. à filia, num. 5. pag. 313. ff. de legatis 2. Et variare etiam licet vbicumq; alicui fuit data potestas, vt eligat in morte, † & eligit in vita, forte enim ante hæredem morietur, etiam alij, vel alijs dandũ esset. d. l. cum pater. §. à filia. ff. de legat. 2. l. vxorem. §. Seium maritum. ff. de legat. 3. l. filius familias. §. diui. ff. de legat. 1. Per quæ iura hoc tradit Episcopus Sarmiento in l. vnum ex familia, in principio, num. 3. fol. 170. ff de legatis 2. Quod notandum est ad eum, cui fit cõmissum, vt post mortem suam eligat ad maioratum vel meliorationem, quem voluerit; quia in vita non potest eligere aut nominare, super quo vidi quæstionem ex facto: & idem quod Episcopus Sarmiento scribit ibi D. Anton. de Padilla num. 11. pag. 289. & ante eos hoc tradit Peralta in dicto §. à filia, num. 2. & 3. & trado infrà hac parte, quæstione 48. Et hæc maiori ratione procederent, vbicumque pater tempore quo fecit maioratum, alios habebat filios, quos vocauit defuncto primo filio, in cuius fauorem constituit maioratum absq; filijs, & tradidit filio possessionem rerũ maioratus: tunc etenim cũ ex traditione possessionis non solum fuerit ius acquisitum, & irreuocabile filio illi, in quem maioratus fuit constitutus, sed omnibus alijs vocatis in scriptura maioratus, vt probatur in l. 7. tit. 4. par. 5. & latius infrà trademus in quæst. 24. hoc casu non erit necesse patri iterum vti licentia Regali ad faciendum maioratum; cum iam perfectũ fuerit, & consummatur in alios filios, & in omnes vocatos, & descendentes in infinitum, & hoc † mihi videtur in 1. distinctione Gregorij Lopez. In secundo autem quod dicit Gregorius Lopez, quòd vbicumque ante acquisitionem, filius mortuus fuit, libera manet patri facultas iterum nominandi, sequor eum propter rationes ab illo adductas: Et ego alias adducere poteram, quæ consulto omitto: & ista fortius procederent vbicumq; in facultate Regali caueretur, quòd maioratus semel cõstitutus possit reuocari & mutari: quæ clausula maximè in facultatibus, quæ præsentibus, & proximè temporibus præteritis cõceduntur pro maiori parte reperitur.

Et per hæc etiam dubia redditur alia sententia † eiusdem Gregor. Lop. in l. 50. in glossa magna quæ icipit, *Dos vezes*, tit. 5. part. 5. vbi vult, quod non stante l. 42. Taur. quòd si quis facit cũ facultate Regia maioriam in vnũ filiũ, tenebit, licet non sit sequuta traditio, & non quæ facta fuit in secundum cum traditione; quia per primum actum expirauit licentia; quæ conclusio attentis superioribus nequaquam procedere videtur. Et quòd si Rex concessit alicui, vt possit turrem ædificare, & ibi lanternam ponere, ac à nautis petere certam pensionem, quòd si turris sit destructa, non possit eam ædificare sine nouo Regis consensu, quia Rex intellexit de prima turre, tradit

Matthæus ab afflictis decis. Neapolitan. 392. Rex Ferdinandus, Rebuffus in d. §. hoc sermone, legis boues 86. pag. 541. quod confere pro intellectu textus in l. 46. Tauri in fine, hodie l 6. tit. 7. lib. 5. Recopilationis. ¶ Et quod facultas data ad accipiendum pecunias ad cābium † non extendatur ad recambia, voluit Parisius in cons. 91. num. 4. lib. 1. licet contra, Decius in consil. 562. Quod disputat Beneuentus Strach. in tractat. de mercatura, titulo mandat. num. 20. pag. 176. quod tetigi, licet sit extra materiam, quia est singulare & practicabile. ¶ Et quòd licentia testandi damnato ad mortem, quæ conceditur per l. 4. Taurinam, † non extinguatur cum primo testamento, notat ibi notisimè Auendañus glos. 5. num. 18. fol. 4. quod verisimum credo. Et qualiter cognoscatur, † an actus sint reiterabiles, & illos reiterare liceat, ponit notabilem doctrinam Bald. in l. final. numero 12. C. qui bonis cedere possunt.

30

31

32

QVÆST. XIX.

Si pater elegit ad maioratum filiū indignum, an priuetur potestate iterum nominandi.

SVMMARIVM.

Eligens scienter indignum potestate iterum eligendi priuatur. nu. 1. & 2. Quid si ignoranter fecit. n. 4.

Priuilegium amittit, qui eo malè vtitur. n. 3.

Prima electione nulla existente, non prohibetur quis iterum eligere, num. 5.

In dubijs benignior interpretatio est sumenda, num. 6.

Delictum non est præsumendum. n. 7.

Eligens indignum an dolo facere præsumatur, num. 8.

Præsentans ad ius patronatus an præsentati cōditionem scire præsumatur, n. 9.

In electione indigni an potius ignorantia quam dolus præsumatur. n. 10. & 11.

Officiales indignum ad aliquod officium nominantes, an pro illa vice iure nominandi priuētur, n. 12.

Decimo nono quæro de alia quæstione, quæ præcedēti est contigua, si pater virtute Regiæ facultatis facit maioratum in aliquem filium indignum, vt qui tempore in quo factus fuit maioratus, erat hæreticus, vel commiserat crimen læsæ maiestatis, vel aliud simile delictum, nec illi tradidit possessionem, vel scripturam, & nec maioratus fuit factus propter contractū aliquem onerosum, an pater remaneat priuatus potestate nominandi alium filium ad maioratum? In qua quæstione sic distinguo. Nam si pater elegit talem filiū indignum scienter ad maioratum, tunc iustè † priuatur potestate iterum nominandi alium filium. Hæc conclusio probatur in cap. cum cunctis. §. 1. de electio, à quo deducitur, quod eligentes aliquem scienter indignum † priuantur potestate iterum eligendi: eadem conclusio probatur in l. 26. tit. 5. part. 1. & in l. cum quidam, vbi Bart. & Doctores, præcipuè D. Antonius de Padilla nu. 15. pag. 278. & Episcopus Sarmiento num. 16. fol. 84. ff. de legat. 2. Lambertinus de iure patronatus lib. 2. par. 2. quæst. 9. principali, artic. 18. num. 2. folio 100. & legenda sunt quæ idem scribit in 4. artic. 18. quæst. principali, lib. 2. part. 1. num. 1. cum sequentibus, fol. 107. & lib. 2. part. 3. art. 8. quæst. 2. numer. 2. fol. 248. Menochius casu 228. num. 2. Notat Decius in consil. 522. numer. 7. Ripa respons. 32. num. 4. & in tractatu de peste. C. de remed. ad conseruand. vberta. numer. 197. fol. 31. Et hoc procedit etiam in electionibus laicorum, secundùm Baldum in cap. venerabilem, de electio. De quo etiam per Abbatem in d. c. cum in cunctis, & in c. per inquisitionem, notab. vltimo, eodem titulo, & notatur etiam per Tiraquellum in l. boues. §. hoc sermone, limitatio. 1. num. 43. pagina 548. ff. de verborum significatione. De quo agitur per Auend. in 1. part. de exequen. mandat. Regijs cap. 19. num. 22. licet Augustinus Beroius consil. 23. num. 21. lib. 2. conetur probare, quòd dicta iura procedunt tantum in electione prælati. ¶ Et habens priuilegium ad aliquid faciendum, si illo male vtitur † amittit, cap. priuilegium. 11. quæst. 3. l. Iudæos. C. de Iudæis, l. eos. C. de aquæductu, lib. 11. l. 43. titul. 18. part. 3. ¶ Si autem ignoranter facta fuit nominatio, † non priuatur pater potestate iterum nominandi alium filium, secundùm prædictos Doctores. Et pro hoc facit, quia cū electio prima fuerit nulla, † non prohibetur iterum eligere & nominare: argumento textus in l. aut si nulliter. C. de legitim. hæred. in verb. aut si nulliter, cum concordan. vt per Felinum in c. ex tenore, col. 2. de rescript. Iaso. in l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudicat. Notat Petrus de Peralta in l. vnum ex familia §. sed si vno, num. 3. pag. 578. ff. de legat. 2.

1

2

3

4

5

Sed an præsumatur quòd pater elegit filiū indignum scienter, Bart. in l. si patronus. ff. de confirm. tutor. tenet, quòd eligens indignum præsumitur id scienter facere, & priuatur eligendi potestate. Notatur per Decium in dict. cap. cum in cunctis. §. cleric. num. 1. quæ opinio dura, & rigida est, & contra rationem & æquitatem: cum in rebus dubijs semper interpretatio benignior † sit sumenda, l. ea quæ. §. in

6

in re dubia.ff.de regulis iuris.l.proximè.ff.de his quæ in testam. deleot. & delictum † non est præsumendum.l.merito ff.pro socio,cum vulga. Et quod eligens indignum † non præsumatur dolo facere,per regulam.l quoties 5. §.qui dolo. ff. de proba.& d.l. merito, tradit Cephal. in consilio 359 num.52. lib.3 ¶ Et quod præsentans † præsumatur scire conditionem præsentati ad ius patronatus, tradunt Baldus in Margarita, verb.electioni,pro quo est textus in l.si patronus ,in fine. ff. de confirmat. tutor.vbi Iacobus de Aret. & volunt Rochus deCurte in tractatu iuris patronatus, in verb.honorificum. 4. quæstio. principalis post medium Lambertin. de iure patronatus lib.2.part.1.art.2. 10.quæst.principali,num. 9. fol.103. Et legenda sunt quæ scribit idem Lambertinus in dicto articulo 18. numero 4. folio 108.

Quare ego in proposito nostræ quæstionis arbitrio iudicis relinquendum esse iudico,qui attenta conuersatione filij cum patre, & alijs circunstantijs,hoc notum habere posit. Potest enim esse , quòd filius in longinquis partibus absuerit , vel quòd delictum fuit ita occultum,quòd patri notum non fuit,eum fecit maioratum.Et ideo ego potius in hoc casu nō præsumerem scientiam,imò potius † ignorantiam:argumento l.verius.ff.de probatio.glos. in l. 2. ff. de recep. cum concordan. vt tradit latissimè Ioseph. Mascardus lib. 2. de probation. conclusione 879. num. 1. cum sequentibus,fol. 182.& ante eum Antonius Gabriel lib.6. commonium opinionum ,tit.de regulis iuris, conclusione 5. Facit textus in l. eius qui in Prouincia. ff.si certum petatur, l. quidam decedens. §. ex quo.ff.de administra. tutor. Et pro hac sententia faciunt plura quæ scribit Petrus de Peralta in l. cum quidam, pagina 266. numero 3. cum alijs.ff.de legatis 2. vbi latè probat, quod quis non præsumitur scienter eligere indignum, † sed ignoranter, vide illum , qui hunc articulum rectè scribit, & Molin.lib.2.de primogen.cap.4.num.39. folio 230. Animaduerto etiam,quod eligentes scienter indignum priuantur potestate eligendi vbicumque sunt priuati ipso iure , secus si priuatio sit per sententiam , secundùm Romanum in consilio 483. dubitatur primo, col. 3. versicul. secundo si quis dixerit,Tiraquellum in l. si vnquam , in verb. reuertatur, numer.38. pagin. 537. C. de reuocand. donation. Quod etiam animaduerto in quæst. 48. in hac 1.part. num.57. ¶ Et quod officiales nominantes ad aliquod officium indignum † non priuentur pro illa vice iure nominandi,volunt Cinus in l.1.in fine. ff.si quis in ius vocat.non ierit. Albericus in l. sextum decimum. §.quæsita.ff.de vacat.muner.& alij quos citat Auendañ.1.part.de exequen. mādatis cap.19.num.22. fol. 122. col.2. versic. & de nouo percipiet dominus.

QVÆST. XX.

Princeps an possit reuocare licentiam,quam ad faciendum maioratum concessit.

SVMMARIVM.

Princeps sua voluntate potest priuilegium à se concessum ad maioratus institutionem reuocare sine causa. nu.1. & 2. & cum illa, nu. 4. Quid quando per viam contractus concessit,num.5.

Princeps an possit gratiā ex post facto modificare,num.3.

Princeps publica existente vtilitate statutū vel concessionem an possit reuocare.n.6.

Princeps iurisdictionem alicui semel concessam potest reuocare.n.7.

Princeps an possit reuocare maioratum ob contractum onerosum , vel traditā iam possessione.num.8.

Maioratus an sit mere priuilegium à Rege concessum.n.9.

Sententia quædam Antonij Gomez circa maioratus reuocationem resellitur.n.10.

VIgesimo quæro , an Princeps , qui concessit alicui licentiam ad faciendum maioratum,posit illā reuocare? In qua quæstione breuiter me expediendo, quoniam facile gum est disputare de potestate Principis ,l. disputare. C de crimin. sacrileg. Dico, quod Princeps † potest reuocare priuilegiū , quod dedit ad faciendum maioratum , etiam sola voluntate,absq; aliqua causa:quia de iure Princeps potest reuocare priuilegium , quod subdito dedit etiam absq; aliqua causa, cap. conquestus,vbi glos.9.q.3.c.fraternitas 16. q. 1. Innocen. Abb. Felin.vbi latè Decius numer. 13.in cap. nouit, de iudi. Alberic. in l. digna vox.C.de legibus,Cinus,Imola,Alexand. Iaso in l.non amplius.§.si quis certū.ff.de lega. 1. Doctores in l.priuilegia. C. de sacrosanct. Eccles. Ias.in cons.56.Redēptoris nostri,lib. 1. & in consil. 108. in causa mota.eodem lib. Decius in cons.407. visis, & in pluribus alijs consilijs,Purpuratus in l. Imperium,nu. 165. ff.de iurisdiction. omnium iudicum,Ægidius Bossius in pract.crimin. tit. de Principe, col. 603. Alexan.in cons.216.lib.2.n.5. vbi latissimè hoc docet Guillel.Bened.in c.Raynutius, in verb.duas habens filias, de testam. Rebuff. in l. vnica , nu. 16.pag.363. totius voluminis tractatuum. C. de sentent. quæ pro eo quod

 interest

intereſt proferuntur. Gozadin. in conſil.62. num.9.& in conf.5.num 27. vbi dicit, † gratiam à ſe datam, Principē reuocare poſſe. Latè Stephan.Bertrand.in conſ.181. circa proceſſum lib.3.Thom.Grammat. deciſ.46. numer.5.Et eſt communis opinio ſecundū Curtium conſil. 1. num.34. lib.1. ¶ Et Princeps ex poſt facto poteſt gratiam à ſe datam, ſeu 3 donationem † modificare, Bald.in l.ſi nuptæ, lectura 1.ff.de Senatoribus,per l. qui fundos, C. de omni agro deſert.libro.11.vbi Luc. de Penna,& Ioann.de Platea.De quo etiam per Matthæum de Afflict. in conſtitu. vtriuſque Siciliæ in conſtit.penult.carcer.lib.2.fol.17. ad finem.De quo tamen vide quæ ſcribo infrà quæſt.26. ¶ Si igitur Princeps poteſt priuilegium reuocare ſubdito conceſſum etiam ſine cauſa:minus dubium erit id facere poſſe† 4 cauſa exiſtente;quòd expreſsè probatur in l. 19 tit.3.lib.1.Ordinam.Et pro hac ſententia faciunt aliqua,quæ ad propoſitum noſtrū ſcribit Gregorius Lop.in l.3.tit.3.part.6.in gloſ. in verb.*Mugeres*,fol.89.col.3. in fine, quem vide.Nec nouum eſt,quòd Principi liceat reuocare priuilegium,cum cauſa exiſtit, quia licet alias priuilegium, quod Princeps conceſ-5 ſit per viam † contractus,nō poſsit reuocare, vt perDoctores in d.cap.nouit:& Bart.in l.2. num.7.ff.de iur. immunit. & in l.final. ff. de condit. ob cauſam. Bald.in l.final. ff. de Senator. & in l.ſi cum mihi. ff. de dolo; & in conſ.326.Rex Romanorum lib.1.Ioan.Lop. 6 in l.17.Tauri,fol.52. in verſ. ex quo inferebā tamen exiſtente publica † vtilitate id Principe licet,& reuocare priuilegium,ſtatutum, vel conceſsionem,ſecundùm Angelum in l.2. ff. de his qui ſunt ſui vel alien.iur. Quod confirmatur ex pluribus,quæ Angel. citando notat Alexander in d. conſ. 216. nec arguendi, lib.2.numer.6. quem ad hoc corrupte refert Hippolyt. tam in numero voluminis, quàm in numero voluminis, quàm in numero conſilij in ſingul.531. quod incipit, Vtilitas publica. Notatur etiam per Ferdinandum Menchac. lib. 1. controuerſia. illuſtrium, cap.31. num.24. fol.94 pro quibus eſt egregia Bart. doctrina in l. cum Nauarcorum. C. de nauicul. lib.11. & textus in l. legatum.ff.de vſufruct. & in l. vt gradatim.§.quoties. ff.de muneribus & honoribus, & in l. quod ſemel. ff. de decret. ab ordine facien. & in l. iubemus nullam nauem. C.de ſacroſanct. eccleſ. ¶ Ex quibus notat Areti.in c.nouit.de iudic.Quod 7 Princeps iuriſdictionem alicui ſemel conceſſam †poteſt reuocare, tradit Matth.de Afflict. in conſtitut. Neapolitan.lib.1.rubr.17. num. 2.fol.18.refert Bart. in l. non ambigitur. ff. de legibus,& in l.vltima.ff.eodem tit.& ſequitur Paul.Pariſ. in addition. ad Bart. in l. digna vox.C.de legibus, in addition. quæ incipit, Imperator. Et hæc ſufficiant pro deciſione huius quæſtionis,quam latius non confirmo,quia prædicta ſunt ad hoc, vt pro indubitabili habeatur.

Sed iſta concluſio procedit, † niſi maiora- 8 tus iam ſit factus, & filio poſſeſsio tradita ſit, vel factus ſit ob contractum onerofum : nam tunc non erit Principi licitum reuocare licētiam:cum iam agatur de præiudicio aliorum, quàm impetrantis,quibus Princeps præiudicare nequit. Ad quod facit l. ſi donationem, C. de reuocand. donation.ibi. *Si donationem ritè feciſti hanc, authoritate reſcripti noſtri reſcindi nō oportet.* Et ad hanc concluſionem eſt bonum conſilium Pauli de Caſtro 164. lib.2. De quo latius ago in quæſt. 26. infrà eodem; vbi lector reperiet alia plura ad fundamentum iſtius limitationis, quæ regulariter veriſſima eſt,quæ confirmatur ex aliquibus, quæ ſcribit Caſſan.in conſuetud. Burgund.tit. deſ-juſticies,rubr.1.§.5.num. 187.pag.239.¶Et hoc modo eſt temperandum,quod nimis generaliter ſcribit Montaluus in l.8.tit.12. lib.3.fori,in gloſſ.in verb. *no puede toller*, vbi inquit,quod maioratus factus per Regem † eſt 9 mere priuilegium ab eo conceſſum, & ſine cauſa poteſt reuocari. Refert notata per Zauarel.in cap.perpendimus,de ſentent.excommunication. Nec mihi placet ſententia † An 10 tonij Gomez in l.43. Taurina, num. 1. & 2. vbi nimis generaliter probat,Principem poſſe reuocare licentiam, quam dedit ad faciendum maioratum,etiamſi alieri ſit ius quæſitū: ad quod ponderat eandem l.43.& d.l.qui fundos.C.de omni agro deſert.lib.11.quod pluſquam erroneum mihi videtur.

QVÆST. XXI.

Licentia Regalis ad faciendū maioratum an reuocetur propter ſuperuenientes filios.

SVMMARIVM.

Contraria contrarijs curantur. nu.1.

Pater an poſsit maioratum reuocare.n.2.

Donationes perfectæ an reuocentur,ſi parentes poſt liberos procreauerint. n.3.& 9.

Licentia Regalis ad maioratus inſtitutione fundamentum habet in relatione & intentione patris impetrantis.n.4.

Affectio æqualis erga omnes filios præſumitur, num.5.

Deficienti fundamento deficit ædificatum, n.6. & ibi quicquid eſt cauſa cauſæ, eſt cauſa cauſati.

Hæreditas liberis omnibus debetur naturali ratione,num.7.

Pater

VIgesimo primo quæro de quæstione difficili & practicabili. Pone enim quòd pater vnicum tantum filium habens impetrat à Rege facultatem faciendi in eundem maritũ, & vinculandi omnia bona, & grauandi filium onere restitutionis,& alijs similibus vinculis, & deducendo ad exequutionem licentiam, quam habet, facit in filium maioratum, & ei tradit possessionem bonorum maioratus,& tẽpore quo licentiam petiuit, & impetrauit ad faciendum maioratum,& eadem vsus fuit,nullam habeat spem filios procreãdi, an si posteà præter spem ex vxore,qua tempore impetratæ licentiæ habebat, vel alia cum qua priore defuncta contraxit,alios liberos suscipiant, talis licentia reuocata censeatur,& maioratus in eiusdẽ exequutionẽ factus reuocari queat? Et quia disputationes plerumq; magnam vtilitatem adferunt; & vt alibi inquit Baldus ferro viam aperit,qui per contraria transit, & † cõtraria contrarijs curantur,cap. 1.de pœniten. distinctio. 2.cap.legitimus,de consecratione, distinct.5.Notat Paulus de Castro in l.vt vim, ff.de iustitia & iure, placet primo partem affirmatiuam fundare.

Et quod in isto casu talis licentia Regalis sit reuocata, & pater maioratum reuocare possit, primò † probatur ex generalibus verbis, l.17. Tauri, quæ permittit meliorationis reuocationem,tradita etiam possessione ex causis, quibus per leges Regales donationes semel perfectæ,& irreuocabiles reuocari queũt, vbi Cifuentes numero 4. istam quæstionem loquendo in melioratione tetigit,nihil tamen decidit, sed se retulit ad notata in l. si vnquam.C.de reuocand. donation. Ego tamen infrà tractabo. Cum igitur ex dispositione textus in l. 8. titul.4. part.5. quæ concordat cum dict.l.si vnquam. Donationes perfectæ † 3 reuocantur, si postquàm factæ fuerint, donantes liberos procreauerint, adeo quòd reuocantur ipso iure, vt patet ex d. l. partitæ, ibi, *No deue valer en ninguna manera*. Sequiturq; ex generalitate illius. l.17. idem dicendum est in nostro casu, & quòd licentia Regalis viribus prorsus in isto casu caret, & reuocata censetur,& maioratus virtute illius constitutus. Et dispositio dict.l. si vnquam procedat in legatis, sicut in donationibus, tradit Ripa post alios ab eo citatos in eadem l. si vnquam,& Francis.Mantica lib.12.de coniectura rata mente defuncti,tit.2.num.30.& 31.pagina 590. & tradit Menochius in tractatu de præsumptionibus lib.4.præsump.172. num. 3.fol.301. post Tiraquellum in dict.l. si vnquam,in verb.donation.largitus,numer.263. & disputat Ioseph Mascardus in tractatu de probationibus libr. 3. conclusione 1282. numer.151.folio 230. & plura pro intellectu dict.l.si vnquam scribit nouissimè Hieronymus Gabriel in cons.127.per totum,Mascardus in allegata conclusione, Molina lib.2. de primogen.cap. 3.numer.37.fol.221. vbi latè disputat an renuntiatio iurata reuocetur per natiuitatem liberorum: & ibi plura notabilia scribit,sed pro intellectu eorum, quæ scribit Molina lege quæ scribo in quæstione sequẽti. ¶ Et licentia Regalis in isto casu † habet 4 totum fundamentum, & causam à relatione patris,qui licentiam impetrauit, qui necessario Principi exposuit,se velle facere maioratum in filium, eoquod alios filios non habebat, quam facultatem Princeps non concederet,aut si concederet, non cum clausulis & libertate,quæ concessa fuit. Habet etiam fundamentum ab intentione illius, qui eam impetrauit, qui verisimile est, eoquòd patres magis communiter solent filios æqualiter diligere, quòd non fecisset maioratum, neque licentiam petijsset, si crederet quod posteà filios debebat suscipere, vel saltem non in tam magna quantitate sicut fecit. ¶ Et præsumitur † æqualis affectio erga omnes filios, 5 vt per l. vt liberis, C. de collat. tradit Socinus Iunior in consilio 100. numero 13. libro 1. Et communiter accidentibus videmus quod parentes, qui vnicum tantum habent filium, illum exorbitantissimè diligunt; quod

quòd si duos, vel plures filios habent, amor inter eos diuisus non permittit, quòd in vno sit tanta dilectio, sicut si solus esset, & virtus vnita magis potest.

Sed & sępissimè contingit, quòd parentes magis amant filios iuniores, & vltimo genitos, quàm primogenitos, vel maiores natu, quod nouum est. Nam Iacob Patriarcha (vt scribitur Genes. cap. 37. in initio) *Diligebat Ioseph super omnes filios, eoquòd in senectute illum genuerat.* Et Priamus (vt refert Homerus lib. 20. Iliados) Polidorum filiorum charissimum inter omnes habebat, quia illum in senectute genuerat, & nouissimus omnium erat: Cùm ergo Principis voluntas, & intentio eius, qui licentiam obtinuit, verisimiliter cessent, à quibus originem & primæuam causam constitutio maioratus sumpsit, cessare debet maioratus, tanquam sit sublatum fundamẽtum, & radix succissa: nam deficiente fundamento, † deficit ædificatum, cap. cum Paulus 1. quæst. 1. Et quicquid est causa causæ, est causa causati. l. dotem dedit. ff. de collat. bonorum. l. manumissiones. ff. de iustitia & iure; vbi Bald. & Fulgos. l. quominus. ff. de fluminibus. Et de ista verisimilitudine varia & infinita scribit Tiraquel. in d. l. si vnquam, præcipuè in principio legis. ¶ Item, hæreditas liberis † debetur omnibus naturali ratione. l. scripto. ff. vnde liberi. l. cum ratio. ff. de bonis damnat. & cùm ratio naturalis omnibus filijs sit communis, & æqualis, testatoris affectio præsumitur omnibus filijs pariter prouidere: quia effectus regulariter à sua causa. l. Cancellauerat. ff. de his, quæ in testam. delen. Nec est verisimile, † quòd pater voluit priuare filium suum sua hæreditate, argum. l. cum acutissimi, C. de fideicommis. l. cum auus. ff. de condit. & demonstration. cum concordantibus.

Prædicta conclusio fulcitur, quia donatio facta ab eo, qui caret liberis, videtur habere tacitam conditionem (si liberos posteà non suscipiat) & ideò liberis superuenientibus, tanquam iam sit conditio impleta, † reuocatur, secundùm Bart. Bald. & Albericum in d. l. si vnquam; & alios plures, quos refert Tiraquel. in d. princ. numer. 6. Et ad hoc etiam facit, quod voluit Oldrald. in cons. 95. num. 6. & 7. vbi tradit. Regem Aragoniæ, qui fecit iuramentum de non alienando bona Regni stipulante notario, posse nihilominus donare bona regni vxori: quia donatio propter affectionem † non videtur inclusa in promissione, iuramẽto, & statuto: & potest Rex in hoc casu promissionem reuocare. ¶ Et confirmo: quia licet quis promittat non reuocare, nec contrauenire alicui actui, si reuocatio fiat per dispositionem legis, † contrauenire quis potest, secundùm Corneum in cons. 11. num. 9. tale lib. 3. Grammaticum decis. 102. colum. 1. Petrum Barbosam in l. quia. ff. soluto matrimonio. 14. num. 76. pag. 343. tomo 2. ¶ Neque quicquam refert in isto casu traditio possessionis ad reuocabilitatem huius maioratus & donationis per prædicta, & quandam doctrinam Decij in cons. 366. pro declaratione ad finem. Vbi dicit, quòd reuocata donatione virtute d. l. si vnquam † reuocatur constitutum in ea appositum; & idem vult Carolus Ruinus in cons. 173. quæritur 1. in 2. dubio lib. 1. & alij, vt per Tiraquel. in tract. de constitut. part. 3. limitat. 29. nu. 4. fol. 146. Quod confirmatur ex doctrina Grat. cons. 50. lib. 1. vbi tradit, quòd non solùm dominium, sed etiam possessio reuocatur ex dispositione. d. l. si vnquam: notat Anton. Gabr. lib. 3. commun. opin. conclus. 2. num. 29. pag. 196. licet Bald. in l. ab emptione. col. 3. ff. de pact. velit, quòd resoluta obligatione, non resoluitur cõstitutum, quia non est accessorium obligationis, sed traditionis, & translationis dominij, confirmat decisio Pedemontana 85. *n.* 7.

Et ex istis confirmatur doctrina Gregorij Lopez in l. 32. tit. 9. part. 6. in gloss. *No valdrá.* fol. 67. colum. 4. in vers. Aduerte etiam, quod videtur, vbi dicit, quòd vt plenior sit facultas ad faciẽdum maioratum, oportet quòd Principi fiat † relatio de posthumo nascituro, ex notatis per Bart. in l. Titius. ff. de liberis & posthum. & in l. ex facto, in principio, ibi: *Nam & verisimile est.* ff. de vulgar. facit. l. qui in vtero. ff. de statu homin. l. 3. titul. 23. p. 4. l. 2. tit. 18. part. 6. Imò idem Gregor. Lop. in ead. l. 32. & eadem glos. fol. 70. col. 4. vers. quid autem si Rex, inquit per dict. l. ex facto, quòd si Rex dedit licentiam faciendi maioratum in vnicum filium, quem impetrans licentiã tunc habebat, & posteà nascatur sibi alius filius, † non poterit facere maioratum, quem citat Parladorus in suo libello rerum quotidianarum cap. 7. in fin. Burgos de Paz Iunior quæst. ciuili 1. num. 22. quos citat Barbosa in l. 2. in princip. num. 169. pagin. 677. ff. soluto matrimon. tom. 1. ¶ Sed istius conclusionis veritas maxima ex parte consistit in declaratione illius quæstionis, an dispensationis causa cessante, † cesset dispensatio; quam notabiliter explicat & declarat Tiraquel. in tractat. de cessante causa part. 1. num. 89. 90. 91. 92. & 93. pag. 28. quem lector legat. Faciunt tradita per Petrum Surdum in tractatu de alimẽtis tit. 8. priuilegio 11. num. 5. fo. 276. Et pro Gregorio Lopez facit regul. cap. dilecti, & cap. suggestum, de decim. vbi noua causa superueniens † tollit priuilegium.

Item prædicta conclusio iustificatur, quia omnes dispositiones intelliguntur rebus sic stantibus, & propter superuenientem causam † retractantur. l. quod Seruius. ff. de cõdition. ob causam: vbi latè Iaso qui plura adducit. d.

cap.

cap.suggestum,de decim.l.43. tit. 18. part. 3. Ex quibus iuribus patet, quòd dicta regula procedit etiam in dispositionibus Principũ, notat idem Iaso in l.si quis seruum,numer.5. fol.114.ff.de verborum obligationib. Et ea 18 quæ de nouo emergunt, † nouo indigent auxilio.l.de ætate,ex causa.ff.de interrogator. action.cap.pastoralis,de except. notatur per Romanum in l.si vero.§.de viro.ff.solut. matrim.Barba.in rubric.C.qui admitti.num.19. Decius in d.cap.Pastoralis num.5.Hippolyt. in l.1.§.vltimo,numer.5.de quæst. & singul. 233.& 503.& 512.& 619. quæ plenius à me tradentur in 4.part.huius operis quæst.1.limitat.1.à num.28.cum sequentib.vbi lector videat. ¶ Et pro ista opinione facit singularis & æqua dispositio textus in l. si totas. C. de inoffic.donation. cum adductis per Iasonem in authent. vnde si parens,num. 19. C. de inofficios.testament. Anton. Rubeum in l.Titia.§.Imperator,num.139.& numer.152.ff. de legatis 2.Iulium Clarum de donation. q. 24.Osascum decis.Pedemon.122.numer.19. Beroium cons.68.num.8. cum concordantibus;vt per Petrum Surdum in tractatu de alimentis.tit.8.priuileg.26.num.8.fol.187.

Ex quibus qui hanc partem affirmatiuam tenere velit,inferre potest, quòd licet pater 19 faciat maioratum, & iuramento confirmet,† adhuc reuocare eum potest liberis posteà susceptis:quia etiam iuramentum intelligitur rebus sic stantibus, cap. quemadmodum: vbi glos.in verb.conditio,de iureiurand. cap. ne aliquis,& ibi glos.vltima 22.q.2. notant Doctores in prædictis locis,& Gloss.Paris.in cõsuetudin.Parisiens.part.1.glos.4.§.2.num.6. fol.58.& constat etiam ex his quæ notabiliter cumulat Tiraquellus in d.l. si vnquam,in princip.num.166.pag.78. Sed ista illatio intelligi potest 2.distinct. infrà traditam num. 51.cum sequentib.Et si ex duobus vassallis alter alienat fundi partem altero consentiente, & posteà decedat sine liberis,potest qui consensit reuocare alienatum,vt tradunt Decius in cons.263.col. 3. Antonius Petr. de fideicommis.quæst.14.num.12.pag.539. ¶ Præterea, pro hac opinione affirmatiua est dictũ Dini in l.ex facto.ff.de vulgar.vbi dicit,quòd 20 legitimatio facta filio naturali † reuocatur liberis posteà susceptis. Pro quo facit, quia legitimatio dicitur donum patris, vt probatur in authent.siue legitimis.C. de natural. liber. & in alijs locis. Sicut ergo donatio reuocatur liberis posteà susceptis, ita legitimatio,quæ vim habet donationis,& opinionem Dini sequuntur Guillel.de Cuneo,Alberic. & Paul. in l.tale pactum.§. vltim.ff.de pact. Oldrald. in cons.274.factum tale est.Bald.in l.2.in fin. C.si in fraudem patr.& alij quos refert Tiraquel.in sæpiùs citata.l.si vnquam,in verb.Donatio largitus,num.279.& pag.279.quamuis statim numer.281.plures numero referat qui contrarium tenent, prout ibi videri poterit. Et ex his dixit Cassan.in consuetud.Burgun. rubric.7.fœmmæ Mariæ.§.12.fol.275.num. 8.col.1.in versic. quod intellige esse verum: quòd si pater & mater habentes vnicam tantum filiam, eidem dederunt omnia bona in dotem,& posteà filium susceperunt, † reuo- 21 catur donatio in parte contingenti tali filio; quam quæstionem latius disputat Nicolaus Boerius in consuetud.Bituricens. tit. de consuet.matrim.§.1. gloss. 1. col. penult. pagina 106. in fine. ¶ Ex quibus etiam deducitur, quòd si pater ex defectu filiorum legitimorum faciat maioratum in filiũ naturalem,quòd † reuocabitur maioratus propter superue- 22 nientes filios legitimos.

Cæterum Ioann.Lopez in l.27.Taur.numero 23.tenet, quòd donatio vnico filio facta,cum non habeat vim meliorationis,reuocatur quoad integram filiorum posteà natorum legitimam portionem, quæ (secundum eum)deduci debet ex toto patrimonio.† Sed 23 hæc doctrina non multum vrget pro ista opinione,quia aliud sentit esse Ioan. Lopez dicẽdum,si pater filium melioraret, prout est in nostro casu.¶ Præterea inquit notáter Matthæus de Afflictis in constitut. Neapolitan. lib.3,rubr.5.de reuoc.alien.numer.75.& 76. fol.266. quòd si habens feudum nouum fecit testamentum,& instituit duas filias fœminas, quas habet in feudalibus, & impetrat regium assensum,posteà procreauit filium, & ipsum instituit hæredem in feudalibus reuocando dictum primum testamentum cum regio assensu factum:tale primum † testamentum di- 24 citur reuocatum iuris authoritate propter superuenientiam filij masculi.Et quia in illo primo testamento confirmato à Rege, intelligitur inesse tacita conditio, quæ abinitio adest ex præsumpta voluntate disponentis, ac si dictum esset in primo testamento, instituo filias,si filium masculum non habuero. ¶ Proprius istam partem adiuuat quod scribit Episcopus Bernard.Diaz in fallentijs suis,liter.D. regul.141.aliàs 213. vbi dicit, quòd si pater non habens,nisi vnicum filium fecerit donationem,si alij filij posteà nascantur, † reuo- 25 catur donatio,& omnes filij reduci debent ad æqualitatem,& non habebit dictus filius maiorem partem,quàm alij.Nam cùm esset vnicus filius tantum,non præsumitur,quòd pater voluit eum meliorare: quia non debet præsumi illa prædilectio, nec melioratio respectu filiorum nasciturorum, quorum merita pater nondum nouit:& quia facultas meliorãdi debet intelligi pluribus filijs extantibus, inter quos cadere possit affectio, & prædilectio, cuius rationes sunt efficaces, & valde vrgentes.

tes. Et hanc sententiam Episcopi refert, & sequitur Gregorius Lopez in d.l.8. in gloss. in verbo, *A otro*, in medio glossæ, & dicit æquã, & veram esse; & pro ea faciũt, quæ suprà scribo numer. 5. Et opinio illorum qui dicunt, quòd in filiũ vnicum non potest cadere melioratio, quam tenent Ioan. Lup. in l.27. Tauri, num. 27. & alij quos refert D. Antonius de Padilla in l. cum virum, numer. 2. C. de fideicommiss. fol. 96. licet Peralta in l. Titia cum testamento. §. Lucius, num. 161. pag. 412. ff. de legatis 2. hoc limitet in quinto, quod verũ mihi videtur. Quam sententiam etiam sequitur Burgos de Paz q.1. ciuili, numer. 19. latè Molina qui pluribus modis limitat & intelligit lib. 2. de primog. cap. 11. num. 3. cum sequentib. fol. 317. vbi num. 31. post Gregor. Lopez, & Anton. Gomez; & alios, quos citat, † hoc limitat in maioratu facto cum regia facultate, quem citat, refert, & sequitur Burgos de Paz, d. 1. q. ciuili, num. 22. & hunc pũctum tractat Ahumada in l. 2. titul. 2. part. 2. glos. 1. in verbo, maioria, num. 1. cum sequen. fol. 142. De quo legendum est quod scribo infrà, num. 104. Et in hac opinione videtur inclinare Episcopus Couarrub. lib. 1. variar. cap. 19. num. 3. Et opinionem Bernardi Diaz sequitur nouissimè Barbosa in l. 2. in principio, nu. 169. pag. 677. ff. solut. matrim. Et cõmunem opinionem, quòd in filium vnicum non cadat melioratio, sequitur Angulo in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recop. gloss. 10. num. 1. contra Parladorum de rebus quotidianis cap. 7. Et Angulo tradit, quòd nepos vnicus ex filio potest meliorari. ¶ Et tradit Angulo in dict. loco, num. 12. Quòd si in contractu matrimonij pactum factum fuit, quòd filius qui primo nascatur succedat in 3. & 5. & nascatur filius vnicus, an is teneatur stare pacto parẽtum, & consentire grauamini imposito in tertio? Valebit tamen † grauamen in persona substituti, licet in filio non valeat, vt opinatur Gregorius Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. in verbo, Maioria, finalibus verbis, per regulam. l. cum patronus, vbi Paul. ff. de legatis 2. Et pro opinione Episcopi & aliorum etiam facit, quòd contra communem opinionem Bart. & aliorum in l. Titia. §. Imperator. ff. de legatis 2. tentat Ripa in d.l. si vnquam, quæst. 47. nu. 111. fol. 316. vbi tradit, quòd donatio factá filio vnico, reuocatur per donantem liberis posteà susceptis pro vtilibus portionibus: quia si pater verisimiliter de alijs filijs cogitasset, eorũ portiones alij filio non donasset; cum pater † præsumatur velle æqualitatem seruare inter filios. l. illud. C. de collat. l. vltima. C. commun. vtriusque iud. l. quæsitum. §. sed & inde Papinianus. ff. de fund. instruct. ¶ Et quod donatio inofficiosa † reuocetur vsque ad debitum bonorum subsidium, volunt Azo in summa. C. de inoffic. donation. glos. in l. 1. C. de inofficios. donation. & ibi alij Doctores, Aretinus in cons. 43. & alij quos citant Anton. Rube. in d. §. Imperator, & tradit Anton. Seraphinus in tractat. de fideicommiss. art. 51. n. 123. fol. 482. Costa in cap. si pater, de testam. in 6. part. 3. vers. pater priuare non possit, n. 16. pagin. 441. qui ad hoc ponderat. d.l. 8. vbi hoc voluit Gregor. Lopez non in glos. quam citat Costa, sed in glos. in verb. legitima. Et tandem Costa communem profitetur, & eam defendit. Et istam opinionem, pluribus authoribus defendit Osascus decisio. Pedemontana 122. num. 12. quod reuocatur. Donatio pro virili, & inquit Salicet. in d.l. si vnquam: quòd si appareat patrem donasse bona sua filio, qui alios filios non habebat, vel non sperabat habere, quòd fortè per superuenientiam liberorum reuocaretur donatio virtute illius legis. ¶ Et per ista confirmatur quædam noua & singularis opinio Anton. Gom. in l. 24. Taur. num. 6. vbi resoluit, quòd rupto testamento præteritione, vel ex hæredatione, † est inualida melioratio 3. & 5. si testator ignorabat filium habere; quæ sentẽtia mihi vera videtur. Et istam opinionem sequitur & veriorẽ profitetur nouissimè Petrus Barbosa in l. 2. in principio. ff. solut. matrim. num. 169. pagina 977. tom. 11.

Pro contraria sententia, imò quòd maioratus reuocari † non possit, & licentia regalis firma remaneat, facit regula textus in l. pluribus. §. & si plateat. ff. de verborum obligat. quæ docet, quòd ea, quæ vtiliter constituta sunt, durant, licet illa casus superueniat, à quo incipere non potuerunt; quam rectè confirmat Alexand. cons. 199. num. 3. lib. 6. ex quo loco multa sumi possunt prò fundamento istius conclusionis. Quod confirmo ex doctrina Pinelli in l. 1. part. 1. num. 40. C. de bonis maternis, vbi ponit regulam, quòd † vsusfructus patri quæsitus in bonis aduentitijs filij non cessat, nec effectus acquisitionis cõsummatus, licèt veniat ad casum, à quo incipere non potuit. Et ad hoc facit, quòd in materiam d.l. si vnquam tenet Bartol. in l. Titia Seio. §. Imperator, col. vltim. & ibi Bald. ff. de legatis 2. vbi dicunt, quòd si pater post donationem factam liberos procreauit, qui posteà mortui sunt, † non recuperat vires donat. & idem voluit Imola in cap. vltim. num. 22. fol. 210. de donat. & alij quos refert Tiraquel. in d. l. in verbo, susceperit liberos, num. 203. pag. 392. qui istum articulum latissimè disputauit. Ex quibus confirmatur noua opinio Laræ de alimentis. §. item rescriptum, num. 61. fol. 239. vbi probat, quòd si pater plures habeat filios vnum meliorauit, & alios vocauit in defectũ, quòd primus non haberet filios, si primus cõsensit & acceptauit, & tempore mortis patris filius

filius, vnicum tantum supereſt, melioratio & vinculum † remanet validū. In quo maturius eſt cogitandum: quia quæſtio eſt difficilis, & maiori diſputatione digna, quā in terminis reſoluit Peral. in l. Titia cum teſtamento. §. Lucius Titius, in principio, numer. 20. pag. 417. ff. de legatis 2. dicens, quòd in filio vnico non cadit melioratio, etiamſi à principio habuit coheredem, qui poſteà deficiat antea quàm adeat, & contra Cordubam à Lara eo non citato, tenet Conterraneus Angulo in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recopilation. gloſ. 10. numero 6. fol. 232.

34

Secundò ad hoc facit opinio illorum tenentium, vt dictum fuit contra Dinum, quòd legitimatio ſemel perfecta † non reuocatur, ſi pater poſteà liberos ſuſcipiat, quam tenent Cinus, Salic. & Iaſo, qui hanc dicit eſſe communiorem & veram opinionem in puncto iuris, & in practica in d. l. ex facto, numer. 16. fol. 128. & alij plures quos refert Tiraquell. in dict. numer. 281. vbi pro iſta ſententia aliqua adducit, præcipuè quòd † legitimatio ſemel perfecta, reuocari non poteſt, per l. ſi vt proponis. C. de confirmat. tutor. l. Sancimus, C. de admin. tutor. & quia legitimatio ſemel quæſita non debet tolli facto patris poſteà matrimonium contrahentis, ac filios procreantis, nullo filiorum legitimorum accedente conſenſu. Sed iſthæc diſputatio Dini & aliorum apud nos hodie ſoluta eſt ex l. 12. Taurina, quæ approbat opinionem Dini & aliorum, & facit pro priori opinione ſuprà fundata.

35

36

37 Tertiò, dicta l. ſi vnquam † non procedit vbicumque, quando qui donauit iam alios habebat, namſi poſteà filios procreauerit, non reuocant donationem, ſecundùm Iacobum Butricar. in l. 1. C. de inoffic. donation. & idem tenet Ioann. Faber. in dict. l. ſi vnquam Decius in l. poſthumo. C. de bonor. poſſ. contra tabul. & alij, quos citat Tiraquel. in d. l. ſi vnquam, in verbo, filios non habens, num. 3. pagina 143. vbi tamen in pagina ſequenti refert Baldus, Angelum, & alios contrarium tenentes, quorum opinio priorem etiam adiuuat ſententiam. De quo etiam legi debet Maſcardus dicto libro 3. de probationibus, concluſione 1282. numero 156. folio 231. Reſponſa Abnonis Crauettæ inter deciſiones Pedemontanas, vbi multa bona traduntur, pag. 513. numero 16. qui communem vocat, & plures citat. ¶ Quartò, maiorem affe-

38 ctionem quis habere † præſumitur ad filios natos, quàm ad naſcituros, vt probatur in l. legatum. §. ornatrici. ff. de legatis 3. & in l. qui filiabus, in principio. ff. de legatis 1. eum concordantibus, vt per Tiraquellum in proxime citato loco, in principio. Cui adde Antonium Rubeum in conſilio 31. numero 2. & in conſil. 47. numero 4. Alexand. in conſil. 52. num. 6. libro 4. Socin. Iunior in conſil. 128. numero 95. libro 1. Menoch. conſil. 200. numero 27. libro 2. & plures citat Curtius Senior in conſilio 42. numero 19. Vnde ſi aliqui deſcendentes fideicommiſſarij reperiantur nati, vel concepti tempore mortis teſtatoris, & aliquis tempore exiſtentis conditionis, † præferuntur nati tempore mortis teſtatoris in fideicommiſſi ſucceſſione, vt volunt Crotus in l. filius familias. §. Diui, numero 164. ff. de vulgar. Curtius Iunior conſilio 57. numero 12. Socinus Iunior in conſilio 172. numero 33. libro 2. Simon de Prætis libro 3. de interpretanda defuncti voluntate, interpretatione 3. dubitatione 4. ſolutione 3. numero 46. folio 343. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, partit. 4. numero 215. ff. ad Trebellianum, pagina 93. Maſcardus in tractatu de probationibus libro 1. concluſione 67 numero 6. Curtius Iunior in conſilio 57. numero 12. & in conſil. 58. col. 2. Riminald. in conſil. 75. num. 34. & ſequenti. Cephalus in conſilio 259. numero 18. libro 5. De quo legenda ſunt quæ ſcribo ſuprà quæſt. 15. & quæſt. 2. num. 60. 64. 65. 116. & 120. & adducit Tiraquel. vbi ſuprà, quod cum ætate liberorum parentum amor creſcit: quia quo ſunt natu maiores, eo impenſius diliguntur, refert Moyſem in lib. qui dux dubitantium ſcribitur 3. c. 80. & inquit Socin. Iun. in conſ. 128. n. 26. lib. 1. quòd teſtator magis præſumitur diligere filios, qui ſibi noti erant, quàm nepotes. Vides igitur lector optimè quàm difficilis ſit huius quæſtionis determinatio propter argumenta, quæ in vtrāq; partem æquo librami de vrgere videntur. Oportet igitur diſtinguere & explicare quid nos tenere debemus.

39

Ego in ea ſum ſententia, quod cum conſtitutio maioratus ſit quædam donatio, quam pater facit in fauorem filij, & deſcendentium (vt clare patet) † reuocabitur maioratus quoad legitimam filiorum poſt maioratum factum procreatorum; quam concluſionem deduco in primis ad l. 8. in illis verbis, *Que toda via finque en ſaluo a los hijos la ſu parte legitima*. Quæ lex in iſto etiam caſu propter eandem rationem procedere debet, nec iuridica ratio diuerſitatis dari poteſt. Et cum dicta lex generaliter loquatur, generaliter in omnibus donationibus eſt intelligenda, iuxta iura vulgata. Suſtinebitur igitur maioratus & licentia regalis, ſaltem in tertio & quinto, & legitima ſi detur, quòd in omnibus bonis non procedat. Et pro hac opinione facit, quod ſcribit Epiſcopus Couarrub. reſolution. libro 1. cap. 19. numero 4. vbi totis viribus, & magna authoritate affirmat, quòd donatio facta filio vnico reuocabitur liberis poſteà natis quoad legitimam filiorum deducen-

40

41 deducendam, tamen à bonis parentum † detracta 5. & 3. part. quia de 3. & 5. pater diſponere poteſt in fauorem cuiuslibet filiorũ, quos voluerit, qua, & alijs pluribus rationibus hanc opinionem probat, & reſpondet ad omnia, quæ in contrarium adduci poſſunt. Idem tenet Molina & alij, quos ipſe citat in lib. 4. de primogen. cap. 2 num. 81. fol. 136. Baeza de non meliorandis filiabus cap. 9. nu. 43. quem citat Salzedo in d. regul. Bernard. Diaz 212. in verſic. quartam limitationem, fol. 55. & idem tenet Burgos de Paz in d. q. 1. ciuili. d. num. 22. poſt Gregorium Lopez, quem citat in d. l. 32. tit. 9. part. 6. in gloſ. magna. colum. final, verſ. quid autem. Parlador. in d. cap. 7. & iſta eſt magis communis opinio, vt nouiſsimè tradit Angulo in l. 1. tit. 5. lib. 5. Recopilat. gloſ. 13. numer. 5. fol. 71. vbi in materia alia plura ſcribit, & legenda ſunt quæ ſcribit Ioan. Gratian. in regul. 150. num. 22. Baraona in addit. ad Ioann. Lop. in cap. per veſtras, de donat. inter virum & vxorem §. 23. pag. 475. in additione, quæ incipit, ſed ſi poſteà. Et eſt communis opinio, quod donatio facta per patrem 42 filio reuocatur alijs liberis poſteà ſuſceptis † quoad eorum legitimam, vt teſtatur Pariſius in conſ. 72. num. 29. lib. 1. ex Doctoribus in d. l. ſi vnquam, & in cap. quicunque 17. q. vltim. & in l. Titia. §. Imperator. ff. delegat. 2. & in l. ſi totas, & in l. ſi liqueat. C. de inoffic. donat. & idem in eo qui duas filias inſtituit, & poſteà maſculum procreauit tradit Matthęus ab Afflictis in conſtitutionib. Neapolitan. lib. 3. rubric. 5. num. 76. fol. 265. Item iſta ſententia coadiuuatur, quia maioratus ſuſtineri debet, & verificari meliori modo, quo poſsit: vnde ſi verificari non poſsit in maioratu de omnibus bonis, ſuſtineri debet † in 3. & 5. iuxta textum notabilem in l. fundus qui locatus. ff. de fund. inſtruc. & in l. Diuus. ff. de vſu & habit. cum concordan. quæ ſcripſi in q. 15. num. 14.

Prætereà, veriſimile eſt, quòd licet pater tempore, quo maioratum fecit, alios haberet filios, adhuc faceret maioratum, vel ſaltem meliorationem tertij & quinti, maximè ſi ſit nobilis, & in dignitate conſtitutus. Cuius generis homines ſemper ſolent facere maioratum, vel maioratus, præcipuè in filios primogenitos, ſi non multum ingrati ſint. Nam & eſt cõſuetudo Galliæ, præſertim inter nobiles, & in alijs prouincijs, vt in ſucceſsionibus ſit melior † conditio primogenitorum, quam cæterorum, ſecundum Oldrald. in conſ. 224. 43 iſtæ ſunt allegationes Andr. de Iſernia in cap. 1. §. ſed & res. tit. inter quos fiat inueſtitura; & alios plures quos citat Tiraquel. in d. tractat. de primogen. in præfatione, num. 3. cum ſequentib. vbi in num. 4. refert in hoc conſuetudinem Hiſpaniæ, & aliarum gentium. Quæ conſuetudo adiuuatur ex l. 2. titul. 15. part. 2. quæ dicit, filios primogenitos eſſe chariores parentibus, & ſuccedere in locum parentum, ibi: *Ca ſegun natura, pues que el padre y la madre codician auer linage, que herede lo ſuyo, aquel que primero nace, è llega mas aina a cumplir lo que deſean ellos, aquel por derecho deue ſer mas amado dellos.* Et ibi, *Ca ſegun dixo à Moyſen en la vieja ley, todo maſculo que naciere primero ſeria llamado coſa ſanta de Dios, è que los hermanos deuen tener en lugar de padre.* Et quod primogeniti ſint chariores † parentibus, probatur. 2. Reg. cap. 13. circa medium. 44 Et confirmat Guillel. Bened. in cap. Rainuntius, in verbo, in eodem teſtamento relinquens in 1. num. 172. fol. 218. & faciunt quæ ſcribo infrà q. 23. num. 30. Et maioratibus & vinculis fauendũ eſt, eoquod vtilia ſunt Reipub. vt ſuprà in alijs locis dico. ¶ Et vbi agitur de intereſſe Reipublicæ, materia † reputatur fauorabilis. l. ita vulneratus. §. multa. ff. ad l. Aquil. notat Bart. in l. quemadmodum. C. de agricol. & cenſit. lib. 11. 45 Notat Iaſo in l. ſi is qui pro emptore, numer. 367. ff. de vſucapion. & in conſ. 118. lib. 1. col. 3. Decius in l. in teſtamentis. 12. num. 1. pag. 97. ff. de regulis iuris, probatur in l. 2. §. exercitum; vbi Bart. & ſcribentes. ff. de his, qui notantur infamia. Notat Curtius Iunior in conſ. 275. num. 3. lib. 2. Qua ratione, quando in hoc dubium eſſet, hanc ſententiam amplecti debemus; quæ cum maiori ratione procedere videntur, vbicumque maioratus fuit factus in filium maſculum, & quæ poſteà nata fuit, fœmina ſit: quia non faciliter reuocari † maioratus debet, vt conſiderauit Corneus conſ. 46 4. col. 4. lib. 3. quem citant Ripa in d. l. ſi vnquam. q. 8. num. 17. & Tiraquel. in verbo, omnia, vel partem, n. 27. dict. decil. Pedemont. 122. num. 7. quia in filio maſculo conſeruatur familia, vel agnatio. ſic Bartholom. Socin. conſ. 147. num. 15. lib. 1. Tradit, maximam eſſe coniecturam, vt non reuocetur donatio ex d. l. ſi vnquam, quando ex proœmio donationis colligitur, quod fuit facta, vt conſeruetur Cippus domus.

Et ex iſtis vltimis rationibus colligitur reſponſio ad doctrinam dicti Epiſcopi de Lugo. Nam in filio primogenito præſumitur prædilectio † paterna, & eſt veriſimile, quod 47 pater, etiamſi alios filios haberet, illũ ad maioratum nihilominus elegiſſet. Et pro reſponſione eſt etiam conſiderandum, quod vbi cõſtat, quod pater virtute licentiæ regalis facit meliorationem, iam animum ſuum expoſuit circa filij prædilectionem, quem & ſucceſſores voluit bona titulo maioratus habere. Et intereſt parentum, quòd ſucceſſores in maioratu nomen ſuum & gloriam in omne æuum repræſentent; vnde cum manifeſtè patris appareat

parcat voluntas, & eius intersit, quod maioratus conseruetur & perpetuetur, cessant coniecturæ, quas Episcopus Lucensis in casu, in quo loquitur tradit. Ad alia autem quæ adduximus facillima est responsio ex his, quæ suprà scripta sunt, præcipuè ex d.l.partitæ, & quæ tradit Episcopus Couarr. in dicto loco: nec huic distinctioni contradicunt: cum in effectu maioratus reuocetur cum prædicta distinctione. Et illis congruit doctrina nouissima Antonij Thesaurij decis. 122. num. 7. vbi in illa difficili quæstione, vtrum si pater non reuocet donationem, postquàm filios suscepit, possint filij reuocare; tandem concludit, 48 quod possint reuocare, † quoad eorum legitimam & non vltra, vbi refert Episcopum Couarr. in d. cap. 19. & legenda sunt quæ nouissimè refert Veldes in addition. ad Suarez in l. 1. quoniam in prioribus ampliation. 11. pag. 57.

49 Hæc omnia procedunt, † vbicumque pater fecit maioratum in filium, & eidem tradidit possessionem absque eo, quod in tali maioratu interueniat tertia persona, & contractus sit factus cum aliquo tertio. Sed ob contractũ onerosum, an in isto casu reuocetur maioratus, vel quid agendum sit quæritur? In quo 50 videtur, permittendam † non esse licitam reuocationem, quia in isto casu non solùm agitur de præiudicio filij, in cuius fauorem maioratus fuit constitutus, sed etiam alterius tertiæ personæ, vt puta vxoris, vel cuiuslibet 51 alterius personæ: quare alteri per alterum † non debet iniqua conditio afferri. l. non debet. ff. de regul. iuris, cum concordan. facit regul. d. l. id quod nostrum. Ad quod facit doctrina Signoroli cons. 69. vers. Prætereà, vbi vult, quòd si quis donat in contractu matrimonij vel dotis, videtur de liberis cogitasse; & idem voluit cons. 53. lib. 4. & in l. 2. ff. soluto matrim. & alij, vt per Antonium Gabrielem lib. 3. recept. sent. tit. de donat. conclus. 21 num. 52. pag. 197. sed in hoc etiam casu locũ habere videntur, quæ in præcedentibus di-52 cta sunt; quia dispositio d. l. si vnquam, † procedit etiam in isto casu ex doctrin. Alexand. in consil. 71. lib. 4. vbi tenet, quòd donatio facta puellæ fauore matrimonij, reuocatur per nouum aduentum liberorum, sicut alia quælibet donatio; quem refert & sequitur Tiraquel. in d. l. si vnquam, in verbo, Donatione largitus, num. 240. vbi Ripa num. 22. & sequitur etiam Gloss. Paris. in d. Alexand. cons. in additione, quæ incipit liberorum. Thom. Parpal. in l. 2. in princip. col. 11. versic. in eadem glossa. ff. soluto matrim. qui respōdet ad obiecta, quæ in contrarium adduci possunt. Traditur per Gloss. Paris. in tractatu de donationibus factis in contractu matrimonij, numer. 59. 65. & 68. vbi scribit, quòd dos immodica data vni filiæ reuocatur ex natiuitate aliorũ filiorum, pro eoquod excedit legitimam filiæ tempore inspecto dotationis, quem citat Baeça in lib. de non meliorandis filiabus cap. 31. num. 4. fol. 152. Et quòd in donatione facta sponso fauore matrimonij, quod est proprius ad nostrum propositum, † habeat locum d. l. 53 si vnquam, tradit Iaso in cons. 171. viso instrumento dotis lib. 4. col. 4. & 5. Stephanus Bertrandus in cons. 76. viso instrumento, in fin. lib. 2. & in cons. 257. siue donat. eod. libr. quæ duo consilia refert Tiraquel. in dict. loco, numer. 243. sed ego ea non inuenio, & Alex. etiam sequitur Gregor. Lopez in dict. l. 8. in gloss. *Diesse*, vbi dicit, quòd id habuit de facto. Et ego etiam obtinui, & habui de facto in hac regali Chancellaria in quadam donatione facta ab vno extraneo, pro dote cuiusdã puellę; & idem sequitur Nicolaus Boerius qui post Tiraquell. & alios scripsit in decis. 159. num. 9. vbi omnium scripta refert; & tandem concludit, quòd si quis donauerit alicui matrimonium cōtrahenti, & posteà suscipiat liberos, & naturales, legitimatos tamen posteà, reuocatur donatio ex capite d. l. si vnquam. Pro quo in hoc vltimo facit. d. l. 12. Tauri. Et cōtraria dicit procedere, vbi quis in suo matrimonij contractu donauit: tunc dicit non reuocari donationem ex d. l. & pro ista opinione etiam conducunt scripta per eundem Boerium & Cassan. in suprà citato loco. Sed contra ista fundamenta pro hac parte adducta facit quod tenent Barthol. Socin. in cons. 147. visa facti contingentia, lib. 1. Iaso in d. consil. 171. num. 1. vers. sed præmissis; vbi dicunt, quòd donatio facta per extraneum pro dote puellæ, reuocatur per susceptionem liberorum. Donatio tamen facta per patrem filiæ non reuocatur. Cuius tamen contrarium tenent Cassan. & Boer. vbi suprà. ¶ Et quod donatio etiam facta fauore matrimonij, † re-54 uocetur ex dispositione d. l. si vnquam, concludit Natta in consil. 95. numer. 7. per decis. Matth. ab Afflict. 86. quem citat Anton. Thesaur. d. decis. 121. num. 7. & tradit etiam Curtius Iunior in cons. 202. num. 1. cum sequentibus lib. 2. Et pro Socino etiam facit, quia donatio propter nuptias facta à patre filio familias, vel emancipato, non reuocatur virtute dictæ legis, secundùm Imolam in cap. vltim. col. 3. vers. tertio casu, num. 17. de donat. quē & Socinum sequitur Tiraquell. vbi suprà, n. 244.

Et quòd donatio facta fauore matrimonij † sit ob causam, probatur ex scriptis per Pi-55 cum in l. in quartam, num. 196. ff. ad l. Falcidiam. Alciat. in cons. 57. tom. 3. num. 3. & probat latè Roland. ad ista legendus cons. 70. nu. 14. lib. 4. Bertrand. in cons. 203. num. 2. lib. 3. licet contrarium voluerunt Oldrald. cons. 5.

Bar-

Barthnlom. Socin. in conf. 53. verf. Optimè etiam, lib. 1. Dec. conf. 216. quos citat Aymo in conf. 114. num. 17. Bertrand. in conf. 173. quia difficultas num. 1. lib. 1. Roland. in conf. 43. num. 9. cum fequentib. eod. lib. 4. ¶ Et lucrum quod non prouenit ex mera liberalitate, fed ex caufa matrimonij onerofa, † non eft 56 propie lucrum, l. 1. C. de imponen. lucra. defcriptio. lib. 10. glof. & alij, in l. fi donaturus, § 1. ff. de condit. ob caufam, Rip. in l. fœminæ, num. 60. C. de fecund. nupt. pro quibus pondero l. 14. Taurinam, hodie l. 6. tit. 9. lib. 5. Recopil. vbi fi maritus vel vxor contrahant fecũ. das nuptias, non tenentur referuare bona acquifita conftante matrimonio filijs prioris matrimonij, & eft ratio, quia talia bona dicuntur acquifita ex caufa onerofa. ¶ Et de materia quando donatio dicatur facta fauore † matri- 57 monij, vel ad memoriam & honorem ipfius donatoris ad familiæ fuæ propagationem, multa bona fcribit nouifsimè Anton. Thefaur. decif. Pedemon. 270. num. 20. Et quando donatio dicatur facta ob caufam onerofam, refoluere licebit per doctrinam Bald. in conf. 18. notifsimum eft, col. 3. lib. 1. & iterum 144. quæ funt notanda pro intellectu legum 17. & 44. Taurinarum in illis verbis. Pro contracto onerofo. Ad quæ addo notabilem decifionem Ofafc. Pedemon. 167. à nu. 2. cum fequenti. & legendus eft Angulo in l. 9. glof. 4. num. 11 & num. 20. lib. 1. lib. 5. Recop. In quo articulo cautè legenda funt quæ fcribit Gutier. lib. 2. quæftio. quæft. 65. & Baeza de non meliorandis filiabus, cap. 8. num. 24. & 25. ¶ Et generale eft, quòd donationes ob caufam † non 58 reuocantur ex d. l. fi vnquam fecundùm Bald. Angel. & alios, ibi Ripa quæft. 13. & tenent alij, vt per Alexand. conf. 29. lib. 3. & Bartho. Socin. in dict. conf. Dec. in conf. 171. Tiraq. in dict. verb. num. 141. pag. 233. Greg. Lop. in in dict. glof. & eft communis opinio, fecundùm Rolan. in tractat. de lucro dotis, q. 87. n. 6. pag. 638.

Et quòd donatio facta in contractu matri- 59 monij † non reuocetur per fufceptionem liberorum, voluit Bertran. in conf. 219. ex actis caufæ, num. 10. lib. 3. Et hæc eft ratio legum 17. & 44. Tauri, in quantum prohibent reuocationem maioratus & meliorationis, vbi factæ funt ob contractum onerofum, cum aliquo tertio. Et hoc videtur probari in l. 1. C. fi dos matrimonio conftante, fecundùm vltim. intellect. gloffæ, ibi, qui optimè probatur in authen. de nuptijs, §. dotes, vbi habetur, quòd fi vxor facit pactum cum viro de dote lucranda, vxore præmoriente, fi contingat quòd illa cum liberis decedat, nõ reuocatur tale pactũ, fed vir poteft ad libitum de lucro difponere, notat Carol. Ruin. ad hæc legendus conf. 99. num. 21. lib. 1. Et pro horum opinione eft expreffa doctrina Bald. quàm (fi memoria non fallit) nullus prædictorum refert in l. 1. num. 3. fol. 98. C. de pact. vbi tradit, quòd illud, quod eft factum contemplatione deficientiũ liberorum, † non reuocatur per natiuitatem 60 aliorum quando illud eft factum à Principe gratia dantis & recipientis. Et hoc etiam coadiuuatur ex l. hoc iure, §. vult, ff. donatio. ibi *Nomen meum laturum*, & l. cum filius, §. pater cum filia, ff. delegat. 2. & facit quod fcribit Guido Pap in decif. 251. & 407. Dec. in conf. 273 Nicol. Boer. decif. 148. num. 6. De quo latè fcribo in 2. par. quæft. 4. illation. 8. Quod confirmatur ex fententia plurium, qui tenent, quòd fi Princeps faciat gratiam cuiufdam officij per pecuniam, non poteft tollere tale officium, vt tradit Guillel. Benedict. in cap. Raynuntius in verbo duas habens filias, num. 37. de teftam. Pinel. in rubric. C. de refcind. vendit. par. 1. num. 32. fol. 16. qui plures citat, & mouentur præcipuè ex fententia Bald. in l. qui fe patris, C. vnde liberi, Abb. in dict. cap. nouit, num. 25. vbi Felin. num. 9. de iudicijs. ¶ Et fulciuntur quæ dicta funt ex doctrina Oldral. in conf. 5. vbi vult, quod donatio omnium bonorum † valet, quando eft facta ob 61 caufam dotis, quam referunt & fequuntur Nicol. Boer. decif. 353. præmitto num. 10. Michael Graffus lib. 1. communium opinionum, cap. 8. quæft. 4. pag. 75. Ioan. Gutier. de iura. confirmatorio, par. 1. c. 11. num. 9. & 10. fol. 47. Molin. lib. 2. de primogen. cap. 10. num. 17. fol. 302. qui ad id trahunt communem opinionem Bart. & Doctorum in l. vltima; C. de pactis concludentium, quòd donatio omnium bonorum facta Ecclefiæ valet, vbi Purpuratus num. 242. hoc extendit ad quamlibet piam caufam, & punctum latè difputat Tiraquel. in tractat. de pia caufa, priuilegio 100. ad quem addo Iul. Clar. lib. fententiarum, §. donatio, quæft. 20. num. 3. pag. 120. Matien. in l. 8. tit. 10. lib. 5. Recop. glof. 1. num. 9. fol. 310 qui plures citat Anton. Gam. decif. 185. num. 2. & additio in 2. par. Ioseph. Ludouic. decif. 93. num. 8. Quod notabis, quia vidi in practica. Sed ego de ifta opinione femper dubitaui.

Quibus tamen non obftantibus, noftra opinio æquitatem habet, & vt omnibus filijs (licèt non æqualiter, mediocriter tamen prouideatur) eft amplectenda, quia licèt verum fit, † quod difpofitio dict. l. fi vnquam non vendi- 62 cet fibi locum in dote promiffa à patre puellæ, id procedit, quia talis donatio eft ob caufam; quia parentibus incumbit onus dotandi filias, velint nolint, l. vltima, C. de dotis promiffione, lib. 8. tit. 11. par. 4. cum fimilibus, & idem eft in donatione propter nuptias facta à patre filio, quando filius vxorem ducit, & non eft facta ex mera liberalitate: quia adid pater

63 pater ex l.tenetur.Et in † necessitatibus nemo liberalis existit,l.vt liberis,l.illud, l. illam authen.ex testam.C.de collat.l.quoniam nouella,C.de inoffic.testam.declarat rectè Anton.Gom.in l.29.Tauri num.12.& 13. Dec. in authen.ex testamento,col.4. C.de collat. Aymo Crauet.cons.136.col.2.nu.2.Roland. in dict.cons.44.num.26.lib.4.qui concludũt, quòd donatio dotis,† & donatio propter nup 64 tias sunt donationes necessariæ. Et quod donatio facta ob causam matrimonij non habet causam necessariam:& donatio ob causam in materia collationis dicitur,qua quis compelli potest ad donandum rem,quam dedit,secundùm Paul.de Castr.in l.vt liberis, num. 10. C.de collatio. Alexand.num.5.Dec.num 26. Aymon.cons.85.& alios quos citat Tellus in l.26.Tauri num.4.

In nostro vero casu diuersa est ratio : quia non solum pater constituit donationem propter nuptias,sed ex mera liberalitate facit de omnibus bonis maioratum in filium,quod filijs alijs postea natis moderari debet,ne crudeliter filij,qui ab eodem sanguine procedunt, mendicare cogantur,& seruire fratri maiori, & imputet sibi mulier quæ contraxit matrimonium,cuius pater poterat postea filios habere,& Ias.in dict.cons.num.2.col.7.in vers. ex istis omnibus expressè fatetur,quòd donatio causa dotis facta filiæ per patrem,licèt non 65 sit mera donatio,† sed ob causã,nõ reuocatur in totum ipso iure,sed bene reuocatur vsque ad eorum legitimam per l. si totas, & l. si liqueat, C.de inoffic.donation Et quòd si mater donet filio,vel alius donet cõiugibus propter matrimonium: quia dantis liberalitatem non tollit,non fit donatio ob causam, concludunt Oldral.cons.5.Titius, Bartholom. Socin.cons.33.col.1.lib.1.Dec.in cons.226. nu. 7.Aymo.in cons.85.quos citat Antonius Peregrin.in tractat.de fideicommis.art.51.num. 66.fol.451.vbi hoc limitat,nisi donatum sit, vt matrimonium contrahatur aliter non contracturum,ex Ripa in dict.l.si vnquam, num. 30.quod hodie apud nos est clarũ attẽtis legibus 17.& 44. Taurinis. ¶ Et quod donatio 66 facta ob necessitatem,vel titulo oneroso † dicatur onerosa,tradunt glos.in l.sed si lege, §. consuluit,in verb.obligauerunt,ff.de petitio. hæreditatis,Bart.in l.Mæuius,§.duobus, nu. 17.ff.de legat.2.AEgidius Bos.in tit.de Principe & priuilegijs eius,num.152.pag.621.Et quod si pater filio donet,dicatur vera donatio,resoluit Pinel.in l.1.C.de bonis matern. num.6.vers.Et tamen si parens,allegat totum titulum,C.& ff.de donation.& apud nos hoc probatur in l.17.25.26.28.Taurin.& l.3.tit. 8.lib.5.Recopilation.¶Et quod donatio libe 67 ralis dicatur,† quæ fit à parẽtibus,vel alijs,qui bus donatarius successurus esset, tradit idem Pinel.in dicto loco,num.62.vers.Infertur 29 faciunt scripta per glos.Parisiens.in consuet. Parisiens.par.1.§.17.num.2.fol.175.

Et vera ratio decidendi dictas leges si vnquam,& l.partitæ in eo † constit, quod nõ est 68 verisimile,quòd siquis tempore factæ donationis speraret,se postea filios procreaturum, nec ex mera liberalitate,nec ob causam procedentem ab eadem met liberalitate donaret,sed potius supersederet in donando,saltem in tã magna quantitate,prout donauit, vt tradunt communiter Doctores in dict.l. si vnquam, Menchaca lib.1.controuersiarum cap.10. nu. 39.fol.49.Hæc igitur ratio,quæ habet retro oculos, & considerationem ad verisimilem mentem eius,qui maioratum fecit tempore quo illum constituit ob causam onerosam, quod si cogitaret de futuris liberis, eum non constituisset:procedit etiam & limitat in casu,in quo maioratus factus fuit ob contractum onerosum.Et cum ista ratio sit generalis in omnibus casibus,in quibus concurrit & procedit,est seruanda l.cum pater,§. dulcissimis, ff.de legat.2.cum concordantib.& est egregia doctrina Baldi in l.maximum vitium,C.de liber.præterit.num.7.vbi dicit, quòd † quos 69 ratio connectit,non debet iuris dispositio separare per l.primam,C.de diuers.rescript.Tãdem nouissimè Aluar.Valasc.in cons.31.nu.1 cum sequentibus,cõcludit,quòd dos data per patrem puellæ non reuocatur,ex dict.l.si vnquam,secus si alij dos data fuerit, & ita dicit, sæpissimè in Senatu pronuntiatum fuisse.

Nec his obstant dictæ leges 17.& 44. quæ prohibent reuocationem maioratus, aut meliorationis,vbi illhæc fiunt in fauorem tertij: quia dictas leges nouiter † ego intelligo pro- 70 cedere in dispositione hominis;& vbi ille qui maioratum fecit sola sua propria authoritate reuocare vult,non etiam procedunt in reuocatione aut moderatione,& limitatione facta à lege,prout est in nostro casu,& † lex ipsa, 71 & non homo limitat,aut moderatur,l.vltima, ff.qui satisda.cogan.l.quod semel,ff.de decre. ab ordine facien.l.si hominem,ff.mandat;l.libera,ff.de pecul.¶Ex quibustandem fit,quod tam vbi pater filio tradidit possessionem rerum maioratus,quam vbicunque maioratus factus fuit cum tertio, † reuocatur maioratus, quoad legitimam filiorum postea natorum:& 72 hæc erit iustissima causa impetrandi à Rege facultatem ad extrahendum à maioratu bona, quæ filijs competere debent pro legitima. Imo forsan in illo casu non erit licentia necessaria,quia istud fieri videtur ex antecedenti, & necessaria causa,argumento l.alienationes, ff.famil.ercisc. & l.1.C.debitor vendi. pign. impedi.non poss.& aliorum quæ scribo in 4. par.huius oper.quæst.1.limit.6.à num.13. & quæ latè scribit Menoch. de arbitrar. iudic. lib.2.

-lib.2.Centur.2.casu 182.numer.1.cum alijs, pag.349. ¶ Erit igitur in istis casibus † licitũ patri in vita reuocare maioratum, & eo mortuo filij reuocare possunt quoad eorundẽ legitimam partem. Ad quod etiam faciunt scripta per Bertrandum in cons.20. num.12.lib.1. Imò si maiorum authoritates sequendæ sunt per posthumi † natiuitatem reuocatur ipso in re donatio, etiã si filius natus statim obeat, secundum Bart. & Bald. in l. Titia. §. Imperator. ff. delegatis 2. Baldum in l. 1. C. de inofficios. donation. & alios plures, quos citat Ripa in d.l.si vnquam.q.38. Parisius cons.56. lib.2. Quintil. Mandos. in tractatu de minore, c.1.num.4.fol.3.

73

74

Sed est dubium an prædicta procedãt, vbicunq; pater tempore, in quo maioratum fecit duos filios habebat, & posteà alios multos filios procreauit? In quo licet verisimile videatur, patrem velle omnibus filijs prouidere, & existimandum est, quòd si plures liberos haberet, non fecisset maioratum in tam magna quantitate: & dicat Corneus in cons.4. lib.3. nu.5. quod d.l.si vnquam fortius procedit, cũ quis post donationem factã multos filios procreauit: vnde per natiuitatem vnins filiæ fœminæ, quæ non indiget tot bonis sicut masculus, non ita reuocatur donatio, nec solet ita retrahi à donando, qui habet vnam filiam, prout qui habet vnum filium masculum, vel plures. Tenendum tamen est, quòd in isto casu † nõ reuocabitur maioratus, & primogenitus tenebitur cæteris fratribus alimenta exhibere. Et existimãdum est, quod pater nihilominus mãioratum fecisset, etiamsi plures alios filios haberet, maximè si sit nobilis: nam (vt supra dixi) nobiles appetunt, & solent facere maioratus, vt primogenitus illorũ magis illustretur. Et pro hoc facit quod in simili tradunt Bald. lectura 2. & Angelus in d.l.si vnquam, vbi dicunt, quòd dicta lex non procedit, vbicunq; est verisimile ex probabilibus coniecturis, quòd etiamsi pater de liberis cogitasset, non ideo minus donationem fecisset Notatur per Auchar. in cons.46. prima facie videtur, & Deci. in cons.581. & per alios, quos refert Tiraquel. in d.l.si vnquã, in princip. nu.84. estq; communis opinio secũdum Socin. in d.cons. 147.n.13. Imò (vt supra dixi) n.37.& 52.d.l. non procedit, vbi quis quãdo donauit, aliquos iã habebat filios, & pro hoc facit doctrina Baldi in l. filio præterito. ff. de iniusti. rup. vbi vult, quòd filio præterito ignoranter † debentur legata, si pater alium filium habebat, quẽ instituit: nam postquam vnũ granauit, verisimile est, quòd etiam alium granaret, si habere sciuisset, quod refert Alexand. in authent. ex causa, nu.16. C. de liber. præterit. Et quid videatur verisimiliter testator legasse, tam pro intellectu nostræ materiæ, quàm pro declaratione dict. authent. tradunt Bartholom. Socinus in cons.93. nu.30. lib.4. Parisius in cons. 60. num.17. lib.2. Tiraquellus in dict.l.si vnquam, in verb. donatione largitus, num.271. Menochius de arbitra. iudicum, lib.2. quæst. 147. nume.2. pag.307. Et quòd nominatio ad emphyteusim † renocetur ex dispositione d. l. si vnquam, sicut cæteræ donationes, tradunt Antonius Gama decis.173. Aluarus Valasco consultat.61. num.8. Et de quæstione, nnnquid dispositio d. authen, ex causa. C. de liber. præterit. cum qua concordat. l. vltima, tit.8. part.6. † procedat quando filius est ignoranter præteritus, resoluit Iulius Clarus lib.3. sententiarum. §. testamentum. q.52. nu. 4. pag.53.

75

76

77

78

Sed an in casibus, in quibus reuocatur maioratus, vel melioratio, reuocetur vna cũ fructibus, vbi posteà filij superueniunt? constat ex scriptis per Tiraquellum in d. l. si vnquã, in verb. reuertatur, nume.269. pag.507. vbi istum articulum in specie illius legis disputat referendo Lãcellot. Galiaul. in l. Centurio, col.13. ff de vulgar. & Ripam in d.l.si vnquam, num.40. qui diuersas sententias tenet; & tandem Tiraquellus in ea est sententia, numero 273. quod est facienda fructuum restitutio: † cum donator declarauerit velle donationem reuocare, & non antea: & idem in effectu videtur tenere Glossa Parisien. in consuetudin. Parisien. §.2. num.58. fol.191. vbi dicit, fructus esse restituendos postquam donatarius hæc sciuit: & de restituendo fuit interpellatus, & constitutus in mala fide, & nõ reducitur ad non causam pro tempore præterito; & pro decisione huius dubij est animaduertenda prædicta l 8. in verb. *luego*; & ad ea, quæ scribo infrà part.3. q.25. Plura alia in illa quæstione examinare poteram, quæ lector prout negotia occurrerint, percipere facile potest à Tiraquello in vberrima repetitione prædictæ legis, quæ mirabilis est. Circa quã lector es animaduerto de doctrina Ripæ, quã habui in facto, in lite cuiusdam status, is inquam, in d.l.si vnquam, num.19. tradit, quod facilius † reuocatur legatũ, quãdo quis posteà liberos suscepit, quàm donatio. Notant Antonius Gabriel libr.2. commun. opinion. tit. de donation. conclusio.2. numer.29. Franciscus Mantica de coniecturat. ment. defunct. lib. 12. titul. numer.31. pag.591. Et de donatione facta per aliquem tempore, quo erat vxoratus cum aliqua vxore, de qua filios non habebat, & posteà illa vxore defuncta cum alia, de qua filios suscepit, plura notabia scribit Bartholom. Socinus in cons.116. visum fuit, in 3. col. lib.3. Curtius Iun. in cons.46. num.10. & 11. lib.1.

79

80

Ex superioribus etiam deducitur, quòd si quis renuntiauerit maioratum in fratrem suũ, vel

gloss. 3. num. 4. fol. 145. Angulo 12 d. l. 11. tit. 6. eodem libro, glossa 10. num. 2. Molina libro 2. de primogenijs d. cap. 11. nu. 5. Ioann. Gutierrez libr. 2. practicarum quæstionum, quæst. 54. num. 2. pag. 121. ¶ Memor etiam sum vidisse in practica dubitari circa materiam supra tactam, an in filio vnico cadat melioratio? Pater vel mater meliorauerunt in tertio filium vnicum, in quo (vt prædictum est supra, & probatum) non cadit meliora-
90 tio, si filius † consentiat grauaminibus, & conditionibus per patrē in melioratione appositis; an teneatur pater, vel mater seruare ordinem d. l. 27. Tauriæ, hodie, d. l. 11. tam in vocatione descendentium & transuersaliũ, quod magis videtur, cum eadem sit ratio in isto casu per d. l. Taurinam, quod reputo notatu dignum. Et de materia istius quæstionis legenda sunt quæ nouissime refert Valdes in dictis addition. ad Suarez in l. quoniam in prioribus. C. de inoffic. testam. ampliat. 11. pagin. 57.

QVÆST. XXII.

Quando & quibus casibus pater facto maioratu possit illũ reuocare.

SVMMARIVM.

Patri licet regulariter reuocare maioratum quē fecit in filium, casibus in l. 44. Tauri exceptis. num. 1.

Exceptio firmat regulam in contrarium in casibus non exceptis, nu. 2.

An faciat includere casus nō exceptuatos, n. 3.

Infertur intellectus ad l. 12. tit. 1. part. 2. n. 4.

Exceptionibus quæ dantur pro regula, stari debet, num. 5.

Enumeratio specierum post genus facta, in dubio ad illas species restringitur. n. 6.

Exempla non restringunt regulam, n. 7.

Statutum loquens taxatiuè de quibusdam exceptionibus, an posit extendi ad alias. n. 8.

Parentes liberam habent potestatē res suas inter filios distribuendi, dummodo iuris metas non excedant. n. 9.

Exceptio non facit, quòd Regula extendatur ad casus, qui sub regula non comprehenduntur, num. 10. 14. & 19. nec restringit contenta sub regula. n. 13.

Regula in casibus non exceptis nō firmatur, vbi iuris correctio resultat. n. 11.

Exempla declarant in quibus terminis regula procedat. n. 12.

Casus excepti à regula ad casus similes extenduntur. n. 13. & 30.

In lege correctoria si ratio exprimatur, an admittatur extensio ad omnes casus, in quibus eadem ratio potest adaptari. n. 16.

Argumētum deductum ab exclusione vnius ad alterius inclusionē, an procedat, quando adest eadem ratio excludendi illud, quod aliàs exclusum videtur. n. 17.

Dispositio in limitatorijs an extendatur ex identitate rationis, num. 18. & 19. & quid de lege limitatoria, n. 21.

Speciale an excludat quod ex alio capite includitur, n. 20.

Dictiones, solum, & tantum, *casus similes an excludant. n. 22.*

Contra instrumentum guarentigium an opponi possint aliæ exceptiones, quàm contentæ in lege Regia, n. 23.

Permissio alienationis bonorum fideicommissi an ad similes casus extendatur. n. 24.

Inclusio vnius non est alterius exclusio, quando eadem est ratio includendi, n. 25.

Statutum in iure communi aliquos casus excludens, similes an excludat. n. 26.

Regulam habet pro se, qui dicit donationem factam reuocari non posse, num. 27.

Meliorationes tertij & quinti reuocabiles sunt præterquàm in casibus in l. 17. & 44. Tauri expressis, n. 28. & 33.

Iuramentum si pater præstitit tēpore confectionis maioratus non potest reuocare, etiāsi possessionem nō tradat, n. 31. 32. & 58. & ibi quid in melioratione, vbi doctrina quædā Peraltæ examinatur, vsq; ad nu. 64. & resoluitur, num. 80.

Clausulæ derogatoriæ ad contractus iuratos nō extenduntur, n. 34.

Filij an possint consentire cum iuramento, quòd pater testetur de feudo in fauorem secundogeniti, primogenito excluso, n. 35.

Primigenium an possit absque Regia facultate, etiam quoad legitimam filiorum constitui, si filij renuntient, n. 36.

Donatio ad tempus iurata an possit reuocari, num. 37.

Iuramentum an habeat vim donationis. n. 38.

Iuramentum debet intelligi secundum naturam actus super quo interponitur. n. 39. 42. & 43.

Donatio causa mortis iurata an possit ex pœnitentia reuocari, refertur sententia affirmans, n. 40. & 44. negans vero. n. 47. & 48.

Iuramētum appositum in donatione inter viuos de non reuocando, an impediat beneficium l. si vnquam n. 41.

Pactum, quòd filius qui descendit ex matrimonio succedat, an reuocari possit. n. 45.

An valeat pactum, quòd quis teneatur relinquere omnia bona primogenito, n. 46.

Pacta quòd quis succedat patri aut matri, quādo sint irreuocabilia n. 49. & 54. An in vim fideicommissi aut substitutionis debeant seruari, n. 50.

Primogenito in pactis matrimonialibus vocato, nepos iure transmissionis an præferatur patruo, num. 51.

Promissio de meliorando filio ex matrimonio suscepto an valeat, n. 52.

Per iuramentũ an transferatur vtilis actio sine cessione, n. 53.

Pacta matrimonialia super successione primogeniture an sint valida, n. 55.

Maioratus ob matrimonij contractum in extraneum factus an possit reuocari, n. 56.

Arrhas si quis susceperit nomine matrimonij, & illud recuset, an eas duplicatas restituere teneatur, n. 57.

Fidei interpositio an sit idem quod iuramentum, n. 59. 64. 68. & 74. & ibi quid sit per salutem iurare.

Per verba, in veritate, an inducatur confessio iurata, nu 60.

Homagium & iuramentum an æquiparentur, num. 61.

Qui homagium frangit, testis esse an possit, n. 62 & ibi an maneat infamis.

Princeps, qui de non alienando fidem præstitit, an possit alienare vassalos, nu. 93. & ibi fides humana quid sit.

Per homagium an fiat maioratus aut melioratio irreuocabilis, n. 64. & 66.

Promissio fidei an valeat, vbi iuramentum est necessarium, n. 65. & 73.

Spiritualitas in iuramento interueniens donationem facit irreuocabilem, n. 66.

Homagium non esse idem quod iuramentũ fundatur, n 67. & 70. ad 72.

Iuramentum an sit de iure diuino & naturali, num. 69.

Homagium quid sit, & de eius antiquitate, nu. 75. remissiuè.

Promissio, in veritate, *in maioràtus institutione an habeat vim iuramenti, nu. 76. & 77. & ibi quid de iuramento facto per verba,* Crede mihi.

Promitto ad Deum, ad Dominam nostrã Mariam, Deus sit mihi testis, *& similia, an sint iuramenta, num. 78.*

Maioratus vel melioratio, quo iuramento, promissorio vel asserto rio confirmentur, numero 79.

Patronus an possit præsentationem iuratam reuocare, n. 81.

Post num. 81. inuenies alia summaria.

IN quæstionibus præcedentibus tractatum est, quomodo cõstituatur maioratus authoritate Principis, & qualiter authoritate legis & Principis reuocetur? Nune in hac quęstione vigesima secunda agendum est qualiter, & quando pater post factum in filium maioratum, possit illum reuocare? Quæ quæstio est latissima, & in practica quotidie contingibilis, & super hoc contingunt mille lites maximi momenti, præcipuè inter nobiles & magnates; quæ in alias sequentes quæstiones est diuidenda, vt ea, quæ dicuntur rectius percipiantur. Sciendum igitur est, quòd † patri licet regulariter reuocare maioratum, quem fecit in filium, per l. 44. Taurinam, exceptis trĩbus casibus in illa lege contentis, videlicet, si fuit tradita possessio bonorum maioratus, vel si tradita fit scriptura, vel si maioratus fuit factus ob causam onerosam cum alio tertio, vt per viam matrimonij, vel per aliam similem causam: quia in his tribus casibus non est licita reuocatio, nisi in licẽtia maioratus hoc Rex statuat, vel condens maioratum reseruauerit sibi potestatem reuocandi, vt latius in d. l. caueture, & colligitur in sũma ex illa lege, quod in illis tribus casibus non licet patri reuocare maioratum iam factum, & in alijs. Sic oportet inuestigare pro intellectu istius materiæ, an vltra casus in illa lege contentos sint alij, in quibus patri non liceat reuocare maioratum? Quod vt perfectius intelligatur, supponere oportet, dispositionem casus notabilis in l. nam quod liquidè. §. final. ff. de penu. lega. à quo Doctores omnes deducunt, quòd † exceptio firmat regulam in contrarium in casibus non exceptuatis, vbi dicitur, *Si cui penus legata sit præter vinum, omnis penus legata videtur excepto vino.* Eadem conclusio probatur in l. quæsitum. §. denique, vbi Bart. ff. de fund. instruct. l. maritus. C. de procurat. Notat glossa in l. hir verbis. ff. de legatis 3. Et ideo dicit Romanus in consil. 271. numer. 3. quod concessio generalis, à qua excepta fuerunt Regalia quædam, firmat regulam in cõtrarium in omnibus Regalibus præter exceptuata: & notatur in varijs casibus per Curtiũ Iuniorem in consil. 16. libr. 1. numero 11. & consil. 183. num. 36. & in consil. 60. numero 11. libr. 1. & in consil. 109. numer. 22. & in consil. 124. num. 16. & Alexand. in consil. 133. num. 16. & in consil. 186. num. 6. libr. 6. & in consil. 32. num. 4. lib. 7. & in consil. 106. numero 10. lib. 5. & in consil. 36. num. 2. lib. 6. & in consil. 144. eodem libro: & in consilio 35. lib. 4. Iaso in l. transigere, numer. 13. C. de transaction. vbi Purpuratus num. 58. folio 57. & in l. Titiæ textores, numer. 21. ff. de legatis 2. & in l. si is qui pro emptore, numero 51. ff. de vsucapion. & in l. illud, numero 9. ff. quod quisque iuris, Bartholomęus Socinus in consilio 72. visis statutis communitatis, lib. 4. vbi dicit, quòd de natura exceptionis est, vt † faciat includere casus non exceptuatos, & idem in consi. 25. num. 27. lib. 1. Purpuratus in l. 1. nu. 578. fol. 23. & numero 580. & numero 700. folio 32. ff. de officio eius, cui manda. est iurisdict. Tiraquell.

in tractat. de pia causa, priuileg. 78. pag. 111. & iterum Ias. in l. si ita legatum, nu. 6. fol. 99. ff. de legat. 1. & Decius in consil. 381. num. 3. Ludouic. Gomez in regul. de triennal. possess. q. 10. pag. 708. Menochius in tract. præsumptionum lib. 3. præsumpt. 97. nu. 37. & iterum nu. 41. eleganter Episcop. Couarr. resolutio. lib. 2. c. 5. nu. 6. fol. 105. quæ adde ad Euerard. in centum locis, in loco 3. ab exceptione ad regulam: & notatur etiam per Glossam Parisiens. in consuetud. Parisien. p. 1. §. 1. gloss. 5. num. 60. fol. 33. & §. 18. gloss. 4. num. 10. fol. 117. Socinum Iuniorem in consil. 140. n. 15. lib. 2. Matth. ab Afflictis decis. 354. num. 10. 4 & 11. Ex qua regula aliàs † inferebam intellectum & extensionem ad l. 12. tit. 1. part. 2. decidentem, quòd domini Regni possunt facere omnia, quæ Regibus licita sunt, & quæ per illam legem non sunt exceptuata, quod reputo ad multa notabile. Et hæc sufficiant, ex quibus videtur, quod in omnibus casibus, præterquam in illis tribus, qui in prædicta lege continetur, est licita reuocatio maioratus: 5 & his exceptionibus stari † debet, quia datur pro regula. l. ab ea parte. ff. de probation. Et 6 quando fit enumeratio specierũ post genus, illa enumeratio in dubio † restringitur ad illas species. l. sed si adijciatur. ff. pro socio. Notat & confirmat Rebuf in praxi beneficia. in forma vicariatus, nu. 9. pag. 58. Cõfirmatur, quia 7 licèt exempla † non restringant regulam. l. penult. ff. de iur. & fact. ignor. l. nam quod liquide, in fine, ff. de penu. legat. quando lex exemplificans esset correctoria, tunc exemplificans regulam restringit, secundùm Paulũ de Montepico in l. in quartam, col. 38. ff. ad l. falcid. Rebuffum in l. Labeo. 14. pag. 129. ff. de verbor. significat. & non sine mysterio lex prædicta ponit illas exceptiones; cum potuisset faciliter & alias tradere: vnde in illis tantũmodo casibus regula fallit. l. vnica. §. sin autẽ, ad deficientis. C. de caducis tollendis. Et quoties ponitur exceptio contra regulam exorbitantem à iure communi, talis exceptio latè debet interpretari, vt minus corrigat ius commune, quàm sit possibile; vt volunt Cumanus cons. 30. col. 2. Curtius cons. 7. col. 4. quos citat Aym. cons. 135. n. 35. ¶ Et quando statutũ loquitur taxatiuè de quibusdam exceptioni- 8 bus, † non potest extẽdi ad alias, & ista est virtus dictionis taxatiuæ, secundùm Bald. in l. ita nobis pudor, nu. 1. vbi Salic. n. 3. Fului. Pacia. in tract. de probationib. lib. 1. c. 31. nu. 28. fol. 94. In quo capitulo latè tractat de viribus & effectu orationis taxatiuæ ad ista legendus. ¶ Habuit etenim (vt suspicor) illa lex considerationem ad parentes, qui æquum est vt habeant liberam potestatem disponendi de rebus proprijs, & quòd easdem libero arbitrio possint inter filios suos diuidere, siue in vita, siue in morte, † dummodo non excedant me- 9 tas iuris, l. 1. C. de sacrosanct. Eccles. l. parentibus. C. de inoffi. testamen. & ista lex est interpretanda, vt minus deroget ius commune quàm sit possibile. l. 2. C. de noxalibus. c. cũ dilectus, de consuet. Notat Iaso cons. 42. col. 2. lib. 3. in vers. secundo confirmatur, vbi tractat de intellectu statuti, quòd ascendens non possit descendentes ex linea masculina meliorare: & de iure cõmuni licebat patri reuocare donationẽ factam in filium etiam ob causam matrimonij, quia de iure non valebat: vt probat latè Burgos de Paz cons. 14. nu. 10. per regulã l. donationes quas parentes. C. de donat. inter vir. & vxor. & l. 3. tit. 4. p. 5. cum cõcordan. licet contrariũ colligatur ex his quę scribit Ioan. Lop. in repetit. rubr. de donat. inter virum & vxorẽ. §. 54. n. 10. pag. 167. col. 1. Et quod d. l. 1. tit. 6. lib. 5. Recopil. sit strictè interpretanda, & quòd non corrigat ius commune, resoluit Lara in lib. de alimentis. §. item rescriptum, num. 41. 42. fol. 234.

Sed licèt dicta conclusio, quæ deducitur à d. l. nam quod liquide. §. final. sit ab omnibus recepta, & regulariter vera, insignis Philipp. Decius in c. cũ dilecta, n. 6. de confirma. vtil. vel inutil. laborando in intellectu istius materiæ, & ab ipso fundamento principium sumẽdo, dicit esse considerandum, quòd exceptio firmat regulam ista ratione: quia sub generalitate omnes casus regula includit: vnde aliqui casus excipiuntur, alij sub regula manent. l. cum prætor. ff. de iudi. sed quoad alios casus, qui sub regula † non comprehenduntur, ex- 10 ceptio non firmat regulã: quia non facit, quòd regula extendatur ad ea, quæ alias sub regula non includuntur, vt est textus in l. generali. §. vxori, & ibi Bart. ff. de vsufruct. legat. quem Deci. vbi supra latius inducit: & idem Deci. in l. 1. nu. 22. ff. de regul. iur. vbi Gloss. Parisien. citat Alberic. in l. final. per illum textum. ff. ad Trebellianum, & idem Deci. in cons. 44 num. 44. & in cons. 40. num. 4. & in cons. 151. nu. 7. & Bart. quem hi non referunt in authen. de non alienan. aut permut. reb. Eccles. §. vt autẽ lex nu. 2. fol. 12. Carol. Ruin. in consil. 60. nu. 11. lib. 5. Paris. in cons. 141. num. 13. cum sequentibus, lib. 4. Bartholom. Socin. in consil. 47. num. 3. lib. 1. & in dictis locis Decius plura in confirmationem huius opinionis adducit. Et idẽ ante eum tenuit Alexand. qui eandem regulam ponit in cons. 28. visis & accuratè, lib. 1. num. 11. vbi Glossa Parisien. plures concordantes refert: idem Gloss. Parisien. ad Alexand. cons. 36. litera extra lib. 6. idem Alexand. cons. 186. num. 6. lib. 6. Aretin. consil. 8. num. 7. & consil. 30. num. 9. Marcus Brunus de Anguillis consil. 85. num. 38. latè Simon de Prætis libro 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitat. 3. numer. 7. folio 446.

eleganter Euerard.in loco 3. versic.primo vt procedat,pag.43. Anton.Gabr.lib.6.comun. opinion.tit.de statutis,concl.10.num.5.pag. 364.& plures citat Tiraquel.iuxta morem cõ suetum lib. r.de retractu,in fine, nu.94.pag. 784.cui adde Alexand.in consil.39. lib.4. & Corne.in conf.57.lib.1. Ludouic.Gozadin. in conf.26.num.18. Stephan.Bertran. in con sil.150.numer.5. libr.1. Iaso in l. properandum,num.11.C.de iudi.Azeued.in l.1.tit.1. lib.6 Recopilationis,nu.63.& 64.fol.9.quod maximè procedit vbi resultat correctio iuris: 11 quia tunc regula in casibus non exceptuatis,† non firmatur,l.serui nomine,cum ibi notatis per glossam &Bart.ff.de vsucap.& alij,vt per Alexand.in conf.45.nu.2.lib.7. Et ista confirmantur, quia licet exempla non restringãt 12 regulam,vt supra probatum fuit, †declarant tamen in quibus terminis regula procedat,l. vt responsum.C.de transact.l.precibus.C.de impub.Notat Alexan.conf.14.nu.8.& conf. 98.nu 6.lib.4.& conf.36.lib.6.Paul.de Mõtepico in d.l.in quartam,n.38.Et sicut excep 13 tio non ampliat regulam, ita† non debet restringere contenta sub regula,secundùm Baldum in l.omnes populi,col.19.ff.de iustit.& iure.Felin.in §.quoniam frequenter,nu.3. vt lit.nõ conft.Parif.in conf.67.n.17.lib.2.¶Et ista conclusio, quòd exceptio non facit quòd regula extendatur ad casus, qui aliàs non cõ- 14 prehenderentur,† est verissima & cõmuniter recepta & tenenda,licet inaduertenter cõtrarium teneat post alios quos citat Quintil.Mãdos.in reg.32.de impetrantibus beneficia va cantia per obitum,q.23.n.5.fol.122.Item ca- 15 sus excepti à regula † extendũtur ad casus similes illis exceptis,vt probatur in d.c.cum dilecta,vbi Abb.& Deci.nu.5.notab.5.& idem Abb.in cap.ad audientiam, de cleric. non resident.num.2.fol.22. qui hoc eleganter tractat,& alij,vt per Decium in dicto loco,& per eandem in d.l.1.num.32.ff.de regul.iur.& in consil.555.& in cap. iurauit, col.2.de proba. & Alexand. in conf.130. in causa Strazalorum,num.5.lib.4. Felin.in cap. quoniam frequenter, vt lite non contest. & est elegans glossa,quam prædicti non referunt in l.1. C. de cond.indeb.Petrus Surd. decis.241.nu.2. Menoch.tracta. præsumptionum lib.4.præsumpt.36.n.20.cum sequentibus, fol.43. PetrusBarbos.in l.si constante 25.num.94.pag. 557.ff.soluto matrim. part.2. Fuluius Pacianus in tractatu de probationib. lib.1.cap.31. num.8.fol.92.post Curtium Iuniorem quem citat conf.75.num.14. Bertazolus in tractatu clausularum,clausula 21.glof.16. num.3.fol. 115. Notat Episcopus Couarr. in d.c.5.n.6. cui adde Andre.ab Exea in cap. cum omnes, de constitu. num.219.pag.414. Iasonem in conf.118.lib.1.col.3.& in authen.non licet, C.de liber.præterit. & in l.quod te mihi, nu. 30.ff.si cert.petat.& in l.1.num.67.fol.53.ff. de officio eius cui mand. Notat Gregor.Lop. in l.18 tit.18.part.2.in glossa,*Sino por dos cosas*,& Ioan.Lop in rubrica de donatiõn.inter virum & vxorem,col.60.versic.& inde,& in col.119.in verf.ampliatis,Suarez in procemio legum fori,fol.6.col.1.verf.ecce casus notabilis,Parisius in d.conf.r41.num.24.Tiraquel. lib.2.de retractu.§.1.glossa.6.nu.6.pag.842. latissimè Euerard. in d. loco 3. in versic. tertio dicta theorica, pagina 48. & loco 70. in verf. secundo limitatur,vt procedat,pag.461. Et hæc est communis opinio, quamuis Bald. in cap. post translationem, de renuntiation. dicat, quòd exceptio firmat regulam in contrarium in casibus similibus, vel habentibus eandem rationem,non etiam in casibus maiorem rationem habentibus,quem ad hoc refert Episcop.Segouienf. in cap.alma mater, folio 106.col.1.de senten.excommu.in 6.Sed certè istud principium ego ex Baldo colligere non potui,nec in meo libro hoc dicit. Et etiã in lege correctoria,si ratio sit expressa, admittitur † extensio ad omnes casus, in quibus ea- 16 dem ratio adaptari potest; quia tunc non dicitur extensio, sed comprehensio ,secundùm glossam in Clement.1.in verb.Italiæ,de temporordin.lib.6.& alios plures,quos citat Barbosa in d.l.si constante,in princip.num.102. pag.562. ex quo authore multa sumi possunt pro confirmatione prædictorum.

Et est etiam alia conclusio singularis, quòd argumentum deductum ab inclusione vnius ad alterius inclusionem,† non recipitur quan 17 do est eadem ratio includendi & illud, quod aliàs exclusum videtur,vt tradunt Parisius in conf. r11.num.39. lib. r. Menoch.consil.14. num.14.lib.1.& conf.158.num.56.lib.2. Et in limitatorijs dispositio † extenditur ex ra- 18 tionis identitate,vt tradunt Iaso in l. si constãte,num.73.ff.soluto matrimonio, Gamaratus de extensione num. 93. Menochius de adipiscenda possessione,remed.4.num.34. pag. 58. vbi hoc extendit. ¶ Et per prædicta inquit Abb.in cap.inter alia, num.15.de immunita.Ecclef.in verf.præterea vbicunq;, quòd si vnum ius ponit aliquam regulam, & excipit aliquem casum cum dictione taxatiua,† ni 19 hilominus excipiuntur alij casus, qui reperiũtur excepti in alia parte iuris,refert text. cũiuncta glossa in cap.quoniam frequenter, vt lite non contesta.& gloss.& Bart.in d. l. serui, ff.de vsucapion.Pro quo facit textus in Clement.exiui de paradiso. §.cum autem natura, de verbor. significat. quem commendat Iaso in l. actio,num.2.C.de transactio. & in l.cognito,num.5.ff.de offic.eius cui manda.est iurisd.& in l.3. §.iurari, num.19. ff. de iureiurand.& in l.1.num.6.ff.si quis ius dicenti non ob

20 obtempera. ¶ Et speciale † non excludit illud, quod ex alio capite includitur, secundùm Salicetũ in l. de crimine opposi. 2. C. de accusation. Decium in consil. 60. col. 2. & in cons. 190. col. 4. Cagnolum in l. omnis diffinitio, 203. nu. 69. fol. 286. ff. de regulis iuris. Et plura singularia ad propositum de dictionibus taxatiuis omnium latissimè, & resolutiuè scribit Aymo in tractatu de antiquit. tempor. 4. p. num. 57. cum pluribus sequẽtibus, fol. 229. & tex. in d. §. cum autem, est peregrinus secũdùm Ananiam cons. 36. quem citat Couarru. in c. Rainuntius. §. 11. nu. 1. de testament. fol. 123. & tradit Bart. in l. 3. §. cum Titio. ff. de adimen. lega. Rebuf. in l. prope modum 88. pagin. 555. in fine. ff. de verb. signific. per quam tradit Ancharran. in cons. 112. num. 5. quòd vbi est eadem ratio, lex non dicitur extendi.

21 ¶ Et lex limitatoria † extenditur ex identitate rationis, l. his solis, ibi, *Satis etiam cautum putamus*. C. de reuocan. donation. & est communis opinio secundùm Alciatum lib. 2. de verborum significatione, pag. 46. qui plura in proposito nostro adducit; quòd maximè procedit in materia fauorabili, secundũ Bart. in l. si constante. in 9. q. 1. p. num. 38. ff. soluto matrim. quem citat Guillel. Cassador. decisione 6. de iure patron. nu. 11. qui ad hoc etiã citat gloss. in l. ouis. C. de præd. minor. ¶ Et

22 dictiones, *solum*, &, *tantum*, † non excludunt casus similes, secundùm Lucam de Penna in l. 2. C. de decurio. & statut. lib. 12. fol. 252. col. 4. in principio, licèt contrarium teneat Rebuffus in l. patrum 31. pag. 269. ff. de verborum obligationibus, per l. Iulianus. ff. de petitio. hæreditat. l. 3. §. interdum. ff. de negotijs gest. l. in de Neratius. §. 1. ff. ad l. Aquili. & alia iura, quæ refert; qui plura tradit in ista materia necessaria, ad quem addo Decium in consil. 328 num. 5. & in cons. 476. num. 2. Ossascum decisione Pedemontana 167. num. 14. Menochium in tractatu præsumptionum libro 4. præsumpt. 39. numer. 4. fol. 52. Pro his etiam facit quod notat Rodericus Suarez in l. post rem iudicatam, in vers. sed pro euidentia huius primæ partis, numer. 34. pag. 327. & in alijs libris, fol. 188. ff. de re iudica. vbi affirmat

23 quod contra instrumentum guarentigium † potest opponi quælibet exceptio, quæ legitima fuerit, quamuis l. ordina. 4. tit. 8. de las exceptiones, ponat solũ quatuor exceptiones. De quo lege inter alios Falconem, regul. 438. num. 11. & prius num. 1. Auendañ. in tit. de las excepciones, num. 27. fol. 150. & in tractatu de exequend. mandat. regijs, cap. 16. num 4. fol. 101. vbi legi debet dominus Valdes pagina 129. Didacus Perez in addition. ad Seguram in l. 1. §. si vir vxori, num. 119. ff. de acquirenda possessione, Gregor. Lop. in l. 10. tit. 12. part. 5. in glossa, in verb. *su parte*. Ioan. Lop. & Cifuent. in l. 64. Taurina. Azeuedo in l. 1. tit. 21. num. 59. & sequenti, fol. 308. libro 4. Recopilationis, Ioan. Gutierrez in practicis quæstionibus, libr. 1. quæst. 111. qui ad hoc refert Suarez de paz in praxi, cap. 13. 4. part. tom. 1. num. 34. qui omnes communiter concludunt, posse opponi alias exceptiones contentas in d. l. 1. quod mihi difficilimũ videtur, attentis verbis prædictæ legis, quæ sunt maximè taxatiuæ & præcisæ. ¶ Et ad pũctum legenda etiam quæ scribit Parlador. p. 2. c. final. 5. part. §. 11. num. 1. cum sequentibus, pag. 360. additio Antonij Gamæ 372. qui refert Azeuedum, Iosep. Ludouic. decis. 88. nu. 2. In quo tamen puncto plures sunt opiniones, de quibus ego alibi tractabo; & ista seruiũt pro decisione doctrinæ Ancharrani in cons. 152. nu. 17. vers. non obstat, vbi probat, quòd si testator permittat alienari bona fideicommissi in certo casu, † talis permissio extẽditur

24 ad casum similem. De quo per Carolum Ruinum cons. 92. lib. 1. Bellonum cons. 29. Marzar. de fideicommis. q. 51. fol. 30. quod notandum est ad ea, quæ habentur in 4. p. q. 1. illatione 2. cum sequentibus; & tractaui ibi illat. 5. num. 10. Quod confirmo, quia † vnius inclu

25 sio non est alterius exclusio, quando est eadẽ ratio includendi, secundùm glos. in d. l. cũ præ tor. ff. de iudi. Lapum & Dominic. in cap. qui ad agendum. §. 1. de procurator. in 6. Alexan. in l. final. ff. quod quisq; iuris, & alios quos citat Parisius in cons. 111. num. 39. lib. 1. quem refert Menochius in cons. 250. num. 56. lib. 3. De qua materia latius ago par. 2. q. 6. nu. 627. Et statutum disponens in materia iuris communis, & excipiens aliquos casus, † non videtur excludere alios similes casus secundùm

26 Anton. Abb. & Imol. in c. ad audientiam, de cleric. nõ residentibus, Cagnol. Decium in l. Gallus. §. si eius, nu. 93. pag. 300. ff. de liber. & posthum. Et qui dicit donationem perfectam non posse reuocari, † habet regulam

27 pro se, secundum Romanum in consilio 171. pro decisione, column. vltima, versic. 2. quia regulam habeo, numero 7. Tiraquell. in l. si vnquam, in verb. libertis, numer. 19. C. de reuocand. donatio. licet ista regula hodie non procedat in casu legum 17. & 44. Taurinarum, in quibus ponitur pro regula, quòd † me

28 lioratio tertij, & maioratus reuocari possunt, præterquam in casibus contentis in prædictis legibus. Quod nouissimè tradit Auenda. in l. 17. Taur. gloss. 6. numer. 1. Et quod dicta l. 17. non excludat alios similes casus, tenet ibi Tellius num. 91. & alij glossatores, prout refert Molina lib. 4. de primogen. cap. 2. numer. 39. fol. 127. ¶ Ex his igitur conclusionibus & principijs, ex quibus in effectu colligitur, quòd quamuis lex aliqua excipiat aliquos casus, & exceptis illis casibus ponat regulã in

29 contrarium,regula † non comprehēdit casus, qui aliàs non comprehenderētur,& casus excepti ad alios † similes extendūtur,aliqua pro 30 perfectiori intellectu nostræ materiæ maioratuum inferuntur, quæ in praxi erunt conducibilia.

Primo infertur,quòd si pater faciat maioratum in filium,iuramento interposito pro cōfirmatione maioratus,& cum promissione de non reuocando, etiamsi non tradat possessionem bonorū maioratus verè, vel per actus fictos,nec tradat scripturā,nec sit factus ob cō- 31 tractum onerosum,† maioratus efficitur irreuocabilis, quia ex iuramenti religione, & promissione de non reuocādo colligitur promittentis & facientis maioratū plena deliberatio, & ideo est casus similis illis,quos prædicta lex excipit.Nec regula illius legis comprehendit hunc casum,vbi iuramentū adest pro cōfirmatione cōtract⁹ maioratus: cū de iure antiquo, quamuis regulariter donatio patris ad filium 32 esset inefficax,valida † tamē est,cum facta est iuramento interposito, & cum pacto de non reuocando,secundùm Bald.in l. vltima, vers. quid si sint. C. de vsucapion. pro empt. & in cons.430 præmittendum est,lib.1. cuius opinio cōmunis est secundùm Deci.in cons.239. in primis verbis;& Ias.in cōs.430.lib.4. quos & alios refert Tell.in l.17.Taurina, num.93. in quo numero & sequentibus hanc cōclusionem latè tractat ; cui adde notata per Iaso. in §.si quis postulante,nu.1.cum alijs, instit. de actio.tex.in c.2.in verb.non contrauenire,de iureiuran.in 6. Aretin.cons.74. Crauet.in cōsil.214.& alios,quos refert Rolandus,vbi latè hoc confirmat in cons.8.n.26.lib.1.Et est cōmunis opinio secundùm Ripam in resp. 48. nu.8.& 147.nu 4.& hæc est recepta opinio, quamuis Raphael Fulgos. quem predicti non referunt in cons.199.per totum,magno conatu contrarium teneat.Et ideo dicunt Doctores in d. l. 17. quòd licet pater & mater facta melioratione tertij,possint illā liberè reuoca- 33 re,† non tamen in casibus in prædicta l.contētis,qui omnes sunt similes illis,qui continētur in d.l.44.Idem est secundum prædictos scribentes,quando pater facit meliorationem iuratam,& cum promissione de non reuocādo: quia quamuis casus non ita contineatur in illa lege,non est licita reuocatio. Cuius etiā sententiæ fuit post alios ibi Tellius & Segura in l.vnum ex familia.§.sed si fundū,fol.53.col.2 ff.de legat.2.idem in donatione facta per patrem filio,cū promissione de nō reuocando, tenet Roder. Suar. quem prædicti non referunt in l.9.tit.12.lib.1.fori,in vers.nota secūdo,fol.84 col.2.in fine:& hanc etiam sententiam in terminis d.l.17.tenet etiam Petrus de Peralta in d.l. vnā ex familia,in princi.nu.23. pag.161.col.1. Et pro hac sententia faciunt quæ scribit Rochus de Curte in tract. de iure patrona.in verb.honorificum.nu.37.vbi disputat quæstionem,an si patronus laicus iurauerit non reuocare præsentationem clerici, possit variare in præsentando. ¶ Et facit illa conclusio singularis,quòd clausula non obstātibus,& etiam aliæ derogatoriæ † nunquā ex- 34 tenduntur ad cōtractus iuratos, glos.reputata singularis in cap.cum non deceat, glos.vltima de elect.in 6.Notat Bald.in l.1.C.quādo lice. ab empt.disce.Angel.in l.1.§.quæ onerandę, ff.quarum rerū actio non detur: & confirmat Thom.Grammat.decis.100.n.81. & tradit latè Anton.Gabriel lib.2. communium opinionum concl. 6.de iure iurand. n.18. pag.118. Sic scribit Guido Papæ in cons.23.n.8.quòd donans nō potest reuocare pactum, per quod donauit in fauorem tertij,vbicunq; iurauit talem donationem & pactum,quē citat Anton. Gabriel lib.3.communium opinionum.tit.de donatio.concl.5.nu.7.pag.200.

Prædictis conuenit quod in ista materia scribit Zasius in cons.22.nu.19.cum sequentibus,lib.2.vbi probat,quòd filij † possunt cō- 35 sentire cum iuramēto,quòd pater testetur de feudo.& Marchionatu in fauorem filij secundogeniti, excluso primogenito. Et conducit etiam,quod notat Roder. Suar.in l. quoniam in prioribus,ampliatio.10.num. 5.C.de inofficios.testamen.Ioan.Lop.in rubr.de donatio. inter vir.& vxor. §.16. num. 18. & alij quos citat Molina lib.2.de primogen. cap.3. num. 5.folio 216. volentes, quòd primogenium † 36 potest constitui absq; Regia facultate , etiam quoad filiorum legitimam, si filij renuntient patetnæ aut maternæ hæreditati,& legitimæ, seu eius supplemento,ad quem iungo Episcopum Couarru.in cap. quamuis pactum, de pactis,in 6.2.par.§.3.num.3.fol.119.Zasium in cons.20.num.27.cum sequentibus, lib.2. resoluentes fratres primogeniti esse obligatos ad obseruandum contranctum iuratum de nō succedēdo in bonis primogeniturę.¶Et facit etiam doctrina Guido. Papæ in cons.25.n.8. vbi probat,quòd si donator qui fecit alicui donationem alicuius rei cum pacto , quòd post certum tempus veniat ad aliquem , & iurauit talem donationem , non † potest eam reuo- 37 care donationem,quam citat Anton. Gabriel lib.3.communium opinionū,tit.de donation. conclus.5.num.8.pagin.200. Et idem tenent Speculator in tit. de donationib. §. 1. versic. quid si actum,Gerardus sing. 8. num. 18. Ioseph.Ludouic.decis.29.num.10.quod cōfert pro intellectu doctrinæ Bart.in l. qui Romæ, §. Flauius.ff.de verbor.obligatio.De qua tracto infrà q.24. Quinimò iuramentum habet 38 vim † donationis,secundùm Bartolum in l. iuris iurandi gratia. ff.de iure iurand.& in l.Titio. ff. de verborum obligatione , & alios, vt

vt per Seraphinum in tractatu de priuilegijs iuramenti,priuileg.94.num.9.Et hæc opinio tenenda videtur,quanuis Aufrer. in Capella Tholoſ.453.quæ incipit,fuit quæſitum, expreſſe aſſirmet,quòd ſi fiat pactum in contractu matrimonij cum iuramento,quòd primogenitus ex illo matrimonio naſciturus,ſit hæres vniuerſalis,& ſuccedat poſt mortem patris:poteſt pater variare & remittere pactum, & mutare voluntatem,& grauare filio fideicõmiſſo,& idem tenet Nicol.Boer. deciſ. 204. num.11.cum ſequentib.præcipuè num. 21. qui ad hoc etiam refert Bellamer.in conſ. 17. incipienti contrahens matrimonium,cumBerta. Aymo Crauet.conſ.256. numer. 2. qui omnes tenent,quòd de iure iſta conuentio nõ valebat per text.in l. vltima,C.de pact. & in l.ſtipulatio hoc modo concepta,ff.deverbor. obligation.& poſito quòd valeret,dicuot eſſe

39 reuocabilem:quia actus eſt de ſui natura reuocabilis.¶ Et iuramentum † debet intelligi ſecundùm naturam actus,ſuper quo interponitur,l.vltima,ff.qui ſatisda.cogan.l.ſed etſi poſſeſſori,§.itē ſi iurauero,ff.de iur.iurand.l.vltima,C.de non numerata pecunia.¶ Pro quibus facit quod ſcribit Dec.per has leges proximè citatas,& per l.quæro,§.inter locatorē, ff.locati,& per alia iura & rationes in l. non omnis,num.10.& 11.ff.ſi certum pet.vbi dicit,quòd donatio cauſa mortis,etiam facta præſtito iuramento,† poteſt ex pœnitentia donātis reuocari,quia habet tacitam conditionem,

40 niſi donatem pœniteat,ideò iuramentum debet intelligi,ſecundùm illam: maximè, ſi ea verba ſunt appoſita in executione donationis,quod tradit latius Epiſcop. Couar. in 4. part.rubric.de teſtam.num.13.verſic. Tertia concluſio.Et horum opinio coadiuuatur ex ſententia Oldral.in conſ.238.cum mulier donatrix,& in conſ.278.licèt quantum ad clauſtralis,vbi tenet,quod iuramentum appoſitũ in donatione inter viuos de non reuocando,

41 † non impedit beneficium l.ſi vnquam,C.de reuocand.donation.quia iuramentum debet intelligi rebus ſic ſtantibus,quæ eſt ratio Nicolai Boer.& in qua propriam ſententiam ſundauit.Ad quam concluſionem Oldrald.plures authores citat Tiraq.in dict.l. ſi vnquam, in præfatione num.179.pag.80. qui in numeris antecedentibus multas rationes pro prædictorum ſententia refert,quæ tam propriè faciũt, quàm illæ,quas Nicol.Boer.& alij adducunt, & iſta conducunt pro quæſtione diſputata à Molin.de primog.lib.2.c.3.n. 37. fol. 221. quam citato ſupra q.21.

42 Et eſt generale, quòd iuramentum † intelligitur ſecundum naturam actus, ſuper quo interponitur, vt probatur in prædictis iuribus, & notatur & declaratur per Ioan.Fabrum in §.1.numer.6.inſtit, de litera obliga. Abb in cap.1.num.21.de iud. & in cap. ex parte,num.2. de cleric.non reſidend.& in c. quemadmodum,§.illud,num.5.de iur. iuran. Iaſ.in l.cum principalis,num.5.ff.ſi cert. pet. & in l.vltima,num.2.eodem tit. & in l. nam & poſtea,§.item ſi iurauero,num.32.ff.de iure iurand.& in l.ſi pecuniam, num. 21. ff. de condit.cauſ.dat.& in l. ſi conuenerit,num.8. ff.de iuriſdiction.omnium iud.& in l. decem, num.42.ff.de verbor.obligation. & in l. ſed & ſiquis,§.quæſitum,ff.ſiquis cautio,& in l. ſancimus,num.14.C.de teſtam.&in l.2.num. 47.C.de iure emphy.& in l.qui pecuniam,n. 3.ff.ſi cert.pet.& in §.item ſiquis in fraudem, num.126 inſtit.de actio.& in §.fuerat, num. 83.eodem tit. Dec.in dict.cap.1.de iud. lectura 1 num.23.& in conſ.366.num.2. & in cõſ. 345.num.8.& in conſ.351.Purpurat.in dict. l.vltima,de pact.num.249.fol.19.Hippol.ſingular.327.Anton Gom.in l.45.Tauri, num. 81.& plures citat Tiraq.in tractat.de conſtit. 3.par.limit 7.num.34.fol.106.& Ioan. Gratian. Falcon.qui hoc refert regula 275. num. 2.Seraphin.in tractat.de priuilegijs iuramenti,priuilegio 74.num.190. licèt Roland. in conſ.70.num.27.cum ſequentib.lib.2.conetur per plura probare,quod iuramentum nõ intelligitur ſecundùm naturam actus, in quo interponitur.¶Et faciunt quæ ſcribo infra q. 30.num.2.28.64.69.76.& 80.Et ad hoc propoſitum eſt notabilis doctrina Oldraldi,quam aliàs agendo in alijs locis refero in conſ. 95. num.15.vbi tradit Regem Aragoniæ,qui fecit iuramentum non alienare bona Regni: & de hoc fecerat ſtatutũ,poſſet donare propriæ vxori bona:quia iuramentum non addit conſenſum,ſed religionis vinculum.Et in his, in quibus non conſenſit,neque cogitauit, † iuramentum non obligat.Item pro ſententia Auſrerij facit dictum Bald.fere in proprijs terminis,in cap.1.§.item Sacramenta num.17. fol. 71.de pace iuramen.firman. vbi ponit quæſtionem,& ait,quod Rex Aragonum habebat duos filios,aſsignauit voi RegnumAragoniæ, alij regnum Maioricarum,& iurauerunt ipſi fratres dictam diuiſionem ratam, & perpetuã habere,ſed conſenſu dicti Regis interuenien te,quòd hoc non obſtante poſſunt tam fratres,quàm pater reuocare hunc actum, & pater † poteſt poſtea facere ſubſtitutiones,quas voluerit,& quod tales promiſsiones etiam interueniente iuramento,ſint efficaces,latè ſuſtentat Ripa reſponſ.121.num.20.cum alijs. Pro cuius ſententia & aliorum etiam eſt tex. in dict.l.vltima,C.de pact.ibi:*Et in eaſque ad extremum vitæ ſpatium perſeuerauit.*Per quã legem dicit ibi Ioan.Faber.in verſ.Item quid ſi pactum,quòd ſi pactum fiat,quod filius qui deſcendit de matrimonio,ſuccedat, quamuis pactum valeat,† reuocari poteſt, quem ad hoc

43 44 45

hoc refert Cifuent.in l. 22. Taurina, numero 3.& idem tenet Tiraquel.non relato Ioannem Fabro in tractat.de primogen.quæst. 8. numero 4.pagina 108.tradit Alciat. respons. 135.numero 1. cum sequentibus, Nicolaus Boerius in propia materia primogenituræ, decis.255.colum.vltima,numero 12.Menoc. consil. 1.numero 162. & 163.libr.1. & est communis opinio secundùm eundem Menochium in consil. 92. numero 52 .libr. 1. qui etiam veriorem vocat,& conducunt notata per Decium in consilio 475.numero 23. Et huc expectat quod tradit idem Decius consil.184.Præsidio,vbi tenet,quod pactum de non auantagiando aliquem ex filijs non tenetur pater seruare. ¶ Nec valet † pactum quòd pater teneatur relinquere omnia bona primogenito, vt per Stephanum Bertrandũ. in consil. 105. viso mihi casu, numero 7. & 8.libr.1.Et pro his est etiam l.11.titul.5. par. 5.ibi:*Que no lo puedan hazer, si nombrassen las personas de aquellos que han fucia de heredar, fueras ende si fuera la vendida con otorgamiento, y con plazer dellos mismos, e que duran toda via en este plazer hasta que mueran.*Et hanc sententiam sustentat Burgos de Paz cons.14.numero.cum sequentibus.

46

His tamen & alijs similibus non obstantibus sententia nostrorum, & ampliatio ad d.l. 17.& 44.tenenda † videtur propter authoritatem & religionem iuramenti,& propter alias rationes, quas nostri Hispani adducunt, quam hodie sequitur Molin.lib.4.de primog. cap.2.num.56.fol.130.qui rectè casus distinguit.Et facit,quod in propia materia & quæstione scribit Ripa cons.63. num.7. vbi resoluit,quod iuramentum facit †donationem irreuocabilem. Et quòd iuramentum operetur præsentiam partis, tradunt Ancharran.quæstion.familiari 38. numero 6.Anton. Rube. consil.117.numero 9.Ripa libr. 3. respons. cap.11.numero 7.Parisius in consil 107. numer.3.lib.3.quos citat Bursat.in cons.118. n. 5.lib.1. Et ad contraria faciliter responderi potest: quia secundùm leges 17. 22. & 44. hæc pacta de succedendo patri aut matri, valida sunt,& † irreuocabilia in casibus prædictarum legum:quamuis sint de hæreditate viuentium,& cum talia pacta licita sint & irreuocabilia,in plerisque casibus cessant omnia, quæ de iure communi controuerti poterant. Et quòd talia pacta etiam de iure communi valida sint, tenet Bald.in l. cum Archimedoram,C .vt in possess. legatorum, & alij quos refert Episcop. Couarrub.in 2. part. rubricæ de testament. numero 6. fol. 4. Et hoc plenius confirmo infra numero 78. Et hoc præsupponit Ias. in consilio 148.columna 7. versiculo Primum fundamentum, libro 1. Et est verior & communior opinio, quòd de consuetudine talia pacta valent fauore matrimonij, vt ex pluribus probat Menochius dict. consil. 92. numero 53. & in consil. 203. numero 1.libro 3. vbi consuluit in quodam negotio Hispaniæ, Cagnolus in l. vltima, C. de pactis, numero 214. pagina 48. Hieronymus Gratus consilio 120. numero 10. libro 1. ¶ Et talia pacta seruari debent, non in vim fideicommissi, † sed cuiusdam directæ substitutionis, vt per Oldraldum in consil. 139. ad habendam,Decium in consil. 63. in fine, Aymonẽ consilio 19. numer. 8. & 9.& alios quos citat Simon de Prætis libro 3. de coniecturata mente defuncti,interpretatione 3. dubitatione 1. solutione 1. numero 5. fol. 272.vbi ex pluribus Doctoribus, præcipuè ex Episcop.Couarru. libro 1.resolutionum cap. 14. tradit, quæ actio competat donatario in isto casu. Et valet institutio hæredis in contractu matrimonij, vt resoluunt Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius de testamentis,in verbo duas habens, numero 198. Tiraquel. in tractu de primogenitura, quæstio.6.numero 8.pagina 96. Et quando in istis pactis matrimonialibus primogenitus vocatur, nepos iure trasmissionis † patruo præfertur, vt probat Aluarus Valasco de iure emphyteutico, quæstion. 50. numero 44. Et plura pro confirmatione istorum pactorum, quòd primogenitus succedat, scribit Auendan. in l. 44. glos. 16. numero decimo cum sequentibus, titul. 7. libro 5. Recopilationis, folio 178.

47 48 49 50 51

Ex his dixit Ioannes Lop. in repetitione rubricæ de donationibus, columna 263. in fine, in versiculo,Ex istis infero, quod si pater vel mater volentes tradere filiam nuptui,iurauerunt eam meliorare in tertia & quinta bonorum suorum parte, vel iurauerunt nullum filium meliorare, imo quod omnes æqualiter succedant,standum est precisè iuramento, ex quo factum est propter causam onerosam, quòd hodie absque iuramento procedit ex lege vigesimasecunda Tauri. Ex cuius legis dispositione & ratione, & ex superioribus infertur, quod siquis contrahat matrimonium, & in contractatu matrimonij per contractum onerosum promittat facere meliorationem in aliquem ex filijs ex tali matrimonio susceptis,vel facere meliorationem tertij, & remanentis à quinto, † tenetur precisè talem promissionem adimplere, iuxta formam dictæ legis, in 2. eius parte hodie l. 6. titul. 6. libro 5. Recopilationis, quod in praxi est scitu dignum. Et conditio apposita

52

posita in fauorem tertij in aliqua donatione si sit iurata, non potest reuocari, vt resoluit Episcop. Couar. lib. 1. resolutionum cap. 14. n. 10. vers. Illud tamen, quem refert Seraphin. de priuilegijs iuramenti, priuileg. 74. numer. 164. pagin. 419. citat autem Episcop. Couar. Guilliel. Benedict. cap. Rainuntius, de testam. dum tractat. de fideicommiss. substitut. num. 23. & sequenti. quod conducit ad ea, quæ tractãtur infra quæst. 23. ¶ Et iuramentum facit, 53 † vt transferatur vtilis actio sine cessione, secundum Alexan. in l. possessio quoque, §. fin. ff. de acquirend. possess. & in cons. 1. lib. 7. Iason. in l. stipulatio ista, §. si stipuler. ff. de verb. obligationib. Natta in cons. 361. num. 7. Nec obstat dict. l. vltima, C. de non numerat. pecu. & aliæ concordantes, quia ad omnia satisfieri potest ex his quæ in alio proposito circa intellectum dict. l. vltimæ, notanter scribit Episcop. Couar. in c. quamuis de pactis in 6. in 1. par. Relection. §. 30. num. 19. fol. 24. vers. Secundo ex hac conclusione, & in dict. 2. par. rubricæ de testam. num. 11. fol. 6. omnino vidẽdus, si ad hoc expedierit, & Aufrer. in dict. loco expressè fatetur, quod hæc sententia est recepta per Arrestum, quòd prædicta pacta va-54 leant, † & sint irreuocabilia, cui addo Iasonẽ in l. si insulam in 5. quæstione, Bart. vers. quid dicendum, ff. de verb. obligation. vbi dicit, quòd regula tex. in dict. l. vltima, procedit vbi deficit consensus in principali dispositione: quia tunc iuramentum regulatur secundùm naturam actus, super quo interponitur, aliàs secus, & idem vult Bart. in l. siquis pro eo, nu. 15. ff. de fideiussor. vbi hoc expressè tradit, & idem quod Aufrer. dicit Guillielm. Benedict. in cap. Rainuntius, in verb. Duas habens filias, num. 197. de testament. quem refert Tiraq. in dict. tractat. de primogen. quæst. 7. nu. 7. & idem in dict. quæst. 8. num. 4. quem supra retuli affirmat, quod vbi quispiam futuris cõiugibus, aut etiam iam maritatis rem aliquam donauerit ea lege, vt eorum primogenitus in ea tantum succedat, non est liberum parentibus alios filios ad eius rei successionem admittere in præiudiciũ primogeniti, cui ius quæsitum fuit ex promissione, & pacto donantis. Sed hoc non multum refert ad nostram quæstionem. & Guillielm. Benedict. etiam citat Rebuf. in cons. 170. vbi ex Ioan. Fabr. & Salicet. probat, pactum de succedendo in pacto matrimoniali non posse reuocari per parentes in præiudicium filiorum. Ad quæ adde notabile consilium Dec. 225. num. 7. vbi tradit, quòd pacta quod succedatur in Regno, vel Ducatu, valent & sunt obseruanda, ex cap. licèt de voto.

Et quòd pacta matrimonialia facta super 55 successione primogenituræ sint valida, † & seruanda, in quodam negotio Hispaniæ Comitis de Tendilla, ex pluribus resoluit Tiber. Decian. respons. 31. num. 63. cum sequentib. lib. 1. ad ista legendus, & istud responsum refero ad aliud infra hac par. quæst. 39. Et quod pater possit stipulari filijs nascituris, volunt Bar. Imol. Alexan. & Ias. in l. quod dicitur, ff. de liber. & posth. idem Bart. in l. item prætor, ff. de suis & legitim. hęred. Oldral. in cons. 95. & alij, quos citat Tiber. Decian. in cons. 7. n. 11. lib. 1. & tradit Auendan. in dict. l. 44. glos. 6. num. 30. fol. 180. Et faciunt quæ scribo infra quæst. 24.

Et ex prædictis videtur, quòd si extraneus faciat ob contractum onerosum matrimonij maioratum in aliquem extraneum, quòd † potest illum reuocare, si non tradidit possessio- 56 nem corporalem, vel per aliquem actum fictum. Nec huic conclusioni obstant dictæ leges 17. & 44. Taurinæ, quia loquuntur in patre vel matre faciente meliorationes & maioratus, & in casu speciali, & ad alias personas extendi non debent, l. quod vero contra, ff. de legibus, l. quod contra, ff. de regul. iur. quod est summè notandum ad plura negotia. ¶ Et pro hac sententia faciunt quæ scribit Burgos de Paz in dict. cons. 14. num. 17. Et in ista materia addo aliud notabile, quòd si aliquis nomine matrimonij acceperit arrhas, & recuset matrimonium, † tenetur restituere arrhas dupli- 57 catas, l. fin. C. de sponsal. vbi Bald. idem in l. dic nobis, C. de Episcop. & cler. tradit Tiraq. in tractat. de constitut. part. 3. limit. 26. num. 4. & 8. fol. 143. Resoluitur igitur, quòd si pater faciat maioratum cum promissione de nõ reuocando, & cum iuramento, † non potest 58 illum reuocare, quamuis non tradiderit possessionem, nec contractus sit factus cum alio tertio ob causam onerosam. Quam conclusionẽ loquendo in melioratione extendit Peralta in l. vnum ex familia in principio, etiam siquis tantum faciat homagium, & det fidem suam, quod in Hispania vocamus, *Pleito omenage*, refert notata per Felin. in cap. 2. col. 5. de spõsal. de quo dicit alias vidisse in facto dubitari inter quosdam nobiles, super quadam melioratione tertij facta per quendam nobilem filio suo, præstito *Pleito omenage* de non reuocando, & dicit quod idem est, ac si iurasset. Quod refert Anton. de Pad. in l. siquis maior, num. 36. pag. 191. C. de transaction. Et quod fides idem sit quod iuramentum, voluit Matth. de Afflict. decis. 389. nu. 2. Ias. in dict. l. siquis maior, num. 28. & ibi Parpalius num. 40. Cagnolus num. 74. & num. 100. C. de transaction. Guid. Pap. cons. 31. & alij quos citat Menoc. in cons. 178. num. 19. lib. 2. Aymo in consil. 241. num. 11. vbi ex pluribus generaliter probat, quòd fidei interpositio † est idem quod 59 iuramentum, Carol. Ruin. cons. 9. num. 4. lib. 3. Et est bonus textus in cap. penult. de simonia,

nia,cum quo concordat l.16.tit.17.part.1. ibi: *Que recibiesse jura o prometimiento*. Et plures citat Petr.Surd.decis.234.num.8.qui numer.6.addit,quòd quando datur fides per cōiunctionem dextræ,est idem quod iuramentum per cap.ad aures,vbi Abb. quod metus causa,Moron. in tractat. de tregua & pace, cap.9. Et quòd clericus qui fregit promissionem factam cum interpositione fidei puniatur vt periurus, voluit Ioan.Andre. Hostiē. & Abb.in c.querelam ne prælati vices suas, vbi Felin.Selua.& Staphil. quos citat Beenar. Diaz in practic.crimin.cap.86.pag.225. Et punctum etiam tractat Bart.Bertazol. in dict. l.siquis maior. C de transactio.num.481.cum sequentibus.Et Deus non facit differentiam inter simplicem loquelam & iuramentum, c. & si Christus de iure iurand,latè Cæsar Lambertin.in tractat.de iure patronatus,lib.1.4.artic.4.quæstion.princip.num.3.fol.29. Marc. decis.455.num.55.Ad quod est etiam expressus casus in cap.constitutus de transaction.& tradit etiam Rebuf in tractat.de pacific.possess.num.268.pag.312.Domini.in cap.vltim. de iure iurand.in 6.num.11.vbi Franc.num.1 Staphil.de literis gratiæ & iustitiæ,eic. quando quis veniat priuand.beneficio,vers.Considerandi modo,num.7.pag.133.Anton. Gab. lib.3.commun.opinion.tit. de transactionib. conclusio vnica,num.28.pagin.136. Et hæc etiam confirmātur,quia siquis tantum dixerit,quod in veritate aliquid est, per talia verba inducitur † confessio iurata,secundùm Iaf. in l.idem in duobus,§.personale,num.6.ff.de pactis,post alios quos citat & in l.3.§. vltim. ff.de iur.iurand.vbi dicit idem esse, si dicatur Deus sit mihi testis,vel sic Deus me adiuuet. notat Mascard.in tractat.de probationib. lib. 1.conclus.347.num.77.fol.213.Potuerat Peralta pro sua sententia melius ponderare l. 26 tit.11.par.3.ibi: *E aun dezimos otra razon,que si alguno le jurare a otro,o le fiziere pleyto omenage para cumplirle alguna cosa que aya puesto con el:que tal ome como este si lo fallesciere, es por ende perjuro,e ha por pena de no ser creido en ninguṅ testimonio,ni ser par de otro,como adelante se dirá en el titulo de los que fazen alguna cosa,porque valen menos*. Quæ lex aperte † facit æquiparationem homagij ad iuramentum,vbi legi debet Gregor.Lop.& facit l. 10 tit.26.ibi: *Pleyto omenage*,par.4.& est bona l. 4.tit.25.par.4.ibi: *E aun ay otra manera que se faze por omenaze,que es mas graue,porque por ella no se torna ome vassallo de otro mas finca obligado a cumplir lo que prometio como postura*. Et lex 21.tit.21.part.2.& l.26.tit.18 eadem part.Et eadem opinio coadiuuatur ex dispositione l.2.tit.5.part.7.ibi: *Como si dixesse vno a otro,yo vos fago pleyto omenage, que vos de tal cosa,o vos cumpla tal pleyto, diziendo ciertamente qual es,y si nō que sea traydor, o aleuoso por ello,cassino cumple,o da la tal cosa al dia que prometio,vale menos por ello*. Et potest etiam applicari l.5.tit.25.part.2.in vers. *E desto deuen fazer omenage*,quam legem vitiose refert Auend.in loco infra citando. Nec minus faciunt l.21.22.23.& 24.tit.13.part.2 & est alia peregrina l.15.tit.r.part.6.ibi: *E si por auentura el cauallero fuesse juzgado a muerte,porque quebrantasse su fe, o por algun yerro que cupiesse en traicion,no podria fazer testamento en ninguna manera*. Et qui fidem frangit per nos vocatam *Pleyto omenage*, † non potest esse testis,l.8.tit.16.part.3.ibi: *Aquel que ouiesse fecho pleyto omenage*. Et qui fidem frangit,est infamis,l.furti,§.mandati, ff. mandat.Notant Bald.in cons.291.ad euidentiam lib.2.Aymo in tractat.de antiquit.temp. par.5.num.30.fol.16.Et inter simplicem loquelam & iuramentum Deus non facit differentiam,cap.iuramentum 22.quæst.5.cum cōcordan.vt per Hippol.in rubric.ff.de fideius. num.358.faciunt scripta per Speculat.tit. de arbitris,§.fin.vers.Sed pone quod compromissum,Ioan.Fabr.Alexand.& Ias.in dict. l. siquis maior.C.de transactione Ripam in cap. 2.de rescriptis.Ancharran.Ias.Anton.de Butrio,& alios plures,quos citat Anton.Gabr.li. 3.communium opinionum,tit de transaction. conclus.1.num.28.pag.156. ¶ Et Princeps † non potest alienare vassallos,vbi fidem dedit de non alienando,vt probat Aymo consf. 241.num.65.& non solum Princeps qui fidē dedit,eam seruare tenetur,sed & illius successores,vt latè probat Roland.cons.1.num.36. cum alijs lib.2.ex doctrina Bald.& aliorum in l.1.ff.de constit. Princip. eiusdem Bald. cons.359.lib.1.Capie. decis.121 & aliorum, quos refert & respondens positionibus per fidem interpositam incidit pœnam. De quo per Dominic.post Archidiacon.Rotam & alios quos refert in cap. cum impositionibus, num.10.de iure iurand.in 6.Et quid sit fides humana,tradit in ista materia Matien.in l.1. tit. 16.lib.5.Recop.glos.1.num.1.& 2. fol. 409. ex Cicerone libro 1.officiorum,cap.de iustitia,& Soto lib.de ratione tegend.& detegen. membr.1.quæst.1.fol.3.Et legenda sunt quæ scribit Syluest.in verb.iuramentum in primo, fol.54.& an sit iuramentum promitti ad Deū & nostram Dominam,resoluit Aluar. Valas. consultat.99.num.15.

Sed certè opinio Peraltæ,quamuis ego illā tot iuribus confirmauerim,dubitabilis ex sequentibus videtur:quia siquis dat fidem tanquam Christianus,aut per fidem Christi, aut Christiani,in hoc quidem casu fides † idem operatur quod iuramentum,glos.Abb.& Doctores in cap.querelam,ne prælati vices suas, idem Abb.& Felin.in cap. querelam de iure iurando,

iurand. Archidia.in summa 22.quæst.1.latè Fe
lin.in cap.prætereà,num.15.de sponsal.Si au
tem quis præstet fidem,vel eam, quam com-
muniter nobiles hodie præstant,quam Peralt.
vocat *Pleyto omenage*,& promittit se non re-
uocaturum meliorationem aut maioratum,ex
hoc † non efficitur maioratus,vel melioratio
[64] irreuocabilis,vt colligitur ex Caietano 2. 2.
quæst.89.art.6.vbi scribit,fidei interpositio
nem,idest,promissionem factam,& firmatam
per fidem non esse iuramentum, & notatur
per Alciat.in rubr.de iure iurand.num. 5. &
hanc distinctionem latius tradit,atque confir
mat dictus Episcop.Couar.in dict.cap. quan-
uis pactum de pact.in 6.in 1.par relection. §.
2.num.1.vers.Primum etenim.Cuius dicta se
quitur Pinel in l.a.C.de rescindend. vendit.
par.3.cap.1.num.13.fol.128.vbi ex hoc dis-
putat,an in contractibus,qui alias de iure va-
lent,possit fides interponi,quod iam per le-
ges regias prohibitum est,vt iuramentum ap
ponatur,quod est notandum ad leges nostras
regales,& pragmaticas,quæ de hoc loquun-
tur,ad quos addo quæ refert Zanch.in l.hære
des mei,§.cum ita part.3.num.5.pag.45.ff.ad
Trebellian.& dicit decis.Rotæ in antiquis 1.
tit.de pact.fol.140.quod violator fidei nō est
priuandus beneficio,sicut periurus Notat Re
buf.in tractat.de pacific.possess.nu.268. pag.
312.Nauar.in sum.confess.cap.12.num.2.pa
gin.168. ¶ Et quod promissio per fidem † ni
[65] hil operetur vbi iuramentum est necessariū,
tradit idem Rebuf.tom. 3. ad constitutiones
Regias,tractat.de inquisit.seu commis. pagin.
378.num.4.ex quorum dictis colliges quàm
fragilis sit opinio Peraltæ:& cum ratione de
ea dubitat licet paucis verbis Ioannes Gutie-
rrez de iuramento confirmatorio,par. 1. cap.
12.num.17.fol.52.

Sed hæc sententia contra eum vlterius ful
citur,quia ratio & causa ob quam virtute iura
menti efficitur irreuocabilis donatio inter pa-
trem & filium,est † spiritualitas,quæ interue
[66] nit in iuramento,secundùm Bald.in cōs.440.
lib.1.& Ias.in cons.128.lib.4. Cum igitur in
fide humana,quæ ab vno homine alteri præ-
statur,siue sit nobilis ille,qui eam præstitit,si-
ue ignobilis,cesset spiritualitas,consequenter
quantum ad faciendum meliorationem,vel ma
ioratum irreuocabilem, omnino cessat. Erit
igitur hoc casu maioratus,vel melioratio reuo
cabilis,siue quis det fidē tanquā ignobilis,siue
tāquā nobilis: & pro hac sentētia etiā cōducit
l.22.tit.21.p.2.ibi:*Iurando o faziendo pleyto
omenage*, quā legē corruptè refert Gre.Lop.
in dict.l.26.in qua l.22.ponuntur,vt diuersa
iuramentū,& *Pleyto omenage*.Et per illam le-
gem,& doctrinam Speculator in tit.de feud.
§.quoniam,in vers.Forma autem iuramenti,
num.64.fol.123.part.4.& in vers. In Regno
Franciæ,num.66.tenet Gregor.Lop.in dict.
l.26.in glos.*Le fizieren*,quòd homagium † non
[67] est idem quod iuramentum,quo in loco hoc
latè fundat,& idem tenet Greg.Lop.in d.l.22
vbi etiā dicit,non esse periurum illum qui frā
git *El pleyto omenage*,& idem vult D.Anton.
de Quesada lib.diuersarum quæstionum,cap.
32.& vltim.num.15.fol.133. qui ad hoc re-
fert l.25.& 26.tit.11.par.3.quas laudat D.An
ton.de Pad.in l.siquis maior, num. 36. C. de
transaction. ¶ Et paria sunt præstare † fidem
[68] quàm iuramentum;& præstatio fidei,vel per
Deum,aut per sacra Euangelia,secundum gl.
in cap.penult.de iure iurad.& in cap. ad au-
res,quod metus causa,Ias.in l.3.§.iurari,ff. de
iure iurand.&in alijs locis,vt per Aymonem
in cons.241.num.11.vbi addit,quod † iuramē
[69] tum est de iure diuino,& de iure naturali. Fa
ciunt scripta per Bernard. Diaz in practic.
crimin.cap.86.num.2.pag.225. Et hanc etiā
sententiam tenet Auendan.in tractat.de exe-
quend.mandat.Regijs part.2.cap.27.num. 2.
fol.233.qui ad hoc etiam refert Oldraldum in
cons.23.& Gregor.Lop.in dict.l.26.vti maxi
mus interpres legum partitarum conatur re-
spōdere ad illam legem,quæ in contrarium fa
cit,cuius responsio licet aliqualiter sit colora-
ta,mihi non satisfacit:quia verba prædictæ le-
gis sunt expressa, & ideò non licet arguere
contra illa,neq; coniecturare,l.non aliter, ff.
delegat.3.cum concordan.& hoc melius pro
batur in l.4.tit.26.part.4.quam nullus prædi-
ctorum Doctorum refert,vbi clarè ponuntur
† vt diuersa iuramentum , & *pleyto omenage*, [70]
ibi:*Prometiendole , y jurandole , e faziendole
pleyto omenage que le será siempre leal,y verda
dero*. Quam legem ibi etiam ad hoc notat Gre
gor.Lop.in glos.in verbo:*Prometiendole* , Et
animaduertit in alio proposito D. Antonius
de Quesada in dict.quæst.32.num.15.

Ego quantum ad propositum nostræ quę
stionis,dico & respondeo,quod omnes præ-
dictæ partitæ leges nostræ sententiæ non ob
sunt:quia(vt iam dictum est)iuramentum fa-
cit validam & irreuocabilem donationem pa
tris ad filium propter spiritualitatem & reli-
gionem diuinam,quæ iuramento adest, à qua
non licet retrocedere, neque contrauenire,
quæ ratio cessat in homagio., † quando non
[71] adest in eo iuramentum,sed fides humana so-
lummodo præstatur pro obseruatione rei
promissæ:& ideò per dictas leges non confir
matur sententia Peraltæ.Et hoc generalius &
maiori fundamento fulcitur : quia iuramenti
religio ad reuerentiam,& fidem Deo præstan
dam fulcitur,& ideò ad Summum Pontificem,
& ad iudices Ecclesiasticos illius decisio gene
raliter spectat,cap.venerabilem de electione,
cap.nouit de iud.cap.cum contingat,cap.debi
tores de iure iurand.cum concordan. vt per
dictum

Leges

Secundo principaliter infertur, quòd si pater faciat bis eundem maioratum in eundem filium de eisdem bonis, † non licebit ei maioratum reuocare, quamuis non tradiderit possessionem, aut scripturam, nec contractus fuerit factus cum tertio. Quam conclusionem (licet nullus teneat, vel tangat) ex iuris tamẽ regulis & rationibus fundare possumus ex virtute geminationis, quæ multa habet in iure specialia, prout infra dicetur. Et præcipuè hæc conclusio fundatur ex text. in authent. siue à me, C. ad Velleian. vbi probatur, quod alienationi rei donatæ propter nuptias mulier consentire non potest, nisi geminato & bino consensu eam alienationem approbet. 82

Certum autem est, quod ex cap. cum contingat de iureiurando, hæc alienatio est valida solo vnico actu, quando talis actus iuratus fuit, & per hæc duo iura simul iuncta ausus est dicere Felin. in cap. si cautio, num. 39. de fide instru. Quod consensus geminatus † valet tantum, quantum consensus iuratus, & citat Bald. in rubr. C. si quis aliquem testari prohib. vbi dicit, quòd quando quis bis facit actum, non potest contra illum venire: quia vbi interuenit geminatio, ibi plena deliberatio præsumitur, & Felin. refert & sequitur Ludouic. Gozad. in cons. 70. reuerende Domine, num. 6. vbi id confirmat ex glos in Clement. fin. de appellat. Anton. Thesaur. decis. Pedemontana 223. num. 6. notat Euerard. in centum locis, loco 11. à coniunctione, seu cõbinatione pag. 538. & in loco 91. à geminatione, seu actus multiplicata reiteratione, pagin. 540. qui plura similia ad nostrum propositum scribit, & Roland. in cons. 60. numer. 21. cum sequentibus lib. 1. Et opinionem Felin. confirmat & sequitur Curt. Iun. in cons. 168. num. 9. & num. 21. li. 2. facit bonus tex. in l. si mulier la segunda, C. ad Velleian. cum qua concordat l. 3. tit. 12. par. 5. vbi Gregor. Lopez aliqua similia adducit. Et ex hac geminatione plura scitu digna, & quæ in practica proderunt, tam pro intellectu nostræ materiæ maioratuum, quàm ad alias materias, quæ nullibi sunt collectæ, veniunt. Dicit ergo in primis Ias. in l. 1. C. de pact. numero 18. quod licet renuntiatio non comprehendat ius de futuro, fallit † nisi fuerit geminata. Et volunt Decian. in cons. 39. num. 92. libro 2. & alij, quos citat Mascard. in tractat. de probation. lib. 3. conclus. 1265. numero 48. & mora duplicata † purgari non potest, secundùm Romanum in cons. 352. 8. Et est glossa in Clementin. 1. in verb. Diœcesanis de iure patronatus, per quam tenet Dominicus in cap. duobus colum. 5. numer. 8. de rescript. in 6. quod quando geminatio est facta apparet, quod disponens vult ita intelligi, nec aliter interpretari, nec declarari, quod aliàs declarationem reciperet. Notat Ias. in l. si constante, num. 83. ff. solut. matrimon. Gozad. in cons. 30. num. 3. qui iterum refert Felinum vbi supra. ¶ Et actui geminato † non potest opponi de inconsideratione, ac inaduertentia, secundùm Bald. qui refert Feli. in cap. 1. in princip. ff. de offic. delegat. Et verba geminata maxime si sint vniuersalia, magnam habent vim, vt per Carol. Ruinum cons. 18. lib. 3. Corneum in consilio 339. numero 2. libro 11. Salicetum in l. 2. C. de noxalibus, Gratum consilio 74. numero 20. libro 2. Et verba geminata apposita in liberatione multum operantur, secundùm Ioseph. Mascardum in tractatu de probationibus libro 3. con-

83 84 85 86

Trebellian. conclus. 5. numero 4. pagina 260.

Et si testator vocet ad fideicommissum legitimum filium, & de legitimo matrimonio procreatum, per ista verba geminata, † excluditur filius legitimatus, etiam per subsequens matrimonium, secundùm Carol. Ruin. in cōs. 92. num. 14. lib. 3. & alios, vt per Tiraquel. in l. si vnquam C. de reuocand. donation. in verbo susceperit liberos numero 82. Bursatum in consil. 18. numer. 11. libr. 1. qui tamen in numer. sequenti alios in contrarium citat, & in cons. 17. numer. 7. quod latè disputat & tradit Menoch. in tractat. præsumptionum li. 4. præsumptione 81. numero 23. folio 137. Francisc. Mantica libro 11. de coniecturata mente defuncti titulo 12. numero 25. pagina 532. & latiùs tracto part. 2. quæstion. 1. à numero 21. vbi legendum. Et conditio geminata † facit, vt in conditione positi censeā tur substituti, secundùm Corneum in consil. 74. numer. 8. libr. 2. Gozadin. in consilio 64. numer. 9. Grat. consilio 89. numero 6. libro 2. Menochium in consilio 152. numer. 6. lib. 2. vbi tradit, quòd qualitas masculinitatis † censetur repetita ex duplici geminatione ex Purpurat. inter consilia Syluani cons. 53. & Cephal. in cons. 251. numero 27. libro 2. & in cons. 476. numer. 13. 14. libro 4. Quod confirmo ex doctrina Tiberij Decian. dict. cons. 17. numer. 12. libr. 1. vbi tradit, quòd quanto sunt plures dictiones repetitiuæ, † tanto magis inducitur presumptio repetitionis; quem citat Ioseph. Mascardus in tractat. de probationibus libro 3. conclusion. 1266. numero 35. folio 209. Et e contrario vbicunque dispo nitur geminatè in testamento, quòd succedant filij sine adiectione masculinitatis, filia † excludit substitutum masculum, vt tradunt Dec. in cons. 699. numer. 4. Beroius in cons. 115. numer. 10. lib. 2. Simon de Pret. in cons. 90. numer. 19. & 20. & lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. dubitat. 3. solutione 2. numer. 36. fol. 313. ¶ Et grauamen anniuersarij bis positum † arguit fideicommissum inter grauatos, secundùm Matthæ. Gribaldum inter consilia Iacobi Portij cons. 40. numero 21. Et verba exemptionis geminata & vniuersalia concessionis, exemptionis, & onerū † comprehendunt casus dissimiles & maiores expressis, vt resoluit Syluanus in consil. 66. numer. 13. & in consil. 88. numer. 4. & 5. quem citat Ioan. Gutierrez in consil. 5. num. 6. & ad doctrinam Menoch. de qualitate masculinitatis repetita, alios citant Parisius in dicto cons. 22. numero 26. & 27. libro 3. Tiberius Decian. in consil. 59. numero 5. libro 2. idem Parisius in consilio 33. numero 30. & alibi sæpe libro 3. ¶ Et ex eo quod fundator Capellaniæ ordinat per verba geminata, quòd Missæ dicantur per capellanum, † videtur requirere quòd præsentatus præcisè sit Sacerdos, vt probat Gutierrius consilio 1. numero 16. & consilio 2. numero 15. Et licet verbum *Placet*, importet de per se arbitrium boni viri, tamen si simul iungantur, † important liberum arbitrium, secundùm Aymonem in consil. 105 casus talis est column. 2. versiculo Tertio pondero, qui citat Corneum; & ambos Andre. ab Exea, in capit. 1. de constitutionib. numero 434. pagin. 243. & idem quod Purpurat. tradunt Curt. in dict. cons. 113. Zanch. in l. hæredes mei, §. cum ita, part. 4. numero 62. pagina 202. ff. ad Trebellianum. ¶ Et repetitio familiæ arguit, † & ostendit maiorem affectionem ad familiam, vt tradit Franciscus Mantica de coniecturata mente defunct. libro 6. titul. 14. numero 26. pag. 248. Et verba geminata multum † valent in fundatione maioratuum, vt ex pluribus probat Celsus in cons. 120. numer. 39. Anton. Gam. decis. 338 numero 13. Parisius in cons. 72. numero 45. libr. 4. in specie maioratus. Hinc est quod Comes & Baro præferuntur Comiti, vel simplici Comiti, vt tradit Cassan. in Catalog. gloriæ mundi, part. 8. consideratione 27. fol. 9. qui confirmat ex vi actionum geminatarum. Et geminatio excludit omnem dubitationem, † & dicitur esse loco specialis nominationis, secundùm Gozadinum in consilio 4. numero 25. & in consilio 50. numero 3. Menochium in consilio 215. numero 54. libr. 3. vbi ex hoc dicit, quòd si testator dicat geminatè filias eas vocando, non comprehenduntur nepotes, & in consilio 328. numero 16. libro 4. ¶ Et quando alienatio prohibetur per verba geminata, † non permittitur etiam in casibus à iure permissis, vt per Iasonem in consilio 168. columna final. lib. 2. Petram de fideicommis. quæst. 8. numer. 30. pagin 103.

Istis congruit singularis doctrina Socini Iunior. in cons. 133. num. 10. lib. 1. vbi vult, quod si dictio *Superuenientes*, apponitur in dispositione geminata, † excluditur omnino repræsentatio, etiamsi adsint coniecturæ in contrarium, & in cons. 30. numer. 6. libro 4. quem citat Zanch. in dict. l. hæredes mei, §. cum ita par. 4. num. 147. pagina 84. ff. ad Trebellian. Quod est notandum ad ea quæ de repræsentatione, cum prædictum verbum (superstites) apponitur, scribit Molina libro 3. de primogen. cap. 8. numero 20. folio 66. ¶ Et verba narratiua priuilegij † probant vbicunque sunt geminata, vt tradit Decius in consilio 152. numero 5. & Bart. in l. cum fermus, C. de agricol. & censit. lib. 11. Roman. in cons. 65. Abb. in cap. si cautio,

de fide instrumentorum ad finem. Et vbicun que verba sunt geminata,† requirunt verita- 113 tem & non fictionem, secundum Bald. in prima constitutione digestorum, Curcium in cons. 50. quos citat Ripa in l. fœminæ, C. de secundis nuptijs num. 28. ¶ Et singulariter scribit etiam Cephal. in cons. 296. num. 26. quòd vbi concurrunt prohibitio tacita & ex 114 pressa de non alienando, tunc † non est licita alienatio, etiam in casibus in quibus aliàs concessa fuisset, quem citat Zanchus in dict. 4. par. num. 468 pag. 220. ¶ Et triginta & sex geminationis effectua scribit Mencha. de succes. creation. §. 3. num. 15. quem citat Matien. in l. 1. glos. 3. num. 3. tit. 8. fol. 243. lib. 5. Recopilat. Corset. de potestate Regia quæstion. 17. vbi cumulat † sexaginta & duos effectus 115 geminationis, Hippolyt. in l. 1. §. quæstion. ff. de quæstion. & tradit Barahona in additio. ad Ioan. Lop. in ribrica de donatione inter vir. & vxorem, §. 17. in additione quæ incipit, & verbum, *Libre*, geminatum significat omnimodam libertatem; vt tradit Caldas Pereira de renouatione emphyteu. quæstion. 8. numer. 11. fol. 60. ¶ Et ex verborum geminatione † auferuntur de actu geminato casus spe 116 ciales, vt per Barthol. Socin. cons. 242. numero 2. libro 2. & idem tenet Parisius non relato Socin. in cons. 19. num. 5. libr. 2. Et rationes geminatæ non possunt contradici, vt tradit Mascard. in tractat. de probationibus lib. 3. conclus. 1257. num. 5. Cephal. consil. 133. numer. 115. libro 1. & ad Cal. Pereiram addo etiam Corneum in consil. 302. columna 3. libro 4 dicentem, quod verbum, *Visum fuerit, & placebit*, important propter geminationem † liberam voluntatem, quem citat Tibe 117 rius Decian. cons. 1. num. 22. lib. 1. ¶ Sed eleganter Alexand. in nostra materia in consil. 135. num. 9. lib. 7. tradit, quod si quis etiam enunciatiuè dicat geminato actu, quod descēdit ab aliqua stirpe & progenie, † operatur 118 idem quòd si dispositiuè dixisset, & est magna probatio, & ex geminata expressione nomen deferendi & arma, colligitur † volun 119 tas testatoria voluisse grauamen nominis & armorum, secundùm Bartho. Socinum cons. 259. num. 3. versicul. Confirmatur præmissa, lib. 2.

In illa etiam tenebrosissima & difficillima quæstione, in qua se Doctores torquent, & in varias eunt sententias, vtrum filij positi in conditione censeātur etiam substituti, de qua per glos. famosam in l. Lucius 2. ff. de hæred. instituend. sunt qui putant, quod ex qualitate masculinitatis repetita arguitur, quod filij sunt substituti, inter quos sunt Curc. Iun. in cons. 43. num. 7. Aymo Crauet. in cons. 130. & cons. 326. nu. 6. Zanch. in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebellian. par. 7. num. 56. & iterum num. 62. pag. 202. & alij quos citat Anton. Thesaur. decis. Pedemontan. 96. num. 27 Syluan. qui refert Corn. & alios in cons. 54. num. 4. vers. Tertia coniectura, & in materia geminationis lector videat † egregium reso- 120 lutionem Menoch. in tractat. præsumpt. lib. 2. præsumption. 21. num. 12 pag. 141. vbi resoluit, an sit necesse quòd verba geminata sint dicta ex interuallo, ad hoc, vt suos effectus operentur, tradit Tiber. Decian. respons. num. 158. lib. 1. ¶ Quare etiam dicit Dec. in cons. 181. nu. 5. quod renuntiatio hereditatis paternæ delatæ, vel deferendæ facta à filio cū iuramento, qui fit minor vigintiquinque annorum, si fuerit geminata, † non debet rescin 121 di prętextu enormissimæ læsionis, licet aliàs rescinderetur. Quia per renuntiationē geminatam censetur facta renuntiatio enormissimæ lęsionis, & notatur in d. authen. siue à me, quam doctrinam refert & sequitur Episc. Couar. in cap. quamuis pactum de pact. in 6. 3. p. relectionis, §. 4. n. 6. fol. 126. cui addo Cassan. idem tenentem in consuetud. Burgund. rubr. 7. de successio. Lesemma Mariæ, fol. 273. eolum. 2. num. 37. vers. Aduerte, Ioseph. Mascard. in tractat. de probation. lib. 3. conclus. 1265. num. 48. cum sequentib. fol. 208. & Socin Iun. in consil. 50. num. 21. lib. 2. vbi tradit, quòd iterata & duplicata renuntiatio † plus 122 operatur quàm si semel facta fuisset, quod dictum iam habui in facto, & idem in cons. 123 num. 54. lib. 1. & alij, vt per Cephal. in cons. 496. num. 26. cum sequentibus lib. 4. Caldas Pereira in l. si curatorem habens C. de in integr. restit. minor. in verb. læsis fol. 287. col. 2 faciunt scripta in remedio l. 2. C. de rescind. venditio. per Aymon. cons. 114. & in cons. 160. num. 6. Hippolyt. in l. 1. §. quæstioni ff. de quæstion. Anton. Gabr. lib. 3. communium opinionum, tit. de emption. & vendit. conclus. 1. nu. 123. & 124. Et sicut verbum *Masculis*, sæpe repetitum arguit masculinitatem requisitam, vt supra tetigi, ita verba sæpe repetita vocando filios legitimos & naturales, † arguunt vocationem fœminarum, vt notan 123 ter tradit Curt. Sen. in cons. 63. n. 11. quod reputo singulare. ¶ Et quod bona fideicommissi † non possint alienari per fideicōmissarios, 124 vbicunque prohibitio alienationis fuit geminata, tradunt Dec. in cons. 636. num. 9. & sequenti. Cephal. in cons. 296. num. 25. libr. 2. licet contrarium teneat in hoc Pinel. in l. 2. C. de rescindend. vendit. par. 3. cap. 1. numer. 36. fol. 130. motus per textum in l. doli mali, versic. Idemque ff. de nouationibus, & ex doctrina Cornei in consil. 140. libro 3. & alijs rationibus, quas lector lęgere potest, ad quæ addo Bald. in consil. 310. colum. 1. versicul. Notandum lib. 1. quod repetitio confessionis facta per minorem † maiorē arguit facilitatē 125 per

per dict.l.doli mali, §.diuersum ff.de nouat. Notat Menoch.de arbitrar.iudi lib.2. cent. 3.casu 268.numer.5.pagin.478. & hoc tenent alij,quos citat Burgos de Paz consil.28 numer.22.& facit consilium Bartholom.Socin.85.lib.1.& plures citant Corneus cons. 124.num.5.&6.lib.3.Cephal.conf.378.nu. 13.lib.3.& conf.334.numer.57.eod. libro, Molin,libr.2.de primogen.cap.3.numer.20 fol.219.

Et vt ad superiora redeam,sententiam Pineli ego sequor cum distinctione, quæ postea dicetur tam per rationes ab eo adductas, quàm ob aliam,cui(videri meo)nulla est dabilis responsio. Quia indubitatum est,quod renuntiones factæ à minoribus, vel mulieribus etiam cum iuramento,† non obligant,vbi in est dolus re ipsa contra minores, vel mulieres,vt paret ex cap.cum contingat de iureiurand.dict.cap.quamuis pactum,cap.licet mulieres de iureiuran.num.6. cum concordan. adductis ab Alexan. vbi glos. Par.latè cons. 42.n.6.lib.1.& per Seraphin.post plures antiquos in tractat.de priuilegijs iuramenti,priuilegio 83.nu.97.cum seqq.& priuileg.c36. num.21.& priuilegio 31.n.17. Ratio huius conclusionis inter alias plures est,quia vbi dolus adest in contractu,† deficit consensus cōtrahentis,& iurantis,& ideò non obligat d. l. vltima, C.de non numerat. pecun. Faciunt notata in l. eleganter in princ. ff. de dolo, & quod notat Barth.Socin.in conf.173.col.vlt. lib.2. Cum ergo ex magna læsione in contractu interueniente, præsumatur dolus, sequitur quòd geminatio quemadmodum non potest excludere dolū,ita non potest dare robur contractui. Cōsequens(vt patet)est verissimum, antecedens probatur per l.omnes, §. Lucius,ff.de ijs,quæ in fraud.credi.l.si super lite,C.de dolo,l.7.tit.15.par.5.notat Bart. in l.vltima,ff.de prætor.stipulat.Boer.decis. 100.num 18.Roland.in conf.7.num.44.lib. 3.Menoch.de recuperand.possess.remed. 9. numer.175.pagin.410.Pro quibus facit notabile consilium Roland.60.numer.72. libr. 4. ¶ Et dispositio dict.cap.quamuis pactum † limitatur data enormissima læsione,vt tenet Anton.dict.cap.cum contingat 4. casu principali,& Abb.numer.23.Ancharran. in regula accessorium,col.8.de regul.iur. in 6. & alij plures,quos refert Episcop. Couar. in dict.cap.& §.num.3.cui addo Gregor.Lop. in l.55.titul.5.part.5.& in l.vltima,titul. vltim,in glos. *Mas de la mitad*, part.6.Ex quorum resolutione apparet, quod ista est magis communis opinio, quam sequitur idem Episcop.Couar.resolutionum cap.4.numero 5. De quo per Seraphinum in dict. tractat.de priuilegijs iuramenti,dict. priuilegio 83.numero 85.cum sequentibus, & priuilegio 45.numero 5. Antonium Gabrielem libr.3.communium opinionum titul.de iure dotium conclus.2.num.1. cum sequentibus, pagin.212.& titul.de arbitris conclus.3. numer.1.cum sequentibus pag. 73. Molinam lib.4.de primogen.cap.9.numer.34.fol.186 Mascardum in tractat.de probationibus lib. 3.conclus.1265.numer.29.fol.207.& per alios quos omitto,cum hoc non sit de ista materia, & dolus commissus in primo contractu † censetur repetitus in secundo tendente ad eius confirmationem,secundùm Paul.de Castr.in conf.162.visis & ponderatis omnibus col.1.lib 2.Aymon.conf.142.num.13.& facit doctrina Pauli de Castr.in authen.sacramenta puberum,cap.si aduersus venditio.Romani in conf.160.Angeli.conf.208. Ancharran.in conf.122.quos citat Seraphinus de priuilegijs iuramenti,priuileg. 84. numero 65.pagin.499.Et cum dolus sit species delicti,† remitti non potest,l.1.§.planè ff.de tutel.& ration.distrahen. quæ est ad hoc melior de iure,secundùm Iasonem in l.1. num. 4.ff.si quis in ius vocat.non ierit,& in l. non amplius §.1.numero 4.ff.delegatis 1.& in l. ex ea parte 4.§.vltim.numer.4.& in dict. l. si ita quis §.Seia cauit numer.18.ff.de verborum obligation.& in l.si vero in princip. nu. 2.ff.qui satisdar.cogant.& in l. admonendi, in cepetion.numer.295.ff.de iureiurand. & in l.2.numer.3.ff. de in litem iurand.& in l. in actionibus numer.38.eodem titul.& in l. iustè possidet num.37.ff.de acquirend.possession.& in §.item si quis in fraudem numer 38.de action.Et inquit Baldus consil. 222. proponitur quod tutor.colum.2.lib.2.quod contractus dolosus non potest ratificari non interueniente scientia dolosi,notat Curt.con sil.50.col.3.& conf.52.Aymo conf.160.nu. 4.¶ Et verior & receptior est sententia,quod contra contractus geminatos,in quibus interuenit læsio enormissima,† agi potest,quam tenent Bartholom.Socin.in conf.85.num.6.li. 1.Decius & alij, quos refert Caldas Pereira in l.si curatorem habens verb.læsis, numero 1.versiculo Id tamen,pagina 1293.C. de in integrum restitut.minor. ¶ Potest tamen inter Pinelum & alios lis ista componi, nam si tempore geminationis & consensus bis secundo loco præstiti, duret causa, quæ à principio contractum dolosum faciebat, † erit nullius effectus talis consensus geminatus: quia vitium & inconueniens est in viridi obseruantia, vt probatur ex dicto §. diuersum, & per ea, quæ notantur à Gregorio Lopez in l.49. glos. 2. titul.14. part. 5. Si autem causa, quæ à principio liberum consensum & absolutum impediebat,iam cassauit geminatio,est magni effectus. Quæ distinctio colligitur ex l.2.vbi Bal. & alij

126 127 128 129 130 131 132

& alij, C. quod metus causa, & doctrina Bart. in l. si obturpem ff. de cond. ob turp. caus. Ias. in §. quadrupli num. 65. de action. & in l. qui in aliena, §. vltim. numer. 44. ff. de acquiren. hæredit. Dec. in l. pacta nouissima, num. 12. C. de pactis, late in cons. 219. & in l. in omnibus causis pro facto num. 14. vbi glos. Paris. ff. de regul. iur. Hippolyt. in l. si quis percussorem num. 5. C. de sicar. & in singula. 325. Anton. Gom. de contract. cap. 14. num. 27. latè Boer. decis. 100. num. 13. Et hanc distinctionem sentit Pinel in d. l. 2. par. 1. num. 32 Ex quibus merito inquit Aymo in cons. 150 num. 32. quòd relinquitur iudicis arbitrio, qui ex varijs circunstantijs & coniecturis iudicare potest, an læso subuenieri debeat non obstante reiteratione.

133 Tandem, vt ad nostrum propositum redeamus, virtus geminationis † ampla est, vt probatur in vulgat. l. Ballista. ff. ad Trebellian. Et multa in hac materia scribunt Ias. in rubr. ff. de verbor. obligation. num. 9. idem post Alexan. & Roman. in l. si insulam, ff. eodem tit. & in l. si vinum, num. 17. ff. si certum petat. & in l. serui electione in principio, ff. de lega. 1. & in l. 1. numer. 30. ff. de officio eius cui mandata est iurisdictio, & in l. si ita quis, §. ea lege, numer. 4. ff. de verborum obligation. & l. 2. §. prætor ait numero 2. cum alijs ff. qui satisdar. cogan. & in l. quæ dotes numero 33. ff. soluto matrimonio, & in l. 1. numero 33. ff. de iurisdictione omnium iudicum, & in l. si pacto quo pœnam, num. 15. C. de pact. & in l. & si post tres num. 2 ff. si quis cautio, & in §. in personam, num. 48. instit. de action. Hippol. in l. 1. §. quæstioni ff. de quæstionib. & in l. frater tuus, numero 39. ff. de sicar. & in consil. 2. libr. 1. notanter Aymo consil. 201 numer. 42. Matienç. in l. 11. titul. 8. glos. 3. numero 3. libro 5. Recopilationis folio 284. Barahona in additio. ad Ioannem Lop. in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 17. in additione, quæ incipit de actu geminato pagin. 61. Paris. in consil. 130. num. 1. lib. 2. Socin. Iun. in l. cum filio familias par. 4 num. 6. fol. 173. ff. de legat. 1. Rebuf. tom. 3. ad consti tractat. de appellation. articul. 9. gl. vnica numero 44. pagin. 511. Ripa in rubrica, ff. de verborum obligation. numero 34. Cephal. in consil. 152. numero 76. cum sequentibus libr. 2. Tiraquell. in l. si vnquam, in verb. reuertatur numero 46. pagina 441. C. de reuocand. donation. Segura & additio in l. filius dum in ciuitate, numero 14. ff. de verborum obligationibus, & in l. si ex legati causa numer. 183. eodem titul. Mencha libro 2. controuers. cap. 83. numero cum alijs, Azeued in l. 1. titulo 2. libro 6. Recopilation. numero 230. folio 44. glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. part. 1. §. 22. quæstion. 40. numero 125. folio 201. ¶ Et verba † geminata operantur magnam vim ad cognoscendum animum disponentis, vt per plura probat Quintilian. Mandosi. regula 33. de signatura per fiat quæstion. 11. numero 2. cum sequentibus folio 141. qui adducit authoritates Sacræ Scripturæ singulares. Et de istis verbis: *Ordine successiuo, & salua gradus prærogatiua*, tradit Decius consil. 1. numero 6. quid operentur propter geminationem. Vide etiam D. Antonium de Padilla in l. si veritas numer. 2. folio 125. C. de fideicomis. vbi concludit, quod obligatio naturalis geminata producit obligationem. 134

Porro, rationem illius legis 44. Taurinæ in quantum prohibet † reuocationem maioratus, vbicunque est tradita scriptura vel possessio & l. 17. in eisdem legibus, quæ idem de melioratione disponit: ego semper existimaui † eam esse, quia vbi pater abdicat à se possessionem, vel tradit scripturam, quod idem est, videtur hoc deliberatè facere: Quia per traditionem omnes contractus † perficiuntur l. 1. & ibi glos. Cyn. C. de pericul. & commodo rei venditæ, §. venditæ instit. de rerũ diuiuisione, cap. cum Ioan. de fide instrum. De quo latius per Tiraq. libr. 1. de retract. §. 1. glos. 10. numer. 110. pag. 225. Ad quod facit elegans doctrina Bald. in cap. 1. numer. 1. quid sit inuestitur, fol. 31. vbi ponit regulam, quod firmius est, quod est traditione † subnixum, quàm simplex verbum, per l. diuisionis placitum, ff. de pactis, & notata per Iacob. de Arenis in l. non dubium in fine, C. de legibus. Et ideò cum actus geminatus ostendat præcisam deliberationem (vt supra fundatum est) debet esse eiusdem effectus cum traditione possessionis vel scripturæ. Et hoc facit in simili, quod voluit Ioann. Andr. in titul. de instrum. editione, §. porro in glos. in verb. subscribat numero 4. folio 143. vbi dicit, insinuationem donationum inuentam fuisse, vt donans possit deliberare, an sibi expediat donationem perficere. ¶ Et verba geminata prohibentia alienationem, multum operantur, secundùm Cephalum in consil. 152. numero 79. & consil. 58. numero 15. Roland. consil. 2. numero 24. libr. 4. & alios plures, quos citat Mascardus in tractat. de probationibus libr. 3. conclus. 1237. numero 88. Olasc. fol. 176. in consil. 15. numero 19. Et geminata prohibitio alienandi † includit successionem abintestato, secundùm Cardinal. in cons. 135. Dec. in cons. 23. Aretinum in Pantonius, §. 1. ff. de acquir. hæreditat. & alios, quos refert Hieronymus Gabriel in consil. 140. numero 14. & ad idem faciunt scripta per Rolandum in consilio 27. numero 10. libro 4. Et quod verba gemi-

135 136 137 138

geminata apposita in l.2.titul.16.lib.5. Recopilation.ibi: *Pareciendo que vno se quiso obligar a otro,* multum operentur, tradit ibi Matienç.glos.7.numer.1.folio 423. ¶ Et verbum,*perpetuum*,sæpius repetitum † habet tractum successiuum, & importat perpetualitatem, vt per Parisium in consil. 20. num. 3. libr.1.Roland.in consil.86.numer.13.libr.4. Et clausula(omni meliori modo) importat clausulam derogatoriam ad præcedens & sequens testamentum, nisi clausulæ derogatoriæ sint geminatæ, secundùm Alexandrum in consilio 24.numero 14. quem citat Simon de Præt.li.3.de interpretanda defunct. voluntat.interpretation.2.dubitation.1. solution.4.numer.27.fol.128.Et quia iteratio actus † ostendit mentis perdurationem, quod refert & confirmat Rebuf.tom.2. ad constitutiones Regias, tractat. de insinuat. donat. glos.1.pagin.368.numer.3.& 4.Quintilian. Mandos.in glos.facultatē,versiculo Existat, fol.57.colum.3.Et verba geminata † arguunt qualitatem masculinitatis esse necessariam, vt notat Decius in l. fœminæ numer. 105. ff.de regulis iuris, quem citat Cephalus in consilio 312. numero 110.libro 3. & idem Decius consilio 38.column.2.Paris.consil.6. numer.36.& in consil.50.52. & 53. libr. 3. Signorol.consil.172 Barth.Socin.consil.100 numer.6.lib.4.Socin.Iun.in consil.126.numer.2.libr.2.Ias.consil.154.col.3.lib.4.confirmat Bursat.in cons.* ,num.37.Curt. Sen. in cons.63.num.16.Zasius eleganter in cons.3. num.43.& 44.in quadam causa maioratus, Anton.Gabr.lib.6.communium opinion.tit. de verbor.significat.conclus.6.numer.14. pagin.342.Francisc.Manti.de coniectur.mente defunct.libr.8.tit.18.pagin.365.latè Gratus in consil.5.numer.15.lib.2.& in cons.65. num.11.libr.2.& in consil.68. numer. 11. eodem libro, Paris.in consil.11.num.25.libr. 3. Tiber.Decian.respons.46.num.74. cum sequentib.lib.2.¶Et geminatio verborum † excludit interpretationem, vel restrictionem, quæ aliàs admitteretur, secundùm Clementinam 1. in verb. Diœcesanis de iure patronat.Syluanum consil.30.numero 27. libro 1.Cephal.consil.137. numer.34. & 35. lib.1.Burgos de Paz quæstion.11.ciuil. numer.36.Et quod verba(maior natu) geminata in successione primogenituræ, multum operentur, tradit notanter August. Beroi. in consil.715.numer.43.lib.1. ¶ Et geminata prohibitio de non alienando aliquam rem, † arguit fideicommissum esse factum, vt ex Bald.in proœmio digestorum columm. fina. in principio vbi Alexand.probat Dec. cons. 38.numero 2.versicul. Quarto quia in isto casu. Et geminata licentia alienandi plus operatur quàm simplex, vt probat Carol.Ruin. in consil.213.num.8.lib.1.Et geminata prohibitio facit, quod bona fideicommissi alienari † non possint in casu auth.res quæ.C.commun.delegat.vt probatur in l. quidam cum ff.de fideicommissar.libertatib.& volunt Alciat.in dict.§.diui, numero 27.Carol. Ruin. in consil.97.numer.11.& in cons.123. numer.10.lib.2.& alij, quos citat Bursatus in consi.179.numer.26.& iterum numero 42.libro 2.quod confert ad ea quæ scribo in 4.p. quæstion.1.limitation.2.¶ Et geminata prohibitio alienandi extra familiam † facit, vt non possit quis hæredem instituere illum, qui abintestato habebat ius succedendi, secundum Aretinum.in l.Pantonius,§.rei perduellionis col.2.versic.Dic ergo,ff.de acquiren. hæreditat.Ias.in l.filius familias,§.diui.in repetitione numero 137.vbi Ripa numer. 99. ff.delegat.1.Dec.in cos.165.numero 7. Hieronym.Gabr.cons.140.numero 14. vbi declarat quod confirmat D.Antonius de Padilla in l.voluntas num.15. C.de fideicommis. numer.35.sed de puncto an ista procedant in Hispaniæ maioratibus, legenda sunt quæ scribit Molina lib.1.de primogen.cap.6. nume.34.fol.47.¶ Et verba ista geminata *Cum hac lege & conditione* † important omnino conditionem, secundùm Dec.in cons.2.n.4. De qua materia *latius tracto in 2.part.* Et verba & literæ Principis operantur motum proprium secundùm Bald.& Ias.in l. nec damnosa C.de priuil.Imperator.offerendis, Cassan.in catalog.glor.mundi par.5. considerat. 24 fol.17.Et ista omnia præstant egregium argumentum ad probandum, quòd grauamen deferendi nomen & arma sæpius repetitum, arguit magis voluisse fundamentum maioratus agnationem conseruare, quod etiam scribo par.2.quæst.6.num.532 ¶ Et promissio donandi geminata † habet vim donationis, secundùm Ias.in l.iuris gentium,§.sed cū nulla num.16.ff.de pact.Dec.in l.legem, numero 12.& 15.C.de pact.quos citat Menoc. in cons.92.num. 28.lib.1.qui alios citat. Et geminata prædilectio † arguit voluntatem testatoris in fauorem vocatorum, vt per Aymonem in cons.326.num.6.

Ex quibus omnibus aliàs † inferebam egregium intellectum ad l.1.tit.14.*De los testamētes*,li.5.Reco.statuentē per verba geminata, quòd testes testamētorum sint vicini illius loci, in quo confectum est testamentum: nam ad hoc vt illa qualitas inducat formam, multum est considerandum, quod per verba geminata inducitur illa qualitas vicinitatis. ¶ Et verba geminata per Principem apposita operantur † veritatem, & non fictionem, secundum Bald.in 1.constitutio.digestorum, quem citat Curtius Sen.in cons.49.num.41. In quo loco plura notabilia ad propositum scribit.

Et de liberatione rationum geminata plura refert Mascard.in tractat.de probation. lib. 3.conclus.1257.n.5.& faciunt scripta per eundem num.168.¶Et ex viribus & virtute geminationis nouiter † ampliari potest l.27. Taurina,hodie l.11.tit.6.lib.5. Recopilationis,quæ verba geminata & duplicata dat parentibus liberam facultatem,ad hoc,quòd in melioratione tertij possint apponere grauamina,conditiones,& restitutiones,quæ illius placuerint,prout latius in dict.l. continetur, quam ad hoc etiam ponderaui in prima quæstione supra hac parte num.120.& in q. 51. infra à n.2.& addo ad ista Grat.in cons.123. num.38.libr.4. vbi resoluit, quòd substitutio,quę aliàs extenderetur de casu ad casum, non extenditur quando dictio tunc apposita in substitutione est geminata, videlicet, tunc & eo casu.¶Et dictiones plures† magis operantur,quàm vnica tantum,vt per Tibe. Decian.respons.17.num.12.libr.1. Et verba geminata,quod quis possit ad libitum disponere de certa quantitate,multum important,vt tradunt Ias. in cons.130.num.4. lib. 4.Petr.Surd.decis.272.numer.16.Et de virtute geminationis legenda etiam quæ scribit Antonius Peregrinus in tractat. de fideicommissis articul.24. numer. 40. & articul. 49.numero 28.& articul.24.numero 41. folio 227. ¶ Et quod citatio nulla geminata † interrumpat præscriptionem,tradit Alexand.in apostillis ad Baldum in l.nulli,C. de præscription.30. annorum, quem citat Gomesius in regula de annali possessore,quęstion.45. pag. 594.Et priuilegium pluribus vicibus confirmatū Papa non præsumitur voluisse derogare , vt tradit Antonius de Butr. consil.2.Roman.consil.327.Decius in consil.165.numer.3.& quantum in delegatione geminatio operetur , tradit Menochius in tractat.præsumptionum libr.2. præsumptione 21.numer.11.pagin.141. ¶ Et quod vbicunque bona prohibentur alienari perpetuo per verba geminata † multum operentur ad fideicommissum,volunt Carol.Ruin.in l. filius familias,§.diui numer.82. ff. delegat. 1. Anton.Rubeus in consil.53.numero 5. Anton.Petra de fideicommissis,quæstion. 5.numer.15. pagin. 44. Quid dicendum in hoc puncto?†Certè magna est authoritas eorum, quæ supra pro hac illatione scripsi.Sed cum considero,quod illa lex 44.illud ponit pro regula & exceptionibus,& quòd alias exceptiones ponere poterat , & eas omisit,casus alij omissi habentur pro omissis . Et regulæ † est adhærendum,l.si vero,§.de viro,ff.soluto matrimon.cap.2.de translation.prælator. cap.dilectus de tempor.ordinam.cum concordan.Id autem quod diximus, quod geminatio actus habet virtutem actus iurati, non admodum in nostro proposito conuincit. Quia(vt supra in prima illatione dixi) donatio facta cum iuramento ideo est efficax,& irreuocabilis,quia habet anexam spiritualitatem,absque qua donatio est reuocabilis,imo valet. Cum igitur hoc esset in nostro casu, sequitur quod geminatio in qua nihil est spiritualitatis , non facit maioratum,neque meliorationem irreuocabilem. Item(vt supra dixi) iuramentum solum & per se non facit meliorationem irreuocabilem , sed quando adest pactum de non reuocando;& licet ingens sit authoritas Felini & aliorum , qui illam sequuntur super illa opinione,adhuc est hæsitationi locus,quia est magna extensio facere tanti effectus geminationem actus,quanti iuramentum, quod ob religionem , quæ in illo Deo præstatur , tot habet de iure specialitates,& priuilegia contra iuris regulas,quę passim in iure reperiuntur. Nec iuuat Felin. d. authen.siue à me iuncto cap . cum contingat,non enim quod Canones statuerunt ob fauorem fidei , & iuramenti religionem,trahendum est ad consequentiam . ¶ Ad illud autem quod diximus ll.17 . & 44. Taurinas considerationem habuisse ad deliberationem facientium maioratus,& meliorationes, non difficiliter ex eisdem legibus satisfit.: quæ cum generaliter loquantur,generaliter† sunt intelligendæ , licet sit fortior , vel diuersa causa in vno , quàm alio casu l.1.§. & generaliter,ff. delegat.præstan. l.1 .§. & cum ratio,ff.de aleatorib.& vsu aleæ. Ad quod faciunt quæ scribo in quæstion. 30. infra à numero 15 . Et posito (sine veri præiudicio)quòd vbicunque maioratus est geminatus reuocari non possit,erit tamen licita reuocatio etiam post geminationem vbicunque in facultate Regia ad faciendum maioratum concessa expressum esset quod possit reuocari maioratus , quoties pater voluerit: nam tunc reuocatio † non est prohibita,iuxta doctrinam Archidiaconi in cap.nunc vero 9.quæst.3.& Domini.in cons.99.Ex quibus infertur,quod idem dicendum est vbicunque maioratus vel melioratio fuit ter vel plus geminata,licet tali ter geminationi multa tribuant Dec.cons.504.col.vltim.Aymo Crauet.cons.54.col.2.Paris.consil.3.numer.91. lib.4.Tiber.Decian.respons.2.numero 157. cum sequentibus libro 1.Roland.consil. 71. numer.49.libr.2.Socinus Iunior consil. 98. num.11.& cons.133.num.3.lib.1. notanter Thom.Grammat.cons.98. num. 31. & alij, quos supra scripsi.

Et quod vt geminatio habeat virtutes suas, & operetur effectus,sit necessarium temporis interuallum † inter vnum actum, & alium,constat ex glos. in l.si conuenerit, ff. de pignoratitia action. & volunt Barbatius in cap.

in cap.vltimo de officio delegat.& alij, vt per Tiraquellum in l.si vnquam. C.de reuocand. donation.in verb.reuertatur,num.49 cum sequentibus,pag.443.quod confirmo, quia plures scripturæ factæ eodem die † reputantur pro vna, secundùm Alexandrum in l. vltim. C.de codicil. Anton.Gabriel. lib.communiū opinionum tit.de actio. conclus.3. num.12. pag.80. Mascardum in tractatu de probationibus lib.2.conclu.924.num.1.fol.210.Et quādo geminatio fit in continenti, & in eodem actu,nihil operatur, secundùm Matthæum ab Afflictis decis.285.num.11. Et quando Doctores loquuntur de geminatione scripturarum,quibus attribuunt maiorem vim, & efficaciam,intelligunt hoc † si geminatio sit vniformis,& eiusdem qualitatis, & diuersis temporibus, vt in terminis iuramenti per plura docet Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti,priuil.63.nume.3, cum sequentibus, pag.325.

160

161

Tertio ex prędictis conclusionibus in principio huius quæstionis traditis, præcipuè ex textu in cap.cum dilecta,inferri potest,quòd maioratus etiam efficitur irreuocabilis, & melioratio tertij,vbicunq; illum pater fecerit ad remunerandum filio aliquod opus, quod remuneratione dignum fuit:hoc enim casu maioratus erit † irreuocabilis, & melioratio tertij,licèt sit extra casus, qui in legibus illis 17. & 44.continentur. Quia remuneratio † non est propriè donatio,vulgata.l.Aquilius. ff. de donation.cum concordan.& facit d. l. 44. & d.l.17.in illis verbis: *O el dicho contrato se ouiere fecho por causa onerosa.* Quamuis ad has leges replicari potest, quòd statim declarant, qualiter actus dicatur factus per contractum onerosum:nam ilico dicunt: *Con otro tercero assi como por via de casamiento, o por otra causa semejante.* Nihilominus tamen hæc conclusio alijs rationibus probatur. Primo, per textum in l.si pater. §.final. ff. de donation. ex quo textu colligunt communiter Doctores quòd donatio,quæ de sui natura est reuocabilis,quando facta fuit ad remunerandum,† efficitur irreuocabilis, quem textum notant Alberic. Angel. & Roman. ibi Bald. in l.si cum mihi.ff.de dolo.Abb.in cap.final.de donatio. & alij plures, vt per Tiraquell.in l.si vnquam. C.de reuocand. donation.in verb.donatione largitus,num.19. cum alijs. Quo in loco animaduerto quod refert quoddam consiliū Alexand.num.17.in ordine, quod est in numero 16. & incipit,ne arguendi,lib.2. & in dicto loco Tiraquel.multa pro confirmatione nostræ opinionis scribit, quibus nulla est dabilis responsio.Et multa scribit Vincētius Carrocius in tractat.de locat.quæst.10.de donatione remuneratoria, fol.27. num.1. cum sequentib. Ioan.Lop.in rubr.de donationibus.§.81.nu.

162

163

164

18.pagin.296. Et quòd duplex & geminatus consensus in donatione Regia maximè sit † considerandus, tradit in notabili casu Aymo in cons.54.num.6.& 7. Et notat Gregor. in l.10.tit.4.par.4.in glossa,in verb. *alguna gracia.* Et faciunt plura quæ ad hoc propositum scribit Episcopus Couarruuias in cap.cum in officijs,de testament.& Tellius in l.28.Tauri,num.3.Roland.cons.13.num.21,cum alijs, lib.3.Burgos de Paz in cons.45.nume.20. & in cons.3.num.30.& in cons.25. num.10. & faciunt quæ scribo in 4.part. limit.3. in 1.q. & scribit Matienç.in l.1.tit.6.lib.5. Rocopilation.glossa.2.num.4.fol.262.quòd donatio remuneratoria, quæ alicui ex filijs facta fuit, impedit alterius quinti donationem, & talis donatio imputabitur in quintum,nisi talia essent merita, pro quibus donans in iudicio cōueniri possit. Et ideo licèt regulariter donatio facta per patrem filio non valeat (vt sunt iura vulgata)ex causa tamen remunerationis† valida est,secundùm gloss.Bart.& alios in authent.vnde si parens. C.de inoffic.testam. & in l.si donatione, vbi Bart.& alij. C. de collation.in l.filium quem habentem. C. famil. erciscund.& alij,quos refert Tiraquel. vbi sup. num. 20. qui in hoc sicut in alijs omnia ingenia,& labores humanos excessit. Et quod pater donat filio propter remunerationem,† cēsetur quid aduentitium, & non profectitiū, secūdum gloss.& Doctores in l.si donatione, C.de collation.& alios, vt per Aluarum Valasc.consultat.16. num.8. Mascardum in tractatu de probationibus lib. 3. conclus.1417. nume. 85.fol. 363. Et de iure naturali venit quod quis teneatur ad remunerandum,tradit Rebuf.in auth.habita.C.ne filius pro patre,in vers.hæc nostra,pag.489. Et tanta est virtus donationis remuneratoriæ, quod ausus fuit dicere Ioann.Lop.in rubr.de donation.inter virum & vxorem.§.50.num.12.quòd donatio remuneratoria facta per pātrem filio ad illum remunerandum,est † deducenda à bonis parentis donantis tanquam æs alienum, nec est imputanda in quinta & tertia parte bonorum testatoris: & idē tenet Castellus in procemio legum Tauri,in verb. *Gracia*, & Segura in l. cohærēdi. §.cum filiæ, fallen. 16. ff. de vulg. contra hanc tamen opinionem latè arguit d. Episcopus vbi supra num.11, fol.59. quo in loco egregijs rationibus eandem confutare conatur,quem sequitur Tellius in l.28. Tauri,num.3. quos ego sequor, & addo Angulum in l.12.tit.6.lib.5.Recopilation. num. 4.fol.162. & ibi Angulo num. 14. nouissimè Ioann.Garcia in tractatu de donation. remuneratoria, num.41. qui ex professo punctum & materiam tractat,pro quibus etiam facit doctrina Ioan. Fabri, & Guidon. Papæ relāta à Tiraquello libr.1.de rētractu. §.24. glossa.2. num.

165

166

167

168

num. 3. pag. 590. resoluentium, similes donationes remuneratorias habere vim venditionum. Et quæ tractat Lasarte in tractatu de gabellis. c. 17. num. 52. fol. 182. vbi resoluit, an ex donatione remuneratoria solui debeat gabella? Pro his etiam non est omittenda sententia Baldi in cap. 1. an mutus vel surdus, num. 2. fol. 58. vbi dicit, quòd feudum concessum ob remunerationem, puta, quia recipiens liberauerat eum ab hostibus, vel à latrunculis, non potest † per ingratitudinem reuocari, & hoc sequuntur alij Doctores, quos refert Glossa Parisiensis in consuetudin. Parisien. titulo 1. de mater. feud. §. 30. quæst. 25. numer. 99. fol. 241. tradit Burgos de Paz in consilio 25 nu. 49. Quæ doctrina notanda est ad Principes facientes donationes aliquibus personis, vel eorum filijs, vel vxoribus, ob seruitia facta in bello, vel in alia re: sunt † etenim irreuocabiles etiam prętextu ingratitudinis, licet Glost. Parisiens. vbi supra, in feudo contrarium teneat, pro quo facit textus notabilis in l. Titius puerum. ff. de obsequijs patro. præstan. quem dicit singularem Roman. in singu. 457. ad hoc quòd Princeps potest reuocare priuilegium, quod etiam pecunia accepta concessit propter ingratitudinem priuilegiati: & plura de donationibus remuneratorijs scribit Matienç. in l. 3. tit. 9. lib. 5. Recopilation. glos. 6. num. 3. fol. 262. Baeza de non melioran. filiab. cap. 17. num. 1. cum sequentibus. Et an donatio facta per patrem vel matrem ad redimendum filium à captiuitate filio imputetur, & præsumatur facta animo repetendi, traditur in l. liber captus. C. de captiui. & per Ioannem Lopium in rubr. de donation. inter virum & vxorem. § 66. num. 16. pag. 223. Menoch. de arbitra. iudic. lib. 2. casu 88. num. 29. pagin. 231. Et per hæc dixit Cassanæ. in consuetudin. Burgund. in titul. de retractu. §. 1. in verb. vendo, num. 5. quòd cum donationes remuneratoriæ habeant vim venditionis, iuxta sententiam Ioannis Fabri in l. 1. col. final. versic. quid si duo. C. de inofficios. donation. & Guidon. Papæ in cons. 214. circa medium, num. 5. & 6. Quod leges retractus locum † habent in donatione remuneratoria; & quòd licet consanguineo, vel habenti ex pacto retractum conuentionalem, retrahere rem ob remunerationem donatam. De qua re sunt consuetudines in Gallia, de quibus meminit Tiraquellus lib. 1. de retract. §. 25. gloss. 2. numero 3. pagin. 590. quem vide pro decisione huius articuli, quia elegans est quæstio ad leges Taurinas, quæ de retractu loquuntur. Et hæc conducunt pro quæstione disputata à Baeza in pragmatica dotium. d. c. 17. num. 8. fol. 117. vbi probare nititur, quòd filia benemerita meliorari potest ratione dotis. Quibus est addendum egregium dictum Rubei, Alex. in cons. 95. num. 14. & 15. vbi tradit, quod licet per donationem simplicem legatum † censeatur ademptum. l. rem legatam. ff. de adimend. legat. cum concordant. quæ scripsi infrà hac parte. q. 43. nu. 37. cum sequentibus, secus si donatio sit facta ob remunerationem, quia in illo casu non censetur reuocatum legatum: quod tradit & disputat Fräciscus Mantica in tract. de coniectur. mente defunct. lib. 12. tit. 6. num. 17. pag. 599. ¶ Et merita præcedentia non solum faciunt præsumptionem donationis, sed vt actus gestus alias dubius † præsumatur donatio. l. si vero non remunerandi, §. idem Papinianus, vbi Bart. & alij. ff. mãdat. l. vtrum. ff. de donation. inter virum & vxor. cum concordantibus, vt per Ioann. Gutierr. de iuramento confirmatorio. p. 1. c. 46. num. 13. fol. 129. & idem quod Mantica num. 17. tradunt Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. conblus. 1231. numer. 115. fol. 229. Menochius in tractatu præsumptionum lib. 4. præsumpt. 167. num. 31. fol. 296. Capitius decisione 121. num. 13. Et quod quando priuilegium prius fuit concessum propter seruitia & remunerationem, non censeatur reuocatum per secundum priuilegium, resoluunt Cardinal. in consilio 147. Peregrinus in tractatu de fisco lib. 1. num. 21. pag. 38. Et hæc omnia quæ diximus de donatione remuneratoria pro maiori parte ab omnibus recepta sunt, quamuis egregius vir Arius Pinelus in l. 1. C. de bonis mater. par. 3. num. 60. cum alijs, magnis viribus euertere conetur effectus † donationis remuneratoriæ, qui nume. 61. fol. 118. col. 3. respondet ad textum in dict. l. si pater. § final. ff. de donatio. contra quem plura scribit Ioannes Garcia in dicto tractatu de donatione remuneratoria. Et qualiter in ista materia non sint probanda seruitia, tradit Rebuffus in practica beneficia. in regula, quod quis intelligat idioma. pagin. 583. numer. 29. Ex quibus omnibus satis est confirmata hæc tertia illatio, licet propter regulam illius. l. 44. non sit sine difficultate: & hodie contra istam illationem tenet Matienç. in l. 1. titulo 6. glossa 9. numer. 5. folio 144. qui expresse tenet, quod pater potest reuocare meliorationem filio factam, etiamsi talis donatio sit remuneratoria.

Sed hac illatione stante vera, † ea procedit vbicunq; opus factum à filio non est talis naturæ, quòd ad illud tenebatur vel iure naturali, vel ciuili, vel regio: quia in necessitatibus † nemo liberalis existit. l. ad rem legatam. ff. de adimen. lega. Et donari videtur † quod nullo iure cogente conceditur. l. donari. ff. de regul. iur. l. si quis pro. ff. de donation. inter virum & vxorem, l. neque ignorans. C. de donation. l. si seruo. ff. de hæredi. instit. l. proximè. ff. de ritu nuptiarum.

Et

Et quòd non dicatur donatio remuneratoria 178 † cum seruitia sunt talia ad quæ filius tenebatur, tradit expresse Ripa in d. l. si vnquam, q. 14. & lib. 3. responsorum cap. 13. quem sequitur Tiraquellus, & pluribus iuribus & rationibus confirmat in eadem l. si vnquam, in verbo donatione largitus, num. 106. pag. 221. Faciunt scripta per Matiencium in l. 1. titul. 6. gloss. 9. num. 3. lib. 5. Recopilation. & Ioann. Lopium in rubr. de donation. inter virum & vxorem. §. 50. num. 33. pag. 157. Ripam in l. fœminæ, num 32. C. de secundis nuptijs, folio 17. Vnde si filius redimat patrem à captiuitate, cum ad id teneatur sub pœna exhæredationis, vt in authent. vt cum de appellatione cognoscitur. §. causas, & in l. 7. tit. 7. par. 6. id 179 filio † non proderit ad remunerationem: & idem si patrem à carcere extrahat: cum ad id etiam filius teneatur sub pœna exhæredationis, secundum Baldum in authent. si captiui, C. de Episcop. & cleri: quod confirmat Gregorius Lopez in d. l. 6. in gloss. in verb. *cautiuando*. Et pro his faciunt plura quæ scribo in repetitione cap. curiarum anni 1555. q. 4. & quæ scribit Menochius in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumpt. 29. nume. 10. pagina 298. & Matth. ab Afflictis de seruitijs factis Regi, ad quæ quis obligationē habet, decisio. 308. num. 13. Et quod ob amorem patris possint fœminæ admitti ad feudum tradit Curt. Senior in consil. 50. num. 23. & facit notabilis l. 15. tit. *de las donationes*, lib. 5. Recopilation. in illis verbis, *que los seruidores auian proue-cho*. Ad quod etiam faciunt scripta per Tiraquellum in dicto verb. donatione largitus, numer. 21. pag. 193. Quia in istis casibus & alijs 180 similibus filius † magis dicitur soluere debitū pietatis & naturæ, quàm patri donare aliquid. Et hoc notabiliter tradit Pinel. vbi suprà illatione 11. quibus addenda sunt quæ circa ista scribit additio Bernar. de Lugo regul. 214. folio 56. col. 2. 3. & 4. Paris. in cons. 73. num. 61. lib. 1. & legenda sunt quæ scribit Ioann. Garcia in dict. tract. de donatione remuneratoria. Et ad hoc facit quod ex Matien. scripsi in loco supra citato. In hoc tamen multum proderit iudicis arbitrium; quia contingere potest, quòd filius cum tanta virtute, labore, & vehementia, & solicitudine patrem à captiuitate redimat, quod sit opus remuneratione dignissimum. Quid enim si filius ianuatim ambulando petiuit eleemosynam ad redimendum patrem à captiuitate, nonne erit hoc opus remuneratione dignissimum? & in alijs similibus casibus. Ad quod facit quod ad istud propositū scribit Paulus Parisius cons. 90. num 13. in fine, lib. 3. & Tiraquel. in dicto loco, num. 108. Et ad hoc lector videat quæ in isto proposito scribit Tiraquellus in dicto verbo, nu. 21. Et doctus Baeza de decima tutori præstanda, cap. 2. num. 12. Paul. de Castro cons. 346. lib. 2. & conducunt plura singularia exemplā scitu digna, quæ refert Ioann. Lopius in rubr. de donation. inter virum & vxorem. §. 50. num. 25. ¶ Et quod in iudicis arbitrio † consistat 181 iudicare an benemerita sint æquiualentia donationi, tradunt Barthol. Socinus in cons. 295 col. 3. vers. circa secundum, lib. 2. Iaso consil. 154. num. 5. lib. 2. Purpuratus in l. cum quid, num. 131. ff. si certum petatur, Iosephus Mascard. in tractatu de probationibus lib. 1. conclus. 560. num. 4. fol. 341. Et idem Mascardus lib. 1. conclu. 186. vbi plura scribit de probatione benemeritorum, & prius 184. & 185. & alij, vt per Menochium de arbitr. iudic. lib. 2. Centur. 2. casu 132. num. 7. pag. 296. & plura de donatione remuneratoria singularia scribit Menochius in cons. 112. lib. 2.

Item circa hunc punctum animaduertendū est, quod casu, scilicet, ad probationem benemeritorum, vt maioratus vel melioratio sit efficax, & irreuocabilis, † erit sufficiens patris 182 confessio, nec est necessaria alia probatio benemeritorum, nec quòd in specie exprimantur benemerita; quia si pater filium meliorat in tertio & quinto, id potest facere secūdùm leges Regni; & si Regalem habeat licentiam, potest in illum facere maioratum, vel in aliū filium, quem ipse voluerit, & ideo nihil impedit, quominus patris confessioni stetur: cum actum illum liberè possit facere, & ideo cessant quæ habentur in l. si donatione. C. de collatio. & in l. qui testamentum. ff. de probatio. & in l. cum quis decedens. §. Titia. ff. de legat. 3. & quæ tradit Menochius de arbitra. iudic. lib. 1. q. 76. num. 5. cum sequentibus, Ioseph. Mascard. in d. conclus. 560. num. 6. & 7. Anton. Gabriel lib. 3. communium opinionum, tit. de donation. conclus. 1. num. 60. facit doctrina Bart. in l. per diuersas, num. 2. C. mandati, & conducunt alia, quæ adducit Anton. Gomez in l. 45. Taurina, num. 85. & quæ scribit Iulius Clarus in §. donatio. q. 3. Aluarus Valasc. consultat. 55. num. 5. & ad hoc facit dictum Ripæ in cons. 148. nume. 10. vbi tradit, quòd si pater donet filio in potestate constituto aliquam rem cum iuramento (cum secundum communem opinionem, de qua supra, talis donatio valeat) sufficit † assertio patris cir- 183 ca benemerita filij, ad hoc vt donatio sit remuneratoria, quæ doctrina est expressa pro ista conclusione. Ad quæ addo notabilem doctrinam Auendañ. lib. 2. de exequend. mandat. Regijs. c. 29. num. 15. vbi resoluit, quòd si senex promisit vxori iuueni, vel nobili, aliquā quantitatem in recompensam senectutis, vel nobilitatis, si probetur talis promissio non ex confessione mariti, sed alio modo; talis donatio non est deducenda † ex quinto, sed ex corpo- 184 re hæreditario: quam doctrinam habui in practica,

ctica,& ad eam addo scripta per Barahonā in §.31.Ioan.Lopez in rubr.de donation.inter virum & vxorem,Rebuffum tomo.1.ad constitutiones Regias, tit.de sententijs prouisionalibus,art.3.gloss.1. nume.19.pag.273. Sic probat Thom.Grammat.conf.153.num.1.cū sequentibus, quòd legatum factum per maritum vxori,licet per transitū ad secundas nuptias perdatur, quando est factum ex liberalitate,tamen si fiat propter seruitia,† non ammittitur isto casu, ad quem addo Ripam in l. fœminæ.C.de secund.nupt.num.38.dicentem, post Bart.quē citat in l.1.C.de falsa causa adiecta legat.quòd confitens seruitia,non videtur confiteri,quod exigunt tantam remunerationem,& Matth. de Afflictis decis.101. dicentem,quòd legatum factum per clericum concubinæ pro bonis seruitijs,† debetur si probentur seruitia. Et faciunt quæ scribit Carolus Ruinus in cons.173.num.4.lib.1.& in cōsil.175.num.14.eodem libro: & idem quod ego teneo hic,probat Ioan.Gratian.in regula 88.num.10.tacitè quod hic scribitur.Et quòd si pater donat filio,† appelletur vera liberalitas,tradit Pinelus in l.1.C.de bonis mater. p.3.nu.64.vers.probatur septimo,fol.101.per notata in l.donationes quas parentes.C.de donation.inter virum,& vxorem.

185 186 187

Et prætereà circa istam illationem est notandum,quod si pater tempore,quo facit maioratum in filium, vel meliorationem, exponat illam se facere ad remunerandū aliqua seruitia immensa, quæ filius sibi fecit, quamuis postcà appareat istam causam falsam esse,aut non certam, † non tamen vitiatur maioratus vel melioratio:quod probatur ex §.longè.instit.de lega.& melius ex l.20.tit.9.part.6.ibi: *Esto seria como si dixesse ome, que me fizo tal honra,tantos marauedis, o tal cosa, ca maguer qua no fuesse verdad que le ouiesse fecho aquella honra,ni aquel seruicio, no se embargaria la manda por esta razon.* Et l.21.eodem titu.ibi: *No sea verdadera.* Et conducit text.in l.2. C. de falsa cauf.adiect.legat. & l. cum tale. §.falsam.ff.de condit.& demonstrat. & vide Doctores in dictis locis,& Gregorium Lopez in relata.l.20.& Fabr. in §. sed etsi legatarij; & in §.huic proximi,num.3.institu.de legar.& facit textus in ratione sui,in l.si in nomine.C. de restamen.l.9.dicto tit.9.part.6.& l.19.eodem tit.Et istam sententiam tacitis his,quæ hic tractātur,tenet dictus Additionator Bernard. de Lugo in dicta regula 214. fol.57.col.1. in in fine. Imò confitens benemita etiam in fauorem personæ probibitæ † non potest veni re contra talem confessionem , licet alij eam contradicere possint,secundùm Salicetum in l filiæ.C.famil.erciscun.Iasonem in l. frater à fratre,num.31.ff.de condict. indeb.& confirmat Tiraquel. alios citans in d. l. si vnquā,

188 189

C.de reuocand.donation.in verb. donatione largitus,num.96.pag.216. & vide eundē Tiraquellum num.98. Ad quæ addo notabilem in ista materia doctrinam Parlado.lib.2.rerū quotidianarum cap.14.nu.2.& 3.pag. 120. vbi resoluit, quòd si pater vendidit filio aliquam rem, & confitetur pretium recepisse, sed non apparet de solutione pretij,operatur talis confessio meliorationem tertij & quinti, pro quo facit l.26.Tauri, hodie.l.10.tit.6.lib. 5.Recopilationis:& quæ ad illam scribit Ioānes Gutierr.lib.1. practicarum quæstionum, quæst.62.& 65.& Barthol.Socin.in consil.93. num,21.lib.1. Et quod coniecturalis probatio † sufficiat ad probationem benemeritorum,probant Ias. consil.184. col.penultima, versic.sed præmissa,lib.2.Alciat.de præsumptionibus regul.1.præsumpt.16.num.13.& responso 584.nu.5. Menoch. de arbitra.iudic. lib.2.Centur.2.casu 4. num.3.pag. 297. licebit tamen in isto casu maioratū reuocare,quia cessant quæ supra scripta sunt.Et quod priui legium concessum propter benemerita censeatur personale,& non reale,voluntPaul.de Castro in conf.329.num.2. & 5. lib.1. & alij quos citat Barbosa in l. quia tale,num.7. pag. 301. ff.solut.matrim.tom.2.

190

Pater maioratum semel factum quando per ingratitudinem possit reuocare, n.191.

Ingratitudo omnium vitiorum radix.n.192.

Legitimatio per ingratitudinem an reuocetur, num.193.

Ingratitudo filij an sit sufficiens ad reuocādum maioratum factum per contractum onerosum in tertij præiudicium.n.194.& 227.

Pœna suos debet tenere authores.nu.195.& ibi neminem alterius odio prægrauari debere.

Dos data filiæ an propter ingratitudinem reuocetur.n.196.Quid post mortem mariti,num. 197.& 198.

Pater si excedit in dotando filiam spuriam,matrimonio constante,hic excessus an possit peti,num.200.

Infertur intellectus ad pragmaticam dotium, num.201.

Maioratus non potest reuocari ob ingratitudinem,quando filij illius,qui ingratitudinem cōmisit,vocati sunt.n.202.

Pactum adiectum in matrimonio,quòd si filius masculus nascatur,succedat,validum est,numero 203.

Donatio facta filio in potestate , fauore matrimonij valet.n.204. & ibi an debeat cum fratribus communicari.

Pactum quòd primogenitus succedat in castro, secundogenitus in domo, an valeat, numero 205.

Filio nascituro potest donari & legari,nu.206. & 213.

Incer-

Quarto principaliter ex dicto cap. cum dilecta, & ex alijs rationibus, quæ in principio huius quæstionis scriptæ sunt, inferri etiā potest, quòd quamuis pater tradat filio possessionem bonorum maioratus, vel scripturam, † licet illi reuocare maioratum, si filius post maioratum factum ingratitudinem aliquam contra patrem commisit, ex qua liceat patri illū exhæredare, quæ conclusio apertè probatur in d. l. Taurina, ibi, *O por alguna causa, que segun las leyes de nuestros Reynos las donaciones perfetas y con derecho hechas se pueden reuocar.* Et ista etiam conclusio probatur authoritate Petri de Peralta in l. vnum ex familia. §. si de falcidia, numer. 5. pag. 570. ff. de legat. 2. qui tenet, quòd melioratio tertij & quinti est reuocabilis prętextu ingratitudinis: & hoc iustissimum est, cum ingratitudo † sit radix omnium vitiorum, secundùm Sanctum Thomā in 2. 2. q. 106. art. 4. 5. & 6. Et ideo apud Athenienses, Macedonas, & Persas, & alias nationes erant pœnæ statutæ aduersus ingratos, vt latius scribit Episcopus Couarru. in cap. cum in officij, num. 10. fol. 58. de testament. Facit simile quod dicimus de legitimatione, quæ etiā propter ingratitudinē † reuocatur, secūdùm Bald. in c. 1. §. filij nati, si de feud. fuerit cōtrouers. inter domin. & agnat. vassal. quòd sequuntur Crema sing. 19. Ias. in l. ex hoc iure, n. 54. ff. de iust. & iur. Glos. Paris. in consuet. Paris. §. 30. n. 3. Et est communis opinio secūdum Episc. Couar. in epito. de sponsal. p. a. c. 8. §. 2. n. 14 fol. 18. vbi hoc rectè declarat. Et licet in l. prædicta 44. nihil de hoc statutū sit, sufficit cautum fuisse in d. l. 17. secundùm quam & hoc intelligere debemus d. l. 44. l. sciēdum, qui satisdar. cogan. cum concordan. Imò si credendum est Gregor. Lopez in l. 10. tit. 4. par. 5. in gloss. in verb. *Sushærederos*, ad medium, maioratus vel melioratio reuocatur ipso iure, & etiamsi pater vel mater in vita hoc non declarauerint, per textū in l. 3. §. vltimo. ff. de adimend. legat.

Sed attende quæso bonæ lector, quod hæc hæc cōclusio procedit in duobus casibus, qui exponuntur in d. l. 17. & 44. videlicet, vbicūque pater fecit maioratum, vel meliorationem, & possessionem tradidit, vel scripturam; † secus autē (videri meo) erit in tertio casu, quando maioratus vel melioratio fuit facta per cōtractum onerosum, & cum alio tertio per viā matrimonij, vel alio simili modo: tunc etenim ingratitudo filij non erit sufficiens ad reuocationem maioratus vel meliorationis; quia pœnas suos † debet tenere authores. l. sancimus, C. de pœnis. Nec alius debet alterius odio prægrauari. l. non debet. ff. de regul. iur. cum similibus, & facit l. vltima, in 3. col. num. 11. C. de dotis promisione, vbi dicit, quòd † data filiæ à patre non reuocatur propter illius ingratitudinem: quia agitur de mariti præiudicio, qui cū dote sustinet onera matrimonij l. pro oneribus. C. de iure doti. & Bald. sequitur Iaso in §. fuerat, num. 117. de action. & Gregor. Lopez in l. 10. tit. 4. part. 5. in gloss. in verb. *Alguna gracia.* Vbi tamen hoc dicit esse intelligendum respectu patris, qui de iure tenetur ad dotandam filiam, secus quantum ad matrē, quæ ad hoc est libera, l. nec mater. C. de iure doti. cum concordan. Sed intelligo procedere tā respectu patris, quàm matris, quæ dotauit; quia si in hoc casu nōn permittitur reuocatio ob ingratitudinem, est quia versatur alterius præiudicium non ex eo quod pater teneatur ad dotandā filiam, vel ex eo quod mater sit libera ab hac obligatione: quia cum dos succedat in locum alimentorum & legitimæ, vt omnes profitentur, sicut patri vel matri licitum est exhæredare filios propter ingratitudinem, ita licet auferre legitimam & dotē, quæ succedit loco alimentorum. Ex quo infertur, quòd si maritus sit mortuus, & filia sit ingrata, † licet patri vel matri reuocare & auferre dotem ab ea, quæ contra legem naturæ surrexit, & ingratitudinem commisit; quod affirmat Ripa in l. vltima. q. 51. C. de reuocand. donation. & Arius Pinelus qui hoc rectè declarat in l. 1. part. 3. num. 62. illatin. 32. C. de bonis mater. quos postquam hæc scripsi, legi. De quo tamen lector videat quæ scribit Molina lib. 1. de primogen. cap. 9. nu. 37. fol. 68. Ex quo etiam deducitur, quòd si defuncta est persona, cuius occasione pater fecit in filium maioratum, vel meliorationem, & propter quam factus fuit contractus ille onerosus absque filijs & personis interessentibus, quàuis contractus factus fuerit cum quopiam tertio, † licet illum reuocare propter ingratitudinem, quasi iam cessante persona, in cuius fauorem & gratiam fuit factus maioratus, vel melioratio: & sic cessante hac causa, debent seruari leges, quæ de ingratitudine loquūtur. Cum autem mulier vel alia persona, in cuius fauorem factus fuit maioratus, sicut in filij fauorem, adhuc viuit, vel filij talis mulieris, non licet hanc reuocationem facere: quia in isto casu non fuit gratuita donatio patris, sed quidam contractus, vltro citroque obligatorius, qui vicem venditionis obtinet. Quis autem dicet,

dicet, quòd venditio est reuocanda prætextu ingratitudinis venditoris, vel emptoris? Et hoc confirmatur, quia donatio ob causam † non reuocatur ob ingratitudinem, secundùm glossam in l. vltima, in verb. inueniatur, vbi Doctores. C. de reuocand. donatio. tradit plenissimè Tiraquellus in d. l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num. 142. cum sequentibus, pag. 233. C. de reuocand. donation. Notat Gloss. Parisien. in consuetud. Parisiens. §. 30. fol. 250. num. 163. præcipuè, quia communiter in his contractibus cauetur, quòd filius qui ex filio primogenito natus fuerit, habeat illum maioratum, vel meliorationem tertij & quinti; quo casu non solum est ius acquisitum vxori filij, sed & eiusdem filijs, & descendentibus in infinitum, qui cum sint vocati, & sint pars viscerum matris, ingratitudo nihil eis nocere debet: argumento textus egregij in l. 3. ff. de interd. & releg. Ad quod facit doctrina Baldi in l. vltima. C. de his quæ in fraud. credi. vbi dicit, quòd si pater excedit in dotando filiam spuriam, † non potest à marito peti hic excessus matrimonio constante, quod tamen procedit, quando maritò notum nõ fuit vxorem esse spuriam, secus si sciebat, secundùm Ioan. Lopiũ in repetit. cap. per vestras, de donation. inter virum & vxorem, notabili 3. §. 24. num. 3. & Ripam in l. 1. num. 97. ff. soluto matrimo. & alios quos refert Episcopus Couarru. in d. epitom. de sponsal. lib. 2. cap. 8. §. 6. numero 12. folio. 136. ¶ Ex quibus potest inferri † intellectus ad dictam pragmaticam dotium. Et prædicta conclusio (vt ad ea redeam) fortificatur, quia vt prædixi, in his maioratibus vocantur posteri in infinitum: imò sustentari potest, quod eo casu quando filius ingratitudinem commisit, & iam habebat filios, & erat possessor bonorum maioratus, licet contractus factus non fuerit cum aliquo tertio, † quod nõ licet patri reuocare maioratum ob filij ingratitudinem, cum iam agatur de præiudicio filiorum, in quorum fauorem maioratus fuit constitutus, quibus ius irreuocabile fuit acquisitum à die quo patri fuit possessio concessa, quemadmodum in q. 24. latius dicetur, licet huic vltimæ conclusioni obstare videantur ea quæ habentur in cap. licet, de voto, & de hoc latius agetur in 2. par. huius operis q. 4. illatione 1. à num. 10.

199

200

201

202

Quòd autem per maioratum dicto modo constitutum ius acquiratur filijs illius, in cuius fauorem maioratus fuit constitutus, vltra quod id cauetur in omnibus maioratibus, probatur ex decisione Guidõn. Papæ 267. incipit, pactum factum, vbi dicit, quòd si pactum factum est in contractu matrimonij, quod filius masculus nasciturus succedat in tali domo, seu castro, vel ipsum habeat præcipuum per stipulationem, vel per sponsum, vel per patrem, vel notarium interpositam: ex hoc pacto † quæritur ius primogenituræ filio primo nascituro, per l. diui. §. & cum eis. C. de natura. liber. & in l. si interdictum. ff. de pact. & alia iura; & dictam l. diui. §. & cum is, refert Tellius in l. 27. Tauri, num. 2. prout dico in 2. part. in initio, num. 47. & tradit notanter Stephanus Bertrand. in cons. 27. num. 1. cum sequentibus, lib. 1. & idem probatur in l. si quis operas. ff. de oper. libert. & in l. Paulus. §. Paulus respondit. ff. de bonis liberto. & in c. 1. §. hoc autem, de successio. feud. Et quod valeat pactum de constituendo maioratum, resoluit in terminis ex pluribus Aluarus Valasc. consultatio. 153. ¶ Et donatio quæ fit filio in potestate, fauore & contemplatione matrimonij † valet, vt tenet idem Guido decisione 145. quamuis debeat cum fratribus communicari, vt per Cassan. in consuetudin. Burgund. rubr. 7. folio 246. col. 1. vers. aduertendum, & rubric. 4. pag. 498. num. 36. tradit latè Roland. in cons. 70. num. 3. cum sequentibus, lib. 4. & faciunt quæ idem scribit in cons. 44. num. 20. cum sequentibus, eodem lib. 4. sequitur Rojas in epitome de succes. cap. 3. num. 17. pag. 26. vbi tradit, valere pactum quòd filius primogenitus † succedat in tali domo, vel castro, & secundogenitus in tali casu, vel domo. Et filio nascituro potest † donari & legari, l. Gallus, §. ille casus, vbi Bart. & alij. ff. de liberis & posthumis. Boeri. in decis. 172. num. 4. vbi post Bellameram decis. 17. dicit, valere donationẽ factam in contractu matrimonij filio primo nascituro masculo omnium bonorum, vsufructu retento, quando notarius stipulatus est, aut pater pro eo. Quod confirmo, quia incertis de certis † potest legatum relinqui. l. si seruus plurium. §. huiusmodi. ff. de legat. 1. §. incertis, instit. de legat. notat in bono casu Parisius in consil. 71. nume. 24. lib. 4. quæ etiam conducunt ad intellectum eorum quæ scribo in hac quæstione, num. 45. & sequentibus, & addo Decium in cons. 578. num. 9. & 10. vbi hoc notabiliter tractat, & in cons. 245. in causa, num. 3. Quintilian. Mandos. in tractat. de æta. minor. c. 2. num. 31. fol. 6. qui citat Guidonem & alios, Purpurat. in l. vltima, num. 221. C. de pact. vbi dicit, quod quando pactum radicatur in persona promittentis, pactum † valet, & quòd per hunc modum sustinentur primogenituræ, quæ fiunt in partibus vltramontanis in contractu matrimonij, ex quo per pactum concipitur promissio, quæ radicatur in persona promittẽtis, ex quo quæritur ius primogenituræ descendentibus: refert textus in d. l. diui, & corruptè duas decisiones Guidonis Papæ; & idem sustentat Ripa in bono casu in cons. 95. num. 2. cum sequentibus. Et istã opinionem latius omnibus confirmat Guillelm. Bened. in cap. Rainuntius, in verb. duas habẽs filias,

203

204

205

206

207

208

filias, numer. 198. cum sequentibus, fol. 35. de testamen. vbi tradit, quod talia pacta inter nobiles & potentes consuetudine Galliæ † approbantur, saltem quoad iurisdictiones, donationes, & feuda: & idem Guillel. in verb. & sobolem, quam gestabat in vtero. num. 48. 49. & 50. fol. 271. Celsus in cons. 100. num. 1. Bertrandus cons. 163. num. 2. lib. 1. Iaso in cons. 148. col. 7. in princip. lib. 2. Et facit quod scribit Baldus in l. d. cum Archimedoram, num. 7. C. vt in possessionem legator. Deci. in l. pactum quod dotali, num. 7. C. de collatio. & Bald. in cons. 22. quædam domina Neolina, n. 1. & 2. lib. 5. Deci. in cons. 225. in causa, num. 3. & in cons. 216. num. 3. & 475. num. 23. Aymo in cons. 256. num. 1. Guido Papæ in cons. 12. ex facti narratione. Suarez in l. quoniam in prioribus. q. 9. num. 16. pag. 130. C. de inofficios. testam. Stephan. Bertrand. in cons. 299. alias cum scriberem, num. 1. lib. 1. & in consil. 302. visis copijs, num. 6. lib. 3. Nicola. Boer. in consuetudin. Bituricen. tit. entre gens nobilis §. 5. pag. 83. col. 1. & plures refert Antonius peregrin. in tract. de fideicommissis, q. 51. nu. 34. folio. 486. vbi à num. 24. cum sequentib. latissimè examinat de validitate istorum pactorum de futura successione. Menoch. cons. 1. num. 161. & 163. lib. 1. Rebuf. in l. quod dicimus 231. ff. de verbor. significa. pag. 1004. vbi tradit, quod † potest fieri in contractu matrimonij pactum, quòd masculi & non mulieres, vel primogenitus inter nobiles succedat, qui Doctores in hac materia varia scribunt, pro decisione plurium litium: & notanda sunt pro declaratione prædictæ illationis, & omnium supradictorum, & istius materiæ, quam tractamus: quod notanter tradit Tiberius Decianus respon. 7. per totum lib. 1. vbi nu. 118 tradit, quod talia pacta matrimonialia sunt fauorabilia, August. Beroi. in cons. 84. num. 33. & 35. lib. 2. Ad quos addo Parisium in cons. 26. numer. 73. cum sequentibus, lib. 2. vbi per plura probat, valere † pactum de futura successione tendens ad conseruanda bona familiæ & agnationis, & probabilia & laudabilia sunt per §. cæterum, & §. media, instit. de legitima agnatio. successione: & alia iura & auctoritates, & plures refert Menochius in consil. 92. num. 52. lib. 1. quibus addo Rebuffum in cap. nullus de concessione præbendæ, pag. 454. col. 2. vers. limitetis nunc, & vers. secundo limitetis, decis. Pedemont. 100. num. 16. & iterum num. 34. Iacob. Portius cons. 1. num. 41. vbi tradit, quod tale pactum statim obligationem † producit, per l. mulier. §. vltim. ff. ad Trebellianum, & consilium Oldraldi 139. num. 3. & idem Portius in cons. 81. num. 29. & facit doctrina Pauli de Castro in cons. 247 in causa quæ vertitur Saoom. col 4. & 7. lib. 1. Carol. Ruin. in cons. 22, nu. 10. lib. 2. Cephal. in cons. 318. num. 67. lib. 3. quos citat Simon de Pretis lib. 5. de interpretand. defunct. volũtate, dubit. 2 num. 101. fol 515. & quod scribit Petrus Surd. decis. 322. num. 1. cum sequẽtibus, notanter Iaso in cons. 233. col. 5. lib. 2. qui loquitur etiam in istis pactis & conuentionibus non iuratis. ¶ Et quod possit fieri donatio filijs nascituris, probatur † in l. si totas, C. de donation. tradit Tiraquellus in l. si vnquam. C. de reuocand. donation. Et an primogenitus vocatus in pacto matrimoniali videatur vocatus ex testamento, vel ex pacto matrimoniali, & quid inter ista inter sit, † tradũt glossa, Petrus à Bellaperti. Cynus, Rainerius; & Aretinus in l. licet. C. de pactis, vbi Angel. Fulgos. Paul. Alexand. Iaso, & Lancelot. Decius, latè Nicolaus Boer. decis. 155. num. 7. cum sequentibus. Et ex hac tandem illatione cõstitui videtur tertius casus vltra duos alios, qui continẽtur in d. l. 44. in quo permittitur patri reuocare maioratum, etiamsi tradiderit possessionem. Sed nihilominus super hac limitatione, quam scribo in num. 194. latius est † cogitandum, quia d. l. 17. cum statuisset illos tres casus, in quibus licet patri & matri reuocare meliorationem tertij, inter quos enumerat, quando melioratio fuit facta ob causam matrimonij cum quopiam tertio, in fine legis dicit, quòd possit reuocari per aliquam causam, per quam secundùm leges Regni permittitur reuocatio donationum perfectarũ, ibi, *O por alguna causa que segun las leyes destos Reynos las donaciones perfetas y con derecho hechas, se pueden reuocar.* Vides igitur qualiter illa lex in omnibus casibus in ea contentis vna determinatione, quæ respicit plura determinabilia, & omnia † debet pariformiter determinare, l. iã hoc iure. ff. de vulg. & pupil. l. Titius, eodẽ titulo. l. in testamento; & ibi Iaso 2. notabil. Decius in 4. notab. C. de testam. milit. & idem Decius notabiliter in consil. 211. dicit, posse reuocari donationem ex causis in legibus Regni contentis, quarum hæc est vna, quãdo donatarius committit ingratitudinem contra donantem, iuxta l. 10. titu. 4. part. 5. Et cũ lex non distinguat, † nec nos distinguere debemus, l. de pretio. ff. de public. vbi glossa plures concordantes refert. cap. si Romanorum 19. distinct. & est materia brocardica, de qua per Iasonem in l. non dubium. C. de legibus; & in l. quamuis. C. de in ius vocand. Socinum regul. 29. & per alios, quos omitto. Et quando duo verba, & duę dispositiones recipiunt vnã determinationem, † intelliguntur eam vniformiter determinare, l. vltima. C. de sentent. & interlocu. omn. iudi. l. si legatarius. §. vltimo. ff. de legatis 1. vbi hoc notant Dynus, Petrus & Albericus, & Bart. qui infert ad notabilem quæstionem, quam refert & confirmat Gloss. Parisien. in repa. consuetudin. Parisien. §. 3. gloss.

gloss.4.num.36.fol.62.cui adde eleganter Iasonem in l. miles. §.1.num.2.3.& 4. fol.133. ff. de re iudicata. Et clausula in fine apposita, 219 † refertur ad omnia superiora. l. talis scriptura. ff. delegat. r. l. 3. §. filius inter medias. ff. de liber. & posthu. l. 1. C. de liber. præterit. l. vltima, ff. de reb. dubijs, de quo latè part. 2. in fine.

Sed adhuc replicari potest, quòd licet verum sit, quòd regulariter vna determinatio respiciens plura determinabilia, censeatur omnia pariformiter determinare, id procedit 220 quando eadem est ratio determinandi, † secus si sit diuersa; quia tunc non fit æqualis determinatio, secundùm Angelum in authentic. de hæred. & falcid. §. hinc nobis, in fine. Imolam in l. Gaius, col. 3. vbi Alexand. ff. soluto matrimonio, & in cons. 177. num. 11. lib. 6. Iaso in l. miles. §. decem, num. 4. fol. 147. ff. de re iudicata, Deci. in dict. l. in testamento. num. 8. fol. 106. & in cons. 186. & in consil. 304. & in cons. 456. num. 12. Bartholom. Socin. cons. 291. num. 11. lib. 2. Socin. Iun. in cõsil. 121. nu. 27. lib. 1. & in cons 80. nu. 15. & 158. n. 4. & 167. n. 25. & 185. n. 11. lib. 2. Carol. Ruin. cons. 165. n. 7. lib. 2. licet diuersum concludere videatur cons. 86. n. 9. lib. 5. ¶ Et verbum positum inter plura determinabilia 221 † ea determinat, prout vnicuiq; naturæ conuenit, c. cum dilectus, vbi Cardin. & Abb. de consuetud. c. olim, de rescript. Notant Ias. in l. contra maiores, nu. 10. de inofficios. testam. Simon de Prætis de interpretand. defuncti voluntate, lib. 2. interpret. 4. dubitat. 2. solut. 2. nu. 267. fol. 173. Et facit simile, quòd licet vna & eadem res non debeat diuerso iure cẽseri. l. eum qui ædes. ff. de vsucapion. cum vul 222 gar. hoc est verum, nisi ratio sit † diuersa, secundum Abbatem in cap. cum in tua, de decim. Iasonem in rubr. ff. de rerum permuta. num. 2. vbi citat Bald. in l. 1. opposit. 3. C. de seruis fugitiuis dicentem, regulam. d. l. eum qui ædes procedere in consideratione corporali, non in consideratione intellectuali; & di 223 uersis respectibus † potest vna & eadem res diuerso iure censeri, vt latius probant Tiraquellus lib. 1. de retractu. §. 8. gloss. 5. nu. 14. in fine, & in tractatu de nobilitate. c. 28. numer 13. & 14. Ripa in d. l. si vnquam, nu. 122. C. de reuocand. donatio. Et quando necessitas cogit in vno, & non alio, vel quando nõ potest dari casus, in quo non possit in omnibus æqualiter determinari, cessat regula. d. l. iam hoc iure, secundùm Alexandrum in d. l. in testamento, num. 2. & 3. Bartholom. Socinum in l. cum auus, num. 53. versic. diuersitas rationis. ff. de condit. & demonst. Deci. in cons. 211. num. 4. versic. & ampliatur. Quod confirmat Franciscus Mantica lib. 5. de coniectura mente defuncti, tit. 8. num. 7. & so-

pag. 158. Quintilianus Mandosius regul. 16. de reseruatione. q. 34. numer. 7. fol. 96. ¶ Ex qua resolutione apparet, quod quamuis. d. l. 17. in illis vltimis verbis æqualiter videatur determinare in illis tribus casibus; quia vbi contractus factus est ob causam onerosam cũ tertio, ratio determinandi est diuersa (vt dictum est) † non debet esse æqualis determi- 224 natio. Et vbicunq; exceptio ponitur post plures casus, & non potest de iure adaptari, nisi ad alterum tantum, debet sic intelligi, vt † ex- 225 cipiat solum casum, cui est adaptabilis, secundùm glossam in cap. 1. in verbo nisi, vbi Dominic. & Franc. de præscript. in 6. Et valde hanc glossam extollit Euerardus in centum locis, loco 3. ab exceptione ad regulam, pag. 58. Et ad hoc etiam facit notabilis casus in l. si seruus liber. ff. de stat. libert. & in l. si ita scriptum fuerit cum Titius. ff. de manumis. testament. vbi probatur, quod licet quando vna determinatio determinat plura determinabilia, omnia pariformiter debeat determinare, fallit, † nisi vnum de determinabilibus sit ta- 226 le, cui iura magis faueant, quàm alteri. Quæ iura didici ad hoc ab Alexandro in consilio 50. libro 4. num. 3. Bartholom. Socinus in consil. 5. numer. 17. lib. 4. Carolus Ruinus consil. 64. num. 7. lib. 3. & 106. num. 6. lib. 2. & 557. num. 2. eodem libro, & consil. 3. nũmer. 10. lib. 2. vbi declarat; & hoc citat Ioan. Gratian. qui materiam declarat regula 531. num. 5. Cum igitur iura nostra magis faueãt maioratui, vel meliorationi factæ cum tertio ob causam onerosam, quàm in alijs casibus, vt patet ex litera. l. 17. 22. & 44. Taurinis. Sequitur quod in hoc casu quando maioratus cum aliquo tertio ob causam onerosam, quia hoc est magis fauorabile, † non reuoca- 227 tur propter ingratitudinem donatarij. Et hoc etiam confirmatur, quia vbi aliquid contra regulas iuris inducitur, † cessat extensio, etiã 228 si determinatio sequatur inæqualis. l. mulieri, & Titio. ff. de conditionib. & demonstrationib. l. si ita scriptum. ff. de manumis. testament. Tradunt Carol. Ruin. in consil. 10. numer. 5. & 6. lib. 2. & alij, quos citat Francisc. Mantica de coniectura ta mente defuncti, libro 10. tit. 8. num. 3. pag. 455.

Et ex prædictis etiam infertur, quòd si pater ad hoc, vt filius contrahat matrimonium cum aliqua muliere, facit in fauorem filij meliorationem, aut maioratum, quòd contracto matrimonio † non licet patri, etiam ex 229 expresso filij consensu meliorationem, aut maioratum reuocare, quia postquam mulier ex hac causa matrimonium contraxit, non tantum agitur de præiudicio ipsius filij, sed etiam vxoris, cuius occasione etiam non interueniente traditione, melioratio, aut maioratus de iure est irreuocabilis per

dictas leges 17. & 44. & ideo absque consensu vxoris non est licita reuocatio, ad quod facit l. pacto successorum. C. de pactis. d. l. vltim ff. eodem titulo. l. si post mortem. §. vltimo. ff. de contra tab. l. per fundum. ff. de seruitu. rusticor. prædior. l. in concedendo. ff. de aqua pluuia arcend. regula quod omnes de re gul. iur. in 6. d. l. non debet. ff. de pact. facit dispositio & ratio d. authen. siue à me. C. ad Velleianum, cap. peruenit, de emptio. & vendit. l. 7. tit. 11. part. 5. in vers. *Pero con todo.* Nam contractus isti onerosi multum ligant ac operantur, vt patet ex dictis legibus Taurinis. Facit textus notabilis in l. cum maritus, §. vltimo. ff. de pact. dotalib. cum adductis per Menoch. in cons. 155. num. 25. lib. 2. & in cõsil. 308. num. 26. lib. 4. Et quæ scribit Ioann. Lopius in rubrica de donation. inter virum & vxorem. §. 63. num. 3. cum sequentibus, pagina 201. Et probatur ex singulari doctrina Baldi in authent. ex complexu. C. de inceest. nupt. vbi inquit, quòd sacerdos potest

230 † de proprio patrimonio suo dotare filiam spuriam, adeò quod non poterit auferri marito per fiscum, quia bona ipsius non sunt ipso iure confiscata, & dos est titulus onerosus respectu mariti. Et idem voluit Bald. Nouel. de dote part. 7. priuileg. 16. Campeti. in 1. part. quæst. 48. Ioann. Lopi. Ruin. & alij, quos citat Roland. conf. 85. num. 52. lib. 3. Et facit quod tradit idem Ioann. Lopi. l. 17. Tauri, nu. 42. Imò etiamsi filius, in cuius fauorem factus fuit maioratus, vel melioratio, priusquàm pater, qui maioratum constituit, vita functus sit, filijs ex tali matrimonio cõ

231 ceptis, maioratus vel melioratio † reuocari non potest per patrem, quia iam fuit filijs ius acquisitum ex primæuo institutione maioratus, vt ex superioribus longè constat, & alijs pluribus, quæ scribo in q. 24. infra eodẽ. Fortius dico, quòd à patre facta melioratione per contractum onerosum, duráte onere, vel existente aliqua causa, & adhuc durante, ex qua inter alias maioratus fuit constitutus, aut melioratio à principio, nõ licet filio consentire in aliqua noua conditione, quam pater velit adijcere in maioratu, vel melioratione perfecta, quia sicut reuocatio est prohibita in totũ,

232 ita † conditiones nouæ non permittuntur. l. perfecta. C. de donat. quæ sub modo. l. filius, C. de pact. facit egregium consilium Paul. de Castr. quem in alijs locis refero 164. lib. 2. nu. 5. De quo legenda sunt quæ scribo in hac parte. q. 66. Vnde facile est videre, quàm inutilis sit cautela, & conscientia onerosa, qua hodie aliqui parentes vtuntur, qui dum filios meliorant ob cõtractũ onerosum ab illis extorquẽt schedulas pro maiori parte priuatas, in quibus promittunt se non vsuros melioratione, quia in præiudicium vxoris tales promissiones sunt inefficaces. Prò qua conclusione est bonus textus in l. aliud. ff. de solutio. ex quo Bart. notat, quòd ius quæsitum ex cõuentione, non † tollitur vnius partis reuocatione, &

233 quod scribit Ioan. Lopi. in d. l. 17. Tauri, nu. 30. vbi tradit, quid in isto casu, quia est ius quæsitum tertio per contractum onerosum, absq; tertij voluntate contractus distrahi nõ potest. ¶ Et in pactis matrimonialibus factis in successione primogenituræ quòd in præiudicium vxoris, cum qua factum fuit pactũ

234 matrimoniale, † non possit primogenium reuocari, tradit Menochius in consil. 203. numero 12. lib. [illegible]. supra allegato. Et faciunt quæ scribit Guillelm. Benedict. in cap. Raynuntius in verbo duas habens filias, numer. 200, fol. 35. de testamen. & regul. text. in authen. cõtra si filij. C. de repud. vbi probatur, quòd cuius consensus in contrahendo requi-

235 ritur, eiusdem etiam in dissoluẽdo † interuenire debet. Notat Decius in l. nihil tam naturale, nu. 1. ff. de regu. iur. Hippolyt. singular. 669. & faciunt quæ scribit Tellius in l. 17. Taur. num. 73. vbi probat, quòd filius in quẽ pater fecit meliorationem ob contractũ one-

236 rosum, † non potest in præiudicium vxoris, ob cuius fauorem facta fuit melioratio, remittere donationem, vel obligationem, quod mihi verissimũ videtur, & iam vidi in practica, quem nouissimè citat Ioan. Gutierr. de iuramento confirmatorio. p. 1. c. 59. num. 53. fol.

237 566. vbi tradit, quòd † cõsensus mariti & vxoris non prẹiudicat filijs, si in illorũ fauorẽ fuit etiam factum pactum matrimoniale, quod ex superioribus verissimum credo, & facit in simili doctrina Baldi in l. Insulam. §. final. ff. solut. matrim. vbi tradit, quòd si duo fecerunt pacem, & promiserunt eã obseruare sub pœna centum applicanda Ecclesiæ, & posteà ruperunt pacem, & remiserunt omnem iniuriã

238 & pœnã, non † tollitur pœna Ecclesiæ quæsita, quam refert & confirmat Ioann. Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem. §. 63. num. 4. pag. 205. vbi Barahona refert. l. 3. titul. 26. libr. 8. Recopilation. Pro quibus faciunt scripta per Simonem de Prætis libr. 4. de interpretanda defuncti voluntate, dubit. 12. numer. 43. fol. 439. post Angelũ in consil. 524. & istam meã opinionẽ nouissimè citat Angulo in l. 6. tit. 5. lib. 5. Recopilationis, glos. 10. num. 4. fol. 151. & idem in eadem l. 6. glossa 3. numer. 6. fol. 147. ex

239 Antonio Gomez ibi num. 23. probat, † non posse filium cõsentire, vt reuocetur pactũ factum de meliorando ob contractum onerosum. Pro istis etiã facit doctrina Bald. in l. cũ à socero, col. vlt. vers. sed quando, num. 7. C. de iure dotium. Alexd. consil. 204. num. 4. lib. 7. quos in simili proposito, de quo hic agitur, citat Menoch. in dict. consil. 92. nu. 77. lib. 5.

&

& in conf. 1. num. 162. difficult. 2. ad hæc legendus. Et ista etiam conferunt pro euasione multarum similium scripturarum, quas parentes à filijs maximis cũ cautelis quotidie petunt ante, vel post facta capitula matrimonialia.

Et ex istis etiam maximè dubito de resolutione Anton. Gom. in l. 22. Taur. nu. 24. vbi tenet, quòd filius vel filia, cui facta est promissio de nõ meliorando, † potest remittere tale pactum, & consentire vt mater melioret, & quem velit, quod intelligendum est vbicunq; pater fecit similem contractum de nõ meliorando in merum filij fauorem absq; eo quod interueniat aliqua tertia persona in tali cõtractu, qua interueniente filius nõ potest remittere similem promissionem, quem citat Ioan. Gutierrez in c. quãuis pactum, de pactis in 6. in princ. n. 26. pag. 382. ¶ Et ista etiam seruiunt ad quæstionẽ quotidie contingibilem, & quam iam vidi de facto. Pater promisit in dotem filiæ certam quantitatem, quã promissionem fecit tantũ marito, & non filiæ, posteà maritus ante filiæ acceptationem remisit certam dotis quantitatẽ sine consensu vxoris, an id iure fieri possit? † In quo reminisci oportet de textu in l. si pater. C. de iure dotiũ, vbi Bald. post Cynum, & Odofred. vbi etiam Alberic. Ioan. Fab. Angel. Boer. decis. 328. n. 2. Carol. Ruin. cons. 152. n. 9. vers. circa secundã quæstionem lib. 5. & in cons. 224. n. 6. lib. 1. Syluan. cons. 12. n. 11. Anton. Gabr. lib. 3. cõmunium opinionũ. tit. de iure doti. concl. 3. n. 1. cum seqq. pag. 216. Doctores in l. Caius, ff. solut. matrim. Bald. Nouel. in tract. de dote p. 6. priuil. 23. Ad quod facit dictũ Imolæ in l. cum vir. ff. de vsucapion. quem sequuntur Alexand. in cons. 16. lib. 3. & alij, quos refert Episcop. Couar. in c. quamuis pactum, de pactis in 6. 2. p. relection. §. 2. nu. 4. vers. satis etiam, fol. 75. vbi tradunt, iuramentum factũ per mulierem de non alienando fundum dotalem, non nocere emptori tale iuramentum ignoranti. Et hoc confirmatur, quia cum causa per quam aliquid statuitur non solum est commodum concedentis, sed alterius tertij † præsumitur finalis, secundùm glossam, Bart. Bald. Angel. & Salicet. in l. si mulier. C. de iure dotium, in l. 3. §. si quis quasi. ff. de cond. ob caus. Cyn. Petr. & Alberi. in l. generaliter, vbi Salicet. C. de Episcop. & cleric. ad quod plures Doctores refert Tiraquel. in tract. de cessant. caus. limit. 1. n. 12. pag. 111. Explicat Frãciscus Mantica lib. 6. de coniecturata mente defuncti, lib. 6. tit. 14. n. 13. cũ seqq. pag. 246. vbi inter alia plura ex regula. l. vxorem, in princ. ff. de legat. 3. & alijs tradit, quòd quando verba legati sunt ambigua, causa legati est inspicienda. Præsumitur igitur causa finalis, quando pater facit maioratum, vel meliorationem in filium cõtrahentem matrimoniũ cũ aliqua muliere. Cum igitur mulier sit causa finalis talis dispositionis, illa non consentiẽte, † nihil est immutãdum, & si aliter diceremus, facilè fieret illusio mulieri, & fraudaretur, quæ ideo contraxit matrimonium; quia eius socer fecit maioratum, vel meliorationẽ in mariti fauorem. Nam & matrimonium † est quædam species emptionis, vt per Tiraquel. in legib. connubial. l. 4. notatur per eundem lib. 2. de retract. in fin. nu. 69. pag. 990. & facit etiam regula l. 1. C. quãdo liceat ab empt. disced. quod facilius mihi persuadeo, cum inspicio hominum auaritiam & ambitionem in huiusmodi copulandis matrimonijs, in quibus pro maiori parte non habetur consideratio, nec ex parte mariti ad virtutes, & genus, & pulchritudinem mulieris, neque ex parte mulieris ad genus, & virtutẽ viri, sed ex vtraque parte principaliter attenduntur diuitiæ, & de alijs omnibus tanquam de vilibus, accessorijsq; tractatur, quod maximè dolendũ est. Et ex hoc plura reipublicæ incõmoda resultant lachrymis, fletuq; dignissima, & merito eos reprehendi licet ex scriptis per Ioann. Fabr. in rubrica de nuptijs, & Tiraq. in legibus connubialib. in 7. l. connubia, fol. 104. cum sequentib. O tempora felicia, in quibus Licurgus ille acerrimus legislator statuit, vt virgines sine † dote nuberent, ne propter opulentiã colerentur, vt latius tradit idem Tiraq. in tract. 5. l. connubia, n. 10. fol. 85. Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. cuidã Petro, num. 25. fol. 416. de testam. Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. centuria 2. casu 149. nu. 42. pag. 311. Et hæc opinio tradita in isto numero & præcedenti persuasiua videtur, licet aduersari videatur resolutio Bart. & aliorũ in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verbor. obligation. de qua tracto infra q. 24. à num. 5. Et quod scribit Ioann. Fab. in l. filius. C. de pactis post Dynum, & Ioann. Andr. quos citat Cynus in l. pactum. C. de collation. Speculator tit. de pactis & transaction. §. 1. quos refert Cifuent. in l. 22. Taurina, num. 3. vbi tractat quæstionẽ, si ascendens promisit meliorare filium, vt meliorẽ consequeretur vxorẽ, & pactus est cum filio, vt liberet à prædicta obligatione, an per hoc censeatur reuocata melioratio? Quibus non obstantibus, sine dubio est tenendũ, quod pater † nõ potest reuocare meliorationem nisi vxor cõsentiant, vel persona, cũ qua facta fuit conuẽtio matrimonialis. Nec obstat consiliũ Oldraldi quintum, vbi resoluit, quòd in donatione facta ob causam matrimonij, est causa impulsiua non finalis. De quo consilio tractat latè Roland. in d. cons. 44. nu. 23. lib. 4. Petrus Surd. decisione 222. qui refert Decium consil. 216. num. 5. quia obstãt dictæ leges 17. & 44. Taurinæ.

240 241 242 243 244 245 246

Et hæc etiam præstant argumentum, quòd si pater faciat meliorationem in filium ob causam onerosam matrimonij, & filius committat aliquod delictum, per quod bona propria in totum, vel in parte possit amittere, dúmodo delictum non sit de illis, quæ continentur in l. quinq; legibus. ff de bon. damnat. vbi Doctores, † non amittit bona data in meliorationem: quia cum talis melioratio facta sit contẽplatione vxoris, illa non delinquẽte pro vita mariti, non debet priuari facultate gaudendi bonis: quia pęna suos authores tenere debet, l. sancimus. C. de pœnis, faciunt tradita per Glos. Paris. in consuetud. Parisien. §. 30. nu. 76. fol. 239. nec obstat. l. 77. Taur. hodie. l. 10 tit. 9. lib. 5. Recop. quia loquitur specialiter in illa causa in dote, quam etiam mulier constan te matrimonio amittere potest. Ad quod faciunt scripta per Alexandrũ in cons. 23. lib. 1. Bartholom. Socin. in cons. 121. nu. 22. lib. 4. Nicol. Boer. decis. 278. num. 6. & 7. ¶ Sed nihilominus hæc cõclusio dubia videtur, † tũ per d. l. 78. Taurinam, quæ propter eandem rationem ad nostrum casum extendi potest: tum quia hoc iure cautum non reperitur, & esset aperire viam delictis. Nec obstant dictę leges 17. & 44. Tur. quæ loquuntur secundum quid, & quãtum ad id, quod pater & mater non possint reuocare meliorationem aut maioratum, quando contractus fuit factus cũ tertio ob causam matrimonij, vel ob aliam causam, & non loquitur in reuocatione, quæ per legem fit ob delictum eius, in cuius fauorem melioratio fuit facta. Quod verius puto per has rationes, & alias, quas omitto, contentus cum quadã bona remissione Peraltæ, quẽ lector legat in l. 3. §. qui fideicommissam nu. 128. ff. de hæred. instituen. Ad quem addo Iacob. de Aren. & Bart. in l. si quis in tantam. C. vnd. vi. Imolam in c. 1. de dol. & contum. Bartholom. Socin. in cons. 80. num. 14. lib. 1. Deciũ cons. 331. & alios, quos citat Mar. Brun. de Anguil. consil. 83. num. 172.

Ex his etiam deduci potest, quòd si pater facto maioratu, vel melioratione in filium ob causam onerosam matrimonij mulier nubere nolit (prout aliquando contingit) vel quia ipsam, vel eius parentes, aut consanguineos pœnituerit tractatus facti, † potest pater tanquã iam causa cessauerit, ob quam maioratum, vel meliorationem fecit, reuocare talem maioratum, vel meliorationem non aliter, ac si maioratus vel melioratio nõ esset facta ob causam onerosam matrimonij: quia si ex hac causa onerosa matrimonij maioratus erat irreuocabilis, illa cessãte, dispositio cessare debet: quia promissionis causa cessante, † cessat promissio. l. 1. §. vltimo, cum l. sequenti. ff. de excusat. tutor, & in l. qui tutelam, in princip. ff. de testam. tutel. l. etiãsi partis. ff. de legat. 1. per quæ iura & alia, doctrinam hanc tradit Antoni. per textũ ibi in c. 2. in 1. notab. de custo. Eucharist. Roman. in cons. 417. & confirmat Tiraquel in tract. de cessan. caus. part. 1. num. 217. fol. 84. Et ad hoc etiam conducunt quę scribo in quæst. 59. infra numer. 4. & quod paria † sunt aliquid ab initio esse tale, vel ex post facto deuenire ad tale. l. nihil. ff. de condi. ob causam. ¶ In contrarium † tamen facit l. 1. C. de iis, quæ sub modo, vel condi. ibi. *Sed si per te non stat, quominus voluntati defunctæ pareas, sed per eum, cui nubere iussa es, quominus id, quod tibi relictum est consequaris, non oberit.* Ad idẽ facit l. 1. C. de instit. & substit. ibi, *Non prius eam hæredem existere, quàm cõditioni paruerit, aut Anthilli filio recusante, matrimonium impeditum fuerit.* Et facit l. 22. versus finem, quæ est singularis, tit. 9. part. 6. & l. 2. tit. 4. par. 5. & conducit regula iuris. l. in iure ciuili. ff. de regul. iur. vbi latè Decius, & additio. l. in iure ciuili. ff. de cond. & demõstra. Et quadrant scripta per Iasonem in l. 3. §. vltimo, num. 3. ff. de cond. caus. data. & Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 15. glos. 2. num. 7. Ex quibus videtur, quòd si non stat per filiũ, in quem pater facit maioratum, vel meliorationẽ quominus vxorẽ ducat, sed per mulierem, non debet licere patri reuocare maioratũ, vel meliorationẽ. Ad quod etiã facit. l. 3. tit. 11. p. 5. ibi. *Si por su culpa finca, q̃ el matrimonio no se cumpla*, per argumentum à contrario sensu: quæ concordat cum l. veterum, C. de donat. ante nuptias. ¶ Et quod † debeat expectari tempus matrimonij consummati, & nubilis ætatis, & non cõtractationis capitulationis, sed carnalis matrimonij, probatur in textu notabili, in l. quod pupillæ. ff. quando dies legati cedat. De quo per Ioannem Franciscum in tractatu de erroribus pragmat. 1. numer. 77. pagin. 37. De quo legenda sunt quæ latissimè tradit Tiraquellus in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verbo donatione largitus, num. 223. pagina 260. ¶ Nihilominus tamen prior opinio † verior videtur, quia in casu dictarum legum 17. & 44. non considceratur ad irreuocabilitatem meliorationis, aut maioritatus, nisi persona, in cuius fauorem facta fuit melioratio, vel maioratus: qua cessante, omnia resoluuntur, vt apertè patet. Nec curatur de persona filij stet, vel non stet per eum, quod matrimonium contrahat. Et ex hoc satis fit ad omnia, quæ in contrarium adducta fuerunt.

Sed in hoc se se offert aliud dubium. Nam pone casum, quod mulierem, cum qua filius debebat prius contrahere matrimonium, pœnituit prioris voluntatis, & vult contrahere matrimonium. filius autem non vult contrahere, an pater possit reuocare maioratum? In quo puncto videtur patri licitum † fore

247 248 249 250 251 252 253 254 255

fore reuocationem; quia vltima mora filij, illi nocere videtur: maxime si omnia sunt integra. l. si seruum. §. sequitur, & §. de illo. ff. de verborum obligationibus. l. illud. ff. de pericul. & commod. rei venditæ. Et quod facit quædam doctrina Cyni in dicta l. 1. C. de institut. & substitut. quam licet Iaso ibi numero 8. post alios reprehendat, ego in nostro proposito existimo recipiendã, & quod in prædicto casu erit patri licita reuocatio. Istis addere libuit doctrinam Ioannis Lopij in c. per vestras, de donation. inter virum & vxor. in rubr. d. §. 54. in fine, pag. 167. col. 2. vbi per ea, quæ in hac quęstione tradita sunt, dubitat de doctrina Iacobi Aluar. in c. si filij, in tit. si de feudo fuerit controuersia, vbi dicit, quòd si habens filios ex prima vxore, secundam duxit cum pacto, quod filij nascituri ex ipsa secunda vxore non succedant, sed filij ex prima: quòd ipsi contrahentes possunt mutare voluntatem, & per contrarium pactum pacisci, quod succedant vna cum liberis prioris matrimonij, in quo loco attestatur fuisse de consilio, vt nouiter promulgaretur, l. 17. Taur. & l. 22. in eisdem legibus.

Item dubitari potest, pater facit in filium maioratum sub cõditione, quòd talem ducat vxorem, & ob causam matrimonij, † mulier defuncta fuit antequam filius posit contrahere matrimoniũ: dubitatur, an pater posit reuocare maioratum? In quo multum refert, an maioratus sit factus sub modo, aut cum cõditione: nam primo casu maioratus est irreuocabilis, si modus deficiat morte, vel alio casu fortuito. l. si Titio in princip. vbi Doctores, præcipuè Iaso. ff. de legat. 1. Secundo autẽ quando fuit factus per modum conditionis, si conditio deficit per casum contingentem in persona eius, in cuius persona debet impleri, deficit legatum. l. legatũ. C. de condi. insert. De quo vide etiã, quæ scribit Ias. in d. l. 1. & l. 14. tit. 4. p. 6. ex qua rectius, quàm ex alijs, huius puncti veritas resolui potest, & est singularis in hac materia, vbi vide quæ scribit Gregor. Lopez. ¶ Sed in hoc etiam teneo, quod patri † licet reuocare maioratum propter generalitatem illius legis 44. quæ regulariter permittit reuocationem, nisi maioratus sit factus cũ tertio: vnde licet semel sit factus, cum matrimonium cesset, & non habeat effectum, nec vnquam habuit, cessare debet irreuocabilitas: cum iam non agatur de præiudicio tertij, cui dicta lex sine dubio prospexit, cum prohibuit irreuocabilitatem, vbi contractus esset factus cũ tertio ob causam matrimonij. Quare si traditio non interuenit, quæ ipsum maioratum faciat irreuocabilem, nihil refert, quod sit factus sub modo, vel conditione; & ista distinctio, an maioratus sit factus sub modo, vel conditione, seruabitur † vbi traditio interuenit, non in casu nostræ quæstionis. Et hoc verum credo per prædicta, & l. item quia. ff. de pactis, ibi: *Nuptijs non sequutis, ipso iure euanescit stipulatio.* & l. sancimus. C. de nuptijs. l. qui hæred. in fine. ff. de condi. & demonstr. l. iubemus. §. penultimo. C. ad Trebellianum. l. 1. ff. de regul. Caton. l. hæc venditio. ff. de contrahend. emption. Qualiter autẽ in ista materia inducatur modus vel conditio, latè tradit Molina lib. 2. de primog. c. 12. nu. 1. cum alijs, fol. 325. ¶ Et quòd si quis donet quartam partem hæreditatis suæ, fauore matrimonij, † intelligitur de bonis, quæ erunt tẽpore mortis, secus si per verba specialia donatio facta fuisset, vel per verba generalia (vt dono bona mea) resoluit Rebuf. in l. hæreditatis appellatione 138. pag. 708. ff. de verborum significatione. §. per l. sed si plures. §. filio. ff. de vulgar. l. 1. ff. de hæred. vel actio. vend. l. cum quæritur. C. de inofficios. testam. l. grege. l. peculium. ff. de legat. 2. & per alia iura. Quibus addo, quòd † donatio facta ante contractum matrimonium, dicitur magis esse ob causam contrahendi matrimoniũ, quàm causa dotis, vt tradunt Tellius in l. 17. Tauri, nu. 79. Barbos. in l. 2. §. quòd si in patris, num. 5. pag. 714. ff. soluto matrimonio. Quintò principaliter ex regula textus d. c. cum dilecti, cũ concord. infertur, † posse patrem au matrem reuocare meliorationẽ aut maioratum, quanuis tradiderit filio possessionem, vbicunque filius ex parte sua non paruit conditionibus, aut alijs grauaminibus, quæ ex parte eius exequi promisit, & tenebatur; quod probatur ex ratione textus in l. quoties. C. de donatio. quæ sub modo; & ex alijs pluribus; quæ scribo in 2. part. huius operis quæst. 4. illatiõne 8. vbi latè tracto, qualiter successor in maioratu exequi tenetur conditiones per testatorem in maioratu adiectas sub pœna amisionis maioratus. Iustificatur etiam hæc conclusio ex l. cum proponas. C. de pact. & cap. peruenit de iureiuran. & l. qui fidem. ff. de trãsactio. in quibus locis Doctores plura ad propositum scribunt. Cum quibus concordat l. 4. tit. 14. part. 5. Ex quibus iuribus constat, quod frangenti fidem nõ est seruanda fides: quarum legum dispositio procedit, etiamsi sit appositum iuramentum ex altera parte: quia non seruanti fidem, † non est seruanda cap. 3. de iure iurand. Tradunt Aretin. Socinus & Iaso in l. qui Romæ. §. Scia. ff. de verborum obligatio. Imola in consil. 81. Decius in cons. 265. nu. 3. Hippolyt. in singular. 42. quod non habet locum in tregua, vt probat clara l. 28. tit. 11. part. 3. quæ dissoluit disputationem Doctorum, de qua per Vincentium & alios in c. 1. de tregua & pace; vbi latè Felin. & per Greg. Lop. in d. l. 28. in glos. in verbo, *en tregua.* ¶ Et ex prędictis apparet, quòd

quamuis pater cum iuramento promittat nõ reuocare maioratum, vel meliorationem, si ex parte filij, vel aliorum, in quorum etiam fauorem pater fecit maioratum in filium, non stetur promissis, †licet patri facere reuocatio nem maioratus: quia videtur factus sub conditione (si ex altera parte promissis satisfiat) Et hoc comprobatur, quia donatio perfecta, inter † viuos reuocari potest, quando donata rius conuenta & promissa non exequitur, secundùm Alberic. & Salicet. in l. generaliter, C. de reuocand. donation. & tradit in specie cuiusdam donationis Stephanus Bertrandus in conf. 333. quanuis donationes lib. 3. Et hoc verissimum iudico. De quo legẽda sunt quæ scribo infra quæst. 24. ¶ Et an pacta ista matrimonialia † valeant, & obliguẽt vbi sunt facta per verba enuntiatiua, disputat Pereg. in tractat. de fideicomis. art. 51. numer. 60. folio 490. vbi numero 61. etiã disputat; an istis pactis sit necessaria insinuatio; ad quem addo Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias, tit. de donation. art. 1. glos. vltim. pag. 380. Tellium in l. 22. Tauri num. 22. cum sequẽtibus, quod trado infra q. 24 à num. 59.

263

264

265

Tandem in hac quæstione, circa ea, quæ tractata sunt supra à num. 23. cum sequentibus quæro, si forsan pater ob filij ingratitudinem maioratum reuocauerit, possit petere fructus ante commissam ingratitudinem, vel postea perceptos? In qua quæstione dico, quòd fructus † reuocantur à die ingratitudinis commissæ, & non ante, secundum Ripam in l. vltim, quæst. 65. C. de reuocan. donatiõ. Cuius tamen contrarium magno animo tenet glos. Parisiens. in 1. par. consuetudin. Pari siens. § 22. num. 57. fol. 190. per text. clarum in l. his solis in verb. ex eo die, quo & contro uersiæ, C. de reuocand. donation. Et an pater teneatur filio soluere sumptus, & melioratio nes factas in rebus, quas illi dedit in maioratum, quando ingratitudinis causa reuocatur, vide eandẽ glos. Parisiens. in dictis consuet. § 30. n. 101. fol. 242.

266

Et si scire cupis, quæ sint iustæ causæ in gratitudinis, † vide textum omnibus notum in authentic. vt cum de appellatione cognoscitur, § aliud quoque capitulum, collat. 8. l. 5. 9. & 7. tit. 7. par. 6. latè eandem glos. Paris. vbi supra, & notabiliter Episcop. Couar. qui melius omnibus hanc materiam tractat in c. Raynuntius, num. 8. cum sequentib. fol. 88. de testament. Tiraquel. in l. 9. connubia. nu. 23. Cætera autem, quæ pertinent ad istam nostram materiam circa ingratitudines commissas per eos, qui habent ius succedendi in bonis maioratus, lector habet in 2. p. huius operis. d. q. 4. illatione 1. ¶ Et qui scire desiderat qualiter, & quomodo debeant interpretari clausulæ, per quas parentes referuant potesta

267

tem reuocandi, addendi, aut minuendi ad maioratum, vel meliorationem† legat plura subtilia, & scitu digna in Aymone Crauet. conf. 135. num. 23. cum sequentib.

268

Expedit etiam vt lectores animaduertant, quòd meliorationes † vel maioratus, qui facti fuerunt ante dictas leges 57. Taurinam, quæ hodie est l. 1. tit. 6. lib. 5. ordinam. & l. 44. Taurin. quæ est l. 4. tit. 7. lib. 5. ordinam. aliter iudicandi sunt quoad reuocationem, vel irreuocabilitatem, quàm maioratus vel meliorationes factæ post illas leges: quod obiter animaduertit Burgos de Paz consil. 14. numero, circa quod legenda sunt quæ scribo in 2. par. in initio. à num. 57. ¶ Et an filius vocatus ex pacto matrimoniali ad aliquem maioratum, vel meliorationem, videatur vocatus ex testamento vel contractu, † tradunt glos. Petrus de Bellaperti. Cyn. Rayner. & Aret. in l. licet, C. de pactis, vbi etiam Angel. Fulgos. Paul. de Castro, Alexand. Ias. & Lancellot. Dec. latè Boer. decis. 155. & quoad primum dubium num. 7. Quæ seruiunt pro declaratione eorum quæ scribit Molin. lib. 1. de primogen. cap. 12. num. 1. cum sequenrib. vbi resoluit, an maioratus sortiatur naturam contractus, vel vltimæ voluntatis? ¶ Et quòd donatio facta pro matrimonio non importet causam finalem, † sed impulsiuam, ostendunt notanter Oldrald. in consil. 5. Alexand. in conf. 14. num. 1. lib. 1. Nicol. Boer. decis. 353. num. 10. quod difficile est in casibus legum 17. & 44. Tauri.

269

270

271

Ex prædictis autem, quæ scripsimus num. 45. cum sequentib. dum conclusum fuit, validum esse pactum, quòd p. imogenitus ex tali matrimonio succedat, & per prædictas leges 17. 22. & 44. Taurinas, † dubia redditur, & cautè legenda est quædam sententia Ioan. Cephal. in conf. 312. num. 98. libr. 3. vbi probat, quòd maritus non potest stipulari futuræ vxori in pactis matrimonialibus, quòd vxor habebit quædam bona vinculata, per regul. d. l. si pater, C. de iure doti. l. si socer. § Lucius, ff. solut. matrimon. & per scripta per Corn. conf. 112. lib. 1. & conf. 1. num 15. lib. 2. Syluanum conf. 13. num. 11. Prædictis omnibus est addenda doctrina singularis Parisij in conf. 69. num. 153. lib. 3. vbi ex Bart. in l. ea lege, C. de condit. ob caus. & in l. si ita quis, § ea lege, ff. de verbor. obligationibus, Ias. in l. quoties limitation. 9. C. de reiuendic. probat, quòd si donans hypothecauit bona pro obseruatione donationis: quia per talem hypothecam impedita est dominij translatio, † non potest postea donare bona in præiudicium primi donatarij. Ad quod faciunt scripta per eundem Iasonem in conf. 6. colum. 8. in vers. Tertio adest expressa hypotheca, & obligatio omnium bonorum, lib. 3. Cephal. conf.

272

273

Consf. 147. num. 14. lib. 1. De quo legẽda sunt quæ scribo infra quæst. 24. à num. 41. & q. 26. ad finem.

QVÆST. XXIII.

An si pater & mater faciant simul aliquem maioratum, vel meliorationem, vnus possit illum reuocare, altero decedente.

SVMMARIVM.

Promissio facta stipulanti de legato soluẽdo an possit reuocari, num. 45.
Legatum factum cum stipulatione, in qua duo testes interfuerunt, an sit reuocabile, nu. 46.
Maritus si ex bonis vxoris, & illius consensu fecit maioratum, eo defuncto non potest mulier reuocare, num. 47. & 51.
Mulier si vendat vel donet extraneo rem mariti, & ipse taceat, an sibi præiudicet, num. 48
Maritus si rem matrimonio constante acquisitam in testamento alienet, & vxor consentiat, an sibi præiudicet, vt medietatem bonorum habere non possit, num. 49.
Vxore consentiente vt de re sua tanquam de propria vir maioratum instituat, & ille postea reuocet donationem, an ad vxorem bona redeant, num. 50. & ibi quid si maioratus fiat in filium communem.
Qui rem propriam donare consentit, ipse donare videtur, num. 52. & 76.
Mulier nupta absque consensu mariti an possit consentire alteri vt contrahat, num. 53. remissiuè.
Consentiens alienationi rei suæ eam amittit, numer. 54.
Primogenitus secundogenitum inuestiri consentiens sibi præiudicat. num. 55.
Subscriptio eius, qui de re sua testari consentit, in testamento an requiratur, num. 56.
Consentiens rem suam legari sibi præiudicat, num. 57.
Testamentum morte illius qui de re aliena testatus fuit, confirmatum, non potest reuocari per eum qui consensum dedit, num. 58. Quid si consentiens pœniteat, num. 60.
Vir & vxor primigenium instituentes vnusquisque videtur donare partem suam, & primigenium indiuisibile manet, num. 59.
Patre ex bonis filij maioratum instituente, filius consentiens sibi præiudicat, num. 61. & ibi an possit filius reuocare consensum.
In legitima, consentiente filio, potest absque regio consensu primigenium institui, num. 62.
Pater an possit ex consensu filij in eius legitima grauamina & substitutiones adijcere, num. 63. & an in horum grauaminum approbatione requiratur præsentia eius, in cuius fauorem approbatio fit, num. 64. & an consensus per fratres eo modo præstitus possit reuocari, n. 65.
Maritus si proprio nomine rem vxoris, ipsa cõsentiente vendat, eius consanguinei ad retractum admittuntur, numero 66. contraria opinio. num. 67.
Mulier an possit alterare vocationes maioratus, quem ex eius bonis & consensu ipsa & maritus fundarunt, num. 68.
Maritus si fecit maioratum de re vxoris, non potest filius petere aliquid in vita patris, licet mater mortua sit, numero 69.
Vxore rem viri ex eius consensu causa mortis donante, an ad confirmationem sufficiat vxoris mors, num. 70. An talem donationem possit mulier reuocare, num 71.
Marito & vxore in eodem instrumento fundum mariti donantibus, totum dominium in donatarium an transferatur, num. 72.
Maritus vbi est hæres vxoris, an censeatur vnum eorum testamentum, num. 73.
Siquis de re sua & alterius disponat, & dispositio respectu disponentis sit irreuocabilis, an eius consensus sufficiat, num. 74.
Eligens vnum ex pluribus ex dispositione testatoris, eius voluntatem declarat, num. 75.
Pater an possit ex consensu filij meliorati reuocare substitutiones factas virtute l. 27. Tauri, num. 77. & ibi & num. seq. doctrina quædam Tellij examinatur. Et quid de donatione causa mortis, num. 79.
Princeps an possit maioratum cum eius licentia institutum absque instituentis consensu reuocare, num. 80.
Marito & vxore ex proprijs bonis maioratum instituentibus, in quo proximiores propinqui vocati sunt, filijs successoribus deficientibus, an admittantur consanguinei viri vel vxoris, num. 81. remissiuè.
Maioratus substitutionem viro & vxore in mentecaptum facientibus, si vnus decedat, an possit alter pro sua parte reuocare, numero 82.
Vxor si est præsens, quando de re illius maritus maioratum instituit, sibi an præiudicet, numer. 83.
Per simplicem consensum venditioni præstitum an excludatur quis à retractu, num. 84.
Præsentia illius, cuius res per fideicommissum relinquitur, an inducat fideicommissum, num. 85.
Donatio in mulieribus, quia sunt auaræ, non præsumitur, num. 86.
Taciturnitas mulieris, vel alterius qui debeat reuerentiam, an præiudicet, num. 87.
Donatio & simplex hypotheca an differant, numer. 88.
Hæres illius qui alienationi consensit, an possit venire contra factum defuncti, numero 89.

Post num. 89. inuenies alia summaria.

QVæro vigesimo tertio, si maritus & vxor fecerunt simul maioratum aut meliorationem ex communi consensu, & ex amborum patrimonijs, an possit vnus altero mortuo reuocare, & contrauenire maiorati semel constituto? In qua quæstione pro perfectiori illius declaratione subijcio tres casus principales.

Primus casus est, vbicunque pater & mater tempore facti maioratus, vel post eum factum, antequam alter reuocaret possessionẽ, vel scripturam tradiderunt, aut maioratum fecerunt in fauorem tertij ob aliquam causam onerosam, secundùm formam legum 17. & 44. Taurinarum: tunc etenim altero mortuo, 1 † non licet alteri reuocare maioratum, vel meliorationẽ, nec marito, nec vxori; quia respectu vtriusq. perfectus & irreuocabilis re-2 mãsit, † nisi in facultate Regia adsit clausula, quòd post factum semel maioratum possit reuocari. Nam tunc sicut si maritus solus faceret maioratum, reuocare posset, etiam tradita possessione iuxta dict. l. 44. eodem modo reuocare potest si simul cum vxore maioratum fecerit: quia in isto casu possessio nullum effectum habet ad impediendum reuocabilitatẽ.

3 ¶ Quam tamen legem iniustam esse † & abrogandam, in quantum disponit quòd maioratus factus ob contractum onerosum potest reuocari, si hoc in facultate Regia caueatur, latè ostendit Episcop. Sarmien. lib. 6. selectar interpretatio. cap. 14. fol. 23. In melioratione autem tertij & quinti facta sine Regali authoritate † indubitanter procedit hic primus ca-4 sus, & non permittitur reuocatio tradita possessione, aut si contractus sit initus cum tertio ob causam onerosam: quod mihi tenendũ videtur, licet Burg. de Paz in cons. 2. numer. 14. teneat in specie nostra, quòd l. 17. Taurina procedit vbi melioratio fuit facta per contractum onerosum matrimonij inter viuos, secus si per viam vltimæ voluntatis. Cuius sententiæ facit authorem Gregor. Lop. in l. 2. tit. 15. par. 2. in glos. in verb. *Mayoria*, col. fin. vers. Et nota, quia illa verba, *inter viuos*, referuntur tantum ad primum & secundum casum illius legis, non ad tertium casum onerosum matrimonij, vt clarè patet ex illa lege. Nec Gregor. Lop. dicit illud, ad quod citat Burg. de Paz, sed tãtùm opinatur, quòd siquis faciat in testamento maioratum, & tradat rem vinculatam, potest reuocare maioratum. De qua quæstione ego latius tractaui, & contrarium teneo in quæst. 30. infra hac prima parte.

Secundus casus constituitur, vbicunque pater & mater faciunt in testamento, vel in contractu maioratum, & non tradunt possessionem: quia tunc altero defuncto, † alter po-5 test maioratum reuocare: cùm cuiuslibet voluntas sit motabilis vsque ad mortem, quæ licèt sit cum alia coniuncta, non ideò minus restringi debet, l. 1. C. de Sacrosanct. Eccl. cum similibus. Et quemadmodum si quilibet eorũ solus faceret, posset reuocare, ita si ambo simul faciunt, quia non ex eo quòd ambo constituerunt maioratum, qui de sui natura reuocari potest, non tradita possessione, in aliã naturã conuerti debet, argument. l. patris & filij, ff. de vulg. Et huius opinionis fuit Oldral. quem plerique appellant patrem veritatis in cons. 174. thema tale est, num. 1. & 2. mouetur pluribus fundamentis, præcipuè per tex. in l. Lucius, §. Caio Seio, ff. ad Trebellian. Et ad sententiam Oldrald. plures citat Anton. Gam. decis. 231. vbi inter alia resoluit, quòd maritus & vxor possunt facere testamentum in eadem charta, & reciprocè se hæredes † in-6 stituere. Vbi legi debet Mena in additio. decis. 232. & Iul Clar. libro receptarum sententiarum, 3. §. testamentum, quæst. 60. pag. 61. Et faciunt quæ scribit Barbos. in rubric. ff. solut. matrim. part. 2. vbi Valdes pag. 84. num. 60. pag. 63. Et hanc sententiam refert & sequitur, & confirmat noster Roderic. Suar. in l. quoniam in prioribus limitat. 5. num. 12. C. de inoffic. testam. pag. 165. vbi Valdes pag. 84. Grat. & Cormin cons. 159. lib. 4. num. 1. Episcop. Couar. in 2. par. rubric. de testam. num. 7. fol. 5. Et hanc opinionem dicit teneri dam contra Bologninum in cons. 62. colum. 4. qui dicit † quod primogenium per virum 7 atque vxorem ex communi patrimonio factum, altero vita defuncto, non potest per alterum reuocari, qui superstit, ne fiat illusio mortuo, qui ratione communis consensus illum actum fecit, alioquin minimè facturus, quem sequitur Tiraquel. in tractat. de primogen. quæst. 8. num. 7. pag. 105. Celsus cons. 117. num. 4. cum sequentibus, Roland. cons. 10. num. 41. lib. 3 Cephal. in cons. 336. num. 18. lib. 3. ex quibus scribit idem Cephal: in cons. 12. num. 34. & 35. lib. 1. quòd primogenitura facta cum consensu Principis non potest reuocari absque illius licentia, de quo tractatur infra quæst. 37. Sed idem Tiraquel. in dict. tractat. quæstion. 68. pagin. 379. contrarium ex diametro tenet.

Eandem sententiam, quòd hoc casu est actus reuocabilis, loquendo in melioratione tertij & quinti, † tenet Tellius in dict. l. 17. 8 num. 13. qui respondet ad doctrinam Bald. in l. pro hæreditarijs, C de hæred. actio. cum alia doctrina eiusdem Bald. in l. humanitatis numer. 37. C. de impub. & alijs. Et pro hoc facit sententia Menoch. lib. 1. controuersiar. cap. 12. num. 9 fol. 57. vbi dicit, quòd si coniuges de communibus suis bonis maioratum communi consensu in personam vnius filij fecerunt, † potest alteruter sine alterius licentia 9 reuocare. Sed opinionem Oldral. sequitur D. Anton. de Padilla in l. clari, C. de fideicom mis. num. 19. fol. 119. vbi dicit, hoc receptum esse in prætorio Pinciano, hoc etiam probat Burgos de Paz in l. 3. Tauri, par. 2. conclus. 6. num. 1219. Molin. li. 4. de primogen. cap. 2. num. 84. fol. 139. nouissimè Aluarus Valasc. de istis oblitus cons. 7. num. 7. vbi testatur,

tur, istam sententiam in iure & in praxi receptam esse. Et idem Burgos de Paz d. consil. 2. num. 14. cum alijs, Anton. Gam. dict. decis. 232. & 258. num. 3. & decis. 186. numer. 3. & Mena addition. 186. Ioan. Gutierrez in cap. quamuis pactum de pact. in 6. in princip. num. 46. pag. 336. & in dict. cons. 2. num. 6. vbi post Palac. Rubeum in quæstion. maioratuum 999. scribit, quòd si Rex concessit licētiam faciendi maioratum marito & vxori, † potest quilibet facere maioratum in vnum filium, & alter in alterum filium, refert notata per ipsum in dict. cap quamuis pactum, de pactis in 6. num. 46. Et sententiam Oldrald. & aliorum amplectitur Caldas Pereira in tractat. de nomination. ad emphyteusim, quæstion. 3. numer. 7. fol. 26. Et ad hoc facit doctrina Petri Pechij libro 3. de testamentis coniugum cap. 3. numer. 3. pagina 253. vbi resoluit, quòd si quis consentiat etiam per viam contractus, quòd aliquis testetur de re sua, † sortitur naturam vltimæ voluntatis, & reuocari potest vsque ad mortem, qui refert Marcum Man. in l. fin. numero 15. & 16. C. de pact. Et pro opinione Oldraldi & aliorum plura scribit Sarmient. libr. 2. selectar. interpretation. cap. 4. numero 2. folio 62. qui hoc extendit, etiamsi pactum factum sit cum tertio, per textum notabilem in l. illæ autem institutiones, ff. de hæredib. instituen. Pro quo facit quod scribunt Aluarotus & Cardinal. Alexand. in cap. filij in fine, si de feudo fuerit controuersia, extendentes hanc conclusionem, etiamsi pactum fuerit factum in contractu matrimonij, quos citat Tiraq. in dict. quæst. 68. numer. 10. & prius tradidit quæst. 8.

Ad ea autem, quæ Bologninus adducit, vltra alios ego respondeo, quod si quis vult, quòd non fiat ei illusio, consensus, quem ipse præstitit ad faciendum maioratum faciat actum tali modo & forma, quod alter non possit eum frustrari, neque contrauenire: cū d. l. 44. & aliæ leges præbeant ad hoc sufficiētia remedia; imputet igitur sibi, qui cautela cōueniente & firma non se præuenit, ne propria voluntas illusoria redderetur; & hoc damnū æquo animo pati debet, † qui ex propria culpa & negligentia actum non fecit irreuocabilem, l. quod quis, ff. de regul. iur. l. si communis familia, ff. de noxal. l. 22. ti. vltimi par. 7. l. non enim negligentibus, ff. ex quib. caus. maior. Et arguitur negligentia in eo, qui cum remedijs opportunis ad actum vti potuisset, id non fecit, cap. licèt Episcop. de præbend. in 6. Notat Barthol. Socin. consil. 273. lib. 2. Aymo Crauet. in cons. 132. num. 4. cum concordan. quæ scribo in 4. par. q. 40. à nu. 53. ¶ Et varia & mutabilis est semper † fœmina, cap. forus de verborum significat. l. filia, C. de inofficios. testament. Et imputandum est marito, qui illud posse euenire prospicere debebat, l. si quis domum, §. itē quærit, ff. locati, l. si creditores, ff. de priuileg. creditor. De quo latè per Tiraquellum libr. 1. de retract. §. 1. glos. 18. numero 41. & 42. pag. 354. Et cum istam sententiam tenuerit Oldrald. stante solo iure communi, quid diceret si vidisset dictas leges 17. & 44. Taurinas, quæ istis reuocationibus fauent?

Est ergo hæc opinio † tenenda tanquàm communior & verior. Et hoc magis habet locum quando ille, qui prius decessit, fuit vir, & non vxor: nam pro maiori parte vxores his maioratibus præstant consensum propter reuerentiam maritalem, & persuasiones virorum, qui exoptant memoriam sui nominis, & familiæ in æternum conseruare, cuius rei mulieres solent esse parum ambitiosæ, quod experientia satis cognitum est: quare æquum est, quòd mulieri remaneat libera potestas reuocandi illud, quod forsan inuita fecit. Mulier etenim præsumitur à marito seducta, secundùm Lucam de Penna in l. quicunque col. 5. C. de re militar. lib. 12. & vxor viro reuerentiam & obedientiam † præstare tenetur, vt patet Genes. cap. 3. & ex Diuo Petro in 1. epist. cap. 3. & alijs pluribus quæ cumulat nunquam satis laudatus vir Tiraq. in lib. de legib. connubial. l. 1. glos. 1. num. 20 cum pluribus sequentibus, vbi num. 25. latè tradit, quando † mulier præsumatur facere actum metu reuerentiali. Faciunt quæ scribo infra pro hac conclusione etiam facit textus in l. vltima, in versic. penultimo, C. de pactis. Ex quo notant ibi Alexand. & alij moderni, quòd consensus inter viuos præstitus super eo, quod continet futuram successionem, † assumit naturam vltimæ voluntatis, & sic potest ad libitum reuocari vsque ad mortem, facit l. 9. titul. 10. & l. 13. titul. 5. & l. 33. titul. 11. part. 5. De quo vide quæ scribo in quæstion. precedenti num. 32. cum alijs & num. 103. Et induci potest in simili l. vltima, C. de non numer. pecun. quam Doctores infinitis locis vsque ad sidera extollunt ad probandum, quòd licèt iuramentum sit de sui natura irreuocabile, † tamen si sit appositum super actu voluntario, assumit naturam actus voluntarij. Et secundùm eum interpretatur, & moderatur. De qua lege latius tracto in d. q. præcedenti illat. 1. n. 39. & seq.

Limito tamen prædictam conclusionem Oldraldi, & aliorum, nisi ex scriptura maioratus, quem vir & vxor constituerunt, constaret, quòd vnus sine altero maioratum illum non constituisset, nec alioquin fecisset, quod multis modis apparere potest: tunc etenim videtur quædā coēctio reciproca, & vicissitudina-

19 dinaria, quàm vnus altero vnito, † nec contra dicere, nec reuocare potest, argumento l. si pater puellæ, C. de inoffic. testam. cum ibi notatis, l. de fideicommisso, vbi latè Doctores, C. de transaction. Ex quibus disputat Anton. Gam. deci. 231. an valeat testamētū, ab vxore factum & scriptū de manu mariti, in quo ipse maritus constitutus fuit hæres, si testamentū fuit reciprocū. Et facit hîc gl. in l. licet inter priuatos in verb. mortis, C. de pact. quæ relata ad text. probat, quòd si inter duos fiat pactum, quòd superstes habeat bona prædefun-
20 cti, hec vicissitudo † inducit causam onerosam à pacto, vel contractu, quam glossam sequuntur Oldrald. Ioan. Andr. Albert. Salicet. Angel. Imol. quos ibi citat Ias. num. 12. versic. Secundò habes. ¶ Ad quod etiam facit resolutio Doctorum dicentium, quòd procurator constitutus in contractu † reuocari non po-
21 test, secundùm Bald. in l. fin. ff. de contrahen. emption. Paul. de Castr. in l. post rem, ff. de re iudicata, Guid. singula. 273. & alios, quos citat Rebuf. in tractat. de pacifico possessore, num. 167. Ad quod faciunt alia plura, quæ scribo in 4. par. huius operis, quæst. 22. à nu. 14. vbi lector videat, facit l. vltima, ff. de condi. caus. dat. ibi: *Quia ideo tibi dedi, vt mihi Stichum dares*, aut nisi maritus & vxor faciunt simul contractum insertum in tenore maioratus, vel meliorationis, in quo vnus alteri inuicem promittit, quòd nunquam discedet à tali contractu: nam tunc talis contractus insertus in maioratu est irreuocabilis, & in omnibus habebit naturam contractus, & erit vltro ci-
22 troque obligatorius. Quia contractus † non potest ex vna tantum parte consistere, l. Labeo. ff. de verbor. signification. facit l. sicut ab initio, C. de action. & obligat. ¶ Nec enim est
23 ignotum virum & mulierem † posse inuicē contrahere, vt in mutuo est text. in l. penul. in princip. & in l. vltima, ff. de in rem verso, & in l. Aurelius, §. vltim. de libera. legat. & in vendit. l. si vir. ff. de præscript. verb. & in l. cum in fundo, §. vxor, ff. de iure dot. & in l. si sponsus, §. circa venditionem, ff. de donatio. inter vir. & vxor. notat Anton. Gom. tom. 2. variar. cap. 2. num. 2. fol. 4. Rodericus Suarez in tit. *De las ganancias*, limitat. 2. vbi disput.
24 latè, an † confessio mariti confitentis rem fuisse emptam de pecunia vxoris, sit sufficiens, & probat l. 60. Tauri, hodie l. 9. tit. 9. lib. 5. Recopilat. & tradit nouissimè Matien. lib. 5. Recop. tit. 9. glos. 2. num. 5. fol. 257. Alexand. consi. 86. num. 1. lib. 5. Et exemplificat multis iuribus Tiraquel. de leg. connubial. glos. 8. de Sonmari, num. 111. fol. 337. quem lector legat. Chassan. in consuetudin. Burgund. rubr. 4. §. 7. pag. 629. num. 1. cum alijs, Baeza de non meliorandis filiabus, cap. 20. num. 15. fol. 128. qui ex hoc probat, quod si in testamento sit factus contractus, in quo filia sit meliorata, † non valet melioratio; &
25 tradunt Franc. Marc. decis. 507. Andr. Gail. lib. 2. obseruationum, obseruat. 90. num. 9. pagin. 204. Bot. cons. 6. num. 17. Tiraquel. in tractat. de retract. lib. 1. §. 31. glos. 1. num. 4. Castillo in l. 61. Tauri. fol. 170. Aluarus Valasc. consult. 83. num. 7. & 8. Et omnis contra-
26 ctus potest fieri inter maritum & vxorem † excepto contractu donationis, secundùm Alexand. cons. 86. lib. 5. confirmat Nicolaus Boer. tit. de costum. concernas, les mariages, §. 4. pag. 105. col. 1. vers. Et aduerte, qui etiā citat Bald. in l. quod autem, §. si tibi, ff. de donation. inter vir. & vxor dicentem, quod omnis contractus inter virum & vxorem celebratus † præsumitur verus, & non simulatus,
27 & idem quod Alexand. & alij scribit Anton. Gam. decis. 339. num. 1. cum sequentib. vbi resoluit, quòd talis contractus factus inter maritum & vxorem etiam in testamento non potest reuocari. ¶ Et quanuis in facultate Regia cautum sit, quòd maioratus possit reuocari iuxta terminos legis 44. Taurinæ, talis fa-
28 cultas † restringenda est in contractu facto inter maritum & vxorem, neque est de Principis intentione, quòd talis contractus reuocetur, imo quod confirmetur, l. causas vel lites, C. de transaction. l. si donationem, C. de reuocand. donation. Nec obstant l. 17. Taurinæ in illis verbis, *Por algun contrato*, & l. 44. ibi: *Por via de contrato*, quia loquuntur in cōtractu facto cum filio ob viam maioratus, vel meliorationis, non in contractu facto inter maritum & vxorem de non reuocando maioratum, aut meliorationem. Ideò si quis confiteatur se debere centum in testamento, & re-
29 uocet testamentum, centum † possunt peti: quia dicitur quidam quasi contractus, vt resoluit Rebuf. tom. 1. ad constit. tractat. de chirograph. & schedular. recogni. art. 3. pag. 214. num. 45. De quo lector videat Bald. in l. 1. numer. 6. C. de falsa caus. adiect. legat. & in l. generaliter, num. 10. C. de non numerat. pecun. Angel. in l. cum quis decedens, §. codicillis, ff. de legat. 3. Bart. in l. 1. §. si quis ita, & in l. decē, ff. de verbor. obligationib. Angel. Alexand. Paul. de Castr. in l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, ff. de verbor. obligation & alios, quos citant Simon de Pretis lib. 2. de interpretan. defunct. voluntat. dubitat. 2. solut. 2. num. 16. fol. 138. & fol. 296. num. 21. Ias. in l. qui pecuniam, num. 3. fol. 49. ff. si cert. petat. Menoc. in tractat. de præsumptionib. lib. 2. præsumption. 12. nu. 59. pag. 275. & lib. 3. præsump. 35. num. 32. pag. 312. Mantic. de coniectur. mente defunct. lib. 10. num. 2. pag. 435. resoluentes, quid in confessione facta in testamento, & idem tradit Petr. Surd. decis. 127. num. 14. cum sequentib. Azebed. in practica Pisana

na lib.2.cap.26.fol.89.¶ Et confessio debiti facta in testameto † inducit legatum, etiam si verè debitum non erat, vt volunt Paul. in l. quibus diebus, §.penultim. in fin ff. de condit. & demonstrat. Alexand. in cons.155.lib. 2. Anton. Gam. decis. 293. Quæ conclusio non procedit si talis confessio facta fuerit in fauorem incapacis, vt docet Menoch. in tractat. de præsumptionib. præsumption.29.numer.26.lib.3. per text. in l. qui testamentum, ff. de probationib. Bart. in l. cum quis decedens, §. Titia, ff. de legat.2. idem Simon de Præt. fol.136.num. 92. & fol.296. numero 21. Mascard. lib.1. conclus. 347. numer.103. & 345. numer.30. & 361. numero 34 & 35. numero 43. Parlador. libro 2. cap.14. pagin. 120. Gutierrez libr. practicarum quæstionum, quæstion.96. Surd. decis.201. num. 1. Cephal. cons.86. numer.1. Ioseph. Mascard. in tractat. de probation. libr. 1. conclus. 347. num.21. fol.211. & conclus.358. num.1 fol.223. & conclus. sequent.359. num.1. Tiraquel. in tractat. de constitution. part.3. limitat.7. num.19. & in lib. de legib. connubialib glos.5. numer.102. fol.279. quem vitiose refert Menoch. in tractat. de præsumptionib. præsumption.35. numer.32 pagin.317. libr.3. Antonius Natta in consil.73. num. 5. ad ista legendus. Et ista est communis opinio, & in praxi seruanda, quicquid teneat nouissimè referendo Tiraquel. & Auendan. Ioann. Gutierrez in practicis dict. quæstion. 96.

Confirmatur, quia contractus † potest fieri in testamento, glos. singularis in l. hæredes palam, §. vltim. ff de testam. vbi Doctores tradunt, quod rupto testamento † contractus valet, notat Bald. in l. vltima, ff. de rebus eorum, Roman. cons.171. Alexan. cons.45. col.2. numer.5. lib.1. D. Anton. de Padi. in l. vnum ex familia, §. si duos, num.2. pag.297. ff. de lega. 2. Simon de Pret. lib.2. de coniectur. ment. defunct. solution.2. num.165. fol.138. Iul. Cla. §. testamentum, quæst.75. pag.73. ¶ Et nominatio facta ad emphyteusim † valet annullato testamento, vt resoluit Anton. Gam. de i. 173. num.2. vbi additio Menæ, ad quem addo egregiam consultationem Aluar. Valasc. 61. num.4. cum sequentib. Bertazol. in tractat. de claus. claus.35. glos.1. numer. 1. fol. 191. Et quod tradit idem Gam. decis.294. num.3. vbi resoluit, qualiter valeat confessio facta in contractu nullo. Et faciunt scripta per Rebuf. in l. verba contraxerunt 20. pag.182. ff. de verbor. significat. latè Menchaca lib. 3. controuersia. illustr. cap.51. nu.2. fol.36. vbi per infinitos authores probat, crebriorem esse opinionem, quòd contractus factus in testamento † est irreuocabilis ad ista legendus. Idem tradit Auendan. libro 2. de exequend. mandat. regi. cap. 29. num. 10. versic. Secunda conclus. Peralta in l. cum pater, §. à filia, numer.56. pagin.330. ff. de legatis 2. vbi scribit quasdam illationes, & refert inter alia Bald. in l. auia notabili 1. C. de iure deliberandi volentem, quòd vnus & idem actus † potest esse inter viuos, & vltima voluntas, l. autem eundem Bald. in l. testamentum, C. de testament. dicentem, Testamentum illud censeri, quòd adhibitis septem testibus celebratur, etiam si nomine contractus illud appellauerit. Tradunt Ias. in l. non codicillum, C. de testamen. Aymo cons.214. num.5. Menoch. de arbitrar. iudic. lib.1. quæst.7. num.25. pag. 22 ¶ Et electio facta in testamento, † non censetur reuocata rupto, vel annullato testamento, vt ex Oldral. cons.10. probat Anto. Gam. d. decis.173. numer.3. vbi tradit, quòd contractus factus in testamẽto † potest per duos testes probari, & idẽ in d. decis.339. n.4. Sed & idem Anton. Gam. decis.338. n.2. determinat ad propositum, quòd pater † non potest reuocare in testamento contractum ab factũ cum vxore, ex quo commodum filio primi matrimonij proueniebat, per regul. l. prout quisque ff. de solutio. & tradit Petr. Barbos. in l. quæ dotis n.124. pag.722. ff. solut. matr. tom.2. faciunt quæ scribit Portius Imola in cons.144. numero 21. Menochius in tractat. præsumptionum lib.4. præsumption. 105. numer.15. cum sequentibus fol.200. & scripta per additionem Gam. in tractat. quando damnatis ad mortem, quæst.6. num.20. fol.40 & legi debet additio Gam. in d decis.173. & ipsa decisio & decis.36. & additio. Faciunt quæ scribit Petr. Surd. decis.149. num.14. & infinitos refert additio Gam. 384. ¶ Et quòd si sit clausula in testamento, quod si non valet testamentum iure testamenti, valeat iure codicillorum, vel donationis causa mortis irreuocabilis, † nihilominus possit reuocari, tenent Bart. in l. si quis in principio testam. ff. de legat.3. & alij plures, quos citat Ias. in cons.122. num.2. libr.4. quod confert ad ea quæ scribo infra quæstion.30. Et quòd in dubio non videatur contractus in testamento factus, tradit Surd. d. decis.149. numero 7. Et donatio facta in testamento accedente stipulatione, vt contractus iudicatur, † & actio competit ex stipulatione, non ex testamento, secundum Salicet. in l. 1. C. de donation. caus. mort. Decium in cons.196. ad fin. Episc. Couarr. in 3. part. rubricæ de testament. numero 17. folio 24. Et quòd donatio pura possit fieri in testamento, † volunt glos. & Doctores in dict. l. hæredes palam, §. final. de testamentis, Cynus in l. 1. column. vltim. C. de Sacrosanctis Ecclesijs, Bald. in l. cum antiquitas, C. de testament. Decius consil. 23. & in alijs consilijs, quæ citat Ce-

Cephalus cons.61.num.31.lib.1. Ad quos addo Andr.de Isern.in cap.1. qualiter olim feudum amittatur,num.11.fol.123. vbi resoluit,quòd moriens † potest donare inter viuos,quantuncunque mortis articulo,vbi Andr.Liparul.& faciunt scripta per Matien.in l.2.tit.3.glos.1.num 3 fol.52.& in l.1. glos.3.num.8.fol.65.& in l.1.glos.4.tit.6.num.24.fol.139.Bertazol.in tractat. de clausulis, clausul.33.glos.1.num.1.folio 591. Et quæ scribo infra quæst.31. imo dico, quòd in isto casu erit maioratus † irreuocabilis,etiam si Regalis licentia concedat,posse reuocationem fieri:quia ex tali contractu videntur tacitè talem facultatem renuntiare. Et hoc est notabile consilium pro his,qui in isto casu volunt facere maioratum, aut meliorationem irreuocabilem.Quòd autem vbicunque maritus contrahit cum vxore,† non requiratur alia licentia,probant plures Doctores,quos citant Tiraq.post leges connubiales glos.6. n.151.cum sequentib.Bernard.Diaz reg.555. Ioann.Gratian.regul.105.quod latè tradit Vald.in additioonibus l.3.tit.de las deudas, num.23.pag.44 Et ista opinio etiam cōfirmatur ex doctrina Bald.in d.l.pro hæreditarijs in fin.C de hæredit.action. vbi vult,quod si mulier stipuletur dotem sibi reddi,si sine liberis decesserit,cùm à contrario sensu videatur liberis stipulari,† non potest reuocare, licèt sit vltima voluntas:quia cum ea cōcurrit alius disponens,scilicèt, vir,cuius interest nō reuocari.Et ita intelligit & limitat l.Scia, ff. de donation.caus.mortis. De quo lege Alexan.in l.quæ dotis,num.4.ff.soluto matrim. Et ad hæc facit in terminis decis. Aoton. Gam.186.supra allegata.Noto etiam, quòd si testator promisit stipulanti & acceptanti soluere legatum,nihilominus † potest illud reuocare, secundum Paul.cons.185. libr. 1. Boer.decis.204.Aymon in rubric.ff.delega. 1.num.155.late Petr.Surd.decis.127. num. 4.latius decis.149.num 4.cum sequentib. vbi tenet contra Bartol.in l nemo potest,ff.de legat.1.dicentem,† quòd legatum factum cū stipulatione,in qua duo testes interfuerunt, non potest reuocari,sed Bart. sequuntur ibi Imol.col.2.Alexand.num.9.Crot.num. 19. vbi Ioan.Anibal num.130.& Ripa numer. 30.& 35.communem dicunt & Cepol. cautel.129.& prosequitur idem Petr.Surd. decis.165.num.15.

41 42 43 44 45 46

Tertius casus est, vbicunque maritus ex consensu vxoris constituit maioratum de bonis,tàm ipsius,quàm vxoris vinculatis: tunc etenim quia vxor patitur maritum disponere de re propria,† non potest mulier marito mortuo maioratum reuocare. Cuius opinionis etiam sunt Suarez, & Episcop.Couar. & Tellius vbi supra,per text.in l.sicut,§. venditionis,ff.quibus modis pignor.vel hypotheca solui.Moli. vbi supra qui plures citat, Burgos de Paz quæst.1.num.55.& quæst.7. nu. 55.vbi limitat. Pro quibus etiam est multo melior & expressior,l.si sine voluntate, C. ad Senat.Consult. Vellcian.& l.9.tit.13.p.5 licèt contra hanc opinionem latè arguat. Et pro opinione Tellij & Couar.facit etiam l. mulier.C.de translatio.pignor.Et quod scribit Fanus in tractat.de pignor.par.6.memb. 3.num.25.fol.148.& facit quòd ex Mol.& Couar.notat Mol.lib.de iustitia & iure, tractat.2 disputat 152.pag.867. ¶Et quòd si mulier vendidit vel donauit rem mariti extraneo,ipso tacente † sibi præiudicet, resoluit Chassan.in consuetud. Burgund. rub.4. §.7.num.10.pag.628.Et quod si maritus in testamento alienauit rem matrimonio constāte acquisitam,si vxor consentiat† præiudicet talis consensus,vt non possit habere medietatem bonorum,resoluit Auendan. respons. 20.num.8.vers.Limita quarto, ex Roderic. Suar.in l.quoniam in prioribus fol.74.Chas. vbi supra,§.4 num.10.pag.544.Ioan. Lop. in rubr.de donation.inter vir.& vxor.§.47. & ad omnia addo Molin. lib. 4. de primog. cap.2.num.84.fol.140.Quam legem inducit ibi Gregor.Lop.ad quæstionem, si maritus de consensu vxoris fecit maioratum de re vxoris,illa consentiente taliter quod maritus disponeret,vt de re propria ipsius mariti,quòd si postea maritus reuocet donationem aut maioratum,† remanebunt bona apud maritum, & non redibunt ad vxorem. Ad quam quæstionem inducit doctrinam Bald.in l.2.C.si vnus ex pluribus appellat. in vers.Item quæro,addit tamen,quod si maioratus ex tali re factus fuit in filium communem,videtur quòd debeat filio remanere ex defectu causę finalis,vel quòd reuerti debeat ad matrem,& tandem cogitandum reliquit. ¶Cæterum pro opinione Suarez & aliorū † est bonus text.in l.filio familias, C.de iure deliber. ibi:*Pro hærede voluntate filij gessit.* Et quod scribit Bart.in l.qui pretio, num. 4. ff.de donation.caus.mor.facit etiam l.60.tit. 5.part.5.l.37.tit.13.eadem part.ibi: *Franquear no puede ningun ome el sieruo,ni la sierua que ouiesse empeñado a otro a daño,ni menos cabo de aquel que la tenia a peños, de mientra que fuere assi empeñada:mas si acaeciesse que lo aforrasse estando delante de aquel que lo tenia apeños,e no lo contradixe,valdria el aforramiento.* Et probatur in l.creditor.ff.de regul. iur.vbi Dec.& Cagnol.Et facit doctrina Bal. in l.si tibi,§.de pignor.num.6.ff.de pignor. Et vrgent quæ scribo in 4.p q.15 à num.44 cum sequentib.& l.40.tit.3.part.5. & quæ latè tradit Fanus in tractat.de pignor.d. par. 6.dict.memb.3.num.22.cum sequentib. fol. 146.

47 48 49 50 51

146. Et conducunt quæ latè notāt Alexand. & Iaſ. poſt antiquos in l. quæ dotis, ff. ſolut. matrimon. & eſt etiam text. in l. eum quidam ff. de adminiſtration. tutor. & in l. nihil, §. proponitur, ff. de regul. iur. Et quadrat quod dicit Bald. in l. ſi liqueat, per illum textum, C. de inoffícioſ. donation. num. 1. fol. 599. vbi inquit, quòd qui conſentit alij rem propriam donare, ipſe donare† videtur. De qua doctri- 52 na plura refert Tiraquel. in legib. connubial. in gloſ. in verb. contracter, num. 145. cum ſequentib fo. 285. in quo loco plura ſcribit pro confirmatione huius ſententiæ, vbi n. 136. la- 53 tè tractat quæſtionem illam, an poſſit † mulier nupta abſque conſenſu mariti conſentire alteri, vt contrahat, vide eum, quia multa ad propoſitum adducit, & lib. 1. de retract. §. 31 gloſ. vnica, num. 2. pag. 656. ¶ Et generaliter 54 conſentiens alienationi rei ſuæ† amittit eam d. l. cum quidam, l. ſi fundus, §. 1. ff. de pigno. cap. prætereà quibus mod. feud. amittat. per quem tenet ibi Bald. num. 2. fol. 17. Quod ſi ad primogenitum Regis, vel Baronis pertineat Regnum, vel feudum, & conſentit inue- 55 ſtiri ſecundo genitum,† ſibi præiudicat, & dicit eſſe text. expreſſum in cap. quam periculoſum 7. quæſt. 1. & idem volunt Iacob. de Bell. Bald. Mart. Lauden. Iacob. Aluarot. Cardin. Alexan. in cap. 1. §. prætereà, ſi ille quib. mod. feud. amittat. & declarat idem Tiraq. in lib. de primog. quæſt. 26. num. 1. cum ſequentib. pag. 220. & plures citat Burgos de Paz in l. 3. Tauri. par. 2. num. 1108. fol. 319. vbi ex hoc & alijs concludit, quòd in teſtamento in ſcriptis † requiritur ſubſcriptio 56 eius, qui conſentit de re ſua teſtari. Et idem quod Bald. Tiraq. & alij, tenet Anton. Pereg. in tractat. de fideicommiſ. art. 40. nu. 69. fol. 370. Et pro hac concluſione eſt bonus text. in l. cenſualis, C. de donation. ibi: *Sed ſi in cenſum velut ſua mancipia deferenti priuigno tuo conſenſiſti, donationem in eum contuliſſe videris.* Et faciunt ſcripta per Aymonem conſil. 200. num. 2. Euerard. conſ. 12. Pariſ. conſ. 2. num. 21. lib. 3. qui extendunt regulam dict. §. venditionis, etiamſi conſenſus fuerit præſtitus per verba dubia, & Vincent. Carroc. in tractat. de locat. tit. de cauſ. priuation. feud. cauſ. 9. num. 6. fol. 39. Et inquit Bart. in l. cum quis decedens in princip. ff. delegat. 3. quòd 57 ſi ego conſentio, quòd res mea legetur, † mihi præiudico, licet in nihilo ſim oneratus, confirmat latè Iaſ. conſ. 13. per totum. Et faciũt ſcripta per eundem Iaſonem in conſ. 89. nu. 5. lib. 1. ¶ Et quòd teſtamentum confirmetur morte illius, qui teſtatus fuit de re aliena, 58 † nec reuocari poſſit per eum, qui conſenſum dedit, volunt per text. in dict. §. venditionis, Bald. in cap. 1. §. donare, qualiter feud. alienar. poſſit, Roderic. Suar. Couar. Tellius, & alij, quos citat Matien. in l. 1. gloſ. 1. num. 2. fol. 137. lib. 5. Recop. Et vbicunque vir & vxor ſimul primogenium inſtituunt, † vnuſquiſque eorum cenſetur donare partem ſuã, 59 ac ex ea primogenium inſtituere, & primogenium indiuiduum eſſe debet, vt probat Molina lib. 3. de primogen. cap. 5. num. 73. folio 43. ex doctrina Bald. quem multum commendat in l. cum quidam, num. 11. C. de impuber. & dict. l. ſi liqueat, num. 1. C. de inoffi. donation. Et ad hæc eſt egregia ſententia Baldi in l. ſenium, num. 3. C. qui teſtam. facere poſ. vbi inquit, quòd ſiquis conſentiat alicui, vt teſtetur, & diſponat de rebus proprijs, † 60 non poteſt reuocari teſtamentum, etiam ſi dominus rerum pœniteat, quod refert & confirmat Guillelm. Benedict. in cap. Raynutius, in verb. condidit in prin. num. 2. fol. 152. de teſtam. quæ doctrina maximi facienda eſt in noſtra materia maioratuum, & quotidie contingit in maioratibus & meliorationibus factis per maritos & vxores.

Ex quibus infertur, quòd ſi pater faciat maioratum in filium de bonis proprijs, & de bonis vxoris quomodocunque ad vxorem pertinentibus, in quibus filius habet partem, vel totum, ſi talis filius, in quem pater fecit maioratum, acceptet & conſentiat maioratum, nõ poteſt poſtea † allegare, quòd maioratus non valuit in bonis matris. Et pro hac concluſio- 61 ne faciunt quæ ſcribo infra hac par. quęſt. 55 Et ex his infertur, quod ſi pater de conſenſu filij faciat maioratum de bonis, quę eidem filio competunt ex ſucceſſione materna, vel alio quouis titulo in ipſum filium, & hoc filius acceptauerit, non poterit poſtea talis filius reuocare hunc conſenſum, & facere bona libera, ſed vincula ſeruare tenetur eo modo, ac ſi pater de proprijs bonis feciſſet maioratum, & non poteſt hunc actum filius impugnare, aut retrocedere, niſi beneficio minoris ętatis, vel propter metum vrgentem, vel ex alia quauis cauſa, quę ſit ſecundùm regulas iuris. Imo fortius dixit Epiſcop. Couar. in c. Raynaldus, §. 2. num. 3. fol. 138. quòd in legitima conſentiente filio, † poteſt abſque Re- 62 gio aſſenſu primogenium conſtitui, quod ego veriſsimum credo, licet in hoc non ſe determinauerit Ioan. Lop. in rubr. de donatio. inter vir. & vxor. § 47. num. 2. pag. 135. vbi Baraona plures concordantes citat, & ſecundùm Couar. ſicut pater poteſt grauamina & ſubſtitutiones adijcere filio in tertio bonorũ, iuxta l. 27. Taurinam, ita† poteſt ex conſen- 63 ſu filij grauamina in legitima apparere, quam ſententiam approbat & declarat Peralta in l. cum patronus, num. 8. pag. 290. ff. delegat. 2. vbi tradit, an tale grauamen pręiudicet cæteris deſcendentibus. Quod latius tradunt Molin. lib. 2. de primogenijs, cap. 3. num. 7. fol.

217.

517.Ioan.Gutier.in cap.quanuis pactum,de pact.in 6.in princip.num.37.cum sequentib. pag.386.ad quos adde Menoch.consf.71. n. 22.lib.1.Cephal.conf.335.num.5.lib.3. Nicol.Boer.decis.14.& 96.Anton.Gabr.lib.6. commun.opin.tit.de legitim.num.7. & 37. & 56.Rip.conf.147.num.5.Episco. Couar. in cap.Raynaldus,§.2.num.2.fol.138.de testament.Angul.in l.11.tit.5.lib.5. Recopila. glos.10.num.11.fol.233.& in l.13.glos.3.n. 39.fol.258.¶Et est animaduertendum,quòd 64 in approbatione talium grauaminum † non requiritur præsentia eius,in cuius fauorē approbatio facta sit,text.in authen.de hæred.& falcid.§.si vero expressim col.1.vbi Angel. col.3.& vult Bart in l.certam,§.siquis absentem,ff.de confes.& in alijs locis, quos citat Burgos de Paz in conf.14.numer. 58. vbi etiam refert Salicetum & alios,& ibi numer. 59.ex text.in l.vltima,ff.de inofficios.testament.& doctrina Alexand.consil.14. num. 19.libro 6. † resoluit, quod consensus per 65 fratres eo modo præstitus amplius reuocari non potest.Et doctrinam Angel.in dict. authent.refert,sequitur & confirmat Aymo de antiquit.p.1.num.122.fol.64.

Ex his etiam declaratur quædam sententia glos.Parisiens.in consuetudinib. Parisiensib. §.13.glos.6.num.1.& 2.fol. 158. vbi dicit, quòd maritus si suo proprio nomine vēdidit aliquā rem, quæ erat vxoris,vxor autem nō vendidit, sed tantum consensit venditioni, vel eam ratam habuit,quod nihilominus cō66 sanguinei mulieris †admittuntur ad retractū. Quicquit teneat Alberic.in materia retractus proximitatis,in 1.par.statutor.quæst.98.vbi post Andr.de Pis.quem dicit late & subtiliter disputasse,tenebat,† non esse locum re67 tractui,& nullos proximiores admitti, nec ex parte viri:quia res non est de eorum genere:nec ex parte vxoris,quia ipsa non vendidit.Idem tamen quod Alberic.† tenent Bar. in conf.quod incipit,Masiliolus,& alij,quos refert Campeti.in tractat.de dote,p.4.q. 28. fol.124.quos ipse sequitur.Quod est singulare ad leges Regias,quæ de retractu loquūtur. Consilium tamen illud Bart.nunquam inuenire potui, sed relatum reperi apud Camp. ¶Ex quibus constat veritas sententiæ Roderic.Suar.& aliorum,quidquid contra eam arguat Ioan.Gutier.in d.c.quanuis pactum n. 47.pag.391.de pactis lib.6.Infertur etiam, quòd sicut mulier mortuo marito, qui cum vxoris consensu fecit maioratum de re vxoris,non potest in totum reuocare maioratū, † ita non potest alterare,nec vocationes mu68 tare,quas simul fecerunt.Ad quod facit regula l.perfecta,C.de donation.quæ sub modo, & alia quæ scribo infra hac 1.p.q.26.à n. 21. quod iu praxi euenisse scio.

Deducitur etiam ex his,quòd quanuis maritus fecerit maioratum de re vxoris ipsa cōsentiente,licet vxor defuncta sit, † non po69 test filius primogenitus aliquid petere à patre ex bonis maioratus, nisi aliud cautum sit in maioratu,donec pater vita fūctus sit. Quia de talibus bonis non est iudicandum prout de bonis matris,sed patris.Et probatur etiam hæc conclusio ex doctrina Cyni in l. nec patris,C.de donation.caus.mort.vbi dicit,quòd cum vxor donat causa mortis rem viri ex cōsensu ipsius,tunc ad confirmationem talis donationis † non sufficit mors vxoris,sed & vi70 ri quoque exigitur, si nondum res tradita fuit,notat Tiraquel.in legibus connubialib. glos.5.in verb.contracter,nu.39.fol. 277.& pro cōfirmatione doctrinæ Baldi plura refert Peregrinus in tractatu de fideicommissis, articul.44.numer.35.folio 411. Ad hæc facit quod resoluit Menchaca lib. 1. controuers. cap.12.num.8.quòd si mulier faciat donationem causa mortis cum mariti licentia, † po71 test eam reuocare,quia mulier & non maritus donare videtur,per plures authoritates, quas ibi refert,& notatur per Roderic.Suar. in l.quoniam in prioribus limitat.5.num.13. pag.165.C.de inoffic.testamen.vbi agit de d.l.nec fratris,& Burgos de Paz conf.14. n. 42.qui duo posteriores non tractant de eo quod Menchaca.¶ Et vbicunque maritus & vxor in eodem instrumento donauerunt fundum,qui erat in totum mariti, totum dominium translatum censetur †in donatarium,se72 cundùm Bald.per illum text.in l. si liqueat, C.de donation.Alexand.in l.si constante,§. si vxor.ff.solut.matrimon.Ias.in l. si is qui, §.nec filius,num.18.fol.65.ff.de acquirend. hæreditat.Et legenda omnino sunt quæ scribit Antonius Peregrinus in tractat.de fideicommis.articul.44.numero 39.folio 412. Et quod vbicunque maritus est hæres vxoris, 73 † videatur vnum esse testamentum,tradit Petr.Surd.decis.161.numero 3. ¶ Et quòd si vnus disponat de re sua & alterius,si dispositio est irreuocabilis respectu disponentis,so74 lus consensus disponentis† expectari debeat, tradit Suarez in dict.loco, Episcop. Couar. 2.par.num.8.Tellius in l.17.Tauri,num.14. Burgos de Paz in hac ipsa materia maioratuum,dict.quæstion.1.ciuili numer. 15. & 16.& in casu notabili in commendis Indorum circa intellectum l.eum multa,C.de bonis quę liber.tradit Matienç.in l.9.ti.1.glos. 12.num.10. folio 39. libr. 5. Recopilation. Sic probat text.in l.vnum ex familia,§.si de Falcidia,ff.delegat.2. quòd eligens † vnum ex pluribus ex dispositione testatoris, non disponit aliquid, sed declarat voluntatem ipsius.Et ibi notat Peralta numer. 6. pagin. 572.& regula iuris,quod consentiens donationi

76 tioni rei suæ; † ipse donare videtur, l. 1. C. si aduers. donation. tradit Roland. in cons. 57. num. 6. lib. 3.

Ex istis etiam cognoscitur, an verum sit, quòd per regulam dict. l. in ædibus, §. quod si filius familias scribit Tellius in l. 27. Taurina, num. 15. vbi resoluit, quod pater ex consensu filij meliorati † potest reuocare substitu-
77 tiones & vocationes factas virtute dict. l. 27. & ex consensu filij peruertere formam & ordinem illius legis: quia tunc filius & non pater facere videtur; quod licet verum sit, est moderandum & intelligendum, secundùm ea, quę scribo in q. 24. & in q. 26. sequentibus in quibus verissimè probatur, quod filius melioratus cum grauamine restitutionis, non potest tale grauamen reuocare. Ex quibus infero ad resolutionem glos. Parisiens. par. 2. consuetudin. Parisiens. §. 55. numero 138. & 139. fol. 93. vbi tradit, quòd si maritus vendidit rem vxoris, quam promisit ratificaturam, si pretium recipiat nouum, ob ratificationem debetur domino laudemia.

Doctrina autem Tellij semper mihi fuit
78 † dubia, & facile fraudaretur prædicta lex, & contra illam facit quod scribit ipse Tellius in principio dicti numeri 15. Istis etiam conuenit, quod per regulam dict. l. nec fratris, & alia scribit Molin. lib. 2. de primogen. cap. 9. numero 26. fol. 293. vbi probat, quòd licet filius familias faciat maioratum cum patris consensu, potest illum reuocare absque patris consensu, si reuocabilis sit. Scribit etiam idem Molina libro 4. de primogen. cap. 13. numero 13. folio 144. quòd si filius familias fecit donationem causa mortis licentia parentis pręcedente, parens † non potest in
79 pręiudicium illius, cui licentia concessa fuit, & cui ius acquisitum fuit etiam in vita filij, licentiam reuocare, ex Ioann. Andr. in addition. ad Speculatorem, titulo de instrum. editione, §. porro in additione, quæ incipit: Incidit quæstio: ad quod tamen alias authoritates refert, & scribit Molina eod. cap. numero 23. folio 143. per easdem rationes, quòd licèt quis faciat maioratum cum licen-
80 tia Principis, † non potest Princeps absque consensu illius qui maioratum fecit, illum reuocare, nec præiudicare vocatis, & faciunt scripta per Antonium Gomez in l. 48. Tauri numero 4. Barbosam in l. quæ dotis 34. numero 18. pagina 656. & numero 22. pagina 659. ff. soluto matrimonio, tomo 2. & istis etiam quadrant scripta per Tiraquellum in l. si vnquam, in verbo donatione largitus, numero 296. C. de reuocand. donation. & in legibus connubialibus glossa 8. numero 126. folio 339. procedit tamen ista conclusio, si mater habeat licentiam ad faciendum maioratum: nam alias non potest mater per illum actum filio præiudicare, vel in remanente bonorum. Et quæ dicta sunt faciunt ad quæstionem difficilem & practicabilem, si maritus & vxor faciant maioratum de proprijs bonis in filium, quo & successoribus deficientibus, vocent proximiores consanguineos, casu superueniente, quòd deficiant filij successores, cum maritus sit res indiuidua: an admittantur ad maioratum consanguinei viri, vel vxoris? † quòd e-
81 tiam tractaui part. 2. quæstion. 6. numero 611. Ad quod facit singularis doctrina Baldi in l. humanitatis numero 37. C. de impub. & alijs, vbi vult, quòd quando maritus & vxor faciunt filio mentecapto vnam substitutionem, si voluerunt quod esset vna morte cuiuslibet eorum confirmatus, nec † viuens
82 potest pro sua parte reuocare, atque bona indiuisibilia ad vnum peruenire debent, faciunt scripta per Molinam libro 1. cap. 11. numero 8. post Tiraquellum in tractat. de primogenitura quæstione 42. numero 3.

Et est etiam animaduertendum in hac materia, quòd si maritus in præsentia vxoris faciat maioratum, & testetur de re vxoris, illi † non præiudicat. Quod probatur ex do-
83 ctrina Bald. in cap. 1. de prohibit. alienat. feu. per Lotharium numer. 5. vbi dicit, quòd si patior testari de re mea, non videor consentire: quia patientia non præstat authoritatem extra iuris dispositionem, notat Ias. in l. cum proponas, numero 7. C. de pact. & in l. cum alienam, numero 2. versicul. Nunc limita, C. de legat. & in l. si fundum per fideicommissum numero 41. ff. de legat. 1. & Stephanus Bertrand. in consilio 79. libro 3. numero 2. Et ex dictis fulcitur quoddam dictum Ioan. Lopij in repetitione rubricæ de donation. inter virum & vxorem charta. 27. columna. 3. vbi tradit, quod per simplicem consensum præstitum venditioni † non excluditur quis
84 à retractu, nisi renuntiauerit expressè, vel se obligauerit, refert glos. Paris. in consuetud. Paris. p. 1. glos. 1 numero 10. folio 135. facit glos. in l. fideiussor, la segunda, §. pater. ver. manifestum circa finem, ff. de pignor. & in l. Gaius, verb. non obesse, versicul. Tantundem dicas, ff. de pignor. actio. Et in terminis terminantibus, quod præsentia alicuius, cùm illius res per fideicōmissum relinquitur, † nō inducat cōsensum, resoluit Alex. in cons. 20. n. 11. lib. 3. per l. Caius, & ibi notata, ff. de pignora. actio. & notata in l. fideiussor. §. pater, ff. de pignor. Et ista confirmatur ex pluribus quæ scribo in 4. p. huius operis, q. 15.

Et hæc conclusio in nostro proposito confirmatur: quia in mulieribus † non præsu-
85 mitur donatio, quia sunt auaræ, l. si ego, ff. ad Velleian. l. 3. titul. 11. part. 4. de qua re plura scri-

cribit Tiraquel. in l. 9. connubial. numero 43. cum sequentib. fol. 132. Contra hoc tamen facit l. 6. titul. 1. par. 5. Et pro hoc est expressa sententia Bartol. in l. quæ dotis, vbi Ias. numero 96. post Alexand. & alios, ff. soluto matrimonio volentes, quòd taciturnitas mulieris, vel alterius, qui debet reuerentiam, † non præiudicat, Felin. in capit. causam matrimonij, numero 4. & ibi Decius numero 5. de officio delegati, Mascard. in tractatu de probationibus, libro 3. conclus. 1219. numero 41. Barbosa in l. 2. §. fin. numero 6. & 7. ff. soluto matrimonio. Et idem voluerunt Alexand. in l. interpositas, numero 5. C. de transactionib. & alij, quos citat Cald. Pereira de renouatione emphyteus. quæstione 16. numero 59. folio 139. licet contra hoc faciat regula l. si vt proponis, C. de seruo pign. dat. manumis. dict. l. 37. titul. 13. part. 5. in versicul. *Mas si acaeciesse que lo ajorassen.*

87

Nisi dicamus, quòd istæ leges procedunt fauore libertatis, ob quam multa sunt in iure specialia, prout scribo in dict. 4. part. quæstion. 5. à numero 7. Pondero etiam in contrarium aliam legem, quæ non loquitur in libertate, scilicet, l. 9. titul. 13. part. 5. ibi: *E despues que lo sopiesse el señor, lo cõsintiesse, o lo ouiesse por firme, o estando delante quando la empeñasse, se callasse.* Nisi dicamus, quòd loquitur ista lex in simplici hypotheca, & non in remissione, aut † donatione rei, inter quæ multum interest, vt constat ex text. in l. postquam, C. de pactis & ex alijs, quæ scribit Decius in l. creditor. 118. numero 3. pagina 346. ff. de regulis iuris, & ex dict. l. 37. titulo 13. part. 5. ibi: *Pero bien podria cobrar su deudo de aquel que ge lo ouiesse empeñado.*

88

Et in materia ista animaduerto circa ea, quæ scripsi de illis, qui consentiunt vt disponatur de rebus eorum, ad conclusionem singularem, quòd hæres illius, qui alienationi consensit, † potest venire contra factum defuncti, secundum Baldum in cap. 1. §. hoc quoque ad finem, numero 20. de successione feu. Afflictis in cap. 1. numero 35. qui successor teneatur, & alios, vt per Tiraquellum libro 1. de retract. §. 1. glo. 9. numero 54. Pinellum in l. 1. C. de bon. matern. pagin. 3. numero 83 versiculo Limitatur sexto, folio 125. Cuius dicti veritas pendet ab his, quæ inibi scribit latissimè Pinellus, & quæ ego scribo part. 4. quest. 16.

89

HIS.

HIS Autem quæſtionibus alia erat proxima, an marito licitum ſit facere maioratum de re, quæ fuit matrimonio conſtante acquiſita abſque vxoris permiſſu? quæ quæſtio decidi poteſt ex his quæ ſcribit Tellius in l. 16. Tauri, numero 16. & rectius & proprius in l. 19. numero 2. cum alijs, vbi tractat, an maritus poſsit aſsignare meliorationem conſtante matrimonio in re acquiſita cum vxore eodem conſtante matrimonio. Ex cuius dictis ad noſtrum propoſitum ſuſtentari poteſt, quòd maritus † non poteſt facere maioratum ex bonis matrimonio conſtante ſuperlucratis abſque; conſenſu vxoris: eſſet etenim contrarium dicere, auferre vxori id, quod ex legibus & conſuetudinibus Hiſpaniæ eiur proprium eſt, quæ tribuunt vxori medietatem bonorum matrimonio conſtante acquiſitorum. Quæ conſuetudo etiam in alijs prouincijs ſeruatur, vt traditur per Epiſcop. Couarru. in epitom. de ſponſal. part. 2. cap. 7. numero 5. folio 90. & per Nicolaum Boerium deciſ. 22. Petrum Rebuffum tomo 1. ad conſtitution. Regias. titulo de liter. oblig. articul. 1. gloſſa 9. numero 30. pagin. 72. & ad Tellium addo Caſſanæum in conſuetudinibus Burgund. titulo desdroict. rubrica 4. § . 9. fol. 173. colum. 2. numero 5. verſic. Sed quid erit de aſsignationibus, vbi expreſsè tenet, quòd maritus non poteſt de bonis matrimonio conſtante acquiſitis facere diuiſiones inter liberos in præiudicium mulieris, vbi etiam tradit qualiter maritus non poteſt legare res matrimonio conſtante acquiſitas: & dubitat an res legatas matrimonio conſtante ſuper lucratas in vita poſsit tradere? & an donare cauſa mortis? & tradit in terminis Caſſan. in conſuetud. Burgund. ribric. 4. §. 5 nu. 1. pagin. 550. Pro quibur facit, quia † maioratus non poteſt præiudicare vxori in iure quæſito, l. ſeruus dotalis, l. vltima, ff. ſoluto matrimonio. Et pondero textum in l. filius, C. de rebus creditor. & in l. non debet, ff. de regul. iur. & in terminir maioratus hoc tradit Antonius Gama deciſione 48. qui loquitur in bonir conſtante matrimonio acquiſitis, vbi etiam tractat quæſtionem ſingularem, ſi pater facit maioratum de tertio bonorum, & aſsignet in certa re, † an poſsint hæredes per viam tranſactionis eximere rem illam, & ſubrogare aliam in præiudicium vocatorum, in quo eſt legenda additio Menæ & Auendan. in l. 14. Tauri gloſ. 3. num. 1. fol. 36.

90 91 92

Et licèt inter noſtros Doctores ſit magnũ certamen, an eo ipſo quòd vir acquirit bona prædicta, tranſeat dominium in vxorẽ: Quia Roderic. Suar. magnæ ſcientiæ vir, præcipuè in intellectu & practica Regni, in ti. *De las ganancias*, fol. 23. col. 2. tenet, † quòd eo ipſo quòd vir talia bona ſuperlucratur fuit, acquiruntur mulieri tàm in proprietate, quàm in poſſeſsione, licèt poſtea relinquat maturius cogitandum, id tamen intrepidè tenet Segura in l. 3. §. vltim. ff. de liber. & poſthum. Anton. Gomez in l. 5. Tauri, fol. 263. numero 76. Ioann. Lop. in repetit. rubricæ de donation. inter virum & vxorem, col. mihi 362. in verſic. Vel aliter hodie, §. 66. numero 24. verſic. Nota hoc conſilium Bald quod etiam latius omnibus ſuſtentat Gregor. Lop. in l. 55. tit 5. par. 5. in gloſ. in verb. *Comunalmente*, citant omnes textum in l. 47. tit. 18. par. 3. Baeza de non meliorandis filiabur, cap. 11. num. 106. fol. 86. quem citat Caldar Pereira in libr. de emphyteu. quæſt. 19. numero 59. folio 217. Et eſt communior oponio ſecundùm Burg. de Paz, quæſt. 8. ciuil. nu. 6. & 22 & latè eam defendit quæſt. 9. per totam, Torquemada in ſuir quæſtion. q. 6. qui communem vócat Matien. in l. 16. gloſ. 1. num. 2. fo. 270. tit. 9. lib. 5. Recopilation. & idem tenet ipſe Matien. in l. 10. gloſ. 2. numero 1. folio 273. dict. titulo 9. & in l. 11. gloſ. 3. numero 2. eod. titul. 9. & idem Burgos de Paz quæſt. 6. numer. 3. & quæſt. 11. num. 11. Auendan. reſponſ. 20. num. 1. & legendur eſt reſponſ. 37. & Baraona in addition. ad Ioannem Lopium, §. 62. in addition. quæ incipit ipſo iure communicantur fol. 199. & eſt communior opinio authore Ayora in lib. de partitionibus, par. 2. quæſt. 41. num. 44. folio 116. col. 4. & eſt verior & communior opinio ſecundùm Ioannem Gutierrez in libro 2. practicarum quęſtionium, q. 118. num. 4. & nouiſsimè confirmat Parladorus libro 2. de rebus quotidian. cap. 5. numer. 14. pagin. 91. Petrur Barboſa in l. 1. ff. ſoluto matrimonio, par. 6. numer. 37. pagin. 202. licet contra eor † teneat Ancharranur conſilio 102. numero 6. qui dicit, quòd donec matrimonium fuerit ſolutum, non tranſit dominium talium bonorum in vxorem, & idem tradit gloſ. Pariſienſ. in conſuetudin. Pariſienſ. par. 1. §. 25. numer. 2. fol. 220. latè Epiſcop. Couar. reſolutio. lib. 3. cap. 19. numer. 2 Ioan. Lop. in hoc palinodiam canens id dict. rubr. column. 319 hodie §. 56. num. 11. verſ. Idem videtur dicendum, vbi in hanc ſecundam opinionem apertè ſe inclinat, & eiusdem ſententię fuit Card. Florent. in conſ. 15. quod incipit, quòd maioratus, & Tiraquel. qui etiam in his terminis loquitur ſuppoſita Galliæ conſuetudine lib. 1. de retract. §. 32. gloſ. 1. & vnica, numero 100. pagin. 691. Qui ex hoe tandem † tenet numero præcedenti poſt gl. Pariſi. in dictis conſuetud. ti. 1. §. 30. n. 74. quòd ſi maritus vendat rem, quam matrimonio conſtante acquiſiuit, admittuntur ad retractum rei venditę cõſãguineí mariti, & nõ vxoris, quod dictũ notádum

93 94 95

T 3

dum est ad leges Regias ordinamenti, & Taurinas, quæ de retractu loquuntur, & idem tenet Gregor. Lop. in dict. 55. in dict. glos. versus finem contra Doctorem del Castillo in l. 74. Taurina, & faciunt qoæ supra scripsi. Tandem opinionem Ancharrani sequitur Tellius in dict. l. 16. Tauri, numero 10. cum alijs, qui tamen non refert Tiraquell. nec alios quos retuli, ideo lector laborem meum gratum habeas. Et istos sequitur Andr. de Angulo in l. 3. glos 4 numero 5. folio 88. titul. 5. lib. 5. Recopilationis, & idem tenet Barbosa istud referendo, in l. 1. ff. soluto matrimonio, part. 1. numero 41. pagina 207. qui plura scribit in proposito istius materiæ in numeris præcedentibus & sequentibus, vbi etiam hoc referendo tradit, quòd maritus non potest facere maioratum de re acquisita constante matrimonio. Sed pro Roderico Suar. & sequacibus facit l. 15. Taurina, vbi legatum factum per maritum vxori, †

96

non computatur in parte, quæ ei debetur de bonis matrimonio constante acquisitis. Cuius legis ratio est, quia talia bona ipso iure vxori à lege deferuntur, & eidem statim deferuntur, vt existimat idem Episcop. Couar. in cap. officij num. 5. folio 80. de testamen. & l. 53. Taurina, vbi pater dotando filiam, videtur dotare de bonis matrimonio constante lucratis, quasi quòd ante mortem maritorum vxoribus acquirantur. Ad quam legem videndus est Baeza de non meliorandis filiabus, dict. cap. 11. numero 2. cum alijs, & cum

97

ex legibus Regni bona acquisita † debeant communicari inter maritum & vxorem, talis acquisitio est potius iudicanda ex legis dispositione, quàm hominis, vt tradit Petr. Barbo. in l. si ab hostibus, §. fin. ff. soloto matrimonio, tomo 2. numero 60. pagina 131. & in l. si constante, numero 135. eodem tomo, pagina 581. per doctrinam Bartoli in l. ita stipulatus, numero 39. ff. de verborum obligationibus, Alciati in l. 4. §. Cato. numero 104. eodem titulo, Rip. in l. fœminæ, numero 62. C. de secundis nuptijs, Rolandi de lucro dotis, quæstion. 86. numero 12. Et faciunt qui scribit idem Barbos. in l. si constante, numero 49 cum sequentibus, ff. soluto matrimonio, pag. 532.

Et ista seruiunt pro decisione quæstionis, quam disputat Auendan. respons. 20. an mulier † possit petere executionem per

98

instrumentum factum in fauorem mariti alicuius debiti, quod maritus acquisiuit matrimonio durante. De quo etiam per Parladorum cap. final. part. 3. §. numero 4. pagina 260. & Dom. Valdes in addition. ad Rodericum Suarez extension. 7. pagina 522. Rebuffum tomo 1. ad constitutiones Regias, articulo 5. glossa 9. numero 28. pagina 71. Et pro opinionē Roderici Suarez & aliorum, facit notabilis doctrina Augustini Beroij in consilio 46. numero 3. libro 3. vbi resoluit, quòd ex societate possessio † ipso iure acquiritur. Et pro ista sententia facit etiam l. 77. Tauri, hodie l. 10. titulo 9. libro 5. Recopilationis, vbi propter delictum mulier amittit bona constante matrimonio acquisita, & idem probat l. 11. eodem titulo, & legenda sunt quæ scribo in quæstione 24. sequenti à numero 28. ¶ Et ista nimirum seruiunt pro decisione quæstionis, quam disputo in 4. part. quæst. 23. vbi tracto, quando mulier possit renuntiare bonis acquisitis constante matrimonio.

99

Vtcunque tamen sit de prædictarum opinionum veritate, vt ad superiora redeā, siue illico acquiratur vxori dominium bonorum constante matrimonio acquisitorum: cùm primum bona acquiruntur per maritum, siue soluto matrimonio acquirantur: cum tunc dominium ipso momento transeat in vxorem, vel illius hæredes, ab ea auferri †

100

non debent, l. id quod nostrum, ff. de regul. iuris. Et licèt mulier constante matrimonio non habeat liberam administrationem, sed maritus, mulier tamen in habitu illico † est domina horum bonorum; quod sufficit ad hoc vt maritus non possit de talibus bonis facere maioratum absque vxoris permissione: quia verba non tantum ad actum sed ad aptitudinem etiam † referūtur, cap. maiores, §. cæterum de baptism. Sic delegatus ante expressionem personarum & rerum habet iurisdictionem in † habitu, licèt non in actu, cap. Pastoralis, §. quoniam de rescript. vbi Felin. tradit, quando iurisdictio, vel potestas, quæ habetur in habitu, possit prorogari, vel demandari, quem refert Cæsar Lambertin. in tracta. de iure patronatus, lib. 2. par. 1. articul. 2. 4. quæstion. principal. num. 5. fol. 31. & tradit Ioan. Gratian. Falcon. regul. 42. Et licèt præbenda debeat conferri sacerdoti, † sufficit, quòd aptitudine possit esse sacerdos, secundùm Ioan. Andr. & Domin. in cap. ei cui, gl. 2. de præbend. in 6. & confirmat Menoch. in cons. 227. num. 59. libr. 3. ¶ Et hæres dicitur vnus in actu, † alius in habitu, secundùm Paulum de Castro in cons. 410. viso facto, columm. 2. versic. Quantum ad tertium, libr. 1. Parisium in cons. 31. num. 45. libr. 2. Simonē de Pretis lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. interpretat. 1. dubit. 3. solut. 5. num. 9. fol. 196. Et rei vendicatio † vna est in habitu, alia in actu, secundùm Bald. in c. 1. de alienat. iud. mut. caus. fact. ¶ Et preses antequam intret prouinciam, † habet iurisdictionem in habitu, licet non in exercitio, l. obseruare, ff. de offic. Procon. de quo per Anton. Nat. cons.

101 102 103 104 105 106 107

351.

351.n.2.vbi disputat, an electus Senator qui post multum tempus iurauit, † debeat præcedere alium, qui medio tempore ingressus est dictum ordinem, Vant de nulli tit. de nullitat. ex defect. iurisdiction. ordinam. num. 35. pag. 366. quem vide num. 36. sequenti. post Dec. in consl. 609. & 696. num. 11. ad quos addo Gomes. in regul. de non tollendo iure quæsito, quæst. 4. pag. 66. vers. Primus igitur modus, & melius de trienniali possessore, quæstion. 35. pag. 847. Curiam Pisanam, & Azeued. lib. 1. cap. 13. folio 24. ¶ Et Ecclesia parochialis, quæ non habet parochianos, & sic est in habitu, † non impedit pluralitatem beneficiorum, secundùm glos. in cap. licèt Canon, in verb. Parochialis, de electio. in 6. & alia, quæ citat Ioan. Gutier. allegat. 8. numero 3. Similiter presbyter Parochialis habens Ecclesiam, quæ postea propter temporum discrimen non habet populum, dicitur Parochialis in habitu, licèt non in exercitio, vt traditur in cap. licet, de election. in 6. notat Abb. in cap. de multa. de præbend. Felin. in procemio, Gregor. Episcop. numero 39. Et filius Regis, Rex propter spem probabilem appellari † potest, licèt in vita patris administratio sit eidem interdicta, secundùm glos. in cap. vltimo 24. quæstion. 1. quam refero in principio secundæ partis tractat. & tradit Paris. in consl. 141. numer. 20. libr. 4. vbi nu. 30. scribit, quòd Episcop. ante consecrationem † dicitur Episcop. & Tiraquel. in tractat. de primogen. quæst. 33. & sunt plerumque exempla his similia, quæ latius cumulat Lucas de Pen. in l. vnica, C. de reis postulan. lib. 10. fo. 96. col. 2. cui adde gl. in cap. statutum, in verb. collegiatus de electio. in 6. dicentem, quòd vbi est eadem ratio, idem † iudicatur de Ecclesia Collegiali vel parochiali in habitu, ac si esset in actu, notat Dec. in d. §. quoniam num. 1. folio 70. facit text. in cap. Ecclesijs, vbi Abb. de immunitat. Eccles. & doctrina Angel. in l. item veniunt, §. præter hæc, ff. de petition. hæred. & plura scitu digna, quæ scribit Tiraquel. post leges connubiales, glo. 2. num. 1. cum seqq. fol. 247. Tiber. Decian. respons. 90. num. 7. cum sequentib. lib. 2. vbi disputat, an valeat † priuilegium Imperatoris nondum coronati? Petra in tractat. de fideicom. quæst. 12. n. 203. cum seqq. pag. 366. & paria sunt, aliquid factum esse, † vel esse in potentia faciendi. l. Et post rem, ff. de transaction. cum concordan. vt per Ias. in l. eleganter in principio, num. 6. fol. 174. ff. de condi. indebit. & plura notabilia scribit Ioan. Lop. in rubric. de donation. inter virum & vxor. §. 38. num. 1. cum sequentib. pag. 105. Et matrimonium absque copula dicitur in habitu, † & non in actu, vt tradit Cassan. in consuetudin. Burgund. rubrica 4. §. 6. nu. 29. pag. 587. & illud quod quis habet in potentia licèt nó in actu, dotest in alium transferri secundùm Abbat. in cap. cura. de iure patronatus, Dec. in l. nemo pluris 54 numero 6. ff. de regulis iuris, pagin. 225. Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 26. glos. 3. num. 40. pag. 627. & quod fideicommissarius † non possit cedere ante hæreditatem restitutam probatur in l. mulier, §. ex asse, ff. de iur. dot. vbi Iacob. & volunt Bald. in l. sancimus, C. ad Trebellian. Rebuf. tom. 2 ad constitut. Regias, titul. de cessione actionum, glos. 7. numer. 1. pag. 471. & articul. 2. glos. vltim. Et opinio prædicta suadetur: quia maritus solus † non potest donare bona matrimonio stante acquisita, vt traditur per Simanc. de insti. Catholi. cap. 90. numero 90 folio 32. Gomez Arias in l. 5. Tauri numero 50. & vide glos. Parisiens. in consuetudin. Parisien. part. 1. §. 30. num. 75. folio 239. quibus etiam addo elegans consilium Bald. quod lector in isto puncto omnino legat in cons. 235. statuto Tergisti, libro 2. quem citat Tellius in l. 19. Tauri numero 7. Molina libro 2. de primogen. cap. 10. numero 66. folio 310. & idem probat & tenet Nicola. Boerius in consuetudin. Vituricens. titulo de costumes de donai sons entre los nobles, pagina mihi 150. column. 2. vers. Ideo quæro, pro quibus facit, quia talia bona acquisita † videtur magis titulo oneroso, & propter industriam coniugum, vt patet ex l. 15. Tauri, vbi notat Tel. post. Rip in l. fœminæ, num. 59 C. de secund. nupt. De qua quæstione, & quando, & in quibus casibus maritus possit † donare bona constante matrimonio acquisita legenda omnino sunt quæ refert nouissimè Mena in additio. ad Gam. decis. 227. vbi citat Rodericum Suarez, Simanc. Molin. Baezam, Ayoram, Didac. Perez, Nauarrum, Ioan. Garciam, Gutierr. & hoc, & alios scriptores Regni, & alia etiam plura refert Valdes in additionibus ad Suar. in l. 1. fori, tit. de las ganancias, pagin. 21. & inquit nombiliter Rebuffus tom. 2. ad constitutiones Regias, tractat. de donation. art. 1. glos. 1. num. 33. pag. 373. quòd dum vxor lucratur mediam partē conquæstuum, in illa acquisitione † non requiratur insinuatio, quia ipso iure acquiritur vi consuetudinis. Ad ea autem, quę in contrarium adduci possunt, respondet diligenter Tel. in d. l. 19. & hoc mihi videtur in ista quæstione, licèt cōtra Tellium teneat nouissimè Ayora in libro de partitionibus, dict. q. 41. p. 2. n. 48. folio 118. ex quibus infertur confirmatio resolutionis traditæ à Burg. de Paz q. 8. ciuil. numer. 10. quòd si Rex concedat licentiam marito vt possit facere maioratum de rebus proprijs, non potest facere maioratum de rebus acquisitis cum vxore constante matrimonio.

Tandem in nostra quæstione concludendum est, maioratum, vel meliorationem constante matrimonio de re acquisita † non posse facere maritum: quicquid nouissimè teneat Auendan. in l. 17. Tauri glos. 4. num. 1. cum sequentib. fol. 41. Et quod maritus non posit facere primogenituram de bonis paraphernalibus vxoris, resoluit Menoch. in cõsil. 1. num. 70. per legem sic ego, §. dotis, ff. de dote, l. vltimam, C. de pactis conuentis. Et an si maritus faciat maioratum de re acquisita cõstante matrimonio, † videatur facere de parte sua, vel de parte vxoris, resoluit singulariter Tellius in dict. l. 19. num. 2. cum sequentibus, & Molina dict. loco numero 67. & legenda sunt quæ scribit Alexand. consil. 9. numero 13. libro 2. Ias. in l. si domus §. vltimo, numero 11. folio 120. ff. de legatis 1. vbi ponit regulam generalem, quòd quando testator rem legat, quam habet communem cum alio, † videtur legare solum partem, quam habet per illum textum, & l. serui electione, §. vltimo eodem titulo, nisi dicat, quod legat totum fundum per l. Iulianus in principio, ff. de legat. 3. vel nisi habeat rem communem cum hærede, per l. vnum ex familia, §. si rem, & l. cum filius, §. dominus, ff. de legat. 2.

121

122

123

Infertur etiam periculosissimum esse, † quod scribit Ioan. Garcia in tractat. de expēsis & meliorat. cap. 13. num. 20. fol. 127. vbi conatur probare, quòd maritus potest prælegare rem matrimonio constante acquisitam, & quòd mulier ex alijs bonis accipiet partem illam, quam maritus prælegauit, quod durum per prædicta mihi videtur. Infertur etiam verum esse quod scribit Matienç. in l. 2. tit. 9. glos. 3. num. 20. & 21. lib. 5. Recopil. vbi probat, quòd si hæres in testamento institutus petijt se mitti in possessionem ex remedio, l. vltimæ, C. de edict. Diui Adrian. tollen. † non poterit mitti in possessionem dimidię partis bonorum constāte matrimonio acquisitorum, quorum mulier habebat dominium & possessionem. Et quod mulieri de talibus bonis superlucratis cõstante matrimonio cõpetunt omnia inter dicta possessoria, † sed cauendum est ab ista vltima resolutione; cum mulier minime intentare posit interdictum adipiscendæ, iuxta regulas iuris vulgatas. Et contra Matienç. facit quod scribit Tellius in dict. l. 16. Tauri nu. 15. in fi. vbi probat, quod mulieri soluto matrimonio † competit remedium possessorium pro re empta matrimonio constante, si nomine ipsius & mariti fuit facta emptio, non alias. Et de eadem quæstione relinquit cogitandum Suárez in d. l. fori, versicul. Quæritur vlterius in fin. Et idem quod Matienç. tenet eo non releto Azebed. in l. 3. titul. 13. libro 4. Recopilationis, numero 19. folio 188. vbi refert opinionem Tellij tenere Auendan. respons. 20. Et quòd si mulier turbetur in possessione bonorum mobilium acquisitorum constante matrimonio, † competat idem interdictum vtroui; notat Cassanæus in consuetudin. Burgund. in rubrica le femmæ Mariæ, §. 14. num. 2. pagin. 710.

124

125

126

127

128

Postquam autem ad ista deuentum est, antequam hinc abeam, inquirere oportet, an dispositio dict. l. 44. quæ permittit patri reuocationem maioratus nisi in casibus in dict. l. contentis, habeat locũ etiam in matre. Quæstio est à nemine tracta, nec de ea vidi vnquam dubitari: cum tamen sint multæ causæ dubitandi. Et in primis lex prædicta 44. quæ solum modo in homine loquitur, ibi: *El que hiziere algun mayorazgo.* Auget difficultatē l. 17. Taurina, quæ loquendo de melioratione tertij dicit, quòd pater & mater eam possint reuocare, nisi in casibus in dict. l. contentis, & loquitur specialiter in matre, quod non fecit ita dict. l. 44. cum hoc potuisset faciliter exprimere, quod cùm non fecerit, † non est credēdum sine causa factum, l. vnica, §. sin autem addeficientis, ibi: *Nam si contrarium volebat, nulla erat difficultas coniunctim eam disponere*, C. de caduc. tollend. facit regula text. in l. si vero, §. de viro, ff. soluto matrimonio, l. commodissimè, ff. de liberis & posthumis. Reualidatur difficultas, quia donatio facta per matrem filio illico † valet, & est irreuocabilis, quia non habet filium in potestate, l. si constante, C. de donation. inter virum & vxorem, l. illud. §. vltimo, C. de collation. l. velles necne, C. de reuocand. donation. De quo plenius tracto in quæst. 28 infra eod. n. 5.

129

130

Sed licet hæc vera sint; adhuc videtur, † quod illa lex habet locum in muliere, & in matre, sicut in patre: quia in legibus † masculinum regulariter concipit fœminum, l. 1. §. 1. ff. de constit. pecun. l. 3. in principio, ff. de negot. gest. quod † procedit etiam in materia pœnali & odiosa, secundùm Cynum, & Odofredum in l. quicunque C. de seru. fugit. & alios, vt per Decium in l. fœminæ, numero 110. ff de regulis iuris, & Tiraquellum libro 1. de retractu §. 1. glos. 9. numero 211. Quod maximè procedit, vbi lex loquitur per verbum commune, prout loquitur dict. l. 44. ibi: *El que hiziere*. Nam hoc verbum (si quis) tanquam commune, quia de homine intelligitur † tàm masculum, quàm fœminam comprehendit, l. 1. ff. de verborum significatione, vbi Doctores, præcipuè Alciatus, qui illam legem paucis verbis notanter explicat. Et melius quàm alius Rebuffus; qui hoc latissimè

131

132

133

tractat. Confirmatur, quia l. generaliter, §. cum autem, C. de instit. & substitut. quæ de patre tantum loquitur, † ad matrem quoq; trahitur, secundùm glossam, Odofredum, Cynum, Angelum, Fulgos. Corn. Guido. Pap. Ias. Dec. & alios, ibi Bartol. Imola, & Rapha. Cuman. in l. cum auus, ff. de condi. & demonstration. facit l. Patroni, ff. de verborum signification. & plura refert Tiraquellus in l. si vnquam in verbo Patronus, numero 1. pagina 140. C. de reuocand. donation. Hoc fortificatur ex dispositione dict. l. 17. quæ eandem facultatem matri concedit in reuocatione tertij. Et maioratus, & melioratio per illas leges æquiparantur quoad reuocationē, & ideo † statutum in dict. l. 17. censetur statutum in dict. l. 44. propter paritatem, quam in hoc habēt, l. si socer à genero in principio, & ibi glos. ff. soluto matrimonio, l. de quibus circa finem, & ibi Angel. in 6. notab. ff. de legibus, l. 1. §. veteres, ff. de acquirend. possessione. Et verba posita in dict. l. 44. censentur † scripta gratia frequentioris vsus: quia homines magis communiter faciunt maioratus, quàm fœminę: & idem nihil contradicit de matre, ibi: *Nun esse factam mentionem*, iuxta glos. in Clementina 1. verb. Præsidentes de rescript. in 6. & in l. vnica, in verb. sponsam, C. de rapt. virgin. Et ad hoc facit, quod scribit Alexand. in consilio 119. numero 93. libr. 6. vbi dicit, quòd quando in aliqua dispositione est facta expressa mentio de vno, puta de masculo, & expressio de ipso fuit ratione maioris frequentationis: † tunc non videtur facta mentio de illo ad casum similem non expressum. Et ibi glos. Parisiens. alios concordantes refert. Et cum ista sententia sit fauorabilis matri, cuius libera voluntas non est coarctanda, vt tollatur à libera testandi facultate, in dubio est amplectēda, iuxta ea, quæ plenius trado in quæstione 22 supra eodem num. 266. & sequentib. & in alijs locis huius libri. Et cum hoc concurrit practica communis, à qua † non est recedendum, l. minimè, ff. de legibus. Et ex istis infertur cōfirmatio eius, quod resoluit Baeza de nō meliorandis filiabus, cap. 11. num. 7. cum alijs, vbi latè fundat, matrem nón posse meliorare filiam dotis ratione.

134 135 136 137 138

Sed an de bonis, quæ maritus in bello acquisiuit, possit facere maioratum absque consensu vxoris? † pendet à notatis per Rodericum Suarez in titul. *De las ganancias*, limitatione 3. fol. 15. Ioannem Lopium in repetition. rubricæ de donation. inter vir. & vxorem, columnn. 225. & 320. Gregor. Lop. in l. 6. titul. 11. part. 6. folio 83. columna 1. & per eundem Suarez in quæstion. maioratus, quibus adde, l. 6. titul. 17. part. 4. l. 5. titul. 15. part. 6. Ex quibus & alijs, quæ ego scribo in 1. quæstion. supra eodem numero 23. cum sequentibus apparet, maioratum ex talibus bonis liberè posse facere maioratum absque consensu vxoris, dum tamen obseruentur quæ habentur in l. 2. & 4. titul. 4. libr. 5. ordinam. Et quod si Rex concedat marito & vxori licentiam faciendi maioratum, † possunt etiam in eadem scriptura facere maioratum in filios diuersos, tradit Ioannes Lop. in quæstione maioratuum, quæst. 959. quem refert & sequitur Burgos de Paz quęst. ciuili 1. num. 1. contra Celsum cons. 117. num. 4.

139 140

Præterea, in ista quęstione est commendandum quod scribit Vasq. Menchaca lib. 1. controuersiar. dict. cap. 12. num. 12. fol. 58. vbi tenet, quòd si maritus & vxor constante matrimonio conuenerunt facere maioratum, de certis bonis in persona vnius filij, & maritus iuxta mandatum vxoris fecit maioratum, si eam pœnituit, & reuocauit, † valet reuocatio. Quod dictum procedit, & limitari debet, secundùm d. distinctionem dict. l. 44. & addo in ista materia Antonium Gam. decis. 338. numero 2. vbi probat quòd pater non potest reuocare contractum per ipsum cum vxore factum, ex quo commodum ad filium primi matrimonij pertinebat.

141

Item est notandum, quòd si maritus nomine suo & vxoris Regi supplicauit pro licentia ad faciendum maioratum, & Rex tantum modo marito licentiam præstitit, † videtur & vxori talem licentiam præstitisse. Ad quod videtur textus expressus in l. 1. C. de diuers. rescript. qui ad hoc est notabilis, vbi Ias. post alios plura in confirmationem huius conclusionis scribit, notat idem Ias. in l. Lucius, numero 17. folio 133. ff. de vulgar. & ad hoc facit doctrina Bart. in l. si quis intentione ambigua, ff. de iudic. vbi dicit, quòd quando supplicatio est certa & limitata, & responsio ambigua, † responsio & concessio declaratur & intelligitur secundùm supplicationem, & dicit Rebuf. in praxi beneficia. in 3. par. signat. num. 24. pag. 187. quòd concessio facta a Papa in signatura, intelligitur secundùm partis supplicationem. In quo loco plura similia ad propositum adducit, & confirmatur ex pluribus quę scribo infra q. 60. à num. 11. & probatur conclus. in cap. inter dilectos, in vers. Cęterum, de fide instru. qui ad hoc est melior de iure, secundùm Ias. in l. Gallus, §. idem credendum numero 9. ff. de liber. posthum. & tradit idem Ias. in l. iustitia, numer. 11. ff. de iustitia & iure, & in l. 1. num. 5. cum sequentibus, C. de diuers. rescriptis, & faciunt quę scribo supra quęst. 8. † & ad hoc etiam est notanda, l. parti. 40. tit. 18. part. 3. in tota lege, maximè in illis verbis, *De tal carta se pueden aprouechar todos, maguer no se faga en ella mencion de los otros.*

142 143 144

Ex quibus obtinui in practica, quòd si pater & filius petierunt facultatem ad hypothecandum pro restitutione dotis bona maioratus, si patri tantum facultas concessa fuit, filio cōcessa videtur, & † ea vti potest. Ista tamen cōclusio non transit sine difficultate. Nam Princeps concedendo vni ex duobus petentibus licentiam, † alij denegare videtur, l. cum prætor, ff. de iudic. l. maritus, C. de procurator. cum concord. Pro priori tamen opinione faciunt quæ scribit Aymo Crauet. in cons. 45. num. 2. Et pro secunda distinctione Alberic. quam lector legat in d. l. 1. C. de diuers. rescript. & quæ scribit Mascard. in tractat. de probationibus lib. 3. conclus. 1240. num. 27. fol. 180.

145

146

Hic etiam inserere decreui, quòd si pater maioratum facit filio secundæ vxoris ex rebus comparatis pecunijs filiorum, quas ex priori vxore sustulit, maioratus quidem stabit, † filij autem habebunt actionem solummodo ad pecunias, vt tenet Gregor. Lop. in l. 24. in glos. magna, verb. *Estonce*, versus finem, tit. 13 par. 5. per text. ibi, & doctrinam Bald. in titul. de his, qui feud. dare poss. §. & quia vidimus, num. 10 fol. 8. vbi tradit, quod in feud. non refert cuius pecunia fundum sit emptum, per l. non vnde, C. si cert. petat. & ista doctrina Gregorij Lopez de plano procedit, vbi filij primæ vxoris, quorum erat pecunia tempore emptionis, erant maiores, si autem minores erant, dici potest, quòd possunt rem vendicare tanquam à patre emptā, qui est filiorum legitimus † administrator. argumento l. curator. C. arbitri. tutel. l. 2. ff. quando ex fact. tutor. l. 49. tit. 5. part. 5. vbi Gregor. Lopez multa scribit pro intellectu istius materiæ, cui adde Socinum in regula 343. Ias. in l. 1. numero 8. C. de furt. glos. Parisiens. in tractat. de contractibus, quæstion. 83. numero 628. Episcop. Couar. resolutio. lib. 1. cap. 3. num. 6. vers. Sed ad huius melius, & in cap. 1. num. 5. de testam.

147

148

Est etiam sciendum in ista materia, quod consensus præstitus per mulierem, dum maritus facit maioratum de re ipsius vxoris, † non facit, vt ea possit conueniri ex tali contractu, cui consensit, l. aliud, ff. de regul. iur. Et ita in terminis voluerunt Bartol. in cons. 211. Quidam sibi filius, columna. vltima, Ancharran. in cons. 76. in vltimo dubio, Aymo in tractat. de antiquitat. tempor. in quæstion. posita post tractatum num. 4. & 41. Quod confirmatur ex doctrina Alexand. in cons. 131. col. 2. lib. 2. vbi tradit, quòd consentiens compromisso non videtur se obligare ad id, quod arbiter pronuntiauit seruare; Sed & Corneus cons. 41 columna. vltima, lib. 3. resoluit, quòd siquis consentiat venditioni rei suę, tamen ex tali consensu † non est obligatus de euictione, & confirmat ex alijs idem Aymo in cons. 33. numer. 19. licet in contrarium faciat doctrina Iasonis in l. cum fundus, §. seruum tuum, notabil. 3. numero 7. folio 51. ff. si certum petatur, vt ex illo textu notat, quod eo ipso quòd quis approbat contractum ab alio gestum, tenetur insolidum perinde, ac si cum eo fuisset gestum, & citat textum in l. Caius, ff. de manumission. & l. Pomponius, §. cum quis, ff de acquiren. possess. sed veritas & resolutio istius puncti pendet à pluribus, quæ scribit Tiraquellus in d. l. connubial. num. 136. cum alijs, folio 284. vbi latissimè tractat † an qui non potest facere contractum, possit illi consentire, & alia ad istam rem pertinentia, & legenda etiā sunt quæ scribo infra 4. par. quæstio. 19. à n. 27. ¶ Et in ista materia animaduerto ad id, quod singulariter scribunt Paulus de Castro in cons. 438. quantum ad primum quæsitum lib. 1. Tiraquel. in libro de legibus connubia. lib. glos. 4. n. 18. Menoch. in tractat. de præsumption. lib. 6. præsumption. 34. numer. 15 fo. 88. volentes, quòd si statuto cauetur, quòd mulier non possit contrahere sine consensu mariti, & contrahit sine mariti consensu, & interim ipsa moriatur † non potest maritus consentire ea mortua illi contractui, ex quo vnus consensus cum alio iungi non potest.

149

150

151

152

Summè etiam est notandum, quod licèt vir & vxor simul in aliquo supremo iudicio faciant maioratum, † censentur esse duo suprema iudicia scilicèt, alterum viri, alterum vxoris, l. Papinianus, §. sed nec impuberis, ff de inoffic. testam. facit quod notat glos. in l. patris & filij, ff. de vulgar. Quæ resolutio ad plura, quæ in ista materia se offerunt, est necessaria. In qua etiam animaduertendum est, quòd si Princeps concessit licentiam marito & vxori faciendi maioratum conditione adiecta, quod vnus sine altero non possit reuocare maioratum, quæ clausula reperitur in pluribus licentijs datis ad faciendum maioratū: si maritus & vxor virtute talis facultatis faciant maioratum, † non possunt reuocare vnus altero mortuo, licèt id cautum in scriptura non sit: quia eo ipso quòd vtuntur tali facultate, videtur eam acceptare, & ad eam executionem deducere cum omnibus suis qualitatibus & conditionibus, d. l. Caius, ff. de manumis. l. 1. §. vltimo, vbi Bart. ff. si famil. furt. fecisse dicatur cum concordan. quæ refero in 2. part. quæstion. 4. illation. 8. Et ista conclusio fulcitur ex dispositione l. 44. Taur. hodie l. 4. tit 7. lib. 5. ordinam. noui in illis verbis: *Saluo si en el poder de la licencia que el Rey le dio, estuuiesse clausula para que despues de hecho lo pueda reuocar*. Nam si est clausula contraria quod non possit reuocari, ad vnguem est custodiēda, & oppositorum † eadem est

153

154

155

est disciplina.l.vltima.§.vltimo. ff.de de leg. 3.cum concordant, vt per Euerardum loco 56 75. Et hæc sententia † confirmatur ex pluribus quæ scribo infrà q. 37. & alijs traditis per Molinam lib 4. de primogen.c.2. nu.54. fol.130. Et de materia istius quæstionis legẽda sunt quæ refert nouissimè Valdes in addi tionibus ad Suarez in l. Quoniam in prioribus,limit.5.pag.84.

QVÆST. XXIIII.

Si facto maioratu pater tradidit filio possessionem, est irreuocabilis, tam quoad ipsum, quàm quoad alios vocatos.

SVMMARIVM.

In donationibus substitutiones fieri possunt, numero 1.

Ponderatur lex 45. Tauri ad decisionem huius quæstionis, num. 2. Tam de maioratu antiquo,quàm nouo est intelligenda,num.3. An procedat in primo successore, num. 4. Quæstionis definitio,num.5.

Conditione adiecta,vt bona donata post tempus præfixum alicui restituantur, quo tempore transferatur possessio ad eum,cui ius ex donatione competit,nu.6.& 11.

Donatario sine liberis decedente, dominium rei donatæ reuertitur ipso iure ad personam post eum vocatam.n.7.

Ex substitutione in donatione facta an acquiratur vtilis actio absenti substituto.n.8.

Pactũ quòd primogenitus semper præferatur, an fieri possit.n.9.

Donatio reuocata quoad primum donatarium, an reuocetur quoad substitutos.num.10.& 35.

Donatarius,cùm dies donationis cedit,an possit intentare iudicium possessoriũ retinendæ pro possessione rei donatæ n.12.

Donatarius quomodo possit contradicere possessioni contra hæredem scriptum, numer.13. remissiuè.

Legatum ad tempus an dicatur substitutio, aut translatio.n.14.

Princeps non potest alterare inuestituram in præiudicium eius,cui ius quæsitum est, numero 15.

Pater si emphyteusim accipiat pro se & filijs, an possit vni prælegare, num.16. Refertur quædam sententia, num.18. & ibi quid de matre contraria opinio.n.19.

Emphyteusim acquirẽs an possit excludere futuros successores & nominatos de consensu domini, num.17.remissiuè. Et ibi qualiter dominium rei,quæ data fuit in emphyteusim, transeat ad vocatos.

Actus perfectus per superuenientem causam non reuocatur.n.20.

Ius quæsitum filio ad maioratum ex vocatione non est auferendum.n.21.& 25.

Vbi dies acquisitionis cessit, an possit donãs reuocare grauamen donatario adiectum,num. 22.resoluitur,n.23.

Testator non potest in aliorũ præiudicium dispo nere de bonis sibi,suo filio, & descendentibus per fratrem donatis,n.24.

Ex modo apposito donationi in fauorem tertij ius tertio acquiritur,n.26.& 45. etiam absenti sine cessione.n. 30. An possit reuocari cum donatarius debitum agnoscit.n.28.

Castra donata in pactis matrimonialib⁹ masculis an acquirantur.n.27.

Ius in personam secundò vocatam an transferatur iure transmissionis,vel ex propria persona,num.29.

Consensus domini ad confirmandam donationẽ rei emphytheuticæ, an præiudicet alijs vocatis.n.31.

Donans fundum si constituat se pro possessore pro donatarijs, mortuo primo donatario ius omnibus acquiritur.n.32 & 33.

Re tradita duobus pro indiuiso, in parte posteà accrescente an sit opus traditione.n.34.

Donatione pro matrimonio facta filio & eiusdem liberis,statim censetur ius acquisitum liberis posteà natis.n.35.

In successione primogenituræ non sufficit præstare interesse,sed donatio præcisè est seruanda.n.37 & 38.

Donatio est irreuocabilis, vbi ius est quæsitum propria vel notarij stipulatione.n.39.

Donatio inter viuos per notarium acceptata an transmittatur ad hæredes.n.40.& ibi qualiter debeat fieri,& nu.41. quòd donatio per tabellionem acceptata non possit reuocari in præiudicium filiorum vocatorum.

Donatio,in qua plures personæ sunt vocatæ,dicitur vna donatio, num. 42. Contraria sententia,num.44.

In priuilegio immunitatis an sint tot concessiones,quot personæ,quibus datur priuilegium, num.43.

Descendentibus ex vna linea deficientibus, alij ex alia a primo inuestito descendentes, & collaterales à primo inuestito,succedunt,nu mero 46.

An sint tot substitutiones,quot personæ quibus fit substitutio.n.47.

Feudum acquisitum pro aliquo ex filijs, an dicatur nouum in personis filiorum. n.48.

Res

Primus

Primus vocatus si post apprehensam possessionem delictum committat, pater non potest maioratum reuocare in praeiudicium fisci, vel vocati, quibus ius sit quaesitum.n.105.

Maioratu facto pater non potest vendere, vel obligare bona,n.106.& 107.

Pater nō censetur donare alteri bona, quae prius donauerat.n.108.

Alienatio bonorum, quae pater pro maioratus obseruatione hypothecauit, prohibita censetur,num.109.

Fratres si per sententiam compromissoriam consentiant quòd res aliqua sit maioratus, an in praeiudicium vocatorum possint alienationi consentire,n.110.

Res donata an possit ante traditionem obligari, vt post eam transeat ad donatarium cum onere obligatione.n.111.

Donatarius non obligatur creditoribus, sed hæres donantis.n.112.

Creditor agens contra donatarium debet probare hypothecam praecessisse donationem, numero 113.

Pater non potest filio imponere seruitutem in re data ob maioratum vel meliorationem,num. 114. Nec delinquendo talia bona amittere, num.115. Nec praeiudicat filio per confessionem quòd bona alicui obligauerit, numero 116.

Melioratus an teneatur ad debita post maioratum irreuocabilem.n.117.

Parentes non possunt disponere de rebus, in quibus filius dominium & possessionem habet per meliorationem in contractu onerosa factam,num.118. nec debita contrahere, numero 120.

Id quod nostrum est, sine facto nostro à nobis auelli non potest.nu.119.

Creditores facti post donationem non praeferuntur donatarijs.n.121.

Si in facultate Regia contineatur licentia renocandi vsque ad mortem, an teneatur successor ad debita post maioratus institutionem contracta.n.122.

An sit standum confessioni principis attestantis aliquid donasse post factam ab ipso donationem.n.123.

Castrum donatum puellæ in dotem si à patre donante dictum iuit quod primogenitus habere debeat, decedente patre, an in filium se hæredem negantem possit executio fieri, numero 124.

Limitatio ad l.21.Tauri,num.125.

Ad valorem meliorationis tertij an attendendus valor bonorum tempore mortis, vel tempore donationis, n.126. Et an donatio praeiudicet creditoribus.n.127.

Primo vocatus si maioratum non acceptauerit, secundus acceptare potest.n.128.

Hæres potest habere ratam donationem defuncto factam, vt reuocari non possit, numero 129.

Ius vocatorum post primum non dependet ab hoc prius vocato, sed à primo fundatore, numero 130.

Adueniēte die vocationis vocati possunt possessionem petere,n.131.

Maioratu in certa re à patre in filium ex tertio bonorū instituto, an possint hæredes per viā transactionis aliam pro re illa subrogare, numero 132.

Pater potest reuocare maioratum, vbicunq; in vita filij prius vocati conditio non fuit purificata.n.133.

Maioratus si instituatur sub certis conditionibus,& grauaminibus, an illis verbis forma inducatur.n.134.

Maioratus vel melioratio si sit inualida, nō acquiritur ius nec primo vocato, nec alijs, num. 135.& potest reuocari,num.136. etiā existente iuramento.n.137.

Maioratus reuocari potest, si primus vocatus conditionibus non pareat, nu.138. etiam in praeiudicium successorum,num.139.& donatio est ineffícax,num.140.

Donatio conditionalis euanescit ex conditionis defectu,num.141.

Conditio dum pendet,& non impletur, possessio non transfertur,n.142. & quid in donatione facta Ecclesiæ,n.143.

Maioratus an reuocari possit in casu huius quaestionis, si sit factus ob contractum onerosum,n.144.

Deficiente semel conditione in persona primi vocati, censetur extincta substitutio quoad alios,n.145.

Hæredes donantis possunt reuocare donationē propter non obseruatas conditiones, numero 146.

Donationis reuocatio non competit hæredi, nec contra hæredem,n.147. Quid in reuocatione facta ex inobseruantia pactorum, numero 148.

Stipulans rem donatam pro hæredibus & successoribus, non videtur stipulari pro fideicōmissarijs non habentibus causam ab stipulante, sed ab eo qui fideicommissum reliquit, numero 149.

Modificare, corrigere, mutare, detrahere, & dispensare, qualiter differant, num.150. remissiuè.

Maioratū si quis instituat de aliqua re sub reseruatione, vt de certa quantitate disponere possit, & non disposuit, dispositio quomodo intelligatur,n.151. remissiuè.

Donans an possit cogi ad tradendum rem donatam,n.152.

Donatione facta cum clausula quòd pars praemorientis

morientis deueniat ad superuenientes, an sit locus iuri accrescendi, num. 153.

VIgesimo quarto quæro pro intellectu istius materiæ de quæstione, quæ propter sui vtilitatem, & quia noua est, & in practica contingibilis, est magnifacienda? Pater fecit maioratum in fauorem alicuius filij de pluribus, quos habebat, & in vocationibus vocauit alios filios successiuè, si contingeret quòd filius, qui primo fuit vocatus, decederet absque filijs, & facto maioratu tradidit filio possessionem rerum maioratus corporalem, aut per alium actum iuridicum: & posteà cõtingit, quòd filius prius nominatus decedit absque liberis in vita patris, aut matris, quæritur an possit pater aut mater reuocare maioratum in præiudicium filij vocati post primum, cui possessio tradita fuit? In qua materia præmittendum est, quod quemadmodum in testamento possunt fieri substitutiones & reuocationes, ita in donationibus. l. si rerum, 1 l. Quoties. C. de donatio. quæ sub modo. cũ multis congestis per Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommissis art. 51. num. 1. & 2. fol. 480. quod hodie est clarissimum per leges 17. 27. 44. Taurinas. Hoc præmisso in nostra quæstione, quia semper intendo non conterere tempus frustra (quod ad negotia quotidie occurrẽtia est mihi necessarissimũ) videtur quod in isto casu maioratus est irreuocabilis, tam quoad primum vocatũ, quàm quoad alios, quod probatur rationibus & iuribus sequentibus.

2 Primò ad hoc facit l. 45. † Taurina ibi, *Mãdamos que las cosas que son de mayorazgo, agora sean villas, o fortalezas, o de otra qualquier calidad que sean, luego sin otro acto de aprehẽsion se traspasse la possession ciuil y natural en el siguiente en grado.* Quæ lex claré probat hanc conclusionem, nec dici potest, quod illa lex loquitur in vlterioribus successoribus, & nõ vbi moritur primus successor maioratus; quia cum dicta lex generaliter loquatur, & sit introducta in fauorem maioratuum, generaliter est intelligenda. c. si Romanorum 19. distinct. cum vulgaribus. l. 1. §. & cum ratio. ff. de alæ vsu, & aleator. Nec congrua ratio diuersitatis adest magis in vno casu, quàm in 3 alio, vt ad oculum patet. Et ideo lex illa † est intelligenda tam in maioratu antiquo, quàm in nouo. l. illud. ff. ad l. Aquiliam, cum cõcordanti. Et quod illa lex procedat etiam in primo successore, quia succedit primo institu- 4 tori, & fundatori maioratus, † laté sustentat Antonius Gomez in d. l. 17. fol. 186. cuius sententia ratione concludenti fulcitur. Quia si verum est, quod iam sunt bona maioratus, & vinculata, postquàm fundator vinculauit, omnibus debent gaudere priuilegijs, & qualitatibus bonorum maioratus, quia vna & eadem res non debet diuerso iure censeri. l. cũ qui ædes. ff. de vsucapio. l. vltim. C. de commun. seru. manumis. Et opinio Antonij Gomez mihi tenenda videtur, licet contrarium teneat Molina lib. 3. de primogenijs, c. 13. n. 40. fol. 97. quem sequitur nouissimè Ioannes Gutierrez in quæst. practic. lib. 3. q. 72. num. 2. pag. 620. Cum igitur possessio in talem filium vocatum ipso iure transferatur authoritate prædictæ legis, quem filium pater vocauit in defectum, quod primus filios liberos non relinqueret; † sequitur quòd quemadmo 5 dum maioratus est irreuocabilis respectu primi propter possessionem, quæ ei data fuit, ita est irreuocabilis quoad alios vocatos.

Secundò, hæc conclusio suadetur ex dispositione. l. 7. tit. 4. part. 5. quę est ad infinita singularis, & pro ista etiam sententia est notabilis, quæ probat, quod si quis faciat alicui donationem de aliqua re vsque ad certum tempus, conditione adiecta, quòd post illud tempus alteri restituat à die illo, qui donauit præfixo, † statim transfertur possessio in illum, ad 6 quem ex tali donatione ius competit illo die præterito, ibi, *De aquel dia en adelante ganarian la possession y el señorio della sus herederos del que ouiesse hecho la donacion, o el, o el otro a quien nombrasse para auerla.* Quam legem in nostra materia maioratuũ circa præscriptionem citat Gregorius Lopez in l. 10. tit. 26. pàrt. 4. in glos. in verb. *No le empecerìa*, fol. 70. col. 2 ad finem. Et de d. l. 7. meminit Valasco tom. 2. consultationum, cosult. 194. num. 20. Et d. l. 7. vocat insignem Episcopus Couarruu. lib. 1. resolutionum. c. 14. num. 3. facit egregia l. quoties. C. de donatio. quæ sub modo. De qua tractat Suarez in titulo *de las herencias*, num. 22. & 23. vbi Valdes num. 4. pag. 93. allegat me, & alia plura, & eã multum commendat in allegatione 19. vers. & in nostro casu, & Antonius Gomez in l. 45. Tauri num. 111. vers. septimo facit. Et ad maioratus nostros illam legem refert Ioãnes Lopius in l. 46. Tauri num. 2. quæ secundum eum sumpta fuit de l. quoties. C. de donationibus, quę sub modo, & Gregor. Lopez in eadem l. 7. in verbo, *y el señorio.* Quam l. quoties, rectè & ad propositũ interpretatur Aluarus Valasc. in tract. de iure emphyteutico. q. 50. num. 44. versic. cõprobatur nostra sententia. Tradit notãter in casu notabili Carol. Ruin. in consil. 62. n. 10. lib. 2. qui ad hoc refert glossam, quam vocat notabilem in l. 1. C. de inofficios. donation. vbi Baldus, Bart. in l. & ideo. ff. de condit. furtiua. Alexand. in l. 7 final. C. de legat. Ex quorum authoritate colligit, quòd si quis donet alicui aliquid, & si decedat sine liberis, vocat aliam personam, † donatario decedente sine liberis ipso iure reuertitur

titur dominium rei donatæ ad personam vocatam. Et ex regula dictæ l. quoties, deducit elegauter Aymo in cons. 19. num 8. quòd ex

8 substitutione facta in donatione † acquiritur vtilis actio absenti substituto, contra regulas iuris quòd alteri stipulari nemo potest. Et ibi tradit Aymo, quòd in contractibus substi

9 tutio fieri potest, † & pactum quòd primogenitus semper præferatur, ex l. vt hæredibus, ff. de legat. 2. Bald. in consil. 249. verba inuestituræ, col. 2. post medium, lib. 2. Paul. de Castro in cōs. 384. Si quæritur lib. 1. vbi vult, quòd facta substitutione in contractu donationis, licèt reuocetur donatio quoad primũ

10 donatarium, † non tamen censetur reuocata quoad substitutos. Et dict. l. part. 7. coadiuuatur per textum in authent. cui relictum, in fine, C. de indict. viduitat. tollen. & in l. final. C. de legatis. In quibus iurib' probatur, quòd sicut dominium rei legatæ transit ipso iure in legatarium. l. à Titio. ff. de furt. cũ similibus:

11 ita finito tempore legati, † transfertur ipso iure ad hæredem, quod volunt Salicetus, Fulgos. Alexand. Iaso num. 6. fol. 569. in d. l. final. C. de legat. gloss. & Bald. in l. 1. C. de inofficios donation. Bart. in l. & ideo. ff. de condit. furtiu. ¶ Nec est curandum dè quodam intellectu extraneo, & subaudito dato ad istã legem partitæ per Antoniũ Gomez in l. 40. Tauri. num. 28. quia est contra expressa verba, & mentem illius legis. Nec de alio intellectu dato per Matiencium in l. 45. Tauri, glossa 2. num. 21. fol. 188. cum lex illa, in verbo, *ganarian*, secundum legis mentem, & communem vsum loquendi idem significet, quòd *ganarian*, sunt de præsenti, & non de futuro. Ex quibus alias in practica inferebam; quòd donatarius cùm cedit dies donationis, vel purificata est conditio, † potest intentare iudi-

12 cium possessorium retinendæ pro possessione rei donatæ, quæ illatio probatur ex scriptis per Augustinum Beroium in cons. 60. numer. 26. & 27. lib. 1. & in cons. 130. num. 67. cum sequẽtibus lib. 2. & conducit quod scribit Menochius de adipiscend. possessione, remedio 4. q. 67. num. 557. & iterum nu. 588. & num. 592. post Guidonem Papæ cons. 59. Alexand. in cons. 83. num. 6. lib. 2. Augustin. Beroi. cons. 55. num. 6. lib. 2. qui omnes tra-

13 dunt, quomodo donatarius † posſit contradicere possessioni contra hæredem scriptum in casu. l. vltimæ. C. de edict. diui Adrian. tollend. Cuius legis dispositio procedit secundùm Salicetum non solum in reali, & vera apprehẽsione, sed etiam in ea, quæ facta est per clausulam constituti. Notat Iaso in l. postquã liti. C. de pact. latius & perfectius omnibus Episcop. Couarru. resolut. lib. 1. d. c. 14. nu. 2. cum sequentibus, à quo cauendum est nu. 5. qui conatur destruere verba. d. l. 7. licèt cũ esset doctissimus, agnouit verba legis non habere responsum congruum. Ad quę adde elegantem conclusionem, quòd si legem alicui ad tempus, & alteri post illud tempus, † non

14 dicitur substitutum primo, sed dicitur quędã translatio. l. quærebatur; vbi glos. & Bald. ff. de testament. milit. Bart. in l. Imperator, vbi Ias. num. 27. ff. de legat. 5. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 10. num. 67. pag. 294. ff. ad Trebellian.

Tertiò ad hoc facit simile, quod Princeps

15 † non potest in præiudiciũ eius, cui ius quęsitum est, alterare inuestituram, seu alterum ammittere, secundùm Baldum in cap. 5. §. vltimo, de feud. Guard. & Paul. de Castro in l. 1. C. quando non peten. par. & alios, quos refert Decius in cons. 207. Ad clariorem: & Gozadin. in cons. 20. num. 10. Menoch. in tractatu præsumptionum. p. 2. præsumpt. 10. numer. 50. pag. 122. late & notanter Menoch. consil. 1. n. 124. & 125. De quo legenda sunt quæ scribo infrà q. 44.

Quartò, ad hoc est elegans doctrina eiusdẽ Baldi in authent. si quas ruinas, col. penult. vers. iuxta hoc quæro, num. 6. in fine, numeri. C. de sacrosanct. Eccles. vbi tractaus, an pater accipiens pro se & filijs aliquam rem in

16 emphyteusim † posſit eam prælegare vni filiorum? de qua quæstione etiam agit Bart. in l. vt iuris iurandi. §. liberi. ff. de nper. libert. & latè Gozadin. in cons. 75. num. 1. cum sequẽtibus, Pinel. in l. 1. pa. t. 3. num. 98. C. de bonis matern, vbi numer. 97. etiam tractat, † an

17 acquirens emphyteusim posſit excludere futuros successores, & nominatos cum consensu domini, omnium latius Iaso in l. 3. numer. 246. cum pluribus alijs, C. de iure emphyt. Episcop. Couarr. resolution. lib. 2. c. 18. numer. 2. Anton. Peregrin. in tract. de fideicommissis, art. 55. num. 58. fol. 489. Anton. Gam. & ibi Flores in addition. decis. 2. & plures citat Valdes in addition. ad Suarez in tit. *de las arras*. l. 13. num. 69. pag. 38. Iul. Clar. lib. 4. receptarum sententiarum. §. emphyteusim. q. 16. pag. 147. Anton. Gam. decis. 233 nu. 12. & Episcop. Couarru. in d. c. 18. citat Corbul. de iure emphyteutico, titul. de causis priuationis ob mortem ciuilem, n. 27. fol. 23. & cõducunt scripta per illum, tit. de causis priuationis ob lineam finitam, nu. 67. fol. 59. Qualiter autem dominiũ rei, quæ data fuit in emphyteusim, transeat in vocatos, constat el l. cum sponsus. §. in vectigalibus. ff. de publici. Imola in cons. 116. num. 6. Alciato in l. traditionibus, ad fin. C. de pact. & alijs, quæ tradit Petrus Barbosa in l. diuortio, num. 21. & 22. pag. 936. ff. solut. matrim. Tandem Bald. in d. authen. concludit, quod licèt pater acceptam

18 prædicto modo rem in emphytheusim † posſit eam vni ex filijs prælegare quando filius

est

est in potestate, quia donatio non valet per l. 2. C. de inoffic. donat. cum concord. Mater tamen id facere non potest, nec prælegare emphyteusim pro ea, & filijs acceptam, quia donatio facta filiu tenet irreuocabiliter à principio, citat textum in l. liberti patroni. ff. de

19 assignand. liber. ¶ Quòd autem pater † non possit vni filiorum prælegare emphyteusim acquisitam pro se & filijs, quia mutatur forma contractus, quia æqualiter filijs ius quæsitum fuit, tradunt Iaso in l. 2. num. 209. C. de iure emphyteutico. Menoch. in consil 209. num. 6. lib. 4. ad quem addn latè Alexand. qui communem vocat in conf. 8. num. 14. lib. 3. licet contrariam dicat communẽ in cons. 27. num. 4. eodem lib. De quo puncto legenda sunt quæ resoluunt Aluar. Valasc. de iure emphyteutico. q. 49. Glos. Par. in d. conf. 8. Alexandri. ¶ Igitur cùm maioràtus & melioratin facta per patrem filio teneat, & reuocari non possit tradita possessione, efficitur irreuocabilis maioratus tã respectu primi, quàm aliorum vocatorum.

Quintò ad hoc facit, quia actus iam perfe-

20 ctus, per superuenientem causam † non debet retrocedere. l. pluribus. §. & si placeat. ff. de verbor. obligation. Et ius iam acquisitus fi

21 lio ad maioratũ ex prædicta vocatione, † non est auferendum. l. id quod nostrum. ff. de reg. iur. facit cap. quamuis, de rescript. in. 6. l. spem. C. de donation. & doctrina Aretini in conf. 74 num. 10. vbi resoluit, quòd ius mihi acquisitum re, vel spe, non potest auferri per eum, qui ius dedit, confirmat Menochius in conf. 388. num. 38. lib. 4.

Sexto, licet inter nostros Doctores sit antiqua & magna controuersia, cùm donator possit reuocare conditionem, aut modum adiectum donatario tempore contractus in vtilitatem alterius, quo donatarius grauatur, vt alteri post certum tempus restituat, vel post

22 tempus mortis. † Quam quæstionem latissimè disputãt dictus Episcopus vbi supra. Suarez in l. quoniam in prioribus. q. 8. ad legem Regiam. C. de inofficios. testam. Deci. in cõs. 223. col. 2. & Gregor. Lopez in d. l. 7. in glossa penult. in verb. *el otro*. Menchac. lib. 3. controuersia. cap. 63. num. 1. cum alijs, quòd in pluribus alijs locis disputatum est, & Doctores in duas factiones diuisi sunt. Et opinio cõtra Bart. in l. qui Romæ. §. Flauius ff. de verbor. obligation. seruatur in Francia teste Rebufo in l. quod iussit, num. 33. pag. 64 ff. de re iudica. & eam sequitur contra Bart. in lib. concordator. rubr. de collationibus. §. statuimus. 2. pag. 454. in principio. Et est communior opinio secundùm Cephalum in consil. 312. num. 104. lib. 3. qui tractat de quodã maioratu Hispaniæ. Et de iure nostro Regio etiã est verior, vt nouissimè resoluit D. Ferdinã. Mendoça lib. 3. disputat. iuris ciuil. c. 9. num. 45. pagin. 710. contra Gomez Arias in l. 45. Tauri, num. 30. & Nauarr. in cap. si quando, except. 6. de rescript. De quo etiam plura scribit Menoch. in conf. 92. num. 76. cum sequentibus lib. 1. & in conf. 296. num. 71. lib. 3. Et punctum etiam tractat Parladorus ad id legendus lib. 2. rerum quotidianarum. c. 3. numer. 37. pag. 43. Molina lib. 4. de primogen. cap. 2. num. 73. fol. 135. & lib. 1. c. 8. n. 37. folio 60. & Ioann. Gratian. qui hoc refert regula 410. Matien. in l. 2. tit. 16. lib. 5. Recopilat. glos. 5. num. 12. fol. 422. Petrus Surd. decis. 209. num. 13. Vtcunque sit de istarum opinionum veritate, & illius certitudine, expeditum est, quòd si iam venit dies acquisitionis, qua ex pacto donationi apposito res donata tertio cõpetit, † nequaquã poterit per dona-

23 torem illud pactum in fauorem tertij adiectũ reuocari, secundùm Salicetũ in d. l. quoties, num. 4. refert tex. in l. si quis argentum. §. 1. C. de donation. Et idem tenet Decius in consil. 58. num. 3. Alexan. Socin. & Ias. num. 17. in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verb. obligat. Socinus Iunior conf. 118. num. 15. lib. 2. Bartholom. Socin. consil. 236. final. verbis, lib. 2. Anton. Gabr. lib. 3. communium opinionum concl. 5. num. 9. pag. 200. Menoch. conf. 92. num. 74. lib. 1. & alij, vt per d. Episcop. vbi supra num. 13. in vers. principaliter, & quinto, qui refert bonum textum in l. 1. C. si man cip. ita fuer. aliena. cui adde notabile consilium Decij 607. numero. 8. vbi tradit, quòd

24 testator † non potest disponere de bonis sibi per fratrem donatis, & suo filio, & descendẽtibus in præiudicium aliorum, quando ex stipulatione notarij, vel aliàs fuit ius quæsitum filijs donatarij, faciunt tradita in propria materia scripta per Bursatum in conf. 173. num. 6. lib. 2. Et illud consilium Decij reperio nouissimè relatum per Zanchum in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 4. num. 431. pagin. 117. ff. ad Trebellianum, qui etiam refert consilium aliud Decij 239. quem refero infrà. Cum igitur ex prædicto maioratu fuerit ius quæsitũ secundo filio vocato in defectum, quòd primus vocatus sine liberis decedat, saltẽ ex die mortis filij prius vocati, quia adueniente cõditione, & cedente die, filius secundus factus fuit possessor, hoc ius quæsitum † non potest

25 per patrẽ reuocari; quia est regula generalis & certa, quòd vbicũq; est alicui ius quęsitũ, nõ est licita variatio in præiudiciũ alterius, & iuris ei quæsiti, secundùm glos. in. c. nostri, de electíon. & Archidiacon. in cap. certè, in verbo, muto. 12 q. 2. qui dicit ita esse concordan da iura, quæ dicunt, licere mutare cõsilium, & quæ dicunt non licere: & idem voluit Cardinal. Alexand. ibi, & alij, vt per Tiraquel. in l. boues. §. hoc sermone, limit. 23. num. 5. pag. 248.

248.ff.de verbor.signification. Tradit in bono casu Bursat.in cons.173.nu.68. lib.2. vbi refert Suarez allegat.19. Tiraquel.in l.si vnquam.C.de reuocand.donation.in verb.libertis,num.19. Et hoc etiam comprobatur, quia ex modo donationi apposito in fauorem tertij † acquiritur ius illi tertio, etiam sine cessione secundùm Paulum & Corne.in l.2.C. de his,quæ sub modo,cum concordan.vt per Bartholom. Socin.in cons.236.lib.2.quos sequitur Ripa respons.131.nu.38. vbi tradit, quòd si castra dohentur in pacto matrimoniali,acquiruntur † filijs masculis, & non fœminis,per quasdam coniecturas,quas ibi tradit. Et quòd nostræ opinioni non obstet sententia Bartol.in d.l.qui Romæ. §. Flauius, docet ex pluribus Burgos de Paz cons.26. num.8. cum sequentibus; & faciunt scripta per Cephalum in cons.565. num.13. cum sequentibus,lib.4.vbi latè probat,pactum appositum in donatione in fauorem tertij † non posse reuocari,maxime si sit executū, & donatarius agnouerit debitum, & soluere cœperit. Et per eundem Cephalum in cons.312.numer. 13.cum sequentibus, lib. 3. vbi tradit, quòd vinculum de bonis factum in fauorem vnius personæ & alterius, quæ cum ea est vocata, est irreuocabile non solum in primo nominato,sed etiam in persona secundo loco nominata, per regulam dict. l. quoties, & tradita per Episcopum Couarruu. d.c.14.vbi ponit doctrinam singularem,quòd in personam secundo vocatam ius transmittitur † non iure transmissionis, sed ex propria persona, per notata per Decium in cons.468. num.28. & 498.nume.17. & 19. Socinum Iuniorem in cons.108.num.3.lib.2, & 142.lib.3. Guillel. Benedict.in cap.Rainuntius,de testament. in verb.si absq; liberis,num.23.Suarez d.q.8.& allegat.19.vbi Valdes citat hoc, & alios plures authores. Pro quibus faciunt quæ scribo infrà nu.34. Et quæ scribit Menochius post Rodericum Suarez, & Episcop. Couarruu. quos citat in d.cons.92. num.67. & in cons. 203.num.19.lib.3.vbi loquitur in quibusdā pactis matrimonialibus factis in Hispania in fauorem primogeniti & descendentiū, quod consilium cito supra q.22. quem punctum latissimè scribit Menochius in cons.1.nu.162. & 163.qui nu.161.& ex alijs authoribus resoluit,quod licet priuatis hominibus pacisci, vt alter ex fratribus mortuo sine filijs masculis, pars bonorū hęreditatis ad superstites deueniat,ex Iasone & alijs in l. vltim.C.de pactis, & alijs authoribus. Et rectè quadrat resolutio Ioannis Lopij in rubr.de donationibus inter virum & vxorem.§.54. num.7. pagin. 167.vbi legi debet omnino Barahona. Et per textum in d.l.quoties,vult Bart.in l. stipulatio ista.§.si stipuler.ff.de verbor.obligation. quòd fauore donationis † acquiritur substituto absenti actio etiam sine cessione,quem refert & sequitur Bartholom. Socinus in cons. 125. num.1. lib.3. post Salicet. & Imolam, quos ipse refert, Aretin. in cons.74. colu.2. vers. secundo principaliter,& alij,quos citat decisio Pedemontana 85.num.7. Et consensus domini ad cōfirmandam donationem rei emphyteuticę non † præiudicat alijs vocatis, vt tradunt Matthæus ab Afflictis in constitutione Regn. Me. num.79. Roland.in consil. 63. num.52.lib.4. Corbul.in tractat. de iure emphyteut. tit. de causis priuationis ob alienationem,limitatio.13.nu.8.fol.118.

Septimò, pro nostra sententia adest quasi expressa sententia Decij in d. cons.239. primo non videtur dubitandum, num.4.5.6.7. & 8. vbi scribit, quòd si quis donat fundum filio pro liberis & successoribus, & tempore donationis se constituit pro possessore pro donatario,hoc est tantæ efficaciæ, quòd mortuo primo donatario,† fuit ius acquisitū, vel dominium translatum in illius liberos, quod reuocari non potest: mouetur ex tex.in d.l. quoties,& doctrina Guidonis de Suza in addition. ad Speculatorem, tit.de emptione & venditione. §.sciendum,fol.10. vers.quid si res vendita non est in præsentia,in additione quæ incipit,hic dubitatur,& per egregiam in proposito decisionem Speculator in titu. de locato.§.nūc aliqua,vers.septuagesimo quæritur Ecclesia,† vbi eleganter cōcludit, quòd si Ecclesia concedit rem in emphytheusim hoc pacto, quòd pars alterius præmorientis in superstitem perueniat,& mortuus est vnus eorum alio hærede relicto, qui hæres possedit rem pro parte defuncti, superstes vult à dicto hærede petere partem, quæ secundum concessionē debetur; quærit Speculator,quo iure eam petere possit. Et concludit,quòd habet actionem in rem, & quòd dispositio dict. l.quoties,habet locum in isto casu: quam doctrinam sequitur ibi Ioann. Andr. & refert Alexand. in cons.24.ponderatis,num.3.lib. 5. quod confirmat Decius,quia hoc casu videtur acquisitum vtile dominium huic secundo donatario,quod absque traditione trāsfertur ex legis dispositione, vt in simili casu notat Baldus in l.si vt proponis q.3.C.de cond. ob causam,& in l.si à sponso,in fine.C.de dona. ante nupti. & alij, vt per Decium vbi supra. Et ad doctrinam Decij plures citat Antonius Peregrin.in tractatu de fideicommis. art.38. num.17.fol.481. Et addit Speculator vbi supra ad propositum, quòd quando res est tradita duobus pro indiuiso,in parte posteà accrescenti † non est opus noua traditione. Et idem quod in d.consil.239. tenet idem Decius in consil.216. visa transactione, num.7. & 8.in fine, vbi loquitur de donatione facta filio

filio pro matrimonio, quòd si sit facta donatario, & eiusdem liberis,† illico censentur ius acquisitum liberis postea natis. Et idem tradit in simili casu Alexander, quem nullus refert in consil.87.n.8. lib.6. & Guillel. Bened. in cap. Rainuntius, in verb. si absq; liberis.2.de fideicommis. substit.num.23. de testam. Felin.in cons. 0.num.9.& Stephan. Bertrand. in cons.1.lib.2.& latè Cassan.in cons.53. numer.51.& idem Deci. in l.traditionibus,numer.15.fol.36.C.de pactis,qui refert per illa notata in consil.68.& in d. cons.239. sequitur Aymo Crauet.in cons.19 num 9.Hieronym.Gabr. in cons.16. num.20. & Decium & alios citat Tiberius Decianus in respons. 31.num.63: lib.1. consultus negotio Hispaniæ Comitis de Tendilla, & inibi refert Paulum in cons.347.lib.1.dicentem,quòd in successione donationis, licet reuocetur quoad primum,† non cēsetur reuocata quoad alios, & inibi num.63. resoluit, quòd in successione primogenituræ facta in contractu matrimoniali non sufficit præstare interesse, † sed quod donatio præcisè est seruanda. Et Decium in d.cons.239.& alios citat Anton.Peregrinus in tractatu de fideicommissis, artic. 51.num,17.fol.481.qui latè materiam prosequitur. Quos ferè omnes adde ad Tellium in l.27.Taurina,num.2. qui solum modo refert Decium in d.cons.239. Et apud Tellium alia reperies pro confirmatione istius sententiæ. De quo est d.decis.Pedemont.85. nu.8. vbi latè de ista materia Celsus cons.81.num.5. † quod præcipuè procedit vbi donatarius primus est hæres donātis, vt singulariter voluit Carol.Ruin.in cons.62.num.3.lib.2.quæ maximè locum sibi vendicant, vbi donatio maioratum continet, quo casu primogeniti illico habent ius ex sententia Pauli de Castro in cons.164.aliàs 179.colu.3.& 4. lib.1. Iason cons.107.num.1.lib.4.quos citat Burgos de Paz cons.14.num.24.quibus etiam addo aliā doctrinam Speculator. in tit. de instrument. edit. §.nunc aliqua,in additione quę incipit, per superiora, quam refert Iaso in l. vltima, num.12.ff.de pactis.

Octauò, ad istam sententiam adduco doctrinam Bartholom. Socin. qui subscripsit cuidā consil.Corne.137.lib.1.vbi dicit, quod † paria sunt ad irreuocabilitatē donationis, quod sit ius tertio quæsitum, vel ex propria stipulatione, vel alterius pro ipso interposita. Et dicit idem Socinus in cons.53.in præsenti cō sultatione lib.1.num.4.vers.postremo, quòd donatio inter viuos acceptata per notarium† transmittitur ad hæredes. Sed in hoc casu qualiter debeat fieri ratificatio, declarat eleganter Carol.Ruin.in cons.180. num 16.lib.1. post modernum Perusinum, quem citat in l. 16.si iusserit, ff.de acquirend. possess. Et de ista ratificatione tractat Antonius Peregrini dicto art.52.num.14.& 15.qui num.85.folio 508.refert singularem in nostra materia doctrinam Bald.in l.cum à socero,num.7.C.de iure dotium,dicentem,† quod donatio acceptata per tabellionem non potest reuocari per donatarium in prȩiudicium filiorum vocatorum. Ad quod etiam refert Decium in dicto consil.239.Aymonem cons.19.nu.11. Episcop.Couarru.lib.1.resolution.c.14.nu. 7.Iulium Clarum §.donatio.q.13.

Nonò, licet in tali maioratu sint plures personæ vocatæ, in veritate non sunt plures donationes,† sed vna tantum, prout in simili in concessione feudi, tenet Gloss. Parisiens. in consuetud.Parisien.§.22.q.20. num.88. fol. 195. per textū in l. si Stichum. §.stipulatio, ff.de verbor.obligatio. Cui conueniunt quæ scribit Ioann.Garcia in tract.de nobilit.glos. 6.num.38.vers.tertio confirmatur, fol.135. vbi resoluit, quòd in priuilegio immunitatis† tot sunt cōcessiones quot sunt personæ, quibus datum fuit priuilegium. Cū ergo in substantia sit vna donatio respectu omnium in eadem comprehensorum, est irreuocabilis, quoad primum donatarium, & quoad alios, licet huic dicto † contradicat quædam sententia Andr.de Isernia in c.1.§.præterea Ducatus de prohibita feud. aliena. per Federicum num.38.fol.288.vbi dicit, quòd in donatione, in qua cōtinentur plures gradus substitutionum, tot dicuntur donationes, quot sunt personæ contentæ in substitutionibus, quod dictum ego in alijs locis refero. Quod latius probat Burgos de Paz quæstio.ciuil. 10. nu. 4.fol.254.pro quo facit l.vltima.C.de legat. vbi probatur, quòd si, in legato apponatur modus, quòd post certum tempus alij res restituatur, censetur factum legatum † illi tertio, vbi Doctores id dicunt in donatione. Notat Episcop.Couarru.resolutio.lib.1.cap.14 num.8.vers.quinto Bartolus. Et licèt descendentes omnes ex vna linea deficiant, alij venientes ex alia linea descendentes ex primo inuestito, & licet collaterales si descendant à primo acquirente,† succedunt. c. 1. §. hoc quoq; qui feud.dar.pos. c.1. si vassallus feud. priuetur; tradunt Socinus Iunior in cons.70. num.11.lib.1. Cephalus in cons.4. num.48. vbi tradit, quòd in infinitum succedunt. Pro quo facit quod scribit Baldus in cap.1. §.hoc quoq; num.14.fol.20.de successio. feud. vbi inquit, quòd tot sunt feuda, quot sunt successores. Et facit quod scribit Carol.Ruin. in cō sil.155.col.2.lib.2. vbi tradit, quòd † tot sunt substitutiones, quot personæ, quibus fit substitutio, per regul.l.scire debemus.ff.de verbor. obligatio. tradit Zanchus in l. hæredes mei.§.cum ita.p.1.num.76.pag.14.ff.ad Trebelliānū. Et faciunt concordantia quę scribit Tiraquel.

Tiraquel.in tract. de nobilitate cap.35.num. 3.cum sequentibus : & in tractatu de primogenitura q. 23.num. 19. & lib.1. de retractu, §.32.gloss.1.& vnica,num.2. Molin.libr.de primogen.cap.1.numer.17. Et confirmo ex his,quæ scripsi supra hac quæstione à nu.23. Et an feudum acquisitum pro aliquo, & filijs 48 † dicatur nouum in personis filiorum,notanter tradit Paulus de Castro in consilio 160. lib.2.

Decimò, ad hoc vrget alia ratio, quia cum ex dict.l.45.defuncto primo fratre sit translata possessio in filium secundo loco vocatum (vt supra latius fundatum est) res † de- 49 finit esse integra, & ideo non est locus pœnitentiæ: nam per traditionem realem, aut per constitutum, aut precarium, aut per retentionem vsusfructus per traditionem clauium,ingressum emptoris ex licentia venditoris res definit esse integrà, vt latius docet Gloss. Parisien. qui ad prædicta refert remissiones in consuetudin.Parisiens.titul.1.§.13. num.14.fol.152.

Vndecimo,induco ad hanc sententiam textum in c.1.in verb.qui inuestituram patris,de feud.Marchiæ,vbi probatur,quòd facta concessione feudi vni de agnatione defuncto si- 50 ne descendentibus,† transit feudum ad alios proximiores transuersales, non propriè per ius accrescēdi,sed magis propriè dicitur trāsire ad eos ex iure inuestituræ primi, qui concessionem accepit. Tradit Alexander in l. si mihi & Titio,col.5.ff.de verbor.obligation. & in consil.29. quoniam abundè,lib.1.Curt. Senior cons.48.memoriæ recolendo, & alij, vt per eandem Glos.Paris. vbi supra.§.22.n. 83.fol.194. Quod confirmatur,quia si pater 51 accipiat feudum pro se,& filijs,† non potest filijs præiudicare totum delegando,vel assignando,secundum Bart. in l. cum qui in fine, ff.de interdi.& relegat,Ioann.Andr.in addition.ad Speculator.titul.de feudis, vers. non omittam, Bald.in l. item videndum. §. nunc videamus.ff.de petit. hæredi. & alios plures, quos citat Anton. Gabri.lib.3. commun. tit. de iure emphyteutico,conclu.2. num.5. pagina 150. Quod etiam confirmatur, quia in 52 feudis filius viuo etiam patre † intelligitur inuestitus,& ipso iure possessio continuatur in filio,secundum Baldum in l. cum antiquioribus,num.11.C.de iure deliberand. Iaso qui dicit perpetuo notandum in l.quoties, num. 31. C.de reiuendic.Cephal. consil.90. num. 53 46.,lib.1. vbi tradit, quòd possessio vnius † prodest cæteris descendentibus,in quibus cōtinuatur absq; noua apprehensione.

Duodecimo, ad istam sententiam facit l. peto. §.fratre. ff.de legatis 2. in ratione sui. Quod confirmo per notabilem textum in l. 54 illud.C.de legatis,vbi legatum † relinqui potest ad tempus certum,& incertū,ita vt post illud tempus res legata transeat in alium, & adueniente illo die ipso iure dominium trāsfertur in secūdum legatarium,vbi Bart.Bald. Salicetus, Angelus, Fulgos. Paul. Alexand. Iaso,& alij, quos citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis art.11.num.60 folio 93.

Decimotertio, ad hoc est notabilis doctrina Ioannis Andr. in additionibus ad Speculatorem, tit.de censibus, fol.162. in additio. quæ incipit,l.2. per hanc, vbi dicit, quòd si est consuetudo in hac ciuitate seruata per lōgum tempus,quòd venientes ad habitādum in ipsa ciuitate & districtu liberi, & immunes sint ab omnibus exactionibus cuiuscunque speciei; consuetudo hæc seruari † debet. Et 55 quidam habitantes in villa Sancti Ioannis fruebantur hoc priuilegio, fecit ciuitas statutum, quòd habitatores Sancti Ioannis debeant facere & conferre ad quoddam opus, quod ibi fit in commune, non obstante aliquo priuilegio: asserit, quod tale statutum non præiudicat priuilegiatis,quibus iam erat ius quæsitum consuetudinis vigore, quod eis inuitis auferri non potest,refert dict.l.si post mortem.§.vltimo.ff.de contra tabul. & l. vltim.ff.de pact. & citat Guido de Suza, quorum doctrinam refert & sequitur Bartholomæus Socinus in consilio 272. numero 11. in fine, libro 2. vbi ex hoc dicit, quòd subditi, qui consueuerunt portare frumenta ad quæcunque molendina, † non possunt per 56 dominos recognoscentes superiores hac libertate per statutum priuari. Cuius dictum conducit ad intellectum cap. curiarum, loquentis de impositionibus anni 28. datis Madriti,hodie l.penultim.tit.15.lib.4. Recopilation. De quo vide Andream ab Exea in cap. cum omnes, de constitu. limitatione 2. num. 165. in fine, pag.372. & Ioann. Andre. refert etiam & sequitur Alexand. qui hoc ex aliquibus confirmat in consil.216.numer.9.lib.2.& consil.vltim. num.18. libr.4. Et hanc etiam sententiam Ioann. Andr. tenet Paulus Castrensis, qui non refert Ioan. Andr. sed nec Paul. de Castro referunt, nec Bartholomæus Socin. nec Alexander, is inquam in consilio 283. visis & ponderatis dictis ordinamentis,num.1.lib.1.

Decimoquarto, istam nostram sententiam in terminis tenet Roder. Suar.in d. l. quoniā in prioribus.q.8. num.1. cum alijs, pag.216. vbi latè sustentat, quòd si pater meliorat filium in tertia parte bonorum, & facit ei vincula, & substitutiones, quòd post tempus conditione adueniente, bona deueniant ad alium, quòd pater antequam veniat conditio,vel tempus, non † potest reuocare vin- 57 cula seu grauamina; quam sententiam plenè

fundat, quę lector si de hac opinione nostra dubitauerit, legat, & in allegat. 19. col. 2. vers. Sed his adhuc cessantibus, vbi tradit, quòd si fratres consenserunt in fauorem alterius fratris, vt aliqua res esset maioratus in vita illius fratris, & filij maioris & descendentium; ex hoc fuit acquisitum ius irreuocabile per alios fratres fratri, in cuius fauorem fuit factus maioratus, & descendentibus à fratre. Et quòd

58 substitutio facta in donatione † non possit reuocari, probatur in l. si quis oper. ff. de oper. libert. tradunt Bertrand. in conf. 299. lib. 1. & in conf. 70. lib. 3. quem citat Cephalus in conf. 613. num. 26. lib. 4. Et istorum germanum est quod scribit Guillerm. Benedict. in cap. Rainuntius, in verb. si absq; liberis, in 2. numer. 21. de testament. quod est mirabile,

59 quod in istis donationibus † acquiritur ius secundo donatario ex pacto facto per donatorem cum primo donatario, per textum singularem in dict. l quoties. Et istius etiam opinionis in terminis nostris fuit Antonius Gomez in l. 40. Tauri numero 34. & Suarez vbi supra, refert Tellius in dicta l. 27. Tauri, numer. 2. vbi tradit, quòd in his substitutionibus & donationibus fauore exercentis liberalitatem ex sola donatione adueniente tempore, transfertur dominium in quemlibet vocatum in infinitum: vbi ex hoc inquit, quòd ex alienatione prohibita in contractu

60 maioratus † impeditur dominij translatio contra regulam. Lea lege. C. de conditio. ob causam, quod ego trado in 4. part. huius operis quæstione 1. numer. 7. Et facit etiam singularis doctrina Aluaroti in cap. 1. §. hoc quoque de successio. feud. vbi concludit per dict. l. quoties. C. de donatio. quæ sub modo, & alias illius tituli, quòd agnati vocati ad feu

61 dum † possunt intentare reiuendicationē vtilem contra eum, qui prætendit præscribere rem feudalem, quem citat Gregorius Lopez in l. 10. tit. 26. p. 4. in glos. in verbo, *No le em pece tiempo*, fol. 69. col. 1. Et tradit idem fol. 70. col. 2. vers. & idem tenuit Iacob. Aluaratus. Et hæc opinio est sine dubio tenenda, quicquid quibusdā leuibus rationibus teneat Lara dę alimentis. §. item rescriptum, num. 30. fol. 32. & hanc opinionem tenet Salzedo in addition. ad Bernard. Diaz regul. 211. incipienti, Donans.

Ex quibus constat istam opinionem verā esse, & in iudicijs obseruandam, quam etiam tenet hodie nouissimè consummatus vir Barbosa, licèt pauca referat in l. diuertio, in principio, num. 9. cum sequentibus, pag. 929. ff. soluto matrimonio, tomo 1. Quæ opinio etiam fomentum capit ex sententia dicen-

62 tium, quòd in feudis † potest quis alteri stipulari, vt volunt Sigismundus in consil. 38. in principio, Natta conf. 472. nu. 53. lib. 2. Celsus conf. 113. in principio, & alij vt per Antoni. Gabriel. lib. 3. tit. de verborum obligationibus, conclu. 1. num. 22. Bursatum conf. 137. num. 35. & conf. 181. num. 4. libr. 2. cui

63 etiam conuenit, quòd quis † potest stipulari liberis natis vel conceptis post mortem stipulantis, vt probatur in textu & glossa in l. si operas. ff. de oper. liberto. & in l. Paulus. §. Paulus, Faber. in §. ei vero, instit. de inutilib. stipulatio. quos citat Gabriel in d. conclus. 1. num. 35. & tradit Barbosa in l. Gaius 46. nu. 2. pag. 891. ff. soluto matrimonio par. 2. Et faciunt quæ scribo supra quæst. 22. Quicquid etiam videatur tenere Guido Papæ decisio.

64 221. Titius bona sua donauit, vbi dicit, † quòd si Titius bona sua donauit Caio, & eius fratri in casu, quo ipse decederet sine liberis, vsufructu retento, & constituit se precario nomine possidere ipsius Caij bona, & casu quo dictus Caius sine liberis decederet, ipse talia bona donauit Sempronio, se etiam constituēdo precario nomine possessorem, vsufructu retento; obijt dictus Titius donator absq; liberis, & habuit locū donatio in personaCaij, qui bona possedit, & moritur etiam Caius si-

65 ne liberis; ait enim, quòd Sēpronius non habet dominium, † nec potest intentare reiuendicationem. Et ad hoc monetur quibusdā rationibus per eundē relatis. Et idem tęnet Bertrandus in conf. 276. Christi & viso, num. 4. lib. 1. quos sequitur Tiraquel. in tract. de constitu. p. 2. ampliat. 28. fol. 57. vbi dicit, quòd ita fuit iudicatum in Senatu Parisiensi. Et tenet contra Decium in d. conf. 239. & idem Tiraquel. in tractatu, le mors, part. 2. declaratione 5. num. 10. pag. 78. nam contra Guido. est communis sententia Decij & aliorum, & d. l. par. 7. quam nos seruare debemus: & est expressa contra sententiam Guidonis. Et ipse Stephanus Bertrandus in conf. 138. ex themate num. 11. lib. 2. fortiter sustentat, quòd si sit facta donatio libero ex primo matrimonio nascituro, & illius talem donationem ac-

66 ceptauerit, † non potest reuocari nec ab ipsis, qui eam constituerunt, nec ex consensu filij, vel filiæ primogenitæ: quod plenius ipse confirmat, & respondet ad doctrinam Bart. & aliorum in d. §. Flauius, & ad alia, quæ in cōtrarium adduci possunt. Et in d. consil. plenè tradit, donationē posse fieri nōdum natis; & idem in conf. 140. lib. 3. vbi num. 11. scribit, quòd in tali donatione facta filijs ex matrimonio ob causam matrimonij non requiritur insinuatio per l. Aquilius Regulus. ff. de donat. & alia, quæ refert: quod latè tradit Tellus in l. 22. Taur. num. 28. cum sequentib. ad quem addo Tiraquellum in l. si vnquam. C. de reuocand. donation. in verb. donatione largitus, num. 47. & plures, quos citat Menoch. in cōs. 5. num. 372. de quo legenda sunt quæ scribo

supra

supra q.22.num.264.& seq. in qua quæstione animaduerto, quod Episcopus Couarruu. lib. 1. resolutionum d. c. 14. num.3. neruose & animose tenet contra Decium in d.consil. 239. qui mouetur egregijs fundamentis. Imò vt ad alia superiora redeam, licèt talis donatio à principio nõ fuerit acceptata, sufficit † acceptatio facta per filiũ postea natum, vt tradit idem Bertrandus conſ.302.num.10. versic.& maximè, lib.3. Alciatus in consil.675. num. 1. Burgos de Paz d.q.10.ciuili, numer. 44. Et quòd talis donatio facta de aliquo castro filijs nascituris † non posſit reuocari, tradit idem Bertran. in conſ.27. n.1. cum seqq. lib. 1. Et in d.conſ.38.num.13. notanter scribit, quòd si ille qui donauit in tali pacto matrimoniali, reuocauit, vel promiſsionem non adimpleuit, † potest filius intentare hypothecariam, vel agere ad intereſſe ob valorem rei, per notata in l. Stipulationes non diuidũtur, verſ. Celsus. 8. de verb. obligat. & in l. 1. in princip. ff. de actio. empt. cum concordan. & idem tradit ipse Bertrand. in d. conſ.27. n. 11. lib. 1. Et quòd in tali casu conueniatur donans ad intereſſe, † volunt Bald. in l. pactum quod dotale, n.10. C. de pactis. Grammaticus deciſ.105. de quo per Menoch. in conſ.92. n. 21. & postea n.60. lib. 1. De quo lege omnino Anton. Peregrin. in tractatu de fideicommiſsis art.51. num.72. & iterum num.82. folio.491. & 492. & trado supra. ¶ Et quòd si sit factum pactum in capitulis matrimonialibus pro filio primogenito, vel alijs filijs, quos pater declarauerit, si non declarauit, † succedant omnes filij, tradunt Guido Papæ in deciſ.505. & alij, quos citat Cellus in conſ.1. n. 28. Quibus addenda omnino sunt quæ scribo in 4.p.q.1. limit.2. vbi tractatur, si quis se obligauit impetrare facultatem ad alienandũ, vel obligandũ bona maioratus, vel aliud quid simile, an soluẽdo intereſſe liberetur. Ex quibus etiam infertur, quid dicendum sit in eo, qui se obligauit facere maioratum in filium cum Regali facultate, quã postea vel noluit, vel non potuit impetrare, ad quid teneatur ille, qui similem obligationem fecit.

Et his fulcitur quod scribit Socinus Iun. in conſ.52. lib. 1. nu.6. & 7. vbi tradit, quòd legitimatio facta per subsequens matrimoniũ † non præiudicat ei, cui per donationem erat ius quæsitum, quod non potest tolli sola volũtate patris legitimantis. Et hoc tenet in terminis Ioannes Gutierrez lib.2. practicarũ quæstionum. c.52. nu.4. Quæ conclusio sic tam abundanter fundata, pluribus modis ampliatur. Primo modo extenditur, adeoq; procedit, quòd etiãsi filius primogenitus, qui semel maioratum acceptauit, & poſſeſsionem accepit, consentiant quòd pater vocationem factam in alios filios reuocet, adhuc reuocare ei † nõ licet maioratum, & ius alijs acquisitũ. Ad quod facit dictum conſ. Bertrand. 138. & l. vltima. ff. de pact. supra relata, & tex. in c. 1. quid iuris si post aliena. feud. & regula. l. id quod nostrum, de regul. iur. ff. & vbi ex contractu facto cũ tertio resultat effectus respectu alterius tertij, non est in potestate cõtrahentium tollere illud ius; & ideò vendita re censuali, † acquiritur ius domino, etiãsi venditio annulletur, secundùm Ioan. Fabr. in c. 1. instit. de empt. & vendit. Bart. in l. si à me. ff. ad l. Falcid. & alios quos refert Auend. in tractat. de exequend. mand. Regijs. p.1. c.17. n. 8. qui alia tradit in confirmationem eorum, quæ in hac quæstione tradita sunt. Et conducunt plura quæ scribo supra q.22. Et facit doctrina Baldi, quæ quotidie in praxi cõtingit in l. Insulã. §. final. ff. solut. matrim. vbi dicit, quòd si duo fecerunt pacem, & promiserunt eam seruare sub pœna centum applicanda ecclesiæ, ruperunt pacẽ, & reconciliati sunt, & remiserunt omnẽ iniuriam, † & pœnam, nõ tollitur pœna acquisita ecclesiæ. Ad quã decisionem alios Doctores refert Ioan. Lop. in rubrica de donatio. inter virum & vxorẽ. §.63. nu.4. fol.40. ad quem adde l.3. tit.26. *de las penas* lib.8. Recop. Felin. in d. conſ.1. n.8. Episcop. Couar. d. c.14. lib. 1. resolution. nu.18. & Anton. Peregr. in tract. de iure fisci lib.4. tit. 7. nu.2. pag.225. Quod cõfert ad ea quæ scribo in 4.p. illius operis q.23. à n.128. cum sequentibus. Et legendi sunt Bursat. conſ.53. num.12. Osascus deciſ.70. nu.11. Thesaurus deciſ. Pedemont.98. per totam; & quæ circa istã materiam refert Valdes in additionibus ad Roderic. Suar. in l. quoniam in prioribus, in §. octauo quæro; pag.96. ¶ Et ad istam conclusionem est bonus tex. in l. si constante. §. exceptis. C. de nupt. vbi probatur, quòd licèt regulariter liceat marito & vxori diminuere dotem, aut donationẽ propter nuptias, id eis prohibetur, vbi quando volunt diminuere, filios iam habẽt, quibus ius acquisitum fuit, per quã legem dicit ibi Bald. quòd quando ex cõtractu, vel occasione cõtractus per dispositionem legalẽ, est ius alicui tertio re, vel spe acquisitum, † non potest ab eo contractu recedi in non consentientis præiudiciũ, allegat d. l. finalem. ff. de pact. l. si post mortẽ. §. final. ff. de bonor. poſſeſ. contra tabul. tradit in egregio casu Carol. Ruin. in conſ.186. num.4. lib. 1. vbi ex hoc, & alij notãt, quòd si pater accepit emphyteusim pro se & alijs, non potest eisdẽ præiudicare, Cephal. in conſ.337. n.13 lib.3. vbi ex hoc dicit, quòd ius primogenituræ factũ per patrẽ ad instantiã cõmunitatis alicuius loci non potest per patrẽ reuocari: sed & Paris. in conſ.33. n.73. lib.3. scribit, quòd in reb9 semel donatis † nõ potest apponi onus vel fideicõmiſſum; & ecclesia nõ potest inue-

ſtituræ formã, quę erat ad tertiã generationẽ, vel pro maſculis tantũ mutare admittẽdo fœminas, vt ex c.2.de feud. Alexan.cõſ.9. n.2. lib.3.& in conſ.5.n.19.lib.5.Et alijs authoribus reſoluit pro communi Burſat. conſ.150. nu.16.lib.2.Et tradunt Deci. in d. conſ.239. nu.5 Cagnol.in l.id quod noſtrum eſt,nu.16 ff.de reg.iur.Cephal.in conſ.133.n.122. lib. 1.Et cõducit etiam textus in l. apud Iulianũ, & quod ibi notant Bald. Angel. Imol. Paul. & alij. ff. de legat.1. & in l. non debet. ff.de regul.iur. Et faciunt quæ notanter adducit Tiraquel.lib.1.de retractu.§.1.gloſ.18.num. 56.pag.359.vbi ex hoc diſputat,an emphyteuta qui ſemel fundum vendidit,† poſsit augere vel minuere pretium abſque conſenſu domini rei emphyteuticæ,ad quæ conducunt quæ ſcribit idem Tiraquellus lib. 2. de retractu.§.1.gloſ.2.num. 18. cum alijs pag. 860. & facit l. nemo † poteſt mutare conſilium in alterius detrimentum.ff.eod.tit.

78

79

Ad hæc expectat, quòd ſi ſit facta venditio, & poſtea ſit conſenſu partium diſſoluta, quia partes iubeant cãcellari inſtrumentum, nihilominus laudemium † debetur,cap.1.vbi notatur,quid iuris ſi poſt aliena.feud. & voluerunt Alber. in l.ab emptione. ff. de pact. Angel.& Imol.in l.acta,in principio.ff.de re iud. Gloſſ. Pariſien.in conſuetud. Pariſienſ. part.1.§.22.num.10.quæſt.2.& alij,quos citat Amedæis de Aponte in lib.laudemiorum q.38.fol.46.Et idem in ſolutione gabellæ tradunt Baldus in l. ſi conſtante.C.de donation. ante nuptias,Menchaca de ſucceſsio.creatio. part.1.lib.3.§.25.num.5.Ioſeph. Ludouicus deciſ.113.num.2. ¶ Et bene quadrant quæ ſcribit Anton. Gomez in l. 22. Tauri num. 24. & facit doctrina Tiraquell.in tractatu de primogen. cap.8. num.5.pag.108. vbi dicit, quòd licèt contrahentes pactum appoſitum in contractu matrimonij, vt qui primogenitus fuerit ex matrimonio, is integram coniugum hæreditatem habeat, aut aliquam eius partem præcipuam ſucceſsione excipiat,poſſint reuocare (de quo ego tracto in quæſt. 22.illatione 1.) † id procedit,niſi alius quiſpiam futuris coniugibus,aut etiam iam maritatis rem aliquam donauerit ea lege,vt eorum primogenitus in ea tantum ſuccedat: nam tunc non eſt liberum ipſis parentibus alios filios ad eius rei ſucceſsionem admittere in pręiudicium primogeniti,cui ius quæſitum fuit ex promiſsione & pacto donantis,refert textus in dict.l.ſi poſt mortem. §. vltimo, quod dictum aliud agens refero in dict. quæſt. 22. Ex quibus fit,quòd in noſtra materia obſeruare nõ † debemus doctrinam Pauli de Caſtr.in d.conſ.164.nu.5.lib.2.vbi concludit,quòd ſi ſit facta donatio hoc pacto, quòd ſoli primogeniti ſuccedant,ſi donans & donatarius hoc

80

81

82

reuocauerint,pręiudicatur filius primogenitus,quem ſequitur Deci.in conſ.468. nu.28. & in conſ.498. n.19. quos refert & ſequitur hoc cõfirmando Tiber.Decian.reſp.7. n.112. lib.1. in quodam maioratu Hiſpaniæ, qui ad hoc citat duas bonas doctrinas Aluaroti in c. filij,ſi de feud.fuerit cõtrouer.in fin.& Abb. conſ.48.lib.2.Nec quod ſcribit Decian.in d. conſ.nu.119. vbi ex Deci.conſ.48.n.8. & 9. & 536.nu.8.Nicol.Boer.deciſ.204.per totã maximè num.19. & 20.reſoluit, quod pactũ factum in contractu motrimonij etiam iuratum poteſt reuocari, cõtra quem faciunt omnia ſuperiora,& quæ ſcribo ſupra q.22.

Et exiſtis & alijs, quæ ſupra tradita ſunt, infertur, veram eſſe ſententiam gloſſæ in l.ſi mulier, in principio, in verb. ſi mortis. ff.de legat.3.quæ probat,quòd ſi teſtator donauerat inter viuos rem aliquam, † non poteſt in teſtamento grauare hæredem fideicommiſſo in re per eum donata, licet contrarium probetur in l.ſequens quæſtio. ff.de legatis.2.& gloſſ.in d.l.mulier,reprobetur communiter, ſecundùm Pariſium conſ.2.num.47.& conſil.33.num.79.lib.3. Et faciunt ſcripta infrà quæſt.26. num. 108. Et quòd ſi ſit promiſſa tertia pars bonorum in dote, † non poſsit pater in teſtamento,nec aliter illud reuocare,alterare,nec in contrarium diſponere,tradit latè Anton.Gam.deciſ.206.in princip.

83

84

Infero etiam intellectum ad quæſtionem, quam diſputat Otalora in tractatu de nobilitate,p.3.c.nu.6.pag.81.vbi tractat, an nobilis † poſsit proſequi litem nobilitatis,ſi communitas ei pignora reſtituat, qui ad hoc refert inter alia textum in d.l.poſt mortem. §. final. ff.de contra tabul. ¶ Et quòd filia non poſsit grauari in dote,† niſi ſit vltra legitimã, tradit Ripa conſ.131.nu.35.De quo legenda ſunt quæ ſcribit Franciſc. Mãtica in tract.de coniectur.mente defunct.lib.7.tit.8. nu.27. pag.280. ¶Ego in propoſito materiæ maioratuum & meliorationũ ſine dubio exiſtimo, quòd ſi parentes in contractu faciant maioratum,vel meliorationem irreuocabilem, † nõ poſſunt poſtea in teſtamẽto ponere aliquod grauamen vel onus nouum, alterãdo priores vocationes & grauamina.Ex quibus omnibus † ſemper dubitaui de ſentẽtia Tellij in l. 27. Taur.n.12.vbi indiſtinctè tenet, quòd filius melioratus per patrẽ in tertio bonorũ poteſt, ſi pater cõſentiat,reuocare grauamina & ſubſtitutiones,quod aut falſum eſt,aut tantũ vẽdicat ſibi locum in melioratione reuocabili.

85

86

87

88

Secundo iſta cõcluſio ampliatur,quòd procedit,etiamſi ille ſecundus vocatus† nõ acceptauerit maioratũ:nam ipſo iure quòd primus ſucceſſor fiãt abſq; liberis defunctus, ipſo facto fuit tranſlata poſſeſsio in ſecundũ vocatũ,& eo deficiente per mortẽ,incapacitatem,

89

vel

vel propter aliam causam ad alium proximũ sequentem ius maioratus defertur: quod probatur ex d.l.45. Taur. quam supra põderaui. Et quia lucrum à lege delatum † transfertur absq; aliqua agnitione, secundùm Alex. contra Angel. ibi in l. si vir. ff. ad l. Falcid. & Bartholom. Socin. in conf. 116. nu. 19. lib. 1. Iaf. in l. si arrogator. ff. de adoptio. num. 15. traditur per Pinellum in l. 1. part. 1. n. 36. fol. 39. C. de bonis maternis, vbi scribit, receptam esse opinionem, quòd omne commodum vel lucrum à lege delatum † transfertur absq; aliqua agnitione. De qua materia latius tracto in q. 36. infra eodem. & in 3. p. huius operis. q. 15. & 4. p. q. 23. Et ad Pinellum adde Bald. in d. l. si arrogator; vbi per illum textum dicit, Quòd lucrum dotis, quod defertur marito ex forma statuti, † transfertur etiam & transmittitur absq; aliqua agnitione. Notat rectè Alexand. in conf. 150. Viso themate num. 7. lib. 2. Notat Matienc. in l. 5. tit. 9. lib. 5. Recopil. glos. 9. nu. 2. fol. 269. & in l. 6. glos. 2. num. 1. & 3. eodem fol. & in l. 9. tit. 5. glos. 1. num. 4. fol. 37. eodem libro. Antonius Gomez tom. 1. de testamen. c. 10. num. 35. fol. 87. Et conducunt quæ scribo in quæstio. 68. à nu. 26. infra hac 1. part.

90 91 92

Ex quo obiter infero intellectum ad leges & consuetudines Hispaniæ, quæ tribuũt marito & vxori medietatem bonorum superlucratorum cõstante matrimonio, quia cũ istud lucrũ sit à lege & cõsuetudine delatum, transfertur, & † transmittitur in vxorem & maritum, & in hæredes eorundem absq; aliqua agnitione, quæ fuit sententia Ioannis Lopij in rubr. de donation. inter virum & vxor. folio 39. col. 4. hodie. §. 62. num. 5. quem sequitur Anton. Gomez in l. 50. Tauri, nu. 79. qui ad hoc citat textum, qui nihil facit in l. 3. ff. de interd. & relega. & in l. vltima. C. de bonis maternis, dicens, quod iura particularia prouenientia ex contractu, vel legis dispositione, transferuntur absq; aliqua agnitione. Et doctrinã Ioan. Lop. citat Baeza de decim. tuto. c. 31. num. 12. fol. 164. qui alia similia scribit. Quorum sententia melius ex prædictis fulcitur, quibus addenda sunt quæ scribo in q. præcedenti, num. 11. ¶ Et ista etiam coadiuuantur ex glossa in cap. licet, in verb. placebit, de procurator. in 9. dicente, quòd vbicunq; est quispiam, ad quem ex renuntiatione alterius ius deuoluitur, † statim illi ius acquiritur absque aliqua acceptatione, refert. l. 1. §. qui semel, ff. de succes. edict. & facit. l. cohæredi, in principio. ff. quis ordo in bonor. posses. seru. de quo ago infra. q. 36. & plenius q. 68. Et ista etiam conducunt pro intellectu textus in d. l. 45. nam etiamsi successor in bonis maioratus realiter non accipiat, & corporaliter possessionem talium bonorum, † nihilominus eã transmittit ad suum successorem, quia magis transfertur ex facto legis, quàm hominis, & est à lege ipso iure delata. Et ista ampliatio tenenda est in proposito nostro, attentis legibus Regalibus: licet Andr. de Isernia in cõstitu. Siciliæ, incipiẽti, In aliquibus col. 5. & ibi Matth. de Afflict. col. 9. in vers. tertio, quæritur, dicant, quòd si frater admittat sorores ad succedendũ, non obstante statuto eas excludente, si sorores acceptauerunt, non est licita fratri pœnitentia, aliàs secus. † De qua tamen quæstione vide quæ scribit Tiraq. in tract. de primog. q. 24. pag. 222. cui adde Zasium in conf. 1. nu. 86. lib. 2. vbi resoluit, quòd acceptatio Principis Guillelmi de quadã donatione profuit sororibus, qui ad hoc est legendus post Bald. & Salice. in l. final. C. res inter alios acta, Bald. in c. 1. col. 1. tit. si vassall. feud. priuetur, Alexand. conf. 10. lib. 3. Alciat. respõs. 172. nu. 11. quos citat Cephalus conf. 302. num. 17. lib. 3. qui tradit idem quod Zasius. Et vidẽda sunt quæ de istis acceptationibus scribit idem Tiraquel. lib. 1. de retract. in fin. quæstio. 8. num. 40. pag. 768.

93 94 95 96

Tertiò, ista conclusio ampliari potest ex generalitate. d. l. 45. nõ solum vbicunq; pater quando fecit maioratum tradidit filio possessionem, sed etiam vbicunq; maioratus fuit factus cũ aliquo tertio ob causam onerosam matrimonij, quia si filius moritur sine filijs, admittuntur vocati post eum, nec patri licitum est † reuocare maioratũ iam semel perfectũ, & cuius possessio transit ipso iure in vocatũ, quia in eius præiudicium, & maioratus semel irreuocabilis cũ sit, nihil fieri potest. Quod cõfirmatur ex resolutione Ioan. Lop. in l. 17. Tau. n. 43. Et hoc in specie decidit Ioã. Frãcisc. de Põte conf. 25. n. 6. in donatione facta ob causam matrimonij, quod non potest pater donatarius reuocare in præiudicium filiorum illius matrimonij. Et hoc ex facto agitatum vidi in quodam maioratu, in quo vocati erant filij secundi matrimonij, in quorum fauorem fuit factus maioratus, & in defectum illorum erant vocati filij primi matrimonij.

97

Quartò, ex præmissis apparet, conclusionẽ supra fundatam non solum veram esse, † vbi primus filius & vocatus accepit corporalem possessionem rerũ, sed etiam per constitutũ, aut alium actum fictũ. Pro qua extensione faciunt plura quæ refert Ioan. Gratian. Falcon regul. 471. n. 8. quæ conclusio iustificatur ex traditis per Rebuff. tom. 3. ad cõstitu. Regias, tit. de mater. poss. in præfation. num. 38. pag. 221. vbi etiam tradit illud generale, quòd tantum † operatur fictio in casu ficto, quantum veritas in casu vero. l. filius familias, ff. si certum petatur, cum concordant. In quo puncto lectores animaduertant ad singularẽ

98 99

in ista materia doctrinã Bart. in l. creditores, num. 25. C. de pignoribus, vbi vult, quòd clausula constituti operatur † non solum contra constituentem, vt possit apprehendi possessio, sed etiam contra habentẽ causam ab eo, quod refert Iacob. Put. decis. 443. p. 1. n. 6.

101 Quinto ampliatur, etiamsi † secundo loco vocatus non sit præsens tempore factæ donationis, secundùm Guid. cons. 12. per totum, & cons. 54. ad finem. vers. plus dico, quem citat Cephalus cons. 312. num. 14. lib. 3. in quodam maioratu Hispaniæ.

Et quæ dicta sunt in ampliationibus, & resolutione præcedẽtis quæstionis, fortius sibi locum vendicabunt vbicunq; pater in constitutione maioratus, vel meliorationis vinculatæ † constituit se pro possessore, non solũ nomine eius, quem ante omnes vocat, sed etiam nomine omnium succedentium & vocatorũ in maioratum, prout in plerisq; maioratibus, vel meliorationibus cauetur; quia in isto casu constituti vis sortitur effectum, tam quoad primum, quàm quoad omnes constitutarios vocatos. Ad quod est notabilis sententia Oldraldi in cons. 95. num. 16. vbi tradit, quod per stipulationem notarij † est ius acquisitũ hæredibus, & personis in stipulatione inclusis, vbi loquitur in promissione, quã fecit Rex Aragoniæ, in qua promisit, se non alienare bona Regni, vt latius patet in dicto consilio. Et ex istis infertur confirmatio tenentium, quòd l. 25. Tauri, hodie l. 9. tit. 6. lib. 5. Recopilationis, non procedit quando donatio, quę per patrem prius facta fuit, est irreuocabilis, & post factam donationem pater fecit alias donationes: nam tunc de illis est extrahendum tertium, vt animaduertunt ibi Tellius num. 1. Matienc. in eadem l. 9. gloss. 3. num. 2. quos citat & sequitur Gutierrez lib. 2. practicar. quæstion. q. 62. pagin. 138. Et faciunt quæ scribit Angulo in l. 10. lib. 5. Recopilat. gloss. 1. & 2. fol. 196. Et secundum omnia superiora † moderandum & intelligendum est, quod scribit Anton. Gam. decis. 264. num. 1. vbi tradit, quòd contrahentes possunt reintegra discedere à scriptura facta super renunciatione fideicommissi & maioratus.

Et ex istis infertur quòd si filius, in quem pater fecit maioratum modo prædicto post apprehensam bonorum possessionem commisit aliquod delictum, cuius occasione bona maioratus amitti potuerunt, iuxta ea quæ scribo in 4. p. huius operis. q. 23. talis filius etiamsi in vita patris delictum committat, bona amittit, † nec est patri licitum reuocare maioratum in præiudicium fisci, cui ius quæsitum fuit, quod filius habebat, & eadem ratione si secundum delicti qualitatem & tenorem maioratus, vel meliorationis bona non amittuntur, trãsfertur maioratus ad alios vocatos, in quorum præiudicium non est patri licitã reuocatio.

Secundo infertur, quòd postquam pater constituit maioratum prædicto modo (scilicet tradendo possessionẽ) non † potest obligare, hypothecare, vel vendere, aut aliàs disponere de rebus maioratus in præiudicium eorum, qui in secundo loco, tertio, aut vlterioribus sunt vocati, quemadmodum nihil potest vendere, vel disponere in præiudicium prius vocati. Quod resoluit Decius in d. consil. 239. num. 6. quod vltra Decium probat l. siquidem. C. de donatio. inter virum & vxor. vbi Bald. & Salicet. l. si ante matrimonium, C. de donatio. ante nuptias. Quæ cõclusio est magis clara & indubitabilis, vbicunque in maioratu vel melioratione est hypotheca & promissio de non alienando. Et faciunt † scripta per Rebuffum tom. 3. ad constitu. Regi. titu. de donation. insinuand. art. 1. gloss. 7. Et idẽ quod Decius resoluit Antoni. Peregrin. in tractatu de fideicommissis artic. 51. num. 78. fol. 492. & in tractatu de iure fisci lib. 6. titu. 6. num. 5. pag. 360. vbi generaliter resoluit, quòd citra traditionem possessionis veræ vel fictæ, est licita obligatio vel hypotheca, secus post traditionem factam. Et pro ista illatione etiam facit textus in l. de rebus. C. de donation. ante nuptias, quem citat Euerardus loco 26. col. 6. versic. item secundo, pag. 204. Quinimo illud est notabile, quod pater † non censetur donare alteri bona, quæ prius donauerat, vel obligauerat, , vt resoluit Cephalus in consil. 4. num. 12. per glossam notabilem in l. conficiuntur. §. si post factum, in verbo, testator. ff. de iure codicil. & alia quæ refert. Et hoc securè est tenendum, vt nouissimè contra Angulo sustentat Auendañ. in l. 21. Tauri, num. 16. fol. 46. Et probatur expressè in l. fin. §. Lucius. ff. de donation. à contrario sensu, volunt Bart. in l. 1. in fine, num. 9. C. de iure fisci, libr. 10. Celsus notanter in consil. 58. num. 6. & consil. 100. num. 10. Decius in consil. 645. num. 4. qui ad hoc etiam ponderat. l. quoties. C. de reiuendication. Et hoc tenet Ioann. Gutierrez lib. 2. practicarum quæstionum quæst. 53. Imò si pater pro obseruatione contentorum in maioratu hypothecet bona vel generaliter, vel specialiter, licet non promiserit non alienare, † censetur prohibita omnis donatio, obligatio, & alienatio: vt eleganter fundat Carolus Ruinus in consil. 180. numer. 19. libr. 1. ad quem addo Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommissis art. dict. 51. num. 76. fol. 491. vbi etiam resoluit, an isto casu sufficiat generalis hypotheca, vel sit necessaria specialis hypotheca. Et confirmo per scripta à Tiraquello libro de constituto, part. 2. ampliat. 29. folio 58. & quæ scribo infrà quæst. 26. in fine.

Et

Et iſta confirmantur per ſententiam Roderici Suarez allegat. 19. in verſic. hoc præſuppoſito, vbi reſoluit, quòd ſi per ſententiam compromiſſariam fratres conſentiant, quod 110 aliqua res ſit maioratus, † non licet poſtea in præiudicium ſucceſſorum permittere alienationē, tradit ibi Valdes in additio. pag. 93.

Ex quibus dubito in noſtra materia de reſolutione Hugo. Celſ. in conſ. 53. num. 2. vbi 111 reſoluit, † quòd res donata ante traditionem ipſius poteſt obligari; ita quòd ſi poſtea traditio ſequatur, tranſibit ad donatarium cum obligatione illius oneris, per textum quem dicit expreſſum in l. 3. ff. de ſeruis exportan. & in d. l. final. §. Lucius, & l. 5. C. de iure fiſci. 112 Et facit regul. iur. quòd donatarius † non obligatur creditoribus, ſed hæres donantis. l. æris alieni. l. ſi pater. C. de donatio. l. 2. C. de reuo cand. his, quæ in fraudem creditorum. Notat Decius in conſ. 387. num. 2. De quo puncto legendi ſunt Iaſo in l. 1. §. ſi hæres, num. 3. ff. ad Trebell. Guido Papæ deciſ. 105. & 460. idem Decius conſ. 237. Nicolaus Boerius de ciſ. 204. num. 43. Falcon regula 358. numer. 27. Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. gloſ. 14. num. 116. Ioſeph. Ludouic. deciſ. 29. num. 22. Epiſcopus Couarruuias lib. 1. reſolution. cap. 14. n. 6. Pinellus in l. 2. C. de reſcinden. vendition. par. 2. cap. 1. num. 32. fol. 81. Guillelmus Benedictus in cap. Rainuntius de teſtamen. in verb. cætera bona, numer. 46. cum ſequentib. fol. 260. Matthæus ab Afflictis in conſtitutionibus Neapolitanis lib. 3. rubr. 5. verſic. hac edictali, num. 2. fol. 266. facit l. ea conditione. C. de reſcindend. vendition. Ad quæ addo concluſionem ſingularē, quòd cre-113 ditor agens in iſto caſu contra donatarium † debet probare hypothecam præceſſiſſe donationem. d. l. de rebus. C. de donation. ante nuptias, quā reputant ſingularem Bart. in l. 2. C. de iure fiſci, lib. 10. vbi Rebuffus num. 1. fol. 22. Romanus ſingul. 159. & alij, quos citat Ioſeph. Maſcard. lib. 1. de probationibus, 114 concluſ. 456. nu. 18. fol. 282. Quinimo, † nec ſeruitutem inponere poteſt pater filio in re data ob maioratum, vel meliorationem, vt colligitur ex conſil. Pariſ. 63. num. 16. lib. 1. per l. 3. ff. de vſufruct. & l. 1. ff. communi. prædiorum, & l. 2. ff. ſi ſeruitut. vendicetur.

115 † Nec delinquendo talia bona pater amittere poteſt, vt reſoluit Peralta in l. 3. §. qui fideicommiſſam numer. 128. ff. de hæred. inſtit. Et hanc illationem innuere videtur Gregor. Lopez in l. 32. titul. 9. part. 6. in gloſſa magna, folio 70. colum. 4. verſic. item aduer-116 te. † Nec poteſt præiudicare pater filio per ſuam confeſſionem, quòd ante bona alicui obligaſſet. l. repetita. ff. de fide inſtrument. & confirmat Paulus in conſil. 337. ſi prima duo. De quo vide Molinam libr. 2. de primogen. cap. 10. num. 10. folio 7. lib. 2. vbi rectè iudicio meo tenet, quòd melioratus † non 117 tenetur ad debita contracta poſt maioratum irreuocabilem, poſt Anton. Gomez in l. 40. Tauri, nu. 76. Peraltam in d. l. 3. §. qui fideicommiſſam, num. 124. quos ipſe citat. Et iſta limitatio ad dict. l. 21. veriſſima mihi videtur ex ſuperioribus, quicquid animoſè ſcripſerit Angulo in eadem lege, hodiè l. 5. tit. 6. lib. 5. Recopilationis, gloſſ. 4. num. 2. fol. 133. licet idem quod Angulo teneat Molina, quem ipſe non citat lib. 4. de primogen. cap. 2. num. 82. folio 138. ¶ Nec enim † licere debet pa-118 tri vel matri diſpoñere de rebus, in quibus filius habet dominiū & poſſeſſionē per melio rationem factā per contractū onerosum matrimonij, vel per traditionē poſſeſſionis, vel ſcripturæ, ſecundùm l. 17. Taur. hodie l. 1. ti. 6. lib. 5. Recop. Et id quòd noſtrū eſt ſine facto noſtro auelli † non poteſt. l. id quod no-119 ſtrum. ff. de reg. iur. cum concord. & ad hoc faciunt alia millia iuris principia. Et ſimilitudo quam habent maioratus & meliorationes in iſto caſu ex d. l. 17. & l. 44. Taur hodie l. 4. ti. 7. lib. 5. Recop. prout latius ſcripſi in initio iſtius primæ partis, num. 56. Et ſicut ſi pater venderet, vel alio modo diſponeret de re, in qua filium meliorauit, nullum ius in ea re creditores poſtea ſuperuenientes habēre poſſent, vt eſt clariſſimum: per eandem rationē† 120 non poſſunt in præiudiciū filij meliorati debita contrahere; & aliàs eſſet in poteſtate patris ad nihilum reducere donationem, & in totum reuocare, quod omnia iura canonica & ciuilia valde abhorrent & execrātur. Et pro iſta ſententia facit tex. in l. 1. C. de iure fiſci, lib. 10. quę probat, quòd creditores facti poſt donationem † non præferuntur donatarijs. 121 Notat Hieronymus Gabriel conſilio 82. numer. 2. & iſta eſt mera veritas. Et reſoluit Tiraquellus in tractatu de pia cauſa, priuilegio 126. pag. 557. Et in iſta materia non eſt ſilentio prætereunda doctrina Peraltæ in dict. §. qui fideicommiſſam, num. 128. verſ. reſoluendo, vbi concludit, quòd ſi in facultate Regia data ad faciēdum maioratū, detur facultas reuocandi ad libitū vſq; ad mortem, & poſt factum maioratū contraxit debita, † tenetur 122 ſucceſſor ſoluere talia debita. Ad quod facit doctrina ſingularis Carol. Ruin. in conſ. 32. numer. 20. lib. 1. vbi reſoluit, quod non eſt † 123 ſtandum confeſſioni Principis atteſtantis quædam caſtra donaſſe, cum ſua cauſa poſt factam ab ipſo donationem, nec poteſt virtute talis confeſſionis donatarijs nocere, motus ex doctrina Bartoli in d. l. repetita: & Speculat. tit. de teſtam. §. nunc tractemus, in ordina. magna. Et facit quod ſcribit Maſſuerius titul. de ſubhaſtatione, verſicul. item, quæ dicta ſunt: vbi tradit, quòd ſi in contractu matrimonij

datum fuerit castrum puellæ, & dictum fuerit à patre donante illud castrum in dotem, quod primogenitus istud castrum habere debeat, si postea moriatur pater obligatus, & cō ueniatur, primogenitus negauit se obligari 124 hæredem, † non poterit in eū fieri executio, quem citat Rebuf.tom.1.ad constitu.Regias, tit.de literis obligator.artic.8.gloss.2.num.3. pag.157. ¶ Ex quo subinfertur † limitatio 125 ad l.21. Taurinam statuentem filium meliora tum obstrictum esse ad debita defuncti pro rata. Nam prædicta lex procedit in debitis cō tractis ante meliorationem vel maioratum reuocabilem, non etiam in debitis factis post constitutionem maioratus, qui est perfectus & irreuocabilis. Et alia similia inferri possūt, quæ superioribus cognitis, sunt facilia, Præcipuè ad l.23.Taur.hodie l.7.tit.6.lib.5.Recopilation.decidentem, quòd ad valorem me 126 liorationis tertij † est attendendus valor bonorum meliorantis tempore mortis: nam vt constat ex superioribus, si sit facta melioratio irreuocabilis per traditionem iuxta terminos legis 17.Taur.hodie l.5.d.tit.7.vel.l.44.Taurin.hodie.l.4.tit.7.lib.5.Recopil.valor bonorum meliorationis est considerandus in tēpore donationis, vel promissionis, cū ab illo die melioratus remanserit dominus, iuxta l. traditionis, cum concord. Nec melióráns in præiudiciū meliorati posait obligare, nec bona hy- 127 pothecare. Et † quod donatio in istis casib⁹ nō præiudicet creditoribus, tradunt Ancharr.in cōs.106.n.4. Menoch.in tract. de præsump. lib.3.præsumpt.30.n.57.pag.309.

Tertiò infertur, quòd si filius, qui primo loco vocatus fuit, non acceptauit maioratum, vel meliorationē, incuria fortè, vel propter absentiam, vel alium finē: & moriatur absq; 128 eo quod acceptauerit, † possunt alij filij & vocati acceptare maiocatū, vel meliorationem, quod ex prædictis constat, & ex textu in l.si fine.§.si procurator.ff.rem ratam haber. vbi patet, quod in re, quæ ad hęredes pertinet, potest hæres tantū habere, quod nomine defuncti fuit factum. Notat Dynus in regul.ratum q.penult.de regul.iur.in 6.Deci.in l.eius qui in prouincia.§.placebat, col.vlt.ff.si cert.petat. & alij, quos refert Episcop. Couarruu.in 3.p. rubr. de testament. num.13. vbi tradit, 129 hæredes donatarij posse † ratam habere donationem defuncto factam ad hoc, vt reuocari non posit: & ita intelligit scripta per Tiraquellum in tractatu de constitut. limitat. 30. num.73.& 74. Ad quod legenda sunt quæ scribo infrà q.36. Et ista illatio fulcitur, quia 130 cum † ius vocatorum post primum non depē deat ab hoc priùs vocato, sed à primo fundatore, l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de vulg. eiusdem incuria, vel absentia, alijs obesse non debet.l.3.ff.de interd.& relega.d.l.non debet, ff.de regul.iur. Procedit tamen ista cōclusio, dummodo hæres sit intra tēpus acceptandi donationē, & ante reuocationem, argum.l.bonorum. ff.rem ratam haber. cum concordan. Et ita tenet in terminis Aleiat. vbi punctum tractat in c. cum contingat nu.332.pag.701 de iureiurand. Et hoc etiam tractat Molina d. cap.2.lib.4.num.77.

Quartò infertur conclusio singularis in practica, quòd sicut facientes maioratus & meliorationes possessione tradita, & irreuocabiles, non possunt reuocare tales maioratus vel meliorationes in præludicium vocatorū, nec illis præiudicare in dominio & proprietate, nō possunt etiā præiudicare in possessione, licet eam alteri tradiderint: quinimo † adueniente 131 die vocationis, possunt vocati petere possessionem; nec illis in hoc casu obstat regula famosæ.l.1.§.si vir vxori.ff.de acquir.possess, quæ lex tātummodo pcocedit in marito, qui vxori dedit possessionem rei donatæ, & non in alio, qui in præiudicium alterius non potest tradere possessionem, vt resoluunt decisio Rotę, in antiquis olim 429.hodie l.17.tit. de restitut.spoliat.pag.433. Ioan.Baptista Ferretus cons.3. num.18. Menoch. de recuper. possess.remed.15.num.451.pag.510.

Quinto infertur, erroneam † esse doctri- 132 nam Antonij Gamæ decis.48. vbi vult, quòd si pater faciat maioratum ex tertio bonorum in filium, & assignat in certa re, possunt hæredes per viam transactionis eximere rem illā, & subrogare aliam, quam doctrinam pluribus authoribus reprehendit iustè Additionator Mena fol.36.

Principalis autem conclusio & resolutio limitatur tribus modis. Primò, vbi pater in cōstitutione maioratus, aut meliorationis appo fuit aliquam conditionem, quæ non fuit purificata in vita filij primo vocati, & defunctus fuit ante purificationē conditionis, quia tunc libere † potest reuocare maioratum in præiu 133 dicium aliorum vocatorum, argum.l.1. §.fin autem sub conditione. C.de caduc.tollend.l.1.§.dies incertus.l.hæres meus.§.2.ff.de cōdit.& demonstrat.l.huiusmodi, in fin.l. si cū hæres, in princip.ff.quando dies legat.cedat, l.Iulianus.ff.de legat.2.& aliæ similes, vt per Oldraldum in cons.131. quidam habens tres filios, Roman.in cons.17.& alijs consilijs, vt per Ias.in l.cum secundum, num.3. C. de fideicommis.& in l.quæ delegato, num.22. ff. de legat.2.Tiraquel.lib.1.de retractu glos.2. §.1.num.24.notat Decius in cons.417. vilis consilijs, nu.2.ad quem addo Corne.in l.pen. C.de impuber.& in cons.226.lib.4. Barthol. Socin.in cons.94.col.final, lib.4. Parisiū qui loquitur in notabili casu cons.72.n.52. lib.3. Et hoc tradit magis in terminis Anton. Peregrin.in tract.de fideicommis.art.51.num.20. fol.

fol.48 a. qui nouissimè multa scribit in proposito nostræ quæstionis omnino legenda. Et in hoc puncto animaduerto, quòd si in fundatione maioratus, vel meliorationis sit dictum, quòd ordinatur sub certis conditionibus, & grauaminibus talia verba † inducunt formam, secundùm Felin. in conf. 34. num. 15. per doctrinam Bald. in auth. matr. & aui. C. quando mulier tut. muner. fung. poss.

134

Secundò, prædicta conclusio limitatur, quandò maioratus vel melioratio ex aliqua causa sit inualida: quia tunc, sicut non fuit ius acquisitum primo donatario, ita † nec acquiri tur alijs vocatis. Et ita fere in proprijs terminis videtur determinare Barthol. Soci. in con sil. 115. num. 5. cum sequentib. lib. 4. vbi dicit, patrem posse † reuocare grauamen, quod filio in donatione appofuit, quod si alienaret res donatas, deuenirent ad hospitale, vbi donatio ex defectu insinuationis fuit inualida. Mouetur ex famosa glos. in l. si patronus, §. patronum, ff. siquid in fraud. patron. & ex doctrina Bald. in l. si absentis, C. si cert. petat. per quam doctrinam Barthol. Socin. probat Cephal. (quem post primam editionem vidi) is inquam in conf. 312. num. 105. & 133. lib. 3. quòd pactum factum in capitulis matrimonialibus, quòd primogenitus succedat, & eius descendentes, si non valet tale pactum vel donatio in fauorem primi, non habet effectum, nec firmitatem in fauorem descendentium † etiam subsistente iuramento, & dictum cons. Barthol. Socin. refert etiam Anton. Gabr. lib. 3. recepta. sentent. tit. de donation. conclus. 5. num. 17. pag. 200. & Cephal. in dict. cons. num. 135. refert Couar. in dict. loco.

135

136

137

Tertiò, quandò successor post primum vocatum non paret conditionibus & vinculis à testatore adiectis: quia sicut est licita † reuocatio hoc casu veniente, inuito primo vocato, iuxta l. vltimam, C. de reuocand. donatio. ibi: *Vel quasdam conuentiones, siue in scriptis donationibus impositas, siue sine scriptis habitas, quas donationes acceptor spopondit, minimè implere voluerit.* Ita per eandem rationē est licita † reuocatio in præiudicium successorum. Et ista limitatio fulcitur ex aliquibus quæ scribo in 2. par. huius oper. quæstion. 4. illation. 8. vbi lector si necesse fuerit, legere poterit, & supra quęstion. 21. à numero 236. & ex regula l. pater Seuerinam, ff. de cō dit. & demonstration. vbi probatur, quòd in quauis donatione si culpa ipsius, cui facta fuit donatio, effectus non sequatur, † donatio est inefficax, & probatur in l. 14. tit. 4. par. 6. & notat Socin. in l. in testamento la secunda, ff. de condi. & demonstr. Tellius in l. 17. Tauri. num. 80. Imo datur reiuendicatio propter non obseruantiam conditionis aut modi,

138

139

140

& rescinditur donatio & redit ad donantem; l. 1. vbi Bald. Alberic. Salicet. C. de donation. quæ sub modo, Curt. in conf 126. num. 14. lib. 1. Iul. Clar. in §. donatio, quæst. fin. Anton. Thesaur. qui loquitur in ista materia maioratuum, & in conditione deferendi nomen & arma, & similibus, decis. 270. num. 23. qui hoc dicit procedere, cum reperitur clausula & non aliter, & ibi alia ad propositum adducit ¶ Et donatio conditionalis † euanescit ex conditionis defectu, l. pecuniam quam, ff. si certum petatur, l. necessario, §. quod si pendenti, ff. de pericul. & commod. rei vend. cū concordan. vt per Ioan. Cephal. dict. conf. 312. num. 93. & num. 123. vbi hoc in terminis decidit, & iterum num. 136. lib. 3. qui post Carol. Ruin. quem citat, ita limitat text. in l. vnum ex familia, §. sed si fundum, ff. de legat. 2. & dum conditio pendet, & non est impleta, possessio † non transfertur, l. qui absenti, §. 1. ff. de acquirend. possess. glos. in cap. olim de restitut. spoliat. Aluar. Valasc. conf. 55. nume. 4. Et faciunt quæ latissimè scribo part. 3. quæst. 12. & ista seruiunt pro declaratione eorum quæ scribit August. Bero. in conf. 4. lib. 1 dum tradit, donationem factam Ecclesiæ posse † reuocari non adimpleta conditione, contra quem tenet Ioseph. Ludouicus decis. Perusina, 29. num. 23.

141

142

143

Quartò videtur, si pater faciat maioratum in filium ob causam tantum onerosam matrimonij absque traditione possessionis, & in vocationibus statuat, quod si filius primonatus decedat absque liberis, succedat in maioratū alius filius, si primo vocatus moriatur in vita patris, quòd licèt maioratus † non possit reuocari respectu primi, quoad alios tamen est reuocabilis tanquam cessante causa onerosa matrimonij, ob quam maioratum fuit constitutus. Quod fundari potest ex pluribus, quæ scribo infra hac par. quæst. 39. à num. 4. & alijs, quæ scribit Tellius in l. 17. Tauri, num. 77. contra Seguram in l vnum ex familia, §. sed & si fundum, ff. de legat. 2. fol. 52. col. 4. vers. Ex quo posset inferri. Et ad hoc facit, quod scribit Alexan. conf. 53. lib. 4. vbi vult, quòd licet plures ordine successiuo fuerint vocati, si cōditio deficit semel in persona primi, † censetur quoque extincta substitutio quoad alios, & idem Cacialup. inter conf. Alexand. conf. 14. lib. 4. quod consilium est Cacialup. non Alexand. vt testatur Barthol. Socin. conf. 104. num. 10. lib. 3. Dec. conf. 228. col. 1. Cephal. conf. 268. col. 3. num. 14. lib. 2. Roland. conf. 34. num. 62. lib. 4. de quo vide quæ scribo in 2. p. q. 10.

144

145

Quinimo, hæredes donantes †, possunt reuocare donationem propter non obseruatas conditiones, vt ex Ripa in l. fin. C. de reuocand. donation. quæst. 63. num. 208. resoluit

146

Ma-

Matien.in l.7.tit.10.li.5.Recopilat.vbi hoc latius resoluitur.

In ista etiam materia & quęstione, noto vnum singulare, quòd licèt reuocatio dona-
147 tionis† non competat hæredi, nec contra hæredem iuxta regulam, l.his solis, §. actionem, l.fin. §.hoc tamen, C.de reuocand.donation.
148 hoc † non habet locum in reuocatione, quæ fit ex inobseruantia pactorum, & conuentionum in donatione, bdictam legem, l.si vt pro prius, l.si ea lege, l.si repetendi, C. de cond. ob caus. Alberic.num.2.Angel.num.3.Salic. num.4.in dict.l.vlt.C.de reuocand.donatio. quos citat Anton.Thesaur.dict. decis. 270. num.26.¶Et quòd stipulans rem donatam
149 pro suis hæredibus & successoribus non †videatur stipulari pro fideicommissarijs, qui nō habent causam ab stipulante, sed abeo, qui fideicommissum relinquit, tradit Cephal. in consi.245.num.53.lib.2 per regul.l.coheredi, §.cum filiæ, ff.de vulgar.& 10 l.eredendū, §.si vero, ff.qui petant.tutor. Rip. in l in quartam, num.135.ff.ad legem falcidiam, Carol. Ruin.in consi.98.num.16.lib.2.Dec.Paris.&
150 alij, quos citat. Rursus, quòd aliud † sit modificare, aliud corrigere, aliud mutare, aliud detrahere, aliud dispensare, distinguit notanter Ioan.de Imol.in Clement. ne Romani, n.7. fol.17.de electio vbi etiam Ancharean.num. 9. folio 5. Quæ Theorica ad multa, quæ in hac materia nostra contingere possunt, est notabilis Et qualiter videatur disponere ille, qui fecit maioratum de aliqua re, reseruatione expresse facta, quòd disponere posit de certa quantitate, si non disposuit de illa quantita-
151 te, nec aliquid ordinauit,† tradunt Hierony. Gabr.consi.139.num.5.Cagnol.in l.fi.C. de
152 pact.n.239.Thesaur.decis.Pedemont.97. & quod donans in ista mateia † possit cogi ad tradendam rem donatam, tradunt Bald. in l. illud quæsit.7.C.de sacrosanct Eccles.Rebuf. tom.2.ad constitutiones Regias, tit.de donation.insinuand.art.1.glos.vlt.num.2. pagin. 380. Et quod quando fuit facta cum clausula, quod pars præmorientis deueniat ad superui
153 uentes,† sit locus iuri accrescendi, tradunt Ancharran.in consi.418. Federic. de Senis, Bald.Ruin.Beroi. Cephal.Curt.Iun.quos citat Corbu.de iur.emphyt.in tit.de causis priuationis fundi ob lineam finitam, num. 92. & 93.fol.64.

QVÆST. XXV.

Si pater maioratum factum in fauorem vnius filij reuocauerit per suasionibus alterius, qualiter filio consuli possit.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæstionis, n.1.
Tutor an posit testatorem inducere, vt sibi donet quod pupillo relinquere volebat, num.2. & 26.
Intellectus ad l.2.ti.8.par.6.n.3.& 4.
Resolutio quæstionis, n.5.& 6.
Refertur & confirmatur doctrina Angel.in l. non est ferendum, ff. de inofficioso testam. n.7.& 8.
Donatio an reuocetur, quando vxoris bläditijs facta fuit, n.10.
Blanditiæ maritales multa à credulis vxoribus extorquent, n.11.
Multæ persuasiones arguunt dolum, n.12.
Bona prodigi an deferantur hæredibus ibintestato, non obstantibus substitutionibus in testamento blanditijs facto, n.13.
Contractus à minore blanditijs inducto celebratus, in quo res vili pretio venditur, nullus est, n.14.
Nimia persuasio coactionis loco an habeatur, num.15.& 19 Quid si cum precibus concurrant aliæ coniecturæ, n.28.
Obtinere per metum, aut importunitatem, paria sunt, num.16.
Maioratus persuasionibus institutus an debeat rescindi, n.17.
Quid de blanditijs maritalibus, per quas quis inducitur ad bona extraneis relinquenda, descendentibus neglectis, n.18.remissiuè.
Dolus an præsumatur ex præsentia mariti, cum testamento vxor mariti coniunctis legata relinquit, n.20.& 44.
Qui aliquem fraude induxit, vt eum institueret, ad restitutionem tenetur, n.21.
Ex solis blanditijs absque dolo non competit actio, numero 22.contraria sententia, num. 23.& 24.
Qualiter probetur aliquem prohibitum fuisse testari, n.25.remissiuè.
Melioratio facta vni filio, si filiorum suasionibus alij fiat, an applicetur filio prius meliorato, n.29.
Testes qui ob importunas preces deposuerunt; suspecti an sint, n.30.
Donatio ob importunitatem facta, an valeat, n. 31.
Dolus ex falsis persuasionibus præsumitur, n. 32.
Persuasiones an probētur per coniecturas, num. 33.
Nouercæ priuignos odio solent habere, numer. 34.
Dolus non præsumitur nisi probetur, numer. 35.
Qui propriam vtilitatem procurat, an præsumatur facere animo nocendi, n.36.

Non

Non videtur dolo facere qui vtitur iure suo, n. 37.
Testator an præsumatur dolo circumuentus, nu. 38.
In personas coniunctas facilius fraus præsumitur, n. 39.
Eorum quæ clam fiunt, probatio per coniecturas sufficit, n. 40.
Adulatio semper præsumitur mala, n. 41.
Metus per coniecturas probari an possit, n. 42 Authoris sententia, n. 43.
Reuocatio maioratus instituti in primogenitum, facta in secundogeniti fauorem, illius persuasionibus extorta præsumitur, num. 45 & 47. Idem est quando pater reuocat maioratum in fœminarum fauorem, n. 48. Quid de persuasionibus nouercarum, n. 47.
Primogeniti patribus magis chariores, numero 46.
Monasterium an excludat substitutum, vbi monachus blanditijs professionem fecit, n. 49.
Persuasio filij coactionis loco an habeatur, n. 50.
Testamentum mulieris ob metum reuerentialem mariti factum qualiter reuocetur, num. 51. remissiuè.
Minor persuasio est efficacior in matre quàm in patre, n. 52. & 53.
Prius testamentum an videatur reuocatum cùm testatore, aliud facere volente, tabellio fuit expulsus, n. 54.
Quid quando testamentum ad suggestionem reuocauit, n. 55.
Qualiter puniatur armis vel metu ad testandum compellens, n. 56.
Nouerca inimica priuigno præsumitur, numero 57.

VIgesimo quinto quæro, si pater reuocet maioratum, quod prius fecerat in fauorem vnius filij, & constituat in alium filium, persuasionibus talis filij, in euius fauorem fuit secundo loco maioratus factus, an teneat iste secundus maioratus, & alius sit reuocatus? Quæstio est magnæ vtilitatis, & quæ propter insatiabilem hominum cupidinem quotidie contingit, & plerũque ob inuid iam aliorum fratrum, vel ducti cupidine bonorũ parentum, mille cogitant fraudes, & vias ad debellandos animos parentum, vt sibi bona relinquantur, & ab alijs auferant. In qua quæstione breuiter in quantum possibile fuerit me resoluendo † dico, quòd siquidem filius 1 secundus, in quem secundo loco pater facit maioratum, blanditijs licitis, & honestis, patrem traxerit, vt in eum faciat maioratum, & reuocet à primo, in isto casu secundus maioratus valebit, & primus non habebit effectũ. Ista conclusio probatur in l. vltima, ff. siquis aliquem testar. prohibuerit, & in l. vltima, C. eodem tit. ibi: *Iudicium vxoris in se prouocare maritali sermone non est criminosum:* De qua per Bursat. in conf. 189. facit text. in c. vltimo, qui cleric. vel vouentes, quem num. 27. lib. 2. citat Menoch. in conf. 442. numer. 58. lib. 4. Socin. Iun. in conf. 183. num. 5. lib. 2. & est notabilis l. 27. tit. 1. par. 6. quæ concordat cum prædictis legibus, ibi: *Si premia ni fuerça no le fiziesse, mas regaudole por buenas palabras lo aduxesse.* Tradit Nauar. in Manua l. confessor. prælud. 6. num. 8. pag. 46. & cap. 17. num. 70. pag. 393. & cap. 26. num. 36 Ripa respons. 133. num. 12. Et tutor potest blando sermone † inducere testatorem, vt re- 2 linquat sibi, quod pupillo relinquere volebat, secundum Cin. Alberic. & Salicet. in l. quicquid, C. de arbitr. tutor. tradit latius Baeza de decim. tutor. cap. 2. num. 129. fol. 28. & tradunt Bellonus conf. 73. num. 7. Durand. de arte testandi tit. de acquirend. vel repudi. hæredit. caus. 4. num. 4. Hippolyt. singular. 526. Bernard. Diaz regul. 798. Roderic. Suarez allegat. 20. num. 20. Caualcan. de tutor. & curator. num. 280. 8. volumin. tractat. fol. 348. facit l. 10. tit. 1. par. 4. ibi: *Non las puede apremiar que lo fagan de todo en todo, como quier que les puede dezir palabras de castigo, q̃ lo otorguen.*

Nec huic opinioni obstat singularis, peregrina, & valde notabilis † l. 2. tit. 8. par. 6. cu- 3 ius hæc sunt verba: *E como quiera que no faga en miente del hermano en el testamento, ni le dexe ninguna cosa de lo suyo, no le pertenece al hermano de fazer querella de testamento, que el otro hermano ouiesse hecho, ni lo puede quebrantar: fueras ende si aquel que ouiesse establecido por heredero, fuesse ome de mala fama, o ouiesse sido sieruo del testador, o otro que lo ouiesse aforrado, e despues lo estableciesse por heredero por falago que le fiziesse el aforrado, no lo mereciendo el, ni auiendo derecha razon para que lo deuiesse fazer.* Quia istius legis dispositio specialis videtur in odium seruorum, qui testatorem persuaserunt blanditijs, vt fratres non relinqueret hæredes. In nostro vero casu ratio est diuersa: quia omnes sunt filij, & ideò licèt testator vnum eorum alijs præferat, nõ facit illis notabilem iniuriam: nam in habentibus symbolum facilis est transitus, nec est facienda hæc æquiparatio à seruis, quos testator fecit hæredes ductus eorum blanditijs, exclusis fratribus testatoris ad filios, qui vt prædixi, omnes sunt æquales. Vel ista lex secunda intelligi potest de persuasionibus illicitis, & dolosis, prout statim latiùs explicabitur, & præcisse † hæc l. 2. vel vno, vel alio modo 4 debet intelligi & concordari cum dict. l. 27. ne illi sit tam ex diametro contraria: cum expediat iura iuribus concordari. Et vide etiam pro respons. d. l. 2. Gregorium Lop. qui in illius

lius intellectu laborat, in glos. in verb. *Por fa lago*; & facit notabilis l. 4. tit. 17. par. 1. ¶ Si autem persuasiones illius filij, in cuius fauorem pater secundum maioratum fecit, sint cautelosæ, & in illis insit dolus, vel fraus, quod secundùm negotiorum contingentiam exemplificari potest (quod plerumq; cõtingit) primus maioratus † non erit reuocatus, quasi pater non faceret illum secundùm maioratum, nisi interuenirent persuasiones illæ fraudulentæ, captiosæ, & fallaces. Ad huius conclusionis probationem induco text. in l. Lucius Titius, §. Sempronia, ff. de legat. 2. vbi probatur, quòd quando quis dolo induxit testatorem, qui primo loco volebat alium hæredem instituere, vt illum mutaret, & persuadentẽ institueret, succurritur † actione de dolo illi, quem primitus testator volebat hęredem instituere, & probatur in dict. l. part. a 7. à contrario sensu, & in Clemen. 1. §. quibus etiam de priuileg. confirmat Ripa respons. 134. nu. 11. Hieron. Gabr. cons. 90 n. 7. qui plura scribit in ista materia, & tradit notanter Neuiza. in sylua nuptiali, lib. 4. num. 39. pag. 285. Ludouic. de Molina in tractat. de iust. & iur. disputat. 135. pag. 732. Borgninus in tractat. de tutor. & curator. in 8. volum. tractauum, fol. 348. num. 180. Sfortia Odi in tractat. de in integrum restitut. par. 2. quæst. 58. art. 8. nu. 43. pag. 716. faciunt scripta per Euerard. in centum locis loco 33. pag. 231. col. 4. Meno. in tractat. de præsumption. lib. 4. pręsumpt. 8. num. 18. 27. 40. fol. 11. & 12. & & præsumptione vndecima num. 9. & 10. fol. 15. & pręsumptio. 12. num. 89. Nauar. in manual. cap. 26. num. 36. pag. 878. & conducunt quæ latè tradit Paris. in cons. 67. num. 1. cum sequentib. lib. 3. & ideò dixit Angel. in l. non est ferendum, num. 3. ff. de inoffic. testam. quòd blanditiæ † tunc demum permittuntur, quãdo quis blanditur ad sui commodum tantum, puta, blanditur testatori, vt eum hæredem instituat, secus si blanditur in perniciem alterius, suggerendo falsas causas testatori, ad hoc vt testator priuet hæreditate illum, cui volebat hæreditatem relinquere, & per hoc dixit semel se obtinuisse quandam hæreditatem factam in fauorem quorundam pauperum: nam eis erat relicta, & quidam agnati testatoris persuasuerunt eidem, quod eleemosyna non erat bona, nec Deo acceptabilis, & illi quibus eam relinquebat, non erant homines bonæ conditionis, vt frustraretur eius pium propositum. Et hanc conclusionem † tenent idem Angel. & Ias. num. 3. in dict. l. fin. & refert Angel. Gregor. Lop. in dict. l. 2. & eiusdem opinionis fuit Cœpola cautela 36. & Ias. in l. 3 §. penult. ff. de condict. caus. dat. & in l. 1. §. fuit quæsitum, num. 39. ff. ad Trebellian. Auiles in capitulis correcto, cap. 20, num. 6. & 7. fol. 209. notatur etiam per Hippolyt. singular. 526. & hoc tradit notanter Ripa respons. 69. num. 14. Paris. in addit. ad Bartol. in rubric. C. si quis aliquem testar. prohibue. & plures quos citat Burgos de Paz cõsil. 10. num. 22. Peralta in l. si quis in principio testamenti, num. 93. pag. 427. ff. delegat. 3. Baeza de decim. tutori prælland. cap. 2. num. 129. fol. 28. August. Berot. in cons. 28. num. 11. lib. 11. qui loquitur in monasterijs, & cons. 27. num. 4. eodem libro, & per hæc dixit Ioan. Lop. in rubric. de donation. inter virum & vxorem, col. 460. in vers. Secus hodie, §. 81. num. 4. fol. 58. quòd si maritus fecerat donationem alicuius rei alteri, & deinde vxor blandis verbis vel adulationibus induxit maritum ad reuocandam donationem, & vt illi donaret, licèt secunda ista donatio valeat facta in vxorem: tamen primus donator † reuocabit illam ab vxore actione de dolo. Quam doctrinam Ioan. Lop. ego intelligo, modo interueniat fraus vxoris, prout postea se exponit, col. 462. in vers. Si ergo hodie, d. §. 81. num. 10. fol. 59. aliàs dictum eius non esset verum per prędicta. ¶ Et blanditiæ maritales † multa à credulis vxoribus extorquẽt, vt per Matth. de Afflict. decis. 69 num. 4. qui decidit, mulierem pręsumi metu mariti legatum ei fecisse ob ipsius mariti minas, & reuerentiam, quem citat Menoch. in cons. 395. num. 41. lib. 4. & tradunt Decian. in cons. 65. num. 2. lib 2. Menoc. in tractat. pręsumpt. lib. 4. præsumpt. 11. num. 9. & iterum pręsumpt. 12. num. 9. vbi ponit doctrinam, quòd † multæ persuasiones arguunt dolum, per l. cum quis, ff. de dolo, vbi Bart. glos. in l. apud Celsum, ff. de dolo except. Aymo in cons. 192. num. 9. Et facit doctrina Speculat. in tit. de stat. monachorum in fin. Bald. in auth. si qua mulier, C. de Sacrosanct. Eccles. & aliorum, quos citat Sfortia Odi in tractat. substitutio. par. 6. compendiosè tractatus, vers. Quoad secundùm, num. 11. fol. 162. de monacho qui blanditijs & persuasionibus fecit professionem in Monasterio, & legenda sunt quę scribit circa mulieres Bartholom. Bertazol. in tractat. clausular. claus. 7. glos. 4. fol. 45. & hæc confirmantur ex text. egregio, qui ad plura est conducibilis in l. 1. §. persuadere, ff. de ser. corrup. ibi: *Persuadere autem est plusquàm cogi, atque compelli.* Tradit Auendan. in titul. *De las excepciones*, num. 31. fol. 150. facit Rota decis. 4. ti. de testamen. in antiqu. vbi tradit quòd si prodigus faciat testamentum, & instituat vel substituat eos, quorum suasionibus interdictum est testamentum, † non valet, & res deferuntur aduenientes ab intestato, notat Nicol. Boer. in consuetud. Vituricens. tit. de consuetud. iur. personar. §. 8. col. penult. Baeza de decim. tutor. cap. 3. num. 52. fol. 41

& Ful-

14 & Fulgos.in cons.30.notat nullum † esse contractum à minore celebratum, vbi adulationibus partis inductus fuit ad vendendum minori potissimum pretio, quàm res vendita valeret. Quod confirmat Mauritius in tractat. de in integrum restitutione, cap.279.num.6.& faciunt plura, quæ ad propositum scribit Ioã. Gutierrez in Canonicis quæstionibus, quæst. 8.num.16.cum sequentib. dominus Valdes in additionibus ad Roderic.Suar.allegat.21. pag.96. Et quòd nimima persuasio, per quam 15 quis inducitur ad aliquid faciendum, † habeatur loco coactionis, probatur in l.cum qui, C. de apostatis, & in l.vnica, C.de rapt. virg. cũ concordantib. vt per Aymo.in cons.192.numer.12. Et paria sunt obtinere per importu-16 nitatem, sicut † per metum, secundùm Innoce.c.petitio.de procurat. & alios quos citat Nicol.Boer.decis.102.num.10.& quando persuasionibus fuit factus maioratus, re-17 scindi † debet, tradit Molin.lib.2.de primog. cap.3.num.14.fol.718.Ioan.Garcia in tract. de nobilitat.glos.17.nu.24.fol.282.& de blanditijs maritalibus, per quas quis inductus 18 fuit ad relinquendum bona extraneis, neglectis descendentibus, † tractat Anton.Gam.de dis.249.num.3.&de donationibus factis per importunitatem loquuntur Aymo.in consuetudinib. Aluerni.tit.21.num.3.Ioan. Lop. in rubric.de donation.inter vir.§.81.quos & Purpurat.in cons.46.num.2.lib.1.citat Thesaur.decis.32.num.11.ad quod facit l. 3. tit. 10.lib.5.Recopila.ibi: *importunidad*, & nimia persuasio habetur † loco compulsionis & 19 coactionis, vt tradit Curt.Iun.in cons. 141. num.18.lib.1. Redin. de Maiestate Principis, in vers. Nemini blandum, num.12. fol. 118.¶Et † præsumitur dolus, quando mari-20 tus est præsens in testamento vxoris, in quo relicta fuerunt legata coniunctis mariti, secũdùm Bart.in l.1.§.si dominus, ff.siquis aliquẽ testar.prohibuer.& de materia text. in dict. l.1.§.persuadere legenda sunt quæ scribit Tiber.Decian.tom.2.pract.crimin.lib.8.cap.7. num.7.fol.207.Remigius de immunitat. Ecclesiast.fallent.26.per totam, pag.204.Et per hæc dixit Caietan.in 2.2. quæst. 62. art. 2. quòd siquis alium fraude induxit; vt illum institueret hæredẽ, vel legatum relinqueret, a-21 lio exclusio, † tenetur in conscientia ad restitutionem legati, vel hæreditatis, & idem dicit Syluester in summa sua, verb.restitutio.3 §.vltimo, in vers. Tertium, vbi refert Angel. in dict. l. fin. quod latius discutit Episcop. Couar.in regul.peccatum, de regul.iur.in 6. folio 53.col.3.Et han etiam sententiam confirmare possumus ex dispositione & ratione, l.21.tit.1.par.6, ibi: *No era verdadera la razõ porque el testador se mouio a fazerlo heredero*, & pro hoc est etiam glos.quam sequitur ibi Cin.in l.quicquid, C.arbitr.tutel. vbi tenet, quòd ad hoc vt primus institutus possit agere contra secundum, quem primũ testator volebat hæredem instituere, requiritur quòd interueniat dolus secundi instituti, † nec ex so-22 lis blanditijs competit actio. Et hoc dicit esse verius Ias.in l.1.num.5.C.siquis aliquem testar.prohibuerit, & licet aliqui velint deducere contrarium ex Angel. in prædictis locis dicentes, esse speciale, quòd siquis prius fecisset testamentum, & aliquem instituisset hęre-23 dem, † tunc si blandis verbis, vel adulationibus alius quispiam inducat testatorem, vt eũ hæredem instituat, licet testamentum valeat, tamen prius institutus reuocabit à secundo per actionem de dolo, vel in factum. Certè Angel.hoc non dicit, vt ex tenore eorum, quæ scribit, colligitur, quæ supra originaliter retuli. Et idem decidit in dict.l.vltima, imo secundùm eum solę blanditiæ absque dolo non dant actionem, & ita etiam loquitur Roderic. Suar.in allegat.20.in fin.vers.Quarto est sufficientissime probatum, & pro hoc facit dict. l.27.cuius ratio militat in vtroque casu, siue ante blanditias sit alius hæres institutus, propter quas institutio sit reuocata, siue propter blanditias alicuius testator eum tantum hæredem instituat, & vocet ad institutionem, ad quam legem partitę est animaduertendum, quia eam non referunt, nec Suarez, nec Ioan. Lop. nec alia l.2.dict.tit.8.Et circa ista plura allegat Valdes in additionibus Roderic. Suar.allega.21.pag.96.Quare cauendum est à Socin.Iun.in cons.148.num.15.cum alijs, lib.2.vbi sequendo communem errorem eo-24 rum, qui Angel.referunt, † dicit, quòd si nepotes suadeant auo, vt testamentum semel factum mutet, succurritur primis hæredibus, & quòd blanditiæ solæ non sufficiant, tenet etiam Alexan.in dict.l.vltima, & faciunt quę scribit Alexan.in l.si frater, C.qui testam.facere pos.cum concord.relatis per Burgos de Paz cons.7.num.14.Menoch.de arbitrar.iudic.lib.2.centur.4.cas.395.num.42.pagin.6. 25 56.vbi latè tradit, † qualiter probetur aliquẽ prohibitum fuisse testari, & conducit l. 28. ibi: *Le fiziesse engaño*, & l.29.ibi: *Por fuerça o por engaño*, tit.1.par.6. Et est alia peregrina & expressa l.5.tit.13.par.1.ibi: *Pero si alguno quisiesse escoger sepultura en otra Iglesia Catedral, o en monasterio, o en aquella Iglesia do estaua enterrado su linage, o en otro cimenterio qualquier, puede lo fazer, fueras ende si lo fiziesse por falago que le fiziessen engañosamente, q̃ se soterrasse en su Iglesia*. Ex qua lege constat manifestè, quòd blanditiæ solæ absque dolo non sufficiunt ad actum infringendum, ibi: *Por falago, o engañosamente*. Facit text. in c. in nostra, in verb. nisi dolo, vel fraude, de sepultur. vbi ad hoc vt electio sepulturæ irrita fit,

sit, requiritur quòd interueniat fraus vel dolus, & blanditiæ † solæ non sufficiunt, ad idem 26 est text. in cap. 1. de sepult. in 6. in verb. induxit, qui præsupponit in se dolum, per quē dicunt Ioan. de Ligni. & & Domin. ibi, Quod simpliciter exhortans ad eligendum sepulturam absque iuramento, vel promissione, non incurrit pœnam illius text. quorum opinionem refert & sequitur Gregor. Lop. in dict. l. 5. in glos. in verb. *Falago*, sic intelligendo illam legem, vbi alia refert in confirmationē istius sententiæ, & corroborātur ista ex l. vnica, C. de rapt. virgin. ibi, *Nisi etenim eam solicitauerit*. Et est notabilis l. 2. quæ non minus vrget, quàm præcedentes, titul. 19. part. 7. ibi: *Otrosi dezimos, que fazen gran maldad aquellos que sosacan con engaño o falago, o de otra manera las mugeres virgenes, o las viudas*. Et adduco etiam in simili bonam l. 5. tit. 13. par. 2. ibi: *O dezir con lisonja, que es mentira compuesta*, & lex 47. tit. 5. par. 5. ibi: *Por falago q̃ le fiziesse engañosamente*. Sic etiam † licet tu-27 tori blandis verbis inducere testatorem, vt sibi relinquat quod pupillo relinquere volebat, secundùm Cin. Alberic. Salicet. in l. quie quid, C. de arbitr. Quàm quæstionem disputat Bieza in tractat. de decima tutor. part. 2. num. 129. & aliam lector diffinire potest ex his quæ superius scripta sunt.

Et ita moderanda sunt quæ scribit Peralta in dict. l. siquis in principio, vbi per plura conatur probare, quod importunæ preces sunt loco coactionis, ex doctrina Innocen. in cap. pet. de iut. iuran. & alijs, quam Innocen. doctrinam Bartholom. Socin. refert cons. 264. num. 8. lib. 2. & alij, quos citat Nicol. Bocr. decis. 101. num. 10. Ias. in §. quadrupl. num. 66. de actio. Ad quod plures authores refert nouissimè Anton. Peregr. in tract. de iur. fis. lib. 2. tit. 6. num. 22. pag. 84. vbi prius alios in contrarium citauit; vel est moderanda, vbi si 28 mul cum precibus importunis concurrunt † aliæ coniecturæ, vt colligere licet ex doctrina Salicet. in l. mater, C. de contrahend. emption. & alijs, quę scribo in 4. par. quæst. 14. à num. 8. Et magis in terminis hoc tradit Tiber. Decian respons. 65. num. 3. cum sequentib. libr. 2. Et secundùm prędicta intelligendam iudico sententiam Seguræ in l. 1. in §. si vir vxori, numero 129. cum sequentib. ff. de acquirend. possess. vbi in terminis inquit, quòd si pater habebat plures filios, quorum Ioannem meliorauit, & postea alij filij tantum persuaserunt patri dicentes, quòd erat malefactum meliorare talem filium, & quòd melius esset meliorare Antoniū, & ita pater fecit persuasionibus filiorum, vel illius, 29 qui postea fuit melioratus, quod talis melioratio † erit auocanda ab illo, qui postea fuit melioratus, & applicabitur filio prius melioratio, quibus conuenit doctrina Peraltę in dict. l. siquis in principio, num. 219. ff. delegat. 3. qui loquitur de patre qui meliorauit filium secundi matrimonij ob blanditias, & persuasionibus vxoris, quod tractat Castillo in tractat. de vsufruct. cap. 2. num. 49. fol. 17. Et faciunt quæ scribit Socin. Iun. in cons. 183. nu. 5. & 33. lib. 2. Et ista confirmātur etiam ex pluribus quæ scribit Simon de Pret. lib. 5. de interpretan. defunct. voluntat. interpretat. 1. dubitat. 1. num. 74. cum alijs sequentibus, fol. 481 & 482. vbi varia singularia legi possunt. ¶ Et 30 quòd testes qui deposuerunt ob importunas preces, † fiot suspecti, tradunt Alberic. Malus in tractat. de testib. par. 1. num. 87. Speculat. Salicet. Campeg. quos citat Ioseph. Mascard. in tractat de probation. lib. 3. conclus. 1359. num. 5. fol. 304. & quòd donatio facta ad im-31 portunitatem, & continuam petitionem, ac instantiam alicuius, † non valeat, voluerunt Aymo in consuetudin. Aluar. tit. 21. art. 3. Purpurat. cons. 46. num. 2. lib. 1. Ioan. Lop. in rubr. de donation. inter virum & vxorē, dict. §. 81 in princip. quos citat Anton. Thesaur. decis. Pedemont. 32. num. 11. & secundum prædicta intelligenda sunt quę scribunt Aymo in cons. 192. num. 12. Decian. in cons. 32. num. 24. & 29. lib. 3. Menoch. in tractat. præsumption. lib. 5. præsump. 3. num. 58. fo. 32 9. qui per l. seruus, §. vltim. & l. cum quis, ff. de dolo tenent, quòd dolus † pręsumitur ex falsis persuasionibus, & qualiter minor testituatur aduersus religionem factam ob persuasiones, tradunt Felin. in auth. ingressi n. 7. C. de sacrosanct. Eccles. Felin. in cap. in præsentia num. 10. de probation. & alij, quos citat Sforcia Od. in tractat. de in integr. restit. par. 2. quæst. 61. art. 5. pagin. 724. vbi articulum recte soluit, & materiam nouissimè Tho. Sanchez in tractat. de matrimon. lib. 4. disputat. 10. num. 1. cum sequentibus, pag. 470. & materiam adulationum latè explicat Mascar. in tractat. de probationib. lib. 1. conclus. 56. Aymo in cons. 193. num. 12. Decian. in cōs. 32. num. 24. & 29. Menoch. in tractat. præsumptio. lib. 5. præsumpt. 3. num. 58. fol. 9.

Et pro maiori intellectu istius quæstionis notandum est, quòd vbi tractatur de annullādo testamento, vel alia dispositione, eo quia fuit facta persuasionibus alicuius, † sufficiunt 33 probationes per coniecturas, vt latè notatur per Ias. in cons. 141. num. 4. libr. Ripa dict. respons. 69. num. 15. quod maximè procederet, vbi ille, qui prius fecerat testamentum, vel aliam dispositionem, iam disposuerat in fauorem filiorum primæ vxoris, & postea duxit secundam vxorē, ex qua filios procreauit, in quorum fauorem disposuit faciendo maioratum, vel meliorationem, & reuocando quem fecerat in fauorem filij primæ vxoris:

ris: quia istæ reuocationes à communiter accidentibus contingunt propter instigationes & persuasiones nouercarum, quæ naturaliter proprios filios magis amant, quàm filios mariti, & † priuignos odio habere solent. Ad quod est bonus text. in l. 1. non est consentiendum, ff. de inofficios. testam. ibi: *Quod plerumque faciunt malignè circa sanguinem suum, inferentes iudicium nouercalibus delineamentis, instigationibusve corrupti.* Tradit Aymo Crauet. in cons. 242. num. 18. Peralta in l. siquis in principio testamenti, num. 219. ff. delega. 3. & ornat notabiliter Rebuf. tom. 2. ad constitution. Regias, tit. de cessio. actio. art. 2. gl. 3. num. 16. pag. 466. Ioseph. Mascard. in tractat. de probation. lib. 2. conclus. 112. num. 1. cum sequentib. fol. 350. & prius libro 1. conclus. 196. fol. 140. Cagnol. in l. hoc colore, ff. de inofficios. testam. num. 9. cum sequentib. pag. 228. & contra nouercas plura singularia scribit Tiber. Decian. in practica crimin. tom. 1. lib. 3. cap. 25. num. 83. fol. 120. & Montaltuus in l. vltima, tit. 11. lib. 1. for. fol. 47. Ripa in cap. sæpe, num. 81. de restit. spoliat. Menoch. de recuperand. possess. num. 9. remed. 58. pagin. 401. licèt contra dictam doctrinã Ias. faciat, quia cùm requiratur dolus ex parte persuasoris ad hoc, vt secundus actus rescindi possit, propter primum (vt supra probatum est) & † dolus non præsumatur nisi probetur, l. quoties, §. qui dolo, ff. de probat. sequitur quòd coniecturæ non sufficiunt in isto casu, ad quod facit doctrina Bartol. in l. fluminum, §. vltimo, ff. de damno infecto, vbi per text. in l. merito, ff. pro socio, dicit, quòd in dubio ille qui procurat vtilitatem suam, dato quod in consequentiam alteri noceat, † non præsumitur fecisse animo nocendi, & ideo sibi permittitur, Alexand. in cons. 194. num. 4. lib. 2. & nullus† videtur dolo facere, qui iure suo vtitur, vt in regul. nullus, ff. de regul. iur. vbi latè Dec. & dolus ex vrgentibus indicijs probari debet, l. dolum, C. de dolo, ibi: *Dolum ex indicijs perspicuis probari cõuenit*, vbi notat glos. Bald. Salicet. & Alexan. Bart. in l. quod Nerua, num. 14. ff. deposit. latè Tiraquel. li. 1. de retract. §. 26. gl. 1. nu. 32. pag. 605. & facit quod in hac ipsa nostra materia scribit Dec. in cons. 490. num. 61. & Bartholom. Socin. in cons. 113. num. 8. lib. 3. vbi in specie tradit, quòd testator† non præsumitur dolo circumuentus, quem citat Anton. Peregrin. de iur. fis. lib. 2. dict. tit. 6. num. 19. pagin. 86. qui alia plura in ista materia scribit.

Sed adhuc in proposito nostræ quæstionis mihi videtur, quòd fraus possit probari per coniecturas tàm ex sententia Ias. quàm quia † in personas coniunctas facilius fraus præsumitur, l. lata, C. de donation. ibi: *Clandestinis & domesticis fraudibus facilè quiduis.* & quia ista clam agi solent, vnde sufficit† probatio per coniecturas, l. non omnis, §. à Barbaris, ff. de re milit. quam legem latè exornat Tiraquel. lib. 2. de retract. in præfat. num. 36. pag. 804. & confirmat Menoch. lib. 2. de arbitrar. iudic. centur. 5. casu 459. num. 4. pag. 739. & adulatio † semper præsumitur mala, cap. sunt nonnulli, & cap. sequent. 45. distinction. tradunt Luc. de Penna in l. quemadmodum, C. de agricol. & censit. lib. 11. Mascard. in tractat. de probation. lib. 1. conclus. 56. num. 1. fol. 65. Facit simile quod dicimus, metum † probari posse per coniecturas, secũdùm Bart. in l. siquis in hoc, C. de Episcop. & cleric. Bald. in cons. 350. lib. 3. Angel. cons. 218. visa narratione, Alexan. cons. 98. num. 6. lib. 3. vbi glos. Parisiens. alios concordantes refert, & conducunt scripta per Ias. in l. 1 §. prætor ait, num. 18. cum alijs, ff. de edendo, & in specie nostra hoc tradit Aymo Crauet. in cons. 143. num. 12. & videndus est Peralta in dict. l. siquis in principio testamenti, num. 134. pag. 453. ff. delegat. 3. ¶ Ego autẽ arbitrio iudicantis † hoc relinquo, sicut in cæteris probationibus, quod inter elios declarãt Neuizan. lib. 5. syluæ nuptialis, Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. cont. 1. casu 95. num. 3. pag. 244. Et quòd si maritus sit præsens, quãdo mulier testatur, & relinquit bona consanguineis vxoris, præsumatur dolus, † tradit Bartol. in l. 1. §. si dominus, ff. siquis aliquem testari prohibuerit, facit doctrina Bartol. in in tractat. ad reprimend. in verb. non obstantibus, cum concordantibus, quæ in hac specie scribit Mantic. de coniecturatamente defuncti, libro 12. titulo 8. n. 3. fol. 319.

Est etiam notandum, quòd si pater priùs fecit maioratum in fauorem filij primogeniti, & posteà testator reuocauit, & fecit illam in fauorem filij secundogeniti, aut vlterioris, † est quædam præsumptio & coniectura, quòd reuocatio fuit facta persuasionibus: quia pater potius præsumitur† diligere filiũ primogenitum quàm sequentes, vt probatur Genes. cap. 27. ibi: *Ecce odor filij mei sicut odor*, & postea, *Det tibi Deus de rore cœli, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti & olei: esto dominus fratrum tuorum, & incuruentur ante te.* Et est ad hoc bona l. 2. tit. 15. p. 2. & ex nostris idem tradit Bertran. in cons. 1. num. 8. li. 1. vbi loquitur de quibusdam donationibus factis per patrem duobus filijs diuersis temporibus, & de persuasionibus nouercarum, contra quas præsumitur, † tradunt Paul. de Castr. in dict. l. non est ferendum: vbi Cagnol. num. 9. Curc. Iun. in cons. 8. Simon de Pretis de interpretand. defunct. voluntat. li. 5. Et quòd primogeniti regulariter sint parẽtibus magis chari, quam alij filij, docet Tiraquel. in tractat. de primogen. in principio, n. 37.

37.cum sequentibus,ad quod etiam vide quę scribo in quæst.21.supra hac parte à nu. 53. Menoch.in cons.434 num.37.lib.5.interp. 1.dubitat.1.fol 482.Et quòd primogenitus cæteris filijs prædiligatur, probatur in cap. quàm periculosum,vbi glos.7.quæst.1.quem citant ad hoc Cardin Zabarel.in cons. 137. col.2.vers.Et pro hoc est Menoc in cons.26 n.278.lib.1.& conducunt quę scribo infra p. 2.q.4.in princip & facit sententia Guid. in cons.60.n.13.& notabilis l. hac consultissima,§.siquis autem in fin.C.de testam.l.22.in vers.*Otrosi*,ti.1.p.6.& præsumitur etiam ista dolosa persuasio vbicunque pater reuocat maioratum factum in fauorem filiorum masculorum,disponendo de bonis in fauorem filiarū:

48 Quia pater plus diligere videtur † masculos, quàm fœminas,quia per masculos conseruatur dignitas familiæ,l.1.§.penul.ff.de ventre inspicien.notat Ias.in l.qui filiabus,n.21.fol. 47.ff.de leg.1.& hoc vbique legitur,& vbicū que mulier fratrem suum hæredem instituit, non præsumatur mutasse voluntatē,quia credendum est,quod voluit bona in agnatione permanere,voluit in terminis Aymo cons. 117.in fi.sed hoc non absolutè intelligendū est,sed cōcurrētibus alijs coniecturis.Et legē da sunt quæ scribo in 2.p.q 6.¶Et quòd mo

49 nasterium † non excludat substitutum,vbicū que monachus blanditijs & suasionibus fecit professionem,voluerunt Speculat.tit. de stat. monachorum in fi.Bald. in auth. si qua mulier,in fi.C.de sacrosanct.Eccles. Anton. Peregr.in tractat de fideicommis.art.28. nu. 95.fol.266.ad quos addo Anton.Gam.decis. 317.& additionatorem ad Gam. decis. 319. Menoch.in tractat.de prę sumption. lib. 4. prę sumption.83.num.37 fol.146.Et qualiter Principum blanditiæ inducant iustum metum,tradunt glos.in l.1.C.si rector prouinciæ,& alij,vt per Tiraquel.in tractat. de pœnis temperand.caus.35. Animaduerto etiā, quòd nimia persuasio filij inducentis parentem vt reuocet maioratum,maximè si sit val-

50 de senex,† habetur loco coactionis, & cōpulsionis,vt probatur in d.§.persuadere,& in l. cum quid,C.de apostat.notat in pulchro casu Paul. de Castr.in cons.174. contra superius consultat.n.3 lib.1.Bartho.Socin.in cōs. 263.lib.2.& alij quos refert Aymo Crauet. in cons.192.n.1.cum alijs,cui addo Peraltam in d.l.siquis in principio,n.94.pag.427 ff.de lega.2.vbi plura ad propositum adducit,ipse tamen non meminit de dictis legibus Regni: notat Syluester in sua summa,verb.ludus,q.9 n.9.fol.100. Ias.in l.1.§ si vir.vxor.col.vlti. ff de acquirend.pos.& faciunt quæ scribit Rebuf.tom.2.ad constit.Regias,tit. de rescript. pag.44 Ioan.Lop.in rubr.de dona.inter vir. 9.81.n.1.cum alijs, idem Rebuf.d.tom.tit.vt benefic.ante vacat.art.1.gl.2.n.12.pag.343. sed hoc etiam credo minime sufficere,nisi alia concurrant.Proderit tamen multum nimia importunitas ad præsumptionem dolosę persuasionis,de qua supra actum fuit,& hoc modo moderanda sunt quæ scribit Ioā.Lop. vbi supra,& qualiter rescindātur testamētū mulieris,quod factū est ob metū reuerentia-

51 lē,† mariti legendus est Ioan. Garc. in tract. de nobilit.gl.17.& exemptio.n.13.fol.280.

52 Minor etiam probatio persuasionis,& minor persuasio† est efficacior in matre,quā in patre ad hoc vt eius prætextu maioratus primitus factus reuocatus non dicatur:quia fœminæ sunt mutabiles,c.forus de verb. signif. l.filia,C.de inoffi.testam.de qua re plura scribit Tiraquel.de leg.connubi.l.9 n.129. cum sequentib.fol.148.& idem Tiraque.l.1.n.27. fol.5 Ad quod adduco doctrinam Peraltæ in l.Lucius Titius,§.Lucius Titius,in 1. nume. 36.pag.252.ff.de legat.2.Menoc.in tractat. de præsumptionib.lib.4.præsumption.165. nu.22. fol.287 Et qua facilitate inducitur ad faciendum actum,† persuadetur ad reuocan-

53 dum,notat Decius in cons.239 num 2.per l. si mulier,C.ad Velleian.l.doli mali,§. diuersum,ff.de reuocatio.faciunt scripta per Bertazol.in tractat.de clausul.claus.7.glos.4. folio 45.Et quid si filius vnus impediat, ne pater constituat maioratum in fratrem,vide Rayner.de Forli,Romanum,Alexandrum,Paul. & Iasonem,num. 5.folio 151.in l.2.§.quanquam,ff.de conditio. caus. dat. & quæ latè scribit Grammaticus consil.26.num.1. cum

54 alijs,vbi probat, † testamentum reuocatum videri,siquis facere volens expulsus fuit tabellio,&impeditus testator,ne conficeret,& legenda sunt quę scribit Menoch. in d. casu 395.num.36.Quintilian.Mandof.in tractat. de inhibition.q.61.fol.22.vbi tradit, quòd prohibitio testandi est clarè probanda,&quid de testatore,qui reuocauit testamentū ad sug-

55 gestionem,†& consanguinei interrogationē, legendus est Paul.Castr.in cons.366.quē citat Carol.Ruin.in cons.12.num.2.& 3.lib.2. & de blanditijs Principum plura scribit Mascard.in tractat.de probation.lib. 1. conclus. 193.nu.1. cum seqq.fol. 138.ad quem addo Bursat.in cons 72.n.37.lib.1.Thom.Sāchez in tractat.de matrimon.lib.4.disputat.7. nu.

56 3.pag.720.Et qualiter † puniatur ille qui cō pulit ad mutandum armis vel metu, constat per l.1.C.de his quibus vt indignis, vbi glos. Bart.& alij,& per alios quos citat Quintilia. Mandof.in tract.de inhibitionibus quæst.61 num.5.fol.22.Et in ista quæstione animad-

57 uerto,quòd nouerca † præsumitur inimica priuigno,vt ostendit Tiberius Decian.in practica criminali libr.3.cap.25.numero 83.folio 120.tom.1. ad quod faciunt quæ scribit

Simon

Simon de Prætis de interpretanda defuncti, libro 4. interpretatione vltimar. voluntat. numero 14. folio 470. & facit l. 1. cap. vbi pupillus educari debebat, vbi glos. l. 4. ff. de inofficios. testament. & quod tradunt Aymo. consf. 142. numero 18. Seraphinus de priuilegijs iuramenti, priuilegio 132. numero 49 pagin. 619.

QVÆST. XXVI.

Maioratum ex donatione Regia constitutum an possit pater reuocare?

SVMMARIVM.

Donatio facta per Regem alicui primogenito non potest pater reuocare, numero 1. 3. 4. & 15.

Dominus feudi non potest præiudicare agnatis concedendo bona filiabus vltimi feudatarij, num. 2.

Primogenitus non habet primogenituram ex concessione patris, sed ex Regali beneficio, numer. 3.

Princeps non potest mutare inuestituram eorum, qui prius vocati fuerunt, n. 6. Nec disponere quòd masculi tantum ad successionem admittantur, n. 7.

Filius maior perpetuo vocatur à Rege, cùm Rex iure primogenituræ aliquid donat, num. 8. & 9.

Ex donatione vel contractu Principis transfertur dominium absque traditione, à n. 10. ad 22. & num. 14. dummodo super certis rebus fiat, n. 20.

Prior donatarius secundo præfertur, numero 13.

In donatione præferendus est, is cui res prius data est, quàm cui tradita fuit possessio, numer. 16.

Princeps lex animata est in terra, numero 17.

In rebus incorporalibus possessio transit per solum priuilegium, n. 18. & 19.

Doctrina quædam Rebuffi examinatur. num. 19.

Ex priuilegio Principis, in quo clausula constituti reperitur, possessio transfertur, numero 21.

Pater non potest adijcere conditiones in donatione facta per Regem, ipsi & primogenito, n. 22.

Qui rem non potest tollere, nec reformare ei licet, n. 23.

Quicquid non potest tolli, nec minui, nec derogari, nec mutari, n. 24. & 26.

Perfecta donatio impedit testamenti factionem super rebus donatis, n. 25.

Princeps de potestate ordinaria an possit reuocare priuilegium à se datum, n. 27.

Qui non potest feudum reuocare, grauare non potest, n. 28.

In donatione qualiter censeatur apposita conditio in continenti vel post, numero 29. remissiue.

Pater si de proprijs bonis faciat in filium maioratum, traditione facta, vel contractu cum tertio inito, non potest nouas iniungere conditiones, n. 30.

Reformare quid sit, n. 31. & 41.

Factis capitulis matrimonialibus super primogenituræ successione, non possunt postea poni conditiones in vocatorum præiudicium, numer. 32.

Per translationem an possit onus iniungi, num. 33.

Actione de dote filiæ quæsita, an possit in ea grauari, n. 34. & 38.

Princeps non potest donationem à se factam reuocare, diminuere, aut addere, num. 35. & 44.

Qui transferre non potest, nec diminuere, num. 36.

Corrigere, mutare, & rescindere, synonyma sunt, n. 37.

Semel facta Ecclesiæ fundatione, patronus cum Episcopo nihil mutare potest, numero 39.

Principis confessioni dicentis fecisse donationem cum grauamine, an standum post eam perfectam, n. 40.

Doctrina quædam Pauli Castrensis proponitur, n. 42.

Pater qui in contractu matrimonij pure donauit aliquid filio, si post eum hæredem instituit, potest bona fideicommissi vinculo legare, n. 43.

Dominus feudi non potest reuocare feudum antiquitus constitutum in præiudicium tertij, n. 45.

Primogenitus an possit reuocare donationem secundogenito cum Regis consensu de feudo antiquo à patre factam, numero 46.

Noua inuestitura primam non destruit, respectu eorum quorum interest, n. 47.

Princeps cùm non possit reuocare feudum, non potest grauare, nec onus imponere, numero 48.

Pater nouas potest iniungere conditiones, quando in Regia facultate exprimitur, quòd sit licità reuocatio, mutatio, vel additio, numero 49.

Princeps abstinere debet à derogatione priuilegiorũ, maximè vbi cõcessa fuere propter seruitia, numero 50. & ibi numero 55. & 65. quod istã sint irreuocabilia. ¶*Contraria sententia, n. 51.*

Donationes Regum diminutionem non recipiunt, n. 52.

Princeps an possit sine causa inuestituram reuocare, n. 53. An ex variatione circunuentus præsumatur, n. 54. & 69.

An ex iustis causis possit reuocare priuilegia, n. 57. & 58. An absque culpa donatarij possit reuocare quod dedit, n. 59.

Aretini & aliorum sententia examinatur, dicentium posse Principem ex certa scientia reuocare donationem terminorum, quam ipse, aut antecessores fecerunt, n. 56. Quid de gratijs semel populis concessis, n. 61.

Communia comitatus an possint se ipsa in plures dominos sine Principis licentia diuidere, n. 60.

Princeps bonum publicum & priuatorum plus alijs prospicere debet, n. 62.

Habens oppidum cum vicis & villis, titulo maioratus an possit ex Regali facultate, villam sine Principis consensu separare, n. 63.

Prædia cùm ab hominum vniuersitate possidentur, propria vniuersitatis esse dicuntur, numer. 64.

In Principe tanquàm in fonte iustitiæ, debet esse constans voluntas, n. 66.

Principis secunda concessio an valeat contra primam, n. 68.

Priuilegiorum reuocatio non præsumitur. numer. 69.

In dubio potius pro priuilegij substantia, quàm pro reuocatione iudicandum, numero 70.

Propter ingratitudinem donatarij potest Princeps donationem derogare, num. 71. Quid si priuilegium transijt in contractum ob aliquam causam onerosam, numero 72. Quid si tempore donationis ius reuocandi reseruauit, n. 73.

Donationes Ecclesijs ab antecessoribus factas qualiter Princeps teneatur obseruare, num. 74.

Lex vltim. tit. 7. De los mayorazgos, *libr. 5. Recop. commendatur, n. 75.*

Princeps non potest reuocare priuilegium, per quod dominium transfertur, numero 76.

Post numer. 76. inuenies summaria quæ desiderantur.

VIGesimo sexto quæro, si Princeps donauerit alicui aliquod oppidum, vel aliam rem, vel eius filio primogenito, an pater possit reuocare talem maioratum? Et satè in isto casu licèt donatio facta per Regem patri, in dubio facta videatur illius contemplatione, & non filij: de quo latè tracto par. 1. quæstio. 1. ad finem, adhuc tamen dico, quòd pater in præiudicium primogeniti† nõ potest alteri filio donare iure primogenituræ rem à Principe illi concessam, quod ego probo in l. quoties, C. de donation. quæ sub modo, & l. 7. tit. 4. part. 5. & cap. 1. in principio de alienat. feud. pater. vbi probatur, quod dominus feudi † non potest præiudicare agnatis concedendo bona filiabus vltimi feudatarij, & idem probatur in cap. 1. §. Titius filios masculos non habens, si de feud. fuerit cõtrouers. inter domin. & agnat. & in cap. 1. §. sed etiam res, per quos fiat inuesti. latè Alexand. in cons. 15. lib. 3. Decius in cons. 269. num. 5. Francisc. Curt. in cons. 49. & vide eundem Decium in cons. 389. numero 1. & pro hoc facit famosum consilium Paul. Castrens. in cons. 164. in causa maioris Hispalensis, numero 5. libro 2. vbi dicit, quòd quando Princeps facit alicui donationem pacto apposito, quod in donatione succedat primogenitus, quod donatarius † non potest hanc donationẽ reuocare, nec Rex ipse potest mutare legẽ donationi datam, refert l. aliud, ff. de solutio. l. legẽ, C. de pact. l. perfecta, C. de donation. quæ sub modo & alia iura, quæ cõfirmo ex scriptis per Tiraq. li. 2. de retract. in fi. n. 106. pag. 1003. vbi tractat de d. l. perfecta. ¶Et qualiter pacta interponi debent in continẽti, vel postea tradit Angul. qui refert Cifuen. & Anton. Gomez, is inquam in l. 11. ti. 6. li. 5. Recop. glos. 1. n. 3. pag. 212. & conducunt quæ ex Berenga. Pico, Grato, scribit Petrus Surd. decis. 152. num. 17. & facit text. in ratione sui, in l. 3. ff. de interd. & releg. & cõfirmat Decius consil. 468. colum. penult. versic. Secundò principaliter, num. 28. & cons. 498. num. 19. Socin. Iun. consil. 110. num. 28 lib. 2. & alij, vt per Roland. consil. 10. numer. 37. lib. 3. Cephal. in cons. 336. num. 5. lib. 3. vbi resoluit, quod non est in potestate patris reuocare ius primogenituræ concessum filio, †nec potest præiudicare primogenito, quod ante Cephal. tradit Carol. Ruin. latè in cons. 38. num. 12. cum sequentib. lib. 1. multas rationes adducendo, illam præcipue, quòd primogenitus† non habet primogenituram ex concessione patris, sed ex regali beneficio, & idem Cephal. cons. 608. num. 88. libro 4. & ista refert nouissime Menoch. in cons. 331 num. 83. libro 4. & seruiunt pro declaratione quæstionis & iurium, quæ refert & disputat Aluar. Valasc. consultatione 27. num. 9. dum tractat, an habens ius nominandi possit in nominatione apponere conditiones. ¶ Et hæc conclusio confirmatur ex eleganti text. in c. 1. de succes. feud. vbi Bald. & alij, ex eo notãt, quod

6 quòd Princeps† non potest mutare inuestituram, & vocationem eorum, qui prius vocati fuerunt, etiam cum consensu feudatarij. Et idem vult Bald. in l. 1. in fi. C. per quas personas, §. in l. item videndum, §. nunc videamus, ff. de peti. hæred. & alij, quos citant Alciat in consil. 48. n. 18. Iul. Clar. lib. 3. receptarum sententiar. §. feudum, quæst. 40. Cephal. in consil. 302. numero 51. libr. 3. Et Princeps † non 7 potest disponere quòd masculi tantum admittantur ad successionem, si à principio fœminæ etiam fuerunt vocatæ, vt ex doctrina glos. Parisiens. lib. 4. de primogenijs, c. 3. n. 16 & 17. tradit & alijs probat Menoch. in dict. consil. 331. n. 111. & 112. lib. 4. qui n. 65. 83. 85. 88. refert & laudat hic notata, & loquitur propriè in nostra materia, & in successione masculorũ & fœminarũ, & n. 105. refert & sequitur Molin. in d. li. & c. n. 18. tractantem an Princeps possit reuocare priuilegia à se concessa, & non est conueniens Regi sine causa reuocare concessa, auth. de referendarijs, §. 1. cũ similibus, vt per Feli. in c. quæ in Ecclesiarum, n. 49. de constit. notat Matth. ab Afflict. decis. 292. num. 7. & est egregium responsum Ripæ 171. n. 4. vbi hoc in terminis resoluit, & conducunt etiam scripta per Rodericum Suarez in l. quoniam in prioribus, limitat. 11. pag. 181. cum seqq. C. de inoff. fic. testam. & ibi additio pag. 87. & induco textũ in ratione eius in l. cumulata, C. de bonis quæ liberis, & rectissimè quadrant quæ scribit Roderic. Suar. in disputation. maioratus, n. 18. pag. 436. cum sequentibus, vbi dicit, quòd quando Rex donat alicui locum, seu comitatum iure primogenituræ, & vt ad maiorem natu perueniat, & ad descendentes donatarij, perpetuo filius maior† est vocatus à 8 Rege, & ex tali donatione Regia est eius quæsitum, & quoad primum donatarium, & quo ad illius descẽdentes, ad quoad ius primogenituræ debēt peruenire quasi bona castrensia, & plura ad propositum scribit Cassan. in Catal. glor. mund. par. 12. consideratione 99. vers. Duodecimo. Et nostram sententiã tenere videtur Roderic. Suarez in d. l. quoniam in prioribus, in d. 6. limitat. ad legem Regni, pag. 169 C. de inofficios. testam. & additio. pag. 85. & est bonum consilium Socin. Iun. 58. n. 2. lib. 2. & idem explicat Arius Pinel. in l. 1. C. de bonis matern. in 3. p. n. 17. vbi dicit, quod cõsuetudo habet, vt nõ tãtum regna, sed etiãComitatus, Marchionatus, similesque dignitates 9 non diuididantur, † sed primogenito deferantur, quod secundùm eum ex l. Lusitaniæ, lib. 2. tit. 17. §. 3. non solum hoc seruatur in Marchionatibus, & dignitatibus, sed etiam in qua cunque donatione, quæ à Rege fit de terra Coronæ Regiæ, solus enim legitimus descendẽs, vel proximior succedit, nec vlla diuisio admittitur, prout latius ipse declarat, & notatur per Decium in dict. consil. 389. numero 4. & pro istis est text. insignis, & paucis notus, in l. omnia, C. de paganis, & sacrificijs.

Et pro hac sententia etiam facit, quia ex donatione vel contractu Principis †transfer- 10 tur dominium absque traditione, secundùm Baldum, & Isern. in cap. 1. §. inuestitura, numero 2. de noua forma fideli. Aretinum in l. 3. in principio, ff. de acquirend. possessione, Ripam respõs. 114. numero 10. Decium in l. certi condictio, §. fin. numero 7. ff. si certum petatur, & in l. traditionibus, numero 4. C. de pactis, vbi Rogerius à Mota dicit, hanc opinionem communem esse, & in consilio 640. numero 6. qui loquitur in Papa. Et idem fatetur Paul. Parif. in consil. 11. numero 58. libro 1. & sequuntur plures, quos citat Episcop. Couarr. resolution. libro 2. cap. 19. numero 13. quem ad hoc citat Menochius in dict. cõsil. 131. num. 87. cui adde Iasonem in consil. 145. libro 2. & in consil. 148. libro 4. & in consil. 27. libro 1. & in l. ciuitas, numero 6. ff. si certum petatur, Guilielm. Benedict. in cap. Raynuntius de testament. in verbo eidem impuberi, numero 9. folio 273. Andr. de Isern. in ca. 1. quid sit inuestitura, numero 4. folio 31. vbi resoluit, quòd speciale est in Principe, quod in re illi donata acquiratur dominium sine traditione, & quòd priuato acquiratur etiam sine traditione res illi donata per Principem, & quòd ex assignatione facta per Principem transferatur dominium, volunt Carol. Ruin. in consilio 42. numero 6. libro 1. Cephalus in consilio 135. numero 13. libro 1. qui idem dicunt de possessione. Et quòd ex donatione facta à Principe transferatur ipso iure dominium, † tradit idem Carolus 11 Ruinus in consilio 40. numero 13. eodem libro, Paris. in consil. 26. num. 20. libro 1. Thom. Grammatic. decis. 59. numero 40. idem Carol. Ruin consil. 32. num. 19. lib. 1. vbi hoc limitat, latè Roderic. Suarez allegat. 11. & allega. 9. vbi domin. Valdés, Cassan. in consuetud. Burgund. rubrica 7. Je mors saisit viuum, §. 1. folio 218. column. 1. versic. Pro decimo quarto, Alexand. consil. 3. libro 5. numero 8. & consil. 155. numero 16. lib. 6. Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitutione minorum, in verbo læsis, numer. 109. pag. 1356. in noua editione, Socin. Iun. in consil. 94. numero 6. libro 2. Tiraquel. in tractatu de nobilitate cap. 37. num. 57. pag. 535. qui plures citat Tiber. Decian. resp. 18. num. 389. lib. 1. & pro ista sententia est expressa l. 53. quam non refert d. Episcop. tit. 5. p. 5. & est notabilis pro hac opinione, quia pleriq; tenẽt cõtrariũ, & alij distinguũt, quos refert d. Episco. vnde Hispani eam legẽ seruare debemus, & cauendum est ab his, quæ

scribit Aluar. Valasc. dict. tractat. de iure emphyt. quæstion. 1. num. 30. fol. 63. & in conf. 72. num. 2. & 3. qui tradit, quòd ex Principis donatione transfertur dominium, si constet de voluntate certa & indubitata Principis, non alias, & Gregor. Lopez in dicta lege 53. non aduertendo ad dictam doctrinam Baldi in dict. cap. 1. de noua forma, citat Bald. dicentem esse necessariam traditionem in contractu Principis, quia rotum contrarium dicit. Et quòd priuilegio Principis transferatur dominium, volunt Bald. in cap. 5. quid sit inuestitura. Alexand. in conf. 186. num. 17. libro 2. & in conf. 3. libr. 3. & alij, quos citat Parisi. in dict. conf. 27. num. 20. lib. 1. qui id tradit in donatione pascuorum, Nat. in consil. 398. numer. 21. lib. 2. Cephal. in conf. 135. numero 13 libr. 5. post Carolum Ruin. quem citat in dict. conf. 42. num. 6. lib. 5. Et quòd ex cessione facta à Principe transferatur dominium, 12 † volunt Bald. in cap. cæterum, num. 8. de rescript. & alij, quos citat Menoch. de retinenda possess. remed. 4. nu. 277. pagina 199. quod est tenendum, quicquid relato Couar. teneat Molin. in tractat. de iustitia & iure, tractat. 2. disputatione 3. pagin. 61. & quicquid tradat Ioannes Franciscus in tractat. de Baronibus prægmatic. 8. num. 15. pagin. 575. post Grammaticum decis. 59. num. 44. & quod ex contractu Principis transferatur dominium absque traditione, notat Ias. in conf. 528. faciunt scripta per Angelum, Ias. & Rub. in l. sed & siquis, §. quæsitum, ff. siquis cautio, eundem Ias. in l. 1. num. 23. ff. siquis in ius vocatus nō ierit, Menoch. in conf. 71. nume. 20. libro 1. Curt. in tractat. de feud. par. 2. num. 60. pag. 195. vbi ponit regulam, quòd per priuilegiū Principis ipso iure transfertur dominium, & quod solus Princeps possit per suam verbalem inuestituram transferre dominium, si hoc dicat, expresse volunt Andr. de Isern. in cap. 1. quid sit inuestitura, Bald. in præludio feudorum, Matth. de Afflict. in cap. 5. quæ sint Regalia, num. 74. fol. 335. & quod in isto puncto distent, an Princeps promittat se donare, vel donet, tradunt Acosta de successione Regni Portugallis, pag. 146. Aluar. Valasc. de iure emphyt. quæst. 9. num. 30. fol. 63. solum. 4. Et quòd per subrogationem videatur Papa transferre possessionem de vno in aliū, tradunt Mohedan. decis. 42. Peregrin. decis. 92. aliàs 97. Cotta decis. 353. Gomez. de triennali poss. q. 14. n. 9. Et quòd prior donatarius præferatur secundo † donatario, etiā si secūdo fuerit tradita possessio, probatur in c. 13 cū olim, vbi Doctores de re iudicata, volunt Paul. de Castr. in cōs. 46. n. 3. li. 2. Dec. in cōs. 71. n. 2. Thom. Grammat. in conf. 6. ciuili per totum, Tiraquel. Mandos. Roman. Paris. quos citat Bursat. in conf. 78. num. 6. & faciunt etiā

scripta ad propositum per Tiraquel. in tractat. de nobilitat. cap. 17. numer. 51. Burg. de Paz conf. 25. n. 2. Et si Papa dicit, quod assignat alicui castrū cum plenitudine iuris, vel alia verba æquipollētia, non est necessaria alia possessio facti, secūdùm Bald. in c. 1. in prin. quid sit inuestitura, & alios quos citat Alexā. in cōs. 111. n. 24. Et quòd ex cessione Principis transferatur dominiū solo verbo † absque 14 alia traditione volūt Bald. in c. cæterum, n. 8. vers. Cæterū de iudicijs, Afflict. decis. 299. n. 25. Nat. conf. 398. n. 26. & 27. li. 2. Menoch. de retin. possess. remed. 3. n. 277. pag. 199. & confirmo per doctrinā Carol. Ruin. in d. cōs. 42. Nec mihi placet intellectus, quē ad illā legem 53. dat Gregor. Lop. in d. l. 53. in glos. in verb. *El señorio*, vbi dicit, quòd illa lex intelligitur traditione interueniente, qui intellectus est extraneus à dicta lege, & contra verba aperta eiusdē legis & si verus esset, nihil speciale dicta lex cōtineret, quod nō est dicēdū. Cū ergo ex dicta Regia donatione sit trāslatū dominium tàm in patrem primū donatariū, quàm in filiū primogenitum ab eo per patrē, filius primogenitus priuari † non potest, 15 l. id quod nostrum, ff de regul. iur. cum similibus. Imo Princeps ex solo suo contractu, & solo verbo, & cessione trāsfert possessionē, secundum Bald. in c. cæterum n. 8. vers. Alia inuestitura de iud. Matt. de Afflict. decis. 299. n. 25. Nat. conf. 398. n. 27. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. n 277. pag. 199. Cald. Pereira in l. si curatorem hebens, C. de in integr. restit. minor. in verbo læsis, n. 509. folio 340. ad ista legendus, Viuius lib. 1. commun. opinion. verb. vendens, Anton. Gabr. lib. 3. commun. opinion. tit. de emption. & vendit. conclus. 2 num. 16. Bursat. in conf. 156. n. 25 lib. 1. qui tenet, præferendum esse in donatione Principis eū, † cui prius res data fuit, quā 16 is, cui tradita fuit possessio. Quod confirmo, quia lex potest ipso iure transferre: possessionē absq; aliquo actu corporeo, secūdū Bart. in l. cū vnus, §. vltim. ff. de bonis auth. iud. possi. Imol in c. 2. de consuetu. & alios plures, quos citat Tiraquellus in tractatu le mors saisit le vif, declaratione 6. numero 5. pagina 27. vbi latissimè, & probat l. 7. titulo 4. part. 5. & l. 45. Tauri, hodie l. 8. titulo 7. libro 5. Recopilation. Cùm igitur id facere lex, vel statutum, fortius Princeps, qui † est lex anima 17 ta in terra, l. vltima, C. de legibus. Nat. conf. 498. numero 21. & tradit notabiliter Aluarus Valasc. de iure emphyteut. quæst. 8. num. 34. fol. 157. Burgos de Paz conf. 38. nu. 16. quod procedit nisi alius sit in possessione, vt probat Afflict. in dict. loco, numero 12. & dict. num. 25. qui ad hoc refert Abbat. & Alexan. ¶ Et quod in iuribus incorporalibus possessio trāseat per solū priuilegiū † voluit Inno. 18 cap.

in c.in nostris de concess.præben.col 3.vers. Imo plus dico,& ibi Imol.col.pen. quos citat Capic.decis.121.n.9.& trado infra q. 40. n.6.quod cōfirmo,quia licèt regulariter ex solo titulo nō probetur dominiū,l.cū res,C.de probatio.cū concordātib.vt per Ioseph Mascar.in tractat.de probat.li.1.conclus.540. n. 1.cum seqq.† fallit in instrumēto donationis

19 factæ à Principe,secūdū Angel.in l. officiū, ff.de reiuendic.Afflict.decis.14.n.8.Thom. Grammat.decis.59.n.19.& alios, quos citat Mascard.in d.conclus.n.9.vbi n. 10. scribit conclusionem supra traditā,quòd ex tali instrumento transfertur dominium : limitatur autē prædicta conclusio,quæ habet, quòd ex donatione Principis trāsfertur,vt per Ludouic.Gozadin.in cons.14.n.5.& 6.in donatione conditionali,vt ibi latius per eum.

Et ex omnibus superioribus dubitò de resolutione doctissimi Rebuf.tom.3.ad cōstitutiones Regias,tit.de materia possessoria, art. 9.glos.vnica,n.3.pag.277.vbi nimis generaliter tradit,quòd Princeps vendendo,vel donādo non transfert possessionē absq; traditione,ex Bald.in c.penult.de nou. form. fidelis in fin.& in eundem errorem lapsus fuit Tiber.Decian.resp.23.n.73.lib.1.Et quòd si Papa, aut Princeps concedat licentiam intrandi possessionem castri an videtur ex hoc trāslata possessio,tradunt Florian.in l. seruitutes 4.n.11.ff.de seruitutib.Aluar.Valasc.in tracta.de iure emphyteut.q.18.n. 35. fol. 118. & ista sunt necessaria pro intellectu egregiæ quæstionis disputatæ à Tel.in l.17.Taur. n. 43.vbi disputat,an qui possessionē habet ex priuilegio Regis,in quo voluit,quod ex donatione possessio trāsferretur, poterit, si donet,reuocare: nā si vera sunt supra dicta, illa disputatio facilior & planior redditur, & nō eget tanto apparatu.

Et obiter animaduerto,quòd tunc ex donatione Principis trāsfertur dominiū, † quā-

20 do est facta rerū certarū,secus si incertarū,l. 3.§.incertā,ff.de acquir.possess. De quo vide bonū cons.Bald.cons.337.n.1.cū alijs,lib.1. Paris.in cons,61.n.23.li.1.& quæ scribit Rebuf.tom,3.ad constitutiones Regias, tit. de mater possess.in præfation.n.36 pag. 228.

Itē,quòd ex priuilegio Princeps,in quo reperitur clausula cōstituti,† trāsferatur posses-

21 sio,pūctualiter tradit Thom.Gram.cons.110 n.9.& ad prædicta facit,quod scribit Alexā. in cons.8.li. 3.vbi dicit,quòd quādo pater recipit emphyteusim pro filijs,vel pro certis filijs,aut pro masculis,nō potest reuocare talē receptionē in præiudiciū filiorū,& hoc melius fundat gl.Paris in addition.ad Alexand. in cōs.22.n.13.lib.5.in additione quę incipit reuocare.vbi Alexād.de hoc pūcto latè agit.

Et ex superioribus primo infertur,quòd si cut pater non potest in totum filium priuare hoc iure primogenituræ,& ex donatione Regia cōpetenti,ita† nō licet illi aliquas subiūge-

22 re cōditiones vltra eas quæ à Rege,qui donationē fecit,prescriptæ sunt,l.quę de tota, ff. de reiuen.d.l perfecta,l.cum dos,ff.de pact. dotal.l.de contractu,C.de rescind.vend.cum concordantib.vt per Dec. cons. 543. in casu proposito,n.3.Corbul.in tractat.de iure emphyteut.tit.de causa priuationis ob non solutum canonē, q.5.n.3.fol.231.& qui rē nō po-

23 test tollere,† nec reformare ei licet,l. iurisgētiū,§.adeo,ff.de pact l.videamus,§.an igitur ff.de in litē iurād.notat in nostra materia Peralta in l.cū patronus,n.9.pag.291.ff.deleg. 2.Bald.in cons.incipiēti Rex Romanorum, quē citat Barthol.Socin.in.cons.74.n.20.lib. 1.dicentem,†quòd quicquid non potest tol-

24 li, nec minui, nec derogare, nec mutare, & quod contrarium est summa iniquitas,& per

25 facta donatio† impedit testamēti factionē super rebus donatis,vt volunt Paul.de Castr.in l.qui post testamentū,n.6.C.delegat. Hieronym.Gabr.in cons. 103.n.10.Paris. in cons. 63.n.16.lib.1.& sicut Princeps non potest subuertere iura Regalia,ita nec ea † diminue-

26 re,secundùm Bald.in tit.de pace constan. in uers.Ad successores,Barthol.Socin.in cons.4 col.3.li.3.Roland.in cons. 1.n. 97.libr. 2.& hoc argumētū de toto ad partem fortissimū est,vt probatur per regulam l. hæredes mei, §.cum ita ff.ad Trebel. vbi latissimè Zanch. par.1.num.64.cum sequentib.pag.12.col.2. Euerardus loco 80.pag.506.& tradit in nostra materia meliorationis tertij & quinti, in notabili casu Ioan.Lopius in dict.l.27. Tauri num.32.& qualiter in ista materia accipiātur tripliciter partes, tradit notanter Ioan. Lop.in l.27.Tauri numero 56.& in dispositione Principis,quòd si totum potest tollere,& partem,& è contrario,hoc tradit Andr. de Isernia in cap.1. quæ sint Regalia,numero 6.fol. 108.& istam conclusionem per dict. l.cum dos,& alia iura,& doctrinam Decij in consilio 198.num.14.tradit Quintilian.Mandos.in regula Chancellariæ,regula 32. quæstione 12.numero 8.folio 112.Et quòd Princeps de potestate ordinaria † non possit re-

27 uocare priuilegium à se datum,resoluit Paul. de Castro in cons.313.num.5.lib.1.quem citat Petrus Barbosa in prima parte rubricæ, ff.soluto matrimonio,numer. 6. pagin. 184. & faciunt scripta per Matiencium in l.6.glossa prima,numero 5.& 6.fol.293.libro 5. Recopilationis, & glos. 2. numero 28. folio 296.Et quod prior concessio facta à Principe non tollatur per secundam etiam cum clausula motus proprij, volunt Bartolus, Abb. Felin. Imol. Ias. Carol. Ruin. quos citat Anton.Gabr.lib.6, commun. opinion.

tit.de clausulis, conclus.2.num.2.qui scribit dixisse in tit.de iure quæsito,& faciunt quæ scribit Bald.in proœmio feudorum,num.32. & 34.Et sicut Imperator non potest feudū reuocare,ita† non potest grauare, nec onus imponere,secundum Baldum in cons, 327. pridie consului lib.1.Nat.in cons.308. num. 9.lib.2.Et qua ratione Princeps non pręsumitur tollere primum priuilegium in totum, eadem ratione nec diminuere, vt per Felin. in cap.1.num.5.de rescript &ad hoc faciunt quæ scribunt Ioan.Andr.&Dominic.in cap. generali,in verb.fundatione de electio. in 6. dicentes,quòd siquis primo dotauerit Ecclesiam simpliciter,& postea ex interuallo dum tradit dotem vellet apponere aliquam conditionem,onus, vel reseruaciones etiam cum consensu Episcopi, non posset:quia hæc fieri debebant tempore fundationis & dotationis,quod latius tradit Lambert.de iur. patro. li.1.p.1.9.q.principali,fol.86. n.91. & ibi scribit alia ad propositum, & faciunt quæ scribo infra,à n.41.Et qualiter in† donatione cēseatur incontinenti apposita cōditio,vel postea,constat ex his,quæ scribit Episcop.Couar.resolut.lib.1.c.14.n. 1.quem citat Ceph. in cons.575.n.9.li.4.& confirmo per doctrinam Angel.in cons.209.Aretin. & Vincen. in ff.soluto matrimonio volentium, quòd si pater semel filiam dotauit non declarando quod eam dotat de bonis matris, non potest postea declarare,quòd tempore promissionis dotat de bonis filiæ,ad quod alios concordantes citat Barbos.in d.l.1.n.144.pag.417.

28

29

Secundò deducitur,quod si pater de proprijs bonis ipsius faciat maioratum vel meliorationem in filium,& tradat illi possessionē vel corporalē,vel per alium actum,quihabeat effectum traditionis, vel cōtractus sit factus cū aliquo tertio,postquàm pater hoc fecit, † nō potest addere in maioratu aut melioratione alias conditiones,quàm illas,quas tēpore confectionis actus apposuit, & reformare † est nouam formam dare remanente sententia,vt resoluit Paul.de Castro in cons. 290. visis his quæ supra libr.1 . quod tradunt Cifuentes in l.27.Tauri, & Antonius Gomez in l.17.num.22.Angulo in l.11.Tauri glos. 1. num.2.fol.212.de quo legenda sunt quæ magistraliter tradit Ias.in l.petens,num.1.C. de pactis,Decius in l.lecta,numero 1. folio 80. ff.si certum petatur. Et hanc sententiam in proprijs terminis tenet Peralta in l. cum pater,§.à filia,numero 32.pagin.321. ff. delegat.2.refert dict.l.iuris gentium, §. adeo, ff. de pactis,poterat melius referre omnia superiora,& notabile consilium Baldi in consil. 371 factum tale,lib.4.& expressam sententiam Alberic.in l.omnia priuilegia,numero 3 fol.31.C.de Episcop.& cleric. quem lector

30

31

omnino legat, & textum expressum in l. Lucius Titius Septitiæ.ff. de fideicommissis liber. & ideò dictum Peraltæ verum puto, pro quo est egregium consilium Cephali datum in Hispania 312.numero 25.lib. 3 vbi tradit,quòd si sint facta capitula matrimonialia super successione primogenituræ, † non possunt postea poni conditiones de successione extranei, & aliæ similes in præiudiciū vocatorum,per l.vnum ex familia in principio iuncto §.sed si fundum,ff.delegat.2. faciunt scripta in propria materia per Anton. Gomez in l.27.Tauri,num.22.& in l.40. numer.25.Parladorium qui alios citat lib.2. rerum quotidianarum,cap.3.num.37. Suarez in dict.l.quoniam in prioribus in declaratione legis Regni,quæst.8.num.8.Et quòd post translatum dominium † non possit onus iniungi,tradunt Abb.in cap.verum de condition apposit.Fulgos.in l. siquis Curialis, de Episcop.& cleric.Paul.de Castro in consil. 112.lib.1.Petrus Surdus decis.173. num. 5. ad quos addo Paris.in cons.93.num.16.lib.1 & prima,& origo inuestiturę est sequenda, secundùm Bald.in cap.1.de eo qui sibi,Syluanum de feudi recognitione, quęst. 38. Dec. Brun.Bero.Meno.Simon de Pret.quos citat Bursat.in cons.131.n.84.lib.2.& quod successor in maioratu non possit alterare primā fundationem. Pro quo etiam facit doctrina Bartoli singularis in l.testator, §.filiæ,ff. delegat.2.vbi vult,quòd pater† non potest grauare filiam in dote,quam ei semel dedit, postquàm actio de dote ei quæsita fuit. De quo legenda sunt quæ scribit Roderic. Suarez in dict.l.quoniam in prioribus,ampliat.12.n. 1. cum sequentib.pag.94.C.de inofficios. testament.Cephalus in cons.145.num.1.lib.1. & plures citat Baeza de non meliorandis filiabus,cap.8.num.34.& lege quæ supra scripsi quæst.24.& infra quæst.66.& Matth.de afflict.decis.350.Anton.Gam.decis.355.in fine,& egregiam doctrinam Pauli Castrens.in cons.73.libro 1.quam refero infra hac parte quęst.71.vbi legenda,& Gregor. Lopez in l.6.tit.9 par.6.gloss.vltima,Cels. cons. 120. num.43.Bursat.in cons.183. num. 13. libro 2.l.2.cap.si aduersus donationem, quam citat Menoch.in cons.155.num.3.libr. 2. Parisius in cons.2.num.46 libr. 3. Bursatus in cons.67.n.7.& quæ scribit Bello in cons.29. n.1,vbi probat,quòd sicut Princeps nō potest reuocare donationē à se factā, cū tradita fuit possessio,†ita nec addere vel minuere,& quod si Princeps tradat castrū cū vera,vt ficta possessione,possit reuocare, resoluit ex plurib⁹ Doctoribus Matiē in l.6.ti.10.li.5.Reco. 1.n.6.fol.293.& pro Peralta etiam est glos. in l.si mulier in principio verb.si mortis, ff. delegatis 3.de qua ago supra quæstione 24. à nu.

32

33

34

35

à num.26. & text.in l. irritam, vbi Angel. Bald.Cœpol.ff.de vsucapio.pro donatio .& Bald.ass ignat rationem;quia quando ens est perfectum,non recipit in potentia formam substantialem vbi deformatur prima, & prima forma in contractibus non potest destrui voluntate vnius,&qui non potest aliquid mutare,tollere,aut transferre, † non potest diminuere,l.cum fundus in fi.ff.de testam.milit.l. quasi de bonis,§.fin.ff.ad falcidiam,l.si opto ff.qui & à quibus cum concordantibus,vt per Cephal.in notabili casu in cons.35.num. 17. lib.3.¶Et quòd corrigere,commutare,rescindere †sint synonyma,probatur in l. nihil prohibet,ff.de adimen.leg.& an pater possit grauare filiam in dote,†resoluũt Alexan.in cons. 176.num.5.lib.7.Aymo in cons.186. num. 5.Bursat.in cons.179. num.49. libro 2. Ista confirmantur, quia licèt patronus tempore fundationis Ecclesiæ possit apponere cum consensu Episcopi omnia acta in fundatione secundum Calderin.in cons.vltimo, titul. de iure patronat.tamen semel fundatione facta† patronus cum Episcopo nihil mutare potest, secundùm glos.in cap.cum dilectus,in verb. constitutum de confes.vbi Imol.commendat Felin.in cap.significauit,notab.2.de testib.& alios quos citat Andr.ab Exea in lib.pactorũ, num.152.pag.68.quod dictum cõfirmo per cap.1.de censibus, vbi Collectarius & alij, quæ scribit Cæsar Lambertin.de iure patronat.lib.1.art.13.5.quæst.principal.par.1. n. 1.folio 41.faciunt quæ idem scribit eodem lib.1.par.1.9.quæst.principal.num. 49. fol. 80.& num.51.fol.82.& doctrina Ioan. Andreæ, & Dominici supra citata.Quibus congruit doctrina Curt.Iun.in cons.124.num.2 lib.1.vbi resoluit,quòd pacta facta inter duo loca seruari debent cum modificationibus talium pactorum,qui ad hoc refert plura.

36 37 38 39

Hinc etiam fit,quod † non est standum cõfessioni Principis dicentis, fecisse donationem cum aliquo grauamine post factam donationem donotario, quia præiudicare non potest,vt probat Carol.Ruin.in cons.32. numer.19.lib.1.& dixi supra quæst.24.& quando successor in maioratu possit nouas conditiones ponere,tradit Gam.decis.262.num.5 Matien.in l.1.tit.5.glos.10.num.1.fol. 145. & in l.11.tit.5.glos.3.num.2.fol.159.lib. 5. Recop.& quòd vbi substantia non tollitur, non dicatur reformatio,volunt Paulus de Castro in dict.cons.290.visis num.3.libr. 1. & cons.351.prædicta reformatio.libro 2. Ias. in l.petens numero 2.C.de pactis,& in l. lecta,numero 4.ff.si certum petatur, latè Cephalus in consilio 74.numero 23.libro 1.vt puta,si relictum purè relinquatur in diem, vel sub conditione,& in alijs similibus casibus.Et ista resolutio cautè est seruanda.¶ Et reformatio † est additio,suppletio,siue modificatio ad actum,secundùm glos.in cap.statutum,vbi Gomez.numero 93.tradit notanter, Cephalus in dict. consilio 74. numero 23. cum sequentibus libr.1. vbi plura legi possunt pro intellectu istius materiæ:cum fundatores maioratuum aliqua reformant post factos maioratus,ad quem addo Decium in l. lecta,numero 27 ff. si certum petatur, vbi plura scribit ad propositum quid sit reformatio.

40 41

Imo vt apparet ex scriptis per Paulum Castrensem in dict.cons.73.Princeps,cuius facta secundum rationem & æquitatem & iustitiã regulari debent,† nõ rectè faciet si in suis donationibus,aut concessionibus conditiones nouas iniungat, secundùm Andream de Isernia multa ad id referentem in cap.1. ad finem,titul.de capita.qui Curiam vendidit, & Lucam de Penna in l.quicunque,C. de omni agro desert.lib.11.Decium cons.468. superiori anno,num.29.notanter Matth. ab Afflictis in constitution. Neapolitan. rubrica 24.de successione nobilium,libro 3. num. 6. fol.298.qui arguit contra fiscales,qui consuluerunt,Principem postquàm donauit,posse adijcere conditionem rei donatæ, & idem li. 2.rubrica 28.numero 3.fol.230. Menoch. in tractat.de præsumption.libro 2. præsumptione 10.numero 50.pagin.122.Socin. Iun. in cons.108.viso puncto cum alijs scripturis de Hispanor.numero 3.libro 2.& Ripa licèt Paul.non referat respons.181. numero 15. & respons.38.numero 23.Tiraquel.in l.si vnquam,in verbo libertis,numero 19.C.de reuocand.donationib.pagin.93.& dixi in 2.p. huius operis,quæstion.4.illation.8. in vers. Ex quo apparet,num.14.& pro hoc faciunt, aliqua,quæ scribo in quæst.44.infra hac 1.p. quæ lector legat,si ad ista erunt necessaria. ¶Potest tamen† pater,qui in contractu matrimonij purè donauit aliquid filio,si eundẽ filium postea pater hæredem instituat,bona antea data vinculo fideicommissi legare, vt ex pluribus probat Burgos de Paz cons.14. nu. 26.ad quem addo & iungo egregiam doctrinã Curt.Iun.cons.120.n.9.vbi resoluit,quòd de voluntate donatarij possunt apponi in donatione noua vincula modi & conditionem, & si donãs postea fecit testamẽtum, in quo instituit hęredẽ donatariũ,in omnibus bonis donatis in testamẽto,& in alijs etiam ipsi donanti reseruatis apponendo onus fideicõmissi,si donatarius decesserit sine liberis masculis,& prohibendo quamcunq; alienationẽ, ac quãcũq; diminutionem bonorũ suorũ in casu restitutionis fideicommissi,& ipse donatarius fecit se hæredem virtute testamenti, videtur cõsentire modis & cõditionibus in donatione adiectis:quod ad multa reputo nota-

42 43

bile; & legenda sunt ad hoc quæ scribo infra num. 108. & quod notanter scribit Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inofficios. testament ampliatione 7. numero 2. versicul. Ad prædicta tenebis, & idem quod tenent Curt. & alij, tenet idem Curt. in cons. 54. num. 12. post Corneum in cons. 87 num. 12. cum sequentibus lib. 2. Paris. in con sil. 2. numero 46. cum sequentibus libro 3. & in consilio 37. numero 76. cum sequentibus eodem libro, Iul. Clar. libro receptarum sententiarum, §. testamentũ quæst. 71. Guid. Papæ cons. 194. num. 2. Socin. Iun. in cons. 107. num. 56. lib. 3. & in cons. 68. numero 12. lib. 4. Carol. Ruin. in cons. 43. numero 12. libro 1. Rolandus in consilio 30. numero 54. libro 4. qui inter alia plura allegant l. sequens quæstio, ff. delegatis 2. l. Lucius, §. maritus, ff. ad Trebellianum, l. cum pater, §. si Titio, l. Imperator, §. si centum, ff. delegatis 2. & in notabili casu hoc tradit Ioannes Lopius in dict. l. 27. Tauri, numero 32. qui sic limitat illam legem, & vidi in pulchro negotio & maximi momenti, & facit quod scribit Barbosa in l. post dorem 41. numero 37. pagin. 859. ff. soluto matrimonio part. 2. & Grego. Lopez in l. 10. titul. 9. part. 6. In glos. in verbo, *De aquel*, & hoc est tenendum, † Principi non esse licitum conditionem aut modum in donatione apponere, postquam eam semel puram fecerit: quicquid nulla ratione suffulti, aut saltem iuridica dicant Emanuel Costa in l. cum tale, §. si arbitratu, limitatione 2. numero 7. pagina 69. ff. de conditioni. & demonstrationib. & alius Lusitanus Arius Pinel in dict. l. 1. part. 3. numero 62. fol. 105. C. de bonis maternis, & Ioannes Lopius in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 69. num. 54 pagin. 257. vbi Baraona, quem citat Anton. Gabriel libro 3. communium opinionum, titul. de iure quæsito non tollend. conclus. 5. numero 36. & 41. pag. 188. Montaluo in l. 8. tit. 12. lib. 3. fori, in glos. in verb. *No puede*, & quæ refert idẽ Matth. ab Afflict. dict. rubrica 28. numero 5. & eodem libro 2. rubrica 8. numero 10. fol. 205. contra quos facit textus in l. ratas, C. de rescindend. venditione, & conducunt quæ in his proprijs terminis tradunt Decius in consilio 498. numero 19. Ias. in consilio 233. numero 2. libro 2. & in consilio 73. numero 2. libro 1. Iatius Paul. qui plura scribit in consilio 2. numero 106. libro 1. vbi multa videbis contra Costam & Ioannem Lopium, & doctrinam Baldi in l. vnica quæstion. 11. versiculo Quid si dominus, numero 31. C. quando non peten. parti. vbi concludit, quod dominus feudi † non potest reuocare, & mutare feudum antiquitus constitutum in præiudicium tertij, per l. impuberi, ff. de administration. tutor. notant Bartholom. Socin. in cons. 38. numer. 2. lib. 4. ad quod facit egregia sententia Matth. ab Afflict. in constitutionib. Neapolitan. lib. 3. rubric. 24. num. 75. fol. 303. vbi resoluit, quod si pater habet feuda antiqua, in quibus viuitur iure Francorum, donec feuda secundo genito, etiam cum consensu Regis, primogenitus † potest reuocare post mortem patris: quia in tali casu totum feudum est legitima primogeniti, & faciunt quæ scribit Anton. Gabriel lib. 3. communium opinionum, titul. de iur. quæsito non tollend. conclus. 1. num. 10. quem citat Episcop. Sarmiento lib. 1. selectarum cap. 8. num. 25. fol. 27. & noua inuestitura vigorem antiquæ † non eneruat, nec immutat respectu eorum, quorum interest, qui non cõsenserunt, vt post alios resoluit gl. Parisiens. 1. par. in consuetud. Parisiens. §. 35 num. 5. fol. 266. Zasius de feud. in part. qualiter feud. constituantur, num. 23. fol. 7. & doctrinam Bald. in l. 1. refert & confirmat Bursat. cons. 3. num. 9. ad quod ego alios Doctores cito in 4. par. quæst. 1. à nu. 14. & legenda sunt scripta per Ripam l. in quartam, nu. 177. cum sequentib. fol. 150. ff. ad legem falcidiam, ad quod facit doctrina Matth. Afflic. in rubric. si de feud. fuerit controuersia, num. 2. fol. 181. vbi tradit, quod feudum præsumitur antiquum, concurrentibus aliquibus coniecturis. Et sicut Princeps non potest reuocare feudum, ita † non potest grauare, nec aliquod onus imponere, secundum Bald in con sil. 327. lib. 1. refert & confirmat Natta in cõ sil. 408. num. 9.

Ista tamen non procedunt, vbicunque in facultate Regia expressum sit, quod sit licita reuocatio, mutatio, vel additio: nam tũc sicut est licita reuocatio in totum, clarum est quod maiori ratione pater nouas † potest iniungere conditiones, authen. multo magis, C. de sacrosanct. Eccles. l. penult. in fin. ff. si quis cautio, Quibus conuenit, quod contractus dicitur reformatus, quando non tollitur in totũ, sed pro parte, vt in donatione tradit Dec. in cons. 192. num. 3. & 4. ex quo incidenter cõfirmo sententiam Tellij in l. 12. Tauri numero 27. vbi contra Decium in cons. 256. tenet, quod si quis sit legitimatus, vt succedat in testamento, prout patri placuerit, potest in eo, quod filio reliquerit, grauamen & onus apponere: cum possit eidem totum auferre. ¶ Et ex his apparet, Principes iustos, & qui Dei optimi maximi Regnorum regimina susceperunt, † debere abstinere à derogatione priuilegiorum ab ipsis, vel antecessoribus concessorum, & à comminationibus, quas faciũt, quod registrentur, vel exhibeantur priuilegia intra certum tempus sub pœna amissionis eorum, & probatur ex notatis per Parisium cons. 11. num. 48. cum alijs, lib. 1. Ias. in cons.

consil.73.numer.2. lib.1. maximè cùm talia priuilegia cōcessa sunt propter seruitia, quia sunt irreuocabilia, cum transeant in vim cō-tractus, secundùm Baldum in l. si cum mihi, ff. de dolo, qui id exemplificat in priuilegijs & concessionibus officij terræ, & iurisdictionis, Roman. in l. si vero. §. de viro. falletia 24. ff. soluto matrim. & in cōs. 436. & alios quos refert Tiraquel. in d. l. si vnquam in verb. donatione largitus, num. 14. pag. 191. C. de reuocand. donat. cui adde Ioann. Andr. & Felin. in cap. nouit. de iudi. col. 7. nu. 7. in gloss. in verb. quodcunque, Conradum in templo iudicum lib. 1. C. de Imperatore. §. 4. q. 8. numer. 2. folio 76. qui plura de materia scribit. Auiles in capitulis correctorum, in verb, *Priuilegios*, fol. 203. ¶ Quorum contrarium tenet † Arius Pinellus vbi supra in vers. infertur decimo sexto, qui semper donationis remuneratoriæ priuilegia parui pendet. Et de hoc etiam egi in quæst. 22. supra hac 1. p. à n. 18. Quintil. Mandos. regul. 11. reseruationis q. 13. qui ponit exemplum in priuilegijs concessis per Papam Regi Hispaniæ & Franciæ conferendi beneficia, ad quos addo Felinum in cap. vltim. de constitutionibus, num. 3. versic. ad illud autem quod dicit dominus Abb. vbi dicit, quòd non præsumitur Principem velle tollere ius quæsitum etiam spe ex contractu oneroso, quod dictum refero in principio secundæ partis, & addo Romanum in consilio 352. numero 22. nec præsumitur velle Principem tollere priuilegium, vt per Barbosam in l. 1. ff. soluto matrimonio. p. 1. num. 6. pag. 184. Et in puncto legēda sunt quæ refert additio Matth. ab Afflict. decisio 128. ¶ Et donationes Regū † non recipiūt diminutionem, vt in authentico constitutio quæ de dignita. §. illud, & in l. hac saluberrima. C. de princip. agent. in rebus. Notant Oldrald. in cons. 300. Matth. de Afflictis decis. Neapolita. 392. Rex Ferdinandus nu. 6. Bald. in cap. 1. de natur. success. feud. vbi inquit, Imperatorem & Regem postquam inuestierunt de Baronia, † non posse pro libito volūtatis nisi ex causa illum amouere, quem citat Lambertin. de iure patronatus lib. 1. p. 1. q. 9. art. 2. num. 9. fol. 87. Et plura scribit Syluan. in cons. 98. num. 20. & 21. & priùs num. 9. & tradit Andr. de Isernia in cap. 1. qui successores teneantur, num. 13. fol. 21. vbi Andr. Liparulus multa refert in addition. quæ incipit, Non reuocauit. Et Princeps † præsumitur circumuentus si variauit, vt ex aliquibus resoluunt Ioann. Lop. in rubr. de donation. §. 81. Valdes in additionibus ad Suarez allegat. 9. nu. 9. pag. 85. facit l. 15. tit. 10. lib. 5. Recopil. ibi: *Tenemos por bien, y mandamos, que las mercedes que se hizieren por sola la voluntad de los Reyes, que las puedan del todo reuocar, saluo † si los que las recibieron, siruieron despues a ca a nos, que en todo, o en parte las merecie∫∫en.* Ad quam legem addo sententiam existimantiū, Principē ex suo arbitrio posse reuocare donationem, quam fecit cum conditione reuocandi, vt per l. Lucius. ff. de euictio. & l. Antiochensium. ff. de priuilegijs creditorum, doctrinam Bart. in l. ambitiosa num. 12. ff. de decret. ab ordine faciend. & per alia ostendit Menoch. lib. 1. de arbitra. iudi. q. 48. numero 21. Et vbicunq; agitur de modico priuilegio Princeps illud tollere potest, vt tradit Tiraquel. in tractatu de rebus exiguis, vers. quinquagesimo primo, ex Alexan. cons. 225. nec arguendi lib. 2. Decio in cap. nouit de iudicijs.

51

52

53

54

55

Et ex his etiam constat, † iniquam esse sententiam Aretini in consil. 15. colu. 3. ex quo Auend. in tractatu de exequend. mandatis regijs. c. 4. part. 1. in versic. dixi autem, fol. 41. deducit principem ex certa scientia posse reuocare donationem terminorum, quam ipse vel antecessores fecerunt, & dare eos nouo donatario, quem sequitur Cœpola in tractatu de seruitut. viæ, num. 26. pro quibus facit doctrina Angeli in l. Antiochensium. ff. de priuileg. creditor. volentis, posse Principem sine causa donationem à se factam reuocare, quod sequuntur Gozadin. cons. 8. num. 45. & num. 48. Gratus cons. 9. num. 174. lib. 1. Paris. cons. 11. nu. 2. lib. 1. & alij, quos citat Menochius de arbitrar. iudi. lib. 1. q. 48. num. 11. pag. 60. & plures citat Burg. de Paz in cons. 25. num. 46. latè Ripa respons. 174. num. 12. ad hoc legendus Matth. ab Afflictis in constitution. Neapolitan. lib. 1. rubr. 79. de fide instrumen. nu. 28 fol. 160. Et quòd Princeps possit tollere mercata, vel ferias, quas semel concessit, resoluit notanter Thesaurus decis. 264. ¶ Et quòd Princeps ex iustis causis possit reuocare priuilegia, ex pluribus authoribus † resoluit Menochius in tractatu præsumptionum lib. 2. præsumpt. 10. numer. 14. pag. 120. Quintilian. Mandos. regul. 4. Cancellar. q. 7. num. 3. Et in donatione Regia hoc disponit l. 6. tit. 10. lib. 5. Recopilationis. Et faciunt scripta per Conradum in templo iudicum lib. 1. §. 4. de præstantia & potestate Imperator. vers. octauo è conuerso, fol. 76. & fol. 77. latius omnibus Restaurus Castaldus in tractatu de Imperatore, q. 114. fol. 245. Matthæus ab Afflictis in c. 1. quæ sint Regalia num. 73. fol. 335. latè Peregrin. in tractat. de iure fisci lib. 1. num. 1. pag. 38. Et est singularis sententia Ioannis de Anania cons. 81. num. 43. vbi probat, Principem propter benemerita posse donare terminos vnius ciuitatis alteri ciuitati. Et faciunt scripta per Bart. & Ioann. Rebuffum in l. final. C. de loca. prædior. ciuil. lib. 11. Decium cons. 292. Calcan. cons.

56

57

bile; & legenda sunt ad hoc quæ scribo infra num. 108. & quod notanter scribit Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus, C. de inofficios. testament. ampliatione 7. numero 2. versicul. Ad prædicta tenebis, & idem quod tenent Curt. & alij, tenet idem Curt. in cons. 54. num. 12. post Corneum in cons. 87 num. 12. cum sequentibus lib. 2. Paris. in consil. 2. numero 46. cum sequentibus libro 3. & in consilio 37. numero 76. cum sequentibus eodem libro, Iul. Clar. libro receptarum sententiarum, §. testamentū quæst. 71. Guid. Papæ cons. 194. num. 2. Socin. Iun. in cons. 107. num. 56. lib. 3. & in cons. 68. numero 12. lib. 4. Carol. Ruin. in cons. 43. numero 11. libro 1. Rolandus in consilio 30. numero 14. libro 4. qui inter alia plura allegant l. sequens quæstio, ff. de legatis 2. l. Lucius, §. maritus, ff. ad Trebellianum, l. cum pater, §. si Titio, l. Imperator, §. si centum, ff. de legatis 2. & in notabili casu hoc tradit Ioannes Lopius in dict. l. 27. Tauri, numero 32. qui sic limitat illam legem, & vidi in pulchro negotio & maximi momenti, & facit quod scribit Barbosa in l. post dotem 41. numero 37. pagin. 859. ff. soluto matrimonio part. 2. & Grego. Lopez in l. 10. titul. 9. part. 6. in glos. in verbo, *De aquel*, & hoc est tenendum, † Principi non esse licitum conditionem aut modum in donatione apponere, postquam eam semel puram fecerit: quicquid nulla ratione suffulti, aut saltem iuridica dicant Emanuel Costa in l. cum tale, §. si arbitratu, limitatione 2. numero 7. pagina 69. ff. de conditioni. & demonstration. & alius Lusitanus Arius Pinel in dict. l. 1. part. 3. numero 62. fol. 105. C. de bonis maternis, & Ioannes Lopius in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 69. num. 14 pagin. 257. vbi Baraona, quem citat Anton. Gabriel libro 3. communium opinionum, titul. de iure quæsito non tollend. conclus. 5. numero 36. & 41. pag. 188. Montaluo in l. 8. tit. 12. lib. 3. fori, in glos. in verb. *No puede*, & quæ refert idē Matth. ab Afflict. dict. rubrica 28. numero 5. & eodem libro 2. rubrica 8. numero 10. fol. 205. contra quos facit textus in l. ratas, C. de rescindend. venditione, & conducunt quæ in his proprijs terminis tradunt Decius in consilio 498. numero 19. Ias. in consilio 233. numero 2. libro 2. & in consilio 73. numero 2. libro 1. Iatius Paul. qui plura scribit in consilio 2. numero 106. libro 1. vbi multa videbis contra Costam & Ioannem Lopium, & doctrinam Baldi in l. vnica quæstion. 11. versiculo Quid si dominus, numero 31. C. quando non peten. parti. vbi concludit, quòd dominus feudi † non potest reuocare, & mutare feudum antiquitus constitutum in præiudicium tertij, per l. impuberi, ff. de administration. tutor. notant Bartholom. Socin. in cons. 38. numer. 2. lib. 4. ad quod facit egregia sententia Matth. ab Afflict. in constitutionib. Neapolitan. lib. 3. rubric. 24. num. 75. fol. 303. vbi resoluit, quòd si pater habet feuda antiqua, in quibus viuitur iure Francorum, donec feuda secundo genito, etiam cum consensu Regis, primogenitus † potest reuocare post mortem patris: quia in tali casu totum feudum est legitima primogeniti, & faciunt quæ scribit Anton. Gabriel lib. 3. communium opinionum, titul. de iur. quæsito non tollend. conclus. 1. num. 10. quem citat Episcop. Sarmiento lib. 1. selectarum cap. 8. num. 25. fol. 27. & noua inuestitura vigorem antiquæ † non eneruat, nec immutat respectu eorum, quorum interest, qui non cōsenserunt, vt post alios resoluit gl. Parisiens. 1. par. in consuetud. Parisiens. §. 35 num. 5. fol. 266. Zasius de feud. in part. qualiter feud. constituantur, num. 23. fol. 7. & doctrinam Bald. in l. 1. refert & confirmat Bursat. cons. 3. num. 9. ad quod ego alios Doctores cito in 4. par. quæst. 1. à nu. 24. & legenda sunt scripta per Ripam l. in quartam, nu. 177. cum sequentib. fol. 150. ff. ad legem falcidiam, ad quod facit doctrina Matth. Afflic. in rubric. si de feud. fuerit controuersia, num. 2. fol. 182. vbi tradit, quòd feudum præsumitur antiquum, concurrentibus aliquibus coniecturis. Et sicut Princeps non potest reuocare feudum, ita † non potest grauare, nec aliquod onus imponere, secundum Bald. in consil. 327. lib. 1. refert & confirmat Natta in cōsil. 408. num. 9.

Ista tamen non procedunt, vbicunque in facultate Regia expressum sit, quòd sit licita reuocatio, mutatio, vel additio: nam tūc sicut est licita reuocatio in totum, clarum est quòd maiori ratione pater nouas † potest iniungere conditiones, authen. multo magis, C. de sacrosanct. Eccles. l. penult. in fin. ff. si quis cautio. Quibus conuenit, quòd contractus dicitur reformatus, quando non tollitur in totū, sed pro parte, vt in donatione tradit Dec. in cons. 192. num. 3. & 4. ex quo incidenter cōfirmo sententiam Tellij in l. 12. Tauri numero 27. vbi contra Decium in cons. 256. tenet, quòd si quis sit legitimatus, vt succedat in testamento, prout patri placuerit, potest in eo, quod filio reliquerit, grauamen & onus apponere: cùm possit eidem totum auferre. ¶ Et ex his apparet, Principes iustos, & qui Dei optimi maximi Regnorum regimina susceperunt, † debere abstinere à derogatione priuilegiorum ab ipsis, vel antecessoribus concessorum, & à comminationibus, quas faciūt, quòd registrentur, vel exhibeantur priuilegia intra certum tempus sub pœna amissionis eorum, & probatur ex notatis per Parisium cons. 11. num. 48. cum alijs, lib. 1. Ias. in cons.

consil.71.numer.2.lib.1. maximè cùm talia priuilegia cõcessa sunt propter seruitia, quia sunt irreuocabilia, cum transeant in vim cõtractus, secundùm Baldum in l. si cum mihi, ff.de dolo, qui id exemplificat in priuilegijs & concessionibus officij terræ, & iurisdictionis, Roman.in l.si vero.§.de viro. fallētia 24. ff.soluto matrim.& in cõs.436. & alios quos refert Tiraquel.in d. l.si vnquam in verb. donatione largitus, num.14. pag.191. C.de reuocand.donat.cui adde Ioann.Andr. & Felin.in cap.nouit.de iudi.col.7.nu.7.in gloss. in verb. quodcunque, Conradum in templo iudicum lib.1.C.de Imperatore.§.4.q.8. numer.2.folio 76. qui plura de materia scribit. Auiles in capitulis correctorum, in verb, *Priuilegios*, fol.203. ¶ Quorum contrarium tenet † Arius Pinellus vbi supra in vers. infertur decimo sexto, qui semper donationis remuneratoriæ priuilegia parui pendet. Et de hoc etiam egi in quæst.22.supra hac 1.p.à n. 18. Quintil.Mandos.regul.11. reseruationis q.13.qui ponit exemplum in priuilegijs concessis per Papam Regi Hispaniæ & Franciæ conferendi beneficia, ad quos addo Felinum in cap.vltim.de constitutionibus, num.3.versic. ad illud autem quod dicit dominus Abb. vbi dicit, quòd non præsumitur Principem velle tollere ius quæsitum etiam spe ex contractu oneroso, quod dictum refero in principio secundæ partis, & addo Romanum in consilio 352. numero 22. nec præsumitur velle Principem tollere priuilegium, vt per Barbosam in l.1.ff.soluto matrimonio.p. 1.num.6.pag.184. Et in puncto legēda sunt quæ refert additio Matth. ab Afflict. decisio 128. ¶ Et donationes Regũ † non recipiũt diminutionem, vt in authentico constitutio quæ de dignita. §.illud, & in l.hac saluberrima.C.de princip.agent.in rebus. Notant Oldrald.in cons.300. Matth. de Afflictis decis. Neapolita.392.Rex Ferdinandus nu.6.Bald. in cap. 1. de natur. success. feud. vbi inquit, Imperatorem & Regem postquam inuestierunt de Baronia, † non posse pro libito voluntatis nisi ex causa illum amouere, quem citat Lambertin.de iure patronatus lib.1.p.1.q.9. art.2.num.9.fol.87. Et plura scribit Syluan. in cons.98.num.20.& 21.& prius num.9.& tradit Andr.de Isernia in cap.1.qui successores teneantur, num.13.fol.21. vbi Andr.Liparulus multa refert in addition.quæ incipit, Non reuocauit. Et Princeps † præsumitur circumuentus si variauit, vt ex aliquibus resoluunt Ioann.Lop.in rubr.de donation. §.81. Valdes in additionibus ad Suarez allegat. 9. nu.9.pag.85.facit l.15.tit.10.lib.5.Recopil. ibi: *Tenemos por bien, y mandamos, que las mercedes que se hizieren por sola la voluntad de los Reyes, que las puedan del todo reuocar, saluo* † *si los que las recibieron, siruieron despues aca à nos, que en todo, o en parte las mereciessen.* Ad quam legem addo sententiam existimantiũ, Principē ex suo arbitrio posse reuocare donationem, quam fecit cum conditione reuocandi, vt per l.Lucius.ff.de euictio. & l. Antiochensium.ff.de priuilegijs creditorum, doctrinam Bart.in l.ambitiosa num.12.ff.de decret.ab ordine faciend. & per alia ostendit Menoch.lib.1.de arbitra.iudi.q.48. numero 11. Et vbicunq; agitur de modico priuilegio Princeps illud tollere potest, vt tradit Tiraquel.in tractatu de rebus exiguis, vers. quinquagesimo primo, ex Alexan.cons.225.nec arguendi lib. 2. Decio in cap. nouit de iudicijs.

51

52

53

54

55

Et ex his etiam constat, † iniquam esse sententiam Aretini in consil.15. colu. 3. ex quo Auend.in tractatu de exequend.mandatis regijs.c.4.part.1.in versic. dixi autem, fol.41. deducit principem ex certa scientia posse reuocare donationem terminorum, quam ipse vel antecessores fecerunt, & dare eos nouo donatario, quem sequitur Cœpola in tractatu de seruitut.viæ, num.26. pro quibus facit doctrina Angeli in l. Antiochensium. ff. de priuileg creditor.volentis, posse Principem sine causa donationem à se factam reuocare, quod sequuntur Gozadin.cons.8.num.45.& num.48.Gratus cons.9.num.174. lib.1. Paris.cons.11.nu.2.lib.1. & alij, quos citat Menochius de arbitrar.iudi.lib.1.q.48. num.11. pag.60.& plures citat Burg.de Paz in cons. 25.num.46.latè Ripa respons.174.num.12. ad hoc legendus Matth.ab Afflictis in constitution.Neapolitan.lib.1.rubr.79.de fide instrumen.nu.28 fol.160. Et quòd Princeps possit tollere mercata, vel ferias, quas semel concessit, resoluit notanter Thesaurus decis.264. ¶ Et quòd Princeps ex iustis causis possit reuocare priuilegia, ex pluribus authoribus † resoluit Menochius in tractatu præsumptionum lib.2.præsumpt.10.numer.14. pag.120.Quintilian.Mandos. regul.4. Cancellar.q.7.num.3.Et in donatione Regia hoc disponit l.6.tit.10.lib.5. Recopilationis. Et faciunt scripta per Conradum in templo iudicum lib. 1. §. 4. de præstantia & potestate Imperator. vers.octauo è conuerso, fol. 76. & fol.77.latius omnibus Restaurus Castaldus in tractatu de Imperatore, q.114. fol. 245. Matthæus ab Afflictis in c.1.quæ sint Regalia num.73.fol.335. latè Peregrin.in tractat. de iure fisci lib.1.num.1. pag.38. Et est singularis sententia Ioannis de Anania cons.81. num.43.vbi probat, Principem propter benemerita posse donare terminos vnius ciuitatis alteri ciuitati. Et faciunt scripta per Bart. & Ioann.Rebuffum in l.final. C.de loca.prædior.ciuil.lib.11. Decium cons. 292. Calcan. cons.

56

57

conf.51.num.18. Barba. conf.24.lib.2. Bartholom.Soci.conf.32.lib.1.Rebuff.in l.quod iussit,notab.1.num.31.& 32.pag.64.ff.de re iudicat. Nam ista sententia Aretini periculo-58 sissima mihi videtur,† nisi id faciat Princeps ex iustissimis causis, per l. quod semel. ff. de decret.ab ordine facien.& alia, quæ omitto. Nec Auend. iustè ad hoc retulit Aretinum, in d.consil imò Aretin. totum contrariū sentire videtur, vt ex eodem consilio apparet. Ad quod etiam animaduertit Aluarus Valasc. intelligendo Aretinum sicut ego intelligo in tractatu de iure emphyteu. q.8.num.40. folio 53. vbi & in num.38. præcedenti, tenet sententiam Auenda.& idem tenet nouissimè Azeued.in l.1.tit.15.*de las prescripciones*, libr.4.Recopilationis,num.59.fol.213. faciūt scripta per eundem Azeuedo in l.3.tit.7. libro 7. Recopilat.num.17. fol.149. & in l.2. tit.5.num.1.lib 7.Recopilat.fol.135.& dicit Auendan.vbi supra,quod in maiestate Regia non est licita talis reuocatio,per authent. de referendarijs,collat.2.text.vbi Bald. in c.1. ante numerum primū de natu.feud.vbi Prin-59 ceps absque culpa donatarij † non potest reuocare,quod dedit.Idem Bart.in l.vltim.per textum ibi C. locatio. prædi. fisc. lib. 10. & Paul.in l.digna vox,numer.6.C.de legibus, Portius conf.2.num.3. & conf.28. num.44. & in conf.48.num.9.& 108.num 6. & 107. num.29.Pinel.in l.2.C.de rescinden. vend. p.1.in rubr.num.10. fol.9. Et rectè conferunt quæ scribit Pontius super l. Toleti. 2. fundamen.9.part. nu.49. 50. fol.87. Et pro Auendan. faciunt quæ scribit Carol. Ruinus conf.139.num.17.lib.1.vbi resoluit,Principem non posse statuere separationem castri in præiudicium ciuitatis habentis merum & mixtum imperium per viam contractus,licet à principio ad Regem pertineat concedere terminos, & diuidere inter villas, vt voluit Bart.in l.1. C. de Metropo. Berit. libr. 11. 60 vbi vult, quòd communia Comitatus † non possunt seipsa diuidere in plures sine licentia Principis. Tradit latius Auendan.lib.1.de exequend.mandat.regijs.c.4.num.1.cum sequentibus, quod docet & tradit Ioan. Franciscus in tractatu de Baronibus in proœmio, num.5.pag.4.l.2.tit.1.part.2.ibi, *Y el solo es otrosi poderoso de partir los terminos de las provincias e de las villas*. Notat Laurentius Calcane.in conf.90.num.7.& 8.& facit l.18.tit. 32.part.3.ibi, *O en suelo que sea del termino del Rey con otorgamiento del, o del Concejo*. vbi præsupponit terminos publicos esse Regis,ad idem est.l.3.dicto tit. 32. ibi, *O exido comunal de algun lugar, sin otorgamiento del Rey,o del Concejo*. Quæ leges docere videntur, quod Princeps disponere potest in rebus 61 etiam publicis † semel populis cōcessis,quod probatur etiam in l.publica. ff. de verborum significatione,&in l.vsucapionem.ff.de vsucapion.& in l. sed & Celsus, in princip. iuncta gloss.1. ff. de contrahend. emptio. tradit Carol.Ruin.conf.175.num.14.lib.1. vbi resoluit,secus esse in rebus, quæ sunt in patrimonio ciuitatis, vel castri. Quod confirmo per peregrinam & singularem doctrinā Nattæ in conf.511.& 512.vbi tradit,quòd princeps potest tollere nundinas alicui populo concessas,quamuis longissimum tēpus exercuerit, quod excedat hominum memoriam. Pro quo faciunt scripta per Felinum in cap. nouit,num.9.cum sequentibus, de iudicijs, Parisium lib.5.conclus.18.Andr.Gaill.lib.2. obseruationum,obseruat.60.num.15.cum sequentibus,pag.178.Thesaurus d.decis.264. Alexand.in consil.107.lib.3.Cephalus in cōsilio 357 lib.3. Et quòd Princeps possit reuocare gratias,tradit ex pluribus authoribus Tiberius Decianus resp.25.num.3.lib.1. & inter alios ad hoc citat glossam in reg. decet de regul.iur.in 6.Butricard.& alios in d.cap. nouit,de iudicijs,Bald.in l. qui se patris, numer.3.C.vnde liberi, & conducunt quæ scribit Ægidius Bosius in volumine practicæ criminal. tit.de Principe num.176.pag.624.facit decisio Thesaur.264.supra allegata.

In hoc tamen (vt prædixi) debent esse iustissimæ causæ,ne princeps à dictamine rationis & Religionis Christianæ deuiet,qui plusquam alius bonum publicum & priuatorum 62 † prospicere & tueri debet. Ad quod facit l. 7.tit.1.part.2.& l.9.eodē tit.ibi, *Deue otrosi guardar mas la pro comunal de su pueblo que la suya misma;porque el bien y la riquza dellos es como suyo*. Et per d.l.2. inquit ibi Gregor. Lopez in glos. in verbo, *Departir*, vt obiter hoc dicam,quia pertinet ad nostram materiā, quòd si habens aliquod oppidum cum vicis & villis tali oppido subiectis cum iurisdictione,titulo maioratus impetret à Rege facultatem extrahendi vnam ex villis à maioratu,vt relinquat eam forte filio secūdogenito,quod 63 † non poterit ex tali facultate separare villā ab oppido,si Princeps hoc non concesserit. Et ad hæc facit egregium dictum Menoch. in tract.præsumptionum lib.3. conclus.100. num.8.pag.386.vbi dicit,male facere Principes illos,qui prædia ciuitatum, & oppidorū, quę communalia appellant,sibi vendicant,& suæ cameræ appropriare contendunt: cùm enim prædia ab hominum vniuersitate possideantur.l.non tantum.§.vniuersitatis.ff.de rerum diuisio. ex quo in nemoribus ligna incidere, & pascuis depascere consueuerint † 64 propria vniuersitatis, non autem Principis esse præsumuntur,quod etiam est notandum ad ea quæ scribo infra. q. 20. 4. part. à num. 34. Et prædictam sententiam quòd Princeps absti-

abstinere debeat à derogatione priuilegio-
65 rum, quæ ob seruitia concessa sunt, † tenet Cassan.in consuetudin.Burgund.rub. r. §.5. fol.62.col.2.num.190.versic.nunquid autē vbi ex hoc dicit, non potuisse Ludouicum duodecimum Regem Francorū,qui fuit auus paternus dominæ Reginæ nostræ Isabellæ, reuocare gratias, quas dedit existentibus in exercitu cum eo in Italia contra Venetos, quando aduersus eos habuit victoriam,in qua captus fuit famosus Dux Bartholomæus de Albiano; & resoluit Thomas Grammaticus voto 28. num.13.ex doctrina Andr. de Isernia in cap.Imperialem,de prohibit.feud.alienat.vers.circa hoc videtur,vbi dicit, quòd si Princeps in præmium seruitiorum concessit alicui iurisdictionem,non potest reuocare; & idem tradit Grammaticus numer.24. quando per viam contractus fuit concessa iurisdictio.

Et Princeps, & qui illius supremo consilio assistunt,ante oculos habere debent quædam verba Baldi,quæ nostri Doctores sæpe referunt in conf.277. pridie enim consuluit lib. 3.vbi dixit, quòd in Principe tanquā in fon-
66 te iustitiæ,† debet esse constans voluntas, & Principibus conuenit illud verbum, *Locutus est semel Deus,& quod scripsi scripsi* Et ideo Princeps debet habere vnū calamum, & vnā linguam,& non plures;quia scriptū est, *Quæ processerunt de labijs non faciam irrita.* Vnde debet esse immobilis sicut lapis angularis, & sicut polus in cœlo. Et ibi affirmat,quòd quādo Princeps etiam motu proprio reuocat il-
67 lud,quod prius fecit † fingitur circumuentus adeo quod contrarium probari non potest; tradit notanter Cassan.in consuetudin. Burgund.considerat.99.part.12. Quintilian.Mādos.in tractatu de ingratitudine.c.53.fol.24.
68 Et ideo secunda concessio Principis contra primam † non valet, vt per Romanum conf. 218.circa primum;& Alexand.in conf.3.libro 5.cum concordantibus, vt per Decium in l.mutare num.3.& 4 ff.de regul.iur.Iasonem in l.quoties,num. 8.C.de reiuendica. facit l.27.ibi, *E los que fallaren que fueren dados primero* Et l.37.& 39.tit.18.part.3. De quo plura bona scribit Andr.Gaill. obseruationū lib.2.obseruat.55. num.1. cum sequentibus. pag 173.eleganter Gozad.in conf.14. num. 13.cum sequentibus,Anton.Gabr.libr.2.cōmunium opinionum tit.de iure quæsito non tollen.conclus.7.num.2. pag.190. Hinc fit,
69 quòd reuocatio priuilegiorum † non præsumitur; vt per Alexandrum in conf. 157. lib. 7,num.2. Decium consil.165.num.5. Menochinm conf.2. num.135.
70 Prædicta confirmatur, quia in dubio est † iudicandum pro priuilegij substantia, & non pro reuocatione, c. in g lhumum 25. q. 2. & volunt Calderin.conf.11.tit.de priuileg. colu.2.Federic.de Senis conf.233. ante finem, Decius conf.168.col.penult.ante mediū, Parisius conf.141.num,12,lib 4. Quintil.Mandos.in regul.13. reseruationis.q.8. num. 11. fol.67.Et rescripta Principum ita sunt intelligenda,vt nemini iniuriam faciant,secūdùm Baldum per illum textum in l.ex facto. ff.de vulga.in principio,cum concordantibus, vt per Decium conf.11.numer.4.in principio.
71 ¶ Licebit tamen † Principi derogare donationem factam alicui,vt primogenitis, propter ingratitudinem donatariorum,sicut cuilibet alij priuato,iuxta l.vltimā.C.de reuocan. donation.& l.7.tit.4.par.5.& facit l.17.Taurina in vltimis verbis, & doctrina Innocentij in c. cum M.col.2. versic. aduertendum tamen,de constitu.vbi dicit,quòd priuilegiū etiam non subdito concessum reuocari potest propter ingratitudinem illius, cui concessum fuit.Et sequitur Decius in cap.nouit, num.8.in vers.quarto limitatur; de iudi. vbi post Abb.ibi & Alexand.in conf.215. lib.2.
72 hoc limitat,† nisi priuilegium transiret in cōtractum ob aliquam causam onerosam: quia tunc etiam ingratitudine interueniente est irreuocabile,iuxta l.si pater. §.1.vbi glos. ff. de donatio.Et faciunt supra scripta à num.5. Et nouissimè qualiter Rex possit vendere cāpos,vel dehesas, & reuocare donationes terminorum factas ciuitatibus, latissimè tradit Domin.Barthol.Ahumada in l.5. tit.26.par. 2.glos.6. num.4. cum sequentibus, fol.174. quæ cautè legenda sunt propter prædicta, quæ valde vrgent. ¶ Potest etiam Rex reuocare donationem,quam fecit de aliquo Marchionatu alicui, & eius filijs primogenitis, si eo tempore quo donationē fecit,reseruauit ius reuocandi, vt per plura notabilia probat Aymo consil.135.num.22.cum pluribus sequentibus. Ad quod adduco regulam. l.si debito.§.1. ff. quibus modis pign. vel hypoth. solui.& quæ adducit Marc.Brun.de Anguil. conf.18.num.103.& in fideicommisso conf. 76.num.39.qui allegat Alexandrum in conf. 131.lib.4.Bartholom.Socin.in conf.43. lib. 4 Ripa in l.qui Romæ.§.duo fratres, nu.84. ff. de verborum obligationibus, Pro quibus etiam facit l.44. Tauri.hodie l.4.tit.7.lib.5. Recopilation.in finalibus verbis, & l. 17. in eisdem legibus Taurin. hodie.l.1. tit.6. eod. lib.5. ¶ Et qualiter Princeps teneatur obseruare donationes factas ecclesijs ab antecesso-
73 ribus, † resoluit Speculator part.2. partic. de §.nunc autem,numer.12.fol.125.vbi inquit, obseruandas esse,nisi enormiter Regnum lædatur, & etiamsi lædatur,si ecclesia se defendat præscriptione, vel alia legitima causa,per cap.pastoralis,de donation.&cap.intellecto, de iure iurand. ¶ Et in hac etiā materia magnifacien-

75 nifacienda † est.l.vltim.tit.7 *De los mayorazgos*,lib.5.Recopilat.in tota lege,præcipuè in illis verbis,*Pero toda via que las ayan por mayorazgo,y finquen al hijo legitimo mayor de cada vno dellos,y si muriere sin hijo legitimo,que tornen los bienes del que assi muriere a la Corona de los nuestros Reynos.* Quę lex videri meo est casus specialis, & non trahendus ad consequentiam ad omnes maioratus. De qua lege tracto part.2.q.4.illatione 5. ¶Et quod Prin-
76 ceps † non possit reuocare priuilegium, per quod dominium transfertur,secus si non trãsferatur dominium, tradunt Paul. in l. digna vox, num.6. C. de legibus, Cardinal.in cap. perpendimus,num.7.de sententia excommunication.Aretin.in cap.nouit,num.26. & ibi Felin.num.10.de iudicijs.Cuman.in consilio 161 Carol Ruinus in cons.130.num.14. lib. 5. Petrus Barbosa in l.quia tale,num.45.pag. 324.tom.2.ff.solut.matrimon.Lancellot.Cõrad.in templo iudicum lib.1 cap.de Imperatore.§.4.vers.octauo è conuerso, num.1. cũ sequentibus fol. 76. Et priuilegia reuocata nullam faciunt fidem secundùm Baldum in authent. omnes peregrini. C. communia de successionib. Matth. ab Afflict.in constitut. Siciliæ lib.2.rubr.28.num.8. fol.230.

Princeps an possit primogenito adiudicare Comitatum,aut aliam dignitatẽ, & fratribus fructus,late discutitur à num.77.vbi & n. 78.& 82.doctrina quædam Nicolai Boerij improbatur.

Reipublicæ expedit,ne per plures iurisdictio administretur.n.79.& 101.

Bona emphyteutica indiuisibilia in Lusitania ad primogenituram pertinent.n.80.& 107.

Iurisdictio castri qualiter diuidatur inter primogenitum,& eius fratres,n.81. remissiuè.

A capite non licet membra discedere.n.83.illi tanquam digniori cætera membra videtur subalternari.n.84.

Idem iuris est in membris ac in capite. n.85.

Pars non debet recedere à toto,n.86.

Vna & eadem dignitas non debet esse diuersæ naturæ.nu.87.

Imperium est ad similitudinem corporis humani,à quo si particula abscindatur, monstrum est.nu.88.

Ille dicitur baro,qui tenet caput baroniæ, numero 89.

Dignitates à Republica separari non possunt, num.90.

Ducatus,Comitatus, & Marchionatus regulariter diuidi non possunt.n.91. ad primogenitos deferuntur.n 95.& 100.& quare, numero 104.

Feudum si iurisdictionale sit,an possit Princeps fundare primogenituram in vocatorum præiudicium.n.92.

Regulæ tanquam firmamento standum est, numero 93.

Feuda capite minui non debent.n.94.

De connexis idem est iudicandum.n.96.

Vnitorum eadem esse debet dispositio.n.97.

Argumentum de parte quoad totum integrale validum est.n.98.

Qui potest grauare in quantitate, an possit diuidere,num.99.

Feudum iurisdictionale apud vnum debet esse, num.102.

Ius,quod habet dominus in vassallos, est indiuiduum.n.103.

Communionem perpetuam iura propter dissensiones euitandas abhorrent.n.105.

Ex coniecturata mente defuncti patrimonium vnitum remanere debet,& quare.n.106.

Indiuiduum est,cuius essentia est impartibilis, num.108.

Princeps qualiter possit separare villam, quæ est de maioratu, ab oppido, cum facultate Regia,& donare filio secundo, & an filius secundus possit gaudere fructibus,nu.109. remissiuè.

Consuetudo vbi totam hæreditatem primogenito addicit,quid ille fratribus præstare teneatur.nu.110.

Ius accrescendi an habeat locum inter fratres Comites,barones,& in decreto iudicis.num. 111.remissiue.

Rex an possit donare salinas,portoria, vectigalia,& tributa,num.112.

Alimenta,quæ deducuntur de dignitatibus Regalibus, an dicantur deduci vt legitima, an vt alimenta.n.113.

In solo Principe sunt omnes thesauri dignitatum,num.114.

Pater,tradita filio possessione rerũ maioratus, an possit bona alia subrogare absque filij cõsensu.n.115.& 118.

Acceptans contractum,cum clausulis, pactis, & conditionibus, quæ illi adsunt, acceptare videtur.n.116.

Lex 44. Tauri declaratur, num.116. 119.& 123.

Cui licet quod est plus,licet quod est minus,numero 120.

Pactum in præiudicium iuris retractus proximitatis iam radicati, & fundati iure publico,non valet.n.121.

Pater non potest reuocare maioratum de bonis donatis sibi & filio,etiam ante traditam filio possessionem.num.122.

Donatarius inter viuos an possit grauari in testamento donantis,num.124.

Pater post donationem irreuocabilem tertij & quinti filio factam non potest ea bona vinculare.num.125.

Donans an possit grauare donatarium in re donata

77 Tertiò ex superioribus infertur, † falsam esse quandam sententiam Nicolai Boerij in decis. 204. num. 29. fol. 8. vbi dicit, quòd Princeps potest primogenito ex pluribus fratribus adiudicare Comitatum, & alijs fratribus dare fructus. Et quamuis Comitatus & Marchionatus, & aliæ dignitates sint indiuisibiles, intelligi debent solum de ipsis dignitatibus, & titulis dignitatum, non autem de bonis temporalibus, puta, ciuitatibus, castris, locis, & alijs immobilibus, & mobilibus pertinẽtibus ad ipsas dignitates: illa enim (secundum eũ) sunt diuisibilia. Ad quod facit authoritas Iason. in cons. 236. Exordiendum, an Rex Romanorum lib 2. quem vitiose retulit Boerius in num. consilij, nec meretur ad hoc aduocatiõnam vt ex consilio apparet, dicit esse licitum Principi pro bono pacis, & ex iusta causa adiudicare filio primogenito dignitatem Comitatus, & alijs fratribus fructus, quod iure fieri potest, vt latius ipse fundat, & alij, quos citat Fuluius Pacian. in tractat. de probationibus, lib. 2. c. 36. num. 100. fol. 144. quĩ numer. 104. resoluit idẽ quod Nicolaus Boerius ex Alberico & Curtio. Et faciunt quæ de diuisione iurisdictionis refert nouissimè Valdes in additionibus ad Suarez in l quoniã in prioribus, limitat. 12. pagin. 89. & apparet ex his quæ ego scribo in 4. part. huius operis q. 22. à num. 21. & Iasonem & alios refert Rojas in epitom. de successio. cap. 5. num. 33. pag. 51. quos ipse sequitur, † nescio qua ratione, & ideo iustè reprehendunt Iasonem 78 in d. consil. & in conf. 197. lib. 4. Paris. in cõsil. 5. num. 10. lib. 1. Cephal. conf. 302. num. 136. lib. 3. ¶ Poterat melius Boerius referre pro fundamento propriæ sententiæ Alberic. in dictionario suo, in verb. feudum: & Curti. in tract. feud. 4. part. q. 30. num. 121. pagina 418. & Curti. Senior in conf. 68. col. 9. num. 13. & 14. qui authores idẽ tenent quod Boeri. quod late tenet & prosequitur Carol. Rui. in conf. 2. num. 1. cum sequentibus, lib. 4. Et pro Boerio est etiam doctrina Bartoli in l. inter tutores, in fine. ff. de administrat. tutor. per illum textum vbi dicit, quòd feuda aliàs de sui natura indiuisibilia, possũt diuidi quoad administrationem, & exercitium iurisdictionis, scilicet, vt vnus administrationem habeat vno anno, alius alio anno: vel quod vnus habeat administrationem in vno loco, alius in alio, & loquitur in Comitatu; & idẽ voluit Angelus in l. 2. §. ex his. ff. de verborum obligationibus; & latè fundat Bartholom. Socin. per plura fundamenta in conf. 67. nume. 29. cum alijs lib. 2. & in conf. 272. num. 2. eodem libro, & 27.. num. 2. latius Alexand. in conf. 25. per totum consiliũ, lib. 5. Fuluius Pacian. in tract. de probationibus, lib. 2. d. c. 36. num. 76. cum sequentibus, fol. 143. qui materiam latissime

latiſsimè tractat. Et conducunt pro iſtis plura quæ ſcribit Tiraquellus in tractatu de primogen. 17. q. in 5. opinione, num. 1. cum alijs, pag. 178. & Petrus Rebuffus in declaratione feudorum, numer. 26. pag. 486. & ſequent. Curti. in tractat. feudor. 4. part. principal. numer. 122. verſic. nono & vltimo, pag. 423. vbi varia ſcribit de iſta materia Iaſo in l. ſtipulationes non diuiduntur, num. 13. ff. de verborum obligation. & in. §. quædam, num. 56. inſtitu. de actio. Roland. conſ. 80. num. 27. lib. 1. qui multa in propoſito tradit: & in conſ. 1. numer. 106. lib. 1. & Molina lib. 1. de primogenijs, cap. 11. num. 15. fol. 85. Menochius in conſil. 439 num. 15. lib. 5. Lofredus Lanfrancus lib. 3. communium opinionum, conclu. 141. pag. 143. latiſsimè & reſolutiuè Curtius Senior in conſil. 50. num. 14. cum ſequentibus, vbi reſoluit de diuiſione iuriſdictionis, & de iure accreſcendi, & in Regibus primogenitis Guillelm. Benedictus in cap. Rainuntius de teſtamentis, in verb. in eodem teſtamēto, num. 147. cum ſequentibus, quem citat Caſſanæus in catalogo gloriæ mundi, part. 1. conſideratione 44. folio 19. column. 3. Et facit doctrina Baldi in dicta l. vnica numero 32. C. quand. non peten. par. vbi dicit, quod feudum indiuiſibile accreſcit quoad omnes commoditates & prouentus, ſed quātum ad indiuiſibilem iuriſdictionem non dicitur accreſcere, ſed recreſcere. ¶ Et † expedire Reipublicæ, ne iuriſdictio per plures adminiſtretur, voluit Bald. in l. cuius. ff. de curator. furioſi, quem inducit ad probationem cōſuetudinis, quòd primogenitus exerceat iuriſdictionem. Notat Gregorius Lopez per textum ibi in l. 1. titul. 1. in gloſſa, *Fueſſen*, part. 2. & idem probatur in l. 7. titul. 1. part. 2. & circa hoc plura notabilia tradit Lucas de Penna in l. 2. colu. 3. C. de exact. & execut. libr. 12. & notat Decius conſilio 249. num. 3. eleganter Burſatus conſil. 127. numero 37. lib. 2. Epiſcopus Couarruu. in practicis quæſtionibus cap. 1. numer. 5. Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteuſim, quæſt. 13. num. 59. fol. 135. Notanter Portius in conſ. 11. numer. 1. cum ſequentibus, Bart. quem iſti non referunt in tractatu de regimine ciuitatis, num. 8. folio 155. Cephalus in conſil. 3. num. 82. Menoch. in conſil. 377. numero 10. libr. 4. qui oſtendit quod intereſt vaſſallorum non habere plures dominos. Et quòd in Luſitania eo quia bona emphyteutica ſint indiuiſibilia, † pertineant tantum ad primogenitum, tradit in ſpecie Caldas Pereira in tractatu de renouatione ad emphyteuſim, quæſtione 17. numero 7. folio 145. vbi refert Abba. in conſil. . lib. 2. Epiſcopus Couarru. reſolutio. lib. 3. cap. 5. num. 3. Suarez in l. quoniam in prioribus. C. de inofficioſ. teſtam. ampliat. 10. num. 26. Antoni. in l. 40. Taur. in principio, & num. 59. Et quod in beneficialibus non habeat locum diuiſio, probatur in cap. maior, de prębendis, tradit Franciſcus Marcus deciſ. 405. num. 4. Et qualiter iuriſdictio caſtri diuidatur & exerceatur inter primogenitum & eius fratres, tradit † notabiliter Gloſſ. Pariſien. in conſuetudin. Pariſienſ. part. 1. §. 10. numer. 24. folio 126. quem lector legat. De quo legendus eſt Carolus Ruinus in conſilio 34. num. 1. cum ſequentibus, libr. 1. Sed contra Albericum & Curtium in locis ſupra citatis magno animo tenet Anton. Rubeus in conſil. 133. num. 9. vſque in finē conſilij, per textum in cap. Imperialē. §. præterea Ducatus, de prohib. feud. aliena. & per alia iura. Ex cuius fundamento hæc ſententia & illatio contra Nicolaum Boerium fundari poteſt. ¶ Et contra Boerium † facit tex. in c. 1. de ſucceſsion. feud. & in c. 1. de aliena. feud. pater. & quod ſcribo in 2. p. huius operis in princip. à num. 456. & doctrina Afflict. in d. cap. 1. de ſucceſs. feud. num. 18. & quæ ſcribit Rolandus conſil. 10. num. 37. lib. 3. Fuluius Pacianus in tract. de probationib. lib. 2. dict. cap. 36. num. 61. fol. 142. Mar. Brun. de Anguil. conſ. 54. num. 50. qui plures refert.

79 80 81 82

Et contraria opinio in noſtra Hiſpania nō ſolum falſa, ſed ridicula (vt ita dicam) eſt: quis enim vſque in Hiſpania vidit vnum filiū poſſidere Comitatum, aut Marchionatum, & alios filios fructus habere? Et iure etiam opinio Boerij minimè ſuſtentari poteſt per ſupradicta. Et quia † non licet à capite membra diſcedere, cap. cum non liceat, de præſcription. & capiti tanquam principali, & digniori cætera membra videntur † ſubalterna. i. vt acceſſoria, l. cum in diuerſis. ff. de religio. & ſumpti. funer. Notat in bono caſu Bartholom. Socin. in conſilio. 7. num. 1. lib. & facit, quod habetur in Euangelio, *Quod Regnum in ſe diuiſum deſolabitur*. Et facit notabile conſilium Oldraldi 94. num. 9. cum ſequentibus. Et idem iuris eſt in † membris, & in capite, c. in Synodo 63. diſtinct. c. 1. 16. q. 2. c. cognouimus 12. q. 2. & alios concordātes refert gloſſa in d. c. in ſynodo. Et hoc latiſsimè tractat Ioann. Cirier in tractat. de primogenitura lib. 2. quæſt. 14. fol. 79. & prius quæſt. 13. Auguſtin. Beroius in conſil. 71. numer. 36. lib. 1. qui loquitur in notabili caſu de ſucceſsionē patrui & nepotis, quod in ordine Ieſuitarum in notabili caſu latè tradit Hieronymus Gabriel conſilio 28. Et pars † non debet recedere à toto. l. ſi quis cum totum, ff. de exception. rei iudicatæ. Et vnus & idem Comitatus non debet diuerſo iure cenſeri, nec debet † eſſe diuerſæ naturæ, & cōditionis, ſecundum Ripam reſp. 80. num.

83 84 85 86 87

num. 35. per l. eum qui duos. ff. de vsucap. & cap. cum in tua, de decim. Tradit Matthæus ab Afflictis in cap. Imperialem, vers. tertio noto, nu. 5. fol. 318. de prohibit. feud. alienat.

Vnde etiam dicit eleganter Bald. in procemio feud. num. 32. fol. 3. quòd distinctio quorundam, qui dicunt, quod Imperator potest diuidere per res, sed non per quotas Imperiũ est falsa; quia Imperium est in similitudine † corporis humani, à quo si abscinderetur particula, non esset corpus perfectum, sed monstrosum. Et idem in ista materia tradit Andreas de Isernia in d. c. 1. de feud. Marchiæ. num. 2. fol. 5. vbi dicit, quòd contrarium est monstrum. Et ille dicitur baro, † qui tenet caput baroniæ; vt notat post alios Ioann. de Platea in l. vltim. C. vt dignit. ord. seruet. nu. 6. fol. 118. Rebuffus in l. si vt proponis nu. 10. fol. 157. eodem titulo. Et dignitates Regales sunt solum reipublicæ; & sicut radij solares à sole, ita huiusmodi dignitates à republica, à qua orta sunt, † separari non possunt, secundum Baldum in d. c. 1. de feud. Marchiæ, & tradit latè Zasius cons. 8. num. 8. cum sequentibus lib. 1. Et si Rex, Dux, vel Marchio decedant habentes alios filios, solus primogenitus in istis dignitatibus succedit, vt latè per Bursatum in conf. 3. nu. 70. ¶ Et regulariter Ducatus, Comitatus, & Marchionatus † diuidi non possunt. d. c. Imperialem. §. præterea Ducatus de prohibit. feud. aliena. per Federicũ. De quo per Alexandrum in conf. 6. lib. 5. vbi Glos. Paris. plures concordantes refert, Nicola. Boeri. tractat. de custod. claui. numer. 68. Natta in consil. 289. num. 1. & 2. lib. 2. vbi latè tradit, quòd dignitates, Ducatus, Marchionatus & similes sunt indiuisibiles, maximè si primogenitis competunt, Conradus in templo iudicum, lib. 1. cap. 4. de Duce, num. 13. fol. 105. Et quòd ob rationem ne feudum diuidatur, maxime si sit iurisdictionale, † possit Princeps fundare primogenituram in præiudicium vocatorum, resoluit Cephalus in consil. 302. num. 30. cum sequentibus, post Roland. in consil. 10. in principio, lib. 3. tradunt omnes in d. §. præterea Ducatus, Curtius in tract. feud. 4. p. q. 30. pag. 418. & supradictũ fuit, & regulæ tanquam firmamento † standũ est. l. ab ea parte. ff. de probation. Item feuda capite † minui nõ debent, etiam à Principe, vt ex Andr. de Isernia in d. c. Imperialem, tradit Glos. Parisien. in consuetud. Paris. §. 35. q. 3. num. 7. fol. 266. & facit, quod idem scribit. §. 1. glos. 3. num. 24. fol. 21. & §. 2. glos. 4. num. 18. fol. 60. & vide etiam Alexand. in cõsil. 7. lib. 5. latius in conf. 25. eodem libro per totum, vbi Gloss. Parisiens. Et cùm dignitas Marchionatus, & aliæ similes sint indiuisibiles, hoc modo deferuntur † ad filios primogenitos, vt ostendunt post alios Molin. lib. 1. de primogen. c. 11. nu. 25. Aymon. in conf. 256. num. 1. Gozadin. conf. 84. num. 16. Matienc. in l. 1. tit. 9. gloss. 1. num. 10. lib. 5. Recopilat. Ioann. Gratian. regul. 154. Menoch. in conf. 304. num. 10. lib. 4. Valdes in additionibus ad Suarez in l. quoniam in prioribus, limit. 11. pag. 87. Rolandus in consil. 80. num. 6. lib. 1. latè Laurent. Chircoui. communium opinionum, Centur. 2. concl. 95. quem citat Bursat. in conf. 3. num. 21. Ioann. Crier in tractatu de primogenitura lib. 1. q. 7. fol. 8. & q. 11. cõclus. 2. fol. 15. & 16. & conclu. 3. Andr. Gaill. obseruation. lib. 2. obseruat. 153. num. 1. cum sequentibus, pag. 269. Nicol. Boerius in d. tractatu de custod. clauium, num. 65. Et in terminis primogenituræ quando bona sunt indiuisibilia, tradit Menochius in conf. 439. numer. 16. & 17. lib. 5. Conradus in templo iudicum lib. 1. c. 2. num. 18. fol. 99. Natta in consil. 289. num. 1. & 2. lib. 2. Et plura ad propositum nouissimè & ex professo scribit Fului. Pacianus in tract. de probation. lib. 2. d. c. 36. num. 1. cum sequentibus, fol. 139. qui n. 103. tradit quod feuda Ducatus, Marchionatus, & Comitatus non seruant ius primogenituræ, cum ex successione pertinent ad omnes fratres, ex Bartholom. Socin. in consil. 278. lib. 2. Curt. Sen. in conf. 68. dub. 2. Et omnes appendices, & quæ connexa sunt ad maioratum, indiuisibilia peruenire debent; quia de connexis idem † est iudicandum, cap. translato, de constit. c. quanto, de iudi. cum concordant. vt per Felin. & Decium in dict. cap. translato. Et vnitorum † eadem debet esse dispositio. l. si plures. §. filia, vbi Angelus. ff. de vulgar. notat Bald. in l. item si fundi. §. huic vicinus per illum textum. ff. de vsufruct. & est notabilis casus in l. 1. §. item quæritur. ff. de aqua quotid. & æstiua. ibi: *Ego & filio Assensio non posse diuidi, quia non potest in parte vis fieri, quin in tota aqua vis fiat.* Et faciunt scripta per Felinum in conf. 35. num. 16. & 17. vbi tradit, quòd Regnum omne diuisum desolabitur, & alia ad propositũ, & de vnione conseruanda tractat elegãter Sylua. in tractat. de beneficio part. 1. quæst. 5. num. 18. folio 27. Et qualiter iudicetur in retractu rei in diuisibilis tradunt Ioan Fabr. in §. si plures de legitima agnatorum successione, Cifuentes in l. 70. Tauri. Et valet argumentum † de parte quoad totum integrale. d. l. quæ de tota. ff. de reiuendi. facit l. 2. §. nouissimè. ff. de origine iuris. Et quæ adducit Cassan. in catalogo gloriæ mundi, p. 1 fol. 16. in vers. item nõ potest Princeps, col. 4 & fol. sequenti, col 2. vers. item Reges, & l. 5. tit. 15. part. 2. & l. 2. tit. 1. part. 2. Et ille qui post grauare in quantitate † potest diuidere, vt tradit in ista materia Ioann. Lop. in l. 27. Taur. n. 32. per l. vnũ ex familia. §. sed si duos. ff. de legatis. 2. ¶ Et quod

88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99

quod scribit Abb. in cap. licet, de voto, vbi inquit, quòd Regna, Comitatus, & aliæ dignitates non diuiduntur, † sed primogenitis debētur, quod introductum fuit propter bonum publicum, ne dignitas diminuatur, quod refert & confirmat Decius conf. 389. nume. 6. Et ex multis authoribus resoluit diligenter Pinellus in l. 1. C. de bonis maternis. p. 3. nu. 16. fol. 74. vbi tradit, hoc seruari de generali consuetudine, † & expedire ad Reipublicæ vtilitatem. Et quòd vnus tantum sit dominus & nō plures. Et plura notabilia tradit ad propositum Curti. Seni. in consil. 66. num. 14. & prius numero 10. & 11. Bursatus in consil. 127. num. 37. lib. 2. Episcop. Couarru. in practicis quæstionibus cap. 1. num. 5. Caldas Pereira de nominatio. ad emphyt. q. 13. numer. 59. fol. 153. ad quos addo eleganter Alberic. in procemio digestorum. §. discipuli, num. 9. cum sequentibus. Nicolaū Boerium in tract. de custodia clauium, num. 71. pag. 906. Cephalum in conf. 617. num. 12. lib. 5. Portium in eadem met causa consultū inter Duces Ferraræ & Florentiæ, in consil. 167. num. 42. Et plura citat more solito Tiraquellus in tractatu de primogenitura. q. 4. num. 21. & 22. pag. 82. Rolandus in consil. 11. num. 1. cum sequentibus, lib. 3. Nauarrus in d. c. nouit, de iudicijs, notab. 3. num. 173. pag. 137. Ad quæ addo excellentissimum cōsilium Menochij, vbi ad vtramque partem multa adducit tam ex iure nostro, quàm ex historijs in consil. 163. num. 1. cum sequentibus, lib. 2. Oldrald. in cōsil. 94. latius Zasi. in conf. 20. num. 3. & 4. lib. 2. Ahumada in l. 7. tit. 1. part. 2. glos. 4. folio 122. & Plato lib. 1. de Clementi. Cicero lib. 3. de legibus. Et faciunt plura quæ scribit doctissimus Lopez Madera in libro de monarchia Hispaniæ fol. 5. Auiles in capitulis correctorum. c. 36. num. 2. fol. 263. Grego. Lopez in l. 7. tit. 1. part. 2. & notabilis. l. 1. tit. 1. part. 2. Et plura refert dominus Valdes in l. quoniam in prioribus. C. de inofficios. testament. primo dubio, limit. 11. pag. 87. ¶ Et quòd si feudum sit iurisdictionale, expediat quod sit † apud vnum, tradunt Paulus de Castro in conf. 161. cuius volumen non refertur, Barbatius in consil. 66. lib. 4. Curtius in tract. feudorum. p. 4. & alij, quos citat Antoni. Gabr. lib. 3. communium opinionum, conclul 2. numero 4. pag. 151. & tradit latè Aluarus Valasc. in tract. de iure emphyt. q. 38. num. 12. fol. 220. & plura notabilia tradit Menoch. in consil. 138. num. 47. cum pluribus sequentibus lib. 2. ad quos addo Nattam in conf. 289. nu. 2. & 3. lib. 2 Et ius quod habet dominus in vassallos est † indiuiduum, l. vltim. ff. de iure patronatus, glos. in l. sub conditione. ff. de assigna. libert. cum alijs, vt per Tiraquellum in tract. de primogenit. q. 85. nu. 8. pag. 400.

Et argumentari etiam possumus à maximo inconuenienti, quod ex cōtrario sequeretur, quia si filius primogenitus dignitatem Marchionatus haberet, & alij fratres fructus & prouentus, † mane nomen dignitatis haberet primogenitus, nec posset proprium honorē, statum, & memoriam, & imaginem maiorum sustentare, & potius cederet in damnum, quā in vtilitatem, quod absurdissimum, & contra omnem rationem esset. Nam absque diuitijs istæ dignitates repræsentari nequeunt, vt trado in q. 1. supra hac 1. p. & esset quædam cōmunio perpetua, quam iura propter † dissensiones euitandas abhorrent, l. in hoc iudiciū, §. si communia. ff. communi. diuidun. l. 11. titul. 10. part. 5. Notat glos. in l. vltima. C. commun. diuidun. & est cōmunis secundùm Antonium Rubeum in conf. 89. num. 2. Iasonem in §. quædam, de actio. & in l. si prius, num. 5. ff. de noui oper. Bartholom. Socin. in consil. 278. lib. 2. Deci. in l. si quis in conscribendo, num. 23. C. de pact. idem Iaso in authent. cui relictum num. 8. C. de indict. viduit. tollend. Hippolyt. singul. 9. quæ conclusio procedit etiam apposito iuramento, vt tradunt Alexand. in conf. 18. lib. 2. Socin. & Decius in locis supra citatis, Ias. in l. si non sortem. §. si cētum, num. 7. ff. de condit. indeb. ¶ Et ex cōiecturata mente defuncti patrimonium vnitū † remanere debet, ne plures hæredes pauperiores efficiantur, secundùm Bartholom. Socinum in conf. 152. num. 3. lib. 1. Gratum in consil. 120. num. 23. lib. 2. Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius, de testamen. in verb. in eodem testamento, in 1. nu. 174. & alios, quos citat Bursatus in conf. n70. num. 58. libro 2. quod confert ad ea, quæ scribo par. 2. quæst. 5.

Ex quibus meritò disputat egregius Cald. Pereira in tractatu de nomination. † ad emphyteus. q. 24. num. 47. fol. 275. an emphyteusis, quæ non recipit diuisionem, debeat tātum pertinere ad primogenitum, vel ad alios fratres, quibus iungo quæ resoluit Zasius in dicto consil. 20. num. 9. vbi tradit, quod de iure olim in feudis Marchionatus sicut in cæteris dignitatibus primogenitus filius in illis nō succedebat, sed dabantur omnes dignitates per inuestituram, & primogenito nec cæteris debebatur. ¶ Et quid agendum sit quando ius indiuiduum competit insolidū ad plures hæredes, tradunt Bartol. Alexand. Iaso & alij in l. 2. §. ex his. ff. de verbor. obligation. Notanter Antonius de Fano in tractatu de pignoribus. p. 5. memb. 2. num. 37. fol. 99. Et indiuiduum † est cuius essentia est impartibilis, secundùm Bald. in l. si plures. C. de conditi. insertis, Quintilian. Mandof. in tractatu de signatura gratiæ in parte, nec iure patronatus, fol. 51. colu. 3. ¶ Et qualiter princeps posit

posit separare villam ab oppido, quæ est de maioratu cum facultate Regia, & donare filio secundo, & an filius secundus posit gaudere fructibus † resoluit Gregor. Lop. in l. 2. tit. 1. part. 2. in glos. in ver. *Departir.* Nec minus facit dictum Glos. Parif. in consuetud. Parisien. part. 1. §. 8. num. 14. fol. 218. dicentis, quòd vbicunq; consuetudo totam hæreditatem addicit primogenito: † tūc nihilominus tenetur aliquid fratribus præstare vice legitimæ, non tamen præcisè in corporibus hæreditarijs, ne dignitates, feuda Herediorū, quæ consuetudo vni conseruari voluit, diuidātur, & sectionē patiantur. Et ita limitat. l. scimus, §. repletionē. C. de inoffic. testamen. Et quomodo dignitas Ducatus, & Marchionatus, & alia similia diuidi non posint, & plura de materia tradit Molina lib. 1. de primog. d. c. 11. num. 1. cum alijs, & lib. 5. c. 1. num. 57. fol. 5. & alia in confirmationem eorum, quæ hic tradita sunt, vide copiosè in principio secundæ partis, num. 46. cum seqq. ¶ Et an ius accrescēdi habeat locum inter fratres, Comites, Barones, & in decreto iudicis, † tradunt Bart. in l. 1. C. quando nō petentium partes, Bald. in l. penult. C. de conditio. insertis, quos citat Iulius Ferretus in tract. de gabellis, nu. 430. Ad quæ addo, quòd quādo eiusdē rei administratio pluribus cōpetit insolidū, maior eorū in tali administratione præfertur, vt volunt Innocen. & Doctores in c. cum deputati, de iudicijs, præcipuè Abb. n. 8. Deci. in cōs. 640. n. 3.

Ex illis autem, quæ scripsi supra n. 88. cum seqq. non sine iusta causa, ratione, & fundamento dubitari potest de doctrina Matienc. in l. 3. tit. 10. lib. 5. Recopilatio. glos. 3. numero 4. fol. 284. & gloss. 7. numer. 9. folic 285. vbi resoluit, quòd Rex potest donare salinas, portoria, vectigalia, & tributa, vt latius ipse vult probare, quia cum dicti reditus sint partes bonorum Regni, & pertineant ad Regiam Coronam, sicuti Reges † non possunt regulariter donare bona Regni, vt latius probo in 4. p. q. 1. non possunt donare dictas proprietates & redditus, qui sunt partes bonorū Regni. Et ex superioribus infero intellectum ad quæstionem, quam disputat Baeza de non meliorandis filiabus cap. 23. num. 1. cum sequentibus: vbi latè resoluit, an pater posit meliorare filiam in Comitatu? quæ cautè legenda & practicanda sunt propter ea, quę supra scripta sunt. ¶ Et quòd alimenta, quæ deducuntur de dignitatibus regalibus, † nō dicantur deduci vt legitima, sed vt alimēta, tradunt Hostiensis & alij in c. licet, de voto; & in c. si hæredes, de testamentis. Felin. in cap. prudentiam, de offic. delega. Abb. cons. 3. lib. 2. quos citae Celsus in consil. 50. nu. 7. Quod confirmo, quia in solo Principe sunt † omnes thesauri dignitatum, secundum Baldum in cap. quis dicatur Dux vel Marchio, Glos. Parisiens part. 1. consuetud. Parisien. §. 1. gloss. 5. num. 49. fol. 33.

Quarto principaliter ex iā dictis deduco, quòd sicut pater non potest in maioratu semel perfecto per traditionē possessionis nouas adijcere conditiones, ita † non est licitū absque consensu filij subrogare alia bona, quā ea, quæ in maioratu sunt cōprehensa, quia in nullo potest alterare, nec mutare naturā primæuā, quam maioratui dedit: quod probatur ex di. §. l. perfecta, & ex alijs supra scriptis. Quod procedere videtur, nisi in facultate Regia fuerit concessum patri, quòd posit addere, mutare, & subrogare bona, quæ voluerit: quia licet filio fuerit tradita possessio bonorum vinculatorum: cùm pater vtendo facultate Regia concessa ad faciendū maioratum, & illam executioni tradendo faciat maioratū in filium, cuius facultatis virtute maioratus valet, & tradat filio licentiam Regiā pro titulo maioratus, simul cū titulo bonorū maioratus filius tacitè acceptare videtur illam facultatē cum omnibus suis facultatibus, vinculis, & cōditionibus: & ideo traditio possessionis nihil impedit patrem, quominus addere, minuere, & subrogare posit. Nam possessio tradita videtur subconditionibus, quæ adsunt in facultate Regia. Acceptans enim aliquem contractum, cuius occasione ius illi acquisitum fuit, † videtur illū acceptare cum omnibus clausulis, & pactis, & conditionibus, quę in tali tractatu adsunt. l. contra iuris. §. vltimo, cum l. sequenti. ff. de pact. l. Caius. ff. de manumiss. cū concordan. quæ scribo infrà quæst. 55. ¶ Et pro isto intellectu videtur expressa l. 44. Taurina in illis † verbis: *Saluo si en el poder de la licencia que el Rey le dio, estuuiesse clausula para q̄ despues de hecho lo pueda reuocar.* Nā sicut vbicunque in facultate Regia cauetur, quod quis posit maioratū semel iā factū reuocare, permittitur patri reuocatio, etiāsi filio tradiderit possessionē, vel maioratus sit factus cū aliquo tertio ob causam onerosam, vt pleniùs in d. l. 44. sancitum est, ita licet patri virtute Regiæ facultatis, in qua adsunt verba prædicta, quòd posit † augere, vel minuere, subrogare alia bona, quàm ea priùs vinculauerat. Et eadem ratio militat in nostro casu, imo maior quàm in casu, in quo d. l. 44. loquitur. ¶ Et est notabilis ampliatio ad d. l. 44. quę sine dubio procedit † vbicūq; in facultate Regia est inserta clausula, quæ cōtinetur in d. l. quā supra inserui, quia si est licita reuocatio stante illa clausula, fortius diminutio, aut subrogatio est permittēda, quę est multo minor, quàm mutatio & reuocatio, anthen. multo magis. C. de sacrosanct. eccles. l. penult. in fine, ff. si quis cautio. cap. cum in cunctis, vbi gloss. ponit cōcordātes, de elect. Et est regula iuris, quod

Y

120 quod ei,† cui licet plus,licet vtique quod est minus,quam explicat Euerardus in loco 65. à minori,seu à fortiori,pag.446. Et ista conducunt ad maiorem declarationem eorũ,quæ scribo supra hac parte q.10.vbi latissimè traditur materia subrogationis.

Quintò, ex his obiter infertur veram esse quandam sententiam Gloss. Parisien.in 2.p. consuetud. Parisiensi.§.55.glos.1.num.149. 121 fol.95. vbi tenet, † non valere pactum inter contrahentes in præiudicium cognationis præsentis vel futuræ ad derogandum iuri tractatus proximitatis iam radicati, & fundati iure publico.l.ius publicum. ff.de pact. l.inter debitorem.ff.eodem titul. Nec etiam per testamentum, cùm sit beneficium legis, authent.de nuptijs.§.sed hæc quidem, nisi tempore pacti res erat de noua acquisitione, quã libere vendens poterat alienare sine vllo retractu proximitatis: & refert etiam Tiraq. lib.1.de retractu,in fine.q.2.nu.7. pag.758. quod est notabile ad leges Regias de retractu consanguineali loquentes.

Sexto infertur, quòd si pater de bonis per Regem donatis eidem, & filio primogenito 122 faciat maioratum in filium, † non potest reuocare talem maioratum,etiamsi filio non tradiderit possessionem,quia non habet talia bona ab ipso,sed à concessione Regia, ex qua filio fuit ius delatum: & in hoc casu † non pro 123 cedit dispositio.d.l.44. argumento d. l. 3. ff. de interd.& relega. l.cohæredi. §.cum filiæ, ff. de vulgar.facit authen. contra si filius familias in fine.C.de repudijs.l.si vt proponis, C. de nupt. doctrina Pauli in l.Quemadmodum.ff.de acquirend. possessione, Bart. in l. hæredes palam.§.1.ff.de testament. Felin. in c. cum accessisset,num.7.de constitut. Ripæ in rubrica.ff.de acquirend. possession. num. 9. & aliorum,quos citat Cephalus consil.91. num.14.lib.1. & consil.461. num.20. lib.4. Et faciunt quæ scribo in 1. part. quæst.1. ad finem,ad quæ addo,quæ de inuestitura facta in filium propter seruitia patris, tradunt Aluarotus in cap. 1. de natura successionis feudi,Cassan.in consuetudin.Parisien.titu.7. de successionibus, rubr.7. §. 6. numero 11. pagina 994.

Septimo infertur confirmatio cuiusdam sententiæ Baldi in l.3.in principio.ff.de lega 124 tis 3. vbi vult donatarium inter viuos † non posse in testamento donantis grauari contra gloss.ibi, & Bald.sequitur Peralta,qui hoc latius tradit in l.3.§.qui fideicommissam.num. 68.& 69.pag.202.ff.de hæred.instituend.& faciunt tradita per Manticam in propria materia in tractatu de coniecturata mente defuncti,lib.7.tit.8. num.24. pag.280. ad hoc legendus: ex quo aliàs diffinitum fuit, quòd si pater faciat in filium donationem irreuocabilem tertij & quinti,† non licet ei post do 125 nationem factam bona vinculare,nec vti beneficio, l. 27. Tauri, quia perfecta donatio conditiones postea non patitur. Ad quod est expressum consilium Parisij.33.num.73. libro 3. quem cito quæst. 24.supra hac parte quæst. 24. Neque curandum est de glossa in l.si mulier,in principio,verb.si mortis. ff. de legatis 3. quia communiter reprobatur, vt inquit Parisius in consil.2.num.47.& consil. 33. num.79. lib.3. notat Iulius Clarus lib. 3. sentent. dict.quæst.75.pag.69. §. testamentum. Tiberius Decianus in respon.59. num. 19. libro 2. qui allegat Corneum in consil.87. num.12. cum sequentibus, lib.2. Decium in consil.254. ¶ Et quòd donans † possit graua 126 re donatariũ in re donata in testamento quod facit, tradit Bursatus in consil.183.num.13.libro 2.per l.ex facto.§.Iulianus. ff.ad Trebellianum, & alia, quæ refert. Et quid si testator in testamento confirmauit donationes hæredi factas, an contineantur in fideicommisso, resoluunt Bart. in l. si quando, ff. de legatis 1. Bart.Bald.Salicet.Angel. & Paul. in l. ex verbis.C.de donation.inter vir. & vxor. Carol.Ruin. in consil 130. numer.9. libr.3. Hieronym.Gabr.consil.129.num.5.Anton. Peregrin.in tractat.de fideicommiss. artic.6. num.3.fol.55. ¶ Et quod filia † possit graua 127 ri in dote in substitutione vulgari, non in fideicommissaria, tradit Guido Papæ decis. 613. Et legenda sunt quæ scribo supra q. 24. numer.87. Qua in re est distinctio & resolutio verissima, quòd si donatio fuit irreuocabilis, nõ potest, postea pater grauare filium in fideicommisso, vt tradit Alexand.in conf.20.numer.9. lib.3. Carol.Ruin. in consil. 187. per totum lib. 2. quos citat Simon de Pretis lib. 3.de interpretand.defunct.volunta.solut.4. & vltima,num.3.fol.303. qui numer.4. tractat quando pater possit filiam grauare † in 128 dote; de quo legendus est Carolus Ruinus in consil.111. nu. 2.lib.2.Masuerius in additio. ad Ferraram in parte forma libelli, quo agitur ad substitutionem pagin.467.col.1. versicul. aut bona in dotem,qui citat Aymonem in consil. 186. & alia. Et legenda sunt quæ scribo supra num.38. Et hanc meam opinionem in terminis tenere videtur Simõ de Pretis lib.3.de interpretand.defunct.voluntatibus.2.solut.4.& vltim.num.3.fol.303.

Ex quibus confirmatur singularis in proposito doctrina Nicolai Boerij d. decis. 204. num.33.vbi scribit, quòd si pater in cõtractu matrimonij instituit primogenitum,† potest 129 vocare secundogenitos, vel nepotes ex fratre, si primogenitus decedat sine liberis, etiã si in contractu matrimonij nihil dictum sit. Et facit quòd si pater diuisit bona inter filios per diuisionem irreuocabilem, † non 130 nocet

nocet illis fideicommissum per patrem in talibus bonis factum d.l.si debitor.§.final. ff.ad Trebellianum, & volunt in specie Corneus cons.228.col.3.vers.nec veniunt, lib.4. Parisi.in cons.33.num.73.& sequenti,lib.3.Simon de Prætis lib.3.de interpretan.defunct. voluntat. interpretat. 1. dubit. 5. solutio. 2. numero 11. fol.205. vbi resoluit qualiter sit facienda diuisio inter filios, vt sit irreuocabilis.

Octauò deducitur corroboratio cuiusdam dicti Gregorij Lopez in l.32.in glossa magna fol.71.col.1.tit.9.p.6. vbi vult, quòd si Rex cōcederet alicui castrum, vt post vitam illius maneret iure maioratus in quendam filiū fratris donatarij:† tunc etiam propter natiuitatem filiorum donatarij,non excluditur filius fratris, vbi hoc limitat.

131

Nonò infero veram esse sententiam Tellij in l.17.Tauri nu.132.vbi concludit,quòd si pater post factam meliorationem cōmittat aliquod delictum,†non censetur reuocata melioratio,quod verissimū credo,maximè si prçcedat traditio,& idem erit in maioratu.

132

Decimò infertur, periculosissimā † in iure nostro esse sententiam doctissimi Ioan.Lop. in rubr.de donation.inter virum & vxorem, §. 69. num.14. pag.257. col.1. vbi per textum in cap. quanto,de censibus,probare conatur,Principem non solum posse modificare donationem ab eo factam, sed etiam factā ab alio tertio, quod quàm difficile sit, non est qui non videat, & text. in d.cap.quanto, loquitur in casu particulari, & speciali.

133

Vndecimò infero ad quæstionem, quā disputat Ioann.Gutierr.lib.3.practicarum quçstionum in q.101.vbi tractat,† an quintū deducatur prius,quàm tertium,in quo filius vel alius descendens fuit primoelioratus.

134

Duodecimò infero ad notabilem in ista materia doctrinam Menochij in d.cons.331.numer.110.lib.4.vbi resoluit,quòd si Princeps concessit aliquid per donationem & priuilegium pro aliquo & successoribus, & tempore concessionis non exclusit fœminas à successione,† non potest postea excludere tales fœminas,quod non semel vidi in practica in parentibus,& alijs personis facientibus maioratus,in quibus vocauerunt masculos & fœminas,& postea exoptant fœminas excludere propter diuersos fines.

135

Sed est pulchrum dubium,& valde necessarium pro intellectu istius materiæ,quam tractamus,& d.l.44. in facultate Regia fuit patri concessum vt posit reuocare maioratum semel factum, fecit maioratum in filium, & postea tradidit illi possessionem, & reuocauit,& post reuocationem fecit maioratum in aliquem filium, an posit reuocare hunc secundum maioratum,vel illum diminuere? Et sic quæstio est, an dict.l.44. Taurina, quæ permittit patri reuocationem in illo casu, intelligatur de reuocatione secunda, & de alijs sequentibus,sicut de prima? In qua quæstione relinquo vnum casum (videri meo) indubitabilem,vbicunque in facultate Regia expressum stet,quòd pater posit reuocare toties,quoties voluerit: † nam tunc non solum de prima reuocatione,sed de sequentibus est intelligendum, iuxta sententiam Archidiaconi in cap. cum vero. 9. quæst.3. quem sequitur Dominicus in consilio 97. super primo dubio,& doctrinam Dyni,Alberici, Bartoli,Imolæ,Alexandri in l.qui bona. §.vltimo. ff. de damno infecto, vbi dicunt, quòd ista verba, *Totíes quoties*,† significāt infinitatem: & idem voluit Alexand.in l. Stichum, §.1. colu. 2. in versic. nec obstat ratio. ff.de verborum obligatio. Hippolyt. in rubric.ff. de fideiussor. num.101. cum sequentib. Rodericus Suarez in l.2. tit.*De los emplaçamientos*, libr. 2. fori, in versic. sed pone quæstio, num.31. pag.394. & alij plures, quos refert Tiraquellus in l. boues. §.hoc sermone, limitat.20.num.1.pag.253. ff. de verborum significatione, ex cuius lectura apparet idem esse dicendum, si in facultate Regia adsint verba ista. *Quandoque, vel quotiescunque*: & hoc verum credo,& conducunt quæ ad istud propositum scribit Rebuffus in l. vnica. C. de sentent.quç pro eo quod intere st notabil. 1.num.46.pag.359. Anton. Gabriel libr.7. communium opinionum, conclus.15. num. 1. cum sequentibus,pag.428.Ex quibus alias inferebam,quòd licet commissarius per commissionem semel ad executionem deductam † non posit mutare talem executionem, vt probat l.35.Taurina,hodie.l.9.titul 4. lib.5. Recopilation. hoc fallit, nisi à testatore aliud cautum & ordinatum sit, quia † hoc ad vnguem seruari debet, quod est notandum ad commissiones,quas mariti dant vxoribus,vel vxores maritis ad nominandum filios ad maioratum, vel meliorationem, in quibus permittunt,quòd possint variare & mutare quoties voluerint, licet in contrarium faciant quæ scribit Bart. vbi Iaso in l. veluti. §. hæc vxor. ff. de edendo, & alia plura quæ scribit Nicolaus Boerius decisione 131. numero 14. & 15. qui tamen prius numer.10. plura in contrarium scribit. ¶ Et prædicta seruiunt pro decisione quæstiois disputatæ per Ioannem Gutierrez libr.3. quæstionum practicarum.q.11.per totam, præcipuè nu. 27. & 28. vbi resoluit, posse patronum amouere capellanum nominatum ab Episcopo approbatum,quoties in fundatione dictum fuerit,quòd posit patronus amouere toties quoties voluerit.

136

137

138

139

Maius dubium est,vbi in facultate Regia nō

 adsunt

adſunt prædicta verba (quandocunque, quotieſcunque, toties, quoties) & in hoc caſu ex regul. d. l. boues. §. hoc ſermone, videtur patri ſemel licitam eſſe reuocationem; quia dicta facultas reuocandi de prima † vice eſt intelligenda, & regulariter in caſibus, in quibus permittitur variatio, intelligitur de prima vice, vt probatur in l. ius iurandum. C. de rebus creditis: notat Bald. in authent. habita. col. 7. verſ. primo dubitatur ſi ſcholaris in fine quæſtionis, numer. 33. C. ne filius pro patre. Sequitur Iaſo in l. prætor. §. ſi aliquando, col. 3. numer. 6. verſic. tertio nota. ff. de noui operis nuntia. & in l. quicquid adſtringendæ, col. 4. verſic. item pro iſta gloſſa, num. 9. ff. de verborum obligationibus; & in §. item ſi quis poſtulante, num. 33. de actio. Gregorius Lopez in l. 25. in fine, titul. 9. part. 6. in gloſ. 1. magna, in fine. Ex qua ratione inquit Calder. conſil. 21. an laicus poſsit, quod licet patronus laicus poſsit variare, † intelligitur vt ſemel id poſsit facere, & non pluries; quem refert & ſequitur Decius in conſilio 609. num. 6. de quo tamen lector legat quæ ſcribit Rochus de Curte in tractat. iur. patronat. in verbo, honorificum, numer. 35. fol. 17. & tradit latius Cæſar Lambertinus de iure patronatus part. 2. lib. 3. 23. artic. 7. quæſt. principal. num. 1. fol. 184. & plura ad propoſitum ſcribit Syluanus in conſilio 34. num. 26. Et inquit Bald. in l. 1. col. vltim. verſic. quartus eſt, num. 24. C. de furt. quòd ſi quis reuocauit aliquem actum vel rationem, † non poteſt poſtea eam reuocationem reuocare. Et ad hoc conducunt aliqua quæ ſcribit Tiraquel. in d. §. hoc ſermone, in regul. numer. 25. cum alijs, pag. 16.

140 141 142

Item ad hanc concluſionem adduco expreſſam ſententiam Baldi in c. in principio, num. 21. verſ. deinde quæro, pone quod Princeps, tit. de pace conſtan. vbi inquit, quòd ſermo ſimpliciter prolatus de primo actu, † non etiam de ſecundo intelligitur, niſi ille actus ſecũdus ſit reuocatorius primi, qui aliàs ſuapte natura ſit reuocabilis: ſecus tamẽ vbi actus ex propria natura eſſet irreuocabilis refert, l. omniũ. C. de teſtam. & notata à Ioan. Andr. in c. non poteſt, de præben. in 6. quod Bald. dictum ad aliud propoſitum refero ſupra in q. 18. numer. 4. Cum igitur maioratus tradita poſſeſsione ſuapte natura ſit irreuocabilis, ex dict. l. 44. ſi pater illum reuocet facultate, quam ad hoc Rex ei dedit, non poteſt poſtquam ſemel fecit reuocationem, & maioratũ conſtituit in fauorem alterius filij, iterum reuocare: ſufficit enim quod ſemel iam reuocauit. Et an charitatiuũ ſubſidiũ pluribus vicibus exigi poſsit tradũt Barbac. in c. cum Apoſtolicus de cenſib. Caſſan. in conſuetudinibus Pariſienſib. rub. 1. §. 4. num. 41. pag. 141.

143

Præterea adduco aliud ad noſtrũm propoſitum accommodatiſsimũ, quod nouiter fundauit Tiraquel. in d. §. hoc ſermone, limit. 9. num. 14. pag. 209. vbi ponit regulam, quòd licet diſpoſitio legis vel ſtatuti † intelligatur in infinitum, iuxta l. veluti. §. hæc vox, vbi Cyn. Bald. Iaſo, & alij. ff. de edend. quia legis natura eſt, vt diſponat non pro vno actu, ſed perpetuo, & quoties opus fuerit, ne alioqui ſit manca & inutilis: & quia lex † ſemper loquitur, vt latius tradit Tiraquellus d. limit. 9. num. 1. cum ſequentibus; ea regula ſecundum Tiraquellum vera eſt in diſpoſitione iuris communis, † ſecus ſi ex ſpeciali beneficio legis cuipiam competat: nam tunc in primo actu eſt lex intelligenda, ad quod refert doctrinam Bald. in authent. quod locum, vbi Roman. C. de collat. & illam regulam quod † facilius amittitur beneficium iure ſpeciali competens, quàm iure cõmuni. l. eius miles. §. militia miſſus. ff. de teſtam. milit. Cum ergo reuocationem, quam pater poteſt facere, maioratus, habeat ex ſpeciali legis beneficio, cum in contrarium ſit ius omnibus commune; quia donationes ſemel perfectæ regulariter reuocari nequeunt. l. perfecta. C. de donat. † ſemel eſt permittenda reuocatio, & non pluries. Et iſta opinio magis procederet, vbicunq; pater cum reuocat ſecundã inſtitutionem maioratus in aliquem filium factã, facit in alium, in quem prius fecerat maioratũ: quia in iſto caſu geminatio actui fortius & validius ius tribuit, vt latius ſcripſi in q. 22. in hac 1. p. à nu. 83. ¶ Sed hoc fundamentum, quod ex Tiraquello adduximus, tutum non eſt, cum regulariter parentes poſsint reuocare meliorationes, & maioratus factos in filios, vt probant d. l. 17. & 44. vt iam eſt dictum, niſi in illis tribus caſibus in eiſdem contentis.

144 145 146 147 148

Et ex prædictis intelligere licet, an parentes facientes maioratus in filios per viam tertij & quinti reſeruata poteſtate reuocandi, addendi, vel diminuẽdi, poſsint reuocare, addere, vel minuere pluſquam ſemel? Et ſanè cũ l. 17. Taur. hodie. l. 1. tit. 6. lib. 5. ordinament. permittat parentibus reuocare donationẽ tertij, niſi caſibus in eadem lege cõtentis vſq; ad mortem, & ſine aliqua præfinitione, vt patet ex illis verbis, *Fasta la hora de ſu muerte la pueda reuocar quando quiſiere*, † verius videtur pluries eſſe licitam talem reuocationem, additionem, vel diminutionem in melioratione tertij. In quinto autem maius dubium eſt, † quia in eo non loquitur. d. l. 1. & maximum certamen eſt, an d. l. 1. procedat in quinto ſicut in tertio, vt diſputatur infrà quæſt. 28. Et cum d. l. 1. non diſtinguat, nec limitet reuocationem, ad vnam tantum vicem, nos nõ debemus diſtinguere, nec limitare. l. 1. & generaliter. ff. de legat. præſtan. cum vulgaribus.

149 150

¶Ex

Ex verbis etiam d.l.1.tit.6.lib.5.ordinamẽti noui,ibi,*Fasta la hora de la muerte*, & l.4. tit.6.*De los mayorazgos*,eodem tit.5.quæ fine temporis præfinitione dat facultatem reuocandi maioratum,& regul. l. omnia. ff. de regul.iur.infertur ad propositũ, quòd si quis faciat in filium maioratum vel meliorationẽ, nec tradat possessionem vel scripturam,licet post constitutionem maioratus vel meliorationis transeant viginti, triginta , vel plures alij anni,† permittitur reuocatio,quod est notandum,& legenda quæ scribit Ripa in l. ex facto.§.si quis rogatus in 2. num.3. fol. 168. ff.ad Trebellianum.

151

Ex his autem , quæ dicta sunt infertur intellectus ad pragmaticam datam Madriti anno 1534.hodie.l.7. tit.7.lib.5. ordinamenti noui,per quam sancitum est, quòd si duo maioratus cõiuncti sint per matrimonium, filius maior sit incapax succedendi in ambobus, data eidem facultate eligendi,quem ex illis voluerit:nam licet facta electione non † permittatur variatio,vt probo in q. 52. infra hac 2. p. à.nu.2.si tamen semel elegerit,& variauerit,iterum secundo variare non potest, quod etiam tetigi in d. q.

152

Tandẽ animaduerto, quòd pater † tenetur filio tradere res maioratus liberas ab omni hypotheca,seruitute,& grauamine, quæ in talibus bonis non aderant tempore facti maioratus,vbicunq; fuit irreuocabilis,vel per traditionem possessionis,vel per contractum one rosum , vt videre licet ex traditis per Deciũ consil.468.num.10.& 498.num.7.Facit tex tus in l. ex prædijs.C.de euictio. vbi Bald. l. si in emptione.§.vacua,& §. final. cũ principio.l.sequenti .ff.de action.empti.l.si pater, C. eodem titulo, late Petrus Surdus decisio. 253. n. 8. cũ seqq. Et de legato facto si Caiã vxorem duxerit, & anteà quàm requireret vt sibi nuberet,aliã duxerit,& ea mortua velit ducere Caiam,tradunt Baldus in l. 1. C.de institutio. & substitutionib. Paul. de Castro in l.2.eodem titulo, Acosta in l. cum tale fallentia.6. ff.de condition.& demonstrat.Menochius in tractatu de præsumptionibus lib. 4.præsumpt.183.num.24.cum sequentibus fol.116. & legenda sunt quæ scribo supra q. 18. Et faciunt ad hoc, quæ scribo supra quæstione 24. & quæst. 22. in fine. Et cum dictum sit de approbandis pactis faciendis , vt non habeantur pro perfectis in pactis matrimonialibus, tradit Cephalus in consilio 312. numero 103. lib.3. Et sunt talia pacta † imperfecta,& suspensa.Vnum etiam singulare, & extraordinarium animaduerto an feudum cõcessum pro aliquo, & descendentibus iure primogenituræ cẽseatur,an in personis decedentium dicatur ex prouidentia, vel ex pacto,vt disputat Matthæus ab Afflictis in con

153

154

stitution. Neapolitan. libro 3. rubric. 27. numero 69. cum sequentibus,fol.303.qui in progressu scribit multa de filijs , vel descendentibus primogenitis.

QVÆST.XXVII.

Impetrans facultatem ad faciendum maioratum,si semel fecerit,an possit postea facere bona libera.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio,num.1.2.22.27.28. & 29. in quibus doctrina Peraltæ circa illã late examinatur.

Causa extincta,causatum valere non debet,numero 3.

Gratia non debet in odium impetrantis retorqueri,num.4.

Priuilegia non debent interpretari,vt tollãt beneficia competentia priuilegiato,n.5.

Fauorabilis est extinctio,cum res ad primæuũ redit statum.n.6.

In re propria quilibet est moderator & arbiter etiam abutendo.n.7.

In constitutione maioratuum verseturne fauor publicus aut priuatus.n.8.

A communiter accidentibus in iure sumitur efficax argumentum.n.9.

Actus à primæua institutione facientium sunt iudicandi. nu.10.

Dispositio fauorabilis aut odiosa iudicatur, habito respectu ad cuius commodum est introducta,num.11.

Inductum principaliter in fauorem priuati, dicitur secundario in fauorem publicum inductum,num.12.

In maioratuũ institutione fauor priuatorũ principaliter , & secundario publicus versatur, num.13.remissiue.

Lex quando dicatur in fauorem publicum aut priuatum introducta.n.14.

Publica vtilitas in quibus rebus versetur.n.15.

Dispositiones fauorabiles quando dicantur.nu. 16. remissiue.

Interesse Reipublicæ,quòd homines sint locupletes,commodum priuatum an sit.n.17.

Vtilitas publica patris voluntati an præferenda,num.18.

Charitas à seipsa,vt bene sit ordinata,debet incipere.num.19.

Confirmatio statutorum à superiore simpliciter facta non impedit quominus statuentes à statutis possint recedere.n.20.

Maioratuũ reuocabilitatẽ an impediat,nu.21.

Leges maioratus reuocationem prohibẽtes sunt restringendæ, n.23.

 Pacta

Pacta futuræ successionis contra bonos mores sunt.n.24.
Alienationem prohibens, successoribus, non sibi videtur prohibere.nu.25. Quid si dominium sit translatum.n.26.
Habens facultatem ad plura primogenia inter filios instituenda, vnum tantum potest instituere.num.30.
Virtute Regiæ licentiæ quod quis possit in maioratu augere & diminuere, non potest in totũ reuocare.n.31.
Faciens maioratum, illum postea reuocare velle non præsumitur.n.32.
Princeps an possit testatorem inhibere, ne suam mutet sententiam, num.33. An ad reuocandos, quàm ad constituendos maioratus debeat esse pronior, sententia affirmans.nu.34. contraria.n.35.
Pactum quòd contractus firmiter Principis approbatione, an alter ex contrahentibus possit impedire.n.36.

VIgesimo septimo quæro, an postquam quis virtute licentiæ Regalis fecit maioratum in vnum ex filijs, possit postea, si eum pœniteat, facere bona libera, disponendo de eis in fauorem filiorum? Procedit autem hæc quæstio, quando pater non tradit filio possessionem, nec maioratus fuit factus in fauorem alicuius tertij. Cui quæstioni respondit Peralta in l.3. §.qui fideicommissum. ff.de hæred. instit.num.122.pag.239.dicendo, quòd posito quod patri sit libera facultas reuocandi maioratum, iuxta dispositionem.l.44.Taur.hoc procedit,† vt de filio vno reuocet, & in aliũ faciat: non tamen patri conceditur illũ in totum absoluere, nec in vniuersum reuocare faciendo bona libera. Et dicit, quòd hæc fuit intentio illius legis, in quantum loquitur de reuocatione, vel non reuocatione in maioratu. Nam secundum eum procedit respectu personæ principaliter ad illũ maioratum vocatę, non autē loquitur absolutè respectu suppressionis totalis substantiæ ipsius maioratus ea ratione; quia cum ad impetrantis petitionem, qui Principi exposuit se velle facere maioratum, licentia fuerit concessa, & acceptata, & in maioratuum constructione versetur fauor publicus, non licet illum in totum absorbere. Quòd autem versetur fauor publicus in institutione maioratuum, quando institutio est facta in testamento, tradit Molina libr.1. de primogen.c.12.num.36.in fine, fol.99.quod etiam difficile mihi videtur, vt ex infra dicẽdis apparebit. Et renuntiari fauore publico introducto propter publicam vtilitatem non potest, vt ostendunt Alexand. in cons.95. in fine lib.1.Gozadinus in cons.61.nu.16. Seraphinus de priuilegijs iuramenti priuilegio 113.pag.618.per l.nemo potest.ff de leg.1. Noua quidem est conclusio, & si vera, est singularis. Et pro ea faciunt quæ scribit & refert Cephalus in cons.337.num.18.ex Paul. de Castro in consil. 164. lib.2. Bolognin. in consil.62. Tiraquellus libro de primogenitura quæst.8.

Ego quidem de hac sententia dubitaui sæpius, nec adhuc bene sentio de doctrina istius doctissimi viri.† Primò, quia lex illa 44. generaliter loquitur, concedendo patri liberam facultatem reuocandi maioratum absq; aliqua distinctione, & ideo generaliter est intelligẽda, licet sit in vno casu maior, vel diuersa ratio quàm in alio.l.1.§.quod autem.ff.de aleator.l.1.§.vxori.ff.& aur. & argent. legat. de quo per Decium in cons.20. in causa istorũ, col.2.& in consil.39. an detur restitutio; & in consil. 61. an vassallus cogatur, eleganter Aretin. per illum textum in l. cum lege. ff. de testament. Notat Gloss.Parisiens. qui refert Decium in pluribus consilijs, in part.1. consuetud.Parisien.§.2.glos.2. num.2. folio 54.& scribo in alijs locis. Nec prædicta lex exponit aliquam rationem, ex qua appareat aliqua differẽtia inter casum Peraltæ ab illis, quæ in prædicta lege continentur. Itẽ Princeps cum dat licentiam ad faciendum maioratum, respicit principaliter voluntatem illius, qui eam petiuit, & secundario considerat publicam vtilitatem, quæ vertitur in constitutione maioratuum: & cùm talis voluntas cesset, quæ est causa vtilitatis secundariæ, consequenter cessare debet voluntas illa secundaria, & cum causa sit extincta† causatum valere non debet.l.quominus.ff.de flumin. Præterea, cum hoc beneficium aut priuilegium faciendi maioratum Princeps concesserit ob gratiam illius, qui eam petiuit & impetrauit, † non debet in odium illius retorqueri, regul. quod ob gratiã, de reg.iur in 6.l.quod fauore C.de legib. cum concord. vt per Felin. in c. dilectus, el 2. de rescript. Iaso. in l.si Ruphinus.C.de testamen. notat Ripa respons. 80. nu.44.vbi tradit, priuilegia † non esse ita interpretanda, vt tollant beneficia cõpetentia priuilegiato, faciunt tradita per Tiraquellum in tractatu de legibus connubialibus, glossa 8. de son maris, numero 117. folio 338. Et fauorabilis † est extinctio & resolutio, maximè cum per eam res redit ad primæuum statum, & liberum. l.altius. C.de seruitu. & aqua, l. cum eo, ff. de seruitut. rustic. prædior. notant Angelus & Alexander, columna 11. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verborum obligationibus, & alij, quos refero in 2. part. huius operis quæst. 5. à numero 20. Et in dubio est iudicandum pro conseruatione prioris status, & formæ rei, vt per l. si vnus.§.pactus ne peteret ff.de pact. tenet Glos.Parisien.in consuetud.Parisien.part.1.

§.36.

§.30.num.110.fol.243. Durum igitur est, & crudelitati proximum, auferri patri potestatem reuocandi in tertium maioratum, qu eſecit anteaquam alicui ius quæsitum fuerit, cum 7 in re propria † quilibet sit moderator & arbiter etiam in abutendo.l.in re mandata.C.mādat.l.sed à lege.§.consuluit.ff.de peti.hęred. de quo per Angel.in §.vltimo,in ſtitu.de his, quæ sunt sui vel alien.iur. Iaso.in l.qui Romę in princ.num.36.ff.de verbor. obligationib. & in l. filius familias.§.diui,num.9.ff.de legat.1.& in l. Polla, de his, quibus vt indign. Deci.in conſ.11.&635.Ripa in d. §.diui,numer.107.& Crotus col.35.Iaso in l.si quis in conscribendo,num.7.C.de pactis, Hipolyt. in l. circundare.§.seruum.num.2. ff. de siccar. & in ſingul.419. & 548. & 636. & scribo in 1.q.supra.

8 Nec verum est † quod in constitutione maioratuum versetur fauor publicus principaliter, nec credo quòd vsq; in hodiernum diem aliquis fecit maioratum ob publicam vtilitatē principaliter, sed in fauorem filiorū, aut descendentium, vel consanguineorum, & ob nominis sui memoriam. Et hoc est à cōmuniter 9 accidentibus,† quod in iure est efficax argumentum.c.1.vbi Doctores de cleri.non residen.l.ideo, vbi gloſ.ff.de legib.notat Euerar. 10 in centum locis,loco 56.pag.408.Et actus † sunt iudicandi à primæua intentione facientium, ex qua euentus iudicantur & cuiuslibet rei & dispositionis principiū & origo inspici debet.l.C.de impon.lucra.descrip. lib.10. vbi gloſ.notat, & Socin.Iun.in cōſ.61.n.36. & in conſ.130.n.11.lib.2. Cum igitur illi,qui faciunt maioratum tanquā in scopum ad proprium & successorum cōmodum tendant, nihil considerantes de cōmodo Reipublicæ, ad illud principium & originē est habenda cōſideratio. ¶ Et dispositio† iudicatur fauorabilis 11 aut odiosa habito respectu ad cuius commodum sit principaliter inducta, secundū Bart. in l.qui exceptionem.ff.de condict.indeb.cū concordan. vt per Tiraquellum lib. de retractu.§. 30.gloſſa.1.num.5. Aymo. Crauetta in conſ.242. col.1. Menochium in 1. remedio recuperand. possessionis, num.28.pag.19. Et est bonus textus in l. ad quod, in principio, ff.de donation.& in l.2. §.parui. ff. de priuileg. creditor. Notat latius Tiraquellus lib.1. de retractu.§.19.gloſſ.vnica,num.4. pagin. 565. ¶ Et licet verum sit, quòd constitutio maioratuum permittitur, propter fauorem publicum. Et illud quod inductum est in fa- 12 uorem patrimonij priuati,† dicitur principaliter factum in vtilitatem priuati, & secundario in fauorem publicum.l.2. vbi hoc dicit Bart.in fine. ff. ad municipal. & idem Bart. in l.1. appositione 4. ff. soluto matrimonio, vbi Bartholom. Socin.num 32. & facit textus in l.si quis decedens.§.vltimo.ff.de liber. lega. Et quòd statuta & consuetudines præferentes primogenitos cæteris, & masculos fœminis, sint principaliter statuta propter fauorem priuatum, & secundario propter fauorem publicum, tenet in terminis Tiraquel. in tractatu de primogen. q.24. pag.218. vbi id latè fundat.

Et certe negari non potest quin in constitutione maioratum principaliter † versetur 13 fauor priuatorum, & secundario fauor publicus; quia fundatores maioratuum intentū habent præcipuū ad conseruationem familię & dignitatis, & ad propriæ memoriæ immortalitatem potius, quàm ad bonum publicum, vt notissimum est, & experientia satis cognitū, quam credo fore meram, & solidam veritatē, quæ aperte probatur in l.1.§.huius studij.ff. de iustitia & iure, ibi, *Publicum ius in sacris, in sacerdotibus, in magistratibus consistit; priuatum ius tripartitum est.* Ex qua lege apparet, quòd in solis illis tribus casibus vertitur principaliter fauor publicus, & in alijs fauor priuatus; & facit etiam l.1.ff.de rerum diuiſ. in verſ.hæc autem, & l.conuentionem. ff. de pact.ibi, *Publica conuentio est.* Et illa dicuntur cōcernere vtilitatem publicam, cum eam respiciunt principaliter, & non secundario, vt voluit Paulus in d. §. huius studij, qui refert Baldum in l.2.ff.ad municipal. Notat Tiraquel.qui id latè confirmat in tract.res inter alios acta pag. 6. verſ.ex his fit.

Qualiter autē lex dicatur introducta principaliter, vel secundario in fauorem publicū, aut priuatum, explicant † Fortun. Garsia in 14 d.l.§.huius studij.ff.de iustit.& iur. Nauarr. in c.inter verba.11.q.3. & Episcop. Couarr. in c.quamuis pactum, de pact.in 6. 2 par.relectio. §. 4. num.6.fol.67. quem si expedierit, omnino vide, & melius Rebuff. in l. pupillus 239. & munus publicum, pagin.101. vbi tradit, quòd publica vtilitas versatur † in qua- 15 tuor. Primo, quando in vniuersum & priuatim affert vtilitatem, vt in sacris & maiestatibus. Secundò, quando affert vtilitatē vniuersis, non vt singulis. Tertiò, est vtilitas publica secundario principaliter, tamen dicitur priuata, vt mulieribus dotes conseruentur vt liberis hominibus ciuitas repleatur. Quartò est vtilitas publica, quæ principaliter dicitur priuata secundario, dicitur publica, quia suam affert vtilitatem respectu vniuersi, sed in particulari affert vtilitatem cuilibet separatim, vt cum dicimus, interesse Reipublicæ ne quis sua re male vtatur, quod Rebuff. latius declarat & probat. Et faciunt scripta per Petrum Barbosam in l.1.ff.soluto matrimonio, par.1. num.65. cum sequentibus, pagina 222. & per eundem Barbosam in eadem l.1. part.7. numer.49. & 50. pagin.556. vbi distinguit

post alios, quos citat, publicam vtilitatem, prinripalem, & secundariam. Et ad ista est legenda doctrina Thomæ Sanchez in tractatu de matrimonio lib. 1. disputat. 1. num. 4. pag. 16 5. vbi tractat † quando principaliter dicatur dispositiones fauorabiles. Et quæ in proposito scribit Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuil. 104. num. 3. pag. 681.

¶ Et in specie, quod interesse, quod vertitur in Reipublicę fauorem, quòd homines sint locupletes, de quo in authentico, vt iudices sine quoquo suffragio. §. cogitatio. Et latius tra 17 do in 1. q. supra hac 1. p. à nu. 27. † sit propriè commodum priuatum; notat Bare. in d. l. 1. ff. soluto matrim. num. 26. Si igitur pater pœnitentia motus forte, quia postea melius cogitans respexit, quod in bonis suis nō habebat tantum, quantum sperabat, vel aliter disponere de bonis proprijs, quare hoc ei denegan 18 dum est? ¶ Nec enim † vtilitas publica tanti debet esse effectus, vt vineat patris voluntatem, & liberum arbitrium, cui leges multum fauent, vt in l. 1. C. de sacrosanct. Ecclesi. cum concordantibus. Et charitas & æqualitas, quæ est propria patentibus, & æqualis circa om- 19 nes filios, † debet incipere à seipsa, vt sit rectè ordinata, secundùm Diuum Paulum: & probatur in l. præses. C. de seruitut. & aqua; & notatur per Ioannem Andream & Abbat. in cap. dilecti, de arbitr. & per plures, vt per Tiraquellum lib. 1. de retractu. §. 1. glossa 9. num. 30. pag. 137. & per alios, quos omitto, & Gregor. Lop. quamuis hoc iu specie non tangat, in plerisq; glosis scribit, quemadmodum pater post factum maioratum illum reuocare videatur, alienando rem maioratus, de quo infra tractabitur. Et ad hoc etiam facit, quod in simili voluit Abb. in cap. cū accessissel, num. 2. de constitu. vbi tradit, quod confirmatio sta 20 tutorum à superiore simpliciter facta † non impedit quominus statuentes possint à statutis recedere. Notat Ripa in respon. a num. 6. De quo legenda sunt quæ scribunt Cephal. in consil. 38. num. 15. & 23. lib. 1. Menoch. in consil. 250. num. 16. cum sequentibus li- 21 br. 3. Et quod † nihil impediat ad reuocabilitatem maioratuum publica vtilitas, quæ resultat ex constitutione maioratus, tradit in terminis Tiraquellus in lib. de primogen. quæst. 68. num. 9. pag. 397. contra Ludouicū Bologn. cons. 62. qui ex hoc tenuit, quòd si maritus & vxor faciunt maioratum ex bonis communibus alter sine altero non potest reuocare, de quo actum fuit supra q. 23.

Ex quibus & alijs rationibus opinio Peral- 22 tæ † videtur contra text. in d. l. 44. & rationes Peraltę magis videntur aures demulcere, quā menti satisfacere. Et cum leges restringentes liberam testandi facultatem, & dispositionē 23 de rebus proprijs, potius † sint restringēdæ, quam ampliandæ, vt in alijs locis dico: & probatur in d. l. 1. C. de sacrosanct. Eccles. hæc libera voluntas non est passim restringēda, sed potius amplianda; & pacta futuræ successio- nis † sunt contra bonos mores. l. vltima. C. de 24 pactis. l. pactū quod dotali. C. de colla. l. penultim. eodem tit. de pact. explicat Episcop. Couarru. in initio secundæ partis. c. quamuis pactum, de pact. in 6. num. 2. fol. 59.

Hæc opinio fulcitur ex tex. in l. Lucius. §. vltimo. ff. de fideicōmis. libert. vbi prohibens alienare † videtur hāc prohibitionem facere 25 successoribus, & nō sibi. Ex quo textu infert Grego. Lop. ad propositū nostrum in l. 10. titu. 26. in glos. in verb. *Vendiendo*, fol. 69. col. 2 in vers. item aduerte; quòd si in facultate Regia ad condendum maioratū caueatur, quod non possit reuocari per facientem, nihilominus poterit rem aliquam maioratus alienare, † nisi esset translatum dominium in filium, 26 vel maioratus sit factus per contractum onerosum. Et contra Peraltam etiam argumētari † possumus, & defendere istam opinionē suis 27 ipsius armis, & tela in illum conijcere, & retorquere ex aliquibus, quæ scribit in d. §. qui fideicōmissam, nu. 116. & 117. vbi tradit originem prædictæ l. 44. In quo etiā (vt ego suspicor) fallitur. Et contra † Peraltā etiam iusta 28 ratione possumus adducere scripta per Paris. consi. 52. n. 42. lib. 4. vbi ex pluribus probat, quod est in facultate impetrātis dispensationem vti ea, vel non vti, quod latius scribo supra hac. p. q. 2. à n. 50. & quod tradit Rebuf. in praxi beneficia. tit. de noua & simplici prouisione, n. 26. cū seqq. pag. 194. & 195. vbi probat, quòd à cōuentione facta inter duos super beneficio à Papa approbato, possunt partes recedere. ¶ Et cū ista opinio tendat ad seruādam æqualitatē inter filios, in dubio † est renē 29 da. l. vt liberis. C. de collatio. cū concord. quæ in alijs locis refero, præcipuè supra in 3. q. & pro ea faciunt quæ scribit Paul. Castr. consil. 178. n. 2. lib. 1. Bartho. Soci. cōs. 63. n. 10. li. 3.

Et ex istis infertur verum esse, quod scribit Molina lib. 1. de primogen. c. 4. nu. 56. cū sequentibus, vbi probat, quod siquis habeat facultatem ad instituendum plura primogenia inter filios, † potest vnum tantū instituere, quam opinionem latè fundat contra Gregor. Lop. in l. 32. tit. 9. par. 6. in glos. in verb. *No valdra*, col. 7. & 8. Et an fideicōmissa sint fauorabilia, vel odiosa, latissimè explicat Simon de Prætis lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. interpretat. 3. dubitat. 1. solut. 3. num. 1. cum sequentibus, fol. 375. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, part. 2. numero 55. & pluribus alijs, ff. ad Trebellianum, quod latius tracto supra quæst. 3. & 2. part. q. 5.

Notandū est etiā singulariter, quod virtute licen-

licentiæ regalis ad faciendũ maioratum datæ quòd quis possit augere vel minuere in maio 31 ratut,nõ potest in totũ reuocare & absorbere maioratum alias irreuocabilem;quod probatur per regulam legis stipulatus sum Damam, vbi Bart. & alij,ff.de verborum obligationibus. ¶Et quod siquis fecerit maioratum,†nõ 32 censetur postea illum reuacare velle,nec face re bona libera,probatur in l. pater,§. Iulianus,ff.de legat.3.tradit Tiberius Decian. respons.33.num.83.lib. 1. quod maximè dicit 33 procedere inter nobiles. Et quòd Princeps† possit inhibire testatorem,ne mutet suum testamentum,volunt Archidiaconus in l. vltima voluntas 13.quæst.4.Barthol. Abelenzinis in cap.eum Mart. notab.6. de celebrat. Missarum,quos citat Quintilian. Mandos.in tractat.de inhibitionibus, quæst.61. numero 1.fol.35. qui quæstionem disputat pro vtraque parte.

Et quod debeat esse Princeps pronior ad reuocandum maioratus,quàm ad constituendos maioratus† resoluit Aluarus Valasc.con34 sultation.130,num.17.ex Menchaca de succession.creation.in præfation.num.24.& li. 3.de resolutione sub lege si quis in suo,C. de 35 inofficio.testam.quod difficile†mihi ex superioribus videtur,& contra totam machinam maioratuum,& contrahentes quando per pactum conuenerunt,quòd contractus firmetur Principis approbatione,& inuicem fecerunt mandatum ad supplicandum propria 36 supplicatione,† an alter ex contrahentibus possit eam impedire, tradit latè Cephal. in consil.91.per totum.

QVÆST.XXVIII.

Pater & mater an possint donationem quinti facere.

SVMMARIVM.

Pater si in tertio & quinto meliorare promittat,an possit postea quintum pro anima relinquere. Referuntur variæ sententiæ,à num.1. vsque ad 6. Resoluitur à num.7.quòd tradita corporali possessione per scripturam aut constitutum,aut facto cum tertio contractu oneroso,non possit reuocare,& n.9.

Quid quando melioratio fit per viam matrimonij,num.10. An possit reuocari quoad secundum vocatum,num.27.¶Poterit tamen de parte quinti pater pro anima disponere,num. 28.& 29.& respondetur in contrarium adductis,à n.30.

Dictio, Aunque,casum minus dubitabilem implicat,n.8.

Lex noua loquens in vno ex æquiparatis per legem antiquam,extenditur ad aliud, nu. 11. quando in vtroque est eadem ratio,num.16. & 17.

Interpretatio an fiat de exorbitanti ad exorbitans,n.12.

Argumentum ab ordine titulorum an valeat, n.13.

Ex duabus legibus contrarijs in eodem volumine posterior præualet,n.14.

Tertio,de cuius præiudicio agitur,non consentiente,contractus reuocari non potest, numero 14.

Adæquatio debet esse in omnibus,vt sit eiusdem naturæ & conditionis,n.18.

De similibus idem est iudicium,n.19.

Argumentum à simili fallax est,num.20. Nõ procedit,vbi de legum correctione tractatur,n.21.

Argumentum ab æquiparatis non habet locum,nisi in casibus in quibus loquitur æquiparatio,n.22.

Æquiparatio vt operetur,an debeat poni per viam regulæ,n.23.

Vbi duo in eadem dispositione coniunguntur, præsumitur testator in eis æqualitatem seruare,n.24. Quid si in altero sit diuersa ratio, n.25.

Contractibus onerosis & obligatorijs, magis quàm gratuitis,& mere liberalibus leges fauent,num.26.

Impensa funeris magna habet in iure priuilegia,num.31. Vxoris doti an præferatur, numer.32.

Amor parentum in filios magnus est,n.33.

Omnia quæ nostra sunt,ex filiorum voto pardimus,n.34.

Filij in parentes pietatem exercere tenentur, num.35.

Pietas ad omnia vtilis est,n.36.

In dubio tenenda est opinio,quæ animæ & piæ causæ fauorem respicit,n.37.

Mater non potest reuocare donationem quinti, n.38.an ad hoc vt sit irreuocabilis,requiratur traditio,refertur sententia negans, num. 40.& 42. Affirmans tamen,num. 43. & 45.& resoluitur,n.60.& 61.

Casus à lege non expressus pro omisso habetur, n.39.

Appellatione parentum venit mater, numero 41.

Agitur de intellectu text.in l.possessionem, C. de reuoc.donat. à n.44.

Possessionis verbum etiam proprietatem significat,num.46.& proprietas possessionem, numer.49.& 58.

Sententia lata super possessionis priuatione, an super

ACTVM Est in præcedentibus quæstionibus quando patri liceat reuocare mioratum semel factum in aliquem filium, & quia melioratio tertij & quinti in pluribus æquiparatur maioratui, & visum fuit in quæstionibus præcedentibus,& in principio huius operis, antea quàm ad vlteriora progrediar. Quæro vigesimo octauo de quæstione dubitatissima, & quæ in praxi quotidie versatur, vtrum l.17.Taurina,quæ permittit patri & matri reuocationem tertij, procedat etiam in quinto? Quæstio est ab alijs tacta, sed nihilominus noster labor necessariusfuit, vt illico apparebit. Et vt rectius hic punctus intelligatur, referam primo, quæ ab alijs in hac materia scripta sunt,& illico meam exponam sententiam,& in primis Ioan.Lop.in l. 22.Tauri,in vers.Sed pulchra est dubitatio, tenet,quòd si pater promisit filium meliorare in parte tertia & quinta,† non potest relinquere quintam pro anima,sed tenetur promissionem adimplere,rigida est opinio , & contra pietatem animæ. Idem autem Ioan. Lop.in dict.l.17.indistinctè tenet, quòd d. l.17.loquitur in quinto sicut in tertio , & ita summat dict.l.in principio lecturæ,Roderic. autem Suarez in l.quoniam in prioribus versus finem,num.27.C.de inoffic.testamen.tenet,quòd si pater per modum quotæ inter viuos donauit quintam bonorum suorum,quòd non potest in morte aliam quintam relinquere, quamuis dicat, quod patri remaneat facultas disponendi pro anima. Anton. vero Gomez in dict.l.17.num.10.dicit,quòd respectu quinti potest per patrem† donatio reuocari:quia non sine mysterio dict. l. solum loquitur in tertio. Et idem videtur aperte tenere Roderic.Suarez vbi supra num.5. pag. 225.in vers.Præterea,vbi dicit,quod stante dict.l.17.donatio tertij facta per matrem est irreuocabilis tradita possessione,quamuis de iure ciuili etiam in quinto erat irreuocabilis, quem sequitur Matien.in l.1.glos.4.num.20 fol.14.tit.6.lib.5. Recopilationis. Sed Tellius in dict.l.17.num.10.dicit,quòd si donatio facta fuit titulo oneroso cum tertio,† minimè potest reuocari per l.22.infra eod. vbi ipse idem tenet num.14.quæ ad hoc est expressa.Et idem dicit procedere in filio emancipato,cui sit facta donatio , respectu quinti est irreuocabilis,in alijs vero casibus dicit, permittendam esse patri reuocationem: qui tamen non refert Ioannem Lopium,& Suarez vbi supra. ¶ Et vt omnia, quæ scripta sunt ab alijs vsque in hodiernum diem referamus,Gregor.Lop.in l.3.tit.4.par.5. in glos. in verb.*Valdra*,tenet indistinctè , quòd lex illa habet locum respectu tertij ; nam respectu quinti dicit,† quòd antiqua iura remanēt incorrecta,& ita deueniendum erit ad differentiam,quam iura antiqua faciunt inter filium emancipatum, & in potestate constitutum,& in effectu idem tenet quod Tellius tenere videtur , postea autem idem Gregor. Lop.in l.8.tit.4.par.5.in glos.in verb.*En vida*,ante medium,sequitur opinionem Roderic.Suarez vbi supra,vbi tenet,quòd si pater in vita non fecisset donationem quinti per modum quotæ,sed fecisset aliquas particulares donationes modicas,quòd per has donationes non minuetur quinta,de qua pater disponere potest,quod intelligit Gregorius Lopez,quando excessus fuisset modicus , & filij parum grauarentur in legitima,refert glo. in l.nomen,§.1.verb.prope, ff. delegat. 3. ¶ Sed Cifuentes in l.26.supra eodem generaliter affirmat idem,quod Ioan.Lop.quòd pater† non possit reuocare donationem tertij & quinti,(vt ex eadem latius constat) ¶ Vt autem magis mireris varietatem Doctorum nostrorum,qui in hac materia loquuntur , ex altera parte superuenit Peralta in l.cū pater, §.an filia,num.68.pag.345.ff.delegat.2. vbi reprobat opinionem dicentium, quòd hodie per dict.l.17.valet donatio inter patrem & filium: quia secundùm eum non valet hodie magis donatio irreuocabilis,nisi quoad solū effectum,ne possit pater filium alium meliorare:quoad reliqua vero permanet reuocabilis,& vim habet legati. Sed idem Peralta in l. qui testamento,num.20.pag.481.ff.delegat. 2.palam affirmat,† quòd si pater donet aliquid filio in potestate(cum secundùm l. 26. Taurinam censeatur eum meliorare in tertio & quinto)facta hac donatione non potest pater in aliquo postea alium meliorare , & est irreuocabilis,& si pater faciat secundam melio-

liorationem non valet melioratio,& facta cõputatione de tertio & residuo, nihil extra legitimam superest adhoc, vt possit habere locum secunda melioratio,& nouissimè Molina lib.1.de primogen.cap.42.num.19. folio 94.tenet, quod dict.l. 17. non procedit in quinto, in quo remanet incorrecta, & quòd melioratio quinti facta filio in potestate poterit reuocari, nisi post traditionem morte confirmatur.

Quid dicendum, lector erudite, in hac laboriosa quæstione, in qua Doctores nostri ita ex diametro sibi contradicunt, & difficile videtur tantas componere lites? Certe de stricto iuris rigore mihi videtur, quòd si pater faciat donationem tertij & quinti alicui filio, & ei tradat possessionem corporalem, vel per scripturam, aut per constitutum, aut faciendo contractum onerosum cum tertio: quod quemadmodum per dict.l.17.non potest re 7 uocare tertium, † ita nec quintum, quod vltra omnes ego probo ex dispositione l.44. Taurinæ, vbi dicit: *El que hiziere algun mayorazgo, aunque sea con autoridad nuestra, o de los Reyes que de nos vinieren, ora por via de contrato, ora en qualquier vltima voluntad, despues de hecho, puedalo reuocar: saluo si el que lo hiziere por contrato entre viuos, ouiere entregado la possession.* Et alia verba quæ sequuntur. Ecce ergo qualiter prædicta lex in illis verbis, & in illa implicatiua, *Aunque*, quæ im 8 plicat † casum minus dubitabilem, l.illud, ff. ad l. Aquil. notat Ias.in l. Qui se patris. C. vnde liberi, & in l.1.num.1.ff. de iurisdiction. omnium iudicum, & declarat Euerardus in centum locis, loco 81. à natura dictionis implicatiuæ, pag. 520. habet pro indubitabili, quòd etiam in maioratu facto absque Regia facultate non est licita reuocatio in casibus, qui in prædicta lege continentur, qui sunt idem met, qui sunt in dict.l.17.& dict.l. 44. in illis verbis primis: *El que hiziere algun mayorazgo, aunque sea con autoridad nuestra.* Iũ ctis verbis sequentibus, generaliter loquitur in quolibet maioratu siue factus sit Regia authoritate, siue priuata, nec distinguit tertium à quinto, & lex vocat maioratum etiam illũ, quem quis fecit absque Regio assensu, quod est tertium & quintum, in quo est patri libera dispositio, & non vltra, secundùm leges Regni. ¶ Et illa lex sic inducta † est expressa 9 pro opinione hac: nisi dixerimus quod dicta lex procedit vbicunque melioratio est vinculata: cum in illo casu in substantia sit maioratus, in cuius constitutione agitur de fauore publico, vt in alijs locis dico, & ideo non est mirum, quod non est licita reuocatio Sed ad hoc replicari potest, quòd idem quod ista l. 44. statuit in maioratu, statutum fuit in melioratione per dict.l.17.nec dict.l 44. priuilegiauit magis maioratum, quàm simplicem meliorationem quoad reuocationem: vnde dicta lex est singularis pro ista opinione.

Præterea hæc conclusio nouiter persuaderi potest ex dispositione dict.l.22. & dict.l. 17.& 44.in legibus Taurinis semel iunctis, hoc modo, nam d.l.22. clarissime dicit, quòd quando melioratio tertij & quinti fit per pa 10 trem per viam † matrimonij, aut per contractum onerosum, quòd non possit illam reuocare, ibi: *Assimesmo mandamos que si prometio el padre, o la madre, o alguno de los ascendientes de mejorar alguno de sus hijos descendientes en el dicho tercio y quinto por via de casamiento, o por otra causa onerosa alguna, que en tal caso sean obligados a lo cumplir e fazer, e si no lo hizieren, que passados los dias de su vida la dicha mejora y mejorias del tercio y quinto sean auidas por hechas.* Considerata igitur & perpensa huius legis dispositione, & d.l. 17. & dict.l.44. quæ duæ posteriores æquiparãt hos tres casus, scilicèt, traditionem scripturę, vel ipsius possessionem, vel quòd pater aut mater faciant donationem ob aliquam causam onerosam, sequitur aperte quòd dispositio d.l.22. quæ dicit, quòd melioratio tertij & quinti non possit reuocari, quando fuit facta propter contractum onerosum.

Procedit etiam vbicunque fuit per patrẽ vel matrem tradita scriptura, aut possessio rei melioratæ: quia cum d.l.22. quanuis sit in eodem volumine, sit tamen posterior in ordine, lex nouior statuens in vno ex æquiparatis, † extenditur ad alia æquiparata per legẽ 11 antiquam, secundùm glossam celebratissimã in cap. si postquam, §. fin. in verb. prouisione de election. lib.6. quod etiam procedit in correctorijs secundùm glossam in l. siquis seruo persuaserit, C de furt. & in l. quod vero cõtra, ff. de legibus, notat Ias. in authent. quas actiones, num. 9. C. de sacrosanct. Eccles. & in l. Marcellus, num. 27. ff. ad Trebellian. & in l. fin. num. 6. C. de inofficios. testam. & in §. ex maleficijs, num. 39. de actio. latè Stephan. à Federic. par. 1. de interpret. iur. argu. 14. Bartholom. Socin. in cons. 36. num. 7. li. 4. Crot. in l. si constante, lectura 2. in quæst. 7. ff. soluto matrimonio, Fortun. Garf. in l. Gallus, §. & quid si tantum, col. 87. ff. de liber. & posthum. Episcop. Couar. in cap. Raynaldus, §. 3. num. 6. fol. 142. de testam. Alexand. in cons. 111. lib. 6. num. 14. qui hanc dicit esse interpretationem passiuam, vbi tamen gl. Par. dicit hoc procedere, dummodo † 12 non fiat interpretatio & extensio de exorbitante ad exorbitans. Et ita etiam limitat eadẽ glos. Parisiens. in consuetud. Parisien. §. 8. glos. 1. num. 48. & dictum glossę sequuntur etiam idem Alexand. vbi glos. Parisiens. in cons. 171. num. 3. lib. 7. & eadem glos. Paris. vbi

vbi hoc dicit procedere etiam in consuetudine par.1.in consuetudin Parisiens.glos. 3. §. 3.num.3.fol.70. & materiam notanter resoluit Aymo in tractat.de antiquit. temporum 4.par.51.folio 225. & pro hoc etiam facit, quia † valet argumentum ab ordine titulorum, secundùm Bart.in l.Labeo,§.1.ff.ier. amota.& in l.1.num.2.ff.de stat. hom. & eadem ratione arguere licèt ab ordine legum, & de duabus legibus vel statutis contrarijs in eodem volumine, posterior † præualet secundùm Din.in l.tutores,ff.de testam. tutel. & Cinum in l.si à patre,C.eodem titul.Bart. in l.omnes populi in 3.quęstion.principal.ad finem,ff.de iustitia & iure, Alexand. in cons. 117.numero 2.lib.6.vbi ipse,& postea glos. Parisiens.alios concordantes referunt,nisi dicamus diuersam esse rationem,vbicunque traditio scripturæ, vel rei datæ in meliorationem tradita fuit ad casum, in quo promissio meliorandi facta fuit ob contractum onerosum:cum in isto vltimo casu iam non tantum agatur de pręiudicio filij,sed etiam alterius tertij,quo non consentiente, contractus † reuocari non potest,l.vltima,ff. de pact. l. id quod nostrum,ff.de regul.iur.cum concordan & in primo casu solummodo agatur de præiudicio filij.Ex quo videtur nihil prædictam opinionem adiuuare dict.l.22.quia lex noua statuens in vno ex æquiparatis per legem antiquam,† videtur in alio determinare, quando in vtroque est eadem ratio,non alias, secundùm glos.in cap.pręsenti.de senten.ex communicat.libr.6.quam sequūtur Dominic. numero 2. Philip. Franc. numero 3. in dict. cap.si postquam,& idem Franc.in dict. cap. præsenti.numero 1.& Dominic.num. 2. qui etiam dicunt in dict.c.si postquam, quòd ad hoc vt procedat prædicta glossa, requiritur, quòd extrema communiter parificentur à iure in omnibus,nec sufficit quòd in aliquibus casibus ęquiparentur,& glos. in dict.l. siquis seruo,C.de furt.procedit,† quando casus qui ęquiparantur per legem antiquam, in omnibus & per omnia sunt æquiparati, aliàs non comprehendit nisi casus expressos, secundùm Romanum in cons.179 amplissimè declaration.3.quem citat Rebuffus in cap. pastoralis,notab.23.pag.338. de causa possess. & propriet.Et adæquatio† debet esse in omnibus ad hoc, vt sit eiusdem naturæ, & conditionis,l.1.ff.de legatis 1.cap.fundamenta circa medium de electiōn.in 6.Ex quo est,quod licet de similibus idem sit† judicium, l. non possunt,ff.de legibus,l.1.tit.33.par. 7. tollitur argumentum à simili data dissimilitudine, secundùm glos.in cap.sic enim,in verb.nunquid, 28.quæst.1.notat Ias.in l.2.§. 1. & §. ex his,ff.de verborum obligationibus, & explicat Gregor.Lōpez in dict.l 1. in glos. in verb.*La semejança*,eleganter Menoch. de arbitrar.iudic.libro 2.centuria 1.casu 84. pag. 222.¶Et argumentum à simili est† fallax, authen.de instrum.cautel.& fide,§.si vero,colla.6.notat Alberic.in dictionario, in verb.argumentum qualiter,col.2.decis.Neapol.350. num.11.Aymo in cons.205.num. 42. Burg. de Paz cons.29 num.57.& omnis similitudo est quoddam figmentum rei, vt inquit Bald. in l.1.col.2.C.de patrib.qui filio distraxerūt, glos.Parisiens.in 1.par.consuetud.Paris.§. 1. gl.1.n.5.fol.10.Et argumentum à simili † nō procedit vbi tractatur de legum correctione, secundùm Bald.in c.inter cęteras,de rescriptis.In quo puncto plura notabilia tradit Fuluius Pacian.in tractat.de probat.lib.2.c. 13. num.26.cum sequentib.fol.39.Et argumentum ab æquiparatis† non habet locum nisi in casibus,in quibus loquitur æquiparatio,l. stichum,ff.de manumiss testam.glos.in l. omnes dies,C.de ferijs.De quibus tamen lector legat Aymonem in tractat.de antiquit.part 4. num.51.fol.226.explicat latè Ripa in dict.l. 1.numero 2.cum alijs.Euerard.in loco 10. à simili,pagin.125.notanter Menoch.lib.2. de arbitrar.casu 74. Fuluius Pacianus in tracta. de probationib.lib.1.cap.27.num.52,fol.76 vbi ponit regulam,quòd vt ęquiparatio operetur,†debet poni per viam regulæ;ad quod plures authores citat & legi debet Ioan.Gratian.regul.142.n.2.cum sequentibus.&est similitudo alia formalis,alia in effectu, & ista est potentior & aptior,secundùm Angel. & Imol.in l.qui liberis in fin.principij,ff.de vulgar.¶Ad prędicta facit,qua licèt vbi duo in eadem dispositione coniunguntur,† præsumitur in dubio disponentem voluisse in ambobus ęqualitatem seruare,l.Lucius,ff.de vulgari.l.si legatarius,ff.de legatis 3.† istud fallit,si in altero duorum esset maior vel diuersa ratio quàm in alio,l.si seruus liber,ff.de statu.liber.l.si ita scriptum, vbi Bened.de Plum. ff.de manumiss.testament.Ioan. de Imola in l.Caius,col.3.ff.soluto matrimon. Alexand. cons.158.num.16.lib.5.& ista confirmātur, quia multum leges fauent contractibus onerosis,& vltro citroq; obligatorijs† magis quā cōtractibus gratuitis,& mere liberalib⁹,vt patet ex dictis legibus Taurinis,facit l. vltima.§ si à socero,ff.de his quæ in fraud.cred. notat Ias.in §.itē siquis in fraudē,n.30.de actio. & & in l.Nēsenius,n.3.ff.de re iud.bona,l.7. in vers.*E si por auentura*,tit.15.par.5.& hoc in alijs pluribus locis reperitur.

Sed nihilominus videtur verior sententia, quod est prohibita patri reuocatio quinti,sicut reuocatio tertij in casibus,inquibus leges Regales vetant reuocari meliorationem tertij.Et ita hodie tenet Lara de aliment.§.item item rescriptum num.60,fol.239.qui tamen (iudi-

27 (iudició meó)† errauit,dum resoluit, reuocari posse quoad secundum vocatum,licèt non respectu primi,quod sustineri non potest ex his,quæ scribo supra quæst.24. licebit tamen patri(vt reor)tali promissione & contractu non obstante,licèt non de toto quinto , saltē † de magna eius parte disponere pro anima, quæ cunctis rebus præferri debet, quod fundari potest ex dispositione l.30.Tauri,vbi dicitur,quod† cera,Missæ,&alia legata gratiosa debent extrahi de quinto.Videtur ergo dicta lex claré disponere,quæ est posterior d. l.22.quod non obstante melioratione,Missæ quæ respiciunt animam testatoris, & expensæ funeris sunt de quinto deducendæ.

28

29

Sed huic inductioni replicari potest,quòd si verum esset,deberent etiam de quinto extrahi legata gratiosa, ex quo meliorationi maximum fieret præiudicium.Sed huic replicæ iterum† replicari potest,quòd legata gratiosa exequentur sicut dicta lex mandat , nisi id impediat melioratio tertij & quinti , & diuersa est ratio in legatis gratiosis , quàm in his, quæ respiciunt animæ fauorem. Et impensa funeris,quæ magna† priuilegia habet , vt patet ex l.Impensa,ff.de religio.& sumpt. funer.& l.30.tit.13.part.5. vbi Gregor. Lop. in verb.*Que otro*,sequitur Bart. in l.1. ff. soluto matrimonio num.26.vbi dicit,quòd funeris impensa præfertur † etiam doti vxoris, & Angel.in §.vltim.instit.ad l.falcid. facit l. 12.tit.13.par.1. & quod notat Alexand. in cons.133.num.7.lib.5.Episcop.Couar.in c. Raynaldus,§.3.fol.140.de testam.Rebuf. to. 1.ad constitut.Regias,tractat.de senten.prouisio.pag.219.num.39.cum alijs.Et certè iniquissimum esset auferre patri facultatem disponendi de aliqua parte quinti pro anima, qui forte bona cum magno labore acquisiuit, prout experientia quotidie videtur.

30

31

32

Et si dixeris id æquissimè patrem mereri, qui sibi ipsi manus ligauit, & legem imposuit,& ideo debere patienter sustinere damnum,quod suo proprio contractu eidem superuenit,& eam legem debere sustinere & pati,licèt duram ei,qui contrarium facere poterat,l.prospexit,ff.qui & à quibus,huic argumentationi responderi potest,quòd istæ meliorationes,quas patres faciunt,procedunt ab eximio amore,quem in filios habent, qui facit parentes à iusto deuiare:quia amor parentum circa filios † est immensus,etiam in brutis animalibus,vt latissimè ostendit Tiraquel. in l.si vnquam in principio,C.de reuocand. donatio.Et omnia quæ nostra sunt,† ex filiorum voto paramus,l.nihil circa med.ff.de bonis libertor.l.de emancipato,C.de legit. hæred.& hoc amore seducti, & quia filios optant honoratè matrimonium contrahere, aut propter alios fines solent hos contractus facere, cum quibus se excoriant,vt in alio proposito inquit Ripa respons.117. num. 4. vnde iniquum videtur,sic ipsorum potestatem restringere.Et hoc æquitate iustificatur , licèt summum ius deficeret,prout aliàs inquit Cōsultus in l.2.§.quanquam, ff. de aqua pluuia arcenda.¶ Et filij ingenti obligatione & remuneratione † tenentur pietatem in parentes exercere,l.nam etsi parentibus,ff.de inoffic.testam.& est egregia l.8.tit.23.par. 1. notat glos.in cap.1.30.distin.& in cap. non satis 86.distinction.& pietas ad omnia † vtilis est,secundùm Diuum Paulum , & animæ & pietati multa sunt concessa contra regulas iuris.De quo particularem edidit tractatum Tiraquel.de pia causa,in quo 167. priuilegia piæ causæ cumulat,quæ inhibi lector videre poterit, ex quibus multa depromi possunt pro confirmatione huius sententiæ. ¶Et ad hoc facit bonum dictum Peraltæ in l. siquis Titio,num.22.pag.192.ff. delegat. 2. vbi agit de intellectu textus in dict.l.3. & si res ista in ambiguo esset , & staret scribentium varietas,in dubio est† tenenda opinio , quæ fauet animæ,& piæ causæ.Casus est celebratissimus,in l.Iunia Petronia,ff. de manumission.Et ex istis satisfieri potest ad omnia,quę in contrarium perscribentes in ista quæstione adducuntur,quod ego hic in indiuiduo nō facio,quia longum esset.

33

34

35

36

37

Quæ autem disputata & discussa sunt ista quęstione ex rationibus,iuribus,& authoritatibus supra citatis,procedunt,& vendicant sibi locum in fundatoribus maioratuum, qui faciunt maioratum irreuocabilem de omnibus bonis,sicut plerumque contingit:quia nihilominus licet illis disponere de bonis vinculatis pro anima quantitatem moderatam.Et ista seruiunt pro decisione quęstionis disputatę à Ioan.Gutier.in 3.p.quęst.practicarum,quæstion.61.vbi tradit,an parentes possint in vita vel in morte relinquere vel expendere vltra quintum bonorum in eleemosynas pauperum,vel in alios pios vsus.

Hæc omnia superiora procedunt in patre,nunc inquirere oportet,an dict.l.17. quę permittit matri reuocare donationem tertij, procedat etiam in quinto?In qua quæstione videtur mater † non posse reuocare donationem quinti.Et circa hoc dispositio illius textus remanet in dispositione iuris communis. Ex quo donatio facta per matrem filio est irreuocabilis,refert ad hoc l.velles necne, C. de donation.Circa quam legem plura scribit Paris.in cons.69.num.126.lib.3. & cum lex loquatur de tertio,non de quinto, † habetur quintum pro omisso,l.si vero,§.de viro,ff.soluto matrimonio,l.commodissimè,ff.de liberis & posthum.&cùm lex disponat de tertio, & disponere posset de quinto, & non fecit, non

38

39

non est credendum factum fuisse sine mysterio & causa,l.vnica,§.ad deficientis,C.de caduc.tollend & ad istam opinionem facit dict. l.22,

Sed est dubium necessarium, an ad hoc quòd donatio quinti facta per matrem sit irreuocabilis,sit necessaria traditio? In quo dubio Tellius in dict.l.17.num.3.dicit,quòd de iure communi donatio facta per matrem filio, erat irreuocabilis† absque traditione. Et ex hoc infertur nu.8.quòd melioratio quinti facta per matrem est irreuocabilis,licet traditio non interueniat,nec ex causa onerosa facta sit.per text.in dict.l velles necne. Et appellatione parentum† venit mater,l.2.§.praetor ait,vbi notat Ias.num.8.fol.101.ff. de in ius vocando,glos.in l.in vers. Minus ausuras, C.ad legem Iuliam Maiest. & mater potest stipulari pro filijs,vt tradunt Corn. Bald. & Aretin.quos refer Menoch.in cons.162.n.4 & 6.lib.2.quos citat Thom.Sanchez in tractat.de matrimon.lib.1.disputat. 7. num. 5. pag.38. & pro hac opinione facit authen. quod mater.C.de reuocand.donation.vbi in casibus in eadem lege contentis licet matri reuocare donationem,& † non in alijs,notat Ripa in l.vltima,quaest.41.C.de reuocand. donation.Menoch,de arbitrar.iudic.lib.2.centur.2.casu 130.num.1.pag 295.& istam etiã opinionem ante Tellium tenet expressè Roderic.Suar.in l.quoniam in prioribus, in declaratione ad l.Regni,quaest.9.num. 5. vers. Praetereà,pagin.125.vbi vult,quod donatio quinti facta à matre statim est valida & irreuocabilis.

Sententiam autem Tellij ego quandoque sequutus fui,postea reperi contra eam fortẽ text.in l.si constante,C.de donation.inter virum & vxorem,vbi dicit lex: *Si constante matrimonio mater domum tradidit hanc,in bonis tuis efficit.* Ex qua lege videtur probari,traditionem† esse necessariam ad hoc, vt donatio facta per matrem filio,reuocari non queat,notat Ias.in l.frater à fatre,num.46.qui est finalis in repeti.ff.de condiction.indeb.¶Secundò,contra praedictum aduocatum est tex.fortis,† secundùm intellectum glossę, & Bald. ibi in l.possessionem,C.de reuocand. donation.ibi: *Possessionem,quam in vos emancipatos per donationem mater contulit,ex poenitentia sola alienare non potuit.* Ex quo text.Bald. ibi aperte colligit,quòd traditio† est necessaria,vt donatio sit irreuocabilis. Et intellectũ Bald.ibi clarè sentit glos.dum refert pro concordan.dict.l.si constante,sed quamuis dict. l.possessionem,secundùm intellectum glos. & Bald.ibi faciat contra opinionem Tellij mihi videtur,quòd secundùm verum intellectũ ista lex non vrget:nam Bartol.ibi aliter summat illam legem dicendo, quòd ibi mater ex poenitentia sola donationem reuocari nõ potest.¶Et fundamentaliter dico,quòd Bald.in intellectu illius text.falsus fuit:quia illud verbum(possessionem)non significat eam possessionem,quae dicta fuit à pedum positione, de qua fit mentio in l.1.ff.de acquirend. possess.& in l.1.tit.30.par. 3. sed potius ipsam† rei proprietatem,quod aperte patet ex tenore & latinitate praedictae legis,& ex l. possessiones quae est secunda,C.de probation.l. si [illegible],C.de aedificijs priuat. & l. possessiones,C.siquis ignorans rem minor.& l. possessionum diuisionis,C.commun.vtriusque iud. l.2.C. de seruitut.& aqua.l.vltima,C.de priuileg.fisci,l.ab executione,C.quorum appella.non recipian.l.libertus,§.sola domus, l. filij,§.ad manucip.l.2.tit.15.lib.5.Récopilatio. ibi: *Casas,heredades y possessiones.* Et Genesis cap.48.ibi: *Emit igitur Ioseph omnem terram, vendentibus singulis possessiones suas,* quem locum citat Quintilian.Mandos.in glos.in verbo facultatem,vers.Qui iudicant terram, fol. 7.col.4.Et si iudex dicat in sententia, quòd priuat aliquem possessione,†censetur pronũtiare super dominio,secundùm Baldum in c. contingit,num.2.in fin.de dol.&contum.Cõtardum in l.vnica,C.si de momentan.possess. quaest.13.nu.70.pag.567.& Psal.2. dicitur: *Dabo tibi gentes haereditatem tuam,& possessionem tuam terminos terrae.* Quod citat Nauar.in cap.nouit. de iudicijs,notab.3.num.8 pagin.94.& ad hoc textus expressus in l.medicus,ff.de varijs & extraordinarijs cognitionibus.Et legans possestiones† censetur legare immobilia,& non pecunias, nec alia bona mobilia,secundùm Bart.in l.vxorem,§.legauerat,fol.61.ff.de legat.3.num.3. Iacob. de Rauen.& Alberic.in l.veteribus,ff.de pactis, Ias.in l.1.in princip.num.41.ff.de acquiren. possess. & apud Iurisconsultos hoc expeditum est,vt constat per l.interdum,ff.de verborum signification,ibi: Interdum proprietatis,verbum possessionem etiam † significat,sicut in eo,qui possessiones suas legasset:respõsum est,vbi Alciat.hoc notat,qui ex nostris legibus solummodo refert l.vlti.C. de praed. minor.& l cum res,C.de contrahen.emptio. & [illegible] hoc citat illam legem Pinel.in l.1.C.de bonis maternis,par.2.num.7.fol.42. & hoc vult Anton.de Butr.in cap. cum ad sedem, num.6.& 7.fol.136.de restitutio. spoliat. & probatur in conclusio.in cap.1.de in integr. restition.& tradit Aluar Valasc.consultat.70 num.8.Cassan.in consuetud.Burgund. rubr. 4.§.3.fol.144.num.7.in vers. Quaero nunquid dispositio Peralta in l.Titia cum testamento,§.Titia cum nuberet,num.1.pag. 45. ff.de legat.2. per illum textum Coepol.in l.si partem,num.1.pagin.413.ff.pro empto. Pinel.in l.1.par.2.numero 7.fol.42.C.de bonis mater-

maternis, Rebuf. in proœmio, ff. de verborum signification. part. 3. Alciat. respons. 486. numer. 4. & vnus habet possessionem, alius detentationem, alius proprietatem, vt declarat Anton. Gabr. lib. 5. de acquirend. possession. conclus. 1. num. 85. qui refert Bartol. Baldum, Salicetum, & siquis legauerit plenam & omnimodam possessionem, † videtur proprietatem legare, secundum Alciatum in cons. 38. num. 9. in fin. quem citat Franc. Mantic. libr. 9. de coniecturat. mente defuncti, tit. 2. num. 32. pagin. 386. Simon de Præt. lib. 4. de interpretand. defunct. voluntat. dubitatione 3. numer. 5. fol. 378. colum. 4. Menoch. in tractat. de præsumption. libro 4. præsumption. 133. num. 14. fol. 242. & si iudex dicat in sententia, priuamus te possessione perpetuo, † videtur super proprietate pronunciare, secundum Baldum in cap. contingit, num. 2. de dolo & contumacia. Contardum in l. vnica, C. si de momentan. posses. quæst. 13. num. 70. pagin. 567. Et habere aliquid quandoque intelligitur de proprietate, quandoque de possessione, vt tradit Mandos. in verb. facultatem, §. habita. fol. 51. column. 3. qui allegat l. officium, ff. de reiuendication. & alia iura, faciunt scripta per Bartazolum in l. siquis maior, num. 629. folio 21. C. de transactionib. & multum distant verba tenere & possidere, vt resoluit Matth. de Afflict. in decis. 403. numer. 13. per legem stipulat. habere licere, §. hoc quoque, ff. de verborum obligationibus, & num. 15. tradit lex possessores nominans quos intelligat, & possessionem. Et secundũ vsum communem loquendi, *Heredad y possession*, in Hispania † idem sunt, vt testatur Matien. in l. 7. glos. 1. num. 1. lib. 5. Recopilation. fol. 347. Et probatur etiam ista conclusio in l. si super possessione, vbi notat Dec. in primis verbis, C. de transacti. qui alios refert, & idem tenet Corn. in cons. 197. numer. 16. libr. 2. & in cons. 8. numer. 5. lib. 1. vbi dicit, quòd siquis in libello petat sibi restitui possessiones, † intelligitur de fundis & prædijs, & tradit Ripa in rubric. de caus. posses. & proprie. num. 40. & probatur etiam ista conclus. in l. 2. C. de bon. vacan. lib. 10. vnde dicit Lucas de Penna in l. 1. C. de reis postulan. lib. 10 col. 4. vers. In contrarium vero, fol. 96. quòd qui donat possessionem, † donare intelligitur ipsam rem immobilem, & plura ad nostrum propositum scribit, & traditur etiam per Decium cons. 572. num. 3. & Alexand. vbi glos. Parisiens. in cons. 63. num. 7. libro 6. & per Menochium de recuperand. possession. remed. 3. num. 232, pagin. 196. & idem probatur in Actibus Apostolorum, cap. ibi: *Possessiones & substantias vendebant*, & iterum c. 7. & Psalm. 22. ibi: *Possessionem tuam terminos terræ*. Et apud nos communis vsus loquendi

50

51

52

53

54

hoc docet, nam vulgariter dicimus: *Esta es mi possessió, o Pedro tiene muchas possessiones*. Significando ipsam rei proprietatem. ¶ Et quando testator legat plenam & omnimodam possessionem, videtur † legare proprietatem, & non vsumfructum tantum, secundùm Alciat. respons. 486. num. 2. & 3. Menoch. in tractat. præsumption. lib. 4. præsumption. 133. nu. 14 fo. 242. de quo legendus est Petr. Surd. decis. 241. num. 2. cum pluribus sequentibus, & ad hoc est etiam text. expressus in l. Seia, §. tyrannide, ff. de fundo instructo, & faciunt scripta per Barthol. Socin. in cons. 47. num. 6. libro 1. Bertazol. in tractat. claus. clausul. 20 glos. 24. num. 13. fol. 103. Et tantum est † dicere proprietatis possessio, quantum est dicere dominium rei, secundùm Bald. in l. locorũ, C. de omni agro desert. li. 11. Ias. in §. omniũ, num. 63. de actio. ¶ Et quod siquis legauit possessiones suas, vel possessiones rerum suarũ, intelligatur † de rebus mobilibus: cum ipsæ etiam possideantur, tenet Alberic. Imol. Roman. Alexan. & alij in l. 1. ff. de acquirend. posses. vbi Socin. Iun. num. 148. fol. 39. hoc latè disputat, & num. 150. cum sequentibus, disputat, an sub legato possessionum comprehendatur domus vrbana? & tradit Francisc. Mantic. lib. 9. de coniecturata mente defunct. ti. 3. num. 34. pag. 391. sed quod verbum possessio, vario modo † accipiatur in iure, tradit latè & notanter Alexan. in cons. 63. num. 7. lib. 61. de quibus lector videat Bertazol. in tractat. de clausulis, claus. 20. glos. 2. fol. 95. & terra capitur pro campo, seu possessione, vt tradit Ioan. Francis. in tractat. de Baronibus, pragmatica. 5. nu. 100. pag. 130. Et qualiter si testator legat suas possessiones, videatur legare immobilia, explicant Bald. in l. fin. num. 13. C. de compensationibus, Roman. Alexan. Ias. Socin. Iun. in l. 1. ff. de acquiren. posses. quos citat Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 9. tit. 3. num. 34. pag. 593. & ista conducunt ad intellectum cuiusdam quæstionis, quam disputat Bart. in l. si aliquam rem, num. 10. ff. de acquirend. posses. & qualiter accipiatur hoc verbum (possessio) tradit etiam l. quæstio. est, ff. de verborum significat. vbi Alcia. & dicit Bald. in addition. ad Speculat. tit. de restitut. spoliat. circa Principum, in vers. Peto restitutionem, quod quando in libello peto restitutionem possessionis, † valet sententia de re restituenda, refert & confirmat Ias. in l. vinum, num. 29. si cert. petat. pro quibus nos habemus expressam l. 10. tit. 33. par. 7.

Et ex istis patet, † quòd nisi prædicta lex possessionem intelligat, secundùm intellectum Bald. non contradicit opinioni dicti aduocati. Vtcunque sit eiusdem opinio, mihi dubia videtur, tàm propter sententiam glos. & Bald. quàm per dict. l. si constante, necquie quam

55

56

57

58

59

60

quam obest, dict. l. velles necne, quia glos. Bartol. Angel. Bald. & Salicet. ex ea lege deducunt, quòd donatio facta per matrem filijs, nõ reuocatur prætextu mariti, & liberorum absentia, nec ille textus vllatenus probat conclusionem Tellij: vnde resoluitur, quòd quẽadmodum ad hoc vt donatio tertij facta per matrem indiget traditione, vt non possit reuocari, ita donatio quinti. Et quòd donatio facta à matre possit reuocari non interueniente traditione, † clarè videntur tenere Ioann. 61 Lop. num. 14. & Cifuentes, num. 3. in l. 26. Taurina, quicquid teneat Anton. Gomez in 17. Tauri, nu. 9. Et si ista opinio est tenenda, dubium redditur quod supra scripsi, num. 5. & videtur quòd ad hoc quòd mater non possit reuocare donationem quinti, requiritur traditio sicut in tertio, & procedit dict. l. in tertio & quinto, cogitandum est super his, quia dubia sunt. Et legenda quæ in proprio puncto & quæstione tradit Auendan. in l. 17 Taurina, glos. 3. per totam, fol. 41. Sciendum autem est matri fore licitum reuocare donationem quinti, si eam filius vel filia non acceptauerit, vt latiùs probo in quæst. 36. infra hac parte.

Antea tamen quàm hinc abeam, quia tractatum est de intellectu textus in dict. l. 22. inserere hic oportet sententiam Peraltæ in l. si quis in principio testamenti, num. 138. pag. 454. ff. de legat. 3. vbi affirmat, quòd d. l. 22. procedit, quando promissio de meliorando facta fuit in contractu, † secus si facta 62 fuit in vltima voluntate: quia tunc talis promissio non valet; quia aufert liberam testandi facultatem, iuxta l. stipulatio hoc modo cõcepta cum materia, ff. de verborum obligationibus, cuius dictum verum puto, non per rationem ab eo adductam, quæ nihil vrget attẽta dict. l. 22. ¶ Sed quia vltimæ voluntates deambulatoriæ sunt vsque ad mortem, & contraria voluntate reuocari ad libitum possunt. 63 Limito † nisi talis promissio facta sit in vltima voluntate, per viam contractus filijs acceptantibus promissionem & contractum, vel alijs, in quorum fauorem promissio facta fuerit. Quod probatur ex doctrina Alberic. in rubr. C. de donatio. num. 1. & alijs, quæ scribo in quæstion. 51. infra à num. 6. non obstant verba dict. l. 22. quia censentur scripta gratia frequentioris vsus, vt affirmat Peralta de verbis dict. l. 17. in l. Lucius, ff. de legat. 2. num. 20. nec minus conducunt quæ scribo in quæstio. 23. supra hac par. num. 3.

In hac etiam quæstione congruenter tractare possumus, an leges 17. & 44. Taurinæ vendicent sibi locum in auo & auia sicuti in patre & matre, in quibus ipsę in specie & in diuiduo loquuntur, & licèt articulus disputari poterat, ex varijs iuris principijs: cũ mihi semper ea cura sit tẽpus frustra nõ consumere, in hoc etiam visum fuit minimè ab instituto deuiare. Semper igitur placuit opinio, præcitatas leges procedere † etiam in auo, & 64 auia, quod probatur in l. iusta 201. ff. de verb. significat. ibi: *Patris nomine auus quoque demonstrari intelligitur*. Et quod sub specie prędiorum veniant pater, patruus, & alij, qui ante præcesserunt, tradũt Archid. & Geminia. in c. fina. de pręben. in 6. Decius in cons. 225. Osascus decis. 112. nu. 19. Et facit l. 18. Tauri, vbi licet auo omisso filio nepotem meliorare in tertio. Et quòd appellatione † parẽtis 65 veniat auus, voluit Bald. in l. scimus C. de inoffic. testa. & traditur per eundem, & Angel. in l. 1. C. de succes. edict. & alios quos citat Nicol. Boer. in cõsuetud. Vituricens. ti. de costumes, §. 7. pag. 17. col. 1. vers. Hæc habet aliũ casum. Cassan. in consuet. Burgund. ti. de succes. rub. 7. §. 10. u. 27. vers. Duodecimo facit, 66 pag. 1021. Et veniunt omnes † ascendentes vsque ad tritauum, l. Iurisconsultus, §. parentes, ff. de gradib. l. qui litigandi, §. 1. ff. de in ius vocand. tradit Curt. Iun. in cons. 5. n. 29. Nicol. Boer. cons. 17. n. 7. Petrus Surd. in tracta. de alimẽ. ti. 1. q. 16. n. 6. fol. 15. Natta cõs. 201. n. 6. li. Alexã. in cõs. 55. n. 3. li. 6. maximè in materia fuorabili, secũdùm Nicol. de Neapol. & Ias. n. 54. in §. pęnales, insti. de actio. fo. 55. qui dicũt, quod etiã de proprietate vocabuli verbũ (parens) extenditur vsq; ad tritauum, & appellatione prædecessoris intelligitur non solum de prędecessore immediato, † 67 sed etiam de mediato, secundùm Barbac. in c. inhibentes de iuramen. de calum. Matth. ab Afflict. in constitut. Neapol. lib. 3. Rubric. 18 num. 20. fol. 286. Et ista conclus. alijs rationibus probari poterat, quæ latius tractantur supra q. 15. vbi n. 7. & seqq. ex hoc infertur ampliatio ad pragmaticã dotiũ, an procedat in neptibus, sicut in filiabus: quod latius tracto supra hac par. q. 15. licèt in contrarium faciat gl. in l. appellatione parentis 51. ff. de ver. signific. quæ vult, quòd licet appellatione parẽtis veniant auus, proauus, & deinceps omnes superiores, vt eadem lex probat, secus est patris appellatione; quia propriè † ad genitorem refertur, vbi Alciat. hoc tradit pagi- 68 na 137. & vide Rebuf. pag. 371. Et confirmatur quod scribit Tellius in l. 15. Tauri, vbi vult quod illa lex, procedit, & ampliatur in quolibet ascendente per l. generaliter, C. de secundis nuptijs, & doctrinam Alexand. in additio. ad Baldum in auth. Boer. decis. 187. melius faciunt supra citata, & addo Ioan. à Garronibus in dict. authen. ex testamento, num 28. fol. 60. & Antonium Gabriel. lib. 3. communium opinionum tit. de secundis nuptijs, conclus. 1. num. 8. pag. 217.

QVAE-

QVÆST. XXIX.

An sit necessarium, quòd pater det licentiam filio ad acceptandam possessionẽ bonorum maioratus, vel an ipse filius virtute scripturæ illam petere possit.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio, n. 1. & 3.
In traditione causa præsumitur, n. 2.
Concedens licentiam apprehendendi possessionem illam tradere an videatur: refertur sententia affirmans, num. 4. & 6. Negans tamẽ, num. 7. 8. & 13.
Reuocatio maioratus ante possessionis apprehensionem est valida, n. 5.
Intellectus ad text. in l. fistulas, §. fundum, ff. de contrah. empt. n. 9. & 12.
Inter tradentem & accipientem personarum differentia debet esse, n. 10.
An possit quis ipsimet possessionem tradere, n. 11.
Filius an possit propria authoritate possessionem accipere, n. 14.
Per instrumentum acquisitionis traditio an probetur, n. 15.
Instrumentum si fiat in præsentis donatarij cum clausula, Donauit, & tradidit, an censeatur translatum dominium & possessio, n. 16.
Maioratus vel melioratio an censeatur reuocata, si illius instrumentum filius patri reddat, n. 17.
Resolutio contractus est eiusdem naturæ cuius est contractus, num. 18.
Actus cùm reuocatur, reuocati censentur omnes actus ab eo venientes, n. 19.
Traditio ficta per constitutum an sufficiat ad translationem dominij, n. 20.
Dominium cùm sine traditione transfertur, an sine ea retransferatur, n. 21.
Quid in distractu & contrauentione, n. 22.
Domino consentiente feudi alienationem cum pacto de retrouendendo, an in retrouenditione nouus consensus requiratur, numero 23.

VIgesimo nono quæro pro intellectu istius materiæ: scimus quod l. 17. Tauri, & l. 44. concedunt patri facultatem quod possit reuocare meliorationem vel maioratum nisi possessionem tradiderit (vt latius in dictis legibus cautum extat) inquirere oportet, an sit necesse quod pater propria voluntate tradat possessionem post scripturam factam, vel sufficiat, quod filius vadat cũ scriptura, quam à tabellione extrahat, & petat à iudice quòd sibi detur possessio ad hoc vt effugiat reuocabilitatem donationis? Nam Bal. in §. si facta, num. 1. si de feud. fuer. controuers. inter domin. & agnat. vassal. dicit, quod post receptum sacramentum fidelitatis à vassallo, tenetur dominus præcisè mittere vassallum in possessionem vacuam feudi, & idem donatione, refert adhoc text. ibi, & in l. in ædibus, §. vltimo, ff. de donatio. faciunt tradita in §. actionum, instit. de action. & in alijs similibus locis. Nihilominus tamen contraria † opinio mihi placet per textum in dict. l. 17. quæ non sine mysterio, nec frustra dicit illa verba: *O le huuiere entregado la possession*, & illa verba: *O le huuiere entregado ante escriuano la escritura.* Et eadem verba habentur in dict. l. 44. quæ loquitur in reuocatione maioratus, vt ex illa latius patet; respexerunt etenim illæ leges, & considerationem habuerunt non solum ad primam parentum voluntatem, sed ad deliberatam, & enixam eorundem determinationem, quæ concurrit, quando non solum faciunt melioratíonem, vel maioratum, sed etiam procedunt ad vlteriora tradendo possessionem vel scripturam: ex quo actu colligitur maior & indiuidua voluntas, vt in alijs locis dico, ad quod facit doctrina Archidiaconi in cap. noxæ 63. distinctione Baldi in cap. his quibus de electionib. Iasonis in l. quominus numero 167. ff. de fluminibus, dicentis, quòd in traditione semper † præsumitur causa, secus in promissione, non obstat doctrina Baldi vbi supra: quia illæ leges Regiæ aliud volunt in hoc casu: potest † autem habere locum doctrina Baldi vbicunque pater non solum facit maioratum, vel meliorationem, sed dat licentiam filio quòd possessionem apprehendat: tunc etenim iudex tenebitur filio possessionem dare, vel ipse filius potest illam apprehendere propria authoritate, l. si creditores, vbi latè Bartol. C. de pignor. l. qui ratiario, §. illo, l. penult. ff. de pignoratione. quia hoc casu iam constat de voluntate parentis volentis possessionem tradere.

Sed attende lector, quòd non exeo, quòd pater det filio licentiam apprehendendi possessionẽ, illam † tradere videtur, imo si antea quam illam apprehenderit, reuocauerit maioratum, erit † reuocatio valida, quicquid dixerit Matthæus de Afflictis in constitution. Neapolitan. in constitutione hac edictali, §. fin. notabil. 4. libr. 4.

vbi

vbi dicit, quòd concedens alicui licentiam apprehendēdi possessionem propria authoritate,† videtur in consequentiam tradere possessionem, l. fistulas, §. fundum, ff. de contrahend. emption. & idem tenet ipse Matthæus ab Afflictis decis. 275. & Bald. in l. nec ambigi, C. de donationibus quos citat Parisius in consilio 25. numero 52. libro 3. quem iusta ratione reprobat Peralta in l. Titia cum testamento, §. Lucius, numero 6. ff. de legatis 2. pagin. 406. vbi tenet, quòd ex licentia intrandi possessionem † non censetur tradita possessio, & idem tenet non relato Matthæo de afflictis, Ioannes Lopius in l. 17. Taurin. folio 49. column. 1. & ibi Doctor del Castillo folio 88. column. 1. in versicul. Sed quæro post effectus possessionis, quos cumular & ante istos idem voluit Baldus in cap. 1. quid sit inuestitura, num. 3. fol. 31. & nouissimè istam sententiam prædictis nou relatis tenet Angulo in l. 1. tit. 5. libr. 5. Recopilationis, glos. 8. numero 14. folio 26. nam & per verba (dedit & tradidit) † non censetur translata possessio, secundum Bartolum in l. prædia, ff. de acquirend. possessione, & Bald. in rubrica C. de contrahenda emptione, quæst. 19. cum concordan. vt per Alexandrum in dict. l. prædia, & in cons. 4. videtur inspectis num. 2. libr. 2. & Decium in l. traditionibus, num. 3. fol. 56. C. de pactis, Nattam consilio 398. numer. 19. lib. 1. de quo legenda sunt quæ scribo infra. hac par. quæst. 36. & infra n. 15.

Nec Matthæ. de Afflict. iuuat† text. in d. §. fundum, imo potius in contrarium facit; quia dicit lex: *Fundum ab eo emisti, cuius filij tutelam administrant postea, nec vacuam ac cepisti possessionem dixit te tradere possessionē hoc modo posse, vt pupillus & familia eius discedant de fundo, & tunc demum tu ingrediaris.* quem textum in varijs locis commēdant Doctores ad probandum, quod licet debeat† esse differentia personarum inter tradentem & accipientem, iuxta text. in l. 2. in fine, ff. de stipula. seruorum, & in cap. fin. de instit. fallit ratione officij: quia quis ipsemet † potest possessionem tradere, de quo textu meminere Bartol. in dict. l. 2. & idem vbi Alexand. Ias. & alij in l. 1. §. fuit quæsitum, ff. ad Trebellianum, Bald. in l. nou dubium, C. de legat. Angel. in §. tutor. instit. de author. tutor. Ias. in l. id quod pauperibus num. 3. C. de Episcop. & cler. & in l. singularia, num. 18. ff. si certum petatur, & in l. 1. in principio, nume. 95. ff. de acquirend. possess. Roman. in singular. 102. Latè Mathienç. in l. vltim. tit. 11. lib. 5. Recopilation. glos. 1. num. 4. fol. 339.† textus ille igitur non probat conclusionem quā ab illo deducit Matth. Ab Afflictis, vt colligitur ex illis verbis ibi: *Et tunc demum tu ingrediaris*, iunctis verbis præcedentibus: quia in casu illius textus nōn censetur possessio translata, donec pupillus & familia à fundo discesserit. Ecce igitur qualiter ex simplici licentia † non censetur possessio translata, nisi verè apprehensa fuerit, & qui antea possidebant, à fundo discedant. Et ideò Matth. de Afflictis falsus fuit in intellectu illius textus, vt apertè patet, & hunc intellectum ad illum textum tenet Godofredus in summa de iure patronat. column. vltima, versiculo, Sed quid si clericus, Lambertin. de iure patronatus libro 2. 8. quæst. principa. 1. partis num. 10. fol. 83.

Præterea, talis licentia eum solum effectum habet, quòd filius potest accipere possessionem etiam propria authoritate, nec erit violentus possessor, ac sine metu possessionem ingredi † potest, quod ex solo titulo non licebat, l. si ex stipulatione, l. fundi, ff. de acquirenda possessione, l. nec ex vera, C. eod. titulo, l. 1. in principio, ff. quorum legator. Ex tali ergo licentia euadet penam violenti possessoris & prædonis, secundùm Bartolum & alios in dict. l. prædia, ff. de acquirenda possessione, & eundem in l. 2. C. eod. titulo, Cuman. & Ias. num. 3. vbi alij moderni in dict. l. si ex stipulatione, quæ lex & concordantes faciunt pro opinione, quam tenui numero 1. ¶ Sed est notandum, quod per instrumentum acquisitionis probatur traditio possessionis, in quo est verbum, *Dedit, & donauit*, per quod transit possessio, §. si itaque, & ibi glossa Angel. Aretin. Ias. notabil. 1. institut. de action. quos citat Boerius consilio 11. numero 12. sed non † credo verum: maxime quia inquit Bart. in dict. l. prædia, ff. de acquirenda possessione, quòd ex instrumentis traditio probari non potest, etiam si de traditione fiat mentio, quem sequitur ibi Doctores Bartholom. Socin. consilio 205 column. vltim. libro 2. & consilio 111. col. 1. lib. 3. Dec. cons. 300. Aymo cons. 157. num. 13. de quibus etiam legenda sunt quæ scribo infra hac parr. quæst. 36. Habetur etiam pro traditione in materia præsentis quæstionis, si pater & mater faciant constitutum, vel reseruent vsumfructum in fauorem filiorum.

Summè etiam notandum est, quòd si instrumentum fiat in præsentia donatarij cum clausula (*Donauit & tradidit*) † censetur translatum dominium & possessio, secundùm Bartolum in dict. l. prædia, 2. oppositione, & ibi Alexand. column. penul. versiculo Vltimo nota, ff. de acquirenda possessione, & confirmat Roland. consilio 51. numero 31. libro 2. Felin. consilio 50. numero 1. de quo vide quæ scribo quæst. 36. vt supra numero 15.

Item animaduerto, quòd quemadmodum per traditionē instrumenti melioratio fit irreuoca-

uocabilis, quia censetur tradita possessio, vt probat vulgata l.1.tit.6.libro 5.Recopilationis,& idem est in maioratu,iuxta l. 4. titulo 7.eodem libro,ita per instrumentum retraditionis,videlicet,si filius reddat patri instrumentum maioratus vel meliorationis , videtur retradere possessionem,& in consequentiam maioratus vel melioratio † reuocata censetur,quod suadetur ex glossa in l. ab emptione,ff.de pactis,in glossa magna circa medium,quam Bart.& cæteri commendant , & idem vult Bald.in preludio feudorum numero 29.Rebuf.in cap.cum Ecclesia Sutrina in glos.in verb.reducentes, in versiculo Circa istam glossam,pagina 307.quod est singulariter notandum, & confirmatur ex scriptis per Tiraquellum in tractat. de constitutio. part.3.limitatione 20. folio 135. Et confirmò,quia resolutio contractus † est eiusdem naturæ cuius est contractus,secundum Bart. in l.& ideo,num.2.ff.de condi.furti. Matth. ab Afflict.decis.232.colum.1.& 2.tradit latè Osasc.decis.Pedemontana 53.numero 11.& quando actus reuocatur†reuocati censentur omnes actus ab eo venientes,Clement. 1. de immunitat.Ecclesiarum,l.nam origo,ff.quod vi aut clam.l.hactenus in fin.cum l.sequenti, ff.de aqua plu.arcend.notat Aymo in cons. 202.num.28.¶Et ficta traditio per constitutum sufficit † ad retranslationem dominij, vt per Ias.in l.quoties,num.14.C.de reiuendic. Guid.Pap.quæstion.112.Ruinum cons.172 libro 1.quos citat Antonius Peregrinus in tractat.de fideicommissis,art.51.numer. 79. folio 492.& faciunt quę scribit Bertazol. in tractat.clausularum,clausula 30.glossa 12.numero 9.folio 172. quibus congruit regula singularis,quam ponit Bald. per illum textum in l.1.C.de inofficios.donatio. vbi tradit,quòd in casibus in quibus ipso iure ex aliqua dispositione transfertur dominium sine traditione,ita resoluta illa dispositione † retransfertur dominium sine traditione,secus si in prima trãslatione requireretur traditio: quia in retranslatione requireretur traditio, & idem volunt Bartolus in l.& ideo , ff. de condictione fortius,Alexand.in l.final.C.de legatis,Carol.Ruin.in l.Titio fundus, numero 3.pagina 259.ff.de condiction.& demonstration.Anton.Gomez in l.40.Tauri numero 27.ad quos iungo Ripam in l.final.numero 125.C.de reuocand.donation.vbi per regulam l. 1.C.quando liceat ab emptione discedere,ponit doctrinam,quòd sicut ex solo contractu absque traditione transfertur dominium iuxta l.traditionibus , C. de pactis, ita ex solo † distractu,vel ex sola contrauentione transfertur dominium. ¶Ad quod etiam facit doctrina Petri Surdi decisione 220.numerò 52. vbi vult , quòd si dominus consentiat feudum alienare cum pacto de retrouendendo,non † est necessarius in retrouenditione assensus nouus , per notata per Amedeis de Aponte in tractat. Laudemior. quæst.37.Frecciam de feud.libro 2. quæstio. 6.numero 11.Bursatum consilio 29. numero 18.& column.30.numero 26. & 29. & alia, quæ refert.

QVÆST. XXX.

Si pater promittat non reuocare maioratum,an hæc promissio efficiat maioratum irreuocabilem.

SVMMARIVM.

Refertur opinio Peraltæ in decisione præsentis quæstionis,n.1.

Donatio causa mortis cum promissione de non reuocando,an sit irreuocabilis,num. 2. An ex hoc renũtiet pater facultati,quæ illi ex l. 17.Taur. cõpetit.n.3. Quid quando sit absenti promissio,num. 5. Quid quando constat, quod verba sunt apposita ex tabellionũ cõsuetudine,n.28.resoluitur,n.64.69.76.& 80.

Taciti & expressi idem est iudicium,n.4.

Veritatē semper amare & colere debemus,n.6.

Arguitur contra Peraltam,à n.7.

Quicquid non exprimitur,manet sub iudicio regulæ,n.8.

Fundatam habet intentionem qui habet regulam pro se,n.9.

Qui in regula fundatur,an possit errare,numero 10.

Casus quidam cum excipiuntur, alij censentur inclusi,n.11.

Exceptiones debent interpretari,vt ius commune non corrigant,n.12.

Lex statuens aliquid in casu speciali, in alijs casibus contrarium statuere videtur , n. 13.

Donatio facta filio cum clausula constituti, potest à patre in testamento reuocari , num. 14.

Dispositio non est trahenda vltra legis verba, n.15.

Argumentum à sufficienti partium enumeratione efficax est in iure,n.16.

Qualiter de iure communi donatio facta per patrem filio in potestate constituto erat inualida,num. 17. Quid si filio emancipato fiat, numer.18. Quid de iure Regio,n. 19. Quid in matre,n.20.

Ar-

Argumentum à fortiori validum est, numero 87.

Tacitum an possit operari plus quam expressum, n. 88. & 89.

Distinctio quædam tradita à Molina inter pactum de non reuocando maioratum vel meliorationem, aut de non contraueniendo, non probatur authori, numero 90. & quare, numer. 91.

Donatio causa mortis cum promissione de non reuocando, & iuramēto si se cum datione inter viuos compatitur, an desinat esse causa mortis, n. 92. Quid si donatio fiat in testamento, n. 43.

Sententia Barbac. quòd donatio causa mortis, vel legatum acceptatum non possit reuocari, improbatur, numero 94.

TRIGESIMO Quæro, si tempore in quo pater maioratum fecit, promisit se illum non reuocaturum, vel cum fecit filio meliorationem tertij & quinti, etiam si non tradat possessionem, nec sit in illis casibus, qui continentur in dict. l. 17. & 44. quæ sunt huius materiæ fontes: an possit reuocari maioratus vel melioratio? Quæ quæstio non multum dubitationis apud me habebat, nisi inuenissem quòd Peralta † 1 maximus in Academia Salmanticensi Monarcha, & qui fuit magister ferè omnium, qui hodie in Regno causas iudicant, & cuius patrocinio defendunt hunc punctum, & quæstionem tangens, affirmauisset in repetitione l. cum pater, §. à filia, numero 32. pagina 322. ff. de legatis 2. quòd si pater faciat meliorationem tertij & quinti cum promissione de non reuocando, efficitur melioratio irreuocabilis, etiam absque traditione possessionis, & Peraltam sequitur Molina libro 4. de primogen. cap. 2. numero 4. folio 127. & tenet idem libro 1. cap. 10. numero 21. folio 94. & idem vult Tellius in l. 17. Taurina, numero 99. quamuis Tellius loqui videatur quando in pacto de non reuocando interuenit iuramentum. Et punctum tractat Caldas Pereira in tertia parte de potestate eligendi, c. 2. numero 32. folio 25. qui me refert, & allegat Peraltam in l. Lucius Titius, ff. de legatis 2. & plures citat Bursatus in consilio 136. numero 48. libro secundo, & inter alios Couarruuiam in rubrica de testamentis part. 2. & plura quæ refert Mena in additionibus Gam. 163. Mouetur Peralta ex dispositione l. vbi donatur, ff. de donation. caus. mort. per quam multi tenent, quòd donatio causa mortis facta cum promissione de non reuocando, † 2 efficitur irreuocabilis, præcipuè Bartol. & alij ibidem, vbi Decius numero 21. in l. vltima, C. de pactis, Alexand. in consilio 14. libro 1. & alij, quos refert Episcop. Couarruu. in 2. part. rubric. de testament. numero 13. folio 7. glos. Parisiens. in addition. ad Alexandrum in consilio 14. libro 1. Antonius Gabri. libro 2. communi opinionum, titulo de iure iurando, conclusione 9. numero 2. pagina 121. & infinitos citat Menochius in tractat. præsumptionum libro 3. præsumptione 35. numero 21. pagina 316. & quia ex hoc videtur † 3 pater renuntiare facultati, quæ illi tribuitur ex dict. l. 17. quod possit reuocare donationem tertij, nisi in casibus in d. l. contentis. Taciti autem & expressi † 4 idem est iudicium, l. cum quid cum materia, ff. si certum petatur, pro quo etiam facit, quod notat Gregorius Lopez in l. 4. titulo 4. part. 5. in glos. *No lo puede fazer*, vbi scribit magno animo, quòd si donator quando absenti donat iurat, vel promittit se non reuocaturum donationem, † 5 acquiritur ius absenti, licet non habeat dominium ante acceptationem. Et cōfirmo, quia si quis relinquat iure legati certam rem, & promittat non reuocare, vel in casu reuocationis ex nunc prout ex tunc, donet rem per donationem inter viuos.

Sed si veritatem liberè loqui lice... quam semper † 6 amare & colere debemus, l. cum ita legatum, ff. de condition. & demonstration. l. 11. tit. 4. par. 3. l. 4. tit. 20. ead. part. l. 5. tit. 13. par. 2. quæ est singularis. De quo plura singularia scribit Neuizanus in sylua nuptiali, libro 5. numero 112. pagin. 546. facit quod habetur in Euangelio Sancti Ioannis cap. 8. ibi: *Si veritatem dico vobis.* Et in Psalmo Miserere mei: *Ecce enim veritatem dilexisti.* Et in alijs plerisque locis sacræ Scripturę, præcipuè in Passione Christi, Ioann. ibi: *Vt testimonium perhibeam veritati, omnis qui est ex veritate, audit vocem meam.* Et in laudem veritatis plura scribit Cassanæus in Catalogo Gloriæ mundi, part. 12. considerat. 26. numero 26. hæc opinio viri tam excellentissimi noua & fragilis mihi videtur ex sequentibus rationibus. † 7 Primo contra eam faciunt dictæ leges 17. & 44. quæ pro regula ponunt illos casus, & non ita faciliter ad alios sunt extendendæ: quia non sine mysterio illos tantum tres casus leges expresserunt, & alij debent haberi pro omissis, nec est nostrum legem extendere, nisi cum vrgentissimis & concludentibus rationibus, & quicquid non exprimitur, † 8 manet sub iudicio regulæ, l. Titiæ textores, ff. de legatis 1. notant Bald. in l. omnes populi, ff. de iust. & iur. Tiraquellus in tractat. de primogenitura, ca. 37. numero 165. pagin. 566. & regulæ standum est, l. ab ea parte, ff. de probat. cum simili-

libus, & maioratus subapte natura reuocabilis est, vt tradit Molina libro 4. de primogenijs cap.2.numero 1.Et in casibus non determinatis fundatam † habet intentionem ille, qui habet regulam pro se, secundùm glossam in l. omnis diffinitio.ff.de regulis iuris, & in rubrica eodem titulo in 6. vbi latè Decius, & res dicitur esse certa pro eo, qui habet regulam pro se, secundũ Bartol.n l.quoties, ff.qui satisdare cogantur, de quo plura scribit Decius in l.1.numero 6 & 7.ff.de regulis iuris, & Tiraquel.in tractatu de vtroque retractu, §.1.glos.9.numero 209, Ias.in l. 2. numero 33.ff.siquis in ius vocat.& in l.cætera in principio, numero 4. ff. delegatis 1. & in l. qui Romæ in principio numero 27. ff. de verborum obligationibus, & in l. à Diuo Pio, numero 27.ff. de re iudicata, Dec.in cap. 2. numero 3.de probationibus, Episcop.Couarru.resolutio.libr.2.cap.12.numero 4.Pinel. in l.1.par.7.numero 23. C. de bonis maternis, Curt.Senior.consilio 71.numero 11. & consilio 72.numero 1. Probus in additio.ad Monachum, in cap. vnico de clerico ægrotan.libro 6.numero 3.folio 272. Mascard.in tractat.de probationib. libro 3. conclusion. 1262.numero 1.cum sequentibus folio 203. glos.Parisiens.in 1.parte consuetudin.Paris. part.2.§.13.numero 5.folio 133.&§.2. glo. 3.numero 6.folio 55.& qui fundatur in regu la † non potest errare, secundùm Baldum in cons.36.factum sic se habere videtur libro 3. quem citat Thom.Grammatic. consilio 112. numero 2.libro 2.& confirmat etiam ex Tiraquello & alijs, Menochius de recuperanda possessione, remedio 14.numero 32. pagin. 462.Et cum illi casus solum excepti sint, † alij censetur inclusi, l.cum prætor.ff.de iudi. maximè cum dict.l.17.sit contraria iuris cõmunis, quo statutum est, quod donatio inter patrem & filium in potestate constitutum est nulla: seruandum igitur erit ius commune in his casibus, in quibus expressè non sit correctum.Et exceptiones debent semper interpretari, † vt non corrigant ius commune, secundùm Cumanum cosilio 30. & Aimonem consilio 135. numero 35. & facit, quia quando lex aliquid statuit in aliquo speciali casu, illius contrarium † censetur regulariter statutum, glos.in cap.ne aliqui, in verb.cœpta de hæretic. in 6. & in cap præsenti.de præbend.eod.libro, & contra Peraltam etiam facit, expressa doctrina Bartol.in consilio 76.numero 4.libro 1. vbi resoluit, quòd si pater faciat donationem in filium cum clausula constituti † eam reuocare potest in testamento: quia similes donationes sortiuntur naturam vltimæ voluntatis, & reuocari possunt, quam opinionem in materia primogenituræ amplectitur, Ripa in consilio 131.numero 35. & legis verba † sunt inspicienda, nec vltra dispositio trahenda, l.quod constitutum, vbi Bartol. ff. de testam.milit.l. si seruus, §. non dixit prætor, ff.acquirend. hæreditate & alijs similibus. Secundo Peralta confunditur à sufficienti partium enumeratione, † quod argumentum efficax est in iure, l.patre furioso, vbi Bartol.ff.de his, qui sunt sui vel alieni iuris, §.omnium institut.de action.vbi Ias. numero 20.cum concordan. quæ refert Euerard. loco 51.pagin.381. Aymo. in consil. 306. sequenti modo numero 1.Curtius Senior.in consilio 72.numero 7.Nam de iure communi, si pater faciebat donationem filio in potestate constituto, ex causa profectitia nõ interueniente traditione, † donatio erat nulla: quia eodem instanti patri reacquirebatur, l.si donationes quas parentes, C. de donationibus inter virum & vxorem, l.si donatione, C. de collat.l.placet, ff. de acquirend. hæreditate, & de legibus partitę hoc etiam erat, vt apparet ex l.3.titulo 4.part.5.& cum hoc verissimum sit, quid obsecro in isto casu operabitur promissio de non reuocanda, si traditio non interueniat? Cùm licèt pater promittat se donationem non reuocare, patri nihilominus acquiratur. Si autem donatio facta sit filio emancipato, † de iure communi erat valida, & irreuocabilis, l.siue emancipatis, l. cum de bonis, C.de donatio. cuius contrarium hodie statuitur in dict.l.17.cuius regulæ (vt supra dictum fuit) in dubio standum est, & facit, l.quæsitum, §.denique, ff.de fundo instruct. Nam est de iure communi, quòd per solam emancipationem factam in fauorem filij familias non confirmabitur donatio, nisi interueniente traditione, secundùm glossam in l. Papinianus, ff. de donationibus inter virum & vxorem, Baldum in l.secunda, C. de inofficios. & est communis opinio secundùm Iasonem in l. frater à fratre, numero 45.ff.de condiction. in debit.vbi Crotus column.20.Segura in l. vnum ex familia, §. sed si fundum, numero 124. ff. delegatis 2. Palatius Rubeus in dict.l.17.numero 11.& in rubrica de donationibus inter virum & vxorem, column. 11.Igitur respectu donationis factæ per patrem filio, nec de iure ciuili, nec de iure † regio sententia Peraltæ iustum fundamentum habet: sed nec respectu matris † procedere potest per dict.l.17.quæ hanc restrictionem Peraltæ non ponit, & regula in dubio est seruanda, & licet mater promittat se donationem non reuocaturam: cum ista verba apponantur in actu de sui natura reuocabili, sequi debent naturam illius actus, in quo apponuntur, l. quæ religiosis, ff. relig.& sump.fun.& quę accessoriè apponuntur,

21 tur, sequuntur naturam principalis dispositionis, quæ est reuocabilis; l. cum principalis, ff. de regulis iuris, & vno sublato alter extinguitur, l. cum emptor. ff. de reiuendicatione cum concordantibus, vt per Menochium consilio 92. numero 42. & cum aliquid est sublatum videntur sublata, quæ in consequentiam veniunt, vt per Auendan. in cap. 1 de exequendis mandatis, numero 5. faciunt scripta per Ias. in l. 2. numero 2. ff. si quis caution. & in l. vltima. §. vltimo numero 9. ff. de condictio. indebit. post glos. ibi Angel. Aret. in l. cum vsla in fine principij, ff. de appellat. Dec. in l. si creditores, C. de pactis, & in dict. l. cum principalis, Episcop. Couar. in cap. quamuis pactum de pactis in 6. part. 2. folio 89. ¶ Et non † dicitur contrauenire, qui v-
22 titur natura actus; secundum Baldum in l. cum quis, ff. de condi. ob causam. Nattam consilio 270. numero 8. libro 2. & statim latius dicetur. Quibus congruit, quod verbum (Dono) si subiecta materia aliud dictet, †
23 non verificatur in donatione propria & irreuocabili, sed intelligitur in proprio modo, secundum Bartolum in l. 1. §. nec Castrense, versiculo Circa secundum de vestibus, ff. de collation. bonorum, Corneum consilio 81. column. 3. libro 1. Peraltam in l. vnum ex familia, in princip. numero 18. pagin. 558. ff. delegatis 2. vbi ex hoc infert, quod licet gratuitus restituere vni de familia dicat, quod donat cum elegit vel restituit, non censetur donare. Ex quibus apparet; quod à sufficienti partium enumeratione dictum Peraltæ non procedit. Tertiò contra Peraltam facit, quia prædicta clausula de non reuocando (quæ communiter apponitur in illis donationibus, quas patres aut matres filijs faciunt) potius scribitur ex tabellionum stylo & consuetudine, qui omnia vno modulo, & canna metiri volunt, quàm ex contrahentium volunta-
24 te, & ideò † minime mutat naturam contractus, nec aliquid operatur, iuxta sententiam Bartoli in l. 1. quæstion. 6. ff. de iure codicillorum cum concordantibus, quæ supra scripsi in quæstion. 5. num. 11. quare inquit glo. Parisien. in addition. ad Alexandrū in cons. 14. in additione quæ incipit, simpliciter libro 1. quod vbi in donatione benemerita non exprimuntur nisi in genere, velut ex communi stylo nihil operantur; refert Bartho. Socin. in consilio 295. libro 1. stylus tamen probari
25 debet, aliàs instrumento † est standum, vt resoluit Rebuffus in praxi beneficial. titul. de resignat. conditio. numero 9. pagin. 485. sic tradit idem Rebuff. in eadem practica, titul. de reprobation. benefic. viuent. vacan. glos. 7. numero 68. pagina 345. quòd derogatio generalis non sufficit, quia ex stylo apponi solet. ¶ Et quod verba generalia tabellionum non † mutet iuris dispositionem, tradit Antonius Gama decis. 75. numero 3. post Pinellum & Boerium, quos citat Burgos de Paz consilio 2. numero 71. ¶ Hinc est, quòd
26 clausula appellatione remota hodie sonat in quandam admonitionem, videlicet, vt non deferatur appellationi frustratoriæ, vt ex Baldo in cap. Pastoralis, §. præterea in principio opposi. de offic. delegat. volunt Masfueri. in sua practica iudicia. titulo de appellation. versicul. Item quando dicitur in literis Robert. Lancellot. libro de attentatis 2. par. cap. 12. titul. de attentat. lite pendente limitation. 9. numero 39. pagin. 236. ¶ Ad hæc facit, quod circa intellectum, l. 2. C. de rescindend. vendition. deeo qui renunciat illi legi, & facit donationem de illo, quod plus valet res vendita, † scribit eleganter Rebuf-
27 fus tomo 2. ad constitutiones Regias, titulo de recisione contractuum; artic. vnico; glos. 1. §. numero 20. pagina 183. Pinel. in ead. l. 2. part. 1. cap. 2. numero 23. folio 58. latissimè Menoch. de arbitrar. iudic. libro 2. casu 144. numero 13. vbi etiam numero 11. tractat punctum, an clausula codicillaris censeatur apposita de voluntate testatoris.

Et in terminis quòd donatio causa mortis cum promissione de non reuocando, suam † sequatur naturam donationis causa mortis,
28 quando ea verba adijciuntur ex tabellionum stylo, rectè fundat Episcop. Couarruuias in 2. part. rubricæ de testament. numero 14. in principio fol. 8. & ante illum Deci. quem ipse non refert consilio 521. numero 15. Rebuffus in l. alienatum 67. §. donationis, pagina 469. versiculo Quarto donatio. ff. de verborum signification. ¶ Et ex his dixit Barbac. in conf. 46. sempiterna dignum est, col. 6. versi. Capio modo libr. 2. quod iuramentum † nihil
29 operatur in contractu, quando constat, quod ex tabellionum stylo ponitur in contractibus, & idem ante illum voluit Anton. cuius non meminit Barbac. in c. cum contingat, in 4. casu de iur. iurand. Ripa in l. Centurio. numero 82. ff. de vulgar. Alexand. in consil. 125. visis & consideratis hum. 10. libro 1. quod dictum magis coloratum, quàm verum mihi videtur: cum authoritati & religioni iuramenti non debeat his considerationibus cauillari, atque illud maximè: quia iuramentum non ligat, nisi cum formaliter præstatur, cap. clericus de iure iurand. ¶ Et per hoc dixit Pinellus in l. 2. C. de rescindend. vendition. numero 10. quod † licèt res sit concessa em-
30 phyteutæ cum clausula de meliorando rem, intelligitur de melioramentis modicis, nō de ædificijs, & alijs similibus rebus: quia hæc clausula melioramentorum adijcitur potius ex tabellionū stylo, quā ex contrahētiū volū-

tate;quæ fuit prius sententia glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. par. 1. §. 1. glos. 5. num. 73. & 74. de quo ego ad aliud propositum memini in hac 1. part. quæstion. 10. in versic. Et quod augmentum, à numero 17. quam conclusionem ego obiter modero, nisi quis accipiat solum emphyteusim: nam tunc tacitè videtur illud accipere ad ædificandum etiam cum sumptuosis ædificijs, quia talia sola ad hoc communiter accipiuntur, licet in contractibus emphyteuticis hoc non caueatur; & contrahentes cum consuetudine & 31 vsu, † se conformare videtur, l. licèt, l. ex conducto, C. locati, l. 4. titul. 8. part. 5. & faciunt quæ scribo quæstion. 48. numero 23. cum alijs. Et quod verba apposita ex stylo tabellio 32 num † non operentur, vbi agitur de præiudicio non verisimili; nec cadente in mentem disponentis, tradunt Felin. in c. solitæ de maior. & obedien. Carol. Ruin. in cons. 98. lib. 1. n. 28. & in cons. 60. num. 29. lib. 3. Cagnol. in l. 1. n. 84. C. de pactis, Parisi. in cons. 73. n. 50. lib. 2. & alij, quos citat Simon de Præt. lib. 2. de interpretand. defunct. voluntat. interpretat. 3. dubitat. 2. num. 48. fol. 160. vbi tamen num. 49. alia in contrarium citat, & pro hac opinione facit etiam tex. in l. habitatores, §. vlti. ff. locati, l. qui bona, §. de illo, ff. de dam. infect. & quod per hæc iura notat Cin. in l. ex conducto, §. si vis, ff. locat. Bald. in §. vassallis, quo tempore de pace constan. Gregor. Lopez in l. 22. tit. 8. part. 5. in glos. in verb. *Hueste*, AEgid. Bos. in practic. crimin. in tit. de remissio. mercedis conducto. num. 84. pagin. 728. totius volumin. & bona l. 4. tit. 19. part. 1. in versic. *Pero todos*, Anchartan. in cons. 163. num. 6. ¶ Et prædicta conclusio tradita à prædicto Episcopo, secundum eum maximè procederet, vbicunque ista verba (*Promisit de non reuocando*) adijciuntur executioni ipsius contractus, non principali 33 dispositioni: quia tunc † nullius sunt effectus, nec mutant naturam contractus, seu dispositionis. Cuius opinionis fuit Decius in l. omnis, num. 21. ff. si certum petatur; & Ias. in cons. 6. lib. 2. per textum, quem Doctores nostri in infinitis locis vsque ad sidera extollunt in Clement. 1. de præbend. qui textus commendatur à plerisque Doctoribus, quos refert Episcopus Couarruuias in dict. loco Menochius qui plures citat in tractat. de præsumptionibus libro 3. præsumptione 36. numero 28. pagina 317. quibus iunge Suarez allegation. 14. Versus finem. Curt. Iun. consilio 56. numero 3. libro 1. notanter Felin. vbi ponit plura exempla in consilio 43. numero 15. cum sequentibus, Nauarr. in cap. si quis de pœnitentia, distinctione 1. notabil. 25. numero 4. Caldas Pereira, qui plures refert in tract. de nominatio. ad emphyteusim, quæstion. 22. numero 30. folio 258. Aluar. Valasc. consultation. 102. numero 10. Bursatus in consilio 131. numero 87. libr. 2. Menochius in consilio 84. numer. 45. libr. 1. Et verba delegationis operantur in verbis dispositiuis, nō etiam in verbis executiuis, vt tradūt Felin. in cap. licèt num. 11. de officio ordinarij, Alexand. in l. mortuum. 17. & ibi Ias. nu. 46. ff. de iurisdiction. omn. iudicum, Tiberius Decian. in practica par. 1. distin. 25. num. 17. fol. 193. faciunt scripta ad idem per Decium in l. non omnis, ff. si certum petatur; & alij, quos citat Anton. Gabr. lib. 2. commun. opinion. tit. de iure iurando conclus. 9. numero 3. & 4. Simon de Pretis de interpretand. defunct. voluntat. interpretatione 1. dubitatione 1. solutione 14. numero 21. folio 111. Alciat. respons. 479. numero 24. Andreas ab Exea in cap. cum omnes, numero 152. column. 128. de constitution. glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. part. 1. §. 5. numero 85. & latius, §. 18. numero 16. fol. 77. Purpurat. in l. more maiorum, numero 41. folio 69. post Ias. ibi numero 49. ff. de iurisdictio. omnium iudic. Valdes in additionibus ad Roderic. Suarez allegation 20. pagin. 94. vbi latè tractat quando donatio dicatur causa mortis vel inter viuos. Et ideò clausula (*Amoto exinde quolibet iniusto detentore*) si sit posita in literis executorijs & † non in principali 34 gratia, nihil operatur, vt ex dicta Clementin. & doctrina Abbatis in cap. cum nostris de concession. præbend. & Gemihian. cons. 86. probat Rebuffus in praxi beneficiali, in declaratione nouæ prouis. pagin. 221. Menoch. libr. 2 de arbitrar. iudic. centur. 2. casu 201. numero 141. pagin. 399. Et talis clausula non purgat vitium subreptionis: quia non fuit facta mentio de colorata possessione, vt resoluit per prædicta Curtius Iunior in consil. 3. numero 3. libro 1. & pro doctrina Rebuffi facit dictum Iasonis, in l. qui Romæ, §. duo fratres numero 115. folio 187. vbi tradit, quòd clausulæ, quæ apponuntur in executiuis, non ampliant executionem.

Præterea clausula constituti possessoria 35 † respicit exequutionem, vt per Nattam consilio 572. numero 14. & consilio 373. numero 20. decis. Pedemontan. 174. numero 4. De quo legi debet egregium consilium August. Beroi. 148. numero 7. & 17. libro 3. & ideo verba apposita in verbis executiuis inuestituræ, in qua fuerunt descendentes vocati, † non mutant principalem dispositionem, 36 nec admittuntur hæredes tantum, nisi sint descendentes, vt probant Antonius Rubeus consil. 110. col. vltima, Menochius in cons. 62. num. 32. & in consil. 160. numero 38. libro 2. qui hoc latè probat, ad quem addo Parisium in cons. 5. num. 5. lib. 1. vbi vult, quòd quando

uando in inuestitura in clausulis executiuis non dicitur feudum esse hæreditarium, & ni hil refert ad alterandam vocationem masculorum; quòd in executiuis fœminæ vocatæ videantur, vt tradit Cephalus in consil. 26. num.49. Et verba *Hæredibus & successoribus & ab eis descendentibus*, apposita in executiuis nihil operantur, secundum Syluanũ in consil.98. num.3. Ex his fit, quòd licet regulariter clausulæ solitæ ex stylo tabellionũ non habeant tantam vim, vt latiùs scribo supra hac parte. q.5. operantur tamen quando 37 sunt appositæ non in executiuis, † sed in corpore dispositionis, vt tradunt Franc. decis.6. Regens de Ponte conf.54. Ioann. Francisc. de authoritate Baronum, pragmatica. 16. numero 11. Ex his fit, quòd licèt regulariter re- 38 latiuum importet † conditionem. l. nuper. ff. de legatis 3. & latè declarat Emanuel Costa select. interpretatio. lib.1. cap.6. & propterea impedit transmissionem, vt per eundẽ Costam in cap.7. & sequent. fallit, nisi relatiuum respiciat executionem legati, & solutionem, non substantiam: quia tunc non impedit transmissionem: l. si Titius. §. cum ita, vbi Bald. ff. de legatis 2. de quo per Zanchum in l. hæredes mei. §. cum ita, part.4. num.77. ff. ad Trebellianum. Et quando vnus vocandi modus tantum est expressus in bulla, & in executorijs literis omnis modus, non venit 39 alius modus; quia literæ executoriæ † non ampliant, vt per Rebuffum in praxi beneficia. in forma signatu. simplicis prouisio. num. 7. pag.141. Et ideo clausula, *Non obstantibus*, non ampliat dispositionem, Bald. in l. eã quam, num. 36. C. de fideicommis. Carol. Ruinus consil.29. num. 5. lib.1. & ille textus est ad hoc notabilis & egregius secundùm Iasonem in l. qui Romæ. §. duo fratres, num.73. folio 168. ff. de verbor. obligation. & tradit magis in specie Roland. in quadam donatione causa mortis iurata, in cons.8. num.15. & numer.38. lib.1. Carol. Ruin. consil.51. Parisius conf. 16. lib.2. & in conf.23. num.153. libro 1. vbi de clausula de plenitudine potestatis. Deci. in cap. relatum in 1. nu.4. de offic. delegati fol. 113. idem Deci. vbi limitat conf. 423. num. 19. idem Deci. consil. 213. num.9. Sic scribit Felinus in cap. super literis, nu.4. de rescript. quòd quando in verbis narratiuis vel executiuis fit mentio de certo modo vacationis, non dicitur appositum gratia taxationis, sed demonstrationis. Et Rebuff. in praxi beneficia in 3.p. signatu. in verb. cum derogatione statutorum, num.6. pag.182. tradit, quòd clausulæ derogatoriæ appositæ in executione literarum Apostolicarum non † 40 ampliant gratiam, refert dictam Clement. & Cardinal. in consil. 16. tit. de præbend. Paris. consil.4. num.36. lib.1. Et verba quæ apponuntur in fideicommisso accessoriè, & ad executionem, etiam per modum rationis nõ ampliant fideicommissum, vt tradunt Decius in consil.377. num.7. Gloss. Parisien. consil.1. pro Duce de Villahermosa num.11. Et gerũdium non facit conditionem quando respicit exercitium, & executionem, secundùm Baldum in l. & si post res. ff. si quis cautio. Gloss. Parisien. in consuetud. Parisiens. p.1. §.13. numer.3. fol.160. & facit quod scribit idem Glos. Parisien. p.2. consuetud. in principio. Et verba conditionalia, quæ respiciunt executionem, non essentiam, † non impe- 42 diunt transmissionem, secundùm Aretinum in l. qui liberis in principio, col. fin. ff. de vulgar. Iasonem in l. nemo potest, lectura 1. numer.80. & lectura 2. num.93. ff. de legat. 1. Zanchum in l. hæredes mei. §. cum ita, par.4. num.346. pag.109. ff. ad Trebellianum, quod repeto infrà 2.p.q.4. illatione 8. nume. 326. ¶ Et renuntiatio facta potestati reuocandi donationem virtute l. si vnquam, † non præ 43 iudicat, vbi fuit apposita in verbis executiuis, vt per Cephalum conf.94. num.28. cum sequentibus, lib.1. Et renuntiatio fideicommissi † non arguitur ex clausula exceptiua, 44 vt tradit Menochius in consil.87. num.4. libro 1. Et confirmat Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus lib. 3. conclu. 1282. num.15. fol.231. vbi hoc declarat. Et retentio fidelitatis in executiuis posita non nocet, vt per Menochium in consil.1. num.34. Et quando constitutum ponitur accessorie, & ad executionem, † nullam vim habet, vt pro 45 Nattà in conf.382. num.14. Et fratres renuntiantes primogenituram in clausula executiua non ita sibi præiudicant, vt tradit Zasius in consil. 20. nu.34. lib.2. faciunt scripta per Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommis. art.52. num.43. fol. 501. Zanchum in d. §. cvm ita, p.4. num.160. pag.86. vbi ponit generalem doctrinam ex tex. in d. Clemẽtina, & pluribus authoribus, quòd clausulæ positæ in executione non ampliant dispositionem.

Nec est prætermittenda doctrina Abbat. in d. c. cum nostris de cõcessio. præbend. vbi vult, quòd ea, quæ ponuntur in executione 46 gratiæ, † non firmant gratiam vitio subreptionis. Et idem Dominic. consil. 36. 86. Staphil de literis gratiæ, tit. de vi & effectu clausularum, versi. vlterius sciendum est, pagin. 181. num. 2. Etsi dubitetur an concessio feudi sit noua, vel antiqua, verba seriose, & in executiuis apposita nihil operantur, vt rectè explicat Gloss. Parisien. in consuetudin. Parisien. par.1. §.5. nume. 85. fol.83. Et donatio 47 Regia † non ampliatur ex verbis executiuis, vt per glossam in dict. Clement. & alia tradit Burg. de Paz in consil. 25. num.35. Et clausulæ

sulæ positæ in executione diuisionis non augent diuisionem, vt per Carolum Ruinum in consil. 137. num. 10. lib. 2. Et clausulæ, quæ faciunt delegatum, debent esse positæ in verbis dispositiuis, non in executiuis, vt tradunt Iaso in l. ius autem ciuile, num. 7. & 8. ff. de iustitia & iure, Tiberius Decianus in pract. criminal. tom. 1. lib. 4. de delegat. c. 25. num. 18. fol. 193. Quando autem † dicantur verba apposita in executiuis, vel in principali dispositione, notanter tradit Curtius Iunior in consil. 3. num. 42. Et clausulæ decreti irritantis, & cæteræ † regulantur secundùm naturã principalis dispositionis, vt tradunt Cardinalis in Clement. 1. q. 18. in fine, de electio. Imola in Clement. 2. notab. 2. de concessio. præben. Alexand. in consil. 97. num. 5. lib. 5. Decius & alij, quos citat Menochius consil. 83. num. 21. lib. 1. Vnde inquit Socinus Iunior in cons. 116. num. 33. lib. 1. quòd si inter fratres est facta diuisio bonorum communium, & fuit promissum de non reuocando talem diuisionem, talis promissio non ampliat diuisionem vltra id, quod principaliter importat diuisio, nec censetur renuntiatum fideicommissum. Et Socinum Iuniorem nouissimè citat Menochius in tractatu de præsumptionibus, lib. 3. præsumpt. 115. num. 43. pag. 410. & tradit Simon de Pretis lib. 3. dubit. 6. solutio. 5. num. 13. & 28. fol. 373. Et scribit Celsus in consil. 120. num. 38. quòd si in verbis executiuis fundationis maioratus vocentur descendentes ex linea masculina, † non alterant talia verba primam dispositionem. Pro quo faciunt quæ singulariter refert Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. par. 4. num. 160. pag. 86. ff. ad Trebellianum. Et quod scribis Pinellus in l. 1. part. 3. num. 85. versic. adhuc enim. C. de bonis maternis, circa materiam quando conceditur feudum vel emphyteusis filijs vt hæredibus, quem citat Caldas Pereira denominatio. emphyt. q. 22. num. 30. folio 257. Gabr. tit. de verborum significatione. conclus. 3. num. 12. pag. 340. Paris. consil. 5. nu. 5. lib. 1. volentes, quòd vbi in verbis executiuis fit mentio de hæredibus & successoribus, tunc non dicitur feudum hæreditarium. Et verba posita in priuilegio in verbis executiuis non alterant substantiam priuilegij, vt per Sylnanum cons. 4. num. 17. ¶ Et conditio tacita † non suspendit vbicunq; non respicit executionem, vt per Decium in l. diem functo. ff. de assessoribus, quem citat Natta in cons. 452. num. 12. qui etiam in cons. 452. nu mer. 12. qui etiam in cons. 453. num. 2. lib. 2. tradit aliud notabile, quòd constitutum † in verbis executiuis ad tempus mortis, non suspendit quodlibet aliud tempus appositum in verbis executiuis, ex Bald. in additio. ad Speculator. tit. de instrumētorum editio. col. fin. & in l. 2. C. de iure dotium, Alexan. in l. quæ dotis, fallen. 7. ff. solut. matrimon. & alijs, quæ citat, faciunt tradita per Osascum consil. 73. num. 45. Et actus † consecutiuus potest fieri litependente & appellatione, secundùm Franciscum in cap. bone, nu. 13. de appellationibus, Laucellottum in tractatu de attentatis. p. 2. c. 6. de appellatio. litependente, limit. 5. nu. 4. pag. 128.

Et ex his inquit Aym. Sauillian. cons. 118. quòd si testator leget centum puellæ, vt possit nubere, si à testatore sit facta mentio ista in ea parte testamenti, quæ ad executionem legati, non ad dispositionem pertinet, † legatum est purū, & non conditionale, notat Episcopus Couarrunias in cap. 3. num. 10. versic. tertio inde, de testament. de quo lege Manticam lib. 11. de coniectur. ment. tit. 18. n. 19. pag. 559. Et Curtius cons. 3. n. 3. inquit, quòd si in clausula executiua cum est facta concessio feudi, sit appofita dictio, *Pro hæredibus*, non † dicitur feudum hæreditarium, nec alteratur principalis dispositio, & idem Curtius in consil. 56. num. 3. licet contrarium teneat Decius cons. 38. col. 4. vers. quarto me inducit, & Bossi. in tit. de Principe, nu. 308. quos citat decisio Pedemont. 561. num. 8. ad quod legendus est Pinellus in d. l. 1. part. 3. nu. 87. versic. quod notabiliter ampliat Curtius folio 128. C. de bonis maternis.

Sed ego verba scripturarum, & mentem concedentium, vel contrahentium in omnibus istis † considerarem per regulam, l. in cōuentionibus 219. ff. de verbor. significatio. Ex quo venit, quòd clausulæ consuetæ additæ in executiuis † operantur, vt per Simonē de Pretis in consil. 121. num. 4. Nattam in cō sil. 582. lib. 3. Gabriel. in lib. 6. communium opinionum, tit. de consuetud. conclus. 4. nu. 5. & 6. Bursatum in consil. 183. num. 24. lib. 2. Vnde fit, quòd clausulæ executiuæ † ampliant & extendunt dispositionem, quando aliàs tales clausulæ nihil operarentur, secundùm Ripam in l. qui Romæ. §. duo fratres, numer. 84. ff. de verborum obligationibus, Barthol. Socin. in consil. 93. num. 2. lib. 3. Menochium in consil. 333. num. 24. lib. 4. facit consilium Carol. Ruin. 157. num. 7. Cephali cōsil. 40. num. 14. Osasci consil. 15. num. 5. quæ notanda sunt pro intellectu clausularum maioratus, in quibus verba ponuntur pro executione vltimarum voluntatum. ¶ Animaduertendū tamen est, quòd licet clausulæ executiuæ non amplient dispositionem, † declarant tamen intentionem disponentis, vt ex Bald. in l. eam quam, versic. pone quidam. C. de fideicommiss. Bart. in l. Centurio, versic. quid enim si dicit. ff. de vulga. Iasone in l. qui Romæ, §. duo fratres. q. 8. probat Alciatus respon. 259. num. 3. Rebuffus in concordan.

in

in forma mandati Apostol. pag. 646. Carol. Ruin.consil.84. num.11.lib. 1. qui id scribit in clausula non obstante. Et in quadam successione primogenituræ hoc tradit & declarat Cephalus consil. 312. nu.45. & nu.144. lib.3. & in cons. 343. num.30. eodem libro, idem Cephal in consil.55.nu.10.lib.1.Quintilian. Mandos.de signatura gratiæ in p.3. de rogationes regularum.fol.52.col.1. & tradit Simon de Pretis de interpretāda defunct. voluntа.lib.2.interpretat.3. dubitat.2. solut.3. num.12. & 13. fol. 156. Menochius consil. 197. num.15. Quando autem clausulæ censeantur scriptæ in executiuis,† traditur in dicta decisione Pedemontana 173.numer.3. Et quod verba executiua licet declarent intentionem,nō tamen amplient, tradit Iacob. Puteus decis.153.n.7.pag.184. Et quod clausula prohibitionis alienationis sit † accessoria ad principalē dispositionem, & sequatur eius naturā, tradunt Alexand.in consil.59.colu.vltim.lib.3.Menochius in consil.376.nu. 49.lib.4.& in tractat.de præsumption.lib.4. præsumpt.18.num.20.fol.20.Et quòd tacita conditio.ex dispositione legis, quando respicit executionem,†impediat transmissionem, secus si respiciat essentiam & substantiam dispositionis, volunt Aretinus in l. qui liberis, in principio.col.final. ff. de vulgar. Iaso in l. nemopotest, lect.1. num.80. & in 2. lectur. num.93. Zanchus in l.hæredes mei. §. cū ita, ff.ad Trebellianum.p.4. num.346. pag.109. Et qualiter hæreditatis appellatione † fideicommissum contineatur, vbicunq; verba posita sunt in executionē,& ad ampliandum,tradunt Decius in consil.597.num.7. Zanchus in d.§.cum ita,p.5.nu.183.pag. 147. Et quid operetur coniectura apposita in substitutione in verbis executiuis, tradunt Sforcia Odi in tractat.de compendios. part. 5. pag.164. versic.secunda coniectura,Menoch in tractatu præsumptionum,lib.4.præsumpt.54. numero 21. fol.73.

Fundamenta autem Peraltæ (vt ad rem redeamus) nihil vrgent, quia ad l. vbi ita donatur,ex proximè dictis responsum est; & ita opinio quòd donatio causa mortis non possit reuocari, quando interueniт promissio de reuocando,† non est ita indubitabilis, vt pro veritate habeatur : imo quod donatio causa mortis etiamsi habeat prædictam clausulam, possit reuocari, tenet Baldus in l. cum quis, in fine,in vers.sed quid si. ff. de condi,ob causam.Quia secundum eum † non dicitur contrauenire , qui sequitur naturam contractus per l. quæro.§.inter locatorem.ff.locati : & idem tenet Roman.in cons.229.pro declaratione Alexand.in cons.71.lib.1.Corne. consil.124.& 259.& 286.lib.4. Ripa in tractatu de peste fol.31.in versic.sexto decimo.Crotus in l. stipulatio hoc modo concepta. num. 78.ff.de verbor.obligation. & alios citat Rolandus in consil.61. num.22. lib. 2. qui post Oldraldum in cons.238. cum mulier, & Roman.in cons.266.Deci.in d. l. non omnis,& alios,quos citant prædicti,tenet,quod ista cōclusio procedit etiamsi in tali donatione adsit iuramentum , quia intelligitur secundum naturam actus,† super quo interponitur.l. vltima. C. de non numera. pecunia, de qua in alijs locis ago ; & tradit latè Antonius Gabr. lib.2.communium opinionum, tit.de iure iurand. conclus.10. num. 1. pag.121. Ioseph. Mascard.dicto lib.3.conclus.1282. num.13. Et de vtroq; dicto vide scripta per Episcop. Couarruu.in dict.rubric.num.10.& 11.& in sequentibus, Anton.Gabr.loco citato concl. 9. num.2. & de materia vide Franciscum Māticam in tractatu de coniecturata mente defuncti,lib.1.tit.13.num.1.cum sequentibus & quæ scribo supra.q.22.à num.31. cum sequentibus. Et qualibet generalis dispositio est † limitanda secundum naturam rei,de qua dispositio loquitur.l.1.§ 1. ff.de offic.procurator. Cæsar.Aym.cons.186.num.5.

Præterea est considerandum,quod d.l.vbi ita donatur,ideo procedit,† quia de donatione causa mortis per promissionem de nō reuocando fit transitus ad aliam speciem, scilicet,ad donationem inter viuos, qua ratione sequitur effectum donationis inter viuos: in nostro verò casu licet pater promittat se non reuocaturum donationem, non fit transitus ad aliam speciem contractus,sed remanet adhuc donatio,quæ debet stare in finibus donationis cum qualitate.d.l.17.permittentis reuocationē, nisi in illis tribus casibus. Et quāuis pater promittat se non reuocaturum, adhuc est ei † libera potestas reuocandi,quæ nō est restringenda propter illa verba , absque renuntiatione magis speciali. Ad quod facit notabilis doctrina Oldraldi in consil. 95. ex forma istius,num.15. & 16. vbi tenet, quòd licet Rex iuret,& promittat non alienare bona Regni,nec donare,potest tamen vxori donare,quia iuramentum non addit ad contractum,nisi religionis vinculū. Et in his in quibus præstans iuramentum non consensit,nec cogitauit,nec obligat,quia intelligitur secundum materiam actus † super quo interponitur per d.l. vltimam. C.de non numera.pecunia, & alia similia. ¶ Et si lector scire cupit quando donatio causa mortis , quando donatio inter viuos,† legat abundans cōsilium Rolandi 61.lib.2. & plenissimè Rebuffum qui materiam plenius omnium tradit, & nistiuguit in l. alienatum 67. §.donationis, pag.461.ff.de verbor.significat. Iulius Clar. lib.4.receptarum sententiar. §. donatio.q.4. pag.99.Matienς.in l.7.tit.10. lib.5.Recopil. gloss.

authent. quas actiones, vbi plenè Iaso. C.de sacrosanct.eccles. & cum etiam appareat illas esse exorbitantes, & impedientes libertam testandi libertatem, & prohibentes patres reuocare donationes factas in filios, quod etiã est correctorium & exorbitans à iure communi, vt latius apparet ex scriptis per Tellium in d.l.57.in princip.sequitur, quod prædictæ leges tanquam correctoriæ & exorbitantes nõ 83 sunt trahendæ,† nec extendendæ vltra casus in quibus loquuntur. l. ius singulare. l. quod vero contra.ff.de legibus. l.Si vero.§.de viro.ff.solut.matrim.etiam vbi est eadem ratio, secundùm glossam in cap. in fidei.in verbo, inquisitionis,de hæretic.in 6. & probatur in c. constitutionem,vbi gloss. in verb. prorogamus,de regulari. in 6. Notatur latius per Tiraquellum in d.l.si vnquam,in verbo libertis,num.27.C.de reuocand. donatio. Alciat. lib.2.de verbor. significat. pag.9. (quod est animaduersione dignum) quia non solum est necessarium pro intellectu huius quæstionis, sed aliarum,quas supra scripsi,& alias,quæ se se offerre possunt circa intellectum dictarum legum 57.& 22.& 44.Et hanc meam opinionem tenet Angulo in l.1.tit.5. lib.5.Recopilationis,gloss.11.num.6.cum sequentibus,folio 46.qui hoc latè prosequitur.Quod verius iudico,licet nouissimè contrarium teneat Ioãnes Gutierrez lib. 22. practicarum quæstionum.q 77.per totam.Sed nostram opinionẽ sequitur nouissimè Petrus Barbosa in l. quæ dotis,num.156.pag.758.ff.soluto matrimonio,qui scribit multa notabilia in materia dictæ l. vbi ita donatur. Et facultas testandi & 84 disponendi de re propria † non est restringẽda.l.cum duobus.§.idem respondit.ff.pro socio.l.pactũ quod dotali.C.de collatio.Notat Decius in cons.475.Aymo.in cons.288.numero 3. ¶ Et ex prædicta regula,quòd leges exorbitantes non extenduntur extra casus in quibus loquuntur, alias inferebam (vt hoc ex transcursu dicam) quòd pragmatica Madriti anni 1534.hodie l.7. tit.7. lib.5. ordinamen.quæ decidit,quòd vbi duo maioratus cõiunguntur per matrimonium,& ex matrimonio nati,sunt duo, vel plures filij, quòd non possit filius maior duos maioratus habere, sed quòd sit in sua potestate vnum illorũ eligere,vt latius in d.l.cau[illegible]r, † non procedit 85 extra casum matrimonij,in quo loquitur, & cæteri casus sunt iudicandi veluti omissi per ius commune, & iuxta testatorum dispositiones.De quo vide quæ scribo in 2.par.q.ampliatione 8. & in initio secundæ partis, & in quæst. 6.

Et in ista materia & quæstione animaduerto ad quandam singularem conclusionem, & quæ dabit commodum & honorem, scilicet, quòd licet in melioratione tertij sint variæ opiniones,de quibus supra; an pactum de nõ reuocando simul cum iuramento,vel sine eo, faciat meliorationem irreuocabilem absque traditione possessionis,vel alijs similibus actibus,de quibus in l.17. Tauri, in maioratu facto cum facultate Regali cum clausula, quod post factum maioratum possit reuocari quoties fundatores voluerint,quę clausula est ordinaria; aliud est dicendum,† licèt sit factum 86 cum promissione de non reuocando cum iuramento:quia cùm ex l.44. Tauri, hodie l.4. tit.7.lib.7.Recopilationis, maioratus factus cum facultate Regali possit reuocari etiã tradita possessione ,quando in facultate Regia expressum fuit, quod possit reuocari; eadẽ, imo maiori cum ratione potest reuocari,si factus sit cum pacto de non reuocando, quod non potest esse, nec magis debet operari ad irreuocabilitatem, quàm traditio possessionis. Et satis est,quòd tantum operetur, cum (vt iam dixi)dicta l.44. solummodo excipiat & ponat illos casus ad irreuocabilitatem maioratus,quod tanquam nouum,& videri meo verissimum digito alligandum (vt aiunt) est. Et valet † argumentum à maiori, seu à fortio 87 ri,cap.cum in cunctis,vbi glos.de electio. authen.multo magis C.de sacrosanct.eccles. cũ. concordan.vt per Euerardum loco 65.Et valet argumentum à maiori,tex.in cap.si ergo, 4.q.1.cum alijs, vt per Euerardum loco 66. Et non potest † plus operari tacitum quàm 88 expressum.l.qui ad certa.ff.locat.tradit Socinus Iunior in l.Filius familias. §.diui.n.105. fol.188.ff.delegat.5. Tiraquellus in tractatu de præscriptio.§.1.gloss.4. pag.70. & nõ est fingendus nouus modus fingendi possessionem præter alios,quàm in iure expressos, secundum Innocentium in cap.in literis, num. 7. de restitutio.spoliato. Speculator. in titu. de locato.§.nunc aliqua,versic. 52. ad finem, Syluanum in cons.55.num.9.Et quòd tacita acceptatio † non possit operari plus, quàm 89 expressa, tradit Felin.in cap. capitulum, nu. 11.de rescript.Et hoc vltimum cõfert etiam ad ea,quæ tractantur infra q.36.

Et circa præsentem quæstionẽ etiam semper † dubitaui de quadam distinctione tradi- 90 ta à Molina lib.4.de primogen.c.2.num.46. fol.128. vbi distinguit inter pactum factum de non reuocando maioratum , vel meliorationem,& pactum factum de non contrauenniendo:nam priori casu dicit fore maioratum irreuocabilem,in secundo casu dicit posse reuocari:cum ista verba (videri meo) sint eiusdem effectus & substantiæ , & sit differentia 91 magis nominis,quàm effectus,qui non est cõsiderabilis, iuxta regulam.l.insulam.ff.de pręscript.verbis.l.si vno. ff. locati, & Bart. in l. cotem. §. qui maximos. ff. de public. & vectiga.de quo latè Tiraquel.lib.1.de retractu, §.1.

§.1.gloss.14.num.87.pag.322. & §.30. nu. 11.gloss.1.pag.642.& §.32.glos.1.num.34. Et pactum de non reuocando, & de non cōtraueniendo idem sunt, vt tradit in propria materia Nicolaus Boerius decis. 353. nu.11. & istà notabis, quia semper videbis in practica, licet Molinam referat etiam & sequatur nouissimè Aluarus Valasc.consil.102. numero 22.

Et in ista materia donationis causa mortis lectores animaduerto, de quodam peregrino dicto Pauli Castrensis in cons.75.num.2.lib. 2. vbi vult, quod quando donans asserit se donare causa mortis, ita demum per pactum de non reuocando etiam iuramento firmatum, † videtur recedere à proposito donandi causa mortis, si tale pactum se compatitur cum donatione inter viuos, alias secus, quod tradunt Bartholom. Socin. in cons.235. col.3. versic. adduco etiam, num.3.lib.2. Andr. ab Æxea in lib. pactorum, nu.504. pag.300. ad quos addò Aymonem in cons.52. num.4. Socinum Iuniorem in consil.21. num.15. lib.2. ¶ Et istis addenda sunt quæ de donatione facta in testamento cum pacto de non reuocādo, maximè si iuramentū interueniat, scribit in propria materia Tellius in d.l.17. Taurina, num. 94. cum sequentibus, vbi concludit, † meliorationem & donationem in isto casu esse irreuocabilem; ad quem addo Gregorium Lopez in l.4.tit.4.par.5.in gloss.in verb. *No la pueda hazer*. Ioann. Gutierrez in cap. quamuis pactum, de pactis in 6. in principio, nū. 55. pag.394.& Ioann. Gutierr. de iuramento cōfirmatorio, cap.12. num.12. cum sequentib. fol.51. concludit contra Tellium, nisi in tali donatione interueniat traditio simul cum iuramento, & de pacto de non reuocando.

92

93

Et ex omnibus, quæ supra scripta sunt, apparet † falsum esse quod inaduertenter & cōtra omnia iuris principia & regulas scripsit Barbacius in cōs.54. clementissimi, lib.2. vbi ait, quòd donatio causa mortis, vel legatum acceptatum non potest reuocari. De quo dicto merito dubitat Rebuffus in concordātijs rubr. de regula accepta & publicata, pagina 779. Et in materia est omnino aduertendum ad Doctrinam Bartoli in l. si quis in principio testamenti. ff. de legatis 3. quam citat Iaso in consilio 122. numero 2. libro 4. quam cito supra quæstione vigesima tertia.

94

(.?.)

QVÆST. XXXI.

Si pater facto maioratu, vel melioratione per vltimam voluntatem tradat filio possessionem, an maioratus & melioratio sit irreuocabilis.

SVMMARIVM.

Refertur opinio Antonij Gomez circa præsentem quæstionem.num.1.

Legatum an transeat in donationem inter viuos, traditione facta simpliciter, absque eius expressione.num.2. à quo contra Antonium Gomez argumentatur.

Testamentum reuocabile an sit, clausula existēte, quòd si non vt testamentum, valeat iure codicillorum.n.3.

Maioratus factus in testamento, facta rerum illius traditione, reuocabile an sit, refertur sententia affirmans.num.4. negans tamē & vera, numer. 7. 15. & 16. Respondetur obiectioni.n.18.

Quid de donatione facta absenti, nemine pro eo stipulante.n.5.

Dos relicta in testamento reuocari an possit, num.6.

Donatio inter viuos facta in testamento, & per notarium acceptata, est irreuocabilis, nu.8. 11. & 12. An assumat naturam vltimæ voluntatis.n.9.

Testator si constituat se possidere nomine legatarij, transfert in illum possessionem.nu.10.

Nuda traditio non transfert dominium.nu.13.

Vnus & idem actus potest valere vt cōtractus & vltima voluntas.n.14.

Argumentum à contrario fortissimum est in iure, num.17.

Verba apposita gratia frequentioris vsus nō mutant iuris dispositionem, n.19.

Contractum inter viuos vocat lex traditionem ipsam.num.20.

Melioratio facta per contractum, & vltimam voluntatem, æquiparantur, n.21.

Conditione pendente contractus perfectus non dicitur, num.22. Per traditionem tamen dominium transfertur.n.23.

Donatio inter viuos ex testamento fieri potest, num.24.

Donans in testamento si se pro donatarij possessore constituat, & alteri possessione tradat, præfertur institutus in testamento.n.25. & 28. Quid si donatio sit conditionalis. n.27.

Testamentum faciens si dicat se donare inter viuos, donatio reuocari non potest.n.26.

Si

Si in testamento donetur quod per viam vltimæ voluntatis relinquebatur, sit ne irrenocabilis dispositio.n.29.remissiue.

Donatione causa mortis facta, si res donatario tradatur, in eum dominium transfertur, numero 30.

Possessio magis occupari potest ex licentia in testamento concessa, quam ex contractu, numero 31.

Dominium ex vltima voluntate transfertur, num.32.

Donatio causa mortis, traditione interueniēte, habet vim contractus.n.33.

Per traditionem nepotibus factam in vita testatoris cum fructuum reseruatione, fit legatū irreuocabile.n.34.

Traditio facta per constitutum in vltima volūtate factum, facit maioratum vel meliorationem irreuocabilem.n.35.

Reuocatio facta per patrem in vltimis codicillis non trahitur ad bona donata in primis cū iuramento.n.36.

Re legata in testamento, possessione secuta, legatum an assumat naturam donationis causa mortis.n.37.

Distinctio quædam Nattæ circa legati dispositionem commendatur.n.38.

Donatarius an teneatur fructus restituere, reuocata donatione, quæ fuit facta tradita possessione per viam vltimæ voluntatis.n.39.

Ex duobus actibus contrarijs, quorum vnus possessionem transfert, alius non, præualet per quem possessio non transfertur, numero 40.

IN præcedenti quæstione 30. argumentatum fuit contra opinionem Peraltæ, nunc hac 31. restat insurgere, & proram conuertere contra aliam opinionem Antonij Gomez, qui ambo fuerunt in Academia Salmanticēsi contemporanei, & cathedras proprietatis regebant: quæro igitur, si pater faciat maioratū vel meliorationem tertij in filium in testamēto, vel in alia vltima voluntate, & post factā meliorationem illi possessionē tradat, an possit reuocare prædictam meliorationem, aut maioratum? In quo puncto † Anton. Gomez in d.l.17.num.24.palam affirmat, quòd quādo hoc contigerit, est patri licitum reuocare meliorationem, quod probare nititur ex textu in l.1.& per totum titulum. ff. de adimen. lega. vbi probatur, quod legatum relictum in vltima voluntate potest reuocari, etiamsi traditio interueniat: & per distinctionem communem Dyni, Rainer. Bart.& aliorum in l. legatum.ff. de legatis 2. vbi dicunt, quòd quando † traditio facta fuit simpliciter, nulla facta fuit simpliciter, nulla facta mentione de legato, transit in vim donationis inter viuos. Secus tamen quādo fit ex causa expressa legati quia tūc habet vim legati, & reuocari potest. Quorum sententiam ex nostris Hispanis etiā refert Gregorius Lopez in l.1. tit.9. part.6. in glos.in verb. *De donacion*, Episcopus Couarruu.in 2.p.rubr.de testament.versus finē, versic. hi vero omnea cuius resolutio cautè est legenda, secundùm ea quæ scribo infra. Et pro Anton. Gomez melius facit doctrina Bart.in l.si quis in principio testamenti.ff.de lagatis 3. vbi tenet, quòd si in primo testamēto adsit clausula, quòd si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum, vel donationis causa mortis irreuocabilis, † potest tamen tale testamentum reuocari. Et idē tenet Bart. in l.cum duobus.§.idem respondet.ff.pro socio, & in l. stipulatio hoc modo cōcepta, vbi Angelus & alij.ff.de verbor.obligationib. & est communis secundùm Alexandrum ibi, & Iasonem in consil.122.num.2.lib.4. vbi hoc dicit etiam procedere notario stipulante: & idem voluit Angelus in cons.66. Contes Robertus col.vltim.& probat latè Carolus Ruinus ad ista legendus in cons.130.num.4.cum sequentibus, lib.1. & in cons.178. eodem libro per totum, & in cons.182.num.9.cum sequentibus, eodem libro. Vide tamen eundem Iasonem in cons.169.lib.4. num.4. & 5. vbi dicit, istud non procedere quando testamentum primum fuit factum in fauorem Ecclesiæ, & piæ causæ. Et pro ista sententia Antonij Gomez facit etiam textus in l.1.§.si parēti, & in l.cum quis. ff. de cond. causa data, & in l.videamus.§.item si. ff. de vsur. quæ iura ad hoc ponderat Episcopus Sarmiento in l. Lucius.§.idem Celsus.num.6.fol.75.ff.de legatis 2. vbi istum punctum num.8.tangit, tradit in hoc esse considerandum, an legatum transeat ex traditione in contractum. Et Anton.Gomez sequitur hodie latè Matienç. in l.1.tit.6.glos.4.num.15.cum sequentib.folio 140.lib.5.Recopilationis, Ioann. Gutierrez de iuramento confirmatorio.p.1.c.12. num.13.fol.52. ante eum Molina licet dubius lib.4 de primogenijs c.2.num.20.fol.322.idem Ioann.Gutierrez in l.nemo post.ff.de legatis 1.num.257.& eleganter Natta qui ex pluribus confirmat in cons.73.num.2.præcipuè ex sententia Fabri in l.hæredes palam. §. 1. ff.de testamen. & ante istos hoc etiam tenet Gregorius Lopez in l.2.tit.15. p.2.in gloss. in verb. *Maioria*, vers.& nota, quòd si quis faciat maiorāt, vbi expressè tenet, quòd si quis faciat maioratum per testamentum, vel donationem causa mortis, & tradat res maioratus, † reuocare potest maioratum, quem refert & sequitur Burgos de Paz cons.2.num.14.quos retuli supra in quæst.23. Et quod donatio facta in testamento cum promissione de non reuocando, nihilominus reuocari possit, volunt Guillelmus Benedictus in c.Raimuntius,

in verb.testamentum.4.num.29. vers. quarta & vltima est limitatio, de testament. Anton.Gabriel lib.2. communium opinionum, tit.de iure iurand.conclu.9.num.9.quos citat Menoch.in tract.de præsumptionibus, præsumpt.35.num.30.pag.317. qui etiam refert Iasonem,Carol.Ruin.&Socin.Iuniorem.Et quòd donatio facta absenti in testamento,nemine pro eo stipulante † reuocari possit,probatur in l.cum pater.§.donationis, & in l.miles ad sororem.ff.de legat.2.vbi Bart. idē Bartul.in l.si donatio.C.de donatio.Roman. cōsil.513.num.2.Nicol.Boer decis.353.nu.3. Quibus etiam conuenit doctrina Baldi in l. Sancimus,in fine.C.de testam.& in c.2.vers. item nota,de consuet.vbi vult,quod donatio facta alicui præsenti & acceptāti per testatorem in casu reuocationis legati nō valet, quia tale pactum est nullum tanquam factū contra substantiam legati,& idem volunt Paulus de Castro in l.stipulatio hoc modo concepta,ff. de verbor.obligatio.Aret.in d.l.hæredes palam.§.final.&alij,quos citat Natta cons.474 num.6.Curt.Iun.qui dicit istam esse communem opinionem & veram in consil.56.num. 5.vbi plura ad propositum scribit.

Ex quibus omnibus infero confirmationē Doctorum tenentium, quòd dos † relicta alicui in testamento potest reuocari,limitari,& moderari,secūdum Bald.in l.qui vxori. ff.de aur.& argen.lega. Aret.in l.si non designata, C.de fals.caus.adiect.legat.& alios,quos citat Baeza de nō meliorandis filiabus. c.20.n.19. & in confirmationē doctrinæ Baldi in d.l.sancimus,plures citat Anton.Peregr.in tract.de fideicom.art.51.num.31.fol.485.

Quibus rationibus non obstantibus, cōtraria opinio verior mihi videtur, imo quòd si pater faciat maioratum vel meliorationē tertij in filium in testamēto, vel in alia qualibet voluntate vltima,& illi possessionem postea tradit,efficitur talis maioratus † irreuocabilis quod probatur rationibus sequētibus. Primò contra Anton. Gomez facit l.44.Tauri, hodie l.4.tit.7.lib.5.Recopil. quæ apertè dicit, quòd pater potest reuocare maioratū,quem fecit in qualibet vltima volūtate,nisi filio tradiderit possessionē:quæ lex non solum loquitur in maioratu facto authoritate Regia, sed etiam in maioratu & melioratione facta per quemlibet priuatū authoritate propria,vt patet ex illis verbis, & implicatiua, *Aunque*, prout latius exposui in q.28. supra eodem.

Secundò,cōtra Anton.Gom. facit expressa doctrina Bald.in l.ex testamento,nu.1. C. de fideicom. vbi dicit, quòd si testator instituit hæredem, & dixit si non valet iure testamenti,valeat iure donationis inter viuos,quā fecit notario præsente & accipiente, tanquā publica persona,constituens se precario nomine possidere,postea autem condidit nouū testamentum, ac reuocauit primū: quòd hac ratione reuocatione nō obstāte,donatio † fuit irreuocabilis:refert notata in d.l.hæredes palā,§.final.Quā doctrinā refert &sequitur Barthol.Socin. in cons.72. difficultatē faciebat, nu.1.lib.3.quem ad hoc corrupte citat Greg. Lop.in l.3.tit.1.p.6. vbi aliqua in proposito nostro refert.Et pro Baldo ex doctrina Angeli in cons.179.nu.6.& idē quod Bald. in d.authen.ex testamēto;tenet latè Roman. ad hoc legendus,licet Bald.non referat cons.271.n. 7. adijciens, quòd in isto casu donatio † non assumit naturam vltimæ voluntatis,cui principaliter admiscetur. Et idē tradit ipse Romanus cons.293.n.2.in quibus locis est legendū qualiter ista donatio fieri debet, vt sit irreuocabilis,& confirmatur ex scriptis per Alex. cons.45.n.5.lib.1.Cephal,cons.61.n.31.lib. 1.qui plures refert concludentes, quòd donatio potest fieri in testamento. Et huic est cōsimilis sententia Baldi in c.1. col. final. vers. sed ecce Imperator.n.13.de confirma. vtili, vel inutili,vbi dicit, quòd si testator cōstituit se possidere nomine hæredis, vel legatarij, † transfert in illum possessionē, per l. Lucius Titius testamentum. ff.de lega.2. quē ad hoc notant ibi Angel. Bald. & Paul.& Bartol. & Bald.in l. legatum.ff.de legat.2.ad quam conclusionem ne diutius vos detineam plures & confirmationes scribit Tiraquel. in tract. de constit.p.2.ampliat.23.num.1.cum seqq.fol. 49.& voluit Cassan.in consuetud. Burgund. rubr.7.§.1.pag.898.& eadem rubr.§.5.pag. 940.Natta cons.382.num.2. Ioann.Gutierr. in d.l.nemo potest.ff.de legat.1.num.364.& alia doctrina eiusdem Baldi & Iasonis num. 4.in l.cum antiquitas.C.de testament.vbi dicunt, quod donatio purè facta in testamento † reuocari non potest,quam doctrinā ex alijs confirmat Ripa in l.nemo potest, nu.35. fol. 120.ff.de lega.1.quod est moderandum, modo interueniat acceptatio donatarij,vt tradit Bartholom.Socin.cons.112.num.5.lib.1.ex glos.in l.2.C.de iure dotium,& alijs,& ita intelligenda sunt ea quæ sequuntur. Et quòd donatio facta in testamēto sit † irreuocabilis, probatur in §.aliæ instit.de donatio.quem ad hoc citat Dynus in l.stipulatio hoc modo cōcepta.ff.de verbor.obligatio. vbi hoc tractat latè Socin.Iun. nu.32.fol.135.vbi tamen cōcludit sequendo Bart. & communem opinionem,quod testamentum non potest fieri tali modo,quod nō possit reuocari,etiāsi quis dicat,quod donat inter viuos, quod secundùm Socinum adeo procedit, quòd non procederet,si quis se constituat precario nomine possidere,nec etiāsi vere rē tradit, quia nuda traditio † non transfert dominiū, ex l. nunquā, ff.de acquir.rer.domi. Et vnus & idem actus

potest

potest valere vt contractus † & vltima volũtas. l. si auia, vbi Salicet. nu. 2. C. de iure deliberan. tradunt Natta cons. 645. nu. 12. Mantica de coniectu. ment. & vltim. volunta. lib. 3. tit. 18. nu. 12. Petr. Surd. decis. 149. nu. 14. Tertio facit in simili text. in l. filia legatorum. C. de legat. vbi Doctores, & quæ scribit Iaf. in l. huiusmodi. §. cum pater. n. 18. ff. de legat. 1. & in eadem l. §. si Titio, num. 7.

Quarto contra Anton. Gom. hanc opinionem in terminis nostris, licet illum non referat, nec (vt credo vidit) tenet Peralta in d. l. Lucius Titius, in princip. ff. de lega. 2. nu. 20. pag. 244. vbi dicit, quòd si pater meliorauit filium in testamento vel codicillo in tertio bonorum designata certa re, & eam tradidit filio ex interuallo, siue simpliciter sub commemoratione legati, talis melioratio † dicitur irreuocabilis & hoc modo extendit dict. l. 17. non tamen refert ad hoc d. l. 44. nec alia suprascripta. Et Peraltam sequitur Sarmiento in loco supra citato contra Molinam: imò si benè inspiciantur verba dict. l. 17. ea sentit clarè cum hac opinione; nam dicit lex, *Quando el padre o la madre mejorare alguno de sus hijos o descendientes en testamento, o en otra postrimera voluntad, o por algun cõtrato entre viuos, ora el hijo estè en poder del padre q̃ hizo la mejoria o no, fasta la hora de su muerte, la puede reuocar quando quisiere; saluo si hecha la dicha mejoria por contrato entre viuos ouiere entregado la possessiõ.* Quia hæc lex vna determinatione, quæ respicit plura determinabilia, & ideo parisormiter debet omnia determinare l. iã hoc iure. ff. de vulg. dicit, quòd pater vel mater possint reuocare donationẽ tertij, siue sit facta in vltima volũtate, siue in cõtractu, nisi † tradiderint possessionẽ: vnde illa verba, *Ouiere entregado la possession*, ad omnia superiora referuntur, quia lex parisormiter voluit omnia determinare, & exceptio illa, *Si ouiere entregado la possession*, est de regula quæ prius & supra tradita fuit. & ideo non in omnibus casibus regula procedere debet: exceptio etenim est de regula, vt declarat Bartol. in l. si quis eũ. ff. si quis caution. Iaf. in l. si Titię textores. n. 21. ff. de leg. 1. & in l. rẽ quę nobis, n. 11. ff. de acquir. posses. & in l. immunis, n. 11. ff. de in litem iuran. & in l. cunctos populos, lect. 2. n. 75. C. de summa Trinitate. Et illa verba vltima debent referri ad omnia superiora. l. talis scriptura, ff. de leg. 1, cũ concord. quæ scribo. p. 2. q. 12.

Sed contra hãc inductionem argui potest, quòd illa verba, *Saluo si hecha la dicha mejoria por cõtrato entre viuos, ouiere entregado la possession*, possunt referri & intelligi, quòd solũ melioratio sit irreuocabilis, vbicunq; melioratio sit facta per contractũ inter viuos, & in illius executionẽ tradatur possessio: & per argumentum à contrario, quòd † fortisimũ est in iure, iuxta l. 1. § huius rei argumentum. ff. de offic. eius, cui mand. & iurisdict. cum concord. vt per Eucard. loco 4. à contrario sensu, vbi declarat Glos. Parisien. in consuetud. Paris. part. 1. §. 2. nu. 3. fol. 54. Francisc. Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti lib. 3. tit. 15. num. 1. cum sequentibus, pag. 85. lex dicta 17. probare videtur, quòd melioratio facta in vltima voluntate, etiam tradita possessione est reuocabilis. ¶ Sed hic intellectus sustineri non potest, † quia ex eo sequeretur, quòd in duobus casibus sequẽtibus quos dicta lex ponit, scilicet, vbi traditio scripturæ facta sit ante tabellionem, vel contractus factus fuit cum tertio, ob causam onerosam reuocari posit melioratio si esset facta in vltima voluntate, quod est contra intentionẽ prædictæ legis, & contra omnia superius scripta, pręcipuè cõtra illud quod adduco infra, scilicet, contractũ posse fieri in testamẽto; & illa verba, *Por contrato entre viuos*, videntur frequentioris vsus, & ideo † non mutant iuris dispositionẽ, nec excludunt alios casus, iuxta glos. in l. vnica, in verb. sponsam. C. de rap. virg. & in Clemen. in verb. Præsidentes, vbi Anton. & Imol. de rescript. & in l. 1. in glos. 1. C. de his, qui ad ecclesias confugiunt; & hoc est vulgare brochardicum, de quo per Rebuffum in tract. de nominatio. q. 5. num. 3. cum sequentibus, pag. 125. Glos. Parisien. in consuetudinib. Parisiens. part. 1. §. 28. numero 3. fol. 125. Decium in authen. Cassa. n. 8 C. de sacrosanct. eccles. qui plures refert, Peralta in l. Lucius. 1. n. 22. pag. 245. ff. de legat. 2. de quo vide quæ scribo in 3. p. q. 9. à n. 7. & contractũ inter viuos † vocat lex traditionẽ ipsam, & actum tradendi. ¶ Quintò pro ista sententia facit l. 23. Taur. vbi lex † æquiparat meliorationem factã per cõtractum & vltimam voluntatem, ibi, *Quãdo el padre o la madre por contrato entre viuos, o en otra postrimera voluntad.* Quã legem ad propositũ induco infra q. 48. & faciunt etiam l. 26. & 27. in dictis legibus Taurinis.

Sexto hæc coadiuuantur, quia licèt conditione pendente, † non dicatur perfecta vẽditio, nec alij contractus. l. hæc vẽditio, in princip. ff. de contrahen. empt. l. bouem. §. si sub conditione. ff. de ædili. edict. l. hoc iure. ff. de verbor. obligat. de quo multa scribit Tiraq. in tract. de vtroq; retractu; §. 1. glos. 2. n. 21. cum sequentibus, pag. 43. hoc fallit, nisi processum fuerit ad traditionẽ: nam hoc casu etiã conditione pendente, propter traditionem † transfertur dominium. l. dotis fructus. §. vltimo cum l. sequenti, ibi, *Sed nisi hoc, qua cõsessim sequitur.* ff. de iure dotium, quam legem ad hoc ponderat Bart. Alexan. & Aret. in l. 1. §. si vir vxori. ff. de acquirenda possessione,

& probatur in l.sub conditione.ff.de solutio. & in alijs iuribus relatis per Tiraquel. in loco prædicto, n.28. qui etiam alios Authores citat pro hac conclusione,cui addo bonũ textum in l.2.ff.de pericul.& commod.rei vẽditæ,Deci.in cons.179.& in l.traditionibus,n. 6. C.de pactis,fol.36. Et ex hac doctrina deduxi in q.2.supra hac 1.par. quòd si pater faciat maioratum vel meliorationem in filium sub aliqua conditione, & ei possessionem tradat,non potest reuocare maioratum,vel meliorationem,donec constet, an cõditio fuerit impleta.¶Septimo,ista opinio corroboratur ex doctrina Alberici in Rubrica. C.de donatio.col.vlt.nu.1.vers.quid si faciens, vbi di-
24 cit,quòd cum † donatio inter viuos in testamento fieri possit per l.assignare. §. vltimo, ff.de assign.liber.Si testator donatione inter viuos facta in testamẽto donat aliquam rem, & se constituit possidere nomine donatarij, & postea inter viuos alteri eam rem donet,&
25 actualem possessionem tradat,† erit potior ille,cui in testamẽto facta fuit donatio cũ clausula constituti,quod cõmendat Ias.in l.quoties,num.16. vers.imo fortius inuenio.C.de reiuend.notat Tiraquel.in tract. de constitu. p.1.nu.22.fol.10.quod confirmo, quia si testator constituat se pro possessore rei legatæ nomine legatarij,videtur concedere licentiã occupandi rem legatam propria authoritate, secundùm Bald.in c.1. nu.13. de confirmat. vtili,vel inutili. Ioan.Gutierr.in l.nemo potest.ff.de legat.1.n.364.pag.99. Et idẽ quod Alberic. voluit Olbrald.expressè,quem prædicti non referunt in cons.114. factum tale, vbi addit,quòd testamentum faciens, si dicat
26 se donare inter viuos,† donatio reuocari nõ potest,quod consilium sufficit ad decisionem huius quæstionis, & ibi respondet ad omnia obiecta. Quòd autem contractus fieri possit in testamento,latè docet Tiraquel.in tract.de legibus connubialibus,glos.5.in verb. cõtracter,nu.49.fol.278.vbi sunt aliqua in confirmationem eorum, quæ hîc tractantur, & est communis opinio secundùm Nicolaum Boerium in decis.353.tradit Menchaca lib.3.cõtrouersia.c.51.num.1.cum alijs,& Tellius in l.3.Taurina,par.2. num.12. quod latius trado supra q.23. Quæ conclusio est intelligen-
27 da vbi donatio fuit pura,† secus si conditionalis: nam si ante euentum conditionis res alij donata,& tradita sit,secundus præfertur, vt latiùs docet Decius cons.247. nu.3. quod confirmat & limitat Tiraquellus in tract. de constitu.2.part. ampliat.17. num.4. Octauo
28 istam sententiam etiam in terminis † tenet Tellius,quem legi postquam superiora scripseram in d.l.17.num.83.cum seqq.vbi loquẽdo in melioratione dicit, istam quæstionem contigisse de facto,& ibi respõdet ad omnia, quæ in contrarium faciunt, licet nõn referat prædictam l.44.quæ nullum locum contradictioni, aut disputationi relinquit: nec refert alia plura,quæ suprascripsi,quem refert & cõmendat Aluarus Valasc. cons.61.num.12.& Ioan.Gutierr.in d.l.nemo potest, num.259. pag.82.ff.de legat.1.qui paucis verbis in hoc se expedit,cùm quæstio sit tam disputabilis. Et cõducunt quæ ad propositum quæstionis scribit Cassan.in consuetud.Burgundiæ, rubric.4.§.4.num.12.pag.555.qui ista confirmat.Et idem Tellius in d.l.3.Tauri tradit, an si in testamento donetur id, quod per viam vltimæ voluntatis relinquebatur, † sit ne va- 29
lida,& irreuocabilis talis dispositio; & in l. 29. num.17. vbi ex hoc infert,quod melioratio in tali re in vita tradita, debentur fructus à die traditionis,quod est singulariter notandum. Et an donatio omnium bonorum facta in testamento possit reuocari, & valeat, latè distinguit Cephalus in cons.738. nu.1. cum sequentibus,lib.5.

Nono induco.l. Senatus. ff. de donat.caus. mort.vbi si sit facta donatio causa mortis, & res donata à donante donatario tradatur, trãsfert † dominium in donatarium,quam legem 30
explicant Bart. & Paul. in l. si mortis causa res donata.ff.eod.tit. Ripa in l.2. ff. de legat. 1.Episcop.Couar.in 3.p.rubr.de testament. num.16.fol.24.Matienç in l.7.tit.10. lib.5. Recopilat. glos.2. num.41. fol.304. De quo tamen lege quæ scribit Ioseph. Mascard. in tract. de probationibus lib.3. conclu. 1282. num.10.fol.231.vbi num.13.tractat, quid in donatione iurata.De quo dictum fuit in quęstione præcedenti, & legenda suntquæ scribit Valdes in additio. ad Suarez allegat. 19. num.23.pag.94.

Decimo, si per licentiam datã in contractu accipiendi possessionẽ,possessio potest propria authoritate occupari, † fortius per vlti- 31
mam voluntatẽ talis licentia concedi potest, authore Bart.qui hoc modo arguit in l.creditores, nu.9. C.de pign. per l. seruum filij. §. eum qui.ff.delegat.1.& quia ex vltima volũtate † transfertur dominium recta via.l.à Ti- 32
tio.ff.de furt.cũ qua concordat egregia.l.34. tit.9.p.6.de quo per Tellium in l.4. Taurin. num.59.Ex qua doctrina colligitur,quòd maioris efficaciæ est vltima voluntas ad transferendam possessionem,quàm contractus.

Vndecimo vrget doctrina Baldi in l.executor.n.11.C.de execu.rei iudi.vbi vult,quòd donatio causa mortis traditione interueniẽte † habet vim contractus.Notat Laurent.Cal- 33
can.in cons.12.n.4. ¶Duodecimo est ad hoc insignis decisio Matth.de Afflict.275. nu:7. vbi resoluit, quòd per traditionẽ fundi factã per testatorẽ in vita nepotibus,& reseruatione vsusfructus,pręcedente legato,† efficitur

legatum

legatum irreuocabile, prout inibi latiùs traditur.

Tandem, si rectè consideretur, Anto. Go. ipse non decidit quæstionem per eum propositam, cum ipse proponat quæstionem generalem quærēdo, an si pater tradat filio possessionem rei, in qua in vltima voluntate eū melioraùit, possit si eum facti pœniteat reuocare? nec tractat, nec distinguit, vtrum traditio sit facta mentione legati. Postea autē cùm decidit quæstionem ad eiusdem decisionem, trahit communē opinionem Bart. & aliorum in d.l. legatum. Itaq; non determinat quęstionem, quam proposuit. ¶ Est igitur attentis superioribus opinio Peraltæ, & Tellij, & sequacium verior, quę propter easdem rationes est seruāda in maioratu, quamuis non me lateat, quòd etiam Gregor. Lop. in l. 2. tit. 5. par. 2. fol. 44. col. 4. in princip. in vers. an si pater, teneat etiam sententiam Anton. Gom. quorum opinione reiecta ex dicta veriori sententia infertur, quòd non solum traditio vera facta in executionem vltimæ voluntatis † facit maioratum irreuocabilem, & meliorationem, sed etiam traditio ficta, quæ fit per constitutum, vel per reseruationem vsusfructus, vel alios similes actus, de quibus latè per scribentes in d.l. 17. & Gome. in l. 45. Taur. & hoc clarè probatur ex doctrina Baldi in d.l. ex testamē to, & alijs suprascriptis. Et ista fulciuntur ex notabili doctrina Cornei in cons. 306. nu. 7. lib. 3. vbi ait, quòd reuocatio facta per patrē in vltimis codicillis, † nō trahitur ad bona donata in primis codicillis cū iuramento, quod refert Aym. Crauet. cons. 25. nu. 5. & alia, Angel. in d. cons. 179. nu. 6. vbi tradit, quòd donatio in qua fit mētio mortis, est inter viuos, vbi adfuit stipulatio: sed & Bald. in l. 1. C. de vsu & fructu legi. & in l. 1. col. 3. vers. vnū facit n. 8. C. si omis. sit caus. testa. per l. Lucius 1. & l. legatum. 2. ff. de lega. 2. scribit, quòd si quis primo in suo testamēto rem legauit, deinde eandem legatario tradidit, † legatum ob traditionē assumit naturam donationis causa mortis. Quod cōfirmat Tiraquel. lib. 2. de retractu, in fi n. nu. 78. pag. 994. de qua materia legenda sunt, quæ scribo in quæstione præcedenti. Et ista seruiunt pro decisione quæstionis disputatæ per Auend. respon. 25. vbi tractat, si pater assignauit filijs legitimam, & traditione facta, an possit reuocare talē assignationem, vbi meminit de doctrina Bart. in d.l. legatum. ff. de legat. 2.

35

36

37

Et in hac etiam materia est ad memoriā repetenda notabilis distinctio † Nattæ in cons. 645. nu. 3. & seq. lib. 3. vbi distinguit, quòd si adhibiti sint quinq; testes ad dispositionē testatoris, & verba deseruiant legato, & testator vsumfructū sibi reseruauit, si traditio, vel reseruatio vsusfructus sit facta incontinenti, illa dispositio habet vim legati. Quòd si fiat traditio vel reseruatio vsusfructus ex interuallo, tunc subdistinguendum est, quòd si facta fuerit absolutè, & sine cōmemoratione legati, testator videtur recessisse ab specie legati, & transisse in cōtractum donationis inter viuos: quòd si facta fuerit sub cōmemoratione legati, sortitur naturam vltimæ voluntatis, quod placuit Manticæ lib. 8. de coniectura mente defunct. tit. 1. num. 40. pagina 308. Et de hac nostra quæstione lege nouissimè Gutierrez lib. 3 practicarum quæstionū, q. 63. Et an reuocata donatione, quæ fuit facta tradita possessione per viam vltimæ voluntatis, donatarius teneatur fructus restituere? † tradit Gregor. Lop. in d.l. 2. tit. 5. p. 2. glos. 1. versus finem, post Baldum, quem citat in l. si vxor in fine. C. de legatis, Ioan. Gutier. d. c. 12. num. 13. Matienç. in l. 7. tit. 10. lib. 5. Recopilat. gloss. 3. num. 10. fol. 306. & tradit Molina lib. 4. de primogenijs. c. 2. num. 84. folio 140.

38

39

Et omnibus istis, quę tractata sunt, & postea dicentur, quando & in quibus casibus licitum sit reuocare maioratus, vel meliorationes tradita possessione, singulariter est notandum, quòd quando reperiuntur duo actus contrarij, quorum vnus non trāsfert possessionem, alius transfert, † præualet ille actus, per quem possessio non transfertur. l. non solum. §. fin. ff. de vsucapio. tradunt Bart. in l. interdum, in princip. & in l. si quis ante. ff. de acquiren. possessio. Alexand. in cons. 121. lib. 5. quos citat Natta in d. consil. 382. num. 17.

40

QVÆST. XXXII.

Intra quantum tempus liceat reuocare maioratum aut meliorationem.

SVMMARIVM.

Ius omne annis triginta excluditur. num. 1.
Melioratio tertij vsque ad mortem est irreuocabilis, num. 2. idem est in maioratu. n. 3.

TRigesimo secundo quæro, intra quantū tēporis liceat patri reuocare maioratū, aut meliorationē tertij & quinti? In quo puncto paucis agēdo dico, quòd quamuis de iure communi in hoc possent esse aliquæ dubitationes, quia omne ius † excluditur annis triginta, vt probatur in l. omnes. C. de præscrip. triginta annorum, & dixi supra in 6. q. vbi tractatum fuit intra quantum tempus agi possit de subreptione contra facultatem Regiam, de iure tamen Regio melioratio tertij † est

1

2

reuocabilem vsque ad mortem, vt probatur in l.17. Taurina, ibi, *Fasta la hora de su muerte*: & propter eandem rationem † idem dicendum in maioratu, & faciunt verba dict. l.44. *Puedalo reuocar a su voluntad.*

3

QVÆST. XXXIII.

Si pater consensit filiũ esse in possessione bonorum maioratus, an ex hoc efficiatur maioratus irreuocabilis.

SVMMARIVM.

Pater consentiens filium esse in possessione rei donatæ in maioratum vel meliorationem, reuocare non potest donationem vel maioratũ, num.1.

Tacitus consensus an habeatur pro titulo. nu.2.

Inuestitura probatur per longissimam possessionem rerum feudalium, n.3. & an corporalis præsumatur, si domino sciente & non cõtradicente vassallus annum continuum feudum retinuerit. n.4.

Consensus expressus vbi requiritur, an sufficiat introductus ex taciturnitate lõgi tẽporis. n.5

Patientia cum scientia efficit vt consensus præsumatur. n.6. quod tempus ad hoc sufficiat, num.10.

Venditor si patiatur, quod emptor custodes in re vendita apponat, videtur possessionẽ tradere, n.7. Quid si titulus sit inualidus. n.22.

Animus donandi an præsumatur, cum filius sciẽte & consentiente patre percipit fructus alicuius rei quam possidet. num.8. Quid in bonis aduentitijs. n.9.

Minor aut mulier an possint cõtrahere sine propinquorum licentia. n.11.

Diuturnitas temporis alijs concurrentibus præsumptionem donationis inducit. n.12.

Per quot tempus præsumitur inter eos facta diuisio. n.13.

Cum pater emit aliquam rem nomine filij, an censeatur ei donare. n.14. vbicunq; in instrumento emptionis fuit data licentia apprehendendi possessionem. n.15.

Ex titulo subsequenti mutatur causa possessionis. n.16.

Conclusio de qua à nu.1. procedit, dummodo possessio non sit iure familiaritatis. n.17.

Per mortem viri an confirmetur donatio vxori facta sine traditione. n.18.

Facultas & vsus postulandi, quando titulus nõ præcessit, an præsumatur iure familiaritatis, num.19.

Ex actibus voluntarijs nõ acquiritur possessio, nisi constet de animo acquirentis. n.20.

Quando cognoscatur possessio iure familiaritatis, num.21. & 56.

Pertinentiæ rei donatæ in scriptura priuilegij non declaratæ an declarentur per possessionẽ continuatam. n.23. & 32.

Verba antiqua contractuum declarantur ex cõsuetudine & modo vtendi, n.24.

Talis præsumitur dispositio præcedẽs, qualis est executio & possessio præsens. n.25. & 26.

Titulum inualidum producens nullum habere præsumitur. n.27.

Qui fideicõmissũ agnouit, & eius bona possidet, ex causa fideicõmissi possidere videtur. n.28.

Solutio præsumitur facta vigore instrumẽti apparentis. n.29.

Pater si habet bona in feudum, filius eodem iure feudi an succedat. n.30.

Habens duos titulos, inualidum vnum, validum alterũ, ex valido possidere præsumitur. n.31.

Quis nõ præsumitur possidere ex titulo præambulo iniusto. n.33.

Possessio secundum titulum continuata præsumitur. n.34.

Ex titulo præcedenti præsumitur quòd quis possedit bona ex titulo eidem vtiliori. n.35.

Quis potius nomine proprio, quàm alieno possidere præsumitur. n.36.

Cum quis ex duplici causa possidet, in dubio dicto illius standum est. n.37.

An sufficiat probare possessionem & titulum, etiãsi traditio non probetur. n.38. quid si quis ignorauit titulum in possessionis initio. n.43.

Si quis alleget se præscripsisse, titulũ deduxisse videtur. n.39.

An præsumatur quis possidere ex titulo substitutionis præcedentis. n.40.

Conclusio de qua in num.1. procedit, quãdo præcessit titulus & donatio. n.42.

Duos titulos habens, ex causa vetustiori possidere præsumitur. n.44.

Protocollum per tabellionem assumptum an faciat fidem concurrente possessione. n.45.

Si filius possideat aliquã rem, quã eidem postea pater in moioratum concessit, non potest pater talem maioratum reuocare. n.46.

Titulus transactionis an sit sufficiens ad præscribendum, vbi res dimittitur apud possessorem. n.47. remissiue.

Animus retinendi possessionẽ inducit illius acquisitionem de nouo. n.48.

Si res hæredis per testatorem legata tẽpore mortis penes legatarium absq; eius culpa reperiatur, an in eum ipso iure transferatur dominium, num.49.

Possessionis retentio an det iustum titulum ad præscribendum. n.50.

Sententia, qua pronuntiatur iurisdictionem loci ad aliquem pertinere, quando secum executionem trahat. n.51.

Ad

Ad hoc vt procedat dispositio tex. in §. interdũ, quæ requirantur. num. 52.

Donatio ab vxore facta confirmatur, si maritus sit in possessione tempore donationis, numero 53.

Donatio vsusfructus facta filio à patre irreuocabilis manet. num. 54.

Casus in quibus possessio transfertur. n. 55. remissiue: & ibi quando dicatur patrem vel matrem filio donare, licet verbum, dono, *in donatione deficiat.*

TRigesimo tertio quæro, posito quòd pater vel mater non tradunt filio possessionem expressè rei melioratæ, vel datæ in maioratum, sed patiuntur filium esse in possessione bonorum maioratus, vel meliorationis: an ex hoc remaneat maioratus vel melioratio irreuocabilis? In quo etiam puncto breuitati studendo dico, quòd ex hoc censetur filio tradita possessio, & maioratus † est irreuocabilis cũ modificationibus, de quibus infra agetur. Ad quã conclusionem est tex. apertus in l. si emãcipatis. C. si quis alteri vel sibi, ibi, *Si emãcipatis vobis fundos, quos nomine vestro, cũ in potestate ageretis, tradidit, vel in possessione eorum voluntate patris fuistis.* vbi latè Doctores notant Bart. & alij in l. filiæ. C. famil. ercisc. Salicet. & Deci. nu. 39. in l. si donatione. C. de collatio. idẽ Deci. in l. si certis annis. n. 19. vbi Iaso nu. 14. C. de pact. & alij, quos citat Menoch. in tract. præsumption. lib. 3. præsump. 30, num. 33. pag. 309. & facit l. 2. C. de acquirend. possess. & l. 11. tit. 30. par. 3. ibi, *Vendida o enagenada siendo alguna cosa a algun ome, si aquel a quien la enagenasse fuesse metido en la tenencia de la cosa sabiendo el señor, y no lo cõtradiziendo, ganaria entonces el otro la tenencia, tan bien como si el señor ge la ouiesse entregado por si mesmo.* ad quod faciũt scripta per Rebuff in præfatione ad titulũ de causa proprietatis pag. 244. col. 2. Et est bonus casus in l. non idcirco. C. de contrahen. emptio. ibi, *Secundum consensum authoris in possessionem ingressus est.* Et adduco singularem doctrinam Baldi in conf. 245. villa vel castrum, nu. 2. lib. 3. vbi vult, quòd tacitus consensus quandoq; † habetur pro titulo, allegat Innocentium in c. cura, de iure patronatus. Et est ad propositum Cornei cons. 4. dubia satis, col. 5. in vers. concurrit etiam, lib. 3. num. 6. vbi dicit, quòd pater diu tacendo, & permittendo donatariũ post natiuitatem filiorum vti re donata, præstat vrgentem coniecturam, quòd nõ voluit recedere à donatione: refert glos. in l. Athletæ. §. dat remissionem, in verb. nisi priusquã, ff. de excusa. tutor. quæ dicit, quòd si tutor datus in testamento postea contrahat inimicitias capitales aduersus testatorem ita vt ob id censeatur tutelam reuocare: per illum textum tamen si diu post eas inimicitias stetit, & potuit reuocare testamentum, & non reuocauit, satis censetur remisisse. Sic inuestitura † probatur & præsumitur si quis probauerit se stetisse longissimo tempore in possessione bonorum feudalium, secundùm Aymonem in tract. de antiquit. tempor. p. 3. Scot. vidimus in genere nu. 36. Felin. in conf. 26. num. 12. & alios, quos citat Mascard. in tractat. de probationib. lib. 2. conclus. 941. num. 1. folio 225. Tiberius Decianus respon. 23. num. 74. lib. 1. Et inquit ad propositum notabiliter Bald. in l. executorem, num. 36. C. de execu. rei iudica. quòd † præsumitur inuestitura corporalis solenniter præcessisse, si per annum continuum vassallus feudum tenuerit domino sciente, & non contradicente. Et facit doctrina Baldi in consil. 45. quandoq; contractus, & in conf. 282. proponitur quòd minor lib. 2. vbi vult, quòd si minor post diuisionem nulliter factam longo tempore maior factus possideat bona secundum formam & tenorẽ diuisionis, ex tali possessione & taciturnitate censetur ipsam diuisionem de nouo facere; quod refert & confirmat Aymo conf. 19. numer. 4. ¶ Et vbi requiritur consensus expressus, † sufficit consensus introductus ex taciturnitate longi temporis, vt ex Baldo & Alexandro in l. si filius. C. de peti. hæred. & alijs, probat Gama decis. 168. num. 3. Et quod patientia iuncta cum scientia faciat, quòd præsumatur † consensus, probatur in l. quam Tuberonis. §. quidam. ff. de peculio. & in l. item quia. §. fina. ff. de pact. & tradit latissimè Ioseph. Mascardus in tractatu de probationib. lib. 3. conclu. 1153. fol. 48. vbi materiam rectissimè explicat, quod etiam scribo in 4. p. q. 19. in fine. ¶ Et vbi venditor passus est, quòd emptor in re empta custodes apponat, † videtur possessionem tradere, vt per l. quẽadmodum. ff. de acquirenda possessione, & l. minus instructus. C. de acquirenda possessione, & l. quædam mulier. ff. de reiuendicatione, tenet Bartholom. Socinus in consilio 55. numer. 2. lib. 4 Et dicit Salicet. in dict. l. filiæ, quòd si filius longo tempore tenet, & possidet aliquam rem, & fructus percipit, sciente & consentiente patre, præsumitur † animus donandi, quamuis traditio non interueniat. Et idem affirmat in l. si donatione, C. de collation. & Corne. in consilio 235. numero 12. lib. 1. Ad quod plures Authores citat Menoch. in tractatu præsumption. lib. 3. præsumpt. 30. num. 53. pag. 309. qui plura alia ad propositum scribit, & inter illa l. cum oportet. §. fin autem. C. de bon. quæ liberis: vbi probatur, quòd quando filius percipit fructus bonorũ aduentitiorũ, quorũ proprietas est ipsius filij, vsusfructus verè est patris, † cẽsetur pater donare illi fruct⁹ bonorũ, vbi hoc

volunt Bart. Bald. Angel. Salicet. & Corneus. & reliqui, Bald. in l. 2. C. de inoffciof. donat. & alij plures, quos citat ibidem Menochius. Et facit in simili, quòd diutina scientia & pa-
10 tientia decem annorum,† operatur etiam expressum cõsensum & authoritatem eius, qui eam prestare debebat, vt in statuto. Quòd minor aut mulier non possint contrahere sine
11 licentia propinquorum,† voluerũt Angelus, Baldus, Imola, Aretinus, & Iaso, in l. qui in aliena, in principio. ff. de acquirend. hæredit. Angel. & Imol. in l. sciendum. ff. de verbor. obligation. & est communis opinio secundũ Alexandrum in l. 2. §. voluntatem. ff. solu. matrimon. ad quod alios Doctores refert Tiraq. in legibus connubialibus, glos. 7. num. 39. folio 305. argumento textus in l. in confirmando. ff. de confir. tuto. & est bona doctrina Baldi in l. 1. col. fin. in vers. sed vlterius quæro, C. de inoffic. dona. & alia. Salicet. in l. si totas, C. eodem titu. Paul. de Castr. in l. 2. ad fin. C. de postul. Et conducit. l. Procula. ff. de proba. vbi probatur, quod diuturnitas temporis alijs
12 concurrentibus,† inducit præsumptionẽ donationis, quem textum latè exornat Bart. & alij in l. quæ dotis. ff. solut. matrim. & Tiraq. in tract. de præscrip. §. 1. glos. 4. pag. 31. & facit etiam l. Titia. ff. de solutio. & glossa celebris in l. penult. C. commun. diuid. quæ dicit, quòd si fratres plures saparatim atq; diuisim possederunt bona communia spatio decem annorum, & onera pro se separatim quisque
13 subierunt,† prẽsumitur inter eos facta diuisio per l. cum de in rem verso. ff. de vsur. quam glossam sequuntur Doctores ibi, & alij, quos referũt Deci. in cons. 79. & Tiraq. in d. tract. §. 1. glos. 4. pag. 36. quam glossam iam habui in facto: & hoc alijs penè infinitis rationibus confirmare poteram; & de hac materia tractabitur in alia quæstione dũ agemus de possessione bonorum maioratus. q. 6. n. 62. Et cũ pa-
14 ter emit aliquam rem nomine filij † censetur ei donare, & habet talem rem præcipuam. d. l. filiæ cuius, vbi Bart. & in l. quæ dotis. ff. soluto matrimonio, & alij, quos refert Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. gloss. 9. num. 62. pag. 148. & adduco notabilem textum in l. Censualis. C. de donatio, ibi, *Sed si in censum velut sua mancipia desereti primigno tuo consensisti, donationem in eum contulisse videris*; quæ maxime procedunt, † vbicunq; in instrumento
15 emptionis fuit data licentia apprehendendi possessionem, secundum Bald. in l. indicia. C. de reiuendi. & ista conclusio ampliatur, etiãsi filius antea possideat & teneat rem nomine
16 patris, quia ex titulo subsequenti † mutatur causa possessionis, secundùm Bald. in l. cũ solus. ff. de vsucap. Thom. Grammat. cons. 120. nu. 10. p. 2. Procedit tamen hæc conclusio, dũmodo possessio, quã filius habet si sit seor-
sum à patre, & † nõ iure familiaritatis, vt pro- 17
batur in l. qui iure familiaritatis. ff. de acquirend. possess. vbi Paul. de Castr. num. 22. hãc sententiam expressè tenet, de quo consuluit idem Paul. de Castro in consil. 179. in causa quam magnificus, lib. 1. tradit Rebuff. in cap. cũ Ecclesia Sutrina, de causa possessio. & proprie. in glos. in verb. noua, vers primo requiritur, pag. 297. col. 1. August. Beroi. in cons. 69. num. 15. lib. 3. & de hoc etiam latius agemus in 3. p. huius operis in materia possessionis rerum maioratus. q 6. num. 62.

Ex quibus confirmatur quòd notanter scribit Ioan. Lop. in rubr. de donatio. inter virũ & vxorem. §. 77. num. 1. vbi concludit, quòd si maritus donauit vxori domum, in qua viuentes cummuniter habitabant, nec interuenit traditio vera vel ficta, per mortem viri † 18
non confirmatur talis donatio, quia viuente marito vxor non possidebat domum. Et idẽ scribit Alciatus in tractatu præsumption. regul. 2. præsumpt. 23. nu. 10. Ioseph. Ludoui. decis. 69 num. 20. vbi tradit, quòd possidens iure familiaritatis non potest agere remedio attentatorum, si prætendat spoliatum fuisse appellatione non obstante; & est notabile cõsilium Bartholomæi Socini 131. num. 7. lib. 1. Et consilium sanum est mulieribus volẽtibus recuperare dotes maritorum declarare, quod intendũt esse in possessione bonorũ mariti, donec dos soluta sit, vt per Roland. cons. 77. num. 27. lib. 1. & alios, quos citat Ioseph. Ludouic. decis. 109. n. 4. Et hoc confirmatur ex scriptis per Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. casu 160 num. 21. vsq; ad finẽ: & de retinẽd. possess. remed. 3. num. 556 pag. 123. Roland. cons. 77. num. 26. lib. 1. ¶ Et facultas & vsus postulandi quando non præcessit titulus & causa de nouo,† præsumitur potius iure vici- 19
nitatis, & familiaritatis, quàm iure proprio permissa: & ideo non prodest, vt tradũt Corneus cons. 292. col. 3. vers. non obstat. lib. 3. & cons. 63. col. 3. vers. adeo quod vsus lib. 4. quem citat Paris. cons. 27. num. 112. lib. 1. Et ad ista etiam omnino lege Roderic. Suarez in l 8. fori, tit. *Delas herencias*, num. 8. pag. 446. quem citat, & doctissimũ appellat Borgnin. Caualcan. in lib. de tutor. & curator. nu. 245. pag. 231. Et ex actibus voluntarijs, & iure facultatis, non † acquiritur possessio, nisi cõstet 20
de animo acquirentis, secundùm Abbatem & alios in c. cum Ecclesia Sutrina, de causa possessio. & proprieta. & in c. suam, de simonia, Felin. in cap. cum M. de constitut. Ripam respon. 187. num. 5.

Cognoscitur autem quòd possessio est iure familiaritatis, † quando possidens nullum ius 21
possidendi habet, sed ratio consanguinitatis & amicitiæ hoc suadet, secundum Rebuffum in to. 3. ad cõstitutiones Regias, tit. de mater. possesso.

possessio.in præfa.nu.29.pag.228. Bartholo. Socin.in conf. 13.nu.57.lib.4. ¶Et prædicta conclusio, scilicet, quòd patientia operetur translationem possessionis, procedit † etiãsi titulus sit inualidus, secundum Bartholom. Socin.in d.conf.53.colu.3.post medium,lib. 4.Aymo.Sauillia.in conf.65.num.2. Burgos de Paz conf.15.num.31.Pro quibus facit regula.l.quædam mulier.§.de reiudica.l.1. C. de inponen.lucra.describ lib.10.de quo per Aymonem in tractat. de Antiquit. tempor. part.4.num.225.fol.338.& conf.359. num. 13.Menoch.de adipiscend.possessio.remed. 4.nu.570.pag.550. Mascardum in tract. de probationib.lib.3. concl.1239.n.4. fol.178. & Curt.& Alciat.Petr.Surd.decis 134.num. 10.cum sequentibus.Curt.Iun.in consil 68. num.33.Alciat.reg.2. præsump.23.in fine, qui extendunt istam conclusionem etiamsi titulus præcedens esset nullus,& à iure reprobatus, Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate.§.1.glos.1.num.79.fol.58.qui refert Aymonem in consil.61.num.2.Quod est in praxi notabile, & volunt Bartholom. Socin. & Aymo in locis supra citatis. ¶Quibus est addenda singularis doctrina Parisij, & quæ in practica est attendẽda in conf.3.num.10.vbi vult,quòd vbi in scriptura priuilegij nõ sunt declaratæ pertinentiæ rei donatæ, sufficit † quòd declarentur per possessionem cõtinuatam,pro quo est singulari .l.3.titu.10. lib.5. Recopil.Et plura ad propositum tradit idem Mascard. d.lib.3. de probatio. conclu.1197. num.1.cum seqq.fol.518.& tradit Ioan.Garcia in tract. de nobilitate.§.1.glos.1. nu.79. fol.58.Roland.in conf.9. nu.39. & in consil. 46.nu 44.lib.3.Cephal.in conf.325. nu.40. lib.2.Et verba antiqua stipulationum vel cõtractuum † declarantur ex consuetudine & modo vtendi,secundũ Bart.in conf.59. n.6. Barthol.Socin.conf.51 t.nu.5.lib.1.& conf. 84.in fine,lib.4.Aymonem conf.274. nu.7. vbi tradit,quòd defectus scripturæ suppletur per obseruantiam subsequutam. ¶Et talis † præsumitur dispositio præcedens, qualis est executio & possessio præsens, secundũ Baldum conf.130.lib.1.& faciunt quæ scribo in 4.p. huius operis quæst. 20. & doctrina singularis Bald.in c.licet causam,nu.30.de probatio.vbi vult, quòd si priuilegiatus reperiatur in possessione iurium contẽtorum in priuilegio, præsumitur retro possedisse, quem citat Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate, §.1.glos.1.nu.79.fol.58.Et quòd possessio † præsumatur iuxta titulum præcedentem & continuatum in hæredem virtute statuti,quo cautũ est,quòd possessio continuetur in hæredem,tradit in bono casu Menoch. in conf. 13.nu.10.lib.4.quod est notandum pro intellectu.l.45.Taurinæ, faciunt quæ scribunt Ripa respon.1.num.19.Osascus in decis.Pedemontana 101.nu.35. vbi tractat de regul. d.l.quædã mulier,quòd quis præsumitur possidere ex titulo in actis producto, & nõ ex alio.Et quòd si quis produxit titulum inualidum,† præsumptio est,quòd nullum habet titulum,Bellamera conf.10.Thom.Tridinus de cis.69.num.55.lib.2.decisio.Pedemon.101. num.18.post Innocen.in cap.dudum,de decim.Ex quibus etiã venit, quòd qui agnouit fideicommissum,& tenet & possidet bona fideicommissi,† videtur possidere ex causa fideicommissi secũdùm August.Berus. in cõf. 110.materia, n.4.lib.2. Mascard in tract. de probatio.lib.1.concl.197. nu.30. fol.59. & idem vult Aymo in conf. 226. num. 5. Et solutio præsumitur facta vigore instrumenti † apparentis, & non ex causa,quæ non apparet: quia pluralitas debitorum aut causarum non præsumitur secundùm Paul. de Castr. in conf. 128. viso dicto instrumento ad finẽ, & conf. 360.circa primum videtur, quòd tenor.col.2.lib.2.Et per prædicta inquit Bald. in l.Si cuius. ff.de vsufruct. quòd si pater habuit bona in feudum, † censetur filius hæres succedere eodem iure feudi sicut pater habebat:quod tradũt Barba.conf.58.lib.2.Alciat. regul.2.præsump. 3. num. 5. Et si quis habet duos titulos Regales, vnum validum, aliũ inualidum, † possidere videtur ex titulo valido, vt ex Curcio Iuniore in consil.82.pet totam:tradit notanter Parisius in consil.23.numer.205.lib.1.quod reputo notabile ad multa.Pro qua cõclusione facit textus in l.si quis intentione ambigua,in fine. ff.de iudicij; & tradit notanter Aym.in conf.322. qui ad hoc allegat Bald.in conf.34. in causa ista colligantur plura in 2. Alex.in conf.8.lib.3.

Et ista seruiunt pro decisione singulari, quæ ex facto contingit, quidam vinculauit quendam locum cum omnibus iuribus & rebus ad illum locum spectantibus, non declarando res particulares, postea primus vocatus & cæteri successores possedesunt plures res præcedente illo titulo: decisum fuit per illam scripturam † iunctam cum possessione subsequuta, probatum sufficienter bona illa fuisse vinculata,& in scriptura comprehensa. Pro qua conclusione est etiam textus singularis in cap. cum dilectus,vbi Doctores de cõsuetud.l.5.tit.33.part.7. tit.1 1.part.2. l.16. tit.10.lib.5.Recop.tradũt notanter Barthol. Socin.in conf.84.num.15.lib.3.Capitius decis.189.Paris.conf.75.nu.20.lib.1. Burg. de Paz conf.55 n.22.&conf.32.n.5.licet cõtrarium,imo quod quando causa præcedens est inualida ad translationem possessionis, non præsumatur quis possidere ex titulo præambulo, teneat Augustinus Beroius in consil. 69.numer.7. libr. 3. per regulam, l. traditio,

 ff.de

ff.de acquiren.rer.domi Et quòd quis nõ prę 33 sumatur posside re † ex titulo pręambulo iniusto, tradit Menoch. in tract. de præsumpt. lib.6.præsump.67.num.14.fol.134. Et pos- 34 sessio præsumitur semper continuata † secũdum titulum, secundùm Glos. Parisien. in cõsuetud.Paris.p. .§.46.n.23.fol.211.& præsumitur capta ex causa potentiori, vt per Romanam post Bart. in l. Aristo. ff. de donatio. & Abbat. in c. ad quæstiones, de rerum permutatio. Parisium in cons.75.n.6.lib.4.

Per quam doctrinam, & alia superiora cõfirmo quod in nostra materia scribit Burgos de Paz in cons.12.nu.54. vbi resoluit, quòd 35 ex titulo præcedenti colligitur † quòd quis possedit bona ex titulo eidem vtiliori, & vt bona libera & restitutioni non subiecta, allegat Bart. in l. gerit. ff. de acquir. hæredit. Alexand. in l.2.C. quod met. caus. melius faciũt, & facit quod scribo supra à nu.26. istorũ est 36 vicinum, quod quis præsumitur † possidere potius proprio nomine, quã alieno. l. filius familias.§.diui, vers. idem Principes. ff. de leg.1. quem ad hoc ibi notat Angel. quem citat Roland. in cons.46.n.44.lib.3. & idem Natta in cons.634. num.17. lib.3. Cephal. in consil. 369. nu.94.lib.3. Menoch. qui alios citat dicta præsumpt. 67. nu.13. & inter alios Bart. & Salicet. in l.2. C. de acquirend. possessio. Quod reputo singulare.

Nec omitto, quòd si quis potest possidere duplici ex causa veluti vt hæres, & quia res 37 sibi esset obligata, † statur dicto illius, si dubitatur ex qua causa possidet si viuit, & si est mortuus, dicto hæredis, secundum Alexan. in cons.126.num.2.lib.7. Rubeum in l. non solum.§.morte, tit. de nou. oper. Roland. in cõsil.66.nu.22. lib.4. Istorum vicinũ est, quod eleganter in ista materia scribit Aymo cons. 255.num.3. vbi per prædicta resoluit, quòd possidens bona fideicommissi, videtur possidere ex titulo fideicommissi, & quod eius præsumitur habere notitiã. ¶ Et sufficit pro- 38 bare possessionem & titulum, † etiãsi traditio non probetur, secundùm Barthol. Socin. in cons.89.num.17. lib. 1. Hieronym. Gabriel cons.32.num.2. Et qui duos habet titulos, ex quo possidere videatur, tradit notanter decisio Iacob. Putei 332. lib. 3. quæ loquitur in Duce de Alba, qui habebat duo priuilegia ad habendum decimas in ciuitate de Huescar. Quinimo, si quis alleget se præscripsisse, † vi- 39 detur deduxisse titulum, licèt non expresserit, secundùm Innocentium in cap. fraternitatis, de testibus. Abbas in cap vltim. numer. 34. de præscriptio. Bart. in authentic. qui semel. C. de probatio. numer. 24. & alios, citat Balbus in l. Celsus, part. 3. num.6. pag. 691. ff. de vsucapio. quod profuit mihi multum in successione cuiusdam status. Et quis

præsumitur † possidere ex titulo substitu- 40 tionis præcedentis, secundum Cephalum in consil.98.nu.29. lib.1. ex Baldo in l. cum solus. ff. de vsucapion. Alexandrum in consil. 126. num.32. lib.6. Decio & Ias quos citat.

Secundò hæc conclusio procedit, dummodo † antecedat donatio bonorũ maioratus, vel 42 meliorationis, quia si absq; donatione pater tradat filio aliquas res, bona sic tradita imputantur in legitimam, secundùm Bart in l.1.§. si parens. ff. si quis à parent. fuer. manumis. Iasonem in l. si quando. §. & generaliter. C. de inoffic. testam, quorum conclusio dubitabilis hodie apud nos videtur, attenta l.26. Taurina, vbi vide Tellium numer.1. & Episcop. Couarruu. in cap. Rainaldus.§.2. numero 6. fol.139. de testam. Sed adhuc limitatio vera est, ad quod est expressa doctrina Bald. in l. executorem. d.n.36. ¶ Et in hac materia etiam est scitu dignũ, quod adeo est vera regula d. l. quædã mulier, quod sufficit si appa- 43 reat me habuisse titulũ, & possedisse, † etiãsi non appareat me sciuisse de titulo in initio possessionis, secundũ Bart. in l.2.§. si sub cõditione, in fin. ff. de vsucap. pro empt. quem citat Baldus in consil. 10. num.7. libr.5. vbi hoc confirmat. ¶ Et est etiam sciendũ, quòd si quis habeat duos titulos, præsumitur possi- 44 dere † ex causa vetustiori, secundũ Paul. de Castr. in l.3.§. ex pluribus, nu.3. vers. notandum etiam. ff. de acquirend. possessio. tradit Menoch. in cons.381. nu.20. lib.4. Et quòd regula d. l.2. C. de acquirẽ. possess. data prius possessione, quia præsumitur ex causa pręambula, tradunt Barthol. Socin. in cons.15.n.7. lib.4. Osascus decisione Pedemont.51.n.17. Et quod protocolum assumptum per tabel- 45 lionem † faciat fidem concurrente possessione, resoluit Matth. ab Afflict. decis.48. nu.4. per regulam d. l. quædam mulier.

Item circa hanc materiam & quæstionem est notandũ, quòd si filius erat in possessione alicuius rei, de quã postea in eũ facit pater maioratum, aut meliorationẽ, quamuis de nouo non tradat ei possessionẽ, nec verè, nec fictè, nec contractus sit factus cum aliquo tertio, 46 actus est † irreuocabilis, quod probatur ex §. interdum, ff. de acquir. rer. domin. cũ quibus concordat. l.47. tit.28. p.3. quæ leges procedunt, etiamsi res vendita, vel donata sit in absentia, secundùm Angel. post Fabrum in d.§. interdum, notatur per Anto. Gomez in l.45. Taur. n.69. & Anton. Gom. citat Angulo in l.1. tit.5. lib.5. Recopil. glos.8. nu.14. fol.26. vbi ad hoc citat Gifuent. ibi num.2. & Castellum numer.44. & tradit Mascard. in tractatu de probationibus libro 2. conclusione 653. numero 1. folio 18. Et ad illarum legum intellectum vide Alexand. in cons.86. lib.6. & pro hac sententia facit textus notabilis in d. l. quædã

l.quædam mulier,in verſ.Proponebatur, ff. de reiuendic.tradit Socin.Iun,in l.1.in principio,num.490.ff.de acquiren.poſſeſ. & faciunt quæ ſcribo in 4.p.huius operis,q.2. n. & quod ſcribit D.Anton.de Padilla, in l. ſi pro fundo,num.10.pag.150.C. de tranſact. 47 vbi ex hoc diſputat † an titulus tranſactionis ſit ſufficiens ad præſcribendum, vbicunque res dimittitur apud poſſeſſorem. Cuius reſolutio vtiliſsima eſt,vt ſciamus,an tranſactiones,quæ quotidie fiunt ſuper bonis maioratus,præbeant iuſtum titulum ad præſcribendum, vbicunque res dimittuntur apud poſſeſſores. Et notanda eſt ad ea, quæ ſcribo infra in 4.par.q.21.& 22.ad quod etiam legenda ſunt quæ ſcribit Anton.Gom.in d.l.45. Tauri.num.72.in verſ.Quinto infero,& confirmo,quia animus retinendi poſſeſsionem,† 48 inducit illius acquiſitionem de nouo,vt contra gloſ.ibi vult.Bart.in l.3.in principio, num.3 ff.de acquirend.poſſeſ.vt aſſerunt Socin. n. 25.Iaſ.num.26.Vincen.num.33.Anto.in d. l.45.num.41.quos citat Petr.Barboſ.in l.ſi alienam.num.101.ff.de acquiren.poſſeſ. pag. 209.¶Et pro iſtis etiam facit doctrina Bald. in l.1.col.5.num.21.C.commun.delegat.vbi vult,quòd ſi res hæredis per teſtatorem legata reperitur tempore mortis penes legatarium abſque ipſius culpa,†.transfertur ipſo iu- 49 re dominium talis rei in legatarium, & idem voluit Iaſ.in l.hęredis ſeruus,numero 11. ff. delegat.1.Peralta qui ex aliquibus confirmat in l.ſiquis ſeruum,num.4.pag.95.ff. delegat. 2.ſic ſcribit eleganter Bald. in l.ſi inter vos, C.commun.vtriuſque iud.quòd poſſeſsionis retentio ita facit rem deſinere eſſe integram, 50 ſicut eius traditio,& † dat titulum iuſtum ad præſcribendum,quem citat Iaſ.in l.ſi profundo,num.91.C.de tranſact.quod eſt notandũ ad tranſactiones,quę fiunt ſuper rebus maiorarus,in quibus res dimittuntur apud poſſeſſores,& iſtis ſunt addenda quę ſcribo in 4. p. huius operis,quęſt.2.Ex quibus confirmo notabilem ſententiam Ripę in l.miles,§.qui iudicati,numer.9.fol.226.ff.de re iudicat. vbi vult,quòd ſententia,qua pronuntiatur iuriſdictionem alicuius loci ad aliquem ſpectare,† trahit ſecum exequutionem,quando do- 51 minus ante ſententiam eſſet in poſſeſsione tribunalis,ſubditi tamen negabant obedientiam,& intelligit Bart.ibi.

Aduertant tamen lectores,quod ad ad hoc vt procedat diſpoſitio textus in dict.§. inter 52 dum,† requiritur primo,quod ille qui pręſtat mihi titulum & cauſam,ſciat me poſſeſſorẽ. Secundò,quòd cauſam habuerit à vero domino. Tertio requiritur,quòd ex parte mea adimpleã neceſſaria ad contractum,vt hæc omnia ponit eleganter Rebuf.in rubric. de cauſ. poſſeſ.& propriet.pag.244.col.2.verſ.Vndecimus actus.Et hæc etiam intelligẽda ſunt, vt ſcripſi ſupra in hac quęſtione ex doctrina Ioannis Lop.& aliorum, & quemadmodum donatio facta per maritum vxori,vel è contra,traditione interueniente marito mortuo firmatur,l.Papinianus,ff.de donat.inter virũ & vxorem,ita † confirmatur ſi maritus ſit in 53 poſſeſsione tempore factæ donationis,vt per Dec.conſ.202.col.3.Albenſ.conſ.4.num.14 licet contrarium teneat Paul.de Caſtr.in conſil.138.lib.1.quem citat Matienç.in l.7.gloſ. 2.num.5.fol.301.tit.10.lib.5.Recopilat. Et facit,quia vbicunque pater remittit vel donat filio vſumfructum,† talis donatio vel re- 54 miſsio eſt irreuocabilis,vt probat Tellius in l.17.Tauri.num.63.per doctrinam Bart.in l. frater à fratre,num.57.ff.de cond.indeb.quẽ ſequitur Matien.in l.1.tit.6.gloſ.1.num. 19. fol.140.lib.5.Recopilat.Alios autem caſus, in quibus transfertur poſſeſsio,faciliter lector colligere poterit † ex Caſſan.qui hoc late tra- 55 dit in conſuetud.Burgund. rub.7.§.1. folio 227.col.2.& fol ſequenti,qui hoc melius omnibus cumulat,cui Adde Angel.conſ.221. viſo puncto,col.vltim. in princip.notat Dec.in conſ.583.numer.6. Et qualiter intelligatur, quòd poſſeſsio ſit iure proprio,vel iure familiaritatis,vltra ea,quæ ſupra ſcripta ſunt,† le- 56 gendi Roderic.Suar.in l.8.tit.9.*De las herencias*,lib.3.for.num.27.pag.450.Carol.Ruin. in conſ.51.num.4.cum ſequentibus libro 4. & in conſ.34.num.13.lib.1.Menoch.libr.6. præſumption.67.num.13.fol.134. & præſumption.68.lib.6.num 3.fo.134.Quibus autem modis dicatur patrem vel matrẽ filio donare,licet in donatione non apponatur verbum(dono)conſtat ex cumulatis eleganter ponit Menoc.in tracta.præſump.lib.3. concluſ.30.num.40.cum ſeqq pag.308.quę notanda ſunt pro intellectu l.26.Tauri. hodie l. 10.tit 6.li.5.Recop.iunctis alijs quę ſcribũt Barthol.Socin.in conſ.93.nu.21.li. 1. Ioan. Gutierrez libro practicarum quęſt.quæſt.63 64.& 65.

QVÆST. XXXIIII.

Pater tradendo vnam de pluribus rebus, an quoad alias maioratum reuocare poßit.

SVMMARIVM.

Soluens partem pecuniæ,quam prætendebat ſibi numeratam non fuiſſe,non poteſt poſtea opponere

TRigesimo quarto quæro, an tradente patre filio possessionē de pluribus rebus, de quibus fecit in eum maioratum, quoad omnia remaneat maioratus irreuocabilis, vel in ea solum, in qua facta fuit traditio ? & casus etiam constitui potest, vbicunque pater cōsentit filiū esse in possessione alicuius rei ex his, in quibus maioratum cōstituerat, in qua quæstione primò sese offert text. in l. cum fidem, C de non numerat pecun. vbi si debitor soluit partem pecuniæ, vel vsuras pecuniæ, quā prætendebat minimè sibi numeratā fuisse, † nō potest postea opponere exceptionē non numeratæ pecuniæ, vbi gl. & DD. hoc notāt & Ioā. Fab. in §. 1. n. 2. inst. de liter. obli. & alij, vt per Ias. in l. qui pecuniā, num. 5. ff. si cert. pet. Episc. Couar. resol. lib. 1. cap. 7. n. 6. cui adde l. 6. ti. 1. par. 5. ibi: *O gelo embia a dezir por carta, o de otra guisa, o le otorga, o si paga despues alguna partida de la deuda, dezimos q̄ tenu los son de pagar el prestamo.* Et habens ius plura respiciens, si vtitur illo iure in vno, vel in pluribus, † cōseruat ius in totū quoad alia, l. si is qui vsumfructū, ff. de vsufruct. l. vt pomū, ff. de seruitut. l. vna est via. ff. de seruit. rustic. l. si stillicidij, §. fi. ff. quemadmodū seruit. amittan. notant Paul. de Castr. in cōs. 179 in causa quā magnificus, col. 4. ad fi. l. 1. Cor. in cōs. 268. col. 1. ad fi. li. Aymo conf. 27. n. 2.

Licet autem hæc vera sint, in casu nostræ quæstionis egō contrarium existimo, quia potius videtur, quòd pater tradendo vnā rē ex pluribus, in quibus eum meliorauit, vel maioratū fecit, possessionem cæterarū rerū† denegat, l. cum prætor, ff. de iud. & pro hac sententia est glos. in l. 1. §. veteres, in verb. per vniū reliquorum, ff. de acquirend. possess. & l. prædia, eodem tit. glos. in l. 3. in princip. in verb. quamlibet eodem tit. cum concordan. vt per Parif. in conf. 37. n. 17. li. 3. quod procedit nō solum, quando res sunt omnino distinctæ & separatæ, sed etiam cum omnes continentur sub vniuersitate vnius cuiuspiā iuris ¶ Quod probatur, quia apprehensa possessione vnius rei hæreditariæ, cæterarū rerum eiusdem hæreditatis, † non est apprehensa, secundum Innocen. in c. in præsentia, col. 1. de probat. Bartol. in d. l. 3 in principio, & alios plures, quos refert Tiraquel. libr. 1 de retract. §. 36. glos. 3. numer. 3. pagin. 749. & confirmant Zasius libro 2. singula. respons. cap. 31. Aymo in cōsil. 258. num. 16. Menochiu de retinend. possess. remed. 3. numer. 282. pagin. 200. & idem de adipiscend. possess. remed. 4. numerō 799. pagin. 119. vbi tradit, quòd vniuscuiusque rei à defuncto possesse† apprehendi possessio debet, ex Alexan. cōs. 70. li. 6. Neuiz. cōs. 80. n. 31. & alijs, quæ citat, & pro ista opinione faciunt plura, quę scribit Natta in cōs. 429 n. 2. cum sequentibus, ad hęc legenda & eleganter in conf. 446. num. 1. cum seqq. libr. 2. & nouissimè & notanter Anton. Peregr. in tract. de fideicom. art 48. num. 72. fol. 446. & Ferrara in practic. in forma libelli in actione reali, in vers. Iure dominij, vel quasi, num. 29 pag. 19. vbi resoluit, si aliquis vendit castrum cū territorio, si accipiat possessionē castri, an videatur accipere de territorio, & quod pos

Ισsιιq

6 sessio vnius ex fratribus† non prosit alijs, tradit Menoch. de arbitrar.casu 160.& de adipiscenda possessione remedio 2. num. 237. quem citat Valdes in tit. *De las herencias*, in additio.ad Suarez,pag.151. & ad hæc facit sententia Bald.in ł.certa forma,per text.ibi, C.de iur.fisc.vbi vult, quòd siquis accipiat

7 possessionem villæ vel castri, † non videtur accipere possessionem fundorum, vel rerũ, quæ sunt separatæ à castro, & vniuersitate, vt molendina vel alia similia,quem citat Gregor.Lopez in l.7.tit.30.par.3.in glos.vltim. in fin.& accipiens possessionem vnius fundi nomine prębendæ,vel decimæ, non quærit generalem possessionem,secundùm Bald. in l.2.num.62.C.de seruitut.& aqua,Ful.Paci. in tractat.de probation.lib.2.cap.28. nume. 73.fol.111.in qua materia est magni facienda doctrina Inocentij in cap.cua in 1.de decimis,vbi vult quod licet quis probauerit,quod per totam alienã parochiam decimas habet, debet probare precise de singulis fundis,ad quam doctrinam plures citat Tiraquel.in tractatu de primogenitura,quæst.39.num.1.pagin.264.quod vidi in grãdi negotio,& quod vbicunque quis accipit possessionem vnius rei de pluribus,quæ illi competebant, † non

8 videatur possessionem omnium possidere, tradit Ferrara in praxi in forma libelli,posita actori,in vers.Item quod præfatus, num. 3. pag.121.& ad hoc faciunt verba l.17. Tauri næ,hodie l.1.tit.6.*De las mejoras*,lib.5.Recopilation.ibi:*Saluo si hecha la dicha mejora por contrato entre viuos ouiere entregado la possession de la cosa,o cosas en el dicho tercio contenidas.* Et faciunt scripta per Tellium in dict. l.17.num.21.vbi resoluit contra Anton.Go

9 mez, quòd ex constituto † non transfertur possessio respectu bonorum futurorum, nisi à die acquisitionis talium bonorum; de quo per Molin.lib.4.de primog.cap.2.numer.7. fol.120.& eadem verba,quæ habentur in d. l.17.sunt in l.44.Taurina,hodie l.4.tit. 7. li. 5.Recop. [illegible] non debent esse sine effectu aliquid operandi,nec credendum est frustra scripta fuisse.

Sed hæc procedunt,modo res,quæ per pa

10 trem tradita fuit,† sit diuisa ab alijs, secus si sit indiuisibilis,& cum alia coniuncta: quia tunc possessio totius vniuersi, tradita videtur. Nam in hoc casu vna,& non plures res di cuntur,& ideo sufficit apprehendere posses

11 sionem † vnius partis,dict.l.3. in principio, l.si stillicidij,§.vltim.cum l.sequenti,ff. quẽadmodum seruit.amittan.de quo textu meminit Rebuf.in tractat.de decimis,quæst.14. n. 2.pag.57. vbi ponit regulam, quòd præscriptio partis indiuisibilis ratione indiuidui,

12 † ad totum extenditur,& tom.3. ad constitutiones Regias,tit.de mater.possess.in præfatione,n.156. pag.241.&n.196.pag.245.& est notabilis decis.Rotæ in nouiss.ti.de restit.spol.decis.14.olim 277.fol.169.& facit textus in l.quod in rerum,§.siquid post testamẽtum,ff.delegatis 1.& l.prædijs,§.quidomum, ff.delegat.3.& conducunt alia quę scribit Tiraquel.vbi supra num. 4. cum sequentibus. Quibus conuenit doctrina Innocentij in ca. ex parte de restitut.spoliat. qui contra Hostiensẽ concludit,quòd acquisita vna parte in

13 diuidui† totum censetur acquisitum,quem citat Mascard.in tractat.de probation.lib.3.cõclus.1184.num.7.qui in numeris præcedentibus alia scribit ad propositum eorum, quæ hic tractantur,& idem eodem lib.3. conclus. 1200.num.40.fol.125.vbi refert Alexand. & Ias.in dict.l.3.in princip.ff.de acquirend. possess.Nattam in cons.429.lib.2.Hieron.de Monte in tractat.de finibus,cap.78.&tractat quid in corporalibus veluti iurisdictione, & in alijs rebus,qualiter possessionis apprehensio de vna re in alijs possit,ad quę addo Nico. Boer.in tract.de custod.clauiũ,n.77.vbi per text.in d.l.si stillicidij,§.vltim.resoluit,quòd

14 in iuribus incorporalibus † vtens in parte,in cæteris retinere videtur,qui ad hoc citat Innocen.in cap.cum dilecti.de simonia. ¶ Et

15 istis est simile,quod testes deponentes de possessione fundi,† videntur deponere de possessione totius fundi,vt per l.siquis cum totum,ff.de exception.rei iudic.& per doctrinam Rebuf.in l.locus,ff.de verborum significat.& alia plura ostendit in tractat.de probationibus,libro 3.conclus.1120,numero 1. folio 123.

16 Quomodo autem cognoscatur in hoc qualiter res sit indiuidua,vel diuidua,† lector videre poterit in quęst.10.supra eod.sed hic iũge text.in l.is qui vsumfructum,ff.quibusmodis vsusfruct.amittan.vbi per vsum partis ius in totum conseruatur,& doctrinam Abbat. in cap.1.per illum textum,in vers. Vltimo nota.de relig.domib.vbi dicit,quòd per exercitium vnius articuli comprehensi sub vni-

17 uerso,† infertur possessio vniuersi, & idem voluit Abbas in cons.54.col.2.vers,Secundo ad idem lib.1.vbi dicit,hoc procedere,quando non constet alium possidere,tradit notã ter Decius in cons.271.num.17. Menchaca libro 1.controuersiar.cap.2.num.7.facit notabilis doctrina Bartol.in l.hæc distinctio, §. vltimo,ff.locati & Aretin.in l.duo fratres,ff. de acquirend.hæreditat.& aliorum, vt per Decium in cons.282.& quod tradit Bart. in l.si communis,ff.de negot.gest.Abbat in cons.71.num.3.libro 1.quem in notabili casu citat Felin.in c.causam quæ,nu.15.de præscrip.& Ioan.Gutier.in cons.21.numer. 14. qui ex hoc infert intellectum ad l.22.titul.7. lib.7.Recopilat.& ad l.24.eod.tit.quæ loquũtur

tur de prohibitione, quòd defensæ rumpi nō possint, ad quos addo Cephalum in conf. 169 num. 8. lib. 2. Rebuf in tractat. nominat. quæstio. 9. n. 22. pag. 152. Balb. in tract. de præsc. 2 p. q. 2. n. 89. pg. 135. & feudo apprehenso, veniunt in consequētiam omnes eius per 18 tinentiæ, etiam si nihil dictum sit: quia † non separantur à suo principali, sed cum eo vnum integrale constituunt, l. si venditor, §. fin. l. Iulianus, §. fin, eodem tit. l. qui fundum, §. in lege, ff. de contrahend emptio. cum concordātibus, vt per Andr. Gail in tractat. de arrestis Imperij cap. 6. num. 5. pag. 377. quibus congruit, quod si ciuitas habet castrum subiectum, vel Ecclesia capellam, & quis assequatur possessionem ciuitatis vel Ecclesiæ, † ac-19 quirit possessionem loci subiectæ, seu capellę absque particulari apprehensione, secundùm Petrum Pertìcens. in l. seruitutes, ff. de seruitut. vrban. quem sequuntur Anton. in c. vltimo, num. 20. de caus. possess. & propriet. qui eleganter loquitur in toto illo capitulo, præcipuè num. 46. fol. 117. & alij, quos citat Menoch. de retinend. possess. remed. 3. numero 827. pag. 249. Capitius decis. 1. num. 10. & 11. ad quem tamen addo Iacob. Put. decis. 343. lib. 2. dicentem, quòd possessio quoad castrum continuata præsumitur, non quoad merum imperium, & pro hac sententia facit quod scribit Molin. lib. 1. de primogen. cap. 26. num. 2. folio 186. in materia autem præsentis quæstionis lege eundem Molin. qui cōtrariam opinionem tenet lib. 4. de primog. c. 2. num. 21. fol. 122. & hanc opinionem Molinæ, licet eum non referat, tenet hodie latè Matienç. in d. l. 1. glos. 4. num. 5. cum sequentib. vbi ex pluribus concludit, quòd si pater facta melioratione iuris vniuersi, tradat pos-20 sessionem vnius rei, † melioratio remanet quo ad alia omnia bona irreuocabilis. Pro quo fa-21 cit, quia partem possessionis apprehendens, totam † capere videtur, l. 3. in principio, ff. de acquirend. possess. cum concordantib. vt per Mascard. in tractat. de probation. lib. 3. conclus. 1184. num. 5. fol. 94. & melius Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommis. art. 48. num. 72. fol. 446. Pro quibus etiam facit sententia Bartol. in l. 5. §. si quis hoc interdicto, ff. de itiner. actuque priuat. vbi vult, quòd si quis habeat concessionem iurisdictionis, si vtitur iurisdictione in vno actu, retinet possessionem in omnibus, alio non possidente, & idem Bart. in l. si publicanus, §. fin. ff. de publicam. Ad quod est etiam doctrina singularis Innocen. in cap. dilectus col. 2. in verbo possessorium de capel. Monachor. & tradit Bald in d q. 2. num. 22. & num. 26. & Rebuf. in dict. tit. de mater. possess. qui ad hoc citat Purpurat. in l. Imperium, numer. 46. ff. de iurisdictio. omnium iudic. & alios authores, Mascard. in tractat. de probat. lib. 1. conclus. 271. num. 12. fol. 171. vbi refert Oldral. Roman. Bald. Aretin. & Alexand. Mascard. idē lib. 3. conclus. 1215. num. 7. Bernard. Diaz, regul. 575. Guid. Pap. quæst. 631. numer. 12 vers. Et si reperiatur, Tiraquel. in tractat. de vtroque retractu, lib. 1. d. §. 36. glos. 3. num. 12. & in tractat. de primogen. q. 39. num. 1. cum sequentib. pag. 265. Natta cons. 98. n. 25 lib. 1. idem in cons. 446. num. 2. & 3. lib. 2. vbi post Imol. in l. 3. in princip. ff. de acquirend. possess. & Iacob. de Bellouis. tenet, quòd si 22 quis emit Castrum cum suis pertinentijs, † satis est quòd ingrediatur possessionem castri, vt videatur habere possessionem fundorum, & aliarum rerum connexarum: quia habentur pro vna re, & ibi tradit Natta, quòd hoc non procedit in iurisdictione, quia apprehensa possessione castri, non videtur apprehensa quasi possessio iurisdictionis, & quòd per apprehensionem castri videatur apprehensa possessio tertij, tradit Ferrar. in pract. in forma libelli in actione reali, num. 29. pag. 19. per l. Caius, ff. de legat. 2. & alia iura, & in eo qui apprehendit partem castri, tradit Siluan. in cons. 88. num. 15. Et materiam explicat melius idē Rebuf. in rubr. de caus. pos. & pro prietat. pag. 148. col. 2. vers. Primo quando; & faciunt scripta per eundem Rebuf. in tractat. de decim. d. q. 14. num. 20. Balb. de præscrip. par. 2. quæst. 2. num. 26. pag. 139. Anto. Gabr. lib. 2. receptar. sentent. tit. de præscrip. conclus. 2. num. 18. pag. 301. Felin. in cap. cū aliquibus, num. 6. de re iudic. ad quos addo Bursat. cons. 50. num. 36. lib. 1. l. si in patrem, ff. quemadmodum seruitut. amittan. Menchaca lib. 2. controuers. cap. 2. numer. 7. Andr. Gail. lib. singula. obseruation. quæst. 24. nu. 4. pag. 369. vbi addit, quòd per vnum actum possessio vniuersalis iurisdictionis † acquiri-23 tur in omnibus, ex Dec. cons. 171. & alijs. Et pro Molina etiam est singularis sententia Andr. de Isern. in cap. 1. num. 6. fol. 21. quid sit innestitura, vbi vult, quòd in hæreditate & cæteris vniuersalibus, si apprehendatur possessio vnius rei cum animo omnia habendi, censetur apprehensa possessio omnium, per l. restituta, in principio, ff. ad Trebel. & per alia iura, & Molinam sequi videtur etiā hoc referendo eum quadam distinction. Ioã. Gutier. lib. 3. practicarum quæstionum, q. 64 num. 7. cum sequentib. pag. 560. ad quos addo Nattam in cons. 283. num. 1. Balbum in tractat. præscription. p. 2. quęst. 2. num. 21. pag. 136. & pro Andr. de Isern. facit regula, l. impari, §. qui in vniuersum, ff. de regul. iur. maioratus autem successio est per titulū vniuersalem, vt tradit idem Molin. lib. 1. de primoge. c. 8. n. 15. fol. 56. & eod. lib. cap. 26. n. 18. fol. 56. & lege etiā Tellium in l. 17. Tauri n. 15.

Quibus

Quibus non obstantibus, quæ verè non ob stant, † teneo primam opinionem ex legibus 24 & authoritatibus supra citatis, & an probata acquisitione vnius prædij & apprehensione cæterorum prædiorum vel rerum censeatur probata, & quid in iuribus incorporalibus tradunt Albanus cons. 78. num. 12. Hieron. de Monte in tractat. de finibus cap. 78. Natta in cons. 429. Ioseph. Mascard. in tractat. de probationib. lib. 3. conclus. 1200. num. 40, folio 124. & in numeris antecedentibus alia ad propositum scribit, & qualiter possessio vnius actus † extendatur ad alterum si non sit 25 alius in possessione, notat Dec. in cons. 149. & in cons. 124. quem citat Iacob. Puteus decis. 310. li. 2. ¶ Et quod possidens partem rei præsumatur † possidere totam, tradunt ele-26 ganter Matth. de Afflict. in cap. 1. num. 18. de controuers. inter domin. & fide. post Bal. ibi, per l. vna est via, ff. de seruitut. rusticor. prædior. & l. possidere, ff. de acquirend. possess. quos citat Menoch. in tractat. de præsumptione. lib. 6. præsumption. 69. num. 26. folio 136. eni conuenit, quod res simpliciter prolata † de tota intelligitur, l. si defensor, §. qui in 27 terrogatus, ff. de interrog. actio glos. & Bart. in l. si in rem, ff. de reiuendic. cum concord. vt per Zasium cons. 12. oumer. 55. libr. 1. & quòd possessio loci censeatur capta, vbicunque capitur possessio domus capituli, tradit Anendan. de exequend. mandat. cap. 20. numer. 2. ex Bald. in l. 1. ff. de offic. præfect. August. quem citat Azebed. in l. 15. tit. 6. libro 3. Recopilat. num. 5. pag. 254. & quod capta possessione domus, capta videatur rerum mobilium in illa contentarum, tradit Barthol. Socin. in cons. 131. num. 2. lib. 1. & quod possessio beneficij transeat in beneficiatum, & institutum per solam adeptionem possessionis, absque apprehensione particulari rerum tradunt Firmian. in tractat. de Episcop. lib. 3. par. 1. quæst. 56. Lambertin. in tractat. de iure patronat. lib. 2. par. 3. 9. art. 11. quæstion. num. 1. 2. & 3. fol. 252. Et præscriptio interrupta in parte, an in toto sit interrupta, docet Bald. in cap. 1. §. 2. num. 4. fol. 35.

QVÆST. XXXV.

Detẽtationis trãslatio, an faciat maioratum irreuocabilem.

SVMMARIVM.

Refertur sententia Peraltæ circa præsentem quæstionem, numero 1. Authoris sententia, n 9.

Detentator on faciat fructus suos, n. 2.

Possessio an differat à tenuta, n. 3. & tenere à posidere, n 8.

Detentio dicitur nuda facti insistentia, num. 4. Solet appellari occupatio, num. 5. Pro possessione habetur, num. 13. 14. & 15. Ea proba ta probatur possessio, num. 20. Quid vbi agitur de tertij præiudicio, numer. 21. Qualiter distet à vera & actuali possessione, n. 23. remissiuè.

Verbum, tenere, ad factum, & non ad ius possessionis refertur, num. 6.

Ciuiliter possidens an dicatur tenere & possidere, n. 7.

Rẽ detinens ex remedio summario an defendatur, n. 10. & 18.

Bonis alicuius confiscatis, ius detentationis an transeat in fiscum, n. 11.

Detinens dicitur habere dominium, n. 12.

Detentori competit interdictum recuperandæ, numero 16. Quid de remedio possessorio, nu. 17.

Detentor quis dicatur, numero 19. remissiuè.

Doctrina quædam Couar. circa possessionẽ quæ transfertur per l. 45. Tauri examinatur, nu. 22.

Verba genitiui casus possessionem simplitem, vsum & detentationem an sufficent, numer. 24.

Sententia lata super missione certæ partis bonorum vno loco existentium præiudicium adferat bonum in alio existentibus, num. 25. remissiuè.

TRigesimo quinto quæro, si pater detineat aliquam rem, de qua fecit maioratũ, & transtulit in filium eam detentionem: an ex hac traditione detentionis maioratus remaneat irreuocabilis? Quæ quæstio nõ est noua, sed eam tetigit Peralta in l. vnum ex familia, in princip. ff. delegat. 2. num. 22. pag. 561 vbi dicit, † quòd si quis simpliciter detineat 1 aliquam rem, & eam detentionem transferat in filium melioratum, non sufficit nisi eum faciat verum possessorem, ponderat ad hoc d. l. 17. in verb. *Possession*, coniuncta doctrina Aretin. in rub. ff. de acquirend. possess. col. 3. in principio, in vers. Vbi autem, pro qua sententia etiam faciunt quę scribit Petrus de Ferrara in tit. de forma libelli, quo, peti. hæreditas ex testam. & glos. in l. vltima, In verb. fuerunt, Alberic. Bartol. Ioan. Faber, Salicet. Alexan. Corn. & Paul. C. de edicto Diui Adriani tollen. & quæ scribit Ias. in l. naturaliter, §. nihil commune, num. 33. ff. de acquirend. possess. & faciunt alia plura, quę refert Tiraq. in tractat. le mors saisit vinum, par. 3. declaratio. 4. numero 3. pag. 174. Nec detentatio operatur plenum effectum possessionis, cum

2 † non faciat fructus suos detentator, vt tradit Menoch. de retinend. possess. remed. 3. pag. 192. & quod possessio † aliud sit quàm tenuta, tradit Natta in cons. 273. num. 16. lib. 2. quod probant l. 9. & 10. tit. 7. lib. 5. Recopil. & qualiter detentatio facti sit possessio naturalis, tradit Gregor. Lop. Madera in libro animaduersionum, cap. 27. num. 12. circa intellectum textus in l. 8. tit. 7. lib. 5. Recopilat. quæ est l. 45. Taurina, & quòd aliud sit tenere, aliud possidere, tradit Bal. in l. 1. n. 22. C. de seruis fugit. & possessio habet ius, detentatio autẽ consistit in facto, vt probat Dec. in l. filius familias 93. ff. de regul. iur. & detentatio dicitur, † quæ nuda facti insistẽtia est, l. 3. §. ex contrario, vbi glos. ff. de acquirẽ. possess. Ripa in l. 1. num. 44. ff. eod tit. & in rubr. de caus. possess. & propriet. num. 26. & detentatio † solet appellari occupatio, l. possessionem, C. de acquirend. possess. Connanus lib. 3. commentariorum iuris ciuilis, cap. 10. num. 8. Menoch. de recuperand. possess. remed. 1. num. 64. pagin. 316. & remed. 10. num. 28. pag. 432. & verbum, tenere, † ad factum, & non ad ius possessionis refertur, l. possessio, ff. de acquir. possess. notat Rebuffus tom. 2. ad constitutiones Regias, tit. de registris baptism. & sepultur. art. 2. glos. 1. pag. 316. maximè si de possessione ab homine sit facta mentio, quia intelligitur prout est facti, non iuris, glos. in §. hic quoq; l. stipulatio. ff. de verbor. obligation. notant Barthol. Socin. in l. 1. num. 9. ff. si cert. petat. Cephal. in cons. 80. num. 20. lib. 1. ad quem addo, quòd ciuiliter possidens dicitur † tenere & possidere, secundùm Imol. Alexand. & alios in l. 3. §. ex contrario, ff. de acquirend. possess. Carol. Ruin. in cons. 19. num. 9. lib. 5. & quòd ex detẽtatione rei præsumatur possessio, volunt Innocen. in cap. cum olim, glos. 2. de priuilegijs, Anton. de Butr. latius in cap. cum ad sedem, num. 29. de restit. spoliat. & quòd naturalis possessio non sit vera, sed detentatio tantum, probat Parlador. de rebus quotidian. cap. 9. num. 8. pag. 168. & quòd sit † differentia inter tenere, & possidere, tradit Matth. de Afflict. decis. Neapol. 404. nume. 13. per notata in dict. l. stipulatio ista, §. hæc quoque, & quod ex detentatione præsumatur possessio, volunt Innocen. in cap. cum olim, in. 2. de priuileg. Archidia. in cap. Pontifices 7. quæst. 1. & alij, quos citat Ioseph. Mascard. in tractat. de probationibus lib. 3. conclus. 1179. num. 5. fol. 89. & quod detentatio transeat in fiscum, & multo magis, tradit Bosius in practic. crimin. tit. de proclamat. numer. 1. pag. 536. Et inter tenere & possidere est differentia, secundùm Quintil. Mando. in procemio, glos. facultatum, fol. 8. col. 1. per l. pœnes te, ff. de verborum signification. ad quem addo notanter Gomezium in regula de annali possessore, quæst. 57. per totam, pagin. 617. ad ista legendus, quem nouissimè citat Aluar. Valasc. consultat. 78. & eundem Mandos. in forma commission. executor. fol. 76. vers. Decimo octauo.

Quibus non obstantibus hæc doctrina Peraltæ periculosa † videtur ex textu in l. Aquilius, ff. de donation. à quo colligitur, quòd detinenti rem ex causa iusta, datur remediũ possessorium, si turbetur, vel spolietur iniustè, & notatur per Paulum ibi, & eundem Paulum in l. rem quæ nobis, num. 1. ff. de acquirend. possess. cum concordan. vt per Anton. Gom. in l. 45. Tauri num. 12. & Pinel. in l. 1. part. 3. num. 40. ad fin. fol. 97. col. 1. C. de bonis mater. Episcop. Couar. resolution. lib. 2. cap. 19. num. 8. & in practic. quæst. cap. 23. num. 5. vers. Sic sanè, vbi resoluit, defendendum † esse rem detinentem ex remedio summario, quod interim vocatur, Menoch. de recuperand. possess. remed. 17. quæst. 3. num. 21 pag. 543. col. 1. & egregiam l. 11. tit. 10. par. 7. ibi: *E como quier que ayan la tenencia dellas, pero el que ge la tomasse, deue de tornar lo que tomò.* Quæ lex est expressa pro hac opinione, licet nullus ad hoc eam ponderet, præter Gregorium Lopez, ibi, & faciunt scripta per AEgidium Bos. in practic. crimin. in tit. de proclamat. quid sit bon. publican. num. 1. pagin. 537. vbi ex Bart. & Doctoribus, in l. si quis vi, §. differentia. ff. de acquirend. possess. & alijs probat, quòd si bona alicuius confiscẽtur, ius detentationis † transit ad fiscum quemadmodum & alia bona, licet Auendan. in tractat. de primo & secundo decreto, numer. 3. pag. 126. teneat, quòd tenentia est idem quod tenuta, quod videtur probare, l. 9. tit. 7. lib. 5. Recopilat. & conducunt scripta per Ludou. Gom. in regul. de annali possess. quæst. 57. pag. 619. & quæ tradit Bald. in l. 1. C. commun. de vsucapio. vbi distinguit quando fit mentio de possessione, an intelligatur de possidente naturaliter, vel detinente? Explicat latius Felin. in cap. causam, num. 10. de præscriptio. ex cuius dictis possunt sumi aliqua, quæ ad nostram rem conducunt, & dicit Bar. in l. si quis sui, §. differentia, ff. de acquirend. possess. quòd detinens † dicitur habere dominium, refert & confirmat AEgid. Bos. in practic. crimin. tit. de furt. num. 44. pag. 297. & hoc confirmatur, quia detentatio pro possessione † habetur dict. l. si stipulatio ista, §. hæc quoque, ff. de verb. notat Decius cons. 302. num. 17. Menoch. de adipiscen. possess. reme. 4. num. 569. pagin. 85. pro quibus est l. 1. tit. 30. part. 3. ibi: *Possession es tenentia derecha,* & l. 3. eod. tit. ibi: *Tenencia e possession de las cosas.* Et l. 1. tit. 14. par. 6. ibi: *La possesson e la tenencia de los bienes.* Expressior l. 27. tit. 2. part. 3. ibi: † *E possession tanto quiere dezir como*

mo tenencia. Et tradit idem Menoch. de adipiscend. posses. remed. 4. num. 368. pag. 85. ad idem est l. 108. *Que demande por suya, o la tenencia della*, Et l. 109. tit. 18. par. 3. ibi: *Demandasse la tenencia tan solamente de la casa que le demandaua, deue dezir saluo el derecho de la vna parte, e de la otra en razon de la propiedad*. Et l. 7. tit. 10. ead. part. in vers. *E porq̃ todas estas cosas*, Et l. 3. tit. 3. ead. par. egregia l. 111. tit. 10. par. 7. & l. 10. tit. 33. ead. par. & l. 22. tit. 26. par. 1. ibi: *El señorio y la tenencia dellos*, L. 32. tit. 28. par. 3. ibi: *Pierdan la tenencia*, L. 7. tit. 10. eadem par. in vers. † *Mas si el demandador está en tenencia*, L. 13. tit. 13. par. 5. ibi: *Maguer que no ayan la tenencia*, Et l. 18 eod. tit. licet in contrarium faciat, l. 36. tit. 5. par. 5. in vers. *El tercero es, si por su culpa se perdiesse la tenencia*: nisi saluetur & intelligatur, prout eam intelligit Gregor. Lop. ibi, in verb. *La tenencia*, & alia peregrina l. 11. ti. 15 par. 1. in vers. *Assi como en tenencia del derecho del patronazgo*: iunctis verbis præcedentibus, & l. 22. tit. 26. part. 1. ibi: *El señorio e la tenencia dellos*, Et aliter accipitur hoc verbũ, *Tenencia*, In l. 1. tit. 18. par. 2. in vers. *Que la otra*, Facit etiam l. 18. tit. 5. par. 5. ibi: *En su poder, o en su tenencia*, Et l. 1 1. ti. 10. par. 7. & l. 4. tit. 6. par. 1. ibi: *Deuenlos meter en tenencia*, & l. 10. tit. 28. par. 3. quæ vocat tenentiam, quam nos vocamus, *Alcaydia*, alicuius castri vel ciuitatis. ¶ Et detentori † competit interdictum recuperandæ, secundùm Innocen. & alios in cap. literis de restitut. spoliat. Alex. in l. 1 in principio, num. 66. ff. de acquirend. posses. cum concordan. vt per Gomez. in regul. de annali possessore, quæst. 57. pag. 617. & plura tradit Aluar. Valasc. cons. 79. num. 11. & pro sola detentatione † competit remedium possessorium recuperandæ, vt tradit idem Menoch. de recuperand. posses. remed. 1. num. 66. & quòd possidens beneficium reseruatum per annũ, dicatur detinere ad hoc, quòd de tali detentione debeat fieri mentio in impetratione, aliàs gratia est nulla, tenet decis. Rotæ 783. incipiens. Die quod ordinatio Papalis relata per Gomez. in regul. de annali possessore, quæst. 23. pag. 541. Et remedium, quod interim vocatur, † datur detentori, secundùm Episcop. Couar. in pract. quæstion. cap. 17. num. 5. vers. Sic sanè, Neuizan. cons 80. num. 3. Siluao. cons. 27. num. 3. quos citat idem Menoch. tit. de retinend. posses. remed. vltimo, num. 18. pag. 289. & faciunt scripta per eundem Menoch. de recuperan. posses. remed. 9. num. 34. pag. 432. vbi tradit quis † dicatur detentor, & declarat idem remed. 1. de recuperan. num. 64. pag. 316. & plura de detentatione scitu digna scribit Rebuf. in rubr. de caus. posses. & propriet. pag. 149. circa primum. ¶ Et quòd probata detentatione † censeatur probata possessio alio nõ ostenso, secundùm glossam notabilem in c. Pontifices, 7. quæst. 2. Alexand. in cons. 51. lib. 1. Balbum in l. Celsus in 1. quæst. ad Bart. num. 4. pag. 709. ff. de vsucapio. Innocen. in cap. vt litependen. Cin. in l. cum alienam, C. delegat. Bald. in l. vnica, C. si de mometan. possione agatur, Ias. in §. sic itaque discretis, numer. 30. de actio. Et quòd appellatione detentationis † non comprehendatur possessio, vbi agitur de præiudicio tertij, tradit Augustin. Beroius in cons. 148. num. 8. lib. 3.

Ex superioribus autem, non semel dubitaui de doctrina Episcop. Couar. in pract. quæstion. cap. 23. num. 8. vers. Pari ratione, vbi opinatur, quòd possessio, † quæ transfertur in successorem maioratus per l. 45. Taurin. est magis detentatio, quàm possessio, & cõtra eum faciunt etiam verb. prædict. legis, ibi: *Se traspasse la possession ciuil y natural en el siguiente en grado, que segun la disposicion del mayorazgo deuiere suceder en el*. Quę verba (vt in alijs locis animaduerto) non solum respiciunt veram possessionem, sed habent etiã admixtam causam proprietatis. Et detentatio qualiter † distet à vera & actuali possessione in terminis, l. 45. Taurin. tradit Ias. in consil. 85. vers. Secu ndo etiam, lib. 3. post Bart. & scribentes, quos citat in l. 1. in princip. ff. de acquirend. posses. & legenda sunt quæ ad hoc scribit Molina circa intellectum dict. l. 45. li. 3. de primogen. c. 12. num. 18. fol. 88. & quòd verba genitiui casus, possessionem quinimo simplicem, & vsum, & detentationem † significent, probatur in l. 2. in princip. ff. vi bono. raptor. & in l. 1. §. potestates, ff. de pecul. & in alijs locis, vt per Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1190. num. 27. fol. 100. Et an sententia lata super missione certæ partis bonorum existentium in vno loco præiudicium adferat bonis in alio existẽtibus, † tradunt Bald. & Zuchard. num. 309. in l. vltima, C. de edicto Diui Adriani, vbi Menoch. remed. 4. num. 798. pag. 119. qui refert Alexand. in cons. 70. lib. 6. Neuizan. cons. 80 num. 31. & alios.

QVÆST. XXXVI.

An ad hoc quod maioratus sit reuocabilis, sit necessaria acceptatio.

SVMMARIVM.

Acceptatio regulariter requiritur in qualibet donatione, numero 1. & 8. Contraria sententia,

verisimiliori interpretandus, licet alterum exprimatur, n. 56.

Hæreditatem delatam renuncians, videtur prius adire, & successiuè renunciare, numero 57.

Repudiare & renuntiare an differant, numero 58. & 61, & repudiatio à donatione, numero 63. & an repudiatio dicatur declaratio acquisitionis non factæ, numero 64. & an renuntiatio ante acquisitam hæreditatem dicatur repudiatio, n. 66.

Qui renuntiat ius quæsitum præsupponit, numero 59.

Hæreditas delata propriè repudiari dicitur, n. 60. illius repudiatio qualiter fieri debeat, nu. 62.

Ex cessione expressa, aut tacita, ius acquiritur, n. 67.

Abdicatio & remissio in fauorem an differant, n. 69.

Maritus & mulier an possint cedere in fauorem personæ, quæ aliàs sine cessione non poterat succedere, n. 71.

Filius promittens exequi in scriptura maioratus contenta, maioratum an acceptet, numero 72.

Res non iudicũtur à verbis, sed ab effectu & substantia, n. 73.

Hæreditas legitimè an apprehendatur, cùm pupillus maior infante vna cum tutore illius possessionem ingreditur, n. 74.

Post numer. 74. inuenies alia summaria.

TRigesimo sexto quæro, an ad hoc quod maioratus sit irreuocabilis, vel melioratio in casibus, qui continentur in l. 17. & 44. Taurinis, requiratur acceptatio filij, in quem melioratio, vel maioratus fuit factus. Et sanè vera est cõclusio; quòd regulariter in qualibet donatione † est necessaria acceptatio donatarij, & ante acceptationẽ est reuocabilis, & nõ habet effectum, l. si ego, ff. de iur. dot. l. si ego, ff. de negot. gest. notat Oldra. in cõs. 229. in 3. dubio, Dec. in cõs. 226. & 247. & 432. & in l. contractus, ff. de regul. iur. n. 22. Anton. Rub. in cons. 117. cum concordan. vt per Tiraq. in tractat. de constit. p. 3. limit. 30. fol. 148. Menoch. in cons. 374. n. 53. li. 4. & cons. 331. n. 99. Anton. Gam. decis. 258. vbi additio Menæ refert Matiẽcium, Anton. Gomez, Couarru. & notat Aufrer. in capel. Tholosan. decis. 383. item fuit quæsitum. Et probatur ista conclusio in l. 67. tit. 18. part. 3. ibi: *Recibiente por si*, Et eam tenent plures, quos citat Burgos de Paz quæst. 10. ciuili, numero 3. & 4. Aluarus Valasc. cons. 55. num. 2. Tiraquel. de legibus connubial. glos. 5. num. 14. quibus iũge Capit. decis. 180. num. 8. vbi etiã latè disputat, an donatio facta in absentia sit irreuocabilis traditione interueniente, & dominiũ † remanet apud donatorẽ rei donatæ antea acceptationẽ d. l. si ego, & tradũt Ceph. in cõs. 34. n. 4. li. 1. & in cons. 492. n. 18. li. 4. & cõs. 440. n. 37. & 38. li. 4. Curt. Iun. in cons. 120. lib. 1. n. 1. Socin. Iun. in l. ex hac scriptura, n. 58. fol. 25. ff. de donat. latè Petrus Barbos. qui loquitur in donatione facta Ecclesiæ, quod requirit acceptationem in 2. p. rub. ff. solut. matr. n. 94. pag. 78. ¶ Et acceptatio † nõ præsumitur in donatione nisi appareat, vt per Carol. Rui. in cõs. 154. n. 12. li. 5. Ceph. in cons. 163. num. 26. lib. 1. Menoch. in tractat. præsumption. lib. 6. præsump. 14. num. 3. fo. 69. Et quòd oporteat donatariũ probare sciẽtiã & nũ traditionẽ per nũtiũ, vel epistolã factã, & quòd non sufficiat accipere possessionẽ, & saisinam à domino, voluit Rebuf. in l. subsignatum 39. ff. de verb. signific. pag. 300 vers. Et sic oportet, per l. nec ambigi. C. de donatio. vbi glos. & ibi plura notabilia scribit.

Quæ conclusio etiã apud nos procedit † stãte l. 2. ti. 16. li. 5. ordin. quæ dicit, quòd in cõtractibus nõ est necessaria stipulatio, vt latius in d. l. cauetur, quia ex hac l. nõ tollitur vis acceptationis, quæ est necessaria ex parte donatarij, ad hoc vt donatio reuocari nõ possit, vt ex Alex. cõs. 126. in fi. li. 5. & alijs sustentat Greg. Lop. in l. 4. ti. 4 p. 5. in gl, *No lo pueda fazer*, cuius opinio est in praxi recepta, quãuis cõtrariũ videatur tenere Epis. Couar. resolut. li. 1. c. 14. n. 2. in fi. & in 3. p. rubr. de testa. n. 14. versus finem, vbi dicit, quòd hodie ex dict. l. ordinamenti, nec in donatione simplici, nec in donatione causa mortis præsentia donatarij † requiratur, & per verbum fortè, hoc repetit in cap. quanuis pactũ de pact. in 6. in initio 3. par. n. 4. & idem tenet Anto. Gom. in tractat. de contractibus, ti. de de donatio. c. 4. col. 2. Menchaca de succes. crea. li. 3 c. 21. n. 43. Parlado. li. 2. rerum quotid. c. 3. n. 36. pag. 42. Matien. in l. 7. ti. 10. li. 5. Recop. glo. 2. num. 21. fol. 303. Ioan. Gutier. in dict. cap. quanuis in verb. quanuis pactum, nume. 53. pag. 393. vbi hoc refert Angulo in l. 1. tit. 6. lib. 5. Recop. glos. 8. numer. 17. fol. 27. Ioan Gutierrez cons. 20. num. 1. latè Roland. in cons. 19. num. 2. cum pluribus sequentibus, lib. 1. & glossator in dict. l. ordinam. (quos authores aliud agens refero in 3. part. huius operis q. 13.) & idem Gregor. Lopez sibi contrarius, in l. 1. tit. 11. par. 5. in glossa magna post medium, sed prima opinio Gregor. Lopez verior videtur, quia cũ dicta lex sit correctoria iuris cõmunis, & solũmodo loquitur in obligatione, non est extendẽda ad donationẽ, & leges correctoriç † non sunt extendendæ etiã ex maioritate rationis, secundum communẽ in authen. quas actiones, C. de sacrosãct. Eccl. in l. si constante, ff. solut. matrimon. notat

latius Bernard. Diaz de Lugo regul. 178. ¶ Imo si rectè consideretur, maior est ratio tollendi scrupulosam stipulationum solennitatem, quam iura antiqua cum tot ambagibus requirebant, quàm solennitates simplicis donationis: quia in obligationibus præsupponitur † aliquid ex parte obligati, qui pro redi- 7 menda tali obligatione promittit: diuersum autem est in donatione, quæ nullam præsupponit obligationem ex parte donantis, volūtas non est ita refrenanda vel liganda, sicut illius, qui se obligare vult. Ad cuius rationem differentiæ induco notabilem casum in l. ex hæredatum, ff. de re iudicat. ibi: *Fortius enim donatori succurere debemus, quam ei, qui verū debitum soluere compellitur.*

Et hanc sententiam fulcit, quod in terminis dict. l. ordinamenti scribit Auendan. lib. 2. exequend. mandat. regijs, cap. 29. num. 11. & primam sententiam Gregor. Lopez, quod etiam stante dict. l. ordinamenti acceptatio sit 8 necessaria, † tenet Molin. libro 4. de primog. cap. 2. numero 58. cum sequentibus, fol. 131. Olan. in Antinom. litera D. numero 46. folio 86. Ioan. Gutier. lib. 3. practicarum quæstio. quæst. 96. num. 6. pagin. 709. qui refert Azebed. in l. 2. tit. 16. lib. 5. Recopilation. nouissime autem D. Ferdinand. de Mendoça, lib. 3. disputationum iuris ciuilis quæst. 5. numero 34. cum sequentib. pag. 704. latè sustentat, donationem absenti factam validam esse, & acquiri ius donatario † absque acceptatione, 9 vbi audacter reprobat Episcop. Couar. Greg. Lopez, Gomez Arias, Nauarrum, Didacum Perez, & Menchacam, ponentes varias conclusiones, & in hoc contrarium tenentes.

Et quòd ad validitatem donationis nō requiratur hodie stipulatio, probatur in l. si quis argentū, C. de donatio. quā ad hoc notat Abbas in cōs. 63. n. 4. li. 2. ¶ Itē pro prædicta opinione, quod ante acceptationē filij † sit pa- 10 tri licita reuocatio, facit vulgata gl. in l. illud, C. de sacrosanct. Eccl. quæ tenet, quod etiam in donatione facta in piā causam, † requiritur acceptatio, tradunt inter alios, Faber. in §. 1. 11 n. 5. insti oblig. ex consen. Socin. in l. paulus, ff. de excep. Ias. in l. 1. n. 5. C. de pact. Dec. in cons. 163. & est cōmunis secundum Dec. in cons. 391. notat latè Tiraq. in tract. de pia causa priuileg. 115. pag. 150. De quo legenda est Episc. Couar. d. c. 14. n. 11. Ioseph. Ludouic. decis. 29. n. 12. cum seqq. & Barbos. in l. 1. ff. soluto matrimonio p. 3. n. 18. pag. 276. latè Bursat. qui plura refert in cons. 205. n. 11. cū sequentib. lib. 2. & prius in notabili cons. 124 traditione, & latè tradit de donatione facta per Constantinum Imperatorem tradit Dec. in cons. 164. num 5. Peregrin. in tractat. de iure fisci lib. 4. tit. 7. num. 4. pag. 224. Ex quibus scribit idem Tiraq. in tractat. de primog. q. 28. n. 3. pag. 223. quòd si secūdogenitus nō acceptauit ius primogenituræ factæ per primogenitum, † potest primogenitus re inte- 12 gra reuocare renuntiationē. Sed hoc pendeē ab illa quæstione, an per renuntiationē factā in fauorē absentis quæratur ius absq; acceptatione, de qua per DD. in l. 1. & 2. C. de pact. Curc. Sen. cōs. 77. col. 1. Carol. Ruin. cōs. 164 col. 5. vers. Non obstat, lib. 5. Roland. in dict. cons. 19. n. 20. li. 1. de quo etiā est tex. in l. sed si socios, §. si absenti, ff. pro socio, & quod tradit Cephal. in cons. 172. n. 99. li. 2. Aimo cōs. 288. n. 3. Dec. in l. postquam liti num. 7. C. de pactis, Menoch. consil. 6. numero 5. lib. 1. qui post Episcop. Couarruu. quem citat & alios, concludit necessariam esse in renuntiatione acceptationem, & idem voluit Rebuf. in cōcordantijs rubric. de reg. accept. & publicat. concord. pag. 779. post Bald. quem citat in cap. cū venisset de eo qui mittitur in possessionē, sic scribit Alciat. respons. 133. n. 7. quòd si quis accipiat inuestiturā pro se, & nē 13 potibus masculis nascituris, † potest reuocare talē inuestiturā ante acceptationē: quia nullū ius quæsitū fuit per regul. d. l. si ego, & doctrinam Paul. Castrens. cons. 195. lib. 2. de quo lege Guid. Pap. in cons. 12. num. 7. ¶ Sed quod donatio facta Ecclesiæ † sit irreuocabilis, quāuis non interueniat acceptatio, est verior & 14 communior opinio, secundùm Ioseph. Ludou. d. decis. 29. nu. 18. vt dicit posse videri in Tiraquel. in dict. loco. De quo legi debet Barbos. vbi supra, & Marcus Brunus ab Anguil. cons. 30. numero 186. vbi numero 184. concludit cum Romano cons. 86. quòd non sufficit, quòd cum perueniat notitia per quēcūque modū ad donatarium, ille accepret, cōtra eūdē Roman. in cons. 295. & Fel. in c. cū contingat conclus. 5. de rescrip. n. 5. fol. 126.

Ex quibus infertur nostræ quæstionis resolutio, quòd si pater faciat in filiū maioratū, & constituat se possidere nomine eiusdem filij res, quas in maioratū dedit, si filius nō acceptet hunc maioratū, † licitū est patri. reuocare, & filio nullum ius remanet post reuocatio- 15 nē. Vnde licet secundū cōmunē in d. l. 17. ad irreuocabilitatē meliorationis, aut maioratus, sufficiat clausula constituti, & operatur per inde, ac si vera traditio facta esset: procedit, vbi melioratus meliorationē acceptauit: quia si nō acceptauerit, est licita reuocatio, nō obstante clausula constituti, & idē est in casu d. l. 44. & idem voluit Molina li. 4 de primoge. c. 2. num. 64. fol. 132. & faciunt quæ scribit Iul. Clar. libro 4. sentent. §. donatio. quæstio. 13 numero 3. pagina 110. Aluar. Valasc. consultatione 55. numero 2. vbi inter alia resoluit, quòd est necessaria ratificatio clausulæ constituti appositæ in contractu donationis factæ in absentia. Quod vltra prædicta pa-

patet ex pluribus fundamentis traditis per Tiraquellum dicta limitation. 30. vbi plenè probat, constitutum factum in fauorem absentis nullius esse momenti ante ratificationem.

16 Et quod acceptatio donationis † non habeat effectum, si est facta à procuratore, qui non habet mandatum speciale, probat Rebuf. tom. 2. ad constitut. Regias, tit. vt contractus & testamenta, art. 3. glos. 5. pag. 388. per decis. Neapolitan. 316. Galiotus numer. 3. idem Rebuf. artic. 2. glos. 1. numero 7. pagina 384. tit. de donatio. insinuand. & tradit Episcop. Couarru. resolution. lib. 3. cap. 16. num. 1. &

17 ista opinio procedit etiam † si sit melioratio iurata, ex doctrina Alciat. in c. cum contingat, num. 241. & 242. de iure iurand. & alijs, probat Burgos de Paz consil. 14. numero 20. & Burg. Iun. quæstion. 10. numer. 46. qui in eadem quæst. num. 10. ex lib. 3. tit. 18. par. 3. tenet, quod sit necessaria acceptatio primi donatarij non solum pro se ipso, sed etiã pro nominatis post eũ, quod nouũ & durũ mihi videtur, & cõtra ea, quæ scripsi supra in q. 24. & idem quod Alciat. resoluit Bertazol. in tract. de clausulis, clausul. 18. glos. 7. num. 8. folio 89. qui alios citat.

18 Sed quòd vbicunque in melioratione, vel maioratu interuenit iuramentum † non sit necessaria acceptatio, nec præsentia meliorati, & talis melioratio vel maioratus sit irreuocabilis, probatur ex doctrina Alexan. in l. stipulatio ista, §. alteri, vbi Ias. num. 9. ff. de verborum obligationibus, & eiusdẽ Ias. in §. si stipuler num. 18. & num. 20. eadem lege, vbi volunt, quòd iuramentum est tantæ potentiæ, quòd ex stipulatione alteri facta acquiritur ius absenti, etiam nullus sit, qui pro eo stipulationem recipiat, per glos. in cap. quoties cordis oculus 7. quæstion. 1. & secundùm eos in tali casu non requiritur alia præsentia donatarij, vt donatio sit irreuocabilis, & idem Alexan. in consil. 31. n. 16. li. 6. & voluit etiam hoc Roman. in consilio 76. vbi secundùm eũ iuramentum operatur translationem actionis sinẽ cessione, quia iuramentum † habet

19 vim iudicij, l. nam & postea, §. si is qui tempo rali, ff. de iur. iurand. sed ex stipulatione iudi

20 ciali † acquiritur actio sine cessione, l. in causæ, §. fin. ff. de procurat. ergo idem in stipulatione iurata, & idem quod Alexand. & alij voluerunt Imola numero 10. & ibi Butrica. in cap. cum contingat de iure iurand. Felin. in procemio Decretalium, in glos. in verbo, seruus, Bertrand. in consilio 95. col. 2. li. 2. Carol. Ruin. in cons. 132. numero 15. libro 4. & in cons. 49. numero 7. libro 1. & ex nostria hoc tenet Greg. Lop. in l. 4. tit. 4. part. 5. in glos. in verbo, *No la puede fazer*, versic. Si tamen ex verbis donationis.

21 Et quòd iuramentum operetur idem quod præsentiat & acceptatio tabellionis, voluerunt Paris. in cons. 82. num. 1. lib. 1. & in cõs. 12. numero 24. lib. 2. Ripa respons. 11. numero 3. Carol. Ruin. in cons. 144. numer. 8. & in cons. 209. numero 10. lib. 1. & in consilio 41. numero 5. lib. 5. Cacialupus in tractatu de pactis, quæstion. 21. Matienç. in l. 7. glos. 2. nu. 21. fol. 303. tit. 10. lib. 5. in terminis prædictæ legis Rubeus in cons. 73. nu. 8. & in cõs. 117. num. 9. idem Parisius in cons. 107. num. 50. lib. 3. Roland. in consilio 19. num. 33. libro 1. qui plures citat & plures refert Antonius Thesaur. decis. Pedemontan. 70. numero 8. & ista est communis opinio, licet contrarium teneant Alciat. in dict. cap. cum contingat numer. 336. de iure iurand. Burg. de Paz in d. cons. 14. numer. 21. per regul. l. certum, §. si quis absente, ff. de confes. ad quod allos citat Antonius Pius dict. decis. num. 8. vers. Ampliatur tertio, & tango infra q. 68. à n. 4. & faciunt quæ refert Burgos de Paz d. q. 10. ciuili num. 128.

Ex quibus infertur, verum esse quod scribit Aluar. Valasc. cons. 56. vbi resoluit, quòd tertius qui ob clausulam constituti prætendit impedire executionem, non est audiendus, †

22 nec potest impedire executionẽ, si nõ acceptauit scripturã, & cõstitutũ in tẽpore debito, & habili. ¶Et ex prędictis in casu occurrẽti aliàs inferebã, quòd licet secũdũ aliquorũ opinionẽ, promissio de non reuocãdo maioratũ, vel meliorationem, faciat maioratũ aut meliorationẽ irreuocabilem, de quo tractatur latè supra q. 30. potiso sine veritatis præiudicio, quòd per prædicta verba maioratus sit irreuocabilis, requiritur pręcisè acceptatio, &

23 ante acceptationẽ † potest reuocari, quod tanquã nouũ & singulare est aduertendũ. Et in ista quæstione legẽda sunt quæ scribo in hac p. q. 68. Notãdũ tamẽ est, quod in isto casu cũ dẽ acceptationis effectũ operatur acceptatio tacita, quę expressa, quod fundatur ex regul. text. in l. cũ quid, ff. si cert. pet. vbi latè DD. præcipuè Ias. Purpurat. & Dec. & in donatione quòd sufficiat tacita acceptatio, tenent Dec. in cons. 586. col. fi. n. 3. Hieron. Grat. in cons. 12. Gozadin. in cons. 41. quorũ sententiã plenius confirmat Tiraquellus in dict. limit. 30. numer. 11. fol. 152. Antonius Thesaurus dict. decis. 70. numer. 12. ¶Et quòd tacita donatio inducta per legem † non requi-

24 rat acceptationem, probatur in l. a. C. de pac. & in l. 3. §. fin. cum lege sequenti, ff. de negotijs gest. vbi Bald. num. 2. Dec. in d. l. cũ quid. lect. 2. n. 52. ff. si certum petat. & in l. si ego, numero 4. eodem titulo, quos citat Petrus Barbos. in l. si cum dotem in principio num. 20. pag. 404. ff. soluto matrimonio, tom. 2. & est communis opinio, secundum Cagnol. in l.

semper qui non prohibet, ff. de regul. iur. & alios quos citat Iul. Clar. §. donatio. quæst. 24 n. 5. pag. 213. vnde si filius postquam pater fecit in eundem meliorationem, & se constituit nomine eiusdem filij, vel alio modo facto transtulit possessionem in alium, vel fructus ex rebus datis in maioratum percepit: †
25 videtur acquisitionem ratificare, vt cōstat ex doctrina Alexan. in consil. 88. num. 32. lib. 5. per l. litibus, C. de agricol. & censit. lib. 11. & ex decis. Rotæ incipienti, licet amicus, & Alexan. sequitur gl. Patti. in d. consil. & Dec. in d. l. semper qui non prohibet, n. 9. ff. de regul. iur. Ioseph. Ludou. decis. 29. n. 13. & post hàc
26 acquisitionem & ratificationem, pater † nō potest maioratū reuocare. Ad quod faciunt scripta per Alexan. in consil. 127. n. 2. lib. 5. & plura ad istud propositum tradit Tiraq. in dict. limitation. 30. num. 12. notat Aymo Crauet. in consil. 204. num. 11. Sic probat Matth. de Afflict. decis. 275. testator quidam, quòd licet donatio facta absenti non valeat: tamen si illi absenti sit notificata & cepit possessionem rei donatæ, † transit dominiū in ipsum
27 donatarium, refert Bald. in l. sancimus, C. de testam. & alia, & hoc extendit Matth. de Afflict. etiamsi donatio facta fuit in testamento, & pro hac sententia est etiam text. in l. si auia, C. de iure deliberand. vbi probatur, quòd qui de hæreditate sibi relicta testatur, eo ipso illam adire videtur, quem textum vidi ponderatum ad negotium maximi momēti ad probandum, quòd ille, cui competit ius eligendi ad maioratum vel meliorationem,
28 etiam si eligat in testamento, † talis electio sortitur naturam contractus, & non vltimæ voluntatis, quæ fuit sententia Episcopi Sarmiento in l. vnum ex familia, in principio numer. 6. fol. 170. ff. de legat. 2. qui loquitur in eo, cui competit ius eligendi ad fideicommissum vnum ex familia, pro quo facit quod per illum textum in dict. l. si auia, volunt Baberia in principio institut. de testam. numero 50. Cephal. in consil. 736. num. 6. volentes, quòd vnus & idem actus sortitur naturam contractus, & vltimæ voluntatis, & Franc. Mantic. de coniecturat. ment. defunct. lib. 12. tit. 12. num. 25. pag. 620. plura scribit ad probandum, quòd qui testantur de hæreditate sibi relicta, † eam adire videntur, & tradit Mascar.
29 in tractat. de probation. lib. 1. conclus. 41. n. 4 vbi refert dict. l. si auia, & consilium Aretin. 136. in principio, Alciat. in consil. 574. nume. 17. Corbul. in tractat. emphyteutico in part. 8. causa priuationis, num. 39. fol. 37. & qui in executionem concessionis feudi filias relinquit hæredes, † videtur transferre domi-
30 nium, vt in notabili casu tradit Menoch. in consil. 331. num. 80. lib. 1. vbi refert quod scribo supra hac part. quæst. 6. Et vt ad rem redeam, facit l. pro hærede, ff. de acquirend. hæredi. & est casus expressus in l. Pantonius, §. pro hærede, ff. eod. tit. tradit Dec. in consil. 278 num. 6. Cephal. consil. 98. n. 28. lib. 1. Ripa cōs. 170. quem citat Iacob. Put. decis. 419. num. 3 p. 2. l. 12. tit. 6. par. 6. quæ est singularis in hac materia, ibi: *E aun se puede fazer por fecho, maguer no lo diga, esto seria como si el hombre vsasse de los bienes de la herencia, assi como heredero e señor, labrando la heredad, o arrēdandola, o desfrutādola, o vsando della en otra manera qualquiera semejātes destas.* Vnde si filius quomodolibet vtatur re data in maioratū, tacitè acceptare videtur, & ad hoc conducunt aliqua quæ
31 scribit Gregorius Lopez in dict. l. 12. Franc. Mantica in tractatu de coniecturat. mente defunct. lib. 12. titul. 12. numero 22. pagina 620. Imo approbare quis †, videtur scripturā eo ipso quod adimplet aliquid ex conten-
32 tis in ea, vt per l. si proponas, §. 1. ff. de inoffic. testamen. & doctrinam Decij in consilio 449. column. penultim. & fin. & tradit Burgos de Paz in consilio 26. numero 31. & ex
33 diuisione hereditatis videtur quis † acceptare hæreditatem, l. geri, vbi Doctores, ff. de acquirenda hæreditate, Bartol. in consilio 107. in quæstione 1. inter Francisc. Corn. consil. 338. lib. 1. Siluan. latè cons. 23. numero 8. & ex actione ex aliquo contractu intentata, † ra-
34 tificatio & consensus arguitur, vt volunt Alexander in dict. consilio 127. & 275. ad finem, lib. 5. Decius in consilio 58. 272. 419. 486. 586. & in l. non vult esse hæres, ff. de regul. iur. quos citat Cagnolus in l. semper qui non prohibet, 60. num. 19. ff. eod. titul. fol. 140. quod nota: quia multum proderit, & ad hoc citat Bald. & alios, Tiraquellus in tractatu de constitutionib. part. 3. limitation. 30 num 12. Et petens se mitti in possessionem,
35 † videtur adire hæreditatem, vt per dict. l. si auia, tradit Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommissis, art. 48. num. 9. fol. 440. allegat Menochium de adipiscend. posses. remed. 4. num. 676. per quam legem tradit Bald. in consil. 168. num. 6. lib. 3. quod quis legando videtur adire, & ille, qui habet alienandi & disponendi facultatem, si simpliciter instituat hæredem, videtur † alienare & disponere, l. siquis
36 priore, §. certum, C. de secund. nuptijs, & volunt Bald. in authentic. contra rogatus, numero 9. C. ad Trebellian. Bart. & alij, in l. si ita quis, §. ea lege, ff. de verbor. obligation. Carol. Ruin. consilio 112. num. 10. libr. 2. Alexand. consil. 189. numero 8. lib. 2. & alij, quos citat Hierouym. Gabr. consil. 143. numero 5. & faciunt quæ scribo infra quæstion. 48. ad finem.

Et ad istam opinionem est celebris doctrina glossæ Parisiens. in consuetudinib. Parisiens. part. 1. §. 9. glos. 4. numero 7. fol. 12. vbi

vbi in terminis inquit, quòd si primogenitus abstinens à primogenitura, cedit portionem suam, vel iura & actiones successionis secũdo genito: tunc etiam si exprimat abstineo, renuntio, verba necessario † debent impropriari, ex quo constat de intentione transferendi iura in secundogenitum, & eum subrogandi in locum renuntiantis: mouetur per doctrinam Baldi in l. pactum quod dotali quæstion. 8. C. de collatio. Paul. Alexand. Ias. & Dec. in l. si actionem, C. de pactis, & Barthol. Socin. in consilio 34. visa renuntiatione, numero 3. libro 4. Carol. Ruin. in dict. consilio 170. dict. numero 10. & 11. Et hospitale cedẽdo iura sua, videtur hæreditatem adire secundùm Rip. in dict. cons. 170. quem citat Iacob. Put. decis. 519. num. 3. part. 2. & faciunt scripta per Zanchum in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebellianum, part. 4. numero 489. pagin. 224. Et notatur per eandem glos. Parisiens. in 2. par. consuetud. §. 55. glos. 4. folio 117. numero 38. & ad glossam Parisiensem addo Dec. in dict. l. non vult esse hæres, numero 9. 10. & 11. vbi ponit regulam, quòd transferendo quis in alium hæreditatem, videtur velle esse hæres, notabiliter etiam Ripa in l. si vnquam, numero 21. fol. 311. C. de reuocand. donation. & quando hæres institutus, vel abintestato vocatus cessit bona hæreditaria, videtur agnouisse † hæreditatem, & adiuisse, vt per Aymon. in consil. 200. numero 10. Socin. Iuniorem in cons. 107. num. 1. libro 2. & alios, vt per Mascardum in tract. de probationib libro 1. conclus. 44. numero 1. & 12. Menoch. in tractat. præsumptionum libro 4. præsumption. 150. numer. 98. fo. 195 faciunt scripta per Carolum Ruin. in consil. 37. numero 9. libr. 1. & per eundem Mascar. in dict. tractat. libr. 1. conclus. 45. numero 41. qui allegat Bald. in l. penult. C. vnde legati, Cagnol. in rubr. C. qui amitti. numer. 102. & quod donando bona hæreditaria, † videatur quis adire, probatur in l. illud, ff. de acquiren. hæreditat. & tradit Menochius in tractatu præsumption. libro 4. præsump. 101. num. 15. & per illum tractum in dict. l. si auia, obtinui in facto, quòd cum pater fecisset in filium maioratum Regali facultate, & factum maioratum filius renunciauisset in fauorem proprij nepotis illius, qui fecit maioratum, nec fecisset mentionem de aliqua acceptatione, hoc solo maioratus fuit † irreuocabilis, & ex hoc obtentum fuit, quanquam ille, qui maioratum fecit, post cessionem à filio factam reuocauerat maioratum, & fecerat in fauorem alterius filij: quia illa renunciatio habuit vim tacitæ acceptationis. ¶ Et ista iustificantur, quia generaliter plus est facere, quàm pronuntiare, & voluntas plenius † colligitur ex factis, quàm ex verbis, l. Paulus respondit, ff. rem ratam habere, l. si si tamen, §. ei qui, ff. de ædili. edict. cap. dilecto. in princip. vbi Dec. & alij de appella. idem Dec. in dict. l. semper qui non prohibet 60. num. 8. ff. de regul. iur. & notat glos. quæ multa iura refert in l. recusari, ff. ad Trebellianum, & glos in cap. cum super, de offic. delegat. cum concordan. vt per Peraltam in l. cũ fundus in principio numer. 5. pagin. 138. & in l. Lutius in principio num. 5. pag. 240. & l. cum ita legatur, §. species, numero 4. pagin. 348. ff. delegatis 2. cui addo Barthol. Socin. in consilio 125. numero 1. lib. 1. Menoch. in cons. 341. numero 4. lib 4. & in cons. 381. nu. 20. eodem libro, Mascard. in tractat. de probationibus libro 1. conclus. 45. num. 1. & 2. fol. 58. Seraphin. de priuilegijs iuramenti, priuilegio 25. num. 5. pag. 548. Osasc. cons. 1. nume. 72. Tiber. Decian. respons. 161. num. 11. lib. 1. Et quòd ratificatio non tantum verbis, sed facto fieri possit, etiamsi actus principio nullus fuerit, resoluit Anton. Gam. decis. 264. nume. 4. Qui id tradit in renuntiatione spei fideicommissi. Et per factum quis loqui † videtur, secundùm Felin. in cons. 1. num. 17. & multa tradit idem Menoch. in cons. 5. num. 16. Tiberius Decia. respons. 22. tradit latissimè Mascard. qui plura notabilia in ista materia scribit, in tractat. de probation. li. 3. cõclus. 1256 cum sequentib. fol. 200. & plus est fideicommissum approbare facto, quã verbis, vt ex pluribus probat Tibe. Decian. respons. 59. n. 14. cum seqq. li. 2. ¶ Et filius eligens legatum sibi à patre factum pro sua legitima dicitur declarasse voluntatem suam, quòd approbat † testamentum & dispositionem patris, secundùm Socin. Iun. in consilio 122. numero 14. lib. 1. & in cons. 42. num. 12. lib. 2. Menoch. in cons. 513. num. 4. lib. 4.

Et per istam regulam voluit in materia nostra Suar. in l. quoniam in prioribus in 5. q. ad l. Regiam, num. 3. pagin. 202. C. de inofficios testamen. quòd si pater reliquit in testamento filio suo, siue iure institutionis, siue alio quolibet iure portionem, quę excedit portiones aliorum filiorum, ita tamen quòd nõ excedit tertiũ, licet nõ dicat melioro filiũ, † est melioratus: quia declaratio volũtatis melius fit facto, quã verbo, pro quo hodie facit l. 26. Tau. quę lex secũdũ doctrinã Suarez ampliari potest, etiã si testator nõ vtatur hoc vbrb. *Dono*, sed alio quolibet: quia lex illa tãtũmodo loquitur, vbi pater vtitur hoc verbo, *Dono*, quod tenẽdũ est, licet Tel. in l. 26. Tauri. hodie l. 10. ti. 11. li. 5. Recop. & Matien. in ead. lege 10. gl. 1. cõtrariũ teneat, sed Ioan. Gutier. libr. 2. practic. quæst. q 63. sequitur Suarez cum quadam distinctione, & Angulo in eadem lege 10 glos. 2. num. 7. cum sequentibus, fol. 198. ¶ Et semper existimaui, & adhuc existimo sequendã esse opinionem doctissimi Roderic. Suar.

ex rationibus & fundamentis per illum adductis,&ex his,quæ scribo supra in hac quæstione,& confirmo: quia vis † verborum est attendenda,& non verba,l.scire leges,ff. de legibus,cum concordā.& magis † attenditur intellectus,quam vocabulum,secundùm Bal. in l.siquis seruo,C.de furtis,& in tractat.statut.versic.Ratio,& alios,vt per Rebuf. in l. vnica,C.de sententijs,quæ pro eo quodinterest, notabili 11. numero 3. pagin. 148. & etiam in requirentibus formam † sufficit adimplere per æquipollens, secundùm Albertum Brunum in tractatu de forma & solemnitate actus in rubrica,ex quibus constat forma & solemnitas Rebuffum in l.quod iussit in præfatione,numer.20.pagin.48.ff.de re iudicata,& contractus ab effectu iudicantur, l. insulam,ff.de præscrip.verbis,l.si olei,C.locat.l.si vno,ff.eodem titulo,l. vbi ita donatur,C.de donation.caus.mort. cum concordan.vt per Tiraquellum libro 1. de retractu, §.30.glos. 1. numero 11. pagina 644. Decium in rubrica de priuilegijs numer.9.& facit ad hoc notabilis l.censualis,C.de donatio. quæ est expressa, & l. quæ pater. ff. familiæ ercifcundæ,& l.si emancipatis,C.si quis alteri vel sibi,& pondero etiam notabiles leges, in l.2.C.commun.delegat.per totam , & in l.3.C.de liberis præteritis & l.1.ff.de Latin. libert.tollend.& in l.3.§.condition.ff. de adimend.legatis,& in l.final.C.quæ res pignori.obligari possunt. ¶Et mulier, quæ soluto matrimonio cepit pro sua dote possessionem bonorum,quæ maritus permutauit pro alijs bonis dotalibus,† videtur ratificare permutationem,vt probat Matth.de Afflict.de cis.336.num.5 per regulam l.penult.ff.de in offic.testam faciunt scripta per Paris.in consi. 14.num.35.lib.1.Alexand.in consi.17.numero 2.lib.5,Brun.in consilio 15.numero 4. Decium in consi.232.numero 4.Beroi. quæst. 43.numer.4.Aymonem consilio 159. num. 5.& consi.226.numero 6.Menoch.de recuperand.possess.remedio 15.num.118.Caualcanum de tutor.& curator.8.volum. tractatuum num.147.fo.342.colum.1.Socin.Iun. in consilio 107.numero 1.lib.2.& si successor in maioratu recipit pretium à locatore, cui per prædecessorem facta fuit locatio, videtur † ratificare locationem,vt tradit Moli. lib.1.de primogenijs,cap.21.num.7.fol.158 ad quem addo plures authores, quos citat Mascard.dict.conclus.1256.numer. 38.fol. 299.¶Et noto etiam singulariter,quòd executio donationis demonstrat † qualis fuerit mens donantis, si dubitetur de quibusdam rebus,an in donatione fuerint comprehensæ?Vt notabiliter resoluit Paul. de Castr. in consi.347.quia circa donationem,num.4.lib. 1.per l.sicut,§.si superuacuum,ff.quib. modis pign.vel hypothec.soluitur,& alia iura. Ex quibus confirmatur,quod elegāter scribunt Menchaca in l.quoniā in prioribus, n. 294.C.de inoffic.testam.Molin.li.2.de primog.c.7.n.70.fo.279.vbi per regul.l.3.ff.de milit.testam.volūt,quòd si quis habeat facultatē ad faciendū maioratū,quē realiter fecit,sed nō expressit,quòd vtebatur Regia facultate, † maioratus valet,& visus fuit vti Regia facultate,licèt nō expresserit,& ante eos hoc voluit Roder.Suar.in d.q.5.n.4.licet Menchaca & Mol.eū nō referāt,& idē quod Suar.& alij voluit Episc.Sarmien.licet nō referat eū in lib.de redditib.Eccl.4.p.c 4.n.1.fol. 56.

45 46 47 48 49 50 51

Et ex superioribus in grādi negotio determinatū fuit,quòd si filius facto maioratu vel melioratione,dedit facultatē patri vel matri, vel alio extraneo, quòd possit disponere in certa quātitate de bonis datis in maioratū,vel melioratione,quòd ex hoc videtur acceptare,& † erit irreuocabilis maioratus.In quo maximè animaduerto,quòd talis acceptatio nō operabitur eosdē effectus,quos operatur acceptatio expressa,vt colligitur ex his,quæ in terminis primogenituræ scribit Ceph.in cōs. 337.n.28.li.3.¶Istis conuenit,quòd si maritus agit ex cōtractu per vxorē celebrato sine illius licētia,videtur cōtractū ratificare,vt tradit Cifuentes in l.55.Taur.vers. Vigesimo-tertio,per l.si seruus alienus,ff.de fideius.

Ex quibus etiā singulariter infertur,quòd siquis habeat facultatē ad alienādū bona maioratus,vel ad ea hypotheeāda pro dote,& alienet,vel hypothecet talia bona nō expressando,quod facit facultate Regia, videtur ea vti,& ad executionē deducere facultatē.Infertur etiā,quod idē erit in eo,qui habet facultatē & licētiā ad dandū mulieri arrhas vltra † decimā partē bonorum,vel ad cōstituēdā dotē filiæ,cum derogatione pragmaticæ de Madrid,& ad alia similia potest deduci intellect⁹.

Et pro istis illationibus facit regul.Bart in l.triticū,ff.de verbor.obligat.vbi vult, quòd actus sic debet interpretari,† vt cēseatur pro uisum causæ magis necessariæ,& idē in l.vltima,C.de adimen.pupil.prēstan.Bald.cōs.35. pater filio,col.1.li.2.Menoc.in cōs.56.n. 29 & consi.81.n.35.li.1.Aymo consi. 106.n.8.& consi.149.num.12.& inquit Roma. in consi. 343.ex proposito themate,col.2.nu.9. quòd cum vnus & idē actus fieri potest ex duplici capite,† censetur factus in dubio ex verisimiliori,licet alterum caput sit expressum,& idē Curt.Iun.consi.20.col.3.num.7.& alij, quos citat Tiraquell.in l.si vnquam in principio numer.59.pagin.37.C.de reuocand. donati. & legendum est etiam, quod scribit Molina libr.2.de primog.cap.2.numero 15.folio 212.& facit doctrina Baldi in l.vltima,num. 16.vers.Sed incidenter quæritur,C.de pact. vbi

52 53 54 55 56

vbi vult, quòd quãdo filia vnius contemplatione renũtiat hæreditatem iam delatam, † videtur prius adire, & successiuè illam hæreditatem renuntiare, & idem Bald. in l. duobus per illum textum, ff. delegat. 1. & ibi Paul & sequuntur plures, authore Bartholom. Socin. in consil. 147. numer. 8. lib. 1. Menoch. consil. 1. numer. 488. libr. 1. Roland. consil. 11. numer. 25. lib. 5. Carol. Ruin. consil. 205. num. 5. lib. 1. Simon de Pretis de interpretanda defunct. voluntat. lib. 5. dubitation. 3. numer. 58. folio 495. Petr. Surd. decis. 128. numero 24. Aretin. in consil 91. viso themate numero 1. cum alijs, quem Socin. in dict. consil. numer. 14. in alio proposito (quia in hoc illum non refert) vocat præceptorem suum, & lumen iuris. Et facit quod scribit Marian. Socin. in cons. 34. visa repudiatione paternæ hæreditatis lib. 4. & in consil. 183. vbi dicit, aliud esse repudiare† hæreditatem, aliud renuntiare, ille enim qui renuntiat, † præsupponit ius quæsitum, vt probatur in l. fuit, ff. de acquir. hæred. tradit Baeça de non meliorandis filiab. c. 10. num. 108. quem citat Gutiez. in cap. quamuis pactum de pactis in 6. num. 29. pag. 330. Et hæreditas delata † propriè repudiari dicitur, secus si nõ sit acquisita, vt in ti. de repud. hæred. & gl. in l. 1 ff. de pact. cõfirmat Rebuf. in l. inter diuortiũ 591. pag. 849. ff. de verb. significat. & in l. intestatus 64. pag. 446. eod. ti. & repudiatio à renuntiatione † differt, vt per Carolum Ruinum in cons. 207. numer. 3. lib. 1. licèt contrarium probet l. 18. tit. 6. par. 6. quæ docet, quòd renuntiatio est idẽ quod repudiatio, & quod si quis accepta pecunia pro repudiatione, non videatur adire hæreditatem, probatur in l. fuit, ff. de acquiren. hæred. tradit Socin. Iun. in cons. 129. num. 26. lib. 1. & qualiter fieri debeat hæreditatis † repudiatio, docet l. 101. tit. 18. p. 3. de quo tractò latius 4. p. q. 16. & quod magna † sit differentia, quod quis repudiet per verbum hoc, *Repudio*, vel si quis dicat, quòd *Donat*. tradit eleganter Paul. de Castr. in cons. 135. n. 2. li. 1. & hoc est tenendum, licèt Socin. Iun. in cõsil. 129. n. 25. lib. 1. tradat, quod renũtiatio in dubio non includit aditionem, ex Din. in cõs. 3. incipienti, in quæstion. domini Albert. & Ioan. Andr. in additio. ad Speculat. tit. de testam. §. in primis, in magna additione incipiẽti in fi. Vbert. de Bobio n. 5. fol. 143. in 3. p. Specul. sed hoc à Ioan. Andr. difficiliter colligi potest. Et quòd repudiatio† videatur declaratio acquisitionis non factæ, tradunt Dec. in l. 1. num. 22. C. de pact. Cephal. in consil. 440. n. 40. lib. 3.

Sed quòd ex simplici renuntiatione hæreditatis aliter non donando, nec cedendo, † nõ inducatur aditio, tenet Barth. Socin. in cons. 183. col. 2. post medium, vers. Sed tamen præmissis, num. 1. lib. 2. Aym. Crauet. cõns. 200. num. 5. quorum resolutio vera est, ad quod cõducit doctrina Pauli in l. pactum quod dotali, C. de collocatio. vbi dicit, quòd renuntiatio ante acquisitam hæreditatem † dicitur repudiatio, notat Afflict. decis. 350. num. 13. & legendus omnino est Bartholom. Socin. in cons. 91. num. 5. & num. 6. lib. 1. leges tamen partitæ 18. & 19. titu. 6. par. 6. probant, quòd renuntiatio hæreditatis dicitur etiam ante acquisitam hæreditatem; & qualiter aliud sit repudiare hæreditatem, aliud impugnare, tradunt Bald. in l. quidam elogio, numero duodecimo, C. de iure deliberand. Simon de Pretis libro 5. de interpret. defunct. voluntat. interpretation. 1. dubitation. 1. numero 32. fo. 479. qui addit ad Baldum text. in l. filio pater, ff. delegatis 1. ¶ Ex quibus etiam constat, præcipuè ex glo. Parisi. quòd non solum quando adest cessio expressa, sed etiam tacita; puta facta renuntiatione per primogenitum in fauorem secundigeniti acceptantis, † ius acquiritur, & ibi alia singularia ad hæc expectantia Inuenies.

¶ Ex quibus & alijs superioribus, cauendum est ab Auendan. in l. 44. Taurin. gl. 9. n. 18. fo. 167. vbi dicit, quòd si maioratus est factus cũ clausula cõstituti, vel alio actu facto, requiritur expressa acceptatio, nec sufficit tacita, & quòd cedens hæreditatem sibi obuenientẽ, cẽ† adire videatur, tradit Corn. cons. 211. n. 2. li. 2. Paris. cons. 19. n. 18. & n. 117. lib. 5. & alij quos citat Menoc. cons. 1. n. 489. lib. 1. ad quẽ addo Iacob. Portium in cons. 19. n. 35. Baezam in pragmat. dot. c. 10. n. 108. Ioan. Gut. in cap. quamuis pactum de pact. in 6. n. 29. pagin. 329. Petr. Surd. decis. 138. n. 25. Menoc. cons. 1. n. 488. De quo vide etiam Tell. in l. 4. Tauri, num. 54. Dec. in dict. l. non vult 6. nu. 11. pag. 76. ff. de regul. iur. vbi ex regula dictæ legis, si alia, C. de iure deliberan. tradit, quòd transferendo quis in alium hæreditatẽ, videtur esse hæres. De euius legis intellectu agit Menoch. in tract. præsumpti. lib. 4. præsumption. 99. num. 20. fol. 186. sed idem glo. Parisiens. sup. consuetu. Paris. §. 55. num. 38. folio 117. dicit, quòd aliud est stipulatio vel abdicatio, † aliud remissio in fauorem, quæ acceptationem implicat, per regulam l. si actionem, C. de pactis, & tradit idem gl. Parisiens. in annota. ad Alexan. cons. 149. num. 5. li. 7. Et renuntiatio per viam donationis† præsupponit aditionem, secundum Bald. in dict. l. pactum, q. 8. C. de colla. Paul. in l. si actionẽ, C. de pact. & in cons. 252. viso puncto supra scripto li. 1. Aymo in cons. 288. n. 2. & quòd si filius in potestate constitutus, fuerit rogatus restituere hæreditatem, si se nõ immisceat, ex sola restitutione non videatur se immiscere, probatur in l. ita tamen. §. si pater vbi glos-

glos. & Alexand. num. 4. quam legit sub l. omnibus, ff. ad Trebellian. tradit Mantica de cõiecturata mente defunct. lib. 12. titul 10. numero 8. pagin. 614. & ista seruiunt pro decisione quæstionis disputatæ per Thomam Sanchez in tractat. de matrimonio libro 6. disputation. 4. numero 16. pagin. 913. vbi resoluit, an maritus † vel mulier possint cedere
71 hæreditatem in fauorem personæ, quæ aliàs sine cessione non poterat succedere, Carol. Ruin in d. cons. 205. n. 5. lib. 1. Franc. Manti. de coniecturat. ment. defunct. li. 12. tit. 11. num. 17. pag. 621. & filius etiam acceptare videtur maioratum, vbicunque promisit seruare† & exequi ea, quę in scriptura maiora-
72 tus, vel meliorationis facta sunt; nam in isto casu, licet non dicat expressè quod acceptat, approbare tamen, & acceptare videtur, quia res non iudicantur à verbis,† sed ab effectu &
73 substantia, l. assumptio, ff. ad municipa. l. insulam, ff. de præscrip. verbis cum concordan. quæ scribo in principio huius quartæ partis, num. 78. & ex prædictis satis deducitur, & pro horũ confirmatione facit text. singular. in d. l. P antonius, §. vltim. ff. de acquiren. hæreditat. & quod notabiliter voluit Bald. in l. potuit, nu. 23. C. de iure deliberan. vbi vult, quòd si pupillus maior infante, vna cũ tutore possessionem hæreditatis fuit ingressus, per
74 hoc† videtur hæreditas legitime apprehensa, per plura iura, quæ ibi refert & volunt Barthol. Socin. in cons. 153. col. 1. libr. 2. Carol. Ruin. cons. 170. num. 10. lib. 1. & alij, vt per Tiraquel. in lib. de legibus connubial. glos. 7. exprez, num. 22. fol. 303. Mascard. in tract. de probation. lib. 1. conclus. 804. num. 20. & 21. folio 124. quia alij ad propositum scribit.

Filius accipiens à tabellione scripturam maioratus, quàmuis in indiuiduo non dicat quòd acceptat, acceptare videtur, n. 75. Quid si apud legitimum successorem scriptura inueniatur, n. 78.

Scriptura priuata ex eius retentione & non reprobatione acceptari videtur, n. 76.

Per ostensionum tituli eiusdem acceptatio probatur, n. 77.

Hæres factum defuncti ratificare videtur, nu. 79.

Assertio fideicommissi parte præsente an accepta intelligatur, n. 80.

Acceptatio præsumitur, si donatarius reperitur possessor aliquarum rerum contentarum in donatione, n. 81. & 82.

Ex sola scientia an acceptetur donatio, n. 83. & 97. Quid si post talem scientiam fiat donationis reuocatio, n. 98.

In donatione magna an præsumatur scientia & acceptatio, n. 84.

Repudiatio an probetur per non factum, num. 85.

Mandatum speciale requiritur ad possessionem acquirendam, num. 86. an sufficiat generale ratificatione sequuta, n. 87.

Filius præsens, & non contradicens, maioratum tacitè acceptare videtur, num. 88. Et maioratus fit irreuocabilis, ibi, & n. 96.

Actus cùm respicit acceptationem, quæ debet fieri, non improbare est approbare, n. 89.

Vxor sciens maritum pro se & vxore emphyteusim recipere, si non contradicat, ratificare videtur, vt sibi acquiratur, numero 90.

Donatio facta præsenti & tacenti acceptari dicitur, etiam si donatarius non dicat, num. 91.

Promissio facta præsenti & tacenti, an pactum vel pollicitatio dicatur, numero 92.

Factum consensum lex præsumit, vbi de alicuius agitur vtilitate, num. 93. & ibi an acceptatio confessionis inducatur, quando in præsentia partis fit.

Confessio cum non acceptatur, præsentia partis an sufficiat, n. 94.

Præsentia eius, in cuius fauorem fit renuntiatio, vim habet tacitæ acceptationis, n. 95.

Qui de certo tempore probat, præfertur ei qui de incerto, n. 99.

Testes de tempore debent deponere, quando est de substantia actus, n. 100.

Ratione vnius horæ dicitur quid prius vel posterius, n. 101.

Prioritas temporis debet attendi, n. 102.

Temporis momentum est considerabile, vt vnũ alteri præferatur, n. 103.

In dubio an præsumatur acceptatio in tempore facta, n. 104. & 107. Quomodo de eius prioritate constet, n. 105.

Agens an debeat probare ratificationem præcessisse, vt possessor à possessione remoueatur, n. 106.

Actus in dubio præsumitur legitimo tempore expeditus, n. 108.

Dicta in maioratu, in melioratione tertij & quinti intelligũtur, n. 109.

Qui primo acquirit possessionem, an præsumatur prius donationem habuisse, n. 110.

Tabellionis stipulatio quando sufficiat ad acceptationem maioratus, vel meliorationis, vt reuocari nequeant, num. 111. remissiuè.

Ius acceptandi donationem an transeat ad hæredes, n. 112.

Hæredes an possint donationes reuocare, numero 113. An possint insinuare donationem à defuncto factam, n. 114. Authoris sententia, n. 116.

Consen-

Ex prædictis etiã dici potest, quòd si quis tradat filio scripturam maioratus ante tabellionem iuxta formam dictarum legum 17. & 44. Tauri narum, & filius eam scripturam simpliciter accipiat, licet expressè & specialiter non dicat, quòd eam acceptat, eo ipso quòd recipit scripturam, & in eiusdem potestate 75 reperitur, † videtur eam acceptare, & maioratus est irreuocabilis, secundum Bart. in l. cũ tabernam. §. idẽ quæsijt, num. 4. ff. de pignor. vbi dicit, nota ex hac lege, quòd sufficit quòd quis ostendat literam sibi destinatam, nec requiritur quòd probet, se tunc acceptasse, videtur enim acceptare literam, cum ipsam recipit: refert text. in Clement. 1. de procurat. & in l. si filius. ff. ad Macedonia. facit. l. 6. tit. 1 part. 5. notat Paris. cons. 5. num. 205. lib. 4. Et conducit text. vbi glos. & Doctores in c. coram, de offic. delegat. & quæ scribit Carol. Ruin. in cons. 44. num. 9. lib. 1. ¶ Pro quibus etiam facit dictum Paul. de Castr. in cons. 314 omisso primo, col. 2. lib. 2. vbi vult, quòd scriptura priuata † censetur approbata ex eo, 76 quòd qui seam semper in manibus habuit, & non reprobauit, per l. Labeo. ff. de aqua pluuia arcend. quod disputat Aymo de antiquit. tempor. part. 1. nu. 199. fol. 59. & tradit Mascard. in tract. de probation. lib. 3. concl. 1256. num. 62. fol. 200. Et per ostensionem tituli probatur eiusdẽ † acceptatio, secundum Bal- 77 dum in cons. 380. lib. 2. Ex quibus quandoq; definitum fuit, quòd vassalli qui cum domino contraxerunt obseruando scripturam contractus in archiuo, visi fuerunt acceptare scripturam. Et idem (videri meo) erit si post factum maioratum, vel meliorationem, vel aliam donationem † reperiatur scriptura maioratus 78 & meliorationis apud hæredem, vel alium legitimum successorem eius, cui fuit factus maioratus, vel melioratio, argumẽto. l. quo enim. §. si procuratori. ff. rem ratam haber. notat Bart. in l. bonorum, nu. 3. ff. eodem titulo; & in l. 1. §. 1. ff. solut. matrimon. eum simil. ib. vt per Alexan. in l. si eius. ff. si certum petatur. Decium & Glos. Parif. in l. hæredem in fin. 59. num. 3. ff. de regul. iur. qui concludunt, quòd hæres † videtur ratificare ipso iure fa- 79 ctum defuncti. Et adduco casum singularem & paucis notum, qui loquitur in fortioribus terminis in l. quidam decedens. §. final. ff. de administratio. tutor. ibi, *Nam est citra testamẽtum, scilicet, vndecunq; cognouerit, nulla dubitatio est quin debeat periculum subire.* Et quòd assertio fideicommissi facta parte præsente, † 80 intelligatur acceptata, tradit Carolus Ruinus in cons. 128. num. 4. lib. 2. quem citat Peregr. in tract. de fideicommis. art. 63. num. 6. folio 393. Et circa successorem conclusio probatur in l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acquir. possessio. & in l. forma. §. quamquam. ff. de cẽsibus, & in l. si aquæductus. ff. de contrahend. empt. & in l. qui in ius 137. ff. de regul. iur. cũ vulgar.

Et acceptatio priuilegiorũ & donationum, in dubio inducitur eo ipso, quòd in aliqua parte contentorum in priuilegio & donatione † reperitur possessor donatarius. Nã 81 ex hoc apparet voluntas vtendi in totum. l. qui vsumfructum, vbi Albericus. ff. quemadmodum vsusfruct. amitta. Et beneficium quis dicitur acceptare petendo sibi conferri collationem factam approbando, Clement. si plures, vbi Bonifacius de præbend. notat Rebuf. in l. aliud est capere 71. pag. 482. ff. de verb. significatio. Et quòd acceptatio † inducatur 82 ex possessione subsecuta rerum donatarum, volunt Bald. in l. Nec ambigi. C. de donatio. Match.

Matth. de Afflict. decis. 275. num. 10. Paris. in cons. 88. num. 97. & in cons. 90. num. 24. libro 3. & in notabili casu Anton. Gamæ decis. 264. nu. 4. Et alios modos acceptandi donationem, priuilegium, & similia tradit Auenda. in tractatu de exequend. mandat. 2. part. c. 1. num. 2. cum alijs, vbi multa bona adducit ad nostram materiam conducibilia, vbi scribit, quòd de iure præsumitur scientia in donatario ex Imola in cons. 8. ¶ Et quod ex sola scientia donatio † acceptata dicatur, tradunt Aretinus in l. qui absenti, num. 4. ff. de acquirend. posses. Socin. Iun. cons. 67. nu. 15. lib. 3. Aymo in cons. 261. num. 5. Guido Papæ cons. 23. num. 18. Cephalus cons. 33. nu. 191. lib. 1. & in cons. 492. num. 31. lib. 4. Ioseph. Ludouic. in d. decis. 29. num. 19. Roman. consil. 295. num. 2. & 3. Aym. cons. 26. num. 5. & cons. 261. num. 5. Iacobus Portius in consil. 176. num. 27. Socin. Iun. cons. 67. num. 11. lib. 3. Paris. cons. 12. num. 23. lib. 2. Menoch. cons. 92. num. 66. Cephalus in d. consil. 440. num. 26. lib. 3. & cons. 492. num. 10. & 30. libro 4. Bursatus cons. 33. num. 5. lib. 1. & ibi num. 17. cum sequentibus, resoluit, quandò per testes singulares probetur acceptatio donationis; vbi tradit, quòd ex sanguinis coniunctione & sermonibus habitis cum donante, præsumitur scientia & ratificatio. Et in donatione magna † præsumendam esse acceptationem & scientiam, ex Felino in cap. in nostra, corollatio 5. de rescript. Capitio decis. 69. num. 14. Corne. cons. 268. col. 2. lib. 4. Aymo. consil. 168. num. 5. tradit eleganter Rolandus in cons. 19. num. 47. lib. 2. Prosperus consil. 147. num. 2. Quorum sententia confirmatur, quia in facto arduo scientia præsumitur adeo, quod operatur malam fidem, secundum Abbatem in cons. 3. vers. decimo sexto, num. 7. lib. 2. Felin. in cap. si diligẽti, col. 2. de præscriptio. quos citat Balbus in l. Celsus. p. 3. numer. 22. pag. 74. ff. de vsucapio. De quo legẽda sunt quæ scribo in 4. p. q. 20. n. 64. & Parisius in cons. 23. num. 208. lib. 3.

Et quòd repudiatio probetur † per non factum, probatur in l. recusare. ff. de acquirend. hæred. tradit Castillo in l. 6. Taur, fol. 49. col. 2. vers. item repudiatio. Et his est proxima doctrina Pauli Castrens. in cons. 347. lib. 1. numer. 4. vbi vult, quòd executio donationis arguit, quæ fuerit mens donantis in donando. Et quòd sufficiat mandatum generale filij ad acceptandum quamlibet donationem; licet in specie non exprimatur donatio, probatur ex doctrina Abbatis, Imol. & aliorum in c. accedens, de præbend. cum concordan. vt per Felinum in cap. nonnulli sunt & alij, num. 46. folio 145. de rescript. Sed quòd † requiratur mandatum ad acquirendam possessionẽ, probatur in l. communis seruus, vbi gloss. ff. de acquirend. posses. tradit Augustinus Beroius cons. 11. num. 11. lib. 1. vbi concludit, sufficere mandatum generale, † sequuta ratificatione reintegra, per l. bonorum. ff. rem ratam haber. & doctrina Baldi in l. final. C. ad Maced. quod sæpè videbis in maioratibus, meliorationibus, & in alijs donationibus. ¶ Et sufficit † etiam ad hoc quòd maioratus sit irreuocabilis, quòd filius sit præsens, & non contradicat tempore quo pater in eo facit maioratum, quia tacitè filius maioratum acceptare videtur. l. qui patitur. ff. manda. quod ex alijs confirmat Petrus Barbosa in l. 2. §. final. n. g. pag. 752. ff. solut. matrim. tom. 1. Et quando actus respicit acquisitionem, quæ debet fieri, nõ improbare, † est approbare. Bart. in l. quo enim. ff. rem ratam haber. qui refert glossam & ibi notata in l. qui absentis. C. si cert. petat. tradit latè & nouissimè Mascardus in tract. de probationib. lib. 1. conclu. 417. num. 17. fol. 255. latius lib. 3. conclu. 1219. num. 1. cũ sequentibus, vbi varia scribit ad probandũ, quod præsentia operatur cõsensum. Ex quo inquit Decius in cons. 58. num. 2. quòd si mulier scit maritum recepisse emphyteusim pro se & vxore, & non contradicit, † dicitur ratificare, vt sibi acquiratur. ¶ Et in specie in donatione, quod si sit facta præsenti & tacenti, tam præsens donatarius acceptare † videatur, etiamsi hoc expresse non dixerit, tenent Angel. in cons. 183. col. 2. Curt. Iun. in rubr. C. de pact. col. 1. vbi Purpurat. & in l. rogasti, §. si tibi, num. 64. ff. si certum petatur, & alij, vt per Episcop. Couarruu. in 3. p. rubr. de testament. num. 13. fol. 23. & num. 14. in fine, Hieronym. Gabr. cons. 16. num. 10. cum sequentibus, qui citat Couarru. in dicto loco, & plures citat Molina lib. 4. de primogen. c. 2. num. 76. fol. 135. Et tradit nouissimè Ioann. Gutierrez in cap. quamuis pactum, de pact. in 6. in princip. nu. 58. & facit notabilis doctrina Gregor. Lop. in l. 2. titul. 13. p. 3. glos. in verbo, *Ca por ella*.

Pro quibus facit etiam doctrina Bart. in l. 1. ff. de pact. vbi dicit, quòd si promitto tibi præsenti, & tacenti, † est pactum, & non pollicitatio, quia lex præsumit tacitum consensum, † ex quo agitur de vtilitate tua, per d. l. qui patitur, refert & confirmat Alciat. in tractatu præsumptionum, reg. 3. præsumpt. 21. pag. 228. vbi ex hoc dicit, quòd acceptatio confessionis inducitur quando est facta in alicuius vtilitatem, qui est præsens, & non contradicit; de quo tamen vide, quæ scribit Ioan. Lop. in repetit. c. per vestras, de donatio. inter virum & vxorem. §. 68. num. 23. cum sequentibus, pag. 248. & Emanuel Costa in l. si ex cautione. 4. fallen. numer. 2. pag. 49. C. de non numera. pecun. vbi ex Cyno in l. vnica, quæst. 6. C. de confess. & Ripa in rubr. ff. de verbor.

verbor.obligation.num. 22. & Felin. in cap. si cautio. num.23. de fide instrument. dicit, communem esse opinionem, quod in confessione non sufficit præsentia partis, nisi confessio acceptetur,† quamuis contrariam opinionem dicat probabiliorem ex Alexandro in l. suus hæres, num. 3. ff. de repud. hæredit. & alijs, quæ refert, & doctrinam Bartoli in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verbor. obligatio. de qua actum fuit supra q.24. à num.40. non procedit vbi reperitur tacita acceptatio, vt constat ex doctrina Decij in d.cons.58. & cõfirmat Burgos de Paz in d.cons.26. num.33. Sed & præsentia eius, in cuius fauorem fit renunciatio, habet † vim tacitæ acceptationis, secundùm Alexandrum in l.2. notab.3. C. de repud. hæredita. & Decium in l. postquam liti, num.8. C. de pact. vbi Purpuratus nu. 80. Andr. ab Exea de pact. num. 81. pag.83. Et præsentia simul cum taciturnitate habet vim taciti pacti, secundùm Cynum, Bart. & alios in l.1. C. de pact. per l. tale pactum, in principio. ff. de pact. notat Alexander consil. 113. num.12. lib.6. Et quatuor modos acceptandi donationem tacitè scribit Alciat. respon.132. num.11. & pro hac sententia plura etiam scribit Tiraquel. in tract. de vtroq; retract. §.1. glos.9. num.115. cum seqq. pag.167.

94

95

Ex quibus constat certam esse opinionem, quòd præsentia filij, quando pater in eum cõstituit maioratum, facit eum irreuocabilem,† licet acceptatio expressa nõ probetur; & hoc est tenendũ, quicquid tenere videantur Aretin. in l.2. ff. de legat.1. Corne. in rubr. C. de testament. vers. tertio quæro: & Stephan. Bertrand. latiùs in cons.173. num. 9. lib.1. Imò ex eo solo quòd quis scit bona sibi donata, & non contradicit, † inducitur acceptatio donationis, secundũ Bart. in d.l. quo enim, & alios, quos citat Aymo cons.26. num.5. Roland. in cons.19. num.34. lib.1. Socin. Iun. in cons. 67. num.11. lib.3. Menoch. in cons.178. numer.20. lib.2. Ioseph. Ludouic. d. decis. 29. num.19. maximè si possideat bona donata, & exercet aliquos actus vt donatarius. l. sed si de sua, & l. sequenti. ff. de acquirend. hæred. vbi Bart. & alij: idem Bart. in l. tres fratres, ff. de pactis, cum concordan. vt per Mascardum in tractatu de probationib. lib.3. concl.1294. nu.7. fol.237. Et si reuocata sit donatio post talem scientiam, & tacitam acceptationem, & ratificationem,† donatio suum sortitur effectũ, nec tollitur ius ex tali acceptatione quæsitum, vt ex pluribus probat Rolandus dicto cons.4. num.28. lib.2.

96

97

98

Sed licèt sufficiat quòd scriptura reperiatur apud filium (vt supradictum fuit, quia ex hoc inducitur tacita acceptatio) rectiùs tamẽ erit filio expressè acceptare apud tabellionem: nam licet scriptura apud eum repetiatur, si non constat de die ipso, quo ad illum peruenit, facilè fraus filio fieri potest, si pater reuocauerit maioratum, & constet de die certo reuocationis, non etiam de die, in qua filius scripturam recepit. Nam is, qui de certo tempore probat, etiamsi aliter non probet de prioritate,† præfertur ei, qui de incerto tempore probat, secundùm Martin. Silan. Cynum & Bald. in l. de rebus. C. de donatio. ante nupt. eundem Bald. in l. creditor. ff. qui potior. in pignor. habean. ad quòd plures cõcordantes refert Tiraquellus lib. 1. de retract. §.11. glos. 5. num.10. pag.505. Mascard. in tract. de probationibus lib.5. conclu.310. num.26. fol.250. Et ille, qui probat de die certo, certius probat quàm alius, qui nihil probat, secundùm Cynum & Bald. in l. de rebus, C. de donation. ante nupt. & alios, quos citat Anton. de Fano in tractatu de pignorib. par. 5. membr.2. num.46. fol.105. Thom. Grammatic. oblitus de Alexandro, qui plura refert in cons.112. nu.4. ¶ Sed quòd testes debeãt de tempore deponere, quando est de substãtia actus,† tradunt Riminaldus Senior in cõs. 219 num.28. lib.1. & in cons.99. num.55. libro 2. & 538. nu.8. fol.308. lib.3. & alij, quos citat Mascardus in tractatu de probationib. lib.3. concl.1362. num.8. fol.308. quod nota, quia vidi in grandi negotio. Et quòd prioritas tẽporis possit probari per testes, etiãsi discordent in tempore, quod non est de substantia, tradit eleganter Alexander in cons. 236. lib.6. Et ratione vnius horæ † dicitur quid altero prius, vel posterius. l. si quis eum. §. si suo testamento. ff. de vulg. l. si mulier, vbi notat Socin. ff. de rebus dubijs, cum concordantib. vt per Tiraquellum lib. de primog. q.2. numer.2. idem Tiraquel. in tractatu de rebus in iudicio exigendis, pag.81. vers. septimo commendatur, Menoch. de adipiscen. possession. remed.4. num.792. pag.118. Anton. Peregr. in tractatu de iure fisci lib.6. titul.6. num.36. pag.368. Petr. Barbos. in 2. p. l.1. ff. solut. matrim. num.7. & 8. pag.251. Quinimo ratione minoris temporis quàm horæ prioritas attenditur, secundùm Bart. in l.2. §. creditum. ff. si certum petatur, vbi latè Purpurat. num.49. ¶ Et prioritas puncti attenditur,† secundũ Baldum in l. de rebus. C. de donatio. ante nuptias, & alios, vt per Decium in cap. Pastoralis, num. 5. de rescript. Et de prioritate horæ tradit Stracha de mercatura, tit. de Doctorib. vers. postquam, num.13. pag.452. Et probatio horæ multum podest, secundùm Cynum & Baldum in d.l. de rebus. C. de donatio. ante nuptias, & alios, quos citat Petrus Gambara de officio legati lib.3. num.669. pag.98. Imò momentum temporis † est maximè considerabile, vt vnum alteri præferatur. l. Arethusa, & sequenti. ff. de statu hominum. l. ter enixa, ff. de

99

100

101

102

103

ff.de verbor.-significatio. cum concordan.vt per Menoch.de arbitrar.iudic.centur.48.numer.3.qui plura in proposito scribit.Et quòd 104 acceptatio † in dubio præsumatur in tẽpore facta,probatur ex decisio. Iacobi Putei 161. part.1.& decis.262.ead. part. 1. vbi probat, quòd acceptatio præsumitur contra reũ possessorem in tempore facta.Et quòd ex aliquibus 105 coniecturis possit cõstare de prioritate,† constat ex aliquibus,quæ Fanus scribit in tractatu de pignoribus,part.2.membr.4.nume. 109. Et quòd vt possessor à possessione re-106 moueatur, † debet agens probare clarè suam ratificationem,& alterius possessionem præcessisse, tradit idem Iacobus Puteus decisio. 157.num 2.part.1.per notata perBartolum, & alios in l. res solum.§.sed vt probari. ff.de nou. oper. latè Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus lib. 1. conclu. 16. per totã, 107 fol 38.qui num.1. & 4.tradit † acceptationẽ esse præsumendam factam in tempore. Nam 108 & actus in dubio † præsumitur legitimo tempore expeditus, vt ex doctrina Bart.in d. §. sed vt probari Bald.in l. cum in testamento, §.hæc verba.ff.de hæred.instit. & alijs,tradit Quintilian. Mandos.in regul. Cancella. reg. 30.q.6.num.8. fol.78. & reg.31.q.14.num. 10.fol.98. De quo etiam legenda sunt quæ scribit Mascardus in tract.de probationibus, lib.3.conclus.1352.num.1.cum sequentib.

Et ex istis apparet,quæ dicta sunt in maio-109 ratu,† locum habere in melioratione tertij & quinti.Quibus est addenda conclusio singularis,quod is,qui primò acquirit possessionem, 110 † præsumatur prius habuisse donationem,secundùm Baldum in cap. capitulum , num.4, de rescript.Barba.in rubr.C.qui admitti, col. 2.Castellanum Cota in 2.par.memorabilium, in verb. hora,in fin. Rebuffum in tractatu de pacifico possessore,num.174. ¶ Et quando 111 stipulatio tabellionis † sufficiat ad acceptationem maioratus, vel meliorationis , ad hoc vt reuocari nequeat , resolui potest ex scriptis per Tiraquellum in dicto tractatu de constituto.d.limitat.30.per totam, & alios plures, quos refert Episcop.Couarr.in d. rubr.& in d.c.14.num.11.in quibus locis agendo de donatione hoc diligenter examinat: latissimè Cephalus in dicto conf.440.nu.31.lib.3. Anton. Thesaur.d.decis.Pedemont.70. num.3. qui refert inter alios Molinam lib. 4. de primogen.c.2.num.67. quod copiosissime scribit Antoninus. Et an hæredes possint acceptare maioratum,vel meliorationem,si defunctus non acceptauit,resoluere licet ex d. l.Si ego.§.si res,& l. 3.ff.de seruis exportand. & doctrina Pauli Castrensis cons.195. lib.2. & aliorum,quæ scribit Alciat.respons.594.nu. 10.vbi concludit communem esse opinionẽ, 112 quòd ius acceptã di donationem non † trãsit ad hæredes: quod volunt Tiraquellus in tractatu de constitut. limit. 30. num. 73. & 74. Anton.Rubeus in l. non solum.§.morte, nu. 96. ff. de noui operis. Marcus Brun.ab Anguil.cons.30.num.198. Gregor. Lop. in l.4. titul.4.part.3.in glos.in verb. *No la puede*,ad fin.Episcop.Couarruu.in 3.p. rubr.de testamen.num.13.fol.24.quem & alios plures citat Bartazolus in tractatu clausularum, claus. 18.glos.18.n.3. fol.88. Molina lib.4.de primog.c.2.n.76. Azeued.in l.2.tit.6.lib.5.Recopilat.nu.11. Burgos de Paz iuni.quæstio. ciui.11.num.37.Ioan.Gutierr.in c. quamuis pactum,de pactis in 6. in princip. num. 57. pag.395.& tradit Anton. Thesaur. dict. decis.Pedemont.70. num.9. Cephalus in dict. cons.440.num.36.vbi etiam tradit, quòd ratificatio donationis non præsumitur,nec acceptatio,ex Carolo Ruino in consil. 180. in princip.lib.1.& in consil.154. nu. 12. lib.5. & suprascripsi num.3. ¶ Et quod hæredes † 113 non possint donationes reuocare,tradit Anton.Thesaurus decis. 124. num.2. & faciunt scripta in q.24.in hac prima part.& q.17.nu. 13.Pro quibus facit,quod hæres donantis nõ potest insinuare † donationem à defuncto fa 114 ctam,secundùm Aretinum in cons.123.col. 1. per textum in l. si ego.§.1. ff. de iure dotium, quem sequitur Episcopus Sarmiento libro 6. selectarum interpretationum cap. 17. num.4.licet contrarium teneat Baldus in l. si emancipatum. C.de donatio.Guid.Papæ. q. 49.incipienti,in processu,& q.222. incipienti,in donatione,Barthol.Socin.in cons.90. & 125.lib.3. idem Alciat. respon. 112. num.5. Quod verius † mihi videtur,& in iudicio pra 115 cticandum , & quid si pater facit maioratum in filium de aliquibus nominibus debitorum, vel alijs iuribus,vtrum requiratur acceptatio & præsentia filij,resolui potest ex aliquibus, quæ scribo in quæst. 40. in hac prima parte, num.5.

In ista etiã materia animaduerto,quòd voluntas colligitur ex actibus tacitis,vt supra latè probatum est;consensus autem vbi requiritur, † debet esse expressus, vt probatur in 116 cap.final.§.final.de iudicijs,in 6. volunt Baldus & Aretinus num.16. in l. 2. §. voluntate.ff.solut.matrim. Dominicus in d. §. final. notatur in authen.quod locũ.C.de collation. vt voluerunt expressè Decius in consil.409. num.4. Ias.in dict.§.voluntatem,num.6. notabil.3.Quintilianus Mandosius in glos.facultatem.§.habita.fol.54.col.3.in princip.

Et est etiam sciendum quòd donatio tacita inducta per legem, † non requirit accepta 117 tionem l.2.C.de pactis.l.3. §.final. cum lege sequenti.ff.de negotijs gestis, vbi Bald.num. 2.notant Decius in l. cum quid,lectura 2. numero 52. & in l. si ego , num. 4. ff. si certum peta-

petatur, Claudius in l. si cum dotem. ff. soluto matrimonio, vbi Barbosa num. 20. pag. 404. tomo 2. ¶ Est autem sciendum circa prædi-
118 cta, quòd præsentia donatarij † in dubio præsumitur, iuxta glos. in l. 1. in verb. Inter præsentes, & in l. optimam, vbi Bart. C. de cōtra hend. & committen. stipulatione: notat Ias. cōsil. Boerius decis. 353. numer. 3. quem citat Ioann. Gutierrez in dict. c. quamuis pactum, num. 58. ¶ Sed contrarium in nostra materia est dicendum; imò quòd præsentia dona-
119 tarij † non præsumitur nisi probetur, vt volunt Paulus de Castro in l. Titia. §. idem respondit in 2. ad finem. ff. de verbor. obligat. & in l. illud. C. de sacrosanct. eccles. Ioseph. Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. conclus. 564. fol. 334. qui alios citat, & cōfirmat alios citando Balbum in tractatu præscriptionum, p. quartæ partis principal. q. 3. fol. 53. Gregor. Lopez in l. 67. tit. 18. part. 3. & in l. 4. tit. 4. part. 5. glos. 1. Carol. Ruinum in cons. 54. lib. 5. Simon de Pretis cons. 53. num. 3. lib. 1. Ioseph. Gundisalius variarum quæstionum. c. 34. num. 98. omnes concludentes, quòd quamuis in instrumento dicatur Didacum donasse Alphonso, si non dicat præsenti, donatio non est efficax. Et quòd videatur necessarium, quòd probetur, quòd vltra præ-
120 sentiam † constet, quòd præsens actum intellexit, facit doctrina Bart. in l. 1. C. de erro. aduocator. de qua per Rebuffum in l. corā 209. pag. 922. ff. de verbor. significatio. qui ad ista legi debet: & plures citat Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. concl. 1229. numer. 37. & 38. fol. 147. Si tamen in verbis instrumēti dicatur, talis nomine donationis do-
121 natarium inuestiuit, † probatur donatarium fuisse præsentem, secundum Oldraldum cōsil. 217. Bald. qui tacet Oldrald. in rubr. C. de contrahend. emptio. num. 19. quos sequitur id confirmando Roman. cons. 509. num. 24. vbi resoluit, quando præsumatur præsentia rerum donatarum, quando de hoc non constat, Abb. num. 11. Felim nu. 3. in cap. tenor. de reiudicata. Et qualiter præsumatur præsentia, si dicatur inuestitus per nostrum anulum, tradit Matth. ab Afflict. decis. 299. num. 28. Præsumitur etiam præsentia vbi tabellio dicit, *que presente estais*, vt probatur in d. l. optimam, in vers. & si inter præsentes: & in l. 32. tit. 11. part. 5. & in l. 68. tit. 18. part. 3. & in alijs iuribus citatis à Burg. de Paz. cons. 2. num. 12. Et si dicatur, Titius pollicitus fuit
122 Sempronio, † quia præsumitur præsentia Sempronij, vt tradit Bald. Nouel. in tractatu da dote, par. 6. priuil. 1. num. 4. fol. 8. per legem, iuncta glos. C. de contrahend. stipulatio. Bertazol. in tractatu clausularum, clau. 17. glos. 3. numer. 5. fol. 83. Et notarius deponens de
123 præsentia testium, † videtur deponere de intelligentia, secundùm Carol. Ruin. consil. 12. num. 2. lib. 3. Antonium Petram de fideicommiss. q. 12. num. 150.

Et an † per instrumentum, in quo est ver-
124 bum *dedit*, & *donauit*, censeatur translata possessio, tradunt Angelus & Ias. in §. sic itaque discretis, institu. de actionibus, Nicolaus Boerius cons. 1. num. 10. de quo vide l. 66. titu. 18. part. 3. & d. l. 67. Et ex verbis Instrumenti, *vendidit*, & *tradidit*, non censetur possessio tradita, nisi res sit in præsentia, secundùm Bartolum in l. 2. num. 4. C. de acquirend. possess. & in l. prædia, per illum textum. ff. de acquirend. possess. & alijs, vt per Iasonem consil. 149. num. 7. lib. 4. & Bart. in d. l. prædia, sequitur Rebuf. in rubr. de caus. posses. & proprie. pag. 246. col. 2. vers. similiter quamuis, Aym. consil. 157. num. 13. Menoch. de retinend. possessione, remed. 3. num. 274. pag. 199. idē Rebuf. in cap. cum super, de caus. posses. & propriet. pag. 327. vers. secundo limitatur, & scripsi supra q. 29. licet contrariū teneat expressè glos. in d. l. 2. in verb. tradita sit: & communem sequitur Syluan. cons. 55. num. 24. Natta in cons. 398. num. 39. cum sequentibus, lib. 2. vbi hoc extendit, etiamsi dicatur, quòd cedit proprietatem & possessionē: & plura notabilia scribit Felin. in cons. 50. numer. 1. post Baldum, quam citat in d. rubric. C. de contrahend. empt. q. 19. quem citat Lasarte in additio. ad tractatum gabellarum cap. 4. num. 26. fol. 13. Et plura de istis scribit Ioseph. Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. cō clus. 185. num. 1. cum sequentibus, fol. 96.
125 Et quòd ex donatione Principis † acquiratur ius donatario in absentia, tradit notanter Carolus Ruinus in consil. 126. nu. 15. libr. 1. De quo legenda sunt quæ scribo supra q. 26. ¶ Et quod per verba, *cessit*, atq; *concessit*, omne ius, omnemq; actionem & petitionem, iuncta clausula, *Ponens eum in locum suum tanquam procuratorem & dominum*, † censeatur
126 translatum dominium, tradit Iosephus Ludouicus decis. 68. num. 6. ex doctrina Bart. in l. si culpa; & in l. Si ager. ff. de reiuendicatione. Doctorum in l. final. C. de hæredit. vendit.

Et an res præsumatur esse præsens ad hoc, vt acquiratur possessio, & maioratus vel melioratio reuocari possit, † constat ex l. Si quis
127 argentum. §. & si quidem. C. de donatio. & doctrina Antonij in cap. cum venisset, num. 5. de restitut. spoliatorum, Aretin. in l. 3. in principio, num. 15. ff. de acquirend. possessio. cum alijs, vt per Antonium Gomez in l. 45. Tauri, num. 65. vers. item adde singulariter: & faciunt scripta supra num. 132. ¶ Quid autem
128 requiratur ad probandam † acceptationē maioratus vel meliorationis, tradunt Paulus de Castro in consil. 109. & 79. libr. 2. Apostilla ad Bartolum in l. admonendi, num. 47. de iure iurand.

iurand. Grammaticus decisione 28. num. 3. Cephalus in consi. 163. num. 28. lib. 2. Bursatus in cons. 13. num. 18. & sequentibus, lib. 1. ¶ Et quòd clausula, *Dedit & transtulit*, licèt in vita nihil operetur, quando apposita est in maioratu vel melioratione, in qua donans reseruauit vsumfructum, † operetur tamen in morte, resoluit Iacobus Puteus decisio. 216. nume. 8. lib. 3. vbi tradit aliud notabile in ista materia necessarium, quòd donans prohibēs donatarium, ne vita sua durante intret in possessionem, reseruat sibi possessionem ciuilem. ¶ Et quòd producens in iudicio scripturam maioratus, vel meliorationis, illam acceptare † & ratificare videatur, volunt inter alios Thom. Grammat. decis. 103. n. 3. citatus à Burgos de Paz in consi. 14. n. 43. ad quē adde Dec. in cons. 598. n. 9. Gozad. in cons. 43. n. 9. Aym. de antiquit. tempor. 4. p. 1. partis, numero 50. Menochium in tractatu de præsumptionibus, lib. 2. præsumpt. 39. numer. 8. pag. 114. latius eodem libro præsumptione 45. numer. 1. cum sequentibus, ad quod plures Doctores refert Quintilianus Mandosius in commissionibus compulsoriarum, fol. 63. col. 3. Quod nota, quia vidi in grādi negotio.

Nota tamen, quòd ex actu tacito, puta, recipiendo pecuniam, † non videtur quis approbare contractum, quem expressè impugnauerat, secundùm Bartolum in l. procurator. 2. §. 1. ff. rem ratam haber. Nattam consilio 101. quos citat Petrus Surdus decisione 292. numero 9. ¶ Et notandum omnino est, quòd si quis faciat donationem duobus diuersis temporibus, & ab vno acceptetur donatio prius illi facta, & secundo detur possessio rerum donatarum, † præfertur secundus, cui data fuit possessio, vt ex communi resoluit Iulius Clarus. §. donatio, quæst. 13. nume. 3. pag. 111. per regulam l. quoties. C. de reiuendication. Et quod petens executionem scripturæ † videatur eam approbare, probatur in l. indebitum. C. de condict. indebit. & in l. cum fidem. C. de nō numerata pecunia, quas ad hoc citat in bono casu in consil. 38. num. 26. Et an quando maritus constituit dotarium vxori, requiratur illius præsentia disputat latè Matth. ab Afflict. in §. donare qualiter fundum alienari, num. 21. fol. 137.

QVÆST. XXXVII.

Vtrùm Princeps maioratum institutum confirmet, & ex consensu instituentis prohibeat reuocationē, non obstante dicta cōfirmatione possit reuocari.

SVMMARIVM.

Agitur de intellectu tex. in l. omnium. C. de testament. num. 1.

Sententia Couarru. circa hunc text. examinatur, num. 2.

Statutū à superiore confirmatum non potest ab inferiori reuocari. n. 3. quid quando ad illud condendum superioris authoritas necessaria non erat, nu. 11. & quid in testatoris voluntate à superiori confirmata, n. 4.

Quæstionis definitio à num. 5.

Lex 44. Taurina ponderatur, num. 6.

Idem operatur propositū in proposito, quod oppositum in opposito. n. 7.

Contrariorum eadem est disciplina. n. 8.

Efficax non est argumentum, cùm ratio est diuersa, num. 9.

Dicta l. omnium, procedit, nisi agatur de præiudicio tertij, num. 10. & 12.

Qualiter differat maioratus à Principe simpliciter confirmatus, ab eo, in quo cū confirmatione adest prohibitio reuocandi. n. 13.

Duplex vinculum fortius operatur quàm vnū, num. 14.

Primogenitura facta cum consensu Principis, an possit per contrahentes reuocari. n. 15.

Transactio facta super bonis maioratus valet Principis authoritate. n. 16.

Maioratus sicut in totum reuocari non potest, ita nec in parte, num. 17.

Qui rem non potest tollere, nec reformare. nu. 18. & 19. Sententia Gregor. Lop. examinatur.

Principis authoritas lex animata est in terris, num. 20.

Feudum cum assensu Regio de nouo acquisitū, in quo primogenitus debet succedere, non potest reuocari, vt reliqui filij in feudalibus succedant. n. 21. Quid in primogenitura à marito & vxore instituta. n. 22.

Princeps si prohibeat alienationem bonorū maioratus, eiusdem reuocationem videtur prohibere, nu. 23.

TRigesimo septimo quæro, si Princeps cōcedit licentiam ad faciendum maioratū, cuius virtute maioratus fuit factus, quem Princeps confirmauit, prohibendo eiusdem reuocationem ex expresso consensu constituentis, an nihilominus reuocari possit? Difficultas & resolutio huius quæstionis maxima ex parte consistit † in intellectu text. in l. omniū. C. de testam. vbi secundū communē probatur, quòd testamentū etiā à Principe cōfirmatū reuocari potest, qui intellectus ad illum textū verior est, quicquid dicant ibi Alex. & Iaf. num. 6. contra quos apertè faciunt verba illius legis, ibi, *Cùm hoc ipsum per supplicationem nostris auribus intimatum ita demum*

firmum

firmum sit, si vltimum comprobetur, nec contra iudicium suum defunctus postea venisse detegatur. Et ita illum textum inter alios intellexit Bald. quem nostri non referunt in rubr. de cō firma. vtili. vel inutil. numer. 6. vbi expresse in nostro proposito dicit, quòd si Imperator confirmauit testamentum, in quo erat clausula irreuocabilitatis, non plus operatur quàm si Princeps non confirmasset; & ita etiam intellexit d. l. omnium Episcop. Sarmiento libro 6. selectar. interpreta. cap. 14. fol. 23.

2 Ex quo apparet, † perperam Episcop. Couarru. in 2. p. rubr. de testament. num. 7. folio 4. eam l. omnium, retulisse ad decisionem nostræ propriæ quæstionis, ex ea deducendo, quòd si princeps ex consensu maioratum cōstituentis, prohibeat eius reuocationem, est maioratus irreuocabilis, licet non interueniant quæ habentur in l. 4. Taurina, quia potius illa l. omnium, secundum communem, & veriorem intellectum contrarium probat. Pro quo facit, quia statutum à superiore cōfirmatum, ob ipsam confirmationem cēsetur 3 statutum superioris, adeo quod inferior † nō potest illum reuocare. l. 1. §. quę omnia. C. de veter. iur. enucleand. tradunt Abb. in c. cum accessisset, notabil. 4. de constit. Alexand. in cons. 123. num. 17. lib. 4. & prius in cons. 38. nu. 11. Hippolyt. de Marsil. singul. 567. Cephal. cons. 571. numer. 68. lib. 4. de quo legi debet Tiraquel. in tractat de primogenitura quæst. 24. num. 15. pag. 214. Et testatoris vo 4 luntas à superiore confirmata † non potest commutari, nec alterari per inferiorem, vt ex pluribus probat Aymo consilio 296. numer. 1.

Vt cunque tamen sit, Episcop. Couarru. te 5 net eam † sententiam, quam prædixi. Qui ad hoc etiam mouetur ex doctrina Archidiaco. in cap. vltima volūtas 13. q. 2. vbi dicit, quòd ex Principis priuilegio fieri potest, vt testamentum semel ab aliquo conditum non reuocetur, quem sequitur Barthol. Abelenzinis in cap. cum Mart. notab. 6. de celebra. Missar. licet contrarium teneat D. Anton. de Padilla in l. clari. C. de fideicommis. num. 18. Mascardus in tractatu de probation. lib. 3. conclusione 1284. num. 24. fol. 233. qui refert Episcopum Couarru. in dicto loco: & illum etiam citat nouissimè Seraphin. in tract. de priuileg. iurament. priuil. 75. num. 30. pag. 440. Et an Princeps in iubere possit, ne quis mutet testamentum, notanter explicat Quintil. Mandosius in tract. de inhibition. q. 60. num. 1. & 2. vbi inter alia allegat Archidiaconum in cap. vltima voluntas 13. q. 4. Belenzinum in additio. ad Abbat. in cap. cum Mart. in 6. notab. de celebratio. Missar. Decium in c. cum accessisset, de constitut. & tradit notanter Cephalus in cons. 91. lib. 1.

Hæc sententia Episcopi mihi vera videtur non per rationes ab eo adductas, quæ (vt ego iudico) parum vrgēt, sed per sequentia fun-6 damenta. Primo † ad hoc adduco. l. 44. Tauri nam in illis verbis: *Saluo si en el poder de la licencia que el Rey le diere, estuuiere clausula para que despues de hecho lo pueda reuocar.* Quia sicut maioratus constitutus Regia facultate potest reuocari, licet sit tradita possessio, vel scriptura; vel vbi factus fuerit cum aliquo tertio, cuius iam vertitur præiudicium ex reuocatione, vbi in ipsa facultate hoc exprimitur, vt latius in d. l. declarat, maiori quidem ratione effici debet irreuocabilis, etiam extra casus in illa lege contentos. Vbicunq; Princeps prohibuerit maioratus reuocationē ex consensu constituentis, qui Principis authoritate, à qua omnes leges procedunt, sibi manus ligauit. Nam quod operatur † propositū 7 in proposito, operatur oppositum in opposito. l. vltima. §. vltimo. ff. de legar. 3. & contrariorum † eadem est disciplina. l. & si contra, 8 ff. de volga. l. 1. vbi Bald. ff. de his, qui sunt sui vel alien. iur. licet ad istud fundamentum replicari posit, quod reuocatio tanquam fauēs libertati testandi, & disponendi de rebus pro prijs sit fauorabilior, quàm prohibitio reuocandi, quippe quæ impediat liberam testandi facultatem (prout plenius dico in q. 30. supra eod. num. 84. & in q. 39. infra à num. 4.) † 9 vnde non est efficax prædicta argumētatio, quia est ratio diuersa, vt tradunt Doctores in prædictis locis.

Secundo, pro ista opinione facit doctrina Angeli in d. l. omniū, vbi dicit, quòd ille textus † procedit nisi agatur de præiudicio alte- 10 rius à volente reuocare: & idem tenet Abbas in cap. cum accessisset, num. 62. de constitu. Lappus allegat. 86. in quæstione vertente, & alij quos referunt Felinus & Decius num. 3. in d. c. cum accessisset. Quare eùm in isto casu Princeps confirmauerit maioratum, quem quis fecerat, prohibendo reuocationem, iam agatur de præiudicio eius, in cuius fauorem constituit maioratum, & omnium vocatorū, non debet esse licita pœnitentia. Et ex hoc vltimo videtur nihil prædictæ sententiæ obesse quædam doctrina Bart. in l. omnes populi, nu. 33. ff. de iustitia & iure, vbi dicit, quòd statutum per superiorem confirmatum, potest reuocari, † quando ad tale statutum con- 11 dendum non erat necessaria superioris authoritas, quem sequuntur communiter Doctores ibi in d. l. omnium; & in d. c. cum accessisset: & est notabilis doctrina Bald. in l. ex placito, num. 7. C. de rerum permuta. de qua per Decium in cons. 262. num. 12. ex quo aliquis arguere posset, quòd sicut ad faciendum maioratum irreuocabilem, vel reuocabilem nō est necessaria Principis licētia, ita post Principis confir-

confirmationem, quæ non erat necessaria, debet esse licita pœnitentia, quia † (vt apparet 12 ex superioribus) doctrina Bartoli procedit, nisi in tali reuocatione agatur de præiudicio tertij.

Tertio, pro hac opinione bene facit text. in c.1.de confirmat. vtili vel inutil. & l.15. tit.18.part.3.& cap.1.de transactio. & 2. de pact.cum his quæ scribunt Felinus in c. qualiter & quando, in 1. num.17.& 18.de accusat.Carol.Ruin.in cons.187.num.7.lib.2.Cephal.in cons.369.num.135.lib.3.vbi tractãt, quantæ considerationis & effectus sit confirmatio Principis, etiam in actibus aliàs de iure validis: & faciunt scripta per Rolandum consil.54.num.13. cum seqq. lib.2.

13 Quarto, longè inter se distant, † quòd Princeps maioratum simpliciter confirmauerit, prout cauetur in d. l. omnium, vel simul cũ confirmatione prohibuerit maioratus reuocationẽ, quia vbi in confirmatione adest prohibitio reuocãdi, est duplex vinculum, quod 14 fortius operatur, † quàm vnum, authen. itaq; C. commu. de successio. ¶ Quinto.d.l.omnium, loquitur in testamẽto, cuius reuocatio nullo fere fræno cohiberi potest, vt satis constat ex scriptis in prædictis locis: & in l. si quis in principio testamenti.ff.de legat.3. & in alijs locis, vt per Episcopum Couarru. vbi supra. Maioratus autem est irreuocabilis in casibus contentis in d. l.44. ergo non est mirandum, quòd ex Principis priuilegio etiam sit irreuocabilis acedente consensu constituẽtis. Et quòd primogenitura facta cum consen 15 su Principis † non possit per contrahentes reuocari, volunt Decius in consil.468. & alij quos citant Tiraquellus in Tractatu de primogenitura.q.8.num.7. Anton. Peregrinus in tract. de fideicom.art.51. nu.47. fol.487.

Sexto ad hoc est in simili sententia Pincelli in l.1.C.de bon.mater.p.3.num.50.fol.106. in vers.octaua limitatio, vbi dicit, quòd trãsactio super bonis maioratus non valeat, id fal 16 lit, † si fuerit à Principe confirmata pro bono pacis, de quo latiùs tracto in 4. p. huius operis q.22. num.5. ¶ Septimo ad hoc adduco l. si quos.C.de decurio, lib.10. de qua agit Pinellus in l.2.part.2.num.23.fol.86. C.de rescindend.vendi. ¶ Octauo, hanc opinionem sentit in terminis etiam Greg. Lop. in l. 10. tit.26.fol.69.col.2. in fine, in vers. item aduerte, part.4. vbi dicit, quòd si in Regia facultate data ad faciendum maioratum caueatur, quòd non possit reuocari per facientem, hoc non obstante, cõstituens potest alienare vnã ex rebus vinculatis, quod vltimum verum mihi non videtur. Quia si verum est quod totũ maioratum non potest reuocare, † ita neque 17 partem aliquam ipsius.l.quę de tota.ff.de reiuendica. l. 1. §. ego Offilio Assentio. ff. de aqua quotidian. & æstiua, ibi, *Nõ potest ita in parte eius vis fieri, quin in tota aqua vis fiat.* l. si quis cum totum. ff.de excep. rei iudica. & traditur per Eucardum in centum locis, loco 80. pagin.506. Et qui rem non potest tollere, † nec reformare.l.iurisgentium.§.adeo.ff. 18 de pact.& dictum fuit supra q.26.num.3. Et non licet à capite membra discedere. c. non decet.12. distinctio.authen. de ecclesiast. tit. in principio.

In dicta autem allegatione Gregor.Lopez in d.l.10.animaduerto, quòd eam allegaui † 19 pro nostra opinione in primis verbis suæ cõclusionis, dum prẹsupponit, ex facultate Principis posse fieri maioratum irreuocabilem. Et ideo istam allegationem iniustè reprehendit Auendañus in l.44.Tauri, gloss.2.num.4.folio 179. & in secunda conclusione reprobo Gregorium Lopez. Et vna & eadem res nõ debet diuerso iure censeri.l.eum qui ædes.ff. de vsucapiõ.

Nono, si authoritate legũ 17. & 44. Taur. melioratio, vel maioratus nõ potest reuocari, vbi traditio interuenit, etiãsi ista fiant in vltima volũtate Principis authoritate, † quæ est 20 lex animata in terris.l.1. ff.de constit. princ. iustũ est quod fiat irreuocabilis. ¶ *Decimo*, inquit singulariter ad propositũ Matth. de Afflict.in cõstit.Neapo.lib.3.rubr.5.de reuocand. aliena.num.75.fol. 265. quòd si pater habuit feudum acquisitum de nouo cũ assensu Regio disposuit, vt solus primogenitus succedat, † non potest postea facere secundũ 21 testamẽtum, in quo omnes filios instituat hæredes in feudalibus, cassando primũ, per glossam in cap. frater 17. q.4. & cap.2.de confirma.vtil. vel inutilit. ¶ Vndecimo.scribit Cephalus in cons.337.num.18.lib.3.ex Bolognin. in cons.62.Paulo de Castr.in cons.164. lib.2. quòd si maritus & vxor fecerunt maioratum cum authoritate Regia, † non possunt 22 reuocare talem primogenituram absq; Principis licentia. ¶ Quod vltimum moderandũ & intelligendum est, secundum ea, quæ scribo supra hac parte.1. q.23. & ista conclusio est magis certa vbicũq; in facultate Regia fuerunt derogatæ leges Regni, quia tunc cum cẽseatur derogata d.l.44. Taurina, difficilius reuocatio maioratus permittitur.

Ex quibus tandem apparet veritas & resolutio huius quæstionis. Et veram esse aliã sententiam Peraltæ in l.3. §.qui fideicõmissam, nu.119.pag.238.ff.de hæred.insti. vbi vult, quòd maioratus † non potest reuocari, vbi li 23 centia fuit concessa per Principem, adempta ipsi impetranti facultate reuocandi, vel expressè, vel tacitè; puta, prohibendo ipsi impetranti alienationem rerum maioratus sub pœna priuationis, quam sententiam aliquibus iuribus & rationibus confirmat.

QVÆST.

QVÆST. XXXVIII.

Faciens maioratum virtute Regiæ facultatis, si renuntiauerit facultati Regiæ, & priuilegio, an videatur renuntiare. l. 44. Tauri; & de alijs similibus quæstionibus.

SVMMARIVM.

Priuilegio proprio quilibet potest renuntiare; num. 1.
Nobilis an possit proprijs priuilegijs renuntiare. num. 2.
Decisio præsentis quæstionis. nu. 3.
Qui renuntiat priuilegio, non censetur renuntiare iuri communi. n. 4.
Ius priuilegij facilius tollitur quàm ius commune, num. 5.
Per prouisionem hominis non cessat dispositio legis. n. 6. & 8. Quid quoad obligationem nascituram. n. 31. & quando dicatur legis vel hominis dispositio. n. 7.
Prouisio legis in beneficio dato à lege non cessat, n. 9. & ibi quid in pœnalibus.
Renuntiationes sunt stricti iuris. n. 10. nec extenduntur de casu ad casum. n. 11.
Renuncians vni facultati alijs renunciare non videtur. n. 12.
Dispositio Principis apta interpretari in derogatione iuris cōmunis, & etiam ad præseruatione, pro præseruatione interpretāda. n. 13.
Cum quis prætendit aliquid de iure communi, & etiam de speciali, ius cōmune an aliquid addat. n. 14.
Princeps videtur vti iure communi, non speciali, num. 15.
Actus quando videatur factus iure speciali, ex priuilegio, aut iure cōmuni. n. 16. remissiue.
Ex duabus causis, quæ iuri communi inhærēt, præfertur alteri, quæ iuri speciali. n. 17.
Fortior est dispositio legis quàm hominis. n. 18.
Vbi cessat priuilegium, ius commune remanet, num. 19.
Dispositio generaliter facta ad omnia refertur, num. 20.
In facultate Regia si adest idem priuilegium cōcessum per l. 44. Tauri, illo renunciato, dicta lex an renuncietur. n. 21. & an renuncians priuilegio dictæ legis renunciet priuilegio reuocandi maioratum. n. 25. & 34.
Frustra fit per plura, quod fieri potest per pauciora, num. 22.
Vno ex pluribus iuribus renunciato, alterum remanet. n. 23. & 28.
Sublato iure communi, an censeatur sublatum ius speciale idem continens, refertur sentētia affirmans, n. 24. negans tamen. n. 35.
Vbi potest cadere alia præsumptio quàm renunciationis priuilegij, illud non censetur renunciatum. n. 26.
Non præsumitur quis suo iuri renūciare, si alia coniectura capi possit, num. 27.
Per prouisionem statuti non intelligitur in dubio derogatum prouisioni iuris communis, numero 29.
Per specialem partium conuentionem non censetur recedi à beneficio statuti generaliter inducti. num. 30.
Expressa prouisio testatoris facit cessare tacitā prouisionem legis. n. 32.
Renunciatio iurium competētium restringitur ad causam specificatam. n. 33.
Renunciationes generales iura, actiones & remedia comprehendunt. n. 36.
Renuncians cuique priuilegio omnibus renūciare videtur. n. 37.
Habens Regiam facultatem ad primogenij institutionem, an primo instituto, possit aliud ex tertio & quinto instituere, num. 38. remissiue.
Priuilegiatus viam iuris communis eligens, priuilegium an renunciet. n. 39.
Licentia reuocandi, vel non, secundum l. 44. interpretanda, num. 40.

TRigesimo octauo quæro, si quis impetrauit à Rege facultatem ad condendū maioratum cum facultate, quòd eū possit reuocare quando voluerit, vtendo tali facultate fecit maioratum in filium, & renunciauit facultati Regiæ, quæ ei cōncessa fuit ad reuocandum maioratum, an videatur etiam renunciare beneficio. l. 54. Taurinæ, quæ reuocationē maioratus regulariter permittit? Ad cuius quæstionis resolutionē suppono, quòd valet renuntiacio facultatis, quæ concessa fuit ad reuocandum maioratum, & patri ligātur manus ad hoc, vt non possit quantum ad reuocādum vti licentia Regia: quia cùm ea clausula sit apposita in merum fauorem illius, qui licētiam impetrauit, huic renuntiare iure permittente † potest l. si quis in cōscribendo. C. de Episcop. & cleric. cum concor. Ian. vt per Iasonem in l. 1. num. 4. cum alijs. ff. de ferijs, & in l. ius publicum. ff. de pactis, & alios in cap. si diligenti, de foro competenti, latiùs Angel. Aretin. vbi multa bona cumulat in §. idem iuris, numer. 41. cum sequentibus, institut. de excep. & Rebuff. in praxi beneficia. in tit. de differen. inter manda. & rescrip. pag. 99. num. 38. Tiraquell. in tract. de primogen. q. 24. Episcop. Couarr. in c. quamuis pactū, de pact. in 6. in initio secundæ relectionis, num. 5. fol. 61. vbi tractat illam notabilem

quemstionem, in qua auditores huius Regalis Cancellariæ varias præferunt sententias: vtrum nobilis (quem nos hidalgo vocamus) possit renuntiare priuilegijs illis per leges tã Regales, quàm ciuiles competentibus, vt pro debitis non debeant, nec valeant incarcerari, & alijs similibus priuilegijs? In quo tandem 2 concludit, eam renuntiationem † validam esse, sicut Gregor. Lopez in l. 34. tit. vltim. par. 7. quod latius disputat Baeza lib. de inope debitore. c. 16. n. 37. & 38. fol. 112. & est optimum consilium pro eo, qui prætendit facere maioratum irreuocabile, quòd promittat non reuocare maioratum, renuntiando facultati Regiæ, quæ hoc concedebat, vt animaduertit Molina lib. 4. de primogen. cap. 2. num. 79. fol. 137.

Hoc autem supposito in nostra quæstione omissa disputatione, prima facie videtur dicẽ 3 dum, † quòd licet quis renũtiauerit facultati Regiæ, quam habebat ad reuocandum maioratum semel factum, non tamẽ excluditur à beneficio. l. 44. nisi ei specialiter & generaliter renuntiauerit. Quæ conclusio deducitur ex textu notabili in l. miles. §. sexaginta, in fine, ff. de adulter. vbi probatur, quòd ille, qui renuntiauit priuilegio, † non censetur renun- 4 tiare iuri communi: & tenet Bald. per illum textum in l. sed & si quis. §. quæsitum in fine. ff. si quis caution. Anton. de Butrio in c. 1. nota. 2. de transaction. notat & explicat Decius in c. 1. lect. 1. nu. 23. fol. 34. col. 4. in versicul. quinto & vltimo, de iudi. Alcia. lib. 5. Paradoxorum. c. 15. eleganter Rebuf. in cõcordantijs, in rubr. de Regia prælatura. §. vltimo, in verb. priuilegia, pag. 215. ¶ Et ius priuile- 5 gij facilius † tollitur quã ius commune. l. 1. C. de thesaur. lib. 10. l. 1. in fin. ff. de iure immuni. l. eius militis. §. militia missus. ff. de testam. militis: notat Ias. in l. 1. §. veteres. ff. de acquirend. possess. & in l. si quis extraneus, nũ. 15. fol. 7. ff. de acquir. hæred. Deci. in cõs. 638. num. 13. Alciat. in tract. præsumptio. regul. 3. præsump. 36. nu. 13. pag. 378. Tiraq. lib. 1. de retractu. §. 35. glos. 4. num. 41. & regula cessante, limita. 1. num. 4. & materiam declarat Anton. Gabriel lib. 6. communium opinionum, tit. de regul. iur. conclus. 9. num. 1. cum alijs pag. 332. ¶ Et per prouisionem homi- 6 nis † non cessat dispositio legis, glos. in l. vltima. C. de pact. conuen. de qua per Fanum de pignor. membr. 4. part. 2. nu. 87. & declarat Bart. in l. si dotem. ff. soluto matrimo. Bald. in l. 1. C. co mmun. delegat. Decius in l. creditor, ff. si certum petatur: & melius omnibus Anton. Gabriel d. tit. de regul. iuris, conclus. 8. num. 1. cum alijs, pag. 331. Alexand. in consil. 126. num. 6. lib. 5. Lambertin. de iure patronat. lib. 1. part. 2. 2. quæst. principal, art. 5. num. 4. fol. 32. qui loquitur in quadam vocatione masculorum ad ius patronatus, Simõ de Pretis de interpretand. defunct. volunta. lib. 2. interpretat. 1. dubitat. 1. solut. 5. num. 72. & 73. fol. 94. Osascus decisio. Pedemõtana 162. num. 9. Iaso in l. 2. num. 176. C. de iure emphyteu. & in consil. 18. num. 8. lib. 1. Decius in consil. 386. num. 6. Bald Nouel. in tractatu de dote, part. 6. priuileg. 68. num. 1. folio 24. Curti. Senior in consil. 50. num. 31. idem Iaso in l. 3. num. 14. ff. de legatis 1. & in l. 4. §. si ex conuentione, num. 14. ff. de re iudicat. & in l. si extraneus, nu. 4. ff. de condit. ob causam, Curt. Senior consil. 50. nu. 31. Rebuff. tom. 1. ad constitutiõ. Regias, titul. de sententijs prouisionalibus, in præfa. n. 8. pag. 224. qui materiam explicant, quarum declaratio confert ad quæstionem singularem in ista materia, cùm aliquis ad successionem maioratus vocauit certas personas, an exclusæ censeãtur illæ personæ, quas lex vocat. Et quãdo † dicatur legis dispositio, vel hominis, legẽda 7 sunt quæ notabiliter scribit Petr. Barbosa in l. si constante, num. 134. & 135. pag. 580. ff. solut. matrim. tom. 2. Et per prouisionem hominis † non cẽsetur recessum à prouisione 8 legis, quando tendunt ad idem, & se compatiũtur, secundùm Bart. & Paul. de Castr. in l. si cum dotem, in princip. ff. solut. matrim. Bald. in cons. 329. num. 1. lib. 1. Cephal. in consil. 153. num. 43. lib. 2. Anton. Petram in tractatu de fideicommiss. quæst. 1. num. 97. pag. 18. faciunt scripta per Carolum Ruinum in consil. 34. num. 2. lib. 1. Cephal. in consil. 121. numer. 4. lib. 1. Rolandum in cons. 70. num. 72. lib. 3. Et vbicunque prouisio legis est specialiter inducta, talis prouisio facit cessare prouisionem legis, vt tradunt Glossa, Bartolus, & alij in l. 2. C. de iure emphyteu. Ias. in l. item quia. ff. de pact. & in. §. item Seruiana, nu. 67. de actionibus, Curtius Senior in cons. 50. nu. 31. Gomez in regula de infirmis resignantibus. q. 35. pag. 223. Ancharran. in cons. 412. num. 3. tradit Vincentius Carrocius in tractatu de locato, tit. de statutis num. 51. fol. 241. ex Bart. & alijs. Et quòd prouisio legis in beneficio dato à lege non † cesset, secus in pœ- 9 nalibus, probatur in l. 4. §. si quis cõdemnatus, ff. de re iudicat. notant Bald. in l. quid ergo. §. pœna grauior. ff. de his, qui notantur infamia, Matthæus ab Afflictis in constitut. Neapol. lib. 4. rubr. 27. num. 73. fol. 303. Et renuntiationes sunt stricti † iuris, & in eis non veniũt 10 nisi quæ sunt expressa, secundùm Calderinum in cons. 8. an habens, titul. de præbend. quem vbiq; sequitur Decius præcipuè in cõsil. 452. num. 21. & sequenti, & 460. num. 6. & 379. num. 2. & in consil 495. num. 10. Cephal. consil. 25. num. 47. lib. 1. Rolandus consil. 95. num. 44. libro 1. Bursat. consilio 32. numero 40. & numero 48. libro 1. & idem

tenet

tenet Barthol. Socin. in consf. 96. in fine, lib. 1. per l. si ex pluribus. ff. de solutio. & l. emptor, § Lucius. ff. de pact. Seraphin. de priuilegijs iuramenti, priuil. 23. nu. 29. & priuil. 83. nu. 12. pag. 487. ad quod plures authores refert Tiraquel. in l. si vnquam, in princip. nu. 128. pag. 65. C. de reuocand. donatio. vbi in numero sequenti tradit, quòd vbi capi potest alia coniectura, non est præsumenda renuntiatio, quod latiùs tracto in quæst. 69. infrà eodem num. 4. faciunt scripta per Mascard. in tractatu de probatio. lib. 3. conclus. 1263. num. 20. & concl. 1264. num. 9. 10. & 11. qui num. 7. tradit quod renuntiationes sunt stricti iuris. Et renuntiationes † non extenduntur de casu ad casum, nec de persona ad personam secundùm Deci. in l. post quam liti, n. 16. C. de pact. Bald. consf. 281. lib. 3. Aymon. cōs. 251. col. 3. vers. rursus ecclesiæ, Menoch. in cons. 1. nu. 217. lib. 1. & conclusionem latissimè ornat Mascard. in tract. de probatio. conclu. 1264. n. 1. cum sequentibus, fol. 205. vbi tamen num. 25. ex Guillelmo Benedicto in cap. Rainuntius, in verb. in eodem testamēto relinquens, in 1. num. 146. tradit, quòd si primogenitus passus est feudū à domino recognoscere, & iura debita feudorū domino soluere, & cætera onera subire, iuri primogeniture renūtiasse videtur, & cōducunt scripta per eundem Ioseph. Mascard. d. lib. 3. conclu. 1267. n. 1. fol. 210. ¶ Et renuntians vni facultati, † alijs renuntiare non videtur. l. si domus. ff. de seruit. vrbanor. prædio. Et facit doctrina Decij in conf. 610. n. 4. & 5. vbi dicit, quòd si dispensetur circa vnam solennitatem testamenti, in cæteris dispensatum non videtur. Et dispositio Principis, quæ potest interpretari in derogationem iuris communis, & etiam ad præseruationem iuris comuunts, potius † interpretatur secundo modo, secundū Innocent. in c. dudum, in fine, de prębend. & alibi non inuenitur secundùm Butr. ibi, & de eo meminerunt Bald. in l. bonorum. C. qui admitti, Cæsar Lamberti. de iure patrona. 2. lib. 6. art. 9. q. principal. 3. part. fol. 239. nu. 4. Quod confirmo per notabilem doctrinā Abbatis per illum text. in cap. cum olim, de prę-scriptio. in quo textu probatur, quòd si aliquis prętendit aliquod ius ad aliquam rem, de iure communi, & etiam de iure speciali causato ex consensu, aut ex conuentione partiū, ius † commune nihil plus iuris tribuit, quem textum valde commendat Abbas: & id etiam tractat gloſſa ibi, & hoc celebrat Rodericus Suarez allegat. 28. versic. concludo ergo, ad quem addo scripta per Francum in cap. 2. de præbend. in 6. num. 6. vbi latè disputat, quando consuetudo disponit idem quod ius commune, an aliquid addat: vbi Dominc. n. 2.

11 12 13 14

Ex quibus infertur argumentum ad quæstionem, quam disputat Molina lib. 2. de Hispan. primogen. c. 2. num. 13. fol. 212. vbi tractat, an maioratus simpliciter constitutus ab eo, qui iure communi, atq; ex Regia facultate facere potest, censeatur factus ex iure communi, an ex Regia facultate: ad quem addo regulam. l. in testamento, vbi Alexan. C. de testament. milit. & quæ scribit Iosephus Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. conclus. 1152. num. 4. fol. 47. Menoch. in tract. præsumptionum lib. 2. præsumpt. 16. nu. 18. pag. 129. ponentes regulam, quòd † Princeps præsumitur vti iure communi, non speciali, & legenda sunt quæ scribo supra hac parte q. 15. à num. 61. & idem Menoch. in tractatu præsumptionum lib. 6. præsumpt. 6. num. 1. cum sequentib. fol. 641. vbi latè tractat, quando † actus præsumatur factus iure speciali, & ex priuilegio, vel iure communi. Eleganter Ripa in l. Centurio. n. 23. & 24. ff. de vulgar. fol. 73. quia Molina non refertur, neque ille textus, qui multum facit.

15 16

Rursus, vbicunq; concurrunt duæ causæ, quarum vna innititur iuri cōmuni, altera speciali; illa, quæ iuri communi inhæret † pręfertur, secundùm Bald. in l. si quis Decurio. n. 5. C. de falsi, Alciat. in l. 2. in princip. num. 33. ff. de verbor. obligationib. Aymonem in cōsil. 258. num. 21. & alios, vt per Menochium casu 472. num. 11. & 12. Et fortior est dispositio legis † quam hominis. l. si libertus minori. ff. de iure patronatus, cum concordantib. scriptis per Barbosam in l. si constante, num. 26. pag. 319. & num. 136. pag. 581. ff. soluto matrimonio. Et est alia regula iuris, quòd vbi cessat priuilegium, † remanet ius commune, l. sed & milites, in principio. ff. de excusat. tutor. l. si post missionem. ff. ad l. legem. Falcidiam: notat Baldus in consilio 352. libro 3.

17 18 19

Adhuc tamen replicari potest, quòd dispositio generaliter facta † ad omnia refertur. l. pluribus, ff. de acceptila. l. vltima. C. de dotis promissione, cum concordan. vt per Alex. in conf. 68. n. 6. lib. 5. vbi Glos. Paris. Tiraquel. in l. si vnquam, in principio, numer. 113. C. de reuocand. donation. & lib. 1. de retract. §. 1. gloss. 14. nu. 101. Vnde dici potest, quòd si in facultate Regia adest idem priuilegium, quod conceditur per d. l. 44. Taurinam, nec aliud speciale habet, si renuntiatum fuit priuilegio, † renuntiata videtur l. 44. Et frustra † fit per plura, quod fieri potest per pauciora. l. cum fundus. §. seruum tuum imprudens. ff. si certum petatur. l. dominus testamento. ff. de cond. indeb. Clementina auditor. de rescript. Et ad hoc facit, quod notat Decius in d. c. 1. de iudic. vbi dicit, quòd regula d. l. miles §. sexaginta, procedit, si vltra ius commune aliquod competat priuilegium: nam

20 21 22

23 ex pluribus iuribus, † si alij renuntiat, alterũ remanet.l.si domus.ff.de seruit.vrban.præd. Secus si vnum ius tãtum competit,quia illud tollitur per renuntiationem. l. stillicidijs. ff. 24 quemadmodum seruit.amitt. Et sublato iure communi, † censetur sublatum ius speciale idem continens,vt tradit Felin.in cap.1. nu. 10.de rescriptis.

Sed si quis habens facultatem Regiam ad faciendum maioratum cum clausula,quòd eum reuocare posit, augere,vel minuere,cõstituit maioratum in filium,& renũtiat facultati sibi competenti ad reuocandum maioratũ ex d.l. 44.quæro,an videatur etiam priuilegio ei cõcesso ex Regia licentia ad reuocandum maioratum quoties voluerit renuntiare?In quo tenendum videtur, quod ex tali renuntiatione 25 † non censetur renuntiatum priuilegiũ & facultas Regalis: imo oportet ei etiam renuntiare,quod patet ex dictis in numero præcedenti.Et quia vbi potest cadere alia præsumptio 26 quàm renuntiationis priuilegij, † ei nõ præsumitur renuntiatũ secundùm Hostien.Ioan. Andr.& Anton.in c.accedentibus,de priuil. notat Alexand.in cons.33.num.10.lib.5.Deci.in cons.374.nu.5.Ludoui.Gozad. in cõs. 23.nu.3.facit l. voluntariæ.C.de excusa.tutor.notant Felin.Deci.& alij in c.cum accessisset,de constitu.& conducunt quæ scribit Gregor.Lop.in l.42.tit.18.part.3.in glos.1. De quo puncto legenda sunt quæ nouissimè scribit Menoch.in tract.præsumption.lib.6. præsumpt.41.fol.99. Et nunquam præsumi 27 tur quis iuri suo renuntiare,† si alia coniectura capi posit. l.sicut. §.non videtur. ff. quibus modis pign.vel hypotheca. l.cum de indebito. ff. de probation. per quæ iura inquit Paul.de Castro cons.179.in causa quam magnificens colu.4. versic. item non obstat, quod postea lib.1. quòd si primogenitus passus est cæteros fratres secum habitare,administrare, componere officiales,& alia huius generis facere,sibi non præiudicat, quem citat hoc declarando Tiraquel.in tract. de primogen. q. 25.num.1.cum alijs,pag.219. ¶ Et repudia- 28 to vno iure ex duobus competentibus, † alterum renuntiatum non præsumitur, secundũ Bart. in l. is potest. §. hæres institutus, vbi Cardi. Alban.ff.de acquir.hæred.& in l.consentaneũ.C.quomodo & quãdo iudex,Bald. in l.ignorare,in fin.C.de testam.mili.&alios, quos citat Mascard.d.conclu.1267.nu.5. Et 29 facit simile quod per prouisionẽ statuti† non intelligitur in dubio derogatum prouisioni iuris communis,vt est doctrina Bart.in l.quoties.ff.de actio.& obliga.& in l.1.ff.vi bonorum raptorum;& aliorum,quos refert Alex. in cons.107.n.2.lib.5. Quod confirmo,quia 30 per specialem partium conuentionem † non censetur recessum à beneficio statuti generaliter inducti secũdũ Bald. in l.vltimà. C. de repud.hæred.Roman.in cons.121 nu.2. Menoch.de præsumptio.lib.4.præsump.109.n. 45.fol.211. vbi numero præcedenti tradit, quòd prouisio hominis tollit prouisionem legis† quoad obligationẽ nasciturã, non quo- 31 ad natã,secundùm Bald.in l.vltim.C.de pact. conuent. De qua materia legenda sunt quæ scribit idem Menoch. in d. tract. præsumpt. lib.4 præsump.190.nu.39.cũ seqq.fol.345. & eodem lib.4. præsump.41.nu.13. fol.60. & alibi tracto,& resoluit Socin.Iun.in l.2.ff. de legat.1.nu.17.fol.154. ¶Et expressa prouisio testatoris facit † cessare tacitam prouisionem legis.l.ex filio.§.1.ff.de vulga. tradit 32 Menoch.in tract.de præsumptio. lib.4.præsumptio.41.nu.12.fol.61. Ad quod etiam facit doctrina Paul.de Castr.in cons.15. nu.2. lib.1.vbi vult, quòd mulier pro restitutione dotis,omissis fideiussoribus, potest inuadere bona fideicommissi,cum prouisio ista sit subsidiaria,& mulier aliter sibi prospexerit, per textum in l. causam.§.puellam. ff. de mannmis. & confirmat Anton. Peregr. in tract. de fideicommissis,art.42.num.74.fol.386. Et licet quis generaliter renuntiet omnibus iuribus, ac quibuscunq; sibi competentibus, restringuntur † ad causam specificatam, vt per 33 l. in agris,ff.de acquirend.rerum dominio:& alia iura tradit Socin.Iun.in cons.23. nu.12. & 13.lib. 2. Hoc tamen procedit (prout in præcedenti conclusione dictum fuit) nisi priuilegium contineat idem, quod d.l.44. Taurina: † nam tunc qui renuntiat dictæ legi,re- 34 nuntiare etiam videtur priuilegio. Ad quod etiam induco textum in l. si duo patroni. §. idem Iulianus.ff.de iure iurand.& in l.vltim. in fin. C.de nupt. quæ iura & alia consimilia ad propositum inducit Aym.Crauet.in cons. 290.num.1.cum alijs: licet contra hoc faciat textus coniuncta glos.in c. cum olim,de præscript.vbi probatur,quòd quãdo aliquis prætendit ius ad aliquam rem de iure communi, & etiam prætendit de iure speciali causato ex consensu, vel ex conuentione partium, quòd sibi tribuit idem, quod ius commune, & non plus,si per aliquod priuilegium est sibi derogatum ius commune,† non tamen in- 35 telligitur sublatum ius speciale,quem textum extollit,& latiùs ponderat Rodericus Suarez allegat.28.vers.concludo ergo.Et facit etiam simile in ista materia,quòd potius quis videtur in actu,quem facit vti iure communi,quã iure speciali,iuxta regulam.l.3.in princip.ff. de testament. milit. quam notanter explicat Sfortia Odi in tract.de compendiosa substitutione par.5. vers. quoad quintum,num.1.cũ sequentibus, pag.82. Quintilianus Mandos. in regula 20. Cancellariæ, quæst.7. num. 9. fol.151.

Cauen-

Cauendum tamen est à renuntiationibus generalibus, quia omnia iura & actiones, & 36 remedia † comprehendunt. l. pluribus. ff. de acceptila. l. emptor. §. Lucius. ff. de pact. latè Doctores in l. age cum Geminiano; & in l. si de certa. C. de transactio. cum concordantib. vt per Tiraquel. in d. l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in præfat. num. 125. Iosephum Mascard. in tract. de probation. concl. 1265. num. 1. cum sequentib. fol. 206. qui num. 47. 37 tradit, quòd renuncians † cuiq; priuilegio, omnibus renuntiare videtur, ex Bart. in l. 1. ff. si quis in ius vocatus non ierit. Roland. cōsil. 2. num. 31. lib. 4. Decian. consf. 39. n. 93. lib. 2. Et hæc seruiunt pro decisione quæstionis disputatę à Molina lib. 2. de primogen. c. 10. num. 74. fol. 313. vbi resoluit, vtrum habens Regiam facultatem ad instituēdum primoge-38 nium, † possit primo maioratu instituto aliud primogenium ex tertio & quinto instituere: & vide eundem libr. 2. c. 2. num. 17. fol. 213. & libr. 2. c. 4. num. 47. fol. 231. ¶ Et quòd pri-39 uilegiatus eligendo viam iuris communis † censeatur renuntiare priuilegio, tradit Seraphinus in tractatu de priuilegijs, priuileg. 18. pag. 85. ex l. final. C. de pact. l. 2. C. de iure dotium. c. priuilegium 11. quæst. 3. Oldrald. consil. 101.

Noto etiam in materia nostra, & circa pręsentem quæstionem aliud singulare, quòd licentia reuocandi, vel non reuocandi maiora-40 tum, † est interpretanda secundum legē. 44. Taurinam, vt colligitur ex glos. in proœmio Clementinarum in verb. de cætero, Dominico in cap. ignorantia. 8. distinctio. & tradit Felinus in c. cum ordinem, de rescript. & in c. causam quæ, num. 7. de præscript.

QVÆST. XXXIX.

An ad hoc vt maioratus factus cū tertio, ob causam matrimonij sit irreuocabilis, requiratur quòd matrimonium fuerit copula consummatum.

SVMMARIVM.

Matrimonium est maris atque fœminæ coniunctio indiuiduam vitæ consuetudinem retinēs, nu. 1. Etiam ante copulam dicitur perfectū, nu. 3. 7. 9. 11. 17. & 39. Illud non coitus facit, sed naturalis affectio. n. 5. Verum fuit inter B. Mariam & Ioseph, licèt copula non consummatum. nu. 11. Dicitur copulatum sine copula. n. 26.

Ex contractu matrimonij etiam ante copulam maioratus & melioratio fiūt irreuocabiles. num. 2.

Legatum factum mulieri, cùm nupserit, an ex contractu matrimonij debeatur, num. 4. & 27. Quid cum grauamen apponitur, vt cum aliquo de familia nubat. n. 59. Authoris sententia refertur. n. 60.

Grauatus non contrahere matrimonium cū aliqua, incurrit pœnam contrahendo per verba de præsenti etiam ante copulam. n. 6.

Mulier desponsata per verba de præsenti an possit facere contractum absq; licentia mariti, num. 8. & resoluitur, n. 30. 32. 38. 52. & 53. opinio Ioannis Lupi circa præsentem quæstionem refellitur. & n. 54. Alia sententia Auend. examinatur.

Consuetudo quòd mobilia & conquestā inter virum & vxorem diuidantur, an habeat locū in sponsa de præsenti. n. 10.

Lex 1. C. vnde vir & vxor procedit etiā in sponsa de præsenti ad domū nondū traducta. n. 12

Sponsalia de præsenti magis dicuntur matrimonium quàm sponsalia. n. 13.

A pari potentia par effectus procedit. n. 14.

De similibus & connexis idem est iudicium, numero 15.

Differentiæ inter matrimonia de præsenti, & ea quæ copula cōsummātur, n. 16. remissiue.

Mulier dicitur etiam ante velationem, nu. 18. quid de viro, n. 25. & 33.

Matrimonium dicitur quod fit per verba de futuro, num. 19.

In legibus, testamentis, & alijs dispositionibus nullum verbum censetur adiectum sine effectu aliquid operandi. n. 20.

Verba legum diligenter inspicienda. n. 21.

Despōsata per verba de præsenti nupta dicitur, n. 22. & vxor. n. 35. & 45. & est in mariti potestate etiam ante consummationē. n. 46.

Vir qui matrimonium consummauit, sponsus appellatur n. 23. & vxor sponsa. n. 57. & 71.

Adulterium committitur cum desponsata per verba de præsenti, nondū cognita, nec ad domum traducta. n. 24.

Priuilegia quæ vxoribus dantur pro dotibus, in sponsa per verba de præsenti, & per verba de futuro locum habent, num. 28.

Beneficiatus perdit beneficium cōtracto matrimonio per verba de præsenti sine copula. n. 29

Mulieris appellatione virgo viri potens continetur, num. 31.

Secundum communem vsum loquendi nupta dicitur velata, postquam est carnaliter cognita. n. 34. 75. & 76.

Mulieres propter virorum præiudicium absque eorum licentia contrahere prohibentur, nu. 36. Nec earum contractus iuramento firmātur, num. 37.

Magis dignum trahit ad se minus dignū. n. 40.

TRigesimo nono scimus, quòd ex dispositione legũ 17.& 44. Taurin. patri permittitur reuocare donationem tertij,& maioratũ, nisi melioratio aut maioratus factus fuerit cum alio tertio ob causam onerosam matrimonij. Quæritur igitur, an ad hoc quòd maioratus vel melioratio sit irreuocabilis, oporteat quòd matrimonium sit factum, & carnali copula consummatũ, vel an sufficiat, quòd sit factum secundũ dogmata & constitutiones ecclesiæ, licet copula non adfuerit? Nam matrimonium † est maris atq; fœminæ couiũctio, indiuiduam vitæ consuetudinem retinens. l. 1.ff.de ritu nuptia.l.1.§.hinc fit.ff.de iust.& iur.§.1.27.q.7.§.1.instit.de patri.potesta.cũ concordan. Nihilominus tamen contrarium verum est, quod maioratus † vel melioratio est irreuocabilis ex solo contractu matrimonij, licet copula non interuenerit. Quia matrimonium etiam ante copulam † dicitur perfectum.c.beata.c.coniux, vbi Archidiaco. fol. 331.c.omne 27.q.1.c.1.& 2.de matrim.cõtract.cõtra interd.eccles.l.nuptias.ff. de reg. iur. quod plenius fundatur ex scriptis per Tiraq.in l.si vnquã.C.de reuocan.donat. in verbo, donatione largitus.n.224.& Episc.Cou. in epitome de sponsal.p.2.c.1.nu.1. cũ alijs, Greg.Lo.in l.18.in glo.in verb. *Ante*, tit.11. par.3. facit text.in l.cũ fuerit.ff.de conditio. & demonstra. vbi glos. per quem dicit Alex. in cons.20.lib.2.n.1. quod legatum factũ mulieri cum nupserit, † debetur per solũ contractum matrimonij: de qua l.cum fuerit, & de ornatu istius materiæ & quæstionis, latè agit Menoch.in tract.presumption.lib.4. presumptio.147.n.1.cum seqq. fol.266.& est.l.13. tit.7.part.1.l.cum hic status. §.si diuortium, ibi, † *Non enim coitus matrimonium facit, sed naturalis affectio*, ff.de donatio. inter vir. & vxor. faciunt quæ in isto proposito scribit Barbos.in l.2.in princip.p.1. n.53.pag.666. ff.solut. matrim. p.1. Et facit quod habetur in Euangelio Matthæi cap.1. ibi, *Noli timere accipere Mariam cõiugem tuam*: & ibi, *Et accepit coniugem suam.* De quo legendi sunt §. ecce impossibilitas, vers. item si coniuges.27. q.2.& Magist. Sententiarum distinct.30. Tiraquel. de legibus connubialibus, glos. 2. de son marit.nu.20.fol.251. ¶ Et grauatus non contrahere matrimonium cum aliqua persona, dicitur cõtra fecisse, & pœnam † incurrit contrahendo matrimonium absq; copula per verba de præsenti, secundùm Aretin. in cõs. 67.col.2. vers. venio ad primum, quem citat Simon de Pret.lib.4.de interpretan.defunct. volunta.dubit.1.num.2. fol.442. quod etiam tracto infra in q.51.num.37. facit etiam l.tutor in 2.ff.de sponsal l.si vxor.§.diuus. ff.de adulter. & quæ scribit Rebuffus in cap. postulasti, de clerico excõmuni.in princip.nu. 3.& 9. pagin.472. Et conducunt quæ scribit Menchaca libro contrauersiarum.c.3.nu.21.

¶Et

¶Et quod matrimonium sit perfectum etiam 7 ante copulam, ex pluribus † probat Ioann. Gutierr. in canonicis quæst. q. 17. num. 2 r. cũ sequentib. pag. 174. vbi magnis viribus probare nititur opinionem tenentium Papam dispensare non posse super matrimonio etiã per copulã non consummato: de quo per Menochium consil. 15. nume. 2. Neuizanum in sylua nuptiar. lib. 1. num. 152. pag. 76. Ad quos addo eundem Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 2. præsump. 10. numer. 37. Matienç. in rubr. titu. 1. lib. 5. Recopilationis, num. 74. fol. 11. Portium in consilio 174. Conradum in templo iudicum libro 2. cap. 1. numer. 18. pag. 130. Nauarrum conf. 1. de frigidis & maleficiatis lib. 4. pagina 414. Curcium Iuniorem in conf. 170. nume. 1. Barbosam in 2. part. rubricæ. ff. soluto matrimonio, num. 102. pag. 82. Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 2. casu. 455. numer. 10. Quod in istis temporibus; proh dolor, inter magnates contingit.

Ex quibus omnibus & alijs, quæ infra dicẽtur, infertur decisio cuiusdam quęstionis, quę in hac Regali Cancellaria de facto contigit, & ad tertiam aulam remissa fuit. An mulier desponsata per verba de præsenti posfit facere contractum absq; licentia mariti: nam contingit, quòd parentes filiã nuptui tradiderunt cuidam nobili, promissa magna quãtitatis dote, & antea quam matrimonium carnali copula consummarẽt, & ad domũ mulier traducta fuisset, & facerent vitam coniugalem, mulier illa desponsata dotẽ promissam vinculauit in fauorem fratrum, cum quibusdam clausulis, & cõditionibus fuit dubitatum, & inter iudices & aduocatos magna contentione disputatũ, & ad tertiam aulam remissa de validitate dicti vinculi, in qua quæstione semper mihi placuit, & adhuc non displicet opinio, quòd talis 8 contractus non valuit † absq; licentia sponsi per verba de præsenti, ad quod me mouẽt sequentia iura & rationes, preter eas, quę dicta sunt, quæ magno cũ labore inueni. Prima ratio est, quia hoc docet lex Euangelica, de qua suprafacta est mentio. ¶Secundo, hoc probãt iura canonica supra relata, ad quæ addo textũ 9 in c. cum initiatur 27. q. 2. ibi, †*Cum initiatur coniugium, coniugij nomen nanciscitur.* ¶Tertio, hoc voluerunt Iure consulti sola ratione naturali moti, & carentes lumine Euãgelij in locis supra citatis, & in l. Seia 67. ff. de donatio. inter vir. & vxor. ibi, *Etiam antequam mulier ad domum deducatur, tabulæ dotis signatæ sunt*, quem textum ad propositũ aduocat, & latè confirmat Bartho. Socin. consi. 123. nu. 11. lib. 1. & in l. hoc legatũ. ff. de legat. 3. ibi, *Nec interesse visum esse ante ductã vxorem id pater parauisset, an postea:* quam cõclusionem ex aliquibus confirmat Matth. de Afflict. in constit. Neapol. lib. 1. rubr. 37. n. 31. fol. 100. post Andr. de Isern. ibi, Et consuetudo disponens, quod mobilia & conquesta inter virum & vxorem diuidantur, †habet locum in spõsa 10 de præsenti: vt latè fundat Nicol. Boer. decis. 22. nu. 33. faciunt scripta per Ias. in l. maritus. C. de procuratoribus, Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 10. gloss. vnica, nu. 8. pag. 493. Et matrimonium inter S. Ioseph & Dominã nostram Mariam fuit verum matrimoniũ, †licet 11 copula nõ fuerit consummatũ, vt per Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 4. §. 6. nu. 17. fol. mihi 148. qui alia ad propositum adducit.

¶Et l. 1. C. vnde vir & vxor, procedit † etiã 12 in sponsa de præsenti, quæ non fuit ad domũ traducta, secundùm Bald. Salicet. Alexand. Iasonem, & Decium, ibi, cum concordan. vt per Anton. Gomez in l. 8. Tauri, nu. 22. Et adeo hæc cõclusio de iure ciuili vera est, quòd inquit glos. in l. si ante. C. de donat. ante nupt. quòd fatui dicuntur, qui tenent, quod de iure ciuili sit copula necessaria in matrimonio ad hoc vt perfectum dicatur.

Quarto, hoc volũt plures leges Regni, scilicet, l. 2. tit. 2. par. 4. vbi sponsalia de præsenti magis dicuntur matrimoniũ † quã spõsalia, & 13 l. 4. tit. 2. ead. part. ibi, *Diferencia ni partimiẽto ninguno a para ser el matrimonio valedero entre aquel que se faze por palabras de presente, e el otro que es acabado ajuntandose carnalmente el marido con la muger.* Igitur æquiparatorum eadem est vis, potestas, ac natura, & à pari potentia par effectus † procedit. l. si focer 14 à genero, in principio, vbi glos. ff. solut. matrim. l. de quibus; vbi Angel. notab. 6. ff. de legibus. Notat Euerad. in centum locis, loco 43. Et de similibus & connexis † idem est iu 15 diciũ. c. inter cæteras, de rescript. c. translato, de constitu. De quo legenda sunt quæ scribo supra hac parte. q. 10. ¶Et est animaduertendum, quòd in d. l. 4. enumerantur † omnes dif 16 ferẽtiæ quæ sunt inter matrimonia, quæ sunt facta per verba de præsenti sine copula, & ea, quæ sunt copula perfectè cõsummata, vnde in alijs omnibus casibus sunt æquiparata, iuxta regulam. l. cum prętor. ff. de iud. cũ concord. & l. 5. tit. 2. ead. part. ibi, *Verdadero es el casamiento q se haze por palabras de presente.* Igitur † in omnibus debet esse verum matri 17 moniũ, nec vna & eadẽ res debet diuerso Iure censeri. l. eum qui ædes. ff. de vsucapio. & l. 1. tit. 2. part. 4. ibi, *Matrimonio es ayuntamiento de marido y muger:* & non intelligas, quod hęc lex loquitur in illis verbis de copula carnali, vt patet ex tota illa lege, sed de coniugio matrimoniali absq; copula. Item l. 3. tit. 10. ead. part. quæ hoc clarè probat, loquendo de spõsalibus impuberum: & l. 13. tit. 7. part. 1. ibi, *Otorgandose alguno por marido y muger por palabras de presente*: cunctis verbis sequentibus,

& l 5.tit.10.part.4.ibi, *Han comienço los casamientos en los desposorios que son fechos por palabras de futuro, o de presente:* & ibi, *Pero en el desposorio q es fecho por palabras de presente a tal firmeza.* Faciunt scripta per Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1332. Item l.2.tit.11.par.4.ibi *Que quiere tãto dezir como donadio de esposo ante q̃ el matrimonio sea acabado por palabras de presente.* Item l.1.tit.11.par.4.ibi, *El algo que dá la muger al marido por razon de casamiẽto, es llamado dote, y es como manera de donacion fecha con entendimiẽto de se mantener, e ayuntar al matrimonio:* & ibi, *Mas las dotes e las donaciones que faze el marido a la muger, e la muger al marido, assi como de suso diximos, se puedẽ fazer antes que el matrimonio sea acabado, o despues:* & ibi l.3.titu.11.ead.part.ibi, *Sponsalitia largitus tanto quiere dezir en Romance como don que dá el esposo a la esposa, o ella a el francamente sin condicion, ante que el matrimonio sea cumplido por palabras de presente.* Item l.87.tit.18.part.3. ibi, *Arras e donacion fazen los maridos a sus mugeres:* & ibi, *Como Ioan Garcia dio en donacion a doña Teresa su muger:* & l.4.tit.11.par.5.ibi, *El matrimonio es acabado.* Item facit l.1.titul.11.part.7. ibi, *Que sea muger velada.*

18 Quæ verba docet, quòd mulier † dicitur etiã ante velationem. Idẽ facit singul. l.52. Tauri, quæ est hodie l. 4. titulo.2. libro.5. ordinament. noui, ibi, *Qualquier esposo ora sea de presente, ora sea de futuro, suelto el matrimonio, gane, si el esposo la ouiere besado, la mitad de todo lo que el esposo le ouiere dado antes de consumido el matrimonio.* Ecce ergo legẽ apertissimè probantem matrimonium dici, non solũ quod fuit contractum per verba de præsenti,

19 † sed etiam per verba de futuro. Nec credendum est verba dictæ legis, *Suelto el matrimonio,* adiecta esse frustra, & sine effectu aliquid operandi: nam maxima est in iure, quod in legibus, testamentis, & contractibus, & in alijs dispositionibus verbum nullum censetur esse

20 adiectum † sine effectu aliquid operandi, l. Ait prætor, la primera, vbi Paul. Alexand. & Iaso. ff. de iureiurand. l. si quando. ff. de legat. 1. vbi latè Iaso cum concordan. Et verba le-

21 gum † diligenter sunt inspicienda. l. quod cõstitutum. ff. de testamen. milit. cum mille cõcordan. vt per Tiraquellum in l. si vnquam, in verb. libertis, nu.4. cum sequentibus, pag. 84 C. de reuocand. donatio. Et quòd desponsata per verba de præsenti dicatur † nupta,

22 resoluit ex pluribus Carolus Ruin. in rubr. ff. soluto matrimonio, num.357. pag.52. Item d.l.52. probat istam conclusionẽ in illis verbis: *Pero si qualquiera dellos muriere despues de consumido el matrimonio.* Per quæ verba docet lex, quod dictum est, & etiam quod ap-

23 pellatione sponsi † venit vir, qui matrimoniũ cõsummauit, quod probatur in prædictis verbis: *Qualquier esposo, ora sea de presente, ora sea de futuro:* iunctis verbis, *Pero si qualquier dellos muriere despues de consumido el matrimonio:* & lex ista vocat matrimonium, siue sit consummatum, siue non.

Rursus ista conclusio procedit etiam in materia pœnali, quia adulterium † committitur 24 cum muliere tantum desponsata per verba de præsenti, licet nondum cognita, nec ad domum traducta, vt docet l. 3.tit.20.lib.8. ordinament. noui, & l.81. Tauri, quæ est hodie l. 4. dicto tit. 20. quarum legum dispositio ornatur ex pluribus quæ scribit ad propositum Lucas de Penna author grauissimus in l. mulieres. C. de incolis. lib.10. & vbi quis, lib.10. fol. 73. per quas leges, & ea, quæ adducit Lucas de Penna, confirmatur quod scribit Auendaños, part.1. de exequend. manda. cap.15. numer.5. & cap.26. part.2. numer.12. vbi dicit, quòd appellatione vxoratus venit ille, qui duxit vxorem per verba de præsenti, † etiã 25 si non sit velatus in facie ecclesiæ. Et ex hoc infert dict. cap. 26. quod quamuis quis non sit velatus, nec seorsum habitet cum propria vxore appellatione vxoratus ad hoc vt puniri possit pœnis statutis per l. 5. titul. 19. libr. 8. ordinament. nou. contra vxoratos habentes concubinas, citat Decanum Segouiæ in tractatu de matrimonio col. 3. Et pro confirmatione text. in d. l. 81. Tauri, facit textus in l. apud Labeonem. §. sponsus. ff. de iniuri. l. propter violatam. C. de adulterijs, & alia quæ adducit in proposito Quintilianus Mandosius in tractatu de ingratitudine. q. 88. folio 36. & l.1. titul. 17. part. 7. ibi, *Adulterio que ome faze a sabienda yaziendo con muger casada, o desposada con otro.* Ad hæc facit, quia matrimonium idicitur † copulatum sine co- 26 pula, cap. vltim. de frigidis & malefic. c. 1. & 2. de matrimonio contract. contra interd. eccles. c. per tuas, qui filij sint legit. Pro quibus facit d.l.7. tit.2. par.4. & l.3. tit.20. par.7. ibi, *Que si alguno lleuasse, o robasse su esposa por fuerça, con quien no fuesse casado por palabras de presente,* per argumentum à contrario sensu. Et conducunt quæ scribit Matienç. in l. 1. tit. 1. lib.5. recopil. num.13. cum sequentib. fol. 17. & in l.4. gloss.6. num.1. tit.2. eodem libr. fol. 50. & Alexand. in cons. 42. num.3. libro 7. fundat, quod legatum relictum pro dote, eius cõditio † verificatur eo ipso quod 27 contractum fuit matrimonium per verba de præsenti, licet mulier non sit ad domum traducta, vbi Glos. Paris. in additio. quæ incipit, de præsenti, & alia plura citat, quem refert & sequitur Simon de Pretis lib. 3. de interpretand. defunct. volunta. interpret. 1. dubita. 5. solutio. 4. numero 32. folio 213. colu. 4. & idem voluit Abb. in rubric. de sponsal. nu. 4. quem

quem & alios citat Franc. Mantic. lib. 11. de coniectūrat. ment. defunct. tit. 18. num. 18. pag. 559. de quo etiam scripsi supra in vers. Facit text. in l. cum fuerit. Et priuilegia quæ
28 dantur vxoribus pro dotibus,† habet locum in sponsa per verba de præsenti, & in sponsa per verba de futuro, l. dabimus, ff. de priuilegijs creditorum, notat Angel. in l. solet, ff. de his qui notantur infamia, Matth. de Afflict. decis. 61. num. 5. Carol. Ruin. in rubr. ff. soluto matrimonio num. 357. pag. 52. ¶Et beneficiatus perdit beneficium per contractum ma
29 trimonij, etiam per verba† de præsenti, etsi per copulā non consummauerit, secundum decis. Rotæ in antiquis 104. incipient. nota quod Staphil. qui hoc late tractat de literis gratiæ & iustitiæ, tit. de varijs modis vacationis, num. 4. pag. 132. Rebuf. in praxi benefic. in tit. requisita ad collationem bonam, num. 55. pag. 38. qui ad hoc refert glos. & Doctores in cap. vnico de cler. coniuga. lib. 6. Abb. in cap. 1. eodem tit. Aufrer. decis. 239. Tiber. Decian. in practica criminali tom. 2 lib. 6. cap. 22. num. 8. fol. 54. idem Rebuf. in concordan. in verbo, aut, §. monasterijs, rub. de Regia ad prælaturam, pag. 208. vers. d. Nono per contractum matrimonij faciunt quæ circa intellectum textus in authen. præterea, cap. vnde vir & vxor. an procedat in sponsa de præsenti, disputāt Doctores, quos citat Castillo in l. 6. Tauri in glos. in verbo, *En todos sus bienes*, fol. 47. col. 3. de qua authen. plenius tracto in 4. par. q. 27, num. 2. & verbum (desponsate) non solum conuenit sponsalibus, sed etiam matrimonio, cap. veniens in 2. vbi Præpositus num. 3. fol. 14. de sponsal. & confirmo ex doctrina Antonij Gomez in d. l. 8.

Quæ omnia manifestè doeent decisionē
30 nostræ quæstionis, & non† posse mulierē desponsatam per verba de præsenti, etiam non dum cognitam, nec ad domum traductam facere contractum absque mariti licentia, & sic esse intelligendam, l. Taurinam 55. quæ hodie est l. 2. tit. 3. libr. 5. ordinam. in illis verbis: *La muger durante el matrimonio*, & mulie
31 ris appellatione virgo viri potens † continetur, l. mulieris appellatione, ff. de verborum significatione, l. argento, §. mulieri, ff. de auro & argento legato, probat l. 2. §. 1. ff. de priuileg. creditor. quam ad hoc notat Ripa num. 19. & verbum illud (continere) quod est in d. l. mulieris, proprietatē significat, l. inter stuprum, §. vltimo, ff. de verborum significatione, tenut Bart. in l. cui eorum, §. affinitatis, ff. de postulan. cum mille similib. quæ refert Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. num. 227 pag. 203. Et ex relatis per illum apparet, quod hæc est communis opinio, & prædictæ omnes leges Regni probant manifestè quòd apud Hispanos secundum communem vsum loquendi, † vxor vocatur nondum cognita, 32
nec ad domum traducta, & cōmuniter vocatur mulier etiam ea, quæ tantum desponsata est per verba de præsenti, vt certissimum est. Vnde cùm in omni materia communis vsus loquendi ante omnia est inspiciendus, & præfertur etiā propriæ significationi, l. liberorū, §. quòd tamen Cassius, ff. de legat. 3. cum concordan. quæ scribo supra in initio huius partis, necesse est, quòd verba dictæ legis Taurinæ, secundum illum communem vsum loquendi, quod in Hispania vsitatum fuit, & adhuc vtitur, interpretanda sit dicta lex Taurina, quæ etiam in illis verbis: *De su marido*, hāc conclusionem ostendit. Nam maritus voca-
33 tur secundùm communem vsum loquendi ille, qui contraxit matrimoniū† per verba de præsenti, etiam non sequuta copula, quod eleganter tradit Felin. ad illa legendus in consi. 37. num. 11. & quòd secundum communem vsum loquendi mulier nupta dicatur postquā
34 fuit† carnaliter cognita, tradunt Barthol. Socin. in dict. l. cum fuerit, Menoch. dict. præ-præsumption. 147. num. 8. Et quando in Hispania aliquis desponsatur, dicit clericus mulieri, si vult accipere illum, qui matrimonium contrahere vult, in maritum? Et hoc etiam docet illa lex in illis verbis: *Durante el matrimonio*. Nam mattimonium incipit, & durare dicitur ab ipso momento, in quo contrahitur per verba de præsenti. Item cum dicta lex dicat *La muger*, scimus quòd mulier dicitur à mollitie, vt explicant Alciat. in d. l. mulieres. Tiraquel. in l. 1. connubia. num. 55. & quod de iure vxoris appellatione contineatur sponsa
35 de præsenti, † tradunt Alberic. & Ias. num. 6. in l. maritus, C. de procuratoribus, per l. non fine, C. de bon. quæ liber. & dict. l. si vxor, §. 2 ff. de adulterijs, idem Ias. in l. Gallus, §. instituens, nu. 12. fol. 192. ff. de liberis & posthu. Greg. Lop. in l. 20. tit. 5. part. 3 glos. 2. Et est in materia & magnifacienda l. 1. tit. 11. part. 4 ibi: *Las dotes y donaciones que faze el marido a la muger, e la muger al marido, assi como de suso diximos, se pueden hazer antes que el matrimonio sea acabado, e despues*, & l. 8. tit. 18. p. 3 ibi: *Iuan Garcia dio en donacion por casamiento a su muger*, de quibus legibus ad propositum meminit Thom. Sanchez in tractat. de matrimon. lib. 6. disputat. 28. num. 2. pagin. 1005. & quod sponsæ differant ab vxoribus, tradit Gulielm. Benedict. in cap. Raynuntius de testament. in verbo, & vxorem, num. 780. fol. 122.

Quinto principaliter nostra opinio ostenditur ratione viua & concludenti, nam nemini dubium esse potest, quòd mulieres nuptæ principaliter prohibentur contrahere sine licentia virorum † propter præiudicium ipso
36 rum maritorum, & non propter aliam rationem,

nem,quod patet ex omnibus legibus Regni, quæ in hac materia loquuntur,quæ solis mulieribus vxoratis prohibent contrahere sine parmissu maritorum,& non alijs siue virginibus,siue viduis.Ex quo euidenter colligitur, prędictas leges esse statutas in merum fauorem maritorum,& hoc præter quod clarissimum est,docent Tiraquel.in lib.de legib. cō nub.glos.6.in verbo,*Consentimiento*,num.40 fol.300.& glos.8 num.48.& Bald.in dict. l. 1.C.vnde vir.& vxor. Gom.Arias in l. 54. Tauri.num.32.& Anton.Gomez col.1. Ioā. Lop.in dict.l.55.num.2.idem in rubric. de donatio.inter virum & vxorem,§. 68. num. 3.vers.Ne igitur,Episcop. Couar. in epitome de sponsal.part.2.cap.7.§.1. num.3. fol. 90.vbi respondet ad ea, quæ in contrarium adduci possunt,Suarez in l.3.tit.*De las deudas*,lib.3.fori.fol.48.& fol 50.col.2. Simancas Episcop.in lib de institut.catholic.cap.9. fol.48.num.160. qui omnes ex hac ratione concludunt,quòd contractus factus per mulierem sine licentia mariti,† non firmatur iuramento,Menchaca lib.3.controuersiar.cap.

37 104.Castellus in dict.l.55.in glos. in verbo. *Nō vala*,de quo etiam ago in 4.par.quęst.15 num.16.& cum hæc sit ratio dictarum legū, quę licèt expressa non sit,habetur ac si expressa fuisset, ex quo nulla alia reddi potest, iuxta glossam famosam,in l. quanuis,C.de fideicommiss. quam innumeri,ibi & vbique sequuntur:infertur,quod propter eandem ra-

38 tionem † prohibetur mulier desponsata per verba de præsenti contrahere absque licentia mariti:cum ex tali contractu maritus possit præiudicari,quod leges abhorrent:nulla etenim differentia inter vnum & alium casum constitui potest:& Bald.in l.cum testator,C. de testament.manumis.resoluit,quòd si testator reliquit alicui mulieri legatum cum erit nubilis ætatis,non requiritur quod processerit ad actū matrimonij,de quo lector videat, quæ scribit Simon de Pretis lib.4.de interpretand.defunct.voluntat.dubitat.12.num. 36. cum sequentib.fol.439.Sexto principaliter hanc opionem confirmant verba prædictæ legis 55.ibi. *La muger durante el matrimonio.* Nam aut est negandum,quòd matrimonium non est perfectūm absque copula,quod falsissimum est,& velut hæreticum,(vt supra deduximus)vnde Erasmus 1.Corinth.7. in annota.reprobat vulgatam illam differentiam canonistarū de matrimonio cōsummato,vel non consūmato,de qua per Doctores in cap. ex publico, de conuersi coniuga. quæ materia in infinitis locis tractatur,aut si fatendum (prout est necesse)quod matrimonium ante

39 copulam† est per rectissimum,verba dictæ legis & concordantium; dum generaliter faciunt mentionem de matrimonio,debent intelligi de matrimonio etiam absque copula& traductione ad modum.Nam regula est in iure,quod lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi,etiam si sit maior, vel diuersa ratio in vno casu,quàm in alio,l.in fraudem, §.vltim.vbi Bald.ff.de testamen.milit. notat Dec.in l.2.col.2.in vers.Et ampliatur, ff. de regul.iur.& in alijs locis,vt per Tiraq. in tractat.de prescrip.glos.11.pag.109.idque adeo procedit.Burgos de Paz in l.3.Tauri,part. 1 num.14.fol. 73.Et si dictæ leges aliud voluissent,id expressissent,quod cùm non fecerunt,omnes casus comprehenderunt,l. vnica,§.ad deficientis,C. de caducis tollend. & cùm copula sit matrimonij sequela,de ea tanquam accessoria est iudicandum,l.cum principalis,ff.de regul.iur.& verba illa: *Durante el matrimonio*,sint accipienda in potiori significatu,& sic de matrimonio etiam non consūmato cum copula;quia dignius est quam ipsa copula.Et est regula iuris,quòd † magis dig-

40 num trahit ad se minus dignum, & genus à digniori sui parte nomen sumit, glos.in l. 1. in principio,ff.de verborum obligationibus, & denominatio fit à potentiori,Ias. vbi Paris.in addit. ad Bart.in l.2.in principio,ff.de acquirend.possess.Et quæ adhærent,† sequun-

41 tur naturam rei magis æstimatę , l. id quod §.vltimo de acquirend.rer.domin.& licet secundum opinionem Castelli in dict.l.52.fol. 151.vers.Potest,sponsi de presenti dicantur largo modo vir & vxor,& propriè,qui benedictiones acceperunt in Ecclesia,adhuc vera erit nostra conclusio:quia (vt supra fundatū fuit)eadem ratio viget in muliere,quę nupta est per verba de pręsenti,vt prohibita sit cōtrahere sine licentia mariti,quę viget & concurrit,vbi matrimoniū copula consummatū est,& sic dictę leges procedunt in vtroque casu.Nam maxima est in iure,quòd vbi est ea-

42 dem ratio,† veniunt non solum ea,quæ procedunt ex stricta significatione vocabuli, sed etiam ea,quæ ex lata glos.in Clement.1. verbo eligantur,de electio.& in Clement.vt hi qui de ætat.& qualitat. cum concordan. vt per Alexand,cons.216. num. 33.lib. 2. vbi glos.Parisiens.& tradit in hac nostra materia Castel.in dict.l.55.in glos.in verb.Casi cō

43 tracto.Et vbi est eadem ratio,† non est propriè extensio,quia inest tacitè,glos. in Clement.sæpe, in verb.Italiæ,de tempor.ordin. lib.6.cum cordan.vt per Tiraquel.in tractatu de cessante causa par.1.num.152. & 153. & rectissimè faciunt scripta per eundem,numer.136.& quę latissimè scribo in 2. part. quæst.6.Et iura etiam exorbitantia à parita-

44 te† rationis extenduntur,secundùm Bart. in l.si constante in principio,ff.solut.matrim.cū alijs,vt per Ias.in authen.quas actiones,C.de sacrosanct Eccles.præsertim ad casum , qui po-

potest comprehendi sublata significatione vocabuli, l. filium, ff. ad Macedonian. l. iusta, ff. de verbor. significat. cum concordan. vt per Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num. 178. C. de reuocand. donat. & in hac ipsa materia lib. de legib. connubial. glos. 5. in verbo, contracter, num. 62. Et ista confirmantur, quia dictæ leges prohibentes mulieres vxoratas non posse contrahere sine licentia maritorum, sunt fauorabiles, † & non odiosæ, volunt Bart. in l. qui exceptionem, ff. de condict. indeb. & in l. transactionem, vbi Paul. Alexand. & Ias. C. de transaction. & est verior & communior opinio, vt constat ex relatis per Tiraquel. in dict. lib. glos. 8. numer. 214. fol. 439. & apud Hispanos ista opinio nullum dubium patitur, attentis nostris legibus Regalibus.

45

Et ex istis fundamentis confirmatur sententia Abbatis in rubric. de sponsal. & in c. si inter virum, num. 5. eod. tit. vbi vult, quòd in materia fauorabili vxoris maritatæ appellatione, venit sponsa de præsenti, quod ex pluribus confirmat Guilliel. Benedictus in cap. Raynuntius de testam. in verb. duas habens filias, num. 161. fol. 30. ¶ Sexto hanc opinionem tenent in terminis glos. Parisiens. quam nullus refert in par. 1. consuetud. Parisiens. §. 25. num. 9. fol. 121. vbi magna authoritate probat, quod mulier statim contracto matrimonio, licet nondum consummato, † est in potestate mariti, & dicuntur propriè vir & vxor, & habet potestatem in ea, & consequenter in eius bona, & idem Nicol. Boer. in consuetudin. Bituricens. tit. 1. §. 4. col. 2. & tit. de consuetud. §. 1. col. 5. glos. in prag. sanctio. tit. de connub. §. & cum omne, verbo, & vxor. Ioan. Lop. Segou. in tractat. de matrimonio, §. 2. numero 2. & 5. fol. 140. volumin. 9. tractat. Anton. Gom. in l. 47. Tauri. num. 1. vbi probat casum principalem esse in illa lege, quod ad hoc vt filia sit libera à patria potestate, requiritur quod non solum sit coniugata, † sed velata.

46

47

Sed si bene inspiciatur illa lex, magis facit † pro nostra opinione, quàm pro contraria: quia conditores illarum legum Tauri scirent, quòd de iure Diuino, Canonico, Regio, & ciuili, & secundùm communem vsum loquendi matrimonium dicitur si contractum sit per verba de præsenti absque copula, volentes, quod in illo casu illud non sufficeret, hoc expresserunt, nec aliter voluerunt, quòd filius exiret à patria potestate, imo dict. l. in casu in quo loquitur, non voluit esse necessariam copulam, nec traductionem ad domum, & credo quod in fauorem religionis & fideisacta fuit, vt coniugati ducti fauorem illius legis citius susciperent benedictiones velationis. Et cum ex iure Diuino, Canonico, Ciuili, & Regio matrimonium ante copulam sit perfectissimum, vnum & idem matrimonium non debet diuerso iure censeri, l. cum qui duas, ff. de vsucapio. cum concordan. & duæ qualitates contrariæ † non debent concurrere in eodem subiecto, text. est notabilis in l. si tibi, ff. de adoptio. vbi communiter DD. & tenet Bartol. in l. si mariti, *La segunda*, §. legis Iuliæ, ff. de adulter. & ibi Doctores. Et quod conditio nuptiarum † impleatur ex eo quòd sponsalia de præsenti contracta sint, tradit latissimè Phanucius de Phanucijs in tractat. de lucro dotis, glos. 21. num. 57. pag. 730. vbi pulchra ad propositum tractantur, & effectus matrimonij non dependet à velationibus, nec à copula, vt tradit Angulo in l. 1. glos. 10. num. 5. fol. 41. Et coniunctio animorum cõtrahitur, vbi matrimonium trahitur † per verba de præsenti, licet copula non interueniat, vt resoluit Carol. Ruin. in rubr. ff. solut. matrimon. num. 355. quem citat ibi Barbos. in secunda par. illius rubric. num. 75. pag. 68. & tradit Cassan. in consuetudin. Burgund. rubr. 7. §. 12 num. 4 pagin. 1063. & qualiter sponsa de præsenti gaudeat priuilegijs vxoris, tradit Cassan. in dict. consuetudinib. rubr. 4. §. 5. numer 15. pagin. 560. & quando debeat considerari tempus matrimonij, an tempore contractionis, vel quando fuerit mulier nubilis ætatis, tradit Ioan. Franc. in tractat. de baronibus pragmat. 1. num. 77. pag. 37.

48

49

50

51

Et cum ista opinio tot iuribus & authoribus sit vallata, faciliter persuaderi possumus à veritate deuiasse † Ioan. Lop. in rubr. de donatio. inter vir. §. 55. in principio, vbi vult, quòd sponsa de præsenti ante traductionem ad domum potest contrahere sine licentia mariti, quem sequitur dict. Episcop. Couar. in dict. epitome, par. 2. cap. 7. num 4. fol. 90. qui hanc opinionẽ probare videtur ea tantũ ratione, quia Ioan. Lop. fuit vnus eorum, qui consilium præstitit in condendis legibus Taurinis: quæ ratio non est sufficiens ad sequendam eam opinionem, & potius est verisimile, quod si Ioan. Lop. ad mentem reduxisset, quæ scripserat in dict. §. 55. nullatenus tenuisset dictam opinionem, & pro doctrina Ioan. Lop. aliqua singularia refert ibi Baraona in additio. & idem vult ipse Ioannes Lopius in §. 62. num. 2. pag. 187. in editione noua, vbi ponit regulam, quòd non dicitur vxor ante traductionem, & ibi idẽ Baraona in verbo, nam nunquam, refert alios Doctores idem tenentes, & Ioan. Lop. & Episcop. Couar. citat etiã & sequitur Messia in l. Toleti, par. 7. fundamen. 2. n. 27. fo. 71. Pro quibus faciũt scripta per Dec. in cons. 540. num. 4. cum sequentibus, & doctrinam Salicet. in l. cum te, C. de donatio ante nupt. eiusdem Dec. in cons. 577 num. 5. volentis, quòd si mulier desponsata

52

per

per verba de præsenti accesʃit ad domum mariti, ita quod fuerit in potestate illam cognoscere, habetur pro cognita, & maritus lucratur dotem.

Sed si lector videre vult rationes per quas Ioan. Ioan. Lop. mouetur ad istam opinionẽ, faciliter † eam euertet: quia ipse solummodo refert doctrinam Bald. in cap. iurauit, n. 12. de probation. vbi tantum inquit, quòd sponsa non est in plena viri potestate, donec ad domum sit traducta, Vnde inferre ad successionẽ nostræ quæstionis est multum à remotis, & licet Bald. affirmet, quod vbi mulier est in domo viri, est in eiusdẽ plena potestate, nec Bald. negat, nec negare poterat, quod contracto matrimonio per verba de præsenti, statim est mulier subdita viro, & est in illius potestate, licet pleniorem habeat dum illam ad domũ traduxit, & secundùm Euangelium, & alia supra relata, statim quod mulier cõtrahit matrimonium de præsenti, est subdita viro & capiti illius, c. fœminæ 30. q. 5. l. 12. tit. 23. part. 1. & sic Palac. Rub. alioquin vir doctissimus, loquitur sine lege, & authoritate, & ideo ei non est credendum, & qui eum sequuntur inaduertenter hoc fecerunt, & est etiã ponderatione dignũ, quod cum Ioan. Lop. multas scripserit in hac materia quæstiones, in dictis legib⁹ Taurinis hoc nõ tradidit, & fallitur etiã Aued. in dictionario, in verbo, *Otorgamiento*, fol. 197. col. 2. vers. Et amplia, vbi vult, quod sponsa dũ modo sit cognita à viro, non potest facere contractum sine licentia mariti.

Et minus nostræ opinioni obsunt, quæ scribit Tiraquellus in l. 2. connubial. numero 19. vbi ex pluribus probat sponsam non venire appellatione vxoris: Quia si rectè quæ refert & cumulat considerantur, loquuntur 54 & procedunt in sponsa de futuro, † non in sponsa de præsenti, & eodem modo intelligenda sunt quæ scribit Marc. Anto. Cuchi. in institu. cathol. lib. 5. titul. de spon salib. tit. 10. num. 1. cum sequentibus, pag. 550. colum. 2. & quomodocunque sit, nobis est necesse seruare leges Regni supra relatas, quibus (videri meo) difficiliter responderi potest. ¶ Vltimo cum nostra sententia pertineat ad Reipub. vtilitatem, quia mulieres contra propria commoda laborant, & fragiles & imbecilles sint, & facile sit eas decipere, ad quod effugiẽ dum sunt inuenta statuta Italiæ prohibentia contractus mulierum, absque præsentia consanguineorum, vt omnes Doctores Itali, & Galli, qui loquuntur in ista materia profitentur: in dubio hæc nostra opinio est sequenda authen. res C. comun. delegat. l. potioris, C. de offic. rector. prouin. cũ similibus.

Prædicta confirmantur, quia dispositio loquens de matrimonio & muliere nupta, vel 55 copulatã viro, † non requirit copulam, sed vndùm Bald. in cons. 228. ad euidentiam, lib. 3. & hæc conclusio patet ex pluribus, quæ notabiliter cumulat Ioan. Lop. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. col. 266. in vers. Ad idem, hodie §. 55. n. 3. cum seqq. pag. 169. vbi citat text. in l. 3. ff. de donationib. inter vir. & vxorem, & alia plura iura, & quod etiam appellatione sponsę vxor contineatur, latè tradit Tiraquel. de legib. connubial. in glos. 2. en pouuerede in sonmariti. fol. 247. col. 2. Et quòd 56 sponsalia de præsenti † verè sint matrimonia, resoluit Matienç. in l. 4. glo. 1. num. 2. fol. 47. li. 5. Recop. qui ad hoc allegat. c. vltimum, de sponʃ. duor. c. 1. c. cum locum, c. tuæ, c. tua, c. si inter vir. desponsal. l. 2. in fine, tit. 1. par. 4. & addo l. 7. eodem ti. 1. quæ lex vocat sponsalia matrimonium. Nec est omittẽda egregia, l. 85. titu. 18. p. 3. in tota lege, præcipuè in illis verbis: *Acostumbran en algunas tierras de tomar por la mano a su muger, e meterle en los dedos los anillos, en señal que es fecho el matrimonio.* Et sponsa † vocatur vxor post copulã, 57 vt tradit Matienç. in l. 4. tit. 2. gl. 6. nu. 3. fol. 50. Mascar. in tract. de probat. li. 2. cõclus. 130 n. 1. cum seqq. fol. 285. qui refert Episc. Couar. in epitome de sponsal. p.. c. 4. §. 1. nu. 13. fol. 10. Tiraq. li. 2. de retract. in fin. n. 76. pag. 993. & etiam in statutis appellatione vxoris, † venit sponsa de præsenti, etiam non- 58 dum tradita viro, secundùm Bart. in l. nihil, ff. rer. amotar. Paulum in dict. l. si fuerit, ff. de condition. & demonstration. & est receptior opinio secundùm glos. Parisiens. in 1. par. cõ suetud. Parisiens. §. 3. glos. 1. num. 4. fol. 66. & conducunt etiam scripta per Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 10. glos. 1. & vnica, num. 7. pagin. 493. & per Barthol. Socin. in dict. l. si fuerit, num. 4. fol. 144. & Bursatus in cons. 164. num. 12. lib. 2. refert Parisium, Rolandum, & alios, & hac adiuuant quæ latè scribit Campet. in tractatu de dote, part. 5. quæstion. 13. num. 1. cum sequentibus, fol. 116. vbi ex gl. Bart. & Bald. in dict. l. nihil, ff. rer. amotat. latè sustentat, quòd statutum de dote lucranda vxore prædecedente, habet locum in ea, quæ nondum est traducta; dummodo sit desponsata per verba de præsenti, & Cassan. in consuetudinib. Burgund. rubrica 4. §. 2. fol. 133. colum. 1. num. 16. in vers. Sed an hæc nostra consuetudo, tradunt Dec in cons. 240. & in cons. 353. quem citat Iacob. Portius in cons. 21. num. 96. & conducunt scripta per eum, à num. 92. cum sequentib. & per Andr. Gail. obseruat. lib. 2. obseruat. 80. num. 1. cum sequentibus, pag. 195. eundem Cassaneum in rubr. 4. §. 6. numer. 15. pagin. 586. qui plura scribit & pagin. 588. numero 1. & 2. refert Lancellotum, Dec. in l. si ante nuptias, ff. soluto matrimonio dicentem, quòd si factum fuerit legatũ Titiæ, si nupserit in aliqua familia, † cõ- 59

sc-

sequitur legatum si contrahat cum aliquo de familia per verba de præsenti, de quo† tamen dubito, & ad doctrinam Bartol. & Bald. in d. l. nihil, quia contrarium tenet Salicet. in dict. l. si antea, C. de donatio. ante nuptias, legendus est omnino Ripa in rubric. ff. solut. matrimonio, num. 68. & in l. quæsitum, §. 1. num. 2. & 11. ff. de priuileg. credit. Felin. in rubr. de sponsalibus & alij, quos citat Ripa, de quo legenda sunt quæ scribit Tiraquel. in dict. l. si vnquam, C. de reuocand. donatio. in dict. verbo, donatione largitus, num. 222. pag. 26. & iterum num. 230. pag. 263. & faciunt etiam scripta per Luc. de Pen. in l. mulieres, C. de incol. & in quo loco fol. 73. in principio, quibus addo textum expressum, qui à prædictis Doctoribus non refertur in l. sancimus, C. de nupt. vbi si factum sit pactum aliquid dandi, velfaciendi, cum nuptiæ factæ fuerint, †conditio impletur, eum tantum ipsa nuptiarum accedit festiuitas. De quo text. agit Menoch. in tractat. de præsum. li. 4. præsump. 147. numer. 5. fol. a 6. vbi alia ad propositum scribit quod procederet, nisi ex mente illius, qui maioratum fecit colligitur, quòd voluit ad hoc, vt scriptura maioratus haberet effectū, quòd filius realiter, & verè copularetur vxori copula carnali, hoc enim seruandum est, & pro hac limitatione est doctrina Bald. in l. non sine, C. de bonis quæ liberis, de qua per Ias. in cons. 135. col 3. vers. Secundo illud idem, li. 1. & conducunt quæ refert Tiraquel. in dict. loco num. 222. in verbo, donatione largitus, quæ referunt Doctores facientes differentiam inter verba statutorum, quæ faciunt simpliciter mentione m de matrimonio, & quæ faciūt de matrimonio copulato, ad quos addo Dec. in cons. 540. Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 4. §. 6. num. 4. cum sequentibus, pag. 185. vbi plura videre licet de materia Gregor Lop. in l. 4. tit. 1. part. 4. in glos. in verbo, *La tercera*, quod etiam constat ex doctrina Bald. in cons. 200. num. 3. lib. 3. vbi dicit, quod si testator legauit sub conditione, si Seio per matrimonium copulabitur, per sola sponsalia non debet habere legatum, nisi copula subsequuta, vbi ex ratione & mente testantis id colligi possit quod latè fundat, & sponsa habet priuilegia † dotis, l. si sponsa dotem, iuxta glos. ff. de iur. dot. tradunt Angel. in authen. de æqualita. dotium, §. his consequentia, Alexand. in l. 1. ff. solut. matrimon. Fanus in tractat. de pignoribus 2. par. membro 4 num. 72. fol. 31.

60

61

62

Et ex omnibus quæ dicta sunt, infertur determinatio alterius quæstionis à me traditæ in hac 1. par. quæst. 51. à nu. 22. & eius, quod tradit Anton. Gam. decis. 124. vbi disputat, an mulier, quæ non fuit traducta ad domum, lucretur bona? & traditur per eundem decis. 176. & decis. 187. vbi Mena in addition. latè Roland. in tractat. de lucro dotis, quæst. 12. per totam, & istis conuenit resolutio Grati cons. 131. num. 1. lib. 2. vbi probat, quod statutum de lucranda dote † procedit etiamsi vxor non fuerit traducta ad domum, sed tantū desponsata per verba de præsenti. ¶ Infertur etiam ad quæstionem, quam tradit Matth. de Afflict. in constitutio. Neapolitan. lib. 3. rub. 13. num. 32. fol. 277. vbi tradit, si in capitulis matrimonialibus fuit actum, quòd vir constituat antefactum, & fuit contractum matrimonium per verba de præsenti, si maritus non consūmauit matrimonium, & ante amortuus fuit: vtrum virgo lucretur antifactum? & ad quæstionem, quam tractat Lasarte in tractat. de gabellis, cap. 19. in additionibus, numero 93. fol. 59. vbi tangit, an sponsæ descendentes ab Antona Garcia guaudeant priuilegijs illis concessis. Infertur etiam ad id, quod seri bit Beroi. in cons. 11. per totum, lib. 2. vbi vult quòd sponsalia per vxorem contracta, † non faciunt deficere conditionem viduitatis, per l. solet, ff. de his qui notantur infamia, & l. 1. C. de secund. nup. quem citat Simon de Pretis lib. 4. de interpretand. defunct. voluntat. dubitation. 10. num. 116. fol. 420. Anton. Gabr. lib. 3. communium opinionum, tit. de secū dis nuptijs, conclus. 5. num. 9. Nam istud moderandum† videtur nisi sponsalia sint contracta per verba de præsenti: cùm in tali casu mulier cogi possit ad consummandam copulam.

63

64

65

Infertur etiam intellectus ad id, quod tradit idem Bero. in cons. 40. num. 25. lib. 1. vbi resoluit, quod si statutum det dotem lucrandam marito, si mulier decesserit sine filijs, intelligitur quòd matrimonium debet esse copula consummatum. Et infertur ad quæstionem, quam tractat Ripa in rubr. de secundis nuptijs, num. 87. † an virgo vidua incidat in pœnam, si nubat intra annum luctus. Infertur etiam intellectus ad l. vltimam, tit. 12. par. 4. decidentem, quòd pœnæ statutæ aduersus mulieres secundo nubentes† non habent locum si contrahant tantum sponsalia, & non matrimonium, l. solet, ff. de his qui notantur infamia, tradit Episcop. Couar. in epitome de sponsal. par. 2. cap. 3. §. 9. num 6. fol. 48 qui citat Alberic. & alios. Quod confirmo, quia pœna imposita contrahenti matrimonium cum consanguineo, † non habet locum quando solum contraxit sponsalia, secundum glos. in Clement. 1. verbo, contrahere de consanguinit. & affinita Bald. in l. penult. §. penult. ff. ne quis eum, & alios plures, quos citat Meno. in tractat. pr æsumptio. lib. 6. præsumption. 93. num. 6 fol. 151. & faciunt scripta per Petrum Barbosam in l. si cum dotem, §. fin. nu. 29 pag. 496. ff. soluto matrimon.

66

67

68

Ex

Ex quibus infero, periculosam esse sententiã † Neuizan. in silua nuptiali lib. 2. num. 50. 69 vbi vult, quòd pœna legis omnem, C. ad Tertulian. cum qua concordat l. 2. tit. 16 par. 6. habet locum, statim quòd mulier habet animum nubendi, quem citat Anton. Gabr. lib. 3 commun. opinion. tit. de secund. nupt. conclus. 9. num. 13. quia aut dictæ leges sunt intelligendæ: quia materia est pœnalis, & ideò sunt restringendæ, regul. odia. de regul. iur. in 6. cum concordantibus, & ita tradunt Siluester in summa, in verb. sponsalia, quæst. 1. in fin. Marcus Antonius dict. tit. 10. numer. 9. vbi ponit regulam, quòd si fit mentio matrimonij, sponsalia non continentur in odiosis, nec in mixtis, † secus in fauorabilibus, vel 70 sunt interpretandæ in sponsalibus de futuro, non in sponsalibus de præsenti, secundùm ea, quæ superius scripta sunt, de quo lector omnino legat Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. centur. 2. casu 151. num. 6. pagin. 315. Episcop. Couar. in epitom. de sponsal. 2. par. cap. 1. num. 3. & per totam, fol. 18. Thom. Sanchez in tractat. de matrimonio lib. 1. disputa. 1. qui de pluribus fuit oblitus, quæ omnia confirmantur ex pluribus, quæ in proposito scribit Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integr. restitut. minorum, in verbo, læsis, num. 127. cum sequentibus, fol. 354. hodie pag. 1361. Et ista etiam confirmatur ex aliquibus, quæ scribit Matienç. in l. 4. glos. 1. num. 1. fol. 47. tit. 2. lib. 5. Recopilation. vbi tradit, quòd sponsus & sponsa verè sunt † vir 71 & vxor. Infertur etiam ad id, quòd scribit Tiberius Decian. in practic. crimin. lib. 4. cap. 8. num. 71 & cap. 9. num. 54. fol. 158. vbi ex l. ea quæ, ff. de sponsal. & alijs resoluit, quòd sponsa non mutat domicilium.

Infertur etiam ad insignem quæstionem, & magni ponderis, siquis contraxit sponsalia per verba de præsenti, & ante copulam sponsæ suscepit filios ex alia muliere, † an talis fi- 72 lij sint naturales, vel adulterini, quam disputant egregie Episcop. Couar. in epitome de sponsalibus, part. 1. cap. 1. num. 6. cum sequẽtibus, Sarmient. lib. 1. selectar. cap. 5. fol. 13. Thom. Sanchez in suo tractat. de matrimonio lib. 1. disputat. 2. pag. 8. Et istis addo, quòd lucra habita per sponsum de præsenti, ante 73 traductionem ad domum † non communicãtur cum sponsa, vt voluit Ioan. Lop. in rubr. de donation. inter vir. & vxor. §. 64. num. 17. fol. 40. tradit latius Matienç. in l. 2. tit. 9. lib. 5 Recopil glos. 1. num. 41. fol. 252. & Baraona in additio ad Ioan. Lopium, Barbosa in rubr. ff. solut. matrimon. par. 2. num. 58. Simon de Pret. lib. 4. de coniecturat. ment. defunct. dubitation. 10. num. 116. fol. 420. faciunt tradita per Nicol. Boer. in consuetudin. Bituricen. tit. de successión. cap. 25. pag. 176. & sequen. & in tit. que la se Marie, §. 4. pag. 6. col. 1. versic. Sed de sponsa de futuro. Et quòd sponsalia de præsenti non sufficiant ad † castigandã 74 mulierem contrahentem secundas nuptias, tradunt Ripa in rubr. de secundis nuptijs, nu. 15. fol. 305. & Ioan. à Garronibus in l. 1. C. de secundis nuptijs, num. 8. fol. 55. vbi num. 9. scribit, quid si fuerit ad domum traducta? & supra dixi num. 71. proprie autem mulier dicitur ea, † quæ fuit velata, vt constat ex l. 2. 75 tit. 18. part. 3. ibi: *O de otra que aya auido que fuesse velada*, quæ facit pro sententia Episcopi Couarr. in epitom. de matrimon. cap. 1. numer. 4. vbi concludit, quòd vxor dicitur post nuptialem benedictionem, & solennitatem, & carnis copulam, ante vero sponsa vocatur, per cap. ex publico de conuers. coniugator. & alia, quæ refert, & faciunt scripta per eundem part. 2. cap. 6. 2. num. 1. fol. 12. Et quòd nuptiarum appellatione veniat tantum carnales † ex communi vsu loquendi, tradit Menoch. in tractat. præsumption. lib. 4. præsum- 76 tion. 148. num. 13. folio 267. & nuptæ appellatione non venit sponsa nec iure, nec ex cõsuetudine, nisi eadem ratio in eodem consisteret, vt notat Rebuf. in l. pronuntiatum 43. §. matrem familias, pag. 340. ff. de verborum significatione, per l. non sine, C. de bonis quę liber. & dict. authen. præterea, C. vnde vir. & vxor. Et an mater contrahens tantum sponsalia tutelam amittat, † tradunt Bart. in l. siquis sub conditione, num. 26. ff. de leg. tutoribus 77 Salicet. in authen. sacramentum, cap. quando mulier tutel. officio fungi possit, Matth. ab Afflictis decis. 357. num. 4. Roman. in singul. 229. Tiraquel. de cessante causa, limitat. 12. num. 10. Menoch. lib. 2. de arbitrar. iudic. d. casu 151. nu. 7. latius Nicol Boer. quem Menoch. omisit allegare decisio. 366. num. 4. Et quod sponsalia non sint matrimonia, sed primissio illius, resoluit Nauar. in summa cap. 22 num. 25. pag. 620. Et an lex 25. Taurina, quę prohibet meliorationem non esse deducendam de dotibus, aut donationibus propter nuptias; † procedat in dote promissa, & vbicũ 78 que mulier est tantum desponsata per verba de præsenti, & non fuit traducta ad domum, disputat ibi Auend. num. 13. fol. 51. & de materia qualiter sponsa dicatur ante consummatum matrimonium, lege Petr. Babos. in rub. ff. solu. matri. par. 2. num. 112. pag. 89. & licet in iure magna constituatur differentia inter sponsam & vxorem, aliquando tamen hęc confunduntur, vt tradit Quintil. Mando. in prooemio gloss. facultatem fol. 8 col. 1. versi. Si & in iure.

Iungo hic Cifuentes in l. 17. Tauri. vbi tradit notabilem quæstionem, si pater & mater meliorauerunt filiam, vt contrahat matrimonium cum Titio, quam meliorationem

tionem faciunt ad sustentanda onera matrimonij,& Titius moriatur antea quam sustineat onera matrimonij: an † censeatur talis melioratio reuocata? quę quęstio erit hodie necessaria cùm pater meliorat filiā authoritate.& consensu Regis,& cum derogatione capituli curiarum Madritij 101. anno 1534. per quod prohibentur parentes filias meliorare in tertio & quinto bonorum, & quæstio Cifuentes posuit habere locum in filio,cui iūgo Dec.in cons.559.vbi tradit, quod donatio facta per patrem filiæ habet tacitam conditionem,si filia patri sit superstes. Et de materia prædictorum legendi sunt Phanucius de lucro dotis glos.2.per totam,Corras.in l. qui liberos.ff.de ritu nuptiarum numer. 17. Brun.de sponsalibus conclus.1.num.21.&22. Dueñas regul.221.& Rebuf. in l. nurus appellatio.50.pag 368.ff.de verborum significatione,vbi tradit,quod sponsa filij non est nurus,§.si vxor instit.de noptijs, nisi materia illi conueniat,l.Labeo,ff.de gradio.affini. & l.Seruius eodem tit.d.l.non fine,C.de bonisque liber. Et ad materiā etiam legēda sunt, quæ scribit Burs.in d.l.si ante, num.1.cum sequentib.ff.soluto matrimonio,tom.1. pagin. 854.& glos.in Clement.1.de consanguinit. qui tractat,an pœna apposita contrahenti matrimonium,habeat locum in sponsalibus, quam citat Falcon regula 79. numero duodecimo.

Pater

Pater si faciat maioratum in filium ob causam onerosam matrimonij, non declarando personam certam, cum qua debeat contrahere, an possit reuocare à num. 121. vsque ad 123.

Maioratum si pater faciat in filium impuberem, vt contrahat matrimonium, si adueniente legitima ætate non contrahat, an reuocari possit. numero 124. resoluitur à num. 131.

Affectio paterna propria & naturalis est circa filios, n. 125.

Donatio propter nuptias non potest reuocari matrimonio non sequuto. n. 126.

Dos an imputetur in legitimam. numero 127.

Affectio naturalis præferenda accidentali, numer. 130.

Verba legum 17. & 44. Por via de casamiento, *de matrimonio de præsenti secundum communem vsum loquendi, intelligenda. numero 132. In potiori significatu, num. 133. verè & non ficte. num. 137. Vt minus lædãt ius commu ne interpretandu. n. 134.*

Statutum in vxore non habet locum in sponsa de futuro, n. 135.

Lucrum dotis ex pacto vel statuto an habeat locum in sponsa ante nubiles annos. numer 136.

In promissione dotis inest tacita conditio, si matrimonium sequatur. n. 138.

Donatio facta ob matrimonium non acquiritur nisi sequatur, n. 140.

Intellectus ad textum in l. si donaturus numero 141.

Causa principali extincta, cætera accessoria resoluuntur. n. 142.

Pactum in contractu matrimonij quod primogeniti perpetuò succedant, ob successionem primogenituræ fit. n. 143.

Facta conuentione de matrimonio contrahendo ad tempus legitimæ ætatis, interpellatus nondum legitimæ ætatis an constituatur in mora, numero 144. Intra quod tempus legitimam ætatem adeptus teneatur implere, ad hoc vt per contrauentionem legatum amittat. n. 145.

Dominium meliorationis quando transferatur in filium grauatum vt nubat, num. 146. Quid in puella adulta, vel non nubilis ætatis. n. 148.

Dominium non transfertur ex contractu, vel actu conditionali, nisi conditione existente. n. 147.

Donatio tertij ad sustinenda onera matrimonij à filio contracti, si traditio possessionis, vel scripturæ non interueniat, n. 149.

Hoc autem in loco tractare oportet de quæstione non vulgari, & hactenus non solum non disputata, sed etiam tacta. Ad cuius decisionem rationes adducam non remotas; sed velut natiuas, & viuas, ex quibus veritas breuius & lucidius, velut oculis exposita apparebit, † si pater faciat maioratum in filium ob causam tantum onerosam matrimonij, non facturus, nisi adesset illa causa matrimonij, & contracto matrimonio defuncta fuit mulier absque filijs, vel propter aliam causam matrimonium non habuit effectum, possit ne pater reuocare maioratum? & videtur permissa reuocatio, quasi cessante causa, ex qua maioratus fuit constitus, ex qua erat irreuocabilis, quæ fuit causa finalis, qua iam cessante, totum cessat. Nam illud perspicuum est, quòd cessante causa in quibuslibet dispositionibus, † cessant dispositiones, l. 2. §. vltimo, ff. de donation. quæ in nostro proposito loquitur, vbi latè Bart & alij, notatur per Oldraldum in conf. 238. & 278. Decium in conf. 351. l. omni, vbi Bart. ff. de adoption. l. licèt, §. ea obligatio. ff. de procurator. cum concordant. quæ scribo part. 2. quæstion. 6. num. 31 . Vnde fit, quòd reuocationis causa cessante, † cessat reuocatio, secundùm Baldum loquentem de reuocatione donationis inofficiosæ, vt ea scilicèt cesset, si pater post donationem tantum quæsiuit, quantum sufficit ad legitimam, in l. 1. col. 2. in versic. Tertio sic, post glos. ibi, quæstion. 6. num. 10. C. de inofficios. donatio. per l. 1. §. siquis in fraudem, ff. siquid in fraud. patron. & idem tenet Angel. in authentic. de immensis donatio. colum. vltim. & alij, quos refert. Tiraquel. in tractat. de cessante causa, par. 1. num. 229. fol. 86. & in l. si vnquam, in verb. susceperit liberos, num. 166. pagin. 280. C. de reuocand. donatio. quorum doctrina notanda est ad intellectum textus in l. 8. tit. 4. *De las donaciones*, part. 5. in illis verbis: *Quanto a la su parte legitima* Cùm igitur causa reuocationis cessante, cesset reuocatio, eadem ratione † causa irreuocabilitatis maioratus cessante, debet irreuocabilitas cessare, & priuilegium quod conceditur per leges 17. 22. 44. causis onerosis matrimonij, ea interueniente melioratio aut promissio de meliorando, aut maioratus possit reuocari: quia quod operatur propositum in proposito, operatur oppositum in opposito, l. vltima, §. vltim. ff. de legatis 2. quo argumento sæpè vtitur Bartholom Socin. & facit doctrina Bald. in l. cum mulier, colum. 21. ff. soluto matrimon. vbi dicit, quòd sicut se habet causa ad effectum in productione, sic se habet destructio causæ ad destructionẽ effectus, quia par † est potentia contrariorum, l. ab emptione, ff. de pactis cum concordan. vt per Euerardum in centum locis, loco 75. à contrarijs, pagin. 476. Et est etiam generale, quod cessante causa

80 81 82 83 84

causa priuilegij, cessat priuilegium, l. Titia Seio, §. vsuras, ff. delegatis 2. l. athletæ, §. 1. l. geometræ, l. idem Vlpianus, ff. de excusat. tutor. Item, quando causa reducitur ad non 85 causam, † perinde est, ac si causa à principio non adfuisset, l. 1. in fin. ff. de condictione sine causa. Andr. de Isern. in rubrica quæ sint Regalia, column. 3. in versic. Hæc pedagia, 86 num. 11. fol. 107. & cum promissionis causa cesset, † promissio etiam cessare debet, cap. 2 vbi Anton. 1. notab. de custod. Eucharisti. cũ concordan. vt per Tiraquel. in dict. tractat. par. 1. num. 217. fol. 84. & his sunt plura similia, quæ curiosus lector legere potest in Tiraquel. ad quem addo Menoch. in tract. de præsump. lib. 4. præsumption. 24. num. 3. fol. 26. ponentem regulam, quod ratio finalis dicitur regere & gubernare† dispositionem ipsã, cùm sit substãtia ipsius dispositionis & actus, 87 & est forma, per glos. in l. iuris gentium, §. quod fere, ff. de pact. & in §. item si quis postuland. instit. de actio. quod eleganter in nostra materia declarat Tiberius Decian. respons. 7. numero 14. cum sequentibus, libro 1. qui nu. 12. prius tractat, quod datum post dotem cõ- 88 stitutam † non censetur donatum ob causam matrimonij, ex Oldraldo consilio 5. Titius, Bartholom. Socin. cons. 33, nu. 1. lib. 1. Dec. consilio 216. numero 5. quod tradit Tiberius in quodã maioratu Hispaniæ. Et hoc maiori ratione procedere videtur, vbi licet matrimonium fuerit contractum per verba de præsenti, non tamen fuit consummatum, quia vxor decessit: nam tunc omnia sunt integra, maximè si mulier statim decedat: quia † paria 89 sunt non esse, & statim desinere esse, c. nã & ego, de verborum significatione.

Hinc est, quòd masculus, qui subito post mortem patris decessit, non censetur extitisse, † & non impedit quin fœmina succedat, 90 etiam in feudo, in quo ex lege concessionis, si masculus semel extiterit, fœmina succedere non possent, secundùm glos. in cap. 1. §. quin etiam Episcop. vel Abba. & alios, quos refert glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. §. 27. q. 1. n. 8. fol. 221. & Tiraq. in tractat. de rebus exiguis in iudicio exigendis, vers. Quadragesimo secundo, pag. 89. qui aliqua similia adducit, quod dictum in alio loco refero. Et ea, quæ momento temporis tantum durãt, † non sunt in consideratione, l. si consentiente, C. 91 de donatio. ante nupt. l. vltima in fi. C. de bonis quæ liber. & alia adducit gl. Parisien. vbi supra, n. 9. de quo lector videat Burg. de Paz cons. 25. n. 24. & faciunt quę infra scribo, & 92 an sponsa nondum cognita † habeat restitutionem aduersus matrimonium, constat per ea quæ scribunt Dec. in cons. 112. Socin. Iun. in cons. 55. n. 5. lib. 3. Sforcia Odi in tract. de restit. in integrũ, p. 2. q. 60. art. 2. n. 1. pag. 723.

In contrarium tamen aliqua faciunt fundamenta, & in primis principium iuris, quo cautum est, quòd si effectus causæ iam est consummatus, † non cessat actus, quanuis cesset 93 causa, l. vltima in principio, ff. vnde liber. l. inter stipulãtẽ, §. sacram, ff. de verbor. obligat. l. 8. ti. 21. p. 4 cum concordan. quę scribo in secunda parte huius operis, quæstio. 6. tradit latè Menoc. in tract. de pręsump. li. 4. pręsump. 189. n. 196. & 197. fol. 342. Aluarus Valasc. consultation. 57. per totam, vbi istud referendo resoluit, quod lite cępta in iudicio priuilegiato, non debet remitti cessante causa primordialis priuilegij, & facit simile quod dicimus matrimoniũ non dissolui propter sterilitatẽ, quia nõ sola causa prolis est in matrimonio, † sed euitatio fornicationis, & fides, c. tã- 94 tũ; 2. q. 7. ¶ Itẽ quanuis contractus matrimonij fuerit causa, vt maioratus perficeretur in filiũ, verisimile tamẽ est, quòd pater ductus amore paternali, & desiderio cõseruãdi, & perpetuãdi memoriã suã, nihilominus maioratũ fecisset, & quòd non fuit sola causa matrimonij, quæ patrẽ induxit ad cõfectionẽ maioratus. Vnde, licet cesset illa causa matrimonij, † nõ cessat amor paternus: quia omnes vincit, & superabundat coniecturas, l. si quidẽ, ff. 95 quod met. caus. cũ similibus. Et quãdo pater donauit filio, præsumitur donasse vt filio, † nõ 96 vt hæredi, secundùm Bald. l. filiæ cuius, num. 7. C. familiæ ercis cun. Menoch. in tractat. de præsumption. libr. 3. præsumption. 48. numero 15. pagin. 334. & maritus præsumitur potius præstitisse alimenta vxori propter affectionẽ maritalẽ magis quã propter dotẽ receptã, secũdũ Barth. Soci. in l. 1, n. 95. ff. soluto matrimonio, eundem Menoc. in d. tract. li. 3. præsumptione 13. num. 20 pag. 280. ¶ Et donatio facta filiæ ob dotem, † valet etiam si 97 non sequatur matrimonium, vt tradunt Alexand. in l. si cum dotem, notab. 5. ff. soluto matrimonio, Ias. in l. si extraneus, numero 16. ff. de condi. caus. dat. Menochius in dict. tractat. libro 3. præsumption. 29. num. 79. pag. 303. ¶ Et quando pater donat filio ob causam matrimonij, † videtur donare vt filio, & vt 98 illi acquiratur, vt resoluit Ioan. Franciscus de Ponte in cons. 79 num. 12. quia matrimoniũ dicitur causa impulsiua, secundùm Oldral. in cons. 5. Aymonem in cons. 85. 124. 136. Decium in dict. cons. 216. Et omnia, quæ nostra sunt, † ex voto filijs paramus, l. nihil, ff. de bonis libert. l. de emancipatis, C. de legit. hęred. 99 & ad hoc vrget etiam text. in l. si donaturus in principio, ff. de condi. ob caus. ibi: *Si donaturus mulieri iussu eius sponso numeraui, nec nuptiæ sequutæ sunt, id mulier condicet.* Vbi DD. ad propositum aliqua scribunt, & Dec. in cons. 35. n. 6. cũ seqq. & est bonus text. in ratione sui in auth. sed quãuis, C. de rei vxor.

actio.& in l.ex morte, C.de pact. conuentis, ibi: *Nec ex morte cuiuscunque personæ, siue mariti, siue mulieris, eãdem partem, non pecuniæ quantitatem, tam virum ex dote, quàm mulierem ex ante nuptias donationem lucrari decernimus*. ¶Et verba sunt plures causæ dispositionis, vna cessante, † remanet alia, & dispositio durat, l. si non Elia Sentia, ff. de hæred. insti. l. tutor petitus, §. quę tutoribus, ff. de excusat. tutor. cum alijs, quæ refert Tiraquel. in dict. tractat. de cessant. caus. limitation. 22. numero 1. cum sequentibus, fol. 186. cui addo bonam theoricam glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. p. 1. §. 3. glos. 9. n. 38. fol. 52. Et vbi concurrunt duæ causæ factæ donationis, præsumitur quòd causa finalis donationis† fuit dilectio. dict. §. quæ tutoribus, l. penult. ff. quod fals. tutor. autho. l. quamuis, §. vltimo, ff. de annuis legat. facit l. quintus, ff. de auro & argento legato, & quod per hæc iura decidit Thom. Grammat. decis. 73. venerabilis Antonius numero 15. Mascard. in tractat. de probationibus libro 1. conclus. 474. numero 4. fol. 294. quod latè & notanter explicat Menochius in tractat. præsumption. libr. 4. prçsumption. 124. num. 1. cum sequentibus, fol. 231. faciunt scripta per Baldum Nouellum in tractat. de dote, par. 6. priuileg. 77. fo. 26. Gutierrez libro 2. practicarum quæstionum quæst 62. nu. 5. pag 142. & faciunt scripta per Mascard. in dict. tractat & lib. 1. conclus. 559. num. 1. cum sequentibus, Mantic. de coniecturat. ment. lib. 6. ti. 14. num. 15. fo. 133. Cuic. in tractat. de feud. par. 2. nu. 5. pagin. 129. & legatum factum nepotibus pauperibus† censetur relictũ ob causam magis piã, quàm ob causam cõsanguinitatis, vt ex Alex. in cons. 122. li. 2. & alijs pluribus resoluit Ias. in cons. 183. col. 2. lib. 2. quod refero in 4. p. q. 27. & quod per text. in d. §. quæ tutoribus dicunt Bald. Imol. & Ias. n. 20. fol. 47. & alij, in l. qui filiabus in principio, ff. de legat. 1. vbi dicunt, quòd legatum factum filiabus † censetur factum propter affectionem, & non propter benemerita, quod valde viget pro ista conclusione. De quo etiam legẽda sunt quæ scribit Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integrum restit. minor. in verb. læsis, n. 92. fol. 333. Menoch. in tractat. de pręsump. li. 4. præsumption. 115. n. 9. fo. 221. notanter Petr. Surd. decis. 322. n. 14. & num. 52. & qualiter quis possit pręsentari per patronum, ob carnalitatẽ non considerando idoneitatẽ, tradit notanter Roch. de Curt. in tractat. iurispatronatus, in verb. honorificum, n. 15. fo. 13. & qualiter donatio facta Regi censeatur data intuitu personę, vel dignitatis, notãter tradit Ripa respons. 80. n. 2. ¶Et si quis aliquem hæredem instituat si cum aliqua muliere cõtrahat matrimoniũ, in dubio † quantitas est dos, & illi acquiritur, vt volũt Bal. in l. vnica, C. de his, quæ pœnæ nomine. Paul. de Castro in l. Titio, §. 1. de condit. & demonstra. Barthol. Soc. i. in l. 2. ff. de his quæ pœnæ nomine, Ioan. Lop. in rubr. de donatio. inter virum. §. 44. & 45. quos citat Episc. Couar. in epitome de spõsalibus, p. 2. c. 3. §. 3. n. 9. fo. 33. quod ad multa refert scire, faciunt scripta per Menoc. in cons. 176. n. 3. cum seqq. li. 2. Nec legatum factum filio per patrem præsumitur factum alio respectu, † quàm filiationis, secũdum Bald. in authen. ex testamento, C. de collat. Alexan. in l. si donatione eod. tit. Alciat. regul. 1. præsumption. 6. & alios plures, quos citat Baeza de decima tutor. c. 5. n. 36. fol. 62. & plura scribit Ioseph. Mascard. in tractat. de probation. conclus. 559. num. 3. libr. 1. 1. Menoch. in tractatu præsumptionum libro 3. præsumptione 26. † pagi. 292. Et legatum relictum ab extraneo valde amico Episcopo, videtur relictum ipsi Episcopo, & illius occasione, secundùm glossam communiter ibi receptam in cap. requisiti de testam. & est communis secundùm Socin. & Ludouicum Lusitan. in l. 2. ff. de rebus dubijs, notat Alciat. in tractatu præsumptionum, regul. 1. præsumptione 28. pagin. 80. latius Episcop. Couar. in dict. cap. requisiti. ¶Et vbicunque aliquid relinquitur sub aliqua conditione, quæ non fuit impleta, † debetur relictum, si nihilominus daretur, secundùm glos. & Angel. Ias. & Dec. in l. 1. C. de institution. & substitution. Socin. in l. in testamento numero 5. ff. de conditionib. & demonstrationib. & alios, vt per Antoniũ Peregrin. in tractat. de fideicommis. art. 16. n. 122. fol. 158.

Est ad propositum quoddam singulare Romani 646. & conducunt scripta per Abb. Felin. & Dec. n. 16. in c. quoniam Abb. de offic. delegat. eundem Dec. in cap. ex literis, num. 16. de constit. & Episcop. Couar. in cap. Ioã. num. 3. fol. 149. de testamen. vbi concordat cum Romano in d. singulari dicẽte, quod quãuis executor testamentarius amittat legatũ, quando non vult esse executor ex testatoris nominatione, si tamen sit coniunctus testatori, † non amittit legatum, pro quibus facit l. vltima, ti. 10. p. 6. cõmunis tamen est opinio, quòd legatum pręsumitur relictũ † cõtẽplatione officij, secundùm Peraltã in l. 1. n. 63. pag. 43. ff. de legat. 2. Hinc est, quòd vbicunq; sanguinis ratio mouit testatorem ad legatum faciendum, tali causa† cessante, cessat legatũ, l. si pater, C. de hæred. instituend. notat Bart. in l. demonstratio, in principio numero 7. ff. de conditio. & demonstratio. & alij plures, quos citat Franciscus Mantica in tractat. de coniecturata mente defuncti, libro 6. titulo 14. numero 17. pagina 246. & plura specialia in iure, quæ operatur sanguinis † coniunctio, scribit.

scribit notanter Zanchus in l.hæredes mei,§ cum ita part.1.num. 114. cum sequentibus, ff.ad Trebellianum. Et Henricus Bohic in cap.nos quidem in fine de testamen. scribit, quòd in quæstione an legatum relictum Canonicis,detur ipsis, aut collegio Canonicorum,est inspicienda amicitia† & consanguinitas Canonicorum,quem citat Mantic.li.8. de cõiectu.ment.defunct.ti.7.n.24.pag.328. vbi reprehendit doctissimum Couar.in dict. cap.requisisti,numero 30.de testamen.quam quæstionem nouissimè,& eleganter more solito disputat & distinguit Menoch.in tracta. præsumptionum libro 4.præsumptione 113 num.1.cum sequentibus fol.219. quam vidi de facto in Ecclesia hac Granatensi,quod etiam tangit Simon de Pret.de interpretanda defunct. voluntate,libro 2. interpretatio. 4.dub.2.solution.2.numeró 39.fol. 167. & ad hanc sententiam est bonus text.in l. cum vxori,C.quando dies legati cedat in ratione sui,quam latè ornat Ias.in l.si quis,C.de insti. & substi.& de ea latius ago in 2.p.huius operis,quæst.12.Et de istis legenda sunt quæ scribo infra quæst.51.num.138.& facit etiam ad nostrum propositum,l,si Pontionilla,C. eodẽ tit.& notabilis casus in l.cum alienã,C. de lega.in illis verbis: *Quis si suam esse putauit, non aliter valeat relictum nisi proximæ personæ,vel vxori,vel alij tali personæ datum sit, cui legaturus esset,& si scißet rem alienã esse.* Facit l.10.ti.9.p.6.l.prædia obligata,C.de fideicommis.l.quintus,§.vltimo,ff.de auro & argento legato,& istis etiam iungo Ias.in l.si donationem,num.1.C.de collat.& quæ scribit Tiraquel.in præfat.retract. num.55. pagin.23.¶Et pro istis etiam facit doctrina Baldi in l.1.colum.2.num.2.C.de priuileg. dot. vbi dicit,quòd priuilegia, quæ matrimonio dantur,†habent locum,etiam si momento matrimonium durauerit,& si ex forma statuti vxore præcedente,in matrimonio maritus debeat lucrari dotem,satis est,quod matrimonium momento durauerit, secundùm Bald. per illum textum,in l.non tantum,C.de lega. & in l.vxoris abortu,C.de posthum. hæred. insti.ad quod alia similia adducit Dec.in l.si tibi pecuniam,num.7.& 8.ff.si certum petat. fol.71.De quo legendi sunt Ripa in rubric. ff.soluto matrimonio,numero 68.& in l.quæsitum,§.sponsa,num.11.de priuileg.credito. Anton.Gam.decis.124.& ibi additio Caldas Pereira in tractat.de nominatio. ad emphyteusim,quæst.16.num.10.fol.176. ad quos addo glos.Parisiens.in consuetudin.Parisien. par.1.§.25.num.8.fol.221.& dict.§.3. glos. 1.num.4.fol.66.Et conducunt quę supra scribo,& facit simile quod scribit Nicol.de Neapol.in dict.§.quæ tutoribus vbi inquit,quòd in dubio donatio facta per patrem filio, potius præsumitur facta † ex paterno affectu, quàm ob merita,notat Barth.Socin.in cõs.91. n.9.li.1.& plura in proposito refert Petr. Surd.decis.118.nu.... Et pro hoc facit quod scribit Bald.in cons.406.li.3.vbi dicit, quod filius spurius potius præsumitur institutus vt filius,quàm vt extraneus,& faciunt quæ scribo p.4.q.21.Et in dubio donatio facta † præsumitur ob affectionem sanguinis,secundum Roman.singulari.648.incipienti donatũ consanguineo.Paul.de Castr.in cons.335. circa bona,col.2.vers.Secundo videtur obstare li. 1.& alios,quos refert Tiraq.in l.si vnquam,in verbo,donatione largitus,n.71.pag.207. C. de reuocand.donat.vbi scribit plura ad nostrum propositum facientia,& inter alia refert notabilem textũ in l,Aurelius,§. Titius testament.ff.de liber. lega.& tradit idem Tiraq.de priuilegijs piæ causę in pręfatione n. 9.Simon de Pret li.4.de interpretand.defuncti voluntat.interpret.1.circa legata n.2.fol. 375.& eodem libro interpretat.11. numer. 70.& 71.fol.441.Ioseph.Mascard.in tracta. de probat.lib.1.conclus.559.nu.3.fol. 340. qui plura refert Cephal.in cons.81. numero 3.cum seqq.libro 1.& eleganter& melius omnium,materiam explicat & distinguit Menoch.in tractat.de præsumption.lib.4. præsumption.24.numero 1.cum sequentibus,folio 26.& præsumption.115. libr.4. numero 2 fol.221.& notanter lib.3.præsum. 29. nu. 55.& 56.pag.301.¶Hinc fit,quòd vbicunq; est discordia inter executores testamẽtorũ, † statur determinationi factę per executores cõiunctos testatori,secundùm Bald.in l. Imperator.ff.de pact.& alios,quos citant Tiraquel.in præfatione retractus. n. 40. pag. 20. Simon de Pret.de interpretand.defunct. voluntat.li.5.dubitat.2.numero 84. folio 489. Et huc etiam conducit notabile cons. Barth. Socin.81.n.15.lib.3.vbi tractat de casu notabili huic rei congruenti.

Hæc secunda opinio tenenda† videtur propter has rationes vrgentes.Et ex contraria sequerentur multa inconueuientia,vt clare apparet,& ad ea,quæ in contrarium adduxi,ex superioribus est clara responsio, quanuis Stephanus Bertrand.in consilio 1.numero 3.&4 libro 1.teneat,quòd donatio facta fauore matrimonij non habet effectum si constat,quòd matrimonium fuit causa finalis donandi, alias secus,quod altius ipse in casu, quo consultus fuit,fundat.Et caute legenda sunt quę late in quadam successione primogenituræ tradit Bursatus in cons.148.numer.20.cum sequentibus,& postèa numero 44.lib.2.vbi fundat, quod qualitas accidentalis præfertur qualitati sanguinis, & ideo qualitas hæreditaria pręfertur,& prius Bursat.numero 1.Et addo eundem Stephan.Bertran.in cons.140.n.11

ib.3.vbi resoluit, quòd ista pacta matrimonialia fiunt in fauorem filiorum talis matrimonij, in quo pactum fit. Sed ex dictis in principio istius quæstionis confirmatur, quod ad propositum nostrum scribit Tellius in l. 17. Tauri.num.76.& 77.vbi vult, quòd donatio facta filio in causam matrimonij est reuocabilis,† si matrimonium non sequatur, quem citat Baeza in pragmatica dotium, cap.21.numero 28.fol.131.vbi tamen resoluit, meliorationem dotis, vel matrimonij nomine factum nullam esse, si matrimonium non sequatur, & idem tenet Matienç.in l.1.tit.6.lib.Recopilation.glos.8.numero 9.& 10.fol. 143.contra Cifuentem, Gomez. Arias, & Seguram, quos citat ad quod faciunt scripta per Simonem de Pretis libro 4.de interpretand. defunct.voluntat.dubitatione 12.num.43. fol. 439.istis addo aureum dictum Abbatis in cap.verum.num.2.de conditio. apposit. vbi probat, quòd modus in donatione appositus non est causa finalis contractus.

117

Et ista secunda opinio, scilicet, maioratum esse irreuocabilem, maximè locum si vendicabit,† si non stet per filium, in quem pater vel mater fecerũt maioratum, vel meliorationem, quo minus contraheret matrimoniũ: ob cuius contemplationem factus fuit maioratus vel melioratio, iuxta regulam l.in iure ciuili, ff.de conditio.& demonstra.l.in l.in iure ciuili, ff.de regul.iur.cum concordan.quæ scribo infra hac parte, q.50.nu.13.quod in facto cõtigit in quodam magnate istius Regni. Et ex omnibus superioribus constat, quod si maioratus fuit factus ab extraneo & non à parentibus, maius dubium erit si matrimoniũ nõ sequatur, ob quod factus fuit maioratus, possit ille, qui maioratum fecit, reuocare maioratũ; cum ex superioribus rationibus & iuribus cõstet, longam esse differentiam inter vnum & alium casum, quod constat ex scriptis per Simon.de Præt.& Baezam.

118

Et ex iam dictis, & regul tex.in l. sancimus, C.de testam.& l.cum hic status, §. pœnitentiã, ff.de donation.inter vir.&vxor.&ex pluribus quæ scribo infra hac p.q.43.n.2.cũ seqq.constat, quòd si ille, qui fecit maioratum ob causam onerosam matrimonij, vel propter aliam consimilem causam non reuocauit maioratum, quamuis causa cessauerit,† maioratus valet & sustinetur, & in eo succedunt omnes à fundatore vocati, quæ omnia sunt noua & notabilia.

119

Ex omnibus superioribus potest sumi fũdamentũ ad determinationẽ egregiæ quæstionis, quæ iã in practica contigit super quodã opulento maioratu, pater fecit maioratũ in filiũ declarãdo, quòd illũ faciebat ob amorẽ & affectionẽ, quã ad filiũ habebat, & ob causam matrimonij cuiusdã, quẽ nominauit, ex quo matrimonio filius melioratus habuit filiã fœminã, & defũcta illa muliere, nupsit cũ alia ex qua procreauit filiũ masculũ: an iste vel fœmina cõcepta ex priori matrimonio præferri debeat in successione maioratus? nã si attẽdamus ad pacta matrimonialia, debet præferri fœmina filio masculo suscepta ex secũdo matrimonio, secũdũ ea quæ scribo infra hac 1.p.q.51. à n.133.cũ seqq. si ad amorẽ & affectionẽ paternalẽ, masculus, cũ sit in eodẽ gradu, feminę est præferẽdus† iuxta ius cõmune, & leges Regni, & vniuersalẽ Hispaniæ, & aliarũ gentiũ cõsuetudinẽ, prout latius scribo 2.p.q. 6. In qua materia animaduerto ad vnũ & singulare, quod ex verbis, & intẽtione legũ 17.& 44. Taurinarũ prohibẽtiũ reuocationẽ maioratus vel meliorationis, quando præcessit cõtractus onerosus matrimonij, vel alterius qualitatis, clarè colligitur, quòd sola affectio paternalis & sanguinis non facit meliorationẽ vel maioratum irreuocabilẽ, sed causa onerosa, quod reputo notandum ad propositam quæstionem, & ad alia multa.

120

Huic est suffraganea alia etiã nõ leuis quæstio. Pater (prout plerũq; cõtingit) vt filius honoratius, atq; splẽdidius vxorẽ ducat, facit in eũ maioratũ declarando, quòd illũ facit ad hoc, vt filius melius matrimoniũ cõtrahat, nec declarat personã cũ qua matrimoniũ perfici debet (solẽt etenim parẽtes similes cõtractus facere, vt sub hac imagine colere, & cupiditate melius filius subhastetur, atq; in foro publico venũdetur) quẽ contractũ, licet pater fecerit, nõ tamẽ tradidit filio possessionẽ actu vero, nec ficto, nec per aliquẽ modũ de cõtẽtis in d.l.44.& 17.quæro, an isto casu pater possit reuocare maioratũ, aut meliorationem? In quo etiam quod mihi videtur breuiter, & palam exponendo dico, † quòd si pater in isto casu per aliquem fortem actum non tradat possessionem, potest liberè reuocare maioratum, aut meliorationem: quia in isto casu contractus non fuit onerosus, nec factus cum tertio, quod requirunt dictæ leges 17.22.& 44. ad hoc vt melioratio & promissio de meliorando, aut maioratus sit irreuocabilis, & totam vim irreuocabilitatis ponunt in eo, quod interueniat tertia persona, quæ ex contractu commodum sentiat. Vnde si pater post factam meliorationem vel maioratum non ratificat contractum antea factam,† habet potestatem reuocãdi, nisi euidenter probaretur, quòd mulier præmisso maioratu, vel melioratione cõmota, aut promissione de meliorãdo (quæ idẽ ante eiusdẽ parẽtibus, vel cõsãnguineis, qui de matrimonio tractabãt, ostẽsa fuit per pa trẽ ducẽtis, aut aliũ quẽlibet) sub hoc colore, & persuasione nupsit, ad quod facit l.si sine volũtate, C.ad Vellei. pro qua cõclusione faciũt quæ scribũt Bened. Capra. cõs.31. Dec. cõs.

121

122

246.num.1.quos citat Baeza de non meliorandis filiabus,cap.21.num.5.qui ex hoc & alijs probat,quòd non valet melioratio dotis facta filiæ,etiam si facta fuit ante matrimonium,qui num.26.hoc dicit indubitatum, si modo constitutio dotis fiat postquàm tacitè,vel expressè,directè,vel obliquè,fuit tractatum de locando filiam certo homini,& ita tenet Telli. in l.17.Taurina,n.71.& 72. Matienç.in l.1.tit.6.li.4.Recop.glos.8. numero 4.fol.143.& Molina libro 4.cap.2. numero 16.fol.121.& ad hoc faciunt quæ scribo in quęstion.22.supra in vers.Item dubitari potest.Et in terminis quòd melioratio facta ob causam matrimonij † debeat esse cum certa persona ad hoc,vt reuocari non possit, tenet nouissimè Angulo in l.6.tit.6.glos.8.libr. 5. Recopilation.n.1.fol.150.vbi tradit,talē promissionē non operari matrimonio iā cōtracto.

123

Hoc etiam in loco oportet in medium adducere quæstionem necessariam,& quam habui de facto.Pater desponsault filium impuberem,& vt melius sponsalia perficerentur, & cum maiori honore filij,cōstituit in eo maioratum,vel meliorationem tertij ob causam onerosam desponsationis,& filius in effectu cōtraxit spōsalia,& post factā despōsationē, & postquam factus fuit contractus maioratus defuncta fuit sponsa,cū filius matrimoniū erat cōtracturus,ætate legitima adueniēte,aut alias matrimoniū non habuit effectū: quæro, an pater possit reuocare talē maioratū,vel meliorationē?Quæstio est etiam à nemine nostrū tacta(nisi memoria me fallit)eiusdē tamē veritatē pro viribus meis explicare curabo. Et videtur,quòd si scriptura maioratus facta sit simpliciter absq; aliqua conditione, vide licet,quod non dicitur,quòd si nuptiæ sequutæ non sint,non habeat effectū talis scriptura,& cōtractus † est irreuocabilis per text. in d.l.si donaturus relatū in num.96. vbi siquis donat simpliciter sponsæ dotem,cuius nomine sponso numeratur,licèt nuptiæ non sequātur,dos mulieri acquiritur,secus autē quādo mulieri dos detur,nam si sequutæ non essent dotāti dos redderetur,& hoc confirmatur ex d.l.tutor,§.quæ tutoribus,& alijs quæ supra scripsi.Et in isto casu licet matrimoniū adperfectionē nonfuerit deductū,remanet affectio paterna,quæ est propria † & naturalis circa filios,d.l.isti quidē,ff.quod metus caus.cū mil le similibus,& donatio propter nuptias † non potest reuocari matrimonio non sequuto,l.si extraneus,ff.de cond.ob caus.vbi Romā. Alexand.Ias.quos citat Angulo in l.9.ti.6.li.5 Recopil.glos.4.num.15.folio 184. Et facit in argumentum quod scribit Paulus de Montepico in l.in quartam,numero 196.ff.ad legem falcidiam,vbi probat , quòd licet mater non teneatur dotare filiam , quando aliunde

124

125

126

habet vnde se dotet,dos illa † imputatur in legitimam:quia ad illam donationem mater dicitur moueri ex quadam naturali affectione, vt facilius maritum reperiat,& melius ab eo tractetur,refert & confirmat Rolandus consilio 70.numero 14.libro 4.& consilio 44.numero 31.eodem libro.Et in legato relicto descendentibus,vel alijs coniunctis, causa finalis † legati est affectio & coniunctio sanguinis,l.qui filiabus, §. 1. vbi glos. 1. ff. de legatis 1. notat Baldus in l. final in fin. C. de senten.quæ sine cert.quanti.Fulgos. consilio 40.column.1.Thom Grammatic. consilio 57.numero 4.& 8. ad quem addo Beroium in consilio 28.numero 40.lib.2.decidentem,quod causa finalis in legato in dubio prę sumitur † mera testatoris liberalitas,accedente legatarij meritorum prę sumptione, quem citat Simon de Pretis de interpretand. defunct.voluntat dubitatione 2.num.4.fol.377. Et in materia facit etiam tex.in l.apud Labeonem,§.sponsus,ff.de iniurijs,l. propter violatam,C.de adulterijs,& quæ scribit Thom. Gram.consf.57 n.3.& conf.146.n.4.li.2. & ista affectio naturalis est præferēda † accidētali,l.qui habebat,ff.de leg.3.l.vltima,C.de his, qui veniā ætat.impetra.& maiori ratione d.l. si donaturus procedere debet in nostro casu, quia lex loquitur in extraneo dotante ; non sumus in filio donatario.

127

128

129

130

Sed istis & alijs similibus non obstātibus,† cōtraria opinio verior videtur.Primo ex verbis dictarū legū 17.& 44.in quibus sunt illa verba: *Por via de casamiēto*,quę secūdū cōmunē vsum loquēdi interpretātur de matrimonio † de præsenti & nō de futuro,& quod per sectū nō fuit,& iste intellectus omnibus est præferēdus,l.librorū,§.quod tamē Cassius, ff. delegat.3.cum concordan.Itē ea verba sunt intelligēda in potiori significatu,† scilicet in matrimonio contracto per verba de præsenti quāuis nō cōsūmato,nō etiā in spōsalibus,nec in debiliori significatu,l.1.§.qui in perpetuū, ff.si vectiga.vel emphyt.dic.Itē cū dictę leges sint exorbitantes,& parētibus valdè onerosæ,quippe quę quodāmodo auferunt liberā disponēdi de rebus proprijs facultatē contra l.1.C.de Sacrosanct.Eccl.l.in re mandata, C.de manda.& sint contra l.vltim.C.de pac. & alia iura similia interpretāda sūt,† vt minus lædāt ius cōmune,in quantum fuerit possibile,l.2.C.de noxal.cap.cum dilectus de consuet.Nec debent extendi etiam ex simili ratione,secundum glossam in cap.in fidei fauorem de hæreti.in 6.nec ex maioritate rationis,secūdū glossā,quā omnes sequuntur in authē.quas actiones vbi DD.& de hoc latius a go circa intellectū dictarū legū in alijs locis, præcipuè in q.30.supra hac r.p.n.81.

131

132

133

134

Præterea , pro ista secunda opinione est

 cla-

elegans doctrina Bald.in l.folet,§.quævirum ff.de his qui notantur infamia,vbi dicit,quòd etiam in fauorabilibus statutum in vxore† nõ 135 habet locum in sponsa de futuro,faciũt scripta per Auiles in capitulis correctorum, cap. 47.fo.294.& facit l.si qua,§.1.ff.de ritu nupti.& §.vxor.institut. de nuptijs, de quibus meminit Quintilian.Mandos.in tract. de ingratitudine,cap.88.fol.26.& plura notabilia scribit Carol.Ruin.in rubr.ff.soluto matrimo. numero 133.pagin.24.& inquit Bald.singulariter in l.penultim.§.fin,ff.quod fals. tutor. autho.quod lucrum dotis ex pacto vel statu-136 to,† non habet locum in sponsa ante nubiles annos decedente,quanuis sponsa decedat in domo viri,& supportauerit onera matrimonij,refert & confirmat Nicol.Boer.decis.22 n.7 fol.41.¶Et verba dictarum legum† sunt 137 intelligenda verè,& non fictè,vt in alio proposito animaduertit Tiraquel. circa intellectum legum 54.& 55.Taurinarum, in legibus connubialibus in glos.2.empouuoer, n. 22.fol.251.qui in numero præcedenti citat Bald.in dict.loco.Secundò,ad istam opinionem adduco l.si ex traneus,ff.de condic. ob causam,in illis verbis:*Nam quasi causa non se quuta habere potest conditionem,qui ob matrimonium dedit, matrimonio non copulato*, ex qua lege deducit ibi regulam Alexand.quòd in promissione dotis inest tacita conditio, si 138 † matrimonium sequatur.Ad quam regulam est melior text.secundùm Ias.ibi numero 12 fol.156.in l.stipulatione.ff.de iur. dot. facit regula text.in l.Publius Mæuius in principio,ff.de condict.& demonstration.vbi legatum pro dote, aut causa dotis factum alicui puellæ,censetur conditionale,&non purum, & ideo non debetur,† si matrimonium nõ se 139 quatur,& idem probatur in l. si ego,l. tale, l. promittendo,ff.de iure dot.explicat latè Bartol.in l.Titio centum,§.Titio genero, ff. de cond.& demonstr.& eleganter Episcop.Couar.qui hanc regulam melius omnibus,latiusque resoluit in cap.3.num.11.de testam.quẽ lector omnino legat,cui adde l.11.& 12. tit. 1.part.4,quæ concordant cum prædictis iuribus,& Costa li.2.selectar.interpret.c.21.n.3 Mencha.in l.si quando,§.illud,nu.77. C. de inoffic.testam.Aymo.Crauet.cons.15.nu.3. Bald.in cons.249.an legatum dotis,li.4.Cel. cons.69.num.1.& cons.118.n.6. Grammat. cons.57.per totum,& cons.135.n.5. Meno. cons.60.num.37.lib.1.Roland.cons.29. lib. 4.Simon de Pretis in loco infra citato notanter Alexand.in l.si pecunia,num.6.ff. de condict.caus.dat.fol.177.vbi ex Salicet. & alijs resoluit,quòd donatione facta ob matrimonium † non acquiritur ius,nec dominium,ni-140 si sequatur matrimonium,&conditio habetur pro impleta,quando alias esset relicturus,etiã conditione deficiente,secundùm glos. Angelum,& Fulgos.Alexandrum,Ias.& Dec.in l. 1.C.de instit.& substitution.quos & Bartho. Socinum,citat Antonius Peregrinus in tract.de fideicommissis,articulo 16.num. 122 fol.157.Et ista conclusio procedit etiam siquis dotem promittat soluere ad omnem voluntatem creditoris,secundùm Baldum in l. qui se debere,ff.de condict.ob caus. & confirmat Alexand.in cons.145.viso processu, nu. 2.lib.5.notat Tiraq.lib.2.de retract.§.1.gl. 2 num.55.pag.888.

Non obstat text.in dict.l.si donaturus,per supra dicta,& quia procedit in sponso † de 141 præsenti,& non de futuro,inter quos est longa differentia,vt patet ex dict.doctrina Bald. & quia in casu illius textus interuenit traditio,& verba illa,sponso, debent intelligi in sponso de præsenti,& in potiori significatu, non in sponso de futuro.Et forsan dici potest illum textum in prædictis verbis,eius sponso numeraui:quod in nostra quæstione si interueniat traditio in executionem contractus,& filio impuberi bona sint tradita, est irreuocabilis constitutio maioratus,quia extincta causa onerosa matrimonij,remanet traditio possessionis.Pro quo faciunt quæ scribo in q.2.in hac 1.par.n.107.nisi traditio fiat in exequutionem eius,quod actum fuit: quia remota & extincta causa principali, cætera velut accessoria,& dependentia, & connexa † resoluũtur,l.cum principalis,ff.de regul.iuris,l.dotem dedit,ff.de iure dotium,l. manumissiones,ff.de iustitia & iure,l.quominus,ff. 142 de fluminibus, & causa perempta, perimit suum causatum,secundùm glossam in cap.ita quorundam,in verbo ferrum,de Iudæis. Tertio adduco,l.plerunque,§.si ante, ff.de iure dotium,l.18.titulo 11.part.4.ibi:*Esto es porque tal donacion como esta es fechasso condicion que es tal si el casamiento se cumple.* ¶Et quod pactum factum in contractu matrimonij quòd primogeniti perpetuo succedant,sit principaliter † factum ob successionem primogenituræ;& quod primogenitura sit causa finalis,resoluit Tiberius Decian. in 143 respons.31.num.68.libro 1.consultus in quodam negotio Comitis de Tendilla Hispaniæ, qui ad hoc refert Oldraldum in consilio 5. Bartholom.Socin.in consilio 53.lib.1.num. 2.Decium in cons.216.num.5. & istud responsum quod retuli Decian.refero ad aliud supra hac par.quæstion.22.nec est in ista materia prætermittenda l.11. titulo 4. part. 4. ibi:*E con condicion se haze quando dize la muger al marido,o otro por ella,que promete e faze pleyto de darle alguna cosa por dote si lecumpliere el matrimonio,e tal condicion como esta siempre se entiende, quier sea nombrada o non.* vbi legi debet Gregor.Lop.in glos fin.

Et

Et facta conuentione de matrimonio contrahendo inter duos impotentes, cum fuerint 144 legitimæ ætatis,† an interpellatus, qui nondũ est ætatis legitimæ, constituatur in mora, explicat Angel. in conf. 151. Domina Massina per totum. Animaduertant etiam scribentes in ista materia ad peregrinam doctrinam Baetoli, & Ioan. de Platea in l. 2. ad filiorum, C. quando & quibus pars quart. debeatur libro 10. vbi volunt, quòd conditio nubendi est ad implenda per grauatum intra triennium post quam fuerit legitimæ & nubilis ætatis, & per tale tempus expectatur, quòd si nubere non 145 vult,† amittit legatum, & idem tradit Guilielm. Benedict. in cap. Raynutius in verbo, cuidam Petro tradiderunt, n. 4. fo. 44. Simon de Pret. lib. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitat. 12. num. 65. fol. 441. qui ponit exemplum in puella grauata, vt nubat alicui de patria, vel agnatione, iudicans dictam conclusionem duram esse contra puellas, & periculosam.

In hac etiam quęstione est notabilis l. 21. in verf. *Esto es*, ti. 9. p. 6. quæ singulariter vult quòd si quis leget mulieri aliquid, vt nubat cũ 146 aliquo, legatum statim est ei tradendũ † præstita cautione, quòd procurabit exequi quod testator mandauit, nec ante a trãsfertur mulieri dominium, quàm exequatur, quod testatoe iussit, quam legem ad alium finem refero in 3 p. q. 12. ad fi. Ex qua lege inferri potest, quòd si pater melioret filium in aliquibus rebus, vt aliquam mulierẽ vxorẽ ducat, est filio tradẽda possessio bonorum, donec ducat, nõ tamẽ in illum transfertur dominium absolutè, dum nuptiæ sequutæ non sunt, vel filius fecerit, quicquid potuerit, vt statim cauetur in illa lege singulari, & in l. sequenti in principio. Pro qua sententia faciunt iura, quæ dicunt, dominium non transferri ex contractu, vel alio a-147 ctu conditionali,† nisi conditione existente, l. ei qui ita hæreditatem, ff. de condi. instit. l. qui hęredi, §. vult, ff. de cond. & demonstr. cum concord. relatis per Tiraquel. in l. si vnquam, in verbo, reuertatur, num. 225. C. de reuocand. donat. & lib. 1. de retract. §. 1. gl. 10 n. 46. pag. 236. de quo legenda sunt quæ scribo infra p. 2. q. 4. illatio. 8. n. 7. cum seqq. De eo autem quod tradit dict. l. par. 21. legenda sunt scripta per Bart. in l. Titio centum, §. Titio genero, ff. de conditio. & demonstrat. Baldum in l. sancimus, C. de nupt. Episcop. Couar. in dict. cap. 3. de testam. num. 11. qui tamen oblitus est de dict. l. partitæ, Simon de Pret. lib. 4. de interpretend. defunct. voluntat. dubitat. 12. num. 49. & 50. fol. 440. Tradit etiam Episcop. Couar. in dict. loco, in verficul. Postremo in hac quæstione, circa propositum præmissorum legatum relictum pro 148 dote puellæ adultæ deberi ipso die,† quo matrimonium contrahitur per verba de præsenti. Si autem relinquatur puellæ impuberi, nõ debetur, donec sit nubilis ætatis, & matrimonium de præsenti contraxerit, ex Bart. in d. § Titio genero, Lauren. de Rodulph. in tractat. de statu excluden. fœm. col. 39. & omnino legi debent quę latissimè scribit Menoc. in tractat. præsump. lib. 4. præsum. 146. 147. 148.

Istis etiam addendum est, quòd si patee vel mater post contractum à filio matrimonium faciant donationem tertij dicẽtes, quod faciunt talem donationem ad sustinenda onera matrimonij contracti à filio cum aliqua muliere,† possunt reuocare talem donationem, 149 si traditio possessionis vel scripturę non interueniat, ad quod faciunt verba prędictæ legis 17. ibi: *O el dicho contrato se huuiere hecho por causa onerosa con otro tercero, assi como por via de casamiento.* Nam illa verba docent, quod donatio debet fieri, vt matrimonium habeat effectum, aliter non sicẽdum, quàm conclusionem docet clarè Guid. Pap. decis. 145. n. 2. ibi: *Fuitque & est pars dicti contractus.* iũctis verbis pręcedentibus & sequentibus.

QVÆST. XL.

Si pater faciat maioratum de aliquibus annuis reditibus, & de alijs iuribus incorporalibus, & cedat actiones in filium, an maioratus fiat irreuocabilis.

SVMMARIVM.

Definitio quæstionis. n. 1.

Cessio in iuribus incorporalibus pro traditione habetur. n. 2. & 5. contraria opinio. n. 4. & an locatio pro cessione habeatur, n. 3.

Donatarius in cuius fauorem donatio fuit facta, & cessio nominis creditorum, alteri præfertur, n. 6.

In iuribus incorporalibus ex solo Regis priuilegio an transferatur possessio, num. 7. Quid in illis operetur sententia. n. 8. & 11. An illis acquiratur ius non apprehensa possessione corporali. n. 9.

Concessiones iurium spiritualium ex titulo habili vires & effectum assumunt, numero 10.

Donatio facta per patrem filio in potestate confirmatur traditione corporali in re tradibili. n. 12.

Mari-

QVadragesimo quarto, quid si pater in fauorem filij fecit maioratũ de aliquibus annuis redditibus, vel de alijs iuribus incorporalibus, vel de nominibus debitorum cedendo iura, quæ habet in filium, an ex hoc censeatur maioratus irreuocabilis, quamuis alia traditio non interueniat? Quam quæstionem absoluendo dico, quod in his casibus & iuribus 1 incorporalibus,† cessio sola habetur pro traditione, & in consequentiam maioratus efficitur irreuocabilis, quia cessio in iuribus incor- 2 poralibus habet eundem effectũ,† quem traditio in iuribus corporalibus, secundùm glossam in l. vltima, in verb. scio. C. quando fisc. vel priua. quam sequuntur Bart. Bald. & alij ibi, & est notabilis secundùm Iasonem in l.1. §.si vir vxori, num.5. ff. de acquirend. possess. & in l. si sic. §. vltimo. ff. de leg.1. Carol. Ruin. in cons. 197. num.4. lib.1. Bald. Nouell. quẽ lector videat in tract. de dote, priuil. 14. num. 3. in fine: & illam etiam sequitur Bart. in l. is cui. §. vltimo, num.2. ff. vt in possessio. legat. seu fideicommiss. Deci. in consil. 446. viso elegantis num. 5. & alios concordantes citat Tiraquellus, qui tamen Iasonem, Decium, nec Bart. refert in tractatu de vtroque retractu, §.1. glos.7. num.17. pag.75. Natta in consil. 398. num.24. lib.2. Iulius Ferretus in tractatu de gabellis, num. 301. Ofascus decis. Pedemonta. 51. num.4. Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate, glos. 8. §.1. num.4. fol.204. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. num. 260. pag. 198. qui notanter hoc tractat, Cephal. cõsil. 658. num.11. lib.5. & idem Tiraquellus in tractatu de constitu. part.2. ampliat.20. num. 22. fol.65. & 3. part. limit.1. num.10. fol.76. Iaso in l. quæ acta, num.5. fol.45. ff. de offic. procurat. Cæsar. Auendañus in l. 44. Tauri, glos. 10. num. 3. fol. 167. & glos. 14. num. 17. fol. 175. vbi hoc refert: & facit resolutio Feliciani in tractatu de censibus lib.2. cap.6. numer. 5. fol. 194. Ferrara in pract. in parte formæ libelli in venditione, nu.1 pag. 319. quod confirmo per notabilem doctrinam Bald. in l. si ea lege, nu.4. C. de vsuris, vbi tradit quòd in incorporibus locatio habetur † processio- 3 ne iurium. Nec est curandum de Saliceto, qui contrarium male tenere † videtur in l.1. nu. 4 6. C. de nouatio. fol.142. Et de alijs qui scribit Ias. in consil. 111. lib.4. Et ideo dicit Tellius in l.17. Taurina num.50. quòd melioratio tertij efficitur irreuocabilis quando in donatione rerum incorporalium cessio † inter- 5 uenit. Pro cuius opinione vltra ea, quæ ipse scribit faciunt per me supra relata: & quę scribit Aluarado, qui hoc tenet de interpretand. volunta. defunct. lib.2. c.4. num.10. fol.109. Molina lib.4. de primogen. c.2. num.1. folio 121. & iterum num.38. & 39. Matien. in l.1. tit.6. glos.4. nu.7. fol. 139. & glos.6. n.6. fol. 142. lib.5. Recopil. & hoc tenendum est tam in constitutione maioratus, quàm in melioratione tertij & quinti, & cauẽdum ab his quæ generaliter scribit Natta in cons. 399. nu.4. lib.2. Et hoc tenet nouissimè istis non relatis Angulo in l.1. tit.5. lib.5. Recopilat. gloss. 8. num. 10. fol. 25. & Petra in tractatu de fideicommiss. q.11. num. 196. qui id tradit in iurisdictione, & in numeris antecedentibus & sequentibus varia & singularia scribit de probatione iurisdictionis, & qualiter acquiratur: ex quibus constat cautè legenda esse quæ latè scribit Cephalus in cons. 658. lib.5. & ex regula dictæ legis finalis. C. quando fiscus vel priuatus, disputat notanter Barr. in cap.1. de consuetud recti feudi, num.4. fol.49. an decimæ & iurisdictio possint dari in feudum. Et quod donatarius, in cuius fauorem fuit facta

donatio,

6 donatio, & cessio nominis debitoris, † alteri præferatur, quia ex cessione censetur nomen traditum, tradit in terminis Decius, quē prædicti non citant in consil. 25 1. num. 4. per doctrinam Bart. in l. ad eum. ff. de donatio. & in l. Seia, in fine. ff. de cauf. mortis, & vult Alciatus responf. 111. num. 7. & Thom. Grammat. decif. 59. num. 44. vbi per doctrinam Innocē tij in c. cum nostris, de concef. præbend. quē sequitur Bald. in margarita in verb. possessio. Inquit, quòd in iuribus incorporalibus ex so

7 lo priuilegio Regis † trāsfertur possessio, quę doctrina notanda est ad donationes Regias factas de ciuitatibus, villis, aut locis, in quibus est iurisdictio. De quo legenda sunt quæ scribo supra hac part. q. 26. n 12. cū seqq. vbi nu. 18. refertur doctrina Innocent. & idem quod Grammat. scribit Capiti. decif. 121. nu. 9. &

8 26. & facit, quòd in incorporalibus operatur † sententia, quòd transferatur quasi dominiū, & quasi possessio, secundùm Innocent. in c. in nostris, de concef. præbend. Capitium decif. 20. nu. 27. ad quæ iungo quæ latè scribit Menoch. de recuperan. possef. remed. 9. nu. 268. vbi latè tractat, quòd remedium cōpetat contra occupantē iura incorporalia. Et quod

9 in iuribus incorporalibus † acquiratur ius nō apprehēsa possessione corporali, probatur in c. fin. de præbend. in 6. tradit decisio Rotæ in antiquis. 24. tit. de prębend. pag. 482. in noua editione. Et quod nuda traditio in incorporalibus non transferat dominium, volunt Bart. in l. in causa. §. ex parte. ff. de procurator. Rebuf. tom. 2. ad constitutiones Regias, titu. de cessione actionum, art. 1. glof. 6. pag. 438. Et quòd per relaxationem, & concessionē possessionis acquiratur possessio canonicatus, vel alterius beneficij, sicut possessio rei corporalis immobilis, tradit Augustinus Beroius in conf. 11. num. 9. lib. 1. Quinimo concessiones iurium spiritualium assumunt vim & effectū, nō ex traditione possessionis seu quasi,

10 † sed ex titulo habili, c. suggestum, de iure patronat. notatur in c. si tibi absenti, de præbend. in 6. & per Cæsarem Lambertinum in tractatu iuris patronat. lib. 1. par. 2. artic. 19. primæ quæstion. principal. num. 5. fol. 121. ad quod facit egregium dictum Bald. in l. traditionibus, nu. 15. C. de pact. vbi dicit, quòd in incorporalibus, quæ nulli insunt corpori, vt in iure eligendi, transit possessio ex solo

11 verbo iudicis † pronuntiantis, quod notanter explicat Angelus in §. final. num. 2. de offi. iudi. fol. 355. & melius Grammaticus decisio. 59. num. 44. vbi ponit regulam singularem, quòd in iuribus incorporalibus per solam iudicis sententiam transfertur ciuilis & naturalis possessio. ¶ Et ista nostra sententia rectè probatur per textum in l. promittendo. §. acceptilatione; & l. licet 1. responso. ff. de iure dotium; & l. 13. tit. 11. in verf. *En otra manera*, par. 4. Et ad hoc est expressa doctrina Baldi in l. executorem, num. 36. C. de executio. rei iudica. vbi dicit, quòd donatio facta per patrem filio in potestate † cōfirmatus traditione corporali in re tradibili, sed si nomina debitorum filio in peculium assignet, ipsa assignatio & experiundi licentia pro traditione habetur, & idem est in simplici donatione. 12

Et ex istis infertur, quòd si pater faciat maioratum in filium de aliqua villa cum iurisdictione, & eidem cedat ius iurisdictionis, hoc sufficit pro traditione, quia † iurisdictio est ius incorporale, secundum Speculatorem, titul. de cauf. possession. & proprie. §. sequitur, facit l. 6. titul. 10. part. 5. vbi Gregor. Lopez in glof. 3. & idem si datium, pedagium, vel gabellæ donentur. Et ex scriptis per Decium in dicto consil. 251. constat, quòd sola donatio nominis debitoris absque † cessione non facit donationem irreuocabilem, etiamsi donans constituat se possidere nomine donatarij, quia iura incorporalia † non possidentur. l. seruos. §. incorporales. ff. de acquirend. rerum dominio, contra quem iure optimo ex varijs iuris principijs tenet Tiraquellus in tractatu de constitut. part. 3. limitat. 1. num. 20. fol. 76. qui omnino legi debet, quem nouissimè sequitur in nostra materia doctissimus Molina libr. 4. de primogenijs, cap. 2. numero 38. cum sequentibus, folio 126. Ex quorum resolutione infertur, quòd si pater donet filio aliqua nomina debitorum absque cessione, & se constituat pro possessore nomine filij, erit donatio vel melioratio irreuocabilis. Pro quo facit, quia translatio iuriū in nominibus, quæ sunt incorporalia, † fit solo consensu & patientia. l. seruitutes, & l. quoties. ff. de vsufruct. notat Bartholom. Socin. in conf. 37. num. 20. lib. 4. vbi plura scribit de cessione actionum. Et is, qui actiones cedit, reponere dicitur † cessionarium in locum suum, & consequenter transferre in eum dominium bonorum, secundum Alexandrum in l. Prouinciali. §. si ego, numer. 9. ff. de noui oper. nuntiat. tradit Menochius in conf. 201. num. 13. lib. 3. & in tractatu præsumption. lib. 3 præsump. 6. num. 92. pag. 298. ad quæ adde de materia. l. 64. tit. 18. part. 3. quæ est singularis: & hoc mihi tenendum videtur, licet Syluanus conf. 55. d. nu. 21. scribat, quòd constitutum appositum in cessione iurium, nihil operatur, qui ad hoc citat Corneū conf. 106. col. 1. circa princip. lib. 1. legendus autē est Syluanus, qui alia ad propositum scribit n. 21. non contemnenda. Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1211. n. 40. fol. 130. Et quòd quasi possessio exigendi gabellas † retineatur animo tradūt Bart. in l. iusta. §. nō mutat. ff. de vsucapio. quem citat Iulius Ferretus in

13 14 15 16 17 18 19

in tract. de gabellis, num. 152. & ad Syluanũ addo notabile consilium Nattæ 398. num. 45 cum sequentibus, lib. 2. Ex quibus cautè legẽ da sunt quæ scribit Bertazolus in tractatu de clausulis clauf. 29. glof. 3. num. 3. fol. 147. vbi tractat, an ex cessione transferatur dominiũ; & alia plura tractat in materia cessionum.

Diuersum autem erit vbicunq; pater promisit filio cessurum se ei in titulum maioratus, aut meliorationis aliqua iura incorporalia, de quibus supra mentio fuit facta; quia tũc cum talis promissio de cedendo non habeat 20 effectum cessionis, † non inducit irreuocabilitatem maioratus. Quòd autem promissio de cedendo non habeat effectum cessionis, tenet in specie Romanus in conf. 86. viso quæstionis themate num. 11. Facit simile quod dicimus, diuersam esse venditionem à promissione de vendendo, quia ex promissione de 21 vendendo non transfertur dominium, † sed actio personalis contra promissionem, l. si sterilis. §. si tibi fundum, ff. de actio. empt. l. qui fundum. ff. de contrahend. emptio. cum alijs: vt latè per Socinum & Iasonem in l. si ante nuptias. ff. soluto matrimonio, & Tiraquel. lib. 2. de retractu, in fine, num. 4. & 41. & 64. qui refert concordantes dicto Romani in d. conf. cui adde Decium in consil. 502. ex duobus consilijs, num. 11. Emanuel Costa in l. obligationum ferè. §. conditio. ff. de actio. & obligatio. num. 2. pag. 246. latè Glof. Parif. 2. p. consuetudin. Parisien. §. 55. gloff. 1. nu. 79. fol. 83. & traditur per eundem Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. glof. 10. num. 88. & 89. vbi disputat, an promittens ratificare, videatur ratificare. Nicol. Boer. decif. 58.

Et ex istis aliàs inferebatur ad decisionem quæstionis, quæ de facto contigit, Num. l. 25. Taurina hodie. l. 9. tit. 6. lib. 5. Recopilation. quæ mandat, vt ex dotibus & donationibus propter nuptias, quas filij tenentur conferre vel diuidere, non extrahatur tertium & quin 22 tum, † procedat in dote vel donatione propter nuptias promissa, licet non data, nec tradita. In qua quæstione solus Cifuẽtes vbi numer. 2. in ea est sententia, quòd dicta lex procedit in dote, vel donatione propter nuptias promissa, licet non tradita, per textum in l. cum post mortem. §. 1. vers. sed si is de quo, cum glof. in verb. promiserit. ff. de admin. tutor. & doctrinam Salicet. in l. cum te. C. de donatio. ante nupti. & per alia iura quæ refert; pro quo sunt meliora iura in l. vltima C. de dotis promissione, ibi, *Dederit vel promiserit*, & in. l. ex morte, in versic. similiq; modo. C. de pact. conuentis, & in l. vt liberis. C. de collatio. & in l. filiæ dotem, eod. tit. ibi, *Dotem à patre datam, vel constitutam*; & alia, quæ citat Tiraquel. lib. 2. de retract. conuentio. nume. 31. cum sequentibus, pag. 977. vbi plura ad propositum scribit, quem refert & sequitur Amedeis de Aponte in tract. laudemiorum, q. 35. qui etiam refert bonã remissionẽ Glof. Parif. in conf. Par. §. 55. glof. 1. n. 78. cum sequẽtib. fol. 83. Et pro istis est notabilis doctrina Bart. in consil. 122. lib. 1. Et Idem quod Cifuentes tenet nouissimè Azeued. in dict. l. 9. glof. 3. num. 6 fol. 180. pro quibus etiam facit regula l. 1. ff. qui potior. in pignot. habean. quam legem late explicat Nicolaus Boerius decisio. 331. per totam. Et facit regula iuris, quòd promissio se obligandi † habetur pro 23 obligatione. l. cum fundus. §. seruum. ff. si certum petatur. l. dominus testamento. ff. de cõdictio. indebit. l. si intra. ff. de pact. cum concordan. vt per Doctores ibi, & Nicol. Boer. decif. 183. nu 13. & per eundem decif. 3. per totam, vbi post Baldum in l. pactum quod dotali. C. de collatio. & alios quos citat tradit, quod promissio renuntiandi cum iuramento facta, † habet vim renuntiationis; de quo per 24 Episcop. Couarru. in c. quamuis pactum, de pact. in 6. in initio. 3. p. num. 3. fol. 108. Auendañ. in consil. 27. num. 2. Matth. de Afflictis decif. 61. num. 1. qui loquitur in promissione de constituenda dote, Angulo in l. 6. titul. 6. glof. 11. num. 1. fol. 152. lib. 5. Recopilat. latissimè Seraphin. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuileg. 23. num. 12. cum sequentib. pag 140. Et quod pactum de donando † con 25 tineat donationem, volunt Azo Odofredus, Ioan. Faber, Fortunius Garcia, quos sequitur, vt dicit Ripa lib. 3. responsorum. c. 12. num. 2. ad quem addo Bartholomæum Socinum in conf. 102. col. 3. lib. 3. Alciat. respon. 117. num. 100. Menochium in consil. 92. num. 27. lib. 1. Et facit quod scribit notanter Nicol. Boer. decif. 204. num. 43. vbi tradit, quòd si quis faciat donationem primogenito eum pacto expresso de soluendo certam summã creditoribus, † possunt ereditores ad euitandũ circuitum, qui euitari debet, iuxta d. l. dominus testamento, conuenire primogenitũ pro suis debitis, quod est notandum pro parentibus facientibus maioratus, vel meliorationes cum conditione, & grauamine soluẽdi aliqua debita. ¶Sed quod commissio de dispensando † non sit dispensatio, tradit Parisius conf. 26 57. num. 53. lib. 4. Iacobus Puteus decif. 256. part. 1. quod est notandum pro legitimationibus, quæ impetrãtur, ex quibus plures prætendunt successiones in maioratibus. Et legi debet Thesaur. decif. 33. per totam, Thomas Grammaticus decif. 103. num. 19. Et de materia legenda est lata quæstio, quam tradit Tellius in d. l. 17. Taurina, num. 50. Quis autem præferatur ex duobus, quibus est facta cessio diuersis temporibus, vide per Bald. in l. 3. vers. fus finem. C. de nouatio. & Doctores in l. nõ quocunque. ff. de legat. 1. Iaf. in l. quoties, nu. 38.

38.C.de reiuendicatio. Quod autem per cessionem iurium regulariter† non transferatur possessio, probatur in l. penultima. ff. de distractio. pignorum; & volunt Bart. in l. si ager ff. de reiuendicatio. Bald. in l. 1. quęst. 5. C. de actio. & obligatio. Ias. in cons. 111. aduertendum est, col. 2. lib. 4. Natta in cons. 399. num. 5. lib. 2.

27

Et est omnino notandum in ista materia, quod quanuis per traditionē instrumenti maioratus & melioratio reuocari non possint, iuxta dispositionem legum 17. & 44. Taurinarum, id procedit, quando traditio instrumēti† fit de rebus corporalibus, quæ in instrumento continentur, secus si contineret nomina debitorum, quia tunc actionum non censetur facta esse traditio, nec possessio debiti, secundùm Ioannem de Imola in l. vltima. ff. de donatio. quem sequitur Vincentius Herculanus in l. 3. in princip. col. 7. numer. 18. ff. de acquirend. possessio. & ideo absque cessione non censetur translata possessio. Ex quo infert Rebuff. tomo. 3. ad constitutio. Regias, titul. de materia possessio. in præfatione num. 84. pag. 234. quòd si quis deferat instrumentum Castri empti à Titio, quo valet cogere censuales ad recognoscendum, non teneatur recognoscere, nisi ostendat cessionem factam per dominum: hoc tamen dictum non est sine difficultate in proposito nostræ materiæ, quia dictæ leges 17. & 44. ad irreuocabilitatē meliorationis tertij & quinti, vel maioratus dicunt sufficere traditionem scripturæ esse factam rei, vel rerum, de quibus fuit facta melioratio, aut maioratus, vt latiùs dictæ leges clarè docent. Igitur qualiscunque qualitatis fuerint res, quæ continentur in scriptura maioratus, inducunt irreuocabilitatem maioratus, vel meliorationis. Quia rerum appellatione † veniunt iura & actiones, & alia consimilia. l. rei appallatio. l. rei appellatione causæ, & iura continentur. 5. ff. de verbor. significatio. vbi latè Rebuff. pag. 53. l. 1. in fine. ff. si certū petatur; vbi latius Doctores de hoc tractant, præcipuè Ias. num. 43. idem Ias. in §. omniū, numer. 25. de act. & in l. licet inter priuatos, num. 13. C. de pact. vbi dicit, quòd appellatione rei, venit hæreditas, ex text. in l. nā quod, §. vltimo, cum l. sequenti. ff. ad Trebellianum: & hoc rectè declarat Gloss. Parisiens. in 1. p. consuetud. Parisien. §. 1. glos. 5. num. 14. fol. 29. col. 3. Quintil. Mandos. in glos. facultatē, §. actam, fol. 75. col. 1. Et appellatione rerum veniunt † serui, vt si testator leget Titio tale fundum cum omnibus rebus, quæ ibi sunt, veniunt serui. l. omnia. §. vltimo. ff. de legatis. 2. notat Ias. in l. serui electione. §. Labeo num. 8. fol. 16. ff. de legat. 1. & de hoc vltimo agit Tiraquellus in l. si vnquam, in verbo donatione largitus, num. 323. cum sequentibus, pagin. 293. C. de reuocand. donation.

28

29

30

Et quòd donatio bonorum mobilium, & immobilium, † non comprehendat nomina debitorum, quando adiecta sunt illa verba, *Vbicunque existentium*, quia non circumscribuntur loco, & illa adiectio localis restringit dispositionem, tradunt Iaso in l. à Diuo Pio, §. in venditione, num. 7. ff. de re iudicata, & & in l. stipulatio hoc modo concepta, nu. 21. ff. de verbor. obligatio. & in consil. 5. nu. 11. lib. 3. Aretin. in cons. 54. & alij plures: & legēdus est Nicolaus Boerius in consuetudin. Bituricensib. tit. *de costumes de Tours*, pag. 163. col. 2. vbi resoluit, quando bonorum mobiliū appellatione veniant iura & actiones. De quo legi debet Bertazolus in tractatu de clausulis clausula 27. num. 2. fol. 138. Rebuffus in l. mouentium. 93. pag. 582. ff. de verbor. significa. Et quòd si quis donet res suas, † intelligatur donare iura & actiones, explicant Guillelm. de Cuneo, Bart. & alij in l. 1. ff. de statu homi. vbi distinguunt, † an quis dicat dono res, vel dono res meas: nam priori casu veniunt iura & actiones, in secundo autem casu nomina: & de hoc puncto tractat etiam Purpuratus in d. l. 1. ff. si certum petatur, num. 32. Tiraquel. in legibus connubialibus, in glos. 2. de son marit, num. 87. fol. 254. col. 2. & in d. l. si vnquā, in verb. bona. num. 11. pag. 155. vbi latiùs de hoc agit, Rebuff. in l. meorum 91. pag. 555. ff. de verborum significatio. Petrus Barbosa in l. si constante, num. 2. cum sequentib. pag. 598, ff. solut. matrimo. quos citat Petrus Surdus decis. 241. num. 2. Alexand. vbi Glos. Parisien. plures citat in cons. 45. num. 8. lib. 1. Acosta in cap. si pater de testament. in 6. in verb. bonis suis, num. 1. cum sequentib. pag. 49. & Glos. Paris. in dictis consuetudin. part. 1. glos. 4. §. 2. num. 26. fol. 60. vbi distinguit, quòd appellatione rei quando profertur ab homine, siue in dispositione hominis, † venit tota, & non pars. l. de pupillo. §. qui nuntiat, ff. de noui oper. secus quando profertur à lege, quia tunc potest venire etiam sola pars. l. ait prætor, la 2. in princip. & ibi Salicet. Alexand. & Ias. ff. de iure iuran. ad quam distinctionem alios concordantes refert Glos. Parisien. & omnium latissimè legendus est, Rebuffus in l. appellatione rei pars continetur 72.. pag. 487. ff. de verborum significatione, & materia tractat eleganter Rebuffus in l. mouentium. 92. pag. 561. vers. sed dubitari potest, cum sequentibus. ff. de verbor. significa. Nec doctrina Imolæ in dicto loco caret contradictore; quia contrarium tenet Alexand. in d. l. 3. in princip. fatendum tamen est, quòd si pater faciat in fauorem filij maioratum, aut meliorationem, & illi tradat scripturam maioratus, vel meliorationis, quòd ex hoc quāuis maioratus non possit reuocari: tamen si ta lis

31

32

33

34

lis scriptura continet donationem nominum debitorum & actionum absque cessione † nō competit filio meliorato ius aduersus debitores, quod ex prædictis clarè apparet. Et plura de cessione actionū tradit Peralta in l. qui duos, num.7.pag.163.ff.de legat.2. Et quòd post donationem factam cum titulo cessionis non possit donans aliquid donare, tradit Decius in consil.135. Bertazolus in tractatu de clausulis, clauf.27.glos.3.num.2. fol.136. Et an talis cessio habeat effectum vbicunque est facta in absentia, † constat ex sententia Ioannis Andr.in additio.ad Speculator, titu. de cessio.actio.§.consequenter, in additione super parte recipienti; & glos. in l.in causæ, §.vltimo.ff.de procurator.& alijs, quę refert Gregor.Lop.in l.64.tit.18.part.3.glos.1.Et quòd in nominibus debitorū non reperiatur acquisitio per patientiam, sed per præstationem, tradit Cæsar Lambertinus in tractatu de iure patronatus lib.2.par.1.24.art.3.quæst. principal.fol.19.num.4.

35

36

Sed circa supra dicta offert se se explicatio cuiusdam dubij, cuius declaratio & resolutio non solum est necessaria ad nostram materiam, sed ad alia plura. Pone casum quòd pater facit maioratum in filium de omnibus bonis immobilibus dicendo, *Hago mayorazgo à mi hyo de todos mis bienes raizes*. † An sub hac generalitate comprehendantur redditus redimibiles, quos nos lingua materna vocamus, *Censos al quitar*. Cui quidem dubio prima facie respōdit textus in Clement.1. exiui de paradiso.§.cum annui redditus, de verborum significatione, ibi, *Cumq; annui redditus inter immobilia † computentur à iure*: & probatur eadem conclusio in authent. vt hi qui obligatas.§.si vero plus sit quàm sufficiat, colu.6.vbi glos.in verb.redditus: & idem probatur in l.si quis inquilinos. ff. de legat. 1. & in l.iubemus nulli, in glos.in verb.annonæ: & ibi Bart.Paul.& alij. C.de sacrosanct. eccles. tradit Parisius in cons.100. num.28.lib.1. & hoc sequuntur plures alij Doctores, quos refert Tiraquellus lib.1.de retractu.§.1.glos.6. num.4.pag.63. vbi multa hac in re congerit, & regulam dictæ Clementinæ aliquibus modis coarctat & intelligit Anton.Gabr. lib.6. communium opinionum, titul. de verborum significatione, conclu.8. num.1.pag.347. & plures citat Petrus Surdus decisio.204.num. 1.cum sequentibus, qui pūctum latè tractat, & resoluit Alexand.in consil.15.num.3.lib. 7.vbi Gloss.Paris. Parisius cons.31. num.8. lib.4.& plures citat Matiencius in l. 1. tit.9. glos.1.num.83.lib.5.Recopilationis, fol.256 post quem vide Rodericum Suarez in l.2. fori, tit. *De los emplazamientos*, lib.2.in principio, num.28. Petrum Rebuffum in tomo.3. ad constitutiones Regias, tit.de causa benefi. possess.pag.289. num.3. vbi ex eō quòd annui redditus inter immobilia computantur, vult num.2. quòd quando quis cessat soluere censum, † habet locum iudicium possessoriū, post Fabrum in §.retinendæ, num.20.instit. de interd. Deci.consil. 136.& alios quos ipse citat, inquiens quòd hoc seruatur in Francia, Cassan.in consuetud.Burgund.rubr.5. folio 203.§.1.col.1.vers.quantum ad quęstionem. Et pro sententia, quòd annui redditus sint bona immobilia, plures refert & cōmunem opinionem vocat Andr.Gail. lib.2. obseruationum, obseruat.10.num.5. pag.129. qui limitat nu.3.in annuis redditibus iam cessis, quia computantur inter bona mobilia, ex Bald.in cap.1.num.25.vbi Afflictis num. 13. de pace tenend.§.si vero, Tiraquello libr.1. de retractu.§.1.glos.7.num.37.& 4.& tradit Felicianus in tractatu de censibus, lib.2.c.3.num. 34.fol.163.vbi disputat, an census possint cōstitui super annuis redditibus. Sic annui redditibus ciuitatū † non possunt vendi sine solennitate, quæ requiritur in venditione rerū immobilium, secundum Plateam in l. vltima, C.de vend.rebus ciuita.lib.11.confirmat Rolandus qui similia adducit cons.54. num.10. lib.2. Et pro annuis redditibus datur † iudicium possessorium, quia reputantur quid immobile, secundū Bald.in cons.425.visis actis, col.2.vers. neque etiam opinio Petri lib. 3. Angelū in l.final, C.de annal.except.& alios quos citat decisio Pedemont.99.num.49.cui addo Matth.ab Afflictis decis.395.& in constitut.Neapolita.lib.1.rubr.25.contra quem de restitutione, num.50.fol.80.Ripam in l.2. num.3.ff.quorum bonorum, Vincentium de Franchis decis.Neapolita.90.Iacobum Vincentium in tractatu de annuis præstationib. quæst.3.Otaloram de nobilitate, part.3.c.5. num.3.Felicianum in tractatu de censibus, libro 3. cap.1. num.8.fol.200. Syluanum consil.105.& vltim.Menoch.de adipiscend.possessio.remed.2.num.86.pag.10.& de recuperand.possessio.remed.1.num.83. cum sequētibus, pag.318. ¶ Et actiones in rem eius loci † esse censentur, vbi sunt annuæ pēsiones, vt per text.in dicto §.cumq; annui redditus, tradit Simancas in institu.cathol.cap.9.num. 130. fol. 29. Quod confert ad quæstionem, quam latè disputat Parladotus lib.quotidian. quæst.c.3.§.8.numer.49.vbi tractat, gabella censuum vbi solui debet, † an in loco vbi solui debeat, vel in loco vbi bona sunt sita, super quibus census fuit impositus, qui casus istis diebus contigit in negotio maximæ quantitatis: & addenda sunt quæ scribo infra q. 58. à num.68. & de resolutione Parlador. legēdi sunt Lasarte de gabellis cap.4.num.31.& c. 10.num.20. & Didacus Perez in rubr. tit.2. lib.8.ordinament.pag.37.col.1. Auendanus

37

38

39

40

41

42

43

resp.

respon.23. Felicianus de censibus lib.2. c.final.num.2. quos citat Petr. Augustin. Morla in emporio iuris.p.5.tit.9.de emptio.& venditio.in princip.num.56.fol.379. & legi debet additio Feliciani.d.c.fin.num.6.pag.133. & notanter Aluarus Valasc. in tract. de iure emphyteu. q.12.nu.5.fol.75. Et pro annuis

44 redditibus † contribuitur in collectis, secundum Lucam de Penna in l.agros, col.4. vers. quinto quæritur, fol.189.C.de fund. limitrophis lib.11. Et sicut minor sine decreto non potest vendere bona immobilia, ita nec annuos redditus † constituere super bonis suis,

45 secundum Baldum in cap. ad audientiam in 2. col.2.vers.in glos.1.de rescript. & idem tenet expresius Glos. Paris. non relato Baldo in tractatu de vsuris.q.37.nu.273. pag.325. vbi ponit regulam, quod isti redditus nisi sint ad modicum tempus limitati, computantur inter immobilia: & lege quæ nouiter scribit Matienç. in l.7 glos.5.num.18.cum sequentibus, lib.5. Recopilat. fol.349. vbi inter alia

46 resoluit, an retractus locū † habeat in annuis redditibus: & in d l.1.2.tit.9.libr.5. Recopilat. glos.1.num.83.fol.256.ad quem adde Tiraq. lib.1.de retractu.§.36.glos.3. num.14. pag. 752.& faciunt quæ scribo infra num. 58. & tradit in quæstione dicta retractus Ioann. Lopius in l.70. Tauri, num.30. & 31.fol.135.& quod volunt Bald. in l.etiam, num.13. vers. modo restat.C.de executio.rei iudi. Alexan. & Iaso in l. à diuo pio.§.sic quoque. ff.de re iudica. volentes, quòd pro annua præstatione

47 debet fieri executio † cōtra debitorem sicut pro re immobili, quos citat Quintillanus Mādos. in lib.de annalibus casibus, nu.177. versic. trecentesimus septuagesimus sextus, & legendus est Roland. in conf.1.num.527.lib.3. eleganter Bald. qui non refertur in cap.1. §. 1.num.4 de feud.cognitio. & quæ refert additionator Petri Ferrarien. in praxi, in verb. veris ac legitimis titulis, in additione quæ incipit, immobilia pag.38. Et si omnibus ecclesijs habentibus bona immobilia Papa imponat certum subsidium, religiosi habentes bona immobilia vel census contribuere tenentur pro illis annuis redditibus, secundùm Ancharr. in conf. 104. quod incipit, contra fratres. Felin. in c.in præsentia, n.52.de probat.

Sed hæc iura & authoritates tum quia ex eisdem apparet, tum quia tempore, quo condita fuerunt prædicta iura, nondum erant cogniti hi annui census redimibiles (sed & ante extrauagātes Martini Quinti, & Calixti Tertij, maximum dubium, & anceps erat, an liciti forent) nihil vrgent ad propositum nostræ quæstionis, & sine dubio dicta iura loquuntur in annuis redditibus perpetuis, qui immobiles sunt, vt probat Cassan. in consuetud. Burgund. tit.de confisca, rubr.2. pag.374. col.2. vbi ex hoc inquit, quòd confiscatis bonis alicuius annui redditus, pertinet ad dominū loci, vbi cōfiscatio facta fuit, non ad dominum loci, vbi res est sita, quod trado infra q.58. Et quod annui redditus sint bona immobilia cū sunt perpetui, † & non aliàs, volūt Geminia.

48 in conf.40.col.1.& per totum: & ita intelligi debet textus in dicta Clementina exiui de paradiso.§.cumq; annui redditus, vbi hoc volunt Zabarel.col.1.q.5.& Ancharran. col. 7. vers. nunc quæritur, num.25. quos citat Parisius in conf.56.num.15.lib.3. sed Glos. Paris. par.2. consuetud. Parisien. §.57. per totum, præcipuè num.20. cum sequentibus, fol.134. latè cōcludit, quod census etiam redimibiles †

49 iudicantur tanquam bona mobilia: & idē Celsus conf.92.num.4. Ioan. Cirier. in tractatu de primogenitura lib.2.q.9. in fin. fol.74. colu.4. Nec isti opinioni contradicunt quæ scribunt Cardinalis & Ancharranus in loco supra citato, quia loquuntur in censibus constitutis ad longum tempus, & non in istis casibus quorum redemptio est incerta. Sed & Rebuff. in l.mouentium 93.ff.de verbor. significatio. pag.560. vers. idem si fuerint destinata ad emptionem redditus perpetui, † dicitur

50 immobilis; & idem pag.361. tradit, quòd redditus perpetui, vel ad longum tempus, cōputantur inter immobilia, per textum in dict.§. cumq; annui redditus, & glos. in l. iubemus nulli.C.de sacrosanct.eccles. Et redditus beneficiorum secularium, nec regularium non possunt posidere monachi, qui non habent proprium, quia inter immobilia computantur, secundum Federicum de Senis conf.25. Quintilianus Mandos. in tractatu de signatura gratiæ, fol.63.col.2. vers. & non solum redditus. Sed quod hi annui redditus redimibiles assimilentur potius † immobilibus bonis, quā

51 mobilibus, facit, quia licet possessorium intētari non posit ratione vectigalis personalis, potest intētari ratione vectigalis cōstituti super re equè ac ratione ipsius rei, tanquā vectigal ipsum sit eiusdē naturæ, ac res super qua debetur, quę fuit sententia Alber. in l.2. n.8. C.de pactis, Bald. in l.2.col.7. in vers. sciendū est, num.41.C.de seruit. & aqua, & aliorum, vt per Ripam in l. rem quæ nobis, num. 16. ff.de acquirend. possessio. Decium in consil. 136. Tiraquellū lib.1.de retractu. §.22. glos. vnic. nu.79. pag.684. vbi plura notabilia ad hoc propositum reperies, Celsus conf.84. numer.1.& 2. Et quod procedi posit ad executionem pro annuis pensionibus, quia iudicantur res immobiles, volunt Alexand. & Iaso in l. à Diuo Pio.§.sic quoque. ff.de re iudica. Igitur cum hi annui redditus redimibiles constituantur super rebus immobilibus, sunt censendi † eiusdem naturæ, cuius sunt bona, super quibus constituuntur. Quod supposito

52 proprio

proprio motu moderno Pij Quinti, resoluit Petrus Surdus decis. 204. num. 9. ex Gabriele cons. 47. num. 6. & cons. 140. num. 4. Ruin. in cons. 82. nu. 3. & alijs, quæ refert, vbi ex hoc deducit, quòd potest intentari pro tali censu possessorium, & petitorium. Imò, hi census 53 tunc liciti sunt, quando constituuntur † super bonis immobilibus, non aliàs, secundū Ioan. de Lignia. in cap. in ciuitate, de vsur. & alios plures, quos refert Episcop. Couar. resolutio. lib. 3. cap. 7. fol. 196. cui adde Bartholom. Socin. in cons. 261. num. 4. lib. 2. Et plures citat Aluar. Valasc. de iure emphyteu. q. 32. num. 10. fol. 194. Non tamen requiritur quòd cōstituantur super certo & speciali prædio, sed 54 sufficit † impositio generalis super omnibus bonis, secundùm Ioannem de Lignia. in cap. vltim. q. fin. de vsur. Gloss. Parisien. in tract. de vsur. num. 21. pag. 21. quod est notādum, licet contrarium ex motu proprio Pij Quinti, deducat Manuel Rodriguez in illius lectu. conditio. 2. dubio 2. fol. 11. Et hoc fortificatur, quia hi, qui emunt hos census redimibi- 55 les, † emunt vtile dominium, quod venditor habebat in bonis, super quibus census fuit cōstitutus, & ideo quemadmodum dominium directum, quod remāsit apud venditorem est immobile (vt aperte patet) ita dominium vtile, quod translatum fuit ad emptorē, pro bonis immobilibus est iudicandum, quia vna & eadem res non debet diuerso iure censeri. c. cum in tua, de decim. cum concordan. Et ille, 56 qui habet vtile dominium non minus † domi nus est, quàm ille qui directum habet. l. 1. §. 1. ff. si ager vectigal. vel emphyteu. l. 1. tit. 28. part. 3. in versic. *La tercera manera*. Notatur per Baldum in l. 3. col. penult. C. si à non cōpeten. iudi. de quo vide quæ late scribo in 3. parte huius operis q. 9. n. 9. Et ad hoc eriā facit doctrina Alberici, Bartoli, Alexandri, & aliorum in l. sciendum. ff. qui satis da. cogan. dum dicunt, annuos istos redditus esse bona immobilia, dum debentur super re immobili, quæ illis præstandis est obligata: & idem tenent alij Doctores relati per Tiraquellum in d. gloss. 6. nu. 10. cui adde Rebuffum qui idē tenet in tomo 2. ad constitr. Regias, tit. de cōstitutione redditunm, pag. 410. Anton. Gomez in l. 66. Taur. num. 1. latè Roderic. Suar. in tit. *De los emplaçamientos*, in princip. nu. 128. pag. 372. vbi Vald. pag. 141. Castillo in l. 74. Taur. fol. 212. col. 1. & 2. Et ex istis infertur intellectus ad ea, quæ in proposito scribit Auendañus resp. 23. num. 1. cum sequentibus, vbi disputat, an in censu redimibili ven 57 ditio habeat locū ius † retractus? De quo per Glos. Paris. par. 2. consuetud. §. 57. numc. 29. fol. 136. & facit, quod scribo supra nume. 45. Et quod nouissimè istis relatis scribit Ioann. Gutierrez lib. 3. practicarum quæstionum in quæst. 83. Et confirmatur quod scribit Tiraquellus lib. 1. de primogenitura quæst. 49. numer. 9. pag. 334. vbi resoluit, quòd si nomen debitoris est census vectigal, aut pensio emphyteutica, vel alius redditus, quos (vt ipse dicit) vulgus vocat fonciales, sequuntur locū rei ob quam debentur, quod est norandum. Cum igitur hi annui redditus redimibiles cōstituantur (vt supra dixi) super re immobili hypothecata ad principale debitum, & ad cēsus decursos, sequitur quòd sunt bona immobilia, & pro talibus † sunt iudicandi & haben 58 di. Et actiones iudicantur mobiles, aut immobiles secundum quod competunt ad res immobiles, vel mobiles, vt volunt glossa in authen. de non alienand. §. illo. vbi clarius Angel. glos. in l. 1. vbi notat Bart. cap. si aduersus transactionem, Decius & Bart. in l. potest. ff. de authorita. tutor. & alij, quos citat Alexan. vbi Glos. Paris. in cons. 16. num. 4. & in consil. 31. num. 6. lib. 1. latè Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. glos. 7. num. 1. cum sequentibus, pag. 70. qui plures in contrarium citat. Et debitum est mixtum quando cēsus debetur hypothecaris certis fundis, secundùm Baldum in cap. 1. §. sciendum, col. vltim. de feud. cogni. confirmat Purpurat. qui etiam de hac materia tractat in l. ex conuentione, num. 73. C. de pactis.

Item ista opinio comprobatur, quia cū incertum sit, quando hi census redimantur, & soluatur quantitas principalis, pro qua quotannis hi census soluuntur in dubio hi census perpetui sunt iudicandi. Quia in dubio † du- 59 bia & incerta potius sunt iudicāda perpetua, quàm temporalia. l. sufficit, vbi Doctores præcipuè Iaso. ff. de condi. indebi. facit text. in c. si gratiosè, de rescript. in 6. glos. in c. vltim. in verb. perpetuus, in fin. eod. titulo, vbi Ioan. Andr. & Dominic. notant Iaso in l. 3. §. ex contrario. ff. de acquirend. possessio. Decius in cons. 472. & alij piures quos refert Tiraq. lib. 2. de retractu, in glos. 1. & vnica, num. 39. pag. 885. quibus addo Bartolum in l. iuris peritos. ff. de excusa. tuto. Decium in cons. 204. in fin. Alciat. in tract. de præsumptio. reg. 2. præsumpt. 36. & textum in d. l. sufficit: citat Ofascus decisio. Pedemontan. 34. num. 29. & istum refert Seraphin. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuil. 73. num. 7. pag. 381. Menochius in tract. de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 109. num. 6. pag. 401.

Qua tandem ratione ductus Glos. Paris. in consuetud. Parisien. part. 2. tit. 2. de censibus, num. 21. fol. 134. tenet ex presse, quòd hi cēsus redimibiles sunt potius bona † immobilia 60 quàm bona mobilia, refert text. in d. l. sufficit, & quod notat Bart. in l. de pupillo. §. si quis ipsi prætori. col. 1. & 2. ff. de noui oper. vbi etiam Ias. & ibi Gloss. Parisien. late tractat

quæ-

qualiter,& quomodo hi census sunt bona immobilia,vel mobilia.

Ex quibus doctrinis, & ex d.l.sufficit, obiter confirmari possunt quæ scribit Episcop. Couarr.resolutio.lib.3.c.10.n.4.vbi latè tractat,qualiter emphyteusis, vel census, cuius origo non apparet,nec inueniri potest,† præsumatur temporalis vel perpetuus. Et confirmo per aliam regulam iuris,quæ habet, quòd dispositio,quæ ex aliquo futuro euētu resolui potest,non minus † dicitur pura,quā si nullo casu resolui possit, secundū glos.in l.2.ff. de in diem adiectio.Bald.in l.cum mota.C.de transact.Paul.& Socin.in l.qui bus diebus. §. quidam Titio.ff.de conditio.& demonstr. & alios,vt per Petrum Surd.decis.108. nu.19. Maritus tamen lucratur feudū datum in dotem,quando erat alienabile, secundùm Deci. in l.1.nu.13.C.vnde vir & vxor, Roland.in tract.de lucro dotis.q.54.& alios,vt per Petrum Surd.decis.220.nu.45. Et quòd census præsumantur potius redimibiles,† quàm perpetui,resoluit hodie nouissimè Felicianus in tract.de censibus lib.2.c.5.fol.192.col.2.versic. nec minus solet dubitari.

61 62 63

Porro pro hac sententia facit doctrina Zenzelini in extrauag.22.incipienti,ad conditatum,col.1.in vers.mobilium,.vbi dicit, quòd annui redditus † computantur inter immobilia,cum sunt perpetui,aut ad lōgum tempus: idem tenet Bald.in l.Hæc edictali.§.his illud, C.de secund.nupt.Ias.in d.l.sciendum,n.23. Guillelm.Bened.ct.in c. Rainuntius,in verb. cætera bona,nu.8.fol.255.de testamentis,& alij plures, quos refert Tiraquel.vbi supra.n. 7.pag.69.cui iunge Purpura.in l.ex conuentione,nu.73.C.de pact. vbi addit,quòd quando est eadem ratio loquens in bonis immobilibus,quæ est in annuis redditibus,pro immobilibus † sunt iudicādi,alias secus, & eiusdem Tiraquel.in d.glos.quamuis non referat Purpuratum, & Baldi sententiam sequuntur plures,quos refert Glos.Paris.vbi supra nu. 22. quod etiam tractat Rebuf.in d.l.mouentium, quamuis prædicta non citet, nouissimè frater Emanuel Rodriguez super motu proprio Pij Quinti de censib.cōditi.1.fol.8.& iterū dub. 2.fol.10.qui hoc refert, sed & Aretin.in cōsil.10.nu.1.tenet, quòd præstatio cēsus si est ad magnum tempus, vel perpetuum, dicitur esse quoddā ius immobile abstractum & cōsideratum de per se,ex doctrina Baldi per illū textum in l.iubemus.C.de sacrosanct.eccles. & in d.Clement.exiui de paradiso.§.sed cum malum.Et quòd sub legato bonorum immobiliū comprehendantur annuæ præstationes si sunt perpetuæ, vel diuturnæ durationis, voluerunt Bald.in c. cum M.num. 12.de cōstitutio.Mantic.lib.9.de co niectur.mente defunct.tit.2.nu.3.pag.384.

64 65

Contrariam autem sententiam,quod hi cēsus, quibus hodie vtimur,sint propriè bona mobilia,contra omnia prædicta teneret† videtur eadē Glos.Paris. in d.loco,fol.136.n.29. vbi ex hoc dicit,quòd cōsuetudo,quæ dat ius retractus in Gallia cognatis constituentis cēsum, nō habet locū in huiusmodi redditibus, quia sunt bona mobilia, Nicol.Boer.cons.3. num.7.& 15.& addit Paris.cons.56. nu.15. lib.3.& idem Glos. Paris. in tractat.de vsuris q.37. num.272. pag.325. Et eiusdem etiam sententiæ fuit Cifuentes in l.70.Tauri.q.25. dicens,quòd leges retractus non habent locū in annuo redditu redimibili, quamuis locum habeant in annuo reddito perpetuo, refert Matth.de Afflictis in tractatu protomiseos. §.tota hæc lex.col.3.& Bald.in prælud. feudorum,col.6. Et quod redditus cōstitutus ad rationem bessis, vel semissis vsuræ tantū,vel circa,puta ad rationem vnius pro duodecim, vel quindecim,aut sexdecim, non sunt bona immobilia,nec habeant causam perpetuam,tenet eadem Glo.Paris.in d.1.p.consuet.§.41. nu.96.fol.296.& Cassan.in consuetud.Burgund.tit.de confiscatione,rubric.2.§.1.pag. 375.vers.sed quid dicendum.Et quòd annui redditus † diuidi possint per minorem sine causa,quia sunt bona mobilia, volunt Bald.in l.vltima.C.commun.diuidun.Socin.in tract. fallētiarum,reg.329. Barba.in cons.67. inter consilia Curcij, quos citat Menoch.lib.2.de arbitrar.casu 171.nu.34.qui tamen refert Socin.Iunior.contrarium tenentem cons.79.n. 7.lib.1.Ad quos addo elegantem quæstionē, & in practica quotidie contingentem, quam disputat Sforcia Odi in tractatu de in integrū restitutione,part.2.q.56.art.6.pag.706. nu. 45.vbi tractat,an minor restituatur aduersus impositionem censuum modernorum? adeo autem existimat Nicolaus Boer. d.cons.3.numer. 22. quòd isti census redimibiles † sunt bona mobilia,quod si ex consuetudine pater & mater habeant ius succedendi in bonis mobilibus,quòd debent succedere in istis annuis redditibus redimibilibus:quod est notandum in ista materia, ad quæ addo eundem Nicol. Boer.decis.227. num. 18. ad fin. referentem Barbaci.in cons.22.lib.3.dicentem,quòd redditus assignatus super re verisimiliter duratura,seu perpetua, † habetur pro re immobili; quæ reputo notabilia. Et an si quis det rē propriam in censum pro certo reddito redimibili,coniūctus possit retrahere,disputat Castel. in l.74. Tauri, vbi concludit, licitum esse,† quod verum est,cum isti contractus assimilētur contractibus venditionum,imo sunt propriè contractus venditionis. Quod clarè docent extrauagantes Martini & Calisti,& tradit Episcop.Sarmient. lib. 1.selectarum. c.7. Michael de Palacios in praxi Theologica,

66 67 68 69 70

lib.4.

lib.4.c.6.pag.311.col.2.Felician.in tract. de censibus lib.1.c.4.nu.9.fol.51. Et materiam tractat nouissimè Castillo de vsufruct. c. 41. nu.9.cũ alijs,fol.194. Valdes in addition. ad Suar.in l.2.ti.*de los emplaçamiẽtos*,pag.140.

Quid dicendum in hac quæstione? Ego quidem in ea fui sententia,& adhuc sum,quod hi 71 census pruprie loquendo, † nõ sunt bona mobilia, nec immobilia, sed constituunt quandã diuersam speciem sicut nomina debitorum, quæ faciunt tertiam speciem , quia non sunt bona mobilia,nec immobilia.l.quam Tuberonis.§.vltimo.ff.de peculio,ad quã conclusionem plures retuli Doctores , & concordãtes in q.59.infra hac 1.p. n.1.& pro hac conclusione induco de iure Regio egregiũ casum in l.1.tit.17.par.2.ibi,*E las muebles se entienden por aquellas q̃ viuen e se mueuen por si naturalmente:e otro si,por las otras que maguer no son viuas,e se non pueden por si mouer,pero mueuẽ las.E las raizes son las heredades,y las labores q̃ se non pueden mouer en ninguna manera.* vbi Gregor.Lop.in verb.*raizes*,quod annui redditus computãtur inter bona immobilia, facit l.10.tit.33.part.7.in versic.*Otrosi dezimos,q̃ cosa mueble.* Ex quibus apparet, quod cũ annui redditus non moueãtur,nec sint radices, ad hoc vt sint immobilia, constituunt † præ- 72 cisè quandam speciẽ de per se, quæ eos facit non esse bona mobilia,nec immobilia, ad idẽ facit l.4.tit.29.par.3.& verè(vt prædixi)hęc bona sunt veluti quoddam nomen debitoris, quod quotannis cõpetit creditori contra personam,& bona debitoris ad recuperandũ census decursos,& pecuniam, quæ fuit in cẽsum data,quod non obscurè voluerunt Abb.in c. nulli,n.9.de rebus ecclesiæ, Alexand.in additio.ad Bart.in l.mouentium.ff.de verbor.signific. Marian.in tract.oblatio.libel.8.q.6.versic.sed iuxta prædicta,quos citat Tiraq.lib.1. de retractu.§.1.glos.6.nu.3.pag.63. Et quod isti annui redditus non sint bona mobilia,nec 73 immobilia,sed constituãt quãdam † speciem, tradit Auenda.in d. respon.24.nu.3.& Abbatem etiam citat Anton.Gabr. lib.6. communium opinionum, tit.de verbor. significatio. conclus.8.nu.5.pag.347. & idem vult Quintilian. Mandus.in lib.commissionum , tit. de commissione in causa prosana , in verb. stabilia,fol.14.col.3. Et cum finis in omnibus re- 74 bus sit potius † inspiciendus,ad quem quodlibet negotium tendit,quàm quod præsens est l.si idem.§.vltimo. ff.de iurisdictio. omnium iudicum.l.si domum. ff. locati.l.qui bona. §. qui inter. ff. de damn.infect. Et finis ipse declarat,qualis res sit cẽsenda.l.sed & si quid.§. 1 ff.de vsufruct.c.fraternitatis. §. vltimo, de frigidi.& malefičia. Quod latius confirmat Tiraquell. in tractatu de vtroque retractu. §. 1. gloss.7.num.45.pag.56.facit text.in l.si Titius,in principio, ibi, *Exeuentu solutionis.* ff. delegatis 2. Cum igitur finis sit inspiciendus, & data per debitorem pecunia census redimitur,& remanet liber, † debent census iudi- 75 cari sicut alia quælibet debita , quæ non sunt bona mobilia, nec immobilia. Et si proprietas vocabuli in omnibus rebus seruanda est.l.1. officium.ff.de re militari.l.vltima. ff. de ædili.edict.explicat latè Alciat. lib.1.de verbor. significat.in princ.sequitur,quòd ex proprio significatu hi census † non sunt bona mobilia 76 nec immobilia,quod patet ad sensum;cũ nec moueantur,nec semoueant, nec sint stabiles. Ad quod etiã facit l.15.tit.9.part.6.vbi Gregor.Lop.in glos.in verb.contra vult maioratum posse constitui ex annuis redditibus,vel iuros,quod quotidie fit.Item,si cõmunis vsus loquendi tantæ est virtutis , quòd præfertur propriæ significationi.l.librorum. §.quod tamen Casius.ff.de legat.3.certum est,quòd in Hispania diuerso nomine nuncupantur census redimibiles,& alia bona mobilia,& immobilia,quod communis vsus loquendi apertissimè docet.

Nec obstant in contrarium adducta , quia impropriè benè venire possunt census appellatione bonorum, siue appellatione bonorũ immobilium:propriè autem nequaquam mihi persuaderi potest:& hęc confirmantur ex scriptis per Cessum cons.66.n.6.& conf.67. nu. 5. Tandem in hoc puncto superest, quòd caueamus à Ioan.Lop.in d.l.70.Tauri, folio 134.col.4.in vers.non obstat, vbi generaliter dicit,quod censũs † nõ sunt bona mobilia,nec 77 immobilia ,sed quòd constituunt quandã speciem de perse:& clarè Ioann. Lopius loquitur in annuis redditibus perpetuis cuius opinio est contra text.in d.Clement.1. exiuj de paradiso,cui est nulla congrua responsio , & illius sententiam amplector in annuis redditibus redimibilibus.

Ex quibus dubium redditur quod scribit doctissimus Molina lib.2.de primogen.c.10. num.6.fol.300. vbi indistinctè tradit , quòd annui redditus redimibiles inter immobilia cõputantur, & ex illis potest fieri maioratus, quod ex prædictis difficile redditur. Et istis est addendum,quòd quando annuus redditus præstatur ex re modico tempore duratura,† 78 non est inter immobilia referẽdus, vt fundat Barba.consi.22.col.2.lib.3.quẽ refert & sequitur Menoch.de arbitrar.iudic.lib.2. Centur. 3.casu 233.num.2.pag.444.

Et ex istis etiã infero obiter ad quæstionẽ quotidie contingibilẽ, an maritus soluto matrimonio teneatur restituere annuos redditus tanquã bona mobilia, vel immobilia , aut tanquã iura & actiones,† qua in re elegãter di- 79 stinguit Quintilia. Mandos. in tract. annales casus, nume.34. annales redditus ad tempus

Ee debere

debere maritum restituere post annum, si vero sint perpetui statim restitui debent, prout latius ipse distinguit ex Carolo Ruin. in consil. 82. col. 1. lib. 2. Parisio cons. 56. nu. 15. lib. 3. & alijs quę citat. ¶ Ex prædictis etiam omnibus infertur ad quæstionem quotidie contingibilem de patentibus, vel alijs personis facientibus maioratus de Juros, quos nos lingua materna vocamus, quā vim habere debeāt ad hoc, vt reuocari non possint, & an sufficiat sola cessio, cui conueniunt quæ scribit Simō de Pretis de interpr. defunct. volun. lib. 4. vers. ad quartum, n. 15. fol. 474. Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsump. 168. fol. 258.

Hęc omnia supponere oportuit, vt rectius & radicitus sciamus, quid in nostra quæstione respondendum sit, cuius occasione omnia superiora scripsimus, dum propositum fuit, an si quis faciat maioratum de omnibus bonis suis immobilibus, comprehendantur annui redditus redimibiles. In cuius quęstionis solutione, si cōmunior opinio sequēda est (prout supra retuli) videtur, † quòd comprehendan-80 tur in maioratu hi annui redditus tanquā potius assimilētur bonis immobilibus, quam bonis mobilibus. Sed suspicor, quod Doctores nostri, qui dicūt, hos annuos redditus esse bona immobilia, non loquuntur in his censibus *al quitar*, sed in alijs annuis redditibus. Vnde, quia Glos. Paris. & Cifuen. loqui videtur magis propriè in his casibus, nō multum erraret, qui teneret, quòd hi census non venirent in dicto maioratu. Et ista corroborantur, quia licet aliquando ex his annuis redditibus redimibilibus fiant maioratus, non tamē possunt esse tam perpetui & stabiles, sicut quando fa-cti sunt de bonis immobilibus, cū possint ad voluntatem debitorum quotidie redimi, quæ est facilis via ad hoc, vt amitti, & extingui possint, vt experientia docet.

85 Et ex his obiter † inferri potest intellectus ad l. 6. Taurinam, an virtute fori, cuius in d. l. fit mentio, hi annui redditus tanquam bona mobilia pertineāt ad parētes, vel tanquā bona immobilia pertineant ad consanguineos? In qua illatione, quæ quotidie cōtingit, decisiuè procedendo concludo, quòd si isti cēsus sint maiorum, ita quòd sint de stipite, vel trunco filij, pertinebunt ad consanguineos parentibus exclusis: si autem non sint maiorum, applicabuntur parentibus. Nec enim d. l. 6. in quantum dicit, *El tronco al tronco, o la raiz a la raiz*, loquitur de trunco, vel radice arborū, sed de trunco vel radice maiorum. Quòd patet ex doctrina Paul. in l. vltima, num. 7. C. de verbor significatione, vbi Angel. & Curtius Iunior in cons. 177. num. 3. lib. 2. & l. 1. tit. 6. part. 4. quam legem Gregor. Lop. ibi in l. 9. *E aquel.* dicit notabilem pro intellectu d. l. 6. ad idem facit l. 2. & 3. eodem titulo, & doctrina Bald. in cap. 5. ad finem, vbi Martin. Laudens. col. 2. de eo qui sibi, aut hæredibus suis, eiusdem Baldi in c. 1. col. 2. de successio. fratr. vel gra. & Deci. in cons. 445. num. 19. Præpo sit. in c. & quia, nu. 16. 70. & 71. qui feud. dar. possent, Alexand. in cons. 25. num. 7. lib. 5. Ex quibus remissionibus, quas lector in dictis locis videre poterit: ista opinio tenenda videtur, seclusa cuiusque loci consuetudine, quæ erit seruanda. Et qualiter annui redditus & salaria † Regis dicantur bona immobilia, & 82 excusent à satisdatione, tradunt Matienç. in l. 3. tit. 16. lib. 5. Recopilat. dominus Valdes in l. 2. tit. *De los emplaçamientos*, in additio. ad Rodericum Suarez, pag. 540.

Sed an molendina, seruitutes, naues, & alia plura huiusmodi sint bona mobilia, vel immo bilia? Vide quæ latè scribit Tiraquel. lib. 1. de 83 retractu. §. 1. glos. 7. num. 88. cum pluribus sequentibus: cui adde Rebuff. to. 2. ad constitu. Regias, tit. de rescissio. contractus, art. vnico, glos. 15. nu. 36. & vide etiam eundem Tiraq. eodem lib. 1. §. 1. gloss. 5. numer. 1. cum alijs, pag. 71. Et an pecunia redacta ex venditione prædiorum sit immobilis, vide Tiraquell. in d. glos. 7. num. 512. pag. 108. & latiùs. §. 32 glos. 1. & vnica, numer. 10. cum sequentibus, pag. 663 vbi tractat, si quis vendidit fundum patrimonialem, & ex pecunia ipsius alium emit fundum, an censeatur patrimonialis, & retrahi possit per consanguineos si vēdatur? ad quem addo Manticam de coniecturata mēte defuncti, lib. 9. tit. 6. num. 2. pagin. 386. Et quæ scribo hac parte quæst. 11. Quæ omnia conferunt ad intellectum textus in d. l. 6. Tau-rinæ, & fori † de Sepulueda, & aliorum loco-84 rum. Et est addendum quod pedagia & dacia inter immobilia cōmputātur, licèt sint incorporalia, c. 1. vbi Bald. de cognit. feud. nu. 1. Geminia. cons. 40. Alex. cons. 103. lib. 5. vers. tertio respondeo. Et quod dacia & pedagia sint iura incorporalia, & tertia bonorum species inter mobilia, & immobilia, tradit Ripa in cōsil. 171. nu. 5. ex Bart. in d. l. mouentium. ff. de verborum signific. Et generaliter iura incorporalia, de quibus non reperitur separata decisio, inter immobilia † computantur, secun-85 dum Alexand. & modernos in l. à Diuo Pio, §. in venditione. ff. de re iudica. eundem Alexand. in cons. 31. lib. 1. confirmat vtrumque Ripa cons. 171. nu. 12. Ad quos addo Baldum in l. traditionibus ad finem, C. de pact. & in l. 2. ad finem. C. commun. vtriusq; iudicij, Alexan. in cons. 184. in causa & lite lib. 6. quos citat Tiraq. lib. 1. de retractu. §. 6. nu. 9. pag. 428. concludentes, quòd quemadmodū in rebus corporalibus requiritur traditio ad dominij translationē, † ita in rebus incorporalibus 86 corporalibus inhęrētibus, licet secus in merè corporalibus. Ad quos addo notabilē tex. in l. 15.

l. 15. titulo 9. part. 6. ibi, *Assi como los derechos que eme ha contra sus deudores*. Et quod ibi tradit Gregorius Lopez in gloss. in verbo, *Contra sus deudores*, de maioratu facto de annuis redditibus. ¶Et quod in legato iurium, & actionum contineantur † redditus vectigalium, volút Bald. & Paul. de Castr. in l. 1. C. de vsufruct. Paul. in l. Titia. §. Titia, nu. 122. ff. de lega. 2. Matth. ab Afflict. in c. 1. §. vectigalia, nu. 50. quæ sint Regalia. De quo lege egregium cons. Ripæ 170. n. 12. & legẽdus est Roland. in cons. 1. nu. 130. cum seqq. lib. 3. Et quod venditio pascui, gabellarum, & pedagiorum, & guidagiorum † sint bona immobilia, scribit Matth. de Afflict. in tractatu de iure protomiseos, in princip. col. 3. in 3. notab. vers. item quæro, quid si vẽdatur, post Bald. quem citat in d. c. 1. de feud. cogni. & in c. 1. quæ sint Regalia, Parisium in consil. 84. num. 5. cum sequentibus lib. 3. Et si Princeps concedat facultatem alienandi bona immobilia ad aliquam necessitatem, an liceat alienare census, declarat Alciatus lib. 3. de verbor. significat. pag. 58. vers. qua ratione. Et an bonorum appellatione veniat feudum, vel emphyteusis, vide quæ latè scribit idem Tiraquellus in l. si vnquam, in verb. bona, numer. 14. pag. 156. vbi aliqua reperies pro intellectu eorũ, quæ hic tractãtur, Cephal. cons. 523. nu. 32. lib. 4. Qua ratione, si testator relinquit vsumfructum bonorum suorum, non † veniunt bona feudalia, secundùm Alexan. in cons. 11. n. 3. lib. 4. Ias. in l. Gallus. §. rectè, num. 42. ff. de liberis & posthum. & alios, quos citat Menochius in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumption. 142. num. 8. fol. 258. vbi nu. 11. & 12. tradit, quid in bonis emphyteuticis, & idẽ resoluit Francisc. Mantic. lib. 9. de coniectu. mẽte defunct. tit. 6. pag. 399. & ibi nu. 8. tradit. quid in bonis fideicõmissi. Tradit etiam Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testamen. in verb. cætera bona, n. 8. fol. 255. Et quid de rogationibus tabellionis, de pedagio, multis, & decimis. Et quod bonorum appellatione, non veniant bona feudalia, nec emphyteutica, plures citat Simon de Prætis lib. 3. de interpretan. defunct. volunta. interpr. 1. dub. 1. solutio. 1. nu. 55. fol. 183. & lege illum in solutio. sequen. & Molinam lib. 2. de primo gen. c. 10. nu. 72. fol. 312. Et qualiter bona emphytheutica † veniãt in restitutione fideicommissi, constat ex text. in l. ius emphyteuticũ. C. de fundis patrimon. lib. 11. & ex Bart. & alijs in l. si patroni, in princip. ff. ad Trebellianum, & alijs quæ tradit dominus Anton. de Padilla in l. cum virum, num. 56. C. de fideicommiss. Marzarius de fideicommiss. p. 2. q. 4. Aluarus Velasc. in tract. de iure emphyt. q. 1. n. 22. & legẽda sunt quę scribo p. 3. q. 9. à n. 90. Carol. Ruin. in cons. 38. nu. 13. lib. 1. Rebuf. in l. bonorum 49. pag. 365. ff. de verbor. signific. notanter Menoch. cons. 129. n. 32. lib. 2. Petra de fideicommiss. q. 8. n. 280. pag. 135. de quo legi debet Caldas Pereira in tract. de nominatio. ad emphyteusim. q. 23, num. 18. fol. 267. notanter Aymo in cons. 256. nu. 5. qui loquitur in bonis feudalibus, Thesaurus decis. Pedemont. 193. num. 2. idem decis. 63. n. 7. qui refert Pinellum in rubr. C. de bon. matern. dicentem, quod bona subiecta fideicommisso, & feudalia noua comprehenduntur sub nomine hæreditatis, licèt veniant appellatione bonorum, Bertazol. in tract. clausularũ, clauf. 12. glos. 2. nu. 4. fol. 74. Et quòd bona fidei † commisso subiecta non veniant in fideicõmisso vniuersali, tradunt Alexan. in l. si patroni, ff. ad Trebell. & in cons. 11. lib. 3. & alij, quos citat Bursat. in cons. 44. nu. 11. Petr. Surd. decis. 11. nu. 1. cum seqq. qui loquitur de bonis emphyteuticis. Et quod licet in aliquibus casibus donationes habeant vim fideicõmissi, nõ tamẽ veniant in † restitutione fideicommissi nisi sint in testamento nominati, probatur, in l. sequens quæstio. ff. de legatis, vbi Bart. dicit singularem, & voluit Ioan. Andr. Dinus, Angel. Barbacius, quos citat Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. libertis nu. 121. pag. 136. quod reputo pro singulari in ista materia, & quod in generali obligatione non veniant bona feudalia, tradit Paris. in cons. 120. n. 47. lib. 1. per cap. 1. si de feud. fuerit controuersia, tradit latè Tiraq. in tract. le mors. p. 4. declaratio. 5. nu. 11. qui. 15. declarat. in casu authentic. C. commu. de legat. Et quid sit in bonis emphyteusis resoluit Tiraquel. in tract. le mors. p. 4. declaratio. 6. nu. 1. Et maritus virtute pacti, quòd dotem lucretur, † non lucratur bona feudalia l. 1. §. final. de inuestitura de re aliena facta: notant Bald. & Ias. in authent. res quæ. C. communi. de legatis, & alij, quos citat Ripa in l. 2. num. 19. ff. solut. matrimon. fol. 45. Et an beneficiũ retrahẽdi rem venditã, habeat locum in pedagijs, annuis redditibus, & in alijs similibus iuribus, resoluit Cifuen. in l. 70. Taur. q. 24. & 25.

Ex iam dictis etiam deducitur † intellectus ad leges 14. & 31. tit. 11. part. 5. in quibus fit mentio de bonis radicibus. Sed est quęstio, pater donauit filio rem emphyteuticã absq; cõsensu domini, qui eo casu requirebatur, & cõstituit se possessorẽ nomine filij, postea autẽ donauit eandem rem alteri filio cũ consensu domini, & tradidit isti secundo filio possessionem realem, aut per cõstitutum, † quis istorũ filiorum præferatur? Quæ quæstio decidi potest ex decis. Guidon. Papę 46. & scriptis per Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. vxorem, nu. 294. & 555. de testam. & alijs, quæ scribit Aluar. Valasc. de iure emphyt. q. 14. n. 1. fol. 90. ¶Et quòd prohibitus alienare

Ee 2 bona

96 bona immobilia † non censeatur prohibitus alienare incorporalia bona, volunt Oldral. in conf. 219. factum tale est dominus Rex Franciæ, Deci. in conf. 639. nu. 7. Ioseph. Mascar. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1237. n. 63. fol. 175. Et an ex venditione annuorum redditus debeatur laudemia, tradut Alberi. 1. p statutorum. q. 110. Tiraquel. d. §. 9. n. 11. pag. 428. & prius nu. 1. ¶ Et an hæres fideicõmisso grauatus teneatur restituere emphyteusim, † tradunt Doctores in l. si patroni. ff. ad Trebell. & distinguũt Bal. & alij, præcipuè D. Antonius de Padilla in l. cum vitum, n. 56. C. de fideicommiss. quem & alia plura citat Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4. præsump. 197. n. 12. fol. 358. ad quos addo quod scribit Gregor. Lop. in l. 1. tit. 2. in glos. in verb. natura, tit. 13. part. 5. Et an in donatione vniuersali comprehendantur bona emphyteutica, tradit latè Petrus Surdus decis. 93. num. 4.
97

Et an officia Decurionum, & tabellionum
98 sint bona mobilia, vel immobilia, † legenda sunt quæ nouissimè scribit Castellus Bobadilla in politica lib. 3. c. 8. num. 292. cum sequẽtibus, pag. 353. vbi resoluit ex pluribus, quòd
99 sunt bona immobilia, quod non † credo verũ, quia est contra dictam legem partitæ primã. tit. 17. partit. 2. & contra communem vsum loquendi, & contra proprietatem verborum, & contra supra scripta, & contra illum facit l. plebes. § munus publicũ, quæ est lex 239. vbi Rebuffus pag. 1048. ad quem addo quæ de istis officijs scribit Antonius Gama decis. 42. Et an pecuniæ, bona mobilia pretiosa nomina debitorum, veniant in restitutione fideicommissi, lector videat notabile consiliũ Parisij 25. nu. 69. cum sequentib. lib. 2. ¶ Et
100 quòd bona feudalia non † videantur obligata in obligatione generali, probatur in cap. 1. de capitaneo qui curiam vendidit: & in c. 1. in generali, si de feud. fuerit controuersia inter domin. & agnat. cum concordan. vt per Alexan. in conf. 41. nu. 1. lib. 6. vbi ex Angel. in auth. de restitutio. & ea quę in princip. tradit, quòd in generali obligatione non veniũt bona libellaria, seu emphyteutica. De quo lege Petrum Surd. decis. 93. num. 15. cum seqq. Et quòd in institutione fideicõmissi, vel institutione † hæredis extranei non veniant bo-
101 na emphyteutica, ne res incidat in commissum, tradunt Fulgos. in conf. 230. post principium, Snein. Iun. in conf. 72. num. 45. lib. 2. Et circa nostram materiam cessionum actionum plura notabilia scribit Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 129. nu. 1. cũ sequentib. pag. 442. Et qualiter res retracta à proximiore cõsanguineo iudicetur res mobilis, vel immobilis, † tradũt Alberi. & Deci. in
102 l. ea demũ. C. de collatio. & Anto. Gabr. lib. 1. cõmunium tit. de probatio. cõclus. 12. nu. 24. pag. 29. Et qualiter mouentia, mobilia, semouẽtia, pecuniæ, merus fructus, & per granum viñũ, lanæ, & alij fructus veniant in restitutione fideicommissi, tradit latè Marzar. in tract. de fideicommis. p. 2. q. 5. & in sequenti quæstione, tractat quæstionem egregiã, an in restitutione fideicommissi veniant quæ testator vẽdidit cum pacto de retrouendendo, si grauatus hæres post mortem redemit, & an hæres possit bona retinere pro se restituẽdo pretium fideicommissario, & tenentur restituere sine retentione, ex Bart. in l. in diem. ff. de aqua pluuia arcenda, & Cagnolo in l. 2. q. 94. C. de pact. inter emptorem.

QVÆST. XLI.

Pater si faciat maioratum in filiũ infantem, & tradat illi possessionem, an reuocari possit.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio, num. 1.
Infans non potest incipere possidere, n. 2. Quid in filiationis quasi possessione. n. 3. & 21.
Possessio sine animo acquiri, nec amitti potest, num. 4.
Possessio quæ ex consuetudine Frãciæ ipso iure in hæredem transfertur, non habet locum in infante. n. 5. Quid in iocalium possessione. n. 6
Donatio facta infanti, cùm de illius commodo tractatur, an acquiratur absq; ratificatione. n. 7. an eius acceptatio requiratur. n. 11.
Quid cum tabellio acceptat. n. 15.
Pupillus an possit eligere aliquem ad emphyteusim. n. 8. & an possit acceptare donationem, & vinculum primogenituræ. n. 14.
Minor decem annorum cum dimidio an possit absq; tutore possessionẽ acquirere. n. 9. & 12
Pater & alij ascendentes adire possunt hæreditatem infantis delatãm. n. 10.
Maioratus factus in pupilli fauorem, si possessionem apprehendat, aut scriptura tradatur, irreuocabilis est, n. 13.
Posthumus melioratus pro iam nato habetur, num. 16. An debeat dari curator qui nomine eius acceptet. n. 17.
Curator an possit acceptare donationẽ pro adulto, num. 18. An mater pro filio, n. 19. Quid si tutrix effecta hæreditatem pupilli adiuit.

QVadragesimo primo, quæro, si pater facit maioratum in filium infantem, & tradidit ei possessionem, vel scripturam, aut cõstituit se nomine illius possidere, vel maioratus fuit factus cum aliquo tertio, an possit illum reuocare? In qua quæstione relinquo poste-

posteriorem casum, videlicet, vbicunq; maioratus fuit factus non solum in fauorem infantis, sed etiam in fauorem alterius propter aliquam causam onerosam; & tunc ex dispositione l.44. Tauriœ maioratus est irreuocabilis, quia in hoc non solum inspicitur persona infantis, sed illius etiam in cuius fauorem maioratus fuit factus, qui totũ vinculũ actui dat. In alijs autem casibus dico † resolutiuè, quod nisi aliquis, puta seruus, tutor, vel curator, aut tabellio nomine infantis possessionẽ apprehenderit realiter, vel scripturam acceperit, vel constitutum acceptauerit, maioratus est reuocabilis, non obstãte d. l. 44. Taur. quia infans solut non potest incipere † possidere, quia intellectu caret, & affectionem tenendi non habet. l. 1. §. adipiscimur, ibi, *Quia affectionem tenendi nõ habent*. ff. de acquiren. possession. l. Quanuis. §. infans. ff. eod. tit. facit. l. pupillus. ff. de acquirend. hæreditat. & quod per illam dixit Ioannes Paglio. quem refert Bartholom. Socin. in cons. 156. col. 4. versic. ad quartum, lib. 2. Natta cõs. 448. n. 8. lib. 2. Per quæ iura tradit notanter Paris. in cons. 51. n. 25. lib. 2. quòd infans non potest acquirere filiationis † quasi possessionẽ, quod est notandum ad ea quæ scribo in 3. p. q. 15. dũ tractatur de quasi possessione filiationis, & possessio sine animo acquiri, † nec amitti potest. l. 3. & l. quemadmodũ. ff. de acquiren. possession. l. licet. C. eod. tit. & faciunt, quæ scribit Balbus in tract. de præscriptio. in 1. p. 3. partis. q. 9. num. 3. fol. 59. quibus adde bonum textum in l. si quis emancipatum. C. de donatio. Et ideo Tiraquel. in tract. le mors, p. 2. declara. 16. pag. 160. affirmat, quòd possessio, quæ ex generali Franciæ consuetudine trãsfertur ipso iure in hæredem absq; apprehensione, † non habet locum quando hæres est infans, val furiosus, quãuis dicat quod vsus antiquissimus, & practica obtinuit contrariũ, quod verius puto, & in casu l. 45. Taurinæ tenendũ (prout dico in 3. p. huius operis in materia possessoria. q. 2. post principium) & tradit Angulo in l. 1. tit. 5. lib. 5. Recopil. glos. 8. num. 29. fol. 29. Sed pro hac sententia faciunt quæ scribit idem Tiraquell. in tract. de constit. p. 3. limitat. 30. nu. 53. fol. 168. & doctrina Alexand. in l. restituta. §. pupillus, num. 6. fol. 138. ff. ad l. Falcidiam, vbi dicit, quòd infans solus † non potest acquirere nisi possessionem iocalium, in quibus præsumitur affectionem habere. Notãt Doctores per illum textum in l. donatarum. C. de acquiren. possess. præcipuè Bart. & Salicet. Ias. in d. l. 1. §. adipiscimur, n. 27. in cuius legis intellectu Doctores ibi, & in alijs pluribus locis valde laborant, sed (videri mẽo) nullus rectè satisfacit verbis illius legis in princip. quæ generalia sunt, & clarè docent, quòd si tradatur infanti possessio aliquarum rerum, licet ei soli tradatur possessio, ei quæritur: & Doctores diuinant in intellectu illius textus dicendo, quod loquitur in iocalibus, & alias similes diuinationes traduot.

Et quòd res donata infanti acquiratur absque alia † ratificatione cum de ipsius cõmodo tractetur etiam absenti, tradit Albensis cons. 36. n. 3. per l. iubemus. C. de emãcip. ibi, *Nisi infantes sint, qui & sine consensu etiam hoc modo sui iuris efficiuntur*: quod tradit Ionn. Gutierr. cons. 20. nu. 7. non relato Albense. Quibus conuenit notabilis decisio Anton. Gamæ 14. vbi resoluit, quòd pupillus † potest eligere aliquem ad emphyteusim, per glos. in c. ex eo, vbi Ioan. Andr. Dominic. & Francus, & notata in d. §. adipiscimur. Guillel. Benedict. in c. Reinuntius, in verb. adiecta impuberi, n. 61. & per alia, quæ citat. Et quòd minor decẽ annorum cũ dimidio possit absq; tutore adipisci possessionem, † tenent Roman. Cuman. Alexan. & Ias. in d. §. adipiscimur, cõtra Bart. quos sequitur Quintil. Mando. in tract. de ætate minoris. q. 35. n. 2. fol. 28. Facit regula. l. si infanti C. de iure deliberand. vbi probatur, † patrũ, auum, vel proauum infantis adire posse hæreditatem infanti delatam: & quòd si parens neglexerit hęreditatem acquirere infanti, & is decesserit, tunc parens superstes potest omnia, quæ ex quacunq; successione ad eundem infantẽ deuoluta iure proprio, quasi iam infanti deuoluta capere, & l. 53. tit. 6. p. 6. ibi, *Esto es por razon del fijo que la auia ga como ganado*. Et quòd in donatione facta infanti † non sit necessaria acceptatio, tradit Decius in d. cons. 245. n. 3. qui loquitur in donatione facta posthumo primogenito, quẽ citat Molin. lib. 2. de primog. c. 2. n. 75. fol. 136 per d. l. iubemus. Et Rota diffiniuit, quòd minor decẽ annorũ cum dimidio † potest absq; tutoris authoritate acquirere possessionẽ, cis Romano, Alexan. & Ias. nu. 18. in d. §. adipiscimur: vt testatur Quintil. Mandos. in tract. de minore. q. 35. nu. 2. fol. vltim. Pupillus vero ipse solus de per se potest incipere possidere. d. l. 1. §. Ofilius. l. quamuis. §. infans. ff. de acquirend. possessione.

Vnde si maioratus fuit factus in fauorẽ pupilli, & apprehenderit corporalem possessionem, aut per constitutum, vel traditionẽ scripturæ, vel alio simili modo, † maioratus est irreuocabilis. Et ista illatio fulcitur ex doctrina Ioan. Cephal. in cons. 312. num. 54. lib. 3. vbi probat, quòd pupillus potest † acceptare donationem suam & vinculum primogenituræ ei factum, cum suam conditionem faciat meliorem per §. 1. instit. de authorit. tutor. & §. pupillus instit. de inutilibus, & alia quæ citat, quod confirmatur ex scriptis per Rebuf. to. 3. in cõstitutiones Regias tit. de mater. possess.

in præfatione num. 32. pag. 228. Et de ratificatione & approbatione infantis de donatione eidem facta, vel priuilegio concesso, scribit Burgos de Paz consilio 38. num. 23. Et quod si tabellio acceptet donationem in-
15 fanti factam,† requiratur acceptatio expressa, vel saltim tacita infantis, resoluit Parisius in consilio 77. num. 33. lib. 2. quem citat Burgos de Paz quæstione ciuili numer. 28. Thesaurus decis. 70. nu. 15. vbi allegat Burgos de Paz.

Est etiam sciẽdum, quòd si melioratio fiat posthumo, cùm de commodo eius tractetur,
16 habetur † pro iam nato. l. qui in vtero. ff. de statu homin. Et valet donatio teste Guidone Papæ quęstione 267. & ius quæritur sine alia acceptatione, vt consuluerunt Decius in dicto consilio 245. & Bertrand. consil. 240. numero 7. libro 3. secundum nouam impressionem, sed quod in isto casu debeat dari curator ventri, † qui nomine eius acceptet, resol-
17 uit Rebuffus in l. subsignatum 39. §. attestari, pag. 502. ff. de verborum significatione, & in l. quod dicimus 231. pagin. 1004. eodem titulo: & lege eundem Rebuffum tomo. 2. ad constitutio. Regi. titul. de donatio. insinuan. artic. 11. glossa 2. num. 11. pag. 302. vbi ex dicto Guido. decis. 267. pactum, Deci. dicto consil. 245. tradit, quòd quis potest stipulari filijs etiam nascituris, post Bart. in l. quod dicitur. ff. de verborum obligationibus, nume.
18 8. ¶ Et quòd curator possit † acceptare donationem pro adulto, imo etiam extraneus si sequatur ratificatio, tradit notanter Aymo consilio 261. numer. 1. cum sequentibus. Ad quod lector videat omnino in quadam donatione facta primogenito infanti in consilio 203. num. 6. lib. 3. Et quòd mater † possit ac-
19 ceptare donationem pro filio per doctrinam Bartholi in dict. l. quod dicitur: & in l. pacta, C. de pact. conuent. tradit Cephalus in consil. 302. num. 16. libro 3. maximè si sit tutrix, vt per eundem num. 94. quibus etiam conuenit. l. sequitur. §. pupillus. ff. de vsucapio. l. 2. titul. 29. part. 3. quinimo si mater † tutrix
20 adiuit hæreditatem nomine filij pupilli, dicitur continuare possessionem paternam, & filiȯ spoliato competit remedium redintegrandi, secundùm Beroium in consil. 58. numer. 3. & 4. libr. 3. Hieronymum Gabrielem consil. 36. num. 13. Menochium in consil. 314. num. 11. libr. 4. Quod est notandum ad filios habentes scripturas maioratuum, vel melio-
21 rationum. Et quòd infans † non possit nancisci quasi possessionem filiationis, tradit in notabili casu Parisius in consil. 12. nume. 21. lib. 2. per notata in l. 1. §. adipiscimur, & in l. quamuis. §. infans. ff. de acquirend. possessione. Quod confert ad ea, quæ scribo in 3. par. quæst. 2.

QVÆST. XLII.

Quis dicatur titulus onerosus ad hoc vt maioratus fiat irreuocabilis.

SVMMARIVM.

Decisio quæstionis. n. 1. remissiue.
Stante consuetudine, quòd bona superlucrata communicentur, si consolidentur aliqua proprietate, an communicentur, num. 2.

QVadragesimo secundo quæro pro intellectu huius materiæ, quis dicatur titulus onerosus ad hoc, vt maioratus vel melioratio sit irreuocabilis, quando est factus cum tertio titulo oneroso. In quo remissionibus ero contentus, quia hoc in alijs locis reperitur, † præcipuè in l. vnica. §. lucratiuas. C. de
1 imponend. lucrati. descrip. lib. 10. & in l. fin. §. si à socero. ff. de his, quæ in fraud. credi. & in l. ex promissione. ff. de actio. & obligatio. & in l. apud Celsum. §. authoris autem dolus, vers. cæterum. ff. de exceptio. doli, & glos. in l. Mæuia. §. 1. in verbo, nocere, vbi Bart. & Doctores. ff. soluto matrimonio: & in l. donatarius. §. 1. ff. de condict. caus. data, notat Ioã. Faber in proœmio instit. §. Iustinianus, Bald. in l. 1. C. si rector prouin. Andr. ab Exea in cap. 1. numer. 11. de constitut. pag. 263. Iaso in §. item si quis in fraudem, nu. 3. de actio. Tiraquellus in l. si vnquam, verb. donatione largitus, num. 187. C. de reuocand. donatio. Decius in l. in eo quod. ff. de regul. iuris, Peralta in l. Mæuius. §. duobus, numer. 10. pag. 542. & 545. & pag. 551. numer. 29. ff. de legatis 2. vbi inter alia dicit, quod illud, quod obuenit per consolidationem, dicitur, obuenire titulo lucratiuo, vtputa, quando vsusfructus proprietatis consolidatur. Et refert Ioann. Fabr. in §. si cui fundus, institut. de legat. dicentis, quòd † stante consuetudine, quòd ac-
2 quisita per viros communicetur vxoribus, & contra, vir anteaquam vxorem duceret erat dominus directus quarundam rerum feudalium, & constante matrimonio, aliquæ ex his rebus consolidantur, quia censentur habere alio titulo, & sic lucratiuo destincto ab ipsa rei proprietate, & ideirco velut aliæ res ipsius viri censendæ sunt de per se. Cuius quæstionis resolutionem vide per Peraltam post alios, quos ipse refert, quia non est materia nostra, & quæ scribo in 10. quæstione supra eodem numer. 167. vbi hoc resoluitur.

(.?.)

QVÆST. XLIII.

Quæ solennitas sit necessaria in reuocatione maioratus.

SVMMARIVM.

Reuocatio voluntatis semel datæ in dubio non præsumitur.n.1 nec donatio facta vxori per virum.num.2.nec legatum,n.3.

Maritus in eadē voluntate durare & mori præsumitur,in quā fuit in vita n.4.

Derogatio priuilegij non præsumitur.n.5.

Concessio facta de quibusdam bonis non derogat priori conuentioni.n.6.

Partes non censentur primæ conuentioni derogare,nisi exprimatur.n.7 & 9.

Legatorum reuocatio odiosa dicitur.n 8.

Testator non videtur recedere à priori testamento,nisi posterius sit validum.n.10.

Donatio non præsumitur reuocata etiam in fauorem piæ causæ.n.11. Quid ob causam ingratitudinis.n.31.

Legatum videtur translatum cum prioribus cōditionibus,nisi noua cōditio apponatur.n.12.

Ex actu indifferenti non resultat probatio tacitæ voluntatis.n.13.

Ademptio legati & fideicommissi fauorabilis est,n.14.& quando.num.15. latè est interpretanda,n.37.an inducatur per donationem inutilem,n.61.& quando legatum præsumatur ademptum.n.35.remissiue.

Per tacitam voluntatē nō mutatur expressa, num.16.

Voluntas testatoris an iudicanda secundum tempus testamenti,aut tempus mortis.n.17.

Certo existente fideicommisso,interpretatio sumitur,ne recedatur à propria verborum significatione.n.18.

Volūtatis continuatio in eo præsumitur,qui mutare potuit testamentū,& nō mutauit.n.19.

Maioratus vt reuocatus censeatur,de reuocatione appareat necesse est.n.20.

Potius præsumitur error quàm voluntatis mutatio.n.21.& an sufficiat ostendere præsumptiue voluntatem fuisse mutatam n.32.

Onus probandi mutatam esse voluntatem, an pertineat ad eum qui fideicommissum recusat,n.22.

Doctrina quædam Castelli circa meliorationē tertij bonorum cū grauamine, examinatur, num.23.& 25.

Translatio legati facti de vno in eundem an videatur cum onere facta,n.24.

Donatio difficilius reuocatur, quàm legatum. num.26.

Instituto hærede vniuersali secūdogenito,an donatio primogenito facta reuocetur.n.27.

Mater virtute mandati generalis an possit reuocare mandatum & meliorationem sine speciali mandato,n.28.

Eadem solennitas quæ requiritur in actus constructione, requiritur in illius destructione, & maioratus reuocatione.n.29.& 38.

Exhæredatio nominatim debet fieri.n.30.

Prima inuestitura cùm masculos vocat,an censeatur reuocata per secundam.n.31.

Testamentum perfectum an reuocetur, si testator dicat velle vt non valeat,refertur quædā sententia,n.33. Contraria & tenenda.n.34.

In vltimis voluntatibus facilius præsumitur ademptio quàm concessio.n.36.

Quot testes requirūtur in probādo testamēto,totidem requiruntur in probāda cautione.n.39

Reuocatio testamēti per testes idoneos debet probari.n.40.

Quæ tendunt ad obseruationem contractus,per testes an probentur.n.41. & ibi quid in eis, quæ illius resolutionem respiciunt.

In expressa ademptione legati facta in codicillis quot testes requirantur.n.42. Quid quando illius substantia mutatur.n.43.

Ad reuocandum testamentum militis solenne aliud solenne testamentum requiritur. n.44.

Legata in testamēto solenni an per minus solenne reuocentur,refertur sententia affirmans, n.45.negans & tenenda.n.46.

Error notarij in testamento qualiter probetur, n.47 qualiter in codicillis.n.48.

Testamentum solenne quando per minus solenne tollatur.nu.49. remissiue. Quid de testamento in scriptis per aliud nuncupatiuum solenne.n.53.

Ad declarandam dubiam testatoris voluntatē quot testes sufficiant.n.50. Quid ad probandam testamenti reuocationem.n.51.

Maioratui non requirit in illius reuocatione solennitatem,quæ ex abundanti adfuit. n. 52.

Dispositiones vltimæ qualiter derogent prioribus.n.54.

Inimicitiæ inter patrem & filium probantur per duos testes.n.55.

Ille,cui est data facultas statuendi reuocando & cancellando,dicitur etiam statuere.n.56.

Post num.56.inuenies alia summaria.

QVadragesimo tertio pro perfectiori intellectu huius materiæ, quæro, quæ solennitas requiratur in reuocatione maioratus ad hoc,vt sit legitima,& secundum ius,& reuocet maioratum prius factum? In qua quæstione præmittendum est, quòd reuocatio & mutatio voluntatis semel datæ † non 1 præsumitur in dubio, textus est notabilis in l. cum hic status. §. pœnitentiam. ff. de donatione inter virum & vxorem, vbi probatur, quod donatio facta per virum

2 ad vxorem † non præsumitur reuocata, per quem textum Ioan. Andr. in additio. ad Speculator. in rubr. de donatio. inter virũ & vxorem, decidit pulchram quæstionem: & probatur in l. si inter virum, vbi hoc notat Socin. num. 3. notab. 3. ff. de reb. dub. & hanc doctrinam Ioan. Andr. citat Roman. quem Socin. non refert in singul. 593. scis quòd donatio. Et in dubio iudicandum est, nec donationem, 3 † nec legatum esse reuocatum, vt reassumitur in decisione Pedemontana 522. in respons. Aymon. nume. 14. tradit latè Franciscus Mantica libr. 12. de coniectutata mente defuncti, tit. 1. num. 1. cum sequentibus, pag. 580. Petrus Surdus decis. 38. num. 24. Parisius in cõsilio 107. num. 107. lib. 3. Burgos de Paz cõsil. 21. num. 87. Simon de Pretis lib. 3. de interpretand. defuncti voluntate, dubitat. 6. solutio. 5. nu. 19. fol. 374. Ioan. Bota conf. 104. num. 24. latissimè Ioseph. Mascard. intracta. de probatio. lib. 3. conclus. 1281. num. 1. cum sequentibus, folio 224. & eodem libro 3. conclusione 1418. numero 1. cum sequentibus, folio 364. & tradit Ioannes Lopius in rubr. de donatio. inter virum & vxorem. §. 69. n. 11. pag. 256. col. 1. quẽ citat Menoch. lib. 3. de præsumpt. præsump. 23. nu. 3. pag. 4 289. Et maritus † præsumitur in eadem voluntate durare & mori, in qua fuit in vita, vt tradit Matth. ab Afflict. decis. 11. n. 6. Et dero 5 gatio priuilegij, nec alterius rei non † præsumitur, vt per Paris. in conf. 141. n. 8. cũ seqq. lib. 4. Etsi cõcessio facta fuit de quibusdã bo- 6 nis, † non derogat priori conuentioni, vt tradit ex Paul. de Castr. in l. quoties vtriusq; 98 ff. de regu. iur. pag. 319 qui allegat etiam Alexand. in conf. 3. & 3. lib. 5. Et qui prætendit derogatam & reuocatam fuisse primogenituram, efficaciori & duriori probatione grauatur, vt in terminis probat Cephal. conf. 337. n. 14. & iterum nu. 25. lib. 3. & idem in conf. 338. n. 41. eod. lib. 3. per notata per Speculator. tit. de probatio. §. final. Deci. in l. 2. n. 54. C. qui testam. facere possunt, & in conf. 175. nu. 5. & conf. 177. col. 2. & 438. in princ. & 7 596. n. 8. Aymon. conf. 129. in fine. ¶ Et † nunquam partes censentur primæ conuentionis derogare, nisi sit expressum, secũdùm Deci. in conf. 195. n. 3. Aym. conf. 26. n. 7. Ioann. Gutierr. conf. 18. n. 60. faciunt scripta per Iasonem in auth. ex causa, num. 25. C. de liber. præteritis, Rubeum in conf. 25. & alios, quos citat Menochius in conf. 176. nu. 8. lib. 2. Et 8 legatorum reuocatio † dicitur odiosa, vt per Aymonem in consil. posito post decisionem Pedemontanam 122. num. 15. Nattam conf. 476. num. 16. Zanchum in l. hæredes mei. §. cum ita, par. 1. num. 107. pag. 18. ff. ad Trebellianum, & pro fundamento huius opinionis sufficit textus in dicto. §. pœnitentiam, vbi Iurisconsultus dicit, † *Sed vbi donatorem* 9 *semel pœnituit etiam hæredi reuocandi potestatem tribuimus, si apparerat defunctum euidenter reuocasse voluntatem, quod si in obscuro sit, procliuior debet esse iudex ad comprobandam donationem.* Facit tradita per Aymonem in tractatu de antiqui. patt. 5. num. 35. fol. 17. Et est textus in l. fideicommissum. C. de fideicommiss. facit l. cum qui. ff. de probatio. & l. quinquaginta, & l. cum tacitum. ff. eodem titulo, & in l. in confirmando. ff. de confirm. tutor. l. Lucius Titius. §. Lucius Titius. ff. de legat. 2. & rectissimè congruunt scripta per Bartholom. Socin. in consil. 183. non fuisset, num. 50. lib. 2. & Alexand. in consil. 69. viso testamento, nu. 4. lib. 5. & in conf. 171. accurate, eodem lib. & in conf. 58. stantibus. n. 5. lib. 6. vbi vide Glos. Paris. & eundem Alex. in consil. 169. in specie, n. 3. eodem volumine, & in conf. 157. viso testamento, lib. 7. vbi etiã Glos. Paris. in additio. quæ incipit, reuocatio. ¶ Et testator † nunquam videtur velle recedere à priori testamento, nisi posterius sit validum, vt resoluit Parisius in consil. 35. num. 52. lib. 2. per l. 2. ff. de iniust. rupt. & l. sancimus. C. de testam. & alia iura, ad quod legi debet Menochius in tractatu de præsumption. lib. 4. præsumpt. 173. num. 24. fol. 303. Et donatio non præsumitur reuocata etiam † in fa 11 uorem piæ causæ, vt volunt Federicus in conf. 233. col. vltim. Paul. de Castr. in consil. 278. lib. 2. n. 7. Aymon & Bursatus, quos citat Menoch. in conf. 388. nu. 45. lib. 4. ¶ Et legatum videtur † translatum cum prioribus conditio 12 nibus, nisi noua conditio apponatur. l. legatum, ff. de adimend. legatis. l. Gaio. in princ. ff. de alimen. legat. Notant Bartolus in l. alumne. ff. de aliment. legat. & alij vt per Decium in consil. 190. num. 3. qui loquitur in donationibus.

Hinc venit, quòd ex actu indifferenti † nũ 13 quã resultat probatio tacitæ voluntatis. l. pro hærede. §. Papinianus. ff. de acquir. hæredit. l. non hoc. C. vnde legit. & ibi per Bart. c. illud, de præsumpt. cum similibus citatis à Bartholomeo Socino conf. 24. num. 46. lib. 1. Et licet ademptio legati, & fideicommissi † sit fa 14 uorabilis. l. si fuerit, vbi Paul. & Socin Iuni. num. 5. ff. de rebus dubijs, Mantica de coniecturata mente defuncti lib. 7 titul. 1. num. 6. pag. 252. Illud procedit anteaquam † fideicõ- 15 missum sit inductum: nam posteaquam fuit inductum, debet fieri interpretatio, vt non censeatur reuocatum. l. 3. §. si quis duobus. ff. de adimen. legat. Notat Mantica d. lib. 7. titu. 1. num. 37. pag. 257. & lib. 12. tit. 1. num. 50. pag. 581.

Ex prædictis venit, quòd per tacitam voluntatem † non mutatur expressa, vt resol- 16 uunt Rodericus Suarez allegat. 2. num. 7. vbi dominus

dominus Valdes pag.76.citat Gregor Lop. Mantic. & Cald. Pereir. venit etiam, quòd voluntas testatoris † est iudicanda secundùm tē17 pus testamenti, & non tempus mortis, vt ex pluribus resoluit Mantic. de interpretand. defunct. voluntat. lib.3.tit.11.num.1.cum sequentibus, fol.39. & tracto p.2.p.q.5. ¶Et
18 quando fideicommissum est certum, semper † sumitur interpretatio ne intercidat, & recedatur à propria verborum significatione, l.cogi maxime, in vers. Sed & siquis, vbi colligit Bartol. notabil.1, & 2. ff. ad Trebellianum, l.ex facto, §.vltimo, vbi Alexand. num.2. l. Scæuola, ff. eodem tit. Et præsumitur continuatio†
19 voluntatis in eo qui potuit mutare testamentum, & non mutauit, vt probatur in l. tractabatur, ff. de testament. & in alijs iuribus, quos citat Hieron. Gabr. conf.113.num.13. Expe
20 dit igitur, vt manifestè de reuocatione † appareat ad hoc vt maioratus censeatur reuocatus, & ideò dicit Alciat. in l. moribus, num.66 pag.125. ff. de vulgar. & pupillar. quòd siquis certa demonstratione & nominatim substitutus sit, propter inimicitias non reuocatur substitutio: quia tunc tacita voluntas non sufficit per text. in l. ex parte, ff. de adimen. legat.
21 ¶Et potius † præsumitur error, quàm mutatio voluntatis, secundùm Ias. in l. si quis in sui vocabulo in principio, col.5. vers. Nota. n. 25. fol.14. ff de legatis 1. Cephal conf. 272. num.95. Roland. conf.31. num. 9. lib.4. vbi etiam tradit, quòd onus probandi mutatam
22 esse voluntatem defuncti, † pertinet ad eum, qui fideicōmissum recusat, l. Lucius 22. *La primera*, in fin. ff. de legat.2. tradit Natta in dict. cons.476.num.7. Curt. cons. 103. num. 4. & facit quod scribo in initio secundæ partis, in vers. Et quòd reuocatio & ademptio fideicomissi num.373. & plura singularia scribit Ioseph. Mascard. in tractat. de probationibus libro 3. conclus.1418. numer.1. cum sequentibus.

Et ex istis infertur periculosum esse quod scribit † Castellus in l.27. Taurina nu
23 mero 11. vers. Sed quæro pater, vbi inquit, quod si pater meliorauit filium in tertio bono rum apposito grauamine, quod illud restituere alteri filio, vel nepoti: sed postea pater in mortis articulo aliud prælegatum fecit de tertio & quinto, tale prælegatum secundo factum remouet grauamen de restituendo per l Titia testamento, vbi Bart. ff. ad l. falcidiam, & idem tenet ibi Ioan. Lop. num.6. pro quibus facit regula l. si tibi, ff. de adimend. legat. vbi scriben. quæ probat, quòd translatio legati facti de vno in eundem † non videtur facta cum onere, quod est notandum: quia sæpe vi
24 debis. Conclusio autem difficilis mihi videtur, licet per Castellū & Ioan. Lop. faciat doctrina Diui, & Bart. in l. Statius Florus in principio, ff. de iure fisci volentium, quòd si legatum relictum sit, vt extra familiam res legata alienari non possit; in posteriori autem testamento relictum sit simpliciter eidem, cui prius res legata fuerit, censetur remissum fideicommissum. Quod dictum referunt & sequuntur Carol. Ruin. in cons.93. num.13. li. 2. Natta cons.484. num.3. Franc. Mantic. de coniecturat. ment. defunct. lib.12. tit.1. num. 38 pag.586. De quo legenda sunt quę scribo infra q.74.

Sed videri meo † longè differt casus Castel
25 li à doctrina Bart. & aliorum, quia Castellus loquitur in donatione, Bart. & sequaces in legato, & donatio † difficilius reuocatur, quàm
26 legatum, l. si mihi, & tibi, §. in legatis, ff. de legatis 1. l.1. ff. de pactis, tradunt Bart. Paul. & Angel. in authen. ex causa, C. de liberis præteritis, idem Bart. in l.1. quæst.6. ff. de iure codicillo. & in l. filio præterito, ff. de iniusto rupto, & in l. tale pactum, §. vltimo, ff. de pact. & alij, quos citat Tiraq. in l. si vnquā, in verbo litis, num.66. pag.115. & in verb. susceperit liberos, num.161. pag.378. C. de reuocand. donat. ad quem addo Peraltam in l. legatum, numero 2. pagin.502. ff. de legat.2. quæ notanda sunt: quia super istis vidi dubitari in successione plurium villarum, quæ vt vinculatæ, & iure maioratus petebantur. Ad quos iungo latissimam remissionem Cassan. In Catalogo gloriæ mundi par.12. consideratione 100 fol.103. ¶Et ex istis inquit notanter Guido Papæ in cons.60. ad dubia elicita, num. 13. quod ex eo quòd pater sibi instituit hæredē vniuersalem secundogenitum, † non cense-
27 tur reuocare donationem factam primogenito, maximè in nobilibus & Baronibus, in quibus circa successionem attenditur ius primogenituræ: & isto casu secundùm eum expressa reuocatio requiritur, nec sufficit tacita, refert l. genero, ff. soluto matrimonio, & tex. in authen. vnde si parens, C. de inofficio. testamen. & Cinum in authentico ex testamento, C. de collatio.

Per quam doctrinam alias inferebam in quæstione de facto, Pater & mater fecerunt maioratum in filiū in testamento: postea pater dedit mulieri mandatum generale ad reuocādum; mater virtute mandati reuocauit maioratum. Dubium fuit, an mater virtute mandati generalis † potuerit reuocare maioratum,
28 & meliorationem fine speciali mandato. Ratio dubitationis oritur ex l.31. Tauri hodie l.5. tit.4. lib 5. Recopilationis, quæ requirit mandatum speciale ad hoc, vt commissarius possit meliorare, & secundùm eam, quæ supra scripsi, & postea dicentur, eadem solennitas, quæ requiritur in actus constructione, † requiritur in illius destructione & reuoca-
29 tione, iuxta l. nihil tam naturale, ff. de regul.

cum

cum concordantibus. Pro qua illatione inter alia plura facit regula in l. 1. ff. de liber. & posthum. & in principio de exhæredatione liberorum, & §. nostra. in quibus iuribus probatur, quòd exhæredatio, quia est odiosa, † debet nominatim fieri, secus institutio, quia est fauorabilis, notat Aymo in cons. 162. num. 5 & adeo reuocatio donationis non præsumitur. Quòd hoc procedit etiam † interueniente ingratitudine, vt est notabilis doctrina Baldi, qui in cunctis adest, in l. 1. C. de reuocand. donation. quem sequitur glos. Parisiens. in cõsuetud. Parisiens. §. 30. n. 106. fol. 242. quod est notandum ad ea, quæ trado quæstione 22. supra hac parte de reuocatione maioratus propter ingratitudinem. Et pro hac sententia Guidonis est bonus textus, & illius ratio in l. hac consultissima, §. si quis aut. ad finem, C. de testamen. l. 22. in vers. *Otro si*, tit. 1 part. 6. Et est memorabilis doctrina Bursat. in cons. 150. num. 6. cum sequentibus libro 2. vbi tradit, quod quando prima inuestitura vocat masculos, per secundam non præsumitur derogata prima, & origo debet attendi, & sequentes veniunt ad confirmationem, non ad derogationem præcedentium, allegat Mantuan. cons. 1. num. 51. Simon de Pretis in consilio 54. num. 53. & Parisium: & inuestitura secunda non derogat primam, vt tradit Rodericus Suar. allegatio. 8. num. 6. & 7. & allegation. 9. num. 8. & allegat. 28. num. 9. & 10. 13 citat Bursat. in cons. 160. num. 26. lib. 2. qui etiam allegat Menoch. & Anton. Gabr. & hoc extendit, etiam si interueniat in secunda motus proprius.

Ex quibus periculosa videtur doctrina Cornei in cons. 92. lib. 1. vbi vult, satis esse docere præsumptiue † voluntatem mutatam fuisse, quod refert Socin. Iun. in cons. 48. numero 12. lib 2. Quorum doctrina fortè procedere potest in fœminis, quæ variæ & mutabiles sunt, l. filia, C. de inoffic. testamen. vt notat Dec. in cons. 165. num. 11. per cap. forus, §. vltimo de verborum significatione, tradit Tiraquel. in 9. l. connubia. num. 133. fol. 150. & scripsi supra quæst. 23. ¶Et quæ dicta sunt adeo procedunt, quòd si testator post conditum aliquod testamentum dicat nolle testamentum valere, † non censetur reuocatum, nisi vltra procedat, vt probatur in l. militis codicilles, §. veteranus, ff. de militis testam. & in l. sancimus, C. de testamentis, & voluit glos. in l. proxime, ff. de his quæ in testamen. delentur, & in l. heredes palam, §. si quid post in glos. 1. iuncto text. ff. de testam. & ibi ponderat Imola, & istam opinionem late probat Alexand. cons. 159. num. 5. cum sequentibus lib. 7. vbi glos. Parisien. in additio. quæ incipit reuocatum. Et est communis secundùm Alexan. ibi Carol. Ruin. cons. 6. num. 1. lib. 2. & alios quos refert Iul. Clar. lib. 3. sententiarum, §. testamentum, quæst. 91. num. 2. pag. 87. ¶Sed contrarium in Hispania † seruãdum est propter l. 1. tit. 4. lib. 3. Recopilat. vt sunt authores Anton. Gomez in l. 3. Tauri. num. 103. D. Anton. de Padilla in l. eam quã, C. de fideicommiss. num. 110. fol. 88 & Burg. de Paz in ead. l. 3. par. 1. num. 842. fol. 280. Matienç. in dict. l. 1. glos. 10. num. 6. fol. 75. & legenda sunt quę nouissime scribit Mena libro variar. cap. 1. num. 34. cum sequenti.

De materia autem quando legatum ademptum præsumatur, † plura scribit nouissimè Menoch. in tractat. præsumption. lib. 4. præsumption. 169. fol. 298. & prius & latissimè præsumption. 167. fol. 295. num. 1. cum sequentibus, & præsumption. 171. tradit, quando legatum dicatur ademptum destructione, vel refectione rei legatę, fo. 300. & præsumptione 172. resoluit, quando legatum reuocatum præsumatur, vel mutata, vel cessante causa, ob quam testator legauit. Ad quæ addo, quòd in vltimis voluntatibus facilius præsumitur ademptio, † quam concessio, l. si fuerit, ff. de rebus dubijs, & volunt Alexand. & Ias. in l. sancimus, C. de testam. quos citat Cephal. in cons. 519. num. 12. lib. 4. Et quod ademptio legati sit † latè interpretanda, l. si ita scriptum, vbi Ias. num. 36. ff. de legat. 1. & volunt Barthol. Socin. in l. si ita fuerit, num. 5. ff. de rebus dubijs, Natta in cons. 442. ad finẽ lib. 2. Zuchardus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebellianum part. 1. numero 59. pagin. 11.

Duo autem sunt genera reuocationis, vnũ expressum, per quod faciens maioratum, postea declarat in aliqua scriptura expressè quod eum reuocat. Alterum autem est tacitum: cum rem de qua in filium fecerat maioratum, alij donat, vel de ea aliter disponit. De primo genere reuocationis agendum erit, & postea de secundo. Circa primum sciendum est, quòd si pater per scripturam, vel inter viuos, vel testamentariam fecit maioratum in filium, tenetur adhibere eandemmet solennitatem, † vbi illam vult reuocare, quæ interuenit quando eã fecit: quia idest regulare de iure, quod in cuiuslibet actus reuocatione † est necessaria eadem solennitas, quę interuenit in actus confectione, l. nihil tam naturale, ff. de regul. iur. l. omnia eodem tit. regul. omnis res in Decretalibus, l. prout quisque, ff. de solutio. l. 21. tit. 1. par. 6. & l. 23. eodem titul. l. si quis eum §. 1. ff. de vulgar. l. 10. tit. 5. part. 6. in fin. leg. l. 39. tit. 9. ead. part. facit l. ab emptione, ff. de pactis, l. 4. §. si forte, ff. de damn. in infect. l. iubere cauere, ff. de immiss. omn. iud. & quæ scribit Anton. Gom. in l. 34. Tauri. Vantius in tractat. de nullitat. tit. ex defectu mandati, num. 160. pag. 499. Alciat. lib. 2. de ver-

verborum ſignificatione,pag.34. Tiraquel. in tractatat.de legibus connubial.gloſ.5.numer.13.fol.266.& quot teſtes requiruntur in probando teſtamento,† totidem requiruntur in probanda reuocatione teſtamenti,glo. in l.cum proponeretur,ff.delegat.2. notantur per Dec.in dict.l.nihil,num.9. Gratum in conſ.125.num.11.lib.2. notanter Burſat. in conſ.96.num.7.vbi num.7. tradit, quòd reuocatio teſtamenti debet probari† per teſtes idoneos,Hippol.in rubr.de probation. num.345.& in pract.crimi.§.reſtat, num.6. & 7.Segura in l.filios dum in ciuitate, num. 45.ff.de verbor.obligatio. Tiraquel. de legibus connubial.in gloſ.5.in verbo,contracter num.12.cum alijs,fol.226.cui adde Alexan. in conſ.104.lib.2.vbi gloſ.Pariſienſ.in additio. & Peralta in l.ſiquis in principio teſtamenti,num.197.pag.484.ff.delegatis 2. Euerard.in centum locis,loco 75. à contrario ſenſu,pag.475.facit autem hoc inter liberos, C.de teſtam.cum qua concordat.l.8.tit.1.p. 6.tradit eleganter Socin.Iun. in rubrica, ff. de acquirend.poſſeſ.num.124.cum ſequentibus,fol.31.Rebuf.in l. quod iuſſit notab. 4. num.1.cum ſeqq.pag.110.ff.de re iudic. Menoch.in tractat.de præſumption.lib.1. quæſtion.51.num.6.& 7.Maſcard.in tractat. de probation.lib.3.concluſ.1283. num. 1. cum ſequentibus,fol.232.In qua materia addo pe regrinam doctrinam Bald.paucis notam in cõ ſil.415.lib.2.vbi vult,quod ea quæ tendunt † ad obſeruationem contractus,poſſunt teſtibus probari,ſecus ea quæ tendunt ad illius reſolutionem,quem citat Oſaſc. deciſ. Pedemon.33.num.16.

Et quòd in expreſſa ademptione legati facta in codicillis requirantur quinque teſtes,† qui ſunt neceſſarij ad illius confectionem, tenet expreſſe Paul.Caſtr.in dict.l.hæredes palam,§.ſiquid poſt,ff.de teſtam.& in dict.l.fideicommiſſum,poſt Bart.ibi,C.de fideicommiſ.& in l.datum,C.delega.& tradit Iaſ.in l. iuriſgentium,§.quod fere,num.17.fol. 171. ff.de pact.& in l.nemo poteſt,num. 20. fol. 96.ff.delegat.1.& notat latius Epiſcop. Couar.qui hac de re plenè egit in 2. p. rubricæ de teſtamen.num.2.in verſ.Quod ſi codicilli,fol.18.col.2.vbi hanc dicit eſſe communẽ opinionem.Et vbicunque† mutatur ſubſtantia legati,vel additur qualitas,quæ alterat legatum,requiruntur quinque teſtes , ſecundũ Bart & alios poſt gloſ.in dict.l. cum proponeretur,Bald.Angel.& Imol.in l.quotiẽs, §. 1.ff.de hæredib.inſtituend.& alios , vt per Nattam in conſ.362.num.16.libr.2. faciunt ſcripta per Petrum Surdum deciſ. 118. per totam,præcipuè num.4.& 8.¶Et ad reuocãdum teſtamentum militis ſolenne † aliud teſtamentum ſolenne requiritur l.2. ff. de iniuſt.rupt.irritoque facto , tradit Hieronym. Gabriel in conſ.102.num. 2. cum ſequentibus,licet Ioan.Crot.nimis animoſè , in l. reconiuncti,num.57.ff.delegat.3.teneat,quòd licet teſtamentum ſolenne non reuocetur per teſtamentum minus ſolenne,tamen legata in eo relicta reuocantur,contra quem recta ratione tenet Franc.Mantic.† libro 12.de coniecturat.mente tit.2.num.22. pag. 589. & tenere videtur Simon de Pret.lib.4.de interpretand.defunct.voluntat.dubitat.2. verſic.Ad quartum,num.3.fol 473.& legendus eſt Burſat.in conſ.96.num.5.lib.1.Maſcard. in tractat.de probation.lib.3.concluſ. 1281. num.81.& 82.fol.227.& Menoc.in tractat. de præſumption.lib.3.præſump.37.num.11. pag.329.Epiſcop.Couar.in 2.p.rubric.de teſtament.num.21 in allegatio.Couar.qui refert Salicet.in l.fideicommiſſum,C.de fideicommiſ.tenentem poſt gloſ.ibi, idem quod Crot.ſed contra Salicet.gloſ.& Crot.tenent ibi Paul.& alij,& magis communiter DD.Bartol.Paul.de Caſtr.& Imol.in dict.l. hæredes palam,§.ſiquid poſt.ff.de teſtamen. & idem Paul.de Caſtr.in l.iuriſgentium,§.quod fere, ff.de pactis,Corn.in conſ.39.col. 2. libro 3. & eſt communis opinio ſecundùm Socinum Iuniorem in rub.ff.de acquirend.poſſeſ. nu. 158 fol.320.Idem tamen quod gloſ.in dict. l. fideicommiſſum,voluit alia gloſ.in l.3.§.fi. ff.de adimen.legat.&in dict.l.hæredes palam, §.fin.Bellamera deciſ 746. licet obſetuetur, Simon de Pret.lib.1.de interpretand. defun. voluntat.interpretat.1.dubitat.3.ſolut.5. n. 30.fol.17.faciunt ſcripta per Hippol.in ſingula.669.Pariſ.in conſ.35.num.21.lib.2.Et ideo quando agitur de probando errore notarij,qui adfuit in teſtamento,† requiruntur ſeptem teſtes. Error autem in codicillis† probatur quinque teſtibus,ſecundùm Bart.in d. l.cum proponeretur.Bald.Angel.& Imol. in l.quoties,ff.de hæred.inſtituen.notat Guid. Pap.deciſ.504.fuit in hac curia,Dec.in l.ſi librarius,num.8 ff.de regul.iur.& eſt vera & communis ſententia,ſecundùm Iaſ.in l.errore,n.7.C.de teſtam.de qua materia legenda ſunt quæ ſcribit Franc.Mantic.de coniect. ment.defunct.lib.3.tit.12.num 4.& 5.pag. 82.& lib.12.tit 1.num.4.pag.58.& egregia deciſ.Guid.Pap.200.Imardus vbi eleganter explicat num.4.quando teſtamentum ſolenne tollitur † per minus ſolennem voluntatem,ad quem addo textum notabilem , in l. hac conſultiſsima,§.ſiquis autem , C. de teſtam Iul.Claran lib.ſententia.§.teſtamentum,quæſt.97.pag.90.& ad doctrinam Paul. de Caſtr.in d.l.hæredes palam,§.ſi quid poſt, & ad Epiſcop.Couar.adde egregiam l.39.tit. 9.par.6.ſupra allegatam,vbi Gregor.Lop.in verb.codicilla.Et quòd duo teſtes ſufficiant

† ad

50 †ad declarandam dubiam testatoris voluntatem, volunt Alexan. in consf. 5A num. 3. lib. 3. & in consf. 10. num. 12. lib. 4. Paris. in consf. 94. num. 46. lib. 2. Aymo consf. 63. num. 33. & alij, quos citat Simon de Pret. lib. 2. de interpretand. defunct. volutat. interpretat. 1. dubitat. 2. solut. 3. num. 32. fol. 121. Et sicut ad validitatem legati ad pias causas sufficiunt 51 duo testes, ita† ad probandum illius reuocationem, secundùm Cardin. & Imol. in c. relatum de testam, Euerard. in centum locis, loco 75. col. 3. pag. 475.

Sed notandum est, quòd si in confectione maioratus aliqua adfuit solennitas, quæ non erat necessaria, quamuis in reuocatione illa nō adsit, non vitiatur reuocatio. Quia regula d. l. tam naturale procedit, quando in confectione actus de necessitate certa solennitas est necessaria, sed ex abundanti vltra necessitatem 52 alia solennitas adest, ea non † est necessaria in reuocatione, & ita declarat Bart. in l. hęredes palam, §. siquid post, ff. de testam. & alijs, vt per Dec. in dict. l. nihil tam naturale, num. 5. glos. Parisiens. in consuetud. Parisiens. §. 6. glos. 7. n. 7. fol. 95. & §. 45. num. 16. fol. 307 Matienç. in l. 2. tit. 4. lib. 5. Recop. glos. 9. numer. 27. fol. 110. facit l. testamentum, C. de testam. l. 12. tit. 1. par. 6. & tradit Mascard. d. conclus. 1283. num. 6. Quod autem testamen 53 tum in scriptis reuocetur † per aliud testamentum nuncupatiuum solenne, tradit Matienç. in l. 3. tit. 4. lib. 5. Recopilat. glos. 1. nu. 2. fol. 125. colum. 1. per regulam generalem, quòd testamentum etiam ante vigintiquinque testes reuocatur per aliud secundùm solenniter confectum, ex Bart. in d. l. hæredes palam, §. siquid post, num. 3. ff. de testamen. & alijs, quę citat. ¶ Et qualiter dispositiones 54 vltimę† derogent prioribus, copiosè resoluit Cassan. in consuetud. Burgund. par. 12. consideratione 100. & vltim. per totam, vltra ea, quæ tradunt DD. in l. pacta nouissima, C. de pactis, & in alijs locis ordinarijs. Quando autem tacitè adimitur res data, vel legata, puta, interuenientibus posteà inimicitijs, vel alio quopiam simili (de quo infra dicetur) 55 †sufficiunt duo testes, vt tenet Paul. in locis supra citatis post Bart. in d. l. Fideicommissum, & Bald. in dict. l. errore, & idem tenet Aretin. in dict. §. siquid post, & hæc est communis, quicquid teneat Salicet. in dict. l. fideicommissum, quam communem opinionem etiam sequitur Alciat. in l. moribus, numero 66. pag. 125. ff. de vulga. & pupillar. & hoc hodie citat Falcon. regul. 239. num. 7. Et cui est data facultas statuendo, reuocando & can 56 cellando, †dicitur etiam statuere, l. 1. & l. cancellauerat, ff. de his quæ in testamen. delentur, auth. nauigia, C. de sacrosanct. Eccles. tradunt Angel. in l. omnium, C. de testamēt, Tiber. Decian, tom. 2. libro 2. cap. 39. numero 17. fol. 76.

Maioratus reuocatur tacitè, quando pater de eisdem bonis facit maioratum in filium aliū, num. 57. & 58. Quid si secundus maioratus in filium incapacem fiat, num. 60. Et quid in melioratione, num. 64. Arguitur contra Gregor. Lop. & contra notata in num. 57. num. 66. & 67. & definitur, num. 68. & 69.

Reuocatio donationis ab animo donantis pendet, numero 59. An inducatur per alienationem nullam, num. 62.

Acceptatio fideicommissi nulli non nocet, num. 63.

Melioratio facta in re certa filio in potestate qualiter reuocetur, si rem illam testator postea vxori donauit, n. 65.

Vnus debet esse primogenitus, non plures, num. 69.

Maioratus reuocatur etiam tacitè per alienationem rei, de qua fuit factus maioratus, n. 70. & 74. Quid per obligationem rei datæ in maioratu, vel melioratione, num. 75. Quid de donatione, n. 71.

Nomen cùm est donatum, potest donans extinguere donationem, recipiendo solutionem, nō obstante prima donatione, n. 73.

Per venditionem voluntariam an reuocetur legatum antea factum, n. 76. & 77.

Voluntaria alienatio rei legatæ adimit legatum tacitum, non expressum, n. 78.

Alienatio in dubio facta videtur ex causa non inducente reuocationem legati, n. 79.

Res alienata cum legatur, legatum non censetur reuocatum, n. 80.

Alienatio habens initium voluntarium, non dicitur necessaria. n. 81.

Melioratio facta per viam quotæ, an differat ab ea quæ in re certa fit, ad hoc vt reuocata censeatur, n. 82.

Iura statuentia, quòd per alienationem maioratus vel melioratio possint reuocari, procedūt vbi reuocabiles sunt, secus si irreuocabiles, n. 83.

Tacitum non debet operari magis quàm expressum, n. 84.

Consensus tacitus facilius tollitur quàm expressus, n. 85.

Pater si fecerat maioratum in filiam de pluribus rebus, & quando illam nuptui tradidit, fecit de parte ipsarum rerum, an transfundatur primus maioratus in secundum. num. 86. Quid si maioratum in duobus testamentis faciat, n. 87. Quid si filium in tertio & quinto melioret, & postea dotet filiam, & bona meliorationis vel partem tradat, n. 88.

Testator quamuis redimat rem, quam alienauit, non conualescit legatum. n. 89.

Ceg-

Reuocatur autem tacitè† maioratus varijs modis. Primo, si pater faciat in filium maioratum, & postea in alium filium facit maioratum de eisdem proprijs bonis, quanuis non faciat mentionem alterius maioratus, quem primitus fecerat, secundùm Gregor. Lop. in l. 39. tit. 9. par. 6. in glos. verb. *Reuocar*, per glos. quam ibi sequitur Din. in l. Seia, ff. de donatio. caus. mort. quanuis Paul. de Castr. ibi, teneat contra glos. in finalibus verbis, & pro ista sententia est bonus text. in l. si tibi certam, ff. de adimend. legat. & in l. Caio, ff. de fundo instructo, quæ iura ad hoc allegat Oldral. in cons. 28. num. 1. & faciunt scripta per Socin. Iun. in cons. 118. num. 16. lib. 2. Iul. Clar. §. donatio. num. 3. Petr. Surd. decis. 306. num. 5. Sed pro glo. & Din. faciunt plura quę scripsi supra in 36. quæst. dum ex l. Paulus, ff. rem ratam haberi, & l. auia, C. de iure deliberan. & l. 11. tit. 6. par. 6. & alijs pluribus probaui, facta esse maioris efficaciæ ad manifestandam alicuius voluntatem, quàm verba, l. cancellauerat in fin. ff. de his quę in testamen. delentur, l. 1. ibi: *O de fecho*, l. 18. ibi: *Por palabra o fecho*, dict. tit. 6. par. 6. l. 9. tit. 14. part. 5. Et quæ de reuocatione tacita ex facto resultante

tante scribit Dec. in c. in præsentia, num. 61. de probatio. in illa quæstione, vtrum testamẽtum prius factum per ingressum monasterij reuocetur? & notat Ias. in dict. l. pacta nouissima, num. 12. C. de pact. & dicit Romanus in consil. 284. in fin. quòd satis dicitur donatorem donationem reuocare ob ingratitudinẽ, vel alimenta non præstita, quando bona donata† alij relinquit, tradunt Ripa in l. fin. numero 208. C. de reuocand. donation. & num. 151. quæstion. 45. Petrus Surd. in tractat. de alimentis, titul 1. quæst. 48. num. 49. fol. 57. qui confirmat per doctrinam Bart. in l. certum, § si quis absenti, numero 3. ff. de de confess. vbi vult, quòd sufficit quòd quis dicat se hæredem in absentia partis, & etiam extra iudicialiater, quod latius trado infra hac parte, quæstione 68. & inibi Petrus Surdus tradit, quòd reuocatio donationis † pendet ab animo donantis, & ideo potest fieri absente parte, per doctrinam Abbatis in cap. final. de confess. Alexandri consilio 130. libro 1. Decij in consilio 35. columq. 2. Aymon. consilio 148. num. 11. Roland. consi. 2. num. 173. lib. 1.

58

59

Ex qua, & ex alijs rationibus existimo quod Gregor. Lop. sententia vera est, & pro ea adduco bonum textum in dict. l. 4. tit. 11. p. 5. ibi: *O si callasse no diziendo nada, e la diesse despues a otro, o la vendiesse.* Imo hæc conclusio adeo vera videtur, quòd etiam si secundus† maioratus factus fuerit in filium inhabilem & incapacem, adhuc pater visus est adimere à primo, & primus maioratus erit reuocatus, vt expresse probatur in l. & si transferam, ff. de adimend. legat. ibi: *Et si transferam legatum meum, cum quo nobis testamẽti factio non est, siue in seruum proprium, cui sine libertate legauero: licet eis non debeatur: nec illi tamen debetur, cui fuerit ademptum.* Ad idẽ est text. l. legatum, §. pater ortos, ff. eod. tit. & in l. cum quidam, ff. de his quib. vt indign. & dicit expresse Dinus in regul. non præstat, ff. de regul. iuris in 6. quòd per donationem etiam inutilem † inducitur ademptio legati, & est regula quòd reuocatio donationis inducitur etiam† per alienationem nullam, vt probatur in l. legatum, §. vltimo, ff. de adimend. legat. notat glos. in §. si rem, institut. de legat. cum concordan. vt per Benedictum Capram tomo 1. communium opinionum litera R. in fine, pagina 516. quod etiam explicat Simon. de Pretis libro 4. de interpretand. defunct. voluntate, dubitatione 2. versiculo Ad quartum, numero 3. folio 473. quod infra latius tractatur. Et quod acceptatio fideicommissi nulli† non noceat resoluit Aimo in cõsilio 33. nu. 7. per regulam legis innutiliter, ff. de legat. 1. Et per hæc & alia iura expresse sustentat Peralta in l. qui testamento, numero 5. pagina 477. ff. de legatis 2. quòd vbicunque pater prius meliorauerat filium, & postea secundo facit aliam meliorationem in alterum filium forte incapacem, aut inhabilem ad succedendum in illa, etiam si hæc secunda melioratio nulla sit,† prima sublata censetur. Quo in loco Peralta rem hanc latissimè tractat, & ab ipsis primis fundamentis interpretatur, cui adde Romanum singular. 137. & Ias. in l. certi conditio, §. quoniam, numero 8. ff. de legatis 1. & Suarez, qui idem quod Peralta tenet in l. quoniam in prioribus, quæstione 9. numero 2. pagina 223. C. de inofficios. testament. ¶ Et in dicto loco Peralta tractat, † quemadmodum melioratio in re certa facta per patrem filio existenti in potestate circa aliquam traditionem veram, vel fictam censeatur reuocata per aliam donationem de eadem re vxori propriæ factam: & faciunt scripta per Couarru. vbi supra, in versiculo Tertio principaliter, & legenda sunt quæ scribo infra.

60

61

62

63

64

65

Contra doctrinam tamen Gregor. Lopez †est fortis textus in l. si pluribus, ff. de legatis 1. ibi: *Si pluribus eadem res legata fuerit, siquidem coniunctim etiam si alter vendicet, alter ex testamento agat, non amplius quàm partem habebit is, qui ex testamento aget, quod si separatim: siquidem euidentissimè apparuerit ademptionem à priori legatario facta, ad secundum legatarium conuolasse, solum posteriorem ad legatum peruenire placet: sin autem hoc minimè apparere potest, pro virili portione ad legatum omnes venire.* Ex quo textu videtur quòd si pater fecit maioratum in vnum filium de aliqua re, & postea fecit alium in alterum filium de eademmet re, quòd censetur in ambos facere maioratum. Et pro hoc dicto faciunt † quæ latè scribit Alexand. in consilio 169. numero 1. cum alijs, libro 5. vbi tradit, qualiter si testator vni legauit fundum Cornelianum, & postea alteri similiter legauit eundem fundum, non fit in dubio interpretatio, quòd voluerit adimere legatum primo, sed quod voluerit ambos esse collegatarios, quo in loco vide glos. Parisiens. in additio. quæ incipit, si Fortidianum, & faciunt notata per eundem Alexandr. in consilio 168. stantibus veris libro sexto, & melius in consilio 204. perspectis, num. 15. eodem volumine.

66

67

Ego quidem in melioratione tertij & quinti† veram puto hanc opinionem, quòd si pater faciat primo meliorationem alicuius rei in filium, & postea de eadem re facit meliorationem in alium filium non reuocando expresse primam, nec dicendo, fundus quem dedi Ioanni filio meo, detur Petro filio meo: quod admittentur ambo pro virili in tertio & quinto bonorum, iuxta textum in d. l. si pluribus,

68

ad

ad quod facit l.26.Taurina,ibi: *Paraque a el ni a otro*,Si vero sit maioratus factus authoritate Regia,qui ad vnum tantum indiuisum peruenire debet,vera est sententia Gregor. Lop.vnus namque debet esse primogenitus, 69 † & non plures,nec bona primogenituræ recipiunt diuisionem,secundùm Oldral.in consil.251.& alios,vt per Tiraquel.lib de primogen.quæst.42.num.3.& in maioratibus Hispaniæ tradunt Roderic.Suar.in dict.l.quoniã in prioribus,limitat.2.ad legem Regiam 2.dubio princip.num.2.& 7.latius Molin.lib. 1. de primogen.cap.10.num.8.cum alijs, folio 84.de quo latius scripsi supra quæst.26.

Sed cogitandum est super his, quia materia est confusa propter varietatem legum quæ in hac materia loquuntur, & Doctores non se bene expediunt. Quibus addo quod scribit Peralta in l.3.§. qui fidecommissam, num.11.pag.137.col.2.ff.de hæred.instit.& dictum Ripæ in l.vltima, numero 208. folio 327.C.de reuocand.donat.vbi tradit ex regula l.si maritus 2.ff.de donatio.inter virum & vxorem, quòd donatio tacitè reuocatur donando alteri bona, quòd dicit procedere quando constat expressè quòd donauit eandem rem,secus si alteri donauit tertiam bonorum suorum:nam tunc non censetur donare illam tertiam, quam prius donauerat, citat Corn.cons.15.col.vltima lib.4.de quo etiam legendus est Menoch.in tractat.de præsumption.lib.3.præsumption,23.num.13.qui citat Ioan.Lop.in rubr.de donatio.inter virum & vxorem,§.69.Et de materia legendus est nouissimè Menoch.in tractat. de præsump. lib.4 præsumption.173.fol.301.vbi resoluit materiam,qualiter legatum secundo sub commemoratione primi, videatur ademptum à primo,& translatum in secundum: & quod substitutio non possit reuocari,nisi per volũtatem solemnem,secus in legato,tradit Mantic.de coniecturat.ment.lib.5.tit.12.num.42 fol.97.

Secundo modo reuocatur tacitè maioratus per alienationem † rei, de qua fuit factus 70 maioratus,l.fideicommissa,§.si rem,ff. delegatis 3.Et est communis opinio,quòd donatio reuocatur † per alienationem rei donatæ, si-71 cut legatum,secundùm Din.in l.stichum qui meus erit,ff.delegat.1.& communem profitetur Alciat.in l.non omnis,ff.si cert. pet. latè Falcon.regul.458.Matienç.in l.7.tit.10.li.5 Recopilat.glos.2.num.46.fo.305.vbi tradit, an idem sit dicẽdum in donatione causa mortis,quod tradit Ioseph.Mascard.in tractat.de probation.lib.3.conclus.1282.num. 4. folio 231.Hieron.Gabr.in cons.103. per totum, Simon de Pret.lib.4.de interpretand defun. voluntat.dubita.2. vers. Ad quartum quod est num.1.cum seqq.fol.473.de hoc tamen puncto quando per alienationem rei,de qua fuerat facta melioratio,reuocatur melioratio, vide quæ latè scribit Tellius in l. 17. Tauri. num.117.cum sequent.Ioseph. Mascard. in tractat.de probatio.lib.3.conclus.1281.num. 87.cum pluribus sequentibus,fol.227. dominus Valdes in additio.ad Roder.Suar.super l. quoniam in prioribus,C.de inoffic.testam.q. 9.num.2.pag.97.¶Et cum nomen est donatum,† potest donans extinguere donationẽ 73 recipiendo solutionem,non obstante prima donatione,l.nomen,C.quæ res pignor. obligari possunt,notat Tiraq.in tractat.de constitut.par.3.limitat.1.n.9.fol.75. quibus adde l.40.tit.9.par.6.& l.17.eodem tit.& vtrobique vide Gregor.Lop.Ioan.Lop.in rubric. de donationib.inter virum & vxorem,§.69. num.7.pag.255.& ibi Baraon.in additio.quę incipit.Quomodo per alienationem, Matiencium in l.7.tit.10.libr.5.Recop.glos.2. num. 46.fol.305.nouissime & latissime Menoch. in tractat.de præsumption.lib.4. præsumpt. 167.num.1.cum sequentibus,fol 295. Petr. Surd.in tractat.de aliment.par.8.priuileg.22 num.1.cum sequentibus,fol.281.vbi extendit regulam dict.§.si rem,in causa pia, & etiã si res à testatote recuperetur, & plures authores refert additio Bernardi Diaz regula 738.

Ex quibus locis rectè intelliges quemadmodum per alienationem,&donationem,vel venditionem,vel hypothecam rei datæ in meliorationem,censeatur reuocata melioratio, †& ex Peralta in l.Lucius,§.Lucius testamẽ 74 to,num.27.pag.248.ff.delegatis 2.Tiraquel. lib.1.de retract.in præfat.num.36.Quòd autem per solam obligationem rei datæ in maioratu vel melioratione,† non censeatur reuo-75 catus maioratus,vel melioratio,probatur in l. 3.C.delegat.& in §.si rem instit.eod.tit.tradit Tiraq.in l.si vnquam,C.de reuocand.donat.in verb.libertis,num.122.pag.136. licèt in contrarium faciat textus in l.si maritus.C. de donatio.inter virum & vxorem, ad quos addo egregium Alexand.cons. 169. num. 2. cum alijs,lib.6.vbi per textum, quem vocat expressum in l.scribit,§.item scribit,ff.de auro & argento legato,& ibi Bart.& per alia iura dicit,quòd si venditio fuit facta voluntariè, 76 † censetur reuocatum legatum antea factum. Quæ doctrina & resolutio magnifacienda est ad ea quæ scribit Tellius in dict.l.17. distinguendo alienationem necessariam,quæ fit titulo oneroso venditionis,& alienationem necessariam,quæ non fit titulo oneroso.Et conferunt etiam scripta per Alexandrum pro intellectu dict.l.part.quæ dicit, deberi æstimationem,quando alienatio est facta titulo oneroso venditionis,non tamen reuocari potest res alienata,& idem probat dict.l.17.titul.9.

¶Et

¶Et de puncto & materia legenda etiam sunt quæ scribit Ioan.Lop.in dict.rubric.de donatio.inter. virum & vxorem, §. 64. num. 10. pag.255.vbi Baraona in additionib. & Valdes in addition.ad Roderic.Suar.in l. quoniã in prioribus, C. de inoffic. testam. §. nono quæro,pag.97.& addo eundem Alexandr. cons.76.stantibus veris,lib.6.vbi vult, quòd si quis promittat vendere aliquam rem,& accipiat partem pretij postquam eã legauerit, 77 † non videtur reuocare legatum,& idem in cons,76.num.14.li.5.confirmat Nicol.Boer. decis.48.num.13.

Est etiam notandum,quod voluntaria alie 78 natio rei legatæ† adimit legatum tacitum, nõ expressum,l.seruum filij, §. si idem seruus, verbo,variauerit,in 1.oppositione per textum in dict.§.si idem seruus,& in l.3.§. vltimo,ff.de fund.instruct.quàm glos.sequuntur ibi Angel.& Paul.& Ias.licet Imol: Aretin. & Alexand.reclament,quos citat Tiraquel. in 7.l.connubial.num.67.fol.308.& in dubio alienatio præsumitur facta† ex causa, ex 79 qua non inducitur reuocatio legati, secundũ glos.in §.si rem legauerit,instit.delegat.Iaco. Butricar.in l.3.C.delegat.Alexan.cons.157. num.1.lib.7.qui ex hoc dicit, quòd si mater habens redditum super aliqua communitate legauit vni ex filijs, postea reuendidit illum communitati,& pretium deposuit, non censetur reuocasse legatum.Tradit Angulo in l. 1.tit.6.lib.5.Recopilation.glos. 7. num. 16. fol.20.& Tellius in dict.l.17.num. 122. qui ad hoc refert dict.l.40.tit.9.par. 6. in fin. & certos authores;& tradit Simon de Pretis li. 4.de interpretand.defunct.voluntat.dubitat. 2.vers.Ad quartum,num.12.fol. 474. Menoch.in tractat.præsumption.lib.4.dicta præsumption.167.num.9.fol.295 Item vbicun 80 que res alienata redimitur,† non censetur reuocatum legatum,l.verum,ff.de manumis.testamen.de quo lege quæ scribo infra,ex l. cũ seruus,ff.de adimen.legat.vel vbicunque alia in eius locum subrogatur,l.filiæ,§.Titia,ff.de cond.& demonstr.De quo legendus est Socin.in cons.32.& 33.lib.2.& 162.num.7. & 8.& faciunt quæ scribo supra quæst.11.& in hac quæst.num.58.ex Petro Surd.tradit Frãcis.Mantic.ad ista omnino legendus de coniecturat.ment.defunct.lib.12.tit.6.num. 20. pag.599.Ioseph.Mascar.in tractat.de probation.lib.3.conclus.1171.num.45.fol. 77. & conclus.1318.num. 15.fol.76.vbi refert Bartol.in cons.26.dicentem,quòd si testator iussit in domo sua fieri hospitale,& illud sibi in hæredem instituit,& postea illas ædes alienauit,& alias comparauit,debet in illis fieri hospitale.Et quod si ibi commodè hospitale fieri non potest,conuocatis his quorum interest,alibi referri debet,& volunt Bartol. & alij in l.placet,ff.de liberis & posthumis,Socin.Iun.in consilio 162. num.14. cum seqq. lib.2.

Et in ista materia animaduerto,quòd quando alienatio habuit initium voluntarium,† nõ 81 dicitur necessaria,vt tradit Menoch.in quadã primogenitura Hispaniæ cons.203.num.36. lib.3.vbi refert per ipsum notat a lib.2.de arbitrar.casu 182.num.52.& latè resoluit nu. 19.cum seqq.quando per alienationem rei datæ primogenito ob causam matrimonij, censeatur reuocata primogenitura.Pro intellectu tamen cujusdam distinctionis,quam facit Tellius in dict.l.17.Tauri.num.120.vbi tradit magnam esse differentiam,quòd melioratio facta sit per viam quotæ,vel in certa re,† 82 ad hoc vt reuocata postea censeatur, & addo Barthol.Socin.in cons 93.num.14.libr.4.vbi ponit regulam, quod dispositio facta super quota,trahitur ad rem certam quando est eadem ratio in vtroque per l.nomen debitoris, §.si filio,vbi Bart.ff.delegat.3.& tenet Imola in l.2.ff.de donatio.nec est differentia secundùm Socin.quòd donetur aliqua quota, aut donetur aliqua res maioris ęstimationis, quàm sit illa quota.

Et in hac materia vnum est consideratione dignum,quod vidi in practica,quòd disputatio vtrum per alienationem rei datæ in melioratione,vel maioratu, censeatur reuocata melioratio,vel maioratus,† vendicat sibi locũ in maioratu,vel melioratione irreuocabile, 83 non etiam in maioratu irreuocabili:quia maioratus,vel melioratio irreuocabilis per traditionem possessionis,scripturę,vel in contractu oneroso,vel alio simili modo sicut expressè,non potest reuocari,multo minus tacitè,nec tacitum† debet operari magis quam ex 84 pressum iuxta regulam l.qui ad certum,ff. locati.cum concordan.& faciunt quæ scribo supra quæst.26.& ista opinio est verissima, & confirmo,quia consensus tacitus† facilius tol 85 litur quàm expressus,secundùm Innocen.in cap.1.quod metus causa,Dec.in cap.causa matrimonij,num.7.de offic. delegat. Menoch. in tractat. præsumption.presumption. 127. num.18.pag.441.lib.3.

Et istis adde doctrinam Gregor.Lop.in l. 2.tit.15.par.2.in glos.in verbo,*Mayoria*,folio 44.col.3.in fin.in vers.Et an si pater qui fecerat maioratum, vbi tractat quæstionem de patre,† qui fecerat maioratum in filium de pluribus rebus,& postea cum tradidit eã nuptui,fecit ei maioratum de parte ipsarum re- 86 rum,an videatur transfudisse primum maioratum in secundum,& reuocasse primum? refert notata per Bald.in l.filia legatorum, C. de legat.& Bart.in l.huiusmodi,§.cum pater, ff.delegat.1.& hoc extendit idem Gregor. Lop in l.21.tit.9.part.6.glos.1.adhoc videndus.

dus,& dicit idem Gregor.Lop.in l.23.tit.9. par 6.in gloſ.in verbo, *Eſtraño*,quod ſi quis facit per teſtamentum maioratum in filium ſuum maiorem virtute facultatis Regiæ, poſtea in alio teſtamento faciat maioratum in alium filium abſque Regia facultate, quòd ex hoc† videtur reuocatus primus maioratus: 87 quia non eſt veriſimile,quòd pater voluerit filios gra uare duplici onere,argumen.l.huiuſ modi,§.cum pater,vbi Iaſ.num.7.ff.de legat. 1.cum concordan.vt per Mantic.de conieƈt. ment.lib.6.tit.117.num.28.fol.129. & filij debent lædi minus,quàm ſit poſsibile, argumento cap.mandatum de reſcript.& in l.nauis onuſtæ,ff.ad l.Rhodiam de iaƈt.

Sed eſt animaduertendum, quod Gregorius Lopez non reƈtè ponit caſum in ſecunda parte,dum loquitur de maioratu faƈto in ſecundo teſtamento abſque facultate Regia, cum ſine facultate Regia non poſsit fieri niſi melioratio tertij & quinti, vide diƈtas quæſtiones per Gregorium lopez. Et pro doƈtrina Gregorij facit quod ſcribit Peralta in diƈt.§.Lucius Titius,num.30.& vide etiã Tellium in d.l.17.quia ſi in ſingulis inſiſtere, eſſet opus hoc immenſum.

Ex prædiƈtis autem,quæ traƈtata ſunt, incidit in praƈtica quæſtio,pater meliorauit in tertio & quinto bonorum filium,quæ melioratio fuit reuocabilis,quia non fuit faƈta per contraƈtum onerofum,nec tradita poſſeſsio, poſtea dotauit filiam,& dedit in dotem bona meliorationis,vel partem, an talis conſtitutio dotis dici poſsit alienatio neceſſaria , aut voluntaria ad hoc vt reuocata cenſeatur, vel 88 non.In quo deciſum fuit† meliorationẽ fuiſſe reuocatam:quia alienatio licet ex cauſa dotis faƈta fuit voluntaria,& non neceſſaria, vt in terminis volunt Alberi.poſt Nicol.de Matarel.in l.filia legatorum,num.11.C.de legat. & tradit Peralta in diƈt.§ Lucius Titius nu. 29.In quo tamen conſiderandum eſſe exiſtimo longam eſſe differentiam inter dotem, quam pater dat filiæ,quam dotare tenetur, iuxta l.vltima,C.de dotis promiſsione,l.8. titul.11.par.4.cum concordan.& inter dotẽ, quam mater dat,quam dare non tenetur niſi in caſibus certis,iuxta l.nec mater,C.de iur. dot.l.9.tit.11.p.5.cum ſimilibus.Ad quod inter alia plura faciunt verba diƈtæ legis 8. ibi: *Eſtablecidas pueden ſer las dotes en maneras muchas,ca tales y q̃ las eſtablecẽ de ſu volũtad, aſsi como la muger q̃ la puede dar por ſi miſma a ſu marido,o otro qualquier q̃ la de en ſta manera en nõbre della.Otros ay,q̃ ſon tenudos dela dar por premia,aſsi como el padre quando caſa a ſu hija*,cum verbis ſequentibus,& faciunt quæ de contraƈtibus voluntarijs & neceſſarijs ſcribo in 4.p.quæſt.1.limitatione 5.& an ſolum per contraƈtum & alienationem rei datæ in maioratum vel meliorationem cenſeatur reuocatus maioratus,ſi traditio non interuenerit. ſcribo in 4.p.q.8.

Inſuper eſt notandum,quod licet teſtator redimat rem,quam ſemel alienauit,† nõ cõualeſcit legatum,l.cum ſeruus,ff.de adimen.legat.& ibi Bar.& Bald.in l.3.n.5.C.de legat. 89 & ibi Paul.n.4.& Imol.in l.quoties,§.ſeruus cum libertate,ff.de hæred.inſtit.& alij, quos citat Franc.Mantic.in traƈtatu de coniectura ta ment.defunƈt.lib.12.ti.6.n.6.pag.598.& ibi num.21.tradit,an per alienationem partis rei legatæ cenſeatur reuocatum totum legatum?& trado ſupra,& quod ſi conſenſus redimatur,†non cenſeatur reuocatus maioratus, 90 conſtat ex his quæ ſcribit Angulo in d.l.1.ti. 1.li.5.Recopil.gl.7.n.15.fo.20.Limitatur autem regula d.l.cum ſeruus,in cauſa pia d.l.verũ eſt,ff.de manumiſ.teſtam.quem ad hoc cõmendant Bald.Angel.& Paul.de Caſtr. in l. qui poſt teſtamentum,C. de legatis, & alij quos citat Tiraquel in traƈtat. de priuilegijs piæ cauſæ,priuileg.40.pag.80.& facit quod ſcripſi ſupra n.61.

Tertio reuocatur tacitè† maioratus ipſo iure per inimicitias ſuperuenientes inter pa- 91 trem & filium,in quem fecit maioratum, & idem erit in melioratione tertij & quinti,ſiue melioratio, aut maioratus faƈtus fuit in teſtamento,ſiue in contraƈtu inter viuos,niſi interueniat traditio vera,vel fiƈta,vel maioratus & melioratio ſit faƈtus cum alio tertio per contraƈtũ oneroſum.In primo caſu quãdo maioratus faƈtus fuit in vltima voluntate, vel melioratio,non eſt dubium, vt probatur in l.3.§.non ſolum,& in l.ex parte,cum glo. ff.de adimen.legat.l.in ipſius,C.famil. erciſ. notat Faber in §.ex eo,n.3.inſtit.quib. modis teſtam.infirm.vel melioratio,Rode.Suar. allegat.2.fol.128.col.1.& faciunt quæ ſcribit Menochius diƈt.præſump.23.num.9. & lib.4.præſumptione 83. Ioſephus Maſcardus diƈt.libro 3.& concluſione 1282. num. 6.latius idem Menochius lib.4. præſumptio. 170.folio 300.& idem Maſcard.d.li.3. concluſ.1281.num.137.qui in numeris antecedentibus & ſequentibus varia ſcribit pro intelleƈtu & ornatu eorum,quæ in hac quæſtione traƈtantur. Sed allegatio faƈta per Menoc. de ſe in diƈta præſumpt.23.debet eſſe in 4.li. præſumpt.170.n.3.& idem præſump. 166. num.37.fol.291.vbi inter alios plures refert Epiſcop.in 2.p.rubricæ de teſtamen.num.19 verſ.Quarto ex præmiſsis,& idem tradit nouiſsimè Perez de Lara in traƈtat. Capellaniarum,li.1.c.10.numero 22.cum ſequentibus, pagin.125.Et idem erit vbicunq; maioratus fuit faƈtus in cõtraƈtu inter viuos nõ interueniẽte traditione,quia ſi inimicitię ſuperueniãt, erit tacitè reuocatus: quia ſi donatio inter

viuos interueniente ingratitudine & inimicitia, non potest reuocari tacitè, sed expressè; & ideo si testator in vita non reuocauerit, † non licet hæredi reuocare, l.fi.C.de reuocan. dona.l.10.in fi.ti 4.p.5.facit l.omnimodo, C. de inoffic.testam.de quo latè per Ripa in d.l. final.& Tiraquel.in l.si vnquam, in verbo, susceperit liberos, num.215.C.de reuocandis donationibus, & notat glos. Parisiens. in consuetud.Parisiens.par.1.§.30. num. 126. fol.245.Molina lib.1.de primogen. cap 9. num.36.fol.68.vbi de istis etiam agit, pro quibus facit l.10.ti.7.par.6.& doctrina Angeli, quam in quodam maioratu practicaui in d.l.vltima, C.de reuocand.donation.vbi inquit, quod feudum † non est auferendum filio propter feloniam, si patre viuente, querimonia non fuit exposita, idem Angel.in l.cũ apertissimè, C.de secun.nupt.confirmat Matth.de Afflict.in c.1.§.porro quæ fuerit prima causa benef.amitten.n.38.Andr.ab Exea in li.pactorũ, n.229.pag.105.in fi.ratio prędictorũ ęst, quia à die & momento factæ donationis habet perfectionẽ, l.senatus, §.mortis causa.ff.de donatio.caus.mort.& hinc est, quòd appellatione donationis simpliciter nõ venit† donatio reuocabilis, vt probatur in l. filius familias, §.pari.ff.de donatio.sed maioratus vel melioratio absque traditione non habet perfectionẽ in vita meliorantis, cum reuocari possit. Ex quibus infertur, quod vbicũq; pater facit meliorationẽ in filiũ, vel maioratũ eo modo, quòd possit reuocari, quia non fuit tradita possessio, nec cõtractus fuit factus cũ tertio, quod hic actus potius sortitur naturam vltimæ voluntatis, quàm donationis inter viuos.

92

93

94

Quæ cõclusio cõprobatur ex his quæ notãter scribit Peralta in l.legatũ, n.2.pag.502.ff. deleg.2.vbi cõstituit differẽtiã, & rationẽ inter legatũ, & donationẽ quãtũ ad reuocationẽ, & ideo Greg.Lop.in d.l.10.in glos.in verbo, *Sus herederos*, dicit, quod licet per illã legẽ hæredes donatarij regulariter nõ possint reuocare donationẽ à defuncto factã propter ingratitudinẽ; procedit in donatione perfecta, & irreuocabili. Si enim esset reuocabilis† vsque ad mortẽ, vt illa, quæ fit per viã maioratus, vel donationis in tertia bonorũ iuxta leges Regni: tunc ipso iure donatio reuocatur, refert d.l.3.§.fi.ff.de adimen.legat.& pro doctrina Greg.Lop.facit singula. in proposito consiliũ Roman.284.quod incipit omnipotẽtis Dei, n.5.vbi dicit, quòd hęres donatarij potest reuocare donationẽ prætextu ingratitudinis, vbicunq; donator in vita tacitè reuocasset,. Ex quibus dubito de doctrina Alciat. in d.l.moribus, quam supra retuli.

95

Et adeo prædicta conclusio est vera, quòd hoc procedit etiã, quãdo inimicitia prouenit ex parte & culpa patris: quia nihilominus donatio & melioratio† reuocatur secũdũ Ias.in l.si filiã, C.de inoffi.testam.n.2.& in l. hæreditas, n.3.C.de his quib.vt indig. Francũ in c.cũ speciale.n.44.fo.71.de appellat.& Ripã in d.l.fi.C.de reuocã.donat.q.45.n.151.Ioã. de Amicis in cons.4.n.8.& alios, quos refert Episcop.Couar.in d.rubr.de testam.p.2.nu. 20.in vers.Quinto ex præmissa apparet, fol. 14.col.4.quos ipse sequitur contra Bart.in l. cum tabulis, §.1.ff.de his quib.vt indig.& hãc sentẽtiã sequitur Franc.Mantic.qui refert Episc.Couar.& alios in li.de coniectur. ment. defunct.li.12.ti.5.n.4.pag.594. & legendus est Bernard.Diaz & eius addit regul.410.legata reuocãtur, & opinionẽ Ias.& aliorũ, approbat Menoc.in tract.de præsump.li.3.præsump.37.n.22.pag.320, qui plura in materia præsentis quæstionis scribit Ioseph.Mascar. d.conclus.1281.n.137.cum seqq.li.3.fo.229 Anton.Peregr.in tract.de iure fisci li.3.ti.13 n.4.pag.148, & addo Dec.in c.1.de iudicijs. & in c.vt debitus, de appellatio.& ista confirmãtur, quia licet regulariter mutatio voluntatis nõ præsumatur, vt supra probatũ fuit, fallit,† nisi noua causa interueniat, vt ex doctrina Bart in l.in cõfirmãdo, ff.de confirma. tut. & alijs probat Ioseph.Mascard.d.li.3. & supra citata conclus.1318.n.21.cum seqq. & quòd inimicitia in ista materia debeat probari per quinque testes, volunt Dinus. Baldus. & Paulus in l.hæredes palam, §.siquid post, ff.de testam.Petr.Surd.dict.decis.128.n.5.

96

97

Notandum tamẽ est, quòd licet maioratus vel melioratio reuocata censeatur, si tamẽ probetur, quòd pater tacitè, aut expressè fecit recõciliationẽ cũ filio,† maioratus recõualescit & reuiuiscit. Quæ cõclusio probatur clarè in l.in ipsius, C. familiæ ercis. vbi egregiè Bal. & facit text.in d.l.3.§.final. cum l. sequenti. ex glos.in §.si.in verbo, dissimulatione, instit.de iniur.& notatur per Bart.in l.non solũ, §.1.ff.de iniur.& est notabilis l.22. tit. 9. part.7.ibi: *Se acompañasse con el de su grado, y comiesse y beuiesse en su casa*. Et est alia l.7.ti. 7.p.6.ibi: *Pero si despues se tornassen a la fe, deuẽ les de dar su parte de la heredad*. Et notat egregie Alex.in cõs.119.viso testamẽto.n.11 vbi glos.Parisiens.in additio.quæ incipit reuocatio.li.7.agit eleganter de intellect.text. in l.filio quem pater, ff.de liber.& posth. vbi etiã vide Ias. & notatur etiã per Hippol. in singular.220.& alios concordantes refert ad id Segura in l.vnum ex familia, §. sed si fundum, numer.72.ff.de legat.2. De quo etiam per Franciscum Mantic.in dict.tractat.& libro, & titulo, numero 18.pagin.596.& Peralt.in l.Lucius Titius, §.Lucius Titius, num. 2.ff.de legatis 2. Hinc est, quòd si filius viuo testatore egit pœnitẽtiã ante factũ testamẽtũ, non

98

99 non †potest exhæredari, secundùm Alexan drum in l. 1. num. 33. ff. soluto matrimonio, & est noua decisio & communiter approba ta, vt ait Cota in verbo filius familiar, quem citat Iul. Clar. li. 3. receptar. senten. §. testamẽ tũ, q. 4. n. 9. pag. 42. & idem vult Gualdé. de arte testandi ti. de liber. insti. vel exhæred. c. 17. pag. 71. nu. 2. & legenda sunt plura quæ scribit Episc. Couar. in c. Raiuuntius de testã. in principio, num. 17. & 18. fol. 89. facit etiã quod scribit Bald. in l. id quod pauperibus, n. 34. C. de Episcop. & cleric. vbi vult, quòd si probetur contritio, vel confessio subsequuta post odium, præsumitur iniuria remissa, & re conciliatio facta, & idem voluerunt Alexan. in cons. 91. n. 4. li. 7. Franc. Mantic. in d. trac. ti. 20. li. 7. n. 8. pag. 234. & est etiam ad propo situm aliud cons. Alexan. 188. viso processu, n. 10. li. 6. & iunge scripta per Roderic. Suar. in lectur. l. 2. ti. *De los casamientos*, fo. 75. col. 2. in vers. Secundo per legem, vbi tradit, qua liter filius patri semel ingratus postea recon cilietur, & dictum Bart. in d. l. 1. §. vltim. ff. de adimen. lega. vbi inquit, quòd si pater exhæ redauit filiũ ex iusta causa, & postea secũ re-

100 cõciliationẽ fecit, videtur adempta† & reuo cata exhæredatio, quẽ sequuntur Ias. in authẽ tico, non licet, C. de liber. præter. Hippol. in in l. raptores, n. 6. C. de rapt. virgin. Alexan. in d. cons. 159. n. 10. li. 7. vbi glos. Parisiens. de fendit hanc opionem ab aliquibus eã impug nare volentibus, & dicit opinionem Bar. esse verã tàm quoad legatum, quàm quoad exhæ redationem, & tradit Iul. Ferret. in tit. de fe-

101 rijs, n. 105, fo. 130. & remittens iniuriam, præ sumitur† in perpetuum remittere. gl. in d. §. vltimo, de iniur. notat Alciat. reg. 2. præsump. 36. & vltima, pag. 236. Menoc. in eodem tra ctat. de præsumptio. lib. 5. præsump. 32. n. 31 cum seqq. fol. 41. Mascard. in tractat. de pro bationibus. libro 2. conclus. 902. numero 26. fol. 201. Conradus in templo iudicum, par. 1. conclus. 17. 18. & 504. Non proderit ta men reconciliatio, vbi pater post inimicitiam cum filio contractam, † fecit maioratum, aut

102 meliorationem in alterum filium: quia tunc virtus reconciliationis non operatur quoad præiudicium alterius filij, argumento cap. quanuis de rescript. in 6. & vide quæ scribo in 4. par. huius operis quæst. 23. num. 27. cum alijs, facit. l. bonorum, ff. rem ratam haber. & doctrinam Paul. in cons. 195. libro 2. vbi tra dit, quòd si donatio est facta absenti, pro quo notarius stipulatus fuit, & eam recepit, & an te ratificationem absentis fuit alteri facta do natio de eisdem bonis, & ratificatio non po test fieri in præiudicium donatarij, cui medio tẽpore ius fuit quæsitum, per secundã dona tionem. De quo latius per gl. Parif. in l. con tractu, n. 22. cum alijs, ff. de regul. iur.

Et ex istis alias inferebam ad quæstionem de facto contingentem. Pater meliorauit fi lium cum grauamine, quòd non contraheret matrimonium absque consensu matris sub pę na perditionis maioratus, in quo alter frater succederet: filius contraueniendo grauamen nupsit absque consensu matris, quæ postea remisit iniuriam, & se reconciliauit cum fi lio & illius vxore: dubitatum fuit, an amise rit meliorationem, & alter frater posit pete re bona maioratus, non obstante reconcilia tione matris? In quo verba grauaminis dili genter† sunt inspicienda, & an significẽt pri 103 uationem ipso iure, secundùm ea, quæ nota ui p. 2. q. 4. illat. 8. & considerandum, an graua men valuerit iuxta ea, quæ scribo infra hac parte prima, quæst. 50. & faciunt quæ de mu liere, quę non castè vixit, & postea sic scribit Ioan. à Garron. in rubr. de secund. nupt. p. 1. n. 99. fol. 32. Inimicitiæ† tamen durare præ- 104 sumũtur, vt notatur in dict. §. vltim. de iniur. & notat Ancharran. in cons. 246. in causa agi tata num. 5.

Item animaduertere oportet, quod ad hoc vt legatum, melioratio, & maioratus reuocen tur propter inimicitiam, † debent esse inimi- 105 citiæ capitales, & nõ leues, secundùm Bald. in l. id quod pauperibus, quæst. 23. C. de Episc. & cleric. & resoluit Peralta in l. cum quidam in 2. num. 7. pagin. 269. ff. de legat. 2. & ante eum Barthol. Socin. quem Peralta non refert in consil. 165. num. 9. libro 2. licet ad recusan dum iudicem aliud velint Franc. in cap. po stremo, num. 20. vers. Trigesimo secundo de appellatio. Maranta in speculo aureo, par. 6. de ordine iudicior. vers. Secundus actus prin cipalis, num. 35. fol. 255. in quo contrarium tenere videtur Beroius in cons. 16. num. 23. lib. 3. Quod autem inimicitia durare præsu matur, tradit Mascard. in tracta. de probat. cõ clus. 873. num. 16. fol. 179.

Quarto reuocatur, † vel diminuitur melio 106 ratio, vbicunque pater fecit in filiũ donatio nẽ de pluribus fundis, vel domibus, & postea vnã earũ alteri dat: nam etiam si hæc datio se cunda specie sit inutilis, diminuitur genus, & melioratio prius data in genere, l. fundum, ff. de fundo instruct. quem Bart. dicit non esse alibi, cui est simile in d. l. legatum, §. fi. de adi men. legat. quem ad hoc ponderat Ludouic. Roma. singula. 137. inutilis dispositio, de quo vide quæ supra scripsi à n. 57. Ex quo venit, quòd ex commutatione bonorum, primus cõ tractus donationis† dicitur renouatus, & refor 107 matus. l. iurisgẽtiũ, §. adeo, ff. de pactis, tradit Dec. in cons. 190. supra allegato n. 3. vbi tra dit, quòd contractus dicitur reformatus, quan do in totum non tollitur, sed pro parte, vt per glos. in cap. statutum in principio, verbo, reuocandum, vbi DD. de rescript. in 6.

Et in ista materia est sciendum, quòd muta tio voluntatis testamenti, vel alterius dispositionis,† probatur per coniecturas, etiam si in 108 priori dispositione adsit clausula desogatoria ad sequentes, vt tradunt Bald. Paul. Fulg. & alij, in l. sancimus, C. de testamen. cum concord. vt per Corn. in consf. 274. col. 3. volum. 3. Socin. Iun. in consilio 143. numero 2. libr. 2. ad quor addo quæ citat Falcon. regul. 455. per totam. ¶Nec omitto, quòd aliud est vo- 109 luntatem cessare,† & aliud reuocare secundùm Carolum Ruin. in conf. 115. numer. 7. libr. 1. Menoch. de arbitrarijs iudicum libr. 1. quæstion. 69. nu. 14. Et confirmatione vnius capituli ex pluribus cætera videntur deroga ta, & confirmatio plurium capitulorum indu cit reprobationem† aliorum secundùm Di- 110 num, & Bartol. in l. legata inutiliter, ff. de legat. 1. Bald. in l. vltima, C. de edicto Diui Adr. Matth. ab Afflict. decis. 298. n. 4.

Quinto, reuocatur maioratum per hypo- 111 thecam specialem factam† post factum maio ratum, vt probatur per segulam l. 3. C. de legat. l. eum hic status, §. si maritus, ff. de donation. inter vir. & vxor. in l. si maritus, C. de donation. inter virum & vxor. tradit post alios Rebuf tom. 2. ad constitutiones Regias, ti. de constit. rediruum art. 1. gl. 14. n. 6. pag. 412. quod tamen intelligendum est vbicunque te stator tanti rem obligauit, quantū valet, nō alias, l. qui habebat in principio, ff. delegat. 3. l. legatum, §. 1. vbi glo. & Bart. ff. de supellect. legat. volunt Ias. in l si res obligata, n. 14. ff. de leg. & alij, quor citat Mantica d. tit. 6. nu. 23. pag. 599. Et adhoc legenda sunt scripta per Vincen. de Franc. decis. 283. n. 3. & 5. p. 2. ad quem addo rursus l. si maritus, *La segunda*, ff. de donation. inter virum & vxor. vbi Azo column. 6. Gregor. Lop. in l. 4. titulo 11 part. 4. in verb. *La diesse*, & est aliud memora bile in ista materia, quod nunquam ex testamento solemni sumitur declaratio quæ tendat in alterius voluntatis solenne, secundū Peraltam in l. qui testamento, ff. delegat. 2. n. 3. pag. 75. ex Bart. & alijs.

Rursus in hac materia notandum est, quòd si testator facit maioratum de aliquo nomine debitoris, quod postea consumit expendendo pecuniam nominis, tacitè quantum ad hoc 112 †reuocare censetur maioratum. Hæc conclusio fundatur ex l. 15. ti. 9. p. 6. ibi: *Pero si aque lla deuda, o cosa de que hizo la manda el testador en su vida, la ouiesse ya mãdado, y recebida de aquel que se la deuia, entonce no valdra la tal manda, ni sera tenudo el heredero de dar la esti macion della: porque se entiende que la reuocò porque la demandò, e que ge la dieron.* Et vide eam alijs verbis sequentibus, & hoc hodie no uissimè citat Falcon. regul. 458. n. 1. quem le ge ad istam materiam. Animaduerto etiam in præsenti de singulari cōclusione, quæ in pra ctica quotidie est necessaria, quòd vbi duo sūt connexa & correlatiua, si vnum reuocetur,† 113 alterum quoque intelligitur reuocatum, l. filio, §. matri, ff. de adimend. legat. & in l. alteri eodem ri. & in l. Pamphilo, §. vltimo, ff. delegat. 3. notant Roman. singul. 317. habeo cō sulere, Mantic. libr. 5. de coniecturat. mente defunct. tit. 12. num. 31. pag. 172. Et quòd ad reuocationem tam facile adimatur† hæredi- 114 tas quàm legatum, probatur in l. Titius & Seius, & in l. sequenti, ff. de hæred. instituend. tradunt Bart. in l. quod traditum, ff. de cond. & demnnstr. & in l. reconiuncti, vbi Ias. nu. 27. ff. delegat. 3. cum concordan. vt per Menochium in tractatu præsumptionum libro 4. præsumption. 173. num. 26. fol. 303. ¶Et qualiter reuocetur maioratus vel melioratio †per delictum illius, qui maioratum vel melio rationem fecerat, quando maioratus est reuo 115 cabilis vel melioratio, tractat latè Telliur in d. l. 17. num. 128. cum seqq.

Sed an sufficiat derogatio generalis, vel re quiratur specialis, decidi potest † ex textu in 116 l. omnes, C. de præscrip. 30. annor. & ex doctrina Ioan. Andr. in cap. 1. de excessibus prę lato. in 6. in nouella. vbi dicit, quòd in omni materia si per verba derogatoria prolata generaliter apparet voluntas derogantis, quòd generaliter derogare voluit, sufficit, notat Alexand. in consilio 111. numero 13. libro 6. & confirmat Simon de Pret. libro 4. de coniectu rat. mente defuncti dubitation. 2. num. 94. folio 467. column. 4. & faciunt quæ scribit idē Alexand. in conf. 7. libr. 4. & in conf. 126. lib. 2. 2. numero 26. & in consilio 155 num. 12. libro 6. Ripa responso 6. numero 1. & 2. de quo legenda sunt quæ scribo supra quæst. 3. à num. 87. Et quòd speciale sumatur pro expresso,† tenet Stephanus & Ancharra. in Clementina de priuilegijs, vbi Bonifacius nume- 117 ro 57. quor citat Thomas Sanchez in tractat. de matrimonio lib. 3. disputat. 35. num. 4 pagin. 615. vbi addit, quòd specialiter ponitur pro expresso iuxta l. 2. verbo specialiter, ff. officio eius, cui mandata est iurisdictio. quibus est addendum quòd magnum genus expressi est, vbi in aliqua dispositione fuit appo sita clausula, vt habeatur pro expresso, ac si specialiter & nominatim esset expressum, vt probatur per dictum Oldraldi consilio 117. bonæ memoriæ numero 2. Federic. de Senis in consilio 47. Bald. & Angel. in l. Diuus, §. licet, ff. de iure codicillor. & alios plures, quos citat Tiraquellus lib. de legib. connu bialibus. glos. 7. exprez, nume. 202. folio 324 & in numero 203. refert plures contrarium tenentes. Quæ maximè procedunt, vbi agitur de reducendo filio ad æqualitatem: quia minor derogatio & coniecturalis sufficier,

vt

vt probatur ex his, quæ scribo in dict. quæst. 3. à num. 54. cum sequentibus, quod maximè notandum est, & legenda sunt quæ scribit Rebuf. in concordantijs, pagina 655. Et quòd vbi requiritur specialis mentio, non suf-118 ficiat generalis,† volunt Matth. de afflict. de cis. 220. num. 16. Thom. Gram. decis. 66. nu. 18. Ias. in l. actione, numero 8. C. de tran saction. Osasc. decisione Pedemont. 142. numer. 12.

Tandem animaduerto, quòd qui reuocat in parte,† reliqua omnia confirmare censetur, 119 l. tribunus, §. 1. ff. de milita. testament. quem Bartol. ita summat, & dicunt Bart. Bald. Angel. Paul. & Imol. in l. legata inutiliter, ff. de legatis 1. quòd si fuit data potestas comiti reuidendi statuta, & ipse quædam improbat, cætera confirmasse videtur, & idem voluit Iacobi. in l. cum prætor. numero 4. ff. de iudi. & alij, quos citat Roland. consilio 31. numero 22. libro 4. facit sententia Bald. in cap. 1. in principio, per quos fiat inuesti. vbi vult, quòd si Papa in confirmatione excipiat aliqua statuta contra libertatem Ecclesiæ, omnia alia statuta (alias iniusta & inualida) confirmare censetur, quem sequuntur Corneus in consilio 9. libro. 3. Ias. in l. final. in fine, ff. quod quisque iuris, & alij, quos citat Antonius Gabriel lib. 6. communium opinionum, titul. de statutis, conclus. 10. num. 1. pag. 364. col. 1. vbi tamen num. 4. refert plures contrarium tenentes, quod ex facto in opulento maioratu contigit. ¶Et qualiter legatum in primo testamento relictum censeatur reuocatum per confectionem secundi, cum in secundo non est expressè repetitum,† constat ex 120 regula textus in l. si iuri, ff. de legat. 3. doctrina Bartol. in l. Statius Florus, ff. de iure fisci, Curt. Iun. consi. 163. n. 14. Cephal. cons. 74. numero 3. libro 1. vbi ex Paulo de Castro in l. hæredes palam, §. si quid post numer. 6. ff. de testament. tradit, quòd si ex relictis in pri-121 mo testamento vnum tantum reuocetur,† cætera infirmantur, nisi in specie vel genere cōfirmentur, vbi lege quid sit reuocare testamentum, & an tollere & reformare sit idem.

Et an si res in qua tertium & quintum legatum fuit, & assignatum, pereat,† de-122 beat suppleri illud tertium & quintum ex alijs bonis, tradit Molina in tractatu de iustitia & iure, tracta. secundo, disputatione 204. pagina 1250. concludens esse supplendum; quæ resolutio est nimis generalis & periculosa, & limitanda est vbicunque pater filio tradidit bona, in quibus illum meliorauit in vita, & filius factus fuit dominus talium bonorum: quia peribunt periculo filij, & non debet suppleri ex alijs bonis patris, vel matris, vt probatur ex l. Pignus, C. de pignorat. action. & ex scriptis per Ioannem in l. non solum, §. final numero quinto, ff. si certum petatur, & in l. prima nu. 15. C. de iure emphyteut. & in l. Titius numero secundo, ff. de prescript. verbis, Roman. in singula. 333. Fanum de pignoribus parte secunda, membro 3. num. 72.

Et in hoc animaduerte, quòd licèt dictus Molina referat authorem propriæ opinionis Anton. Gom. in l. 19. Tauri. hoc non tractat ibi. Et an inutilis & inualida reuocatio maioratus operetur reuocationem maioratus, qui validus fuit,† decidi potest ex l. 123 planè, vbi Bart. Ias. & alij, ff. delegat. 1. Abb. in cap. significasti numero 7. de officio delegat. Felin. in cap. ex tenore, numero 22. de rescript. Alexand. in l. à iudice, C. de iudicijs, Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone, limitatione 1. ff. de verborum significatione. De quo lector omnino legat quæ latissimè scribit Peralta in dict. l. qui testamento, ff. delegat. 2. pagin. 475. præcipuè nu mero 25. versicul. Prima conclusio, & versicul. Secunda conclusio, vbi scribit aliqua ad nostram materiam pertinentia. In qua quæstione communis videtur conclusio, quod in vltimis voluntatibus per actum inutilem censetur reuocatus actus† validus per l. legatum 124 sub conditione, §. 1. ff. de adimend. legat. & per alia iura similia, Et in contractibus inter viuos per actum inualidum† non censetur 125 facta reuocatio actus validi, ex l. certi conditio, §. quoniam, ff. si certum petatur, & §. prætereà instit. quibus mod. tollitur obligatio. cum concordantibus, quod post alios plures tradunt Alexander in l. si cum dotem in principio numero 8. ff. soluto matrimonio, vbi Petr. Barbosa numero vigesimo secundo, pagin. 406. post Campeg. in tractat. de dote, p. 3. quæst. 125.

Ex quibus omnibus & alijs, quæ latissimè tradit Peralta in propria specie meliorationis, potest in nostro puncto & quæstione sumi resolutio, quod si maioratus fuit factus tali modo, quod non poterat reuocari per reuocationem inualidam,† non potest 126 reuocari valida, secus autem si poterat reuocari: quia tunc per actum inualidum censetur reuocatus maioratus perfectus, sed talis naturæ quòd poterat reuocari. De quo puncto non sunt omittenda, quæ scribit Episcopus Couarruuias in 2. parte, rubricæ de testament. numero 21. versiculo Tertio principali, & legenda sunt quæ scribit Carol. Ruin. in l. si filius qui patri, num. 23. pagin. 16. ff. de liberis & posthumis, Bartholomæ. Socin. in consilio 112. numero 14. libro 1. ¶Quibus etiam iungo conclusionem singularem, quòd quæ non possunt nisi simul induci,† nō 127 possūt nisi simul reuocari, l. si ita scriptū, §. 1e

gula, ff. de liberis & posthumis, notant & declarant Baldus in l. vltima, numero 9. C. de instit. & substit. Mantic. lib. 5. de coniectu-rat. ment. defunct. titul. 6. num. 17. pagin. 150

128 Et quòd verba altercatoria non inducant fideicommissi reuocationem, volunt Barthol. Socin. in consilio 163. numero 9. libro 2. Natta in consilio 462. numero 21. Menochius in tractat. præsumptionum, lib. 3. præsumption. 37. num. 36. pag. 321. Et Socinus in d. loco scribit aliud singulare, quòd primum testamentum non censetur reuocatum, quando fuit factum in fauorem familiæ. ¶ Sciendum est etiam, quòd si in eadem dispositione repe-

129 riantur duo contraria, † standum est ei, quod vltimo dispositum est, l. si mihi & tibi, §. fin. ff de legat. 1. volunt Cardinalis in consilio 29 numero 25. Decius in l. pacta nouissima, numero 4. C. de pact. Rebuffus in l. quod iussit, ff. de re iudicata, in præfation. numero 25. pagin. 48. qui refert Iasonem in dict. l. pacta nouissima, qui hoc non dicit. Ex quo fit, quòd etiam in vno testamento posteriores conie-

130 cturę † præualent, vt per Calcan. conf. 99. numer. 26. Aymonem Crauet. in conf. 319. nu. 17. Bald. in l. non ignorat, nu. 5. C. qui accus. non possint, & alios, quos citat Franc. Mant. lib. 12. tit. 17. num. 19. pag. 643.

QVÆST. XLIIII.

Qualiter Princeps possit declarare licentiam, quam concessit ad faciendum maioratum.

SVMMARIVM.

Eius est interpretari cuius est condere, numero 1.

Princeps potest interpretari suas sententias & priuilegia, numero 10. & 11. an possit declarare mentem defuncti, numero 19. Quid quando declarat in præiudicium alterius licentiam, quam dedit ad maioratus instituto nem, numero 50. 60. & 61. Et an reperta veritate, possit mutare sententiam, numero 63. Non præsumitur velle tollere alicuius quæsitum, numero 66. In interpretatione eius declaratione an requiratur citatio, numero 67. & 116. Et an eius declaratio per epistolam habeat vim legis, numero 68. Nec licet illi reuocare priuilegium, quando ius alicui quæsitum fuit, numero 69. An possit fieri per eum declaratio lite pendente, nu. 74 & 79.

Iudex potest suam sententiam declarare, num. 3

Decuriones an possint declarare statuta lata à suis prædecessoribus, n. 4.

In casu dubio standum est declarationi concedentis, n. 5 & 7.

Interpretatio declaratoria habet locum in dispositionibus, etiam odiosis, n. 6.

Inferior non potest tollere legem superioris, numero 8. potest tamen eius voluntatem iudicare, n. 9.

Actus perfectus recipit formam declaratoriã, n. 12.

Probatio dubia an possit declarari, n. 13.

Resolutio præsentis quæstionis, n. 14.

Qui declarat, nihil de nouo facit, sed ostendit qualis fuerit animus in præterito, n. 15. quid si factum alterius exequatur, n. 16.

Declaratio trahitur retro ad tempus primi actus celebrati, numero 17. An possit fieri sine noua solennitate, n. 20. A dispensatione differt, n. 23.

Prohibitus probare non prohibetur probationes iam factas declarare, n. 18.

Donatario cõpetit actio ex donatione valida, nõ ex declarata, n 21.

Dispositio declarans quo tempore præscribatur n. 22.

Pendente lite super nullitate non impeditur creditor instrumentum guarentigium exequi, n. 24.

Confirmatio donationis inter virum & vxorẽ in testamento facta non intelligitur esse noua dispositio. n. 25.

Testis non dicitur vltra articulum deponere, quando aliqua illius declarationem respicientia deponit, n. 26.

Scripturæ quæ ad prioris scripturæ maioratus declarationem fiunt, vna cum prima iudicantur, n 27.

Propter tempus vicinitatem secundus contractus videtur inesse primo, numero 29. & 30.

Consensus in eadem scriptura præstitus, si in aliquo deficiat, in totum cessat n 31.

Quæ non possunt simul induci, non possunt nisi simul reuocari, n. 32.

Prius actum videtur quod est in continenti sub sequutum n. 33.

Actus qui potest interpretari pro contractu præcedenti, vel esse nouus contractus, pro executione præcedentis factus præsumitur, numero 34.

Qui non potest dispensare, potest declarare, nu. 35

Contractus cum procedit vt causatus ab alio, non consideratur causatus, sed causans, num. 36. Et an vnus contractus censeatur vt pars alterius, num. 40. Et an debet secundum natu ram primæ conuentionis, n. 41 Cuius supplementum quomodo dicatur fieri, n. 46.

Actus

QVADRAGESIMO Quarto quæro, si Princeps concessit alicui licentiã ad faciendum maioratum, postea autem dubitatur de viribus, & intellectu verborum licentiæ, ad quem recurri debet pro interpretatione, & intellectu verborum? Et sane illud de iure expeditum est, quod eius † est interpretari, cuius est conced re, l. fin. C. de legib. l. 3. & 4. titulo 33. par. 7. l. 14. titul. 1. part. 1. l. 40 titul. 4. lib. 1. ordinam. l. 1. Tauri. l. 2. in versicul. *E quando aca ece*, titul. 1. par. 2. l. 27. l. 106. titul. 18. par. 3. l. 15. titul. 23. ead. part. quæ est singularis, late Doctores in cap. cum venisset, de iudi. maximè Felin. & in l. final. C. de pact. præcipuè Iaf. Ripa in l. ex facto, numero 5. cum alijs, fol. 85. ff. de vulgar. Decius in consilio 262. numero 3. Et Princeps potest † interpretari suas sententias & priuilegia, dict. cap. cum venisset, de iud. cum concord. vt per Felinum in cap. qualiter, in 1. numero 29. de accusat. & plura refert in proposito Burgos de Paz in prooemio legum Tauri. num. 307. cum sequentibus, vbi late tractat, qualiter Princeps possit declarare priuilegia, & scripturas maioratus, & cõsimilia, tradit Menoch. in cons. 296. n. 39. li. 3. & an lite pendente possit Princeps declarare, secundũ Nicol. Miles in verbo, declaratio fieri potest fo. 85. Lancellot, in tractat. de attentat. par. 2. cap. 6. de attentat. lit. penden. limitat. 20. nu. 9. pag. 144. De quo legi debent scripta per Gabrielem lib. 2. communium opinionum, ti. de iudicijs, conf. 4. num. 1. cum sequentibus, faciunt scripta per Castaldum in tractat. de Imperatori. quæst. 110. versicul. Ducentesimo, fol. 218. & postea casu 312. quia allegat Dec. in cons 262. & alia, & casu 241 qui allegat Matth. ab Afflict. decis. 215. latius Lãcellot. in dict. tractat. de attentat. lib 2. cap. 6. numer. 1. cum sequentib. pag. 140. quinimo qui libet iudex potest suam sententiã † declarare, licet reuocare nõ possit, quia nihil noui facit, l. ab executore, vbi Bar. n. 5. ff. de appellatio. idẽ Bart. in l. 2. num. 4. ff. de senten. ex breuilo. recitand. Felin. in cap. super quæstionum num. 1. de offic. de legat. And. Gail. obseruat. lib.

lib.2.obseruat.1.num.6.pag.120.Latius Anton.Gam.decis.110.numer.36.pro quo facit regul.l.actorum verba,ff.de re iudicat.& decuriones possunt declarare statuta † lata à suis prędecessoribus,secundùm Bart.in l.omnes populi,quæst.3. ff. de iustitia & iure,Carol.Ruin.cons.28.nu.9.lib.1.Burgos de Paz in l.1.Tauri.num.424.Cald.Pereiram in tractat.de nominatio.ad emphyt.quæst.9. num. 29.fol.93.Et in casu dubio est standum† declarationi concedentis, vt ex prædictis latè tradit Dec.cons.51.colum.vltim.& in cons. 262.col.2.& alij,vt per Aymon. cons. 234. num.4.& in cons.259.num. 11. & Carolum Ruin.cons.208.num.8.li.1.vbi fundat, quòd ad Principem spectat declarare, an in priuilegio inuestituræ comprehendantur fœminæ, vel descendentes ex illis? Et prima inuestitura,in qua solum masculi erant vocati, potest declarari vt resoluit Dec. in cons.193.num.6.& conducunt scripta per Bertazol.in l.si quis maior,C.de transaction. num.503.& iterum num.550.& faciunt quę scribit Ias.in cons.128.num.6.lib.4.& conferunt quæ scribit Dec.in cons.114. nu.5. vbi probat,quòd standum est precisè declarationi Summi Pontificis, dato quòd in illis hæc intentio sua non fuisset, & tradit in bono casu Ias.in cons.128.num.6.lib.4. ¶ Et interpretatio declaratoria habet† locum in quibuslibet dispositionibus etiam odiosis,l.vt gradatim,§.etsi lege,ff.de muner.& honor.l.quicquid,ff.de verbor.obligationibus, tradit Tiraquel.in tractat.de primogen.quæst.40.de successione patrui & nepotis,num.169.pag. 299. facit consilium Paul.de Castr.350.dicta emendatio.lib.2.& priuilegium debet† interpretari secundùm intentionem concedentis, cap. ex multiplici.de decim.c.fi.de præbend.cap. mandatum,de rescrip.cum similib.& in ambiguis orationibus in primis expectāda est sententia eius,qui dispositionem fecit,l. in ambiguis,ff.de regul.iur.de quo scripsi in principio 2 par numer. & tradit latè Mantica de coniecturat.mente defunct.lib.3.titul.1.numer.1.cum sequentibus,pag.67. Et licet inferior† non possit tollere legem superioris, cap.inferior.de maioritate & obedietia, cum concordantibus.Nec imponere legem sucessori;potest tamen eius voluntatem† iudicare, cap.fin.de rescrip.lib.6.notat Imola in cap. innotuit,numero 7.fol.9 : de election. vbi dicit sic fore intelligendum textum in cap. non liceat Papæ 12.quęst.2.& speciale est in Principe,vt possit † suam sententiam interpretari etiam in corrigendo,secundùm Bart. in dict.l.ab executore,ff. de appellation. Imolam in l.iudex postea quàm,ff. de iudica. Matthæum de Afflict.decisione 215.numero 3.Sic Princeps feudum concesśit,potest inuestiturā declarare, & sic de nouo concedere secundùm Socinum Iuniorem consilio 95.numero 76.libro 3. Menochium de arbitrarijs iudicum libro 1. quæstion. 73. numero 20.pagina 94.& consilio 191. numero 48.qui post Decium consilio 193.ad finem, Carol.Ruin.consilio 38.numero nono, libro 1.& Decium in cap.cum venisset,numero 3 de iudic.scribit,quòd licèt prima inuestitura mutari non possit, † potest tamen declarari, & tradit Menochius in consilio 191. numero 48.libro 2.idem Menochius libro 1. de arbitrarijs iudicum,quæstion.73. numero 20. post Socinum Iun.quem citat in cons.95.numero 76. libro 3. Et actus quantumcunque perfectus recipit formam† declaratoriam, secundùm Baldum in l.precibus,num.10.C.de impub.& alijs,& alios vt per Fanum in tract. de pignor.4.par.4.partis,num.29. folio 75. Franc.Mantic.de interpretand.defunct. volunta.lib.5.tit.15.num.3.pag.186.Et dè materia legenda sunt quæ scribit Lancel: Conradus in templo iudicum.libr.1.c.1.de Imperatore §.3.in vers.Vigesimo primo,num. 1. cum sequentibus,fol.60.colum.3.& §. 4. de præstantia & potentia Imperatoris, versic. Octauo e conuerso,num.1.cum sequentibus fol.76.col.2.col.4.num.15.Et probatio dubia† potest declarari,vt tradit Mascard.in tractat.de probation.lib.3.conclus.94.num.41. per notata in proœmio sexti,& alia plura.Et sententia adiudicatoria in beneficialibus non dat titulum,sed declarat,secundùm Abbatem in cap.1.de concef.præben. Cassador. decis. 11.num.4.

In hoc tamen puncto(vt paucis rem absoluam)sic destinguendum est,† nam siquidem tempore in quo Princeps vult facere talem declarationem,seu interpretationem, nulli est ius quæsitum,nec tertio fit præiudicium ex tali declaratione:tunc quidem sicut Princeps de nouo super re,de qua agitur,poterat disponere,& licentiam dare cum modificationibus,quas voluisset,ita potest declarare, licèt dispositio noua sit per supra dicta. ¶ Et quia ille qui declarat,nihil† de nouo facit,sed ostendit quomodo fuerit animus in præterito,l.hæredes palam,§.1. vbi latè Doctores, ff.de testament.de quo plura scribit Tiraquellus in l.si vnquam,in verbo,libertis, numero 13.C.de reuocand.donation.quibus addo Capellam Tolosanam 465. Redim.de maiestate Principis,in verbo,Imperatoriam, numero 181.folio 38.Purpuratum in l. edita, numero 91.C.de eden.Felinum in dict.cap. qualiter in 1.numero 23.de accusa. eundem Felinum in consilio 33.Abbat.in cap.Pastoralis, numer 31.folio sexto, de except.& in cap.ex parte,numero 4.folio 102.de consuetud.& in cap.super quæstionem,n.2.fol. 90.

de

de officio delegat. Bellamer. decis. 145. Decium in dict. c. Pastoralis, num. 24. Simon de Pretis lib. 1. de interpretand. defunct. voluntat. interpretat. 1. dubitat. 5. num. 2. fol. 39. Parisium in consil. 8. num. 26. & in consil. 9. numer. 26. libr. 1. qui loquitur in casu singulari, Quintilia. Mandos. in tractatu de inhibition. q. 125. fol. 51. Gomezi. in regula de non tollend. iure quæsito, quæst. 13. pag. 113. Gozadin. in consil. 41. numer. 17. & qui factum 16 alterius exequitur † non dicitur aliquid de nouo facere, vt per Ancharranum eleganter in cons. 329. num. 3. & resoluit ex pluribus in quodam maioratu Hispaniæ Tiberius Decianus respon. 7. num. 101. lib. 1. vbi latè declarat Quintilian. Mandosi. in glos. commissionis præfixi termini; versic. quo elapso, folio 66. col. 4. Gomezius in regul. de non tollend. ius quæsitum q. 13. pag. 112. Auiles in capitulis correctorum, vers. *Ordenanças*, fol. 18 num. 18. & 19. vbi num. 20. tractat, qualiter successor in officio possit declarare sententiam prædecessoris, latissimè Calcane. in cons. 16. num. 34. cum sequentibus. Auenda. in lectura secundæ supplicationis, num. 9. Rebuf. in tract. de nominatio. q. 11. num. 17. pagina 170. Iacobus Portius in cons. 98. nu. 7. & 24. Hippolyt. in l. 1. §. fina. num. 32. ff. de quæstio. Peralta in l. vnum ex familia. §. si de falcidia, nume. 9. pag. 574. ff. de legatis 2. vbi 17 inter alia tradit, quòd declaratio semper † trahitur retro ad tempus primi actus celebrati, per cap. cum tu, vbi glos. & Doctores de vsuris, & alia iura, Ægidius Bossius in pract. crimin. tit. de mandat. ad homicidium, num. 56. pag. 290. & plures citat Antonius Gabr. lib. 6. communium opinionum, tit. de regul. iur. conclu. 3. num. 1. cum sequentibus, pag. 323. qui legendus est pro declaratione præsentis quæstionis, Cephalus notanter in cons. 540. num. 81. lib. 4. & Robert. Laucelot. in lib. de attenta. 2. p. cap. 4. de attent. lite pendent. 21. limita. num. 1. cum sequentibus, pagin. 136. & prius limitat. 12. num. 1. cum sequentibus, pagin. 127. Marcus Anton. Cuch. in tract. de legitim. vers. quoquo relicto titulo, fol. 89. col. 1. num. 39. Mascardus in tract. de probatio. lib. 3. conclus. 1212. num. 79. & 80. fol. 167. Et actus perfectus semper, & quandocunque recipit declarationem, secundum Baldum in l. precibus. C. de impuberum, Fanum in tract. de pignoribus part. 4. num. 29. fol. 75. Et pro 18 hibitus probare, † non prohibetur probationes iam factas declarare etiam post publicationem, secundum Dominicum in procemio sexti, in fine, Felinum in c. cum dilectus, versic. secundo amplia. de fide instrument. Mascard. in tract. de probationibus lib. 3. conclusione 1237. num. 6. fol. 174. quod apud nos difficiliter admittitur, nisi ob euidentissimas causas, sed pro Dominico est notabilis decis. Bellamer. 725. Et in quadam donatione declarata notanter tradit Augustinus Beroius in consil. 121. num. 8. lib. 2. Et quamuis per statutum sit prohibita interpretatio, non excluditur interpretatio declaratiua, vt tradunt Aretin. in consil. 144. Thesaurus decisione 269. numer. 12. qui loquitur in interpretatione statuti, an masculinum concipiat fœmininum. Et quòd Princeps possit declarare mentem defuncti † voluit Bald. in l. 1. n. 19 1. in fin. C. de seruis manumis. quem citat hoc confirmando Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 3. tit. 2. num. 31. pag. 60. quod lato sermone traditur etiã per Simonem de Pretis lib. 1. de interpretan. defunct. volunta. solut. 13. num. 8. fol. 25. Et tractat etiã Episcop. Redin. in tract. de maiestat. Principis, in verb. non solum armis decoratã num. 181. fol. 38. Et quod magis est mirandũ iudico esse, quod scribit Menoch. in consilio 331. num. 94. lib. 4. vbi tradit, quòd ad Principem expectat declarare, an appellatione descendentium veniant fœminæ descendentes ex masculis, & sint vocatæ, ex Bald. in procemio feudorum, num. 18. Curtio Seniore cons. 50. memoriæ recolendæ, col. 25. versicul. coadiuuatur: & Menochius me refert in libro maioratuum. q. 26. p. 1. Et declaratio potest fieri † sine noua solennitate, secundum 20 Bart. in l. Lucius, ff. de vulgar. cũ concordant. vt per Franciscum Manticam lib. 5. de interpretand. defunct. volunta. tit. 12. num. 34. pagin. 172. Et pendente dilatione ad faciendũ articulos in causa, possunt antiqui declarare, secundum Oldral. in consil. 166. Barbaciũ in consil. 7. col. 3. lib. 3. quos citat Lancellot. in tractatu de attentatis cap. 7. de attentatis dilatione pendente, num. 21. pag. 162. Et donatario † competit actio ex donatione, quę erat 21 valida, & non ex donatione declarata, vt tradit Nicolaus Boerius decis. 172. num. 26. ex Bald. & Aretin. in d. l. hæredes palam. §. 1. secus si de eadem donatione non cõstaret: quia tunc agitur ex donatione declarata, vt per Decium in cons. 184. vers. modo in casu nu. 8. Et quòd ex dispositione declarata nõ acquiritur ius nisi quatenus in declarante continetur, tradit Ripa in cons. 131. numer. 38. Et vbicunque testator aliquid relinquit ad consilium sapientis, non potest declarari quod omnino fuit à testatore prætermissum, sed illud quod in expresso simpliciter continetur, secundum Salicetum in l. captatorias. ff. de hęredib. instituen. Manticam lib. 3. de coniecturata mente defuncti tit. 1. nu. 19. pag. 59. Et dispositio declarans † siue interpretans sem- 22 per intelligitur præscripta triginta annorum cum concordantibus, vt per Augustinum Beroium in consil. 120. num. 9. lib. 2. Et vbi agitur

tur de declaranda persona prius indefinitè prolata, non dicitur extensio, sed declaratio, l. vltima. ff. ad Trebellian. quam ita intellexit Ias. in cons. 220. final. lib. verb. lib. 2. Et declaratio distat † à dispensatione, vt rectè declarat Episcop. Couarru. in epitome de sponsalibus 2. p. c. 6. § 9. num. 2. fol. 77. Et non agitur in isto casu de nouo iure vel priuilegio impetrādo, sed de veteri exequendo, vt in alio proposito inquit Glos. Parisien. in consuetudin. Parisien. part. 2. §. 52. glos. 1. num. 88. fol. 35. vbi ex hoc num. 87. inquit, quòd pendente lite super nullitate, vel solutione, vel recisione, vel restitutione in integrum: cessante tamen suspensiua speciali inhibitione causa cognita lata, † non impeditur creditor habens instrumentum guarentigium illud exequi, etiam sine licentia iudicis, quia vtitur iure suo, sibi iam antea acquisito, & competenti, & ita dicit practicari, ad quem addo Rebuffum to. 1. ad constit. Regias, tit. de literis obligator. art. 2. glos. 1. num. 22. & 32. Hinc venit, quòd alienare de nouo non dicitur, qui iam factam donationem supplet, secundùm Abba. antiquum in cap. per tuas, de donatio. quem refert & sequitur Bald. in sua Margarita in verbo, alienatio, & alij, quos refert Tiraquellus lib. 1. de retractu. §. 1. glos. 18. nume. 92. pag. 357.

Pro qua conclusione, & ad omnia superiora & inferiora, & pro intellectu istius materiæ pondero textum notabilem in l. ex verbis. C. de donatio. inter virum & vxorē, à quo Bald. notat, quòd confirmatio donationis inter virum & vxorem facta in testamento, † non intelligitur esse noua dispositio, sed veteris corroboratio, & retrotrahitur, quod reputo notabile. Et quando vnus contractus procedit, vt causa ab alio, non consideratur causatus, sed causans, secundùm Alexandrum in cons. 215. num. 5. lib. 6. Amedeis de Aponte in tracta. laudemiorum. q. 26. Et iudex potest expēsas taxare post appellationem ante inhibitionem; quia talis taxatio est quædā declaratio, vt volunt Lapus allegatione 82. num. 7. Rotæ decis. in antiquis 90. & alij plures, quos citat Quintilianus Mandosius in tracta. de inhibitio. q. 106. num. 3. fol. 44. Et testis † non dicitur vltra articulum deponere, quando deponit aliqua conferentia ad declarationem articuli, secundùm Bart. in l. si duo patroni. §. idem Iulianus. ff. de iureiuran. Felin. in cap. de testibus, num. 3. de testibus, Mascardum in tractatu de probationibus lib. 3. concl. 1366. num. 6. fol. 310. De qua materia legenda sunt quæ scribit latissimè Antonius Gabriel lib. 7. communium opinionum conclus. 28. num. 1. cum sequentibus.

Ex quibus infertur, quòd si pater faciat maioratum in filium per aliquam scripturam, ad cuius declarationem, & suppletionem, alias postea facit scripturas, † omnes subordinātur à prima, nec ex eo mutatur origo & fundamentum primæ scripturæ, & illius vigor, nomen, effectus, & substantia, quod ad multa expedit scire, & non sunt duo actus de per se, sed vnus vel duo subordinati, quorum posterior est exequutio prioris. Et vbi est vnum propter alterum, vel duo propter vnū, vtrobique est vnum tantum. l. cum seruus: & ibi Paul. & Ioann. de Imola. ff. de condition. & demonstrat. notat Glos. Parisien. in 2. p. consuetud. Parisien. §. 55. num. 110. & nu. 128. Aymo Crauet. cons. 202. num. 23. & vide Peraltam in l. si idem seruus, num. 2. pag. 163. ff. de legat. 2. vbi resoluit, quando plures scripturæ vna dicantur, eleganter Ripa in l. vltima, num. 116. & 117. q. 34. C. de reuocand. donatio. Et extinctio pensionis † non consideratur, vbi in eadem scriptura fit extinctio, vt pensio alteri assignetur, vt per Quintilia. Mandosium de signatur. gratiæ, in tit. extinctiones pensionum, fol. 69. col. 3. vers. dubitatum. Et si in eodem instrumento sint plura pacta distincta, & per ordinem posita, inter ea tamen nō est dare prius, nec posterius, ex quo vim & robur sumant eodem tēpore perfectionis instrumenti, secundùm Bart. in l. cōtractus. C. de fide instrumentorum, Cagnol. in l vltima. C. de pactis, num. 266. pag. 55. Et propter vicinitatem, & vnitatem temporis † secundus contractus videtur inesse primo, & censetur pars illius contractus, secundū Baldum cons. 105. lib. 1. & alios, vt per Grammaticum cons. 119 num. 8. Et propter vicinitatem præsumitur vnus actus contemplatione alterius factus, secundùm Bald. in l. petens, numer. 49. C. de pactis, vbi Deci. nu. 3. Corne. cons. 36. col. 2. lib. 2. Thomam Grammaticū decisio. 103. nu. 158. cum concordan. vt per Gloss. Paris. in consuetudin. Parisien. part. 1. §. 23. num. 59. eleganter Aym. cons. 298. nu. 13. & in cons. 235. num. 6. Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. gloss. 7. num. 78. pag. 97. & latè Seraphin. in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg. 62. num. 3. pag. 325. idem Tiraq. lib. 2. de retractu. §. 1. gloss. 5. nu. 1. pag 832. Et pacta facta in contractibus matrimonialibus dicuntur correspectiua, & pars matrimonij, vt ex prædictis in quibusdam pactis matrimonialibus factis in fauorem primogeniti, tradit Menochius in cons. 203. num. 13. lib. 3. faciunt scripta per eundem Menochium in cons. 156. num. 14. lib. 2. Petrum Surdum decis. 155. num, 9. & decis. 157. num. 6. Et contractus duo eodem tempore facti, † habentur pro vno, ex notatis per Bartholom. Socin. in cons. 273. in præsenti lib. 3. Decium in cons. 245. Bellon. in cons. 87. num. 12. Et ideo plures scripturæ factæ eodem die reputātur pro vna,

vna, secundùm Alexand. in l. vltim. C. de codicil. Anton. Gabrielem lib. 2. communium opinionum. tit. de actio. conclus. 3. nume. 52. pag. 80. & in pluribus donationibus hoc tradit Seraphinus de priuilegijs iuramenti, priuileg. 507. nume. 24 pag. 593. Mascardus in tract atu de probationibus lib. 2. conclus. 924. num. 5. fol. 250. Hinc est, quòd in correspectiuis sublato vno, soluitur reliquum. l. etiam. §. ex causa. ff. de mino. l. fina. ff. de acceptila. l. clemens. §. 5. ff. de hæred. instit. cum concordan. vt per Aymonem in consil. 179. nu. 53. Et consensus eodem contextu, ac sub eadem oratione, & structura verborum, vel in eadē scriptura præstitus, si in aliquo deficiat, in toto † cessat, vt ex Bald. in dicta l. petens Aymo. cons. 553. & alijs probat Quintilian. Mādosius in regul. cancellar. regul. 32. q. 31. nu. 22. fol. 159. & idem Maudosius de signatura gratiæ, vers. correspectiui actus dicuntur, fol. 54. col. 4. qui plura ad propositum scribit, & eleganter Menochius in cons. 201. n. 369. cū seqq. lib. 3. Ioseph. Mascar. in tract. de probation. lib. 1. concl. 564. n. 5. fol. 344. Menoch. huius in tract. de præsump. lib. 3. præsump. 52 num. 87. pag. 277. qui dicit late dixisse lib. 6. præsump. 22. n. 1. cū seqq. fol. 67. qui varia ad propositum scribit, ad quem addo eundem Menochium in eodem tractatu de præsumptio. lib. 6. præsump. 55. num. 5. fol. 70. vbi ex Bartholom. Socin. in cons. 529. num. 6. & 7. lib. 4. tradit, quòd quando constat de identitate loci & personarum, vnitas actus præsumitur. Et quæ non possunt simul induci, † non possunt nisi simul reuocari. l. si ita scriptum, §. regula. ff. de liberis & posthumis, notant Bald. in l. vltim. num. 9. C. de institutio. & substitu. Francisc. Mantica de cōiecturata ment. defunct. lib. 5. tit. 6. num. 17. pag. 150. Quando autem correspectiuitas instrumentorum, licet eodem tempore & loco fiant, nō sint cōsideranda, tradit Iacobus Puteus decis. 490. num. 2. part. 2. Et pro confirmatione doctrinæ Bald. in d. l. petens, plura tradit Menoch. in consil. 156. num. 14. lib. 2. Et vno correlatiuorum extincto, alterum censetur extinctum, secundùm Alexand. in cons. 515. num. 3. lib. 3. Aymonem consil. 230. num. 2. Federicum de Senis, & Abba. quos refert Menoch. cons. 509. num. 36. lib. 2. Et prius actum videtur, † quod est incontinenti subsequutum; & ita quidem inest, quod vnus idem q; actus nō diuersus esse censeatur. l. cum antiquitas. C. de testamen. & in cap. officij, vbi Bald. notat de electio. late Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. donatione largitus, num. 157. pag. 225. Seraphin. in tract. de priuilegijs iuramenti, priuileg. 94. nume. 50. pag. 252. Ad quos omnes addo Antonium Gabrielem lib. 1. communium opinionum, tit de præsumpt. conclus. 13. nu. 4. pag 295. Et in dubio vbi actus qui fit, potest interpretari ad contractum præcedentem, vel adesse nouum contractum, præsumitur potius fieri † pro executione contractus præcedentis. l. si procuratorem, vbi Asetin. ff. mandat. latè Nicol. Boer. decis. 348. nu. 5. quod confirmo per illa quæ scribit Decius in l. quamuis, nu. 2 C. de impuberum, Cephalusin consil. 254 nu. 30. lib. 2. qui loquitur in quadam diuisione secunda qualiter declaret primam, & declaratio facta per superiorem valet, vt tradit Lancellotus in tract. de attentat. p. 2. c. 6. limita. 12. num. 2. pag. 534. Ad hæc facit, quòd qui non potest dispensare, † potest tamen declarare, vt probat eleganter Episcopus Couarr. in epitome de sponsal. c. 6. §. 9. num. 2. folio 77. Et quando vnus contractus procedit vt causatus ab alio, † non consideratur causatus, sed causans. d. l. si procuratorem, in princip. ff. manda. l. 5. §. idem Pomponius. ff. depositi, notat eleganter Alexand. cons. 215. num. 6. lib. 6. Et in instrumento donationis censetur repetita conuentio antea facta, licet in donatione ipsa, & in instrumento non dicatur, vt probat Alciatus respons. 104. nume. 3. per l. 4. §. vnde queri poterit. ff. de manumis. & alia iura. Et contractus continuatus & durans † censetur vnus actus à principio vsque ad finem, vt per Iasonem in l. eum qui. §. In popularibus, num. 9. fol. 94. ff de iureiurand. Et quod quādo sunt duo contractus, & vnus venit in executionem alterius, non reputetur nisi vnus contractus, tradit Baldus cons. 240. numer. 6. lib. 1. Et capitula dicuntur connexa, † quæ adinuicem sunt correspectiua, secundùm Grammaticum decis. 103. num. 154. Anton. Gabriel. tit. de regul. iur. conclus. 5. num. 37. pag. 359. Et licet actus fiat ex interuallo, † non præsumitur voluntas mutata, nec videtur recessum ab illis, quæ prius firmata fuerunt, c. maiores, de baptism. notanter Impol. in l. Titia. §. idem respondit, el primero. ff. de verborum obligationibus, cum concordan. vt per Decium in l. pacta nouissima, nu. 50. C. de pact. faciunt tradita per Curneum in cons. 29. numer. 12. lib. 1. Et vnus contractus censetur † esse pars alterius, secundùm Bald. in l. 5. C. de oper. libert. & alios, quos citat Andre. ab Exea in lib. pactorum, num. 77. pag. 32. Et contractus fieri debet secundùm naturam primæ conuentionis, † tanquam veniens ad consequentiam prioris contractus, secundùm Abba. & Barbac. in d. c. per tuas, de donatio. Boerium decis. 49. nume. 21. Et idē est iudicium de his quæ veniunt in consequentiam, quod de principali, secundùm Paulum de Castro in l. institor. §. non tamen. ff. de institor. per multa iura, quæ refert Matthæus de Afflictis decis. 285. num. 20. Et quando in vno

42 vno instrumento apponuntur plura pacta,† non est dare prius,nec posterius, secundùm Iason.in.l.2.§.prius.num.22. ff. de vulgar. Menoch.in tract.de præsumptio.lib.3.præsumpt.135.num.23.pag.469. Inquit etiam Bart.in l.in dict.ff.de aqua pluuiarcen. quòd venditor redimens rem ex pacto, dicitur ha-
43 bere eam ex prima causa, † non ex titulo redemptionis sequutæ, quia redemptio dicitur solum executio illius pacti. Pro quo est tex. in l.si hæres.ff.de actio.empti. l.vnum ex familia.§.1. ff.de legat.2.l.item eorum.§.si decuriones. ff.quod cuiusq; vniuer. nomin. & plura tradunt Decius in c. constitutus.2.in 3. notab.de appellat.Aym.conf.202.nu.34.Ad quod facit doctrina Glos.Paris. part.2. consuetudin.Paris.§.55.num.64.fol.81.vbi tradit,quòd quando redemptio fuit facta ex se-
44 quella primæ venditionis,† non debetur domino laudemium. Et idem Glos. Paris. eod. §. num.134.fol 93. tradit, quòd si quis emit rem in vim pacti præcedētis, dominus habet fundatam intentionem ad habendum laudemium, ad quem addo scripta per Molinam lib.1.de primogen.c.26.nume.8.fol.186.& scripta supra q.10.à nu.140. Et faciunt quæ scribo infra q.46. Et facit quod scribit Bald. in c.1.§.insuper,de prohibit.aliena.feud.vbi
45 vult,quòd executio veteris feudi† nō est nouum feudum,nisi sit addita noua forma.Tradit latè Curtius Senior in conf.49. nu.88.ad quem addo Alexand.in conf.30.nu.6. lib.1. Et quando duæ sentētiæ se habent,quòd vna est executio alterius si à prima non potest appellari. nec à secunda, secundùm Baldum in l.si cū exceptione.§.hæc autem.ff.quod met. causa,Antonium Capicium decis.34.num.1. Et quando supplementum contractus debet
46 fieri secundum naturam † primæ conuentionis,non dicitur fieri ex noua causa,sed ex veteri,& initium contractus attendi debet, secundùm Abba.& Barbac.per textum & glossam in dict. cap. per tuas,de donatio. & allegat Barba. tex. in l. final, in principio. ff. de mortu.offerend.tradit Nicola.Boer. decisio. 50. num. 21. Bursatus in conf.150. & in cōsil.160.num.26.lib.2. Et reuocatio inuestitu ræ antiquæ, vel executio veteris † non facit
47 nouum feudum,secundùm Bald.in c. Imperialem. §.insuper, & alios, quos citat decisio Pedemontana 23.num.8.Amedeis de Aponte in quæstionibus laudemi.q.10.col.3.& legenda sunt quæ scribit quæstione .37. colu. penult.

Et prædicta confirmo ex alia regula iuris, quòd actus præsumitur † factus in executio-
48 nem contractus præcedentis l.3. §.vtrum.ff. de manumis. Notat Seraphin.in tract.de priuilegijs iuramenti,priuileg.23.num.38. pag. 144. Tradit Mascard.in tractat.de probatio-nibus lib.2. conclus.601. num. 11. & conclus.618. numer.2. Menoch. de præsumpt. præsumpt.74.numer.3.lib.2.pag.204. Et in correspectiuis singuli actus † intelliguntur.
49 facti cōtemplatione alterius, adeo quòd vnus intelligitur factus causa finalis alterius: & ideo vno cessante cessant omnes, secundùm Alexandrum conf.3.col.3.lib.3.Bartholom. Socinum in conf.158. col.18. vers. sed contra hanc responsionem lib.1.& alios, quos citat Tiberius Decianus respon.32.num.126. lib.2.vbi num.125.scribit,quòd actus censentur correspectiui si sint facti coram diuersis testibus, & tradit notanter Iacobus Puteus decis.214.lib.3.num.4. ¶ Si verò Princeps velit declarare licentiam,quam dedit ad faciē dum maioratum in præiudicium filij, in cuius fauorē factus fuit maioratus, vel alterius, cui est ius quæsitum,† & talis declaratio nō 50 conuenit cum illo,quod in licentia continetur, hoc æquum non est, quia declaratio debet esse tali modo facta, quòd nihil de nouo disponat,sed quod aperiat quod latebat,nullam speciem nouam constituendo. Et qui addit verbis,addit menti,secundùm Baldum in conf.452.duo fratres lib.3.quem refert Aymo conf.4.num.21. & plura notabilia scribit Menochius in d.conf.531.num.110. cum sequentibus lib. 4. Et dicitur noua dispositio † 51 quando prima renouatur circa substantialia, vt per Nattam in conf.527.in principio, Aymonem in conf.223.num.6. cum sequentib. Seraphinum in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg.22. num.75. pag.131. Celsum conf.93.num.2.& conf.112.num.3. Et vassallus concedere debet feudum eadem lege,& naturā,quam ipse tenet, non alterando illam, cap.1.§.præfecte,de lege Conradi,notant Paris de Puteo, Bald. Isernia, Afflict. Aluarotus, Præpositus,quos citat Bursatus in d. conf.150.n.56. Pro quibus est etiā tex.in l. si seruum.§.prætor.ff.de acquiren. hæredita. & in l.stipulatus,in princip.ff.de vsufruct.sic fundat Ias.in conf.56.col.vlt.lib.3. Principi non esse licitum post concessionem feudi semel factam declarare,an feudum sit hæreditarium? tradit notanter Menoch.conf.159.numer.58.lib.2. Burgos de Paz conf.25. num. 61. Et confirmo, quòd si pater dedit dotem filiæ,† nō potest postea declarare de quibus 52 bonis dotem dedit,secundùm Angel.in conf. 209. Aretinum & Vincentium in l.1. ff.soluto matrimonio,quos citat Baeza de non meliorandis filiabus.c.15,nume.133. fol.89. Et pro hoc dicto est expressa doctrina Pauli de Castro in d.l.hæredes palam.§.1.colu.2. vbi dicit,quòd Papa † multoties facit declaratio- 53 nem circa gratias ab eo factas,& valēt,& præiudicant illis, quibus iur quæsitum erat quasi illud, quod declaratur à principio dictum fuisset,

fuisset, quo casu non fuisset alteri Ius quæsitum. Et hoc dicit solum procedere in declaratione, secus si non agatur de declaratione, quia tunc secum eum fieri non potest auferêdo ius alterius, quam doctrinam Pauli sequitur Decius in consi. 14.n.3.& 220.2.& 229. n.4. facit egregia. l.15. tit.22. part.3. *Fueras ende si aquel entendimiento que el juzgador hizo sobre las palabras escuras del juyzio, si fue derecho, o non.* vbi Gregor. Lopez glos. 1. refert Bald. in l.3. C. cõminatio, vel epistol. Iaso in l. quicquid adstringend. notabil.3. ff. de verborum obligationibus. Et ideo dicit Calderin. in consil.7. tit. de rescript. quòd quãdo 54 declaratio Papæ non † consonat verbis, habetur pro circunuento. Notat rectè Aymo in tracta. de antiquit. tempor. par.1. num.35. facit textus in l. qui ex liberis. §. final. & ibi glos. ff. de secund. tabul. & notat egregie Rebuffus in praxi benefic. in tit. de non tollen. iure quæsito, glos.5. pag.262. vbi addit, quòd quando declaratio fit circa circunstãtiam, vel qualitatem actus, tunc est licita, secus si circa substantiam: tunc enim in declaratione requiritur eadem solennitas, quæ in actu primo, & præsentia personæ, contra quam fit, refert Anani. in cõs.54. videndũ est, faciunt scripta per Cassan. in consuet. Burgund. rub.1. §.1. 55 n.190. pag.239. Et quod vbi mutatur substãtia, † sit necessaria eadẽ solennitas, quæ interuenit in actu cõfectione, volunt Ias. in l. Lucius, n.17. ff. de vulgar. Natta consi.363. n.16. Decius in consil.315. nu.7. vers. ad hoc etiã respondeo, quos citat Franciscus Mãtica lib. 12. de coniect urata mente defuncti. tit.16. numer.10. pag.638. ad hoc legendus, quem citat Iosephus Mascardus in tractatu de probationibus lib.1. conclus.485. nu.11. fol.299. vbi ex Bart. in d. l. hæredes palam. §. si quid post factam, & Dyno, Paulo de Castro, Parisio in consi.58. nume.33. lib.3. tradit, quòd si relictum esset omnino inutile, & per declarationem confirmaretur, ac vtile redderetur, eadem solennitas est adhibenda, quæ consueuit requiri in dando: quòd latiùs declarat Simon de Pretis lib.1. de interpretan. defunct. volunta. interpreta.1. dubit.3. solut.5. num. 27. cum sequentibus fol.17. Et ista maximè 56 procedunt, † vbicunque Princeps vel Papa velint declarare contractum, quia hoc non licet, vt notat Rebuffus in lib concordatarum in forma mandati Apostolici, pag.554. vers. nec obest: & idem Rebuffus dicto tit. de non tollen. iur. quæsito, in glos.1. pag.262. dicit, quod si Papa contulerit duobus beneficium, & postea declarat, quòd intendebat dare secundo, & non primo, ea declaratione non obstante, iudicabitur pro primo: & ita dicit iudicatum fuisse per magnum consilium super quodam Prioratu: & idem quod Rebuffus in dictis concordantijs, tradit Menochius in cõsil.331. num.96. & 97. lib.4. facit l. derogatio 102. ff. de verbo. significatio. & l. verbis legis 120. eod. tit. & quod per illas & alias leges cõsimiles resoluit Bartolus in l. cunctos populos, num.54. ff. de iusti. & iur. Sed eãdem opinionem repetit Paulus Castrensis in consil. 338. quia exceptiones lib.1. vbi num.6. tradit, quòd verba Bullæ † declarantis debent 57 intelligi secundùm primam Bullam disponẽtem: & notatur per Decium in l.1. col.2. C. de impub. & alijs: & in cap. final. col.6. de cõstit. & in l. edita, num.44. C. de edendo: & in l. in ambiguis, num.4. ff. de regul. iur. vbi resoluit, quod talis noua dispositio non tollit alteri ius quæsitum: & tradit ibi Glos. Parisien. Rebuff. in tract. de nominatio. q.11. num.17. pag.170. & Bartholom. Socin. in consil.266. in causa Nanutensis, nu.10. lib.2. & per alios quos refert Gome. in regul. Cancellar. regula de non tollendo iure quæsito. q.13. pag.113. cum sequentibus, qui notabiliter loquitur in hac materia: vbi post Socinum in dicto cons. tradit, quòd in tali declaratione inductiua † de 58 nouo requiritur citatio: quod etiam resoluit Alexand. consi.107. num.5. lib.5. quod declarat Tiraquel. lib. res inter alios acta, pag.23. vers. verum hæc, Menoch. dicta q.73. num. 26. ad quos addo Anton in cap. olim, num.3. de verborum significatione, qui rectè declarat, quando in declaratione priuilegij sit necessaria citatio, Curc. Iunior consi.33. nume. 10. Quintil. Mandos. regul.34. cancellariæ. q. 75. numer.4. fol.190. Mantic. de coniectura. ment. defuncti. lib.3. tit.1. num.16. pag.58. Et quod in sententia declaratoria iuris † requira 59 tur, citatio volunt gloss. in Clement. præsenti, in verb. constiterat, de censibus, & alij, vt per Tiraquel. in tract. res inter alios, pag.29. & in puncto an sit necessaria citatio, in declaratione plura refert Surd. decis.194. nu.19. Et testes publicatis attestationibus non possunt declarare fretum nouum, secundùm Oldraldum in consi.244. Roman. in consil.479. Aymonem in consil.134. nu.46. Et de quæstione, quando in declaratione voluntatis defuncti sit necessaria citatio, legenda sunt quę scribit Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, lib.3. tit.1. num.16. cum sequentibus, pag.58. Carol. Ruin. in cons.38. num.10. lib.1. & vide eundem Gome. in reg. de infirm. resigna. q.32. pag.214. & quæ scribo infra q.48. num.32. Et sicut statuentes nõ possunt tollere statuta non possunt declarare secundùm Bart. in l. omnes populi. ff. de iust. & iur. Decium in cap. cum accessisset, num. 3. de constitutio. Et dicit Felin. post alios in cap. cũ olim, de re iudica. quòd Princeps præsumitur circunuentus † quando sub prætex- 60 tu declarationis vult tertio præiudicare, Rebuff.

buff. in concordan. tit. de forma manda. Apostol. pag. 155. notat Alciatus in tractatu præsumptio. regul. 3. præsumpt. 11. nu. 12. pag. 282. & inibi Felinus tradit, Principem non posse aliquid declarare sine citatione: & Ægidius à Bellamer. decis. 723. Decius in consil. 416. quos citat Burgos de Paz in cons. 25. numer. 42. & 43. vbi refert per ipsum notata in procœmio legum Tauri num. 354. & vt tradit Ægidius vbi supra, quem citat Felinus in d. c. cum olim, nu. 12. vers. addo etiam istis, quòd quando Bonifacius Nonus ad instantiam Regis Caroli fecit certam declarationem in præiudicium nepotis Regis, super successione primogenituræ, vt non excluderet patruum, † debuit vocare ipsum nepotem. Quod in terminis successionis patrui & nepotis, quę fuit facta per Principē, late ostendit Bellamer. decis. 723. num. 1. cum sequentibus: & tradit Tiraquellus in tracta. res inter alios, pag. 23. Et ad ista addo egregium consilium Tiberij Deciani 7. nu. 100. & sequent. lib. 1. qui loquitur in quadam donatione facta causa matrimonij, in qua dubitabatur, si erāt vocati masculi, vel fœminæ, quòd donatione facta potuit fieri declaratio admittēdi fœminas; & tradit latè Mātica decisio. 29. Franc. cons. 3. nu. 44. Et istis quadrat elegans resolutio Caroli Ruini cons. 32. num. 20. lib. 1. vbi probat, quòd Princeps post factam donationem non potest in præiudicium donatarij confiteri se bona cum aliquo onere & causa donasse, prout scripsi supra q. 24. & q. 26. Et in actu facto per viā declarationis admittitur persona nominata, & non fit extensio secundùm Aretin. in l. si ita quis. §. ea lege, col. fin. post princip. ff. de verborum obligation. Decium in consil. 502. n. 5. Syluanum in cons. 2. num. 53. Barbosam in l. si constante num. 103. pag. 563. ff. solut. matrimonio, p. 2. qui ex hoc infert ad doctrinam Molin. lib. 1. de primogen. c. 5. nu. 19. & 37. qui loquitur de extensione fienda in bonis maioratus. Ex quibus etiam fit, quòd iudex non potest declarare † verba sententiæ, quæ sunt clara, secundùm Bartol. Imol. Angel. & Aretin. in d. l. ab executione, tradit Cephal. in consil. 28. num. 39. Et secundum ista intelligendum est quod scribit Iaso referens Paulum in d. §. si quid post in consilio 128. num. 6. lib. 4. vbi dicit, quod declaratio potest fieri per Principem de contractu ab eo facto, etiā in præiudicium donatarij, & Carolus Ruinus in consil. 161. num. 12. lib. 1. vbi tradit, quòd ad Principem spectat declarare an in emphyteusi concessa comprehendantur hæredes extranei.

61

62

Et quòd Princeps veritate inspecta posit interpretando facti veritati reperta † mutare sententiam, probatur in l. duo fratres. ff. de iure patronā. & in alijs iuribus, vt per Antonium Gamam decis. 116. nu. 38. & quod scribit idem Carolus Ruinus in cons. 208. nu. 8. eodem libro, vbi vult, quòd ad Principē pertinet declarare, an in concessionibus & donationibus castrorum fœminæ comprehendantur? Et hæc etiam sequitur idem Felin. in cap. nouit fallentia 8. de iudic. Cassan. in consuetud. Burgund. rub. 1. fol. 61. col. 2. num. 190. vers. nunquid autem hodie. §. 5. pag. 239. vbi dicunt, non esse admittendam declarationē, vbi diminueretur gratiæ effectus in casu, in quo reuocari non potest: notat Decius in cōsilio 51. nume. 2. Et ita etiam intelligi debet, quod resoluit Ripa respon. 183. num. 21. vbi tradit, quòd vnum priuilegium declaratur † per aliud, per c. inter dilectos de fide instrumentorum, & l. vtrum. ff. de petitione hęred. & doctrinam Bald. in c. auditis, de præscriptionibus, & alia quæ refert.

63

64

Ex quibus singulariter infertur, quòd licet leges Tauri dicantur esse non correctoriæ, sed declaratoriæ legum antiquarum, vt tradunt Ioann. Lop. in l. 27. Taur. num. 17. Burgos de Paz in procœmio legum Tauri nume. 432. & in 1. par. l. tertiæ, num. 47. quod hodie probat l. 6. tit. 1. lib. 2. noui ordinam. & tradit Molina lib. 3. de primog. c. 6. num. 24. fol. 49. Mencha. de successio. creatio. lib. 2. §. 18. nu. 28. & lib. 3. §. 27. num. 18. ad finem, tales leges declaratoriæ non debent extendi, nec trahi in præiudicium tertij ád præterita, † sed solū modo ad futura negotia. Quod probatur ex resolutione Decij in c. vltimo, num. 13. de cōstitutio. vbi concludit, quòd quemadmodum in rescriptis & priuilegijs non debet fieri declaratio in præiudicium tertij, ita in legibus fieri debet, quod est summè notandum pro intellectu multarum legum Taurinarum: & idem Deci. conf. 114. post Ancharra. consilio 399. ¶ Et hoc confirmatur, quia non est prę sumendum Principem † velle tollere alteri ius quæsitum. l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe. ff. nequid in loco publico, cum concordan. facit quod scribit Burgos de Paz consil. 14. num. 21. & melius faciunt pro ista illatione quæ scribit Felin in d. c. vltim. de constit. num. 3. Et hæc confirmat quod notatur per glossam in Clement. sæpè, in verb. defensiones, de verborum significatione, vbi dicit, quod in generali arbitrio † non venit, quod alterius quæsitum tollatur, quam summè notant Doctores in l. filius familias. ff. de donation. & Bald. in l. cum antea, C. de arbitr. & alij, vt per Alexand. in cons. 216. nec arguendi, num. 12. lib. 2. & est bonus tex. in c. quamuis de rescript. in 6 & l. actorum. ff. de re iudica. & est casus melior omnibus in l. 3. titu. 22. part. 3. ibi, *E poner otras mas apuestas non camiando la fuerça, ni el entendimiento del juyzio que diera.* De quo est textus singularis in

65

66

l. item

Litem veniunt. §. aptanda. ff. de petitio. hære di. circa quod plura singularia scribit Rebuff. in l. quod iussit, num. 166. pag. 95. ff. de re iu dica. facit quod notat Ægid. Bossi. in practic. crimin. titu. de manda. ad homicid. num. 54. pag. 290. Et est alia egregia doctrina Socini in consil. 266. in causa quæ vertitur nu. 51. lib. 2. vbi dicit, quòd in interpretatione lite-
67 rarum Principis † requiritur citatio, refert Bart. in l. 2. C. de temporalibus appella, vbi di cit, quòd quando Princeps priuilegium inter pretatur, non est necesse quod citetur pars, nisi in his, ex quibus lædi possit; quod latiùs explicat Burg. de Paz in d. proœmio legum Taur. nu. 353. quod rectius & plenius explicat Alexan. in cons. 11. num. 12. cum seqq. Et in materia vocationum masculorum & fœmi narum tradit Celsus in cons. 128. lib. 7. n. 77. vbi rectè loquitur. Et quòd declaratio facta per Principem in successione primogenituræ non valeat, tradit in notabili casu Ægid. à Bellamera decisio. 723. num. 4. Et est summè notandum, quod quando Princeps declarat aliquid in rescripto, vel epistola, talis declara
68 tio † non habet vim legis, vt probatur in l. 2. vbi notant Doctores. C. de legibus, tradit Alexander in cons. 160. numer. 9. lib. 7. Et dicit Ægidius Bossius in pract. criminal, in titu. de remedijs ex sola Clemen. princip. proceden. nu. 17. pag. 580. totius tractatus; quòd retractio alicuius actus facta per Principem, quàuis declaret eum nullum, non extenditur in in præiudicium tertij. Et his etiā iunge egregiam. l. 27. tit. 18. par. 3. quæ tractat de interpretatione priuilegiorum, & est singularis in hac materia. Quare etiam dicit Ioann. Faber. §. sed naturali quidem iure, nu. 4. instit. de iu-
69 re natur. gentium & ciuil. quòd Principi † nō licet reuocare priuilegium quando alicui est ius quæsitum: citat Hostiens. in summa. §. qua liter, vers. quid si illud, de quo egi supra in q. 26. facit text. in l. si partem. §. vltimo. ff. quēadmodum seruit. amittan. vbi non potest legatarius declarare voluntatem suam, & dicere se repudiasse in præiudiciū tertij, per quē textum & alia iura tradit Alciat. resp. 137. n. 2. quod dominus rei emphyteuticæ non potest attestari se concessisse licentiam in præiu dicium iuris alteri quæsiti. ¶ Et quòd Regiū
70 consilium † non possit declarare clausulas ma ioratus quando sunt claræ, nec admittere fœminas in præiudicium masculorum vocatorum, tradit in specie Celsus in cons. 120. nu. 78. & 79. Et quod arbiter non possit declarare suam sententiam, licet in compromisso fuerit data potestas, quòd quoties vellet posset arbitrari, volunt Fulgos. cons. 144. Corneus cons. 82. lib. 1. quos citat Marc. Brun. in cons. 14. nu. 53. licet in cōtrarium arguat per doctrinam Diui in l. triticum. ff. de verbor. obligatio. Floriani in l. in hoc iudicio. ff. fami. erciscund. Cyni, Bald. & Corn. in l. si testamē tum. C. de instit. & substi. quod vidi in grādi negotio. Confirmatur ex scriptis per Barthol lom. Soci. cons. 4. col. 2. vers. præterea, lib. 1. vbi inquit, quòd ita demum verba sentētiæ
71 † declarantur ex verbis libelli quando sunt obscura, secus si sint clara, refert & confirmat Menoch. cons. 110. nu. 46. lib. 1. tradit idem lib. 1. de arbitr. iudic. q. 73. num. 13. vbi plura ad propositum scribit.

Nec ab his extraneum est, quod scribit Gregorius Lopez in l. 23. tit. 9. part. 6. in glos. in verbo, *No valdra*, vbi dicit, quòd si Rex reuocet omnes facultates à se concessas ad facien dos maioratus à tali tempore datas, † non ex-
72 tenditur ad maiorias iam factas, & præsertim quarum est trāslatum dominiū in donatarios: refert dictum Bald. in l. 1. col. 3. vers. facit ad quæstionē. ff. solut. matrim. Et ex his patet secundum hæc esse intelligendam & distinguē dam quandam sententiā Angeli in cons. 273. Bonifac. Episc. col. penult. vbi dicit, quod sta
73 tur literis Papæ † interpretantis intentionē suam, etiamsi illa nunquam fuit: quia cum attestatur de animo suo, non admittitur probatio in contrarium, quem refert & sequitur Felin. in d. c. cum venisset, vers. quinto dicit, fol. 23. de iudi. quia nō est licita declaratio animi in præiudiciū, si verba Bullæ repugnēt, & talem declarationē non patiantur: notat in bono casu Quintil. Mandos. in reg. cancellar. 17 q. 6. fol. 110. Ad quod etiam facit generalis ratio. l. non aliter. ff. de leg. 3. & l. 4. tit. 33. p. 7. Ex quibus etiam limitatur, quod scribit Bart. in l. omnes populi, n. 44. ff. de iust. & iur. vbi inquit, quòd leges declaratoriæ trahuntur ad negotia præterita. Per quā inquit Alciat. resp. 339. quod decretum Principis declaratoriū trahitur ad negotia pendentia. Et declaratio †
74 potest fieri per Principem, etiam litependē te, vt tradit Nicol. Miles in verb. declaratio, fol. 85. Lancel. in tract. de attentatis. p. 2. c. 6. de attentatis lite pēdente, limit. 12. n. 2. pag. 134. Nam ista procedunt dummodo declaretur, quod obscurū est, nec aliquid innouetur in præiudiciū tertij. Quæ notanda sunt ad ea, quæ scribo in initio 2. p. à n. 17. vbi tractatur, an leges Taurinæ sint declaratoriæ iuris com munis: & ibi refertur ista doctrina Alciati, & ad ea quæ scribo supra numero.

Et ex istis confirmatur, quod traditum est per Nicol. Boer. decis. 272. pag. 1. nu. 26. vbi vult, quòd donatione declarata † non agitur
75 ex declaratione, sed ex donatione: tradit in notabili casu in successionē primogenituræ Ripa resp. 131. nu. 38. Et reprobatur quod scribit Alciatus † respon. 188. nu. 4. inquiens,
76 posse Principem declarare priuilegium, quod dedit circa successionem primogenituræ, inter

ter masculum & fœminam, quod durum est, & debet intelligi secundum superiora. Et ad illum Principem posse, licet non in totum auferre dominium confirmando, & renouando feudum, alterare aliquid, & qualificare addendo personas prius non comprehensas, vt resoluunt Brunus conf.1. Campegius inter cōsilia Bruni, conf.2. Parif. in conf.17. nume.8. lib.1. & in conf.1. num.125. lib.2. & alij, quos citat Cephalus in conf.28. num.70. lib.1. Admittitur tamen declaratio verisimilis, & consonans actui iā facto, vt patet ex doctrina Oldraldi in conf.95. n.6. vbi loquitur de quadā promissione facta per Regem Aragoniæ, in qua promisit cum iuramento se donaturum bona Regni. Et isto modo intelligi & saluari debet † quædam doctrina Angeli in §. ius autem ciuile, nu.10. insti. de iure natur. genti. & ciuil. vbi dicit, quòd Princeps potest sua antiqua priuilegia declarare & restringere. Et Felin. in c. nouit. nu.9. de iudi. qui ad hoc refert Bald. in d. §. ius autem, qui hoc non dicit, sed colligitur ex dictis Angel. Ripa resp.171. n. 9. vbi ex hoc dicit, Principē posse declarare verba priuilegij extra eorum agnationem, vt non includant fœminas, etiamsi alias essent apta incipere.

77

Ex quo & alijs supra traditis diffinitū fuit, pater meliorauit filium in tertio bonorū, & vocauit descendentes iuxta formā & ordinē legis 27. Taur. & in eorū defectū vocauit cōsanguineū proximiorē, & tradidit filio possessionem bonorū meliorationis: & post traditam possessionem declarauit vocationē proximioris consanguinei consentiente filio meliorato, vocando consanguineos ex linea masculina tātum; decisum fuit, † patrem potuisse facere talem declarationē in præiudicium fœminarū, quæ cōprehendebantur sub vocatione consanguineorum. Et ita etiam est intelligendum quod scribit Carol. Ruin. in d. conf. 38. n.9. lib.1. vbi latè probat, quòd Princeps potest declarare an fœminę sint vocatæ & cōprehēsæ in Regali cōcessione: & quod scribit Nicol. Milet. in verb. declaratio fieri potest, fol. 85. quē citat Robert. Lancel. in tracta. de attenta. p.2. c.4. de attenta. litē penden. limit. 20. n.8. pag.136. vbi volunt, quòd per Principem potest fieri † declaratio litependente: & quod scribit idē Lancel. in eadem part. & c. limit.21. nu.2. pag.138. vbi ponit regulam, quòd Princeps quia declarare potest, non dicitur attentari. Nam declaratio & restrictio tali modo debet esse quod cōsonet priori dispositioni, alias est inefficax, & præiudicare non potest: imo nec potest fieri declaratio, † quæ limitet dispositionē, vt notat Soci. Iun. conf.74. lib.1. Cassian. vbi supr. fol.65. col.3.

78

79

80

Et ista doctrina iuncta cum alijs, quæ supra scripta fuerūt, seruit ad decisionem quæstionis, quæ ex facto contigit. Mulier quædam maritata meliorauit filium, & ipsius descendētes in tertio & remanēte à quinto bonorum, & marito dedit commissionem iniungēdi ad libitum cōditiones, qui motus tali licentia ordinauit, quòd si talis filius primogenitus, aut illius descendētes alium haberēt maioratum, ad secūdum filium, non ad primugenitū perueniret. Et secundum prædicta intelligenda sunt quæ scribit Tiber. Decia. d. conf.7. nu. 115. lib.1. vbi resoluit in quodam maioratu Hispaniæ, quòd grauatus potest † declarare voluntatem paciscentium & grauantium; & quod tali interpretationi tenentur successores stare, qui refert Barthol. Soci. in conf.12. col. final. lib.3. Parisium in consil.11. nu.39. & 40. libr. 3. quod confert ad ea quæ scribo part.2. q.5.

81

Princeps an possit ob publicam vtilitatem priuilegia ab ipso vel prædecessore concessa interpretari, n. 82. 85. & 110. An ex coniecturis eius mens possit declarari. n. 83. An possit declarare animum prædecessoris circa facultatem datā ad maioratus institutionē, n.91. & an possit declarare plusquā semel facultatē ad institutionem maioratus ab eo concessam. n.112.

Pater facto maioratu non potest in præiudiciū filij declarationem facere. n.84.

Substitutio dubia an contra substitutum sit interpretanda. n.87.

Cùm non licet pœnitentia totius voluntatis, ita nec declaratio. n.88.

Scriptura maioratus obscura per instituentem potest declarari, n.89. An per vltimum maioratus possessorem. n.90.

Pactum personale an afficiat successores. n.92

Declaratio personæ an cohæreat. n.93.

Successor iudicis voluntatem prædecessoris an declaret, n.94. quid cùm verisimiles adsunt coniecturæ. n.95. & 99.

Res in emphyteusim pro se & duobus concessa, si primus emphyteuta absq; nominatione decedat, an possit hæres nominare, refertur sententia affirmās. n.96. & 100. Cōtraria. n.97.

Ex clausulis concessionis priuilegij colligitur, an concessio sit realis, vel personalis, n.98.

Ius reuocandi donationem non transit cōtra hæredes donatarij, nec ad hæredes donatoris, numero 101.

Declaratione non facta, an spectet ad iudicem declarare, num.102.

Reseruata sibi facultate declarandi & ordinādi, si quis morte præuentus nihil ordinauit, præcedens dispositio an videatur confirmata, num.103.

Facultas eligendi an transeat ad hæredes, num. 104. & 108.

Pater & filius vna persona censentur, nu.105.

Dubiæ

Dubiæ voluntatis defuncti circa electionẽ personæ declaratio an fieri possit per hæredem hæredis. nu. 106. an per executorem. n. 107.
Facultas ad maioratus institutionem an possit à dominis de Camera declarari, cùm Princeps concedens decessit. n. 108.
Magistratus maiores possunt suas sentẽtias declarare. n. 109.
Voluntas cùm adijcitur actus executioni, moriẽdo quis dicitur velle. n. 111.
Ex inuestituris sequentibus factis per Principẽ in fauorem primogenitorum declaratur voluntas inuestiturarum præcedentium, numero 113.
Commissarius quando possit declarare. n. 114.
Maioratu reuocabili existente, patri licet plures declarare. n. 115.

82 OB publicam etiam vtilitatem, & bonũ commune Regni,† licet Principi (maximè constituendo legem generalem) declarare donationes & priuilegia ab ipso, vel prędecessore concessa, vt patet ex l. 2. tit. 9. *De las donaciones*, lib. 5. ordinamen. De quo legẽdum est quod scribo in principio secundæ 83 partis. Et quòd ex coniecturis colligatur † mens Principis, volunt Baldus in cap. 1. nu. 3. apud quem, vel quos feud. controuers. Mãtica de coniecturata mente defuncti lib. 1. tit. 2. num. 10. Alciat. conf. 7. num. 16. lib. 4. Nattaconf. 163. num. 3. & alij, quos citat Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 1. quæst. 14. num. 21. & 22. fol. 24.

Et ex superioribus infertur, quòd si patre virtute licentiæ datæ ad faciendum maioratum, illum fecerit siue in testamento, siue in contractu, & filio tradiderit possessionem, 84 vel factus fuerit cum aliquo tertio,† quòd nõ potest declarare maioratum iam factũ, & per fectum, nisi filio consentiente: & si vult facere aliquam declarationem, debet stare in finibus declarationis, nec vltra progredi, & disponere aliquid de nouo ei non licet, nec circa bona vinculata, nec circa tenorem & conditiones maioratus. ¶ Hoc tamen de consensu filij cautè est intelligendum in maioratu irreuocabili, secundùm ea quæ scribo supra quæst. 24. à num. 58. & quæst. 22. num. 21. ad hæc facit notabilis sententia Bart. in l. inter stipulantem. §. 1. num. 12. ff. de verborum obligationibus, vbi inquit, quòd successor nõ potest declarare animum prædecessoris pro cedendo voluntarie, sed tantum per verisimile. Et ad hoc conducunt plura quæ scribit Aymo conf. a 34. num. 4. ad quos addo, quòd 85 Principi† attestanti de animo prędecessoris, creditur etiã in pręiudicium tertij secundùm Claudium Seisillum in authent. si quis in aliquo documento. C. de edend. Iacobum Puteum decisio. 359. num. 3. part. 2. quos citat Menochius in tracta. de præsumption. lib. 2. præsumpt. 11. numer. 6. pag. 124. de quo per Imolam in Clementina 1. de probation. & alios, quos citat Iosephus Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. conclus. 1238. num. 48. & pleniùs num. 70. fol. 160. & 161. Et inquit Angel. in conf. 209. quòd si pater 86 dotem pro filia simpliciter promisit; † non potest ex interuallo declarare, quòd promiserit de bonis maternis, sed ista declaratio fieri debebat ab initio: notat idem Aymo in consil. 112. num. 12. sic inquit idem Aymo consil. 148. num. 9. quod substitutio dubia licèt † 87 debeat interpretari contra substitutum, vt tradit Bartholom. Socinus consilio 113. col. penultim. ad fin. vnde ex præmissis lib. 1. procedit quatenus est dubia, secus si sit clara. Pro quibus etiam faciunt quæ singulariter scribit Petrus de Ferrara in forma libelli pro rescin dend. senten. in parte publico nuncio, numero 12. pag. 217. & pagin. 218. & plura etiam ad propositum pro confirmatione prædictorum scribit ex professo Simon de Pretis de interpretand. volunta. defunct. lib. 1. dubi. 3. solutio. 3. num. 5. fol. 25. Et ad ista etiam facie catio l. perfecta. C. de donation. quæ sub modo, & hoc tenendum est, licet ex eò quòd voluntates testatorum sint deambulatoriæ vsque ad mortem, sicut permittitur reuocatio totius voluntatis, ita permittenda videretur declaratio voluntatis, iuxta d. l. hæres palam, §. sed si notam, Angel. in l. quicquid adstringendæ, vbi Angel. col. penultim. vers. ex qua habes. ff. de verborum obligationibus, Tiraquel. in l. boues. §. hoc sermone, limitat. 32. pag. 226. ff. de verborum significatio. quia in nostro casu † cum non sit licita pœnitentia 88 totius voluntatis, ita nec declaratio, & dictus §. sed si notam procedit in testamẽto, & in alijs actibus, qui de propria eorum natura reuocari possunt, & non in contractibus cũ alijs actibus irreuocabilibus. Declaratio tamẽ licita erit vbicunq; scriptura maioratus, vel melioeationis est obscura, † quia ad facien- 89 tem spectabit declarare, vt per Bartholom. Socin. consil. 126. num. 4. lib. 3. Curcium Iuniorem conf. 56. col. vltim. nu. 10. lib. 1. Boerius decis. 172. & ibi Curcius ex Bartholom. Socin. in conf. 126. lib. 3. respondet ad l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo, quod in isto casu non agitur de addendo, vel detrahẽdo. Et hoc modo intelligendũ est quod † scri 90 bit Molina lib. 1. de primogen. c. 8. num. 38. fol. 6. vbi resoluit, quod vltimus maioratus possessor potest dubiam antecessoris mentẽ declarare designando, quẽ arbitratur maioratus institutorem in eiusdem successione pręferre voluisse, & quòd talis interpretatio si verisimilis fuerit, sequẽda est à iudicibus ex doctrina Bart. in l. Gerit. num. 17. ff. de acquir. Gg hære-

hæredita.& alijs. De quo legendus est Felin. in c.qualiter de accusatio,quem refero infra. Et secundum prædicta moderanda sunt quæ scribit Burgos de Paz in d. procemio legum Tauri.d.num.307.cum sequentibus:& Aluarado de coniectura.ment.defunct.libr 2.c.2. num.12.fol.31.quod in specie fideicommissi confirmat Cephalus in consil.134.num.6.libro 1. de quo lege quæ scribo in initio secũdæ partis.

Est etiam animaduertendum, quod etiam in casibus, in quibus in declaratione Principis nulla substantia mutatur, † non est licita talis declaratio successori in Principatu: quia non potest attestari de animo prædecessoris, & declaratio cohæret personæ,secũdùm glossam communiter receptam in l.idem Pomponius scribit si frumentum. ff. de reiuendica. in verb.appareat,& in l.inter stipulantem.§. 1.in verb.actori, ff. de verbor. obligationib. probatur in l.vnum ex familia. §. rogo. ff. de legat.2.notat Rebuff.in concordan.in forma mandati Apostolici.pag.554.vers.nec obest, cũ concord.vt per Felin.in d.c.cum venisset, num.4.Doctores in d.l.inter stipulantẽ,Anton.Gom.tom.1.c.9.de transmissio. hæredi. num.1.fol.59.Peraltam in l.statu liberum.§. Stichum,num.6.& 7.pag. 156. ff.de legat.2. quod eleganter tradit Purpuratus in l. edita, nu.95.C.de edendo. Menoch. in cons.331. num. 102.lib.4. qui loquitur in nostra materia primogenituræ, & plura bona scribit, & Menchaca dicto lib.3.controuersiarum cap. 64.num.9.Tiraquel.in tractat.præscription. ad finem,qui id etiam tradit in iure arbitrandi,Petr.Surd.decis.66.num.19. Mascard. in tractatu de probationibus, lib.1. concl.202. num.10. fol.142. Matienç.in l.1.tit.4.gloss. 16. num.15.fol.95.lib.5. Recopilatio. Notanter Natta in consil.163.& 164.lib.1. Bursat.in consil.128.numer.17.& 18. libr.2. Et quod pactum personale † non afficiat successores volunt Bald.in l. digna vox. C.de legibus,Anton.Gabriel lib.3. communium opinion.tit.de iure quæsito,conclu.5.nume.13. pag.187.Et quod omnis concessio quæ ad factũ respicit,sit personalis,& est ad hæredem non transeat,tradit Molina lib.4.de primogenitura. c.5.num.38. fol.162.per legem apud Iulianum.§.si quis alicui.ff.de legat.2.& per alia iura,& faciunt scripta per illum eodem lib.4.c.5.nu.14.fol.158.qui ex hoc resoluit, an facultas Regalis ad alienandũ bona maioratus sit personalis, & qualiter decuriones si desierunt esse decuriones,an successores possint interpretari, tradit Azeuedo in practica Pisana cap.2. nume.18.fol 73. qui ad hoc refert Ripam in l.ex facto,num.7. ff.de vulgari,fol.85.Et qualiter in ista materia primogenituræ actus sit personalis, vel extinguatur cum persona, tradit Ioannes Cirier in tractatu de primogenitura lib.1. quæst.25. versic. secundus,fol.44. col.2. cui conueniunt quæ scribit Menoch.in tractat.de presump.lib.3. præsump.47 nu.16.pag.233. Et ex his scribit Rebuff. in praxi beneficiali in 3.part. signatu.in verb. cum derogatione statutorum, nume.15.pag.183. quod supplicatio signata. per prædecessorem non solet corrigi,nec mutari per successorem,nec potest mutare, nec declarare prędecessoris voluntatem.Et quòd declaratio † personæ cohæreat, volunt Bald. in l. edita. C.de edendo, in vers.quandoque volo:& in l.vltima,notab.vltimo. C. de legibus,Decius in cap.cum venisset, num.14. de iudicijs,& alij,quos citat Quintilianus Mandosius in tractatu de inhibitionibus. q. 125. num.8.fol.51. & addo Iasonem in l. quominus,nume. 176. ff. de fluminibus,& eundem Mandosium in d. tractatu de inhibitionibus, quæst.128.num.1.fol.52. Decium in cap. sane, num.1. de officio delegati. Et successor iudicis voluntatem prædecessoris † non declarat,secundùm Baldum in l.2.C.de senten. ex libell. recitand. quod ex pluribus confirmat Rebuffus in l. quod iussit, notab.1.num. 164.pag.95.ff.de re iudicata, vbi limitat quã do successor vellet declarare ex verisimilibus † coniecturis,& declaratio esset congrua verbo declarato.De quo legendum est,quod scribo infra à num.104.Et ad hoc facit quod scribo infra ex Bart.in l.inter stipulantem.§. Stichum. Quæ etiam seruiunt pro declaratione singularis quæstionis,& quæ quotidie contingit,quã tradit Burgos de Paz in l.1.Tauri, relectio.1.num.428.cum alijs,fol.122.si conceditur aliqua res in emphyteusim pro se, duobusq; alijs quibuscunq; nominãdis, si primus emphyteuta decedat absq; nominatione, an hæres eius † possit nominare.Quod rectius explicat nouissimè doctissimus Cald. Perei. in tract.de nomina.emphyteu.q.9. n.28. fol. 93.vbi etiam tractat de doctrina glos. in d.l. idem Pomponius,ad quem addo Barthol. Socin.in consil.264.num.9.lib.2.Cassan.in notabili quæstione in consuetudinib.Burgund. rubr.4.§.19.pag.746.cum sequenti. Rolandum in cons.52.num.12.lib.1. Menoch. de arbitrar. iudicum lib.2.casu 190. nume.9. resoluentes, quòd hæredi potest deferri iuramentum,quod delatum fuit suo antecessori, si vero similiter fuit de facto defuncti, vel quia cum eo habitasset,vel aliàs. Et si aliquis fuit institutus hæres, & grauatus de restituendo hæreditatem data sibi licentia disponendi de libris mille,licet ille non disposuisset in vita, hæres illius disponere potest & detrahere, vt tradunt Curcius Iunior consil.4. num. 4. Cagnolus in l. hæredem eiusdem 59.numer.9.ff.de regulis iuris,fol.136. Et

91 92 93 94 95 96

Et quòd facultas nominandi in maiosatu trāſeat ad hæredem, reſoluit in ſpecie Anto. Gama deciſ.206.num.39.cum ſequentibus, quā ſeſero infra quæſt.48.in princ.

Sed quòd nominandi facultas non transeat 97 ad hæredem,† volune Bart.in l.cum quidam, nu.8.ff.de legat.2.Riminald.con.591.per totum, Petr. Surd.deciſ.326.n.3.& 7.Et quòd facultas eligendi non tranſeat ad hæredem, tradit etiam Sim.de Pret.de interpretand.defunct.volunta.lib.3.interpr.1.dub.5.ſolut.4 nu.59.fol.217.allegat.textum &gloſ.in l.4. ff.locati,Bart.in d.l.inter ſtipulantem.§.1.Iaſonem in conſ.148.lib.2. In quo puncto placet mihi doctiſsima diſtinctio Petri Barboſa in l.quia tale 14.num.41.pag.322.tom.2. ff. ſoluto matrimon. vbi reſoluit, quòd ex clau- 98 ſulis conceſsionis priuilegij † colligitur, an conceſsio ſit realis, vel perſonalis: & legi debet Simon de Pretis d.ſolut.4. num.25. folio 213.& addo notabilem doctrinam Bald. in c. 1.num.5.lectura 2. de iudicijs, & l.iuriſgentium.§.pactorum.ff.de pactis, Aymon.conſ. 404.num.1. Menoch.in tractatu præſumptionum,lib.3.præſumpt.503.num 3. Gregorius Lopez in l.6.tit.9.part.6. gloſ.4. q.25. Menoch.conſ.104.num.10.lib.1.& in conſ. 558.nu.80.lib.2. Aymo.in conſ. 239. nu.4. & 5. additio ad Gam. deciſ. 58. vbi refertur notabilis doctrina Bart. in l.ſi quis à filio. §. ſi quis plures.ff.de legat.2.quam vocat communem dicta additio. Et in magna memoria eſt tenendum conſilium Decij 262. per totum:& quod in materia renouationis ſcribit Caldas Pereira de nominatione ad emphyteuſim q.19.nu.9.fol.167.quod in perſonis proximorū cohæreat perſonis, & ſit perſonale.

99 Et quòd declaratio, quæ ſit per veriſimile † concedatur ſucceſſori, tradunt Bart.in l.inter ſtipulantem.§.Stichum,in fin. ff. de verbor. obligation. Ferrar. in practica in verbo publico nuncio,num.11.verſ.poſt hæc.Fulnius Pacianus in tractatu de probationibus, lib.2. c.15.num.71.fol.46.ad quod omnes addo Iaſonem in d.l.quominus,num.175.ff.de fluminibus,qui eleganter punctum tractat.Quibus eſt addendum quod ſcribit Ioann. Andr. in additio.ad Speculatorem.4.p.tit.de emphyteuſi.§.nunc aliqua, num. 100.fol.109.in additio. quæ incipit,in fin. vbi tenet,quòd ſi pater habebat emphyteuſim cum facultate nominandi vnum ex pluribus filijs,qui deceſsit 100 abſq; eo quod nominauit,dominus† directus nominare debet,per l. legato generaliter, & l.ſi quis à filio,in fine.ff de leg.1.quod confirmat Carol.Ruinus conſ.36.n.7.lib.2.& tex. in l.Labeo.§.1.ff.de ſtatu liber. vbi huiuſmodi fideicōmiſſum, cui voles eorum reſtituas, ſi nullus electus eſt,omnibus debetur. Et idē probatur in l.3.§.ſi duobus. ff.de adimen.legat.tradit Tiraquellus in tractatu de primog. in 4.opinione,17.quæſtionis, num.4.pagin. 70. & legenda ſunt quæ ſcribo infra quæſt. 48. quibus conuenit,quod ius reuocandi donationem non tranſit † contra hæredes dona- 101 tarij, nec ad hæredes donatoris iuxta leges primam & finalem.C.de reuocand.donatio. quod in materia emphyteuſis latè tradit Corbulus in tractatu de iure emphyteut.in parte de cauſis priuationis, ob non ſolutum canonem num.17. & ibi cum ſequentib.fol.189.

Et quòd declaratione non facta, † ſpectet 102 ad iudicem declarare,tradit Pariſius cōſ.123. num.20.lib.4. vbi num.17. alia legenda ſunt ad propoſitum iſtorum: & idem quod Pariſ. tradit Beroi. in conſil.23.in additio.lib.2.numer 33.& num.39.Simon de Pretis lib.3. de interpretand. defunct. volunta.ſolut.12. numer.17. fol.295. & tradit idem libro 3.interpretatione 3. dubitatione 4. ſolutio. 1. numer. 74. fol. 329. & legendi ſunt Epiſcop. Sarmiento in l. cum quidam, nume.14. folio 84. & num.32. folio 88.ff.de legatis 2. & ibi dominus Anton. de Padilla num.24.fol.281 vbi ſcribit, quòd ſi teſtator rem prohibitam alienari dedit poteſtatem, quod eam relinquat cui voluerit, ſi hæres non elegit, admittitur maior. Cui addenda eſt notabilis doctrina, quòd ſi quis reſeruaret † ſibi facultatem 103 declarandi, & de nouo ordinandi, & morte præuentus nihil ordinauit, viſus eſt confirmare præcedentem diſpoſitionem, vt ex Alexand. in l. centeſimis. §.ſi ſtipulatus, nmmer. 11. & Iaſone num.14. Decio in l.3. ff. de regulis iuris, & alijs tradit Menochius conſilio 360.num.8.lib.4. ¶ Proſunt etiam ad deciſionem quæſtionis, quam tradit Molina libr. 2. de primogen.cap.4. num.63.fol.234. vbi tradit,an facultas eligendi aliquem ad maioratum ſit tranſitoria ad hæredes, qui citat text. Bartol. & alios in l. ſi quis arbitratu.ff.de verborum,& alia quæ inibi legi poſſunt: quod ego latiùs tracto infra quæſtione 48. à num. 177. cum ſequentibus, quod vidi in grandi negotio,ad quem addo Caldam Pereiram de nominatio.ad emphyteuſim quæſt.10. num, 82.fol.115.vbi nimis generaliter tradit,quòd facultas eligendi † tranſit ad hæredes debito- 104 ris,ſeu creditoris,ex Anton.Gom. in tracta. de contractibus.cap.11.num.41.Confirmatur,quia licet pater & filius cenſeantur † vna 105 perſona, ſecundum iura vulgata, hoc fallit in facultate declarandi,cum ſit merum factum, §.ſed cum factum,inſtit. de ſtipulat.ſeruor. notat Iaſo in l. cum ſeruus.§.ſi quis alicui. ff. de legat.1.Ripa in l.naturaliter.§.nihil commune,num.140. ff. de acquirenda poſſeſsione.Et quod ſi quis ſit feudo priuatus,nō poſſit hæres illius petere priuationem, tradunt Roland. in conſil.81.nu.16.lib.3.Maſuer.in

additio. ad Ferraram in parte libelli quomodo agitur ad reuocationē feudi in parte quid dices pag.293. col.2. Et quòd declaratio dubiæ voluntatis defuncti circa electionem per sonæ commissam hæredi † nō posit fieri per hæredem hæredis, tradit in casu contingibili Anto.Gam.d.decis.18.vbi legi debet copiosa additio,& faciunt quæ scribit decis.17. Et in materia magnifacio singulare consilium Alexandri ad ista legendum 117.num.1.cum sequentib.lib.3.Et quòd in indiuiduo scribit Iaso in cons.148.col.7.vers.secundo principaliter,lib.2.vbi per multa,quæ refert resoluit, quod si pater virtute pacti matrimonialis poterat eligere ex duobus filijs ad aliquod castrum,si ille moriatur,non potest hæres eligere;de quo lector omnino videat, quæ in materia electionis primogeniti scribit Glos.Parisien.part.1.consuetud.§.10.nu.1. Et quòd successor in officio posit interpretari sententiam prædecessoris, tradunt Bart.in l.ab executore.ff.de appellatio.Ferrara in practica in forma libelli pro rescindenda sententia, in verbo,publico nuncio,num.14.pag.218. vbi post innocen.in cap.super eo,quod metus causa scribit,an tali interpretatione posit appellari? De quo legenda sunt quæ scribit Antun. Gabriel lib.6. communium opinionum,tit.de regul.iuris,conclus.3. nu.71. 82. 83. 84. pag.325.Antonius Gama decis.120. num.36.Iacobus Puteus decis.278.pagin.1. Et quod ius eligendi & declarandi tranſmittatur ad heredes & successores,quos instituit, cum substitutionis pupillaris & fideicommissariæ dies venit,viuente eo,qui eligere debebat,tradit Parisius cons.36.nu.42. lib.2.per textum cum ibi notatis per Bart.& alios in l. illud.ff de optio. legata. & notata in l. Pamphilo,eodem titulo,& §.optionis,institu. de legat.& l.final.§.si quis.C.commun.delegat. vbi scriben.Bart.& alios in l. si stipulatus fuerim.ff.de verborum obligationibus, & decisionem Lappi 120. & facit doctrina Bart. in l.gerit, num.17. ff. de acquirend. hæreditat. de qua per Menochium in tracta.præsumpt. lib.4.præsump.90.nu.30.fol.188. ¶Et quòd executor posit † declarare mentem defuncti,tradunt Baldus in cons.259. super in fine lib.4.Fulgos.in cons.47.Ser.Michaelis.Sim. de Pretis de interpretand.defunct.volunta.libro 1. interpret.1.dubit.1. solut.4. num.16. fol.9.Et in hac materia est memorabile quod scribit idem Simon libro 1.interpretatio. 1. dubitatio.3. solutio.5.numer.11. fol.16. vbi resoluit,quod si ex mandato testatoris debet stari super dubijs, & controuersijs: illi, qui declarare debent, non possunt declarare super iure, vt tradunt Carol. Ruinus in consilio 106. colum. final. libr. 2. Bartholomæus Socinus in consil.100.numer.27.lib.1.Curtius Senior consil.69.col.penult. versic.postremo.

Sed est considerandum, quòd cum Principes istas licentias,quas concedunt ad confectionem maioratuum, dent com consilio & examine dominorum de Camera Regali,† illis cōpetit potestas declarandi, licet Rex qui licētiam concessit, defunctus sit,quod magis procedit vbicunq; sub nomine dignitatis fuerint concessæ,argumento l.quod Principi.ff. delegatis 2.quod comprobatur ex casu singulari in c. literas, de rescriptis, vbi Papa qui exequitur dispositionem sui prædecessoris, non dicitur facere , sed factum prædecessori adscribitur:notat Decius qui alia latissimè adducit in cons.492.nu.3.& 4. & legendus est Menoch.de arbitrar.iudic.q.68.nu.55. Anton.Gabr.d.concl.3.de regul.iur.num.84.& 85. Et inquit notanter Imola in l.ab executore,in princip.ff.de appella.quòd interpretatio,quæ est fienda ex verisimilibus actis & cō iecturis,transit in successorem,notat Felinus qui similia adducit in d.c.qualiter,in 1. n.27. de accusatio. Et quod solum modo maiores † magistratus possunt declarare suas sententias, volunt glos.in l.si vt proponis, vbi Bald. C. de executio.rei iudicatæ: & in l.2. in verbo, corrigendi. C.de sententijs ex breuiculo recitand. & in cap. sicut 2 a. quæst. a. & alij, quos citat Quintilianus Mandosius in tracta tu de inhibitionibus, quæst.72. num.24.fol. 32. Et quòd successor in dignitate posit declarare mentem sui antecessoris, volunt Bart. in d.l.inter stipulantem.§.1.num.12. & in l. ab executore,in principio. C. de appellatio. & in l. terminatos. C. de fruct. & liti. expēs. Barba. in cons.83. colum. penult. lib.3. Mandos. in regul.cancellariæ, reg.32. q.12. num.5.fol.121.Et in principe hoc etiā tradit Menoch.in tracta.præsumptionū lib.2.præsumpt.11.nu.4.pag.124.Cephal. consil.38. num.12.Bursat.cons.23.num.24. Carol.Ruinus in d.cons.38.num.9.lib.1.Menoch.consil.193.numero.10.libr.2. † sed hoc expresius probatur in d.l.27.tit.18.p.3.ibi,*Onde dezimos, q̄ priuilegio de donadio de Rey no lo deue ninguno juzgar sino el mismo,o los otros q̄ reynaren despues del.* Et idem probat l.2. titu. 1. part.2.& l.4.tit.33.part.7. Et resoluit Ioan. Gutierr. libr. 3. practicarum quæstionum, quæst.27.nu.25.cum sequentibus,pag.560. Et faciunt plura quæ scribit Simon de Pretis lib.1. de interpretand. defunct. volunta. solutio.4. num.1. cum sequentibus, fol.13. & lib.3.solut,4.num.59 folio 117. Quibus iungo notabilem conclusionem, quòd vbicunq; voluntas adijcitur non substantiæ actus, sed eius executioni † moriēdo quis dicitur velle, l.vxorē.§.Scæuola,vbi Bart. ff.de leg.3.l.fideicom.§.sic fideicommissum,eodem titulo, Bart.

Bart. & Angel. in l. centesimis. §. final. ff. de verbor. obligatio. cum concordantib. & per Iasonem in consil. 202. num. 8. vers. octauo diligenter, & vers. nec obstat, lib. 2. & sunt notabilia verba Baldi in consil. 217. ego puto, numer. 3. lib. 3. quòd ea quæ sunt syncerae fidei, non inueniunt successorem.

Sed an in casibus, in quibus Princeps potest declarare, possit id facere plusquã semel, 112 † decidi potest ex glos. in d. l. quicquid adstringendæ, in glossa magna, in verb. secundũ promissorẽ, ad medium; quam latè exornat, & declarat Tiraquel. in l. boues. §. hoc sermone, in regul. num. 40. pag. 28. Simon de Pretis lib. 1. de interpretand. defunct. volunta. dubita. 5. num. 3. fol. 38. & eleganter Quintilianus Mandosius regul. 32. de impetra. beneficia vacantia. q. 18. num. 14. fol. 118. Rebuffus in l. quod iussit. ff. de re iudicata, notabili. 1. num. 65. pag. 70. Hoc etiam in loco libet ad memoriam trahere peregrinam sententiam Decij in consil. 389. num. 7. vbi vult, quòd ex inuestituris sequentibus factis per Principẽ 113 in fauorem primogenitorum † declaratur voluntas inuestiturarum præcedentium per regulam. §. pauonum, insti. de rerum diuisione, l. sed & Iulianus. §. proinde. ff. ad Macedonia. & alia, quæ refert, quod confirmatur ex his, quæ in alio proposito scribit eleganter Aymo consil. 33. num. 13. Et an hæres possit declarare, tradunt Bart. in l. Gerit. num. 16. ff. de acquirend. hæredita. Bald. in consil. 306. libro 3. & Aymo in consil. 197. num. 4. Romanus in consil. 154. nu. 2. & alij, quos citat Mascard. in tractatu de probationibus lib. 1. conclus. 43. num. 9. fol. 58.

Ex his autem quæ scripta fuerunt in numero. 1. cum sequẽtibus, infertur intellectus 114 ad l. 35. Taurinam, quæ decidit, † commissariũ post confectum testamentum non habere facultatem reuocandi, addendi, diminuẽdi, aut declarandi, vt latiùs in d. l. cauetur, quæ intelligenda est in declaratione dispositiua, non in interpretatione declaratiua quadrans illis, quæ semel disposita fuerunt, & in qua nihil de nouo disponitur, sed quod actum fuerat exponitur. Ad quod ibi scribentes non animaduertunt: & faciũt scripta infra quæst. 48. Et addo in materia præsentis quæstionis vnũ extraordinarium, quòd verbum obscurum refertur ad literam, & verbum ambiguum ad mentem, secundum Ioannem Andream, Abbatem, & alios, vbi Deci. num. 3. in cap. final. de constitutio.

Est etiam sciendũ in ista quæstione, quòd vbicunque maioratus est reuocabilis, permit- 115 titur patri non semel, † sed pluries declarare, vt constat ex doctrina Angeli in dict. l. quicquid adstringendæ, vbi Alexand. col. penul. vers. ex qua habes: notat Tiraquellus in dict. §. hoc sermone, limitatione 32. pag. 261. De quo tamen lege quæ scribit Simon de Pretis lib. 1. de interpretanda defunct. voluntate, interpretatio. 1. dubitatio. 5. solutio. 1. num. 2. fol. 39. & quæ supra scribo. In his etiam expedit scire, quòd si Princeps vult declarare priuilegium, & animum, & mentem suæ concessionis, † non est necesse citare aliquẽ, 116 cum id procedat etiam in alio quolibet particulari, iuxta regulam. l. Pomponius. ff. de negot. gest. l. 1. l. pro hærede. l. si quis mihi bona §. iussum. ff. de acquirend. hæredita. l. si auia, C. de iure deliberand. cum concordantibus, vt per Alexandrum consil. 130. col. 1. vers. secundo hoc confirmatur, lib. 1. Tiraquellum in tractatu res inter alios acta, pag. 18. versic. hinc est præterea. Circa quod legenda sunt quæ supra scripsi à numer. 67. & quæ scribit Socinus Iunior in consil. 100. num. 22. lib. 1. Petrus Surdus in tractatu de alimentis, tit. 1. q. 48. nu. 46. cum sequentibus, fol. 57. de quo tracto supra q. 43. & infra q. 68.

QVÆST. XLV.

Licentia ad faciendum maioratũ an interuenisse præsumatur ex temporis diuturnitate.

SVMMARIVM.

Licentia non præsumitur nisi de ea constet. n. 1.
Mandatum ex temporis diuturnitate an præsumatur, refertur quædam sententia. n. 2. Contraria. n. 5 quid de qualitate mandati. n. 21.
Quod tempus in verbis enũtiatiuis requiratur, num. 3.
Ex temporis diuturnitate an censeatur data cõmissio Cardinali delegato. n. 4.
Decisio quæstionis, num. 6.
Consuetudo, cuius initij memoria non est in cõtrarium, habet vim priuilegij. n. 7.
Propter antiquitatem multa præsumuntur. n. 8
In antiquis leuiores probationes sufficiunt. n. 9.
Ad probandam affinitatẽ sufficit probatio per indicia & præsumptiones. n. 10.
Licentia à marito data vxori quomodo ex tẽporis diuturnitate præsumatur. n. 11. remissiue.
In antiquis an credatur scripturæ & priuilegio Regis sine sigillo n. 12.
Antiquum tempus quod dicatur, num. 13. & 14. & an sit in iudicis arbitrio ad annos quadraginta reducere. n. 15. & quod tempus in sententia dicatur antiquum, declarare. n. 17.
Filiatio vltra sexaginta annos an dicatur antiqua, refertur quedam sententia nu. 16. Contraria, num. 18.

Quando constat de iustitia possessoris, contra quem agitur, requiritur plena & concludēs probatio. n. 19.
Testes deponentes super consanguinitate in antiquis debent deponere de auditu ante litē motam, num. 20.
Quæ fides sit danda scripturis antiquis, nu. 22. & 24.
Consensus expressus an ex temporis diuturnitate præsumatur. n. 23.
Præsumptio resultans ex antiquitate probatione contraria an perimatur. n. 25.

QVadragesimo quinto quæro pro intellectu istius materiæ, an præsumatur licentia Regalis ad maioratum faciendum & mandatum? Et siquidem actus & maioratus est nouus & recens, expeditum est, quod licētia non præsumitur, nisi de ea † constet: quia est 1 quoddam factum & solennitas, quæ non præsumitur, nisi appareat. l. quicunq;. §. vltimo, ff. de publica. l. vltim. C. de fideicommiss. cum concordan. Maius dubium est, quando factū est antiquum, & maioratus super quo contēditur: in quo (si credendū est Bald. in l. 2. n. 2. C. si ex fals. instr.) videtur, quòd ex nulla tēporis diuturnitate maioratus præsumatur, quia ibi Bald. dicit, quòd vbi mādatum requiritur, 2 non præsumitur interuenisse, † etiā ex cursu mille annorū. Et doctrinā Baldi sequūtur Alexan in l. sciendū. n. 19. ff. de verbor. obligatio. & in cons. 1. lib. 4. n. 19. vbi Glos. Paris. in additio. plures refert, cui adde Ias. in cons. 140. incipienti, communitas, lib. 4. Decium in consil. 36. num. 5. & in cons. 215. in causa vertente, numer. 2. Gigantem de pensionibus. q. 48. Vantium in tractatu de nullitate, tit. de nullita. ex defectu mandat. num. 59. pagin. 440. & tit. quibus modis sententia nulla defendi possit, num. 92. pag. 779. Mandosium in consil. 92. num. 11. Curtium Seniorem in cons. 49. num. 22. qui hoc tradit in mandato Principis, & legendus est idem Vantius in tit. ex defectu iurisdictionis ordinariæ, nu. 11. pag. 226. Rebuff. in tract. de nominatio. q. 14. nu. 168. Hippolytus singulari 323. diuturnitas, vbi alios refert, Boeri decis. 281. præsupponitur, numer. 15. & 16. & est singulare secundùm Curcium in l. 1. num. 60. C. qui admitti. Bernard. Diaz de Lugo in regul. 451. mandatum. Aymonem de antiqui. tempor. part. 2. vers. ex præmissis, numer. 59. fol. 113. & est communis opinio secūdum Cagnolum in l. velle non creditur, num. 18. ff. de regul. iuris, & Balbum in tract. de præscriptio. part. 13. part. principa. quæst. 10. numer. 30. & Sebastian. Vantium in tractatu de nullitate sententiæ, in rubr. de nullita. ex defect. inhabilit. num. 59. & 60. pag. 364. & alios refert etiam Tiraquel. in tractatu de præscriptio. §. 1. pag. 56. in vers. contrarium tamen: & hæc sententia cōfirmari poterat ex alijs pluribus, quæ omitto Gomes. in tracta. vtriusque signatur. qui est in libro Staphilei de literis gratiæ, pagin. 518. vbi tamen limitat, quando in actu antiquo mandatum enuntiatur, quam limitationem tradunt Hieronym. de Monte tract. de finibus. c. 105. num. 4. Anton. Gabriel lib. 2. communi. opinio. tit. de procurato. concl. 9. num. 9. Vantius in d. loco, n. 92. Natta in cōs. 669. nu. 1. & alij, quos citat Bursatus in cons. 150. num. 35. lib. 2. & legendus est Ioan. Gratian Falcon regula 144. num. 24. August. Berorus in cons. 65. num. 148. lib. 1. Mascardus in tract. de probationib. lib. 3. conclus. 1181. num. 13. & conclus. 1297. num. 33. Bernard. Diaz & Salzedo regul. 451. Et materiam & punctum tractat nouissimè & latè Bertazolus in tract. de clausulis, clauf. 5. gloss. 3. nu. 3. fol. 43. Et quòd tempus octoginta & nouem annorum non dicatur tempus † antiquum in 3 verbis enuntiatiuis, tradit Iacobus Puteus decis. 359. num. 9. part. 2. per notatā à Felin. in cap. cum causam, de testib. & punctum rectè examinat Prosperus Farinacius in practica criminal. q. 47. num. 113. fol. 481. Ex quibus confirmatur doctrina Auendañ. in tit. *De las excepciones*, num. 42. fol. 156. vbi vult, quod licentia mariti, quæ vxori danda est ad contrahendum, non præsumitur ex diuturnitate temporis nisi sit immemorialis, oblitus est de Roderico Suarez in tit. *De las deudas*, versic. sed pone quæstionem quotidianam, in illis verbis, est verum quod maius dubium, fol. 57 colu. 1. vbi hoc latè disputat: & quod scribit Augustinus Beroius in cons. 63. num. 142. cū sequentibus lib. 1. vbi per hoc resoluit, quòd etiam ex diuturnitate temporis non præsumitur data commisio, etiam in delegato † Car- 4 dinali, quod est notandum ad plures causas maioratus, in quibus reperiuntur dispensationes legitimando filios conceptos ante concessam & executam dispensationem, quod etiam tradit Parisius in cons. 112. n. 135. lib. 2. De qua materia quia quotidie versatur in practica in litibus maximi momenti, qui radicitus scire cupit, legat vltra plura quæ citat Falcon regul. 290. Aufreriū q. 463. Glos. Paris. in additio. ad Alexan. cons. 106. n. 17. lib. 2. Grammat. decis. 36. nu. 26. Ægidium à Bellamera decis. 183. Ias. cons. 104. lib. 1. Deciū in c. constitutus, nu. 6. fol. 313. de appellat. Rebuff. in concordant. §. 1. versic. statuimus, pag. 192. Vantium de nullita. titu. ex defectu iurisdictionis, num. 17 pag. 218. & tit. quibus modis sententia nulla defendi possit, nu. 40, pag. 744. Menoch. cons. 100, nu. 78. lib. 1. & cons. 246. n. 78. lib. 3. Bursat. cons. 29. nu. 25. Bellamera decis. 627. & 635. Ioseph. Ludoui. decis. 104. Anto. Gabr. tit. de proba. concl. 3. per

per totam, Mascard.in tract.de probatio.lib. 1.concl. 140.n.1.cum seqq.fol.109.

5 Sed hæc ratio non est tuta nec firma, † & pleriq; tenēt contra Bald. præcipuè ipsemet Bald.cōtrarium tenet in cons. 287. in primis videndum est,col.penult.vers.quoad secundum,lib.3.Purpurat.in auth. si quis in aliquo documento,num.56.C.de edendo,& alij plures,quos refert Tiraquell. in prædicto loco, vers.trigesimo primo,sed & Aymo vbi supra sequitur hanc secūdam opinionē,licet primā Baldi opinionem fateatur cōmunem esse; & plures citat Anto.Gabr.lib.1.cōmunium opinionum,tit.de procurato. concl.1. pag.122. tom.2.& idē Aym.in cons.317.n.1.& Bald. dictum verū non est,vt testatur Osascus decisione Pedemontana 39.n.22. Et materiam tractat idem Vantius, qui quasdam ponit declarationes in d.tract.in tit.quibus modis sententia nulla defendi possit,nu.91.& d.n.92. pag.779. & punctum etiam resoluit Ioann. Gratian. reg.144. nu.24.vbi hoc refert, & Mascar.in tract.de probatio.lib.2.cōcl.1006. nu.42.cum seqq. fol.272.& Menoch.in tracta.præsumptio.lib.2. præsumpt.33. nu.14. 16.& 17.pag.149.& lib.3.præsum.t.132.n. 45.cum sequentibus,Hippolyt. singul. 323. diuturnitas temporis,& Curtius in cons.76. num.2. 3. & 6.tenet contra Bald. in d.l.2.C. si ex fals.instrumen.dicens, quod ibi locutus fuit ex capite,& Ioann.Gutierr.cons.28.numer.13.opinatur doctrinamBald.in d.l.2.nō procedere,quando instrumentum narrat aliquem facere mandato alterius: quia tunc cōcurrente antiquitate mandatum præsumitur, & in limitibus positis virtute sententiæ arbitrariæ præsumitur,quod habuerunt mandatū ob antiquitatem illi,qui terminos mandati posuerunt, vt ex doctrina Baldi & aliorū tradit Mesia super l.Toleti,p.3.fundamen.1. n. 3. fol.5.qui alia priuilegia antiquitatis cumulat. De qua materia legi debet Valdes in additionibus ad Suarez in l.13.tit.13. *De las deudas*, pag.43.& Gozadin.in cons.73. nu.23. Sed quicquid sit de ista Baldi opinione,in proposito nostræ quæstionis dici potest,quod licētia ad faciendum maioratum ex temporis cur-

6 su,& diuturnitate † præsumitur,quod probatur ex dispositione l.41.Taur. vbi maioratus primo probatur per Regalem licentiam datā ad faciendum maioratū,& secundo per præscriptionem immemorialē,secundum formā, quam dicta l.latius tradit. Et faciunt quæ scribit Anto.Gam.decis.83.Mascard.in tract.de probatio.libr.3. conclus.1317.quomodo ex antiquitate præsumit solennitas extrinseca. Præsumitur igitur lex maioratum esse constitutum Regali licentia propter temporis antiquitatem.Sed licet ex ratione prædictæ legis aliqualiter illa conclusio colligatur, non admodum conuincit ad decisionem nostræ quæstionis:cum præscriptio immemorialis in omnibus magnam habeat vim, vt latius probo in 4.p.huius operis.q.20.d nu.48.cū alijs. Et cōsuetudo cuius initij memoria non est in contrarium,† habet vim priuilegij,& opera- 7 tur idem quod Principis licentia. l.3. §. ductus aquæ.ff.de aqua quotidia.& æstiua. c. 1. de præscript. in 6. cum cordan. vt per Episcopum Couarru.in c. cum in officijs,num.9. in medio,fol.58.de testamentis. Cui conuenit,quòd licet consensus Regius non præsumatur interuenisse etiam ex diuturnitate tēporis, fallit, nisi sit tempus immemoriale, vt per Matth. de Afflictis in tit. si de feudo fuerit controuers.§.in autem,nu.43,quem citat Iosephus Mascardus in tractatu de probatio nibus lib.1. concl.417. num.11. fol.255.& prius conclu.416. qui in illis locis plura scribit quando & in quibus casibus præsumatur consensus Papæ, vel Regis propter antiquitatem,ad quos addo Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 1.q.48.nu.26.

Secundò pro illa sententia facit, quia generale est, quòd authoritas tutoris in alienatione rei minoris,& tractatus capituli,& cōsensus solennis, & aliæ solennitates ecclesiasticæ præsumuntur in alienatione rerum ec- 8 clesiarum † ex diuturnitate temporis, vt docet inter alios Bartholom.Socin. in cons.15. col.14.lib.1.& Decius cons.341.nu.13. Rebuf.in tract.de alienatione rerum ecclesiæ,nu. 38.pag.74.omnium tractatuum,Doctores in c.sicut,de re iudica.& in c. Alberic.de testibus,Riminald.Senior cons.16.nu.13.lib.1.& alij plures,quos citat Ioseph. Mascard.in tractatu de probationib.lib.1.conclus.75.& lib. 3.concl.1317.nu.15.fol.262.in qua conclusione num.1.cum seqq.plura scribit pro confirmatione eorum,quæ hic tractantur: & conclusio.1324. num.5. cum seqq. eodem lib.3. & conclus.905.lib.2. Simon de Pretis lib. 2. de interpretand.defunct.volunta. interpret. 1.dubit.2.solutio.2.num.85.fol.118.Et hæc fulciuntur ex penè infinitis virtutibus, quibus antiquitas potitur, quæ ad propositum huius quæstionis cumulantur per Tiraquel. in dicto tractatu de præscript. præcipuè à pag.24.vsque ad pag.80.ex quibus cognosci tur quàm vera sit hæc sententia, & alijs, quæ scribo in 4. part. quæstione 20. & Tiraquel. in dicto loco pagina 49. adducit singulare consilium Barr. inter consilia Bald. in consilio 400. In Episcopo colu. 2.libro 4. dicens, quod instrumentum defectiuum cum cursu diuturni temporis facta eorum obseruatione plenè probat. Et testamentum Cardinalis, in quo licentia Papæ requirebatur, ex diuturnitate præsumitur, vt ex aliquibus superioribus fundat Aretinus in consil. 36. quod

confirmat Decius in conf. 309. viso consilio, num 1. cum sequentibus: Ludouic. Gozad. in cons 41. nu. 4. & 5. & pro illa sententia plura scribit Lambert. de iure patronatus lib. 1. art. 7. 2. q principal. fol. 14. num. 3. cum sequentib.

9 Et quòd in antiquis † sufficiant leuiores probationes, & sufficiant indicia & præsumptiones, probatur in l. census, & in l. monumenta, ff. de probationibus, tradunt Decius in cons. 146. num. 14 & alij plures Doctores, quos citant doctissimi & diligentissimi Menoch. de arbitrar. iud. lib. 2. casu 115. Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus dict. lib. 3. dict. conclus. 1224. num. 3. cum sequentibus, folio 155. Simon de Pretiis lib. 5. de interpretand. defunct. volunta. dubitatio 4. & vltim. num. 223. cum sequentibus, fol. 548. Ex quo fit,

10 quòd in probanda † affinitate antiqua, sufficit probatio per indicia & præsumptiones, cap. licet ex quadam de testib. vbi Doctores Lappus allegatione 94. num. 3. Menoch. in tractatu præsumpt. lib. 1. q. 48. n. 13. pag. 61.

Circa hunc tamen punctum & quæstionẽ multa dubia contingere possunt, quæ decidi debent ex his quæ scribunt Tiraqu. & Episcopus Couarruuias in practic. quæstion. q. 21. num. 7. quibus adde Rodericum Suarez in l. quoniam in prioribus, limit. 11. pag. 181. in 2. dub. num. 2. C. de inofficioso testamento, & in legibus fori, tit. *De las deudas*, fol. 117. col. 2 vbi latè agit, quemadmodum propter antiquitatẽ præsumatur licentia mariti † ad vxorem: & Ioan. Lopez in l. 57. Taur. fol. 117. Aucdañ. in tit. *De las excepciones*. n. 41. fol. 156. col. 2. & in Dictionario in verb. *Otorgamiento*, fol. 197. col. 1. dominus Valdes in addition. ad Rodericum Suarez in titu. *De las deudas*, pag 43. qui plura refert Anton. Gabr. libr. 1. communium opinionum tit. de præsumptio. conclu. 1. num. 1. cum alijs, pag. 15. vbi inter alia plura num 15. tradit ad propositũ, quòd ex diuturnitate temporis præsumitur dispensatio ex Aucharran. cons. 117. in fine, Sarnes. in regul. de trienna. q. 10. Abba. in cap. licet Heli, de simonia, Felin. in d. c. sicut, de re iudica. & in cap. illud, de præsumptio. & alijs, quę citat. De quo vide quod scribo in 4. part. quæstione 20. ¶ Ex quibus remissionibus intelliges quid agendum sit vbicunque non reperitur nisi exemplum licentiæ Regiæ & quid quando in aliqua scriptura enuntiatum sit, & fiat relatio Regalis licentiæ, & aliæ consimiles quæstiones decidi possunt in practicæ quibus iunge Thommam Grammaticum decisione 79. numer. 21. pagin. 381. & Alexand. in consil. 1. num. 20. lib. 4. vbi Glos. Parisien. & in cons. 17. nu. 8. vbi eadem Glos. Paris. eodem libro, & notabiliter in consilio 150. numer. 8. lib. 6. vbi tradit, an in antiquis

12 credatur † scripturæ & priuilegio Regis sine sigillo? & vide eum, vbi Glos. Paris. notanter in consil. 219. nume. 13. eodem libro, Aymo cons. 211. col. 2. Paris. consil. 114. lib. 1. Cephal. consil. 152. num. 5. lib. 2. Menoch. in tractatu de præsumptio. lib. 2. præsumptio. 80. num. 1. Ioseph. Mascard. lib. 2. de probationibus conclu. 715. fol. 75. ¶ Nec his obstat sententia Baldi in d. l. C. si ex fals. instrum. quia (vt omnes fatentur in præallegatis locis) speciale est in mandato, in licentia vero contrarium est dicendum, licet Tiberius Decianus respons. 4. num. 14. lib. 1. dicat, quòd communis est opinio, quòd in illis, quæ sunt maximi præiudicij, licentia non præsumitur ex cursu temporis, per notata in l. penult. C. commun. diuidun. & per gloss. & Bartol. in l. cum de in rem verso. ff. de vsur. & in disputatione incipienti, quædam mulier: & in l. 1. §. vltim. ff. de aqua pluuia arcend. & in c. peruenit, de censibus.

Vnum tamen aduertendum est, quòd ad hoc, vt propter antiquitatem temporis præsumatur data licẽtia ad faciendum maioratũ, requiritur quòd sit factum non minoris temporis, quàm † cẽtum annorum, quia tempus

13 antiquũ dicitur quando agitur de facto, quod præcessit annos ab hinc centum, secundùm Innocentium in c. veniens, de verborum significatione, Speculatorem in tit. de probatio. §. 1. vers. & nota, Imola in c. veniens, in princip. de testibus, & in l. 2. §. 1. ff. de aqua pluuia arcenda, & est communis opinio secundum Alexandrum, Corneum, & Iasonem in l. admonendi. ff. de iureiurand. in repet. nu. 246. & Decium in cons. 13. num. 8. & Glos. Paris. in consuetud. Parisien. titu. 1. de mater. feud. §. 5. num. 63. fol. 81. & eundem Decium in c. 1. num. 18. de appella. fol. 274. Iaso cons. 81. lib. 1. num. 3. & plures citat Michael Grassus lib. 1. communium opinionum. c. 5. q. 35. pag. 66. tomo. 3. communium opinionum, & est communis opinio secundum D. Anton. de Padilla in l. 3. C. de diuers. rescript. nu. 15. pag. 84. Iasonem in cons. 148. num. 8. & 9. lib. 4. quem citat decisio Pedemontana Osasci 174. num. 8. vnde dicit Alexand. in cons. 139. nu. 9. cum duob. sequentibus, lib. quòd non sufficit ei, qui vult venire ad successionem aliquorum bonorum ex substitutione fideicommissaria, docere per famam antiquam, quæ sit minoris temporis, quàm centum annorum, quòd ea bona erant in bonis illius, cui succedere prætendit, quia nisi sint præteriti † cen

14 tum anni, nõ est tempus antiquum. Quod est notandum ad ea quæ scribo in 4. part. huius operis quæst. 20. cum sequentibus, & communem opinionem sequitur idem Alexand. in cons. 218. num. 12. lib. 6. & consil. 94. numero 9. lib. 7. & 101. num. 17. eodem libro, tradit Ioan. Gutierr. cons. 1. num. 5. Antoni.

Gam.decis.31.num.3.& est communis opinio secundum Socin.Iun.in cons. 56. num. 19.& 20.lib.2.Aymon.in tractat.de antiquitat.tempor.part.1.num.2.vbi istum articulū latè & resolutiuè scribit,& Episcop. Couar. in practicis quæstionibus cap.21.num.7.versic.Secundus casus,& prius num.5. & versi. Quartus casus,Aluar.Valasc.de iure emphyteut.par.1.quæst.19.Iacob.Put. decis. 209. num.6.lib.2.& tradit Ioan.Garcia in tractat. de nobilitat.glos.37.fol.355. & plures citat Farinac.in tractat.de delictis, cap. 47. num. 112.fol.481.licet aliqui resoluant,quod cum temporibus nostris breuior sit vita hominū, 15 quàm olim,est iudicis arbitrari debere,†an sufficiant anni quadraginta,vt scribunt Alexan. cons.187.num.12.& cons.4.num.12.libr. 2. & alij,quos citat Parisius cons. 104. num.23 lib.1.Iacob.Albens.cons.83.num.10.Siluan. in cons.57.num.20.lib.1.qui citat Aretin.& Dec.Ias.cons.114.col.4.5.& 6.lib.1. Franc. Viuius tom.1.commun.opinion.lib. 2. opinione 144.pag.454.Menoch.de arbitrar.iudic.lib.2.casu 3.num.1.qui tamen septem opiniones refert quem citat Bursat. cons. 93. num.4.lib.1.& tradit Azebed.in procemio libri sexti tit. 2.Recopilat.num.224.fol.43.Aluar.Valasc.in tractat.de iure emphyteut.quęstion.9.num.22.fol.61.Portius Imol.in consil.39.num.34.Tiber.Decian.respons.18.numer.210.lib.1.Mascard.in tractat.de probationibus lib.1.conclus. 411.num. 7. & 8. in quo loco legenda sunt plura ad istam quæstionem conuenentia,quæ citat Menoch. in tractat.de præsumption.lib.2.præsump.80. numer.3.¶Et quod filiatio vltra † sexaginta an 16 nos habeatur pro antiqua,tradit Iacob. Put. decis.418.num.2.par.2.quod est notandum pro litibus nobilitatum,& ad ea quæ scribo par.2.quæst.7.& addo Ioseph. Mascard. in tractat.de probationibus lib.3.conclus. 1373 fol.322.

Præterea,iudicis arbitrio relinquitur,quod tempus in sententia dicatur antiquum, † vt 17 tradunt post alios Dec.in cap.cum sit, num. 19.de appellat.Beroius in cap.quoniam contra,num.252.de probatio.Aymo in tractat. de antiq.tempor.2.princip.num.37. & alij, vt per Menoch.qui hoc disputat de arbitrar. iudic.lib.2.centur.1.casu 4.num.6.pag.152. Cephal.cons.443.num. 14.cum sequentibus lib.3.Menoc.de retinend possess.remed.5.n. 599.pag.226.Mascard.in tractat. de probationibus lib.1.conclus.304.num.4.fol. 240. quod etiam latissimè tradit Simon de Pret.d. lib.5.de interpretand.defunct.voluntat. dubitat.4.& vltima,num.232.fol. 549. Bursat. cons.151.num.31.lib.2.¶Et quòd in proban 18 da filiatione tempus sexaginta annorum † nō dicatur antiquum,tradit Iacob.Put.decis.518 num.2.par.2.& Rota tenuit,quod anni nonaginta & nouem faciunt tempus antiquum ad probationem vnionis, vt per Iacob.de Put. decis.206.num.6.p.2.

Lectores etiam animaduerto de quadam singulari conclusione,quòd quando constat de iustitia possessionis illius,contra quem agitur,non sufficiunt etiam in antiquis coniecturales probationes,& præsumptiones, sed requiritur plena &† concludens probatio secū dū Innoc.& alios,in c.causam quæ de proba. 19 tion.& confirmat latè Barthol. Socin. cons. 194.lib.2.de quo legenda sunt quæ scribo 4. p.quæst.20.num.56.Et an quàndo agitur de fide danda alicui scripturæ antiquæ sit inspiciendum principium litis,resoluit Iacob.Puteus decis.359.numer.6.lib.1.quod quotidie contingit.Quod confirmo,quia testes deponentes super consanguinitate in antiquis,debent† deponere de auditu ante litem motam, 20 vt probatur in cap.licet ex quadam,vbi glo. & Abb.de testibus, cum concordan. vt per Roman.singular.753.Mascard.in tractat. de probation.lib.1.conclus.69.num.6. fol. 72. conclus.410.num.4.fol.249.Anton.Gabr.titul.de testibus conclus.3.nu.4.pag.37.quod extendit Mascard.in loco citato, quòd non solum tales testes nihil probant,sed neque aliquam præsumptionem faciunt, secundùm Dec.in cons.82.Aymon.de antiquit. tempo. par.1.cap.viso de fama,num.6.ad quæ addo notabilem legem vltimam,ti.9.par.5.&quòd licet mandatum non præsumatur ex diuturnitate temporis,†qualitas tamen mandati præsumatur,tradunt Dec.in cons. 442. num. 2. 21 Natta in cons.102.num.2.Cephal.in consil. 378.num 60.lib.3.Et qualiter possessio antiqua reconualidet priuilegium,tradit Menoc. in cons.111.num.52.& 65.Pro quibus facit resolutio à me tradita in 4.p.istius operis, q. 20.num.260.vbi probatur ex glos. in l. talis scriptura,ff.delegat.1.& alijs pluribus, quòd facilius probatur qualitas,quàm substantia,& quanta fides sit danda scripturis antiquis,†latissimè tradit additio.Matth.de Afflict.in de 22 cis.368.fol.89.Et quòd consensus etiam expressus præsumatur ex diuturnitate temporis,† est communis opinio authore Anton. Gam.decis.168.De quo legendi sunt Auendan.Matienç.Azeued.quos citat additio Me 23 næ in decis.144.& de scripturis repertis & positis in locis publicis legi debet Menoc. in tractat.de præsumption.lib.2.præsumption. 59.num.1.pag.184 ibi pag.184.Osasc.decis. Pedemontan.69.Couar.in practicis cap. 22. num.9.Mascard.in tractat.de probationibus, lib.1.conclus.399.num.2.Osasc.decis. Pedemontan.60.& de scripturis antiquis† legi debent Nicol.Boer.decis.36.num.18.Cellus in 24 cons.108 num.6.Ioseph.Ludou.decis. 115. num.

n.8.Gregor.Lop.in l.15.tit.18.p.3.in glo. in verbo, *No deue valer*, Bart.Socin.consf.187 n.10.lib.2. Viuius in commun. opinion.li.2. pag.462. & quod præsumptio quę resultat propter antiquitatem† perimatur probatione contraria, tradunt Abb.in conf.61.col.vltim.li.1. Menoc.in tractat.de præsumptionibus lib.1.quęst.31.nu.3.

8

QVÆST. XLVI.

Si testator redimat rem, quam semel alienauerat, & prius habeat de ea factum maioratum, an confirmetur iterum maioratus.

SVMMARIVM.

Libertas legata seruo, qui postea fuit alienatus, per redemptionem à domino factam reuiuiscit, num.1.

Quæstionis definitio, num.2.& 3.

Melioratio facta filio in testamento de residuo quinti, an videatur reuocata per aliam meliorationem factam alteri filio per viam donationis inter viuos, n.4.

QVadragesimo sexto scimus, quod ex dispositione l.fideicommissa, §.si rem, ff. de legat.3.& §.si rem, instit.de legat.& l. rem legatam. ff.de adimend.legat.& l.17.tit.9.p.6.cum concordan.si testator alienat voluntariè rem legatam, censetur legatum reuocare. De quo egimus in quæstio.43. supra eodem n.50. Pone igitur quod quis fecit maioratum de aliqua re, quam postea volũtariè alienauit nulla necessitate cogente, & post alienationem factã illam redemit, & transtulit in suam potestatem, quæro, an ex hoc maioria iterum reconualescat, & vires sumat de integro? In qua quæstione difficultatem facit text.in l.verum, ff.de manumiss.testamen. vbi probatur, quòd si legata fuit libertas seruo proprio, qui postea fuit alienatus, & sic fuit tacitè reuocata libertas, si postea testator illum redemit, libertatis legatũ† reassumit vires, & seruus remanet liber, & est similis tex.loquens in institutione, in l.quoties, §.seruus cum libertate, ff.de hæredib.instituend. Et hæc & alia similia adduci possunt pro ista sententia.

1

Quibus non obstantibus, contrarium in nostro proposito† sustentari potest: quia ratio quare ex alienatione voluntaria rei legatæ, vel ex donatione legatum reuocetur, illa est, quia videtur testatorem pœnituisse legati, quod fecit in fauorem legatarij: & ideo quando rem legatam alienat ex causa necessaria, non censetur legatum reuocatum, quia testator id fecit potius necessitate coactus, quàm ob id, quòd eum pœniteat legati secundũ mẽtem iuriũ, quæ supra citaui, vbi DD. tradunt; quare postquam testator voluntariè alienauit rem, de qua fecit maioratũ, videtur tacitè reuocare maioratũ, & quòd eum pœniteat legati. Et hæc ratio militat etiam si testator habeat rem, quia si illam rem habet, nõ est ad redintegrandum legatum, sed propter alios fines: & ideo si noua volũtas non sequitur, illa, quæ interfuit in alienando rem, est seruanda. ¶Nec obstat his text.in d l.verum, & in d. l. quoties, §.seruus,† quia speciale est in libertate & pia causa, quòd si testator redemit rem, quàm alienauerat, & prius legauerat, quòd legatum reassumit vires suas. Et ita illum text. in dict. l.verum, intelligũt Bald. Angel. Paul. de Castr.& Ias.in l.qui post testamentum, C. de legat. Roman.in authen. similiter in 23. speciali, C.ad l.falcid.& alij, quos refert Tiraquel.in tractat.de pia causa, in 40.speciali, & 41.speciali, vbi citat Bart.in consf.26.testator in testamento dicentem, quòd si testator mãdat construi Ecclesiam in tali domo, quam postea alienat, nec redimit, extinguitur legatũ, sed est construenda Ecclesia in alia domo, si fieri potest, & si non construi potest in eo loco, in alio est ædificanda: & hanc sententiã adiuuat text.in l.cum seruus, ff.de adimend.legat.& quod scribunt Hieron.Gabr.consf.103 num.13.& 14.Franc.Mantic.lib.12.de coniecturat.ment.defunct.ti.6.n.6. pag.598. & istam opinionem, quam ego teneo in hac quęstione, videtur amplecti Gregor.Lop.in l.4. in glo.in verbo, *Desatasse*, tit.9.p.6.

2

3

Et an hæc procedant in legato dotis, quod est pium, & an melioratio facta filio in testamento de residuo quinti, videatur reuocata† per aliã meliorationem factam alteri filio per viam donationis in contractu inter viuos, si prima melioratio sit facta ex causa dotis, latissimè disputat noster Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus, in 9.quæstion.numer. 1.cum sequentibus, pag.222. vbi tractat de negotio, quod in facto contigit de quibusdã donationibus factis per quandam dominam Beatricem de Ribera, vide illum, qui notãter loquitur & agit de intellectu text. in dict. l. verum, ff.de manumiss.testamen.& de alijs cõcordan.cuius quęstionis vtilitas hodie modicæ vtilitatis est, attento vulgari cap.dotium, in quo prohibitum est filias meliorare, & in ista quæstione addenda sunt quæ scribo supra quæst.10.à num.129 & quæstion, 44.à numer.52.& quæst. 43.à nu.57.

4

QVÆST. XLVII.

In licentia data ad faciendum maioratum an requiratur quòd bona exprimantur vinculata.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis,n.1.
Speciale eſt in venditione bonorum ciuitatis, quòd bona debent in licentia declarari,vt vẽdi poſsint,n.2.
In generalibus ſpecialia inſunt,n.3.
Tantum valet genus reſpectu ſpeciei, quantum ipſa ſpecies reſpectu eiuſdem ſpeciei, numer.4.
Princeps cùm concedit facultatem ad maioratus inſtitutionem de bonis quæ quis voluerit, an debeant bona ſpecificari,n. 5.& 6.
Expreſsio facta bonorum maioratus in dubio præſumitur,dubitationis tollendæ cauſa, numero 7.
Verba a dicta gratia augendi legati non debẽt reſtringi,n.8.

QVadrageſimo ſeptimo quæro,an in licẽtia Regali ad faciendum maioratum conceſſa, requiratur quòd ſpecificentur bona, quæ vinculantur? Et ſanè cum hoc in iure cautum non reperiatur,dici poteſt,† quod hæc ſolennitas non requiritur,& ſufficit,quòd generaliter Princeps det licentiam , dummodo faciens maioratum obſeruet illa quæ in facultate continentur. Speciale eſt in alienatione rerum ciuitatis,quod non ſufficit† licẽtia generalis ad vendendum bona ciuitatis, ſed requiritur quòd bona debeant ſpecificari, ſecũdùm Bald.in rubr.C.de contrahend.emptio. & ita dicit ſe conſuluiſſe:in quo concordantes refert Dec.in conſ.142.num.8.facit l. fi. C.de venden.rebus ciuitatis,lib.11.& quod notat Bart.in l.ambitioſa,ff.de decret.ab ordine faciend.& Lucas de Penna in l.1.C. de diuerſ. præd.lib.11.& Corn.in conſ. 76. præſens conſultatio.lib.3.& generale eſt ,quòd ſemper in generalibus †ſpecialia inſunt,l.ſemper,ff.de regul.iur.Et tantum valet genus reſpectu ſpeciei,quantum ipſa ſpecies reſpectu eiuſdem ſpeciei,l.ſi duo,ff.de adminiſtrat. tuto r.cum ſimilibus,facit l.56.Taurina, hodie l.3.tit.3.lib.5.Recopila.& quod volunt gloſ.& Bartol.in l.ſi longius,§.1.ff.de iud.Iacob.Aretin.Cin.Rainer.Bald.& Fulgoſ.in l. vltima,§.neceſsitate,C.de bonis quæ liber. Speculator & Ioan.Andr.in tit.de actore,§. 1.verſ.Quid ſi pater filio,cum concordantibus ſcriptis per Tiraquel.in legibus connubial.gloſ.7 expreʒ.num 113.fol.313. Quæ lex & authoritates docent,poſſe patrem dare licentiam generalem filio,& maritum vxori,& ſi quis dedit mandatum ad tranſigẽdum, licet non dicatur cum Caio,vel Sempronio, dicitur ſpeciale,ſecundùm Salicet.in l.vnica, C.per procuratorem in integ.reſtitui poſſe, Alexan.conſ.189.num.8.lib.7.Vant.de nullitat.tit.de nullitat.ſententiæ ex defectu mãdati,num.96.Menoch.conſ.260.num.9. lib. 3.& ideo idem eſt quod Princeps concedat alicui licentiam ad faciendum maioratum de bonis proprijs,quos voluerit,ac ſi bona ſpecificet & nominet,† de quibus maioratus fieri debet,facit text.in l.regula,§.vltimo,ff.de iur.& fact.ignoran.& in l.1.§.cum vrbem,ff. de offic.præfect.vrb. & ſunt alij plerique cõcordantes,de quibus amplè per Tiraquel.in l.ſi vnquam,in præfatione,num.116.cum ſequentibus,pag.60.C.de reuocan.donatio. & mandatum dicitur ſpeciale ad vendendum, licet non exprimãtur bona,quæ vendi debẽt ſecundùm Bart.in l.filius familias,§.fin.ff. de donatio.notat Dec.in conſ.27.col.2.& conſilio 36.col.6.verſ.Quarto principaliter non obſtat cum concordan.vt per Aymon. conſilio 126.num.6.Ex quibus in facto inferebatur,quòd† maioratus valet,licet quis non exprimat in ſpecie bona, de quibus facit maioratum;ſed generaliter facit vinculum omniũ bonorum,quæ habet.Ad quod faciunt quæ ſcribo ſupra quæſt.3.num.15.& infra quæſ. 49.num.5.

Et notandum etiam eſt,quòd ſi quis faciat maioratum exprimendo aliqua bona,& dubitatur an expreſsio ſit facta cauſa de monſtrationis,vel tollendæ dubitationis,aut cauſa taxationis:in dubio expreſsio cenſetur † facta cauſa dubitationis tollendæ,vel ex cauſa demonſtrationis,non taxationis,niſi hoc exprimatur,vt clarè de mente appareat, l. vltima, §.Titia,in fin.ff.de libera.legat.& tenent Andr.de Iſern.in cap.1.col.1.quo tempor. miles,Bart.in l.Centurio.nume.31. & expreſſius,nume.39.ff.de vulgar. quem ſequuntur Doctores ibi præcipuè Iaſ.num. 50. de quo vide quæ refert glo.Pariſienſ.in conſuetud. Pariſienſ.p.1.§.6.gloſ.2.num. 3. fol. 86. vbi inter alia citat Paul.de Caſtr. in conſ. 338. quia exceptiones,col.2.in fin.lib.1. vbi ponit Theoricam quando verba ſtent demonſtratiuè,& quandò taxatiuè , & par. 2.q. 12. quòd etiam conducit ad ea quæ ſcribo in q. 10.ſupra in hac 1.par.Et de materia legenda ſunt quæ ſcribo in 2.par.in fi.quibus addendum quod ſcribit Bald.in l.de quibus,col.penult.ff.de legib.vbi inquit,quòd quando plura habent eadem rationem,licet de vno fiat mentio,

mentio videtur fieri gratia exempli, & non restrictiuè. Sequuntur Alexan.cons.75. nu. 4.lib.5.Roland.cons.38.num.49.lib.4. Ad quod etiam facit, quòd verba, quę sunt adiecta gratia augendi legati, † non minuendi, nõ debent restringi, l. sicut seruus in principio, ff.de legat.1.l.si mancipia, ff.de fund.instru. & volunt Angel.in l.nulla, num.4.ff.de legibus, & alij, quos citat Franc.Mantic.lib.9. de coniectura ta mente defuncti, tit.3.num. 18. pag.591.

8

QVÆST. XLVIII.

Mulier si dedit facultatem marito, vt pro ea possit facere maioratum vel meliorationem, intra quantum tempus id exequi teneatur, & aliæ similes quæstiones circa hoc.

SVMMARIVM.

Electio hæredis incerti ex certis non est captatoria, n.1.

Executor si intra annum non eligat, an ad Episcopum electio deuoluatur refertur quędam sententia, numero 2. Contraria, numero 3. & 4.

Conditio aliqua si est verificanda, an currat tempus à lege, aut testatore executoribus datũ, num.5.

Quæstionis decisio, n.6.

Intellectus ad ll.31. & 33. Taurinas numer.7. & 10.

Præcedentia declarant sequentia, num.8.

Argumentum à duabus legibus simul iunctis licitum est, n. 9.

In casu legis 33. Taurinæ non admittitur purgatio moræ, n.11.

Tempus vbi à lege statuitur, non admittitur purgatio moræ, num.12. & 23.

Consanguineus qui vult rem venditam retrahere, non potest moram purgare, n.13.

Mora an possit aliquando purgari, numero 14 & 16.

Intellectus ad l.52. Tauri, n.15.

Alia resolutio quæstionis, & an idem procedat in marito qui vxori commissionem dedit, n. 17.18. & 19.

Contractus dicitur perfectus, si habet substantialia requisita, n.20.

Testator an possit prorogare tempora statuta per l.33. Taurinam, n.21.

Contractus factus per mulierem sine licentia viri, est ipso iure nullus, nu.22.

Morosi transacto tempore amittunt eligendi facultatem, n.24.

Commissarius virtute commissionis potest eligere filium dignum ad meliorationem, omisso digniore, n.25.

Omnia nostra facimus illorum, quibus authoritatem nostram impartimur, n.26.

Actus attribuitur non exequenti, sed ordinanti, n.27.

Pater an possit in conscientia facere meliorationem in filium dignum omisso digniore, refertur quædam sententia, num. 28. Contraria, num.32.33. & 39. Resoluitur, nu.35. & an honorare filium sibi magis gratum, num.29 Et an eligere filium minorem dignum, excluso maiori, n.32.

Eligentes indignum peccant, num.30.

Deo magis quam proximo gratificari debet, n. 31. Et magis quàm patriæ, n.40.

Vir & fœmina si in præsentando discordent, votum masculi præfertur, n.34.

Nulli pater facit iniuriam vtendo facultate ei à lege concessa, n.35.

Qui authoritate legis peccat, in iure peccare nõ dicitur, n.36.

Sententia secundùm ius confirmatur, numero 37.

Ad capellæ administrationem dignum eligere sufficit, num.38.

Mater si faciat maioratum in filium, quem pater elegerit, si nullum eligat, ratione consuetudinis maior electus videtur, numero 41. Authoris sententia, num.44. & 45. Et resoluitur, n.94.

Pactum si fiat in contractu matrimonij, quod pater filio primogenito dabit tale castrũ, seu alteri ex primo matrimonio, si pater moriatur nulla declaratione facta, pertinet ad primogenitum, n.42.

Nomina dignitatum secundùm patriæ consuetudinem interpretanda, n.43.

Voluntas testatoris secundùm leges præsumitur, n.46.

Stipulator se cum iure communi conformare videtur, num.47.

Maioratum si quis simpliciter faciat, præfertur filius minor fœminæ maiori, n.48.

Fideicommissum recipit interpretationem à cõsuetudine patriæ, num.49.

Ad stylum in interpretandis clausulis instrumẽtorum an recurrendum, n.50.

Consueta apponi in contractibus habentur pro appositis, num.51. & 52. Et quid in concessione feudi, num.54. Quid in successione, nu. 60.

Tabellio apponere potest clausulam hypothecariam, etiã si nihil dicatur per contrahentes, n.53.

Maiora-

Exe-

do venditio fuit nulla, numero 173. remissiue.

Commissarius potest mutare maioratum semel factum, cùm hoc testator ei committit, num. 174.

Pro lege habetur quod testator ordinat, num. 175.

Marito si detur facultas vt eligere possit vsque ad mortem, an semel electione facta variare possit vsque ad mortem, n. 176.

Habens à patre facultatem eligendi vnum ex pluribus filijs, semel facta nominatione an possit variare. Refertur quædam sententia, num. 177. Contraria, n. 178. & 184. Authoris sententia, n. 180. 181. & 185.

Nominatio & electio an differant, nu. 179. & 183.

Grauatus post mortem restituere non potest ante compelli, si tamen velit, restituere potest, n. 182.

Nominatio qualiter ius in re tribuat, numero 186.

Post num. 186. inuenies summaria quæ desiderantur.

QVadragesimo octauo quæro de quæstione difficili, & practicabili, & quæ quotidiean practica se se offerre potest, cuius occasione multa ad eandem quæstionem, & nostram materiam pertinentia tractabũtur, quæ (vt reor) lectoribus magnæ voluntatis erũt, & ideo æquo animo quæstionis prolixitatem ferant (non enim paucis verbis multa bona dici possunt) quæ quæstio talis est. Mulier nupta facit testamentum, vel aliam vltimam voluntatem, & in ea virtute Regiæ licentiæ concessæ ad faciendum maioratum dedit facultatem marito, vt eligeret ad maioratum vnum ex filijs, qui marito placuerit, vel dat arbitrium marito, quòd possit eligere aut nominare vnum ex filijs ad meliorationem tertij & quinti: solent etenim mariti istas commissiones ab vxoribus extorquere, vt filios post mortem matris magis in obsequio teneant, vel propter alios fines: & idem si maritus vxori dederit commissionem; & huius tenoris ego vidi aliquas vltimas voluntates: quæritur, intra quantum tempus pater teneatur eligere & nominare filium ad maioratum, vel meliorationem? & an elapsis temporibus contẽtis in l. 33. Taurina, hodie l. 7. tit. 4. lib. 5. Recopilat. excludatur maritus à iure nominandi filium, iuxta vxoris commissionem? Ad cuius quæstionis resolutionem præmittere oportet, quod vbicunque in alterius voluntatem non confertur principalis testamenti dispositio, sed tantum alteri committitur electio hęredis incerti ex certis, dispositio† non est captatoria, sed iusta, & valet l. fideicommissa ria in 2. §. vult, ff. de fideicõm. libert. l. vtrum, §. cum quidam, vbi DD. ff. de rebus dubijs, cũ concordantibus, quæ refert Episcop Couar. in cap. cum tibi, num. 11. fol. 74. de testam. In quo loco ductus authoritate l. 31. Taurinæ, hodie l. 5. tit. 4. lib. 5. Recopilat. quæ ad hoc est expressa, id exemplificat, quando pater dicit, quòd meliorat vnum ex filijs, quem sua vxor elegerit, quod secundùm eum fit quotidie. Faciunt scripta per Anton. Peregr. in tractat. de fideicommis. art. 33. num. 52. cũ sequentibus, fol. 501. Et quòd talis dispositio non sit captatoria, tradit Molina lib. 2. de primogen. cap. 4. num. 4. fol. 225. Ripa in l. hæredes mei, §. à te peto, num. 10. ff. ad Trebellianum, quod etiam tractat Simon de Pret. lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. dubita. 4. solution. 1. num. 66. fol. 328. August. Beroi. in consf. 23. per totum lib. 2. præcipuè n. 22. & confirmat Costa in cap. si pater. de testamen. in 6. par. 1. in verb. pauperes, num. 6. & 7. pag. 174. Tellius in l. 3. Tauri, num. 1. & 2. contra quem arguit in notabili casu Matie. in d. l. 5. tit. 4. libr. 5. Recop. glos. 3. num. 2. folio 116. & in l. 7. glos. fin. num. 2. fol. 121. tit. 4. Auendan. in dict. l. 31. num. 5. & idem Simõ de Pret. lib. 1. interpretat. 1. dubitat. 3. soluti. 5. num. 5. fol. 16. Ioan. Gutier. lib. 2. practicarum quæstionum quæstion. 42. num. 2. vbi hoc refert.

Hoc igitur præmisso, hęc quæstio dubitabilis redditur ex duabus receptis sententijs, & quęstione, in qua DD. magnum certamen habent, ex alijs infra dicendis. Nam Bald. in l. cum quidam in 2. ff. de legat. 2. tenet, quòd nõ solum exequutor, sed is, cui à testatore commissa est electio contra annum, vel aliud tempus eligere debet, † alioqui ius eligendi ad Episcopum spectat, & idem tenet Cardin. Imo. & Barbac. num. 4. in c. 3. de testamen. Angel. Corn. & Ias. in l. vltima, in §. 1. C. commun. delegat. & Corn. & Ias. fatentur hanc esse cõmunem opinionem, & eam sequuntur alij, quos refert dictus Episcopus in dict. loco, numer. 7. ¶ Ex aduerso tamen Bart. in dict. l. cũ quidam, num. 10. contrariam† sententiam sequitur, asseuerans, quod is, cui testator commisit arbitrium eligendi pauperes, quibus certa bona distribuerentur, etiam post annũ eligere potest excluso Episcopo, ex eo, quòd talis elector non est exequutor, quia declarat arbitrium proprium, & non exequitur illud, per l. exequutorem, C. de execut. rei iud. vbi Bart. & Paul idem tenent, & Bald. num. 4. & Anchartan. in dict. cap. 3. & alij, quos refert Episcop. vbi supra & pro Bart. est text. in l. vnum ex familia, § si de falcidia, in vers. Nominatim, ff. de legat. 2. vbi probatur, quòd eligens vnum ex pluribus ex dispositione testatoris, non disponit aliquid, sed declarat volun-

luntatem ipsius, vbi notat Peralta n. 6. pag. 572. & vult Castel. in d. l. 33. vbi tenet illam procedere in executore, non in declaratore, ex quibus nostra quæstio dubitabilis redditur, & quòd alius sit actus exequendi, alius declarandi, & quod talis potestas declarandi† nō 4 excludatur anno, volunt Bart. in cons. 142. cōstitutio Camerensis, col. 2. Bald. in cons. 301. constitutio. col. fi. lib. 2. Roman. in cons. 227. Abb. in cons. 11. num. 3. & 4. & in cons. 110. in causa hospital. lib. 2. Simon de Pretis de interpretanda defunct. voluntat. lib. 5. dubitat. 2. num. 44. & 45. fol. 487. vbi hoc declarat, quem lege circa prædicta, num. 62. 63. & 64. & ibi num. 80. tradit, quòd quando conditio aliqua est verificanda, vel aliud quidpiam liquidandum, † non currit tempus datum à le- 5 ge, vel à testatore executoribus vltimarū voluntatū, per l. talis, ff. de iure dotiū, doctrinā Aret. in cons. 93. & alia, quæ citat. Etqualiter in casu in quo electio seu nominatio pauperum ex statuto debeat fieri nominatio intra sex mēses pertineat executio aut nominatio, resolvit Anchar. in cons. 412. Ego quicquid sit de istarum opinionum veritate (attenta dispositione d. l. 31. Taurinę) mihi† persuadeo, quòd 6 ista nominatio tertij & quinti est quædā exequutio, quæ exequutoribus vltimarum volūtatum datur per illam legem vbicunque habent mandatum speciale à testatore, quòd id facere, & exequi possint, & quòd exequutores sint declaratores vltimarum voluntatum, tradunt Capra in tractat. de execut. vltimarū voluntatum, in membro 3. num. 14. Alciat. consil. 62. numero 13. lib. 9. quos citat Simon de Pretis libro 1. de interpret. vltim. voluntat. dubitat. 3. solutione 7. numero 2. folio 21. Ex quo infertur, quòd cum maritus in isto casu sit exequutor & commissarius vxoris, tenetur obseruare in hac nominatione tempora præfixa per l. 33. Taurinam, quibus elapsis, excludi debet à iure eligendi, & nominandi filium ad maioratum, vel meliorationem: quia † cum dict. l. 33. sit posterior d. l. 31. est referē da ad omnes casus comprehensos in d. l. 31. argumento l. talis scriptura, ff. de legat. 1. l. 3. §. filius inter medios, ff. de liberis & posthumis, & aliorum concordantium. Et cum dictæ leges Taurinæ ad l. 31. vsque ad l. 39. omnes ordinem præscribunt, quemadmodum executoribus vltimarum voluntatum liceat exequi commissiones à defunctis datas, quælibet lex illarum debet ampliari, restringi, & declarari per aliam, l. non est nouum, l. & ideo, l. sed & posteriores, ff. de legibus, & præcedentia de- 8 clarāt† sequentia, l. si seruus pluriū, §. vlt. ff. de legat. 1. & illæ leges 31. & 33. simul iūctæ hanc cōclusionē probant. Licitū† nāq; est argumē 9 tū à duabus legibus simul iūctis, l. Gallus, §. ille casus difficilis, vbi Bartol. Bald. & Imol. ff. de liber. & posthumis, notat glos. in l. prospexit, ff. qui & à quibus, & hoc argumento vtitur Angel. in l. vltima, ff. de constit. Princip. Bald. in l. nec damnosa, C. de precibus Imper. offer. & alij, vt per Euerar. in centū locis, loco 11. pag. 136. & fortificatur ista conclusio ex dispositione dict. l. 33. in illis verbis: *E passados los dichos terminos no puedan hazer mas que si el poder no le ouieran dado.* Quæ lex in illis verbis, & pœna † videtur exclude 10 re purgationem moræ: quia vbicunque à lege, vel Canone terminus assignatur, cum canone latæ sententiæ, non admittitur purgatio moræ, secundùm glos. in cap. cupientes, § quod si per viginti de elect. in 6. & in reg. moræ, de regul. iur. in 6. Romanum in consil. 352. num. 6. Vnde licet Bart. in d. l. cum quidā, teneat, quòd is, qui fuit in mora eligendi, potest moram purgare vsque ad litem contestatam donec legatum petatur, per l. amplius, ff. rem rat. haber. quem refert Tiraquel. in tractat. de pia causa, priuilegio 96. vbi id limitat in pia causa, per l. penultim. vbi Bald. C. de fideicō. libertat. ad quod est glos. in §. ex maleficijs, in fine, in verbo iudicium, instit. de action. de qua meminit Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 7 titul. 20. numer. 35. pagin. 288. quod est notādum ad meliorationes, & maioratus, quæ fundantur cum onere Missarum, vel alijs pijs causis, & notat etiam glos. Parisiens. in consuetud. Paris. §. 4. num. 17. fol. 73. in casu d. l. 33. non† ad- 11 mittitur purgatio moræ, quia est dies & pœna, secundùm regulam l. traiectitiæ, §. de illo, ff. de action. & obligation. l. magnam, C. de contrahend. & committend. stipulat. l. 35. tit. 11. par. 5. & est expressa & peregrina l. 36. ti. 16. par. 1. ibi: *E en tal razon no an de amonestar, ca el plazo es en lugar de amonestamiento.* Quod procedit etiam in die tacita, apposita per legem, l. 2. ante finem, C. de iure emphyt. l. quoties in diem, cum l. sequenti, l. ita stipulatus essem abs te, ff. de verborum obligationibus. Et quòd vbicunque nominatio debet fieri intra aliquod tempus, transacto tempore non posse fieri, tradit Petr. Surd. decis. 325. numero 2. per regulam l. si vnus, §. 1. ff. de pact. vbi Bald. & l. epistola, §. final. cod. ti. & alia, quæ refert, & faciunt scripta per eundem decis. 226. n. 4. cum seqq. vbi vsq; ad quā tum tempus mora purgari possit.

Et postquam cogitaueram quod tex. in d. l. 33. erat isto modo intelligendus & ampliandus, inueni quòd Castel. ibi in gl. *No le fuera dado*, & Anton. Gomez num. 3. ita ampliant & intelligunt illam legem, & Matienzo in l. 7. tit. 4. glos. 3. num. 2. libro 5. Recopilation. fol. 120. Ioan. Gratian. regul. 397. numero 1. vbi hoc refert & plenius & elegantius, Parisius in cons. 19. num. 197. cum sequentibus,

l. b.

libro 2. vbi latè probat, quòd primogenitus, qui non adimpleuit conditionem à testatore adiectam deferendi nomen & arma, intra tempus per testatorem præscriptum, amittit primogenituram, nec potest moram purgare. De quo legendū est quod scribo in 2. part. quæstion. 4. illation. 8. Pro quibus facit, quia vbicunque à lege, vel statuto tempus certum statuitur, † post illud tempus non admittitur purgatio moræ, l. vltima, ff. de decre. ab ordin. faciend. l. ob cōmissa, C. de adulter. & est regula, quam tradit Innoc. Abb. & Cardinal. in cap. cum in tua, qui matrimon. accusar. possunt, Bald. in l. diffamari, col. 2. C. de ingen. & manum. & alij plures, quos refert Tiraquel. libr. 1. de retract. §. 3. glos. 4. numer. 2. cum alijs, pagin. 409. vbi inter alia refert doctrinam Bald. & Salicet. in authent. quæ supplicatio. vbi etiam Ias. in 4. notab. C. de precibus Imperator. offeren. dicentes, quòd qui non obseruat tēpus cōstitutionis, non dicitur formam eius obseruare, & alia plura ad nostrū propositū. Ex hoc tādē cōcludens, quòd post transactū tēpus datū ad retrahēdum rē cōsanguineale, † nō admittitur purgatio moræ propter quædā verba, quæ sunt in consuetudine Galliæ, quæ hoc ius cōsanguineis tribuit, quæ sunt similia verbis d. l. 33. quæ sunt, No sera plus receu. & ista sententia Tiraq. apud nos verissima est, attentis legibus ordinamenti, & Taurinis, quæ de retract. cōsanguineali loquūtur, præcipuè l. 7. ti. 7. li. 5. ordin. pro quibus faciunt scripta per decisionem Genuæ. r. n. 44 & decisio. 2. n. 30. & quòd moræ purgatio nō admittatur in contractibus & stipulationibus extraiudicialibus etiam stante iusto impedimento, probatur in l. continuus, §. illud, ff. de verborum obligationibus, & in l. si vehenda, §. idem iuris, ff. ad l. Rhodi. de iactu. & in l. 37 tit. 11. par. 5. in vers. *Mas en las penas*, quæ ad hoc est singularis.

Sed an mora purgari possit, † cōsistit in arbitrio iudicis, quæ est cōmunis opinio, vt constat ex Menoch. centur. 1. casu 7. Bursato cōsil. 26. numero 44. qui communiorem vocat opinionem, & latissimè de mora tractat Simō de Pret. li. 5. de interpretand. defunct. volunt. interpret. 2. dubitat. 2. à n. 139. vsque ad numerum 249. fol. 516. Matienç. in d. l. 7. gl. 3. num. 5. Falcon. regul. 397. num. 4. & quod mora de iure Regio & Canonico purgari possit, tradit Gregorius Lopez in l. 8. titul. 14. par. 5. Ioannes Gutierrez de iuramento confirmatorio, par. 3. cap. 17. num. 5. & cons. 33. n. 5. Olanus in Antynomia lit. E. n. 9. fol. 97. & legenda sunt quæ scribo 4. par. quæst. 40. num. 292. Et quòd tempus implendi conditionem non currat contra ignorantes & impeditos, tradunt Bald. in l. 1. q. 9. C. de institut. & substitution. Tiraq lib. 1. de retract. §. 35. gl. 4. n. 15. pag. 725. per legē secundam, ff. de conditio. & demonstratio. & ex hac reg. tex. in dict. l. vltima, Innocen. & aliorum obiter etiā intellectū infero † ad l. 52. Taurinam, permittentem mulieri eligere arrhas, vel joyas intra viginti dies postquā per heredes sponsi fuerit requisita: nā transactis illis decē diebus nō est admittenda purgatio moræ nisi beneficio minoris ætatis, vel ob aliam causam iustissimā & aduersus moram datur restitutio in casu d. l. 33. tractat ibi Anton Gom. n. vltimo Matiē. in d. l. 7. gl. 5. n. 8. fol. 121. de quo legēda sunt quæ scribo par. 2. quæstion. dicta 4. illation. 8 & in terminis, quòd si terminus assignatus est executoribus, & post talem terminum non possint se intromittere, vult Bald. per illum text. in l. statu liberum, §. stichum, notab. 1. vbi hoc confirmat latè Peralta n. 1. pag. 150. ff. de legat. 2. & moram non posse purgari cōfirmat Ioseph. Ludouic. decis. 90. per totam, præcipuè n. 33. cum seqq. Etsi executores nō seruant formam à testatore datam, seruari iterum possit, resoluit Paul. de Castr. in cōs. 103 lib. 1. & de purgatione moræ † addo extraordinariū dictū gl. Parisiens. in consuetudinib. Parisiens. par. 2. §. 54. num. 13. fol. 65. vbi resoluit, quòd ratificatio fieri potest post tempus datum ad ratificandum, quando ratificans tractat de damno euitādo, aduersarius autem de lucro. Et quod anno finiatur arbitrādi tēpus, quādo quis assumitur ad diffiniendū controuersiam ab vltima voluntate pendentem, probatur in l. vltima, §. sed & si quis, C. cōmunia de legatis, quam ad hoc citat Menoch. de arbitrarijs iudicum li. 1. q. 22. n. 9.

Ex quibus etiam resoluitur, † quòd si maritus virtute commissionis eidem ab vxore datæ, intra tempora præscripta per d. l. 31. non nominet filium ad meliorationem tertij & quinti, † nō potest vlterius nominare, nec etiā ad maioratum. Et si dixeris ex hoc voluntatem vxoris illusam remanere (quod iura valdè abhorrent) imputet sibi vxor, & queratur de se quia dum videbat electionem nō fecit, & non elegit personam, quæ cū diligētia suā exequeretur voluntatē. Et hæc opinio in dubio tenenda videtur, † quia ex ea filij ad æqualitatem reducuntur. Vnde in ambiguo est amplectēda l. 4. in vers. *Porque se quede igualdad entre ellos*, titul. 15. par. 4. & est doctrina Pauli in authentic. hoc inter liberos, collat. 1. C. de testamen. de quo plura scribo in q. 3. supra hac 1. par. à n. 36. cum pluribus sequentibus, licèt contrarium teneat in terminis Gregor. Lop. in l. 25. ti. 9. par. 6. in gl. in verb. *Del año en adelante*, motus ratione generali, quòd vbicunque datur electio personarum, non finitur facultas eligendi, sed durat perpetuo, donec lis contestetur super tali electione, ex doctrina Bar. in l. 2. §. 1. C. cōm. de leg. & aliorū

Iih quos

quos citat,quam doctrinam Bart.communem profitetur D. Anton.de Padilla in d.l.cū quidam,numero 23.quem citat Molina lib.2. de primogen.cap.4.num.43.fol.231. vbi plura de hac materia videre licet, & inibi Padilla num.28.resoluit in terminis & ad propositū, quòd si maritus dicat in suo testamento,quòd melioiat in tertio & quinto bonorum filium, quem vxor nominauerit,quòd statim teneturnominare,vel fortè intra quatuor menses, argument.text.in d.l.33.Taurina. Et quòd quando alicui datur electio intra certū tēpus aliquid faciendi,si id non faciat transeat ad aliū electio,siue detur electio à iure,vel statuto,ostēdit ex pluribus Tiraq.in tract.de vtroq; retractu,§.24.gl.vnica,n.9.&10.pag.588 præcipuè per text.in c.si pluribus de præbend.in 6.& in l.statu liberum,§.r.ff.de legatis 2.Quibus non obstantibus tenēda est prædicta opinio propter verba rigorosa,& generalia dictæ l.33.hodie l.7. ti.4.li.5.Recop. ad quā nō rectè respondet Greg.Lop.& istis iūgēda sunt quæ scribit Simon de Pret.li.r. de interpret.defunct.volunt.dub.3.solut.3. nu. 24.fol.54.Et hæc quæ dicta sunt ex parte vxoris,procedunt per easdem rationes † vbi maritus vxori talem commissionem dedit,ex facto etiam controuersum & diffinitum fuit authoritate d.l.33.est in illa clausula, *Pero lo que el testador le mandò señalada y determinadamente.* Iunctis verbis sequētibus.Quidam commisit Iuriconsulto vt ordinaret maioratum in filium,quem nominauit,& illius descēdentes,nec designauit tempus,intra quod debebat ordinare maioratum, & lapsa fuerunt tēpora præscripta per dictas leges Taurinas ante ordinationē maioratus, quòd nihilominus maioratus fuit perfectus,& cōsummatus absq; alia ordinatione ex dispositione d.l.33. quæ ad hoc est singularis & notanda,quod cōfirmo,quia cōtractus dicitur perfectus si habet suat substātialia,& ille qui debet arbitrari super qualitate accidētali,non arbitratur,l.hæc vēditio.§.fi.ff.de contrahen,empt.gl.in l. in emētis,C.de contrahen.emptio.vbi declarat Bald.Iaf.in l.Stichum qui meus erit,num. 20 fol.21.ff.de legatis 1.Et qualiter si commissarius virtute commissionis non eligat, nullus filius censeatur melioratus, tradit Tellius in dict.l.33.num.6.fol.238.& Matienço in d. 7.glof.7.fol.12r.Et de hoc legi debet Bertazol.in tractat.clausular.clausul.17.glof.5.fo. 84.& quando de iure cōmuni commissarius vti possit commissione, lege Pancir. Regiensem conf.131.num.10.dubio 2.

19

20

Sed an testator possit prorogare † tēpus præscriptum executoribus à dicta lege, dubitari poterat ex regul.l.nemo potest,ff.de legatis 1.& propter verba illius legis. *No pueda mas hazer*, quæ præcisam necessitatem inducunt,& negant potentiā, secundùm glos. in c.1.in verbo nō potest de regul.iur.in 6.quā sequitur Bart.in l.vltima,col.2.vers. Quid si iudex,ff.de ferijs,vbi Fulgof. Roman. Paul. Alexand.&Iaf.& sequuntur alij plures,quos refert Tiraq. post leges connubiales, glos. 4. num.5.cum alijs,fol.259.Episcop.Couar. in cap.quamuis pactum de pact.in 6.2.p. relectio.§.4.n.4.fol.89.qui corruptè refert Tiraquel.in d.loco,quibus adde Iaf.in l.non dubium,num.60.C.de legibus.Et ex hac regula concludit Tiraquellus in dict. loco, quòd contractus factus per mulierem sine licentia mariti,† est ipso iure nullus.Sed in isto puncto contrarium tenet Castel.Palac.Rub.Gomez.& Tel.in d.l.33.num.2.vbi etiam refert Episcop.Couarru.& Gregorium Lopez dicentes,tempora statuta per dict.l.33. posse à testatoribus prorogari. Quorum conclusio probatur in c.quia nos de testamen.vbi Abb. hoc notat,& istā sententiam melius omnibus fundat Bald.quem isti non referunt in cons. 302.constitutio Patriarchalis,n.6.libr.2. vbi tradit,testatorem posse prorogare tēpus executionis datum à lege,vel constitutione synodali,& idem vult Episcop.Couar.in c.tua, n. 6.fol.130.de testamen.

21

22

Ex prædictis etiam quæ tradita sunt,scilicet,moram purgari non posse,in practica inferebam,quòd obligatus impetrare regiam facultatem ad obligandum, vel hypothecandum bona maioratus,vel ad alia similia intra certum aliquod tempus cū pœna, quòd trāsacto tempore illo possit executari,† non potest transacto illo tempore moram purgare. Quod magis procedet,vbicunq; quis fuit obligatus per instrumentum publicū,sicut per sententiam diffinitiuam:quia tunc difficilius est admittenda moræ purgatio, vt probatur per regulā l.si quis stipulatus fuerit decem in melle,ff.de solutio.ibi: *Post litem contestatā non admittitur purgatio moræ.* De quo textū agitibi Bart.Iaf.in § item si quis in fraudem, n.125.instit.de actio.Et quòd obligatus per instrumentum guarentigium nō possit morā purgare,tradit Paulus de Castro,quē postea legi in conf.99.numer.56.libr.1.Et pro ista facit quod scribit glos.in cap.potuit.de loca. quæ vult,quòd post litem contestatam non potest mora purgari.de quo per Mat.de Afflict.decis.174.num.6.& per totam,& decis. Gennæ.204.numer. 4.& supra scribo in duobus locis.Et ista confirmantur,quia † morosi transacto tēpore amittunt eligendi facultatē l.mancipiorū.ff.de option.lega.gl.in c. inter cæteras de rescrip vbi Rip.n.72. notat Bartol.in l.Stichum in principio,ff.de solutio. de cif.Gennæ.144.n.10.quando autem & intra quod tempus mora purgari possit,tradit latissime Menoch.lib.1.de arbitrar.d.casu 7.& legen-

23

24

legendus est casu 8. sequenti. & legenda sunt quæ scribo infra par. 2. quæst. 4. illatione 8. dictis numeris, & l. 33. titul. 4. part. 3. vbi latè Gregor. Lopez. Et noto, quod in illis causis pijs non est necessaria interpellatio ad hoc vt quis in mora constituatur, vt per text. in l. Titia Seio, §. vsuras, ff. de legat. 2. voluit Bald. in authent. hoc amplius, C. de fideicōmis. vbi Ias. Roman. in sing. 116. tu habes quod in minore, quos citat Tiraq. in tract. de pia caus. priuil. 141.

Nunc expedit, vt ad vlteriora progrediamur, pro intellectu illius quæstionis, & commissionum, quæ dantur per testatores ad meliorandum filium, vel eligendum ad maioratū. In qua materia est memorabilis doctrina Peraltæ in d. l. cum quidā n. 2. pag. 265. vbi dicit, quod si in casu l. 31. (de qua supra actum est) fuisset data facultas specialis alicui ad meliorandum vnum ex filijs testatoris, quē ipse commissarius vellet nominare, & virtute eius dē commissionis elegerit indignū, præferendo eū digniori, culpā lata, valet† electio, secus si dolose id fecerit, quod dicit esse valde notū dū ad d. l. 31. refert ad hāc conclusionē legem ibi, vbi probatur, quod quando cōmissio electionis, vel declarationis datur alicui per verbū (volūtatis) talis cōmissarius virtute cōmissionis potest eligere indignū prætermisso digno, quē potuisset eligere si voluisset. Et certè cum cōmissarius, cui à testatore fuit data potestas meliorādi vnum ex filijs, habeat quantū ad hoc eādem met potestatem, quam testator habebat faciēdi electionem inter filios ad meliorationem tertij & quinti, sicut pater poterat eligere minus dignū, omisso digniori (vt statim probabitur) ita commissarius hoc facere potest: quia omnia nostra† facimus illorū, quibus authoritatem nostram impartimur, l. 2. §. omnia enim. C. de veter. iur. enucle. notat Bart. in l. de quibus, numero 21. ff. de legibus, Hippolyt. singular. 567. & est materia brochardica. Et actus attribuitur † non exequenti, sed ordinanti, cap. cum aliquibus de rescript. in 6. l. item eorum, §. si decuriones, ff. quod cuiusque vniuersi. nomi. cum concordantib. per Petrum Surdum in tractat. de aliment. tit. 8. priuileg. 56. num. 88. fo. 311. Ioā. Lop. in rubrica de donationibus inter virum & vxorem, §. 30. n. 7. cum seqq. pag. 83. Et subrogatus sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur, l. vnica, §. & vt plenius, C. de rei vxoriæ actio. cum vulgar. quæ scripsi supra quæst. 11. & ad hoc facit l. 31. ibi: *Lo que especialmente*, & videtur pater vbicunq; similem concedit facultatem, habere æqualem affectionem ad omnes filios. Et verisimile est quòd si vellet, quòd aliquis eorum non nominaretur ad maioratum, vel meliorationē, eundem excipere & excluderet, & specialiter cōmissario ingereret, cui rationi nulla est dabilis responsio. Et ad istam sententiam est etiam melior text. de iure in l. cum pater, §. rogo, ff. de legat. 2. ibi: *Vt quisq; de te meruerit, videtur omnibus liberis, & si non æqualiter meruerit fideicommissum relinquere.* Quod autem pater possit meliorare filium non tam dignum, omisso digniori, † probare possumus ex l. parentibus, C. de inoffic. testament. ibi: *Parentibus arbitriū diuidendæ hæreditatis inter filios, adimendum non est, dummodo non minus is, qui pietatis sibi conscius est, partisque intestato defuncto potuit ad eum pertinere: quartam ex iudicio parētis obtineat*, facit text. in authentico, vnde si parens eodem titulo, l. si totas, C. de inofficio. donatio. Ex quo confirmatur sententia Episcop. Couar. in regula peccatum, de regulis iuris in 6. in 2. part. relectio. §. 7. numero 7. vbi latè sustentat, quòd in foro conscientiæ pater, qui ex l. Regia habet facultatem meliorandi vnum ex filijs, potest illam electionem & nominationem facere in filium minimè digniorem, vbi hanc sententiam plenè corroborat contra Ioan. Lop. qui contrarium tenuit in cap. per vestras, notab. 3. §. 26. in princip. hodie pag. 489. vbi latè Baraona in additio. qui plures refert authores, & respondet Episcop. ad textum in l. fœminæ, C. de secund. nupt. Imo iste textus multum facit pro opinione dicti Episcop. in §. vltimo, in illis verbis: *Et testandi circa quem voluerit, liberam habeat facultatem.* De qua lege agunt Franciscus Aretin. in consilio 142. colum. penult. vers. Præterea, Tiraquel. lib. 1. de retractat. §. 26. numer. 2. pagin. 617. Rebuf. in tractat. de nominatio. quæst. 21. num. 38. pagin. 251. & Ioannem Lopium sequitur D. Anton. de Quesada libro practicarum quæstionum cap. 6. num. 31. qui latè pūctum disputat. Et quòd pater possit† honorare filium sibi magis gratū, quam non gratum, secundùm Paul. de Castro, Ias. & Riminald. in l. hac consultissima, § ex imperfecto, C. de testamen. Decium in l. vt liberis, numero 3. C. de collatio. Anton. Rubeum consil. 6 num. 3. & alios, quos citat Ioan. Bota. cons. 104. numer. 6. qui inter alios refert Menchiacam de successione creation. lib. 3. §. 21. numer. 6. qui communem dicūt; & tradit Bursat. consilio 206. numero 2. Aufrer. in decis. capellæ Tholosan. 128. qui allegat Baldum in l. id quod pauperibus, C. de Episcop. & cleric. Et quòd peccent eligentes † indignum, tradit nouissimè Ioann. Franciscus in tractat. de Baronibus, pragmatica 10. numero 81. pagin. 25. ex Couarru. & Menchaca. in controuersijs, cap. 27. Caietano 22. quæstion. 18. art. 3. & alijs quæ refert, & ibi resoluit de cōmuni opinione, & quis dicatur dignior Et omnis dicitur benemeritus, qui nō fuit demerit⁹, d. l. cū pater, §. rogo tradit Bal.

25 26 27 28 29 30

& Ripa num. 67. in dict. l. fœminæ, quamuis pro Ioanne Lopio faciat elegans consilium Oldrald. quem ipse non refert in consilio 94 incipienti, eleganter, nu. 16. vbi tradit, quod habetur Genesis cap. 44. & 45. in quo dicitur, quòd Rubem fuit primogenitus, sed cum ascendisset ad cubile, & violasset thorum patris, fuit datum primogenium Ioseph: & 4. Regum cap. 1. vbi Dauid prætulit in Regno Salomonem filium suum minorem Adoniæ natu maiori, & facit cap. licet de voto, & quod notat Rebuffus vbi supra numero 60. dicens post Syluestrum in summa sua, verb. restitution. 3. quæstio 12. distinction. 2. quòd licet collator in mẽsibus graduatis possit gratificare vnum ex pluribus graduatis, debet tamen gratificare meliorem, & Ecclesiæ vtiliorem, alioquin eligens peccat: quia magis Deo, quàm proximo† gratificare debet, secundùm Bald. in l. 2. nume. 40. C. de seruitut. & aqua;

31 sed hoc non vrget, quia collatori non est ita plena facultas disponendi sicut patri, cui leges in hoc concedunt plenam & absolutam voluntatem. Sed pro opinione Ioannis Lopij plura cumulat Tiraquel. in tractat. de primogeni. in 3. opinione 17. quæstionis, pagin. 168. quo in loco scribit, quod de duobus litigantibus pro primogenitura, de quibus ignoratur, quis prius matris ventrẽ exciderit, præfertur idonior. Et in ista sententia Ioan. Lop. videtur inclinare Anton. Gom. in l. 40. Tauri, numero 58. vbi tradit, quòd pater cum bona conscientia potest eligere ad maioratum filium minorem† exclusò maiore, quando filius

32 electus & nominatus sit dignus, & bemeritus, sicut primogenitus, & non aliàs, & idem clarius voluit idem Anton. Gomez in l. 17. Taurina, vbi concludit, patrem in conscientia teneri ad eligendum filium digniorem ad meliorationem, & idem tenet D. Antonius de Padilla in d. l. cum quidam num. 20. pagin. 280. ff. de legat. 2. pro quibus faciunt plura quæ scribit Rebuf. in libro concordatarum, rubrica de electio. derogatio. in verb. idoniorem, pagin. 94. cum sequentibus, in paruis, & in rubrica de Regia ad prælaturam nomin. fa. pagin. 233 & text. in cap. si in plebibus 65. distinction. & l. 10. tit. 15. part. 1. & singularis doctrina Abb in cap. penult. de election. in 6. & quod scribunt idem Abb. Anton. de Butr. & Federic. in c. constitutis el 2. de appellat. vbi Dec. numero 6. folio 314 punctum notanter tractat, & plura ad propositum scribit Cæsar Lãbertinus in tractat. iuris patronatus libro 2. par. 1. quæstion. 10. art. 3. num. 1. cum sequentibus, fol. 10., & legenda sunt quæ scribit idem Cęsar Lambertinus eodem libro 2. part. 2. articul. 26. 7 quæstione principal. num. 31 cum sequentibus fol. 186. Roch. de Curt. in tractat. iurispatronatus in verbo, honorificum, quæst. 15. numer. 42. folio 19. & † sic fecit Patriarcha Abraham, qui elegit ad primogenituram Ioseph filium tanquam magis sanctum & digniorem, & legendus est Rebuf. in cap. postulasti de clerico excommunica. pag. 488. col. 2. admedium num. 49. Anton. Thesaurus decis. Pedemontana 170. numero 30. Azebedo in l. 31. titul. 3. lib. 1. Recopilation. pagina 83. & si masculus & fœmina discordant in præsentando, † votum masculi præfertur tanquam dignioris, secundùm Baldum in l. 1. ff. de Senatoribus, Rochum de Curte in tractat. de iure patronatus in verbo honorificum numero 92. fol. 28. quod late tractat Gregor. Lopez in l. 5. titulo 15. par. 1. in verbo, digno, ad quem addo Rochum de Curte. in tractat. de iure patronatus, verbo, honorificum, numero 43. quæstio decima sexta, & decima septima, fol. 19. & quòd in successione fideicommissi debet admitti filius fœminæ si sit idoneus, & præferatur masculo, qui descẽdit ex masculo, in isto casu resoluit Anton. Gama decisione 194. Ego sententiæ Episcopi potius adhæreo† quàm Ioannis Lopij, & Antonij Gomez ex dispositione l. 18. Tauri næ, quæ tribuit patri liberam facultatem meliorandi filium, aut nepotem, quem voluerit; & nulli pater facit iniuriam vtendo facultate ei à lege concessa, l. nullus, ff. de regulis iuris: & qui peccat authoritate legis in iure saltem quoad pœnam† peccare non dicitur, l. Gracchus, C. de adulter. ca. qui peccat. 23. q. 4. & conscientia † secundum ius conformatur, cap. qualiter & quando in 2. de accusatio. & conducunt plura quæ scribit Perusinus in dict. cap. constitutis in 2. de appellatio. Et pódero quod habetur in Euangelio Matth. cap. 20. ibi: *Amice non facio tibi iniuriam, non ne ex denario conuenisti mecum? tolle quod tuũ est, &c.* Et concludit Gama decis. 294. nu. 3. in simili casu; quòd sufficit † eligere dignum, licet non eligatur dignior ad administrationẽ capellæ, licet in alio proposito contrarium tradat decisio. 267. numero 2. Et quod in successione primogenituræ dignior præferatur, † resoluit Anton. Petra in tractat de fideicõmissis, quæst. 13. numero 602. pagin. 527. Et pro horum opinione est notanda doctrina Bald. quam prædicti non referunt in d. l. 2. n. 46. C. de seruitut. & aqua, vbi inquit hęc verba: *Nam dicũt Theologi de electione boni, quòd obligatus ad duo, tenetur magis præferre bonũ: quia in eo est maior ratio præstationis, vt Deo magis quàm proximo, & patriæ magis quàm† singulari personæ, l. veluti, ff. de iustitia & iure. Sed obligatus ad vnum tenetur ad illud soluendum, non ad magis bonum eligendum: sed vbi sunt duo, ad neutrum obligatur, & potest præferre minus bonum meliori:* quæ est notabilis doctrina in proposito istorum, & etiam

33 34 35 36 37 38 39 40

est

est bonum dictum Gregorij Lopez in l.8. in glos.in verbo, *El mejor*, tit.18.par.2.&de ista quæstione latè agit Molina libr.2.de primogen.cap.5.fol.236.& numero 64.vbi hoc tractat in patre,& in illis,qui eligere possunt,& conducunt quæ scribit Ahumada in l. 5. tit. 15.par.1.in glos.3.verbo digno,numero 1.& 2.folio 106.Quintilianus Mandos.in regulis Chancellar.regul.4.quæstio.10.numero 9.folio 32.& punctum tractat notabiliter Petrus Sanchez Portionarius in historia morali fol. 4.& 5.Cassan.in Catalog. glor. mundi,part. 9.consideratione 21.22.27.fol.6.& 7. & in materia est magnifaciendus textus in dict. l. cum quidam,ff.de legatis 2.vbi hæres grauatus eligere,& restituere cui velit ex filijs,potest etiam indignum eligere,& quæ scribit Ioan.Franc.in tractat. de Baronibus pragm. 10.n.81.pag.251.vbi refert Ricard.Scot.Caietan.Menebac.& Couar.

Ad alia autem progrediendo ex his, quæ scripsi à numero 12.ad 21.supra eodem non absque magna occasione dubitare possumus de quadam doctrina Gregorij Lopez in l. 2. ti.15.p.2.in gl.in verbo, *Esto vsaron*, fol.46. col.2.in vers.Sed pone,vbi dicit,quòd si mater fecit maioratum in filium,quem pater elegerit,qui in effectum nullum elegit,bona nõ remanent libera,sed ratione consuetudinis videtur factus† in filium maiorem.Solent [41] etenim parentes maioratum facere in filium maiorem,& valet argumentum, à communiter accidentibus,iuxta iura vulgata,de quo latè per Euerard.loco 56.& secũdùm eum ista est consuetudo Hispaniæ,quæ semper in successione maioratus honorat primogenitum, refert text.in d.l.si seruus plurium,§.vltimo,ff. de legatis 1.l.fideicommissa, §. si seruo, ff. de lega.3.vbi Bald.notat,quod illud præsumitur quis velle,quod est consuetum, & adduco elegantem decisionem Guid.Pap.505.vbi scribit,quod si factum est pactum in contractu matrimonij,quòd pater filio primogènito dabit tale castrum,seu alteri ex ipso matrimonio,quem pater meliorauerit,ex quo matrimonio nati sunt duo liberi masculi, deinde moritur pater,nulla alia electioue facta, seu declaratione suæ voluntatis,quòd primogenitura† pertinebit ad primogenitũ,id est primò [42] natũ,l.2.& l qui liberos, cũ ibi notatis, ff. si pars hæredita.peta. & alia plura iura,& nomina dignitatum sunt interpretanda secundùm [43] †consuetudinem patriæ,vt tradunt Innocen. in c.de multa de præbend.Guil. Benedict. in cap.Raynuntius de testam.in verb.& vxorẽ, numer. 300.fol. 75. Et consuetudo patriæ habilitat filios naturales vt succedant æqualiter cum legitimis,secundùm Bald.in cap.1.§ hoc autem notandum,qui feudum dare possunt,Guillelm Benedictum in dict.cap.Raynuntius,dict.verbo,numer.678.fol.114. & idem quod Gregor.Lop.vult in terminis Rebuf.in l.Boues 89.§.hoc sermone, pag. 540. ff.de verborum significatione, & Gregor. Lop.sequitur indistinctè Angulo,qui refert istum locum,scilicet,in l. 3.titul.5.lib. 5. Recopilat.glos.7.numero 13.folio 117.Molin. libro 2.de primogenijs,cap.4.numero 41.nouissimè Caldas Pereira de nominatio.emphyteut.quæst.15.numer.39.fol.148.& Grego. Lopez & Molinam refert nouissimè Flores de Mena in libro de rebus quotidianis,quæst. 19.n.33.fol.146.

Quibus non obstantibus,non multum existimo fidendum† prædictæ sententiæ Gregorij Lopez, cum in effectu dicta electio per [44] mulierem commissa, sit quædam executio, quæ erat declaranda per maritum, quæ cum facta non sit intra tempora à lege præfixa,remanet commissio caduca,ac sine effectu, & bona inter liberos æqualiter diuidi debent, quod patet ex toto tenore prædictæ l.33. maximè ex illis verbis: *Y passados los dichos terminos no pueda mas hazer q̃ si el poder no le fuera dado,e vengan los dichos bienes a los q̃los auiã de heredar muriẽdo el testador abintestato.* Quid enim interest,quod transacta sint tẽpora exequẽdi cõmissionem à testatore datã ad hoc,vt nihil exequi possit executor,& bona veniãt ad successores ab intestato,& quod morte præuẽtus exequutor nullã electionem ante exequutionẽ facere possit:quia in vtroq; casu militat eadem ratio,imo maior in hoc casu secundo,quàm in primo:cũ mors omnia soluat,& maritus non possit suã, vel vxoris declarare voluntatem. Et hoc confirmatur ex eo † quod scribunt Lambertus Rampo in sua disputatione incipiẽti,quidã Mæuius,& post [45] eum Ioan.Andr.in rubr.de testament.col.3. vers.Item Lambertus,vbi dicunt,quòd si talis facta fuerit substitutio Petro filio meo hæredi vniuersali,substituo vnum ex filijs Titij alterius filij mei,quem ipse hæres elegerit, aut nominauerit,si is decedat nullo electo, aut nominato,omnes filij æqualiter admittuntur,per dict. l.cum quidam ita in principio, & l.vnum ex familia in principio, & l. cum pater,§.hæreditatem filius,& §.rogo,ff.de legatis 2.& l.Labeo.§.Pacumeuius,ff.de statu liberor.notat Tiraquel.in tractatu de primogen.quæstion.65.numero 1.& 2.pagin.367. quod etiam tradit in egregio casu doctissimus Augustinus Beroius in consilio 84. numero 79.libro 2.vbi resoluit,quòd si donator dedit loca & castra cum tali conditione & vinculo,quòd donatarius non possit de illis ordinare, nec disponere in vita,nec in morte, nisi in filios suos & descendentes masculos de vno in alium seruando ordinem primogenituræ.si talis donatarius decessit,& nõ ordinauit,

nec in vita, nec in morte, nec aliquid dispofuit; non est obseruandum inter descendentes ius primogenituræ, per rationes, quas ibi adducit. Sed ego non practicarem in Hispania opinionem Tiraquelli, nec Augustini Beroij ex his quæ scribo infra à numero 72. cum sequentibus, Imo filium maiorem admitterem in tali casu ad primogenituram: loquitur autem Beroius in quodam maioratu Hispaniæ Comitis de Tendilla. Et vt dico in initio istius primæ partis, cautè, & cum magna consideratione legenda sunt quæ in ista materia maioratuum per Doctores exteros scribuntur. Et legenda sunt quæ scribit Aluarus Valascus consultatione 71. numero 4. de illis, scilicet, maritus & vxor nominauit filios ad emphyteusim, qui mortui fuerunt: an sit finita emphyteusis, & an nominatio fit actus iudicialis, & facta per contractū possit reuocari, latissimè in ista materia tractat Flores de Mena in quæstion. practicabil. quæst. 22.

Sed qui dictam sententiam Greg. Lop. tenere velint, non deficient illis plures rationes & fundamenta, ad quæ lector animaduertat: quia non solum proderunt ad istam quæstionem, sed ad alia plura pro intellectu istius materiæ, & aliarum magnæ vtilitatis (vt reor) erunt. Et iam primum omnium pro hac opinione Gregor. Lopez facit ratio, quia voluntates testatorum † semper in dubio se conformare videntur cum dispositione iuris communis, l. hæredes mei, §. cum ita, vbi Bartol. & omnes, ff. ad Trebellianum, & ibi Alexan. in additio. alia ad propositum refert, & alia congerit Peralta in l. Proculo, numero 28. pagina 217. ff. de legatis 2. cui adde l. si serui vestri, C. de noxalibus, vbi probatur, quòd stipulator † semper videtur se conformare cum iure communi, notat Ludouicus Gozadin. in consilio 53 prima facie, numero 18 & conclusionem dict. §. cum ita, notant etiam Roman. in consilio 179 amplissime Doctor. numero 5. & melius Alexand. in consilio 55. libro 4. vbi glos. Parisiens. plures citat concordantes, & in consilio 4. numero 12. eodem lib. 1. Anton. Rube. in consilio 36. numero 2. & consilio 39. numero 2. & 150. numero 4. Ias. in l. hæc verba, numero 1. ff. de legatis 1. folio 27. & in l. cum filio familias, numero 38 eodem titulo, Matthæ. de Afflictis in decisio. Neapolitan. 4. numero 20. & in bono casu Deci. in consilio 155. numero 7. & plura scribo in 1. part. in initio, à numero 104. cum sequentibus, Ioan. Gutier. in practicis quæstionibus, lib. 2. quæst. 19. numer. 7. Vincent. Carroz. in tractat. de locatio. tit. de causis priuationis ob lineam finitam, num. 11. fol. 42. Ex qua ratione & præsumptione concludit idē Gregor. Lop. in l. 3. titul. 13. par. 6. in glos. in verbo, *Mugeres*, fol. 86. col. 4. in medio, quòd si quis faciat simpliciter maioriam, præferri debet † filius minor filiæ maiori natu: quia id est in Hispania consuetum, poterat melius Greg. Lop. dicere, quòd hoc est de iure, iuxta l. 2. ti. 15. p. 2. quæ hoc decidit in Regno. Et concessio iuris patronatus videtur data secundùm naturam iurispatronatus, secūdùm Calderin. in conf. 16. tit. de iure patronatus, fo. 48. Et est regula generalis, quòd fideicommissum † recipit interpretationem à consuetudine patriæ, vt per Paris. in conf. 48 num. 7. lib. 2. & conf. 7. num. 40. & in conf. 50 num. 41. li. 3. Gabriel. in conclus. 1. num. 63. de consuetudin. libr. 6. Francis. Manticam de coniecturata mente defuncti, titulo 8. numero 11. pagin. 232. qui plura similia scribit ad propositum. Et in maioratibus Hispaniæ hoc tradit Episcopus Sarmiento in l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de legatis 2. numero 17. Et valet consuetudo de disponendo de feudo secundùm Bald. in consil. 276. lib. 2. Cuman. in conf. 163. & alios quos citat Simō de Pret. de interpretand. defunct. volunt. lib. 2. interpretatio. 2. dubitat. 2. solut. 2. numer. 18 fol. 135. Et solitum & vsus dat nomen rebus, secundùm Nicolaum Boerium decis. 125. folio 115. Afflictum in constitut. dignum in fine, Ioannem Franciscum in tractatu de baronibus pragmat. 11. num. 10. pag. 257. & filius legitimus præfertur legitimato, si consuetudo regionis hoc suadet, secundùm Ioannem Andream in cap. fine culpa, de regulis iuris in 6. Cardinalem, & alios, quos citat Tiraquel. in tractatu de primogenitura, q. 34. num. 47. pag. 249. & faciunt scripta per Burgos de Paz quæst. 4. ciuili, numer. 74. & 75. & per regulam dict. §. cum ita, aliàs inferebam, quod si Rex donat alicui aliquam rem cum facultate & potestate, vt eam relinquere possit alicui ex filijs titulo maioratus, & talis qui nominandi facultatem accepit, decessit, non facta electione, aut nominatione, videtur in dubio elegisse filium maiorem, † imò etiam nepotem filium filij maioris. Quæ illatio corroboratur ex scriptis infra num. 107. cum sequentibus. Et pro prædicta sententia Gregor. Lop. in dict. l. 2. & aliorum, quæ statim dicentur, adduco l. 10. tit. 9. par. 7. ibi: *E no fuere puesta pena en la fiaduria, e fuere costũbre vsada en aquel lugar do acaeciesse, quanto deue pechar el q̃ assi fia a otro por su faz, si no lo aduxere a derecho, aquello deue pechar, que fuesse acostumbrado.* Quæ lex ad hoc & ad alia plura est textu digna, & idem probat notabilis l. 5. in fine, titulo 8. part. 1 quam cito in 4. part. quæstione 1. in principio, & facit notabilis doctrina Bald in rubr. ff. de rerū diuisione, vbi vult, quod si Rex cōcessit alicui flumē, colligere potest donatari⁹ passagiū ibi cōsuetū, notat Iason.

46 47 48 49 50

Ioan. Lopius in rubrica de donatio.inter virum & vxorem, in præfatione, numero 14. pagina 7.& gabella videtur subhasta secundùm consuetudinem præteritam, vt resoluit Siluanus in consilio 55.num.1.& ad stylum 50 †recurri debet in interpretandis clausulis instrumentorum, secundum Alexandrum in l. si finita, num.2.ff.de damno infecto. Dec. in l.semper in stipulationibus, numero 12. ff. de regulis iuris, Menochium in tracta.de præsumptionibus libr.2.præsumption.8.numero 19.pagina 116.videtur igitur mulier, cum marito concedit facultatem eligendi filium ad maioratum, se tacitè conformare cum iure communi, & legibus & consuetudinibus Hispaniæ, quæ præferunt filium primogenitum cæteris fratribus.

Secundo, pro hac sententia Gregorij Lopez facit text.ad plura commendatissimus in l.vltima, C.de fideiussor. vbi consueta appo-51 ni in contractibus †habentur pro appositis, etiam si non apponantur, quem textum celebraut ibi DD.ad idem est casus in c. cum M. de constit. vbi Bald. Anton. Abb. Barba. Feli. Dec. & Ripa, & eadem conclusio probatur in l.si prius, §.1.ff.de aqua pluuia arcend. l. si quis, ff.de vsufruct.cap.2.vers. Etsi non apponatur, de rescript.& est notabilis in l.Circa, C.locat.de quo plura similia tradunt Anton.in cap.accepimus, n.2.de ætate & qualitat.Abb.in cap.quoad translationem, num. 3.de officio delegat.Præposi.in cap.dilectissimis, 12.quæst.2.Ias.in l.argentarius, nume. 6.de ædend.l.Gallus, §.idem credendum, numero 21.ff.de liberis & posthumis, & in l. e more, num.32.C.de testamen.l.ex parte, numero 6.ff.de verborum obligationibus, Alexand.in consil.27.numero 2.lib.2.vbi glos. Parisiens.plures refert Episcop.Couar.in 2.parte rubricæ de testament.numero 14.folio 8.& alios citat Tiraquellus in tractatu de constit.par.3.limitatione 31.numero 9.& limitatione 3.nume.37.pag.166.Nicol.Boer. decis.217.num.6.Zasius consil.17.numer. 7. cum alijs lib.1.Episcop.Couar.in 2.parte rubricæ de testament.numero 14, Oldral.in consil.139.num.12.Menoch.in cons.37. nume. 30.lib.1.& in tractat.de præsumption. libr. 3.præsumption.43.num.5.pag.328.& in interpretatione cuiuslibet dispositionis consuetudo sequenda est, etiam quod subtilitas iuris, vel verba aliud inferat, l.vnica, C.de nudo iure quirito, vbi notat Bald. volunt Innocen. in cap.olim numero 2.de verborum significatione, Abb in cap.certificari, de sepultur. Aretinus in cons.11. quos citat Quintilian. Mandos. in tractat.de inhibitionibus, quæst. 93.num.4.fol.39.faciunt scripta per Strachã de mercat.p.3.n.30.pag.121.Et quàm efficax sit in ista materia & alijs similibus ad coniecturandũ quid in qualibet dispositione comprehensum sit cõsuetudo & vsus, tradunt in varijs casibus Bartho.Socin.in cons.44. col. pen.li.1.Dec.cons.441.n.10.Neuizan.li.5.syluæ nuptialis, n.211.vers.à consuetudine, Paris.cons.47.n.87.li.1.& alij, quos citat nouissimè Menoch.in tract præsumpt.li.1.q. 17. pag.21.& li.3.præsumpt.101.n.26.& 27.pagin.391.& iterũ n.31.& in interpretation. cuiuscunque dispositionis† cõsuetudo sequenda est, etiã quod subtilitas iuris, vel verba inferant, secundùm Innoc.in c.cum olim de verborum significat.Bald. per illum text in l. 1. C.de nudo iure quirit.& alios, vt per Quintilian.Mandos.in tract de inhibitionibus, q.93. n.4.Et quod emphyteus.concessa censeatur secundùm consuetudinem, tradunt Angel in l.2.C.de iure emphyt. vbi Ias.n.160.& Menoch.qui alia plura ad propositum scribit d. li.3.præsump.109.n.1.cum seqq. pag. 401. Hippol.in singul.425.Gregor.Lop.in l.29. tit.8.par.5.in glos.in verbo, *La venda*, & tradit idem Menoch.præsumption. 122. num. 96.pag.429.& in cons.111.num.14.lib.2.ad quos addo elegans consilium Grati 132.n.23. libr.1.vbi resoluit, quòd si Ecclesia concedit emphyteusim alicui, & vni ex fœminis, quæ domum conseruet, intelligitur pro primogenito, si sunt duæ fœminæ, ex Romano in cõs. 48.Curt.in tract.feudorũ, p.3.q.17.& quod in sub infeudatione feudi sit consideranda cõsuetudo domini directi in donatione feudi, traditur per Menoch.in tractat. præsumpt. li.1.q.18.num.1.& lib.3.prẽsump. 102. nu. 26.pag.391.vbi num.27.tradit, quòd in prædicto casu sumitur argumentum à loci & regionis consuetudine, & num.31, quòd coniectura sumitur ex eo, quòd res certo modo in feudum dari consueuerat, & idem quod Angel.in d.l.2.tradit plures citando Caldas Pereira in tract.de nominat.ad emphyt.q.23.n.6.fo. 264.& q.7.n.22.fol.64.& facit resolutio Aluar. Valasc.consultat.71.n.3.& hoc in primo genijs tradit Ioan.Cirier.in tract. de primogenitura libr.2.quæst.6.ad finem.fol.70. faciunt scripta per Menoch.in cons.490.num. 16.lib.4.

Ex istis dixit Bald.in l.1.ff.soluto matrimonio, licitum† esse tabellioni apponere hypo-53 thecariam clausulam in contractibus, etiamsi nihil à contrahentibus dictum sit, quod post alios, quos refert Tiraq.in d.limitat.31.n. 7. pag.177.sequitur Anto.de Fano in tract. de piguor.p.3.membro 1.n.24.licet ad contrarium referat Bald. Castel.in l.50.Taurina, & ex his ausus fuit dicere Bartho.Socin.in quodam cons.quod Tiraque.refert in l.si vnquã, in verbo, donatione largitus, numer.366. qui est finalis, C.de reuocand.donatio., quod tamẽ consilium ego non inuenio, quòd vbicũq;

quis renuntiando, vel donando facit quod solitum est fieri, non procedit d.l. si vnquā ex quo dicit, filiam, quæ dum dotatur, aut matrimonio collocatur, renunciat successioni in fauorem fratrum, vt solet fieri, non reuocare donationem ob filios postea natos, quod dictum ad plura seruire potest. Et in concessione feudi attenditur † consuetudo, vt probat Brunus in tractat. vt stantibus masculis, fœminæ, art. 5. quæst. 11. Lofred. conf. 1. n. 131. Paris. conf. 15. & conf. 21. libr. 1. Anton. Gabr. libr. 6. communium opinionum, titul. de consuetudin. conclus. 1. n. 11. pag. 365. In quo lector infinita & singularia legere poterit pro confirmatione eorum, quæ hic tractantur. Et plures citat Ful. Pacian. in tractat. de probationibus lib. 2. c. 39. num. 13. fol. 153. ex quibus possumus sumere argumentum ad plura necessaria in ista materia maioratuum; quòd maioratus semper præsumitur † datus cum natura & cōditionibus maioratuum: faciunt tradita per Curc. Sen. in cons. 50. n. 36. & latè August. Beroi. in conf. 77. num. 28. cum sequentibus lib. 1. Et licet in illis, quæ competunt Papæ ex speciali reseruatione legatus intromittere se non possit, fallit, nisi sint solita concedi, c. quoad translationem de offic. lega. notat Gambar. in tracta. de offic. legat. lib. 2. n. 121. pag. 30. & conducunt plura quæ scribit eodem libro, num. 140. cum sequentibus, & Abbates iurantes non alienare bona Ecclesiæ absque licentia Sedis Apostolicæ, possunt alienare bona, † quæ consueuerunt dari in feudum, vel emphyteusim, secundum glos. in c. 1. in verbo, in hęresim 24. q. 1. Angel. in l. nō est nouum, ff. de legibus, & alios, quos citat Roland. in conf. 1. num. 82. lib. 2. ad quem addo Curc. in tract. de feudis, par. 2. quæst. 9. numer. 1. pag. 132. & notabilem l. 3. tit. 26. par. 4. vbi latè Gregor. Lopez, nouissimè Caldas Pereira in tractat. de renouatio. emphyt. q. 11. num. 30. fo. 89. Et clausula motus proprij non extenditur ad insolita, vel inconsueta: quia non pręsumitur de mente concedentis progredi ad id, quod est insolitum, † nec præsumitur quis illud velle, secundùm Bald. per illum text. in l. fideicommissa, §. si seruo. ff. de legat. 3. Ias. in l. vnica, num. 4. ff. si quis ius dicend. non obtemper. & alios, vt per Rebuf. in concordantijs, tit. in forma mandati Apostolici, pag. 618. & ex qualitate & natura actus † subintelligitur persona extrinseca, l. post dotem, ff. soluto matrimonio, l. si ita stipulatus, §. Grisogonus, ff. de verborum obligationibus, notat Carol. Ruin. in l. Gallus, §. quidam rectè num. 14. pag. 182. ff. de liberis & posthumis, & hæc etiam confirmātur, quia licet debitor non teneatur facere creditori instrumentum guarentigium habens executionem paratam, secundum Angel. & Alex. in l. si finita, §. eleganter, ff. de damno infecto, & in l. stichum, §. si pupillus, alias incipit, si pupillus, ff. ad l. falcidiam, Aretin. & Ias. in dict. l. ex ea, Roderic. Suar. in l. post rem iudicatam in quibusdam libris, fol. 168. column. 1 & in alijs, pag. 363. colum. 1. Felician. de censibus, lib. 4. cap. vltim. numer. 8. & glos. Parisiens. in consuetudin. Parisiens. part. 2. de censibus, fol. 60. numero 22. & §. si glos. 3. num. 10. fol. 17. dicit tamen Tiraquel. libro 1. de retractu, §. 29. glos. 5. numero 2. quòd in Gallia, in qua nullum instrumentum conficitur ex antiquo more Regni, absque clausula guarentigia, tenetur debitor facere creditori instrumentum guarentigiatū, vel quod habeat executionem paratam. Et licet Tiraquellus in hoc pedes non firmat, eius opinio in nostra Hispania vera † & tenenda mihi videtur, quia omnia instrumenta fiunt cum clausula guarentigia, & habente executionem paratam, vnde debitor tenetur facere quod omnes faciunt per prædicta, & hanc etiam sententiam tenet Benedict. de Barz. in tracta. de instrumen. guarentig. in quæst. 5. 1. p. & Petr. Rebuf. tom. 1. ad constitutio. Regias, ti. de literis obliga. art. 2. gl. 1. vbi ex hoc dicit, quòd debitor tenetur facere creditori instrumētū sigillatum, quod iuxta Galliæ consuetudinē habet executionē paratam. Et hoc etiā procedit si sit consuetum, quòd sigillum Regiū apponeretur, & obligatio ad rigorem parui sigilli montis Pesulani, vt scribit idē Rebuf. tomo 3. ad constitutiones Regias, tractat. de cōsuetud. ar. 2. gl. 3. n. 28. pag. 34. pro quibus est egregia Bart. doctrina in d. l. ex parte, n. 2. vbi dicit, quòd debitor potest cogi conficere instrumentum creditori, secundùm stylum & consuetudinem patriæ, & Guid. Pap. decis. 59. post Hostiensem, quem citat scribit, quod in successione feudi potius attendi debet † cōsuetudo regionis, quàm natura feudi, quem citat Menoch. in tractat. de præsumptionibus lib. 3. præsump. 95. n. 8. pag. 381. & sic intelligenda sunt quæ in isto puncto & quæstione de instrumento guarentigio scribit Felician. in tract. de censibus. li. 4. c. 6. & si. n. 8. & pro sententia Gregor. Lop. adduco etiā text. apud omnes celebratissimum in l. Titius, §. 1. ff. de liberis & posthumis, vbi illud quod verisimiliter testator si viueret statuisset, habetur pro disposito, & statuto. Verisimile autem est, quòd mulier, quæ marito prędictam dedit commissionem, si interrogaretur in quē filium volebat facere maioratum, disponeret idem quod leges Regni, & communiter per omnes fit. Quia quod omnibus, aut pluribus placet, vel appetitur, alijs eiusdem conditionis † hominibus placere videtur, l. quoniā desideria, C. de natura. libe. l. Domicius esto, ff. de vsufruct. l. 6. ti. 19. par. 3. notat in bono casu glo.

Glos. Paris. in cons. 1. pro Duce de Villahermosa num. 47. vbi refert bonum textum in cap. prudentiam, de officio delegat. Et † valet argumentum ab vsu testatoris. l. hæredes palam. §. sed si notant. ff. de testamen. l. si seruus plurium. §. final. ff. de legat. 1. cum concordan. vt per Quintil. Mandos. in regul. cancellariæ, reg. 34. de annali. quæst. 85. nume. 2. fol. 195.

62

Sed & hæc omnia corroborantur ex doctrina Decij in cons. 397. viso puncto, & cõsideratis, num. 6. vbi dicit, quod clausulæ † primogeniorum in Hispania sunt interpretandæ iuxta consuetudinẽ, quæ est in Hispania in successione primogeniorum: & idem tradit Barba. quem ipse citat in cons. 10. sapienter scribitur, per totum libr. 2. ad quod alios refert Molina lib. 1. de primogen. cap. 3. nume. 5. fol. 13. & tradit Burgos de Paz in proœmio legum Taur. num. 88. & idem Molin. libro 3. cap. 6. num. 27. fol. 50. Oroscius in l. si de interpretatione. num. 3. ff. de legibus, & Burgos Iunior, qui plures refert. q. 2. nume. 72. Ioann. Gutierrez cons. 13. num. 22. Castillo lib. 2. controuersiarum cap. 26. nu. 43. Quod confirmo, quia inuestituræ verba † debent intelligi secundum naturam feudorum, & materiam de qua agitur. c. 1. §. filia vero, de success. feud. c. 1. §. quin etiam, Episcop. vel Abbatem, cum concordantibus, vt per Socinum Iuniorem in cons. 103. num. 4. cum sequentibus, lib. 2. Decium in cons. 185. num. 4. Et an testator voluerit conseruare agnationem, & vocare masculos, & excludere fœminas, † inspiciendus est mos regionis & cõsuetudo, vt eleganter tradit Curcius Senior in cons. 51. numer. 6. & 7. Et concessio feudi dicitur verificari in masculis tantum, vt ex pluribus authoribus resoluit Zasius in cons. 11. num. 4. cum sequentibus lib. 1. Et feudi natura non mutatur, nisi expressè fit, vt tradit idẽ Zasius in cons. 12. num. 42. eodem libro, allegat Doctores in cap. 1. de feudo non habente propriam naturam feud. quod dictum aliud agendo refero p. 2. q. 6. Et sententia † interpretatur secundum naturam contractus, cuius occasione pronuntiatus fuit etiam verba impropriando, secundum Baldum in l. final. C. communi. diuidund. & alios, quos citat Aymo cons. 188. num. 2. Et confirmo, quia si in re scripto, vel alia dispositione fiat mẽtio nobilium, intelligitur secundum cuiusque loci consuetudinem, secundum Cardinalem, Alexand. & Paulum de Castro, quos citat Tiraquellus in tractatu de nobilitate. c. 10. num. 9. pag. 91. melius in tract. de primogenit. cap. 10. num. 10. pag. 109. post Baldum, & in cap. dilecti de arbitriis. Et quod vsus & consuetudo succedendi etiam inter transuersales † attendatur in successione primogenituræ, traditur per Cephalum in cons. 590. num. 8. lib. 4. Et ad textum in d. c. 1. Episcopum, vel Abbatem, addo Minadoium in constitut. Regni Neapolit. in textu num. 28. pag. 45. Et facit quod scribit Molina lib. 1. de primogen. c. 13 num. 100. fol. 113. vbi rectè aduertit, quod in maioratu, de quo constat per tempus immemoriale, non censetur facta exclusio monachorum, militum Sancti Iacobi, furiosorum, & aliorum similium, quia talis clausula exclusionis non est ordinaria, quia quandoq; apponitur, quandoque non apponitur, nec est ex natura bonorum maioratus, licèt regulariter maioratus debeat iudicari iuxta sui naturam, & succedendi consuetudinem. De quo legenda sunt quæ scribo part. 2. q. 3. & 4. part. q. 1. in principio.

63

64

65

66

Ex quibus idem Gregor. Lopez in d. l. 2. tit. 15. in glos. 1. in vers. *Item pone*, dicit, quòd si quis habens filios facit maioriã dicens, quòd volebat quod omnia bona sua essent maioriæ ex facultate Regia, quam habebat, & fortè morte præuentus non aliter ordinauit circa perpetuam successionẽ maioriæ, si filius maior, qui in maioratu successit sine filijs defunctus est, † bona veniunt iure maioriæ ad alios fratres; quia sic est consuetum ordinari, & fieri in maioratibus, & testatores communiter facientes maioratus hoc faciunt, imo hodie de iure est, vt ex l. 27. Taurina latiùs fundaui in princip. supra hac 1. p. à nume. 92. Et natura causæ declarat dubium contractum, vt per Corneum in cons. 19. num. 4. lib. 1.

67

Ex his etiam quæ scribit Decius in d. cons. 397. & alijs, quos supra retuli, decisa fuit quæstio magni momenti. † Mater fecit maioratũ in filiam communem, & vt moris est, & de iure vocauit post mortem filiæ filium maiorem illius filiæ, & statim dedit marito commissionem, vt in illo maioratu liceret apponere cõditiones, vincula, & grauamina, qua commissione maritus vtẽdo sanxit, quòd si filius maior dictæ filiæ primo nominatæ haberet aliũ maioratum, non posset succedere in maioratu vxoris, decisum fuit per prædicta, & alia iura & authoritates, id marito commissario non licuisse, nec alterare potuisse successionem filij maioris, quem dispositio testatricis, iura & consuetudines Hispaniæ vocabant. Et quantam vim habeat consuetudo regionis, ex varijs historijs docet Quintilianus Mandos. in tractatu de inhibitionibus. q. 73. numer. 6. fol. 32. & est egregia l. 1. tit. 11. part. 4. ibi, *E deuen ser fechas igualmente, fueras ende si fuesse costumbre vsada, e de luengo tiempo en algunos lugares de hazerlas de otra manera.* Et cõducunt quæ scribit Ioann. Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem. §. 6. num. 1. cum sequentibus, pagin. 18. vbi inter alia resoluit, quod consuetudo est inspicienda,

68

da, an maritus voluerit donare vestes vxori? Et principis, & regionis consuetudo est inspicienda ad intelligendum quid sit comprehensum in concessione inuestituræ, vt per doctrinam Andr. de Isernia in cap. 1. num. 8. de capitulis Conradi & l. si seruus plurium, §. vltimo. ff. de legatis 1. & alia tradit Menochius de arbitrarijs iudicum lib. 1. q. 18. & 28. & in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumptio. 102. num. 26. & 27. pag. 390. ¶ Et illud quod fieri consueuit, non est arbitrarium, sed necessarium, secundùm Baldum in l. quicunque, num. 20. C. de seruis fugitiuis, Fuluiũ Pacianum in tractatu de probationibus libr. 1. cap. 54. num. 78.

Et ex superioribus magnum etiam firmamentum † recipit quædam doctrina Episcop. Couarru. resolutio. lib. 3. cap. 5. num. 1. vbi dicit, quòd si quis aliqua bona proprio testamẽto, vel donatione in Titiũ detulerit, ita quod ea habeat titulo, & jure maioratus, licet alias conditiones non instituerit † habebit naturam, proprietatem, & alios effectus, quos alij maioratus habent ex legibus & consuetudinibus Hispaniæ, quia verba sunt interpretanda, & extendenda secũdum communẽ vsum loquendi. Et hoc sequitur D. Antonius de Padilla in rubr. de fideicommis. num. 11. contra Episcop. Ciuitatensem & Anton. Gom. in l. 40. Tauri num. 64. quos ipse refert Molina, licet prædicta non referat lib. 1. de primogen. cap. 4. num. 14. fol. 20. Auendañ. in l. 41. Taur. glos. 3. num. 9. fol. 144. Burgos de Paz in consil. 45. numer. 11. latissimè Burgos de Paz. q. 2. ciuili num. 67. cum pluribus sequentibus ad hoc legendus: & idem Molina lib. 4. cap. 3. num. 2. fol. 113. Matienç. in l. 1. tit. 7. libro 5. Recopil. glos. 7. numer. 1. fol. 167. vbi post Ioannem Lopium, Rodericum Suarez, Antonium Gomez, & alios, quos citat, ponit regulam, quod si quis simpliciter faciat maioratum, videtur apponere & consentire omnes clausulas consuetas in bonis maioratus. Pro quorum doctrina melius faciunt iura & rationes superius relatæ. Et quod scribit Glos. Paris. in consuetudin. Parisien. §. 5. numer. 74. fo. 82. vbi dicit, quod omnis actus, in quo non apparet determinatio certa, debet accipi, † & determinari secundum consuetudinem loci, quæ est ibi ius commune, iuxta doctrinam Abbatis in rubr. de consuetudin. per d. l. quod si nolit. §. quia assidua, pro quo facit dictum Ancharrani in c. quia propter, in fin. 4. opposit. de rescript. in 6. vbi dicit, quòd consuetudo format omnem † dispositionem, etiamsi non sit dictum, & secundum consuetudinem interpretantur contractus, venditio gabellarum, locatio, societas, stipulatio, donatio, concessio in emphyteusim, concessio feudi, matrimonium, restitutio dotis, præstatio fideiussoris, mandatum, & alia pleraque, quæ scribit latè Antonius Gabriel lib. 6. communium opinionum, tit. de consuetudin. concl. 1. num. 1. cum alijs, pag. 365. & cõclu. 2. & ante Glos. Paris. regulam ponit Innocen. in cap. olim, de verborum significatio. Abb. in cap. certificari, de sepultur. idem Abbas in cap. si propter tua debita in 4. oppositione de rescriptis lib. 6. Carol. Ruin. in cons. 111. col. 3. lib. 1. Bartholom. Socin. in consil. 111. lib. 1. & alij, quos citat Quintilia. Mandos. in tractatu de inhibitionibus. q. 80. num. 10. & q. 93. num. 4. Deci. in l. semper in stipulationibus, num. 10. ff. de regulis iuris, & in concessione emphyteusis tradit Gratus cõsil. 9. num. 145. lib. 1. Caldas Pereira in elegãti & vtili tractatu de nominatio. emphyteutica. q. 7. num. 11. fol. 62. Et de renouatione rei emphyteuticæ, q. 18. num. 37. fol. 162. ¶ Et pro hoc conducit famosa doctrina Bartoli in l. vt iuris iurandi. §. liberi. ff. de oper. liber. vbi dicit, quòd concessio emphytheusis facta alicui pro se, suisque filijs masculis, & fœminis, † intelligitur secundum statutum, vel consuetudinem loci, disponentem de modo succedendi, ita quòd si sit statutum, quòd fœmina non succedat stante masculo, filia non admittitur ad dictam emphyteusim, nisi in defectum filiorum: quod dictum omnes scribẽtes vbique sequuntur secundum Glos. Paris. in dictis consuetudinib. §. 22. q. 20. num. 86. fol. 95. cui adde Alexandrum in cons. 124. numer. 4. lib. 5. Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. num. 102. Anton. Gabr. cõmuni. opinio. lib. 1. tit. de verborum significatione conclus. 6. num. 78. & alios, quos citat Menochius cons. 111. num. 49. lib. 1. & idem tradit Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuileg. 48. num. 24. pag. 261. vbi refert Gozadinum consil. 45. num. 11. & consil. 59. nu. 6. Et legenda sunt quæ scribit Gratian. regul. 197. num. 4. & cum sequentibus. Ad quod etiam facit egregium dictum Cald. Perei. de nominatio. ad emphyteusim. q. 15. num. 12. vbi tradit, quòd masculus cõiunctus ex vno latere excludit fœminam vtrinq; cõiunctam in concessionibus Regalibus, in quibus ex antiqua consuetudine masculus excludit fœminam. Et quòd si sapientibus sit commissa aliqua dispositio, teneantur illam facere cum substitutionibus consuetis, † resoluit per plura Cephalus in cons. 28. num. 31. cum sequẽtibus lib. 1. pro quo faciunt scripta per Antonium Gabrielem lib. 1. de consuetudin. concl. 1. quem citat Fuluius Pacianus in tractat. de probationibus lib. 2. cap. 35. num. 36. fol. 136.

Ex quibus infertur, dubiam esse quandam doctrinam Ioannis Lopij in repetitione cap. per vestras, de donatio. inter virum & vxorem,

rem,in text.notab.3.§.26.num.20.ad fin.pagin.497.vbi tentauit dicere, quòd ſi quis relinquat bona maioratus filio maiori titulo maioratus ex facultate Regali, vel ex tertio & quinto bonorum,filio maiori mortuo bona libera remanent:quodetiam reprobaui in 4.p. iſtius operis,in principio.Et valet argumentum † à natura actus, ſecundùm Baldum in l. cum dotem.C.de iure dotium:quod refert & cõfirmat Simon de Pretis lib.1. de interpretand.defunct.volunta.interpretat.2. dubita. 2.ſolut.2.num.25.fol.56. Et ex natura actus datur intelligi voluntas, ſecundum Baldum in cap. 2.de fide inſtrumentorum, Rebuf.in tractatu de nominatio.q.10.numer.44. pag. 166.Et commiſſarius ſapiẽs, & executor debent ſequi ea quę ſunt ex natura contractus, ſecundùm Bart.in l.illa inſtitutio.num.5. ff. de hæredib.inſtituend.ex quibus infero ad doctrinam Feliciani in tractat. de cenſibus, par.1.cap.8.num.7.fol.89.vbi tradit, quòd ex natura cenſuum non venit, quod pręciſè debeat imponi ſuper rebus immobilibus.¶Et in contractibus terminus† generalis reſtringitur ad ea quæ ſunt ex natura contractus,ſecundùm Bald.in l. procurator. C. mandat. Matth.ab Aſflict.in cap.quę ſint Regalia, numero 35.fol.340.Et quælibet diſpoſitio recipit interpretationem à conſuetudine,†ſecundùm Innocen.in cap.olim, in principio, de verborum ſignificatione,Abb.in cap.certificari,de ſepulturis,latè Felin.in cap. cum M. de conſtitutio.& plura notabilia ſcribit Franciſc.Mantic.de coniecturat.ment.defũct.lib. 6.tit.8.num.7.cum ſequentibus,pagin. 232. & idem lib.6.tit.12.num.3.pag.241.vbi refert Epiſcop.Couar.in practicis,cap.38. nu. 12.dicentem,quòd quęlibet diſpoſitio eſt interpretanda iuxta naturam rei, & materiam ſubiectam, & regulas iuris. Faciunt ſcripta per Gozadinum in conſ.90. num. 17. ¶Et vbi actus eſt præparatorius ſecundùm naturam actus præparati ex tali actu† naſcitur actio.l.illud,ff.ad l.Aquiliam, latè Caſſan. in conſuetudin.Burgund.rubr.4.§.6.verſ. Accedat vlterius,pag.583.Et per prædicta aliàs ſuſtentaui,quòd cum quidam miles ex primatibus huius Regni in ſuo teſtamento cauiſſet, quod relinquebat quandam domum principalem,quam habebat valoris viginti mille ducatorum titulo maioratus,& nihil aliud ſtatuiſſet,nec vocaſſet filium maiorem ad maioratũ, nec aliud vltra dixiſſet,quàm prædicta verba,quòd ex hoc ſolo domus remanſit vinculata† in fauorem filij primogeniti cum omnibus qualitatibus & grauaminibus quæ in maioratibus tradi ſolent tàm ex iure,quàm ex conſuetudine.

Horum etiam authoritate dictus idem Epiſcop.Couar.reſolut.lib.3.cap.6.num. 10. in verſ.Poſtremo ſcribit licèt dubitans,quòd ex eo quod frequentiſſimè maioratus facientes diſponunt in eiſdem,quod nec ob cauſam dotis maioratus alienari poſſint non obſtante,quod in aliquo maioratu illa verba non ſint appoſita,† habentur pro ſcriptis,& dicta clauſula ſubintelligitur & ſuppletur perinde,ac ſi ſcripta fuiſſet per illum, qui maioratum fecit. Quæ doctrina licèt ex prædictis multum coadiuuetur,cauſa dotis eſt tam fauorabilis,quòd iuſtè ab ea ſententia deuiare poſſumus.Ad quod faciunt ea quæ ſcribo in 4 p. huius operis,quæſt.1.limitation.2.à num. 1. cum ſeqq.Et ſi dubitetur vtrum legatum ſit factum Canonicis,vel Eccleſiæ?Et ſi res donata mulieri nuptæ eius contemplatione ſit facta: & donata legatis an eorum contemplatione ſint donata? in omnibus iſtis eſt inſpicienda conſuetudo,vt docet Menoc.in tractat.præſumption.lib.4. pręſumption. 113. num.2.fol.218.col.4. & faciunt quæ ſcribit Simon de Pret.de interpretand.defunct.voluntat.lib.1.interpretat.2.dubitat.1.ſolution.9.nu.1.cum ſequentibus,fol.70. Et emphyteuſis videtur conceſſa ad vitas,ſi hoc eſt conſuetum,ſecundùm Anton. Gam. deciſ. 276.num.3.Et eſt memoria dignum in hac materia maioratuum,quòd caſus omiſſus poteſt ſuppleri† quando eſt inſolitus, quoniam teſtatori non debet imputari,ſi caſum inſolitum non cogitauerit,vt tradit Mantica in tractat.de coniecturat.ment.lib.5.tit.19. num. 14.pag.100.per l.mater.C.de inoffic.teſtam. l.vltima,C.de poſthum.hæredib.l.vltim. C. de inſtitutio.& ſubſtitutio. ¶Ex prædictis etiam originem ducit quod ſcribit Anton. Gom.in l 40.Tauri,num 59.vbi dicit,quòd ſi pater† vel mater conſtituerunt maioratum, aut meliorationem,non exprimendo, quòd veniret ad filium maiorem,ſed tantum dicendo,quòd veniret ad vnum ex filijs, vel fortè cum non haberet filios, vocauit conſanguineos vel extraneum,& poſt mortem eorum diſpoſuit,quòd veniret ad vnum ex filijs eorum,& quod bona eſſent inalienabilia, & indiuiſibilia,quod talis maioratus valet: & in dubio vocatus cenſetur filius maior primogenitus,& perconſequens ſucceſſiuè debet deuenire ad maiorem,quam concluſionem ipſe latius bonis rationibus fundat.

Ex cuius fundamentis & alijs iã dictis poteſt confirmari alia doctrina Gregorij Lopez in dict.l.2.vbi affirmat,quòd ſi quis faciat maioriam in filium,non declarando nomen filij,quòd hoc intelligitur de filio maiori,†cũ hoc ſit conſuetum, pro quo faciunt ſcripta per Menoch.in conſ.158.num.42.& 43.lib. 2.vbi refert Epiſcopum Couar. & Roderic. Suarez inter alios plures,& qui concedit Regnum videtur reſeruare & conſeruare conſuetudi-

tudinem Regni, secundùm Andream de Isernia in ea. r. de consuetud. recti feud. num. 3. fol. 182. vbi Nardus additionator. Et an fœmina possit succedere in feudo, est attendenda consuetudo, & mos patriæ, vt per Alciat. in tract. præsumptionum regul. 3. præsumpt. 32. Ioann. Gratian. Falcon regul. 323. nu. 8.

84 Et quomodo intelligatur † inuestitura facta secundùm consuetudinem Regni, tradit Decius in cons. 389. num. 6. quem citat Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus lib. 2. c. 39. num. 42. fol. 154. Quibus cōgruit quod scribit Roman. in cons. 408. in proposita quęstione, vbi affirmat, quòd legatum factū pro prima filia nubenda, intelligitur de maiori natu, non de iuniore, quæ prior nuplit, tradit Curcius in tract. de feudis, charta 2. vers. 18. quos citat Tiraquel. in tract. de primogen. in præfatione nu. 140. pag. 47. & legenda sunt quæ scribo p. 3. q. 9. Nec minus facit singularis doctrina D. Anton. de Padilla in d. l. cum quidam, n. 24. pag. 281. ff. de lega. 2. vbi vult, quòd si testator dedit potestatem vt daret rē cui voluerit, si res est vinculata, & hæres nō

85 elegerit, † res remanere debet apud maiorem de familia, per regulam l. vltimæ. ff. de fide instrumentor. quod est maximè aduertendum, quod ante eum voluit Rebuffus in l. bones 89. pag. 540. in fine. ff de verborum significatione, vbi dicit, decisum fuisse per Senatum, quòd si restitutio bonorū vni ex filijs debeat fieri, intelligitur de primo filio, & sic de primogenito, & si non elegerit, qui eligere debebat, pro primogenito est iudicandum, per regulam d. §. hoc sermone, & d. l. eum quidā, & faciunt quæ scribo supra à nu. 74.

Ex quibus confirmatur sententia Peraltæ in l. vnum ex familia. §. sed & si fundum, nu. 19. pag. 595. ff. de legat. 2. vbi inquit, quòd si pater meliorauit filium, & eum grauauit, vt post mortem nominaret ad meliorationem vnum ex filijs, vel descendētibus, & talis qui eligere & nominare tenebatur, decessit ante

86 nominationem, † melioratio debet peruenire ad maiorem natu, ex alijs superstitibus ipsi primo nominato, refert Aretin. cons. 162. & Guido Papæ decis. 46. & alia, pro quo facit quod trado infra q. 51. à n. 25. & idē quod Peralta voluerūt Greg. Lop. in d. l. 2. tit. 15. p. 2 in verb. *En España*. Episcop. Sarmiēto lib. 8. selectar. interpretatio. in l. cum quidam. ff. de legat. 2. num. 35. in fine, fol. 89. quidquid teneat ibi D. Anton. de Padilla nu. 24. fol. 281. quem iustè reprehendit Molina lib. 2. de primogen. c. 4. numer. 42. fol. 231. & idem quod Guido Papæ, Peralta, & alij tenet Simon de Pretis lib. 3. de interpretanda defunct. voluntat. interpretat. 3. dubit. 4. solut. 1. num. 74. fol. 329. qui ad hoc citat Alexand. cons. 4. per totum, libro. 4. & Marcum Vincentium pro Tribultijs num. 6. & 7. & legenda sunt quæ scribo supra q. 44. & legendum est quod istis relatis tradit Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez ampliatio. 10. nu. 25. pag. 48. Et ex his dixit Glos. Parisiens. in consuetudin. Parisien. §. 1. glos. 6. num. 6. fol. 65. quòd si constet fundum esse censualem, sed solum dubitabatur, quanta quantitas census sit soluē

87 da tunc ad eam verificandam, † sufficit consuetudo regionis, & locorū circumuicinorū, secus si de alio onere extraordinario imponēdo agereturi quia etiāsi maximè cęteri omnes circūuicini fundi illud soluant, nihil cōcludit ad onerandū alios, nisi aliàs de titulo, vel lōgissima pręscriptione particulari doceatur.

Et ex prædictis omnibus aliàs inserebā in practica, maritus promisit dare arrhas vxori

88 non designata quantitate, † quòd talis quantitas est taxanda, & soluēda secundū consuetudinem, quā solent dare alij nubentes, qui sunt eiusdem qualitatis, & conditionis, & diuitiarū considerata etiam persona mulieris, & illius nobilitate & diuitijs, & alijs similibus circunstantijs. Et illud, quod scribit Glos. Paris. tradunt Episcop. Couar. resolutio. lib. 3. c. 7. n. 5 Andr. Gail. qui refert Episcopi Couar. obseruationū lib. 2. obseruat. 8. n. 5. pag. 128. ¶ Et quòd maritus teneatur facere scripturam do

89 tis secundū consuetudinem, licet cōsuetudo † sit contra ius, tradit Ripa in l. 1. in princip. n. 63. fol. 46. ff. solut. matrim. faciunt scripta per Ioan. Garciam in tit. de hypotheca post contractum nu. 20. fol. 24. Et hæc etiam faciunt pro decisione quæstionis, de qua dubitauit Ioan. Lopius in repet. c. per vestras. §. 23. n. 20. fol. 101. vbi tractat, si quis virtute Regiæ facultatis fecit maioratum dicendo, relinquo bona mea, vel tertiam, vel quintam bonorum meorum filio meo maiori per viā maioratus, si non nominauit alias personas post filiū maiorem, an bona veniant ad filiū maiorem filij prius nominati. Nam vt ex prędictis cōstat, si pater dicat, quòd relinquit bona titulo maio-

90 ratus, † in æternū erit vinculata, quod ex prædictis satis cōstat, licet Ioan. Lop. in contrariā partē se inclinauerit. Et pro hac opinione faciunt plura quæ scribit Molina lib. 1. de primog. c. 3. n. 14. & cap. 4. n. 13. cum pluribus sequentibus, qui tamen de Ioanne Lopio nō meminit. Et pro hoc faciūt quæ scribit Deci. cons. 23. 38. 287. & hanc sententiā sequitur Burg. cons. 2. n. 75. & cons. 44. n. 11.

Sed & ex prędictis infertur, quòd si quis caueat in aliqua institutione, quòd relinquit aliquā rem, vt perpetuo sit vinculata, † & restitu

91 tioni subiecta, licet nō dicat expressè quòd eā relinquit titulo maioratus, videtur eā reliquisse per viam maioratus, & cōfirmatur ex regula tex. in l. 3. C. de liber. pręter. & in l. in conuentionibus. ff. de verbo. signifi. & l. quisquis,

cod

eod.tit.ibi: *Mihi videtur Labeo figuram verborum sequi: Proculum mentem testantis.* l.Pāphilo,in princ.ff.de legat.3.vbi dicitur, *Nō videri quidem quantum ad verba pertinet fideicommissum Pamphili vt restitueret, sed cum sententiā defuncti,&c.* late Tiraquel.in l. si vnquā, verb.libertis,nume.52.pag.108. C.de reuocand. donation. & communis vsus loquēdi, cuius tanta est virtus, istum patitur intellectum,cum sit certum quòd communiter bona maioratus vocantur bona vinculata.

Et prædicta omnia præstant notabile argumentum ad quæstionem de facto contingentem cuidam mulieri concessa fuit facultas, vt posset eligere filium ad quendam patronatū, quę decessit absque electione relictis filijs,& nepotibus,qui erant filij filij maioris; dubitatum fuit an admitti deberent ad illam successionem filij viui mulieris grauatæ? an nepotes filij maioris?& per l.40. Tauri, † admissi fuerunt ad patronatum nepotes filij filij maioris. Et pro ista conclusione & superioribus facit,quòd nominato aliquo, videntur nominati illius † hæredes, vt tradunt Alexand.in cons.13.lib.5.Decius in cons.164.num.2. & alij,quos citat Mascardus in tractatu de probationibus lib.3.conclus.1537.nume.2. Pro quibus est regula l.si pactum.ff.de probatio. l.1.tit.14.part.3.l.14.tit.11.part.5. & consilium 18.num.14.lib.5.& quæ scribit Cald. Pereira in tractatu de nominatione ad emphyteusim.q.9.numer.28.fol.93.Ex quibus omnibus facilè quis defendere potest prædictam sententiam Gregorij Lopez (de qua supra à num.41.) tenentis vt prædixi, quòd si mater faciat maioriam in filium,† quem maritus elegerit, qui in effectu nullum elegit, ratione consuetudinis videtur facta in filium maiorem,faciunt scripta per Bertazol. in tractatu de clausulis claus.37.glos.38.nu.1.fol. 39. & hac doctrina Gregorij Lopez habita pro vera,eam possumus tribus modis limitare,ex quibus fallentijs materia ista latius declarabitur.

Primò vbi apparuerit, quòd mulier,† quæ prædictam facultatem marito dedit,alium filium,magis quàm maiorē diligebat, maximè si alias diuitias,vel maioratum haberet aliquē, facit l.capienda.§.quod factum. ff.de regulis iuris,ibi: † *Quod factū est,quod in obscuro fit, ex affectione cuiusque capit interpretationem:* & est bonus textus in d.l.si seruus plurium, §.vltimo,ibi: *Charitas aut necessitudo.* l. cū pater.§.à te peto.ff.de legatis 2. gloss.in l.Gallus §.1.in verb.exprimat.ff.de liberis & posthumis.l.in testamento,vbi gloss. & Doctores.ff.de liberis & posthumis. l.semper in dubijs,ff.de regulis iuris.l.proximè, vers.sed in re dubia.ff.de his quæ in testament.delen. l. si fuerit,in fine. ff.de legat.3. l.cum in testamento.ff.de reb. dubi. & cōnducunt scripta per Romanum in cons.62.Florentina constitutio.Decium in d.l.semper,Oldrald.eleganter in cons.95.nu.6. & 7. & est bonus text. in l.ea quæ.§. in re dubia. ff. de regulis iuris. Et ideo si legatum sit factum monasterio, nō exprimendo specialiter aliquod monasteriū, intelligitur potius † de monasterio fœminarum,& monialium,quàm virorum , secundū Baldum in l.in multis,in fin.ff.de statu homi. Cynum in l. cum multa. C. de donationibus ante nuptias,quæst.vltima, vbi hoc sequūtur Bald.& Deci.in l.fœminæ num.77.ff.de regulis iuris,quod tradit & tenet Syluanus istis non relatis in cons.1.nu.13.Neuizan.in Sylua nuptiali lib.6.nume.47. & alij, quos citat Menochius de adipiscenda possessione , remed.4.num.788. pag. 118. latius in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 114. num. 10. fol.220. additio Speculatoris part. 2.particula 2. tit.de instrumentorum editione.§.nunc vero aliqua,nume.63.fol.139.in additione,quæ incipit duas quæstiones, Rip. in tractatu de peste,in tit. de remedijs ad cōseruādam vbertatem,num.158.fol.22. & est notabilis l. 20.tit.3.part.6.vbi tradit , qualiter intelligatur † legatum factū pauperibus; ex qua multę conclusiones diffiniri possunt, vbi Gregor.Lop.refert prædictam doctrinā Baldi.Pro quo etiam facit , quia vbi testator aliquid relinquit ecclesiæ non specificando ecclesiam,intelligitur de illa ecclesia , † quæ sibi magis coniungitur , vt notant Doctores per illum textum in l. quæ conditio. §. cum ita. ff. de conditionib. & demonstrationib. præcipuè Paul.& Socin.& traditur per Alexand.cons.213.num.2 lib.6.vbi Glos.Paris. Sed de his vide quæ notanter scribit Tiraq. in tractatu de primogen. quæst.17.num.16. pagin.131.Menochius dicta præsumpt.114. num.1.cum sequentibus , & eodem lib. præsumpt.125.num.12.fol.232. Episcop.Couarruu. oblitus de dicta l.partitæ in c.indicante, num.2.fol.47.de testament.& pro ista limitatione est etiam textus in ratione sui in l.cum alienā,& in l.prędia.C.de legat.& in l. Quintus.§.vltimo.ff.de aur. & argen. legato, & l. 20.tit.9. part.6. & conducunt alia plura quæ scribo in 2.p.huius operis in principio à nu. 32.cum alijs.

Ista tamen limitatio quoddam dubium habere videtur,† nam si mater tempore illo,in quo fecit prędictam dispositionem,diligebat magis filium minorē qui ei erat charissimus, quàm filium maiorē, verisimile est, quòd mater non fecisset illam dispositionem dubiam, & incertam committendo marito electionē filij ad maioratū , sed statim declararet,quod cùm non fecerit, existimandum est, quod ea affectione non obstante, voluit filium maiorem

rem primogenitum facere, & dedisse marito ad hoc potestatem nisi dicamus, quod multoties mulieres ob reuerentiam maritorum non audent animum suum apertè declarare, quod quotidie contingit. Et in iure ista reuerentia maritalis multum operatur, vt per Bart. in l. quæ dotis, ff. soluto matrimonio, vbi Iaso num. 96. post Alexandrum & alios, Decium in c. causam matrimonij num. 5. de officio delegati, & alios, vt per Caldam Pereiram de nominatio. emphyteut. num. 59. q. 16. fol. 139. Barbosam in l. 2. §. final. num. 6. cum sequentib. pag. 750. ff. soluto matrimonio.

Secundò, dicta conclusio Gregorij Lopez potest limitari, nisi filius maior esset odiosus

101 matri: † tunc etenim ratione odij existimandū est, & verisimile videtur, quòd mater nolebat ei præstare maioratum, nec quod maritus ad eundem eligeret illum filium indignū, & odiosum, nec censeri potest ad hoc dedisse marito potestatem, nec commissio data per mulierem ad hoc extendi debet sub illo arbitrio, argumento textus singularis, qui ad plura est cōducibilis in l. Lucius Titius. §. Titius Damam. ff. de legat. 2. vbi probatur, quòd in dispositione generali non comprehendūtur odiosi testatori disponenti, non probantibus sequent meritum, quem textum ad hoc ibi notant Bart. & alij, & Iaso in l. si ab hostibus. §. 1. num. 2. ff. solut. matrimon. & in vocatione cuiusdam fideicommissi, & parentis tradit in notabili casu Bartholom. Socin. in cons. 37. num. 5. & 6. lib. 3. Petrus Surd. decis. 54. nu. 13. & Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteusim. q. 19. num. 35. fol. 211. Menochius in cons. 30. num. 15. cum sequentibus. ¶ Et per illum textum dixit Bald. in l. eam quam nu. 38. C. de fideicommissis, quòd filius, qui est plurimum odiosus, vt quia natus

102 ex sacrilegio, vel monachatu, † non est legitimatus per verba generalia, *Non obstantibus*, sed specialis in hoc est impetranda dispensatio, & per illum textum dixit idem Bald. in l. omnes populi col. 9. in versic. est ergo aliud exemplum. ff. de iustitia & iure. Quòd statutum, quo cauetur primogenitum succedere,

103 † intelligitur si sit habilis, quia beneficia legū capacibus data sunt, non incapacibus, sequitur Cornc. in consil. 42. videtur prima facie, num. 5. lib. 4 notat latiùs Tiraquel. in tractatu de primogenitura. q 23. pagin 209. Et dixit idem Bald. in l. Barbarius col. 6. ff. de officio prætoris. §. dictum. §. Titius Damam, quòd

104 Princeps nō præsumitur † promouere odiosos, & multipliciter criminosos: notat Alexāder in cons. 195. assumo, num. 10. lib. 2. & idē Alexand. in cons. 59. visa inquisitione, num. 6. lib. 6. vbi vide Glos. Parisien. in additio. quę incipit, Odiose, qui citat Calderinum in cōs. 8. de re iudica. & alios. Et eundem Alexand. in consil. 213. ponderatis, num. 4. eod. lib. per illum etiam textum in d. §. Titius Damam, scripsit Gregorius Lopez in l. 32. tit. 9. part. 6. in glos. in verb. *No valdra*, fol. 68. col. 4. in versic. aduerte etiam, quòd si quis habeat licē

105 tiam faciendi maioratum, † non videtur Princeps concedere, quòd faciat maioriam in filium, qui sit inimicus Regis, refert etiam ad hoc l. finalem. C. de pactis inter emptorem & venditorē; & doctrinam Baldi in l. id quod pauperibus, col. 8. in versic. secūdo vigesimo secundo quæritur. C. de Episcop. & cleric. num. 34. vbi expressè ad propositum nostrū per illum textū in d. §. Titius Damam tenet, quòd executor datus ad distribuendum inter

106 pauperes, † non potest eligere indignum. Et istam doctrinā Baldi, & alia plura refert Matienço in l. 7. tit. 8. glos. 5. num. 2. fol. 227. lib. 5. Recopil. nouissimè Menoch. in tract. præsumptionum lib. 4. præsumpt. 96. num. 14. folio 181. Et quòd collatio facta de indigno nō valeat, tenent Innocentius in cap. interdicto, de excessibus prælatorum, Abb. in cap. final. de præsumptionibus, quos citat Sylua. in tract. de beneficio. p. 2. quæst. 18. num. 2. fol. 137.

Sed & per illum text. in d. §. Titius, repetit idem Gregor. Lop. in d. l. 32. folio 69. in versic. sed an ille col. 1. in princip. quòd habens facultatem ad faciendum maioratum in filiū, etiamsi non habeat filios legitimos, † non potest illum facere in filium spurium. Quod cōfirmatur ex sententia illorū, qui tenent, quòd si emphyteusis sit concessa alicui pro se, & aliquo filio, quē nominauerit (prout plerunque contingit) non licet † ei nominare filiū

108 spurium, vt colligitur ex his quæ scribunt Bald. Salicet. Ias. & Decius in l. generaliter, secum autem. C. de institut. & substitu. & expressius idem Decius cons. 71. num. 12. & vltimo; quod latiùs infrà tractatur, latè Anton. Gama decis. 2. vbi Mena in additionibus plura scribit, eleganter Augustinus Berojus qui loquitur in eo, qui habebat facultatē ad fideicommissum eligendi, is inquam in consil. 23. per totum lib. 2. quem citat Simon de Pretis lib. 3. de interpretanda defuncti voluntate, interpretat. 3. dubit. 1. solutio. 12. nume. 17. fol. 295. qui addit Angelum & Imol. in l. Lucius. §. in testamento. ff. de legat. 1. & confirmo ex aliquibus, quæ ad propositum per textum in d. §. Titius Damam, scribit in propria materia maioratuum Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphytheusim q. 15. n. 59. & 60. fol. 53. & 54. & notāter Anton. Gama decis. 206. nume. 15. idem Caldas. q. 9. num. 25. fol. 91. & ibi Gama num. 18. resoluit in ista materia, quòd per verba iniuriosa † cō-

109 trahitur inimicitia capitalis. Sed & Bart. quē isti non citant in l. vltima, nu. 7. ff. de his quibus

bus vt indign. vult, quòd si data est potestas per testamentum à testatore alicui distribuẽ di inter pauperes, † non potest eligere illum quem testator non poterat eligere, per text. in l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. delegatis 2. vbi hoc voluit Paulus de Castro nu. 2. & Baldus in cons. 91. videtur quòd dicta electio. Ioann. Andr. in tit de instrument. editione. §. nunc vero aliqua, Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 2. conclu. 593. nu. 7. fol. 7. quod vidi in facto † circa quoddam testamentum, in quo erat clausula, quod Prouincialis fratrum Minorum posset eligere monialem de generatione testatoris, quædam autem filia spuria ex generatione testatoris prętendebat in illam esse faciẽdam electionem, quia erat proximior alia legitima, quæ idem petebat tanquam consanguinea, & de generatione testatoris. Et ad istam cõclusionem mouetur Mascardus per textum in d. §. Lucius Titius Damana.

Hine est, quòd grauata contrahere vni de domo vel familia, † non censetur grauata, vt contrahat in gradu prohibito, secundùm Abbatem in cons. 65. num. 3. lib. 2. Simonem de Pretis lib. 4. de interpretanda defuncti voluntate, dubit. 1. num. 7. fol. 443. quod dictum refero infra q. 50. Et cum allegatur patrem instituisse filium spurium, impeditur remediũ l. vltima. C. de edicto diui Adriani, vt tradũt Ioann. Igneus in authent. ex causa num. 90. C. de liber. præterit. Menoch. de adipiscenda possessione, remed. 4. num. 758. pag. 115. & in cons. 180. num. 34. lib. 2. Anton. Peregrin. in tractatu de iure fisci lib. 3. tit. 18. nume. 39. pag. 170. ¶ Et concessio facta per Principẽ alicui, & eius hæredi, † nõ intelligitur de filio naturali, qui non est hæres nisi in duabus vncijs, vt tradit in notabili quæstione Matthæ. de Afflictis decis. 392. Rex Ferdinandus nu. 22. & faciunt quæ scribit Menoch. de adipiscenda possessione remed. 4. num 388. quod non semel ex facto vidi, & idem Gama decis. 377. licèt in contrarium † faciat doctrina Pauli in l. si is qui num. 5. ff. de vulgar. vbi vult, quod si quis grauatus fuerit restituere centũ in pauperes, potest filio spurio aliquid distribuere, cum videatur electus, non à parente, sed ab eo, qui illum fecit executorem, quod volunt ibi Alexand. num. 8. & Iaso num. 7. Domin. Anton. de Padilla in l. vnum ex familia. §. si de falcidia num. 3. pag. 291. ff. de legat. 2. & prior Peralta in d. l. vnum ex familia, in princip. num. 28. pag. 562. quos sequitur Molin. lib. 2. de primogen. c. 4. nu. 8. fol. 226. quæ cautè legenda sunt. De quo etiã lector videat Bald. in d. l. ad quod pauperibus nu. 54. q. 22. latius quæ refert & scribit Matienço in l. 7. tit. 8. lib. 5. Recopil. glos. 5. num. 2. cum sequẽtibus, fol. 227. & quæ scribo infra. Ancharranus in Clement. 1. de testament. num. 18. fol. 53. ¶ Et quòd filius sacerdotis † non possit in emphyteusi succedere, tradit idem Antonius Gama in decis. 72. num. 6. & idem Gama decis. 149. & melius in dicta decis. 2. num. 1. cum sequentibus, & faciunt quæ scribo infra p. 2. q. 2. à nu. 98. cum seqq.

Ex quibus infertur, quod si pater fecit vinculum tertij in fauorem alicuius filij, & descẽdentium, quibus deficientibus, & consanguineis & alijs, quos necesse est vocare, secundùm ordinem l. 27. Taur. dedit filio potestatem, vt possit nominare ad meliorationẽ vinculatam quem voluerit, † non potest ex vi talis commissionis nominare filium spurium, ad quod faciunt etiam verba d. l. 27. Taur. hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopil. ibi: *Entre sus decendientes ilegitimos, que ayan derecho de los poder heredar.* Ad hæc facit, quod nominatus per aliquem, qui habet ius nominandi, debet esse legitimus & naturalis, † non legitimatus, vt probat latè Beronus in cons. 23. lib. 2. quẽ citat Simon de pretis lib. 3. de interpretanda defunct. volunta. dubit. 4. solut. 1. num. 68. folio 32. ¶ Quibus tamen est addenda singularis decisio Matthęi de Afflictis 99. si pater, vbi resoluitur, quòd spurius † potest succedere in emphyteusi accepta pro se, & hæredibus, & filio spurio virtute stipulationis. Et quod illegitimè natus † non possit succedere in emphyteusi ecclesiastica, volunt Bald. & Salicet. in l. generaliter. §. cum autem. C. de institu. & substitutio. idem Bald. in c. quæ in ecclesiarum, de constitutio. & alij plures, quos citat Carolus Ruinus in cons. 158. num. 5. lib. 1. vbi num. 6. hoc extendit ad nepotem legitimè natum ex filio naturali legitimato, ex Hostiens. Ioann. & Antonio in cap. lator qui filij sint legitimi, & alijs quæ citat: quod est notandum, & contra ea quæ scribo infra part. 2. Et quòd renouatio emphyteusis non possit fieri in filium illegitimum, tradit Cald. Perei. in tract. de renouat. emphyt. q. 9. n. 12. fol. 66. & q. 7. n. 39. & q. 19. n. 28. fol. 209. ad hoc legendus in tract. de nominatio. q. 20. n. 7. fol. 225. & faciunt scripta per Thom. Triniũ decis. 26. p. 1. Aluar. Valasc. consultatio. 147. per totam. Quinimo, nec nepos ex filio naturali etiam legitimato non potest succedere auo in emphyteusi ecclesiastica, vt resoluit Gozadinus in cons. 46. num. 15.

Nec est etiam omittẽdum, quod per illum textum in d. §. Titius, sustentat Paulus de Castro in cons. 335. laudatio & inuestitura nu. 2. in fin. libr. 1. vbi dicit, quòd in feudo nobili † non est capax ad succedendum ignobilis sine expressa domini voluntate, quam doctrinam refert Tiraquellus in tractatu de nobilitate cap. 37. num. 28. pag. 551. de qua doctrina latius scripsi supra in q. 1. à num. 19. Et ad hoc

hoc facit proprius doctrina Pauli Castrensis
in l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. dele-
gat. 2. vbi dicit, quod quando committitur hę
121 redi nominatio certæ personæ, † non poterit
nominare inimicum testatoris, & quem testa
tor verisimiliter nõ nominaret: citat textũ in
d. l. Lucius Titius. §. Titius Damam, quem re-
fert & sequitur Bartholom. Socin. in l. vtrũ,
§. cum quidam, nu. 10. ff. de rebus dubijs, pro
quo etiam faciunt scripta per eundẽ Barthol.
Socin. in cons. 33. col. 2. lib. 3. Rubeum in l.
Gallus. §. quidam rectè, num. 91. ff. de liber. &
posthumis. Aymonem Crauet. cons. 284. nu-
mer. 1. Menochium cons. 30. num. 15. cum se
quentibus lib. 1. Episcop. Couarruu. in epito-
me de sponsalibus. 2. p. c. 8. §. 5. num. 3. cum
sequentibus fol. 129. Burgos de Paz in cons.
27. num. 27. cum sequentibus. Et in licentia
data ad alienationem feudi, quod non debeat
fieri in personam odiosam, tradit Andreas de
Isernia in cap. Imperialem, in princip. num.
10. fol. 97. de prohibit. feud. alienatio. Natta
in cons. 162. num. 12. lib. 2. Anton. Peregrin.
in tract. de fideicommissis, art. 22. num. 95. fo
lio 207 Et per textũ in d. §. Titius Damam.
volũt ibi Iacobus de Arenis, Bart. & alij, quòd
122 odiosi testatori † nunquam comprehendun-
tur sub generali vocatione, quos citat Moli-
na lib. 1. de primogen. cap. 9. num. 13. fol. 65.
quem refert Petrus Surdus decis. 41. num. 5.
qui alia similia adducit. Et ego tracto lib. 2. q.
4. Ex quo fit, quòd promissio de aliquem nõ
offendendo sub pœna, non intelligitur si su-
perueniat noua causa culpa aduersarij, secun
dùm Romanum in cons. 583. quem citat ad-
ditio Ferraræ in practica in forma libelli ad
compromissum pag. 225. quod infrà latiùs cõ
firmo vers. tertio prædicta: & Peralta in d.
§. si de falcidia, num 4. pag. 568. motus ex di
cta doctrina Pauli ibi & alijs expressè ad no
strum propositum vult, quòd si pater dederit
alicui commissionem, vt vnum ex filijs melio
raret, non potest eligere ad meliorationem fi
lium patri ingratum. Et dicit idem Bartholo
mæus Socinus in cons. 37. num. 5. cum sequẽ
tibus lib. 3. quòd licet in fideicommisso fami-
liæ, vel parentelæ relicto censeantur vocati il
li de familia ordine successiuo, secundum gra
duum proximitatem, quando inter eos adest
ordo affectionis. l. cum ita. §. in fideicommisso,
l. peto. §. fratre. ff. de legat. 2 cum concordan.
123 tamen † remotior admittitur, si fuerit proba
tum, quod testator odio habebat proximiorẽ
in gradu, quod est notabile consilium: & re-
fert Alciat. in l. moribus num. 56. pag. 125. ff.
de vulgar. vbi dicit, quòd in fideicommisso,
quod generalibus verbis relictũ est familiæ,
ad eius petitionem non admittuntur inimici
testatoris, quamuis ex familia sint: tradit alios
citans Bursatus in consil. 135. num. 48. lib. 2.

& num. 60. Ex quibus confirmatur id quod
scribit Ahumada in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 13.
in verb. *En España*, nu. 2. fol. 545. vbi limitat
doctrinam Antonij Gomez in l. 4. Taur. nu.
41. volentis. quòd si testator disposuit quòd
in legato, siue fideicõmisso succedat electus
per aliquem ex familia testatoris, possit abso-
lutè eligere quem velit, quod latiùs tracto in
frà quæst. 72. non tamen potest eligere indi-
gnũ. Et per textum in d. §. Titius Damam, &
alia iura, disputat quæstionem Anton. Gama
de decis. 2. num. 5. cum sequentibus, quam ita
vidi in practica, & quotidie contingit, si quis
accipiat emphyteusim cum facultate nominã
di filium post eius vitam, an possit nominare
filium naturalem legitimatum, aut spurium?
& tandem concludit in emphyteusi † eccle- 124
siastica licitum non esse tales filios nomina-
re: & mouetur etiam per doctrinam Baldi in
authent. si quas ruinas. C. de sacrosanct. eccle
sijs; & per alias authoritates, qui id limitat nisi
concessio facultatis nominandi habeat omni
modam libertatem, vel facta † sit à principio 125
spurios; & idem tradit in d. decis. 377. nu. 5.
cum sequentib. quod nouissimè disputat &
resoluit Caldas Pereira in lib. de emphyteusi
q. 39. num. 61. fol. 257. licet Gamam nõ citet:
& addo eundem Caldam. q. 20. num. 12. cum
sequentibus, vbi tractat, an filij naturales pos
sint petere rem emphyteuticam datam ab ec
clesia, si illos extare ecclesia sciebat; & ad Ga
mam & Caldam Pereiram addo Rolãdum in
cons. 79. num. 40. cum sequentibus lib. 3. vbi
plura tradit ad propositum de filijs spurijs, &
incapacitate, & indignitate illorum, quod cõ-
silium refero in 2. part. quæstion. 2. & tradit
Caldas Pereira in tract. de potestate eligendi
part. 3. c. 13. num. 1. cum sequentib. fol. 134.
Et quod insensum & inimicum testatori † nõ 126
possit quis eligere, etiamsi habeat liberam eli-
gendi facultatem, tenet in terminis Episcop.
Sarmien. lib. 8. selectarum interpretationum
in l. cum quidam num. 7. fol 83. ff. de legat. 2.
contra D. Anton. de Padilla ibi, & Molinam
lib. 2. de primogen. c. 5. num. 6. 7. & 8. Et ista
cõfirmantur ex regula iuris, quæ habet, quòd
donatio perfecta † reuocatur per ingratitudi 127
nem. l. vltima. C. de reuocand. donationib. l.
penult. tit. 4. part. 5. latè Matienço in l. 7. tit.
10. lib. 5. Recopil. glos. 7. num. 3. fol. 307. &
pro hac sententia & limitatione facit etiam
textus in l. vt gradatim. §. final. ff. de muner.
& honorib. & in l. si quando. C. de inoffic. los.
testamen. & faciunt quæ plenè notantur in
l. 1. C. de sacrosanct. eccles. & in l. 1. § nuntia
tio. ff. de noui oper. nuntiatio. & doctrina Bar
toli in l. vltima, numer. 7. ff. de his quibus vt
indignis, vbi vult, quòd si testator rogat ex-
presse hæredem, vt restituat hæreditatẽ, cui
velit, † nõ potest spurium eligere, & videtur 128
tamo

tunc capere à testatore ex l. vnum ex familia. §. 1. ff. delegatis 2. quem citant Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci lib. 3. nu. 105. Gregor. Lopez in l. 13. tit. 7. part. 6. in gloss. in verb. *En poridad*. Et idem voluit Bart. in consil. 198. Paleotus, quē refert Bursatus in consil. 55. numer. 19. de quo legenda sunt quæ scribo supra à num. 107. & doctrina Bartol. in tract. de insignijs & armis num. 11. Parisij in consil. 29. numero 7. libro 1. Curtij Iunior. in consil. 177. ad finem, Menoch. in consil. 30. numer. 1. decidentis, nomen & insignia familiæ non transire ad spurios, aut bastardos. Et inquit Dominic. in cap. si pro debilitate, de officio delegat. in 6. quòd ille cui conceditur electio libera, non potest eligere non idoneum, quem citat Curcius vbi alia similia scribit in consil. 188. numero 20. libr. 1. Et mandatum inuestiendi in aliquam rem censualem † intelligitur de personis iustis, & habilibus, secundum Gloss. Parisien. in consuetudin. Parisien. §. 41. numero 74. fol. 294. ad quod conuenit lex. 2. tit. 15. part. 2. l. 6. tit. 15. part. 1. in illis verbis, *Seyendo ome para ello*. Et facit quod voluit Paulus de Castro circa materiam l. si vnquam. C. de reuocand. donation. distinguens inter liberos odiosos, & dilectos patri in l. 1. C. de inofficios. donation. & Cardinal. Florenti. in consil. 2. Iacobus testator. & per has & alias rationes, quas omitto, hæc secunda limitatio persuaderi potest. Et pro ista sententia conducunt alia plura quæ scribit Burgos de Paz quæst. 3. ciuili. num. 29. cum alijs, eleganter Carolus Ruinus consi. 25. numero 9. libro 2. vbi tradit, quòd si maritus det commissionē vxori, quòd posit eligere ad hæreditatem, & eam diuidere inter consortes de Tauellis, prout ipsi mulieri placuerit, talis voluntas est regulanda secundùm arbitrium boni viri, & debet sequi voluntatem testatoris tacitā, vel præsumptam, & tenetur præcisè relinquere hæreditatē inter illos de familia de Tauellis, & non potest eligere fœminas masculis extantibus. Et faciunt etiam quæ scribo part. 2. in initio, & p. 2. q. 4. in principio à num. 8. Et quod tradit Bartholom. Socin. in l. Centurio. ff. de vulgar. vbi dicit, quòd si per statutum masculi excludant fœminas, intelligitur si masculi tales sint, qui successionem obtineant: & idem volunt Carolus Ruinus in consilio 152. nume. 7. libr. 2. & in consil. 93. num. 11. libr. 3. Cephalus in consil. 221. num. 13. lib. 2.

129

Sed nihilominus hæc secunda limitatio nō procedit † sine difficultate, quia cum mater tempore, in quo dedit potestatem patri eligendi filium, quem ipse vellet ad maioratū, non exposuerit, quod volebat, vt ille filius maior tanquam ei odiosus non succederet in primogenitura: credendum est quod illi remisit iniuriā, & odium, & quod iam eam pœnituit prioris voluntatis maximè si probatur reconciliatio, & benemerita filij post offensam, & odium: argumento eiusdem met text. in dicto §. Titius Damam, ibi, *Si ij, qui peterent, manifestè doceret eo animo circa se patronum cum testamentum faceret, esse cœpisse, vt ijs quoq; legatum dari velit, alioquin nihil ipsis præstetur.* facit textus expressus in l. in ipsius C. famil. ercis cund. notat Iaso in l. in arenam, num. 8. C. de inofficios. testamen. & probatur in l. 3. §. final. ff. de adimend. legat. vbi Bartolus, tradunt Alexander in cons. 91. numero 4. libr. 7. Iaso in authent. vnde si parens, numero 20. C. de inofficioso testamento, Parisius in consil. 1. num. 149. lib. 1. Menochius in tractatu præsumptionum libr. 3. præsumpt. 37. num. 38. pag. 321. ad quos etiam alios concordantes scripsi in quæst. 43. supra eodem, in versic. tertio reuocatur, num. 73. Et dicit expresè Baldus in d. l. id quod pauperibus, in versic. vigesimo secundo quæritur, numer. 34. quòd executores virtute commissionis illis à testatore datæ, eligere possunt illos, qui erant odiosi testatori, licet non indignos, † quia cum testator decesit confessus, & contritus, illud odium remisisse videtur, debet tamen secundum eum fieri articulus, quòd decesit in illo statu: refert notata in §. final. instit. de iniur. Nam & scimus, quòd ille qui fuit malus, & postea se de crimine emendauit, præponitur illi, qui semper bonus fuit, secundùm Glossam notabilem in cap. fidelior, distinctione 50. de quo per Romanum in consilio 533. electi sunt duo Doctores, & latiùs per Felinum in cap. eam te, col. 4. versic. limita tertio, de rescript. & notat Decius in cap. constitutis, num. 8. fol. 214. de appellation. de qua doctrina dubitat Molina libr. 2. cap. 5. numero 11. folio 237. Et ista conclusio maiori ratione procederet, vbicunq; mater vixit aliquo tempore postquam marito concessit prædictam facultatē, ac potuit declarare illi se non velle, quod faceret maioratum in illū filium ei odiosum, nec tale declarauit: quia tunc magis præsumitur † odium remisisse: argumento glossæ in l. Athletæ. §. dat remissionem. ff. de excusatio. tutor. & in l. tractabatur. ff. de testamen. milit. & in l. 3. C. de inofficios. testamen. Et conducunt plura singularia quæ scribit Iaso in auth. ex causa, numer. 25. C. de liberis præterit. & facit bonum consilium Barthol. Socin. 93. num. 7. libro 4. Sed contra ista facit textus notabilis in l. filia, §. Seio, vbi Bartol. notat. ff. de adimend. legat. vbi probatur, quòd si testator in testamento fecit legata alicui, & postea superuenerunt inimicitiæ inter legatarium, & testatorem, per quas reuocatur tacitè legatum,

130 131

si post tale legatum testator faciat codicillos, in quibus nō reuocauit legata facta illi, prout poterat si volebat, per talem præsumptionem non desinunt esse reuocata legata, quem textum vocat solennem Iaso in dicta authen. ex causa, nume. 5. C. de liber. præterit. folio 137. & faciunt scripta per Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommissis, artic. 22. numer. 100. fol. 207. Præsumendum autem est, matrem faciliter filio ingratitudinem & offensam remittere tam ob dilectionem, quam in filios communiter matres habent (vt experientia docet) & probatur per textum in l. nam & si parentibus. ff. de inofficiof. testament. ibi: *Propter votum parentum & naturalem erga filios charitatem.* De qua re plura scribit Tiraquellus in l. si vnquam in principio, nume. 5. cum sequentibus. C. de reuocand. donation. quo in loco lector stomacho satisfaciet, quàm quia facilius solent filijs parcere, & misereri, vt quotidie videtur. Ad quod facit l. filia. C. de inofficiof. testament.

132 Et † mulieres sunt misericordiores, & piæ magis quàm viri, vt docent Aristotel. & Auicēna vtrique libro 9. animalium cap. 1. & confirmat Tiraquellus in l. 9. connubial. numero 597. folio 162. licet eadem glossa numero 184. tradat, mulieres iracundas esse, & cū ira furere.

Vnum etiam in præsenti articulo animaduerto, quòd odium non præsumitur, & ideo

133 † requiritur plena probatio odij, vt ex textu in authen. de testibus. §. si quis vero dicat, tradit Mascardus in tractatu de probationibus libr. 2. conclusione 898. & libro 3. conclusione 1127. qui ad hoc refert etiam Speculatorem in tit. de teste. §. qualiter autem sint probandi, num. 19. ad quem addo Nattam in consil. 462. num. 9. lib. 2. Menochium in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumpt. 37. numer. 26. cum sequentibus, quæ conclusio maximè procedit inter patrem & filium, maritum & vxorem, aut tres vel alias coniunctas personas. Et inimicitia præsumitur dura-

134 re † nisi probetur reconciliatio, secundùm Alexand. in consi. 99. num. 3 lib. 1. post Innocētium in c. cum oporteat, de accusatio. Parisium consi. 2. nu. 57. lib. 4. Roland. in consi. 24. nu. 32. lib. 1. Et quòd vbicunq; agitur de reuocando legatum propter inimicitias, requiruntur quinq; testes ad probandam inimicitiam, volunt Dynus & Baldus in l. hæredes palam, §. si quid post. ff. de testament. Petrus Surdus decis. 128. num. 5.

Tertiò, prædicta conclusio Gregorij Lop. & aliæ similes, quas ad illam fundandam ad-

135 duximus, possunt restringi, † nisi postquam mulier illam facultatem marito concessit, ante confectionem maioratus succedat aliqua noua causa in filio maiori, qui matrem grauiter offenderit post mōrtem (prōut sæpè cōtingere potest) quia tunc verisimile est, quòd si mater viueret, nequaquam vellet, quòd filius maior succederet in primogenitura, quod varijs iuribus, & rationibus fundari potest, ex quibus ea quæ magis vrgent scribam. Et in primis facit textus ad plura laudatissimus in l. si hominem. ff. mandat. arguendo de contractibus ad vltimas voluntates, iuxta l. quæ delegato. ff. delegatis 1. vbi latè Iaso, ex quo colliges qualiter hoc argumentum est efficax, vbi militat eadem ratio: latius Euerardus in centum locis loco 17. pag. 170. Probat igitur dicta l. si hominem, quòd si quis dedit mandatum ad hominem manumittendum, procurator tenetur exequi man-

136 datum, † nisi iustam causam habeat id non faciendi, veluti si postea compererit, eum falsas rationes confecisse, insidias vitæ domino extruxisse; quem textum summè commendat, vocando vnicum & singularem Baldus in cap. 1. col. 8. numero 19. vt lite non contesta. Iaso in l. omnes populi, lectura 1. numero 34. & lectura 2. numero 12. cum alijs, vbi plura adducit. ff. de iustitia & iure: & hoc alij plures ad cœlum vsque extollunt, quos omitto, & istam conclusionem confirmo per textum in l. Titius. ff. de obsequijs patron. præstan. & doctrinam Pauli in l. digna vox. C. de legibus; quorum authoritate scribit Azeuedo in Curia Pisana lib. 2. cap. 14. numero 14. folio 63. quòd ciuitas po-

137 test venire & reuocare quod semel dedit, † vel contraxit propter ingratitudinem eius cui facta fuit concessio: facit textus notabilis in l. quod semel, ff. de decret. ab ordine faciend. & in l. final. ff. qui satisdar. cogant. l. cum quis in principio. l. si cum Cornelius. ff. de solutio. & in l. stichum. §. vsumfructum; & in l. si quis seruo. ff. eodem titulo, & l. libera ff. de peculio, de quibus iuribus latè tractat Iaso in l. rogasti. §. si fugitiuus, numero 2. ff. si certum petatur: & in l. non solum, §. morte, numero 56. ff. de noui oper. nuntia. & in l. si pecuniam. §. 1. numero 2. ff. de condi. cauf. dat. Ioannes Faber in §. pretium, numero 2. instit. de emptione & venditione. Et omnis dispositio intelligitur rebus sic stantibus, l. quod Seruius. ff. de condictio. ob cauf. cum concordan. quæ scribo infra.

Hine est, quòd si mulier soluto matrimonio adulterium committit thorum violan-

138 do, † perdit medietatem lucrorum acquisitorum constante matrimonio, propter præsumptam mariti voluntatem, de quo credendum est, quòd si viueret, hoc non consentiret, probatur in l. 4. tit. 4. lib. 5. ordinamenti, quę hodie habetur in l. 5. titul. 9. libro 5. ordinamenti noui, cui adde l. 3. quæ est final. tit. 12. part.

part.4. ibi: *E la pena es esta, que es despues de mala fama, e deue perder las arras, e la donacion que le fizo el marido finado, e las otras cosas que le ouiesse dexado en su testamento; e deuenlas de auer los fijos que fincaren del. E si fijos no ouiere, los parientes que deuen heredar lo suyo: essa mesma pena deue auer, si antes que passasse el año fiziesse maldad de su cuerpo.* Et istum punctum, & dictam legem Regiam notabiliter explicat Costa in cap. si pater, de testament. in 6. part. 1. in verbo, legauit, numero 38. pagina 78. & materiam latè tractat Osascus decisio. 87. numero 1. cum sequentibus, & facit glossa in l. sororem, in verbo, indignam. C. de his quibus vt indignis, quæ dicit, quòd si hæres post mortem testatoris

139 commiscuit se cum illius vxore, † efficitur indignus hæreditatis, quam glossam sequuntur communiter Doctores ibi, & est consimilis in l. fideicommissum. C. de fideicommiss. quæ idem in legatario dicit; vbi Paul. de Castro dicit, quòd si vxor post mortem mariti

140 committit adulterium † perdit dotem, quam opinionem pluribus relatis dicit communem esse Petrus de Peralta in dict. l. cum quidam numero 8. pagin. 269. ff. de legatis 2. & Bellonus in rubrica de edendo, numer. 83. Boerius decisio. 338. & idem etiam tenet Cifuen-

141 tes in l. 14. Tauri, quamuis † contrarium teneat Alexander in dict. l. sororem, & Iaso in dict. l. fideicommissum, & alij, quos referunt, & defendunt; & sequuntur egregij scriptores moderni, Episcop. Couarruu. in epitome de sponsal. 2. part. cap. 7. §. 6. num. 10. 11. & 12. fol. 106. Barbosa latè in l. 2. in principio, num. 64. pag. 608. ff. soluto matrimonio, & Anton. Gomez in l. 80. Taurina num. 70. Arius Pinellus in l. final. numer. 9. C. de bonis maternis, Molina lib. 1. de primogenijs, cap. 9. num. 55. fol. 71. vbi etiam alia tractat; apud quos hæc quæstio latè disputatur, quibus adde eundem Antonium Gomez in d. l. 14. Taur. num. 17. & Gloss. Parisiens. qui illam glossam in dict. l. fideicommissum reprehendit in consuetud. Parisien. p. 1. §. 30. numer. 142. folio 247. Et quod per verba iniuriosa, quæ dixit legatarius contra testatorem,

142 † legatum censeatur reuocatum, tradit latè Natta in consil. 457. nume. 24. lib. 2. faciunt scripta per Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 170. num. 3. fol. 330. ¶ Et horum authoritate dixit in hac nostra materia Ioann. Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem, col. 371. versic. ex istis infero, hodie. §. 67. num. 7. pag. 240. quòd si maritus relinquat vxori facultatē, vt pro eo testari possit, & mortuo

143 marito ipsa luxuriosè viuat, † per hoc videtur reuocare mandatum, ad quod etiam adducit bonum textum in d. l. si cum Cornelius, ff. de solutio. de cuius legis ornatu vide vltra plura, quæ cumulat Ioan. Lop. Iasonem in l. singularia. ff. si certum petatur, Hippolyt. in singula. 58. Auiles in cap. correctorum, in prooemio num. 44. fol. 10. ¶ Et quòd per sequentem inimicitiam † censeatur fideicom-

144 missum & legatum reuocatum, tradunt vltra prædictos Carolus Ruinus in cons. 162. col. 1. libr. 4. & alij vt per Tiraquellum in tractatu de cessante causa, in princip. num. 122. Menochius in cons. 30. nu. 16. & 17. lib. 1. faciunt scripta in propria materia per Ioannem Lopium & additionem in dicta rubrica. §. 83. & vltimo, pag. 299. & facit simile in ista materia, quòd si fuit factum in concessione feudi quod non possit reuocare propter aliquam causam, reuocari potest propter ingratitudinem, vt tradunt Speculator in tit. de nominatio. num. 5. Mandosius in tractatu de ingratitudine. c. 62. col. 2. fol. 28. qui citat Afflictū. Ad ista quadrat, quod scribit Bart. in l. in principio, num. 42. ff. de vulgar. vbi vult, quòd si mater erat inimica testatoris, quia habuerat

145 rem cum aliquo, † vel propter aliam causam, elicitur coniectura, quòd eam voluerit excludere per tacitam pupillarem per l. 3. in fine, & l. ex parte. ff. de adimend. legat. & sequuntur alij Doctores, vt dicit ibi Ripa numero 57. & Socinus Iunior numero 116. quos refert Franciscus Mantica libr. 5. de coniecturata mente defuncti, titul. 15. num. 18. pagin. 189. De quo legenda sunt plura quæ pro confirmatione istorum scribit nouissimè Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci libro 2. tit. 8. num. 1. cum sequentibus, pagina 96. & quæ scribit idem Mantica dicto titul. 15. numer. 27. Imo si vxor testatoris secun-

146 das contraxerit nuptias, † excluditur per tacitam pupillarem, secundùm Angelum in l. 2. §. prius, num. 2. ff. de vulgar. & in l. precibus, num. 5. C. de impub. vbi Deci. num. 19. quod volunt alij relati à Rolando in cons. 70. numer. 32. lib. 1. Francisc. Mantica lib. 5. de coniectur. ment. defunct. tit. 15. numer. 28. pagin. 191. ¶ Et non solum mulier † amittit

147 dotem, & alia similia propter adulterium, sed etiam propter osculum, & tactum mammillarum, & alios actus inhonestos, vt per l. final. C. quādo mulier tutelæ officio fungi possit; & doctrinam Baldi in cap. tuæ, de procurator. Decij in rubrica de iudicijs, & in rubrica de edendo, tradit Gratus in consil. 115. numer. 9. libr. 1. & legenda sunt quæ scribit Ioann. Gratian Falcon regul. 496. Istis est germana doctrina Baldi in l. sancimus, numero 6. vers. vel quia noua ratione. C. de testament. vbi dicit, quòd in secundo testamento, si testator fuerit † læsus ab hærede institu-

148 to, vel alia ratione offensus, ibi idē voluerunt Fulgosius num. 2. Paul. num. 5. Iaso num. 14.

Bartholom.Socin.in l.si mihi & tibi. §. in legatis,num.16.ff.de legat.1. & alij vt per Mãticam in d.tract.lib.12.tit.8.nu.17. pag.606. col.2.Simonem de Pretis lib.4.de interpretand.defunct. volunta.dub.2. num.110. fol. 468.col.4.ad hoc legend. latius nouissimè & eleganter Menochius in tractatu de præsumptionibus lib.4.præsumpt.166. num.1. cum sequentibus,fol.288.post Episcop. Couarr. in 2.part. Rubricæ de testament. numer.19. cum sequentibus, Bursat.in consil.47. Tiraquellus de legibus connubialibus,gloss 7. ex prez,num.130.fol.315.Ioann.Gratian. Falcon regul. 475. Iulius Clarus. §. testamentum,quæst.95. idem Episcop. Couarruu.in cap. quamuis pactum,de pact.in 6. part. 1. §. 3. num.6.fol.22. Peralta in l. si quis in principio testamenti,pag.508.ff.de legatis 3. vbi Socinus Iunior num.25. fol.199. Bartholomæus Socinus in consil. 163.num.4.lib.2. & in consil. 1. num.12. lib. 3. & elegans l.103. titul. 18. part.5. de qua nullus Hispanorum meminit.

Ex quorum dictis etiam deducitur, quòd si maritus commisit vxori, vt faceret meliorationem aut maioratum in filium,quem vellet, & ipsa mortuo marito stuprum faciat† 149 censetur tacitè reuocasse potestatem, quam ei dedit faciendi meliorationem, aut maioratum; quod voluit Cifuent. in l.31.Taur. numero.4. Et hæc illatio fulcitur ex pluribus, quæ nouissimè scribit Domin. Antonius de Padilla in dicta l. fideicommissum, num.3. & alijs,quem lector legat. Ioannes Lop. in rubrica de donatio. inter virum & vxorem. §. 67.num.9.cum sequentibus, & faciunt plura quæ scribit Rolandus consilio 86. numero 1. cum sequentibus, libro 2. latius Molina dicto libro 1. cap. 9. numer.47. folio 71. Cephalus in consil. 500. numer.44. libr. 4. Et ea quæ dicta sunt in muliere vxorata, † quæ 150 osculum passa fuit,lector decidere potest ex pluribus quæ latissimè scribit Menochius de arbitrarijs iudicum lib.2.Centur.3.casu 287. num.7.cum sequentibus,pag.494. & in tractatu præsumptionum lib. 3. præsumpt. 24. numer.9. post glossam in l. 1. ff. de varijs & extraordinarijs criminibus. Andr.de Isernia in cap.1. quibus modis feudum amittatur, & alij vt per Matthæum de Afflictis decis.276. Grammaticum in consilio 48. Tiberium Decianum in practica criminal. tomo 2. libro 8. cap. 15. numer.8. fol. 221. qui plures distinguunt inter osculum voluntarium & per vim.

Imo, ex superioribus, præcipuè ex text. in dicta l. si hominem,& ex alijs pluribus quę illius argumento innumeris penè locis scripta sunt, forsan fundari potest, quòd etiamsi mater expresse matri committat, & dicat, quòd nominet filium ad maioratum, quem ipsa proprio nomine nominauit, nec ipsa ex tunc facit maioratum, sed patri committat, vt illum maioratum faciat stante noua & vrgentissima causa, ante nominationem † licet 151 patri retrocedere à voluntate defunctę,quasi voluntas matris si viueret, idem disponeret, si casus contingeret, nec in hoc refragatur voluntati testatoris, quia propter illam causam iam cessat, argumento textus in dicta l. Lucius. §. Titius Damam. & aliorum quæ supra scripta sunt. In quo tamen cogitandum est, quia voluntas testatoris ad vnguem seruari debet. l. in conditionibus primum locum. ff. de conditionibus & demonstrationibus,l.40.Taurina,in fine,&hoc vbique scriptum est, licet ad hoc etiam replicari potest, quòd hic actus, in quo debet executioni mandari, voluntas testatricis habet retro oculos, & retrotrahitur ad vitam, & tempus, in quo testatrix illud disposuit, de qua credendum est, quòd si tempore, quo fecit illam dispositionem,concurreret,& adesset causa, quæ postea contigit, idem statuisset, quod argumentum est forte, & ex ipsa ratione, & experientia, & medulla legum detractum, & illo ego sæpè vti debeo in huius operis prosequutione, præcipuè in principio secundæ partis.

Hoc etiam confirmatùr, quia ex causa de nouo superuenienti licet † recedere à qua- 152 libet dispositione, dicta l. Quod seruus.ff.de condition. ob caus. cap. quemadmodum, de iure iurand.cap.suggestum,de decim.de quo vide notabile consilium Ancharrani 83. prima facie,& alia plura quæ refero in 4. part. infra eodem quæstione 1. limitatione 1. à numer.34. cum sequentibus, & facit quod decidit Cifuent.in l. Taur. quæstione 39.quòd consanguineus,qui offendit venditorem,non potest retrahere rem venditam,nisi illi fuerit remissa iniuria, qui ad hoc citat Matthæum de Afflictis. Et ad istam quæstionem vide Molinam lib.2. de primogen. cap.5. num.9. fol. 237. ¶ Nec prædictis etiam obest quod scribit Peralta in l. 3. §. qui fideicommissam, num. 88. cum alijs, pagina 219. ff. de hæredi. instituend. vbi tradit, quòd successor in maioratu non debet eo priuari,licèt lacessierit famam, vel honorem illius, qui maioratum fecit. Nam quæ ipse scribit, procedunt in maioratu iam perfecto: nostra vero quæstio in maioratu,qui est in fieri, inter quos† 153 longa est differentia. l. patre furioso, ff. de his,qui sunt sui vel alieni iuris, cum concordant.

Ex dicta autem doctrina Gregorij Lopez, & decisione Guidon. Papæ 505.& alijs quæ de natura & proprietate bonorum maioratus scribit Molina libro 1. de primogenijs, cap.

cap. 6. numero 9. animaduerto lectores, ne decipiat eos quoddam Iasonis cõsilium 215. numero 2. libro 2. vbi scribit, quòd si testator disposuit, quòd si suus hæres vniuersalis decederet sine filijs masculis, quod tunc posset relinquere bona masculis de cognatione de Surreda, quem vel quos ipse elegerit, si hęres fuit mortuus sine liberis, & neminem elegit, admitti debent ad hæreditatem omnes de agnatione de Surreda existẽtes in eodem gradu simul & pariter, & non ille solum, qui reperitur maior ætate: † quia hoc in maioratibus Hispaniæ, qui ad vnum tantum deuenire debent, seruandum non est, vt latè scribo supra hac parte quæstio. 26. Quòd autem offensa debeat esse magna, vt procedant quæ dicta sunt, † probatur in l. licet. §. vltimo. ff. de adimendis legatis, & in l. lex Cornelia. §. si tamen, versicul. cæterum ad hoc pertinebit. ff. de bonis eorum, qui sibi mortem: & in alijs iuribus relatis per Tiraquellum in tractatu de iudicijs, in rebus exigendis. §. 80. versiculo, sed modus aliquis. Et ad consilium Iasonis addenda sunt quæ scribo infra, vm l. vnum ex familia. §. si [illegible]os. ff. de legatis 2. & alijs.

154

155

Sed an liceat pœnitere patri, postquam virtute commissionis matris filium elegit ad maioratum, vel meliorationem breuiter videtur, quod pater in hoc casu minime † variare potest ex ratione & dispositione. l. 35. Taurinæ, quæ licet generaliter loquatur disponendo, quòd executor non possit mutare testamentum, quod semel fecit virtute commissionis, ad hunc casum propter eandem rationem extendi debet, imo illud decidere videtur. Et ita tenet Cifuentes in dict. l. 31. Taurina numer. 6. pro quo facit decisio Rotæ in antiquis 35. titul. de facultatibus & no minatio. in decisione quæ incipit, nota quòd vbi Episcopus fol. 82. nisi commissarius nulliter eligeret, & fecerit talem nominationem, vt colligitur ex scriptis per Tellium in dicta l. 35. tradit expressè Carolus Ruinus consilio 24. numer. 11. libr. 2. & magis in terminis Aluarus Valascus consultatione 71. numero 5. pro quo faciunt quæ notanter scribit Tiraquellus in tractatu de vtroque retractu, glossa 7. numero 17. & 18. pagin. 452. Pro qua etiam sententia † addo scripta per Deciũ in l. 2. nu. 9. C. de successo. edicto. & in c. 2. de confirm. vtili vel vtili, & in cap. in literis, numer. 5. de officio delegat. Iasonem in l. 1. §. hæc verba. ff. quod quisque iuris, & in l. qui per salutem, numero 2. ff. de iureiurando, Bartolum in l. 2. §. 1. numero 4. ff. de optio. legat. Ripam respons. 8. numer. 7. qui loquitur in executore, qui nulliter executauit, Augustinum Beroium in consil. 106. numero 29. libro 1. Aluar. Valasc. consultatione 71. numer. 5. qui loquitur in eo, qui habebat ius nominandi ad emphyteusim: & idem tradit Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteus. in quæstione 12. numero 43. folio 132. & in tractatu de potestate eligendi part. 3. num. 8. fol. 65. Felinus in cap. ex tenore de rescript. Purpuratus in l. edita, numer. 103. C. de edendo, Hippolytus singulari 274. 291. 340. 386. & 441. Segura & additio. in l. si ex legati causa, numero 134. ff. de verborum obligationibus, Decius in consilio 126. Bellamera consil. 10. col. 23. Antonius Rubeus consilio vltim. numero 5. omnium latissimè Vantius de nullitat. titul. de nullitate sententiæ ex defectu iurisdictionis, numero 27. cum alijs, pagina 196. cum sequentibus, & plura scribit Tiraquellus libr. 1. de retractu. §. 1. glossa. 2. numero 6. pagin. 39. & in libro de legibus connubialibus, glossa 8. de son marit. numero 205. cum sequentibus fol. 349. & in l. boues, §. hoc sermone, limitatione 1. per totam, Tellius in dict. l. 35. numer. 2. Simon de Pretis libr. 1. de interpretanda defuncti voluntate, solutio. 3. numer. 3. fol. 40. Ioseph. Mascardus in tractatu de probationibus lib. 3. conclusione 1227. numer. 17. folio 158. Et per citationem illegitimè factam † non censetur præuenta iurisdictio. c. proposuisti. vbi Doctores de foro competen. cum concordan. vt per Tiberium Decianum in practic. tom. 1. libro 4. cap. 21. numer. 4. fol. 188. faciunt quæ notanter scribit Seraphinus de priuilegijs iuramenti priuileg. 73. numer. 33. pag. 377. Et collatio beneficij facta, si fuit nulla, † potest alia fieri valida, vt per Ioannem Gutierrez libr. 2. practicarum quæstionum cap. 11. numer. 41. pagin. 240. & plura singularia scribit Quintilianus Mandosius regul. Cancellari. 29. quæst. 9. fol. 69. Ioannes Lopis in cap. per vestras, de donatio. inter virum, notabil. 4. num. 28. cum sequentib. pag. 511. Et executor testamenti non potest esse executor quando fuit datus in testamento nullo, vt tradit Rebuffus tomo 1. ad constitutio. Regias, tit. de sentemptouision. in præfatione nu. 74. pag. 235. Et Dux † non dicitur ille, qui de iure non est, secundùm Bald. in c. qui feudũ dare possunt. Ro. and. cons. 100. num. 22. lib. 4. Et dispensatio † data ad obtinendum beneficium non consumitur in primo beneficio dato, cuius concessio non habuit effectum, secũdùm Ancharra. in c. 2. col. 1. de filijs presbyt. lib. 6. Bald. in c. olim, col. 2. de rescript. quos citat Rebuf. in prax. benefic. tit. de dispensatio. ratione ætatis, versic. vel dissimili, pag. 401. & probatur hæc conclusio in c. si electio, de electio. in 6. & in l. hæc conditio filiæ meæ 10. ff. de condit. & demõstr. & in alijs pluribus iuribus relatis per Tiraquel. qui hãc cõclusionẽ

156

157

158

159

160

161

latè probat,& declarat in dicta l.boues.§.hoc sermone,limitatio.1.num.1. cum sequentib. pag.116. ff. de verbor. significatio. cui adde Gloss.Parisien.in 1.p. consuetud. Paris.§.4. num.14.fol.73.

Et si ex statuto defertur marito lucrum do 162 tis,id non † habet locum, si matrimonium sit nullum,secundùm Iasonem in cons.58. libr. 1.& in cons.115.col.1. & 2. & In cons.135. lib.1.Baezam de decima tutor.c.12.num.17. fol.93. qui alia similia scribit, & Mesia in l. Toleti parr.10.fundamento 2.nume.15.fol. 96.& plenius vltima parte,numer.2.cum sequentibus,fol.195.vbi inter alia tradit in ista materia, quòd defectus conditionis inualidæ 163 † non impedit quòd legatum non præstetur, ex l.Turpia.§.si Titię.ff.de legatis.1.& alijs. quæ tradit Et crimen stellionatus cessat vbicunq; contractus est nullus secundùm Baldũ in consil.14.filius familias lib.1. Dinum in cõ sil.38.Aymonem in consil.6. numer.105. & alios quos citat Menochius casu 381.num.6.

164 Et quòd citatio nulla non interrumpat † præ scriptionem,probatur in l.si pater, cum glos. vbi Bald.C.M.de statu defunctorum,cũ con cordanti.vt per Balbum in tract.de præscriptionib.part.6.q.4.num.27. pag.61r. tradit Vantius vbi supra,num.27.& plura extraor dinaria scribit Mesia in l.Toleti,part.10.fun dament.2.num.5. cum pluribus sequentibus 165 fol.95.& 96.Et an nominatio facta † in testa mento nullo valeat, resoluunt Aluarus Valas cus consulta.6.Caldas Pereira in tract.de no minatio.ad emphyteus.q.10.num.29. Flores de Mena in additionibus ad Gamam decisio. 126.vbi refert notata in lib.3.q.22. Et dicit Rebuffus in tractatu de nominatio.q.21. numer.32.pag.255. quòd nominatiõ nulla pri 166 mi † non impedit nominationem secundi,refert per ipsum notata in l.quod iussit, notabi li.2.fallen.4.ff.de re iudica.& faciunt scripta per eundem num.32.Quintilianum Mandosium regul Cancellariæ 29. quæst.9. num.1. cum sequentibus fol.69. Et eximens de manibus familiæ nulliter captum excusatur, secundùm Socinum in tractatu dè citationibus art.34.num.21.limitat.10.Follerium in constitutione Regni.item caueant iustitiarij, de officio præsidis num. 3.Bursatum in consil. 65.num.8.lib.1.facit textus in l.cum ita.§.1 vers. secundum quod.ff.de optio.lega. Et se cundus actus valet,si primus non † fuit solen 167 nis,vt per Thoman Grammaticũ decis. 101. num.99. & transactio nulla non est impedimento.l.interpositas.C.de transactionib.vbi Purpurat.n.48. 102.& 122. & conducũt alia plura quæ scribit ad propositum Mesia in l. Toleti vltima part.conclus.n.5.& in numeris præcedentibus,& sequentibus, & plura singularia scribit Cephalus in cons.359.nu.30. cum sequentib.lib.3.& faciunt quæ ego scribo infra.q.52.Et pignus,vel hypotheca non accedit obligationi † nullæ, gloss. notab. vbi 168 Bart.in l.2.in glos.final. ff.de conditione. ob causam,notant Ias.in l.ex his.ff.de condi.indebit.Anton.de Fano in tract.de pignoribus part.3.membr.1.nu.8.fol.56.& faciunt scripta per Glos.Parisien.in consuetudin.Paris. §.55.num.13.fol.73.& num.22.sequenti, & num.37.Amedeis de Aponte in tract.laudemiorum q.39.fol.48. vbi inter alia refert Iulium Clarum.§.feudum q.31.vbi concludit, quòd si feudum fuit nulliter alienatum, cadit in cõmissum.Ex quibus infertur, quòd si pos sessor bonorum maioratus alienauit bona ma ioratus, incidit in pœnam statutam aduersus alienantem bona maioratus, quam quęstionẽ ex professo latiùs tracto in 4.p.q.13.&faciũt scripta per Ripam resp.81.num.22.Et est sin gularis decisio Rotæ in antiquis,tit.de rerum permutatio.in ordin.67.fol.84.quæ probat, quod renuntians beneficium causa permutationis † perdit possessionem beneficij resig- 169 nati,si permutatio habuit effectum, quòd si non habuit resoluitur ipso iure possessio. Et confirmatur per aliam decisionem Rotę 293. tit. de rerum permutatio. quæ incipit, nota quod vbi beneficia fol.94.Et patronus clericus potest variare,& iterum pręsentare vbicunq; prima præsentatio fuit nulla, & nõ habuit effectum.c.vlt.de iure patrona.tradit Cęsar Lamberti.in tract.iuris patronat.2.p.lib.2. 3.artic. 7.quæst.principali, fol.178. num.1. ¶ Ex quibus confirmatur quod scribit Matienço in l.4.tit.2.glos.7. lib.5. Recopilatio. fol.7.vbi vult,quòd si electio facta fit per mulierem de arrhis,aut ioijs,non habuit effectũ, potest mulier † iterum eligere; & ad ista est 170 expressum & notabile consilium Augustini Beroij 23. numero 27. cum sequentibus, libro 2. & ista etiam seruiunt pro decisione quæstionis disputatæ à Tellio in l.22. Tauri numer.18.vbi tractat, an quis teneatur stare promissioni ab eo factæ de meliorando filiũ ex causa matrimonij vbicunq; matrimonium non valuit:& ista regulariter tenenda sunt,li cet Socin.Iunior in consil.89.num.26.libr. 1. contrarium videatur tenere, per doctrinã Bart.in l.serui electione.ff.de legat.1.

Ego tamen limito hanc sententiam, † nisi 171 executor fraudem habuerit faciendo executionem & nominationem data opera nullam propter aliquem finem, sicut contingere po test,quia fraus & dolus † cui quam patroci- 172 nari non debent,cap.ad nostram de emptione & venditione,cap. Pastoralis.§.vltim. de officio deleg.t.l.si remunerandi. §. Maurus, ff mandat. & fraudem in toto penè iure in varijs casibus iura abhorrent, vt videre licet apud Iasonem in l. quidam cum filium, num.

12. ff. de verborum obligationibus, eundem Alciatum, & alios in l. actio. C. de transactio. Hippolytum singular. 289. Episcop. Couar. lib. 2. resolutionum cap. 14. Tiraquell. lib. 1. de retractu. §. 1. gloss. 9. num. 67. pagin. 149. & vbique hoc reperies, & ad istam quæstionem faciunt quæ scribit Molina lib. 2. de primogen. cap. 6. num. 15. cum alijs, qui legendus est, & quæ scribo infra à nume. 244. Et

173 an habeat locum retractus rei venditæ, † si venditio fuit nulla, resoluit Cifuentes in l. 70. Taur. quæst. 45. Et an & quando eligens & nominans teneatur de culpa in eligendo, eleganter explicat, & resoluit Glos. Parisien. in consuetudinibus Parisiens. gloss. 7. num. 9. cum sequentibus fol. 95. par. 1. consuetud. & doctrina Bart. in l. 2. §. 1. vers. vlt. ff. de optio. legat. vbi vult, quòd ille, qui habet potestatem eligendi ex mandato alterius eligendo, licet electio sit nulla, dicitur functus officio suo: & idem Bart. in l. serui electione, ff. de legat. 1. vbi Alexand. & Ripa, Deci. in c. in literis, num. 5. de offic. delegat. fol. 98. vbi Felin. num. 21. fol. 185. Potest etiam com-

174 missarius variare, † & mutare maioratum semel factum, si hoc testator ei committat; scilicet, quando mutare, & variare possit. Nam pro lege habetur † quod testator ordinat, au-

175 thent. de nuptijs. §. disponat, cũ concordant. & faciunt quæ scribo supra hac parte. q. 26. num. 136. & alia notabilia circa eos, qui nulliter eligunt, vide in q. 52. infra hac parte à numer. 11. cum alijs.

Sed dubitatur, vtrum † si quis commisit executori, quòd possit vsq; ad mortẽ meliorare, vel facere maioratũ in filium, an hoc casu liceat executori semel facta electione, & nominatione variare intra tempus diffinitũ per legem Taurinam? Doctores hoc loco nõ agunt de dictis legibus Taurinis, quia l. Taurina 35. loquitur vbicunque fuit simpliciter per testatorem data facultas faciendi executionem, non quando per testatorem datur commissio vsq; ad mortem, quod regulariter fieri potest, licet etenim testatoribus prorogare tempus datum executoribus ad exequendas vltimas voluntates, vt supra conclusi à numer. 21. & ideo videtur, quod variare † &

176 eligere potest: cum iam semel elegerit, quando (vt prædixi) commissio fuit data vsque ad tẽpus mortis, vt expressè probatur in l. vnũ ex familia, in princip. ff. de legat. 1. vbi grauatus restituere, vel eligere vsq; ad mortem, potest variare semel electione facta, vel commissione, & ibi ad hoc notant communiter Doctores, præcipuè Peralta num. 2. D. Anton. de Padilla nu. 11. cum seqq. pag. 289. & Episcop. Sarmien. nu. 3. fol. 170. ad idem est text. vbi etiam Doctores in d. l. cum pater. §. à filia, ff. eod. tit. ad quos addo Perisium in consi. 23. nu. 17. lib. 3. & conducit textus in l. post mortem. C. de fideicom. vbi latè D. Anton. de Padilla, eleganter Carol. Ruin. in d. consi. 24. nume. 2. lib. 2. Anton. Gama decis. 173. num. 6. vbi additio Menæ. Quæ conducunt pro cõfirmatione eorum quæ scribit Burg. de Paz in. consi. 20. num. 3. cum seqq. vbi resoluit per dicta iura, quòd si quis habeat à patre facultatem nominandi ad maioratum ex pluribus filijs, quem voluerit, † licet ei semel nominatio-

177 ne facta variare, licet contra ea quæ scribit Burgos de Paz faciat textus in l. si cui. ff. de legat. 2. & doctrina Bart. in l. quicquid astringendi, num. 3. ff. de verbor. obligation. & alia plura quæ cumulat † Caldas Pereira de reno-

178 uatio. emphyteu. q. 19. num. 35. fol. 162. vbi resoluit, quòd habens electionem nominandi vnũ ex pluribus filijs ad emphyteusim, si semel nominet vnum, non potest variare, quod ante illum concludit Anton. Gama decis. 36. n. 1. de quo puncto legendus est omnino idẽ Caldas Pereira in tract. de nominatio. ad emphytheu q. 10. nu. 83. fol. 115. vbi distinguit inter commissionem datam ad eligendum in testamento, & in contractu. Et legenda sunt quæ scribit Molina in tractatu de primogenitura lib. 2. c. 4. num. 22. folio. 229. Et quod di-

179 stent nominatio † & electio, tradit Bart. in l. 2. ff. de optio. legat. quem citat Decius in consil. 40. nu. 1. quod reputo notabile in ista materia.

180 Aduertendum tamen est, † quòd hæc conclusio textus in d. l. vnum ex familia, & similium procedere potest in extraneis relinquẽtibus alicui commissionem, & nominationem iuxta dicta iura, quia testator nõ arctatur relinquere illico illi, cui est facienda restitutio bona; in filijs vero aliud est, quia bona illico debent distribui inter filios non expectata morte commissarij, & ideo non licet tantum tempus vsq; ad mortem sperare. Item cum d. l. 35. generaliter loquatur, generaliter est intelligenda, licet in vno casu sit maior, vel diuersa ratio, quàm in alio. l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. 1. §. vxori. ff. de auro & argento legato, cum concordan. & ideo conclusio supra firmata in exemplo supra posito in patre, qui fecit dictam commissionem, nõ videtur firma, & in alijs habet etiam dubitationem propter d. l. 35.

180 Ex quibus non sine iusta ratione dubitari potest de resolutione Burgos † de Paz, & de puncto lege Mulinam lib. 2. de primogen. c. 4. num. 35. cum sequentibus, vbi distinguit, oblitus tamen de d. l. 35. hodie. l. 9. titu. 4. lib. 5. Recopilation. vbi Matienço folio. 122. num. 1. refert certa iura ad probandum non esse licitam variationem, & inter alia textum in dicta l. vnum ex familia, in princ. quæ cõtrarium apertè probat, & non esse licitam-

in ista materia variationem post ius quæsitum, probatur in l. huiusmodi. §. stichum, & in l. statu liberum, §. final. ff. de legatis 2. & in l. in fideicommisso. §. sic fideicommissum, ff. delegat. 3. notant Iaso in l. serui electione, limitatio. 2. ff. delegat. 1. Parisius in consilio 11. numer. 39. libr. 3. Simon de Pretis lib. 1. de interpretand. defunct. voluntat. interpretat. 1. dubitatio. 5. solutio. 4. num. 1. folio 40. Tiraquellus in l. boues. §. hoc sermone, limitatio. 23. ff. de verborum significatione, decisio Rotæ in antiquis 1. titulo de præbend. pag. 477. in editione noua, pro quibus facit. l. apud Aufidium. ff. de optio. legat. vbi est elegans additio Alexandri, quæ resoluit, quando dicatur ius quæsitum, ad quam addo Simonem de Prætis in loco citato solutio. 6. fol. 41. & de materia legenda sunt quæ scribunt Alexand. in consil. 81. numer. 12. lib. 6. Gloss. Parisien. 1. part. consuetudin. Parisiens. §. 22. numer. 114. folio 199. Episcop. Couarruu. in cap. tua, num. 5. de testament. folio 129. ad quos iungo textum notabilem in l. vxorem, §. Seium maritum. ff. delegat. 3. §. Scæuola. ff. eodem titulo, vbi grauatus restituere per mortem, † non compellitur ante restituere, si tamen vult, restituere potest: & gloss. in l. cum pater, §. hæreditatem, in verb. existere. ff. delegatis 2. l. 1. §. assignare. ff. de assignand. liberta. Tiraquellus in tractatu de primogenijs quæstione 40. numer. 186. pagin. 302. & quæstio. 26. pagin. 220. & in l. boues. §. hoc sermone, limitatio. 23. num. 2. pag. 245. ff. de verborum significatione, Burgos de Paz in procemio legum Tauri, part. 1. num. 96. fol. 16. & text. singular. in l. potest. ff. ad l. Falcidiam. De qua materia legi debent quæ scribit Simon de Pretis libr. 5. de interpretand. defunct. voluntа. dicta dubitatio. 2. n. 75. & 76. folio 489.

182

Et ad vnum notabile est aduertendum in ista materia, quod ad cognoscendum an quis variare posit nominatione, vel electione facta † longe distant, an quis eligat, vel nominet iure proprio, vel iure alieno, vt tradit Bartol. in dict. l. 2. §. 1. ff. de optio. lega. vbi notanter explicat, quando quis dicatur nominare, vel eligere iure proprio, vel iure alieno, & declarat rectè Cephalus in cons. 359. num. 16. lib. 3. ¶ Et quod non liceat variare vbicunq; pars elegit, & iudex pronuntiauit, † voluit Bart. in l. cum qui certarum. §. 1. ff. de verborum obligationibus, Capicius decis. 33. num. 3. Et de illo puncto, an ille, cui data fuit facultas eligendi ad fideicõmissum in morte, possit eligere in vita, vltra textum in dict. l. post mortem. C. de fideicommissis, vbi latè Doctores præcipuè Domin. Anton. de Padilla † legenda sunt quæ scribit idem dominus Antonius de Padilla in l. vnum ex familia, in principio, num. 9. pag. 288. ff. delegat. 2. qui iustificat electionem factam per inuictissimum Imperatorem Carolum Quintum in fauorem Domini nostri Philippi Regis Regnorum suorum. Et quomodo post ius quæsitum non liceat variare, legenda sunt quæ scribit Cæsar Lambertinus in d. artic. 2. 7. quæst. principal. num. 5. fol. 178. & 8. artic. 5. quæst. principal. lib. 2. part. 2. num. 1. cum sequentibus, fol. 162. Et qualiter † nominatio tribuat ius in re, tradit idem Lambertinus libr. 2. par. 2. 8. artic. 3. quæstion. principal. numero 3. fol. 152.

183 184 185 186

Maio-

Volun-

aperit. Et ad hæc facit doctrina Andr. de Iser. in cap. 1. an mutus, vel surdus nu. 2. fol. 187. vbi vult, quòd dominus feudi nominans ad feudum eligere videtur industriam personæ.

Ex quibus videtur in proposito nostræ quæstionis, quòd si aliquis testator committit executori, vt possit nominare in tertio & quinto filium, quem voluerit, quòd si vita functus fuit, absque eo quod faciat talem nominationem, hæres illius etiam intra tempora per 190 leges concessa executoribus † non potest facere talem electionem, & nominationē. Quæ sententia fulcitur per doctrinam Bart. in l. illud, aut illud, num. 2. ff. de optio. legat. vbi vult, quòd si testator relinquit centum pauperibus eligendis per suos hæredes, illis hæredibus non eligentibus, non transmittitur ad hæredes suos, sed pauperes simpliciter veniunt, per l. si quis Titio, §. fi. ff. de legat. 2. & l. eum quidam eodem tit. & l. vnum ex familia, §. rogo, & l. fi. §. sed si quis, C. commun. de legat. & ista refert Caldas Pereira in tractat. de nominatio. ad emphyteuſ. quæstion. 12. numer. 24. fol. 129. Et hæc sententia adiuuatur, † quia pro maiori parte testatores, qui hu 195 iusmodi commissiones concedunt, eas communicant cum executoribus, & propriam voluntatem illis exponunt, & quod relinquunt in manu executorum regulariter, solum est ordinatio propriæ voluntatis: quia ipsi morte præuenti non habent locum seriatim, & per ordinem omnia explicandi, & vnico verbo in summa, & in substantia illis propriam declarant voluntatem, & hoc ratio & experientia docent. Si igitur hoc verum est, (prout inficiari non potest) quomodo exponet hæres executoris illius voluntatem: maximè si non constet, quòd ipse hæres communicauit cum executore illam voluntatem? Et hæc maximè procedunt, quando maioratus vel melioratio, quæ fieri debet, esset maximæ quantitatis: quia non est credendum, quòd testator non communicauit cum executore. Et quod multum operetur in executoribus verisimilitudo quod testatores communicant cum illis secreta sua, tradit Parif. in conf. 26. num. 29. lib. 4. ¶ Et alia est conscientia alicuius, in qua defunctus confidit, † alia illius hæ 192 redis, argument. l. generaliter in principio, C. de rebus credit. l. huius bonis, ff. de curator. furiof. & doctrina Roman. in l. hoc edictum, §. in eum post edictum, num. 8. ff. ne quis eum, & in l. qui bona, §. qui damni, num. 6. ff. de damno infect. cum concordantib. ve per Mascard. in tractat. de probationibus lib. 1. conclus. 271. num. 10. fol. 292. Et pro hac 193 sententia facit d. l. 33. in illis verbis: † *Pero lo que el testador le mandò señaladamente y determinadamente, señalando la persona del heredero, o señalando cierta cosa que el comissario auia de hazer, mandamos que en tal caso el comissario sea obligado a lo hazer, e si passado el dicho termino no lo hiziere, que sea auido, como si el tal comissario lo hiziesse y declarasse.* Ponderanda igitur sunt verba illius legis, *Cierta cosa*, iunctis præcedentibus & sequentibus, ex quibus apertè colligitur, quòd ea sola habent vim exacto tempore, quod datur commissarijs ad declarandum, quæ testator specialiter iussit, & non alia. Et facit etiam apertior. l. 36. in illis verbis: *O porque se murio*, quæ clarè docent, quòd mortuo commissario etiam ante tempus præfinitum per dictas leges, præcluditur † facultas nominandi, & 194 exequendi: & ista lex parificat lapsum temporis, & mortem commissarij, nam dicit lex: *Quando el comissario no hizo testamento, ni dispuso de los bienes del testador, porque se passò el tiempo, o porque no quiso, o porque se murio sin hazer lo, los tales bienes vengan derechamente, &c.* Et regulariter facultas declarandi non est transitoria ad hæredes, secundùm glos. in l. idem Pomponius, ff. de reiuendicat. de qua infra ego in alio loco tracto, scilicet in hac 1. p. q. 44.

Vnde etiam euenit, quòd commissionē eidem à testatore concessā † non potest quis 195 in alium subdelegare, secundùm Bald. in l. nulli, C. de Episcop. & cleric. per text. in c. 1. §. fin. de testam. in 6. & in cap. tua eod. tit. in decretal. & idem tenet Cifuentes num. 5. & Gomez Arias num. 16. & Anton. Gum. nu. 5. & Tellius num. 4. in dict. l. 21. & Bertachin. in tractat. de Episcop. in 6. par. circa vltimas voluntates, num. 3. & 4. licet Anton. Gom. sibimet tribuat prædictam sententiam. Et legi debet idem Anton. Gom. tom. 2. cap. 11. num. 41. fol. 86. vbi inter alia tractat, an facultas nominandi ad meliorationem, & declarandi sit transitoria ad hæredes. Imputet igitur sibi pater, qui pro executore hominem nominauit, qui morte repentina forte arreptus, vel propter incuriam mortuus fuit ante executionē voluntatis defuncti.

Et ita pro nunc mihi videtur in hoc puncto tenendum, & posteà reperi quòd idem tenet Molin. lib. 2. de primogen. c. 4. num. 6. folio 234. Pro quibus faciunt quæ scribit Mantic. lib. 3. de interpretand. defunct. voluntat. tit. 1. num. 24. pag 59. vbi tractat, quando hæres possit declarare mentem defuncti; & cōfirmatur etiam, quia ius declarandi morte finitur, † & ius eligendi, vt per Iaf. in conf. 148 column. penult. verf. Secundo principaliter, 196 lib. 2. Menoch. qui plura similia scribit quæst. 69. num. 3. cum sequentibus. Ad quod facit text. in l. ex facto, §. si quis rogatus, el 2. ff. ad Trebellianum, & l. vnum ex familia in principio, & §. rogo, per quæ iura tradit Parisius in conf. 23. num. 12. lib. 1. quòd facultas eligendi

sion

non transmittitur ad hæredes, ad quod est egregium consilium Bursat. 131. num. 33. cum sequentibus, lib. 2. & concludunt scripta per Corbulum in tractat. de iure emphyteutico, c. de causis priuationis ob lineam finitam, nu. 36. fol. 54. qui refert Tiraq li. 1. de retract. §. 1. gl. 6. n. 25. & quod declarandi facultas ad hæ 197 redes non † transeat, ex pluribus probat idem Menoc. q. 68. num. 31. cum sequentibus, vbi multa bona scribit, licet contrariũ scribat gl. Paris. p. 1. consuetudin. Paris. §. 10. num. 2. folio 123. vbi vult, quòd facultas, quam habet primogenitus eligendi, quia ei competit iure proprio per modum iuris; & ad sui cõmodũ, transmittitur ad hęredem, & ¶ in quemcunque ipsum ius primogenituræ transmitti potest, per l. illud aut illud, ff. de optio. lega. & §. optionis, instit. de legat. quod notãdum est pro intellectu l. 7. ti. 7. li. 5. Recopilat. quę dat ius eligendi vnum ex maioratibus primogenito, vt latius in d. l. cautum est, & prædicta confirmãtur per doctrinam Bald. in l. 1. in fi. ff. de pact. Dec. cons. 578. n. 10. Pinel. in l. 2. num. 11. C. de bonis matern. quos citat Matienço in l. 8. titul. 2. glos. 3. n. 6. fol. 234. libro 5. Recopilation. & faciunt quæ scribo 4. par. quæstion. 11. & supra par. 1. quęst. 14. nu. 114. & idem quod glos. Parisiens. in facultate eligendi ad maioratum tradit Antonius Gam. decis. 206. numer. 9. & 10. quam refero supra quæ198 stion. 44. & qualiter ius declarandi † vel eligendi transeat ad hæredes, legenda sunt quæ refert Tiraquel. in tractat. de præscription. in fin. Antonius Gomez tom. 1. variar. cap. 9. numero 2. fol. 59. columm. 3. Ioan. Francis. in tractat. de Baronibus pragmat. 7. num. 22. Et facit notabilis doctrina Bartholom. Socin. in l. 2. in principio, colum. 1. ff. soluto matrimonio, vbi resoluit, quòd pactum de lucranda dote reuocatum non dicitur quando vxor fuit mortua, & non declarauerat nolle donationem valere, & hæredes † declarare 199 non potuerunt, & idem Bald. in l. . C. de inofficiosis. donationibus, Iul. Clarus, §. feudum, quæstion. 64. & 65. Ripa in l. vltima, columm. vltim. C. de reuocand. donationibus, Menoch. in tractat. præsumptionum libro 4. præsumption. 89. num. 85. fol. 166. Ad quę addo, quòd hico potest concedi potestas eligẽdi certam personam, quia tunc est nudus minister, vt resoluit Dec. in cap. 2. de iudicijs, num. 86. per cap. si Episcopus nullis de prębend, in 6. in cap. is cui de officio delegat. in 200 6. ¶ Istis adde, quòd electio potest fieri per actum inter viuos † coram duobus testibus, secundum Paulum de Castro in l. vnum ex familia in princip. ff. de legat. 2. vbi domin. Anton. de Padilla n. 9. pag. 289. & doctrinam Pereltę in l. cum quidam, n. 13. pag. 274. ff. de legat. 2. vbi vult, quod si pater cõmittat specialiter alicui executori, quod possit meliorare ex filijs testatoris, quos voluerit, quod poterit meliorare, & de hoc alij non poterunt conqueri, vel è contra si data fuit cõmissio quòd eligeret vnum ex filijs committentis, potest commissarius eligere duos, vel plures, quòd dicit esse memorabile.

Item, pro cõtinuatione huius materiæ quęro de alia contingibili quæstione, testator credens se moriturum, vel quia multoties homines Christiani, & cauti faciunt testamẽta multis annis ante mortẽ, (quod est consiliũ catholicũ, & hominis prudẽtis) facit testamentum in quo dixit, relinquo vxori meæ facultatẽ, vt pro me possit meliorare vnũ ex filijs meis in tertio & quinto bonorũ, nõ expresso nomine proprio vxoris: quo facto, decessit illa mulier, cũ qua testator erat tũc cõiugatus, & cũ alia postea cõtraxit matrimoniũ, & tandẽ decessit absq; reuocatione prioris testamẽti: quæritur an hæc secunda vxor possit esse executrix sicut prima, & nominare filium qui succedere debet in tertio & quinto? In qua quæstione licet articulus erat disputabilis (vt apud authores, quos infra referam, videri potest) ego illã sententiã eligo, quòd hæc secunda vxor non censetur † habere commissionẽ, & mandatum quod prima habebat. Moueor doctrina Bald. in l. fi. col. 4. in versic. Et nota 201 quòd si talis vxor, n. 7. C. de indict. viduita. vbi dicit, quod si testator relinquit vxorẽ suã dominã & vsufructuariã, & viuẽte testatore vxor, quæ erat tẽpore testamẽti moriatur, vxor quę erat tẽpore mortis, ad illud legatum † non admittitur, refert text. in l. si quid earũ, 202 §. fi. ff. de legat. 3. ibi: *Posteriori debeatur, si ei assignata sunt: quia nõ est ita de posteriori cogitatũ.* Quod dictũ Bald. refert & sequitur pro 18 singulari Crema. in singula. 8. & hanc. Bald. opinionẽ totis viribus defendit Philip. Dec. in c. quoniã Abb. n. 16. fo. 107. de offic. delega. & Ias. in l. diuortio, §. quod in anno, col. pen. ff. solut. matrim. & alij, vt per Tiraq. in l. si vnquã in principio, C. de reuocan. donat. n. 104. cui adde Episc. Couar. in c. requisiti, n. 3. fol. 83. col. 3. de testam. & Dec. in cõs. 526. Feli. in c. 2. de tregua & pace, Guil. Bened. in c. Raynũtius in verbo cætera bona, n. 19. de testam. & alios, quos citat gl. Paris. in additio. ad Dec. in d. c. quoniã Abb. in addit. quæ incipit Bal. quo in loco Bald. sequitur, & in quodã Alex. cõs. 171. viso processu li. 2. in addit. quę incipit vera cõtra Alexã. ibi qui legi debet in ista materia. ¶ Et hoc cõfirmatur ex doctrina Rebuf. in l. sciẽdũ 70. §. idẽ dicitur, pag. 453. vers. Sextus idẽ si absurdũ, ff. de verb. signif. vbi dicit, decisũ fuisse, quod si Rex donauerit Titio & eius hęredib9 & filijs, † nõ cõtinebuntur filij vxoris, quos ex alio cõcepit matrimonio 203 mouetur ex tex. in l. ex facto, ff. ad Treb. & doctri-

doctrinam Bartol.in l.Gallus,§.etiam,ff.de liberis & posthum.Dec.in l.qui per successionem,ff.de regulis iuris,& alia quæ citat. Et ista conclusio probatur in l.filius à patre,§. si quis ex certa,ff.de liberis & posthumis, quo in loco respondit Iurisconsultus,quòd si quis ex certa vxore natum scribat hæredem, non intelligitur instituisse filium ex alia vxore ortum. Et proprius facit quod scribit Paul. de Montepico in l.Titia,§.Titia cum nuberet, num.109.ff.de legat.3.vbi inquit,quòd si testator relinquit vxorem suam vsufructuariã, si testator tunc habebat vxorem,† de ea sola 204 creditur intellexisse:cum fortè benemeritã considerauerat, refert & ex alijs confirmat Menoch.cons.40.num.12.& 13.li.3.Et si maritus vxorem hæredem scripserit,& ei substituerit sub conditione si sine liberis ex eius le 205 gitimo matrimonio procreatis,† nõ intelligitur sensisse de illis,quos post mortem ex alio susceperit secundùm Nicol.Ber.in decis.276 Mantica in de coniectur at.ment.libro vndecimo,tit.8.num.29.fol.264.Et certè hæc conclusio maximè in nostra quæstione verissima videtur:quia(vt in præcedenti quæstione dictum fuit)testatores qui huiusmodi commissiones faciunt,à communiter accidentibus,solent voluntates suas communicare cum executoribus,vt ipsi postea latius extendant, & ordinent. Et ideo cùm incertum sit, an testator voluntatem propriam cum secunda vxore communicauerit,† nequaquam hæc secun 206 da vxor,quæ ignorat voluntatem defuncti communicatam cum prima vxore, eam potest executioni mandare. Item fortè testator non tantum confidit secundæ vxori, quantũ primæ,cui voluntatem suam declarauit, aut commisit. Et etiam contingere potest, quod non habet tantam affectionem ad secundam vxorem, quantam ad primam.

Præterea succedere potest,quòd tam prima vxor,quàm secunda filios habeat, & si aliter diceretur,daremus casum,quòd hæc secunda vxor faceret sine dubio meliorationem in filios proprios,& non in filios alterius prioris vxoris:& ideò hæc sententia probabilis, & secundùm rationem videtur:maxime cum ex hoc filij reducantur ad æqualitatẽ,& ideò in dubio hoc est tenendum,authent.de nuptijs,§.illud quoque,& latius scripsi in 3. quæstion. Et hæc confirmantur ex decisione Anton.Gam.382.quod si maritus & vxor receperunt emphyteusim pro illis,& filio, quem 207 nominauerint,† nõ potest nominari filia,quæ ex altero matrimonio nata sit. Et faciunt scripta per eundem Anton.Gam.decis.233.num. 2.cum alijs,vbi resoluit,quòd si maritus & vxor accipiunt emphyteusim pro illis,& filijs, intelligitur de filijs vtriusque per doctrinam Speculatoris,tit.de locato §.nunc aliqua, versic.149.num.176.& alia quę adducit, & ibi num.11.addit,quod pater acceptam emphyteusim sibi & vxori,& filijs,non potest dare in dotem filiæ secundi matrimonij.De quo legendã sunt quæ scribo infra quæst.51.à num. 172.& quæ latè resoluit Cald. Pereira in tractat.de nomination.ad emphyteusim q.19 num.83.cum seqq.de emphyteusi concessa marito & vxori,& qualiter illis acquiratur.

¶Et speciale est in legato alimentorum,vt alimenta,quæ relicta fuerunt primæ vxori;† 208 & secundæ relicta videantur,vt volunt Bartholom.Socin.in cons.48.num.5.lib.2.Thom. Gram.decis.201.num.114.quos citat Franc. Mantic.de coniecturat.mente defunct.ti.15 num.2.pag.357.quod indistinctè† verum nõ 209 credo,nisi ex coniecturis aliud colligatur: cũ secunda vxor possit esse diues,& prima pauper,& sic de alijs circunstantijs: quam quæstionem nouissimè examinat,& latè Menoc. in tractat.de præsumptionibus libro 4.præsumptione 122.numero 1.cum sequentibus, fol.228.

Ad aliud etiam est aduertendum in hac materia,quod quamuis Petr.de Peralta in l.Mæuio,num.13.pag.497. ff.de legat.2. dubitauerit,an commissarius virtute commissionis sibi datæ ad meliorandum,possit meliorare filium in quinto,sicut in tertio?Ego existimo, quòd licet† commissario facere meliorationem in tertio & quinto:quia cùm commissa- 210 tius hoc faciat virtute potestatis sibi à testatore concessæ,omnia quæ testatori facere poterat exequi potest ille,qui pro eo testatur:& omnia nostra facimus, quibus authoritatem impartimur,& quamuis testator non exprimat in indiuiduo quòd possit meliorare in tertio & quinto,id telligi debet secundùm leges,quibus hic commissarius fungi potest,sicut testator. Et declaratio facta ab executore, † facta videtur ab ipso testatore,l. vnum 211 ex familia in principio,ff.de legatis 2. confirmat Ancharran.in cons.329.num 3. Et hæc species, quòd possit meliorare filium quem voluerit,habet in hoc casu vicem generis, & omnia indiuidua comprehendit:& cum testator nihil exceperit, & potuerit excepisse, videtur dare † commissionẽ tàm in tertio, quã 212 in quinto,argument.l.vnicæ,§.sin autẽ, versic.ad deficientis,C.de caduc.tollen., & facit regula l.semper in generalibus, ff. de regulis iuris,& alia regula l.in toto,ff.eodem titulo, faciunt tradita per Caldam Pereiram in tractat.de nominatio.ad emphyt.quæst.23. numer.37.fol.270.Et ex hoc intelliges quid dicendum sit in alia quæstione, quam explicauit Peralta in d.l.Mæuio.Et qualiter Cõmissarius, qui habet facultatem eligendi filium ad meioratum,si elegit in testamento,& postea per actum tacitum,vel expressum nullũ

factum inter viuos reuocauit, an censeatur electio siue nominatio reuocata, lege quæ scribo infra in initio secundæ partis. ¶ Et qualiter in ista materia non currat tempus ad eligendum, vel exequendum quod per testatorem fuit ordinatum, nisi à die scientiæ,† probatur in l. statu liberos, §. si quis hæredi, ff. de statu liber. & in l. final. §. sin autem dubius, iuncta glos. C. de iure deliberand & volunt Anchar. & Abb in cap. nos quidem de testamen. & alij, quos citāt Roch. de Curt. in tractat. de iure patronatus, in verbo, honorificum, quæst. 29. Cæsar Lambert. in eodem tractat. lib. 2. part. 2. 8. art. 1. quæstion. principal. num. 4. fo. 117 latissime Tiraq. lib. 1. de retract. §. 35. num. 4 cum pluribus sequentibus, pag. 712. Et quòd aliud sit nominare, aliud eligere, volunt Bal. in l. si adscribatur, C. de appellatio. Franch. decis. 210. num. 3. Ioan. Francisc. in tractat. de Baronibus pragmat. n. 50 pag. 248. Et quod ad fideicommissum relictum cui quis voluerit, si non elegerit† omnibus debeatur, probatur in l. Labeo, §. 1. ff. de statu liber. de quo per Tiraq. in tractat. de primogenitura, q. 17. in 4 opinione num. 4 pag. 170. & est notabilis casus in l qui filiabus, §. 1. ff. de legat. 1.

212

213

Hoc in loco etiam est notanda Gregorij Lopez doctrina in l. 11. tit. 5. par. 6. in glos. in verbo, *Aluedrio*, versus finem, in versic. Ex prædictis patet, Nam cum hic sit tractatus maioratuum, plurima in alijs locis tacta adducenda sunt, vt hæc lectura sit Reipublicæ magis vtilis. Dicit igitur Gregor. Lopez, quod † nō valet institutio maioriæ facta à patre sub conditione, si mater illam fecerit in filium communem conferendo verba in futurum, per l. illæ autem institutiones, ff. de hæredib. instituend. vbi probatur, quòd voluntas captatoria dicitur illa, quæ in futurum confertur, & dependet† ex alieno arbitrio, facit l. Clemēs patronus, in fin. ff. de hæredib. instituend. & l. mulier in fin. ff. de cond. instit. l. 1. ff. de ijs, quæ pro non script. habent. & dicit Gregor. Lop. procedere hanc conclusionem, † etiam si faciens illam dispositionem haberet Regiā facultatem, vt possit facere maioratum cum omnibus conditionibus, vinculis, ac submissionibus, quas voluerit: quia intelligitur de nō reprobatis à iure, secus tamen est sub conditione de præterito, id est, si testator dicat, si mater fecit: quia tunc secundum eum bene valeret, & hæc opinio mihi vera videtur, † saltē attenta dispositione dict. l. 11. quæ abhorret omnes institutiones, quæ in alienum arbitriū conferuntur. Nam de iure communi poterat de hoc dubitari, cum captatoria voluntas propriè non sit, cum institutio hoc modo fit, instituo Ioannem hæredem, si Petrus voluerit: aut instituo illum hæredem, quem Sempronius voluerit, vt latius fundat Anton. Augustin. lib. 4. emendatio. cap. 15. Couar. in c. cum tibi, num. 2. de testamen. ¶ Et quòd sit captatoria voluntas vbicunque non dependet à voluntate testatoris, sed à voluntate grauati,† probatur in l. Senatus, §. legatum, ff. de leg. 1. vbi gl. & DD. & in l. captatorias, & in l. ille autē, & in l. illa institutio, ff. de hęrede inst. & in l. captatoriæ ff. de leg. 1. & in l. captatorias, C. de testa. mil. tradūt inter alios Mencha. de succes. creat. lib. 2. §. 17. nu. 77. quem & alios citat Petr. Surd. decis. 66. n. 22. ad quos addo August. Beroi. in cons. 23. supra allegato li. 2

214

215

216

217

218

Hoc etiam in cap. & quæstione est animaduertendum, quòd si quis dicat in testamento quòd facit maioratum, vel meliorationem in filium, quem ipse nominauit in quadam scriptura, quæ in certo loco adest (prout fecit quidam Marchio in hoc Regno) talis dispositio† est valida, & maioratus habebit effectum, nec dispositio est captatoria, dummodo non dubitatur de fide, & veritate scripturæ, de qua fit relatio, & appareat illam esse propriam, ad quam testator se retulit. Quod probatur ex doctrina Bartol. in l. si ita scripsero, ff de conditionibus & demonstrationibus, vbi dicit, quòd si testator dixit, volo quòd heres meus det illud quod scriptum est in schedula, quā reliqui apud Guardianum fratrum Minorū:† si appareat ex literarum comparatione, vel ex alijs legitimis indicijs, quòd illa schedula est testatoris, dispositio est valida, & seruari debet, & idem tenet Bald. in l. asse toto in fin. ff. de hæredib. instituend. Paul. de Castr. in l. hæredes palam, num. 2. & 3. ff. de testamen. Alexan. in cons. 76. num. 4. lib. 3. & in cons. 239. num. 1. lib. 2. & cons. 43. lib. 7. num. 6. & est communis opinio secundum eundem in l. ait prætor, §. si iudex, colum. 1. ff. de re iudi cat. vbi hoc tradit Ripa num. 2. fol. 224. Rubeus in cons. 14. num. 7. & Bellon. in consil. 85. num. 11. quos referunt & sequuntur Tellius in l. Tauri. in 5. p. num. 2. & in l. 57. num. 2. qui ad confirmationem opinionis Bartol. ponderat illam legem, aut secundum eundem illam explicat Episcop. Couar. in d. cap. cum tibi, num. 5. fol. 73. & tradit Ioan. Gutier. in l. nemo potest, num. 247. ff. de legat. 1. Menoch in cons. 313. num. 46. 47. 48. lib. 4. Quibus adde Barthol. Socin. in cons. 141. Reuerē de pater num. 8. lib. 1. vbi post Paul. de Castr. in dict. l. hæredes palam, dicit, quod si testator non expressit, quòd schedula erat manu sua scripta, non esset necesse, quòd hoc constet,† dummodo appareat, illam esse, de qua testator sensit, ad quod est singularis l. 9. tit. 5. par. 6. in vers. *E por toller essa duda*, quæ ad hoc est videnda, & quę scribit Anton. Pereg. de virtute & effectu relationis in tractat. de fideicommissis, art. 16. numer. 111. fol. 157. & adest singularis doctrina Bald. in cons. 338. ea

219

220

221

que

quæ veniunt li.2.vbi vult,quòd natura relationis eſt natura veritatis patentis ex coniunctione ſcripturarum,&idem in l.adeo §.cum quis,ff.de acquirend.rer.dominio,Dec.conſil.638.numer.7.Vant.de nullitat.tit.de nullit.ex defectu citationis num.138.pag.598. Et de viribus & virtute relationis plura ſcribit Tiraq.in lib.de legib.connubial. gloſ. 7. exprez,numero 182.cum alijs,fol. 321. vbi hoc declarat & limitat. Vnde inueſtitura facta.ſecundùm tenorem antiquarum † intelligitur ſecundùm qualitatem illarum, ad quas eſt facta relatio,ſecundùm Pariſ.in conſ.5.numer.6.lib.1.Et facit egregius caſus in l.ſi teſtamentum,C.de inſtitutio.& ſubſtitution. ibi: *Tanquam ſi teſtator ipſas inſtitutiones eiſdem clauſulis copulaſſet*,tradit Anton.Gam.deciſ.206.num.14.& eſt expreſſa l.8.titul.3. par.6.ad finem,& in hac propria materia ſcribit Antonius Peregrinus in tractat.de fideicommiſsis,articulo 51.numero 37.fol.486. quòd ſi fratres conſentiant quòd bona ſubiaceant conditionibus &ordinationibusad exemplũ, & prout continetur in teſtamento alterius,† valet talis diſpoſitio,quaſi ſpecies illa ſit in pactum formaliter redacta,quoniam relatum eſt in referente,allegat Dec.conſilio 63. numero4.& 362.& 497.Alexand.conſ.81.libr.6. Socin.Iun.conſ.75.lib.3.& per ipſum notata art.33.nu.61.& plura notabilia cradit Menoch.lib.1.de arbitrar.iudic.q.68.num.43 & 52.

222

223

Et ex iſtis confirmatur quædam ſingularis doctrina Gregorij Lopez in l.2.in gloſ.1.tit.7.par.6.vbi inquit,quòd ſi pater filiam exhæredauerat extra teſtamentum in quadã ſcriptura,& poſtea contentum in dicta ſcriptura approbauit in teſtamento,referens ſe ad ſcripturam,†valet exhæredatio,licet ea debeat fieri in teſtamento, quod dicit accidiſſe de facto in quadam ardua quæſtione. Et iſta concluſio etiam confirmatur ex doctrina Bartol. in l.fideicommiſſa,§.1.ff.de legat.3.& in l. ſi is qui teſtamentum,verſ.Quod ſi teſtator,ff. de teſtam.vbi dicit, quòd ſi teſtator ſcripſit totam ſuam voluntatem in ſchedula,non tamen eam publicauit,& moritur,tale teſtamẽtum dicitur perfectum ratione volũtatis, ſed imperfectum ratione ſolennitatis,&ideo† valet inter liberos,quod ſequuntur Alexand.in l.hac conſultiſsima,§.ex imperfecto,C.de teſtamen.Dec.in conſ.159.num.3.quorum doctrina hodie dubitabilis videtur attenta in l.3 Tauri in illis verbis : *Ora ſea entre los hijos deſcendientes*, faciunt quæ ſcribit Dominus Antonius de Padilla in l.& in epiſtola, num. 8.fol.123.C.de fideicommiſ.de teſtamento facto inter liberos,& inquit Paul.de Caſtr. in conſ.387.ad primum videtur dicendum,diſpoſitionem Hebraicam,li.2.in 1.dubio,quòd

224

225

ſi teſtator in teſtamento ſolenni ſe refert ad aliquam priuatam ſcripturam nonſolennem, omnia contenta in ſcriptura priuata †cenſentur expreſſe diſpoſita,& expreſſa in ipſo teſtamento referente,notat Aymo. Crauet. in conſ.143.num.6.

226

Sed adhuc dicta opinio verior eſt,qua habita pro vera,ex ea inferri poteſt,quod ſi pater in quadam ſchedula,de cuius fide non eſt dubium,& de qua nec in teſtamento, nec in codicillo mentionem fecit,nec eam publicauit,filium meliorauit,† valet talis melioratio, quæ doctrina fulcitur ex multis quæ ſcribit Tel.in d.l.3.p.1.n.13.cum alijs,Mol.li.2.de primogen.c.8.n.11.fol.282.vbi hunc articulum tractat,& Iul.Clar.li.3.receptarum ſententiarum,§.teſtamentum,q.36.pag.33.Padilla in d.l.cum quidam,n.12.ff.delegat.2.pagin.277.& in l. quæſtionem n.20.fol. 162. C.defideicom.& de fide,& authoritate iſtarum ſchedularum plura ſcitu digna ſcribit nouiſsimè Menoc.in tract.præſump.li.4. præſumption.7.numer. 2.cum ſequentibus, fol. 8.¶Proderit tamen in iſtis caſibus,& erit ſufficiens probatio confeſsio filiorum confitentium,ſchedulam eſſe ſcriptam vel ſubſcriptã †manuparentis,vt conſtat ex doctrinaCorn. in l.hac conſultiſsima §.ex imperfecto,col.1 C.de teſtam.Carol.Ruin.in conſ.7.n.1.& 2. li.3.qui addit Alexan.in d.l. ex imperfecto, Bald.in l.aliam,C.de his quib.vt indignis, & talis declaratio teſtatoris duobus teſtibus † probari poteſt,ſecundùm Barthol. Socin. in dict.l.ſi ita ſcripſero,col.penu.& vlt., Gozadin.in conſil.3.numer.13.Carolum Ruin. in conſ.193.numero 20.libro 2.& in conſil.21 numero 11.libr.3.Menochium in conſil.176 numero 5.& 6.quod eſt ſingulare,&in practica notandum,& qualiter ſchedula manu teſtatoris ſubſcripta,ſi non fuit lecta & publicata,non teneat ex defectu voluntatis, tradit ThomasGrammatic.deciſ.62.numero 14.ex Alexandro in l.hac conſultiſsima, §. ex imperfecto,C.de teſtamen.& alijs , quæ citat. ¶Et quòd ſit ſtandum † hæredi , vel vxori dicenti de perſona nominata per teſtatorem in ſecreto,ſi hoc iurent,tradit Carolus Ruinus in conſil.19.colum.3.& ſequentib.libr.1 quem citat Simon de Pret.libr.3.de interpretanda defunct.voluntat.dubita.4.ſolut. 1. n. 67.fol.329.

227

228

229

230

In qua materia animaduerto ad doctrinam Seraphini in tract.de priuilegijs,priuileg.20 n.34.pag.108.vbi tradit,quod vnus tantum† probat,& facit fidem de cõſenſu partium,ex Alexandro in l.1.§.fi.ff.de verborum obligationibus,Iaſ.in l.Iuſiurandum,quod ex coniunctione,ff.de iure iurando, Aymon. conſ. 100.in fi.& eſt animaduertendum, quòd ad hoc vt maioratus ſit efficax,vbi teſtator ſe re-

231

tu-

tulit ad aliquam schedulam, debet de tali schedula † apparere, aliàs maioratus erit nullius effectus, vt constat ex mente prædictorũ Doctorũ, & ad hoc facit, §. sed si vxor, vers. Sed si quam acceperit instit. de legat. l. si non designata, C. de falsa causa adiect. legato, l. si sic legatum, §. 1. ff. delegatis 1. l. legati, ff. de libera. legat. & notatur per glos. Parisiens. qui alia similia refert in consuetudin. Parisiens. part. 1. §. 5. numero 75. folio 83. ad quæ addo textum in l. si quis ita scripserit hæredem, & in l. si alterius, & in dict. l. asse toto, ff. de hæredibus instituendis, egregia l. 9. tit. 3. par. 6. vbi Gregor. Lop.

232

Est autem animaduertendum in ista materia ad quandam communem resolutionẽ Bartoli & aliorum in l. 2. C. de bonor. possess. secund. tabul. vbi volunt, quòd confessio hæredis cõfitentis testamentum, sed minus solenniter, † non præiudicat, notat Ripa in l. admonendi, n. 586. ff. de iure iurand. Aymo. in tractat. de antiquit. tempor. part. 1. numer. 120. fol. 64. Matth. de Afflict. decis. 25. num. 5. & decis. 53. Burg. de Paz cons. 14. num. 53. & faciunt quæ scribo par. 2. quæstion. 5. ¶ Et de quæstione quando testator commisit, vt testamentum vel maioratus extenderetur, & fieret ad consilium sapientis, † lege Iacobum de Arenis, Bartol. & alios, in l. illa institutio. ff. de hæredibus instituend. Speculator. & ibi Ioann. Andr. in titulo de instrumento. editione, §. instrumenta, versicul. Quòd si à contrahentibus, Bald. & Felin. in cap. ex literis de fide instrumen. Socin. Iun. in consil. 124. num. 47. cum sequentibus, & cons. 143. nu. 13. lib. 2. & notabilem doctrinam Oldrald. in consil. 139. num. 12. vbi tradit, quòd dictamen sapientis † debet esse circa consolidationem contractus, salua manente substantia, per l. si mandato Titij, §. vltimo, ff. mandat. Quod autem sapiens possit declarare mentem defuncti, tradit Bartol. in dict. l. illa institutio. numero 6. ff. de hæredib. instit. Bald. & Salicet. in l. captatorias, C. de testament. milit. Cephal. in cõsil. 28. numero 66. libro 1. qui num. 58. scribit aliud singulare in ista materia, quod distat dispositio commissa ad dictamen sapientis à dispositione collata in arbitrium alicuius. Et an illud, quod sapiens decreuit † debeat executioni mandari, & ab illius decreto possit appelari, scribit late Cephal. in cons. 201. & 202. lib. 2. Et an transeat in rem iudicatam sententia lata de consilio talium sapientum, latissimè post antiquos resoluit Anton. Thesaur. decis. Pedemonta. 25.

233

234

235

236

Tandem circa intellectum eorum, quæ in hoc capite & quęstione sunt discussa, scire oportet, quod licet ex dispositione l. 36. Tauri nã, † non liceat commissario reuocare testamentum, quod semel ex commissione sibi data fecit (vt latius in dict. l. caueturt) id limitari potest, nisi hæredes, vel aliæ personæ dolum in aliquo commiserint commissario, vel celãdo illa bona testatoris, vel aliàs, nam ad hoc admittitur variatio. Hæc cõclusio fundari potest ex l. 4. quæ incipit, Scyphi, ff. de optione legata, ibi: *Scyphi electione legata, si non omnibus scyphis exhibitis legatarius elegisset integram et portionẽ manere placuit*, facit l. si quis affirmauerit, ff. de dolo, l. qui cum tutoribus, §. qui per fallaciam, ff. de transactio. l. quis sit fugitiuus, §. si quis affirmauerit, ff. de euictio. & l. vltima, in versic. Planè, vbi Bartol. & alij, ff. de eo per quem fact. erit, de quo qui plura scire cupit, legat Tiraquel. libr. 1. de retract. §. 24. glos. vnica, numero 8. pagina 588. vbi alias authoritates ad hoc refert. Et faciunt, quæ scribo supra numero 45. & numero 187. Et regulariter an qui habent ius eligendi, & nominandi in vita, vel in morte, variare possint, tradunt Molina libro 2. de primogen. cap. numero 35. folio 230. Aluarus Valascus, cons. 102. numero 12. cum sequentibus. Et ibi etiam tradit, quid agendum vbicunque ille, qui eligere debebat, mero errore elegerit, † an iterum eligere poterit, vbi citat textum & Baldum in vltimo notab. in l. mater, ff. de inofficios. testament. facit regula l. si post diuisionem, C. de iur. & fact. ignoran. l. si soror, vbi Dec. num. 6. C. de collatio. & quæ de diuisione erronea scribunt Bald. consil. 72. lib. 2. Carolus Ruinus in cons. 167. numero 13. li. 2. Cephalus consil. 495. numero 30. libro 4. Pinel. in l. 2. C. de rescinden. vendit. part. 2. cap. 1. numero 1. folio 75. Dec. in consilio 263. num. 2. & in cons. 475. numero 30. & consil. 525. numero 6. Alexand. in cons. 168. num. 1. & 2. lib. 5. Ias. in dict. l. si post diuisionem, numero 5. Matth. de Afflict. 58. vertitur dubiũ numero 1. & 2. Barthol. Socin. in consil. 25. libro 4. Ias. in l. iustè possidet, num. 13. ff. de acquirend. possessione, & in l. nam & postea, §. si damnetur, num. 3. ff. de iure iurando, & in l. si Titius, numero 4. ff. de verborum obligationibus, & in §. sequenti, numero 3. instit. de action. Angel. in §. quædam, eodem titulo, glos. Parisien. in consuetudinib. Parisiẽ. part. 1. §. 16. numero 15. fol. 172. de quo latius ago in 4. par. quæstion. 35. ¶ Ex quibus infertur, quòd si in casu l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilation. filius primogenitus per fallaciam, dolum, aut persuasionem, vel errorem, optet & eligat aliquem maioratum, potest iterum eligere & optare. Et ex istis etiã infertur, quòd si commissarius elegit ad maioratum, vel meliorationem filium dolo quopiam ad id persuasus, † iterum eligere potest, & pro hoc facit text. vbi Bart. in l. vltima in principio, C. de iure deliberan. & quod tradit Peralta in d. l. cum quidam, n. 9. pag. 271. ff. de legat. 2. ¶

237

238

239

Animad-

Animaduerto etiam, quòd habens licentiam & facultatem faciendi pro alio testamen 240 tum,† non censetur habere licentiam reuocandi, vt in quodam maioratu ciuitatis Hispalensis tradit Bologninus in conf.62.col.4. in fine, ver ficul. Secũdo principaliter, quem citat Tellius in l.34. Taurina, numer.1. Et quod ereditor qui habet electionem in pluribus rebus obligatis alternatiuè ex prouisione sua, vel legali, si semel elegerit rem, & litem fuerit contestatus, non posſit variare, volunt Capitius decis.46.num.6. Lofredus in consil.19 num.3. Ioseph. Ludouic. in decis.65.num.20 Et quòd patronus non posſit compelli ad nominandum aliquem de sanguine, vel agnatione, si ad hoc illi fuit data facultas, resoluit Euerardus in consilio 37. in fin. quem citat Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteusim, quæstione 1. numero septimo, folio 4.

Nota etiam aliud singulare, quod habens 241 potestatem eligendi & nominandi, si non seruat formam & ordinem commissionis,† dicitur peccare in forma, vt tradit Carolus Ruinus in conf.142.num.2.lib.4. & doctrina Bartol. in l.2.ff. de optiõ. legata. Quod est notandum ad doctrinam Baldi, Imolæ & Bartholom. Socin. numer. 8. in l. in testamento, la primera. ff. de conditionibus & demonstrationibus, vbi volunt, quòd quando actus non peccat in forma, quia scriptura fuit solennis, & agitur de conseruanda memoria testatoris, 242 si actus non valet vt agitur,† debet valere vt melius potest. Quod est considerandum ad eos, qui habent commisſiones ad eligendum ad maioratus, vel meliorationes, & formam & fines excedunt, & allegatur nullitas contra tales nominationes. Ad quod lector videat cõsilium Augustini Beroij supra allegatum numer.23.lib.2.

Qua in re etiam animaduerto, quòd eligen 243 tes† priuantur potestate eligendi iterum solum modo quando sunt priuati potestate eligendi ipso iure, secus si per sententiam. c. cũ terra, in fine, de electio. quod ad hoc dicit singulare Romanus conf.483. dubitatur primo, col.3. versf. secundo si quis dixerit: & concludunt Doctores in c. publicato, de electio. & confirmat Tiraquellus in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. reuertatur, numero 380. pag.537. Et quod si quis habeat facultatem eligendi ad primogenituram aliquem 244 de agnatione,† posſit eligere filium legitimatum factum de agnatione, resoluit Cephalus in consil.440.num.59.lib.3. Et qualiter ille, qui habebat facultatem eligendi & disponendi de certa quantitate, si non disponat, disponere videatur in fauorem venientium ab intestato, tradit notanter Petrus Surdus decisio.272. per totam.

Pone etiam quod quis dedit alicui commisſionem, vt faceret maioratum in aliquem ex filijs eum consilio alterius tertij, qui antequam consilium præstaret, defunctus fuit, ita quod consilium iam præstare non potest: an hoc non obstante, commissarius commisſionem suam exequi posſit? Et videtur quod nihilominus commissarius† posſit exequi com 245 misſionem, per textum in cap. vltimo, ne sede vacant. aliquid innoue. libro.6. vbi habens conferre beneficium cum consilio Episcopi, potest conferre si Episcopus sit mortuus, vel absens. Et inquit Bart. in l. si quis arbitratu, num.15. fol.20.ff. de verborum obligationibus, quòd si factum sit compromissum in Titium, vt arbitretur de consilio Sempronij, illo nolente consulere, vel mortuo, receditur ab eius persona, & arbitrator id potest expedire; de quo latius ibi per Iasonem nu.33. ¶Ad istam etiam materiã quadrat quod scribit D. Antonius de Padilla in d.l. cum quidam, nu. 24. pag.281. ff. delegat. 2. quòd si quis rem vinculauit, deditq; potestatem hæredi, vt daret eam cui voluerit, si hæres non elegerit,† 246 vnus tantum debet admitti maior de familia, redditus tamen, & prouentus inter omnes debent diuidi, per l. communi diuidundo. ff. cõmun. diuidun. pro quo dicto† in quantum 247 resoluit, quòd maior admitti debet, facit decisio Guidonis Papæ 505. & alia quæ scribo supra num.82. cum sequentibus: in quantum vero dicit, quòd commoditates & prouentus sunt diuidendi, difficile mihi videtur ex bis quæ scribo supra in hac parte quæstione 26. à num.79.

Sed singulariter circa prædicta dubitatur, pater fecit testamẽtum manu propria, in quo apparet, quòd meliorauit vnum ex filijs vel per viam maioratus, vel meliorationis tertij & quinti, an talis constitutio maioratus, vel meliorationis valeat sine testibus & tabellione? In quo videtur dicendum, quòd si appareat claré talem scripturam esse scriptam manu patris,† quòd valet, etiamsi careat testibus, 248 vel alijs solennitatibus. Quod probatur ex authentica quod sine. C. de testam. cuius dispositio procedit etiam in fauorem piæ causæ, secundùm Alexandrum in conf.4. lib.7. numero 6. cum alijs. Si autem negetur tale testamentum esse manu patris scriptũ, & testibus duobus careat, dispositio nõ valet, quia nullũ testamentum† quantumcunque conditum à 249 persona priuilegiata, vel inter personas priuilegiatas, valet cũ minori numero duorum testium. l. 1. Lucius. ff. de testam. d. authen. quod sine, cum cõcordan. vt per Doctores in dictis locis, & late Iaso in conf. 184. circa legitimationem nu.6. lib.2. Alexand. in conf.76. numero 2. lib.3. Socin. Iunior. in conf.189. numer.64. lib.2. & traditur per Glos. Par. in d. Alex.

Alexand.conf.ad quod etiam legenda sunt quæ scribit Simon de Pretis libro 2.de inter pretand.defunct.voluntat.solut.2.num.4.folio 115.licet ista distinctio etiam dubitabilis videatur, quia priuilegia quæ patribus conceduntur, vbi testantur inter liberos, procedunt vbicunque æqualiter testantur, secundùm Roman.in cons.169.Dec.in cons. 349. numer.9.de quo videnda sunt quæ refero in quæstione 3.supra hac prima parte,à num. 34 vbi cito Tellium in l.3.Tauri,par.1. numer. 21.qui quandam quæstionem huic similem nostræ scribit.

Et pro maiori declaratione huius quæstionis addo Iul.Clar.lib.3.receptarum sententiarum,§.testamentum,quęst.7.num.2.pag. 8. Tiberium Decian.respons.34.per totum,lib. 1.vbi tradit,quòd talis schedula† probat inter filios,& in fauorem piæ causę duobus concurrentibus. Primum,dummodo testator duobus testibus voluntatem explicaret, saltem per relationem ad schedulam,puta dicendo, ego dispono de bonis meis,prout in hac schedula.Secundùm,quòd testator non exprimat de contentis in schedula fieri scripturam per notarium,quia tunc potius esset pręparatio, quàm dispositio.Et qualiter schedulam priuatam† probetur fideicommissum,tradit Tiber. Decian.respons.35.numero 76.cum sequentibus libro 1.Et an sufficiat confessio filiorũ confitentium, patrem fecisse maioratum in testamento vel codicillo,sed minus solenniter,resolui potest ex l.si veritas,C.de fideicommissis,vbi latè Doctores,& traditis per Ripam in dict.l.admonendi,colum.33. ff. de iureiurand.Aymo in dict.tractatu de antiquit.tempor.par.1.num.119.fo.63.sed illam lecturam Ripæ,quam citat Aymo,ego non inuenio,facit quod supra scripsi ex Corneo, & Alexandro in l.hac consultissima, §. ex imperfecto.

Et quod habens facultatem nominandi vel eligendi ad fideicommissum in morte, si in vita nominauerit,& iurauerit non reuocare nominationem,quòd nihilominus possit† reuocare,tradit Episcopus Sarmiento in l. vnũ ex familia in principio num.7.ff.de legatis 2. fol.171.De quo legenda sunt quæ scribo par. 2.quęst.5.à nu.79.cum sequentibus,vbi alia referuntur loca,in quibus ista conclusio tractatur.¶Et qualiter grauamen † & conditio apposita quòd aliquid fiat in vita grauati, nõ possit adimpleri,neque exequi in morte, tradit eleganter Aluarus Valasc. consultation. 82.numero 6.Et quod data licentia alienandi inter viuos,non possit alienari in morte, tradunt Bald.in cap.1.de prohibita feud. alienatio.per Federic.& probatur in l. filius, ff. de donatio.vbi Imol.notat,per quam hoc tenent Barthol.Socin.in cons.19.lib.1.Curcius in tractatu feudorum par.4.tit.ex quibus causis feudum amittatur,quęst. 9. numero 145. pagin.457.Et quod si grauatus eligere non eligat,† possit recurri ad iudicem vt eligat, tradit Augustinus Beroius in dict. consilio 23.numero 33.libro 2.Simon de Pret. libro 3.de intepretanda defuncti voluntat. interpretation.3.dubitation.1.solution.12.n. 17. fol.295.

Est etiam notandum,quòd si testator committat alicui,vt pro eo faciat maioratum, vel meliorationem in aliquem filium, quem eligat,& talis cõmissarius dicat coram testibus, se velle eligere ad maioratum,vel meliorationem aliquem filium,talis dispositio est dispositiua,non enuntiatiua,& eligere† videtur statim.Quod probatur ex doctrina Bartol.& aliorum in l.1.C.de Summa Trinitat. & Fide Catholica,vbi concludunt,quòd ista verba: *Volo eligere*,si constiterit quòd deliberatè fuit prolata,inducunt electionem,facit quod scribit Anton.Thesaurus decis.Pedemõtana 233 numero 7.Istis est germanum quod disputat Iulius Clarus libro 4.§.donatio. quæstio. 14.numero 6.pagin.113.vbi tractat,an promissio de donando sit donatio? ad quod legi debet l.22.Taurina,hodie l.6.ti.6.lib.5. Recopilation.vbi Tellius numero 24. Ex quo inquit ad propositum nostrum Bartholom. Socin.in consilio 86.numero 4.cum alijs, libro 3.quod si is,qui habebat commissionem eligendi aliquem de pluribus ad fideicommissum,dixit coram personis fidedignis, quòd volebat eligere aliquem ad fideicommissum, ex talibus verbis statim † eligere videtur, quem refert,& multum commendat Marian. Socin.Iunior.in cons.179.num.25.libro 2. & confirmat Alexand.cons.190.numero 31 libro 6.ex doctrina Bald.in anthen.ei qui, C. de bon.author.iudic.possid.& alijs, ad quod etiam est notabile consilium Bursati.100. numero 9.libro 1.Pro quibus etiam est textus in l.huiusmodi,§.stichum,ff.de legatis 1.& Bartholom.Socin.refert & sequitur Simon de Pretis libro 3. de interpretanda defuncti voluntate,interpretatione 3.dubitatione 4. solutione 1.numero 70.fol.329.Ex quo idẽ Alexander in consilio 168. numero 3. libro 5.tradit,quòd si quis coram sufficienti numero testium dicat, quod voluit si careat filijs masculis,quod filiæ succedant in suis bonis, † talis dispositio est seruanda,quia in vltimis voluntatibus verbum (volo) inducit† dispositionem,per l.Pamphilo,§.propositum,ff.de legatis.3.quam legem rectè declarat Socin. Iun.in consilio 183.num.16.lib.2.Et quod testator videatur facere fideicommissum dicendo,quod vult,aut intendit,tradunt Augustinus Beroius in cons.81.num.4.libro 2.Cephalus in consilio 153.numero 48. libro 1.

Bur-

Bursatus in consilio 157.numero 5.lib.2. & facit doctrina Alciati in l.serui electione numero 7.versicul. Quæ sententia,ff.de legatis 1.vbi scribit,quòd si testator relinquat & dicat in codicillis,† volo relinquere talem fundum,intelligitur reliquisse,quem citat Franciscus Mantica lib.6.de coniecturata mente defunct.tit.4.num.17.pag.223. hodie folio 122.licet in contrarium faciat, quòd voluntas ab ipso separatur,cap.1.de eo qui mittitur in possessionem,l. promissor Stichi, §. cum constitutio.ff.de constit.pecunia. ¶Et præparatio ad testamentum † non dicitur testamentum,l.ex ea,ff.de testam.l. fideicommissa.2.versicul.1.ff.de legat.3. tradit latè Antonius Gomez in l.3.Tauri numero 18. & numero 105.Ex quo infert Decius in consilio 159.numero 4.quòd si testator coràm testibus declarauit voluntatem suam dicens, quòd vocatur tabellio,talis dispositio non dicitur testamentum,quem citat Antonius Gama decis.221.numero 1.& decis.348. numero 2.de qua quæstione legenda sunt quæ scribunt Iulius Clarus §.testamentum, quæstione 7.& 9.Episcopus Couarruuias in cap.relatum de testamen.numero 11.folio 69.idem Gama decision.384.Ias.consilio 196.libro 2. Anton.Gabriel libro 4.communium opinionum,titulo de testamen.conclus 9.numero 1 cum sequentibus pag. 239. Cephal. in cons. 299 lib.2.Menoc.in cons.42.numero 14. libro 1.Suarez in l.quoniam in prioribus, C. de inofficios.testamen.quæst. 4. pagin. 201. Ayora de partitionibus part.3.quæst.24. numero 69.fol.145.Et res non† dicitur habere nominationem ab eo quod erit: sed ab eo quod est,secundùm Baldum per illum textum in l.si nondum,C.de furtis,de quo latè per Iasonem in l.1.ff.de officio eius,cui mandata est iurisdictio numero 1.fol. 53. facit l. quid ergo §.quid ergo,ff.de contrar.tutel. actio.& plura quæ tradit Rebuffus in l.mouentium 93.pagina 560.ff.de verborum significatione,Manticam de coniecturata mente libro 9.titulo 3.numero 14.& 16. folio 206. & notat Staphileus de literis gratiæ, versiculo Secundo principaliter,pagina 229. Vnde dicens,se velle eligere,†videtur in aliud tempus actum faciendi reseruare, & non statim disponere,Cephal.in consilio 549. numero 121.libro 4. qui idem tradit in eo qui dicit velle testari,ex Decio in consilio 626. Ad quod facit quod in simili tradit Decius in l. non vult,numero 5.ff. de regulis iuris,& magis in terminis in consilio 159.numero 5. & licèt Bartol.in dict.l.serui electione in principio,ff.de legatis 1.scribat, quòd verbum (volo)iunctum cum infinitiuo † inducat dispositionem contra Bartolum, quem & alios citat Natta consilio 250.numero quarto, libro 2.& est communis opinio secundùm Iasonem ibi numero 33.& in l.cunctos populos, numero 13.C.de Summa Trinitate, & Fide Catholica,vbi Bartol.contrarium tenere videtur,& in l.1.ff.mandat.quem citat Rebuffus tomo tertio ad constitutiones Regias,titulo de appellation.articulo 15.glos.3. numero 3.pagina 521.& lege Mandosium in glos. facultatum,§.ac etiam,folio 68.column.2. in principio,& melius Franciscum Manticam de coniecturata mente defuncti libro 12. titulo 11.numero primo,cum sequentibus,vbi latè disputat si quis dicat,volo hæreditatem, an illam videatur adire? Et non probatur testamentum ad pias causas ex eo, quòd testes deponant testatorem dixisse, † quod volebat instituere piam causam, secundum Ioannem de Imola in consilio 91. in causa, quæ vertitur,Decium qui plura citat in consilio 488.numero decimoquinto, & faciunt tradita per eundem in consilio 159.numero quarto, quem citat Gama decisione 348. numero quarto, qui ponit exemplum in muliere, quæ dixit quòd tertia debebat esse mariti, vbi legi debet Mena decisione 350. & notabilis decisio eiusdem Gamæ 287. ad quem addo Perez de Lara in tractatu de anniuersarijs, libro primo, cap. vigesimo, numero quinquagsimo septimo, pagina 196. Et de materia ista circa ea, quæ tradit Mantica, plura scribit Menochius in tractatu de præsumptionibus, libro quarto, presumptione 188. numero decimo cum sequentibus, folio 187. & legenda sunt, quæ scribit idem Menochius libro secundo de arbitrarijs, casu 496. Vnde dicit eleganter glossa Parisiensis in in consuetudinib. Parisiens. §. decimo, numero decimo sexto, folio 124. quòd ista verba,aut similia: *Volo eligere*,significant † aliquam voluntatem de præsenti actus eliciti, quem disponunt, sed non significant voluntatem præsentis actus imperati, nec aliquid aliud de ipso actu imperato, quæ est ipsa realis electio, disponunt, sed illum annunciant dumtaxat. Vnde ex vi illorum verborum nullatenus colligitur actualis electio, sed tantum quædam tendentia in futuram electionem. Et aliud est velle facere, † aliud facere, vt in eo, qui grauatus fuit nomen assumere, probat eleganter per plura exempla Tiberius Decianus responso quarto, numero vigesimo primo, libro secundo. Ex quo infertur, quòd si testator lecta sibi schedula per notarium extensa dicat: Sic volo facere

facere,non est perfectum testamentum nisi addat,& sic facio:tunc est perfecta voluntas. Vnde si quis dicat,volo instituere Ecclesiam, nõ dicitur disponere,secũdùm Paul.de Castr. in cons.137.in causa quæ vertitur Pergami, col lib.2.Dec.in d.cons.159.Aymon.de anti quit.temp.par.1.num.60.fol.38.Et si testator,nullo hærede relicto,iussit fieri ex omni bus bonis suis monasterium,videtur instituisse monasterium,secundum Bald.& Imol.in l. 1.ff.de testam.Manticam de cõiectur. ment. defunct.lib.4.tit.3.n.4.fol.55.

Ex circunstantijs autem possunt illa verba suppleri,& perfici,† vt actum consũmatũ importent,puta cum deliberatione ad hoc ex quisita,vocatis testibus,vel amicis,vel tractatu super hoc habito,tanquã conclusio actus proferuntur:tunc enim intelligũtur dispositiue,& perfectè præferri,& inducunt actualẽ electionẽ inuariabilẽ,per d.l.Pãphilo,§.propositũ,ff.de legat.3.& alia quæ refert. Et ex resolutione,quam ibi tradit,infert,quòd si primogenitus semel & serio dixerit,se velle eligere talem mansionem,non potest eligi alia ab eius hærede, imo nec ab ipso primogenito:quia electio† trahit secum executionem, dũmodo appareat deliberatè,& à sciẽte factã esse.Et faciũt quæ scribit Guilliel.Benedict. in c.Raynuntius de testamen.in verbo,in extremis positus,n.37.fol.150.circa dictum,§. propositum,quæ notanda sunt ad intellectũ legum,29.& 52.Taurinam, & eisdem addo quæ scribit Peralta in l.1.num.79.pagin. 51. ff.de legat.2.vbi latè de hoc loquitur,& quæ ego scribo supra quæst.10.à nu.183.cum sequentibus,Menochius de arbitrarijs iudicum libro 2.centur.5.casu 496.numero 53.pag. 741.qui singulariter materiam prosequitur per totum casum,cui iungo Tiberium Decianum in respons.26.num.30.lib.2.& quæ scribit Cæsar Lambertinus in tractatu de iure patronatus li.2.par.2.art.2.3.quæst. principal. num.3.fol.149.

267

268

Ex quibus infertur confirmatio doctrinæ Anton.Gom.in l.3.Tauri.n.118.vbi resoluit quòd si pater coram sufficienti numero testium dixit,quòd volebat talem filium meliorare,† non erit melioratus,nisi vocatis & rogatis testibus dixit,vel nisi concurrat aliqua alia coniectura,per quam videatur hoc patrẽ deliberatè dixisse,per doctrinam Petri,& Cini in l.in vendendis,C.de contrahend. emptione,& alia quæ citat,& ibidem num. 119. resoluit,quod si quis habet facultatem eligendi inter res,vel personas à lege,vel ab homine,si simpliciter dicat,volo eligere talem rẽ, vel personã,nõ videtur per hoc eligere, ex notatis per Bart.in l.gerit,n.13.ff.de acquir. hæredit.& alijs,quæ citat,pro quibus est textus notabilis in l.cũ de bonis,vbi Bald. C. de

269

donatio.Et an mandatum de dispensando operetur idem quod dispensatio,tradit Quintilian.Mandos.de signatura gratiæ,vers.Dispensationes fo.79.colum.3.in principio.Ad quos addo Castillum in controuersijs,cap.26 num.88.fol.252. qui addit Thom. Sanchez libro de matrimonio libro 6. disputatione 22.nu.7.pag.973. & quod per ista verba: *Quia vult,aut intendit*, dicaturquis disponere† de præsenti,tradunt Augustinus Beroius in consilio 81.numero 4.libro 2.Cephalus in consilio 153.numero 48.libro 1.Bursatus in consilio 157.numero 5.libro 2. & de intellectu textus in dict.§. propositum eleganter agunt Angel. de Perigl. Iaso numero 30. Ripa numero 23. in l. serui electione in principio, ff. de legatis 1. Carol. Ruin.in consilio 204.numero 5.& 7.libro 2. melius Socinus Iunior in consilio 179.numero 27.cum sequentibus,libro 2. & notanter more solito Caldas Pereira in tractatu de nominatio.emphyteu. quæstion. 1. numero 9. cum sequentibus,folio 5.Thomas Grãmatic. cons.53.per totum,Siluan.cons.54. ¶Et ista seruiunt pro confirmatione doctrinæ Greg. Lopez in l.33.ti.9.p.6.fol.70.colum.2,versicul.Nota etiam,vbi dicit,quòd si habens facultatem fecit maioratum,& postea impetrauit facultatẽ,quia dixit se velle reuocare primũ maioratũ,si non vtitur tali facultate,† nõ videtur reuocare maioratũ per l.forma,§. fi. ff.de censib.& textum & glos.in cap.ex tenore,de rescript.Et qualiter destinatio habeatur pro facto,notanter declarat Quintilian.Mandos.in regulis Chancellariæ regula 16. reseruationis,quæst.19.num.13.fo.68.Ex quibus dubito de decisione dict.Antonij Gam. 348. Et quod voluntas† habeatur pro facto, docet notabilis lex 4.tit.4.p.1.vbi glos.in c.constitutis de eo,qui mittitur in possessionem,& in cap.magna pietas,distinction.1.cum concordantibus adductis per Ximenez in concord. in decretalibus in d.c.cõstitutis,pag.160.

270

271

272

Et an damnatus ad mortem,deportatus,vel damnatus ad metallum efficiatur incapax ad eligendum,vel declarandum, vel nominandum successorem in maioratu,vel melioratione,lector resoluere† potest faciliter ex l.cum pater,§.hęreditatẽ,vbi gl.& DD.ff.de legat. 2.& ex his quæ scribo supra q.1.à n.203.cũ alijs,& per l.4.Taurinam,& Lex facto, §. si quis rogatus 2.ff.ad Trebellian.Bald. in l. id quod pauperibus,numero 5.C. de Episcop. & cleric.¶Sed est quæstionis,an sit† necessaria præsentia & acceptatio nominati ad maioratũ,vel meliorationem ad hoc vt sit valida. Quod resoluere licet per d.l.cum quidam,ff. de legat.2.vbi Bartol.& Doctores,& l.qui ab senti,in principio,ff. de acquirenda possess. & per ea quæ scribũt Bar.& DD.pręcipuè Peralta

273

274

ralta in l. vnum ex familia, §. si de falcidia, nu mero 8. pag. 572. cum sequentibus, ff. de legatis 2. Bartholom. Socin. cons. 25. numero 17. libro 1. vbi ex Bart. Bald. & Imol. in dict. l. qui absenti, & Angel. in l. ex eo, ff. de testament. milit. tradit, quòd electio facta in absentia† potest reuocari, nec dicitur ius quæsitum ante acceptationem, Anton. Gam. dicta decis. 173. numero 9. & Bartol. in l. Theopōpus numero 9. ff. de dote prælegat. scribit an in declaranda voluntate testatoris requiratur citatio eius, cuius interest, quem citat Curtius Iunior. vbi hoc declarat in cons. 33. nume. 10. quod tradunt Roman. in l. captatorias nume. 4. C. de testamen milit. Carol. Ruin. in cons. 29. num. 4. & 9. libro 2. concludentes, † non esse necessariam citationem in declaratione talis voluntatis, quos & Ias. citat Iosephus Mascard. in tractat. de probationibus libro 1. conclus. 485. nnmer. 8. fol. 298. & scribo supra quæstion. 44. à numero 66. ad quæ omnia addo Ancharranum in consilio 127. nu. 3. vbi tradit, quòd declaratio voluntatis non requirit partis præsentiam, per regulam l. hæredes palam, §. sed si notam, ff. de testam. cum concordanti. quæ scribo dicta quest. 44. qui numero 7. rectè declarat textum in d. §. sed si notam. Quibus addo elegans consilium Ias. 45. numer. 3. lib. 1. vbi etiam scribit, an in tali† declaratione requiratur iuramentum? & latè tradit Ioseph. Mascard. in tractat. de probationibus, conclus. 485. numero 7. libro 1. folio 298. & lege Antonium Gomez dict. c. 12. num. 46. vers. Item adde quod talis hæres ad quos addo Alexandrum in cons. 9. nume. ro 21. lib. 3.

275

276

277

Vidi etiam in facto circa materiam præsentis quæstionis dubitari, pater dotauit filiam, & in pactis matrimonialibus reseruatum fuit, quod posset facere maioratum de illis bonis in nepotem, vel neptem, quē voluerit: an potuerit eligere tantum nepotem masculū, exclusa in totum nepte, an ambos nominare præcisè teneatur? In qua quæstione, licet multa pro vtraque parte faciant argumenta, magis iuridicum† mihi visum fuit in electione patris fuisse excludere neptem, sicut fecit, & vocare masculos descendentes exclusa nepte, & illius descendentes per tex. in d. l. cum pater, §. à te peto, ff. de legat. 2. iuncto §. rogo eiusdem l. per totum, præcipuè in illis verbis *Eos autem, quos mater elegerit, fore potiores, si sole promeruissent existimam*, latè Petr. Surd. decis. 41. per totam. Nec obstat l. cum quidā, C. de verbor. significatiō. & illa latissime regula, quia limitatur quando ordo affectionis aliud dicit: quia in tali casu disiuncta non resoluitur in coniunctam propter affectionem & præsumptam mentem disponentis, vt probatur in dict. §. à te peto, cum concordant. quæ

278

scribo in initio secundæ partis, numero 248. Notum autem est, viros magis inclinatos esse & maiorem affectionem habere ad conseruandam agnationem, vt probaui in eadem secunda p. q. 6. & hoc notissimum est.

Præterea est consideratione dignissimum, quod regula d. l. cū quidam (videri meo) † nō procedit in bonis maioratus, in quibus vnus tantum debet esse successor, & non plures, argumento l. 2. ti. 15. p. 2. cum vulgaribus, quod maximè animaduertendum est pro limitatione textus in dict. l. cum quidam, quia nostri non tangunt. ¶ Et in hac quæstione animaduerto lectores de textu singulari in l. vxorē, §. Scæuola, ff. de legatis 3. vbi probatur, quòd si instituo hæredem, & grauo de restituendo cum voluerit, si hæredes decesserit non declarata voluntate, fideicōmissarius † admittitur, quem textum dicit singularem Roman. singulari 426. de quo meminit Menoc. li. 1. de arbitrarijs, quæst. 69. numer. 28. Et an ille, qui potest eligere† & nominare, posset se ipsum eligere & nominare, & plura scitu digna circa istam materiam tradit Paris. in cons. 26. numero 22. cum sequentibus lib. 4. ad illa legendus, quia quotidie videbis. Et quod facultas hæredi concessa in casu in quo fuisset locus fideicommissarijs, substitutioni non censeatur concessa, vbi fideicommissum factum fuit in personam filiorum vocatorum, probatur in l. hæredes mei, §. fin. ff. ad Trebellianum, tradit decisio Pedemantana Osasci 81. numero 6. ¶ Et successor ita† potest nominari per actum inter viuos, sicut per vltimam voluntatem, vt ex pluribus probat Paris. in cons. 46. num. 5. cum seqq. libr. 4. Cui conueniunt tradita per Bartol. in cons. 7. pater filio emancipato. Dec. in cons. 30. n. 3. Ripa in rubric. ff. so luto matrimonio, numero 17. Cagnolum in l. vltima, numero 245. C. de pactis tractantes an habens facultatem disponendi in vita, † possit in morte disponere? quod latè disputat Antonius Thelaur. decil. Pedemontana 209. & quotidie contingit. Ad quod legenda sunt quæ scribo par. 2. quæst. 12. nu. 91. & notabile consilium Iasonis 148. numero 4. versicul. Quarto accedit libro 1. Et legi debet de tota ista materia Parisiusin consilio 46. libro 1. Et an electio commissa testibus† probari posit, lege textum & Paulum in l. vnum ex familia in principio, ff. de legatis 2. Burgos de Paz in l. 3. Tauri, part. 1. numer. 812. folio 275. Anton. Gomez in libro varia. tom. 1. c. 12. de legat. num. 46. vers. Item quæro quando electio personæ.

279

280

281

282

283

284

Et quòd si testator cōmiserit duobus electionē, vno mortuo, † nō lietur alteri, scribit Cuma. in cōs. 117. in fi. Simō de Prætis li. 1. de interpret. defunct. volun solut. 5. lib. 1. num. 7. fol. 16. pro quo facit quod subtiliter pro-

285

bat Carolus Ruinus in cons. 126.colum.2.libro 2.vbi tradit,quod quādo hæres vel alius prohibetur alienare fine licentia Titij, mortuo Titio licentia non concessa habetur pro denegata,quem citat idem Simon de Pretis lib.2.solut.7.num 13.fol.96.¶Et quod si mater fecerit maioratum in filium, quem pater elegerit,quod possit† nominare filium secundum prætermisso maiore,nisi filius secundus sit indignus,tradit Gregor.Lop.in l.2.tit.15 par.2.in glos.in verbo,*En España*,vbi Ahumada num.1.fol.145.Et quòdvbi sunt eligendi de familia vel domo testatoris,debeāt esse de āgnatione,& masculi,& non fœminæ,scribit Alexan.cons.215.libr.6.Carol.Ruin.consil.24.libro 2.Simon de Pretis dict.libr.1.solution.4.numero 16.folio 14.vbi etiam numer.14.scribit,quando possit hæres cogi ad declarandum voluntatem,& qualiter comissa alicui declaratione,si non declarauerit,alia persona non possit declarare,tradit Curcius Iunior in cons.38.numero 16.lib.1.Et quod iudex,qui eligere debet in defectum illius, qui eligere debebat,secundum ea,quæ scribo scribo supra,†teneatur eligere secundùm qualitates & conditiones requisitas in illa persona,cui commissa fuit electio, probatur per doctrinam Imolæ in cap.cum accessisset, n.4.vbi Felin.num.18.de constitutio. & tradunt alios referendo Roch.de Curt. in tract. de iure patronatus in verbo, honorificum, quæstion.3.colu.1.Cæsar Lambertin.in tractatu de iure patronatus lib.2.par.3.artic. 7. 5.quæstion.principal.fol.236.& quod testes sint necessarij in declaratione vel electione, resoluit Peralta in dict.§.si de falcidia numero 8.

286 287

Et an si quis faciat pactum in matrimonio, quòd succedat in tali castro vnus ex filijs,quē ipse nominauerit,quòd† talis donatio sit inanis,si moriatur antea quam nominet,tradit late Iaf.in cons.148.numero 4. vers. Primum fundamentum lib.2.ad ista legendus, & consil.sequenti colum.vltima vers. neque prædictis obstat,tradit vnum singulare,an habēs facultatem eligendi,declarandi,& nominandi,videatur eligere & nominare instituendo hæredem aliquem,quod in casu cuiusdam statūs euenisse scio,quod magis in terminis scribit Nicolaus Boerius decii.204.numero 32. vbi concludit,quòd si pater habet electionem primogenituræ instituendo hæredem,† videtur eligere ad primogenituram,per l. vnum ex familia,dict.§ si duos,vbi Bartol.& Bald. & Imola,ff.de legatis 2. vbi hoc animaduertit dominus Antonius de Padilla numero octauo,quod est singulare,& quotidie videbis. Pro quibus facit doctrina Baldi in l.in emenis,C. de contrahend.emption.& Saliceti in l.4.eodem titulo,Hieronym.Gabriel. consilio 103.numero 15.& pro ista sententia facit l.33.Tauri,hodie l.7.titulo quarto, libro quinto Recopilationis,& l.36.Tauri, hodie l.10.titulo 4.libro 5.Recopilationis. Quod latius probat & scribit Caldas Pereira in dicto libro de nominatio.emphyteuti.quæstione 7.numero 15.folio 63.& conducunt quæ scribo supra quæstione 36. & tradit idem Caldas quæstione 1.numero 8.folio 4.in eodem tractatu & quæstione 10.numero 1. folio 95.& ad hoc facit egregia doctrina Baldi Nouel.in l.cum filio familias numero 4. ff. de legatis 1.quam citat Menochius in tractatu præsumptionum libro 4. præsumptione 27.numero 9.folio 31.Et melius facit quod post alios plures scribit Parisius in consilio 72.numero 60.cum sequentibus libro 3.Zuchardus in l.hæredes mei,§.cum ita,part. 10. numero 32.pagina 288.ff.ad Trebellianum, resoluentes,quòd si quis facit aliquem hæredem vniuersalem,† videtur disponere de fideicommisso in fauorem hæredis. Ad quod etiam faciunt scripta per Parisium in consil. 123.numero 18.libro 4.& per Sarmientum in dict.l.cum quidam numero 14.folio 84. & numero 32.folio 88.vbi dominus Antonius de Padilla numero 24.folio 281.ff.de legatis 2.Simon de Pretis de interpretand.defunct. voluntat.libro 3.interpretatione 1.dubitatione 5. solutione 4. numero 25.folio 213. & text.notabil.in l.cum pater,§.rogo,ff.de legatis 2.& in l.vnum ex familia,§.sed si vno, ff.de legatis 2.iuncta glos.in verbo,hæres extitisset quæ allegat textum in §.sed si fundum,eiusdem legis,& illam sequitur ibi Paul. & Cuman.& Bart.in §.si duos eiusdem legis, & facit etiam l.vnica,§.sin autem sub conditione,C.de caduc.tollend.ad quæ iungo doctrinam Speculatoris in titulo de locatio. §. nunc aliqua,versiculo 150.numero 177. folio 112.vbi decidit, quòd si maritus recipit emphyteusim pro se,& vxore sua ad voluntatem suam,& mortuus est:super hoc,voluntate non expressa,† pertinet ad vxorem,per l.fideicommissa,§ si sic,& §.si rem,ff.de lega. 3.& alia iura.

288 289 290 291

Et quis dicitur mori cum testamento, licèt expressè non disposuerit de bonis à patre relictis,quando in testamento† instituit aliquem vniuersalem hæredem,vt per l.1.ff. de suis & legitimis hęredibus,& alia plura resoluit Parisius in dict.cons.72.numer. 60. li. 3.ad quem addo Caldam Pereiram in tractat. de nominatio.ad emphyteusim,quæst.7.nu. 43.folio 70.notanter Menoch. in tractatu præsumptionum libro 4.pręsumption. 141. & quod facultas eligendi personas duret,† donec quis fuerit interpellatus ad eligendum per litem contestatam, probatur in d. l.cum quidam,ff.de legatis 2. vbi Bartol. &

292 293

De-

Doctores tradunt Ias. in l. vltima, §. sed si quis C. commun. delegat. Menoch. de arbitrarijs iudicum lib. 1. casu 44. num. 4. & an nominatio facta, testamento rupto per præteritionẽ, vel exhæredationem, in quo quis nominauit tanquam commissarius ad maioratum, † sit nulla, constat ex scriptis per Aluarum Valascum cons. 6. per totum. Et quod quando sapiens declarat, non possit declarare ea quæ consistunt in facto. Et solum illa quæ † consistunt in iure, & tacitè ex natura actus sub expressis continentur, volunt glos. in l. si mandato Titij, §. fin. ff. mandat. glos. fin. Bald. in l. captatorias, C. de testament. militis, & alij, vt per Cephal. in consilio 88. numero 16. libro 1. & quòd si quis reseruauit sibi facultatem declarandi & de nouo concedere, & morte præuentus non fuit vsus facultate, visus est nolle facere aliam † ordinationem, nec declarationem, sed iam latam confirmare, tradunt Ias. in l. centesimis, §. si stipulatus, numer. 14. & ibi Alexander numero 11. ff. de verborum obligationibus, Bart. Socin in consilio 78. column. 1. libro 3. Dec. in l. 3. de regulis iuris, quos citat Menoch. in cons. 310. num. 8. lib. 4.

194

195

196

QVÆST. XLIX.

An quando bona maioratus vel meliorationis sunt incerta, pater possit reuocare maioratum, vel meliorationem.

SVMMARIVM.

In bonis incertis possessio non transfertur, numer. 1.

Decisio quæstionis, à numero. 2. vsque ad 4.

Incertitudo qualiter impediat possessionem, numer. 5. Et an accipiens possessionem rei incertæ illam acquirat, n. 7.

Animus est lapis angularis ad acquirendã vel admittendam possessionem, num. 6.

Donans, vel vendens, vel obligans omnia bona, vel quotam bonorum, & constituerit se possidere, transfert possessionem, licet bona non exprimantur, n. 8.

Maioratus & melioratio an remaneat irreuocabilis per clausulam constituti quoad bona futura, n. 9.

Maioratus factus in contractu oneroso non requirit expressionem bonorum, numero 10.

QVadragesimo nono pone quòd pater constituit maioratum vel meliorationem in filium de omnibus bonis, aut de tertio bonorum suorum, nec exprimit aut specificat alia bona, quod plerunque contingit, & nomine filij, in quem fecit maioratum, aut meliorationem, se constituit pro possessore: an ex hoc censeatur maioratus irreuocabilis? Dubium facit, quia hoc casu bona sunt incerta, & ideo possessio † non transfertur l. 3. §. incertam, ff. de acquirend. possessione cum concordantibus. Si igitur possessio non fuit translata, maioratus est reuocabilis, & melioratio: qua & alijs rationibus hæc opinio persuasiua videtur. In contrarium tamen quod in casibus supra dictis melioratio, vel maioratus † remaneat irreuocabilis, pondero nouiter l. 27. Tauri iuncta l. 23. nam in dict. l. 17. dicitur, quòd pater possit reuocare meliorationem, nisi tradiderit possessionem, & quod hoc procedat, etiam si traditio fiat per constitutum, tenent scribentes ibi nemine dempto, & est vera conclusio, superuenit postea dict. l. 23. dicens, quòd ad meliorationem tertij habeatur consideratio ad valorem, quem bona illius, qui meliorauit, habent tempore mortis, & non ad tempus, in quo facta fuit melioratio. Ecce ergo † legem apertè probantem, quòd melioratio tertij est ius quoddam vniuersale recipiens augmentum, aut diminutionem ab eo, quod testator acquirit, vel minuit in bonis, & quod bona futura in ea cõprehenduntur, quamuis non sint acquisita, neque in potestate illius, qui meliorationẽ fecit. Et cum prædictæ leges Taurinæ aliæ declarentur per alias (vt ex illis patet) sequitur quòd possessio, de qua loquitur d. l. 17. nõ eget aliqua expressione bonorum: nam si id foret, daremus casum quod pater in bonis, quæ post factã meliorationẽ acquisiuit, posset in alium filium facere aliam donationem, & meliorationem tertij quod minime esse potest stante d. l. 23. cuius sunt verba: *Quando el padre o la madre por contrato entre viuos, o en otra postrimera voluntad hiziere alguno de sus hijos deçendientes alguna mejoria del tercio de sus bienes, que la tal mejoria aya consideracion a lo que sus bienes valieren al tiempo de su muerte, y no al tiempo que se hizo la dicha mejoria.* Ex quo infertur, quod non solum melioratio erit † irreuocabilis tradita possessione per constitutum respectu bonorum præsentium, sed etiam futurorum: cum per hanc legem acquisitum sit ius filio in melioratione non solum ad bona, quę pater habebat tempore factæ meliorationis, sed ad bona, quæ postea acquisita fuerunt, & vna & eadem res non debet diuerso iure censeri. l. cum qui ædes, ff. de vsucapio. Ad istam tamen l. 23. responderi potest, quòd

4

2

3

4

lo quitur quantum ad hoc, quod tertium æstimetur secundùm valorem tempore mortis, non quoad irreuocabilitatem.

Item pro hac sententia facit text. in l si fur, §. fin. ff. de vsucapion. vbi probatur, quòd 5 ita demum incertitudo † impedit possessionem, vbicunque ille, qui illam tradidit est incertus quantum possideat, sed si tradens sit certus quid & quantum possideat, incertitudo in accipiente possessionem non impedit illius translationem: nam dicit Consultus, *Incertam partem possidere nemo potest, ideoque si plures sint in fundo, qui ignorent quotã quisque partem possideat, neminẽ possidere mera subtilitate Labeo scribit.* per quẽ text. ita determinat gl. in d. §. incertum, verbo, Titius, quã ibi sequuntur Imol. & Aretin. in principio, & Alexand. num. 2. & Ias. n 8. & dicit Alexan. quod DD. sequũtur communiter gl. & est cõmunis opinio secundùm Anton. Gomez. in d. l. 17. num. 17. contra quam recta ratione (vt mihi videtur) ipsa tenet per aliqua fundamenta. Cui ego addo, quòd si bene consideretur dict. §. fi. l. si fur potius probat contrariam sententiam: cum in effectu dicat, quod si plures sint in fundo, & quilibet ignoret quid possideat, nullus possidet mera subtilitate. Ecce ergo qualiter ad acquirendam possessionem lex considerat animum acquirere volentis, qui cum nesciat quid acquirere debet, animum habere non potest ad acquirendam possessionem: cum incertus sit ad quem locum dirigere animum debeat. Scimus autem quod 6 † animus est lapis angularis ad acquirendam vel amittendam possessionem, l. licet. C. de acquirenda possessione, l. quemadmodum, ff. eodem titulo, & totus fere titulus de hoc agit, & est singular. l. 6. titulo 30. part. 3. & dicit Iurisconsult. in dict. §. final. quòd non sufficit, quòd quis sit corporaliter in fundo, sed requiritur quòd specificè, non autem in genere sciat quantum possidet. Et cùm ille, qui in fundo est, non habeat possessionem, non cognito quid possideat, fortius ille, qui eam 7 de nouo acquirere debet, † requiritur quòd sit certus quid, & quantum ab eo acquirendum est, argumento l. final. C. de acquirenda possessione l. 13. dict. titulo 30. part. 3. & hæc vltima ratio alijs pluribus medijs iustificari poterat. Ad hæc facit text. singularis in l. locus, ff. de acquirenda possessione, vbi probatur, quod incerta pars, nec tradi, nec vsucapi potest. Per quem textum inquit Iaso, in l. si sic legatum, §. si mihi, numero 16. & 17. ff. de lagatis 1. quòd si Comes concessit Ecclesiæ quicquid iuris habet in tali castro, vel fundo, talis concessio nihil operetur, & nullum titulum tribuit ad præscribendum, nisi constet de iure concedentis, etiamsi Ecclesia illud per multos annos possideret, & hoc Iaso ex alijs authoribus confirmat, & ibi numero 19. hoc limitat si quis dicat, quòd vendit quicquid iuris habet in fundo, & tradit totum fundum, quia tunc procedit vsucapio, quia credit totum emisse, qui refert Bartolum in l. emptor fundi, ff. de vsucapion. Sed cum in hoc & alijs iudicando & consulendo sint communes opiniones sequendæ, glossæ sententia est amplectenda quantum ad propositum nostræ quæstionis, & ex illa opinione prędicta firmior est.

Tertio, pro hac sententia facit, quia si ego dono, vendo, vel obligo vniuersaliter omnia bona mea, vel quotam bonorum, & constituo me possidere nomine emptoris, vel donatarij, vel creditoris, licet aliter bona non exprimatur, † transfertur possessio secundùm Iacebum Butricardum, in authentico, hoc si de 8 bitor. C. de pignor. & Bartolum in l. qui pignoris, ff. de acquirend. possession. & in l. Celsus column. 3. in versicul. Pone quòd debitor ff. de vsucapio. ad quod alios concordantes refert Tiraquel. id sequutus in tract. de constitution. par. 2. ampliation. 29. fol. 58. & faciunt scripta per Paulum Parisium consi. 59. num. 23. libro 1. & per eundem Tiraquellum in dict. tractat. par. 3. limitat. 19. numero 2. folio 135. licet Cassan. in consuetudin. Burgun. rubrica 7. lemort saisit, §. 1. folio 227. numero 19. column. 2. contrarium tenere videtur.

Ex quibus videtur, quod de in stricto iuris rigore, de iure communi hæc opinio est tenẽda, quòd melioratio tertij tradita possessione per constitutum efficiatur † irreuocabilis etiã 9 quoad bona futura, & idem propter easdem rationes videretur dicendum in maioratu, cũ, quis facit maioratum de omnibus bonis suis. Sed cum habemus d. l. 17. quæ expressè dicit quod ita demum melioratio est irreuocabilis cum traditur possessio *De la cosa o cosas en el dicho tercio contenidas.* Et eadem verba repetuntur in l. 44. Tauri, quæ loquitur de maioratu, ibi: *Saluo si el que lo hiziere por contrato entre viuos, ouiere entregado la possession de la cosa o cosas contenidas contenidas en el dicho mayorazgo.* In hoc maturius deliberandum est, & Tellius in dict. l. 17. numero 23. palam fatetur, quòd libentius in hoc disceret, quàm doceret, & tandem cogitandum reliquit, & legendus est idem num. 15. & Matienzo ibi num. 2. cum sequentibus, gl. 4. hodie l. 1. tit. 6. libr. 5. Recopilatio. fol. 138. & Auendanius in l. 44. Tauri glos. 11. numero 13. cum sequentibus, vbi hoc refert. Et ex istis etiam legibus remanet dubia opinio Peraltæ in l. vnum ex familia in principio, numero 20. & 21. pag. 560. ff. de legat. 2. vbi ita demum prohibet irreuocabilitatẽ tertij, quoad bona futura, vbicũq; donãs se cõstituit possidere-

fidere bonâ præsentia & futura, & non aliàs.

Lectores etiam certiores facio, quòd in maioratu, vel melioratione facta per contractũ onerosum, vel traditionem scripturæ, † non est necesse exprimere bona maioratus, vel meliorationis, vt talis maioratus vel melioratio sit irreuocabilis, nec procedunt quæ dicta sunt. Quod clarè probatur in l. 17. & in l. 44. Tauri, quod vt nouum & necessarium menti tenendũ est. Pro qua sententia faciunt quæ scribo in hac parte quæst. 3. à nu. 15. & quæst. 47. vbi legendum.

QVÆST. L.

An valeat conditio per patrem filio in maioratu vel melioratione apposita, quod nõ ducat vxorem, nisi arbitrio alicuius, consensu, aut consilio.

SVMMARIVM.

In conditionibus primum locum obtinet voluntas testatoris, num. 1.

Spe lucri potest quis inuitari ad matrimonium contrahendum, n. 2. 5. 6. 7. & 10. Contraria sententia, n. 8. & 9.

Aliud est inuitare aliquem, vt contrahat sub spe lucri; aliud si contrahat, quòd aliquid amittat, num. 3.

Prohibitio facta, vt bona non veniant in personas certas, valida est, n. 4.

Doctrina quædam Caroli Ruini, an possit aliquis grauari ne matrimonium contrahat cũ ea, quam virginem corruperat, & an prohibitione non obstante, filij ex hoc matrimonio concepti in fideicommisso succedant, nu. 11. examinatur.

Ob publicam vtilitatem ex liberorum procreatione prouenientem an possit quis voluntatẽ testatoris non seruare, quando impedimentũ præstat ad matrimonium contrahendum, numer. 12. resoluitur, n. 74. & 76.

Grauata cum persona certæ familiæ matrimonium contrahere, an in secundis nuptijs grauamen obseruare teneatur, n. 13. Quid si grauetur vt non contrahat, n. 14.

Legatum vxori relictum, si vidualem vitã egerit, amittitur, si secundo nubat, n. 15.

Filio in legitima an possit apponi conditio, si nupserit n. 16.

Filius si non pareat conditioni, qua grauatus fuit, vt contrahat matrimonium cum aliqua consanguinea sub pœna perditionis maioratus, non amittit maioratum, si faciliter impetrare dispensationem nequeat, numero 17. & 19.

Conditio nubendi reijcitur, si nuptiæ à iure Põtificio prohibitæ sint, n. 18.

Dispensatio ad contrahendum matrimonium inter consanguineos difficilis reputatur, nu. 20. & 21.

Conditione adiecta, quòd quis contrahat matrimonium cum aliqua consanguinea, an persona grauata teneatur impetrare dispensationem, n. 22.

Resolutio huius quæstionis, à n. 23.

Quod non tenet de iure, non potest vinculo ligare num. 24.

Consilium qui petere tenetur, nõ tenetur sequi, num. 25. 27. & 40.

Valet præceptum testatoris, quod filia maritetur cum consilio tertij sub pœna. nu. 26. & 61. Contraria opinio, n. 28. & 35.

Actus est nullus vbi requiritur consilium, & non adhibetur, n. 29. 31. & 33.

Qui consilium præstare debet, an necessario sit requirendus, num. 32. Quid si sit absens, numero 38.

Consilium ante actum peti debet, n. 34.

Dicere, cum consilio, aut de consilio, an differat, n. 36.

Consilium an accipiatur pro consensu, refertur quædam sententia, numero 37. Contraria, numero 39.

Authoris sententia in hac quæstione. num. 41. 42. 44. 45. & 48. & 51. resoluitur, numero 64.

Nihil est vehementius amore, n. 43.

Præceptum testatoris non adimplens facit se indignum, num. 46.

Filius licet sine consensu patris possit matrimonium contrahere, non potest sine peccato consilium eius spernere, n. 47.

Nubere contra parentum voluntatẽ an sit mortale peccatum, n. 49.

Concilium Tridentinum matrimonia clandestina quare annullet, n. 50.

Legatum factum virgini, si Titio nupserit, non amittitur filia nubente cum alio ex patris mandato, n. 52. 54. & 57. Quid si ex consilio matris contrahat, n. 58. Authoris sententia, n. 60.

Pater præsumitur potius filiam nubere velle ex affectu paterno, quàm ex dolo, n. 53. & filia in hoc casu videtur ex metu reuerentiali cõtrahere, n. 55.

Mulier contrahens matrimonium intra annum luctus excusatur ab infamia, si iussu patris contrahat, n. 56. A patre compulsa contrahere an amittat filiorum hæreditatem, numero 59.

Filius in contrahendo matrimonio non tenetur arbitrio eius, qui malè arbitratur, obedire, numero 62.

Consi-

Consilium præstiturus ad contrahendum, si ex iniusta causa denegat, ad iudicem recurri debet. n. 63.

Tempus arbitrandi aliquid ex commissione vltimæ voluntatis quo tempore finiatur, numero 65.

Quando præsumatur quis contrahere matrimonium contra voluntatem patris, aut matris, aut eius qui maioratum instituit, n. 66.

An ad contrahendum requiratur expressus consensus, num. 67. & an præsumatur in actu, quem verisimiliter absque eo quis non exercuisset, num. 68.

Conditio nubendi quandocunq; potest impleri, num. 69.

Granata contrahere cum aliquo de familia, ad hoc vt cum extraneo possit contrahere, non extare consanguineum probare debet, n. 70.

Conditio per testatorem adiecta, quòd filius legitimatus per subsequens matrimonium non succedat in maioratu, an valeat, num. 71. remissiue.

Fœmina vocata ad fideicommissum sub conditione quod certæ personæ nubat, an admittatur ad fideicommissum, si alij nubat, refertur quædam sententia. n. 72. Contraria. n. 73.

Luxuria non debet operari plusquàm castitas, num. 75.

Conditio matrimonium impediens, vel viduitatem inducens, reijcitur. n. 77. Quid si pia causa vocetur. n. 77.

Post num. 78. inuenies summaria quæ desiderantur.

Qvinquagesimo quæro de quæstione, quæ (vt reor) magnæ vtilitatis erit. Pater in cõstitutione maioratus, vel melioratio nis siue in testamento, siue in contractu apposuit conditionem, & præceptum, quod filius vxorem ducat cũ voluntate, arbitrio, aut cõsilio alicuius personæ, puta vxoris, quod est communius, vel alterius sub pœna amissionis maioratus, aut meliorationis, an hæc conditio valeat? & filius illi parere teneatur, ne amittat lucrum à patre delatum? In quo puncto præmittendum est, quòd in conditionibus primum locum † obtinet voluntas testatoris. l. in conditionibus primum locum. l. pater Seuerinam. ff. de conditionibus & demõstrationibus, cum concordan. & dicit text. ad propositum in l. Titio. §. 1. ff. de conditionibus & demonstrationib. posse † quem inuitari spe lucri ad matrimonium contrahendum: quem textum dicit singularem Ioann. Lop. in repetitione. c. per vestras, de donatio. inter virum & vxorem, notab. 3. §. 21. nu. 1. pag. 46. col. 2. vbi Barahona ad idem est tex. in l. 1. C. de instit. & substit. vbi Doctores omnes, præcipuè Iaso nu. 4. l. 2. eod. tit. & probatur in l. creditor. §. 1. ff. manda. notat Iaso in l. si ita stipulatus fuerõ per te nõn stisi. §. vult, numer. 1. ff. de verbor. obligation. & est bonus ad propositum text. in l. dictam. C. de conditio. ob causam: notat Guillelmus Benedictus in c. Rainuntius, in verb. cũ dam Petro tradiderunt, num. 7. cum sequentibus, fol. 414. de testament. quem citat Menochius in consil. 69. num. 29. lib. 1. vbi etiam refert Alexandrum & Aymonem. Et in matre relinquente filiõ aliquid si vxorem duxerit cum licentia & voluntate patris, tradit Antonius Gama decisione 314. vbi Mena in additionibus plura refert, facit textus in l. Titio vsusfructus, in fine. ff. de conditionibus & demonstrationibus. De quo per Cæsarem Lambertinum in tract. de iure patronatus, p. 1. q. 9. principal. lib. 1. num. 41. fol. 80. Ioann. Cephal. consilio 319. num. 25. lib. 3. vbi tradit, † aliud esse inuitare aliquem vt contrahat matrimonium sub spe lucri, aliud si contrahat matrimonium, quod aliquid amittat. Et plura ad propositum scribit Ioann. Gratian. Falcon, qui hæc refert regul. 85. conditio de non nubendo: & tradit etiam Antonius Gomez lib. variarum, tomo 1. tit. 12. delegat. num. 79. versic. adde quod legatum relictũ fol. 129. Et hoc refert Ioann. Gutierrez conf. 18. num. 4. & legi debet in conf. 17. num. 15. Et punctum tractat nouissimè Ludouicus de Molina in lib. de iustitia & iure, tract. 2. disputatio. 207. pagin. 1263. Valdes in additionibus ad Suarez tit. 2. *de los casamientos*. §. 4. versic. primo quæro, pagin. 54. Et pro istis facit egregia. l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopilat. olim. l. 27. Taur. in illis verbis, *Les puedan poner el grauamen que quisieren assi de restitucion, como de fideicomisso, y fazer en el dicho tercio los vinculos, y submissiones, y restituciones que quisieren.* vbi legendus est Azeuedo num. 20. cum sequentibus, fol. 166. & facit decisio Genuen. 108. & quæ scribit Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus libr. 2. cap. 3. numer. 84. cum sequentibus, fol. 10. & Decius in consil. 291. numero 2. & Matienço in l. 3. titul. 1. libr. 5. Recopilationis, gloss. 2. num. 14. & num. 17. fol. 30. & 31. ¶ Et † valet prohibitio facta, vt bona non veniant in personas certas. l. codicillis. §. matre. ff. de legatis 2. ad quod plura citat Syluanus consil. 1. num. 119. Ex quo fit, quòd si testator præcipiat alicui, quod cõtrahat matrimonium cũ aliqua fœmina, & si nõ contraxerit, vult eum hæreditate priuare: † talis conditio valet, & ille priuabitur hæreditate, si conditioni non pareat, secundùm Oldrald. in conf. 16. & Aretin. in l. si ita stipulatus fuero te sisti. §. si tibi nupsero. ff. de verb. obligat. & idẽ tenet Ioan. Lop. vbi sup. quos refert & defendit Episc. Couarr. in epitome de sponsalibus. p. 2. c. 3. §. 3. num. 7. fol. 33. dicens post Ioannẽ Lopium, quòd hæc cõditio

potest

potest adijci filio, dummodo non sit in legitima, Burg. consil. 20. num. 5. Marcus Bruna ab Anguillis cons. 10. num. 10. Decius in l. vltima, notab 3. C. de institutio. & substitutio. Calcane. cons. 3. Aymo consil. 8. num. 11. Sylua nuptialis lib. 2. num. 28. pag. 142. vbi dicit vidisse rusticum prohibentem in testamento hæredem, ne duceret mulierem nobilem, Roland. in tractatu de lucro dotis. q. 31. num. 9. Francisc. Mantica de coniecturata mente defuncti lib. 11. tit. 18. num. 2. & 4. pag. 557. hodie fol. 290. qui plures refert, & ex hoc resoluit, † posse testatorem auferre legatum, vel hæreditatem sub conditione, si cum certo genere personarum contraxerit: allegat Oldral. in dicto consil. 16. l. vnica. C. de his quæ pœnæ nomine. l. ff. eodem titulo. l. 3. §. si emancipatus. ff. de bonor. possess. contra tabul. Bart. in l. si rogatus. ff. de manu vindi. & idem tradit doctissimus Molina, licet prædicta non referat lib. 2. de primogen. c. 13. num. 28. fol. 339. & Mantica vbi supra num. 5. resoluit, quod cõditio si nupserit Titio, reijcitur si honestè nubere non possit, per l. cum ita legatur. ff. de conditio. & demonstratio. & l. 2. vbi Paul. de Castro. C. de conditio. instit. & doctrina Socini in l. quoties, num. 1. ff. de conditionib. & demonstration. & ista confirmat in notabili casu Curcius Iunior in consil. 81. numero 8.

6

Et pro hoc est sententia Bartoli, quam prędicti minime citant in l. cum donationis, nu. 5. fol. 73. C. de transactio. & pro ista opinione sunt † duæ leges partitæ, quas nostri Hispani non referunt. Prima est. l. 14. tit. 4. part. 6. ibi, *Pero si el testador quẽ faze el testamento, dixesse, mando a tal muger cien marauedis, o fagola mi heredera, si casare con tal ome*: & est alia l. 22. tit. 9. part. 6. ibi, *Esto seria como si el testador dixesse assi, Mando a fulano ome mil marauedis, si casare con tal muger.* Et facit etiã l. 10. in fine, titul. 8. part. 6. & hoc sequitur Ioann. Gratian in dicta regul. 83. num. 8. fol. 38. latissimè Simon de Pretis lib. 4. de interpretand. volunta. defunct. dubitat. 1. num. 9. cum sequentibus, fol. 44. late Thomas Sanchez in tractatu de matrimonio lib. 1. disput. 33. nu. 7. cum sequentibus, pag. 145. facit notabilis casus in l. Titio vsusfructus. ff. de conditio. & demonstratio. & consilium Ancharrani 198. cum adductis per Felinum in cap. cum venerabilis, de exceptio. & latius per Lãbertinum in tractatu de iure patronatus libr. 1. quæst. 1. num. 41. cum sequentibus, fol. 80. vbi plura scribit de conditione & grauamine nubendi. Et hæc opinio Oldraldi & aliorum tanquam verior & communior est tenenda, quicquid † contra eum arguat Emanuel Costa celeberrimus olim in Salmanticensi Academia lector in l. cum tale. §. rescriptũ, ampliat. 12. num. 12. ff. de conditio. & demonstratio. Nam & idem Costa (videri meo) est sibi cõtrarius in 2. limitatio. illius. §. num. 5. pagin. 65. vbi dicit, se defendisse Baldi sententiam, & per eam reprobat doctrinam Stephani Bertrand. in cons. 148. ex themate num. 1. cum sequentib. lib. 1. dicentis, quòd si mulieri aliquę res donatæ sint, & in donatione adiecta fuit conditio, quòd si nuberet sine consensu eius, quæ donabat, & aliorum, donatio resolueretur, quòd resolutio non valet, & quòd donataria debet obtinere res legatas. Et quicquid videatur tenere † alius Lusitanus Antonius Gama decisio. 314. vbi legi debet Mena in additionibus decis. 317. & licet Mencha. lib. 3. cõtrouersia. c. 94. num. 16. fol. 12. animosè reprehendat Ioannem Lopium vbi supra: & tandẽ concludens, quòd si filiæ aliquid relinquatur vltra legitimam cum conditione, quòd nubat cum fratrum consensu, non designata certa persona, non amittit filia legatum, quamuis nubat sine fratrum consensu. Quibus addenda sunt quæ in proposito scribit Andreas de Isernia, qui non refertur in cap. Imperialem, de prohibit. feud. alienatio. per Federicũ nu. 19. fol. 98. quæ cautè legenda sunt iuxta ea quæ supra scripsi ex Cephalo in consil. 311. num. 62. lib. 3. vbi tradit, quando conditio nubendi intra viginti annos valeat, & legenda sunt quæ scribit Iulius Clarus in practica criminali q. 80. versic. circa statum tertium, de matrimonio, pag. 355. num. 3. vbi inter alia tractat num. 4. & 5. an valeat statutum prohibens sororem contrahere sine consensu fratris, & statuta laicorum priuantia filiam dote, quo casu nubat sine consensu patris.

7 8 9

Cum ergo pater vtendo facultate Regia, quæ ei data fuit ad faciendum maioratum in filium, quem ei libuerit, voluit filium prædicto modo grauare, & per leges Regias licitum † sit patri meliorationem facere in tertio & quinto in vnum ex filijs, cui ipse gratificare voluerit, nõ est cur filius queri possit ex prędicto grauamine & conditione, per quod pater filij vtilitati prospexit, & pro illius præcepto est præsumendum, & quod filio expedit. l. nec in ea. ff. de adulter. l. 7. tit. 18. par. 4. & hoc facit dict. l. 27. Taur. in ratione sui. Et quod habetur Genesis cap. 24. vbi Abrahã prouectæ ætatis factus seniorem seruum suũ adiurat, ne de filiabus Chananæorũ filio suo Isaac vxorem accipiat, sed ex terra & cognatione sua, & idem præcepit Isaac filio suo, c. 28. Genesis, & paulo post legitur, quod Esau ob inuidiam quod pater Iacob primogenituram donasset, duxit Cananæam in vxorem, quod nõ fecisset, si patre consulto facere voluisset, cuius rei meminit Iosephus lib. 1. antiquita. Iudaic. cap. 17. Et Moyses num. 461. statuit, quod omnes viri ducerent vxores

10

excog-

ex cognatione sua: & quòd cunctæ fœminæ de eadem tribu maritos accipiant, vt hæreditas permaneat in familijs: quod latiùs tradit Cardinalis Paleotus in tractatu de not.& spurijs.c.6.nu.5.fol.48. 8.volum.tractatuum.

Ex quibus omnibus maxime dubito de 11 quodam † consilio Caroli Ruini 189.num.7. lib.2.vbi magnis viribus nititur probare, nõ posse quem grauare aliquem, vt non contrahat matrimonium cum muliere, quam virginem corrupit, & tali prohibitione non obstante, filij ex eo matrimonio concepti succedere possunt in fideicommisso. Nec rationes ab eo adductæ mihi satisfaciunt, & sunt contra dictam doctrinam Oldraldi, & alia supra citata: licet Ruinum referat Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, lib.5 1.titulo 12. num.27.pag.553.qui num.30. scribit, & videri meo verisimè, quòd talis conditio valet, ex eodem Carolo Ruino in consil. 80.num.12.in fine, & numer.13.lib.3.& arguit Mantica quod composit excludere filios legitimos, qui ex legitimo matrimonio nascuntur, iuxta textum, & quæ ibi habentur in l.generaliter.§.cũ autem. C. de institutio. & substitutio. fortius potest excludere filios mulieris, quam quis stuprauit, cum possit aliã vxorem reperire, & hoc retuli 2.p. quæst. 1. num.32.

12 Et cautè etiam † legendũ est quod ex Oldraldo in d.cons.16.& alijs probarẽ conatur Simon de Pretis lib.5. de interpretand. defunct. volunta. interpret. 1. dubit. 1.num.66. fol.48 1, ob publicam vtilitatem prouenientem ex liberorum procreatione non est seruanda voluntas testatoris, quando impedimẽtum præstat ad matrimonium contrahendũ: & idem tradit lib.4. interpretat. 12. dubit. 2. nu.1. folio 442. Pro quo faciunt scripta per Cephalum in d.cons.319.lib.3.à nu.8.vsque ad numer.40. qui multa in proposito scribit. Et non omitto, quod in nostrà materia maioratuum per dictum consilium Oldraldi 16. & similia scribit Peralta in l.vnum ex familia 9. sed & si fundum, num.31.pag.601. ff.de legat.2.vbi resoluit, fœminam à patre melioratam in tertio & quinto, & grauatam contrahere matrimonium cum persona certæ familiæ & cognominis esse obligatam ad obseruãdum tale vinculum, & grauamen sub pœna amissionis meliorationis, adeò quod nõ sufficit adimplere grauamen & conditionem in primis nuptijs, sed in † secundis nuptijs hoc 13 exequi tenetur, & ita dicit fuisse sententiatũ & diffinitum, quod reputo notabile, & trado infra quæstione 51. Et quòd valeat † manda-14 tum quod quis non contrahat cum persona decreta familia, tradit Iaso in l. Titia, numer.55.fol.211. ff. de verbor. obligationib. quem citat Neuizanus in Sylua nuptiali libro 2. de qualitate coniugum, pagin.198. numero 119.

Et ex his fit, quòd legatum à marito vxori factum, si vidualem vitam egerit, vel donec secundo nupserit, † amittitur ab vxore si se- 15 cundo nupserit, authentico quod locum. C. de secund. nupt. mulier. l.2. C. de indict. viduit.tollen.explicat latè Episcop. Couarru. in d. epitome.p.2.c.3.§.9.& vltim.num.11. fol.49.col.1. Quod autem filio † non possit 16 in legitima poni sub conditione si nupserit, tradit Ioann. Lopius in cap. per vestras, de donatio.inter virum & vxorem, in tex.§.21. num.4.&.5.pag.hodie 461. quem citat Antonius Gabriel lib. 1.communium opinionũ, tit.de legitima. conclus.1. numer. 17. pagina 370.

Attendendum tamen est, quòd si pater grauet filium, vt contrahat matrimonium cum aliqua muliere, quæ est eiusdem consanguinea intra quartum gradũ, vel habet aliud impedimentum, per quod filius eam ducere nõ potest absq; Summi Pontificis dispẽsatione, † 17 non amittit maioratum, si cum illa non contrahat. Ad quod est singularis dict. l. 14. tít. 4. part. 6. in fine, ibi, *Fueras ende si aquel cõ quiẽ le mandaua que casasse, fuesse pariente della, o tal ome con quien no podia ni deuia casar segun derecho.* Et est ad hoc textus notabilis in l. vltima. ff. de cõditio. sine causa: vbi ille, qui dat dotem pro futuro matrimonio contrahendo inter consanguineos, repetere potest quod dedit. Et conditio † reijcitur si noptiæ à iure 18 Pontificio prohibitæ sint.d.l.2.C.de institutio. & substitutio. vbi hoc tenent Petrus de Bellapertica, Cynus, Albericus, Baldus, Salicetus, & alij, quos citat Franciscus Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti, lib.11.tit.18.num.6.pag.557.facit l. 1. C.de cõdictio. ob causam, quæ est notabilis. l. final. C. de sponsalibus, versic. quę ita. l.2. C. de inutilib. stipulat. Quibus congruit quæstio, quã in ista materia disputat Tellius in l.22. Taur. num.18. vbi tractat, an parẽtes reuocare possint promissionem de meliorando filiom ob causam matrimonij, vbi promissio fuit facta, vt consanguinei matrimonium contraherẽt, ad quem addo Antonium Gammam decisio. 356. per totum.

Sed dispositio dictæ legis partitæ potest limitari nisi dispensatio faciliter impetrari possit per filium grauatum: nam tunc filius tene- 19 tur † procurare & petere dispensationem, maxime si sit in casu, & in gradu, in quo faciliter dispensari possit: iuxta notata per textum in l. apud Iulianum, aliàs idem Iulianus in illis verbis: *Cum distrahi non soleant.* ff. de legatis 1. vbi latè Doctores, præcipue Aretin. Alexand. & Iaso. facit text. in l. in iure ciuili, ff. de cõdit. & demõstrat. & in l. in iure ciuili,

vbi

vbi Deci.ff.de regul.iur.l.2.titul.4.part.5. & l.14.tit.4.& l.21.tit.9.part.6. latè Tiraquel. lib. 1.de retractu.§.32.glos.vnica.numer.63. cum alijs,pag.680.& §.2.glos.1.num.8.pag. 388.&.§.15.glos.2.num.17.pag.556.Grammaticus decis.103.numer.88. Et ad hoc facit sententia Emanuelis Costæ, quem post hęc scripta vidi in l. cum hæres.§.1.num.14.pagin.17.ff.de statu lib. hodie in editione noua lib.1.selectarum cap.8.pag.219.vbi dicit, quòd si instituero Lucretiam sub conditione si Francisco nupserit, cui erat coniuncta in quarto gradu, hæc conditio potius difficilis quàm impossibilis dicitur: maximè si dicatur, si Francisco nupserit ex dispensatione. Et in ista materia lectorem animaduerto, vt omnino legat Parisium consil.17.lib.1. Ioannem Gutierrez consil.10. qui hoc refert, & quæ ego scribo infra 4.part. q.40.& Ioann. Baptist.Plot.inter consilia matrimonialia,consil. 81.nume.10.vbi vult,quòd † dispensatio ad contrahendum matrimonium inter consanguineos cum dependeat à voluntate Principis, reputatur difficilis, imo impossibilis, quem citat Iosephus Mascardus in tractatu de probationibus lib.2.conclus.1034.nume. 34.fol.289.Simon de Pretis de interpretan. defunct.volunta.lib.4. dubita.1. num.8. fol. 443.qui allegat numerum consilij Ploti 87. & Dominic.in c.gratia,num.9.de rescript.in 6.& egregium consilium Abbatis 65.num.3. lib.2.vbi vult,quòd grauatus cōtrahere matrimonium in domo & familia testatoris,id exequi tenetur, modò nō sit in gradu prohibito. Et quòd dispensatio in secundo gradu semper fuerit † difficilis, & solita concedi Regibus,& Principibus:& quod fuerit casus specialis dispensatio,quæ concessa fuit Imperatori nostro & Regi Carolo Quinto,vt liceret ei nubere filiam suā Principi Maximiliano, testatur Quintilianus Mandosius de signatura gratiæ, tit. dispensationes matrimoniales, fol.87.col.4.vbi disputat, an Papa possit cōcedere talem dispensationem: & legēda sunt quæ scribit Ioannes Gutierr.lib.1.canonicarum quæstionum cap.22.num.11.& 12. pagin.212. Et ad decisionem istius quæstionis in d.q.40.refero Molinam lib.2.de primogenijs cap.13.num.6.fol.336. & in Annotationibus num.11.& est maxima consideratione dignum Concilium Tridentinum sessio. 2. cap.5.Et an barones possint contrahere matrimonia absq; consensu Regis resoluit Matthæus ab Afflictis in constitutionibus Neapolitanis lib.3.rubr.2.num.2.& 3.fol.289.

Sed dubium est, stante veritate huius limitationis,quis tenetur impetrare dispensationem ad hoc, vt non amittat maioratum? Et certè ex vera mente prædictarum legum videtur,quòd onus impetrandi dispensationem pertineat † ad personam quæ grauata fuit, vt alteri nubat: & facit l. Iulianus. §.offerri.ff. de actio.empt.in ratione sui:& quod ad illam tradunt Ioan.Faber.in §.quoties,de inutilib. stipula.Angelus in §.actionū col.5. de actio. de quo latius agit Tiraquellus lib.1.de retractu.§.1.glos.17.num.4.pag.339.& si nō petierit dispensationem,illi imputari debet, vt latius trado in 4.p.q.40.à num.20.Et dispensatio quando impetretur, quis debeat facere impensam, tangit Conradus in templo iudicum lib 2.cap.1.§.4. de potestate Pontificis maximi,versic. tertio collectis,num. 29. fol. 131.Et quod illud quod non potest impetrari absque dispensatione,dicatur impossibile, tradunt Innocentius in cap.Pastoralis de causa possessio. Ioann.Andr.in cap.potest de regul.iur.in l.1.Selua in tracta.de beneficio.p. 3.quæst.39.nu.5.fol.241.

Sed vt ad punctum nostrum reuertamur, licèt prædicta omnia in suis casibus vera sint, in proposita quæstione † ego ex mente omnium sic distinguendum iudico: nam siquidē pater filio iniunxerit, vt matrimonium contrahat cum consensu, arbitrio, & voluntate matris vel alterius: tunc talis conditio non tenet tanquam impeditiua matrimonij,& maioratus purus remanet conditione reiecta. l. cū tale. §.rescriptum. ff. de conditionibus & demonstrationibus.l.turpia, in versic. si Titiæ, ff.de legatis 1. & vtrobique Doctores: quod etiam tradit Simon de Pretis libr.2. de interpretand.defunct.volunta.interpret.2.dubit. 2.solut.2.num.190. folio 139. & prius num. 107.Menochius in tractatu præsumptionū, lib.4.præsump.189. num.84. fol.335. Guillelm.Benedict.in c.Rainuntius,de testamēt. in verb.absq; liberis,in 2.num,217. fol.354. facit l. vltim.tit.10.part.4.ibi, *Ca el tal matrimonio deue ser libre e quito de toda manera de pena.* Si vero pater filium grauauerit,vt contrahat cum consilio matris sub pœna priuationis meliorationis,aut maioratus, tenetur omnino petere consilium à matre,aliàs priuabitur melioratione,aut maioratu. Ad quod faciunt quæ scribit Ioann. Gratian. in tractatu fallentiarum regul.10.num.2.cum sequentibus: & quod in terminis hoc citando tradit Enriquez Societatis Iesu lib.11. de matrimonio cap.12. pag.1002. qui citat Riminaldum in cons.68. & Menochium in consil.69. numero 16.& num.28.cum sequentibus: & idē vult Menochius in cons.322.num.42. lib.4. Et quod non tenet de iure, † non potest vinculo ligari.l.non dubium.C.de legatis.l.quod de bonis.§.1.ff.ad l.Falcidiam: notat Lambertinus in loco supra allegato à Mōchaca lib.1. controuersarium c.5.num.15 fol.26.

Ratio differentiæ inter arbitrium,consensum,aut consilium est, quia licèt quis teneatur

25 tur petere consilium,† non tamen illud sequi tenetur, arbitrio autem, aut consensui obsequendum est, secundùm Petrum de Bellapertica in d. l. Turpia, quem sequitur Paulus de Castro, vbi hoc latè fundat in consi. 300. videtur dicendum, quod dicta filia lib. 1. vbi dicit,
26 quòd valet† præceptum testatoris, quòd filia maritetur cum consilio tertij sub pœna amissionis hæreditatis: & idem tenet Alexand. in d. l. Turpia. §. 1. & Felin. in c. ex parte, col. 2. de constitu. & est communis opinio secundù Aymonem conf. 1. quem refert & sequitur Peralta in l. 1. num. 1. pag. 23. ff. de legat. 2. dicens, quòd cum hoc in facto consuluisset contra Aretinum in consil. 67. reperit Aymonẽ hoc dicentem: cùm tamen (vt vides) ante illũ hoc alij affirmauerint. Cui adde Ioan. de Anania in consil. 15. vbi Bologni. se subscripsit: & volunt alij authores, quos citat Fanciscus Màtica in d. tit. 18. num. 10. Cephal. in d. consil. 319. num. 38. lib. 3. & tradit Ioann. Gratian. Falcon vbi hoc citat in tracta. fallentiarum d. regul. 83. nu. 13. quo in loco istam materiam eruditè tractat. Et est etiam receptior opinio secundùm Emanuelem Costa in dicta l. cum tale. §. si arbitratu, limita. 11. pagin. 108. qui ad hoc plures refert, quamuis ipse magno conatu contrarium teneat. Et idem volunt Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. qui cum alia. num. 88. de testament. Menoch. d. conf. 69. numer. 29. lib. 1. & plures citat in proposito Thomas Sanchez in tractatu de matrimonio, lib. 1. disputa. 34. num. 24 pag. 160. Andreas ab Exea in cap. cum omnes de constitutio. num. 284. pag. 383. Et quod regula-
27 riter quis † non teneatur sequi consilium, probatur in l. cum pater. §. mando. ff. de legat. 2. per quam Doctores volunt, quòd præceptum factum alicui in eius tantum vtilitatem, est potius consilium, quàm præceptum: quod voluerunt Ioannes Faber in §. final. de singul. rebus per fideicommissum relictis, Paul. de Castro in l. legis virtus. ff. de legib. Episcop. Couarru. in cap. quamuis pactum, de pactis in 6. relectio. 2. §. 2. num. 9. versic. tertio communis, quod in facto cotingit in successione cuiusdam maioratus magni valoris. Et tradit Tiraquellus in tractatu de cessante causa, limitat. 20. numer. 32. fol. 178. Et †
28 non valet statutum, quòd mulier non possit matrimonium contrahere sine consensu patris, secus in consilio, secundùm Baldum in cap. statutum in 1. de hæretic. in 6. quem & Paulum citat Decius in l. fœminæ nume. 38. ff. de regul. iuris, qui dicit se dixisse latius in cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, nu. 36. de constitutio. fol. 41. Et faciunt scripta per Valdes in l. 2. tit. *de los casamientos*, pag. 55. in additionibus ad Suarez, faciunt scripta singulariter per Abba. in c. cum vos, nu. 5. fol. 67. de his quæ fiunt à Prælato sine cõsensu capituli, ad ista omnino legenda: & notanter per Menoch. in tract. præsumptio. lib. 6. præsumpt. 34. nu. 1. cum seqq. fol. 88. quem lege nu. 29. & 30. Et quòd vbicunque est requisitum pro forma, si non fuit datum † actus sit nullus, re-
29 soluit Cassan. in consuetudin. Burgundiæ, rubr. 4. §. 7. nu. 29. pagin. 642. ex Baldo in l. 1. C. de indict. viduita. tollen. & in l. cum sententiam. C. de sententijs & interlocutio. & legi debet Cassan. & Ioann. Franciscus in tractatu de baronibus, pragmatica 9. numer. 19. pag. 233. Vnde si ex forma statuti quis tenetur pronuntiare secundum consilium sapientis, intelligitur quod consilium † debet esse
30 iustum; quia hoc importat verbum, *consiliũ*, secundùm Bart. in l. 1. §. si plures. ff. de exercitor. de quo per Lucam de Penna in l. omnes iudices. C. de decurio. lib. 10. Alexand. consil. 19. libr. 4. & alios, quos refert Gregor. Lopez in l. 2. tit. 21. part. 3. glossa, *si entendieren que es bueno*: vbi est lex expressa pro Bartoli sententia: & est alia l. 23. tit. 12. part. 5. ibi, *Ca ninguno es tenudo por premia de tomar con sejo*. Notat Socin. Iunior in consil. 97. nu. 9. lib. 1. vbi tradit, quòd licet filius debeat petere consilium matris vigore testamenti paterni,† sequi tamen illud non tenetur. Quæ pro-
31 cedunt, nisi aliud ex coniecturis colligatur, vt probat Cumanus consil. 55. & confirmat Alciatus in l. coram 209. pag. 233. ff. de verborum significatione, & colligitur ex scriptis per Abbatem, vbi latè Deci. numer. 4. in cap. Nam concupiscentiam, de constitu. qui notabilem distinctionem scribit, qualiter consilium à præcepto distinguatur, quibus addo eundem Abba. in c. non potest, n. 21. fol. 51. de re iudica. & in c. 1. n. 3. & 6. de capell. monacho. fol. 187. & in c. 2. n. 2. & 4. fol. 174. de arbitr. vbi tradit, an necessario sit † requirẽdus
32 ille, qui cõsilium præstare debet: notatur per eundem Abb. in c. ad Apostolicam, n. 12. fol. 16 r. de re iudica. & in c. quanto, nu. 5. fol. 67. de his quæ fiunt à prælato, & per Cassan. in consuetudin. Burgund. rubr. 4. §. 7. num. 25. cum sequentibus, pag. 641. vbi inter alia resoluit, quòd quando consilium requiritur, si quis velit opponere causas iustas, differtur iudicium, licet si opponantur ambages, quia habetur pro consentienti, secundùm Baldum in l. nam ita Diuus. ff. de adoptio. & faciunt notata per Rodericum Suarez, qui eandem sententiam & distinctionem tenet faciendo differentiam inter consilium, & arbitrium in l. 3. titul. *de los Casamientos*, fol. 69. col. 1. & in l. 3. tit. *de las deudas*, versic. sed pone, fol. 61. col. 2. faciunt notata per Bartolum in l. 1. §. si plures. ff. de exercit. Bald. in rubr. eodem tit. quos citat Socin. Iun. in conf. 97. nu. 9. lib. 1. Et hoc latius omnibus tradit Bursat. conf. 9 o. nu.

num.35.cum sequentibus lib.1. vbi inter alia disputat quæstionem quotidie contingibilē, an inquisitores hæreticæ prauitatis teneātur sequi consilium consultorum. Et actus † est nullus, vbi requiritur consilium & non adhibetur, vt per Abbatem in dict. cap. ad Apostolicam: & plures citat Matienço in l.14. tit.4. lib.5. Recopilat. glos.1. nume.62. fol.132. Et plures citat Valdes in addit. ad Suarez in l.2. tit. *de los casamientos*, pag.46. qui plura scribit in ista quæstione & materia. Et de consilio plura notabilia scribit doctissimus Isernia in cap.1. hic finitur lex, nu.9. fol.173. vbi Nardus, quæ seruiunt pro intellectu famosæ l. de Valladolid.3. tit.10. lib.5. Recopilat. ad quos addo l.4. tit.1. part.2. in fine, & l.3. titul.22. part.5. ad medium, Matthæum ab Afflictis in constitutio. Neapolitan. lib.1. rubr.45. num. 47. cum sequētibus, fol.115. Lancellotum in tractatu de attentatis, par.2. cap.10. de attentata, post consilium sapientis, nume.1. cum sequentibus, pag.177. Et de sequendo, vel nō sequendo ea quæ sunt de consilio, plura scribit Menochius libr.2. de arbitrar. iudic. casu 380. num.1. cum sequentibus. Et plura notabilia de consilio tradit Rebuf. in authen habita. C. ne filius pro patre, in verb. examinatione, pag.439. ¶ Et quando consiliū requiritur in aliquo actu, † oportet quòd ante actum interueniat, secundum Abbatem in cap. in veteri, num.7. fol.174. de electio. vbi num.8. & 9. tradit, quòd si in aliquo actu requiritur cōsilium, potest actus sine consilio expediri, nisi consulentes fuerint requisiti in extremitate temporis: & vide eūdem Abbatem in cap. cum vos, nu.5. fol.66. de his quæ fiunt à prælato, Cæsarem Lambertinum in tractatu de iure patronat. lib.2. part.1. artic.8. 4. quæst. principal. numer.1. cum sequentibus, fol.33. Menochium in tractatu præsumptionum libro 6. præsumpt.34. num.23. fol.88. & Menochius in dicto loco, num.30. refert Acostā in d. §. si arbitratu, fallen. dicentem, † non valere conditionē adiectam matrimonio, quòd quis nubat cum consilio alterius. Et ita cum prædicta distinctione intelligenda sunt quæ scribit Natta cons.355. vbi conatur probare, quod, sicut non valet grauamen, quòd quis contrahat cum arbitrio matris, idem est in consilio ex doctrina Bartoli in l.1. ff. de his quæ pœnæ nomine. Et † an differat dicere de consilio, vel cum consilio, tradunt Ioann. Andr. in regul. nullus ex consilio, col.3. de regulis iuris in 6. Baldus in l.1. C. de indict. libertat. quos citat Quintil. Mandos. in gloss. facultatum. §. habita. versic. de eorum, fol.53. col.2. Et quod consilium capiatur † pro consensu, tradunt Bartol. in l.1. §. si plures. ff. de exercitor. Bal. in cap. ex parte Episcop. in fine, de rescript. Quintilianus Mandosius in tracta. de inhibitionibus, q.129. numer.5. folio 53. Quod si verum est, nulla differentia erit in nostra materia grauamen contrahendi matrimonium cum consensu alterius, vel cū consilio de quo lege Tiraquellū libr.1. de retractu, glos.9. num.157. pag.178. Et si ille cuius consilium requiritur sit absens, & sit periculum in mora, † potest actus absq; illius cōsilio expediri, secundùm Bart. in l. si plures, ff. de exercito. notat Tiraquel. qui plura similia adducit in 8. l. connubia, num.16. folio 326. Et consilium qualiter sit præstandum, tradit Exea in cap. cum omnes num.286. de constitu. Et de consilio plura singularia scribit Mandosius in tracta. de ingratitudine. c. 76. fol.41. & in gloss. facultatem. §. habita, folio 53. col.3. Cagnolus in 1. consilij 77. numero 10. cum sequentibus. ff. de regul. iur. Et quod inter consilium & consensum sit † magna differentia, tradit glossa ordinaria in cap. si pro te, de rescript. lib.6. de quo per Gomezium in regula de impetr. benefic. vacantia, q.18. pag.465. in fine, col. ibi, pag.465. & habetur in cap.1. ne sede vacante libr.6. & in cap. cum in veteri, de electio; tradit Francus in cap. qua fronte, num.56. de appellatio. fol. 27. Marianus Socinus in cap. si quis clericus, num.2. fol.73. de foro competenti: & sequitur Thom. Sanchez in d. libr.1. disput.34. d. num.24. Et grauatus contrahere matrimonium cum consilio alterius, licet petere teneatur, † non tamen sequi tenetur, secundùm Iasonem in l. Turpia, notab.3. ff. de legat.1. Aymonem in consil.1. col.2. Menochium in tractatu de præsumptio. lib.6. præsumpt.34. numer.29. fol.88. Et an mandatum, vel consiliū idem important, tradit Mandosius in d. glos. facultatum, in proœmio, fol.6. col.3.

Sed certè vt ad superiora redeā, licèt quæ dicta sunt de differentia inter consensum, arbitrium, & consilium, magis iure communi † recepta sint ex tex. in d. l. cum tale. §. rescriptum, & alijs supra citatis, scilicet, inefficacem esse conditionem, qua quis arctatur ad matrimonium arbitrio alicuius tertij, tanquam sit causa impediendi matrimonium, quam etiam tenet Ripa in l.2. §. voluntatem, num.11. ff. soluto matrimonio, vbi ait, quòd conditio nubendi cum cōsensu propinquorum reijcitur à iure tanquam impeditiua matrimonij. Pro quibus etiam facit textus in l. Titiæ si nupserit. ff. de condition. & demonstrationib. vbi si testator legauit filiæ centum si nubat, ducenta si non nubat, quamuis nubat, consequitur pinguius legatum, ne mulier retrahatur à matrimonio carnali, quem textum declarat inter alios Decius in cap. in præsentia, num.59. de proba. de quo tex. & illius intellectu & materia latè agit Episcop. Couar. resolutio. lib.1. cap.19. num.9. Et punctum etiam

etiam in specie tract. Molina lib. 2. de primogenijs cap. 13. num. 34. cum sequentibus, fol. 340. qui quandam distinctionem ponit, de qua supra actum fuit: & loquitur expresse in conditione nubendi cum consensu, vel arbitrio, Cæsar Lambertinus in tract. de iure patronatus lib. 1. quæst. 9. num. 41. fol. 80. & tradit Euerardus in centum locis loco 33. col. 3. pagin. 230.† Quando in proposito nostræ 42 quæstionis considero, ac perpendo, quantum hodiernis temporibus intersit Reipublicæ, quòd filij non contrahant matrimonia absq; consensu parentum, & si pater deficit, absq; consensu matris, quibus deficientibus cum consensu alicuius proximi, quem pater & mater elegerint, & in quo confisi fuerunt; quia in hoc præsumptio est pro parentibus, quòd filijs maximè prospiciunt (vt supra dixi, ad quod etiam faciunt plures doctrinæ, quas congerie Cassan. in catalogo gloriæ mundi. p. 12. consideratio. 36. fol. 44. col. 2.) & cum mecũ magis, magisq; cogito, quàm difficile sit reprimere calores iuuenum, & maximè illorũ, quos parentes diuites meliorationibus, aut maioratibus superbos reddunt, & relinquunt sub custodia matris, vel alterius personæ, & quanta mala, & infamiæ, & dedecora generationibus sequantur ex peruersis factionibus filiorum, qui vxores accipiũt suo genere indignas, per quarum coniugium tota familia maculatur, & iurgia, & dissensiones, & alia plura mala ex hoc oriuntur: cum nihil sit ve-43 hementius † amore, vt per plura exempla docent Aymo in cons. 205. num. 35. Tiraquell. in lib. de pœnis temperand. caus. 4. & caus. 51. & in tractatu de præscriptionibus. §. 1. glos. 4. pag. 75. Mascardus in tract. de probationibus conclu. 86. num. 80. & conclus. 89. num. 5. & conclus. 340. num. 15. Simancas in institution. catholic. tit. 17. nu. 42. fol. 73. oblitus de quæstione, quam tractat de Oldraldo in cons. 251. & de alijs quæ refert Tiraquellus, Menochius lib. de arbitrarijs casu 328. num. 5. & nu. 13. & Quintilian. Mandos. in proœmio glos. facultat. fol. 10. col. 1. & 2. Tiberius Decianus in practica criminali tom. 2. lib. 9. cap. 2. num. 10. & 15. fol. 252. & prius tom. 1. cap. 37. num. 18. fol. 273. Ioseph. de antiquitatibus lib. 1. c. 28. quæst. 10. & iterũ Mascard. lib. 3. conclus. 1423. quæ est vltima nu. 7. Tiraquellus in tractatu præscriptionum, pag. 75. & sequenti, vers. sed ad amorem. Tiberius Decianus tomo 1. causarum criminal. lib. 5. tit. 36. num. 18. fol. 273. & tom. 2. lib. 9. cap. 2. num. 10. fol. 252. Felicianus de censibus lib. 2. c. 2. num. 15. fol. 149. Prosperus Farinacius in tract. de delictis quęst. 20. nu. 146. fol. 193. Tiberius Decianus in practica tom. 2. lib. 9. c. 23. num. 6. & 8. fol. 280. Antonius Gomez de delictis cap. 3. de homicidio num. 33. fol. 44. Cassan. in catalogo gloriæ mundi part. 12. consideratione 53. fol. 58. Et etiam est speciale, quòd testes, qui alias non sufficerent, amoris causa admittantur secundum Antonium & Imolam in cap. super eo de testibus, & alios quos citat Mascardus in tractatu de probationibus lib. 2. conclu. 1032. num. 6. Et legenda sunt plura singularia quæ scribit Villegas in Flossanctorũ lib. 4. fol. 579. post vitam Ioseph, Tiberius Decian. in practica lib. 5. c. 37. num. 18. fol. 237. Reipublicæ mirum in modum expedire † credo, quòd pare-44 tibus liceat iniungere & grauare filios in meliorationibus, aut maioratibus, ne vxores ducant sine consensu matris, vel alterius amici, aut consanguinei testatoris sub pœna priuationis maioratus, vel meliorationis. Quam opinionem etiam fundare possumus ex ipsa naturali iustitia, & ratione, & Reipublicæ vtilitate, cuius occasione multa sunt in iure nostro introducta contra rationem disputandi, prout inquit ille textus mirabilis in l. ita vulneratus. §. multa. ff. ad l. Aquil. ibi, *Multa in iure ciuili contra rationem disputandi pro vtilitate communi recepta esse in innumerabilibus rebus probari potest.* De quo plura tradit Hippolytus in practic. §. aggredior, nu. 61. Quę textum ego in alijs locis † refero, & coadiu-45 uatur hæc conclusio ex ratione text. in d. l. 1. C. de institutio. & substitutio. & dictarum legum paritate, & ex alijs supra citatis, ex doctrina Laurentij Calcanei in d. cons. 3. col. 6. num. 2. post medium, vbi dicit, quòd quando testator in dispositione simpliciter reliquit alicui personæ aliquid sub conditione, quòd nubat arbitrio alterius, conditio non valet, & legatum remanet purum: si verò testator transit vlterius disponendo priuando hæredi tate illum, quem iussit contrahere cum arbitrio alterius, nisi conditioni paruerit, tunc valet conditio, & priuabitur legato nisi conditioni paruerit, ex scriptis per Oldraldum in d. cons. 18. & certè hoc etiam manifestè ostẽdit Paulus de Castro in d. cons. 300. dum respõdit ad textum in d. §. rescriptum: & dicit, quod in d. §. fuit legatum per modum conditionis, & in casu, quę Paul. consuluit per modum præcepti: & etiam dicit, quòd in dicto §. rescriptum, conditio tendebat ad impediendum principium acquisitionis, in casu autem Pauli agebatur de resoluenda hæreditate iam acquisita, si præceptum non adimpleatur, licet horum opiniones dubiæ mihi videantur attenta ratione & dispensatione text. in d. §. rescriptum. Ad quæ est addendum, quòd pręceptum testatoris non adimplens † facit se 46 indignum. l. pẽto. §. final. ff. de legatis. 2. l. pater. §. Iulia Agrippa. l. Lucius. ff. de legatis 3. l. filius familias. §. Diui. ff. de legat. 1. cum concordan. vt per Gratũ in cons. 66. lib. 2. Quintilianum

tilianum Mandosium in proœmio glos.facul tat.fol.5.col.3.vers.præcepto.vbi tradit,secus esse in consilio.

Expedit igitur ad bonum regimen Reipublicæ, vt iuuenes non contrahant matrimonium absq; consensu & arbitrio maiorum, & eorum, qui vtilitati illorum credere est quòd prospiciunt, & qui patrem non habet, matri obediat, & qui matre caret, alicui proximo obsequium præstet in accipienda vxore. Et licèt filius sine patris consensu possit contra 47 here matrimonium, non † tamen sine peccato potest patris consilium spernere, secundù Domini. à Soto in 4. sentent. distinct. 28. q. 1. art. 1. col. 3. & Petrum Soto de instit. Sacerdot. tit. de Sacramento matrimo. lib. 4. & alios quos citat Menoch. in d. conf. 69. num. 31. libro. & faciunt quæ scribit Episcopus Sarmiento libro 1. selectarum interpret. cap. 11. num. 8. folio 33. nouissimè Ioann. Gutierrez in canonic. quæstion. part. 1. quæst. 20. numero 25. pagin. 198. ad quos addo notabile consilium Feliui 26. numero 22. Fului. Pacian. in dicto tractatu de prohibitio. d. cap. 3. numer. 105. Cephalus consil. 712. numer. 5. cum sequentibus, lib. 5. Et ideo leges nostræ tam iuris ciuilis, quàm Regiæ consensum pa-48 rentum, & in defectum illorum fratrum † requirebant in copulandis nuptijs. l. ca quæ patris. ff. de sponsalib. l. viduæ. l. in coniunctione. C. de nuptijs. §. 1. institut. eodem titulo. l. 4. titulo 6. libro 5. ordinamenti. quæ duæ leges posteriores pœnam priuationis hæreditatis patris & matris iniungunt fœminæ remanenti in potestate fratrum, quæ absque illorum consensu nupsit, quæ lex hodie non reperitur in noua Recopilatione, & credo quod non sine mysterio, & est singularis lex, quam lectorem supplico, vt ad hoc legat, si expedicit in l. vltima, titul. 3. part. 4. quæ lex miro ordine ponit plura mala, quæ tam ad animas, quàm ad corpora resultant ex matrimonijs contractis absque consensu & scientia parentum vel consanguineorum proximorum. De qua materia, quia non est nostri instituti, vide quæ scribit Ioànes Lopius in cap. per vestras, de donationibus inter virum & vxorem columna 337. hodie in 3. notabil. §. 7. & 8. pagina 434. cum sequentibus. Gregorius Lopez in dicta l. vltima. Episcopus Couarruuias in epitome de sponsalibus part. 2. cap. 3. §. 8. num. 1. fol. 44. qui duo peregrina dicta Corrasij & Cassanæi refert, latius Roderic. Suarez in lectura fori, tit. *De los casamientos*, fol. 63. cum sequentibus, Menchaca d. c. contrauersiarù, num. 14. & alij vt per Tiraquel. in 9. l. connubia. num. 3. fol. 126. Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. centur. 4. casu 443. numer. 6. pagina 732.

Et quòd sit peccatum mortale nubere filios † contra parentum voluntatem, probat 49 per plura fundamenta nouissimè Michael Salon in 2. 2. tom. quæstione 5. artic. 2. pagina 526. vbi varia singularia scribit ad propositum notanda; ad quod alios plures authores citat Barbosa in l. 1. ff. soluto matrimonio, part. 4. n. 37. pag. 340. vbi validissimis rationibus defendit leges & statuta exhæredantes filias, quæ contrahunt matrimonium sine consensu parentum: & materiam etiam tractat Paleotus de noth. & spuri. cap. 8. numero 1. cum sequentibus, folio 48. volumine 8. tractatuum. Et hac ratione iustissima causa Concilium Tridentinum sub sessione 22. cap. 1. folio 87. damnat, & annullat omnia matrimonia clandestina † pro- 50 pter mala, quæ ex illis, tam hominum conscië tijs, quàm ad Rempublicam bene institutam resultabant: ex qua lege remanet confirmata dicta l. vltima, titulo 3. part. 4. quæ hæc matrimonia maximis cum pœnis prohibebat, & l. 49. Taurina, de qua materia nouissimè plura scribit Marcus Antoni. Cuchi. in institutio catholicis lib. 5. de Sacramento matrimonij, titulo 11. numero 58. cum sequentibus, pagina 577. column. 2. Et quod matrimonia clandestina sint prohibita maximè inter nobiles, latè resoluit Matthæus ab Afflict. in cõstitutionibus Neapolitanis libr. 3. rubric. 19. numero 1. cum sequentibus, folio 287. Et quòd vna ex rationibus Concilij Tridentini sit, ne filij matrimonia contrahant absq; con sensu parentum, probat Menoch. dicto consilio 69. num. 27. Cephalus qui in ista materia eleganter loquitur in cons. 421. num. 61. cum sequentibus, lib. 3.

Et resolutiuè omnibus consideratis, & intrò inspectis, † mihi videtur, sequendum esse 51 quod in nostra materia resoluunt Ioannes Lopius, Episcopus Couarruuias, Burgos de Paz, & alij. Etan valeat lex, vel statutù quod pro hibet matrimonium inter certas personas, & prohibens dotes dari nisi in certa forma, & prohibens matrimonium contrahere absque consensu parentum, & alia plura scitu digna nouissimè scribit Fuluius Pacianus in tract. de probationib. lib. 2. d. c. 5. nu. 76. cum seqq. vbi etiam tractat de Concilio Triden. & Domin. Valdes in additionibus ad Roder. Suar. in l. 2. tit. *De los casamientos*, pag. 50. & seqq. vbi refert ista.

Et illud silentio in hac materia prætereun dum non est, quod scripsit Stephanus Bertrandus in consil. 148. lib. 1. vbi respondit, legatum virgini factum, si Titio nupserit, † nõ 52 amitti, si ipsa virgo nubat alteri cum patris cõ sensu, & faciunt quæ scribit Calcaue. in d. cons. 3. num. 20. quod dictù fulcitur ex dicta doctrina Emanuelis Costæ in §. si arbitratu,

limitatio.2.pag,167.pro quibus facit singularis regula.l,si tantum. ff.ad l.Falcid. cum qua concordat egregia.l.5.tit.11.part.6.quod in in negotio maximi momenti in practica euenit in quodam opulento maioratu,in quo fœmina grauata erat contrahere matrimonium in agnatione, & pater eam copulauit matrimonio cum alio extraneo, & fœmina se defendebat, allegando cum ignorantia contraxisse matrimonium ex mandato patris. Et

53 pater † præsumitur potius filiam nubere ex affectu paterno, quàm ex dolo, vt per Menochium in tract.præsumptionum lib.3.præsumpt.81.num.3.pag.365.Vt autem intelligas quanti nostræ leges & Doctores faciant consensum parentum in copulandis filiabus, attende quandam egregiam Baldi doctrinam in cons.357.incipienti,nulla mulier lib.1.quẽ non referunt Bertrandus,nec Episc.Couarr. in d.§.8.Franciscus Mantica lib.11.titul.18. nu.46. Dicit igitur Baldus in loco supra citato magna authoritate, quòd si statuto cauetur,quod nulla mulier nubat cum hæreditate extra iurisdictionem communem Mediolani; & si nupta fuerit extra iurisdictionem, non succedat alicui de iurisdictione Mediolani, sed illa hæreditas perueniat in agnatos proximiores: si tamẽ mulier nubat alicui voluntate,

54 & mandato parentis,† non incidit in pœnam per statutum datam,ex l.1. §.quæ onerandæ, ff.quarum rerum actio non detur, & per alia iura,quæ ipse refert. Pro quo facit quod de metu reuerentiali scribit Tiraquellus de legibus connubia.gloss.5.in verb.contracter, numer.36.fol.270.& probatur in l.qui iussu.ff. eod.tit.ibi,*Qui iussu patris duxit, quamuis liberatus patria potestate eam retinuit, non notatur*.Et est melior textus de iure, quem Doctores nostri non citant in l.penultima.§.Iulianus. ff. quod falso tutore præcipuè in illis verbis;& magis probat patri ignoscendum esse, si filiam suam maturius in familia sponsi perducere voluerit, affectu propensiori magis quàm dolo id videri fecisse: vbi glossa allegat bonos textus in l.non solum. §.denuo, ff.de ritu nupti.& l.nec ei.§.eorũ. ff.de adoptio.& in authent.sine prohibitione,in prin

55 cip. Et in isto casu filia videtur † saltem metu reuerentiali contrahere matrimonium, argumento. l. si patre cogente. ff.de ritu nuptia. & ibi, *Quam non duceret si sui arbitrij esset*.De qua in alio proposito meminit Ioannes Garcia in tractatu de nobilitate, glos.17. & exemptio.nume.13.fol.280. Et quantum obliget mandatum patris, tradit Zasius in l. vt vim.num.2.& 5. ff. de iustitia & iure. Et pro hac decisione Baldi est etiam bonus textus in l. liberorum. §.vltim. ff.de ijs, qui notantur infamia:vbi mulier quæ contraxit ma

56 trimonium intra annum luctus, † excusatur ab infamia, vbicunque iussu patris contraxit matrimonium. Cum qua l. concordat l.3. titul.6.part.7.quarum legum dispositio hodie non procedit attenta l.48. Tauri, per quam filia per contractum matrimonij liberatur à patria potestate.& Bald. etiam citat & confirmat Alciat. respons.53.num.3. vbi variè excusat nuptam contra statutum:& respons. 56. numer.12. & limitat & declarat respons. 62. nume.1. Menoch. qui istos non citat in consilio.182.numer.7.libr.2. vbi defendit filium, qui mandato patris non venit ad habitandum in aliquo loco, cui mandatum erat, quòd intra terminum veniret ad habitandum in tali loco.

Et ex hac doctrina Baldi & Bertrandi inferri potest, quòd si pater faciat vinculum in fauorem filij,vel filiæ,grauando illum, vel illam ad matrimonium cum aliqua persona, si talis persona grauata contrahat matrimoniũ consensu, vel mandato parentis cum alia diuersa persona, † non amittit vinculum, aut 57 maioratum,vel meliorationem.Et maximè si persona grauata sit fœmina,quæ maiorem reuerentiam & obedientiam tenetur patri exhibere in contrahendo matrimonio:argumento d.c.honorantur, authent.sed si post. C.de inoffic.testam. cum concordan. & idem vult Bald.in l.1.nu.9.C.de institu.& substitu.vbi inquit, quòd si filiæ familias aliquid relictum fuerit,si Titio nubat, ipsaque parata sit Titio nubere,à parente tamen impediatur,filia debet consequi relictum, ac si conditio verè impleta fuisset, ex eo quod indecens esset sibi absq; parentis voluntate nubere, quem citat Mantica de coniecturata mente lib.11.tit.16. num.19.pag.549.qui ad hoc refert Corn. in cons.323.num.4.lib.1.Gozadin.in cons.40. num.8.Quod citat etiam Molina lib.2.de primogen.c.13.nu.22.fol.338.Et quòd minor, & mulier, cui hæreditas fuit relicta cum grauamine,quòd alicui nubat, † excusetur si alij 58 nubat cũ consilio matris,tradit notanter Aretinus in cons.67.nu.8.cum sequentibus, per multa iura &authoritates.Quod ex alijs confirmat Mauritius in tract. de in integr. restitut.cap.287.pag.189.qui vitiosè refert Aretinum qui citat Curcium, & rectè quadrant scripta per Tiraquel.de pœn.tẽper.caus.34. nu.1.Simancam de instit.cathol.tit.17.n.26. fol.71.faciunt scripta per Cassan.in consuet. Burgund.rubr.6.§.6.in verb.desensans,pag. 880.nu.12.facit egregia d.l.3. tit.6. part.7. ibi,*Fueras ende si lo fiziere por mandado de su padre,o de su abuelo,so cuyo poderio estuuiesse*. iunctis verbis præcedentibus, *Et si mulier nubat compulsa à patre,† non amittit filiorum hæreditatem*,secundùm Bald.in l.omnem. C. ad 59 Tertul.Antoni.Gabr.de secundis nuptijs,cõclus.9.num.28.pag.225.

Sed

Sed quamuis hæc illatio & Stephan. Bertrã. doctrina colorata videatur, magis æqua, quã tuta videtur.† Durum enim est sic facere illusionem voluntatibus testatorum, quibus leges in vniuersum fauent, & cum his cauillationibus supremas defunctorum voluntates irridere, & infringere. Et est dare occasionem, vt sub hoc colore passim vltima defunctorũ iudicia irritentur, & vt bona transeant contra voluntatem testatorum, & conditiones ab illis adiectas. Et prædictis consimile est, quod cum tractatur de nuptijs liberorum furiosi, & dementis, sunt in eam rem conuocandi, qui ex eo genere nobiliores sunt. l. tam de mentis: vbi hoc notant Alberic. & Fulgos. C. de Episc. audien. & idẽ probatur in l. si furiosi. C. de nupti. & traditur per Tiraquel. in tractatu de nobilita. c. 20. nu. 25. pag. 139. quia secundum eos iura præsumunt honestius se in ea re habituros, magisq; consulturos commodo & honori eorum, de quorum nuptijs tractatur: & in nuptijs ponderandi sunt mores & natales. l. 3. c. de nuptijs, latè Syluan. in consil. 2. n. 64.

Tandem pro ista conclusione, quòd filius & filia, in cuius fauorem pater fecit maioratum, aut meliorationem, grauando illum ad matrimonium cum consensu matris, aut alterius consanguinei,† teneatur huic cõditioni, & grauamini parere, facit quod in simili scribit dictus Episcop. Couarr. in d. epitome de sponsalib. d. c. 5. §. 9. num. 3. fol. 47. vbi agens de pragmatica dotium data Madritij anno 1534. illam dicit esse æquam, & iuri canonico nõ aduersari, nec impeditiuam matrimonij, sed ad Reipublicæ vtilitatem parentibus esse occurrentem, qui studio tradendi filias nuptui, maria & montes promittunt. Nec his obstant quæ notantur in d. §. si arbitratu per ea, quæ supra scripta sunt: & quia non multum præiudicium filio fit ex prędicto onere, quia si iniquè arbitretur persona, quæ in tali matrimonio arbitrium præstare debet, huic arbitrio filius parere,† non tenetur. l. vnde si Nerue. ff. pro socio. l. si libertus ita iurauerit. ff. de oper. libert. & est singularis. l. 24. tit. 4 par. 3. ibi, *E si cosa desmesurada mandasse, deuese endereçar por aluedrio de hombres buenos, e no seria tenudo el otro de fincar por ello, maguer el pleito ouiesse metido en su mano, e jurado de fazer lo que el por bien tuuiesse.* Et est materia amplissima, quam latè tradit Iaso in l. quidam cum filium. ff. de verborum obligationibus, & alij plures, quos ommitto, contentus cum his quæ scribit Menochius lib. 1. de arbitrar. iudic. q. 13. 14. & 15. cum seqq. ad quem addo notabilem. l. 9. tit. 5. par. 5. in versi. *E si este en cuya mano.* ¶ Et si talis persona quæ præstare debet consensum ad matrimonium contrahendum, puta mater, vel alia, ex causa iniusta deneget consensum,† ad iudicem recurri debet, qui in hoc medelam adhibebit. l. 1. C. de nupt. quæ ad hoc est expressa, & facit doctrina Baldi in l. in cõiunctione. C. de nuptijs, & de hoc plura scribit Roder. Suar. in l. 3. fori, tit. *De las deudas*, vers. octauo limita. fol. 54. col. 1. & est l. 57. Taur. in ratione sui, hodie. l. 4. tit. 5. lib. 5. Recopil. vbi latè Matieço, & latius de hoc puncto, & de materia textus in d. l. 57. agit Tiraquel. in tract. de legibus cõnubialib. gloss. 8. num. 127. fol. 339. vbi plura ad propositum nostrum inueniuntur. Et ista opinio fulcitur ex doctrina Bart. vbi latius Peralta in l. 1. nu. 59. pag. 40. ff. de lega. 2. & alijs quæ ad aliud propositum scribo in 4. p. q. 1. illatione 1.

Cõcludo igitur in hac quęstione (saluo meliori iudicio) illum† amittere maioratum, vel meliorationẽ, si contra præceptum parentis matrimonium contraxerit absq; cõsensu personæ, cuius testator accipere consensum iussit. Et ista seruiunt pro confirmatione eorum quæ scribit Burgos de Paz cons. 20. num. 20. cũ seqq. vbi per plures rationes probat, quòd si quis habet facultatem nominandi ex aliquibus quē voluerit ad maioratum, potest nominatum grauare, vt non contrahat matrimoniũ nisi certo modo, de quo dicto, & de eius veritate tracto infra hac parte. q. 71. à num. 1. ¶ Et quod tempus arbitrandi aliquid ex commissione vltimæ voluntatis† finiatur anno, probatur in l vltima. § sed si quis. C. cõmmuni. delegat. tradit Menoch. de arbitrarijs iudicũ lib. 1. q. 22. num. 9.

Sed an si filius contrahat matrimonium cõtrà voluntatẽ patris, vel matris, vel alterius, qui fecit maioratum, vel meliorationem cum vxore indigna, vel non indigna, filius eius admittatur ad successionẽ maioratus, vel meliorationis,† pendet ab intellectu tex. notabilis in d. l. 3. §. si emancipatus. ff. de bonor. possess. contra tabul. & ab illis, quæ scribit nouissimè Ioan. Francisc. in tract. de baronibus. d. pragmatica. 9. n. 15. pag. 233. & nu. 29. & eorum quæ scribo infra p. 2. q. 4. illatio. 8. & in princip. 4. quæstionis dictæ 2. parr. & in 4. part. q. 19. de quo legendum est quod scribo infra part. 2. q. 4. illatione 2. An autem in ista materia sit necessarius † consensus expressus, vel sufficiat tacitus, colligere licet ex scriptis per Tiraquellum in l. 7. connubial. num. 14. cum sequentibus. Mascardum in tractatu de probationibus lib. 1. conclus. 2. num. 10. & part. 3. conclus. 1219. numer. 30. Suarez in titulo *De las deudas*, nũm. 30. & alia plura quæ notabiliter tradit Petrus Barbosa in l. 2. §. final. num. 28. cum sequentibus, pag. 764. ff. soluto matrimonio: quod vidi in causa maioratus. Et Mascardus in d. loco, num. 7. folio 29. post Socinum Iuniorem in consil. 101. num.

28. lib. 2. tradit conclusionem in ista materia multum necessariam, quis teneatur probare consensum? & quod in dubio nō præsumitur; ad quos addo eundem Mascardum lib. 1. con 68 clus. 417. num. 3. vbi resoluit, quòd † consensus præsumitur in actu, quem verisimiliter absq; eo quis non exercuisset, & Gozadin. in cons. 1. num. 14. Hieronym. Monte in tractatu de finibus, c. 105. num. 13. & alijs adductis per Tiraquellum in tractatu de præscriptio. in verb. per decem annos. §. 1. glos. 4. versicul. tertio non hinc longe. Ex quibus inferri potest in nostra materia, quòd verisimiliter filius, vel filia præsumitur quòd contrahunt matrimonium cum consensu & consilio patris, vel matris, quod reputo pro notabili, & noua conclusione, pro qua possunt induci. l. 2. & l. si vt proponis. C. de nuptijs.

Sed vt ad alia ad hanc quæstionem spectantia procedamus, sciendum etiam est, quod cōditio nubendi † potest quandocunq; impleri. l. conditionum 90. ff. de conditionibus & demonstrationibus: facit textus in l. si quis instituatur. §. 2. ff. de hæredib. instituend. tradunt Bart. & alij in l. hæc conditio, la segunda. ff. de condition. & demonstration. præcipuè Paul. & Socin. Bald. in l. si plures, nu. 33. ff. de condi. insert. Greg Lop. in l. 7. in glos. in verb. *Se cumpliere*, tit. 4. part. 6. late Ioann. Gutierr. consil. 17. num. 9. cum sequentibus, vbi legendum aliud memorabile, & quod in praxi in negotio cuiusdam status iam contigit. ¶ Animaduerto etiam, quòd filius vel filia grauati in maioratu, vel melioratione contrahere matrimonium cum aliquo consanguineo, vel consanguinea, † & si non reperiatur 70 cum extraneo vel extranea, si fortè contraxerint matrimonium cum aliquo extraneo, tenentur docere non repertum fuisse cōsanguineum ad contrahendum matrimonium, & ei incumbit probatio: nam qui asserit euenisse conditionem, illud probare debet. l. in fideicommissi. §. cum Polidius. ff. de vsuris. l. ex his. C. quando dies legat. cedat. facit doctrina Baldi in consil. 145. in causa vertente inter dominam, vers. sicut ille qui dicit, & in consil. 19. factum tale est, lib. 5. Bartholom. Socin. in l. qui duos. §. cum in bello, col. vltim. ff. de. reb. dub. Ripæ in l. ex facto. §. pènult. nume. 20. ff. ad Trebellianum: & quod etiam ad propositum tradit Menochius in tractatu de præsumptionibus lib. 2. præsumpt. 50. nume. 33. pag. 168. & quod scribo part. 2. quæst. 4. illatione 8. à numero 5. & infra hac quæstione. Vlterius quæro, an valeat conditio per testatorem adiecta, & grauamen in maioratu, quod filij legitimati per subsequens matrimonium non succedant in maioratu, vel melioratione? & an talis cōditio sit impeditiua matri-71 monij? Quam quæstionem latius † scribo in p. 2. huius operis. q. 1. à nu. 2. vbi videnda est si lectori hoc placuerit. Et quòd fœmina vocata ad aliquod fideicommissum cum conditione, quod nubat cum certa persona † non 72 admittatur ad fideicommissum, si eo tempore, quo cessit dies fideicommissi, nupta reperitur cum persona diuersa ab ea, quam testator ordinauit; quia hoc prospicere, & præuenire tenebatur, docet latè Parisius in cōs. 17. lib. 1. per totum, præcipuè num. 29. pro quo est sententia Petri & Iasonis notabil. 3. in l. Turpia legata. ff. de legatis 1. Carol. Ruin. in cons. 126. lib. 2. volentium, quòd si centum fuerunt relicta Titiæ, si consilio talis nupserit, si nupsit sine illo consilio, quia tempore mortis testatoris nupta fuerit, nihilominus ob conditionem non impletam legatum non debetur. Sed in principali quæstione † cōtra 73 Parisium per plura fundamēta tenet Cephal. in cons. 133. per totum, præcipuè nume. 30. cum sequentibus lib. 1. vbi contra eum latè arguit, & ad hoc legenda sunt quæ scribo infra quæstione 51.

In hac etiam materia est memorabilis doctrina Francisc. Manticæ in tract. de coniectura rata mente defuncti lib. 11. d. tit. 12. num. 30. pag. 533. vbi tradit in dicto numero, & in numer. 27. cum sequentibus, valere conditionem & grauamen oppositum per testatorem in fideicommisso, quòd quis non contrahat matrimonium cum muliere, quam virginem corrupit, ex qua filios illegitimos suscepit, † & potest testator tales filios excludere, cū 74 non possit excludere etiam filios legitimos. Cum † non debeat operari plus luxuria, quā 75 castitas, ex Carolo Ruino consil. 80. num. 12. lib. 3. & alijs rationibus: vbi addit, quod filij concepti post tale matrimonium † admittuntur 76 ad fideicommissum excluso substituto, quod in facto contigit in isto Regali auditorio in negotio opulento. Et legenda sunt quę scribo infra q. 51. à n. 2. & est summè notandum, quòd licet conditio matrimonium impediens, vel inducens viduitatem † reijcia-77 tur, iuxta l. quoties. l. sed si hoc. §. vltim. & l. sequent. & dict. l. cum tale. §. rescriptum, fallit, nisi in defectum talis conditionis vocetur pia causa: quia tunc non † reijcitur, quin si de 78 ficiat, vocatur pia causa. l. Titius vsusfructus, §. vlt. vbi Guillelm. Bart. Paul. ff. eod. tit. quā reputant singularem Romanus in auth. similiter. C. ad l. Falcid. Socin. regul. a 10. priuileg. 25. quos citat Tiraquellus in tractatu de priuileg. piæ causæ, priuileg. 18. pag. 50.

Conditio adiecta filio primogenito, quod ducat aliquam mulierem indignam sub pœna, an sit adimplenda, num. 79. 83. & 86. Quid si testator iubeat in armis aliquid inhonestum deferri, num 81.

ITem pro perfectiori huius quæstionis intellectu quæro, quid si pater aliquo insano errore, vel affectione, aut ignorantia ductus, præcipit filium sub pœna priuationis maioratus, vel meliorationis, quòd ducat aliquam vxorem indignam se, dignitate, familia, & genere filij, an filius amittat maioratum, vel meliorationem, si hoc præceptum non obseruet, quod in facto euenisse scio, & forte in hac Regali Cancellaria lis super hoc pendet. Et certè mihi † videtur, quod filius in hoc casu, quamuis non pareat voluntati parentis, non amittit maioratum aut meliorationem, per textum in l. cum ita legatum, in versic. tertio nupserit. ff. de conditionibus & demonstrationibus, vbi si quis faciat legatum mulieri, si Titio nupserit, non amittit mulier legatum, quamuis conditioni non pareat, quando condignè mulier Titio nubere non potest. Dicitur autem mulier indignè & inhoneste † nubere, quando secundũ mores ciuitatis matrimonium non est coæquale, nec condignum, l. at si quis. §. hæc actio. versi. æquum autẽ. ff. de religio. & sumpt. fun. notat Bart. in d. l.

79

80

d.l.cum ita legatum, Emanuel Costa in d. l. cum tale. §. si arbitratu; & alij, quos refert Tellius aliud agens in l. 30. Taurina, numero 9. & pro hac sententia est expressa lex, quam ipse non refert in l. 3. tit. 4. part. 6. ibi: *E generalmente son llamadas impossibles segun derecho todas las condiciones que son contra honestad de aquel a quien son puestas, o contra buenas costumbres, o contra obras de piedad contra derecho natural.* Per quam legem dicit ibi Gregor. Lopez in gloss. in verbo, *honestad,* quòd si testator cōdens maioratum in armis, aut insignijs deferendis aliquid inhonestum relinquit, & iubeat deferri sub pœna perditionis maioriæ, quòd † non tenet talis dispositio, & aliæ similes quæstiones in nostra materia deduci possunt ex illa l. 3. pro intellectu diuersarum conditionum, quas facientes maioratus, aut meliorationes in illis ponunt: & tradunt Franciscus Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti, lib. 11. tit. 18. n. 2. cum sequentib. pag. 557. & hanc nostram sententiam videtur tenere Alciatus in resp. 53. num. 17. quem citat Ioach. Minsig. in singul. obseruatio. centur. 6. obseruatione 31. num. 7. pag. 554. Et pro istis est textus melior de iure, quem prædicti non referunt in l. filius. ff. de condi. institu. vbi conditio, quæ non est honesta, † non dicitur potestatiua, ibi, *Namq; facta lædunt pietatem, existimationem, verecundiam nostram: & (vt generaliter dixerim) quæ contra bonos mores fiunt, nec facere nos posse credendum est.* Nec minus vrget l. 32. tit. 9. part. 6. ibi, *O contra su fama, o deshonra de los parientes del, no deue ser guardado tal mandamiento,* † & facit l. nepos Proculo, ff. de verborum significatione, & est bonus textus & expressus in ista materia, qui in cōditione nubendi loquitur in l. reprehendenda. C. de institut. & substitut. vbi Doctores aliqua ad propositum adducunt: & vult etiam hoc in terminis Oldraldus dicto consil. 16. numero 2.

81

82

83

Et ad prædictam conclusionem facit simile, quod dicimus de filia, quæ quamuis sit maior viginti quinq; annorum, si tamen nubat viro ignominioso, & genere indigno, † potest à patre exhæredari, glos. in cap. de raptoribus 36. q. 1. vbi Archidia. Ioan. Andr. Cardinal. & Antoni. in c. accedens, de procurator. Iaso in d. authen. sed si post. C. de inofficios. testam. & alij, quos refert Episc. Couarr. in d. epitome de sponsal. part. 2. c. 3. §. 8. nu. 7. fol. 46. & dispositio tex. in authen. item si quis, la 2. C. de natura. liberis: & authent. vnde sumitur, cum quibus concordat l. 7. tit. 15. part. 4. quæ volunt, quòd filius naturalis efficitur legitimus, si pater hoc in instrumento confitetur, † non procedunt prædictæ leges vbi mater est vilis, & cum qua matrimonium non potest honestè contrahi, secundum Bartolum in disputatione incipienti, habeo filium, Baldum & Angelum in dict. §. item si quis, cum concordantibus, vt per Gregoriū Lopez in dict. l. 7. in gloss. in verb. *legitimos,* post medium. ¶ Rursus grauata contrahere matrimonium in familia, vel patria non incurrit † in pœnam, si commodè, licitè, & honestè nubere non possit: quia tunc non dicitur per eam stare, secundùm Baptistam Plotum consilio 87. numero 8. & 18. quod refert & confirmat Simon de Pretis libro 4. de coniecturata mente, dubitatione 13. numero 69. folio 441. & tradit latiùs Guillelmus Benedictus in cap. Rainuntius, de testament. in verb. quidam Petro, num. 3. fol. 114. vbi etiam tradit intra quantum tempus exequi debet grauamen nubendi.

84

85

86

Et ad ista etiam est notabilis doctrina Bartholom. Socin. in l. quoties, nume. 1. fol. 149. ff. de conditionibus & demonstrationibus, vbi dicit, quod conditio, si nubat mulier indigno, reijcitur. Indignus autem dicitur † cum quo (salua honestate) matrimonium contrahere non licet, imo durior est conditio, quòd nubat indigno, quàm quod nulli nubat: & refert etiam bonum textum in l. semper in contractibus, ff. de regulis iuris, ibi, *Semper in cōtractibus non solum quod licet considerandum est, † sed quod honestum sit.* De qua lege agit Bertazolus in tractatu de clausulis clausu. 27. glos. 19. nu. 19. fol. 144. & in l. qui liberos. ff. eod. tit. in fin. ibi. *Prohibere autem videtur, & qui conditionē non quærit:* & sunt aliæ leges illius tituli ad rem spectantes: & bene quadrāt quæ scribit Ioan. Lop. in cap. per vestras col. 357. Aymo de Antiquit. temp. 4. p. n. 120. folio 261. ad quod etiam facit doctrina Baldi in authent. si quis. C. de natural. liber. vbi dicit, quòd cum lex requirit, quod mulier potuerit viro matrimonio coniungi, debet intelligi nō solum de iure, † sed etiā secundum bonos mores ciuitatis. Notat Cardinal. in c. tanta. q. 16. qui filij sint legitimi, Socin. Iun. in cons. 52. n. 2. lib. 1. Et est etiā ad hæc bonus textus in l. 11. eadem. ff. ex quib. caus. maior. vbi dicitur, non posse fieri, quod sine dedecore fieri non potest: de qua re plura scribit Tiraq. in tract. de nobilit. c. 20. n. 164. pag. 148. Menoch. in cons. 302. n. 1. cum seqq. lib. 4. & rectè faciūt scripta per Aymon. in tract. de antiquita. tempor. part. 1. num. 26. fol. 10. facit etiam textus in l. vltima. §. quæ ita custodire. C. de spōsal. & quod scribit Alexand. in l. si cum dotem. §. transgrediamur, numer. 6. ff. soluto matrimonio: quod ad hoc vt nuptiæ condignæ esse dicātur, natalium progenies † est inspicienda. Notat decisio Pedemontana 154. num. 2. & aliqua notabilia ad propositum tradit Celsus cons. 73. num. 12. Syluan. cons. 2. num.

87

88

89

90

numero 53. quòd in practica contigit in quodam maioratu in quo cautum erat, quòd si successor contra natalium dignitatem contraheret matrimonium, priuaretur successione maioratus. Ad quod est egregia doctrina Bartoli in l. si rogatus, ff. de manumiss. vindict. vbi dicit, quòd mulier indigna dicitur, considerata qualitate viri, & suorum natalium, per l. 3. §. si emancipatus, ff. de bonor. possessio. contra tabul.

Et ex istis apparet, quòd si quis reliquit filio maioratum, vel meliorationem grauamine adiecto, quod matrimonium contrahat cum aliqua muliere, quæ forsan trahit originem à Sarracenis, vel Iudæis, quòd si non fecerit, priuat illum maioratu, vel melioratione; filius non tenetur huic præcepto & conditioni parere, & ea reiecta† habebit maioratum, quia est contra bonos mores, & filij dignitatem, & honestatem. Quod maximè procedet, quando iste, cui vinculum & grauamen adijcitur, est moodus à tali macula & morbo, nec enim debet genus suum maculare: Nam stirpes† corrupta corrumpit fructū in paterna linea, l. vltima, ff. de statu liber. & vnumquodq; simile† suum generat simile, gl. in l. quod si nolit, §. qui mancipia, ff. de ædilitio. edict. gl. in c. vltimo de filijs presbyter. li. Tiraq. Bonus de Curt. & Zasius, quos citat Rebuf. in l. vnica, C. de sententijs quæ pro eo, quod interest in præfat. num. 20. pag. 347. & hoc confirmatur ex doctrina Simonis de Pretis lib. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitatioo. 4. n. 7. fo. 452. vbi per plura probat, præceptum testatoris† abijciendum esse vti inhonestum, & contra ius instituto nepote ex filia hęrede nupta, iam nobili viro: eū hoc quod debeat se nominari facere de familia ipsius testatoris ex vili prole orti, & ex vili artificio: & ibi plura ad propositum scribit. Quibus etiam addenda sunt scripta per Ioanuem Gratian. Fal con. regul. 223. & quæ scribo in quæst. seqoenti. & l. conditiones, *La primera*, & l. conditiones, *La segunda*, ff. de conditionibus & demonstrationibus, & l. reprehendenda, C. de institution. & substitution. & tradita per Menochium in consilio 145. numero 6. libro 3. Et quod valeat consuetudo quod eligatur de certis personis, tradit Abb. in cap. cum terra de electio. quem citat Marcus decis. 1024. num. 50.

Præterea quæro, testator grauauit illum, in quem fecit maioratum, quod contraheret matrimonium com aliqua muliere sub pœna amissionis maioratus, & bonorum in maioratu comprehensorum, in quibus iussit, talem fœminam succedere, illa ob aliquas causas mota, renuit tale facere matrimonium, postea autē pœnitentia ducta, contrahere vult matrimonium,† an admittatur ad maioratum? In quo puncto animaduertenda est doctrina Bald. in d. l. 1. C. de instit. & substit. q. 12. & vltima, vbi supposito casu illius legis, in quo probatur, quòd si instituta fuit mulier, si Aothilli filio nupsisset, quòd non aliter admittenda est mulier ad hæreditatem, quàm si conditioni paruerit, aut Anthilli filius eam ducere vxorem recusauerit: quòd si mulier hæreditatem consequuta fuit, quia Anthilli filius cum illa renuit contrahere matrimonium, postea autem pœnitentia ductus vult eam ducere, ipsa autem non vult, nihil prodest pœniteotia ad hæreditatem coosequendam de nouo: quia sufficit† quòd conditio semel impleta fuerit, vt probatur in l. si quis hæredem, C. de iostitutio. & substitutio. & hanc sententiam Bald. contra Petrum, & Cinum, ibi sequuntur Salicet. Paulus, Alexan. Corn. & Dec. Ias. num. 8. qui cōmunem dicit, & alij, quos refert Tiraquel. in l. boues, §. hoc sermone. io regul. nomer. 101. & 102. pagin. 73. ff. de verborum significat. & horum sententia† receptior est, & in iudicijs amplectenda, quicquid contra illam more solito arguat Emanuel Costa in d. l. cū tale, §. si arbitratu limitat. 6. num. 4. pag. 77. qui non refert Tiraq. & materiam declarat Franciscus Mantica dict. tit. 18. num. 38. cum sequentibus, pag. 564. & eam elegaoter tractat Bartol. Socin. io l. in testamēto, *La segunda*, num. 11. ff. de conditionibus & demonstrationibus, folio 154. ¶ Et quod fœmina grauata ad nubendum,† teneatur implere grauamen & conditionem intra triennium, tradit Guillelmus Benedictus in c. Raynuntius, de testam. in verbo, cuidam Petro, ou. 4. fol. 414. Istis quadrat quæstio notabilis examinata à Simone de Pretis libro 4. de coniecturata mente defuncti, dubitation. 10. numero 11. versiculo, Quæstio notabilis, fol. 120. vbi concludit, quod si †maritus relinquit vxori vsumfructum omnium bonorum, donec honestam, castam, & vidualem vitam seruauerit, & casu quo voluerit nubere relinquit ei centum aureos, si fuit accusata ab hæredibus mariti de vita io honesta vt priuetur vsufructu, si lite super hoc pendente nubat, debet habere centum ei relicta.

Egò in hac quęstione, quam in præsenti disputo, prius inspiciendum esse † existimo tenorem vinculi, qui pro lege seruari debet, & ab illo non est recedeodum. Vnde si faciens maioratum priuat ipso iure vocatum, si eo momento, quo requisitus fuerit matrimonium contrahere, id renuerit, non proderit postea pœnitentia. Et cūm semel testatoris pręceptum neglexerit,† non est licita pœnitentia: cum iam alteri ius quæsitum fuerit, quo priuari non debet, c. quamuis de rescrip. in 6. ad quod faciunt scripta per Alexand. in consilio 23. libr. 1. Antonium Gomez in l. 40. Taurinanu. 91. & aliorum quæ scribo in

4.p.huius operis.q.23. Et est manifestũ, quòd quáuis in aliquibus casibus sit licita variatio, 102 post ius alteri quæsitum † variari non licet, secundum Glossam in cap. nostri, de electione. Archidiaconum in cap. certè, 12.q.2.& alios, quos refert Tiraquel. in d.5. hoc sermone numero 5. limitatione 13. pag. 247. & Peralta in l.3. num.1. pag.77. ff. de legatis 2. Si vero testator illud non adijciat, & omnia integra 103 sunt, † sufficit voluntatem testatoris exequi eo tempore, quo ad executionem deduci potest, & testator si viueret, hoc idem sanxisset, qua ratione haberi debet pro expresso. l. Titius. §.1.& vltimo. ff. de liber. & posthum. Et credendum est quòd testator non respexit solum ad leuitatem illius, cui vinculum iniun 104 xit, sed ad alia plura: & iustis decretis † res rẽ peranda est. l. non est nouum. §. quoties. ff. de regul. iuris. ¶ Quod maiori ratione procederet, vbicũq; esset minor viginti quinq; anno rum ille, qui vinculum exequi noluit: nam 105 tunc † potest restitutionem petere aduersus conditionem non impletam in tempore debito; imo & in casu præcedẽti licebit etiam restitutionem petere, vt probatur in l.3.§. si hęres institutus. ff. de minor. quod ego latiùs ad alium finem confirmo in 2.p. huius operis. q. 4. illatione 8. in vers. notandum etiam est. Debent tamen omnia esse integra, & quod alteri non sit ius quęsitum ad hoc, vt talis restitutio concedatur: ex regula l. Scæuola. ff. de minorib. cum concordant. quod trado latiùs dicta illatione. 8. ¶ Si autem verba à testatore adiecta in vinculo sunt modalia, & non conditionalia, si postea grauatus petat modum im 106 pleri, † audiendus est, vt latè fundat Alexander in cons. 102. visis & ponderatis, numer. 6. lib. 5. quem sequitur ibi Gloss. Parif. ad hoc citans textum in l. cum ab eo. ff. de contrahen. emptio. & l. quoniam asseueras. C. de rerum permut. glos. in l. 2. ff. de in diem adiect. Et ita intelligenda & temperanda sunt quæ in isto puncto scribit Molina lib. 2. de primogenijs cap. 13. numero 16. cum sequentibus, folio 338.

Et est etiam in hac materia sciendum, quòd verba exhortationis inducta per patrẽm, matrem, vel aliam personam, ei cui faciunt maiorarum, vel meliorationem tertij & quinti, nõ 107 inducunt † grauamen, vel conditionem: quod probatur ex ratione textus in cap. quod præcipitur. 14.q.1. aliàs in cap. vltimo. §. quod præcipitur; facit text. & quod in eo scribunt Antonius, Abb. Præpositus, & Felin. in c. 1. de desponsatio. impuber. tradit latiùs Episc. Couarru. in c. 1. num. 12. fol. 34. de testam. quem lector legat: quod notandum est, quia sæpè contingit.

Sed quid si testator meliorauit filium, vel alius extraneus vinculauit rem in fauorem alicuius, vt cõtraheret matrimonium cum aliqua fœmina, an gaudebit melioratione, vel re vinculata, si fecit grauatus quicquid potuit vt exequeretur præceptum testatoris? lector faciliter determinabit † pro d. l. 5. C. de institutio. & substitutio. l. Titius. vbi glos. ff. de cõ 108 ditionib. & demonstration. l. si fundum per fideicommissum. §. 1. alias si Titio. ff. delegatis 1. l. 21. in fine, tit. 9. part. 6. quæ est singularis, & l. 22. in princip. eodem titulo. Ex quibus iuribus colligitur, quòd excusabitur à pœ na. Et idem est dicendum † quando donataria 109 decessit anteaquàm esset nubilis. l. pater Seuerinam. ff. de condition. & demonstrat. de qua ago part. 2. q. 4. illatione 8. notat & confirmat Ripa in l. vltim. num. 108. q. 31. C. de reuoc. donatio. & idem scribit Iaso in l. cum proponas num. 7. vers. tertio. C. de hæredib. instituend. Franciscus Mantica de coniecturata mente defuncti, lib. 12. tit. 3. num. 2. pag. 591. vbi ponit regulam, quòd si testator ordinauit, quòd si filia nolit nubere Seio, legatum eidẽ relictum auferatur, & ad Seium transferatur, si illa ante pubertatem decesserit, & sic nubere non potuerit, non intelligitur legatum ad Seium translatum: & lege melius eundẽ Manticam lib. 11. tit. 18. num. 37. pag. 564.

Istis quadrat, quod legatum sub conditione factum † debetur legatario, si conditio de- 110 fecit ob mortem eius, in cuius persona debet impleri. l. quæ sub conditione. § quoties. ff. de condi. insti. & probat glos. in l. penul. in glos. final. C. de condict. ob caus. & tradit decisio Pedemontana 98. num. 3. & 4. quam citat Zãchus in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 4. nu. 87. pag. 75. ff. ad Trebellianum: & pro hac conclusione facit regula. l. qui filium. ff. vbi pupil. educar. debeat, & l. iure ciuili. ff. de conditionib. & demonstratio. l. Labeo. ff. de contrahend. emptio. cum his quæ scribit Campecius in tractatu de dote. p. 5. q. 51. fol. 122. latissimè Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 15. gloss. 2. num. 7. pag. 556. & magis in terminis faciunt quæ scribit Cephal. in cons. 429. nu. 90. cum sequentibus, lib. 3. vbi inter alia refert textũ in l. pater filium. §. Tusculanus. ff. de legatis 3. l. in testamento 2. ad finem ff. de conditionib. & demonstratio. ad quem addo notabilẽ textum in l. si coita sit societas. ff. pro socio, vbi, *Si coita sit societas ex his partibus, quas aliquis arbitratus fuerit, & Titius antequam arbitraretur decesserit, nihil agitur.* Ad hæc facit dictum Bald. in cons. 276. incipienti, consuetudo vallata est lib. 2. vbi scribit, quòd si statuto cauetur, quòd maritus lucretur partem dotis, si per mulierem stet, quod non voluit nubere, lucratur dotem: notat Nicolaus Boerius decis. 22. num. 39.

Item vbi in matrimonio mulieris est necessarius cõsensus fratrum, & parentum, omniũ consen-

111 consensus † copulatiuè requiritur, vt resoluit Aymo cons.80.num.13.vbi numero 14. tradit, quòd vbi consensus requiritur in aliquo actu, agens ex eo, quòd consensus non interuenit, tenetur probare, quod extarent personæ, quarum consensus requirebatur.

Summè etiam notandum est, quòd si testator priuet aliquem hæreditate si fecerit, vel non fecerit aliquid contra eius voluntatem, talis priuatio operatur, non vt desinat esse

112 hæres, † sed vt valeat priuatio in vim fideicõmissi, vt scilicet, si contra fecerit, teneatur restituere hereditatem in vim fideicommissi, vt volunt Paulus de Castro cons.300. num. 1.libro 1. & est communis opinio secundũ Bertrandum cons.591. num.5. Aymonem Crauettam cons.1. num.6.tradit Iulius Clarus libro 3. receptarum sententiarum.§.testamentum.q.69.num.2.pag.68. vbi num.3. tradit, quòd si testator non ordinauit, cui hæreditas restitui debet, si hæres cõtra fecerit, si adsunt cohæredes, vel substituti, illis restitui debet, si vero non adsint, hæredibus ab intestato, secundum Bartolum in l. pater familias, num. 7.ff.de hæredibus instituendis, Iasonem in l. vltima.§.vltimo,num.3.ff.si certum petatur: & plures citat Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis,art.11.num.134 folio 103. Bartholom. Socin. in rubr. ff. de his quæ pœnæ nomine: & ibi Iulius Clarus ponit exemplum in eo, qui grauatus fuit ne nubat fine consilio alicuius, quod confert ad materiam præsentis quæstionis. Et faciunt scripta ad propositum per Antonium Peregrinũ in tractatu de iure fisci,lib.2.tit.10.num.19.

113 pagin.103.vbi num.20.addit,quòd † fideicõmissum vniuersale imunctum hæredi grauato, non expressa persona onerati censetur in ductum fauore venientium ab intestato, per l.peto,in principio. ff.de legat.2. vbi Bartol. Bald. Paul. de Castro & alij, Curcius Senior in cons.75. Alciat.in cons.169.lib.9. & lege eundem Peregrinum lib.3.num.98.pag.181. vbi hoc limitat & declarat. Et ad hoc est textus expressus, quem isti non citant in l. hac edictali.§.fin vero.C.de secundis nuptijs; & tradit Ioan.à Garronibus in l.1. eodem titu. num.43.fol.44. Iaso in §. superest, num.18. institu.de Actio. Felin. in c. qualiter in 2. §. ad corrigendos, num.24. fol.161. de accusatio. facit tex. in l. post legatum, §. amittere, ff.de his,quib.vt indig. & quæ ad illum scribunt Iaso in princ.insti.de actio.num.4.& in l.final.§.final.num.3.ff.si certum petatur, Felin.in cap.qualiter.§.ad corrigendos, de accusatio. Gregor.Lop.in l.9.tit.13.part.6.& faciunt scripta per Petrum Surdum in tractatu de aliment.tit.9.quæst.25.num.12.fol.372. quod etiam resoluit Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, art.40. num.59. folio 367.tradit Iaso in l.final.num.2.fol.67 ff.si certum petatur, & in l. si quis maior, nu. 29. C.de transactio. & in l. seruo legato.§.1. si testator, num.5.ff.de legatis 1.& in l.1,nu. 6. C.de his,quibus vt indign. Deci.in l.illam, num.10. C.de collatio. & addo textum in c. si canonici, de officio ordinarij, in 6. Gregor. Lopez in l.9.tit.13.part.6. Bart.in l.2.§.vidẽdum.ff.ad Tertullia. Anani.in cap. statuimus, de pœnis, Bartholom. Socin.in cons.5. lib.1. Felin.in cap. qualiter & quando. §. ad corrigendos, de accusatio. Iaso.in princ.institu. de actio.num.18. Ripa in l. final.C.de reuncan. donatio.num.220.quæst.65.& per Antoniũ Thesaurum decis.266.num.2. vbi post alios resoluit, quod pœna iniuriæ est applicanda domino. Ad quæ adde Franciscum Manticã lib.1.de coniecturata mente defuncti, libr. 11.tit. num.2.pag.469. & lib.8.tit.17.nu. 8.fol.190. vbi refert Paulum in cons.241. ad fin.lib.2. De quo etiam legendum est, quod scribo infra.q.57.& Hieronym. Gabriel consil.15. num.5. cum pluribus sequentibus, & Carol.Ruin.in cons.68.num.4.lib.5. Acosta selectar.interpretatio.lib.1.cap.13.pag.228. eleganter Aymo consil.311. & idem Carol. Ruin.in l. si quis.§.si filius familias, nu.236. pag.164.ff.de liberis & posthum.

114 Ex quibus maximè † dubito de eo, quod scribit Oldraldus in d. cons.16.nu.5. qui loquitur in grauamine nubendi non impleto. Et concludit, quòd hæreditas debet fisco applicari, quod difficilimum mihi ex superioribus videtur. Ex quo scribit Bursatus in cons. 13.num.57.lib.1.quòd si quis alienet fideicõmissum contra præceptum testatoris, † de-

115 bent admitti ad tale fideicommissum filij alienantis, & non substituti, quod latiùs tracto in 2.part.quæst.4.illatione 8. & 4.part. quæst. 19. Curcius Iunior cons.42.num.23, faciunt scripta per Antonium Gabrielem in lib.com mun.opinion.titul.de criminalibus, concl. num.1.cum sequentibus, pag.428. & Simonem de Pretis lib.5.de interpretand.defunct. volunt. interpretat.1. dubit.1. num.59. folio 480.& legendus est omnino nume.56. & est ad idem egregium consilium Angeli 154. vbi resoluit, quòd si testator priuet contrauenictem prohibitioni alienationis, † an valeat ta-

116 lis prohibitio ex quo testator nulli rem applicauit, de quo per Socinum Iuniorem in l. filius familias.§.Diui, num.114. ff.de legatis 1. fol.188. Et facit doctrina Bartol. in l. 2. §. fiduo.ff.de collatio. bonor. & in l.2.§. videndum, ff.ad Tertul. vbi voluit, quòd quando filia non succedit stantibus agnatis, licet agnati non sint vocati, habent actionẽ ad filiæ portionem, quia cum eorum contemplatione filia sit exclusa, tacitè ex legis vel statuti dispositione sunt agnati vocati & inclusi: quod plur-

pluribus medijs confirmant Barthol. Socin. in conf. 5. lib. 1. Gregor. Lop. in l. 9. titul. 13. p. 6. in glos. in verbo, *No la ganaria ella*, & idem Socinus in conf. 34. numer. 9. libro 1. tradit, quòd si ex statuto prohibetur, ne quis vltra quartam bonorum partem in præiudicium filiorum relinquat, censetur vocasse filios ad tres quartas.

117 Ex quibus infero singularem †. & nouum intellectum ad l. 27. Taurinam, hodie l. 11. tit. 6. libro 5. Recopilationis: nam si quis faciat maioratum de tertio bonorum contra formam & ordinationem illius legis, licèt lex non declarat quis debeat succedere in bonis maioratus, non seruata illa forma, debet succedere in tali maioratu ille, qui vocari debebat, secundum ordinem & formam per illam legem limitatam & præscriptam. Et donatio cum reseruatione pecuniæ, protestando facta, si donator 118 non disponit, ad quem spectet, † resoluit Thesaurus decis. Pedemontana 99. Ioan. Gutier. lib. 2. practicarum quæstionum, quæstio. 115. num. 8. & vsque ad quantam ætatem impleri 119 debeat conditio nubendi, † resoluit Antonius Gabriel in conf. 131. numero 16. ad ista legendus. Rursus est sciendum, plurimum differre 120 † conditionem si nubere voluerit, ab ea conditione, si nubere non potuerit dict. l. pater Seuerinam, §. fi. ff. de conditio. & demonstratio. de quo per Alciatum libro 3. de verborum significatione, pagina 61. versiculo Rursus instari poterit, quod ad plura refert scire.

Insuper obiter est sciendum, quod in legitima, quam pater filio debet, † nõ potest appo 121 nere grauamen si nupserit, vt probat Ioann. Lopius in rubrica de donationibus inter virum & vxorem, §. 21. num. 5. quem citat Antonius Gabriel libro 6. communium opinionum, titul. de legitim. conclus. 1. numero 17. pagina 370. Rursus est sciendum, quod fideicommissario asserenti non esse seruatam per hæredem voluntatem defuncti circa matrimonium contrahendum, † incubit onus proban- 122 di voluntatem non fuisse seruatam, vt probant Corn. consilio 11. num. 8. & conf. 105. num. 20. libro 1. Aymo consilio 1. numero 7. & alij, quos citat Antonius Gabriel libro 6. communium opinionum titul. de probation. conclus 6. numero 30. & 31. & faciunt quæ scribo supra à numer. 70. & egregium consilium Menoch. 22. numero 43. & 44. libro 4. vbi in specie disputat, quis teneatur probare quòd alius nupsit, vel non nupsit cum consi- 123 lio & consensu alterius, vbi numero 45. tradit quòd si quis vult consequi primogenituram relictam à testatore, debet † probare se esse talem, qualem eum voluit esse testator, secundùm Barthol. Socinum in consil. 12. numero 17. libro 1. Decium in conf. 322. numero 2. & in conf. 475. numer. 5. Rubeum in consilio 6. numero 14. Parisium in consilio 10. numero 28. 51. 95. libro 2. Socin. Iun. in conf. 86. num. 33. libro 1. Et istis addo decis. Antonij Gamæ 125. vbi tradit, quòd promissio dotis alicui facta, si filio alicuius nubat, † valet si iam 124 tempore promissionis nupta erat, & quod eleganter disputat Bald. Nouel. in tractat. de dote, par. 6 priuilegio 77. num. 1. cum sequentibus, fol. 26. vbi tractat quæstionem, si puellæ cui factum fuit legatum, vt nubat Titio, si Titius præmoriatur, an debeatur tale legatum. Et quòd conditio apposita filio in fideicommisso, qui erat in ordine subdiaconatus, si Papa infra annum cum eo dispensaret, vt posset contrahere matrimonium, sit reijcienda, † & 125 institutio valeat, tenet Iacob. Put. in decis. 87 lib. 2. per doctrinam Bartol. in l. 1. ff. de conditio. institutio. colum. penult. Alexand. & Ias. in l. apud Iulianum, §. constat, ff. de legat. 1. & alia quę refert. Et qualiter legatum factum mulieri vt nubat † transmittatur ad illius hæredes, si illa decedat, tradit nouissimè Molina in 126 libro de iustitia & iure, disputation. 208. tractat. 2. pagin. 1277. & iterum disputatione 249. pagin. 1531. quod est memoriæ mandandum. Et de legato facto quod matrimonium non contrahatur, nisi cum aliquo de familia, vel extra ciuitatem, & grauamine arbitrio alicuius, tradit Ioan. Franciscus in tractatu de Baronibus, pragmatica 9. numero 29. pagina 235.

QVÆST. LI.

An valeat conditio, per quam pater filium grauat, vt non contrahat matrimonium cum muliere descendente à Iudæis, vel Sarracenis: & alia plura scitu digna explicantur.

SVMMARIVM.

Matrimonia debent esse libera, & ab omni grauamine secura. n. 1.

Decisio quæstionis. n. 2. & 4.

An valeat institutio facta sub conditione nubendi certæ personæ, vel non nubendi. numero 3.

Expedit Reipublicæ quòd in ea sint nobiles homines, & secundùm dignitatem nobiliter nubant. n. 5.

Nobilitas & origo natalium inspicienda. num. 6. Illi

VIsum fuit latè in quæstione præcedenti qualiter, & quomodo licitum sit patri iniungere grauamen filio, quòd non contrahat nisi eum consilio, consensu, aut arbitrio matris, nunc in hac quæstione quinquagesima prima agendum est de alia suffraganea quæstione, An valeat conditio per patrem adiecta in maioratu, vel melioratione, quòd non cõtrahat eũm muliere descendente à Iudæis, vel Sarracenis sub pœna amissionis maioratus, vel meliorationis? Quod sæpissimè ordinant illi qui faciunt maioratus, vel meliorationes (prout videri poterit in institutione aliquorum maioratuum maximè nobilium) difficultatem facit, quia matrimonia debent esse libera, & ab omni grauamine secura, l. cum tale, §. rescriptum, ff. de conditionibus & demonstrationibus, facit l. Titia, vbi DD. ff. de verborum obligationibus, cap. gẽma, de sponsal. vbi DD. glos. in l. si stipuler, ff. de verborum obligationibus, l. hæres meus, §. vltimo, ff. de conditionibus & demõstrationibus, vbi Bartol.

Bartol.in cap.accedens,iuncta glossa de procurator.l.39.titul 11.par.5.& quæ de ista libertate matrimonij scribunt Ioan.Lopius in repetitione rubricæ de donatio. inter virum & vxorem,§.2.num.3.pag.14.vbi Baraona, Episcop.Couar.in epitome de sponsal.par.2 cap.3.§.7.numer.4.& in cap. quamuis pactum,par.2.in initio,num.3.fol. 59. Rebuf. tom.1.ad constitutiones Regias,tit. de liter. obligator.art.1.glos.2.n.62.pag.279. & respons.137.per totum,idem Episcop.Couar. in 2.p.rubricæ de testament.num.16.fol.10. & plures allegando hoc citat Dominus Valdes in additionibus ad Roderic.Suarez in l.2. tit. *De los casamientos*,§.quæro primo, pag. 54.Tiraq.de pœnis temperand.caus.51. nu. 77.& quæ scribo in quæst.præcedenti,& pro hoc alia similia adduci poterant,quę libenter omitto,vt veritatem breuiter resoluamus.

Tenendum igitur est,talem conditionem validam esse,& quòd si filius contra hanc con ditionem veniat,& contrahat matrimonium cũ aliqua muliere†descendente à Iudæis vel Sarracenis,amittit maioratum vel melioratio nem.Hæc enim est conditio honestissima, & secundùm bonos mores,& iustissima,vt rectè probatur in l.cum ita,& in l.sequenti, ff. de conditionibus & demonstrationibus,ibi:*Cum ita legatum sit,si Titio nõ nupserit,vel ita si nec Titio,nec Seio, nec Mæuio nupserit,& deniq; si plures personæ comprehensæ fuerint,magis placuit cuilibet eorum si nupserit,amissuram legatum,nec videri tali conditione viduitatem iniũctam:cum alij cuilibet satis commodè possit nubere.* Notat Dec.in cons.475.n.24. Barthol. Socin.in cons.35.nu.1.lib.1.Et pro ista sententia rectè facit l.27.Taurina,hodie l.11.tit. 6.li.5.Recopilat.in illis verbis:*Que le puedan poner el grauamen que quisieren,assi de restitucion,como de fideicomisso,y hazer en el dicho tercio los vinculos y restituciones que quisieren.* Et põdero,quòd lex geminatè ponit illa verba,quod est considerandum iuxta ea,quæ scribo supra q.22.nu.85.cũ seqq.& faciunt quæ latè scribo infra 2.p.q.3.in principio.

Et quòd valeat institutio facta † sub conditione nubendi certæ personæ,tradit nouissimè Ioan.Minsing.obseruati.singula.cent. 6. obseruat.31.per totam,pag.555.qui ad hoc refert Alciat.Dec.& alios,Anton.Peregr. in tract.de fideicommis.artic.27.nume. 75. folio 264.vbi allegat Felinum in cap.in præsentia,num.68.& Decium num.58.de probationibus,& tradit Petrus Surdus decis.30. num. 28.& latius Thom. Sanchez in tractatu de matrimonio lib.1.disputation.34.numer.41. pagina 164.Et valet conditio alicui iniuncta,si Aretiæ non nupserit, vt probatur in l. hoc modo,quæ est lex sequens ad l. cum ita, & valet legatum filiæ factum,si in familia nubat,l.qui filium,ff. vbi pupill.educar. debeat. Cum ergo filius possit contrahere cum muliere,quæ non sit descendens à Iudæis vel Sarracenis,(cum multæ reperiantur,quę liberæ sunt ab istis maculis) tenetur filius prędictæ conditioni† parere:maximè cum hæc conditio sit honesta,& tendat ad conseruandam generationem,& familiam testatoris,& bonum genus.Nam expedit Reipublicæ,quòd in ea sint homines nobiles,& quòd honoratè,&† secundùm dignitatem nobiliter nubant,l.1.4. 8.11.& 12.titul.7,par.2.singul.l.3.titul.5.l. 1.& 2.tit.6.l.2.4.6.9.11.12.18.& 23.titul 9 l.5.6.7.& 9.titulo 18.l.2.& singula.ad propositum,l.3.& 23.tit.21.l.4.tit.23. & singula.l.3.tit. 5.l.3.tit.24.part.2.l.11.titulo 13. par.6.& l.vltima,titulo 14 par.4. & procœmium tit.13.eadem parti& l.3.tit.6 par.7. & procœmium partitarum in versic.*Otrosi*, vbi Gregor.Lopez in verbo,*Del linage*,facit ratio l. si qua illustris,C.ad Orphicia. cum qua concordat dict.l.11.titulo 13. ¶Et interest Reipublicæ scire spurios,& alios defectus hominum,secundùm Bartolum,& Angel. in l. cum qui nocentem,ff.de iniurijs,& in l. quæ omnia,ff.de procurator.Thom. Grammatic. decis.37.numero 1.& nobilitas & bona origo natalium† sæpissimè in iure commendantur,authentic.de defensor. ciuitat.§.1. l. honor.§.de honoribus,in verbo origo nataliũ, ff.de munerib.& honorib.& conducunt quę latè scribit Tiraquellus in tractatu de nobilitate,cap.20.& in alijs plerisque locis illius tractatus,facit l.viduæ, C.de nuptijs, l. humilē, C.de incest. nuptijs,l. sed ea,ff.de sponsal. & quæ notant Alexand.in consilio 209. col. 2. libro 6.Syluanus in consilio 14.numer.71. Et de militibus eligendis quæ scribit Redin. de Maiestate Principis, versiculo Maiestatem,num.42.cum sequentibus,fol.16.& ignominiosa dicitur† quę dedecori sit tam descendenti quàm patri & consanguineis, l. filius secunda,§.si quis,l.3. §. si emancipatus, ff.de bonorum possession.contra tabul.notat Rebuffus in l.iusta interpretatione 201.pag. 288.& nobilitas transit ad omnes descendentes,vt ex Bartol.& alijs pluribus docet Matth.ab Afflict.in constitutionibus Siciliæ,lib.7 rubr.9.num.30.fol.42.

Ex prędictis venit,quòd metus honoris est † iustus,secundùm glos.in c.dilectus,vbi Anton.de Butr.num.24.quod met.caus.Cepha. in cons.295.num.14.libro 2.Iulius Ferretus consilio 3.facit quod scribit Surd. decis. 59. num. 2.faciunt tradita per Menoc.in cons.94 num.1.Cephalum consilio 305.num.11.lib. 3.In quo articulo de cõmendatione honoris legẽda sunt plura singularia & extraordinaria,quæ cumulat magnus & doctissimus vir D. Doctor Valdes in procem.de digni.reg.Hisp. num.8.

num.8.cum sequentibus,ad quem tamen iungo Laram in l.si quis à liberis,ff.de liber. agnoscend.in principio,num.34.fol.7.vbi plura refert Menoch.cons.302. libro 4. Socin. Iunior.in cons.39.num. 39. cum sequentibus,libro 2.eundem Menochium casu 377. num.19.& casu 395.num.7.Auendan.in tractatu de iniuria,num.21.fol.111.Domin.Anton.de Padilla,in l.transigere,num.35. C. de transactio.Cephal.in consilio 503.num.7.libro 4.Sforcia Oddi in tracta.de in integrum restitutione,par.2.quæst.73.art.2.num.8.pagina 812.Farinac.in tractat.de delictis, cap. 15.num.6.fol.138.Cassan.in Catalogo gloriæ mundi in principio.fol.1.col.2.¶Et pœna infamiæ† est grauissima.l.quid ergo,ff. de 9 his qui notant.infam.Menoch.libro 2.de arbitrarijs,casu 493.num.4.Tiraquel. in tract. de rebus exiguis,vers.Septuagesimo,pag.74 Rebuf.in l.vnica,C.de sent ent. quæ pro eo quod interest glos.1.num.170.Auendan.lib. 1.de exequend.mandat.regijs,cap.19. num. 17.& faciunt quæ scribo supra quæst.1. illat. 1.Ad quæ addo notabilem legem quintam,titu.15.p.2.q.1.ibi: *Eyendo contra palabra que el dixo por Esaias Profeta, no enagenaras tu honra,ni la daras a otro*. Et est notabilis lex 4 tit.13.& lex 6.tit.21.par.2. Et tradit Iulius Clarus in practica,capitulo de homicidio, numer.26.pagina 44.& maiorum†nobilitas confert ad minuendam pœnam delicti,vt latè tra- 10 dit Tiraq.in tractat.de pœnis temperand.causa 31.num.1.9.& 17. Et qui debent habere præbendas in Ecclesijs Cathedralibus, requiritur quod sint ex bonis natalibus,vt cauetur in Concilio Tridentino ses.22.ca p.2.pagina mihi 225.& filij rebellium præsumuntur rebelles, vt per Grammat.cons.13.num.4.Tiberium Decian.in practica criminali,lib.7.ca. 45.num.33.folio 182.&facit quod idem scribit numer.36.post Bos.in tit.de crimine læsæ maiestatis,num.116.&lege prius Bossium 11 nu.35.Et ad ludos Olympicos†non admittebantur nisi qui erant de sanguine mundo, vt ex Cęlio libro 29.cap.8.animaduertit Monarchia Ecclesiastica lib. 4.§.5.pag.234.¶Et fama est multum†pretiosa,vt docet egregia 12 l.55.tit.5.par.1.in fin.Et fama bona est The- 13 saurus†inęstimabilis secundùm Bald.in l. 1. cap.de confessis,quem citat Neuizan.in sylua nuptiali,vers.non est nubendum,num. 21 pagin.29.&plura singularia de nobilitate scribit Ioan.Cirier.in tractat.de primogenitura lib.2.quæst.4.fo.59.& ignobilibus non licet accipere arma concessa nobilibus, vt tradit Cassan.in consuetudinib.Burgundiæ,rubr.4 §.5.4.num.11.pag.850.& filij consueuerũt imitari facta parentum secundùm Speculatorem in procemio,versic.Cæterum,& præsu- 14 mitur filius habere eandem † affectionem, quam pater,secundùm Bald.in l.liberti,col.2 de oper.liberto.facit cap.si gens Anglorum, 56.distinction.& quæ scribit Rebuf.in praxi beneficial.titulo de dispensatione super defectu natalium,pag.407.num.5.& mores pater ni†filij mores arguunt,vt scribit Aristoteles de generatio.animalium,lib.1.c.19. tradunt 15 Alciatus in tract.præsumption.regul.1.præsumption.24.Ioseph.Mascard.in tractat. de probationibus libr.2.conclus.1072.num.12 fol.319.Simancas de institutio.Catholicis, titul.50.num.7.& 8.folio 247.& plura singularia more solito scribit Tiraq.in l.7.connubia. num.1.cum sequentibus,fol.104 & tradit etiam Cassan.in Catalogo gloriæ mundi, par. 11.consideration.25.fol.15.& sylua nuptialis dict.lib.2.num.114.& 115.pag.195.& faciunt quæ scribo supra hac par.quæst.1. à numer.32.cum sequentibus,& par.2.in initio, à nu.316.Ioseph.Ludouic.decis.Perusi.66. num.13.& felix radix†extendit suam virtu- 16 tem in palmites,secundùm Angelum in consilio 110.sanctissimè col.2.quæ confirmat Ioã. de Neuizan.in sylua nuptiali.libro 4.numer. 132.pagin. 371. & alia consimilia scribuntur in decisione 18.Antonij Capitij,nume. 1 cum sequentibus.¶Et pater†potest exhæredare filium,qui inhonestè contraxit matrimo- 17 nium,vt puta cum meretrice,ne vilissima proles,quæ inde nascitur,habeat successorẽs:quia ex hoc totum genus maculatur,secũdùm Baldum in l.nec filium,C.de nuptijs, Bartol. in l.si rogatus,ff.de manumis.vendict. quos citat Ioannes Lopius in repetitione, cap. per vestras de donationibus inter virum & vxorem,§.7.num.2.pag.434.†quod vidi in cau- 18 sa maioratus,in qua cautum erat quòd successores non contraherent matrimonium cum concubinis sub pœna amissionis maioratus, tradit Thom.Gram.cons.71.num.20.libr. 2. & cuiuscunque interest ne hæreditas sua vadat ad infamatam prolem.vt dignitas & fama eius conseruetur illæsa,vt notanter tradit Alexand.in cons.25.numero 4 libro 1.& facit quod scribo supra quęst.50.à num.66.& honor† vitæ æquiparatur,l.iusta,ff.de manumi. 19 vindict.tradit Menoc.in tractat.præsumptionum,lib.5.præsumption.49.numero 5.folio 57.latè Cephal.in consilio 57.num.5.lib. 1. faciunt scripta per Bursatum in consilio 191 num.13.libr.2.Ioan.Francis.de authoritate baronum,prag.19.

Et ex istis disputat Antonius Gomez in tractat.de delictis,cap.3.de homicid. numer. 66.fol.55.an filij spurij admittantur ad accusandum? Et Iulius Clarus in practica, quæst. 14.num.26.cum sequentibus,pagina 124.& quæst.58.num.26.pag.274.Et maiorum† no- 20 bilitas posteros ad virtutes suo exemplo excitat,secundùm Abbatem in cap. venerabilis, col.2

col.2.num.4.de præbend.de quo plura scribit Tiraquel.in tractat.de nobilitat. cap. 20. num.22.cum sequentibus,pag.138.&nõ est omittendus Aristoteles lib.5.Politicorum,c. 8.ibi:*Consentaneum est ex melioribus ortos esse meliores*,& rursus lib.2:Rhetoricorum, ibi: *Nemini est obscurum, qui ex bonis, clarisque parentibus nati sunt,eos consentaneè fieri suis maioribus non dissimiles*. Qua de re plura scitu digna scribit Menoch.in tractat. de præsumptionibus,lib.1.quæst.15.num. 24. vbi inter alia tradit quod habetur in Euangelio Matth.cap.7.ibi:*Non potest arbor mala bonos fructus facere,nec arbor bona malos fructus facere*,& Aristoteles lib.5.Rhetoricorum scribit,verisimile esse probum ex probis,& bene educatum euasisse,tradunt Matth.ab Afflict. in constitutio.Neapolitan.in præludio, in parte post mundi machinam,num.17.fol.16. Ioan.de Amicis in consi.86.num.23.& in cõsilio 134.num.10.Ioseph.Mascard.in tract. de probationibus lib.3 conclus.1249. nume. 110,fol.191.&†non valet dispensatio facta

21 per Papam,cum nato ex coniugato nobili & soluta nobili,nisi de nobilitate fiat mentio secundum Ioan.Andr.in cap.final.de filijs presbyterorum,per illum textum,Felin.in cap. postulasti de rescript.num.2 Cassan.in Catalog.glor.mundi,par.5.consideratio.11.folio 6.¶Et † nobilitas,diuitiæ,potentia,& horum

22 contraria mores arguunt,vt ex Aristotel.Rhethoric.ad.Theodectem lib.2. cap. 12. arguit idem Mascard.lib.2.conclus.1072. nu.17.folio 319.& propterea Episcop.Redin.de Maiestate Principis cap.de Maiesta.Princip nu. 201.fol.95.laudat statuta Ecclesiæ Toletanæ,†& Ecclesiæ Gienensis, quibus cauetur,

22 quòd non admittantur ad dignitates vel Canonicatus homines infectæ nationis,quibus simile statutum est in hac Ecclesia Granatensi, & Capella Regia Regum Catholicorum, faciunt scripta per Ioan Gratian.Falcon.reg. 223.post Otaloram de nobilitat.2.par.3.par. cap.7.num.23.ad quod omnino legi debent Roman.in singular.387. Felin.in cap.super eo,num.5.de testibus,Decius in cap. cum adeo,num 4.de rescriptis,vbi glos. Parisiens. laudat dicta statuta,& in cap.at si cleric.§. de adulterijs,num,25.de iudicijs,Selua in tract. de benefic,par.3.quæst.7.Tiraq.in tractat.de nobilitat.cap.20.num.17.Et faciunt quæ cõtra Iudæos,& prolem eorum tradit Ioann. Cirier.in tractat.de primogenitura lib.1.quæstion.16.& 17.fol.28.& conducunt quæ scribo infra hac par.quæstion.51.& 58. & quæ contra Iudęos scribit Andr.ab Exea,in cap.1 de constitutio.num.251. cum sequentibus, quem cito infra quæstione 58.frater Alphonsus de Spina in fortalitio Fidei,Lud.Viues,& flagellum Iudæorum.& Perez de Lara in tractat.de anniuersarijs,lib.2.cap.4.num. 132. pag.332.Valdes de dignitate Regum,cap.19 num.67.fol.171.Falcon.regul.247.248. Et laudat etiam prædicta statuta† contra quendã

23 Maurum,Francis.Bernard.Diez de Lugo in practic.crimin.cap.23.num.29.pag. 76. vbi ex Auendan.in dictionario,in verbo, *Iudio*, addit,quòd macula in ista materia probatur per indicia,& famam,sicut in cęteris rebus antiquis.Et plura in odium,& execrationem Iudæorum scribit Iul.Ferret.in tractat. de gabellis,num.268.cum sequentibus,Tiber.Decian.in pract.crimin.tom.1.tit.de pœnis Iudæorum lib.5.num.4.fol.228.& illam doctrinam Auendan.refert Acebedo in l.22.tit.7. libro 1.Recopilation.& in titul.2.libr.6. *De los hidalgos*,num.162.fol.35. & alia similia adducit,& ibi numero 162.tradit,quòd nul-

24 lus natus† pręsumitur ex infecta radice, & pro defensione dictorum statutorum Eccle-

25 siæ† Toletanæ,& Gienensis,Cordubæ,& Granatæ,& aliarum Ecclesiarum Hispaniæ plura scribit doctissimè Didacus Velazquez in sua apologia per totam,& faciunt scripta per Otaloram in tractat.de nobilitat.2.par.3. princip.cap.7.num.16.cum sequentibus, pagin. 198.& per fratrem Siguençam in historia Diui Hieronymi,par.3.cap.7.& per Fulgentiũ de Sandoual fratrem in secunda par. historiæ Caroli Quinti lib.29.§.36.fol.97.qui refert statutum factum per Archiepiscopum Toletanum,sic Gullielm.Benedict.in cap. Rainuntius de testamentis,in verbo,adiecta,num.55 fol.243.refert quod Philippus Rex Galliæ expulit omnes Iudæos in illa Prouincia, & idẽ ordinauerunt nostri Reges Catholici, vt patet ex l.2.tit.2.lib.2.Recopilation.Et an Hebræi & Iudæi,teneãtur dare aliquid Imperatori in coronatione tradunt Martinus Laudẽsis in tractat.de Principibus,notab.4. Restaurus in tractat.de Imperatore.quæst. 58. fol. 108.& quæst.112.fol.230.versicul. Tercentesimo quinto,& quęst.36.fol.62.& conducunt scripta per Quintilianum Mandosium, in verbo,facultatem,versicul,Tribuere, fol. 13.column.2.& est bonus textus ad ista,in l. omnes 49. C. de Decurionibus, libro 10. vbi Rebuf.fol.42.Auiles in cap.26. correctorum,folio 223.Andr.Ab Exea, in titulo de constitutionibus,numero 257.cum sequentibus,pagina 172.& prius pagin.166.numero 252.Tiberius Decianus in practica criminali libro 3.cap.8.fol.105.& libro 5.cap. 12. fol.224.& cap.10.folio 220.¶Et nemo ad Iu-

26 dęos ritus transit,† nisi qui ex Iudæis parentibus descendit,& ab eis Iudaicam superstitionem didicit.vt tradit Simancas in lib.de institutio.Catholic.tit.35.num.15.fol.165. & legenda sunt quæ de Martanis scribit Straca in tractat,de mercatoribus,par.2.numer. 37. pagin.

pagina 77. Castro de iusta hæreticorum punitione, lib. 1. cap 7. folio mihi 44 column. 1. & sunt duæ singulares leges nemo, & l. iubemus, C. de Episcopal. Audientia, & quod descendentes ex Iud. eis de iure communi non 27 possint habere officia publica, volunt Bar. in l. omnes de decurio, libro 10 Romanus in singular. 107. relatus per Azebedum in practi. Pisan par. 2. cap. duodecimo, numero 23. folio 21.

Ex quibus omnibus cautè legenda sunt quæ in fauorem illorum, qui descendunt à Iudeis scribunt Montaluus in l. 2. tit. 3. *De los denuestos e injurias*, libro 4. for. in glos. in verbo, *Tornadizo*, fol. 209. per multas columnas. Auendan. lib. 1. de exequend. mandat. c. 19. nu. 20. fol. 121.

Et animaduerto, quod Bartolus non dicit quod illum refert Azebedo, nec Romanus, in singulari 107. est singulare Hippol. 107. & pro istis etiam facit l. 22. tit. 7. lib. 1. Recopilation. vbi mandatur quòd obseruentur statuta † Collegiorum quòd non admittantur Chri- 28 stiani noui ad Collegiaturas, & facit bonus textus in cap. constituit Sanctum Concilium 17. quæstion. 4. & quæ tradit Ioan. Garcia in tractat. de nobilitat. glos. 7. & exemptio. numer. 19. folio 195. & ad hoc est notabilis l. 22. titul. 7. lib. 1. Recopilation. & videndus est omnino Didacus Velazquez in duobus tractatibus de defensione statuti Ecclesiæ Toletan. circa admissionem descendentium à Iudæis, Tiraquel. in tractat. de primogenitura quæst. 66, Roland. in consilio 30. lib. 2. Paris. in consil. 4. & alij plures quos citat Menoc. de recuperand. possess. remed. 9. num. 84. cũ sequentibus, pagin. 418. Et interest † Reipu- 29 blicæ cognoscere nationes, ne claræ & honestæ familiæ pereant, & confundantur commixtione, & suppositione infectorum, l. 1. §. penult. ff. de ventr. inspi. per quam inquit Guillel. Benedict. in cap. Raynuntius in principio, num. 57. folio 9. de testamen. vbi addit, quòd infecti & maculati, & sanguine turbulẽti, & eorundem descendentes sub vmbra & clypeo claræ prosapiæ, & nominis assumpti matrimonij medio plures alios faciliter decipiunt, & illaqueant, ac communionis assuefactione inficiunt sanos, credentes eos in puro & claro sanguine boni & approbati hominis, & generationis & familię ortos, taliter, 30 quod Respublica vltra damnum sobolis, † confusionem sanguinis patitur, quod probat clarè, l. 3. tit. 5. par. 2. & facit bona l. 3. tit. 21. eadem part. & l. vltima, tit. 14 part. 4. ibi: *Ca no seria guisada cosa que la sangre de los nobles fuesse embargada ni ayuntada a tan viles muge res*. Et nobilitati & claro generi adderat fa- 31 uent, quod Principes possunt dotare & donare filiabus, secundũ Bald. in cons. 232. sequens quæstio. lib. Boerium decis. 128. num. 17. & plura in fauorem nobilitatis scribit Cassan. in Catalog. glor. mundi par. 8. per totam sol. 2. Et laudantur mulieres, si fuerint ortæ ex bonis parentibus & progenijs, vt latè tradit Cassan. in Catalog. glor. mundi par. 2. consideration. 24. fol. 16. Ex quibus dubito de opinione Cardinalis Paleoti in tractat. de not. & spur. quæstion. 64. num. 7. fol. 73. vbi tractat, an cognosci spurios Reipublicæ expediat? Et est in 8. volumine tractatuum, facit egregia, l. 3. tit. 4. par. 2. ibi: *Dañando e enuilesciendo su linage*. Et pro istis etiam est bonus textus in l. dicimus, C. de murileg. libr. 11. vbi Bart. vult, quòd si statuto caueretur quòd inter homines diuersarum terrarum matrimonium contrahi non possit sub certa pœna, † 32 validum est statutum, non quoad inualidandum matrimonium, sed ad hoc, quòd contra facientes pœnam incurrant. Pro qua conclusione faciunt quæ eleganter scribit Neuizan. in sylua nuptiali lib. 2. num. 102. pag. 188. vbi tractat de prohibitione matrimonij inter homines diuersæ nationis & legis, ad quem addo plura notabilia, quæ ex sacra scriptura traduntur per Osascum in disputatione notabili post decisiones Pedemontanas num. 12. & de hospitali fundato per Comitem Petrum Anzures, quòd non admittantur nisi nobiles, tradit Burgos de Paz conf. 47. num. 1. cum sequentibus, quod consilium refero ad aliud 4. part. in principio. Et inquit Angel. in l. 1. §. ius naturale, num. 5. ff. de iustitia & iure, quòd statutum non potest facere, quod impediatur matrimonium: quia istud est de iure diuino, sed benè potest impedire ius patriæ potestatis, † & effectus successionis, & idem 33 voluerunt Bald. ibi, & in rubrica num. 35. & 36. & alij, quos citat Roderic. Suarez in l. 2. titulo *De los casamientos*, numero 12. vsque ad numerum 17. & faciunt scripta per Burg. de Paz conf. 6. num. 12 vbi plura notabilia tradit, & Anton. Gomez in l. 14. Tauri. nume. 8 vbi probat, validam esse conditionem & grauamen, quòd quis non contrahat matrimoniũ cum certis personis, quam si non seruauerit amittit relictum. Et pacta primogenituræ, quæ fiunt inter nobiles, fundantur, quia per ea nobiles fiunt nobiliores, vt per Ripam in consilio 31. num 25. quod tradit nouissimè Alexand. Trentacinq. in tractat. substitutionum lib. 4. cap. 7. num. 23. ad finem, fol. 145. faciunt scripta per Matth. ab Afflict. in constitutionibus Neapolitan. libr. 3. rubrica 19. & 20. qui latè tractat de matrimonijs Ducũ, & aliorum, Gutierrez libro 2. practicarum canonicarum, cap. 25 per totum, pag. 467.

Adeo etiam antiqui nobiles nationes æstimauerunt, quod inquit Bald in l. si tibi filius, ff. de adoptio. quod Papa potest permittere Mona-

Monacho vxorem ad tempus ducere vsque 34 ad procreationem filiorum,†ne stirps nobilis sine prole deficiat, de cuius dicti veritate tractat Tiraq.in tractat.de nobilitat.cap. 20. num.186.pag.178.Proquo faciunt scripta per doctissimum Caldam Pereiram de nomi natio.ad emphyteusim,quæst.20.num.29.folio 230.Portium in cons.154.nu.15.ad quos addo Abbatem in cap.ex publico.num.15.de conuersione coniugatorum fol.167.Episco. Couar.in cap.2.par.rubricæ de testamen. numer.10.& 11.fol.40.& idem tradunt Dec. in cons.112.num.4.Nicol. Boer. decis. 20. num.30.Ioan.de Silua in tract.de beneficio. par.2.quæstion.2.num.35.fol.87.qui part.3 quæst.8.num.6.fol.160.tradit anPapa†dispẽsare possit cum Rege,qui habet vxorem steri 35 lem,vt aliam ducat?Et tradit Nauarrus consi-silio 1.lib.1.fol.39.num.6.pag.90. Rebuffus in practica beneficiali in regula de dispensatio.in gradu prohibito.glos.5.num. 10. pag. 567.Ossasc.decis.Pedemontan.119. numero 16.Hoc autem visum fuit in Hispania in Rege Aragoniæ Ramiro,sed fuit propter bonũ plubicum illius Regni,de quo nouissime illud approbando meminit post Nauarrum, quem citat,& alijs exemplis comprobat Marc.Anton.Cuchi.in libro de insti.maiorum,lib.5. titul.12.numer.283.pag.636.Et in confirmationem istius conclusionis refert Bald. & alios Auendan.in l.40.Tauri.glos.4.num.49. fol.95.& plures authores citat Quintilianus Mandos.de signatura gratiæ,titul. dispensationes matrimoniales,fol.89.colum.4. vers. Dispensatum aliàs,Menoch.in tractat. præsumptionum lib.2.præsumption.10.numer. 35.pag.121.Et de Regina Siciliæ†Constan-36 tia meminit Matt.de Afflict.in rubr.de pace Constan.num.1.fo.206.quæ fuit prius monialis,Cassan.in consuetud.Burgund. rubric. 3.§.5.num.17.pag.454.Petrus Gambara de officio & potestate legati,lib.2.num.254.pagin.40.& tradit,licet breuiter & sine fundamentis Tiberius Decianus in practic.libro 6. cap.22.num.14.fol.54.Natta in cons.33.nu. 4.Mandos.in constitut.in aliquibus,notab.3. num.69.pag.111.& latius de hac historia meminit Menoch. vbi plura in materia scribit notanda in tractat.de præsumptionibus libr. 2. præsumption.10.num.35.pag.1[illegible].& idẽ de arbitrar.iudic.lib.2.casu 421.num.13.pagin.698.Petrus Gambara de offic. legat. lib. 7.num.87.pag.273.Et historiam dicti Regis †Ramiri citat etiam Lancellot.Conrad.in tẽ 37 plo iudicum,lib.2.cap.1.de Pontifice maximo,§.2.de præstantia,num.18.fol. 130. qui ad hoc refert Felin in cap. si quando de rescript.faciunt tradita per fratrem Emanuel Rodriguez tom.3.quæst.1.art.5.pag.5.Deciũ in cons.112.num.4. & tradit Ancharran. in cons.339.pro maiori,num 5.Guillelm.Benedict.in cap.Raynuntius de testament.in verbo,duas habens filias,num.138. sed & idem Bald.in cap.1.§.filij nati,num.1. si de feud. fuerit controuers.inter domin.& agnat. nu. 1.folio 48.& tradit Matienzo in l.1.tit.7.lib. 5.Recopilation.glos.1.num.20 fol.165. inquit,valere pacta matrimonialia,per quę paciscitur,quòd filij succedant in aliqua re:quia per ea nobiles inueniunt nobiliores,per quos nobilitas crescit:& plura citat Iacob. Portius in cons.154.num.15.& faciunt scripta per Sforciam Oddi in tract.de in integrum restitutione,par.1.quæst.37.art.4.num.38. pag. 572.de Imperatrice Constantia,& vxore Imperatoris Henrici.Et quòd Papa†possit face 38 re de monacho non monachum,volunt gl. & Abb.in cap.cum ad monasterium de statu monacho. idem Abb.in cap.1.de voto, & in cap.proposuit,de concessio.præbend.quem citat Ioan.de Selua in tractat.de benefic.par. 3.quæstion.8.num.26.fol.162.faciunt scripta per Episcop.Couar.in cap.2.de testamen. num.18.fol.41.¶Hinc fit,quòd data parita- 39 te,nobilis ignobili†præfertur,secundum Baldum in l.neminem,C.de aduocat.diuer. iud. Abb.in dict.cap.venerabilis de præbend. Rebuf.in tractat.de nominatio.quæst.21. num. 11.pag.252.Staphil.de liter.gratiæ & iustit. de prerogati spectan.vers.Videdum est nũc pag.249.Et nobiles oderunt rusticos,vt voluerunt Selua in tractat.de benefic.par.4. q. 1.n.2.Neuizanus in sylua nuptiali li.2.n.25 pag.141.

Ex quibus omnibus constat,cautè esse legend[illegible]quæ in defensam conuersorum scribit Auendan.in lib.de exequend.mandat.regijs, par.1.cap.19.num.20.fol.121.& plura in fauorem nobilitatis scribit Menoch.in tractatu præsumption.lib.6.præsumption.59. numero 1.cum sequentibus,fol.125. ¶Et est magnus thesaurus aliquem esse†ortum ex pa 40 rentibus bonis,vt ex Aristotel. Ecclesiastic. cap.16.Stobęo,Fabio,Alciato,Castro,Tiraquello,& alijs tradit notanter Simancas de institutionibus Catholicis,tit. 50.num.8. cum sequentibus,fol.247.Et cum ponitur clausula quod non admittantur,nisi sint noti & puris sanguinis,tradit nouissimè Perez de Lara in tractat.de capellanijs lib.2.c.4.n.41.pagin.308.Et cum ista opinio ad Reipublicæ vtilitatem tantum spectet, etiamsi de iure probatissima non esset,eandem amplecti tenentur,qui Reipublicæ vtilitati,(quam semper amare,†& colere debemus) prospiciunt, 41 etiamsi summum & strictum ius aliud dictaret,l.ita vulneratus,§.multa, ff.ad l. Aquil. quod [illegible]ijs locis animaduerto, & est text. valde mihi singularis in l.locatio.§.quòd illiciti,ff.de public.ibi: *Alterum enim vtilitas*

prima

priuatorum, alterum vigor publicæ disciplinæ postulat. Et est bonus textus in l. quod si no. lit. §. qui mancipia ff. de ædilit. edict. glos. in l. final. C. de municipijs & origine, quæ iura citat Pinellus in l. secunda, C. de rescidē. vendition. par. 3. cap. vltimo, num. 38. fol. 151. de quo textu tracto part. 2. in initio, numer. 320

42 ¶Et valet pactum, † vt quædam res non deueniant in certum genus personarum, l. si ita quis, §. ea lege, ff. de verborum obligationibus, l. codicillis, §. matre, ff. de legatis, 2. notat Campetius in tractatu de dote, par. 5. quæst. 79. num. 1 folio 124. qua ratione scribit Parisius in consilio 1. numer. 114. lib. 3. quòd valet conuentio facta inter fratres, quòd stantibus masculis fœminæ non succedant, Siluan. in consilio 1. numer. 19. qui refert Bartol. in l. final. ff. ad Trebellianum, Bald. & Salicetum in l. final. C. de liberis præterit. ¶ Et pacta & conditiones, quas quis ponit in traditione rei

43 suæ, † seruandæ ad vnguem sunt, l. in traditionibus, ff. de pactis, l. legem, C. eodem titulo, cum concordantib. quæ scribo in 2. par. quæstion. 2. numero 1. cum sequentibus. Et volun

44 tates defunctorũ nihil illicitum habentes, † frustrari non debent, prout dicit textus in authentic. de nuptijs, §. quæ vero, colla. 4. & eò ducunt quæ ad hoc propositum scribit Emanuel Costa in l. cum tale, §. si arbitratu limita. 5. numero 1. folio 71. ff. de conditionibus & demonstrationibus. ¶Et valet fideicommissum † relictum alicui, in quo grauatur ne in eo

45 succedant filij secundi matrimonij, vt per Decium in cons. 366. numero 1. & 2. Cuius

46 sententia fulcitur, quia nuptiæ secundæ † odiosæ sunt, vt patet ex autheutico de non eligendo secundo nubentes, & §. certo in authen. de nuptijs, & ex toto titul. de secundis nuptijs. quod longè & eruditè docet Tiraq. in l. boues, §. hoc sermone in regul. num. 141. pag. 97. ff. de verborum significatione, & de statuto seu cõsuetudine, quòd nulla monialis recipiatur in monasterio, si non fuerit de genere militari, tractat latè Celsus in consi. 43. per totum, & facit simile, quòd licet regularirer legitima, quæ de iure naturæ debetur tolli

47 non possit lege vel statuto, lex tamen † potest facere filium inhabilem & incapacem ad succedendum in legitima, authen. vt cum de appellatione cognoscitur, §. causas, l. 1. §. filium, ff. de contra tabul. latè Alexand. in consilio 75. numero 11. libro 1. vbi loquitur de statuto auferente filio bannito legitimam. ¶Et ista opinio valde iustificatur ex pluribus quæ scribo in d. quæst. 1. in hac prima par. tractatus, numero 50. cum seqq. vsque ad num. 75. & facit regula l. patre furioso, ff. de his quæ sunt sui vel alieni iuris, & glos. notabilis, quam lector legat in cap. sit quidam 10. q. 1. & hoc hodie sequitur Ioan. Gratian. in reg. 83. num. 12. qui aliqua in hoc proposito tradit. ¶Et quòd mens & intentio testatoris facientis dictam prohibitionem sit † conseruare

48 suam nobilitatem, & bonum genus & immaculatum, considerant Bald. in l. nec filium, ver sic. Istud vltimum, C. de secundis nuptijs, Socinus Iunior in consilio 39. numero 42. libro 3. Hippolyt. Riminaldus in conf. 222. numero 6. libro 2. post Alexand. in conf. 2. num. 4. verf. Vndecimo probatur lib. 1.

In qua materia lectores admoneo de quadam doctrina † Anguli in d. l. 11. tit. 5. glos. 7. libr. 5. Recopilat. fol. 219. vbi scribit, quòd

49 sicut expressè non potest pater excludere eos, quos vocare tenetur secundùm ordinem illius legis, ita nec tacitè: veluti si successione excludantur ignobiles, vel qui descenderent à genere non claro, idem si apposita esset conditio de non contrahendo matrimonio cum muliere aliqua generis macula asper famam qui sic contraxerit, non potest excludi per collaterales, vel extraneos, & nisi per eum, qui secundùm ordinem prædictæ legis potuit à testatore præferri expressè. Vnde nec fœmina proximior per transuersalem excludi poterit, neque clericus, aut monachus, qui ad hæc duo vltima dicta refert Tellium & Molinam. ¶Et grauatus non contrahendi matrimonium cum descendente à Iudæis, vel Sarracenis, non solum hoc † obseruare teneatur in primis nuptijs, sed in secundis, vel vlterio

50 ribus, vt probat Alciatus in l. boues, § hoc sermone, ff. de verborum significatiõne, & cõfirmat Episcopus Couarruuias lib. 1. resolutione cap. 13. num. 7. & quod in ista materia si grauatus non contrahere matrimonium cũ descendente à Iudæis, vel Sarracenis contra faciat, non solum filij illius efficiuntur inhabiles, sed multo magis † ille, qui contrahit ma

51 trimonium: quia fortior est prohibitio in causa, † quam in causato, probatur per regulam

52 auth. multo magis, C. de sacrosanct. Eccles. & & per ea, quæ scribunt Bartholom. Socin. in consilio 268. column. 3. libro 2. Euerardus in centum locis, loco 65, facit l. dedit dotem, ff. de collatio. bonorum. ¶Et quòd licitum sit defendere statum, vel honorem, & quòd alicui fiat iniuria, an quis possit † occidere pro conseruando honore, tradunt Bald. in l. ob-

53 seruare, §. antea quam ad finem, ff. de officio Proconsulis, & in l. vnica, C. de raptu virginum & alij, quos citant Felinus in rubrica de maioritate & obedientia numero 12. Natta in consilio 62. numero 77. Azebedo in Curia Pisana libro secundo, cap. 2. Auendan. part. 2. de exequend. mandat. cap. 19. numero 13. folio 129. Cassan. in consuetudinibus Burgund. rubric. 6 §. 1. glos. 1. pagina 850. AEgidius Bosius in practic. criminal. titulo de homicidio, numero 83, Iulius Clar. in §. ho-

Mm mici-

micidium,num.26.pag.44.Bosius in practica,§.homicidio,num.83.pagin.273.Lara de alimentis in principio,num.34.folio 7.Farinacius in practica criminal.quæstion.15.numero 6.fol.138.Iulius Ferret.consilio 3.numero 2.& in consil.9.numero 6.& in cons. 11.n.3.& in cons.19.n.3.& in tract.de duello n.41.Grammat.voto 17.n.6.Tiber.Decianus in pract.tom.2.li.9.c.24.n.14. fol.282. Mascard.in tractat.de probat.libr.1.conclus. 489.n.8.& 11.fol.301.Carrerius Reginus in practica criminali,§.homicidium,num.38.& 54 39.pag.373.Ex quibus† fit, quòd cum iusta ratione non est tenendum,quod in terminis circa intellectum legis vigesimæ Taurinæ,hodie l.11.tit.6.tenet ibi Angulo glos.7. num. 3.fol.219.

Qua in re lectores etiam animaduerto,non esse excusandum possessorem maioratus 55 grauatum prædicto modo,† si non adhibeat exactam diligentiam ad inuestigandum qualitatem & conditionem personæ,cum qua contrahit matrimonium, vt probatur ex regula text.in l.qui cum alio,ff.de regul.iur.& eorũ quæ scribunt Bald.& Salicet.post Cin. in l. qui contra,C.de incest.nupt.& Cephal.cõs. 444.num.9.lib.3.Et qualiter origo Iudæorum sit in ista materia consideranda, lector scire poterit ex his quæ scribit Conradus in libro templum iudicum,lib.1.cap.1.de Imperatore,quæstion.5.num.20.fol.16. quod est notatu dignum.¶Et secundùm superiora cauendum est ab eo,quod veluti incidenter scri56 bit† Menochius in tractatu præsumptionum libro 4.præsumption.146.num.24.fol.264. vbi multum generaliter dicit,quod quando legatum fit pro matrimonio contrahendo cum certa persona,illa conditio non est honesta,ex quo restringit liberam nubendi facultatem;secus si legetur pro matrimonio contrahendo cum persona incerta: & de matrimonio contracto cũ illa,cũ qua secundùm patris mores & honestatem familiæ, matrimonium contrahi non posset,tractat Iacob. Puteus decis.8.par.2.

Donatio-

Causa naturalis præfertur accidentali, numero 162.
Nobilis ex genere præfertur illi, qui propria virtute nobilitatem sunt aßsequutus, numero 163. *præsumiturque nobilis & studiosus, numer.* 165.
Sanguinis qualitas tanquam naturalis præfertur hæreditatis, numero 168.
Legatum si fiat in tempus legitimæ ætatis, an debeatur ei qui ætatis veniam impetrauit, num. 169.
Aliud est esse exemptum, aliud habere priuilegia exemptionis, num. 170.
Nobilis ex priuilegio an posit nobilitati renunciare, num. 171.
Verba, De hærede in hæredem masculum, *intelligi debent de vero hærede per sanguinem, non per aditionem hæreditatis, numero* 172.
Conditio, Si nupserit alicui de familia, *debet intelligi in gradu permisso à iure Canonico, nō per dispensationem, numer.* 175.
Habens facultatem nominandi vnam personam ad bona vinculata, an posit nominare Rectorem alterius Ecclesiæ, n. 176.
Clausula, Quorū ordinariæ collationi, *quomodo intelligenda, n.* 177.
Exteri priuilegia nobilitatis cum derogatione legum Regni habentes, quando nobilitatem in petitorio obtineant, n. 178.
Nobiles sunt immodici honoris appetentiores, num. 182.
Post numerum 182. inuenies alia summaria.

SED In ista materia animaduertendum est, quòd si fundator maioratus caueat in maioratu, quòd filius contrahat matrimoniū cum muliere *Fija dalgo*, vel filiabus, vel successoribus præcipiat, quòd nubat cum hominibus, *Hijosdalgo*, satisfacit filius si nubat cū muliere *Hijadalgo*, & ita si filia contrahat matrimonium cum homine *Hijodalgo*. Si vero dicat testator quòd nubant cum nobilibus (prout ego vidi in aliquibus maioratus) non †paretur conditioni à testatore adiectæ contrahendo cum muliere, quæ solum est *Fyadalgo*, nec mulier nubendo cum eo, qui tantum est *Hijodalgo*, quia ad hoc vt quis sit *Hijodalgo*, sufficit quod ex parte patris qualitas ei insit *De hijodalgo*. Ad hoc autem quòd sit nobilis, oportet quòd ex parte patris & ex parte matris, & sic ex vtroque parente † sit nobilis, ex l. 3. ti. 21. p. 2. ibi: *Ca maguer la madre sea villana, el padre fijodalgo, fijodalgo es el fijo que dellos naciere, e por hijodalgo se puede contar, mas por noble*, facit text. in cap. venerabilibus, ibi: *Ab vtroque parente illustrem*, de præbend. & Oseæ cap. 9. ibi: *Gloria eorum à partu, ab vtero, & à conceptu*, & ex prædicta l. partitæ cessat disputatio Baldi in l. vltima, C. de seruis fugitiuis, vbi dicit, quòd loquendo simpliciter & præcisè, non dicitur quis nobilis respectu matris, sed bene secundùm quid. Quia omne compositum † dicitur de forma & materia. Et hanc sententiam quòd magis nobilis dicatur † qui ex parte matris etiā est nobilis, sustentat Petrus Rebuffus in tractat. de nomination. quæstion. 14. numero 3. cum sequentibus, pagina 174. de quo puncto vide latissimè Tiraquellum in tractatu de nobilitate, cap. 18. numer. 26. cum sequentibus, pagina 118. vbi inter alia elegantia refert illud Virgilianum libr. 12. AEneidos. *Genus huic materna superbum nobilitas dabat, incertum de patre ferebat.* Ad quem addo eleganter Rebuffum in libro concordantiarū, rubrica de collation. §. cum verò pag. 388. cum sequentibus, Marcum Antonium Cuchi. in libro de institution. maiorum libro 5. titulo 13 de gradib. cognation. numero 15. pag. 639. & tradit idem Rebuffus in tractatu de nomination. quæstion. 12. numer. 5. cum sequentibus, pag. 174. vbi plura notabilia scribit, ad quos addo Cephalum in consilio 605. numero 63. libro 5. & istam meam doctrinam refert nouissimè Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus libro 2. cap. 26. num. 147. fol. 101. Et quòd filij illegitimi non possint vti insignibus paterni aut materni generis, tradit Couarruuias in epitome de sponsalibus, part. 2. cap. 8. §. 6. ad finem, fol. 138. qui refert Cassan. in Catalog. glor. mundi, par. 1. consideration. 15.

Sed est considerandum, quòd ista conclusio, quæ fundata est in isto numero 57. non †procederet quando ex consuetudine regionis cō staret, quòd homines communiter eos, qui sunt *Hijosdalgo*, vocant nobiles. Nam in isto casu quamuis testator dicat, quòd filius vel nepos contrahat matrimonium cum muliere *Hijadalgo*, censetur conditioni esse satisfactum, si contra hat cum *Fijadalgo*, licet nō sit nobilis, l. anniculus, ff. de verborum significatione, l. librorum, §. quod tamē Casius, ff. de legatis tertio, cum concordan. & ad hoc facit quod tradit Paulus Castrensis in consilio 126. dubitatur primo, column. 3. numero 4. libro 2. vbi inquit, quòd si in rescripto vel alia dispositione fiat mentio nobilium, intelligendum est de nobilibus, secundùm cuiusque loci consuetudinem, notat Tiraquellus in tractatu de nobilitate, cap. 10. numero 9. pagina 91.

Sed dubitatur an filius cùm prædicta conditio fuit iniuncta, quòd contrahat cum filia nobilis sub pœna amissionis maioratus, satisfaciat, & censeatur conditioni paruisse, ducendam eam, quæ nobilis est ex Principis priuile-

legio,aut filia etiam prædicto modo grauata conditionem adimpleuerit contrahendo cum aliquo,qui ex Principis facultate fit nobilis, cui dubio † respondet Gregorius Lopez in dict.l.3.titulo vigesimo primo,par.a.in glos. in verbo,*Con villana*, affirmando, quòd si quis disponat in maioratu,quòd succedens in eo non contrahat matrimonium cum plebeia, sed cum generosa,aut *Hijadalgo*, satisfacit dispositioni maioratus, si contrahat matrimonium cum muliere, quæ ex Principis priuilegio facta est, *Hijadalgo*, citat ad hoc Gregor.Lopez egregiam doctrinam Baldi per textum ibi,in l.cum ex oratione,ff.de excusat.tutor.vbi dicit,quod † paria sunt inesse alicui qualitatem per naturam, ac inesse per priuilegium, cui addo eundem Baldum in l.si filius,ff.si certum petatur,& in l. siue possidetis, numero tertio,C.de probation. Quintilian.Mandos.in regula 3. reseruationis,quæstione decima octaua,numero septimo,folio vigesimo quarto,Tiraquel.in tractatu de primogenitura quæstione 34. numero 42.pag.249.vbi refert Ioan.Andream,Ioan. Garcia in tractatu de nobilitate,glossa 1.§. primo,numero quadragesimo secundo,fo.49 vbi hoc refert,& alia ad propositum scribit Parif.in consilio 141.numero 18.libro 4.Padilla in l.clara numero 50.in fin.C.de fideicommis.& in l.transigere,numero 85.pagina 120.C.de transaction.Zasius in consilio. 1. numer.8.& 9.libro 2.vbi etiam refert Socinum in consilio 1.dicentem,quod frater vterinus pro agnato habetur,postquam Imperatori ei tribuit ius agnationis, per l.si filius, C. de legitim.hæredib.& in l.si filius, ff. si quis omis.caus.testament.& doctrinam Bartol. in l.Gallus,§.quid si is,ff.de liberis & posthumis. Quinimo ex nomine bono vel malo arguuntur † mores vt tradit Dominus Valdes in tractat.de dignitate Regum,cap.3.numer.7. folio 113.ex Probo in epitome Valerij libr. 10.& loquendo in primogenitura,referēdo Baldum in dict.lege cum ex oratione,tradit & in isto casu successionis primogenituræ factæ per priuilegium, Ioan.Cirier.in tractatu de primogenitura,lib.2.q.5.fol.69.col.4.

Hinc est, quòd ex priuilegio Principis † quis potest fieri agnatus & de domo aliorum,licet sit illegitimus,vt tradit & declarat Bursat.in cons.129.n.81.lib.2.faciunt tradita per Dec.in cons.258.n.5.Abbatem in c. ad audientiam,num.2.fol.22.de cleric. non residen.Thomam Triuium decis.59.par.1.& priuilegium æquiparatur † naturæ,vt per Iasonem in l.si is qui pro emptore,ff.de vsucapio.num.363.fol.127.& Barthol. Socin. in cons.1.num.10.libr.1.& optimè declarat idē Socin.in conf.260.num.9.lib.2.vbi ponit regulam,quòd vbi casus verus & fictus æquiparantur,† dispositio in casu vero locum habet in casu ficto,per cap.ad audientiam, & cap. cum dilectus,de cleric.non residen.& dict.l. cum ex oratione, de qua etiam latè agit Roland.cons.79.numero 6.lib.3.Socin. Iun. in l.1.in principio,numero 445.ff.de acquiren da possessione. vbi tradit illud brochardicū, quòd idem operatur† fictio in casu ficto,quòd veritas in casu vero,Tiber.Decian. respons. 21.numero 150.libro 1.Ioan.Orosciusin l. ab emptione,numero 73.ff.de pact. & alij, quos citat Gratian.regul.11.num.11. Quintilian.Mandos.in regul.56.reseruationis, numero 10.folio 91.& regula 32.quæstion. 6. numero 2.folio 105.¶Et per hanc regulam tradit Rebuf.tom.1.ad constitutiones Regias titulo de schedularum recognitione in præfatione numero 98.pagin.195.quòd si quis per contumaciam nolit recognoscere schedulā,† habetur verè pro recognita,ac si expressè recognita fuisset,quod volunt Nicolaus Boerius.Episcop.Couar.Auendan.Didacus Perez,quos citat Azebedo in l.5.titulo 21.numero 14.folio 338.libro 4.Recopilationis,& de dicta doctrina Bald.in dict.l.cum ex oratione,agit etiam nouissimè Petrus Barbosa in l.qui tale,tomo secundo,numero 29. pagina 315.ff.soluto matrimonio,& vbi aliquid dependet ex lege, siue ex potestate ipsius, lex ipsa fingendo,vel verbis fictionem denotantibus vtendo,id verè facit† & non fictè, secundum Bartolum in l. si is qui pro emptore,ff.de vsucapion.& in consilio 62. Antonium. in consilio vigesimo,& alios,quos citat Tiraquellus in tractat.le mors,par. 2. declaratione 6.numero 7.pagina 87. vbi ex hoc & alijs tradit,an statutum continuans in hæredem possessionem,habeat locum in filio legitimato? De quo tracto part.3.quæstion.15. ¶Et priuilegiatus vt talis† gaudet priuilegio & beneficio eorum,qui propriè tales sunt, secundum Baldum in l.siue possidetis, C. de probation.latè Dec.in cons.543.in replicatione numer.6.tradit Aluarus Valascus consilio 12.nu.2.vbi hoc restringit, †dummodo non sit in præiudicium tertij.Et pro hoc facit l.liberos, C.de collationib⁹, vbi paria sūt, quòd quis de iure communi, vel ex speciali priuilegio admittatur,vbi Dec.numero 6. folio 10.dicit,quòd in his quæ tempore habilitationis vel restitutionis excogitari potuerunt,ille qui habilitatur ex priuilegio,† est verè talis,secus in his,quæ postea statuuntur: quia saltem in materia stricta non comprehenderentur illi, qui sunt tales ex priuilegio.Et notat Rebuf.in praxi beneficial.titulo de dispensatione ad plura beneficia.numero 61.pagina 375.& dict.l. liberos citat ad idem Dec.in consilio 609.numero 2.& consilio 695.numero 9.& idem Dec.in consilio

169.num.1. Augustin. Beroius consilio 5. numer.26.libro 1.Rebuffus in concordantijs rubrica de collation.§. præfati ordinarij pagin.330.versic.Nam paria sunt,licet dicat, quod illa consilia non suntDecij,tamen idem Rebuffus in tractatu nominotion. quæstion. 10.numero 4.pagina 160.resoluit,an graduatus cum Bulla & priuilegio posit obtinere nominationes,& beneficia ? allegat l. nemo, C.de aduocat.diuersor.iudicum,& alia plura, & legem Hispaniæ,quæ lex est hodie octaua titulo septimo libro 1.Recopilationis,de qua tractat Ioan.Gutierrez in pract.quæst.q.21. 22.23.& conclusionem , de qua per Rebuffum,latè tradit Quintilianus Mandosius in regulis Cancellariæ regul.16.quæstion.20.per totam,folio 88.facit singularis doctrina Baldi in consilio 182.statuto ciuitatis Veronæ, libro 2.vbi tradit,quòd statuta disponentia de non admittendis in Collegium Doctorum nisi sint ciues,originarijve,habeantcertas qualitates,sunt benignè,& non rigidè interpretanda,notant Ægidius Bosius in practic. criminal.titulo de vnionibus,nume.7.pag.401. Ioan.Gutierrez consilio 7.num.9. ad quem adde quæ scribit Ioan.de Neuizanis in sylua nuptiali,lib.4.num.88.pag.335.& quando fictio approbata , veritati præualet secundùm Ioan.Igneū in l. 1.& domini,el tercero num.24.ff.ad Silanianum,Menochium in cōsilio 124.numero 105.libro 2.Et nobilis legitimatus† debet gaudere nobilitate nobilium, ac si verè esset legitimus,vt per plura docet Rebuffus respons. 123.per totum.Et dicit Romanus in cons.62. col.2. quòd appellatione ciuis , comprehenditur† ciuis ex priuilegio. Quod latius fundat Nicolaus Boerius decis. 260.numero 23.notat Burgos de Paz in l.3. Tauri num.448.folio 226.& melius facit doctrina Bartoli in l.murilegij, C.de murileg. libr.11.Ias.in l.2.num.147. C. de iure emphyt.licet Thomas Triuius decision.23.par. 2.numero 3.dicat,quòd †distant esse ciuem, vel haberi pro ciue,per doctrinam Bartoli in l.3.§.lege Iulia.ff.de adulterijs , quod latius tradit Antonius Gama decisione 32. numero sexto , quod infra latius tractabitur.

75

76

77

Quod confirmatur ex resolutione Parisij consilio 29.numero primo cum alijs,libro 1. vbi probat,posse†quem ex priuilegio portare nomē & arma,& insignia alterius familiæ, ex toto titulo,vt nemini liceat sine iud.authoritat.& per titulum,C.vt nemo priuat. glos. in authentic.de mandat.Princip.§.penult.& alia plura.Et per legitimatos conseruatur† agnatio,& tales dicuntur de familia,& linea testatoris,vt probant Decius in consilio 365. numero 5.& 316.numero septimo & octauo,& in consilio 433.numero 19.& alij,quos citant Tiraquellus in l.si vnquam,in verbo, susceperit liberos,numero 68.C.de reuocandis donation.glos.Parisiens.in consuetudin. Parisiens.part.1.§.octauo,glossa 1. numero 42.Molin.libro primo de primogen. cap. 4. numero 44.folio 28.pro quibus est l.12.Tauri,hodie l.10.titulo octauo,libro 5. Recopilationis,in versiculo; *Pero en todas las otras cosas.*¶Et præsens ex priuilegio quoad omnia †habetur pro præsenti,quæ sunt de iure cōmuni præsentibus concessa,secundùm Ioan. Andr.Dominicum,num.6.Ancharranum column.final.Franc.numero 8.in cap. final. de consuetud.in 6. Quintilianum Mandosium regul.32.de impetrantibus beneficia vacantia,quæstion.23.nu.3.folio 122.Et cùm Princeps nobilitat aliquem,dicitur† ad natales restituere,vt tradit Tiraquellus in tractatu de nobilitate cap.6.numer.3.pagina 63.& quòd dispositum in casu vero † habeat locum in casu ficto vbi eadem est ratio,probatur in cap. ad Audientiam,de cleric. non residentibus, cum concordantibus,vt per Gregorium Lopez in l.3.titulo 25.part. 3. glossa 1. & facit resolutio Osasci decisione Pedemontana 31.numero vigesimo quarto , vbi tradit, quod priuilegia,quæ competunt viduis,sunt vera priuilegia.Et tantum operatur fictio † in casu quem finxit,quantum veritas in casu vero,vt dixi supra numero 68. & 70. & probat glos.in l.1.§.accedat, C. de rei vxoriæ actione,& glossa in authentic.de sanctissimis Episcopis,§.si vero cum concordantibus,vt per Bartholomæum Socinum in consilio vigesimosecundo,numero 16.libro 1. maximè quando est ratio & causa fauoris,cap.ad Audientiam de cleric.non residen.l. Gallus, §.si eius,vbi Imola,ff. de liberis & posthumis notat Gregor.Lopez in l. 3. titulo 25. par.3.in gl. *Del Adelantado*. Et omnis† nobilitas procedit à Principe, secundùm Albericum in l.Imperatores; ff. de decurion. per textum ibi,Bartol.in l.1.numero 61. C. de dignitat.libro duodecimo,& alios , quos citat Fuluius Pacianus in tractatu de probationibus libro secundo,cap.26.numero 33. folio 96.& Paulum de Castro in l.quoties, C. vbi Senator.vel claris.& in consilio vigesimo secundo,visis omnibus,columna.2.libro secundo,glos.Parisiens.in consuetudin. Parisiensib.part.1.§.nono,glos.3.numero quarto, folio 120.ad quod alios plures Doctores refert Tiraquellus in tractatu de nobilitate ca. sexto,pagin.63.numero 1.cum alijs ,facit l. 4.5.7.& 8.titulo primo,libro quarto ordinament.& l.7.& 8.titulo secundo, libro sexto Recop.& l.5.cum sequentibus,tit.21.p.2. & quod tradit Ripa respons. 183.nu.7.& pragmatic.in volumine pragmaticarum Domini Regis Ioannis fol.mihi 173.

78

79

80

81

82

83

84

Sed hoc nobilibus Hispaniæ difficillimè persuaderi potest, qui ex egregijs factis antecessorum nobiles se esse prætenduut, nec à veritate deuiant, quod istius propositi non est, & remitto ad Azebedum in tit. 6. *De los hidalgos*, lib. 6. Recopil. num. 48. cum sequentibus fol. 24. ad quem addo notabilissimam remissionem doctissimi Matthæi ab Afflictis in ca. 1. quis dicatur Dux vel Marchio, vbi ponit 85 † nouem modos nobilitatis, à num. 8. vsque ad numer. 21. fol. 139. Ioan. Gutierrez in practicis quæstionibus quæstione 17. numer. 132. pagina 267. & facit l. 6. tit. 27. par. 2. quæ probat opinionem Alberici, & quod scribit Otalora in tractat. de nobilitat. par. 4. cap. 1. num. 8. pagin. 277. Cardinalis Paleotus de noth. & spur. cap. 62. numero 4. folio 73. 8. volumine tractatuũ, Cassan. in Catalog. gloriæ mundi, part. octaua consideratione 17. folio 7. colu. 4. Nicolaus Boerius in consuetudin. Bituricensi. titulo *De costumes entre los nobles*, articulo 7. pagina 147. Et ista seruiunt pro declaratione quæstionis, quam tractat Otalora de nobilitat. par. 4. c. 1. n. 1. cum sequentibus, vbi resoluit materiam priuilegiorum nobilitatis.

Itē filius legitimatus est verè legitimus, secundum Bartolum in l. si is qui emptore, 86 numero 29. ff. de vsucapion. cuius opinio communior est secundum Iasonem ibi, numero 127. & Decium in consilio 258. latè Andre. Tiraquel. in l si vnquam, in verbo, susceperit liberos, numero 52. C. de reuocand. donation. ex quo dixit Rebuffus tomo tertio ad constitutiones Regias, titulo de mater. possessio. art. 9. glos. vnica, pag. 278. numer. 19. quòd cum filius legitimatus nihil differat à filio legitimo & naturali, iuxta textum in authentic. quibus modis natural. effician. legitimi, §. si igitur collatio. 6. quod filius legitimatus erit saisitus in possessione ex consuetudin generali Regni Franciæ, ex qua mortuus saisit viuum, tradit Menochius in consilio 266. numero 45. libro tertio, pro quibus est expressa dict. l. 11. Taurina, ibi: *Pero en todas las otras cosas*, sic etiam scribit Burgos de Paz in l. 3. Tauri. numero 557. folio 235. quòd ciuis ex priuilegio potest esse testis in testamento nuncupatiuo ex Bartulo in consilio 62. & Boerio decis. 260. num. 33. & alijs, quæ citat. Et receptus † ad ciuilitatem dicitur verè ciuis, secundum Bartolum vbi Ias. 87 numero 295. in dict. l. si is qui pro emptore, vbi Crotus numero 96. Bursat. in consilio 198. numero 52. libro 2. Lancellot. in templo iudicum libro 1. §. 4 de præstantia Imperator. §. 21. num. 3. cum sequentibus, folio 89. notanter Abb. in cap. ex parte, numero 5. folio 21. de cleric. non residen. latè Paris. in consilio 71. numero 9. cum sequentibus libro 1. Matienç. in l. 1. glos. 5. tit. 4. lib. 5. Recopilationis, folio 70. numero 7. latius in l. 1. titulo 10. glos. 5. numero primo cum sequentibus, folio 275. vbi etiam tractat, † quando 88 originarius ex priuilegio fit verè originarius, Gregor. Lopez in l. 2. titul. 24. in glossa in verbo, maguer par. 4. Burg. de Paz in dict. l. 3. Tauri conclusione 2. numero 3‹6. fol. 217 & vide Cœpolam in l. 2. num. 21. ff. de verborum significatione, Carolum Ruinum consilio 227. num. 2. libro 2. & consilio 202. numero 7. libr. 1. Rolandum in consilio 79. numero 2. libro 3. Nicolaum Boerium decis. 260. numero 23. Ruin. consi. 227. numero 2. libr. 1 Iuliũ. Ferret. in tractat. de gabellis, numero 208. Cephal. in consilio 451. numer. 53. cum sequentibus libro quarto, & in consilio 171. numero 34. libro secundo, quod latius tradit Ioseph. Masdardus in tractatu de probationibus lib. 3. conclusion. 1141. numero 20 folio 35. Quintilian. Mandos. in regul. 3. reseruationis, quæst. 19. num. 6. folio 24. Ioan. Gutierrez consilio septimo, numero 7. Et si ex statuto populares æquiparentur nobilibus, populares † gaudent priuilegio nobilium, 89 vt tradit Tiraquel. in tractatu de nobilitate dict. cap. 6. num. 55. pag. 78. per l. 2. C. commun. de legat. & in authen. in successione, C. de suis & legitim. hæredib. & alia iura quę refert.

Sed animaduerto singulariter, quòd ciues † ex priuilegio admittuntur ad ea, quæ competunt ciuibus iure ordinario, & non de his, 90 quæ competunt ciuibus ex priuilegio iure extraordinario, vt tradit Carolus Ruinus in consilio 200. numero 19. libro 2. & confirmo ex eo quod scribo infra à numer. 76. & qualiter ciues effecti etiam incolatu, sint ciues, & † gaudeant pascuis, tradunt Bartolus in tractat. ad reprimend. in c. quæstion. 5. 91 quæstion. principal. & alij plures, quos citat Menochius in consilio 360. numero primo, cum sequentibus libro 4. ad ista legendus. De quo etiam legenda sunt quæ scribit Carolus Ruinus in rubr. ff. soluto matrimonio, numer. 290. pag. 43.

Ex quibus confirmo opinionem Tellij in l. 17. Tauri. nu. 43. cum sequentibus, vbi probat, quod si Rex facit donationē, & in ea ordinauit, & statuit, quòd transferretur possessio absq; apprehēsione, si donatarius faciat alteri donationē cũ clausula cōstituti, † non potest 92 talem donationem reuocare eo prætextu, quòd possessio per Regem translata esset ficta; & quòd licèt ex forma statuti vel consuetudinis in ciuitate, vel prouincia plebeius, vel externus non possit esse decurio, prior, vel cōsul, Doctor, vel cōmēdatarius, vel desēsor ciuitatis, aut legat⁹ collegialis, vel præses, quòd si per Pricipē fact⁹ fit nobilis, vel ex externo originarius, † possit dicta officia vel dignitates ha 93

bere,ex pluribus probat Menchaca de succes sionũ creat.lib.3.§.30.num.291.quem citat Matienç.in l.1.tit.10.lib.5.Recopilation.gl. 5.num.4.fol.275.Et quòd in materia stricta appellatione ciuis† non veniat nisi natus in ci uitate,volunt glos.in l.1.in glos.fin.ff.de tutor.& curator.datis ab his,Bald.in authen.sed omnino,C.ne vxor pro marito,Ioan. Gutierrez dict.consf.7.num.2.¶Et nobilitas ex na tura & essentia,† præferenda est nobilitati ex accidenti,vt per Iacobum Portium, qui ad hoc legi debet in consf.167.num.98.Et com munis est opinio,quòd si quis,grauatur si decesserit sine filijs legitimis & naturalibus,† legitimatus facit deficere illam conditionem, vt volunt Ioan.Andr.in tit.de successio. ab intestato,§.fin.Angel.in disputation.quidam nobilis genere,Anton.in cap.per venerabilem qui filij sint legitimi,& alij infiniti, quos citat Roland.in consf.83.num.19.lib.3.& tra cto infra à nu.140.¶Ad quæ omnia addo elegantem conclusionem,quam tradit Curc. Senior.in consf.49.nu.41.inquiens, †quòd licet verbum,*Habetur & similia*,denotent fictionem,si ponantur in dispositione Principis iuxta illud,quod potest esse verum secundùm veritatem & proprietatem ; tunc censentur magis verba proprietatis† & veritatis expressiua, quàm proprietatis vel fictionis significatiua;allegat Bart.in l.si is qui pro emptore,in 3.quęst.principal.circa finem,ff. de vsucapio.†qui etiam ex Bart.in l.sed si hac §.patronum,ff.de inius vocand.addit, quòd Princeps circa ea,quæ sunt iuris,non censetur inducere fictionem,† sed veritatem : cum in his,quæ iuris sunt,habeat plenissimam potestatem,& faciunt leges 5.6.8.tit.7.libr. 1. Recopilation.in quibus fuit necessaria prohibitio & dispositio specialis ad hoc vt graduati per rescriptum† non possint gaudere priuilegijs concessis graduatis per Vniuersitates & per examen,vt latius in illis legibus continetur,quasi quòd si illud non fuisset expressè prohibitum,poterant de iure gaudere virtute priuilegiorum & rescriptorum, omnibus priuilegijs concessis graduatis per examẽ in Vniuersitatib⁹.Ad quod est legendũ quod scribit in tractat.de creditore adducendo, c. 16.num.145.fol.131.oblitus de illa lege 5. Auiles in procemio correctorum numer.21. fol.6.

Et licet ex his,& alijs similibus rationibus dictum Gregorij Lopez prima facie coloratum videtur,† ego vero minimè puto:cùm cõsidero,quòd testatores,qui prædicta præcepta,grauamina, & vincula faciunt grauando filios,vel filias,vel nepotes,aut alios descẽdẽtes,ne matrimonium contrahant,nisi cum mulieribus nobilibus,maximè exoptant propriæ familiæ,& generationis augmentum,& conseruationem,& quòd indies crescat tam in nobilitate,quàm in diuitijs,& in alijs qualitatibus,quando dictum grauamen,& alia similia iniungunt,non solum tractant & respiciunt,quòd descendentes grauati fruantur priuilegijs,& præeminentijs nobilibus competentibus de iure communi & regio,sed & illud mirum in modum anxij & soliciti curant,vt posteritas eorum & descendentes in infinitum ius sanguinis,quod nullo iure ciuili† dirimi potest (prout aliàs inquit Consultus in l.iura sanguinis,ff.de regul.iur.) habeat ex omnibus lateribus perfectum, & incommutabile,& absque aliqua labe & macula, & quod quotidie magis illustretur:& exaltat virtus, nobilitatque genus, vt tradit Lucas de Pen.in l.mulieres,C.de dignitatibus libr.12. quem citat Matth.ab Afflict.in cap.siuero da controuersia inuestituræ,num.8. fol. 22. & est iusta causa † disponendi in matrimonio, vbicunque agitur, quòd sanguis nobilis nõ misceatur cum vili,vt ex doctrina Decij & alijs,tradit Sforcia Oddi in tractat.de in integrum restitution.par.2.quęst.60.art.1.num. 17.pag.723.Et est notabile exemplum Abraham,quem citat Tiraq.in septima lege cõnubial.num.68.fol.119.Et contra † doctrinã Gregorij Lopez inter alia plura induci etiã potest,l.12.tit.21.par.2.in illis verbis: *El linage no se puede comprar*,per quam legem dicit ibi Gregor.Lop.in glos.in verbo,*La honra*,quòd priuilegium generositatis concessũ per pecuniam non valet,† nisi derogetur illi legi.12.& dict.l.33.tit.21.part.2.ibi *Hidalguia,segun diximos en las leyes antes desta, es nobleza que viene a los hombres por linage*. Et ad dict.l.12.addo Tiraquel.in tractat.de nobilitat.cap.8.num.14.fol.82.& Auendan.in dictionario,in verbo,milites,vbi per illam legem inquit in ista materia,quòd appellatione hidalguiæ comprehenditur nobilitas † naturalis,sed appellatione nobilitatis non comprehenditur hidalguia:quæ conclusio dubitabilis mihi videtur. Item licèt nobilitas proueniat à Principe (vt supra dictum est) quanto quis antiquitus ex progenitoribus est nobilis,† est maior & clarior,l.2.§.quæ omnia,versi.Sed Anatolium,in verbo vir antiqua stirpe,C.de vetere iure enuclean.quem textum notat ad hoc ibi Alberic.ad idem est text. in l.prouidendum,C.de postuland.& in l.1.C. de iure aureo.annullor.vbi dicitur natales,antiquos,de quo vide Tiraq.in dict. tractat. de nobilitat.cap.19.num.1.cum alijs,pag. 124. cui adde Rebuf.in tractat. de nominatio.q. 14.num.4.Cephal.in dict.consf.615.numer. 33.lib.5.Iacob.Portium in eadem causa Consultum,in tit.Duces Ferraræ,& Florentiæ,in consf.167.num.37.Lancellot.Conrad.in tẽplo iudicum,§. .de ornatu corpor.Imperator.

tor. quæstion. 12. numer. 2. fol. 5. libro 1. cap. 1. Ioan. Gutierrez lib. 3. quæstionum practicarum, quæst. 17. & 18. num. 158. pag. 264. Ex quibus resoluit Tiberius Decian. respõs. 21. nu. 44, lib. 1. quòd familia antiquior† præfertur recentiori, & magis† consideratur aptitudo naturalis, quàm impedimentum accidentale, l. 2. ff. de adoptio. tradunt Lapus allegatione 101. num. 12. Quintilian. Mandos. in tractat. de signatura gratiæ, vers. Adoptandi indultum, fol. 87. & l. 2. tit. 2 1. part. 2. ibi: *Ecomo quier que estos que la ganan por su sabiduria y por su bondad, son por derecho llamados nobles e Gentiles: mayormente lo son aquellos que lo son por linage antiguamente, e fazen buena vida, porque les viene de lueñe como heredad.* Per quam legem dubia redditur dispositio textus in l. stigmata, ff. de gradibus, in quo probatur, quòd in nobilitate requiritur antiquitas, quia non nascitur in ictu oculi, secundùm Bald. in præludio feudor. in vltima diuisione, & glos Parisiens. in consuetudin. Parisiens. tit. de materia feudal. §. 9. glos. 3. fol. 120 num. 2. ad finem, ad quam legem partitæ vide etiam Otaloram de nobilitat. par. 2. cap. 3. num. 8. folio 14. ¶ Et dicitur quis magis nobilis, dum est proximus† stipiti, à quo causatur nobilitas. Et sic filius Comitis est magis nobilis, quàm nepos, secundùm Staphil. de literis gratiæ, & iustitiæ, de prærogatiuis spectantium, vers. videndum est nunc de sexta parte principali, pag. 249. ¶ Et licet Princeps possit aliquem facere† exemptum, non tamen potest verè & realiter facere eum nobilem, vt per Otaloram de nobilitate, par. 3. ca. 6. num. 4. pag. 107. & scholaris de aliquo loco non sufficit esse ex accidēti, vt puta, quia ibi morabatur, sed debet esse verè naturalis, vt tradit Rebuf. in tractat. de priuilegijs scholasticorum, priuileg. 92. Burgos de Paz in l. 3. conclus. 3. num. 425. fol. 224. & Cephal. in consi. 246. num. 28. lib. 2. Et contra Otaloram faciunt quæ scribit Fuluius Pacian. in d. tractat. c. 26. num. 33.

109 110 111 112

Rursus stante dispositione, quòd ius patronatus non exeat extra domum, vel parentelam, exhæredatus, vel adoptatus† non potest esse patronus, vt plura probat Lambertin. de iure patronatus libr. 1. articul. 9. folio 134. Cui conuenit egregia doctrina Decij in consil. 609. num. 11. vbi scribit, quòd ex duobus præsentantis ad ius patronatus† præfertur ille, qui est habilitatus de iure communi ei, qui ex dispensatione est habilitatus, per l. eius nihilis, §. militia missus, ff. de testament. milit. ¶ Et statutum loquens de consensu à proximiori præstando, est intelligendum de proximiore† qui in gradu præcedit verè, & non fictè, secundùm Bald. in l. vltima, C. de verborum significatione, Salicet. & Alexan. in l. vltima, C. de testament. milit. Tiber. Decian. in consi. 1. num. 377. lib. 1. Et assensus præsumptus non comprehenditur in statuto faciente mentionem de assensu, & requirenti assensũ, secundùm Ioan. Andr. in cap. sciant cuncti, de electio. in 6. & alios, quos citat Thom. Grãmaticus decis. 103. num. 197. Et habens facultatem nominandi certam personam idoneã ad capellaniam, non potest nominare Vniuersitatem beneficiatorum, quia est persona ficta, vt per Aluarum Valasc. consult. 27. numer. 7.

113 114 115

Sed & idem Decius in consi. 695. num. 18. cum sequentibus scribit, quòd si sit dispositum quòd præsentetur persona idonea ad beneficium, non sufficit præsentare, qui idoneus sit per dispensationem: quia verba† debent intelligi propriè, & verè, & non per fictionem, vbi ad hoc citat Nicolaum Miles in repertorio, in verbo facientia, & l. 1. §. hoc interdictum, ff. de font. & in l. si ita quis, §. is cui, ff. de legat. 2. & tradit regulam, quod ea, quæ sunt de iure speciali, †non sunt in consideratione, l. 4. §. 1. ff. de fideicommiss. liberta. & dispositio hominis non† extenditur ad casum fictum, vt explicant Barthol. Socin. in l. 3. in principio, num. 14. ff. de acquirend. possess. Cephal. in consi. 364. nu. 67. lib. 3 & prius nu. 55. & 56. alia ad propositum scribit. ¶ Et constitutio loquens in materia iuris, est contra, vel præter ius cõmune, †non verificatur in casu ficto, secundùm Abbat. in cap. cum dilectus, num. 5. fol. 22. de cleric. non residentibus & statutũ de præferendo canonicum receptum primo, non intelligitur de fictè recepto, vt tradit Beroius in consi. 7. num. 11. lib. 1. Et adduco aliam regulam, quòd illud† in quo requiritur dispensatio, dicitur nõ posse fieri, secundùm glos. in cap. gratia, in verbo, non potest de rescript. in 6. & in cap. ventum, verbo, non possum 1. quæst. 1. tradit Alexand. in consi. 75. num. 14 lib. 2. & notat Abbas in cap. quoad Dei timorem, de statu monachor. ¶ Et ista maximè procedunt in exorbitantibus, in quibus disposita in casu vero† non habent locum in casu ficto, l. 3. §. hæc verba, ff. de negot. gest. vbi Bart. & alij allegati per Riminald. in l. 1. in fin. C. de in ius vocand. Osasc. decis. Pedemontana 31. num. 15 Quod etiam confirmo per textum in l. si ita quis in testamento, §. fin. ff. de legat. 2. vbi gl. concordantes refert, vbi Bart. & alij, quos refert Simon de Pret. lib. 4. de interpretand. de funct. voluntat. dubitat. 1. num. 7. fol 143. & idem quod scribit Decius in dict. consi. 695. tradit in consi. 5. num. 13. & 14. ex Bart. in l. 1 §. hæc verba, ff. de negotijs gestis, & in l. 1. §. hoc interdictum, ff. de fonte, facit text. in l. si ita quis, §. is cui, ff. de legatis 2. & l. fideicommissum, ff. de conditionibus & demonstrationibus,

116 117 118 119 120 121

nibus.l.cum pater.§.hæreditatem.ff.de legatis.2.

Item contra Gregorium Lopez facit, † quia licèt ille sit nobilis, quem Princeps nobilitat, negari tamen non potest, quin in Republica magis æstimetur ille, quem Princeps nobilitauit, & testator cùm posuit dictum grauamen, potius respexit ad nobilitatem generis, quàm ad nobilitatem acquisitam ex priuilegio. Quia verba in dubio naturaliter, † & non ciuiliter debent intelligi. l. ex ea parte, §.insulam.ff.de verborum obligationibus, l. vltima. C. de his qui veniam ætatis impetra. de quo agit Gomezius in regul.de idiomate, q.9.pag.255.Menochius in consil.266. numero 31. lib.5.facit.c.susceptum,de rescrip. lib.6.l.Statius Florus. §. Cornelio Felici. ff. de iure fisci.l.1.§.qui in perpetuum.ff.si ager vectigal.vel emphy.l.filio quem pater. ff. de de inust.rup. ibi, *Ne imagine naturæ veritas obumbretur.* De quo per Iasonem in rubr. ff. de noui oper.nuntia. Hinc fit, quòd filius legitimatus non dicitur naturaliter,† sed ciuiliter legitimus, secundùm Ancharranum in cõsilio 225. num.2. Et ex hoc decidunt Bald. in l.1. C.de conditio. insert. Salicet. in auth. nisi rogati.C.ad Trebell.Ioan. Andr.& Hostiens.in cap.Rainaldus,de testament.quòd si quis instituat filium suum,& grauauit quòd si decederet sine filijs ex sua carne vel corpore procreatis, si institutus ingrediatur monasterium, licèt monasterium habeatur loco filij propter illa verba naturalitatem importãtia, non † admittitur monasterium, tradit Nicolaus Boerius in consuetud. Bituricens. tit. le costumes di pag. 159. de quo legenda sunt quæ scribo part.2.q.3.per totam: & faciunt quæ scribit Caldas Pereira in tractatu de nominatio.ad emphyteusim.q.22.num.32. folio 258. Et relictum fratri talis Abbatis, † intelligitur de fratre sanguinis, non religionis, secundùm Baldum & Abbatem in cap.licet, de officio de legat.& alios, quos citat Mantica de coniecturata mente defũncti, lib.8. tit. 17.num.6.fol.119. Quibus addo multa notabilia, quæ ad propositum huius regulæ scribit Lucas de Penna in l. vnica. C. de impon. lucrati.descript.lib.10.fol.70.col.1.in princ. in versic.verbum enim potissimè, Nicol.Boeri.decisio.114.num.6.Cephal.in consil.88.numer.27.lib.1.& Tiraquel.in d.l.si vnquam,in verb.susceperit liberos, num.17. & in tract. de primogen.q.1.num.10.pag.70.& q.40.n. 134. pag. 293. vbi ex hoc infert,an patruus præferatur nepoti in successione primogenituræ; & statim numer.136.& in quæst.84. num.6 pag.397.vbi ex alijs post Glos.Paris. quam ipse refer, tenet, quòd filius adoptiuus non succedit † in primogenitura: tradit Quintilianus Mandosius in regul. 22. de vnione, num. 8. fol.20. Et quòd differant nobiles ex priuilegio à nobilibus ex genere, tradit Baeza in tractatu de inope debitore cap. 16. nu. 43. Et an milites Ordinũ possint vti insignibus militaribus, & sint nobiles, tradit Perez de Lara in tract.capelleniarum lib.2. c.4.nu. 104.pagin.326. Quæ maximè procedunt in pœnalibus, in quibus statuta loquentia de personis, non intelliguntur de personis fictis, secundùm Antonium in cap.graui, notab.4.de præbend.& alios plures, quos citat idem Mãdosius regul.34.de annali.q.22. num.3. folio 156.& eadem regula q.52.nume.7. fol.174. facit.quia in iure† nunquam fictio inducitur. nisi æquitas exigat.l.postliminium. ff.de captiui.volunt Bart.in l.si is qui pro emptore,n. 23.26.& 67.ff.de vsucapio. Baldus in l. si ea quæ.C.qui accusar. non poss. Episcop. Sarmiento libro selectarum.p.1.defensio.monitorio 23.num.5. fol.16. Et verba testatoris † debent intelligi in casu vero, & non in ficto, l.fideicommissum.ff.de conditionibus & demonstrationibus; tradunt Alexand.in consil. 2.num.1.lib.1.Menoch. in cons.97. nu.86. lib.1.& in tract. de præsumpt.præs.83.n.29 fol.142. Ad quod etiam faciunt scripta per Manticam lib.11.de coniecturata mente defuncti, tit.8.nu.2.pag.498. Curcium Iuniorem in cons.247.num.38.lib.2. & eadem regula traditur à Tiraquello lib. 1. de retractu §.1.glos.11.num.7.pag.261. & lib.2. de retractu.§.4.glos.6.num.98. & in tractatu de primogen.q.34.num.17. pagina 244. & plura scribit Additionator Segura in l. cohæredi.§.cum filiæ, num.54.ff.de vulgar.Cephal. in cons.395.num.29.lib.3. & scribit Decius in cap.in præsentia, num.58. in fine, de probation. Quod † quando offenditur voluntas disponentis, testatoris dispositio est intelligenda verè, & non fictè. ¶ Et nouem dies quæ dantur proximiori ad retrahendum rem venditam,† currunt à die traditionis factæ verè, & non per constitutum, vt resoluit Antonius Gomez in l.70.Taur.num.17.Et fictio† non attenditur quando agitur de interpretãda voluntate testatoris, vt probat Menoch. in cons.82.num.71. cum sequentibus; & in consil.111.num.13.lib.1. & alia ad propositum scribit Mantica de coniecturata mente defuncti lib.3.tit.4.num.15.pag.69.E proximior ad succedendum in fideicommisso, † iudicatur ex veritate, & non ex iuris fictione; & ideo patruus nepoti præfertur, secundùm Baldum in l.cum ita.§.in fideicommisso.ff.de legatis 2. & est magis communis opinio, secundùm Capram, Parisium, Michaelẽ Gras. quos citat nouissimè Antonius Thesaurus decisio.Pedemontana 65. num.1. qui ad hoc citat cum magna laude Episcopum Couarruu. in pract.quæst.cap.38.nume.4. Sed quæstio est

est maiori examinatione digna, & non est istius loci. Et substitutio facta si institutus de- 134 cesserit sine filijs, intelligitur † de veris filijs, non de fictis, secundùm Paulum de Castr. in cons. 30. lib. 1. per dictam legem vltimam, & alios, quos citat Ioann. Gutierrez in quæstionibus canonic. q. 32. num. 49.

Ex hoc venit alia conclusio in ista materia 135 singularis, quòd testator † non præsumitur cogitare de his, quæ extra ordinem veniunt, vt per regulam d. l. vltimæ. C. de his, qui veniam ætatis impetrant: volunt Carol. Ruin. in l. Gallus. §. & quid si tantum, num. 36. ff. de liberis & posthum. idem Mantica de coniectúrata mente defuncti, lib. 6. tit. 6. num. 17. pag. 226. qui ex Curci. Iun. in cons. 54. num. 136 13. maximè in fine, addit, quòd verba testatoris † debent intelligi de casu, qui venit ex iure communi, non speciali per dispensationē; quod etiam scripsi 4. p. q. 40. à nu. 26. Et sta- 137 tutum loquens de primogenito † non habet locum in casu ficto, secundum Iacob. & Baldum in l. quoties. C. de reiuend. Gratum in cons. 25. Tiraquellum in libr. de primogen. q. 40. num. 34. pag. 295. & innumeris sequentibus. ¶ Et ille, qui assumit nomen & arma al- 138 terius familiæ, † dicitur imaginarius, & non verus agnatus, vt probat Cephal. in cons. 251. num. 58. lib. 2. vbi consuluit in statu de Alburquerque, qui ad hoc citat Decium in consil. 258. num. 6. Socinum Iuniorem in consil. 36. num. 55. & 57. lib. 3. quod confert ad ea quæ scribo infra part. 2. q. 4. illat. 8. Pro quibus facit notabilis doctrina Alexandri in consil. 55. num. 1. lib. 6. vbi tradit, quòd translati in ius agnationis non sunt propriè agnati, nec comprehenduntur sub statuto faciente mentionem de agnatis, ex Bald. in l. 1. lege, in fine, & in l. meminimus. C. de legitimis hæredib. Et quando testator vocat proximiorem, 139 intelligitur † de vera proximitate non repræsentata, vt per Petram de fideicommiss. q. 11. num. 55. pag. 248. & num. 100. Hinc etiā est, 140 quòd constituto faciens mentionē de primogenito, intelligitur de vero & † proprio primogenito, secundùm Socinum Seniorem in cons. 252. col. 4. Menochium cons. 211. numer. 28. lib. 3. & in cons. 97. nume. 117. & in alijs numeris lib. 1. & in tractatu de præsumption. lib. 4. præsumpt. 81. num. 14. fol. 136. & præsumpt. 83. num. 29. fol. 142. Gloss. Paris. in consuetud. Paris. p. 1. §. 8. glos. 1. n. 49. & 54 fol. 109. & 110. qui tradit quòd ad consequēdam primogenituram oportet, quod quis sit naturaliter & verè legitimus. Ex quo venit, quòd quando fœmina propter masculum excluditur, intelligitur de masculo legitimo, aut 141 legitimato per subsequens matrimonium, † non de legitimato per rescriptum, secundùm Baldum in cap. per tuas, num. 8. de maioritat. & obedien. Iasonem in l. 1. num. 31. C. quando non petentium partes, & alios quos citat Molina in hac materia maioratuum, lib. 3. c. 5 num. 75. fol. 44.

142 Et circa tradita per Cephalum in dicto consilio 251. † animaduerto, quod Ioann. Bota in consilio 7. numero 30. cum sequentibus, tradit, quod ius agnationis, quia mutabile, potest tolli, nō etiam ius cognationis, quia hoc est naturale & immutabile: & ius agnationis est de iure ciuili, qui ad hoc citat Angelum in §. quod autem, instit. de capit. dimi nutio. Socinum in l. si cognatis, num. 1. ff. de rebus dubijs, Cagnolus in l. iura sanguinis, num. 1. ff. de regulis iuris, † quæ resolutio mi- 143 hi difficilis videtur propter textum expressum in l. ius agnationis pacto tolli nō potest, ff. de pact. & faciunt quæ scribit Menoch. cōsil. 220. num. 117. cum sequentibus, circa id, quod scribit Ancharranus in dicto loco. ¶ Et grauatus nubere in familia, † intelligitur secū- 144 dum ius commune, & non per dispensationē secundùm Curtium Iuniorem in cons. 54. n. 13. & 14. Manticam de coniectúrata mente defuncti, lib. 11. tit. 18. num. 7. pag. 358. per regulam d. l. vltim. C. de his qui veniam ætatis impetr. Et origo non potest præscribi, † 145 sed commoda originis secundùm Baldum in rubric de præscript. ad finem, Boer. decis. 13. numer. 35. ¶ Item ille, qui pro præsente ex priuilegio habetur, intelligitur in illis, quæ sunt de iure communi concessa, † non autem 146 in illis, quæ competunt præsentibus ex statuto, vel consuetudine, secundùm Ioannem Andream in cap. final. de consuetudin. lib. 6. Petrum de Ancharran. in fine. Dominicum nu. 6. Franc. nume. 8. & facit quod scribo supra num. 50. quod latius tradit Quintilianus Mandos. in regul. Cancellar. regul. 32. q. 23. nu. 3. fol. 122. ¶ Et patria naturalis alicuius † atten- 147 ditur, & non accidentalis, prout in notabili casu tradit Menochius in cons. 112. num. 61. lib. 2. quod confert ad alia quæ notantur infra q. 57. Et proximitas † est attendenda vera 148 & naturalis, & non ficta, vt tradunt Cephal. in cons. 489. num. 8. & 9. lib. 4. Thesaurus decisione 65. num. 2.

Ex quibus infero confirmationem ad opinionem existimantium, quòd si quis intentet remedium, l. diffamari. C. de ingenuis & manumiss. & l. si contendat, ff de fideiuss. quia causa naturalis est magis attendenda, † dicitur reus, 149 & non actor, inter quos sunt Abbas in cap. ex parte, nu. 5. de restitutio. spoliator. & in cap. si quis contra clericū, de for. competent. Capitius decisione 18. & alij, quos citat Episc. Couarruu. resolutio. lib. 1. c. 18. nu. 5. qui cōmuniorem vocat opinionem: & idem dicit Gregor. Lop. in l. 46 tit. 2. part. 3. & plures citat Osasc. us decisio. Pedemonta. 151. num. 4. &

& Menochius casu.98.num.7.licet plerique è contra † sentiant, inter quos sunt Paulus de Castro in l.in criminali,num.3.C.de iurisdictio. omn.iudic. Matth. ab Afflictis decis. 68.Decius in cons.686.num.23.Menochius qui plures citat de retinend.possef.remed.1. num.95. Pro quibus pondero egregiam. l. 1. tit.2.part.3. à nullo ex nostris Hispanis ponderatam:& punctum examinant Felin.in c.si quis contra clericum,de foro competent. Nicolaus Boer.decis.114.num.8.

Et per prædicta etiam inferri potest ad decisionem quæstionis quotidie contingentis;† nobilis qui super nobilitate litigat, probat exemptionem per plures testes deponentes esse nobilem iure sanguinis; fiscalis & Concilium probant quod fuit exemptus non iure sanguinis,sed ob aliam causam extrinsecam, an in isto casu præsumatur causa naturalis,scilicet,sanguinis,vel causa accidentalis, qua in re arbitrium iudicis erit maximi momenti, sicut in cæteris probationibus; & ad confirmationem dictæ regulæ addo Gregorium Lop. in l.1.tit.20.part.2.glos.2.& quæ scribit Burgos de Paz in l.3.Taur.part.1. num.480. cū sequentibus,fol.229.vbi ex hoc disputat, an domini Regni possint dici vicini in locis, in quibus dominium habent, licet inibi non habitent. ¶Et † non semper ciuis ex priuilegio æquiparatur ciui originario, vt latè, & elegāter probat Alciatus ad hoc legendus responso 65.n.1.& 2. & Thomas Grāmaticus cons. 5.nu.1. cum alijs,& cons.105.nu.11.lib.2.

Ex quibus disputatum vidi in hac Regali Cācellaria, statuto quodam cautum est, quòd nobiles tantum (quos nos vocamus *hijos dalgo*) admittantur ad quandam confraternitatem,an Doctor † admitti possit ad talem cōfraternitatem? NamDoctores nobiles sunt de iure,† secundum Cynum in l. prouidendum, C.de postuland.Bartol.Lucam de Penna, & Ioann.de Platea in l.Iudices.C.de dignita. libr.12.Bald.in l.nemini. C.de aduoca. diuersor.iudic.Angelum in l.sed si suscepeiit.5.1. ff.de iudicijs,Guido Papæ decis.88.& alios, quos citat Tiraquellus in tractatu de nobilit. cap.5.num.3.pagina 60. ad quem addo Rebuffum in tract.de nominatio.q.15.num.40. pag.219. Ioann.Garcia in tract.de nobilitat. gloss.35.[illegible]m.4.cum sequentibus,fol.341.& inibi num.5. hoc refert, & prius 5.1. nu.50. fol.50.De quo legendus est Felin.in c. super eo,num.5.de testibus,Cassan.in dicto catalogo.p.8.consideratio.17.Tiraquel.in tract.de nobilit.cap.7.num.55.pag.789. & num.56. Auiles in procemio capitulorum,num.21.folio 7. ¶Et quòd Doctor ex priuilegio † non admittatur ad ista vel alia similia, tradit Guido dicta decisio.88.nu.3.& decis.388. quod verò ad Doctores,nu.21. Quintilian. Mandosius in regul.16.reseruationis. q.20.nu.1. fol.88.Et aliud est nobilitas,† aliud nobilitatis priuilegia, vt tradit Baeza in tract. de inope debitore.c.16.num.43.fol.113. Et distant probatio adulterij ficta à vera probatione,vt declarat Barbosa in l.2.in princip. ff. solut. matrimon.num.74.pag.615.& faciunt l.8.& 9. tit.7.lib.1.ordinam.noui.Ad hæc facit,quòd exteri in Regno † possunt habere beneficia vbicunque impetrant literas naturalitatis, vt tradit Rebuffus in tractatu de nominatio.q.9 num.55.pag.157.& q.22.num.16.pag.262. de quo legendæ sunt l.14. 15. 16.17. 16. & 20.titul. 3.lib. 1.Recopil. Ad hæc facit,quod scribit Rebuffus in l.pronuntiatio.5.iure proprio.l.195.pag.857. versic. interdum. ff. de verborum significatione., vbi post Iacob. in l.1.nu.8. C. ne liceat potentior.tradit, quòd si quis disponat,quòd bona sua vadant ad aliquem maiorem de domo,† intelligitur de maiore ratione ætatis, quia verba † naturaliter, & non ciuiliter sunt intelligenda, & tradit Bald.quem citat Ancharran. in cap.1. col.4. vers. consuluit Bald. de constitutio. quos refert & sequitur Tiraquel. in tractatu de primogen.q.[illegible]num.10.pag.70. Caldas Pereira (licet breuiter se expediat)in quæstione ista arduissima,de renouatio.emphyt. q. 17. numer.4. fol. 144. quod latius tradit Franciscus Mātica in tractatu de coniecturata mente defunct.lib.8.tit.10.num.1.pagin.341. eleganter Parisius in cons.19.num.124. cum sequētibus,lib.2.Alexand.in cons.123.num.2.lib. 1.Petrus Surdus decis.303.num.2.† quod in praxi cautè obseruandum est ad exclusionē filij primogeniti,qui cum patruo litigat,cum pro filio contra patruum assistat.l.40.Tauri, cum concordan.& de dicto puncto quem tractamus,præter Rebuffum & Manticam,legēdus est Rolandus in cons.70.num.31. libr.3. Simon de Prætis lib.3. de coniecturata mēte defuncti,interpret.3.dubit.4.solut.2. nume. 18.fol.334. quod ante istos tradit Felin. qui alios refert in rubr. de maiorita.& obedien. n.12.& est egregia resolutio Molinę lib.3.de primog.c.5.n.75.Iaso.in l.1.n.31. C. quādo non petent.part. Decius in l.vt liberis,nu.8. C.de collation. Tiraq. & alij, qui resoluunt, quòd quoties fœmina propter masculū excluditur, ea dispositio de masculo legitimo, aut per sequens matrimonium† intelligitur:non autem de legitimato per rescriptum. Et natura potius, quàm aduentitij casus consideratur,gloss.in l.vendicatio.ff.de reiuendic.cum concordan. vt per Zasium in cons.4. nu.25. lib.1.Sic opinatur Matth.de Afflict.in constitut.Neapolita.rubr.36.num.35.quòd pupillus potest vocare ad Curiam Regis viduam pauperem,& aliam personam priuilegiatam; quia † causa naturalis præfertur accidentali.

De quo legendus est Episcopus Couarruuias in practicis quæstionibus.c.7.nu.4. vers.primus etenim. ¶ Item nobilis ex genere† præfertur illi, qui ex propria virtute consequutus fuit nobilitatem, secundùm Bartolum in l.1.C.de dignita. lib.12. contra Cynum in l. prouidendum.C.de postuland. vbi Bartol.dicit, quòd nobilitas propriè loquendo est separata † à virtute: & pro Bart.cõtra Cynum est expressa d.l.2.partit.æ,quam supra retuli. De quo puncto legenda sunt quæ scribit Azeuedo in l.3.tit.1.lib.6.Recop. num.51. folio 12. Et nobilis † ex genere præsumitur vir nobilis,& studiosus,& è conuerso.l.quòd si nolit.§.si mãcipia.ff.de ædili.edict.lib.6.&7.quę sunt singulares,tit.18.part.2.cum alijs,vt per Alciatum regul.1.præsumpt.48. num.1. pagin. 127. De quo lege Rebuffum in tractatu de nominatio. quæstione 12. numero 3. & 10.

163 164 165

166 Item verba sunt intelligenda † simpliciter, & non secundum quid,cap.statutum, iuncto cap.licet canon.de electio.in 6. l.hoc legatũ, vbi Bart.ff.de legat.3. notat Decius in cõns. 52.nu.3. Ergo cum testator grauauit filium ad matrimonium cum filia nobilis, † intellexisse videtur de nobili simpliciter, & non secundum quid, & per priuilegium: & notat etiam Bartholom. Socin. in conf.9. num.22. lib.1.Et sanguinis qualitas † tanquam naturalis præfertur hæreditati. l.cum allegas. C. de castren.peculio:notant Alciatus in l.2.num. 38.ff.de verborum obligationibus, Bursatus in consil.148.num.44.lib.2. ¶Et si alicui fiat legatum in tempus legitimæ ætatis, vel promittatur aliquid, † non debetur ei, qui veniã ætatis impetrauerit, nec antequam naturaliter compleat ætatẽ legitimam,vt tradit Quintilianus Mandolius de ætate minoris, num. 86.De quo dubito,si dispositio dicat,cum sit ætatis viginti quinque annorum. Et aliud est esse exemptum, † & aliud habere priuilegia exemptionis. c.si Papa.c.volentes,de priuileg.in 6.Et aliud est esse religiosum, & aliud habere priuilegia religionis.c.si religiuso, de sententia excommunicatio.in 6. notatur per Bartholom.Socin. in conf.288. num.8.lib.2. Sic familiares Cardinalium, qui ex priuilegio sunt familiares, non gaudent priuilegijs familiaribus concessis,vt probat Gumezius in regul.impetran.benefi. vacan. per obitũ famil. quæst.13.pag.437. Et nobilis ex priuilegio† potest renuntiare nobilitati,vt resoluit Ioan. Gutierrez de iuramento confirmatorio,.p.5. cap.16.num.74.fol.66. ¶ Et verba *De hærede in hæredem masculum*,† intelligi debent de vero hærede per sanguinem,non per aditionem hæreditatis,secundùm AugustinumBeroium consil.81.num.13.lib.2. Simonem de Pratis de interpretanda defunct. voluntate, lib.3.interpret.5.dubit.1. num.20. fol.284. solut.10.&confirmo per duo consilia Pauli de Castro,& Baldi, quæ refert idem Simõ di cto lib.3.interpretat.& dubitatio.solut.1.numero 60. fol.328.Et primogenitus † non dicitur qui per fictionem est primogenitus, secundum Baldum in authent. cessante. C. de suis & legitim. hæredib. Aretinum in consil. 162.num.2.¶Et verba testamenti intelliguntur† secundum ius commune, non speciale, vt per d.l.vltimam.C.de his qui veniam ætatis impetra.tradit Curtius Iunior in consilio 54.num.13.& 14.ex hoc concludens, quòd conditio, *si nupserit alicui de familia*,† debet intelligi in gradu permisso à iure canonico, & non per dispensationem: quod refert Frãciscus Mantica lib.11.de coniectura ta mentis defuncti,tit.18.num.7.pag.558.quod dictum scribo in 4.p.q.40.Et nouissimè scribit Aluarus Valascus in conf.27.numer.4.quòd habens facultatem nominandi vnam personã ad bona vinculata, † nõ potest nominare rectorem & beneficiatũ alicuius ecclesiæ, quia appellatione personæ,intelligitur de vera & non ficta.Et clausula,*Quorum ordinariæ collationi*,de vera,† propria, ac naturali collatione est intelligenda, vt per Iacobum Puteum decis.164.num.2.lib.3.pag.357. Et ista seruiunt pro declaratione eorũ quæ scribit Otalora in tractatu de nobilitate.p.2.c.5. nu.29. pag.73.vbi concludit, † quòd exteri ab hoc Regno, si habeant priuilegia naturalitatis cũ derogatione expressa legum Regni,& probauerint nobilitatem in propria Prouincia cũ qualitatibus requisitis in illa Prouincia, obtinebunt nobilitatem in petitorio.

167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178

Tandem de materia quando dispositio quę loquitur in casu vero,† habeat locum in casu ficto, legenda sunt quæ notanter scribit Carolus Ruinus in l.Gallus.§.& quid si tantum, num.79. ff.de liber. & posthum. Et qualiter præscriptio immemorialis æquiparetur ficti priuilegio, examinat Aymon in tractatu de antiquitate part.4.numer. 128.fol.268. ¶Et hæc maiori ratione procederent, † vbicunq; testator qui maioratum vel melioratinnem fecit, esset miles, valde nobilis, vel illustris: tunc enim credendum est, quod odio habebat illos,qui nõn sunt eiusdem generis, & similis qualitatis, etiamsi ex Principis priuilegio essent nobiles:† nam nobiles sunt honoris immodici appetentiores,vt quotidie videtur,& tradit Ægidius lib.1. de regimine Principum.p.3.Guillelm.Benedict.in cap.Rainũtius,glus.1.nume.26.latè Tiraquel. in tract. de nobilitate cap.23.nume.1.pag.196.quod hodie tenet,sed vocat suam opinionem istud referendo Azeuedo in l.1.tit.6. lib.6. Recopilat. num.56. fol.8. quod etiam multis alijs modis probabo,& attende ad ea quę habẽtur curiosè

180 181 182

curiosè lector, quia multa peregrina & in varijs locijs sparsa, quæ ad plura negotia prodesse possunt, hoc in loco colligemus.

qua

quæ obueniunt, debeant reseruari successori. quando non habeat locum.n.299.
Doctores per priuilegium vel bullam, an gaudeant priuilegio Doctorum,nu.300.& 310.
Nobilitas propria virtute acquisita an sit sufficiens ad exequendam conditionem à testatore iniunctam,quòd quis ducat filiam nobilis, refertur quedam sententia,nu.302.& 303. Authoris opinio.n.304.
Ius sanguinis est incommutabile.n.305.
Nobiles ex priuilegio, si tamen descendunt à Iudæis,non admittuntur ad collegia, & confradias,& alia similia,num.306.& an sint vere nobiles.n.309.
Sanguinis macula an per indicium & famam probetur,num.307.
Ad nobilitatis verificationem vulgi opinio inspicienda.n.308.
Expenditur doctrina quædam Curcij Iunioris, quando filia non censeatur vocata ad fideicō missum de certa agnatione.n.311.
In substitutionibus verba non debent intelligi, vt verificentur in regula dispensatiua, numero 312.
Qualiter probetur quod quis descēdit de aliquo genere.n.313.
Filij sequuntur originem paternam & auitā, num.314.
Post num.314.inuenies summaria quæ desiderantur.

183 ET ad supradicta primò facit, quia † verba sunt interpretanda secundum qualitatem personæ disponentis, & recipientis, & 184 ideo licet priuilegium immunitatis † non transeat ad eos,qui ex fœminis sunt descendentes.l.1.in fine. ff.de iure immunita. §. 1. institut.de excusatio.tutor. de quo per Bart. & alios in d. l. 1. eundem Bartolum in l.1. ff. de consti.Princip.Alexandrum in l. quia tale.ff.soluto matrimonio. Decium in l.fœminæ,num.57.cum alijs, ff.de regulis iuris: & in consil.223. & in consil.448. & Tiraquel. lib.1.de retractu.§.1.gloss.9. numer.240. & Episcop. Couarru.in cap.Rainaldus, nu.13. in princip. de testamen. & Arium Pinellum in l.3.C.de bon.mater.num.30.cum alijs; id 185 tamen fallit,† cum fœminæ fuerit priuilegiū concessum:quia tunc priuilegium immunitatis porrigitur ad descendentes ex fœminis,secundùm Ancharranum in cons.339.quod incipit,pro maiori intelligentia: citat textum in l.penult.§.equitij.ff.de vsu & habitatio,in quo probatur,quòd verba testatoris sunt in-186 telligenda † secundùm qualitatem personæ, in cuius fauorem est dispositio facta: quē textum ornat Iaso in authent.ingressi, num.25. fol.19.C.de sacrosanct.ecclesijs:& in l.3.nu. 27.ff.soluto matrimon.& consilium Anchar. citant Ias.in l.Stipulatio ista habere licere.§, hi qui sunt,col.2.ff.de verbor.Bossi.in pract. crimin.tit.de Princip.num.145.pag.621.Ripa in l.ex facto. §.si quis rogatus, nu.7. ff.ad Trebellianum,fol.163. Quintilian.Mandos. in regul.Cancellar.34.q.52.num.5.fol.174. & tradit Cæpola in rubr.ff.de verborum significatione,nu.129.pag.468.Simon de Pretis lib.1. de interpretand. defunct. volunta, solutio.8. num.13.fol.69. Et in maioratu & emphyteusi dictum consilium Ancharrani citat Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteusim.q.20.num.2. vbi punctum egregiè more solito tractat in nostra etiā materia Ioann.Garcia in tractatu de nobilitate, glos.1.§.1.num.43.fol.49.vbi hoc citat.Etsi conceditur dispensatio illegitimo seculari vt possit habere beneficium,intelligitur de seculari pro qualitate personæ, vt notat Rebuff. in praxi beneficia.tit.de dispensation. super defectu natalium, num.56.pagin.413. & de qualitate personæ plura scribit Ioseph. Mascard.in tract.de probationib.lib.3.conclusio. 1249.nume.102.cum sequentibus,fol.191. 187 ¶ Et ad qualitatem personarum † est attendenda origo patriæ.l.quod si nolit. §.qui mācipia.ff.de ædil. edict. cum concordantibus, vt per Tiraquellum de legibus connubial. l. 7.num.8.Seraphinum de priuilegijs iuramēti,priuilegio.4.num.87.pag.30. Et verbum, *Istud beneficium*,intelligitur secundùm qualitatem personarum, secundùm Rebuffum in tractatu de nominatio.q.21.num.67. pagina 259.per dict.l.plenum.§.equitij. Et ex qualitate terminorum & confinium potest perpendi qualiter sit iudicandum,secundum Bartol.in tract. Tiberiadis figura 19. Calcan. in cons.90.num.11.

Et per prædicta dixit Iaso in l.2.§.liberos num.2.fol.102.ff.de in ius vocando,quòd licet masculinū genus in contractibus non cōprehendat fœmininū (vt plenè traditur per eundem Iasonem ibi,& Decium in d.l.fœminæ;& Tiraquellum vbi supra) id procedit nisi cōcessio à principio fuisset facta fœminæ. Et ponit exemplum in emphyteusi fœminæ data: Quod alijs etiam medijs fundat Iaso. & dictam doctrinam Ancharrani etiam sequitur Bartholomæus Socinus in l. Gallus. §. nunc de lege.num.5.in vers.potest etiam secundo loco limitari,fol.37. ff.de liber. & posthum. Et per illam num. 8. dicit, quòd aliàs per solennes aduocatos fuit consultum, & ipse sub-188 scripsit, † quòd si facta est mentio masculorū alicuius filiæ institutæ, vel alterius mulieris; ex quo tunc liberi illius mulieris non sunt agnati testatoris,nec mulieris, iuxta l. quoties, C.de suis & legitim.hæredib. non potest præsumi ratio conseruandæ agnationis, & consequenter veniunt in tali dispositione masculi ex fœminis,licet regulariter contra. Pro quo

facit

facit, quod scribit Paulus de Castro in l. final. num. 2. in vers. nota quod non destinguit. C. de verborum significatione, vbi dicit, quòd 189 in casu illius textus † cognati veniunt potiùs quàm agnati ex præsumpta mente disponentis, & dicuntur propinquiores: & de his vide quæ scribo in 2. part. huius operis. q. 6. & ad textum in d. §. equitij: plura scribit Franciscus Mantica in tractatu de coniecturata mente defuncti lib. 6. tit. 11. num. 1. cum sequentibus, pag. 236. Et qualitas personæ quæ ensem euaginauit excusat, vt tradit Bursatus in consil. 216. num. 79. libr. 2. ¶ Et per illum textum in dicto §. equitij, determinaui quandoque, quòd quidam iudices compromissarij dati à partibus super quadam causa maioratus, qui erant Doctores, & literati diffinie-190 runt causam & litem tanquam arbitri † iuris, & non tanquam arbitri compromissarij. Quæ sententia confirmatur ex doctrina Speculator. tit. de arbitris. §. final. versic. quid si simpliciter, Abb. in cap. Quintavallis, num. 42. de iure iurando, qui volunt, quod vbicunq; quis 191 procedere potest vt arbiter & arbitrator, † videtur iudicare vt arbiter, confirmat Felin. in cap. cum ex officij, nu. 32. de præscript. Ioan. Baptista in tractatu de arbitr. c. 4. cum pluribus sequentibus. Vanti. de nullita. tit. de nullitat. sententiæ ex defectu iurisdictio. ordina. nu. 173. pag. 351. licet contrarium teneat Bart. in l. si seruus plurium: & in l. final. ff. de legat. 2. Bald. in l. non codicillum. C. de testament. Aretin. in l. nemo potest. ff. de legat. 1. Natta consil. 7. in fine, & alij quos citat Mascard. in tractatu de probation. lib. 1. concl. 125. num. 5. folio. 129. & resoluendo materiam melius tractat Menochius in tractatu de præsumptionib. libr. 2. præsumpt. 77. per totam, pag. 211. & libr. 6. præsumpt. 4. num. 26. fol. 63. & præsumpt. 5. num. 2. fol. 64. & lege Gregor. Lopez in l. 23. tit. 4. part. 3. in glos. in verb. *Que lo ayan*. Et Speculator in tit. de arbitr. §. sequitur, versic. quid si compromissum, & Bar. tolû in l. dominium. ff. de furtis, & in l. si-192 miles. ff. de militar. testament. Et quando † quis videatur à partibus electus, vt arbiter vel arbitrator, elegãter explicat Andr. Gaill. obseruationem practicarum lib. 1 obseruatio. 150 num. 5. & 6. pag. 114. & notabiliter Alexand. in consil. 22. num. 15. cum. sequentibus, lib 5.

Et per prædictum etiam Aneharran. consilium dixit eleganter idem Socinus in l. cum auus. numer. 85. in versic. tertius casus. ff. de conditionibus & demonstrationibus, quod si fœmina testatrix habens filios masculos, & filiam, instituit filios, & filiæ reliquit certum pro dote, & grauauit filius de restituendo hæreditatem adinuicem, si quis eorum decederet sine filijs, & moriatur alter filias masculus relictis filiabus: tunc etiam neptis† ex- 193 cludit auunculum substitutum, quia non est censendum quòd fœmina proprium sexum odio habuit, quia vt ipse dicit, verba sunt intelligenda secundum qualitatem personæ, d. l. penultima, §. equitij: notat Rolandus qui plura ad propositum scribit cons. 76. num. 5. cum alijs, lib. 3. Sed hoc non procedit in maioratu constituto à fœmina, & à masculo simul, quia iudicari debet sicut maioratus à masculo constitutus circa vocationem masculorum, ad quod induco. l. quæritur. ff. de statu hominum: & in l. in multis, ff. eodem titulo, & facit doctrina Bald. in l. 1. ff. de Senator. vbi dicit, quòd si masculus & fœmina patroni discordant in præsentando ad ius patronatus, † vox masculi præfertur. Notant 194 Decius & Glos. Paris. in l. fœminæ, num. 4. ff. de regul. iur. de quo tamen videndum est quod scribo infra 1. part. quæst. 6. ¶ Et ex hoc ausus fuit dicere Tiraquellus in dicto tractatu de primogen. quæst. 10. n. 27. pag. 113. quòd licet statutum vel consuetudo præferens primogenitum in successione, non intelligitur de primogenita, secundum Baldum in l. multis. ff. de statu hominum; & alia plura quæ ipse refert (quod in 2. part. huius operis tractabitur) id procedit † si non sit fœmi- 195 na, quæ constituit primogenituã. Nec enim est † credendum fœminam exclusisse fœmi- 196 nam sibi similem: refert notata per Socinum in d. l. cum auus, & idem tenet Peralta in l. cũ pater. §. à filia, num. 64. pag. 335. ff. de legat. 1. & faciunt adducta per eundem Tiraquellum in dicta l. connubiali, in gloss. 1. part. 5. num. 26. fol. 91. col. 2. sed & idem Peralta in l. si quis in principio testamenti, numer. 169. pag. 470. ff. de legatis 3. post quam suam exposuit sententiam in illa tenebrosa quæstione, vtrum qualitas masculinitatis repetita cẽseatur? inquit, quòd si fœmina maioratum instituit, est coniectura, † quod noluit repete- 197 re qualitatem masculinitatis. Et per hæc scribit Antoni. Gama decis. 2. num. 8. quòd licet filij spurij & naturales non possint nominari ad emphyteusim ecclesiasticam virtute facultatis ad hoc data; fallit, † vbi à principio 198 emphyteusis fuit concessa spurio, aut naturali. Ad hæc facit, quòd ad emphyteusim concessam alicui pro se & hæredibus admittuntur hæredes extranei; vbicunq; emphyteusis fuit data seni & valetudinario, quia verisimiliter filios habere non poterat, secundũ Deci. in cons. 294. quẽ citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, par. 4. num. 172. pag. 87. ff. ad Trebellianum. Et si testator instituat clericũ eum grauando, vt si sine liberis decedat restituat hæreditatem, si habet filios illegitimos & naturales, † sunt capaces successionis, vt per 199 doctrinam Bartoli in l. hæredibus. §. vltimo,

 num. 4.

num.4.ff.ad Trebellianum: & alia tradit Menochius in tractatu de præsumptionib. lib. 4.præsumptio.78. num.39.fol.128.qui latè punctum resoluit. Et ista & quæ sequuntur præstant ingens argumentum pro confirmatione cuiusdam illationis, quam trado parte 2. quæstione 6. vbi tractatur, quòd si quis vocet cognatos ad maioratum, non videtur habuisse animum ad conseruandam agnationem, licèt vocet agnatos masculos.

Hinc etiam dixit glossa in cap.1. §.quia vidèmus, qui feud. dar. possunt, in verb. frater, quod licet regulariter fœmina sit incapax 200 successionis feudi, † hoc non procedit quando feudum à principio habuit originem à fœmina: per textum in cap.1. de natura success. feudi; & hoc sequitur & declarat Curtius in tractatu de feudis part. 3. in versic. circa primum fol.23.col.1.& idem tenet clarius in 4. libro feudorum quæst. 73. Et est communis secundùm eundem Curcium in dicto tractatu part.8. part.2. versic. supra dicta conclusio; licèt contrarium teneat Andr. de Isernia in §.vidimus, col.2. per textum in cap.1. de feudo fœminæ. Quorum doctrina procedere potest vbicunq; nō adsunt masculi, quia si 201 illi adsint, † fœmina excluditur, secundùm Iacob. de Ardizo, Iacob. de Bellouisu. Nicola. de Neapol. Baldum, Aluarot. & Afflictum in cap.1. de beneficio fœmin. Curcium Iunior. in tracta. feudor. par.3.q.1. limita.2. ad quod facit elegans consilium Carol. Ruin.49.num. 5.& 6. lib.1. quod intelligit procedere Roland. in consil.67.nu.21. lib.2. in feudo, vbi admittuntur agnati, quamuis non sint hæredes, secus in feudo hæreditario, quod ille latiùs fundat. Quare etiam licèt regulariter filij naturales excludant substitutum, † fallit 202 cùm persona sit indignitate constituta: similis enim similem amat. l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebellianum: & idem dicit ibi Bart. quando erat homo honestæ vitæ, & venerabilis obseruationis, ita quòd ei esset verecundia, si sua cognatio vel domus deuenirent ad bastardos: argumento l.1. versic. publicè. ff. de ventre in possession. mitten. Dynus in consilio 6. nume.9. & 10. & idem in nobili dixit Bald. in disputatione quæ incipit, Quidam nobilis: quem & alia refert Alexand. in consil.94. consideratis, num.1. lib.1. qui circa hunc punctum notabiliter loquitur, Deci. consil.425. num.12. Ripa in dicto §. si quis rogatus, num.44. Parisius consil.11. numer.47. lib.2. Gozadin. consil.29. nume.33. Socin. Iun. consil.57. nu.29. libr.4. Cephal. consil.111. num.20.& consil.23. num.42. libr.1. Tiberius Decian. respons.5. num.35. libro 1. Simon de Pretis lib.2. de interpretan. defunct. volunta. solut.2. num.301. fol.155. & tradit idem lib.3. dubit.4. solutio.1. nu.35 fol.325. Menoch. in tractatu de præsumptionibus lib.4. dicta præsumpt.78. num.34. fol. 128. Molina lib. de iustitia & iure tract.2. disputat.174. pag.1013. idem Menochius in cōsil.318. num.16. lib.4.

In qua materia noto vnū singulare, quòd si testator post factum testamentum aliquam dignitatem fuerit assequutus: † tunc inspecto 203 tempore testamenti, sicut inspici debet, cùm agitur de interpretatione voluntatis defuncti, potest intelligi de naturalibus sensisse, & similiter de legitimatis, secundùm Carolum Ruinum in consil.76. num.15.& num.1. lib. 3. Manticam lib.3. de interpretand. defunct. voluntate, tit.11. num.10. pag.79. ¶ Et qualitas personarum † dat intellectum varijs re- 204 sponsionibus, vt per eundem Simonem libr. 1. solutio. 7. numero 15. folio 68. & notatur per Bartholom. Socinum in consilio 86. num.13. libr.3.& consil.63. num.18. versic. tamen, eodem lib. vbi ex hoc & alijs dicit, quòd qua ratione voluit testator vocare filios legitimatos filiorū, eadem † ratione exi- 205 stimandum est voluisse vocare filios legitimatos nepotum, vel aliorum vlteriorum: de quo vltimo tracto in 2. part. huius operis q. 6. quorum sententia videtur expressa pro hac doctrina, quam hic fundo, de qua etiam per Rolandum in dicto consil.67. num.11. & numer.34. vbi declarat lib.3. Tiraquel. in tract. de nobilitate cap.24. num.15. Parisi. in consf. 1. num.41. lib.2 & alios quos citat Menoch. in consil.117. num.60. lib.2. vbi ex hoc probat, quòd qualitas † legitimatis cēseatur repe- 206 tita in primogenitis; quod confert ad ea quæ scribo infra q.1. à nu.1. in 2. part. & ead. par. q.6. à nu.79. cum sequentibus. Et doctrina Menochij eleganter tractat Bartol. Socin. in consil.63. num.19. cum sequentibus, libr.3. quem citat Anton. Peregrinus in tract. de fideicommiss. artic.16. num.90. fol.154. qui refert Pancirolum in consf.169. num.10.& 11. qui tenent contra Menochium, & vidi istum casum in grandi negotio super successione statuum, & est menti tenendum: de quo legēda sunt quæ de qualitatibus repetēdis scribit Mascard. in tract. de probationibus lib.3. conclusione 1266. num.1. cum sequentibus, fol. 206. & ista verba, quòd deficientibus filijs ex legitimo matrimonio succedant legitimati, † 207 habent tractum successiuum, secundùm Cassanæum in consil.62. num.11. Curcium Iuniorem in consil.48. nu.4. Alciatum in l. Gallus, §. quidam rectè. num.35.& 36. ff. de liberis & posthum. Menoch. in consf.376. nu.18 lib.4. & ad sententiam Bartholom. Socin. addo Socin. Iun. in consf.77. in fi. lib.3. quē citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cū ita. ff. ad Trebel. p.4. num.316. pag.104. & part.7. nu.49. pagin.201. Et legenda sunt quæ scribo infra quæst.

quæst.1.part.2. Et quod vbicunq; quis vocauit ad maioratum filium non addendo legitimum sit capax successionis filius naturalis, tradit Caldas Pereira responso primo pro Sibastione Limpo num.5. fol.201.

Horum authoritate scribit Carolus Ruin. in cons.27.num.5.& 6.lib.1. quod bona maioratus non possunt relinqui filio spurio,† sed nec etiam naturali, si pater est nobilis: quod decidit in quodam maioratu Hispaniæ Marchionis de Tarifa. Quod confirmo, quia filius naturalis non est de familia, secundùm Dynum in l. cum pater.§.mater. ff.de legat. 2. Bart.in l. tutelas.ff.de capit.diminutio.cũ concordantibus, vt per Tiraquellum in tractatu de nobilitate c.15.num.12 Cephalum in consil.440.num.82.lib.4.de quo lege quę scribo in 2.part. quæst.2.à nu.96.& traditur in templo iudicum,part.3.conclus.74.numero 12. fol. 42. Et est inspicienda in ista materia persona & qualitas testantis,† non instituti, vt volunt Doctores in dicto §.si quis rogatus;quos citat Hieronymus Gabriel in cõs. 121.num.51.quod durum est, & cõtra supra citata. Et qualitas viri, & eius conditio est attẽdẽda, vt præsumatur bona vxoris nõ esse paraphernalia. l. quæro.l.siue generalis.ff.de iure dotium,notant Bartol. in l. si constante 4. q.3.quæst. principal.ff.soluto matrim.& alij, vt per Ioseph. Mascard.in tract.de probationib.lib.1.conclus.311.num.8.fol.145.Et generaliter in qualibet dispositione non solum verba sunt intelligenda secundum personam ad quam referuntur,sed etiam secũdum qualitatem personæ,quæ verba profert,vt tradit Antonius Gamma decision.386. num.4. per l.si vno,ff.locati, & per dictum §. equitij, & l.sed & quæsitum,vbi Aretin.ff.de liberis & posthumis.¶ Et per hanc regulam,& per d. §. equitij, dixit Raphael Fulgos.in cons. 27. quod incipit, In proposita quæstione: quòd legatum factum† consanguineæ de vestibus, intelligitur secũdum qualitatẽ personæ legatariæ: ad quod propositum multa alia refert Iaso in l.stipulatio ista habere licere.§.hi qui sunt,nu.7.fol.68. ff.de verbor.obligationib. & in l.Stichum aut Pamphilum.§.stipulatio, & in l. liber homo,num.3.fol.161.ff.eodem titulo;& idem post Angelum in l.cum hi.§.si prætor,num.5.ff.de transactio.& in authen. ingressi,num.35. C. de sacrosanct. eccles. & in l.non solum,num.17.ff.de noui oper.nunciatio:& in l.si domus,in princip. post Baldũ & Raphaelem. ff. de legatis 1. Hippolyt. in rubrica.C.de probationibus, Deci in l. quoties idem sermo,num.3.ff.de regulis iuris.Alciat.lib.1.de verbor.significa,pag.45.Ludouic.Gozadin. in cons. 24. quæritur an Dauid num.11.Domin. Antoni. de Quesada libro quæstionum, c.22.nu.6.fol.80.Cassan.in cõsuetud.Burgund.rubr.6.§.4.vers.vestir,pag. 863.Quibus in locis varia reperies argumẽta pro fundamento nostræ sententiæ. Et per textum in d.§.equitij,probat Cynus in l.precibus.C.de impuber. quòd quãdo substitutio compendiosa est facta per verbum commune filio impuberi intra tempora pubertatis,† est pupillaris,postea fidei commissaria;quem citat Bart. licet eum reprobet in l.Centurio.q. 3.num.26. ff. de vulgar. vbi Doctores quæstionem latissimè tractant. Et semper ex dignitate legatarij † augetur legatum. l.si seruus plurium.§.vltimo. ff.de legatis 1. & in l. sed & si susceperit.§.sed & si proponat,vbi glos. notat.ff.de iudic.notat Tiraquel.in tracta.de nobilita.cap.20.num.153.pag.171.Et in legato facto per Regem nostrum Catholicum sorori suæ Reginæ Neapolitanæ, hoc tradit notabiliter Decius in cons.289.num.2. vers. octauo,& nono. Et dicit Felin. in cap.2. col. 2.versic.fallit secũdo,de tregua & pace,post Baldum in l.1.num.5.col.2,vers.pone quòd testator.C.de fideicõmis.fol.134. quòd si testator iussit vestire vxorem viduam,intelligitur dum in viduitate permanserit ex qualitate † personæ, iuxta d. §. equitij; nec sufficit quòd det ei vnum vestimentum pro tota ipsius viduę vita,sed quolibet anno:quia de more est,vt vestes quolibet † anno renouentur: notat & declarat Tiraquel.in l.boues. §. hoc sermone,limit.2.pag.160.ff.de verbor.significatiõn. & ad hoc propositum de vidua,cui testator reliquit vestes, vide bonum consiliũ Baldi 30.viso testamento, lib.5. quem refert Glos.Parisien.ad Alexand. consil.70. lib.4. & scribit notanter in nostra materia Gratus in cons.132.nu.16.lib.1.quòd ista verba(cõseruet domum)relata ad fœminam,intelligũtur † secundum qualitatem personæ, per d. §.equitij. ¶ Et donationes sunt interpretandæ secundum qualitatem personarum, quæ donationes faciunt, & secundum qualitatem personarum illas recipientium, secundùm Innocentium, Ioann. Andre. Abbatem, & Imolam in cap. Pastoralis, de donatio.quos citat Gregor. Lopez in l.27.tit.7.in glos.in verb.*viniessen*. part. 1. Et contractus præsumitur † factus secundum conditionem personæ, secundùm Bartolum in l. nemo. ff. de duobus reis. Ioannem Lopium in rubrica de donatio.inter virum & vxorem.§.9.num. 12.pag.27.vnde resoluit Hieronymus de Zanetin inter consilia Hippolyti cons.35.quòd licet emphyteusis ecclesiastica concessa filijs non possit transire ad filios:si tamen homini habenti tantum filiam concedatur eo tempore constituto in ætate quòd nullam habebat spem procreandi sobolem,†censetur emphyteusis concessa filiæ, tradit Hippolytus in l. 1. §.si seruus, num.10. ff. de quæsti. Pereira

de nominatio. ad emphyteusim. q. 20. num. 38. fol. 232. Et scribit elegāter Paulus de Castro consil. 5. quicquid dicatur col. 2. vers. videndum est, lib. 2. quòd cum pater non possit donare filio spurio nisi in causam alimentorum, vt notatur in c. cū haberet de eo, qui duxit in matrimo. & per Bart. in l. vltima. ff. de his quib. vt indig. & in alijs similibus locis, certè si pater donauerit filio spurio egenti alimentis, nec adiecerit causam alimentorum, censetur in eā causam donasse, † inspecta qualitate personæ cui donatur, re sert & cōfirmat Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num. 75. pag. 208. C. de reuocan. donatio. & eleganter Bartholom. Socin. in cons. 37. num. 8. & 12. lib. 3. scribit quòd verbum, *Parentela*, appositum à testatore, † est intelligendum secundum qualitatem personæ disponentis: & an voluerit masculos, vel fœminas vocare. ¶ Et ex qualitate rei legatæ præsumitur legatum relictum † pietatis, vel non pietatis causa, secundùm Baldum in authentic. similiter. C. ad l. Falcidiam, Barbacium in cap. ad hæc, num. 9. de testamen. cum concordantibus, vt per Iosephum Mascard. in tract. de probationibus lib. 3. conclus. 1172. num. 17. fol. 78.

218

219

220

Ex quibus confirmo doctrinam Gregorij Lopez in l. 3. tit. 13. in glos. in verb. *Mugeres*, part. 6. in princip. vbi resoluit, quod ex natura oneris appositi † constat, an videatur masculi tantum vocati, & exclusæ fœminæ, vt si Rex concesserit alicui castrū, & Ipse, & filius maior, & illius descendētes seruirent Regi in aliquo officio virili, cuius fœmina non est capax, nec ei conueniens. Et infeudatio Marchionatus potest fieri in fauorem illius, qui secundum qualitatem & conditionem idoneus esse censetur, vt tradit Roland. in cons. 1. nu. 97. lib. 1. ex Baldo in c. sane, col. 1. de renuntia. ¶ Cæterum ad hanc rem conuenit quod scribit Lucas de Penna in l. mulieres, col. 6. vers. 16. C. de dignita. vbi inquit, quòd si eon sanguinei mulieris dissentiāt de eius nuptijs, † est nobilioris arbitrium anteponendū, quia attenta illius nobilitate, melius prospiciet honorem & vtilitatem puellæ. Et legatum præsumitur † perpetuum attenta qualitate personæ legatariæ, secundùm Bart. in l. cum quidam. ff. de annuis legat. & Bartholom. Socin. qui rectè confirmat in cons. 48. n. 2. & 3. lib. 3. & Bald. in l. precibus, num. 39. C. de impuber. & alijs, ponit regulam generalem, quod quoties † aliquod refertur ad aliquam ætatem vel personam, debet intelligi secundum illam ætatem, & personæ qualitatē, per d. l penult. §. equitij. l. cum vnus. §. in alimentis. ff. de aliment. & cibar legat.

221

222

223

224

Præterea facit, quod in materia nostra scribit Peralta in l. Mæuio, num. 10. ff. de lega. 2.

pag. 497. vbi dicit, quòd melioratio facta filio sine designatione certæ partis, id est, tertij vel quinti, & sic quæ potest diuerso modo intelligi, † interpretatur secundum qualitatem & personam meliorati. Ex his etiam fit, quòd ad cognoscendum an causa sit impulsiua, vel finalis, † est inspicienda qualitas personarum de quibus dispositio loquitur, secundùm Baldum per illum textum in l. cum veterani in 1. notab. & in vltim. notab. C. de donatio. ante nupt. & sequitur Matth. de Afflictis in c. 1. nu. 103. ex quibus caus. feud. amittatur, quos citat Tiraquel. in libro de cessante causa, limitatio. 1. num. 51. fol. 110. & per regulā d. l. plenum. §. equitij. ff. de vsu & habita. scribit Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius, de testament. in verb. domum, num. 34. fol. 139. quòd licet quando testator reliquit vxori suę domum, & habitationem in vna domo ipsius testatoris, qui plures habebat, videtur relinquere habitationē in domo illa, in qua solitus erat cū illa habitare, iuxta textū & ibi Bald. in l. si quis argentum. §. 1. C. de donatio. † censetur tamen relicta habitatio in domo, quæ magis congruit qualitati suæ personæ. ¶ Et ex dignitate concedentis † colligitur, an cōcessio fuerit personalis, aut realis, cap. de cætero. de translatio. Butric. & Abb. in c. final. ne prælati vices suas, Bartholom. Socin. in cō sil. 34. num. 5. lib. 3. Bursat. in consil. 30. num. 7. lib. 1. & in cons. 131. num. 22. lib. 2. & circa illud quod tradit Guillelm. Benedict. legi debet Menoch. in cons. 331. num. 3. lib. 4.

225

226

227

228

Item facit, quia licet donatio in dubio non præsumatur. l. cum de indebito, cum similibus. ff. de probatio. cum similib. quam legem amplè exornauit Tiraquellus in l. si vnquam, C. de reuocand. donation. in verb. donatione largitus, num. 168. cum alijs: fallit tamen † in nobilibus, secundùm Glossam in l. vxor. §. vltimo, & ibi Bart. ff. de legat. 3. notat Bald. in l. si paterno, C. de negot. gest. & in l. 2. col. 2. C. de iure dotium, & alij, vt per Tiraquel. in tract. de nobilitat. c. 37. num. 47. pag. 532. notant Matth. ab Afflictis in cap. 1. quib. mod. feud. amittatur, & decis. 13. num. 19. Menochius de arbitrar. iudic. casu 88. nume. 22. Pinel. in l. 1. part. 1. num. 57. fol. 97. C. de bon. mater. Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 1. conclus. 554. numer. 58. & est norabile consil. Oldraldi 121. num. 13. facit gloss. in l. si voluntate, in gloss. a. C. de dotis promissione: & quod notat Iason in l. si non fortem. §. libertus, num. 8. ff. de condict. indeb. & in l. vltima, num. 18. C. de verbor. significat. & idem Tiraquel. in proximè citato loco num. 18. & additio Seguræ in l. cohæredi. §. cum filiæ, numer. 162. ff. de vulgar. & ista seruiunt pro cōfirmatione doctrinæ Francis. Mantic. lib. 7. de coniectu. vltim. volunt. defunct. tit. 10. n. 12. pag. 335. vbi

229

vbi scribit, quòd licet legatum personarū particularium debeat † strictè interpretari. l. numm. ff. de legat. 3. cū similibus, id fallit in legato à Principe facto, quia latissimè sicut aliud quodlibet priuilegium seu beneficium Principis † est interpretandum, & ibi hoc fundat contra Nattam in cons. 402. num. 59. latè Tiraquel. in tractatu de nobilitate cap. 37. num. 42. & num. 50. Roland. cons. 16. num. 35. lib. 3. Et conditio honesta vel licita, dicitur aut inhonesta vel illicita ex qualitate personæ eius, cui fuit imposita, † vt tradit Menochius in cons. 245. num. 15. lib. 3. ¶ Et ex qualitate rei relictæ probatur cuius cōtemplatione aliquid relictum fuit, secundum Bartholom. Socinum in l. 2. num. 7. vers. quarto & vltimo limita. ff. de rebus dubijs, Menochium in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 112. nu. 12. fol. 216. Et si substituta fuit ecclesia, ex ista qualitate colligitur, † quòd non excluditur à filijs naturalibus in conditione positis, secundùm Bald. in c. in præsentia, nu. 35. de probatio. vbi Felin. fallent. 1. & Deci. num. 42. & alij, quos citat Tiraquel. de priuilegijs piæ causæ, priuil. 94. Menoch. in tract. de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 78. numer. 66. fol. 130. Et si ille, cui alimenta legata sunt tempore legati habet vxorem debentur ei, quia legata censentur † secundum qualitatem personæ, vt tradit Menochius in eodem tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumptio. 157. num. 40. fol. 276. ¶ Et substitutio † extenditur de persona ad personam ratione qualitatis expressæ, secundum Curcium Seniorem in cons. 75. col. 10. Aymonem in cōsil. 155. num. 7. Parisium in cons. 66. nu. 67. lib. 3. & Menoch. d. lib. 4. de præsumptio. præsumpt. 71. num. 21. fol. 107. Et legatum factū coniuncto, vel ei, quem testator valde diligebat, † præsumitur factum de re meliori, secundùm Bart. in l. si cognatis, nu. 7. ff. de rebus dubijs, Socin. in l. 1. col. 3. vers. secūdus casus. ff. eod. tit. Decium in cons. 289. num. 2. & alios piures, quos citat Menoch. d. tract. lib. 4. præsumpt. 107. nu. 27. fol. 202. ¶ Et an tacita substitutio pupillaris excludat matrem, † colligitur ex qualitate substituti. & ex qualitate matris, secundùm Bald. in l. precibus. C. de impuber. & alios, num. 9. Franciscum Manticā de coniectura. ment. defunct. lib. 5. tit. 13. num. 9. pag. 177. Et pactum in retractu † censetur factum secundum naturam materiæ subiectę, & qualitatem personæ, vt tradit Gloss. Paris. in consuetudinib. Parisien. part. 2. §. 55. num. 152. fol. 95. Et qualitas personæ arguit, † an sit commissa falsitas, vel non, secundùm Bald. in l. 2. C. de falsi. & alios quos citat Menoch. in d. tract. de præsumptionibus libr. 5. præsumpt. 20. num. 5. fol. 25. ¶ Et secundùm priuilegium † nō derogat primum ex qualitate concessionis primi priuilegij, vt puta, quia cōcessum fuit piæ causæ, secundùm Romanum in l. si vero. §. de viro. ff. solut. matrim. & alios quos citat Menoch. in tract. de præsumptionibus lib. 6. præsumpt. 40. num. 5. fol. 96.

Et his etiam patrocinatur, † qui licet inter nostrates sit antiqua & magna controuersia, an filij legitimati excludant substitutum? de quo per Bald. in l. Lucius Titius, la segunda, ff. de hæredibus instituendis & in l. generaliter. §. cum autem. C. de institut. & substitut. Decium post communē in cap. in præsentia, de probatio. Tiraq. in d. l. si vnquam, in verb. susceperit liberos, num. 84. pag. 350. & num. 99. pag. 356. Gozadin. in cons. 25. nu. 3. & in cons. 48. in causa Florentina, qui cons. 29. videtur prima facie, num. 19. dicit communem esse opinionem, quòd non excludatur, pro qua facit hodie l. 12. Tauri. Tamen vbicunq; persona de cuius successione tractatur, est nobilis, seu in dignitate constituta, † nunquam filius legitimatus excludit substitutum, secūdùm Angel. in d. disput. quidam nobilis, in dubio 2. quem referunt Alexand. in consil. 67. consideratis lib. 1. n. 5. & Gozadin. in d. cons. 29. num. 33. quæ doctrina videtur expressa pro nostra sententia: pro qua plures citat Molina lib. 3. de primog. c. 3. nu. 3. fol. 17. Vnde etiam oritur, quòd si fœmina sit rogata hæreditatem restituere sub conditione, si sine liberis decesserit, filius naturalis † non excludit substitutum, quia propter mulieris honestatē non est credendum testatorem sensisse de filijs inhonestis, secundùm Bartolum in l. hæredibus. §. 1. ff. ad Trebellianum: quam sententiam latè defendit Costa in c. si pater, de testamen. in 6. p. 1. verb. si absq; liberis, numer. 38. pag. 150. cui addo Bartholo. Socin. in cons. 51. num. 22. lib. 4. Et huius officinæ est etiam communis opinio, quā refert Gloss. Paris. in consil. 1. pro Duce de Villahermosa, num. 44. vbi dicit, quòd ex qualitate alicuius, puta, quia erat nobilis, prohibitio † alienationis & fideicōmissum censetur esse perpetuum, & in rem, quod est notabile ad ea quæ notantur in l. filius familias §. Diui. ff. de legatis 1. & in l. 27. Taurina. ¶ Et quòd in ista materia sit † inspicienda nobilitas grauantis, & non grauati, tradunt Zuchardus in l. vltima, num. 7. vers. ego credo. C. de edict. Diui Adriani, Cephal. in cons. 333. num. 4. lib. 3. & ad doctrinam Angeli & aliorum addo Andre. Gailli obseruationum lib. 2. obseruatione 156. num. 5. pag. 250. Et ex qualitate rei relictæ præsumitur, † quòd testator voluit in agnatione permanere, & præsumitur tacitum fideicommissum, secundum Baldum in l. quoties, la primera, numer. 8. C. de fideicommiss. quod dictum etiam refero in 2. parte huius operis quæstione 5, à numero 20. ad quæ addo

addo Paulum de Castro consil.179.incipienti,in causa,quam magnificus, num.3. in fine, lib.1.vbi dicit hæc verba, *Propter consuetudinem,quæ solet esse in dominis terrarum,vt primogenitus succedat*.Et conditio loquentis† est consideranda ad cognoscendum, an verbum, *volo*,stet dispositiuè,secundùm Iocin.Iunio. in cons.179.num.37.vers.primo,lib,2.Menochium de arbitrar.lib.2.casu 496.num.44. quod est notãdum ad ea quæ scribo supra hac parte q.48.à num.262.cum sequentibus: sed & Carol.Ruin.eleganter in cons.208.nume. 6.lib.1.probat per plura fundamenta, quod licet posterorum appellatione regulariter veniant fœminæ,hoc fallit,† nisi ex conditione personæ aliud coniecturetur, vel vbi agitur de dignitatibus,vel honoribus, & in materia, quæ non conuenit fœminis, puta in iurisdictione. Et ad hoc etiam est notabile cõsilium Pauli castrensis 375. num.3.lib.1.vbi tradit, quod castrum videtur deputatum ad conseruandas agnationes:& idem Augustin. Beroi. in cons.84.num.10.lib.2.¶Et si castra vel iurisdictiones fuerint relicta, colligitur intentio testatoris † quòd voluit illa in familia cõseruare,& fideicommissum relinquere,secundùm Gratum in cons.5.num.19. & 20.lib.2. Manticam de coniectur.mente defunct.lib.6 tit.12.nu.8.pag.241. Et onus fideicommissi † censetur esse repetitum & perpetuum ex bonis illustribus & dignis relictis, vtputa turris,domus nobilissima,vel aliud simile,secundùm Ias.in d.l.quoties.num.1. Decium consil.23.Ripam in d.§.Diui,num.4.Aymonem in cons.878.col.penult. vers.his satis, Capicium decis.108.nu.4.& alios,quos citat Menochius in tractatu de præsumptio lib.4.præsumptio.69. num.18.fol.101.qui tradit, talia esse solita relinqui primogenito pro conseruatione familiæ.Et ex qualitate rei legatæ † colligitur,an sit legatum perpetuum vel tẽporale.l.defuncta,in fin.ff.de vsufruct.notat Crema.in singul.75.explicat latiùs Menoch. in d.tract.de præsumption.lib.4. præsumpt. 131.num.9.fol.240.& eodem libro, præsumptio.131.num.9.fol.240.¶Et filia † non est mittẽda in possessionẽ bonorum feudalium, vbi castrum esset munitum,ita quòd agnati si vincerent & obtinerent in proprietate,& esset difficilis recuperationis, secundùm Paul. de Castr.in l.2. C.de edict. Diui Adrian.tol, vbi Ias.Gozad.in cons.7.num.11.qui declarat num.12.Menoch.de adipiscen.possess.remed.4.nu.383.pag.86 latiùs de recuperand. possessio.remed.1. num. 314.pag.346. Et si pater nobilis concedat filio liberam peculij administrationem,† videtur ei permittere donare.l.filius.ff.de donatión. quem ad hoc notat ibi Romanus & in singula. 346. nobilitas: notat Iaso in l.contra. §. si filius. ff. de pact. col.1.& alij,quos citat Tiraquel.in d.tract.de nobilitate cap.37.num.41.

Hinc etiam est, quòd donatio præsumitur in nobilibus †propter qualitatem nobilitatis. vt post multos tradit Tiraquel. d.c.37.n.47. Pinel.in l.1.p.1.num.57. C.de bon. matern. & faciunt scripta per Mascardum in tract.de probation.lib.2.concl.981. num.3. fol.255. pro opinione Pinelli & aliorũ: sed quod Gratus tradit in d.cons.5.restringitur per Augustinum Beroium in cons.74. num.72. lib.2. vbicunq; castra & fortalitia, quæ prohibetur alienari sunt propugnaculũ & defensio illorum de familia:† & requiritur quòd hæc qualitas probetur,ex Iasone cons.96.libr.4. col. vltim.& etiam requiritur quòd illa qualitas, quòd sit propugnaculum & defensio à testatore exprimatur:& loquitur Beroius in quodam maioratu Hispaniæ Comitis de Tendilla.Sed & Carol.Ruin.in cons.17.num.1.lib. 1. scribit,† quòd ex qualitate rei relictæ colligitur, quod feudum ad masculos tantum debeat prouenire.Cui tamen dicto contradicere videtur singularis.l.44.tit.5.part.5.ibi, *En su testamẽto defendiendo algum ome que su castillo o torre*,quam legem lector videat: & ibi Gregor.Lop.in glos.2. & vide Philonem Iudæum in lib.de nobilit.pag.753.

Et est etiam ad propositum egregia decisio Guidon.Papæ 506. quæ incipit, In contractu matrimonij; vbi inter alia dicit, Quòd nobiles † ex consuetudine masculis,& nõ fœminis solent facere donationes: & ideo conconcludit,Quòd si pater in contractu matrimonij donauit primo nato ex ipso matrimonio vltra portionem suam, & in auantagium vnam domum fortem cum decem libris auri, ex quo matrimonio primo nata fuit vna Peroneta nuncupata,secundo natus fuit vnus filius Peronetus nuncupatus: talis donatio & auantagium censetur factum filio,licet secundo natus fuerit,& non filiæ,quãuis esset primo nata,quia nobiles ex consuetudine maribus,& nõ fœminis solent similes donationes facere:citat in argumentum.l.si seruus pluriũ §.final.ibi,*Sed & legatarij dignitas*. ff.de legat. 1.pro qua sentẽtia faciunt plura quæ scribo supra hac parte q.48.à num.41.cum alijs, præcipuè à num.140. cum sequentibus: vbi refero bonum ad propositũ dictum Peraltæ, quod est notabile ad plures contractus matrimonij,qui fiunt,quãdo filij vxores accipiunt & filiæ maritantur:& ad ea, quæ habentur in l.17.& 44.Taurin.& addo decisionem Guidonis Papæ 467.quam citat Episcopus Sarmiento in l.cum ita. §.in fideicommisso, numer.18.fol.115.ff.de legatis 2. & Aretin.in cons.162.col.3.

Ex quibus omnibus cõfirmo quod latè disputat Ioan.Gutierr.lib.2.practic.quæstionũ

q.93.

259 quæst. 93. per totam; vbi resoluit, quòd † vidua, cui debetur lectus quotidianus, non debet habere lectum sericum, per d. §. equitij; & alia quæ citat; quod tradunt Montaluus in l. 6. tit. 6. lib. 3. for. Ioann. Lopius & Barahona in rub. de donation. inter virum & vxorem, §. 1 1. numer. 9. pag. 34. & dico infra, & quod post alios plures, quos citat, resoluit Euerardus in centum locis loco 78. ab impossibili, pag. 490. vbi tradit, quòd donatio facta amba statoribus debet intelligi cuius contemplatione facta fuit secundum qualitatem rei donatæ: & tradit Menochius in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsumpt. 1 1 2. num. 9. fol. 218. Et de hoc legenda sunt quæ scribo supra quæst. 39. à numer. 96. cum sequentibus: & idem quod Ioann. Gutierrez volunt Bald. Augustin. Felin. Corsetus, & Afflictis, quos citat Menochius in tract. de præsumpt. libr. 4. præsumpt. 134 num. 4. fol. 242. ad quę addo Iasonem in d. l. stipulatio ista habere licere num. 8. ff. de verbor. obligation. Et qualitas personæ, vt scientia & nobilitas, facit vt
260 † cum aliquo dispensari possit vt habeat duo beneficia, vt per Rebuff. in praxi beneficia. tit de dispensatio. ad plura beneficia, numer. 43. pag. 372. Quintilianum Mandosium de signatur. gratiæ, tit. de dispensatione ad plura beneficia, fol. 82. col. 1. & 2. Et secundum qualitatē personarū coniecturatur cuius effectus sint clausulæ derogatoriæ, vt ex Mantica lib. 12. de coniectura. ment. defunct. tit. 4. docet Iosephus Mascardus in tract. de probationib. lib. 3. concl. 1281. num. 47. fol. 226. Et
261 quando qualitas personæ suadet, † conditio potest impleri per equipollens, secundū Carol. Ruin. in l. Gallus. §. & quid si tantum leatur. 1. num. 60. vers. tertio fallit, de liber. & posthum. Menochium in tract. præsumptio. lib. 4. præsumpt. 185. num 28. fol. 320. ¶ Et
262 pater videtur filio † donare expensas, quas cum eo fecit in studio literarum Grammaticarum; sine quibus filius secundum qualitatem personæ honestè viuere non potest, secundū Bart. in l. de bonis. §. non solum. ff. ad Carbonianum. Alexand. in l. si donatione. C. de collatio. Ripam in l. in quartam, num. 174. folio 149. ff. ad l. Falcidiam. Et dicunt Bald. & Angel. in d. §. equitij, quòd si testator legat vxo-
263 ri lectum, † non censetur legare de serico, quia repugnat viduis honestis, etiamsi testator mādet, quòd vxor tractetur sicut ipse tractauit, quod latius tradit Petrus Surd. decis. 150. nu. 1. qui disputat, si iurisperito legantur libri, an cōprehendantur libri humanitatis, & similes.

Tandem pro prædicta sententia facit, quia credendum est quòd si testator viueret, † &
264 de hoc interrogatus fuisset, non permitteret, quod filius contraheret matrimonium cū muliere, quæ esset nobilis per priuilegium, quia magna est differentia inter nobilem ex genere, vel ex sanguine (vt plusquam notissimum est) illud igitur † quod testator vellet, si viue 265 ret, habendum est pro expresso. l. Titius. §. final. ff. de liberis & posthumis. l. quoniam desideria, in primis verbis. C. de naturalibus liberis. Et verba statuti loquentis de successione filij masculi † sunt intelligenda in potiori 266 significatu, & sic de illo, qui est legitimus, & naturalis ex origine, non ex accidenti, secundùm Paulum de Castro in l. cum acutissimi, C. de fideicommis. Baldum in consil. 102. in fine, lib. 4. Bartholomæum Socinum in cons. 246. col. penul. vers. sed posito, lib. 2. & alios, quos citat Rolandus in consil. 83. num. 10. libro 3. qui hoc late confirmat. ¶ Et in spurijs licet legitimatis vix memoria, familia, † & do 267 mus, honestas conseruatur, præcipuè in nobilibus, vt per Menoch. cons. 173. nu. 73. lib. 2. vbi refert plures, qui Angelum sequuntur in d. disputatione, quidam nobilis, de qua in nu. 53. Et vbi aliquis de iure communi non admittitur ad aliquod officium vel beneficium, quod venit ex accidenti, † & id quod non po 268 test obtineri absq; dispensatione, non est cōsiderandum: vt eleganter probat Romanus in cons. 499. num. 4. per l. si vinum legauerit, ff. de vino legato; & decisio Rotæ in antiquis, decis. 20. ¶ Et hæc magis locū haberent, quando testator in vim conditionis expressæ successores in maioratu grauaret ad cōtrahendū cum filia nobilis, quia conditiones non debēt adimpleri per æquipollens, sed in forma specifica, † & indiuidua. l. per fideicommissum. l. 269 qui hæredi. ff. de condition. & demonstratio. cum concordant. quæ omitto, contentus bona remissione Peraltæ in l. neminem, num. 8. pag. 81. ff. de legat. 2. & Campegi. in tractatu de dote, part. 5. q. 13. fol. 116. cuius regulæ authoritate scribit Ludouicus Gozadin. in cō sil. 53. nume. 11. quod si concedatur emphyteusis masculis, & illis deficientibus fœminis conditio debet impleri in forma specifica, & donec masculi extent, fœminæ non admittuntur. Et pro declaratione prædictæ regulæ plura scribit Ioan. Gratian. in regul. 82. nu. 1. cum sequentibus; vbi inter alia numer. 3. tradit, quod quando conditio est apposita, non admittitur purgatio moræ, ex regul. l. Thais, §. intra. ff. de fideicommis. liberta. & per alia quæ refert, de quo legenda sunt quæ scribo infra. 2. part. quæstione. 4. illatione 8. & Franciscus Mantica in tractatu de coniectura ta mente defuncti lib. 11. titul. 16. num. 7. & 8. pag. 547.

Et ex istis dixit ad propositum nostrum † 270 Raphael Fulgos. quē post hæc scripta legi in cons. 61. domina Catherina suo testamento; quod si Catherina instituit Ioannam neptem vniuersalem hæredem grauatamque iniuncto,

quòd non possit nubere alicui, qui non esset oriundus terra Ripæ Tridenti, cuius erat ipsa testatrix, & qui non habitet in ipsa terra, & si dicta Ioanna secus faceret, ipsa Ioanna in tertia parte dumtaxat succederet, quòd si Ioanna nubat alicui, qui ex priuilegio Principis impetrauit, vt sit habitator CastriRipę, Tridentinæ diœcesis, & quòd pro tali habeatur, & reputetur quoad omnes honores, & vtilitates, quas hebent ciues originarij & natiui, & habitatores terræ prædictæ non sufficit, & incidit in pœnam à testatore adiectam, quod latissimè Fulgos. fundat, respondendo ad argumenta contraria, & sustētando, quòd valuit dicta conditio: quod dictum etiam refero in 2. parte huius operis, in principio. Et Canonicus verè creatus præfertur canonico perinde valere creato; quia vnus est verè canonicus, alter fictè, secundùm Rebuffum in praxi beneficiali, titul. de rescript. etiam ac perinde, num. 29. pag. 315.

Tandem vbicunq; ad priuilegium quodpiam consequendum requiritur certa qualitas, si ea inest fictè tantum, & non verè, † nō comprehenditur sub verbis legis. l. cum hic status. §. si sponsus. ff. de donatio. inter virum & vxorem, quem dicit singularem Aretin. in l. diuortio, col. vlt. ff. de verborum obligationibus, notat Tiraquel. in tractatu de primo gen. quæst. 40. num. 542. pag. 294.

271 Vnde etiam Imola in Clement. & si principalis, de rescript. scribit, quòd in Delegato Papæ † requiritur dignitas naturalis, non sufficit accidentalis: de quo legendi sunt Ancharranus in consil. 94. Decius in consil. 528. & in consil. 549. per totum, Parisius in consil. 27. num. 4. cum sequentibus, lib. 4. Quintilianus Mandosius regul. 13. reseruationis, num. 4. Gundisal. in tractatu de potestate de latere q. 5. Gambara de officio legati lib. 1. num. 27. cum sequentibus, pag. 4. Et familiaris beneficium non dicitur de reseruatis, quando fuit familiaris per priuilegium, secundùm Gomezium in commentarijs ad regulam de impetrantibus beneficia q. 53. in principio, Menochium lib. 2. de arbitrarijs, casu 201. numero 126. pag. 397. & Baldus in l. fœminam, in fin. C. qui testamēta facere possunt, scribit, quòd relictum quod capit vires ex dispensatione, non † recipit ius accrescendi: ex quo Grego. Lopez in l. 33. tit. 9. part. 6. in glos. in verbo, *Acresce r*, vers. & potest induci, tractat quæstionem, vt si ex priuilegio Principis quis faciat maioratū in duos filios, vel nepotes spurios, nam in defectum vnius alius habere possit totum per ius accrescendi. Et hoc etiam confirmatur ex his quæ scribit notanter Carolus Ruinus consil. 24. num. 12. & 13. lib. 2. vbi probat, quòd si maritus vxorem suam hæredem relinquat cum facultate, quòd post

272

273

eius mortem possit liberè relinquere, & diuidere hæreditatem & bona inter agnatos de Tauellis, nō potest eligere, nec nominare ad hæreditatem fœminam nuptam, quamuis natam de familia illa de Tauelis, quia non simpliciter, sed secundum quid est de illa familia. Et de fœmina grauata quod nubat alicui de familia, tradit Parisius in consil. 1. nu. 58. lib. 1. Et in illa quęstione an filius legitimatus sit per subsequens matrimonium, quam tractat Menochius in tractatu de præsumptionibus lib. 4. præsump. 81. fol. 136, tractat ex dicta regula iuris, quòd verba sunt intelligenda naturaliter, & non ciuiliter, si inquam numero 54. & 29. Et filius arrogatus † non est verè filius, vt tradit idē Menochius præsumptione 82. numer. 5. fol. 137. Sed & Decius consil. 433. num. 13. scribit, quòd verba testatoris propriè accipi debent, ex quo infert, quod bastardi appellatione non venit filius spurius, sed tantum naturalis. Et idem Decius consil. 443. num. 17. tradit, quòd constitutio quæ loquitur de primogenito, solum intelligitur in filio, quia nepos impropriè est filius. Et generaliter ille, cum quo dispēsatum fuit, non intelligitur in dispensatione faciente mētionem de aliquo, vt tradit idem Decius consil. 695. num. 19.

274

Ex prædictis omnibus etiam in practica sustentaui, quòd si testator in fundatione maioratus ordinauit, quòd in eo succederent hi, qui essent de nomine suo, non † possunt succedere illi, qui sub aliquo colore nomen assumant: pro qua sententia facit l. 3. in princip. ff. de tutel. glos. in l. 1. C. de cura. furios. & in l. 5. in verb. curatorem. ff. eodem tit. & quæ scribo. 2. part. q. 4. illatione 8. ex Menochio consil. 97. & quæ scribit Decius in consil. 120. col. 3. Cephal. consil. 251. num. 58. lib. 2. qui hanc illationem decidit in terminis in Ducatu Castellæ de Albuquerque. Quod confirmo per dictum Cæsaris Lambertini in tractatu de iure patronatus, part. 2. lib. 5. articul. 9. 2. quæst. principal. numer. 15. fol. 134. vbi tradit, quòd ius patronatus † non pertinet ad eos, qui sunt adoptiui ex parentela: citat Baldum in l. vnica. C. de appellatio. & idem vult Rochus de Curte in tractatu de iure patronatus, in verb. is, vel is à quo, num. 74. fol. 84. in paruis. ¶ Et grauamen nominis non est intelligendum † de nomine baptismali, secundùm Alciatum lib. 4. dispunctionum, cap. 5. Viglium in §. nominatim, numer. 22. institut. de exhæredatio. liberor. quos refert & sequitur Petrus Barbosa in rubric. ff. soluto matrimonio tom. 5. part. 2. rubric. numero 22. pag 15.

275

276

277

Prædicta confirmantur, quia verba debent intelligi simpliciter & absolutè, non secundū quid, vt supra dixi à numer. 123. quæ regula

etiam

etiam probatur in l. 1. §. 1. ff. de donatio. l. si ita quis, §. vltimo, ff. de legat. 2. cum concordantib. vt per Tiraq. in tract. le mors, part. 2. declaration. 9. num. 12. pag. 112. & quando valeat istud argumentum† secundùm quid, cõ 278 stat ex l. qui pœnæ, ff. de manumiss. & per Ripam in l. ait prætor num. 8. ff. de re iudicat. & alios, quos citat Rebuf. in l. quod iussit, ff. de re iudicat. in præfatio. num. 65. pag. 55. & ex regul. dict. l. 1. §. 1. ff. de donatio. venit quòd 279 fratres patrueles† non sunt simpliciter fratres sed secundùm quid, vt latè probat Ias. in consilio 206. col. 5. vers. Non obstat ergo primũ statutum, libro 2. Cephal. in cons. 616. nume. 74. cum sequentibus lib. 5. Et hæc confirmantur, quia regulariter nobilitatis priuilegia impetrant plebei & descendentes ex genere Iudæorum diuitijs, quas possident: & voluntas testatoris non debet hoc modo fraudari quia id esset iniquissimum, & in dubio à verbis testatoris & mente non est recedendum.

Et ex his etiam infertur dubiam valde esse aliam sententiam Gregor. Lop. in l. 5. titul. 13. par. 6. in glos. in verbo, *Mugeres*, col. 2. in fin. & col. 3. in principio, vbi dicit, quòd si cõditor maioratus in defectum masculi voluit succedere fœminam hac conditione, quòd nuberet homini sui generis, qui nomen suum haberet, & insignia, & nomen, & memoriam suam conseruaret, quòd mulier censetur patuisse conditioni nubendo extraneo, qui nomen & insignia testatoris accepit: quia hoc est contra apertam testatoris voluntatem, & 280 †nullo iure fundari potest, nec rationes quas refert aliquid vrgẽt. Contra quem etiam facit notabilis ad propositum doctrina Rochi de Curte in tractat. de iure patronatus, in verbo, ipsi, vel is à quo num 74. cum alijs, fol. 84. vbi vult, quòd stante dispositione, quòd ius patronatus non exeat extra domum, vel parentelam, quòd si quis ereetur vel adopte- 281 tur de illa parentela, †non potest fieri patronus per plures rationes, quas ibi adducit, & Rochum de Curte refert & sequitur Cæsar Lambertin. in tractat. de iure patronat. lib. 1. par. 2. quæst. 2. art. 9. num. 1. cum sequentib. fol. 134. qui hoc latè confirmat, & Fulgos. in dict. consilio 61. refert & sequitur Simon de Pretis lib. 4. de interpretand. defunct. voluntat. dubitation. 1. num. 6. fol. 443. & facit notabile consilium Menoch. 30. num. 1. 2. & 3. & cons. 233. num. 32. lib. 3. Et quòd ciuilitas 282 concessa per priuilegium †non comprehenditur in vocatione agnatorum, secundùm Cinum, Baldum, & Angel. in l. si filius, C. de bonis damnator. Carol. Ruin. in cons. 200. num. 19. libr. 2. Alciat. respons. 260. per totum, Bursat. in cons. 8. num. 29. ¶ Et fortior coniectura colligitur ex †nomine appellatiuo familiæ, 283 quàm ex proprio nomine baptismali, secundùm Bartol. in l. 1. num. 19. ff. ad municipalẽ, Felin. in procemio Gregor. num. 29. Dec. in l. 2. §. appellata, num. 5. ff. si cert. peta. eundem Bartol. in l. matrimonio, num. 4. vbi Barbosa in prima par. rubric. num. 23. pag. 15. tomo 1. Quod ego sequutus fui in negotio maximi momenti: cum quædam fœmina fuit grauata, †vt contraheret matrimonium cum ali- 284 quo de certa familia, & plura in comprobationem istius sententiæ scribit Ripa respons. 5. num. 24. cum seqq. & facit quod in hac propria materia primogenituræ scribit Cephal. in cons. 440. num. 82. lib. 3. quem cito supra quæst 48. quòd agnatio non conseruetur ex eo quod quis grauet filium assumere nomen & arma, nisi ipse de agnatione sit, tradit notãter Augustin. Beroi. in cons. 77. num. 22. libr. 2. Et est memorabilis doctrina Aym. in cons. 830. de testatore qui hæredem instituit, ea tamen lege ne bona testatoris possint trãsferri in eũ, qui non sit ex nobili stirpe, & nomen, & arma familiæ ipsius oportet, quẽ citat Mãtic. de coniectura. ment. lib. 8. tit. 17. n. 9. fol. 190. Et sic intelligenda sunt quæ scribo supra à nu. 41. ¶ Et quòd nominati in generali cognatione† non admittantur, maximè in 285 exclusionem descendentium à fundatore, tradit eleganter Paris. in cons. 51. num. 18. & 19 libro 2. Et ex virtute & effectu causæ naturalis, quæ præferenda est accidentali, quòd fratri factum legatum intelligitur† de fratre natu- 286 rali, non ex religione, secundùm Cæsar. Lambertin. in tractat. de iure patronat. lib. 1. par. 2 12. art. primæ quæstion. principal. num. 4. folio 114. facit singularis doctrina Decij in consilio 273. de hospitali qui non potest conseruare & sumere nomen familiæ testatoris, & eius memoriam conseruare, quem citat Cephal. in dict. cons. 196. num. 27. lib. 2. qui ad hoc pluribus rationibus mouetur, cuius doctrina periculosa semper mihi visa fuit, & in practica cautè custodienda propter sententiam Bartol. in l. si cognatis, num. 5. ff. de rebus dubijs, vbi notanter vult, quòd si quis relinquat fideicommissum familię alicuius tertij, †admittuntur ad illud fideicõmissum om- 287 nes qui ex illa familia processerunt, ac si propriè testantis familiæ factum fuisset, & idem volunt Salicet. in l. quoties ab omnibus, C. de fideicommiss. Alciat. in l. pronuntiatio, §. familiæ, ff. de verborum significatio. quos citat Molina libro 1. de primogenijs cap. 4. numero 43. fol. 28. vbi dicit hoc magis procedere, vbi in fideicommisso familiæ relicto alienę est grauamen nominis proprij, vel arma deferendi, & pro resolutione Molinæ faciũt quæ in propria specie & materia resoluunt Paris. in cons. 15. num. 77. & 78. & in cons. 18. num. 42. & in cons. 19. num. 34. 35. 36. 37 lib. 2. Cephal. in cons. 196. num. 21. lib. 2. Menoc.

noc.in conſ.117.num.23.lib.2.& in conſil. 220.num.33.lib.3.qui allegant Dec.in conſ. 228.numer.6.idem Cephal.in conſ.664. numer.50.libr.5.Socin.Iun.in conſil.39. numero 55.& 57.libr.3.Mazarium in conſilio 4. colum.4.verſ.De voluntate vero teſtantis, Riminald.Iun.in conſ.21.num.27.& 49.li. 1.quod reputo notabile.

Ad doctrinam autem Bald.in dict. l. cum ex oratione facilis eſt reſponſio ex ſupra dictis,& contra illum facit alia ſententia eiuſdem Baldi in l.in vrbe,ff.de ſtatu.homin. vbi dicit,quòd quando ex conſuetudine officia ſunt danda naturalibus ciuibus,† non poterunt illa habere ciues adoptiui,ideſt recepti ad ciuilitatem,quem inter alios citat Auendau.part.prima de exequend. mandat.cap. 19.numero 16.in fine,& hoc citat Azebedo in l.prima,titulo 3.libr.7.Recopilation. numero 5.folio 124.quòd eſt notabile ad eos, qui ſe opponunt ad beneficia huius Regni Granatenſis,& ad Prioratus Gienenſis diœceſis,quorum oppoſitores iuxta ſtatuta harũ diœceſum, quæ ad vnguem obſeruantur,† debent eſſe naturales harum diœceſum, vt poſsint obtinere beneficia & Prioratus.Quæ conſtitutiones ortum habent,à tex.in l.in Eccleſijs C.de Epiſ.&cler.vbi probatur,quòd extranei in Eccleſijs non ſunt ordinandi,& idẽ patet ex cap.neminem 70.diſtinctio. & ideo dicit gloſ.in cap.ſi proponẽte de reſcrip. vbi DD.quòd ſi forenſis impetrat beneficium,& non facit mentionem de loco ſui originis,gratia† eſt ſubreptitia: quia in dubio Papa intendit cuiq; in ſua patria prouidere,de quibus vide quæ notat Gregor.Lop.in l 13.in glo. in verbo, *Los hijos de la Igleſia*.ti.15.par.1.&l. 18.&.19.tit.3.li.1.ordinam.Roch. de Curte in tractat.de iurepatronat.fol.8.col.3.& eundem Gregor.in l.1.titulo 11. par.2. Rolãdum in conſ.47.num.67. libro 1. & Rebuf. in tractat.de pacifico poſſeſſore, num. 276. pagina 313.Ratio autem prædictarum conſtitutionum (vt obiter hoc agam) eſt,quia † præſumitur quis patriam diligere,ex qua ortus eſt,l.veluti,& ibi notatur,ff.de iuſtitia & iure.Et in electione officiorum ſemper † ſunt præferendi ciues originarij forenſibus,ſecũdum Lucam de Penna in l.quiſquis,C.de omni agro deſert.libro 11.vbi hoc ampliat etiã ſi ciuis nouus eſſet magis dignus originario, & ita in terminis notat Alciat.aduertẽdo prædictam rationem in tractat.præſump. reg. 1. præſumption.37.numer.3.pag.107.ad quod eſt expreſſa l.8.titulo 2.& l.23.eodem titulo,libr.7.ordinamenti,quæ ſunt ſingulares hodie l.12.tit.3.lib.7.Recopilat.ad quas vide Gregor.Lop.in l.2.tit.19.par.3.

Hinc eſt,quòd naturalis de aliquo loco debet præferri extraneo in præſẽtatione † beneficij,ſecundùm Abbatem in cap.ad decorem in fin.de inſtit.per textum in cap.nullus, & in cap.ne mireris 61. diſtinctione confirmat Dec.in conſ.542.numero 13.facit in ſimili l. 1.C.de metal.lib.11.vbi Bart. Angel.Paul.& Lucas de Penna vbi conſtat,quòd ciues ſunt † præferendi exteris in emptione frumenti, notat Roman.in conſilio 2.numero 7.ff.ſoluto matrimonio,Iaſ.in l. vltima, numero 12. C.de iure emphyt.& alij,vt per Tiraq.lib.1. de retractu,§.1,gloſ.18 .numero 2.& Epiſcop.Couarruuiam,qui hoc rectè explicat libro 3.reſolutionum,cap.14.num.6.fol.221. Et quando quis dicatur ciuis originarius,† vide latè Boer.deciſ.13.qui multa ſcribit pro intellectu l.18.& ſequentibus,tit.3.libr. ordinam.hodie l.14.titulo 3.lib.1. Recopilationis,& aliarum legum Regalium ſtatuentes beneficia non eſſe concedenda exteris à Regno Caſtellæ,& faciunt quæ ſcribit idem Boerius deciſ.260.num.21.cum alijs.Et aliud eſt quòd quis ſit ciuis,† aliud quòd pro ciue habeatur,ſecundùm Bartol.in l.3.§.ſi emancipatus,ff.de bonorum poſſeſsione contra tabul. & in l.1.§.ſufficit,ff.de bonorum poſſeſ. ſecundùm tabul.notat Iaſ.in l.cum quid,ff. de iure iurand.Gama deciſ.322.num.7.

Qua in re eſt ſingularis & menti tenenda l.19.ti.3.libr.1.Recopilation.quæ ponit qualitates,quæ requiruntur,vt quis dici poſsit naturalis iſtius regni ad obtinenda beneficia, † & prębendas,quæ lex tollit multa,quæ de iure communi erant dubia,de quibus per Feli. in cap.dilectus in 2.de reſcrip.Ioan. Gutier. in conſilio 7.per totum,Ioann. Gratian. Falcon.in regula 145.Azebed.in eadem l.19.& in ſuo caſu corrigit l.1.titul.20.par.2.l. 32. tit.2.p.3.l.2.titul.24.l.11.tit.26.par.4. & in alijs etiam caſibus videtur quod dict.l.19.ponit regulam,& ideo eſt multum conſiderãda.Et plura de materia qualiter probetur † origo ſcribit nouiſsimè Maſcardus in tractatu de probationibus lib.3.dict.concluſ.1141.n. 1.cum ſequentibus,folio 32.vbi tradit inter alia plura originem probari ex natiuitate maiorum,ex natiuitate propria, ex priuilegio Principis,ex ſepulchris,ex capellis, ex inſtrumentis antiquis,& alijs pluribus rebus,& demonſtrationibus,& prius cõcluſio.409.& 410.li.1.ad quos addo Iacob.Rebu.l.2.C.de annonis ciuilibus,li.11.n.4.fo.108.vbi tradit de imaginibus Regum poſitis in palatijs,& in alijs locis publicis & in parietibus,& alijs ſimilibus rebus,ad quod faciunt plura quę ſcribit Maſcardus in tractatu de probationib.lib. 3.concluſ.1141.num.16.& contra Bald. etiã facit quod notat Iacobin.de ſancto Georgio, & Dominic.in cap.ſi Epiſcop.de ſupplend. negligen.prælator.lib.6.vbi dicũt,quòd diſpoſitio illius textus volẽtis,quod vbi Eccleſia Cathe-

Cathedralis vacat, vel quasi vacat, ea quæ ob 299 ueniunt debent reseruari futuro successori,† non habet locum quando ex consuetudine præscripta, vel priuilegio, vacante Sede Episcopali spectaret ad Archidiaconum, vel capitulum, vel ad vnum de capitulo exercere iurisdictionem Episcopalem, quia talis consuetudo & priuilegium cũ sit stricti iuris, nõ debent extendi ad alium casum per id quod habetur in cap. vltimo de officio Archidiacon. notat Alexand. in consi.102. num.4. lib.6. istis conuenit doctrina Guid. Pap. quęst.78. num. 3. vbi probat, quod Doctores per priuilegiũ, 300 vel bullam† non gaudent priuilegio Doctorum, & idem decis.388. num.11. latè Quintilian. Mandos. in regul.16. Chancella. quæst. 20. num.1. fol.88. ad quod facit l.5. & 6. tit. 7. lib.1. Recopilation. & faciunt l.7.8. & 9. titul.2. lib.6. Recopilation. Quæ loquuntur de priuilegijs datis ad exemptionem tributorũ, decis. Iacob. Put.61. lib.2. vbi tractat de Doctore facto per priuilegium. Quibus etiam est iungenda quæstio disputata per Quintil. Mandos. in dict. regul. Chancellariæ 16. quęs. 44. fol.103. vbi tractat, si exterus Regni obtinuit literas & beneficium naturalitatis, vt possit habere beneficia & præbendas in isto reg 301 no,† an eidem præferatur in obtinendo beneficio naturalis istius Regni, quod etiam cõfert pro intellectu legum 14.15.16.17. 18. 19. & 20. ti.3. li.1. Recop & legẽdus est idem Mandos. quæst.45. in dict. regul. & regul.16. q.41. num.8. fol.101. Et quòd statuta quòd nullus recipiatur in Collegio, nisi vel pater eius sit inde oriũdus, iusta sint, vt tradit Ias. in consi.77. col.1. lib.3. per regulam l.2.§. item Varus, ff. de aqua pluu. arcen.

In vno tamen casu (vt ad superiora redeã) potest habere locum doctrina Gregorij Lopez, vbicunque filius, cui à patre iniungitur, prædicta conditio, quòd non contrahat cum illa, quæ descendit à genere Iudæorum vel Sarracenorum, acquisierit nobilitatem propria virtute, & egregijs factis (quod non semel contingit) vel propter merita maiorum suorum: imo vera nobilitas ab his ortum ha 302 buit: tunc etenim videtur† quòd satisfacit cõtrahendo cum persona talis cõditionis. Quod suaderi potest ex dispositione l.6. tit.27. par. 2. ibi: *A los que lo honrassen de sus enemigos, matando el caudillo de la otra parte, o prendiẽdolo, puedenles dar honra de hijosdalgo, e los q̃ no lo fueren por linage*, & l.2. tit.21. & l.21. eadem part. & l.4. tit.23. par.2. ibi: *Mas el tercero que viene por sabiduria a mayor fuerça que estos otros dos que diximos*, & facit text. in l. si quid bello, ff. de capti. & scripta per Alexãdrum in consi.209. ponderatis lib.6. num. 8. 303 vbi probat,† quòd nobilis ex virtute præfertur illi, qui est ex genere nobilis, quod tradit & latius disputat Staphil. de literis gratiæ & iustitiæ, tit. de prærogatiuis, vers. Vnde facio septimam conclusionem num 1. cum sequentib. pag.255. qui citat inter alia textum in dict. l. si quid in bello, & conducit l.1. tit.1 *De los caualleros*, lib.4. ordinam. nihilominus tamen quanuis in casu proposito per Greg. Lop. hoc vltimum verum sit,† in quæstione 304 nostra nequaquam procedere potest, quia quamuis aliquis propter egregia facta, vel alias nobilitatur per Principem, si tamen originem trahit à Iudæis vel Sarracenis, nõ purgatur vitium, & semen malum, quod in posteros deriuatur in omne æuum, & sic non obstante quòd per Principem nobilitentur, adhuc macula & vitium ossibus adhæret, quod deleri per Principem no potest, cùm sit quid naturale, & ideo incommutabile, §. sed naturalia quidem iura, instit. de iure natura. gentium & ciuil. & ius † sanguinis, quod est incõmutabile. l. iura sanguinis, ff. de regul. iur. l.34 tit. fin. par.7. Et sicut Princeps non potest de 305 rogare clausulas maioratus in præiudicium vocatorum, vt plenè probatur in principio 4. part. à nu.24. cum sequentib. ita nec in hoc dispensare potest non solum tacitè, sed nec etiam expressè & manifestè contrauenitur voluntati testatoris, qui illud semen abhorruit.

Pone etenim, quòd quis sit nobilis ex priuilegio Principis, cum quibuslibet clausulis, si tamen sit descendens à genere Iudæorum, admittetur ne ad Collegia, quæ non conceduntur, nisi mundis ab hac macula? vel ad dignitates, & præbendas Ecclesiasticas, quæ in hoc regno, & in Ecclesia Gienensi, & in Ecclesia Toletana, & in alijs Ecclesijs non conceduntur, nisi sint liberi à prædicto semine. 306 Certè† ex prędicto priuilegio non remaneret habilis ad prædicta, vel ad alias congregationes & cõfradias, in quibus non admittuntur, qui prędictam habent inhabilitatẽ, quod hodie refert Azebed. lib.1. Recopilat. titul.7 l.22. & vltim. num.4. pag.118. vbi etiam tra- 307 ctat, quòd macula probatur† per indicia & famam, & quod consistit in arbitrio iudicis quis dicatur Christianus antiquus, quod ante eum tractant Alphonsus de Castr. in lib. de iusta hæreti. punitio. lib.1. cap.7. fol.44. Auendan. in dictionario, in verbo, descendentes, folio 192. col.1. idem Azebedo in l.1. num. 162. fol.135. tit.2. lib.6. Recopilation. Ioan. Gut. lib.3. practic. quæstio. q.1. num.19. pag. 131. qui citat Auendan. Qua in re animaduerto ad statutum Ordinis Diui Iacobi lib.3. cap. 27. in additio. fol.110. ibi: *En ningun grado, por remoto que sea.* ¶ Et si inspicienda est vulgi opinio, qua fere nulla est maior,† probatio ad verificationem nobilitatis, vt probatur in l.6. ti- 308 tulo secundo, libro 4. ordinament. in versic. Pero

Pero si,& in pragmatica Regis Henrici 1543 hodie l.9.tit.11.lib.2.Recopilat. & notatur per Bartol.in l.1.C.de dignita.lib.12.& per alios plures,quos omitto,quos citat Azcbedo in dict.l.1.numer.164. Certum est, quòd 309 istius conditionis homines non sunt,† nec reputantur nobiles.De quo legenda sunt quæ scribit Otalora in tractat.de nobilitat.2. par. 3.partis,cap.7.per totum,pag.195.permitti igitur non debet,quòd successor in maioratu contraueniat voluntati testatoris,&tot beneficia amittat,quę conceduntur illis,qui ab omni macula sunt liberi,& denegantur illis, qui veniunt ex genere Iudæorum.¶Et ad prædicta facit quod scribit Angel.in l.vltima,C.de his qui veniam ætatis impetraue. vbi vult, quòd si legatum fuerit relictum alicui cum erit Doctor,intelligitur mediante † examine 310 Doctorum,non si doctoretur à Papa,vel Imperatore solo verbo,quod refert & confirmat Ias.in l.si quis maior,num.32.C.de transaction. Et in hac materia est magnifacienda doctrina Curc.Iun.in conf.54.num.12. 13. & 14.vbi resoluit,quòd si quis relinquit bona per fideicommissum masculis de certa agnatione,& illis non extantibus,marito propriæ filiæ,si talis filia nupta reperiatur cum aliquo consanguineo,cum quo non potuit cõtrahere filia matrimonium,quia erat consan-311 guinea intra quartum gradum,†non comprehenditur,nec vocata censetur ad fideicommissum,mouetur pluribus notabilibus rationibus,præcipuè,quia in substitutionibus† ver-312 ba non debent intelligi,vt verificentur in materia dispensatiua,per regulam dictæ legis vltimæ,C.de his qui veniam ætatis impetrauerunt,quam dicit esse expressam,quod in praxi in multis negotijs videbis,& per regulam dictę legis resoluit Ioan. Cirier in tractat. de primogenitura lib.1.quæstio.2.fol.3. col. 4. quod in Hispania primogenitum vocatur maioritas,&plura ad propositum. Et animaduerto,quod Curcius refert consilium Decij 441 debet esse consilium Decij 542. Et qualiter probetur quòd quis descendit de aliquo ge-213 nere,†notanter explicat Aretin.in cons.37. num.1.cum sequentibus,quem & alia ad propositum refert Mascard.in tractatu de probationibus lib.2.conclus.411.num.1.cum alijs, de quo legenda etiam sunt quæ scribo par.2. quæst 7.& ibi resoluit Mascard.num.6.quid 214 in antiquis:&filij† sequũtur originem patris, nam & auitam , non vlteriorũ, aliter necesse est nobis quærere agrum Damascenum,vt ex pluribus docet Siluanus in cons.1.nume. 691.cum sequentibus,ex l. assumptio. §. 1. ff.ad municipalem & alijs,quæ citat Mascardus in tractat.de probationibus,libro tertio, conclusion, 1141. numero nono , folio 33.

Graua-

Granato sub amissionis pœna, quòd non contrahat matrimonium sine patris & matris consensu, si alter decedat, sufficit cõsensus unius, n.407.

Stipulatio pœnalis super matrimonijs contrahendis inter ipsos contrahentes an valeat, n. 408,

HOC Autem in loco licet quodammodo sit extra materiam, quia supra est facta mentio de doctrina text. vbi Bald. in dict. l. cum exoratione, & in dict. l. liberos, C. de collatio. lectores admoneo, quòd ex prædicta doctrina, per quam dixi quòd paria sunt inesse alicui qualitatem per naturam, aut per priuilegium, potest inferri intellectus ad l. 10. tit. 9. lib. 6. ordinamen. statuentem, Regem† non debere concedere aut donare extraneis Regni villam, ciuitatem, aut locum, aut terrã Regni. Nam si Princeps ex priuilegio faciat aliquem originarium & naturalem huius Regni, cum ex Principis priuilegio insit iam illa qualitas naturalitatis, potest in talem effectũ prædicto modo naturalem propter magna seruitia facere donationem, ac si esset naturalis. Sed hic intellectus ad dictam legem periculosus videtur, quia dicta lex fuit facta propter bonum publicum Regni, & ne exteri fruãtur bonis, quæ propriè sunt naturalium Regni, & ne secreta Regni pandant, & paulatim fiant domini bonorum Regni, & propter alios bonos fines. Vnde non licet astutis interpretationibus† legum mentem fraudare, l. nõ dubium, C. de legibus, l. contra legem, ff. eodem tit. & hæc† priuilegia naturalitatis sunt odiosa, vt patet ex pragmatica data Pintiæ, anno 1525. l. 24. & ex alia Toleti anno 1525 l. 4. quæ leges sunt hodie in l. 16. tit. 3. lib. 1. in noua Recop.† sed Princeps omnia potest, l. disputare, C. de crimin. sacrileg. l. 2. C. de falsis cum concordantibus

315 316 317 318

319 Secundo deducitur† intellectus ad l. 30. tit. 4. lib. 2 ordinament. quæ dicit, quod iudices, quos vocamus, *Alcaldes delos hijosdalgo*, debent esse nobiles, prout plenius in dict. l. continetur: nam attenta doctrina Bald. sufficit, quòd sint nobiles ex priuilegio, dicta autem est lex est hodie 1. tit. 11. li. secundo Recopilat.

Tertio infertur, quòd in locis in quibus officia quæ nos vocamus, *Alcaldes de la hermãdad*, vel *Alcaldes ordinarios*, conceduntur nobilibus ad hoc, vt gaudere possint prædictis officijs, sufficit,† quòd sint nobiles ex priuilegio. De quo legẽdũ est quòd scribit nouissimè Ioan. Garcia in tractat. de nobilitate, glo. 1. §. 1. num. 50. fol. 50. & iterum, §. 35. num. 3. fol. 34. qui hoc refert & idem tenere videtur, quod vidi in practica in quodam aduocato certi loci, cui datum fuit officium tanquam nobili, eo quia erat aduocatus & graduatus per Vniuersitatem Complutensem. Et non debet esse quis nobilis in vno,† & in alio non & vna & eadem res non debet diuerso iure censeri, iuxta iura vulgata.

320 321

Quarto infertur intellectus ad l. 6. titulo 2 *de los hijosdalgo*, lib. 4. ordinamenti noui, hodie l. 9. tit. 11. lib. 2. ordinam. noui statuentẽ, vxorem nobilis viduam gaudere debere priuilegijs mariti, qui nobilis erat ex sanguine, nam ea lex procedere videtur in viduis, quæ nuptæ fuerunt *Con caualleros armados*, quos nos vocamus; gaudere etenim debent maritorum priuilegijs durante viduitate:† cum paria sint inesse alicui qualitatem per naturam, aut per priuilegium, quæ illatio fortificatur ex l. 13. tit. 4. lib. 4. ordinam. quæ est hodie l. 18. tit. 14. lib. 6. ordinam. noui, vbi licet officialium filij domus Regiæ non gaudeant priuilegio parentum, mulieres tamen illorũ viduæ remanẽtes gaudent illorum priuilegio, quæ lex est singularis ad hoc propositum, & conducit l. 7. tit. 2. par. 4. in vers. *E aun otra fuerça*, & l. 3. tit. 15. par. 2. l. fœminæ, ff. de Senator. l. cum te, & l. vltima, ibi: *Sentiat eius fulgorem*, C. de nupt. l. vltima, C. de incol. libro 10. ibi: *Mulieris honore maritorum erigimus.* Quod procedit etiam in exorbitantibus, l. vltima, vbi DD. notant, C. de priuilegijs schol. lib. 12. notatur post alios plures per Ioannẽ Lopium in rubric. de donation. inter virum & vxorem, §. 31. col. vltima, & per alios, quos refert Tiraq. qui de hoc latissmè agit, & multos concordantes adducit in tractat. de nobilitat. cap. 18. num. 1. cum seqq. pag. 112. vbi hoc tradunt in releuatione tributorum, & in alijs similibus rebus, & idem Tiraq. in tracta. de cessante causa, par. 1. numer. 107. pag. 42. quod maximè procederet,† quando priuilegium fuit concessum marito mortuo propter seruitia: quia vbi agitur de remuneratione, lata debet fieri interpretatio. secundùm Guil. de Cuneo, quem sequitur ibi Alexan. in l. 3. in principio, ff. quodquisque iuris, & Dec. in cap. vltimo, col. 2. de consti. & alios plures, quos refert Tiraq. in l. si vnquam, in verbo, donatione largitus, num. 85. pag. 2011. C. de reuocand. donat. & facit quoddam egregiũ cons. Bald. 303. lib. 2. quem refert Tiraquel, in verbo, donatione largitus, num. 55. quem ego latius refero in quæst. 15. supra à nume. 113. & hanc sententiam in proprijs terminis postquam hæc scripsi reperi tenere Otalorain, licet non se muniat prædictis omnibus fundamentis in tractat. de nobilitate, ca. 7. fol. 123. par. 4. quamuis hæc illatio difficultatem habere videatur ex eo, quod prædicta lex 6. hoc non dicit, nec leges 4. & 5. titul. 1 libro 4. ordinam. hodie l. 1. & sequenti. 1. li. 6. quæ loquuntur de priuilegijs militum, ex priui-

322 323

priuilegio Principis,quæ requirunt ad hoc, vt ipsimet milites ex priuilegio gaudeant immunitatibus,quòd habeant arma,& seruiāt in bello,& alia faciant,de quibus in prædictis legibus. Sed adhuc illatio æquitatem habet, † 324 cū ad hoc seruiat priuilegium maritorū,quòd licèt viduæ sint,præsumantur in eodem matrimonio durare. Et quamuis senatoria dignitas,de qua fit mentio in dict.l.fœminæ,& officium,de quo in dict.l.ordinamenti 13.tit.4 lib.4.sint personalia,& non veniant priuilegia ex genere,adhuc mulieres viduæ gaudēt maritorum priuilegijs,& hoc constat ex alijs pluribus legibus,quæ de hac materia loquuntur,quas Tiraq.& alij referunt,& hanc sententiam tàm veram , quàm æquam iu dico.

Quinto inferri potest,quòd est supplican-325 dum Summo Pontifici,si derogetur † ius patronatus laicorum , præcipuè illustrium personarum, etiamsi sit quæsitum ex priuilegio in quo caueatur,quod habeatur tale ius patronatus,ac si esset ex donatione & fundatione, cuius generis iura patronatus habent multi domini huius Regni,de qua illatione vide latius Episcopum Segouiens.in pract. quæst. cap.36.num.6.cui adde Rebuf.in praxi beneficial.in 3.par.signaturæ,in verbo necnon iure patronatus,pag.168.num.23.& Concilium Tridentinum sub sess.25.cap.9.fol.508 & sess.14.cap.12.& 13.pag.263 Iacob. Put. in 3.lib.decis.decis.308.num.1.cum sequentibus,pagin.406.& lib.5.decis.322.pag.105 & prius decis.309.Hieron.Gabr.conf. 195. num.2.vbi num.6.tradit vnum singulare in materia præsentis quæstionis,quòd filij illegi-326 timi † sunt capaces iurispatronatus ex dotatione & fundatione,non eius,quod conceditur ex priuilegio. Quintilian.Mandos.in tractat.de monitorijs, quæst. 68.fol. 34. vbi post alios quos citat,tradit, quod iuripatronatus laicorum rarò Papa in totum derogat,ad quem iungo Menoch.in conf.99. numer. 84.lib.1.citantem Episcopum Couarr. in dicto loco,vbi tradit,quòd Papa non derogat iuri patronatus laicorum præscriptione acquisito,latè & eleganter Cæsar Lambertin.in tractat.de iure patronatus lib.2.par.3 art.3.8.quæstion.principal.num.1.& 2.fol. 237. Et quòd in Hispania detur expectatiua ad beneficia iurispatronatus laicorum , testatur Staphil.de literis gratiæ & iustitiæ de forma expectatiuarum,vers.Quinta forma, nu. 5.pag.17. ¶Sed quòd Papa facilius deroget iuripatronatus acquisito per præscriptionē 327 aut priuilegium,† tradit ex pluribus authoribus Paris.in conf.46.num.27.lib.4.& tradit Mandos.in regul.1.reseruationis, quæstion. 10.num.3.fol.8.Menoch.conf dict.90. numer.87.quamuis his omnibus contradicere videatur,l.cum hoc status,§.si sponsus,ff. de donatio.inter virum & vxorem, per quam dicit Aretinus in l.diuortio,col.vltima,ff.de verborum obligationibus, quòd vbicunque ad priuilegium consequendum requiritur certa qualitas,si ea inest fictè tantum,& non verè,non comprehenditur sub verbis legis. Et ad hoc etiam illum textum ponderat Aretinus in l.1.col.14.in fin.ff.soluto matrimonio,cui conuenit elegans in proposito resolutio Hieron.Gabr.conf.195.num.6.vbi tradit,quòd ius patronatus,ad quod est vocatus antiquior de familia,† non competit filio le- 328 gitimato per Principem sæcularem,nec per Papam,ex notatis per Rochum in tract. de iure patronat.in verbo,ipse,quæst.34.& Lambertin.de iurepatronat.lib.1.par.2.art. 30. quamuis sit capax iurispatronatus ex fundatione & dotatione.

Sexto ex prædictis infertur intellectus ad illam altam & difficilem quæstionem , & in practica maximè necessariam:† an filius legi- 329 timatus per subsequēs matrimoniū natus ante matrimoniū præferatur in successione primogenituræ filio nato post factū matrimonium? De qua quæstione tractaui par.2.quæstio.2. vbi legendum,quibus addenda sunt scripta in proposito istius præsentis quæstionis per Tiraq.in l.si vnquā,C.de reuocand. donat.in verb.susceperit liberos,n.79.Portiū in cōs. 106.num.94.Molin.li.3.de primogen. cap. 3.num.5.fol.14.& Cephal. quem ibi retuli conf.82.numer.68.& conf.111. numero 10. Antonium Thesaurum decisione Pedemontana 196.

Septimo infertur intellectus ad declarationem textus in c.venerabilis de præbend.vbi Abbas notat,† quòd consuetudo quòd in 330 Ecclesia non admittatur nisi nobilis ex vtroquè parente illustris , ac scientię eminentis, est inualida,sed impręscriptibilis, de qua latè agit Celsus in consi.54.num.2.

Octauo infero ad id quod tractat Cæsar Lambertinus † in tractatu de iure patrona- 331 tus part.2.lib.2. art. 18. septimæ quæstionis principalis,folio 182.vbi tractat, an patronatus ex priuilegio possit variari? His tamen omissis (vt ad nostram materiam reuertamur) vlterius quæro, casu † quòd filius quem pa- 332 ter grauauit , vt non contraheret matrimonium cum muliere trahente originem à Iudæis,vel Sarracenis,primas cōtraxit nuptias contra pręceptum parentis , in secundis tamen nuptijs,quas prima vxore mortua celebrauit,paruit voluntati testatoris, an maioratum amittat? Et prima facie dicendum videtur quòd filius in hoc casu , quamuis in primis nuptijs testatoris voluntati non obedierit, nec conditionem impleuerit , potest tamen posteà illam adimplere , per textum in l.hæc

l.hæc conditio filiæ meæ in principio, ff. de conditionibus & demonstrationibus, in quo probatur, quòd si legatum relictum est filiæ si nupserit, si ea nondum nubilis ætatis nupserit, vel etiam coniuncta sit illi, cuius nuptijs interdictum sit, non censetur. paruisse conditioni, sed si posteà alteri vtiliter nupserit, conditioni paruisse censetur, & facit quod per illum textum notat Baldus in l. inuitus. C. de procura. de quo puncto plura scribit Tiraquellus libro 1. de retractu. §. 8. glos. 7. numero 7. pagina 44. quod confirmatur ex alíquibus, quæ scribit Pontius super l. Toleti vltim. partis conclusione numero 26. folio 197. Roland. in consi. 68. numero 21. cum sequentibus, lib. 4. Illis est simile, quod si pater accipiat emphyteusim sibi & vxori, eorumque filijs, debet intelligi de filijs vtriusquè, & sic primi matrimonij, non secundi, vt tradant Speculator titulo de locato. §. nunc aliqua, versic. 149. numero 175. folio 112. per textum in d l. cum vir vxuri, & Gama decisione 233. num. 2.

333 Sed his non obstantibus † contrarium persuaderi potest ex sententia Oldraldi consilio 16. numero 3. vbi dicit, quòd si testator in legato, quod fecit in fauorem filiæ extra legitimam, grauauit illam ne nuberet nisi mercatori, aut filio mercatoris, aliàs perderet relictum, & illa nupsit mercatori, & illo defuncto secundo nupsit non mercatori. decidit Oldrald. quod ex quo illa prohibitio erat perpetua, talis mulier secundariò nubens non mercatori, incidit in pœnam, & hanc decisionem sequitur Paulus Castrensis in l. hoc genus. ff. de conditionibus & demonstrationibus, & de isto consilio Oldraldi meminit Neuizanus in Silua nuptiali, libro 2. numero 28. pagina 142. vbi alios citat, & ista est communis opinio, & in vniuersum ab omnibus recepta, secundùm Peraltam, qui plures citat in l. vnum ex familia. §. sed etsi fundum, numero 31. pagina 334 604. ff. de legatis 2. vbi ex hoc † infert intellectum ad l. 49. Tauri, quæ prohibet filiam contrahere matrimonium clandestinum sub pœna exhæredationis, quod dictam pœnam sustinere debet, etiam si primo contraxit matrimonium in facie Ecclesiæ, & posteà facta vidua contraxit matrimonium clandestinum, & ibi infert etiam ad quendam casum de melioratione tertij, & quinti, in quo (vt ipse affirmat) consuluit & obtinuit, quam doctrinam refeco supra quæstione 50. numero 95. & hæc opinio Oldraldi tenenda est, quamuis contra Oldraldum teneat Costa in l. cum tale. §. si arbitratu amplia. 3. numero 10. ff. de conditionibus & demonstrationibus. Et ad hoc facit doctrina Alciati in l. boues. §. hoc sermone. ff. de verborum significatione, vbi inquit, quòd si testator in testamento dixit, lego Titiæ centum si Sempronio non nupserit, hoc voluisse videtur, vt nec primis nuptijs, nec secundis, neè vlterioribus Titia nubat Sempronio, quem refert & sequitur Episcopus Couarruuias resolutio. libro 1. capit. 13. numero 7. hoc confirmans: quia ea est vis negationis, vt totum quod sequitur neget, vt sua virtute æquè in distantia, ac in propinqua agat, secundum glossam in cap. cum dilectus in verbo suspensis de consuetud. quam valde commendat Port. Cardinal. ibi: cui similis in d. l. hoc genus. ff. de conditionibus & demonstrationibus, & pro opinione Oldraldi plura refert Tiraquel. in d. l. boues. §. hoc sermone limita 7. numero 1. cum sequentibus, pagina 190. & scribo infra part. 2. quæstione 6. nam postquam filius contra conditionem fecit, eo ipso testatorem grauiter offendit, maximè in hoc casu.

Nec quicquam refert, † quod hoc sit in 335 primo, vel in secundo matrimonio: cum eadem ratio in vtroquè sit, si respiciatur ad offensam, quæ testatori facta fuit. Quod fortius habet locum vbicumquè testator iussit, quod ipso facto & momento, quo filius, vel alius descendens in maioratu matrimonium prædictum copularet contra voluntatem, & præceptum testatoris, bona deuenirent ad successorem in gradu: quia tunc iste iure sibi iam quæsito ex facto prædecessoris, qui mandatum non seruauit nec actum, quem posteà ipse facit legitimè contrahendo, & iuxta voluntatem testatoris. † priuari non debet, l. vltima, vbi latè Iasó, ff. 336 de pactis, cap. quamuis de rescriptis in 6. & faciunt notata per Bald. Angelum, Imolam, & alios in l. in insulam. §. vltimo. ff. soluto matrimonio, & eundem Bald. in l. 2. C. de seru. exportan. & in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verborum obligationibus. ¶ Et quod semel factum fuit, retractari † non debet ex eo, 337 quod posteà superuenit regula factum legitimè de regul. iur. in 6. l. si Gaudentius. C. de contrahend. emptione cum concordantibus. Et sufficit, quòd contra conditionem fuerit semel factum, l. si quis hæredem. C. de institu. & substitutio. l. in substitutione. ff. de vulgar. latè Anton. Gabriel tomo 2. communium opinionum lib. 4. de fideicommiss. conclusione 8. numero 1. pagina 254. de quo legenda sunt quæ scribo parte 2. quæstione 4. illatio. 8.

Illis conuenit, quod scribunt Petrus Cyn. & Salicetus in authentico Sacramentum. C. quando mulier tutor. officio fungi possit, vbi volunt, quòd mater, quæ secundo nubit, † non potest recuperare tutelam filiorum, 338 quam

quam amisit per secũdum matrimonium, etsi denuo vidua efficiatur, & idem volunt Ioan. à Garonibus in rubrica. C. de secundis nupt. numero 106. versi. bene facit, Menochius in consil. 278. numer. 15 libro 3. qui plura singularia ad propositum scribit: & ad hæc facit quod scribit Costa in l. cum tale. §. si arbitratu fallentia 3. numero 3. pagina 169. ff. de conditionibus & demonstrationibus, vbi per l. hæc conditio filiæ meæ, l. cum ita. §. 1. l. hoc genus. eodem titulo, l. matrimonij, vbi Benedict. de Plumbin. scribit, quòd si mulieri legatum sit si Titio nupserit, & illa nubat Sempronio, † conditio statim extinguitur, licet posteà mortuo Sempronio Titio nupserit. Et ista maiori ratione procederent, vbicumque iste qui matrimonium contraxit, ex primo matrimonio filios habuit, & semen testatori odiosum, qui casus indubitabilis est, vt ad sensum patet, & pro istis retorqueri potest textus clarus in d. l. hæc conditio in illis verbis: *Et si testator de primo nuptiali iugo senserit, puto defectam conditionem.*

339

Et ex istis etiam clare patet, quòd si filius, vel alius successor in maioratu in primis nuptijs conditioni paruit, sed in secundis, vel vlterioribus contra præceptum à testatore iniunctum fecit, † incidit in pœnam à testatore adiectam: nam mens testatoris & ratio prohibitionis in omnibus nuptijs militat, & hæc confirmat Iaso in l. 6 sic stipulatus, numero 4. folio 208. ff. de verborum obligationibus. Et pro ista sententia facit, quod notanter scribit Simon de Pretis libro 4. de interpretanda defunct. voluntate, dubitatione 12. numero 66. & 67. folio 441. vbi resoluit, quòd si fœmina grauata nubere alicui de agnatione semel nupserit, & remanserit vidua, si secundò nubere vult, & retinere patrimonium, si testator posuit rationem, quod vult, vt bona in sua familia, vel agnatione conseruentur: quia ista ratio facit conditionem successiuam, † tenetur fœmina grauata contrahere secundas nuptias inter suos de familia, quos testator vocauit, mouetur per textum in l. si quis ita legauerit dum vxor. & l. pater Seuerinam. §. socrus. § de condition. & demonstratio. & doctrinam Bald. in l. humanitatis numer. 28. C. de impuber. & alijs, & doctrinam Angeli in l. si possessor. §. ait Senatus. ff. de petitione hæreditatis, & per alias authoritates, quas refert ad ista etiam facit notabile dictum Baldi in l. Titius, quæ est penultima. ff. de excusa. tutor. vbi scribit, quòd si testator reliquit vxorem suam vsufructuariam bonorum suorum, donec castè vixerit, ea autem primo anno pudicè vixerit, secundò autem impudicè, ob quod legatum suum amiserit, deinde verò ad castitatem redierit, † non per hoc recuperat legatum, quod iam per impudicitiam decidit, notat Tiraquellus in tractatu de cessan. caus. limitation. 11. numero 4. folio 137. & ibi numero 8. cum sequentibus, alia ad propositum scribit.

340

341

342

In materia etiam præsentis quæstionis libuit inserere quæstionem non leuem de facto etiam contingentem. Pater in † contractu matrimonij promisit facere maioratum in fauorem filij, & descendentium, quem in effectu fecit, & filius contraxit matrimonium cum illa muliere, cum qua factus fuit contractus matrimonij, ex quo matrimonio suscepit fœminam, & mortua fuit illa vxor, cum qua factum fuit pactum matrimoniale, & illius maritus, in cuius fauorem fuit factus maioratus, defuncta illa vxore contraxit matrimonium cum alia vxore, ex qua suscepit filium masculum, dubitatur, an talis filius masculus succedat in tali maioratu, vel fœmina ex priori matrimonio suscepta? In masculi fauorem † sunt leges Regni, & vniuersalis consuetudo Hispaniæ, quod masculus in eodem gradu est præferendus fœminæ, etiam maiori ætate, vt latius probo in 2. par. quæst. 6. Et doctrina Bald. in auth. qui rem, numer. 5. C. de Sacrosanctis Ecclesijs, vbi vult, quòd si maritus & vxor sunt simul inuestiti de emphyteusi pro illis & eorum filijs, intelligitur tam de filijs procreandis ex prima vxore, quàm ex secunda per l. placet. ff. de liber. & posthum. quam sententiam sequuntur Paulus de Castro, Socin. Boerius, Parpel. Alciat. & Beroius, quos citat Menochius in consi. 40. num. 25. lib. 1. prout refert idem Menochius in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptione 21. nu. 8. fol. 24. & legenda est doctrina Bald. in d. auth. qui rem citat in egregio casu in materia maioratuum Gregorius Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. in glos. *Sino el hijo mayor*, colu. 2. & conducunt notata per Manticam, lib. 4. de coniecturata mente defuncti, titul. 8. numer. 5. & 6. pagin. 123. Menochium in consi. 97. numer. 84. lib. 1. vbi de vocatione primogeniti multa ad propositum scribit, per d. l. placet, & alia consimilia. Quare inquit ad propositum Iacob. de Aren. in l. Lucius. §. quæsitum. ff. de legat. 3. quod si in contractu matrimonij quis donauerit primogenito nasciturо ex suo matrimonio quicquam præcipuum, ex quo matrimonio nascatur prius fœmina, deinde masculus, † non habebit fœmina, sed masculus, quem sequũtur Guid. Papæ decis. 506. in cõtractu matrimonij, Tiraquel. in tract. de primog. q. 10. num. 18, Nicol. Boerius decis. 204. nume. 32. ex doctrina Bartol. in l. Lucius. ff. de vulgar. vbi resoluit, quòd si testator habuit filios ex diuersis vxoribus, omnes admittuntur ad fideicommissum, prout latius tracto in 2. par. quæst. 7. quæ conclusio

343

344

345

Bart. ad propositum limitatur, vbi agitur de substitutione fidei commissaria, vt volunt Carolus Ruinus in consil. 120. numero 11. libro 1. & in consil. 166. numero 5. libro 2. Curcius Iunior in consil. 125. numero 6. libro 1. Socinus Iunior in consil. 126. numero 4. 5. 47. 48. libro 1. Franciscus Mantica de coniectura mente defuncti, libro 8. titulo 7. numero 3. pagina 330. & ad intellectum doctrinæ Bartoli in dict. l. Lucius est legendus Parisius in consilio. 59. numero 49. libro 3.

Id quo puncto obiter animaduerto ad vnum, quod dabit commodum & honorem,
346 scilicet, quòd vocatio primogenitorum † dicitur substitutio fidei commissaria, vt tradit Rebuffus in l. proximus 92. pagina 558. ff. de verborum significatione, ex Decio consilio 578. numero 13. & Curcio Iunior in consilio 48. numero 5. ad quem addo Augustinum Beroium in consil. 86. numero 18. libro 2. Decium in consil. 435. num. 3. & 4.

Nihilominus contrarium de iure existi-
347 maui verum esse † ob verisimilem, & præsumptam mentem paciscetium in primo matrimonio, quæ ea fuit, vt filij ex eo matrimonio succederent in maioratu, siue masculi, siue fœminæ essent, & fortassis mulier primâ aliter non contraheret matrimonium nisi præmisso pacto illo matrimoniali, quòd filij illius cuiuscumque sexus deberent succedere in ta
348 li maioratu, nec est existimandum † alienas successiones proprijs præponere, argumento l. cum auus. ff. de conditionibus & demonstrationibus, l. cum acutissimi. C. de fideicom miss. cum notatis ibi per Doctores, & in alijs infinitis locis concordantibus, & l. 10. titul. 4. par. 6. quam alijs in locis refero, & illud quod verisimiliter contrahentes disposuerent, si de hoc interrogati fuissent, habetur pro disposito, iuxta famosam glossam in l. tale pactum, §. final. ff. de pactis, l. Lucius Titius. §. 1. ff. de liberis & posthumis cum concord. quæ scribo in initio secundæ partis numero 98. & ad hanc conclusionem pondero casum notabilem in l. cum vir vxori. ff. de conditionibus
349 & demonstrationibus in tota lege præcipuè † in illis verbis: *Quòd testatorem verisimile non est de his liberis sensisse, qui se viuo ex alia suscepti fuissent*, & in l. matrimonij causa. ff. qui & à quibus, ibi: *Quasi de ijs nuptijs Senatus senserit, quæ post manumissionem nullis alijs interpositis sequutæ fuerint*, l. si inter. ff. de pact. dotalib. ibi: *Nam sufficit eos ex eo matrimonio nasci, in quo dos data est*, & l. cum pater. §. pater certam. ff. de legatis 2. de qua per Iasonem in l. duobus. §. si ei qui numero 8. folio 90. ff. de iure iurand. l. dotis promissio. ff. de iure dotium, l. Stipulatio de dote eodem titulo, l. stipulationem quoque cum l. & l.

cet, quæ statim sequitur l. inter socerum. §. vltimo. ff. de pactis dotalibus cum concordan. vt per Tiraquellum in dict. §. hoc sermone in principio, numero 2. cum sequentibus, oblitus (quod est miraculum) de dict. l. cum vir, quam in simili quæstione huic nostræ ponderant Carolus Ruinus in consilio 59. numero 56. versicul. præterea lib. 3. Nicolas Boerius decisione 276. numero 2. ad hoc legendus, & facit ad hoc doctrina Guidonis Papę decisione 267. post factum pactum, de qua per Purpuratum in l. vltima nume. 221. C. de pactis, Ripam responso 95. numero 2. cum sequentibus, Tiraquellum in tractatu de primogeni. quæst. 6. numero 51. & est textus notabilis in l. liberorum. ff. de verborum significatione, ibi: *Toties enim leges necessarium ducunt in cognatione singulorum nominibus vti, veluti filij, nepotis, pronepotis: cæterorumue qui ex his descendunt, quoties non omnibus, qui post eos sunt præstitutum voluerunt: sed solum his succederent quos nominatim enumerarent*. Et idem probatur † in l. commo- 350 dissimè 2. responso. ff. de liberis & posthumis, & conducunt scripta per Bartolum in l. placet. ff. eodem titul. vbi Paul. Aretin. & Ias. & Sarmien. in selectis, numero 16. & 17. Menoch. in d. consi. 40. numer. 1. vsque ad numer. 51.

Nec minus facit egregia sententia Baldi in cap. 1. §. filij nati, numer. 1. folio 48. si de feud. fuerit controuers. inter domin. & agnat. vbi, inquit, quòd valet pactum factum in contractu matrimonij, per quod paciscitur, quòd filij talis matrimonij † succedant in ta- 351 li re, & ponit exempla, quòd si Marchio, qui tenet feudum ab Imperatore, accepit in vxorem filiam Regis, quæ ei non nuberent nisi hoc pacto, quòd filij succederent in Marchionatu, & non alij de alio matrimonio, & tradit aliud exemplum, accepi in vxorem quandam nobilem, quæ dedit mihi decem millia florenorum in dotem, sperans filios successuros mihi, & aliter mihi non fuisset nuptura: suscepi ex ea vnum filium, & ex quadam meretrice habui plures filios spurios, quos feci legitimare ab Imperatore, ita quòd succedant pro virili, talis legitimatio est magna iniquitas, & magna circunuentio nubentium. ¶ Et quòd institutio facta de filijs non † comprehendat 352 filios ex alia vxore legitimatos, tradit Carolus Ruinus in consilio 76 numero 5. libro 3. per regulam l. filius à pătre. §. si quis ex certa. ff. de liberis & posthumis, & doctrina Iacobi de Arenis potius istam opinionem, quàm contrariam probat: cum loquitur in filijs eiusdem matrimonij, quòd si alterius essent matrimonij, diuersum iudica-

Nec

Nec obstat † etiam quod scribit Molina libro 2. de primogen. cap. 13. numero 26. folio 339. vbi tradit, quòd si grauatus contrahere matrimonium cum aliqua muliere, matrimonium contraxit, & posteà decessit mulier, non amittit maioratum: id enim in illo casu verissimum est, vt ad oculum patet, nostræ opinioni non contradicit. Et pro ista opinione & sententia faciunt etiam quæ de lucris nuptialibus, quòd ea debent habere præcipua filij prioris matrimonij, † scribunt Angel. in authent. de non eligend. secund. nuben. §. hæc notat Decius in cap. Ecclesiæ sanctæ Mariæ, numer. 35. de constitu. Ioann. à Garronibus in l. 1. C. de secundis nuptijs, numero 71. Ripa in l. fœminæ, numero 52. eodem titul. latè Michael Grassus in libro de successio. ab intesta. §. successio ab intestato, quæstione 7. numero 3. pagina 373. & idem quod Bald. in d. cap. 1. §. filij nati, vult ibi Præpositus numero 1. folio 78. Nicolaus Boerius decisione 200. 201. 202. & 203. in quibus locis plura bona ad propositum reperiuntur, & Iacob. Aluarot. numero 2. & 3. folio 84. & Bald. in d. §. filij refert additio Capellæ Tholosan. 453. Dec. consi. 216. numero 2. & faciunt, quæ scribo supra quæst. 48. num. 205. cum sequentibus.

353 Pro quibus etiam videntur † duo textus. Primus in cap. 1. §. mulier si de feud. fuerit controuers. ibi: *Mulier habens feudum relictis filijs ex duobus matrimonijs decessit, inter quos feudi quæstio, & aliarum rerum maternarum vertebatur, obtinuit filios prioris matrimonij tam in feudo, quàm in cæteris potiores esse.* Secundus in cap. 1. de filijs natis ex matrimonio ad morganaticam contract. & textum in d. §. mulier vocat mirabilem Curti. in tractatu de feud. part. 3. versi. circa primam, numer. 27. pagin. 231. licet dicat, quod communiter Doctores intelligunt illum textum de consuetudine locali, non autem de generali. De quo textu meminit Euerardus in centum locis, loco 12. de feudo ad emphyteusim versiculo sexto istud, & faciunt quæ scribit in ista materia Andre. de Isernia in cap. mulier si de feud. fuerit controuers. numero 1. folio 149. & in cap. filij nati eodem titul. folio 155. & Matthæ. ab Afflictis in d. cap. mulier, numer. 1. folio 190. & in cap. filij nati fol. 198. & Afflictum & Curcium citat nouissimè Caldas Pereira de renouatio. emphyteus. quæst. 13. numero 13. folio 101. vbi ex hoc resoluit, quòd vbi ad renouationem emphyteusis concurrunt filij prioris matrimonij, & filij secundi matrimonij, per mortem patris vltimi possessoris, † filij prioris matrimonij sunt præferendi, & idem Caldas Pereira de nominatione ad emphuteusim, quæst. 14. numero 4. folio 163. tradit mirè ad propositum, quòd masculo ex secundo matrimonio est deneganda emphyteusis, & dari debet filiæ fœminæ natæ ex priori matrimonio, quo tempore fuit data res emphyteutica, ex Alexandr. in consi. 119. numero 5. libro 5. & alijs quę citat, & faciunt scripta per eundem Pereiram in tract. quęst. 15. numero 29. folio 172. & quęst. 14. numero 37. folio 162. vbi plura ad propositum conuenientia scribit, & quadrat multum singularis doctrina Rebuffi, quam refero supra hac parte quæst. 48. Sed Præpos. in d. cap. 1. de filijs natis de matrimo. intelligit illum textum generaliter procedere in bonis quæsitis causa matrimonij, quod multum confert ad nostrum propositum. ¶ Et mulier tempore contracti matrimonij † potest pacisci, quòd succedant tantum filij ex primo matrimonio, vt per l. sed si plures. §. in arrogato. ff. de vulgar. & l. 1. §. id quod. ff. de collatio. bonorum scribit Matthæ. de Afflictis in d. §. mulier. numer. 4. folio 190. & ibi Iacobus Aluarotus numero 2. folio 80. qui adducit simile de lucris nuptialibus, vel alijs bonis prouenientibus ex primo matrimonio, prout supra scripsi, & idem tradit Andreas de Isernia in d. §. mulier, folio 56. hodie folio 147. vbi Liparulus, qui omnes verè & realiter † præsupponunt, quòd in tali primogenitura non debent succedere nisi filij talis matrimonij, & Guido Papæ in d. decisione 506. expressè fatetur, quod in istis donationibus scrutari debet voluntas donantis, & paciscentis, & in qua præsumptione sint hij, qui faciunt tales donationes, & talia pacta facta videntur contemplatione illius matrimonij, in quo promissio fuit facta, & in consequentiam in fauorem filiorum talis matrimonij, argumento l. pactum. C. de collatio. Et pro hac sententia faciunt etiam quæ scribo part. 2. quæstion 6. à numero 276. cum sequentibus, & 4. part. in principio à numero 64. & quæ scribo supra parte ista quęst. 24. à numer. 16. cum sequentibus, & facit quod scribit Betrandus in consilio 175. instrumentum libro 2. quòd si fiat pactum in contractu matrimonij, quod superstes habeat mille de bonis eius, quem præmori contingeret, tale lucrum erit præcipuum, nec filijs est conferendum. Notat Ripa in dicta l. fœminæ, numero trigesimo. C. de secundis nuptijs. Item, cum in conuentionibus magis mens, † quàm verba sint expectanda, l. in conuentionibus. ff. de verborum significatione 219. negari non potest, quòd si cum patre contractum fuit, vt faceret maioratum in filium ob causam onerosam matrimonij, quòd finis principalis fuit, non quod in vita filius gauderet bonis maioratus, & multoties moritur ante patrem. Sed quòd

Margin numbers: 353, 353, 355, 356, 357, 358

der, & Socinus in d.l.placet, Angel. in consi. 51.quod latius disputat Menochius in tractatu de præsumptio. libro 4. d. præsumpt.21. num.13.cum seqq.fol.24.

Istis est germanum, quòd si in contractu matrimonij fiat pactum, vt si vxor moriatur superstite marito, ipse maritus lucretur dotem, aut partem dotis, † non reuocatur tale pactum ex natiuitate filiorum, secundùm Alexandrum in consi.162.visis his, quæ copiosè numero 4.libro 6.quam doctrinam varijs rationibus & authoritatibus confirmat Tiraquellus in d.l.si vnquam, in verbo donatione largitus, numero 216.pagina 257. Istis finitimæ sunt rationes legis 17.hodie l.1.titul. 6.lib.5.& l.44.hodie l.4.titul.7.eodem libr. 5. quæ prohibent reuocare meliorationem, & maioratum constitutum per contractum onerosum filijs, quæ leges etiam conducunt pro confirmatione nouæ opinionis Ioan.Gutierrez de iuramento confirmatorio, part.1. cap.59.numer.13.folio 165.vbi vult, quòd si pater ob contractum matrimonij promisit filium meliorare, talis filius melioratus, sed nec illius vxor non possunt remittere meliorationem in præiudicium filiorum, si ad talem maioratum & meliorationem fuerunt filij etiam vocati, prout etiam scribo supra hac prima part. quæst.22. ¶Et quòd ad substitutionem & vocationem factam ad filios alicuius mulieris filij alterius mulieris † non admittantur, tradit in notabili casu Parisius in consi.86.numero 32.libro 2. Et quòd dispositio d l.cum auus.ff.de conditio. & demonstratio.habeat locum in parentibus institutis à filijs si liberi sint ex eodem matrimonio, & non sint liberi ex alio matrimonio, volunt Cyn.Iacob.de Rauena, & Alberic.in l.ex facto.§.cum autem, & Angel.in § si quis rogatus. ff. ad Trebellianum, & alij quos citat Bartholom. Socinus in d.l.cum auus, numer. 14. ¶Et quòd famosa l.si vnquam. C. de reuocand.donatio. procedat † tam in filijs primi matrimonij, tum in filijs secundi matrimonij, tradunt ibi Bald.& Tiraquellus in verbo susceperit liberos, numero 267. pagina 421. qui citat Cardinal. Florentinum Alexand.consi.20.& facit etiam ad prædicta doctrina Speculatoris, quam cito supra numer. 193.& ista etiam seruiunt ad decisionem singularis quæstionis, quam scribo supra hac prima parte quæst.39. à num.120.cum sequentibus, quibus non obstat d.l. placet cum l.sequent.ff.de liber.& posthum.quia vt fatetur ibi gloss. in verbo qui, ex quacumquè illud procedit fauore testamenti, & regula est in contrarium. Quibus est addēda doctrina Baldi, Angeli, & Salicet. in l.si quis prioris.§. C.de secund. nupt. de qua per Gregorium Lopez in l.2.tit.12.part.4.in glos. in verbo, *Sino el hijo mayor*, folio 45.colu. 1.versi. sed pone, quod cauetur in maioria, qui loquuntur in nostra materia.

Item quæri potest, pro intellectu istius materiæ, testator prohibuit ne successor in maioratu contraheret matrimonium cum descendente à Iudæis, vel Sarracenis sub pœna amissionis maioratus, successor in maioratu matrimonium contraxit per verba de præsenti contra voluntatem testatoris cū aliqua muliere, quæ maculam patiebatur originis Iudęorum, vel Sarracenorū, non tamen copula consummauit matrimoniū, quia mulier decessit, vel ob aliam similem causam, an nihilominus incidat in pœnam à testatore dispositam? Ratio dubitādi est, quia testator qui dictam prohibitionem fecit, & pœnam apposuit, ad illud primæuam considerationem habuit, ne proprium genus inngeretur, aut misceretur cum generatione Iudæorum, vel Sarracenorum, ex quo posteri testatoris grauati macula in infinitum aspergeretur, quod est quam notissimum. † Cum igitur hæc ratio cesset, vbicūquè quis quamuis contraxit matrimoniū per verba de præsenti, non tamen copula consūmatum fuit, quia ante consumationē ipse contrahēs, vel vxor mortua fuit: sequitur à ratione cessante, quod ex verisimili mente testantis in pœnam lapsus non fuit, & cum ratio cesset, & dispositio sit pœnalis, & præceptum à testatore iniūctum sit odiosum, potiùs debet restringi, quàm ampliari regul.odia.de regulis iuris in 6.l.cū quidam.ff.de liberis & posthum.cum concordantibus & conditio, si nupserit, intelligitur validè, & effectualiter, l.hæc conditio magna.ff.de conditionib.& demonstrat.confirmat ex aliquibus Ioan.Cephal.in consi.312.nu.62.lib.3. Et contrahens sponsalia in casibus à iure prohibitis, si non cōtraxit matrimoniū, solūmodo † punitur pœna extraordinaria arbitrio iudicis, secund.gl.in Clementina vnica in verbo contrahere de consanguinita.& affinita. quod dicit esse tenendum menti Euerardus in centum locis, loco 97.à destructione consequentis, versi.hoc tamen scias, pagin. 568. Et bigamus † non est qui primas nuptias non consummauit.c.debitum de bigam. c. ex publico de conuersione coniugator. Ex quo & alijs scribit Ripa in rubrica.C.de secund.nuptijs, nu.10.quòd † nō dicitur contraxisse secundas nuptias, qui primas non consummauit, & habetur respectus ad turbationem sanguinis, vt post Dec.tradit Ripa in d.rubric. num.9. Et ad hoc facit notabilis doctrina Bartholi in l.vltim.ff.de condi.sine causa, vbi dicit, quòd † mulier repetere potest dotē, quam dedit pro contrahendo matrimonio cum aliquo cōsanguineo, vbicūquè matrimonium non fuit de facto copulatū, sed tantummodo fuerunt sponsalia contracta,

quam ſententiam ſequuntur ibi Angel. Paul. & Iaſo, qui pluribus rationibus confirmat: præcipue ex doctrina Baldi in rubrica. ff. ſoluto matrimonio, vbi quærit, quare minus puniatur mulier dans dotem pro matrimonio illicitè contrahendo, quàm pro contracto de facto: quia primo caſu repetit, ſecundo non. Et dicit, quòd ratio diuerſitatis eſt, quia in matrimonio contrahendo non fuit turpitudo conſummata, & pœnæ quæ imponuntur ipſo facto per legem, † requirunt turpitudinem conſummatã, & non inchoatam, l. 3. §. hæc verba, ff. quiſquè, iur. & iſtam Bartoli opinionem refert, ſequitur, & confirmat Gregorius Lopez in l. 51. titulo 14. part. 5. in gloſſa, *Caſando*, & hac pro ſententia induci poſſunt plura quæ ſcribit Tiraquellus in tractatu de legibus connubialibus in gloſſa. 2. em pouuoir, folio 250. numero 18. in quo tamen loco pro maiori parte loquitur in ſponſa de futuro. Et conducunt, quæ ſcribit Lucas de Penna in l. mulieres, C. de incol. & in quo loco, folio 73 in principio. Et quòd ſponſa non traducta non mutet domicilium, notat Tiberius Decianus in practica criminal. libro 4. cap. 8. numero 7. folio 153. & plenius eodem, libro 4. cap. 9. numero 54. folio 159. per l. ea quæ la 2. ff. ad municipal. & alia quæ citat.

373

Quibus tamen minimè obſtantibus, contraria opinio ſuſtentari poteſt, † & verior videtur ex l. nuptias. ff. de regul. iuris, & ex l. cum fuerit. ff. de conditionibus & demonſtrationibus, & alijs pluribus, quæ ſcribo in quæſtione 39. ſupra eodem, & matrimonium dicitur perfectum † ante copulam, cap. beata, cap. coniux, cap. omne 27. quæſtione 1. & dicit Chryſoſtom. Matthæ. 19. homilia 33. Verum eſſe matrimonium, veraſquè nuptias ex ſolo coniugali conſenſu abſquè copula. Et cum iam poſsidens maioratom, qui grauatus erat, contrauenerit teſtatoris voluntati, & per illum non ſteterit, quin matrimonium copula cõſummaretur, ſed ex facto fortunæ, † excuſari à pœna non debet, l. qui ea mente. ff. de furt. & conducunt aliqua, quæ ſcribo in 4. parte huius operis, quæſt. 12. & aliquid in quæſtione 17. quibus congruit quod ſcribit Aretinus in conſi. 67. col. 2. verſi. venio ad primum, vbi reſoluit, quod grauatus de non contrahendo matrimonio cum aliqua perſona, dicitur contra facere contrahendo matrimonium per verba de præſenti, licet copula non conſummauerit, quem refert Simõ de Petris lib. 4. de interpretand. defunct. voluntate dubitatione 1. numero 2. folio 442. quod confert ad ea quæ ſcribo ſupra q. 39.

374

375

376

Nec obſtat, quod dictum fuit de veriſimili mente teſtatoris facientis maioratum: quia teſtatorem veriſimile eſt reſpexiſſe, quòd filius vel aliàs deſcendens non contraheret ſponſalia per verba de præſenti, licèt matrimonium copula non perficeretur. Quia quamuis non tam grauiter teſtatorem offenderit, ſicut ſi matrimoniũ copula conſummaret, & filios haberet, † nihilominus tamen iniuriam teſtatori fecit, & ſi contrarium teneremus, ſequeretur maximum abſurdum, quòd licet ſucceſſor in maioratu, qui renuit iuſtam teſtatoris voluntatem ſeruare, matrimoniũ copula conſummauerit, & filios haberet qui poſteà mortui fuerunt, vel nunquam filios habuiſſet, tametſi matrimonium aliquo tempore durauerit, non incideret in pœnam à teſtatore adiectam, quod abſurdiſsimum eſt, & à doctis hominibus alienum, teſtator itaquè habuit etiã reſpectum ad ipſum contractum matrimonij. & hoc conſiderauit, ſicut liberorum procreationem, facit regula l. in iure ciuili. ff. de conditionibus & demonſtrationibus, l. in iure ciuili. ff. de regulis iuris, vbi ſi non ſtat per eum, qui conditionem exequi tenebatur quo minus impleatur, habetur pro impleta. Sic in propoſito, cum ſtet per grauatum, & non contrahat, quòd filios procreet, ſed ex facto, & voluntate Dei, à pœna † non eſt excuſandus. Nam idem operatur propoſitum in propoſito, quod oppoſitum in oppoſito, l. vltima. §. vltimo. ff. de legatis 3. Et ex hoc etiam infertur, quòd ſi ſponſa de præſenti ante copulam ſubſequutam (quod non ſemel contigit) defuncta ſit, pœnam pati debet. Et iſta ſententia confirmatur, quia etiam in materia pœnali † ſponſa de præſenti venit appellatione vxoris, vt patet ex l. 2. titulo 15. libro 8. Ordinamenti, & ex l. 81. Tauri, quæ eſt hodie l. 4. titulo 20. libro 8. Ordinamenti. Ex qua lege etiam fundari poteſt in illis verbis: *Aunque ſe diga y alegue que el dicho matrimonio fue ninguno*, quod ſucceſſor in maioratu, cui prædicta pœna appoſita fuit, incurrit in pœnam à teſtatore adiectam, etiam † ſi matrimonium quod contraxit, fuerit ex aliqua cauſa nullum, facit l. cum qui duas. C. de adulterijs, capit. nuper. de bigam. l. quod ergo, §. quod autem. ff. de his qui notantur infamia. Ex quibus legibus patet, quòd quando lex conſiderat ſolum animum † facientis, & non iuris effectum, tunc etiam faciens actum nullum, incidit in pœnam, & facit doctrina Bartoli in l. non dubium. C. de legibus, numero 20. vbi Fulgoſ. qui tenent, quòd quamuis actus factus contra legem ſit nullus, intelligitur quoad commodum illorum, qui contrahunt, non quantum ad illorum damnum & odium. ¶ Et illa confirmantur per l. hæredibus. §. final. ff. ad Trebellianum, vbi Paulus per quem textum inquit Aretinus in conſil. 18. quod ſi teſtator prohibuit minorem alienare bona cauſa confer-

377

378

379

380

381

382 conseruandæ agnationis, † per alienationem factam per minorem etiam nullam, incurritur in pœnam fideicommissi præstandi alij in casu alienationis sequutę, & idem probat Corneus in consi. 243. libro 3. latè Simon de Pretis libro 2. de interpretanda defuncti voluntate in solutione dubitationis secundæ, numero 52. cum sequentibus, fol. 132. quem etiam refero in 4. parte quæstion. 13. vbi legenda sunt alia huic rei cunuenientia, quamuis hæc cōtrouerti possunt per textum cum ibi notatis in l. 45. condemnatum, ff. de re iudicata, quem ampliant & ornant Felinus in cap. ex tenore de rescript. numero 4. fol. 45. Tiraquellus libro 1. de retractu. §. 1. glossa 2. numero 6. pagina. 39. Ex quibus authoribus latissimè apparet, quòd actus nulli censentur

383 tanquàm † si facti non fuissent, de quo latissimè tractaui supra quæstione 48. numero 164. cum sequentibus, & conducunt notata per eundem Tiraquellum in tractatu de legibus connubialibus in gloss. de son marit. quæstione 33. numero 34. folio 352. quod confirmo ex dicto Rebuffi in tractatu de nomination. quæstione vltima, numero 14. pagina 266. vbi tradit, quòd contrahens matrimonium

384 nullum † non amittit beneficia, quæ habet ex Cardinal. in Clementina gratiæ de rescrip. & regul. non præstat impedimentum de regul. iuris in 6. Et matrimonium

385 non legitimum, † nec validum non impedit aliud, nec de eo est curandum, capit. significasti de eo, qui duxit in matrimonio, quam polluit per adulterium, notat Marc. Anton. de Cuchi. de institu. maior. libro. 5. titulo 12. numero 84. pagina 612. & faciunt quæ scribo supra quæstione 48. Et licèt possessor maioratus contrahens matrimonium contra prohibitionem testatoris iniquè fecerit,

386 negari tamen non potest, † quòd non ita testatorem offendit, sicut si matrimonium validum contraxisset, ex quo liberos poterat procreare indignos genere testatoris. ¶ Nec obstat dicta l. 81. Taurina, quia ibi est casus specialis propter offensam, quam mulier sponso fecit in adulterio, quamuis sponsalia, aut matrimonium nullum esset, de qua lege tractaui supra quæst. 39.

Sed pro prima opinione facit l. 3. titul. 6.

387 part. 7. vbi mulier † est infamis per contractum secundi matrimonij per verba de præsenti, nec est necessaria copula, vt constat ex illa lege, & faciunt tradita per Rebuffum in tractatu de pacifico possessore, nu. 223. pag. 305. vbi confirmat opinionem gloss. in c. 1. de cleri. coniuga. libro 6. quæ tenet, quòd per contractum matrimonij absque copula per

388 verba de præsenti † amittitur beneficium, & ibi etiam tradit, an amittatur beneficium si matrimonium sit nullum, de quo supra dixi. Et ista sententia etiam corroboratur ex aliquibus quæ tradit Ripa in rubrica. C. de secundis nuptijs, numero 16. & 17. ¶ Et de excusatione mulieris, quam pater, vel frater, aut consanguinei ea ignorante matrimonio copulauerunt, quia ad eam non spectabat inquirere mariti conditionem, † lege Menochium

389 de arbitra. iudic. lib. 2. centuria 2. casu 182. numero 72. ex qua doctrina confirmati potest quod scribit Molina libro 2. de primogen. cap. 13. numero 33. fol. 340. vbi ex l. vltim. ff. qui petan. tutor. & scriptis per Cagnolum in l. qui cum alio. ff. de regul. iur. numero 20. scribit, excusandam esse mulierem & minorem, qui contra præceptum testatoris, & cōditionem ab eo adiectam matrimonium contrahunt, ad quos etiam addo Fuluium Pacianum in tractat. de probationibus libro 2. cap. 3. numero 220. folio 16. Carolum Ruinum consi. 100. libro 3. & consi. 51. libro 5. Cephalum in consi. 312. numero 120. libro 3. & consi. 133. num. 40. libro 1. vbi hoc notanter tractat. & Abbat. in cap. final. numero 6. qui matrimon. accusar. possunt, vbi vult, quod excusatur minor si ignorauit prohibitiones iuris in aliquo gradu, in quo consistēs imprudenter contraxit, quem citat Sforcia Oddi in tractat. de in integrum restitutione part. 2. quæst. 81. artic. 1. numero 55. pagina 865. & ad conclusionem & materiam lector videat egregiam l. 51. titul. 14. part. 5. & facit l. 50. præcedens, & quod scribit Decius in consi. 535. de filia minore, quæ iussu matris abortum fecit, quem citat Menochius libro 2 de arbitrar. casu 357. numero 20. Carol. Molin. in consuetudin. Parisiensib. part. 1. §. 13. numero 16. folio 151. & lege quæ scribit in proposito Antonius Gabriel lib. 6. communium opinionum tit. de legitimatio. conclus. 4. nu. 1. cum sequentibus, pag. 378. Petrus Surdus decis. 62. num. 38. cum sequentibus, & omnino legatur cōsilium Parisij 57. per totum libr. 4. & ad omnes addo textum de quo illi non meminerunt in l. miles. §. quærebatur. ff. de adulterijs.

Qua in re maximi momenti erit arbitrium iudicis, qui hoc melius quàm alius percipere potest, curamque magnam habebit, ne sub isto colore frustretur voluntas defuncti in re tam periculosa, maximè vbi tractatur, vt genus non maculetur: tunc enim cautius est agendum, & cum magna difficultate dispensandum: † nam qui cum alio contrahit matri-

390 monium, præsumitur scire illius conditionē, & qualitatem, & ignorasse non præsumitur, & debet diligenter inuestigare, vti tradit Parisius consi. 57. numero 24. libro 4. ex Alexandro consil. 129. column. penult. libro 3. Bartholomæus Socinus consi. 117. colu. 3. libro. 2. Bald. in l. in ciuile. C. de furtis, & ex

alijs quę citat, ad quos adde scripta per Cephalum in consi. 444. numero 9. libro 3. ad quos addo textum in l. 1. §. fin. & in l. si sterilis. §. quamuis. ff. de actio. empti. vbi Alberi. Alexand. consi. 14. libro. 5. Rebuf. in l. vnica. C. de senten. quæ pro eo quod interest in glos. in verbo prout, numero 24. pagina 382. maximè si contrahit cum consanguineo, † vel consanguinea, quia magis scientia præsumitur, l. octaui. ff. vnde cogna. l. de tutela. C. de in integrum restitutione, cum concordan. vt per Socinum in tractatu fallentiarum regula 177. Dueñas regula 125. Ripam in l. 1. numero 46. ff. si certum petatur, & in l. qui Romæ. §. duo fratres, numero 51. ff. de verborum obligationibus, Menoch. de recuperād. possessio. remedio 16. numero 38. cum sequentibus, pagina 537. vbi eleganter declarat, facit regula l. qui contra. C. de incest. nupt. ibi: *Errore acerrimo, non affectato*, & inquirere quis tenetur, cap. ad falsariorum de crimin. fals. gloss. in l. locus. ff. de acquirend. possessione, tradunt Calcane. consi. 24. Ripa respons. 12. libro 2. hodie respons. 32. numero 3. vbi tradit, quòd ignorantia † probatur si quis habebat bonam reputationem, & si adhibuit exactam diligentiam ad se informandum, & pro concordan. text. in d. cap. ad falsariorum, alia citat Quintilianus Mandosius in tractatu de minore, quæstione 26. numero 6. folio 25. & conducunt quæ scribo par. 2. q. 4 illatione 8. nu. 280. & 4. p. q. 13.

391

392

393 Et ignorantia non excusat † vbicumquè quis tractat de lucro captando, l. final vbi Doctores. C. de iur. & fact. ignoran. l. error. §. 1. l. iuris ignorantia. ff. de iur. & fact. ignoran. tradit Ioann. Nicolaus consi. 2. numero 5. qui est in recopilatio. tractatuum de secund. nuptijs, & faciunt quæ scribit Ioann. Gratian. Falcon regula 270. numero 4. & 5. Et de ignorantia, vel scientia præsumenda in ista materia, legenda † sunt quæ latissimè tradit Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus, libro 2. conclusione 879. numero 1. cum sequentibus, folio 182. nouissimè Seraphinus in tractatu de priuileg. iurament. priuilegio 4. numero 1. cum sequentibus, pagin. 22. Menochius de recuperand. possessio. d. remedio 16. numero 27. cum sequentibus, pagina 536. & casu 39. numero 13. & quęstion. 72. numero 3. & casu 186. numero 2. Et qualiter ignorantia excuset, † tradit nouissimè Ioannes Gratian. Falcon regula 226. & regula 303. Tiraquel. de pœnis temperand. causa vndecima, pagina 37. numero 1. cum sequentibus, & causa 13. numero 24. pagina. 55. & causa 43. numero 4. pagina 167. ¶ Et dolus & malitia arguitur & præsumitur † contra illos, qui clam contrahunt matrimonium contrauenniendo voluntati & præcepto testatoris circa nuptias contrahendas, vt voluerunt glos. in d. l. qui contra in verbo errore, & in l. 1. C. de interdicto matrimon. & tex. in l. vlti. ff. de ritu nuptiarum, & tenent plures, quos citat Tiraquellus in tractatu de pœn. temperand. causa 11. numero 11. vbi alia ad propositum scribit, & notat Gregor. Lopez in d. l. 51. titul. 14. part. 5. in gloss. in verbo, *Seyendo sabidores*.

394

359

396

Et prædicta etiam seruiunt, & conducunt ad excusandum, † vel condēnandum illum, qui allegat se ignorasse vincula, conditiones, & grauamina pœnalia. Qua in re oportet videre regulam. l. non est ferendus tradunt Anchar. in consi. 170. Paulus de Castro in consi. 19. & 90. libro 2. Aretinus in consi. 15. ad finem & alij, quos omitto, & quæ scribit Mascard. in tractatu de probation. libro 1. conclusione 45. numer. 49. & plura singularia & necessaria in ista materia, quæ scribit Menochius in tractatu præsumptio. lib. 6. præsumptione 23. numero 1. cum sequentibus, folio 76. quæ etiam sunt necessaria pro intellectu eorum quæ scribo parte 2. quæst. 4. illatione 8. circa præsumptionem scientiæ, vel ignorantiæ. Et multa bona circa istam materiam scientiæ, vel ignorantiæ circa successionem status de Puñoenrostro, † traduntur per Iacobum Puteum decisionum libro 2. decisione 218. & in materia circa illos, qui contrahunt nuptias prohibitas per errorem, aut ignorantiam, magni faciendi sunt tèxtus in l. final. ff. de legatis 1. l. 2. in fine. ff. de his, quib. vt indign l. præfectus. ff. de rit. nuptiarum, & quæ scribit Petrus Barbosa in l. si cum dotem. §. final. numero 22. 23. 24. 25. pagina 492. ff. soluto matrimonio post Ioā. Lopium, quem citat in rubrica de donatio. inter virum & vxorem. §. 36. numero 7. ad fin. Bald. Nouel. in tractatu de dote part. 11. in princip. numer. 9. Costa in c. si pater, part. 1. verbo vxorem, numero 7. ad finem, & numer. 9. de testamentis. ¶ Et de errore quando excuset, † multa bona scribit idem Petrus Barbosa in l. si mora, numero 11. cum sequent. pagina 9. ff. soluto matrimonio. Ad quæ addo, quòd si quis ignorans aliquam rem esse de suo maioratu illā aliènet, † non incidat in pœnam statutam per testatorem contra alienantem bona maioratus, probatur per doctrinam Bald. in c. 1. §. si vasallus si de feud. fuerit controuersia inter domin. & agnatos, vbi Matth. ab Afflict. in fine. Roland. in consi. 66. nu. 19. lib. 3. ad quem addo notabile consil. Dec. 164. nu. 3. qui ad hoc legi debet. ¶ Et quę dicatur vilis, vel abiecta mulier, vt possint succedere illius filij ad fidei commissum, † tractat eleganter Menoch. in consi. 225. per totū lib. 3. ad ista legendus. Et qualiter ille, qui nō cōtraxit matrimoniū iuxta grauamē à testatore iniūctū amittēdo maioratu n,

397

398

399

400

401

ratũ, & non adimplendo conditiones & grauamina, cõdemnari debet ad amissionem fructuũ, tradunt Parisius in cons. 19. n. 55. cũ sequentibus, lib. 2. Bald. & Iaso num. 6. in authen. cui relictum, num. 6. C. de secund. nuptijs: idem Parisius in consil. 95. num. 44. lib. 2 Caualcanus in tractatu de vsufructu à marito vxori relicto, num. 117. Cagnolus in l. quod à quoquam 46. num. 10. pag. 120. ff. de regul. iur. Bartholom. Socin. in l. Mutiane, num. 17 ff. de conditionibus & demonstrationibus, Antonius Peregrinus in tractatu de fideicõmissis art. 11. numer. 127. folio 102. Carolus Ruinus in consil. 170. num. 11. & 12. libr. 3. facit doctrina Menoch. in consil. 218. nu. 20.

402 lib. 3. vbi vult, quòd incapax successionis † nõ potest recuperare locum, quem nunquam habuit: vnde in nostro casu, qui non obseruat cõditiones & grauamina à testatore adiectas,

403 † fingitur ac si nunquam successisset, secundum ea quæ scribo part. 2. q. 4. illatione 8. tãquam indignus debet restituere rem cum fru-

404 ctibus. Et de eo, qui se excusare vult eo, † quia consuluit peritiores, legenda sunt quæ scribunt Baldus, Fulgos. Roman. Alexand. & alij in l. iuris ignorantia. C. qui admitt. latè Ioannes Nicolaus in responso quod est in lectura de secundis nuptijs num. 7. & 8. ¶ Et an fœmina grauata cõtrahere matrimonium cum consensu & voluntate alicuius, vt possit succedere in aliquo maioratu, aut melioratione, † excusetur, si forsan tẽpore, quo ma-

405 trimonium contraxit alius erat legitimus successor bonorum maioratus, vel spe, vel actuali possessione, constat ex resolutione Parisij in cons. 17. num. 29. lib. 1. cuius resolutio proderit ad masculum simili conditione grauatũ; vbi resoluit, non esse excusandam talem fœminam. De quo legenda sunt quæ scribo supra q. 50. vers. & quòd fœmina, numer. 71. & part. 2. q. 4. dicta illatio. 8. ¶ Et an grauatus contrahere matrimonium cum nobili, vel nõ contrahere matrimonium cum descendente

406 à Iudæis, vel Sarracenis, † excusetur contrahendo matrimonium cum muliere, quæ erat in reputatione nobilitatis, & ab omni macula munda, vel è conuerso, sumi potest resolutio vltra Ripam in dicto cõsil. 32. ex scriptis per Curcium Seniorem in consil. 17. nu. 10. vbi refert notata per scribentes in l. 1. C. de testament. & in l. arbiter. C. de sentent. & Angel. in l. generaliter. C. de tabularijs, Anton. in c. nihil de electio.

Circa istam quęstionẽ notabis etiam, quòd si fundator maioratus grauauit successorem quòd non contrahat matrimonium sine consensu patris & matris, sub pœna perditionis maioratus, si tempore contrahendi matrimo-

407 nij sit defunctus pater, vel è contra, † sufficit consensus & volũtas vnius. Quod probo per doctrinam Baldi in l. in coniunctione, num. 2. C. de nupt. vbi vult, quòd si statuto caueatur, quòd minor nõ possit contrahere sine cõsensu matris & consanguineorum, si mater mortua sit, satisfacit si contrahat cum consensu consanguineorum, nec requiritur consensus iudicis. Et quod non valeat † stipulatio 408 pœnalis super contrahẽdis matrimonijs nedum inter ipsos contrahẽtes, sed neque inter cõsanguineos, resoluit latè Calcaneus in consilio 7. numero 23.

QVÆST. LII.

Valor bonorum quo tempore sit considerãdus in melioratione tertij, & in legitima; & aliæ similes quæstiones.

SVMMARIVM.

Definitio quæstionis, num. 1. 2. 4. 6 & 7.

Intellectus ad leges 23. & 29. Taurinas, numero 3.

Grauatus rem aliquam restituere, an possit petere melioramenta & vtilitates, quas tẽpus fecit. n. 5.

Augmentum extrinsecum, & intrinsecum est filiorum. n. 8.

Augmentum proueniens à natura in dote marito data, est mariti, & eius hæredis, numero 9.

Valor bonorum parentum quo tempore sit considerandus ad solutionem legitimæ, n. 10. & 11. Quid si pater dedit aliquid filijs, & post eius mortem diuisionem faciant, n. 13. Quid si filius rem vendiderit. n. 14.

In collatione bonorum veniunt ea quæ reperiuntur tempore mortis, & non ea, quæ sine dolo & culpa consumpta sunt. n. 12.

Fructus percepti tempore mortis testatoris, in eius patrimonio computantur, nume. 15. & fructus quos post patris mortem percipit, an imputentur in legitimam. n. 16.

Bonorum valor si diminuatur, damum debet esse commune inter alios filios, nisi culpa filij possessoris superueniat. n. 17.

Fructus hæreditatem augent, nu. 18. & ibi an sint computandi ad deducendum ex illis tertium & quintum, num. 18.

Valor militiæ, seu decurionatus debet considerari secundum tempus mortis illius, de cuius successione tractatur, n 19.

Valor fundi dati in dotem mariti secundum tempus in quo dos fuit constituta, considerãdus, num. 20.

Sem-

Executio non potest fieri contra hæredem pro debito defuncti, antequàm liqueat, an hæres sit sub beneficio inuentarij, & bona sufficiũt, num. 77.

Probatio legatarijs incumbit, cũ filius allegat patrem legatum facere non potuisse, numero 80.

Testatores legibus se conformare videntur, & secundum eas actus facere. nu. 83. & vires sui patrimonij scire. n. 84.

Qui prætendunt aliquẽ non potuisse facere actũ quem fecit, docere debent. n. 85.

Cum sola facti veritate inspecta proceditur, an possit legatarius mitti in rei legatæ possessionem, num. 87.

Executio qualiter pro melioretione possit peti, num. 88. remissiue.

QVinquagesimo secundo quæro pro intellectu nostræ materiæ, casu quòd pater fecit in filium meliorationẽ tertij & quinti, & tradidit ei res aliquas, cui meliorationi filij alij mortuo patre contrauenire volunt, dicendo, quòd ea excedit tertium & quintũ, & legitimam ipsius filij, & quòd tanquam inofficiosa rescindi debet: quæritur, cuius temporis æstimationem sequi debemus ad probãdum, quòd excedit, vel non excedit à tertio, & quinto, & legitima, an illius temporis, in quo pater tradidit illi res, in quibus ipsum meliorauit, & meliorationem fecit, an illius temporis, in quo pater decessit? Quæstio est, quæ sæpè euenit in practica in diuisione bonorũ, quæ inter filios diuiduntur. In qua quæstione sicut in alijs breuitati innixus dico, † quòd debet haberi respectus ad valorem, quem habent illa bona data per patrem tempore mortis, siue pretium bonorum auctum sit, siue diminutum, ad quam opinionem fundandam facit doctrina Pauli Castrensis in l. illud, nu. 4. C. de collatio. vbi dicit, quòd si pater emit militiam pro vno filio, puta feudum pro centũ, iste fundus nõ confertur cum fratribus, quia non est propriè matrimonialis. Potius enim videtur esse in bonis domini directi, quàm in bonis feudatarij, & non debent communicari cum alio inuito domino, quia nõ cogitur aliũ vasallum accipere, sed confertur pecunia, quam pater expendit, non tota, sed quatenus valet feudum tempore mortis patris, consideratis oneribus ipsius feudi: vnde si non reperiantur tunc nisi quinquaginta illa sola, conferuntur. Quam sententiam alijs relatis, sequitur Bartholom. Socin. in consil. 64. consilijs nostris, num. 1 lib. 1. in versi. septima conclusio: & doctrinam Pauli de Castro refert, & sequitur Gregorius Lopez in l. in verb. *Contar*, in princip. tit. 15. part. 6. & ad hoc facit l. cũ quæritur. C. de inofficios. testament. de qua per Ægidium Bossium in pract. crimin. tit. de bonorum publicatione, num. 5. pag. 503. plenissimè per Simonem de Pretis lib. 3. de interpretand. defunct. volunta. dubitatio. 5. solutio. 6. num. 11. fol. 364. qui plures concordantes refert ad dictam legem. Cum queritur & quæ scribit Cassan. in consuetudin. Burgũdiæ, rubr. 7. §. 2. fol. 230. col. 1. versic. nota ergo, vnde fit, † quòd si res datę in melioratione tertij & quinti sunt augmentatæ, ex sola mutatione temporis in valore est considerandus valor, qui aderat tempore mortis illius, de cuius successione agitur, & non valor illius temporis, in quo res donatæ fuerunt: quia tunc succeditur testatori, & non ante, ad quod est bona. l. 23. tit. 5. part. 5. ibi, *E despues de esso por mudamiento de la condicion del tiempo.*

Et hæc conclusio corroboratur † ex dispositione. l. 23. Taurinæ, quam explicuimus in quæstione 48. supra eodem, hodie l. 7. tit. 6. libro. 5. Recopilationis, & l. 29. in fine in eisdem legibus, hodie l. 3. titulo 8. libro 5. Recopilationis, quæ hoc modo sunt intelligendæ & declarandæ, quod est animaduertẽdum, quia scribentes hoc non tangunt in prędictis legibus. Ratio ad dictam l. . tit. 6. libr. 5. Recopilatio. decidentem, quòd tertium bonorum non debet extrahi à dotibus, vel donationibus propter nuptias est, quia illa bona non dicuntur iam bona parentum, qui meliorationem fecerunt, vt tradit Antonius Gama decis. 33 & est melior decisio eiusdem Gamę 308. num. 10. qui resoluit materiam dictæ legis, cum quæritur, & ex eisdem rationibus idem dicendum est in bonis, quæ pater dat filio ante mortem in cõputationem legitimæ: quia augmentum intrinsecum † est considerandum secundum tempus mortis patris, vel matris, quod est ponderãdum, quia sæpè euenit, quòd postquam parentes dant aliquid filijs vel in computationem legitimæ, vel in titulum meliorationis viuunt viginti, aut triginta annos, vel plus, vel minus. Ad quod facit conclusio singularis, quòd grauatus aliquam rem restituere † nõ potest petere melioramẽta, & vtilitates, quas tempus fecit, vt volunt Bertrandus consil. 21. num. 15. lib. 1. Syluan. consil. 65. Capicius decis. 593. numer. 9. Natta cons. 256. num. 4. Marzarius de fideicommis. q. 65. & cons. 10. Bursatus consil. 71. numero 23.

Et dixi, quòd augmentum intrinsecum & valor, qui adest ex mutatione temporis, † est considerandum secundum tempus mortis patris, vel matris, quia si res augmentatæ sunt non solum ex cursu temporis, sed propter plantationem, vel ædificationem factam per filium: ad ista argumenta non est habenda cõsideratio, sed res æstimanda secundum tempus, in quo fuit concessa per parentes, secundum Raphaelem Fulgosium, Romanum, Paulum,

lum,& alios in d.l.illud, Socin.in dicto conſ. verſ.octaua concluſio. Ex quibus etiam infero, quòd capitale adductum per aliquem ex cõiugibus, ſi fuerit auctum pretium illius ex curſu temporis,non debet tale pretium communicari tanquam multiplicatum, ſed eſt proprium illius, qui ad matrimonium adduxit.

Et eſt etiam omnino notandum, quòd valor bonorum parentum † adeo eſt conſiderandus in tempore mortis illorum,quòd ſi aliquod augmentum poſtea in illis adſit,quamuis intrinſecum, & ex curſu temporis † cedit filijs,& etiam damnum, quod in illis ſuperuenit patienter ſuſtinere debẽt.Ad quod facit doctrina Matthæi de Afflictis in deciſione 270. Domina Clarela,numero 1. cum ſequentibus, vbi inquit, quòd † augmentum proueniens à natura in dote marito data, eſt mariti, & eius hæredis; allegat Baldum in l. ſi inter virum.C.de iure dotium. ¶ Quæ concluſio etiam probatur in l. ſi patronum, ff. de bonis libert. per quem dicit Paulus de Caſtro in l. in ratione,in principio, la ſegunda, numero 4.folio 120.ff.ad l. Falcidiam, quòd ſi legitima iure naturæ debita poſt patris mortem augeatur ex rebus hæreditarijs, vtputa, ſi valebant tercentum,legitima erat centum, & poſt mortem patris bona valent ſexcentum,† non debet attendi augmentum, etiam ſi augeatur ex cauſa, quæ retrofingitur ad tempus mortis, ſi autem diminuatur, dicit, quòd hoc nocet filio,quia res perijt periculo illius.l.pignus.C.de pignora.actione; de qua doctrina agit nouiſſimè Marcus Cuchi.in tractatu de legitima.verſic.ex ſubſtantia, numemero 3.folio 68.poſt Aymonem Crauettam conſil.202. num.25. & dictus Marcus tenet contra Paulum de Caſtro in eo, quòd decidit per dictam l. pignus:& idem quod Paulus reſoluit Curcius Senior in conſilio vltimo,Curcius Iunior in conſil.21.numero 14. Et pro hac concluſione † eſt notanda l.3. titulo 11. part.6. quam nullus noſtrum refert, ibi, *La quarta de los bienes del defunto deue ſer catada y aſmada en el tiempo que el finò,porque ſegun lo que eſtonce era, deue el heredero ſacarla ſu parte: è ſi deſpus ſe menguò,o ſe crecio el daño,o el pro della, pertenece al heredero.* Quæ lex iunctis verbis ſequẽtibus tollit plures difficultates,quas tradunt Alexan.in d.l.in ratione,num.6.fol.71.Iaſ.in authent. nouiſsima, num.5.C.de inofficio.teſtam.vbi non ſatis ſe explicat,agendo de intellectu textus in l. ſerui.ff.ad l. Falcid. Anton.Gom. in l.29. Taur. num.35.Ioan.Lop.in l.27.Taur.num.25. & num.38. Ioan.Gutierrez in cap.quamuis pactum de pact.in 6.in verb.à filia, nu.8. Gregor.Lopez in l.17.in gloſ.penult.tit.1.part. 6.& tradit etiam Angulo in l.7.titul.5.lib.5. Recopilatio.gloſſ.3. num.1. cum ſequentib. fol.158.Gama deciſ.308.num.10. Falcon regul.452.Molina lib.4.de primogen.c.2. nu. 83.fol.139.& materiam omnium abundantiſſimè & ſubtiliter more ſolito reſoluit Curci. Senior in d.conſ.83.& vltimo, Cagnolus in l.Papinianus.§.quarta autem,nu.8.ff.de inofficioſ.teſtamen.pag.229.qui refert Curcium Seniorem in dicto conſil.vltimo,Afflict.deciſion.382.Decium in conſ.231. Aretinum in l.debitori.C.de pact.& alios plures.Pro quibus facit, quia in collatione veniunt † bona, prout reperiuntur tempore mortis.& nõ ea, quæ ſunt conſumpta ſine dolo & culpa, ſecũdùm Baldum & Angelum in l.ea demum.C. de collatio.Baldum in authent. ex teſtamen. verſ.15.& 17.eodem titulo,quos citat Matthæ.de Afflict.deciſ.247.habuimus, num.3. Et ad hæc etiam facit l. item ſi fundi, §. 1. & 2.ff.de vſufruct.& quod tradit Gregor.Lop. in l.18.in gloſ.in verb.*eſtimada*,tit.11.par.4. Et quando augmentum ſit intrinſecum, vel extrinſecum,lege notanter Cephal. in conſ. 273.num.11.lib.2.

Et ex his ſequitur maximus effectus,quòd ſi pater aut mater moriuntur,& ante mortem dederant aliquid filijs, vel in titulum legitimæ, † aut meliorationis, & poſt aliquos annos faciant filij bonorum diuiſionem (quod ſæpiſsimè euenit, quia hæ diuiſiones ſunt immortales) eſt conſiderandus valor bonorum, quæ filij poſſidebant,ſiue ſit extrinſecus, ſiue intrinſecus,ſecundum tempus mortis parentum, & ſi augmentãtur, valor pertinet ad illos, & ſi diminuuntur, damnum erit ſuum. Et idem eſt vbicunque filij virtute teſtamenti parentum illico accipiunt poſſeſsionem aliquarum rerum,quas parentes illis reliquerunt,ſiue in partem legitimæ,ſiue titulo meliorationis, quia tempore mortis eſt valor conſiderandus,& non tempore quo fit diuiſio aliquorum bonorum. Et iſta proſunt ad deciſionem doctrinæ Tellij Fernandez in l. 20. Taurina numero 20. folio 173. vbi reſoluit notanter, quòd in caſu illius legis ſolutda eſt æſtimatio meliorato, ſecundum quod res valet tempore ſolutionis: & de materia alia ſcribit Marcus Cuchi in loco citato, elegãter Seraphinus ad iſta legendus in tractatu de fideicommiſ.q.36.nume.26.fol.330.& in numeris ſequentibus.

Et ex iſtis etiã deducitur,quòd ſi filius poſt datam ſibi à patre rem,aut in legitimæ partẽ, vel pro melioratione illã vendidit ante mortem patris, quamuis talis res ſit in poteſtate alterius,† adhuc debet fieri computatio valoris ſecundum tẽpus mortis patris vel matris. Infertur etiam,quòd fructus † percepti tempore mortis teſtatoris, cõputantur in patrimonio teſtatoris,ſecundùm Angel, Alexan. &

& Galiaulam in l. Centurio. ff. de vulgar. eundem Alexandrum in l. in fideicommissaria, num. 2. & 4. ff. ad Trebellianum, cum concordantibus, vt per Antonium Peregrinum in tractatu de fideicommissis art. 36. núm. 121. fol. 341. qui num. 120. etiam tradit, quòd fru-
16 ctus † quos filius percepit post mortem patris, non imputantur in legitimam, ex Alexã. in l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad l. Falcidiam. Ruinus consil. 57. num. 9. lib. 2. & tradit art. 49. num. 40.

Deducitur deinde per easdem rationes,
17 quòd si † bonorum valor diminutus sit, damnum debet esse commune inter alios filios, nisi superuenerit culpa filij possessoris, ad quod faciunt supra citata. Vnde etiam euenit, quod
18 licet † fructus augeant hæreditatem, l. nõ est dubium. C. famil. ercifcund. cum concordan. fructus tamen non sunt computandi ad deducendum ex illis tertium & quintum, sed pro rata sunt diuidendi. Pro quo etiam facit l. hæreditas. ff. de regul. iur. gloss. in l. 1. §. veteres, ff. de acquirend. possessio. cum concordant. quæ refero in 4. p. huius operis. q. 19. à n. 12. quæ omnia (videri meo) in practica sunt necessaria, & ad intellectum dictarum legum 23. & 29. conducibilia: in qua l. 29. num. 15. tradit Tellius, quòd valor militiæ seu decurio-
19 natus † debet considerari secundum tempus mortis illius, de cuius successione tractatur, quod ex prædictis verum est: & idem quod Tellius tradit Antonius Gama decis. 29. nu. 6. Ioan. Garcia de expensis cap. 4. nume. 14. fol. 27. Matienço in l. 3. tit. 8. gloss. 2. & in l. 5. gloss. 4. num. 6. tit. 9. lib. 5. Recopilationis, Ioann. Gutierrez libro 2. practicarum quæstionum. c. 64. num. 6. pag. 145. Ad quæ etiã faciunt scripta per Fulgos. & Alexand. in l. illud. C. de collatio. Anton. Gomez in l. 29. Tauri num. 22. Ioann. Garcia de expens. c. 4. num. 14. vers. quod vero, & cap. 22. num. 19. In qua etiam l. 29. Anton. Gomez num. 13. singulariter scribit, quòd si est datus fundus marito æstimatus in dotem, valor fundi est
20 æstimandus † secundum tempus in quo dos fuit constituta per regula. l. quoties. C. de iure dotium: & lege eundem Antonium Gamã decis. 103. ¶ Et ex regula textus in d. l. 3. tit. 11. & alijs supra citatis, aliàs inferebam, diffi-
21 cilem † esse sententiam Baecæ in practica dotium cap. 31. existimantis inspiciendum esse tempus dotis datæ, & non tempus mortis ad hoc, vt filia dicatur meliorata in casu illius legis, vel non meliorata. Pro quo tamen facit glossa in l. 1. q. 9. C. de inofficios. donatio. quę vult, quòd donatio inofficiosa iudicatur secundum tempus, in quo data est: quam citat, & ex pluribus confirmat Menochius de arbitrar. iudic. lib. 2. Centur. 2. casu 149. num. 20. & late Gregorius Lopez in d. l. 4. quod vidi in practica in grandi negotio; & secundum prædicta intelligenda & moderanda sunt quę scribit compatronus noster Ayora in libro de partitionibus par. 1. cap. 3. num. 8. & 9. folio. 12. & 13. & 24. cap. 8. num. 16.

Et est notandum, quia cum ex d. l. 29. concedatur facultas illi, qui dotem accepit, eligẽdi valorem bonorum patris & matris, qui adest, vel tempore mortis, vel tempore in quo dos fuit constituta, aut promissa: nam si quidem maritus semel elegerit, †, & nulliter, ex
22 facultate illi per dictam legem concessa, non præcluditur illi via vlterius eligendi, ex tex. in l. hæc conditio filiæ meæ, ff. de conditionibus & demõstrationibus, vbi probatur, quòd si legatum relictum sit filiæ si nupserit, si ea nondum ætatis nubilis nupserit, vel etiã nupserit ei, cuius nuptiæ interdictæ sunt, † non
23 censetur paruisse conditioni, & potest postea alteri vtiliter nubere: & per illum textum dicit ibi Paul. de Castro, quòd dispositio hominis consumitur in primo actu valido, non etiã inualido, & ibi Socin. num. 5. & dicit Romanus in l. si is qui hæres, numer. 4. ff. de acquirend. hæredita. quòd actus nullus non impedit fieri illius reiterationem etiam in oppositum. Et ad propositum alia refert Tellius in l. 35. Taurina num. 3. ex hoc post alios ibi cõcludens, quòd si commissarius virtute commissionis illi à testatore datæ nulliter exequitur voluntatem testatoris, † non prohibetur
24 iterum eligere; cui adde textum expressum pro hac conclusione in l. 2. ff. de optio. legat. & alia quæ refert Tiraquellus lib. 1. de retractu. §. 8. gloss. 7. num. 4. pag. 449. vbi plures rationes ad propositum huius dicti videre poteris: & ideo dixit Gloss. Parisien. in consuetudin. Parisien. part. 1. §. 10. num. 10. fol. 124 in vltimis verbis numeri, † quòd primogeni-
25 tus in electione præcipui & mansionis variare potest vbi semel nulliter elegerit. ¶ Ex
26 qua doctrina & superioribus infertur † intellectus ad pragmaticam datam Madriti anno 1534. hodie l. 7. tit. 7. libr. 5. Recopilatio. statuentem, quòd si duo maioratus vniti fuerint per matrimonium valoris in illa lege designati, filius maior habeat electionem, qui si nulliter elegerit, electio illi non præiudicabit, & idem si ductus fraude eligat. Pro quo vltimo faciunt quæ scribo in quæstio. 48. supra hac parte.

Ex quibus etiam deducitur, quòd si pater concessit filio facultatem eligendi tertium & quintum in bonis suis, & filius nulliter eligat res, in quibus debet habere prælegatum, aut meliorationem † potest iterum eligere: &
27 idem dici potest in casu l. 52. Tauri, vbi conceditur mulieri facultas eligẽdi arrhas, vel donationem joiarum intra viginti dies postquã ab hæredibus mariti fuerit requisita, quia si nulliter

28 nulliter eligat mulier, † non prohibetur iterum eligere, & permittitur variatio. Et isto modo est limitandum quod scribit Matienç. in l.4.tit.2.lib.5.Recopilatio.gloss.7.num.2 fol.51.vbi generaliter tradit, non esse permittendam in muliere variationem semel electione facta. Ad quod facit regula.l.ex pretio.C. si certũ petatur.l.si id quod.§.1.ff.de rescindend. venditio.&hoc pluribus iuribus & exẽplis probat Vantius de nullita. tit.de nullita. senten.quoties & intra quæ tempor.num.16 cum alijs,pag.194.cum sequentibus:&faciũt etiam quæ scribo in dicta quæst.48. à nu.41. & quæ notabiliter scribit Augustinus Beroi. in consil.23.num.20.cum sequentibus,lib.2. ad ista legenda : & consilium Pauli de Castro 271. viso tenore supra scriptæ bullæ libr.1. col.2.vbi tradit,quòd per renuntiationẽ nullam beneficium non vacat,tradit Aymo consil.92.num.2.quibus addere libet conclusionem singularem, quòd si commissarius nulliter eligat ad maioratum vel meliorationem, & electione facta,tradat electo possessionem bonorum maioratus vel meliorationis, & fratres vel alij contradicant maioratum, vel meliorationem, & super ea litem moueant, tali nullitate & lite pendente, electus & melioratus est manutenẽdus, † & cõseruandus in possessione bonorum,ex regul. l.1. §.si vir vxori.ff.de acquirenda possessione; & per ea quę scribit latisime Lancellot.in tract.de attenta. 2.p.c.17.de attenta.nullita.penden.num.45. cum sequentibus,pag.330. & cap. laudabilẽ, vt lite penden.& alijs quæ scribo in 3.part.q. 24. & est videri meo verissima conclusio, & quæ sæpissime contingit, & multis alijs iuribus & authoritatibus cõfirmari poterat, quas lector legere potest in part.3.istius tractatus, q.15.Et hæc maximè procederent vbicunq; eligentibus in prædictis casibus nulla potest imputari culpa in nulliter eligendo, vt resoluit Baldus in cons.227.per sanctissimum.lib. 4.per l.quęsitum.ff.de penul. actio. & annal. notat Tiraquellus in loco citato, numer.19. pag.453.

29

Sed quia in memoriam venit d. l.52.Taurina, obiter circa illius intellectum lectores animaduertere decreui,quòd Peralta in l.Stichum, nu.5.pag.155.ff.de legatis 2.dixit circa declarationem illius legis, quòd mulier in casu prędictæ legis facta semel electione quãuis valida,† iterum eligere potest,motus doctrina Aretini in l.serui electione.ff.de legat. 1. vbi dicit, quòd quando à lege conceditur electio, est locus variationi vsque ad actualẽ solutionem,per textum in l. eum qui certarum. §.1.ff. de verborum obligationibus.& alias plures rationes,de qua sententia Peraltę nõ sine iustis rationibus dubitari potest, quia dispositio d.l.serui electione,quæ dicit,quòd serui electione legata,amplius optare non licet,est generalis:& l.25.tit.9.part.6.quæ cũ illa concordat:& contra Aretinum latè tenet Iaso in d.l.Serui electione, nu.17.& 18. vbi hunc articulum plenè disputat. Pro qua sententia addo textum in l.si fundus. §. eleganter.ff.de lega.commis. *Vbi consultus dicit elegãter Papinianus lib.3.responsorum scribit statim,atque commissa lex est, statuere venditorẽ debere,vtrum commissoriam velit exercere,an potius pretium petere,nec posse, si commissariũ elegerit postea variare.* Et facit etiam l.si qui stipulatus sit Stichum,aut Pamphilum, quæ est l.112.ff.de verborum obligationibus. Itẽ cum ioiæ donatæ,vel arrhæ statim fiant mulieris,cum ipsa vnum eorum optauerit(quod apertè patet)electio hoc casu trahit secũ executionem, † & non est licita variatio. l. apud Aufidium. ff. de optio. legat. per quam dixit Gloss.Paris.in d.§.10.num.10.quòd si primogenitus semel mansionem elegerit,nõ potest iterum variare,nec optare. Et ex hac doctrina,& iam dictis infertur, quòd si primogenitus eligat maioratum iuxta dispositionem dictæ pragmaticæ non potest variare, & iterũ eligere,† imo si aliquo casu permittatur variatio,intelligitur semel,& nõ pluries, & scribo in quæst.26.supra hac parte.

30

31

32

Ad rem igitur deueniendo, ijs quæ in hac quæstione disputata sunt succedit proprissimè alia consentanea quæstio,pone,quòd pater dat filio aliquam rem,in qua illum meliorat in tertio & quinto, & tradidit illi possessionem,& postea ab hac luce migrauit, & fratres istius filij meliorati prætendunt,quòd illa res data in meliorationem excedit tertium, quintum,& legitimam meliorati, ex aduerso autem filius id negat;quæritur, quis tenetur hoc casu probare, vtrum excedat, necne? In quo pũcto † mihi videtur,quòd fratres istius meliorati tenentur probare & liquidare illũ excessum, & non filius melioratus. Primo, quia cum filius possideat, † eius est melior cõditio.§.commodum,instit.de interdict.l.28. tit.2.part.3.l.1. tit.14. part. 6. de quo plura refero, & scribo in 3.par.huius operis,in pręfatione;quod confirmo ex opinione Bartol. in l.inter,in fine.ff.de rebus dubijs, vbi vult, quòd si dubitatur donans, vel donatarius qui prius decesserit,vel maritus,vel vxor,melior est conditio posidentis: & idem volunt Cumanus & Alexand.in l.ex facto.§.si quis antem. ff.ad Trebellianum, & alij,vt per Ioan. Lopium in rubr. de donatio. inter virum & vxorem.§.75.Episcopum Couarruu. libr.2. resolutio.c.7.nu.5.versic.primo tamen, Menochium in tractatu de præsumptionibus libro 6.præsumpt.50.num.16.fol.109.Secundo,per l.cum de lege.ff.de probation.vbi est glossa famosa in plerisq; locis commendata, quæ

33

34

35 quæ affirmat,† quòd hæres probat habere locum legem Falcidiam, probando tot legata, & asserendo tantum esse in bonis, & non vltra. Si enim legatarij dicunt tantum remanet apud hæredem, quòd sufficit ad l. Falcidiam, id probare debent: & illam gloss. sequitur ibi Angel. & Bart. in l. 1. §. si vsusfructus. ff. ad l. Falcid. & in l. si constante. q. 5. ff. soluto matrimonio, in quo loco id dicit esse verum, etiam si de maximo præiudicio tractetur, cuius glossæ opinio communis est, secundum Corneum in l. vltim. §. licentiam. C. de iure deliber. vbi latè Iasonum. 1. fol. 50. multa adducit in cõfirmationem sententiæ, quã in hoc loco scribo: & ponit notabilem intellectum & distinctionem: & prædicta glossa est etiam communis, secundum Carolum Ruinum in cons. 91. col. 2. lib. 5. & notatur per Iasonem in §. item si quis in fraudem num. 70. de actio. & in d. l. si constante. num. 130. & in l. decem, nu. 34. & in l. qui Romæ. in princip. numer. 20. ff. de verborum obligationibus. Messiam in pragmatica frumenti. p. 1. conclus. 1. num. 44. fol. 18. & confirmat Mascardus in tracta. de probationibus lib. 1. conclus. 205. nume. 22. folio

36 143. vbi resoluit, † quòd quando quis sustinet partes rei, sufficit dicere, quòd non sunt alia bona: & copiosissimis allegationibus ornat glossam in d. l. cum de lege, Fulvius Pacianus in tractatu de probationibus libr. 1. c. 46. num. 25. fol. 129. ad ista legendus: & materiã etiam eleganter tractat more solito Menoch. in tractatu de præsumptionibus libr. 6. præsumpt. 26. nume. 1. cum sequentibus, fol. 83. & alios concordantes refert Episcop. Couar. lib. 2. resolutio. cap. 6. num. 3. vbi materiam illius glossæ plenissimè tractat, & refert doctrinam Roderici Suarez in l. 1. titu. 2. lib. 3. fori,

37 qui dicit, quòd vxor † tenetur probare, quòd maritus tot bona habebat tempore promissionis arrharum, quod potuit facere promissionem, de qua agitur, & quòd eo tempore non excedebat decimam partem bonorum promittentis, quod dictum procedit secundùm Episcop. in loco relato, quando ipsa vxor agat ad arrhas, secus si cõueniatur & bona possideat; quia tunc onus probandi transfertur ad hæredes mariti, quia etiam vxore nihil probante debet absolui; & idem tenet Suarez vbi supra, & dictos Authores citat Matienç. in l. 2. tit. 2. lib. 5. Recopilation glos. 2. num. 7. folio 46. & melius dominus Valdes in additio. ad Roderic. Suar. d. l. 1. tit. *de las arras*, in additione quæ incipit num. 15. pag. 29. Et de dicta glossa etiam tractat eam explicando Molina lib. 4. de primogen. cap. 7. nume. 33. folio

38 175. vbi ex hoc disputat, † quis teneatur probare bona esse libera, vt rectè peruenire possit ad exactionẽ bonorum maioratus, ad quẽ addo Rolandum consil. 19. num. 9. lib. 4. & Hieronymus Gabriel cons. 18. num. 6. qui num. 7. citat Episcop. Couarru. in d. cap. 6. latè Mascard. in tract. de probationibus lib. 2. conclusione 737. nume. 1. cum sequentibus fol. 84. Ioseph. Ludoui. decis. 71. num. 4. Bursatus in consil. 180. num. 23. lib. 2. additio Ferraræ in form. libelli, quo vxor agit ad exigendam dotem, pag. 262. Et confirmo, quia præsumitur pro actu, qui prima facie apparet, quòd fuit legitimè factus, vt ex doctrina Innocen. & Felin. in cap. in præsentia, de probationibus, & alijs pluribus probo in hac 1. p. q. 44. num. 377. licet in contrarium retorqueri possit d. glossa communiter approbata in d. l. cum de lege, quia in nostro casu contentio est inter hæredem & melioratum. Vnde negatione di-

39 citur † hæres probare, quòd bona non sunt sufficientia, nec hæreditas soluendo. Argumẽtum confirmatur, quia melioratio † est quota

40 bonorum, & non quota hæreditatis iuxta l. 9. tit. 5. lib. 3. fori: quod latius tracto par. 3. q. 17. incumbit onus probandi ei, qui in eo se fundat, nec præsumitur testatorem tot bona reliquisse, in quibus melioratio locũ habeat; & de doctrina Roderici Suarez in d. l. 1. titu. 3. hodie acutè agit compatronus Ayora in libro de partitio. cap. 7. nu. 28. fol. 53. ¶ Et mulier dicens non esse alia bona, in quibus sibi

41 dos restitui possit, † habet intentionem fundatam, & asserenti cõtrarium incumbit onus probandi, secundùm Bartolum in l. decem, in princip. ff. de verborum obligationibus, & in d. l. vltim. §. licentiam, in 1. notabil. C. de iur. deliberan. & alios, vt per Decium in consilio 519. num. 7. Rebuffum in cap. cum ecclesia Sutrina, de causa possessio. & proprieta. pag. 302. vers. tertio limita. De quo legendus est Barbosa in l. si constante. ff. soluto matrimon. num. 70. pag. 544. part. 2. post Bart. ibi num. 7. & alios quos citat. De quo lector videat quæ scribit Ioan. Gutierrez de iuramento cõfirmatorio cap. 1. numer. 20. fol. 5. & Fulvius Pacian. in tract. de probatio. lib. 1. cap. 46. numer. 16 folio 129. qui hoc eleganter tractat, tradit Rebuffus in tract. de nominatio. q. 9. n. 47. pag. 156. quòd nominatus ad aliquod be-

42 neficium † non tenetur probare verum valorem beneficij, si ab alio opponatur non esse verum valorem, quod alijs pluribus rationibus fundat. De quo legendus est Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus lib. 1. conclus. 205. numer. 5. fol. 143. Quibus addenda sunt quæ pro intellectu & cõfirmatione prædictæ glossæ tradit Antonius Gabr. tom. 2. communium opinionum, lib. 1. conclu. 7. de probationib. nu. 1. cum alijs, pag. 10. & quod scribit Alexander in consil. 16. num. 32. libr. 5. vbi concludit, quòd asserenti esse plura †

43 castra bubiana incumbit onus probandi, per regulam glossæ in d. l. cum de lege: & alia quæ refert,

refert, quod est notandum pro illis, qui allegant rem aliquam esse maioratus, & ab aduersa parte negatur, de quo in 4. part. quæst. 20. & pro Alexandro facit textus notabilis in l. prædijs. §. Titio. ff. de legat. 3. de qua materia etiam legenda sunt quæ scribit Simon de Pretis libr. 5. de interpretanda defunct. volunta. dubit. 4. & vlt. num. 273. vbi num. 279. refert Paul. de Castro in consil. 177. viso supra scripto puncto, num. 2. vers. ex his sequitur lib. 1. dicentem, quòd hæredibus filijs conuentis à legatarijs, & dicentibus bona hæreditaria etiam pluries per testatorem æstimata, nõ sufficere pro eorum legitima, onus probãdi incumbit legatarij, quod bona extant pro tanta legitima: & ibi etiam refert Bursatum consil. 98. num. final. contra Episcop. Couarru. in c. filius, num. 9. de testamen. ¶ Et dicenti non esse † alia bona sibi relicta creditur, vt per glossam in d. l. cum de lege, tradunt Monticula in tractatu de inuentario. c. 9. principal. numer. 198. & 199. Bursatus consil. 5. num. 17. lib. 1. Et de intellectu glossæ in d. l. cum de lege, notanter agit nouissimè Petrus Barbosa in l. maritum, num. 23. cum sequentibus, pag. 238. ff. soluto matrimonio, par. 2. sic allegans non fuisse in hæreditate bona vltra posita in inuentario, † habet præsumptionem pro se; & qui aliud prætendit probare debet, secundum Baldum & alios in l. final. §. licentia. C. de iure deliberand. Romanum in consil. 376. in fin. Ripam in l. si constante, num. 18. ff. soluto matrimonio, Carolum Ruinum in cons. 67. num. 14. lib. 5. & alios, quos citat Roland. in tractatu de inuentario, vers. hæres cum inuentario. 8. volum. tractat. num. 1. & 2. Et per glossam in d. l. cum de lege, scribit Carol. Ruinus in cons. 139. num. 5. lib. 1. quòd dicenti, aliqua bona peruenisse ad aliquem iure fidei comissi, incumbit onus probandi. Et quod affirmans non extare alia bona, de quibus legitima solui possit † hoc probare teneatur, resoluit Petrus Surdus decis. 316. num. 6. Antonius Peregrinus in tractatu de fideicõmiss. art. 42. num. 73. fol. 384.

44

45

Ex quorum dictis ad nostrum propositum infertur veritas prædictæ cõclusionis, † quòd fratres meliorati tenentur probare, quòd res, quas possidet frater melioratus, excedunt tertium, quintum, & legitimã meliorati, & quòd si talis filius melioratus nõ possidet bona meliorationis, tenetur probare, quòd illæ res, in quibus fuit facta melioratio, non excedunt tertium, quintum, & legitimam, quia est fundamentum propriæ intentionis, vt patet ex prædictis, & ex l. ei qui. ff. de probatio. & in l. 2. tit. 14. part. 3. Et ex hac vltima ratione etiã deducitur, quòd quamnis filius nõ possideat, si tamen à fratribus ipse conueniatur, & non agat, adhuc fratribus probatio incumbit. l. qui accusare. C. de edend. cum similib. Et hæc sententia confirmatur ex resolutione Bart. in l. si is qui. ff. de iure fisci, vbi vult, quòd qui agit hypothecaria siue dicat prioritatem, siue posterioritatem † debet eam probare. Vnde si prior agit contra fiscum secundum creditorem, † debet probare acquisitionem factam, priusquam fuisset contractum cum fisco, sed si fiscus agit contra primum creditorem, debet probare acquisitionem bonorum factã post suam obligationem. Notat & confirmat Anton. de Fano in tractatu de pignor. par. 5. membr. 2. num. 43. fol. 100. Et istam quæstionem decidit in terminis Burgos de Paz in cõsil. 39. num. 16. vbi tradit, quòd remedium legis de Soria † impeditur in bonis, quæ pater dedit filio in meliorationem tertij & quinti, & quod non præsumitur excessus. De quo legenda sunt quæ scribo in 3. p. quæst. 17. & addenda notabilis sententia Rebuff. in tomo. 1. ad constitutiones Regias, tit. de sentẽtijs prouisionalibus, in præfatio. num. 112. pag. 243. vbi resoluit, quod pendente † quæstione super testamẽto debet fieri prouisio legatarijs, & illis per modũ prouisionis legata solui, per l. si in fraudem. C. de legat. & l. si testamentũ, ff. de petitio. hæredi. & ibi limitat & declarat. Et ad istam quæstionem addenda sunt quæ scribit Rodericus Suarez in l. quoniã in prioribus. C. de inofficiof. testamen. in declaratione. q. 7. num. 9. 10. & 11. pag. 112.

46

47

48

49

50

Nec sufficeret † confessio parentis confitentis in donatione, aut melioratione, si forsan affirmauerit, quod res donatæ non excedunt tertium, & quintum, & legitimam, quia cum per leges Regales hic actus prohibitus sit, vltra tertium, quintum, & legitimam, nihil iuuat confessio parentum. l. cum quis decedens. §. Titia honestissima. ff. de legat. 3. l. qui testamentum. ff. de proba. facit, quod notat Bart. per textum ibi in l. si forte, num. 5. ff. de castrens. pecul. Decius in consil. 20. nume. 3. idẽ vbi Ias. Alexand. & alij in l. si donatione, C. de colla. & est notabilis l. 3. quæ incipit, *Tan grande es el amor que ha el padre con su fijo*, d. tit. 14. part. 3. Et per istas leges etiam in facto dixi pro intellectu. l. 5. Taur. quæ prohibet maritum donare mulieri in arrhis vltra decimam bonorum partem, † quòd licet maritus fateatur tẽpore factæ donationis, vel post ea, quòd donatio non excedit decimam partem bonorum (prout communiter fit in huiusmodi donationibus) hoc nõ releuat mulierem arrhas non possidentem à probatione, quod non excedit decimam bonorum partẽ, multum tamen proderit hæc confessio mariti, iuxta sententiam Saliceti in l. mater. C. de contrahend. emptio. & aliorum, quos refert Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num. 100. C. de reuocand. donatio,

51

52

pag.

pag.218.De quibus legenda sunt quæ scribo 4.part.q.1.limita.3.& Matienç. in l.2. tit.2. libr.5.Recopilat.num.7.& num.9.fol.46.

Et ex his etiam infertur intellectus ad vulgatam pragmaticam dotium,quæ est hodie l. 1.tit.2.lib.5.ordinamenti, statuẽtem metam, formam,& quantitatem,quam parentibus licet dare pro filiarum dotibus:† nam si mulier dotem iam possideat, excessum prætendentes id iudicem docere debent, quòd si non probauerint, mulier absolui debet : si autem ipsa non possideat & petat,& non conueniatur,nec rea sit,probare ipsa & liquidare debet. Et hanc sententiam probat Baeza etiam in fortioribus terminis in lectur.d.legis, cap. 36.nu.21. cum sequentib. fol.169. vbi vult, quòd siue agatur via ordinaria, siue executiua,petens dotem ex instrumento publico,nihil tenetur probare: & ista refert & sequitur Ioan.Gratian.regul.88.num.8.Ioan.Gutier. lib.2.practicarum quæstionum.q.15. per totam: & Baezam in dicto loco refert & sequitur idem Ioan.Gutierrez de iuramento confirmatorio.p.1.c.1.num.28.fol.6. licet contra hæc nouissimè idem arguat lib.3. quæstionum practicarum.q.40.& legendus est Angulo in l.7. tit.6. lib.5. Recopilationis num. 11.fol.158. ¶Et idem procedit in iojis, quas maritus per aliam legem 101.Madriti datam anno 1534. hodie d.l.1.titu.2.lib.5.ordinamenti noui, non potest dare mulieri vltra octauam partem dotis. Ad quod etiam facit consilium Bartholom. Socin. 294. lib.2. vbi tractat, † an confessio facta per maritum in eius testamento, scilicet, se habuisse à Titio centum pro vxore vestienda,an sibi præiudicet?& conducunt quæ scribit idem Socinus in consil.sequenti.Et pro ista distinctione facit sententia Cyni,& Saliceti in l actor.C.de probation.vbi volunt, quòd si ad vnum actũ oportet, quòd adsit certus numerus facultatũ,& apponatur,actum non esse validũ, quia faciens non habuit tot facultates, is qui hoc opponit, tenetur illud probare si possideat is,cui hoc apponitur. Et quæ dicta sunt conducunt etiam ad probationem conclusionis, quæ sæpissimè in facto agitatur,† vtrum aduersus instrumentum liquidum dotis possit opponi exceptio ex d.l.1.tit.2.lib.5. ordinament.noui:nam pleriq; tenent,nullatenus talem exceptionem admittendam,cùm non sit de contentis in l.1.tit.21.*de las entregas*,lib. 4.ordinam.noui.Et è conuerso si pater postquam filium meliorauit, cõfiteatur,quòd res donata excedit tertium & quintum, † talis confessio filio non præiudicat. l. Seia mancipij.ff.ad Velleia.& probatur ex doctrina Cumani cons.30.in vltimo dubio,& in cõs.155. col.3.vers.ad id autẽ,Alexan.cons.46. col.2. lib.5.& alijs,quæ scribit Roland.cons.58.nu. 10.cum alijs, lib.2. ex quibus sumitur regula generalis,quòd donator post donationẽ perfectam non potest aliquid confiteri in præiudicium donatarij. Et in his etiam est notatu dignum , quod etiam in allegationibus iuris potest allegari remedium & praxis dict.famosæ glossæ in d.l.cum de lege. ff.de probatio. vt tradit singulariter Carolus Ruinus consil. 116.num. .lib.2.ex Alexand. in l.1. C. vt ea quæ desunt aduocati. Et quòd in casu authent.res quæ. C.communi. de legatis, onus probandi, quòd bona fideicommissi vendita fuerunt ad dotandam filiam , quia non erant alia bona,† pertinent ad eum , qui bona alienauit,concludit Vincentius de Franchis decis.241.part.2.ex Croto in §.Diui.ff.de legatis.1. limitat.3. num.6. Loazes numer.142. versic.ex quo infero,fol.222. ff.de legatis.1. Couarruu.dict.cap.6. lib.3. num.10. versic. primum.

53 54 55 56 57

Ex his etiam diffiniri potest quæstio,†quę sæpè in practica se offert, quidam filios habens fuit legator,pro quibus more solito per legatarios petitur executio , ex aduerso filij & hæredes dicunt, executionem pro talibus legatis fieri non posse,quia excedunt quintam bonorum partem; an tali exceptione nõ obstante mandatum executionis legatarijs concedendum sit? Ad cuius quæstionis decisionem libuit prius diffinire quæstionem aliã antecedentem,& etiam sæpissimè contingẽtem,& necessariam,quæ nec ab antiquis, nec à modernis est digesta , ideo lectores de nostro labore gratias agant : † vtrum legatarij possint petere executionem pro legatis eisdem in testamento relictis.In qua quæstione quid Doctores nostri, & leges Regni sentiãt referam , & postea quid mihi videatur , & in praxi seruandum sit,tractabitur. Pro ea parte quod executio non possit peti pro legatis faciunt sequentia fundamenta. ¶Primò regula iuris,quæ dictat,quòd † nulla scriptura habet de iure executionem paratam, vt est vulgatã regula.l.minor viginti quinque annis.ff. de minor.quam Doctores vbiq; ad hoc referunt,& isti regulæ standum est tanquam firmamento,& fundatam habet intentionem,& res dicitur † esse certa pro eo,qui habet regulam pro se iuxtam glossam in l. omnis diffinitio.ff. de regul.iuris,cum concordantib. quæ refero in hac 1.p. q.30.à num.9.& cum iure cautum non reperiatur quod pro legatis cõpetat executio, tali iuri in dubio adhærendũ est.

58 59 60 61

Secundò , pro consequutione legatorum competunt legatarijs † tres tantum actiones, & iudicia ordinaria,scilicet,actio ex testamẽto,personalis,& hypothecaria,iuxta regulam l.1. C. commun. de legat. † nec est nostrum multiplicare remedia & actiones , per quem

62 63

textum dixit ad propositū Guido Papæ decisio. 483. quòd legatarius virtute testamenti
64 non potest petere † se mitti in possessionem rei legatæ, ad quod secundum pauci animaduertunt, quod in alio proposito animaduertit Rebuff. tom. 1. ad constitutiones Regias, tit. de liter. obligator. art. 6. gloss. 3. num. 20. pag. 140. vbi tamen nu. 23. ex Benedicto in cap. Rainuntius, verb. si absq; liberis in 2. nu. 134. de testam. concludere videtur, quòd dentur dictæ tres actiones quando agitur via ordinaria, secus si executiua. ¶ Tertiò, cum executio sit odiosa, & contra regulā iuris, via autem ordinaria sit secundū ius, & fauorabilis, iuxta dict. l. minor viginti quinq; annis, in dubio
65 est sumendus intellectus, † qui cum iure cōmuni concordat, quia est fauorabilior. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact. cum concordan. vt per Tiraquel. in tract. de primog.
66 q. 24. nume. 6. pag. 215. Et semper in dubijs, quod minimum est sequendum, l. semper in dubijs. l. semper in obscuris. ff. de regulis iuris. Et ideo iudicium est iudicandum potius †
67 ordinarium, quam executiuum, & quia benignius est. l. ea quæ. §. in re dubia. ff. de regul. iuris, ibi, *In re dubia benigniorem interpretationem sequi non minus iustius, quàm tutius*, facit regula. l. benignius. ff. de legibus, & doctrina Baldi in l. 2. C. de execution. rei iudicat. & in l. 1. ff. de legat. 2. vbi vult, quòd instrumentū
68 offuscatum † non debet executari, tradunt Lancellotus in tractat. de attentatis. 2. part. l. 12. de attentat. appellatio. pendent, limita. 9. nume. 7. pagin. 238. Menochius de recuperand. possession. remed. 1. numer. 225. pag. 238. ¶ Quartò, istam sententiam tenent plures Doctores antiqui, & moderni, & est magis communis, secundùm Bartolum nume. 1. & Salicetum numer. 22. in authent. ex causa. C. de liber. præterit. vel exhæreda. quos nec Doctores exteri, nec Hispani citant: & ibi etiam Paul. de Castro num. 13. vbi dicit,
69 quòd executio † non potest peti pro legatis nisi in locis, in quibus est statutum, quòd testamenta mandentur executioni, & in hoc puncto notabiliter loquitur. Idem etiam vult Angel. quem nullus citat in l. cum antea, numero 4. C. de arbitr. & in l. ait prætor. §. si iudex, per text. ibi, qui ad hoc videtur expressus. ff. de re iudica. Alexand. in l. si cum dotem. §. eo autem tempore. ff. soluto matrimonio, quo in loco reprobat Angel. qui contrarium tenet in loco mihi citando, Philipp. Deci. in l. vltima num. 6. C. de edict. Diui Adrian. Roderic. Suarez in l. post rem. iudicatam, in versic. sextus casus pag. 260. numer. 4. in impressione noua, & in antiqua, folio 216. col. 3. ff. de re iudicata, Antoni. Gomez in l. 45. Tauri, num. 137. & ne authoritate insignis viri deficiamur, hoc idē tenet Peralta in l. 1. nu. 85. pag. 56. ff. de legat. 2. Menoch. de adipiscend. possessio. remed. 4. num. 696. pag. 111. col. 1. D. Antoni. de Padilla, qui alios citat, & sic dicit sæpius pronunciatū in auhent. hoc amplius, num. 25. C. de fideicommis. ¶ Quintò facit l. 38. titul. 9. part. 6. ibi, *Conociendo el heredero en juizio que deue de dar la manda que fue fecha a alguno, si por auentura no la pudiesse luego entregar, el juez ante quien es fecha la demanda en esta razon, deue dar plaço guisado a que la den.* Quæ lex est contra Rodericum Suarez, & Peralt. vbi supra qui tenent, quòd si hæres non confitetur de plano testamentum, vel codicillum, sit iussus vt soluat legatum, siue fideicōmissum:
70 & tunc † habebit executionem paratam, & sit præceptum secundum dispositionem legis, si debitori. ff. de iudicijs; & cum Roderico Suarez & alijs tenet Quemada in quæstionibus suis. q. 9. fol. 30. Azeued. in l. 1. tit. 21. libro 4. Recopilation. num. 28. fol. 303. & plures citat nonissimè dominus Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez in l. post rem iudicatam, notabil. 6. pag. 107. Et duas opiniones refert Felicianus in tractat. de censib. lib. 2. c. 1. num. 6. fol. 200.

Contrariam opinionem quòd testamentū habet executionem paratam pro legatis, † vi-
71 detur probare tex. in authen. de hæred. & falcid. §. si quis vero non implens: & ibi glos. in versic. ex decreto, vbi Angel. sibi cōtrarius, secundum quod aliqui referunt, quem ad hoc citat Iaso in l. pactum inter hæredem, nume. 8. ff. de pact. & in l. quæ delegato, num. 5. ff. de legat. 1. & in l. vltima, num. 6. C. de edicto Diui Adriani, Bartholom. Socin. consil. 103. lib. 3. Segura in l. si ex legati causa, numer. 8. ff. de verborum, Campetius in tractatu de dote, part. 5. quæst. 151. num. 6. fol. 126. Decius sibi contrarius in l. in testamentis, numero. 6. ff. de regul. iuris, pag. 98. vbi tamen Gloss. Paris. Decium reprobat dicens, quòd decerni potest pro eo à iudice causa cognita: & hanc secundam opinionem etiam probat Rebuffus in loco citato, tit. de literis obligator. num. 24. & conducunt quæ scribit idē Rebuffus dicto tom tit. de sentent. prouisional. pag. 234. num. 69. Et istam sententiam secundam tenet Boerius decisio. 295. num. 12. Cephalus consil. 645. numer. 18. libro 5. Et in practica hoc est receptum, vt testatur Parladorus, qui punctum tractat lib. 2. rerū quotidianarum, part. 1. cap. final. §. 9. num. 1. cum sequentibus, pagin. 190. quem legi post hæc scripta: & illa est communior opinio secundum Simon. de Pretis lib. 5. de interpretand. defunct. volunta. dubita. 1. num. 146. fol. 533. qui plures citat, & inter alios Dueñam & Rodericum Suarez: & ista est verior opinio secundum Ioseph. Ludouicum qui alios citat

decis.

decis.23.num.9. qui quæstionem latè examinat, quē citat Michael Graffus de succesfio. ab intestato. §.legatum.q.77.pag.39.& eam tenet Natta conf.206.num.4. Anton.Gom. in l.45.Taur.num.137. Orosius in l. tale pactum.§.qui prouocauit, col.905. ff. de pact. Dueñas regul.15.limitat.2. quos tres authores citat Azeuedo vbi supra. ¶ Et quòd legatarij possint † petere executionem, tradunt Archidiaconus in c. Episcopus 88. distinct. Rebuff.d. tit.de sententijs prouisional.n.39. pag.236. sed vt ex Angelo patet, hoc non dicit, nec gloss.ibi, quam ad hoc pōderant, imo potius contrarium gloss.sensit in illis verbis, in quantum dicit, quòd in nouellis continetur, quòd debeat in diffinitiua dari: & text.in d.authent.loquitur de quodam præcepto admonitorio, non executiuo, vt tradit Angel.in d.§.iudex,num.1.fol.224.

72

Et quia ista secunda opinio nullo iure cōcludenti probatur, prima opinio mihi † semper verior fuit, & magis cōmunis: quod practica autem obseruat est, quòd iudex viso testamento vel codicillo, in quo legatum continetur, præcipit hæredi, vt intra certum tempus soluat legatum, & tali tēpore transacto, si hæres legatum nō soluit, datur mandatū executionis, quod de iure fieri posse animaduertunt Guillelm.Benedict.in c. Raynutius, in verb.si absq; liberis 2. num.192.fol.352.col. 4.versic.præterea non habent, Nicolaus Boerius d.decis.295. num.12.quibus addo l. vlt. tit.9.part.6. ibi, *E los pleitos de las demandas deuen los juzgadores ante quien vinieren librallos derechamente, y sin alongamiento, e sin escatima ninguna.* Perquam legē etiam probatur, testamentum† non habere executionem pro legatis, licet summariè talia iudicia tractari debeant, & ibi Gregor.Lopez refert Roderic.Suarez circa nostram quæstionem nihil tamen decidit, facit.l.nulli.§.fin autem, ibi, *sine vlla commutatione*. C.de Episcop.& cleri.

73

74

Hoc acto restat resoluere, quid in nostra illatione dicendum sit, & pro ea parte quòd si filij proponant † executionem non fieri posse pro legato, quia excedit de quinto iure promittenti, id faciant, conducunt sequentia fundamenta. Primum, quia cum non liqueat, nec constet quantum sit quintum bonorum testatoris, vltra quod leges Regni prohibent parentes disponere, executio non rectè fieri potest: nam maxima est in iure, quòd pro nō liquidis † executio fieri non potest.l.hoc iure sta stipulatus sum te sisti.ff.de verbo.obligationib.notat Bart.in l.proinde.§.notandū, ff ad l. Aquiliam, quod latius resoluunt Suarez in l.post rem.ff.de re iudicata, limitat.5. num.1.cum alijs, Rebuffus tomo 1.ad constitutio.Regias, art.1.glos.9.num.7.pag.67.Peralta in l.1.num.83. ff.de legat.2. Episcopus Couarru.lib.2.resolutio. c.11. ad quod facit doctrina Bald.in l.per diuersas q.10. C.manda.vbi inquit, quòd executio non potest fieri contra hæredem pro debito defuncti, † antequam certum sit an sit heres sub beneficio inuentarij, & an bona sufficiant: & idem vult Corneus conf.221.lib.4.Rebuffus in d.tom. pag.109.nu.30. ¶ Secundo ad hoc facit gloss. in d.l.cum de lege, quæ (vt prædixi) probat, quod præsumptio est pro hærede dicente esse in hæreditate † tot bona, & nō vltra: igitur iniquum videtur contra talem præsumptionē decernere mandatū executorium. ¶ Tertio, durum videtur filios executare, & in iudicio executiuo compellere ad solutionē ipsis forsan non valentibus† probare in diebus executionis valorem bonorum parentum, quia æstimatio bonorum & diuisio non est facta, quæ solet post multos dies differri. Quartò, quia cum filij negent, patrem tale legatum facere non potuisse, † probatio incumbit legatarijs, & iniquum videtur executionem facere.l.verius.ff.de probatio. Quinto conducunt quæ scribit Baeza in d.c.36.num.13.quę hic trāsplantare non oportet. Sexto, vt instrumentum exequi possit debet esse clarum, † & nō offuscatum, secundùm Bald.in l.2. C.de executio.rei iudica, & in l.1.ff.de lega.1. Lancellotum de attētat. p.2. c.12.de attenta. appellatio.pendent.limitatio.9.nume.7. pag.238. faciunt scripta per Menoch. de recuperanda possessione, remed.1.num.225.pag.334.

75

76

77

78

79

80

81

Pro contraria parte sunt aliqua fundamēta. Primum, † quia pater legando legatū, & sciēs non posse disponere ex legibus Regni vltra quintum bonorum, nihilominus legator præsumitur facere legatum secundum leges: nam semper testatores † se conformare † videntur cum legibus, & actus facere secundum easdē, l.hæredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebellianum, l.Gallus.§.1.ff.de liber.& posthum.cum cōcordantib.quæ scribo part.2.in initio. Fundamentum fulcitur, quia testator præsumitur † scire vires sui patrimonij.l.quisquis. C.de rescindend.venditio.notat Bart.in authen. sed cum testator num.5.C.ad l.Falcid. Angel.in auth.quib.ex caus.manumitter.non licet, Ias. in §.item si quis in fraudem, num:48.institu. de actio. Imò ex communi habitatione scire quis præsumitur valorē bonorum illius, cum quo habitauit, & versatus fuit: vt notat Ancharra.in conf.170.col.vlt.& alij, vt per Aymonē Crauet.conf.151.n.24.cum seqq. ¶ Secundum, illi qui prætendunt aliquem non potuisse facere actum, quē fecit, † docere debēt, & interim est presumendum pro actu.l.ab ea parte.ff.de probatio.not at Innocent.in cap. præterea, de dilatio. Decius in l.1.nu.7.C.de edendo. Tertium, quia vbicunq; reperitur aliquis actus perfectè factus, præsūptio est pro

82

83

84

85

Pp 2 tali

tali actu, qui rectè & secundum ius factus est, l. si post diuisionem. C. de iur. & fact. ignorant. Notat Decius in consil. 111. numer. 8. quod plenius trado supra quæst. 1. ¶ Quartũ, cum filij prætendant quintam bonorum partem excedere, † probatio à filijs exigẽda est, & non legatarijs, qui id negant, & interim executio facienda est, iuxta regulam. l. 2. ff. de probatio. istis addere libet egregium dictũ Guidonis Papæ decisione 383. legatario, vbi scribit, quod quando proceditur † sola veritate inspecta, potest legatarius mitti in possessionem rei legatæ, sequuntur Alciat. cons. 68. gubernatorem, in princip. libr. 6. Simon de Pretis libr. 5. de interpretand defunct. volunta. dubita. 3. num. 101. fol. 532. & de isto puncto & quæstione legenda sunt quæ scribo p. 3. quæst. 15. & qualiter executio † peti possit pro melioratione, tradit nouissimè Parladorus lib 2. rerum quotidianarum, par. 1. d. c. final. §. 9. n. 12. pag. pag. 194.

86 87 88

QVÆST. LIII.

An de fructibus liceat patri donare vltra tertium & quintum?

SVMMARIVM.

Pater nec in vita, nec in morte, potest donare aut relinquere filio vltra tertium & quintũ, & legitimam. num. 1.

Quæstionis resolutio, num. 2. 3. & 7.

Mens & ratio legum per cautelas, & argumẽta frustrari non debent, num. 4.

Malitijs hominum est obuiandum. nu. 5.

Quod vna via prohibetur, alia concedi non debet, num. 6.

Pater vsumfructum filio remittens, an donare videatur, num. 8. & quando talis donatio efficiatur irreuocabilis, num. 9.

Quid si consentiat, vt filius bona administret, num. 13.

Fructus de patris substantia dicuntur. n. 10.

De fructibus ecclesiæ idem quod de rebus illius est iudicandum. n. 11.

Qui remittit donare dicitur. n.

Pater an possit in fructibus meliorare filiam vltra summam à lege taxatam. n. 14.

Filius an teneatur conferre fructus bonorũ aduentitiorum, quæ pater illi donauit. n. 15. & 21. An quod illi dedit ad alimenta. n. 16.

Deducitur intellectus ad l. 6. Taur. num. 17.

Pater an possit in morte disponere de fructibus, quos reseruauit vt in vita disponeret, facta filio donatione titulo meliorationis, aut maioratus. n. 18. & 21. & an possit donare filijs inter viuos & irreuocabiliter vsumfructum ex bonis aduentitijs. n. 23.

Pactum in matrimonio adiectum, vt primogenitus succedat, non impedit, quominus promittens de bonis post sua industria acquisitis possit disponere. n. 19.

Donatis omnibus bonis, an possit donans, de fructibus perceptis ex vsufructu, quem reseruauit, disponere. n. 20.

Maioratu instituto à patre & matre in filium de pluribus bonis, vtrũ liceat illis vsumfructũ, quem ex illis reseruarunt, in filium donatarium renuntiare n. 22.

Filij an possint querellare, & allegare donationem inofficiossam esse, cum pater vsumfructum, quem in filij bonis habet, donat. n. 25.

Filius donatarius an teneatur restituere vsumfructum, quem percepit de excessu bonorum, quæ pater inofficiosè donauit, donatione à filijs reuocata. n. 26.

Vsusfructus etiam à bonæ fidei possessore consumpti, qualiter veniãt in legitima. n. 27.

Ecclesia patronata an possit subuenire patrono de fructibus bonorum ecclesiæ absq; Episcopi licentia. n. 28.

QVinquagesimo tertio scimus, quòd per leges nostras Regias pater † nõ potest donare, nec relinquere filio in vita, nec in morte vltra tertium, & quintum, & legitimam, vt latius cauetur in l. 26. & 28 Taur. cum concordantib. Quæstio nunc est, an de fructibus, quos parentes percipiunt de bonis suis possint facere filijs donationes vltra tertium & quintum, cum de ipsa substantia & bonorum proprietate hoc illis interdictũ sit per dictas leges? In qua quæstione (vt paucis agam) ego † sequor Bartholom. Socin. in cons. 93. circa primũ consultationis, lib. 1. vbi agens de quodam statuto, per quod aucta fuerat legitima filiorum, & parenti licebat disponere de quarta parte bonorum, concludit, quòd sicut pater non potest disponere de proprietate vltra quartã partem in præiudicium filiorũ, ita nec de fructibus, quam sententiam ibi latè fundat, vbi facilè est videre: & ideo ego in hoc non immoror. Et istã opinionem plenè disputando elegit noster Greg. Lop. in l. 8. tit. 4. p. 5. in glos. *En vida*, ad mediũ, cum duabus limitationibus, videlicet, nisi pater donet vsumfructũ, quẽ habet in bonis filij, quia ista donatio non reuocabitur per querelã inofficiosæ donationis, etsi fructus percipiantur per filium ex re alteri donata & tradita, quia non augent donationem.

1 2

Et ist istam sententiam Bartholom. Socin † ego veram esse iudico, cum aliàs mens legum Regaliũ prohibentium, ne pater possit donare filio vltra tertium, quintũ, & legitimam, facilè fraudaretur, si patri permitteretur donare fructus bonorum, cum tanto minus alij fratres habebunt, quantum ipse dederit

3

de

de fructibus, quibus non donatis, ex illis posset pater alia bona emere, vel nũmos obseruare: & mens & ratio legum nõ † debet frustrari per argumenta & cautelas. Qualitercunq; enim mens legum lædatur, permitti non debet. l. non dubium. C. de legibus. l. contra legem. ff. eodem titulo. Et est lex, quæ nullis quantumcunq; amplissimis verbis commendari potest, quam iudices ante oculos semper habere debent in l. 15. tit. 7. part. ibi, *Vna de las cosas del mundo de que mas se deuen trabajar los Reyes, e los otros señores que tienẽ lugar de nuestro Señor Dios en la tierra para mãtener justicia, es de contrastar a la malicia de los omes, † de manera que el derecho no pueda ser embargado por ellos.* Quæ lex ad plura negotia est singularis. Item, † cum quid, vna via prohibetur, alia concedi non debet iuxta regulam iuris: & ad istam conclusionem est textus notab. in l. de fructibus. ff. de donatio. inter virum & vxorẽ, & in l. si fructus. C. eod. tit. notant Bald. in l. eam quã col. penult. vers. dicet aliquis, nu. 48. C. de fideicõmis. cum cõcordant. vt per Aym. cons. 25. nu. 16. sed Baldus nihil de hoc dicit, licet Aymo. citet. ¶ Et doctrinam Barthol. Socin. † & nostram refert & sequitur Ioann. Gutierrez lib. 2. practicar. quæstionum. q. 69. num. 3. pag. 160. Et facit quod tradit idem Baldus, in consil. 204. & in cons. 250. lib. 1. vbi disputat, stante statuto, quòd mulieri nõ possit legari nisi quindecim annuatim, & testator legauit quædam bona vni, & vsumfructum eorum bonorum vxori grauando hæredem, ne vxorem molestaret, si legatum excedit quindecim, an valeat? & legenda etiam omnino sunt quæ circa dictam l. de fructibus scribunt Conanus lib. 8. commentariorum iuris ciuilis. c. 11. Pinelus in l. 2 part. 2. c. 4. nu. 50. C. de rescinden. venditio. Ioannes Garcia de expens. cap. 28. nu. 21. folio 220. ¶ Et ad hæc faciunt scripta per Tellũ in l. 17. Tauri num. 57. cum sequentibus, vbi probat, quòd si pater remittit filio † vsumfructum, censetur contulisse in eum donationẽ: quod latè tradit ibi Matienço gloss. 4. nu. 18. & 19. fol. 140. hodie l. 1. tit. 5. lib. 5. Recopil. & Angulo in d. l. 1. tit. 5. lib. 5. Recopil. glos. 8. num. 12. fol. 26. vbi probat, † quòd si pater expresse remisit filio vsumfructum, donatio est irrenocabilis, secus si tacitè remisit. Et fructus † dicuntur de substantia patris. l. iubemus. C. ad Trebellian. Doctores in l. scimus. §. repletionem. C. de inofficios. testament. latè Marcus Cuchi in tractatu de legitim. vers. prima quòd legitima, fol. 26. col. 1. nu. 4. quibus simile est quòd de fructibus ecclesiæ † idẽ est iudicandum quòd de rebus ecclesiæ, c. expedit. c. res ecclesiæ 12. q. 1. c. Episcopus 14. quæst. 1. cum concordantib. vt per Osascum decisione Pedemontana 32. numerò 2. Et est regula, quòd qui remittit † donare dicitur. l. si mulier. ff. de conditio. ob causam, latè Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verbo, donatione largitus, nume. 171. cum sequentibus, pag. 241. tradit Molina libro 2. de primogen. cap. 3. nume. 49. fol. 223. ¶ Et qualiter si patiatur pater filium bona administrare, † censeatur in eum contulisse vsumfructum, quem habebat, tradunt Bald. in l. si vxorem. C. de condition. insert. Baldus Nouellus in tractatu de dote, part. 6. priuileg. 36. Corneus in consil. 275. lib. 1. Aymo. in consil. 39. & alij, quos citat Caldas Pereira, vbi punctum latè tractat in l. si curatorem habens. C. de in integrum restitutio. minor. in verb. læsis, num. 148. fol. 373. cum sequentibus, hodie pag. 1378. Et ad ista faciunt quæ disputat Baeza in lib. de non meliorand. filiabus c. 26. num. 9. fol. 141. & idem cap. 33. numero 10. fol. 158. vbi tradit quæstionem isti nostræ germanam, † an possit pater de fructibus meliorare filiam vltra summam per illam legem taxatam? in quo per prædicta concludendum est hoc patri licitum non esse. Pro quo facit quod scribit Tellius in l. 26. Tauri num. 17. ad finem ibi, quia fructus & res donat alienas, cum ex lege cæteris filijs applicẽtur. Et concurrunt multa singularia omnino legenda scripta per Cassanæum in consuetudinibus Burgundiæ rubr. 7. de successio. §. 4. numer. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & 10. pag. 938. ¶ Et quòd filius † non sit obligatus conferre fructus bonorum aduentitiorum, quę illi pater donauit, probatur in l. final. §. sin autem. C. de bonis quæ liber. notant Iaso in auth. ex testamento, C. de collationibus, Anton. Gama decis. 164. num. 4. vbi etiam resoluit quæstionem quotidie necessariam, quòd filius † non tenetur cõferre quod pater dedit ei ad alimenta, nec vestes quotidianas datas illi & nurui. De quo etiã legi debet additio ad decisionem Gamæ 140. Et cùm hæc sententia sit filijs fauorabilior, cum reducantur ad æqualitatem possibilem, in dubio est amplectenda. l. vt liberis. C. de collationibus cum similibus, quæ ego in alijs locis refero præcipuè hac parte quæstio. 3. & hæc etiam notanda † sunt pro intellectu l. 6. Taur. ad quam est valde necessarium dictum consilium Socini.

Sed an pater, qui fecit donationem in filium titulo meliorationis, aut per viam maioratus, reseruando fructus ad disponendum in vita sua, † possit in morte de talibus fructibus disponere, videndus est Bartol. in consil. 76. incipienti, pater filio suo emancipato. Alexander in consil. 13. num. 17. libr. 3. quod est aduertendum, quia sæpè contingit. ¶ Nec omitto ad propositum quæstionis, & materiæ, quod tradit Nicolaus Boerius decis. 204. nu. 36. pag. 357, vbi vult, quod pactũ factũ in matri-

matrimonio; vt primogenitus succedat, non impedit quod de bonis futuris promittentis eius industria, vel ex vsufructu retento post pactum acquisitis possit disponere, quia tale pactum † non extenditur ad postea quæsita, per l. si ita. ff. de auro & argento legato, & alia quæ refert: qua in re verba promissionis sunt inspicienda, & ad leges nostras Regales est animaduertendum, quia iam de hoc vidi dubitari: & pro Nicolao Boerio facit notabilis doctrina Alexandri in l. stipulatio hoc modo concepta, numer. 18. ff. de verborum obligationibus, vbi resoluit, quòd si quis donauit omnia bona sua reseruato vsufructu,† poterit de fructibus perceptis ex vsufructu quem de re seruauit, disponere, & non comprehenduntur in donatione omnium bonorum. Pro quo facit doctrina Episcopi Couarru. resolutio. libr. 3. cap. 32. numero 2. de quo legenda sunt quæ scribunt Decius in cons. 30. dubio 1. Celsus qui latè tractat in cons. 37. nume 4. cum sequentibus.

Et in hac quæstione est addendum, quòd si pater donat filio suo emancipato omnia bona præsentia & futura, saluis & reseruatis omnibus fructibus & redditibus dictorum bonorum in vita dicti patris, de quibus liceat in vita sua disponere pro libito suæ voluntatis, † non videtur sibi reseruasse voluntatem disponendi in vltima voluntate, sed inter viuos, ve fundat Alexander in dicto consil. 13. numero 17. libro 3. qui sequitur Bartol. in dicto cons. 76. quos citat Simon de Pretis lib. 2. de interpretanda defunct. volunta. interpreta. 1. dubitatio. 1. solutio. 8. num. 2. fol. 95. quod etiã tradit Baeza de non meliorandis filiabus cap. 20. num. 8. fol. 127.

Ex prædictis autem potest diffiniri quæstio, quæ in praxi contingit, pater & mater fecerunt maioratum in filium de pluribus bonis reseruato vsufructu, vtrum liceat eisdem renuntiare vsumfructum in filium donatarium? † & magis videtur hoc licitum esse, & valere similem renuntiationem: nam cum pater faciendo donationem bonorum, poterat statim tradere proprietatem simul cum vsufructu, non est cur illi prohibeatur tradere postea vsumfructum. Ad quod facit etiam doctrina Azonis in summ. C. de bonis quę liber. col. 1. vers. aduertendum, vbi vult, quòd pater potest donare filijs † inter viuos & irreuocabiliter vsumfructum, quem habebat in bonis aduentitijs, per textum in l. cum oportet. §. non autem, vers. sin autem res. C. de bonis quæ liber. & idem voluerunt ibi Bartol. Bald. Salicet. & Paulus de Castro, & idem Bald. in l. 2. C. de inofficios. donationib. quos citat Tiraquellus, vbi tamen alios in contrarium allegat in dict. l. si vnquam. C. de reuocand. donation. in verb. donatione largitus, numero 211. pagin. 255. Parisius in consilio 330. numer. 10. cum sequentibus, libro. 2. & idem voluit Antonius Gomez in l. 29. Tauri numer. 29. & in l. 48. numer. 9. Tellius qui tamen distinguit in dict. l. 17. Taurina numer. 57. cum sequentibus, Ioann. Gutierrez in c. quamuis pactum, numero 31. de pact. in 6. Aymo in dicto consil. 39 numero 2. Cæpolla caut. 52. Dueñas regul. 223. num. 3. fallen. 3. Cephalus in consil. 467. num. 83. lib. 4. & per textum in l. final. §. sin autem. C. de bonis quæ liberis. & doctrinam Iasonis in auth. ex testamento. C. de collatio. tradit Anton. Gama decis. 164. numer. 4. quòd filius † non obligatur conferre fructus bonorum aduentitiorum, quos illi pater donauerat. Et talis remissio quamuis sit donatio, non indiget confirmatione, vt per Beccium consil. vltim. numero 8. libro 1. Cephalum vbi supra. Et pro intellectu istius puncti legenda sunt quæ scribo in 4. part. quæst. 23. nomer. 145. cum sequentibus. Et quòd si patet, qui habet vsumfructũ in bonis filij, donet illum vsumfructum, non † possint filij querelare, nec allegare donationem esse inofficiosam, voluit Gregorius Lopez post Bald. quem citat in dicto §. non autem, is inquam in l. 8. tit. 4. part. 5. in glos. in verb. *en vida*. folio 13. col. 3. ad finem, versicul. sed si deberet superesse: vbi etiam refert Seguram in l. 1. §. si vir, cap. 26. ff. de acquirend. possessio. dicentem, quòd si pater habens plures filios donauit bona inofficiosè, quòd filij reuocauerunt donationem, non tenetur filios donatarius † restituere vsusfructus, quos percepit de excessu bonorum donatorum. De quo legenda sunt quæ scribo in 3. part. huius operis quæst. 25. & idẽ quod Gregorius Lopez tradit Petrus Surdus in tractatu de alimentis, titul. 2. quæst. 5. numero 45. folio 99. & resoluit Antonius Gama decisione 117. contra Antonium Gom. in dict. l. 29. numer. 29. & faciunt scripta per eundem Gamam decisione 164. ¶ Et qualiter in legitima † veniant fructus consumpti etiam à bonæ fidei possessore, lege Baldum in l. non est ambiguum. C. famil. erciscund. Rodericum Suarez in l. 8. fori, titul. *de las herencias*, num. 40. pagin. 452. Et an ecclesia patronata † possit subuenire patrono de fructibus bonorum ecclesiæ absque licentia Episcopi, tractant Rochus de Curte in tractatu iuris patronatus, in verb. & vtile, num. 1. folio 31. Cæsar Lambertinus in tractatu iuris patronat. libro 3. 2. art. 3. quæstionis principalis, numer. 6. folio 14. Quod istis diebus contingit in Capella Regia istius ciuitatis in subsidio charitatiuo dato Regi nostro Philippo.

(∴)

QVÆST.

QVÆST. LIIII.

An de bonis, quæ pater vel mater tenentur reseruare filijs primi matrimonij, possint meliorationem facere.

SVMMARIVM.

Mulier an possit ex arrhis, quas sibi maritus dedit, vnũ ex filijs meliorare, aut facere maioriam, refertur quædam sententia, num. 1.
*Authoris sententia.n.*7*.&* 8.
*Quæstionis definitio,n.*2*.&* 6.
Ius gratificandi non competit nisi in casibus à iure expressis.num. 3.
*Feudatarius, etiam cum domini consensu, non potest alienare feudum in remotiores agnatos,num.*4.
Damnati ad mortem an possint meliorationem facere,num. 5*.remissiuè.*
*Mater, si ex successione filij ab intestato mariti bona possideat, an possit de talibus bonis filium quem voluerit meliorare.n.*9.
*Pater an possit meliorare filium secundi matrimonij ex bonis quæ filius prioris ob aliquam causam renuntiauit.n.*10.
*Donatione facta matri à filio ex bonis, quæ illi ex paterna hæreditate obuenerunt, an ea talia bona reseruare teneatur.n.*11.

QVinquagesimo quarto quæro, an pater vel mater de bonis, quæ secũdum leges ciuiles & Regias reseruare tenentur filijs primi matrimonij, iuxta l.fœminę.C.de secund. nupt.& l.15. Taurinam,& alia,quæ ad propositum dictarum legum scribunt Tiraquel. lib.1.de retractu.§.11.gloss.6.nume.6. cum sequentibus, Matienç in l.7.tit.11.glos.5.numer.11.lib.5. Recopilation.fol.361. possint vnum ex filijs, quos de priori matrimonio habuerunt, meliorare? Quam quæstionem latè disputat Rodericus Suarez in legibus fori.titul.*de las arras*,notab.2. fol.44.,col.1. & sequent.vbi post longam disputationem tandẽ concludit, quòd † non licet mulieri ex arrhis quas sibi maritus dedit, meliorare vnũ ex filijs, nec facere maioriam, per textum in authen.de nuptijs.§.venient, col.4.& in auth. de nõ eligen.secund.nuben.§.prospeximus, colla.1.& in auth.hoc lucrum. C. de secund. nuptijs: & idẽ tenet ipse Suarez in l.quoniã in prioribus, limitat.10.nu.1.pag.170. C.de inofficios.testam.cui adde Decium, qui in simili casu consuluit consil.236.num.16.

Et quòd pater vel mater secundo nubentes nõ possint † meliorare ex his, quæ habuerunt ex primo matrimonio, vel ex filijs prioris matrimonij, tradit vnico verbo Matienç. in l.3.tit.1.lib.5.Recopilationis, glossa.2.numer.42.fol.53.Et pro hac sentẽtia facit quod scribit Baldus in cap.1.tit.de aliena.feud.numer.12.vbi dicit, quòd † ius gratificandi nõn competit nisi in casibus à iure expressis, per l. cũ Hermes. C.locati,& l.dudum.C.de contrahend.emptione. Et ibi Baldus ex hoc dicit, quòd feudatarius, etiam cum consensu domini,† non potest alienare feudum in remotiores agnatos, qui in feudo non essent successuri, nec postea successerunt ex prima feudi consistentia, nec agnatus habet ius eligendi, nec præferendi quem ex filijs velit. Notatur per Aretinum in consil.42.ex facto: & Tiraquellum in tracta.de primogen. in 2. opinio. 17.quæstio.num.23.pag.168.& lib.1.de retractu.§.26.gloss.2. numer. 2. & facit etiam textus in authentic. bona damnatorum.C.de bon.damnator. Et quod per illam legem determinat Rodericus Suarez in dict. l.quoniã in prioribus, limitatio.10. & Episcopus Couarruuias in 3.part.rubr.de testament. numero 37.vbi dicunt, quòd ex bonis, quæ hodie reseruantur damnatis,† non possunt facere meliorationem, sed illa reseruare filijs æqualiter tenentur. De quo puncto videnda sunt quæ scribo in quæst.1.supra eodem in 5.illatione, numer.203. Et istam sententiam etiam adiuuant quæ scribit Ancharranus in consil. 112.latiùs Socinus Iunior in consil.103.numer.21.cum sequentibus, lib.2. & est bonus textus pro hac opinione in l.31. Tauri, vbi commissarius non potest meliorare filium, nisi id à testatore expressè committatur: & illa refert nouissimè Ioannes Gutierrez libro.2. practicarum quæstionum quæst.17.vbi punctum & quæstionem tractat.

Et hac conclusione habita pro vera, quòd ex bonis reseruatis ad filios primi matrimonij nõ potest fieri melioratio (per mulierem; notandum est, quòd cum hæc pœna sit statuta in odium matrimonij, quod mulier contraxit, si mulier non nubat,† poterit liberè ex talibus bonis meliorare filium, quem voluerit, quia cessant rationes, quæ habentur in authent.hoc lucrum. 6. de secundis nuptijs: & ideo ius cessare debet; & idem est in patre dicendum, & multo maiori ratione: in arrhis autem † minimè verum puto dictum Suarez, licet idem teneat Ioann.Lop. in rubric. de donation. inter virum & vxorem. §. 27. num.1.Molina libr.2. de primogen. cap.10. num.62.fol.309. Antonius Gomez in l. 14. Tauri, numero 4. quos iustè reprehendit Tellius Fernandez in l. 19. Tauri, num. 12. cuius sentẽtia fulcitur, quia cũ regula iuris regij sit, cũ qua se conformat huius Regni cõsuetudo,

quòd parẽtes ex omnibus bonis filios posſint meliorare: iſti regulæ adhærẽdum eſt, nec ab ea recedendum, nec eſt noſtrum diſtinguere leges (vt iuris principia paſsim dictãt) ex qua ratione† dubitabilis etiam redditur concluſio ſupra tradita de bonis, quæ mater tenetur reſeruare filijs primi matrimonij, cũ noſtræ leges & conſuetudo poſtea cõditæ ſint, nec talem faciant diſtinctionem, vnde in dubio eas 8 ſeruare debemus: & iſtam ſententiam † noſtram nouiſsimè iſtis relatis, ſequitur Aluarus Valaſcus conſil. 16. num. 5. cum ſequentibus: quibus addenda ſunt quæ per textum in d. authent. hoc lucrum, & l. generaliter. C. de ſecundis nuptijs, & Authores quos citat, tradit Antonius Gabriel lib. 3. tit. de ſecundis nuptijs concluſione 2. numer. 3. pagin. 219. Diſputat etiam Molina in loco ſupra citato, numer. 59. vtrum ex bonis, quæ maritus vel vxor tranſeuntes ad ſecundas nuptias acquiſierunt ex donatione, vel legato à priori marito, vel vxore facto, poſsint primogenium inſtituere, ſi eis liberi ex primo matrimonio ſuperſint. Iſtis omnibus eſt addendum, quod diffinit, & rectè iudicio meo, Epiſcop. Sarmiento lib. 7. ſelectar. interpreta. cap. 11. nu. 1. & 2. folio. 54. vbi concludit, quòd ſi mulier ex ſucceſsione filij ab inteſtato bona mariti 9 poſsideat, † poteſt de talibus bonis filium, quem voluerit meliorare, quia iam patrimonium filij effectum fuit, per regulam l. final. C. de inofficioſ. teſtament. quod iam in practica vidi. ¶ Iſtius quęſtionis eſt alia incidẽs, & quæ etiam de facto contigit: quidam contraxit matrimonium, ex quo liberos ſuſcepit, defuncta muliere contraxit ſecundum matrimonium, & aliquis ex filijs prioris matrimonij, quia intrauit in religionem, vel ob aliã conſimilem cauſam renuntiauit, accepta certa quantitate legitimam in parentem, an poſsit de talibus bonis filium ſecundi matrimonij meliorare, facit regula dict. l. fœminæ. C. de ſecundis nuptijs; & l. 15. Tauri, hodie l. 4. tit. 1. lib. 5. Recopilationis, cum adductis per ſcribentes, in prædictis locis, latiſsimè Antoni. Gabriel. lib. 6. communium opinionum, dicto titulo de ſecundis nuptijs, concluſ. 1. numero 1. cum ſequentibus: nihilominus tamẽ 10 exiſtimo, † parentibus licitum eſſe meliorare filios ſecundi matrimonij, per regulam l. ex teſtamento. C. de ſecundis nuptijs: & in corpore vnde ſumitur in authent. de nuptijs. §. hic nos, colla. 4. & communiter Doctores in l. mater. C. ad Tertullianũ, quod maximè ſibi locum vendicabit, quando renuntiatio fuit facta poſt tranſitum ad ſecundas nuptias, vt tradunt Decius in rubr. C. de ſecund. nupt. & in conſ. 106. in fine, Ripa in d. l. Fœminę. q. 9. n. 20. & vbi aliquid acquiritur titulo oneroſo, non habet locum regula d. l. fœminæ, ſecundum Baldum ibi in 2. lectura, in princip. verſ. item nota quòd iſtæ pœnæ; & in l. in donatione. in fine. C. de ſecund. nupt. Romanum, & alios quos citat Antoni. Gabr. in dicto loco, nu. 40. & facit, quod ex Baldo reſoluit Ioan. à Garronibus in dict. authen. ex teſtamento, nume. 9. vbi tradit, quòd ſi filius donet matri omnia bona, quæ ei obuenerunt ex paterna ſubſtantia, mater non † tenetur reſeruare talia bona. Et pro iſtis faciunt quæ ſcribit Matienç. in dict. l. 3. titul. 1. lib. 5. Recopilation. gloſſ. 2. numero 10. folio 30. Gulielm. Bene dict. in cap. Rainuntius, in verbo, & vxorem nomine Adelaſiam in 2. nume. 645. fol. 110. de teſtament. Anton. Gabriel dicto titulo de ſecundis nuptijs, concluſione 2. numer. 19. cum ſequentibus, pag. 220. Et in iſta quæſtione addenda ſunt quæ ſcribit Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez, titulo, *de las arras*, litera A. num. 67. pag. 37. Barboſa in l. ſi ab hoſtibus. §. final. ff. ſolut. matrim. nu. 62. pag. 133. tom. 2. 11

QVÆST. LV.

Succeſsio in duobus maioratibus quando alicui competit, quorum onus ſine aliquo grauamine eſt inſtitutus, an poſsit vnũ repudiare, & alterum acceptare.

SVMMARIVM.

Deciſio quæſtionis ſub diſtinctione traditur, numero 1. 6. & 18.

Legatarius in aliquibus grauatus, in aliquibus non, non poteſt vnum acceptare, altero repudiato, num. 2. & 9.

Connexitas inſeparabilitatem inducit, n. 3.

Teſtator non poteſt diſponere, quòd hæreditas pro parte adeatur, & pro parte repudietur. n. 4.

Hæres an poſsit partem hæreditatis adire, & partem repudiare. n. 5.

Diuerſa loco tanquam eiuſdem habentur, ratione connexitatis. n. 7. & 8.

Facultatem datam ad faciendum maioratum, vendendũ, hypothecandũ, & bona eius alienandum, an poſsit quis in parte approbare, & in parte reijcere, num. 10.

Agnitio partis arguit agnitionem totius. n. 11. & qui partem agnouit, totum agnoſcere debet. n. 42.

Filius hæres inſtitutus & hæreditatem acceptans, an videatur renuntiare donationem bonorum, quæ pater prius ei donauerat. n. 12.

Testamenti partem repudiare, & alteram approbare non potest quis, num. 13. *& quando possit. num.* 53.

Cum quis ex contrahentibus à contractu in parte recedit, an possit alter in totum recedere. num. 14.

Hæreditatis petitionem adijciens, an videatur adire. num. 15.

Patris testamentum approbans, prohibitionem alienationis in illo factũ approbare videtur. num. 16.

Consensus ad omnia ad actum consecutiua, illeque connexa trahitur. nu. 17.

Testatoris voluntas attente debet inspici. numer. 18.

Melioratio facta separatim in pluribus rebus siue in pluribus partibus eiusdem rei, an possit per filium in partibus acceptari, & in partibus repudiari, num. 20 *remissiue.*

Ex pluribus legatis an possit quis vnum acceptare, & alterum recusare. num. 21.

Res plures quando in eadem oratione legantur, an plures censeantur legatæ. nu. 22.

Partem rei donatæ an possit donatarius acceptare, altera repudiata num. 23.

Instrumentum quando possit pro parte acceptari, & pro parte repudiari, num. 24. *remissiue.*

Filius acceptans fideicommissum, videtur consentire grauamini in legitima adiecto, num. 25. *&* 16. *& num.* 26. *quando videatur legitimæ renunciare.*

Minor an possit in parte approbare cõtractum & in parte repudiare. num. 27.

Testamentum imperfectum si ab hæredibus obseruetur, an debeat obseruari etiam in fideicommisso. num. 28.

Mater acceptans legatum vsusfructus, an videatur renunciare legitimam & Trebellianicam. num. 29.

Contractum acceptans cum omnibus suis qualitatibus acceptare videtur. num. 30.

Accipiens emolumentum, ad onus iniunctum obligari videtur. num. 31.

Legatarius deficiens in parte oneris, an amittat totum legatum. num. 32.

Agnoscens iudicium defuncti cum onere plus non appetendi, an sibi præiudicet, num. 33. *&* 34.

Agnoscens legatum tenetur exequi testatoris voluntatem in eo quod apparet seruare voluisse. nu. 35.

Qui aliquid acceptat, cum sua causa, onere, & natura acceptare tenetur. num. 36.

Qualiter iurans testamento patris non contrauenire, non possit aliquid vltra petere. num. 37. *remissiue.*

Qui agere vult ex testamento, totum illud approbare, an teneatur. num. 38.

Testator si disposuit in testamento de aliqua re, hæres qui hæreditatem adiuit, an possit dicere testatorem fuisse mentitum. num. 39.

Vtens aliquo iure cum suis qualitatibus vti debet. num. 40.

Contractus qualificatus & acceptatus, cũ suis qualitatibus approbatus videtur. num. 41.

Fundans se in aliqua scriptura, totam videtur approbare. num. 43.

Non potest quis impugnare id, ex quo fructum consequitur. num. 44.

Filius adimplens relictã per patrem, qualiter illius præcepta videatur agnoscere. num. 45. *remissiue.*

Per contrauentionem factam in parte, an quis cadat à toto, num. 46.

Contractum approbans, debet totum approbare, vel reprobare. num. 47.

Contractus connexitas quid indiuiduum indicatur. num. 48.

Contractus claudicare non debet. num. 49. *ne valere in parte, & in parte non. num.* 50.

Substantiam dispositionis potest quis approbare, & improbare ipsius qualitatem. nu. 51.

Pupillus maior factus quando possit partem rationum acceptare, & partem repudiare, numer. 52.

Substitutus impugnans testamentum respectu institutionis, an possit se fundare in illo respectu substitutionis, num. 54.

Filius approbans patris testamentum, totum approbare videtur. num. 55. *sed si illi relinquatur aliquid cum clausula quòd amplius petere non possit, an renunciet iuri agendi ad supplementum. num.* 58. *Quid si priuet legato, cum plus petit. nu* 60. *Quid si filius approbet patris testamentum, quia nullã potest petere legitimam. num.* 62. *Quid si pater conditionem expressam adijciat, quod si filius vult consequi legatum, non deducat legitimam ex fideicommisso, sed ea cum alijs bonis restituat. num.* 63 *Quid quando pater rogauit filium restituere legitimam substituto. num.* 64. *& quod acceptans legatum non videatur repudiare fideicommissum. num.* 65. *& an dicta habeant locum in spurio legitimato ad succedendum. num.* 64.

Testamenti approbatio an extendatur ad codicillos, num. 56. *&* 73.

Soluens partem debiti, an totum agnoscat, numer. 57.

Filia acceptans legatum sibi à patre in testamento factum non præiudicat iuri suo, quin possit legitimam, seu eius supplementum petere. num. 59. *Nec excluditur à dotis petitione. num.* 61.

Filius an in quinto possit grauari conditione casuali, vel missa num. 66. *remissiue.*

Ex acceptatione generali fideicommissorum, non censetur quis acceptare fideicommissum damnosum. num 67.

Testa-

aut hypothecandum, vel alienãdum bona maioratus, & in parte reijcere, & istam doctrinã Rebuffi retuli supra hac parte quæst. 6. ad finem. Et agnitio partis † arguit agnitionẽ totius, secundùm Bartolum in l. sed duobus. ff. de legat. 2. & in l. si is cui eodem titul. Matthæum ab Afflictis decisione 13. num. 21.

11

Nec omitto egregiam doctrinam & in praxi notabilem Curcij Iunioris in consi. 54. numer. 1. vbi resoluit, quòd si pater donauit filio aliqua bona, quorum dominium illi acquisitum fuit, si posteà illum instituit hæredem, & acceptauit hæreditatem, † videtur renuntiare donationem, & idem tradit in cõsi. 120. numer. 10. libr. 1. & etiam Simon de Pretis in tractatu de interpretand. defunct. voluntate libr. 5. dubitatione 2. num. 18. folio 486. Et facit pro hac opinione textus notabilis in l. quoniam elogio finalibus verbis, quem ibi ampliat Iaso quatuor modis. C. de iure deliberand. & l. 2. in fine, titul. 9. part. 6 ibi: *Fueras ende si le fuesse descendido en el testamento que no oviesse la manda, si dexasse la herencia*, licet ista lex in contrarium retorqueri possit, cum fuerit necessaria in casu illius prohibitio specialis, facit textus in l. Aurelius. §. idem quæsijt. ff. de libera. lega. vbi non † potest quis partem testamenti approbare, & partem reprobare, vbi Bart. & declarat Menoch. libro. 2. de arbitrar. iudic. centuria 1. casu 93. numer. 20. & prius numer. 13. vbi de eo, qui approbat substitutiones, an teneatur approbare legata in testamento facta, & legenda sunt quæ scribit dominus Antonius de Padilla in l. 2. C. de fide commiss. numero 1. cum se sequentibus. Facit simile, quod cum alter ex contrahentibus à contractu in parte recedit, † potest altera pars in totum recedere, l. tutor. §. 1. ff. de minoribus cum concordantib. vt per gloss. Parisiens. in consuetudinibus Parisiens. par. 1. §. 22. quæst. 9. numer. 44. Pinelum in l. 2. C. de rescindend. venditio. par. 1. cap. 4. numero 1. folio 67. facit notabilis, l. si pars. §. final. ff. de inofficios. testament. & Bartoli doctrina in l. gerit. ff. de acquirend. hæreditat. vbi vult, quòd † ponens petitionẽ hæreditatis, videtur adire, & tradit Mantica de coniecturata mente defuncti, libro 12. tit. 9. numero 14. pagina 611. & tit. 15. numer. 12. pagina 635. Maranta in l. is potest, nume. 43. cum sequentibus. ff. de acquirend. hæreditate, Menoch. in tractatu præsumptionum, libr. 4. præsumptione 101. numero 8 folio 190. Et filius approbando patris testamentum, † videtur approbare prohibitionem alienationis in illo factam, vt tradit Cephalus in consi. 670. numer. 21. ex Ancharra. consi. 251. Parisio in consi. 26. numer. 32 libr. 2. Cagnolo in l. Papinianus. §. meminisse, numer. 17. ff. de inofficios. testament. Et consensus † trahitur ad omnia consecutiua ad actum illiquè annexa, secundùm Bartolum in l. 3. § sufficit. ff. de contrario iudicio tutel. & alios vt per Petrum Surdum decisione 61. numero 15.

12 13 14 15 16 17

Si autem maioratus relicti sint à duabus personis, siquidem testator præcise iussit, quòd qui vnum maioratum haberet, & alterum tenetur possidere, idem seruandum est, quod in præcedenti casu. Si vero hoc nõ cautum sit, & tales maioratus recipiunt diuisionem, † potest successor vnum repudiare, & alterũ acceptare; quamuis vnus sit sine onere, & alter sit cum aliquo grauamine, quod deducitur ex textu in d. l. legatarius. ff. de legat. 1. & in l. neminem. ff. de legatis 2. vbi vide Peraltam, & in l. 2. eodem titul. numero 4. versi. vndecima desumitur pagina 72. facit l. Lucio eodem titul. l 2. 4. 5. & 6. d. titul. 9. & ex d. l. 36. in versi. *En escogencia*, vsq; ad versiculum, *Mas si aquel*, & in summa est inspicienda † voluntas fundatoris maioratus. Et his adde Peraltam in d. l. sed duobus, numer. 3. pagina 86. vbi tractat, † si filius per patrem melioretur in tertio & quinto, & assignetur sibi melioratio separatim in pluribus rebus, siue in pluribus partibus eiusdem rei: an possit per illum vna pars acceptari, & altera repudiari? & addo Corneum in consi. 305. col. 3. libro 3. dicentem, quòd vnum legatum nõ potest pro parte acceptari, & pro parte repudiari, sed ex pluribus legatis † vnum potest acceptare, & alterum recusare. Et censentur † plura legata quando plures res nominatim in eadem oratione legantur, notat Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuilegio 107. numero 11. pagina 590. Petrus Surdus decisione 88. numero 22. Ad illud autem quod scribit Peralta in d. l. sed duobus addo, quòd si donata fuerit aliqua res, poterit donatarius vnam † partem acceptare, & alteram repudiare, secundum Bartolum & Bald. qui dicit singulare in l. 2. ff. de acquirend. hæreditate, Guillelmum Benedictum in c. Raynuntius de testament. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam numero 111. folio 58. Et quando † instrumentum possit pro parte acceptari, & pro parte repudiari, lege Gratianum Falcon. regula 186. numer. 14. & regula 390.

18 19 20 21 22 23 24

Et in ista materia est notabilis doctrina Socini Iunior in consi. 122. numero 9. libro 1. vbi tradit vnum, quod sæpè reperitur in testamentis, & in vinculis factis à parentibus ob viam meliorationis tertij & quinti, vbi dicit, quòd filius, cui certa bona relicta sunt cũ onere fideicommissi, etsi de illis non sit contentus, quòd in eo habeat tantum suam legitimam, si acceptat bona legata, † dicitur fideicõmisso consensisse, & legitimæ renuntiasse,

25

ex quo erat in eius arbitrio, quid ex prædictis vellet per l.si cui in principio.ff.de conditio.& demonstratio.& in l.Imperator.§.si centum versi.enim vero. ff. de legat.2.quem citat Antonius Gabriel libro 6.communium opinionum,titul.de legitima. conclusione 1. numero 56.pagina 372.quem omnino vide in ista materia, & Curcium Iuniorem consi. 266.numer.11.libr.2.&Socinum Iuniorem citat Menochius in consi. 313. numer.4.lib. 4. & faciunt scripta per eundem in consilio 316.numer.8.eodem libro.facit l.si post mortem.§.liberi.ff.de bonorum possessione contra tabul & quod scribit Pinelus in l.1.part. 1.numer.17.folio 31.C.de bonis matern.eleganter Petr. Surd. decisione 21. numer.20. qui ad hoc omnino legi debet, & additionator Roderici Suarez in l.quoniam in prioribus ampliatione 10.numer. 50. pagina 50.& lege eundem Curcium Iuniorem in consil. 136.numer.16.libr. 1. vbi tradit, † quòd filius approbando, & confirmando, volens adimplere legata facta per patrem, videtur legitimæ renuntiare. Imò etiam si quis sit minor,non potest † in parte ratificare contractum, & in parte reprobare d.l.cum quæritur.ff.de administratio. tutor. tradit Curcius Iunior in consi.147.numer.10.lib.1.facit regula iuris,quòd testamentum est quid indiuiduum, l.si is qui legem, vbi Bald.ff.de testamen.l.fideicommissa.§.1.& quod ibi Bart.ff. de leg.3.notant Decius in d.l.ius nostrum 6. numer.1.ff.de regul.iuris,& quod singulariter scribit Parisius in consi.68.numer.23.libro 3.vbi vult,quòd si testamentum imperfectum fuit ab hæredibus obseruatum, † debet seruari etiam in fideicommisso, quod refert & declarat nisi fuerit per errorem obseruatũ, Franciscus Mantica libr. 3. de interpretand. defunct.volunta. titul. 20. numer.9. pagina 104. Et quòd mater acceptando legatum vsusfructus, videatur † renuntiare legitimam,& Trebellianicam,tradit notãter Curcius Iuni. in consi.72. numero 13.quod vidi de facto, pro quibus est expressa & elegans. l.5.titul. 8.part.5.vbi Gregor.Lop.in verbo *Casi la recibiesse*,& l.6.eodem tit.

26

27

28

29

Pro quibus etiam facit,quia acceptans contractum, † videtur illum acceptare cum omnibus suis qualitatibus, l.contra.§. vltim.cum l.sequenti. ff. de pact. vbi Doctores,de quo plura scribit Tiraquellus lib.2.de retractu.in fin.numer.1.cum sequentib. quem lector legat.& confirmat Iaso in l. cum fundus.§.seruum tuum,numer.7.folio 51.ff.si certum petatur,& in l.Pomponius.§.cum quis,numer. 12.post Alexandr. ibi.ff. de acquirend.possessione, & in consil. 148. numero 4.& in consi.sequenti in fine,libr.2.Bertrand.consi. 148.numer.5.libr.3 Et accipiens emolumentum † videtur ad onus iniunctum obligari.l. decem,l.si debitor.§.1.ff.de fideicommiss.libertа. cum concordantibus, vt per Decium consi. 389.numer. 10. & Tiberium Decian. responso 26.num.107. lib.1. Gratum consi. 81.numer.24.libr.2.& in consi.82.numer.1. eodem libro,vbi ponit regulam d.l.neminem quòd legatarius deficiendo in parte oneris † amittit totum legatum, tradit Peralta in l. hæredem,numer.13.pagina 272 ff.de legat. 2. ¶Et agnoscens iudicium defuncti cum onere plus non appetendi, † sibi præiudicat, etiamsi debitum excedat legatum,secũdum Paulum & Alexand.in l.si compensandi.C. de hæredib. instituend. refert & confirmat Carol.Ruin.in consi.117. numer. 10.libr.2. † licet contra hoc dictum faciat expressa,l.6. in fine.titul.9.part.6.& l.3. eodem titulo,ad quod lector videat scripta per Petrum Barbosam in l.si cum dotem 23.§.si pater,nume. 20.pagina 437.tomo 2.ff.soluto matrimonio, & faciunt quæ scribit Albert. Brun.in tractatu de reb.dub.folio 14.col.4.Cephal.in consi.312.numer.150.libr.3.Et quod agnoscens legatum † teneatur parere,& exequi voluntatem testatoris in eo quod apparet voluisse seruare,etiamsi onus sit maius, volunt latè Decius in consi.387.Aymo consi.174. numer.70.quod latè explicat & tradit Simõ de Pretis libro 5.dubitatione 3.numer.106. folio 497.ad ista legendus.Et qui aliquid acceptat,cum sua † causa,onere, & natura acceptare tenetur,& debet l. si duo. ff. de acquirend.hæredita.quam ita declarant Bartholo. Socin.in consi.vltimo libro 4. Carolus Ruinus in consi.111.numero 2.& 3.libro 5.Menochius in tractatu præsumptionum,libr.4. præsumptione 101.numer.45.folio 192.qui etiam refert Tiraquellum hoc latè tractantem libro 1.de retractu.§.1.glossa 10.numer. 13.& probatur in l.2.in fine.ff. de suis & legitimis hæredib. ¶Et qualiter † iurans non contrauenire testamento patris, non possit aliquid vltra petere,tradit Alexander in cõsi. 181.libr.5.per totum.Seraphinus in tractatu de priuileg.iuramenti priuilegio 71. numer. 52. & tradiglos. Parif in dicto consi. & in consi.180.præcedenti. Et qui agere vult ex testamento, † cogitur totum testamẽtũ approbare,& illi in omnibus obedire,vt volunt Alexander in consi.125. col.5.libr. 1. Corneus consi.180.libro 4.& alij quos citat Thomas Grammaticus in consi.145.numer.2.sed in Alexandro hoc non inuenio,nec in Corneo.Et si testator disposuit in testamento de aliqua re, † hæres qui adiuit hæreditatem,nõ potest dicere testatorem esse mentitum, secundum Baldum in consi.75.dominus Thomas libro 3.Marzar. in epitome de fideicõmiss.quæst.53.in fine, Menoch.in consi.202. num.106.

30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

nume. 106. qui variat à Marzario in allegatione consilij Baldi, quia refert consilium 98. libro 1. & nullum inuenio. Et vtens aliquo iure, † debet vti cum suis qualitatibus & circunstantijs, l. vltima, §. etsi præfatam, & §. sin autem. C. de iure deliberan. notat Ripa in cap. sæpè in finalib. verbis de restitutio. spolia. & Parisi. consi. 26 numer. 30. libro 2. Burg. de Paz consi. 14. numero 33. Et contractus qualificatus & acceptatus, † videtur approbatus cum suis qualitatibus, d. l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acquirend. possessio. l. pro hæreditarijs. C. de hæreditar. actio. tradunt Decius in l. 1. numero 12. ff. de iurisdiction. omnium iudicum, Cephalus in consi. 666. numero 10. libro 5. facit decisio Iacobi Putei 367. nume. 7. part. 2. & quod notanter scribit Cephal. in consi. 491. numer. 32 libro 4. Et qui agnouit partem, † debet totum agnoscere, l. si cum rē, vbi Bart. ff. de leg. 2. notat Decius in consi. 618. numero 2. Et fundans se in aliqua scriptura, † videtur totum approbare, cap. cum olim de priuileg. notat Philip. Francus in cap. cum personæ. §. quod si tales, numer. 3. de priuilegijs. Et † non potest quis impugnare id, ex quo fructum consequitur, cap. cum olim in fin. de censib. l. cum in fundo. §. & siquidē. ff. soluto matrimonio cum concord. vt per glos. in regula ex eo de regul. iur. in 6. Et qualiter † filius adimplendo relicta per patrem, videatur agnoscere illius præcepta, tradit Parisius in consil. 43. numero 30. libro 3. Imò per contrauentionem factam in parte † quis cadit à toto, secundum Angelum consi. 168. quod tradit Antonius Gabriel titul. de regul. iuris conclusione 1. numero 33. pagina 319.

Et ista confirmantur ex regula, quod approbans † contractum, debet totum approbare, vel reprobare d. l. cum quæritur. ff. de administra. tutor. d. l. nam absurdum. ff. de bonis libert. l si ita stipulatio. in fine. ff. de oper. libert. cum concordantib. vt per Tiraquellum in d. loco in lib. 2. de retract. numero 4. & libro 1. de retract. §. 23 gloss. 1. numer. 1. cum sequentibus, pagina 573. Cephal. in consil. 461. numer. 41. libro 4. Et contractus connexitas † quid indiuiduum iudicatur, secūdum Angelum consil. 326. quarto dubio, numero 4. Menochium casu 95. numero 9. Et hanc nostram sententiam tenere videtur Peralta in l. cum patronus, numero 9. pagina 291. ff. de legat. 2. Molina libro 2. de primogen. cap. 11. numero 8. folio 317. Et contractus non debent † claudicare, l. si id quod in fin. ff. de rescind. venditio. l. penult. C. communi. diuidund. notat Aymo. in consi. 290. numero 5. versi. decimotertio. Et contractus † non potest valere in parte, & in parte non valere, vt per Abbatem in cap. quoniam frequenter, vt lite non contestat. quem citat Bursatus in consilio 40. numero 61. libro 1.

Circa quæ tamen sciendum est, quòd quis potest approbare † substantiam dispositionis, & improbare ipsius qualitatem, vt per l. 3. §. final. ff. rem ratam haber. & l. Scæuola, vbi Bart. col. 1. tradit Peralta in l. cum pater. §. à filia, numero 62. pagina 334. ff. de legatis 2. Quod etiam scribo in 2. part. quæst. 4. illatione 8. vbi hoc declaratur numero 64. & aliqua in materia tractantur, numero 60. cum sequentibus. Quibus addo, quòd pupillus † factus maior potest partem rationum acceptare, & partem repudiare, si res non sint connexæ, secundum Cinum, & Baldum in l. 1. C. de confess. Bald. in consi. 156. cum duæ societates, libro 3. & alios, vt per Baeçam de decima tutorum, cap. 21. numero 30. folio 130. & facit textus notabilis, vbi Bartol. in d. l. Aurelius. §. idem quæsijt. ff. de liberatio. legat. vbi probatur, quòd potest quis partem testamenti approbare, † & partem reprobare, si sit paratus probare illam partem, quam reprobat notat Menochius dict. casu 93. num. 20.

Et animaduerto etiam de alia singulari conclusione, & in materia maioratum necessaria, quod substitutus in testamento, licèt impugnauerit † testamentum respectu institutionis, potest se fundare in testamento respectu substitutionis, secundum Baldum in l. si filius per illum textum. ff. de hæredib. instituend. Alexand. in l. Ex facto. §. Lucius. ff. de vulgar. & in l. inter cætera in fine. ff. de liberis & posthumis, Decium in l. 1. numer. 16. ff. si certum petatur, & in consi. 317. in fine. Et quod testamentum possit in parte approbari circa institutionem, & non circa substitutionem, probat per plura Alexander in consi. 123. numero 8. libro 1. omnino legendus. Et quòd filij † approbantes testamentum patris, totum approbare videantur, tradit Aymo. in consi. 257. numero 1. vbi etiam resoluit, † an approbatio testamenti extendatur ad codicillos, Thomas Grammaticus in consi. 145. numer. 2. & materiam resoluit eleganter Curtius Iunior ad hoc legendus in consi. 288. numero 20. cum sequentib. libro 2. Et qualiter acceptans bona addita ad maioratum, videatur onus acceptare, & si non acceptat onus, videatur bona repudiare, notanter tradit Gāma decisione 261. numero 2. qui loquitur in capellania. Et quòd soluendo quis partem debiti, † videatur totum agnoscere, volunt Speculator in titul. de locato. §. nunc aliqua, numero 133. per l. cum notissimi. §. penultim. C. de præscriptio. triginta annorum, Balbus in l. 1. C. de sententijs & interlocutionib. numero 3. & alij, quos citat Auiles in capitul. corrector. cap. 11. numero 3. folio 163. vbi allegat. l. cum sidem. C. de non numerat. pecunia, & tradit Auendañus de exequend. mand.

mandat.part. 1. cap.18. numero 3.folio 19. qui folummodo refert l.5. C.de re iudica.faciunt tradita per Hippolyt.singular.186.

Qua in re etiam animaduerto, quòd Bald. in l.ii quando. §. & generaliter,& post eum Paul.de Castro numero 4.C. de inofficiof.testament.volunt singulariter, quòd filius approbando testamentum patris, † in quo sibi aliquid reliquit cum clausula, quòd amplius petere non possit,si filius accipiat approbando testamentum,non videtur renuntiare iuri agendi ad supplementum,nec cẽsetur approbasse illud,quod à iure erat improbatũ, & quod apponi non potuit, quod confirmat eleganter Bartholom. Socinus consi.225.numero 2.versi.præterea testator. libro 2.Decius consi.45.& 505. numero 3.tradit Baeça in dicto tractatu de decima tutor. cap.5. numero 46.folio 64. Ad quod est etiam multum singulare consilium Pauli de Castro 73. licet ista Domina Lisa.libro 1.per totum,Cephal.consi.95.numero 11.cum sequent.Iaso consi.221.col.8.versi.vnde aduertendum libro 2.Carol.Ruinus consi.60.numer.4.libro 2.Cephal.consi.174.numero 14.libro 2.qui id tradit in primogenito,qui legatum acceptauit eleganter Menoch.qui plures citat cõsi.71.numero 4.libro 1.vbi ponit conclusionem generalem,quòd si filia acceptat † legatum à patre sibi factum in testamento non præiudicat iuri suo, quin valeat petere legitimam,seu eius supplementum, quod ante illum voluit Paulus de Castro in d.consi.73. numero 1.libro 1.& in consi.390.numero 2. libro 1.Quod procedit etiam si pater prohibuisset plus petere, quia talis clausula tamquam continens onus, reijcitur de legitima. auth.vt cum de appellatione cognoscitur.§. cæterum,tradit & confirmatCephalus consi. 617.numero 190.libro 5.vbi numero 194. hoc extendit etiã si pater in testamento † filium priuaret legato si plus petat, ex Paulo, Alexandro, & Iasone in d.§.& generaliter, Guillelmo Benedicto in cap. Rainuntius de testament.in verbo relinquit, numero 29.in fine.Et quòd per tale legatum filia † non excludatur à dotis petitione, voluit idem Paulus consi.131.col.2. versi. his non obstantibus,lib.1. Iaso in dicto §.& generaliter numer.5.Carolus Ruinus consi.140.numer.7. & 8.libro 4.Stephanus Bertrand.in l.hac edictali.in verbo si verò plus,numero 6.& 7.C de secund nuptijs,Alexand.in consi. 8.num 22.libro 3.vbi glos.Paris. confirmat & declarat Menochius consi.81.numer.6.libro 1.& consi.250.nume.72.libro 3.Decius in consi. 228.numer.3.Michael Graffus libro 1.communium opinionum,cap.10. quæst.3. pagina 82.Cephalus consi. 617. numero 195.libro 5. & Paulum & alios sequitur Andre. Gaill.licet prædicta non referat obseruation. libr. 2.obseruatione 119. numero 8. pagina 235. & obseruatione 120. numero 11.Carol.Ruin.in consi.41.numer.7.libro 5.& est notabile consilium Cephali, vbi loquitur in primogenitura,& rectè distinguit in consil. 337.numero 4.& numero 28.lib.3.

Diuersum autem est cum filius approbat testamentum patris, † quia nullam potest petere legitimam,vt scribunt Carol.Ruinus in consi.56.numero 9.& 10.libro 2.Parisius in conf.1.numero 104.libr. 3.Rubeus conf.73. numero 5.Socinus Iunior conf.122.numer. 9.in fine,& numero 21.& 22. libro 1.Curcius Iunior conf.159.numer. 6. & 7.libr.1. Menoch.in dicto conf.71.numero 21.& 22. Tiberius Decianus responso 32. numer.97. & 101.libro 2.Baeça cap.5.numer.46.ad hoc legendus.Et idem erit vbicumque pater prælegauit filio adiecta conditione expressa, † quòd si vellet consequi prælegatum, non deducat aliquam legitimam ex fideicommisso,sed eam cum alijs bonis restituet, secundum Corneum in conf.303.numer. 1.libr.1. Carolum Ruinum conf.136. numero. 13.& 17. libro 2. Decium in conf. 187. numer.2. eundem cum Socino Iuniore in conf.122. numer.9. libro 1.& alios,quos citat Menochius in tractatu præsumptionum,libr.4.præsumptione 196.numero 23.folio 357.qui egregiè materiam tractat. Et legenda sunt quæ scribit Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, artic. 48. numer.23.folio 483.Secus autem esse in filio spurio † habilitato ad succedendum,tradit idem Paul.de Castro conf.415.numer.1.libr.1. Et quòd conclusio Bartholom.Socin.non procedat, † vbi cumquè pater rogauit filium restituere legitimam substituto,tradit Gualdens.de arte testandi,titul.5.substitutio.cautel.31. Et quòd filius acceptando legatum non videatur repudiare fideicommissum, quod est illi magis lucrosum, probat per plura Decius in conf. 525.numer.19.& de materia legePetram de fideicommis.q.15.num.56.

Et quando grauamen conditionis casualis,vel mixtæ apponitur coniunctim in tertio & quinto, † in quibus filius melioratur, an valeat conditio casualis, vel mixta in tertio,sicut in quinto?& alia plura circa intellectum textus in l.11.titul.4.part.6.tradit Peralta in l. 1.numer. 10. pagina 13.ff.de legatis 2.vbi eleganter loquitur. Ex cuius lectura resoluere lector potest,an pater possit in confectione maioratus apponere filio aliquas conditiones mixtas, vel casuales?latius Molina libro 2.cap. 1.numero 31.folio 207.Antonius Gabriel libro 6.communi. opinion. titul.de legitima. conclusione 1.numer.35. pagina 371.ad quos iungo Guillelmum Benedi-

nedictum in cap. Raynuntius de testamentis io verbo relinquit, numero 27. folio 252.

Notandum est etiam ad limitationem eorum, quæ scripta fuerunt numero 25. quod singulariter scribit Aymo. in consi. 33. numero 7. cum sequentibus, vbi pluribus argumentis iuribus, & rationibus probat, † quod ex acceptatione generali fideicommissorum non est præsumendum quòd quis voluerit acceptare fideicommissum damnosum, & in quo sunt plura onera, quod iam vidi in practica. Et quòd licet testatori permittatur reuocare legatum, vel fideicommissum, si aliquis acceptauit, † non possit reuocare consensum, si aliquod onus erat iniunctum, tradunt Alexander in l. non omnis, numero 6. ff. si certum petatur. Simon de Prætis libro 2. de interpretanda defunct. voluntate interpretatione 1. dubitatione 1. solutione 11. numer. 36. folio 107. ¶ Quòd autem per acceptationem legati † non videatur quis consentire dispositioni contra ius, præter Paulum & alios, quos suprà retuli, probatur in l. vxorem. §. hæres, vbi glos. ff. de legatis 3. & in l. dotale. §. final. ff. de fund. dotal. & in aliis locis, vt per Aymonem in consi. 200. numer. 5. Burgos de Paz in consi. 2. numero 33. cum sequentibus. Et quòd rupto testamento per præteritionem, vel exhæredationem, si filius contradicat testamentum, † non valeat melioratio, tradit Ioann. Lopius in l. 24. Tauri, numero 21. ¶ Et quòd quis non possit grauari vltra quantitatem relictam, vltra quæ scripta sunt de iure communi, vide leges 3. & 6. titul. 9. part. 6. & vtrobique Gregor. Lopez. Et quòd petens remoueri grauamen de legitima, † non dicatur venire contra testamentum, volunt eleganter Baldus in l. cum lege. C. de Episcop. & cleric. Bartholom. Socin. in consi. 130. libro 2. Et an approbans testamentum videatur approbare † codicillos, distinguit Franciscus Mantica libro 6. de coniectu ratamente defuncti, titul. 4. numer. 12. pagina 223. inter scientiam & ignorantiam hæredis, addens, ignorantiam esse præsumendam, ad quem addo Aymonem in d. consi. 257. numero 1. & 2. tractantem, an primogenitus approbans testamentum, in quo pinguius disponitur in illius fauorem, censeatur approbare codicillum. ¶ Et qualiter testamentum † inualidum, viso vel mortuo testatore, censeatur approbatum per agnitionem & solutionem legatorum seu fideicommissorum, videre licet in textu. glos. & Doctor. in l. non dubium. C. de testament. & per Iasonem in consi. 82. libro 3. Decium in consil. 475. & per alios, quos citat Simon de Pretis libro 2. de interpretand. defunct. voluntate interpretatione 1. dubitatione 3. solutione 6. numer. 2. folio 21. Et qualiter testamentum † conualidetur per approbationem tacitam, vel expressam, lege Nicolaum Boerium decisione 96. post Alexandrum in l. posthumo. ff. de bonorum possessionem contra tabul & alios, quos citat.

Et quòd generalis approbatio † facta per aditionem hæreditatis semper intelligatur facta in his, quæ de iure fieri poterant, tradunt Aymo. in consi. 200. numero 8. Cephalus in consi. 563. numero 14. libro 4. pro quo faciunt quæ scribo supra hac parte, quæst. 1. numero 150. cum sequentibus. Et quòd si testator debitor quantitatis legat animo compensandi cum clausula, quòd nihil plus petere possit, & quantitas legata sit minor debito, quod si legatarius acceptauit legatum, † nihil plus petere possit: quia tanti videtur æstimare liberationem, tradit Carolus Ruinus in consi. 79. numer. 6. lib. 2. licet contrarium velit Paulus de Castro in consi. 73. numer. 3. libr. 2. quos citat Petrus Barbosa in d. l. si cum dotem. §. si pater, numero 22. pagina 438. ff. soluto matrimonio, qui notat vnum singulare, quòd si plus valet legatum, quàm sit debitum, † id quod excedit legatum, pertinet ad legatarium per l. Titia cum testamento 35. §. qui in vita. ff. de legatis 2. & volunt Cumanus in dict. §. si pater, Cuiacius libr. 3. obseruationum cap. 16. ad finem. Et quòd recipiens castrum in recompensationem aliorum castrorum, quæ illi pater reliquit, † approbare videatur testamentum patris, tradit in notabili casu Decius in consi. 149. numero 1. Et quòd agens ex contractu, † videatur ratificare contractum, probatur in l. si seruus alienus. ff. de fideiussoribus, per quā inquit Cifuentes in l. 55. Tauri quæstion 23. quod maritus † agens ex contractu per vxorem celebrato sine illius licentia, videtur ratificare contractum.

Est etiam singulariter animaduertendum, quòd approbans vnum † capitulum de contentis in testamento, non censetur approbasse alia capitula continentia substitutiones, secundum Alexandrum in consi. 123. numer. 8 libro 1. Curcium Iuniorem in consi. 166. numer. 11. qui hoc ex pluribus confirmat. Et non potest quis pro parte † hæres fieri, lib. quis hæres institutus fuerit excepto fundo. ff. de hæredibus instituendis. l. cum quidam. ff. de liberis & posthum. tradit Molin. lib. 1. de primoge. cap. 9. num. 20. folio 66.

(?)

QVAEST.

QVÆST. LVI.

Quãdo testator in maioratu apposuit conditionem, quæ tempore testamenti iam extabat, an censeatur purus, vel conditionalis maioratus.

SVMMARIVM.

Solutio quæstionis sub distinctione traditur, num. 1.
Successor, ad quem deuolutus fuit maioratus, an grauamina adimplere tenetur. nu. 2.
Pœna successori imposita quomodo extendatur contra sequentes. nu. 3.
Conditiones in dubio causam finalem dispositionum important. nu. 4. & 5.

QVinquagesimo sexto, testator in tenore maioratus aliquam apposuit conditionem, quæ tempore quo illam apposuit iam extabat: quæro an maioratus censeatur purus, vel conditionalis? In qua quæstione breuiter etiam distinguo, † nam siquidem testator quando illam apposuit conditionem, ignorabat illius implementum, maioratus censetur purus, si autem sciebat impletam fuisse, & est talis conditio, quæ iterari potest: tunc etiam videtur quòd nihilominus conditioni parendum est, quod probatur in l. hæc conditio filiæ meæ cum lege sequenti. ff. de conditionibus & demonstrationibus, & in l. si ita scriptum. §. vltimo. ff. de legat. 2. & in l. quidam relegatus in principio. ff. de rebus dubijs Et hic iunge doctrinam Gregorij Lop. in l. vltim. in verbo, *Aquella parte*, tit. l. 10. part. 6. vbi tradit, † quòd si conditor maioriæ grauauit illum, quem primo vocauit nominatim, vt impleret suum testamentum sub pœna perditionis maioriæ, & ex constitutione maioriæ in odium non implentis, deuoluta est ad alium maioria, si iste non adimpleat, qui secundo loco vocatus fuit, amittat maioriam. Ex quibus dictis colliges, quomodo pœna imposita primo † successori extendatur contra sequentes successores. De quo lectores videant quæ scripta sunt in 2. parte istius operis, quæst. 4. illatione 8. à num. 11. cum sequentibus, & quæst. 6. in eadem 2. par. Scientes ad hanc quæstionem & ad alias, quæ ad istud propositum in hoc opere tractantur, quòd conditiones in dubio important causam finalem dispositionum, quibus adijciuntur gloss. & Bart. in l. 2. §. vltimo. ff. de donatio. quod resoluit latius Peralta in l. si quis in principio testamenti, numer. 206. pagin. 489. ff. de legat. 3. & faciunt quæ scribit idem Peralta in l. neminem, numer. 8. pagin. 81. ff. de legatis 2. Et quòd conditiones important, † & operentur causam finalem, voluerunt etiam Bartol. in l. demonstratio falsa. §. quod autem colu. 3. versi. tertio modò, numer. 13. per eum textum. ff. de conditionibus & demonstrationibus, Salicetus & Ludouicus Bologni. in l. damus. ff. de condictione indeb. Raphael Cuman. & Paulus in d. l. 2. §. vltim. & alij, quos citat Tiraquell. inquiens, quòd nemo repugnat in tractatu de cessante causa, limitatione 1. numer. 60. fol. 113. & legenda sunt quæ scribo part. 2. dict. quæst. 4. illatione 8.

QVÆST. LVII.

An valeat conditio apposita in maioratu, quòd successor teneatur habitare in certo loco, vel domo.

Proponitur quæstio, num. 1.
Refertur quædam sententia, affirmans non teneri successorem tali loco habitare, nu. 2.
Resolutio quæstionis, quòd teneatur habitare, à nu. 3. & nu. 20. & 38. quid si successor habitationi contrauenient pœniteat. nu. 39.
Patri licet filijs apponere grauamina licita & honesta, nu. 4.
Grauamina & conditiones potest quis in traditione rei propriæ iniungere, nu. 5.
Legatum factum vxori sub conditione, quòd cum filijs habitet, valet, nu. 6.
Vxor qualiter teneatur seruare vitam & conditionem, vt consequi possit legatum ei à marito factum, nu. 7.
An valeat pactum, vt vir cum vxore in certo loco habitet. nu. 8. & 9. & 12. & an liberetur à tali pacto præstando interesse. nu. 13.
Liberi homines & coloni possunt obligari ad habitandum perpetuo certo loco, nu. 10.
Intellectus ad text. in §. Titio centum. ff. de con dit. & demonstr. nu. 11.
Talis quis præsumitur esse, qualis est patria sua. nu. 14. & 27.
Originarij nunquam perdunt originem, nu. 15.
Legatum si fiat alicui, si certo loco habitet, conditione non impleta, dispositio non habet effectum, num. 16. Nec transfertur possessio, si conditio habitandi non impleatur, nu. 18.
Ad conseruandum honorem, memoriam, & gloriam familiæ interest, vt successores habitet in loco, vbi est domus & familia testatoris. num. 17.

Patriam

vocando expresse non disponit, ipsi succedunt, num.87.

Bona maioratus cui debeat applicari, cum instituens successorem grauat, vt matrimonium cum certo personarum genere contrahat, non tamen apposuit pœnam grauamen non seruā ti, nu.88. remissiue.

Hæreditas non defertur vxori, sed substituto, coniuncto, aut venienti ab intestato, cum testator sub pœna amissionis grauat hæredes, ne vxorem molestent nu.90.

Infertur intellectus ad l.27. Tauri, in melioratione tertij & quinti, nu.91. & excessu dotis, nu.92.

Qui tenetur residere in aliquo loco, iniuste non residere præsumitur, nu 95.

Grauatus habitare maiori anni parte debet residere. Quid si ex partis habitatione resultet, idē effectus ac si totū tēpus habitasset. n.97.

Locus in quo quis fuit expositus, patria eius præsumitur, nu. 100. in loco originis quis habitare ac præsumatur, nu. 101.

Ob causam habitationis antiquæ an quis alijs præferatur, nu. 102.

Grauatus habitare in patria, de naturali, nō accidentali intelligitur, nu. 103.

QVinquagesimoseptimo quæro, an sit valida conditio iniuncta per testatorem, vt successores in maioratu habitare † teneantur in certa ciuitate, villa, vel alio loco sub pœna amissionis bonorum maioratus? Quam conditionem sæpe testatores in maioratibus iniungunt, & iam vidi super hoc quandam litem in hac regali Cancellaria. Dubium facit textus in l. Titio centum. ff. de conditionibus & demonstrationibus, ibi: *Titio centum relicta sunt vt à monumento meo non recedat, vel vt in illa ciuitate domicilium habeat, potest dici non esse locum cautioni, per quam ius libertatis infringitur*, notatur in l.2. ff. de lib. homin. exhiben. & in l. antiquitas. C. de vsufruct. & in l. necnō §.1. ff. ex quib. caus. maior. & in l. qui fleque. §. solutum. ff. de verborum significatione, & per Roman. singular. 629. Anton. Gomez in lib. variarum tom. 1. tit. 12. de legatis, nu. 79. versi. tē adde quod conditio modus, fol. 129. vnde dicunt DD. in locis supra citatis, præcipuè Salice. in d. l. antiquitas, quòd licèt valeat pactum, quo quis se adstrinxit habitare in certo loco, † non tenetur præcise habitare, sed ad id quod interest, remanet obligatus, quod vltimum tradit Couarr. in epitome de sponsalib. 2. p. in princip. c. 7. num. 5. fol. 88. de contractu coniugali, quem citat Bursat. vitiose, vbi alia plura scribit in materia conf. 204. numer. 18. lib. 2. & tradit idem Bursat. consf. 207. num. 5. post Bart. in l. Titio centum §. Titio centū in 2. ff. de conditionib. & demonstratio, Bald. in l. sicut certi. C. de liberal. causa, Salic. in l. antiquitas. C. de vsufruct. Et conducunt plura quæ ad istum propositū scribit Matth. de Afflict. in constitu. Neapol. lib. 3. rubr. 9. fol. 271. vbi inter alia refert notabilē do ctrinā Bald. in l. si quam. C. de oper. liber. & Grat. respons. 35. nu. 1. cum seqq. lib. 2. tradit, quòd non valet præceptum testatoris, vt non possit hæres habitare cum matre pauperrima, ac fratribus mendicis: & faciunt scripta per Sim. de Pret. lib. 2. de interpretan. defunct. volunta. interpret. 2. dubit. 2. solut. 2. n. 190. fol. 139. Et quòd non valeat pactum tē pore, quæ contrahit matrimonium quòd quis teneatur habitare in aliquo loco, & non alibi, tenaciter resoluit Anto. Gom. in tract. de cōtractib. c. 10. de indiuiduis, n. 24. fol. 62. col. 3 contra Anton. & Abbat. in c. 1. qui matrimonium accusare possunt. Ioan. Lop. & Roman.

Quibus non obstantibus verior videtur cō clusio, † quòd successores in maioratu eā conditionem & grauamen seruare teneantur sub pœna amissionis maioratus, quod primo probatur ex tex. in l. 27. Taur. vbi patri licitum est filijs apponere grauamina, † quæ eidē licuerit, tam restitutionis, quàm aliorum, & cū d. l. generaliter loquatur, generaliter est intelligenda in omnibus grauaminibus & conditionibus licitis & honestis: l. 1. §. & generaliter, ff. de lega. præstan. cum vulga. Secundò, quia in traditione † rei propriæ potest quis iniungere grauamina & conditiones, quæ ei grata fuerint. l. traditionibus. ff. de pact. l. legem. C. eod. tit. l. codicillis. §. matre. ff. de lega. 2. De quo latiùs ago. 2. p. q. 3. Tertiò, valet legatum factum vxori sub conditione † quòd habitet cum filijs. l. libertis, in fin. ff. de condition. & demonstr. l. Seio, in princ. ff. de annuis legat. notantur in l. 1. C. de legat. & per Deci. in cō sil. 602. viso eleganti consilio: & Bartholom. Socin. in cons. 33. & 69. lib. 1. vbi hoc notabiliter explicat: & vide eundem in consf. 70. sequenti, & consf. 21. lib. 3. per totum. Et qualiter † vxor teneatur seruare vitam & conditionem, vt consequi possit, & non amittat legatum ei à marito factum, scribunt Oldrald. in consf. 213. Capra consf. 139. Carol. Ruin. in consil. 24. n. 10. & consf. 49. col. 2. & consf. 46. col. 3. & consf. 43. col. 2. lib. 2. Socin. Iun. consf. 100. n. 3. lib. 1. & alij plures, quos citat Sim. de Pret. lib. 4. de interpr. defunct. volunta. dub. 10. n. 112. fol. 420. ad quē addo Tiraq. de legibus connub. l. 1. n. 37. Menoch. casu. 469. per totum. ¶ Quartò, valet pactum, † vt vir cum vxore in certo loco habitet, secūdū Hostien. in summ. de coniugio seruor. & Abb. qui hoc dicit cōmuniter receptū in c. 1. qui matrimo. accusar. possunt. Syluest. in verb. vxor, q. 8. & ista est cōmunis opinio, vt ex multis probat Bernar. Diaz & eius additionator in regu. vlt. licèt ipse contrarium teneat, & valet pactum

de morando in domicilio vxoris, & non discedendo, vt tradit Ioan. Francisc. in tract. de baronibus, pragmati. 9. nu. 32. pag. 236. text. Capella Tholosa. 87. nu. 61. decisio. 307. Capicio decisio. 135. & recte quadrat. l. 1. cap. si curialis, lib. 10. vbi Rebuf. fol. 51. Auiles in capitulis correctorũ in initio, verb. *Tierra*, fol. 45. & de legato si habitauerit, vel moraretur cum filijs, vel hæredibus, cuiusgratia fuerit factũ ratione loci, & alia multa tradit Simon de Præt. de interpretand. defunct. volunt. lib. 4. dubitati. 4. n. 47. fol. 396. Quinto facit tex. in l. 2. C. de agricol. & cẽsit. li. 11. vbi homines li-10 beri & coloni † possunt obligari ad habitandum perpetuo in certo loco, & idem patet ex l. originarios, & l. seruos eod. tit. & in l. 89. ibi: *Otro si prometio por si, e por sus hijos de morar en tal su heredamiento para siempre jamas*, tit. 18. par. 3. quem tex. dicit ibi Gregor. Lopez notabilem contra ea quæ notantur in d. §. Titio centum. Sexto etiam opinionẽ clare sentit Barthol. Socin. in cons. 52. lib. 1. nu. 1. cum alijs, vbi tractat de eo, qui grauatus fuit, & eius filij, quòd in certa domo habitarent.

Nec obstat tex. in d. §. Titio centum & a-11 lia quæ supra adducta sunt: † quia d. l. procedit, quando conditio nõ est adiecta in alicuius fauorẽ, nec nullius interest, secund. Paul. & Imol. ibi, post Bartol. & Carol. Ruin. in cons. 203. nu. 5. lib. 1. Matthæ. Felician. inter cons. Paul. cons. 259. col. penult. lib. 1. quem citat Simon de Præt. lib. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitatio. 8. nu. 54. fol. 396. vbi adducit Capiti. decisio. 135. Carol. Ruin. in cons. 43. nu. 6. lib. 2. Anton. Gom. lib. 2. variarum c. 10. de indiuiduis nu. 24. dicentes, valere pactum mariti factum in cõtractu matri-12 monij, † vt habitet in domicilio vxoris. Et quòd valeat pactũ factum in contractu matrimonij, vel in alio contractu, quòd aliquis habitet in aliquo domicilio, vel mansione resoluit per plura iura Iacob. Rebuf. in l. per vniuersam. C. de colonis Illirecianis lib. 11. n. 7. fol.-13 137. vbi tamẽ dicit, quòd liberatur quis † præstando interesse, de quo etiã tractat Auenda, respons. 8. nu. 11. Episco. Couar. in epitome de spõsalib. 2. p. c. 7. nu. 5. fol. 88. Anto. Gom. tom. 1. c. 12. n. 78. & 79. & lib. 2. variar. c. 10. nu. 24. Azeued. in l. 11. tit. 6. lib. 5. Recop. n. 21. fol. 166. Gregor. Lop. in l. 2. tit. 5. p. 4. in glo. vlti. circa fin. Et quilibet præsumitur esse-14 † qualis est patria sua, secund. Bartol. in tract. de Huelphis & Gebellinis, quem citat Nicol. Boer. in tract. de custodia clauium, nu. 31. tradit Tiraquel. in lib. de legib. connubial. lib. in l. 7. nu. 17. fol. 107. & faciunt quæ scribo infra.-15 Et originarij † nunquam perdunt originem, vt resoluit Iul. Ferret. in tract. de gabel. nu. 515. fol. 213. Et ista cõfirmantur per ea, quæ in proposito scribit Costa in l. qui concubinã §. vxori, c. 19. selectar. interpretatio. n. 5. pag. 291. col. 1. ff. de lega. 3. & idem tradit Carol. Rui. cons. 102. nu. 5. lib. 1. vbi vult, quòd si fuerit factum legatum alicui si habitauerit in certo loco, conditione non impleta, dispositio † 16 non habet effectum, per d. §. vxori, vbi Bart. pro quo faciunt quæ scribo infra p. 2. q. 4. illatione 8. in princip.

Si igitur testator faciens maioratũ iustis rationibus motus, quas ipsum melius alijs verisimile est percepisse, intelligẽs, quòd illud grauamẽ expediebat suis successoribus propter varios fines, quos homines habent, illã conditionẽ adiecit, cur seruari non debet? Et interest ei ad conseruandum † propriũ honorẽ, me-17 moriam & gloriam, quòd successores habitẽt in loco, vbi est domus & familia testatoris, amittitur namq; facilius memoria & nomen testatoris, vbicumq; successores ad alia loca se conferunt ad habitandum (quod experientia notissimũ est) iustitia ergo petit, vt in hoc & in alijs similibus rebus testatorũ voluntatibus obsequatur. Et hoc eleganter tradit & fundat Ferrara in forma libelli quo agitur ad repetendam dotẽ in §. si habitaculum, nu. 1. & vnico, pag. 278. vbi dicit istam conditionẽ validam esse, quia non transfertur † dominium nisi im-18 pleta conditione habitandi in loco, & est in potestate legatarij implere conditionẽ, † vel 19 non implere ex l. 1. C. de his quæ sub modo, & l. 1. §. sin autẽ sub conditione. C. de caduc. tollend. & idem Ferrar. in forma libelli pro legato rei singularis in vers. coram vobis. n. 16. pagin. 410. Quod maximẽ † procederet, vbi 20 quis grauaret successores, vt in propria testatoris patria habitarent, quæ est dulcissima, & ad eam testator magnã præsumitur † habere 21 affectionem, l. qui habebat. ff. de leg. 3. Et de affectione patriæ quoddã singulare dictũ circa Ducissam Mantuæ, tradit Roland. in cons. 1. nu. 99. lib. 1. Et quòd patria præferatur paternæ pietati, tradit Ancharr. in cons. 75. nu. 3. & in cons. 169. nu. 1. & Genuensẽs desiderant redire ad propriam patriam, vt in notabili casu tradit Paris. in cons. 12. nu. 17. lib. 3. Et plura singularia de obligatione propriæ patriæ, tradit Quintil. Mandos. in tract. de ingratitudine c. 37. 9. ad quos addo Auil. in capitulis correctorũ, c. 1. in verb. *Tierra*, n. 12. fol. 45. Messiam in prag. panis concl. 5. nu. 106. fol. 87. Et interest † testatoris quòd propria 22 patria pluribus ciuibus sit decorata. l. si qui seruo in fin. C. de cõmu. seruor. manum. ibi: *Et sunt omnes ciues Romani constitui, amplian dam enim ciuitatem nostram magis, quam minuendam esse censemus*, & l. 2. C. de indict. viduita. ibi: *Augeri enim magis nostram Rempublicam multis hominibus*. Facit textus in l. vltima. §. penultimo. ff. de bon. damna. notat benè Marianus Socinus inter consilia

Barthol.Soci.conf.35.quod incipit,circa prę
dictam consultationē nu.3.6.& 12.lib.1.vbi
adducit notabile dictum Homeri. Et tacitur-
23 nitas nationis † inducit subreptionē,secund.
Abba.in c.si proponente de rescript.Dec.in
24 cons.542.in replicatione,nu.2.Et † cōducit,
quod scribit Ouidius, *Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non sinit esse sui*,& est notabilis l.part.1.tit.20.p.
2.ibi: *Ca esta les es como madre*, & ibi, *Mayormente que el linage que dellos viniere que nazca en ella*,& l.4.tit.24.p.4.ibi: *E la tierra han gran deudo de amarla, e acrecentarla, e morir por ella, si menester fuere*,& l.8.tit.2.p.1.& l.
veluti.ff.de iustitia & iure cum ibi notatis,&
l.minime.ff.de religio.& sumpt. funer.l.1.§.
& generaliter.ff.de ventre in posse.mittēd.
cum adduct.per Menoch.lib.2.de arbitrar.iu
dicum,centur.2.casu 106.nu.7. Ancharran.
qui notanter loquitur in cons. 75.nu.1. cum
seq.& in cons.66.nu.5.& in cons.251.nu.1.
& in cons.287.nu.1.Rebus.in tract.de priui-
leg.Scholasticorum in auth.habita. pag.510.
vers.quis eorum,Ioseph.Mascard.in tract.de
probatio.lib.3.conclu.1170.nu.24.fol.74.&
Tiraquel.in l.7.connubial.nu.66.fol.119.Al
ciat.in tract.pręsumpt.regu.1.pręsump. 37.
per totam,pag.779.Et ad istam opinionē est
tex.notabilis in l.si pater.C.de institut.& sub
stitutio.ibi: *Si in patriā quæ in prouincia Mauritania erat, regressus fuisset*, vbi Bald. notat
nu.5.vers.exemplum dicens,quòd patria cui
què gratissima est. Et habitare quis præsumi-
25 tur † velle in patria sua.l.prędia.§.affini.ff.de
fundo.instruct. volunt Bartol. in l.is potest,
nu.17.vbi Ias.nu.68.ff.de acquirend.hæred.
& alij,quos citat Quintilian.Mandosi. in re-
gul.5.Cancell.q.4. & in cons. 94. nu.8.& in
tract.de ingratitudine,c.29.fol.11.col.3.nu.
5.fol.351.Et de obligatione patriæ plura a-
lia scribit Anton.Peregri.in tract.de iure fis-
ci,lib.4.tit.3.nu.20.pag.197. Et testari quis
26 † videtur secundū quod disponit patria sua,
vt tradit Nicol.Boer.cōs.10.nu.12. ad quod
plures refert Curt.Sen.in cons.75.nu.6. Fa-
27 cit,quia ad probationem morum † est spectā
da qualitas regionis & patriæ, in qua quis na-
tus est, vt ex Nicol.Boer. decis.170 Marco
Tullio lib.1.officiorum,& alijs pluribus trā
dit Mascard.in tract. de probatio.lib.2.con-
clusio.1072.nu.14.fol.319.ad quę addo eun
dem Nicol.Boer. cons. 10. nu. 14.qui refert
Bartol. in d. tract.de Guelphis & Gebelinis,
Cassan. in Catalog.gloriæ mundi p.11.con-
sideratione 24.fol.14.col.4. Et ex istis com-
probatur doctrina Abba.in c.Accedens el 2.
vt lite non contesta. vbi dicit, quòd si iudex
28 est conterraneus † alterius partis, quia est o-
riundus ab eadem ciuitate, de qua est altera
pars,potest recusari vt suspectus,vbi hoc de-
clarat Abb.& ibi Felin.Dominicus in c.legiti
ma.de appella.in 6.nu.5.Abb.in c.postremo
nu.4.de appella.fol. 106. vbi Philip. Franc.
nu.6.fol.33.& Dec.nu.5.fol. 306. Robert.à
Maranta de ordine iudiciorum,p 6.art.2.nu.
39.fol.256.Ludou.Gome. de gratijs specta-
tiuis,col.3.pag.432.in vol.Staphil.1.& addu
co l.10.tit.25.p.4.ibi: *Puede auer vida de aquella tierra dōde es natural*. Et plura † similia de 29
obligatione & affectione patriæ tradunt Ias.
& Fortun.in l.veluti.ff. de iustit.& iur.Dec.
in c.quæ in Ecclesiarū,nu.14.de consti.Hip-
poly.in l.1.§.prætereà,nu.33.ff.de quæstio.
notāter Episcop.Couar.in c.Rainun.in prin
cip.nu.9.fol.88.de testamen.Lara in l.si quis
ex liberis,& idem rescripsit nu.99.fol.58.ff.
de liberis agnoscend.magister Petr.Sanchez
portionarius in vita Philosophorum, p.1.de
dulcedine patriæ, fol.93. Ioan.Lop.in c.per
vestras de donatio.inter virum in text.§.21.
nu.23. pag.468. qui refert Cicero.& plura
scribit Cassan. in Catalog.glor.mundi,p.11.
consideratio.24.fol.14. Vincent. Carroci in
tract.de locato,p.1.q.4.nu.6.fol. 16. Licen-
ciatus Bermudez in tract.vrbis Granatæ lib.
3.c.39.fol.145.Et de materia legenda etiam
sunt quæ nouissime scribit Menoch.in tract.
de præsumptionib.lib.5.præsumpt.12.nu.1.
cum seqq.fol. 20.& lib. 6 præsumpt.56. nu.
19.fol.124.Robert.Marant.in speculo aureo
par.nu.43.fol.22.post Casiodor.quem citat
lib.1.epistolarum 20. Et amicitia secundum
naturam contrahitur inter eos, † qui sunt na 30
turales alicuius patriæ,vt docet singularis &
peregrina l.4.tit.27.part.4. & faciunt scrip-
ta per Iosephum Ludouic.decisio.21.qu.13.
Auiles in capitulis correctum,c.1.vers. *Tierra*,nu.12.cum sequentib.fol. 45.Et facit do
ctrina Archidia.in c.1. 14.q.2. quam expli-
cat idem Episcop.Couar.in c. 18. practicarū
quæstion. nu.4.Et vnicuiquè propria patria
† est præstantior alia.l.vlti.vbi glos.vlti.C.si 31
seru.exportan.ven & vide plura quæ scribo
in q.51.supra eod.nu.28.¶Et de duobus prę
sentatis † ad ius patronatus pręfertur ille,qui 32
ex patria est naturalis, vt probat Decius in
cons.409.nu.11.& confirmat Ioan.Gutierr.
licet non referat istud consi.Dec.cons.2.nu.
23.& 24.vbi refert num.25. notabile consi.
Roland.47.nu.68.lib.1.dicentem, quòd præ
sentatio est nulla,& subreptitia nō facta men
tione,quòd præsentatus est forensis.Pro qui
bus facit regul.Cācellar.16.vbi latè Quintil.
Mandos.q.31.fol.100.materiā tractat, † qua 33
liter sint concedenda beneficia ortis ex pa-
tria,potius quàm extraneis, & in q.sequenti
42.& 43.tradit idem esse in diœcesanis,qui-
præferri debent extraneis,& in q.44.sequen
ti etiam disputat,an habens literas naturalita-
ti ad obtinēda beneficia præferatur alio,quis

in

in effectu est naturalis regni ad quẽ addo scripta per Rebuf.in c.nulla de concessione præbend.pag.444.col.1.vers.tertia qualitas.Seluam in tract.de beneficio p.2.q.23.nu.32.fol.132.Dec.in c.decernimus nu.24.de iudicijs,& eundem Mandosi.in tract.de signatura gratiæ in princip. versi. nunquam debet, fol.46.col.1.& 2.& Abba. in c.ad decorem, num.4.fol.53.de institu.& quæ scribo circa hæc supra q.51.Rochum de Curt.in tract.de iure patronat. in verbo honorificum.nu.45. q.18.fol.19.qui in terminis materiam tractat Marcum decis.636. Et vbicumquè patronus habet ius præsentandi moniales in monasterio,tenetur præsentare idoneas & † de propria patria,vt docet Felin. in cons.95.per c. hortamur 71.distinctio.& c.vltim.de clericis peregrinantibus,quem citat Cæsar Lamber. in tract.de iure patronatus, lib.2.p.1.arti.5. quintæ quæstionis principal. nu.5.fol.41.& faciunt scripta per Rip. in tract.de peste,in parte de remedijs contra pestem,num.153. fol.21. Quintilian. Mandosi.consi.55.num. 12.vbi quid de priuilegijs concessis Regibus Franciæ. Et pro Decio est etiam expressa l. 13.tit.15.p.1.vbi legendus Gregor.Lopez. Et ad hoc etiam facit tex.in l.cum tale in principio.ff.de conditionib. & demonstrationib.& l.qui concubinam.§.vxori.ff.de leg.3.& quę scribit Emanuel Costa ibi pag. 90.& l.2.tit. 3.lib.7.Recop. vbi Azeued. facit l.14.tit.3. lib.1.Recopil.vbi idem Azeued. nu. 19.20. 26.31.& ad omnes addo Quintilia.Mandosi. in regul. 19. reseruationis,nu. 19.q.15. vbi nu.20.tradit,quòd taciturnitas † nationis inducit subreptionem. In qua quæstione plura scribit super beneficijs patrimonialibus Hispaniæ,& licet multum laborauerit super origine &intellectu dictorum beneficiorum patrimonialium,non rectè percepit naturam istorum beneficiorum.Et conducunt quæ scribit Ludouic.Gomezius de idiomate in gratia spectatiua,pag.434.quæ lectura reperitur in volumine,& lectura Staphil.de literis gratię, & Gregor.Lopez in l.2.tit. 18.p.2.in glos. in verbo, *Conocido por mano*, post tex.& glo. Abba.in c.bonæ,col.2.de postulatio. Prælatorum faciunt scripta per Rebuf.tomo.2.ad constitutiones Regias,tract.de literis naturalitatis pag.91.Mandosi.in cons. 27.num.19. Marcum decis.1368.& sequenti.Et quòd in beneficijs † præferatur oriundus non oriundo,secund.glo.in regul.Cancellar.15.& 35. Rebuf.in tract.de nominationib.q.21.nu.55. pag.257.Et † eleemosyna est facienda magis ciuibus pauperibus,quàm alienigenis,l.2.C. de anno.ciuili.lib.11.cum concordantib. vt per Siluan.in cons. 1.nu.123.Et in loco vbi reperiuntur idonei,non debet præferri extraneus,vt per Abba.in c.postulatio prælatorum.

Nec dici potest,quòd si in isto casu successor in maioratu non sequatur voluntatem testatoris, quòd tenetur † solum ad interesse: quia voluntas & intentio testatoris,& propositum quod habuit propriæ memoriæ conseruandæ,nullo interesse ęquiparari potest,quod verius reputo contra Gregor.Lop.in l.2.tit. 5.p.4.glo. *Porque*. Quibus singulariter est addendum,quòd non ex eo quod quis non habitauit in certo loco spreta voluntate testatoris amittet maioratum,si pœnitentia ductus † velit habitare in loco per testatorem designato,vt persuaderi potest ex tex.in d.l.qui concubinam.§.vxori.ff.de leg.3.l.si quis ita legauerit.ff.de conditionib. & demonstrationib. l.si pro parte.§.versum.ff.de in rem verso.& ex pluribus alijs quæ scribit August.Beroi.in cons.27.nu.14.cum seq.lib.2. quod ad plura est necessarium pro intellectu conditionum, quæ apponuntur per authores maioratuum. Quæ autẽ in illa materia dicatur propria patria,legendus est Aluar. Valasc.consultation. 60.n.2.Etsi quis instituit pauperes † hæredes incertos, videtur instituere pauperes de domicilio secund.glo.in c.si pater de testamẽ.in 6.in verb.pauperes,& alios quos citat Episc. Couarr.in c.cum tibi,nu.14.de testam.quem citat Mantic.de coniectur.mente,lib.4.tit.7. nu.7.fol.69. etsi in dubio eligi debet qui est ex propria patria, vt tradit Cassan.in consuetudinib.Burgund. part. 9.consideration.23. fol.7.& idem p.12.cõsideratio.17. versi.alia est Gallia,fol.17.col.3.Ista tamen conclusio duobus modis limitari potest.

Primo limitatur,vbicumq; maioratus † peruenit ad aliquam fœminam, quæ nupsit viro habenti domiciliũ extra locũ, vbi mulier habitat,& domiciliũ habet,& in quo testator iussit residere.Quod probatur,quia vnaquæque mulier sequi tenetur virum suum, † quocunque vir voluerit. c. vna quæq; 13.q.2.notat Abb.in c.de illis de sponsal.& mulier est subdita † viro.l.sicut.ff.de oper. liber. & vir est caput † mulieris,secund.Paul. ad Ephes.c.5. & 1.ad Corinth.c.11. quæ de re plura scribit Episcop. Couar. in epitome de sponsal.c.7. in princ.nu.5.fol.88.cui adde plura quæ tradit Tiraquel.in l.connubia,ou.3.cum seqq: & iterum nu.39.vbi latè notat,† qualiter mulier sequi virum teneatur etiam vagabundũ, & quocumquè vadat,& etiam si à principio sciebat esse huiusmodi cõditionis,& Gratian. Falcon.regul.499.per totam, Nicol.Boer.in consuetudinib.Bituricens.tit.les costumes de tours,pag.162.col.1.& 2.¶ Nihilominus tamẽ ista limitatio scrupulũ habere † videtur: eum mulier non possit à culpa excusari cõtrahendo matrimonium cum homine, qui erat alterius domicilij, cuius conditionem & statũ ipsa ignorasse non præsumitur,imò hoc in-

quirere tenebatur, iuxta regulam l. qui cum alio, ff. de regul. iuris, & quæ adducit Decius cons. 19. vbi probat, quod mulier contrahens matrimonium cum alienigena tenetur inquirere diligenter leges vergentes in domicilio mariti, quem citat Gregor. Lopez in l. 24. tit. 11. p. 4. in glo. 1. ad medium. Quod eleganter per plura probat Bursat. in cons. 207. nu. 13. lib. 2. Et hanc quæstionem in arbitrio iudicis relinquit Menoch. vbi plura scribit de arbitrarijs iudicum casu 469. nu. 1. cum seqq. vbi inter alia tradit, quod in ista materia non tenetur quis sequi magnam peregrinationem: & non est curandum ex qua patria quis sit or-
47 tus, † sed qua patria quis sit dignus, vt ex Iacobo Gual. tradit Neuizan. in silua nuptiali, versi. est & nubendum nu. 133. pag. 379. Ad quod facit quod scribit Cagnol. in d. l. qui cũ alio, nu. 10. quem citat Molin. lib. 2. de primo gen. c. 13. nu. 33. fol. 340. vbi disputat, quid in muliere & minore contrahentibus matrimonium contra præceptum testatoris, an amittant maioratum? & legenda sunt quæ scribo supra q. 51. in vers. & de excusatione mulieris, nu. 389. Et non decet supremas defunctorum voluntates cum occasionibus multoties procuratis infringere.

Secundò prædicta conclusio limitatur, nisi post testatoris mortem, qui illud iniungit grauamen primogenito, & successoribus, aliqua noua causa orta fuit, quam si testator cõiecturasset, aut in illius tempore, & vita contigisset, non apposuisset dictum grauamen, aut saltem dispensasset, cuius occasione primogenitus non potest commodè, aut honestè, & sine magno detrimento grauamen adimplere, nec est in illius potestate propter varietatẽ temporum, & causas de nouo emergentes (quod
48 plerumquè contingit) nam isto casu † non cadet primogenitus in culpam, si istam conditionẽ habitandi in certo loco, & alias similes nõ seruauerit, quod probatur ex textu, quem ad hoc notat Bartol. in l. Caio. §. 1. fol. 94. ff. de aliment. legat. vbi dicit, quòd si alicui factũ sit legatum cum grauamine, quòd viuat cũ alio,
49 non amittit † legatum si commodè & honestè non possit cum illo viuere, & idem probatur ex alia doctrina Bart. in l. Mæuia. §. vxore. nu. 2. ff. de annuis legat. & sequitur Abb. in cons. 90. circa primum, nu. 3. lib. 2. & Bald. in authent. hoc locum [illegible] C. si secund. nupser. mulier. & quos alios refert Ias. in. l. 1. num. 31. fol. [illegible] C. de leg. vbi alios DD. hoc tenent, quos [illegible] tradit Roland. in cons. 89. nu. 14. lib. 3. Seraphin. de priuileg. iurament. priuilegio 41. nu. 1. & faciunt quæ scribo in 4. p. q. 27. Ex quibus, & alijs determinant Plotus in cons. 87. nu. 8. & 18. Simon de Præt. de interpretand. defunct. voluntat. lib. 4. dubitation.
50 12. nu. 69. fol. 441. quod puella grauata, † vt nubat in familia, vel patria, si commodè & honestè viuere non possit, poterit alij nubere re-
51 iecta tali conditione. Et facit, quod legatum alicui relictum sub conditione habitandi, † non extinguitur, si iusta causa non habitet. l. Caio. §. Imperator. vbi Bartol. in vers. nota vltimo ff. de alimẽt. legat. tradit Cephal. in cõs. 429. nu. 53. lib. 3. & Socin. Iun. cons. 134. nu.
52 13. lib. 1. Et ex causa de nouo † superueniente licet recedere à voluntate testatoris, l. vtilitatem. ff. de confirman. tutor. l. tres fratres. §. vlti. ff. de adimen. tutor. & est ad propositum magistralis doctrina Anchar. in cons. 84. quam plenius ornaui & confirmaui in 4. par. huius operis, q. 1. limitatio. 1. & hoc confirmatur ex doctrina Anto. & Abbat. in d. c. 1. qui matrimon. accusar. possunt, vbi dicunt, quòd etiamsi in contractu matrimonij pactum sit, vt vxor non teneatur sequi maritum, tamen
53 illum sequi † tenetur, si ex causa noua alio migret, nec tenebitur in pœnam ad id statutam quos referunt & sequuntur Episcop. Couar. & Tiraq. in locis supra citatis. ¶ Et hoc in ter-
54 minis † tradit Anton. Capici. ad ista legẽdus decisio. 135. nu. 2. & idem tenet Iacob in rubric. ff. de iure dotium, quem citat Rebuf. in tract. de priuileg. Scholasticorum priuilegio 76. nu. 6. & ad illa est bonus text. in d. l. si pater, ibi: *Manifestum est, multis casibus non voluntarijs, sed fortuitis euenire potuisse, vt eam implere non posset.* Faciunt tradita per Episcopum Couar. in epitome de sponsal. p. 2. c. 7. §. 12. nu. 5. fol. 88. quem citat Bursat. nu. 15. lib. 2. in cons. 207. Seraphin. de priuileg. iurament. priuilegio 41. nu. 3. pag. 251.

Tertio limitari potest, nisi locus in quo gra-
55 uatus quis sit vt habitet † sit insalubris, prout sunt plura loca, quia tũc potest quis habitationem talis loci recusare, vt potest persuaderi ex l. ædiles. ff. de via publica, & l. 1. §. 1. ff. de extraordina. criminib. & l. 1. §. 1. ff. de extraordinarijs, & alijs iuribus adductis in proposito per Paris. in cons. 110. nu. 12. cum seqq. lib.
56 4. Et salus hominis † æstimari non potest, l. penult. §. fin. ff. de donatio. notat Rebuf. in tract.
57 de priuilegijs Scholarũ priuilegio 3. pag. 16. pro qua conclusione faciunt † quæ scribit idem Rebuf. in c. extirpandæ. §. qui vero pag. 400. vers. decimusquartus casus, de præbend. & decidunt in terminis Hostiens. in summa de coniugio seruor. §. 4. circa finem, Aufrer. in capella Tolosa. 88. Menoch. casu 423. nu. 12. & facit egregium dictum Cæpol. in tract. de simulatione contractus præsumpt. 15. quẽ referunt Ripa in tract. de peste, part. 2. nu. 4. Ioseph. Mascard. in tractat. de probatio. lib. 1. conclusione 443. numer. 3. folio. 271. & quod scribit Neuizanus in Silua nuptiali, libro. 2. numero. 64. pagina. 165. facit etiam. l. 2. §. idem ait si udore. ff. ne quid in loco

loco publico, l. penult. ff. de rebus eorum, quę iuta citat Rebuf in l. Locus 60. pag. 428. ff. de
58 verbor. significat. Et vbi bonum † ibi patria, vt tradit Petr. Surdut in tracta. de alimentis, tit. 7. q. 15. num. 20. fol. 241. Et quòd malus
59 & corruptus aer † excuset, tradunt glos. in c. communis filius 23. distinctio. Bartol in l. rec usare. §. si quit in fine. ff. ad Trebellian. vbi Alexand. & alij, vt per Felin. in c. accedēs, vt lite non contestat. Fuluium Pacianum in tracta. de probationibus lib. 2. cap. 46. nu. 75. fol. 186.

Quarto limitatur, nisi iudex ex causis iustis superuenientibus cum causæ cognitione
60 decreuerit † posse maiotatus possessorē habitare in alio loco: quia tunc licet possessori maioratus relinquere habitationem loci à testatore ordinati, vt probatur ex regula l. cum quit decedens. §. qui testamentum. ff. de leg. 1. & doctrina Decij in consi. 475. num. 2. & alijs, quę scribo in 4. p. q. 1. limitatio. 1. ad istud legenda, & pro ista conclusione faciunt quæ scribit Rebuf. in d. §. qui vero, pag. 388. vers. quintus casus, & pag. sequenti, vers. vndecimus casus de concessione præbendæ, & hoc iudicis arbitrio relinquitur, vt in specie tradit Gregor. Lopez in d. l. 2. tit. 5. p. 4. in glos. vltim, in fine, & doctrina singularis Bald. in l. 1. nu. 18. C. de institu. & substi. vbi tradit, quòd
61 iudicis arbitrio † relinquitur in quo loco teneatur quis implere grauamen & conditionem quem citat Menoch. casu 468. nu. 3. An autem obligatus ad habitandum in aliquo loco requiratur quod interpelletur, vt constituatur in mota, & in pœnam incidat contra-
62 ueniens, † constat ex doctrina Bald. in c. 1. §. ad hæc, vers. & nota quod si quis, tit. hic finitur lex Corradi, quod sequuntur Doctor. in l. quod it. ff. si certum petatur, & alij quos refero in 4. p. istius operis, quæst. 40. quod in praxi contingit in quodam maioratu multum opulento, ad quod etiam legenda sunt quæ supra scribo q. 48. à num. 11. Et qualiter quis dicatur habitare in aliquo loco, & dicatur ci-
63 uis, incola, vel forensis, † patet ex text. in l. cum delanionis. §. Sabinus. ff. de fund. instru. & ex his, quæ scribunt ibi Bartol. Bald. in consi. 234. lib. 1. Afflict. decisione 384. Parif. in consi. 41. in fine. lib. 4. & alijs quæ citat Simon de Pręt. lib. 4. de interpretand. defunct. voluntate dubitatio. 8. nu. 44. fol. 396. Cephal consi. 414. nu. 43. cum pluribus seq. lib. 3. Bosius in pract. tit. de for. competenti, nu. 26. cū seq. pag. 70. Dec. in consi. 550. Cephal. in cōs. 246. lib. 2. Couar. in pract. c. 37. n. 2. Et quòd appellatione patriæ, veniat tota prouincia, †
64 probat per plura Aluarus Valasc. consultatione 60. num. 2. cum sequentib. Et quòd valeat
65 priuilegium, † vt non constitui possint officiales de aliqua terra, tradunt Maranta in cōs.

103. Ioannes Franciscus in tractat. de baronibus pragmatica. 8. part. 2. num. 39. pagin. 227. Et quòd conditio habitandi in aliquo loco, quæ habet causam permanentem, † re-
66 quirat perseuerantiam, probant Bald. consi. 42. lib. 5. Angelus consi. 34. Corneus consi. 7. lib. 1. Parisius consi. 32. num. 85. lib. 1. quos citat Simon de Prætis lib. 4. de interpretanda defunct. voluntate; dubitatione 8. num. 32. fol. 396. & facit doctrina Angeli infra allegata. Et an grauatus viuere in aliquo loco † te-
67 neatur viuere in eadem domo, tradit Bartol. in l. qui concubinam. ff. vxori. ff. de legat. 3. fol. 57. & terra quæ dicatur, † tradit latissimè
68 & eleganter Quintilian. Mandosiut in prooemio glus. facult. fol. 7. col. 2. & sequenti. Et omnes de domo, agnatione, vel casata, vel parentela vocati censentur, † etiamsi sint in di
69 uersis prouincijs, secundum Alciat. in consi. 658. ad finem, Petr. Antonium in tractat. de fideicommissis, q. 11. nu. 521. pag. 310.

Ex his autem, quæ scripsi num. 21. & seqq. de amore & dulcedine patriæ inferri iuste potest, quòd si sit contentio inter duos consanguineos, vter eorum sit vocatus ad maioratum super quo est lis, potiùs testator vocas se in dubio videtur illum, qui † est naturalis
70 ex propria patria, quem magis pręsumitur diligere, quàm ex aliena, quod etiam scribo in principio 2. part. tractat. Ad quod facit expressum consi. Parisij 28. nu. 47. lib. 3. quem citat Simon de Prætis lib. 1. de interpretand. defunct. voluntat. interpretatio. 2. dubitatio. 2. solutione 5. nu. 16. fol. 62. Infertur etiam, quòd si naturalis huius regni litiget cum alio extraneo regni habente priuilegium naturalitatis, si iura partium sint obscura, in † dubio
71 est pro naturali sententiandum, & ei est adiudicanda dignitas, beneficium, vel officium super quibus fuerit contentio, quod colligitur ex intentione legum regalium, quæ in omnibus naturalibus fauent: & hoc quotidie practicari potet. Et quis dicatur † oriundus, ortus,
72 vel originarius. lege gl. in c. 1. de vsur. li. 6. Iasonem in l. huiusmodi. §. legatum, num. 18. ff. de legat. 1. & plura scitu digna tradit Quintilianus Mandosius in regula Cancell. regul. 16. q. 40. fol. 100. quod confirmatur ex doctrina Abbatis in c. ad decorem de institu. quā refert & confirmat Decius in consi. 541. nu. 13. & hoc confirmatur ex resolutione tradita à Cæsare Lamberti. in tracta. iuris patronat. lib. 2. p 3. 5. art. 5. quæstionis principalis, fol. 227. vbi resoluit, quod stante idoneo de collegio, vel loco, nullo † modo potest præsentari
73 ad ius patronatus forēsis per doctrinā Philip. de Sarra in c. 3. de iure patronat. & idem concludit eodem libro 2. part. 3. 7. quæstio. principal. articul. 24. numer. 28. fol. 76. per cap. hortamur 71. distinctione, & alia quæ citat

Quintilianus Mandosius regula 19. Cancellar. quæstio. 15. numer. 18. cum sequentibus, fol. 138. faciunt quæ notabiliter tradit Staphilæus de literis gratiæ nona forma, numer. 25. pagin. 37. Ad hæc facit doctrina Ancharrani in consi. 75. in 1. dubio vbi probat, quòd habens mandatum ad faciendam pacē, † non potest obligare dominium, quòd non veniat in patriam, quem citat Purpurat. in rubrica. C. de transactio. numer. 97. fol. 50. Et quòd homines, qui erant naturales alicuius loci, si trāsferant se ad alium locum, conuertuntur † in naturam illius loci, vbi se transferunt, tradit Antonius Capiti. decisione 130. numer. 33. ex Sancto Thoma in tract. de regimine Principis, lib. 4. c. 8. col. 2. Et quando quis dicatur † habitare in aliquo loco, tradit Ancharra. in consi. 400. num. 5. per l. ex facto. ff. de hæredib. instituend.

74 75 76

Prætereà est notandum (vt supra etiam dixi) quòd grauatus habitare in aliquo loco, tenetur semper habitare, ita quòd non sufficit, † quòd aliquo tempore habitet, & postea se transferat ad habitandū in alio loco, quod probatur ex doctrina Ange. in l. si quis hæredem C. de insti. & substitu. vbi vult, quòd si legatū sit factum mulieri si ingrediatur monasteriū, † vel accipiat habitū religionis, si mulier suscipiat, deinde dimittat, non habebit legatū, & idem Angel. in consi. 34. & in consi. 141. quē citat Campetius qui similia adducit in tract. de dote, p. 5. q. 54. fol. 121. quæ resolutio notanda est pro alijs similibus conditionibus, & vinculis, quæ per fundatores maioratuum apponuntur in illorum fundatione.

77 78

Et lectores animaduerto, quòd habitare quis † dicatur in loco vbi habet vxorē, filios & familiam, quamuis ipse non resideat in eodē loco, secund. Bartol. in l. 1. §. 1. ff. de liber. agnoscend. & in l. 1. §. habitare. ff. de his qui defecerunt, vel effuderunt; & in l. si mulieri. ff. quib. mod. vsusfruct. amittatur, Carol. Rui. in consi. 18. num. 9. lib. 5. quod confirmo ex Menoch. infra. Et quòd quis dicatur habitare in ciuitate, † licet in casu occurrenti habitauerit in comitatu etiam per annū, voluit Angel. in l. 1. §. 1. per illum tex. ff. de flumi. quem citat Felin. in procemio rex pacificus, nu. 4.

79 80

Et in ista quæstione & materia præsentis operis lectores animaduerto, quòd si testator voluerit aliquem priuare hæreditate, si non impleuerit voluntatē suam, nec aliquam personam expresserit, ad quam hæreditas debeat peruenire, si non habeat substitutos, intelligitur † de legitimis successoribus ab intestato, secund. Bart. in l. pater familias in fin. num. 7. ff. de hæredib. instituend. Paul. de Castro in consi. 24. ad finem lib. 2. Francisc. Mantic. de coniectur. mente defuncti, lib 8. tit. 17. nu. 8. pag. 360. ad quē addo notabile consi. Angel. 168. testator num. 4. vbi resoluit. quòd prohibita alienatione, si alienatio sit facta cōtra prohibitionem, † prima causa est substitutorum, secunda cohæredum, tertia legatariorum ad petenda bona alienata. Et conducūt † scripta per Rebuf. in c. extirpandæ. §. quia vero, pag. 373. col. 1. de præbend. & pag. 403. col. 1. in fine, Simon. de Præt. lib. 1. de interpretand. defunct. volunta. solution. 6. num. 24. fol. 67. col. 1. Bald. in authen. cui relictum, nu. 11. C. de indict. viduit. tollend. Ias. in §. super est, num. 18. institu. de actio. & in l. seruo legato. §. si testator, nu. 5. ff. de legat. 1. & in l. vlti. §. vlt. num. 3. ff. si certum petatur, & in l. 1. nu. 6. C. de his quib. vt indign. elegāter & melius omnium Barthol. Socin. in consi. 5. nu. 6. cum seqq. lib. 1. Dec. in l. illam nu. 10. C. de colla. Gregor. Lopez in l. 9. tit. 13. p. 6. Felin. in c. qualiter in 2. §. ad corrigendos de accusa. & Cæsar. Lamberti. in tract. iuris patronat. lib. 1. p. 2. q. 5. art. 5. num. 1. cum seqq. fol. 154. vbi disputat, si vendatur ius patronatus, † an pretium applicetur illi Ecclesię, in qua ius patronatus venditus fuit. Nec minus conducūt quæ scribit Auenda. lib. 1. de exequend. mandа. regijs. c. 2. nu. 13. fol. 26. Bursat. consi. 13. num. 58. lib. 1. Et in hoc etiam tradit regulam generalem Rebuf. in tracta. de nominatio. q. 17. nu. 39. pag. 238. & in l. vnica. C. de senten. quæ pro eo quod interest profer. in glos. in verb. proferuntur, nu. 52. pag. 461. Cephal. cōsi. 166. nu. 12. lib. 2. Menoch. in consi. 247. nu. 57. lib. 3. Curc. Iun. in consi. 87. nu. 4. qui id tradit in quodam grauamine fideicōmissi. Pro quibus facit † singularis, l. 7. tit. 4. p. 5. in finalib. verbis, ibi: *E si por auētura quando fizo la donacion, no señalò en quien fincasse de aquel dia en adelante, dezimos que la deuen auer los que heredā los otros bienes de aquel que fizo la donacion*, ad quam legem allegat pro concordante Grego. Lopez l. final. C. de legat. cuius legis verba notāda sunt ad eum qui fecit vinculum, maioratū, & fideicommissum, & post extinctos vocatos nō progreditur ad alias vocationes, & sic est notanda ad ea quæ scribo in 4. p. q. 29. & ad ea, quæ scribit Molin. lib. 1. de primog. c. 4. fol. 18. nu. 1. cum seq. Barthol. Socin. in consi. 84. nu. 7. lib. 1. vbi ponit regulam singularem, quòd quando † dispositio sit alicuius contēplatione, licet verba expressa ad illum non dirigantur, tamen illi acquiritur, & illi competit actio. l. seruo legato. §. si testator. ff. de leg. 1. per quem text. Bart. cōcludit, quòd stante statuto, † quòd extantibus masculis fœmina non succedat, licet tale statutū expressè nōdisponat vocādo masculos ad portionem fœminarum, tamen masculi succedunt, ex quo ipsorum fauore fœminæ excluduntur, & ipsi agēt ex tali statuto, ac si de eis expressè dispositum esset.

81 82 83 84 85 86 87

Et

Et prædicta faciunt ad quæstionem de facto in grandi negotio disputatam. Fundator maioratus grauauit successorem, vt contraheret matrimonium cum certo genere personarũ familiæ, & generationis, nec apposuit pœnam, nec declarauit, non seruato grauamine & conditione, ad quem maioratus bona deberẽt applicari,† quis talia bona habere debeat: de quo legenda sunt quæ scribo part.2.q.4.illatio.8. Ad prædicta etiam est text.in l.fideicommissa.§.cum esset, & §.interdum.ff.de legat.3.& quod vtrobiq; notat Bart.allegando l.statutis.ff.de acquirend.rerum dominio: & hanc regulam per dicta iura tradit Bart.in l.2 §.videndum.ff.ad Tertullianum, & istam regulam tradit etiam Curcius Iunior in consil. 265.num.13.lib.2.Iaso in l.si quis maior, numer.29.C.de transactio.Caldas Pereira de renouatio.emphyteut.quæst.17.num.18.folio 147.Aymo.in cons.288.in principio:qui id tradit in quistantia facta in fauorem masculorum, in qua non fuit expressum cui deberẽt bona applicari, Menoch.in consil.177.num.2.lib.2.Et ad hoc est notabile consilium Angeli 168.testator.in 4.dubio, vbi tradit, quòd si testator iubet hæredem aliquid facere sub pœna priuationis hæreditatis, & in quem deuenirent non expressit,† fisco locus nõ est, sed substituto, vel coniuncto, aut venientibus ab intestato, quorum fauore pœnam indixisse censetur, ex Oldraldo in consil.16.q.3. & text.in l.cum pater.§.libertis.ff.de lega.2.tradit Antonius Peregrinus in tractatu de iure fisci lib.2.tit.10.num.19.pag.103. qui tamẽ ex Bartol.in l.vxorem.§.hæres. ff.de lega.3.tradit, quod si testator in fauorem certæ personæ iussit aliquid fieri, vtputa, hæredem nõ molestare vxorem sub pœna priuationis hæreditatis,† non defertur vxori, sed substituto, vel coniuncto, aut venientibus ab intestato. Et plura elegantia scribit Alexand.in consil.158.præcipuè num.7.& 8.lib.2. & faciũt quæ scribit Campeccius in tractat. de dote.p.5.q.25.& Guillelm. Benedictus in cap. Raiuntius, de testamentis, in verb. condidit.2.num.22.Bartholom.Socin.in cons.84.num.9.lib.1.Gregor.Lopez in l.9.tit.13. part.6. in gloss.in verb.*no la ganaria*. Menochius in consil.337.num.393.lib.4.

88 89 90

Ex quibus omnibus, & alijs quæ tradit Socinus in d.consil. infertur † notabilis intellectus ad l.27.Taurinam, hodie.l.11.tit.6. lib.5.Recopilatio. vbi pater cogitur in melioratione tertij vinculata obseruare ordinẽ prædictæ legis, quæ licet non decidat cui debent bona aplicari, & quis sit vocatus, & succedere debeat, & ordinem illum non obseruauerit, intelligitur vocatus iuxta ordinem à dicta lege præscriptum, & competit actio vocato per illam legem, licet hoc expressum non sit in ea, quod est memoriæ tenendum, quia Doctores nostri ibi nec alibi hoc non tangunt, & legendum est quod scribit Ayora de partitionibus q.43.num.52.& 53. ¶ Et ista etiam maximè conueniunt pro decisione quæstionis, quam disputat Baeza in lib.de non meliorand.filiab.c.36. vbi tractat, cui sit applicanda dos excessiua in casu illius legis,† quod est etiam summè notandum:& tradit etiam Auendañus in tractatu de exequend. mand. p.1.c.2.num.13.Azeuedo in l.3.tit.3. lib.4. Recopilatio.nume.42.fol.189. & legendum est quod scribo supra q.50. à nu.117. Et an si quis se absentet à loco, in quo testator ordinauerit, quòd quis habitet, ex causa iniusta, & postea superueniat causa iusta,† an releuetur à pœna, tradit Rebuffus in d. §.qui vero, pag.387.col.2.post Ioann.Andr. Archidiac. & Cardinal. quos citat in cap. 1. de clerico ægrotan. Et quid si habeat licentiam à iudice ad se absentandum certum tempus,† an elapso illo tempore incidat in pœnam si non redierit, tradunt Ioannes Andr. & Ioann. de Imola in cap.ex parte.num.7.de cleric. non resident.fol 21. Et quòd si quis tenetur residere in aliquo loco, † non præsumatur iustè non residere, tradunt Innocentius in cap. si aduersarius, num.3.de eo, qui mittitur in possessionem, Menochius in tractatu præsumptionũ lib.6.præsump.20.n.3.fol.74.& quod nomine patriæ† & natalis veniat tota Prouincia, probatur in l.qui habebat. ff.de lega.3.tradit latè Aluarus Valasco, consultatione 60. num.2.& fumus patriæ debet æstimari, vt ex Sabino ostendit Tiraquellus l.13.connubiali num.43.fol.203. Et ciuilis origo quæsita non potest mutari pacto vel renuntiatione.l. assumptio.ff.ad municipalem, & tradit Ægidius Bossius in pract.crimin.tit.de foro competenti, num.34.pag.72.Et an grauatus habitare in aliquo loco satisfaciat si habitet maiori † parte anni, deciditur in l.cum delanionis, §.Sabinus, vbi Bart. ff. de fund. instructo. & per Matth.de Afflict.decis.384.num.11.Rebuff.in l.Censoria 203.§.igitur, pag.896. ff. de verborũ significatio. Felin. in prooemio, Rex pacificus, num.4. Cephalum in consilio 80.num.6.lib.1. vbi num.7.cum suquentib. etiam tractat, & concludit, quòd habitare dicitur, qui habitat partem temporis, ac si totum tempus habitasset, si ex ea parte effectus idẽ productus est, qui ex toto resultare potuisset:& ibi alia ad propositum adducit notanda.& idem Cephal.in cons.528. num.9. cum sequentibus, lib.4.Menoch.in consil.288.numer.11.lib.3. vbi refert Bart.in l.1. §.permittitur.ff.de liber.agnoscend.Deci.in l.cum filius familias.ff.si certum petatur, & alij volentes, quòd quis dicitur habitare in aliquo loco si ibi larem & familiam † retineat, & si absit

91 92 93 94 95 96 97 98

ab illo loco. In omnibus tamen in primis est inspiciēda mens defuncti. l. in conditionibus primum locum. ff. de conditionibus, cum cōcordantib. Et de illo † qui obligatus fuit non exire locum, sed ibi habitare semper cū vxore, scribunt Couarru. in epitome de sponsalibus part. 2. c. 7. num. 5. Matienç. in glos. 1. rubric. de matrimonio, tit. 1. num. 95. fol. 13. Et

99

100 quod quis cū est expositus † præsumatur patris in qua fuit expositus, volunt Bart. in l. 1. ff. ad municipalem, Platea in l. ciues. C. de incolis lib. 10. Gregorius Lopez in l. final. titu. 20. part. 4. Perez in tractatu de capellanijs, cap. 21. lib. 1. pag. 221. Et qualiter naturales locorum, & qui ibi habitant, sint præferendi in capellanijs tradit idem lib. 2. c. 3. pag. 296. num. 17. cum sequentibus. Et quod quis præ

101 sumatur habitare in loco † originis, tradunt Bart. in l. is potest. ff. de acquirend. hæredit. Bald. in l. final. §. necessitatē. C. de bonis quæ liberis, Carol. Ruin. in rubr. ff. solut. matrim. nu. 299. pag. 44. Et quod ob causam antiquæ

102 habitationis † quis præferatur alijs tradunt Gomezius in §. item Seruiana, instit. de actionibus, Auend. in capitulis correctorū part. 1. c. n. 19. 19. fol. 121. Et grauatus † habitare in

103 patria, intelligitur de patria naturali, non accidentali, vt colligitur ex traditis per Menoch. in cons. 112. num. 61. lib. 2. per notata in l. assumptio. §. filius. ff. ad municipa. & doctrinā Afflictis decis. 384. num. 4. & alia, quæ citat; & faciunt quæ scribo supra hac parte. q 51. nu. 65. cum sequentibus, vbi hoc dictum retuli: qua in re iudicandum est ex coniecturis, & alijs circunstantijs.

QVÆST. LVIII.

Vtrum pater vel mater, de bonis quæ extra regnum habent, poßint meliorare vltra tertium & quintum.

SVMMARIVM.

Leges quemadmodum non ligant extraneos à iurisdictione, ita neq; bona sita extra iurisdictionem. num. 1.

Prouisiones datæ ad vnum locum qualiter comprehendant ad alios. n. 2. remißiue.

Ratione bonorum, quæ quis habet in aliquo loco, conueniri potest. n. 3.

Proprietas ecclesiarum est Episcopi, in cuius territorio est ecclesia fundata. n. 4.

Prælatus excommunicat ratione bonorum, quæ sunt in sua iurisdictione. n. 5.

Dominus feudi ratione feudi an sit iudex cōpetens contra clericum, num. 6.

Domini bonorum, quæ in alijs Principatibus habent, an sint subditi Principis illius, in cuius Principatu bona sunt sita. n. 7.

Forum antiqui sortiatur ratione bonorum, numero 8.

Possessio rerum hæreditariarum quo in loco petenda sit. n. 9.

Diuisio bonorum matrimonio constante acquisitorum, secundum quas leges fieri debeat, nu. 10. & 15.

Mulier non habet Cordubæ partem in bonis matrimonio constante acquisitis. n. 11.

Qui habet bona in diuersis territorijs, an poßit decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus. n. 12.

Sententia lata super priuatione beneficij qualiter extendatur ad beneficia alibi sita, numero 13.

Consuetudo in bonis matrimonio acquisitis an extendatur ad bona alibi sita, n. 14.

Mulier vt ligetur statutis loci mariti, ea debet scire. n. 16.

Locus, in quo vir cum vxore viuere intēdit, & instrumentum dotis conficitur, circa illius locum debent inspici. n. 17. & pacta & conuentiones illius seruari, n. 18.

Mulieres diligentiores sunt in locis vbi dimidiā conquæstuum habent. n. 19.

Mercator alienigena si faciat maioratum, an teneatur seruare leges Regni, num. 20. & in quibus bonis. n. 21.

Exteri huius Regni, qui parentes habent, quantam legitimam illis relinquere teneantur: quod conducit ad intellectū text. in l. 6. Tauri, num. 22.

Statuta loci, vbi bona sita sunt, seruari debent, num. 23. 24. 26. 28. 58. & 60. & quid in successione ab intestato. n. 25.

Mulier pro bonis paraphernalibus in quo loco agere debeat. n. 27.

Legitimatus an succedat in bonis existentibus extra territorium legitimantis, numer. 29. & 30.

Legitimatus per subsequens matrimonium filio legitimo æquiparatur. n. 31. & in maioratu succedit. n. 32.

Papæ legitimatio super radicem matrimonij, an extendatur ad bona temporalia laici, referuntur variæ sententiæ, num. 33. & qualiter super radice matrimonij poßit dispensare. num. 34. & an poßit in terris diuersorum Principum. n. 35. contraria sententia. n. 39. Quid si deficiat consensus propter legis diuinæ prohibitionem. n. 36. & 40. & quid operetur legitimatio facta super radice matrimonij, & an legitimatio prolis super radicē facta intelligatur. n. 37.

Verba, ex nunc prout ex tunc, in his dispensationibus

hibitio quòd certæ personæ non succedant, an operetur quoad bona alterius regionis, nu. 97. Post quem inuenies alia summaria.

QVinquagesimo octauo quæro de difficili quæstione, & in practica contingibili, quam non inamœnum erit resoluere: vtrum pater vel mater possit de bonis, quæ extra Regnum habent, puta in Flandria, vel Italia aut in Regno Valentiæ, & Aragoniæ, aut Lusitaniæ, vel alijs similibus prouincijs relinquere maiorem legitimam, quàm illis competit in hoc Regno, & excedere in melioratione vltra quantitatem taxatam per nostras leges Regales, & facere maioratum absq; Regia authoritate? Quam quæstionem multa faciunt dubitabilem, quæ in hoc loco inserere libuit, vt si quando de hoc in practica dubitatũ fuerit, omnia exigentibus ea præ manibus sint. Et imprimis, quòd hoc casu sit patri libera & absoluta dispositio testandi, vel disponendi, ex bonis illis secundum leges loci, vel locorum, vbi sunt sita, probatur. Quia bona sunt affecta iurisdictione, & loco vbi sunt sita, & legibus loci vbi adsunt (vt post ea latius docebitur) & ideo leges sicut nõ ligant illos, qui nõ sunt subditi, vt probatur in l. 1. C. de summa Trinitate & fide catholic. & in l. 2. 12. tit. 1 1. part. 1. ita † nec ligant bona propter eandẽ rationem, vt plenissimè traditur in d. l. cunctos populos: & facit l. 6. tit. 3. part. 1. quæ loquens de consuetudine legi æquiparata dicit: *E aun a otro poderio muy grande, que puede tirar las leyes antiguas que fuessen hechas antes que ella, pues que el Rey de la tierra las consintiesse vsar contra ellas tanto tiempo como sobredicho es, o mayor. Esto se deue entender quãdo la costumbre fuesse vsada generalmente en todo el Reyno: mas si la costumbre fuesse especial, entonce no desataria la ley, sino en aquel lugar tan solamente do fuesse guardada.* quæ lex ad plura est singularis. Ad quam legem est videnda doctrina Bart. in l. relegatorum. §. interdicere. ff. de interdict. & relegatis, Iason in l. 1. nu. 7. ff. de constitutio. Principum, quos & Paridem de Puteo citat Parladorus in libro quotidianarum quæstionum. c. 10. num. 5. pag. 271. Burgos de Paz consil. 30. nu. 17. Rebuff. in concordantijs pag. 462. Quintil. Mandosi. in tractat. de inhibition. q. 128. nu. 3. Andr. de Isern. in cap. 1. de his qui feudum dare possunt. nu. 22. folio 13. tractantes, qua 2 liter prouisiones † datæ ad vnum locum, cõprehendant alios locos. Secundo facit l. final. C. vbi in rem actio, in qua probatur, quòd ratione bonorum, quæ quis habet in quoppiam loco † conueniri potest, quamuis domicilium 3 habeat in alio loco: & idem probatur in cap. sanè, & in cap. final. de foro competent. & in l. sed si susceperit. §. final. ff. de iudi. & in l. si prædiũ. C. de præd. minor. & in l. 32. in quinto casu, tit. 2. part. 3. facit l. vltim. ibi, *la mayor partida de los bienes*, tit. 9. part. 6. & l. 5. tit. 10 ibi, *en cuyo Obispado ouiere*, part. 6. de quo vide textum egregium in l. Titium aut Mæuiũ §. tutores. ff. de administr. tutor. Bart. in l. final. §. sed & si quis. ff. eod. tit. Decium in cap. 1. loctur. 1. num. 23. in versic. duodecimo dispositio, de iudicijs, Iasonem in l. si conuenerit, num. 39, ff. de iurisdictio. omnium iudicũ, Alexand. in consil. 1. numer. 2. lib. 5. Petrum Rebuffum tom. 1. ad constitutiones Regias, tit. de liter. obligator. art. 6. gloss. 3. pag. 147. num. 62.

Hinc est, quòd proprietas ecclesiarum est Episcopi, † in cuius territorio est ecclesia fun 6 data. c. omnes basilicæ, cum sequentibus 16. q. 7. declarat inter alios Lambertinus in tractatu de iure patronat. lib. 3. 7. artic. 1. quęst. principal. num. 2. fol. 6. & faciunt quę scribit idem Lambertinus lib. 2. part. 2. art. 7. 6. q. principal. num. 4. fol. 167. vbi resoluit, an edicti missio, vel citatio possit fieri extra territorium Episcopi? Et Prælatus excommunicare potest † illum, qui est extraneus à sua iurisdi- 5 ctione ratione bonorum immobilium, quæ habet in propria iurisdictione Prçlati, vt probat expressa l. 15. tit. 1. part. 7. ibi, *Otro si dezimos, que puede ser juzgado el mal hechor delante el juzgador del lugar do fiziesse el su morada, o delante de aquel do huuiesse mayor parte de sus bienes, maguer el acusador ouiesse hecho el yerro en otra parte.* Et latè Falcon regula 309. per totam. Et ideo etiam dominus feudi ratione feudi est iudex laicus, † & cognoscit contra clericum feudatarium, cap. cæterum, de iudic. cap. ex trãsmissa, de foro competen. & in cap. 1. de controuers. inuestitu. inter vassal. & Episcop. & est singular. l. 57. tit. 6. part. 1. vbi Gregor. Lop. notat. Guilelm. Benedict. in cap. Rainuntius in verb. & vxorem nomine Adelasiam in decisio. 3. Oldrald. in cons. 272. reuerende pater.

Ex quibus confirmo quod eleganter scribit Andreas Gail. obseruationum lib. 2. cap. 6 numer. 14. 15. 16. pag. 378. vbi resoluit, quòd Rex, Dux, Comes, vel Marchio, & cæteri Domini ratione bonorũ, quę habent in alijs principatibus, vel dominijs, † sunt subditi illius 7 Principis vel domini, in cuius principatu vel dominio bona sunt sita, qui ponit exemplum in Comite Flandriæ, & in similibus: & illorũ est vicinus textus in cap. Romana. §. contrahentes, de foro competenti, in 6. quem post alios explicant Episcop. Couarruu. in practicis quæstionibus cap. 10. num. 3. Ioann. Gutierrez de iuramento confirmatorio, part. 3. cap. 16. tractantes, † an ratione bonorum quis 8 sortiatur forum? ad quos addo notabilem & nouam legem 20. tit. 21. lib. 4. Recopilation.

in nouissima recopilatione, & est notabile consilium Cephali 414. num. 43. cum sequentibus libr. 3. ¶ Tertio facit textus in l. vnica, 9 C. vbi de hæred. agi oport. vbi probatur, † quòd possessio rerum hæreditariarum debet peti in loco vbi res hæreditariæ sunt sitæ: de quo tamen vide Bart. ibi num. 10. & Bald. q. 7. Salicet. num. 8. & Alexandr. & Decium numero 31. in l. final. C. de edict. Diui Adriani. In qua quæstione est egregia doctrina Ferra. in practica tit. forma libelli quo petitur hæreditas ex testamento, versic. velatum num. 6. pag. 432.

Hinc est, quòd dicit idē Oldrald. cuius est magna authoritas in consil. 249. quòd bona, 10 quæ inter coniuges sunt diuidenda, † debent diuidi & iudicari secundum consuetudinem locorum, vbi sunt sita; etiamsi in alijs locis domicilium habeant coniuges, aut alibi contraxerint matrimonium: & idem tenet Ioannes Andr. & alij, quos refert Simancas in libr. de institu. cathol. cap. 9. num. 102. fol. 35. quibus addo Iunior. Socinum in consil. 14. num. 1. cū alijs, lib. 1. Porcium Iacobum in consil. 127. num. 2. quod est notandum ad consuetudinē, quæ Cordubæ inuiolabiliter obseruatur, vbi 11 mulier † non habet partem in bonis matrimonio constante acquisitis, quamuis contrarium in toto hoc Regno sit; pro quibus faciunt quę notanter scribit Matth. de Afflictis decisio. 226. serenissimus, Curcius Iunior consil. 5. num. 42. Thesaurus decisio. Pedemont. 123. nu. 11. Et si quis habeat bona in diuersis ter-12 ritorijs, † potest decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus, vt volunt Bartol. & Baldus & Doctores in d. l. 1. C. de summa Trinitate, Euerard. in loco 79. de tanquā, pagina 497. Et qualiter sententia lata super pri-13 uatione beneficij † extendatur ad beneficia alibi sita, tradit Marianus Socin. in c. proposuisti. q. vltim. de foro competenti, quem citat Ægidius Bossius in pract. criminal. titu. de bonorum publicatione, numer. 64. pag. 524. Ex quibus & alijs infert Gregor. Lopez in l. 24. tit. 11. part. 4. in gloss. in verb. *ganancias*. 14 post medium, quòd † cōsuetudo in bonis matrimonio constante acquisitis non extenditur ad bona alibi sita. Pro quibus facit quod tradit Ancharran. in cons. 163. vbi dicit quod lex domicilij mariti nō est consideranda quoad bona alibi sita, cuius opinionem sequitur Decius in consil 283. quod est elegans consilium in hac materia. Aymo Crauetta in consil. 30. & alij, quos refert Episcop. Segouien. in epitome de sponsalib. par. 2. cap. 7. in principio. num. 8. Adiunge Antonium Gomez in l. 51. Taurin. nu. 75. Cellum consil. 66. num. 7. & cons. 67. nume. 3. & plures citat Matienç. in l. 1. tit. 9. lib. 5. Recopilat. num. 76. fol. 254. gloss. 1. Cassan. in consuetudin. Burgundiæ rubr. 4. §. 2. num. 1. fol. 133. col. 2. Ioan. Garcia de coniugali acquæstu nu. 140. cum alijs. Et idem quod tradit dicta lex partitæ scribit rectè Celsus in consil. 67. num. 3. ad ista legē dusi & in consil. 66. num. 7. & 8. Sed circa decisionem Oldraldi † & aliorum maximè est 15 ponderanda. d. l. 24. in illis verbis, *En las ganancias que hizieren, e no la de aquel lugar do se cambiaron*. Quæ lex cū generaliter loquatur, videtur decidere contrarium eius, quod Oldraldus & alij volunt: & ita sentit Anton. Gomez in loco citato, quamuis ad illam legē subtiliter respondere conetur Simancas dict. lib. de institu. cathol. c. 9. nume. 104. & plura ad propositum scribit Matienço in l. 2. tit. 9. lib. 5. Recopilation. num. 74. fol. 255. gloss. 1. & legenda sunt quę scribit Ioan. Gratian. Falcon regul. 309. num. 7. & Caldas Pereira in tractatu de nominatio. ad emphyteusim. q. 14. num. 12. fol. 157. vbi nimis generaliter allegando Ioannem Lopium in rubr. de donatio. inter virum & vxorem. §. 62. num. 31. pagin. 168. qui non dicunt id, ad quod ab ipso allegantur, bonorum communicationem inter maritum & vxorem ob conuentionem tacitam inter eos factam esse extendēdam ad bona existentia extra regnum, Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez in tit. *de las ganancias*, pag. 20.

Et in hac materia est in praxi animaduertēdū, quòd ad hoc vt mulier ligetur statutis loci mariti, † requiritur quòd sciat talia statuta; 16 nam si illa ignorauit, excusatur, secundùm Baldum in cap. 1. §. final. de inuestitu. de re alien. fact. Felin. in cap. 1. num. 25. dē sponsalib. & alios, quos citant Gratus in cons. 117. in fin. lib. 2. Andreas ab Exea in cap. cognoscentes num. 45. de constitu. pag. 279. Ioann. Garcia vbi supra num. 144. Quibus addo, quòd si vir ducitur ab vxore, quia viuere intendit vir in loco, in quo confectum est instrumentum dotis, & perpetuò viuere in domo vxoris, locus ille † inspiciendus est circa dotis lucrum, 17 vt tradit Iaso in l. cunctos populos. C. de summa Trinitate num. 27. lectura 1. versic. secūdo limita. Felin. in cap. 1. de sponsal. num. 26. versic. tertio limita. Cagnolus in l. exigere dotem, num. 14. ff. de iudi. Decius cons. 283. nume. 8. & alij, quos citat Phanuncius in tractatu de lucro dotis, glos. 9. nu. 31. pag. 790. vbi num. 36. resoluit in ista materia, quòd circa ista seruanda sunt † pacta & conuentiones, 18 ex Fulgos. consil. 203. col. 2. Felin. in d. cap. 1. num. 30. Cagnolo in d. l. exigere, numer. 22. Curcio numer. 16. Deci. consil. 402. col. 1. & Campecio in tractatu de dote. q. 20. col. 2. & alijs pluribus per eum relatis: & de materia legenda sunt quæ scribit Valdes in addition. ad Rodericum Suarez. titu. *de las ganancias*, num. 41. pag. 20. Et quòd in locis, in quibus mulie-

19 mulieres † habēt dimidiam cōquestuum sunt diligentiores ad acquirendum, tradit Rebuff. in l. obuenire 130. pag. 982. ff. de verborum significatione.

Et ex his infert etiam Gregorius Lopez 20 in d. l. 24. quòd si mercator alienigena faciat maioratum in Hispania, † debet regulari circa omnia secundum leges & consuetudines 21 Hispaniæ, quod ego intelligo † procedere in bonis, quæ talis mercator alienigena habet in Hispania, & non in alijs, vt constat ex notatis in d. l. 1. & ex his quæ iam dicta sunt, & postea dicentur. Et præcipuè ex eleganti cōsilio Ludouic. Gozadin. 49. quod incipit circa primum videtur dicendum, numer. 1. cum 22 alijs, vbi stante lege nostra sexta Taurina, † ex qua æquiparata est successio parentum ad filios ad successionem ipsorum filiorum circa parentes, cuius legis exemplar ibi in lingua Itala est stampata per Gozadin. & illius decisione supposita consuluit per plura fundamenta, & probat, quòd si ciuis Genuensis in Hispania existens faciat in Hispania testamentum, tenetur relinquere patri vel matri duas tertias hæreditatis, vel bonorum, quæ habet in Hispania iuxta formam illius legis, quòd si id factum non sit, licet patri querelare, vel dicere testamentum nullum, si sit præteritus, quod est elegans consilium in hac materia: & in eadem causa consuluit Parisius eleganter in consil. 12. per totum, lib. 3. & consilium Gozadini citat & confirmat Bursatus in consil. 198. num. 39. lib. 2. & idem in cons. 8. nu. 35. in quibus consilijs ponit regulam, 23 statuta loci vbi † bona sunt sita esse seruanda, siue loquamur in rem, siue in personam; non autem statuta originis; & in consil. 93. num. 34. cum sequentibus: & idem consilium Gozadini citat Tellius in dict. l. 6. Taurin. num. 70. quibus addo Albericum 2. p. statutorum, q. 136. dicentem, quòd bona debent regulari quoad successionem, secundum statuta & conditiones loci originis, & non vbi sunt, vel vbi quis moritur; quem citat Nicolaus Boerius cōsilio 9. num. 4. remittens tamen se ad notata in d. l. 1. C. de summa Trinitate: & ista est communis opinio secundum Cagnolum in l. final. C. de pact. nu. 184. pag. 45. qui plures refert, ad quos addo Curcium Iunior. in consil. 5. numero 41. versic. ad septimam: & nouissimè Ceruantes in d. l. 6. Taur. num. 50. cum sequētib. qui hoc refert, & dictum consilium Gozadini: de quo etiam legenda sunt scripta per Carolum Ruinum in rubr. ff. solut. matrimon. num. 17. pag. 46. qui refert dictum consilium Socini, & alia. Et est notabile ad Genuenses, vel alios exteros Valentiæ, & Aragoniæ, & Portugalliæ, & aliorum Regnorum, qui in Hispania mortem obeunt multis mercantijs, & alijs rebus relictis. Pro quo est singulare consilium Bartholomæi Socini 79. num. 30. & 31. lib. 4. vbi concludit, quòd si ciuis † ori- 24 gine Florentinus, & domicilium habens Pisis habitando ibi cum familia subeundo onera ciuium Pisanorum, & alia similia, si ibi viget statutum, quòd non valet relictum factum à viro vxori, nec donatio, nec confessio constante matrimonio, tenetur seruare in donatione, vel alia dispositione leges loci domicilij & ciuitatis Pisanæ, non loci originis ciuitatis Florentinæ, vbi lector videre poterit multa necessaria pro confirmatione sentētiæ Ludouic. Gozadin. Et quod retractus competat extraneis tradunt Ioan. Faber in dict. l. 1. de summa Trinita. Cifuentes in l. 70. Taur. q. 8. Et est doctrina generalis Ancharran. in c. canonum statuta. 12. q. principal. de constitu. in 6. quòd in successione ab intestato † attendi 25 debent statuta loci, vbi bona sunt sita: & idem voluit Baldus in d. l. cunctos populos nu. 17. & est verior & communior opinio secundū Bartholomæum Socinum qui plura scribit in consil. 288. num. 2. lib. 2. Parisium in consil. 84. num. 42. & 43. lib. 1. & quæ latissimè scribit Rolandus in consil. 24. nume. 14. cum sequentibus, lib. 3. Et certè cum prædicti exteri bona pro maiori parte acquirant in Hispania, mirum non est, quòd iudicetur de bonis secūdum leges Castellæ: & est notabile illud consilium ad intellectum d. l. 6. & in practica potest esse valde lucrosum, licet dubitabile videatur, propter sententiam Salicet. in l. 2. C. de iurisdictio. omnium iudicum: & ex scriptis per Alexandrum in consil. 16. viso titulo, num. 2. lib. 1. sed pro illo consilio Gozad. vide multa quæ refert Iaso in consil. 163. libro 2. vbi latè fundat, quòd statutum Genuę quòd agnati masculi vsque ad quartum gradum excludant alios etiam proximiores, non porrigitur † ad bona sita extra territorium 26 Genuensium, quod est abundans consilium in hac materia, & tradit notanter Carolus Ruinus in consil. 48. num. 1. cum sequentib. libr. 3. Et pro dicto consilio Gozadini est etiam quædam doctrina Alexand. in consil. 155. numero 4. lib. 7. vbi dicit, quòd ad modum & facultatem testandi debet attendi, locus vbi testamētum factum est. Vnde ipse infert quòd mulier nupta existens Venetijs, quia sequitur domicilium viri, per l. ea quæ dispensata; & l. vltima. ff. ad municip. tenetur sequi statuta in testando ciuitatis Venetiarum, licet ipsa sit de ciuitate Pisana, contra quā tenet ibi gloss. Parisien. dicens id verum esse quoad solennitatem, non circa dispositiua. ¶ Et ad consilium Oldraldi prædictum vide etiam Alexādrum, vbi gloss. Parisien. in addition. in cons. 100. lib. 5. per totum: & Tiraquel. de legib. connubia. glos. 2. fol. 255. num. 45. cum alijs, & Petrum Rebuffum tom. 3. ad constitutio. Regias

Regias in tracta. de consuetud. vsu & stylo in præfatione pag. 7. num. 29. & Guido Papæ decisio. 306. quæ incipit, quid de habentibus in hac patria nu. 3. vbi tradit,† an mulier agere possit pro bonis paraphernalibus in loco vbi bona sunt sita, vel in loco vbi maritus domicilium habet.

27

Ex doctrina autem Ancharrani, Gozadini, & aliorũ, quos supra citaui, infertur, quòd si Genuenses, vel alij exteri huius Regni moriantur in Hispania ab intestato,† est iudicandum de bonis, quæ in Hispania relinquunt secundum leges Hispaniæ & Castellæ: quæ cõclusio confirmatur per ea quæ scribit Thesaurus decis. Pedemontana 106, num. 4. & rectè Augustinus Beroius in consil. 125. num. 21. lib. 2. ad ista legendus. Item facit doctrina Innocentij, quæ in his temporibus in hac Regali Cancellaria est valde disputata in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi, qui dicit, quòd quandocunq; filius legitimatus succedit ab intestato,† non est habilis ad succedẽdum in bonis sitis extra territorium legitimãtis: sequitur Luc de Penna in l. fin. C. de his qui spont. muner. sube. Præpositus in cap. lege, col. penult. distinct. 10. Alexand. in consil. 67. num. 8. libr. 1. Deci. in consil. 150. & 157. vbi communem dicit Tellius in l. 12. Tauri, num. 34. & tradit latè Martinus Laudens. in tractat. de legitimatio. num. 1. cum sequentibus, fol. 91. volum. 8. tractatuũ, & Benedictus de Barzis in eodem volumine nume. 44. fol. 28. col. 4. Pro quibus facit cap. per venerabilẽ, qui filij sint legitimi: & l. 4 tit. 15. par. 3. in illis verbis, *Piden merced los omes a los Emperadores y a los Reyes en cuyo señorio viuen*, vbi late Gregor. Lopez in glos. in verb. *en cuyo señorio*, citat ad hanc opinionem Innocentiũ in d. c. per venerabilem, & alios, & plures citat glos. Paris. in consuetudinib. Parisienlib. part. 1. §. 8. nume. 39. Rolandus in consil. 39. nu. 9. lib. 4. licet contrarium ex Decio & alijs scribat Gamma decis. 307. num. 4. & doctrinam Innocen. sequuntur & communem dicunt Episcop. Couarru. in epitom. de sponsal. part. 2. c. 8. §. 8. num. 14. Crotus in l. Gallus. §. & quid si tantum, num. 88. ff. de liberis & posthumis, Roland. consil. 88. num. 25. lib. 1. qui complures refert Francisc. Mantica libro 11. de coniecturata mente defuncti, titu. 10. num. 45. pag. 522. & in editione noua pagin. 273. Rebuff. in cap. extirpandæ. §. quia vero, de præbend. pag. 416. col. 1. Carol. Ruin. in l. Gallus. §. si eius, num. 35. pag. 291. ff. de liberis & posthum. & in l. 1. §. in filijs, nume. 14. pag. 288. ff. ad Trebellian. faciunt scripta per Castaldum in tractat de Imperatore. q. 112. fol. 178. Ex quibus tradit Cephal. in consilio 23. num. 77. cum sequentib. quòd Imperator non potest legitimare in terris Ducis Mediolani: & plures concordantes tradit Hieronymus Gabriel in cons. 29. num. 6. & tradit Caldas Pereira, vbi hoc refert in tractatu de nominatio. ad emphyteusim. q. 21. num. 54. fol. 243. Roland. in consil. 22. num. 13. libr. 3. & latius in consil. 80. num. 19. cum pluribus sequentibus, lib. 4. licet Antonius de Rosel. in tractat. de legitimatio. vers. legitimationis effectus num. 24. fol. 89. volum. 8. tractatuum, quæstionem indecisam reliquerit. Quod confirmo,† quia legitimatus per oblationem Curiæ admittitur solum ad bona quæ existunt intra iurisdictionem Principis, cuius Curiæ facta fuit oblatio, non ad alia bona, secundùm Nicolaum de Vbaldis de successio. ab intesta. 5. specie. 5. modo legitiman. quem citat Episcop. Couarru. in d. epitome. 2. p. cap. 8. §. 7. numer. 4. fol. 139. licet in contrarium faciant quæ ex pluribus Doctoribus tradit Bursatus in cons. 10. n. 2. & in cons. 85. n. 21. lib. 1. Decius in cons. 20. n. 2. cum seqq & in cons. 207. n. 2. cum seqq. Parisius in consil. 1. nu. 7. cum seqq. qui plures citat, & n. 8. lib. 2. & legendũ est cons. Portij 105. n. 1. cum seqq. Antonij Gamma decis. 307. num. 5. Quod procedit † nisi legitimatus sit per subsequens matrimonium: nam is verè, & naturaliter, & in omnibus, & per omnia æquiparatur filio legitimo, secundùm Abbat. post communem in c. tanta, qui filij sint legitim. & Anton. in c. per venerabilem, num. 16. eodem tit. facit etiam l. 1. tit. 13. part. 4. de quo latè Tiraquel. in tracta. de primogen. quæst. 34. per totam, & Episc. Couarru. in epitome de sponsal. par. c. 8. §. 2. num. 2. cum alijs, & num. 26. cui addo Petrũ Rebuffum in praxi benefic. tit. de rescript. legitima. mixto. pag. 591. num. 24. Et id tradit etiam Paleotus de noth. & spurijs. c. 12. nu. 6. fol. 50. volum. 8. tractatuum, licet hoc succinctè tractet. Et ideo talis filius succedit † in maioratu, vt fundatur per Tiraquellum vbi supra, & Gregor. Lopez in l. 1. tit. 13. part. 4. & in l. 2. tit. 15. part. 2. de quo vide quæ scribo in 2. part. q. 1. à num. 1. Et potest portare arma parentis, & antecessorũ, vt fundat Cassanæ. in catalog. gloriæ mundi, part. 1. concl. 77. versus finem, fol. 29. col. 3. & his adde quę scribit Gregor. Lopez. in l. 4. titu. 15. part. 4. in glos. in verb. *en cuyo señorio*. Et est communis opinio Doctorum in cap. per venerabilẽ, qui filij sint legitimi, quòd Papæ legitimatio quãdo nõ dispẽsat super radice matrimonij,† non extenditur ad bona temporalia laici, secundùm Barthol. Socin. in cons. 65. n. 6. & 7. lib. 3. De quo etiam legenda est l. 4. titul. 15. part. 4. vbi Gregor. Lopez in glos. in verbo, *dispensasse*, Iacob. Puteus decis. 483. lib. 2. numer. 4. Et quòd dispensatio facta per Papam, siue legitimatio etiamsi sit super radice matrimonij, non operetur effectum nisi in bonis sitis

28 29 30 31 32 33

sitis in dominio temporali ecclesię, tradit Curtius Iunior referendo Socinum in cons. 136. n.6. & 7. qui dicit hoc tenere Ioann. Andre. Abb. & moderni communiter in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi. Et qualiter Papa possit † dispensare super radice matrimonij, resoluit Anto. de Rosel. in tract. de legitimatione, vers. tractatu explicito. n. 18. fol. 84 volum. 8. tractatuum: & vers. legitimationis effectus. n. 8 fol. 89. col. 1. & Martin. Lauden. in tract. de legitimatio. n. 98. fol. 94. & prius nu. 61. 8. volum. tractatuum. Et ab ipsis vltimis fundamentis rectius omnium materiã resoluit Praepositus in d. c. per venerabilem. §. quod autem. n. 65. cum seqq. cõcludens, quòd quando Papa dispensat in radice matrimonij, quia prolẽ facit legitimã, † potest dispensare in terris Imperij, & aliorum Regnorum: & dispensatio extenditur ad bona tẽporalia sita extra Papae iurisdictionem, & dominium tẽporale Papae, quod est consideratione dignũ: & idem volunt Syluest. in summa sua, in verbo, legitimus, nu. 4. & 5. fol. 77. col. 3. & fol. 78. col. 4. vers. quintum, Guilliel. Benedict. in c. Raynuntius, de testam. in verb. & vxorem nomine Adelasiam. n. 202. fol. 67. Nec omittenda sunt quae scribit Benedict. de Barzis in tract. de filijs nõ legitime natis. n. 44. fol. 28. Ludouic. de Sard. de naturalium successione, tit de legitimatis per rescriptum. n. 7. cum sequentib. fol. 37. volum. 8. tractatuum. & opinionem Ioan. Andr. sequitur Petrus Gambara de officio & potestate legati, lib. 7. n. 223. pag. 228. & eodem libro, tit. de dispẽsatione circa matrimonia. nu. 384. pag 238. Nauarr. cons. 1. tit. qui filij sint legitimi, Seraphin. in tract. de fideicommis. art. 23. n. 70. fol. 209. & art. 24. n. 76. Et legenda est l. 4. tit. 15. part. 4. & quae scribit Ioan. Garcia in tract. de nobilitate, glos. 21. n. 45. fol. 32. Et quòd Papa nõ possit dispensare super radice matrimonij quando consensus deficit propter † legis diuinae prohibitionem, quia erat vxoratus, vel volebat contrahere cum nepte, vel affine, vel aliud simile, tradit Anto. de Rosel. post Ioan. Andre. quem citat in tract. de legitimatio. &. legi debet Hieronym. Gabr. cons. 31. nu. 7. Et quid operetur legitimatio † facta super radice matrimonij, & quòd Papa videatur legitimare super radice matrimonij legitimãdo prolẽ cũ matrimonio, tradũt Ioan. Andr. Cardin. & Abb. in glos. 2. in d. c. per venerabilẽ. idẽ Abb. in c. literas, nu. 17. de restit. spoliator. Anch. in cons. 31. & 410. aliàs est cons. 409. Felin. in c. quae in ecclesiarum, n. 20. de constit. Celsus cons. 31. nu. 7. vbi tradit esse ad hoc maximi momenti illa verba, quae apponũtur † in istis dispensationibus, *ex nunc prout ex tunc*: & idem Celsus in cons. 19 nume. 6. consulens in quadam causa maximi momenti inter ducem de Metinna & Comitẽ de Vrueña. Sed isti Doctores obscurè tenent id ad quod Celsus concitat: legenda autem sunt quae scribit Episcop. Couarr. in epitome de sponsalibus, part. 2. c. 8. §. 8. n. 13. cum seqq. fol. 143. Menoch. cons. 181. n. 2. Molin. lib. 3. de primog. c. 2. nu. 10. cum seqq. fol. 8. Ahumada in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 10. in verb. *si no el hijo mayor*, num. 8. fol. 144. Capia cons. 1. nu. 8. Castian. cons. 43. num. 11. & 17. Gamma decisio. 152. nu. 2. Roland. in consil. 61. nu. 18. lib. 2. Ossascus decis. Pedemontan. 119. nu. 21. Gozadin. cons. 6. idem Gozadinus in consil. 85. n. 6. & in cons 92. nu. 5. Anton. Peregrin. in tract. de fideicom. art. 23. nu. 45. fol. 215. Paris. in cons. 2. n. 22. lib. 2. Roland. in consil. 99 nu. 26. lib. 2. Paul. de Montepico cons. 23. nu. 35. Rota Romana nouissima part. 1. decisio. 661. Anto. Eugen. cons. 52. & 53. Natta cons. 623. n. 10. lib. 3. Prosperus Pathaseus consil. 62. num. 25. Cephal. in cons. 88. nu. 30. lib. 1. qui plures citat, & Caldas Pereira in tract. de nominatio. ad emphyt. q. 21. n. 50. & 51. fol. 243. notanter Cephal. in cons. 186. n. 28. lib. 2. Hieronym. Gabr. cons. 21. n. 27. & iterum Caldas Pereira dicto loco n. 54. & 83. ad fin. numeri, Ludouic. de Sard. in tract. de legitim. 8. volum. tractatuum, in tit. de legitimat. per rescriptum nu. 11. fol. 37. vbi late probat, Papam † non posse legitimare in temporalibus non subditum, & ex alieno territorio: & legẽdus est etiam Anton. de Rosel. vbi supra fol. 84. nu. 11. Et de dispensatione † matrimonij intra gradus prohibitos, & de prolis legitimatione, tractat etiam Marcus Anton. Cuchi. de institut. maior. lib. 5. tit. 13. de gradib. cogn. pag. 630. num. 11. cum seqq. Rebuff. in regul. de publica resigna. in glos. 4. pag. 562. cum sequentib. Quintil. Mandos. in tract. de signat. grati. in verb. dispensationes matrimoniales, fol. 87. cum seqq. Paris. in cons. 52. n. 37. cum sequentib. lib. 4. vbi inter alia citat egregium consil. Anchar. 239. parum dubitationis; vbi dicit, quòd si quis impetrat dispensationem ad contrahendum matrimonium cum consanguinea, est in voluntate partis † ea vti vel nõ, quod quotidie videbis. De quo vide quae scribo. p. 1. q. 2. latissimè idem Parisius cons. 68. per totum eodem libro, Menoch. cõsil. 17. lib. 1. & cons. 181. n. 17. lib. 2. Et quòd Papa habilitãdo matrimonium, & prolem illegitime natam, si vtitur verb. *legitimamus*, quod † proles efficiatur legitima quoad vtrũque forũ, secus si vtatur verbo, *dispensamus*, tradit Augustin. Beroius cons. 163. num. 39. lib. 2. ex authoribus, quos citat. Et quantae sit efficaciae legitimatio facta, vbi quis restituitur antiquae ingenuitati, tradunt Anton. & Abb. in cap. at si clerici. §. de adulterijs, de iudicijs, Anchar. in consil. 242. & 448. Corneus consil.

consil.9.lib.4.& alij, quos citat Petrus Gābara de officio & potestate legati lib.7. nu.92. 43 cum seqq. pag.220. Et an infans possit † legitimari per Comitem Palatinum, declarat notanter Anton.lib.6.cōmunium opinionū,tit. de legitima.conclu.5.pag.379. Et inter legitimationem & dispensationem magna est dif 44 ferentia,† secundum ea, quæ notanter scribit Curcius Senior in consil.73.n.6.latius Andr. Gail.obseruationum lib.2. obserua.142. nu. 27.pag.259. Et qualiter legitimatus simpliciter possit succedere in feudis,lege Bartholo. Socin.in consil.3.num.17. lib.1. Ripam in l. 1.numer.53.ff.de vulgar.Menoch.consi.20. num. 22. ¶ Et prædictis etiam patrocinatur glos.in l.1.in verb.facultates.C.vbi petan.tutor.quæ tenet,quòd quilibet iudex vbi pupil 45 lus habet facultatem,† debet dare tutorem filio:de quo tamen vltra scripta per Doctores in d.l.1.vide Tiraquell.in tracta. de primog. q.46.nu.20.& 26.& egregiam.l.12.vbi Grego.Lop.tit.16.part.6.in glo.in verb *al juez*. Alexand.in cons.128.nu.4.lib.1. vbi tradit, qualiter tutor simpliciter datus ab vno iudice dicatur habere administrationem patrimonij positi extra territorium illius iudicis. Et ad 46 alienandam rem maioris † requiritur decretū illius iudicis,vbi bona sunt sita. l.si prædium, vbi Cynus.C.de præd.minor. qui ex Innoc. in c. pastoralis,de priuileg.scribit,quid in alie 47 natione rei ecclesiasticæ, † quis Prælatus decretum interponere debet?de quo vltimo legenda sunt quæ scribo 4.p.q.17.& punctū latius tractat Anton.Gom.C.de restitu.minor. n.17.in libr.& volumine restitutionum pag. 1445.& melius Vantius in tracta. de nullita. tit.de nullita.ex defectu mandati n.143.pag. 485.vbi inter alia allegat.l.propter litem.§.licet.ff.de excusat.tutor.& in l.magis. §.illud. ff.de rebus eorum,& nouissimè tradit Bertazolus in tracta. clausularum, clau. 10.glos.6. num.1.fol.69.

Nec est omittenda glossa in l.rescripto. §. vltimo.ff.de muner.& honor.in glos.penult. 48 in verb.collectis,quæ dicit,quod forensibus† non est imponenda collecta pro rebus, quas habent extra locum,vbi degunt, quia in loco vbi bona sunt,imponi debet,vbi Bart.idē tenet nu.4.& idem Bart.in l. libertus,§.sola domus.ff.ad municip.& in l.1.C.de mulie.& in quo loco lib.10.pro quibus facit l.5.&vlt.tit. 9.lib.7.Recop. quæ lex feruit pro declaratione legum 3.& 4.tit.11.lib.6.Recopil.& l.16. tit.8.lib.9.Recop. Auenda.p.2.de exequend. mandat.c.14.n.22.fol.121.De qua quæstione quia hic non est locus adaptabilis, vide Nicola.Boer.decis.5.& 7.& Otaloram de nobilit. p.6.c.1.n.5.cum alijs, vbi latè tractat quali-49 ter Genuenses,† & alij exteri huius Regni tenentur Regi nostro tributa, & alia iura soluere,cui addo Curci.Iunio.in cons.42. & in cons.61.& in cons.68.nu.1.& in cons.60.eodem lib.n.5.& in cons.106.lib.2. Guid.Papę decis.396.quæ incipit,quid de habentibus,& decis.5.cum in præsenti, & Natt.in cōs.139. lib.1.vbi notanter loquitur Alexan. in cons. 101.n.4.lib.1.& in cons.52.nu.5.lib.5. & in cons.35.num.4.lib.4. Franciscus Marcus decis.459.num.12.Anton.Rube.in cons.9. Bartholo.Socin.in cons.302.lib.2.Deci.in cons. 694.& in cons.385.& Nicola. Boer. decisio. 260.Rochum de Curte in c. final.de consuetud.sect.9.nu.18. fol.113. Alberi.in rubr.ff. de muner.& honorib.col.11.vers.sed quæro nūquid nobiles excusentur,vbi tractat quæstionem,quādo nobilibus possit imponi collecta pro rebus quę habent in loco. Cassan.in consuetudin. Burgund. tit.de mains mortes, rubr.10.col.1286.vers.circa hanc materiam, Tiraquel.in tractat.de nobilita.cap.20. num. 166.pag.174.Marcus decisio.457.num.13. & facit l.3.& 5.tit.4.lib.7.Ordinam. & plura singularia tradit Cephal.in cons.309.num. 43.cum sequentib.libr.3.ad quos addo text. in l.munerum.§.patrimoniorum.& §. sordidorum. ff. de muneribus, Ioann.Franciscum in tractatu de baronibus,pragmati.10. n.31. pag.245.& in pragmat.12.num.7.pag.272. post Lucam de Penna in l.cum dinus. C. de omni agro deserto,libr.11.Franch.decis.97. Bnsium tit.de Printipe,nu.101. Et an † cō- 50 siliarij Regum clerici,nobiles, & aliæ plures personæ teneantur ad subsidia Delfinalia, & de alijs similibus quæstionibus plura scribit doctissimè Guido Papæ à q.176.vsq; ad quęstionem 403.Et quæ differentia sit inter collectas,& alia onera realia, notatur per Iason. in cons.109.ad fin.lib.1. & per Baldum in l. 1.num.5.C.de annon. Alexand. in consil.4. num.4.lib.6.& Pinel.in l.1.part.2.nu.72.in versic.& ideo non est locus,fol.72.col.1. C. de bonis matern.& de his etiam vide Auend. in tract.de exequend.mand.Regijs.c.10.numer.4.& 22.part.2.& cap.14.n.33.Et tempus ad deliberandum † peti debet vbi est ma- 51 ior pars bonorum hæreditariorum. l.1.tit.6. part.6.Et hæc etiā adiuuat quod in simili dicimus,decimā prædialem † esse soluendā cu- 52 rato illius parochiæ, in qua bona sunt sita,c. cū sit,de decim.c.final.de paroch.Hostien.& Ioan.And.in c.à nobis,eod.tit l.8.ti.20.part. 1.quæ concordat cū dictis iuribus. Quod confirmo, quia iuri cōmuni redditus spirituales ecclesiæ prouenientes † debētur illi ecclesię, 53 intra cuius confinia sunt prædia posita. c.pastoralis,de his quæ fiunt à Prælato,cum concordantib.vt per Ioseph.Ludouic.decis.72. n.22.Et beneficiati curati habent † intentio- 54 nem fundatam contra Episcopū,vt probatur in d.c. final. & in cap.vltim. vt lite penden.

Re &

& Imola & Cardinalis in conf.88.Bartholo. Socin.in conf.297.viso,lib.2.Iaf.in conf.19. in caufa, lib.3. qua de re plura fcribit Petrus Rebuf.in tract.de decim.q.7.pag.21.num.3. cum alijs,quo in loco quando res exegerit vi dere poteris,cui addo Tiraquellum in tracta. de vtroq; retractu.§.36.glof.3.vbi etiam tra 55 ctat nu.27.quòd in collatione † beneficiorũ eft infpiciendus locus, in quo beneficium eft fitum.ad quem iungo Dominicum in c. cum ex eo,de electio.in 6. vbi cõcludit,quòd quã do fieri debet difpenfatio perfonæ refpectu 56 rei per perfonam detentæ,non Epifcopus ha bens perfonam fubiectam ratione originis, † fed ille, qui habet rem fubiectam difpenfare debet:ex quo infert,quòd fi ille,qui habet be neficium velit habere fecundum cum difpẽfa tione,fufficit habere difpenfationem Epifco pi,qui habet fubiectum fecundũ beneficium, quod latè difputat Decius in confil.207.per totum. Et iftis etiam adde Alexand.in confil. 101.nu.4.libr.1. Et dicta eft computanda in 57 actione reali † à loco vbi res eft fita, & non à loco vbi reus domicilium habet,fecundũ Zẽ zelinum,& Guillelmi.de Monillam in Clem. 1.de refcrip.eundem Zenzeli.in c.ftatutum, §.cum vero,de refcript.in 6. & ibi Ioann. de Lignia.licet in hoc contrarium teneant Ioan. Andr.Archidi.Dominic.n.15.fol.21.Philip. Franc.num.12.fol.14.in d.§.cum vero,poft glof.ibi:& Ioan.de Imola in c.dilectus,col.4 de foro competen. dicit,quòd ifta vltima opi nio feruatur in practica, licet alia fit verior. 58 ¶Et mulier nupta † extra territorium eft incapax acquirendi bona,quæ non poffunt habere forẽfes,fecundum Cardin.in conf.135. Felin.in c.1.ad fin. de fponfal. & alios, quos citat Marc. Brun.de Anguil.conf.16.n.128. Et fi Imperator concefsit mihi Tufco fructũ in Alemania alicuius caftri, videtur concedere fecundũ confuetudinẽ Alemaniæ:& fi Alemanico concedatur in Tufcia,† videtur concedere fecundum confuetudinẽ Tufciæ,fecundum Bald. in §. fi qua controuerfia , de pace Conftant.notat & confirmat Lafarte in addition.ad tractatum gabellarum.c.4.nu.15. vbi tradit,quòd ftatutum iubens folui gabellã de omni contractu, non ligat fubditos contrahẽtes extra territorium, qui addit Menoch. in tract.de præfumptionib. lib.2. præfumpt.2. num.5.Et ad concedendum, vel denegãdum 59 beneficium † reftitutionis in integrum,infpi citur confuetudo,vel ftatutum loci, vbi contractus factus eft, vel vbi res eft fita, fecundum Bartol.Paul.& Iafon.ff.eod.quod certo loco,quos fequitur Rebuff.tom.2. ad conftitution.Regi.tit.de reftitutionib. art.1. gloff. 60 3.pag.129.vbi ex hoc dicit, † quòd quædam mulier nupta, quæ vendiderat villam de la Comperie in territorio Andegauenfi fitam, non fuit reftituta,quia confuetudo Andegauiæ vbi erat fita,poteftatem alienandi nuptæ etiam minori concedebat, vbi dicit fic cenfuiffe fenatum. Quod notandũ eft ad ea quæ infra fcribo circa intellectum legum Taurinarum, & coram quo iudice in integrum reftitutio peti debeat,tradit Rebuf.vbi fup.n.19. in præfatione pag.119.& vide eum num.40. art.1.glof.1.& declarat l.8.tit.19. part.6. de qua non meminit Epifcop.Couarru.qui punctum tractat refolutionum lib.1.cap.4.fed & Ioann.Faber.in d.l.1.C.de fumma Trinitate col.5.dicit,quòd fi quis alicuius prouinciæ, † 61 in qua forte confuetudo retractus non eft,vẽdat fundum in ciuitate, in qua confanguinei poffunt vti retractu ad rem venditam per cõ fanguineum,cum talis confuetudo rem ipfam refpiciat, poteft confanguineus prouinciæ, in qua res eft fita,vti retractu, de quo vide Matth.de Afflict.in tracta. protomiffeos,in princip.col.15. in verf. itẽ pone quod in terra,& in §.final.col.penult.& Tiraq. in d.tracta.de vtroq; retractu.§.1.tit.1.glof.1.num. 1.vbi refert aliqua,ex quibus hæc noftra opi nio confirmari poteft,præcipuè Barthol. Socin.in conf.74.in prçfenti confultatione,lib. 2.& in conf.271.lib.1.Iaf.in conf.194.fuper vacuo videtur lib.2.afferẽtes,quòd fi ftatuto cauetur,ne domus vendatur irrequifito conforte,poterit Senenfis vendere domũ, quam habet Pifis,vbi non eft tale ftatutum,cõforte minime requifito, ea ratione Iafo mouetur, quia cum ftatutũ fit contra ius commune ad bona alibi fita non extenditur.¶Ex qua doctrina infertur, quòd fi aliquis vendidit fundum Valentiæ vel Aragoniæ(in quibus Regnis leges retractus non funt)† non poteft confan- 62 guineus venditoris exiftens Granatæ fundũ retrahere,quod fuit in illis locis venditũ,quia cõfuetudo vel ftatutũ afficit res ipfas:de quo etiam legi debet Montalu.in l.13.tit.10. lib. 3.fori,fol.165.col.4.Quç omnia notãda funt ad leges noftras Taurinas de retractu loquentes.Et quòd † lis fuper iurifdictione tractari 63 debeat in loco,in quo tractatur de iurifdictione,refoluit Alexand.in conf.1.n.1. lib.5. Et omnes de familia cafata de domo,agnatione, funt vocati,etiãfi fint in diuerfis prouincijs, fecundum Alciatũ in conf.138.in fin. Ioan. Petram in tract.de fideicommif.q.11.nume. 251.pag.310.

Prçterea huius clafsis eft quod probatur in l.forma.§.fi vero.ff.de cenfib. & in l.1. C.de mulie.& in quo loco lib.10.&in l.an in totũ, C.de ædifi. priuat.per quas leges dicit Greg. Lop.in l.1.tit.18.part.2.in glof.in verbo,*de fuera*,quod alienigena huius regni † nõ poteft, 64 nec debet fuccedere in caftellis, quæ funt in regno, vt ibi latius tradit.Et ex hoc etiã dicit glof.Parif.in 2.part confuetudin. Parifienf.

§.56.

§.56.glos.1.fol.124.num.7.quod in re censuali est seruanda consuetudo loci, in quo est res censualis sita, quod confirmo per sententiam Tiraquelli lib.1.de retractu.§.6.glos.1. num.5.pag.427.vbi tradit, quod laudemia ex 65 venditione redditum † debet solui domino feudi, in quo sunt sita loca redditui obnoxia. Et dicit idem glos.Paris.in titu. 1. de materia feudali.§.7.nu.34.fol.102.quòd circa dispo-66 sitionem feudi debet attendi locus, † vbi sita est res feudalis, ad quod est aduertēdum, quia plerique faciunt æquiparationem de rebus feudalibus ad res maioratus:& hoc citat Ioan. Gratian.regul.209. num.13.quod latius infra tractabitur in suo loco. ¶ Et forenses cō-67 trahentes in aliquo loco † debent soluere gabellam, secundum Baldum in l.1. C. de contrahend.emptio.Romanum in singular.488. incipienti, per Italiam, & alios, quos citat Iulius Ferretus in tractatu de gabellis, nu.247. De quo legendæ sunt leges Regni, quæ de solutione gabellarum loquuntur, & ibi n.340. 68 tradit, qualiter † sit soluenda gabella in territorio duorum dominorum, & legenda sunt quæ circa hæc scribit idem Ferretus in eodē tractatu numero.377. & 378. & quæ scribo infra à numero.121. & præcipuè est legenda l.9. titulo.17. *de las alcaualas*, libr.9. Recopilationis. Et qualiter Episcopus illius 69 loci, † in quo bona testatoris sunt sita, vel domicilij, aut originis testatoris, possit compellere executores ad reddendam rationem, resoluit Ancharranus in cap. final. de testament.in 6.col.3. vers.similis quæstio formatur:& tradit Cardinalis in Clementin.1. numer.13. folio.99. de testamentis. Et scribit etiam Imola in cap. quod clericis de foro cōpeten. quòd vbi statutum disponit, quòd si decesserit quis ab intestato, succedant agnati vsque ad certum gradum exclusis fœminis, quod cum statutum loquatur in personam, & 70 agat facere hæredem defuncto, † non comprehendit personam non subiectam, & per consequens non comprehendit clericum, quē sequuntur Alexander in consil.44. num.12. libr.5. Carol.Ruin. qui notanter loquitur in cons.195.nu.4.cum sequentibus, lib.2. Quod notandum est ad ea quæ scribo infra part. 2. q.3.& facit etiam ad propositum aliud dictū eiusdem glos.Parisien.in eiusdem consuetudinib.§.2.q.20.nume.86.fol.195. vbi dicit, quòd quando aliquid simpliciter confertur in 71 feudum, non determinata forma oneris, † insunt tacitè onera consueta, secundum formā consuetam, à quo omnis actus informatur, & declarationem recipit secundum consuetudinem loci seruientis, seu rei, quæ cōceditur, & non secundum consuetudinem loci contractus, vel loci dominantis: sic Paul.de Castro cons.468.col.2.lib.2.scribit, quòd statuto, quòd maritus præmoriente vxore sine filijs lucretur dotem in præiudicium filiorum primi matrimonij, illud statutum non † 72 habet locum in præiudicium filiorum primi matrimonij, qui sunt alienæ iurisdictionis, quod tenet Riminaldus in cons.30. num.14. Rolandus qui plura ad propositum scribit cōsil.24.num.29.lib.3.ad quos addo Cephalum in cons.120.post Curcium Iuniorem in consil.9. Ioseph.Ludouicum decis.76. num.11. Roland.in consil.79.nume.51.lib.3.Et bona existentia extra territorium, in quibus non potest filia succedere prohibente statuto, † 73 non connumerantur cum alijs bonis ad constituendam legitimam ipsi filiæ, secundum Barthelom.Socin.in cons.288. nu.23. vers. confirmatur ratione clara, lib.2.Menochium in cons.280.num.8.lib.3.

Ex quibus doctrinis inferri potest, quòd si quis concedat aliquam rem simpliciter in emphyteusim & censum, † quod in his, in quibus 74 partes expressè conuenerunt circa solutionem decimæ, & circa commissum, & alia huiusmodi pacta seruari debent. Si autem in aliquibus pacta expressā nō sint facta inter partes, seruanda est consuetudo loci vbi est sita res emphyteutica, & in censum data, & non consuetudo loci, vbi contractus fuit factus, quod est notabile ad ea quæ habentur in toto titulo de iure emphyteutico:& ad l.28. & 29.tit.8.part.5. Pro quibus est textus in c.1. de feud.cognitio. vbi probatur, quòd in concessione feudi † est consideranda consuetudo 75 loci, vbi est sita res feudalis, & volūt Paul.de Castr.in cons.3.lib.2. Guido Papę cons.297. Paris.in cons.21.nu.14.lib.1.Caldas Pereira in tract.de renouatio.emphyteut.q.9.n.17. fol.68.Et forensis nō tenetur † ad onera pro 76 rebus alibi sitis, secundum Speculat. tit.de cēsib.Bart.in l.1.C.de auro.co.nona.lib.10. Iulium Ferretum in tract.de gabellis.nu.538.& scripsi supra à nu.34.Et statutum, quod obligat patrem pro filio in contractibus, † intelligitur pro contractibus factis in territorio sta- 77 tuentium, secundum Barthol.Socin.in l. Modestinus.ff.de solutio.Deci.in cons.559.n.2. faciunt scripta per Surd.decisio.197.Et licèt feudū Comitatus possit diuidi in Italia, † in- 78 telligitur tantum in locis vbi est talis consuetudo, secundum Ludouicum Gozadin in cōsil.84.nu.16.qui refert Oldrald.in cons.237. Alexand.in cons.6.lib.5.

Sed huc etiam conuenit † doctrina Bald. 79 In l.mercatores, per illum textum. C. de comerc.& mercato. vbi dicit, quòd Imperator confiscare potest propter delictum alicuius bona immobilia existentia extra territorium suum, quam doctrinam summe commendat Alex.in cōs.31.viso titulo, lib.1. & Bald.citat Cassan.in cōsuetud.Burg.§.3.n.9.pag.386.

Et communis opinio legistarũ est, quòd quãdo de iure communi publicantur bona stabilia applicantur illi fisco, vbi bona sunt sita, secundum Romanum quem citat Matth. de Afflict. decis. 285. orta lite, num. 16. Felin. in c. postulasti, nu. 6. de foro competen. & tradit Cephal. in conf. 79. num. 3. lib. 1. Corbulus in tractat. de iure emphyteut. in parte priuationis ob mortem ciuilem, nume. 74. fol. 30. qui. refert Bossium, & Iulium Clarum, & alios, Augustin. Beroius in consil. 155. num. 31. lib. 2. qui plura singularia in ista materia scribit, & tradit etiam Gregor. Lop. in l. 4. tit. 19 par. 3. glos. 1. Felin. in c. postulasti, de foro cõpetenti: & in repertorio verb. confiscatio. Rebuf. in l. 2. ff. de verbor. signifi. pag. 27. Iulius Clarus in practic. crimin. q. 78. num. 27. pag. 348. vbi resoluit & tradit etiam Menochius in tractatu de præsumptio. lib. 3. præsumpt. 125 nume. 48. pag. 435. Anton. Peregrin. in tract. de fisco lib. 5. num. 134. cum sequentib. pag. 279. non ob aliam rationem, nisi quia bona mobilia concernunt personam, immobilia vero rem ipsam, argumen. l. pupillum. §. territorium. ff. de verbor. signific. Et faciunt scripta ad idem propositum per Tiberium Decianum in practica criminal. lib. 4. c. 29. num. 18. Ioannem Azorem in institutio. moralib. lib. 8. tit. 12. psg. 965. Et ideo inquit Bart. in d. l. 1. C. de summa Trinitate & fide catholic. num. 51. quòd bona publicata in diuersis ciuitatibus † debent vnicuiq; applicari: & idem voluit Ioan. Andre. & alij in c. cum secundũ, de hæreti. in 6. & alij, quos citat additio Petri de Ferrara in practic. in forma inquisitionis, vel si transeat in exemplum, in additio, referuantur, pag. 510. & facit text. in c. felicis, de pœn. lib. 6. cum scriptis per August. Beroium in conf. 66. num. 27. lib. 1. Francisc. Marc. decisio. 729. & decis. 450. n. 13. Sed de hac quæstione latius tractabitur in 4. p. huius operis, q. 25. & legenda sunt quæ scribit Bursatus in consf. 43. q. 13. 14. 15. & 16. cũ seqq. Et quòd bona existentia extra territorium † ciuitatis, in qua quis bannitus fuit, non confiscetur, tradit Marc. Brun. de Anguil. in conf. 83. n. 189. qui ad hoc refert Paul. Alexan. & Ias. in l. 1. C. de hæredi. in ll. t. Alex. in conf. 23. & conf. 75. lib. 2. Barthol. Socin. in conf. 28. in fin. lib. 3. Curcium Iuniorem in conf. 100. & 182.

80

81

Et huic etiam parti opitulatur quod scribit Bart. in tract. represaliarum in 1. q. principal, q. 3. vbi dicit, quod si pater tenetur ex forma statuti soluere condemnationem pecuniariã pro filio, non tenetur pater ad soluendam illã condemnationem quando filius delinquit extra territorium, quam doctrinam referunt & sequuntur Barthol. Socin. in conf. 272. nu. 9. lib. 2. Decius in l. vltim. n. 5. fol. 39. ff. de iurisdiction. omn. iudic. & in conf. 359. in causa. Angel. & Ias. nu. 88. & in §. Actiones, instit. de actio. licet contrarium teneat idem Decius parum sibi constans in c. 2. nu. 13. de constit. Et quòd debitores vnius territorij † non possint agere cõtra fiscum alterius territorij, cui bona delinquentis fuerunt confiscata, est opinio Cyni, quam dicit communem Augustinus ad Angelum, de maleficijs, in vers. & eius bona, num. 9. quos refert Iulius Clarus in practic. criminal. §. final. q. 78. nu. 28. pag. 348. Et quòd lex, † vel consuetudo circa successionem non operetur quoad bona alterius regionis, resoluit Antonius Peregrinus in tract. de fideicommis. art. 51. num. 35. fol. 486. ex Tiraquello in tract. de primogenitura. q. 6. numer. 23. Osasco decis. 100. col. final.

82

83

Et ex istis etiam confirmatur quod scribit Petrus Rebuf. in tom. 2. ad cõstitutio. Regias, in tract. de insinuatio. donatio. art. 1. glos. 3. pag. 375. vbi dicit, quòd consuetudo Galliæ, quæ exigit certam solennitatẽ ad insinuandã donationẽ, † non extẽditur ad bona, quæ habet donans extra Galliæ Regnum, etiamsi in Regno Galliæ esset facta donatio, refert ad hanc fundandam opinionem doctrinam Bald. in c. cũ venisset, de eo, qui mittitur in possess. causa rei seruan. & alias authoritates. Et dicit idẽ Rebuf. in eod. tract. & lib. art. 2. glos. 5. nu. 49. pag. 377. & prius art. 1. glos. 1. n. 29. pag. 372. quòd insinuatio donationis † debet fieri in eo loco, vbi res donata sita est, & ita dicit declaratum fuisse per Regem Henricũ in Gallia: & ad hoc est expressa l. 9. tit. 4. part. 5. ibi, *Fueras ende si lo fiziesse con carta, e con sabiduria del mayor juzgador de aquel lugar do fiziere la donacion.* licet ista lex videatur facere contra Rebuf. ad quod legi debet ibi Gregor. Lop. in glos. vlt. vbi tradit, quòd de iure communi non erat hoc ita clarum ex l. in hac. C. de donatio. & in auth. de defensorib. ciuitatũ, §. nulla. Et contra Rebuf. facit l. lata in fine, C. de donatio. ibi, *Gesta autem confici super rebus etiam alibi collatis vbicunque sufficit*, vbi glos. Et est contra Rebuf. expressa doctrina Ioan. Fabri in c. & cum retro. n. 2. institut. de donatio. quæ nota, quia vidi in facto in negotio satis controuerso. ¶ Et quod donatio insinuationis facta in vno loco † extendatur ad alium locũ, & bona extra territorium sita, voluerunt Bald. in conf. 166. n. 6. lib. 5. incipiẽti, quidam Francis. Andre. Gail. obseruationum lib. 2. obserua. 123. n. 5. pag. 240. per leges, in hac sacratissima, & l. secundum Diui Leonis, C. de donatio. Et ad Rebuf. adde Bald. in conf. 167. quidam Franciscus nu. 6. lib. 5. vbi dicit, quòd donatio insinuata virtute legis municipalis porrigit effectum suum ad bona extra territorium sita, † in quo territorio seruatur ius commune, vel aliud testatum: quia vbi sumit essentiale principiũ & formale, in omnẽ terram

84

85

86

87

terram extenditur, & per alias rationes, quas ipse adducit, & Specula. additio. Ioan. Andr. in tit. de instrum. editione. §. porro. in glos. in verb. subscribat. n. 4. fol. 143. & Menoch. in cons. 84. n. 51. lib. 1. refert Rebuf. to. 2. de donatio. insinuan. dicentẽ, quod insinuatio donationis debet fieri coram ordinario, vel ratione personæ, vel ratione rei donatæ; & Menochius communem vocat. Et adduco regulã generalem, quam tradit glos. Paris. in consuetud. Paris. p. 1. §. 41. n. 89. fol. 296. vbi tradit, quòd omnia quæ sunt in dominio Regis, non

88 † possidẽtur nisi legibus suis, per c. quo iure, 8. distinct. & alia iura quæ notanda sunt ad intellectum tex. in l. sancimus, cum materia, C. de donat. & l. 9. tit. 4. part. 5. & pro declaratione doctrinæ Anto. Gam. decis. 306. n. 21. vbi vult, quòd donatio facta per Regem Portugalliæ viro Castellano, Gallo, aut Italo, debet interpretari per legem Regni Portugalliæ, & idem decis. 174. nu. 13.

Sed & idem Rebuf. in d. tit. de præconijs licet. art. 4. glo. vnic. n. 10. pag. 441. dicit, quòd

89 præconia † debent dari secundum consuetudinem loci, vbi bona sunt sita, quod maximẽ notandum est ad eos, qui appellant ab executionibus, & venditionibus bonorum dicẽdo, quòd in venditione non interuenerunt solẽnitates necessariæ, quia in hoc debet attendi stylus cuiusq; ciuitatis, aut loci. Pro quibus facit l. 7. tit. 21. lib. 4. Recop. ibi, *En el lugar don de la hiziere*, quo in loco Azeu. n. 12. fol. 341. alia ad propositũ scribit, & facit egregia l. 40. tit. 28. par. 3. ibi, *Cõtra la costumbre q̃ deue ser guardada en venderlas*. Et tradit idem Azeu. vbi hoc refert in l. 4. tit. 5. lib. 7. Recop. n. 14. fol. 139. & probatur etiã in l. 12. tit. 21. lib. 4. Recop. Et confirmatur ex tex. in c. quam graui, cum ibi notatis de crimin. fals. & alijs locis cõcordãtibus. Idẽ etiã Rebuf. in d. tom. art. 2. glo. 2. n. 5. & 6. & dicit aliud ad propositũ singulare, quòd

90 † præconia & acclamationes quã do subhastatur aliqua res debitoris, debent dari in illis locis, vbi bona sunt sita, quę licitãtur & venduntur. Nã verisimile est, quod ibi facilius inuenient emptorẽ, quàm alibi propter affectiones vicinorũ, quia sæpè habẽt fundos conuicinos, & supra iustã etiam æstimationẽ pro bonis dant, argum. l. si cui. ff. de lega. 3. & l. 1. §. sed si alij. ff. si quid in fraud. patro. & certè hæc cõclusio mihi vera videtur, cũ facilius ãnueniri possit emptor, qui iusto pretio res emat in loco, vbi res sunt sitæ, quia earum habent notitiã, quæ carent vicini loci, vbi bona non sunt sita, maximè si sint bona in parte lõginqua à loco, in quo petitur executio: quod ipsa ratio & experientia docet, ad quod est animaduertendum, quia contrariũ sæpissimè fit. Nam pro maiori parte dãtur præconia ad res, quæ propter debita subhastãtur in locis, in quibus executio petitur, & non in locis, in quibus sunt sita. Et ex hoc possunt irritari multæ venditiones bonorũ, quæ plus offerenti propter debita venduntur, quæ confirmantur per regulã d. l. si prædium. C. de præd. minor. vbi ad vendẽda bona minorũ requiritur †

91 decretũ iudicis loci vbi bona sunt sita. Et tradita Rebuf. licet illum textum non referat in concordantijs rubr. de cõclus. Lateranens. Concil. pag. 768. vbi dicit, sic vidisse seruari in forensi iudicio, Aym. in cons. 290. nu. 7. Et istis addere libet, quòd receptores vnius pro

92 uinciæ † non debent occupare bona alterius prouinciæ, vt tradit Simanc. in tract. de hæreticis, tit. 43. n. 19. fol. 197. ex secunda instructione. c. 11. & l. Titium. §. Mæuium. ff. de administra. tutor. Sed in hoc magnã vim habet consuetudo, & stylus cuiusq; loci, vt supra traditum est ex sententia Rebuf. & aliorum, & add[illegible]cis. Guido. Papæ 262. quæ incipit, cõsuet[illegible], seu stylus. Sed & Abb. in c. dilectus 2. vers. secunda conclusio, de rescript. scribit, quòd quando quis habet plura † domicilia, &

93 vnũ sit principalius altero, sed in domicilio inferiori sit res de qua agitur, tunc debet attẽdi domiciliũ minus principale propter bona, quæ ibi reperiuntur: quia tunc in domicilio inferiori duo concurrunt, domiciliũ & res litigiosa, ideo prævalet, quia duo vincula magis adstringunt quã vnũ, & idẽ tradunt Abb. in c. ex parte. 6. de foro cõpetent. Marian. Soci. in c. vltim. de for. compet. Deci. in cons. 283. Et de istis domicilijs legenda sunt quæ nouissimè scribit Tiber. Decia. in pract. crimi. tom. 1. lib. 4. c. 17. & 18. fol. 174. cum seqq. & Andre. Gail. in tract. de Arest. Imperij. c. 6. n. 1. cum seqq. pag. 377. vbi resoluit Aresta extra territorium Arestati facta, à quo relaxanda sint. Et quòd quando statuta loquuntur personaliter & non realiter, † non comprehendant

94 bona, quæ forenses habent in territorio statuentium, resoluit per doctrinam Bartol. in d. l. cunctos populos, & aliorum Paris. in consil. 53. nu. 86. lib. 3. qui loquitur in materia fideicomis. & legenda sunt quæ supra scribo, & doctrina practicabilis Paul. in l. Prætor ait, §. final. num. 3. ff. de edendo, vbi vult, quòd mercator † potest conueniri in loco domi-

95 cilij, si bona ibi reperiantur, quem citat Fuluius Pacianus in tractatu de probation ib. libro 1. cap. 66. in additione, quæ incipit, Mutinæ.

Hinc etiam venit, quòd licet circa solennitatem actus inspici debeat locus vbi actus fit, vt latè probo in q. 62. à num. 9. si vero tollitur obstaculum personæ, talis dispensatio non cõprehendit bona sita extra territoriũ. §. si quis filium, in auth. quib. mod. natur. efficiun. sui. tradunt Bart. in d. l. 1. 7. quæst. principal. Rebuff. in d. §. quia vero. c. ex tirpandæ. Et hæc

 omnia,

omnia quæ peregrina & singularia sunt, & ad varia negotia prodesse possunt, & alia, quæ hic omitto (quæ infra in alia quæstione tracta bo) faciunt pro opinione, quòd pater in bonis, quæ extra Regnum habet, potest disponere vltra metã concessam per nostras leges Regales. Et testator codicillans in territorio 69 alieno† confirmat testamentum inualidũ per dispositionem suæ patriæ, vt per Bursatũ cõsil. 189. num. 10. libr. 2. Et in ista materia non est silentio prætereunda doctrina Anton. Peregr. in tract. de fideicommissis, artic. 51. numer. 36. fol. 486. vbi resoluit, quòd si per statutum sit data noua forma succedendi, & prohibitum quòd certæ personæ non succedant, non operatur quoad bona alterius regionis.

mero 202. Ad illud vt videatur, an debeat sumi intellectus vt fœmina sicut masculus succedat n.204.

Statutum per superiorem confirmatum, an tolli possit per inferiorem, cùm ad ius commune reditur.n.203.

Pactum & consuetudo an extendantur, numero 205.

Consuetudo, quòd feuda inter filios per patres possint diuidi, an extendatur vt pater possit prælegare.nu.206.

Præsumptio fundata in iure communi contrariam tollit.n.207.

Nobilis consentiens se pignorari, & soluēs collectas per decennium, sibi præiudicat.n.208

Moræ purgatio in pœnalibus an admittatur, cū res in suo pristino statu reponi potest, numero 209.

Hæreditas magis debetur parentibus, quàm cōsanguineis transuersalibus, nu.212.

Personæ duæ fauorabiles quando concurrunt, magis fauorabilis præfertur.n.213.

Parentes non debent excludi à successione filiorum, nisi sit expresse dispositum, numero 214.

Vici, villæ, seu castra ciuitatis, reguntur lege & consuetudine ciuitatis, sub qua sunt. n.217.

Statutum excludens filiam fœminam ob masculos non porrigitur ad bona sita extra territorium.n.219.& 220.

Post num.220.inuenies summaria quæ desiderantur.

Dictis supra tamen non obstantibus (quæ verè non obstant) contrarium de iure verum esse fundatur sequentibus rationibus. † Et primo hæc sententia negatiua authoritatē sumit ex quadā doctrina Bart.in d.l.cunctos populos num.32.vbi dicit, quòd quando statutum est prohibitiuum in personam, & prohibitio est fauorabilis, vtputa, ne minores decipiantur in confectione testamentorum, statuitur quòd minor non possit facere testamētum, vel cauetur statuto, quòd vir non possit legare mulieri, vel è contra; tale statutum (quod fortius est) † comprehendit ciuē illius ciuitatis, etiam vbicunq; existentem, & talis prohibitio extenditur ad bona alibi sita, Opinionem autem Bart. sequitur Salicet. in d.l. 1.& Ancharran.in c.canonum statuta.q.12. de consti.in 6. vbi hanc quæstionem tractat; & dicit, quòd statuto Triuiluanæ ciuitatis cauebatur, quod nulla mulier maritata posset contrahere absq; licentia duorum consanguineorum: contigit, quòd quædam mulier maritata contraxit Venetijs, vbi non est tale statutum sine cōsilio duorum consanguineorū. Concludit ibi Ancharr. † quòd talis cōtractus non valuit, quam Ancharran. opinionē sequitur & confirmat latè Alexan.in consil.41.vi sis quæ subtiliter lib.5.& Bartholom. Socin. in cons.103. Domine labia, num.19.lib.4.vbi latè fundat, quòd statutū † potest ligare personam sibi subditam, etiam vbique existentem: & opinionem Alexādri sequitur per aliqua fundamēta Tiraquel.in legib. connubial. in verb.de son marit.gloss.8.nu.219.& 220. qui tamen licet omnes copia dicendi vincat, non citat Bart. in d.l.1.nec Socinum, contra quem tamen tenet Bald.in cons.119. factum proponitur lib.3. vbi tractat; an si oriundus in vno loco, & in alio habens domicilium, & bona in vtroq; condat testamentū in loco domicilij, iudicetur de illo testamento secundū statuta loci originis, vel domicilij? & an si statutum loci domicilij extendatur ad bona existentia in vtroq; territorio? Sententiam autē Bart.in d.l.1. sequuntur & cōmunem dicunt Barba.in d.cons.fin.lib.3.& Baptist.de Sācto Seuerino in d.l.1.C.de summa Trinita. quos refert Rochus de Curte in c.fin.de consuet. sectio.9.fol.115.nu.26. qui etiam hanc opinionem sequitur & cōmunem dicit: & plures refert Anton.Gabr.lib.6. cōmunium opinionum, tit.de statutis, concl.8.nu.23.pag.363. col.1.vbi materiam latè tractat: sed idem Tiraq. in d.loco, n.228. fol.351. sustentat, mulierem prohibitam statuto contrahere sine licentia mariti, † non solum esse prohibitam contrahere in bonis, quæ sunt in Regno, vbi adest tale statutum, sed etiam in bonis, quæ sunt extra Regnum, & alibi sita, vbi tale statutum non viget: refert Bartholum in dict. l.1.non in prædicto num. 32. sed in numer. 39.vbi Bart. dicit, quod est considerandum, an statutum principaliter & directè statuat circa bona subditi existentia in alieno territorio, & tunc statutum non valet ex defectu iurisdictionis, quam in eis est certum non habere statuentes, cum in eis habeatur statuens loco priuati, cum sint extra territorium, l.1.ff. de officio præsid. pro quo facit, quod scribit Stephanus Bertrandus in l.hac edictali. C.de secund.nupt.num.31.fol.117.aliquando statutum principaliter, & directè disponit circa personam sibi † subiectam, & tunc statutum extenditur ad bona alibi sita, tanquam accessoria ipsius personæ.l.propter litem.§.licet, ff.de excusa.tutor. Et quòd statuta fauorabilia extendantur extra territorium † statuentium, probatur in l.1.ff.de eo quod cert. loco, & in cap.vt animatum, de constitut. in 6. notat Hippolyt. in dict.l.vltima, fol. 7. numero 142.ff.de iurisdictio. omnium iudicū, sic resoluit Cassan.in consuetudin. Burgundiæ, rubric.4. §.7.numero 16. column.675. quòd donatio facta per mulierem marito cōstante matrimonio de bonis, quæ mulier habet in loco, vbi valet donatio facta constante matrimonio, non valet per doctrinā Bart. in d.l.

98 99 100 101 102 103

d.l.cunctos populos. De qua doctrina agit latissimè Bartazolus in tract.clausularum clausul.7.glos.19.num.17.fol.56.

Cum igitur ex legibus Hispaniæ, præcipuè Castellæ,& ex vniuersali consuetudine, specialiter ex l.fori,& ex l.26. & 28.Tauri-nis,pater prohibeatur relinquere vni filiorũ plusquam tertium & quintum, & legitimam, & hæc prohibitio principaliter dirigatur contra parentes,& sint fauorabiles:cum respiciãt legitimas,& alimenta filiorum, quæ tot de iu-

104 re habent priuilegia & fauores, necessario † sequitur, quod sicut pater de bonis,quæ in regno habet, prohibetur disponere vltra tertiã & quintam,& legitimam:ita de bonis,quæ habet extra regnum ; & non solum si existat in regno,sed etiam si alibi degat, non tanquam subditus,aut vicinus,nec animo contrahendi ibi domicilium,sed tanquam extraneus,quia adhuc est subditus Regi nostro,& tenetur viuere per leges Regias,& illas custodire. Quod confirmo per egregiam doctrinam Alexandri in consi.44.numer.15.lib. 5.vbi resoluit, quòd in ista materia requiritur quòd tam persona,cui succeditur,quàm personæ,quæ succedit, sit subdita statuentibus per l.nec qui tutor.testament.dari possunt,& l.etiam.ff.de tutel.iuncta,l.1.in fine. ff. de tutor. & curator.datis ab his,& l.pupillo.eodem titul.notat Carolus Ruin.in consi. 195. num.5.lib.5. nam & idem Bartol. in l. si duo, num.2.ff.de admin.tutor.dicit, quòd si per statutum minor,vel filius familias contrahere prohibea-

105 tur,tale statutum † porrigit effectum suum, vbicumquè sunt bona mulieris, vel minoris, refert text.in l.pater.§.1. ff.de castrens. peculio.& l.moris.ff.de pœn. Præterea idẽ Bartol.in l.ex castrensi.ff.de castren.peculio.dicit,quòd quando interdicitur alicui administratio in certo actu à iudice, talis interdictio porrigit effectum suum ad omnem locum. Et hæc etiam adiuuant scripta per Nicol.Boer. decisione 13.num.44. Et quæ dicta sunt confirmantur ex pluribus,quę copiosè tradit Roland.consi.80.num.17.cum alijs,lib.4. Quod confirmo,quia vbicũque statutum vult,quòd nullus contrahat cum minore,si minor iurat,

106 † nõ obligatur,ex quo facit contra legem,& mortaliter peccat, secundùm Bartol. in l.si quis pro eo,numer.11.ff. de fideiussor. & in auth.Sacramenta puberum,num.11.C.si aduersus venditio.& alios,vt per Seraphin. in tract.de priuileg.iuramen.priuileg. 83.num.70.pag.501.quod est notandum ad ea, quæ scribo infra num.80.

Et ex his etiã apertè primo infertur,quòd cum per leges nostras regales mulier nupta non possit contrahere absquè mariti licentia: cum talis interdictio sit fauorabilis, & dirigatur in personas mulierum nuptarum (quod ex eisdem clarè patet) † prohibetur

107 mulier contrahere absquè mariti licentia, etiam si bona sint extra hoc regnum. Quòd autem statuta requirentia in contractibus mulierum consensum consanguineorum sint fauorabilia,& non odiosa,præsupponit expressè Bartol.in d.l.1.& tenet in l.qui exceptionem in princip.ff.de condictio. indeb. Bald. in consi.60.quædam soror.lib.5.Alexand.in consi.207.ponderatis verbis, lib.6. Barthol. Socin.in consi. 77. consilijs nostris, num.6. volum.1.quod & tradunt Cassanæus in consuetudinib.Burgund.titul.des droits,& appagens maries,rubric.4.§.1.num.18. pag.506. Hippolyt.in l.vltim.ff. de iurisdiction.omni. iudic.num.142.Nicola.Boeri. in consuetud. Bituricens.titul.de consuetud.iuris statu.personarum.§.5.glos.vltim.pag.15.concludentes,quòd etiam si mulier † sit extra regnum,

108 non potest contrahere sine mariti licentia,licet in contrarium faciat doctrina Rebuf. tomo 2.ad constitutio. regias, titul.de restitutione,artic.1.glos.3.numer.23. pag.119.vbi vult,quòd si mulier minor & nupta vendidit villam sitam in territorio Andegauensi, non est restituenda,quia consuetudo Andegauensium, vbi res erat sita,dabat potestatem alienãdi mulieri minori,& nuptæ,& ita dicit pronuntiatum fuisse per Senatum, allegat Bart. Paul.& Iason.in l.2.ff.de eo quod cert.loco, quòd autem in contractu facto per mulierem in istis casibus sufficiat obseruare solennitatem loci,vbi contractus factus est,licet bona sint alibi,tradit Hieron. Gabriel consi.1.nu.2. Et quòd si mulier sit extra regnum & faciat contractum de bonis regni,non requiratur licentia mariti,probari potest ex sententia tenentium, quòd si persona inhabilitatur non simpliciter,sed sine certa solennitate,valeat contractus,si contrahat extra territorium,vt Areti.consi.54. & 73.Corne. consi.241.lib.2.Ias.consi.59.lib.3.Carol.Ruin. consi.201. lib.1.& legendum est quod scripsi supra,numer.72.

109 Secundo,ex prædictis infertur † intellectus ad quoddam capitulum curiarum conditum Pintiæ anno 1555.petitione 78.hodie l.22.tit.11.lib.5.ordina.noui. in quo statutũ est,quòd nullus filius familias, vel minor habens tutorem,aut curatorem, possit aliquas merces,vel alias quaslibet res emere pecunia credita,& habita fide de pretio,& die dato ad soluendum,si non interueniat patris,aut tutoris,vel curatoris licentia, quæ lex graues pœnas ponit tabellionibus, & mercatoribus aliter contrahentibus,vt latius in d. cap.caue tur. Nam considerata Bartoli doctrina, & alijs supra scriptis, idem dicendùm videtur, quod in muliere nupta,scilicet, quod quarauis minor extra regnum reperiatur,vel filius

fami-

familias, non possunt emere merces aliquas pecunia credita, & in diem soluenda, absquè solẽnitate expressa in illo capitulo etiam de bonis, quæ sunt extra regnum. Et pro hac illatione facit quod scribit Bartholom. Socinus in consi. 239. præsentis consultationis, lib. 3. num. 3. vbi dicit, quòd statutum Mirandulæ super cõtractibus minorum, quod vult, quòd contractus factus à minore vigintiquinque annorum, maiori tamen viginti, valeat tanquam si esset factus à maiori viginti quinque annorum, non comprehendit casum quando minor alienat bona existentia extra territorium Mirandulæ. ¶Ex quibus fit, quòd statutum, † quod facit habilem filium familias ad testandum, vel è cõtrario si faciat inhabilem, non extenditur ad bona alibi sita, vt ex Bart. & Salicet. in d. l. cunctos populos, Alexandr. in consi. 128. lib. 1. Parisio consi. 5 a. lib. 3. & alijs probat Simon de Prætis lib. 2. de interpretand. defunct. volunta. solutione 4. num. 174. fol. 91. col. 3. in fine. Et pro hoc etiam facit, quod in simili dicimus, quòd suspensus ab officio in hoc loco ex causa, quæ infamiã, vel nõ infamiam irrogat, vbiquè locorum est suspensus, & inhabilitata est persona quocumque vadat, & illum priuatio comitatur, sicut lepra leprosum, vt notat glo. in cap. Pastoralis. §. verum de appella. vbi Ioan. Andre. & alij, præcipuè Philip. Franc. num. 18. fol. 54. col. 2. & ista illatio confirmatur ex aliquibus, quæ tradit Parisius consi. 99. num. 56. lib. 1. Sed siste tantisper egregiè lector gradum, quia contra hanc secundam illationem videtur facere, quod scribit idem Barthol. Socin. Doctor eruditissimus, & acutissimi ingenij in consi. 131. num. 2. lib. 4. vbi dicit, quòd quãdo statutum prohibet minorem contrahere ita quòd eundem ex toto inhabilitat, prohibitio † extenditur ad omnem locum, in quo vult contrahere. Sed si statutũ prohibet contrahere sine certa solennitate, tunc non ligat subditum alibi contrahentem: quia quoad solennitatem contractus inspicitur locus ipsius contractus, l. si fundus. ff. de euictio. cũ concordan. & ita intelligit Socinus Bartol. in d. l. 1. num. 32. 6. quæst. principal. & eandem opinionem, quam Socinus fundat, videtur tenere Aretinus in consi. 73. diligenter, & mature, col. 4. num. 6. 7. & 8. versi. ex his ergo, vbi in terminis ferè nostris tenet, quòd si minor naturalis huius regni contrahat in loco alio, vbi non sunt leges huius regni absquè solennitate, quæ in hoc regno exigitur in contractu minoris: cum circa solennitatem contractus debeat inspici locus, vbi contractus est factus, valet contractus, vt latius Aretin. fundat. Pro quibus facit quod eleganter scribit Iacob. Puteus decisione 365. par. 3 pag. 425. Ripa responso 136. numer. 5. vbi concludit, quòd † in donatione seruanda est solennitas loci, vbi donatio fit per regulam d. l. si fundus. Et tradit Ioseph. Mascardus in tracta. de probationib. lib. 1. conclusione 361. num. 33. fol. 227. & doctrina tenentium, quòd si aliquis forensis faciat testamentum in Barbaria, sufficit ei quòd factum sit coram duobus testibus, secundum Bald. in l. ius ciuile. ff. de iustitia & iure, & in consi. 245. in Damasco lib. 4. Romanum in l. si non speciali. C. de testament. Simonem de Prætis de interpretand. defunct. voluntat. lib. 2. interpretatione 1. dubitatio. 2. solutio. 5. num. 517. fol. 517. Attentis igitur opinionibus Socini & Aretini videtur distinguendum, quod si minor cõtrahat in hoc regno, vel filius familias, tenetur seruare solemnitatem dict. capit. etiam in bonis, quæ sunt extra regnum; si vero contrahat extra regnum, non tenetur seruare solennitatem dicti capituli.

Sed certè quod Barthol. Socin. & Aretin. dicunt, † valde mihi scrupulosum videtur (salua tantorum virorum pace) propter sententiam Bortol. in d. l. 1. num. 32. inquit enim Bartol. quòd statutum, quod ligat minorem, vel mulierem etiam alibi existentem, illam habet rationem, & propter id est factũ, ne mulier, vel minor decipiantur in contractibus, quos fecerint, quibus statutum est fauorabile, & hæc secundum Bartol. est viua ratio. Quare prædictum statutum ligat subditum vbicumquè existentem. Igitur cum ratio & aperta mens Bartol. habeat etiam locum, vbicumquè statutum dicat, quòd mulier, vel minor non possit contrahere absquè certa solennitate: cum talis solennitas sit introducta, vt minores, vel mulieres non decipiantur in suis contractibus, paria sunt quod statutum dicat, quòd non contrahant minores absquè certa solennitate, vel quod inhabilem reddat minorem, vel mulierem ad contrahendum: in vtroquè enim casu militat eadem statuti ratio, & ideo idem ius seruandum est, quia (vt est principium vulgatum) † ratio legis, vel statuti determinat omnes casus, sicut genus comprehendit species, vt notant Petrus & Cinus in l. iura non in singulas. ff. de legib. & idem Petrus & Cinus in l. quod vero contra. ff. eodem titul. cum concordant. congestis per Tiraquell. in l. si vnquam, in verbo libertis, nu. 15. C. de reuocand. donatio. & ratio legis † est ipsa lex, vt notat glos. in l. 2. in verbo rationem, aut legem. C. quæ sit longa consuetu. & ratio legis est sicut anima, & est materia brocardica, de qua per Tiraquell. in tract. de cessant. caus. part. 1. num. 133. cum pluribus sequentibus. ¶Nec Bartol. facit † pro Socino, quia Bartol. in princip. d. 6. quæstionis ponendo distinctiones in hac materia, in versi. circa primum dicit, quòd quando statuta sunt prohibita

hibita ratione solennitatis,& quia dicit statutum, quòd non fiat testamentum, atquè instrumentum absquè duobus notarijs, vel absquè alia solennitate, tunc tale statutum non porrigitur extra territorium statuentis. Ecce ergo quomodo Bartolus loquitur non circa solennitatem, formam,& capacitatem, quæ requiritur in ipsomet contrahente, sed in solennitate, quæ requiritur ex confectione instrumenti, quæ diuersissima sunt, vt plusquā manifestum est. Et Bartol. apertissimè exponit in versi. aut statutum, quare adhùc tenendum est, † quòd si aliquis minor, vel filius familias naturalis huius regni,& qui in hoc regno habeat domicilium, accipiat extra Regnum Castellæ aliquas merces, pecunia credita,& in diem soluenda, absque dicti capituli solennitate,& sine licentia patris,& tutoris, non obligatur, nec creditoribus aliquod potest competere ius, quod verissimum esse credo attenta mente,& ratione ipsius dicti capituli, quæ potius considerat ne minores, vel filij familias ludendo,& alijs vitijs, ad quæ est prona iuuenilis ætas, proprias, vel parentum substantias funditus perdant, quam simplicē solennitatem omissam per tabellionem. Et Barthol. Socin.& Aretin. loquuntur in casibus, in quibus non requiritur solennitas ad integrandam personam, nec ad euitanda præ dicta damna,& inconuenientia, prout in casu dicti capituli. Et istam etiam opinionem clarissimè tenet Bartol. in d. l. ex castrensi. ff. de castrens. pecul. Et hæc maximè vera sunt, † si creditor minoris, vel filij familias virtute illius obligationis, quæ extra regnū facta fuit, velit facere executionem, vel intentare hypothecariam contra bona, quæ minor, vel filius familias possidet in regno, non etenim poterunt minores, vel filij familias afficere bona, quæ sunt in regno per contractum factum contra prohibitionem dicti capituli. Et doctrina Socin.& Aretin. procedere potest, quando statutum diceret, quòd in confectione instrumenti facti per minorem requirantur tot testes, vel solennitates ipsius instrumenti,& chartæ confectionem respicientes. Et Salicet. in d. l. cunctos populos, vbi Cacialupus tradunt, quòd mulier, quæ vadit extra territorium ad contrahendum sine solennitate consanguineorum requisita per statutū sui territorij, ex quo non vadit, vt ibi moretur, sed vt eludat dispositionem statuti, nihil facit, tradit Mar. Bruna de Anguil. conf. 69. num. 20.

Tertio infertur, quòd si quis vult facere maioratum de bonis, quæ habet extra regnum, vel relinquere vltra tertium & quintū (quod idem est) tenetur à Rege nostro impetrare licentiam,& absquè illa † non habebit effectū.

Quarto, ex superioribus infertur intellectus ad leges fori,& l. 50. Taurinam statuentes, maritum † non posse dare pro arrhis mulieri vltra decimam partem bonorum mariti, quæ leges cum introductæ sint propter publicam vtilitatem,& ne viri inconsultò calore amoris, profunda liberalitate se iactēt, certè ligant maritum naturalem huius regni, etiam vbicumquè existentem, qui non potest facere donationem vltra decimam bonorum partem de bonis, quæ sunt extra regnum. Et hoc deducitur ex mente Bartol.& aliorum, prout supra scripsi,& etiam probatur ex doctrina Roman. in cōs. 39. quod incipit, in proposita quæstione num. 3. vbi dicit, quòd statutum Reginæ ciuitatis, quo cautū erat, quòd maritus non possit legare vxori nisi vsquè ad certam quantitatem, extenditur & habet locum, etiam marito existente in quolibet loco, vbi statutum non viget: quia cum statutū istud sit fauorabile,& respiciens commodum ipsius mariti, ne amore vxorio bonis spolietur, vbiquè est seruandum refert in argumentum. l. qui exceptionem. ff. de condi. indebit.& addit ibi Roman. quòd idem dicendum est in bonis, quæ sunt extra territorium ciuitatis Reginæ, quia nec in illis maritus disponere potest vltra quantitatem taxatam per statutum ciuitatis Reginæ, per l. magis puto. §. illud. ff. de rebus eorum,& alias authoritates,& idem quod Roman. tenet etiam Salicet. in d. l. 1. C. de Summa Trinitate, quam refert Iason. in l. si arrogator. num. 43. fol. 35. ff. de adoptio. Bartholom. Socin. in cons. 74. difficultatem quæ in præsenti. num. 3. lib. 3.& in cons. 79. Dominus labia mea, num. 5. lib. 5.& idem tenet Alexand. in cons. 43. videretur prima facie. num. 11. lib. 5. vbi ad hoc facit authorea Bart.& Bald. in d. l. 1. C. de Summa Trinita. licèt contrarium teneat ibi glos. Parisien. in additione quæ incipit, vxorem,& in cons. 41. eodem lib. in additione quæ incipit, quod sic. eodem lib. quæ conclusio Romani & aliorum † vera mihi videtur,& tenenda ad dictam l. 50. licèt contra istam illationem facere videatur, quod eleganter scribit Alciat. respons. 71. nu. 5. vbi latè probat, quòd statutum prohibens, quòd ascendens non possit meliorare conditionem descendentis directè, nec indirectè, non extenditur, nec vendicat sibi locum in bonis sitis extra territorium, quia in illis valet melioratio: mouetur ex scriptis per Dec. cons. 26.& respōdet ad doctrinam Bart. in d. l. 1. Sed ego multum dubito de doctrina Alciati.

Et circa istam illationem animaduerto lectores de conclusione singulari,& quam vidi in practica, † quòd si quis in Regno Valētiæ, vel alio simili promittat arrhas mulieri,& postea petantur tales arrhæ in Regno Castellæ, solui debent tales arrhæ, licet excedant decimam

decimam bonorum partem, si ille, qui arrhas promisit, erat naturalis illius regni. Pro qua conclusione faciunt quæ scribo infra quæstion. 62.

Quinto infertur intellectus ad d. l. 6. Taurinam æquiparantem (vt superius dixi) successionem parentum circa filios, & filiorum circa parentes: quia attento quod illa lex est parentibus fauorabilis, † habet locum in bonis, quæ filij relinquunt extra regnum Castellæ. Sextò, idem dicendum est in casu l. 7. Taurinæ, quæ mandat, quòd fratres non possint cōcurrere cū parentibus in successione, quia lex est facta in fauorem parentum. ¶ Septimò infertur † intellectus ad l. 50. Taurin. qua cautum est, quòd pater non potest dare filijs illegitimis vltra quartam bonorum, quia lex illa est introducta ad reprimendam luxuriam, & coitus illicitos, & in fauorē Reipublicæ Christianæ, & in fauorem filiorum legitimorum, ad quod vide Bald. in d. l. 1. num. 14.

Octauo infertur, † idem esse dicendum in casu l. 28. Tauri, quæ statuit, quòd pater nec in vita, nequè in morte possit facere donationem, neque disponere nisi de vno quinto bonorum. Nam cùm hæc lex sit fauorabilis, & introducta in fauorem legitimæ, quæ ratione naturali, aut secundum plures iure naturæ filijs est debita, & tantis gaudet priuilegijs secundum ius, procedit etiam in bonis, quæ pater & mater habent extra regnum. Infero etiam † intellectum ad l. 9. Taurin. hodie l. 7. titul. 8. lib. 5. Recopilation. statuentem, qualiter filij illegitimi succedant matribus? ad quā iungo, quòd filij naturales succedunt contra matris voluntatem. l. si suspecta. §. 1. ff. de inofficio f. testament. gloss. in l. si qua illustris. C. ad Orphician. vbi Doctores & alij, vt per Episcop. Couarr. in epitome de sponsal. p. 2. c. 8. §. 4. in fine Petr. Surd. decisio. 293. num. 2. qui citat Episcop. Couarr.

Nono infertur † intellectus ad l. 69. in eisdem legibus Taurinis statuentem, non posse aliquem donare omnia bona sua, etiamsi sint præsentia, & non futura, quæ lex continet etiam prohibitionem fauorabilem, & dirigitur in volentem donare, & respicit lex bonū publicum, & est fauorabilis, ne homines cogantur egere, & tristem exitum sentiant: & ideò subditus huius regni etiam vbique existens, non poterit facere donationē omnium bonorum præsentium, maximè si talia bona sint in hoc regno. ¶ Decimo infertur intellectus ad pragmaticam, quam vocamus dotium, datam Madritij anno 1534. quæ taxat quantitatē, quam parentes possunt dare filiabus in dotē, quæ nunc est l. 1. tit. 2. lib. 5. ordina. nam cum prædicta lex fuerit facta ad refrænandam prodigalitatem parentum, qua vtuntur in constituendis dotibus filiarum, & sit facta propter fauorem filiorum masculorum, ex qua etiam lege aliæ resultāt Reipublicæ vtilitates, certè extendi † debet in bonis, quæ parentes habēt in regno Castellæ, & extra illud, & id iustissimum videtur ex mente dictæ pragmaticæ, & vide quod scribo infra. Qua in re animaduerto ad nouam doctrinam Mencha. lib. 1. cōtrouers. illustrium. c. 3. nu. 20. vbi tradit, quòd si contractus matrimonij fiat inter virū Lusitanum & fœminam Castellanam, est inspiciendum domicilium mariti circa taxam dotis factam per dictam pragmaticam ex doctrina Bart. in d. l. 1. nu. 18. vers. ex prædictis possunt, quam dicit ibi communem Ias. nu. 60. & Dec. cōs. 19. & aliorum, quos citat. † Quæ doctrina Menchac. difficilis ex superioribus videtur. In qua materia animaduerto, quòd mulier nupta † non amittit originem naturalem suæ patriæ. l. origine. C. de muneribus & originarijs, lib. 10. confirmat Thesaur. decisione 123. n. 2. & n. 9. & 12. qui pūctū late tractat.

Vndecimo infertur, † idem esse dicendum in casu pragmaticæ 101. datæ Madritij dicto anno, quæ dicit, quòd sponsus non potest dare sponsæ in muliebri mundo, & donis vltra octauam partem dotis, quam sponsa marito dedit, vt latius in d. l. cauetur hodie l. 1. titul. 2. lib. 5. Ordinam. Nam id non licebit sponso facere, neque transgredi dispositionem illius legis etiam in bonis, vel ex bonis, quæ extra regnum habet. Duodecimo, cum prædicta nō procedant vbicumq; statutū, vel consuetudo est odiosa, iuxta tex. in l. ex ea. ff. de postulād. & receptam sententiam in d. l. cunctos populos, † infertur ad consuetudinem, quam vsurpauerunt Episco. Gienen. ciuitatis, circa quā in facto habui consulere, per quam consuetudinem ipsi Episcop. prætendunt, quòd per tempus immemoriale sunt in possessione succedēdi prioribus Ecclesiarum dictæ diœcesis, qui abintestato decedunt, parentibus & alijs consanguineis clericū exclusis: nam cū prædicta cōsuetudo sit odiosa, & irrationabilis, & cōtra naturalem æquitatem, & quodāmodo sit corruptela, nō est extendenda ad bona, quæ prędicti clerici Priores relinquunt extra dictum Episcopatum Gienensem, illius districtum. Nam bona, quæ reperiantur extra dictum Episcopatum (posito quòd dicta cōsuetudo sit seruanda) pertinebunt ad consanguineos, vel parentes prioris defuncti, quibus cōpetit ius succedēdi abintestato, iuxta vniuersalē Hispaniæ consuetudinē, quæ admittit vbiq; cōsanguineos ad successionē clericorū, quæ hodie est seruanda ex l. 13. tit. 8. lib. 5. Recop. Idq; æquissimum, & rationi congruū videtur: maximè quia dicta consuetudo est quidam abusus, & contra rationem, & ideo extirpāda est. Quia, † quòd ratione caret, extirpandū est à Republica. c. quod Episco. 65. distinct. facit l.

Nulla

nulla ratio,& l.quod non ratione.ff.de legib. cum alijs,vt per Decium in c.ratio. de præbend.& probatur etiam in c.sacratas. 23.distinctione notat Rochus de Curte in c.final. de consuetu.section.5.num.26. fol.152.tradit Decius in c.final.de constitutio.num.13. vers.tertio limitatur.Roland.in cons.3.num. 46.& in cons.69.nu. 47.lib.2.& in cons.34. num.22.lib.3. Et quælibet consuetudo, quæ 133 est contra ius, † præsumitur in dubio irrationabilis,text.vbi Abb.notat in c.3. de eo,qui mitti.in posses.caus.rei seruan. & in c.2.vbi Dec.num.8.de probatio.& ideo alibi est ma- 134 gna inter Doctores controuersia, † an rationabilitas consuetudinis ab eo,qui consuetudinem allegat,sit probanda? de qua quæstione vide Doctores in d.cap.vltim.præcipuè Rochum de Curt.sectione 7. num.24.fol. 13 r. & Bartholom.Socin.in cons.92.num.14.lib. 3.Rebuf.tomo 3.ad constitutiones Regias in tract.de consuetu. vsu & stylo in præfation. pag.3.num.9.& in cap.extirpandæ.§.qui vero de præbend.pag.410.vbi inter alia tradit, 135 quòd consuetudo etiã immemorialis, † postquam reprobata est consuetudo à lege, non potest indici,ex Cardinale in Clementin.2. de rebus Ecclesiæ. Et consuetudo,vt obser- 136 uetur, † debet esse fundata in ratione tex. in d.c.final.& in l.2.C.quæ sit longa consuetu. l.3.in princip.& l.6.in fine.titul.2.par.1.tradit Alexander in d.l.de quibus Decius in d. 137 c.2.de appellatio.Et praua consuetudo † appellatur mors,secundùm Abb.in cap.cum venerabilis,col.2.de excep.Ioan.Cirier. in tractat.de primogen. lib. 2. quæst. 15.num.12. Roland.cons.34.num. 12.lib. 3. & cons.69. num.47. lib. 2. Et consuetudo iniqua etiam 138 immemorialis † non iuuat,vt probatur in authentic. vt nulli iudicum. §. 1. in vers.male enim inuenta,& in auth.omnes peregrini.C. commu.de succesio.de quo per Hippoly.in l.si quis ne quæstio.num. 68.ff.de quæstion. & per Gregorium Lopez in d.l.3.in glos.in verb.*Bien*,titul.2.part.1.vbi latè tractat,qualiter consuetudo, quæ non sit rationabilis,sit seruanda,& addo Francum in c.1.num.2. de consuetu.lib.6.Sed quòd consuetudo imme- 139 morialis † in dubio præsumatur rationabilis, licèt sit contra legem, tenent Geminian.& Cardinal. Alexand. in cap. frustra. 8.distinction.Abb.in cons.7. tria circa primum, lib. 2.Rochus de Curte in d.c.vltim.de consuetu.in glos.in verb.rationabilis,fol. 31.nu.21. & section.7.num.24.fol.84.& vtrobiquè e- 140 tiam dicit,quod vbi consuetudo † est generalis,præsumitur esse fundata in ratione.Et qualiter agnoscatur rationabilitas consuetudi- 141 nis, † vide quæ eleganter tradidit Rebuf.vbi supra,num.10.cui adde Dominicum nu.30. & Francum num.18. in rubric.de constitu. 142 vbi dicunt, † quòd relinquitur iudicis arbitrio,quæ consuetudo sit rationabilis,& idem Archidiaco.in cap.leges,dist.nction. 4 num. 8.& communis opinio Doctorum in d.cap. fina.de consuetu.prout ibi refert Rochus de Curte section. 2.num.48.fol.131.quem punctum ex professo disputauit Burg.de Paz in l.1.Tauri,num.316.cum alijs,tradit latè Menochius de arbitrar.iudic.casu 82.nu.2.cum sequentibus,lib 2 centuria 1.Viuius in communibus opinionibus verb.consuetudo,Mascard.in tract.de probatio.lib.1. conclu.424. num. 32.fol. 261. Auendañ.in dictionar.in verb.consuetudo,fol.180.col. 2.ad fin. Menochius in cons.116.nu. 5. Quibus omnibus non obstantibus synceritatem loqui licet,ma- 143 ximam † habet vim præscriptio immemorialis, aut consuetudo probata cum qualitatibus requisitis, in quo plenissima scribo in 4.part. quæst.20. & in hoc puncto legenda sunt quæ doctissime scribit Episcop.Couarr. in cap.cum in officijs,num.8. & in cap.prælatum in secundo de testament.Auendañ. responsf.19.Gregor.Lopez in l.53.titul.6.par. 1.glos.7.Matienç. in l.13.titul.8. lib. 3.Recopilatio.& in puncto & quæstione animaduerto ad legem si quis Presbyter. C. de Episcop.& clericis,& cap. 1. de succesio. ab intestat. & conducunt qui scribit Auendañ. cap.7.par.1.num. 2. Conrad.in templo iudicum lib.2.c.5.§.4.de dignitate Episco.vers. de potestate,num.5.fol.173.Ioan.Lopius in repetitio. rubric. de donatio. §.39.num.13. pag.113.vbi Baraona,Gutierrez in practicis canonicis part.1.num.66. pag.35. Gama.decisio.313.vbi latè Mena in additio.316.Cassan. in consuetudinib. Burgundi. rubric. de mas mort.§.5.num.69.pag.1177. & rubric. 2.de confiscatione.§.2.num.25. pag.382.& rectè Peregri.in tract.de iure fisci,lib. 1.nu. 104.pag.31.& lib.4.tit.3.num.14.pag.196. & prius num.4.Episcop. Couarru.lib.2.resolutionum c.9.num.11.Iul.Clar.lib.3.receptarum.§.testamentum,quæst.27.nu.1.cum sequentibus,pag.24.Iacob.Put.decisio.315. part.2.

144 Decimotertio infero alium intellectum † ad d.l.6.Taurinam,in illis verbis: *Lo qual mãdamos que se guarde,saluo en las ciudades, villas,y lugares do segun el fuero de la tierra se acostumbran tornar sus bienes al tronco, o la rayz*. Cuius legis verba clarè docent, quòd talis forus extendi non debent ad bona, quæ filij relinquunt extra loca,in quibus viget talis forus,ibi: *Saluo en las ciudades,villas,y lugares*. Qua verba sunt limitatiua & restrictiua ad bona relicta in talibus locis:quia illud relatiuum restringit.l. ea tamen adiectio. ff.de legat.3.quod confirmatur, † quia forus, de 145 quo fit mentio in d.l.cum sit odiosus, tanquã auferens

auferens parentibus bona, quæ tot iuris diuini, & humani testimonijs eis debentur, nō extenditur vltra locum, in quo ille forus seruatus est. Et sic si filius defunctus, de cuius successione tractatur inter consanguineos stipitis & parentis relinquat aliqua bona extra locum, vbi ille forus viget, succedent in illis bonis parentes, & nō successores de trunco. Ad quod est animaduertendum, quia in practica est notabile, & vidi in facto dubitare. Quam sententiam videtur tenere Montaluus quãuis paruis verbis, & subobscure in l. 5. tit. 6. *De las herencias*, lib. 3. fori in glos. quæ incipit, *Hereden sus bienes*, & expressè Rojas in epitome successio. c. 30. num. 12. pag. 291. Et confirmo ex pluribus quæ in propria materia scribit Bursat. in d. consi. 8. num. 35. cum tribus sequentib. licèt in contrarium faciat quoddam egregium consi. Nattæ 149. per totum, maximè num. 12. & 21. vbi probare conatur, quod statutum excludens parentes à successione filiorum est fauorabile, & non odiosum, quia hæreditas debita parētibus est magis quasi debita, quam debita, quæ ratio apud nos cessat per eand. l. 6. Taurinam, & apud illum authorem multa videre licebit de his, quæ in ista quæstione tractantur. Et quia (vt prædixi) hæc illatio sæpè contingit, & feci practicari in negotio maximi momenti, hanc conclusionem latius confirmo. ¶ Et primo probatur, quia vt dictum est, forus exclu-

146 dens parentes à successione filiorum † est odiosus, quia priuat parentes successione filiorum, quæ illis debetur in solatium filiorum amissorum, l. iure succursum, ff. de iure dotium, ibi: *Iure succursum patri, vt filia amissa solatij loco succederet*, & secundum ipsam naturam illis debita est successio. authen. de hæred. & falcidi. §. 1. collatio. 1. ibi: *Tanquam ipsam naturam eis debetur, quale est, filijs, nepotibus, atquè matribus*, facit l. nam etsi parentibus, num. 1. ff. de inofficios. testament. l. 1. tit. 8. par. 6. & d. l. 6. § 1. par. Et est expressa l. 1.

147 titul. 11. par. 6. quę dicit, quod legitima, † quę parentibus debetur, est debita iure naturæ, ibi: *Mas si los herederos fuessen de los que descienden, o suben por linea derecha del fazedor del testamento à que llaman en Latin debitum iure naturæ*. Quæ lex probare videtur, quod tã legitima, quã parentes debent filijs, quam ea, quam filij debent parentibus est de iure naturæ, ad quam legem aduertēdum est, quia soluit illam difficilem quęstionem, in qua tam antiqui, quàm iuniores Doctores valde laborant in plerisque locis, disputantes, an legitima, quam parentes debent filijs, sit de iure naturę? Et facit etiam pro opinione tenentium, quod legitima debita parentibus, est de iure naturæ, & non de iure ciuili, quicquid teneat Bald. in l. 1. §. ius naturale. ff. de iustit. & iur. de quo vide Alciat. regul. 1. præsumption. 8. num. 3. pag. 45. Sed illa quæstio non est præsentis instituti. & plures differentias inter legitimam, quam debent parentes filijs, & quam

148 debent filij parentibus, † tradunt Carocius in l. filium quem habentem, num. 183. C. famil. ercisc und. Roland. in cons. 39. num. 8. cum sequentib. lib. 3.

Et ex his dixit Petrus Rebuf. in tomo. 3. ad constitutio. Regias Gallicanas in tract. de materia possessor. artic. 9. glos. vnica, numer. 28.

149 pag. 276. quòd † consuetudo generalis regni Franciæ ex qua mortuus saisit viuum, id est, possessorē facit, saisit parentes in bonis filiorum, refert text. in l. nam etsi parentibus, & odium, quod habet dictus forus, & consuetudo excludens à successione filiorum propter consanguineos de trunco, etiam ostenditur

150 ex † Aristotele lib. 9. Ethicorum, cap. 2. vbi dicit, parem esse dandam rationem parētibus, & dijs. Facit text. in authent. de non eligend. secund. nuben. §. 5. & alia plura quæ scribit Tiraquell. in l. si vnquam in verb. donatione largitus, num. 21. pag. 593. C. de reuocand. donatio. ex quo dixit Archidiacon. in c. si pater. de testam. in 6. quòd d. c. si pater, ex quo deducitur, quod substitutio pupillaris expressa

151 † excludit matrem, etiam quoad legitimam, quod probatur in l. Papinianus. §. sed nec impuberi. ff. de inofficios. testamento. & in l. 7. titul. 5. part. 5. notant Bart. & omnes in l. 2. ff.

152 de vulgar. & pupilla. procedit iure fori, † non iure poli, de quo vide Socin. in d. l. 2. & Gregor. Lopez in d. l. 7. in glos. in verb. *Del moço*. Et Episcop. Couarr. in cap. cum esses, num. 11. fol. 65. & in cap. Rainunt. §. 5. num. 6. fol. 106. de testament. Tiraquell. de pia causa priuileg. 69. in fine, Zasius in tract. substitutio. titul. de pupilla. substitution. vers. sextus effectus, pag. 282. Et ideo dicunt Iacob. de Rauen. & Salicet. contra Cinum ibi in l. 2. quæ est etiam vltim. C. de patri. qui filios distraxerunt, quòd si quis habeat patrem & filium, & sint in æquali necessitate famis, & non habeat

153 filius nisi vnum panem, † potius tenetur patri panem dare, quàm filio, faciunt notata in l. veluti. ff. de iustiti. & iur. & per Paul. de Castro in d. l. 1. §. ius naturale, num. 4. ff. eodem titul. & tex. in cap. cæterum. 86. distinctione, & dicit Ambros. Luc. cap. 12. *Disce, quod parentibus tuis debes: cum legis à patre filium nō voluntate, non opere, non tempore discrepare, & si personis duo, potestate vnum sunt, vtriquè nullum ille pater cœlestis laborem generationis expertus est, tu matri debes pudoris iniuriã, virginitatis dispendium, partus periculum, matris longa fastidia*. Et est egregia l. 8. titul. 23. part. 1. quæ probat, quod filius tenetur dare

154 eleemosynam † patri infideli, potius quàm alij fideli, cum vterque sit in eadem necessitate,

tate. Item, quòd dicta consuetudo sit odiosa, 155 † probatur authoritate Bald. in cap. 1. in princip. num. 6. de successione feudi, fol. 19. vbi dicit, quòd statutum excludens matrem à luctuosa hęreditate filij, est contra ius naturale, & strictissimè est interpretandum.

156 Et quòd statuta odiosa † non extendantur extra iurisdictionem statuentium, nec ad bona alibi sita, voluerunt Bartol. in d. l. 1. de Sūma Trinitate, & ibi Salicet. & alij Bald. in cōs. 460. lib. 1. & alij plures, quos citat Matienço in d. l. 2. titul. 9. glos. 1. num. 76. fol. 255. lib. 5. Recopilatio. Et in terminis Paul. de Castr. in cons. 32. circa primum quæsitum, notandum est, lib. 2. nu. 1. dicit, quòd statutum Rauacatæ excludens matrem à successione filiorum, stantibus consanguineis defuncti ex parte patris, 157 † non excludit matrem à successione filiorum in bonis alibi sitis, & idem tenet Decius in cons. 314. num. 7. ad finem consi. & alij, quos refert Auend. in l. 6. Tauri, glos. 11. nu. 25. fol. 18. vbi etiam citat hoc, ad quos omnes addo notabile consi. Carol. Ruin. 48. per totum lib. 3. quem citat Cephal. in consi. 648. num. 15. lib. 5. & consi. Carol. Ruin. retuli supra, & Anton. Rubeus in consi. 136. viso statuto, vbi ex hoc dicit, quòd si statuto præcipitur, quòd mater non possit succedere filio defuncto in pupillari ætate, in alijs autē bonis succedant proximiores agnati, quod 158 tale statutum † non extenditur ad bona relicta, quæ filius relinquit extra territorium, vbi tale statutum viget, quia statutum excludens matrem à successione filij est odiosum, vt notant Petrus, & Cinus in l. non sine. C. de bonis, quæ liber. & Bald. in l. maximum vitium. C. de liber. præterit. cum alijs, vt per Corn. in consi. 199. col. 2. lib. 3. Antoniū. Thesaur. decision. Pedemonta. 238. num. 3. & 4. qui id tradit in bono casu. Et ideò dicit Rub. quòd 159 mater † non excluditur à nominibus debitorum filij prædefuncti, quæ reperiuntur extra territorium, vbi illud statutum viget, quia de talibus nominibus debitorum idem iudicādum est, quod iudicatur de bonis sitis extra territorium, quæ sunt mobilia, refert Rubeum Paulus de Castro & Decium in dictis consilijs, licet in hoc vltimo contrarium teneat Alexander in consi. 19. lib. 6. num. 9. & in cōsi. 31. lib. 1. & Barthol. Socin. non relato Alexand. in consi. 36. num. 5. & 6. lib. 1. quos sequitur glos. Parisi. in consuetudin. Parisien. titul. 2. de censi. fol. 153. num. 90. vbi ex hoc dicit, quòd ad qualitatem redditus an sit mobilis, vel immobilis, 160 † debemus inspicere locum, vbi redditus solui debet, licet alia sit consuetudo in loco fundi: citat text. in l. Titium, aut Mæuium. §. 1. ff. de administra. tutor. & l. quæro in fin. ff. de solutio. & idem tenet Petrus de Rauena in nominibus debitorum, scilicet, quòd debeat inspici locus, vbi debent solui nomina in titul. de consuetudine, sectio. 4. nu. 2. fol. 141. Pro quibus adduco sententiam Bart. in d. l. 1. de Sum. Trinita. nu. 18. vbi dicit, quòd si in ciuitate Bononiæ sit statutum, quòd si creditor stet decem annis quòd non petat debitum, præscribatur tale debitū per dictum tempus, modo pone, quòd Bononiensis existens Romæ promisit soluere Florentino in ciuitate Bononiæ, & Florentinus stat per decem annos, quod nō petit creditū, excluditur Florentinus virtute statuti ciuitatis Bononiæ, de quo per Ias. nu. 66. in d. l. cunctos populos lectur. 2. fol. 9. & per Hippol. in d. l. vltim. nu. 76. fol. 4. ff. de iurisdictio. omn. iudicum, quod est notabile 161 † ad intellectum, l. 63. Taurinæ. Sed attende, quòd gl. Paris. in d. cons. 19. lib. 6. tenet contra Alexand. in d. cons. quāuis diuersum sequatur in dictis consuetudinibus loco supra citato. Et quòd quando debita perueniunt ad diuersos dominos, quòd quilibet teneatur 162 † soluere debita in suo territorio, & habita ratione sui territorij, tradunt Guillel. Bened. in c. Rainunt. de testam. in verbo & vxorem, num. 851. Rebuf. in l. Princeps bona. 21. pag. 188. ff. de verborum signification. ¶ Sed an & quando nomina debitorum intelligantur esse illius loci, in quo debentur, vel in loco, in quo est debitor, aut creditor, quia Doctor. in hoc sunt contrarij, & diuersa scribunt, quia nō est præsentis speculationis, 163 † vide (si expedierit) Tiraquell. lib. 1. de retract u. §. 36. gloss. 3. num. 14. cum sequentibus, pag. 752. & Gregor. Lopez in l. 4. tit. 29. in glos. 1. in verb. *Mueble*, part. 3. Iacob. Albensi. consi. 23. num. 9. part. 1. eleganter Lapum allegatio. 91. num. 8. & 9. Simanc. de institu. catholi. c. 9. num. 131. fol. 29. Anton. Peregr. in tract. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. num. 142. pag. 282. quibus addo quæ scribo supra hac par. q. 40. num. 42.

Vlterius prædicta illatio quæ facta fuit ad d. l. 6. Taurinam, confirmatur ex doctrina Archidiaconi in cap. si quis suadente. 17. quæst. 4. vbi dicit, quòd si statuto cauetur, quòd mater non succedat filio, quia dictum statutum est odiosum, & præiudiciale matri, 164 † non procedit in successione filiæ, & hoc casu masculinum non concipit fœmininum, notatur per Alexand. in cons. 234. num. 4. lib. 6. de quo vide concordantes per eundem Tiraquell. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. num. 189. & dicit Bald. in l. quicumque, col. 4. num. 11. C. de seruis fugi. quòd si sit statutum, quòd existente patruo non succedat auus maternus, quia tale statutum non est rationabile, 165 † non per hoc intelligitur esse exclusa auia materna, notatur per Corneum in l. illam. C. de collatio. & per alios plures, quos refert glos. Parisien. in addition. ad Alexandrum in consilio. 45.

habita.

177 statuentes † possunt recedere à statuto confirmato à Sede Apostolica, vel ab alio superiore, & redire ad ius pristinam, non obtenta licentia superioris, secundum Bartol. in l. omnes populi, numer. 33. ff. de iustitia & iure, & alios plures, quos citat Felinus in cap. cum accessissent de constitutio. Iaso in dict. l. si vnus. §. pactus ne peteret, numer. 6. ff. de pactis & facit quod scribit Aluarus Valascus
178 consultatione 84. numer. 2. Et † consuetudo semper est interpretanda secundum ius commune, c. cum dilectus de consuetud. Bald. in consi. 299. punctus quæstionis, lib. 2. Purpurat. in l. 2. §. mutui datio, numer. 35. ff. si cert.
179 petatur. Et consuetudo † contra ius non extenditur. l. quod non ratione. C. de legibus, cap. quoad translationem de officio delegat. & communiter concluditur in l. de quibus. ff. de legib. vt dicit Rochus de Curte in cap. vltimo de consuetud. in 3. requisito, numer. 6. fol. 50. vbi ex hoc plura infert, & inter alia doctrinam Ioan. Andre. in additio. ad Speculator. in titul. de feudis dicentis, quòd con-
180 suetudo præferens primogenitum, † non extenditur ad filium primogenitæ mortuæ ante patrem, de quo posteà latius dicetur, quia hæc doctrina Ioan. Andre. est expressè contra d. l. 40. Taurinam. Et dicit etiam Decius in l. certum, numer. 3. C. vnde legiti. quòd statutum quod aliquid reducit ad primæuam na-
181 turam, † est fauorabile. & non odiosum, citat glos. in d. cap. statutum. Ex quo infertur,
182 quòd res † extracta ab aliquo statu, vel maioratu, facilè reuertitur ad eundem statum, vel maioratum, quod est summè notandum. Etsi concessio feudi, vel emphyteusis in aliquo al-
183 teretur, † in reliquis remanet propriæ naturæ, cap. 1. de feudo non habente propriam naturam, notant Parisius in cons. 23. numer. 26. lib. 1. Osascus decisione Pedemontan. 53. num. 16.

Ex quo singulariter deduco, quòd si per fundatorem maioratus, vel meliorationis in aliquo alteretur natura maioratus vocando se-
184 cundo genitum, vel alio quouis modo, † in reliquis maioratus retinere debet propriam naturam & conditionem, quod confirmo authoritate glos. Paris. in consuetudin. Parisien. p. 1. §. 30. nume. 106. fol. 242. vbi post Bartol. Bald. Cæpol. Corneum, Decium, quos citat, resoluit, quod si emphyteuta cecidit à re emphyteutica propter non solutum canonem, si dominus nolit petere caducitatem, vel eã re-
185 mittat, † non est noua emphyteusis, sed continuatio antiquæ, etiamsi in concessione esset expressè conuentum, quòd res ipso facto incidat in commissum, quia facilè res reuertitur ad suam naturam, faciunt scripta per Cirier in tract. de primogenit. lib. 1. q. 14. fol. 25. col.
186 4. Et quod † fideicõmissum facilè inducatur ex eo, quòd res reducatur ad primæuam naturã, tradit Ripa in cons. 132. & facit quod scribit Andre. ab Exea in c. 1. de constitutio. nu. 78. pag. 10. Siluan. in cons. 66. nu. 19. qui plura refert. Et facit ad propositum elegans doctrina Decij in cons. 88. num. 3. vbi per regulam d. l. si vnus. §. pactus ne peteret, & alia similia scribit, quòd res prohibita alienari extra familiam si redeat ad fideicommissarium
187 ex pacto de retrouendendo, † retinet eandem naturam, allegat etiam Bartol. in l. in dic. ff. de aqua pluuia arcend. & idem Decius in cons. 238. numer. 5. Mazari. de fideicommis. part. 2. quæst. 6. cum concordantib. vt per Simonem de Prætis lib. 3. de interpretanda defunct. volunt. dubitatione 5. solutio. 1. num. 10. fol. 346. ¶ Et prohibita alienatione, non
188 censetur prohibita eo casu, † quod res ad naturam suam reuertitur, vt per Sylua. in cons. 56. numer. 31. Ioseph. Mascardum in tractatu de probationibus, lib. 3. conclusione 1257. numero 72. folio 176. Etsi decimæ feudales semel donatæ fuerint Ecclesiæ, † iudex
189 laicus nõ potest de illis cognoscere, vt tradit Rebuf. in tractat. de decim. quæst. 10. numer. 50. pag. 35 Et interpretatio, quæ nos reducit ad ius commune censetur pia, & fauorabilis, c. 2. in princip. de decim. notat Anto. Rubeus in cons. 9. num. 6. & in cons. 49. num. 2. Bartholom. Socin. cons. 204. num. 4. lib. 2. Et
190 est communis opinio, † quòd vbi statutum, vel decretum potest aliquid operari, tũc semper est restringendum, vt minus deroget iuri communi quàm sit possibile, vt concludunt DD. in l. 4. §. prætor ait. ff. de damno infecto. Et est communis opinio secund. Sylua. cons. 27. nu. 6. Ex quibus inquit Bald. in cons. 279. Rex Romanorũ, & in cons. 288. col. 3. lib. 3.
191 quòd † Princeps potest mutare naturã feudi, & sic disponere, quod stantibus masculis fœminæ non succedant, quia per hoc reducitur ad primæuum statum, & idem Albert. Brun. cons. 1. col. 5. & alij plures quos citat Parisi. cons. 16. num. 28. lib. 1.

Pro quibus facit quod scribit Neuiza. in Silua nuptia. in vers. non est nubendum, pag. 61.
192 & 62. vbi probat, quòd † statutũ excludẽs fœminas stãtibus masculis est fauorabile, eo quia reducit nos ad ius diuinũ, & ad leges duodecim tabularum, quibus idem cautũ erat, quod est maximè notandum. Sic scribit Cephal. in cons. 155. nu. 26. lib. 2. quòd Rex potest donare bona regni in fauorẽ donatarij, cuius antea erãt. Et inquit elegãter Aymo. in cõs. 173. n.
193 9. quòd vbi per extẽsionẽ † venitur cõtra ius cõmune, cessare debet extensio, vt contrariorum eadẽ sit disciplina. ¶ Et quãdo per dispositionẽ Principis, per quã præiudicatur tertio, reducitur res ad antiquũ statutũ, † potest Prin-
194 ceps præiudicare tertio, secund. Gozadinũ

in conf. 1. versi præterea, & secundo respon deo, Curcium Iuniorem conf. 1. num. 24. Antonium Gabrielem libr. 3. communium opinionum, tit. de iure quæsito non tollend. conclus. 1. num. 88. pag. 184.

Et ad ista etiam est mirabilis sententia Bartol. in d. l. omnes populi, num. 61. versi. item contra prædicta. ff. de iustitia & iure, vbi ponit regulam, quòd vbicumquè † casus est à iure communi decisus, nunquã videtur esse de mente statuti, quod ab illo iure cõmuni recedatur, nisi exprimatur expressè: adeo, quod nec argumentum à contrario sensu, quod fortissimum est in iure, sumendum est, quando casus, qui per contrarium sensum per statutũ deciditur, prius fuisset à iure communi decisus, quod dictum latè confirmat Euerard. qui alios citat in loco 4. à contrario sensu, in vers. si vero statutum disponat circa casum prouisum à iure communi, pag. 73. Cephal. cons. 616. num. 56. lib. 5. qui loquitur in fauorem quarundam neptum, Barthol. Socin. licet Bartol. non referat in cons. 38. num. 3. lib. 1. quæ notanda sunt (vt scribo par. 3. q. 9. à nu. 93.) pro intellectu legum 2. tit. 15. par. 2. & l. 40. Taur. disponentium, filium patrem repræsentare, si fortè per testatorem in aliquo casu excludatur repræsentatio: nam talis exclusio non est extendenda ad alium casum, nec in dubio à iure communi recedendum est. Et repetitio eorum quæ sunt contra ius commune, † non est facienda, vt volunt Alexander in cons. 42. nu. 3. lib. 3. Socin. Iun. in pulchro casu in cons. 77. numer. 32. lib. 3. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellianum, part. 10. numer. 105. pag. 298. Et è contrario, vt ius commune seruetur, † repetitio est facienda, secundum Aretinum in cons. 144. Parisi. in cons. 110. numer. 35. lib. 3. Beroium in cons. 15. numer. 16. lib. 1. Ioseph. Mascardum in tractat. de probatio. lib. 3. conclus. 1266. num. 45. fol. 209. ¶ Et Prælatus potest præiudicare † Ecclesiæ quando reuertitur ad ius commune, vt tradit Abbas in d. c. veniens, num. 22. fol. 43. de præscript. sic dicimus, quòd rescripta à iure communi interpretantur, l. 2. & l. fina. ff de constitutio. princip. vbi Doctores c. olim de verborum significatio. c. causam quæ de rescript. vbi Felinus, Decius in cons. 33. & alij, quos citat Quintilianus Mandosius regul. Cancellariæ 16. quæst. 27. num. 4. fol. 93. ad quos addo Felinum in c. vltim. de constitutio. num. 11. & tradit Mascardus in tract. de probationibus. lib. 1. conclus. 172. nu. 16. fol. 127. Et si Rex promisit per contractum non alienare aliqua bona, † potest tamen alienare in eum, cuius anteà bona erant, vt ex pluribus authoribus concludit Cephalus in cons. 154. numer. 26. lib. 2. Et quandò fideicommissum reducitur ad statum antiquum, nihil noui inducitur, vt tradit Tiberius Decianus respons. 33. nume. 123. lib. 1. Istis viciniũ est, quòd pactum Prælati † nocet Ecclesiæ, vbi res reuertitur ad ius commune, aliàs secus textus, vbi Abbas in cap. veniens de præscriptio. cum similibus, vt per Carol. Ruinum in l. si constante, num. 12. pag. 102. ff. soluto matrimonio.

His congruit, quod quando statutum potest vnum, vel duo operari contra ius commune, debet intelligi, ita vt vnum tantum operetur, † & quod minus lædit ius commune, vt tradunt Gratus cons. 16. num. 18. lib. 1. & alij, quos citat decisio Pedemonta. 167. numer. 21. Gozadin. cons. 35. num. 14. & cons. 85. nu. 13. & conducunt tradita in decisione Pedemonta. 169. num. 4. & decision. 165. nu. 3. Et quòd redire ad ius commune † maximus sit fauor, tradit Felinus in dict. cap. cum accessisset, num. 53. de const. Cephal. in cons. 26. nu. 12. lib. 1. Et statutum per superiorem confirmatũ tolli potest etiam per inferiorem, † vbicumquè reditur ad ius cõmune, secund. Bartol. in d. l. omnes populi. ff. de iustitia & iure, nu. 53. Felin. in c. cum accessisset, col. 2. de constit. Ias. in l. omnium nu. 11. fol. 93. C. de testamentis, Parisi. cons. 92. nu. 56. lib. 4. Et vt redeatur ad ius commune, † sumi debet intellectus, vt fœmina succedat sicut masculus, vt per Hieron. Gratum cons. 9. nu. 166. lib. 1. quod confert ad ea quæ notantur in 2. par. quæst. 6. de successione masculorum et fœminarum, & de his vide etiam quæ scribo in 3. parte huius operis, quæst. 9. & latissimam remissionem Tiraquellum in tract. de primogenitura d. q. 24. pag. 213. vbi ex hoc disputat, an possit primogenitus renuntiare primogeniturã, & consentire quòd alij fratres admittantur ad successionem.

Item pro hac illatione facit, quia † cõsuetudo non extenditur nec pactum, secund. Bald. in c. 1. de feud. cogni. de quo plures cõclusiones singulares scribit Felin. in c. auditis, n. 15. de præscript. Ex quo venit, quòd cõsuetudo, vt feuda inter filios possint diuidi per patrẽ, † non extenditur, vt pater possit prælegare, licèt prælegatum sit quædam diuisio secund. Curt. in tract. de feud. 6. q. principal, nu. 4. Cephal. cons. 26. nu. 19. Venit etiam, quod præsumptio quæ est fundata in iure communi † tollit contrariam, quãuis faciat pro reo & possessore, secund. Federi. de Senis in cons. 234. ad fin. vers. prætereà, Gratũ in cons. 111. nu. 15. lib. 1. Francis. Manti. de coniectur. mente defunct. lib. 6. tit. 5. nu. 4. pag. 225.

Ex istis etiam cõfirmatur peregrina doctrina Auend. p. 2. de exequend. manda. Regijs, c. 14. nu. 26. fol. 193. vbi per hanc regulã probat, quòd si nobilis patiatur se pignorari, † & soluit collectas per decennium, sibi præiudi-

cat

eat, nec requiritur tempus immemoriale eo, quia facilis est reuersus ad ius commune, tex. in c. cum de beneficio. de præbend. in 6. tex. & gl. vlt. in l. tria prædia. ff. de serui. rusticor. prædio. gl. in c. fin. de consuetu. li. 6. Bernar. Diaz in doctrinis magistralib. 33. Balb. in tra. de præscript. 2. p. 4. p. vers. postquã. q. 1. n. 3. quæ doctrina difficultatẽ habet ex regula, c. accedentibus de priuileg. & l. 42. tit. 18. p. 3. & ex his quæ scribunt Alexãd. cons. 35. li. 5. Ripá cons. 26. n. 27. Menoch. cons. 75. n. 66. Menchac. lib. controuersia. c. 2. Balb. de præscript. part. 5. quæst. 4. numer. 1, cum sequentibus, pag. 502. & Gregor. Lopez in d. l. 42. in gloss. 1. ¶Simile illis est, quòd vbi res ad suum primum statum & esse, reponi potest, 209 semper moræ purgatio etiam in pœnalibus † admittitur, secundum Bald. in c. 1. col. 2. quo tempor. miles, Ripam in l. si insulam, numer. 86. & 118. ff. de verborum obligatio. Alexand. in cons. 79. in fin lib. 1. Curcium Iun. in cons. 142. nu. 14. & alios, vt per Menochium de recuperand. possessione remedio 9. num. 156. pag. 408. colu. 2. Et id maximè procedit, cum est odiosa (vt supra latè probaui) nec existimandum est consuetudinem illam, 210 quæ dictat, quòd forus † debeat redire ad forum, & radix ad radicem, & sic excluduntur parentes à successione filiorum esse fauorabilem, imò esse odiosissimam, vt plenè dictum est.

Nec quicquam refert, quòd videatur prædictus forus fauorabilis, quia per illũ datur consanguineis facultas obtinendi bona, quæ fuerunt maiorum, argumento l. si in emptione. ff. de minor. l. cum pater. § libertis. ff. de leg. 2. glos. in l. 1. § & Reipublicæ, ad finem. ff. so luto matrimonio, & in l. si æquo. ff. de legat. 211 1. Etsi quæ sunt similia, quia licet æquum videatur, † id iustum est, dum non tractatur de exclusione parentum, quibus tam debita est successio, vt supra docui. Et certè nunquam mihi persuadere potui, quòd dictus forus sit fauorabilis, imò est odiosus respectu 212 parentum. Et quòd hæreditas magis † debita sit parentibus, quàm transuersalibus consanguineis, tradit Alexand. in cons. 80. viso, & opportunè, lib. 1. Et quando duæ personæ fa213 uorabiles cõcurrunt, magis † fauorabilis præfertur, l. verum. §. final. ff. de minor. notat Iaso in l. cætera. §. si quis ad opus, numer. 4. ff. de legat. 1. Decius in c. in præsentia, num. 51. de probatio. Et in dubio ista opinio est amplectenda, ne mater, vel pater excludantur à luctuosa hæreditate filij, argument. l. vltim. C. de insti. & substi. quã in simili casu ad hoc ponderat Dec. in cons. 211. in finalib. verbis, & in cons. 314. nu. 5. & in cons. 315. nu. 5. Et parentes non debent excludi à successione 214 filiorum, † nisi fuerit expressè dispositum, auth. de non eligendo secũdo nubentes. § optimum notat Francis. Mantic. lib. 5. de coniecturatã ment. defunct. tit. 15. nu 16. pag. 189. & posteà nu. 28. Et quòd d. l. 6. Taur. in illis verbis: *El tronco al tronco*, procedat etiam in bonis, † quæ quis à se ipso acquisiuit, & à ma215 ioribus non habuit, tenent Castell. ibi in fin. Roxas in epitome de successio. abintestato. c. 30. nu. 10. pag. 291. vbi nu. 14. ex Bald. in l. 1. num. 14. C. de legit. hæred. & Castell. in d. l. 6. in verbo, *El fuero*, tradit quod forus de Sepulueda & Molina habet locum abintestato, non ex testamento. De quo puncto legenda sunt quæ scribit Ioannes Gutierrez practicarum quæstionum. q. 98. lib. 2. Ioan. Lopius in l. 74. Tauri, & in l. 75. num. 1. Antonius Gom. num. 3. Cifuentes col. 8. ad finem, Arias nu. 49. Matienç. in l. 7. tit. 11. glos. 1. n. 50. fol. 352. & in l. 8. tit. 11. gl. 16. fol. 384. & de materia d. legis 6. plura scribit Ioan. Gutierrez eadem par. 2. quęst. 95. & 97.

Ante quã relinquamus intellectũ d. l. 6. Tau. necessarium esse iudicaui, & non sine ministerio, quòd consuetudo, vel forus quòd radix redeat ad radicem, vel stipes ad stipem, quæ adest in aliqua ciuitate, vel villa, quæ sit caput aliorum locorum, vel villarum, † ex216 tendi debet ad omnes villas, vel loca subiecta, argumẽto l. qui ex vico ff. ad municipal. l. in Ecclesijs, quæ est singularis. C. de Episc. & cleric. cum adductis per Bartol. in l. 1 ff. ad municipal. & in l. non dubito. ff. de captiu. Felinum in c. Rodulph. nu. 3. & 6. de rescript. Bald. in l. 1. §. in initio. ff. de officio præfect. vrb Marcus decisio. 365. per totam. Cephalus in cons. 414. num. 31. Quintilian. lib. 3. Rebuf. in l. 2. ff. de verborum significatio. pag. 26. & in l. qui in cõtinentibus 147. pag. 710. Licentiatus de Lara in tract. capellaniarum. c. 31. num. 84. pag. 222. lib. 1. notant Rebuf. in l. bona decima quinta, pagin. 144. ff. de verborum significatio. Auiles in c. 19. correctorum n. 83. fol. 202. Nicol. Boer. q. 13. n. 26. Alcia. in cõs. 77. n. 2. Menoch. lib. 1. de arbit. iudi. q. 99. n. 21. & in cons. 89. n. 18. lib. 1. Et idẽ probatur in l. fin. C. de exactorib. tributorũ, vbi Ioan. de Plat. ponit regulã, quod vici, seu vil217 læ, vel castra ciuitatis † regũtur lege & consuetudine ciuitatis, sub qua sunt, vbi addit gl. in l. ex ea. ff. de postuland. & in l. insulæ. ff. de iudicijs, & in auth. quib. mod. naturales efficiãtur legitimi. §. si quis igitur, & idẽ tradũt Bart. & Rebuf. in l. 2. ff. de verb. signifi. & in l. pupill. §. oriũdũ, pag. 105. Soci. in cõs. 129. lib. 1. Syluest. in sum. verb. clericus, & verb. ciuitas. Bald. in l. fin. n. 4. C. de Sacros. Eccle. Couar. in c. alma mater, fo. 122. col. 1. Corse. in singular. 26. facit. l. 3. tit. 6. lib. 7. Recopil. quam in proposito voluit citare Greg. Lopez in l. 5. titul. 15. part. 4. in gloss. in verbo, *Termino*, quam materiam latissimè tractat Carol. Ruin. in rubri. ff. solut. matrimo. nu. 338. cum seq.

Deducitur etiam ad quæstionem, quam tractat Menoch. coram quo iudice intentandum sit interdictum retinendæ, & ad aliam, qualiter spoliatus de beneficio teneatur agere in territorio, vbi situm est. nu. 289.

Infertur etiam ad doctrinam Ioannis de Imola, an decima Papalis debeat solui, vbi Ecclesia est sita, an vbi sunt possessionis, nu. 290.

Verba, De illo loco, *an importent originem, numer. 291.*

Mulier in quibus rebus sit de domicilio mariti, & in quibus non, remissiue traditur. numer, 292.

Domini an possint alienare vassallos suos, ipsis inuitis, & de consuetudine eos alienandi. nu. 293.

Reus qualiter possit conueniri in suo domicilio Romæ, contra statutum Senense prohibens ciuem extra Senam conueniri, num. 294. remissiue.

Statuta fœminas ob masculos repellentia qualiter eas ligent. nu. 295.

EX supradictis potest etiã determinari illa celeberrima quæstio, quæ est propria ad nostrã materiã, vnde nõ immerito, nec extra propositum instituta omnia superiora scripsimus, quãdo tractatur de successione primogenituræ, & defũctus habet bona in diuersis prouincijs, & in vna prouincia primogenitus cæteris præfertur, & in alia omnes fratres æqualiter succedunt, quid agendum in hoc casu? 222 † Quæstio, est amplissima, in qua Doctores nostri valde laborauerunt, & illam post alios examinauit latè Bartolus in d. l. cunctos populos, numer. 41. versi. sed posset dubitari, vbi Angel. Iaso, & alij plures eam tractant, & in proprijs terminis disputauit Tiraquellus in dicto tractatu de primogenit. 46. quæstio. numer. 1. cum alijs, pagin. 324. vbi omnium opiniones refert, & numer. 2. dicit, communem esse opinionem, vt attendatur locus bonorum sine distinctione, an sit statutum personale, aut reale; quam sententiam etiam sequi videtur Decius in dictis consilijs, vt supra dixi, & Bartholom. Socin. in consi. 128. numer. 4. lib. 4. Carol. Ruin. consi. 48. numer. 4. lib. 3. Et tradit Cephalus in consi. 3. numer. 65. lib. 1. & eadem glo. Parisien. in consuetudinibus Parisiensibus. §. 8. gloss. 1. numer. 2. folio 103. vbi expressè dicit, quòd consuetudo in primogenijs 223 † non potest habere locum, nec vim respectu bonorum, quæ sunt extra territorium suum, sed cuiusque loci consuetudo est seruanda quoad bona eo loco sita. Et statutum quòd forenses non possint acquirere bona immobilia in territorio ciuitatis Rauenæ, vel in districtu Bononiæ: non obstante tali statuto, mulier Rauenens. seu mulier Bononiens. potest acquirere bona immobilia in ciuitate & territorio patriæ suæ Rauenæ, seu Bononiæ, quia per matrimonium non desinit esse ciius suæ patriæ ciuitatis, & non iudicatur persona forensis, vt latè resoluit Iulius Ferretus in tractatu de gabellis, numer. 588. & prius numer. 587. fol. 217. Ad quod facit l. rescripto. in fine. ff. de muneribus & honoribus, & quæ scribit Gregorius Lopez in l. 24. titul. 11. part. 4. in gloss. in verbo. *Ganancias* post medium, folio 36. colu. 2. Et quòd gabella venditionum debet solui arrendatoribus, 224 † & non in locis, vbi bona sunt sita, determinat l. 9. titul. 17. libr. 9. Recopilationis. Sic Iaso in cons. 163. per totum. libro 2. probat per plura iura, fundamenta, & authoritates, quòd statutum Ianuæ, quòd agnati masculi vsquè ad quartum gradum excludant alios etiam proximiores non porrigitur ad bona sita extra territorium statuentium. Quibus etiam concinit quod probatur in capit. 1. de feud. cogni. in vsib. feud. per quam dicit eadem glo. Parisien. in dictis consuetudin. §. 7. numer. 32. folio 102. quod vera & naturalis natura feudi est illa, 225 † quæ regulatur à consuetudine loci, in quo situm est feudum. Et dicit eadem gloss. Parisien. in dictis consuetudinibus. §. 12. folio 132. numero 1. quòd licet ius primogenituræ sit fauorabile, verum est in se, & in vi comprehensiua, non in vi extensiua. Cui adde, quod notat Philippus Corneus in consi. 199. libr. 2. colum. 14. vbi tenet, consuetudinem præferentem primogenitos cæteris, esse exorbitantissimam à iure communi. Quod pluribus rationibus probat notabiliter Tiraquellus in dict. tractatu de primogen. quæstion. 4. numero 11. pagin. 78. & in eodem tracta. quæst. 38. pagin. 163. Et huiusmodi primogenituræ sunt odiosæ, 226 † cum deprimant secundo genitos, quos sicut primogenitos natura creauit, secundum Lucam de Penna in l. quicumquè. C. de princip. agent. in rebus, libr. 12. argumento l. final. C. de liberis præteritis, & l. leges. C. de suis & legitim. hæredib. Et Tiraquell. in dict. quæstion 46. numer. 32. quæ est finalis plurium opiniones referendo, tandem concludit, quòd in Gallia in huiusmodi successionibus inspicitur consuetudo, & statutum cuiuslibet loci, siue in rem, siue in personam videlicet, bona Pictauiæ diuidantur inter hæredes secundum consuetudinem Pictauiæ, bona Turoniæ secundum Turoniæ, & sic de alijs. Et idem tenet Euerardus in centum locis in loco de tanquam 79. pag. 500. & est etiam bonum consilium Alexand. in cons. 141. numer. 15. libr. 7. vbi vide glo. Paris. de quo etiam tractat Ferrara in pract. in forma libelli: quomodo petat. successio ex testamento, versi. vallatum, num. 6. pagin. 432. quam sententiam tãquam communiorem amplectitur

tur Antonius Gabriel in suis communib. opinio. tit. de statu. conclus. 9. in fin. vers. tenendò quem citat Roland. cons. 80. num. 27. lib. 4. & ista est vera & communis opinio, vt constat ex pluribus authoribus relatis ab Alexã. in d. cons. 16. in additione quæ incipit, & non in alijs, lib. 1. quam opinionē & ipse sequitur.

227 Et quòd ius primogenituræ, & consuetudo † non extendatur extra locum, tradit Abb. in c. quod clericus, nu. 33. fol. 69. de foro compeтenti, & in c. Ecclesia S. Mariæ, num. 48. fol. 38. de constitutionibus, & punctum tratat latè Ioann. Cirier. in tract. de primogenitura, lib. 2. quæstio. 8. fol. 72. Etsi hæc vera sunt, & in nostro regno essent seruanda, quid dicendum de pluribus dominis huius regni Castellæ, qui habent bona in Cathalonia & Valētia, & in Italia, & in alijs similibus locis, vbi iura primogenituræ fortè nō seruantur? Nã quòd in Gallia seruetur dicta cōsuetudo, vltra prædictos Gallos, Tiraquel. & glo. Paris. notatur per alium magnæ authoritatis Doctorē Gallum Petr. Rebuf. in tom. 3. ad constitutiones Regias tract. de contum. & defensor. artic. 2. glo. 22. pag. 40. vbi dicit, quòd si primogenitus baronis, vel nobilis in totū succedere debeat in Vasconia, si ille nobilis habeat etiã bona in Francia, vbi non est talis consuetudo, tunc omnes filij succedūt pro virili in illa patria, nec computabitur primogenito sua portio, quam in Vasconia habuit. refert notata per Iacob. in l. de quibus, col. pen. ff. de legib.

228 Ego quidem meam in hoc exponendo sententiam, licet de iure communi, & in casibus qui per prædictos Doctores traduntur, eorū conclusio procedere possit, in nostra tamen Hispania id minimè seruãdum esse existimo, quia consuetudo quæ seruatur in Francia, & in alijs similibus locis in successione primogeniorum, ex vi consuetudinum, vel statutorū, eam habet vim, quòd absquè voluntate parētum filij primogeniti succedunt in bonis parentum iure primogenituræ ferentes quoddam præcipuum, vel prælegatū inter fratres iure hæreditario, quod constat etiam apertè ex glo. Paris. in pluribus locis, præcipuè ex his quæ scribit in §. 8. glo. 3. num. 6. fol. 112. & ita manifestè apparet ex omnibus Doctoribus, qui in hac materia loquuntur, præcipuè ex Ioan. de Cirier, & ex Martino Lauden. & Tiraquell. in præfatione, nu. 3. & in alijs pluribus locis reperitur. Et ideò mirari

229 non debemus, † quòd dicta consuetudo sit odiosa, & seruetur cuiusquè loci consuetudo, quippè, quæ auferat legitimam filijs, totum adiudicãdo primogenito: in nostra Hispania diuersissimè hoc fit, quia ius succedendi in maioratibus, non competit ex legibus, aut cōsuetudinibus Hispaniæ, sed ex vocatione testatorum, & illorū, qui faciunt maioratus, nec filij, vel alij consanguinei possunt in maioratibus succedere, nisi sint vocati à testatoribus in omnibus bonis, in quibus maioratum cōstituunt, nec capiunt bona à lege, vel consuetudine, vbi bona sunt sita, sed ab ipsis primis fūdatoribus, quibus licitum est vocare successores in infinitum ad bona, quæ in qualibet prouincia sita sunt. Nec filij inuitis parētibus possunt prætendere aliquod præcipuū, aut prælegatum, meliorationem, aut maioratum, licet sint primogeniti, sicut in Francia, aut Gallia. Et sicut æqualis est voluntas illorum, qui faciūt maioratus in vocatione in quibuslibet bonis, ita successio debet esse æqualis. Nec vna, & eadem res debet diuerso iure censeri. l. cum qui ędes. ff. de vsucapio. ratio itaq; est diuersissima inter nostros maioratus, & primogenia Galliæ, & Italiæ, & ideò diuerso modo sunt iudicandi. l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. Et hanc in substantia rationem in propria specie & pūcto, licet ista non referat, de quo mirandum est, ponit pro hac opinione Cald. Pereir. in tract. de nominatio. ad emphytheusim in q. 14. nu. 11. fol. 157.

230 Nec verum videtur, quòd primogenituræ non sunt fauorabilis, saltē postquàm sunt radicatæ, † & non agitur de præiudicio aliorū fratrum. l. 1. §. publicè. ff. de ventre inspicien. & hoc in alijs locis dixi, & apertè probatur in l. 2. tit. 15. p. 2. ibi: *Otro si, segun antigua costumbre, como quiera que los padres auian piedad comunmente de los otros hyos, no quisieren que el mayor lo ouiesse todo, mas que cada vno dellos ouiesse su parte: pero cō todo esso los omes sabios y entendidos catando el pro comunal de todos, è conociendo que esta particion.* Ex quibus infertur l. 40. Taurin. præferentem nepotem patruo, procedere in bonis, quæ antecessor in maioratu extra regnum reliquit, & dispositio l. 45. in eisdem legibus, ex qua transfertur possessio ipso iure in successorem in maioratu, quamuis alius in vita occupauerit, procedit etiam in bonis, quæ sunt maioratus extra regnum Castellæ, quia hoc resultat in fauorē maioratuum, quibus prædicta lex, & l. 43. multum fauent, licet contra extensionem datã ad d. l. 45. faciant multa, quæ ferè in terminis nostris scribit Bursat. in cons. 198. nu. 34. lib. 2. vbi ex pluribus probat, quòd statutum continuans possessionem defuncti in hæredē, non vendicat sibi locū in bonis sitis extra territoriū statuti: mouetur per multa ex superioribus, & ex cons. Alexand. 41. li. 7. repetito in cons. 111. & ex dicto cons. Gozadin. 49. Ex quibus etiã constat, quòd maioratus in Hispania † sunt fauorabiles. Et dicit glos. Paris. in

231 cōsuetudin. Parisien. § 8. gl. 3. nu. 30. fol. 116. quod ius primogenituræ simpliciter, & regulariter loquēdo est fauorabile, vt potè, nō odio aliquo secūdogenitorū, sed mero fauore pri-

mogenitorum,& familiæ conseruandæ inductum per rationes,quas ipse refert . Et causa
32 finalis † primogenituræ est, vt conseruetur nomen & dignitas familiæ , quia non potest melius cōseruari,quàm per studium vnitatis, & sublationem diuisionis,quantum salua iustitia fieri potest,secundū eandē glo.Paris.in d. §.8.glo.4 nu.55.fol.118.per d.l.5.§.penult. ff.de vetre inspicien.& alia quæ refert,& idē repetit.§.22.nu.207.fol.198.cui adde.l.2.§. nouissimè.ff.de origin.iur.& quæ scribit Anton.Rubeus in consi.133.num. 9.& Barthol. Socinus in cons. 128.num.4. lib.4.Et quòd
233 primogenituræ sint † fauorabiles, saltem vbi pater non disponit de omnibus bonis,sustentat Aymo.post alios,quos ipse refert in cons. 256.num.3.Et pro hoc etiam faciat,quia scimus,quod omnes Doctor.in d.l.1.C.de Sum. Trinit.& in omnibus ferè locis,in quibus de hac materia loquuntur, communiter concludūt,quòd leges fauorabiles † vbiquè suas ex-
234 tendūt vires,& radices,quod ego supra latius per exēpla,& illationes docui.Et tradit Bursat.in cons. 93.num. 34.& 35.vbi post Purpurat. in cons. 37.num.25. cum sequentib.
235 concludit,quòd statutum † excludens fœminas ob masculos vsq; ad quartum gradum,eo quia est fauorabile,excludit fœminas à successione clericorum descendētium ab intestato, etiam in bonis extra territoriū sitis.Et quòd masculi forēses potius admittantur,quàm fœminæ resoluit Cephal.in cons.309.nu.79.lib. 3.qui loquitur in nostra materia successionum forensium.

Cōcludo igitur,quod successor & vocatus
236 ad maioratum, † succedit in bonis maioratus tam in proprietate,quàm in possessione,quæ antecessor relinquit tam in regno Castellæ, quàm extra regnum hoc,& existimo , quòd consuetudo hæc vniuersaliter in Regno Castellæ ita interpretanda est.Et minimè mutā
237 da † sunt illa,quæ semper certam interpretationem habuerūt,l.minimè.ff.de legib. Item, cum ex dispositione illius,qui primitus maioratum instituit bona sint indiuisibilia,nec sint propria illius,de cuius successione tractatur, sed successorum , filij nullatenus in illis habere legitimam possunt , nec diuisio inter illos fieri debet,sed successori in maioratu sunt reseruanda.Et bona,quæ in alijs prouincijs sūt,
238 tanquam accessoria, † sequi debent capue maioratus,l.rerum mixtura.ff.de acquirend.rerum domin.cum concordant.facit regul.l 2. C.vbi senator,vel clarissi.vbi quisdicitur habere domicilium,vbi maior pars fortunarum extat.Ex quo & alijs tradit Zuchard.in l. vlt num.309. ad fin. C. de edicto diui Adrian. quod remedium illius legis est intentandum in loco principaliori , & dicitur principalior vbi est maior pars hæreditatis,notat & confirmat Menoch.remedio 4. de adipiscen.possessione,nu.480.pag.92.& conducunt quæ idē scribit in cōmentar.de arbitrar.iudic. lib. 2.casu 86.nu.20.& facit regul.l.quę religiosis.ff. de religios.& sumptib.funer. & faciunt quæ scribo in p.2.illatione 8.vers. vndecimo,conditiones adiectæ.Ad quæ addo notabilem doctrinam Augustini Beroij in cons. 47.num. 24.lib.3.vbi resoluit, quòd tenuta bonorum data in vno loco non prodest ad bona , quæ sunt extra territorium loci.

Ex quibus etiā obiter deducitur cōfirmatio eius, quod scribit Molin.li.3.de primo.c.13. n.74.fol,105.vbi tradit,quòd in loco in quo est caput maioratus, est tractanda † lis super
239 bonis maioratus, & plura in confirmationem regul.d.l.2.C.vbi senator. vel clarissi.scribit Tiraquell.lib.1.de retract.§.36.glo.3.nu.6. & 7.pag.750.post Marianum in e. licet de foro competenti, & alios quos citat.Et faciūt quæ scribo infra p.2.q.4.illatione 8.quæ pro opinione Molinæ sunt necessaria.Ex quibus infertur , quòd idem dicendum est in bonis vinculatis per tertium & quintum. Et in ista materia est magni facienda doctrina Curcij Iunior.in cons. 108.num.33. lib.1.vbi resoluit,quòd difficultas,an statutum extendatur ad bona alibi sita tanquam requirens altiorem indaginem † non procedit in iudicio posses-
240 sorio,sed est reseruanda ad iudicium proprietatis per iura per illum adducta, quæ doctrina cautè est practicanda in nostra materia maioratuum,in qua vt constat ex l.45.Tauri.& tracto in pluribus locis, remediū prædictæ legi habet admixtam causam proprietatis.

Et ex omnibus superioribus,& quæ postea dicentur,non sine magna ratione dubitari potest: † an l.9.tit.1.p.2.quæ loquitur de
241 consanguineis,qui possunt succedere Regibus,qui sunt proximiores tēpore mortis Regum,& l.2.tit.15.eadem partita,quæ tractat, qualiter filij,vel nepotes Regum tā masculi, quàm fœminæ,& l.41.42.43.44.46.quæ leges,& 40.& 45.hodie sunt in noua Recopil. titul.7.lib.5.procedant & habeant locum in Regno Neapolitano , & Siciliæ, in Ducatu Mediolanensi,in Comitatu Flandriæ, in Regno Valētiæ,Aragoniæ,& Cathaluñę,in quibus noster Rex Philippus III. regnat,quę omnia regna,& Ducatus proprias habent particulares leges tam quoad successionem,quàm quoad alia, & eadem dubitatio vertitur circa successiones,& alia in Ducatibus,Marchionatib.Comitatibus , & aliorum statuum & maioratum particularium,qui alijs legibus & moribus reguntur.

Decimo quarto,ex his infertur † intelle-
242 ctus ad quādam forum, siue consuetudinem, qua est in Hispania in ciuitate de Alcaraz,& eius districtu,cuius fori exemplū ego legi in quodam

quodamnegotio, & seruatũ est etiam in ciuitate illa, & eius districtu à tẽpore immemoriali vsque adhuc, quo quidem foro cautũ extat, quòd si patre defuncto, mater sit superstes, vel è contra, mater defuncta pater superuixerit, & anteaquam diuisionem bonorum fecerint cum filijs, aliquis ex filijs moriatur, eo ipso quòd filius decessit ante factam diuisionẽ bonorum, pater vel mater, qui non fecit diuisionem cũ filijs, non est hæres illius hæreditatis, quæ ad filiũ defunctũ pertinebat, sed hereditas pertinet ad fratres filij prædefuncti, siue fratres sint masculi, siue fœminæ, excluduntur pater & mater, & non seruatur ius ciuile, vel Regium, iuxta quod patres sunt successores filiorum, vt supra traditum est. Quia cum hic forus sit odiosus & contra parentes, non debet extendi vltra territorium de Alcaraz, nec ad bona, quæ filius reliquit extra ciuitatẽ, quia in illis succedent parentes exclusis filijs.

Sed in hoc lectores animaduertãt ad vnum singulare, quod potest dare commodum & honorem in practica, quia in hac Regali Cancellaria sunt plures lites ex illa ciuitate & districtu circa hoc. Nam l. 6. Taurina agens de successione parẽtum in bonis filiorũ dicit, quòd æqualis est successio, nisi in his locis, vbi adest forus, quòd radix redeat ad radicem, quem forum solum lex prædicta iubet seruari. † Scimus autem quòd l. 1. Taurin. versic. *En lo que por ellas no se pudiere determinar, mandamos q̃ se guarden las leyes de los fueros, assi del fuero de las leyes, como de las leyes municipales que cada ciudad, villa, o lugar tuuiere en lo que son, o fueren vsadas y guardadas, y no fueren contrarias a las dichas leyes de Ordenamientos, y prematicas de los Reyes que de nos vinieren. Ca por ellas es nuestra intencion y voluntad que se determinẽ los dichos pleitos y causas, no embargãtes los dichos fueros y vsos, y guardas dellos.* Ecce ergo qualiter hæc lex mandat, quòd † nullus forus seruetur in iudicio, qui sit contrarius dictis legibus Regni, quod clarissimè constat ex d. l. 1. Cum autem dicta l. 6. solum permittat quod custodiatur forus ille, *Quando el tronco buelue al tronco, o la raiz a la raiz,* manifestè videtur, quod per dictas leges 1. & 6. simul iunctas fori alij, qui loquuntur in hac materia successionis parentum in hæreditatẽ filiorũ, sunt derogati, & nullius effectus, quia inclusio vnius est exclusio alterius. l. cũ prætor. ff. de iudi. cum similibus. Nec † huic opinioni contradicit. l. 11. titul. 1. libr. 7. Ordinamen. hodie l. 1. titul. 2. libro. 7. Recopilatio. vbi dicitur, *Nuestra merced y voluntad es de guardar y mandamos que sean guardadas à las ciudades, villas y lugares de nuestros Reynos sus priuilegios y libertades, franquezas y buenas costumbres, segun que les fueron otorgados por los Reyes nuestros progenitores.* Quia

243

244

245

ad hanc legem respondetur faciliter, quod d. l. Ordinam. loquitur generaliter, & l. 6. & 1. Taur. loquũtur specialiter, & ideo genus per speciem † derogatur. l. in toto iure. ff. de regul. iur. cum vulgar. & d. l. 1. tanquam magis noua & recentior est custodienda, nec ab ea excedendum est, & licet specialiter non deroget. d. l. 11. sufficit generalis derogatio. l. si duo. ff. de administra. tutor. l. semper in generalibus. ff. de regul. iur. cum vulgar.

246

Decimo quinto infertur ad doctrinam Bartoli in d. l. 1. q. 6. ad finem. num. 33. & in q. 7. C. de summa Trinita. vbi dicit, quòd licet † stante statuto quòd filia fœmina nõ succedat extantibus masculis, si extant duo filij masculi, & duæ filiæ fœminæ, si vnus filiorum repudiauit, vel aliàs excludatur, eiusdẽ portio non accrescit filiabus, sed alteri fratri, secundum Bartolum in l. reconiuncti, & in l. mulieri & Titio. ff. de conditionibus & demonstrationibus, & ibi Raphael Cuma. & Paul. de quo etiã per eundẽ Paul. in l. vnica. q. 4. C. de non peten. par. & per Iasonem in d. l. re coniuncti, num. 163. ff. de legatis 3. fol. 166. Si tamen testator haberet bona in diuersis territorijs, in quibus esset diuersum ius, bona existentia in alieno territorio non accrescunt masculis: notat Iaso, qui alios refert in d. l. re coniuncti, num. 215. vbi Ludouic. de Villalonga fol. 46. col. 2. Quibus addo, quòd iudex competens ad mittendum aliquem actuali missione in possessionem, dicitur iudex, † in cuius territorio bona sunt sita, secus vbi agitur de pronuntiatione missionis in possessionem. l. 1. C. vbi de hæredita. agi oportet. iuncta l. 2. C. de interdictis, ex declaratione Cuiacij lib. 5. obseruantiarum cap. 19. tractat Menoch. remedio 4. de adipiscenda possessione. nu. 404. & 405. pag. 87.

247

248

Decimo sexto infertur ad peregrinam doctrinam Pauli de Castro in cons. 352. curator datur bonis, in nouis. libr. 1. vbi ex his omnibus superioribus latè sustentat, quòd iudex secularis † potest dare curatorem clerico ad bona, Ioann. Gratian. regul. 253. num. 5. qui refert Decium in cons. 150. nu. 3. & 7. & idẽ Ioan. Gratian. regul 9. num. 14. quod confirmatur ex singulari sententia & doctrina Guillel. de Cuneo in practica quotidie contingibili, is inquam in l. ab his. C. de Episcop. & cleric. inquit, clericum posse trahi coram iudice seculari ratione arregiorum, & tributi, aut cẽsus nõ soluti pro suis possessionibus domino directo debiti, quem sequuntur ibi Bald. idem & Salicet in authent. sed periculum. C. fine cens. vel reliq. & confirmat Guillelm. Bened. in cap. Raynutius, in verb. & vxorem nomine Adelasiam, nume. 226. fol. 77. col. 2. quod est perpetuo notandum. Sed quod iudex laicus † non possit dare curatorem clerico, volentes

249

250

fuerunt Baldus in l. 1. C. de tutor. & curator. dat. ab his, Ioann. Andr. in cap. final. de iud. quos citat Carol. Ruinus in conf. 89. num. 1. lib. 5.

Decimo septimo infertur impugnatio ad dictam sententiam † Menchacæ de qua sup. lib. 1. controuersia. cap. 3. numer. 2. volentis, quòd lex dotium, de qua supra n. 127. nõ procedet, si puella nupsit viro Portugalliẽsi, aut Aragonensi, nam ex iam dictis certa non videtur dicta sententia. Et quando statutum † excludens filiam dotatam à successione extẽdatur ad bona alibi sita, explicat latè Campecius in tract. de dote, part. 5. q. 69. num. 1. cũ sequentib. fol. 132. Roland. in d. conf. 80. nu. 24. lib. 4. Et statutum excludens filiam super stite filio masculo, † an excludat filiã non sub ditam à bonis existentibus in territorio statuentium, resoluit Calderi. in consil. 134. rubric. de testament. quem refert Carol. Ruinus conf. 49. num. 3. lib. 3. quo in loco alia in hac materia scribit, & de hoc videndum est quod traditum fuit supra.

Decimo octauo infertur † intellectus ad l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilatio. quæ loquitur circa coniunctionem maioratuum per matrimonium, an procedat in statibus, & maioratibus, quæ sunt in Regno Valentiæ, Aragoniæ, & similibus, in quibus domini & primogeniti istius Regni prætendunt succedere (ut plerumq; succedunt) sed nolo quæstiones statu torum ingenium, & profundius examen requirentes, tam breui & incidenti verbo decidere.

Decimo nono infertur periculosam esse † sententiam Cassan. in consuetudinib. Burgundiæ rubr. 2. §. 1. pagin. 374. col. 2. vbi tradit, quòd cõfiscatio annui redditus perpetui pertinet ad dominum loci, vbi emphyteusis, & annua præstatio soluitur, nõ ad dominum loci, vbi res ex qua soluitur emphyteusis, est sita: & addendum est, quòd annuus redditus nõ consistit in loco, cum sit † veluti nomen & quodam ius incorporale. l. vxorem. §. legauerat. ff. de legat. 3 l. cum de lanionis. §. vltimo, ff. de fund. instruct. cum similibus adductis à Corneo conf. 49. lib. 3. num. ro. Tiraquel. in l. si vnquam, in verbo, bona, num. 9. C. de reuoc. donat. & lib. 1. de retract. §. 36. glos. 3. numer. 14. pag. 72. & lege quæ scribo supra q. 40. & hac quæst. à nu. 40.

Vigesimo infertur confirmatio eius, quod scribit Iulius Clarus lib. 3. sententiarum. §. testamentum. q. 21. num. 2. pag. 200. vbi tradit quòd bona † non possunt affici ex banno, quod emanauit ex alieno territorio. Et quòd in loco, † vbi res est sita agi debeat de turbata, tradit Menochius de retinenda possessio. remed. 3. num. 319. pag. 202.

Vigesimo primo infertur ad decisionem quæstionis sæpè contingentis, an instrumẽtum quod est executiuum in isto loco, debeat mandari executioni ad literas requisitorias istius in alio loco, in quo non est executiuum, † de quo per Ioann. Fabr. in l. 1. numer. 22. C. de summa Trinitat. Angel. in l. si fundus, num. 2. ff. de euictio. Roderic. Suarez in l. post rem. vers. circ aiudicem, nu. 14. & 24. pag. 353. ff. de re iudic. Pala. Rube. in rubric. de donatio. inter virum & vxorem, in princ. Auenda. in tit. *de las excepciones*, num. 50. fol. 160. Rebuff. tom. 3. ad constitutio. Regias, artic. 1. glos. 8. num. 3. pag. 66. & art. 2. glos. 1. num. 1. pag. 103. De quo legendus est Parladorus part. 2. c. final. part. 1. §. 11. ampliat. 3. num. 13. pag. 201. in quo loco animaduerto ad doctrinam Baldi in cap. 1. num. 34. de fide instrumen. vbi scribit, † quòd si scriptura habet executionem paratam coram consulibus mercatorum, non habet executionem coram potestate in alio loco, & si habet executionẽ corã iudice Papiæ, nõ debet executionẽ Perusij, quod confirmat Fuluius Pacianus in tracta. de probatio. lib. 1. c. 63. num. 44. fol. 201.

Vigesimo secundo infertur ad decisionem quæstionis, quam definit Baeza in lib. de decima tutor. præstand. c. 34. fol. 169. vbi conclu dit, † dandam esse decimam tutori pro bonis, quæ administrat in Italia, vel alijs locis, quod ego sequor, cum talis decima detur pro labore tutoris, qui omnia bona pupilli administrat; qua ratione iustum est, quòd decima detur pro administratione omnium bonorum vbique existentium.

Vigesimo tertio infertur † intellectus & confirmatio ad egregiam doctrinam Cassan. in consuetudinibus Burgundiæ rubr. 6. §. 5. pag. 869. num. 5. vbi latè probat, quòd vsusfructus, qui patri competit in bonis filij, etiã mortuo filio, iuxta textum in l. vltima. §. fin vero. C. ad Tertullian. non durat, nec habet locũ in patria, in qua viget consuetudo, quòd vsusfructus post mortem filij non habeat locum nec in bonis, quæ sunt extra patriã, & lo cum, vbi viget ius scriptum quod notandum est ad ea, quæ supra scripsi circa intellectum l. 6. Tauri, & ad ea quæ circa intellectum eiusdem legis scribunt Anton. Gomez num. 12. Pinel. in l. 1. part. 1. num. 39. fol. 33. C. de bonis matern.

Vigesimo quarto infertur intellectus ad id quod fundat Parlador. in lib. rerum quotidianarum cap. 3. num. 52. pag. 125. vbi pluribus rationibus probat, quod gabella est soluẽda † ex annuo reddito in loco, vbi bona sunt sita, super quibus census fuit impositus. De quo legenda sunt quæ scribo supra num. 23. 48. 67. 74. 76. & 224. & 333. Et idem tenere videntur Didacus Perez in rubr. tit. 3. lib. 8. Ordinam. pag. 37. col. 1. Auenda. licet obscurè

curè respons.23.num.1. & videndum quod scribit Gregorius Lopez in l.8.tit.5. part.5. gloss.final.& Baldus in l.2. C. de seruitut. & aqua. Albericus in l.si certis annis. C. de pactis, Angel.in l. regulariter.ff.de peti. hæredit.& alij plures,quos citat Tiraquel.lib.1.de retractu.§.32.glos.1. & vnic.nume.79. & in tractatu de primogenitur.q.49.nume.9.pag.

264 334.omnes concludentes, quòd † census vel vectigal sequuntur locum rei ob quam debetur,& ei cohærent.Et Paul.de Castro in consil.519.primum quæsitum habet duo capita, num.3.in vers.an autem,lib.1.tradit, quòd licet dominium sit ins incorporale,si tamẽ res

265 super qua competit sit extra territorium† reputatur etiam dominium esse extra territorium,vt non veniat in confiscatione. Et ista seruiunt ad quæstionem,quam indecisam relinquit Mariannus Socinus in cap. dilecti, de foro competen num.47. fol.107. post Paulum,quam citat vbi tractat, si duo Florentini contrahunt Florentiæ de bonis immobilibus alibi sitis,in quo loco teneantur soluere gabellam?in quo nos seruare debemus.l.9.tit.27.libro 9. Recopilatio.& l.10.sequentem.

266 Vigesimo quinto infero † intellectum ad l. vltim.tit.8.lib.5.Recopila. quæ fecit capaces consanguineos clericorum in successione bonorum clericorum etiam in tuitu ecclesiæ acquisitorum,iuxta antiquam Hispaniæ consuetudinem,de quo tractaui latè supra quæstione 1.

Vigesimo sexto infero, quòd in locis, in quibus iuxta prouinciæ morem nobiles con-

267 tribuere tenentur † in tributis,licet verè nobiles sint, prout in tota nostra Vandalia,& in Regno Murtiæ,si fortè habitent in aliquo loco,in quo talis non viget consuetudo , & habeant bona in loco quo nobilitas non eximit à contributione,contribuere quidem tenentur in tributis sicut cæteri vicini pro bonis, quæ habent in tali loco, quod est maximè notandum.

Vigesimo septimo infero intellectum ad quæstionem transmissam de ciuitate de Oran

268 ad istam ciuitatem,† in qua Iudæi sunt plures,qui viuunt in sua lege,an Iudæus in bonis quæ habet in illa ciuitate,vel in alia qualibet, quæ est Christianorum, possit disponere de bonis suis inter filios,vel alias personas, secũdum legem Mosaycam, vel secundum leges, & consuetudines illius loci,vbi viuit,& domicilium habet?In qua quæstione lector videat Corneum in l.maximum vitium. C.de liber. præterit. Guillelmum Benedictum in c.Raynuntius,in verb.duas habens filias,num.139. de testamentis,Tiraquel.in tract.de primog. q 66.nu.21.cum sequentibus,pag.372.Marcardum in tract.de Iudæis,part.2.c.1.nume. Emanuel Suarez in thesauro receptarum sententiarum,verb Iudæus. Et multa contra Iudeos,& quod Philippus Rex Franciæ expulit iuste à Regno, tradit Andreas ab Exea in cap.1.de constitutio.num.254.cum sequentibus,Ferret.in tract.de gabellis n.268.&.169. & in testamentis Iudæorum seruandus est rigor.cap.2.de Iudæis,tradunt Ias.in l.si insulam.ff.de verborum obligationib.& alij,quos citat Simon de Prætis de interpret.defunct. volunta.lib.1.dubit.4.solutio.6.num.10.fol. 31.Et certè si quæ dicta sunt, vera sunt , magis ex iure videtur , quòd Iudæi tenentur †

269 obseruare in successione leges locorum , vbi bona sunt sita,in quo maturius est cogitandũ. Et legenda sunt quæ refert Antonius Gabr. lib.3.communium opinionum,titu.de donatio.conclu.3.num.27.pag.199.Ioan.Lop.in rubr.de donatio. & inter virum & vxorem, §.55.pag.95.Et multa priuilegia Iudæorum tradit Rolandus in consi.25.nu.29.lib.3.quod est dolendum, licet plures in Roma habitent,†

270 & an filij Iudæorum succedere possint in primogenijs,latissimè disputat Ioann.Cirier in tract. de primogenitura lib.1.quæstio 16. & 17.fol.28.& 29.Et Iudæi dicuntur serui Imperatoris secundum Archidiaconum in cap. syncera,distinctio.45.quod cõfirmat Restaurus in tract.de Imperatore,q.111. vers.trecẽtesimo quinto,fol.230. Et quod generalis dispositio comprehendat Hebræos , tradunt Ioan.Baptist.de Asinis in praxi iudiciali.§.4. c.7.per totum , Lancellot. de attentatis.p.3. c.12. num.36. pag.8. Et quod statutum ex-

271 cludens fœminas ob masculos † habeat locũ in Iudæis,resoluit Carol.Ruinus in consi.159 num.13.lib.4.ex Innocen. in cap. super tit. de voto.Et quòd hypothecaria actio† possit

272 intentari in loco, vbi bona hypothecata sunt sita,tradit Tiraquel.lib.1.de retract.§.8.glo. 5.nume.10. & 11.quem citat Petrus Surdus decis.310.num.7.Et quòd licentia Ordinarij ad contrahendum matrimonium extra suam iurisdictionem † non sufficiat, tradit Nauar-

273 rus consil.47.de sponsalibus, libr.4.numer.2. pag.393.

Vigesimo octauo infero, periculosa esse,†

274 quæ de lucro dotis in præsenti materia resoluit Phanuncius in libro de lucro dotis,glos.9 nume.34.pag.791.Et de statuto prohibente mulierem nuptam extra territorium , quòd non succedat, an † extendatur ad legitimam

275 tradunt Cureius Iunior consi.108.nu.8.Plotus consi.108.latè Fuluius Pacianus qui plura in ista materia scribit in tractatu de probatio. lib.2.c.3.num.228.fol.17.& à num.82.folio 10 incipit materiam tractare.

Vigesimo nono infero ad forum Aragoniæ concedentem parentibus testari in præiudicium filiorum , dummodo relinquant filijs certam exiguam summam: † nam est limitan-

276 dum

dum in bonis, quæ partes relinquunt in hoc Regno Castellæ, quia in illis tenentur relinquere filijs legitimam iuxta leges Castellæ, quod reputo notandum: de quo foro meminerunt Roxas in epitome de successio. c. 3. nu. 14. Cucalon in l. iura sanguinis. ff. de regul. iur. in glos. in verb. legitima, ad finem. In quo foro, & in ista materia animaduerto ad vnum singulare, quòd si quis testetur de bonis, quæ habet in diuersis prouincijs, † possunt bona separari, vt quidam succedat ex testamento, & alius ex statuto, secundum Bartol. & Bald. n. 26. in l. si arrogator. ff. de adoptio. vbi Iac. n. 43. & 4. eundẽ Bald. in l. Immanitatis, n. 40. C. de impub. facit l. si certarũ. §. Iulianus etiã, ff. de mili. testam. Et si quis vẽdat terrã in vno loco, quæ est situata in alio loco, † an debeat terra mensurari iuxta mẽsuram loci, vbi fuit factus contractus, vel iuxta mensuram loci, vbi res est sita, resoluit Ferrara in praxi in forma libelli, in actione reali, in versic. cui cohæret, num. 7. pag. 15. vbi additio refert Hieronymum de Monte in tract. finium regund. c. 26. incipiẽt. in terminis autem, num. 7. tradit Rolandus in cons. 100. n. 7. lib. 3. Et quòd forenses possint collectari pro rebus existentibus in territorio collectantium, & tenentur ad præstantias, † quæ fiunt à ciuitatibus propter necessitatem, tradit Iulius Ferretus in tractatu de gabellis num. 537. fol. 214.

277 278 279

Trigesimo infero intellectum ad singularẽ doctrinam Osasci in decis. Pedemontan. 100. num. 47. vbi tradit, quòd pacta matrimonialia quæ valent inter vltramontanos, vt probatum fuit supra quæstio. 22. † non extenduntur ad bona sita vltra illa loca, mouetur per doctrinam Bart. in l. pactum. C. de collation. Bald. in l. 2. C. quæ sit longa consuetudo, Tiraquel. in tractat. de primogenitu. q. 6. & per alios, quos citat. Quæ doctrina magnifaciẽda est pro pactis matrimonialibus, quæ fiunt inter dominos & magnates Regni Castellæ cũ alijs dominis, & magnatibus Regni Nauarræ, Aragoniæ, Valẽtiæ, Cathaloniæ, Lusitaniæ, Italiæ, & aliarum regionum, dum filias, vel sorores matrimonio collocant. Et an quis teneatur soluere gabellam de re, quam vendidit extra patriam, † tradit Iulius Ferretus in tracta. de gabellis, num. 601. pag. 218. ad quem addo periculosam doctrinam Lasarte in tractat. de gabel. c. 4. num. 15. fol. 44. vbi quibusdam leuibus rationibus probare conatur, quòd si quis vendat in hoc Regno rem immobilem existentem in Italia, Aragonia, aut Portugalia, tenetur soluere gabellam in loco, vbi cõtraxit, quod ex superioribus, & ex infra dicẽdis difficilimum mihi videtur; in quo legenda sunt quæ scribit Felicianus in tractatu de censibus lib. 2. c. vltim. num. 12. fol. 168.

280 281

Trigesimo primo infero ad quæstionem de facto contingentem, quòd si quispiam habeat priuilegium nobilitatis in Valentia, Cathalonia, & Aragonia, tale priuilegiũ est restringendum ab bona, quæ quis habet in illis prouincijs, † & non ad bona, quæ habet in Regno Castellæ. Ad quod facit Ripę responsum 4. & 9. in tit. de rescript. quẽ citat Otalora in tracta. de nobilitate, part. 2. c. 2. nu. 32 pag. 75.

282

Trigesimo secundo infero, verũ esse quod scribit Antonius Thesaurus decis. Pedemontan. 152. vbi fundat edictum de non extrahẽdo granum à ciuitate extendendum esse ad exteros habentes ibi bona, † & esse inspiciendum locũ, vbi sunt victualia, & vbi orta sunt, contra Cynum in l. final. C. quæ sit longa cõsuetud. Guid. q. 373. quod quotidie cõtingit, quod tradit Azeuedo in l. 3. tit. 18. lib. 7. Recopilatio. num. 4. & 5. fol. 98. & ad Thesaurũ addo notabile consilium Nattæ 389. num. 2. cum sequentib. lib. 2.

283

Trigesimo tertio † infero intellectum ad id quod tradit Molina lib. 2. de primogenijs, cap. 10. nume. 79. fol. 314. tractans, an ex bonis, quæ quis habet extra Regnum Castellæ possit existens in hoc Regno facere maioratum, vel melirationem? In qua difficultate legenda sunt quæ supra tam latè scripta sunt.

284

Trigesimo quarto infero † intellectum ad glossam in auth. vt omnes obediant, in princip. §. considerantes, in glos. in verb. hypotheca, volentem, quòd hypotheca datur etiam ad bona sita extra territorium debitoris, quam cõmendat Bald. in l. 2. in fine. C. mandat. Antonius de Fano in tract. de pignoribus, part. 8. membro 2. num. 8. fol. 170.

285

Trigesimo quinto infero intellectum † ad doctrinam Rebuf. in tract. de nominationib. q. 15. num. 57. pag. 220. vbi tradit, quòd beneficia extra Regnum sita non comprehenduntur in nominationibus: & idem refert q. 7. 76. num. 7. pag. 133.

286

Trigesimo sexto infero intellectũ ad aliã doctrinam eiusdem Rebuf. in praxi beneficia. titul. de missione in possessionem, num. 18. pag. 9n. vbi tradit, † quod clericus vel sacerdos habens domicilium Aureliæ, non potest mittere in possessionem in diœcesi Parisien. & si hoc faceret, puniretur, argumento. l. finalis. ff. de iurisdictio. omnium iudicum.

287

Trigesimo septimo infero intellectum ad id quod scribit Nicolaus Balbus in decis. Pedemontan. numer. 17. & 18. vbi tradit, † quòd possidens bona in territorio alicuius loci, tenetur de iure illa profiteri & consignare in cathastro publico ipsius loci, per l. forma, in princip. cum glos. 1. & §. penult. ff. de censib. & l. final. C. si sine censu vel reliquis.

288

Trigesimo octauo infero intellectum ad quæstionem, quam tractat Menochius latissimè

simè de retinend. possessio. remed. 3. n. 316. cum pluribus sequentib. pag. 203. vbi latè disputat † interdictum retinendæ coram quo iudice intentandum sit. Et qualiter spoliatus de beneficio agere debet in loco & territorio, vbi situm est beneficium, resoluit Menoch. de recuperanda possessione, remed. 15. num. 210. pag. 495.

289

Trigesimo nono infero intellectum ad doctrinam Ioan. de Imol. in Clem. 1. nume. 14. fol. 116. de iure patronat. vbi resoluit, † quod decima Papalis debet solui, vbi ecclesia est sita, non vbi sunt possessiones, quia talia onera non imponuntur nisi subditis.

290

291 Et quod verba, de illo loco, † importent originem volunt Bartolus in l. in prouinciales, in fin. 8. de verbor. significat. Bald. in l. 1. §. quod autem. ff. de curatorib. datis ab his, & alij, quos citat Decius in consil. 550. nume 6. in quadam lite pascuorum, de quo legi debet Cephalus in cons. 246. num. 18. cum sequentibus, & num. 37. lib. 2.

292 Et quod † mulier nupta quantum ad seruitium mariti, sit de domicilio mariti, & quoad alias scilicet contrahendum, & quoad succedendum debeant regi statutis mulierũ, voluit Bart. in l. final. §. idem rescripserunt. ff. ad municipalem, quem citat Curcius Iunior in cõsil. 5. num. 42. Et in illa quæstione alta & difficili, quæ est pars nostræ materiæ, an domini vassallorum possint alienare suos vassallos † illis inuitis, est doctrina notabilis, quod cõsuetudo illos alienandi non extenditur de loco ad locum, quam ponunt Ripa lib. 2. responsorum. c. 25. num. 17. & 18. qui tradit quod cõsuetudo debet esse præscripta, Menochius in consil. 377. num. 13. lib. 4. Et qualiter † reus & obligatus possit conueniri in suo domicilio Romæ contra statutũ Senense prohibens, quod ciues non possint conueniri, nisi in Sena, notabiliter disputat Stracha in tract. mercatorum, tit. quomodo in causa increatorum num. 26. pag. 509. Et qualiter statuta † ligent fœminas repellentia illas ob masculos, tradũt Romanus in singul. 442. Decius in c. ecclesia Sanctæ Mariæ num. 53. Iacobus Puteus decisio. 99. part. 3. & ad hoc est egregium consil. Calcanei 7. num. 15.

293

294

295

QVÆST. LIX.

Maioratu facto de bonis mobilibus & immobilibus, vtrum cõprehendantur iura & actiones.

SVMMARIVM.

Nomina debitorum constituunt quandam speciem, num. 1.

Donatio omnium bonorum præsentium & futurorum, an valeat, & quare. n. 2. & 3.

Dispositio loquens de re existenti in aliquo loco non comprehendit incorporalia. n. 4.

Vsufructu bonorum mobilium & immobilium relicto, an veniat vsusfructus nominum debitorum. n. 5.

Decisio quæstionis à num. 6. vsq; ad 10.

Verbum, bona, an debeat generaliter intelligi cũ oneribus & honoribus, & ære alieno, remissiue traditur. n. 11.

Testator si dicat, lego omnes res meas titulo maioriæ, an oratio sit generalis, aut vniuersalis, num. 12.

QVinquagesimo nono quæro, pater facit maioratum in filium de omnibus bonis suis mobilibus, & immobilibus, vel meliorat filium in tertia & quinta parte bonorum mobilium, & immobilium, an comprehendantur sub hac generalitate iura & actiones, & nomina debitorum? Et sanè Specula. in tit. de fructibus, & interesse. §. scias igitur. vers. sed pone prælatus, ibi, *Secundo quæritur*, & Ioann. Andre. ibi, in illa sunt sententia, quòd nomina debitorum non sunt bona mobilia, nec immobilia, sed constituunt quandam † tertiam speciem de per se. Pro qua sententia est textus expressus in l. Quam Tuberonis. §. vltimo. ff. de peculi. ad quam sententiam quasi innumerabiles Doctores refert iuxta morẽ propriũ, Tiraquel. in tracta. de vtroque retractu. §. 1. gloss. 7. pag. 73. num. 9. vbi duas columnas cõsumpsit in cõcordantibus ad hanc opinionẽ, cui tamen adde Syluestr. in sua summa, verbo alienatio, num. 8. Rebuff. in l. mouentium appellatione 93. pag. 561. versic. sed dubitari potest. ff. de verborũ significatione, & Purpuratum in l. ex conuentione, num. 67. C. de pact. & Episcop. Couarr uu. in cap. relatum, in 2. num. 1. fol. 71. de testamentis. & Anton. de Fano de pignoribus. 2. p. membr. 4. num. 84. & 2. p. membr. 2. num. 8. fol. 5. & 6. Notat etiam Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. bona, num. 7. C. de reuocand. donatio. & in tracta. de primogenitura. q. 49. vbi ex hoc disputat, an ex consuetudine Franciæ primogenito cõpetãt nomina debitorum? cui adde Arium Pinellum, qui multa scribit in 1. part. rubr. C. de bonis matern. num. 24. cum sequentib. fol. 4. & latissimè doctissim. Anton. Gabr. lib. commun. opinionum, tit. de verborum significatione, conclus. 7. num. 1. cum sequentib. pag. 346. Hieronym. Gabr. in cons. 98. nu. 1. vbi tradit, quid in libris rationum. ¶ Et ex his ausus fuit dicere ante omnes Bald. in cons. 274. lib. 2.

2 lib. 2. quòd valet † donatio omnium bonorũ præsentium, & futurorum, quia in illa non comprehenduntur nomina & actiones, ex quibus tertia species constituitur, & idem tenet Corneus in consilio 204. circa primum, libr. 2. & Iaso in l. stipulatio hoc modo concepta, ad finem. ff. de verborum obligationibus, & l. à Diuo Pio. §. in venditione, col. 2. ff. de re iudicata; & in consilio 5. lib. 3. & Decius in consilio 30. & 237. & alij, quos refert Tiraquellus vbi supra, quod notandum est ad intellectum text. in l. 69. Taurina. ¶ Et pro hoc faciunt quæ scribit Pinel. vbi supra numer. 25. vbi tradit, quod in donatione vel relicto omnium bonorum mobilium, & im-
3 mobilium, † non comprehenduntur iura & actiones, Rojas in epitome de successio. cap. 30. numero 25. pagina 264. Petrus Barbosa in l. si constante, num. 3. pagin. 298. ff. soluto matrimonio, & latè tractat Sarmiento libr. 6. selectarum interpretatio. cap. 18. numero 1. cum sequentibus, folio 28. Rebuffus in cap. cum ecclesia Sutrina, pag. 306. col. 1. versic. quantum ad primum, de caus. possession. & proprieta. qui confirmat, quia quando dispo
4 sitio loquitur de re existenti in aliquo loco, † non comprehendit incorporalia, l. Caius Seius, in principio. ff. de legatis 2. l. si fideicommissa. §. tractatum. ff. de iudic. l. vltima. C. de præscript. long. tempor. Et quod quando relinquitur vsusfructus bonorum mobilium, &
5 immobilium, † non veniat vsusfructus nominum debitorum, voluerunt Bald. in consilio 50. Gilius Petri relatus inter consilia Bald. 423. libro 3. Iaso in l. à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iudica. Parisius in consilio 96. numero 24. libro 2. Socin. Iunior in consil. 97. numero 22. libro 2. & alij, quod citat Menochius in tractatu præsumption. libr. 4. præsumptio. 142. numero 19. folio 258. Franciscus Mantica in lib. de coniecturata mente defuncti lib. 9. tit. 5. num. 2. pag. 398.

Ego in nostra quæstione omissis infinitis, quæ ad vtraq; partem adducit Tiraquel. vbi
6 supra, in illud inclino, † quod in casu nostro venient in maioratu & melioratione nomina debitorum, quia in Hispania secundum communem vsum loquendi, qui præfertur propriæ significationi verborũ, cum in qualibet dispositione fit mentio de bonis alicuius, intelligitur etiã de nominibus debitorũ, quòd omnibus plusquam manifestum est. Et dicit Oldraldus in cons. 219. quòd ob vsum cõmunem loquendi appellatione bonorum mobi
7 lium, & immobilium, † comprehenduntur iura & actiones, tradit Rebuf. in d. l. mouentiũ, in vers. tertio flectitur regula, Pinel. in d. rubric. de bonis maternis, nu. 24. & de materia plura scribit Rebuf. in l. meorum 91. ff. de verbor. signific. Guido Papæ decis. 499. num. 1. Et quòd communis vsus loquendi præfera-
8 tur † cuicunq; propriæ significationi, probatur, in l. librorum. §. quod tamen Casius. ff. de legatis 3. quod procedit in materia pœnali, secundum Bartolum in l. libellorum. §. sed si aliud. ff. de accusatio. & notat latè Iaso in rubric. ff. de noui operis nuntiatio. num. 6. & in l. 1. nu. 6. eodem titulo, & in l. stipulatio ista, §. hoc quoq; ff. de verbor. obligation. & notabiliter Decius in cap. 1. num. 22. de constitu. & in cap. in præsentia num. 33. de probation. quibus adde Bartol. in l. 1. nume. 8. ff. de officio procurato. Cæsar. & in consil. 200. latè Episcop. Couarru. resoluti. lib. 3. c. 5. num. 1. 1. vbi ex hoc dixit, quòd si quis simpliciter ex donatione, vel testamento relinquat alicui bona titulo maioratus, quamuis aliud non exprimat, sequitur in omnibus naturam maioratuum. De quo ego egi supra in q. 48. à numero 70.

Et verisimile est, quòd faciens maioratum vel meliorationem de his nominibus debitorum intellexit, conformandose cum communi vsu loquendi: nam & vbi ex intentione loquentis cõstat, quòd voluit designare totum patrimonium, appellatione bonorum mobi-
9 lium & immobilium comprehenduntur † nomina debitorum, & actiones, secundum Abbatem in cap. nulli, de rebus eccles. & constat ex doctrina Bald. in l. 1. ff. de stat. hominum: & ad hanc conclusionem ponderat Gregor. Lopez in rubr. tit. 17. part. 2. in glos. in verbo, *En dos maneras*, quod maximè procederet vbicunq; testator relinquat bona per dictionẽ hanc, *Omnia*, vt in propositione quæ-
10 stionis dixi: quia tunc veniunt † etiam iura & actiones. l. quoties. §. vltim. vbi traditur. ff. de vsufruct. notat Alexand. in consil. 45. numer. 8. lib. 1. vbi glos. Paris. & Alciat. in dict. l. mouentium. ff. de verbor. significat. vbi hoc tradit Rebuf. pag. 662. vers. primo limita. in quo tamen Pinellus in d. rubr. nume. 31. citat plures contrarium tenentes, & communem vocat contra Alciatum. Et huic iunge Peral-
11 tam in l. cum autem, num. 12. pag. 131. ff. de legatis 2. vbi latè tractat, an verbum, *Bona*, † debeat generaliter intelligi vna cum oneribus, & honoribus, & cum ære alieno, vide illum, qui plura scribit. Et quid si testator dicat, relinquo filio meo omnes res meas titulo maioratus, an hæc oratio sit vniuersalis, aut ge-
12 neralis, † colligitur ex Bart. in l. si ita, col. 2. ff. de auro & argento legato: & latè scriptis per Episcopum Couarruu. resolutio. lib. 1. cap. 13. nume. 1. cum alijs, vbi plura singularia & difficilia resoluit ad plures materias, eleganter Deci. in cap. sedes, num. 7. versic. & quæ superius, de rescript. fol. 73. Et in ista quæstione addenda sunt quæ scribo supra quæstione 40.

QVÆST.

QVÆST. LX.

Traduntur aliqua pro interpretatione clausularum facultatum, quæ conceduntur ad faciẽdum maioratum.

SVMMARIVM.

In facultate concessa ad faciẽdum maioratum, si exprimatur à iure aliqua, quæ tacitè insunt, nihil operatur. n. 1. & an hoc procedat in conditione quæ inest ex necessitate, aut voluntate. n. 3.

Clausula, quòd masculus semper fœminæ præferatur, quomodò debeat intelligi, nu. 2.

Verba priuilegij sunt ad ius commune trahenda, num. 4.

Rescriptũ debet interpretari, vt quantò minus possit ius commune lædat. n. 5.

Maioratus simpliciter factus, ab eo qui illũ ex Regia facultate potest instituere, secundum ius commune censetur. n. 6.

Actus eo modo, quo vtilior est facienti, factus intelligitur. n. 7.

Clausulæ quæ sunt in facultatibus, recipiunt restrictiones, quas ius commune. n. 8.

Talis præsumitur voluntas Principis, qualis est legis scriptæ. n. 9.

Factum superioris in dubio ad ius commune refertur. n. 10.

Fasultas regalis ad faciendum maioratum potens habere diuersos intellectus, debet interpretari, vt non deroget iuri communi, numero 11.

Verba apposita in facultate Regali non debent esse sine effectu aliquid operandi, numero 12.

Priuilegium taliter debet interpretari, vt addat aliquid ad ius commune. n. 13. & an hoc procedat in materia odiosa, & statutis. nu. 14. & 18.

Vassallus non potest infeudare feudum, si adijciatur pactum de non alienando. nu. 15.

Prohibitus alienare, an prohibeatur habere hæredem illum qui ab intestato succedit, numero 16.

Renuntiatio facta per filium comprehendit legitimam, vbi aliàs nihil operatur, numero 17.

Locator non potest expellere inquilinum, etiam pro vsu proprio, si promisit eum non expellere. n. 19.

Arbitrium cùm datur illi, qui aliàs habebat, cẽsetur data illi absoluta & libera voluntas, num. 20.

Verba vt aliquid operentur, etiam impropriissimè interpretantur, num. 21. Quid si ex intellectu resultet interpretatio iuri communi cõtraria. num. 29. nec in dubio debent operari nisi secundum actus naturam, num. 32. & 33.

Priuilegium concedens facultatem appellandi, intelligitur etiam in casibus, in quibus appellatio prohibetur. n. 22.

Statutum disponens, quòd deficientibus masculis fœmina succedat, intelligitur à contrario sensu, quòd extantibus masculis non succedat fœmina. n. 23.

Argumentum à contrario sensu colligitur contra antiqua iura, quando aliàs verba nihil operantur. n. 24.

Priuilegium concessum à Principe, quod nullũ vectigal ab aliquo exigatur, an intelligatur etiam in rebus, quas negotiationis causa tractat. nu. 25. & ibi, & num. 28. infertur intellectus ad ll. 7. 32. & 33. titu. 18. lib. 9. Recopilationis.

Feudum si quis concedat alicui pro se & filio primogenito, reseruata potestate disponendi in fauorem aliorum filiorum, an possit Princeps dispensare, iure primogenito iam quæsito, num. 26.

Verba superflua in clausula executiua an amplient dispositionem num. 27.

Faciens aliquem actum videtur se adstringere legi loquenti de actu, nu. 30.

Verba naturæ contractus non inconuenientia impropriantur ex æquitate secundum cõtractus qualitatem. n. 31.

Licentia generalis data ad faciendum maioratũ non operatur quòd alteri ius quæsitum tollatur. n. 34.

Facultatis pòst acquisitæ prætextu nihil innouatur in maioratu prius ob contractum onerosum facto. n. 35.

Facultates ad instituendum maioratum concessæ secundum supplicationem debent interpretari. n. 36.

Verba licentiæ referũtur ad omnes casus in supplicatione contentos. n. 37.

Error in priuilegijs Principis nõ præsumitur, num. 38.

Verba in priuilegio Principis causatiue apposita censentur. n. 39.

Princeps qui potest vti iure communi & speciali, videtur in dubio iure communi vti, numero 40.

Concessiones ad bona maioratus viculanda, alienanda, aut hypothecanda, debent sumere intellectum ab intentione concedentis. n. 41.

Narratio facit, quòd omnia videantur concessa quæ narrantur. n. 42.

Petitio si determinata sit, attendi debet concessio, num. 43.

Vt

Verba narratiua Principis de assertione partiũ non probant in his quæ sunt grauis præiudicij, num. 44.

Verba, sine præiudicio, *&* reseruatione, *& similia, an modificent & restringant. numero 45.*

IN hac quæstione sexagesima ad similitudinem cuiusdam resolutionis instruere lectores decreui de aliquibus conclusionibus, & iuris principijs, quæ sunt necessaria pro intellectu clausularum, & verborum contentorum in facultatibus, quæ conceduntur ad faciendum maioratus, & ad reuocationem illorum, vt lectoribus nihil desit in ista materia, quod sit conducibile, nec sit eisdem necesse passim alios aperire libros.

Primo noto, quòd si in facultate Regia data ad constitutionem maioratus exprimatur aliqua, quæ de iure [1] † insunt, nihil operantur. l. non rectè. C. de fideiussor. l. 3. vbi latè Iaso post alios. ff. de legat. 1. idem Iaso in l. 2. nu. 1. ff. de condictio. indeb. Bartol. in consil. 1. num. 1. Felin. in cap. 2. nu. 4. de rescript. quæ conclusio procedit non solum quando apparet, quod est expressio eius, quod tacitè inest, vt in casu d. l. 3. sed etiam quando dubitatur, quomodo expressum debeat intelligi, an scilicet, eo modo quo tacitè inerat, an vero aliter, secundum Bartol. in l. 1. §. videamus, C. de rei vxor. actio. & in l. vxorem. §. testamenta. 2. per illum textum. ff. de legat. 3. & in l. Caius. ff. solut. matrimon. & est casus notabilis in l. si Titio, in fine, & ibi Nicola. de Neapolit. ff. quando dies legati cedat. Et voluerũt Paulus de Castro in dict. l. 3. & alij, quos citat Cephalus consil. 258. numer. 28. lib. 2. ¶ Ex quibus inferri potest, quòd si in fundatione maioratus caueatur quod masculus semper præferatur fœminæ in successione maioratus, [2] † intelligendum est si talis masculus sit in eodem gradu, non in remotiori, cum hoc sit de iure iuxta ea quæ scribo infra part. 2. q. 6. in principio, licet in contrarium faciat regula, quæ illatim traditur, quòd verba semper ita debent intelligi, vt aliquid operentur. ¶ Et est notandum, quòd regul. d. l. 3. procedit in conditione, quæ inest ex necessitate, [3] † secus si ex voluntate. l. talis scriptura. ff. de legatis 1. notat Bartol. in d. l. 3. Ripa in l. Centurio, num. 159. versic. timore huius contrarij. ff. de vulgar. Socin. Iunior in rubr. ff. de acquiren. possess. num 14. fol. 31. tradit etiam idem Socio. Iun. in consil. 128. num. 214. lib. 1. quòd licet expressio eius, quod tacite inest à lege nihil operetur, declarat tamen mentẽ in alio casu, de quo non est facta mentio. Et hanc materiam latius tracto infra parte 2. quæstione 12.

[4] Secũdo noto, quod verba priuilegij † sunt trahenda quantum possibile fuerit, ad ius cõmune, cap. causamq; de rescript. cap. licet, de præbend. cap. paratur 23. q. 1. cum similib. vt per Decium consil. 33. num. 4. Alex. in cons. 34. num. 6. lib. 6. vbi tradit, quòd rescriptum [5] † & dispensatio debet interpretari, vt quanto minus possit lædat ius commune per cap. cũ dilectus, de consuetudin. & cap. dilecto, de consang. & affinita. ¶ Ex quibus confirmatur quod in hac materia scribit Molina libr. 2. de primogen. cap. 2. nume. 13. fol. 212. vbi tradit, quòd maioratus [6] † simpliciter factus ab eo, qui illum iure communi & ex Regia facultate instituere possit, censendus est factus ex iure cõmuni. Et actus semper factus præsumitur eo modo, quo [7] † est vtilior facienti, secundum Bartolum in l. gerit. num. 14. ff. de acquirend. hæredit. Menochium in tractatu præsumptionum, præsumpt. 136. nu. 16. Et actus semper præsumitur factus secundum ius cõmune. l. quæro. §. inter locatorem. ff. locat. cũ concordantib. vt per Menochium in d. tractatu, libr. 3. præsumpt. 14. numer. 8. pagin. 282.

Tertio quòd clausulæ quæ sunt in facultatibus prædictis [8] † recipiunt omnes restrictiones, quas ius commune, secundum Dominic. post Ioannem Andream in cap. licet canon, §. vlt. col. 1. num. 4. vers. nota bene istud dictum. de electio. in 6. Hinc euenit, quòd talis præsumitur voluntas Principis, [9] † qualis est legis scriptæ, & naturalis rationis, secundum Baldum in cap. 1. col. 2. nume. 3. apud quem, vel ad quos. Et ad hoc facit alia doctrina Baldi in l. bonorũ. C. qui admitti, vbi dicit, quòd quando factum superioris in dubio potest referri ad ius commune, [10] † semper ita intelligitur: & idem volunt Innocen. Ioan. Andre. & & Anton. in cap. dudum, de decim. Paul. de Castro in l. Princeps. ff. de legib. cum concordantib. vt per Decium in consil. 33. num. 14. & in consil. 154. num. 4. Ex quibus infertur, quòd facultas [11] † Regalis data ad faciendum maioratum, qui potest habere diuersos intellectus, vnum secundum ius commune, alterum in derogationem iuris communis (prout plerumq; contingit) interpretanda potius est, quod non deroget iuri communi.

Quarto noto, quod verba apposita in facultatibus Regalibus concessis ad constitutionem maioratuum [12] † non debent esse sine effectu aliquid operandi, per regulam. l. si quando. ff. de legatis 1. quæ procedit etiam in materia pœnali. l. 1. §. penult. cum l. sequenti. ff. de calumnia: & ista regula procedit in priuilegijs cap. si Papa, de priuileg. lib. 6. c. in his, vbi Abb. de priuileg. Et in priuilegijs hoc modo arguunt Bald. in authen. habita. notab. 4. C. ne filius pro patre, & in l. 3. § si is pro quo, vbi late Iaso. ff. quod quisq; iur. Ancharran.

in

In consi. 186. & plura scribit Ripa post Deci. in cap. 1. num. 41. & 42. de rescript. Et taliter debet interpretari priuilegium, † vt addat aliquid ad ius commune, cap. in his, de priuilegijs. l. 1. ff. ad municipalem, cum concordantibus, vt per Ripam respons. 37. nume. 5. Petrum Surdum decisio. 175. nume. 9. & plures Authores citat in proposito Valdes in additionibus ad Suarez allegatione 28. pag. 102.

14 Et † & ista regula procedit etiam in materia odiosa, & strictæ interpretationis, vt tradunt Aymo in cons. 272. num. 7. & in cons. 294. num. 3. Menochius in cons. 19. num. 8. & ista regula habet locum in statutis, secundum Bartolum in l. 2. ff. vsucapio. notat Iaso in l. 2. §. creditum, numero 14. ff. si certum petatur, & in dicto §. si is pro quo, numero. 3. Et licet periculi appellatione non veniat casus fortuitus, fallit, nisi vt verba renuntiationis aliquid operentur, secundum Romanum singu. la. 437. de quo vide Aymonem Crauettam, qui plura adducit in consilio 194. numer. 3. & consilio 92. numer. 5. & consilio 135. numero 24. Et vassallus licet alienare non possit feudum, infeudare tamen alteri potest, † nisi appositum sit pactum de non alienando, vt verba aliquid operentur, secundum Baldum in cap. 1. §. similiter, de lege Corradi, cõfirmat Decius in cap. quæ in ecclesiarum, numero 31. de constit. sic inquit Aretinus in l. ventre, col. 16. versic. dicamus ergo: & melius numer. 4. ff. de acquirend. hæreditat. quòd licet prohibitus alienare † non videatur prohibitus illum habere hæredem, qui ab intestato succedit. l. cum pater. §. cum inter. ff. de legatis 2. facit vbi posita est dictio geminata: tunc enim vt geminatio aliquid operetur, omnis alienatio indistinctè censetur prohibita. Et idem voluit Aretinus in l. Pantonius. §. 1. ff. de acquirend. hæreditat. Ripa in l. filius familias. §. Diui. numero 99. ff. de legatis 3. Decius consilio 23. & alij, quos citat Cephalus consil. 152. num. 79. lib. 2. qui ex pluribus cõfirmat. Ad quod faciunt quæ scribo supra q. 22. ¶ Et † renuntiatio facta per filium comprehendit legitimam, vbi aliàs nihil operaretur, vt per Socinum Iunior. cons. 136. num. 17. cum sequentibus lib. 1. Menochius consilio 71. num. 23. lib. 1. Et clausula etiam odiosa in rescriptis apposita, † debet intelligi, vt aliquid præter ius commune operetur, etiam si possit simpliciter secundum ius commune intelligi, secundum Abba. & Decium in cap. Pastoralis in principio, de appellationibus: notat glos. Parisien. quę plura ad propositum adducit in consuetudinib. Parisien. §. 41. nu. 14. fol. 287.

Quare etiam inquit notabiliter Angel. in l. Ædem. C. locati, quòd locator non potest inquilinũ expellere, † etiam si ob nouam causam re locata indigeat, si in scriptura locationis expressè promittat, quòd eum non expellet conductionis tempore pẽdente, vt ista verba aliquid operentur, quem sequitur Decius in cons. 292. & 667. col. 2. & in dict. cap. Pastoralis, in princip. num. 1. in quibusdam libris, fol. 220. & in alijs 320. de appellatio. cõtra quos tamen tenent Arnald. Fero. in consuetudinibus Burgundiæ de gulle. tit. 3. §. 2. Episcop. Couarruu. resolutio. libr. 2. cap. 15. numer. 4. versic. ex quo: cui adde gloss. Parisiens. quæ etiam tenet contra Angel. in additio. ad Decium in dict. cap. Pastoralis, Grego. Lopez in l. 6. titu. 8. part. 5. ¶ Hinc fit, quòd quando arbitrium datur illi, qui aliàs habebat, censetur † illi data libera & absoluta voluntas, secundum Imolam, Iasonem, & alios, in l. si sic. ff. de lega. 1. Decium in l. in personam, §. generaliter. ff. de regulis iuris, & alios, vt per Menochium de arbitrar. iudicum, libr. 1. quæst. 8. num. 35. pag. 18. Et vt verba aliquid operentur, † interpretantur etiam impropriissimè. l. cum filio, & ibi Cumanus. ff. de legat. 3. notat Alciatus in tractatu præsumption. regu. 3. præsump. 34. num. 10.

Et his est simile, quòd priuilegium concedens liberam appellandi facultatem, † comprehendit casus, in quibus aliàs de iure appellatio non admittitur, secundùm glossam, & alios; præcipuè Anton. numer. 10. in cap. 1. de rescript. vbi deci. numer. 4. in versic. subijcit Abbas hic, folio 52. column. 1. in fine plura tradit pro intellectu istius materiæ; & refert Angel. in dict. l. ædem, & dictum Bald. in l. conuenticulam, numer. 2. C. de Episcop. & cleric. dicentis, quòd statutum dicens, quòd non extanstibus masculis filia fœmina succedat, † vt verba aliquid operentur, à contrario sensu statuti, colligitur quòd extantibus masculis filiæ fœminæ non succedant: & idem tenet Alexand. & alij in l. 1. ff. de officio eius, cui manda. est iurisdictio. & alij in dict. cap. 1. de rescript. nume. 42. quos refert Euerardus in centum locis, loco. 4. à contrario sensu, pag. 63. facit glossa notabilis in l. nulla. C. de Episcop. & cleric. quæ vult, quòd argumentum à contrario sensu colligitur contra antiqua iura, † quando aliàs verba nihil operarentur: notat Romanus in authentic. ex testamento. C. de collationibus, Decius in cap. super eo, in princip. nu. 1. fol. 290. de appellat. Ex quibus infertur, quòd si quis habeat priuilegium à Principe, quòd nullum vectigal ab eo exigatur, † intelligitur etiam de rebus, quas negotiationis causa tractat, vt priuilegium aliquid operetur: cum ex regula. l. vniuersi. C. de vectigal. & commissis, vectigal non soluatur de his rebus, quas quis ad vsum propriũ euehit, vt priuilegium aliquid operetur, licet in cõtrarium faciat egregium consi-

consilium CarolRuini 112.num.8.lib.5.quę citat Rolandus in consil.34.nu.12.lib.3.quod notandum est ad intellectum. l. 7.32. & 33. tit.18.lib.9.Recopil.quæ leges loquuntur de illis, qui habent priuilegium, quòd non exigatur ab eisdem gabella,& ad eos,qui habent priuilegia,vt non soluant ius, quod nos vocamus *Almojarifazgo*, de quibus loquuntur.l.1.& 2.cum sequentib.tit.24.l.a.& 2.cum sequentib.tit.25.lib.9.Recopil. & l.25.titu.9. part.2.& aliæ similes leges. Et plura notabilia scribit Cæpola in rub.ff.de verbor.significatio.num.60.cum sequentib.

Infertur etiam ad doctrinam Aymonis in cons.135.nu.24.vbi fundat,quòd si quis concedat alicui feudum pro se & filio primogenito,reseruata sibi potestate disponendi in fauorem aliorum filiorum,propter talia verba vt aliquid operentur, † potest Princeps dispensare & disponere, etiam si sit ius quæsitũ primogenito,quod pluribus rationibus& exẽplis,& authoritatibus fundat. Et ideo licet clausulæ executiuæ non amplient regulariter dispositionem;Clementin.1. de præben. & scripsi latissimè vltra omnes q. 30. supra hac s.part. si tamen verba essent superflua † ampliant dispositionem, secundum Iasonem in l.qui Romæ §.duo fratres,numer.29.ff.de verborum obligationibus, Gratum consilio 9.num.142.lib.1. Sed quòd sit tenuis coniectura,quod verba testatoris nõ sint superflua, tradit Alciatus in l.3.numer.3. ff.de legat.1. Francisc. Mantica in tractatu de coniectura-ta mente defuncti lib.8.tit.18.num.24. pag. 367.& faciunt quæ scribit Carolus Ruinus in consl.100.num.2.cum sequentibus,lib.1. Simon de Pretis lib.1. de Interpretanda defuncti voluntate,dubitat.4.solutio.9.num.3.folio 32.plenius libr.2.interpretat.3. dubio 2. solut.5.nu.1.cum sequentibus,fol.159.¶Et pro dicta illatione &intellectu dato ad dictas leges 7.32.& 33.tit.18. lib.9.Recopilation. faciunt scripta per Bellonum consil.28. nu. 9.† Limitantur autem hæc nisi talis interpretatio auferat parti ius quæsitum : nam tunc verba priuilegij reduci debent ad terminos iuris,vt ex.l.si quando,C.de inofficioso testamento , & notatis per Felinum in c. causam, de officio delegati,& alijs probat Rebuffus in praxi beneficia, tit.de different.inter priuilegium,rescriptum,& mandatum, nume.17. pag.96.qui alia scribit ab proposito eorum quæ hic tractantur.Sufficit tamen quòd verba aliquam vtilitatem afferant, licet paruam, secundum glo. in Clement. quia regulares, glos.magna de supple.negligen, prælatorum; & probatur in l.2.vbi Bald.Salicet. & alij.C. de colla.confirmat Rebuf.in c. cum ecclesia, pag.307.vers.quarto habetis, de caus.possess. & proprieta.Et Alexan.in cons.33.nume.4. lib.5.dicit,quòd verba † non refert quod aliquid operentur,quando ex intellectu resultaret interpretatio iuri communi contraria,ex Gemini.in d. c. si Papa:notat Calderin. in cons.52.tit.de priuileg.Decius in cons.512. num.10. Et ad hoc conducit notabilis Baldi doctrina in l.si duo,ff.de acquirẽd.hæred.vbi dicit, quòd faciens aliquem actum, † videtur se adstringere legi loquẽti de illo actu.Notat Alciat.reg.3.præsump.32.pag.336.n.14.& texa.text.in l.si tibi pecuniam.ff.si cert.pet. & l.si vno.ff.locati,vbi probatur, quòd quando verba in aliquo contractu sunt polita non conuenientia naturæ, atq; qualitati eiusdem, illa † semper impropriantur ex æquitate, secundum ipsius contractus qualitatem, atque naturam, & ita interpretatur. Notat Roman. cons.509.num.7.

Est etiam notandum, quod licet verba debeant aliquid operari , † verum est infra terminos materiæ subiectæ , nec debent in dubio operari,nisi secundum materiam actus,secundum Baldum in rubr. C. de contrahend. emptio.Alexan.in cons.21.col.2.lib.5.glos. Paris. in consuetudinibus Parisien. §.22.numer.4.fol.183. Et est addendum, quòd verba non debent operari,† nisi secundum naturam actus, super quo interponuntur. Et ita est intelligenda prædicta regula. l. si stipulatus. ff.de vsur. l.damni infecti stipulatio , in principio.ff.de damno infecto : & vult Bald. in dicta rubrica de contrahenda emptione, Bart. Paul. & Socin.in l.si is qui ducenta. §. cum vtrum. ff.de rebus dubijs, Ancharranus consilio 76.Paul.de Castr. consil.185. lib.1. & consf.17.lib.2.Alexand.cons.21.num.9.libro 5.vbi glos.Paris.plures refert,& idem tenentes.Quotidie tamen testatores & contrahentes adijciunt plura in actibus,quæ censentur apposita pro maiori declaratione licet de iure insint.l.1.§.ego puto.ff.de ædili.edicto. cum concordãibus,vt per Pinel. in.l.1.part. 3.num.43.vers.nec obstat puerile,fol.84.C. de bonis matern. de quo tracto infra part. 2. in initio.

Quinto dico,quòd in generali licentia data ad faciendum maioratum nõ venit, † quod ius alteri quæsitum tollatur, secundum glossam notabilem in Clement.1æpe,in verb.defensiones,de verborum significatione, quam commendant Doctores in l. filius familias. ff. de donatio.Bald.in l.cum antea. C.de arbitr. & alij,vt per Alexan.in cons.216.nu.52.lib. 2.facit regula generalis.l.2.§.merito, & §. si quis à Principe. ff. ne quid in loco publico, quod notandum est ad intellectum tex. in l. 44. Taurina , in illis verbis, *Por contrato onerosos* Ex quo iustè & iuridicè infertur, quòd si sit factus maioratus ob contractum onerosum, ad cuius confirmationem postea Regalis

35 Regalis licentia fuit impetrata, † non potest prætextu talis licentiæ aliquid innouari circa maioratum prius constitutum ob cõtractum onerosum. Ad quod etiam facit. l. si quando, C. de inofficios. testamen. cum materia: quod latius trado supra q. 22. & 26.

Sexto animaduerto, quòd facultates con-36 cessæ ad faciendum maioratum † sunt interpretandæ secundum supplicaaionem. c. inter dilectos, ibi, *Ex forma petitionis,* vbi Bald. notat de fide instrument. cũ concordan. vt per Alexand. cons. 84. col. vlt. lib. 1. Deci. consil. 142. num. 5. & cons. 373. nu. 11. & cons. 403. num. 15. Iaso in l. causas, num. 5. C. de transactio. Nattam in consil. 276. numer. 1. lib. 2. Carol. Ruinus in consil. 12. num, 17. lib. 3. Cephalus in consil. 76. num. 14. & in cons. 691. num. 22. lib. 5. Menoch. in cons. 310. numer. 21. cum sequentib. lib. 4. Ioann. Gutierrez libro 3. practicarum quæstionum, quæst. 17. numer. 42. pag. 240. Parisius in cons. 20. numero 11. libro. 2. Messiam super l. Toleti. 2. part. 2. fundament. num. 58. fol. 49. Alciat. respons. 163. num. 6. decisio. Pedemont. 23. numero 44. Iasonem in l. Iustitia. nume. 11. ff. de iustitia & iure: & conducunt quæ scribo supra hac 1. parte, & quæst. 8. num. 18. & in terminis inuestituræ feudalis tradit Bartholom. Socinus in consil 67. numer. 13. lib. 1. Carolus Ruinus in consil. 43. numero. 8. libro 1. Menochius in consil. 160. num. 32. libro 2. & in consil. 180. numero. 1. & 11. eodem libro, decis. Pedemontan. 88. numer. 9. Carol Ruinus consil. 43. numer. 3. & 8. lib. 1. & cons. 154. nume. 7. eod. lib. Hinc est, quòd 37 verba licentiæ † referuntur ad omnes casus in supplicatione contentos. l. 1. C. de diuers. rescript. tradunt Rubeus in cons. 12. num. 2. Parisius cons. 9. num. 42. lib. 2. Alexan. cons. 84. in fin. lib. 1. & alij, quos citat Cephalus in cons. 307. nu. 56. lib. 3. & hoc etiam in notabili casu in successione cuiusdam maioratus tradit Gratus consil. 6. num. 17. lib. 1. & consil. 7. eodem libro, quæ fallunt nisi concessio sit determinata, & non per verbum, *fiat*, vt volunt Dominic. in c. ex parte, de electio. in 6. Imola in c. 1. de pact. Ias. in cons. 173. col. 4. in princ. Cassadorus decis. 6. tit. de rescrip. Menoch. cons. 180. num. 11. lib. 2. & in dicto consil. 310. nu. 22. post Abbatem in c. 2. de tregua & pace, tradit, quòd quando signatura ampliat, vel restringit gratiam, attenditur ipsa signatura, non autem petitio, Parisius in consil. 94. num. 4. lib. 4. & consil. 107. numero 21, & consil. 108. num. 20. eodem libro, & cons. 110. num. 43. lib. 3.

Septimo noto, quòd in priuilegijs Princi-38 pum † non præsumitur error, vt resoluit Burgos de Paz in cons. 46. num. 19. & 20. vbi etiã tradit nume. 21. quòd verba apposita in priuilegio Principis, † præsumuntur apposita 39 causatiuè, non conditionaliter, per c. Abbate, vbi Doctores de verborum significatione, & in cap. examinata, de confirmatio. vtili vel inutili, & alia quæ refert. Animaduerto etiã in præsenti quæstione, quòd Princeps qui vti potest iure communi, & iure speciali, † vi-40 detur in dubio vti iure communi. c. innotuit, de electio. volunt Abb. in cap. illa quotidiana, eod. tit. Bald. & Paul. de Castro in l. si testamentum. C. de testament. Iaso in l. quanquam, num. 2. eod. tit. & alij, quos citat Menochius in tractatu præsumptionum libr. 2. præsumptione 12. numer. 1. pag. 124. ¶ Ad quod est animaduertendum in ista materia maioratuum in concessione facultatum: ista etiam priuilegia & concessiones ad vinculanda bona ad maioratum, vel ad alienanda, aut hypothecanda, † debent sumere intellectum 41 ab intentione concedentis. c. ex multiplici, vbi gloss. de decim. cap. dilecto. de verborum significatione. l. 28. tit. final. part. 7. ibi, *Tratando siempre que acuerde el entendimiento dellas con la voluntad de aquel que dio el priuilegio*, quod in supplicatione & priuilegio dato in vocatione primogenitorum, tradit decisio Pedemontana 23. numero 44. quæ legenda est numer. 4. & confirmatur, quia narratio facit, † quòd omnia videantur conces-42 sa quæ narrantur, secundum Abbatem in c. cum pro causa, col. 2. de sententia excommunication. Romanum consil. 80. Bart. in l. 1. ff. ad l. Iuliam maiesta. quod pluribus exemplis & authoritatibus probat Felin. in cap. super literis, num. 9. fol. 113. de rescript. inquit tamen Abb. inter dilectos. §. cæterum, & in c. 2. de tregua & pace, quòd si petitio fuit determinata, † attendi debet concessio, quod dicit 43 esse notandum, quia sæpè Papa signando supplicationem restringit petitionem: notat Natta cons. 98. nu. 2. dicta decis. Pedemonta. 23. num. 4. supra citata: & volunt Carolus Ruin. cons. 44. num. 3. lib. 1. & cons. 28. num. 7. eod. lib. in quodam negotio Hispaniæ, Imol. in c. 1. de pact. Iaso in cons. 173. col. 4. num. 3. libro 4. Cassadorus decis. 6. tit. de rescriptis: & dixi hac 1. part. q. 8. & q. 23. Quibus est addendũ (& hoc in practica quotidie proderit) quòd verba narratiua Principis de assertione partium, † nõ probant in his quæ sunt grauis 44 præiudicij, quod volunt Cardinal. & Anton. in c. post cessionem, de probatio. Aretinus in cap. cum nobis, de testibus, cum concordantibus, vt per Carolum Ruinum consil. 29. numer. 9. lib. 1. de quo legendus est Mascardus in tracta. de probationibus lib. 1. conclu. 139. num. 21. fol. 108. Aymo in tractatu de antiquitate tempor. part. 1. numero. 40. cum sequentibus, folio 26. Menochius in tractatu præsumptionum libr. 2. præsumpt. 11. nu. 1.

cum sequentibus, pag. 120. Azeuedo in l. 1. tit. 2. lib. 6. Recopilationis, nume. 229. fol. 43. Matth. de Afflictis decis. 305. nu. 5. Et quod verba, *Sine praeiudicio*, & *reseruatione*, & simi 45 lia,† modificent, & restringant, tradunt gloss. in l. item Labeo. §. pure. ff. famil. ercifcund. & in l. Claudius. ff. qui potiores in pignore habeantur, Angel. in consil. 27. & in consil. 42. & 290. Tiberius Decianus consil. 3. numero 130. libro 1.

QVÆST. LXI.

An vbicunque quis est melioratus in certa parte, possit meliorationem acceptare, & hæreditatem repudiare.

SVMMARIVM.

Decisio quæstionis, num. 1. & 2.
Primogenitus an teneatur soluere debita pro rata bonorum & lucrorum hæreditatis, an verò pro eius portione dumtaxat. n. 3.

SExagesimo primo, hoc in loco placuit inserere quæstionem elegantem, quã disputant alij scriptores nostri Regni, dum magno conatu contendunt, an l. 21. Taurina, quæ cõcedit facultatẽ meliorato repudiandi, & acceptandi meliorationẽ, dummodo soluat pro rata debita defuncti, procedat & habeat locũ vbicunq; non est quis melioratus in tertio & quinto bonorum, sed in certa parte bonorũ, non designata tertia aut quinta parte? Nam Episcop. Couarru. lib. 2. resolutio. c. 2. nu. 4. 1 affirmat, quod † dicta l. procedit, etiamsi melioratio sit facta in certa re, vel in certis rebus; vnde si res ipsæ, in quibus specialiter fuit melioratio instituta, non excedunt quintam & tertiam bonorum partem, ære etiam alieno deducto, non est cur tractetur an ipse melioratus possit ad debitorum solutionem conueniri, sed si res prædictæ ære alieno ab omnibus bonis deducto, excedunt tertiam & quintam bonorum partem, vel id, quod de iure prælegari potest, ipsius prælegati, & meliorationis diminutio fit, & pro ea parte, quæ diminutione tollitur ab hærede, conuenitur legatarius, quod ipse latius tradit Gregor. vero Lopez in l. 2. in gloss. in verbo, *La manda*, tit. 9. part. 6. multis verbis in hoc cõsumptis, tandem concludit idem, quod Episcop. Couarru. licet Tellius aliter intellexit Gregor. Lopez, de quo mirandum est: idem tamen tenet in d. l. 21. nu. 4. per verba illius legis, ibi, *Mandamos que se entienda ora la dicha mejoria seria en cosa cierta, o en cierta parte de sus bienes.* Quorum sententia † mihi applaudit pro 2 pter generalia verba d. l. 21. & per l. 26. Taur. vbi filius censetur melioratus in tertio & quinto bonorũ, cum pater eidem aliquam rem donat, licet nihil pater dicat, quamuis Petrus de Peralta magna authoritate & fundamentis in l. cum autem, nu. 9. pag. 129. ff. de legat. 2. affirmat, quòd in d. l. 21. est casus specialis ob fraudem præsumptam, quãdo melioratus repudiasset hæreditatem, & non aliàs: & dicit, quòd aliter sentientes, perperam, & inerudite id sentiunt, quo in loco tractat de hac materia, & de intellectu in d. l. 21. apud quem videre licebit, quæ hic nõ tracto, quia ad alia transitum in nostra materia facere oportet. His tamen addenda est glos. Parisien. in consuetudinibus Parisien. tit. 1. §. 11. num. 8. fol. 128. vbi resoluit, an primogenitus † teneatur 3 exonerare & soluere debita pro rata bonorũ, & lucrorum hæreditatis: an vero proportione hæreditatis dumtaxat? & concludit, non teneri nisi pro quota hæreditaria, quod cautè considerandum est, attenta d. l. 21. quæ hodie habetur in noua Recopilatione l. 5. tit. 6. lib. 5. & hic addenda sunt quæ scribo in 4. parte, quæstione 16.

QVÆST. LXII.

Quæ solennitates sunt necessariæ in donationibus, quas faciunt Reges titulo maioratus.

SVMMARIVM.

Gratia Principis an requirat scripturam, num. 1. & 4.
Dispensatio testibus & scripturis an probetur, num. 2.
Priuilegium Principis an debeat probari per scripturam. n. 3. 5. & 6.
Qualitas gratiæ & rescripti testibus an probetur, num. 7.
Definitio quæstionis. n. 8.
Priuilegium carẽs solennitatibus est inefficax, num. 9.
Signum an sit de substantia in scripturis, n. 10. & 11. & quid significet. n. 13.
Protocollum an fidem faciat. n. 12. & illi standum, est, cùm aliqua dissonantia in trãsumpto inuenitur. nu. 15.
Scriptura an probet, licet protocollum non reperiatur. n. 14. & qualiter. n. 18.
Registrum an requiratur in priuilegijs & alijs scripturis. n. 16.
Instrumentum carens indictione, Pontificatu, die, mense & anno, qualiter fidem faciat, si in

Contractus si ex aliqua causa sit inualidus, confessio super eo adiecta an sit efficax, numero 79.
Contractus principalis si nullus sit, an valeat executio vigore talis contractus facta, numero 80.
Sententia, quae nō valet in vim confessionis, an valeat in vim pacti, n.81.
Testamentum inualidum an possit testibus probari. n.82.
An sit idem locus, in quo celebratur cōtractus, & locus, in quo fit instrumentum cōtractus, ad solutionem gabellae n.83.
Mulier absque consensu propinquorum contrahere prohibita, si contrahat statuti forma non seruata, an confessio eius in instrumento adiecta approbet in eo gesta, numero 84. Authoris sententia, numero 85. & an possit talis mulier adesse iudicio, & aliquid confiteri, num. 86.
Vitiata scriptura contractus vitiatur, numero 87.
Instrumentum si annulletur ob gabellam non solutam, an annulletur obligatio in illo contenta, num. 88.
Instrumentum, cuius originale non inuenitur, sed reperitur insertum in priuilegio Principis quomodo fidem faciat, nu. 89. Authoris sententia, nu. 90. & 91.
Quae solennitates sint necessariae, vt tabellio possit dare scripturam tabellionis mortui, numero 92.
Protocollum carens signo & subscriptione tabellionis, an sit efficax, vt ex eo iudicis mandato instrumentum exhibeatur, n.93.
Protocollum vbi nullū est, sumptum ab eo etiā est nullum. n.94.
Quid probandum sit, quando negatur aliquem fuisse tabellionem n.95.
Negans testamentum, an possit se fundare ex fideicommisso ibi relicto, cum testamentum non erat solenne. n.66.
Falsitas in scripturis in quibus casibus praesumatur. n.97.
Instrumentum carens solennitatibus suspectū redditur. nu.98.
Diuerso modo est iudicandum circa fidem scripturarum ante annum 1503. & 1525. & post consectarum. n.99.

SExagesimo secundo inquirere oportet (quod non semel in iudicijs dubitatur), de licentijs antiquis datis per Reges ad constitutionem maioratuum, vel donationibus factis per Reges de quibusdam locis, vel fundis, aut alijs similibus rebus titulo maioratus, quas solennitates debeant habere ad hoc, vt de fide praedictarum donationum & facultatum nō dubitetur? Et antequam ad vlteriora progrediar sciendum est, quod gratia Principis regulariter† non exigit scripturam, vt patet ex text. iuncta gloss. in cap. si motu proprio, de praebend. in 6. & id tenent expresse Archidiaco. & Ioan. Andr. in nouella, in procemio sexti, verb. vniuersitatem, super verb. transmittimus, Bald. in l. humanum. C. de legibus, num. 6. fol. 39. & alij, vt per Felinum, Deciū, & Ripam numer. 48. in rubrica de constitu. vbi Augustin. Beroi. numer. 83. & illam opinionem tenet latius omnibus Alexander in consil. 107. numer. 12. cum alijs lib. 7. & probatur in Clemen. dudum. §. nos etenim, de sepultur. ibi: *Nos etenim vniuersa priuilegia, gratias, indulgentias, verbo, seu scripto, sub quacunque forma.* vbi glos. & est etiam text. in c. nostrae 25. quaest. 2. *Siue quae in scripto decreuimus, siue in nostra praesentia, videntur esse dispositam.* Notat Ripa respons. 10. numer. 10. idē Ripa respons. 20. num. 1. cum alijs, vbi eleganter loquitur: notat Cassan. in consuetudinib. Burgundiae, rubrica 1. §. 5. fol. 91. column. 1. numero 180. & hoc etiam probat l. 9. titulo 4. part. 5. ibi, *Emperador o Rey puede fazer donacion con carta, o sin carta, e valdra.* Tradit latè Rebuff. in cap. nulla, pagina 436. col. 2. de concessione praebend. tradit Ioann. Gutierrez consilio 9. numer. 6. Petrus Gambara de officio & potesta. legat. lib. 10. numero 500. pag. 326. Natta in consilio 402. numero 31. & in consil. 419. numer. 6. Et dispensatio † probatur testibus & scripturis, vt volunt Baldus in additio. ad Speculator, titu. de dispensatione, versic. sed nunquid superior; quem refert & sequitur Mascard. in tractatu de probatio. lib. 1. conclu. 523. nu. 1. fol. 316. post Gigantem in tractatu de pensionibus, quaest. 34. num. 14. & probatur in l. 41. Tauri, vbi hoc tradit Auenda. glos. 2. num. 1. cum sequentibus, fol. 542. Tiberius Decian. in practic. lib. 3. c. 35. num. 93. fol. 143. hoc tamen fallit secundum eundem Mascardum in Romana Curia, quia requiritur scriptura, † nec sufficiunt testes per regulam Cancellariae, vt per Paulum Borgensem in tractat. de irregularibus, titu. de probatione dispensationis, numer. 7. & per alios, quos citat, de quo per Felinum in consil. 6. numer. 2. licet contrarium quod licentia Principis requirat scripturam, teneat Auendanus in titul. *de las excepciones,* num. 4. vers. sed non putet, fol. 156. per regulam l. 1. C. de manda. Princip. licet in licentia alterius particularis aliud teneat ex Montal. in d. l. 41. Taur. in parte, *de la licēcia* Et quod capellania seu protonotariatus non probetur per testes, tradit Aegidi. a Bellame. decis. 432. 612. & 613. Cassan. in consuetu. Burg. tit. de iusticies & droict. §. 6. nume. 13. vers. aduertè; quos citat Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus libr. 1. conclu. 264. numer. 1. fol. 166. vbi ex eodem Bellamera decis. 433. &

& 611. tradit, quod in his quæ competunt ex solo priuilegio Principis, possessio nihil operatur. Et quòd priuilegium Principis necessario 3 † debeat probari per scripturam, tradunt Bald. in d. l. 1. C. de manda. Princip. Decius & Curcius in l. pactũ, quod bona fide. C. de pactis, Mascard. lib. 1. conclus. 845. num. 1. cum sequentib. fol. 157. Sed licet verum sit quòd ad substantiam gratiæ non requiratur scriptura, 4 † est tamen necessaria ad probationem, secundum Baldum in d. l. humanum; & in l. idẽ Vlpianus, in fine. ff. de excusation. tutor. & alios, quos refert Ripa in d. rubr. num. 51. cum alijs: & idem tenet Matthæus de Afflictis decisio. 253. num. 4. & decis. 361. serenissimus, num. 17. & decis. 398. & in constit. Neapolitan. lib. 3. rubr. 9. fol. 271. nu. 23. & probatur in l. sacri affatus. C. de diuersis rescript. & in l. probatorias. C. de diuersis officijs, lib. 12. & confirmat Gomezius in regulis Cancella. in regul. de non iudicando iuxta formam supplicatio. quæst. 1. pag. 279. & q. 11. pag. 297. & confirmat in hac materia maioratus Molina lib. 2. de primogenijs, c. 8. num. 8. fol. 28. ad quos addo Iacobum Puteum decisione 357. 5 part. 2. num. 7. vbi tradit, quòd priuilegium † non potest probari per testes nisi probata cõcessione, per textum & Abbatem in c. cum olim, de priuilegijs, & legi debent l. 6. 7. 8. & 9. tit. 18. part. 3. & quæ scribit Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate, glo. 6. vers. & exemptio. num. 37. vers. his tamen nõ obstantibus, 6 fol. 138. Potest † tamen probatio fieri in isto casu per alias circunstantias prægnantes, & verosimiles, vt probat decisio Rotæ in nouissi. 332. hodie decisio. 27. in tit. de rescript. num. 4. pag. 37. vbi legendus est additionator pro intellectu istius materię. ¶ Et qualitas gratiæ & rescripti, testibus † probari potest. c. 7 auditis, vbi Abb. in 2. notab. de restitut. in integr. Deci. in c. pastoralis, de rescript. confirmat Aymo de antiquit. tempor. part. 2. num. 35. fol. 174. Dominic. in c. duobus, num. 7. folio 26. de rescript. in 6. & vide eundem in procemio num. 1. fol. 3. Ripa in l. admonendi, numer. 23. ff. de iure iurando, & alij, quos citat Quintilianus Mandosius in regulis Cancellariæ, regula 27. numero. 3. folio 50. facit decisio Rotæ in nouis. 10. titul. de officio delegati, numero 6. pagina 92. in noua editione, & additio Iacobi Rebuffi in l. prohibitum, C. de iure fisci libr. 10. fol. 4. qui refert Baldũ in dict. l. humanum dicentem, quòd valet priuilegium Principis super quo non est confecta, si de illo aliter constet: & de materia plura scribit Rebuffus in lib. concordan. in rubric. de mandat. Apostolic. §. 1. pag. 490. cum sequentib. ad ista legendus.

Quo supposito in quæstione præhabita, omissis multis, quæ de iure ciuili circa hunc punctum congeri poterant, † habemus singularem l. 2. tit. 18. part. 3. quæ in specie ponit 8 requisita, quæ habere debẽt priuilegia Regis, in quibus Rex concedit aliquem fundum, vel aliud quicquam per priuilegium. Et inter alia plura requirit prædicta lex locum, diem, & æram, & alia huiusmodi. Dubium tamen est. necessarium, an si in aliquo priuilegio † deficiat signum Regis, vel locus, vel dies, an tale 9 priuilegium sit inefficax tanquam carens sollennitatibus necessarijs, quæ sunt introductæ ad euitandas falsitates, quæ in huiusmodi rebus cõfingi solent? Et an in contractibus requirantur duo, vel tres testes, vide latissimè Burgos de Paz in l. 3. Taurina, conclusion. 2. numer. 122. cum sequentibus, folio. 184. vsus autem modernus docet, tres testes esse necessarios in scripturis publicis. Et quidem de iure expeditum est, quòd si in scripturis deficiant aliquæ solennitates ex substantialibus, fides illis danda non est, vt plenè traditur in l. 1. C. de tabul. libro 10. & in cap. 1. de fide instrumentorum: & probatur in l. 54. & in l. 111. titu. 18. part. 3. & in alijs plerisq; locis. Vnde si in scriptura deficiat signum tabellionis, † est inualida. l. final. C. de assesso. glos. 10 in authent. de instrument. cautel. & fid. §. instrumenta. Bart. in procemio Digestorum, & Paulus de Castro in l. si is qui, num. 7. & in l. ad testium. §. si quis. ff. de testament. cum cõcordantibus, vt per Corneum in consil. 296. numer. 15. lib. 2. & in consil. 94. lib. 4. in consil. 226. numer. 3. lib. 3. & in consil. 94. num. 1. libro 1. & in consilio 70. nume. 2. libro 4. vbi dicit, hoc dicit esse necessarium tam in protocollis, quàm in alio instrumento. & Iaso in l. si stipulatus. §. Chrysogonus numer. 46. ff. de verborum obligationibus; & Purpuratus qui alios refert in l. admonendi, numer. 223. ff. de iure iurando: & idem Abbas vbi Felin. numero 13. dicit, hanc esse communem opinionem in cap. 1. de fide instrumentorum, quorum opinio hodie est confirmata per dict. l. 54. & l. 1. tit. 18. part. 3. ibi, *O firmado con signo antiguo que ayan acostumbrado en aquella sazon,* vbi hoc dicit & tenet seruari Gregor. Lop. in glos. in verb. *Su signo:* & per l. in Curijs Toleti anno Domini 1525. petitione 31. & in Curijs de Segouia petitione 86. quæ leges hodie habentur in noua Recopila. tit. 25. lib. 4. l. 12. & facit l. sequens 13. & videtur innuere pragmatica fol. 153. & in testamento probat l. 3. Taurina, hodie l. 2. tit. 4. *de los testamentos,* libro. 5. Recopilationis, ibi, *Mas el signo del escriuano,* vbi latè Burg. de Paz par. 2. num. 1085. fol. 316. & in nostra specie & materia quam tractamus. d. l. 2. ibi, *La rueda del signo.* Et hoc tenendũ est, † quamuis Episcop. Couarru. in practicis quęstionibus, c. 20. 11 numer. 5. dicat, communem esse opinionem; quòd

quòd signum non requiritur in scripturis, nisi de consuetudine, post Alexandrum, quem ipse non refert in rubr. ff. de noui operis, nu. 4. de quo legēdus est Ioseph. Mascard. in tracta. de probatio. lib. 2. conclu 530. fol. 208. & lib. 3. conclu. 1244. nu. 19. fol. 183. & ista, & aliæ similes solennitates requiruntur, vt traditur in prædictis locis: & per Couarru. in dict. cap. de quo tractat Burgos de Paz consil. 14. num. 6. Et an protocollum † fidem faciat, lege post antiquos Episcopum Sarmien. in l. Gallus. §. idem credendum, nume. 9. folio 82. ff. de liberis & posthumis: & in l. Sempronius Proculo, nume. 1. fol. 140. ff. de legat. 2. de quo legenda est dict. l. 12. tit. 25. & l. 13. & l. 9. tit. 19. part. 3. vbi Gregor. in gloss. 1. per totam, Alexand. in cons. 183. numer. 12. libr. 2. Couarruu. in pract. quæstionibus cap. 19. num. 2. & 3. Mascard. dicta conclus. 1244. numer. 1. cum sequentibus, Burgos de Paz consil. 14. num. 9. & consil. 20. nu. 4. & cons. 38. num. 3. notabiliter Bartholom. Bartazolus in in tractatu de clausulis, clausula 5. glossa 4. folio 43. Et an protocollum faciat fidem, si in fine non sit signatum, lege Oroscium in l. 1. §. si initium, numero 68. column. 774. ff. de edendo, Rolandum in consil. 44. num. 40. lib. 1. Burgos de Paz d. consil. 14. num. 76. nouissimè Azeued. in d. l. 52. tit. 25. num. 13. lib. 4. Recopilat. fol. 377. Menoch. de adipiscenda possessione, remed. 4. num. 743. pag. 115. & num. 736. & casu 187. nu. 21. & 26. Mascardus in tract. de probation. lib. 1. conclu. 140. num. 44. Et an quis teneatur exhibere protocollum, declarat eleganter Osascus decisione Pedemontan. 16. Et quòd signum tabellionis significet † actum esse perfectum & absolutum à partibus, tradit Menochius in tractatu de præsumptionibus, libro. 2. præsumptione 82. numero. 15. pagin. 419. Et de fide & authoritate protocolli plura notabilia scribit Menochius libr. 2. de arbitrar. iudic. Centuria 2. casu 187. num. 1. cum sequentibus, pagina 365. Simon de Pretis lib. 2. de interpretand. defunct. voluntate, interpretatione 1. dubitatione 2. solutione 2. numer. 44. cum sequentibus, fol. 117. Et quòd scriptura † probet, licet non reperiatur protocollum, voluit Episcop. Couarru. in dicto loco, Menochius in consilio 48. num. 4. Cephalus in cons. 520. num. 3. lib. 4. Celsus in consilio 104. nume. 1. & in consil. 108. numero 6. Parisius consilio 104. numer. 83. libr. 3. Auendaños in dictionario, in verb. *Registro*, fol. 202. col. 7. Felinus in cap. quoniam contrà, num. 7. & ibi Decius numer. 51. de probationibus, Paulus de Castro in cons. 125. dubitatur primo, num. 2. libro 2. licet aliqui hodie contrarium velint probare per l. 13. titulo 25. lib. 4. Recopilationis, quæ lex quomodocunque sit, est intelligenda in scripturis factis post publicationē illius legis, iuxta regulam l. iubemus. C. de testament. cum concordantibus, vt per gloss. & l. penultim. C. de decurion. lib. 10 Gregorius Lopez in l. 9. titu. 19. part. 3. gloss. 1. & Azeuedo in dict. l. 12. titu. 25. lib. 4. Recopilatio. num. 10. fol. 376. qui refert bonam. l. 114. in fine tit. 18. part. 3. Alexand. cons. 175. lib 5. Felin. in cap. penult. num. 3. de fide instrum. quos citat Simon de Pretis in loco citato, numero 67 Et quòd protocollo sit standum, & scripturæ matri, † si sit aliqua dissonantia, tradit Quintilianus Mandosius in regul. Cancella. regul. 15. quæst. 2. numer. 3. folio 74. ad quem addo Ripam in l. admonendi, nu. 149. ff de iure iurand. & eundem Mandosium regul. 27. quæstione 19. numer. 6. Pacianum in tractatu de probationibus lib. 1. cap. 64. numer. 65. folio 211. Menochium qui plura ei tat dicto casu 187. num. 21. Bartholom. Socin. in consil. 277. numer. 27. libr. 2. ad quos omnes addo Hippolytum singular. 466. quod in negotio magni valoris contigit. Et de fide registri plura scribit Iosephus Mascardus in tractatu de probationibus libro. 4. conclusione. 1261. numero 1. cum sequentibus, folio. 203.

Et quòd † registrum requiratur in priuilegijs, & alijs scripturis, probant l. 3. titulo. 19. part. 3. & l. 8. & 9. titulo 19. eadem partita. Et plura notabilia de istis, & de fide scripturarum, tradit Parisius in consilio 18. per totum, libro 2. Cephalus in consilio 238. numero 1. cum sequentibus, libro 2. ¶ Et qualiter instrumentum per tabellionem datum carens indictione, & Pontificatu, die, mense, & anno, valeat & faciat fidem, si prædicta in matrice reperiantur, † resoluit Lancellotus in tractatu de attentatis, part. 2. cap. 200. de attentatis, post inhibitionem, ampliatione 27. pagina 382. Et quomodo probetur instrumentum, † quod nōn reperitur in protocollis, lege Nicolaum Boerium decisione 36. numero 1. 2. & 3. Et quod protocollum sit primum originale, probatur in authen tic. de tabellion. §. illud notat, decisio Pedemont. 16. num. 4. Alexan. in cons. 105. lib. 2. Couarru. d. c. 19. num. 1.

Dubiū tamen est, an hæc solennitas & aliæ similes possint remitti consuetudine, & scripturæ absq; illis sint validæ. Et sanè si virtutes, & vim consuetudinis sequi debemus, in omnibus, & per omnia magna est authoritatis, iura sunt ad hoc plura vulgaria, quæ recensere laboriosum esset opus, potius quā subtile, præcipuè tex. in l. si de interpretatione. l. cum de consuetudine. l. minimè. ff. de legib. l. 6. tit. 3. part. 1. ibi, *E aun a fuerça de ley*. l. 7. eod. tit. vi detur, quòd sicut per legem solennitas scripturarum remitti potest, ita per consuetudinē,

Et

Et vt quo breuius possim me expediam, pro hac sententia quòd consuetudo possit remittere solennitates scripturarum, † est casus expressus in cap. cum dilectus de fide instrumẽtorum, ibi: *Quòd consuetudo illius patriæ obtinet approbata, quod instrumentum illius Regis credatur*, vbi glos. & Doctores ad hoc notant illum textum, & eo deducitur, quòd consuetudo dat fidem instrumento, quod aliàs de iure non habebat, & ideò dicunt ibi Innoc. & Hostiens. & Abb. num. 6. quòd valet consuetudo, vt instrumẽto credatur sine testiũ subscriptione. Et per illum textum dixit Abb. in cons. 68. quanquam super vacatione, lib. 2. nu. 2. quòd scriptura tabellionis † facit fidẽ, quando est à cõsuetudine, vel statuto approbata, & idem Ancharran. in cons. 44. & hanc sententiam in varijs casibus & exemplis tenent, & sequuntur Barthol. Socin. in cons. 86. lib. 1. & cons. 87. num. 16. eodem lib. & in cons. 277. præmissa consultatio. num. 4. lib. 2. Roman. cons. 204. pro discutienda veritate, Alexand. in cons. 170. nu. 1. lib. 7. & cons. 164. num. 2. lib. 4. Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius in verbo in eodem testamento, fol. 204. in 5. numer. 4. de testament. & Petr. Rebuf. tomo 3. ad constitutio. Regias, tit. de vsu & consuetudi. in præfatione, num. 76. vbi latè de hoc agit, & Rochus de Curte in c. final. de consuetud. num. 21. fol. 25. & in glo. in verbo rationabilis, fol. 36. num. 34. Petrus de Raneua in titul. de consuetudinib. in sectione 4. num. 78. fol. 148. & plures citat Burgos de Paz d. cons. 14. num. 4. Mencha. lib. 2. controuersia. cap. 18. num. 6. vbi tradit idem esse in conuentione partium, quòd stetur scripturæ priuatæ, facit d. l. 1. titul. 18. vnde eueoit, quòd licet in instrumentis sit ponendum nomẽ Imperatorijs, vel Regis illius loci, vt probatur in authenti. vt proponatur nomen Imperatoris, & in hac specie in d. l. 2. quod latè notatur in d. cap. 1. & per Bartholom. Socin. in d. cons. 86. lib. 1. hæc solennitas † consuetudine remittitur, secundum Bart. in l. 1. §. si initium, num. 7. ff. de edend. Angel. in cons. 118. Felin. in d. cap. 1. num. 5. & Decium nu. 8. qui citant Abbat. in cons. 53. in prædicta causa lib. 2. & ideò dicit Ioannes Andreas in additio. ad Speculator. §. compendiosè, vers. sed nunquid, quòd consuetudo ex causa vtilitatis, vel necessitatis potest inualidare probationem inualidam, notat Bart. in l. si seruus communis ipsi. ff. de stipula. seruorum, & alij quos refert Felinus in cap. 2. numer. 9. de probationib. Et consuetudo facit quòd † credatur scripturæ priuatæ, cui aliàs de iure credi non debebat, secundum Innocentium in cap. cum P. tabellio. de fide instrument. Decium in cons. 618. Imol. & alios in cap. 2. eodem titul. vbi Anton. dicit, hoc procedere extra territorium, vbi viget talis consuetudo, quod infra latius tractabitur, notat Iaso in l. admonendi in repetitione num. 95. ff. de iure iurando, vers. quartus casus fol. 102. & in l. si non speciali, num. 3. C. de testament. vbi est bonus casus ad probationẽ nostræ conclusionis, nam textus inquit: *Si non speciali priuilegio patriæ tuæ iuris solennitas est relaxata, & testes non in conspectu testatoris*, & tradit in notabili casu Cæsar Lambertinus in tractatu de iure patronatus, lib. 2. part. 2. art. 7. 10. quæst. principali, numer. 20. quem citat Ioseph. Mascardus in tract. de probationibus conclusione 1217. num. 9. fol. 145. lib. 3. & prius lib. 1. conclus. 4. nu. 20. fol. 32. vbi plura de fide scripturarum scribit, & de imbreuiatura notarij. Et facit l. rem non nouam. C. de iud. vbi glos. Bald. & Iaso. num. 4. dicunt, quòd id, quod à lege cauetur, si non est consuetudine receptum, si omittatur, † non viciat actum, & varia & infinita singularia de vi & effectu consuetudinis quantum operetur in danda fide scripturis, & in alijs rebus, tradit latissimè doctissimus Anton. Gabriel lib. 6. communium opinionum titul. de consuetudine, conclus. 1. nu. 1. cum sequentib. pag. 365. Et consuetudo est sufficiens, quòd aliquod sigillum, quod autheuticum non erat, fit authenticum, vt notat Petrus Rebuf. tom. 1. ad constitutio. Regias, titul. de liter. obligator. arti. 5. glo. 7. num. 3. pag. 65. citat text. in d. c. cum dilectus, glos. Barba. & alios in Clemen. causam de probatio. & num. 8. dat consilium habenti instrumentum, quod est authẽticum secundum consuetudinem loci, in quo confectum est, quòd petat à iudice, vt videat instrumentum, & declaret, quòd est authenticum secundum consuetudinem illius loci, vbi confectum est. Quare etiam inquit Bald. in l. 1. col. 2. in vers. sed hic quæro. C. ad Velleia. quòd per consuetudinem receditur à maiori solennitate, †, & minor solennitas subrogatur loco maioris, & dicitur consuetudo notoria ex inspectione omnium publicorum instrumentorum, & non est necessaria alia probatio, citat text. in d. authent. de instrumentorum cautela, & fide. §. oportet, notat Angel. in l. vetustissimam. C. de iur. dominij impetrand. & alij, quos citat Aymo. in cons. 134. num. 9.

Ex quibus omnibus est vera & textualis conclusio, quod consuetudo potest diminuere de solennitatibus, quæ requiruntur in confectione instrumentorum. Et ideò memor sum, quòd in hac regali Cancellaria in quodam negotio magnæ qualitatis fuit data fides cuidam instrumento venditionis multum antiquo, † in quo duo tabelliones erant subscripti in scriptura, nec aliquos habebat testes, sed ipsi tabelliones signauerunt scripturam,

turam, & fuerũt testes: fuit autem data fides, quia productæ fuerunt aliæ scripturæ illius temporis, & loci, in quo facta fuit scriptura venditionis. Ex quibus apparuit, quòd eandem solennitatem habebant, & licet in hoc fuit magna alteratio, adhuc fuit illi scripturæ data fides, & pars obtinuit rem, quam petebat per sententiam reuisionis, cũ haberet negotium desperatum propter l.54.tit.18.par.3. Et hoc vltimum comprobatur ex consuetudine Galliæ, vbi si duo tabelliones conficiant instrumentum valet, & habet maius robur, quàm si habeat testes, vt testatur Tiraquellus lib.1.de retractu.§.8.glo.9.num.35. & 36.pag.464. & his etiam addo Baldum in cons.92.num.15.lib.3.& mirabilem doctrinam Cini inter consilia Baldi post consilium 400.super primo puncto, col.1.lib.4.volentem, quòd instrumentum minus solenne pro-

26 bat, † quando secundum illius tenorem fuit obseruatum, & idem voluit Bald.cons.402. quæritur, an per solam diffamationem in fine lib.5. Iaso cons.161.colu.4.in princip.lib.2. Aymo. cons.277. num.2. quod in praxi ad plura est necessarium, ad quos addo quæ scribit Alexand.cons.179.num.5.& cons.219.num.7.& 18.libr.6. Messiam super l.Toleti fundamento 1. ad 3.partis responsum, num.4.fol.171. Et hæc fuerunt magnæ considerationis in grandi negotio super successione cuiusdam maioratus. ¶ In hoc autem articulo scire debemus, quod ex pluribus instrumentis, in quibus non reperitur apposita aliqua so-

27 lennitas, † non probatur consuetudo, quòd instrumenta possint confici absquè tali solennitate, nisi probetur, quòd talibus instrumentis fides data fuit, & euenerit in notitiam maioris partis notariorum, & populi, secundum Abbatem in cons.53.col.4. in fine, lib.2. refert & declarat Aymo in tractat.de antiqui. tempor.4.part.num.184.fol.315.

Attendendum tamen est, quòd quæ dicta sunt procedunt, modo ex solennitatibus, quę

28 deficiunt in instrumento, † non detur occasio fabricandi falsitatem: nam omnes solennitates, quæ per leges requisitæ sunt in confectione instrumentorum, sunt introductæ ad euitandas falsitates, quæ facilè in scripturis publicis, quæ non sunt confectæ cum magna cautela, confingi possunt. Decet igitur, vt his falsitatibus locus non detur, & quòd ex consuetudine non omittatur in scripturis solennitas, quæ det causam fabricandi falsitatem, & ideò si omittatur testes, vel tabellionis subscriptio, vel aliud simile de substantia, talis cõsuetudo non valeret, quod ipsa ratio dictat. Et ad id est Bald. doctrina in l.1.col.4.num.13.C.de confessis. vbi dicit, quòd non valet

29 † consuetudo, quòd credatur omni scripturæ mercatorum, quia ex hoc daretur materia fabricandi falsum, argumento cap.2.de consuetudin.& in l.conuenire.ff.de pact.dotalib.& idem tenet Abbas in cap. bonæ in 2.col.vlti. de postula. prælator.& alij, vt per Felinum in cap. 2.numer. 8.de probatio. Alexand.in cons.3.in causa & lite inter Abraham. lib.2. vbi gl.Paris.in addition.& notat Rochus de Curte in d.cap.vlti.de consuetudine, & tex. fol.19.num.27.Aymo cons. 137. num.1.& ideò non valet consuetudo, vt credatur testibus, qui malam rationem in suis testimonijs dicunt, secundùm Ioannem Andream, Hostiẽsem, Abbatem, & alios in rubrica de appellatio.Iaso in l.de quibus, nu.67. ff. de legibus, & in l.cum hi.§.vltimo igitur, num.7. ff. de transactio.latè Dec.in d.cap.dilecti in princ. num.18.fol.273.de appellatio.vbi plura in confirmationem huius conclusionis & præcedentis adducit, & idem Decius in cons.37. num.7. Menochius dè arbitrar. iudic. lib.1. quæst.25.num.5.pag.35.& consuetudo non

30 potest facere, † vt non sit necessè quod in scripturis dies apponatur, & tenet decisio Rotæ in antiquioribus in ordine.7.fol. mihi 140.quam decisionem vitiose retulit Felinus in d.c.1.de fide instrumentorum, num.6.& Decius qui hanc opinionem tenet in cap.1. num.11.de appella.

31 Quòd autem de iure sit omnino necessaria appositio diei in instrumento publico, † probatur in d.authentic. & in l.optimam.C. de contrah.& committend.stipula. & in d.l. 54.& in l.2.& 114. eodem titul. & parti. & pragm.fol.66.hodie l.13.titul.25.lib.4.Recopil.de quo per Albericum in d.l.1.§.si initium, numer.3.& Hippoly.singular.235.Et

32 quid sit in scriptura priuata, † vide textum in l.cum tabernam.§.vltimo.ff.de pignor & Bart.in l.1.num.7.ff.de iustitia & iure, & in d.§.vltim.Purpurat.in l.lecta.num.7.ff.si certum petatur, Alexand.in cons.228.num.11. libr. 2.vbi magis communiter concluditur,

33 quòd in scriptura priuata † non requiritur dies, & est communis opinio secundum Alexand.in cons.70.num.6.lib. 1.de qua materia plura scribit Tiraquellus lib.2.de retractu §.1.glos.7.num.49. Et certè ex non apposito die magna potest oriri occasio fabricandæ falsitatis in scripturis, vt apertè patet.

34 Præterea, locus requiritur in scripturis † pro forma, vt constat ex d.l.partit.54.& l.2. præallegatis, & traditur per Ancharranum in cap.1.nu.12.de iudi.Angel. in cons.220. num.1.Corne.in cõs.60.num.4.& in cons. 216.lib.4.Ioan.de Platea in l.1.C.de apoch. public.Parisi.consi.28.num.10.lib.2.Matieço in l.2.titul.4.lib.5. Recopilationis. glo.7. num.8.fol.106.Nicol.Boer. decisione 33.& ista quæst.num.27.qui plura refert, facit d.l. 13.tit.25.lib.4.Recopil. vbi Azeued.nu.18.

fol.

fol.379.Menochius in tractatu de præsumptionibus, lib.2.presumptione 84. num.r. cum sequentibus,pag.221.Et adeò est locus necessarius,quòd consuetudo † in cõtrarium non valet, & est iniqua,secundum decisionem Rotæ supra citatam, & Decium in d.c. 1.num.9.& Romanum.in l.in illa,colu.10.ff. de verborum obligatio. & in l.de pupillo.§. qui nuntiat. ff. de nouis operis, Bonifacium de Vitali.in proœmio Clement.col.fin.Stephan.Bertrand.in cons.230. quædam asserta.lib.2.& in cons.275.lib.3.col.4. qui etiam sequitur glos.Parisien.in additio.ad Decium in d.c.1.in additione quæ incipit, non valet. Roland.in cons.38.num.8.lib.1. Ex quibus apparet,quòd hæc est magis communis opinio,quamuis illam improbet Barba.in rubrica de fide instrumen.num.69.& de illa dubitauerint Felinus in d.c.1. col.2.& Alexand. in d.§.qui nuntiat.quos refert dictus Episco. in prællega,c.20.num.5.& tradit Bertazol. in tract.clausularum,clausula 2.glos.1.num. 4.& 5.fol.15.Et quod instrumentum debeat 85 continere non solum locum in genere,† sed etiam in specie,tradit Cagnolus in l.si librarius.ff.de regul.iuris,num.82.pag.191.qui allegat Doctores in d.c.1.Angel. in cons.120. Francum in cap.sane de re iudicat.in 6.& alios authores.Et quòd locus loci sit necessarius in instrumento,voluit Bartol. in l.de pupillo.§.qui nuntiat. ff. de noui operis,& est cõmunis opinio secundum Nattam in cons. 329.num.1.

37 Ex quibus redditur † dubitabilis quædam sententia Gregorij Lopez in d.l.2.titul.18. part.3.in glos.in verb. *El lugar*, vbi contra verba expressa illius legis, & l.4.& 114.eodem titul.quæ requirit in priuilegijs Regijs expressionem loci, dicit, quòd illud procedit in scripturis factis à Principe, quia sufficit quòd sint sigillatæ, ad quod adducit d.l. 114. in illis verbis: *Otro si dezimos,que todo priuilegio,o carta de Rey que fuesse hecha en la manera de comò las vsauan en vida de aquel Rey,quien faze hi mencion en ella, maguer no sea sellada,deue ser creyda en juyzio,porque fallamos que algunos Reyes fueron,que no vsauã sellar sus cartas,mas fazian en ellas sus signos*, & ita est intelligenda l.3.titul.18.par.3.cum his quæ ibi scribit Gregor. Lopez l.44 eodem titul.in illis verbis: *Otro si dezimos,que si el priuilegio desacordasse del curso,e de la manera que acostumbrauan hazer los otros priuilegios que solia dar aquel Rey mismo, que nò deue ser creydo.* Et faciunt verba antecedentia prædictæ legis,vbi idem Gregor.Lopez in glos.in verb. *El dia*,se firmat in sententia, quam tenuerat in d.l.2.in quantum dixit,locum non esse de substantia in priuilegijs Regijs,& adducit in d.l.2.quòd reperiũtur multa priuilegia data tẽpore Regis Ioannis,absquè expressione loci, quod verum est,& ego vidi multa priuilegia data tempore dicti Regis Ioannis,absquè loci expressione.Hæc ergo sententia Gregorij Lopez non paucam 38 † dubitationem habet propter d.l.2.quæ est apertissima,& durum est respõdere ad illam, & ad d.l.4.quæ hoc in specie requirunt. Ad illud autem de domino Rege Ioanne,cum ille tanquam Rex supremus potuisset derogare leges requirentes expressionem loci tam in priuilegijs,quàm in alijs scripturis, tacitè videbatur illas derogare, permittendo,quòd nõ apponeretur locus in suis priuilegijs.¶Et 39 Princeps potest facère † quod credatur probationibus, quæ aliàs de iure communi non faciunt fidem,vt probat Socinus in cons.28. colu.vltim.in fine lib.1.Menochius de arbitrar.iudic.quæst.25.num.2. pag.34. lib.1.& super hoc maturius est cogitandum, quia magna est authoritas Gregor. Lopez in interpretatione legum partitarum. ¶Sed an requi 40 ratur locus loci in scripturis, † notat Baldus in cons.55.lib.2.Petrus de Ferrara in practica in parte forma productio instrumẽtorum in verbo exhibens, & producens,numer.9. pag.162.Alberic.in l.optimam,num.4.C.de contrahend.emption[illegible]olentes, id necessarium esse,Alexand.num.4.& Iaso num.3.in l.de pupillo.§.qui nuntiat. ff.de noui operis nuntia.Nicol.Bocr. quæst.33.num. 37.& alij plures, quos citat Menochius in tractatu de præsumptio.lib.2. præsumptio. 84.num. 2.pag.221. & tradit idem Menochius cons. 288. numer.5.libr.3. vbi plura de materia scribit.

Præterea ad hoc,vt consuetudo reddat efficaces scripturas,in quibus deficiunt aliqua de 41 solennitatibus iuris,† requiruntur duo.Primũ,quòd sit immemorialis.Secundum,quòd sit inducta ex tacito Principis consensu, vt tenet Abb.in cons.53.lib.2.& primum,quòd requiratur consuetudo immemorialis,disputant Bart.in d. rubrica de fide instrumentorum,num.43.& Episcop.Couarr. in d.c.20. vbi concludit,quod sufficiunt anni quadraginta.Quod dictum ego verum existimo,mo 42 do concurrat in tali consuetudine † scientia Principis,quod expressè probatur in l.3. cũ sequentibus titul.2.par.ibi: *Con plazer en cuyo poder son*, vbi hoc aduertit Gregor.Lopez in glos.in verbo, *Consintiendolo*, & in glos.in verbo, *Contra los derechos*,& idem probatur in l.5.eodem titul.ibi: *Sabiendo el señor de la tierra*,quæ leges apertè docent,quòd in hoc regno non potest induci consuetudo contra legem absquè licentia Regis nostri. Et ideò in Francia est ordinatio regia, quòd omnes consuetudines scribantur in quodam libro,& ad Principem deferantur, vt eas perspicere facias

faciat per consiliarios magni consilij, & consuetudines rationabiles approbet, & irrationabiles ex libro deleat, vt affirmat Petrus Rebuffus tomo 2. ad constitutio. Regias, artic. 2. glo. 17. pag. 39. & pro hac sententia facit l. 1. Tauri, in illis verbis: *E no fueren contrarias*, cum alijs verbis præcedentibus, & sequentibus, vbi in substantia cauetur, quòd forus legum & forus municipalis 43 † non debent seruari in his, quæ sunt cõtraria legibus Regni, quãuis in vsu sint recepti, vt latius in d. l. cauetur & licet valeat 44 † consuetudo quòd feuda diuidantur, secund. Oldrald. consi. 237. prolatis, & discussis, Hostiens. & Gardinal. in c. licet de voto id procedit, 45 † si talis consuetudo sit seruata sciente, & consentiente superiore, secundum Oldrald. vbi supra, & Ioan. Andre. in additio. ad Speculat. in tit. de feud. col. pen. & alios, quos referunt Alexand. in cons. 6. visa inuestitura feudi, & Tiraquel. in d. tracta. de primogenitura quæst. 4. num. 39. pag. 88. vbi addit, quòd huiusmodi sciẽtia 46 † non præsumitur in Principe, licet benè præsumeretur in particulari in terris suis, iuxta doctrinã Bartol. in tract. ad reprimendam in verb. non obstantibus in fine, & notat etiam Tiraquell. quòd id procedit, dummodo fuerit obtẽtum in cõtradictorio iudicio, & hoc est tenendũ. Quamuis Auenda. lib. 1. de exequend. mãdat. regijs. c. 8. num. 3. teneat, quòd in introducenda consuetudine hodie non requiratur scientia Regis, modo sit rationabilis per l. 11. titul. 1. lib. 7. ordinamenti, quæ lex apertè loquitur in consuetudidibus præteritis, & cum non corrigat dictas leges partitæ, nec sit præsumenda illarum correctio dum id clarè non exprimitur, maximè stante d. l. 1. Taurina, correctæ non censentur: & ideò idem Auenda. melius sentiens in d. lib. c. 19. num. 3. contrarium apertè tenuit eius, quod tenuerat in d. c. 8. Et istam sententiam (quòd de iure regio 47 † sit necessaria scientia Principis ad inducendam consuetudinem, quamuis de iure ciuili aliud sit) tenet Menchac. lib. 1. controuersia. cap. 3. numero 3. folio 9. & de hoc etiam tractaui in 4. part. quæstione. 20. Et ex hoc etiam conuincitur opinio illorum, qui dicunt, 48 quòd ad substantiam consuetudinis † non requiritur quod sit inducta sciente, & patiente Principe de quo per Barbat. in c. vlt. col. 26. de consuetudinibus, & Corneum cons. 255. ex quo statutum lib. 4. vbi dicunt, quòd est hæc communis opinio, quos refert Rochus de Curte in d. c. vlt. sectio. 4 num. 24. fol. 54. Et hæc vltima opinio procedere potest in 49 consuetudine † immemoriali, in qua non est necessaria scientia Principis, l. hoc iure. §. ductus aquæ. ff. de aqua quotidian. & æstiua. c. super quibusdam. §. prætereà de verborum significatione. Bart. & Imol. in l. si publicanus. §. vltim. ff. de publica. Ioann. Lopez in repetitione. c. de donatio. inter virum & vxorem, col. 205. Gregor. Lopez in d. l. 3. in glo. in verbo, *Consintiendolo*, in fine, Auendañ. in d. tractat. de exequend. mandat. Regijs, cap. 1. numer. 22. & est communis opinio secundùm Balbum in tractatu de præscriptio. part. 5. 5. partis principalis, numer. 32. quæst. 3. numer. 4. pagin. 472. & Otaloram de nobilitat. c. 7. numer. 21. fol. 47. notat Decius cons. 85. numer. 2. Alexand. cons. 6. viso testamento, lib. 1. & Ægidius Bossius qui hoc notabiliter tradit in practica criminal. titul. de regalijs, numero 21. pagin. 673. Rebuffus in tractatu de nomination. quæst. 12. num. 39. cum alijs, pag. 179. quibus addo Tiraquellum in tractatu de nobilitate, c. 14. numer. 2. cum sequentibus, vbi ex hoc disputat quęstionem an in præscribenda nobilitate requiratur sciẽtia superioris? & Episcopus Couarru. in regula possessor. de regulis iuris in 6. fol. 26. & folio 34. colu. 1. & folio 9. nouissimè Azeuedo in l. 1. titu. 15. *De las prescripciones*. lib. 2. Recopilation. numer. 15. folio 209. & faciunt scripta per eundem Balbum in dicto tractatu de præscrip. in 4. part. 2. part. quæst. 1. numero 14. pagina 26. Rebuff. in cap. cum Ecclesia Sutrina. in gloss. in verbo trium Episcoporum, versic. secundo limita. pagina 395. colum. 2. Ioann. Gratian. Falcon. regu. 369. nu. 3. & istam conclusionem tenent alij plures, quos retuli in d. 4. p. q. 20.

Attendendum etiam est in hac materia, quòd scriptura maioratus, quæ habet sua solennia, secundum leges, & consuetudines Hispaniæ, 50 † vbiquè facit ius, & fidem, licet loco in quo exhibetur aliæ solennitates requirantur, secundum Ioannem Fabrum in l. 1. col. 9. num. 22. versi. sed quid si non debetur. C. de Summa Trinitate & fide catholica, vbi dicit, quòd si in hoc loco scriptura sit authentica, licet in alio loco in quo exequitur non sit authentica, debet executioni mandari, quia est inspicienda consuetudo loci, in quo confecta est, l. si fundus. ff. de euictione. & idem tenet Petrus Rebuffus tom. 1. ad constitution. regias, titul. de liter. obligator. artic. 1. gloss. 9. pag. 66. & plures citat Ioseph. Mascardus in tract. de probationib. conclusione 975. numer. 2. lib. 2. folio 251. Anton. Gabriel libr. 6. communium opinionum, titul. de consuetudine, conclusione 2. numer. 1. cum sequentibus, pag. 367. Martin. Laudens. in tractatu de legitimatione. 8. volumine tractatuum, numero 17. folio 92. Hieronym. Gabriel in consil. 169. numero 69. & tradit Rodericus Suarez in l. post rem iudicatam. ff. de re iudicata, in versicul. circa iudicem, numero 14. & numero 24. pagina 353. & Rebuffus in prædicto titulo de liter.

literis obligatorijs, artic. 3. glos. 7. num. 6. & 7. pag. 113. pro qua opinione est l. vltim. tit. 14. part. 3. ibi: *E porende dezimos y mãdamos, que toda ley deste nuestro libro que alguno alegare ante el juzgador para prouar y aueriguar su intencion, que si por aquella ley se prueua lo que dize, que vala, e se cumpla: è si por auentura alegasse ley, ò fuero de otra tierra, que fuesse fuera de nuestro señorio: mãdamos que en nuestra tierra no aya fuerça de prueua, fueras ende en contiendas que fuessen entre omes de aquella tierra sobre pleyto, ò postura que ouiessen hecho en ella en razon de alguna cosa mueble, ò rayz de aquel lugar, ca entonces maguer estos estr años contendiessen sobre aquellas cosas ante el Juez de nuestro señorio, bien pueden recebir la prueua, ò la ley, ò el fuero de aquella tierra que alegaren ante el.* Cuius legis verba ea ratione inter alias retuli, quia sunt contra quandam 51 † opinionem Ioannis Andreæ in additio. ad Speculator. tit. de instrumen. editione. §. nũc dicendum in additione magna in versi. sextum est, temporis obseruatio, vbi dicit, quòd licet consuetudo faciat authenticam scripturam, quæ aliàs de iure non erat, iuxta d. cap. cum dilectus, & d. l. 114. & 44. id non procedit ad hoc, vt faciat fidem extra territorium vbi illa viget consuetudo, & idem tenent Baldus, & Felin. num. 35. in d. cap. cum dilectus, notat Alexander in cons. 138. num. 5. lib. 1. & idem Bald. in l. exemplo, col. 1. C. de probatio. vbi hoc limitant, nisi extra territorium verteretur inter homines illius loci quæstio; quod cauetur in d. l. partitæ, & idem Felin. in cap. 2. num. 8. de probatio. glos. Paris. in consuetudinib. Parisien. titul. 1. §. 5. numer. 25. fol. 77.

Hæc igitur sententia Ioannis Andreæ est 52 † expressa contra d. l. partitæ, & de iure ciuili de illa etiam dubitari potest: nam cum con- 53 suetudo & lex pluribus pro maiori parte † æquiparentur d. l. diuturna. ff. de legibus, l. 6. & 7. tit. 2. par. 1. cum concordantibus, & con- 54 tractus debeant fieri † iuxta leges cuiusquè loci, & vbiquè faciant fidem, l. si fundus. ff. de euictio. & tota scribentium schola in l. 1. C. de Summa Trinitate, & fide catholica, sequitur quòd idem dicendum est in scriptura confecta, secundum cuiusquè loci consuetudinem, & Mascardus vbi supra citat Ioannem Andream pro ista opinione, & pro hoc facit dictum Antonij in d. cap. 2. de fide instrument. quem supra retuli, & expressa l. si non speciali superius citata, & vna & eadem res non debet diuerso iure censeri, l. eum qui ædes. ff. de vsucapio. cum concordan. ¶ Et in 55 testamento seruari † debent solennitates illius loci, in quo confectum est, vt latè post antiquos tradit Tellius in l. 3. Tauri par. 2. nu 1. in princip. fol. 10. & latius in eadem l. 3. Burg. de Paz part. 1. nu. 587. fol. 246. Et his etiam iunge Rochum de Curte in d. cap. vlt. de consuetud. section. 9. nu. 8. fol. 111. & nu. 46 fol. 120. Et de illa doctrina Ioan. Andreæ dubitat non sine ratione glos. Paris. in additio. ad Alexand. cons. 16. lib. 5. in additione, quę incipit extra, vbi dicit, quòd scriptura ex archiuo deducta † probat vbiquè in vim iu- 56 ris communis, dummodo sit archiuum publicum, & legitima authoritate constitutum, in quo non reponuntur nisi scripturæ authenticæ, & non agatur de commodo eorum, quorum est archiuum, & idem tenet cõtra communem in d. §. 5. num. 29. & de fide archiui publici scribit etiam nouissimè Ioseph. Mascardus in tract. de probation. lib. 1. conclus. 399. nu. 2. fol. 244. ¶ Et hæc etiam seruiunt pro determinatione quæstionis, quam tractat Rebuf. tom. 2. ad constitutio. Regias tit. de liter. requisit. pag. 101. num. 26. an iudex requisitus in exequẽdo literas requisitorias, † seruare teneatur statuta, & consuetudines 57 proprij iudicis, aut requirentis, Gregor. Lopez in l. 1. tit. 18. part. 3. glos. 1. Et quòd in executionibus inspici † debeat cuiusquè loci 58 consuetudo, traditur per Parladorum lib. 2. rerum quotidianarum, cap. fin. 5. part. §. 16. num. 4. pag. 392. & tradit idem §. 11. nu. 14. pagin. 201. post Antonium Gomez in l. 64. Tauri, num. 8. Palacium Rubeum in rubric. de donatio. inter virum & vxor. in princip. num. 23. pag. 8. Gregor. Lopez in l. 8. titul. 18. part. 3. glos. final. Didac. Perez in l. 4. tit. 8. lib. 3. ordinamen. Bald. in l. 1. quęst. 4. C. ne filius pro patre, quos Parladorus citat, ad quę addo Rolandum in cons. 48. num. 8. lib. 3. Tiber. Decian. cons. 109. num. 41. lib. 2. & quòd debitor † cogi possit ad faciendam scriptu- 59 ram secundum consuetudinem patrię tradũt Speculator de instrumentorum editione. §. postquam versi. quid si solui, & alij quos citat Rebuffus tom. 2. ad constitutiones, titul. de famulorum salarijs, glos. 5. pag. 240. Et ad dictam legem partitæ etiam addo, quòd si homines alicuius professionis habent aliquod statutum deuians à iure communi, secũdum illud † iudicabitur, nedum si agant coram suo 60 iudice; sed etiam coram alio si inter ipsos litigent, secundum Abbatem in cap. quod clericis, num. 37. de iure competenti, quem citat Felinus in cap. cum omnes, num. 36. de constitutio. Sed an huiusmodi solennitates ex antiquitate præsumantur, si de illis in licentia, concessione, & priuilegio Principis non appareat, † decide ex notatis, scriptis, & relatis 61 in 45. q. supra eadem.

In hac etiam materia libuit inserere conclusionem singularem, quam habui in facto in quodam statu, quæ est, quòd si quis produxit in iudicio aliquam scripturam minus solen-

62 solennem, ob quam tamen obtinuit,† non potest amplius reprobare talem scripturam, vt per regulam l. non dubium. C. de leg. volunt Bald. in conf. 400. super primo, colu. 2. lib. 4. Anchar. in conf. 24. col. 2. Parif. in conf. 68. nu. 20. lib. 3. Aymo Craue. in conf. 505. nu. 4. & in cõf. 274. nu. 7. & 8. Alciat. in conf. 574. nu. 3. tradit Carol. Ruin. in conf. 25. num. 2. lib. 1. & plura exempla ad propositum istius conclusionis scribit Iaso in l. 1. §. editiones, num. 13. cum sequentibus, ff. de edendo, & in l. 1. in princ. nu. 8. cum sequẽtib. ff. quod quisque iuris, vbi refert inter alia doctrinã Bald. in l. si quis testibus, col. 1. C. de testib. dicentem, quod si qius produxit scripturam factã manu tabellionis, qui tunc erat monachus, non potest posteà aliquid allegare contra alia instrumẽta eiusdem tabellionis. Et confirmat prædicta Robert. Marant. in speculo aureo, p. 6. vers. decimus actus, nu. 20. fol. 209.

Prædicta confirmantur per doctrinã Ioan. Andr. in c. cum in positionibus de iure iurãd. in 6. vbi tradit, quòd confessio eorum, quę in
63 rescripro cõtinẽtur, † præiudicat in alio iudicio, etiamsi reprobatũ sit per reum istud rescriptum tanquam subreptitium, & ibi Franc. nu. 9. & alij, quos citat Capiti. decis. 71. nu. 5. cum seq. Et prædictam resolutionem in quadam lite maioratus voluit Cels. in conf. 120. nu. 35. & Burg. de Paz non relato Celso, in conf 14. nu. 43. qui prædicta non referunt, licet contra prędicta faciat singularis doctrina Bald. in l. alia, col. 2. C. de his, quibus vt indig.
64 vbi vult, quòd si quis† confitetur testamentũ factũ, & illud producit, & posteà appareat in iudicio illud testamentũnon esse solenne, sua confessio tacita & expressa non nocet sibi, quam doctrinam refert & cõmendat Matth. de Affli. decis. 25. nu. 5. Sim. de Præt. lib. 2. de interpretand. defunct. volunt. interpretat. 1. nu. 57. fol. 522. & lib. 5. dubitatio. 14. nu. 81.
65 fol. 541. in quo potest adhiberi distinctio,† quòd si quis produxit scripturã minus solennem, & non obtinuit cum ea, poterit posteà reprobare talem scripturam: si vero obtinuit in iudicio, nõ potest posteà dicere, scripturã esse minus solennem, vt ex Alciat. in d. conf. 574. tradit Menoch. in conf. 288. nu. 42. quæ distinctio varijs iuris rationibus verissima videtur. Et quod confitens testamentũ factum fuisse, sed minus solenne, † sibi nõ præiudicet, tradit Aym. in tract. de antiqui. temp. p. 5. §. viso, n. 4. & 5. quarto limitatur, nu. 19. quem citat Zanch. in l. hæredes mei. §. cum ita, p. 3. nu. 62. pag. 53. ff. ad Trebelli. Et istis cõgruit, quòd si hæres confitetur testamentum, vel codicillum, vel aliam scripturam factam sine
67 solennitate, † sibi non præiudicat, secũdum glo. Bart. Bald. & alios Doctor. in l. 2. C. de bonor. possess. secundum tabul. Salicet. in authẽ. quod sine. C. de testamen. & alios Doctores, quos referunt Iaso in l. 1. num. 57. ff. de condict. indebit. Rip. in l. nemo potest, nu. 28. ff. de leg. 1. & in l. admonendi, nu. 186. ff. de iure iurand. & Burg. de Paz in l. 3. Taur. p. 5. nu. 5394 fol. 368. & ista seruiunt pro decisione eorum quæ scribo infra in 2. p. q. 5.

Prædictis patrocinatur, quòd vtens instrumento alienationis, vel ex eo aliquid percipiendo,† confirmat illud, si ex defectu cõlen-
68 sus fuerat inualidum, vt probant Dec. conf. 58. nu. 2. & conf. 209. col. 2. & conf. 297. col. 1. & in alijs consilijs, quæ citat Vant. in lib. de nullita. in tit. quib. mod. sententia nulla defendi possit, nu. 103. pagin. 387. vbi etiam citat Aymon. in conf. 73. vers. præterea vtendo. Pro quibus faciunt scripta per Parif. in conf. 504. nu. 54. lib. 1. Aretin. in conf. 36. dubio 2 Iasonem in authent. si quis in aliquo documento, fallentia 9. C. de edend. Ioseph. Mascardum in tracta. de probationibus. lib. 2. con clus. 71. nu. 89. fol. 78. Dec. in l. semper qui non prohibet, nu. 8. cum sequentib. ff. de regulis iuris, & in conf. 132. nu. 5. Menoch. de recuperand. possession. remedio 15. nu. 518. cum pluribus seq. pag. 488. eundem Mascard. lib. 3. conclus. 1372. nu. 83. fol. 319. Vnde ea ucant illi, qui prætẽdunt contradicere alienationes factas de rebus maioratus, vẽ nulla ten⁹ nec ad aliquem effectum vtatur scripturis, in quibus bona maioratus alienata fuerũnt.

In ista etiam materia notandum est, quòd priuilegium, vel donatio Regis, quòd continet diuersum stylum ab alijs priuilegijs, vel
69 donationibus illius Regis, † præsumitur suspectum de falso, vt probatur in l. 44. titul. 58. part. 3. quam supra retuli. Et facit etiam, quod probatur in cap. cum causam, vbi Abb. vltim. notabili de testibus, & in cap. super his de fide instrumentorum, vbi Abb. nu. 3. & in c. ex parte de capel. monachor. & in c. porrecta de confirmatio. vtili vel inutil. per quæ iura & alia tenet Roderi. Suar. allegation. 27. fol. 204. vers. ex alio probatur, quod legitimatio,† quæ habet clausulam inconsuetã contrá
70 stylum Regis concedentis, est suspecta de falso, non tamẽ refert d. l. partitæ, cui addo Bald. & Doctores in l. testamẽtum non ideò. C. de testamen. Felin. In c. 2. de rescript. & in c. tertio loco, nu. 9. de probatio. Bartholo. Socin. in conf. 262. in causa magnifici, lib. 2. Dec. in conf. 399. num. 8. & in c. ex parte, nu. 6. & in c. ad hæc, num. 2. de rescript. Iaso in l. 2. §. 1. num. 16. ff. de verbor. obligationib. Tiraq. lib. 2. de retract. conuentio. in præfatione, num. 32. Episcop. Couarr. lib. 3. resolutio. c. 7. num. 6. Rebuff. tomo 3. ad constitutiones regias, tract. de consuetudin. art. 2. gl. 13. pag. 35. num. 34. eundem Bartholomæ Socinum in conf. 90. numer. 1. libr. 3. Molin. libr. 4. de

de primogen.cap.vltim.numer. 68.fol. 205. Hippolyt.in l.de minore in princip. numer. 24.ff.de quæstio.Iaso in conf. 170.numer.1. lib.2.Ioan.de Anania in conf. 58. numer.4. Deci.in l.quæ dubitationis,numer. 3.ff.de regulis iuris,& Valdes in adnitionibus ad Rodericum Suarez plures citat pag.101. Et est summè considerandum, quòd stante diuer-71 sitate probationum † circa consuetudinē faciendi scripturas,à iure scripto non est recedendum,secundum Bartol. in l.1. in princip. ff.soluto matrimonio,notat & declarat Dec. conf.11.num.12.& videndus est Gregorius Lopez in l.1.in glos. in verbo, *Continuadamente*,titul.2.part.1.& Bartol. refert Molina lib.4.de primog.c.vltim.numer. 66.folio 205.Roland.conf.87.num.54.lib.2.

Et an exempla harum donationum,& in-72 strumentorum probent, † licet originalia nō reperiantur,constat ex latissimè scriptis per glo. Parisien.in consuetudin. Parisien.lib.tit. 1.de mater.feúda.§.1.num.33.cum sequentibus, fol.78. vbi de hoc & alijs consimilibus quæstionibus,quæ circa nostrum propositū se offerre possunt plenissimè agit,quem vide vbi res exegerit,Bursat.in conf.123.numer. 20.lib.1.Roland.in conf.69.numer. 57.lib.3. Masueri.in additio.ad Ferrar.in titul. forma petitionis instrumenti,pag.167.num.8.Quibus adde egregium consilium Alexand.150. num.5.lib.6.vbi num.8.tradit,an in antiquis credatur scripturæ , & priuilegio Regis sine sigillo?Episcop.Couarr.in pract.quæst.c.21. num.2.quem citat Menoch. conf.7. num.1. cum alijs ad hoc videndus,decisi.Genuæ.12. num.4.Mascard.in tractatu de probatio.lib. 3.conclus.1389.fol.340.& Thom.Gramma. conf.70.nume.6.qui post Bald.Paul.de Ca-73 stro,& Felin.quos citat,tradit, † quòd si constat notarium esse bonæ famæ , & quòd scriptura fuit sua manu scripta, valet,& est legitima,& solennis,licèt protocollum non inueniatur. Ad quæ adde Quintilian.Mandosium in glo.facultatem.§.& proprium,fol.79.col. 2.vers.sigillum,vbi latissimè agit Petr.Gambara de officio & potestate legati,lib.8.num. 223.cum sequentibus, pag. 257 Cagnol.in l.si librarius 93.num.81.ff.de regulis iuris, pag.191.Menoch. in conf.1. numer.205.& 206.& num.332.cum sequentibus,& in tractatu præsumptionum,lib.2. præsumptione 57.num.1.cum sequentibus,pag.180. Et de virtute sigilli,lege quæ scribo infra 2. part. quæstion. 4.illatione 8. l.14. titulo. 5. part. 3.ibi: *Con sello del Rey, o de otro señor de alguna tierra, o de Arçobispo, o Obispo, o de otro Prelado qualquier, o de Maestre de alguna Orden, o de otro sello de algun concejo*, & l.114. in fine,titu'.18.eadem part.Et illis adde Cinum inter cōsilia Baldi in allegationibus suis, quæ sunt post consi. 400. super primo puncto.col. 1.lib.4.vbi vult, quod copia instru-74 menti † probat,quando secundum eius tenorem aliquid fuit obseruatum , & idem Bald. conf.402.quæritur an per solam diffamationem in fine,lib.5.quos citat Aymo conf.65. num.11.quòd in maioratu super statu de Alburquerque,notat Cephalus in conf.251.numer.90.lib.2.Et qualiter & quomodo credatur exemplis scripturarum, latissimè & nouissimè scribit Ioseph. Mascardus in tracta. de probationibus,lib.2.conclus.927.num.1. cum sequentibus,fol.213.& latè idem Mascardus lib.3.conclus.1389.numer.1.cum sequentib. præcipuè num. 14 & 15.fol. 341. Et quòd ex temporis diuturnitate præsumatur exemplationem solenniter factam , aliàs 75 secus,† tradunt Florianus in l.1.ff.de fide instrument.Boer.q.281. num.15. & alij,quos citant Aymo de antiquit.tempor.par.3.principa.in 1.particula.quæ incipit,videmus numer.2. Menochi.in tractatu præsumptio.lib. 2.præsumptio.80.

Antea etiam quàm hinc abeam,resoluere oportet quæstionem,si forsan ipsa scriptura maioratus ex aliqua causa sit inualida , an nihilominus maioratus sustineatur ? In quo(vt paucis agam ,& negotium resoluam)dico, † 76 quòd licet ipsa scriptura maioratus ex aliquibus causis sit inualida(de quibus supra actum est)si tamen de contractu & conuentione aliàs appareat,non vitiatur maioratus,imò sustinetur, quia instrumentum est † scriptura 77 tabellionis de conuentione partiū facta,contractus vero est ipsa conuentio, secund.Bartol.in l.si quis legatum, col. 2.numer.2.ff.de fals.&Bald.in l.vltim.C.de falsa causa adiect. legat.Et dicit Bart.quòd potest † esse instru-78 mentum inualidum,& contractus validus,& è conuerso : & generaliter quod vitiato,annullatoque instrumēto,non annulletur,nec vitietur contractus,si modo de eo aliàs appareat,tenēt Imola,Raphal.Cuman. Paul.Alexand.& Iaso in l.seruum filij.§.cum qui chirographum.ff.de legat.1.idem Raphael Cumanus in l.huiusmodi.§.si ita. ff.eodem titul. & alij plures,quos refert Tiraquellus in tractatu de vtroque retractu.§.2.glos.1.num. 1.cum sequentibus,pag.385.cui adde Rodericum Suarez in l. post rem,limitatione 7. Decium in conf.17.Bartholom. Socinum in conf.31.libr.3.Purpuratum in l.singularia, num.124.ff.si certum petatur,Gregor.Lop. in l.47. in glos. *Aquel deudo* , titul.9.part.6. Auendañ.in tractat.de exequendis mandatis regis,cap.10.num.6.fol. 79.Iulium Ferretū in tract.gabella. num. 354. Seraphin. in tractatu de priuilegijs iuramenti.priuilegio.34. num.7.Bertazol.in tractatu de clausulis,clausula 29.glo.11.num.17.fol.156.& claus.36.

glo.

glos. 5. num. 1. fol. 198. Andreas ab Exea in cap. 1. de constitution. num. 160. Mascardus in tract. de probationi. lib. 3. conclu. 126. nu. 9. fol. 205. In quibus locis reperies plures quęstiones ex illo principio decisas. Et hoc con firmatur ex celebri doctrina Innoc. in c. cum venerabilis de excep. vbi dicit, quòd si aliquis contractus ex aliqua causa sit inualidus, cōfessio tamen in tali contractu apposita † est efficax, quem sequūtur ibi Abb. nu. 35. vers. quartus casus, & Felin. nu. 26. Bald. in c. post inquisitionem, nu. 3. de electio. Bart. in d. l. post legatum, nu. 2. vers. contra hoc oppono, & in l. certi conditio. §. si nūmos, nu. 10. ff. si certum petatur, & in l. si stipulatus, §. Chrysogonus per illum tex. ff. de verbor. obligationib. Ias. in l. legata inutiliter, nu. 17. ff. de leg. 1. Suar. allegatio. 27. Hippoly. in rubric. C. de probatio. nu. 306. & est notabile consi. Roma. 293. latè Tiraquel. in tract. de constitu. limitatio. 7. nu. 18. & benè Bartholomę. Socin. in cons. 2. nu. 1. lib. 3. Anton. Gam. decis. 264. nu. 3. Et pro istis facit tex. in l. eleganter in princ. ff. de dolo, vbi probatur, quòd si contractus principalis est nullus, † valet tamen executio vigore talis contractus facta, puta traditio, & liberatio, idem volunt glo. Bart. & DD. in l. sub prætextu. C. de transactio. vbi Iaso nu. 10. & facit doctrina Bald. in l. planè. ff quod falsi tutor. author. vbi dicit, quòd stante statuto, quòd post decem annos non possit peti executio instrumenti, de quo nos habemus l. 3. tit. 13. lib. 3. ordina. & l. 63. Taur. poterit tamen secund. Bald. produci instrumentū præ teritis decem annis ad probationem, & hanc doctrinam sequitur, & latè confirmat Suar in d. l. post rem, limitatio 6 pag. 300. & constat ex d. l. ordinamenti, nec minus facit l. 2. C. cō mu. vtriusque iudi. vbi sententia si nō valeat in vim cōfessionis, † valet tamē in vim pacti, per quam dixit Marian. Socin. in c. fraternitatis de hæreticis, quòd licet instrumentum confectum per notarium non valeat in vim instrumenti, valet tamen vt confessio.

Ex quibus etiam sustentat Burg. de Paz in l. 3. Taur. p. 5. nu. 1389. fol. 367. quòd testamentum † inualidum potest testibus probari. Et pro ista nostra opinione videtur expressa l. 1. tit. 25. lib 4. Recop. ibi: *Aunque bien permitimos que se puedan probar por otro genero de probança*, iunctis verbis pręcedentibus. Et quod † aliud sit locus, in quo celebratur contractus, & aliud locus in quo fit instrumētum contractus ad solutionem gabellæ, tradit Iul. Ferre. in tract. de gabellis, nu. 377. Et ex istis dixit Angel. quem omnes referunt (ego tamē non reperio id in meo libro, sed quia plerique magnæ authoritatis eum citant, ego etiam refero) is in quā in l. 1. C. de præscrip. 30. annorum, dicit, quòd quādo statuto cauetur, quòd mulier non possit contrahere absque cōsensu propinquorū si mulier contrahat statuti forma non seruata, † tamen confessio facta per eam in instrumento probat omnia gesta, quē referunt Alexand. in d. l. si stipulatus, nu. 11. fol. 96. Ias. in d. §. si nūmos, nu. 35. Suar. in d. l. post rē, limitatio. 6. nu. 4. Tiraq. in tract. de legib. connubial. in verb. *Contracter*, glo. 5. n. 112. vbi etiam dicit, quòd non inuenit hoc in Angel. hæc autem opinio Angel. (vt obiter hoc dicam) mihi † non applaudit quoad tū ad intellectum nostrarum legum regalium, quæ prohibent mulieres nuptas contrahere absque licentia maritorum: nam sicut mulieribus nuptis non licet contractus facere absque maritorum licentia, ita nec aliquid confiteri. Quod probatur ex his quæ latè scribit Ias. in d. §. si nūmos, & ex dispositione, verbis, & intentione nostrarum legum regaliū, quod latius fundari poterat, si non esset extra materiam. Et hoc vltimū tenet Tiraq. d. glo. 5. nu. 113. fol. 281. Sed pro doctrina Angel. faciunt quæ refert Azeued. in l. 13. tit. 25. lib. 4. Recopil. nu. 59. fol. 381.

Solummodo hoc in loeo etiā animaduerto, minime inter nos procedere quandam sentē tiam Bartol. in l. apud Iulian. §. si pupillus, nu. 3. ff. ex quib. caus. in possessio. eatur, vbi dicit, quòd si statuto cauetur, quòd mulier non possit contrahere sine licentia proximorū consanguineorum, † potest tamen mulier adesse iudicio, & aliquid confiteri, quę opinio attentā l. 55. Taur. apud nos non est seruanda. Animaduerto autem, quod doctrina Bartol. in d. l. si quis legatum eum concordan. limitatur in cōtractibus requirētibus scripturarū, quia viciata & annullata scriptura, † viciatur contractus, secund. Paul. de Castr. in cons. 44. col. 1. vers. nisi actum fuisset, lib. 1. Menoch. in cons. 80. nu. 60. lib. 1. Et quod si annulletur instrumentum ob gabellam non solutam, † censeatur annullata obligatio in illo contenta, tradunt Roman. in cons. 57. Tiraq. in tract. de cō stitutio. p. 3. limitation. 7. nu. 39. Mascard. in tra. de probationib. li. 3. cōcl. 1. fol. 1185. n. 2.

Addo etiam in ista materia, quòd instrumē tum cuius originale non inuenitur, sed reperitur insertum in priuilegio Principis, fidem non facit, † nisi sit insertū de cōsensu partis, aut legitime citata, vt tradit Dec. in c. venerabilis, col. vlti. de cōfirma. Aymo de antiqui. p. 5. n. 30. vbi scribit, quod in antiquis licet regulariter priuilegio, vel rescripto Principis faciente mentionem de alio ei credatur, quānis illud non producatur, secund. glos. in c. si Romanorum in verb. definit. 19. distinction. quam ibi dicunt singularē Domini. & Cardi. & alij, quos citant Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 2. concl. 923. nu. 9. fol. 205. Boer. decis. 247. nu. 3.

90 Prima autem conclusio Decij † falsa mihi videtur,& contra l.44.in fine,& l.114.in fine,titul.8.part. 3. quæ leges manifestè probant,quòd si tenor priuilegij sit insertum,& confirmatum in alio priuilegio originali, ei statur,licet priuilegium primū originale non appareat, tradit in terminis Thomas Grammaticus vbi alios citat conf.115. num.2.licèt idem quod Decius & Aymo velit Iaso in conf.168.num.14.lib.4.vbi vult,quòd consensus regius ad alienādum feudum non probatur,licet in instrumento laudi inferatur totus tenor rescripti regij præstantis consensum,qui ad hoc citat glossam in cap. Abbate sancti Syluani in verbo fides,de verborum significatione,& super ea Antoni.& Abbat. & Aymonem etiam citat Ioseph.Mascard.in tractatu de probatio. lib.2.conclus.918.fol. 208. vbi hoc etiam limitat in antiquis. Quibus non obstantibus,ego teneo,quod prædixi per d.l.partitæ, quæ est expressa,quibus sunt addenda quæ scribit Mascardus in tractatu de probationib.lib.3. conclusio.1261. numer.13.fol.203.& quæ scribo infra quæst. 64.Et istis addo elegantem glossam in d.cap. Abbate sancti Syluani.de verborum significatione,lib.6.in verbo fides, vbi Antoni.& Abb.tenentes,quòd licet in aliquo instrumēto inseratur tenor rescripti regij præstantis

91 consensum in aliqua re,† ei non est danda fides,nisi exhibeatur originale,notat Iaso in d.conf.168.lib.4.numer.14. quod nota,quia sæpè videbis,vbi hoc extendit etiam si plures tabelliones de hoc attestentur. ¶Et quæ

92 solennitates sint necessariæ ad hoc,† vt tabellio possit dare scripturam tabellionis mortui, tradit Rebuffus in l.notionem 99.§.instrumentorum,pag.585.ff.de verborum significatione, Episcop. Couarruuias in d.cap. 21.ad quos iungo Petrum Augustinum Morlam in emporio iuris,titul.de fide instrumentorum,quæst.1.num.1.cum sequentibus,fol. 466.Anton.Gamma decis.252.

Nota etiam,quòd tabellionis protocollum carens signo & subscriptione tabellionis,ef-

93 ficax est, † vt ex eo iudicis mandato instrumentum extrahatur, secundùm Cinum in l. contractus.C.de fide instrumentorum, vbi Salicet.col.4.Alexand. conf. 14. num.8.lib. 6.Curci.Iunior conf.162. num. 1.cum alijs, Aymo Crauetta conf. 158.numer.7.& alij, quos citat Burgos de Paz conf.14.numer.7. & de registro & protocollo tabellionis, lege l.7.titul.9.part.2. & l.8. titul. 19.part.3.vbi Gregor. Lopez & decisio.Pedemontan.8. per totam,vbi tractatur,an tabellio,vel pars teneantur exhibere protocolla? & legendus est etiam Mascardus in tractatu de probationibus,lib.2.conclu.740.nu.32.& 33.fol.87.

94 Et vbi protocollum est nullum, † sumptum ab eo etiam nullum est tanquàm à radice infecto,secund. Ancharran.in conf.431. num.2. Corn.in conf.70.col.2.lib.4.Roland.in conf. 44.nu.16.lib.1.Et quid sit necessarium pro-

95 bare, † quando negatur aliquem fuisse tabellionem, tradit notanter Matth.de Afflictis decisio.251.determinatum fuit,num.1.cum seq.Et an negans testamentum possit se fun-

96 dare ex fideicommisso ibi relicto,† cum testamentū non erat solenne,tradit latè Aymo in conf.255.num.1.cum sequentibus.Quando autem, & in quibus casibus præsumatur

97 falsitas in scripturis, † notanter tractat,& examinat Menoch.in tractat.de præsumptio. lib.5.præsumptio. 20.nu.1. cum seq.fol.25. & prius de arbitrar.indic.lib.2.casu 187.nume.16.cum sequentibus,Et quòd instrumen-

98 tum,quod reperitur sine solennitatibus,† sit suspectum de falso,volunt Bartol.in l.si librarius.ff. de regulis iuris,num. 7. vbi Cagnol. Quintilian.Mandosi.in tractatu de inhibitio. quæst. 85.num.4.fol. 37. ¶Et lectores animaduerto maximè ad vnum,quod dabit ho-

99 norem & commodum, scilicet, † quòd circa fidem scripturarum antiquarum diuerso modo est iudicandum in scripturis factis ante annum 1503. & ante annum 1525.in quibus annis factæ fuerunt leges 12.& 13.titul. 25.lib. 5.Recopil. & in scripturis post illos annos factis.

QVÆST. LXIII.

An filius posit diminuere legitimam patris virtute licentia patri concesse.

Decisio quæstionis,num.1.
Priuilegium personale personam non egreditur,nu.2.

SExagesimo tertiò quæro, an si pater impetret regiam facultatem ad faciendum maioratum,& ad diminuendam legitimam filio,an filius poterit vti priuilegio patri concesso diminuendo ei legitimam,quæ patri competit per l.6. Taurinam? Cui quæstioni satisfacere

1 possumus † cum doctrina Bald. in l. vltim. colu.2.in vers. pone Princeps,numer.7. C. de fruct.& litium expens. vbi dicit, quòd si Princeps concesit mihi potestatem testandi diminuta legitima filio emancipato : quòd filius non poterit vti tali licentia,& priuilegio diminuēdo patri legitimam, quia tale pri

2 uilegium est personale,† & personam non egreditur,l.quia personale,ff.soluto matrimonio cum concordan.

QVÆST. LXIIII.

Si non appareat de constitutione maioratus, villæ, vel alterius loci, & Princeps det facultatem, quòd eam habeat quis titulo maioratus, sicut antecessores habuerint, an hæc sufficiat.

SVMMARIVM.

Scriptura Principis, quæ facit fidem de alia scriptura, ad quam fit relatio, an probet, num. 1.

Priuilegia originalia antiqua si omittantur, an sufficiat producere confirmationem, nu. 2.

Præsentatio beneficij, an probetur per solam Papæ, vel Episcopi narrationem factam in literis collationis, aut prouisionis, numero 3.

Quæstionis definitio, nu. 4. 5. & 8.

Dispositio dependens ab alia, ad illius similitudinem regulari debet, nu. 6.

Non dicitur ea noua inuestitura, in qua fit relatio ad antiquam, nu. 7.

Confirmatio qualiter dicatur esse in forma communi, vel speciali dispositiua, nu. 9.

Donatio an probetur ex donatione relata in alio instrumento, num. 10. & quid de inuestitura, nu. 11.

Referens se ad aliquod instrumentum videtur de illo notitiam habere, nu. 12.

Priuilegium concessum vni ad instar aliorum concessorum alijs, sortitur eundem effectum cum illis quibus adæquatur, nu. 13

Ad validitatem secundæ concessionis an teneatur vasallus ostendere primam, nu. 14.

Instrumentum de per se sufficiens ad inducendam obligationem, & inducens præsumptionem veteris obligationis mentionatæ in eo an probet, num. 16. & quid quando secundum instrumentũ propter aliud emissum potest principaliter disponere, nu. 19. & 39.

Si quis promittat alicui certam quantitatem contentam in quodam instrumento, illud dicitur originale, nu. 17.

Schedula recognita an habeat executionem paratam, si referatur ad aliam, nu 18.

Dominus fundi si concedat Ecclesiæ ius quod habet in tali fundo, non operatur concessio, donec ius probetur, numer. 20. & quid cum Rex concedi villam, aut ciuitatem, nu. 22.

Concessio facta per Archiepiscopum secundum antiquam, & rationabilem prædecessorum consuetudinem, nihil noui inducit, sed antiquam approbat, nu. 21.

Si quis statuat in maioratu nouo, quod seruentur omnes conditiones, quæ aderant in maioratu antiquo, si de illo appareat, seruandæ sunt, nu. 23. & quid si non appareat de scriptura antiqua, nu. 24.

Concessio regalium si fiat, prout prædecessores tenuerunt, debet probari prædecessoris dominium, vt aliquid operetur, nu. 25.

Ad priuilegij confirmationem an sit necessariũ ostendere totum priuilegium, nu. 26.

Datio, & confirmatio qualiter differant, numer. 27.

Specifica mentio vbi requiritur, an sufficiat per relationem, nu. 28.

Principis verbis enunciatiuis quando non credatur, nu. 29.

Recognitio census an sufficiat ad compellendum recognoscentem, & eius hæredes si non constet de prima originali scriptura census, num. 30. & quid virtualis & tacita recognitio operetur, nu. 31. & quid simplex recognitio, nu. 34.

Recognitio recognoscenti an præiudicat, num. 32. & an probet dominium, n. 41. & 48. an solum ius accipiendi censum, nu. 49.

Inuestitura per instrumenta recognitionum an probetur, nu. 33.

Vassallus primam concessionem ostendere quãdo non teneatur, nu. 35.

Præscriptio primæ obligationis, an per secundã promissionem, & recognitionem interrumpatur, nu. 36.

Ciuitas, aut castrum, cum aliquem in dominum recognoscit, an in eum ius suum transferat, n. 37. & 40.

Concessio feudi, vel emphyteusis secundum formam & modum antecessoribus factam, an valeat si de modo & forma non appareat, nu. 38.

Si quis rem suam tanquam meam recognoscat, an transferatur dominium ipso iure. nu. 42.

Executiones an propter scripturas recognitionum censuum, vel instrumenta originalia debeant fieri, nu. 43.

Verbum, Recognoscere, *quid significet, nu. 44.*

Onus census an probetur ex confessione venditoris, num. 45. & an talis confessio noceat, nu. 46.

Bona esse feudalia an probetur per recognitionem, nu. 46. & 68. Quid si error allegetur, n. 51.

Confessio hæredum fideicommissum non extare, si tamen ad testamentum se referant, & contrarium ex illo appareat, qualiter operetur, nu. 50.

Recognitio sola, an faciat quem hominem alterius, nu. 52.

Recognitio an inducat obligationem, num. 53. & an nouus titulus & recognitio obligationem augeant, nu. 54.

Reco-

SExagesimo quarto dubitatur, Princeps confirmat alicui, quòd habeat aliquam villam, vel locum, aut aliam rem titulo maioratus, sicut aliquis antecessor illius eam habebat: an si non appareat de alia licentia ad confectionem maioratus, sufficiat illa pro licētia? quia scriptura Principis, quæ facit fidem de alia scriptura, ad quam fit relatio, † probat, secundum glossam in c. si Romanorum. 19. distinctione, Cardinalem in cons. 118. & alios Doctor. quos referunt Dec. in authent. si quis in aliquo documento, num. 40. C. de edendo, Nicolaus Boerius decis. 247. num. 3. Mascardus in tractatu de probationib lib. 2. conclu. 923. num. 9. fol. 209. Andreas Gail. obseruationum, lib. 2. obseruatio. 1. nu. 15. pag. 121. vbi resoluit, quòd si priuilegia origiualia antiqua sunt amissa, † sufficit producere confirmationem sequentium Principum facientem mentionem priuilegij originalis, & punctum tractat, & tradit Bartholomæ. Bartazolus in tract. clausularum clausula 21. glos. 26. fol. 121. Et præsentatio ad beneficium † probatur per solam Papæ, vel Episcopi narrationem factam in literis collationis, vel pronisionis secund. Felin. in c. post cessionem de probation. Rebuf. in praxi beneficiali in 3. parte signatur. in parte, nec iuri patronatus. num. 14. pag. 167. facit decisio Iacob. Putei, 136. lib. 3.

In quo vera & solida est conclusio, † quod si dicta verba apponuntur dispositiue, & ex certa scientia Principis, dispositio non suspenditur, nec conditionalis redditur, sed est pura, & efficax, etiam si aliter non appareat de relato; & causa, ad quam dicta verba referūtur, nec est opus eam probare; vt probatur in c. penul. vbi Anto. & Abb. de cōfirmatio. vtili. vel inutili, & tenet Bartol. in tract. ad reprimendam, in verb. prout, & in l. eum qui. §. Iulian. 2. ff. de consti. pecu. latè Felin. in c. 2. col. 4. vers. scias etiā de rescript. notāter Speculat. lib. 2. particu. 2. tit. de instrumentorum editione. §. nunc autē, nu. 1. cum seq. fol. 124. ad hoc legendus. Mandosi. in cons. 80. nu. 5. cum concord. vt per glo. Paris. in 1. par. con suetudinū Parisien. tit. 1. de mater. feuda. §. 1. nu. 67. fol. 82. quem lector omnino legat, cui addo Iasonem in d. auth. si quis in aliquo documento. C. de edendo, latius Dec. in l. edita, num. 86. eodem tit. qui plura refert, & rectius explicat in cons. 63. num. 5. & 6. Natta in cons. 387. numer. 12. lib. 2. & in quadam

 substi-

substitutione & vocatione masculorum hoc tradit in bono casu Decius in d.cons. 63.nu. 4. † quæ conclusio procedit, quando in dispositione referente apparet expressè, & explicitè de voluntate referentis, secund. Bald. in l. 2. ad finem. C. de Episcop. & cleric. Decio d. authen. si quis in aliquo documento, nu. 39. C. de edendo, Aymon. cons. 157. num. 16. Et vbi narratur substantia priuilegij sufficit, licèt verba formalia non apponantur, text. vbi Alberic. in l. 1. C. de Episcop. audi. Thom. Grammatic. cons. 122. nu. 2. par. 2. de quo lege Barthol. Socinum in cons. 258. nu. 9. lib. 2. Imolam in cap. inter dilectos, num. 5. & Felinum num. 7. de fide instrumentorum. Quod confirmo ex noua & practicabili decisione Iacobi Putæi part. 3. decisione 307. num. 1. cum sequentibus, pag. 406. vbi resoluit, quòd attento quod in literis Alexandri, de quibus nō constat, concessæ fuerunt duæ partes decimarum Regibus Catholicis, sufficiunt aliæ literæ, quæ de istis faciunt mētionem, licet de alijs non constet, quod nota & lege eundem decision. 306. Facit singularis regula iuris, † quòd dispositio dependens ab alia, debet regulari, seu interpretari ad illius similitudinē, l. fin. §. nos igitur. C. de nuptijs. c. translato. de constitutio. notat Quintil. Mādos. in regul. Chancellar. regul. 19. q. 5. nu. 2. fol. 128. Et non † dicitur noua inuestitura, etiā si dicatur quòd est noua inuestitura, vbi fit relatio ad antiquam inuestituram, secund. Bald in l. fin. nu. 5. C. de suis & legitimis hæredibus, Aretinum in l. si mihi & tibi. ff. de verborum obliga. & in cons. penul. Patisium in cons. 5. nu. 6. lib. 1. & alios, vt per Cephal. cons. 301. num. 319. lib. 3. qui nu. 132. dicit, hoc magis procedere cum dicitur cum eiusdem modis & qualitatibus, quam materiam latè explicat Corbul. de iure emphyt. in parte de causis priuatio. feud. n. 97. & 98. fo. 65.

¶ Si autem verba apposita in cōcessione sunt sine causæ cognitione, † siue in forma cōmuni; tunc prędicta verba stant conditionaliter, & si non appareat de facultate regia antea cōcessa ad confectionem maioratus, vt constat ex doctrina Bartol. in d. verb. prout, n. 2. probatur in c. examinata de cōfirmatio. vtili, vel inutili, & in c. quia diuersitatem de concessio ne præbend explicat latius glo. Paris. in d. loco, nu. 69. apud quam alia reperies ad rē hanc congruentia: ideo ego hoc in loco nō repeto. Vbi etiam inuenies, qualiter cōfirmatio † dicatur esse in forma cōmuni, vel in forma speciali dispositiua, quod in paucis locis reperitur, & explicat latè & rectè Aegid. Bossius in suo tract. tit. de Principe, nu. 348. cum alijs, pag. 650. Carol. Ruin. in cons. 31. nu. 1. cum seq. lib. 1. vbi hoc tradit in quadam confirmatione priuilegij facta per Regem Catholicum Reginæ, Ioseph. Mascard. in tract. de probat. lib. 1. conclus. 404. num. 1. cum seq. fol. 246. Thom. Grammat. decis. 59. nu. 12. ¶ Et quòd donatio probetur † ex donatione relata in alio instrumento, tradunt in notabilibus casibus Decius in cons. 192. Augustin. Beroi. in cons. 121. num. 8. & in cons. 152. num 9. lib. 2. Buisat. in cons. 31. nu. 10. lib. 1. Et inuestitura † probatur per tenorem in alia scriptura relatum, vt tradunt Ripa in l. si constante, numer. 10. ff. soluto matrimonio. Nicol. Boerius decis. 247. num. 1. & 2. Patisius in cons. 23. num. 87. lib. 1. Osasc. decisio. Pedemont. 139. num. 4. Mascardus in tract. de probatio. lib. 2. conclusione 941. numer. 9. fol. 225. quibus conuenit conclusio elegans, quam vidi in causa maioratus, quòd si quis † se referat ad aliquod instrumentum, videtur habere notitiam de illo, secund. Alexand. in cons. 39. nu. 6. lib. 3. & in cons. 113. numer. 19. lib. 6. Barthol. Socinum in cons. 63. colu. 4. ad fin. lib. 3. & alios, quos citat Mascard. in tract. de probationib. lib. 3. conclusio. 1294. num. 10. fol. 238. ¶ Et priuilegium concessum vni ad instar aliorum concessorum alijs, † sortitur eundem & parem effectum cum illis, ad quæ adæquatur, vt resoluit Parisi. in cons. 22. nu. 5. lib. 4. & in cons. 25. nu. 50. lib. 2. & in cons. 33. nu. 2. lib. 1. & in cons. 17. nu. 8. lib. 4. latè Ripa in l. 1. num. 1. fol. 96. ff. de legat. 1. Et ad validitatem secundę concessionis † non tenetur vassallus ostendere primam concessionem, vt tradit Guill. Bened. in c. Rainū. de testament. in verbo & vxorem, num. 314. fol. 76. per doctrinam Speculator. tit. de feudis. §. 1. in additione incipienti, instrumentum, Oldrald. in cons. 121. Et facit quod resoluit Ayora in tract. de partitio. lib. 3. q. 26. nu. 82. fol. 149. vbi tradit, quòd si pater confirmat in testamento dotem, quam dedit vltra quantitatem legitimæ, & contra pragmaticam dotium, valet cōstitutio dotis, morus ex his, quę ibi allegat, quæ parum vrgent melius faciunt dicta & dicenda. Sed an valeat cōfirmatio dotis prout ex tunc, vel vt ex nunc, resolui post est ex his, quæ scribo 4. p. q. 2.

Et hæc distinctio etiam cōprobatur, † quia quando fit relatio ab eo, qui potest principaliter disponere, & actum de nouo facere, sufficit constare de mēte illius, quamuis de relato non appareat, aliàs secus l. si donatio. C. de donatio. quam refert Bartol. in l. admonendi nu. 44. ff. de iure iurand. & alij, vt per Dec. in c. cū venerabilis, nu. 23. de except. & in cons. 169. nu. 4. & in cons. 325. nu. 3. & 374. num. 4. Alexand. cons. 46. num. 9. lib. 1. Roderic. Suarez in l. post rem iudicatam, in vers. visum est sup. fol. 148. in impressione antiqua, & in noua, pag. 335. n. 5. ff. de re iudic. Facit, quia quādo instrumentū † de per se est sufficiēs ad indu-

inducendam obligationẽ, & inducens præsumptionem veteris obligationis mẽtionatæ in eo probat absq; eo quod exhibeatur instrumentum originale, de quo fuit facta mentio, vt tenent Albericus in d.auth. si quis, in princip. Speculator in tit. de instrumen. editione, §. restat, in fin. vbi inquit, quòd si quis promisit soluere decem alicui, quos ei debebat ex venditione equi, prout continetur in quodã instrumento, † illud dicitur originale, & non exemplum. Notat Matth. de Afflict. decisio. 273. in quadam causa, num. 1. & 2. faciunt scripta per Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testamen. in verb. & vxorem, nu. 313. fol. 76. Bursat. in consil. 143. nu. 97. lib. 2. Et schedula recognita † habet executionem paratam etiamsi referatur ad aliam, vt si quis confiteatur in ea debere ex obligatione tali, secundũ Rebuf. tom. 1. ad constitutiones Regias, tit. de schedula. recognit. in præfatione, nu. 65. pag. 190. De quo legendus est Ioan. Gutierrez in consil. 23. n. 8. & in consil. 25. n. 7. vbi ex Bald. in d. l. si donatio, ponit regulam, quòd quãdo in vno instrumẽto fit mentio alterius instrumenti † nõ est necesse de primo constare, quãdo secundũ etiam propter aliud emissum potest principaliter disponere: & idem tradit Guillel. Benedict. in c. Rainuntius, de testam. in ver. & vxorem nomine Adelasiam, n. 314 fol. 76. de testament. qui ad hoc citat Ioann. Andr. Et facit doctrina Bart. in l. si sic. §. 1. ff. de legat. 1. vbi post Dynum ibi dicit, quòd si Comes ait, cõcedo ecclesiæ quicquid iuris habeo in tali fundo, nisi ostẽdatur quale, & quãtum ius habeat Comes in tali fundo, † nihil operabitur talis concessio propter incertitudinem: & probat ibi latè Iaso num. 1. Rolan. consil. 98. nu. 10. cum alijs, lib. 3. & consil. 100. & vlt. num 162. lib. 4. Bartholo. Socin. consil. 167. nume. 20. lib. 2. & idem vult Oldrald. in consil. 163. & alij, vt per Alexand. & glos. Parisi. ibi in consil. 28. lib. 1. num. 7. Quintil. Mandos. qui plures citat in glos. facultatẽ, in procemio, fol. 10. col. 2. Menoch. in consil. 437. nu. 15. lib. 5. post Cagnolũ in l. nemo plus iuris, nu. 1. ff. de regul. iur. Corneum in consil. 321. lib. 3. Curcium Iunior. in consil. 158. num. 30. Decium in consil. 516. num. 24. latè Boeri. decis. 42. num. 25. Corne. in consil. 130. num. 7. lib. 4. & in consil. 201. num. 15. lib. 1. Bursat. in consil. 6. num. 30. Et inquit Ripa respon. 170. num. 10. quòd confirmatio Regaliorum & pascuorum facta Archiepiscopo secundum antiquam, & rationabilem prædecessorum consuetudinem, † nihil noui inducit, sed antiquã concessionem approbat: & faciunt scripta per Bursatum in consil. 159. num. 19. cum sequentibus lib. 2. Parladorum lib. 2. rerũ quotidianarum, part. 1. cap. final. §. 12. nume. 30. pag. 217. Menochium in consil. 341. num. 13. lib. 4. Cephalum in consil. 255. nume. 46. lib. 2. Tiberium Decianum respons. 33. nũ. 52. lib. 1. & doctrinam Ripæ ante eum tradit in specie Baldus in consil. 130. verba propriè, lib. 1. Ex quibus quandoq; inferebam, quòd si Rex donet alicui villam, locum, aut aliud simile cũ omni, quod ad ipsum Regem pertinet, † debet per donatarium verificari id, quod in tali loco ad Regem pertinebat, & aliàs non habebit effectum, quod quotidie contingit: & probat hoc l. 16. tit. 10. lib. 5. Recopilat. & l. 9. in vers. *Pero dezimos*, tit. 4. p. 5. Inferebam etiã, quòd si iudex condemnet reum ad restituendum actori quod habet occupatum, talis sententia non potest executari, nisi prius liquidetur quod est occupatum: & ad l. 11. tit. 18. lib. 9. Recopilatio. quæ loquitur de priuilegijs exemptionum, vt gabellæ non soluantur, ibi, *Segun y como, y en los lugares que se contiene, o fuere contenido en los lugares de franquezas.*

Ex istis etiam infertur, quòd si quis faciens de nouo maioratum morte fortè præuentus, vel in Curia detentus, vel propter aliam causam dicat, quòd vult, quòd in hoc maioratu, quem de nouo facit, & in quo est illi libera dispositio, † obseruentur omnia, quæ cauentur in maioratu antiquo. Nam si quidẽ apparet scriptura maioratus, ad quem testator se retulit, illa præcisè seruabitur, quòd si de ea non constet, † recurrendum erit ad consuetudinem præteritã, & antiquam maioratus antiqui, de qua si non constet, ius commune seruabitur. Quæ distinctio colligitur etiam ex l. si seruus plurium. §. vltimo. ff. de legatis. 1. & ex doctrina Bart. in l. hæredes mei. §. cum ita, ff. ad Trebellian. & de ista materia vide etiam quæ scribit Thom. Gramma. d. decis. 59. nu. 3. cum seqq. qui n. 8. post Paul. de Castr. quẽ citat, resoluit inter alia plura, quòd si quis possit exigere decimas de fœnore, iuxta formam antiquarum inuestiturarũ, & secundum quod antecessores vsi fuerunt, tenuerunt & possederunt, potest ex aduerso probari quòd nunquã de fœnore cõsueuerunt solui decimę. Ex quo venit, quòd si fuit facta concessio Regalium, prout melius prædecessores tenuerũt, † oportet probare quòd prędecessores illud tenuerunt, vt tradunt Frãcus decis. 187. & 192. Ioan. Francisc. in tract. de baronibus, pragm. 8. n. 155. pag. 198. Et si Papa concedit priuilegiũ religiosis, quòd possint percipere decimas noualium sicut antiquas habent, habetur respectus ad illas antiquas, quas percipiebãt, & sic illas sicut istas possunt possidere absq; pœna, vt resoluit Oldrald. in consil. 106. & resoluit notabiliter Menoch. in consil. 395. n. 72 lib. 4. faciunt scripta per Anton. Peregrin. in tract. de fideicomis. art. 16. nu. 111. fol. 156. Et quòd ad priuilegium confirmationis † nõ sit necesse ostendere totum primum priuilegium,

gium,sed partem illius,probat casus singularis in l.fin. C. de precibus Imperptor.offerend.& Albe. in l.1.nu. 3.C.de Episcop.& cleric.fol.21.vbi distinguit in ista materia dicens,quòd † aut datio & confirmatio pertinet ad eundem,&tunc,qui confirmat dat,aut ad vnum datio,ad alterutrum confirmatio,& tunc non,& ita dicit concordari iura,quæ circa hoc videntur discordare.Illud autem sciendum est,quòd si à lege specialis,seu specifica mentio alicuius rei exigatur , non † sufficit mentio per relationem,vt tradit Afflictis decisio.220,nu.13. Aluarus Valasc.de iure emphyt.q.11.nu.8.fol.68.& dicam p. 2. q. 12. nu.36.& in Valasco est dicta decisio errata.

27

28

Et est etiam animaduertendum , quod licet regulariter credatur verbis Papæ , vel Principis, attestantium aliquid etiam enuntiatiuè,Clementin.1.de præbend.cum concordant(quæ regula procedit etiam in Principe,vel Papa asserentibus factum prædecessoris,secundum Imolam in d.Clemen. Cardi. in cons.9.Ripam respons.1.num. 28.& alios quos citat Tiber.Decianus respons.18.num. 275.lib.1.verum est,† nisi Papa asserat narrata per ipsam sibi fuisse iusta,quia tunc vult sibi non credi,nisi de veritate appareat.c.ex literis de fide instrumentorum. c.si Papa de priuileg.in 6.Clemen. si dignitatem de præbend. notat Cardinal. in d. Clement.& confirmat Ripa responso 8.numer.3.Et idem Ripa responso 174.num.7.tradit,non esse credendum Principi asserenti, aliquem esse exẽptum , si hoc non doceat ille , qui impetrauit,tradit Menochius in tractatu de præsumptio.lib.6.præsumptio.91.num.24.fol.150. Quæ conclusio est valde necessaria ad licentias,quæ conceduntur ad faciendos maioratus,vel ad alienandum bona maioratus, & ad priuilegia nobilitatis, quæ quandoquè per Reges conceduntur nobilibus.

29

In quo puncto animaduerto ad resolutionem , quam in materia nobilitatis ponit Ioann.Garcia in tractatu de nobilitate gloss. 41.num.3.folio.360. vbi tradit,quòd est credendum Principi facienti mentionem alterius priuilegij.

Ex his autem,quæ supra à num.4.scripta sunt,infertur in practica,quod si dubitetur de impositione alicuius census perpetui,aut redimibilis,& appareat de recognitione census quamuis non constet de ipsa prima originali scriptura census,† erit sufficiens ad compellendum illum,qui recognouit,& illius hæredes,atquè ab eo causam habẽtes,quod est notandum,quia plerũquè contingit. Quod confirmo per sententiam Bald.in l.1. in vltimis verbis.C.de rerũ permutatio.vbi vult,quòd quando quis accipit inuestiturã,propriè sibi præiudicat,& idem voluerunt Bald.in l.si certis ad finem.C.de pact.Ias. in l.2.nu. 196.C. de iure emphyt. Cassan.in consuetudinibus Burgundiæ,rubrica 3.§.4.num.20. col.433. & Iaso allegat Speculator.in tit.de locato.§. nunc aliqua,vers.53.Quinimò virtualis,& tacita † recognitio præiudicat, veluti si quis dicat,quòd recipit rem cum onere cẽsus,vt ex pluribus resoluit Aym.in cons.217. nu.7.& 8.quem citat Felician.in tracta.de censibus, lib.3.c.6.nu.5.fol.233.ad quem addo alios authores,quos citat Mascardus in tracta.de probationibus,lib.1.conclusio. 270. num.1.fol. 186.Quod facit pro recognitionibus, quæ fiunt hodiernis temporibus, secundùm Rebuffum in rubrica de caus.possess.& proprietate.pag.245.col.2.vers.decimus quartus.Pro quo etiam facit quod scribit idem Matth.de Afflictis decisio.282. orta lite,nu.3. vers.& ad hoc probandum.

30

31

Quod corroboratur,quia recognitio † præiudicat recognoscenti,secund. Bart.& Bald. in l.cum falsa.C.de iur.& fact.ignorãt. Odofred.& Bald.in c.1.§.Sacramentum de consuetu.recti feud.tradunt Alciat.respon.178. nu.2.Menoch.cons.160.nu.8.lib.2. Pro quibus est textus notabilis in l.cum scimus,vers. sin autẽ est scriptura.C.de agricol.& censit. lib.11.& quod scribit Ias.post Bald.& Anto. de Butrio,quos citat in l.traditionibus,num. 21. C.de pactis, & quod scribit Ripa cons. 94.num.11.vbi tradit, quòd per instrumenta recognitionum † probatur inuestitura per tex.in c.1.quid prædecessores debeant,& in c.1. de noua forma fidelitat. faciunt scripta per Cephal.in cons.386.num.53.lib.3.quibus addo Guillelmum Benedictum in c.Raynuntius in verbo & vxorem,nomine Adelasiam,nu.1008.fol.142.vbi probat,quòd simplex recognitio † probat dominium,& rem esse censualem aduersus recognoscentem,& hæredes,& successores vniuersales, & particulares,Aym.in cons. 20.nu.11.Quod confirmatur ex doctrina Ioan. Andr.in additio. ad Speculator.tit.de feud.§.1.vers.Instrumẽtum,vbi loquit,quòd vassallus † non tenetur primam concessionem ostendere,vbicumq; instrumentum fit in tali forma,sicut veneranda memoriæ genitor meus tibi,vel tuo genitori tale feudum concessit, sic & nos concedimus:vassallus non tenetur primam concessionem ostendere,& idem Oldral.cons.121. nu.11.& 13.vbi nu.18.tradit vnũ singulare in ista materia,quòd recognitio inducit interruptionẽ,ad quod alios DD.allegat Natta in cons.402.n.63.lib.2.cui conuenit quod præscriptio primæ obligationis interrumpitur † per secundam promissionẽ, & recognitionẽ secũd. Angel.in l.1.§.si quis, ff.quãdo appel. sit,Alex.cõs.101.n.16.lib.1.&in cõs.136.n. 12.lib.2.Osasc.decis. Pedemont. 102.nu.1.

32

33

34

35

36

Et

Et quòd sufficiat ostendere vltimam inuestituram, tradunt Iaso in præludijs feudorum, numer. 51. post Oldrald. in cons. 121. quæst. 2. Curcius Iunior in cons. 97. num. 4. & alij, quos citat Aluarus Valascus de iure emphyteusi, quæst. 51. numer. 8. fol. 269. ¶ Et cum Castrum, vel ciuitas recognoscit aliquem in dominum, † videtur in eum omne ius suum transtulisse, secundùm Bartol. in l. non dubito. ff. de capti. & in l. 1, C. de excusation. minor. lib. 10. & alios, vt per Nicolaum Boerium in tractatu de custodia clauium, numer. 51. Et inquit etiam Paul. in l. penultim. ff. de institu. & substitu. quòd concessio feudi, vel emphyteusis secundum modum & formam antecessoribus factam, valet, † etiam si dictus modus & forma non appareat: quia dicta verba stant casualiter, & confirmat ex pluribus Thomas Grammaticus decisio. 59. num. 27. cum sequentibus, & volunt Albericus, Paul. Angel. & Iaso in l. penultim. C. de institu. & substitu. quos & Ioan. Andre. citat gloss. Parisien. in consuetudinib. Parisien. part. 1. §. 5. numer. 66. folio 82. vbi tradit, hoc sufficere, etiam si originaria concessio non appareat. Et non est necesse, quòd constet de primo instrumento, † quando secundum potest de per se principaliter disponere, secundùm Baldum in d. l. si donatio. C. de donatio. Matthæum de Afflictis decisione 273. numer. 2. qui hoc confirmat. Et licet non præsumantur pertinere ad dominũ loci, sed ad vniuersitatem, fallit, vbicumquè † vicini loci dominum recognouerunt, vt ex doctrina Bald. in l. censualis. C. de donatio. Anchar. & Guido Papæ, tradit in specie Aymo in cons. 154. numer. 5. quod vidi in practica, & reputo singulare, & per hoc obtinui ingẽtem terrarum quantitatem in fauorem cuiusdam baronis, ad quot faciunt etiam scripta per Petrum Barbos. in l. si alienam, nu. 73. pag. 190. ff. soluto matrimonio, qui ad ista legendus est.

Et confirmantur prædicta, quia per recognitionem probatur † dominium, vt ex pluribus probat Aymo consi. 153. num. 5. quem citat Menochius de arbitrar. iudic. lib. 1. centur. 1. casu 42. numer. 5. pag. 172. Et ideò si quis recognoscat rem suam tanquam meam, † transfertur dominium ipso iure, contra regulam d. l. traditionibus. C. de pact. vt tradit ibi Iaso d. num. 21. ex Speculatore titulo de feud. versi. nunquid teneat promissio. Auto. in c. si cautio. col. 4. de fide instrumentor. Ex quibus conuincitur † error iudicum, etiam in auditoribus regalibus, quod magis dolendum, qui volunt facere executiones propter scripturas recognitionum censuum, est enim manifestus, vt ex superioribus constat, & quòd etiam tacita recognitio inducat obligationem, tradit Capell. Tholos. 212. Felician. in tract. de censib. lib. 4. c. vlti. nu. 5. fol. 233. non relata dicta decisione, & confirmo, quia verb. (recognoscere) † significat fateri se debitorem, vt tradunt Aym. in cons. 149. nu. 7. & 11. Menoch. in tract. præsumptionum lib. 4. præsumptio. 110. num. 40. fol. 215. & per singularem doctrinam Aymo. in cons. 217. nu. 4. vbi resoluit, quòd census probatur ex confessione, quam facit † venditor, dicendo vendere cum onere soluendi censum, & præiudicat ita vt ille, & qui ab eo habet causam, teneatur domino, quẽ & Petr. Foller. & Cassan. citat Mascard. in tractat. de probatio. lib. 1. conclusione 270. nu. 1. fol. 176. Et per recognitionem probatur † bona esse feudalia, secundum Zenzelin. & Imol. in Clementin. 1. de iure iurand. Alexandrum cons. 29. nu. 22. cum sequentib. lib. 5. Iaso in l. 2. q. 62. num. 214. C. de iure emphyt. Socinum Iuniorem in cons. 65. numer. 3. lib. 1. Curcium Iunior. cons. 140. num. 12. Aymonem cons. 276. ante numerum primum, Cephal. in cons. 168. numer. 71. lib. 2. Et non solum nocet † talis confessio confitenti, sed etiam illius successoribus, secundum Felinum in c. inter dilectos, num. 21. de fide instrumentor. Bartholom. Socinum cons. 68. num. 6. lib. 4. Carol. Ruinum cons. 108. num. 23. lib. 2. Aymon. cons. 29. numer. 1. Ripam in l. si aliquam rem, numer. 42. ff. de acquirend. possessione, & alios quos citat Menochius in tractatu præsumptionum, lib. 3. præsumptio. 101. num. 10. pagin. 389. & cons. 180. num. 99. lib. 2. & in cons. 341. num. 11. lib. 4. Parisius in cons. 17. num. 24. libr. 3. Et quòd simplex recognitio sufficiat † ad probationem dominij, attestantur sæpissimè sententiatum fuisse Guido Papæ decis. 272. incipienti, vtrũ dominum, Aluar. Velasc. in tract. de iure emphyte. q. 8. nu. 18. fol. 59. & tradit Felician. in tractatu de censib. lib. 3. c. 6. num. 4. fol. 232. & de hoc legi debet omninò Albericus in l. Imperium, numer. 50. de iurisdictio. omnium iudicum addo autem Corneum cons. 233. num. 31. lib. 1. & cons. 116. col. 3. vers. solus autem titulus, lib. 2. dicentem, quòd ex titulo recognitionis non probantur iura ipsorum censuum, † sed tantum causatur ius accipiendi ipsos cẽsus, si de eis probetur, cõfirmat Aym. cons. 57. nu. 3. & lege eum num. 6. Quod confirmo, quia recognitio non est verus titulus, vt voluit glos. Paris. in consuetudinib. Parisien. q. 1. §. 7. num. 22. & §. 35. num. 10. fol. 266. & in Recopilat. facta per Gaspar. Caualli. in tract. de devsur. n. 203. pag. 234. & n. 200. pag. 226.

Quinimò, in proposito nostræ materiæ si filij dicant, vel alij, quòd non extat fideicommissum referendo se ad testamentum, in quo de contrario constat, non operatur talis confessio † nisi secundũ testamentũ, conclu-

 dunt

dunt Barthol. Socinus in conf. 180. numero 84. lib. 2. per doctrinam Bald. in l. 2. C. de error. aduocat. Tiberi. Decian. respons. 33. nu. 63. lib. 1. qui adhoc allegat in terminis consi. Romani 494. Et recognitio facta per defunctum non potest per hæredes improbari, vt volunt Bartholomæ. Socinus in cons. 50. numer. 8. & cons. 68. numer. 55. lib. 4. Natta in cons. 460. num. 9. lib. 2. Roland. cons. 82. nu. 38. lib. 2. Aymo in tracta. de antiquitate par. 1. num. 59. qui id tradit in verbis enunciatiuis antiquis, quòd nocent contra habêtes causam ab eo, Carol. Ruin. in cons. 108. num. 23. lib. 2 Menoch. cons. 181. num. 99. lib. 2. ¶ Et facta recognitione, † licet error allegetur, præsumitur res feudalis, donec contrarium probetur, vt per Alexand. in d. cons. 29. col. vlti. lib. 5. & est notabile consilium eiusdem Alexand. 13. lib. 1. quem citat Aymo in tractat. de antiquit. part. 2. num. 156. fol. 288. Curcium in tract. de feud. charta. 19. col. 2. vers. sexto maximè. Ægidium Bossium in practi. crimi. rit. de Principe, num. 250. pag. 632. Et an recognitio sola faciat quem hominem alterius, patet ex text. in d. l. cum scimus. C. de agricol. & censit. lib. 11. qui dicit, quod† non, quem ad hoc citat Guido Papæ decis. 222. num. 4. si posteà non sequatur actus, vel vsus, vt præstatio homagij, vt tradit idem Guido Papæ post Ioann. Fabrum quem citat decis. 315. Augustin. Beroi. cons. 67. num. 32. lib. 1. de quo etiam vide Rebuffum in e. vltim. de caus. possessio. & proprieta. pag. 361. versi. limitationes & declarationes, Bald. in c. 1. in princip. num. 2. cum sequentib. de capitan. qui curiam vendidit. Et recognitio facit † obligationem d. decisio Capellæ Tholosanæ 212. In cuius confirmationem plura scitu digna, quòd operâtur agnoscere, vel recognoscere aliquid, tradit notâter Rebuf. in l. cognoscere 56. pag. 396. ff. de verbor. significa. non tamê operatur quod quis remaneat obligatus vltra partem quam habet in re hypothecata, vt singulariter fundat glo. Paris. in côsuetudi. Parisien. p. 1. §. 11. nu. 19. fol. 130. vbi etiam resoluit, quòd recognitio & nouus titulus nô auget obligationê, † quod ego intelligo, nisi aliud caueatur in contractu & recognitione noua, argumen. l. contractus. ff. de regul. iuris cum concordan. & pro glo. Paris. facit doctrina Cassan. in consuetudi. Burgund. rubri. 2. de côfiscaciones. §. 1. nu. 23. pag. 375. Et quid operetur † recognitio facta in absentia, & enuntiatiuè in aliqua scriptura, tradit notabiliter Matth. de Affl. decis. 164. n. 1. Et quòd talis recognitio non præiudicet † contra tertiû, vel singularem successorem inuestiti, scribût Alexand. cons. 12. viso processu, lib. 4. Carol. Ruin. in cons. 26. nu. 2. lib. 1. Bursat. in cons. 46. nu. 15. lib. 1. qui citat Bart. & Bald. in d. l. cum falsa. C. de iuris & fact. ignorâ. Barthol. Socin. in cons. 216. lib. 1. & inibi Bursat. varia. scribit ad propositum eorum, quæ hic tractantur Menoch. in cons. 1. nu. 87. & posteà nu. 102. lib. 2. Iacob. Put. decis. 257. nu. 3. p. 2. notanter Menoch. in cons. 110. nu. 68. lib. 2. & materiam nouissimè resoluit Ioan. Ant. Petra in tract. de fideicommif. q. 13. nu. 304. cum seq. pag. 497. & plures citat glo. Paris. p. 1. côsuetudi. Parisien. §. 1. glo. 5. fol. 30. & tradit etiam Alexand. in cons. 69. nu. 10. lib. 5. vbi scribit, quòd dominium nec possessio nô amittitur per erroneam † recognitionem. Et quòd error non noceat in istis, & alijs similibus casibus, probat ex pluribus Burg. de Paz in cons. 25. nu. 62. & in quodam maioratu in cons. 27. nu. 9. & 10. Syluan. in cons. 57. nu. 25. Iul. Clar. in bonis feudalibus. §. feudum. q. 20. pag. 180. Et confessio erronea etiâ cum iuramento † non præiudicat in preiudicium tertij, vt per Iasonem in §. item si quis, num. 7. institut. de actio. Bursat. in côs. 221. nu. 29. lib. 2. Et quòd recognoscens, vel conducens ignoranter rem propriam † non perdat dominium, sed nec possessionem, volunt Bart. Angel. Imol. Paul. Aretin. & omnes in l. si rê aliquam, ff. de acquirend. possessione, & omnes in l. qui rem. C. locati, Alciat. in tract. præsumptio. regul. 3. præsumptio. 21. nu. 21. & legenda sunt quæ scribit Anto. Pereg. in tract. de fideicommif. art. 11. nu. 116. & art. 51. num. 39. fol. 487. Felicianus de censib. lib. 3. cap. 6. num. 4. fol. 233. latissimè Curcius Senior in cons. 70. per totum, vbi num. 3. scribit, quòd conducens rem simpliciter, † videtur conducere respectu possessionis, non proprietatis per tex. in d. l. si rem, vbi Bartol. & DD. faciût scripta per Ioan. Gratian. Falcon. regu. 147. & tradit etiam Aym. in tract. de antiqui. tempor. p. 1. nu. 59. fol. 37. vbi resoluit, quis teneatur probare errorem, & côcludit quod ipse conducens, Menoch. de recuperâd. possessione remedio 11. nu. 35. cû seq. pag. 442.

Nec omitto notabilê in ista materia doctrinâ Alex. in cons. 9. nu. 12. lib. 5. vbi côcludit, quòd ille, qui petijt se inuestire nomine suo, fratris, & sororum, secundû tenorê aliarû inuestiturarum, si apparet ex inuestituris antiquis, ad quas relatio facta fuit, quòd sorores nô erant inuestiêdæ, illis† nullû ius quæsitû fuit, quia errore illas videtur nominasse, ex quo non erant côprehensæ in inuestitura, ad quâ se refert, quem citat Curc. Iun. in cons. 92. n. 10. lib. 1. & confirmat glo. Paris. in additio. ad Alexâd. in d. cons. Menoch. in cons. 1. n. 96. Dec. notanter in supra allegato cons. 63. nu. 6. & plura de errore, quòd non noceat, scribunt post antiquos Mantic. de coniectu. mêt. defûct. li. 4. tit. 5. n. 3. & 4. pag. 115. Menoch. de præsumptio. lib. 6. præsumpt. 22. fol. 75. & in

& in consil.86.nu.94.lib.1.ad quod est textus notabilis in l.si forte. ff.de castrensi peculio,quem latè ornat Caldas Pereira in tracta. de renouatione emphyt.q.4.n.7.fol.18.Mascard.in practic.de probatio. lib.2. conclusio. 636.vsque ad conclusionem 649. ¶Et quod 62 ille, qui habet recognitionem in fauorē † sit manutenendus in possessione percipiendi prouentus,si aliquot annis percepisset,tradit Rebuffus tomo 2. ad constitutio. Regias,tit. de constitut.redditutum,artic.2.glos.vnic.numero 4.pag.427. per cap. querelam de electio. & decisionem Aufrerij 59. & inibi Re- 63 buffus addit,quòd si concurrat præscriptio † probatur dominium: de quo legēdus est etiā Balbus in tractatu præscriptio. 4.par.4.part. principal.quæst.10.pag.353.vbi citat ad hoc Speculat.Roma.& Iasonem.Et quod ille,qui 64 allegat errorem in quibusdam capitulis,† possit in alijs petere executionem, tradit notanter Rebuffus tomo 1.ad constitution.Regias, tit.de literis ciuilibus artic.vnico, glos.vltim. pag.499. num.9. Et quòd confessio erronea hæredis,qui testamentum vt verum & legitimum admisit,non noceat,tradunt Carol.Ruinus in consil.10.num.15.& 16.lib.3. Iaso in cons.82.col.vlt.lib.3.Menoch.in cons. 313. num.25.lib.4.Et si præstatio annua facta fue- 65 rit ex causa redditus annui perpetui, † probatur census perpetuus ex tali confessione, donec error in contrarium probetur:&tradit Episcop. Couarruu.lib.3.resolutionum,cap. 10.ad finem,per regulam l.Publia,§.final.ff. de posit. l. cum de indebito. §. vltimo. ff.de probatio.& alia iura.Et quòd ex recognitio- 66 ne probetur possessio, † probatur in l. qui vniuersas.§.quod per colonum, vbi Alexan. notab.1.ff.de acquirend.possessio.:& volunt Matthæ.de Afflictis decisio.167.&325.Zuchard.in l.final num.96.C.de edict. Diui Adrian.Cephal.in cons.19.nu.3.lib.1.Et quòd 67 confessio † noceat in istis casibus confitenti donec doceat de errore,tradunt Aymo in cōsil.410.nume.58.Phanuncius de inuentario part.7.num.243.Barbosa in l.si alienam, numero 73.pag.191. ff. soluto matrimonio.Et quòd si quis recognoscit res proprias patri- 68 moniales tanquam feudales † sibi præiudicet & remaneant feudales, resoluit Curcius Iunior in consil.140. num.13. quod est notandum ad illos,qui confitentur & recognoscūt res liberas esse de maioratu, & restitutioni 69 subiectas.Et quod † concessio,in qua fit mentio de alijs concessionibus prius alijs personis factis,& à quibus illa deriuationem habuit,debeat intelligi cum eiusdem qualitatibus,& sumat exordium,originem, & naturam ab alijs concessionibus, tradit Augustinus Beroius in consil.66.nu.3.lib.1.per regulam l.si ego §.si tamen. ff. de public.cum similibus. Hinc

est, quòd secunda inuestitura contraria pri- 70 mæ præsumitur facta per errorem, & non nocet posteris,vt probant Alexand. in cons.55 num.24.lib.4.Roland.in cons.1. num.65. & in cons.34. num.50.lib.4. Decius in consilio 194.num.3.Menochius in tractatu de præsumptio.lib.3.præsumpt.92.nu.4. pag.378. Et quòd si quis se referat ad aliquam scriptu- 71 ram dicens, masculos esse vocatos,†cum non sint vocati,vel aliàs,talis error nō noceat,tradunt GuidoPapæ cons.176.num.4.Curcius Iunior in consil.121.nu.18.libr.1. Menoch. cons.1.num.88.cum sequentib.lib.1. de quo legenda sunt quæ scribit Tiberius Decianus respon.33.n.18.cum seqq.vbi resoluit, quid 72 si filij fateantur † nullū fuisse fideicōmissum, an illis præiudicet talis confessio, & an hæredes possint venire contra talem confessionē erroneam? Et quòd hæredes illius, qui erro- 73 nee recognouit possint † reuocare erroneam recognitionem,volunt Iaso in l.cum testamētum,num.5.C.de iuris & fact.ignoran.Bart. in cons.18.num.27.lib.1.Matth.de Afflictis decis.233. Menoch.in cons.191. numer.70. lib.2.

Et quod † litigans per errorem coram iu- 74 dice non videatur in illum consentire, tradunt Speculator in titulo de competenti iudici.§.1.versicul.sed nunquid, & alij quos citat Vantius in tit. quibus modis sententia nulla,num.80.pag.769.Et quòd vassallus † cogi 75 possit ad recognitionem feudi, volunt Bart. in l.3.in fin.ff.de condi.ob causam;& in l.ne casu.C.de discusso.lib.11.Paul.in l.in omnibus.ff.de iudicijs, & alij, quos citat Natta in cons.382.lib.2. faciunt scripta per Episcop. Couarru.resolutio.lib.3.cap.7.nu.6.Et quòd per concessiones primas cōstet de errore narratiuæ,† & vtrum sint cōcessę proprietates, 76 vel iurisdictio tantum,est decisio Iacobi putei 231.lib.2.ad quæ iungo scripta per Cagnolum in l.nec pignus 45.num.6.fol.217.ff. de regulis iuris. Et qualiter recognitio † no- 77 ceat successori, tradit Iacobus Puteus decis. 365.num.11.part.2. quod refero ad alium finem part.2.q.5. Et quòd tenor maioratus antiqui † probetur per tenorem & relationem 78 in alio maioratu appositū probari potest ex decisione Ripæ in l.si constante, num.10. ff. soluto matrimonio, Nicol.Boer. decis.247. num.1.2.& 3.Paris.in cons.23. num.87.lib. 1.Osasc.decis.Pedemontan.139.num.4.Ioseph.Mascard.lib.2.de probationib. conclu. 941.nume.9.fol.225. Ad quæ addo notabile consilium Carol.Ruin.118. quæritur, col.2. lib.1.vbi vult,quòd † valeant codicilli referē- 79 tes se ad testamentum nullum, quem citat Simon de Pretis lib.2. de interpretan.defunct. volunta.interpreta.2.dubit.1.solut.5.nu.35. folio.130.Et quod error † & confessio facta 80 per

per Duces, Marchiones, & Comites in documentis, vel in alia simili re non noceat in pri 81 mogenitura, tradit Ripa respon. 80. num. 39. & 40. Et quid dicendum sit † vbicunq; filius, cui bona per fideicommissum relicta fuerũt cum grauamine reciproco quòd succedant il lius fratres, bona relinquit, prout pater suus in testamento ordinauit, quod plerumq; videbis, legendi sunt Derius in cons. 362. & in cons. 397. ad quem contradicit Socin. Iunior in cons. 75. lib. 3. quem sequitur Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, artic. 16. num. 114. fol. 157. Et an probetur fideicommissum vbi executores dicunt, quòd ordinant sicut testator dixit, si de relato nõ appareat, tradit Parisius in consil. 39. numer. 3. lib. 1.

Præterea animaduerto, quòd dictio, *sicut*, 82 apposita in priuilegijs, † intelligitur apposita affirmatiuè, & causatiuè, non conditionaliter, secundum glossam & Doctores in c. examinata, de confirma. vtil. vel inutil. per cap. Abbat. de verborum significatione, tradunt Alexan. in cons. 16. n. 28. lib. 5. glos. Paris. in cõsuet. Paris. p. 1. d. §. 1. n. 67. Nec est omittẽda in ista materia notabilis doctrina Gregor. Lopez in l. 5. tit. 8. part. 6. in glos. in verb. *E no lo protestasse*: vbi tangit quæstionem de filio recipiente rem à patre cum certo grauamine, quæ tamen erat de maioratu antiquo, an sibi præiudicet? qui ad hoc refert Baldum in cap. vnico. §. final. de feud. & in cap. 1. qualiter debeat vassallus iurare domino fidelitatem. Et quod Princeps narrando factum in 83 priuilegio † præsumatur habere notitiam facti, & non esse male informatus, tradit Grammaticus cons. 100. num. 8. lib. 2.

QVÆST. LXV.

Ad irreuocabilitatem melioratio nis, aut maioratus, an sufficiat facere meliorationem aut maioratũ per scripturam priuatam, dũmodo traditio fiat per scripturam publicam.

SVMMARIVM.

Decisio quæstionis, num. 2. & 58.

Quod in scripturam deliberatè redigitur, factu præsumitur. n. 2.

A ratione legis, vel extante, aut cessante, argumentari licet. n. 3.

Non vitiatur testatoris dispositio, cũ in testamẽto dicit se velle quòd hæres det aliquid, quod in quadam schedula cõtinetur, quæ apud aliquem religiosum inuenietur, si ex literarum comparatione, vel legitimis indicijs appareat eam esse testatoris propriam. n. 4.

Donatio facta per epistolam filio nascituro an valeat. n. 5.

Scriptura priuata dicitur scriptura, num. 6. 9. & 10. & an scriptura priuata fidem faciẽs possit produci post conclusionem in causa sicut alia publica. n. 7. & dicitur instrumentum. n. 31. & illius appellatione venit. n. 32. Contraria opinio. n. 33. & qualiter scriptura priuata comprobetur. n. 62.

Scriptura propria manu facta an æquiparetur scripturæ publicæ. n. 8.

Scriptura priuata, seu schedula, aut apocha recognita, plenæ probationis habet vim, n. 11. ac si esset facta publicè per tabellionem, nu. 12. & dicitur publica, nume. 13. & 34. & habet vim rei iudicatæ, nu. 14. & vim debiti, num. 15. & executionem paratam, n. 16. & 25.

Instrumentum in iudicio factum an habeat executionem paratam. nu. 17. & an dicatur de actis. n. 18.

Obligatio aut scriptura quãdo apud acta facta dicatur. n. 19. & 22. & qualiter, & quando fidẽ faciat. n. 23. & an confessio vel responsio apud acta habeat vim scripturæ publicæ, num. 20.

Facta coram iudice, & apud acta, si non sint in forma iudicij, vim iudicij, seu actus iudiciarij non obtinent. num. 21.

Scriptura facta de mandato iudicis, cum illius sigillo, publica an dicatur. n. 24.

Compromissum cũ sententia arbitraria per scripturam priuatam an habeat paratam executionem. n. 26. & 27.

Testatoris voluntas scriptura priuata an probari possit. n. 29.

Institutio & nominatio hæredis in codicillis facta quando valeat. n. 30.

Vis & irreuocabilitas meliorationis, aut maioratus in scripturæ traditione consistit. n. 35. 36. & 44.

In emphyteusi sufficit scriptura illius, qui rem in emphyteusim concedit. n. 37.

Dissoluitur quoddam dubium Ioann. Lop. an in traditione instrumẽti requiratur persona publica. n. 38.

Intellectus ad l. 22. Tauri, numer. 39. 40. 43. & 59.

Casus omissus in dispositione iuris communis remanet. n. 41.

Non omnium, quæ sunt in iure, ratio reddi potest. n. 42.

Pater tradens scripturam tabellioni, maioratũ

aut

aut meliorationem de nouo facere videtur, & firmior remanet. n.45.
Maioratus in scriptura priuata an fieri possit, num.46. & an sufficiat quòd manu tertij de mandato patris conficiatur. n.47.
Authoris sententia. nu.48.
Communis vsus loquendi qualiter in scripturis præferatur propriæ significationi, latè disputatur, n.49.50.54. & 55. & quid in pœnalibus. n.51. & quid in alijs dispositionibus, num.53. Authoris sententia, à numero 56. & 58.
Communis vsus loquendi in interpretatione diuinæ Scripturæ principatum tenet, numero 52.
Verba in dubio in proprio significatu sunt intelligenda. n.57.
Conuentio, vt scripturæ priuatæ stetur, an valeat, num.60.
Testatoris scriptura priuata qualiter, & in quibus casibus fidem faciat. n.61.
Scripturā maioratus amissam sufficit testibus probare, n.63. & quid si talis scriptura solẽnis non sit, n.64.
Bona, quorum possessio fuit aprehensa, si in scriptura non exprimantur, an per testes possint probari. n.65. & ibi quid in maioratu.
Possessorium non requirit recognitionem, num. 66.
Sigilli oppositio an operetur idem quod scriptura, num.67.
Ex incisione instrumenti transfertur possessio in priorem possessorem. n.68.

SExagesimo quinto inquirere oportet prò intellectu istius materiæ, scimus quòd ex dispositione legum 17.& 44. Taurinarum pater & mater non possunt reuocare meliorationem & maioratum, si tradiderint scripturam meliorationis aut maioratus ante tabellionem publicum, quamuis non tradant scripturam, vel scripturas rerum contentarũ in melioratione, vel maioratu, quæ est communis opinio Doctorum in prædictis legibus, & ab illis aperte deducitur. Sed an sit necessè quòd scriptura ipsa, in qua melioratio, vel maioratus fit, à tebellione publico sit celebrata, vel sufficiat, quòd ipsa traditio sit à tabellione publico confecta, quamuis ipsamet principalis scriptura sit priuata authoritate scripta, Doctores non tangunt in prædictis legibus, ad quarum tamen intellectum est valde necessarium, & ad nostram materiam, quã prosequi-1 mur etiam expedit. Et quòd † sufficiat, quòd melioratio, vel maioratus sit factus in priuata scriptura, de cuius fide, authoritate, & probatione non dubitetur, quamuis sola traditio sit facta ante tabellionem, clarè probari videtur in dictis legibus, quæ ambæ dicunt, *O le ouiere entregado la escritura dello ante escriuano.* Ecce ergo qualiter hæc lex solum vult, quòd traditio sit facta ante tabellionem scripturæ ipsius meliorationis, vel maioratus, non autẽ præcisè requirit, quòd maioratus ipse, vel melioratio sit confecta à tabellione publico, & non sine mysterio prædictæ duo leges in solo actu traditionis requirunt publicam tabellionis fidem Et ratio prædictarum legum illa esse videtur, quia cùm actus fit apud tabellionem, efficitur publicus, & de illo controuerti non potest, nec per partes inficiari, ad quod illæ leges habuerunt considerationem, & præcipuum respectum: nam quod redigitur in scripturam deliberatè † factum præsumitur, 2 secundum Bartolum in l. gerit, num.18. ff. de acquirend. hæredit. Lucam de Penna in l. quæcumque. col.5. vers.49. C. de apochis publicis, lib.10. Simonem de Prætis de interpretand. defunct. volunta. lib.1. interpretat.1. dubitat.3. solutio.5. num.45. fol.19. per l.2. C. de sentent. & breui loqu. recitandis. Et hæc videtur esse vnica & primæua ratio illarũ legum, quæ quamuis non exprimatur, debet haberi pro expressa, & ab ea, vel à simili, vel eadem, vel à cessante ipsa, vel aliàs † argumen-3 tari possumus, iuxta gloss. famigeratam in l. quamuis, in verb. curauit. C. de fideicommiss. vbi Doctores, cuius glossæ opinio cõmunis est, secundum Decium in c. suggestum, num. 2. de appellatio. Ias. in l. more, numer.4. ff. de acquirend. hæredita. & notatur per eundem Iasonem in l. siue apud acta, nu.6. C. de trãsactio. & in. §. omnium, num.38. de actio. quos addo ad Tiraquellum in legib. connubial. in glos.5. in verb. contracter, num.26. fol.268. & in verb. exprez, glos.7. nu.145. fol.317. latius in tractatu de cessante causa, part.1. limita.21. num.8. fol.181. quando igitur de veritate scripturæ non dubitatur, quia verificatur aut per legitimam probationem, aut per recognitionem (vt statim dicetur) satis fit dispositioni illarum legum.

Hoc etiam fulcitur, quia † non vitiatur dis-4 positio testatoris, nec dicitur captatoria, quãdo testator dixit in testamẽto, volo quòd hæres meus det illud, quod scripsi in schedula, quæ reperietur apud Guardianum fratrum minorum, si appareat ex literarum comparatione, vel ex alijs legitimis indicijs, quòd schedula est propria testatoris, & scripta vel subscripta illius manu, vt est famosa doctrina Bartoli in l. si ita scripsero. ff. de condition. & demonstratio. quam confirmaui, & ad aliud propositum induxi in quæst.48. supra eodẽ, vers. hoc etiam in capite. num.54. vbi videndum: nec minus facit textus in l. si aliquid. C. de donatio. ibi. *Si aliquid per epistolam donatum tibi probetur, breuitas chartulæ donationis si hæc rectè facta probetur, nihil quicquam derogat.* l. Imperatores, quæ est penult. ff. de proba-

probatio, ibi, *Sed & epistolæ, quæ vxoribus missæ allegantur, si de fide illarum constat, non nullam vicem instrumentorum obtinere decretum est*. Et est text. in l. si donatio per epistolam facta, eodem titulo, vnde fere in nostris terminis dicit, & latè sustentat Nicolaus Boerius decis. 171. nu. 17. cum sequentibus, quòd valet donatio facta per epistolam filio nascituro fauore matrimonij, † si epistola sit modo legitimo comprobata, etiamsi talis scriptura sine die, & cõsule facta appareat, refert inter alia quoddam cõsilium Pauli de Castro, quod non inuenio: sic Rebuff. tomo 1. ad constitutio. Regias, tit. de literis obligator. in princip. num. 6. scribit, quòd si literis tãtum esset probandus contractus, iuxta formã l. contractus, C. de fide instrumen. poterit tam per publicas, quam per priuatas probari literas.

5

Item, quemadmodum scriptura publica vocatur scriptura, ita priuata scriptura † dicitur nihilominus scriptura. l. scripturas. C. qui potiores in pign. habeantur: & tenẽt expresse Bald. in l. 1. C. de iuram. calum. Innoc. in c. 1. de senten. excomm. lib. 6. ibi, *Scripturis publicis, siue priuatis*. Et ad hoc alia refert Matth. de Afflictis in decisio. Neapolitan. 272. deinde in alia, vbi tradit, quòd scripturæ priuatæ fidem facientes † possunt produci post conclusionem in causa, sicut aliæ scripturæ publicæ, ad quod alios Doctores citat Seraphinus in tractatu de priuilegijs iuramenti, priuilegio. 77. numero 19. pag. 464. & tradit Ioan. Gutierrez libro 1. practicarum quæstionum, quæstione 125. numer. 4. & notatur per Petrum Rebuff. tomo. 3. ad constitut. Regias, titul. de chirographis pag. 179. numer. 2. notat Roman. qui refert Speculatorem in cons. 23. num. 2. & probat l. 2. tit. 18. part. 3. ibi, *E otra escriptura ya que cada vno faze con su mano, y sin sello, que es como manera de prueua*. ¶ Et quod scriptura facta propria manu æquiparetur scripturæ publicæ † probatur in l. cũ antiquitas. C. de testament. in fine, & in principio, institu. de emptione & venditione, & in l. 7. titul. 15. part. 4. quam ad hoc ponderat Gregor. Lopez in verbo, *misma*: & tradit Ioseph. Mascard. in tractat. de probationib. lib. 1. quæst. 6. numer. 125. fol. 14. Ex quibus apparet, † quòd verba illa prædictarum legum, ibi, *O le ouiere entregado la escritura dello*, verificari possunt tam in publica, quàm in priuata scriptura. Et obligatio etiam dicitur ma nupriuata, secundum Imbertum in institutio. forensib. lib. 1. § cæterum, folio 105. Rebuf. to. 2. ad constitu. Regias, tit. de famulorũ salarijs, glos. 12. pag. 246. Et quòd secundũ propriam significationẽ instrumẽti appellatione † veniat scriptura priuata, volunt Bart. Bald. & Salice. in l. 1. C. de iuram. calumn. Roman. in consil. 23. & alij, vt per Felinum in rubric. de fide instrumentorum, numer. 6. Matth. ab Afflictis in cap. 1. quæ sint Regalia, num. 21. fol. 339. Quintilian. Mandos. in gloss. facultatem, versic. & alijs, fol. 76. col. 3.

6

7

8

9

10

Hinc fit, quòd schedula, † siue apocha recognita habeat vim plenam probationis. l. Publia, ff. depos it. l. cum antiquitas. C. de testament. notanter Bartholom. Socin. cons. 68. libro 4. explicat latius Rebuffus vbi supra numero 25. gloss. Parisien. in consuetudinib. Parisien. part. 1. § 5. numer. 16. fol. 74. Episcop. Couarru. in practic. questio. q. 22. num. 7. Et in Genuã schedulæ, quæ mittuntur inter mercatores, habent vim publici instrumenti, vt resoluit decis. Genuæ 126. num. 8. Et etiam † habet vim scripturæ publicæ factæ pro tabellionem, vt probat expressa l. 119. titu. 18. part. 3. vbi lex loquens de scriptura publica dicit, *Si la parte contraria, quien aduzen tal carta como esta la otorgare, deue valer bien assi como si fuesse fecha por mano de escriuano publico*. Quæ lex videtur expressa pro hac sententia, saltem vbi scriptura priuata est recognita. Et idem est quantum ad nostrũ propositũ, quando scriptura priuata cõprobatur legitimo modo, & vbicunq; scriptura priuata probat, † dicitur publica, secundum Barthol. Socinum in consilio 62. numero. 20. libro. 1. qui ad hoc refert Speculatorem, titul. de instrumentor. editio. § nunc dicendum, versic. & generaliter, vbi dicit, quòd generaliter omnis scriptura dicitur publica, cui de iure, vel speciali consuetudine creditur, per cap. cum dilectus, de fide instrumentorum, & opinionem Socini & Speculatoris probat l. 31. titu. 13. part. 5 in versic. *Pero si tal carta*, vbi Gregor. in gloss. vltima, & scriptura priuata recognita † habet vim rei iudicatæ, vt per Parisium consilio 77. numer. 24. libr. 3. faciunt scripta per Iulium Ferretum in tractatu de gabellis, numer. 362. cum sequentibus: & notabilis text. in l. Imperatores. ff. de probatio. qui loquendo in epistolis, dicit, nonnullam vicem instrumentorum continet. Et scriptura priuata, quæ in actis reperitur, † habet vim debiti, de quo latius per Iasonem in l. admonendi, in lectura numer. 58. folio 99. ff. de iureiurando, quod confirmatur, quia obligatio apud acta habet † executionem paratam, secundũ glo. in auth. generaliter. C. de Episc. & cleric. DD. in l. eum proquo. ff. de in ius vocan. Matth. de Afflict. decis. 30. fuit dubitatũ, nu. 2. & decis. 387. si vno & eodem die, numero 1. Rebuff. tomo. 1. ad constitutiones Regias, tractatu de literis obligatoriis, articul. 6. glossa. 3. numero. 31. pagina. 142. Azeuedo in l. 4. titul. 21. libro. 4. Recopilationis, numero 192. fol. 336. Matthæ. ab Afflict. in constitutio. Neapolit. lib. 1. rubr. 40. versic. causas, num. 14. fol. 106. facit tex. in cap. si quando de

11

12

13

14

15

16

de officio delegat.vbi Vincentius, Abb. Ancharran. Barba. quos citat Rodericus Suarez in l.Post rem iudicatam, versic. item transactio,pagin.263.ff.de re iudicat. & tradit Parladorus prędictis non citatis lib.2. rerum quotidianarum,part.1. cap. final. §.10.pag.195.
17 vbi resoluit,quòd † instrumentum factum in iudicio habet paratam executionem: & om-
18 nis scriptura,quæ fit coram iudice, † dicitur esse de actis,secundum Bald.in l.illud.num.5. C.de sacrosanct.eccles. Fuluium Pacianum in tractatu de probatio.lib.1.cap.65.nu.4.folio
19 214.Et quando dicatur obligatio † facta apud acta,tradit idem Afflict.decis.135.quidā Venetus,nu.5.latius Rebuffus in l.penes te. 63. pag.443.ff.de verbor.significat. vbi generalius tradit,quòd apud acta dicitur factum coram iudice,& in loco iudicij, vel coram Graphario in casibus ad eum pertinentibus, per l.eum pro quo.ff.de in ius vocand.l.1.&2.ff. de officio prætor.& l.2.ff.de officio procōsul.& alia iura.Et tradit etiam eleganter Aluar. Valasc.de iure emphyteut.q.7.num.17. pag.32.vbi dicit, se vidisse iudicatum in mag-
20 na curia,quòd confessio† vel responsio apud acta habet vim scripturæ publicæ per doctrinam Bald.in l.ne in arbitris,num.2. C.de arbitrar. & alia quæ citat. Et licet ex statuto, vel consuetudine(vt est Parisijs)duo notarij requirantur in aliquo actu, si talis actus fiat apud acta,valebit, vt ex Hippolyto in rubr. de probationibus:& alijs docet Rebuff. tom. 1.ad constitutiones Regias,tit.de schedularū recognitio.in præfatio. num.71.pag.191. & facit,quod scribit Parladorus lib.2. rerū quotidianarum.§.10. pag.195. ¶ Sed quæ facta sunt coram iudice & apud acta,si non sint in forma iudicij,vim iudicij,siue actus iudiciarij
21 † non obtinent. l.interrogatam, vbi Bald. & Salicet.C.de libera.cauf.glo.in l.cum scimus, in verb.confessionibus.C.de agricol.& censit.lib.11. & alij plures, quos citat Tiraquel. lib.1.de tract.§.36.glos.2.num.55. pag.746 pro quibus est l.17.tit.18.part.4.vbi Gregorius Lopez in gloss. in verb. *Sin juzio*, licet ad contrariam opinionem Matienço in l.°11 gloss.2.num.3.fol.166. tit.7.lib.5. Recopil. referat Bald.in d.l.interrogatam; & Decium in cap.quoniam contra,num.12.de probationib.Sed pro prima opinione pondero nota-
22 bilem.l.112.tit.18.par.3.quæ probat,† quòd acta dicuntur vbi est lis,non aliàs;& Curcius in l.24.C.de edendo,quem citat Roland. in cōsil.38.num.13.lib.1.scribit,quòd acta publica dicuntur triplici ratione, quia confecta à notario,& sic à persona publica. Coram iudice,qui est persona publica,& in iudicio,& sic in loco publico,quæ notabis etiam pro intellectu textus in l. sancimus. C. de testament. ibi, *Inter Acta manifestauerit*, quia super hoc vidi quandam litē in melioratione tertij vinculata:& de actis etiam tractat l.14. versicul. *Mas quando alguno*,tit.5. part.3. faciūt tradita per Auilesin capitulis correctorum. c.36. num.8. fol.146. Auendanum in repertorio in verb.*actos*.fol.168.colu.1.Seraphinum in tracta.de priuilegijs iuramenti, priuileg.34. num.11.pag.230. Quando autem & qualiter
23 † acta fidem faciant, latissimè tradit Robert. Maranta in speculo auren,part.6.actu 19.numer.1.cum sequentib.fol.216.& de actis plura scribit Ioseph. Mascard. in tracta. de probationib.lib.1.conclus.32.num.1.cum sequētibus,fol.47.

Quibus etiam addo, quod vbi scriptura fit de mandato iudicis,& est illius sigillum, scri-
24 ptura † dicitur publica,secūdum Innocentiū in cap.1.de fide instrument.Bald. in authen. quæ supplicatio.C.de precib.Imperator.offerendis.Matth.de Afflict.decis.271.in quodam processu,num.4.& plura de fide instrumentorum,quæ apud acta reperiuntur, scribit nouissimè Ioseph. Mascard. in tracta. de probation.lib.2.conclu.914.per totam,folio 206.Et quòd scriptura iudicis,etiamsi habeat testes in scriptos dicatur priuata, voluē Bald. in cap.cum nobis,de testibus,Imol.in cap.1. de fide instrumentotum, Rebuff. tomo.1. ad constitutiones Regias, tit. de chirographorū recognitione in præfatione, nu.3.pag.179.
25 Imò priuata scriptura recognita apud nos † executionem paratam habet, iuxta pragmaticam Madriti anno 1550.in ordine vltim.quę est translata in l.5.tit.21. libr.4.ordina.noui, de qua per eundem Episcop Couarru. resolutio.lib.2.cap.11.nu.3. & idem est in Gallia, vt constat ex scriptis per Rebuffum vbi supra num. 44. cum sequentibus; quibus adde Tiraquellum lib.2. de retractu conuentio.§. 1.gloss.7.num.43.cum pluribus sequentibus pag.868.& faciunt quæ scribo infra.

Et ex istis quandoque decisum fuit, quod l.4.tit.21.lib.4.ordinamen.noui,quę decidit,
26 si iudici præsentetur compromissum † simul cum sententia arbitraria, debet dare mandatū executionis,licet à sententia arbitraria sit appelatio interposita,procedit, vbi de compromisso constat non solū per scripturam publicā,sed etiam per scripturā priuatam recognitam.Ad quod etiam pondero.l.23.tit.4.part. 3.ibi,*Quando el pleito meten en mano de auenidores,deue ende ser fecha carta por mano de escriuano publico,o otra que sea sellada de sus sellos.* Quæ lex facit contra id quod scribit Episcop.Couarru.lib.2.resolutio.c.11.a.num. 2.vbi dicit, quòd vt procedat.d.l.4.est necesse quòd compromissum sit factū apud tabel-
27 lionem,† quod non credo verum tam propatet prædicta,quàm inspectis verbis prædictæ l.23.& facit egregia.l.Imperatores.ff.de probatio.

batio.ibi, *Sed & epistolas, quæ vxoribus missæ allegantur, si de fide earum constat, nonnulla vicem instrumentorum obtinere decretum est.* Ecce ergo qualiter hæc lex epistolam vocat instrumentum.

28 Ex qua lege etiam inferri potest, † quòd etiam si quis per epistolam faciat meliorationem aut maioratum in filium, dummodo ante tabellionem postea illam epistolam tradat, efficitur maioratus irreuocabilis. Et testatoris

29 voluntas † etiã priuata scriptura declarari potest, secundum Bart. in l. alimenta, in princip. ff. de alim. legat. Deci. in cons. 454. n. 11. pro quibus est tex. in l. institutio talis. ff. de hæredib. instituen. vbi probatur, quòd licet nõ valeat institutio in codicillis facta, si tamẽ instituitur in testamento is, quem testator dixit se

30 in codicillis nominatum, institutio † hæredis valet: ad quod est bona l. 3. tit. 3. part. 6. & facit l. 11. eod. tit. in vers. *Otro si*, in verb *a al*

31 *gũ ome sabio.* Et priuata scriptura dicitur † instrumentum. l. instrumenta, ibi, *Instrumẽta domestica, siue priuata testatio.* C. de probatio & vocatur scriptura schedula priuata. l. exẽplo, C. de probatio. ibi, *Exẽplo perniciosum est, vt ei scripturæ credatur, qua vnusquisq; sibi annotatione propria*, & l. 1. titu. 18. part. 3. quæ est expressa pro ista opinione in principio, & in

32 fine. Et appellatione instrumẽti † venit propriè priuata scriptura. l. notionẽ. §. instrumentorum. ff. de verbor. signific. notat Tiraq. lib. 1. de retract. §. 2. glos. 1. n. 29. pag. 394. vbi tamen dicit, aliud esse ex cõmuni vsu loquẽdi: & ibi tradit quæstionem, an in retractu sufficiat constare de pretio rei venditæ per schedulam priuatã. Et conducit, quod notat idem

33 Tiraq. lib. 2. de retract. §. 1. glos. 7. n. 57. pag. 872. licet Pet. Rebuf. to. 1. ad constit. Regias, tit. de literis obligator. in princ. n. 4. pag. 55. tradit, † quòd tam de iure, quàm de communi vsu loquendi instrumẽti appellatione, venit solum publicum instrumentũ. Nec venit scriptura priuata, secundum eundẽ Rebuf. in d. l. notionem. §. instrumentorum, pag. 584. ff. de verbor. signific. & est l. 99. de quo tamẽ legat lector quæ scribit Ioseph. Mascard. libr. 1. de probatio. conclu. 6. nu. 126. cum sequentib. fol. 13. Azeued. in l. 5. tit. 21. lib. 4. Recopilat. num. 3. fol. 337. vbi resoluit, quòd scriptura

34 priuata recognita † habet vim publici instrumenti, qui ad hoc citat Episcop. Couarr. Auẽdan. & alios, & ponderat ad hoc illum text. & faciunt quæ scribo supra à nu. 11. & quæ scribit latius idẽ Azeuedo in l. 1. tit. 21. lib. 4. Recopilatio. num. 27. cum sequentib. fol. 304.

Item ista conclusio corroboratur, quia tota vis † irreuocabilitatis, meliorationis, vel ma

35 ioratus consistit in traditione scripturæ, quia ex hoc censetur possessio tradita, vt tradunt scribentes in dictis legibus: & Anton. Gom. in l. 45. Tauri num. 56. Episcop. Couar. lib. 3. resolutio. c. 16. num. 12. Tiraquel. in tractatu de constitu. part. 2. ampliatio. 3. num. 4. vnde quantumcunq; scriptura aliqua sit facta apud iudicem, & cum alijs pluribus solennitatibus, quæ tamen non habeat aliquas clausulas, quæ operantur translationem fictæ possessionis, vt constitutum, reseruatio vsusfructus, & à quocunq; publico tabellione confecta, † non

36 inducit irreuocabilitatem donationis, quia tota vis cõsistit in ipsa traditione, & in eo quod fiat à tabellione, quia est persona publica, & publicam habet authoritatẽ. Magna enim est vis tabellionis in translatione possessionis, vt præter plures antiquos explicat Tiraquel. in d. tract. de constitu. limitatio. 30. n. 8. cum sequentib. fol. 150. & pro ista opinione adduco etiam singularem l. 3. tit. 14. part. 1. ibi, *E deuese fazer por carta de escriuano publico, o del señor que la da*, ex qua lege cõstat, quòd licet in emphyteusi requiratur scriptura publica, † sufficit scriptura illius, qui rem concedit in

37 emphyteusim, quæ lex sufficit ad decisionem huius dubij, & ad alia plura est notabilis & egregia. Nec minus facit singularis l. 7. tit. 15. part. 4. ibi, *Instrumento o carta faziendo algũ ome por su mano mesma, o mandandola fazer a alguno de los escriuanos publicos, que sea confirmada con testimonio de tres omes buenos.* Et faciunt quæ in propria materia de renouatione & nominatione ad rem emphyteuticam in filium, tradit notãter Cald. Pereira in tract. de nomina. ad emphy. q. 18. n. 5. fol. 155. & iterũ n. 40. fol. 163. ¶ Et ex his soluitur quoddã † du

38 bium, in quo cogitandum reliquit Ioan. Lop. in d. l. 17. fol. 49. vers. in eo quod lex: vbi dicit, quòd lex illa sentire videtur, quòd in traditione instrumenti requiritur persona publica, nec sufficit, quòd coram testibus fiat, & postea dicit esse cogitandum, & sine ratione (iudicio meo) cum illa lex hoc clarè dicat, & d. l. 44. nec est cur in hoc dubitetur.

Et vt ad rem redeam, ista cõclusio etiã ostẽditur ex l. 22. Taurina, † vbi licet pater non

39 possit filium meliorare, quando fecit scripturam publicã de nõ meliorando, quod statuitur in prima parte illius legis, statim in secunda parte dicitur, quòd si pater promisit per viã matrimonij, aut per alium contractũ onerosum meliorare aliquem filium, tenetur promissionem adimplere, & si non adimpleat, ita functo, melioratio habeatur facta: quæ lex in hac secunda parte non exprimit esse necessariam scripturã publicã. Nec † cõtra hanc indu

40 ctionẽ argui potest, quod illa verba, *por escritura publica*: debent etiã referri etiam ad secũdam legis partẽ: quia cũ d. l. 22. in prima parte contineat diuersum casum, & dispositionem ab his, quæ continentur in secunda parte, & vtraq; illarum contineat orationẽ perfectam

&

& specialem, vna non refertur ad aliam, iuxta doctrinam Bald. in l. 1. C. de legit. hæred. b. notatur per Iasonem in cons. 51. lib. 1. nume. 2. & cons. 153. lib. 2. & in l. talis scriptura, num. 10. ff. de legat. 1. & cum in secunda parte illius legis nihil cautum sit de scriptura publica, seruandum est ius commune: quia casus † omissus remanet in dispositione iuris communis. l. commodissimè. ff. de liber. & posthum. l. Bebius Marcellus. ff. de pact. dotalib. cũ concordan. Et cum de hoc nihil dicta lex caueat, nec nos dicere debemus. l. si seruus seruum, §. non dixit prætor. ff. de acquirend. hæredit. cum similibus. Item lex debet intelligi secundum regulas iuris, & non secundum casus speciales. l. suus quoque, vers. puto. ff. de hæred. instit. c. ad decimas, de restitut. spoliator. in 6. notat Iaso in l. si creditori, num. 17. fol. 40. ff. de lega. 1. Et si instaueris quę sit ratio differẽtiæ inter vnũ casum & aliũ, dici potest, quòd non omnium, † quæ in iure sunt, ratio reddi potest. l. nõ omnium. ff. de legib. ¶ Sed nihilominus rationem differentiæ ponit Tellius ibi num. 5. vbi ex hoc infert intellectum ad l. 17. dicendo, quòd in casu illius legis irreuocabilitas donationis consistit in authoritate tabellionis, & si coram alia persona traditio instrumenti fiat, melioratio est reuocabilis, & reputat hoc esse singulare. Et circa intellectum d. l. 22. obiter animaduerto, † quod Ioann. Gutierrez de iurament. confirmato. part. 1. cap. 59. nume. 9. fol. 165. in ea est sententia, quòd si pactum de non meliorãdo sit factum in scriptura publica recognita vel cum iuramento est seruandum, & vtrumq; difficile mihi videtur.

41 (margin: omissus) 42 (margin: non omnium) 43 (margin: obiter)

Et ex his etiam fortificatur intellectus, qui in hac quæstione sustentatur ad l. 17. & 44. nam ideo traditio scripturæ meliorationis, vel maioratus, † facit maioratum vel meliorationem irreuocabilem quando fit apud tabellionem, sicut si traditio possessionis interueniret, quia traditio scripturæ facta per tabellionem habet vim traditionis possessionis, & ideo est eiusdẽ effectus, sicut ipsamet possessionis traditio. Nec stat vis in eo, quòd scriptura ipsa maioratus vel meliorationis sit publica; quia in vtroq; casu si per tabellionem tradatur actus remanet irreuocabilis. Et ista fulciuntur, quia vbi pater facit hanc traditionẽ, † videtur de nouo facere maioratum vel meliorationem, & actus firmior remanet. d. l. si donatio. C. de donatio. Tandem facit l. 23. tit. 4. part. 3. ibi, *Fecha carta por mano de escriuano publico; o otra que sea*. Et hanc nostrã opinionem, licet non ita fundauerit, tenet Molina libro 2. c. 8. num. 10. vbi dicit, quòd maioratus † fieri potest in scriptura priuata. Et idem tenet Burg. de Paz Iunior. q. ciuili. 4. nu. 19. & 20. & ibi num. 21. extendit † etiam quando talis scriptura manu tertij confecta de mandato patris, vel alterius facientis pactum de non meliorando per regulam. l. Diuus. §. item. ff. de falsis, & alia plura quæ infert.

44 45 46 47

Hæc tamen omnia duo contraria habere † videtur. Primò, difficultatem facit, quia verbum illud, *escritura*, appositum in dictis legibus secundum magis communẽ vsum loquendi, † intelligitur ı scriptura per tabellionẽ confecta, quod notissimum est. Et ideo inquit Auendanus in titu. *de las excepciones*, nu. 20. fol. 141. quòd in Hispania quando loquimur extra iudicium, venit illa, quam facit tabellio publicus, per l. 1. tit. 18. part. 3. vbi etiam refert Bald. in l. 1. C. de iuramen. calumn. dicentem, quòd appellatione instrumenti non venit priuatũ. Et cum hoc sit verum; clarum est in iure, quòd verba sunt intelligẽda secundum † communẽ vsum loquendi, qui præfertur etiam propriæ significationi. l. librorum, §. quod tamen Cassius. ff. de legat. 3. cum concordan. quæ in alijs locis scribo. Quibus addo l. anniculus. ff. de verborum significatio. Episcop. Couarru. in epitom. de sponsal. par. 2. c. 4. §. 1. num. 1. fol. 52. Iaso notanter in rubric. ff. de noui oper. nuntia. nume. 7. Tiraquel. in tract. le mors, part. 3. declaratio. 1. nu. 3. pag. 73. & in tract. de vtroq; retractu. §. 1. glossa 2. num. 3. pag. 38. & latius in §. 2. gloss. 1. nu 1. pag. 387. notat Abbas in c. nam & Rex, numero. 2. fol. 181. de verbor. significatio. & in procemio Gregor. num. 8. quæ regula procedit † etiam in pœnalibus, vt per eundem Abbatem in cap. ex tenore, num. 9. de foro competenti: & generaliter habet locum & principatum † communis vsus loquendi in interpretatione diuinæ scripturæ, vt per Abbatem in c. Ioseph. num. 3. de verbor. significatio. folio 181. & in cap. maiores, nume. 4. de baptismo, fol. 214. Mancha. lib. 2. controuer. c. 30. num. 31. pag. 306. qui plura noua & singularia scribit: & procedit etiã † in dispositionibus Principum, & in statutis, & in alijs quibuslibet dispositionibus, secundum eundem Abbatem in cap. inter corporalia, num. 17. fol. 4. de translatio. Episcop. & in cap. capellanus, num. 1. fol. 139. de ferijs; & in cap. nonnulli, num. 5. fol. 73. de rescrip. & in c. ne pro defecta, nume. 3. folio 162. de electio. Notat Euerard. in centum locis, loco 7. ab opinione vulgi, pag. 107 Ioan. Brecheus in princip. ff. de verbor. significatio. numer. 3. pag. 3. Et facit quod scribit Bald. in l. 1. C. de iuram. calum. vbi dicit, quòd licet latè sumpto vocabulo, priuata scriptura veniat appellatione instrumenti, † tamẽ ex communi vsu loquendi non venit: & idem Bart. & Paul. ibi Barthol. Socin. in cons. 41. n. 11. lib. 1. qui hoc confirmat ex tex. in Clemẽtin. 1. de probatio. ibi, *Instrumento vel literis*, vbi ponuntur tanquam diuersa instrumẽtum &

48 49 50 51 52 53 54

& literæ, quem an hoc notat Ioan. de Imola, & inquit Bald. in l. non dubium, nume. 8. fol. 55 62. C. de legib. quòd si communis vsus loquē di repugnat propriæ significationi, † tunc mens legis est, vt intelligamus secundum cō munē loquendi vsum. Et dixit Peral. in rubr. ff. de hæredit. instituend. num. 154. pag. 101. quòd si pater meliorat filium in legitima, cū ex communi vsu loquēdi non possit adapta ri, nisi ad donationem tertij vel quinti, nō va let talis institutio.

56 Sed illa non obsunt, † quia etiam de cōmu ni vsu loquendi, scripturam priuatā vocamus scripturam, & de propria significatione voca buli, scriptura priuata vocatur etiā scriptura, vt patet ex prædictis, & scriptura dicitur quasi scripta. Et ad hoc facit l. damus. C. de fals. Et oporteret probare, quòd tempore, in quo dictæ leges fuerunt conditæ, ex communi vsu loquendi vocabantur scripturæ, quæ publicæ erāt, & nō quę priuatę: vnde in dubio illā legē in propria significatione intelligere debem⁹.

57 Secundo obijcitur, quòd † verba in dubio in proprio significatu sunt intelligēda l. 1. §. qui in perpetuū. ff. si ager vectig. vel emphy. Cum ergo scriptura per tabellionē confecta, tā ad dandam fidem, quàm ad alia plura sit efficacior scriptura priuata, sequitur quòd dictæ leges in dubio loquuntur de scriptura publica, non de priuata. Sed hoc etiā non obest, 58 † quia licet verba sint intelligenda in potiori significatu, non ex hoc excluduntur aliæ significationes, vt per DD. in d. rubr. ff. de noui oper. & ideo prima opinio verior videtur. Et ex iā dictis rectè inferri potest, quòd in casu d. l. 22. Tauri, quę est hodie. l. 6. tit. 6. lib. 5. ordina. noui, scilicet, in promissione de nō meliorando, in qua lex requirit scripturā publi-59 cam, † non est necessarium quòd interueniat tabellio publicus, sed sufficit quòd scriptura sit publica in casibus, quos tradunt d. l. parti, 119. tit. 18. part. 3. & l. 31. tit. 13. part. 5. & in l. 3. tit. 14. part. 1. prout supra easdem ponde raui, & in alijs similibus casibus, quod est nouum & singulare, & (videri meo) verissimum, & hoc tenet Burg. de Paz. q. 4. ciuili, nu. 13. contra Tellium & Molinā, quos citat, & con tra Telliū tenet nouissimè Angul. in l. 6. tit. 5 lib. 5. Recopil. glos. 4. nu. 2. fol. 148. qui refert Speculatorem & alios Authores, & Auenda. in l. 22. Taur. glos. 2. num. 19. fol. 48. ¶ Sed an 60 valeat conuentio, † vt scripturæ priuatæ stetur tanquam publicæ, tradunt Innocen. in c. cum P. tabellio. de fide instrument. Alexan. in l. 1. §. vltim. ff. de verbo. Aluar. Valasc. de iure emphy. q. 7. nu. 13. fol. 31. vers. fieri tamen concludentes, hoc licitum non esse. ¶ Et qua 61 liter, † & in quibus casibus scripturæ priuatæ testatorum fidem faciant, & probent, plura scitu digna scribit Simon de Pretis libr. 2. de interpretand. defunct. volunta. interpreta. 1. dubitat. 2. solut. 2. fol. 115. num. 4. cum seqq. quod doctissimè tractat Aluar. Valasc. consul tatio. 67. Qualiter autem comprobetur scrip 62 tura priuata † & de illius fide, vide Rebuf. glo. Paris. & Episcop. Couar. in locis supra citatis, eundem Episcop. in practic. quęstio. c. 12. notanter Bartholom. Socin. in cons. 274. nu. 5. cum alijs, lib. 2.

In hac etiam materia notandum est, quòd licet ex dispositione dictarum legum 17. & 44. requiratur scriptura ad confectionem maioratus, vel meliorationis: si tamen scriptura fuerit amissa, † sufficit illius tenorem proba-63 re, quòd clarè probat l. 41. Taur. faciunt scripta per Ripam in l. admonendi. ff. de iureiurand. num. 152. quod intelligi debet secundū ea, quæ scripsi in 4. part. huius operis. q. 20. & facit l. statum. l. cum instrumentis. l. emancipatione. C. de fide instrument. & conducunt quæ scribit Aluar. Valasc. de iure emphy teu. q. 7. num. 38. fol. 39. & hoc tradit in terminis Burg. de Paz. d. q. 4. num. 26. Et faciunt quæ in ista materia & puncto resoluit Matienço in l. 6. tit. 6. lib. 5. Recopilation. gloss. 2. nu mer. 6. fol. 152. quod reputo notabile. Et an in isto casu si scriptura non sit solennis, † pos-64 sit iuuari ex dictis testium, vide elegantem Baldi doctrinam in l. vltima, numer. 12. & 13. C. de fideicommis. vbi loquitur in feudo & emphyteusi: & addo Molinam lib. 2. c. 8. nu. 3. fol. 281. Ad quod facit doctrina Bart. & alio rum in l. certi conditio. §. quoniam. ff. si certum petatur Afflictis decisio. 332. in fine, Decius in cap. 2. numer. 14. vers. sexto fallit, de probationibus, Carolus Ruinus in conf. 12. num. 4. lib. 3. Menoch. de adipiscen. possess. remed. 4. nu. 999. pag. 130. omnes volentes, quòd in casibus, in quibus in actu est necessaria scriptura, potest testibus adiuuari ad id, quod non est liquidum in scriptura: & ponit exemplum Menochius in nostra materia necessarium pro intellectu. d. l. 41. Taur. hodie l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopilatio. Quòd quando in scriptura † non sunt expressa bona, quorum 65 possessio fuit apprehēsa, testibus probari pos sunt; ex quibus infero, quòd cum maioratus debeat probari per scripturam, si dubitetur de bonis maioratus comprehensis in scriptura, potest fieri & adiuuari scriptura maioratus per testes.

Reminisci etiam oportet in materia pręsentis quęstionis, quòd in causis possessorijs † scri 66 pturæ priuatæ ante recognitionem testiū fidem faciunt. l. vltima, vbi Bald. in 5. opposi. num. 19. C. de edict. Diui Adriani tollendo. Notat Rebuff. tom. 3. ad constitutio. Regias, tit. de materia possessio. art. 7. gloss. 1. nu. 27. pag. 274. & idem Rebuff. in præfatione ad titulū de causa possessio. & propriet. pag. 259.

vers.

vers.octaua,quòd licet scriptura, de quo etiã legenda sunt quæ scribo in 3.p.q.15.& 2.p. q. 2. quod refert scire ad eos,qui virtute alicuius schedulæ priuatæ petere volunt possessionẽ meliorationis, modo in tali iudicio possessorio per aduersam partem nõ producatur scriptura publica,quia potior erit priuata scriptura iuxta materiam.d.l.vltim. C. de edict. Diui Adrian.cum concordantib. de quo legẽda sunt quæ scribo in 3.p.q.15.n.1. Et an si-

87 gilli appositio † operetur idem quod scriptura publica maioratus,vel meliorationis, facta scripturæ traditione,sit irreuocabilis,vel vbicunq; pater promisit de non meliorando,lector resoluere potest ex textu cum ibi notatis in c. 2. de fide instrument. & per ea quæ scribunt Rebuff.tom.1. ad constitutiones Regias,tit.de literis obligator.num.20.pag 58. & num.12.pag.62. & in tract.nominatio. q. 10.num.20.Episcop.Couar.in pract. quæst. c.22.nu.9.ad quem addo.l.114.in fin.tit.18. part.3.ibi,*Con sello del Rey,o de otro señor,que deua ser creido*:& de vi & effectu sigilli legẽdus est Cæpola in l. signatorius 74. num.10. pag.608.ff.de verbor.significatio.& quæ scribo infra part. 2. q. 4. illatione 8. vers. & inuenta sunt signa,& supra q.62.

Scire etiam expedit,quòd quemadmodum ex traditione scripturæ transfertur possessio bonorum maioratus,vel meliorationis,iuxta leges 17.& 44. Taurinas, etiam ex incisione

88 instrumenti transfertur † possessio in priorẽ possessorem,secundũ Regulam glos.& Bart. vbi etiam cæteri commendant in l.ab emptione,ff.de pactis,Bald.in c.1.col.2. quid sit inuestitura,quos citat Rebuffus in c. cum ecclesia Sutrina,in glos.in verb.reducentes, pag. 307.col.1.vers.circa istam glossam, & in rubric.eodem titulo,pag.246.col.1.versicul.vicesimus casus.

QVÆST. LXVI.

Pater promittens ex causa onerosa facere maioratum, an ad hoc cogi possit,sicut quãdo promittit meliorare.

SVMMARIVM.

Decisio quæstionis,num.1. 9.& 11.

Filia si in contractu matrimonij promisit renũtiare omnibus bonis paternis,habetur pro renuntiatione.nu.2.

Quæ à Principis voluntate dependent, impossibilia iudicantur.n.4.

Patre & matre,qui maioratum facere promiserunt,vita functis, promissio inefficax remanet.nu.6.

Parentes si post promissionem instituendi maioratum,impetrauerunt facultatem,perfectus iudicatur maioratus in bonis assignatis in facultate n 7.

Pactum de faciendo maioratum de bonis excedentibus tertium & quintum, quando sit efficax aut inefficax.n.8.

Promissio faciendi maioratũ,à promissione faciendi meliorationem,qualiter differat,nu.9.

Verba legum diligenter sunt inspicienda n.10.

Pater promittens non meliorare,si meliorationem nihilominus faciat, an liberetur præstãdo interesse.11.Et an si promittat meliorare ex causa onerosa, possit vti beneficio l. 27. Tauri,num.13. Nec in dubio filiam in dote grauare videtur.n.15.

Pacto matrimoniali facto super successione primogenituræ, an possint paciscentes vocare primogenitos masculos. qui portent nomen & arma contrahentium,licèt non exprimatur n.14.

Non cẽsetur quis substituere in bonis per ipsum prius donatis.n.16.

Fideicommissum an valeat in rebus prius donatis,cum pater fecit filio donationem inter viuos,& posteà in testamento illum hæredem cum fideicommissi grauamine instituit, numer.17.

SExagesimò sexto quæro de quæstione, qæ non minimã dubitationem in iudicijs habere potest,omnes sciunt,quòd ex dispositione l.22.Taur.si pater promittat per cõtractum matrimonij,aut per viam aliã onerosam meliorare filium,quòd id tenetur præcisè adimplere,quòd si non fecerit, & vita functus fuerit,habetur pro facto,vt latius in d.l.cauetur:quæritur,an dicta lex, quæ hoc sanxit in promissione de meliorando in tertio & quinto procedat quando pater & mater per cõtractum matrimonij promittunt facere maioratum in filium de quibusdam bonis vltra tertiũ & quintum,& ad id impetrare facultatem Regiam?In qua quæstione primò se offert,quòd ferè in consimili quæstione respondit Telli. in d.l.22.nu.15.vbi dicit,quòd si parẽtes ex causa matrimonij promiserunt meliorare filiũ in tertio & quinto titulo maioriæ, & mortui fuerũt donator,& donatarius, quòd bona remanebunt † vinculata ; refert ad hoc inter alia doctrinã Ioan.Andr.in additio.ad Speculator tit.de obligatio.& solut.tenentis,quòd si quis promittat se obligaturum in diem,statim absq; noua obligatione est obligatus:quæ opinio cõmunis est, vt apparet ex relatis per illum:cui adde Nicol.Boerium decisin.3.nume.1.cũ sequentib.vbi dicit, quòd pactũ de obligãdo, operatur obligationẽ de præsenti. Et ex hoc dixit, quòd si filia in cõtractu matrimonij promisit renunciare omnibus bonis

paternis & maternis consũmato matrimonio, quod hæc promissio renuntiandi † operatur idem, quod renuntiatio ipsa, quæ fuit prius sententia Bald. in l. pactum quod dotali. q. 18 C. de collatio. & Roman. singul. 183. quos sequitur Couarru. in c. quãuis pactum, de pact. in 6. in initio. 3. part. num. 3. vers. secundus intellectus, fol. 108. col. 2. ad quem addo Matthæum ab Afflictis decis. 61. numer. 1. & iura multa refert idem Episcop. Couarru. in epitome de sponsalibus, part. 2. c. 4. nume. 1. fol. 5. Pro quibus est etiam textus in l. dominus testamento, vbi latè Iaso. ff. de condict. indebiti: & plura notabilia ad propositum istius nostræ opinionis scribit Tiraquel. lib. 2. de retractu, in fin. nu. 15. cum alijs, pag. 875. Angulo in l. 6. tit. 6. lib. 5. Recopilat. glos. 11. nu. 1. cũ sequentib. fol. 152. & in eadẽ l. Matienç. glos. 7. nume. 2. cum seqq. fol. 153. & faciunt quæ scribit idem Matienço in rubr. tit. 1. lib. 5. Recopilatio. glos. 1. n. 43. fol. 8. Auenda. respon. 27. num. 1. cum sequentib. vbi tamen nu. 4. aliqua in contrarium refert. Ex quibus videtur, quòd idem dicendum est in nostro casu. Et promissio de fideiubendo an sit fideiussio, tradit Bartazol. in tract. de clausulis, clauf. 43. glos. 5. fol. 219. Et hæc sententia fulcitur, quia (vt in alijs locis ego animaduerto in hoc opere) constitutio maioratus, & melioratio tertij & quinti in pluribus † æquiparantur, vt patet ex l. 44. Taur. iuncta l. 17. quod latius tracto in principio huius partis primæ à nu. 62. cum alijs. Et hæc promissio non potest cõtradici ex eo, quòd depẽdet à voluntate Principis dare facultatem ad faciendum maioratũ, à cuius voluntatẽ † quæ depẽdunt reputãtur impossibilia. l. apud Iulianũ aliàs l. idẽ Aphricanus. §. constat. ff. de leg. 1. quia hæ facultates faciliter, & communiter conceduntur (vt experiẽtia cognitum est) ideo talis promissio efficax est, vt resoluunt Alexand. Aretin. Ias. & alij in d. §. constat: & dixi latius in 4. p. tracta. q. 40. & hæc & alia similia pro hac sententia adduci possunt. Ex quibus fit, † quod pater & mater cõtracto matrimonio, vel tertio, cũ quo pactio facta fuit, adimplente ex parte sua quod promissum fuit, possunt cogi ad faciendum maioratum, & ad impetrandum ad illum dispensationem.

Notandum tamen est, quòd si pater & mater qui promissionẽ fecerunt, vita functi sunt ante constitutionẽ maioratus, & impetratã dispensationem & facultatẽ † promissio remanet inefficax, quia deficit facultas Regalis, absque qua maioratus fieri non potest, nec est libera dispositio vltra tertium, & quintum, & absq; illa post mortẽ promittentium non potest haberi pro facta, prout est in tertio & quinto, iuxta dispositionẽ d. l. 22. Et est notatu dignum circa sententiam Bald. in d. l. pactũ, quod est differentia, an Princeps donet, vel promittat donare, vt trado in hac. p. 1. q. 26. Animaduerto etiam, quòd si parentes facta tali promissione cum tertio, post promissionem factam licentiam impetrauerint ad faciẽdum maioratum de quibusdam bonis contentis in promissione de faciẽdo maioratum, ex inde † habebitur maioratus pro perfecto & consummato, quamuis ab hac luce migrauerint sine alia noua dispositione, & confirmatione maioratus facti, maximè si Principi sit facta relatio contractus præcedẽtis, quo casu videtur omnes defectus (si aliqui fuerint) supplere. l. si quis filio exhæredato. §. irritum. ff. de iniust. rupt. irritoq; fact. l. adoptio nõ iure facta. ff. de adoptio. l. si donatio. C. de donatio. cum concord. quæ scribo 4. p. q. 2. vbi latissimè legi potest: & hoc tenendũ est propter rationem prædictæ l. 22. quæ limitat etiã in hoc casu, quando pater & mater obligãtur facere maioratum, quãuis difficultatẽ faceret, quòd d. l. 22. est exorbitans, & correctoria, & auferens liberam testandi facultatem: & ideo potius est restringenda quã amplianda, vt latius scripsi in 30. q. supra eodẽ, & negotium poterat etiam difficultari ex scriptis per Tiraq. d. lib. 2. de retractu conuentio. in fin. n. 41. pag. 980. vbi latè tradit promissionem de aliquid faciẽdo differre ab ipso facto: de quo ipse plura scribit, & in numeris præcedentibus varia singularia pro nostra sentẽtia adducit: cui adde Nicol. Boeri. decis. 48. n. 8. Purpur. in d. l. pactũ quod dotali, n. 12. fo. 7. C. de pact. & hic iunge quæ scribo in prefatione huius 1. p.

Cogitabam autem posse in hac quæstione ex authoritate & intentione maiorum fieri distinctionem: nam si paciscentes in contractu matrimonij faciãt pactũ, quòd pater teneatur facere maioratum de omnibus bonis suis, † tale pactum tanquam inducens votũ captandæ mortis, & tanquam contra bonos mores, & sapiens donationem omnium bonorũ, erit inefficax. Si verò sit pactũ de faciendo maioratũ de certis bonis excedentibus tertium & quintũ, parentes tenentur adimplere tale pactum, iuxta formã d. l. 22. hodie. l. 6. tit. 6. lib. 5. Recopila. quæ distinctio colligitur ex doctrina Bart. in cons. 72. ex facto proponitur col. 2. vers. in contrarium. Campeci. in tract. de dote. p. vltim. q. 79. Ias. in l. stipulatio hoc modo concepta, num. 11. de verbor. obligat. Deci. in l. pactum, num. 12. C. de pact. Aymo. cons. 256. num. 2. vbi dicit, hoc esse speciale fauore matrimonij, & primogenituræ: idem Deci. cons. 225. num. 2. & alij, quos citant Parisius in cons. 1. num. 125. cum sequentibus, libr. 3. Menochius in cons. 1. num. 162. & 163. Tiraquel. in tract. de primogen. q. 6. nu. 11. & 12. Anton. Gabr. lib. 3. communium opinionum, tit. de pact. concl. 1. num. 1. cum sequentibus,

pag.

pag. 154. & conducunt plura quæ scribo supra hac part. q. 22. à num. 47. cum sequentibus, & quæ scribit Natta cons. 474. num. 2. lib. 2. Et ad d. l. 22. potest etiam responderi, quod non est eadem ratio in patre promitten te facere meliorationem, sicut quando promittit facere maioratū, † cum filij magis præiudicentur ex confectione maioratus, quia pater potest vinculare bona vltra tertium: & ista etiam ratione prædicta l. 22. tāquam filijs odiosa est magis restringenda, quàm amplianda, l. vt liberis. C. de collatio. cum concordan. quæ scripsi supra in hac parte. q. 3. Et non est nostrum leges extendere vltra casus, in quibus loquuntur, sed verba † legum sunt diligēter inspicienda, l. quod constitutū, ibi. *Quantū ad verba eius*. ff. de testam. milit. vbi Bart. l. si seruum. §. non dixit prætor. ff. de acquirend. hæredita. cum mille similibus adductis per Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. libertis, nu. 4. cum seqq. pag. 84. & ad ista legenda sunt etiam quæ scribo q. 40 à num. 18. Sed stante opinione quòd maioratus non remaneat factus, si parentes non adimpleant pactum matrimoniale, † possint cogi præcise ad factum, vel æstimationem, legēdus est Parlador, lib. rerum quotidianarum, c. 6. num. 1. cum sequentib. Et quod agi possit actione personali contra promissorem, vt cōtractum adimpleat, probatur in l. si sterilis. §. si tibi fundū. ff. de actio. empt. & in l. qui fundum. ff. de contrahend. empt. tradit Tiraq. in d. tract. retract. in fin. nu. 64. pag. 988. Et in specie quòd promittens donare ex causa matrimonij, donare præcise cogatur, latè sustentat Menoch. cons. 92. num. 27. cum sequentibus ad ista legendus: vbi ad omnia contraria respondet. Et an si pater promisit non meliorare, † & nihilominus facit meliorationem, an liberetur præstando interesse, lege Ayorā in lib. de partition. p. 2. q. 14. nu. 31. & 35. qui tamen refert Ioann. Lop. Anton. Gomez & Tellium, hoc decidere in l. 22. Taurin. qui nihil de hoc tractant, ad quos addo Bursatum in consil. 294. nu. 24. lib. 2. Et quòd ex promissione de donando non transferatur dominiū, nec possessio, tradit elegāter Augustinus Beroius cons. 156. num. 11. libr. 2. ad ista etiam videndus.

9

10

11

12

Et est notandum in ista materia & quæstione, quòd si pater promittat filium meliorare in tertio bonorum ob aliquam causam onerosam, si aliud in promissione non caueatur, † potest vti beneficio l. 27. Taurin. & adijcere grauamina & conditiones licitas. Nec dici potest, quòd iniungit nouas conditiones ad hoc, vt procedat dispositio. l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo, nec pater tali facultati cōcessæ per d. l. 27. renuntiare videtur, quod est notādum ad ea quæ habentur supra q. 26. Et ad hoc etiam est notabilis doctrina Iacobi Aluaroti in c. si filij nati, si de feudo fuerit cōtrouersia, vbi dicit, quòd si habēs filios ex prima vxore, duxit secundam vxorem cum pacto, quòd filij nascituri ex vxore non succedant in feudo, sed filij ex prima vxore possunt cōtrahentes mutare voluntatem, & pacisci per contrarium pactum quòd succedant cū liberis prioris matrimonij, per gloss. in c. si facta, eod. tit. gloss. 1. quem sequitur Ioann. Lop. in rubr. de donationibus inter virum & vxorē, §. 54. in fin. & est egregia decisio Nicol. Boerij 204. num. 33. vbi resoluit, quòd si sit factū pactum matrimoniale super successione primogeniti, † possunt paciscentes, licet non fuerit expressū, vocare primogenitos masculos, qui portent arma & nomen contrahentium, quod reputo singulare. Et pro hoc facit regula l. si quando. C. de inoffic. testament. & textus in l. vltima. §. filiæ. ff. de legat. 2. vbi pater in dote etiam iam tradita potest fideicommissum apponere, quem textum extollit inter alios plures Ferdinand. Berengar. in præludijs cap. vnic. de filijs natis, ex matrimon. ad morganat cap. 7. num. 8. vers. ad tertium: & mirabilē dicit Rodericus Suarez in l. quoniam in prioribus, ampliatio. 6. num. 2. C. de inofficioso testamento: notat Gregor. Lop. in l. 6. tit. 9. in glos. vltim. part. 6. de quo legēdus est Bartolus in d. §. filiæ, Balbus in tracta. præscrip. part. 6. priuileg. 62 fol. 23.

13

14

Et non est omittendū quòd in dubio † nō videtur pater grauare filiam in dote. l. Lucius §. maritus, & ibi Bart. ff. ad Trebellianum. d. l. vltim. in §. filiæ. l. à filia, in princip. ff. ad Trebellianum: notat Aretinus in consil. 52. num. 2. quod confirmo, quia † non censetur quis substituere in bonis per ipsum prius donatis, secundum glossam in l. conficiuntur. §. si post factum. ff. de iure codicillor. notant Bart. in l. codicillis. §. instituto. ff. de legatis. 2. Decius consil. 378. numer. 1. Cephalus consil. 4. nume. 12. lib. 1. Ad quod etiam lector legat Ioānnem Gutierrez lib. 3. practicarum quæstionū q. 83. nu. 15. pag. 655. Et faciunt ad hæc quæ scribo supra q. 26. quibus, & istis est addendum, quòd si pater fecit filio donationem inter viuos, & postea in testamento illum instituit hæredem, & imposuit fideicommissum in illis rebus prius donatis, si filius adeat hæreditatem † valet fideicommissum, vt probatur in l. Lucius. §. si maritus. ff. ad Trebellianum, vbi gloss. hoc tradit, & in l. sequens quæstio, versic. final. ff. de legat. 2. tradit notanter Parisius in consi. 33. num. 78. cum sequentibus, lib. 3. Et ad istam illationem legendus est Antonius Gomez in l. 17. Tauri numero 22. Matienctus in l. 1. tit. 5. glossa. 3. numer. 2. folio 159. lib. 5. Recopilationis, & doctrina Baldi in l. pro hæreditarijs, n. 10. ff. de hæred. actio.

15

16

17

 quam

quam citat Barbosa in l. si cum dotem, in principio. numer. 36. pag. 414. tom. 2. & quæ scribo supra quæst. 24. & Hieronym. Gabr. consilio 58. num. 28. idem Barbosa latius in l. post dotem 41. num. 36. cum sequentibus, pag. 858. dicto tomo 2.

QVÆST. LXVII.

Clausula constituti an subintelligatur in constitutione maioratus vel meliorationis.

SVMMARIVM.

Constitutum an habeat vim traditionis possessionis quoad irreuocabilitatē meliorationis & maioratus. n. 1. & an id procedat, si non apponatur, dum tamē ex consuetudine constet, id à tebellionibus apponi solitum, num. 2. 3. & 4. à quo vsque ad num. 37. variæ referuntur sententiæ.

Clausulæ apostolicæ in bulla apponi solitæ subintelliguntur, quamuis nos exprimantur. n. 5

Clausula quòd soluatur intereſſe pro pecunia non soluta venditori, *habetur pro apposita, quando est in consuetudine. n. 6.*

Quid de clausula, quòd ius alteri quæsitum nō tollatur, *num. 7. & quid in appositione iuramenti. n. 8.*

In dubio, qualiter scriptura conuentionalis fieri debeat, debent apponi ea, quæ sunt naturalia & essentialia contractus, & de consuetudine. n. 9.

Notarius, sicut non debet ponere in scriptura clausulas non consuetas, ita nec consuetas omittere. n. 10. & ibi quid si eas omittat.

Clausulæ quæ respiciunt executionem contractus, subintelliguntur. n. 11. & 20.

Quæ sunt in vsu quotidiano, pro expressis habētur. nu. 12.

Contractus secundum consuetudinem factus videtur, nu. 13.

Quod in contractu solet apponi, pro apposito cēsetur. n. 14. Quid in clausulis substātialibus, num. 15.

Illud præsumitur factum, quod est consuetum, num. 16.

Pœna apposita an censeatur in scriptura, quādo id est consuetum. n. 17. Authoris sententia, num. 18.

Pœna, si est consueta, qualiter apponi possit, num. 19.

Clausula solita apponi in priuilegijs pro apposita censetur, num. 20. & quid de clausulis, si ita est, si inueneris, vel reperias, *&c. n. 21.*

Instrumenta publica absq; clausula guarentigia an habeant paratam executionem, ex eo quòd tabelliones talem clausulam apponere soleant. Refertur quædam sententia. n. 22. Authoris sententia, num. 23.

In facultate Regia data ad obligandum bona maioratus, an intelligatur clausula cōsueta, si bona libera deficiant, num. 25.

Clausulæ quæ sunt in priuilegijs, recipiūt restrictiones, quas ius commune. n. 26.

Princeps præsumitur velle quod iura sua volunt. n. 27.

Rescriptum contra ius commune est interpretandum vt minus corrigat ius commune numero 28.

Potius toleratur vt præscriptū nihil operetur, quàm vt intelligatur contra ius commune, num. 29.

Clausula codicillaris an sit supplenda, si non exprimatur. n. 30.

Papa videtur concedere facultatem legatis à latere, prout consueuit practicari in Regno, numero 31.

Legati Apostolici in his, quæ in eis cōsueta sunt concedi, an teneatur ostendere literas commissionis. n. 32.

Hypotheca omnium bonarum an censeatur apposita in scriptura, quia consueta. n. 33.

Deficientibus ad successionem maioratus descēdentibus, an censeantur vocati proximiores consanguinei, etiamsi clausula eos vocans nō exprimatur, eo quòd in cæteris maioratibus apponatur. n. 34.

In dubio an maritus reliquerit vxori vsumfructum aut proprietatē, quid faciendum. n. 35.

Clausula, quæ dat parentibus facultatem reuocandi maioratum, si in aliqua facultate deficiat, an supplenda. n. 36.

Resoluitur præsens quæstio, numer. 37. 42. 43. & 52.

Tabellio an possit apponere aut addere in scriptura ea quæ substantialia sunt. n. 38.

Solita fieri & apponi in contractibus, an præsumantur, quando aliquid adijciunt obligationi. n. 39.

Clausulæ quando videantur appositæ de voluntate partium aut non. num. 40.

Quæ dicantur substantialia vel accidentalia contractus, num. 41.

Princeps videtur mandare secretarijs, vt apponant clausulas consuetas. n. 43.

Clausula, Ne ob captiuitatis calamitatem bona maioratus alienentur, *si deficiat, an supplenda. n. 44.*

Tabellio videtur rogatus à partibus, vt in instrumento clausulas consuetas apponat. num. 46. & 47.

Tabelliones ponentes clausulas consuetas in contractibus censualibus, an incurrant in pœnam, num. 47.

Clau-

Clausula, quòd pater filijs alimenta relinquere teneatur sufficientia, an subintelligenda, si deficiat. n. 49.
Clausulæ, quæ verisimiliter sunt contra voluntatem disponentis, suppleri non debent, numero 50.
Quid de clausula, quòd non succedat furiosus, num. 51.

SExagesimo septimo prætermittere non oportet quæstionē, cuius decisio in praxi est mirum in modū necessaria, & de illa iusta ratione dubitari potest, vt ex sequentibus apparebit: & propè veritatem est, qui de illa dubitat, vt dicit notabilis. l. 11. tit. 22. part. 4. Nā scimus, quòd omnes scribentes in l. 17. Taurina dicunt, quòd ad hoc vt melioratio tertij facta per patrem aut matrē sit irreuocabilis, sufficit non solum quòd possessio realiter, & verè tradatur, sed etiam si tradatur per clausulam † constituti, quod ego in multis locis huius lecturæ obiter dico. Et idem tenet Segura in l. vnum ex familia. §. sed si fundum, nume. 125. ff. de legatis 2. & est communis opinio, & seruata in practica, secundum Peraltam in dict. l. vnum ex familia, in princip. nume. 21. ff. de legat. 2. vbi de hoc latè agit, & hoc in iudicijs ad vnguem seruatur, ex cuius rationibus idem dicendum, & tenendum est in casu l. 44. Tauri. Et pro hac sententia vltra alia innumera, quæ adduci poterant, facit l. 9. tit. 30. part. 3. qua in re immorari non oportet, quia id receptissimum est in practica, de quo per Molinam lib. 4. c. 2. nu. 7. & 31. vbi quid quoad bona futura?

2 Qua sententia supposita dubitatur, † an hæc clausula constituti censeatur apposita in melioratione tertij & quinti, aut maioratu, etiāsi in contractu illa non reperiatur? Si tamen constet, quod ex tabellionum consuetudine solet in huiusmodi contractibus apponi. Et quòd ista clausula constituti subintelligatur, si de dicta consuetudine cōstet, probari apertissimè videtur ex l. vltima. C. de fideiussor. & ex alijs pluribus egregijs dictis, quæ ego scribo in quæstione. 48. Quibus addenda in terminis est doctrina Bartholom. Socin. in cōsilio 55. numer. 11. libr. 4. vbi constanter affirmat, quòd clausula constituti, eoquòd est

3 ordinaria, & consueta in scripturis apponi, † subintelligitur, etiamsi non reperiatur: & idē tenet ipse Socinus in l. Gallus. §. idem credendum, column. vltima. ff. de liber. & posthum. & alij plures, quos refert Tiraquellus in vberrimo tracta. de constitu. part. 3. limitatione. 31. numero. 5. fol. 176. vbi hunc articulum latè disputat, & ad partes arguit. Et tandem omnibus consideratis in num. 15. cōcludere videtur, quòd si sit consuetudo ponendi in omnibus instrumentis prædictam clausulam, si in vno est omissa, videtur omissa errore, aut obliuione notarij, & ideo † censenda est, tanquàm si apposita fuisset, & tradit Cagnolus in l. si librarius. 93. num. 48. ff. de regul. iur. faciunt scripta per Hippolyt. in singul. 642. Grammat. decis. 103. num. 109. Alexan. in cons. 1. num. 22. lib. 5. Bartazol. in tractat. de clausulis, clausul. 4. gloss. 34. numer. 2. fol. 37. Et istam sententiam eligit Antonius de Fano, quem Tiraquel. non refert in tractatu de pignoribus, part. 3. membro. 1. numero 27. in fine, fol. 58. & horum opinio comprobatur ex text. in cap. 1. de rescript. & ex l. 6. tit. 19. part. 3. vbi lex dicit: *E tales cartas como estas los escriuanos que las fizieren deuē ser auisados para dezir en ellas, despues que todas las otras razones fuerē escritas, poniēdo hi esta palabra, si assi es como aquello el que la carta gano, que fagan aquellos a quien va, o que cumplan lo que en ella va. E aun dezimos, que si el escriuano fuesse desacordado de poner esta palabra en la carta, que siempre deue ser entendida, maguer no fuesse puesta.* Ad idem est. l. 4. titulo 8. part. 5. quæ etiam est singularis: & non omitto notabile consilium Oldraldi in cons. 139. ad habendam, num. 12. & tex. in c. accepimus, vbi Anton. de ætate & qualitat. vbi

4 probatur, † quòd clausulæ Apostolicæ in bullis apponi solitæ subintelliguntur, quamuis non sint expressæ, & in l. domini prædiorū, C. de agricol. & censitis, lib. 11. quem ad hoc vocat solennem Zasius in consil. 17. num. 12 libr. 1. Et clausula, *vt soluatur interesse pro pecunia non soluta venditori*, habetur pro apposita, † quando id est consuetum, vt per Bursa-

6 tum in consil. 11. numer. 18. qui ad hoc refert inter alia Gozadinum consil. 55. nume. 12. & faciunt scripta per Aluarum Valascum consultatio. 193. nu. 3. & in propria specie Quintilianus Mandosius consil. 18. num. 6. Et ista sententia ex pluribus alijs coadiuuatur. Primo ex tex. in l. quòd si nolit. §. qui assidua est duplæ stipulatio. ff. de ædilit. edict. & in l. & quæ nondum. §. quod dicitur. ff. de pignor. ibi, *Ad eum, quæ quotidie debet inseri cautionibus*. l. 1. ff. de vsur. l. si filia, in princ. ff. famil. erciscund. bona gloss. in l. & quæ nondum. §. 1. in vers. exigat. ff. de legat. commisso. quam regulam ornant Gratus in consil. 122. col. 3. lib. 2. Bernard. de Lugo, & eius additionator Salzedo regul. 147. Gratian. in regul. 428. numer. 1. cum sequentibus: & melius omnibus declarat Anton. Gabr. lib. 6. communium opinionum, tit. de consuet. concl. 3. nume. 1. cum sequentib. pag. 367. Et Ioan. Gratian. Falcon regul. 428. ¶ Et de clausula † quòd *ius alteri quæsitum non tollatur*, scribit Iacobus Puteus decisione. 241. part. 1. Et in notabili casu in electione facienda ad rem emphyteuticam, an sit nominandus filius maior, hoc tradit

nouissimè Caldas Pereira, de renouatio. em-phyteu.q.18.num.37.fol.162.& in alio casu Bursat. post Anton. Gabr. & alios quos citat in consil.44.num.8.lib.1.Seraphin.de privilegijs iuramenti, priuileg.22.num.112.cum sequentibus, pagin.136.vbi quid, † in appositione iuramenti, & in concessione terrarum, quas domini vassallis concedunt, hoc tradit Matthæus ab Afflictis decisio.265. num.83. & plura notabilia scribit Euerardus in centū locis, loco 63. per totum, & plura citat Menoch.in cons.37.nume.1,2.

8

Secundo facit doctrina Bartoli in dict.l.de die, num.5.ff.qui satis dare cogantur, vbi dicit, quòd si sit contentio inter aliquos qualiter fieri debeat aliqua scriptura conuentionalis, † quod tunc debent poni, & scribi omnia, quæ sunt naturalia & substantialia cōtractus, & illa, quæ de consuetudine apponi consueuerunt. Tertio doctrina Ancharrani in c. eam famque, num.7.de testibus, vbi dicit, quod sicut notarius non debet ponere in scriptura clausulas non consuetas, † ita nec consuetas omittere, imo si illas omittat, subintelligūtur secundum illum. Quarto doctrina gloss. Parisien.in additio.ad Alexand. cons.18. lib.2. in additione quæ incipit, non potest, vbi scribit, quòd illæ clausulæ, † quæ respiciunt executionem, vel clariorem elucidationem cōtractus, subintelliguntur etiamsi minimè appositæ fuerint, & illas tabellio apponere tenetur. Et ea quæ sunt in vsu quotidiano, † habentur pro expressis, vt ex d.l.vltim. C. de fideiuss. probant Bald.in l.errore, col.1. vers. est alia, C.de testament. Boeri. decis.117.nu.6. hinc DD.in l.cum acutissimi. C.de fideicommiss. quos ibi citat D. Antonius de Padilla num.4. assignant rationem ad illam legem, & ad l.cū auus.ff.de condition.& demonstration. quod grauatus ita demum tenetur restituere hæreditatem si sine liberis decesserit, non aliàs, quòd talis clausula subintelligitur, etiamsi tabellio eandem omiserit. Et contractus semper † videtur factus secundum consuetudinem, vt tradunt in varijs casibus Mascardus in tracta.de probationibus lib.1.concl.299. num.7.fol.184.Menochius in tract. de præsumptionib.lib.3.præsumpt.109. numer.6. pagin.401. Vincentius Carrocius in tractatu de locato, titul.de mercede omissa, numer.6. fol.6. Et sicut illud, quod solet apponi in contractu † habetur pro apposito: & è conuerso, illud, quod solet obseruari in distractibus pro obseruato habetur, etiamsi non sit dictum, vt probat Zasius cons.17. num.12. & istam regulam confirmat etiam Rebuffus in repetitione, cap. nulla, de concessione præbendæ, pag.437.col.2.in fin.& in princip. colu.seq. vbi tamen limitat, † nisi sint clausulæ substantiales: quia tunc licet longo tempore fuerint

9

10

11

12

13

14

15

appositæ, & solitæ apponi, si omittantur, nō habentur pro appositis, secundum Felinum in c. cum M.4.notabil.de consti.Paul. in d. l.errore. C. de testament., quorum contrarium videntur voluisse Baldus in d. l.errore, & in l.mater, num.6.C.de reiuendicatio. & in l.21. num.8.C.de executio.rei iudic. Alexand. in consil.142.numer.11.lib.2.& alij, quos citat Bursatus in consil.184.num.23.lib.2. volentes, quòd clausulæ substantiales (accidentalia) quæ factum, ac cautionem contrahentium respiciunt ex absoluta voluntate & mandato contrahentium appositæ censentur, non ex stylo tabellionum: & tradit latè idem Bursatus in cons.173.num.77.78.lib.2.

Quinto, illud præsumitur factum, † quod est consuetum, secundum Baldum in casu notabili in l.incēdium. ff. si certum petatur, per textum in dict.§.qui assidua; notat Bart. in l. vltima, in princip.ff.de his quæ in fraudē creditorum, & in l.non erit. §.neque. ff. de iureiurando, Alexand.in cons.249.num.35. & consil. 69.lib.2.Guillelm.Benedict. in cap.Rainuntius, in verb.condidit testamentum, num.13. fol.253.de testament. Menoch. libr.3. præsumptionum, præsumpt.91.numer.62. pag. 378. ¶ Sexto, hæc magnum fomentum recipiunt ex eleganti doctrina Alexandri in cōsilio,66.in causa & lite inter Christo lib.7.numer.3.vbi dicit, quòd si solitum sit in contractibus & scripturis pœnam apponere, & non sit apposita † sub intelligitur, & suppletur, quem sequitur Iaso in l.ex parte, nume.5. ff. de verborum obligationibus. Decius in l. vt liberis, num.16.C.de collatio. & in l. semper in stipulationibus, num.16. ff.de regul. iur. & in consilio 449.numer.27. & in l.pactum curatoris, numer.8. C. de pactis, vbi ex hoc dicit, quòd tutor quando remittit iniuriam pupillo factam, potest in scriptura pacis pœnam apponere pro obseruantia & firmitate contractus.

16

17

Sed hæc sententia Alexand. non admodū † tuta est, quia cōtrarium ex diametro tenet idem Alexand. (quod maximè mirandū est) in cons.28.lib.2. ad quod facit author, Bald. in l.vltima, colu.2. C.de execu. rei iudica. & hoc sequitur Purpurat. qui refert Opizonem in l.certi conditio.§.si nūmos, nu.28.ff.si certū petatur. De cuius puncti veritate hic agere statueram pro lectorum vtilitate, quia illū digestum, & disputatum habeo, postea mihi visum fuit ad alium locum reseruare, ne nostram materiam cum extraneis quæstionibus interrumpamus. Et de pœna si est consueta † qualiter apponi possit, tradit Bart. quem præ dicti non referunt in l. penultima, num.2. ff. de prætorijs & stipulationibus. ¶ Septimo adduco l. 5. ibi, *Pero si costumbre fuesse*, titul. 18.& l.4.tit.19.& l.9.eodem titulo, part.1.

18

19

¶ Octa-

Octauo, dictum Caroli Ruiui conf.77. num. 20 6.lib.3.vbi vult, quod clausula solita † apponi in priuilegijs habetur pro apposita. Et scribit Rebuff.in praxi beneficia.in 3.part.signaturæ,nu. 2.pag.172. quod si in supplicatione facta summo Pontifici non sit expressum de patronis laicis,non poterit in bulla narrari,nisi sint clausulæ,quæ ex consuetudine, & stylo apponi solent,quæ habentur pro appositis.

Nono ex his disputat Episcop. Couarru. resolutio.libr.1.c.5.num.9. an clausula quod si redditum flat redemptio, census pro rata anni soluatur, an clausula sub intelligatur, si 21 apposita non fuerit. Decimo,clausulæ † *si ita est,si inueneris,vel reperiaris*, & si miles,tacitè insunt,etiamsi non reperiantur, vt tradit idē Rebuff.in praxi beneficia.titu.de differentijs inter rescrip.gratiæ & iustitiæ, num.58.pag. 113. quibus conueniunt scripta per Caldam Pereiram in tract.de nominatio.ad emphyt. quæst.23.num.6.fol.264. Ioann.Gutierrez practicar.quæstion.lib.3.q.94.nume.6. cum sequentib.pag.698.

Vndecimo,Didacus Perez in l.3.tit.8.lib. 3.ordinam.sustentat, quod instrumenta publica habent paratam executionem etiam absque clausula guarentigia,† ex eo quod communiter ex stylo tabelliones istam clausulam apponere cōsueuerunt,ad quod mouetur ex 23 aliquibus quæ.scripta sunt. Sed in hoc † contrarium & benè (iudicio meo) tenet Olano in Antinomia liter.I.n.36.pag.552.vbi latè disputat illam quæstionē,an instrumenta Regni habeāt executionem paratā sine clausula guarentigia:& idē quod Didac.Perez tenet prædictis non selatis, Azeued.in l.1.tit.21.lib.4 Recopil.nu.57.fol.308.ad quem etiam addo Ioann.Grat. Falcon regul.179.D.Anton.de Padilla in l.1.C.de iuris & fact.ignoran.n.21 fol.8.Parlador.in 2.lib.cap.fin.p.1.§.15.nu. 5.pag.197.Ioan.Gutierr.de iuramento confirmatorio.c.62.n.6. & in practic.quæstion. lib.1.q.510.pag.203. qui refert Baezam de inope debitore.c.5.nume.31. Doctorem de Paz in 4.p.tom.1.c.1.nu.9. & sequent.à quibus lector sumere poterit resolutionem, quia non est nostri instituti,sufficit retulisse Authores,qui etiam alios citant , ad quos omnea addo Cephalum in consil.550.num.12.lib.4. animosè tenentem, quod clausula executiua, 24 eo quod est solita apponi † habetur pro apposita,ex Carolo Ruino conf.77.num.6. lib.3. Fano in tracta.de pignorib.p.3.membr.2.numer.25.Et Ioan.Iañez Parlador.lib.2.rerum quotidianarum.p.5.§.17.num.18. pag.402. resoluit,quod est consuetum quidquid de iure sit,quod debitor liberetur à debito soluendo creditori in quacunq; pecunia.

Duodecimo,facit doctrina Molinæ libr.4. de primogen.c.-.num.1.cum sequentib.fol. 169.vbi resoluit,† quod in facultate Regia da 25 ta ad obligādum bona maioratus,intelligitur clausula consueta,dummodo bona libera deficiant,mouetur ex regula d.l.vltimæ.C.de fideiussor.cum concordan.cuius sententia cōfirmatur ex doctrina Ioan. Andreæ & Antonij in c. dudum de decim.volentium,quod factum superioris refertur ad ius cōmune , ad quod alios cōcordantes retuli supra hac.1.p. q.60.à n.10. & ex alia doctrina eiusdē Ioan. Andr.& Domini.in c.licet canon.§.vltim.de electio.in 6.volentium,quod clausulæ,† quæ 26 sunt in priuilegijs recipiūt omnes restrictiones,quas ius commune, quam etiam retuli in d. quæst.60. & regula textus in authent. vt omnes obediant iudicibus.§.omnes,vbi probatur , quod Princeps † præsumitur velle, 27 quod iura sua volunt,& alia regula, quod rescriptum contra ius commune est interpretādum,vt † corrigat ius commune minus quàm 28 sit possibile.c.causamq;de rescript.cap.super quæstionem.§.si vero,de offic.delegat.notat Innocen.in c. olim,de verbor.signific.Et potius toleratur † vt rescriptū nihil operetur, 29 quàm vt intelligatur contra ius commune,secundum Ancharran.consi.333.Alexan. in cō fil.36.lib.6.Aym.consi.72.n 2.Et si in instrumēto deficiat,illam tabellio supplere potest, secundum Bald.in l.1.ff.de solut.matrim.Fanum de pignorib.p.4.membr.3.n.43. Nicol. Boerium decis.18. Ossascum decis. Pedemōtan.155.num.4.& alios,vt per Bursatum cōsil.503.num.13.lib.1.

Decimo tertio, facit singularis doctrina Socini Iunior in l.hæc verba,nu. 44. ff.de lega. 1.vbi vult, quod clausula codicillaris est intelligenda & supplenda, † etiā si non sit expressa,quia communiter & generaliter apponi cō 30 suetum est,quod disputat & latè tractat Francisc. Mantica lib. 1.de coniecturata mente defunct.tit.9.num.5.& 2.pag.13.de quo etiam legenda sunt quæ scribit Simon de Pretis lib. 2.de interpretatida defunct. volunta.solutio. 10.n.54.cum seqq.fol.105. Matienço in l.1. tit.4.glos.50.n.63.lib.5.Recopil.fol.82. vbi plura legi possunt ad propositū eorum, quæ hic tractantur.Decimo quarto, † Papa videtur concedere facultatē legatis à latere,prout 31 consueuit practicari in Regno,ita quod possit derogare.c.oblatæ, de appellatio. vt fundat Aluar. Valasc.cōs.62.n.9. ¶Decimo quinto, Legati Apostolici in his quæ eis cōsueta sunt concedi,† non tenentur ostendere literas cō 32 missionis, secundū Petr. Gambar. de officio legati lib.2.nu.141.pag.32. Decimo sexto, inuocatio brachij sæcularis,intelligitur concessa iudici delegato,quia ita est consuetum, vt tradit Azeuedo in l.15.& vltim.tit.1.lib. 4.Recopilation.num.3.fol.28.

Decimo septimo, hypotheca omniū bono 33 rum, censetur apposita in scriptura,† eo quia est consueta, vt tradit Osasc. decis. Pedemontana 156. nu. 4. Vincent. Carroc. in tracta. de loco in princip. q. 7. n. 11. pag. 10. qui plures citat: & idem author in parte de successore, q. 25. num. 30. fol. 208. quòd hypotheca per errorem omissa in contractu locationis habetur pro apposita ex Nicol. Boeri. decis. 182. nu. 54. & Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 3. glo. 1. num. 7. tradit Cephal. cons. 658. num. 7. libro 5. Et quis tenetur, & potest facere expēsas consuetas, vt per d. §. quia assidua, tradit Alexand. in dict. cons. 36. num. 6. lib. 2. ¶ Ex quibus inferri potest, quòd ex eo quòd in omnibus maioratibus reperitur clausula, quòd deficientibus descendentibus ad successionem 34 maioratus † succedant consanguinei proximiores, censentur vocati proximiores ad successionem maioratus, licet prædicta clausula deficiat: & ita fuluo quod scribit Molina libr. 1. de primogen. c. 4. num. 31. fol. 25. quod dictum retuli in 2. part. quæst. 7. ¶ Decimo octauo, si dubitatur an maritus reliquerit vxori proprietatem bonorum, vel vsumfructū, 35 iudicandum est; † eidem vsumfructum tantum reliquisse, quia id est consuetum, secundum Decium in cons. 278. num. 4. & in cons. 597. num. 3. Et ex prædictis sumi potest decisio ad quæstionem de facto contingentem, l. 44. Taurina dat facultatem parentibus reuocandi maioratum, etiam post traditionem possessionis, vbi in facultate Regia continetur clausula, quòd maioratus possit reuocari, quæ clausula fuit, & est de stylo facultatum, quæ dantur ad faciendum maioratus, dubita-36 tum fuit,† quia in quadam facultate hæc clausula deficiebat, an supplenda propter stylum, sit ista clausula. ¶ Decimo nono, vbicunque committitur sapienti vt faciat scripturam, potest apponere omnia consueta, secundum Bartol. & alios in l. ex ea parte, in princ. ff. de verborum obligationibus, & alios, vt per Cephalum in consil. 28. num. 37. & in cons. 88. num. 20. lib. 1.

Et ista & alia similia pro ista parte valde adstringere videntur, quibus non obstantibus, contraria † opinio in nostra quæstione ve-37 rior videtur, imo quòd licet constet, istam clausulam constituti esse solitam apponi in meliorationibus aut maioratibus, adhuc non est subintelligenda, nec facultas, quæ conceditur parentibus per leges reuocandi meliorationem, aut maioratum quando non tradunt possessionem, ita est restringenda, & frustranda absq; expresso eorundem consensu, quia non tradendo possessionem, tacitè sibi reseruare videtur reuocationē maioratus, vel meliorationis, vt filios magis obsequentes & propitios habeāt. Et ratio est diuersa in hoc casu ab illis, quæ cōcurrūt in casibus supra scriptis, vt ad oculum patet, vnde hæc opinio tenenda est. Etsi contrarium diceremus, sequeretur, quòd maioratus, vel meliorationes fierēt irreuocabiles absq; traditione scripturæ, vel possessionis, quod est contra mentem & vim dictarum legum 17. & 44. quæ parum seruirent. ¶ Et quòd tabellio † non posit apponere in scriptura, nec addere ea, quæ sunt substā-38 tialia, tradit Menochius lib. 2. de arbitr. iudic. casu 144. num. 7. ex Bald. in rubr. C. de fide instrumen. num. 10. & alijs. Et in ista materia est notanda doctrina Baldi in l. si fundus. §. in commissotia. ff. de lege cōmissotia, vbi vult, quòd solita fieri, & apponi in contractibus nō præsumuntur, † nisi probentur, quando ali-39 quid adijciunt obligationi, quem citat Greg. Lop. in l. 32. glos. penult. tit. 5. par. 5. Quibus congruit doctrina Lupi in l. si pater, nu. 214. C. de hæredib. instituend. vbi vult, quòd clausulæ, quæ tendunt ad confirmationem contractus,† videntur appositæ de voluntate par-40 tium, sed quatenus extendit contractum ad plus, vel aliud, de quo agebatur, tunc non cēsentur appositæ de voluntate partium, nec aliquid operantur: notat & cōfirmat Marcus Brun. ab Anguil. cons. 76. num. 152. Quæ autem dicantur in ista materia † substātialia vel 41 accidentalia contractus, præter glos. in l. pacta conuenta. ff. de contrahen. emptio. Curcium Iunior cons. 36. num. 11. Zasium lib. 1. singularium responsorum cap. 10. num. 5. tradit rectè Menochius lib. 1. de arbitrariis iudicum, q. 68. num. 32. cum sequentib. qui alios citat.

Et est etiam notandū in ista materia, quòd licet per actus fictos, veluti per traditionem scripturæ, clausulam constituti, vel per retentionē vsusfructus, aut alios similes actus trāsferatur possessio, tamen nullus est fictus titulus, & nunquam in iure reperitur, quòd lex fingat aliquem donare, vel vendere, †aut alio 42 quouis titulo transferre, vbi constat quod hoc non fecit, authore gloss. Parisien. in consuetudinib. Parisien. part. 1. §. 1. glos. 5. num. 40. fol. 32.

Ex prædictis autem, quæ in hac quæstione scripta sunt potest limitari, restringi, aut modificari illud, quod scriptum fuit in quinta quæstione supra hac prima parte à num. 11. dum probatum fuit, quòd clausulæ, quæ apponuntur ex stylo secretariorum Regis, parum operantur. Nam illud procedit, nisi sint clausulæ talis naturæ, quod sint necessariæ ad perfectam actus & concessionis executionē: nam Princeps † id videtur cōmittere secreta-43 rijs, & alijs officialibus in officiorū consequētiam, nec Principem decet id per propriam personam examinare. Ad quod etiam facit. l. 2. ff. de iurisdiction. omnium iudic. l. ad legatum,

tum, l. ad rem mobilem, ff. de procurator. & singularis. l. 3. titul. 14. lib. 4. Ordinam. noui. quę est egregia pro intellectu istiu s materię. Et hæc seruiunt pro decisione quæstionis, quam tractat Molin. lib. 4. cap. 7. num. 1. & 3. & pro decisione etiam quæstionis, quam disputat idem Molin. eodem libr. 4. cap. vltim. num. 63. fol. 205. vbi tractat, an in facultate regia subintelligatur clausula quod pro tribus delictis bona maioratus cōfiscari possint. ¶Faciunt etiam ad id, quæ in ista materia maioratuum doctissimus Caldas Pereira scribit in l. si curatorem habens. C. de in integrum restitutione minor. in verb læsis, numer. 14. pag. 1300. vbi tradit, † quod clausula (*ne ob captiuitatis calamitatem bona maioratus alienentur*) licet sit apponi consueta, non est supplenda nisi expressè ponatur.

Conducunt etiam, quæ fiunt inter Duces, & magnates, & alios illustres, in quibus cauetur, quòd fiant scripturæ de capitulis matrimonialibus ad volūtatem literatorum: † nam in talibus scripturis literati possūnt decretare, vt apponatur clausula constituti; & aliæ similes clausulæ necessariæ ad irreuocabilitatem, & integram & perfectam actus scripturæ perfectionem, secundum casus contingentiam, & subiectam materiam, & pro hoc vltra superiora faciunt scripta per Baldum in l. illa institutio. ff. de hæredibus instituendis, Bartholom. Socin. consi. 124. num. 48. lib. 1. Iulium Clarum lib. 3. sententiarum. §. testamentum, quæst. 38. num. 14. pag. 38. & text. in d. l. final. C. de fideiussor. qui probat, quod tabellio videtur rogatus à partibus, † vt ponat in instrumento omnes clausulas consuetas, quem textum dixit singularem Bald. in rubrica. C. de his, quæ in fraud. creditor. & de illo tractant Ripa in l. si quando, quæst. 21. C. de reuocand. donatio. Episcop. Couarr. in 2. part. rubric. numer. 14. D. Anton. de Padilla in l. ex testamento. num. 11. C. de fideicommis. & tradit Molin. post alios, quos citat lib. 4. de primogenijs, cap. 2. numer. 51. fol. 129. quod procedit etiam in clausulis executiuis, secundum Bursatum in cons. 184. nume. 24. lib. 2. qui citat Nattam in cons. 582. lib. 3. Antoni. Gabriel. lib. 6. communium opinionum titul. de consuetudine, conclusione 4. numer. 5. & 6. & conclusione 10. quod confert ad ea, quæ de clausulis executiuis scribo supra quęstion. 30.

Ex hoc consilio, & ex omnibus supra citatis infero ad quæstionem, quam tractat Felicianus in tractatu de censibus, lib. 1. cap. 10. & vltimo, num. 29. & 30. fol. 125. vbi disputat, an tabelliones ponentes clausulas consuetas in contractibus censualibus, † incurrant in pœnam, ad quem addo doctrinam Anchar. rani in d. cap. causamque de testibus. Ex quibus disputatum vidi, an in censibus, & in alijs contractibus intelligatur apposita clausula, prohibitionis alienationis, eo quod est consuetum quòd in omnibus scripturis apponatur. Et Felicianus in d. tractatu de censibus, lib. 3. cap. 1. num. 4. fol. 199. resoluit, an clausula guarentigia, censeatur apposita, quia est consueta. Et quòd clausulæ appositæ in testamento, vel in contractu, censeantur appositæ per tabellionem de consensu partium, † tenent viginti & tres Doctores, quos citat Menochius in cons. 37. numer. 131. cum sequentib. contra Bartol. in l. 1. num. 10. ff. de iure codicillorum, & alios qui Bartolum sequuntur, & tradit idem Menochius in tractatu præsumptionum, lib. 2. præsumption. 79. num. 4. pag. 216. & lib. 4. præsumption. 84. & confirmo ex scriptis per eundem Menochium d. lib. 2. præsumption. 80. pag. 217. & Vincentium Carrocium in tractat. de locato quæstio. 7. de locatione obscura, numer. 11. fol. 11.

Infertur etiam ex prædictis, quòd si in facultate regia data ad faciendum maioratum deficiat clausula, quòd pater teneatur relinquere filijs alimenta, quæ sufficiant, † intelligi debet, ex eo, quòd semper apponitur in talibus facultatibus. Circa prædicta etiam notandum est, quòd clausulæ, quæ verisimiliter sunt contra voluntatem disponentis, † non debent suppleri, vt probant Galia in l. 1. in princip. colum. 2. vers. item contra facit. ff. de verborum obligationibus, Tiraquellus in tractatu de constitu. part. 3. limitatione 31. numer. 14. Simon de Pretis libr. 2. solutio. 10. num. 65. fol. 101. Conducunt etiam ista pro decisione Molinæ libro 1. de primogen. cap. 13. numer. 100. folio 113. vbi resoluit, an in maioratu, qui tantum constat ex præscriptione immemoriali, † sit subintelligenda clausula, quòd in eo non succedat furiosus, surdus, mutus, cæcus, monachus, monialis, clericus, & similes personæ.

Et ex omnibus superioribus generaliter inferri potest, † quod clausula, quòd in maioratu non succedant nisi filij legitimi, & aliæ omnes, quæ in scripturis maioratuum regulariter apponi, & scribi consueuerunt, censentur appositæ, & scriptæ tanquam si scriptæ fuissent, quod est notandum. Et idem videtur in clausula, quæ semper apponitur in facultatibus, quæ dantur ad faciendum maioratus, quod fundatores possint augere, & minuere, & in alijs similibus clausulis consuetis, & ordinarijs.

(?)

QVAES.

QVÆST. LXVIII.

An in promissione de non reuocando requiratur acceptatio filiorum, vt reuocari non possit.

SVMMARIVM.

Ratificationes an possint in absentia fieri, numero 58.

Donatio absenti qualiter valeat in vim fideicommissi, nu. 59. remissiue.

Si quis tempus labi permittat, intra quod acceptare, aut exercere debebat, non acceptando renunciare videtur, nu. 60.

Hæres qualiter possit acceptare donationem factam defuncto, nu. 61.

MEmor sum, quòd in quæstione trigesima sexta supra hac prima parte examinaui, qualiter filij teneantur acceptare maioratus, vel meliorationes ad hoc, vt parentes non possint easdem reuocare: nunc in hac quæstione operę pretium iudicaui resoluere, an filij teneantur acceptare promissiones, quas parentes faciunt, quod nullum ex filijs meliorabunt, ad hoc, vt parentibus manus ligentur, ne possint tales promissiones retrocedere, & reuocare? Et sic quæstio erit, an ad hoc, vt effectum habeat, l. 22. Taurina oporteat, vt filij tales promissiones acceptent, & an parentibus sit libera facultas eas reuocandi ante filiorum acceptationem? Quæstio est necessaria pro intellectu legis, & materiæ, & tamen nullus scribentium ibi tetigit, quare necesse est magis elaborare, & vt rectius veritas quæstionis resoluatur (quia contraria cõtrarijs curantur) eam ad vtramquè partem disputabo. Et pro ea parte, † quòd sit necessaria 1 acceptatio ex parte filiorum, vt procedat illius l. 22. dispositio, faciunt sequentia fundamenta. Primo ad hoc facit, quòd cùm ex legibus regni parentes possint vnũ ex filijs meliorare in tertio, & remanente à quinto, faciendo promissionem, quòd omnes filios ad æqualitatem reducent, videntur in substantia facere quandam donationem, & liberalitatem: quia donari videtur, † quod nullo iure 2 cogente conceditur, l. donari. ff. de regulis iuris, nam contrariorum est diciplina, l. patre furioso. ff. de ijs, qui sunt sui, vel alien. iur. cum vulgar. & quod operatur propositum in proposito, operatur oppositum in opposito, l. vltim. ff. de legat. 3. §. plus autem, institut. de actio. cum similibus. Si igitur pater faciendo meliorationem donare videtur, nulli filiorum donando, gratiam sine dubio facit alijs filijs. Et paria sunt † alicuì aliquid legare, & ei non 3 adimere cum posset, l. 1. §. sciendum. ff. de legat. 3. notat glossa in l. si fundum per fideicõmissum. §. sicuti in verb. filij instituti. ff. de legat. 1. notant Doctores præcipuè Cinus in l. ex tribus. C. de inofficios. testament. Suarez in l. quoniam in prioribus, limitatione 1. nu. 16. pag. 113. C. de inofficios. testament. tradit Peralta in l. vnum ex familia. §. sed & si fundum, nu. 9. pag. 585. ff. de legat. 2. de quo legenda sunt quæ scribo infra quæst. 71. nu. 45. 46. & 51. Igitur cum ista sit donatio quędam, filijs non acquiritur absquè acceptatione, † & reuocari potest, iuxta glossam rece- 4 ptissimam in l. illud. C. de Sacrosanct. Eccles. quam confirmo in d. q. 36. cui addo beneficium l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. non procedere in renuntiatione donationis nondum acceptatæ, secundùm Bartholom. Socinum in cons. 53. viso instrumento donationis, col. penult. num. 22. lib. 4. refert & confirmat Tiraquel. in d. l. si vnquam in verb donatione largitus, num. 186. pag. 247. faciunt scripta per Parisium in cons. 69. num. 120. lib. 3. Et licet donatio valeat inter † absentes, 5 l. absenti. ff. de donatio. l. nec ambigi. C. eod. titul. non tamen sufficit, quòd donatarius aliunde habeat notitiam donationis, nisi donans miserit ad alium epistolam, vel nuntiũ, quæ est communis opinio secundùm Corneum in cons. 73. num. 7. lib. 3. & de ista materia latè agit Ripa respons. 63. num. 1. cum sequentibus pluribus, vbi num. 7. tradit vnum singulare, quòd in donatione non est necessaria acceptatio, † vbi in ea interuenit iura- 6 mentum, quia in isto casu Deo censetur facta promissio. In quo contrarium tenet nouissime Ioannes Gutierrez in cap. quamuis pactum de pact. in 6. in princip. in noua editione, num. 54. pag. 343. de quo latius legenda sunt quæ scribo supra hac par. quæst. 36. nu. 27. & seq. Et quòd res donata donatario † nõ 7 acquiratur prius quàm sciat donatarius rem sibi donatam fuisse, tradunt Parisius cons. 88. num. 15. lib. 3. Tiraquel. in d. l. si vnquam in verb. libertis, num. 68. Neuizanus cons. 35. num. 17. Menochius casu 185. num. 31. pag. 361. vbi plura similia in ista materia scribit, & resoluit egregiè Rebuffus tomo 2. ad constitutio. regias, titul. de donatio. artic. 2. gloss. 1. num. 4. cum sequentib. pag. 383. & ad ista facit l. 7. titul. 16. part. 1. & quod ex renuntiatione non acceptata scribit Mascardus in tracta. de probationib. lib. 1. conclus. 349. num. 12. Et quòd dominium rei legatæ non transeat † in legatarium nisi acceptetur legatum, 8 probatur in l. legatarius. §. final. & in l. si tibi homo. §. cum seruus, vbi glos. Alexander & alij. ff. de legat. 1. tradit Messia in 6. conclusione pragmaticæ panis, num. 70. fol. 110. Et quòd in donatione stante etiam l. 3. tit. 8. *De las donaciones*, lib. 3. Ordinamen. sit necessaria acceptatio, † & præsentia donatarij, tenet 9 Gregorius in l. 3. titul. 5. part. 5. de quo latius tracto in d. q. 36. vbi lector legat.

Vnum in hoc lectores animaduertant, quod dicta lex sic hodie in iudicijs practicatur, & intelligitur secundùm intellectum Gregor. Lopez, & quæ de præsentia illius, qui nominatur scribo supra quæst. 48. à nu. 274. & doctrina Ancharrani in cons. 127. numer. 5. vbi

vbi resoluit, quòd si quis emat aliquid in fauo 10 rem alterius tertij, † non acquiritur illi tertio ius ante acceptationem, quem citat Pet. Surd. decis. 325. nu. 4. qui addit Anton. Gabriel. tit. de verborum obligatio. conclus. 2. num. 2. Riminald. cons. 163. nu. 23.

Et in ista materia animaduerto ad aliud memorabile, quòd ad hoc quòd in ista materia sit efficax acceptatio maioratus, meliorationis, & cuiuslibet donationis, 11 † debet habere notitiam cōditionum donationis donatarius, vt constat per scripta à Barthol. Soci. in cons. 258. nu. 9. & 10. lib. 3. quod confirmo, quia 12 non sufficit † habere notitiam, nec scientiam alicuius rei, nisi habeat scientiam cū omnibus qualitatibus, & circunstantijs, secundum glo. Frāc. & alios in c. cōcertatione de appellatio. ad quod plures Doctor. refert Tiraq. in tract. de vtroq; retractu. §. 36. glo. 2. num. 30. pag. 738. Mascard. in tract. de probationib. lib. 3. conclu. 1294. nu. 13. fol. 238. ¶ Secundo pro ista parte facit tex. in l. 3. ff. de seru. export. l. 3. ff. qui sine manumissio. ad liber. perue. l. 3. C. si mancip. ita fuer. aliena.

13 Tertio, renuntiatio † non nocet, vbi nō est acceptata, secundum glos. in c. cum venisset de eo qui mitti. in posses. caus. rei seruan. tradit Menoch. de retinend. possessio. remedio 3. nu. 546. pag. 221. notat Dec. in l. postquam liti. num. 8. fol. 20. C. de pact. contra quod facit glo. in cap. licet de procurator. in 6. quam retuli supra in hac 1. part. quæst. 24. à nu. 26. de qua conclusione in hoc Regno Castellæ iuste dubitari potest propter l. 2. titul. 16. lib. 5. Recopilationis in illis verbis: *Pareciendo que vno se quiso obligar a otro por promission, o por algun contrato, o en otra manera, sea tenudo de lo cūplir,* iunctis verbis seqnētibus. Et pro hac opinione facit, quia pactū tantū † 14 requirit partis præsentiam l. 2. vbi Alexand. l. si creditores. C. de pactis, vbi Angel. reputat hoc valde notandum. Et Salicet. ibi dicit, quòd etiam antea quam absens sciat, nō habet locum pœnitentia ex parte sic paciscētis, tradit late Andr. ab Exea in lib. pactorū, n. 467. pag. 264. & tradunt Bartol. Ias. nu. 3. in eadē lege, Iaso in l. 2. C. de pactis, Cæpol. cautela 258. Gomez Arias in l. 58. Taur. nu. 21. & facit glo. in d. l. postquam liti, quæ vult, quòd in 15 † renuntiatione nō requiritur partis præsentia, quod vltimū disputant ibi Bart. Alexand. & Dec. nu. 24. de quo etiam ibi per Ias. nu. 1. 16 & lege quę scribo supr. q. 36. Et potest † quis vno electo ad alterius electionem procedere non acceptata priori electione, l. qui absente. ff. de acquirēd. posses. l. si cum dotem. §. eo autem tēpore. ff. soluto matrimonio, tradit Osasc. decis. Pedemont. 131. nu. 6.

17 Quarto, confessio non acceptata, † non prę iudicat, secund. Cin. & Salicet. in l. generaliter q. 8. C. de non numerat. pecu. cum cōcordan. vt per Alexand. in cons. 20. in causa appellationis lib. 4. & cons. 82. nu. 3. eod. lib. Dec. in cons. 310. nu. 6. Robert. à Marant. de ordine iudicior. p. 6. versi. confessio. nu. 2. & 12. fol. 202. Purpurat. in l. edita, nu. 149. C. de edendo, Alciat. regul. 3. præsumpt. 21. Hippol. in rubric. de probatio. nu. 90. latè Greg. Lopez in l. 2. in glo. 1. tit. 13. p. 3. per illum textum, qui hoc clarè probat, & idem probat l. 4. & 7. eod. tit. 13. tradit Alexād. in cons. 131. nu. 7. lib. 4. & in cons. 174. nu. 1. cum seq. & in cons. 212. nu. 3. lib. 6. Petrus in tract. de fideicommis. q. 13. num. 219. pag. 490. Quinto, facit textus in l. si ego. ff. de iure doti. & in l. si ego. ff. si certum petatur, & vtrobique Doctores. ¶ Sexto, † priuilegium non acceptatū 18 reuocari potest in casibus, in quibus est reuocabile, secund. Bartol. in l. beneficium, nu. 4. ff. de consti. prin. notatur per Aretin. & Felinum num. 8. in c. nouit. de iudi. Carol. Ruin. in cons. 133. num. 5. lib. 1. & cons. 102. nu. 8. lib. 3. & in cons. 200. nu. 15. lib. 2. vbi tradit, quòd priuilegium † non prodest priuilegiato 19 ante eius notitiam. Franc. in c. 1. §. ex parte, num. 3. de concessione præbend. lib. 6. vbi tradit hoc fallere, nisi quis impetrasset per se, vel procuratorē, & quòd non † nocet reuoca 20 tio priuilegij, donec quis fuerit certificatus de reuocatione. Sic notanter Carol. Ruin. in cons. 200. nu. 16 lib. 2. tradit, quòd priuilegiū ciuilitatis † nō prodest ante acceptationē ad 21 excludendū fœminā monachā à successione, quę nō extātibus masculis ciuibus ei debetur.

Et quòd priuilegium & gratia non acquiratur † absenti absq; acceptatione, vel saltem à 22 tēpore scientiæ, probatur in c. 2. de præbēd. in 6. & in l. fin. C. de consulibus, & volūt DD. quos citat Anto. Peręg. in tract. de iure fisci, lib. 5. num. 16. pag. 308. & lib. 1. nu. 20. pag. 38. Et quòd priuilegium † non prosit priui- 23 legiato ante eius notitiam, probatur in d. c. 1. §. ex parte, & in c. si tibi absenti. de præbend. in 6. & in l. vlt. C. de consulibus lib. 12. & volunt Iaso in l. beneficium, num. 48. ff. de consti. princip. Episcopus Couarr. resolutio. lib. 3. c. 16. num. 3. quem & alios citat Menoch. casu 185. lib. 2. d. num. 31. pag. 361. Sufficit autem † quòd priuilegium transeat in noti- 24 tiam priuilegiati, licet id ignoret ille contra quē conceditur, c. 1. §. dicebatur de prębēnd. in 6. notat Quintilia. Mando. de signatura gratiæ in indulto recipiendi fructus in absentia, fol. 117. col. 1. de quo lege Tiraquel. in tract. de nobilitate c. 6. nu. 34. pag. 73. Menoch. in cons. 331. nu. 99. lib. 4. vbi resoluit, quòd ex priuilegio Principis statim habita notitia, † 25 acquiritur ius, ex Alexand. & alijs in l. qui absenti. ff. de acquirend. possessione, Felin. in c. 1. num. 7. de constitutio.

Septi-

Septimò, licet electo ad aliquod officium
26 ius etiam† in absentia, acquiratur, l. Laben, vbi notatur. ff. de iure iurãdo, l. Publius Mæuius. ff. de conditio. & demonstratio. ante accepta
27 tionem tamen potest † talis electio reuocari, & illi non est ius quæsitum plenum, & irreuocabile secundùm Bart. Angel. & Imolam in d. l. absenti. eundem Angel. in l. ex eo. ff. de testam militis, Bartholom. Socinum in cons. 25. nu. 17. lib. 1. vbi ex hoc & alijs clarè sentit, quòd pater † potest prælegare emphy-
28 teusim acceptam pro se, & filijs vni filiorum, si alij non acceptauerint. Et Bart. in l. final. C. de sentent. passis, citat Ioann. Gutierrez & alia plura ad propositum allegatio. 3. num. 8. cum sequentibus, post Molinam lib. 2. de primogenijs, cap. 7. num. 68. fol. 578. Et qualiter & quomodo electo acquiratur ius ante
29 confirmatioñe, † melius tradit Petra in tract. de fideicommiss. quæst. 12. num. 27 1. cum sequentib. pag. 367. Ad quod facit dictum Pinelli in l. 1. part. 3. num. 98. fol. 134. C. de bonis matern. versi. inde sequitur, vbi inquit, quòd si filius tempore concessionis alicuius rei in emphyteusim datæ pro accipiente, & filijs acceptauerit emphyteusim & contra-
30 rium, † non potest accipiens etiam cũ consensu domini directi renũtiare talem emphyteusim, mouetur ex l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo, & ex limitationibus ad Bartolũm in l. qui Romæ. §. Flauius. ff. de verborum obligationibus.

Octauo, priuilegium concessum ita de-
31 mũ habet effectum, † si appareat acceptatũ, l. emancipata. C. qui admitti, l. non nunquam in princip. l. qui in potestate. § si solus. ff. de legat. præstan. per quæ iura tenuit Salicetus in l. 1. num. 6. fol. 195. C. de adulter. quod si statuto cauetur, quòd aliquo defuncto abintestato, filij masculi ei succedant in totum filiabus exclusis, quæ dotari debeant arbitrio duorum proximorum: euenit casus, quòd defuncta matre superextabant filius & filia, & antea quàm filia nuberet, decessit filius vna filia superstite, cum qua in tota hæreditate vult succedere eius amita defuncti filia, quòd si hæreditas non erat adita per filium, nec fi-
32 lio erat ius quæsitum, † non transmittit ius ad filiam, quod pluribus rationibus fundat, & sequitur Bartol. in cons. 16. num. 9. lib. 1. Sed hoc dictum Saliceti non est tutum, quia contrarium eius, quod tenet Salicetus, vult Cin. in d. l. 1. & alij, vt per Iasonem in l. si arrogator. num. 20. cum alijs, licet non determinet. ff de adoptio. Alexand. in cons. 20. lib. 1. & alij, quos refert ibi glo. Paris. Ex quorum authorum numero constat, quòd illa est communior opinio. Et idem quod Cinus tenet Caisan. in consuetudin. Burgun. rubric. 7. de successione, fol. 279. col. 1. num. 6. cum alijs,

Et qualiter priuilegium requirat acceptatio-
33 nem, † tradit vltra prædictos Felinus in cap. 1. num. 12. de consti. Tiraquel. in tractatu de primogenitura cap. 6. num. 34. pag. 73. vbi resoluit, quòd priuilegium ignoranti acquiritur ratificatione secuta. Et quòd priuilegium datum ratione officij acquiratur absque scien-
34 tia illius priuilegij eo ipso † quòd quis acceptat officium, tradit Iacob. Puteus decis. 19.
35 lib. 2. Et quòd obligatio naturalis † veniat etiam absque acceptatione, tradit Guillelmus Pontanus in rubrica de verborum obligationibus, num. 23. quem citat Cephalus in cons. 402. num. 22. lib. 4. Et quòd omnis concessio
36 † habeat conditionem, si ille, in cuius fauorem fuit facta concessio ea vti velit, tradit decisio Rotæ in antiquis 422. quam citat Iacob. Puteus decisione 359. num. 3. part. 2. Et an vbi-
37 cunque quis sit exemptus, † vel capellanus acquiratur ius & effectus, etiam antea quam peruenia ad notitiam illius, tradunt Franc. in cap. statutum de præbend. in 6. Felin. in cap. in nostra, & in cap. cæterum de rescript. & alij, vt per Mascardum in tractatu probationum, lib. 1. conclus. 517. num. 22. fol. 92. Et duo priuilegia eiusdem rei duabus personis,
38 si cõcedantur, † an præferatur ille, qui prius expediuit priuilegium alteri, cui prius concessum fuit, tradit latè Lucas de Penna in l. prædia. C. de prædijs decuri. lib. 11. Thom. Grammaticus cons. 6. num. 3. ad id legendi. Quibus addenda sunt quæ de expeditione li-
39 terarum † gratię scribunt Oldrald. cons. 324. & cons. 326. Bald. in l. humanum in fine. C. de legibus, Felinus in c. eam te in 3. colu. de rescrip. Gomessius qui materiam declarat in regula de non iudicand. contra formam supplicatio. quæst. 1. pag. 277.

Nono facit in simili, quod tradunt Abbas & alij in c. gratum de officio delegat. & glos. in d. c. cum venisset, vbi dicunt, quod licèt regulariter ille, qui facit aliquem actum coram inferiore, à quo appellauit, videatur appella-
40 tioni renunciare, hoc intelligitur † quando ille actus fuit per aduersam partem acceptatus, notat Romanus singular. 151. & alij, quos refert Ioan. Lopius in repetitione d. c. per vestras de donatio. inter virũ & vxor. col. 403. hodie 4. notab. numer. 41. pag. 514. cui adde Philippum Franc. in c. solicitudinem, num. 12. de appellatio. Decium in c. gratum, num. 4. in vers. tertio limitatur, fol. 114. de officio de legat. Felin. in c. capitulum Sanctæ Cru-
41 cis, num 8. fol. 152. de rescript. ¶ Decimo, † in fideicommissarium nõ transit ipso iure hæreditas, nisi fideicommissario volente, vt tenent Doctores præcipuè Socinus numer. 5. notab. 2. & Ripa num. 6. in l. 1. §. de illo, aliàs in §. sed quotier. ff. ad Trebellianum, Cephal. in cons. 318. nu. 94. lib. 3. Vndecimo, beneficium

ficium absenti collatum ante ratificationem, 42 seu acceptationem, † non dicitur suum, cap. si tibi absenti, vbi Doctores de prębend. in 6. cap. gratia de rescript. eodem lib. cum concordantibus, vt per Quintilian. Mando. regul. 6. reseruationis, q. 5. nu. 6. fol. 36. ad quem addo Rebuf. in praxi beneficiali, in verbo collationem bonorum, num. 47. pag. 37. Ex quibus constat, quanti nostræ leges faciant acceptationem in omnibus actibus, qui geruntur.

Pro contraria parte aliqua vrgent fundamenta. Primo facit, quia omne lucrum dela- 43 tum per legem citra hæreditatem, † transfertur absquè aliqua agnitione, secundùm Alexand. contra Angelum ibi in l. si vir. ff ad l. Falcid. cum concordan. quæ refero in q. 24. supra hac prima parte, num. 90. ad quæ addo Alexandrum in cons. 150. viso themate, nu. 7. lib. 2. & Bartholom. Socinum in cons. 153. lib. 2. Petrum Barbosam in l. si constante in princip. num. 135. pag. 581. ff. soluto matrimonio, tomo 2. Tiraquel. in tract. de primogen. q. 40. num. 81. pag. 183. & iterum num. 44 125. pag. 292. Quod confirmo, quia tacita donatio inducta per legem, † non requirit acceptationem, l. 2. C. de pactis, l. 3. §. final cum l. sequenti ff. de negot. gest. vbi Bald. num. 2. Decius in l. cum quid lect. 2. num. 52. ff. si certum petatur cum concordantib vt per eundem Petrum Barbosam in l. si cum dotem 23. num. 20. pag. 404. tomo 1. ff. soluto matrimonio, & tradit Andr. Gail. obseruationum lib. 45 2. obseruatione 131. num. 13. pag. 247. Et facit simile, quod ius † ad rem acquiritur per collationem nondum acceptatam, vt resoluitur in cap. si tibi absenti. de præbend. in 6. notat Gomessius in regul. de non tollendo iure quæsito, pag. mihi 70. vers. quinto modo. Videtur igitur cum id sit quoddam lucrum hæreditarium, quod transfertur, & competit filijs absquè aliqua acceptatione.

Secundo, pro ista opinione facit cum d. l. 22. non addat aliquod requisitum ex parte 46 filiorum ad hoc, † vt promissio de non meliorando effectum suum sortiatur, quod addere faciliter poterat, nos minimè addere debemus, l. vnica. §. ad deficientis. C. de caduc. tollend. & cum generaliter loquatur, & absquè aliqua distinctione & suppletione, generaliter est intelligenda, iuxta iura vulgata, argumentum hoc fortificatur, quia l. 17. & 44. Taurinæ, quæ tractant de reuocatione maioratus, aut meliorationis: tunc prohibent reuocationē maioratus, aut meliorationis quando parentes tradunt filio possessionem rerum maioratus, vel meliorationis, vel contractus fiunt cum aliquo tertio ob causam one- 47 rosam. Vnde apparet, † quòd si ad hoc, vt locum sibi vendicet dispositio d. l. 22. esset necessaria filiorum acceptatio, hæc lex expressisset. Et non absquè ratione procedit ista differentia inter casus prædictarum legum 17. & 44. & d. l. 22. quia in casu d. l. 17. & 44. agitur de præiuditio aliorum filiorum, quibus legitima aufertur, aut ex magna parte diminuitur per confectionem maioratus, aut meliorationis: qua de causa est necessaria traditio possessionis, quia ex traditione arguitur magis parentum voluntas, & vbi melioratio, vel maioratus fit ob specialem fauorem alicuius tertij, iam agitur de præiudicio alterius à filio, & ideò in his duobus casibus non est licita reuocatio, nec pœnitentia. In casu autem d. l. 22. agitur de reducendo filios ad æqualitatem, quod est fauorabile, l. vt liberis. C. de colla. l. 4. in vers. *Esto porque se guarde igualdad entre ellos*, titul. 15. part. 4. quod ego latè confirmo in q. 3. supra hac 1. parte à num. 34. Cū ergo hoc sit fauorabilius, & æquius, & omnibus filijs conducibilius, qui ex eodem sanguine procedunt, nil mirum si in casu d. l. 22. non sit necessaria acceptatio; & in casu dictarum legum 17. & 44. ea interuenire debeat.

Ex hac ratione differentiæ etiam constat (vt obiter hoc dicam) quod constitutio maioratuum, vbi agitur de auferenda filijs legitima propter constitutionem † talium ma- 48 ioratuum, est res odiosa. Post quam autem tales maioratus sunt constituti, & ab antiquo proueniunt, dicuntur fauorabiles de quo latius tracto in q. 3. supra hac parte à num. 52. Igitur cum dicta lex nullum exprimat hominis ministerium ad hoc, vt beneficiū per eandem acquisitum filijs deferatur, videtur non esse necessaria acceptatio. Nam vbicumquè beneficium defertur sine facto hominis: † 49 tunc non est necessaria acceptatio. l. cum pater. §. surdo. ff. de legat. 2. l. vltima. §. tali. C. de curator. furiosi. l. apud hostes. C. de suis & legitim. hæredib. notat Barthol. Socinus in d. cons. 153. num. 14. lib. 2. Et per hoc confirmo notabilem in nostra materia doctrinam Ioan. Fabr. in §. si quis rem suam, num. 12. institut. de legat. vbi resoluit, quòd dispensatio acquiritur ignoranti, quam doctrinam refero ad aliud in 4. part. q. 11. nu. 7.

Ex quibus confirmatur etiam, quod ad propositum legum & cōsuetudinum Hispaniæ, quæ concedunt mulieribus medietatem bonorum constante matrimonio acquisitorum, scribit Rebuffus tomo 2. ad constitutio. Regias, titul. de donatio. insinuatio. art. 1. glos. 1. num. 35. pag. 373. dicens, quòd dum vxor lucratur medietatem bonorum acquisitorum constante matrimonio, † non requiritur in- 50 sinuatio, quia ipso iure acquiritur vi consuetudinis, secus si maritus donaret vxori inter viuos dimidiam partem conquestuum, quia in isto casu est necessaria insinuatio, quod

maximè

maximè aduertendum est. Tertio, cum ista opinio sit benignior & faueat æqualitati, quæ inter filios natura ipsa petit, quòd obseruetur à parentibus (vt supra dictum fuit) in dubio 51 obseruanda est, quia in dubijs benignior † interpretatio sumenda est atque seruanda. l. ea quæ. §. in re dubia. ff. de regulis iuris faciunt quæ latissimè scribo supra quæst. 3. Et prædicta confirmantur ex doctrina Bartol. in l. certum. §. si quis absente, num. 3. ff. de confes. vbi vult, quòd sufficit quòd quis dicat extraiudicialiter & in absentia partis se esse hære-52 dem alicuius, † vt probetur illum esse hæredem, & idem volunt Bald. in l. generaliter, num. 16. C. de non numera. pecun. Matth. ab Afflictis decisione 175. num. 4. Marant. de ordine iudiciorum in 5. part. §. quintus actus, num. 17. Rolandus in cons. 82. num. 38. lib. 2. & alij, quos citat Petrus Surdus in tractatu de alimentis, titul. 1. quæst. 48. num. 48. fol. 57. quod scripsi etiam supra quæst. 43. ad quę addo notabile consi. Alexandri 114. lib. 6. v-53 bi ex pluribus resoluit, quòd promittens † alicui soluere omnibus creditoribus, obligatur illis, etiam absentibus & ignorantibus.

Sed his duabus rationibus non obstantibus, quæ parum vrgent stantibus fundamen-54 tis pro alia parte adductis, adhuc † prior sententia verior videtur, & sic parentes posse reuocare promissionem factam de non meliorando, si eam filij non acceptauerint ante reuocationem, quod probatur ex supra traditis. Nec obstat primum fundamentum pro secunda parte adductum, quia in effectu promissio de non meliorando est quædam delatio hæreditatis, quæ filijs mortuis parentibus deferri æqualiter debet: vnde agnitio & acceptatio est necessaria, sicut in alio quolibet lucro hæreditario. Secundum etiam funda-55 mentum † non vrget, quia etiam l. 17. & 44. Taurinæ non exprimant non esse necessariã acceptationem ex parte filiorum ad hoc, vt melioratio, vel maioratus sit irreuocabilis, & tamen si acceptatio non sit facta, melioratio, vel maioratus reuocari potest, vt probatur in d. quæst. 36. Nec ad rem pertinet etiam d. l. ordinamenti, quia ea non procedit in donatione, vt volunt Doctores prædicti, & docet cõmunis practica regni, vt supra dixi. Et addo hic quod scribit eleganter Cæpola in l. irritam 34. pag. 29. ff. pro donat. vbi vult, quòd si filius habeat diuersas donationes à patre fa-56 ctas, † est in illius potestate declarare ex qua velit accipere per l. si accusare. §. Titius, vbi Bart. & alij. ff. ad Trebellian. & notatur in l. 3. § ex pluribus. ff. de acquirenda possessione. ¶ Et in hac materia animaduerto ad doctrinam Bartol. in l. Pomponius, col. 2. vers. item ex eo, ff. de negotijs gestis, vbi vult, quòd a-57 ctus approbationis † pendet à sola voluntate approbantis, quo casu præsentia alicuius non præsumitur. Idem Bart. in l. quo enim. ff. rem ratam habere & alij, quos citat Aymo in tractatu de antiquitate. 4. particula primæ partis principalis, num. 45. Menochius in tract. de præsumptionibus, lib. 2. præsumptio. 45. num. 9. pag. 158. qui tradunt, † quòd ratifica-58 tiones possunt fieri in absentia, ad quod plures Doctores refert Natta in consi. 101. num. 6. Et quando valeat donatio facta absenti in vim fideicommissi tradunt † Bartol. in l. tam 59 his. ff. de vsucapionib. Guillelm. Benedictus in cap. Rainuntius de testamen. in verb. claram, numer. 55. fol. 47. Rursus quando alicui competit ius, quod intra certum tempus acceptare, vel exercere debet, si permittit illud tempus labi, † videtur non acceptãdo illud re-60 nuntiare, vt probatur in l. si ea, C. qui accusar. non poss. l. 2. C. in quib. causis in integrũ restitutio. glos. Bartol. & Angel. in l. si ego. ff. de negotijs gestis, & tradit Menoch. in consi. 201. num. 114. Et qualiter hæres possit † ac-61 ceptare donationem factam defuncto, tradunt Rubeus in cons. 152. in fine, Cassan. in cons. 7. quos citat Tiraquel. in tract. de consti tut. p. 3. limitatio. 30. nu. 73. fol. 173.

QVÆST. LXIX.

An lex 44. Tauri procedat in extraneis sicut in parentibus.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio, num. 1.

Contractus donationis interueniente consensu, etiam absque traditione, perfectus remanet, olim stipulatione interueniente, num. 2. & quando, nu. 3.

Patronatus cum onere missarum, aut alio quouis, acceptatus, an sit irreuocabilis, possessione non tradita, nu. 4. & 6.

Legem extendere nostrum non est, nu. 5.

Lex 44. Tauri, an procedat in patre naturali, nu. 7.

In his quæ sunt iuris naturalis, parentum appellatione veniunt naturales, nu. 8.

SExagesimo nono quæro, an l. 44. Taurina, quæ permittit reuocationem maioratus, nisi in casibus in d. l. contentis, hodie l. 4. titul. 7. libr. 5. Recopilatio. procedat non solum in parentibus facientibus maioratus, sed in alijs quibuslibet extraneis constituẽtibus maioratus in fauorem consanguineorum, & aliorum extraneorum? Quæstio est à nemine tacta, sed eam paucis verbis expediam. Et mi-1 hi videtur, † quòd licèt dicta lex generaliter loqua-

loquatur, & absque distinctione, & ideò generaliter sit intelligenda, quamuis sit maior, vel diuersa ratio in vno casu, quàm in alijs, l. 1. §. & generaliter ff. de legat. præstan. l. 1. §. & est relatum. ff. de aleæ vsu, & aleato cum vulgar. ego suspicor illam legem minime procedere in extraneis facientibus maioratum cum titulo donationis inter viuos: nam licet non tradant res in maioratu, aut donatione comprehēsas, donatio est irreuocabilis, dummodò acceptatio interueniat, quia † contractus donationis interueniente consensu, etiam absque traditione, remanet perfectus, olim interueniente stipulatione. §. perficiuntur instit. de donatio. hodie pacto nudo. l. si quis argentum. §. vlt. C. de dona. est irreuocabilis, l. perfecta. C. de donatio. quæ sub modo, notat Socin. in cons. 53. num. 20. libr. 4. quæ conclusio maximè vera erit † vbicumque maioratus, vel melioratio facta fuit ob contractum onerosum matrimonij, quia in tali casu maioratus, & melioratio erit irreuocabilis etiam absque traditione vera, vel ficta ex regula l. sicut abinitio. C. de actio. & obligatio. l. 1. §. ait prætor. ff. de pact. cum concordan. ad quod faciunt scripta per Baldum in l. cum à socero, col. 4. vers. sed quando, num. 7. C. de iure dot. Alexand. cons. 204. nu. 4 lib. 7. Menoch. in cons. 91. num. 77. lib. 1. Burg. de Paz in cons. 26. numer. 10. & 13 pro qua sententia faciunt quæ scripsi & retuli supra in hac prima parte quæst. 22. à num. 44. cum sequentibus.

Et circa præsentem quæstionem etiam lectores animaduerto, quod licet regulariter ea, quæ cauentur in maioratibus, obseruentur in successione iurium patronatuum, in quibus filij maiores vocantur, & aliæ clausulæ continentur, vt latius scripsi in principio istius primæ partis à num. 67. tenendum omnino est, quod si quis ex titulo donationis faciat, & fundet in alicuius fauorem aliquem patronatum cum onere missarum, & anniuersarij, vel alio simili onere, & donatarius acceptet talem donationem, † erit irreuocabilis talis donatio, licèt non sit tradita possessio, nec concurrant quæ habentur in dict. l. 44. Cuius legis dispositio est exorbitans, & non est extrahenda à causa maioratus in qua loquitur, & † non est nostrum leges extendere. l. quod constitutum. ff. de testament. milit. l. si seruum. §. non dixit prætor. ff. de acquirenda hæreditate. l. 4. §. toties. ff. de damno infecto. l. ita autem in principio, & ibi Bart. ff. de administra. tutor. cum mille similibus, vt per Tiraquellum in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. libertis, num. 2. cum sequentibus, pagina 83. Et in hoc seruandæ sunt † regulæ iuris communis, & regij, & Doctorum resolutiones, quæ tractant de reuocatione donationum, quæ fiunt inter viuos.

Dubium etiam est, an dicta l. 44. posito quòd loquatur in parentibus, & l. 17. Taurina hodie l. 1. tit. 6. lib. 5. Recopilation. † procedat in patre naturali, sicut legitimo, † quia in his, quæ sunt iuris naturalis, parentum appellatione veniunt naturales, l. 4. vbi Iacobi & alij. ff. de in ius vocand. & Iaso in §. prætor ait, num. 10. fol. 101. l. 3. ff. de libera. caus. tradit Bartol. in l. pronuntiatio. §. 1. ff. de verborum significatione, Alciatus in l. cum quidā. §. quod dicitur. ff. de acquirenda hæreditate cum concordantibus, vt per Iason. in §. pœnales, num. 59. instit. de actio. Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 1. glo. 8. nu. 5. pag. 113. in contrarium facit l. libera. C. de suis & legitimis hæredibus, & quæ scribit Rebuf. in l. appellatione parentis 51. pag. 370. ff. de verborum significatione post Alexandrum, & Vincentium Herculanum in l. ex facto. §. 1. ff. ad Trebellianum, quod fulcitur ex l. 17. Taurina hodie l. 1. tit. 6. lib. 5. Recopilatio. quæ loquitur in filijs ex iustis nuptijs procreatis, & est eademmet dispositio. d. l. 44. solummodo differunt, quòd vna lex loquitur in melioratione facta filijs legitimis, alia lex loquitur in maioratu facto filijs etiam legitimis.

QVÆST. LXX.

Lex 17. Tauri an procedat, cū pater, vel mater simpliciter aliquod filio donant, non declarantes quòd tertij & quinti meliorationem faciant.

SVMMARIVM.

Decisio quæstionis, num. 1. & 3.
A pari potentia par effectus producitur, numer. 2.

SEptuagesimo quæro, an l. 17. Taurina, in qua sancitum est, quòd pater possit reuocare meliorationem tertij & quinti, procedat vbicumque pater, vel mater donant aliquid filio, nec declarant, quòd faciunt meliorationem tertij & quinti, sed simpliciter donant. In qua quæstione, quæ ab alijs tacta nō est, † concludo, quòd cum talis donatio habeat vim meliorationis tertij & quinti, iuxta l. 26. Taurinam, in omnibus debet esse eiusdē naturæ, cuius est melioratio tertij & quinti: nam à pari pôtentia, † par effectus procedit, l. si socer à genero in principio, & ibi glos.

glo.ff.soluto matrimo.l. de quibus in fin.vbi Angel.declara.notab.6.ff.de legib.l.si de eo. §.vlt.vbi glo.& Paulus, & DD. ff.de acquirenda possessione,& declarat rectè Euerard. in centum locis,loco 43.pag.329.& hoc verissimū credo. Ex qua resolutione infertur,† 3 quòd in omnibus casibus virtualiter contentis in d.l.17.Taurina, licet parentibus reuocare talem donationem, & è conuerso talis donatio erit reuocabilis in casibus per dictam legem expressis, aut irreuocabilis,iuxta ea, quæ tractata & discussa sunt in tota hac prima parte,præcipuè quæstione.22.

QVÆST. LXXI.

An liceat patri grauare substitutum in exemplari substitutione.

SVMMARIVM.

Pater exemplarem substitutionē fauens,an possit grauare substitutum cum onere restitutionis,num.1.2.3.5.& 20.

Authoris opinio à nu.22.

Soror vterina in hoc casu an substituenda sit prius quàm filius sororis,nu.4.

Qui ex legis,vel testatoris dispositione tenetur aliquem eligere,non potest eum eligendo grauare,nu.6.

Res iudicatur propria illius qui dedit potestatem eligendi,& non illius qui eligit,nu.7.

Vocati ad fideicōmissum ex coniecturata mente testatoris non capiunt iure decedentis sub cōditione,sed proprio ex persona testātis,n. 8.

Nominatio ad emphyt usim potius electionecessaria,quàm nominatio iudicatur,nu.9.

Pater relinquens emphyteusim vni ex filijs,an possit eum in aliquo grauare,nu.10.

Rex an possit grauare monasterium quod non fundauit,nu.11.

An valeat pactum à patre initum, ne filia habeat dimidium lucrorum constante matrimonio inter eam & maritum,nu.12.

Habens potestatem nominandi non potest adijcere conditiones, aut grauamina,nu.13.

Bona prohibita alienari extra familiam,si vni de familia relinquantur, non imputantur ei in falcidiam sibi debitam in bonis relinquentis,nu.14.

Acquisita ex substitutione pupillari qualiter in legitimam non imputentur,nu. 15.

Examinaturdoctrina quædam Burg.de Paz,an habens facultatē nominādi ad maioratū,possit nominatū grauare,vt matrimonium certo modo & forma cōtrahat,nu.16.

Virtute legis 31.Tauri nō potest commissarius meliorare aliquem ex filijs,nec facere substitutionem aliquam,nisi id expresse in commissione concedatur,nu.17.& 18.

Mater quæ filijs ex forma statuti relinquere tenetur tres partes bonorum suorum,non potest in eis aliquod onus fideicommissi imponere,nu.19.

Ecclesia,aut alia persona, inquam post certum tempus donatio collata est,si ex alterius promissione commodum habeat, an possit talem donationem in fauorem Ecclesiæ factam reuocare,nu.21.

Exemplaris substitutio pupillari æquiparatur, nu.23.24.& 32.& an valeat argumētum de vna ad aliam,nu.25.& qualiter differāt istæ substitutiones,nu 26.27.34. & 35.& qualiter cognoscantur,nu.28.

In substitutione pupillari pater potest substitutum grauare,& fideicommissum facere,nu. 29.& auferre bona tali substituto aliū substituendo,n.30.& 37.Quid si exhæredat filium pupillum minorem quatuordecim annorum,& ei substitutum dat,nu.31.

In casibus non determinatis fundatā habet intentionem qui habet regulam pro se,nu.33.

Testamentum patris facientis pupillarem, vel exemplarem substitutionem, testamentum filij dicitur,nu.36.

Honorati grauari possunt, num.38.& 42. & 44.

Filius primogenitus per patrem grauari potest,nu.39.

Filij positi in conditione an censeantur substituti, quando onus restitutionis eis est iniunctum,nu.40.

Pater non tenetur testari pro filio,aut substitutionem exemplarem facere,nu.41.

Liberalitas est aliquid alicui conferre,nu.43.

Legari aliquid alicui,& eidem non adimi,cum possit,paria sunt,num.45.& eligi,aut ab eo non adimi,nu 46.& 51.

Præsentatio facta per patronū donatio dicitur, nu.47.& 50.

Liberalitatem dicitur exercerequi dare non cogitur,nu.48 & 87.

Liberalitas dicitur donatio facta à parentibus,aut alijs,quibus donatarius abintestato successurus erat,num.49.60.& 90.contraria opinio,nu.61.

Eligens potest in bonis,quibus eligit grauare electum,ad fauorem illorum,quos potuisset eligere,nu.52.

Pater remittens filio vsumfructum bonorum, dicitur conferre in eum donationem,nu. 53.

Qui tenetur alium nominare per dispositionem testatoris,eum grauare non potest:secus si in morte obligatus erat nominare,& nominauit in vita,nu.54.

HVIC etiam parti cōuenit alia difficilis quæstio, scimus quòd ex dispositione l. 27. Tauri, hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recop. licet parentibus, qui filios in tertio bonorū meliorare volunt, apponere onera restitutionis, & alia consimilia, quæ eisdem libuerint, vidi in facto circa eiusdē legis intellectum, & nostrā materiam dubitari, an pater possit dum facit substitutionē exemplarem in fauorē muti furiosi, aut mentecapti, † grauare substitutum onere restitutionis, & eidē iniungere alias cōditiones. Quæ quæstio quotidie contingit, & vidi plura testamenta, in quibus tales substituti grauantur onere restitutionis, & vinculi, & alijs oneribus. Ratio & causa dubitandi oritur ex l. humanitatis. C. de impub. & alijs, & l. 11. tit. 5. part. 6. quæ iura permittunt parentibus facere substitutionē exemplarem in fauorem filij furiosi, aut mentis inopis. Ad substitutionem † tamen istā nō possunt omnes vocare, quos voluerint, sed in primis debent vocare filios, aut alios descendētes furiosos, aut mētecaptos, si eos habuerint, & in illorū defectū fratres

fratres ipsius furiosi, quibus deficientibus, extraneos possunt substituere, quemadmodum latius in dictis legibus cauetur. Forma † autē prædictę l. humanitatis est substantialis, & omissio eius in quacumq; parte vitiat, secund. Bart. & alios ibi notat Moli. lib. 2. de primog. c. 11. nu. 12. fol. 319. faciunt scripta per Sfor. Odi in tract. de substitutio. cōpendiosæ p. 4. vers. quoad octauū, nu. 1. fol. 20. & 21. Et regula illius legis adeo procedit, quòd soror vterina † est substituēda prius, quā filius sororis, secund. Bartol. & alios in l. ex facto. ff. de vulgar. vbi Rip. nu. 88. cōmunem dicit, & tradit latè Cephal. in cons. 423. nu. 40. cum seq. lib. 3. & de materia d. l. humanitatis, plura singularia videre licet in Simo. de Pret. lib. 3. de interpretand. defunct. volunt. interpretatio. 2. dubitatio. 1. solution. 7. nu. 1. cum seq. fol. 256. Cephal. in cons 689. nu. 11. lib. 5. Vnde cum pater istam electionem ex legis necessitate facere teneatur, prohibitum eidem videtur vinculum † & grauamen apponere: nam qui ex legis, vel testatoris dispositione tenetur aliquē eligere, † non potest eum eligēdo grauare, l. vnum ex familia. §. sed & si fundū. ff. de leg. 2. vbi DD. notant, & Peralt. ibi hāc regulā latè tradit nu. 9 pag. 585. & pro concordanti inter alia refert tex. in l. planè in 2. §. vlt. ff. de legat. 1. l. si seruo fideicōmissaria. ff. de hæredib. instituend. l. si arrogator. in 2. respons. ibi: *Quia hoc non iudicio eius ad eum peruenit, sed principali prouidētia*, vbi hoc notat Ias. nu. 34. ff. de adoptionibus, quod rectè resoluit glo. Paris. lib. 2. c. 4. nu. 10. fol. 225. ¶Et res iudicatur † propria illius, qui dedit potestatem eligendi, & non illius, qui eligit, secund. Felin. in c. cum R. canonicus, nu. 3. de officio delega. Hieron. Torniel. in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebell. nu. 62. Ioā. Bapt. Ferret. in cons. 119. nu. 16. Phanunc. de inuentario vers. hactenus, nu. 40. 8. volum. tractatuum, fol. 296. col. 4. Et facit quod tradit idem nu. 87. fol. 300. vbi tradit, quòd vocati ad fideicommissum ex coniecturata mente testatoris, † non capiunt iure decedentis sub conditione, sed iure proprio ex persona testantis, faciunt quæ notanter scribit Carolus Ruinus in cons. 15. nu. 5. cum seq. lib. 2. Pet. Surd. decisio. 292. nu. 8. Et nominatio ad emphyteusim † potius electio necessaria, quàm nominatio iudicatur, vt in pulchro casu tradit Antonius Gama decis. 173. nu. 2. per d. l. vnum ex familia. §. 1. Sed & idem Gama decisio. 190. nu. . scribit, quòd pater relinquendo emphyteusim vni ex filijs † non potest eum aliquo onere grauare, & idem Gama decisio. 196. nu. 3. vbi additio Menæ. Et per istam regulam tradit Rebuf. in praxi beneficia li in regula, quod quis intelligat idioma, nu. 27. pag. 582. quòd Rex † non potest grauare monasterium, quod non fundauit. Et confirmationem recipit, quod scribit Ioan. Lopius in rubric. de donatio. inter virum & vxorem. §. 63. nu. 1. vers. idem dicendum, vbi tradit, quòd pater paciscens, † ne filia habeat dimidium lucratorum cōstante matrimonio inter eam, & maritū, nihil agit, quod refert & confirmat Baeça in lib. de decim. tutor. c. 15. nu. 48. fol. 64. Et ille, qui habet potestatem nominandi, quia in tali nominatione est merus executor, † non potest adijcere conditiones, nec grauamina, vt eleganter probat Dec. in cons. 543. nu. 7. cum seq. ¶Istis quadrat alia singularis conclusio in ista materia, quòd bona prohibita alienari extra familiam, & vt in familia relinquantur, si relinquantur vni de familia, † non imputantur ei in falcidiam sibi debitam in bonis relinquentis. l. pater filium. ff. ad l. falcidiam, & volunt Alcia. in l. in quartam, nu. 49 ff ad l. falcidiam, Aymo Crauetta in cōs. 144 col. 1. quos citat Zanch. in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 6. nu. 77. pag. 165. ff. ad Trebellia. vbi hoc disputat, & ibi nu. 76. † tradit, qualiter acquisita ex substitutione pupillari non imputentur in legitimam.

Ex quibus non sine ratione dubitari potest de doctrina Burg. de Paz in cons. 20. nu. 5. vbi tradit, quòd si quis habet facultatem nominandi aliquem ad maioratum, † potest ille, qui nominandi ius habet grauare nominatum, vt certo modo & forma contrahat matrimonium, quod quotidie contingit, & confert ad ea quæ scribo supr. q. 50. à nu. 13. Auget difficultatē text. in l. cum pater. §. rogo. ff. de leg. 2. cum concordan. vt per Roder. Suar. in l. quoniam in prioribus limitatio. 8. pag. 169. C. de inofficios. testament. nec minus cōducit l. 31. Tauri, vbi † cōmissarius virtute potestatis eidem à testatore concessæ, nō potest aliquē ex filijs meliorare, nec facere substitutionem vulgarem, pupillarem, aut exēplarē, nisi id expresse in cōmissione concedatur. Item istam sententiam in terminis d. l. humanitatis, tenet Socin. Iun. alijs, & nō dictis rationibus motus in cons. 103. nu. 20. cum alijs. lib. 1. in primis hoc probat, † quia in substitutione exemplari, si ille cui fit, filios habet, aut saltem fratres, aliquis ex eis est substituēdus ex ordine d. l. humanitatis, & vbi hoc fit, licèt qui substituitur vocetur per testatorem, dicitur tamē vocatus ex præcepto legis, ita vt tanquā vnus ex filijs, vel fratribus prædictis in casu suo dicatur ita habere à lege, vt ei à testatore volēti facere exemplārem, nō possit auferri.

Ex quo subsequenter secundum eum sequitur, quod tales personæ simpliciter, & absque onere debent substitui, sicut videmus in legitima, quę ex pręcepto legis filijs relinqui debet: illa enim simpliciter & absq; onere relinquenda est dict. l. quoniam in prioribus.

Et ad hoc dicit etiam facere textum in l. fœminæ,iuncto authen.sequenti. C. de secund. nupt.& consil.Ancharr.1 1 a. vbi vult, quòd mater,† quæ filijs ex forma statuti relinquere tenetur tres partes bonorum suorum,non potest in eis aliquod onus fideicõmissi imponere.Ex quo illæ tres partes debētur ex præcepto legis,aliàs prouisio statuti esset illusoria.Et ad hoc Socin. scribit rationes , quæ ibi legi possunt:& hoc tradit idē Socin.in l.cum filio familias,n.44.ff.de legat.1. Hanc etiam opinionem,quòd substitutus in exēplari substitutione grauari non possit,† tenet Decius in cons.371.nu.5.in fin. quia fratres & sorores habent eo casu bona à lege,non à testatore.Roland.cons.68.nu.66.lib.4.Aymo in l. cum filio,part.1.num.175.ff.de legat.1.Menochius in cons.302.num.12. lib.4. qui legi debet in ista materia , & in tractatu præsumptionum lib.4.præsumptio.49.num.13.fol. 65.& legendus est præsumpt:50.& idem disputat,& tenere videtur Carol.Ruin.in cons. 103.num.13.cum sequentib. lib.2.& confirmo per doctrinam Aretini in l. apud Iulian. §.si quis alicui,versic.Ioan.de Imola. ff.de legat.1.vbi vult,quòd si ecclesia, vel alia persona,in quam est collata donatio post certum tēpus,habet commodum ex promissione alterius,& non reuocantis,† non potest reuocare donationem factam in fauorē ecclesiæ, vel alterius personæ:& ita est limitanda doctrina Bart.in l.qui Romæ.§.Flauius. ff.de verbor. obligatio.tradit Anton.Gabr.lib.3.communium opinionum,tit.de donation. conclu.5. num.3.pag.200.& conducunt quæ ego scribo supra q.24. Et pro hac sententia faciunt plura quæ scribit Segura in d. §.sed & si fundum,vers.secundo infero, fol.57. quam etiã sententiam tenere videtur expressè Ioannes Andreas in c. si pater,de testamen.in 6.& ibi expressius Costa in verb. pupillares, nu. 20. pag.414.qui ad hoc refert Aymo. & faciunt scripta per Cephal. in cons.419. n.28.lib.3.

Ex quibus omnibus ista quæstio plana videtur, nihilominus tamen istorũ opinio semper † mihi visa fuit dubitabilis propter sequētes rationes,& fundamenta. Prima ratio est, quia substitutio exemplaris pupillari substitutioni † æquiparatur, & ideo vocatur exemplaris,quia est facta ad exemplum pupillaris substitutionis,quemadmodũ cauetur in prædictis iuribus: & in l.patris & filij. ff. de vulgar.& in l.ex facto,eodem titulo,vbi Doctores præcipuè Ripa num.53 dict.l.11.titu.5. part.6.ibi, *E tal substitucion como esta es dicha exemplar,porque es fecha à semejança,e à exemplo de la pupilar.* tradit Franciscus Mantica lib.5.de coniecturata mente defuncti,titul.16.num.1.pag.194.notat post alios Episcopus Couarruuias in c. Raynuntius. §.6. de exemplari substitu.num.1.fol.107. vbi Guillelm.Benedict.in verb.absque liberis in 2. de exemplari substitutione,numer.38 fol.316. vbi vult,quòd quando inter has substitutiones non reperitur differentia,† est iudicandũ de vna,prout de alia , maximè eadem stante ratione:& tradit Acosta in dict. c. si pater,in principio,num.6.pag.3.& Ripa in dict. l.ex facto,num.10.tradit,† validum esse argumē tum de pupillari substitutione ad exemplarem,& postea repetit nu.56. vbi dicit, quòd regulariter in omnibus conueniunt,& materiam latissimè tractat , cui addendus est Menochius in tractatũ præsumptionum lib.4. præsumptio.38.num.23.fol.50.& præsumptio.36.nume.1.& præsumptione.41.&42. Sforcia Odi in tractatu compendiosæ substitutionis,part.4.versic.quoad nonam,num.1. & a.fol.21. Et decem & nouem differentias † inter pupillarem & exemplarem substitutionem colligit Corneus in d. l. humanitatis, col.final.& tradit Hieronym.in l.ex facto.ff. de vulgar. & vnam notabilem addit Acosta in d.cap.si pater,de testament.In 6. in verbo pupillares, nume.19.pag.334.Ex quibus venit, quòd exemplaris substitutio trahitur ad omnia bona pupilli , secundum Bartolum in d.l.ex facto,num.34.tradunt Sforcia vbi supra, Mantica de coniecturata mente defuncti lib.5.d.tit.16.num.23.fol.109. Et fulcitur argumentum,quia licèt Doctores in præcitatis locis tradant varias differētias † inter istas substitutiōnes,maximè Ripa,qui quatuor decim enumerat, & Corneus in d.l.humanitatis 19.congerit,in hoc casu & quæstione,nullam ponunt differentiam , imo tacitè sentire videntur grauamen substitutis in isto casu apponi posse:& qualiter cognoscatur substitutio pupillaris,† & exemplaris,tradit latè Rolandus in d.cons.66.per totum lib.4.

Quis autem ignorat,quòd licitum est patri in substitutione † pupillari grauare substitutum,& fideicommissum facere ? l. si fundum per fideicommissum.§.sicuti, aliàs l.si Titio. §.sicuti.ff.de legat.1.vbi Doctores,Bartolus, & omnes in l.ex tribus.C.de inofficios. testament.vbi latè Iaso.nu.2.Bart.in l.cohæredi, §. cum filiæ. ff. de vulgar. Bald. in l. cum virum num.18.C.de fideicommiss.& alij,quos referunt Iaso in prædictis locis,Roderic. Suarez in l.quoniam in prioribus, limitat. 1. numer.15.pag.151. C. de inofficios.testamen. Mathesilan.singula.165. D. Anton. de Padilla in l. ab eo, num. 13.folio 145.C. de fideicommiss. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, part.6.numer.8. pagin.155. & numero 77.pagin.165. numer.81. & prius numero 71.ff.ad Trebellianum,& in dicto numero 71.tradit quòd dicitur grauatus ab ipsomet filio,ex Bald.in cons.184.factum sic se habet

habet, col. antepenult. lib. 4. & in cons. 157. pater instituit. lib. 3. faciunt tradita per Anton. Peregrinum in tractat. de fideicommiss. art. 12. nu. 30. fol. 106. circa intellectum text. in d. l. si fundum per fideicommissum. ¶ Et 30 potest † pater auferre bona tali substituto alium substituendo, l. si quis cum nullum. ff. de iure codicillorum, notat Paul. cons. 239. num. 2. vers. tertio principaliter, lib. 2. regul. 31 tex. in d. l. si fundum. §. sicuti fallit, quando † pater exhæredat filium pupillum minorem quatuordecim annorum, & ei substitutum dat: nam talem substitutum grauare non potest, l. ab exhæredati substituto. ff. de legat. 3. l. cum quidam. C. de legat. notanda, l. 3. tit. 9. 32 p. 6. Et cum ista sit regula, quod substitutio † pupillaris parificetur exemplari, isti regulæ in dubio est standum. Et in casibus non deter33 minatis fundatam † habet intentionem, qui habet regulam pro se, secundum glo. in l. omnis diffinitio. ff. de regulis iuris, & in rubrica eod. tit. cum concordan.

Sed ad ista omnia responderi potest, quod differentia in isto casu inter pupillarem sub34 stitutionem, & exemplarem, † est notissima: cum in substitutione pupillari non arctetur pater ad substituendũ quemadmodũ in exẽplari, nec seruare ordinem præscriptum per d. l. humanitatis, & cum casus sint dissimiles, non potest sumi argumentum à simili. cap. sicut ergo. 1. q. 1. c. nuptiarum 17. q. 4. Imo data quam minima instantia, cessat argumentũ à simili, vt tenet notabiliter Ioann. Baptista in l. omnes populi, col. 96. in princip. versic. antea quam dicam, ff. & iustitia & iure, quem refert Andreas ab Exea, in cap. cum omnes, num. 122. pag. 341. de const. igitur in exem35 plari diuerso † modo iudicandum: quia competit patri ius eligendi ex dispositione legis, & non eiusdem beneficio: vnde grauamen tali electo, qui succedit principali prouidentia, apponi non potest, iuxta text. in §. sed etsi fundum, & in d. l. si arrogator, cum concordan. quæ retuli, ad quæ facit singularis doctrina Alberici in l. 1. ff. de confirman. tutor. fol. 52. vbi ponit regulam, quod qui confirmat dat si voluntariè confirmat, secus si ex necessitate. De quo etiam legendus est ibi Bart. Sed ad ista replicari potest cum doctrina eiusdem Bartoli, & aliorum in d. l. ex facto, vbi Ripa num. 64. dicentes, quod in pupillari pater non arctatur substituere descendentes populli: quia nullos habet, nec aptus est habere, donec est pupillus, sed si haberet, aut pater pupillariter substituere nõ posset, aut si posset, teneretur eos substituere (prout in exemplari) licet ista replicatio nõ totum tollat argumentum: cum in pupillari pater non necessitetur ad substituendum fratres pupilli.

Secundò, ista sententia probatur, quia testamentum patris, qui substitutionem facit pupillarem, vel exemplarem, † dicitur testa36 mentum filij, d. l. patris & filij, vbi scribentes, tradũt Doctores in locis relatis, & in alijs pluribus, & ita intelligitur, l. 7. titul. 5. part. 6. & conducunt scripta per Caldam Pereiram in tractatu de nominat. ad emphyteusim q. 4. num. 3. cum sequentibus, fol. 31. vbi tractat, an pater nomine pupilli possit, faciendo substitutionem pupillarẽ, nominare ad emphyteusim nomine filij, vbi ad propositum num. 4. tractat de quadam doctrina Seguræ in d. l. vnum ex familia, §. sed si fundum, fol. 1. col. 3. versic. 13. vbi existimat, habentem potestatem eligendi ab homine concessam, non posse electo, aut nominato pupillariter substituere. Cum ergo filius furiosus, aut mente captus, si testamentum facerent, possent in proprijs bonis grauare fratres, & eisdem iniungere fideicommissum ad libitum, † patri 37 hoc & ipsum licere debet, dicitur enim ipsius filij testamentum. Sed & quãdo testamẽtum patris sit testamentum filij, cũ pro filio facit substitutionẽ pupillarem, explicat eleganter Ioan. à Garronib. in auth. ex testamẽto n. 9. C. de secundis nuptijs.

Tertiò, ista pars iudicatur ex reg. l. ab eo, C. de fideicomm. vbi cauetur, grauari regulariter † posse illos, qui honorantur, cum qua 38 concordat. l. 3. tit. 9. p. 6. quæ iura notãter & nouissimè explicat Antonius Petra in tract. de fideicommiss. quæst. 5. num. 80. fol. 58. facit, l. cum quidam, C. de legat. & hoc est secũdum naturam, l. secundum naturam, ff. de regulis iuris, §. 1. instit. de legitim. patronor. tutel. tradit Ioseph. Ludouicus decis. 43. numer. 4. Carolus Ruinus in consil. 98. numer. 3. & in consil. 132. num. 8. & in consil. 137. num. 4. & in consil. 138. num. 4. & in consil. 139. num. 32. & in consil. 141. num. 3. & in consil. 150. num. 3. lib. 3. & per regulam d. l. ab eo, inquit Albericus in procemio digestorum, §. discipulis, numero 14. quod filius primogenitus † potest per patrem grauari, 39 & conducunt tradita per Bartolum, & alios in l. Centurio, præcipuè Ripa numero 166. ff. de vulgar. Glossa Parisiensis in consilio 1. pro Duce de Villahermosa, numero 19. vbi tradunt, filios positos conditione † cen40 seri substitutos, quãdo onus restitutionis est eisdem iniunctum, post Corn. in d. l. ab eo, & alios, quos refert. Et faciunt quæ scribit Socinus Iunior in consilio 112. numero 23. lib. 1. & regul. d. l. ab eo, declaratur per leges 4. 6. & 7. d. tit. 9. Cũ igitur pater virtute prędictarum legũ non necessitetur † ad testan41 dum pro filio, nec faciendum substitutionem exemplarem, vt fatetur Socinus in verbis supra relatis, & probatur in d. l. humanitatis,

 ibi,

ibi: *Indulgemus parentibus*, & ibi, *liceat*, & in d.l.parti.ibi: *Puedan*, & possit eligere certum vel certos, ex pluribus (vt inquit d.l.humanitatis) & hoc relinquatur patris arbitrio, quod certissimum est. Vnde vendicat sibi locum textus regula in l.non quicquid.ff.de iudi.sequitur, quod pater vocando ad substitutionẽ aliquem de contentis in d.l.humanitatis, eligendo vnum ex pluribus, quem præcise nominare & eligere minimè tenebatur, illũ honorat. Et exinde subinfertur eũ grauare† posse, per regulam d.l.ab eo, quam in dubio amplecti debemus, vt supra dictũ fuit. Et donarii videtur, quod nullo iure cogente conceditur, l.donari.ff.de regul.iuris cum concordantibus. Et liberalitas est † alicui conferre, secund.glo.in c.relatum de præbend.& c.quãuis eod tit.in 6.tradit Rebuf.in tract.de nominatio.q.7.nu.13.pag. 136. Vnde, cum talis substitutus sit quodãmodo donatarius,† grauari potest per donantem, l.quoties.l.perfecta.C.de donatio. quæ sub modo, l.7.tit.4.p.5.cum similibus, quæ in alijs locis illius lecturæ refero. Fortificatur conclusio, quia paria sunt aliquid † alicui legari, & eidem non adimi cum possit.l.1.§.sciendum. ff.de legat.3. cum alijs, quæ refero supra hac part.q. 68. à n.2. notat Molina lib.2.de primoge.c.4.nu. 11.fol.226.Palac.Rubeus in l.27.Tauri, nu. 28.& 29.vbi tradit regulam in ista materia meliorationum, quòd ad potestatem imponendi onus, seu grauamen alicui, † paria sunt ei eligere, vel ab eo non adimere, quod adimere poterat, motus per d.§.sciendum, & alia iura, & confirmat Carol. Ruin. in cons.168. num.18 lib. 3. qui tradit regulam, quòd donare dicitur, qui nõ adimit, cum adimere possit, de quo per Petrum Surdum decisio.272. num.10.Antonium Peregrinum in tract.de fideicommissis, artic.14.num. 32.fol.132.& facit dictum Telij in l.33. Tauri.ad finem, & tradit & declarat eleganter Bartholomæus Socinus in l.cum filio familias, num.7.& 8. ff.de legatis 1.vbi Socin.Iunior in apparatu glossæ, num.77.& trado supra quæst.68.iam dicta.Sic probat Cæsar Lambertinus in tractatu de iure patronatus, lib.2.artic.3.primæ quæstion.principal. part. 1.num.4. folio 1. quòd præsentatio facta per patronum, † dicitur donatio, cum re vera potuerat præsentare illum, vel illum, & tradit idem 2.lib.par. 1.artic.3.10.quæstion.principal. numer.21. folio 106. Et liberalitatem dicitur exercere † qui dare non cogitur, vt per Decium in d. l.donari. 82.numer. 3.ff.de regulis iuris. Et quòd dicatur mera liberalitas donatio facta à parentibus, vel ab alijs, † quibus donatarius abintestato successurus erat, probatur in l.lata. C. de donatio.& in l.donationes quas parentes.C.de donationibus inter virum & vxorem, & in alijs iuribus, vt per Pinel.in l. 1.C.de bonis maternis, part.3.fol.mihi 107. vers.29.in foro, col.1.&.in l.2.cod.tit.nu.3. fol.160.col.4.& faciunt scripta per D.Ant. de Quesad.lib.quæst. q.6.nu. 15.vers.rursus tertio, qui loquitur in propria materia meliorationis certij & quinti. Et præsentatio patroni † dicitur donatio, vt per Abbat.in c.final. nu.5.fol.64.de concessio. præbend. Et illam regulã, quòd qui potest adimere & aliũm eligere, non adimendo censetur † dare, tradit Zanch.in l. hæredes mei.§.cum ita, p.4.nu. 450.pag.118. ff. ad Trebellian. vbi nu.459. prius ponit regulam, quòd eligens † potest in bonis, in quibus eligit, grauare electum, ad fauorem illorum, quos potuisset eligere, per textum in d.l.vnum ex familia.§.sed & si fundum, & alia plura, quæ refert & tradit Carol. Ruinus in l.2.num.48.pag.374.ff.de vulgar. & in d.l.Centurio, num.54.pag.398.eodem tit.& in l.4.§.Cato, lectura 2.numer.14.pag. 112.ff.de verborum obligationibus. Ad hæc fit, quòd si pater remittit filio vsumfructum bonorum, † dicitur conferre in eum donationem, l.cum oportet.§.sin autem. C.de bonis quæ liber.de quo tracto supra hac par.quæst. 53.& in 4.par.quæst.23.& quod scribit Peralta in l.vnum ex familia.§.rogo.ff.de legatis 2.numer. 11.vbi probat, quòd licet ille, qui tenetur alium nominare per dispositionem testatoris, † eum grauare non potest, fallit si in morte erat obligatus nominare, & nominauit in vita, quia propter interusurium medij temporis eum grauare potest, quem refert & sequitur Cald.Perei.in l.si curatorem habens.C.de in integrum restitutio. minor. num.74.vers.sed prædictis non obstantibus, fol.321.Et necessitas, quam vocat causatiuã, † facit, vt nõ censeatur quis liberalitatẽ exercere d.l. vnum ex familia.§.si de falcidia, vbi notat D.Anton.de Padilla num.24.pag.296. Et Episcopus qui ex duobus nominatis eligit vnum, † eum gratificare videtur.c.cũ autem vbi Doctor.de iure patronatus, Dec.in cons. 129.col.2.Tiraquel. in tracta.de primogen. q.17. opinione 2.num. 8.Menoch. lib.2.de arbitrar.casu 255.pag.461. & tradit Peralt. in l.qui testamento, num. 21.pag. 482.ff.de legatis 2.Rebuffus in tractatu de nominatio. q.7.num. 13. pag.136. Hæc confirmantur, quia officiales electi à populo, si per dominiũ confirmentur,† censentur dati à domino qui eos poterat expellere, l.1.§.omnia. C.de veter.iure enuclean. Bart. & DD.in l.more. ff.de iurisdictio.omnium iudicum, Bald.in l. ex verbis.C.de donatio inter virum & vxorem & alij, vt per Cephal.in cons.26.nu.23. lib.1.de quo etiam legendi sunt Bart.in l.qui iurisdictioni, nu.2.ff. de iurisdictio.omnium iudic.Capicius decisio. 124.numer.3.gloss.

Paris.

Parisien. in consuetud. Parisien. part. 1. §. 2. gloss. 3. num. 7. fol. 56. Bernad. Diaz regula 571. Auendañ. par. 1. de exequendis mandatis, c. 5. nu. 8. fol. 65. & c. 19. nu. 21. fol. 121. Burg. de Paz in cons. 48. num. 14. Quod expedit scire ad plura negotia, quæ in ista regali Chancellaria contingunt.

Ex quibus omnibus confirmatur doctrina Anto. de Quesad. in lib. diuersarum quæstio. c. 6. num. 15. fol. 22. vbi per regulam d. l. 1. 58 §. sciendum, & per alia tenet, quod etiam † ante l. 27. Taurinam erat licitum patri in meliorarione tertij apponere conditiones, & vocationes, & facere maioratum, quod in praxi vtilissimum iudico. Et ista confirmantur per ea quæ scribit Bald. in l. maximum vitium, numer. 16. C. de liberis præteritis. Paul. de Castro in l. Titio. §. Titio in fine. ff. de conditionibus & demonstrationibus. Hierony. Gabriel cons. 15. numer. 21. & cons. 132. numer. 76. Et scribit etiam Alexand. in cons. 8. numer. 10. lib. 3. quòd si pendet à voluntate patris excludere filias ab emphyteusi non instituendo eas, vel prętereūdo, si eas instituat, 59 † videtur habere bona emphyteutica à patre, argumento d. l. si fundum per fideicommissum. §. final. cum l. sequenti. ff. de legat. 1. & doctrina Cini in l. ex tribus. C. de inofficios. testamento, quod est singulariter notandum.

60 ¶ Et quòd licet pater donet filio, † videatur liberalitatem exercere, tradit Pinelus in l. 1. C. de bonis maternis, part. 3. numer. 60. vers. & tamen si parens, fol. 301. col. 1. licet con-61 trarium teneat † Segura in d. l. vnum ex familia. §. si de falcidia, nu. 20. Pro quo facit, quod tertium est legitima, vt per d. l. 27. tradit ibi Tellius num. 2. cuius contrarium tenet Rodericus Suarez in d. l. quoniam in prioribus, q. 7. num. 1. pag. 109. C. de inofficioso testamento, quem Tellius non citat, & infra latius istud fundamentum adiuuabitur in responsione ad contraria. Et huic fundamento suffragantur scripta per Tellium in l. 33. Tauri, num. 4.

Quarto, licet filius furiosi grauari non possit in bonis & legitima per patrem eidem debita (vt patet per dicta iura, & materiam, d. l. 62 quoniam in prioribus) tamen † substitutus grauari potest, vt patet ex l. cum patronus. ff. de legat. 2. quæ ad decisionem istius quæstionis est singularis, vbi probatur, quòd licet grauamen in legitima iniunctum non valeat, tamen eo cui legitima debetur, eam repudiante, † transit grauamen cum legitima ad eum, ad quem illa transit, & exinde assumit vires, siue sit substitutus vulgaris, siue cohæres, quam decisionem ornat & confirmat ibi Peralta post communem, num. 30. pag. 300. vbi legi possunt alia in confirmationem istius conclusionis, quæ fulcitur per l. Paulus. §. 1. ff. de acquirend. hæreditate & alijs pluribus, quæ scribo in 4. par. tract. quæst. 19. num. 12. cum alijs, & per scripta à Doctoribus in l. ex tribus C. de inofficios. testamento, Aretin. in l qui duos. ff. de vulgar. Bartholomæ. Socin. cons. 106. num 20. lib. 1. Iulio Claro libro 3. receptarum. §. testamentum, quæst. 72. conclusione 2. & 3. & per alios, quos citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellianum, part. 6. numer. 8. pagina 155. Et id quod † suppletur per legem, non dicitur re-64 lictum à matre, l. omnimodo, C. de inofficios. testament. notat Ripa responso 190. nume. 19. ¶ Hinc est, quòd eligens potest in bonis, in quibus eligit, † grauare electum ad fauo-65 rem illorum, quos potuisset eligere, vt per Bartolum in d. §. sed si fundum in vers. quæro executor. de quo per Loazes in l. filius familias. §. diui. ff. de legat. 1. numer. 212. Paul. de Castro in cons. 433. inhærendo, libro 1. Carolum Ruinum in cons 1. numer. 13. libro 1. Socinum Iunior in l. cum filio familias, numer. 30. & ibi Aymo in princip. colu. final. ff. de legatis. 1. & alios plures, quos citat Zanchus in dict. §. cum ita, part. 4. numer. 449. pagina 118. & repetit idem numero. 77. in part. 6. pagina 165. tradit nouissimè Aluar. Valasc. consul. 27. numer. 8. & 9. ad ista videndus, Phanuncius in tractatu de inuentario, vers. hactenus, numer. 41. folio 297. colu. 1. 8. volumine tractatuum. Et legendus est Hieronymus Gabriel in cons. 132. numer. 75. cum sequentibus, vbi ponit regulam, quòd electus ab hærede videtur electus à testatore, nisi testator prohibeat alienationem extra familiam, quòd si alienetur in familia, res habita videtur ab hærede, non à testatore. ¶ Ex quibus tradit Aymo cons. 144. num. 2. quòd quando grauatus † hæres instituit, aut substi-66 tuit fideicommissarium heredem, non dicitur de nouo dare, sed potius testatoris grauantis voluntatem exequi, & implere: & ob id hæres, aut substitutus non dicitur habere bona ab ipso grauato exequente, sed ab ipso primo testatore exequente: per regulam, l. item eorum. §. si decuriones. ff. quod cuiusque vniuers. nomine. & alia iura. Quod in notabili casu tradit Cephalus in consilio 244. numero 55. libro. 2. post Carolum Ruinum, quem citat in consilio 116. numero 15. libro 2. & istud consilium Cephali cito supra quæstion. 24. numero 112. ad alium finem, Petrus Surdus titul. 8. priuileg. 56. numer. 9. folio. 311. in tractatu de alimentis, & tradit idem decisione 392. & numer. 9. vbi ponit regulam, quòd electio † & no-67 minatio dependet ab eo, qui iussit nominare, & fideicommissarius à grauato institutus dicitur habere bona à grauante, non à grauato.

Quinto, hanc sententiam confirmat dict.l. 68 l. 27. Taurin. quæ permittit † hoc facere in melioratione tertij, qui habet vim legitimæ, vt voluit ibi Tellus numer. 3. & Peralta in d. l. cum patronus, num. 28. & supra dixi, & licet patri eligere ad tertium vnum ex pluribus filijs, modo in eadem lege contento, quæ lex secundum prædictum maximã consonantiam habere videtur cum d.l. humanitatis, non tamen nostram quæstionem disputat. Si igitur pater grauare potest filium proprium in prędicto tertio, maiori ratione in nostro casu liceret ei grauare substitutũ, quẽ honorat, & lucrifacit eum vocando, quam vocationẽ prætermittere potuit. Sed hęc lex nõ vrget, cum sit exorbitans & correctoria iuris communis, & non licet nobis eã extendere vltra casum, in quo loquitur, & ideò non procedit in quinto bonorum, sicut in tertio, vt latius probaui in principio operis, illatio. 7. à n. 9a. vbi legẽdum. Sed adhùc ratio prędictæ legis maximè 69 † pro hac opinione facit, ratio (inquam) quæ colligitur ex ea. Nam in melioratione tertij, quæ à patre facta est in filium eum honorare, & lucrifacere videtur, & ideò eum iustè grauare potest, iuxta regul. d. l. ab eo, & ideò in nostro casu substitutus iniustè queri videtur de grauamine; cum ipsius commodum perueniat ad eũ. Ad quod facit regul. l. Ex qua persona. ff. de regul. iuris. Sexto, huic sententiæ patrocinãtur quæ scribit Bald. in cons. 20. quidam Pet. Arnard. lib. 3. vbi lector legat.

Septimo, hoc pertinet ad vnitatem & cõseruationem bonorum vinculatorũ, & ideò po- 70 tius illi parti, † quàm contrariæ fauendũ est, l. 2. tit. 15. p. 2. & hoc in alijs locis istius lecturę animaduerto. Et istam sententiam in terminis (licet transitoriè, & non ita fundauerint) tenent Hiero. Gabr. cons. 17. & cons. 34. Mẽcha. in d. l. quoniam in priorib. limitatio. vlti. C. de inofficio. testa. Qui autem istam sententiam & partẽ tenere velit, non difficiliter respondere poterit ad ea, quæ pro contraria par- 71 te adducta sunt. Et primò non † obest tex. in d. §. sed & si fundũ, quia ad illum duobus modis satis fieri potest. Prima respõsio est, quod in casu illius text. ille qui eligere debet, grauarè non potest ea ratione, quia electio nõ competit iure proprio, sed alieno, scilicet, illius, qui eidem commissionem dedit, iuxta d. l. vnum ex familia. §. 1. cum traditis per Cald. Pereir. in d. lib. de nominatio. ad emphyteus. q. 4. du. 9. fol. 33. in casu autem d. l. humanitatis, competit electio iure proprio, & virtute illius legis; vnde magis debemus fauere patri 72 pro quo est præsũptio, quòd semper † capit bonum consilium pro filijs, l. nec in ea. ff. de adulter. cum similibus, quàm cõmissario in casu d. §. sed etsi fundũ, argumen. tex. in c. si cõpromissarius de electio. in 6. iuncto c. vt circa eod. tit. & lib. & in l. serui electione in princ. ff. de leg. 1. & ibi latè Imol. Aretin. Alexand. & Ias. cum concordan. vt per Tiraquel. in l. boues. §. hoc sermone, limitatio. 1. n. 40. pag. 146. ff. de verbor. significatio. facit l. 35. Tauri. vbi commissarius, qui semel fecit testamentum, non potest reuocare, quia secũdum scribentes ibi, præcipuè Anto. Gom. & Tell. durius cum tali commissario agitur, quia iure alieno, & non proprio disponit. ¶ Secunda respõsio patet ex intellectu vero, & germano, quam ad illum text. tradit Peralt. ibi inquiẽs, quod in casu illius text. natura electionis, vel nominationis est quædam necessitas obligatoria ex primi testantis dispositione immediatè fluens, quam ob causam nominando in familia cum id faciat, necessario ex obligatione præambula habente ortum à iussu testatoris, † non videtur exercere liberalitatẽ erga no- 73 minatum, l. rem legatam ff. de adimẽd. legat. & inducit tex. notabi. in d. l. planè §. vlti. & reprehẽdit quæ circa text. in d. §. sed & si fundum scribit ibi Segura in materia meliorationis, & inibi istum intellectum multis medijs & authoritatibus confirmat, quæ nimis vrgere videntur. Cui addo textum in l. alienationes. ff. famil. ercisc und. ibi: *Non quæ vetustiorem causam, & originem habent iuris necessariam*. Pro quo facit notabilis doctrina Bartol. in l. 1. num. 3. C. commun. delegat. vbi vult, quòd quis potest onere fideicõmissi grauari, si relinquitur ei commodum pecuniarium; vnde ei, ad quem ius patronatus peruenit ex dispositione defuncti, non potest onus imponi.

Ex quibus in nostro proposito infertur, & reualidatur illud, quod supra in tertio fundamẽto traditum fuit. Quod cum pater in casu d. l. humanitatis † non obligetur, nec necessi- 74 tetur ex origine primęua ad faciendum illam substitutionem exemplarem, eligẽdo aliquẽ ex filijs in eo quod necessitabatur facere origine inspecta, liberalitatem in illũ exercere videtur, iuxta text. in d. l. 1. § sciendum, & ideò permittẽdum est, vt substitutum, quem nominat grauare possit, secundum regulam d. l. ab eo, vnde constat, dissimilem esse nostrã quæstionem à casu dict. §. sed & si fundum. quem textum ad propositum rectissimè interpretatur Bartholom. Socin. in cons. 124. numer. 3. lib. 3. & pro ista differentia induco textum notabilem in l. si sic. a. responso, ff. de legat. 1. ibi: *Si Stichus Seij factus iussu eius hæreditatem adierit, rogo det, quoniam, qui fortuito, non iudicio testatoris consequitur hæreditatem, vel legatum, non debet onerari, nec recipiendum est, vt cum nihil dederis, eũ rogãdo obliges.* Cum quo concordat l. 4. tit. 9. p. 6. ibi: *Esto es porque este a tal no es heredero del otro por juyzio del testador, mas por auẽtura.*

E por

E por ende aquel no es obligado a pagar tal mã da, ca ningun ome no puede obligar a otro que dè alguna cosa por el, sino le ouiere el dado algo de lo suyo, vbi legatur Gregorius Lopez. Et ista iura docent, quòd vbicunq; iudicio testatoris commodum aliquod quis cõsequitur 75 grauari † potest, (prout in nostro casu) & facit singularis doctrina Pauli de Castro in cõsilio 73. licèt ista domina Lisa, num. 2. libr. 1. vbi resoluit, quòd si filia consentiat scienter, & expressè grauamen in dote appositũ, quæ 76 ei debita erat, sibi † non præiudicat, quia ad hoc vt præiudicetur est necesse, quod onus valuerit, & de iure potuisset apponi, vt quãdo quis reliquit illud, ad quod de iure non tenebatur, quod in practica euenit in negotio maximi momenti; ad quem addo Decium in cons. 106. num. 3. Cephal. cons. 145. num. 21. lib. 1. Et sic dicitur acquiri ex prouidẽtia ho-77 minis, † quod acquiritur ex prouisione legis, cui partes poterant renuntiare, secundũ Bartolum in l. ita stipulatus. q. 1. ff. de verborum obligation. & in l. conditiones, quæ extrinsecus. ff. de condition. & demonstration. Ripam in l. fœminæ, num. 62. C. de secundis nuptijs, ibi refert se dixisse in l. si insulam, num. 60. ff. de verbor. obligation. & ex eoquòd pater 78 inuitus † non tenetur relinquere tertium alicui ex filijs, & per alias rationes tenet Dominus Antonius de Quesada in lib. diuersarum quæstionum c. 6. num. 17. fol. 22. quòd tertiũ 79 bonorum † nõ est legitima, sequutus Suarez in d. l. quoniam in prioribus. C. de inofficios. testament. q. 7. ad declarationem. l. Regiæ, quem supra retuli. Tellium in l. 27. Taur. numero 6. Baezam de non meliorandis filiabus. c. 9. num. 49. Et inquit ad propositum nostrum proprijssime Ripa in d. l. cum filio familias, num. 26. fol. 155. ff. de legat. 1. per illum textum, qui etiam est ad rem hanc notabilis, in quo probatur, quòd qui capit commodum per mediam personam ex alterius vlti-80 ma voluntate, † potest per fideicommissum grauari, quòd non solum hæres honorati ex testamento, sed etiam hæres ab intestato succcessurus ipsi honorato ex necessitate, vtputa, quia ipse honoratus sit furiosus, aut pupillus, & ita testari non possit, grauati potest. 81 Nã hęredes ab intestato † grauari possunt d. l. si Titio. §. vlt. ratio est secundũ Ripã post Socin. n. 7. † quia testator poterat substituendo 82 pupillariter vel exemplariter adimere hæreditatem à venientibus ab intestato, & quia nõ ademit, videtur eos honorasse, ideoq; grauare etiam eos potest. Et facit, nam cum quis potest auferre ab alio hæreditatem instituendo sibi hæredem, videtur eum inuitasse sibi hære-83 dem, † & grauamen valet. l. conficiuntur, ver sicul. quoniam creditur. l. si quis cum testamẽtum nullum, l. quidam referunt, ff. de iure codicillo. l. ab exhæredati substituto. ff. de legat. 1. cum concordan. vt per Domin. Anton. de Padilla in d. l. ab eo, num. 2. & adduco etiam textum singularem in l. adoptiuum. §. 1. ff. de iure dotium: vbi probatur, quòd vbicunque quis dat ex persona alterius, si poterat nõ da-84 re, ipse † dare videtur, non ille ex cuius persona dat, secus si euitare non poterat, quoniã daret: quibus congruit, quod ex D. Tho. 2. 2. q. 61. art. 1. & q. 62. art. 1. scribit Episcop. Couarru. in regula peccatum, de regul. iur. in 6. relectio. 2. §. 7. num. [illegible] fol. 51. vbi tradit, quòd 85 iustitia commutatiua tunc † infringitur cum ab aliquo aufertur, aut ei non redditur quod suum est, vel ei necessario debetur, vt proprium ac particulare bonum: vbi ex hoc tradit, patrem posse meliorare filium dignum, de quo actum fuit supra q. 48. Sic in proposito cum è contrario testator substituendo vnũ 86 ex pluribus eum honoret, † & admittat ad totam hæreditatem furiosi, quæ non facta tali substitutione esset diuidenda inter omnes successores ab intestato, quam quidem substitutionem pater facere non cogitur, sed solũ arctatur relinquere filium mentecaptum hæredem, reliquum est, vt eum grauare possit, quia negare non potest, quin à patre non honoretur, in qua ratione consistit tota difficultas istius quæstionis, vt apertè patet. Et quod aquiritur substituto in hoc casu, acquiri videtur ex prouidentia hominis, non legis. Et licèt aliquid ex necessitate relinqui debeat, si tamen relinquatur in voluntate hæredis vnũ vel alium eligere, si hæres eligat aliquem, vi-87 detur in eum † exercere liberalitatem, secundum Bartol. in l. Lucius. §. final. ff. de legat. 1. Bald. in cons. 242. lib. 2. Corneum in consilio 235. lib. 2. Bartholom. Socin. in l. 1. §. denique num. 6. ff. ad Trebellianum, quos citat Cardinalis Paleotus in tracta. de noth. & spurijs. c. 44. num. 2. fol. 658. volu. tractatuum. Quod etiam fulcitur ex dicto Peraltæ in l. cum autem, num. 14. pag. 533. ff. de legat. 2. vbi tradit, quòd melioratio de parte bonorum nul-88 lo modo † defertur ex dispositione legis, cũ promissio non inducat necessitatem, seu absolutam dispositionẽ, sed dumtaxat libitũ eius, qui meliorationem fecit, ad quod refert. l. fori: & notata per Bartol. in l. vnica, col. 2. vers. quæro ergo. ff. de condiction. ex lege, notat idem Peralta in d. §. sed & si fundum, nu. 16. 89 Et quòd talis melioratio sit prælegatum † & mera donatio, quia pater adimere poterat, & dare alteri filio, tenet & per plura probat Ioãnnes Lopius in l. 27. Tauri, num. 4. & num. 11. 29. 30. 32. 43. 34. & numer. 28. Ad hæc facit, quòd est vera donatio & liberalitas ea quę fit à parentibus, vel ab alijs, † quibus donatarius 90 ab intestato successurus esset, vt tradit & per plura probat Pinellus in l. 1. p. 3. numer. 62. fol.

quod ad istud propositum scribit Tellius nu. 26. & facit regula textus in l. vnum ex familia. §. si de falcidia. l. cum ita. §. in fideicommisso. ff. de legatis 2. & l. cum pater. §. à te peto, ff. de legatis 1. l. hæredes mei. §. vltimo. ff. ad Trebellianum, per quæ duo vltima iura decidit Molina lib. 2. de primogen. c. 15. num. 36. fol. 321. quòd si in facultate Regia dictum sit, quòd possit quis facere maioratum in filios, vel nepotes, aut alios descendentes, † non potest facere maioratum in nepotes relictis filijs, de quo ego latius tracto supra q. 15. Ista resolutio confirmatur, quia talis ordo † censetur datus pro forma, & ideo ab eo non est secedẽdum. c. cum dilecta, de rescrip. cum cõcordantib. & quod tradit Paris. conf. 116. nu. 6. lib. 1. vbi limitata causa concessionis, † limitatur concessio, & quod scribit Curcius Iun. in conf. 50. num. 66. quòd limitata causa concessionis feudi limitatum producit effectũ: & confirmat latè Tiraquellus de cessante causa part. 1. num. 142. pag. 57. Et qualiter substitutio facta mentecapto comprehendat filiam sororis, † tradit Anton. Gam. decis. 269. aliàs 270. vbi lege debet Mena in additionibus fol. 46.

101

102

103

104

Et antequam hinc abeam ex regul. tex. in d. l. pătris & filij, & concordan. vbi cauetur, quòd in istis substitutionibus pupillaribus vel exemplaribus, testamentum patris dicitur testamentum filij, pro quo pater humanitatis & benignitatis intuitu testatur. ¶ Infero in proposito † nostræ quæstionis, & materiæ maioratuum, quòd sicut filio mentecapto, vel furioso plures filios habenti liceret, si sanus mẽte esset meliorare vnum ex filijs, vel nepotibus, secundum leges Regni, & grauamina restitutionis, & alia iniũgere, iuxta sæpius. rela ta. l. 27. ita licet patri nomine talis filij, pro quo ex facultate legis testatur, talem facere meliorationem vinculatam: & ita amplio d. l. 27.

105

106

Infero etiam ex d. l. 1. §. sciendum. ff. de legatis 3. cum alijs, quæ supra scripsi ad confirmationem eius, quod scribit Episcopus Couarruu. resolutio. lib. 1. cap. 19. num. 4. Vbi tradit, quòd licèt in filio vnico non cadat melioratio, nec grauamen appositum in bonis, vt latius ego scripsi supra q. 21. à num. 34. si tamen pater habeat vnum tantum filium, & ex eo nepotes, † potest in isto casu grauare filiũ, cum ex dispositione legum Regalium pater possit nepotes meliorare, & ideo filius bono ratus censetur, quia pater potuit ab eo adimere. Quod sequitur Molina lib. 2. de primoge. c. 11. nu. 5. fol. 317. contra Antonium Gom. in l. 17. Taur. num. 19. quod est notandum.

107

Infertur etiam ad quæstionem de facto tractatam, posse commissarium † habentem facultatem post mortem suam eligendi ad maioratum, meliorationem, vel aliud simile fideicommissum grauare illum, quẽ nominat, quòd det ei certam pecuniæ quantitatem, vel aliud interesse particulare, vt eum nominet, vbicunque concessa fuit eligendi libera facultas, vt possit nominare ex familia quẽ voluerit. Pro quo facit dictum Peraltæ in d. §. sed & si fundum, num. 15. pag. 591. vbi scribit, posse commissarium, habentem ius eligendi ad meliorationem vnum ex filijs grauare nominatũ, † vt in clypeo deferat insignia ipsius eligentis, quod dictum refero. p. a. q. 4. illatio. 8. licet contrarium † varijs rationibus probet Molina lib. 2. de primogen. c. 5. num. 31. cum sequentibus, fol. 239. per plura fundamenta, quæ valdè vrgent. Et quòd grauamen † debeat commensurari oneri iniuncto, probatur in d. l. cum filio, vbi Doctores. ff. de legat. 1. & in l. Imperator. ff. de legat. 2. cum concordantibus, vt per Parisium in conf. 57. num. 19. libro. 4. vbi etiam resoluit, quòd cessante commodo, † cessare debet grauamen pro rata, per l. eum qui, vbi Iaso num. 1. ff. de iureiurando.

108

109

110

111

112

Ex his autem, quæ in ista quæstione tractata sunt, præcipuè à nume. 25. cum sequentib. ex l. 1. §. sciendum. ff. de legatis. 3. l. vnum ex familia. §. sed si fundum. ff. de legat. 2. vtiliter considerabam confirmationem cuiusdam opinionis necessariam in ista materia maioratuum, quam tradit Molina libro. 3. de primogen. c. 5. nu. 22. fol. 32. vbi resoluit, quòd dispositio excludens fœminas, & admittẽs masculos, non est pœnalis, † sed exclusio à luero, quod reputo notabile & dignum memoriæ mandandum, quæ opinio melius ex prædictis fulcitur. ¶ Et ex istis, quæ in hac quæstione tractata sunt, potest inferri intellectus ad decisionem cuiusdam quæstionis, quam tractat Ayora in tractatu de partitionibus. p. 3. q. 19. num. 53. fol. 94. vbi resoluit, si pater † accepit rem quandam in emphyteusim cum facultate nominandi ad illam, & eam postea meliorauit, an filius nominatus in illa re, teneatur conferre cum fratribus meliorationem?

113

114

QVÆST. LXXII.

Electionẽ habens eligendi ad maioratum, an teneatur eligere proximiorem consanguineum.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio. num. 1. 2. & 3.

Patronus grauatus eligere capellanum ex sua genera-

generatione, an teneatur eligere propi aquiorem, num. 4.

Quis videtur propriam voluntatem confirmare cum ea, quæ disponit ius commune, numero. 5.

De iure communi proximiores vocantur ad successionem & fideicommissum. n. 6.

Grauato contrahere cum persona de parentela & familia, licet contrahere cum remotiori, nisi coniectura sit quòd fundator maioratus aliud voluerit. n. 7.

Cæteris paribus gratificationi locus est, numero. 8.

Prohibitus alienare extra familiam, si eligat remotiorem, valet alienatio. n. 9.

Pater virtute legis 22. Tauri, filijs deficientibus, potest eligere ad maioratum remotiorē consanguineum, num. 10.

Examinatur quædam opinio Ioannis Garciæ, quod habens facultatem nominandi, debeat nominare quem lex successorem facit, numero. 11.

Electio Commissarij an possit fieri absque citatione aliorum consanguineorum n. 12.

Electi an debeat esse masculi, cùm testator commisit electionem de domo, vel de familia, numero. 13.

Testator si committat hæredi ius eligendi de familia nobili per verbum, voluerit, an possit eligere de extantibus, & non de futuris, numero. 14.

Concedens facultatem eligendi de familia, de qua intelligatur, num. 15.

Elector quando possit eligere fœminam, excluso masculo etiam in eodem gradu. nume. 16.

Quando extraneum. n. 17.

Grauatus non potest vnum alteri præferre, cum testator disposuit vt post mortem hæredis bona sint de familia. n. 18.

Grauamine adiecto, quòd si quis partem fundi vinculatam vendere velit, teneatur vendere vni ex fratribus, si talis decedat, an possit vni ex eis relinquere. n. 19. & 20.

Habens potestatem eligendi, dignum debet eligere, num. 21.

Conditio nomen & arma deferendi quibus iniungi possit. num. 22.

SEptuagesimo secundo quæro, an habens facultatem à testatore eligendi aliquem consanguineum ad maioratum, vel aliud vinculum (prout plerumque contingit) teneatur eligere proximiorem, vel satisfaciat, & sit in sua voluntate & facultate eligere remotiorem, dummodo sit ex consanguinitate, familia, vel agnatione? Qua in re importunā disputatione omissa, mihi videtur, † quòd licet vbi 1 cunque plures personæ sunt vocatæ sub termino generali, vel indiffinito, vel collectiuo, puta, familiæ generis, cognatorum, & similiū intelligatur ordine successiuo, vt scilicet, proximior primo loco, & hoc cessante vel deficiente, is, qui eum proximè sequitur, & cæteri deinceps. l. peto. §. fratre. l. cum ita. §. in fideicommisso. ff. de legat. 2. cum infinitis concordantibus adductis per Tiraquellum lib. 1. de retractu, §. 11. gloss. 4. numer. 2. pag. 507. vbi lector plura ad hanc rem pertinentia legere potest: ad quem addo Aymonem cons. 22. n. 1. & 2. & cōs. 131. n. 2. Rubeū cons. 38. num. 3. Gratum cons. 126. num. 21. lib. 2. Alciatum in l pronuntiatio, §. familiæ, in verbo agnatorum, pag 222. ff. de verborum significatione, Ancharran. cons. 95. nu. 5. vbi dicit, proximiorem esse eligendum: latè Menoch. in consil. 278. num. 25. cum sequentibus, lib. 3. faciunt tradita per Quintilianum Mandos. in tractatu de signatura gratiæ, versic. rehabilitatio, fol. 93. col. 2. Et quòd si sunt plures cōsanguinei in eodem gradu, possit vassallus vni feudum alienare cæteris inuitis, nec est locus reuocationi, resoluit Ferrara in practica in forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi, num. 23. pag. 288. vbi Masuerius pag. 294. In nostra tamen quæstione verius esse 2 existimo † posse commissarium, cui talis electio data fuit, eligere vnum de cōsanguinitate, vel parentela remotiorem, licet alij proximiores non deficiant; ad quod est casus clarus in l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. de leuat. 2. & in l. filius familias. §. cum pater. ff de legat. 1. & volunt Raphael Cuman. & Paul. in d. §. fratre, Bartholom. Socin. cons. 227. nu. 8 lib. 2. & in l. qui Romæ. §. cohæredes, nu. 13. ff. de verborū obbligationibus, ad quod alios Doctores refert Tiraquellus d. §. 11. gloss. 6. num. 7. pag. 510. cui addo Decium in consil. 422. num. 9. & cons. 619. nume. 3. & idē vult Antonius Gomez in l. 40. Tauri, nu. 41. Peralta in l. vnum ex familia. §. rogo, nume. 14. pagina 613. ff. de legatis 2. Antonius Gam. decis. 59. num. 8. & Antonius Petra in tractatu de fideicommissis. q. 7. nu. 5. & 6. pag. 48. Iaso in in l. 2. nume. 251. C. de iure emphyt. Paulus de Castro cons. 32. libr. 1. quem citat Alciatus in d. l. pronuntiatio 195. pag. 222. ff. de verbor. significat. & idem tradit Molin. lib. 2. de primogen. c. 5. num. 5. fol. 236. Menoch. in cons. 274. num. 30. lib. 3. Cephal. in cons. 16, num. 11. Hieronym. Gabr. cons. 132 num 66. & num. 70. & in cons. 140. num. 4. Episcop. Sarmient. in d. l. vnum ex familia. §. si de falcid. num. 14. pag. 176. Mantica de cō iecturata mente defuncti, lib. 8. tit. 12. nume. 15. pag. 346. Parisius in cons. 72. num. 12. libro. 2. & in consil. 1. num. 58. libr. 3. quem citat excellentissimus Caldas Pereira in tractatu de renouatio. emphyteus. q. 13. nume. 5. ad fin. fol. 100, vbi hoc † rectè intelligit quando 3 quis est grauatus restituere vni de familiā, nō quando

quando est vocatus proximior, cui possessor nocere nõ potest: & idẽ tenet Marcus Brun. de Anguil. conf. 85. num. 241. quinimo Bartol. in conf. 10. num. 2. & 3. lib. 1. tradit quòd si sunt plures cõsanguinei, est locus gratificationi, & si deficit in vna linea suppleatur in alia: & idem tenet Caldas in dict. tractat. q. 17 num. 27. fol. 149. maximè si testator dicat secundum gradus prærogatiuam. Et ista sentẽtia confirmatur per textum in c. 2. de aliena. feud. pater. gloss. in cap. 1. versic. sed si res, per quos fiat inuestitura, per quæ iura tradit Ferra in pract. in forma libelli quo agitur ad reuocationem feudi, nu. 23. pag. 288. nunquid vassalus habens plures agnatos eiusdem gradus, vel diuersi, possit in quem placuerit alienare feudum? & concludit, Doctores tenere, posse vassallum eligere vnum ex pluribus agnatis, alijs inuitis, vbi legenda est additio litera N. & Menoch. cons. 16. n. 40. ad hæc facit dictũ Bal. in c. 1. §. decedente, col. vlt. qui feud. dar. possunt, vbi dicit, quòd si actũ sit, quòd masculis deficientibus, feudum vadat ad vnã fœminam, & existant plures fœminæ, dominus non tenetur dare feudum primogenitæ, sed potest gratificare cui voluerit: quẽ citat Carol. Ruin. in cons. 186. n. 9. lib. 1. de quo legenda sunt quæ refert & scribit Menoch. in cõs. 277. n. 24. & 25. lib. 3. qui omnino legendus est ad istam quæstionem. n. 30. cum seqq. In quo cõsilio latè etiam tractat, an grauatus eligere teneatur plures vocare, vel an sufficiat vnum tantum eligere: & lege eundem in cõsilio 215. n. 187. & nu. 196. eodem libro.

Ista confirmãtur per doctrinã Bald. in l. 1. n. 31. C. de sacrosanct. eccles. & in l. id quod pauperibus, nu. 34. de Episcop. & cleric. vbi vult, quòd executores, qui possunt eligere pauperes, possunt pauperes eligere dato quod reperiantur alij pauperes, quem citat Simon de Pretis libr. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitatione. 12. numero. 73. fol. 442. Ex quibus etiã infertur, quòd si fundator alicuius iuris patronatus statuat in fundatione, quod patronus teneatur eligere ad beneficium capellanũ, vel alium similem consanguineum ex sua generatione, † non est cõpellendus ad eligendũ, vel nominandum proinquiorem consanguineum, sufficit etenim eligere consanguineum, licet non sit proximior, quòd est maximè notandum, & verissimum iudico: licet contrarium teneat Cæsar Lamber. in tract. iuris patronatus libr. 2. p. 3. art. 4. 5. q. principa. n. 12. fol. 227. nisi contrarium ex coniecturis, quæ in ista materia principatum obtinent, quando de voluntate expressa non cõstat, appareat: & licet Lãbertinus nihil pro sua opinione alleget, pro eo potest induci regula, l. hæredes mei. §. cum ita, ff. ad Trebell. vbi probatur, quòd quis videtur conformare † propriam voluntatem cum ea, quæ disponit ius commune, quam regulã ego latè orno atq; confirmo in initio secundæ partis. De iure autem communi † proximiores vocantur ad successionem, & fideicommissum. l. cum ita. §. in fideicommisso. ff. de lega. 2. l. conficiuntur. ff. de iure codicillo. cum concord. prout trodo latè supra. q. 48.

Infero etiam ad quæstionem maximi momenti, quæ ex facto tractata fuit. Fũdator maioratus grauauit nominatum ad maioratũ, vt cõtraheret matrimonium cum persona, quæ esset de certa familia, vel generatione, licitũ enim † est grauato contrahere tale matrimonium cum ea, quæ sit de nomine, familia, vel generatione, licet remotiori, quãuis sint aliæ proximiores, cum quibus possit contrahi matrimonium intra quartũ gradum, imo magis licitè contrahet matrimoniũ, secundũ ea quæ scribo supra q. 50. à n. 16. nisi coniectura sit, quòd fundator maioratus aliud voluerit. ¶ Et ista etiam confirmantur, quia etiam † cæteris paribus est locus gratificationi. l. vltima. ff. de religio. & sumpt. funer. l. 5. §. si cum omnes. ff. ad Syllania. l. de die. ff. qui satisda. cogan. cum concordan. quæ latissimè scribit Tiraquellus in tract. de primogen. in 2. opinione. 17. q. n. 1. cum seqq. pag. 163. & tradit etiã Menoch. lib. 2. de arbitr. centur. 3. casu 255. n. 1. pag. 461. Et si prohibitus alienare extra familiam eligit † etiam remotiorem, valet alienatio, vt per Alciatum in l. filius familias. §. diui, n. 55. ff. de legat. 1. Francisc. Mantica lib. 6. de coniecturata mente defuncti tit. 15. nu. 25. pag. 249. Menoch. cons. 211. num. 126. lib. 3 quẽ omnino lege in ista materia, quia notanter loquitur & distinguit, Matienço in l. 7. tit. 11. glos. 5. n. 10. lib. 5. Recopil. fol. 361. Hieronymus Gabriel in cons. 140. num. 4.

Ex quibus infero nouam & singularem limitationem ad l. 27. Tauri in illis verbis, *Entre sus parientes*, nam parentes non necessitãtur † in illo casu eligere proximiores, quòd hodie nouissimè istis non relatis tradit Angulo in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recopil. gloss. 13. nu. 1. fol. 236. ¶ Ex quibus maximè dubito de quadam noua opinione Ioan. Garciæ in tract. de nobilit. glos. 1. §. 1. num. 27. vers. ex qua ratione, numer. 27. folio. 46. colunm. 3. vbi ait, † quòd habens facultatem nominãdi, debet nominare quem lex successorem facit, & nominatio aliter facta, est nulla, vbi ad hoc refert Tiraquellum, & alia, quæ istam conclusionem nec tenent, nec probant. Et in tantum ista cõclusio est vera, quòd talis electio † commissarij fieri potest absq; citatione aliorum consanguineorum, secundũ Bart. in l. 1. nu. 16. ff. de lega. 2. Angel. Imol. Alexan. & Ias. in l. si quis arbitratu. ff. de verbo. obliga. vbi etiã Roma.

Et istis singulariter est addendum, quod quando

13 quando testator cõmisit electionem † de domo, vel de familia electi debent esse de agnatione testatoris masculi, & non fœminæ, secũdum Alexand. conf. 213. lib. 6. Carol. Ruin. conf. 24. lib. 2. quos citat Simon de Pret. lib. 1. de interpretan. defunct. volunta. solutio. 4. n. 16. fol. 14. Paris. conf. 90. nu. 37. lib. 2. per d. l. cum ita. §. in fideicommisso. Et quòd vbicunq; testator dedit electionem hæredi per
14 verbum, *voluerit*, eligendi de familia nobili, † possit eligere quem voluerit de extãtibus & viuentibus de familia aliqua, non de futuris, tradit Menoch. in conf. 30. nu. 10. rum seqq. per tex. in l. 1. §. si quis proximior. ff. vnd. cognat. & doctrinã Rubei in conf. 128. n. 4. Socin. Iun. in conf. 69. num. 36. & in conf. 129. n. 27. lib. 3. & ibi etiam Menoch. n. 13. Curt.
15 Senio. in conf. 40. & alios existimantes, quòd dans electionem eligendi de familia, † intelligitur de propria familia, non de aliena.

Ex quibus etiam infertur ad quæstionẽ de facto contingentem, si alicui data fuit facultas eligendi inter filios alicuius ad maioratum vel meliorationem inter illos, qui eligi debẽt
16 sint masculi & fœminæ, potest elector † eligere fœminam etiam in eodem gradu, excluso masculo, dummodo ille, qui dedit facultatem eligendi, non appareat voluisse conseruare agnationem: & scripsi in hac 1. p. q. 48. ad fin. Ad quod legi debet Molina dict. c. 5. lib. 2. de primog. nu. 51. post Gregor. Lopez, quem citat. Item, quod si quis simpliciter & indiffinitè committat electionem, vel nominationem ad maioratum, vel meliorationem absq; grauamine quod nominet in familia, vel agnatio-
17 ne, aut ex consanguineis, † non tenetur eligere consanguineum illius, qui commissionẽ dedit, sed potest extraneum nominare, vt colligitur ex resolutione Simo. de Pret. lib. 3. de interpretan. defunct. volunta. dubit. 4. solut. 68. fol. 329. per regulam. l. cum quidam, ff. de legat. 2. quod ex facto agitatum fuit. Ad quod facit egregium consilium Pauli de Castro supra scriptum egregius Doctor, num. 2. lib. 2. & melius Cephal. conf. 144. n. 80. lib. 3.

Limitantur etiam quæ dicta sunt, si testator dixit, quòd post mortem hæredis volebat bona esse de familia, aut nepotum, aut descen-
18 dentium suorum, quia tunc grauatus † nõ potest vnum præferre alteri, vt probat Carol. Ruin. conf. 117. nu. 6. lib. 2. Ex quibus fuit determinata quæstio, pater fecit meliorationem vinculatam de fundo magni valoris in plures filios grauamine adiecto, quòd si aliquis ex illis voluisset vendere partem & portionẽ suam, teneretur vendere alijs fratribus, quidã ex eis decessit absq; liberis, & reliquit portionem propriam vinculatam vni ex fratribus, & non omnibus, dubitatum fuit an te-
16 neretur reliquere alijs fratribus, qua in re † magnum negotium fecerunt dicta consilia Menochij 211. & 277. Et ex prædictis confirmo quod scribit Caldas Pereira de renouation. emphyteut. quæstio. 18. numer. 23. fol. 159. vbi resoluit, quòd quẽadmodũ grauatus
20 restituere vni de familia, quẽ malit, † potest eligere ad fideicõmissum, eumq; nominare, qui sit de familia defuncti, ita qui iure dominij ad se directo pertinentis, tenetur vni ex filijs defuncti, per cuius mortem finita est emphyteusis, renouare potest siquidẽ, gratificare & eligere minorem filium exclusis alijs senioribus: limitat tamen & intelligit Ahumada in l. 2. tit. 15. p. 2. glos. 13. in verb. *En España*,
21 nu. 2. fol. 145. quòd talis qui † eligere potest, non debet eligere indignum, quod trado supra q. 48. vbi plura scribo pro confirmatione istius sententiæ. ¶ Et quòd conditio nominis
22 & arma deferendi, † non possit fieri nisi illis qui sunt de agnatione & familia, & illis deficientibus, alijs possit fieri, tradit Nicola. Boerius decis. 146. nu. 6. quod difficile mihi videtur, quam decisionem ad alium finem refero in fine secundæ partis.

QVÆST. LXXIII.

Maioratus an possit constitui ex bonis, quæ quis habet in emphyteusim, in præiudicium domini directi.

SVMMARIVM.

Maioratus ex bonis emphyteuticis an possit cõstitui, refertur sententia affirmans. n. 1. Contraria opinio. n. 2. Authoris sententia. n. 19. & 24.

Renouatio rei emphyteuticæ an possit fieri in nobilem vel ecclesiam. n. 3. & quando. n. 4.

Vassallus an possit infeudare feudum in ecclesiam sine domini voluntate, refertur sententia negans. n. 5. affirmans tamen. n. 6.

Emphyteuta an possit prohibere alienationem rei per fideicommissum relictæ. nu. 7. & an possit rem emphyteuticam per fideicommissum cui placuerit relinquere. nu. 8.

Feudum an possit relinqui primogenito in præiudicium vocatorum. n. 9.

Emphyteuta an possit pro dote ecclesiæ dare rẽ emphyteuticam absq; domini consensu. refertur sententia affirmans. d. 10. Negans. n. 13.

Sine cõsensu domini an possit vassallus rem feudalem dare alteri in emphyteusim. n. 11.

Ecclesia an possit cõstrui super re fideicommisso subiecta. nu. 12. & ibi an super fundo in emphyteusim dato.

Bona feudalia an possint subijci fideicommisso, num. 14.

Præsc-

Prælatus an posit dare capitulo in feudum vel emphyteusim res solitas concedere. num.14.
Ecclesia an cogatur vendere feuda patrimonialia quæ acquisiuit. nu. 16.
In re subiecta restitutioni an posit ecclesia fundari. n.17.
An liceat alienare rem emphyteuticam in ecclesiam quoad vtile dominium. n.18.
Ab vsu non est recedendum n.20.
Bona emphyteutica in quibus casibus alienari possint. n.21. & an sine domini consensu. nu. 22. Si vinculentur, an alteretur prohibitio alienationis propter vinculum illis iniunctũ, n.23. Eorum natura est, quod prohibeatur eorum alienatio absq; domini consensu. n.25.
Res secundum præsentem statum iudicari debent, num. 26.
Ea quæ sunt in spe, non sunt consideranda. n.27
De illis, quæ rarò accidunt, non est curandum, num.28.
Bona maioratus an possint concedi in emphyteusim. n.29.
Res à patre in emphyteusim accepta pro se & liberis, an imputetur filio in legitimam. n.30.
Renouatio emphyteusis bonorum maioratus, an possit peti. n.31.

SEptuagesimo tertio, vidi in praxi in materia nostra dubitari, vtrum maioratus possit constitui ex bonis, quæ quis habet in emphyteusim in præiudiciũ domini rei emphyteuticæ, in qua quæstione potius vellem doceri, quàm docere. Quia inuenio, quòd doctissimus Molina lib. 2. de primog. c. 10. nu. 71. fol. 312. planè tenet, † 1 posse maioratum cõstitui ex bonis emphyteuticis, qui ad istã opinionem verè nihil quod vrget, allegat: & directè quæstionem nostram non tractat. Contrarium autem† 2 apertè tenet Antonius Gam. decis. 70. nu. 1. & 2. & iterum decis. 214. nu. 1. & decis. 218. nu. 3. & 10. vbi additio, quia secundum eum talia bona inalienabilia efficerẽtur, mouetur per textum in cap. 1. §. donare, qualiter feud. amitta. & doctrinam Speculat. in tit. de emphyteus. §. num aliqua, vers. 116. hodie in 4. p. §. 3. nu. 142. fol. 111. Bald. in c. clerici, num. 13. de iudi. & Cardinal. & alios citat Aponte in tract. laudemiorum. q. 13. in fin. & q. 51. in fin. Felin. in cap. quæ in ecclesiarum, num. 30. de constit. & in c. inter dilectos, num. 10. de fide instrument. Pro quibus est textus in c. 1. de gradibus successión. qui reddit rationem quia nunquam bona ad ecclesiam reuerterentur, quem textum declarat Alexand. in cons. 120. n. 4. libr. 1. ad ista legendus. Et pro ista sententia faciunt plura quæ nouissimè scribit Caldas Pereira de renouatio. emphyteut. q. 20. nu. 15. cum seqq. fol. 168. qui ex pluribus probat, non posse fieri† 3 renouationem rei emphyteuticæ in nobilem vel ecclesiam: & facit celebre consiliũ Alciati 258. quem refert & sequi videtur Marzarius in tract. de fideicommis. p. 2. q. 10. quibus conuenit, quòd si emphyteuta, vel vassallus velint alienare in ecclesiam, vel manum mortuam, dominus non tenetur consentire, secundum Cardinal. in cons. 34. circa primũ, Curcium in tractatu de feudis. p. 2. q. 9. Matthæus ab Afflictis in §. donare, num. 13. qualiter olim feudum amittatur, & alios, quos citat Amedeis de Aponte in tract. laudemiorũ, q. 13. in fin. & Iulius Clarus in §. emphyteusis. q. 33. nu. 1. pag. 139. resoluit & tradit Speculator ab istis non relatus in tit. de locato. §. nunc aliqua, n. 142. fol. 111. lib. 4. particul. 3. & facit notabilis doctrina Imolæ in c. potuit num. 25. de locato, Marzarij in tractat. de fideicommis. q. 10. Ludouic. Peguera in repetitio. capituli incipien. ne super laudemio, & in tract. de laudemijs, versic. 7. fol 94. nu. 31. quæ opinio † 4 magis procederet, vbicunq; in datione ad emphyteusim esset clausula ordinaria, quòd bona emphyteutica transire non possent ad ecclesiam, vel monasterium. Et quòd vassallus non posit infeudare † 5 feudum in ecclesiam sine domini voluntate, resoluit Cæsar Lambert. in tract. iuris patronatus lib. 1. 8. art. 8. quæst. nu. 3. cum seqq. fol. 75. ad ista legendus. Pro Molina autem facit text. in cap. 1. qualiter feudum olim poterat aliena. & in c. 1. de lege Corradi, vbi probatur, quòd vassallus† 6 potest infeudare sine domini consensu non interueniente fraude, & volunt omnes feudistæ in c. 1. §. præterea, de capitul. Corradi, & in c. Imperialem. §. illud, de prohibi. feud. aliena. per Federicum, Bald. in c. 1. de controuer. inter me & dominum, Abb. & alios in c. transmissa, de foro competen. Abb. in cap. cum Apostolica, de his, quæ fiunt à prælato sine consensu capituli, Guid. Papæ decis. 161. & alios, quos citat gloss. Parisien. part. 1. consuetudin. Parisien. §. 35. numer. 16. fol. 267. Et doctrina Ripæ in l. filius familias. §. Diui, nu. 91. ff. de legat. 1. fol. 129. vbi indistinctè tenet, † 7 posse emphyteutam prohibere alienationem rei per fideicommissum per ipsum relictæ, quem citat nouissimè Anton. Peregr. in tract. de fideicommis. art. 51. num. 84. fol. 491. Quod confirmo ex scriptis per Iasonem in l. final. num. 75. C. de iure emphyteu. & in l. si domus. §. vlt. num. 21. fol. 120. ff. de legat. 1. Et mouetur Ripa ex cõmuni resolutione, quòd emphyteuta † potest etiam per fideicommissum relinquere rem emphyteuticam, cui placuerit, dummodo nõ relinquat personis prohibitis, secundum Bartolum in d. l. si domus. §. final. & in l. si patroni. ff. ad Trebellianum, & in l. cum virum. C. de fideicommis. & consuluerunt Bald. consil. 70. lib. 2. Alexand. cons. 120. nu. 3. lib. 1. ergo

etiam

etiam poteſt emphyteuta prohibere rei alienationem. Facit etiam pro Molina, quòd feudum † poteſt relinqui primogenito etiam in præiudicium vocatorum, ſecundum Paulum de Caſtro in conſil. 179. n. 3. lib. 1. Alexand. conſ. 12. ad fin. lib. 7. & alios, vt per Tiraq. in tract. de primog. q. 77. ad fin. & idẽ volũt Carol. Ruin. conſ. 2. n. 3. lib. 3. Iaſ. conſ. 236. lib. 2. & conſ. 107. lib. 4. Cephal. conſ. 152. n. 61. lib. 2. pro quibus faciunt ſcripta per Speculator. d. tit. de locato. §. nunc aliqua, verſ. 74. & alios plures, quos citat Tiraquel. libr. 1. de retract. §. 11. gloſ. 6. n. 23. pag. 516. Sim. de Pretis lib. 2. de interpret. defunct. volunta. dubit. 2. ſolutio. 2. n. 76. fol. 135. & quod tradit D. Anton. de Padilla in authent. res quæ. C. commun. de legat. n. 104. pag. 234. vbi contra Lambert. in tract. de iure patronatus, lib. 5. part. 1. art. 4. q. 5. n. 2. reſoluit, quòd emphyteuta pro dote eccleſiæ † poteſt dare rem emphyteuticam abſq; domini conſenſu, quod tamen D. Anton. de Padilla defectuoſè tractauit, vt infra legetur quod dictum retuli. 4. p. q. 1. limitat. 6. ad fin. & facit bonus tex. in l. tutor. §. final. ff. de pignorati. actio. Pro Antonio Gam. facit gloſ. in c. Imperialem, in princip. in verbo, ſeu alienare, circa finẽ, de prohibit. feud. aliena. per Federic. quæ vult, quòd † non poteſt vaſſallus ſine conſenſu domini rem feudalem dare alteri in emphyteuſim, cuius gloſſæ opinio eſt magis communis, ſecundũ Curtium Iunior. in tract. de feud. 4. p. q. 2. primæ regulæ, quem refert & ſequitur Iulius Clar. §. emphyteuſim, q. 33. n. 3. pag. 189. & quod tradit Rochus de Curte in tract. iuris patronatus, in verb. eccleſiam fundauit. q. vlti., vbi reſoluit, quòd eccleſia † non poteſt conſtrui ſuper re fideicommiſſo ſubiecta, quod latius diſputat Lambertinus in tract. de iure patronatus lib. 1. 2. art. 2. quæſt. principal. nu. 1. & eod. lib. 1. 8. art. 5. quæſtion. principal. nu. 23. fol. 37. & eod. lib. 4. art. 8. quæſt. principal. num. 4. fol. 166. in qua parte vltima tractat, an eccleſia poſsit ædificari in fundo emphyteutico? & quod concludit Cæſar Lambertinus in tractatu de iure patronatus lib. 1. 4. articulo. 5. quæſtion. principal. numer. 2. fol. 34. dicẽs, quòd dominus vtilis rei emphyteuticæ † non poteſt rem emphyteuticam in dotem eccleſiæ dare abſq; domini conſenſu, maxime ſi pater haberet alia bona, de quibus dotare poſſet filiam, vt per Aymonem in cõſil. 215. n. 7. Ioan. Lop. in rubr. de donatio. inter virum & vxorem. §. 12. nu. 6. pag. 38. de quo etiam lector videat Amedeis de Aponte in quæſtionibus laudemial. lib. q. 29. latiſsimè Corbulum in tract. de iure emphyt. in part. de cauſis priuationis ob alienatio. limit. 20. n. 1. cum ſeqq. fol. 123. Et pro Gamma adduci etiam poteſt l. 29. tit. 8. part. 5. in illis verbis, *Auer el cenſo tan ligero como del miſmo.* Et facit argumentum l vltimæ. ff. de litigioſ. ibi, *Rem, de qua controuerſia eſt, prohibemus in ſacrum dedicare:* & quod tradit Burſatus in conſil. 573. n. 82. lib. 2. vbi vult, quòd † bona feudalia non poſsint ſubijci fideicommiſſo. Et conducunt etiam ſcripta per Alciatum in cõſilio 258. nu. 16. cum ſeqq. Capellam Tholoſanam deciſ. 461. facit etiam quod ſcribit Car Cardinal. in conſ. 39. in caſus feudum, vbi cõcludit, quod ex eo quòd capitulum eccleſiæ nunquam moritur, † non poteſt Prælatus dare capitulo in feudum, vel emphyteuſim res ſolitas concedere, quod referunt Redoan. in tit. de rebus eccleſiæ non alienan. q. an dare feudum ſit alteri, num. 32. Marcus Anto. Cuchi in lib. de inſtitutio. maior. tit. de officio & poteſtate capituli, nu. 96. pag. 206. His congruit doctrina Ioan. Fabri in authen. ingreſſi, col. final. verſ. quid ſi vaſſallus. C. de ſacroſanct. eccleſ. vbi vult, quòd eccleſia poteſt acquirere feuda patrimonialia, † ſed cogitur vendere, quem citat gloſ. Pariſien. in conſuetudin. Pariſienſ. part. 1. §. 41. num. 0. fol. 296. qui num. 79. cum ſeqq. plura ſcribit pro opinione Gammæ omnino legenda, facit textus in authen. ſicut alienatio. C. de ſacroſanct. eccleſ. ibi, *Aut alias onerosa veluti fiſcalium nomine, vel onere.* Sed & Bart. eleganter in l. ſi locur. ff. de religioſ. & ſumptib. funer. tradit, quòd in re, quæ ſubiacet reſtitutioni, † non poteſt eccleſia ædificari, quod reputo notandum. Et opinio tenentium, quòd ſi quis inſtituat in ſuis bonis, nõ videtur inſtituere in bonis feudalibus, vel emphyteuticis, vt volunt plures, quos citat Simon de Pretis libr. 3. de interpret. defunct. volunt. interpret. 3. dubi. 1. ſolut. 1. n. 55. fol. 183.

Iſtis eſt ſimile, licitum † non eſſe alienare rem emphyteuticã in eccleſiam quoad vtile dominium, quia non eſt ſpes quod propter mortem, vel ob aliam cauſam reuertatur ad eccleſiam, ſecundum Speculatorem, tit. de locato. §. nunc aliqua, verſ. 516. notant Doctores in d. c. potuit, de locato, ſuper gloſſam, verb. prohibentur, Alexand. in conſ. 9. nu. 5. lib. 3. gloſ. Pariſ. in conſuetudin. Pariſien. p. 1. §. 41 num. 57. & alij, quos citant Iulius Clarus. §. emphyteuſis, q. 33. Cephal. in conſ. 223. nu. 41. lib. 2. Menoch. in conſ. 216. nu. 37. lib. 3. qua in re multa bona ad propoſitum ſcribũt Burſatus in conſ. 599. num. 8. cum ſeqq. lib. 2. Corbulus de iure emphyteu. de cauſis priuationis ob mortem ciuilem, numero. 16. cum ſequentib. fol. 22. qui inter alia refert Ioann. Lop. in rubr. de donationibus inter virum & vxorem. §. 16. num. 13. Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius, de teſtam. in verb. & vxorẽ, ad quos addo Cald. Pereir. in tract. de renouatio. emphyteu. d. q. 20. num. 27. ad quem addo

addo Quemadam de bon. confiscat. q. 11. fol. 35. col. 2. & Molinam in tract. de iustitia & iure, tractat. 2. disput. 540. pagin. 760. vbi resoluit, quòd emphyteusis ecclesiastica, vel secularis transit in monasterium, ita vt monasterium, nisi dominus in contrarium eligat, teneatur alienare in personam priuilegiatam, prout ipse latius ostendit.

Ego si licet meum interponere iudicium 19 existimo † sequendum esse in practica, quod Ripa & Molina existimant volentes, posse emphyteutam relinquere per fideicōmissum in casibus à iure permissis, & prohibere alienationem rei per fideicommissum relictæ, & facere maioratum de re emphyteutica, quod 20 vsus Hispaniæ sequitur, & tuetur, à quo † nō est recedendum. l. minime, & l. si de interpretatione. ff. de legib. cum similibus. Et quòd bona emphyteutica possint subijci fideicōmisso 21 in casibus, † in quibus alienari possunt, præsupponit Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumpt. 189. nu. 165. fol. 340. faciunt etiam scripta per eundem Menoch. consil. 90. num. 105. lib. 1. vbi ex Alexand. in d. consil. 150. lib. 1. & Alciato dict. respons. 258. num. 4. Beroio in cap. 1. num. 34. de iure patrona. & alijs. tradit, quòd emphyteuta potest legare rem emphyteuticam sine Episcopi consensu. Et ista sententia confirmatur viua & concludenti ratione de natura bonorum, quæ dātur in emphyteusim, & est, quòd regulariter 22 † non possunt alienari nisi cum domini consensu, & in certis casibus à iure permissis, vt omnia iura docent: & clausulæ contractuum, qui fiunt in donationibus ad emphyteusim, de natura etiam bonorū maioratus est, quòd nō possint alienari. Ex quibus fit, quòd si bo-23 na emphyteutica † vinculantur, non alteratur prohibitio alienationis bonorum datorū in emphyteusim propter aliud vinculum in illis iniunctum. Quinimo, magis firma & vrgens remanet prohibitio alienationis bonorum datorum in emphyteusim, & fideicommissarius succedit in bonis feudalibus, vt tradit Iulius Clarus. §. feudum, q. 87. num. 2. vbi declarat & faciunt scripta per eundem. q. 9. & q. 40.

24 Nec mihi in contrariam sententiam † persuadet fundamentum Gamæ, fieri domino præiudicium, quòd res non alienetur propter laudemiam domino soluendam, si res emphyteutica alienetur: hæc enim spes non est cōsideratione digna, cum magis ex natura bono-25 rum emphyteuticorum sit, † quod sit prohibita eorum alienatio absq; domini consensu, l. vltima. C. de iure emphyteut. d. l. 29. titu. 8. par. 5. cum similibus. Et regulam habemus in iure, quòd res † debent iudicari secundum 26 præsentem statum, & nō debet inspici quod contingere potest. l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de verbor. obligation. cum concordātibus, vt ibi per Ias. num. 5. de quo. §. 1. gloss. 18. nu. 42. Et regulariter ea † que sunt in spe 27 non sunt consideranda. l. fundum. §. item insulæ. ff. de actio. empt. l. si nondum. C. de furt. l. naturaliter. §. 1. ff. de acquirendo rerum dominio. §. illud quæsitum, eod. tit. cum concordantibus, vt per Tiraquellum de legibus connubialibus, gloss. 2. de son marit. num. 28. cū sequentibus, fol. 252. Et de illis, quæ rarò accidunt, † non est curandum. l. ea quæ. ff. de re-28 gulis iuris. Et an bona maioratus † possint cō-29 cedi in emphytheusim, post Molinam lib. 1. c. 21. num. 21. Pinel. in l. 1. part. 3. num. 65. C. de bonis maternis, lege Aluarum Valascum cons. 95. num. 2. & 9. In quo pūcto, & in ista materia magni facio consilium Ancharrani 420. vbi latè examinat quando res emphyteutica possit venire ad monasterium. Et ista seruiunt pro decisione quæstionis, quam etiā in practica vidi, vtrum sit licitum bona emphyteutica relinquere ecclesiæ, donare, vel vendere. ¶ Et quòd si pater accipiat aliquam rem † in emphyteusim pro se & liberis, non 30 imputetur filio in legitima talis res in emphytheusim accepta, tradit Marcus Cuchi. in tractatu de legitima, vers. ex substantia, fol. 45. col. 1. num. 6. ex Bald. in l. 1. §. nec castrense, ff. de collatio. bonorum, & in l. omnimodo. §. imputari. C. de inofficioso testamento, Ripa in l. in quartam, nume. 135. ff. ad l. falcidiam, quod non est extra materiam meliorationū. Et quòd non possit peti † renouatio emphy-31 teusis bonorum maioratus, tradit nouissimè Caldas Pereira de renouatio. emphyteut. q. 16. num. 71. fol. 142. Et an possit fieri ius patronatus, & ædificari ecclesia super fundo † 32 dato ad emphyteusim, lege Lambertinum de iure patronatus lib. 1. 2. q. principal. art. 2. n. 5. fol. 10. & eodem libr. art. 4. 5. q. principal. fol. 34. & art. 4. 8. q. num. 4. fol. 166.

QVÆST. LXXIIII.

Pater si in testamento melioret filium in tertio bonorum, in quo per viam maioratus, scriptura donationis facta eum prius melioauerat, an libera maneat bona, aut cēseatur grauamē repetitū.

SVMMARIVM.

Legato in priori testamento relicto, ne extra familiam res legata alienari possit, in posterio ri tamen simpliciter relicto, an censeatur onus repetitum, num. 1.

Zz Lega-

Legatū quod de vno in eundem transfertur, videtur sine onere translatum, secus si transferatur de vno in alterum, num.2. & quomodo id limitari debeat. n.3.

Pater si in vna clausula testamenti melioret filium incerta re titulo maioratus, & in alia clausula inferiori in eodem tertio simpliciter melioret eum in eodem, a vinculo recessisse non videtur, n.9.

Pater si melioret filium in tertio & quinto cū restitutionis grauamine, & postea in mortis articulo aliud prælegatum de eodem tertio & quinto faciat, an remoueatur grauamen de restituendo. nu.5. Et quid si donet filio aliqua bona cum onere restitutionis, & postea in testamento leget aliquid iure institutionis, & vult vt cum eo contentus sit. n.6.

Fideicommissum si fiat in testamento sub conditione, & in codicillis conditio non adijciatur, an censeantur adempta. n.7.

Substitutio facta in codicillis sub diuerso modo & conditione, an dicatur diuersa substitutio, n.8.

Legatum censetur cum eodem onere translatū, n.9. nisi alia conditio fuerit apposita. n.12.

Translatio bonorum immobilium facta in pœnā à filio in proximiores familiæ, facta censetur sub eadem conditione & onere. n.10.

An idem iudicandum in parte bonorum quod in omnibus bonis nu.11.

Dispositio sequens intelligitur facta secundum naturam præcedentem. nu.13.

Quæstionis definitio. n.14.16. & 18.

Coditio posita in institutione, intelligitur repetita in legato postea facto. nu.15.

Inuestitura facta eisdem personis, videtur facta secundum primam. n.17.

Si quis in primo testamento masculos vocauit, & in secundo omittat, non videtur à priori masculorum vocatione recessisse. n.19.

Voluntatis mutatio non præsumitur. nu.20. & ad quem pertineat onus probandi mutatam esse voluntatem. n.21.

Quod non mutatur, quare stare prohibetur, numero.22.

Quando in secunda dispositione nouæ qualitates ponuntur, non censentur antiquæ repetitæ, sed nouæ debent attendi. n.23.

SEptuagesimo quarto quæro de quæstione singulari, & quæ de facto contigit in successione quarundam villarum maximi valoris. Meliorat quis filium in tertio bonorū per viam maioratus, cum onere vinculi, & restitutionis, quod fecit in scriptura publica per viā donationis, postea in testamento iterum meliorat filium in eisdem bonis, non faciens mētionem de maioratu, nec de vinculo, vtrum bona remaneant libera, vel videatur repetitū grauamen, vinculum, & maioratus? Dubium oritur ex doctrina Dini & Bart. quæ communiter ad hoc refertur in l. Statius Florus, in principio. ff. de iure fisci, volentium, quòd si in priori testamento legatum fuit relictum vt extra familiam res legata alienari non possit, in posteriori autem testamento legatum relictum fit, simpliciter onus adiectum,† non [1] intelligitur repetitum, quod dictum refertur & sequuntur Carolus Ruinus cons. 93. num. 13. lib. 2. & in cons. 53. num. 8. eodem libro, Natta cons. 476. num. 17. & alij, quos cito infra 2. part. quæstione. 4. illatione. 8. versicul. item est notandum, quòd conditio apposita, tradit Mantica vbi refertur corrupte consilium Nattæ, scilicet, libro 12. de coniectura ta mente defuncti, tit. 1. num. 38. pag. 58c. & lib. 12. tit. 16. num. 19. pag. 639. & Bartolum etiam refert & sequitur Cephalus consil. 67. num. 1. e. lib. 1. vbi ponit distinctionem, quòd vbicunq; legatum transfertur de vno in eundem,† videtur translatum sine onere, secus si legatum de vno in alium transferatur per regulam. l. si tibi. ff. de adimend. legat. & Alberic. quem citat in rubrica. ff. de adimend. legat. num. 3. Roman. singular. 668. quæstio talis est, & ibi Cephal. plura in ista materia scribit ad istud propositum legenda: & in cons. 68. sequenti, & Bartolum etiam sequuntur Iulius Clarus in §. testamentum, quæst. 76. num. 8. Carolus Ruinus in consil. 35. numer. 11. lib. 3. Curt. Iunior. in consil. 63. numer. 14. quos & alios citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellianum, part. 3. numer. 56. pag. 52. Menoch. in consil. 85. num. 112. lib. 1. qui ad hoc citat Cenettam in consil. 113. in fine, Carolum Ruinum in d. consil. 93. num. 13. in fine, & in cons. 144. num. 17. lib. 2. & alia, quæ in proposito tradit Ioseph. Mascard lib. 3. de probationibus, cōclusione 1137. numer. 17. fol. 27. qui hoc declarat. Et istam opinionem elegerunt Hieronym. Gabriel in consil. 97. nume. 2. lib. 1. Menochius in tractatu de præsumptionibus libr. 4. præsumptione 176. num. 4. fol. 306. vbi num. 8. & 9.† hoc limitat Antonius Thesaurus in tractatu de iure fisci lib. 3. numer. 17. pag. 187. qui legi debet, & legenda sunt quæ nouissime scribit Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommissis, art. 16. nume. 95. fol. 155. vbi inter alia refert Cephalum in d. cons. 67. & text. in d. l. si tibi citat ad hoc Anton. Gomez lib. 1. variarum, titul. 12. de legat. nume. 69. fol. 127. & faciunt, quæ ex Zancho & alijs scribo in initio. 2. part. sed & Peralta in l. si idem seruus, nume. 8. pag. 171. & 172. ff. de legatis 2. per textum in l. nam ad ea. ff. de conditionibus & demonstrationibus, versic. quòd si purè scribit, quòd si pater in vna clausula testamenti meliorat filium in tertio bonorum in certa re cum vinculo maioratus

tus in forma consueta apposito, & in alia inferiori clausula eiusdem testamenti meliorauit eundem filium in eodem tertio simpliciter absque vinculo,† non videtur recessisse à vinculo, secus secundum eum, si melioratio fuisset facta in diuersis dispositionibus & scripturis, qui ad hoc etiam refert textum in l. auia. ff. de conditionibus & demonstrationibus.

4

Rursus Castellus in l. 27. Tauri, folio 107. colu. 1. versicul. sed quæro pater, per textum ex Bart. in l. Titia testamento. ff. ad Falcidiam, tradit, quòd si pater meliorauit filium in tertio & quinto apposito grauamine, quod illud restituat alteri filio vel nepoti: & postea pater in mortis articulo aliud prælegatum fecit de tertio & quinto, † illud prælegatum secundo factum remouet grauamen de restituendo, & textus in dict. l. si tibi, citat etiam in materia decisio Pedemontana 52. numer. 2. vbi plura ad propositum scribit: & ad omnes addo Oldrald. in consil. 28. Pater si dat. vbi vult, quòd si pater donet aliqua bona filio cum onere restitutionis, & postea in testamento legat sibi aliquid iure institutionis, & vult illum esse contentum cum illo, & cum donatione, quam sibi fecerat, † propter hoc videtur remittere onus fidei commissi appositum in donatione, per dict. l. si tibi, & l. creditores, & l. sequent. ff. de legatis 1. & l. Mæuius, respons. 3. ff. de legatis 2. & alia iura. Quod dicit benè notandum Gregor. Lopez in l. 11. titul. 4. part. 6. glossa. 1. versic. ad quod benè facit, sic Bald. in consilio 444. præmittendum est, ad finem, libro. 4. tradit, quòd si in testamento factum sit fideicommissum sub conditione, in codicillis autem relictum fuerit fideicommissum particulare absque conditione, conditio † censetur adempta in codicillis, quem citat Ripa in consil. 132. num. 12. Hinc est, † quòd substitutio facta in codicillis sub diuerso modo & conditione, dicitur noua substitutio & diuersa, secundum Corneum in consil. 258. col. 5. vers. ex quibus apparet, quod refert & confirmat Aymo in consil. 80. numer. 30. ¶ Contrarium probari videtur in l. legatum sub conditione, ff. de adimend. legat. vbi probatur, quòd † legatum censetur translatum cum eodem onere: notat Bart. in l. alumne. ff. eodem titulo, & probatur in l. Caio, in principio. ff. de adimend. legat. vbi Bartol. tradit idem in l. si adimendo. ff. eodem titulo, Paul. de Castro in consilio 326. numer. 2. libr. 1. Hieronym. Gabriel in consil. 110. numer. 4 & in consil. 123. numer. 4. vbi tradit regulã, quòd translatio † bonorum immobilium facta in pœnam à filio in proximiores familiæ, existimanda est facta sub eadem conditione, & onere nempe, vt bona restituantur filijs, si

5

6

7

8

9

10

institutus cum filijs moriatur, l. cum pater. §. ab instituto, vbi Bartol. ff. de legatis 2. Paul. de Castro in consilio 152. column. 3. in fine, numero 2. versicul. postremo, libro. 1. & ibi Hieronym. Gabriel tradit conclusionem in hoc singularem, quòd idem iudicandum † est in parte bonorum quod in omnibus bonis, vt ibi latius per eum. Doctrinam autem Bartoli in dict. l. si adimendo, refert Mantica dicto libr. 12. titul. 3. numer. 3. pagin. 591. qui ad hoc etiam adducit regulam dict. l. Caio, in principio. ff. de adimend. legat. facit regula l. à filio. §. de adimend. legat. & quæ scribit Parisius in consilio 141. numer. 19. libr. 4. Et hanc regulam, quòd legatum seu fideicommissum censeatur translatum cum eodem onere,† nisi alia conditio fuerit apposita, tradunt Angelus in consilio 294. num. 6. Alexander in consil. 66. numer. 1. libr. 3. Decius consilio 190. colum. 3. versic. quinto, numer. 6. Mantica libr. 10. titul. 6. numero. 19. pagin. 444. Corneus in consil. 275. numer. 5. libr. 4. & faciunt quæ ego scribo supra hac parte quæst. 10. à numer. 134. & regula l. 1. §. si quis sub conditione. ff. vt legator. nomi. caueatur: vbi probatur, quòd dispositio † sequens intelligitur facta secundum naturam præcedentem, quam trado infra part. 2. quæstione. 4. illatione 8. numero. 15. versic. animaduerto etiam hodie.

11

12

13

Rursus, hoc decidit in terminis Rodericus Suarez, licet prædicta non referat in l. quoniam in prioribus. q. 8. num. 13. pag. 219. C. de inoffic. testam. vbi concludit, quod si quispiam fecit maioratũ & vinculum alicuius rei titulo donationis, & postea in vltima voluntate reliquit rem non declarando, nec exprimendo onus & vinculum, † non videtur recessisse à vinculo prius facto, nec relinquere bona libera, nisi contrarium expressè disponat, qui ad hoc mouetur per regulam dict. l. si tibi, & l. auia, & l. cum seruus. ff. de conditionibus & demonstrationibus. Per quæ iura, & l. duos. ff. de conditionibus & demonstrationibus: & l. filium. ff. quando dies legat. cedat. ponit regulam Tiraquel. libr. 1. de retractu. §. 1. glos. 14. nu. 26. pag. 304. quòd conditio posita in institutione, † intelligitur repetita in legato postea facto, licet non in legato antea facto: & Decius in consil. 515. num. 5. respondet, quòd si appareat expressè quòd testatur voluit bona cõseruare in familia, videtur etiam voluisse conseruare in secũdo testamento. Quæ cõclusio mihi verissima videtur in melioratione facta per viam donationis, quæ sit irreuocabilis iuxta terminos l. 17. Tauri. hodie l. 1. tit. 6. lib. 6. Recop. & in casibus contentis in illa lege, cũ illis casibus ex vinculo irreuocabili sit acquisitum ius non solum ipsi filio, sed alijs successoribus in

14

15

infinitum, quem pater ficut non poteſt reuocare in præiudicium filij primo vocati,& meliorati,ita non poteſt reuocare in præiudiciũ aliorum vocatorum, vt plenè ſcribo ſupra q. 24.& in alijs locis iſtius lecturæ:& idem exiſtimo,quòd procedet in donatione facta per viam vinculi reuocabilis,non obſtantibus rationibus,quæ pro priori opinione adductæ fuerunt, quæ ad maioratus Hiſpaniæ non rectè applicari poſſunt. ¶ Et pro hac ſecunda opinione facit, quod in hac propria materia maioratuũ tradit Burg. de Paz conſ.2.n.7. vbi ponit regulam, quòd cõditio appoſita in 16 prima ſcriptura maioratus † videtur in ſecũda repetita, ſi hoc conſtet ex mente diſponẽtis,per regulam. l. Seio.§. Gaio. ff. de fundo inſtructo. & l. cum pater. ff. de pactis dotalibus,& doctrinam Alexand.in conſ.47.lib.5. Nec omitto quod ſcribunt Bart.Alexand.& alij in l.ſi mihi & Titio.ff.de verbor.obligat. volentes, quòd quando inueſtitura eſt facta 17 eiſdem perſonis,† videtur facta ſecundũ primam,de quo per Baldum in c.1.§.inſuper de feud.aliena.Iaſ.in cõſ.24.lib.3. Beroi.in cõſ. 71.nu.44.lib.1. Cald. Pereir. de renouatio. emphyt.q.3.nu.1. cum ſeqq.fol.10.& 11.

18 Et ſic concludo † in præſenti quæſtione, quòd ſi pater donet filio certa bona in tertium cum vinculo maioratus, ſiue talis donatio reuocari poſſit, ſiue reuocari non poſſit, & poſtea in teſtamento relinquat filio idem tertium non faciens mentionem de vinculo, nec maioratu, non cenſetur vinculum, nec maioratus reuocatus: & idem (videri meo)erit in qualibet alia donatione facta per aliquem extraneo cum onere vinculi & maioratus,etiamſi talis donatio ſit reuocabilis:nam ſi poſtea ille,qui fecit talem donationem,eam in teſtamento confirmauerit,nõ cenſetur reuocare vinculum & maioratum. Et ita mihi videtur ſaluo meliori iudicio ex rationibus & iuribus pro poſteriori parte adductis: quibus congruit elegans doctrina Cornei in cõſ.275.in præſenti cõſultatione, num.5.lib.4.vbi tradit,quòd ſi quis in primo teſtamento maſculos vocauit, licet in ſecũdo teſtamento omiſerit maſculorũ vocationem, † non videtur recedere à priori vocatione 19 maſculorum,quem citat Decius in dicto conſil.515.nume.2.quod eſt notatu dignum, de quo legendus eſt Menoch. dicta præſumpt. 76.Et voluntatis mutatio † non præſumitur 20 l.fideicommiſſum.C.de fideicommiſſ. l. eum qui.ff.de probationib.Et onus probandi,mutatam eſſe volũtatem,† pertinet ad eum,qui 21 fideicommiſſum recuſat.l.Lucius,in fin.ff.de legatis 2. prout latius trado ſupra hac parte quæſt.43.num.22.cum ſequentibus. De illo autem dicto Cornei & Decij legendum eſt quod ſcribo in initio ſecundæ partis. Et facit illa regula iuris, quòd illud, quod non mutatur,† quare ſtare prohibetur, vt in l. ſanci- 22 mus.C.de teſtament.cum concordantibus:& quæ in fauorem bonorum maioratus ſcribo in ſecunda parte quæſt.5.& regula.l. nam ad ea.ff.de conditionibus &demonſtrationibus, cum his,quæ ad declarationem illius legis notanter ſcribit Menochius in tract.de præſumptionibus lib.3.præſumpt.133.nume.18.Et iſta addenda ſunt ad ea quæ ſcribo in 2. part. quæſt.5.Iſtis etiam conuenit, quòd quando in ſecunda diſpoſitione ponuntur nouę qualitates:† tũc non cẽſentur repetitæ antiquæ, 23 ſed reiectæ,&debent attẽdi nouæ qualitates, l.ſub conditione,vbi gloſſ. Imola, & cæteri, ff.de hæredibus inſtituẽdis.l.alumne,in princip. ff.de adimend. legat. volunt Angelus in conſ.394.num.5. 6. & 8. Alexand. in conſ. 66.lib.3.& conſ.158.num.56.lib.6.Socinus Iunior conſ.144.nu.21.lib.3.Oſaſcus d.deciſ.Pedemont.52.n.3.Mantica d.tit.6.num. 19.Burſat.conſ.189.nu.83.lib.2.Et pro declaratione eorum, quæ ſupraſcripſi, an duæ ſcripturæ iudicentur vt vna, vel ſint plures ſcripturæ,legenda ſunt quæ ſcribo ſupra hac 1.p. q.44.à num.27.cum ſequentibus, quæ ad iſta ſunt valde neceſſaria.

Explicita eſt prima pars huius libri maioratuum.

TRA-

TRACTATVS MAIORATVVM ET MELIORATIONVM HISPANIÆ

SECVNDÆ PARTIS

INITIVM.

Mens defuncti quibus causis perpendatur, & qualiter Princeps derogare possit clausulis maioratus.

SVMMARIVM.

Mente defuncti difficile est iudicare. nu. 1.
Volũtas hominũ difficiliter probatur, n. 2
Testatores clare testari debent. n. 3. & 7.
Humana fragilitas mortis cogitatione intenta omnia præcauere non potest. n. 4.
Vltimæ voluntates & testamenta quare inuenta sint, & quot vtilitates ex eis resultent, n. 5. remissiue.
Maioratus instituentes recto iudicio & distinctione omnia distinguere & præcauere debent. n. 6.
Assumptum huius secundæ partis proponitur, num. 8.
In maioratuũ successione ante omnia debet attendi voluntas testatorum. n. 9.
Testatoris voluntas pro lege habetur. n. 10. & est seruanda, etiãsi dispositio reddatur inutilis. n. 12. verificatur in filijs nascituris, cum non potest verificari in filijs natis, nu. 15. vt seruetur, à verborum proprietate receditur, n. 16. cum de illa constat. n. 41. In dubio ei fauendum est. num. 21. non solum expressa, sed etiam tacita, & quæ pér coniecturas colligitur seruari debet. n. 22. & interpretanda, vt magis valeat quàm pereat actus. n. 70. Quid si ex actus validitate voluntas testatoris offendatur. n. 72. & 73. ad eam interpretandam debet haberi pro vero quod testator verum esse putabat. n. 76.
Voluntas distinguit & format omnes actus hominum. n. 11.
Tenor inuestituræ inspici imprimis debet, & quare. n. 13.
Paria an sint, quòd primogenitus sit vocatus à lege municipali, vel ex tenore inuestituræ, numero. 14.
Testator omne id potest in testamento facere quod nõ reperitur sibi expresse prohibitũ. n. 17
Causa an in vltimis voluntatibus requiratur, num. 18.
Vltima voluntas an reguletur à ratione, aut à mera voluntate. n. 19.
Lucrari dicitur qui voluntatem suam exequitur. n. 20.
Coniecturæ quando faciant rem manifestam, numero. 23.
Voluntas manifesta dicitur, quæ ex coniecturis colligitur. n. 24. & ex legitimis præsumptionibus, n. 26.
Manifestum dicitur, quod ex legitimis coniecturis apparet. n. 25.
Coniecturæ, & præsumptiones legum, & præcipuè quæ ex verbis testatoris deducuntur, liquidissimæ dicũtur probationes, n. 27. & 30
Expressum an dicatur, quod ex coniecturis colligitur, n. 28. & quod non dicatur euidenter expressum. n. 31.
Quod ex mente colligitur, dicitur expressum, numer. 29. & illud quod ex verborum natura comprehenditur, licèt aliter expressum non sit. n. 33. & quod sub generali verborum significatione. n. 34. & quod de necessitate resultat ex verbis scriptis. nu. 69.
Sensus omnis scripturæ à mente sumit exordiũ, num. 35.
Fideicommissum conditionale transmittitur in filios ex coniecturata mente testatoris, num. 36. an in extraneos. nu. 37. & quæ sit sufficiens coniectura vt transmittatur, in iudicis arbitrio consistit. nu. 39. & quot sint coniecturæ. n. 40.
Quod transmissibile non est, an ad hæredes trãsmittatur ex cõiecturata testatoris voluntate, num. 38.
Ex coniecturata mente testatoris admittitur substitutus, etiam cõtra verba illius expres-

 sa,

eo, quod expressum reperitur. nu. 121. 122. & 123. & dicitur expreßum quod ita constat, vt intellectus non laboret in intelligēdo, n. 124. & quod ex necessitate resultat, nu. 125. & 127. & quando, & quibus casibus aliquid expressum dicatur. n. 129. & an operetur plus quam tacitum ad excludendum aliquem ab hæreditate. num. 130. & an dicatur expressum quod ex verbis testamenti resultat, si de eo, vt de tali, iudicatur. n. 135.
Stipulatio præsumpta an dicatur de tenore instrumenti. n. 119.
Expresse vocatus quando quis dicatur. nu. 126.
Cum aliquid nominatim fieri debet, nominibus proprijs, aut ita manifestis, vt vicem propriorum obtineāt, debet effici. n. 128. & ibi quid si ipso iure pœna imponatur.
Voluntas fortius attēditur ex geminata expressione, quàm ex simplici. n. 131.
Voluntas, quæ ex mente coniecturatur, seruāda est, cùm ex verbis non colligitur aperte contrarium. n. 132.
Talis præsumitur voluntas in medio tempore, qualis præsumitur in extremis. n. 133.
Lex indignatur, vbi voluntas testatoris circumuenitur. n. 134.
Post num. 135. inuenies alia summaria.

SEcundam huius operis partem aggressurus quæ est alijs deficilior, quia pro maiori parte agendum est de interpretandis defunctorum voluntatibus, in quo & Doctores acutissimi ceciderunt, necesse est mihi confugere ad auxilium diuinum, vt Dominus labia mea aperiat, quia sine eo factum est nihil, cuius patrocinio intercedente Beatissima Virgine Maria, spero quod aliquid noui ex nostro labore orietur, vt rectius cognosci possit qui sint legitimi successores, & vocati ad succedēdum in maioratibus. Et (vt prædixi) materia 1 est difficilis: nam quis notam bene † habere potest mentem defuncti authore Bald. in l. precibus, col. 7. versic. dixi ergo de duobus, num. 23. C. de impuber. & alijs. Quod dictum commendat Ias. in l. licet Imperator, col. 3. num. 14. ff. de legatis. 1. & plures refert Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. libertis, numer. 23. C. de reuocand. donatio. & tradidit latius Menoch. in tracta. præsumptionum, in proœmio lib. 4. fol. 1. Francisc. Mantic. de coniectura mente defuncti lib. 3. tit. 2. numer. 1. pag. 2 61. Et voluntas hominum † difficiliter probatur l. 5. tit. 2. part. 4. Curent igitur testatores proprias voluntates apertis verbis, & la- 3 tissime † exponere, vt litis pro posse excusent, quod non difficiliter, facient si sine mortis perturbatione, & in sanitate, & cum consilio prudentum ad hoc se præueniant: nam humana fragilitas mortis cogitatione intēta om- 4 nia præcauere † non potest: vt patet ex l. hac consultissima. §. at cum humana. C. qui testamen. face. poss. authen. de triente & semisse. §. illud. Et quamobrem inuenta sint testamenta & vltimæ voluntates, & quot vtilitates ex eis resultent, † congerit & explicant elegan- 5 tissime, sicut cætera omnia doctissimus Rebuffus in l. obuenire 130. pag. 678. ff. de verbor. signific. Oportet igitur, vt facientes maioratū recto iudicio, & distinctione omnia † 6 distingunt, & præcaueant. Ad quod est inter alia aureum proœmium † tit. 1 part. 6. vbi di- 7 citur, *Testamento es vna de las cosas del mundo en que mas deuen los omes de auer cordura quādo lo fazen, esto es por dos razones. La vna, porque en ellos muestran qual es la su postrimera voluntad. La otra, porque despues que lo han hecho, si se mueren, no pueden tornar otra vez a endereçarlo*, & facit l. 3 tit. 4. part. 2. ibi, *E segun dixeron lo sabios antiguos, como quier q̄ el ome deue fablar en pocas palabras, por esso no lo deue fazer de manera q̄ no muestre biē y abiertamente lo que dixere.* & l. 5. tit. 13. eadē part.

Agendum ergo in hac parte est de successione bonorum maioratus: & quia prius cognosci debet quis sit vocatus ad maioratum, ad hoc, vt in eū transferatur ipso iure possessio, quæ ex l. 45. Taur. transfertur in successores bonorum maioratus, & possessio isto casu habet mistam causam proprietatis. Prius tanquā de negotio antecedenti tractabitur in hac secunda parte † de proprietate & successione 8 bonorum maioratus, & postea in tertia parte de possessione agetur, quæ erit facilior cognita secūda parte, vtrūq; pro viribus explicare conabor, insistendo in his tantum, quæ mihi necessaria, & vtiliora in practica videbūtur, pluribus omissis, quæ ab illis qui de materia primogeniorū scripserunt, tractata sunt. Tam, quia verecundia est, alienos transplātare labores, quàm quia primogenita Galliæ, & Italiæ, & aliarū prouinciarum longè distant à maioribus Hispaniæ, prout plenius dixi, in principio huius operis. Nec etiā in hoc loco illum latissimum campum substitutionū infe rendum decreui, cum sit materia in lecturis valde digesta in tractatibus particularibus diligenter excussa. Et proximè prodita est lectura acutissimi viri Emanuel Costa in c. si pater, de testam. in 6. & Sforcia Oddi, Francisc. Mantic. & Sim. de Pret. & quāuis alia addere possem, quæ in negotijs in facto habui, magis placuit ad hoc pedē referre, & consultius duxi id relinquere, quàm rem non tractare pro dignitate, quā requirit, illi tantummodò inhærebo, quæ ad nostrā materiā maioratuū sunt conducibilia: & vt perfectiori ordine hęc res ducatur, iam primū omniū sciendū est, quòd in successione † maioratuū, ante omnia atten- 9 di debet voluntas testatorum. l. 40. Taur. in fi. vbi nepos patruo pręfertur in successione

maioratus, nisi aliud ex mente testatoris colligatur, & est peregrina l.9.tit.6.lib.1. ordinamen.nou.in verf. *Pero si el patrono mostrare.* & est famosus text.in l.hæredes mei.§.cũ 10 ita.ff.ad Trebellian. Et volũtas† testatoris habetur pro lege, authentic. de nupt. §.dispo- 11 nat. Et voluntas† distinguit & format omnes actus hominum, l.non omnis ff.si certum petatur. l.3.ff.de reb.dub. l.a. ff.de iudic. l. verum, la 2. ff de iniurijs: notissimus casus in l.in conditionibus primum locum.ff.de conditionibus & demonstrationibus.l.5. titul.2. part.6. notat Decius in consilio.425. in casu proposito, latè Tiraquel.in dicta l.si vnquam in verbo libertis, numer.42. & est egregium consilium Alexandr. 52. circa hanc dub tationem, lib.4.numero.1. cum alijs, vbi gloss. Parisien.in additio tradit notanter Rebuff.in proœmio Concord.in verb.tenor, pag.48.& 49.¶Et licet magna sit præsumptio pro validitate actus, l.quoties.ff.de reb.dub.cum mille similibus quæ scribo in 1.p.quæst.15.& tracto infra in duobus locis. Voluntas tamen te- 12 statoris † est seruanda, etiamsi actus reddatur inutilis. l. verbis ciuilibus, ff. de vulgar. ibi, *Ne fiat contra testatoris voluntatem*, vbi Paulus de Castro, quod confirmat Peralta in l. Mæuius, numero.2.pagina.507. ff. de legatis 2. l. si quis filio in principio. ff. de legatis 1. l.penultim. ff. de in ius rupt.facit l.11. in fine, titul.3. part.6. & ideo dicitur quod an- 13 te omnia est inspiciendus † tenor inuestituræ: quia ille derogat omni iuri, & omni naturæ feudali, vt probatur in cap. 1. de duobus fratrib. à capita. Notat eleganter Ias.in consilio 136. in præsenti consultatione, colu.3. lib.4. quem ad scripturas maioratuum, & ad facultates concessas ad constitutiones maioratuum, quod ante omnia sit inspiciendus, tenor in illis, valde commendat Peralta in l. 3. §.qui fideicommissum, nume.133.pag.247. ff.de hæredib. instituend. & tradit idem Peralta in rubr.eodem tit.num.108. Molina libro 1. cap.2. numer.27.fol.12. & paria sunt 14 quod † primogenitus sit vocatus à lege municipali, vel ex tenore inuestituræ, cap.105. item si fuerint duo, de controuers. inuestitu. inter domin.& agnat.notat Decius cõs. 389. num.6.circa quod plura allegat idem Deci.in cap.porro, vbi additio, de priuilegijs, eleganter Curcius Senior ad hoc legendus in consil. 49.nume.36.cum sequentibus, & plures refert Liparul. in cap. 7. de duobus fratribus, fol.114.& vbi voluntas testatoris non potest 15 verificari in filijs natis, † verificatur in nascituris.l.quibus diebus.§.dominus.ff.de condition.& demonstration.l.hæredibus.§.1.ff.ad Trebellianum, notat Roman. in consil. 134. Socin.in l.si cognatis.q.4.ff.de rebus dubijs: & alij quos refert Parisius in consil.71.num.

14.cum sequentib.lib.4. vbi de hoc latè agit, & receditur à verborum proprietate, vt vo- 16 luntas testatoris † seruetur, secundum Bart. in l.in ambiguo.ff.de reb.dub.Alexan.in l.3. C.de liber.præter.Socin.Iun.in consi.86.nu. 17 1.lib.1.Et testator † potest facere in testamẽto omne id, quod non reperitur sibi expresse prohibitum.l.necnon.§.sed quod ei.ff.ex quibus causis maior.& in vltimis voluntatibus † 18 non requiritur causa, secundum Bald. in l.1. col.2.ff.de condition. institution. Et vltima 19 voluntas non† regulatur à ratione, sed à mera voluntate, secundum Corne.in l.2.num.1. verf. nec obstant adducta.C.de conditio.insert.& lucrari dicitur, † qui voluntatem suam 20 exequitur, glossa in §.1.in verb.incommoda de hęred.instituend. Cum mille concordantibus adductis per Tiraquel.in tract.de vtroq; retract.in principio, num.25.pag.12. Et vo- 21 luntati testatoris in dubio † standum est. l. si pars.ff.de inoffic.testam. Et adeo ista procedunt quod non solum voluntas testatoris expressa, sed etiam tacita, † & quæ colligitur 22 per coniecturas est seruanda, & dicitur euidens voluntas. l.licet Imperator, post princip.vbi Bart.& alij.ff.de legatis.1. l.si quis locuples, ad finem.ff.de manum.testamen.l.cũ proponebatur, in fin.ff.de legat.2. l.qui solidum.§.1.eodem titulo: & est mirabilis casus ad plura conducibilis, in l.Titius.§.1.ff.de liber.& posthum.elegans.l.28.titul.9.part.6. in versiculo, *Otrosi dezimos*, præcipuè in illis verbis, *O otras semejantes dellas, porque pueda ser entendida la intention.* tradit Franciscus Mantic.in tractatu de coniectura.mente defunct.lib.7. titul.12.numero.7. pagin. 295. Menoch.consil.56. numer.50. Peralta in l.Mæuius, numer.5.pag.507. ff.de legatis 2.& quando coniecturæ faciant rem mani- 23 festam, †docent Ias.& Zasius in l.si pluribus, ff.de legatis 1. quos citat Menochius in tractatu præsumptionum libr.1.præsumptione 37.numer.13.pagin.41.facit l.inter vestem, ff.de aur.& argen.legat. Et conducunt quæ plenè tradit Curcius Senior consil. 51.colu 24 1.& 2.& voluntas † manifestissima dicitur, quæ ex coniecturis colligitur, secũdum Imola in l.1. folio.68.numer.6.ff.de hæred.institutend. ibi, *Institue*, ad quod facit textus in dict.l.Imperator, ibi, *Euidentem voluntatem*, & l. Titia cum testamento. §. Lucia Titia, ibi, *Nisi euidenter apparuerit.* ff.de legatis 2. 25 Et manifestum † dicitur quod ex legitimis coniecturis apparet, cap.1. vbi Abba. nota. 2.de censibus, & patens dicitur voluntas, 26 quando constat de ea per legitimas † præsumptiones. Abba. in cap.ad nostram, nota. vlt.de emptio.& venditio.& coniecturæ, & præsumptiones legum, & præcipuè illæ quæ deducuntur ex verbis testatoris, † dicuntur liqui-

liquidissimæ probationes, glossa notabilis licet vulgat. in l. si tutor petit. C. de periculo. 28 tutor. & expressum dicitur, † quod ex coniecturis colligitur secundùm Roman. in conf. 271. in fin. Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 1. quæstio. 46. num. 8. pag. 48. qui plura singularia in ista materia scribit Iacob. Porti. in conf. 11. num. 3. & idem Menoch. d. tract. de præsumptio. lib. 3. præsumptio. 133. num. 36. pag. 471. quæ faciunt pro intellectu l. 40. Tauri, de qua infra agitur num. 117, & ad hac côducunt scripta per Tiraquel. de legib. con- 29 nubia. lib. glos. 7. num. 162. fol. 319. Et quod ex mente colligitur, † dicitur expressum, l. prætor. in princip. vbi Bart. & alij. ff. de no. oper. l. pater. §. intestato. iuncta glo. 1. vbi Odofred. & Bal. ff. famil. ercifcund. Francisc. Mantic. de coniectura. ment. defunct. lib. 6. titul. 1. num. 8. pag. 201. Menoch. in tracta. præsumptio. lib. 4. q. 44. num. 8. cum seq. pag. 47. & probatur in l. 6. coniuncta glo. in verb. 30 *Cierta sospecha*, titul. 3. par. 6. facit † notabi. l. 8. titul. 14. par. 3. ibi: *Ay otra manera de prueua a que llaman presumpcion, que quiere dezir tanto como gran sospecha, que vale tanto en algunas cosas como a nueriguamento de prueua*, & l. 8. titul. 16. ead. part. ibi: *Seyendo el fecho aueriguado por otras prueuas, o presumpciones ciertas*, & confirmat maximus vltimista Bartholom. Socin. in conf. 127. num. 14. libr. 3. Curc. de feud. 4. q. 1. p. num. 2. pag. 31. quæ procedunt vbi coniecturæ præcisæ atque apertissimæ sunt, secund. Molin. lib. 3. de primogen. cap. 4. num. 40. fol. 27. Ex quo venit quod illud, quod ex coniecturis colligitur, 31 non † dicitur euidenter expressum, l. si plures. §. vltim. ff. de vulga. Ias. in d. l. licet imperator. nu. 14. Burg. de Paz in l. 3. Taur. pag. 1. num. 926. fol. 292. Ias. in l. si pluribus, nu. 32 12. fol. 59. ff. de leg. 1. & veritas dicitur † quę resultat ex præsumptionibus, casus est singularis in l. imperatores. ff. de probatio. ibi: *Veritati locum super fore*, de quo meminit Deci. 33 in cap. 1. num. 6. de appellatio. Et illud † dicitur expressum, quod ex verborum natura comprehenditur, licèt aliter expressum non sit, l. nominis & rei. §. verbum ex lege. ff. de verbor. signifi. Et illud dicitur expressum, 34 quod sub † generali verborum significatione comprehenditur, l. Lucius iuncta glo. verbo non ad matrem. ff. de vulgar. glos. in l. precibus, in glo. vltim. C. de impuberum, notat Molin. lib. 1. de primogen. cap. 17. num. 28. 35 fol. 140. Et omnis sensus † scripturæ à mente sumit exordium, secūd. Bald. in conf. 217. nn. 3. lib. 3. per l. iuris gentium. §. pactorum. ff. de pactis, & alia iura. Et conducunt quod notat Deci. in conf. 628. casus de quo queritur, num. 7. & in conf. 369. vbi tradit qualiter fideicommissum conditionale transferatur in filios, si appareat ex aliquibus coniecturis, & indicijs † istam fuisse testatoris intentionem, 36 citat Bald. qui hanc opinionem tenet, in l. 1. col. vltim. num. 10. C. de ijs qui ante aper. tabul. & est communis opinio secundum Dec. in d. conf. 369. ante num. 1. & vide eundem in conf. 276. num. 6. Sed quod fideicommissum ex coniecturis etiam trāsmitattur ad extraneos † probat latè Ioseph. Ludouic. deci- 37 sione 102. num. 6. cum seqq. ex Parisi. conf. 25. lib. 2. Grato conf. 161. num. 22. & 25. lib. 2. Cassan. conf. 62. Riminal. conf. 18. nu. 16. contra Cephal. conf. 132. num. 6. lib. 1. & pro hac etiam facit, quod scribit idem Bald. in l. si pater. col. 4. num. 5. C. de institutio. & substitutio. vbi dicit, quod coniecturata voluntas testatoris facit, quod illud quod non est transmissibile, † ad hæredes transmittatur, notat 38 Gregor. Lop. in l. 3. in verb. ante, titul. 9. par. 6. Quæ autem dicatur sufficiens coniectura, vt fideicommissum, conditionale transmittatur, † consistit in arbitrio iudicis, secundùm 39 Curci. Iun. conf. 96. num. 5. Socin. Iun. conf. 141. num. 23. lib. 2. Zanch. in l. hæredes mei. §. cum ita, num. 233. ff. ad Trebellian. qui viginti † sex coniecturas congerit, Menoch. 40 de arbitrar. iudic. lib. 2. centu. 2. casu 145. nu. 3. pag. 326. idem Menoch. conf. 269. nu. 66. lib. 3. & ex coniecturata mente testatoris † 41 admittitur substitutus etiam contra verba expressa testatoris d. l. precibus. C. de impuber. & alijs, l. iam hoc iure. ff. de vulga. & pupilla. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & posthum. & dicit Paul. in l. si in venditione in fine. ff. commu. prædior. quod magis attenditur intentio testatoris † quando de illa con 42 stat, qn àm proprietas verborum, ad quod est tex. notabilis in l. 3. §. conditio. ff. de adimen. legat. ibi: *Sed melius est sensus magis quā verba amplecti*, quem ornat Curcius Senior in conf. 75. nn. 3. & substitutio † regulatur ex 43 tacita, sicut ex expressa mente disponentis, secund. Raphael. Fulgos. in conf. 15. proponitur, & vide illum in conf. 20. col. 2. & ex coniecturata mente testatoris † receditur à vi, & 44 natura coniunctionis secundùm Bald. in l. vltim. num. 10. C. de impub. & alijs. Et ex hoc fit, quod licet substitutus nō præferatur coniuncto eo quod venit ex expressa voluntate testatoris. l. 2. §. si duo. ff. de bonor. possessio. secund. tabul. tamen ex præsumpta mente testantis substitutus † præfertur coniuncto. 45 l. quidam testamento, vbi Bart. & Doctores; ff. de vulga. Hinc etiam est, quod licet verba testatoris † requirant concursum duorum co 46 pulatorum, l. si hæredi plures. ff. de conditio. institutio. l. si is qui ducenta. §. vtrum. ff. de reb. dub. & dico latius in 4. quæst. huius secundæ partis, illatio. 8. Tamen propter coniecturatam † mentem testantis verificantur 47 in

in vno d.l.hæredes mei.§.cum ita, & factum contra voluntatem testatoris † est nullum ipso iure sicut factum contra legem, vt per Cephal.conf.318.num.16.lib.3. Anton.Petra. in tract.de fideicommiss. quæst.3.nu.6.pag. 30. & propter voluntatem testatoris † lex obliquat verbum directum, l. Scæuola. l.ex facto in princip.ff.ad Trebellian.l.filius familias.§.vt quis.ff.de legat.3. notat Molina lib. 1.de primogen.cap.1.num.13.fol.4. & perdere dicitur qui non implet volūtatem suam secundùm glos.fin.in l.penultim.ff.de conditione indebiti,vbi Iaf.n.3. Vincentium Carrotium in tractat.de locato, titul. de remissione,quæst.8.num.108.fol. 185. Et viginti & octo illationes singulares prouenientes a dicta regula scribit,& cumulat Anton.Gom. tom.1.variar.cap.5.num.24. vers.primo infero,fol.44.

Et ex his dixit Peralta in l.cum ita. §.in fideicommisso,nu.23. ad fin. pag. 372.ff.de leg.2.quod quando testator expressè,vel tacite substituit per fideicommissum propinquos,patet † ex vera, vel coniecturata ipsius dispositione voluisse eum vocare suos, vel primi gradus,vel vltimi possessoris decedentis,& illi admittuntur. De qua quæstione infra latius tractabitur quæstio. 8. Quod ante Peralta voluit Barthol.Socin.in conf.37.lib. 3.concludens,quòd regula l.cum ita.§.in fideicommisso.ff.de leg. 2.non procedit, vbi ex coniecturata mente testatoris aliud colligitur,& idem voluit Socin.Iun.in conf.116. num.17.lib.1.¶ Et in fideicommissis est generale,quod potiusèst † attendenda mens testatoris,quàm verba l.cum virum. C.de fideicommis.l.3.§.conditio. ff. de adimen.legat. & magis † attenditur in substitutionibus effectus substitutionis, quales sint secundum rem & effectum,quam sonus verborū,quando effectus repugnat verbis,vt resoluit Aymon.in conf.305.num.2. & est text.melior de iure quem semper ego in consulendo refero in l.si quis filium. C. de liber. præterit. ibi: *Cum enim manifestissimus est sensus testantis,verborum interpretatio nunquam tantum valet,vt melior sensu existat*, quam legem inter alios plures exornant Ias. in conf.118. col.2.lib.1.& in l.si tibi homo.§. si testamento,nu.4.fol.136.ff.de lega.1. Alex. in conf. 81.lib.6.num.1.Hippolyt. in l.si quis viduā, num.71.ff.de quæstio.Episcopus Couarr.in cap.Raynuntius in princip. num.2.fol 8.de testamen.& hinc est,quod vbi voluntas colligitur ex verbis per testatorem expressis,nō † intelligitur omissum,sed expressum,vt per Alex.in conf.132.lib.2.Corne.in conf.283. lib. 1.Felin. in cap. translato. de constitutio. quos citat Parisi. in conf.71. num. 5.lib.4.& in substitutionibus magis est considerandus effectus, † quam verba, quando effectus repugnat verbis,secund. Barthol. Socin.conf. 88.primo dubio l. 1.& in l.Gallus.§.etiam si à parente.ff.de liber. & posthum.confirmat Aymon conf.305.num.2. Iacob.Portius in conf.11.num.17. & in conf.41.num.1.cum seq. Et sensus tanquam † medulla verborum attendi debet secundùm Bald. in l.1.num.4. fol.40.C.quomod.& quando iudex per l.3. ff. de liber. & posth. Et potest † fieri verbis violentia,vt mens seruetur,vt probat Socin. Iun.in conf.112.num.15.lib.3. & alios plures quos citat Ioseph. Ludouic. decision.61. num.30.Et facit illud quod habetur in prouerbijs,cap.19.*Qui tantum verba sectatur,nihil habebit,qui autem possessor est mentis,diligit animam suam*,notant Sanctus Thom.2.2. quæst.12.articul.6. Mandosi. in forma commissionis.appellationis, fol. 56.vers. nullitatis, quæ &(vt inquit Apostolus):*Litera occidit, spiritus viuificat*,notat Nicol.Boer.decision. 202.num.2. Et mens generalis tantum operatur † quantum specialis, vt fundat Angel. in conf.389.totum dictum. Et non attenditur figura literarum, † sed affectus disponentis,l.non figuram.ff.de actio.& oblig. l. Cornelius.ff.de hæred. instituen. facit text.in l. ab omnibus in princip.ff.de legat. 2.ibi:*Cum & significatio verborum non repugnet huic sententiæ,& voluntas testatoris congruat*.l.vnum ex familia.§.penultim.ff.de legat.2.ibi: *Etsi fideicommissi verba omissa sint, & cætera quæ leguntur cum his,quæ scribi debuerat, congruant rectè datum,& minus scriptum exemplo institutionis legatorum, quæ intelligitur*,notatur per Bald. in l.etsi post tres,col. 1.versi.& quid si tantum. ff.si quis cautio.& in l.etiam,col.2.C.de iur. dot.& in d.l.vnica col.2.C.de his qui ante apert.tabul. & dicit Decius in conf.68.pro resolutione, quod id dicitur † expressum,quod ex ipsis verbis infertur,& colligitur: licet verba id expressè non exprimant, licet per l.1.ff.de his,quæ in testamen. delent.pleriquè teneant quod id dicitur expressum, quod oculis legi potest,vt Ancharran.in d.l. prætor.in princip. ff.de noui oper. Anton. & Abb.in c.cum olim in fine.de censib. Anchar.conf.393.Iacob. Pute. decisione 184. num.2.part.1. & qualiter præualeat, vel non intellectus † intellectualis expresso,vel non, lector videat Fului.Pacian.in tract.de probatio.lib.1.cap. 26.num,70.cum sequentib.fol.69. Et qualiter in fideicomissis potiùs attendatur mens quam † verba:plura iura notatu digna,veluti cum admiratione quadam cumulat Tiraq.in d.l.si vnquam in verb.libertis,num.52. cum alijs,pag.180. ad quam remissionem,tanquā ad fontem abundantissimum recurrere potest, qui in iudicando, vel consulendo id exege-

exegerit. Cui adde quod scribit Lucas de Pena in l. 1. C. de priuileg. cor. qui in sacr. pala. milit. col. 7. in princi. fol. 259. vbi dicit, quòd si detur feudum hoc pacto & modo, vt dicatur: concedo feudum tibi, † & primogenitis tuis, quod in tali concessione semper est seruanda voluntas dantis, si de ea appareat. Etiam si contextus verborum, aliud sonet. Vnde in dicta concessione si constat de voluntate dantis, quod vellet primogenitum in vita patris ius habere, vel partem, est seruanda. Et vide etiam bonam remissionem gl. Paris. in additionibus ad Alexand. cons. 202. in additione, quæ incip. disponat, lib. 7. & text. in §. in hac instituta de verbor. obligatio. ibi: *Solemnitati verborum sublata solum sensum, & intellectum præualere.* ¶ Et id † quod ex mente venit dicitur ex proprio significatu. l. cum mulier. vbi Bald. notat. ff. solut. matrimon. & in princip. instit. de legit. patro. tutor. l. nominis & rei. §. verbum ex legibus. ff. de verbor. significa. notat Peralta in l. Mæuius, nu. 5. pag. 507. ff. de legat. 2. glos. in c. 1. in verb. Italiæ de temp. ordin. lib. 6.

Ex quibus omnibus confirmatur quod scribit Molina lib. 3. de primogen. c. 13. nu. 43. fol. 99. vbi resoluit quod remedium l. 45. Tauri competit † successori in maioratu qui ex coniecturis vocatus est, pro quo faciunt scripta per Zanch. in l. hæredes mei. §. cum ita 4. part. num. 218. pag. 94. ff. ad Trebellian. & facit consilium Celsi quintum, vbi consuluit dandam † esse possessionem masculo contra fœminam, ex tacita defuncti voluntate, & contra Molinam facit, quod remedium legis vltim. C. de edict. diui Adria. competit tantum † hæredi scripto, non etiam illi qui ex coniecturis vocatus est, secundum Bald. in l. si quis ad declinandam, num. 6. C. de Episco. & cleric. Barbati. in rubric. C. qui admitti. nu. 157. & alios quos citat Menoch. de adipisce. possessione, remedio 4. num. 463. pag. 78. & faciunt scripta per eundem. Eodem remedio 4. num. 121. pag. 66. Portius in cons. 123. nu. 12. in quæstione an sit inspicienda proximitas grauantis, vel grauati. Sed ego consulo † quod in isto casu intentetur proprietas, licèt dicta lex habeat mixtam causam proprietatis: de quo tracto in 3. p. q. 15. nu. 41. & pro ista mea sententia facit doctrina Alberi. in d. l. fina. nu. 10. C. de edict. diui Adria. Et quod scribunt ad propositum Decius in cons. 424. num. 19. & cons. 467. num. 19. Rolandus in cons. 1. num. 73. & 74. lib. 4. Simon de Put. lib. 5. de interpretan. defunct. volunta. dubitatione 3. num. 48. fol. 530. volenter † quod vbi fideicommissarius non est nominatus in fideicommisso, & testamento, sed opus est probatione descendentiæ & coniunctionis personarum, nō potest agi via summaria, aut executiua, & expressum dicitur, † quod de necessitate & non ex persuasione resultat ex verbis scriptis, vt per Anchar. in cons. 393. Anton. & Abb. in c. cum olim. de censibus, Angel. in l. prætor ait, in princ. ff. de noui oper. & alij, vt per Iacob. Puteum decis. 184. num. 2. lib. 1.

Rursus in dubio voluntas testatoris est potius interpretanda, † vt magis valeat, quàm pereat, l. quoties. ff. de reb. dub. notat Ias. in l. quod in rerum. §. qui vsumfructum, num. 7. ff. de leg. 1. & in l. re coniuncti. num. 17. ff. de legat. 3. Et illud quod venit ex coniectura & præsumptione iuris, dicitur in proprijs † verbis, l. 1. ff. si tabulæ testamen. extabunt. ibi: *Quia ex coniectura non propriæ scriptus videtur*, & ibi glossa exponit, idest ex præsumptione, quem textum vocat aureum Corn. Seni. qui alia simillia adducit in cons. 78. num. 9. Vnde si ex validitate alicuius actus testatoris voluntas offendatur, † interpretatio est sumenda, vt potius actus pereat quam valeat secund. Paul. de Castr. & Alex. in d. l. verbis ciuilibus, per illum textum, ibi: *Ne fiat contra voluntatem.* ff. de vulgar. Decius in l. in contrahenda stipulatione, num. 18. ff. de reg. iur. notat. Peralta in d. l. Mæuius, nu. 2. pag. 507. ff. de leg. 2. De quo puncto legenda sunt quæ latius scribo p. 1. q. 18. & quæ nouissime scribit Menoch. in tract. præsump. lib. 6. præsumption. 6. num. 1. fol. 64. & num. 4. & 6. & præsumption. 7. lib. 6. num. 1. fol. 65. & lib. 6. præsumptio. 4. num. 1. cum seqq. fol. 62.

Nec vitiat voluntatem defuncti rigor verborum, quia potius debemus inspicere † pondus voluntatis, & sententiæ testatoris, l. pater Seuerinam. §. conditionum, d. l. in conditionibus primum locum. ff. de cōditio. & demonstratio. per quæ iura hoc tradit Bald. in cons. 49. verba institutionis, num. 1. lib. 1. vbi addit, quòd non debemus ire per apices verborum ad subuertendas testatorum cōgruas voluntates, quia intellectus † & prior & potior est quā verba, l. Labeo. §. nec mirum. ff. de supellect. lega. & quod interpretationes sunt † inuentæ, vt actus roboretur per eas, & non perimatur, l. vltim. ff. de manum. testamen. Et interpretationes non sunt ad literam, & corticem faciendæ, vt probat Cæpol. in rubric. ff. de verbor. significatione, num. 138. & ad interpretandam defuncti voluntatem † id debet haberi pro vero quod, testator existimabat verum esse, l. quo loco. §. 1. & ibi notant gloss. & Bart. ff. de hæred. instituen. l. qui habebat. ff. de reb. dubi. notant Paul. in l. seruo manumisso. vbi Ias. num. 2. & 3. ff. de condi. indebit. Mantica de coniectura. men. defuncti, lib. 3. cap. 10. nu. 2. pag. 76. Menoch. in tract. de præsumption. lib. 4. præsumptione 2. num. 31. fol. 30. Est tamen

in

in superioribus aduertendum, quod non sufficit testatorem aliquid voluisse, † nisi etiam ad dispositionem procedat, l. quidam cum filium. ff. de hæredi. instituend. per quam limitantur omnia iura quæ dicunt, quod illud quod testator tacite disponit, † habetur pro expresso, quia illud procedit quando tacitum transit ad dispositionem, & non alias secundum Bald. in d. l. quidam, Ias. qui similia adducit in l. si res obligata, num. 31. ff. de leg. 1. & in l. si ita legatum. §. illi num. 2. ff. de leg. 1. notat Paul. in l. ex facto. §. penultim. ff. ad Trebellia. Oldrald. in conf. 21. Decius in cõs. 205. num. 8. & cons. 653. viso copioso, num. 10. & 636. prima facie nu. 13. Alex. in cons. 201. Viso themate lib. 7. Tiraq. in d. l. si vnquam in verbo libertis, num. 20. notat Arias Pinel. in l. 3. C. de bon. mater. p. 1. num. 27. fol. 192. Rodericus Xuar. allegatione 2. fol. 128. col. 2. Aleiat. in d. l. verbis ciuilibus, nu. 13. pag. 129. ff. de vulgar. Socin. Iun. in cons. 2. num. 18. & cons. 97. nu. 50. & in conf. 155. num. 7. & in conf. 180. num. 2. lib. 2. Roland. in cons. 31. num. 12. cum seqq. lib. 4. Carol. Molin. in cons. 1. pro Duce de Villaformosa num. 38. & per hæc tradit Iacob. Portius in cons. 11. num. 23. quod qualitas primogeniture in nepote, † non censetur repetita in pro nepote, & faciunt scripta per eundẽ Porti. in cons. 43. num. 14. hinc fit, quod mens testantis † nõn est coniectur anda ex his que testatór in testamento non expresit, vt notãt Decius cons. 417. col. 2. Soci. Iun. cons. 117. num. 33. lib. 1. Parisi. cons. 31. num. 11. & 12. lib. 2. licet in hoc in contrarium † sit communis opinio secund. eundem Parili. cons. 66. lib. 3. num. 80. quod tradit Burg. de Paz in l. 3. Taur. pag. 1. num. 927. fol. 293.

Nec dicitur expressum in testamento, quod relecto non reperitur. ff. vxorem. ff. de manum. testament. notant Bart. in l. illa institutio. num. 2. ff. de hæred. instituen. Natta in cons. 191. nu. 5. Mantica de coniectura. men. defunct. lib. 3. titul. 19. num. 6. fol. 49. & plura in cõfirmationem regulæ d. l. quidam cum filium scribit nouissime Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. conclu. 1343. num. 4. fol. 284. & prius conclu. 1136. num. 1. cum seqq. vbi latissime † resoluit quando & in quibus casibus omissum habeatur pro omisso, tradit Matth. Gribald. inter consilia Porci. cõs. 40. num. 27. facit ad hoc text. in l. si alij in fine, ff. de vsufruct. vbi probatur quod quando non apparet de voluntate, † plus valet scriptura, quam quod actum est, quem text. ita declarat Bart. post glossam in l. in ambiguo. ff. de reb. dub. Decius in l. semper in stipulationibus, num. 2. ff. de reg. iur. Hippolyt. in singula. 577. & licet lex suppleat defuncti voluntatem in casu non cogitato, non tamen supplet eius † negligentiam, l. tractabatur, ff. de testament. milit. traddunt Bart. in l. 2. nu. 32. ff. de vulgar. Ias. in authent. ex causa, nu. 20. vers. pro prima opinione. C. de liber. præter. Menoch. in tract. de præsumption. lib. 4. præsumption. 89. num. 91. fol. 166. Et ideò in dubio † non est à verbis recedendum, nisi aliter constet de mente disponentis, l. non aliter. ff. de leg. 3. Cum quo concordat egregia l. 4. titul. 33. par. 7. ibi: *Las palabras del fazedor del testamento deuen ser entendidas llanamente assi como ellas suenan, y no deue el juzgador partir del entendimiento dellas, fueras ende quando pareciere ciertamente que la voluntad del testador fuera otra que no como suenan las palabras que estan escritas.* Et est textus perpetua memoria dignus, quẽ soleo semper in consulendo allegare in l. in his. ff. de conditio. & demonstra. ibi: *In his quæ extra testamentum incurrunt, possunt iudices, ex bono, & æquo interpretationem capere: ea verò quæ ex ipso testamento oriuntur, necesse est secundum scripti iuris rationem expediri*, notat Bart. in l. non dubium, colu. 2. C. de legib. vbi Alberic. num. 1. fol. 47. vbi late tradit, quando verba, vel mens † sint inspicienda, idem Bart. in l. iuris gentium. §. pactorum. ff. de pactis, & alij, vt per Alex. in cons. 116. animaduersis statutis lib. 2. Decius in cons. 412. viso eleganti, num. 11. Et vnam columnam integram Doctorum refert Ioseph. Ludo. in decisione 61. nu. 23. Et ea quæ veniunt ex mente, † inducunt tacitam coniecturam secundũ Ancharranum in cons. 213. num. 4. per legem nominis rei. §. verbum ex legibus, ff. de verborum significatio. Et specialiter † videtur expressum quod includitur virtualiter in verbis expressis, vt ex pluribus resoluit Barbos. in l. diuortio. §. quod in anno, num. 18. ff. de solut. matrimonio, tomo. 1. Quibus conuenit egregia Bal. doctrina in l. continuus. §. cum ita. ff. de verbor. obliga. quod omittere certitudinem, & quærere coniecturas, † est imbecillitas intellectus, † neque coniectura dicitur cum quid verbis expressis significatur, notant Aretin. in l. si seruus plurium. §. fin. ff. de leg. 1. Mantica de coniectura. ment. defunct. lib. 12. titul. 17. num. 3. pag. 641.

Hinc est, quod litera † dicitur, quæ oculis cernitur, non autem quæ solo intellectu videtur: atque colligitur secundùm Bald. in l. 2. C. de patrib. qui filios distraxer. Alex. in l. 1. num. 33. ff. de vulga. & alios quos citat Menoch. de adipiscen. possessione, remedio 4. num. 28. pag. 75. Ias. in l. si pluribus, num. 13. fol. 59. ff. de leg. 1. & plura pro ornatu istius conclusionis iungit Aymon Crauetta in cons. 20. num. 1. cum alijs, Peralta in rubric. ff. de legat. 2. num. 3. cum seqq. Et melius omnium Zanch. in d. l. hæredes mei. §. cum ita

pat. 3.

part.1.num.69.pag. 55.ff. ad Trebellian. & contra rigorem verborum non admittitur ipsius etiam loquentis interpretatio secundum Bald.in l.& in epistola.C. de fideicommis.& Tiraquel.quem citat Ioan.Garcia in tractat. de nobilita.§.1.glos. 1.num. 27. versi.& secundum.

Ex quibus & alijs quæ infra tradentur, disputationis gratia, dubitari † potest de sententia existimantium, quod repræsentatio in terminis legis quadragesimæ Taurinæ non excluditur etiam si quis vocet ad primogenituram filios maiores, de quo per Molin.post alios lib.3.de primog.c.8.num.18.fol.66.Anton.Gamma decisione 307. Matienç.in l.5. titul.7.lib.5.Recopilatio. glos.6. num.4.fol. 173.Auendañ.in d.l.40.glos.9.num.30.fol. 101.pro quibus licet ipsi,non ponderans, faciunt l.2.titul.15.part.2.in illis verbis: *El fijo mayor*, & d.l. 40. Tauri, in quibus licet per verba clara fiat mentio de filio maiori nihilominus habet locum repræsentatio, quod est notandum ad tollendas plures altercationes,& disputationes, & sequendus est idem Auendañ. in ead. l.40.glo.17.num.24.cum seqq.fol.131.& tradit Ahumada in d.l.2.tit. 15.in glos.in verb.maioria,num. 1.pag.142. & materiam hodie cum ingenti labore explicat Anton.Petra in tract. de fideicommis. q.9.per totam,pag.176.Et in sacra pagina regula ista locum habet, vt tradit Augustin.lib. 3.de doctrina Christian. quem refert Castr. lib.2.de iusta hæreticorum punitione.c.12. col.5.in princip.Et licet maxima sit præsumptio pro actus validitate, vt plenè scripsi p. 1.q.15. & tracto supra in duobus locis, hoc intelligitur † seruata verborum proprietate, non alias, vt tenet Deci.in l.in contrahenda, num.12.ff.de reg.iur. & plura notabilia pro intellectu istius regulæ, & doctrinæ scribit Menoch. in tract. præsumption. lib.1.q 26. per totam.Ex quibus fit, quòd licèt voluntas testatoris † sit interpretanda, vt sit conformis iuri communi(vt scribitur infra)hoc fallit, nisi sit contra verborum proprietatem secund.Alex.in d.l.hæredes mei.§. cum ita, nu.11.ff.ad Trebellian.dicens, hoc esse quotidianum &vtile, tradunt Bart.Socin.in cons. 51.num.13.lib.4. Carol.Ruin. cons. 99.nu. 3.& cons.159.num.17.vol.2.& alij quos citat Francisc. Mantic.de coniectura.men.defunct.lib.8.titul.18.num.34.pag.369.Et affectio † est anteponẽda verborũ proprietati, vt tradunt Socin.Senior in consi. 26.num.4. lib.4.Aymon in cõns.62.num. 8.& 927.nu. 1.Menoch.in tract.de præsumptionib.lib.4. præsumptio.16.nu.1.& 2.fol.17. Et ideò in dubio videtur † quis habere volũtatem prut verba sonant, vt clarè docet d.l.partitæ,l. Labeo.§.idem Tubero,ff.de supel.lega.l.nepos Proculo.ff.de verbor.signifi.l.1. tit.4.par.2. ibi: *Segun dixeron los Sabios antiguos, Palabra es cosa, que quando es dicha verdaderamente, aquel que la dize muestra aquello que quiere dezir, y lo que tiene en el coraçon*, & l. vltima titul.12.part.7.ibi: *Porque de la abundancia del coraçon habla la boca, è por las palabras que el home dize, da testimonio de lo que tiene en la voluntad*, notat Dec. in d.l.semper,nu. 3. cui adde Raphael.Fulgos. in cons.18.columnitia, vbi dicit, quòd à proprietate verborum † non est recedendum, nisi clarè appareat de contraria voluntate, ex quo infert, quòd substitutio facta(si decesserit sine filijs) non deficit filia nata, de qua infra latius agetur:& vide eundem Raphael. in cons.38.per totum.Et in quacumque materia, etiã odiosa est assumenda interpretatio à † sermonis proprietate, l.cum lege, vbi Aretin.ff. de testam. notat Dec.in c.cum ordinem,& in c.sedes de rescript.& alij quos refert Episcop. Couarr. resolutió.lib.1.cap.20.num. 7.Alciat. lib.1. de verbor.significatio.pag.5. & probatur in l.5.titul.2.part.4. Et vt seruetur verborum proprietas, † debet fieri lata interpretatio, vti tenent prædicti, & Aymon in tractat.de antiquita.tempo.4 par.principa.num.63.& in cons.118.num.11.quos citat Menoch.in tractat.de præsumptio. lib.3. præsumption. 144.& vltim.num.15.Et coniecturæ quibus verborum prima significatio deseruit, † debent præferri secundùm Gratum in cons. 64.num.34.& 35.lib.2.eundem Mantic.lib. 12.titul.17.numer.22.pag. 644. & concludunt plura quæ scribit Simon de Pret.lib.2. de interpretan.defunct.volunta.solutione 1. num. 237. cum pluribus seqq. fol. 153.licèt vt voluntas testatoris seruetur, recedere liceat à verborum proprietate, secũdùm Bart. in d.l.in ambiguo, Alex.in d.l. 3. C.de liber. præterit.Dec.in cons.476.num.1.cum concordantib. vt per Menoch.d.quæst.26.num. 6.& faciunt quæ scribit in cons.sequenti. & notat in num.5.Ex quo fit quòd si testator dixerit, si quis decesserit sine liberis masculis, licèt nepotes masculi ex filia sunt proprie liberi masculi, † non tamen excludunt substitutum secundùm Bald.cons.40.lib.3.& plures quos citat Cornens in cons. 124.numer. 14.lib.2.& in cons.146.num.10. eodem lib. Barthol. Socin. in cons. 94.numer.3.libr.4. Francisc.Mantic.lib.11. de coniectura.men. defunct.titul.12.num.34.pag.534. Et quòd voluntatis † quæstio dependeat à scriptura, tradit late Simon de Pret. lib.2. de interpre. defunct.voluntat.interpretatio.3. dubitatio. 1.solution.3.num.1.cum seqq.fol.145.

Et in materia d.l.quidam cum filium, & aliorum quæ supra scripsi, omninò lectores animaduertant ad distinctionem traditam per doctissi-

102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112

doctissimum Menoch.in tract.præsumptio.
lib.4.præsumpti.67.nu.14.fol.98.vbi tradit,
quòd quando nihil penitus fuit expressum
in testamēto,nec aliunde colligi possit voluis-
113 se testatorē grauari hæredem,hoc casu † non
potest sumi coniectura voluntatis se grauase
hæredem, alias secus,prout ibi latius distin-
guit,ad quem addo Bald.in l.etsi post tres.ff.
si quis cautio.& in l.vnica,num.50.C.de his
qui ante apert.tabul. & alia quæ citat Tiraq.
in d.l.si vnquam. C.de reuocand.donatio.in
verbo libertis,nu.70.pag.117.& probatur
ista conclusio.in l.si instituta. §.final. ff.de
inofficios.testament.Iuncta l.si mater.C.eo-
114 dem titul.& quod non dicatur † voluntas in
mente retenta, quando per coniecturas hoc
constat,tradunt Curci. in l. 1.in princ.nu.1.
ff.si cert.petatur. Tiraq. in d.l.si vnquam,in
verb.libertis,nu.20.Menoch.in cons.210.n.
59.lib.3.& non tamen attenditur voluntas te
statoris,vbi verba expressa sunt penitus in-
congrua,& inepta,secund.glo.in d.l.semper
in stipulationib.ff.de reg. iur.contra quem ar
guit Ias.in l.cum quid lectura 2.num.22.ff.
si cert.petat.

Et est singulariter notandum,quòd illa est
115 propria natura verborum,† quā ratio & sig-
nificatio,recti sermonis includit.Nam signifi
catio trahitur per rei naturam substantiatē,si-
ne qua intellectus remouetur ab intelligibili,
secund.Bald in cōs.326.Rex Romanorum,n.
7.li.1.per l.Plautius.ff.de aur.& argen.lega.
& d.l.Labeo.§.idē Tubero.ff.de supellecti
116 lega.& voluntas illa propria dicitur,† quæ
est expressa secundùm Bald.& Alex.in l.2.
§.voluntatem.ff.solut.matrimon.quamuis
Paul.de Castr.in cons.6.hoc capite pro eui-
dentia,lib.1.dicat,quod illud habetur pro ex
117 presso,† quod.ex præcedentibus verbis,&
sequentibus apparet errore scribentis fuisse
omissū.Et expressum est,quod colligitur ex
118 vi † verborum secund.Bart.in l.vxorem.§.a-
gri plagam,col.1.vers.respondeo.ff.de leg.
3.Bald in l.ad probationem.C.de probatio.
Dec.in cons.68.nu.3.vbi tradit,quod illud,
quod infertur & elicitur ex verbis scriptis,
dicitur esse in scriptis,vt probatur in l.1.§.si
mentem.ff.de hæred.institucn.Cephal.cons.
133.n.8.lib.1.& alij quos citat Burg.de Paz
q.2.ciuil.nu.85.& dicitur manifeste cōstare,
quod virtualiter ex scriptura elicitur secund.
Felin.in c.super quæstionum in princ.nu.3.
119 de officio delega.& stipulatio † præsumpta
dicitur de tenore instrumenti secund.Bald.
in l.ad probationem 1.C.de proba.de quo
similia scribunt Tiraquel.in tracta.Lemort,
part.2.declaratio.10.nu.3.Menoch.de adi-
piscen.possessio.remedio 4.nu.525.pag.38.
& in cons.325.nu.29.lib.4.& expressum di
120 citur illud,† quod ex mēte colligitur,vt per
l.tale pactum.§.vltim.ff.de pact.& alia simi-
lia fundat Aymon Crauet.in cons.147.nu.2.
Menoch.cons.95.nu.36.notantes Matth.ab
Afflict.decisio.44.nu.14.Bernardus Diaz re
gula 275.& supra scripsi num.32.quod ad
sciendum masculi,vel fœminæ,an sint voca-
tæ,exemplificat Gregor.Lop.in l.3.tit.13.
par.6.glo.in verbo *Mugeres*,fol.89.col.1.ad
finem. Et expressum dicitur quod sequitur
121 ex eo,† quod expressum reperitur d.l.iam
hoc iure.ff.de vulgar.notat Bald.in l.1.colu.
vltima C.de his qui ante apert.tabul.Decius
cons.15.& in l.humanitatis,nu.7.C.de im-
puber.& alijs Simon de Pret.lib.3.de inter-
pretand.defuncti volunt.solutione 12.num.
11.fol.295.qui alios refert,& idem Aymon
in cons.138.& in cons.149.numer.11.& in
cons.257.num.6.& in l.cum filio familias,
num.9.ff.de leg.1.& alios quos citat Zanch,
in d.§.cum ita.p.4.nu.210.pag.93.

Pro quibus omnibus est textus singularis
in §.1.instit.de legitima patronorum tutela,
vbi ex eadem lege duodecim tabularum li-
bertorum,& libertarum tutela ad patronos
liberos,qui eorum pertinet quæ & ipsa tute
la,legitima vocatur,non quod nominatur,in
122 eadem lege caueatur,† sed quia perinde acce
pta est per interpretationem,vt in l.tutela le
gitima.ff.de legitima tutor.ibi.Tutela legiti
ma defertur,l.duodecim tabularum non qui-
dem specialiter,nec nominatim delata est,sed
in consequentiis,quæ iure conferunt pro in-
tellectu l.si quis ita.§.penulti.ff.de testamen.
tute.quam Doctores trahunt ad extensio-
nem non faciēdam de persona ad personam,
& pro intellectu text.in l.cum ita.§ in fidei-
commisso.ff.de legat.2.Et ad idem est etiam
bonus textus in l.2.§.sed si mater.ff.ad Ter-
123 tullian.† vbi verba rescripti deficiunt.Sed
dicendum est tandem esse rationem,& fa-
ciunt plures leges singulares,quas cumulat
Tiraquellus in l.si vnquam.C.de reuocand.
donation.in verbo libertis,numer.47.pag.
124 104.& expressum dicitur,† quando ita con-
stet de voluntate quod intellectus non labo-
rat in intelligendo secundum Bald.in auth.
hoc inter liberos,in princ.C.de testament.
Socinus Iunior consil.122.numer.a 3.libr.
125 1.pro quo facit,quia expressum dicitur,†
quod ex necessitate,& non ex persuasione
resultat,vt per Ancharr.cons.393.An l.in l.
prætor.ff.de noui oper.Feli.in c.trāslato.de
constitutio quos citat Iacob.Put.lib.1.deci-
sion.decis.184.num.2.pag.66.& quid si lex
requirat quod aliquid expresse fiat,nam ex-
pressum dicitur,si ex coniecturis colliga-
tur,tradunt Angel.authen.de hæred.& fal-
cid.§.si vero expressum confirmat Matth.
ab Afflict.decisio.44.numer.14.& 15.& ex-
126 presse vocatus † dicitur qui venit ex clausula
gene-

generali, seu vniuersali, quibus conuenit doctrina Peralt. in l. cum ita. §. in fideicõmisse. num. 24. ff. de legat. 2. ibi iuris est indubitati eiusdem effectus voluntatem defuncti coniecturatam ex vniuersalibus coniecturis desumptam, quam voluntas expressa vera & manifesta, & qui venit ex mente & ratione testatoris, & quando ex maioritate rationis censetur vocatus, & quando ratio naturalis, & sanguinis hoc suadet, vt per Parisi. cons. 53. nu. 26. cum seq. lib. 2. Hieronym. Gabr. in cons. 153. num. 26. qui ad hoc allegat Bart. & alios in l. Lucius. ff. de vulgar. & faciunt quæ scribit idem Parisi. cons. 63. num. 44. eodem lib. & expressum † dicitur, quod venit in necessariam consequentiam, secundùm Rip. in l. 1. num. 61. ff. de vulgar. refert, & confirmat Menoch. de arbitrar. iudi. lib. 2. casu 286. centu. 3. num. 18. pag. 484.

127

In qua materia illud est memorabile, quòd quando aliquid nominatim fieri debet, † tunc debet fieri nominibus proprijs, aut aliàs ita manifestis, & indubitatis, vt vicem propriorum nominum obtineant, tamen si ipso iure pœnam imponant satis est fieri per quasdam demonstrationes, & circunstantias, & demonstrationes non fictas, secund. Abb. in cap. in Lateranensi. de præbendis, quod refert, & confirmat Tiraquell. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verbo reuertatur, num. 306. pagin. 518. De qua materia qui infinita scire cupit, & quando, & † in quibus casibus aliquid habetur pro expresso, ac si expressum, & declaratum fuisset, legat omninò Tiraquell. in l. l. connubia. glos. 7. in verbo expressum, num. 182. cum pluribus sequentibus, fol. 321. vbi inter alia citat Bald. & Imol. in l. Centurio primus, col. 2. & Imola col. 4. in versi. nec obstat si dicatur. ff. de vulga. dicentes, quòd expressum non operatur plusquam tacitum, † quando agitur de excludendo alium ab hæreditate, quod est considerandum ad eos qui volunt excludere filios maiores à maioratibus propter filios secundos, & est notandum quod voluntas † fortius attenditur ex geminata expresione, quam ex simplici & vnica, secundùm Bartholó. Socin. in cons. 159. lib. 2. Aymon cons. 20. num. 2. pro quo faciunt plura quæ scribo in 1. par. tractatus quæst. 22. à num 82. cum sequentibus, & decem & octo casus à verbis esse recedendum notanter cumulat Cepola in rubri. ff. de verborum significatione, num. 19. cum sequentibus, pag. 458. quæ est notabilis remissio, in quo loco, & in tota illa rubrica vide re licet plura scitu digna, in ista materia, ad quam addo plura, quæ refert Portius cons. 40. num. 16. & lex sumit aliquando coniecturam ex scriptis aliquando ex non scriptis, sed à se ipsa imaginatis, vt docent Viglius institu

128

129

130

131

ta de pupilla. substitutione in principio, Vaconius lib. 4. declaration. iuris, cap. 24. quoa citat Menoch. in tractat. præsumption. lib. 1. præsumptione 23. num. 13. pag. 24. qui inter alia ponit exemplum in famosa. l. cum auus. ff. de condition. & demonstration. ad quod est regula, l. si seruus plurium. §. final. ff. de legat. 1. de qua infra tractabitur.

Ex quibus tandem fit, voluntatem quæ ex mente coniecturatur, † seruandam omninò esse, modo apertè non colligatur ex verbis contrarium, nec omninò recedatur à verborum proprietate, ad quod etiam facit l. 8. in versic. *Porende*, titul. 3. part. 6. & quod scribit Carol. Ruin. cons. 25. num. 5. lib. 3. & quæ scribit Curcius Senior in cons. 76. num. 9. vbi ex lege 1. ff. si tabul. & alijs resoluit quod qui venit ex coniectura & præsumptione iuris dicitur in proprijs venire. Itẽ addo, quod talis præsumitur voluntas medio tempore, † qualis appares in extremis, vt notat Bart. Socin. in consi. 26. lib. 3. nu. 4.

132

133

Præterea lex indignatur, † vbi voluntas testatoris circumuenitur, l. si quis pecuniam, ff. si quis omiss. caus. testamen. vbi Bald. limitatur etiam d. l. quidam cum filium, quando saltem voluntas testatoris comprehendi possit ex larga, & generali interpretatione, vt notat idem Bal. in l. vnica, num. 10. C. de his qui ante apert. tabul. & alij quos refert Molina libr. 1. de primogenijs, cap. 4. numer. 28. fol. 24.

134

Tandem qui perfecte scire desiderat, quando verba testatoris sequenda sins, & illud, dicitur expressum, † quod resultat ex verbis testamenti, si de eo iudicatur, vt de talitetiam quando pro forma actus deberet esse expressus, vt tradunt Carol. Ruin. in cons. 122. numer. 11. lib. 2. Roland. in cons. 27. num. 31. lib. 4. & quando mens, legat omninò Bartol. Socin. in l. in ambiguo. ff. de reb. dub. vbi per decem conclusiones articulum distinguit, & Cepola in l. 1. num. 19. cum sequentibus, pagin. 458. ff. de verborum significatione, qui etiam eleganter loquitur.

135

Voluntas testatoris colligitur ex eo, quod ipse faceret, si viueret, num. 136. & eo quod responderet, si interrogatus fuisset, n. 156. vbi expenditur doctrina quædam Bart. Socini, & aliorum nu. 157. & 159. Debet in dubio iudicari secundum leges, num. 160. 161. 172. & 173. contraria sententia, nu. 198.

Fideicommissum censetur perpetuum ex verisimili mente disponentis, num. 13 . & 141. Ex qua persona & casus non expressus comprehenditur, num. 138. & an procedat in statutis, contractibus, & rescriptis. nu. 139. an in sententijs, nu. 140.

Ex verisimili mente testantis fit extensio ad casum

Conces-

EX multis autem cognoscitur testatoris voluntas, & mens absque eo, quod ad dispositionem expressam, implicitam, & indiuiduā procedat, & loquatur ipse testator, vt habetur in toto tit. de leg. 1. & in tit. de leg. 2.

& 34 & in titulis seq. & in alijs pluribus locis, quos in hoc loco in simul colligere velim, infinitum opus efficere, solummodò hic inserere decreui aliquas generales coniecturas, & quæ in practica magis præ manibus habētur, & quæ (vt reor) vtiles erūt lectoribus ad quæstiones, quæ in ista materia accidere possunt.

136 Primò igitur † colligitur voluntas testatoris ex eo quod ipse faceret si viueret, & dispone ret verosimiliter, & id debet haberi pro scripto, quod si interrogatus fuisset, respōdisset d. l. Titius. §. Lucius Titius, & vnic. ff. de liber. & posthu l. cū in testamēt. ff. de reb. dub. vulgata l. tale pactū §. fin. ff. de pact. quam totus mūdus allegat, notatur per Alex. in cōs. 130. vbi gl. Paris. lib. 2. Francis. Curc. Sen. in cōs. 29. col. 1. & in cons. 50. col. 2. 10. & vlt. Ias. in d. §. Titius, & alios quos refert Moli. in cōs. 1. pro Duce de Villahermosa, n. 39. vbi ex hoc infert, quòd quamuis testator nō expresserit de descendentibus postea natis, & de vlterioribus descendentibus, † est intelligendū fidei commissum esse factum, & perpetuū censeri debet, quod nouissime elegāter explicat Menoch. in tract. de præsumptio. præsumpt. 93. nu. 1. cum seq. fol. 174. vbi ex professo disputat quādo filij descendentes agnati, vel cognati nondū nati, vel concepti tēpore euenietis casus fideicōmissi admittātur ad successionem fideicōmissi, & ex verisimilimēte † persona & casus non expressus cōprehenditur, vt notanter tradit Soci. Iun. in cons. 90. nu. 14. lib. 1. & Filip. Port. notāter in cons. 11. nu. 10. & est verisimile quod pater præsumitur relinquere filijs summatā voluntatē non expressam, vt notāter per Menoch. cons. 210. n. 44. lib. 3. & de hac cōclusione vide etiā Alexā. in cons. 46. pōderatis verbis d. cap. lib. 2. & quæ late refert Tiraq. in ll. connubia. gl. 7. in verb. *Exprez*, nu. 181. fol. 321. latius in l. si vnquam C. de reuocand. donatio. in prin. nu. 56. cuius scripta sæpè in hoc opere refero; iustius etenim esse iudico hoc facere, quàm astuta dissimulatione illius vsurpare labores, & trāscribere in hunc locū, Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4 præsumpt. 67. nu. 18. fol. 98. Et hæc regula procedit † in statutis, in contractibus in testamentis in rescriptis, & in cæteris rebus, vt late tradit Ant. Gab. lib. 6. cōmun. opinio. tit. de reg. iur. conclu. 10. nu. 1. cum alijs, pag. 332. & ista dicitur potius esse dispositio legis, quam hominis, vt notanter tradit Carol. Ruin. in rubri. ff. solu. matri. nu. 216. Barbos. in l. si constante. ff. eod. tit. nu. 135. pag. 58. & plura scribit Francis. Manti. in tract. de cōiectur. men. defunct. lib. 3. tit. 19. n. 1. cū seq. pag. 97. & lib. 5. tit. 13. n. 13. pag 177. & lib. 6. tit. 14. nu. 11. pag. 246. Rebuf. in c. Rainun. de testamen. n. 13. pag. 533. Zanch. in d. l. hæredes mei. §. cum ita p. 4. nu. 217. pag. 93. ff. ad Trebel. vbi quod mirandum est, dicit hoc

137

138

139

140 † procedere in sententijs ex decis. Pedemōt. 0 fasc. 64. in fin. Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. concl. 1136. n. 8. fol. 25. decis. Genuæ 8. n. 5. Cald. Perei. de nomin. emphyteu. q. 20. nu. 27. fol. 230. idem Mascard. eod. lib. 3. concl. 1404. nu. 1. cum seq.

141 Igitur tanta est vis verisimilitudinis, quod ex verisimilimēte testatoris † fit extensio ad casum dissimilē contrariū & oppositū, vt est tex. celebris in l. vlt. C. de posthum. hæred. instituen. vbi institutus, seu substitutus, si nascatur post mortē testatoris, extēditur substitutio ad casū, quo nascatur eo viuo, & è cōuerso notat Ias. in l. cū res n. 16. fol. 79. ff. de leg. 1. de quo text. & materia latè agit Menoch. in tract. de præsūpt. lib. 4. præsumpt. 26. à n. 4. cum seq. fol. 29. ad quē addo notabilē doctrinā Ioan. Andr. & in practica satis necessariā in additio ad Speculat. titul. de secund. nupt. in rubri. post Richar. Malū. tradit, quòd si testator relinquit mille vxori, si in viduitate perma̅serit, & post eius mortē aliū vocauit addicta mille, si mulier nubat, de morte enim fecit, quia cogitabat vxorē nō nupturā, sed propterea noluit excludere quo vidua nō permāserit, dequo si cogitasset, idē specificasset, volūt Paul. de Castr. in l. 3. C. de institutio. & substitutio. & alij, quos citat Cephal. in cons. 530. lib. 4. n. 9. & nō per extēsionē, sed per intēsionē, nec per ampliationē, sed per declarationē cōprehēditur in isto casu omissus casus, vt volūt Carol. Ruin. in cōs. 143. n. 5. li. 2. Socin. Iun. in cōs. 39. n. 4. lib. 3. Rolād. cons. 14. n. 82 lib. 3. Port. & Menoch. quos citat Ant. Tesau. decis. Pedemōt. 270. n. 31. & cōiectura

142 fideicōmissi in fauorē masculorū inducitur; † si vero similiter testator interrogatus respondisset, vt per regul. d. §. Lucius tradit Tib. Decia. cōs. 1. n. 287. lib. 1. Et per hæc dixit Bart. in l. Pamphil. in prin. ff. de leg. 3. quod verba

143 enunciatiua testatoris † inducunt fideicōmissum, notat Dec. in cons. 637. visa prohibitione alienationis. Pro quo facit simile, quod dicimus verba enuntiatiua disponere, quando

144 † sunt probata per modū causæ, secund. Bar. in l. si socer. §. Lucius. ff. solut. matrimo. & in l. qui volebat, ff. de hæred. instituend. & quod ex qualitate à disponente expressa recedi potest à verbis tradit Pinel. in l. 1. C. de bonis maternis p. 3. nu. 42. per l. si vno. ff. locat. & l. vbi ita donatur. ff. de donatio causa mortis. Et propter verisimilem mentē testatoris fit ex-

145 tensio † de vno casu ad alium secund. Bar. in l. Gallus. §. & quid si tantum in nu. 3. ff. de liber. & posthum. vbi notabilem theoricā ponit in ista materia quando prouisio testatoris facta in vno casu porrigitur ad alios notat Molin. lib. 1. de primog. c. 4. n. 24. fol. 22. & verba

146 testatoris, quantuncumque ampla, † restringuntur

guuntur ad verosimilia,l. si quis ita.§.6.ff.de testamen.tute.notat Alexan. conf.76.nu.4. lib.4.& habens verosimilitudine pro se † habet casum legis secund. Aymo. in conf. 297. nu.6. Osasc.decis.Pedemon.170.nu.10.Et interpretatio semper † inest dispositioni de necessitate,& verosimilitudine,aut ipsius rei natura secũd.Bald. in conf.343.examinãda fuit in prin.li.1.& verosimilitudo † prævalet proprietati verborũ, & mori regionis, vt tradit Natta in cõs.164.nu.32.lib.1.& † est interpretatio spiritus scripturæ secund. eundẽ Bald. in cõs.275.quod pro regul.col. 3.circa med. lib.2.refert Arist.lib.7.secretorũ,& animus verisimilis testatoris † habetur pro expresso, vt per Soci.Iun.conf.128.nu.218.lib.1.& verisimilitudo † est cognata naturæ secũd.Bald. in conf.180.nu.3.lib.3.¶Et discretio naturalis est mater virtutum,† & optime iudicat in rebus dubijs secund.eundẽ Bal.in conf.239. quæritur vtrũ delinea.nu.2.lib.3.

Sed scire oportet,quod † regul.glo.in d.l.tale pactũ procedit in obscuris, secus in claris, vt per Ant.Thes.decis.Pedemon.248.n.13. quod verissimũ iudico.& de intellectu istius regulæ legenda sunt quæ scribit Sim.de Pre. lib.3.de interpreta.defunct.volũt.dubitatio. 4.solutio.1.n.75.cum seq.fol 319.eleganter Hiero.Gab.qui limitat glo in † l.tale pactũ. §.fin.ff.de pact.in conf.95.nu.15.& glo.in l. tale pactũ.§.fin.ff.de pact. limitat tribus modis Menoch.in conf.333.nu. 33.lib.4.scilicet quando testator vlterius processit, & licèt non sit casus omninò omissus,& cum extensio fit de persona ad personam per authores quos allegat,& materiam tradit Ias.in cõs. 171.col.vlt verſ.nec obstat etiam prædictis, lib.4.vbi post Ant.& Imol. in Clem. 1.post gl.de rescript.limitat istam regulam in exorbitantibus,& quando fuit omissum lege eum.

In qua etiam materia memoriæ est mãdanda doctrina Bartol.Socin.quia ad plura seruire potest in d.l.hæredes mei.§.cum ita,nu.12. vbi dicit,quòd si nominatim testator Semproniũ & Titiũ fratres hæredes instituat,& Titio Semproniũ substituat,& eo nõ existente Caium Sempronij filium,& cõtingat decedere Sempronium,& Caium eius filium nominatim institutum & substitutum ante Titium,alij filij Sempronij succedunt,† quia si testator interrogatus fuisset,quid velet natis alijs filijs Sempronij,respondisset,se eos substituere vna cũ Caio,quod sequitur ibi Zanch.n.259.qui ad hoc citat Ias.cons.154.col.6. lib.4. & Curc. conf.121.col.5.& idẽ volunt Paris.conf.77. nu.20.& conf.78.nu.4.& cõs.91.nu.45.lib. 2.& conf.50.n.17.lib.3 Menoch.conf.111. nu.13.lib.2.& allegatio Zãch.est in noua additione 4.p.nu.211.pag.93.Quorũ resolutio † adducta fuit in praxi in casu notabili, quia quidam nobilis fecit maioratum in duos filios fratris,masculos quos frater habebat tẽpore vocationis,& in casu quo filios non haberent, vocauit sororem ipsorum fratrum,& post factum maioratum fratri filiorum vocatorum natus fuit alius filius masculus,sed non vocatus,orta fuit lis & contentio inter istum masculũ posteà natũ ; & fœminã vocatã,qui stabant in eodẽ gradu,& erant fratres ad quẽ pertineret succesio maioratus, quæ difficilia redduntur per ea quæ scribo infra hac p.q.6. Sed pro opinione Ias.& aliorum faciunt scripta per Menoch.in tract.de præsumptio.lib. 4.præsũpt.78.n.3.fol.301.& opinio Soci. est æqua secund.Rip. in d.§. cum ita. nu.65. fol.179.pro quibus facit elegans conf.Ang. 99.nu.6.& Curc.Sen.51.num.3.4.5.& 6.& glo.Paris.pro Duce de Villahermosa nu.39. & adduco notabile conf. Barthol.Socin.37. nu.7.lib.3.ad hoc legẽ dum,& aliud Cephal. 318.n.51.cum seq.lib.3.qui singulariter hoc confirmat Port.conf.11.n.8. cum seq.faciũt scripta per Ias.in auth.ex causa.nu.6.& 24. C.de liber.& posthu.& tex.singul.in l.cum mater.ff.de inofficio.testam. & tex notabilis in l.cum pater.§ cũ existimaret. ff. de leg.2. & quos citat Sim.de Pre.li.5. interpret.2.dubitatio.2.n.104.& confirmo,quia testator cẽsetur considerare futurus euẽtus,† & secundũ casus occurrẽtes verba testamenti sunt interpretanda,l.sed si quis,§.interdũ. ff.de vsufruct.tradunt Aretin in conf.155.Socin.in l. cẽturio.n.14.ff.de vulga.vbi Galiaula n.263. & alij quos citat Zanch.in d.§.cũ ita p.8.nu. 164.pa.242.quod etiã cõfert ad alia quæ scribo in 4.p q.1.& pro cõtraria Bratho.Soc.Et aliorum † facit etiam d.Bald.in conf.216.lib. 3.vbi voluit, quòd si testator dicat si hæres meus decesserit sine filijs, substituo Titium eius filiũ,nõ dicitur substituisse sub cõditione si decesserit sine Titio,seu de alijs filijs vltra Titiũ,quod refert Zãc.in d.§.cũ ita.p.3.n.71. pag. 36.& tex.in l.si mater.C.de inoffi.testa. & in l.militis codicillos. §.miles. ff.de milita. testa.& facit notabile cõs.Paris.53.n.17.cum seq.li.2.& pro ista cõclusione sũt tex.notabiles in l.quæsitũ.ff.de testib.l.2.§.sed si mater. ff.ad Tertul.l.sed sciendũ.ff.ad l. Pompei.de Parrici.melior tex.de iure in §.1.instit.de legiti.patron.tute.ibi: *Perinde accepta est per interpretationem,inn:ctis verbis præcedẽtibus.*

Secundo est cõiectura insignis,ad percipiẽdas defunctorũ voluntates † legũ dispositio, cũ quibus in dubio testator se conformare videtur,l.hæredes mei.§.cũ ita,vbi Bart.nu.4. fol.158.in verſ.& quãdo.ff.ad Trebe.& verſ. & pro hoc dico,vbi Alex. in additio, alia ad hoc propositum refert, quos citat Petrus de Peralta in l.& Proculo,num.28. pag.217. ff.de leg. 2.& in rubri.ff. de hæred. institut.

nu.39.pag.31.&testator semper velle præsu 161 mitur † secundũ ordinẽ & dispositionẽ legis, l.si duo.ff.de acquiren.hæred.quam vocat sin gularẽ Rebuf.in l.vni.C.de sentẽ.quę pro eo inter.in glo.proferuntur,nu.21.pag.457.& exemplificat in bono casu in substitutione fa cta si decesserit sine filijs,quod veniũt fœmi næ,Sim.de Pret.lib.3.de interpret.defunct. volun.dubitatio.3.solutio.2.nu.25 fol.312. &pluresDD.materiã tractãtes citatMenoch. in tract præsumpti.lib.4.præsũpt.22.& vlti.

162 Hinc est quod testator videtur † vocare ad fideicõmissum relictũ agnationi filios fratrũ, sicut fratres,vt ex pluribus ad propositũ pro bat Ias.in cons.215.col.7.vers.tertio princi paliter,lib.2.& tradit rectè Aluar. Valasc.in tract de iure emphyt.q.50. nu.31.vers. ego quidem,& confirmat prædicta Matien.in l. 1.tit.7.lib.5.Recop.glo.7.nu.2.fol.167.vbi hoc exẽplificat in nostris maioratibus,Quin. Mandol.in regul.Cancell.regul.27.q.2.nu. 9.fol.49.notanter Anto.Gam.decis.193.nu. 163 6.Et à pari procedunt † interpretatio volun tatis testatoris & legis,secund.Bart.in l.1.C. de his quib.vt indig.& in l.in cognitione.C. ad Silan.&alios,vt per Aym.cons.291.n.5. & per istã regulã sustentat eleganter Matth. de Afflict.in c.1.nu.10.de eo qui sibi aut hæ red.suis,fol.154.quod si concedatur feudum 164 †alicui & hæredibus ex legitimo corpore des cendentibus,seruata sexus,& ętatis prærroga tiua,filia primogenita excludit secundogeni tum masculum,quia præsumitur quod pactũ fuit factũ secundum iuris dispositionẽ.Et ad hoc est tex.notabilis in l.vt vim.ff de iust.& iur.ibi:*Nam cum inter nos cognitionẽ quandã*, ad quam conclusionẽ alios concordantes refe ro in 1.p.huius operis q.48 à nu.9.&ad hoc est celebris doctrinaAndr.de Isern.in c.1.de eo qui sibi aut hæredibus suis, nu.5.fol.114. vbi resoluit quod priuilegiũ datũ à Principe, vt pactũ super successionibus masculorũ ser 165 uetur,†interpretatur secũdũ leges Regni,v- bi Liparul.plures refert,ad quod multa tradit Tho.Gram.decis.101.n.4. Quibus hoc in lo co adde omninò Tiraqel.in d.l.si vnquam in verb.susceperit liberos.nu.101. pag.356.C. de reuocand.donatio.egregiè Alex.in cons. 55.perspectis,vbi gl.Paris.lib.4. vbi ex hoc 166 in nostra materia dicunt,quod stãte † statuto repellente fœminas,masculis stãtibus,si quis in testamento instituit liberos suos hæredes, nõ intelligitur instituisse se filias,sed tantum filios,Bertrand.in cons.15.nu.48.lib.1.& est cõmunis opinio secund.Alciat.lib.1.de ver- bor.signifi.pag.10. post princ.qui similia in proposito adducit,& elegenda sunt quæ scri bit idem Alciat.in tract.præsumptio.regu.3. præsumpt.32.n.2.pag.910.Menoch.in eod. tract.præsumpt.lib.3.præsumpt.38.nu.1.cũ seq.Et notatur etiã ista conclusio perEpisco. Couar.in c.Rainald.in princ.n.2.de testamẽ. & hoc explicat notabiliter Bart.Soci.in cõs. 90.lib.1.nu.1.& 2.Soci.Iũn.in cons.133.n. 23.lib.1.& in cons.135.nu.4.& cons.140.n. 7.lib.1 Mãtic.de coniectu.men.defunct.lib. 6.tit.6.n.1.cum seq.pag.224.ad quos iungo notabilem doctrinã Anchar.&maxime neces sariam in ista materia,is inquam in cons.186. & author est Felin.in d.c.translato,nu.4.de constitutio.tradit,quòd illi † dicũtur vocati 167 in inuestitura,qui cõprehenduntur tacitè ex verbis scripturę,sumpta interpretatione à iu re communi,& ex hoc prodita est famosa do ctrina Anchar.in l.tres fratres.ff.de pact.vbi vult,quòd si testator vocat filias, & earũ po steros,stante statuto quod extantibus mascu lis fœminæ non succedant,† de masculis tan 168 tũ sensisse videtur,si extãt,aliàs secus.Quam doctrinã infiniti referunt,& per eã dixit ele ganterCarol.Ruin.cons.117.nu.6.& 15.lib. 2.quod licèt in tali casu fœmina & masculus reperiantur in pari gradu de iure fœmina† di 169 citur esse in posteriori gradu: cuius doctrina notanda est ad maioratus, in quibus masculi prius sunt vocati,& in defectũ masculorũ fœ minæ.Et ad probandũ,quòd in dubio in suc- cessione maioratus masculos præfertur fœ- minæ,cũ ambo sunt in eod.gradu iuxta l.2. tit.15.p.2.& vniuersalẽ Hispaniæ consuetu dinẽ,& ordinationẽ omniũ maioratuũ,& do ctrinã Anchar.citat etiã Cur.in tract.de feu. p.3.vers.circa primum.n.15.pag.223.& ex hoc dixit Bald.in l.precibus.n.38. C.de im- pub.& alijs,quòd quis præsumitur cogitare 170 † quod lex disponit notat Tiraq. in d.l.si vn quam in verb.donatione largitus, n.3 .pag. 287.& lib.1.de retract.§.26.gl.1.nu.7.pag. 594.Cui etiã addeglo.Paris.in 1.p.cõsuetud. Parisi.§.22.q.20.n.86.fol.194.vbi refert illã famosam doctrinã Bart.in l.vt iuris iurãdi.§. si liberi.ff.de oper.libert.quã etiã per Rolãd. in cons.68.nu.20.lib.1.Ias.in cons.215.lib. 4.& inquit Gregor.Lop.in l.2.tit.15.p.2.in gl.in verb.maioria in principio,quod si bona vinculãtur inter descẽdẽtes alicuius iure ma- ioriæ,etsi nõ dicatur perpetuo, † erunt bona 171 vinculata in infinitũ,quia testator videturdis ponere secundũ consuetudinẽ, vel statutum & doctrinam Bart.in d §.si liberi, confirmat Alex.in cons.9.nu.1.lib.5.

Et hæc etiã regula,quòd voluntas testatoris debet intelligi in dubio secundũ † leges,tradi 172 tur,& explicatur per Roder.Xuar.allegatio. 2.fol.129.col.1.Bartol. Soci.in bono casu in l.Gallus.§.nunc de lege Vellei.n.8.fol.37.ff. de liber.& posthum.& in cons.150.n.3.& in cons.80.n.1.&in cons.23.nu.18.& in cons. 9.n.17.lib.1.& est elegans decisio Matthæi de Afflict. vbi plura tradit in ista materia,

44.&

44.& varia ſcribit Ioſeph.Maſcard.in tract. de probatio.lib. 3. concln.1417.num.1.cum ſeqq.fol. 362. qui etiam tractat de coniectu-rir,quæ ſequuntur.Et in noſtra materia maio ratuum tradit Molin.lib.1.c.14.num.21.fol. 117.Et potius interpretatur voluntas teſta-toris † ſecundum leger,quam iuxtaconſuetu dinem vicinorum,vt per Aymon de antiqui. tempor.p.4.nu.23.fol.209. quæ omuia do-cent, periculoſum eſſe quod ſcribunt Aug. Veroi.conſ.140.lib. 2. Ioſeph.Ludo.deciſ. 61.nu.46.exiſtimãtes,qood teſtator videtur ſe conſormare cum diſpoſitione iuris cõmu-nis,quando per teſtatorẽ fit actus ex neceſsi tate,& nõquãdo facit actũ ex mera volũtate.

173

Ex quibus infertur intellectus ad d.l.40. Tanr. † præferentẽ nepotẽ patruo in ſucceſ-ſione maioratus,niſi aliud à teſtatore diſpoſi tũ ſit:nam iſta diſpoſitio & voluntas eſt iudi canda ſecundũ diſpoſitionẽ illius legis , ſi a-perte contrariũ nõ appareat, & vide infra q. 6.à nu.4.Et tradit notanter Burſat.in cõſ.67. n.11.& 12.lib. 1.quod teſtator videtur ſe cõ formare cum legibus diſponentibus,quod ne pos præferatur patruo,ſic Port.in conſ.121. nu.15.ponit doctrinã quod teſtator videtur ſe conformare cum legibus volentibur,& ſta tuentibos,quòd inter illorde familia ſeruetur idem ordo,quod de iure cõmuni ſtatutum eſt in ſimilibur ſucceſsionibus.Et hoc valde con firmatur ex doctiina Andr. de Iſern.in c.1. n.3.de eo qui ſibi aut hęredibus ſuis.Et quod expreſſe debeat conſtare,&ita eſt intelligen da illa lex in illis verbir:*Salyo ſi otra coſa eſtu uiere diſpueſto*,probatur ex doctrina Andr. de Iſern.vbi Matth.de Afflict.nu. 117.in c. 1.de natura ſucceſsionis feudi,Moli.lib. 3.de primog.c.8.in fi fol.67.Et quod hoc expreſ ſe debeat conſtare,vel per indubitabiles cõie cturar tradunt Palac.Rub.in d.l.40.nu.23.& 29.& Caſti.nu.30.Epiſc.Couar.in pract.q.c. 38.nu.10.in fin.& in dubio d.lex eſt ſeruãda ſecund.Peſal.in rubr.ff.de hæred.inſtitoend. nu.130.atq; eſt videndus Tiraq.in ll.cõnubi. gl.7.nu.162.cum alijr fol.379.&opinionem Epiſco.ſequitur Moli.d.c.8.nu.5. fol.62.Et quando aliquid† conſtare dicatur,tradit Lam bert.de iure patro.fol.244.& hæc ſunt notã-da ad maioratur † qui facti ſunt poſt publica tionem legum Tauriu.qua factæ fuerũt anno milleſimo quingenteſimo quinto,de quo le-gendus eſt Coſta in 3.p.legis mentalis,n.36. pag.440.& idem in maioratibus factis ante il lam legem voluit Moli.lib. 3.c.6.nu.25.fol. 49.Mencha.lib.3.p.1.§.27.nu. 8.pro quo fa cit,quia dictæ leges ſunt declaratoriæ legum antiquarum,vt probatur in procemio earum, ibi:*Auia meneſter declaracion* ,quod voluit Burg.de Paz ibi in procemio nu.432.Palac. Rub.in l.27.Taur.num.17.& idem Burg.in l.1. 1.part. legum Tauri. ñu. 37.qui omner concludunt,quod dictæ leges extenduntur ad negotia præterita,authen.de filijs ante do tal.inſtrumen.natis. §. 1.& in auth. de rapt. mulier.in fin.c.1.vbi notat Philip.Franc.nu. 3.de conſuetudine lib.6.Ioan. Grat.Falcon. regul.295.probatur in c.com tu,& c.vlt.de vſur.quæ iura ad hoc notat Abb.in c.pãſtora lis.§.verum,num.4.fol. 120.de appellation. Alex.in conſ.7.nu.4.lib.2.Matien.in l. 3.tit. 10.gl.16.lib.5.Recop.fol.290. Cure.Iun.in conſ.268.nu.13.lib. 2. & tenent glo.in data ſexti in gloſ.fin.in princ.Bart. in l.omnes po puli 2.quæſt.5.quæſtionir principalis,num. 44.ff.de iuſtitia & iure,Bald.in l. nõ dubium, col.1.& in l.leges & cõſtitutioner,vbi Paul. de Caſt.C.de legib.notat Iaſ.in l.in eum,nu. 8.fol.106.ff.de in iur vocan.& in l.cum qui-dam,nu.9.fol.167.ff.de liber. & poſthu.Ti-raquel. in l.ſi vnquam in verbo reuertatur, nu.305.pag.518. C.de reuocand.donation. Anto.Gam.qui id tradit in quadam quæſtio-ne maioratus in deciſ.61.nu.6.latè Ant.Ga-bri.lib.6.common.opinio.tit. de reg.iur.con clu.3.nu.10.pag.323.Iacob.Put. deciſ.382. p.2.Curc.Seni.in conſ.39.nu.4.ſic Alciatus reſponſo 339.nu.1.tradit quod decretum † declaratorium principis trahitur ad negotia pendentia,quæ omnia mihi † intelligenda vi dentur,dummodo declaretur, quod obſcurũ eſt,& nou aliàr , vt planius ſcribo p. 1.q.44. Fallit etiam d.l.6.tit. 1.lib. 2. Recopilation. niſi lex ſtatuat contrarium,vt patet per l.42. Taur.hodie l.9.tit.1.lib.5.ibi : *De aqui ade-lante* , & tradit Quemada in quæſtion.fiſca. lib. quem citat Azeued. in d. l.6.titul.1.lib. 2.Recopilat.nu.4.& hoc docet ead.l.6. † ibi: *Excepto en los caſos que las dichas leyes de To ro expreſſamente dizen , y declaran , que no ſe entiendan,ni ſe eſtiendan a las coſas y negocios paſſados*,tradit Burſat.in conſ.214.nu.23.cũ ſeq.lib.2.& in terminis l.40.Taur.hoc tradit in ſpecie Mencha.lib.1.controuer.c.44 nu. 2.& confirmatur ex hir quę ſcribit Dec.poſt alios in c.vlt.nu.6.& 13.de conſtitut. de quo etiam legenda ſunt quæ ſcribit Ioan.Garcia dicta regula 295.Quintil.Mandoſ. in regul. Chancel.regul.32.q.12.nu.6. ſol.110.Pariſi. in conſ.141.nu.37.lib.4.

174 175 176 177 178

Et animaduerto,quod † vbi ſunt plures le-ger in eodem volumine,eſt præferenda lex, † quæ eſt poſterior in ordine ſecund. Cin.in l.tutorer.ff.de adminiſtra.tutor.eund.Cin.in l.ſi à patre.ff.de teſtam.tutel. & alior quos ci tat Alex.in conſ.117.num.2.lib. 6.vbi gloſ. Pariſ. alios citat & fallit , etiam d.l.6.niſi in medio ſit ius quæſitum tertio, quia tunc lex † ad præterita non extenditur,non obſtante d.l.6.vt colligitur ex doctrina Bartol.in l.1. §.vltim. ff. ad Tertullian. quam citat Iaſ. in

179 178

l.causas vel lites, num. 3. C. de transactio. notat & confirmat Burg. de Paz in cons. 54. nu. 22. & ad alia consimilia inferri potest intellectus, animaduertendo quod leges Regni recipiunt omnes limitationes, quas recipit ius cōmune in tali casu secundum Dominicum in c. licet causam, de electione in 6. Aluar. Valasc. consultatio. 42. num. 6.

Et ex prædicta regula, quòd testator videatur se conformare cum legū dispositionibus, quandoq; determinaui, quòd si Rex faciat alicui donationem cuiusdam rei eum facultate, vt eam relinquere posit titulo maioratus alicui ex filijs quem elegerit, vel nominauerit, quòd si pater moriatur electione & nominatione minime facta, † pater in dubio elegisse videtur filium filij primogeniti, quemadmodum elegisse videtur ipsum filiū primogenitū si viueret, prout latius trado in 1. p. oper. quæstio. 50. & in ista materia præcipue pro intellectu d. l. 6. tit. 1. lib. 5. lector animaduertat ad peregrinam doctrinam Alexan. in cons. 199. n. 2. li. 6. vbi tradit, quod lex, quæ statuit † quòd extendatur ad præterita negotia, tanquam exorbitās restringi debet, ad quē addo Gam. decis. 7. n. 3. & 4. & ad doctrina Abb. & Deci. nu. 14. in c. quoniam. de constitutio. qui post alios quos citant volunt, quòd licet expressè statutū dicat, quod † lex ad præterita negotia extendatur, non intelligitur de præteritis pendentibus per appellationē. Si autē sit diuersum ius commune, & statutum loci, testator non adhærere videtur iuri cōmuni, sed iuri statutorio, secund. Bart. in d. §. cū ita, n. 4. & est cōmunis opinio secund. Bart. Soci. cons. 51. n. 33. lib. 4. notat Iul. Clar. lib. 3. sententiar. §. testamentū. q. 76. n. 52. pag. 75. qui aliqua infert ad propositum. & tradit Ripa in d. §. cum ita. n. 75. Roman. in l. post dotem, n. 39. vbi Alex. n. 27. ff. solu. matrim. Gozadin. cons. 90. n. 17. & alij quos citat Francis. Mantic. de coniect. men. defunct. lib. 4. tit. 9. n. 14. cum seqq. pag. 125. & idē lib. 6. ti. 7. per totū. pag. 22?. & melius tit. 6. eod. lib. num. 28. fol. 223. Zanch. in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 9. num. 22. pag. 278.

Ex quibus deducitur, quòd conditores maioratuum magis † se conformare videntur cū legibus & consuetudinibus Hispaniæ, quam quod legibus iuris communis, ad quod est aduertendū, quia iam vidi in practica in successione cuiusdam maioratus, quod cōfirmo ex singulari resolutione Nicolai Boerij cons. 50. nu. 16. vbi tradit quod Rex Franciæ videtur testari secundum statuta, & consuetudines Franciæ, qui fœminas non admittunt ad successionem Regni, & ibi notanter loquitur & tradit eleganter Andr. Isern. in c. 1. nu. 5 de eo qui sibi aut hæredibus suis, fol. 114. vbi Andre. de Barulo plures refert concludentes, quòd si Princeps concedit feudū pro aliquo & hæredibus suis masculis, videtur concedere secundum leges Regni, qui est ius cōmune. Et in materia est magnifacienda doctrina Beroij in cons. 86. n. 21. lib. 2. ybi resoluit quod testator videtur se conformare, quādo actus fuit factus cum necessitate, secus quādo actus est factus de mera voluntate, quem citat Ioseph. Ludouic. in decis. 65. n. 46. Mos est tamen aliquibus maioratibus facientibus in suis dispositionibus ordinare, ne coniecturetur propria voluntas à legum regulis, sed à similli illorum, quæ in suo testamento disponunt adeò propriarum voluntatum sunt amatores; cuius tenoris ego vidi aliquos maioratur illustrium virorum: & sunt licitæ huiusmodi dispositiones, dummodo seruētur ea quæ notantur in l. nemo potest. ff. de legatis. 1. cum qua concordat. l. 32. tit. 24. part. 6. vbi latè Greg. Lop. pro quo facit, quia quādo aliquid à lege est constitutum † per viam iurisdictionis, nō per viam interpretationis voluntatis defuncti, id non potest à testatore prohiberi, vt dicit Petr. de Mata in repetitione. l. filium quē habentem. n. 50. C. famil. ercifcud. quē citat Francis. Mantic. in tract. de coniect. men. defunct. lib. 3. tit. 3. nu. 16. pag. 66. ¶ Sed est aduertendum, quòd talis dispositio testatorum seruanda est in his † quæ ipse non ordinauit, secus in his quæ ipse ordinauit, cum quibus concurrit iuris dispositio, quia in isto casu testator non censetur legum dispositiones exclusisse: quia inducta ad augmentum † nō debent diminutionem operari. l. si mancipia. ff. de fund. instruct. l. vltima. C. de præpo. agen. in reb. lib. 12 cum concordan. vt per Ias. in l. legata inutiliter. n. 8. fol. 48. ff. de leg. 1. Alij autem testatores prohibēt declarationem, & interpretationē vltimarum voluntatum adeò se sapere existimantes in quo casu reiecta censetur interpretatio extrinseca, non autem intrinseca, quæ intellectualis dicitur, secundum Bald. in l. si quis filium. C. de liber. præterl. ad quod alios citat Menoch. in remed. 4. de adipiscen. poss. n. 227. pag. 43.

Ex quo confirmatur doctrina Bartholom. Socio. in l. eum auus. ff. de conditio. & demōstratio. num. 88. vbi vult quod dispositio d. l. procedit etiamsi adsit statutum, quod restamēta † intelligantur prout iacent: & idem Barbo. in l. eum acutissimi. C. de fideicommis. nu. 138. vbi D. Anton. de Padilla nu. 20. inquit tamē idem Bald. in d. l. 1. C. de patrib. qui fil. distrax. quòd si statutum disponat statuta esse ad literam seruanda, † non est contessa extensio, quia litera est quæ oculis cernitur; nō autem quæ solo intellectu videntur, idem volunt Alexand. in l. 1. num. 33. vbi Socin. numer. 36. ff. de vulgar. & alij citati à Menoch. in dicto loco, num. 228. & tradit etiam Menoch.

181 182 183 184 185 186 187 188 189

noch.in d.loco, num.225. quòd quando statutum tollit interpretationem, † intelligitur de interpretatione hominis, & non legis, post Bald.in d.l.omnes populi, nu. 35. ff.de iusti. & iur. & alios quos citat. Et in similibus dispositionibus est prohibita, & remota interpretatio friuola: quoniam iusta interpretatio est † naturaliter necessaria, l.2.§.ex his: & ibi Bald.ff.de orig.iur. idem Bald.in l. Gallus.§. quòd si his.ff.de liber.& posthum. Bart.in d.l.omnes populi, in fin.& alij, vt per Barthol. Socin.in d.l.cum auus, num.88. ff.de condition.& demonstration. Et plura ad propositum scribit Roland.consil.31.num.42. lib.4. cui addo Ias.qui eleganter loquitur in consil. 205.num.lib.2. Aluar.Vaez cons.42. nu.7. Et quod vbicunque testator disponit, quod sua dispositio ad literam intelligatur, prout scripta est, † sit facienda strictissima interpretatio, voluerunt Bald.in dict.l.omnes populi, num.19.& 25. & in authent.si qua mulier in fine.C.de sacrosanct.eccles. & in l.precibus, num.15.C.de impub.Alexan. in d.l.1.num. 33.& ibi Socin.num.30. ff.de vulg.& alij, vt per Menoch.in cons.86.num.38. lib.1. Notanter Ias. in consil.205. numer.3. lib.2. vbi inter alia tradit, quòd litera est quæ oculis cernitur, & quòd litera intelligitur prout à vulgo exponitur, ex quibus scribit Crot. in d.l.omnes populi, num.204. quòd si lege municipali caueatur, vt statuta debeant † ad literam intelligi, non sumitur argumentum à cõtrario sensu, si non est litera, & plura ad propositum scribit Roland.in cons.51.nu.16.cũ seqq.lib.3.vbi resoluit ex l. vnica. ff.si tabul. testamen.ex tab.& alijs authoritatibus, quod stante simili dispositione coniecturæ nõ sunt admittendæ. Pro quibus facit sententia Bald. in c.in præsentia, n.18.de probatio.vbi Felin. nu.66. dicentes, quòd quando in ciuitate est statutum, quod verba ad literam intelligãtur, sub verbis, si decesserit sine liberis, † non cõprehenditur monasterium, quod & alios concordantes citat Menoch.in tract. de præsumptio.lib.4.præsump.83.num.48.fol.144. de qua quæstione legenda sunt quæ scribo infra q.3.sic tradit eleganter in ista materia Augustin.Beroi.in cons.120.n.32.lib.2.quòd quãdo constitutio loci dicit, quod non intelligatur aliquid tacite, qualitas † masculinitatis nõ est repetenda, quod est notabile, & faciũt tradita per eundem in d.consil.num.8.& 9.& in illamet causa vltra Paris.in cons.72.lib.4.quẽ Beroi.citat, consuluit Natta in cons.678.lib. 4.& lege Curci. Iun. in cons.6.n.7. & notabile cons. Menoch.235.n.17. cũ seqq.lib.4.

Alij autem fundatores maioratuum disponunt, quòd ea quæ disponunt ad literam intelligantur. In quo casu vnum est consideratione dignissimum, quod masculinum, † non concipit fœmininum, secundum Bald.in consilio 460. Ioannes lib.5. Corne. in consil.14. lib.2. Alexand.in consil.45.num.3.lib.7. Decius in l.fœminæ, nume.101.ff.de regulis iuris, Tiber.Decian.in consil.63.num.3.libr.2. qui hoc latè tradit, & num.18. scribit repræsentationem dicto casu cessare. Et quod cum verba ad literam intelligenda sunt, † sola grãmaticalis interpretatio admittatur in specie constitutionum Hispaniæ, tradunt Beroius in consil.120.num.9.lib.2. Menochius in cõsil.215.num.18.lib.3.& prius numer.15.vbi multa bona ad propositum scribit Rebuff. in l.in conuentionibus.219.ff.de verbor.significatio.pag.259. Quod confirmo, quia clausula apposita in tabula Apostolica sublata iudicibus aliter iudicandi & interpretandi facultate operatur, vt iudices nõ possint aliter declarare, secundum Cassador.in c.quia diligentia: in 3.sententia.9.oppositio.de electio.Gũdisalu.in tract.de lega.q.3.col.5.& 6. quos citat Iacob.Pote.decis.50.nume.5.lib.1. Et de puncto legendus est etiam Carol. Ruin.in cõsil.3.num.10.lib.5 Et Menochius in consilio 215.num.15.& num.203.attestatur quod in Hispania secundum dispositiones Regni, verba testamentorum, & codicillorum sunt intelligenda ad literam, quam legem ego non inuenio. Sed à prædicta coniectura, quod testator in dubio se conformare videtur cum iuris dispositione, de facili receditur propter aliam præsumptionem, † vt tradit Corneus in consilio.204.lib.4.& in alijs pluribus consilijs relatis ab Aymo. Crauet.in consil. 180. numer.4. Et quod in his quæ non deferuntur iure hæreditario, sed alio iure, † non videatur quis se conformare cum dispositione iuris vel statuti ab intestato loquentis, tradunt Bald. in l. liberti, libertæque. C. de oper. libertor.vbi Alexander in additiõ. idem Alexand.in consilio 9. numer.4.libr.5.obi gloss. Parisien. & eadem gloss.Parisiens. in consil. 15.libr.4. Salicetus in l.2. quæstione 17. C. de iure emphyteu. quos defendit Zanch. in l. hæredes mei.§.cum ita, part.9. numer.40. ff. ad Trebellian.fol.38. quod reputo notabile in nostra materia maioratuũ, & ibi Zanch. à n.5.vsq; ad fin.varia in ista materia scribit. Et non solum conditores maioratuum se conformare videntur cum legibus Hispaniæ: sed etiam affectare, † & sequi consuetudines, vt probat textus singularis in l.cum delanionis, §.optimum.ff.de fundo instructo, & tradit in in specie Deci.cons.397. & alij quos cito in 1.p.q.48.nu.20. Quinimo consuetudo familiæ est consideranda in vocatione masculorum, † aut fœminarum, vt probat Nicol. Boerius in decis.155.nu.29.per doctrinam Ioan. Andr.in additio ad Speculator.tit.de instrumen.edit.§.sed nunquid, & alia quæ citat.

Nec est omittendum quod tradit Aymo. d.cons.180.num.4.vbi fundat, quod volun-
202 tas testatoris † intelligitur esse secundum ius commune, in casu in quo loquitur, & non vlterius, & casus omissus habetur pro omisso.

¶Et in hac materia est summe considerãdum, quod præsumptio quæ resultat ex iure com-
203 muni, adeo fortis est, quod non † excluditur per probationẽ possessionis in contrarium, vt ex communi probat Curcius Iun. in cons. 90.num.2.lib.2. quem citat Mantica de coniectur.men.defunct.tit.17.nu.11. pag.642. qui hoc confirmat, & hoc etiam tractaui in princip.3.partis.

204 Tertio, testator † conformari videtur cum successione ab intestato, quod ex præcedentibus colligitur, & ex Bart. in d.§.cum ita, vbi Socin.nu.20.in vers. secunda conclusio, fol. 211.quod notanter tradit Petr.Surd.decisio. 272.nu.9. Cald.Perei. de nomina. emphyt. q.12.nu.3.& notatur per Ludouic.Gozad in cons.4.prima facie, nu.16.facit regula.l.cõficiuntur.ff.de iure codicillo, de qua per glos. in l.non iustam.C.ad Trebellia.Paul.in d.l.licèt Imperator, vbi Ias.num.40.ff.de legat.1. Menoch.de adipiscen.posses.remed.4.num. 783.pag.117.Pinel.in l.2.C.de bon.matern. p.1.nu.72. vbi tractat quod testator videtur
205 vocare proximiores ab intestato, † nõ sequẽtes, tradit Mantica lib.8.de coniectu.men.defunct.tit.12.nu.37.pag.350. Cephal.consil. 137.nu.3.lib.1.Hinc dicunt Doctores quod
206 ad hoc vt aliquis dicitur † prædilectus ad exclusionem substituti, requiritur quod talis persona sit proximior substituto in succedendo ab intestato ei, de cuius hæreditate agitur, seu per cuius mortem euenit casus substitutionis, vt notat Bart.in d.§.cum ita in fin. Deci.in l. penult.nu.4.C.de impub.Alex.cons.11.lib. 3. nu.5. quod consilium hodie reperitur 91. d.nu.5.lib.1.Barthol.Socin.in cons.94. vers. & ad hanc rationem col.3.lib.4. & alij plures quos refert Aym.Crauet.in cons.190.nu.3. Et ex dicta regula decidit casum singularẽ, & in practica quotidie contingibilem Bald. Nouel.in l.cum filio familias, nu.4.ff.de leg.1.de testatore qui instituit vxorem hæredẽ, & grauauit quod post mortem restitueret hæreditatem consanguineo, & concessit quòd de ipsa hæreditate posset disponere vsq; ad certã quantitatem, quòd si mulier decessit intestata, consanguinei ab intestato succedunt in illa quantitate, quod dictum refert Menoch.in tract.præsumptio.lib.4.præsumpt.27.n.10. fol.31.qui ad hoc citat Vazq.pag.373.n.119. & ibi late declarat materiam text.in d.l.conficiuntur: de qua etiam nouissime per Ioann. Garc.in tract.de nobilita.glos.1.§.1.nu.27. fol.46.col.2.vers.præterea, vbi quandam doctrinam tradit, quam reprobo par.1.q.72. & licet ordo scripturæ seruari debeat, vt latè probo infra à num.244.& à num.304. tamẽ in dispositione testatoris præferũtur illi, qui
207 ab intestato prolati sunt, † etiamsi præ posterè nominati essent à testatore, secundum Ias. post glos. Bart.& alios in l.Gallus. §.quidam rectè.ff.de liber. & posthum.quos citat Zanchus in d.§.cum ita.p.9.nu.35.pag.279. qui legi debet num.17.ex quibus confirmo notabilem doctrinam Hieronym.Gabr. in consil. 16.nu.45.lib.1.vbi tradit, quòd quando testator omisit facere hæredem suum, quem de iu-
208 re quodãmodo tenebatur facere hæredem, † præsumitur institutus dolo egisse, vt hæres institueretur, quem citat Menoch.in tract.præsumptio.lib.4.præsumpt.12.num.10.fol.16. & cõfirmo etiam illud notabile, quod scribit Francisc.Mantic.de coniectu.men. defunct. lib.2.tit.1.num.14. pag.251. vbi vult, quod
209 qui vocatur à lege ad legitimam hæreditatẽ, † habet iuris præsumptionem pro se, per l.generaliter.§.si petitum, in fine.ff.de fideicom. liberta.& alia quæ refert & faciunt quæ scribit idem Mantic.lib.12.tit.17.num.13.pag.
210 644.& qualiter † succedentes ab intestato cẽseantur succedere ex præsumpta, vel ficta, voluntate defuncti, & an censeãtur vocati per legem, vel testatorem, & alia scitu digna scribit Menoch.in tracta.præsumptio.lib.4.præsumpt.27.num.1.cum sequentib.qua conferunt ad ea quæ scribo p.3. q.17. dum tracto an remedium.l.vltimæ. C. de edict.D.Adria. competat ab intestato.

211 Quartò colligitur voluntas testatoris † ex illius vsu, cùm erat viuus. l. cum alimenta.ff. de aliment.& ciba.lega.l.vltim.eod.titul. ibi, *Ante omnia est inspiciendum quæ solitus fuerat ei præstare.* l.24.ibi, *Era vsado en su vida,* titu.9.part.6.vbi Gregor.Lop.ad quod vide Oldrald. in cons.129. in q. qua quæritur: & in cons 216.circa primum.Dec.in rubric. de consuetud.& in cap.1.lectu.1.n.23. in vers. duodecimo dispositio. de iud.& in l.nemo.§. 1.ff.de reg.iur.& in l.vt liberis, nu.12. C.de collatio.& in cons.376.num.2.Roman.in cõsil.532.Ias.in l.diuortio.§.quod in anno, nu. 7.ff.solut.matrimo.& in l.diem facto, nu.12. ff.de assessorib. Felin. in procemio Gregor. Episcop.num.43. Menoch.in tract. de præsumptio.lib.1.q.28.nu.5.Ioan.Lup.in repetitio.cap.per vestras de donatio. inter vir. & vxor.Et probatur hæc cõclusio in l. si seruus plurium.§.vltimo.ff.de lega.1.ibi, *Ante omnia ipsius patris familias consuetudo*, ex qua
212 lege patet, † quòd hæc est primæua consideratio ad coniecturandam defuncti voluntatẽ, & in l.si quando.ff.de aur. & argent. lega. & in l.pediculis.§.1.& in §.argentum, eod.titu. & §.Neratius, & in l.inter vestem, eodem titulo, & est bonus text. in l.legati.§.si vnus, ibi,

ibi, *In quo artificio plerumque versabatur*. ff. de legatis. 3. & quod per eum textum notat Deci. in cap. 1. lectur. 2. in fin. de iudic. Ias. in cons. 74 lib. 3. & l. 34. tit. 12. part. 5. ibi, *Ni de fazer otras cosas que no ouiesse vsado*, tradit Quintilian. Mandos. in regul. 34. de annali. q. 85. n. 2. fol. 195. & regu. 22. q. 12. num. 2. fol. 20. & regul. 3. q. 4. num. 4. fol. 15. & regu. 30. q. 7. nu. 22. vers. ex præmissis, fol. 81. Et con firmatur, quia concessio inuestituræ facta vi detur secundum morem & consuetudinē con cedentis, † secund. Angel. in authent. de alie nat. & emphyteu. Abb. in cap. in præsentia, num. 28. de probatio. & Anton. de Butri. nu. 13. Felin. in cap. 1. num. 13. eod. tit. Corn. cō-sil. 51. nu. 2. lib. 3. & alios quos citat Menoc. cons. 111. nu. 14. lib. 1. Menoch. in cons. 313. num. 5. lib. 4. & quod voluntas declaretur ex non facto, † volunt Bart. in l. gerit, nu. 28. ff. de acquirend. hæredit. Mantica de coniectu. men. defunct. lib. 12. tit. 13. num. 1. pag. 602. Mascard. in tract. de probatio. lib. 1. conclus. 51. nu. 1. fol. 63. Imo voluntas testatoris colli gitur ex non facto, sicut declaratur ex facto, vt ex Bart. in disputatione incipien. debitor in diem, Bald. in authen. ex testamento. C. de secund. nupt. Alex. cons. 63. lib. 5. & alijs pro bat Aymo. cons. 91. num. 10. Item testator † non præsumitur velle id quod non est con suetum fieri, secund. Bald. in l. fideicommissa, §. si seruo. ff. de legatis. 3. ad quem addo Bart. in l. gerit, num. 28. ff. de acquirend. hæredita. Mascard. in tract. de probatio. lib. 1. cōcl. 51. nu. 2. fol. 63. & inquit Paris. in consil. 71. nu. 28. lib. 2. & in consil. 87. num. 7. eodē lib. quod volūtas testatoris colligitur ex eo quod † nō vocauit aliquem, & idem Bart. Socin. in con sil. 116. vers. præterea ad omnia lib. 3. Socin. Iun. in cons. 100. num. 17. lib. 1. Simō de Pre tis lib. 2. de interpretand. defunct. volunta. in terpreta. 2. dubitat. 2. solutio. 3. nu. 130. folio 149. quod ad plura proderit, præcipuè pro ornatu & intellectu text. in l. cum ita. §. in fi deicommisso. ff. de legat. 2. sed quod ex non facto præsumptio non oriatur, † sed quod re quiratur aliquis actus positiuus, tradunt Bal. & Deci. in l. non hoc. C. vnde legim. Innoc. in cap. olim, in 3. de restitu. spoliato. Imol. in l. si mora, in fine. ff. solut. matrimon. & alij quos citat Menoch. in consil. 395. numer. 81. lib. 4.

214 215 216 217 218

Item voluntas testatoris magis colligitur ex † vsu testatoris, quam ex instrumentis em ptionis, l. prædijs. §. Titio. ff. de legat. 3. vbi Bart. fol. 66. & voluntas ex consuetudine cō sectatur secund. Alberic. in l. dominus sti cho. ff. de pecul. lega. & optima est interpre tatio, † quæ fit secundum consuetudinem, se cund. Bald. in authen. si quas ruinas, nu. 3. C. de sacrosan. eccles. & interpretatio est bona, æqua, & consueta, secundum eundem Bald. per illum text. in l. in his. ff. de conditio. & de monstration. & in l. hæredi. ff. de lega.

219 220

Vnde etiam euenit, † quòd ex consuetudi ne loquendi testatoris illius voluntas colligi tur. l. nummis. ff. de legat. 3. notatur per Ro man. in cons. 179. amplissimè doctor nu. 5. li mitatur tamen notanter hæc conclusio, quā do repugnat prioritas gradus, & voluntas te statoris: quia † tunc non attenditur vsus lo quendi testantis, secundum Cinum, Alberic. & Iaso. num. 2. fol. 10. in l. si pater. C. de hære dibus instituen. qui ponunt exemplū in quā dam vetula quæ habebat filiam, & neptē, sed solam neptem, filiam appellauit, quòd si fece rit testamentum, & dixit, quod instituit filiā, intelligitur de filia propria, & non de nepte, quod conducit ad ea quæ notantur infra, & ad alia plura. Et gratia à Principe facta intel ligitur secundum † vsum Principis gratiam concedentis, vt per Ægid. Bossi. in pract. cri min. tit. de remed. à sola clementia proceden tibus n. 7. pag. 579. Ex quo deducitur, quod facultates Regiæ concessæ ad faciendum ma ioratum, vel ad extrahendum aliquam rem à maioratu, † debent interpretari secundū sty lum facultatum, quæ concedebantur tempo re illius Regis, in quo similes facultates con cedebantur, ad quod est l. 44. titu. 18. part. 3. Vsum autem testatoris sequi debemus ordi narium † non extraordinarium casus singula ris in l. cum in testamento. ff. de aur. & ar gen. legato. & Seiæ. §. medico. ff. de ann. legat. vbi generalis dispositio testatoris refertur ad ordinarias, nō extraordinarias præstationes, de qua memini part. 2. q. 12. à num. 32. & illā declarat Aluar. Velasc. in tract. de iure em phyteu. q. 17. num. 5. fol. 98. per quam legē dicunt ibi Bart. & Lancellot. quòd si procura tori detur generalis cōmissio, vt possit quæ dominus solitus est facere, † intelligitur ordi narie, non extraordinariæ, & de illo textu agit etiam Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. par. 2. num. 72. vers. sexto consectiue, & vers. sexto in colligente fructus, fol. 60. & 61. Al uar. Valasc. de iure emphyteu. q. 17. num. 5. fol. 99. de quo lector videat Quintilian. Man dos. in tract. de inhibitio. q. 66. num. 5. fol. 24. Iacob. Pute. in decis. 524. num. 2. Mandos. in glo. facultatum. §. & proprium, fol. 82. col. 3. Gregor. Lop. in l. 24. tit. 9. part. 6. in glos. in verb. *Vsado*. Et licet tutor, vel curator Regis possit donare & largiri, secundum quod con sueuit donare Regia maiestas iuxta doctrinā Innocentij in cap. grandi, de supplen. negli gen. prælator. de quo latius tracto in 4. p. hu ius operis q. 1. limitat. 3. hoc procedit secun dum Ioan. Lup. in rubric. de donation. inter vir. & vxor. §. 45. nu. 12. pag. 129. de his quæ † communiter consueuit Rex largiri, non au tem

221 222 223 224 225 226 227

tem quæ rarissimè largitus est, per l. fistulas, §. frumenta. ff. de contrahend. emptio. & ad hoc refert etiam Barba. in c. nisi specialis, de offic. delegat. Et ardua non veniunt in generali mandato, secundum Archidiaco. in c. ad hæc, de offic. ordina. Iacob. Put. decis. 53. nu. 2. ad quod etiam facit quod scribit Andre. de Isern. in cap. 1. de prohibit. feud. alienatione, 228 per Federic. vbi vult, quod Vicarius † Regis non potest extēdere manus ad insolita, quod tradit & confirmat Gregor. Lop. in l. vltima, tit. 1. part. 1. in glos. vltima. Et clausula motus proprij non extenditur ad inconsueta, nec præsumitur de mente concedentis, nec illud velle secund. Bald. in l. fideicommissa. §. si seruo. ff. de lega. 3. Ias. in l. vnica. §. 1. num. 4. ff. si quis ius dicen. non obtempe. & in l. certi cōditio. §. si nummos, num. 3. ff. si cert. petat. Rebuff. in concordan. in parte forma mandati Apostolici, pag. 618. Et in generali mandato 229 veniunt tantum ea † quæ sunt ex consuetudine secundū Bart. in l. vltima, in princip. ff. de his quæ sunt in fraud. creditor. cum concordant. vt per Deci. cons. 441. n. 9. & tradit in bono casu Ioan. Fab. in §. si igitur, n. 9. insti tu. quod cū eo, Vantiū de nullit. tit. de nullit. ex defectu mandati, n. 89. pag. 454. qui plures refert decisio Genuen. 174. nu. 13. & per hæc dixit Bald. in cap. cum M. no. 10. de constitutio. quod concessa lectura alicui Docto- 230 ri, † videtur promissum salarium perpetuo ordinatum, secus si pendebat ex arbitrio electoris, ex quo dixit Barthol. Socin. in consil. 256. visis inuestituris, colu. vltim. lib. 2. quod 231 verba inuestituræ † debent recipere interpretationem à natura feudi, scilicet proprij, & regularis, non autem irregularis, & improprij; de quo vide alia per gloss. Parisiens. in consuetudin. Parisien. par. 1. §. 22. num. 126. fol. 201. cui adde Bart. in l. solent. §. 1. num. 4. ff. de offic. proconsul. vbi dicit, quod ex præstatione deformi etiamsi titulus ad illam alle- 232 getur, † non oritur obligatio, & iunge etiam Bald. & Iason. num. 7. in l. diuortio. §. quod in anno. ff. solut. matrimon. Hinc dicit Alberic. in l. vsufruct. lega. ff. de vsufruct. quòd si quis vendiderit omnes fructus præbendæ suæ vel castri ad certum tempus, & de consuetudine consueuerat recipere gallinas, vel alia exenia cum veniebat ad locum, emptor non 233 debet ista recipere, † quia illa sola censentur vendita, quæ ex necessitate debentur, & non quæ ex liberalitate. Notat gloss. Parisiens. in consuetudinib. Parisien. §. 37. num. 3. cum sequentibus, vbi refert notabilem doctrinam Oldrald. in consil. 129. & alia similia: & ad hæc etiam pertinent, quæ scribit Afflict. in constitutio. Neapolit. lib. 1. rubri. 55. num. 5. fol. 131. vbi resoluit quòd si Rex con- 234 cedat officiali officium cum solitis gagijs, † intelligitur de solitis pluribus vicibus, & in hoc est considerandum quod pater familias vltimo facit. l. nulla. §. sed si alimenta. ff. de aliment. legat. Notat Decius in rubric. de consuetudine, Petrus Gambara de officio legati, lib. 2. numer. 152. pag. 33. Quid autem dica- 235 tur † solitum fieri & concedi, tradunt Bartol. in l. in illa. §. sed si alimenta. ff. de alimen. lega. & in l. 1. C. quomod. & quand. iudex, & alij, vt per Decium in dicta rubrica de consuetudine, numero 3. vbi gloss. Parisien. de quo legendus est Mandos. regul. 1. quæst. 2. num. 4. fol. 5.

Ex quibus confirmatur quædam sententia Ioann. Lup. in l. 56. Taur. vbi dicit, quòd mulier nupta virtute licentiæ generalis eidem per maritum concessæ licet possit facere omnia illa quæ maritus facere consueuerat, per l. vel vniuersorum. ff. de pignoratitia actione, & l. fraudatur. ff. de his quæ in fraud. credi- 236 tor. intelligitur de his, † quæ ordinarie maritus facere consueuerat: & idem tenet ibi Castillo in versicul. veniunt etiam, folio. 163. Et 237 in omni † dispositione verba sunt consideranda in ordinarijs, & consuetis, non de extraordinarijs, vt in dicto §. prædico: & alijs pluribus probat Quintilian. Mandos. regul. 31. quod commissionis causa, quæst. 7. num. 2. fol. 9. & regul. 33. quæst. 7. num. 1. & 2. fol. 137. & tradit eleganter Felin. in consil. 43. §. & proprium. Et pro hoc etiam conducunt notata per Felin. in cap. inter cæteras, col. 5. de appella. Decius in consil. 430. num. 8. Gomez. in regul. de annal. poss. quæst. 11. pagin. 516. & quod notabiliter scribit Felin. in dict. cap. cum. M. num. 10. versic. secunda declaratio, de constitutio. vbi dicit, quòd quando in aliqua dispositione habentur pro expres- 238 sis, quæ exprimi consueuerunt, † intelligitur de consuetis communiter: & vt plurimū secus de his quæ raro solent exprimi, & idē Felin. in cap. ex literis, num. 3. versic. secunda consideratio de fide instrumento: ex qua doctrina inferri potest, quod in licentijs datis per Principem ad faciendum maioratum, vel ad alienandum, vel extrahendum, aliqua 239 bona à maioratu, † non debent intelligi, & suppleri nisi clausulæ, quæ communiter in talibus facultatibus apponi consueuerunt, & non illæ quæ raro inseri solent. l. ea quæ raro, ff. de regul. iur. dicta l. fistulas. §. frumenta, ff. de contrahend. emption. vbi Baldus, quem citat in peregrino & singulari casu decisio Iacob. Putc. 63. libro. 3. per quam concludit quod priuilegium non soluendi deci- 240 mas intelligitur † de extraordinarijs & non de ordinarijs, qui etiam citat Cremam in singul. 107. Felinum in cap. sedes, col. 3. in fin. in vers. & ista faciūt ad quæstionē, de rescrip. Quod est notabile pro declaratione istarum facul-

facultatum,& ex his aliàs in facto dixi,quod cum quædam mulier nobilis nupta,haberet à marito plenissimum ad omnia mandatum, & cum libera administratione, quod † non potuit maritum obligasse ad constitutionem cuiusdam dotis,quia id maritus nunquam facere consueuerat,& ista fulciuntur ex textu notabili,qui non refertus in l.qui saltum. ff.de legat. 3.& opinio tenentium quòd testatos nō videtur cogitase de his, quæ extra ordinem veniunt,secūdum Carol.Ruin.in l. Gallus,§. & quid si tantum,num. 36.ff.de liber. & posthum.Mantica lib.6.de coniectur.ment.defunct.d.tit.6. num.17.pag.226. Vsus autem imperitorum non † attenditur,vt tradit glos. Parisien.p.s.consuetudin.Parisien.§.35.nu. 7.quod sic generaliter acceptum verum non videtur.

241 242

243 Quinto percipitur† voluntas testatoris ex cōmuni omniū hominum, & mulierū vsu loquēdi.l.librorū.§.quod tamē Cassius. ff.de legatis 3. l.cum delanionis. §.asinam molendinariam.ff.de fund.instruct. l.Labeo. ff.de supellecti.lega.Felin.in cap.nonnulli, vbi glos. & Doctores de rescript.& idem Felin.d.c.cū M.col.3.num.7.de constitutio.Notat Panel. in l.s.part.2.numer.50.C.de bon.materu.de qua re varia scribit Tiraquel. lib.1.de retract. §.2.glos.1.nu.5.cum sequentibus, pag.386. nouissimè Iacob. Mascard.in tract.de probatio.lib.3.conclus.1124.num.5.cum sequentibus, fol.9. pes quæ tradit egregie Osasc. in decis.Pedemontau.129.num.11.& 19.quod substitutio sub hac conditione facta,*Si sine liberis decesserit ex suo corpore procreatis*,non† censetur defecisse,nec eum isse per ingressū monasterij,& per regulam d. §. quod tamen Cassius, vidi tractatum in materia nostra, quod si quis disposuerit in testamento, quod vinculum fecit de aliquibus bonis, licet non dicat neque disponat, quod facit maioratum, in talibus bonis † debet succedere filius matri,cum secundūm communem vsum loquēdi vinculum sit idem quod maioratus, & in hoc est considerandum si concurrunt aliæ cōiecturæ,ex quo dixit notanter Barthol.Soci. in hac nostra materia in conf.37. num.8. lib. 3.quod licet quando plures de familia vocantur ordine collectiuo, inter quos cadit affectio, † admittantur gradatim proximiores,secundum ordinem successionis ab intestato. l. cum ita.§.in fideicommisso.l.pater. §.fratre, ff.de legat.2.l.vltima.C.de verborum significatione,quod copiosissimè confirmat Tiraq. lib.1.de retractu.§.1 s.in glos.4.num.1.cum alijs,pag.507.Francisc.Mantic.in tractat.de coniectur.men.defunct.lib.3.tit.8.nu.1.cum sequentibus,vbi resoluit cuius loci debet esse communis vsus loquēdi, vbi plura scribit pro declaratione istius materiæ; tamen quando

244 245 246

testator(forsan idiota)dixit quod vocabat parentelam,quia idiotæ secundum illorum cōditionem,& cōmunem vsum loquendi, quan do dicunt familiam,vel parentelam totam vocant, censentur vocare † totam parentelam, & non solum proximiores in gradu.Quā doctrinam postea inueni relatam, & confirmatā à Socino Iuniore,in conf.116.num.20. libr. 1.tradit Lanfrancus de Oriano. l.Centurio, num.21.ff de vulgar.Francisc.Mantic.in lib. de coniectu.men.defunct.lib.3.tit.5.num.7. pag.71.ad ista legendus. Et propter communem vsum loquendi † spurij dicuntur de familia,secundum Aretin. in l.ita stipulatus. §. Chrysogonus. ff.de verborum obligationib. Mascard.in tract.de probationibus lib.3.conclusio.1324.num.29.fol.50. Pro quibus etiā facit textus notabilis, † quē prædicti non referunt in l.non aliter.§.Titius.ff.de legatis.3. ibi,*Non enim in causa testamentorum ad verborum definitionem vtiq; descendendum est, cum plerumq; abusiue loquuntur, nec proprijs nominibus,ac vocabulis semper vtantur*,vnde Paul. de Castr.in conf.374.num.4.lib.1.tradit hoc verbum,suos,†non ista stricte intelligēdum, quia plesūq; testatores non cogitant de subtili interpretatione, tradit Francisc.Mantic. lib.1.de coniectur.men.defunct.tit.14.num. 19.pag.356.& tradit Tiber. Decian.in quodam maioratu Hispaniæ,respon.7. num.66. lib.5.& dicit Bald.in l. lex duodecim tabularum,C.de suis & legiti.hæredib. in fin. quod sermones qui sunt in vulgari sermone † debent interpretari secūdum communē vsum loquendi,nisi producantur † à literatis; quia tunc debent interpretari secundum artem literatorū, refert notata per Cinum in l.ante, C.de donation. ante nupt.notat Alexand.in conf.2.num.17.vbi glos. Paris. alios concordantes congerit,& in conf.9.num.4.lib.1.ad quod etiam est doctrina Bald.in rubr. de succesf. feud.numer.6.fol.19. quem refert idem Alexand.in conf.85.num.15.lib.4.& Cassane.in consuetud.Burgund.rubr.13 fol.363. num.5 col.2.vers.& aduertendum,Iacob.Aluer.conf.52.nu.3.part.5.Rebuff.in procem. ff.de verbos.signific.par.2.Roland.conf.83. num.25.lib.3.Celsus conf.25.num.1.faciunt scripta per Simonem de Pretis lib.1.de interpretand.defunct in procemio num.29.& 30. fol.4.Et secundum ista intelligenda sunt quę scribit Episcop.Couarru.in epitome de sponsalib.p.2.cap.4.§.5.num.2. fol.52. In dubio autem vnus idemq; † vsus est, ne aliter dicatur loqui plebem quam patritios,l.Si chorus, §.1.ff.de legat.3.per quam hoc voluit Alciat. in l.vt Alphenus 87.pag.160. ff. de verbor. signific.sed dubium† puto,cum communites contrarium videamus, scilicet diuerso modo loqui nobiles, & plebeios, quod notissimum est,

247 248 249 250 251 252 253 254

rest; ad quod facit resolutio Roman. consil.4. num.1.& 2. vbi tradit quòd quãdo verba proferuntur ab idiotis, & vulgaribus, tunc debẽt intelligi secundum communem consuetudinem vulgi, secus tamen † quando ab statutarijs, & iurisperitis, quod mihi verissimum videtur: & idem Roman. consi.32.num.2. Parisius conf.3 num.52.lib.3. licet † contrarium teneat glos.in cap.cupientes, §.1.verb.commode, de electio.in 6. quæ vult, quod verba cuiuslibet dispositionis licet sint apposita à iurisperitis, debent intelligi secundum communem vsum loquendi, & secundum loci cõsuetudinem, & idem glos.in in cap.nonnulli, de rescript.& in l.2.ff.de origin.iur.quas citat Rebuff.in lib.concordata.in rubric.de collatio.pag.400.in verbo, nempe verba. Quorum dicta ad varia negotia prodesse possunt. Item inquit idem Bald.in l.1.C.de successio. edict.num.1.fol.47.quod per abusiuum modum loquendi personarum illiteratarum, siue vulgarium, verba ciuiliter † non debent extẽdi notat Abb.conf.89.num.2.lib.1. pro quo facit quod scribit Alciat.respon.160.nu.10. vbi tradit, quòd verba priuilegiorum debẽt † recipere interpretationem secundum cõmunem vsum loquendi peritorũ, non autẽ secũdum vulgares per doctrinam Bald.in c.1. de feud.success.& alia, & apud idiotas non est † aliqua differentia inter dictionem liberos, & filios, secundum glos.in l.quod si nepotes. ff. de testament.tutela, tradunt Abb.in conf.59 num.7.lib.1. Decius in consil.316. Alciat.in tract.præsumptio. regul.2. præsumptio.13. num.3.& aliud per Menoch.de arbitrar.iudi.lib.2.Centur.5.casu.496.num.47. ad quẽ addo Aymon.in conf.155.num.1.cum seqq. & tradit in notabili casu Menoch. in d. cons. 215.num.58.& 59.lib.3. latius in tractat.de præsumptio.lib.4.præsump.79.num.35.fol. 133.

Quod autem in dubio debemus exponere verba, tam contractuum, quam vltimarum voluntatum, secundum vulgarem loquendi † modum probatur in l. Massuerius, & in l. si calumnietur.§.telum, vulgo, & in l.dimissoriæ, ff.de verbor.significat. & in l.si chorus.ff.de leg.3.& in alijs iuribus, & authoritatibus citatis per Rebuf.in l.in vulgari substitutione 163.pag.773.ff.de verbor.significa.& quòd consuetudo regionis, non intelligatur eius regionis vbi testator disposuit, † sed de regione, vbi bona stãt sita, tradit Bart.in l.nummis, ff.de leg.3.fol.64.& quod vbicunq; vsus fuit diuersus recurratur ad ius commune, voluit Alexand.in conf.6.col.1.num.7.lib.5.quem citat Matth.de Afflict.decisio.280. num.19. pro quibus facit l.5.tit.1. lib.7. Recopilat. & quando consuetudo patriæ repugnat consuetudini patris familias, sit sequenda consuetudo patris familias, volunt Alexand.conf.124. col.2.lib.5. Decius in l.semper in stipulationibus, num.8.ff.de regul.iur. Menoch.in tractatu de præsumptionib. lib.1.q.28. num.8. pag.30.& pro doctrina Bartholo. Socin. (vt ad eam redeam) etiam facit quod verba non sunt secundum rigorem accipienda, cum vulgari sermone sunt prolata à persona quæ talem rigorem non † seruabat, quia forte non intelligebat, vt tradit Socin.Iun.in conf.139 nume.18.lib.1.ad quod est singulare dictum Guid.Papæ decis.537. Et ad hoc est notabilis doctrina Bald.in l.si pater, nume.5.versic. exemplum in conditione.C.de institutio. & substitution. vbi dicit, quod iniustis parentibus magis est obuiandum quàm patribus incircunspectis, & inconsulte testantibus, † qui naturalem habent erga filios charitatem, tamen nesciunt subtilitatem legum, quia pauci sciunt consilium Galli. & Vellei.& de isto etiam puncto legatur Ias. in rubr. ff. de nou. oper.num.7.& in l.2.num.37.ff.si cert.peta. Purpurar.in l.1.nu.2.C.de eden.& in l. Imperium, num.57.ff.de iurisdictio.omn.iudic. Felin.in proœm.Greg. num.18.Deci.in cap. 1.num.22.de constitutio. Alciat.in l.in vulgari.§.si quis ita, col.308.ff.de verbor.significatio.& in tracta.de verbor. significatio. & quod scribũt Bald.n l.fin.circa fin. C.de leg. hæred.Deci.in l.si tibi pecunia, col.1.ff.si certum peta. Aymon.conf.118.num.22. dicentes, quod verba consuetudinis prolata in vulgari sermone debent intelligi grosso modo, & impropriè.

Ex quibus omnibus non semel consideraui † verba testamentorum, & aliarum dispositionum, maximè illorum qui iurisperitia carent, magis esse regulanda & interpretanda secundum communem hominum affectionẽ, & verisimilem mentem, & morem regionis, quam secundum iuris subtilitates, quas pro maiori parte homines ignorant, nec capiunt profundum illum labyrinthum substitutionum, & aliarum materiarum difficultates, quibus graues illi iurisconsulti in illis temporibus attendebant, præcipuè cum tot anni sint iam transacti, in quibus mores hominum, & affectiones, & alia consimilia mutata sunt, & (vt ille inquit) alia oriuntur sidera: nam tempus † omnia mutat, & perimit authore Ouidio lib.4.de põto.eleg.8. ad Suillum, ibi,

Tabida consumit ferrum, lapidemq; vetustas.
Nullaq; res maius tempore robur habet.

Et Martialis lib.9.de Parthenia toga,

Quid non longo dies, qui non consumitis anni.

De quo plura notabilia scribit Tiraquel.libro de præscriptio.pag.72.cum sequentib.vers. postremo, maximè quia non omnes nationes eosdem affectus mores, & leges habent, † sed fere omnes mundi nationes diuersas leges, ritus,

255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266

tus, & mores tenent, vt latius docet Ioann. Theuton. in lib. particulari, quem de hoc edidit, & constat ex historijs modernis Indiarũ; & probat bonus text. in l. quòd si nolit. §. quòd si mancipia, ibi, *Nationes sunt non insanatæ*. ff. de ædili. edict. & est text. insignis in l. cũ de lanionis. §. optimũ, de fundo instruct. ibi, † *Optimum ergo (esse Pedius ait) non propriam verborum significationem scrutari, sed in primis quid testator demonstrare voluerit: deinde in qua præsumptione sint, qui quaque regione commorantur*. Quem textum commendat Cald. Perei. in tract. de nomina. emphyt. q. 20. num. 27. fol. 230. & Proculus noster se verbis quibusdam abuti dicit, vt facilius, intelligeretur in l. insula, in fine. ff. de aquir. rer. domin. tradit Tiraquel. in tract. de vtroq; retract. §. 1. gloss. 8. n. 6. pag. 113. quæ lex singulariter probat, quod potius sequi debet † mos regionis, quam propria verborum significatio. & hoc in quodam maioratu Hispaniæ animaduertit Menoch. licèt prædicta non referat in consil. 215. nu. 57. lib. 3. quare inquit merito, Marzarius in lib. de fideicommi. post Ias. quem citat, quòd verba quæ proferuntur à testatoribus qui communiter sunt idiotæ, & illiterati iuris, & non capiunt differentias intellectuales legum, debent grosso modo, aut naturali, ac † vulgari intelligi; omnis enim intellectus est extraneus, qui non sonat in auribus vulgi: hinc est quod quando testator est literarum imperitus, sumitur probabilis coniectura, vt recedatur à propria verborum significatione, vt sensit Petrus de Vellapertica, quem refert Lanfranc. de Orian. in l. Centurio, num. 21. versic. reperio de vulgari. quos citat Francisc. Mantic. de cõiectur. ment. defunct. lib. 3. tit. 5. nu. 70. pag. 7. vnde non immerito inquit Aymon. consil. 236. num. 11. quod voluntas colligitur † ex ratione per regulam legis cum mulier. ff. solut. matrimo. & l. scire oportet. ff. de excusatio. tuto. & ad hoc etiam facit quod tradit Ripa in l. Centurio, num. 131. fol. 81. ff. de vulgar. vbi dicit, quòd in iudicando non est sequenda subtilitas, & exquisita differentia testatoribus incognita, vt plurimum literarum præsertim ciuilium ignaris, † quem gauisus fui reperisse ad istud propositum, & dicit notabiliter Bald. in cons. 13. punctus talis, nu. 3. lib. 3. quod in substitutionibus, non magis potestatem quàm naturalem affectionem, inspicimus, ex hoc fit, quod magis consideratur mens testatoris quàm rigor verborum, vt per Corne. in cons. 124. num. 6. lib. 2. facit l. pater Seuerinam in princip. & conditionum verba l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellian. de quibus per Manticam libr. 11. de coniectur. men. defunct. tit. 16. num. 3. pag. 546. & libr. 11. tit. 15. num. 3. pag. 544. Præterea in ista materia animaduertendum est, quòd † voluntas testatoris debet attendi secundum communem vsum loquendi illius loci, in quo testator facit testamentum, secundum Bartol. in l. si seruus plurium. §. vlt. vbi Cuman. ff. de legat. 1. notat Bartholom. Socin. in cons. 247. circa primum, nu. 5. lib. 2. Quod (videri meo) procedit, † nisi testator longo tempore degit in eo loco, vbi testamentum facit, quia tunc præsumitur didicisse, † & sequi cõmunẽ vsum loquendi illius loci vbi longo tempore habitauit, argum. l. 2. tit. 24. part. 4. & l. 31. titu. 2. part. 3. l. ciues, C. de incol. lib. 10. l. 1. titu. 20. part. 2.

267 268 269 270 271

Ex quo infertur, quòd si quis exterus istius Regni faciat maioratum in Hispania, si lõgo tempore in Hispania fecerat residentiam, tempore testamenti † videtur se conformare cũ legibus & consuetudinibus Castellæ: quod magis indubitatum erit, si talis extraneus huius prouinciæ disponat & faciat maioratum de rebus, quę in Castella habet, prout plenius tracto part. 1. q. 58. Ad quod etiam facit tex. in l. semper in stipulationibus. ff. de regu. iur. ibi, *Vnde si non apparet quod actum est, consequens, vt id sequatur, quod in regione, in qua id actum est, frequentatur*. Et hoc vult in terminis Gregor. Lop. in l. 34. tit. 11. part. 4. glos. fin. final. verbis. Et nisi testator manu tabellionis fecerit testamentum: quia credendum est † quod tabellio testamentum scripsit iuxta proprium idioma, & proprium loquendi vsum.

Probari autem debet vsus communis loquendi illius temporis, in quo testator condidit testamentum, secundum Fulgos. in consil. 165. col. penul. Barthol. Socin. in l. Gallus. §. si eius, num. 6. ff. de liber. & posthum. Rolan. cons. 83. numer. 20. lib. 3. & alios quos refert Burgos de Paz in l. 1. Taur. nume. 123. quod non semel contingit. ¶ In quo tamen est animaduertendum, quod attẽdi debet vsus † originis testatoris, l. nummis. ff. de lega. 3. l. si seruus pluriũ. §. fin. ff. de legat. 1. notat Roman. in l. si non speciali, num. 6. C. de testamen. Petrus Surd. decis. 227. num. 10. qui num. 11. id declarat, quando consuetudo contraria non extat in loco, vbi testamentum vel cõtractus factus fuit secundum Bart. & Cumanum in d. l. si seruus plurium. §. fin. Alexand. in cons. 131. nu. 4. lib. 7. Barthol. Socin. in cons. 247. num. 4. lib. 2. Mantic de coniectur. ment. defunct. lib. 6. tit. 8. num. 13. vbi tandem conclu dit cum illatione quam supra scripsi.

Rursus ex sermone vulgari ad Latinum † non est probabile argumentum, vt per Alexand. cons. 26. lib. 3. Alciat. in l. liberorum, in vers. primus est. ff. de verbor. significa. quod eleganter tractat Menoch. in cons. 220. num. 127. lib. 3. vbi ex hoc concludit quod in Hispania

272 273 274 275 276 277

pania filiorum appellatione non comprehenduntur nepotes, de quo legenda sunt quæ scribo part.1.quæst.15. Qualiter autem probetur vsus loquendi,† docet Bart.in l.Labeo. num.5.ff.de supel. legat.Bald.in l.2.C.si aduers.rem.iudica.Aretin.cons.11.nu.6.Aym. cons.308.col.3.cum simil.lib.vt per Menoch. de arbitrar.iudic.lib.2.centu.5.casu 489.nu. 2.pag.764.Deci.in cap. in præsentia,nu.33. de probation. melius omnibus Ioseph. Mascard.ad ista legendus in tractatu de probatio. lib.1.conclu.329.nume.1.cum sequentibus, fol.196.vbi resoluit, qualiter probetur communis† loquendi vsus, quibus addo elegans consilium Menoch.175.nume.75.lib.2.vbi ex Aymone cons.166.num.9.Roland.in cõsil.71.num.26.lib.5.& alijs probat quod stãdum est Doctoribus dicentibus quod appellatione legitimi non venit legitimatus, donec contrarium probetur,& quod vsus loquendi probatur difficiliter tradunt Anania in cap. 1.de sagittarijs, Barthol.Socin. qui etiam refert Paul.de Castr. in dicto cons.37. nu. 12. lib.7.ad hoc legendus.

Magis

ET est etiā summe notandum, quod in testamentis fit verborum interpretatio secundum † tempus mortis testatoris, quo tempore dispositio sua vltima consequatur effectum, vt tenet Barthol. Socin. in cons.6. n.2. lib.1. per l.1.C. de sacrosanct. eccles. l.1. ff. de testamen. l.4. ff. de adimen. lega. debet tamen secundum eum haberi consideratio ad intellectum verborum conditi testamenti, quod postea post mortem sortitur effectum, secundum notata per Bart. & alios in l. si ita. ff. de aur. & argen. lega. & l. Quintus, eodem tit. & l. quæsitum. § vltimo. ff. de leg.3. quod elegāter ibi explicat Socin. in dicto cons.6. & vide eundem in cons.10. num.10. lib.1. & Petrus Surd. in propria materia successionum masculorum & fœminarum decis.66. nume.19. & alios citat Burg. de Paz in d. l.1. Taur. num.123. fol.89. & in l. fideicommissa. §.1. ff. de legat.1. 279

Sexto colligitur testatoris † mens ex scriptura imperfecta, l. vltima. ff. de reb. eorum, notat Bart. in l.2. §. testamentum ff. quemadmod. testa. aperiant. Barthol. Socin. in l. eum auus numer.16. ff. de condition. & demonstr. Syluan. in cons.54. num.12. & consil.49. nu.28. Tiraquel. in tracta. de primog. quæst.94. num.1. pag.410. Cure. Iun. cons.134. num.3. Paris. consil.79. num.16. lib.2. Burgos de Paz in l.3. Taur. part.5. num.13. fol.367. Deci. cons.176. num.2. & limitat num.4. Paris. cōsil.7. num.27. lib.3. ad quod facit quod scribit Cephal. 280

ET est etiã summe notandum,quod in testamentis fit verborum interpretatio secundum † tempus mortis testatoris,quo tempore dispositio sua vltima consequatur effectum,vt tenet Barthol.Socin.in conf.6. n.2. lib.1.per l.1.C.de sacrosanct.eccles.l.1.ff.de testamen.l.4.ff.de adimen.lega.debet tamen secundum eum haberi consideratio ad intellectum verborum conditi testamenti, quod postea post mortem sortitur effectum,secundum notata per Bart. & alios in l. si ita. ff. de aur.& argen.lega.& l.Quintus,eodem tit. & l.quæsitum.§ vltimo.ff.de leg.3.quod elegãter ibi explicat Socin. in dicto consi.6. & vide eundem in consi.10.num.10. lib.1. & Petrus Surd. in propria materia successionum masculorum & fœminarum decis.66. nume. 19.& alios citat Burg. de Paz in d. l.1.Taur. num.123. fol.89. & in l.fideicommissa. §.1. ff.de legat.1. [279]

Sexto colligitur testatoris † mens ex scriptura imperfecta,l.vltima. ff. de reb. eorum, notat Bart.in l.2.§.testamentum ff.quemadmod.testa.aperiant. Barthol. Socin. in l. cum auus numer.16.ff.de condition.& demonstr. Syluan.in consi.54.num.12.& consil.49.nu. 28.Tiraquel.in tracta. de primog.quæst.94. num.1.pag.410.Curc.Iun.consi.134.num.3. Paris.consil.79.num.16.lib.2.Burgos de Paz in l.3.Taur.part.5.num.131.fol.367. Deci. conf.176.num.2.& limitat num.4. Paris.cõsil.7.num.27.lib.3.ad quod facit quod scribit Cephal. [280]

tion. conclusio. 2. numer. 12. pagin. 239.

Et quod vltima voluntas tollatur per actũ 290 † inter viuos, etiam inutilem probatur in l. legatum. §. patre. ff. de adimend. legat. & in l. cum dominus. §. si. ff. de pecul. lega. vbi Bart. & in l. fin. ff. de aur. & argen. lega. & volunt alij quos citat Episcop. Couarr. part. 2. rubr. de testamen. num. 21. vers. aduertendum, quẽ citat Francis. Mantic. lib. 12. de coniect. men. defunct. tit. 2. num. 17. pag. 589. & ista reso- 291 lutio difficultatem † fecit in quadã causa maioratus maximi momenti facti species erat. Quidam fecit maioratum & cõmisit successoribus, vt possent nominare, & eligere ad maioratum filium quem voluissent, licet esset ætate minor, vnus successor nominauit filiũ secundum, excluso maiore in testamento, postea in alia scriptura inutili & inualida nominauit filium maiorem, Dubitatum fuit (& adhuc sub iudice lis est) an per nominationem secundam inualidam cẽseatur prima reuocata. In qua quæstione est ad memoriam reducenda regula iuris, quod per actum inualidum non censetur recessum ab actu valido, l. si iure. ff. de legat. 3. cum concordant. vt per Peralt. in l. qui testamento, nu. 13. pag. 479. ff. de legat. 2. De ista autem materia quando ex testamento nullo vel reuocato coniecturetur voluntas testatoris, plura notatu digna scribit nouissime Menoch. in tracta. de præsumption. lib. 4. præsumptio. 15. num. 1. cum sequentib. fol. 16.

292 Septimo colligitur, † ex consuetudine ciuitatis, l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iuris: notat Raphael. Fulgos. in cons. 34. col. 2. de quo per Alex. in cons. 20. num. 8. lib. 2. & Aymo. in tracta. de antiquit. tempor. p. 4. nu. 229. fol. 342. Et quod annullato testamento sint anuullatæ omnes clausulæ in eo contẽtę, tradit Curci. Iun. in cons. 163. nn. 15. & cons. 169. nu. 12. lib. 1. & quod testamentũ imperfectum nihil probet, probatur in l. si is qui testamentum, ff. de testamen. & tradunt Ias. in conf. 8. nu. 1. & per totum, lib. 3. Riminald. in l. hac consultissima. §. ex imperfecto, nu. 3. C. de testamen. Nicol. Boe. decis. 93. & alij quos citat Cephal. in cons. 552. nu. 7. lib. 4. ex quo confirmatur sententia Gregor Lop. in l. 32. tit. 9. part. 6. in glos. in verb. *Valdra*, fol. 69. colu. 4. in versic. quid si conceditur, vbi dicit, quod si detur facultas Regia ad faciendũ maioratum in consanguineos, veniunt cõsanguinei ex parte patris attenta consuetudine vulgari loquendi in Hispania per l. 1. ff. de iure immunita. Sed in hoc falsus fuit Gregor. Lo- 293 pez, quia consanguineorum appellatione † veniunt etiam de iure cõnsanguinei ex parte matris iuxta l. 6. ti. 15. part. 2. & alia plura quę refero in q. 6. infra hac 2. p. num. 582. lex autem in dict. l. 1. ff. de iure immunita. est casus specialis in priuilegio immunitatis secundum glossam in l. si ita scriptum, in verb. vocabulo, in fine, ff. de legatis. 2. vbi Imola. & alij Alberic. in dict. l. 1. & alios plures quos citat Arias Pinel. in l. 3. C. de bon. matern. num. 30. pagin. 713. de quo etiam tracto in parte 1. huius tractatus, quæstio. 15. num. 29. & ad hanc coniecturam facit text. in cap. ceterũ, de donatio. vbi iudicatur attenta patriæ con- 294 suetudine, † an donatio sit in magna vel in parua quantitate? Quem textum etiam refero in 4. parte huius operis, quæstio. 1. limitatione. 6. & alia plura est singularis: & ver- 295 ba primogenituræ † interpretantur secundum consuetudinem patriæ, vt voluit in terminis, & in quodam maioratu Hispaniæ Abbas in consil. 85. numer. 5. lib. 1. Carol. Ruin. in quadam vocatione masculorum & fœminarum in cons. 141. num. 9. lib. 2. Et voluntas testatoris potius interpretatur secundum cõ- 296 suetudinem loci, † quam secundum statutum, vt tenent Alex. in cons. 9. col. 1. lib. 5. Aym. Crauet. in cons. 70. num. 12. & ista adiuuantur ex doctrina Bald. in l. vltima, nume. 6. C. de fideicommis. vbi inquit, quod licẽtia † te- 297 standi concedi intelligitur secundum consuetudinem loci, notat Greg. Lop. in l. 5. in glos. 1. tit. 1. part. 6. Quod est notandum ad licentias quæ conceduntur ad faciendum maioratus, vel ad extrahendum bona a maioratu.

Ex quibus & ex regula librorum, §. quod tamen Cassius. ff. de leg. 3. quandoq; inserebã quod ex eo solo, quod quis dixit, quod bona certa vinculabat, voluit maioratum cõstituere, quia in substantia, & secundum communẽ vsum loquendi, & consuetudinem, hoc im- 298 portat † verbum vinculum. ¶ Ex quibus etiã confirmatur, quod scribit Molina libro. 2. de primog. cap. 13. num. 31. fol. 348. de eo qui est grauatus nomen & arma portare, an id facere possit iungendo cũ alijs, de quo legenda sunt quæ scribo infra quæst. 4. illatio. 8. & si de ob- 299 seruantia clare non constat in patria, † recurrendum est ad loca vicina, secundum Paul. de Castr. in cons. 437. super dictis quæsitas, dubio 2. lib. 2. Oldrald. consil. 267. quod domino Episcopo, in fine, Matth. ab Afflict. decisio. 248. col. 4. Aymon. cons. 118. numer. 8. Et interpretaio sumẽda est à iure communi, non à consuetudine loci particularis secund. Ioan. Andre. in additio ad Speculator. tit. de arbitris. §. excipitur: & alios quos citat Gozadin. in cons. 90. num. 6.

300 Octauo, coniecturatur † ex ordine & dispositione testantis, l. quoties. ff. de vsufruct. l. generaliter. §. quid ergo. ff. de fideicommis. libertatib. notat Fulgos. in consil. 38. in proposita quæstione, notanter Aluar. Valasc. cõsultatione 71. numer. 11. qui loquitur in duobus nominatis ad emphyteusim. De quo tamẽ

vide regulam quam tradit Ioan.Monah.quã sequuntur ibi DD. in c.2. de iudic.in 6. Bartholom.Socin.in conf.9.nu.16.lib.1. Socin. Iun.in conf.150.num.3.lib.1.glof.Parifien. consuetud.Parifien.§.45.num.5.fol.306. vbi ex c.quorundam,& ibi glof.de electione in 6.& glof.in c.bene quidem,in verf.Mediolanenfem 96.distinct.tradit,quod illud,quod prius nominatur,† cẽsetur dignius: & ibi alia refert latius Socin.Iun.in l. hæredes mei. §. cum ita,num.41.& 45.fol.224.ff.ad Trebel. Nicol.Boeri. in tracta. de authoritate magni consilij num. 140. Conradus in templo iudicum lib.1.§.1.de ornatu quæst.1.nu.13. fol. 5.Castillo in tract.de vsufruct.lib.1.c.40.nu. 18.fol.121.Et in specie in duobus vocatis ad maioratum,quod primus nominatus præferatur hoc referendo tradit Caldas Pereira in tract.de nomina.emphyteu.q.10.numer.40. fol.104. facit textus notabilis in l. generaliter.§.fi quidem.ff.de fideicommif.liberta.vbi testator nominauit certos feruos manumittẽdos ex pretio hæredi relicto, fi pretium non sufficiat ad omnes, † infpicitur ordo verborum, vt faltem primo nominatus libertatem cõfequatur, & dixit fingulariter Bald. in l.1. num.1.C.de edict.Diui Adrian. quòd fi pluribus nominatis & electis res non pofsit competere,nifi vno, † cõpetit poffefforiũ primo nominato,quam doctrinam citat Fuluius Pacianus in tracta. de probation. lib.2.cap.25. num.42.fol.91. Et quòd qui eft prior in ordine verborum,& potior in ordine pofsidendi,citat Bald.textus,qui eft omnibus notabilior in materia maioratuum, in l.qui foluendo ff.de hæred.instituend. vbi Bald.& Imola, quem etiam commendat Iaf.in l.fi quis testamento.§.apud Iulianum num.3. fol.129.ff. de legat.1.& Angel.Aretin.in §.1.numer.1. quibus ex caufis manumit. non licet, fol.20. Et conducunt etiam quæ eleganter fcribit Epifcop.Sarmien.lib.6. felectar. interpretation.num.1.fol.13.& Hieronym.Gratian.in confil.92.num.24. lib.2. vbi per regulam d. l.qui foluendo:fcribit, quòd fi nominatio facta in pluribus non poteft valere, valet in eo qui prius nominatus fuit,& tradit Tiber. Decian.refponf.63.num.20.lib.2. vbi ex Deci. confil.440.nume.4. fcribit,quod prius † nominati cenfentur prædilecti,& poftea nominati cenfentur in eorum fubfidium,& qui nomine proprio funt nominati, & alij qui in fpecie,& non in genere † alijs præferuntur, vt ex pluribus authoribus docet Simon de Pretis lib. 3.de interpretand.defunct. voluntа.interpretatione.3.dubitatione.4. folutione.3. num.4. & 5.fol.336. qua in re eft memorabilis doctrina Decij in confil.320.num. 6.vbi refoluit quòd fi prius funt nominati alij qui nomine appellatiuo,& poftea fint nominati aliqui nominibus proprijs,† præferuntur nominati prius nomine appellatiuo per l.fi feruus communis.ff.de ftipul. feruor. vbi Bart.& per alia quæ refert,& facit etiã quod fcribit Simon de Pretis lib. 1. de interpret. defuncti volunta. folutio.3.numero.8. folio 12. vbi probat, quòd fi teftator habens duos equos,legat Petro vnum de fuis equis,& aliũ Ioanni,† prior nominatus eligere debet,& refert Bart.Angel.Paul.& Iaf. in l.qui duos, ff.de legatis.1.Paul.& Iaf.in l.fin.§.1.C.cõmun.de legat. Anton.Gom. tomo.1. variar. cap.12.titu.de lega.numer.18. & de materia legenda etiam quæ fcribit Menochius in dicto tractatu præfumptio.lib.1.præfumptio. 28.fupra allegata per totam, Zanchus in dicta l.hæredes mei.§.cum ita,part.5.num.76. pag.236.ff.ad Trebellianum, Caldas Pereira in tracta.nomina. emphyteu. dict. quæft.10. num.39.cum fequentib.fol.104. Ordo tamẽ fcripturæ non curatur,† vbi teftatoris voluntas repugnat,l.quidam teftamento. ff. de pecul. legat. vbi Alberic. fol.90. probatur in l. nec enim. ff. de folutio. & notat idem Alberic.in rubric.de nouo Codice compon.num. 23. vbi tradit, quòd fi conftat de mente loquentis,non eft locus coniecturis ordinis, fi autem de mente dubitatur, tunc ordo attẽditur,Ripa in l.ex facto.§.fi quis rogatus nu. 11.fol.163.ff.ad Trebellian.per illum textũ, Conradus in templo iudicum lib.1.cap.1.de Imperatore,& ornatu Imperatoris quæft.1. num.13.fol.5.& ordo intellectus confiderari debet † magis quam ordo fcripturę,l.cum pater.§.fidei.ff.de legat.2.l.nec enim.ff.de folutionib.per quas difputat notanter Bart. in l. Scæuola.ff.ad Trebellianum num.5.inftituit quis tres filios arrogauit,vt fi quis decederet fine filijs, deueniat de vno in alium certo ordine fcripturæ,quod quis accepit iure fideicommifsi, tenetur alij reftituere mortuis alijs fratribus fine filijs,& tradit idem Bartol. in l. pater filium.§.quindecim.ff.de legatis.3. numero 5. quem citat Caftillo in l.27.Taur. folio 113. col.2. & hæc tradit latius Peralta in l.fi quis in principio teftamenti,numer.155. pag.463.ff.de leg,3. & vide eundem Peralt. in l. fi idem feruus,nume.1.cum alijs,pagin. 169. ff.de legat. 2.& in l.cum ita.§. in fideicommiffo, numero 4. pagina 351. eodem titulo, vbi notanter loquitur, & faciunt quæ fcribo infra, & idem quod Albericus voluit Robertus à Maranta in fpeculo aureo, part.3.numer.109. folio 51. Ripa in cap.decernimus, numero. 7. de iudicijs, Robertus Lancellotus in templo iudicum lib.1. cap.1. de Imperator.§.1. de ornatu corporis Imperato.num.13.fol.5.ex regula autem text. in d. l.quoties,cum concordan. in praxi tractatum fuit,quidam extraneus fecit maioratum,

&

& dedit facultatem primo vocato nominandi vnam ex sororibus, quas tunc tēporis habebat ad talem maioratum: & vigore illius facultatis errore aut ignorantia, vel malo consilio ductus nominauit ad maioratum tres sorores, inter quas contentio fuit, qualis illarum esset præferenda, cum omnes admitti non possent, repugnante natura bonorum maioratus, sustentabatur (& ita obtinui) esse admittendam † primo nominatam, tamquā magis dilectam ex ordine eligentis, aut nominātis, quæ opinio iustificatur ex pluribus quæ scribo in principio primæ partis, quod tenaciter est tenendum quicquid in bonis familiæ relictis caueatur in l. vnum ex familia. §. rogo. ff. de legatis 2. cuius legis dispositio quantum ad istud propositum nō est trahenda ad bona maioratus, quæ ad vnum tantum indiuisibilia prouenire debent, & hoc confirmatur, quia testator plus videtur diligere eos quos prius substituit, quam eos quos posterius substituet. l. Publius Mæuius. §. Titio. ff. de conditionibus & demonstrationibus. Bart. omnes in l. Gallus §. si à parente, ff. de liber. & posthum. cum concordan. vt per Celsum consil. 75. numer. 21. facit regula l. cum pater. §. à te peto. ff. de legatis 2. Simon de Prætis lib. 2. de interpretan. defunct. volunta. interpretatio. 2. dubitatio. 2. solutio. 5. nu. 21. fol. 63.

310

Ex quibus confirmatur quod scribit Anton. Gam. decis. 260. num. 1. vbi probat quòd si est recepta emphyteusis per maritum & vxorem pro eis, & vnus ex illis non potest nominari filius vel neptis ex traditis per Deci. in cap. in præsentia, numer. 46. de probatio. Ripa in l. ex facto. §. si quis rogatus, num. 48. ff. ad Trebellianum, & alijs quæ citat, & & addo Anton. Gamma decisio. 237. numero 13. vbi scribit quòd quando est æqualis affectio † ad personas nominatas, non est attendendus ordo scripturæ. Et idem est cum voluntas testatoris † est certa, nam ordo nihil facit, authent. hoc amplius, vbi notat Bart. & D. Anton. de Padilla num. 4. C. de fideicommis. Burgos de Paz cons. 27. numer. 22. & in consil. 3. num 13. & probatur in §. ante hæredis, institu. de legat. ibi. Sed quia in eiusmodi esse putamus scripturę ordinem quidem sequi, sperni autem testatoris voluntatem: notat Rebuff. in libr. concordantiar. in forma mandati Apostolici, pag. 225. & ordo substitutionum † seruari debet, l. qui filium. §. Sabinus. ff. ad Trebellianum, declarat eleganter Augustin. Beroius consil. 128. numer. 23. libr. 2. & ordo scripturæ † attenditur, cum conformis est rationi communi secundum Bald. in l. veluti, numer. 7. ff. de iusti. & iur. Menoch. cons. 86. numer. 23. & de materia legendus est etiam nouissimè Mascard. in tract. de probatio. lib. 1. conclu. 67. num. 1. cum sequentibus, fol. 70. & & lib. 3. conclu. 1229. num. 2. cum sequentib. fol. 163. notanter Simon de Pretis qui plura singularia scribit lib. 2. de interpreta. defunct. volunta. interpreta. 3. dubita. 1. fol. 3. nu. 13. cum sequentib. fol. 145.

311

312

313

314

Ex regula autem tex in d. l. quoties, & alio rum concordantium liber obiter confirmare quandam singularem doctrinam, quàm in ista materia scribit Burgos de Paz in consil. 43. num. 32. vbi tradit, quod pater si donet filio tertium & quintum bonorū, videtur † ab ordine scripturæ disponere prius de tertio, quā de quinto, mouetur per l. 46. Taur. & doctrinam Ioan. Lup. in c. per vestras, de donation. inter vir. & vxor. §. 22. num. 13. vers. in dubio autem, & sequenti, & grauatus contrahere † matrimonium cum aliqua de familia & domo testatoris tenetur contrahere matrimonium cum primo nominato, secundum Abb. in consil. 65. nu. 1. lib. 2. & si quis relinquit quædam bona, vt nubant virgines pauperes, & consanguinei, † ab ordine literæ præferri debent pauperes consanguinei, vt tradit Ioan. Gutier. in cons. 26, num. 9. de qua materia & puncto legenda sunt quæ scribit Menoch in tract. præsumption. lib. 4. præsumpt. 125. num. 15. fol. 232. vbi tradit eligendos esse pauperes de familia.

315

316

317

Nono, † affectio testatoris est celebratissima coniectura, & quæ totum facit in declaratione voluntatum defunctorum, tam ea quæ prouenit ex amicitia, vt primum probatur in l. cum acutissimi. C. de fideicommis. & secundum constat ex d. l. si seruus plurium. §. vlti. tradit Episcop. Couarru. in c. requisiui, num. 8. fol. 84. de testament, in quo §. est animaduertendum arguendo ab ordine literæ iuxta d. l. quoties, quod amicitia magna est potentior † consanguinitate, ibi, *Sed & legatarij charitas, & necessitudo.* Et idem probatur in l. si plures §. in arrogato. ff. de vulg. ibi, *Amicus vel cognatus.* & in l. Theopōpus. ff. de dote præleg. ibi, *Amici vel cognati mei.* & in l. affectionis. ff de donatio. ibi, *Amicos vel necessarios*, tradit Anton. Gam. decis. 368 nu. 1. cum seqq. & quod amicitia sit potior consanguinitate, probatur expressè in proœmio tit. 27. part. 4. ibi. *Ca segun dixeron los sabios, el verdadero amor passa a todos los deudos.* Et in l. 14. tit. 29. part. 2. ibi, *Ca bien como el ayuntamien to del amor passa y vence el linage y todas las otras cosas.* Et est egregia l. 7. titu. 18. par tit. 2. Et de hoc puncto † qualiter amicitia sit fortior qualibet consanguinitate, latissime ex pluribus iuris diuini & humani testimonijs tam ex ethnicis, quàm ex alijs scriptoribus, docet Tiraquellus in tractatu de pœn. temper. causa. 22. pag. 74. nume. 1. cum alijs, ad quem addo quæ scribit Francisc. Mantic. in

318

319

320

in tract. de coniectura. ment. defunct. lib. 6. titul. 11. nu. 25. pag. 235. Menoch. qui nec Tiraquel. nec alia supra allegata refert in tracta. præsumption. libr. 1. quæst. 28. supra citata, num. 13. cum sequentibus, Cephal. cons. 421. num. 69. lib. 3. eleganter Tiber. Decian. resp. 46. num. 57. cum sequentibus, lib. 2. Anton. Gamma decis. 378 num. 3. & notanter Quintilian. Mandos. in tracta. de ingratitud. q. 27. fol. 57. Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius, de testamentis, in verb. si absque liberis moreretur in primo, numer. 4. fol. 275. & ideo ausus est dicere Barb. in dict. l. cum acutissimi, num. 11. quod beneficium illius legis verificatur etiam in amico maximo: quem ad hoc refert Ias. in l. exigendi, nume. 16. C. de procurato. & dicit Ioan. de Imola in l. in tempus. § quoties. ff. de hæred. instituend. quòd si quis legat Titio aliquid, & sunt duo Titij eiusdem nominis, & ambo erant amici testatoris illi debetur legatum, quem testator magis diligebat, & affectionis ratio † semper habenda est. l. si seruus ea lege. ff. de seruis exportan. l. cum alienam. C. de lega l. prædia. C. de fideicommis. l. 10. tit. 9. part. 6. notat Socinus Iun. in cons. 170. num. 32. libr. 2. & in cōsilio 180. nume. 25. & per prædicta inquit in ista materia Alciat. in l. Gallus. § etiamsi à parente, num. 28. ff. de liber. & posthum. quod † testator non videtur vocare ignotum, quem citat Francisc. Manti. lib. 6. de cōiect. defunct. volunta. tit. 1. num. 20. pag. 2, 8.

321

322

Et est notandum quod in dubio testator vocare † videtur ad maioratum illum consanguineum, quem nutriuit & conseruauit, ad quem adduco notabilem l. 1. titu. 19. part. 4. vbi vide Gregorius Lopez in glossa vnica: quod confirmatur ex his quæ scribunt Tiraquel. in tract. de pœnis temperan. causa. 51. num. 75. cum sequentib. pag. 236. Quintilia. Mandos. in tracta. de ingratitudine, cap. 43. fol. 19. Tiber. Decian. in pract. tom. 1. cap. 25 num. 7. fol. 120. Videtur etiam in ambiguo vacare, & diligere illum † qui est naturalis ex propria patria testatoris, magis quam ex aliena, quod probatur per l. qui habebat. ff. de legat. 3. & ex alijs pluribus quæ refero in 1. p. tracta. q. 57. Et geminata prædilectio arguit magis † voluntatem testatoris, vt nouiter tradit Aymon Crauetta in consil. vltim. in ordine 313. num. 6. per cap. & si Christus, de iureiuran. & alia quæ refert. Pro quo faciunt quæ de virtute geminationis scribo in 1. par. huius operis. q. 22. à num. 82. cum alijs.

323

324

325

Et ex his in facto obtinui in quodam negotio: quidā etenim testator † legauit in suo testamento cuidam extraneo certa bona iure fideicommissi, & cum grauamine restitutionis, & alijs pactis & conditionibus: non tamē exposuit quibus facienda erat restitutio bonorum: postea autem fecit codicillum in quo ordinauit quod in successione fideicommissi illius seruaretur quod in testamento ordinauerat, cum hoc pacto & conditione; quod in successione fideicommissi succederent proximiores consanguinei, nec testator declarauit, an illi proximiores consanguinei, qui in maioratu succedere debebant, essent consanguinei ipsius testatoris, vel grauati in fideicōmisso, quia solum dixit, *Sucedan los parientes mas propinquos.* Quæstio igitur fuit inter cōsanguineos testatoris, & illius cui fideicōmissum relictum fuit: & processus fuit valde ventilatus, & iudices in varias sententias diuisi fuerunt, in quo, licet pro aduersa parte multa allegabantur, & præcipuè, quòd † magis cōiuncti testatori præsumebantur magis dilecti. l. si quis cum nullum, in princip. d. l. conficiuntur in princip. ff. de iure codicillorum. l. si seruus plurium. § vltimo. ff. de legat. 1. § eum Polidius. ff. de vsur. notat Alexand. in cons. 158. num. 12. lib. 6. & alij, quos citat Pinel. in l. 1. C. de bon. matern. p. 1. num. 72. fol. 39. & per text. in d. l. conficiuntur, ponit regulam Curci. Iun. cons. 58. nu. 2. quam dicit esse indissolubilem, quòd † successio legalis venit ex tacita defuncti voluntate, ex quo confirmo dictum Baldi in l. Imperator. ff. de pactis, vbi per illum textum vult, quod cū est discordia inter executores per testatorem nominatos, † est sequendum iudicium factum per executores coniunctos testatori, quod tradunt Roman. in singul. 533. executores Tiraquel. in præfat. retractus nume. 44. Simon de Pretis lib. 5. de interpretan. defuncti voluntate, dubitatio. 2. num. 84. fol. 489. quod est notandū ad testatores nominantes certas personas cōiunctos & extraneos, vt possint eligere ad maioratus vel meliorationes, quod nō semel contigit, & in ista materia est notabile consilium Oldraldi 123. num. 2. & proximior in gradu † videtur magis dilectus, vt resoluit Barthol. Soci. in d. l. cum auus. ff. de conditio. & demonstratio. num. 78. fol. 180. per l. Gallus. § 1. ff. de liber. & posthum. & d. l. cum ita §. in fideicommis. & elegans doctrina Cini in l quoties ab omnibus. C. de fideicommis. vbi dicit, quòd si testator prohibuit rem alienari extra familiam, † intelligitur de familia testatoris per regulam. l. cum acutissimi. C. de fideicommis. & notat idem Alexan. in cons. 213. num. 6. lib. 6. ¶ Et confirmatur ex communi conclusione, & in nostra materia necessaria quæ habet, quòd † fideicommissum vniuersale iniunctum hæredi grauato non expressa persona honorati videtur iniunctum fauore venientium ab intestato. l. peto, in princip. ff. de lega. 2. vbi Bart. Bald. Paul. & alij, Curci. Seni. in cons. 75. & alij, quos citat Anton. Peregrin. in tractatu de iure fisci lib. 2. titul. 11. num.

326

327

328

329

330

331

332

333 num.20.pag.103.Consanguinei † grauati nihilominus obtinuerũt, & primo ex doctrina Socin.in d.l.hæredes mei.§.cum ita,num.16. ff.ad Trebellian.vbi dicit,quòd in fideicõmisso vniuersali relicto illis de familia,seu de agnatione, vbi proximiores in gradu admittuntur ex dicta l. cum ita. §. in fideicommisso, & in dicta .l.fratre:si contendant pro ximior testatoris eum proximiore hæredis grauati fideicommisso, attenditur proximitas grauati, & nonpersona testatoris, vbi ad hoc citat Bald. & licet non referat vbi est in consilio.159. numero.1.libr.4. & hoc mihi verius videtur quicquid non relato Socin. in dicta lege, teneat Ripa in l.ex facto,in principio,num.7.fol.162. ff.ad Trebellian. & in l.filius familias.§.Diui,num.31.fol.126.ff.de legat.1. & facit,quia sicuti quis dilexit illum 334 grauatum, † præsumitur diligere illius consanguineos,d.l.cum acutissimi. d.l.cum auus, ff.de condition. & demonstration. & secundum prædictam opinionem consuluit idem Socin.in consil.221.libr.2. de quo lege præter alia infinita,Simon de Prætis lib.6. de interpretand.defunct.volunta.in 3.part.interpretat.3. dubitatio.4.solutio.3.& vltim. nume.3.fol.336. vbi latissimè tractat materiam qui in dubio vocati videntur ad fideicommissum.Secundo,quia probatum fuit quod testator odio habebat suos proprios consanguineos ex aliquibus causis,& inpensius diligebat illum cui bona reliquit, & quia in testamẽto nullam consanguineorum fecit mentionem, sed omne fere patrimonium dedit illi grauato:ex quibus coniecturis apparebat testatorem clarè sensisse de consanguineis grauati,& non grauati.

Tertio,per text.in d.l.cum pater.§.à te peto, ff.de legat.2. cuius verba sunt, *A te peto marite,si quos liberos habueris, illis prædia relinquas,vel si non habueris tuis vel meis propinquis, aut etiam nostris libertis non esse datam electionem, sed ordine scripturæ factam substitutione respondi.* per quem textum dicunt ibi glossa, Bart.& alij, quod licet regulariter disiunctiua posita inter personas resoluatur inconiunctam,id non procedit quando est apposita inter personas, inter quas cadit affectio, quia tunc attenditur ordo affectionis, 335 † nec resoluitur alternatiua inconiunctam, imo stat in propria natura, & virtute, notat Ioann.Faber.in §. generaliter,num.8. instit. de lega. Decius in consil.95.numero.2. & 3. meliùs Bartholom. Socin in consil.52. num. 6.lib.1.Francis.Mantic.lib.4.de interpretan. defunct.volunta.tit.7.num.18.pag.120.Ias. in l.cum quidam,num.2.fol.16. C.de verborum significatione,vbi refert notabilẽ gloss. in l.Gallus.§.1.in verb.exprimat.ff.de liber. & posthu.quæ dicit,quod licet copula regulariter diuidat, id nõ procedit stãte charitatẽ vel necessitudine, quia affectio in primis, & ante omnia est attendenda,notat Ias.& alij in d.§.1.vbi Ias.communem dicit,de quo etiam per eundem Ias.in l.1.nu.24. ff.solut. matrimon.& in l 2. nu.224. C.de iur. emphyteu. Ioan. Garc.in regul. 32.nu.1.ad idem est textus singul.in l.hæredes mei. §.peto à te.ff.ad 336 Trebel.& † disiuncta ponitur pro coniuncta ex præsumpta mente disponentis. l. 1. C.de institutio. & substitutio. Bart.in l.is qui ducenta.§.vtrum.ff.de reb. dub. & in d.§l.Gallus. §.etiamsi à parente, cum concordan. vt per Alexand.in consil.98.lib.5. Et notat eleganter idem Alexand.in consil.93.alias consultus,num.7.cum alijs,lib.7. Decius consil. 318.num.6. Barthol.Socin.in d.l.si is qui ducenta.§.item si pater,num.6.& 8.

337 Confirmatur,quia ordo charitatis † demõstrat copulæ significationem, vt si instituat quis filium, & suos liberos,primo venit eius filius, & post mortem eius liberi, l. Gallus, §.quidam rectè. ff. de liber. & posthum. notant Alexand. consilio. 22. libro.3. Bartholomæus Socinus consilio. 49. libro.1. & alij, vt per Rebuff.in l.coniunctionem 29.pagin. 236. versic.tertio cognoscitur. ff. de verborum significatione: vnde etiam alternatiua re 338 soluitur inconiunctam, † quando voluntas testatoris non potest verificari in qualibet parte, vt per dictum §. vtrum, tradit Barthol.Socin.in d.cons.52.num.1.lib.1.& confirmat Francis.Mantic.in tract.de coniectur. men.defunct.lib.3.tit.6.n.5.pag.70.& quod hic ego tracto, & refert Falcon in d.regul.22. nume.8. Et ad istud propositũ ego alia tracto 339 1.p.q.1. Et substitutio facta in vno casu † nõ extenditur ad alium,quando per talem extẽsionem resultaret inconueniens, quod minus dilectus præferatur magis dilecto, glossa vbi Bart.& Imol.Paul.& alij in l.mater.ff.de vulga.& pupil.& est cõmuniter approbata,secũdum Barthol.Socin.in cons.259. nu.6. lib.2. & in cõs.5.n.4.lib.3.Socin.Iun.in cons.167. nu.17.lib.2. De qua etiã per Car.Ruin.cons. 340 67.nu.8 lib.3.& propter præsumptam testãtis affectionẽ † licet arguere contra propriũ verbi significatũ,secund.Barthol.Socin.in cõsil.26.nu.4.lib.4.per d.l.si seruus plurium:& alia quæ refert Carol.Ruin. cons.43. nu.74. lib.5.Socin.in l.cũ Senatus nu.8.de reb.dub. Francis.Mantic.de cõiectu.men.defunct.lib. 6.tit.11.nu.12.pag.237. qui alia ad proposi 341 tum tradit:& in dubio interpretatio est † faciẽda in fauorẽ magis dilecti, secũdũ Bart.in l. Gallus.§.etiãsi à parente.n.5.ff.de liber.& posthu.notat Alex.in cons.56.lib.5.vbi glo.Paris.Aym.in cons.62.n.8.Barthol.Socin.in d. cõs.26.& est absurdũ quod magis dilectus sit deterioris cõditionis,vt resoluit Soci.Iun.in

cons. 106. num. 35. lib. 1. Alexand. in cons. 1. num. 9. lib. 1. & dicta glos. in d. l. mater, renenda est memoria ad lites maioratus.

Quarto, quia in generali dispositione non cẽsentur vocati, † nec comprehenduntur indigni aut odiosi testatori, & qui illum offenderunt, l. cum pater. §. rogo. ff. de legat. 2. l. Lucius Titius. §. Titius damam, eod. tit. glos. & Doctores in §. rem, instit. de lega. l. iniuriarũ, §. 1. ff. de iniurijs. l. seruus. ff. de testamen. milit. facit l. in ipsius, in fin. C. famil. ercisc und. l. 3. in fine. ff. de adimen. legat. notat Alexan. in cons. 99. num. 2. lib. 6. & in cons. 213. nu. 4. eodem lib. vbi ex hoc dicit, quòd si testator disponat, quòd si reperiretur aliquis pauper nobilis, qui esset dela Turre, & ita se vellet nominare & deferre insignia, dentur ei certa bona, quod ad tale legatum non admittitur qui testatori erat odiosus, & inimicus: notat etiam in bono casu Bartholom. Socin. in cons. 37. num. 6. lib. 3. & faciunt plura quę scribo part. 1. quæst. 48. à nume. 104. cum sequentibus, & infra q. 4. in princip. & quod † in obscuro fit ex affectione cuiusque capienda interpretatio, l. capienda occasio. §. quòd factum. ff. de regul. iur. ad quod etiam facit bonus textus, qui multum affectioni fauet, in l. Aurelius. §. Titius testamento. ff de libera. lega. ibi, *Præsumptio enim propter naturalem affectum facit omnia patri videri concessa*, vnde præsumptio † quæ fundatur in ratione naturali, fortior est ea, quæ fundatur in ratione ciuili, vt probat Bartholo. Socin. in l. si mulier, nota. 3. ff. de reb. dub. Menoch. in tracta. præsumption. lib. 1. præsumptione 29. num. 15. notat in bono casu Deci. in conf. 2. 9. non est parui, numer. 2. in vers. octauo coadiuuatur, vnde fit quod licet per tacitam pupillarem † mater non excludatur à substituto. l. precibus. C. de impuber. c. si pater, de testament. in 6. cum concordan. tamen si filius testatoris fratri pupilli instituti est substitutus vulgariter, per quam expirauit vulgaris, vt l. post aditam. C. de impub. & alijs, & sic remanet tacita pupillaris comprehensa in vulgari, licet ista tacita pupillaris regulariter non excludat matrem: tamen † ratione qualitatis personæ coniunctæ ipsi testatori, ex præsumpta mente ipsius testatoris excluditur ipsa mater; quia verisimile est, quòd testator noluit filium suum præferri vxori secundum Bart. in l. maioribus, quæstio. 4. num. 35. ff. de vulg. per l. cum acutissimi. C. de fideicommis. & sentit gloss. in d. l. precibus, in fine, Azo in summa eod. titulo, & confirmat ex aliquibus Bartholom. Socin. in cons. 23. numer. 9. cum alijs, lib. 1. vbi num. 21. dicit vnum notabilissimum, quòd quoties cunque agimus de coniectura nda, aut interpretanda, seu præsumenda testatoris voluntate, quando aliquid inest dubium, † semper coniectura sumitur ex affectione, & præponderat non solum alijs coniecturis, sed etiam verbis, dummodo verba possint habere aliquam dubitationem per dict. l. cum acutissimi, & dict. l. cum auus. ff. de conditionibus & demonstrationibus, & l. si seruus plurium. §. vltimo. ff. de legatis. 1. & alios concordantes, de quo plura refert Peralta, ff. si quis, in principio testamenti. num. 162. pagin. 465. ff. de legatis. 3. Et de ista nostra quæstione legenda etiam sunt quæ scribo infra hac parte, quæstione 8. Et quod coniectura deducta ex affectione sit alijs potentior, tradit doctus Mantica libro de coniectu rata mente defuncti, lib. 7. titulo 10. numer. 13. pag. 235. vbi numer. 12. ex Socin. in l. cũ Senatus. ff. de rebus dubijs, numer. 8. scribit quod ex affectione personarum capitur præsumptio, † vt magis valeat quàm pereat dispositio, licet secundum propriam verborum significationem saluari non possit: & quod præualeat coniectura necessitudini & charitati, quæ ex opibus testatoris descendit, voluit Alciatus in l. 1. numer. 21. ff. de legatis 2. quem citat Ioseph. Mascard. in tractatu de probationibus lib. 3 conclusione 1351. num. 59. fol. 194. & plura quæ operatur † affectio & amor consanguinitatis tradit notanter Zãchus in dicta l. hæredes mei, §. cum ita, part. 1. numero 114. cum sequentibus, pagin. 19. ff. ad Trebellianum, ad quos iungo quæ de priuilegijs amicitiæ scribit Rebuffus in tracta. de priuileg. scholastici, priuile. 104. & in l. lata culpa. 23. §. amicos, pag. 986. ff. de verb. signific. Hæc omnia nõ sine fructu sunt ad lites maioratus, quæ ex maiori parte pendẽt à coniecturandis defunctorum voluntatibus.

Decimo colligitur mens † testatoris ex eo quod homines qui adhuc viuunt, faciunt, vel facere desiderant. l. quoniam desideria. C. de naturalib. liber. ibi, *Quoniam desideria morientium, ex arbitrio viuentium, non sine iusta ratione colligimus*. l. cum seruus, versicul. nam etsi viuus. ff. de conditionib. & demonstrationib. ibi, *Quod ipse viuus facturus sit ab hæredibus suis fieri iussisse intelligitur*. l. mulier, §. cum proponeretur. ff. ad Trebellianum, notant in bono casu Decius in consil. 376. numer. 2. & in alio egregie Calcan. in quadam substitutione in cons. 48. num. 14. & consilio 106. num. 3. Roland. in consil. 85. nu. 36. lib. 1. facit d. l. vt vim. ff. de iustitia & iure, ibi, *Nam cùm inter nos cognationem quandam natura constituerit*, & tradit Francisc. Mantica de coniectura. ment. defunct. libro. 3. titul. 2. numero. 19. pagin. 62. quæ (videri meo) est importantissima, & principalis coniectura, ad inuestigandas defunctorum voluntates, in fundatione maioratuum, & præ manibus iudices, & aduocati ea semper habere debẽt, &

& vt recto tramite ista coniectura percipiatur est inspicienda † qualitas testatoris, nam si nobilis, est verisimile erit, quod vult id quod appetunt nobiles illius conditionis, si illustris, quod illustres, si plebeius, quod plebei, si ex genere infimo, quod desiderant illius conditionis homines; si clericus, quod clerici; si mulier, quod mulieres, ex conditione & qualitate testatoris, & sic de singulis: ex quo oritur etiam coniectura, ad quod facit text. in dict. l. quod si nolit. §. mancipia. ibi, *Nationes sunt non infamata*. ff. de ædilict. edict. & ad hoc plura scribo in 1. part. huius operis, quæst. 51. à num. 44. cum alijs, vbi lector legat. Est igitur verisimile fundatorē maioratus eius opinionis esse, cuius conditionis fuit, ob quam rationem non solum secundum hoc voluntatē illius debemus interpretari, sed etiam habere debemus pro expresso, id quod verisimiliter expressisset, si de eo cogitasset, secundum Alexan. in cons. 46. col. 1. lib. 2. quod repetitur cons. 29. lib. 6. motus per regulam text. in dicta l. Titius. §. Lucius. ff. de liberis & posthum. & alia supra citata in 5. coniectura, num. 98.

352 Vndecimo ex qualitate † testatoris, cap. solitæ, de maioritate & obedientia: notat Abb. in cons. 278. lib. 2. col. 2. latius Francisc. Niconitius in rubrica. ff. de nou. oper. nuntiatione num. 196. Episcop. Couarr. in epitom. de spons. part. 2. c. 4. §. sinu. 2. fol. 52. quod est exēplificādum iuxta ea quæ proximè dicta sunt in 10. coniectura, ad quod sunt videnda quæ scribo in 1. p. q. 55. n. 97. cū pluribus seqq.

353 Duodecimo per verba testatoris † prolata prius inter viuos, declarantur verba posita in testamento, text. & glos. in l. vxoris. vltimo ff. de legat. 3. & vna scriptura declaratur per aliam l. si quis ex argentarijs. §. si initium. ff. de edendo. Et licet capere coniecturam ex his quæ testator gessit extra dispositionem, de qua agitur, l. hæredes palam. §. sed si notat. ff. de testament. l. 1. cum gloss. C. de bon. possessio. secundum Tabul. notat Oldrald. in cōsil. 297. & alij, vt per Paris. cons. 79. colu. 2. lib. 2. facit l. si quis in principio testamenti, ff. de leg. 3. tradit Barr. in l. 2. vbi Ripa num. 52. fol. 70. ff. de vulgar. notat Molina libro. 1. de primogenitur. cap. 5. nu. 40. fol. 37. ¶Et non tantum voluntas testatoris tacita, vel coniecturata resultans ex verbis testamenti, vel alterius cuiuslibet dispositionis est sufficiens ad legatum inducendum, vt l. 3. ad finē. ff. de adimend. legat. l. etiam. §. hoc modo. ff. de legat. 1. Sed etiam ea voluntas quæ colligitur,

354 vel potest colligi ex actu † inter viuos per testatorem ante mortem gesto, vt tenet Peralt. per illum textum in l. cum fundus, num. 4. pagin. 38. ff. de legat. 2. tradit Carol. Ruin. cons. 73. col. penultim. lib. 2. post Bart. in l. 2. in principio. ff. de vulga. Burg. de Paz in l. 3. Taur. part. 1. numer. 927. fol. 293. & maioratum quis instituisse videtur, † vbi ante testamentum confectum professus fuit maioratū velle instituere, vt notat Molina lib. 1. de primogen. c. 5. num. 40. fol. 37.

355

356 Decimo tertio colligitur † ex priori nominatione, quia prius nominatus præsumitur magis dilectus d. l. cum ita. §. in fideicommisso. d. l. cum pater. §. à te peto. ff. de leg. 2. gloss. in l. vltima, in verb. specialis. C. de verbor. significat. d. l. quoties. ff. de vsufruct. notat Alexand. in cons. 36. num. 12. lib. 3. & in l. Caius, num. 6. fol. 6. ff. solut. matrimon. Ias. in l. qui duos. ff. de legat. 1. Aymon Crauetta con. 147 col. 1. & in quodam maioratu Hispaniæ hoc tradit Paul. de Castr. in famoso consil. 164. num. 6. versic. item non obstat, lib. 2. Menochius cons. 1. num. 188. lib. 1. Aloar. Valasc. consulta. 121. Azeuedo in pract. Pisana lib. 2 c. 2. no. 14. fol. 34. Ex quo venit quod is qui ex duobus legatarijs nominatus † est, is prior eliget. l. si ita legatum, in princip. ibi, *Præter eos quos Titius elegerit*. ff. de legat. 2. notatur per Felin. in rubric. de maiorit. & obedien. & in cap. cum dilecta, de rescript. Ripa responsi. 22. numer. 54. gloss. Parisiens. 1. part. consuetudin. Parisien. §. 45. num. 5. fol. 206. Tiraquel. in tractatu de primogen. quæst. 19. num. 2. pag. 201. Simon de Pret. lib. 1. de interpretan. defunct. voluntat. interpret. 2. dubitatio. 2. solutio. 5. num. 18. fol. 63. & elegāter Ripa in l. hæredes mei. §. peto à te, num. 7. ff. ad Trebel. fol. 185. & nominati sub nomine † proprio cæteris anteferuntur, vt probant Carol. Ruin. in consil. 115. num. 19. lib. 3. Paris. in cons. 39. num. 8. & num. 16. lib. 2. Curci. Iun. cons. 57. num. 4. Socin. Iun. cons. 10. num. 8. lib. 3. & trado supra num. 240.

357

358

359 Vnde si testator faciat maioratū, & in illo vocet primogenitū, † & deinde secundo genitum, postea tertio genitum, & postea in defectum masculorum vocet filias, & post mortē earum filios primogenitos ante mortem filiarum, tales filij filiarum admitti nō debent, ad quod etiam facit notabile consiliū Decij 480. in casu qui contigit, nume. 11. & quod notat idem Decius in consil. 513. numer. 14. & affectio maior habetur ad nominatos in specie, † quàm ad nominatos in genere secundum Alexand. cons. 123. lib. 1. Simon de Pretis d. solutio. 5. nume. 19. Curci. Iun. in cōsil. 58. column. vltim. numer. 3. & in alijs consilijs, vt per Aymon. Crauet. consil. 77. numero 12. quod tradit latissimè Menoch. cons. 200 numer. 3. cum alijs lib. 2. ex quo singulariter fit, quòd quando testator † ad fideicommissum vocat filios, & eorum liberos, prius debent admitti filij, quam nepotes ex fratre præmortuo, secundum Alexand. in consil. 123.

360

361

 num.

Roland.in conſ.36. lib.4.citantes Couarr.& alios,Fanum.in tract.de pignorib.p.8.membro 1.num.20.fol.163. & pro iſta ſententiâ eſt etiã tex.notabil.in l.pater filium in princip.& melius in §.idem quæſit.vbi Bar.ff.de leg.3.de quibus iuribus agunt Iaſ. in l.filius familias.§.diui.ff.de leg.1.lectura 2.num.21. & ibi Socin.Iun.num.32.fol. 182. Et quod

375 dictio(vel)denotet † ordinem, vt ſi quis dicat,quod ſi vocatus non relinquit maſculum, veniat caſtrum ad aliquem,vel illius deſcendẽtes,quod ille dicatur prius vocatus,& poſt eius mortem illius deſcendentes tradit in cauſa Hiſpaniæ in maioratu Marchionis de Tarifa Carol.Ruin.conſ.27.num. 6.& 7.lib.1. per regulam d. l. cum pater. §. penult.ff.de legat.2.& l.hæredes mei.§.fin. ff.ad Trebellian.

Colligitur etiam voluntas teſtatoris ex præcedentibus & ſequentibus,num.376.& ex eo quod prædeceſſores colere, & amare ſolebant,nu.380.

Sequentia declarant præcedentia, numerõ. 377.& ex prooemio,numer. 385. & 390. & ex naturali æquitate,numer.394. & ex geminata prædilectione,num.395.& ex argumẽto à communiter accidentibus,n.396.

Prima & vltima ſubſtitutio ſi eſt fideicommiſſaria, media debet eſſe eiuſdem qualitatis, nu.378.

Subſtitutio pupillaris tacita,dubia, & obſcura,declaratur ex verbis antea prolatis,nu. 379.

Conſuetudo quæ eſt in aliqua familia,quòd agnati excludant fœminas,an debeat ſeruari, nu.381.

Filius præſumitur eiuſdem voluntatis & affectionis cum patre,nu.382.

Pro intellectu verborum teſtatoris conſuetudo regionis,vnde ipſe fuit debet inſpici,numer. 383.& patriæ,ex qua quis eſt ortus,n.384.

Verba fideicommiſsi debent intelligi ſecundum eius principium,nu.386.

Diſpoſitio ab ipſa ratione prooemij regulatur, nu.387.

A primordio tituli poſterior iudicatur euentus,nu.388.

Talia ſunt ſubiecta, qualia prædicata demonſtrant,nu.389.

Verba, Deſiderando memoriam meam perpetuare,& conſeruare,*& ſimilia,maxime cõducunt ad ſciendum,an teſtator fœminas voluerit excludere,nu.391.*

Expreſſum dicitur,quod ex præfatione colligitur,nu.392.

Teſtatoris diſpoſitio in dubio interpretari debet, vt trahatur ad caſum magis neceſſarium,numer.392.

Nõ poteſt dari melior gloſſa,ſeu interpretatio, quàm ea,quam teſtator dat,nu.397.

Colligitur etiam voluntas teſtatoris ex coniunctione totius teſtamenti,& in omnibus clauſulis ſimul iunctis,num.398.& intelligitur ſecundum naturam rei,num. 399. & ex actu præparatorio,num, 401. & ex ratione adiecta per teſtatorem in diſpoſitione,num. 403.& per ipſius declarationem tam tempore teſtamenti,quam poſt per iuris interpretationem & vrgentem diſpoſitionem,nu.405. Nec alteratur ex neceſſaria verborum multiplicatione.nu.409.

Quæ magis attendatur natura rei,aut mens diſponentis,nu.400.

Iudices debent arbitrari ſecundum negotiorum contingentiam,nu.402.

Remiſsiue traduntur aliæ coniecturæ ad teſtatoris voluntatem eliciendam,nu.404.

Præſumptio & coniectura, quæ ſumitur à facto,firmior & potentior eſt ea,quæ ſumitur à non facto,nu 406.

Ratificatio non inducitur ex non facto,nu.407. nec aliqua præſumptio.nu. 408.

In legatis expreſsio ſpecierum,quæ ſub genere comprehenduntur,aliquando nihil operatur, nu.410.

Legato generali an derogetur per ſpecies poſteà numeratas,nu.411.remiſsiue.

Non dicitur ſuperfluum,cùm ponitur magis diſtinctè quod prius diſpoſitum fuit, numer. 412.

Teſtator ſuper viuentes & ſuperſtites vocans, eos tantum voluiße ſubſtituere intelligitur, nu.413.

Nouum remedium non dicitur ſuperfluum,quãdo aliquam adfert vtilitatem,nu.414.

Aliquibus enumeratis,ſolet apponi clauſula, quæ omnia comprehendat.nu.415.

In legatis & fideicommiſsis ſi de voluntate conſtet, nil intereſt quis talem voluntatem verborum caſus exceperit,nu.416.

Verbum in clauſulis maioratus quoties duobus modis poteſt accipi,eo modo accipi debet,quo rei gerendæ aptior ſit,nu.417.

Verba teſtatoris cùm plures ſignificationes habere poſſunt, quomodo valeat diſpoſitio,ſub diſtinctione traditur,nu.418.

Omnis præſumptio mentis teſtatoris probationem in contrarium recipit, numer.419.& 424.

Per confeſsionem an probetur quod non fuit dictum,nu.420.

Probatio admittitur,quòd teſtator ſub maſculino fœmininum comprehendere noluit,nu. 421.

In vocatis termino collectiuo prioritas conſanguinitatis,charitatis,& affectionis attenditur,nu.422.

In

In ſubſtitutionibus & fideicommiſsis, alternatiua, vel, an copulet, nu. 423.

Voluntas teſtatoris an ſit manifeſtè probanda, & an dicatur manifeſtè probata per coniecturas, nu. 425. Declaratur à conſultoribus teſtamenti, nu. 428.

Legatum conditionale, vt ad hæredes tranſmittatur, an debeat coniecturæ per teſtamentũ ipſum probari, nu. 426.

Ad hæredem quandoque ſpectat mentem deſuncti declarare, nu. 427.

Quamuis non ſit in poteſtate hæredis fideicommiſſum inducere, tamen quando teſtamenti verba dubia ſunt, ſtatur declarationi hæredis contra ſe ipſum, nu. 429. & an tali declarationi teneantur ſtare ſucceſſores, nu. 430. præcipuè quando hæres eſt coniunctus & conſanguineus teſtatoris, nu. 431.

Idem eſt probare voluntatem teſtatoris per confeſsionem hæredis, ac per teſtes, nu. 432. & quid in ſucceſsione bonorum maioratus, nu. 433.

Propter æquitatem receditur à verbis teſtatoris, nu. 435.

Duplex interpretatio reperitur; vna per punctum rationis, altera probabilis per viam æquitatis. nu. 436.

Ad cognoſcendam defuncti voluntatem optima coniectura eſt bona mens iudicum, & aduocatorum probatæ conſcientiæ, nu. 437.

Voluntas teſtatoris generaliter prolata reducitur ad terminos & limites rationis, numer. 438. Non ſolum ſcriptura, ſed etiam teſtibus verificatur, nu. 441. An ſufficiant teſtes ſingulares, ſententia affirmans, num. 443. negans tamen 444. & 451. Duobus teſtibus probatur, nu. 445. & 454. An teſtibus qui interfuerunt teſtamento quoad conſilium, nu. 449. Per mulieres an probetur, nu. 452.

An vincat præceptum teſtatoris, vel præceptũ legis, nu. 439.

In vocationibus maioratuum magis attenditur id quod fit, vel dicitur ſpecialiter, quam id quod generaliter, nu. 440.

Probatio contra præſumptionem inducitur, nu. 442.

Subſtitutio omiſſa qualiter probetur, nu. 446. 448.

Quid obſcurum ſi in teſtamento apponatur per teſtatorem coram duobus teſtibus, poteſt ſeorſum declarari, nu. 447.

Caſus omiſſus habetur pro expreſſo, ſi per teſtes ſufficienter probetur, nu. 450.

Reuocatio & ademptio fideicommiſsi difficiliter probatur, quia odioſa, nu. 453.

Dicta per teſtatorem, & omiſſa per notarium an poſsint per teſtes probari, nu. 455.

Princeps defuncti voluntatem poteſt interpretari, nu 456.

Teſtator an cenſeatur conſiderare futuros euentus, nu. 457.

Cauſa finalis diſpoſitionis quando mutatur, præſumitur voluntas mutata, nu. 458.

Leges magni faciunt teſtatorum vltimas voluntates, nu. 459.

Poſt num, 459. inuenies ſummaria.

DEcimoquarto non minima eſt † coniectura ad teſtatoris voluntatem cognoſcendam ex præcedentibus circa ſequentia d. l. ſi ſeruus plurium, ibi: *Et quæ præcedunt*, ff. de leg. 1. l. qui filiabus in princ. ff. de legat. 1. & ſequentia etiam declarant † præcedentia d. l. ſi ſeruus plurium. Elegans l. quędam. ff. de reb. dub. latè Tiraquel. in l. ſi vnquam in verbo donatione largitus, num. 257. pag. 271. C. de reuocan. donatio. Hinc eſt, quòd ſi prima & vltima ſubſtitutio † eſt fideicommiſſaria, media debet eſſe eiuſdem qualitatis ſecundùm Menoch. in tract. præſumptio. lib. 4. pręſumptio. 71. nu. 21. fol. 107. & ſubſtitutio pupillaris tacita, dubia & obſcura † declaratur, ex verbis anteà prolatis, l. quoties, §. 1. ff. de hæred. inſtituen. cum concordan. vt per Menoch. d. lib. præſumptio. 39. num. 41. fol. 54. facit l. Mæuia. ff. de manum. teſtam. quam egregiam appellat Iaſ. in l. ſi quis ſtipulatus ſit ſtichum. nota 3. ff. de verbor. obligat. notat Simon de Pret. lib. 2. de interpretand. defunct. volunta. interpretatio. 3. dubitatio. 1. ſolution. 3. nu. 33. fol. 146.

376
377
378
379

Decimoquinto colligitur teſtatoris voluntas † ex eo quod prædeceſſores ſui colere & amare volebant, vnde inquit eleganter Soci. Iun. in conſ. 168. num. 40. lib. 2. quod teſtator videtur habuiſſe animum & conſiderationem ad conſuetudinem antiquorum ſuorum, qui ſemper curauerunt, quod bona in agnatione permanerent, adhoc, vt etiam ipſe teſtator videatur fœminas excluſiſſe, ad quod refert Angel. & Imol. in l. 3. ff. de teſtamen. dicentes quod conſuetudo, quæ eſt in aliqua familia, quòd agnati excludant fœminas, † eſt ſeruanda, Barthol. Socin. in conſ. 61. lib. 3. & alia conſimilia, pro qua doctrina induco meliorem legem de iure in d. l. quod ſi nolit, §. qui mancipia. verſ. præſumptum enim, ibi: *Quia nationis ſunt non infamatæ*, ff. de ædilic. edict. ad quod etiam refert l. quiſquis. C. ad leg. Iuli. maieſta. l. humanitas. C. de excuſatio. tutor. quam legẽ ornat Menoch. in tract. de præſumptio. lib. 1. q. 15. num. 9. pag. 18. quam legem allego p. 1. q. 51. num. 14. & filius † præſumitur eſſe eiuſdem voluntatis, & affectionis cum patre ſecundùm Bal. in l. liberti, C. de oper. liberto. probatur in l. ſi operarum iudicio. ff. eodem tit. & tradit Caſſan. in Catalo. gloriæ mundi, part. 11. conſidera. 25. fol.

380
381
382

25.fol.11,col.4.& scripsi supra in 1.p.q.51: & eiusdem voluntatis præsumitur filius sicut pater secundùm Bal. in l.liberti.C.de oper liberto.& confirmat Roland.in notabili casu in cons.1.nu.42.lib.2.Menoch.d.quæst.15.nu.23.Et circa hoc est animaduertẽdum ad doctrinam Bart.in l.nũmis,ff.de leg.3.v-

383 bi inquit, quod pro intellectu verborum testatoris est inspicienda consuetudo regionis,vnde ipse fuit:quod est notandum ad testamenta facta per Genuenses & alios extraneos huius regni in isto regno,ex qua doctri

384 na fit quod non solum debet inspici consuetudo maiorum, sed † & patriæ, ex qua quis ortus fuit,pro qua resolutione faciunt quæ scribo supra in 1.p.q.57.

385 Decimosexto,testatoris volũtas † ex procemio colligitur,l. vltima, ff. de hæred. instituend. notatur per Alex. cons.7.lib.2. Dec.

386 in cons.334.& omnia † verba fideicommissi debent intelligi secundum eius principium, l.regula,§.vltim.ff.de iur.& fact.ignoran.latè Bursat.in cons.93.nu.13.& adeò potens est

387 ratio procemij,quæ sicut corpus ab anima, † ita dispositio ab ipsa ratione procemij regulatur,Ias.in l.qui quadringenta,col.2.ff.ad Trebellian.Gomez in regul.de annal.possess.q.1.pag. 481. latè Tiraquel. in tract.de cessante causa limita. 1.num.64.fol.114. decis. Pede-

388 monta.23.num.31.& à primordio tituli † posterior iudicatur euentus,l.1.C.de Imponen.

389 lucrati.descrip.lib.10.& talia sunt subiecta,† qualia prædicata demonstrant,l.3.vbi Bar.ff. de fund.instruct.l.qui vinum.ff.de vino triti. & oleo.lega.notat Rebuf.tom.3.ad constitutio.regi.tit.de senten.prouisio. artic.8. glos. 1.pag.247.Et plura in proposito scribit nouissime Menoch.in tract.de præsumptio.lib. 6.præsumptio.2.nu.3.cum sequentibus,fol. 60.& lib.4.præsumptio.190. nu.5.fol.343. & Ioan Garc.qui plura in materia nostra maioratuum in quæstione de repetitione qualitatis scribit,is inquam in tract. de nobilita.in princ.nu.28.cum pluribus sequentibus,fol. 10.& in quodam maioratu Hispaniæ hoc tradit in terminis Curci.Iun. in cons.307.num.

390 14.lib.2.quæ coniectura est † notãda ad scripturas maioratus,in quibus testatores dicunt

391 (*desiderando memoriam meam perpetuare*, † *& conseruare*)nam ista verba & similia sunt maximi momenti ad sciẽdum,an testator voluerit fœminas excludere, ad quod etiam facit regula singula.l.1.C. de impub.l.Lucius, ff.de vulga.quod confirmatur ex eleganti dicto Alciat.in l. in conuentionibus 219.ff.de verborum significatione, vbi probat, quod

392 expressum dicitur † quod ex præfatione colligitur per l.ita stipulatus.ff.de verbor.obligatio.& l. Titia eod. tit. ad quod etiam varia scribit Simon de Pretis lib.2.de interpretan.

defunct.volunta. interpretatio. 3.dubitatio. 1.solutio.3.nu.36.fol.146.Mantic.de coniectur.men.defunct.lib.6.tit.13. pag.242.¶Et

393 dispositio testatoris in dubio † interpretari debet,vt trahatur ad casum magis necessariũ secundùm Bal.in cons.35.pater filio,colu.2. lib.2.per tex.in l.1.§.quia ergo.ff. de ventr. inspiciẽ.& l.quod Labeo.ff.de Carbon.edict. quod trado infra hac parte q.12.nu.87.& notat Menoch.in tract.præsumptio.lib.4.præsumptio.7[illegible].nu.4.fol.102.

394 Decimoseptimo quæstiones tacitarum † voluntatum testatorum determinantur ex naturali æquitate,l.2.C.de inofficio. testamen. notat Bald.in cons.235.lib.4.

395 Decimo octauo geminata prædilectio voluntatem testatoris † vehementiorẽ probat, vt per Aymon cons. vltim. nu.6. quod confirmatur ex pluribus quæ scribo in 1.p.tract. q.22.& ex resolutione Peraltę in l.vnum ex familia.§.si falcidia,nu. 13.pag. 576 ff. de legat.2.vbi per plura probat,quod si testator vocauit in genere vnum pauperem consanguineum,& supersunt duo agnati,vel cognati,quorum alter sit pauperior , tamen remotior in gradu,alter vero non esset ita pauper, præfertur propinquor in gradu,licèt non ita pauper sit.

396 Decimonono in coniecturandis † testamentorum voluntatibus valet etiam argumẽtum à communiter accidentibus, l. hæredes palam,§.si notam,ff.de testament.notat Iacob. Alben.cons.24.nu.6.p.1.& in quadam vocatione secundo geniti excluso primo genito, arguit Rip.in cons.131.nu.18.

397 Vigesimo nulla melior glossa,seu interpretatio dari potest,† quàm ea quã testator dat, Bal.in authẽ.nisi rogati,nu.9.vers.& per hoc soluitur.C.ad Trebellian.Ias.cons.248.nu.3. lib.4.Paris cons. 74.nu.25.lib. 3. & faciunt quæ scribit pro confirmatione istorumBurg. dePaz cons.2 nu.65.& regula l.in ambiguis, ff.de reg.iur.Simon de Pretis lib.5.de interpretan.defunct.volunta.interpretatio.1.dubitatio.3.solutio. 5.num.1. fol.16.& iterum num.23.

398 Vigesimo primo,voluntas † testatoris colligitur ex coniunctione totius testamenti,& in omnibus clausulis simul iuncti, l. Mæuia, ibi:*Contexturam verborum totius scripturæ*, ff.de man.testa. notant Bal. cons. 136.col.1. lib.3.Brun.cons.39. num.6.facit l.si seruus plurium,§.vlti.ff.de leg.1.notat &confirmat Aluar. Velasc.consultation. nu.12.

399 Vigesimo secundo voluntas disponentis † intelligitur secundum naturam rei secundùm Oldrald.cons.243.col.2. Aymon cons. 286.nu.6.& ibi nu.5.confirmat ex regula, quod dispositio generalis intelligitur secundùm naturam rei, de qua loquitur dispositio ex

ex l. 1. §. 1. ff. de offic. procura. Cæsar. & citat etiã ibi Anchar. cõs. 243. col. 1. dicentẽ, quòd potius attenditur natura rei, † quã mens disponẽtis, quæ coniectura est maxime notãda.

400

401 Vigesimotertio ex actu præparatorio † cognoscitur voluntas testatoris, l. posthumus. §. vlt. & l. sequẽti. ff. de inofficios. testamẽt. latè Menoch. in tractat. præsumption. lib. 6. præsumptio. 3. num. 1. cum seq. fol. 60. Poteram hoc in loco alias plures coniecturas scribere ad coniecturandas voluntates defunctorum, tam in maioratibus, quàm in alijs vltimis voluntatibus, quas missas facio: quia regulæ supra scriptæ sunt magistrales, & veluti fontes aliarum coniecturarum, quas qui diligenter contemplari velit, id facilè percipiet, & deducet, & iudices, & aduocati speculando tã

402 tisper † arbitrabuntur secundum negotiorum contingentiam, l. voluntatis. C. de fideicommis. & semper etiam animaduertant ad ra

403 tionem † adiectam per testatorem in dispositione, ex qua voluntas declaratur, l. cũ pater. §. dulcissimis, ff. de leg. 2. nec est prætermittẽda doctrina Rolãd. in cons. 38. n. 53. lib. 4. vbi tradit, quòd quando testator facit mẽtionem de primogenitis, tam post institutionẽ, quam post substitutionem, de agnato proximiore, quod voluit agnatum substitutum, qui in medio clauditur iure primogenitum.

Qui autem scire cupit alias coniecturas ad

404 inuestigandas defunctorum voluntates, † legat Peralt. in d. l. si quis in princip. testament. num. 146. cum pluribus sequentibus, pagin. 459. ff. de leg. 3. vbi quindecim refert elegantes coniecturas in hoc proposito, quæ est lata remissio domin. Episcop. Simanc. lib. 2. de primogen. per totum, Aluarot. Francis. Mantic. Simon de Pretis in suis tractatibus: & in ista materia est notabilis doctrina Bal. in l. cũ quidam, nu. 8. C. de impub. & alijs, vbi vult, quod quis potest esse certus de voluntate te

405 statoris altero de tribus † modis. Primo per ipsius declarationem, tam tempore testamenti, quam antea, vel post. Secundo per iuris interpretationem. Tertio per vigentem disputationem, notat Lauren. Calcane. cons. 48. num. 13.

Rursus notandum est, quod præsumptio, &

406 coniectura † quæ sumitur à facto, firmior & potentior est ea, quæ sumitur à non facto, secund. Abba. in c. veniens, nu. 7. de fil. presbyteror. Alcia. respons. 525. nu. 11. Menoch. in d. tract. de præsumpt. lib. 1. q. 29. nu. 17. quod

407 confirmo: nam ratificatio † non inducitur ex non facto, vt per Bal. in l. si qui. C. de fals. instrumen. Dec. in cons. 98. ad finem & alios, vt per Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. conclu. 1256. nu. 59. & 60. & faciunt quæ scribit Tiraque. in tract. de pœn. temperan. caus. 51. nu. 86. cum sequentibus, qui varia scribit ad probandum, quod est maximi momenti nõ esse cautum aliquem à lege, vt Menoch. in d. tract. præsumptio. lib. 1. q. 23. nu. 1. pag. 24. & qualiter ex non facto declaretur voluntas tradit Menoch. in cons. 121. nu. 83. lib. 2. & in cons. 151. nu. 44. eod. lib. & in cons. 85. nu. 110. lib. 1. Seraphin. in tract. de priuileg. iuramen. priuilegio 31. num. 52. pag. 175. idem Menoch. in cons. 95. nu. 80. lib. 4. vbi ponit regulam quod ex non facto, & silentio, nulla sumi potest † præsumptio. ex Bal. & Dec. in l. non hoc. C. vnde legiti. 408

Tandem in hac materia scire oportet, quod ex non necessaria verborũ multiplicatione † non alteratur testatoris voluntas, l. pediculis, §. Labeo. ff. de aur. & argen. lega. quod explicant Archi. in c. sic enim, nu. 528. q. 1. Peralt. in l. Mæuius, §. eum qui, num. 2. pagin. 516. ff. de legat. 2. Arius Pinel. in l. 2. C. de bon. mater. fol. 193. num. 91. quibus iunge gloss. Parisien. in consuetud. Parisien. §. 41. num. 16. fol. 288. Raphael Cuman. cons. 55. post medium, Tiraquell. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. verbo reuertatur, nu. 49. pag. 443. Vnde fit, quod in legatis † expressio specierum, quæ sub genere comprehenduntur, quandoquè nihil operatur, l. quæsitum, §. penult. ff. de fund. instruct. l. legata in princ. ff. de supellec. lega. notat Dec. in l. quæ dubitationis, num. 2. ff. de reg. iur. & in bono casu Matth. ab Afflict. decisio. 106. num. 3. vbi tradit quod legato generali † non derogatur per species postea numeratis, de quo vide quæ scribo infra hac p. q. 12. nu. 8. cum seq. non tamen dicitur † superfluum, cum ponitur magis distinctè, quod prius dispositum fuit, secund. Dominic. in c. 1. nu. 22. de Summa Trinit. Deci. in l. edita, nu. 68. C. de edendo, de quo latius per Franc. Mantic. de coniectu. men. defunct. li. 8. tit. 18. n. 24 pag. 367. & eleganter Felin. in c. vlt. de constitutio. nu. 6. & iterum nu. 11. & in c. solite, nu. 4. de maiorita. & obedien. Carol. Ruin. in cons. 89. n. 17. lib. 2. Cagno. in l. omnia, fol. 19. ff. de reg. iur. Petra in tract. de fideicommis. q. 5. nu. 31. Peregrin. in eod. tracta. articul. 14. num. 21. fol. 131. ¶ Vnde venit illud singulare, quod si testator vocat superuiuẽtes, & superstites, intelligitur eos tantũ præcise voluisse † substituere, & eos dũtaxat admittere secũd. Soc. Iun. in cons. 133. nu. 6. lib. 1. pro quo faciunt scripta per Bartho. Soc. in cons. 65. nu. 18. & 19. lib. 1. & in cons. 170. num. 8. lib. 2. Iacob. Port. in cons. 8. nu. 33. Dec. in cons. 191. nu. 8. & cons. 216. in fin. Carol. Rui. in cons. 5. n. 6. lib. 1. & per alios quos citat Mantic. lib. 3. d. titul. 6. num. 9. & 10. pag. 73. quod reputo notandum ad materiam repræsentationis, de qua in l. 40. Taurina, & idem Mantic. lib. 11. titul. 20. numer. 28. pag. 579. Anton. Gabr. lib. 3.

409 410 411 412 413

lib.4.commu.opin.tit. de hæred. instituend. concl.2.nu.59.pag.236.Zanch.in l.hæredes mei,§.cum ita,ff.ad Trebellia.p.4.nu.380.& 382.Parisi.in conf.5. num.34.lib.3.Socin.in conf.57.nu.9.Iaf.in conf.354. ad finem,lib. 4.Menoch.conf.200.nu. 2.lib. 2.Molin.lib. 3.de primog.cap.7.num.1.cum feqq.Simon de Pretis de interpretan.defunct.voluntate, lib.3.dubitation.1.folutio.9.nu.8. & 12.fol. 280.& eod.lib.3.interpretat. 3.dubitatio.4. folutio.1.nu.16.& 10.fol.321. & quæ fcribo fupra à nu.71.Ad quod facit,quia nouum

414 remedium non dicitur fuperfluum,† quando affert aliquam vtilitatem,aliàs fecus fecundùm Aretin.in conf.20.col.penult.Mathefilan.nota.80.nota quod Bart.Dec.in c.Ecclefia Sanctæ Mariæ,num.34.de conftitutio.& quando fuperfluum vitiet; vide quæ refert Simon de Pretis libr. 2.de interpretand.defunct.volunta.interpretatione 3.dubitation. 1.folutione 1.nu.59.fol.142.& confirmatur ex pluribus quæ fcribit Pinel. in l.1. p.3.nu. 43.fol.83.C.de bon.mater.& non eft nouum,

415 vt aliquibus fpecialiter enumeratis † fequatur claufula quæ omnia cõprehendit; l.fi feruus feruum,§.inquit lex,ff. ad leg. Aquil.&c quoniam contra de probatio. tradit Staphileus de literis gratiæ & iuftitiæ,tit.de effectu claufularum,verf.tertio notandum,pag.200. Et dummodo in legatis & fideicõmifsis con-

416 ftet de voluntate,† nihil intereft,quis talem voluntatem verborum cafus excepcrit,verba funt text.in l.in legatis.C.de legatis.

Item notandum eft,quòd quoties verbum in claufulis maioratus duobus modis accipi

417 poteft,† eo modo accipi debet quo rei gerendæ aptior eft,l.quoties in ftipulationibus,ff. de verbor.obliga.l.quoties idem fermo,ff.de reg.iur.explicat in bono cafu Alex.in conf. 8.num.9.lib.4. Præterea animaduertendum eft ad quandam theoricam & regulam traditam in ifta materia , & in fucceffione mafculorum,& fœminarum per Alex.in conf.139. nu.5.lib.6.vbi dicit, quod quando verba te-

418 ftatoris † poffunt habere plures fignificationes,puta vnam propriam,aliam impropriam, fed vnam fignificationem largam , & aliam ftrictam,vel fignificatio vocabuli quouis modo poteft referri ad multa,tunc fi apparet de mente teftatoris ex coniecturis , feu alijs difpofitis in teftamẽto, ftamus illi & recedimus, à propria,vel ftricta fignificatione verborũ: fed quando verba aliquo modo ex propria, vel impropria fignificatione , & larga à iure data non poffunt adaptari ad coniecturatam mentem teftatoris, talis voluntas quatenus verba non deferuiunt ei,redditur inutilis,& apud Alexand.videbis huius regulæ funda-

419 menta.& eft etiam confiderandum , quod † omnis præfumptio mentis teftatoris recipit probationem in contrarium, l. planè.§.fed fi non corpus.ff.de leg.1.d.l. in his,ff.de conditio.& demonftratio.per quæ iura hanc regulam tradunt Bart. in l. filius familias.§. filius familias in fine,ff.de liber.& pofthu. Bartho. Socin.in d.conf.37.nu. 2. lib.3.& in d.l.cum auus à nu.72.ff. de conditio. & demonftra-

420 tio. vbi quid probatur per confefsionem,† quod nõ fuit dictum,& tradit nouifsimè Menoch.in tract.præfumptio.lib.4.præfumpti. 67.num.17.fol.98.Et ideò admittitur proba-

421 tio,quod fub mafculino † teftator noluit comprehendere fœmineum, vt tradit Soci.Iun. conf.168.nu.81.lib.2. & licèt in vocatis fub

422 termino collectiuo † prioritas confanguinitatis,charitatis,& affectionis, attendatur ; vt per Bart.& DD.in l.Gallus,§.quidam rectè, ff.de liber.& pofthum. Alexand. in d.l.hæredes mei,§.fin.ff ad Trebellia.Iaf.in l.cum quidam,limitatione 3.C.de verbor.fignificatione,eũdem Bart.in l.fi.ff ad Trebellian.Natta in conf.470. num.8.& 9.lib.2. volentes, quòd in fubftitutionibus & fideicommifsis,al-

423 ternatiua (*vel*) † nunquam copulat, vel coniungit in prædictis cafibus , vt fi filij,vel nepotes vocentur,primò filij quàm nepotes,& fic magis dilecti cenfentur prius vocati . Ad-

424 mittitur tamen probatio † per coniecturas in contrarium , fecundùm Cuman.& Socin. in l.fi cognatis,ff.de reb.dub.Burfa.conf.67. nu.26.lib.1.qui quafdam fingulares coniecturas refert,& de puncto legenda funt quæ fcribit Molina lib.1.de primogen. c.6. nu.4.fol. 40. Et elegans doctrina Rebuf. in l.Sceuola 243.pag. 1078. ff. de verbor.fignificatione,

425 vbi notanter fcribit † quod voluntas teftatoris & manifeftè probanda,licet probari dicatur manifeftè, quod probatur per coniecturas,fed quod vt legatum conditionale ad hæ-

426 redes tranfmittatur; † debeat coniecturæ probari per ipfum teftamentum tradit Gregor. Lop.in l.34.tit.9.par.6. ex Socin.in d.l.hæredes mei,§.cum ita,col.5.

Item animaduerto,quòd ad hæredẽ quan-

427 doque † fpectat declarare mentem defuncti,l.fi quis à filio,§.fi quis plures,ff.de leg. 1. ad quod facit doctrina Bart.in l.gerit,nu.47. ff.de acquirend.hæredita. Bald.in l.in quibus nu.2.C.de fecund.nupt.tradunt Alex.conf. 55.nu.14.lib.4.Parifi.conf.75.nu.52.lib.2. Cephal, conf. 183.nu. 71.lib.2. Hieronym. Gabri.conf.131.nu.8. Zanchus in l.hæredes mei. §.cum ita,part.3.num.58. pag.52.ff.ad Trebellian.vbi num.56.tradit quod volun-

428 tas teftatoris declaratur à confultoribus † teftamenti ex Angel.& Imol.in l.cum ex filio, ff.de vulg.quod quotidie videbis , & in quadam vocatione mafculorum, & fœminarum hoc tradit in egregio cafu Soci. Iun.in conf. 65.nu.64 lib.3. & licèt non fit in poteftate-

hæredis

429 hæredis inducere fideicommissum, † tamen quando verba testamenti sunt dubia, statur declarationi hæredis contra se ipsum, secundùm Carol. Ruin. in cons. 128. num. 8. lib. 2 Menoch. in cons. 341. num. 9. lib. 4. quinimmo 430 tali declarationi † tenentur stare successores, vt tradit Decian. in cons. 7. nu. 115. lib. 1. ex Barthol. Socin. cons. 12. col. fin. lib. 3. Paris. in cons. 11. nu. 39. & 40. & cons. 17. num. 21. lib. 3. Carol. Ruin. in cons. 118. num. 19. & 128. & 147. lib. 2. Quod maxime procedit, † 431 vbi hæres est coniunctus, & est consanguineus testatoris, argumento l. octaui. ff. vnde cognat. cum concordan. vbi probat Molina lib. 1. de primogen. c. 8. num. 38. fol. 81. latius Francisc. Mantic. de coniectu. men. defunct. lib. 3. titul. 1. nu. 24. pag. 57. Et idem est probare voluntatem testatoris per confessionem 432 hæredis, † ac per testes, l. si domus. §. in pecunia. ff. de legat. 1. notat Matth. de Afflict. decis. 337. num. 8. Sed ista in praxi in successione bonorũ maioratus caute seruanda sunt, 433 cum confessio † possidentium bona maioratus regulariter successoribus non præiudicet, vt traditur in hac 2. part. q. 2. & legenda sunt quæ scribit Simon de Pret. in lib. 1. de interpretan. defunct. volunta. solution. 4. nu. 23. fol. 14. & Francisc. Manticam lib. 3. de interpretan. defunct. volunta. titul. 1. num. 24. pag. 59. & idem Mantic. lib. 12. tit. 16. pag. 639. vbi ex Parisi. in cons. 75. num. 52 & 54. lib. 2. tradit, quod confessio facta per filium 434 testatoris præiudicat, † maximè si fuerit ab aduersario acceptata. & legenda sunt quæ latius scribo infra q. 5. num. 78. cum seq.

435 Nec est omittendum, † quòd propter æquitatem receditur à verbis testatoris. l. qui filium, §. vltim. ff. ad Trebellian. facit l. diuus, ff. de in integ. restitutio. Et plura similia adducit Decius in l. in omnibus, num. 5. ff. de reg. iur. pagin. 305. & hinc dicit notabiliter Bald. in cons. 411. quidam Mediolanen. col. 436 1. circa med. lib. 1. quòd † duplex reperitur interpretatio: vna, quæ fit per punctum rationis, altera probabilis, quæ fit per viam æquitatis, pro quo est textus clarus in d. l. in his, ff. de condition. & demonstration. ¶ In summa veriorem, & probabiliorem coniecturam ad agnoscendam defuncti voluntatem 437 existimo esse † bonam mentem iudicum, & aduocatorum, qui timentes Deum, & quòd non aliter iudicari debet, quam ipsi iudicãt, iuxta l. rem non nouam, C. de iudicijs. Dominus Iesus Christus labia: & intellectus eorum aperiet, & voluntas testarotis generaliter † 438 prolata reducitur ad terminos, & limites rationis, l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. vbi Bart. & Bald. l. nomen. §. fin. ff. de legat. 3. l. illis libertis. ff. de conditio. & demonstratio. notat Natta in cons. 472. num. 23. lib. 2. & an vincat † præceptum testatoris, vel pręceptũ 439 legis, doctè tradit Bursat. in cons. 180. nu. 59. lib. 2. ¶ Iungo etiam, quòd in vocationibus maiorum magis † attẽditur id quod fit, vel 440 dicitur specialiter, vel sigillatim, quã id quod generaliter, l. item apud Labeonem. §. hoc edictum. ff. de iniur. l. aliment. §. Basilicæ, ff. de aliment. legat. l. cohæredi. §. qui patrem, ff. de vulga. & dixi infra hac parte quęst. 12. Voluntas † autem testatoris non solum scriptu- 441 ra, sed etiam testibus verificatur: quod patet ex iam citatis iuribus, & l. cum virum. C. de fideicommis. & ideò admittitur probatio contra præsumptionem † d. l. cum auus, ff. de con 442 ditio. & demonstratio. & aliorum iurium concordantium, vt reperitur in cons. Socin. Iun. 138. nu. 246. lib. 1. vbi alij citantur, ad quam faciunt scripta per Francisc. Mantic. lib. 10. de coniectu. men. tit. 8. num. 16. pag. 457. Et testibus etiam singularibus, declaratur † te- 443 stantis voluntas, vt volũt Oldrald. cons. 29. Alex. cons. 4. num. 11. lib. 7. & alij quos citat Burg. de Paz cons. 27. num. 24. Sed hoc Oldrald. videri meo † non dicit, sed totum con- 444 trarium: tradit latè Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 1. conclu. 485. num. 1. fol. 298. & contrarium tenet Paul. de Castr. in cons. 137. in causa quæ vertitur Pergami. n. 2. in fine, lib. 2. quod verius mihi videtur Imol. in cons. 91. Regulariter autem voluntas testatoris duobus testibus probatur, vt voluit Bart. in l. 2. num. 40. ff. de vulgar. vbi hoc disputat latius Ripa nu. 5. Matth. ab Afflict. decisio. 44. num. 16. de quo per Simon de Pretis lib. 2. de interpretan. defunct. volunta. solutio. 3. num. 33. fol. 121. ad ista legendus, Petrus Surd. decis. 292. num. 7. & lege Curc. Iunior in cons. 304. nu. 73. lib. 2. qui refert dictum consilium Imolæ, Anton. Gama decis. 378. num. 6. eundem Simon. de Pret. libr. 1. interpretatio. 1. dubitatio. 3. solutio. 5. num. 39. fol. 28. & prius nu. 34. ¶ Et qualiter probetur † substitutio omissa, & alia plura de ma 446 teria tradit nouissime Ioseph. Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. conclu. 1344. num. 1. cum seqq. fol. 285. & ex istis attentat Peralt. in l. vnum ex familia, §. si de falcidia, nu. 11. pag. 574. ff. de legat. 2. quod si in testamento in scriptis esset appositum quid obscurum, † 447 potest postea seorsum declarari per testatorem coram duobus testibus. Et quod substitutio à Tabellione omissa testibus probari pos- 448 sit, † probatur in l. quoties, §. sed si nõ in corpore, vbi Bald. notat in 4. notabili. ff. de hæred. instituen. traditur per Mascard. in tract. de probatio. lib. 3. conclu. 1344. nu. 1. & quod voluntas testatoris probetur, mens, & intentio per testes, qui interfuerunt, testamento quo ad consilium, † probatur in l. cum ex fi- 449 lio, vbi Angel. Imol. Cuman. & Alexand. ff. de

de vulga. & casus omissus habetur pro expres-
450 so, si per testes † sufficienter probetur, l. quo-
ties, §. sed si non in corpore, ff. de hæred. in-
stituend. per quem ita concludit Roman. in
cons. 385. num. 7. Paul. de Castr. in cons. 18.
num. 3. lib. 2. quos citat Mantic. de coniectu.
ment. defunct. lib. 3. tit. 19. nu. 13. pag. 100.
Sed quod per testes singulares voluntas te-
451 statoris præsumpta † non probetur, tradunt
Gratus cons. 50. num. 11. lib. 2. Carol. Ruin.
in cons. 51. num. 13. lib. 5. quos referunt Bur-
sat. cons. 96. num. 5. lib. 1. Anton. Gabri. lib.
1. commun. tit. de testibus, conclu. 2. nu. 54.
pag. 36. Sed nec Grat. nec Ruin. volunt illud,
ad quod eos Bursat. refert, & contrarium te-
net Socin. Iunior in cons. 178. num. 6. lib. 2.
Aymon in cons. 73. Et quod probetur per
452 mulieres voluntas testatoris, † tradit Oldral.
in d. cons. 297. Francisc. Mantic. in tract. de
coniectura. men. defunct. lib. 3. tit. 1. nu. 13.
pag. 58. Et quod reuocatio & ademptio fi-
453 deicommissi † difficilius probetur, quia est
res odiosa, volunt Bal. in cons. 28. super eo
versi. item si legatum, lib. 3. Francisc. Mantic.
lib. 12. de coniectura. men. tit. 2. num. 1. pag.
587. pro quo faciunt quæ scribo supra p. 1.
q. 43. de [illegible]o etiam legenda sunt quæ scribit
Burg. de Paz in l. 3. Tauri. par. 1. num. 811.
fol. 275. col. 1. vbi num. 813. Ex pluribus re-
solui dubiam testatoris voluntatem duobus
454 testibus † probari posse, ex glossa & Docto-
ribus in l. hæredes palam, §. si quid post, ff. de
testamen. & alijs quæ refert, & est communis
opinio, quod dubia voluntas testatoris duo-
bus testibus probari potest, vt testatur Mas-
card. in tract. de probatio. lib. 1. conclu. 1485.
num. 1. qui refert dicentes communem opi-
nionem Alexand. in cons. 54. num. 3. lib. 3.
Parisi. in cons. 15. num. 114. lib. 3. Curt. Iun.
in cons. 56. num. 10. Socin. in l. 1. num. 38. ff.
de vulga. & plura etiam tradit Francisc. Man
tic. in d. lib. de coniectur. men. defunct. lib. 11.
tit. 16. num. 1. pag. 637. latius lib. 6. tit. 3. nu.
1. cum seq fol. 116. ad ista legendus, & quod
dicta per testatorem, & omissa per notarium
455 possint probare per testes, † tradit Paul. de
Castr. in cons. 18. num. 1. & 3. lib. 2. & tradit
late Simon de Pret. lib. 1. de interpretan. vl-
timar. volunta. defunct. d. solutio. 5. num. 25.
456 cum seqq. fol. 17. Potest etiam Princeps † in
terpretari defuncti voluntatem secundum
Bald. in l. vltim. num. 1. C. de com[illegible]u. seruo. ma
numit. notat Laudens. in tractat. de Princip.
conclu. 48. quod intelligendum est, vt scribo
in 1. p. q. 44. nu. 19. cum alijs, & legendus est
Francisc. Mantic. de coniectura. men. lib. 3.
tit. 1. num. 31. pag. 6. Simon de Pretis lib. 1.
de interpretan. defunct. volunta. lib. 1. dubi-
tatione 3. solutione 13. nu. 1. fol. 25.
457 Est etiam sciendum quod testator † cen-
setur considerare futuros euentus, vt volunt
Franc. de Cap. inter consil. Calcanei 106. col.
4. pro quo est text. in l. sed & si quis. §. inter-
dum, ff. de vsufruct. quem ad hoc dicit esse sin
gularem Aretin. in cons. 155. vbi declarat, &
volunt Barthol. Socin. in l. Centurio, nu. 14.
ff. de vulgar. & alij quos citat Zanchius in l.
hæredes mei, §. cum ita p. 8. num. 164. pag.
242. ff. ad Trebell. quod ad multa est notan-
dum, & ideò † quando causa finalis dispositio 458
nis mutata est, præsumitur voluntas mutata,
vt tradit Hieronym. Gabr. cons. 97. in fine
lib. 1. per l. si hominem, ff. mādati, quem citat
Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 4. præ-
sumptio. 165. num. 17. fol. 287. qui dicit ad
id esse casum in l. Paulo Calimacho, §. 1. ff.
de leg. 3. quæ conferunt ad ea, quæ scribo in-
fra [illegible] 4. p. q. 1. limita. 1. num. 31. ¶ Ex supe-
rioribus finaliter lector cognosces, quanti
nostræ leges faciant & æstiment testatorum
vltimas voluntates, præcipuè in succesione
† fideicommissorum, & maioratuum, ad quod 459
etiam præstat non leue argumentum, l. 27.
Tau. in illis verbis: *Los vinculos y sumissiones, y substituciones que quisieren,* & l. 8. tit. 7. lib.
5. ordinamen. ibi: *Que segun la disposicion del mayorazgo.* Et l. 8. eod. tit. ibi: *Saluo si otra cosa estuuiere dispuesta.*

Principi non licet derogare legibus, conditionibus, & vinculis, grauaminibus, & vocationibus maioratuum, nu. 460.

Nascituri idem ius habent ad fideicommissum, quod iam nati, num. 461. & consequuntur eodem modo, quo venit dies, dominium, sicut si nati fuissent, num. 462. & quid in feudo, num. 464. quid in maioratu num. 466.

Eadem ratio habetur illius, qui natus fuit post testamentum, vel eius, qui postea in familiam venit, nu. 463.

In successione abintestato non veniunt qui non sunt concepti tempore mortis, numero 465.

Qui non est conceptus tempore conditionis extantis, an faciat gradum, nu. 467.

In substitutione collata in tempus alicuius incerti euentus futuri, sufficit quòd vocati sint in rerum natura tempore quo euenit casus substitutionis, nu. 468.

Ius etiam in spe quæsitum auferri non debet, num. 469. & an de iure in spe tantum debeat fieri mentio in impetratione beneficii, num. 473. & quando dicatur ius quæsitum in oppositionibus beneficiorum, numero 474.

Alienatio facta in vlteriorem agnatum an valeat, nu. 470.

Spes est debita iure contractus, nu. 471.

Arma, quæ quis ab agnatione habet, vendere non

Secundæ partis initium.

Ratio

Secundæ pars initium.

HAec etiam omnia clare docent, non esse æquũ Principi iusto, & qui Dei potestate, & voluntate Regnũ gubernat, & cuius cor 460 in manu eiusdem esse debet † derogare legibus, conditionibus, grauaminibus, & vocationibus maioratuum, nec admittere alios ad exclusionem aliorum qui vocati sunt, siue nati sint, in rerum natura, siue nondum nati fuerint tempore quo princeps vult facere dero 461 gationem, quia † idem ius habent nasciturj ad fideicõmissum quod nati, l. pronunciatio, §. familiæ, ibi: *Nepotes & neptes, & deinceps & omnes qui ex eadem domo, & gente producti sunt*, quem text. ad aliud cito infra 4. par. in s. q. nu. 45. & ibi: *Quasi a fonte quodam memoriæ*, ff. de verbor. significatione, facit l. 3. ff. de interdict. & relegat. & filij nascituri † 462 consequuntur eodem modo quo venit dies dominium, sicut si nati fuissent, l. diui, §. p. • ctus, C. de naturalib. liber. & alij quos refert Tello in d. l. 27. n. 2. cui adde quæ ego scribo sup. p. t q 22. & q. 24. n. 25. à n 8. Et illius qui natus fuit post testamẽtũ, vel eius qui postea 463 in familiã venit, † habetur eadem ratio, l. si ita fuerit. ff. de leg. 3. maxime si testator processit ad plures gradus substitutionis, secundùm Socin. in l. si cognatis, numer. 30. ff. de rebus dub. de quo per Carol. Ruin. conf. 37. num. 9. lib. 3. Roland. conf. 70. num. 20. lib 3. qui hoc late tradit, & inquit Bald. in l si in persona, num 6. circa fin. C. de fideicommif de quo legenda sunt quæ scribo infrà quæst. 3. quod in 464 feudo ex natura feudi † veniunt successores in infinitum, dato quòd non sint concepti tempore acquisitionis, & idem vult Andre. de Isern. in cap. 1. §. hoc quoque, colu. 2. de successio. feud. & ibi Iacob. Aluarot.

Et licet in successione abintestato non ve- 465 niant † nec admittantur illi qui non sunt concepti tempore mortis, l. Titius, ff. de suis & legitim. hæredib. l. 1. §. si quis proximior. ff. vn de cognati, secus est in alijs acquisitionibus 466 prout in successione maioratuum, † secund. Bald. in l. prætor. ff. de suis & legi. hæred per l. Paulus. § Paulus. ff. de bon. liberto. & notat in nostra materia Dec. in conf. 445. num. a 1. faciunt scripta per glos. Parisien. in conf. 1. pro Duce de Villahermosa, num. 24. 25. & 28. vbi num. 60. traditan qui non est concep 467 tus tempore conditionis extantis, † faciat gradum, & dixit Ioann. Andr. in additio. ad Speculator. in titul. de testament. in rubrica, in vers. item Lambertinus, quod in substitutione collata in tempus alicuius incerti euen 468 tus futuri, † satis est, quod vocati sint in rerum natura, tempore, quo euenit casus substitutionis, notat Alexand in consilio 46. numer. 14. libro 3. Decius consilio 468. numer. 28.

469 Item non potest quis priuari iure † quod in spe tantum habet l. in diem. §. non autem. ff. de aqua pluuia arcen. quam ad hoc refert & notabilem dicit Bald. in consilio 435. ad euidentiam præmittendum est, columna a libro 2. & idem tenet Bald. in l. si constante. C. de donation. ante nupti. refert & confirmat Decius in cap. 1 num. 4. versicul. similiter non obstat de rescriptis, de quo plura scribit Carol. Ruinus in consil. 3. numer. 4. 6. & 20. libr. 1. & alienatio feudi facta in vlteriorem agnatum, & non proximiorem, † 470 non valet, quia non potest præiudicari proximiori agnato, nec iure, nec in spe, cum spes est † debita iure contractus; secund. Bal. 471 in consi. 38. num. 3. libr. 1. per l. r. ff. si quid in frau patron. & alia iura, ex quo dixit Cassaneus in Catalo. gloriæ mundi, par. 5. concl. 45. fol. 58. colum. 2. & 3 quod arma quæ quis ab agnatione habet vendere non potest † in 472 præiudicium successorum, quia descendentibus est ius quæsitum, quod quamuis sit in spe, tolli non potest. Quod procedit etiam secundum eum in armis concessis, ex concessione Principis. Et egregiè dicit Dominicus in cons. 107. super primo dubio, quod ius alterius, quod in spe tantum est, † debet exprimi in impetratione beneficij, quod 473 est notabile ad eos, qui in Hispania habent ius oppositionis ad beneficia patronalia, & ad alia beneficia, quæ non conceduntur, nisi naturalibus, prout fit in Diœcesi Calagurritana, & in Regno Granatensi, & Episcopatu Gienensi, & in alijs similibus Episcopatibus. Et quando † dicatur ius acquisi- 474 tum in istis oppositionibus, lege Iacobum Puteum libr. 3. decisionum, decisione 253. Gomecium ab illo non relatum in regula de iure quæsito non tollendo. quæstion. 5. pag. 59. versi. quæ omnia, vbi expresse loquitur in Beneficijs Palentiæ, Callagurritanæ, & aliorum locorum Hispaniæ, vnde dubito, de eo quod scribit Ioan. Gutier. conf. 5. n. 24. vbi refert Casadorum decisione 58. titul. de præbendis, de qua per Puteum in d. loco, & de his latius tractat Tiraquel. in ll. connubialib. gl. 2. de son marit. num. 38. fol. 254. & in tractat. de vtroque retract. lib. 2. § 5. glos 7. nu. 20. ad quos addo, egregiam decisionem, Iacob. Putei 235. p. 2.

Et quòd ius primogenituræ competat etiam viuẽte patre, † & transmittatur, & dica- 475 tur res certa, & infallibilis scribit, late Carol. Ruin. in conf. 19. nu. 3. & 4. lib. 1. vbi etiam tradit quòd filius † Regis, vel Comitis, etiam 476 viuẽte Rege, vel Comite, Rex & Comes appellatur, & potiʼ omnibʼ p. ẽminẽtij. Quod probatur in cap. vlti. vbi glos. 2 4. quæ it. tradunt Bologninus in secundis interpretat. per illũ text. in l. cum quali. §. plerunque, ff. de fideicommissa. libert. Ioan. Cirier in tract.

de

de primogenitura lib. 1. quæstio. 14. fol. 27. colu. 1. Corsetus in tractat. de potestate Regia, q. 25. & alij quos citat Rebuf. in concordan. rubric. de Regia. ad prælaturá, pag. 136. vers. neque refragatur, & Tiraquel. in tracta. de primogenitura, q. 33. num. 1. cum sequentib. pag. 236. Celsus in conf. 26. num. 57. Andre. de Isern in c. 1. quis ducat Dux, vel Marchio. num. 2. & ibi Præposit. num. 3. fol. 59. & facit doctrina Abbat. in conf. 83. quam refero infra. Et quod spes † succedendi in maioratibus sit probabilis tradit etiam Matien. post Tiraquel. Molina & Burg. de Paz, quos citat in l. 7. glos. 5. num. 6. titul. 7. libr. 5. Recopilation. fol. 181. licet contra hæc facere videatur doctrina Bart. in l. is potest, numer. 10. ff. de acquirend. hæredita. vbi dicit, quod substitutus pupillo, † mortuo testatore, non dicitur habere ius succedendi, nec spem probabilem, & à iure approbatam, citat text. in l. 2. §. interdum. ff. de vulgar. & dicit quod speciale est in statuto libero fauore libertatis, quia is dicitur habere ius, vt probatur in l. 2. & in l. in tabulis, ff. de statu liberor. & hanc opinionem Bart. referunt, & sequuntur alij Doctores ibi, præcipuè Ias. num. 11. qui dicit, quod Bart. sequuntur cæteri Doctores, & Bart. referunt idem Ias. in l. qui Romæ. §. duo fratres, num. 71. fol. 168. ff. de verborum obligation. & Pinel. in l. 1. par. 3. num. 78. in vers. non obstat. C. de bon. matern. & dicit idem Bart. in l. vltima, quæst. vltim. C. de pactis, quod spes succedendi, † non est probabilis, nec necessaria, & idem Bart. d. §. duo fratres, in 1. oppositione, & quæst. 6. & probatur in l. 1. ff. de hæreditat. vel actione vendi. iuncta l. nihil aliud. ff. de verborum significatione, tradunt Cephal. in conf. 385. num. 29. lib. 3. Cirier in dict. quæstion. 14. fol. 26. Petr. in tractat. de fideicommissis, quæst. 10. num. 6. pag. 225. Et hæres ante aditam hæreditatem nullum † ius habet in hæreditate, l. si seruus meus hæreditarius. ff. de stipulatio. verborum, vbi Bart. idem in d. l. is potest, num. 17. & Barthol. Socin. in conf. 52. in fine, libr. 4. Menoch. de adipiscen. possessione remedio 4. num. 171. pag. 70. & Bart. in d. l. fin. C. de pact. citat Rebuf. in l. vnica, C. de senten. quæ pro eo quod interest in gloss. duplici, nu. 25. pag. 428. qui dicit quod ex spe donationis † non efficitur quis locupletior post Alciat. in lib. 4. Paradoxorum. c. 5. Riminal. in l. emancipatum. C. qui admitti ¶ Et pro hæc etiam est tex. in l. substitutio. ff. de acquiren. rer. domin. vbi substitutio quæ nondum competit, nō dicitur † esse in bonis nostris, de quo tex. agit Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in verb. bona, nu. 8. C. de reuocand. donatio. pag. 154. ad quem addo Curt. Iun. in conf. 221. nu. 28. lib. 1, & ad hoc plura iura similia refert Tiraquel. in d. l. si vnquam, verb. donatione largitus, nu. 186. pag. 247. Quod confirmatur ex doctrina Bart. Angel. & aliorum in l. Gallus. § idem videndum in fin. ff. de liber. & posthum. vbi volunt, quòd stante statuto, quòd nullus possit vendere rem suam immobilem forensi, † non comprehenditur ille qui vendit, aut consensit vendere rem, quæ sibi debebatur in fideicommissum, notat Ias. in l. sciendum. §. si fundum, numer. 6 fol. 129 ff qui sat. dare cogant. & cum restitutio fideicommissorum † sit inducta à iure ciuili, vt probatur in principio institutæ de fideicommis. hæreditat. vbi dicitur 1, quod fideicommissa, de iure antiquo non habebant necessitatem, sed à diuo Augusto inductum fuit, vt rogatus cogeretur restituere hæreditatem authoritate Principis talis coactio auferri potest, l. nihil tam naturale. ff. de regulis iuris, & hoc argumento in hac nostra materia & proposito vtitur, Decius in consi. 519. num. 6. facit, l. alienationis. §. qui occasione. ff. de verborum significatione. Et qualiter spes habendi aliquid, quantuncumque proxima sit falsissima, tradit eleganter Tiraquellum in dictis legibus connubialibus, gloss. 2. numero. 32. cum sequentibus, & † Princeps potest præiudicare in iure quærendo spe non approbato, vt per Ancharran. in conf. 291. dominus Papa, & Alciat. regul. 3. præsumptione 11. num. 7. pag. 280. non tamen † præsumitur velle tollere ius tertij maxime quæsitum ex causa onerosa, nisi habeat notitiam claram illius iuris, & ex plenitudine potestatis, vt tradit Felin. in cap. vltimo. num. 3. vers. ad illud autem de constitution. quod dictum refero p. 1. q. 26.

477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486

Imò Princeps potest † post aditā etiā hæreditatem legitimare in præiudicium hæredū, secund. Bart. in l. Gallus. §. & quid si tantum ad fin. ff. de liber. & posthum. Bal. in c. 1. col. 1. in verbo & nos dicimus in legitimatione, tit. hic finitur lex Corradi, & alios, vt per Alex. in conf. 2. num. 14. lib. 1. Decius in conf. 269. & in c. super eo de officio delegat. & in authenti. si qua mulier, num. 22. fol. 55. C. de secund. nup. Bart. Soci. in conf. 63. nu. 11. lib. 3. vbi late probat posse principem præiudicare fideicōmissario in præiudicium iuris delati ex testamēto adhuc non quæsiti, quia ius dicetur delatum de iure positiuo, Soci. Iun. in conf. 76. nu. 133. lib. 1. quamuis cōtrarium (& melius † iudicio meo) teneat glos. Parisien. in additio. ad Alex. in d. cōs. in additio. quæ incipit, excluderetur, & de hoc legenda sunt quæ scribit nouissime Menoch. in tract. de præsūptio. lib. 4. presumptio. 79. numer. 3. fol. 131. & Thesau. decis. 227, n. 10. vbi resoluit, quod Princeps potest tollere ius in spe quæsitū, & vocare fœminas, & derogare, & tollere.

487, 488

Igitur in proposito videtur, quod princeps potest alterare vocationem clausularum maioratus in præiudicium vocatorum, † ad illius successionem, & confirmatur, quia testamentum nullum † ex defectu solemnitatis potest confirmari per rescriptum Principis, vt constat ex scriptis per Luc. de Penna in l. 1. C. de his qui in exili. mittan. lib. 10. col. 4. Carol. Ruin. consi. 52. num. 1. & 30. lib. 3. Parisi. consi. 46. num. ·o lib. 3. & alios quos citat Burg. de Paz in 5. part. l. 3. Taurin. num. 1367. fol. 362. & Princeps in præiudicium vocatorum reddit fœminam † feudi capacem secundùm Albert. Brun. in consi. 1. num. 18. & in consi. 115. num. 5. Decius consi. 390. num. 7. Curci. Iuni. consi. 1. num. 23. libr. 5. cum concordan, vt per Anton. Gabri. lib. 3. commun. opinion. de iure quæsit. non tollen. conclusione 5. num. 36. & 40. & 41. Bursat. in consi. 150. num. 22. libr. 2. Parisi. in consi. 16. num. 25. & 26. lib. 1. & Princeps velle videtur præiudicare tertio quoad ius quæsitum spe non approbata secundùm Angel. in consi. 292. Domin. Papa. Alciat. in tractatu de præsumption. regula 3. præsumption. 11. num. 5. Menoch. in tractatu de præsumptio. libr. 2. præsumption. 9. num. 20. pagin. 118. & allegat notata per illum in consi. 20. num. 39. & in consi. 157. num. 24. Et pro ista parte est etiam doctrina Bald. in l. Deo nobis. §. 1. num. 6. fol. 57. C. de Episcop. & cleric. vbi vult, quòd † si quidam decesserit relicto filio fratre minore: tamen antea quam successores venientes abintestato venirent & adirent, filius fuit factus Episcopus, potest succedere & hæreditatem adire, & excludere venientes abintestato, vbi ad hoc refert Federicum in consi. 27. & quædam iura, quod dictum ad aliud refero in 1. p. tract. q. 2.

Sed huic oppositioni facilis est responsio ex doctrina eiusdem Bart. in d. l. is potest, nu. 11. in versi. sed si esset substitutum, vbi dicit, quod illa opinio, quam scripserat in nu. 10. † non procedit, quando quis est substitutus, per fideicommissum, prout in nostro casu, refert totum illum titulum, & Bart. sequuntur Alexand. & Modern. ibi, & alij quos refert Parisius in consi. 1. numer. 43. lib. 2. vbi alias rationes in confirmationem huius sententiæ, adducit loquendo in quadam legitimatione, Cephal. in consi. 112. num. 29. lib. 5. & in consi. 435. num. 108. lib. 4. & in consi. 381. numero. 5. eodem libro, quem ad aliud cito infra, Aegidius Bossius in practica crimina. titul. de proclama. numer. 11. pagin. 540. & Bart. etiam sequitur Purpurat. in l. 1. numer. 15. C. de pactis, vbi dicit, quod l. vltima eodem titul. non procedit in eo qui sperat fideicommissum, & idem in d. l. vltima, numer. 260. fol. 20. Carol. Ruin. in consi. 80. num. 4. libr. 3. quibus adde Alexand. qui loquitur in alia legitimatione in consi. 187. nu. 13. lib. 5. & 188. nu. 22. eodem lib. & in consi. 188. num. 2. libr. 2. & idem tradit Bossius in practic. crimina. titul. de Principe, num. 198. pagin. 626. vbi adit quod non dicitur venire à iure ciuili † qui ex testamento venit, ex Iason in l. vnica. C. quand. non peten. par. & princeps † non videtur præiudicare iuri tertij, etiam in spe quæsitum, l. 2. versi. non facile, ff. de natalib. restituend. cum concordan. vt per Cephal. in consi. 639. numer. 2. lib. 5. Gom. in regula de non tollen. iure quæsito. quæst. 4. pag. 83. vers. sed istis non obstantibus, vbi resoluit idem esse in iure conditionali, & faciunt quæ notanter scribit Augustinus Veroius in consi. 76. numer. 31. lib. 1. Et quod spes succedendi in fideicommissis sit † considerabilis tradit Alexand. consi. 61. num. 6. lib. 1. Et idem in primogenitura scribit Menoch. consi. 211. num. 98. lib. 3. qui ex aliquibus quos refert, idem concludit in feudi successione, Matien. in l. 7. 10. tit. 8 lib. 5. Recopil. glo. 3. nu. 17. fol. 241. qui ad hoc citat Tiraquel. in tractatu de ptimogen. quæst. 40. num. 21. Episcop. Couarr. lib. 3. resolutio. c. 5. Carol. Ruin. in consi. 70. num. 10. libr. 5. titul. 7. glo. 5. num. 6. fol. 181. & in l. quæ loquitur in maioratibus, & in successione primogenituræ hoc tradit Carol. Ruin. in l. Gallus. §. sic ius, num. 71. fol. 297. ff. de liber. & posthum. qui allegat Bartholum in dict. l. is potest, & in terminis quod doctrina Bart. & aliorum in d. §. & quid si tantum procedat tantum in bonis patrimonialibus, in quibus pater disponendo potest præiudicare & non in Regno, scribit Carol. Ruin. in consi. 19. nu. 4. lib. 1. facit glo. in l. omnium, C. de testamen. qui voluit, quòd † per testamentum dicitur plenum ius quæsitum quoad acquisitionem dominij, plenius per mortem testatoris, plenissimum per aditionem, notat Gom. in regula de non tollen. ius quæsit. quæst. 4. pag. 86. & quod successoribus in isto casu sit acquisitũ ius in spe probabili, tradit Cephal. in consi. 617. nu. 27. lib. 5. per glos. & DD. in l. si tibi. §. si pactum. ff. de pactis, & alia quæ refert idẽ Cephal. in consi. 38. num. 5. lib. 3. & adduco etiam bonum textum in l. si filio familias. ff. quibus ex caus. in possessio. eat. ibi: *Si filio familias legatum, vel fideicommissum sub conditione relictum sit, dicendum est, tam ipsum quã patrem in possessionem mittendos esse, quia ambo spem commodi habent*, quem textum ad aliud refero par. 3. q. 12. Et illud dicitur deberi, quod † non dependet ex voluntate alicuius, secundùm Bart. in l. fin. C. de transactio. Nicol. Boer. in consuetudinib. Vituricensib. titul. de costumes de Tores, pag. 159. colu. 1. & hoc est in bonis maioratus, & contra Bart.

in

489 490 491 492 493 494 495 496 497 498

in d.l.is poteſt tenent Fulgoſ.in auth.res quę C.commu.delegat.Barthol.Soci.in conſ.23. lib.3.Alex.Cephal.& alij quos citat Roland. in conſ.85.nu.33.lib.1.& conſ.20.nu.7.lib. 4.Ex quibus confirmatur quod ſcribit Raph. Fulgoſ.in conſ.101.teſtator in ſuo per totũ, vbi reſoluit,quòd † ſpes futuri conditionalis cedi poteſt,quę citat Tiraq.lib.1.de retract. §.26.glo.3.nu.6.pag.622.ad quem addo Angel.& Alex.in l.apud virum. ff.ad Trebellia. Cagnol.in l.1.nu.39.C.de pact.inter empto. Ruin.conſ.105.nu.18.lib.2.& alios quos citat Burſat.conſ.54.nu.25.lib.1.& nemo poteſt diſponere de iure tertij,ſine eius cõſenſu licèt ſit ius tantum ſpe quæſitum:dummodo ſit ſpes iuridica.c.1.de ſucceſsione feudi,notat Pręposit.in tit.ſi de feud.fuer. cõtrouerſ. c.Titius filios nu.3.in fine,fol.77.tradit Anto.Pereg.prædictis non relatis in tract.de fideicommiſſ.art.52.nu.16.fol. 497.& nu.35. fol.200.adduco textum in l.ſpem.C.de donatio.vbi Angel.dicit,quod quando ſpes † non eſt fundata ſuper aliquo exiſtente fundamento, dicitur vana ſpes,ſed ſi ſpero ſuccedere patri,vel matri, eſt iſta ſpes. Et idem tradit Alciat.in rubr.ff.de liber.& poſthum.nu.15. per regul.l.in ſuis,ff.de liber.& poſthu.& facit quod ex doctrina Bart.in l.vt iuris iurãdi, §.ſi liberi.ff.de oper.liberto. contra Anchar. in conſ.118.tradit Felin. in c.vlt.de conſtitutio.n.2.verſ.ſed nihilominus,& eſt notabilis l.13. tit. 5. p.5. ibi: *Eſperança han los omes à las vegadas de heredar los vnos los bienes delos otros;la vna es quando alguno a ſuzia de heredar los bienes de algun ſu pariente,ſeyendo tan propinquo que ayā de heredarle ſi acaeciēreque ſine ſin teſtamento.* Si igitur ex hac lege conſanguineus qui habet ſpē ſuccedēdi abinteſtato,habet ſpem probabilē ſuccedendi:† quanto maiori ratione ſpem habebit,qui ex teſtamento & diſpoſitione teſtantis eſt vocatus, ad maioratum, facit textus in l.& quia plerumque, ff. pro ſocio. ibi: *Quaſi debita nobis hæreditas obueniat*,& l.3.§.de illo eodem tit, facit l.propter ſpem. ff. erciſcun. l.fin.ff.de actio.emptio.l.nam hoc modo. ff.de hæredita.vel actione vendita,l.in quantitate.§.magna. ff.ad leg.falcid. cum concordan.vt per Pinel.in l.2.C.de reſcinden.venditione,par. 1.cap.4.num.26.fol.70. & ſpes dicitur quæ ſupra aliquo fundamento exiſtit,ſecundùm Bart.& alios in l.quod ſeruus,ff.de conditione ob cauſam, & in l.qui Romæ.§.duo fratres,ff.de verbor.obligatio. vbi Ripa nu.75. fol.290.

Et ius quæſitum dicitur,† quando ſucceſſio auferri non poteſt, vt tradit Menoch. conſ.181.num.50. lib.2.& diſtinctio illa:an admitti debeant concepti, vel non concepti,admittitur in ſucceſsione abinteſtato,&ſic in vocatis per legem,non per hominem,puta per fideicommiſſum,vt tradunt Socin.Iunior in conſ.174.nu.29.& 30.lib.2.& quod ſpes certa ſit iudicanda ſicut ſi de præſente fuiſſet,reſoluit dominus,Anton.de Queſada, lib.practicar.quæſtio. c.6.num. 30.per leges aliquando,§.fin.l.mulier.§.1 ff. ad Trebelli. l.2.ff.de ſtatu liber. & alia quæ citat,& quod ſpes ſuccedendi in fideicommiſſo ſit multum † conſideranda,tradit ex pluribus Curcius Sen.in conſ.16.nu. 26. Cephal.in conſ. 302.nu.145.lib.3.ſic ſcribit Tiraquel.in tractat.de primogen.q.40.num. 123.pag.291. quòd ſtatim quam filius natus eſt,occupat ius prioritatis,&in eo fūdata eſt primogenitura, iure naturæ, idem etiam Tiraq.in ead.q.nu. 200.pag.306.tradit quod ſpes† ſuccedēdi in primogenitura,vt ne à patre quidē nec à principe tolli poteſt,& iſta concluſio fulcitur ex doctrina Anchar.in conſ.339.pro maiori in 2.dubio n.25.vbi tenet quod in bonis in quibus pater eſt grauatus onere fideicõmiſsi,& primogenituræ, † non habet poteſtatē diſponendi in prę iudiciũ vocati & primogeniti,& iſta conducit pro confirmatione egregij cõſ. Roland.100.lib.4.per totũ præcipue nu.16. vbi ex varijs authoritatibus plura ad propoſitum ſcribit, illud pręcipuè,quod cũ per obitu Philippi Vicecomitis Ducis Mediolani defũcto ſine liberis,fundũ Ducatus Mediolani reuerſum fuerit ad Imperatorē penes quē erat directũ dominiũ,non Vniuerſitati Mediolani,non potuit Vniuerſitas Mediolani,nec alius quiſpiā donare terram de Angleria,quæ erat de dicto Ducatu,& eſt notab.doctri.Bar. in l.vlt.nu.16.C.de pact.vbi dicit quod illud dicitur nobis deberi ſpe,quod † nõ depēdet ex mera volũtate alicuius, ſed ex aliquo futuro euētu:debētur igitur ſpe nõ vana bona vocatis ad maioratũ,cũ ius illorũ depēdeat à voluntate primorum inſtitutorũ, & non poſſeſſorum,facit quod notat Alex. in cõſ.67.n.3. lib.1.Dec.in conſ.55.nu.2. vbi refert Domi. & Imol.in c.grandi de ſupplemen.negligen. prælator.dicentes,quòd primogenitus nõ poteſt ad inſtantiā patris legitimari, † vt ſecũdo genitus excludatur,niſi fuerit requiſitus ſecũdo genitus,quia non potuit illi pater præiudicare. Et facit quod notat idem Dec.in conſ. 443.nu.2.verſ.primo conſiderandum eſt,& quod ſcribit Ioan. Andr. in regul.ſine culpa de reg.iur.in 6.vbi dicit,quod legitimatio & matrimonium † non auferunt ſpē ſucceſsionis, quā quis habet ratione primogenituræ de bonis patris,cui pater præiudicare nõ potuit, & hanc opinionem refert,& confirmat Bart. Soci.in conſ.251.quoniam in præſenti cõſultatione,num.11.lib.2. citat bonum & famoſum textum in l. cohæredi,§. cum filiæ,ff. de vulgar. & pupilla. vbi in fideicommiſſo ſucce-

499 500 501 502 503 504 505 506 507 508

succeditur grauanti, & non grauato: & in illo loco scribit alia ad istud propositum, de quo tractat Cephal. in consf. 329. num. 69. lib. 3. & 331. num. 1. eodem lib. & Ioan. Andre. & Socin. refert Cels. in consf. 120. num. 37. qui etiam alios citat, de quo lector omnino videat Paris. consi. 23. num. 131. lib. 1. probantem in illis successionibus maximè, & in primis esse considerandam personam primi institutoris, & ius primogenituræ transit † in filios, etiam viuente patre, vt tenet Abb. in cap. licet de voto, num. 8. versi. sed dubium est: & Decius in consil. 397. viso puncto, num. 9. vbi loquitur in quodam maioratu Hispaniæ: & dignitas primogenitorum † est in maxima consideratione, vt latè docet Rolandus in consi. 2. num. 62. lib. 1. & tradit Antonius Gomez de vltimis voluntatibus, c. 1. nu. 5. fol. 4. Ex quibus venit, quòd spes succedendi † in fideicommisso potest vendi, & donari secundùm Raphael. Fulgos. in consi. 1. testator in suo solemni testamento, num. 2. Anton. Gamma decision. 264. num. 1. & legenda sunt quæ de spe succedendi in maioratibus scribit idem Gamma decis. 174. nu. 8. & 20. Et eo ipso quod primogenitus nascitur, statim † spes incommutabilis acquiritur, ad quod plures refert Molina lib. 2. c. 6. nu. 37. fol. 51. & traditur per Burg. de Paz consi. 9. nu. 30. & filius primogeniti vocatur † primogenitus, secundùm Abb. consf. 87. lib. 1. confirmat Anto. Gam. decis. 305. nu. 12. & idem † iudicatur de actione competenti primogenito ad feudum, quod de ipso feudo, vt probat glo. Paris. in consuetud. Parisien. p. 1. §. 22. nu. 107. & ideò inquit glo. in c. vltim. 24. q. 1. quod filius Regis Rex † potest appellari, licet nondum habeat regnum, & habet dominium, licèt non administrationem, de qua glossa latè agit Tiraquel. in lib. de primogen. q. 33. num. 12. tradit Cassan. in consuetudin. Burgund. p. 5. consideratione 41. fol. 33. Ioãnes Cirier in tract. de primogenitura, libr. 1. quæstion. 25. fol. 44. col. 4. & faciunt plura quæ scribit Tiraquellus in l. si vnquam, C. de reuocand. donationibus in principio, num. 21. pag. 15. & 16. & in tract. de cessante causa, part. 1. num. 106. fol. 42. Burg. de Paz in consi. 9. num. 51. Parladorus de rebus quotidianis, lib. 2. cap. 13. num. 4. pag. 120. Ioann. Gutierrez in §. sui de hæredum qualitati. nu. 111. pag. 177. Et spes succedendi in primogenitura † est firma inuariabilis, quam nec pater, nec alius adimere potest, vt ostendit Tiraquel. in tract. de primogenit. quæst. 40. nu. 69. pag. 281. quæ maximè procedunt, vbicumque maioratus fuit factus per contractum, cum spes conditionalis transmittatur, §. ex conditionali, institut. de verbor. obligatio. tradit inter alios plures Curti. Iunior in consi. 258. num. 9. & in consi. 265. num. 5. & in consf. 320. num. 17. Et proprium alicuius dicitur, † quod debetur, vel deberi speratur glos. in l. pure. §. si cum in verbo suum, ff. de exception. & in l. si tibi pecuniam in verbo meum, vbi Roman. ff. si cert. petat, & in l. eius qui in prouincia, in principio in verbo defuncti eodem titul. vbi Bart. & in l. 3. §. si tutor, vel curator, & ita cauetur † ratione spei, sicut ratione rei, l. si tibi in 2. responso, & l. si vsusfructus in principio, ff. de vsufruct. quemadmod. cauea. & iura considerant, † quod euenire potest l. in diem in fine, ff. de aqua pluuia arcen. & tradit in specie primogenituræ Lucas de Penna in l. 1. C. de priuileg. eorum, qui in Sacr. Pala. militant, colum. 1. in versi. octauo ius primogenituræ, fol. 258. & qui habet actionem ad rem ipsam, † rem habere videtur, l. qui actionem, ff. de regul. iur. cum concordan. & conducunt quæ scribit idem Lucas de Penna in l. vnica. C. de reis postulan. lib. 1. col. 2. fol. 96. & qui habet spem dicitur habere † ius quæsitum, d. l. spem. C. de donatio. & perdere tale ius est damnum, l. Neratius, §. idem Iulianus, ff. ad leg. Aquil. ¶ Hinc est quod sicut noua constitutio non trahitur ad ius quæsitum, de præterito re ipsa, ita etiam non trahitur † ad ius conditionale, quod dicitur quæsitum spe, secundùm Ancharran. in cap. 1. quæst. 14. de constitutio. post Iacob. Butric. quem ipse allegat, & in notabil. quæstio. tradit Areti. consf. 7. Felin. & alij quos refert, & citat Gomezi. in regul. de non tollend. ius quæsit. q. 4. pag. 83.

Ex quibus infero † egregium intellectum ad l. 6. tit. 1. lib. 2. Recop. de qua supra actum fuit, nu. 128. per quam sancitum fuit, quod leges Tauri sunt trahendæ ad negotia præterita, quæ lex est intelligenda secundum istam doctrinam Ancharran. & aliorum, quod est singulariter notandum ad materiam maioratuum, & meliorationum: de quibus prædictæ leges Taurinæ loquuntur. Et ista maxime procedunt, vbicumque maioratus fuit factus cum facultate Regali in contractu facto cum Rege, sicut plures fiunt in Hispania per ementes villas, vel alias res & officia, quia tunc spes succedendi in maioratu est magis firma, & certa: & princeps non potest derogare clausulas, nec vocationes maioratuum in præiudicium illorum, qui vocati sunt ex prima fundatione, & contractu, vt notanter fundat Carolus Ruynus in consil. 99. numer. 5. cum sequentibus, præcipuè nu. 7. lib. 3. Ad quem addo Antonium Thesaurum decisione 270. numer. 6. vbi ex hoc resoluit, quod conditio † nomen & arma deferendi à Principe remitti non potest, allegat Episcop. Couarr. resolutio. lib. 3. c. 6.

Molina

509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524

Molin.lib. 1.de primogen.c.8.num.28. Nec etiam his obest quod scribit Alex.in d. cons. 2. quem etiam sequitur Decius in cons.390. quoniam ex facto num.11. & in consil. 393. num.4.quia (vt prædixi) doctrina Bartol. & aliorum non est vera, vt constat ex scriptis per Doctores in l.Gallus.§.&quid si tantum, Barthol.Socin.in cons.120.nume.8.lib.3. & Bertrand.in consil.26.num.19.lib.2.vbi latè tenent Principem post aditam hæreditatem, 525 † nō posse legitimare filios illegitimos in præiudicium hæredum, quibus ius acquisitū est, & contra Bart. est communis opinio secundum Emanuel.Cost. in dicto.§. & quid si tantum.p.2.num.174.& Socin.nume.24. & est communis & indubitata opinio, secundum Fortuni.ibi num.185. quod punctum latissime disputat Menchia.libr.controuersiar.c.1. num.30.vbi tradit in numeris antecedētibus, qualiter Princeps possit legitimare filium illegitimum in præiudicium hæredum ab intestato, ante vel post hæreditatem aditam, & post possessionem apprehensam. Ad quem addo notabile consilium Carol.Ruin.in cons. 80.nume.5.cum sequentibus, lib.3. vbi multa bona in proposito scribit: & quamuis vera esset opinio, facilis est responsio ex prædicta resolutione Bartol. in l. is potest, quam etiā sequitur Ægidius Bosii. in volum.practic. crimin.titul.de Principe, numero.198. pagina 626.vbi etiam ex Felin.in cap.cum olim, columm.2.de re iudica. tradit quod Princeps au 526 ferre non potest † etiam ius in spe quæsitum, modo sit ex testamento, quia tale ius non dicitur obueniens à iure ciuili per l. obuenire, ff.de verborum significatione, vbi Rebuff. pagina 682. tradit quòd ius disponendi de rebus proprijs quoad primæuam inuentio- 527 nem † fuit introductum de iuregentium: nam eo ipso quo gentes esse cœperunt, de bonis suis disponere voluerunt, vt legitur de Iacob Genes.27.& 3.Regum cap.2.vbi Dauid instituit Salomonem, & per gloss. in l. quoties. ff. de hæred. instituend. & doctrinam Bartol.in l.interdum.ff.de condictio. indeb. Alexand.in consilio.2.numer.20.libro.1. & hanc communem vocat, & ius primogenitu- 528 ræ, & succedendi est † transmissibile ad descendentes ab eis, quamuis illis realiter quæsita non sit, secundum Oldrald.qui refert alios Doctores antiquos in cons.224. Ioan.Andr. in additio.ad Speculator. tit.de successio. ab intesta.Paul.de Castr.Abb.Ias.& Felin.quos citat Tiraquel. in tractatu de primogenitur. quæst. 40. num.39. & 65. qui num.88.considerat quod statim quod primogenitus, vel secūdogenitus nascitur, acquiritur sibi quoddam ius, & qualitas exclusiua post natorum, & fœminæ alterius sexus: & tale ius inesse formatur, adeò vt illius persona videatur implicitus quasi status Regalis, & Tiraquel. & Episcopus Couarruuias in practic. cap. 36. num.11.citat Peregrin.in tract.de iure fisci, lib.1.num.52.pag.18.& Bart. etiam sequitur Alexand.in consil.188.num.22.lib.5.

Et ex prædicta Bart. doctrina etiam responderi potest ad ea quæ scribit Parisi.in dicto consil. 1.nume.65.vbi fundat per plures Doctores, quod Princeps potest tollere spē & ius succedendi, esto quòd aliquis illorum, quorum interest, non fuerit citatus, quia † id 529 non procedit in fideicommissis iuxta doctrinam Bart. & in iure quæsito ex testamento, ex sententia Felini & aliorum; & quemadmodum non præsumitur Principem velle aliquem iure suo priuare, neque lædere, ita neque in spe, probabili † lædere præsumitur, 530 vt probat Menochius consil.36. numer.24. lib.1.Et quòd Princeps non possit præiudicare in iure quærendo, cum tale ius est de iure gentium, resoluit Carolus Ruinus in consil.95.numer.9.libro.1.Et qualiter Princeps non possit tollere ius ex testamento quæsitum, tradit latè Simon de Pret.libro.1. de interpretan. defunct. volunta. solutio.15. numer.4.cum sequentibus, fol.25.& lib.5.interpretatione 1. dubitatio. 1. num. 6. fol. 478. vbi ex Calcan.consil.8.numero.15.& 16. & alijs † probat dispositionem testatoris esse 531 obseruandam, non obstante Principis rescripto. ¶ Et eodem modo responderi potest ad gloss. in cap. naturales, si de feud. fuer. controuersia, per quam plerique tenent, quod Princeps potest alterare naturam feudi in præiudicium agnatorū, quod late inter alios fundat Ias.in cōsil.236 libr.2.& in cons.107. lib.4.in quo vltimo latè tenet, quod Princeps potest assignare † feudum primogenito alijs 532 exclusis, Curci.Iun.in cons.1.dub.2. Decius in cons.269.num.& 390.nu.10. Villalob. in suis cōmunibus opinionibus, verb. Princeps sine causa.n.268.& alij vt per Bursat.in consil.26.nu.46.Anto.Gabr.lib.4.commun.opinio.tit.de iure quæsito non tollen. concl. 1. ad quod etiam legi debet Ludouic.Gozadin. cons.90.nu.2. Et spem succedendi in feudo Princeps † auferre potest, vt per Dec.qui ple- 533 nè hoc fundat in cons.390.nu.10. cum alijs, maxime propter benemerita illius, cui fit concessio, vt latius Decius probat, & istam opinionem latius omnibus fundat, & sustentat Aymon Crauetta in consilio 135.numero 22. cum alijs, à quo lector multa sumere potest legendo, & consulendo: & licet fundus non possit in totum auferri per dominum confirmantem, & renouantem, † potest 534 tamen alterari, & qualificari etiam addendo personas prius non comprehensas secundū Brun.consilio.1. Campegium inter consilia Bruni col.2.Paris.consil.17.numer.8.libr.1.

& in conſ.1.nu.25.lib.2.Curti. Iun.conſ.1. num.18. Cephal. in conſ.28.num. 70.lib.1. Quia ad iſta omnia etiam reſponderi poteſt ex ſcriptis per Pariſi.in d.conſ.num.126.& per Bertrand.conſ.37.lib.1.

Vltra quod eſt in noſtro propoſito conſiderandum, quòd eſt † diuerſa ratio in feudo, quam in maioratu, quia maioratus procedit ab inſtitutore qui vocauit primogenitos ad ſucceſsionem in infinitum, feuda autem procedūt à Principe, & in eis vaſſalli dominium recognoſcūt, & ideò res difficile vertitur ad ſuam naturā: & non eſt mirandum quod princeps, qui illud cōceſsit, reuocare poſsit, & poſſunt reddi aliæ plures differentiæ: Ex quibus conſtat poteſtatem principis in bonis maioratus, & in eorum ſucceſsionibus, † nō eſſe ita amplam, nec abſolutam, ſicut in bonis feudalibus. Nam Paul. de Caſtr. in conſ.426.lib.2. tenet quod feudum antiquum renunciari non poteſt, vt de eo tanquam de nouo inueſtiatur in præiudicium filiorum quibus erat ius quæſitum, ex prima inueſtitura, quam opinionem refert, & ſequitur Pariſi. in conſ.5. in præſenti cauſa feudali, lib.1. vbi plura ſcribit. Ex quibus hæc noſtra opinio corroboratur, & latè probat quod in feudis, quæ non ſunt hæreditarij, ſed veniunt ab anteceſſoribus, † non licet alterare naturam feudi, in præiudicium ſucceſſorum, quia in tali feudo habent ius ſuccedendi. Et quod in feudo de familia non poſsit acquirens præiudicare ſucceſſoribus, tenet Matthæ. ab Afflictis in cap.1.num.18. de feud. ſucceſſ. & eſt communis opinio ſecundum Alex. in conſ.106. nu.8.lib.3. ad quod plures concordantes refert Pinel. in l.1.par.3.num.97.pag.568.C. de bonis matern. quo lector videat pro confirmatione iſtorum: cui iungo Tiraquell.lib. 1.de retract.§. 30. gloſſ. 1.num.2. pag.661. vbi num. 42. poſt Stephan. Bertran. quem refert in conſ.1.num.98.& ſequenti.libr.1. tradit Principem non poſſe feudi naturam mutare † in præiudicium vocatorum per l. ſcripta.C.de precib. imperat. offeren.& plures citat Cephal.conſ. 152.num. 12.cum ſequentibus libr. 2. Ameeis à Ponte in quæſtio. laude.nio. libr.queſt. 10.cap.2.in verſi. quod præfata renunciatio, & de doctrina Pauli, & aliorum, lector videat quæ ſcribit Marcus Brunus ab Anguil.conſ.54.num,63.cum ſequentib. vbi latè reſoluit, quando † pater poſsit, feudum, vel emphyteuſim acceptam pro ſe, & filijs dare primogenito, ex quibus ſcribit Cephal.conſ.645. numer.75. cum ſequentibus, quod Dux in præiudicium ſucceſſoris non poteſt amittere præeminētiam dignitatis pro quibus faciunt ſcripta per Carol. Rain. in conſ.12.num. 13. lib.3. Ioann. Gratian. Falconi regula 403. qui hæc refert, & adduco bonum conſilium Oldrald. 237. perlectis, num.1.cum alijs, & inquit Aretin. in conſ. penultim. colum vltim. numer. 4. quod agnatus habet ſpem probabilem in feudo, quod poſsidet agnatus viuens, quem refert Purpurat. in d.l. vltima.C. de pactis, nu. 259.fol.20.& conducunt ſcripta per Thom. Grammatic. in deciſi.103.nu.212.pag.520. & eſt fertiliſsimum conſilium Iaſ.233.lib.2. colum.3. cum ſequentibus, vbi latè inſtruit Principi non eſſe licitum admittere filiam ad ſucceſsionem feudi in præiudicium † agnatorum non conſentientium, quod conſilium cito in 1.p. principio 4.partis, num.24. licet contrarium videantur tenere Curt. Senio. conſi. 1. verſi. quinto. aduerte, Decius conſ.390.verſi.quarto, Brunus conſ.1. verſi. quarto facit, & Aymon d. conſ.155. verſi. ex præmiſsis infertur, & alijs quos citat Anton. Gabriel. lib. 3. commun. opinio. titul. de iure quæſit. non tollen. concluſio.5. numer. 40.pag. 188. volentes, quòd princeps poteſt præiudicare in contractu feudi, quando non eſt quæſitum ius re ipſa ſpe, vt quia nondum feudum ad eum peruenit, ſed eſt comprehenſum in inueſtitura. Et hoc fulcitur ex ſcriptis per Decium in conſ. 269. numer.7. Pariſi. conſi.4. numer. 42. lib.1. Gratus conſi.9. num.121. lib. 1. Sed pro hac noſtra ſententia facit proprius quædam opinio egregia Paul. de Caſtro in conſi. 164. libr. 2.num.5. quod incipit in cauſa maioriæ Hiſpalenſis, vbi dicit quod Rex non poteſt variare leges, † & conditiones primogenituræ in præiudicium ſucceſſorum, nec facere quod ſuccedat alius quàm primogenitus, citat text. in l. perfecta. C. de donation. quæ ſub modo, l. Ariſto. ff. de donatio. & eſt elegans conſilium in hac materia, quod ego in alijs locis commendo, & conducit quod habetur Deuteronom. cap. 1. ibi: *Si habuerit homo duas vxores, vnam dilectam, & alteram odioſam, non poterit filium dilectæ facere primogenitum*, & iſta ſententia Pauli eſt expreſſa pro concluſione ſupra firmata, & idem tenet Archidiacon. in capit. Epiſcopus 88. diſtinctione, vbi vult, quod princeps nequit mutare leges, & clauſulas † fideicommiſſorum, & Martin. Laudenſ. in tractat. de princip. §. 22. & alij, quos refert Epiſcop. Couarr. reſolutio. lib.3. cap.6. num. 7. in verſi. hanc ſententiam, cui addo Decium, qui bene loquitur in conſi. 357. num. 6. Cephal. conſi. 186. num. 37. lib. 2. qui ad hoc alios citat. ¶ Ex quibus infertur verum eſſe, quod ſcribit Matth. ab Afflict. in cap.1. num. 4. fol. 234. an mutus, vel ſurdus, vbi fundat, quod ſi pater habens feudum, in quo viuitur iure Frācorum, mortuus eſt, ſuperſtite filio primogenito, ſurdo, vel muto à natura, & ſuper-

542 superstite filio secundo genito habili,† Princeps non potest facere gratiam primogenito in præiudicium secundo geniti, per aliqua iura quæ refert, & omnibus supra scriptis addenda est elegans sententia glos. Parisien. in consuetud. Parisien. p. 1. glos. 4. §. 3. num. 29. fol. 61. vbi dicit, quod non licet Regi, aut domi-
543 no feudi alterare substantiam † concessionis feudi iam concessi, & cuius pacta certo modo fuerunt facta; quia facto pacto, & concessione non licet alterutri quicquam immutare, citat text. in d. l. perfecta, & l. velles necne. C. de reuocand. donatio. pro quo facit quod cōsulens in propria causa scripsit Ias. in cōs. 93. lib. 3. vbi probat feudum concessum per Principem ex contractu reuocari per eundem nō posse, & traditur per Afflict. in constitutio. Neapolita. lib. 3. rubr. 24. num. 6. Celsum cōsil. 26. num. 25. Pro quibus etiam elegans sententia Andre. de Isernia, & ad multa conducibilis, scilicet in cap. 1. de inuestitur. re aliena facta, vbi vult, quod in feudo antiquo † nullus
544 agnatus habet causam, à concedente, & ideo agnatus non admittitur ad successionem feudi, vt ex nunc e. sed vt ex tunc, scilicet, quia dicitur succedere primo inuestito, quod tradunt Alexand. in cons. 30. l. b. 1. fundament. 6. Curtius Iun. in cons. 50. numer. 16. Quod
545 Princeps † non possit tollere ius primogenituræ competēs ex dispositione legis, vel priuilegio Principis, tradit Tiraquel. lib. de primogenitu. q. 21. nume. 7. post Abb. cons. 85. col. 1. lib. 1. idē tradit glos. Paris. in cons. Paris. §. 85. glos. 3. q. 2. in fin. Rolan. cons. 10. n. 40. lib. 3. facit egregia. l. 61. tit. 5. part. 5. ibi, *Arrepientēse a las vegadas para desfazer la vendida los homes despues que han vendido sus cosas, è van a pedir merced a los Reyes, que les manden dar sus cartas para que las puedan desfazer: e por ende dezimos, que tales cartas no las deuen dar; y si las dieren, no deuen valer.* Nec est omittenda notabilis Raphael Fulgos. doctrina in cons. 62. domina Catherina, vbi dicit, & latè sustentat, quòd cùm quædam mulier reliquisset hæredem vniuersalem neptē, & iussisset quod non possit nubere alicui qui non fuisset oriundus terra Ripæ Tridenti, cuius erat ipsa testatrix, & qui non habitaret in ea terra Ripæ, etsi dicta neptis secus faceret, aut quacunque ex causa hæres non esset, instituisset ipsam in 3. p. hæreditatis, & commune dictæ terræ in alijs duobus, quod Princeps nō potest facere ex priuilegio in præiudicium voluntatis, & clausulæ testatoris, quòd quis †
546 sit natiuus, & originarius terræ Ripæ, ad hoc vt neptem possit vxorem ducere, prout ipse latius scribit vno fundari potest, quod etiam propter benemerita alicuius, in cuius fauorē vult facere Princeps, derogationem successionis maioratus, non est iustum, quod rectus Princeps faciat tales derogationes successionis maioratus, quia id quod nostrum est, sine facto nostro auelli † nō potest, l. id quod no-
547 strum. ff. de regul. iur. Nec in bonis maioratus seruanda est decisio Decij in consil. 269. conclusio superius fundata, vbi aliquibus rationibus, probat quod Princeps facere potest quod fœmina inuestiatur in feudo propter seruitia & amorem patris, etiam contra concessionem inuestituræ, quia (vt apparet ex superioribus, & ex scriptis per Deci. in d. consilio) aliud in bonis maioratus dicendum est,
548 † quàm in bonis feudalibus. Infero etiam decisionem ad id quod scribit Afflict. in consti. Neapoli. lib. 3. rub. 5. n. 66. vbi disputat, an ex consensu Regio pater posset admittere secūdū genito neptis in prçiudiciū primogeniti, ex hoc etiam alia ratione constat, quia sicut primus vocatus ad maioratum habet dominium bonorum maioratus de iure gentium, à quo sunt † prodita dominia rerum. l. ex hoc
549 iure. ff. de iustitia & iure: ita per eandem rationem † successores sunt domini rerum ma-
550 ioratus, & ab hoc dominio, nisi ex causa iustissima, & prius soluta æstimatione priuari nequeunt, l. item si verberarum. §. vltimo. ff. de reiuendicatione, & est memorabilis. l. 2. titu. 1. part. 2. & alia elegans l. 30. tit. 18. part. 3. & vide Gregor. Lop. in d. l. 2. in glos. in verbo, *Buen cambio*, & in l. 53. tit. 2. in glos. in verb. *Son del Rey*, part. 5. quod latissime vltra omnes confirmat Roland. in cons. 69. num. 15. cū sequentibus, lib. 2. Et maiestas Principis † per
551 bonum & æquum conseruatur, secundū Baldum in l. 1. ff. de constitutio. Princip. ad quod est bona l. 3. titul. 1. in versic. *Otrosi dixeron*, part. 2. & faciunt quæ scribit Gregor. Lop. in l. 10. tit. 1. part. 2. in glos. in verb. *Entortecemos*, quam doctrinā latè tractat, & confirmat Anton Gabr. tom. 2. commun. opinio. lib. 3. titul. de iure quæsit. non tollen. conclu. 1. nu. 1. cum alijs pag. 183. vbi num. 8. post Tiraquel. in tracta. de primogen. q. 21. tradit Principē non posse priuare filium iure primogenituræ, & Princeps non præsumitur velle testatoris dispositionem † tollere, authen. de iure
552 iurand. à morien. præstir. in princip. per quē hoc tenet Socin. Iun. in cons. 65. num. 11. lib. 2. vbi late sustentat Principem † sine magna
553 causa non posse mutare testatoris voluntatē, cui addo bonum text. in l. ciuile. C. de reiuendicatione, ibi, *Dominium eius transtulisti inuito eo, ex nostro rescripto tibi assignetur.* Vltimo, si veritas omnium esse debet magis amica, ego firmissimè credo Principum potestatem eo vsque esse extendendam, † vt omnia
554 possint tanquam Reges, Rectores, & Administratores Reipublicæ, & non vltra, quod ex penè infinitis iuris diuini & humani testimonijs constat, & ipsa naturalis ratio & iustitia quæ

quæ cæteras probationes vincit, hoc docet, quæ regula & doctrina ante oculos haberi debet ad alienationes quas Reges confirmant de bonis maioratus ad transactiones, & ad alia similia, ad quæ Reges authoritatem confirmando præstant.

555 Ex quibus tandem aperte † constat veritas nostræ opinionis, quam etiam defendit à Curcio, & Grato, Pinel. in l. 2. C. de rescind. venditio. p. 1. num. 18. & itidem videtur concludere Grego. Lop. in l. 6. tit. 11. part. 6. in glos. in verb. *Que la no pudiesse vender*, fol. 83. col. 3. in versic. quamuis non sit disputandum, licet dum refert Alexan. in cons. 2. & in consil. 94. lib. 1. dicentem, Principem posse ex iusta causa fideicommisso derogare, aliud ex eo deduci potest, vide tamen in contrarium aliud consilium Alexand. 136. viso & examinato num. 12. lib. 1. ¶ Et ex istis infertur errauisse egregium Peraltam in rubr. ff. de hæred. instituend. num. 130. pag. 197. vbi vult, quòd ius

556 † succedendi in bonis maioratus est ius quærendum, nō quæsitum. Nam licèt verum sit, quòd ante ipsam realem & actualem dispositionem qui ius habent succedendi in maioratibus, non sint veri domini in habitu: tamen in spe probatissima, & à iure approbata dicũtur domini, vt constat ex superius traditis, & adduco bonam legem 21. in verbo, *E la manda que es fecha*, titul. 9. part. 6. & faciunt quæ scribo in 1. part. q. 23. vbi notatur, res non tãtum ad actũ, sed habitum, & aptitudinem referri: & pro istis etiam faciunt quæ scribo in 1. part. quæstio. 16. à numer. 5. cum alijs. Et hæc verissima sunt, quicquid scribant Luc. de Penna in l. penult. C. de decurio. lib. 10. col. 2 prope fin. Felin. in cap. quæ in ecclesiarum, num. 49. de constitutio. & Augustin. Beroi. ibi num. 39. per text. quem ad hoc dicit vnicum & singularem l. 2. §. tractari. ff. ad Tertullia. ibi, *Aut hoc imputabitur matri, cum nō desiderauit à Principe conditionem remitti*: & ibi, *Nec est imputandum sibi seipsa non impetrauerit à Principe illam conditionem remittẽdam fore.* Et idem tenet Brun. in cons. 1. col. 6. vers. secundo ad prædicta, & cons. 6. col. 1. vers. secundo ius quod competit, & Campe. cons. 2. posito inter consilia ipsius Bruni col. 7. & 8. Deci cons. 147. num. 3. & in l. 1. num. 21. C. de secund. nupt. Socin. Iun. cons. 76. n. 132. lib. 1. Gregor. Lop. in l. 3. titul. 1. part. 6. verb. *Mugeres*, col. 9. vers. si vero maioriam, & istorum opinio etiam confunditur ex alijs quæ scribo infra in 4. part. in princip.

557 Nec in contrariam etiam opinionem † me mouere potest, quod tradit Cephal. in consil. 302 num. 30. lib. 3. vbi tradit, quod ad præiudicium vocatorum in prima inuestitura potest Princeps erigere primogenituram, vbi allegat Paul. de Castr. in consil. 179. in causa quæ magnificus num. 8. lib. 1. Alexand. in cõsil. 12. lib. 5. Ias. cons. 107. lib. 4. & cons. 236. lib. 2. & Gozadin. Natta. Beroi. & notata per ipsum cons. 3. numer. 23. quare potius iudico standum esse ad ea quæ scribit num. 39. cum sequentibus. Princeps tamen † ob bonum pu- 558 blicum, & vt Reipublicæ administrator derogare potest clausulas maioratus, l. ita vulneratus. §. multa. ff. ad leg. Aquil. l. potiores. C. de offic. rect. pro.

559 Ex quo cõfirmatur † pragmatica data Madriti anno 1534. quæ statuit quòd duo maioratus vniti per matrimonium dissoluantur, & filius maior non succedat in ambobus, licèt aliud caueatur in clausulis maioratus hodie. l. 7. tit. 7. lib. 5. Recopilatio. quæ etiam fulcitur ex l. 2. tit. 15. part. 2. l. 19. tit. 22. part. 3. l. 8. titul. 28. eadem part. l. 15. tit. 11. ead. part. quæ ob vtilitatem publicam aliqua statuunt aduersus regulas iuris, & l. 2. titu. 1. part. 2. & l. 8. in vers. *E aun mas*, eodem titulo. l. 2. & 3. titu. 1. part. 7. l. 54. tit. 6. part. 2. l. 11. & 12. tit. 3. lib. 1. ordinamen. noui. Notat eleganter Bald. cõsil. 395. num. 2. lib. 2. vbi in hoc ponit regulã generalem, & faciunt quæ de vtilitate publica scribit Gomez. in regul. de non tollend. iur. quæsito. q. 19. & ego scripsi plura infra in 4. part. q. 1. limita. 2. & q. 15. & l. 35. versicu. *Otrosi dezimos*, tit. 2. part. 3. l. 4. vers. *Al pro comunal*, tit. 7. parti. 6. Quæ conducunt ad ea quæ scribo infra hac. 2. p. q. 4. illation. 8. & ad ea quæ scribit Molina lib. 3. c. 3. num. 17. fol. 142. vbi hæc confirmat ex ratione & doctrina, quòd quamuis non possit Princeps feudũ vassallis auferre, † poterit tamen illud ponere 560 sub quadam regula iustitiæ, & æquitatis; pro quo faciunt scripta per Cephal. in consil. 3. num. 33. lib. 1. Et hoc confirmatur, quia Princeps per legem † generalem potest præiudi- 561 care tertio. l. Antiochensium. ff. de priuileg. creditor. notat Bart. in l. omnes populi, in fin. quint. quæst. princip. ff. de iustitia & iure, & alij quos citat Aym. de antiquitat. tempor. 1. p. num. 210. Alexand. cons. 190. num. 17. lib. 2. & cons. 112. vers. ad tertium, lib. 3. Decius in cap. quæ in ecclesiarum num. 21. de constitu. Pinel. in l. 1. C. de bon. matern. p. 3. nu. 62. vers. infertur decimo sexto, fol. 105. colu. 1. vbi ex hoc resoluit, posse † Principem legem 562 condendo tollere donationem remuneratoriam: & Princeps quando procedit per viam legis, potest reuocare priuilegium secundum Bald. in l. nupsi. ff. de Senatorib. Calderin. in consil. 11. col. fin. Quintil. Mandos. reg. 4. Canolaris quæstio. 7. nu. 4. fol. 129. & interpretatio Principis habet vim legis generalis, secundum Roman. in cons. 260. Aymon. in cõsil. 135. num. 39. per Menchac. lib. 1. controuers. cap. 1. num. 4. Antonius Gabr. lib. 3. cõmunium opinionum, tit. de iure quæsito, conclusio.

clusio.2.num.26.& conclu.3. num.11. & in primogenitura tradit Menoch.in conf. 331. num.112.lib.4.ex Bald.in conf.432.lib.1.& facit.quod scribit Anton.Peregrin.in tractatu de fideicommiss.art.51.nume.35.fol.486. Bossius in pract.tit.de Principe, nume.201. pag.626.& in tit. de Regalijs, num.33. pag. 675.& dicto tit.de Principe, n.85. Pinellus in l.1. C.de bonis matern.p.3.fol.105.col.3. vers.infertur decimo sexto, Tiber.Decian.in pract.lib.2.c.30.numer.20.fol.61.tom.1. & vbicunque Princeps per viam legis † generalis aliquid disponit, non tenetur ad vllam recompensam secundum Alexand. conf. 109. visis, versic.ad tertium, lib.3.& in conf.189. mature lib.2. Gozadin.conf.90.nu.19. quod refert & confirmat Gomezi.in regul. de iure quæsit.non tollen.q.14. pag.118. Restaurus Castaldus in tract. de Imperatore quæst.98. num.2.fol.170.Ioan.Franeis.in tracta.de baronibus pragmatica,numer.114.pag.190.Et quod Princeps possit interpretari voluntatē testatoris, resoluit idem Castald.casu 265. q. 110.fol.261.per legē cum apud.C.de cōmuni seruo manumis.Et quando derogatio est facta per modum legis generalis, † non est necessaria derogatio specialis secundū Felin.in cap.nonnulli,num.5. vers.fallit autem prædicta,de rescript.Menoch.in conf.190. nume. 22.lib.2.hinc fit,quòd testator non potest † prohibere ea quę legis statuta & consuetudines statuunt per viam iurisdictionis,non autē per viam interpretationis volūtatis defuncti, vt per Petrum Mathesilan. in l. filium quem habentem,num.50.C.famil.erciscund. Soci. Iun.in conf.103.nu.22.lib.1.Simon de Pretis lib.2.de interpretan.defunct. volunta. interpretatio.2.dubita.2.numer.32.fol.135.& Princeps potest ponere feudum sub regulā iustitiæ,† vt per Cephal.in conf.152.nume. 36.& in conf.197.numer.3.lib.2.& legenda sunt quæ circa istam quæstionem nouissime scribit Anton. Peregrin. in tractatu de fideicommis.art.52.numer.113.fol.511.& quod Princeps per legem generalem possit derogare † ius primogenituræ, & maioratus tradit Matien.in d.l.7. tit.7.lib.5. Recopilario, gloss.7.num.8.& 9.fol.182.post Cardinal. à Turrecremat.Grāmatic.Dominic.à Soto, Tiraquel.quos citat,quod maxime procedit stāte publica vtilitate,vt resoluit Aymon in eo loco,num.137.fol.346.Rebuf.in l.vnica,C. de sentent.quæ pro eo, quod interest in præfatione num.46. pag.350. & idem Aymon. consil.135.nu.50. quinimo & iudex † potest contractum factum inter partes ad æquatē reducere,tex.est singularis in l.cum quidam 17.ff.de vsur.quem reputat pro singulari Anton.Thesaur.decis.229.nume.1. pro quo faciunt quæ scribo 4.p.q.1.illatione.1.Et quod Princeps non possit ob publicam vtilitatem auferre rem alterius, si alio modo † prouideri necessitati possit,volunt Ancharran.in c.statutum,q.6.de constitutio.& in reg. peccatū, de regu.iur.in 6. & in consil.162.& alij quos citant Anton.Gabr.lib.3. commun.opinion tit.de iure quæsito non tollendo, conclus.2. num.5.Menoch.in conf.307.num.48. lib.4. Et legenda sunt quæ scribit in numeris sequentibus.Et amittere lucrum radicatum est amittere secundum gloss.in l.1. §. si quis per innudationem. ff. de itinere actuque priuato,Bart.& Bald.in l.non amplius.§.1.ff.de legat.1.& alios,vt per Gregorium Lopez in l. titul.15.part.7. Et ex his omnibus dum latè probatum est,successores in maioratibus habere spem firmam,& probabilem ad succedēdum ad alia plura, potest inferri intellectus, quæ in prosecutione huius operis videbuntur:& pro nunc infero veram esse sententiā Roderic.Xuar.allegatio.4. dicens, vocatū ad primogenitura †, timentem à possessore rei alienationem bonorum maioratus, quæ sunt ex primogenitura,vel si ipse possessor se iactat bona esse libera,& absque vinculo restitutionis,posse iudicis officio postulare,& intentare remedium.l.diffamari.C.de ingen.& manumis.& l. si contendat. ff. de fideiussor. Et item tenet Episcop.Segouiens.lib.1.resolutio.c.18.num.8.& Gregor.Lop.in l.1.tit. 2.part 3. & Auditor Otalora de nobilit. p.2. 3.part.principal.c.9.fol.84.nu.6. & pro ista opinione plura singularia scribit Cephal. in consil.181.nu.5.cum sequentibus,lib.4. Petrus Surdus decis.120.num.5.

Item infertur ad decisionem illius quæstionis, quæ multoties facit iudices, & aduocatos dubitare ,an ille qui pretendit se esse legitimum successorem, & vocatum ad maioratū, † possit in vita possessoris petere, quod declaretur ius illi competere ad succedendū in eo. Et attentis superioribus,mihi semper apparuit veriorem esse conclusionem,quod iuste hoc petere potest, qui ius successionis prætendit. Et pro hoc etiam facit, quia licet filij quamdiu pater viuit, nullum ius habeāt † in bonis parentum,nec illis debeatur possessio,nec legitima,l.1.§.impuberi.ff.de collati. bonor. cum concordan. hoc non procedit in filio primogenito, cui defertur successio ex lege contractus cōcessionis, vel inuestituræ, secundum Abb.qui id eleganter explicat in conf.85.in presenti num.6.lib.1. vbi num. 7. dicit,quòd hoc ius succedendi in isto casu illico cum primogenitus venit ad lucem in habitu,& spe,consequitur ius, † & est spes firma,& inuariabilis,quod refert, & confirmat glos.Parisien.in consuetudin.Parisien.par.1. 1.§.8.glos.3.nu.6. fol. 142. & inquit eadem glos.Parisien.d.§.num.28.quod † ius primogenituræ

563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573

genituræ est formatum in persona primogeniti etiam viuo patre, & potest per illum cedi, & vendi, & faciunt quæ scribo supra num. 455. cum sequentibus, & quod scribit Ioann. Cirier in tractatu de primogenitura libro. 1. quæstio. 14. folio 27. & fortificatur ista conclusio ex dispositione singulari l. 1. titulo. 2. part. 3. ibi, *Esso mismo de lo que entiende que deue auer en el tiempo que es por venir, de que el semeja que le fazen cosa, porque adelante puede ser embargado, o perdido todo.* Ad quam tamen legem respõderi potest, quod ad hoc, vt quis habeat ius petendi, vt declaretur legitimus successor in maioratu, requiritur quod adsit aliqua causa iusta præter eam, quòd est successor maioratus, vt patet ex illis verbis, *Del que semeja que le fazen cosa porque adelante pueda ser embargado.* Et hoc modo videtur intellexisse eam legem Gregorius Lopez ibi in gloss. in verbo, *En el tiempo,* qui in terminis istam quæstionem tradit. Nihilominus prædicta conclusio certior mihi videtur, & secundum eam fuit sententia lata in hac Regali Cancellaria in successione status Comitis de Buendia, quamuis contrarium varijs rationibus tenet Antonius Gomez in l. 40. Taurin. numero 79. & Arias Pinellus in l. 1. parte. 3. numero. 78. C. de bon. matern. quem refert Caldas Pereira in tractatu de nominatione emphyteusi, quæstione. 1. numero. 5. folio. 4. & Xuarez dicta allegatione. 4. folio 130. column. 2. in versicul. præterea, Calcan. consilio. 21. Emelianus consilio. 155. circa finem, quos refert & sequitur Marzarius de fideicommissis, part. 3. quæstione. 61. pagina 54. nouiter Paz in practica tomo. 3. §. 3. numero. 2. folio. 64. doctissimus dominus Antonius de Padilla in l. 1. C. de fideicommiss. fol. 15. numero. 30. vbi dicit secundum istam opinionem fuisse sententiam latam in Regio prætorio Pinciano, Antonius Gamma decisione 6. numero. 6. vbi Mena in additionibus multa scribit. Et decisione 202. & in dicta decisione. 6. numero. 8. scribit, vtrum is, qui in causa maioratus succubuit, potest † iterum agere, vt declaretur successor, & istam opinionem domini Antoni j de Padilla, & aliorum tenet etiam Molina lib. 3. de primogen. cap. 14. nume. 10. cum sequentibus, Sarmiento libr. 7. selectarum interpretationum, cap. 6. numero. 4. folio. 49. vbi ingentem habuit pugnam cum Molina super intellectu legis diffamari. C. de ingen. & manumis. de qua tractat idem Episcop. libr. 1. selectarum, cap. 2. numer. 10. & nouissimè aliquos ex dictis authoribus recitando hoc sequitur dicens in practica receptum Ioann. Gutierr. consil. 13. numer. 1. & plures citat Ioann. Gutierrez in consilio. 13. numer. 1. & faciunt quæ scribo in 4. part. quæstione. 34. numer. 4. & eiusdem

575

opinionis esse videtur Gregor. Lop. in l. 10. titul. 26. partit. 4. in glos. in verb. *No le empece tiempo,* fol. 71. col. 1. in versic. fit secundus casus, licet contrarium concludere videatur in dict. l. 1. & distinguit in propria materia, & puncto, Ioann. Garcia in tractatu de nobilitate gloss. 47. numer. 13. fol. 367. Pro quorum opinione facit, quia hæreditatem † viuentis prænaturè quis petit l. 2. §. interdum. ff. de vulgar. l. Statius Florus. §. vltimo. ff. de iure fisci. l. qui superstitis. ff. de acquirend. hæredita. l. 2. ff. de hæreditat. vel actione vendita: & id quod fere in nostris terminis tradit Tiraquellus in tractatu de primogenitura, quæstione. 98. & vltima. numero. 3. Sed ad hoc replicari potest, quòd † in fideicõmissis non succeditur illi qui est grauatus restituere, sed illi qui fideicommissum reliquit dicta l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de vulgaribus cum similibus. Vnde ex tali petitione non videtur quis petere quod declaretur successor vltimi possessoris, qui adhuc viuit, sed illius qui fecit maioratum, quod non obscurè volunt Doctores in authentic. contra rogatus. C. ad Trebellianum, in expositione glos. in verb. exponet dicentes, quod cautio quæ ab hærede dari debet de restituendo, quod ex hæreditate superERIT, non potest argui ex eo, quod quis sit solicitus de hæreditate viuentis, quia non succeditur † ipsi hæredi, sed testatori per dict. §. cum filiæ, præcipuè hoc volunt ibi Salicet. numer. 1. Corneus super dicta glossa, & alij. Et ista sentẽtia nimirum, modum fulcitur ex singulari resolutione, Imol. in cap. auditis, numer. 5. de procuratoribus, vbi ponit notabilem distinctionem quando de præsenti agi possit pro iure de futuro, & plura ad propositum scribit Cephalus in consilio. 381. numer. 12. cum sequentibus, libro. 3. & hoc citat Barahona in additio. ad Ioannem Lup. in cap. per vestras, de donation. inter virum & vxorem, notabili 1. §. 44. pagina. 379. vbi quatuor distinguit casus, & per text. in l. si Titius, vbi Bartol. ff. de verborum obligationibus, vbi probatur, quòd quando ex facto de præterito spes est actionem oriri, etsi de præsente actio non competat, † non est repellendus actor: & tradit Pomates in additionibus ad Bartolum in dicta l. si Titius, vbi Iaso. numero. 3. Cephal. consilio. 112. nume. 17. & 18. lib. 1. Tiraquel. post leges connubial gloss. 2. numer. 41. Menochius de arbitrar. iudi. quæst. 16. numer. 5. Ad quod addo Alex. in l. vbi autem. §. penultimo. ff. de verborum obligationibus. Fan. in tractatu de pignoribus, part. 3. membro. 2. numer. 14. fol. 65. facit gloss. in l. Aquilia si delictum, in verb. debebo. ff. ad leg. Aquil. & conducunt plura quæ ad propositum scribit Antonius Peregrin. in tractatu de fideicommiss.

576 577 578 579

artic.41. num. 1. cum sequentibus, fol. 377. ad ista legendus, & Petr. in tracta. de fideicōmis. q. 10. numer. 1. cum sequentib. pag. 224. vbi reprobat Pinellum contrarium tenentē, & sequitur Roderic. Xuar. allegatio. 4. vbi legi debet dominus Valdes pagina. 78. faciunt scripta per Matth. ab Afflict. decisio. 264. vbi additio nouissima. Et pactum valet super fideicommissi bonis celebratum cum tertio viuente adhuc grauato, qui restituere tenetur † etiam inscio, & ignorante grauato, secūdum Cumanum in l. quidam. §. 1. ff. de donatio. Iasonem in l. 1. nume. 18. C. de pactis, vbi Ripa num. 27. Gamma decis. 93. nu. 4. Et ista opinio non mediocriter fulcitur ex quodam cōsilio Alexan. 119. num. 22. lib. 6. vbi tradit imputandum esse substituto, qui in vita etiam instituti intra tempora statuta non fecit registrare testamentum, pro quo pondero text. notabil. in l. vltima. C. de administra. rer. publicat. lib. 11. & conducit simile quod agi potest pro iure annuo de præsenti, vt soluatur in futurum, vt tradunt Doctores in d. l. 1. C. de fideicommis. Aymon. de antiquit. tempor. 4. p. num. 181. fol. 313. & filius in vita Patris potest † assistere in lite maioratus, vt tradit Burgos de Paz in cons. 18. nu. 5. versic. proinde, & pro prædictis etiam & doctrina Aymon. faciunt quę scribit Bart. in l. 1. C. de senten. quæ sine certa quan. & in l. locum. §. condemnatio. ff. de tabul. exhibend. & in l. si finita. §. fin. ff. de damn. infect. & vocatus ad fideicommissum potest contradicere hæredis vocationibus quę fiunt de bonis fideicōmissi, vt resoluit Ægidi. Bossi. in practic. crimina. tit. de proclamatione num. 11. pag. 540. per doctrinam Ias. post Cuman. l. si stipulatus fuerim. §. cū stipulamur. ff de verbor. obligatio. & istos citat Surd. dicta decis. 151. num. 15.

Et creditor potest † agere ante diem contra debitorem, vt die adueniente debitum soluatur, vt notant Doctores præcipue Ripa in l. ista stipulatus. ff. de verbor. obligation. Alciatus in l. cedere diem, num. 50. ff. eodem titulo, decisio Pedemonta. 130. num. 9. & disputat Cagnol. in l. in omnibus obligationibus, num. 16. ff. de regul. iur. fol. 56. Petrus Surd. decis. 551. num. 7. cum sequentibus, & faciūt scripta per Ias. in l. si constante, num. 174. ff. solut. matrim. Hippolyt. in singula. 613. Petr. Surd. decis. 120. per totam: & practica quæ hoc amplectitur, magnam authoritatem habet. ¶ Et legatarius † potest agere pro legato pro tempore decurso, & præsenti, & futuro, secundum Bart. in l. 2. C. de fideicommis. & est communis opinio secundum Ias. in l. 1. C. de fideicommis. quos citat Simon de Pretis lib. 5. de interpretan. defunct. volunta. nume. 96. fol. 531. & quod in examinatione testium super fideicommisso probando iubente grauato citari † debet non solum ille, cui prætēditur factam esse substitutionem, sed etiā hi qui ab intestato successori sunt, tradit Paul. de Castro in cons. 389. dubitatio. lib. 1. quem citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 1. num. 57. ff. ad Trebellian. pag. 11. miratus de Pinello, qui de hoc non meminit in d. l. 1. C. de bon. matern. part. 3. numer. 50. & quod primogenitus dicatur † damnum sentire de futuro, tradit Iacob. Puteus decis. 176. num. 5. part. 2. Et ista conclusio certissima erit, vbicunq; possessor bonorum maioratus alienauit aliqua bona maioratus, quia in vita illius poterit petere emptor, qui emit bona, quod declaratur venditionem esse iuridicam in tractando actionem contra illum qui prætendit successionem post vitā venditoris, quod euidenti ratione & fundamento probatur, quia vbicumq; possessor bonorum maioratus alienat iniuste bona marioratus, † transfertur dominium bonorum in proximum vocatum, l. cum pater. §. libertis. ff. de legatis 2. cum cōcordantibus quæ scribo part. 3. quæst. 9. nu. 1. cum sequentib. & sic iudicium formatur cōtra illū, qui vere dominus est, si alienatio fuit iniusta, & inualida, & pro hac conclusione faciunt quæ scribit Petra. in dict. tracta. de fideicommis. dicta quæst. 10. num. 17. cum sequentib. & omnes concludunt, quod si iam venit dies acquisitionis, vel vocationis, statim agi potest, & in isto casu cessant omnia quæ in contrarium adduci possunt: & ante discussionem, † vel executionem potest creditor agere ad declarationē hypothecæ, vt tradit glos. Paris. in additio. ad Alexand. in cons. 51. vers. poterit, & in consil. 58. vers. dico, lib. 2. quę dicit se dixisse in consuetudin. Parisiens. §. 66. quem non habemus, & licèt Pinel. in d. l. 1. part. 3. tenuerit conclusionem supra relatam, fatetur tamen, † quòd vocatus ad maioratum facta alienatione bonorum maioratus, statim potest petere bona alienata nō spectata morte alienantis, prout ibi resoluit nu. 78. quod illum allegando tradit Anton. de Petra in tractatu de fideicommis. quæst. 15. num. 321. cū sequentib. vbi etiam refert Alciatum in cons. 577. ad quem addo latissimum consilium Hieronym. Gabr. 118. quod reputo notabile. ¶ Et quod si quis possideat bona primogenituræ, quæ petijt primogenitus, & eadem bona petat secundogenitus, quod nō † admittatur petitio secundogeniti nisi prius constet, quod primogenitus decessit sine filijs, vel est inhabilis: tradit late & notabiliter Matthæus ab Afflict. in cap. 1. de gradib. successio. num. 9. fol. 141. & quod † valeat pactum super bonis fideicommisso subiectis celebrato cum tertio factum in vita grauati, illo inscio resoluit Anton. Gamma decis. 92. ex doctrina Cumani in l. quidam. §. 1. ff. de donatio. & alijs quæ citat vbi

580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590

vbi Mena in additio, & nouissime legi debet in materia Episcopus Simancas, lib. discepta tionum, cap. 11. pagin. 18. Quibus adde Molin. in annotatio. nume. 19. vbi tradit an iudicio hoc proposito possit successor petere tenutam in Regali Consilio, † ad quem addenda omnino sunt quæ scribit Menoch. remed. 3. de adipiscen. posses. num. 515. cum pluribus sequentibus, pag. 95. & Ioann. Garcia in tracta. de nobilita. glos. 47. num. 14. cum sequentib. fol. 367. vbi istam quæstionem tractat, licet ista nō referat, qui bene distinguit atque declarat num. 16. & legenda sunt quæ in confirmationem nostræ opinionis, & decisione Ripæ, & aliorum scribit Andr. Gail. obseruationum lib. 2. obseruatio. 74. pag. 190. Aluar. Valasc. cōsultatio. 184. qui latè distinguit Auendan. in l. 40. Tauri, gloss. 1. nu. 35. fol. 75. Quod istis diebus contigit in Comitatu de Palma. His sic pro introductione huius secundæ partis præhabitis, ad quæstiones deueniendum est, & in prioribus quæstionibus agēdum est qui filij sint capaces† ad succedendum in maioratibus. Et quod † voluntates testatorum sint sequendæ, maximè parentum in filios, veluti quod sint idem pater & filius, notanter ostēdit Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in præfatione nu. 24. & 25. pag. 20. Et licet regulariter masculinum concipiat fœmininum, tamen hoc fallit, nisi aliud constet de volūtate. l. Lucius. C. quæsitum. ff. de legatis. 3. latè Menoch. in consil. 150. numer. 64. lib. 2. quem ipse refert in tract. de præsumptionib. lib. 1. q. 30. n. 7.

591 592 593

QVÆST. I.

Filius legitimatus vtrum ad maioratum admittatur.

SVMMARIVM.

Filius legitimatus non admittitur ad moioratum, num. 1. & 4. an habeat ius primogenituræ, num. 2. admittitur tamen legitimatus per subsequens matrimonum, nu. 5. 7. 10. & 12. etiamsi talis filius nascatur ex concubina, quæ non erat retenta in domo, num. 6. An succedat in feudo cum clausula, Pro te, & filijs tuis ex te legitimè descendētibus, *num. 8. & an succedat talis legitimatus in maioratu, si testator requirat, quòd successor sit natus ex legitimo coitu, nume. 11. Et admittitur, etiamsi pater contrahat in articulo mortis, nisi fiat in fraudem vocati, nu. 13. Quid quando geminatè ponūtur verba, quòd filius sit natus ex legitimo matrimonio, numero 16. & 17.*

Filius naturalis legitimatus post filij legitimi natiuitatem an præferatur, nu. 3. remissiuè, & num. 22.

Legitimatio per subsequens matrimonium an præiudicet ei, cui per donationē erat ius quæsitum. n. 9.

Monasterium non excludit substitutum, quādo monachus intrauit monasterium ad fraudandum substitutum. n. 14. Nec in præiudicium substituti potest quis in mortis articulo habitum accipere. n. 19.

Moriens nullum præsumitur dolum cogitare, num. 15.

Fraus illius, qui matrimonium contraxit, aut religionem intrauit in articulo mortis, qualiter probetur, num. 18.

Filius legitimatus an sit mittendus in possessionem bonorum maioratus, si opponatur quòd pater & mater erant coniuncti affinitate, num. 20. Quid si probetur, quòd legitimatus per subsequens matrimonium, est legitimus, num. 23.

Pater tenetur vocare filios legitimatos per subsequens matrimonium ad meliorationem factam iuxta ordinem. l. 27. Tauri. n. 21.

Testator faciens maioratum an possit prohibere, ne succedant in maioratu filij legitimati por subsequens matrimonium. nu. 24. 28. & 37. Quid in feudo n. 36. & 39. Resoluitur à num. 41. & 54. Quid in fideicommisso, nu. 53. & 55.

Filij legitimati redduntur inhabiles ad succedēdum parentibus per superuenientiam filiorū, qui facti fuerunt legitimi per subsequēs matrimonium, nu. 25.

In legitimatione, quæ fit per subsequens matrimonium, non est necessarius consensus parentum, nu. 26.

Matrimonia debent esse libera. nu. 27.

Illa quæ directè prohibentur, indirectè prohibita sunt. nu. 29.

Pacta & conditiones, quas quis ponit in traditione rei propriæ, seruari debent, n. 30.

Pactum appositum in melioratione, quòd pro nullo delicto bona confiscentur, valet, numero 31.

Donator potest apponere conditionem, quòd res donata non transeat in ecclesiam, numero 32.

Præceptum testatoris factum alicui, quod contrahat cum aliqua fœmina, & si nō contrahat, vel cum hæreditate priuare, validū est, num. 33.

Nuptialia instrumenta an requirantur ad hoc, vt filij legitimentur per subsequens matrimonium. n. 34.

Non debet quis esse partim seruus, & partim liber. n. 35.

Piam

Piam & rationabilem defunctorum voluntatem amplecti, æquum est, num. 38.
Filius legitimatus vt excludatur à maioratu, verba & exclusio debent esse clara & manifesta, num. 40.
Solutio quæstionis propositæ, numer. 41. 43. & 45.
Maioratus donatio quædam est, n. 42.
Omnibus conditionibus in donatione positis parendum est, nu. 44.
Non est par ratio debita amittere, & lucra nõ capere, num. 46.
Quærenda & quæsita diuersimodè iudicantur, num. 47.
Perdens lucrum acquisitum pati damnum dicitur, num. 48.
Lucro iam acquisito priuari per eum qui dedit, non est pœna. n. 49.
Lucrari dicitur qui quasi debitum assequitur, num. 50.
Statutum vel consuetudo, præferens primogenitum cæteris fratribus, ligat clericum, numero. 51.
Intellectus ad forum de Sepulueda, vt statutũ, de quo in num. præcedenti, liget clericum in bonis de trunco. n. 52.
Verba, ex legitimo matrimonio natis, *& verba,* legitimè descendentibus, *qualiter differant, num.* 56.
In Lusitaniæ Regno in tertio, & in Castellæ Regno in quinto potest pater excludere a successione filios legitimatos per subsequens matrimonium, nu. 57.
Filij legitimati per subsequens matrimonium quando excludant substitutum, & admittantur ad primogenituram, num. 58. *efficiuntur legitimi per subsequens matrimonium, num.* 59. *& ibi quid si mater sit vilis conditionis Authoris opinio, num.* 60.
Grauatus restituere hæreditatem, si decesserit sine filijs legitimis susceptis ex alia muliere, quàm concubina, si cum ea cõtrahat, ad quid teneatur, remissiue, nu. 61.
Nepos an censeatur legitimatus per subsequẽs matrimonium, si filius naturalis decedat, antequàm pater cum eius matre contrahat, numer. 62.
Princeps an possit legitimare ad maioratum filios illegitimos, discutitur à num. 63. *Quãdo non liceat, nu.* 66. *Quando licitè possit, num.* 67 *&* 68.
Legitimatio omnis à Principe, vel à Papa procedit, num. 64.
Ex Principis rescripto, filius legitimatus est capax successionis, etiam stantibus filijs legitimis, num. 65.
Si filius non fuit legitimatus per subsequens matrimonium, quia sperans succedere impediuit, qualiter ei consulatur, nu. 69.
Legitimatio, & dispensatio qualiter differant, nu. 70. *remissiue.*
Si quis impetret facultatem ad legitimandum aliquem filium naturalem, & ad faciendum maioratum, in quo succedat, an valeant legitimatio & maioratus, si postea appareat nõ esse eius filium, nu. 71.
Filius natus ex matrimonio clandestino nõ excludit substitutum, nu. 72. *legitimatur per subsequens matrimonium contractum in facie ecclesiæ, num.* 73.
Magna est differentia inter matrimonia clandestina ante Concilium Tridentinum, & ea quæ post clandestinè contrahuntur, numero. 74.
Matrimonium quando dicatur clandestinum, num. 75.
Matrimonij publicitas non excusat mulierem à mala fide, si contrahat cum eo, de quo erat fama quòd cum alia contraxerat, n. 76.
Qualitas apposita in filio, vel nepote primogenito, quòd sit natus de legitimo matrimonio, cẽsetur repetita in omnibus descendentibus vocatis ad primogenituram, nu. 77. *&* 78.
Appellatione institutorum veniunt substituti etiam in conditione specificè implenda, numero. 79.
Prohibitio facta à testatore comprehendit omnes sentientes commodum. nu. 80.
Qualitas exclusiua alicuius personæ, an videatur in secunda repetita, nu. 81.
Substitutio secunda an diuidatur à prima, numero. 82.
Filius præsumitur natus post matrimonium cõtractum inter patrem & matrem, numero 83.
Confessio coniugum an probet matrimonium in materia filiorum qui per subsequens matrimonium legitimantur, num. 84. *& filius an præsumatur in matrimonio natus, si constet de fornicatione ante matrimonium, n.* 85.

PRimo igitur quæro, an filius legitimatus admittatur ad † maioratum, vel primogeniturum? In quo paucis verbis agendo dico communiorem, & receptam esse opinionem, quòd filius legitimatus non admittatur ad maioratũ, tam quia testatores in maioratibus sæpè excludũt tales filios legitimatos per Principem, quàm quia id est de iure; vt plenè ostẽdunt Tiraquel. in tracta. de primogenit. q. 34 num. 1. eum alijs, pag. 239. & Rebuff. in tract. de nomina. quæst. 12. in fin. glos. Parisiens. in consuetudin. Parisien. tit. de mater. feud. §. 8. glos. 1. num. 41. fol. 508. Gregor. Lop. in l. 4. tit. 15. part. 4. in gloss. in verbo, *Todas las honras.* Et alijs quos ego retuli in 1. p. huius operis. q. 58. in vers. item facit doctrina Innocentij nume. 59. in quibus locis inuenies plures quæstiones circa hãc materiam, quas omitto, quia

vbi Mena in additio, & nouissime legi debet in materia Episcopus Simancas, lib. discepta tionum, cap. 11. pagin. 18. Quibus adde Molin. in annotatio. nume. 19. vbi tradit an iudicio hoc proposito possit successor petere tenutam in Regali Consilio, † ad quem addenda omnino sunt quæ scribit Menoch. remed. 3. de adipiscen. possess. num. 515. cum pluribus sequentibus, pag. 95. & Ioann. Garcia in tracta. de nobilita. glos. 47. num. 14. cum sequentib. fol. 367. vbi istam quæstionem tractat, licet ista nō referat, qui bene distinguit atque declarat num. 16. & legenda sunt quæ in confirmationem nostræ opinionis, & decisione Ripæ, & aliorum scribit Andr. Gail. obseruationum lib. 2. obseruatio. 74. pag. 190. Aluar. Valasc. cōsultatio. 184. qui latè distinguit Auendan in l. 40. Tauri, gloss. nu. 35. fol. 75. Quod istis diebus contigit in Comitatu de Palma. His sic pro introductione huius secundæ partis præhabitis, ad quæstiones deueniendum est, & in prioribus quæstionibus agēdum est qui filij sint capaces † ad succedendum in maioratibus. Et quod † voluntates testatorum sint sequendæ, maximè parentum in filios, veluti quod sint idem pater & filius, notanter ostēdit Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. in præfatione nu. 24. & 25. pag. 20. Et licet regulariter masculinum concipiat fœmininum, tamen hoc fallit, nisi aliud constet de volūtate. l. Luciur. C. quæsitum. ff. de legatis. 3. latè Menoch. in consil. 150. numer. 64. lib. 2. quem ipse refert in tract. de præsumptionib. lib. 1. q. 30. n. 7.

591

592

593

QVÆST. I.

Filius legitimatus vtrum ad maioratum admittatur.

SVMMARIVM.

Filius legitimatus non admittitur ad moioratum, num. 1. & 4. an habeat ius primogenituræ, num. 2. admittitur tamen legitimatus per subsequens matrimonium, nu. 5. 7. 10. & 12. etiamsi talis filius nascatur ex concubina, quæ non erat retenta in domo, num. 6. An succedat in feudo cum clausula, Pro te, & filijs tuis ex te legitimè descendētibus, *num. 8. & an succedat talis legitimatus in maioratu, si testator requirat, quòd successor sit natus ex legitimo coitu, nume. 11. Et admittitur, etiamsi pater contrahat in articulo mortis, nisi fiat in fraudem vocati, nu. 13. Quid quando geminatè ponūtur verba, quòd filius sit natus ex legitimo matrimonio, numerò 16. & 17.*

Filius naturalis legitimatus post filij legitimi natiuitatem an præferatur, nu. 3. remissiuè, & num. 22.

Legitimatio per subsequens matrimonium an præiudicet ei, cui per donationē erat ius quæsitum. n. 9.

Monasterium non excludit substitutum, quādo monachus intrauit monasterium ad fraudandum substitutum. n. 14. Nec in præiudicium substituti potest quis in mortis articulo habitum accipere. n. 19.

Moriens nullum præsumitur dolum cogitare, num. 15.

Fraus illius, qui matrimonium contraxit, aut religionem intrauit in articulo mortis, qualiter probetur, num. 18.

Filius legitimatus an sit mittendus in possessionem bonorum maioratus, si opponatur quòd pater & mater erant coniuncti affinitate, num. 20. Quid si probetur, quòd legitimatus per subsequens matrimonium, est legitimus, num. 23.

Pater tenetur vocare filios legitimatos per subsequens matrimonium ad meliorationem factam iuxta ordinem. l. 27. Tauri. n. 21.

Testator faciens maioratum an possit prohibere, ne succedant in maioratu filij legitimati por subsequens matrimonium. nu. 24. 28. & 37. Quid in feudo n. 36. & 39. Resoluitur à num. 41. & 54 Quid in fideicommisso, nu. 53. & 55.

Filij legitimati redduntur inhabiles ad succedēdum parentibus per superueniētiam filiorū, qui facti fuerunt legitimi per subsequēs matrimonium, nu. 25.

In legitimatione, quæ fit per subsequens matrimonium, non est necessarius consensus parentum, nu. 26.

Matrimonia debent esse libera. nu. 27.

Illa quæ directè prohibentur, indirectè prohibita sunt. nu. 29.

Pacta & conditiones, quas quis ponit in traditione rei propriæ, seruari debent, n. 30.

Pactum appositum in melioratione, quòd pro nullo delicto bona confiscentur, valet, numero 31.

Donator potest apponere conditionem, quòd res donata non transeat in ecclesiam, numero 32.

Præceptum testatoris factum alicui, quod contrahat cum aliqua fœmina, & si nō contrahat, vel cum hæreditate priuare, validū est, num. 33.

Nuptialia instrumenta an requirantur ad hoc, vt filij legitimentur per subsequens matrimonium. n. 34.

Non debet quis esse partim seruus, & partim liber. n. 35.

Piam

PRimo igitur quæro, an filius legitimatus admittatur ad † maioratum, vel primogenituram? In quo paucis verbis agendo dico communiorem, & receptam esse opinionem, quòd filius legitimatus non admittatur ad maioratũ, tam quia testatores in maioratibus sæpè excludũt tales filios legitimatos per Principem, quàm quia id est de iure, vt plenè ostẽdunt Tiraquel. in tracta. de primogenit. q. 34 num. 1. cum alijs, pag. 239. & Rebuff. in tract. de nomina. quæst. 12. in fin. glos. Parisiens. in consuetudin. Parisien. tit. de mater. feud. §. 8. glos. 1. num. 41. fol. 108. Gregor. Lop. in l. 4. tit. 15. part. 4. in gloss. in verbo, *Todas las honras*. Et alijs quos ego retuli in 1. p. huius operis. q. 58. in vers. item facit doctrina Innocentij nume. 19. in quibus locis inuenies plures quæstiones circa hãc materiam, quas omitto, quia

quia ibi disputatæ sunt, & tradit Molina de primogen.c.11.num.23.fol.320.& nouissime Menoch.in tracta.præsumption. libr.4. præsumpt.79.nu.1.cum sequentib. fol.130. & præsumptio.7.per totam,fol.152.qui nu. 57.refert Molinam lib.3.de primogen. cap. 3.num.34. Ioan.Garcia in tract. de nobilita. glos.21.num.36.fol.320. & multa bona scribit Andr.Liparul.in additio.ad Andr.de Iser. in c.si mulier,de controuersiar.inuestitur. in additione quæ incipit naturales,fol.147.col. 3.& 4. Et notanter Mantica de coniectur.mẽte lib.11.tit.6.nu.1. cum sequentib.fol.273. Et hoc est tenẽdum quidquid concludat Costa in c.si pater,de testament. in 6.in verb. si absq; liberis,part.1.num.50.pag.117. & sequentibus, vbi post alios multos ab eo relatos tradit filium legitimatum facere deficere conditionem, *Si sine liberis decesserit*, maxime si filius naturalis sit dispẽsatus, vbi lector vberius videre poterit. Cuius opinio confirmatur ex pluribus,quæ scribit Petrus Andr. Gãbar.lib.de offic.& potesta.legat.lib.7.nume. 361. pag.237. Gamma decisio.278.& quod 2 legitimatus non habeat † ius primogenituræ, tradunt etiam Ioann.Cerier in tracta.de primogenit.lib.1. q.13. & alij quos citat Rebuf. in tract. de nominatio.q.12.nu.49. pag.181. & traditur per Martin.Laudens. in tracta.de legitimation.num.168.fol.97.volu.8. tractatuum, vbi tractat illam altam & difficilẽ quæstionem, si sit consuetudo quòd primogeni-3 tus succedat, † an primogenitus naturalis legitimatus post filij legitimi natiuitatem præferatur. Nec obstat l.12. Taur. in vers. *Pero en todas las otras cosas, assi como en suceder alos otros parientes*: quia loquitur de bonis liberis, & in quibus non est appositum grauamen & vinculum, quod in illis non succedant filij legitimati, ex quibus constat veram esse sentẽtiam Peralt.in rubr. ff. de hæred. instituend. nume.126.pag.80. vbi in paucis verbis vult quod l.40. Taur. præferens filium primogeniti defuncti secundogenito non procedit vbi nepos est legitimatus, & licet Peralt. per verbum, *Forte*, hoc dicat sic limitando illam l.40. 4 Ego vero † esse sine dubio opinionem credo ex adductis per dictos scriptores, & Carolus Ruin. quem lector legat cons.79.num.4.cum alijs, lib.3. Tiber. Decian. respons.8.num.11. lib.2. qui dicit communem opinionem maxime, si testator dicat & addat ista verba, *De legitimo matrimonio natis & procreatis*, ex Baldo in cons.363. quidam tres, lib 5. & alijs pluribus ab ipso citatis. Limitatur tamen ista cõ-5 clusio, nisi filij sint † legitimati per subsequẽs matrimonium, vt tradunt Doctores prædicti, latè Parisius qui pluribus modis istam conclusionem ampliat in cons.13.num.36.lib.2. latius in cons.15.num.1.cum sequentibus, eodem libro, & in cons.13.num.33. cum sequẽtibus, Celsus cons.119.num.5. Syluan.cons. 3.num.20. Ahumada in l.2.titu.15.part.2.in glos.10.in verb. *Si no el hijo mayor*, nu.9.fol. 144. Osascus qui ex pluribus authoritatibus & rationibus confirmat decisio. Pedemontan. 154.num.4. cum sequentibus, Molina de iustitia & iure tract.2.disputatio.172.pag.972 qui alia in materia scribit Andre. Gail.dict.libro.2.obseruationum, obseruat.141. nu.1.2. & 3.pag.256.latè Anton.Peregrin. in tract. de fideicommis.art.24.num.1.cum sequentibus, fol.223. Episcop.Couarr. in epitome de sponsalib.par.2.c.8.§.8.num.6.fol.142. Anton.Gabr.lib.6.communium tit. de legitimatio, conclus.si.num.21. Ioan. Cirier in tract. de primogenitur.lib.1. q.14.fol.25. Burg.de Paz consilio.6. Quorum conclusio procedit etiam si tales filij nati fuerint ex concubina, † 6 quæ non erat retenta in domo: quod probatur ex doctrina glos.& Abb.in c.innotuit, de electio.eiusd. Abb.in c.tanta qui filij sint legitimi, Episcop. Couarru.in epitom. de sponsa lib.part.2.c.8.§.2.nu.4.fol.117.cui addo Deci. qui istam opinionem latè defendit in cõsil.155.num.2.cum alijs contra glos.& Bart. in l.penult. ff. de concubin. qui contrarium tenebant, & contra alios quos refert, & idem vult Ias.cons.168.num.6.lib.4. Tiberi. Deci. respon.5.num.88.lib.1, & hæc sententia Decij, & Abbat.& aliorum apud nos maxima nititur veritate ex dispositione.l.11. Taur. & traditis circa eiusdem intellectum per d.Episcop.in d.epitome.§.4.num.2.cum sequentibus, fol.125. & hanc opinionem probat ex pluribus Molina lib.3. de primogen.c.1. nu. 6.fol.3. & Tiraquel. in tracta. de primogen. q.34.num.54.pagin.252. & plures qui hanc communiorem dicunt, citat Micha. Grassus in lib.de successionib.ab intestat. §.fideicommissum, q.38.num.5.pag.206.nouissime Alexand.Trentacinq. in tracta. de substitution. part.4.c.7.num.41.fol.147. qui late materiã tractat, † pro quibus est notanda l.1.titul.13. 7 part.4.ibi, *Otrosi son legitimos los hijos que ha ome en la muger que tiene por barragana, si despues desto se casa con ella*. Nam illud verbum, *Son*, denotat veritatem, vt tradit Alex. in l.si patroni.§.actiones, nume.5 fol.147. ff. ad Trebellianum, & idem tenet Gregor.Lopez in l.2.tit.15.part.2.in glos. in verb. *Sino el fijo mayor*, in versic. item omnino. Nicola. Boer.decisio.158.num.2.per l.cum quis. C. de naturalib.liber.Montal.in l.1. tit.3. lib.1. fori, fol.13.col.1. facit motus proprius Sixti Quinti relatus per fratr. Manuel Rodrig. tomo 3.quæst.54. artic.6.pag.311. & tenenda est ista opinio, quicquid velit Rex, in epitom. successio.cap.11.num.16. pag.110. & licet contrariam dicat esse communiorẽ opinionem

nionem Carol.Ruin. consil.92. nu.16. lib.3. & magno conatu defendat Roland.cons.100. num.19.cum alijs lib.2. Cephal.qui communiorem dicit cons.82.Menoch.cons.160.Carol.Ruin.cons.211.num.5.lib.1.Rofred.consil.1.num.9.& pro ista opinione faciunt quę citat Anton.Gabr.lib.6.commun.opinio.tit. de legitimatio.conclu.1. num.22. 26. & 55. & communior est opinio, quod legitimatus 8 per subsequens matrimonium† non succedit in feudo quando verba inuestituræ respiciũt initium natiuitatis, seu originis, & scriptum est, *Pro te,& filijs tuis, ex te legitimè descendentibus*, vt ex Bald.in cap.1.§.naturales, si de feud.fuer.controuers.& consil.29.lib.3.Roman.cons.29.num.6.Cephal.cons.111.n.11. lib.1.Roland.& ex alijs scribit Menoch. consil.16.num.6 lib.1.& probat cons.173. num. 71.libr.2. & est communior opinio secundũ Cephal.cons.276.num.11.lib.2.qui ex pluribus Authoribus & rationibus illam probat idem Cephal.in cons.541.nume.13.cum sequentib.lib.4.&Gozadin.cons.25.Duran.de arte testan.tit.15.de substitution. cautel.15. num.5.Marzar.de fideicommis.q.30.fol.25 qui alios refert, Francis.Mantic.de coniectu.men.defunct.lib.11.art.12.nu.17.pag.530. quibus addendum quod scribit Socin. Iuni. cons.52.num.6.& 7.lib.1.vbi tradit, quòd le 9 gitimatio facta per subsequens matrimoniũ† non præiudicat ei, cui per donationem erat ius quæsitum, quod non potest tolli sola voluntate patris legitimantis, quod dictum retuli in 1.part.q.24.

Pro qua conclusione faciunt scripta per Ioan.Gutier.allega.4.nu.13.de præferẽdo † 10 in maioratu filiũ natũ post matrimoniũ filio suscepto ante matrimoniũ, & plura de materia scribit nouissimè Menoc.in tract. de præsumpt.lib.4.præsumpt.81. n.1. cũ seqq. vbi procedit per varias & notabiles distinctiones, Cald.Perei.in tract. de nomina.ad emphyte. in quæst.13.nume.55.fol.152. Secundo ista conclusio, quod filij legitimati per matrimonium superueniens sint capaces successionis 11 maioratus, ampliatur † etiam si testator requirat, quod sit natus ex legitimo coitu: nam etiamsi nascatur ex coitu illegitimo, si patres postea contrahant matrimonium, admitti debent ad primogenituram, vt notanter probat gloss. Parisiens. contra Alexand. ibi in consil.5. numer.2.lib.7. in addition. quæ incipit contrariam: & idem si testator dicat de legitimo matrimonio procreatus, & ibi latius per eum. Quam conclusionem veriorem puto, quam Alexand. & aliorum, quam probat Decius in dicto consil.155.col.vltim.Ripa in l.si vnquam, quæst.32.numer.87. C.de reuocandi donatio. Et in rubric. ff.si cert.petat. numero.3. vbi de hac dictione, D, & est vera & communis opino, & in practica seruanda, vt testatur Molina in dicto loco num. 10. & sequitur Greg.Lop.in d.l.1. tit.13. in glos.in verb. *Se casa con ella*. vers.nota etiam quòd si testator, part.4. & eam probat latè dicta decisio.Pedemonta.154.num.4.cum alijs Bursat.qui communem vocat, cons.98.num. 20.libr.1. vbi plures citat vocantes communem in omni successione legis, & hominis, & consil.18.num.14.qui communem vocat, & refert Menchac. de succession.libr.1.§.2. num.89.& Curci.in tract.de feud.3.part.numer.41.pag.273.licet non referat Deci. Simon de Pret.lib.3.de interpretand.defunct. volunta.dubitatio.3.interpretatio.3.solutio. 3.numer.6.fol.315.Menoch.in consil.227. num.31.cum sequentibus, lib.3. Hieronym. Gabriel.consil.21.num 32.cum sequentibus, & in consil.24.pro quibus facit sententia eorum, qui tenent quod l.si vnquam.C.de reuocand.donatio. † ampliatur in parentibus, qui 12 legitimant filios per subsequẽs matrimoniũ, inter quos est Bald.in c.innotuit, de electio. & alij plures quos citat Tiraquel. in l. si vnquam.C.de reuocand.donatio.in vers.susceperit liberos, num.59. Ioan.Gratian. Falcon regul.150.num.16.Sforciæ Oddi.in tract.de substitutio.part.6.vers.quoad quartum & vltimum, fol.168.col.2. & sequenti fol. qui licet latè punctum tractet, poterat latius tractare, & est vera & communis opinio, quod legitimatus per subsequens matrimonium, est verè legitimatus, vt testatur Menoch.de adipiscend.posses.remed.1.numer.73.pag.7.& opinio Decij & aliorum est communior secundum Celsum in cons.119. nu.20. & alios qui communem dicunt, refert Michael Grassus lib.2.commun.c.5.q.10.Bursat. consil.1. num.20.& cons.17.num.2.Quibus conuenit quod licet filij illegitimi legitimati non possint succedere in iure patronatus, fallit nisi sint legitimati per subsequẽs matrimonium, vt tradit Cæsar Lambertin. in tracta. de iure Patronat. lib.1. part. 2. atric.30. quem citat Hieronym.Gabr.qui id dicit procedere, non obstante dispositione Concil.Trident.sessio. 25.cap.9 & hæc opinio est tenẽda quicquid contra eam arguat varijs fundamẽtis Cephal. in cons.364 num.19.cum seqq.lib.3.

Limitari tamen potest ista conclusio, vbi quis est legitimatus per subsequens matrimonium contractum cum concubina, in articulo mortis † ad exclusionem vocati ad ma 13 ioratum. Quod fundatur ex doctrina Angel. in l. sed est quæsitum. ff.de liber. & posthumis, vbi dicit, quod licet existens in mortis articulo possit contrahere matrimonium cũ concubina, & legitimare filios per matrimonium, hoc procederet, nisi id faceret in fraudem vocati ad fideicommissum, citat text.

in l.quæ nuper. C. de naturalib. liber. & hoc in terminis maioratus tenet Roderic.Xuar.in l.9.tit.11.lib.1.for.fol.69.colu.1.Pro quibus facit sententia Baldi in authen. nisi rogati.C. ad Trebellianum,num.24. vbi resoluit,quòd 14 † monasterium non excludit substitutum, quando monachus intrauit monasterium ad fraudandum substitutum, & idem voluit ibi Salicet.num.5.Abb.Felin.& Deci.in cap. in præsentia,de probatio.& alij quos citat Menoch.in tractatu præsumption.lib.4.præsumptio.83.nume.76.fol.146.quod refert scire ad ea quæ tracto infra quæstio.3. & ibi Menoch.alia plura adducit:& ducere vxorem in articulo mortis non est honestum, sed contra mores ciuitatis, vt tradit Bartholom. Socin. in cons.8.num.7.lib.3. qui ex hoc & alijs cõcludit,& decidit pulchram quęstionem in statuto, quo disponitur quod maritus lucretur dotem vxoris, & tradit Anton. Gomez in l. 12.Taur.num.58.Menoch.in consil.26.numert.21.lib.3.& plura scribit Celsus in cons. 73.num.32.& voluit Deci.in c.in præsentia, num.56.de probatio. vbi glos.Paris.in additio.quæ incipit,fraudem,alios citat Socin.Iuni.in l.Gallus,in principio,num.59. ff.de liber.& posthum.faciunt quæ scribit Augusti. Beroius in consil.29.num.19.lib.1.& ad hãc opinionem plures refert Menchac.lib.3.controuers.cap.41.nume.5.fol.3. licet ipse contrarium teneat,& ripa in l.ex facto. §.si quis rogatus,num.48. fol.166. ff.ad Trebellianũ, vbi confirmat,quia moriens † nullum præsu- 15 mitur dolum cogitare,latius Carol.Ruin.consilio.78.numero.7. cum alijs lib. 3. & de hoc etiam agit Molina lib.2.de primogen.cap.5. num.27.fol.239.& vide eum in annotationibus num.8. & Menoch. dicta præsumption. 81.numer.28. fol.137. & de legitimatio per subsequens matrimonium legenda sunt quæ scribit Ludouic.de Sard.in tractatu de legitimatione per verum matrimonium cum tribus capitibus sequentibus,fol.34. 8.volumine tractatuum,& Anton.de Rosell.de legitimatione, cap. de causa materiali legitimationis dicto 8.volum.tractatuum,fol.76. nume. 1.cum sequentibus,& per totum,& c.de causa final.seu effectu legitimationis, fol. 79. & c.de matrimonio putatiuo,& cap.de matrim. præsumptiuo,Martin.Laudens.in tract.de legitimat.num.157. cum sequentib. fol.97. in eod.vol.Martin.Laud.in eod.vol.8. in tract. de legitimatione num.159.fol.97.num.4. & fol.28.Anton.Gabr.d.lib.6.commun. opin. & d.tit.de legitimatione,conclu.2. & 2.pag. 377.Cald.Pereir.in tracta. de nominatio. ad emphyteus.quæst.21.num.71.cum sequentibus,fol.246.Anton.Peregrin.in tract. de fideicommis.artic.24.numer.59.fol.230. Menoch.in consil.227.per totum,lib.3. vbi numer.65.tradit inter alia plura† quid erit quã- 16 do geminatæ ponuntur verba quod filius sit natus ex legitimo matrimonio, quod latius tracto par.1.quæst.22.& de puncto aut legitimatus per subsequens matrimonium excludat secundo genitum,legatur nouissimè Minadoius in constitutio.Neapolitan. in aliquibus,verb.filiorum,num.4.pag.15. Socin.Iunior in consil.52.num.7.lib.1.qui resoluit an filius legitimatus admittatur quando secundum bonos mores & honestatem, pater non poterat contrahere matrimonium. Et qualiter legitimatus per subsequẽs matrimonium admittatur ad retractum, tradit Augustin. Morla in empor.iur.part.1.tit.9. de contrahend.emptio.num.10.fol.410.ex Tiraquel. Couarru. Anton.Gom. & Menoch.de materia filiorum, qui legitimantur per subsequẽs matrimonium plures refert Valdes in additionibus ad Roderic.Xuar.in l.9.tit. *De los pleitos*,num.10.pag.60.vbi hoc citat, & quod filij etiam nati ex vilissima muliere legitimentur per subsequens matrimonium,latè ostendit Bursatus in consil.10.num.9. in quo loco tractat,quod filij in isto casu sunt legitimi, † 17 etiamsi per verba geminata sit dispositum, quod filij sint procreati ex legitimo matrimonio. Et quod tales filij legitimati excludant substitutũ, quamuis expresse id in damnum substituti fiat, tenet Sarmient. libro. 1. selectar.interpretatio.cap.6.num.8.& 9.pagin.69.& 70. & tradit Anton.Gabriel.lib.2. communi. opinion. & libr. illius 6. titul. de legitimatione nnmero.17. pagina.376. qui istam materiam omnium plenissimè tractat Hieronymus Gabriel consilio.24. numer.1. cum sequentibus. De quo etiam vide quę scribit Tiraquel.in l.si vnquam, in verbo susceperit liberos,numero.73.pagin.346.C.de reuocand. donation. Menoch.in tract. de præsumption. præsumptione 83.numero.78.folio.146.

Qualiter autem probetur fraus illius,† qui 18 contraxit matrimonium, vel religionem intrauit in articulo mortis, tradunt Abb. Bald. & Decius in dict.cap.in præsentia,Alexand. in l. si quis posthumos,ff. de liber. & posthumis,quod latius declarat Decius in dict. cap. in præsentia,numer.56.vbi Felin. nume.20. circa prædicta scribit, quod quis † non po- 19 test in morte suscipere habitum in præiudicium substituti,vel filiorum, & idem Faber. & Angel.in §.libertinorum,institu.de libertin.quos citat Rebuf.in l.Diuus .n.137.pag. 33.ff ad Silanian.& dixi infra quæst.3. & legenda sunt quæ scribit Cephal.in cons. 276. num.30. cum sequentibus, lib.2. ¶Et quod talis filius legitimatus per subsequens matrimoniũ † sit mittendus in possessione bonorũ maioratus,nõ obstãte quod opponatur,quod 20 pater

pater & mater erant cõiuncti affinitate, quia hoc est reseruandum ad iudicium proprietatis, tradit Natta in consil. 121. numer. 3. quod est notandum ad ea quæ scribo in 3. part. q. 15. & pater † tenetur vocare filios legitimatos per subsequens matrimonium ad meliorationem factam iuxta ordinẽ l. 27. Tauri prout tradit ibi Matienç. hodie l. 11. titu. 6. gloss. 4. num. 6. fol. 159. & quòd filius naturalis, qui legitimatus fuit per sebsequens matrimoniũ, † præferatur in primogenitura filio nato iam facto matrimonio, ostendit Socin. Iuni. post Paul. de Castro in l. Gallus. §. & quid si tantum, num. 125. fol. 72. ff. de liber. & posthum. quod post Molin. in tracta. de primogenitu. lib. 3. cap. 1. num. 7. resoluit alios citando Anton. Peregrin. in tracta. de fideicommiss. artic. 24. num. 35. fol. 226. quod latius resoluo infra hac part. quæst. 2.

21

22

Limitatur etiam dicta conclusio, dum probatum fuit, quòd † legitimatus per subsequẽs matrimonium est legitimus, etiamsi dicatur in dispositione quòd sit legitimè natus, vbi talia verba fuerunt geminata, vt ex Deci. in d. consil. 155. numer. 4. & alijs probant Anton. Rub. in dicta l. Gallus. §. quidam rectè, nume. 169. ff. de liber. & posthum. & Carol. Ruin. in consil. 92. num. 14. & 15. lib. 3. Cephal. in dicto consil. 82. num. 29. & cons. 239. nume. 15. & consil. 111. num. 10. Roland. dict. cons. 100. num. 16. Anton. Gabr. libr. 6. communñ. opinio. tit. de legitimatio. concl. 1. nu. 12. Molin. lib. 3. de primogen. c. 1. num. 10. fol. 4. Barba. cons. 27. lib. 1. Beroius cons. 167. nume. 3. lib. 2. Socin. Iun. cons. 12. num. 17. lib. 4. Mõtan. cons. 38. num. 12. lib. 2. Anton. Thesaur. decis. Pedemonta. 169. num. 5. Sforcia Oddi in loco supra citato fol. 170. num. 7. Marzar. in epitome de fideicommiss. p. 2. q. 30. in fine, Tiraquel. in d. l. si vnquam, in verb. susceperit. nu. 52. de reuocand. donatio. de qua legenda sunt quę scribit Ioan. Gutier. in §. sui instit. de hæred. qualita. & differen. n. 191. pag. 199.

23

Vnum tamen dubium in hoc puncto se offert, an testatores & conductores maioratuũ præcipere possint, quòd in maioratu † nõ succedant filij legitimati per subsequens matrimonium, quæ quæstio à nemine, quẽ ego viderim, est tacta, nihilominus tamen ex iuris principijs, & ex mente legum determinari potest, dubiũ facit illa fauorabilis dispositio, text. in d. c. tanta, qui fil. sint legitim. quæ ita fauet filijs legitimatis per subsequens matrimonium, quem textum latissimè, & eruditissime vltra omnes explicauit, & ampliauit Episcop. Couarr. in d. epitome de sponsalib. p. 2. c. 8. § 2. nu. 1. cum seqq. cui addo relata per Anton. Gom. in l. 12. Taur. nu. 69. & cũ illo tex. in d. c. tanta concordat. d. l. 1. tit. 13. part. 4. l. 12. Taur. vbi filij semel legitimati † redduntur inhabiles ad succedendum parentibus per superuenientiam filiorum qui facti fuerunt legitimi per subsequens matrimonium æque ac per superuenientiam aliorum filiorum legitimorum & naturalium, vt latius in dicta lege cauetur. ¶ Vnde fit, quòd in hac legitimatione, quæ est facta per subsequens matrimoniũ † non ast necessarius consensus parentũ, nisi quoad vinculum coniugale, nam postquã contraxerunt etiam parentibus contradicẽtibus filij legitimatur, secundum Angel. in cons. 17 Salicet. in disputatio. incipit, Mediolanensis quidam, & alios quos refert Episcop. in d. loco nu. 13. fol. 118. & matrimonia debent esse † libera, l. cum tale. §. rescriptum. ff. de conditon. & demonstratio. l. Turpia, in vers. si Titia. ff. de legat. 1. & vtrobiq; Doctores, quod latius trado infra in hac parte q. 50. item facit c. cum locum, de spõsalib. cum ibi notatis. Et cum hoc à iure dispositum sit in fauorem matrimonij, cùm tot immunitatibus testatores facientes inhabiles ad succedendum in maioratu tales legitimatos, quodammodo videtur † infringere libertatem matrimonij, & bona quæ ex illo sequuntur, quod permittendum non videtur maxime in re spirituali. l. nemo potest, ff. de legat. 1. & factum quę scribo p. 1. q. 50. & licèt directè non impediat matrimonium, indirectè tamẽ illud impedire videtur: nã potest euenire casus, quod quis habeat affectionẽ contrahendi matrimonium cum cõcubina sua, & forte in hoc habet conscientiã oneratam (prout plerumq; contigit) supersedeat tamen hoc facere propter metum, quod filij quos habet iuxta præceptum testatoris non possint gaudere maioratu cum ergo testator directè, non possit matrimonio cõtradicere, nec impedire (vt satis apertum est) indirectè illud prohibere nõ debet, † illa enim quæ directè prohibentur, indirectè prohibita sunt. l. non licet. ff. de contrahend. empt. cum concord. ad quod facit doctrina Carol. Ruin. in cons. 189. lib. 2. vbi vult, quod nõ valęt cõditio, per quam testator grauat successorem quod nõ ducat vxorẽ, quam virginem corrupit, ex qua filios legitimos suscepit, quia impeditur matrimoniũ contra text. in c. 1. & 2. de adulter. quem citat Mantic. lib. 11. de cõiectu. men. defunct. tit. 12. n. 27. pag. 533. quod in facto contingit, licet ipse & meliu s contrariũ teneat, nu. 30. ex eod. Carol. Ruin. in cõs. 80. n. 12. ad fin. lib. 2. & n. 13. lib. 3. Et faciunt quæ scribit Thomas Sanchez in tractatu de matrimonio lib. 3. disputatione 44. nume. 2. pag. 649. ¶ In contrariũ facit, quia omnia pacta, † & conditiones, quas quis ponit in traditione rei proprię, seruari debent. l. in traditionibus. ff. de pact. l. legem, eod. tit. l. rebus. C. de rer. permut. l. legẽ. C. de donatio. l. pacisci, ff. de pactis, ibi, *Pacisci contra edictũ Curteliũ*

24

25

26

27

28

29

30

 omni-

omnimodo licet siue in ipso negotio venditionis gerendo, siue postea. l. in emptionibus. ff. eod. tit. ibi, *In emptionibus scimus quid præstare venditor debeat, quidque ex contrario emptor. Quòd si in contrahendo aliquid exceptum fuerit, id seruari debet.* l. 38. tit. 5 part. 5.

Ex quibus confirmatur sententia Tell. in l. 27. Tauri, numero. 58. & 59. folio. 217. & sequētib. vbi magnis authoritatibus probat, quòd si quis faciat in filium donationem tertij & quinti, in traditione † potest ponere pro pacto expresso, & conditione, quòd bona meliorationis non possint per aliquod delictum confiscari, etiamsi delictum trahat secum executionem, vt in delicto hæresis, vel læsæ Maiestatis, aut sodomiæ, & similibus, cuius opinio etiam confirmatur ex textu in l. si cum filio familias. §. si pecuniam, & §. Titio decem. ff. de donation. & l. 5. 6. & 7. titulo. 4. partita. 5. & donator potest opponere conditionem, quòd res donata † non transeat in ecclesiam, vt habetur per gloss. & Doctores in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verbor. obligationib. & notat Iaso in l. filius familias. §. Diui. lectura. 2. numero. 75. & lectura. 2. numer. 152 ff. de legatis. 2. & de hoc dicto Tell. Fernand. de Molin. lib. 2. cap. 12. num. 56. folio. 334. Vnde valet præceptum † testatoris factum alicui, quod contrahat matrimonium cum aliqua fœmina. Quòd si non contraxerit, vult eum priuare hæreditate, secundum Oldraldum in consil. 16. & Aretin. in l. si ita stipulatus facio te filii. §. si tibi nupsero. ff. de verbor. obligationib. & alios quos supra retuli in 1. part. in quæst. 50. in princip. & in quæstionis progressu, & conducunt plura quæ scribo infrà quæstio. 3. & facit etiam quod scribit Angel. in consil. 29. & Bald. in l. si qua illustris. C. ad orphitian. in versic. item notat, vbi dicunt, quòd licèt in matrimonio subsequenti † non requirantur instrumenta nuptialia ad hoc, vt filij sint legitimi, id procedit quoad matrimonij vinculum atque filiorum legitimationem simplicem, & canonicam, non tamen ad illorum successionem, quam filij non habebunt, nisi nuptialia instrumenta adfuerint, quorum opinio communis est, secundum Curci. Iun. in cons. 163. col. 2. lib. 1. & illam tenēt alij quos refert Episcop. Couarru. in dicto loco num. 8. licet ipse contrarium cum Alex. & alijs tenet. Pro quo facit regula. l. eum qui. ff de vsucapio. vbi probatur quòd vna eadem res non debet diuerso iure cēteri. l. 1. in vers. nec ratio patitur. ff. de rer. permut. l. pater. §. si seruus. ff. de castrens. pecul. de quo plures concordantes refert Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num 244. pag. 281. C. de reuocand. donatio. & non debet † quis esse partim seruus, partim, liber. l. sed duobus. ff. de libera. caus. l. si pater, in fin. eod. tit. l. vltima. C. commu. de manum. l. iudicatę, in princip. ff. de exceptio. rei iudica. l. vltima. C. de commun. seru. manumis. & pro sententia Episcopi faciunt alia plura quæ scribit Tiraquel. in dicto loco, in numeris antecedentibus, & sequentibus, vbi videndum erit, si expedierit.

31 32 33 34 35

Prædicta confirmantur ex eo quòd scribit Matth. ab afflict. in c. 1. num. 3. fol. 123. de filijs natis ex matrimo. ad Morganica contracto, vbi notat ex illo textu, quod filij legitimati per subsequens matrimonium non † succedunt in feudo, quando deductum est tempore sponsaliorum in pactum. Et idem tenet post Andr. de Isern. in §. naturales, si de feud. fuer. controuersia. notabili. 5. numero. 3. fol. 194. Itē pro hac opinione affirmatiua, quod valeat prædictum vinculum, & grauamen, facit, quia testatores qui faciunt maioratus cōmuniter accidentibus sunt nobiles, aut generosi, quibus & generationi est dedecus, quod descendentes non contrahant matrimonium condignè, & iuxta natibilitatem illorum, & quod matrimonijs inæqualibus forte contractis cum aliquibus mulieribus, quæ sunt a genere Iudæorum, aut Sarracenorum descendentes, totum genus dehonestetur: cum igitur plerumq; mulieres, ex quibus aliqui filios habent, qui postea per contractum matrimonij legitimantur, pro maiori parte nō sint honestæ, nec æquales maritis (quod experiētia quotidie videmus) iure est permittendum, quod maioratus facientes, hac tam iusta cautela † se præuenire possint ad impediendū prędicta damna irreparabilia, & alia incommoda quæ ex huiusmodi matrimonijs communiter sequuntur: nam & ex tali præcepto filij arcētur ab illicitis coniugijs, & vita inhonesta: certè in iure nostro quotidie accidunt plures quæstiones, quæ decidi possunt ex ipsa naturali ratione & iustitia, quā Iurisconsultus valde æstimauit in vulgata. l. scire. §. consequens in vers. scire. ff. de excusatio. tutor. & considerato bono regimine reipublicæ, & publica vtilitate. Æquū igitur videtur amplecti † piā & rationabilem defunctorum voluntatem, postquam iam aliud velle non habent, l. 1. C. de sacrosanct. eccles. Clemen. quia contingit, de religios. domibus. Et pro hoc faciunt alia plura quæ ego scribo in 1. p. huius operis. q. 51. dum tracto, an testator possit apponere grauamen succedentibus in maioratu, vt non contrahant matrimonium cum descendente à Iudæis vel Sarracenis.

36 37 38

Tandem istam opinionem tenet in terminis Matth. ab Afflict. in tit. de feud. fuerit cōtrouersiar. inter domin. & agnatu. c. 1. §. naturales, notabil. 5. numer. 3. fol. 594. vbi tenet filium legitimatū per subsequens matrimonium esse capacem ad succedēdum in feudo, nisi

39 † nisi expressè contrarium appareat ex forma inuestituræ, quem citat Menoch. in d. cōsil. 227. num. 18. lib. 3. Et est aduertendum ad quod scribit Afflict. in quantum dicit quod requiritur expressa prohibitio, quia non sufficit tacita. Per quam doctrinam & omnia supra citata infero, quod ad hoc vt filij legitimati per subsequens matrimonium excludātur
40 à maioratu, † verba, & exclusio debent esse clara & manifesta, maximè quia exclusio est pœna, vt probo infra q. 6.

Difficultas consistit in responsione contrariorum. Ad primum contrarium d. l. cum tale. §. rescriptum. ff. de condition. & demonstration. facilis est responsio, ex doctrina Oldraldi, & aliorum, vbi supra: & in nostro casu testatur nullam ponit conditionem in matrimonio, nec illud impedit, sed filios procreatos facit incapaces successionis. Pone etenim quod pater tempore quo fecit maioratum habebat filium, qui filius etiam habebat filios legitimatos per subsequēs matrimoniū, nonne pater potest priuare successione bonorū maioratus eos qui legitimati fuerunt per subse-
41 quens matrimoniū, & in alios filios vel nepotes facere maioratum, † certè negari non potest quin pater habeat ad hoc facultatē: sicut ergo excludere tunc potuit illos nepotes, ita & vlteriores descendentes qui eodē laborant morbo propter eandem rationem, vt docet l. 27. Taur. hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopilat.
42 Et maioratus in effectu † est donatio quædā, vt patet, & in donatione, in qua continentur plures gradus substitutionū, tot dicuntur donationes quot personæ contentæ in substitutionibus, secundū Andr. de Isern. in c. 1. §. præterea ducatus, de prohibit. feud. alienatio. per Federic. notat Ripa lib. 3. responsorum. c. 2.
43 Eadem autē ratione † qua testator potuit excludere à maioratu priores personas, & nepotes legitimatos per subsequens matrimoniū, ita vlteriores excludere potest, argumēto l. si
44 viua matre. C. de bon. mater. & omnibus † cōditionibus in donatione appositis parendum est, l. quoties. C. de donatio. quę sub modo, cū concordan. minime etiam refragatur text. in d. l. nemo potest, quia testator facere non po-
45 test, † quod matrimonium non sit perfectum secundū dogmata, & sanctiones ecclesiæ, nec quod filij nō sint legitimi, & naturales, super hoc etenim testator nihil disponere potest, sed in pœnam illius qui tale matrimonium cōtraxit iustè præcipere potest, quod filij illius non admittantur ad maioratum, vel meliorationem, hoc enim non est contra legem venire, sed adimere lucrum, quod filijs competere poterat in tempore quo illis non est delatum, & in quo est patri libera dispositio, quod fieri possit constat, ex l. 14. titul. 4. part. 6. & l. 22. titu. 9. eadem partita; & ex consil. Oldrald. & alijs relatis in d. q. 50. & non est par
46 ratio † debita amittere, & lucra non capere, l. vltima. C. eod. facit l. vltim. C. de acquiren. possessio. l. Seruius. C. de pactis, vbi quærēda
47 & quæsita † diuersimode iudicantur, & testator in isto casu prohibet principium acquisitionis, & non aufert ius quæsitum: & licèt
48 perdens lucrum iam acquisitum † dicatur pati damnum, secundum glossam in l. non amplius. §. 1. ff. de legatis. 1. & in l. 1. §. si quis autem. ff. de itinere actuq; priuato, cum concordan. vt per Matth. consil. 26. nu. 4. Menoch. de recuperan. possessio. remed. 1. num. 4. pagin. 358. Ioan. Gratian. Falcon regul. 303. numer. 6. tamen quando qui priuatur lucro etiā acquisito per illum qui lucrum dedit, † nō est
49 pœna, secundum glos. in l. si duo. ff. de acquirend. hæredita. quæ est singularis secundum Imol. Aretin. & Ias. in l. vltima. C. de codicil. & est similis glos. in l. 2. C. de inutil. stipulat. iuncta l. ea quæ. ff. de donatio. inter virum & vxorem: notat Episcop. Couar. in epitom. de sponsalib. p. 2. c. 3. num. 8. fol. 33. cui addo Iason. in l. iuris ignorantia. C. de iur. & fact. ignoran. & in l. si donaturus. §. 1. nume. 3. ff. de condition. caus. dat. & in l. si emancipati, numer. 1. C. de iur. & fact. ignoran. gloss. & Ias. in l. si ita stipulatio. ff. de verbor. obligation. Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, numer. 192. pagin. 249. C. de reuocand. donatio. Pinelsus in l. 1. C. de bon. matern. part. 3. num. 52. fol. 94. col. 3. versic. infertur decimo quinto. D. Anton. de Padilla in dicta l. si emancipata. num. 9. pag. 21. C. de iuris & fact. ignoran. Falcon regul. 303. nume. 6. Ioan. Gutier. cons. 18. nume. 3. Gomezi. in regul. de non tollendo iure quæsito, pag. 60. Deci. in l. in eo quod, nu. 4. & 8. ff. de reg. iur.
50 Imò lucrari dicitur † qui quasi debitū assequitur, vt est cōmunis opinio, secundum Aretin. in l. Titia, nu. 3. ff. de verbor. Ioan. Lup. in rubric. de donatio. inter vir. & vxor. §. 21. n. 5. Ex quibus etiam colligitur respon sio ad l. nō licet. ff. de contrahen. emptio. & imputet sibi successor in maioratu, qui contra conditionē maioratus contraxit matrimonium cum muliere quam in concubinam habebat, & ex ea filios procreauit, nec filij de hoc queri possunt, cum ante natiuitatem eorum hoc vinculum inuentam sit, vnde dicunt Ioann. Andr. & Francus in regula, sine culpa, de regu. iur. in 6. quòd statutum, vel consuetudo, † quæ
51 præfert primogenitum cæteris fratribus, ligat clericum secundogenitum, quando consuetudo fuit inducta ante clericatum illius clerici, de cuius præiudicio agitur, idem tenet Albericus latè in l. cum quis. C. de natural. liber. & alij plures quos refert Tiraquel. in tractatū de primogenitura, quæstione. 43. numer. 5. pagin. 316. ex quo dicto infertur

52 intellectus † ad forum de Sepulueda, de quo fit mentio in l.6. Taur. qui in alijs locis seruatur, quia talis forus ligat clericum, qui forte ante clericatũ matrimonium contraxit, & habuit filios ex vxore defuncta, qui mortui fuerunt ante patrem, & agitur inter clericum, & consanguineos filiorum, vocatos ad successionem ex vi trunci: & ad scripta per Tiraquel. adde Petr. Rebuff. in tom. 1. ad constitution. Regias super procemio gloss. 1. numer. 27. pagin. 17. qui aliqua etiam scribit pro confirmatione nostræ sentẽtiæ, quod est notabile pro intellectu d. l. 6. & hanc sententiam quod vbi adest testatoris voluntas de excludendo à fideicõmisso filios legitimatos per subsequẽs 53 matrimonium, † sit seruanda, videtur sentire Bald. in consil. 492. quidam tres hæredes, lib. 4. qui reperitur in nouissi. 367. part. 5. & clarius Deci. hoc notat in dicto consilio. 155. numer. 7. in fine, vbi dicit, quòd si testator vocauit filios naturales in defectum filiorum legitimorum, vel per verba geminata dicatur de 54 filijs legitimis & naturalibus, † exclusi censentur filij legitimati per subsequens matrimonium: & hæc concludit Peregrin. in tracta. de fideicommiss. artic. 24. num. 26. post Marzari quem citat in epitome de fideicommis. part. 2. quæst. 30. qui citat Curcium hoc expresse dicentem, consil 81. num. 7. & 8. & facit resolutio Carol Ruin. in consil. 80. numer. 11. libr. 3. vbi probat testatorem posse prohibere successionem in fideicommisso † nepoti-55 bus ex filijs legitimatis. Et ista sententia comprobatur ex quodam abundanti & nouissimò consilio Roland. 100. & vltimo, num. 20. cum sequentibus, lib. 2. supra citato, vbi latè tractat an filij legitimati per subsequens matrimonium excludant substitutum, si hæres decesserit sine filijs de legitimo matrimonio procreatis. In quo consilio reperiuntur plura, quæ ad intellectum huius quæstionis sunt conducibilia, ad quem addo Bursat. in consilio. 85. nume. 15. lib. 1. vbi addit longam esse 56 differentiam inter † verba, *Ex legitimo matrimonio natis*: & verba, *Legitimè descendentibus*, ex Paris. in consil. 12. numer. 14. libr. 2. Tandem vt est author Ludoui. de Molina in libro de iustitia & iure, tractat. 2. disputatione. 171. pagin. 974. omnes conueniunt, quòd in Lusitaniæ Regno in tertio, & in Castellæ 57 Regno in quinto, pater potest † excludere à successione filios legitimatos per subsequens matrimonium, nullum tamen refert authorem, licèt vt prædixi, attestatur omnes conuenire: ego autem credo quòd est veritas, & inquit etiam in terminis Menchaca libro. 3. controuersiar. cap. 32. numer. 8. quod ad tollendas ambiguitates, qui hodie maioratus cõstituunt, excludunt filios legitimatos per subsequens matrimonium. Sed & longam & peregrinam distinctionem, quando & in quibus casibus filij legitimati per subsequens matrimonium † excludant substitutum, & admit-58 tantur ad primogenituram, facit Alciat. libr. 3. de verborum significatio. pag. 60. versicul. ego arbitror distinguendum. ¶ Scire etiam expedit, quod ita demum filij efficiuntur legitimi per subsequens matrimonium, † nisi 59 mater sit vilis & abiectæ conditionis; secundum glossam in authen. quibus mod. natural. efficiunt legitim. §. sit igitur, in verbo, permitimus, quod tenent Angel. in §. sed aliud, eiusdem authenticæ, Cœpola cautel. 250. Cephalus in consilio. 435. numer. 26. libro. 3. Martin. Lauden. in tractatu de legitimatio, num. 158. Palacios Rub. in cap. per vestras de donatio. inter virum & vxorem. §. 7. nume. 7. & alij plures, quos citat Menochius consil. 18. num. 6. lib. 1. qui tamen, num. 9. latissimè contrarium fundat per multa iura, & authoritates. Et ista secunda opinio mihi † verior videtur propter generalitatem, dict. cap. tanta, & 60 dict. l. 1. titul. 13. part. 4. quam tenet Cephal. vbi supra, numer. 100. ex Tiraquel. in tracta. de nobilita. cap. 15. numer. 23. Dueñas regul. 350. fallentia. 8. & alijs quæ citat: & quod grauatus restituere hæreditatem, si decesserit sine filijs legitimis susceptis ex alia muliere, quàm ex concubina ab eo retenta, & ad matrimonium cum alia muliere contrahendum inuitari videatur, ad quæ concubinam vxorem ducere causatiue prohibeatur, † tradit 61 Carol. Ruin. in allegato consi. 189. num. 7. lib. 2. Et an nepotes censeantur legitimati vbicũque pater filio mortuo contraxit matrimonium cum concubina, legendus est Bald. in l. benignius. ff. de legib. Guillerm. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. & vxorẽ nomine Adelasiam num. 181. fol. 75. de testamentis. Concludentes, quòd nepos non censetur legitimatus per subsequens matrimonium, si filius † na-62 turalis mortuus sit, antequam pater cum matre filij naturalis matrimonium contraxisset: & idem voluerunt Hippolyt. in singula. 121. & alij, vt per Porti. lib. 4. commun. opinion. conclus. 25. limitatio. 3. Andr. Gail obseruationum libr. 2. obseruatio. 141. numer. 9. pagin. 257.

Vlterius circa hanc quæstionem quæro, † 63 an Princeps possit legitimare aliquem filium illegitimum, vt succedat in maioratu. Et sanè quamuis legitimatio omnis procedat à Principe, † vel à Papa, cap. per venerabilem, qui si-64 lij sint legitim. authent. quib. mod. natural. efficiun. legitim. §. si igitur. col. 6. & in authen. quibus mod. natural. efficiun. sui. §. vltimo. l. qua in prouincia. §. vltim. ff. de ritu nuptiar. l. 4. titu. 15. part. 4. vnde affirmat Tell. in l. 12 Taur. nume. 4. quòd ex Principis † rescripto 65 filius legitimatus est capax successionis, etia stanti-

stantibus filijs legitimis. Quæ est vera opinio, cum tamen Principibus licitum non sit derogare legibus, & conditionibus primogenituræ (vt pleniè docui in principio huius secundæ partis nume. 487. per plures sequentes, & ex testatorum, & legum dispositionibus filij illegitimi excludũtur à maioratibus, & illorum descendentes, non erit iusta legiti 66 matio † Principis in præiudicium vocatorũ ad maioratum, quibus in infinitum ex primæua testatoris dispositione ius acquisitum irreuocabile fuit: & faciunt plura quæ scribit Decius in cons. 85. nume. 8. Et hoc confirmatur ex doctrina Ioan. Andr. in dicta regul. sine culpa, de regul. iur. in 6. vbi dicit, quod legitimatio & matrimonium non auferunt spẽ successionis, quod dictum retuli in dicto loco, num. 508. In quo plura lector legere poterit pro confirmatione istius sententiæ de filijs legitimatis, an in maioratibus succedant, & plura de materia vide per Molin. libr. 3. c. 2. num. 5. cum alijs. fol. 7. & latius c. 3. fol. 13. Cald. Pereir. de nominatione ad emphyreusim quæst. 13. num. 52. cum sequentibus, fol. 67 152. † Poterit tamen Princeps licite legitimare filium illegitimum ad successionem maioratus in duobus casibus. Primus est, vbi filij illegitimi per testatorem non excluderentur à maioratu, sed remanserit illius dispositio solum in prohibitione iuris communis, quia cum in isto casu Princeps possit ius derogare, virtute cuius filij illegitimi prohibiti sunt à maioratu, & omnis legitimatio ab eo dependeat, iustè Princeps derogando leges, quę illegitimis successionem primogeniturarum impediunt, potest legitimare filium illegitimum ad successionem primogenituræ.

68 Secũdus casus, † in quo Princeps legitimare poterit filium illegitimum ad successionẽ maioratus, etiãsi testator expresse prohibeat, quòd filij illegitimi non sint capaces successionis maioratus, est vbicunque generatio & posteritas testatoris tam descendentiũ, quàm transuersalium esset ita extincta, quod non adsint filij aut descendentes, vel transuersales legitimi procedentes ex fonte, & familia testatoris, vocati à testatore, & adsit aliquis filius illegitimus: nam in isto casu ne nomen & generatio testatoris extinguatur, & vt bona maioratus conseruentur, in quo reipublicæ etiã multum interest (prout in alijs locis dico) iuste Princeps poterit legitimare talem illegitimum ad successionem maioratus; quia tali casu succedente (qui non semel contingit) nulli fit iniuria nec præiudicium, quod probatur ex ratione. l. 9. 10. & 12. Tauri, sicut eas põderaui in 1. p. huius operis. q. 2. à num. 21. vbi plura scribo, quæ etiam seruiunt pro confirmatione istius sententiæ: & probatur etiam ista conclusio ex l. liberorum, in fine. ff. de verborum significatione, & l. generaliter. §. spurios. ff. de decurion. cum concordan. quæ scribo in dicta 2. q. vbi multa trado, quæ mirum in modum faciunt pro ista conclusione. An autem legitimatus ad maioratum succedere possit in bonis quæ sunt sita extra territorium legitimantis, vel dispensantis, vide quæ scribo 1. part. supra eodem q. 58 in vers. item facit doctrina Innocentij num. 19. & quod habens potestatem legitimandi, nõ possit legitimare ad bona maioratus, probatur ex consil. Signorol. 220. & alijs quæ citant Curcius in tracta. feudorum. 3. p. principal. q. 17. nu. 39. pag. 273. Paris. in cons. 14. num. 29. libr. 2. & alias quæstiones circa hanc ipsam materiam, & quæstionem qualiter filius legitimatus per subsequens matrimonium succedat in primo genitura, explicat Couarru. in d. §. 2. c. 8. late Gregor. Lop. in d l. 13. in glossa quæ incipit, *Se casa con ella*, vbi in fine glossæ tãgit casum contingibilem, qui per alios tactum non est, si ille qui habebat filium naturalem, volebat contrahere cum matre, vt illum legitimaret, vt succedere possit in maioria, alter autẽ qui per eius obitum sperabat succedere in maioratu, transportauit ipsam matrem, vel fecit aliud, per quod impediuit contractum matrimonij, & si legitimatio cessauit, † an sit reme 69 dium contra hanc fraudem? & dicit, quod videtur quod est iusta causa, & ex qua Princeps possit illum filium legitimare etiam ad succedendum in maioratu, in quo cautum esset quod non succederent nisi filij legitimi, & de legitimo matrimonio, per l. iure ciuili, ff. de condition. & demonstration. & authen. quibus modis natural. efficiun. legiti. in princip. & tandem in dictis Doctoribus, & in alijs quos illi referunt licebit lectori videri alias quæstiones ad hanc materiam concernentes quæ hic desunt, & qualiter legitimatio distet à dispensatione, † latè examinat Roland. in 70 cons. 26. per totum, libr. 4. vbi legitimatio in eo quòd patri placuerit, an sit legitimatio, vel dispensatio, & Anton. Gabr. lib. cõmun. opinio. tit. de legitimatione, conclus. 8. nume. 1. pag. 381. Episcop. Couarrun. in epitome de sponsalib. part. 2. c. 8. §. 8. num. 1. fol. 140. Cephal. in cons. 278 num. 26. lib. 2.

Vidi etiam in facto dubitari, si forsan quis impetret à Principe facultatem ad legitimandum aliquem filium naturalem, & ad faciendum in illum maioratum, si postea appareat non esse illius filium, an legitimatio, & maioratus valeat. † In qua quæstione, quia ad- 71 huc sub iudice lis est, videnda sunt l. si pater, vbi latè DD. præcipuè Ias. l. nec apud. C. de hæred. instituend. l. eam quam, vbi latè Ias. & alij præcipuè dominus Anton. de Padilla. C. de fideicommiss. totus titulus de causa falsa adiect. legat. l. 20. titul. 9. partita. 6. vbi latè

Greg.Lop. Tiraquel.in tract.de cessan.caus. part.1.num.117.& 236. Mascard. in tracta. de probatio lib.2.conclu.746.num.9. Mantic.de coniectura.ment.defunct.lib.4. titu.5. num.1.cum sequentib.pag.115.Sim. de Pretis de interpretan.defunct. volunta.lib.2.solutio.2.num.120.Falcon.regul.207.num.3. Menoch.in tract.de præsumptio.lib.4.præsumptio.25. Hieronymus Gabriel in consil. 132.num.8.

Vnum etiam in hac materia notandum est, quòd filius natus ex matrimonio clandestino † non excludit substitutum, ex sententia Stephani Bertrand.in consil.210.num.4.libro.1.vbi refert aliqua, quæ parum vrgent, melius facit textus in cap. cum inhibitio, §.si quis vero de clandesti. desponsatio. cum quo concordat l.3.titul.3.parti.4. & facit l. 2. in principio,tit.13.& l.2.in principio, titu.15. eadem partita,explicat Episcop.Couarru.in epitome de sponsalib.part.2.c.8.§.1.num.2. folio.114. Vnde isti filij ex tali matrimonio concepti,& absque solemnitate Concilij Tridentini,sess.24.c.1.fol.87. non sunt capaces successionis maioratus, & an ille qui in iudicio aliquam contradixit legitimationem, & obtinuit,possit se fũdare in alio iudicio inter alias personas de legitimatione contradicta, lege notanter Curtium in cons.153. nu. 16. lib.2.Et quod filius natus ex matrimonio clãdestino non excludat substitutum, tradunt Socin.Iun.in cons.86.num.47.vsque ad fin. lib.2.Cephal.in consil.82.nume.24.lib.1. latius in cons.435.num.92.lib.3. Francis.Mantic.de coniectura.ment.defunct.lib.11.tit.8. num.25.pag.503.& faciunt quæ scribit Cardinal.Paleotus in tract. de nothis & spurijs, c.10.num.1. cum sequentib. fol.50. 8.volu. tractat & idem c.5.nu.6.cum seqq. tradit tamen Tiber.Decian.respon.6.nu.109. lib.1. quòd soboles suscepta in matrimonio clandestino est legitima, dummodo non impediat impedimentum affinitatis, per d.c.cum inhibitio.de clandesti. desponsa.& Hostiensem eodem tit.num.8.& legendus est Cephal.in d. cons.82.num.27.nouissime & late Thom.Sãchez in tract.de matrimon.lib.3.disputa.44. num.1.cum sequentib. pag.648. & legenda sunt quæ scribit Ioann. Garcia in tractat. de coniugal.acquæstu.num.160. Ioan. Faber.in §.fin.institu.de nuptijs,Guid.Papæ decisio. 480.num.4.qui punctum tractant, quamuis attento Cõcilio Tridentino qui annullat matrimonia clandestina,dubitet nouissime Anton.Peregrin.in tracta.de fideicommis.artic. 24.num.74.fol.232.vbi fatetur,quòd legitimantur † filij per subsequens matrimonium, contractum in facie ecclesiæ.

Et in hoc puncto animaduerto longam esse differentiam inter matrimonia contracta, quæ fuerunt † clandestina ante Conciliũ Tridentinum,& contracta post Concilium Tridentinum, ad quod est maxime aduertendũ: & quando † dicatur matrimonium clandestinum præter antiquos qui materiam tractant, & de intellectu c.1.Concil.Trident. sess.23. legendi sunt Rebuf.in c.postulastis, de cleri. excommunic.nume.3.& 9.pag.472. Nauarro in summa cap. 22. de septem Sacrament. versicul.vigesimo primo, numero.123. pagina.408.Episcop.de Elna in verb.matrimonium,fol.47. Menoch.consil.69.lib.1. & casu 453. Cephal.in cons.421. lib.3. & consil. 82.num.26.lib.1.& cons.276.nume.15.lib. 2.& in consil.503.num.14 & in consil.540. num.78.lib.4.Ioan.Gutierr. in quæst.c.18. 19.& 20.Matien.in rubr.tit.1.lib.3.Recopil. num.53.& prius num.43.fol.7.& 8.Ioseph. Mascard.in tract.de probatio.lib.1. concl.1. num.71.fol.22.& lib.2. conclus.1035.folio 289.Menoch.lib.6.de præsumpt.præsumpt. 54.num.19.fol.119.& in prædictis locis hæc materia latius declaratur, quæ longius examen requirebat, & non est nostri instituti, lege tamen Menoch. de arbitrar. iudic. casu 453.num.10.vbi post Episcop. Couarr. quę citat in dicto epitome de sponsalib. part.2.c. 6 in initio,num.10 Confirmat legem Hispaniæ punientem contrahentes matrimonia clãdestina, & quod matrimonij publicitas non excuset † mulierem cum aliquo contrahentem à mala fide, de quo erat fama,quod cum alia contraxerat matrimonium,probat in sue cessione Comitatus de Puñoenrostro Iacobus Puteus in decisio.95.part.2. Qui autem scire cupit qualiter, & per quæ verba sit interpretanda dispensatio filiorum illegitimorum,legat Rebuff. in praxi benefic. titul. de rescript. legitimat. numero. 1. cum sequentibus,pagin.588. Et quod qualitas † apposita in filio,vel nepote primogenito,quòd sit natus de legitimo matrimonio, censeatur repetita in omnibus descendentibus vocatis ad primogenituram maximè, si ille qui maioratum fecit,erat nobilis,probat Menoch in cõsilio 117.num.60.& 61.ex doctrina Bart. in l.si is.§.Caio,num.2. ff.de fund.instruct. Carol.Ruin.consil.15.num.8.lib.1. Deci.in cõsil.190.colu.4 versic. quod & alijs pluribus, quod est singulare & quotidie cõtingit. Quæ conclusio confirmatur ex pluribus quæ scribo infra hac parte, quæstione. 6 licet contrarium tenet expresse Bartholomæus Socinus in consilio.63.numero.19.lib.3.vbi vult quod qualitas requisita per testatorem cum vocat ad fideicommissum filios natos de legitimo matrimonio, intelligitur in prima vocatione,nec in cæteris censetur repetita per doctrinam Bartol in dict. l. Sciæ. §.Caio, & alia quæ citat quod in maioratibus Hispaniæ nequ.

78 nequaquam mihi persuaderi potest, † in quibus propter eorum perpetuitatem, qualitates, quas testator ponit in primo instituto, cẽseri debent repetitæ in alijs successoribus, quod vltra ea quæ scripta sunt in d. 2. p. q. 6. numer. 69. probatur in l. quæ conditio, l. cum seruus, & l. Iulius Paulus. ff. de conditioo. & demonstration. & alijs quæ scribit Molina lib. 1. de primogenijs cap. 4. num. 29. & cap. 6. num. 24. & 25. fol. 46. Pro qua conclusione est etiam textus in l. mulier. vbi Bart. & Bald. ff. de condition. instituto. in qua proba-
79 tur, quod appellatione institutorum † veniunt substituti etiam in conditione specifice implenda, & idem probatur in l. credendum §. si vero maritus, ibi quæ ex alieno iudicio. ff. qui petan. tuto. & in l. si sic, ff. de legat. 1. & prohibitio facta à testatore semper loquitur, & comprehendit omnes sentien-
80 tes † commodum, secundùm Bald. in l. vltima ad fin. C. qui non poss. ad liber. peruen. & ex pluribus confirmat Simon de Pretis libr. 4. de interpretand. defunct. volunta. dubitatione 4. num. 42. cum sequentibus, fol. 453. ad hæc facit, quia vna pars testamenti declaratur per aliam, l. Mæuia. ff. de manum. testament. ibi contexturam verborum totius scripturæ, l. si seruus plurium. §. vltimo. ff. de legat. 1. notat Bart. in l. Centurio, numer. 27. ff. de vulgar. & alij quos citat Iuli. Clar. libr. 3. receptar. sententiar. quæstion. 76. nnmer. 5. pag. 74. Imò inquit eleganter ad propositum Oldrald. in consi. 161. quod si in prima institutione, vel substitutione aliqua persona ex-
81 cludatur, est verisimile in secunda persona † repetitam esse exclusionem, ne videatur testator in secunda prætulisse, quos prætulit in prima, l. Publius Flauius, iuncta l. 1. ff. de hæred. instituend. & in l. Libertus. §. ab hæredibus. ff. de aliment. legat. & faciunt quæ scribo infra quæst. 6. ad quæ addo, quòd sub-
82 stitutio secunda dicitur † diuisa à prima propter verbum, *Item*, nec censetur repetita qualitas in secunda sequenti, vt tradit Bursat. in consi. 97. num. 10. lib. 1. per doctrinam Zanchi. in d. l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellian. num. 1266. quod in notabili casu tradit Curti. Senior in conf. 75. num. 13. versi. confirmo. Et legi debent quæ scribo part. 1.
83 quæst. 51. Et quod filius natus præsumatur † post matrimonium contractum inter patrem & matrem, & non antea volunt Bald. in l. nec natales. C. de probatio. Euerar. in centum locis, loco 56. à communiter accidentibus, pag. 412.

Vnum etiam est perpetua memoria dignum circa materiam filiorum qui legitimantur per subsequens matrimonium, quod con- [illegible] coniugum probat matrimonium secun- [illegible] communiter approbatam in c. super eo, vbi Abb. versiculo secundo casu de eo qui cognouit consanguineam, vbi alij. & probatur in cap. 2. vbi Abb. notabili secundo de clandestina desponsatio. & volunt. Hostiensis in Summa de sponsalib. versic. qualiter contrahatur, colum. 2. versic. sed si ambo confitentur, Romanus singular. 614. quem refert vitiosè Curcius Iunior in consi. 27. numer. 2. Menochius lib. 2. de arbitrarijs casu 103. num. 4. faciunt scripta per Antonium Peregrinum in tractat. de fideicommissis, articul. 24. num. 74. fol. 232. & Menochius in tractat. de præsumptionib. libr. 3. præsumptio. 1. num. 10. & in materia filiorum qui legitimantur, multa scribunt Molina de iustitia & iure lib. 2. disputatione 170. cum sequentibus, pag. 968. & in illa perpetuo nota, quod quando † constat de fornicatione ante matri- 85 monium, filius præsumitur natus in matrimonio, vt tradunt Salicetus in l. neque natales, num. 3. fol. 126. C. de probationib. Cephalus in consi. 81. num. 56. libr. 1. Fulnius Pacianus in tractat. de probationib. lib. 2. cap. 24. num. 70. fol. 87.

QVÆST. II.

Filij naturales, & alij huius generis, an admittantur ad primogenituram.

SVMMARIVM.

Filij arrogati, adoptati, spurij, & naturales, & & alij similes, non succedunt in maioratu, nu. 1. 9. & 14.

Filios qui ex legitimo matrimonio orti nõ sunt, leges reputant infames infamia facti, nu. 2. 4. 7. & 99.

Filij naturales regulariter non succedunt in feudis, nu. 3.

Filij quandoque parentibus assimilantur, & eorum vitia sequuntur, nu. 5.

Filius maior si propter aliquod delictum, vel alias sit infamis, nõ succedit in maioratu, sed secundo genitus, nu. 6.

Concubinarij turpes dicuntur personæ, numer. 8.

Appellatione filiorum in dubio intelliguntur legitimi & naturales, nu. 10. an veniant spurij, nu. 11. 13 & 21.

Stante statuto quod fœmina non succedat existente filio legitimo, legitimatus an excludat fœminam, num. 12. an spurius, vel naturalis, num. 15.

Filius legitimatus an comprehendatur sub statuto

Origo vitiosa quomodo in descendentes deriuetur, nu.88.

Res qualis est in origine, talis est in acquisitione, nu. 89.

Destructo medio, propter quod peruenitur ad extremum, dispositio in extremo tollitur, nu. 90.

Actus cum à principio non sumit initium, non potest ex illo fieri productio, nu. 91.

Extrema, cùm sunt vitiosa, non coniunguntur, nu. 92.

Bastardi an portare possint arma parentum, nu. 93. 94. 104. & 111.

Vbi de conseruatione domus & familiæ agitur, per bastardos an conseruetur, nu. 95.

Filij spurij & illegitimi non sunt de parentela, nec de familia, nec de cognatione, nu. 96. 98. 101. 103. 105. 116. & 120. An possint eligi Cardinales, num. 100. vsus loquendi in hoc inspiciendus num. 102. An sint nobiles, nu. 108. & quis dicatur spurius, numer. 155. & 157.

Coitus damnatus nullam agnationem admittit, nu. 97.

Spurius nobilis an possit esse decurio, nu. 107. & 135.

Filij legitimati an sint infames, nu. 109. Authoris sententia, nu. 110.

Donatio alicui facta, vt nomen testatoris ferat, non dicitur propria donatio, nu. 112.

Prohibitio alienandi, & substitutio facta cum onere arma ferendi, dicitur in rem, numer. 112.

Cui non conueniunt verba legis, non conuenit eius dispositio, nu. 113.

Cognati an possint arma testatoris portare, nu. 114.

In causato non potest esse magis quàm in influenti causa, nu. 115.

Ad fideicommissum relictum intuitu agnationis an admittantur filij naturales, numer. 117.

Exclusa vna persona, tota linea quæ ab ea fundamentum capit, excluditur, num. 118. & 122.

Ad exclusionem prioris in gradu necessario sequitur exclusio sequentis, nu. 116.

Qui primitiua inficit, deriuata vituperat, nu. 121.

Incapacitas an tollatur tempore immemoriali, nu. 123.

Filij legitimi filiorum illegitimorum an succedant in feudo, nu. 124.

Pater non potest se iuuare nobilitate aui, si pater qui fuit causa immediata, nobilis nō fuit, nu. 125.

Princeps qualiter possit habilitari à Principe, sificiat illius qualitatem, nu. 126.

Intellectus ad tex. in l. vlt. C. de nat. lib. n. 131.

Descendentium appellatione veniunt omnes descendentes in infinitum, nu. 132.

Filij eorum, qui committunt crimen læsæ diuinæ, vel humanæ maiestatis, priuilegium nobilitatis amittunt, nu. 133.

Si deficit generatio filiorum legitimorum, an admittantur descendentes ex bastardis, num. 134. 136. & 141. & quando dicatur de sanguine filius spurius, nu. 137.

Patri quando filios legitimos non habet, permittitur relinquere filio naturali quantum velit, nu. 138. & quid in maioratibus, nu. 139. & 140.

Pater potest exhæredare filium infamem, nisi ipse similis conditionis sit, nu.

Frater, turpi persona per fratrem instituta, habet inofficiosi testamenti querelam, num. 143. nisi ipse turpis conditionis sit, nu. 144.

Ad excludendum filium naturalem vltimi possessoris an sufficiat quilibet transuersalis, nu. 146.

Regnum cum incipit à fœmina, an illa excludatur per agnatos remotiores, nu. 147.

In iure causa originaria est inspicienda, num. 148.

A primordio tituli posterior formatur euentus, nu. 149.

Filius naturalis excludit substitutum, vbi substituens erat naturalis, num. 150. & quid in filio naturali filij naturalis, nu. 151. & quis dicatur filius naturalis, nu. 158.

Nepos spurius ex filio legitimo cōceptus, an possit nominari ad maioratum in defectu filiorum legitimorum & descendentium, virtute facultatis concessæ ad faciendum maioratū, aut legis 27. Tauri, num. 152. Quid si filius sit natus ex vxorato & soluta, nu. 153.

Vxoratus adulterium committit cum soluta, nu. 154.

Legitimatio facta de filio procreato ab vxorata, an sit dispensatio, nu. 156. & quomodo valeat, nu. 156.

Descendentes à filio spurio, cuius descendentia est multum antiqua, an possint gaudere nobilitate parentum, nu. 159.

Confessio possessoris maioratus, qui fatetur aliquem esse suum filium legitimum, non nocet successoribus, nu. 160.

Prohibitus alienare prohibetur confiteri, num. 161.

Sententia lata cōtra possessorem maioratus per confessionem possessoris, non præiudicat successoribus, nu. 162. & num. 169 remissiuè, & quid in causa feudali, nu. 163 & 165.

In iudicio possessorio nocet successori in maioratū confessio prædecessoris, numer. 164 & 166. & an sufficiat quasi possessio filiationis, num. 167. Quia probabeat admissam causam proprietatis, nu. 168.

Agui-

Agnitio matris dicentis aliquem esse eiusdem filium qualiter et tantum præiudicet, num. 170.

Matrimonium præsumitur respectu filiorum, vt sint legitimi, num 171.

Duo fratres nati ex eisdem parentibus si contrahant matrimoniũ cum duabus sororibus natis ex eisdem parentibus sententia lata contra matrimonium vnius fratris ob consanguinitatem, an præiudicet matrimonio alterius, nu. 172

Parentes si confiteantur in supplicatione data Pontifici, quod sciẽtes se esse consanguineos, aut affines, contraxerunt, an præiudicet filijs, qui vt legitimi successionem prætendunt, nu 173.

Filius natus in figura matrimonij, an succedat in maioratu, nu. 174 remissiue.

Conceptus ante dispensationem, & natus post impetratam dispensationem, an succedat in maioratu, nu. 175.

Consanguinei intra quartum gradum conuenti de contrahendo si in supplica, quod se ad inuicem non commiscuerunt dicant, an valeat dispensatio, si antequam ad eorum notitiam perueniat, carnaliter se cognoscant, numer. 176. remissiue.

Legitimatus per oblationem iuris, an succedat in primogenitura remissiue traditur, num. 177.

VIsum fuit, in quæstione præcedenti, quando, & in quibus casibus succedere possit filius legitimatus in maioratu, & conclusum fuit, quod regulariter tales filij excluduntur à maioratu: sed si hoc procedit in filijs legitimatis, maiori quidem ratione habebit locum, vbicumque filij sunt † arrogati, vel adoptati, spurij, aut naturales, quia hi omnes huius generis filij, & alij similes tam ex iure (vt patet ex l. 40. Tauri. in illis verbis: *Hijo o decendiente legitimo* Et l. 2. titol. 5. par. 6. ibi: *Si dexasse hijo, o hija que ouiesse de su muger legitima*) quam ex dispositionibus testatorum qui excludunt à maioratibus filios prædicto morbo laborantes, non sunt admittendi ad successionem maioratuum, & materiã tractat nouissime Flores de Mena in sua practica, quæst. 16. fol. 122. & ex prædictis legibus Regni eellant omnia, quæ circa hanc materiam poterant disputari, & ex his quæ tradunt gloss. Paris. in consuetudin. Parisien. par. 1. § 8. num. 33. cum sequentibus, vbi latè scribit an ius primogenituræ deueniat ad filios adoptatos, vel arrogatos, vel ad filios naturales, & legitimatos, Tiraquel. in tractat. de primogenitura, quæst. 34. num. 59. pag. 253. vbi tractat, quid de filijs naturalibus, & in quæst. 84. num. 8. pag. 397. & in l. si vnquam in verbo susceperit liberos. C. de reuocand, donatio. vbi de pluribus speciebus filiorum varia & infinita scribit, & vide eundem lib. 1. de retract. §. 1. glos. 8. num. 4. cum sequentibus, pag. 152. Molina lib. 3. de primogenijs cap. 3. num. 45. fol. 20. & lib. 1. cap. 4 numer. 48. fol. 29. relatus per Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommiss. articul. 22. num. 29. cum seqq. fol. 204. qui citat Molinam, & postea num 99 & articul. 27 num. 39. fol. 259. Dominus Anton. de Quesada in quæstionib. suc. cap. 6. fol. 20. Dec. in cons. 1. in fine, vbi tradit longe distare, an testator vocet filios simpliciter, vel eum adiectione, legitimus, ex notatis per glos. in l. ex facto. §. si quis rogatos, ff. ad Trebellian. vbi Imol. Alex. & alij: quod tamen altiorem indaginem requirit, & est passus maiori examinatione dignus, & non est præsentis instituti. Et de materia quando filij naturales excludant substitutũ, plura scribit nouissime Menoch. in tractat. de præsumptio. lib. 4. præsumption. 78. num. 1. cum sequentibus, fol. 125. & in cons. 318. num. 17. lib. 4. vbi citat Molinam, & alios Cardinal. Paleot. in tract. de nothis & spurijs, cap. 27. volumin. 8. tractatuum fol. 57. & cap. 30. nu. 3. Alex. Trentacinq. in tract. de substitutio. part. 4. cap. 7. num. 27. fol. 153. filios enim qui non sunt ex legitimo matrimonio, leges adeò odio habent, quod eos reputant infames † infamia facti, vt docet Peregrin. libr. 6. par. 7. vbi Gregorius Lopez qui refert legem in summa, titul. 13. part. 4. quæ ortum habuit à scriptis per Azon. in rubric. C. de his qui notan. infam, Bald. in l. in bonæ fidei, num. 5. C. de rebus creditis, & in l. generaliter. C. de institutio. & substitutio. Alex. in l. 3. ff. de liber. & posthum. cum cõcordan. vt per Menoch. lib. 2. de arbitrar. iudi. centu. 5. casu 464. num. 17. vbi legendum tradit notanter Decius in cons. 602. num. 26. facit notabilis l. 3. in vers. exequendo, titul. 5. part. 2. & spuria dicitur vilis persona, l. humilem. C. de incestis nuptij. Alex cons. 48. col. 2. lib. 4. quem citat Thom. Grammat. volum. 4. numer. 4 & tradit latius Anton. Capitius decisione 32. num. 7. 8. & 9. & plura notanda scribit Farinacius in practica criminali quæst. 13. num. 52. cum sequentib. fol. 130. Rebuf. tomo 1. ad constitutiones in proœmio, num. 109. pag. 41. & filij naturales regulariter † non succedunt in feudis, c. 1. ao maritus succedat vxori, tradit Cassanæ. in consuetud. Burgun. rubric. 3. des frodiz. §. 5. num. 16. pag 478. & nati ex minus legitimo matrimonio licet legitimati sint, dicuntur infames, secund. Bald in l. generaliter. §. cum autem. C. de institutio. & substitutio. & Alex. in l. & si pepererit, col. 2. ff. de libe. & posthum. Cæsar Lambertin. de iure patronat. lib. 1. part. 2. quæst. 2. articul. 29. num. 10. fol. 141. vbi hoc extendit, etiamsi sint legitimati

tales filij,& tradit & declarat Paleot. de nothis & spurijs,cap. 55. per totum,fol. 69 8 vol.tractatuum, & in capitulis sequentibus, & eandem conclusionem probat procemium tituli 13.part.4.vbi Greg.Lop.in verb.*Caen en verguença*,Roland.in consi.67. num.7.lib. 3.Portius consi.106.nu.92. Petrus Gambar. de officio & potesta.lega.lib.7.num.74.pag. 219. qui plures refert, latè Cagnol.in l 1.ff. de inofficio. testamen. num. 14.pag.225.& hæc est ratio quare filij naturales non admit-4 tuntur ad feudum,quia sunt † infames,vt tradit Augustin.Veroi.in consi.23.num.19.lib. 2.vbi ex hoc concludit quod habens ius eligendi legitime natàm ad fideicommissum,nõ potest eligere filium naturalem, quod confert ad ea quæ tractantur in 1.par.quæst.48. facit motus proprius Sixti V. editum contra religiosos illegitimos explicatum per fratrẽ Michael.tomo 3.quæst.54.artic.6.pag.309. cum sequentibus,& quia verisimile est,quod 5 parentibus † assimilentur, & eorum vitia sequuntur, c.fi gens Anglorum 56. distinctione cum concordan.vt per Rebuf.in praxi beneficial. titul.de dispensatio. super defect.natal.pag.407. num.5. & conducunt quæ eleganter scribit idem Rebuf. in tractat.de pacifi. possessor.nu.276.pag.319.Cæsar Lambertin.in tract.de iure patronat.lib. 1.par.1. 13.articul.7 quæst.principal.num. 1.cum sequentib.fol.68.licet in contrarium plura scribat in fauorem filiorum illegitimor. Ioan.Paleot.in tract.de nothis & spurijs,cap.55.nu. 7.cum sequentibus, 8. volum. tractat. d.fol. 69.& idem Rebuf.lib.1.constitutio.regiil in procemio num.111.pag.41.quam remissionem retuli in 1.part.quæstio.51.ad quæ addo Cæsar.Lambertin.in tract. de iure patronat. lib.2.par.1.12.artic.8 quæst. principa.num. 3.fol 87.& de istis etiam tractat Auendañ. lib.1.de exequend.mandat. cap 19.num.19. fol. 121.colu.2. versi. item si alter ex nobilibus Ex quibus confirmatur quod scribit Gregor.Lop.in l.2.titul.2.part.7.in verbo,*Mandas*,col.1.& 2.vbi scribit, quod si possessor maioratus habet plures filios,& eorum maior fuerit infamis propter aliquod delictum,vel 6 alias,talis filius maior non † succedet in maioratu, sed secundo genitus, quod refert & ex pluribus confirmat Burg. de Paz quæstio. 3.ciuili,num 3.cum sequentibus. Ex quibus infertur intellectus, & ampliatio ad d.l.fratres.C de inofficio.testamento, quæ procedit in infamibus infamia facti secundum communem ,ibi & glos. & communem in § soror instit de inofficio. testamen. & facit l.3. titul.15.part.4.l.vltim. titul. 13.ead.part.& notat Guill.Benedict.in cap.Rainun.in verbo Rainuntius,num.17.Tiraquel in tract.de nobilita.cap.15.nu. 14. Palac.Rubi.qui ampliat d.l.fratres in cap. per vestras, col. 273. & plura contra filios bastardos scribit Curc. Iun.in l.admonendi,ff. de iure iuran. quem, & alios citat Gomez.in regulis Cancellariæ, regula de tribunali quæsti.2.pag.678. versi. & quod regula ista, vbi concludit quod Cardinales non possunt esse bastardi, Guillerm. Benedict.in cap.Rainuntius de testament.in verbo Rainuntius, num.27.fol. 7. & faciunt quæ scribit Portius in consi.106. num.3. & dicere filium legitimum spurium est † infa- 7 mia,& potest agi criminaliter secundum Azon in rubric.de infamib 69.Badum in l bonæ fidei. C. de reb.creditis, Roma consi.96. num. 2. Et concubinarij dicuntur † turpes 8 personæ,vt per Decium in consi.530. Aym. in consi.229.num.12.Cephal. in consi.390. nu.37.lib.3.vbi addit, quod concubinæ sunt infames & ibi num.33. ponit doctrinam pluribus authoribus relatis, quod vt filij legitimentur ex sequenti matrimonio, requiritur quod coniuges honestè possint contrahere matrimonium,& adeò hæc conclusio procedit,quod filij naturales,& alij huius generis, non sunt admittendi ad maioratum, † quod 9 habet locum etiamsi relinquẽs,& faciens maioratum dicat simpliciter,quod relinquit filijs maioratum:quia licet non dicat quod illi succedant filij legitimi, & naturales,subintelligi hoc debet,quia(vt supra dixi)cum de iure bona maioratus non pertineant nisi ad filios legitimos & naturales(vt probatum est) testator se conformare in hoc videtur cum iuris dispositione,quæ hos filios excludit secundùm Bart. in l.hæredes mei. §. cum ita.ff.ad Trebellian. & alios concordantes quæ scribo in alijs locis præcipuè in principio huius secundæ partis tractatus: & appellatione filiorum veniunt,† in dubio filij legitimi, & 10 naturales,vt est expressum procemium titu. 7.par.2.ibi:*Hijos segun la ley llaman a aquellos que nacen de derecho casamiento*,vbi Gregor.Lop.scribit quæ de iure ciuili in hoc Doctores tenent:& quod filiorum appellatione non veniant filij spurij, † volunt Alberic.in 11 1.par.statutorum quæst. 61. Bartholom.Socin.in consi.73.lib.4.Dec.in consi. 545. col.2. Rebuf.in l.filij appellatione 84.ff.de verborum significatione,pag.528.Et plura contra filios spurios allegat Antonius Peregrinus in tract.de fideicommissis,artic. 28.num.44. fol.260.& scribo infra,ex qua lege part. confirmatur sententia Baldi in consi. 104.libr 4. num.2.col.vltim. versi. tamen iste legitimatus,vbi dicit quod stante statuto quod existẽte filio legitimo fœmina non succedat,si extat filius legitimatus, † non excludit fœmi- 12 nam,ad quod alios concordantes refert Tell. in l.9.Taur.num. 58.cum sequentibus,quæ lex & l.10. Tauri faciunt pro ista sententia Baldi.

Bald. & rectius l. 12. quamuis non ponderet eas dictus Tellius, & fortius vrget d. l. partit. quæ est notanda pro confirmatione illorum, quæ Tellius scribit & contra aliam sententiã Bald. qui fuit sibi contrarius in l. eam quam, num. 26. & in l. cum acutissimi, num. 7. C. de fideicommiss. Ex quo videbis quanti facien-dæ sint nostræ leges Regales pro decisione aliquarum quæstionum, in quibus Doctores nostri ingentibus viribus dimicant, & pro opinione Bald in d. cons. 204. plura scribit Augustin. Veroius cons. 65. num. 90. lib. 1. & conducit doctrina Part. in cons. 229. vbi dicit quod quando in statuto fit mentio de filio, intelligitur de filio legitimo & naturali, notat Decius in consi. 471. iuridicam, num. 6. &

13 nomine filiorum † non continentur filij spurij tanquam abusiui secundùm Bald. in cap. per tuas de probatio. Rebuf. tom. 1. ad constitutiones Regias, titul. de sententijs prouisionalib. artic. 1. glos. 2. num. 30. pag. 253. quinimo si filij bastardi deficiẽtibus legitimis sint substituti, spurij qui sunt ex damnato coitu,

14 non † admittuntur secundùm Dec. in cons. 433. num. 10. Mantic. de coniecturat. ment. defunct. lib. 8. titul. 7. num. 7. pag. 331. & ista maiori ratione procedunt, vbicumque testatores facientes maioratus prohibent successionem filiorum illegitimorum, quia cum in isto casu concurrant prohibitio legis & hominis, ista duo vincula multum operantur, iuxta text. in authent. de non alienandis, aut permutandis reb. Ecclesiæ. §. sanctissimus, & plura quæ scribo in hac 4. part. quæst. 40. Et quod donatio facta per patrem filijs spurijs non firmetur iuramento volunt Carol. Ruin. in cons. 69. numer. 10. & 11. & in cons. 179. col. 2. lib. 1. Seraphin. de priuileg. iurament. priui. 72. num. 8. pag. 368. & quod si per statutum sit prohibita successio fœminarũ mas-

15 culis stantibus † non debent admitti filij spurij, vel naturales, tradit Guillelm. Benedict. in cap. Rainunt. de testament. in verbo duas habens filias, num. 146. fol. 39. Addo etiam Tiraquel. in tract. lemor. 2. par. declaratio. 6. num. 1. pag. 84. vbi etiam tradit an filius legi-

16 timatus comprehendatur sub statuto † loquente de filijs ad quem addo Grego. Lop. in l. 4. tit. 15. par. 4. in glos. in verbo, *Son dende en adelante*, vbi tradit quod vsus commu-

17 nis loquendi † in hoc attenditur, ex Alex. in consi. 60. lib. 2. & Decius in consi. 275. & 366.

Et ex istis comprobatur quædam sententia Episcop. Couar. in epitome de sponsalib. cap. 8. §. 2. nu. 28. fol. 121. vbi reprobat quandam doctrinam, Anton. Rosel. in tract. de legitimatione, vbi dicit, quod si simpliciter,

18 quis est vocatus ad primogenitum, † præfertur filius natus ex concubina, cum qua pater contraxit matrimonium post natiuitatem aliorum filiorum legitimorum, & dicitur primogenitus iste, & præfertur alio primogenito ex matrimonio concepto ante contractum matrimonium cum concubina: si autem primogenium deferatur ad primogenitum le-

19 gitimum, † præfertur hic alij primogenito ex concubina, prout latius distinguit Roselius vbi supra, contra commun. opinion. Ioann. Andre. in regula sine culpa de regul. iur. in 6. & alios quos refert Episcop. vbi supra, quia (vt Couarr. dicit) vtroque casu præfertur filius legitimus legitimato posteà per subse-

20 quens matrimonium, quia † lex de filio loquens intelligitur de filio legitimo per l. generaliter. §. cum autem de institutio. & substitutio. melius faciunt d. l. partit. à me supra citata, & alia quæ retuli, & conducit l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectig. vel emphyteu. peta. & quod scribit Alberic. in 1. par. statutor. quæst. 61. glos. & Doctores in cap. in præsentia de probatio. Barthol. Socin. in consi. 73. colu. 5. lib. 4. Dec. in consi. 545. col. 2. quos citat Rebuf. in l. filij appellatione 84. pag. 528. ff. de verborum significatione,

21 volentes quod appellatione filiorum † non continentur filij spurij, & doctrina Raphael. Fulgos. in cons. 62. statuto ciuitatis Veronæ, vbi dicit, quod eos communiter filios vocamus qui ex iustis nuptijs sunt, non qui illicitè sunt geniti, etiam si posteà sint legitimati per rescriptum principis, facit quod priuilegium patri concessum, vbi testatur inter liberos non vendicat sibi locum, vbi sunt naturales & spurij, quæ est communis opinio, vt scribit Decius in consi. 610. num. 2. quem refert Boeri. decisione 240. nu. 13. & alij quos citat Iul. Clar. lib. receptarum. §. testamentum, quæst. 12. pag. 2. col. 1. & faciunt scripta per eund. eod. §. quæst. 31. & de hac quæstione vide alia quæ scribit Molina lib. 3. cap. 1. num. 6. cum alijs, & quæ scripsi supra in quæst. 1. in princip. & quod volunt Angel. in disputatione incipienti, nobilis quidam Alex. in cons. 25. lib. 1. Decius in consi. 425. & alij plures quos citat Cephal. in consi. 313. n. 70. lib. 3. volentes testatores non esse præsumendum velle suam hæreditatem ad infamatam prolem deuenire. Sed de quæstione vtrum filius primogenitus ante matrimoniũ legitimatus per subsequens matrimonium,

22 præferatur in successione primogenituræ † filio secundo genito, quia est alta difficilis, & practicabilis quæstio, legenda sunt quæ post plures antiquos & modernos resoluunt Tiraquel. in tract. de primogenitu. quæstio 34. per totam, Cephal. in cons. 82. num. 68. & in consi. 111. num. 11. lib. 1. Barbos. in 2. p. rubricæ. ff. solut matrimon. num. 109. pag. 87. Molina lib. 3 de primogenitu cap. 1. num. 3.

fol. 3.

fol. 314. & 5. notanter Matth. ab Afflict. in cap. mulier. §. naturales notabi. 2. nu. 21. fol. 193. si de feud. fuerit controuers. & in hac materia est memorabilis doctrina singularis Bart. in l. hæredibus 38. §. Titius, num. 3. ff. ad Trebellian. vbi vult, quòd ad considerandum, † 23 vtrum filius naturalis præferatur substituto trãsuersaliũ est in primis cõsiderandũ vtrum filij naturales per aliquam legem municipalem admittatur, de qua doctrina agunt Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus, num. 10. & Ripa num. 20. ff. ad Trebellian. Dec. in cap. in præsentia, num. 43. & ibi Beroi. num. 287. & 304. de probationib. Acosta in l. Gallus. §. & quid si tantum, num. 61. & 63. ff. de liber. & posthum. & in cap. si pater de testamen. in 6. in verbo si absque liberis, num. 35. & 37. Pereira in l. si curatorem habens. C. de in integ. resti. mino. in verb. sine curatore, num. 95. Cardinal. Paleot. in tract. de nothis & spurijs, cap. 27. num. 4. versi. aut in eo loco, quod est notandum pro intellectu text. in l. 27. Taurina. & tradit vltra prædictos Menoch. in tractat. de præsumptio. lib. 4. d. præsumptio. 78. num. 32. fol. 127. qui inter alios allegat Acostam in dicto loco, Marzarius in tract. de fideicommissis, p. 2. q. 30.

Aliqua tamen dubia circa præsentem quæstionem se se offerunt. Primum dubium est, 24 † an hęc conclusio procedat etiam in filijs naturalibus ex parte matris, quæ cum fuisset successor in maioratu habuit aliquem filium naturalem? an talis filius naturalis sit capax bonorum maioratus, dubium facit l. 9. Taur. quæ dicit, quòd filius naturalis est capax successionis matris, & etiam spurius dummodo non sit ex damnato coitu, vel ex clerico, vel ex monacho, & est legitimus successor, tam ex testamento, quam abintestato ad quod etiam facit quod scribit Tiraquel. citans quendam additionatorem, Guillelm. Benedict. in lib. 1. de retract. §. 1. glos. 8. num. 8. pag. 114. vbi dicit, quòd licèt regulariter filij bastardi 25 ad retractum non † admittantur consanguinealem, quę fuit opinio Masuerij in titul. de retract. §. penul. incipien. item filius, vbi plus dicit, quod filij legitimi bastardorum ad retractum non admittantur à consanguineis ipsorum bastardorum, tamen (vt Tiraquel. opinatur) si bastardus matri succederet, vt de iure cõmuni nonnunquã succedit, nec is consuetudine prohibetur succedere, hoc casu † 26 bastardus ad retractum admitti debet, quæ conclusio est notabilis ad nostras leges Regales de retractu loquẽtes, ad quem addo Petr. Augustin. Morl. in emporio iuris part. 1. tit. 9. de contrahend. emption. quæstio. 12. pag. 410.

Et quod filij naturales respectu matris, cui habent ius succedendi, reuocent donationem virtute. l. si vnquam. C. de reuocand. donatio. voluit ibi Tiraquel. in verbo susceperit liberos. num. 51. Gregor. Lopez in l. 8. titul. 4. in glos. in verb. *De su muger*, par. 5. & confirmo per resolutionem Cæsar. Lamberti. in tract. de iure patronat. lib. 1. par. 2. artic. 26. 2. quæstionis principalis, num. 8. & 9. fol. 140. vbi ex doctrina Abbatis, & Præposit. in cap. tanta, qui filij sint legiti. ponit doctrinam quod filij illegitimi matris, quæ non sit illustris, succedunt in iure patronatus. Licèt tamen hæc vera sint in proposito nostræ quæstionis concludo, quòd filij naturales, etiam si maioratus prouenat ex parte matris, † non admittun- 27 tur ad maioratum, quia dicta lex partit. & l. 40. Tau. generaliter volunt quod filius, vel nepos sit legitimatus ad hoc, vt admitti possit ad maioratum, nec distinguũt patrem à matre, vel an filius sit illegitimus ex parte matris, vel ex parte patris, & ideò generaliter sunt intelligendæ iuxta iura vulgata, & communiter omnes maioratus facientes excludũt filios illegitimatos, siue illegitimis procedat ex parte patris, siue procedat ex parte matris, quod omnibus aut pluribus rectum videtur, vel appetitur: videtur etiam à singulis eiusdem conditionis retractum haberi, & appeti. c. prudentia de officio delega. l. si seruus plurium. §. vlti ff. de lega. 1. Non obstat text. in d. l. 9. † Tau. quia illa procedit in successio- 28 ne ex testamento, vel abintestato, & in bonis liberis; & in quibus mater libere potest disponere, non autem locum sibi vendicat in his quæ sunt à genere & antecessoribus, & in quibus succeditur ex vocatione institutoris, quia in talibus bonis non admittuntur filij illegitimi, iuxta iura superius citata; nec succeditur ipsi matri, sed illi qui maioratum fecit, iuxta l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de vulgarib. facit l. 3. ff. de interdict. & relegat. & eadem est in isto casu ratio excludendi filios illegitimos ex parte matris, quæ concurrit in exclusione filiorũ ex parte patris, & ideò idem ius seruari debet. Imò maior ratio est, cũ turpius † sit fœminas habere filios illegitimos, quam 29 viros, & pro hoc etiam facit doctrina Andre. de Isern. in §. naturales si de feud. fuerit controuers. inter domin. & agnat. vbi dicit, quod filius naturalis non succedit matri nec cognatis matris in feudo materno, & hoc videri meo intrepide † est tenendum; quamuis Gregor. 30 Lop. quem postquam hæc scripsi, legi super hæc cogitandum relinquat in l. vltim. titul. 13. in glo. vltim. part. 6. vbi tangit quæstionem, an filius naturalis succedat matri in maioratu, & ista refert Ioan. Gratia. regul. 298. num. 8. & de materia legenda sunt quæ scribit Cald. Pereira de nominatione ad emphyteus. quæstio. 20. numer. 1. cum sequentibus; fol. 223. qui in numeris præcedentibus varia

refert

refert de incapacitate filioru m naturalium, & de successione filiorum naturalium plura refert dominus Baldes in additionibus ad Roderic. Xuar. in l. 1. titul. 6. *De todo home libre*, nu. 1. & 4. pag. 63.

Secundum dubium, quod in hac quæstione se offert est, nam cum certum sit, quod filij illegitimi cuiuscumque sint illegitimatis, excludantur à bonis maioratus, vidẽdum est, an non solum illud procedat in filijs primi gradus, & descendentibus, sed etiam in descendentibus † à filijs illegitimis, qui in temporibus prætereuntibus prætendunt se esse capaces bonorum maioratus. Quod autem tales vlteriores descendentes qui ex domo progenitoris producti sunt, admitti possint ad maioratum; probatur medijs sequentibus. ¶ Et primo ex text. in l. vltima. C. de natural. liber. à quo deducitur, quod incapacitas filiorum non porrigitur ad nepotes, ibi: *Filijs enim naturalibus relinqui constitutiones quantum voluerint: ideò parentibus prohibuerunt, quia vitium paternum refrænandum esse existimauerunt in nepotibus autem non eadem obseruatio in præfatis speciebus est custodienda, vbi legitima soboles non est impedimento*. Et dispositio illius text. † procedit etiam in nepote ex filio spurio secundùm glos. in d. l. vlti. quam sequitur Bart. in l. Gallus. §. quid si is. ff. de liber. & posthum. vbi Ias. num. 23. dicit hanc esse communem opinionem, & idem Ias. in l. hæreditas, nu. 8. C. de his quib. vt indign. & Alex. vbi latè glo. Parisi. in additio. in consi. 74. circa primum dubium. lib. 3. quã etiam sententiam pluribus authoritatibus relatis sequitur Episcop. Couarr. in epitom. de sponsalib. par. 2. cap. 8. §. 5. num. 13. fol. 132. colum. 1. Montal. in l. 10. titul. 5. lib. 5. for. in gloss. in verb. *En adulterio*, Cifuentes in l. 9. Taur. nu. 7. Caldas Pereira in tractat. de nominatione ad emphyteusim q. 19. nu. 38. fol. 211. & est communis opinio & vera secundùm Roderic. Xuarez in l. 1. titul. 6. lib. 3. fori, nu. 17. & 18. vbi dominus Baldes pag. 65. & Anton. Gabri. par. 4. commu. opinio. titul. de hæredib. instituen. conclu. 3. nu. 1. cum sequentibus, pag. 236. col. 1. Roxas in tracta. de successio. c. 20. nu. 35. Burg. de Paz cons. 26. nu. 45. Matienç. in l. 6. tit. 8. lib. 5. Recop. glo. 8. nu. 21. fol. 225. & in l. 7. tit. 8. glos. 8. nu. 3. fol. 228.

Faciunt scripta ad eundem propositum per Marti. Lauden. in tract. de legitimatio. n. 74. fol. 93. 8. vol. tract. & Bened. de Barz. in eod. vol. & tract. fol. 27. nu. 32. qui nu. 33. resoluit auum † non posse instituere nepotem spuriũ prædict. l. fin. C. de naturalib. liber. & in auth. quibus modis natural. efficient. sui. §. fin. & in proposito multas allegationes congerit dominus Baldes in l. 9. tit. *De los pleytos*, lib. 3. fori, litera D. pag. 59. vbi hoc refert Parlado. lib. singul. rer. quotidian. c. 16. Capici. decis. 181. nu. 4. tractat. qualiter, pater possit † relinquere filio spurio alimenta, & quod post eius mortem perueniãt ad filios filij, vbi hoc tractat in filio spurio clerici Simon de Pret. lib. 3. de coniectur. & interpre. defun. volunta. solution. 2. nu. 2. fol. 188. & Pinel. in l. 3. C. de bon. mater. nu. 20. & 21. vbi ad id citat text. elegantem in ratione sui in l. si is qui ex bonis. ff. de vulgar. & pupil. in quo text. secundum eum probatur posse patrem impuberi filio pupillariter substituere † ad omnia bona filij eum, cui ex bonis proprijs non possit vltra certam quantitatem relinquere: quem tex. glo. vlti. & ibi Bart. & alij declarant procedere in substitutione facta filio impuberi in fauorem filij naturalis & (vt author est Bart.) id procedit etiam in filio spurio, quem sequuntur Alex. & Iason ibi nu. 3. & est communis secundùm Ripam in l. Lucius, nu. 3. ff. de vulgar. Guiller. Bened. in c. Rainuntius in verbo & vxorem, nu. 69. de testament. notat Costa in c. si pater de testament. in 6. p. 2. in verbo bona omnia, nu. 7. pag. 336. de qua etiam lege agit Zasius in tract. substitutio. in part. de substitutio. pupilla. pag. 282. vers. tandem circa hunc effectum, Matien. in l. 5. tit. 8. glo. 3. num. 5. fol. 219. vbi plura scribit ad quos addo Ioan. Gutier. hoc referentem, lib. 3. practicar. quæstio. quæst. 55. nu. 4. cum sequentib. & Anton. Peregrin. in tract. de iure fisci, lib. 3. nu. 69. pag. 181. & ex prædicta l. si is qui ex bonis infertur † intellectus ad l. 27. Taur. scilicet posse patrem in melioratione, quam fecit, vocare filium spurium in defectum filiorum legitimorum, vel naturalium, aut parentum cui tamen illationi contradicit illa lex in illis verbis: *Entre sus descendientes illegitimos que ayan derecho de les poder heredar*. Ex quibus verbis cõstat, quòd ita lex permittit facere substitutiones, & vocationes in fauorem filiorum illegitimorum, si habeant ius succedendi, prout habent filij naturales non alias. Est itaque restringenda prædicta lex in illis verbis ad filios naturales qui sunt capaces succedendi iuxta l. 10. Taur. non etiam in filijs spurijs, quos testator nullatenus vocare potest prætermissis consanguineis & etiam extraneis, quod est notandum pro intellectu illius legis, & tenet Palaci. Rub. in glos. *Descendientes illegitimos*, in d. l. 27. fol. 79. colum. 4. & Castill. in eadem glo. & Tell. num. 11. Pro qua sententia facit l. 22. tit. 13. l. 18. tit. 13. p. 6. & quod scribit Grego. Lop. in l. 8. tit. 5. in glos. vltim. part. 6. & quòd habetur in toto tit. de patria potestate, quod filius spurius dicitur † extraneus etiam patri, prout tradit Cæsar. Lambertin. in tract. de iure patronat. lib. 1. par. 2. q. 2. art. 19. num. 23. fol.

31 32 33 34 35 36 37

38 fol.142. Et per † spurios nõ conseruatur auorum neque parentum nomen, lex naturæ.ff. de stat.hominum tradunt Phil. in c.nonnulli §.sunt & alij de rescript & alij quos citat Roland.in consi.74.nu 32. lib.1.& contra filios spurios & adulterinos est terribilis & horrenda authoritas Sapientiæ c.3.ibi: *Adulterorum filij in consũmatione erunt, & ab iniquo thoro semen exterminabitur, & siquidem longe vitæ erunt, in nihilum computabũtur, & sine honore erit senectus illorum, etsi celerius defuncti fuerint, non habebunt spem, &c.* Et faciunt quæ scribo in 1.p.q.48. Sed adhuc ex ratione d.l. si is qui dici potest, quod deficientibus filijs legitimis aut naturalibus, vel parentibus licet patri vocare filios spurios & substituere exclusis, aut omissis consanguineis, vel extra-
39 neis, † quia prædicta lex tunc videtur excludere à vocationibus filios spurios, vbicumq; reperiuntur filij naturales, qui excludunt parentes, iuxta d.l.10. non autem vbicumq; nõ adsunt tales filij, nec parentes, quia eo casu æquius videtur licitum esse patri vocare tales filios in exclusionem consanguineorũ, & extraneorum, quod probatur ex l.liberorum in fin.ff.de verb.signifi.& alijs infra dicendis, n.27.& ex sententia Alex.Ias.nu.3.in d.l.si is qui ex bonis qui volunt, quod licet parentes filijs naturalibus nihil relinquere possint, possunt tamen substitui ab eisdem parẽtibus alijs liberis impuberibus notat Ripa in l.Lucius, n.5.ff de vulgar. Guillel.Bened.in c.Rainun.in verbo, & vxorem, n.69.de testamẽ.quos citat Emanuel Xuar.tom.1. commu.opinio.litera N.pag.314.quod hodie clare probat d.l.27. Tau.& tradit Bened.de Barz.in tract.de legitimation. 8.vol.tract.nu.25.& 26.fol.27.& tradit notanter idem Guillelm.Benedict.in verbo & vxorem.nu.981.fol.113. Nihilomi-
40 nus tamen † verior est conclusio, quòd pater non potest facere vocationes in fauorẽ filij spurij adulterini, aut aliàs incapaces: quod
41 probat † dare prædicta l.27. in dictis verbis, & d.l.si is qui, quia ibi nõ potest pater substituere filio filium spurium in bonis proprijs, sed in bonis filij, & quemadmodũ parẽtes nõ possunt instituere filios spurios, ita neq; sub-
42 stituere, quia † substitutio est secunda institutio.l.1.ff.de vulgar. l.2. tit.5.p.6.& hoc est tenendum, & ita illum tex.intellexit Episc. Couar.vbi supra, & hoc modo credendũ est intellexisse virum tã doctum sicut fuit Pinel. pro quo faciunt scripta per Molin.lib.2.de primog.in c.11.n.28.fol.320. & qui non po-
43 test à defuncto capere, † non potest capere substitutionem pupillarem secund.Bart.& alios præcipuè Alex.nu.6.in d.l.si is qui, Carol.Ruin.in consi.44.nu.13.cum seq.lib.2.Cephal.cons.60.n.13.lib.1.& ista seruiunt pro intellectu eorũ quæ scribit Baeç.de non meliorand.filiab.c.22.nu.1.cum sequentib.vbi ex tex.in d.l.si is qui ex bonis, & alijs disputat an pater possit vocare filiam ad primogenium, quod instituit post filium masculum in quem instituit maioratum, excedens tertiam & quintam substantiæ partem, cum legito.

Sed circa intellectum text.in d.l.si is cui est considerandum, quòd † Anton.Gom.in l.9. 44 Tau.affirmat constanter nu. 20. quod hodie pater non potest facere substitutionẽ pupillarem in fauorem filij spurij, aut aliàs incapacis, nec est seruanda dispositio tex.in d.l.si is qui mouetur authoritate l.2.titul.3.lib.5.ordinamenti, & l.22.titul.3. eod. lib.in quibus iuribus statutum est, quod quemadmodum filij clericorum nõ possunt succedere ipsis clericis, ita neque suis consanguineis. Cuius opinio † licet respectu clericorum vera esse pos- 45 sit, quia decet quòd clerici casti, & honesti sint, tamen in alijs casibus sine dubio ego obseruarem dispositionem text. in d.l.si is qui, quæ in suo casu est singularis, & per aliquam legem Regni non est correcta, & ideò doctrina Ant.Gom.nequaquã mihi applaudet, & cõtrarium tenet Costa in c.si pater de testamẽ. in 6.p.2.in verb.bona omnia, n.11.pag.275. col.2.& seq.& an dispositio illius legis habeat locum in substitutione vulgari, vide Bal.in d. l.eam quam, n.52.C.de fideicommis.fol.142. & ex tex.in d.l.si is qui.ff.de vulga.disputat Baeç.in lib.de nõ meliorand. filiab.d.c.22.n. 7.fol.133. vtrum pater possit dotis nomine vocare filiam ad primogeniũ, quod instituit post filium masculum in cuius fauorem instituit primogenium. Sed per eand.leg.si is qui decidunt Bart.& DD.ibi, quod hæres institutus per patrem spurij post mortem eiusdem testatoris potest instituere filium spuriũ testatoris quod confirmat & declarat Peralt.in l.vnum ex familia in princ. nu. 28. vers.sed contra hoc facit pag. 563. ff.de leg.2. Sed & pro intellectu illius tex. vide bonam doctrinam Bart.quam habui in practica in l.Lucius, ff.de iure fisci, & Greg. Lop. in l.39.titul.9. p.6.in glo.in verb. *No valdra*, fol.68.col.3.in vers.& si filius, vbi post Alex.& Imol.in d.l. si is cui ex bonis dicit, quod non stantibus alijs filijs potest pater facere substitutionem pupillarem etiam in bonis quæ ipsi filio relinquit. Ex quo ipse infert, † quòd habens fa- 46 cultatem ad faciendum maioratũ, in filium potest illum facere in filium naturalem, non stantibus filijs legitimis, pro qua sententia facit d.l.vltima.C.de naturalib.liber.in illis verbis: *Dum legitima soboles*, & l.vltim.tit.13.p. 6.in ratione sui, & d.l.9.Taurina.vbi filij naturales sunt hæredes matri ex testamento, & abintestato non stantibus alijs filijs legitimis, & alia iura similia faciunt, quæ scripsit Anton.Gabr.lib.4.commu.opinio, tit.de hæ-

 redib,

redib.instituend.conclus.3.num.1.cum seq. pag.236.& per d l.vltim.& l.10.Tau.in fin. vult ibi Anto.Gom.quod auus potest relinquere nepoti naturali omnia bona licet ipse parentes habeat,quem refert & sequitur Matienç.in l.9.tit.8.lib.5.Recop. glo.1.n.9.fol. 229. Ex quibus etiam infertur confirmatio eorum quæ scripsi in 1.p.huius operis,q.2.à nu.67.dum conclusi quod pater carens filijs legitimis & naturalibus,potest facere maioratum in filium naturalem tantum de omnibus bonis etiam absque regia facultate, quod ibi latius traditur, & plura in fauorem filiorum naturalium scitu digna scribit Tiraq.in tract. de pœn.temperan.caus.20.

Secũdo principaliter opinio prædicta,quod descendentes à filijs illegitimis sint capaces ad succedẽdum in bonis maioratus,probatur ex ratione tex. in l.cognouimus C.de hæreti. vbi licèt filius hæretici sit incapax,non tamẽ

47 † est nepos, & probatur in c.statutum, & c. vt commissi.de hæreti.in 6. & in pragm.fol. 8.in vol.pragmatic.notatur per Simanc.lib. de instit.Catholi.c.29.fol.100.tit.1.in quibus iuribus cauetur,quod licèt filij sint incapaces vsque ad primam,vel secũdam generationẽ, vlteriores tamen non sunt incapaces,& facit tex.in l.quis quis.§.filij. C.ad leg.Iul.maiest. & in l.6.titul.27.p 2. de quo tamen legenda sunt quæ scribunt Rebuf.in praxi beneficia, tit.de mod.amittend.benefic.n.26.Menoch. de recuperan possessio. rem.1.nu.342.pag. 348.Ad quod etiam attinẽt quæ scribit Dec. in cons.64 præsidio & diligenter nu.1. cum alijs,Cephal.in cons.103.nu. 18. lib. 1.& in cons.670.per totum,lib.5.Guid.Pap.in cõs. 74.n.1.& in cons. 176.n.3. Anto.Gom.lib. 3.variar c.2.n.13.vers tamen filij,Gom Arias in l.4.Tau n.94.additio Seguræ in l.cohæredi.§.cum filiæ,nu 73 ff.de vulgar.idem Segura in l.3.§.fin.ff.de liber. & posthu.fol. 9.col.3.vers.præterea filius, secundum antiquam impressionem, & secundum nouam n. 139.Cassan.in consuetudin.Burgund.rubr. 3 §.5.n.69.& plures citat Matien.in l.6.tit. 8.glo.8 n.21.fol.225.nu.5.Recop.Et ex his dixit Bald.in l.si quis incestu.C. de incest.nu

48 pt.quod † nepos legitimus, & naturalis ex filio clerico potest ab auo hæres institui, & idem tenet Petr. Cin. & Salicet in l.2.C.de Episcop.audien.& alij quos refert Episcop. Couarr. in d.loco,nu.14. Et de hac materia plura scribit Tiraquel. in tracta.de primoge. q.12.nu 12.cum seq. pag.117. & nepos ex

49 filio spurio potest † habere ordines & beneficia sine dispensatione.cap. dominus 56.di stin.Præpositus in c.Presbyterorum eadem distinctione.Rebuf.in praxi beneficia. tit.de dispensat.super defectu natalium, n.28 pag. 410. Quibus addendum, quod quando cõstat quod clericus donauit nepoti cõtẽplatione

50 patris,vel matris,† donatio est inefficax, & fraudulenta præsumitur,vt probatur ex doctrina Ioan.Andr.tit.de success ab intest.§.1. vers.sed nunquid per regul.l.si forte.ff.de castrens.pecul & l.qui testamentum. ff.de probatio.& ornat Ias.cons.154.lib.2.Bart.Soci. cons.65.lib.3.Aym.de antiqui. tempor.p.1. nu.11.Greg.Lop.in l. 10.tit.13.p 6. in glo. in verb. *La donacion*,Ant.Gom.in l.10.Tau. nu.17.Suar.in l.1.tit.6 lib.3.fori,nu.19.Bertrand.Chouerens. ad pragm.Gallican.rubri. qui etiam filius ex tali cõcubinatu, n.70.col.

51 2.pag.351.Aug.Beroi.q.127.Et nepos † nõ potest habere beneficiũ aui,ne legi fiat fraus, vt tradit Rebuf.in loco citato, nu. 26.viden-

52 tur autem prædictæ donationes factæ † contemplatione filiorum clericorum, vt constat ex doctrina Bart.cons.131.nu.1.Angel.cõs. 79.col.2.vers. non obstat Menoch.cons.81. nu.44.lib.1.Francis.Othoman. in disputatione de spurijs,pag.61.maximè vbi patris,vel matris fuit facta commemoratio,vt ex pluribus resoluit D.Anto. de Padill.in l.quamuis simpliciter,n.8.C.de fideicommis. & in filijs clericorum tradit Hermondus vbi supra,& scribunt Hostiens.Ioan.Andr.& Cardi.in c. 1.de testamen.volentes clericũ nõ posse licite donare nurui,pro quibus faciunt quæ notãter scribit Natta in cons.90.n.4.& 5.quod verius videtur,licet contrariũ teneant Anto. Gom.in l.9.Tau.n.17.vers.ex quo etiam notabiliter infero Dueñ.reg.366 in fin.Parlad. de rebus quotidia.c.16.nu.2.concludentes †

53 clericum posse facere donationem in generũ, licèt filijs donare non possit,& Anto.Gom. & Dueñ.refert & sequitur nouissime Caldas Perei.de nominatione ad emphyteus.q.19.n. 60.fol.217.qui ex hoc concludit, posse socerum clericum nominare ad emphyteusim generum,vel nurum,licèt filiam,vel filium non possit nominare,& faciũt scripta per Paleot. de nothis & spurijs,c.50.n.40 fol.67.vol.8. tractat qui omnes nõ meminere de doctrina Bart. & aliorum quos supra retuli,& contra Duen & alios tenet Matien.in l.6.tit.8.lib.5. Recop.n.27.fol.225.quod † verius mihi vi-

54 detur. Et pro hoc vltimo facit quod scribit Moli.li.2.de primog.c.11.n.29 fol.320.quẽ citat Menoch. vbi plura similia adducit in tra. de præsump.lib.4.præsump.96. n.4 cũ seq. fol.181.& legenda etiam sunt quæ scribit Aluarad. de coniecturat.ment. defunct.lib.2.§.5. num.64.Et ductus autoritate d.l.vltim.C.de naturalib. liberis scribit Bart. Socin.in cons. 161.pro decisione præsentis,n. 1.li.2. quod quemadmodũ pater tenetur alimentare filios spurios & naturales iuxta cap.cum haberet de eo qui duxit in matrimon.quam poll.per

55 adulterum ; ita auus tenetur † alimentare nepotes

nepotes spurios, aut naturales, quia secũdum d.l. vlti. quoad auum, nepotes sunt minus odiosi, & idem volunt Cin. in l. 2. C. de alend. liber. Abbas in c. cum haberet de eo qui duxit in matrim. col. fin. quæ opinio hodie iure canonico procedit, & ita est intelligẽda, l. 5. tit. 19. p. 4. quæ disponit, quòd aui non tenentur alimẽtare nepotes spurios, vt nimis audacter contra illam legem respõdent Episc. Couar. in lib. de sponsalib. p. 2. c. 8. §. 6. n. 16. fol. 137. cuius verba & opinionem tracto authore trãscripsit D. Ant. de Padill. in authẽ. res quæ. C. comunia delegat. nu. 66. pag. 228. Et verior mihi videtur sentẽtia Greg. Lop. in d. l. 5. qui tenet limitare illam legem ius canonicum, & idem tenet Menchac. de succes. creat. lib. 2. §. 20. nu. 313. Anto. Cordub. de Lara in l. si quis à liberis. §. idem rescripsit, nu. 40. cum seqq. fol. 47. ff. de liber. agnoscen.

Hinc etiam fit, quod licet illi qui sunt ex dãnato coitu, non possunt à parẽtibus hæredes institui, iuxta authen. ex complexu. C. de incestuos. nupt. cum materia; à fratre tamẽ; vel ab alio filius spurius, & ex dãnato coitu † potest hæres institui, secundùm glo. in authent. quibus mod. natural. efficiun. legit. in verbo participium, collat. 7. & Bart. in l. 1. ff. de iure fisci, & alij quos citat Ioan. Lop. in c. per vestras de donation. inter virum & vxor. notab. 3. §. 10. n. 10 pag. 441. Quæ opinio est communis secund. Greg. Lop. in l. 4. tit. 3. p. 6. in glo. in verb. nacida, quæ lex concordat cũ dicta authen. ex complexu, & primogeniũ potest instituere agnatos, vel cognatos in fauorem filij spurij, vt resoluit Moli. lib. 2. de primoge. c. 11. n. 33. fol. 320. qua in re † animaduertendum est ad l. 6. tit. 8. lib. 5. Recop. prohibentem filios clericorum succedere cõsanguineis ex parte patris, ac inualidat donationes, venditiones, & alios cõtract us factos per consanguineos clericorum in fauorem filiorum clericorum. Ex quo etiam idem in l. 10. tit. 13. p. 6. in verb. *La manda*, limitat illam legem dicentem, quod filius incestuosus, vel adulterinus non potest hæres institui, quia id verum est à patre, ab auo tamen bene potest institui, notant DD. in l. 1. C. de naturalib. liber. licèt contrariũm in hoc teneat Bald. in d. l. si quis incesti. Et pro hac opinione plura in fauorem nepotum scribit Anto. Gom. in d. l. 9. Taur. nu. 17. vbi etiam fatetur Bar. opinionem in d. §. quid si is, communem esse Episc. Couarr. in epitom. de sponsalib. 2. p. c. 8. §. 5. num. 13. vers. hæc tamen, quem & alios citat Menoch. in tract. præsumptio. lib. 4. præsumptio. 96. nu. 26. & 27. fol. 182. & tradit Francis. Manti. lib. 8. de coniectur. ment. defunct. tit. 5. nu. 15. pag. 322. & materiam tractat latissime Flor. de Mena in addition. Gammæ 23. vbi legi debet ipse Gam. Et pro opinione Bald. plures citat Roxas in lib. de success. ab intestat. c. 20. nu. 31. pag. 104. vbi refert Roderic. Suar. Castell. Couar. & alios plures.

Et ex his etiam oritur, & fundamentum recipit alia doctrina Gregor. Lop. in l. 11. in glo. in verbo natus, tit. 13. p. 6. vbi dicit, quod quamuis secundum leges Regni supra citatas filius clerici sit incapax ad succedendum ipsi clerico, nepotes tamen, † vel alij vlteriores non prohibentur succedere, refert ad hoc inter alia quoddam elegans consilium Bart. Socin. 148. memini iam sunt duo menses lib. 1. vbi latè sustentat, quod licet filius ex damnato coitu non succedat matri iuxta textum in §. nouissimo instit. ad Orphic. & d. l. 9. Tauri, nepos tamen succedere potest matri eius, quod † tamen dubium habet, quia contrarium in hoc tenet Matthæsilan. in tractat. de success. abintest. membro 2 articul. 1. numer. 2. in verbo ideò dico, cuius opinionem sequitur Tell. in d. l. num. 24 cui adde Benedict. Capra in consi. 1. & in consi. 108. & in consi. 58. & latè Decius in consi. 311. & volunt Odofredus, Ciu. Salicet. & alij in l. fin. C. de naturalib. liber per textum ibi, & plures quos citat Tiraquell. in tract. de primogenitura q. 12. num. 13. pag. 117. vbi latè sustentat, quod quemadmodum mater filij spurij excluditur à successione filij, ita excluduntur illius matris filij & omnes consanguinei per lineam maternam. Et pro sententia Matthæsilani facit consilium Alexand. (quem nõ refert Tellus) in consi. 74. super eod. quo quæritur, lib. 5. vbi scribit, quod quemadmodum filij ex damnato coitu non succedunt matri, ita prohibentur ascendentibus & consanguineis, & faciunt plura quæ scribit Dec. in consi. 85. num. 9. Et quod macula illegitimitatis ascendentis non noceat descendenti legitimo in successione iurispatronatus volunt Anto. de Butr. consi. 29. Ancharr. consi. 358. Roch. de Curt. de iure patrona. verb. cõpetens alicui. nu. 8. quos & Lamb. citat Ioan. Gutier. consi. 3. nu. 12.

Et ex his, & inferioribus potest determinari quæstio elegans quæ mihi contingit in diuerso aduocationis, quidam impetrant legitimationem in fauorem filij spurij, & fecit relationem quod erat filius naturalis non spurius, & virtute illius legitimationis fecit maioratum in illum filium spurium, & in illius descendentes, in defectum vocauit consanguineos. Dubitatũ fuit, an posito quod maioratus nõ valuit in persona filij spurij, † potuit valere & sustineri in persona nepotum, & aliorum vocatorum, negotium facit, l. cogi. §. his qui solidum. ff. ad Trebell. atque notãter scribit Roderic. Suarez in allegatione 27. Matienço in l. titul. 8. lib. 5. Recopil. glos. 3. num. 8. fol. 219. Anton. Peregrin. de iure fisci

56 57 58 59 60

fisci,lib.3.tit.19.n.3.pag.187.&lib.3.tit.18.n.91.pag.180.Ioã.Garl.de tacito fideicõmiss.n.3..fol.18.& facit quod scribo p.1.q.2.

Pro maiore autem intellectu dictarum legum Ordinamẽti,quæ prohibent filios clerici succedere ipsi clerico,quia forsan alio loco nõ se offerret opportunitas,& est pũctusquo tidiè contingibilis, obiter reminisci oportet tex.egregij in l.3.tit.21.p.4.in fin.ibi: *E como quier que puedẽ heredar los bienes de la madre*. Ex qua lege aperte intelligitur,quod quãuis filij clericorum non possunt succedere ipsis clericis, 61 † sunt tamen capaces ad succedendum matri,per quam legem ibi Greg.Lop.latè sustentat quod etiam hodie stante d.l.Tau. filius clerici non prohibetur succedere matri, nisi in duobus casibusquos ipse exponit.Cuius opinio semper mihi visa fuit contra d.l. Taur.præcipuè hoc colligitur ex illis verbis: *Saluo si los tales fijos fueren de dañado y punible ayuntamiẽto de parte de la madre:en tal caso mandamos,que no puedan heredar a sus madres ex testamẽto,ni abintestato*. Et postea in illis verbis: *Si fuerẽ hijos de clerigos, o frayles, o freyles*. 62 Ecce ergo † qualiter prædicta lex æquiparat filios ex damnato coitu filijs clerici quantum ad successionem matris. Et ideò cum in totum excludatur filius à successione matris quando est ex dãnato coitu procreatus,excludi etiam debet quando est filius clerici, aut monachi: cum hoc dicta lex statuat vna determinatione respiciens plura determinabilia, 63 & ideò † debet omnia pariformiter determinare,l.iam hoc iure.ff de vulgar.cum concordan.vt per Segur.& addi.in l.3.§.vlt. n.70 ff.de liber.& posth. & huius opinionis quamuis non ita fundauerint fuere, Cifuent. in d.l.9 & Tell nu.34. qui non refert Greg. Lop. 64 & hæc sententia in dubio est † amplectẽda,vt mulieres timore huius pœnæ,& aliarum arceantur à consortio carnali cũ clericis, quorum honestitas cõmẽdatur tã in lege diuina,quã in legibus iuris ciuilis & canonici,præcipuè in tit.de vita & honest. clericor.& de cohabitat.clericorũ,&in c.interdixit,& in c. in omnibus.§.distinct.&in pluribus canonib. Cõcil.Trid.& est notabilis l.37.tit.6.p.1.& l.38.eod.tit.Et ideò hæc opinio quæ pro religione facit,potius quam alia est amplectenda 65 l.sunt personæ in fine , ibi: *Summa † ratio est,quæ pro religione facit*,ff.de religio.&sum pt.funer.

Tertio principaliter ista sententia,quòd descẽdẽtes à filio spurio succedere possũt in maioratu,probatur ex ratione , & dispositione, tex in l.qui Titij testamentũ.ff.de his quibus 66 vt indign.vbi licèt ille,† qui accusauit testamentũ alicuius falsitatis,& succubuit,nõ possit succedere ei;tamen non prohibetur succedere hæredi illius,vel alteri,ad quẽ bona peruenerunt,& est bonus tex.in l.vlt.ff.de lega. 3.in princ.vbi filius exhæredatus non prohibetur posteà succedere hęredi patris,& conducunt alia plura, quæ in simili tradit Anto. Gom.in l.22.Tau.n.13.Adhùc facit quod filij legitimi , & naturales nati ex spurijs inter se succedunt, vt latè probat Curt.Iun.cons. 123.nu.5.vbi tractat an ipsi spurij possint inter se succedere.

Quarto,negari nõ potest,quin vetustate,& tẽporis diuturnitate generatio spurij clarior, nobiliorq; fiat,quia † vetustas multa facit & 67 perficit,l.vlt.ff.de aqua pluuia arcen.l.hoc iure.§.ductus aquę.ff.de aqua quotid.& æstiua. Ex quo fit, quod nobilitas quanto antiquior est,† eo quoq; maior,l. 2.§. quæ omnia.C.de 68 veter.iur.enuclean.l.prouidendum.C.de postulan.l.1.C.de iur.aureor.anulor.cũ concordan.vt per Tiraq.in tract.de nobil.c.19.n.1. cum seq.pag.124. & dixi in 1.p.q 51.versi. item licet nobilitas proueniat,& tẽpus tantũ habet viriũ,quòd omnia assumit,deuorat,destruit,cõmutat,atq; diuertit,† secund.Bald.in 69 c.inter dilectos de fide instrumẽt.& in c.tua, col.2.vers.porrò notoriũ de cohabit.clerico. de qua re qui plura notabilia scire desiderat, legat Tiraq. in tract. de præscrip. §.1.glo.4. pag.72.cũ alijs plurimis, vbi inter alia adducit ad propositum illud quod dicit Sophocles in Aiace, omnia longũ tẽpus tabefacitque,& vrit:& sanguis filiorũ legitimorũ, qui posteà superuenit, † maculam præcedentem absorbet,& purificat.l.Paulus.§.vult.ff.de acquir. 70 hæred.l.licitatio.§.mercatores.ff.de publica. &sanguis perfectus,& iustus mistus cum alio qui nõ est ita perfectus,eũ propter cõmunionẽ perfectũ reddit,l.si cõmunẽ.ff.quẽadmod. seruit.amitt.quod magis procedit vbicumq; sanguis descendentiũ qui mistus fuit cũ alio, esset illustris & generosus,prout plerunq; cõtingit. Ex quibus & alijs , quæ supra scripta sunt constat,quòd quamuis filij illegitimi nõ sunt capaces ad succedendum in maioratu,vlteriores descendentes non patiuntur hanc incapacitatem.

Quintò,natura nõ facit differẽtiã † inter filios legitimos & naturales, authẽ. quib.mod. 71 natur.effici.sui.§.si quis ergo filios,l.hos accusare.§.in omnib⁹.ff.de accusat.per quẽ inquit Bald.in c.quæ in Ecclesiarũ,col.vlt.de const. quod filijs illegitimis cõmunis † est amor,& 72 natura,atq; plura refert Tiraq.in l si vnquam in verb.donatione largitus,n.288, pag.283. C.de reuocan.donatio.& legẽda sunt quę ibi dẽ scribit n.302.& plura in fauorẽ filiorũ qui nõ sunt legitimi,cumulatFul. Pacia in tra.de probatio.lib.2.c.17.n.42. cum seq.fol.51.

Sextò,spurius præscribere potest hæreditatẽ paternã spatio 30.annorũ, † secũd.Rip.in 73 l.1.n 9.ff.quorũ bona post Bald.in l nullo.C.

de

de rei vendi. qui hoc dicunt procedere etiã si iuris errore putet se capacẽ, & idẽ Aym. de adtiqui. tempor. 4. p. n. 162. & cõs. 162. n. 13. Cephal. cons. 152. n. 49. li. 2. tradit latè Balb. in tract. de præscrip. 4. p. principal. q. 18. n. 6. pag. 354. quod nouissime tradit Ant. Pereg. in tract. de iure fisci, lib. 3. tit. 18. nu. 112. qui in toto illo titulo varia scribit de filijs spurijs & naturalibus prò intellectu horũ quę hic tractantur, & tradit latius Aluar. Valat. cõsultar. 19. n. 1. cũ seq. Et quòd debeat exprimi qualitas spureitatis ad hoc, vt rescriptum † non sit subreptitiũ, tradũt Signorol. in cõs. 219. Din. in c. postulasti de rescrip. quos citat Rebuf. in pract. benefici. tit. de rescripto legitimationis misto, n. 32. pag. 593. Et quod spurij admittantur † ad accusandam iniuriam factam consanguineo volũt Bart. in l. lex Cornelia. ff. de iniurijs, & alij, vt per Greg. Lop. in l. 6. tit. 23. p. 3. in glo. in verb. Mancilla, quod filius spurius præscribere possit virtute legitimationis, in † qua error interuenit, tradit notabiliter Iacob. Pute. decis. 91. lib. 1. de quibus lector legat quæ refert Cald. Perei. de nominatio. ad emphyt. q. 19. n. 79. fol. 221.

Septimò, filij legitimi illegitimorũ † possũt succedere in iure patronatus secund. Ant. de Butr. in cons. 20. visis, dubio 2. Ancharran. in cons. 335. in 2. dubio, Roch. de Curt. in tract. de iure patronat. in verb. competens alicui 2. q. principali Cæsar. Lamb. in tract. de iure patrona. lib. 1. p. 2. art. 3. 2. 2. q. principa. fol. 145. qui tamen distinguit, ad quem addo Ioan. Gutier. cons. 3. nu. 10.

Octauo, vbicumq; filius venit iure suo, & ex persona propria, † non obstet ei patris incapacitas, secũd. Bart. in l. qui superstitis, col. 1. vers. aduerte. ff. de acquir. hæredit. Dec. in cons. 318. n. 3. Ias. in l. is potest, n. 47. eod. tit. & in l. si arrogator, n. 10. ff. de adoption. cum concordan. vt per Tiraq. in tract. de primoge. q. 45. n. 115. 116. & 117. facit l. 3. §. si emãcipatus. §. quidam filium. ff. de bonor. posses. cõtra tabul. quã cito infra q. 4. illatio. 2. Et per hanc doctrinam & alias plures authoritates, tradit in terminis Cephal. in cõs. 103. n. 4. cum seq. lib. 1. quod filij legitimi & naturales procreati ab alio qui non erat legitimus, admittuntur † ad fideicommissum exclusis consanguineis testatoris descendentibus ex alia linea, tanquã vocati ex propria persona. Quod consilium est satis notabile in materia præsentis quęstionis, & allegat inter alia plura tex. in l. 3. ff. de interdict. & relegat. l. 1. §. qui filium. ff. de bonor. posses. contra tabul. & faciũt scripta per eundem Cephal. in cons. 134. n. 52. cum seq. lib. 1. Quæ conclusio est consideratione digna pro decisione litis, quæ nunc agitatur in consilio regali circa successionem Comitatus de Baylen.

Nono, indignitas & incapacitas parẽtum filijs opponi † non potest secundũ glo. cõmuniter receptam in c. is qui fuit prima causa beneficij amittendi, vbi Andr. de Isern. n. 50. & latè Additionat. Nard. Angel. in l. fi. in prin. C. de secundis nuptijs, Rminald. in princ. institut. de donation. nu. 550. Cald. Pereira in tract. de nomination. emphyteus. q. 19. n. 76. fol. 220. Contraria opinio varijs vrgentibus rationibus fundari potest. Primo, ex text. in authen. de hæred. quæ abintest. deferunt. §. reliquum, vbi ad hoc notat Angel. in quo probatur, quòd † exclusa vna persona, etiam descendentes ab illa excluduntur. Bald. in l. vlt. col. 1. C. de liber. præter. & alij quos refert Dec. in l. illam, nu. 13. fol. 102. C. de collation. vbi ex hoc disputat elegantem quæstionẽm, si velit statutũ, quòd stantibus masculis, mater nõ succedat, an habeat locum statutum existentibus cognatis proximioribus qui de iure communi agnatos excluderent. Et sicut testator † nõ præsumitur reliquisse odioso, ita nec ei qui ab odioso descendit, secundum Angel. in d. authen. Dec. in cons. 589. nu. 6. Simonem de Pret. de interpretat. defun. volũ. lib. 2. interpretatio. 2. solutio. 4. nu. 10. fol. 59. Parisi. in cons. 20. n. 47. lib. 3. Bartol. Soci. in cons. 37. n. lib. 3. Petr. Surd. cons. 85. nu. 10. & decis. 41. n. 7. Et pro hac sententia etiã facit, l. viua matre. C. de bon. mater. in vers. in nepotibus, per quem text. dixit Paul. in l. Galli §. nunc de lege. nu. 6. ff. de liber. & posthum. quod exclusa fœmina ab emphyteusi, vel aliàs, † exclusi censentur descendentes ab illa, de quo ego infra in q. 6. latiùs tractabo. & inquit Bald. in l. quoties, nu. 2. C. de suis & legit. hæredib. quod in feudo fœmina regulariter nõ succedit, nec masculus descendens de illa, quia caret principio producente, & mediũ est inhabile. Et cum filij naturales non possunt succedere, nec ab illis descẽdẽtes, vt per d. l. vlt. C. de natural. liber. volũt Bald. in l. vlt. in fin. C. de natural. liber. Alciat. in cons. 162. n. 3. li. 9. Francis. Manti. lib. 8. de coniect. ment. defunt. tit. 12. n. 21. pag. 347. Cæterum DD. cõmuniter in d. l. si, viua matre deducunt, quod nepotes & alij descendentes nõ debent esse melioris conditionis, quam filij, de quo per Paulum de Castr. in cons. 129. lib. 1. & in cons. 93. lib. 2. & Bald. in cons. 34. lib. 1. & Roman. in cons. 445. & per alios, quos refert Carol. Molinæ in addition. ad Alexan. in cons. 56. litera A. lib. 5. vbi hoc etiam tradit Alex.

Secũdo pro hac sentẽtia facit, quia forma, & origo † quæ à radice deducitur in quodlibet deriuatur, l. in ratione 2. §. si filio ibi formã & originẽ. ff. ad legẽ falci. l. quæ; id quod in fraud. ff. de donatio. l. tutor. ff. de fideiussor. & quia corruptum est in radice, corruptũ est in cõsequentia secund. Bald. in l. qui. rem. Celindi

cum

eum concordantibus per Zasi.conf.5.nu.95. lib.1.& in conf.18.n.30. Et quod excluso aliquo à maioratu, † censeantur exclusi omnes descendentes in infinitum volunt Molin.de primog.c.7.n.4.Burg.de Paz q.ciuil.3.n.15. 16.& 17.quos citat Menoch.in conf.442.n. 12.nu.5. Et exclusa radice excluditur quidquid ab ea prouenit, secundùm Bald.in l.maximum vitium.C.de liber.præterit cum concordantib.vt per eund.Menoch.in cõs.572. lib.1.tradit Anto.Peregri.in tract.de fideicõmis.art.27.nu.6.& n.18.fol.25.& tradit notanter Guillel.Bened.in c.Rainun.de testam. in verb duas habens filias,n.124.cum seq.fol. 27.Et semper est inspiciendum principium, † & prima origo,l.1.ff.de orig.iur.l.si procuratorem in princ.ff. manda,l.clã possidere in princ.ff.de acquirend.possess.glo.Paris.p.2. consuetud.Parisi.in §.62.nu.70.fol.167.Et omne quod deciditur per medium, † sapit naturam medij,si illud medium sit naturale, & non simpliciter instrumentale,quia per mediũ specificatur,& naturatur, vt notat Bald. notabiliter in conf.389. libr.2. Cum ergo principium,& origo sit vitiosa,per quam ad vlteriores filij spurij peruenitur,hoc vitium, † & origo vitiosa in descendentes deriuatur, etiamsi sint in decimo, vel vlteriori gradu; veluti si quis seminet semen malum,quia omne id quod ex illo nascitur infectio est,& eodem saborat morbo & vitio.Quod latius tradit Matthæ.ab Afflict.in constitution. Neapolitan.in procemio post mundi machinam, n.17.& 18.Et ad hoc facit quod inquit Bald. in l.bonorum.C. qui admitti, vbi dicit,quod rei origine sublata, tollitur quidquid ordinatur ab illa, & qualis res est in origine, † talis est in acquisitione,per l.Caius, ff.de manumiss. Quod dictum etiam refero in quæst. 4. infra illatione 1. Item facit, quia cum extremum à quo hic ascendens à filio spurio, aut aliàs illegitimo, sit inhabile & incapax, impedit coniunctionem alterius extremi,scilicet, illius qui talem successionem prætendit.Et destructo medio propter quod peruenitur ad extremum, vel finem, finis, vel dispositio † in extremo tollitur, secundùm Imolam in l.qui habebat.ff.de vulgarib.Baldum in conf.162.num.279.lib.1. & alios,vt per Rolandum in conf.57.nu.57.lib.3.Bursatum in conf.99.nu.8.lib.1.Et quando actus † à principio non sumit initium, non potest ex illo fieri productio;l.quæcumq; gerimus, ff.de actio.& obliga. notat Guillel.Bened.in d.loco n.195.fol.32. Quia vbi extrema sunt vitiosa† non coniunguntur l.bonorũ.ff.rem ratam habere,l.necessario.§.quod si pendente. ff.de peric.& cõmod.rei vend.l.huic scripturæ.ff.ad l.Aquil.gl.in l.2.C.de inoffi.donati. l.donationes.C.de donatio.inter vir.& vxo. cum concordan. facit notabilis,l.vlt.n.14.p. 4.vbi Greg.Lop.etiã tractat,an bastardi possint † portare arma parentum, in gl.in verb. *Las honras*,Episco.Couar.in epitome de spõsalib.2.p.c.8.nu.17.fol.137.Curcius Iun.in conf.81.nu.10.

Hæc etiam alia non leni ratione confirmantur,quia bastardi & spurij † non possunt portare arma patris,nec insigniã secund.Bald.in l.generaliter.§.cũ autẽ.C.de institu.& subst. quia secundũ eum bastardi non sunt de domo nec agnatione,& ibi Bald.& alij scribũt,quod illegitimi prohibentur habere honores,quod tradit Cæsar.Lamb.in tract.de iure patro.lib. 1.p.2.art.26.2.q.principali,n.2.fol.140.faciunt scripta per Ioan.Lop.in rubr.de donation.inter vir.& vxor.c.38.nu.17. pag.109. vbi additio.Gam.decis.143. Corbulo in tra. de iure emphyteus.in parte de priuatione ob lineam finitam,nu.53.cum alijs. Et vbi agitur de conseruatione domus,& familiæ, † per bastardos nõ conseruantur, secund.Bald. in l.libertinum.C.de interdict. matrim.notat Afflict.decis.96.n.10.vbi n.4.vsque ad n.10. alia ad propositum adducit, & Menoch.cõs. 164.n.10.lib.2.& conf.117.n.54.& 52.li.2. Et spurij non dicũtur filij magnatum,neque de domo magnatum,& ita olim fuisse consultũ,quod spurij de Petra mala non dicerentur de domo de Petra mala secund.Bald.in l.ex libera.C.de suis & legiti. hæredib. pro quibus facit l.1.tit.11.p.7. vbi Greg. Lop.in glo.in verb. *Amiga*,plura bona adducit & tradit idẽ Greg.in l.4.tit.15.p.4.in glo.in verb. *Son de de*,vbi ex Bald.in c.per tuas de maiorit.& obedient scribit,quod etiam filij legitimati nõ sũt de stirpe,& post alios quos citat,& notat Iul.Ferre.in tract.de gabell.n.63.& filij spurij,& illegitimi non sunt de parentela,† nec de familia, nec de cognatione,l.si spurius,l.hac parte.C.vnde cognati,l.tutelas,vbi Bart. ff.de capit. diminut. cum concordan. vt per Alex.in l.ex facto.§.si quis rogatus.n.56.ff. ad Treb.Feli.in c.in præsentia, n.22.de probatio.Palac.Rub.in c.per vestras de donatio. inter vir &vxor.notab.3.§.10.n.3.pag.440. Maran.in specul.aureo p.6.&vlt.n.64.Rox. in lib.de success abintest. c.21.nu. 41.& 42. pag. 105. vbi ex prædictis DD.& Roch.de Curt.in tract.iuris patron.in verb.ipse velit à quo causam habuit,& in verb.competens alicui,n.11.fol.36.tradit idẽ dicendũ esse in dispositione facta de parentela,vel cõsanguinitate,quia non veniũt filij illegitimi,de quo videnda sunt quæ latè scribit Tiraq.de retract. §.1.glo.8.n.4.pag.13.Præposit.qui alios citat in c.per venerabilẽ in princ.n.9.fol 105. qui filij sint legitimi. Et idem quod Roxas,& Roch.de Curt. vult Cæsar Lambert.post Anton. quem citat, is inquam in tractat.de iure patrona

patron.lib.1.p.2.c.27.art.2.q.principali,nu. 97 1.fol.141.&coitus dãnatus † nullam agnationem admittit,vt per Zasi.cons. 17.nu.2.lib. 2.vbi etiã tradit filios illegitimos non esse de domo,casata,seu parẽtela, Gambar.de offic. legati lib.7.n.28.pag.228.Et faciunt scripta per eundem Cæsar.Lamb. in 26.art. præcedenti,fol. 140.nu.1.cum seq.vbi resoluit,filios illegitimos non esse admittẽdos ad ius patronatus,& in art.29.seq.n.6.tradit ex glo.in Clement.1.in verbo liberi de baptismo filios illegitimè natos nõ includi in dispositione legali quantum ad commodum & honores: Et tradit Selua de beneficio,p.3.q.7.nu. 12.fol. 157.Staphil.de literis gratiæ,pag.227.nu.8. Et conducunt quæ scribo supr.p.1.q 51.& quæ scribit Beroi in cons.176.n. 65.li.2.vbi 98 per plura probat,quod bastardi,&spurij †nõ dicentur de posteris,nec de familia,& minus nepotes,nec descendentes ex illis etiam legitimi,& an illegitimi sint de familia tradit post alios Ioan.Lap.in c.per vestras de donation. inter virum & vxor.§.10.n. 14 pag.44 Menoch.in tract.de præsumpt. lib.4.præsump. 88.nu.13.fol.155.& etiam Cephal.in cons. 440.n.82.lib.3.Molin.lib.1.c.4.n.46.& 47. Auend.in l.40.Tau.gl.11.n.44.fol.122.Peregri.in tract.de fideicõmis.art.22.nu.83.fol. 205.& notatur etiã per Greg.Lop.in proœ: tit.13.p.4 in gl.2.& in gl.in verb.*Las hõran*, Matth.de Afflict.decis.96.n.9. & plura contra spurios scribit notanter Ioseph.Ludoui. decis.18.n.13.cum seq.Roland.in cons.79.n. 40.cum seq lib.3.quod consi.refert in 1.p.q. 48.nu.144.Dec. in cons.365.viso nu. 2.Et spurij dicuntur turpes personæ,& sunt infa-99 mes † infamia facti & iuris, vt per Roland.in cõs.87.n.2.& 3.lib.3.& in cons.79.n.46.lib. 2.& in cõs.74.n.30.lib.1.& in cons.9.n.50. lib.2.Anto.Thes.decis.Pedem.126.n.3.tradit Menoch.casu 464.n.17. Roland.in cons. 67.n.7.lib.3. Gambar.de offic.legati,li. 7.n. 74.d.pag. 219. Et quod bastardi sint infames infamia facti,docet l.2.tit.6.p.7. ibi:*Infamado es aquel de derecho, aquel que no nace de casamiẽto derecho segun mãda la santa Iglesia*,ibi Greg.Lop.refert per ipsum notata in summa tit.13.par.4.super, *En verguença*,faciunt scripta per Celsum in cons.73.nu.35. latè Thom.Grãma.cons.48.nu. 12.Et an ba-100 stardi possint † eligi Cardinal. declarat Gomesi.in regul.de triẽnal.posses.q.2.pag.678. Gambar.d.loco n.83 & cõfirmo ex alijs quæ scribo supr.d.quæst. Et idem quod docet lex partitę,tradit Curt.Iun.in cons.8.n.9.& spurius non vocatur nobilis,vt tradit Rebuf.in praxi beneficiali tit.de dispensatione cum regularibus,nu.31.pag.423.tradit Farinac.in tract.de delictis,c.13 n.70.fol.131.& spurij 101 dicuntur etiam † extranei patris,vt per totũ titulum de patria potestate,Lamb in d.artic. 29 n.23. Quod notandum est ad plures fundationes maioratuum in quibus vocantur cõsanguinei in defectum descẽdentiũ. Sed & † 102 cõmunis vsus loquendi attendi debet ad sciẽdũ an bastardi dicantur de domo secũd.Bart. in l.pronunciatio.§.familiæ. ff. de verb.sign. Angel.Alex. & Imol.in d.§.si quis rogatus, quos citat Ioan.Gutier.cons.3 n.12. vbi etiã tradit nu.11.consuetudinem in hoc esse attẽdendã,&Iul.Ferre.in tract.de duello,n.104. & 105 Card.Paleo.in tract.de nothis & spurijs c.60.n.5.fol. 72.vol.8.tractat.qui alia ad propositum scribit in q.59.præcedenti examinat an filij spurij dicantur de familia. Et quod filij spurij,nec illius descendentes non dicantur de domo, † nec de familia tradunt 103 Bald.in l.fin.C.de verb.sign. Ioan.Andre in additionib.ad Speculator. tit.de success abintest.§.in additione quæ incipit Accursi.Anchar.in cons.389. Alex.cons.74. lib.5.& alij quos citat Tiber.Decia.cons.3.n.99.lib.1. Et quod filij † non possunt portare arma pa-104 rentum.si sunt spurij,tradit Guid.Pap.decis. 580.& quod filij spurij nõ sint coniuncti,volunt Bald.in l.in quod aurib. C. de Episcop. & cleri.& alij quos citat Marant.in Speculo, vers.secundus actus,nu.20 fol.196. & plura scribit Cassan in Catal.glorię mund.p.11.cõsideratione 1.fo.8.& varia contra filios spurios tradit Cald.de nominatione emphythe. q.25.n.15.p.1.& quod filij spurij non admittuntur ad retractum resoluit Aug. Morla in emporio iuris,p.1.tit.9.de empt.&vendit.n. 8 pag.411.qui aliud dicit in filijs naturalibus, de quo legenda sunt quæ scribit Tiraq.lib.1. de retract.§.1.gl.8.nu 5. & facit quod notat Bald.in l.cum filij legitimi,ff.de statu homin. notatur latius per Cassan.in Catal.glo.mund. in 1.p.24.cõcl.fol.12.col.3.in fin. vbi refert consuetudinẽ Frãciæ in hoc,& Guid.Pap.in q.580.&Tiraq.qui hoc sicut in alijs copiosus fuit in tract.de nobilit.c.15.n.12. vbi latissime hoc tractat,& in tract.de vtroq; retractu, lib.1.§.1.gl.8.n.6.pag.113. Nicol.Boer.decis.127.n.21.Curt.Iun.cons.49 n.3. vbi tradit bastardos †non esse de domo,nec de agna-105 tione, Menoch. qui loquitur in filijs spurijs in cons. 181 nu. 14. lib. 2.Aymon in cons. 130.n.4.5.& 6.Bened.de Barg.in tract.de legitimatio.8.vol.tractat.n.9. cũ seq.fol.25.& alia scribunt Rox.de success.abintest.c.20.n. 90.cum seq.Paleot.in d.tract c.3 13,n.3.Iul. Clar.in § emphyteu.q 3.Ant.Gam.decis.2. n.1.Manti.vti gẽtilitijs maiorũ tradunt præter prædictos,Otalo.in tract. de nobilit.2.p. 3.p.c.3.n.4.Molina lib.1.de primogen.c.4. nu.45.Iul.Ferret.in tract. de duello,nu.104. fol.25. & quod spurij non veniant appellatione cõiunctorum ex pluribus:docet Alex.

in

in conſ.144.nu 1. cum ſeq. lib.7.& Tiraq.in loco citato ſcribit,quod etiã filij legitimi baſtardorum † non admittũtur ad retractum ex Matth. de Afflict. Maſſuer.& alij quos citat, & Greg.Lop.in l.1.tit.13.in gl. in verb. *Las honras*,pag.4.qui ferè omnes addendi ſunt ad Epiſcop.Couarr.qui hoc tractat in epitome de.ſponſalib.2.part.c.8.§ 6.num.17.Molin, lib.1.de primogen.c.4.num.45.fol.28.& materiam tractat Matien. in tit.de matrim.gl.1. rubricæ nu.126.& 127.& in l.9.& 10.tit.8. de ſucceſ.& in l.7.tit.11.gloſ.2.num.1.cum ſeq.lib.5.Recop.fol.355.& non præſumitur quis velle, vt bona veniant ad infames.c.1.§. naturales ſi de feud. fuerit controuerſia inter dominum & agnatum, Maſcard. in tract. de probationib.lib.1.conclu.67.nu.3.& hoc refert Ioan. Gutier.practic. quæſtio.lib.2.q. 155.Et hæc magis recepta ſunt,licet Matth. ab Afflict. in c.1.quis dicatur Dux , vel Marchion.nu.17.fol.148.tradit,quod licèt de iure DD.omnes dicant quod ſpurius non ſit de caſata ; conſuetudo aliud vult,& allegat caſum (vt ipſe dicit)in terminis in l.generaliter.§.ſpurijs.ff.de Decurionib.decidentem, quod † ſpurius nobilis poteſt eſſe Decurio, quod latius fundat Aluar. Valaſc.conſultatione 17.Et quod filij ſpurij non poſsint tranſigere ſuper morte patris, tradit Petr.Bell.de re militari,fol.139.nu.64 quẽ citat Iul.Clar. lib.5.ſententia.§.fin.pract.crimi.q.58.n.26. pag.274.& tradit Iul.Ferre.in tract.de ferijs & inducijs nu.113.fol.130.qui latius ſcribit, & refert Cin.in l.ſi quis.C.ad Iuliã Maieſtatis, & filij ſpurij † non ſunt nobiles, vt per Alex.in conſ.60.nu.13.lib.2. Et de filijs ſpurijs legenda ſunt quæ in fauorem ſpuriorum tradit Caſſan.in conſuetudi.Burgun.rubr.8. §.3.nu.8.pag.113.&idem quod Matth.de Afflict.tradit Iul.Ferret.in tract. de gabel.n. 417.fol.206.quia imò filij legitimati † ſũt infames,vt tradit Caſſan.in conſuetud.Burgun. rubr.8.§.5.nu.12.pag.151.qui refert Azo. & alios:quod † non credo verum & eſt cõtra legem 12.Tauri. Si igitur hoc verum eſt,& communiter omnes maioratus faciẽtes,maximè nobiles præcipiunt ſucceſſoribus in maioratu,vt propria arma portent,& inſignia ſub maximis pœnis, & baſtardis, † & ſpurijs hoc prohibitum eſt,quomodo ſuccedet ille in maioratu,qui non poteſt adimplere conditionẽ, & grauamen à teſtatore adiectum deprotãdo arma. Quod grauamen validum eſt,vt notat Guid.Pap.in deciſ.251. per tex. in l.mulier. §.ſi quis hæreditarium ſeruum.ff. de cõdit.in ſtitutio.quem refert Caſſan.in d. Catal.glor. mundi in p.1.concl.46.fol.18.col.4. vbi citat l.hoc inre.§.vult.8.de donati.quę probat, quòd donatio alicui facta,† vt nomen teſtatoris portet,non dicitur propriè donatio,eo cuius ſubſtantia eſt, quod ex liberalitate procedat,ſed dicitur quædam remuneratio in recõpenſam nominis ferendi factam,& facit tex. in l.Titia.§.vult.ff.de aur.& argen.legat.ibi: *Subſcriptio nominis mei.* Quem ad prædictam opinionem ponderat Arias Pinel.in l.1.p.3. nu.102.fol.159.col.2.in verſ.reſpondeo.C. de bon.matern. Cui adde quod notat Dec.in conſ.273.Guid.Pap.deciſ.467. Boer.in deciſ.146.nu.6.& Carol.Molin. in conſ.1.pro Duce de Villahermoſa,nu.36.& 115.vbi tradit qualiter † prohibitio alienandi,&ſubſtitutio facta ſub expreſſa cõmemoratione arma & nomen ferendi eſt in rem,& non in perſonam,vbi dicit hanc eſſe communem opinionem DD.de quibus vide quæ latius ſcribo in 4.p.infra eod.illatio.8.nu.36.cum ſeq.Si igitur filij baſtardi,& deſcendentes ab illis non poſſunt portare arma & inſignia teſtatoris, cui non † conueniunt verba legis,non conuenit eius diſpoſitio,l.ſi ſeruũ.§.non dixit Prætor.ff.de acquir. hæredit. notat Bald.in l.1. col.4.verſ.quarto oppono.C.ſi quis ommiſſ. cauſ.teſta.& hoc eſt vulgare.Et per illũ tex. ſcribit Greg.Lop.in l.2.in tit.15.in gl.in verbo,*El mas propinquo*,colu.1. in princip.p.2. Quod ſi in inſtrumento maioratus cauetur, quod deficientibus filijs, & cæteris deſcẽdentibus maioria deueniat in proximiorẽ ex genere ſuo,ſi teſtator iuſsit propria arma deferri , ſuccedunt illi qui ſunt de genere agnati, non cognati.

Quod autẽ cognati non poſsint portare arma teſtatoris,† probatur in l.ius familiarũ.ff. de religioſ.& ſumpt.funer.notatur per Bart. in tract.de armis,& Anchar.in c.dilecta de exceſſib.prælat.& per alios quos refert Caſſan. in d.Catal.26.concl.fol.12.col.2.& 40.cõcl. fol.15.col.2.de quo legẽdus eſt dia D.Ant. de Padi.in l.naturalis,n.8.ff.de præſcri.verb. pag.240.vbi tradit,quod Reges Hiſpaniæ nõ inſerũt inſignia matrũ in armis,& hæc doctrina Greg.Lop.eſt notabilis.Sed quòd de conſuetudine in Frãcia,& in Italia baſtardi poſſint portare arma & inſignia parentũ,volunt Rain.in tract.de nobil.2.p.§.quæſ.principal. Bart.in tract.de inſig.&arma,col.2.Angel.in conſ.391.n.2.Domin.in c.ſtatutũ de hæreti. in 6.& alij quos citat Matien.in d.l.7 gl.2.n. 5.lib.5.Recop.fol.355.Item in cauſato † nõ poteſt eſſe magis quã influẽti cauſa:& baſtardi,& nati ex illis,nõ † ſunt de agnatione,quã uis ſint de ſanguine ſecund.Bart in l.pronunciatio.§.famil.ff.de verb.ſign.& in l.tutelas. ff.de capit.dimin.& ſupra dixi Et quod ad fideicommiſſum relictũ intuitu & cõtemplatione agnationis † nõ admittũtur filij naturales tradũt Capr.conſ.90.n.2.Corn.in conſ.219. n.4.lib.2.quos citat Mant.de cõiect.men.de funct.lib.8.tit.7.nu.6 pag.330.331.& 332. & ex-

& exclusa vna persona,† tota linea quæ ab il la fundamentum capit, exclusa censetur, l. vl tima, C. de verbor. significa. & deficiente fun damento deficit ædificatum, c. cum Paulus. 1. q. 1. facit, l. redem ptoris. ff. de reiuendicat. & 119 ad exclusionem prioris in gradu† necessario sequitur exclusio sequentis. l. 1. §. fratre, & quod ibi notatur. ff. si quis aliquem testa. prohib. notat latius Bartholo. Socin. in cons. 31. prosequendo ordinem num. 3. lib. 1. Alex. in cons. 75. num. 14. in fin. lib. 1. Et ideo, cui nõ potest spurius, vel alius illegitimus succedere, nec legitimus nepos ex eo succedere potest propter medium infectæ radicis à qua procedit, vt volunt Odofred. Cin. post glos. ibi in dict. l. fin. C. de natural. liber. Ioann. Andr. in additionib. ad Speculator. tit. de fue cess. ad intest. in additione quæ incipit, accusatio, latè Alexan. in cons. 174. num. 2. lib. 3. in quo loco refert Ioan. Andr. in additionib. ad Speculator. Rainerium, Iacobũ de Bellouiso, Baldum, Salicetum, Cinum, & Odofredũ, & alios concludentes, quod auus non potest relinquere nepoti nato ex filio spurio, & tradunt Cassanæus in cõsuetud. Burgund. rubr. de fidis. §. 5. num. 70. pag. 447. Rebuf. in praxi beneficial. tit. de rescript. legitim. matrim. mixt. num. 27. pag. 592. Augustin. Beroi. in cons. 176. num. 65. lib. 2. Et qualiter descendentes ex fœmina licet sint masculi, excludãtur tanquam procedentes ex radice infecta, latè tradit Mansuerius in pract. Ferrar. in additione quæ incipit, fœmina, pag. 291. col. 2. in parte forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi. Quare inquit ad propositũ nostrum Bald. in d. l. vlt. C. de verb. signifi. quod quemadmodum filij bastardi non continentur appellatione domus, nec sunt de casata, qui tamen sunt filij primitiui, Idest, primus 120 amor, multo minus continentur† nepotes etiam legitimi ex bastardis nati, quia nulla cõsequentia potest esse legitima ex illegitimo nascendi principio, & radice corrupta. Vnde si primus philos, idest primus amor, est contra bonos mores, secundus philos, idest amor deriuatus ad nepotes sine pecato originali es- 121 se non potest. Vnde qui primitiua inficit,† deriuata vituperat, quæ sunt elegantia verba in hac materia, citat ad hoc tex. in d. l. vlt. C. de naturalib. liber. & hanc doctrinam refert Decius in cons. 335. incipienti, viso consilio, nume. 1. & 2. & idem voluerunt Aucharran. conf. 389. Cardin. Alexand. in c. per venerabile col. 3. qui filij sint legitimi, Tiraquel. In tract. de nobilit. c. 15. nu. 24. pag. 106. Et est regula generalis, quod quemadmodum filius illegitimus non succedit patri, ita nec eius fi- 122 lius† quamuis legitimus sit, quam tradunt Tiraquel. in tract. de primogen. q. 12. nu. 12. Cephal. in cons. 581. nu. 32. lib. 4. Tiber. Decia. in cons. 3. num. 39. lib. 1. & alij quos citat Frãcisc. Mantic. qui plura in propositn scribit notanda, de coniectura. men. defunct. lib. 11. tit. 12. nu. 34. & 35. pag. 534. faciunt tradita per eundẽ Decium in cons. 433. visa copia, & quod notant Doctores in cap. 2. de præbend. vbi tradunt quod incapacitas† nõ tolli 123 tur etiam in tempore immemoriali, notat Aimon Crauet. cons. 82. num. 7. de quo legendum est quod scribit Balb. in tract. de præscriptio. 4. part. principal. quæstio. 18. pag. 353. Episcop. Couarru. in allega. 2. part. c. 8. & 6. num. 17. fol. 138. Angel. Matthæatius in tract. de fideicommis. lib. 3. cap. 22. num. 3. fol. 152. & est etiam alia egregia doctrina Bald. in l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. qui testamen. facer. poss. vbi dicit, quod bastardi non habent lineam quoad patrem. Et quemadmodum filius naturalis non potest succede re† in feudo, ita prohibentur succedere filij 124 legitimi, & naturales filiorum illegitimorum, vt vltra prædictos tradunt Iacob. Aretin. in summa de success. feud & naturales, vers. sed puta, Matth. de Afflict. in c. 1. §. naturales filij, si de feud. fuer. contr. inter domin. & agnat. num. 3. fol. 191. qui ex pluribus confirmat. Et quis non potest se iuuare nobilitate aui, † si pater qui fuit causa immediata, non 125 fuit nobilis, vt resoluit notanter Aimon in cons. 165. num. 4. Et qualiter Princeps† pos 126 sit habilitare à principali, sic & illius qualitatẽ, resoluit Masuerius in pract. Ferrar. in parte forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi in additione, quid in spurio, pag. 292. col. 1.

Et ex istis confirmatur quædam sententia Rebuf. in praxi benefic. tit. de dispensa. super defect. natural. 24. pag. 410. vbi tenet, quod nepos legitimus descendens ex filio spurio † 127 nõn potest habere beneficium aui: & idẽ latius tenet de pacifico possessore, nume. 276. pag. 313. vbi inter alias rationes adducit, quia filij illegitimi, spurij, & similes sunt infames, quod vltimum latius tracto supra à nu. 2. Et quod filius nobilis, & qui etat indignitate positus, & ex ancilla natus, sit spurius, resoluit notãter Matthæus ab Afflict. decis. 203. vult dispositio, quod reputo notabile & dignũ ad excludendum à successione grandis status filios cuiusdam nobilis, quem iusta consideratione non nomino. Et qualiter legitimentur filij concubinæ, cum qua fuit contractum matrimonium, resoluit notanter Cœpola cautela 250. & legi debet cautela 251. Ex quibus omnibus concludo, quòd quemadmodum fi- 128 lij illegitimi excluduntur à maioratibus, ita omnes descendentes ex illis in quocumque sint gradu. Et ad hoc faciunt quod scribit Masuer. in tit. de retract. §. pen. incip. item filij, vbi dicit, quod filij legitimi bastardorum† nõ 129 admittuntur ad retractum rerum venditarũ:

&

& idem tenet Matthæus ab Afflict. & Guillelmus Benedict. quos refert Tiraquel. lib. 1. de retract. d. glos. 8. num. 6. pag. 113. & pro ista sententia faciunt plura extraordinaria quæ scribo infra hac par. q. 4. illatio. 2. Quæ cōclu-130 sio adeò vera est, † quòd si testator in prima vel secunda vocatione maioratus vocet filios legitimos & naturales, in omnibus sequentibus censetur eandem repetere qualitatem, etiamsi hoc non dicat, vt latè probat Menoc. cons. 117. num. 51. cum sequentib. lib. 2. quod latius dixi in quæstione præcedenti: quæ omnia cum maiori euidentia procedunt vbicunque per fundatores maioratuum vocantur filij, & descendentes legitimi, sicut communiter reperitur in fundationibus maioratuum: quia tunc exclusi censentur omnes qui procedunt à filijs illegitimis, & quod nepotes ex filio spurio ex parte matris ex coitu procreati, per quem mater incurrit in pœnam mortis, non pôssint succedere, tradunt Tello in l. 9. Taur. nu. 24. qui refert Mathesilanum, Matienç. in l. 7. tit. 8. glos. 8. nu. 5. fol. 228.

131 Tandem difficultas nunc consistit in † respondendo ad text. in d. l. vlt. ex qua prodita sunt omnia argumenta, quæ pro cōtraria parte adducta sunt, & responsio stat facilis attentis verbis illius legis quæ sequuntur post allegatum versiculum, ibi, *Ita demum nepos ex filio naturali ad successionem admittitur paternam, quando id per auum expressè conceditur, & ab illo hæres instituitur, nam hoc cessante, nepos ex filio naturali non admittitur ad talem successionem aui, nec proaui. Nam* (inquit lex) *sed hoc in ijs tantum modo casibus sancimus in quibus voluntate aliquid consequuti sunt: iura etenim ab intestato in aui successionem nemini eorum penitus aperimus: & hoc non solum eis accedere censemus à substantia aui paterni naturalis, sed etiam proaui, vel eius cognationis, si quis saltem huiusmodi vocabulum in tam degeneres homines extendere maluerit.* Cuius textus verba ideo libentius retuli, vt ad memoriam repetamus quo animo sint nostræ leges circa filios qui non sunt ex iustis nuptijs procreati, cui adde l. 2. tit. 17. part. 4. & quod d. l. fin. C. de natur. liber. procedat tantum in successione ab intestato, & non in successione ex testamento, clarè cōllat ex illa lege, & volunt Bald. in cons. 146. num. 5. lib. 1. & in consil. 363. in fin. lib. 3. Cephal. in cons. 103. nu. 23. lib. 1. in quo cōsilio latè materiam tractat, quando excluso, vel exhæredato filio nepos exclusus censeatur: de quo legendū est quod scribit Bartholom. Socin. in consil. 148. num. 7. lib. 1. Tell. in l. 9. Taur. num. 24. Et ad istam responsionem facit quod scribit Rebuff. in praxi benefic. pag. 500. nume. 13. Et pro hac sententia quā teneo, facit etiam elegans l. 68. tit. 18. part. 3. ibi, *Sepan quantos vieren como tal rico home da è otorga en feudo a fulano recibiente por si, y por sus hijos y nietos, è todos los otros que del descendieren de legitimo matrimonio, o fueren varones.* Pōdera igitur illa verba, *Descendientes de legitimo matrimonio.* Ecce qualiter lex vult, quòd illi qui in feudum debent succedere in infinitum, debent esse de legitimo matrimonio procreati, & de stipite legitimo, quæ lex est singularis, & expressa pro hac sententia, cum descendentium ap-132 pellatione † veniant omnes descendentes in infinitum. l. liberorum. ff. de verbor. signific. l. vltim. C. de suis & legitim. hæred. auth. de hæred. ab intest. venien. §. 1. notat Carolus Ruin. in cons. 92. num. 1. lib. 2. & in cons. 92. num. 6. lib. 3. Alciat. in l. iusta interpretatione. 201. pag. 220. ff. de verbor. signif. vbi hoc extendit, quod propriè descendentiū appellatione veniunt omnes descendētes in infinitum. De quo legendus est Curtius Iun. in casu notabili, in cons. 114. num. 19. Imo filiorū appellatione veniunt omnes descendentes, secundum Bald. in cons. 303. lib. 2. & in cons. 13. num. 2. lib. 3. latè Aymon in cons. 155. numer. 8. & Simon de Pretis lib. 3. de interpret. defunct. volunta. dubit. 5. solut. 2. num. 20. folio 311. qui post Aymonem hoc probat ex testimonijs sacræ Scripturę, ex quo ipse infert num. 22. quod nedum filij grauati, sed nepotes, & cæteri descendētes impediunt, ne dies fideicommissi cedat, quod in successione maioratuum est certissimum, & scripsi latè in q. 6. Et illa conducunt pro intellectu. l. 12. titu. *de las herencias*, lib. 5. Recopil. in illis verbis, *Y no huuiere heredero de los que suben, o desciēden de la linea derecha, o de trauiesso.* Et hæc mihi videtur vera, & in proposito nostro tenenda conclusio, quæ si vera est (prout dico) quid erit dicendum de pluribus nobilibus huius Regni, qui possident maioratus, licèt descendant ex non legitimo coitu? Ipsi videant qualiter possideant. Ex istis infertur, verum esse quod resoluit Otalor. in tractat. de nobilitat. part. 4. c. 9. num. 2. pag. 330. quòd filij illorum, qui committunt crimen diuinæ vel hu-133 manæ læsæ Maiestatis, † amittunt priuilegiū nobilitatis per. c. vergētis, de hæretic. & cap. statutum in 2. & cap. 2. §. hæretici, eod. tit. in 6. & l. quisquis. §. filij. C. ad leg. Iul. maiest. & l. 2. tit. 2. part. 7.

134 Cogita tamen an hæc conclusio coarctari possit, † vbicunq; generatio, & familia filiorum legitimorum illius qui maioratum instituit deficeret, quia ex verisimili mente illius qui maioratum ordinauit, quæ debet haberi pro expressa, iuxta illum text. egregium in l. Titius. §. Lucius Titius. ff. de liber. & posth. credendum est, quod ne sua memoria in totū extingueretur, & bona libera remanerent, ipse admitteret talem descendentem à filiò spurio.

rio. Et pro hac conclusione facit text. in l. generaliter. §. spurios. ff. de decurion. vbi probatur, quòd non † extantibus alijs spurij admittuntur ad officium decurionatus. Quem ad hanc conclusionem inter alia adducit Deci. in consi. 271. quod scripsit pro Duce de Metina cōtra Marchionē de Tarifa super iure capiē di Thinnos, quæ lis fuit paucis ab hinc annis præteriti sententiata per sententiam reuisionis in fauorem Ducis à Metina. Et text. in d. §. spurios citat ad hoc Cassan. in catalogo gloriæ mundi, p. 11. consider. 15. fol. 9. & faciūt scripta per eundem in consuetudinibus Burgund. rubr. 1. §. 6. num. 28. pag. 251. & rubr. 4. §. 10. pag. 749. facit doctrina Ripæ in tract. de peste. p. 5. fol. 32. quem citat Auendanus p. 1. de exequendis mandatis. c. 3. nume. 5. Is (inquam) in d. consi. num. 12. & 13. multis me dijs probat, quod spurius † potest habilitari ad successionem in defectum aliorum legitimorū: facit etiam pro ista opinione d. l. vlt. C. de natur. lib. l. vlt. tit. 13. part. 6. quas supra retuli, & illum textū in d. §. spurius examinādo successiones filiorū naturaliū notat in proposito, Gregor. Lop. in l. 1. tit. 11. part. 7. in glossa magna, in verbo, *amiga*, post medium. Et pro hac opinione etiam induco textum elegantem in d. l. pronuntiatio in fine, ibi, *Itē appellatur familia plurium personarum quæ ab eiusdem vltimi genitoris sanguine proficiscuntur.* vbi Alciat. ante dicta verba in parte ex eadem domo dicit, quod filij illegitimi & naturales, dum tamen non sint spurij, sunt de familia. Vocatur igitur † de sanguine filius spurius, quamuis non sit ita nobilis, & est etiam bonus text. in d. l. liberorum, in fine. ff. e odē titulo, ibi, *Etenim idcirco filios filiasvè concipimus atque edimus, vt ex prole eorum, earumvè diuturnitatis nobis memoriam in æuum relinquamus.* Perpetuatur igitur memoria primogenitoris per filium spurium, & illius descendentes. Nec est omittendus elegans textus iuncta glossa, in verb. sed omnes, in l. cognoscere. §. liberorum. ff. eod. tit. Et pro hoc dicto facit l. 9. Taur. superius toties relata: & naturale est quòd filij procreentur, & educentur, per quos conseruetur memoria patris, vt latè notatur per Bartholom. Socin. in consi. 98. numer. 4. & 7. lib. 3. Et istam meam opinionem refert Flores de Mena in pract. c. 16. n. 8. fol. 128. Azeued. in consi. 20. nu. 27. Et facit etiā l. 10. Taur. hodie. l. 8. tit. 8. lib. 5. Recopil. vbi permittitur patri, † quando non habet filios legitimos, relinquere filio naturali quantum voluerit, & faciunt quæ scribo supra in quæstione præcedenti, vers. vlterius. Et istud habebit sine dubio locum † in maioratibus factis per parentes in fauotem filiorum post publicationem legis 27. Taur. hodie. l. 15. tit. 6. lib. 5. Recopil. per quam pater vocare prius tenetur filios & alios illegitimos descendentes, quam parentes collaterales & consanguineos, vel extraneos. Cum qua lege in dubio testator se cōfirmare videtur. l. hæredes mei. §. cum ità. ff. ad Trebel. cum concordan. quæ scribo supra in princ. istius partis, quæ æquiparat filios legitimos, & filios naturales, ad quod est singularis, & l. 10. titul. 4. part. 6. sed an parentes constituentes maioratus seruare teneantur ordinem. d. l. 27. sicuti in meliorationibus, vt obiter hoc dicam tracto in præfatione primæ part. tract. à num. 11. & testatur & Domin. Anton. de Padill. in l. cum acutissimi, num. 34. fol. 148. C. de fideicommiss. quod apud nos ad quædam primogenia, atq; maioratus naturales filios, deficientibus legitimis, esse vocatos. Et pro ista sententia faciunt plura scitu digna quæ scribo in 4. p. istius operis q. 29. ad ista legenda: & inquit Aymon in cō sil. 326. nume. 1. Quod vbi ex omnibus lineis non adsunt filij legitimi & descendētes, † admittuntur filij naturales, & filij naturales multis gaudent priuilegijs, vt per Roland. consi. 67. nu. 74. lib. 3. & nostræ leges Regales multum fauent filijs naturalibus, vt docet d. l. 11. olim. l. 27. Taur. l. 4. & l. 10. Taur. hodie. l. 8. titul. 8. lib. 5. Recopil. quæ permittit, vt pater possit relinquere omnia bona filio naturali, licet ipse parentes habeat. Ad quæ addo Cardinalem Paleotum in tract. de nothis & spurijs cap. 33. num. 4 & cap. 34. num. 1. cum sequentib. fol. 60. & cap. 35. 36. 37. 38. & 39. 8. volum. Tractatuum, Otaloram in tract. de nobilit. part. 3. principal. cap. 3. num. 3. pag. 159. Auendan. in dictionar. fol. 18. Boerium decis. 127. num. 10. Episcop. Couarrū. in epitome de sponsalib. part. 3. c. 8. §. 4. nume. 4. folio 126. Gregor. Lop. in l. 2. tit. 13. & in l. 3. titul. 15. & l. 4. eod. tit. part. 4. & facit l. 1. titu. 11. part. 7. & l. fin. tit. 16. part. 4. Et ista etiam confirmantur per ea quæ scribit Caldas Pereira in d. l. si curatorem habens. C. de in integrum restit. minor. in verb. sine curatore, nu. 95. fol. 115. Et id maximè procedit si primus conditor maioratus fuit † illegitimus, quia quamuis ipse ad honorem & gloriam propriā conseruandam ordinet quod maioratus non deuenlat nisi ad filios ex legitimo matrimonio natos, existimandum tamen est, quod superueniente casu, in quo deficerent descendentes legitimi ipse odio non haberet tales descendentes à filio illegitimo. Et pro hac opinione potest recta ratione induci text. in l. arenam. C. de inoffic. testam. ibi, *Nisi & ipse similis conditionis sit*, vbi probatur, quod pater potest exhæredare filium infamem, † nisi & ipse similis conditionis sit: & facit gloss. in l. fratris, in verbo, infamiæ. C. eod. tit. quæ vult, quod licet frater turpi persona instituta per fratrē † habet inofficiosi testamenti querelam,

135 136 137 138 139 140 141 142

relam, & probatur in illa lege, & in l. 12. titu. 17. part. 6. & in l. 2. & 3. tit. 8. part. 6. id proce-
145 dit nisi frater etiam† turpis persona sit, & idẽ tenet Salicet. ibi, & Ias. nu. 6. limit. 7. Angel. in l. 1. ff. de inoffic. testamen & facit doctrina Bald. in l. improbum. C. de his qui not. infam. & quæ scribit Deci. in c. 3. num. 3. de except. & est bonus text. in c. nihil iniquius 32. q. 9. & l. 27. tit. 7. part. 1. ibi, *Ca derecho es, e razon, ca segun la vida e fuero que home escoge, que por aquel se juzgue e viua*: & facit noua doctrina Angul. in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recop. glos. 13. num. 4. & 5. vbi sustentat, quod ad excludendum filium naturalem vltimi possessoris
146 † à vinculo tertij, sufficit quilibet transuersalis, qui descendat à primo institutore, nisi collateralis sit etiam naturalis, vel descendat à naturali. Et pro hac parte etiam facit doctrina Ancharran. in consilio 339. pro maiori, numer. 12. vbi notanter dicit, quod quando
147 Regnum incipit in fœmina,† non excluditur per agnatos remotiores, qui à fœmina trahit originem, & ab ea tanquam à radice habent
148 causam in Regno, & in iure causa originaria† est inspicienda l. si id quod. ff. de donation. l. tutor. ff. de fideiussor. Et quia à primordio ti-
149 tuli † posterior formatur euentus. l. C. de im pon. lucra. descriptio. lib. 10. & ibi alia ad propositum tradit.

Et pro illa limitatione etiã adduco quoddam celebre dictum Philippi Decij in cap. in præsentia num. 37. de probat. vbi dicit, quod licet alias filij naturales non excludant sub-
150 stitutum, † fallit, si testator substituens esset naturalis propter similitudinem illius qualitatis. Pro quo dicto aliqua refert Tiraquell. in l. 5. conuubial. gloss. 1. part. 5. num. 26. fol. 91. & tradit Francisc. Mantic. lib. 11. de coniectur. ment. defunct. tit. 9. nu. 15. pag. 507. vbi sequitur Deci. contra Ripam contrarium tenentem in l. ex facto. §. si quis rogatus, nu. 22. ff. ad Trebel. & faciunt etiam ad propositum quæ scribo infra hac parte, quæst. 6. Dicunt tamen Angel. & Paul. de Castro in d. l. generaliter. §. cum autem. C. de instit. & substitu. per illum textum in illis verbis, *Si quis naturales filios habuerit*, iunctis illis verbis, *Iusta sobole*, quòd si testator instituerit filium naturalem tantum, licet non videatur talem sobolem abhorrere, tamen filij naturales ta-
151 lis filij † non excludunt substitutum: qui textus ad hoc est mirabilis, secundum prædictos quos refert Ias. ibi numer. 5. ex qua doctrina inferri potest, quòd si quis faciat maioratum in aliquem filium naturalem, & substituat eidem alios si sine liberis decesserit, si talis filius relinquat filium naturalem, non excludit substitutum, quorum dictorum veritas pendet à notatis in dicto §. cum autem, & in d. l. ex facto. §. si quis rogatus, in 1. ff. ad Trebel. & in l. Lucius. 2. §. vltim. ff. de legat. 2. & in l. cum pater. §. volo, eod. tit. & in l. hæredibus. §. 1. ff. ad Trebel. & scriptis per Emanuel. Suarez tom. 1. commun. opin. litera. N. pag. 314. & litera F. in verb. filij naturales. 2. pag. 288. Ioann. Gratian. regul. 297. num. 1. cum sequentib. præcipuè num. 14. vbi hoc refert, Natta in cons. 178. num. 6. vbi resoluit patrẽ posse legitimare filium spurium, vt succedat in bonis patris exclusis agnatis. Et istam sententiam, de qua in nu. 27. cum seqq. tenere videtur Greg Lop. in d. l. 32. tit. 9. part. 6. in glos. in verb. *No valdra*, vers. & si filius, fol. 68. col. 4. in princ. licet in cõtrarium faciat tex. in c. 1. §. naturales, si de feud. fuer. cõtrouer. inter domin. & agnat. per quem tenet ibi Lauden. quòd quemadmodum filius naturalis non succedit in feudo stantibus filijs legitimis & naturalibus, nec succedere potest, etiamsi non extent alij filij legitimi & naturales: quẽ refert & sequitur Cureius in tract. de feud. par. 3. q. 17. n. 40. pag. 275.

Et circa materiam præsentis quæstionis, & omnium quæ supra scripta sunt in nostra materia maioratuum, vidi dubitari in practica in negotio maximi momẽti, † an nepos spurius 152 ex filio legitimo conceptus possit nominari ad maioratum in defectum filiorum legitimorum, & descendentium virtute facultatis concessæ ad faciendum maioratum, aut virtute legis. 27. Taur. hodie. l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopil. in qua quæstione videtur ex eadem l. 27. hoc licitum non esse: & ex his quæ scribũt Angel. in l. 2. C. de hæred. instituen. Bald. in cons. 67. si dicta institutio, num. 3. lib. 1. & in consil. 406. casus talis est, libr. 3. & per alia quæ scribo part. 1. quæstione. 48. quibus, videri meo, maximè contradicunt verba dictæ l. vltim. C. de naturalibus, quæ retuli supra numer. 30. & faciunt ad propositum quæ referendo doctrinam Bald. & alia scribit Simõ de Pretis libr. 3. de interpretan. defunct. voluntat. interpretatio. 1. dubitatio. 3. solutio. 2. num. 11. fol. 188. vidi etiam dubitari circa materiam d. l. 27. an filius natus ex vxorato † & 153 soluta sit capax successionis, & in eo habeat locum dispositio eiusdem. l. 27. in illis verbis, *Que ayan derecho de los heredar*, quia secundum plures Doctores, nati ex vxorato, & soluta non dicuntur nati ex damnato coitu, inter quos sunt Salicet. in l. si qua illustris. C. ad Orphicianũ, & in nata ex complexu, cap. de in. est. nupt. Ang. Aret. in §. nousisime instit. ad Orphician. Alex. in cons. 139. circa finem, Bartholom. Socin. in cons. 140. lib. 1. quos citat Deci. in cons. 301. nu. 5. & id etiã volunt Paleot. de nothis & spurijs c. 41. nu. 1. cũ sequentib. 8. volumn. tractatuũ, fol. 64. Martin. Lauden. in tract. de legitim. num. 47. fol. 92. eod. volum. & idem volunt, Imol. in 6. p. §. 1.

ff.de verbor.obligation. Matth.ab Afflict.in c.1.§.naturales,num.4.si de feud. fuer. controuer.quos & Paleotum citat Anton. Peregrin.in tract.de fideicommis.art.22.num.87. fol.206.ad quos addo Cephalum in cons.48. num.25.Hieronym.Gabr.cons.29.num.4.& 5.Hippolyt.Riminald.cons.187.num.13. & 14.Bursat.cons.76.num.34.Ioseph.Ludoui. decis.18.nu.29.Anton.Gomez in l. 9. Taur. num.14.Matienço in l.7.tit.8.Recop. gloss. 11.num.8.fol.229.& punctum tradit Episc. Couarruu. in epitome de sponsalib.part.2.c. 8.§.5.nu.16.qui dubitat: & sunt videndæ leges vlt.tit.14.l.1.& 2.tit.14.l.1.& 2. tit.15. part.4.l.4.tit.3.part.6. Hippolyt. Riminald. in cons.293.lib.3. Petrus de Petra in tracta. de fideicommis.quæst.11.numer.230.licet in contrarium Petra citet Decius in cons.306. & pro hoc vltimo facit.l.10. tit.13. part.6.& l.1.tit.15.part.5. & quæ post d.num.1. cum alijs scribit Paleotus d.c.42. num.8. notāter Petrus Surd.decis.200.nu.19.& 20.Et quod vxoratus de iure cononico † committat adulterium cum soluta,probatur in c.nemo 32.q. 4.& volunt Abbas in c. transmissa de eo qui cognouit consanguineā vxori suæ,& in cap. vltim.de adulter. Tiber.Decian.in pract. crimin.lib.6.c.23.num.14.fol.56. qui tradit secus esse de iure ciuili per l.1. vbi notatur. C. de adulter. & faciunt quæ scribit Caldas Pereira in tract.de nominatio. ad emphyteu. q. 21.numer.1.cum sequentib.fol.233.& quod natus ex vxorato & soluta,& natus ex vxorata & soluto † sint spurij,ex pluribus resoluit Menoch.cons.60.nu.14.& 15.lib.1. pro quibus est.l.2.tit.15.part.4. in finalibus verbis,quæ ad hoc est expressa,pro qua sententia plura scribit Anton.Peregrin.in tracta.de iure fisci lib.3.tit.18.num.35.pag.169.& legendus est omnino Gamma & additio decisio.23.& melius omnium Alexander Trentācinq. in tractat. de substitution.part.4. cap.7 num.39.fol.145. ad ista omnino legēdus est Petrus Surdus decis.83.nu.8.notanter Guid. Papæ decis.280.vbi latè tractat punctum an filij nati ex vxorato & soluta sint spurij,& legenda sunt quæ scribit Aymon in cons.166. num.cum sequentib.pag.267.& quòd legitimatio facta de filio procreato ab vxorata † sit propriè dispensatio, tradit Decius in consil. 494.num.10.qui ad hoc citat Paulum & Curcium, & ad Guidonem Papæ addo Cephalū in cons.48.num.26.& 27.& Socin.Iun. consil.32.num.6.lib.2.Menoch.casu.420. num. 106.Guid.Papæ cons.17.num.2.& cons.18 nu.4.ad quos addo Pacianum in tract. de probation.lib.2. cap.5.num.15. & aduerto quæ Ancharran. in cons.335. nu.2.scribit, quod tales filij sunt spurij, Decius in d. cons. 306. latè Hippolyt.Riminald. in cons.293.libr.3.

154

155

156

per totum,in qua quæstione ante oculos haberi debet.l.11.Taur.hodie.l.9.titu.8.lib.5. Recopil.& legi debet Auendanus in dictionario,verb.*hijos*,fol.190. & notabile consilium Romani num.10.vbi tradit,quod dispensatio filiorum illegitimorum non valet,& est subreptitia,si non narratur,† quòd quis est filius natus ex coniugata & coniugato:& nostrum punctum & materiam tractat Anton.Gamma decis.143.qui refert Couarru.in tract.de spō salib.part.2.c.8.§.5. & quod naturalis appellatione veniat etiam natus ex coniugato & soluta, volunt Matth.ab Afflict.in c.1.§.naturales,numer.4.si de feud.fuer.controuers. Imol.in l.ex ea parte.§.1. ff.de verbor. obligatio.quos & Paleotum citat Anton.Peregr. in tracta.de fideicommis.art.22.num.87.fol. 206. & punctum etiam in terminis Cephal. in cons.278.num.24. lib.2. qui in cons.186. num.78.eod.lib.vbi indistinctè tenet, quod natus ex vxorato,& soluta est insuccesibilis, & dispēsatio est odiosa, vbi quis natus est ex vxorato,secundū Deci. in cōs.264. n.3.& in cons.288.n.6.& in cons.393.n.10.Roland.in cons.89.n.49.lib.1.Cephal.in cons.285.nu. 22.lib.2. Et quod de iure canonico natus ex coniugato & soluta,† sit spurius,tradit Guid. Papæ cons.18.n.3.per c.tanta,qui filij sint legitimi. ¶ Et totus mundus seruat, quòd filij naturales † sunt nati ex soluto & soluta,vt testatur Cacialupus in d.l.si qua illustris numero. 30.ad Orficianum, de quo legenda sunt quæ scribo 4.p q.14.citat Falco.in regu.298. num. 17. Et quod filius naturalis sit ille qui natus est ex soluto & soluta tradit Petr.Anton.in tract.de fideicommis.q.11. num.170. & 187.& 190.post Alciat. Carol. Ruin. Aimon.Bart.quos citat:& legendi sunt omnino Bartholom.Socin.in cons.148. num.5. & 6. lib.1.Cassan.in catalog.gloriæ mundi.par.7. consideratio.3.fol.2. ¶ Et ex istis etiam quæ in hac quæstione tractata sunt,potest definiri alia magna quæstio,& quæ quotidie contingit in hac Regali Cancellaria,an descendētes à filio spurio,cuius descendentia est multum antiqua, possint gaudere † nobilitate parentum,si probāt ea omnia quæ requirunt leges Regales quæ de nobilitate loquuntur,quę habentur in tit.11.lib.2. Recopil. præcipuè in l.8. eiusdem tituli. Qua in re lector animaduertat ad doctrinam domin.Anton.in d.l.naturalis num.13.ff.de præscript. verb.vbi,iure optimo damnat opinionē tenētium, quod filij illustrium personarum,Ducum,Comitū, vel Marchionum, sunt liberi à contributione,& gaudent nobilitate parentum.

157

158

159

Item in hac materia notandum est,quòd si possessor bonorum maioratus fateatur in testamento, vel in aliqua dispositione quòd aliquis est suus filius legitimus & naturalis, ad hoc

hoc vt succedere possit in maioratu, talis cõfessio tanquam contra ius, & quia est prohibitum relinquere bona maioratus filijs illegitimis,† non iuuat successorem, l. cum quis decedens. §. Titia honestissima fœmina. ff. de legatis 3. l. qui testamentum. ff. de probatio. l. nec professio. C. de testam. notat Bart. in l. si fortè ff. de castrens. pecul. cum concordan. Et ille qui alienare prohibetur, † confiteri non potest in præiudicium successorum, in quorum fauorem alienatio est prohibita, secundum Bald. in c. fin. num. 7. de confess. Tiraquel. in d. glos. 5. q. 10. num. 114. 116. & 118. & dicit Pinel. in l. 1. part. 3. nu. 51. fol. 106. de bonis matern. quòd sententia lata † contra possessorem maioratus non præiudicat successori quando fuit lata præmissa confessione possessoris maioratus. Et ista procedunt etiam si cõfessio fuit facta cum iuramento, & in articulo mortis, secundum Petrum & Cinum in l. 1. de sacrosanct. eccles. & Bart. in d. §. Titia, & alios quos refert Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. donatione largitus, num. 91. C. de reuocand. donation. & inquit Bosi. in practica crimin. tit. de part. suppo. nume. 25. pag. 383. quod tractatus parentum tractantiũ aliquem, vt filium, non nocet in causa † feudali, in qua parentes directè non possunt disponere; & an, & quando tractatus parentum probet filiationem tam in petitorio, quàm in possessorio; tradit. Menoch. de arbitr. iudi. lib. 2. cent. 1. q. 86. pag. 241. Decius cons. 153. nu. 4. fortè tamen talis confessio multum proderit † in possessione petenda bonorum maioratus, licet in proprietate non prosit, argumen. text. in cap. transmissæ, qui filij sint legitimi. Ad quod est doctrina gloss. Paris. in consuetud. Paris. part. 1. §. 5. numer. 88. fol. 84. vbi dicit, quod quamuis † non stetur prælato attestanti, & confitenti feudum esse antiquũ ad hoc, vt infeudare possit sine capitulo, & solennitatibus, iuxta dictam sententiam Bart. in d. l. si fortè, prodest tamen secundum eum confessio ad tenendum in possessione feudatarium Et licet confessio aduersarij non probet titulum in beneficialibus, sufficit tamen ad obtinendum † in possessorio, secundum Nicol. Miles in verb. possessor recuperãdæ, Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 1. concl. 305. num. 7. fol. 187. & ad hoc, est etiam celebris doctrina Alciat. in l. Scæuola 29. nu. 20. pag. 66. ff. de liber. & posthu. vbi dicit, quod licet matris confessio dicentis, aliquem filium mariti non esse, non præiudicat filio in proprietate: in possessione tamen filio præiudicat per l. 1. §. si cui. ff. de ventr. inspicien. Pro quo facit doctrina Anton. in c. in literis, nu. 24. de restit. spoliator. Et in possessorio † sufficit quasi possessio filiationis, & indecisorijs, secundum Alexan. cons. 51. col. 2. vers. & magis lib. 1. Alciat. in tract. de præsumption. præsumpt. 37. num. 5. Cephal. cons. 137. num. 6. Roland. consil. 22. num. 29. lib. 3. Decius in c. per tuas num. 9. de probation. & est communis secundum eum cons. 54. num. 3. & plures citat Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cent. 1. n. 70. casu 89. pagin. 241. De quo legenda sunt quæ scribo infra part. 3. q. 15. & facit doctrina Bald. in cons. 370. lib. 5. & per text. in d. §. si cui, scribit Gregor. Lop. in l. 17. tit. 6. part. 6. in glos. vlt. quod ex facto matris fit præiudicium filio in iudicio possessorio, & non in iudicio petitorio.

Isti tamen nostræ conclusioni contradicere videtur. l. 45. Taur. ibi, *En el siguiẽte en grado*: vbi ad hoc, vt in successorem in maioratu transeat possessio, requiritur quòd sit sequẽs in gradu. Et possessio de qua in illa lege habet admistam † causam proprietatis, vt animaduerto in 3. par. huius operis. q. 24. ànu. 4. Et quod confessio partis non sufficiat ad obtinendum in possessorio habente mistam causam proprietatis, vult Rebuf. in praxi beneficiali regul. de non tollend. iur. quæs. gloss. 6. num. 6. pag. 269. & de istis omnibus legenda sunt quæ scribo in 3. part. q. 15. De illa autem quæstione, an sententia lata ex confessione litigantis in maioratu præiudicet † successoribus, vide scripta in 4. part. quæst. 14. nu. 8. Et qualiter agnitio matris dicentis aliquem esse eiusdem filium, † eidem tantum præiudicet, probatur in l. 3. ad finem principij. ff. de iur. iurand. & in l. 1. post princ. ff. si mulier vẽtris nomi. cum concordan. vt per Menoch. lib. 2. de arbitr. casu 89. num. 72, Barbos. in rubric. ff. solut. matrim. num. 17. pag. 12. part. 1. rubric. tom. 1. & quod matrimonium præsumatur † respectu filiorum, vt sint legitimi, volunt Abb. in cap. lator. qui filij legitimi nu. 6. Bald. in l. & si contra. C de nuptijs & alij, vt per Decium in cap. ecclesia sanctæ Mariæ, num. 39. de constitut. & in l. nuptias. num. 4. ff. de reg. iur. Alciat. reg. 2. præsumpt. 5. glos. Paris. in additio. ad Decium in d. c. Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 1. numero. 46.

In qua materia animaduerto ad conclusionem singularem, quòd si duo fratres ex eisdẽ parentibus nati contraxerunt matrimonium cum duobus sororibus natis ex eisdem parentibus, sentẽtia lata contra matrimoniũ vnius ex fratribus ob consanguinitatem, † non præiudicat matrimonio alterius, vt volunt gloss. in c. dilecto, de præbend. vbi Dominic. & Abbas, Alberic. in l. denuntiasse. §. quæritur. ff. de adulter. quos citat Fuluius Pacianus in tracta. de probation. lib. 1. c. 26. num. 87. fol. 70.

¶ Et ex istis etiam infertur solutio quæstionis de facto continentis in hoc Regali Cancellaria, si forsan parentes † confiteantur in supplica-

plicatione data Pontifici, quòd scientes se esse consanguineos, vel affines contraxerunt matrimonium, an præiudicet filijs qui prætēdunt successione maioratus tanquam filij legitimi.

Sed an filius natus ex matrimonio putatiuo, & in figura matrimonij parentibus ignorantibus impedimentum, sit legitimus successor in maioratu, † resoluo in dicta. 3. par. huius operis quæst. 15. vbi lector legere poterit, quia est necessarijssimum pro intellectu illius materiæ. Et vide quæ scribit Molina lib. 3. c. 1. num. 12. de filijs natis ex matrimonio putatiuo an succedant in maioratibus, ad quem addo nouissimè Menochium in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 77. num. 1. cū sequentib. fol. 124. Tell. in l. 6. Taur. num. 6. Cardinal. Paleotus de maiorat. de nothis, & spurijs. c. 10. num. 2. fol. 50. & cap. 13. nu. 6. fol. 51. Menochium qui refert Molinam in cons. 442. num. 67. & sequentib. lib. 5. Et an filius † conceptus ante dispensationem, & natus post impetratam dispensationem succedat in maioratu, tradit Gregor. Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 10. in verbo, *Sino el hijo mayor*, vbi Ahumada nume. 4. fol. 143. qui allegat bonum textum in l. 9. tit. 8. lib. 5. Recopil. vbi tradit quæstionem vtilem, & quotidianam, si consanguinei intra quartum conuenti de contrahendo matrimonio mittunt pro dispensatione, & in supplica quòd se adinuicem non commiscuerunt, & anteaquam ad eorum notitiam peruenerit, se carnaliter cognoscunt, † an dispensatio prosit: & quod præsumptiones quæ faciunt pro filijs, alijs sint præferendæ, tradunt Cephal. in cons. 48. num. 8. lib. 1. Carol. Ruin. in consil. 51. nu. 20. & sunt alij quos citat Ioseph. Mascard. in tracta. de probatio. lib. 3. conclu. 1225. num. 27. fol. 156. Et quòd legitimatus per oblationē iuris † non succedat in primogenitura, resoluit Ioan. Cirier in tract. de primogenit. lib. 1. q. 15. fol. 2-. col. 3. & 4.

174 175 176 177

QVÆST. III.

Monachi & clerici vtrum in maioratibus succedant.

SVMMARIVM.

Conditor maioratus potest prohibere, ne monachi, & monasteria in maioratibus succedāt, num. 1.

In re propria quilibet est maderator & arbiter, num. 2.

In donatione factā ecclesiæ grauamen potest apponi, vt illi alienare non liceat, n. 3.

Clerici, & ecclesiasticæ personæ non tenentur pro suis possessionibus ad collectas, nec ad onera localia. n. 4. nisi aliud à testatore dispositum sit in fundatione. n. 5.

Patronus quando possit amouere capellanos absque authoritate Episcopi. n. 6.

Statutum, aut consuetudo, prohibens clericum succedere in primogenitura, valet, cùm ante clericatum iniungitur n. 7.

Fundator iurispatronatus an possit in dote ecclesiæ apponere, quòd reuertatur ad vsus pro sanos, si pacta & conditiones nō seruentur, n. 8. & quid in capellania, vel anniuersario sub conditione n. 9. & an possit statuere, vt beneficium solum modo conferatur illis qui sunt de sua cōsanguinitate & parētela. n. 11

Pactum initum in cōtractu dotis, vt annui red ditus redimibiles pro dote dati, pro bonis immobilibus habeantur, an valeat. n. 10.

Statutum laicorum prohibens alienationem immobilium, allodialium, siue feudalium in ecclesiam, valet. n. 12.

Non dicitur aliquid contra ecclesiam fieri, nisi quando aufertur aliquid, quod ei competit, num. 13.

Satutum excludens fœminas propter masculos valet in præiudicium monialium, nume. 14.

Pactum valet, quòd ingrediens religionem non succedat. n. 15. & 19.

Testator potest excludere monachum à fideicōmisso. n. 16. & 17. & prohibere, ne appellatione filiorum veniant monachi. num. 18. & quid in maioratu. n. 21. 22. & 23. & quid in melioratione tertij. n. 24.

Pactum ne religiosi emant possessiones, de quibus decimæ soluebantur, valet, n. 20.

Monachi Sancti Francisci, & similium, sunt incapaces maioratuum, n. 25. & quid in Regnō & Comitatu. n. 27. & 28. & quid si monachus S. Francisci fiat Episcopus, num. 35. & 36.

Conditio, si sine liberis, an verificetur in eo, qui religionem ingreditur, n. 26.

Bannito condemnato, illico filij admittuntur ad fideicommissum, eius morte non expectata, num. 29.

Qui renuntiauit legitimam cum iuramēto, mortuus reputatur. n. 30.

Antonius Gomez circa monachi successionem reprobatur. n. 31.

Decedens cùm filio de ordine Mendicantium, dicitur sine liberis decedere. n. 32.

Masculus de ordine fratrum minorum non prohibet fœminam succedere per statutum insuccessibilem, num. 33.

Stante statuto, quòd mortua vxore in matrimonio sine liberis maritus lucretur dotem, si ea ingrediatur religionem Ordinis Mendicantium, an maritus dotem ex forma statuti lucretur, n. 34.

Mona-

tionibus in dubio illi an sit fauendum, n. 112.
Quid in intereße pecuniario. n. 113.
Conditio posita in institutione, an censeatur repetita in substitutione directa. n. 114.
Post num. 114. inuenies summaria quæ desiderantur.

TErtio quæro, An monachus, vel monasterium eius nomine succedat in maioratu pro vita monachi, vel alio modo. Et quid de clericis. In qua quæstione sunt tres articuli principales.

Primus articulus est, vbicunq; testator expresse prohibuit monachũ, vel monachã, aut monasterium succedere in talibus bonis: & in isto casu bona maioratus monasterio † minime deferuntur, siue talia bona habeant annexam dignitatem, vel iurisdictionẽ, siue non: posse autem constitutores maioratuum istam prohibitionem apponere, nemini dubiũ esse potest. Quod primo probatur ex generali regula. l. 1. C. de sacrosan. eccles. Secundo, quia in re propria quilibet est moderator, † & arbiter, l. in re mandata. C. mandati cum vulgar. Quæ regula adeò vera est, quod nedũ de gratia permissum est hominibus de rebus suis disponere, verumetiam de stricto iure, vt per regulam. d. l. in re mandata. l. sed si lege. §. cõsuluit. ff. de petitio. hæred. Et per aliã similia iura tradunt Bertrand. in cons. 77. lib. 1. Rebuf. qui latè hoc tractat in l. lege obuenire. 130. pag. 683. ff. de verb. sign. quod reputo notandum in materia maioratuum, & meliorationum, & quotidie proderit, & per regul. d. l. in re mandata concludit expresse Deci. in cõs. 259. testatorem posse disponere, quod bona non transeant in monasterium, quem citat Simon de Pret. lib. 2. de interpret. defun. voluntat. solut. 5. n. 26. fol. 93. & idẽ repetit Decius in cons. 419. n. 2. & 3. faciunt scripta per Gratum in consil. 162. num. 5. libr. 2. Et pro istis est etiam text. notabilis in l. donatio. C. de donatio. ibi, *Vt quas leges indulgent actiones, conditiones, pactiones, quæ contineant his quæ penitus cognitis, vel recipiantur, si cõplacita sunt, vel reijciantur, si sunt molestæ.* Et ad confirmationem istorum etiam faciũt quæ scribo. p. 1. q. 51. n. 1. cum seqq. Tertio, per regulam l. traditionibus. ff. de pact. & in bonis donatis ecclesiæ rectè notat Ancharran. in cons. 217. n. 3. & 197. n. 3. facit l. 30. in fin. tit. 11. part. 5. & faciunt scripta per Iason. in l. fin. n. 97. C. de iure emphyteut. Et valet pactum vt fœminæ non succedant, & quod res deueniant ad certum genus personarum, vt latè tradit Bart. in cons. 72. per totum, vnde in donatione facta ecclesiæ apponi potest, † vt non liceat ecclesiæ alienare: & si contra factum fuerit, possit res à donante reuocari. §. sanctissimos, in authent. de non alienan. glos. in l. sancimus la. 1, in verb. præfatarum. C. de sacrosanct. eccles. cum concordan. vt per Tiraquel. lib. 2. de retract. in fine, nu. 15. pag. 972. Ex qua doctrina iustificatur dispositio text. in l. 2. titu. 14. part. 1. vbi Gregor. Lopez, & l. 3. tit. 6. lib. 1. ordinam. quod late explicat Socin. Iun. in l. filius familias. §. Diui, num. 167. cum sequentib. ff. de legat. 1. fol. 192. & tradit late Ioann. Lopius in rubr. de donatio. inter vir. & vxor. §. 16. nu. 12. pag. 47. vnde merito ipse. §. 47. nu. 18. pag. 138. resoluit, quod licet res emphyteutica non possit transire in ecclesiam, trãsit quoad æstimationem, post Speculator. & Iaso. quos citat. Ex quo fit, quòd licet clerici, nec ecclesiasticæ personæ † non teneantur pro suis possessionibus ad collectas, nec ad alia munera, nec onera laicalia. l. placet. C. de sacrosanct. eccles. cap. non minus, de immunita. eccles. cap. quamquam, de censib. in 6. cum concordan. fallit, † nisi aliud à testatore dispositum sit in fundatione, vt probat Anchar. in cons. 28. dubium facit, quẽ citat Guillel. Benedict. in c. Rainuntius, in verb. si absq; liberis moreretur in 2. n. 26. fol. 335. de testam. Imo valet pactum appositũ in donatione facta ecclesiæ, de quo est text. in c. sanctissimas, in authen. de non alien. glos. in l. sancimus, nu. 1. in verb. præfatarũ. C. de sacros. eccles. & volunt Alber. in auth. hoc ius porrectũ de sacros. eccles. & alij plures quos citat Tiraq. lib. 2. de retract. in fin. n. 15. pag. 972. & ibi n. 11. videbis, an isto casu liceat donanti accipere possessionẽ propria authoritate, quòd si non obseruentur quędã conuenta, liceat manũ inijcere in re donata, secundũ Abb. in c. verum, circa fin. de for. comp. Natta cons. 27. n. 2. vbi tamẽ dicunt esse necessariam iudicis declarationẽ antequam præcedat apprehensio. Et adduco textum notabilẽ in Clement. quia contingit, ibi, *In ipsorũ fundatione*, de relig. domib. & Cõcil. Trid. c. 9. sess. 22. ibi, *Nisi secus fortè in institutione*, & sess. 25. c. 8. ibi, *Nisi aliter fortè etiam in hunc euentum in eorũ fundatione, aut institutione fuerit expressũ*, facit. l. nec ex prętorio 27. ff. de reg. iur. ibi, *Nisi tunc cũ inchoatur pactio inter eos præcesserit, iunctis verbis præcedentibus*: & hoc in terminis cõcludit Anto. Peregr. in tract. de fideicõm. art. 28. n. 78. fol. 264. & est [illegible] onus tex. in c. olim in 1. de restit. spoliat. & [illegible] d doctrinã Ancharr. addo expressam l. 55. ti. 6. part. 1. ibi, *Saluo si el Rey lo ouiesse defendido por sus priuilegios, o por sus cartas.* Et ad regulã d. l. in traditionibus plura scribit Lambert. de iure patronat. lib. 1. p. 1. 9. q. principal. fol. 79. n. 1. cum alijs, & nu. 33. & lib. 1. p. 1. 2. artic. 9. q. principal. num. 1. cum sequentib. fol. 87. & 88. vbi tractat, patronum posse destituere, † & amouere capellanos absq; authoritate Episcopi, si hoc in fundatione cautũ fuit cũ cõsensu Episcopi, & idẽ

Fff part.

part.5.lib.2.artic.13.1.q.principal.fol.209.col.3.& 4. quæ quæstio de facto contigit in negotio maximi momenti.Quarto ex doctrina Ioan.Andr.in reg.fine culpa,in q.vlt.col. penult.vers.quia in præcedentibus,vbi Fräc. de regul.iur. in 6.qui tenent,quod valet statutum,aut consuetudo † prohibens clericum succedere in primogenitura,vbi consuetudo vel statutũ iniunctum est ante clericatum,& idẽ voluit Alberic.in l.cum quis.C.de natur. liber.Bald.in l.Deo nobis.§.1.n.5.fol.57.C. de Episc.& cler & tenuerunt alij infiniti relati à Tiraq.lib.de primogen.q.43.nu.5.cum alijs pag.316. Et ista seruiunt ad decisionem quæstionis quotidie cõtingentis,an fundator iuris patronatus possit apponere in dote quã dat ecclesiæ tẽpore fundationis,quòd reuertatur dos ad vsus profanos,si pacta † & conditiones nõ fuerint seruatæ:de qua per Ancha. cons.193.subtiliter,& ad plenum in fin. Felin.in c.cum venerabilis num.33. de except. quod disputat latè Cæs. Lambert.in tract.de iur.patronat.lib.1.p.1.4.art.9.q.principal. n.3.fol.95.de quo per Ripam in l.nemo potest.n.127.vbi Ioan.Gutier. n.450. & 451. ff.de legat.1.Episcop.Couar.in lib.de spõsalib.p.2.c.3.§.1.n.20.& in c. tua nobis n.8. de testam.fol.150.qui allegat decis.Rotæ in antiquis 868.Menchac.de succes.creat.§.7. n.17.in quo articulo animaduertere oportet dictum caput,& ad Concil.Trident.sess.25. c.8. de reformatio. & ad ea quæ scribit Episc. Sarmien.lib.1.selectar.interpret. c.8. nu.24. & 25. & cap.11.n.11.cũ seqq.fol.33.&Ahumada in l.1.tit 15.part.1.n.1.cum seqq. glo. 6.in verb.dote,fol.105.& faciunt quæ scribo infra 4.p. q.1. limit.6. vbi etiam de hoc ago: & ad omnes addo Ioan.Lop.in rubr.de donatio.inter vir.& vxor.§.16.n.14.vers.Quinto quod quis possit facere, vbi resoluit, quod quisquis potest facere † capellaniam, vel anniuersarium sub cõditione,quòd si non dicãtur anniuersaria vel Missæ, vel alia quæ testator iubet fieri,bona quæ relinquit, ipso iure redeant ad hæredes libera: & ipsi hæredes possint occupare propria authoritate: & ad omnes addo Sim.de Pret.lib.2.n.5.fol.135.

Prosunt etiam prædicta ad quæstionẽ disputatã per Ioan.Gutier.practic.quæst.lib.3. q.84.num.1.cum seqq.pag.661.vbi resoluit, quod † pactũ initum in contractu dotis, vt annui redditus redimibiles qui per dotẽ dantur,habeantur pro bonis immobilibus,valet. In qua quæstione magis inclino ex iã dictis, & statim dicendis,talem conditionem validã esse,& omnino seruandam.Infertur etiam ad aliam conclusionem, An fundator iuris patronatus possit statuere tempore fundationis,vt beneficium solummodo conferatur illis; † qui sunt de sua consanguinitate & parẽtela: de qua per Philip.de Sarra in rubr.de iur. patron.Paul.de Citadin.in tract.de iur.patron. p.3.q.9. 2.causæ Rochus in eod.tract.in verbo,pro eo,q.12.in fin.latius Lambert.in eod. tract.lib.1.p.1.9.q.principal.n.32.fol.80.& n.79.fol.84.tradit Paris.in cons.48.n.7.post Cardinal.in cons.48.¶Quinto,† valet statutum laicorũ prohibens alienationem immobilium,siue feudalium,siue allodialium in ecclesiam:& non dicitur cõtra libertatem ecclesiasticã,secundũ Iacob.Butric. auth.cassa. C.de sacros. ecclef.& in l.assiduis.C.qui potior.in pign.habean. vnde inquit Deci.in d.auth.cassa.n.17. quod non dicitur aliquid fieri † cõtra libertatẽ ecclesiasticam,nisi quando ab ecclesia auferatur illud,quod ei cõpetit, & iam acquisitũ est de iure cõmuni: quod ex pluribus confirmat glos.Par. in consuetud. Paris. p.1.§.41.n.90.cũ alijs,fol.296.vbi n.94.plures refert in confirmationem huius sentẽtiæ: pro quibus facit regula generalis. l. vlt. C.de acquir.posses.& l.vlt. C. de codicil. ad quod est magnifacienda resolutio Bart.in cons.37. lib.1. ¶Sexto,pro ista sententia est doctrina Barthol.Soci.in cõs.81.n.5.lib.1.vbi tradit,† valere statutum excludens fœminas propter masculos,& ligans fœminas quæ erant moniales ante factũ statutum, quod latè fundat, & refert ad hoc Anton.in c.clericis de for.cõp. & alia plura iura & rationes; & idẽ Barthol. Socin.in cons.241.lib.2.Socin.iun.in l.filius familias.§.Diui n.171.fol.193.de legat.1. ad quẽ addo Matth.de Afflict.decis.348.vbi tractat,an statutum excludens fœminas propter masculos,excludat monialẽ,quod omnium latissimè tradit Bursat. qui plura singularia in ista materia scribit cons.93.n.29.cũ seqq.lib. 1. ¶Septimo valet pactum † quod ingrediẽs religionẽ non succedat secundum Bart. in l. vlt.n.6. C. de pact.De quo dicto agit Tell.in l.6.Taur.n.56. Octauo,ista fulciũtur ex quatuor dictis,quæ scribit Barthol.Socin.in cõs. 45.n.1.cum alijs lib. 3.Nono, ad hoc adduco dictum Decij in cons.419.nu.2. vbi tradit,† testatorem posse expresse excludere monasterium à fideicõmisso: licet tacitè exclusus non censetur.Et idem voluit in consil.426. & in c. in præsentia,de probation.n.58.&faciunt scripta per eundem Deci.in cons.259. quem citat Simon de Pret.lib.2.de interpret. defun.volun.solut.5.n.26.fol.93. de quo est notabilis additio glos.Par.in addition.ad Alexan.in cons.121.in additio.quæ incipit,contrarium lib.2.Ripa in l. ex facto. § si quis rogatus n.38.cum seqq.ff.ad Trebell.

Decimo, ad hoc facit † sententia Bart. in authen.ingressi n.50.C.de sacrosan.eccles. in repetitione,& in l.si ita quis.§.ea lege.n.9 ff. de verb.oblig.vbi Ias.n.55.idẽ Ias in l. filius familias.§.diui,n.43.lect.1.ff.de leg.1.Barba. cons.

cons.46.col.2.lib.3.Menoch.cons.57.nu 6. lib. 1. volentes posse testatorẽ prohibere ne bona alienentur in personam ecclesiasticam: 18 & testator potest prohibere,† ne appellatione filiorũ veniant monachi, secundum Bald. in l.si ita quis.§.is cui.ff.de leg.2.Paul.de Castro in l.Deo nobis,n.4.C.de Episc.& cleric. Deci.in c.in præsentia nu.132.de probat. & alios plures quos citat Sforcia Oddus,qui cõmunem vocat in tract.substitut.p.6. in compendiosa dub.2.n.24.fol.164.Et pacto etiam fieri potest ne emphyteusis transeat ad ecclesiam,secundum Bart.in d.auth.ingressi,quod eleganter explicat Carol.Ruin. in cons.151. n.22.cum seqq.lib.1.Nec minus facit doctrina Bart.in cons.37.quidã Cola Pauli,vbi pro 19 bat,quod valet statutum † vt monachus non possit succedere,si nondum est factus monachus tempore testamenti, de quo per Tiraq. in tract.de primogen.q.43.n.10.pag.318. faciunt quæ in proposito scribit Ioann. Cirier in tracta. de primogenit. q.6.lib.2.fol.97.& quod scribit Rebuf.in tract.de decimis. q.14. n.49.pag.61.qui probat, quod valet pactum 20 vel statutum, † ne religiosi emant possessiones de quibus decimæ soluebantur,quod probatur in c.nuper,de decim.&in l.4.ti.20.par. 1.Vndecimo potest testator ordinare, ne bona veniant ad aliquas personas,etiam per alienationẽ necessariam,l.codicillis.§.matri, vbi DD.ff.de leg.2.confirmat Anton.Peregr. in tract.de iur.fisc.lib.5.tit.1.nu.103.pag.266. Duodecimo istam sententiam alijs non superioribus rationibus, & authoritatibus ducti, tenent in bonis maioratus Ioan.Lop.in repetitione rubr.de donation.inter vir.&vxor.d. §.16.n.4.& 14.Episc.Couar.resolut.lib.1.c. 19.n.11.fol.81.vbi expresse dicit in primogenijs, & meliorationibus admittendam esse eam conditionẽ ex qua primogenium, vel me 21 lioratio posteris defertur ea conditione, † vt nec monachis,nec presbyteris cõpetere possit:& Episc.Couar.& alios plures refert Ant. Pereg.in tract.de fideicom.art.28.n.70. fol. 263. & tradit nouissime Flores de Mena. §. 17.§.2.n.1.cum seqq. fol. 126. Imo eo ipso quod possessor talium bonorum monachus, vel presbyter factus fuerit, bona ad sequentem in gradu pertineant:& ista opinio est verissima, & tradit Molina d.c.12.num.54.quẽ nouissime citat Caldas Pereir.in propria spurij de nominatione ad emphyteusim.q.5. nu, 12.fol.57.& idẽ tenet Marzar.qui citat Episcop.Couarr.in d.loco,in lib.de fideicommis. q.31.fol.26.& Episcop.Couarr.etiam refert & sequitur Francisc. Mantic. de coniectur. men.defun.lib.11.tit.7. n.17.pag.495. licet in hoc post Molinã distinguat Ioan.Gutier. lib.2.canonicar. quæst. c.25.nu.6. pag. 468. Quinimo ex generali Galliæ consuetudine monasterium non succedit monacho,nec monachus consanguineis teste Matthæsil.de success.§.idem per consuetudinem Regni,& tit. de locato.§.item per ingressum, Guillel.Benedict.in c.Rainuntius,in verb.& vxorẽ,nu. 224.& 295.de quo plures consuetudines refert Tiraq.in tract.le mors.p.2.declaratio.14. n.9.pag.148.& mens† & voluntas testatoris 22 principaliter fundata ad conseruandam agnationẽ, est seruanda ad exclusionem monasterij secundũ Carol.Ruin. in cons.98.n.21.lib. 2.Alciat.respon.502.Menoch.in cons.145. nu.10.lib.2.Et pro ista sententia faciunt etiã plura quæ scribit Menoch.in cons.169. n.4. cũ pluribus seqq. vbi disputat illam celebrem quæstionem, si pater filiæ relinquat, si nubat mille,si vero religionem intrauerit ducenta, An si religionẽ intrauerit, debeat habere mille,vel ducenta.Tandem ista conclusio probatur in authen.nisi rogati.C.ad Trebell.quam ad hoc ponderat, & alia plura iura notanter doctissimus Menoc.& nouissime in tract.de pręsump.lib.4.pręs.83.n.1.cũ seqq.fol.140. ad quẽ addo elegantem consilium Parisij.22. num.4.cum sequentib.lib.3.ad hæc omnia legendus, vbi latissimè resoluit, quòd quando testator relinquit fideicommissum ad conseruandam domum, casatam, & agnationem, excluditur monachus à successione talis fideicomissi,quod tradit Caldas Pereira vbi supra num.12.qui Parisium non citat, & hanc opinionem tenet in terminis maioratus, referens Couarruuiam, & Molinam, Ludouicus de Molina in tract.de iust.& iur.tractatu 2.disputatio.207.pag.1268.Solutionem autem ad ea quæ in contractum facere poterãt, lector colliget ex iam citatis locis. Patet igitur ex prædictis,quod in isto primo casu monachus, vel monialis & monasterium † sunt 23 inhabilia ad successionem bonorum maioratus. Quam definitionem etiam confirmare possumus per Lambertin.in tractat. iuris patronat.lib.1. quæst.9. nu. 1. cum alijs fol.97. & sequitur alios citans Ioann. Gutierr.q.32. nu.30. vbi hos citat. In qua materia animaduertere oportet dictum ad Concilium Tridentin. sess.25. cap. 9. de reformatione. Ex prædictis etiam definitur, an verum sit quod tradit lib.2.de primog.d.c.12 n.55.fol.134. vbi vult,quod pater in melioratione tertij † 24 non potest excludere monachos & clericos, quem refert & sequitur Angul.in l.11.gloss. 7.n.3.fol.219.& l.6.libr.5.Recopil.cui addo eundẽ Molinam in annotatio.n.10.& plures doctores quos in materia citat Castillo de vsufruct.lib.1.c.65. n.4.&.5. fol.281.

Secũdus articulus est, vbicũq; monasteriũ, in quo monachus professionem fecit,est talis qualitatis,quod nõ potest bona in cõmuni possidere, & † incapax bonorũ tẽporaliũ,& tũc 25

licet cōditor maioratus nihil caueret circa fuc cesſionem talis monachi, excluditur à maiora tu, & admittitur sequens in gradu, siue iste fa ctus fuit monachus ante successionem, siue monasteriū ingrediatur iam factus possessor bonorum maioratus. Et ista conclusio proba tur ex ratione textus in Clement. exiui de paradiso, ve verb. sign. quem textū latissime declarat in proposito Anton. Gab. lib. 4. com mun. opinio. tit. de hæred. instit. concl. 1. n. 1. cum seq. pag. 232. col. 1. Et quia si monasteriū est incapax succedendi in alijs bonis minime vinculatis, maiori ratione debet esse incapax bonorum vinculatorum, vt ex infra dicendis plenius constabit. Et istam sentētiam tenent in terminis Bart. in l. cum pater. §. hæreditatē n. 1. ff. de leg. 2. vbi dicit, quod dies fideicommissi cedit ingrediente aliquo in monasteriū fratrum minorum, quod non potest habere bona in communi: cuius opinio confirmatur ex traditis per Alexan. in cons. 13. circa primum lib. 3. n. 1. vbi stat cum prędictis Iulius Clar. lib. 3. sententiar. q. 29. pag. 28. Anto. Ga br. tom. 2. cōmun. opin. lib. 4. de fideicommiss. conclu. 2. nu. 75. pag. 249. Nicol. Boer. decis. 354. n. 8. cum seqq. Rolan. in cons. 79. nu. 41. lib. 2. vbi latè probat, † quòd conditio, *Si decesserit sine filijs*, verificatur in eo qui ingressus est monasterium incapax bonorum in cō muni: & est communis opinio secundum Roman. in cons. 296. vbi Mandos. citat alios qui cōmunem profitentur, Bursat. in cons. 63. n. 26. lib. 1. & faciunt quæ scribit Guillel. Bene dict. in c. Rainūtius de testam. in verb. & vxo rem nomine Adelasiā n. 464. fol. 92. & iterū n. 520. fol. 97. & in verb. si absq; liberis moria tur in 1, n. 18. fol. 277. Ioan. de Cirier in tra cta. de primog. q. 21. fol. 33. Et quod † Regnū non transeat ad monachos, & multo minus ad fratres Minores resoluit per plura Conrad. in tēplo iudicum lib. 2. cap. 2. de Rege nu. 2. fol. 100. Et ad hoc etiam est doctrina Angel. in l. ex facto, in princ. ff. ad Trebel. quam refero in 3. par. huius operis q. 3. & omnes fatentur, quod in isto casu talis monachus habetur pro mortuo quoad successionē, vel capacitatē, & quod fideicōmissarius illico admittatur ad fideicōmissum non spectata morte fratris Franciscani: & est cōmunis opinio secundū Emanuel Costa in l. Gallus. §. & quid si tantū. p. 2. pag. 34. ff. de liber. & posthu. quāuis ipse cō trarium teneat cum Salicet. l. 1. n. 6. C. de hæred. instit. & alijs quos ibi refert, licet in c. si pater, de testam. in 6. p. 1. verb. si absq; liberis. n. 61. pag. 159. dicat, cōmunem opinionē recentiorum esse in cōtrariam, quam & ipse probare videtur. Sed Fortun. in d. §. & quid si tantum nu. 51. cōmunem opinionē sequitur, & est etiam cōmunior opinio secund. Socin. in l. cū auus nu. 101. ff. de condit. & demōstr. & tradit Ant. Peregr. qui alios citat in tract. de iur. fisc. lib. 3. tit. 5. nu. 21. pag. 118. Andr. Gail. obseruat. lib. 3. obser. 136. n. 7. pag. 250 & tradit Angel. Matthæat. in tract. de fideicō miss. lib. 3. c. 23. n. 1. cum seqq. fol. 154. & com munem opinionem sequitur Cæsar Lābert. in tract. de iure patron. lib. 2. p. 1. 4. art. 7. q. principal. n. 4 fol. 61. col. 2. post Bald quē citat in auth. nisi rogati, col. 1. C. ad Trebel. pro cuius confirmatione multa scribit Roland. in d. cons. 97. n. 40. lib. 1. cui addo Felin. in c. inter dilectos n. 3. de fide instru. vbi dicit, quod Comes factus monachus † amittat Comitatū, citat glos. in c. 1. de purg. vulgar. Et plura etiā scribit Tiraquel. in tract. le mors. p. 2. declaratio. 5. n. 26. Mantic. de coniect. ment. lib. 11. tit. 7. n. 8. pag. 493. Et est ad hoc egregia doctrina Bald. in l. fratres. n. 13. fin. verb. C. de inoffic. testam. & pro ista resolutione alia scribo in d. q. 3. & in p. 1. huius operis q. 2. à n. 14. & quod tradit Molina lib. 2. de primog. c. 9. n. 42. fol. 295. vbi resoluit, quòd si fundator alicuius maioratus ingreditur in monasterium incapax bonorum, non potest reuocare maioratum factum in seculo.

Et ex istis infertur veram esse quandā doctrinam Alex. in cons. 25. lib. 1. num. 9. vbi dicit, quòd si possessor bonorū restitutioni subiectorum delictum aliquod committat, per quod efficiatur bannitus, quia habetur pro mortuo, & impune potest offendi, & est sicut deportatus: illicò illius filij morte patris non expectata † admittūtur ad fideicommissum, & ad rem restitutioni subiectam, refert glos. in §. relegati, in sti. quib. mod. ius patr. potest, solu. & in c. domino guerram, hic finitur lex Conradi, & alia plura iura quæ dicunt, quod bannitus cum publicatione bonorum, & qui ex forma statutorū quæ cōmuniter fiunt per Italiam, potest impunè offendi, habetur pro mortuo sicut deportatus. Quod vltimum etiā traditur per eundem Alexand. in cons. 116. animaduersis. n. 3. lib. 2. vbi glos. Paris. in additionibus, in verb. portato. Pro quibus est expressa l. 4. tit. 18. part. 4. post medium. Et mortui reputantur iustè exhæredatus, bannitus Frācis canus monachus, hæreticus, vt late probat Nicol. Boer. decis. 104. nu. 5. Imò ille qui renuntiauit cum iuramento legitimam, † mortuus reputatur, adeò quod pater non tenetur eum hæredem instituere, vt plenè fundat Guid. Pap. in decis. 295. num. 1.

Infertur etiā ex prędicta resolutione decisum fuisse Ant. Gom. in l. 40. Taur. num. 66. vbi disputando istam quæstionem † concludit, quod vbicunq; maioratus non consistit in administratione iurisdictionis, potest in tali maioratu succedere monachus, & eius nomine monasteriū, etiamsi sit fratrum Minorū, quod dictum ex iam scriptis stare nō potest:

26 27 28 29 30 31

ad quem addo Bald.in l. datā opera, num.44. C. qui accusar. non possunt, Qucfadam in quæst. q.32.num.13. verſ.cum liceat. Et cōtra eum etiam facit regula Bald. in l. cum acutiſsimi.n.22. C. de fideicommiſ. vbi dicit, 32 quod ille qui decedit cum filio, qui ſit de ordine Mendicantium,† dicitur decedere ſine liberis,quia iſti ſunt funditus non capaces, & habentur pro mortuis, omninoq; extinctis per l.ex facto.ſ.ex facto.ff.de vulgar.& l. nā & nocere.ſ.ſi deportatus.ff.de bon.libert. & hoc ſequitur Bartholo. Socin. qui aliqua pro confirmatione iſtius ſententiæ ſcribit in cōſil.92. circa primum, num.4.lib.s. & eſt expreſſa ſententia Bart.quam Socin.non refert in l.1.ſ.quis habebat,num.3.ff.de bon.poſſeſ. contra Tabul.vbi dicit,quòd maſculus de or-33 dine fratrum Minorum † non prohibet ſuccedere fœminam vigore ſtatuti de ſuper exiſtentia maſculorum, refert ad hoc d. ſ. ſi deportatus,& hoc ſequitur ibi Alexand. in addition. qui alios concordantes citat : & idem tenet Luc. de Penn.in l.vltim. & 3. in final. verb.fol.67.col.4. in fine. C.quand. & quib. quarta pars debeat. poſt Bart. ibi Potcius in conſil.23.num.1.cum ſequent. Et conducūt ſcripta per Guillelm.Benedict.in cap.Raínuntius,in verb.in eodem teſtamento,num.125. fol.253.de teſtament. Et quod ſcribit Iaſon, qui dicit,ſuper hoc conſuluiſſe, in l.ſi deceſſerit,num.1s.ff.qui ſat.dar.cogantur,vbi di-34 cit,†quòd ſtante ſtatuto quod mortua vxore in matrimonio ſine liberis, maritus lucretur dotem, quòd ſi mulier ingrediatur religionē ordinis Mendicantium, quod maritus ſimiliter tunc debet lucrari dotem ex forma ſtatuti,ſicut ſi naturaliter eſſet mortua. Ad quod facit notabilis deciſio Anton.Capicis 5. numer.7.& 8.vbi reſoluit quid in ſororibus primi,ſecundi, & tertij Ordinis Sancti Franciſci, & alia ad propoſitum notabilia. Et pro prædictis etiam facis ſingularis. l.ſi mater. C. de inſtitucion.& ſubſtitutio.ibi, *Si mater vos ſub conditione emancipationis hæredes inſtituit,& priuſquam voluntati defuncti parere-tur,ſententiam deportationis pater meruit, vel aliter deſunctus eſt morte eius, vel alio modo patria poteſtate liberati iis adeundi hæreditatem cum ſua cauſa quæſijſti.* Cum qua lege concordat l.5.titu.4.part.5.notant Doctores præcipue Iaſ.in d.l.ſi mater,& idem Iaſ.in d. ſ.& quid ſi tātum.n.28.Sed pone, quòd quis eſt frater Frāciſcanus, & poſtea fuit effectus Epiſcopus, & ſic habilis ad ſuccedendum & 35 capax:quæro an poſsit † ſuccedere in maioratu tanquam habilitatus & ad capacitatem reductus,&reſtitutus?Iſta quæſtio deciſa poteſt ex quodam cōſilio Federici de Senis.27. & doctrina Baldi in d.l.Deo nobis. ſ. s. n.6. fol.57.C.de Epiſc.& cler.& ex alijs quæ ſcribo in s p.huius tracta.q.2. Et ex ibi ſcriptis, & doctrina Andr.de Iſern.in c.3.ſ.hoc quoque,de ſucceſ.feud. quam latius confirmo in q.6. infra eod. & per l.45. Taur. ego magis ſentio talem Epiſcopum † non eſſe admitten-36 dum ad ſucceſsionem maioratus,ad quod etiā lector videat gloſſ.& DD.præcipuè Bartho. Socin.in l.ſi cognatis num.9.cum alijs. ff. de reb.dub.& Molin.lib.3.c.2. n.57.fol.10. vbi tradit,an monachus tempore ſucceſsionis delatæ in monaſterio incapaci reperitur, poſsit poſtea ſuccedere,ſi ad monaſteriū capax trāſferatur:& quod clericus vel monachus maſculus excludat fœminā, volunt Anton. in c. quod clericus,de foro compet. Lapus allega. 103.Roman.in ſingul.445.Tiraq.in tract.de primoge.q.44. & alij plures quos citat Cald. Perei.de nominat.ad emphyteu.q.19. n.28. fol.582. vbi etiam tractat an excludat fratrē ſeniorem,& an monialis excludatur à fratre.

Tertius articulus,& caſus eſt,vbicunq; teſtator nihil prohibuit circa ſucceſsionē monachi,aut monialis in maioratu, & monaſteriū, quod monachus ingreditur eſt capax poſsidēdi bona in cōmuni,vt in monaſterijs D.Dominici,Hieronymi,aut Auguſtini,aut alijs ſimilibus.In quo † articulo eſt tota difficultas.Qua-37 in re ſequēda eſt doctrina Bart.in d. ſ.hæreditatem, difficultas eſt plana,nā ibi affirmat, quod quando monachus eſt in monaſterio,in quo poſſunt poſsideri bona in cōmuni,& eſt capax ſucceſsionis, ſubſtitutus nō debet admitti donec monachus vita functus ſit,per illū text. & l.Statius Florus. ſ. Cornelio Fœlici.ff.de iur.fiſc.&idē voluit Bart.in tract. Minoric.lib.4.in verſ.iſti etiā hęredes inſtituti, n.6.fol.550.Bald.in l.cū acutiſsimi.nu.52.C. de fideicommiſſ. late Anton.Peſegrin. C.de fideicom. art.28.num.80. fol.265. qui refert Couarr.in prædicto loco, & ibi plura in iſta materia ſcribit,l.in rationalibus S. Claræ, loquitur Cephal.in conſ.56.n.46.& rectè quadrant quæ ſcribit Montalu.in l.10.tit.5.lib.3. for.fol.18.col.s.in verſ.itē nota:& illam opinionē ſequuntur ferè omnes,qui de iſta materia loquuntur,& inter alios Curci.Iun.conſ. 48.in fin.Iacob.Philip.Portius qui refert Pariſium,& Alciat.in conſ.23.n.31.Marc Ant. Cuch.de inſtit.cathol.lib.3.tit.r. de regular. n.508.pag.246.col.2.Caſtill.in l.27. Taur. fol.mihi.113.col.1. verſ. hinc dicit Bart. Felin.in conſ.8.Alex.in conſ.139.viſo themate à n.8 lib.2.vbi ex hoc cōcludit, quòd filia facta monialis nō conſolidatur actio de dote in patrem:& idem in conſ.52.nu.1. eod. lib. vbi conſuluit in fauorem cuiuſdam monaſterij,&in conſ.50 n.1.cum ſeqq. viſo inſtrumēto lib.5.vbi plenè ſuſtētat quòd ſi fœmina habens feudum † ingrediatur monaſterium,nō 38 reddit feudum ad dominum feudi, niſi poſt

mortem monialis. Pro quo facit expressa sententia Matth. ab Afflict. in constitution. Neapolit. lib. 3. rubr. 24. de success. nobilium, nu. 58. vbi resoluit, quod filia fœmina non excludit monacham S. Benedicti à successione, nisi in bonis feudalibus: & plura in fauorem istius conclusionis tradit Aim. Crauet. in cõs. 152. nu. 1. cum alis, August. Beroi. in c. in præsentia, n. 154. de probatio. Anton. Gam. decis. 6. quod latius fundat Cald. Perei. in tract. de nominat. ad emphyt. q. 6. num. 14. fol. 57. vbi refert Molin. Anton. Gom. & alios istam materiam tractãtes, & in terminis probat monialẽ admittendam esse ad maioratum durãte illius vita, & idem voluit Matienç. in l. 1. tit. 7. glos. 1. n. 18. fol. 195. lib. 5. Recop. Auend. in l. 40. Taur. glos. 4. per totã. nu. 4. 39. & 4. fol. 94. & 95. vbi ex professo istam quæstionem disputauit, & multa pro ista opinione adducuntur per Anton. Gam. decis. 316. num. 2. est hodie 317. & in additione 318. vbi extendit istam opinionem, quod monasterium potest habere bona fideicommissi † ad exclusionem substituti etiam post vitã monachi. Et conferunt scripta per Andr. Gail. di obseruatio. 136. sic fundatur in decisione Pedemont. 127. nu. 9. quod fœmina nupta extra familiam non excluditur pro vita sua à substitutione in qua vocantur proximiores de agnatione, ex doctrina Alex. cons. 81. col. vlt. lib. 6. Paris. cõs. 47. n. 68. lib. 3. & inquit glos. Paris. vbi supra, quod monasterium † gaudet feudo pro vita monachi, & non potest cogere monasterium ad euacuandam manum suam infra annum, & in monacho conseruantur iura agnationis, vt per plura concludit Alex. Trentacinq. in tracta. substitutio. part. 1. c. 7. n. 14. fol. 35. cõtra Speculator. & monasterium est capax bonorum emphyteuticorum pro vita monachi, secundũ glos. in d. auth. ingres. C. de sacros. eccles. & in d. c. in præsentia, vbi Barba. n. 12 Felin. n. 49. de probat. Ancharr. in cons. 420. & alios plures quos citat Bursat. in cons. 199. n. 2. libr. 2. & monasteriũ excludit substitutum secundum Abba. & alios in c. in præsentia, de probatio. & plures quos citat Francis. Matienç. de coniect. men. defunct. lib. 11. d. titu. 7. n. 4. pag. 496. Et monachus est capax successionis feudi, † vbicunq; seruitium præstare potest per substitutũ secundum Bald. in c. 1. de benefic. fœmin. quod late disputat Matth. de Afflictis decis. 320. Ioan. nu. 1. cũ seqq. Quod argumentum vrget illos qui manifaciunt argumẽtum de successione bonorũ feudalium ad bona maioratus, quod qualiter intelligendũ sit, latius tracto in q. 6. infra quod monachus admittatur ad meliorationẽ. vinculatã, tradit Segura in l. cũ hęredi. §. cũ filię n. 64. ff. de vulg.

39

40

41

Ex quibus confirmatur quod tradit d. decis. Anto. Gam. 6. n. 2. vbi vult, quod fœmina monialis succedere † potest tã in administratione Capellæ, quàm maioratus, si onus annexum per alium expediri potest, vbi Mena in addition. multa refert. Sed cautè legẽda sunt quæ scribit in ista materia successionis monasteriorũm in maioratibus, & moderanda secũdum quæ scripta sunt in ista quæstione. Et an monachus sit capax successionis feudalis, † vide notabilem l. 6. tit. 26. part. 4. ex qua videntur cessare tradita per Alexan. glos. Paris. & alios antiquiores: & punctum latè tractat Curcius in tract. de feudis. p. 3. q. 3. fol. 18. colu. 1. cum seqq. Bursat. cons. 63. n. 23. cum seqq. Beroi cons. 16. n. 14. lib. 1. Osasc. decis. Pedemõtan. 27. n. 4. per totam, Molin de iust. & iur. tract. 2. disput. 48. pag. 760. in qua refert & sequitur Gam. in d. decis. 6. vbi legi debet additio Menæ, & eadẽ glos. Paris. 2. p. consuetud. Parisien. §. 11. n. 58. fol. 262. Ioan. Falcõ reg. 321. eleganter Bursat. in d. cons. 199. nu. 12. lib. 2. qui plures citat ad probãdum, quod feudum regulariter non transit ad monachũ, monialem vel clericum: & inter alios Afflict. d. decis. 320. Capicium decis. 10. & 115. Alexand. cons. 10. lib. 5. Syluan. cons. 30. nu. 60. Thomas de Marin. de feud. ex pacto & prouidentia tit. 2. n. 143. Cephal. in cons. 151. n. 43 lib. 2. Aretin. in d. c. in præsentia n. 48. & notabiliter Aimõ Crauet. in cons. 303. vbi tractat quid in milite Ierosolymitano, & in conuersis, & in clericis. Quibus est addendum quod scribit Bald. in d. l. Deo nobis. §. hoc etiam nu. 2. vbi vult, quòd si Rex efficiatur monachus, † Regnum non transit in monasterium, etiam innuente Rege, quod refert & cõfirmat Matthæ. de Afflict. decis. 265. nu. 37. & de fratribus † S. Ioannis Ierosolymitani cũ succedant in feudo, tractat idem Matth. de Afflict. in c. 1. qui clerici num. 9. fol. 187. si de feud. fuerit controuer. inter domin. & agn. vbi resoluit quod tales fratres succedere possunt in feud. Pro quibus facit quod milites Ierosolymitani non sunt propriè religiosi, vt tradit Mandos. in regu. Cancellar. reg. 3. q. 12. n. 3. & reg. 16. q. 51. n. 4. fol. 106. licet quod isti milites non possint succedere in feudo voluerit Osasc. in cons. 42. n. 38. & Ruin. quẽ citat. Et quod isti milites regularibus assimilentur, concludunt Felin. in c. 2. n. 8. de foro compet. Gemin. in c. 2. §. laici. vers. quæro qui dicantur, de reb. alien. non alien. decis. Pedemon. 27. nu. 18. & alij quos citat Marc. Ant. Cuch. lib. de instit. cathol. lib. 3. tit. 18. n. 4. pag 270. qui idẽ † concludunt in militibus S. Iacobi, & Concil. Trident. ses. 23. c. 17. pag. 259. eos vocat fratres, Manuel Rodrig. in addition. Bullæ. §. 9. pag. 501. col. 1. & quod isti milites qui militãt possint habere bona feudalia, resoluit Curcius in tract. de feud. p. 3. n. 29. pag. 270. & plures citat Thomas Sanchez in lib. de matrim. lib. 2. disput.

42

43

44

45

46

dispût.18.nu.°.pag.290.Barbosa in 2.p. rubr.ff.solut.matrim.n.82 pag.72. ad quos addo Firmian.in tract.de Episcop.4.p.4.lib.q. 3.col.5.post Ioan.Andr.in addition.ad Speculator.tit.de pecul.cleric.in fin.Cæsar Lambert.in tract.de iur.patronat.lib.2. 5.art.7.q. principal.p.1.n.1. & 2.fol.6.col.3.tractantes an tales milites sint religiosi,& possint testari,Menoch.cons.54.n.14.cum seqq.lib. 1.& in cons.118.nu.29.& 162.& faciunt scripta per Molin.lib.1.de primog.c.13.n.98. folio 113.& per eundem Molinã lib.3.c.5. n.76. fol.44 in quo loco vltimo tradit, quòd quoties fœmina propter masculos remotiores ex

47 ditur † non censetur exclusa propter masculum qui monasterium incapax successionis ingressus fuit: pro quo faciunt quod superius scripsi: & de istis militibus Ierosolymitanis scribit Paris.in cons.44.n 20.lib.4.Marc.Anton.Eugen.in cons.43 per totum,latius Gãbara de offic.& potesta.iudic.de leg.lib.6.n. 243.cum seqq.pag.182.Tiber.Decia.in practic.crim.lib.4.c.9.n. 36.fol.157.Sforcia Oddus in tract.substitu.in cõpendiosa.p.5.n.12. fol.72. & iudices laicos posse tractare de comendis,&pręceptorijs S.Ioannis Ierosolymitani tradit Amede.de Aponte in tract. laudemior.tit.quis sit iudex in causa feudali fol.70 col.1.in fin.&col.seq.de quibus legenda sunt per Ioan.Azor.in lib.institution. Moralium lib.3.c.13.pag.1399.

48 Sed quod milites Ierosolymitani † nõ possint in feudo succedere,tenent Roland.cons. 170.lib.2.Brun. cons.17.Alciat.respon.29. & alij quos citat & sequitur Neuizan.consil. 30.n.31.Rolãd.cons.23.n.39.lib.1. Menoc. de arbitr.iudic.lib.2.cent.3.casu.231.nu 5.& legendi sunt Dominic.de Soto lib.8. de iust. &iur.q.5.art.3. Brun.cons.17.Curci.in tracta.de feud.in 2.p.tertiæ partis, nu.29. vers. septimo limita,Nardus in additio.ad Andreã de Isernia in c. 1. de vassallo milite fol. 116. Ioan. Francis.in tracta.de Baron. pragmatica prima.n.63.pag.38.Episcop.Couarru.in epitom.de sponsal.2.p.c.3.§.1.n.18.fol.29. Grego.Lop.in l.1 tit.7 *de los religiosos*.p.1. Episcop.Sarmien. lib.de redditib. ecclesiast. p.2.c.8.nu.18.post Nauarrũ quẽ citat,& lib. 4.c.1.n.13.fol.50.Azeued.in l.3.tit.6.lib.6. Recop.n.5.cũ seqq.fol.90.Et quod tales milites Rhodiani non sint liberi à solutione decimarũ,nec sint exẽpti à iurisdictione Regia, tradit idẽ Azeued.in l.1.tit.6 lib.6.Recop.n. 11.fol 90.Et legenda omnino sunt quæ scribit Lasarte in tract. de gabell.c.19.nu.92. Et de pluribus ordinibus militum S. Michaelis,

49 † S.Iacobi, & aliorũ tractat Simon de Pretis lib.3.de interpret defunct.volunt.interpret. 2.dubit.1.solut.8.n.3.fol.259.& de Iesuitis, vel Teatinis tractat Ioseph. Ludouic. decis. 71.n.7.pro Bartolo etiã facit,quia monaste-

50 rium habetur loco filij,† vt pleriq; tenẽt per text.in c.in præsentia,de probation. & in authent.nisi rogati.C.ad Trebel. & tenent plures quos refort Tiraquell. in l. si vnquam, in verb.susceperit liberos,n.42.pag.333. C.de reuocan.donation. Cephal.in cons.62.n.52. lib.1. Curci.Iun.cons.293.n.11.lib.2. & plures citat Aluar.Valasc.vbi hoc declarat in cõsil.4.n.8.Sed istud fundamentum non est tutum, quia mûlti peritissimi opinantur quod monasterium non habetur loco filij, & inter eos Bart.in d.authen.nisi rogati,& in authen. si qua mulier.C.de sacrosan.ecclesi.in duobus locis Bald.in d.authen. n.21.fol.164. vbi dicit,quod illa regula non procedit nisi in casibus à iure expressis,Ripa in l.ex facto n. 87. ff.de vulgar.fol.90.vbi dicit,quod nunquam monasterium habetur loco filij. Et idẽ quod Baldus voluit Decius in c.in præsentia nu. 50. de probation.tradit Episcop.Couarruu. lib.1.aesolut.c.19.num.6. Curci.Iun.consil. 297.num.24.libr.2. Tiraquel. in dicto loco, num.47.pag.333.Bursat.consil.31.num.42. lib.1.qui refert Episcop.Couarru.vbi supra, c.19.num.7. decisio Pedemont.126.nu.21. Caldas Pereir.in tract. de renouatio.emphytheus.q.9.n.9.fol.167.vbi cum Baldo in prędictis locis cõcludit,quod monasterium † habetur

51 loco filij ad hoc tantum,vt excludatur substitutus, si decesserit sine filijs, & faciunt scripta per eundem Caldam,q.20.nu.27.fol. 229. vbi tradit quod in ista materia verbum filius est accipiendum propriè, & idẽ quod Baldus, Ripa, & alij,tradit vnico verbo Molina dict.lib.2.c.9.nu.45.fol.298. per textũ in authen.nũnc autem.C.de Episcop.& cleric. Et ecclesia non habetur loco liberorum vbicunque concurrit cum liberis, secundum Barbacium in l.cum acutissimi,num.71.C.de fideicommiss.post Baldũ quem citat, qui hoc non dicit,& Salicetum in dict authen. si qua mulier,quem citat Menoch in tract de præsumpt.lib.4.præsumpt.189.n.125. fol.338. ad quos addo singulare dictum Baldi in consil.196.testamẽtum Puciarilli lib.1.vbi vult, quòd si testator substituit filium suum, monasterium non excludit substitutum, quem refert & sequitur Ripa in l. ex facto. §. si quis rogatus.n.4.fol.165.ff.ad Trebel contra Decium in cons.426.in dubijs,qui Baldũ non retulit,quod in praxi est singulare,& menti tenendum.Et monasterium non habetur loco filij vbicunque per testatorem est determinatum,quod non succedat, secundum Baldum in cons.426.super puncto præmisso,n.3.lib.

52 4.& regulariter monasterium † substitutum excludit d.authent.nisi rogati. C.ad Trebel. vbi Ripa n.37.cõmunẽ dicit, Alex.cons.121. n.11.lib.2.Costa in c.si pater de testam.in 6. in

ir verb.ſi abſq; liberis num.64. & alij, vt per Michael.Graſſ.lib de ſucceſs ab inteſt. §.fideicommiſsũ.q.42.pag. 107.ad hoc legẽdus.

Sed pro opinione Bartoli etiam facit, quia monaſterio (quatenus capax eſt) omnia deferũtur quæ monachus habebat, authen. ingreſſi.C.de ſacroſanct.eccleſ.l. 17.titu. 1. part.6. ex quo inquit gloſſa in authen. idẽ eſt. C.de bonis quæ liberis, quòd ſi pater ingrediatur aliquod monaſterium, & habet aliqua bona 53 aductitia, mònaſteriũ † debet gaudere vſufructu talium bonorum pro vita monachi: cuius gloſſæ ſententiam ſequuntur Cin. Alberic.Bart.num.42.& 49.& in dict.authen. ingreſsi Bald.Paul.Raphael. & Corne. in dicta authen.idem eſt, & eſt communis opinio ſecundum Bartholom. Socinum in conſil. 10. nume.20 libr 1.& Crotus in d.l.Gallus.§.& quid ſi tantum, num.30. & eſt receptior opinio ſecundum Pinell.in l.1.C.de bon.mater. part.1.nu.49. fol.41. quam & ipſe audacter ſequitur, & gloſſ.Pariſien. in dict.§.num.2. Marc.Anton.Cuch.in loco ſupra citato. nu. 110.

Iſta autem opinio non caret contradictori 54 bus, quia Siliman in d.auth.ingreſsi, † tenet contra illam gloſſam, & ſequitur inter alios Epiſcop. Couarr.in c.2.nu.8.de teſtam.in 3. edition. vbi agit de opinione Pinelli vbi ſupra, & ſequitur etiam Grego.Lop.in l.5. tit. 17.in glo.in verb.*El vſufruto*.part.4.Et quod monachi excludant fœminas ſtatuto ſtante quod maſculi fœminas excludant, volunt Lapus allega.101.Pariſ,conſ.47.n.19.lib.3. & Brunus quem citat Iacob.Portius in conſ.23. ad quod faciunt quæ in iſto propoſito notabiliter ſcribit Guillelm.Benedict.in c.Rainũtius de teſtam.in verb.duas habens filias.nu. 126 fol.27.& plures allegationes ad propoſitum cumulat Caſtillo de vſufructu lib.1.c.65 nu.5. Item pro Bartolo etiam facit, quia licet monachus habeatur pro mortuo ciuiliter. l. Deo nobis.C.de Epiſcop.& cler.l.19. tit.7. part.1.ibi, *Eſto es, porque es muerto quanto al mundo, y viuo quanto a Dios.* Quod explicat Alberis.in d.auth.ingreſsi n.23.fol.13.melius in l.Deo nobis.n.2.cum ſeqq.C.de Epiſc. & cler.fol.35.Guillel Benedict.in c.Rainũtius, in verb.duas habens filias.n.110.cum ſeqq.de teſtam. Mors autem ciuilis non æquiparatur naturali, niſi † in caſibus à iure expreſsis, ſe55 cundum gloſ.in c. placuit 19.q.1. cui ſimilis in c.ſuſceptum, de reſcript.in verb.non morte, notat Iaſ.in d.l.1.n.1.C.de hæred.inſtitu. & in authen.ſi qua mulier, n.19. C.de ſacroſanct.eccleſ.& Ægid.Boſsi.qui plures citat in pract.crim.tit.pe bon.public.n.49.pag.552. Greg.Lop.tit.18.part.4.gloſ.1.Mẽchac.lib. 2.controuer.c.17.n.15.fol.97.Franciſ.Marcus deciſ.1198.n.3.fol.351. Et eſt cõmunis opinio ſecundũ Gomez.in reg.de impetran. benefi.per obitum famil.q 5.pag.413.Boer. deciſ.323.num.6.& alios quos citat Michael Graſſ.d.§.fideicõmiſſum.q.41.pag.208. Andre.Gail.obſeru.lib.2.obſeru.140.n.18.pag. 256.Et apud Iuriſconſultos mors ſemper intelligitur naturaliter, nec mors ciuilis reperitur, ſed quaſi magiſtrale nomen à iuris præceptoribus cõpoſitum eſt, ſecundum Coſtam in d.§.& quid ſi tantum, n.4.pag.42.quod ante eum dixit Luc.de Pen.quẽ Coſta non retulit vel obliuione, vel data opera in l.vnica.C.de impo.lucrat.deſcriptio. lib.10.fol 70. col.1. in verſ.& cum dicimus mortem. Ad quod faciunt quæ ſcribit eleganter Rebuſ.in l.in vulgari ſubſtitutione pag.772. ff.de verb. ſign. & latiſsimè Caſſan.in conſuet.Burg.rubr. 4. in vet.apres le traſpas.n.1.cũ.ſeqq.pag.593. Sed hæc etiã ſine dubitatione non tranſeunt, quia mors ciuilis regulariter † æquiparatur 56 naturali, vbi mors ciuilis operatur eundẽ effectum quem mors naturalis, & ex vtraque idẽ reſultat effectus, ſecũdum gloſſ in Clement. ne Romani.§.ſanè, verſ.moriente, de elect.in 6.& in Clement. 2. verb. mori, de election. & in c.ſi Epiſcopus, de ſupplen.neglig.prælat.lib.6. & probatur in d.§.& quid ſi tãtum, vbi latè Carol.Ruin.n.1.cum ſeqq.pag.201. notatur per Felin.in cap.licet vndiq; de electione, Anton.Peregr.in tract. de iure fiſci, lib.3.c.5.nu.19. pag.116. Petrum Barbo. in l.ſi cum dotem in princ.n.46.& 47.pag.420 ff.ſolut.matrim.Euerard.loco 55.ab æquipollentibus pag.400.Pariſ.in conſ.65.n.9.lib.2. Iaſ.in l.ex ea parte.§.inſulam.n.2.fol.149.& in alijs libris fol.163 ff.de verb.oblig.latiſsimè Quintil.Mando.reg.30.de veriſimili not. q.7.nu.5.cum ſeqq. fol.79. Roland.in conſ. 395.n.32.lib.3. Segura in l.cohæredi.§.filiæ num.54.vbi additio.ff.de vulgati, nouiſsimè Auendan.in l.4. Taur.gloſ.4.n.2.fol.7.gloſ. Pariſien, in addition.ad Alex.conſ.139. lib. 2.Suar.allega.2.fol.583.col.2.Molina lib.1. de primog.c.13.n.94.fol.112.Et eſt communis opinio, ſecundum Ioann. Lop.in rubr.de donat.inter vir.& vxor.col.423. in verſ. ratio huius eſt, hodie.§.75. nu.2.pag.271. vbi Barahona in additio. Pro quorũ ſententia eſt caſus notabilis in l.ſi deceſſerit.ff.qui ſat. date cogan.& in l.28.tit.4.part.3.quæ hoc decidit in arbitrio, qui in religionẽ ingreditur. Masc.Cuch.in tract.de legitima, verſ.ex ſubſtantia, ſol.73.col.2.n.18.Alex.Trentacinq. in tract ſubſtitut.p.4.c.6.n.4.fol.534.Alex. in conſ.1.n.35.lib.5.vbi gloſ.Par, & cext.in d.c.ſuſceptum, de reſcript.procedit tantũ in literis ad beneficia, quæ ſunt ſtrictè interpretanda, & ad vnguẽ ſecundũ Dominic.cõſ.52. ante n.4.quod cõfirmat Quint.Mand.reg.32. de interpret.benef.vacãt.q.5.n.4.fol.104.

Ex

Ex quibus infertur verum esse quoddam dictum Gregor. Lop. in l. 2. tit. 15. part. 2. in
57 glos. *Si dexasse*, vbi dicit, quod † dispositio l. 40. Taurinæ, quæ in successione præfert nepotem patruo, procedit etiam vbicumque antecessor factus fuit monachus, quod ego verissimum puto, & confirmo ex notabili ad propositum doctrina Aegidij à Bellamer. in cōs. 35. quod si ad personas, col. 2. vbi vult, quòd si ex fundatione iuris patronatus præsentatio ad aliquod beneficium pertineat ad primogenitum, si primogenitus ingrediatur religionem, non potest præsentari, sed deuoluitur ad secundum, quia primus quoad mundum mortuus est. Et quia vnus est primogenitus
58 natura, † alter primogenitus vocatus à iure, secundum Bald. in l. eam quam, num. 44. C. de fideicommiss. & Bellameram citat Rebuf. in in tract. de pacifico possessore in præfatione nu. 129. pag. 291. Sed & idem Rebuf. in l. in vulgari 163. §. si quis in testamēto, pag. 772. de verbor. signifi. scribit, quod si Titius deposuerit centum aureos apud aliquem volens, vt si quid ei contingerit, vel acciderit, quòd reddantur Ecclesiæ, vel Caio, si Titius fuit ab hostibus captus, vel exilio datus, pecunia non restituetur Titio, nec Ecclesiæ donec Titius mortuus fuerit: post Baldum; quē citat in rubri. C. deposit. & quod pactum lu
59 crandæ dotis in mortis casum collatum † purificetur morte ciuili per ingressum religionis, probatur in l. Deo nobis, vbi Bald. C. de Episcop. & cleric. tradit Mandos. consi. 6 r. nu. 10. vbi nu. 9. hoc resoluit facta bonorum publicatione propter delictum. ¶ Ad ista conuenit quod scribit Match. ab Afflict. decis. 33. nu. 13. vbi tradit, quòd si fit concessa emphytheusis pro aliquo, & descendentibus, non
60 pertinet emphyteusis ad monasterium finita vita monachi: † nec monasterium venit descendentium appellatione, ex doctrina Antonij in c. in præsentia de probat. & alijs quæ citat. ¶ Et hæc etiam deseruiunt pro declaratione cuiusdam dubij disputati à Tello in l. 17. Taur. nu. 6. vbi tractat, an dispositio illius textus permittentis patri reuocationem me-
61 liorationis † vsque ad mortem, procedat vbi cumque pater factus fuit Monachus. Sed & monachus de iure cōmuni. succedit ac si monachus non esset, atque etiam ve suus hæres, nec perdit iura sanguinis secundùm Lapum alleg. 109. Abb. in cap. quia nos de testam. & iure sanguinis succedit l. Deo nobis. C. de Episcop. & cleric. & iure suitatis potitur secundùm Bart. in authen. si qua mulier. C. de Sacrosanct. Eccles. de quibus longius per Tiraquell. in tract. de nobilit. c. 26. nu. 8. & seq. & in tract. le mors, part. 2. declaratione 14. nu. 25. pag. 558. & lib. 1. de retract. §. 1.
62 glo. 8. nu. 59. pag. 117. Et potest † monachus præsentari ad ius patronatus, vt per plura probat Cæsar Lambertin. in tract. de iure patron. par. 1. lib. 2. 7. q. princip. arti. 1 r. nu. 1 1. cum seq. fol. 63. de quo legendum etiam est quod scribo supra. Et quod monachi possint succedere in maioratibus non † habentibus 63 iurisdictionem resoluit ex pluribus Matien. in l. 1. tit. 7. glo. 1. nu. 18. fol. 165.

Tandem in nostra quæstione Anto. Gom. in d. l. 40. nu. 66. vtitur quadam distinctione, & concludit quod monachus, † & monaste- 64 rium est capax succedendi in maioratu, vbicumque maioratus non consistat in iurisdictione, vel gubernatione, quia si gubernationem requirat veluti Regnum, Ducatus, aut Marchionatus, aut aliud simile, dicit esse repellendum, & admittendum sequentem in gradu propter illius incapacitatem. Ad quod refert Bald. qui in Regno id expressè tenet, in c. cum magistrum q. vlt. de electio. Et ad hanc sententiam plures refert ibi Ant. Gom. & idem in regno tenet Gregor. Lop. in d. l. 2. tit. 15. in glo. in verbo, *Seyendo home para ello*, fol. 47. col. 4. & seq. quod etiam latè probat Molin. lib. 1. de primog. c. 13. nu. 8. cum seq. num. 110. & facit quod scribo supra, ex Bald. in d. l. Deo nobis. §. hoc etiam, & Anto. Gom. & alios refert Cald. Pereir. in d. tract. de nominatione ad emphyteusim d. q. 6. nu. 14. & Tiraquel. in d. glos. 8. vult, quod monachi qui habent ius succedendi, retinent ius cō tractus, licèt statim teneat contrarium, n. 20. Et pro vita monachi conseruatur agnatio, vt per Parisi. consi. 20. nu. 62. lib. 1. Cephal. cōs. 53. nu. 98. lib. 1.

Et ex istis omnibus resolui videtur iste tertius articulus, quòd monasterium capax bona in cōmuni habendi, est etiam † capax pro 65 vita monachi successionis maioratus non habentis iurisdictionem, & dignitatem annexum, quæ opinio & resolutio multis tormentis quati potest. Et primo contra prædictam opinionem considero, † quod fines, & men- 66 tes eorum qui faciunt maioratus in id tendūt, & illud respiciunt quemadmodum successores in maioratibus cum quadam memoria immortalitatis repræsentent pompam, gloriam, nomen, familiam, arma, & cætera omnia quæ homines naturaliter exoptant absque aliqua temporis interpellatione (quod omnibus quā notissimum est) sed si monacho & monasterio deferantur bona maioratus, etiā si solū modo sit pro vita monachi, clarum est, quod durante eius vita, memoria, gloria, nomen testatoris extinctum est, & menti, & voluntati testatoris maxime contrauenitur, & ingens iniuria interim eidem fit. Potest enim monachus viuere post adeptum maioratum triginta, vel quadraginta, vel quinquaginta annos, vel alios plures. Et quomodo monasterium repræ-

repræsentabit honorem, & pompam institutoris maioratus? qualiter portabit arma? & ad executionem deducet alia grauamina, & vincula, quæ ab institutoribus maioratuum in maioratibus iniunguntur? Certè nullus, qui lumine, & ratione naturali non caret, audebit affirmare, quod omnes testatores, & conditores maioratuum non abhorrebunt tales successiones monasteriorum in bonis maioratus. Et est verisimile, quod si conditores maioratuum de hoc casu cogitassent expressè prohibuissent eas successiones monachorum tanquam propriæ intentioni, & desiderio conditionibus, & grauaminibus contrarias. Ad quod faciunt plura iura, quæ magnifaciunt repræsentationem gloriæ, nominis, autoritatis testatoris, l. Titio. §. vltim. ff. de aur. & argen. leg. ibi: *Subscriptio nominis mei*, l. Quintus. §. ad autoritatem, ff. de ann. legat. l. regula. §. pen. ff. de iur. & fact. ignor. ibi: *Gloriam repræsentet*, l. legatum de vsufru. ibi: *Conseruandæ memoriæ*, l. cum filius. §. pater. ff. de legat. 2. ibi: *In honorem nominis mei*, & ideò Decius in cons. 273. excludit hospitale, quia non potest familiam, & memoriam, & nomen conseruare testatoris, quem citat Cephal. in cons. 196. num. 27. lib. 2. quod refero in prima part. quæst. 51. Sed de iure ista repræsentatio, & honor interest Reipublicæ, vt patet per pragmaticam Madriti anni 1534. hodie l. 7. titul. 7. lib. 5. Ordinam. ibi: *Honra y conseruacion de la nobleza*. Et digni- 67 tatis, † & autoritatis defunctorum etiam post mortem habenda est ratio, l. si quis sepulchrum. §. sumptus, ibi, *Vel dignitate defuncti*, l. at si quis. §. æquum autem accipitur, ibi ex dignitate eius qui funeratus est, ff. de relig. & sumpt. funer. Certum autem est, vt ad superiora redeam. Quod ea quæ verisimiliter testatores statuissent, si de hoc interrogati fuis- 68 sent, † habentur pro dispositis, iuxta textum celebratissimum in l. Titius. §. 1. ff. de liber. & posthum. & aliqua ex prædictis, & alia ad propositum considerauit in ista materia Bursat. in cons. 199. nu. 12. lib. 2. vbi nu. 28. adducit fundamentum satis vrgentem ad probandum quod bona maioratus non possunt transire ad monasterium, scilicet, quod 69 vbicumque est facta prohibitio † de non alienando bona, monasterium excluditur secundum glos. Bart. & Paul. de Castro in l. si ita quis. §. ea lege. ff. de verb. oblig. Ancharr. in cons. 420. Iason in authen. ingressi. C. de Sacrosanct. Eccles. & ibi alios plures citat, sed ego hoc in Iasone non inuenio. Et ego hoc confirmo, quia vbicumque bona sunt 70 prohibita alienari, † non possunt confiscari talia bona, etiam pro vita delinquentis secundùm Alexan. in consi. 2. num. 12. lib. 1. quæ conclusio notanda est ad ea quæ scribo in 4. part. quæst. 23. & quæst. 40. à num. 13. vbi refertur ista doctrina Alexandri. Certum autem est (vt ad superiora redeam) quod ea quæ verisimiliter testatores statuissent, si de hoc interrogati fuissent, † habentur pro dis- 71 positis iuxta textum celebratissimum in l. Titius. §. 1. ff. de liber. & posthum. per quem DD inter alia plura dicunt, quod licet casus omissus remaneat in dispositione iuris communis, id fallit, si verisimiliter credatur, quod testator idem disposuisset in casu omisso, † 72 quod declarauit in casu ab eo expresso: notat eleganter Angel. in d. §. & quid si tantum, vbi Iason nu. 24. plura scribit, & idem Ias. in l. cum res, nu. 13. ff. de legat. 1. Angel. in §. 1. de legitim. patro. tutel. Hippol. in l. sed sciendum, nu. 4. ff. de patricid. Decius in cons. 18. latissimè Tiraq. in d. l. si vnquam in princip. nu. 56. cum alijs, & confirmat Francis. Manti. in tract. de coniect. ment. defun. lib. 3. tit. 19. nu. 17. pag. 101. & trado supra in initio istius secundæ partis. Et ista coniectura ta † volun- 73 tas testatorum est seruanda, ac si expressa fuisset, l. licet Imperator. ff. de leg. 1. cum cōcordan. quæ scribo in principio huius 2. part. & tradit Mantic. in d. loco num. 4. & 5. nec refert testatorem eam prohibitionem nō expressisse per prædicta. Et quia id quod ex mēte colligitur, † dicitur expressum, l. prætor 74 in princ. ff. de nou. oper. notat Bartol. Socin. in cons. 127. quoniam in præsenti consultatione li 3. Dec. in cons. 380. visa longa Greg. Lop. in l. 6. tit. 11. p. 6. in glo. in verb. *Señaladamente*. Et facit regul. l. quoniā desideria. C. de natur. liber. & dixi latè in princ. istius 2. p. Et scimus, quod in conditionibus non tā verba, quàm volūtas † contemplatur, l. pater Se- 75 uerinam ff. de cōdit. & demonstrat. Et in donationibus debemus † primò recurrere ad cō- 76 iecturandā mentē disponentis, c. cū dilecti, vbi Abb. n. 3. de donat. Ex quibus Dec. eleganter probat in d. cōs. 259. quod vbi ex certissimis cōiecturis deductis à mente testatoris cōstat, quod voluit excludere †, monasteriū, sub- 77 stitutus præfertur monasterio, quod est notabile consi. in ista materia. & sequitur Episco. Couar. d. c. 19. quod consi. refert Iacob. Put. lib. 1. decis. 55. n. 4. qui ex eo deducit, quod si constat testatorē voluisse bona in familia cōseruari, monasterium excluditur à successione, & idem tradunt ipse Decius in cons. 419. Parisi. in cons. 88. nu. 77. lib. 2. Menchac. de succes. creat. §. 21. nu. 169. Mant. de coniect. men. defun. lib. 8. tit. 12. n. 25. Mandel in cōs. 495. n. 4. & in cons. 70. n. 1. Gagnol. in l. 2. q. 22. nu. 120. C. de pact. inter empt. & vendit. Menoch. in tract. de præsumpt. lib 4. q. 83. n. 26. & n. 45. Paris. in cons. 22. nu. 9. lib. 3. Aymon in cons. 152. n. 2. Ludouic. in cons. 109. n. 14. Vincen. de Fran. decis. 29. nu. 7. Sforcia

in tract.de compendiosa part.6.artic. fin. Et coniecturæ possunt esse secundùm Decium, si testator dicat, si decesserit sine filijs masculis legitimis, & naturalibus, ac de eorum vero & non ficto matrimonio, & eorum vero corpore descēdentibus, & si testator dicat, quod bona remaneant in familia, & sequitur D. Anton de Padilla in d. l. cum acutissimi, num. 44. & 45. fol. 151. Et ad prædicta † facit ratio videri meo noua & elegans, nam aut monasterium vult succedere ex capite monachi, vel vult succedere ex proprio capite: si vult succedere ex capite monachi, non potest, quia est incapax successionis, & habetur pro mortuo iuxta resolutiones textuales & vulgares. Si succedere vult ex proprio capite & monasterij nomine; nullatenus succedere potest: cum bona maioratus non possint transire in monasterium: cum natura bonorum maioratus ea sit, quod pertineat ad successores vocatos per dispositionem fundatorum, & legum: quod autem monachus ex proprio capite succedere non possit, probatur in l. Deo nobis, §. hoc etiam cognitum, vbi Bart. & Bald. C. de Episcop. & cleric. & volunt Felin. in cap. cum dilecta, num. 15. de rescriptis, Beroius in cons. 26. num. 16. lib. 1. Paul. de Castr. Capra, Natta, Syluan. & alij quos citat Bursat. in consilio supra allegato 63. num. 25. & 26. lib. 1. in quo consilio multa tractantur de successione monachorum in feudis. Et quod hæreditas non deferatur monacho, sed monasterio traduut post alios Episcop. Couarr. in cap. quamuis pactum de pactis in 6. part. 3. § 2 num. 2. Tello Fernand. in l. 6. Tauri. numer. 54. Et ista etiam confirmantur ex scriptis in decre. 126. num. 11. cum alijs. Et proprius facit quod scribit Angel. in consi. 282. in aduertentia statuentium in fin. num. 5. qui probat, quod statutum excludens fœminas fauore agnationis conseruandæ, † non admittit personam sui natura, vel accidenti inhabilem, vt religiosum quem citat hoc confirmando Socin. Iun. cons. 158. num. 45. lib. 2. qui loquitur in exclusione Cardinalis, & idem probat Gratus in cons. 5. num. 20. lib. 2. qui dicunt in istis successionibus considerandum esse quod admittantur qui possunt honorem, & nomen familiæ conseruare. Et quod vbicumque apparet testatorem voluisse conseruare agnationem; substitutus qui est agnatus non debet per monasterium excludi, tradunt ex Dec. in d. cons. 259. num. 2. Episcop. Couar. lib. 1. resolution. cap. 19. nu. 11. Parisi. in cons. 22. num. 9. lib. 3. Mantic. in tract. de coniect. men. defun. lib. 11. titul. 7. num. 21. pag. 446. Et quod hodie sit magis communis opinio, quod monasterium † non excludat substitutum, profitetur Bursat. in d. cons. 199. num. 17. lib. 2. quod omnibus clarius sustentat per varia fundamenta Ioann. Gutierrez in quæstionib. canonic. quæst. 32. à num. 15. legendus. Et quod in Francia substituti excludant monasteria, tradunt Nicolaus Boerius decis. 354. num. 8. Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius de testam. in verbo & vxorem, num. 223. Rebuf. in cons. 173. nu. 11. & 12. Anton. Peregrin. in tract. de fideicommis. artic. 28. num. 91. fol. 266.

Et ex istis etiam confirmatur quædam notabilis doctrina Ripæ in respon. 13. num. 16. & 17. vbi dicit, quòd si quis in aliqua vocatione vocet filium secundo genitum domus de Claramonte excluso primogenito, † non censetur vocare filium secundo genitum clericum, in quo non potest perpetuari, & conseruari memoria testatoris, sed ad alium tertio genitum ius primogenituræ transfertur per rationes quas ibi adducit: ex qua doctrina cōfirmatur quæ dicta sunt, de quo legenda sunt quæ scribo infra. Ad quem addo Parisi. num. 100. & vltim. num. 10. cum seq. lib. 2. vbi latè fundat quod statutum factum ob conseruandam agnationem non vocat masculum agnatum inhabilem ad generandos filios legitimos, & in quibus agnatio legitima conseruari, & perpetuari non possit, de quo consilio ago infra quæst. 4. in princ. sed idem Parisius in cons. 22. nu. 9. cum seq. lib. 3. fundat quod à fideicommisso facto ea ratione, vt bona remaneant in domo & casa, & vt bona in agnatione honor & dignitas conseruentur; excluduntur monachi. Et interest etiam † Reipublicæ, quòd sint nobiles & diuites qui eam defendant l. 3. tit. 10. part. 2. ibi: *Los ricos omes, è caualleros, son como soldados para guardarla*. Et l. 1. tit. 21. ead. part. ibi: *Los nobles omes que fueron puestos para defender la tierra*. Et proœmium eiusdem tituli, & l. 23. eod. titul. ibi: *Assi como escudo y defendimiento*.

Prætereà cum testatores, & fundatores maioratuum magis communiter excludant monachos, & moniales à successione maioratuū, licèt in aliquo maioratu talis exclusio, & priuatio deficiat, † debet haberi tanquam si apposita fuisset, & ista tacita exclusio qua testatori præsumitur placuisse propter prædicta, & quia omnibus placet iuxta cap. prudentiam de offic. deleg. l. si seruus plurium in fine, ibi: *Consuetudo patris familias*, ff. de leg. 1. eundem operatur effectum quantum ad hoc ac si expressa fuisset, & præsumitur obliuione testatoris, vel tabellionis omissa, l. vlti. C. de fideiussor. cap. cum M. de constit. l. certi, l. ex conducto, C. locati, de quo plura scribo in 1. part. huius operis quæst. 48. & quæst. 67. quę ad hoc lector videat si expedierit. Et pia causa non admittitur † contra voluntatem testatoris, l. 1. C. de Sacrosan. Eccles. & magis fauetur filijs quam piæ causæ, c. fin. 17. q. 4. notant

Marginal numbers: 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84

notant Socin.in l.cum auus,verſ.ſecundùm Corracium.ff. de condition.& demonſtrat. 85 quem citat Ripa in l.1.ff.de vulgar. num.19. fol.65. Et filijs † magis fauendum eſt, quam piæ cauſæ, vt ex pluribus autoritatibus docet Tiraquel. in l ſi vnquam. C. de reuocan. donat.in verb. libertis, num.90. pag.125.& conducunt ſcripta per eundem, num 89.& confirmat latè Franciſc. Mantic.de conieſt. 86 men.defun.lib 11.titul.7.num.13.pag.494. dicens inter alia,quod fauor filiorum † eſt naturalis fauor,piæ cauſæ eſt ciuilis.Quibus addo l 6 titul.19 part.3.& doctrina Bart in l. de dic.§.1.num.5.ff.qui ſatis dare cogant.v- 87 bi tradit,quòd ſi ſit contentio inter aliquos, † qualiter fieri debeat contractus,& ſcriptura conuentionalis,quod tūc debent poni omnia quæ ſunt naturalia, & ſubſtantialia contractus, & illa quæ de conſuetudine apponi conſueuerunt,facit text. in l.& quæ nōdum. §.quod dicitur,ibi: *Ad ea quæ quotidiè ſolent inſeri cautionibus*, ff. de pignor.& in l ſi filia in princ.ff.famil.erciſcund. & in l.1.ff.de vſu.bona gloſ.in l.& quæ nondum.§.1.in verſicul.exigat.ff. de leg.commiſ.& induco notabilem textum in l. ambiguitates. ff. de teſtam.ibi: *Vel alia prætermiſſa ſit obſeruatio,nō ex mente teſtatoris, ſed vitio tabellionis,vel alterius qui teſtamentum ſcribit.*

Ex quibus aliquando in facto inferebam (vt obiter hoc dicam) quòd cùm hodie in omnibus contractibus emphyteuticis recipientes rem in emphyteuſim, & cenſum perpetuum quod nos vocamus; obligent ſe ad ſoluendam decimam partem pretij,ſi res vendiderint,vel in alium traſtulerint:quod licet in 88 contractu aliquo hoc deficiat,ſoluetur † decima, non quinquageſima, quæ de iure ceſſante conſuetudine ſolui debebat,iuxta l.vltim tit.8.par.5.& ea quæ notantur in l.vlti. C.de iure emphyteuſ. & in cap.potuit de locat.& in alijs ſimilibus locis. Et iſta illatio cōfirmatur ex doctrina gloſ Pariſ. in 2. part. conſuet. Pariſien. §.53.num. 10. fol.59.vbi dicit,quod in Regno Franciæ frequentior & receptior vſus laudemiorum in cenſu eſt ad ratam vnicæ vnciæ pretij,& in caſu venditionis duntaxat. Vnde dicit,quod infertur quòd in locis in quibus conſuetudo dicit deberi laudemium, non expreſſa quantitate, debet intelligi ad rationem vnicæ vnciæ,ſeu decima pars pretij, niſi de alia communi obſeruantia, aut modo vendendi,probetur: cum ille ſit vſitatior modus,argum.cap.ſopitæ,& cap. ſuper eo de cenſib. & l.illud vſitatiſſimum.ff.de excuſation tutor. Quæ dicta ſunt confirmantur per doctrinam Acoſtæ in cap. ſi pater de teſtam.in 6.in verb. ſi abſque liberis,num.66.pag.132 vbi determinat,quod ſi in Regno Caſtellæ pater filium melioraue-rit in 3.part. hæreditatis,eumque rogauerit, vt ſi ſine liberis deceſſerit,eam partem altero filio inſtituat,& filius melioratus ingrediatur monaſterium;in talibus bonis ſubſtitutus ſuccedere debet, † & non monaſterium:ex 89 doctrina Socin in d.l.cum auus.ff.de condit. & demonſtr.& alijs quę citat Et hanc meam opinionem confirmo ex l.2.tit.15.par.2.& l.40.Taur.l.5.titul.7.lib.5. Recopil.quæ iura docent filios maiores,& primogenitos eſſe admittendos ad ſucceſsionem Regnorum, & maioratuum,quæ nec loquuntur, neque per ſomnium cogitauerunt de ſucceſsione monaſteriorum, neque monachorum in maioratibus,& verba dictarum legum propriè, & non fictè ſunt intelligenda & naturaliter, & nō impropriè,vt ſupra dictum eſt,vt probatur in l.non aliter. ff. de legat.3.cum concordan. quæ ſcribo in initio iſtius ſecundæ partis,& in l.ex ea parte.§ inſulam.ff.de verborum oblig.& in l.vltim.C. de his qui ven. ætat.impetr.cum ſimilibus, quæ ſcribo part. 1. quæſtion. 51. & conducunt etiam ſcripta per Caldam Perei.in tractat.de nominatione ad emphyt.quæſt. 20. num. 26. fol. 229. Et quod monachi non ſuccedant in maioratibus Hiſpaniç,tradit nouiſsimè Ioan. Azorius in tract.inſtitutio.moralium,lib. 12.cap.8.pag. 1499.qui refert Molinam lib.1.cap. 1.num. 71. Et iſtam ſententiam,quod ratione ſimilitudinis,vt agnationis,& memoriæ conſeruētur,excludantur monachi à maioratuum ſucceſsione,tenet Molina lib. 2. de iuſt. & iure, diſputatione 623.num.5.pag.362.qui plura ſcribit in iſta quæſtione.

Prædictis etiam patrocinatur,quia cùm teſtatores facientes maioratus, ſemper prohibeant,quod bona vinculata tranſeant in monaſteria,vel Eccleſias,† tacitè videntur exclu 90 dere monachos à ſucceſsione,& poſſeſsionē talium bonorum, & quod vna via prohibetur, † alia non eſt concedendum,l.vltim.C. 91 ſi manci. ita fue.alio. cum vulgar. & vbi talis adſit prohibitio, ea quæ hic tractantur magis procedunt, cum apertiſsimè conſtet de voluntate teſtatoris, quod voluit monachos & & monaſteria à ſucceſsione excludere. Et licet negari non poſsit, † prohibitiones ex- 92 preſſas magis operari quam tacitas ſecūdùm glo.in l.cum pater. §. libertis in gloſ.1.& ibi Bart.& alij.ff.de legat.2. de quo Bart.& alij, præcipuè Ripa nu.47.fol. 127. quia aliquos effectus ponit prohibitionis, expreſsè in l. filius familias.§.diui.ff.de lega.1. vbi Loazes col.4.verſ.& eſt aduertendum. Et expreſſa voluntas † teſtatoris magis operatur quam 93 tacita,l.ſi ex pluribus.ff. de ſuis & legit.hæred.l.2.§.vult.ff. de bon.poſſ. ſecund.tabul. quæ iura ad hoc notat Aretin. in l.ſi ita quis. § ea lege,col.4.verſ. dicit etiam notandum hic,

hic.ff.de verb.oblig.cum concordan. vt per Tiraquel.de ll.connub. glo.7.exprez, num. 49.fol 306.vbi num.57.tractat de illa prohibitione scripta. Expressum tamen dicitur † quod ex multis coniecturis colligitur secundùm Bald.in consi.3. factum tale est,quidam nomine,Palacius num.2.lib.5.Guillelm.Benedict.in c.Rainaldus, col. 144. versi.quoad intellectum testamenti cum concordan. vbi post Tiraquel. in d.glo.7.num.164. Et expressum etiam dicitur,id quod contrahentes † verisimiliter expressissent, si de casu cogitassent,secundùm Alex.qui hoc in specie tradit in cons.46. num.2.lib.1. quod reperitur in cons.29.num.6.per d.l. Titius.§.1.Et tantum valet voluntas † tacita coniecturata,quãtum expressa,l.proponeretur, ff.de legat.2. l.inter vestem.ff.de aur.& argen.leg.l.28.in fine,titul. 9.part. 6. vbi Gregor. Lopez qui refert Curt. Sen. cons. 51. & latè scripsi in princip. istius secundæ partis. Goniecturæ igitur(de quibus supra egimus) † sufficiunt ad exclusionem monachorum, & expressè dicuntur exclusi, & ideò admittendi non sunt ad successionem maioratuum, iuxta ea quæ scripta sunt in 1.articul. Et vbicumque fideicommissum relictum est † agnatis,& agitur de conseruanda agnatione, monasteriũ non admittatur ad fideicommissum, volunt Aymon cons.152.num.2. Parisi.in cons.22. num.9.libr.3.Sforcia Oddus de substitut.in compendiosa,part.6. num.26.fol.164.latissimè,& notanter Franc.Mantic.de coniect. men.defunct.lib.8.titul.11.num.25.cum sequentibus,pagin.348. Et ista confirmantur, quia † monasterium non est de familia testatoris,vt tradit Tiraquel.lib.1.de retract.§.1. d.glo.8.num.20. pag.117. ob quam,& alias rationes Molina d.lib.1.cap.13.num.95 fol. 113.eligere videtur sententiam,quod monachi non succedant in maioratibus,& expressius idem Molina lib.3.cap.2.num.13.fol.9. quem citat Caldas Pereira lib.de nominatione emphyteu.quæst.13.num.59.fol.153.Aluarad. in lib.2.de coniect.men. defunct.cap. 3.num.2.facit,quod in monasterio sancti Benedicti tenent Regius in cons.23.nu.7.Purpurat.in cons.557. num 4. per totum lib.2. & notabile consilium Marci Bruni 23.num. 137.ad quos addo Beroium in quæst.34.decidentem, quod testator ex conseruatione nominis videtur excludere fœminas,& monachos, quem citat Ioann.Garsia in tract.de nobilit.glo.1. §. 1.num. 40.fol.12.Hac autem opinione habita pro vera, non obsunt doctrina Bart.in d.§ hæreditatem,& alia quę supra tradita sunt. Nam tam nouiter quam verè considero, quod in fideicommissis aliter in hoc est iudicandum, † quàm in maioratibus,& vocationibus perpetuis,quia si fideicommissarius in prædicto casu non admittitur vsque ad mortem naturalem, & veram hæredis,est, quoniam potest fideicommissarius ipse prius mori, & substitutio euanescere,iuxta l.vnicam.§.2.C.de caduc.tollen.& istam rationem inter alios assignat Bart.Socin.in l.cum auus,numer.104.in vers probo antecedens,fol.187.ff. de condit.& demonstrat. Costa in d.§. & quid si tantum,part.2. num. 12.pag. 34.quod elegantius omnibus explicat Alex.cons. 36.numer.3.lib.3.Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cent.2.casu 165. pag. 326.& tradit idem Alex.cons.36.num. 5.lib.7.& plenè,& subtiliter Socin.Iun.in l. hæredes mei.§.cum ita, num. 54.cum seq.& prius num. 36. ff. ad Trebell.& in cons.14. lib.2.plenius omnium Menocħ.in cons.200. num.80.cum pluribus seq.lib.2.qui quando casus contingerit legendus est Parisi.in cons. 4.num.5.cum sequentibus,&cons.5.num.1, cum sequentibus,& in cons.7.num. 32.lib.3. Et idem est in donationibus simplicibus,quę quando sunt caducæ in persona primi substituti circa cæteros fiunt caducæ,vt tradit Alciat.respon.99.num.21. ex doctrina Oldral. cons.177. Speculator in titul. de testamen. §.1.in addition. magn.vers occurrit hic.

Ex quorum sententia confirmatur doctrina Ioann. Andr. in addition.ad Speculator. titul.de instrum.edit.§.nunc aliqua in verbo per superiora in fine,vbi resoluit,quod si tibi donauero prædium,vt post mortem tuam deueniat ad Petrum,si Petrus prius donatario decedat, † prædium non pertinet ad hæredes Petri, quem sequitur Gregor.Lop.in l. 7.titul.4.part.5 in glos. pen.In quo tamen contrarium tenent Ioan.de Laudan.in cons. 224.num 28.Abbas in cons. 85.num.2.& 3. lib.1.Paul. de Castro in cons. 164.nu.7.lib. 1.& alij quos citat & sequitur Costa de maiorat.bonor.Reg.Coronæ part.1.nu. 7.pag. 392.de quo legenda sunt quæ scribo infra hac 2.par.quæst.9.& notabilis in ista materia doctrina Alex.in cons.2. num.19. vers.non obstat quod vltimo dicebatur,lib.1.vbi vult, quod si grauatus sub conditione, si sine liberis decesserit,presbyter factus est, † extinguitur fideicommissum, si fideicommissarius prior decesserit,& idem volunt Carol.Ruin. in cons.85.numer. 4.lib.2.Mant.de coniect. men.defun.lib.11.tit.7.num.23.pag.497.& tradit notabiliter Alex.in cons.14.num.14. lib.1.vbi ponit regulam,quod si persona per fideicommissum vocata decedat ante primo vocatam, deficit fideicommissum, per l.hæres meus.ff.de condi.& demonstr.& l.si cum hæres.ff.quando dies legat.& tradunt Nicol. Boerius decis.354.num.12.Castillo in tract. de vsufructu.c.8 nu.39.fol.72. & materiam latius tractant Gregor. Lop. in l.34.titul.9. part.6.

part.6.in glo.in verb. *El su heredero*, Episco. Couarr.in c.Raynaldus,§.1.num.4 fol.135. Mantic.de coniect.ment.lib. 1.tit. 14.nu.2. pag.11.& lib.4.tit.11.num.7. & 8.pag.54. 74.& 75.& lib.6.titu.1.num.4.pag. 111 & lib.10.tit.3.n.1.pag.226.& art.5.pag.63.& lib.7.tit.6.nu.10.& 11.q.3.pag.111.Pereg. in tract.de fideicommis.art.9.fol. 77.& arti. 15.nu.39.fol.135.& art.48.nu.78. fol.440. Menoch. in tract. de præsumpt. lib.4.præsumpt.40.nu.17.& præsumpt. 86.num. 19. & presumpt.39.nu.83.& præsumpt.14.nu. 4.& præsumpt. 61.nu.2.& presumpt.158. & 159.Simon de Pretis de interpretatio.defun.volun.lib.13.interp. 1. dubit.1.solut.3. nu.4.fol.205. Et quod fideicommissum conditionale † non transmittatur etiam ad filios hæredes voluit glo in l.vnic.C.de his qui ante apert. tabul. & volunt Paul. de Castr Alex.Ripa Iason & alij in l.cum filio familias, ff.de legat.1.Carol.Ruin.consi.181.in princ. & in cons.183.lib.2.Paris. in cons. 32.num. 37.lib.1.Cephal. cons.32. num.3. lib. 1.qui communem dicunt contra † glo.in l.15.cui, ff.de actio.& oblig.& alij quos citat Roland. in consi.45.nu.5.lib.3. & in cons.97.nu.16. lib.4.ad quod addo Ias.in consi.203.in fine, lib. 2. In bonis autem † maioratus ista ratio cessat, quia licet vocatus post monachum ante eum decedat, substitutio facta in maioratu non remanet caduca, sed bona maioratus ad alios vocatos deferuntur, vt plenè trado infra hac parte q.11. Et pro hoc facit, quia licet sit iuris regula quod relictum in vltima voluntate sub conditione, siue institutio sit vniuersalis, siue legatum, † siue fideicommissum, non transmittitur ad hæredes, si honoratus pendente conditione decesserit, d.l.vnica.§ sin autem sub conditione, l.si ex pluribus.versi.alia causa.ff de suis & legitim.hæred.l.rationes in fine, ff. de acquiren.hæred. cum concordan. vt per Anton. Gabr.lib.4. commun.opinion.tit.de hæredib.instituen. conclus.2.nu.1.cum alijs pag.233.Simon de Pretr. de interpretan. defunct. volunt. interpretation.1. dubit. 1. solut. 1.nu.14.fol. 180.& plures citat Iason in cons. 144.nu.1. lib.4. Ista regula fallit quando testator voluit prouidere conseruationi agnationis secund. Curci.Sen.cons.76. Deci.cons.624. & alios plures quos citat Gabr.in loco citato,nu.23. vbi alia reperiuntur ad propositũ istius conclusionis:ad quem addo Aymon. cons.204. nu.3.& 4.& cons.310.nu.5. Et cum ratio sit diuersa inter simplex fideicommissum, † & maioratum perpetuum, diuersum ius seruari debet. Nec iustè aduocatur sententia Bart. & aliorum quoad decisionem istius nostræ quæstionis. Et bona fideicõmissorum, de quibus Iurisconsulti, & nostri DD. sępè loquuntur, longè distant in vocationibus, cõditionibus, grauaminib⁹, vinculis, & alijs plerisq; bonis à bonis maioratus (vt patet ad sensum) & in alio proposito rectè animaduertit Peral.in l.3.§.qui fideicõmis. n.39.pag.159.ff.de hæred.instituen.& latius trado infra q.6.nec obstat doctrina Abba.& aliorum in d.c.in præsentia de probatio.volentium (vt supra dixi) quod monasterium excludit substitutũ, quia multi Doctores, † & magnæ autoritatis contrarium tenent, inter quos sunt Hostiens.& Ioan.Andr.in c.Rainald.de testam.& alij plures quos citat Manti.d.lib.11. & tit.7.n.20. vers.verum ego, pag.496. Et ista cõsideratio confirmatur notanter, quia vbi fideicommissum est purum, † moriente fideicommissario ante restitutionem fideicommissi, imò ante aditionem hæreditatis, transmittit ius illud fideicommissi ad proprios hæredes secund. Bart.& DD.in d.l.cũ filio familias. ff. de leg. 1.per tex.in l.vnic.§.in nouissimo, & §.cum igitur. C. de caduc. toll tradit Curc. Iun.in cons.92.nu.6.lib.1.Cephal.in cons. 114.nu. 1.lib.1. Et ista est communis opinio secund. Ias.in ead.l.cum filio, nu.118. & ibi Rip.col. vlt. post Alex.& alios quos citat Episco. Couar.in c.Raynald.§.1.n.3.fol.135.de testam. & etiam conueniunt quæ de successione bonorum emphyteuticorum, an Ecclesia, vel monasterium possit in illis succedere, tracto supra p.1.q.73.

103 104 105 106 107 108 109

Prædictis omnibus etiam conuenit, quod ex generali Gallię consuetudine monachi, & religiosi cuiuscunq; ordinis fuerint, † nõ succedunt abintestato proprijs parẽtibus, prout referũt Masuer. in sua praxi tit.de successio. fol.83.col.3.vers.itẽ per cõsuetudinẽ, Nicol. Boer.decis.354.n.8. Tiraq in tract.le mors, p. 2.declarat.14.n.9 quod in simili materia tradunt Neuiza.in Silua nuptial.in fi. n 47. Plaça de delictis lib.1.c.19.n.23. Gald Perei.de nominat.ad emphyt.q.7.n.43 fol.70. Et quãdo dicatur pia causa, † lector omnino legat, quæ elegãter tradit Zanch.in l.hæredes mei. §.cum ita, p.8.n.266 pag 265.ff.ad Trebell. Curc.Iun.cons.33.n.9.& cons.35.n.7. Et licèt in dubio sit amplectẽda sentẽtia, quæ pro religione facit, l.sunt personæ.ff.de religios. & sumpt.fun.l.Iunia Petronia.ff.de manu c. vlt.de re iudic. In ambiguo etiã accipiẽda est sentẽtia, quæ volũtati, & menti testatoris est magis proxima, d.l. si seruus pluriũ.§.vlt. cũ concordan.l quoties idẽ sermo ibi, quæ rei gerẽdæ aptior est.ff de reg.iur.& in substitutionib⁹ nõ † fauetur piæ causę, c.1.de testa in 6. volũt Paul.de Castr.in cõs.236.dubitatio vertitur col.3.& 4.lib. Aret. in cons.53.Dec. in cons.159.& 273.& 391. quos & alios citat Parisius in cons 86.n.74.cum seq.lib.2.& regula dict. l. sunt personæ non procedit in

110 111 112

interesse

interesse pecuniario, vt nouiter existimauit glos. Parisien. in consuetud. Parisien. part. 1. §. 22. num. 130. fol. 202. † Quod tamen mihi videtur contra mentem omnium iurium, quæ Ecclesijs meritissimè fauent, quarũ pars semper in dubio est adiuuanda, de quo legendum est quod scribo infra, & quæ notanter scribit Menoch. in d. tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 189. num. 34. fol. 339. vbi resoluit quando Ecclesijs sit fauendũ contra filios, Caldas Pereira in tract. de nominatione ad emphyteu. quęst. 7. num. 43. fol. 70. Cephal. in cons. 43. num. 18. lib. 1. & religionis fauore mens testatoris est latè interpretanda, vt tradit Angel. Matthęacius in tracta. de fideicommiss. lib. 4. quæst. 21. num. 2. quibus est iungenda celebris doctrina Bald. in l. si quis sub conditione. ff. de hæred. instit. vbi tradit, quòd † conditio posita in institutione non censetur repetita in substitutione directa, quam doctrinam exponit Mantic. de coniectur. mente lib. 10. titul. 6. num. 2. fol. 232. Et quæ dicta sunt magis sibi locum † vendicant vbicumque pater, vel mater facientes maioratum, vel meliorationem habebant eo tempore quo maioratum, vel meliorationem fecerunt filium monachum, vel monialem & eam non vocauerunt: nam tunc magis credendum est quod voluerunt excludere monasterium, vt probatur ex doctrina Romani in cons. 370. Paul. de Castro in l. cum acutissimi. C. de fideicõmis. Socin. in d. l. cum auus, num. 35. ff. de condition. & demõstrat. Deci. in l. generaliter. §. autem, num. 11. C. de institution. & substit. & aliorum quos citant Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocan. donation. in verbo filios, num. 18. Acosta in cap. si pater de testamen. in 6. in verb. si absque liberis, num. 9. pag. 16. pro qua sententia faciunt quæ scribo hac part. quæst. 6. Et vbicumque testator vocat filios mulieris legitimæ, quia tunc magis excluditur monasteriũ, vt in alio proposito animaduertit Gregorius Lop l. 8. titu. 4. part. 5. in verbo, *De su muger legitima*, & procedunt † etiam prædicta maiori cum ratione, & fundamento, vbi lis sit in possessione & non in proprietate, quia cũ sit necessaria maior indagatio, & requiratur plena examinatio, an monasterium & monachus sit capax illius successionis; reseruatio est facienda ad iudicium proprietatis, ex his quæ scribit Decius in cons. 467. nom. 12. & plenius trado in 3. part. quæst. 15. per totam quæstionem, licet, vt ibi, & in alijs locis animaduerto, iudiciũ possessionis in ista materia habet adiunctam causam proprietatis, † & fortius prædicta procedunt vbicumque substitutus est ex liberis testatoris, quia magis excluditur monasterium secund. Bald. in authen. nisi rogati. C. ad Trebel. & alios quos citant Nicolaus Boerius decis. 354. num. 7. Alex. Trentacinquij in tracta. substitution. part. 1. cap. 7. num. 18. Menchac. de success. progress. §. 20. num. 41. lib. 3. quos citat nouissimè Anton. Thesaur. decis. Pedem. 163. nu. 3. Tandem est verior, & communior magis cõmunis, quod substituti excludunt monasteriũ, vt latè tradit Osasch. decis. Pedem. 127. num. 1. cum seq.

113 114 115 116 117

Proximior quis dicatur ad succedendum monacho, tempore professionis, an mortis, num. 118 & 119.

Quis dicatur proximior ad succedendum alicui captiuo, nu. 120.

Facta melioratione tertiæ partis bonorum cum grauamine, vt quis restituat alio filio, si sine liberis decedat, si filius melioratus monasterium ingrediatur, potior est causa substituti, nu. 121.

patronus alicuius capellaniæ si intret in monasterium capax bonorum, an possit in monasterium ius patronatus renunciare, nu. 122. & an monasterium admittatur ad retractũ pro monacho. nu. 123.

Notabilis distinctio in quæstione de qua à nu. 37. & an volens ingredi monasterium, possit ante ingressum renunciare maioratum, nu. 124 & 139.

Clericus qui non potest habere feudum, an possit illud retinere, nu. 115.

Possessio, vel quasi possessio continuata per homines alicuius ciuitatis, etiam absque illius mandato, an ciuitati prosit, nu. 126.

Facilius quid conseruatur, quam de nouo acquiritur, nu. 127.

Statum excludens fœminas dotatas ob masculos fratres an procedat quando tractatur de exclusione iam facta continuanda, numer. 128.

Statutum prohibens alienationem, & nouam acquisitionem, an impediat retentionem, nu. 129.

Decurio non prohibetur redditus ciuitatis retinere, nu. 130.

Rex quando ob amentiam sit successionis incapax, nu. 131.

Cæcus retinere potest iurisdictionem iam cœptam, & ad nouam aspirare non potest, num. 132.

Regularis qui non potest beneficium obtinere, illud retinere potest, nu. 133. & 137.

Plus est aliquid de nouo creare, quàm exequi iam productum, nu. 134.

Infertur intellectus ad l. 40. Tauri, num. 135. & 136.

In casibus in quibus monasteria possunt habere bona maioratus, an transeat in monasteria bonorum possessio, nu. 338.

Pater

118 SVpposita itaque contrariæ opinionis veritate,ex ea infertur proximiorem † ad succedendum in maioratu esse illum qui proximus monacho reperitur eo tempore quo monasterium ingreditur, & non illum qui proximior reperitur tēpore talis monachi: quod si contrariam opinionem tenere lector velit, proximitas aliter iudicabitur, scilicet mortis tempore monachi, & est animaduer-119 tendum,quod ista proximitas † non est considerandain tempore illo, in quo monachus ingreditur: sed in quo professionem facit: quia ante professionem nō dicitur monachus vt tenet Bart.in dict. authen. si qua mulier n. 20.& in l.nulli per illum text. ne sanctum baptismum reiteret, & probatur in c.religio sus,de sent. excōmunic. in 6. notat Decius in dict.c.præsentia n.73.de q 10 plura notabilia tradit Tiraquel. quem lector ad hoc omnino legat,lib. 1.de retract. § 1.glos.8 n.21. cum sequent. Marc Anton. Cucch. in institution. catholic. lib 3 de regularib.tit. 1. n. 79. pag 244.col. 2.Menoch.dict. præsump. 83. num. 74. fol. 146. eleganter August. Beroi. in cōsil. 28.n. 3. lib. 1. Paul.deCastr. in consil.211.lib.2. Iulius Clarus in §. testamentum quæst. 18. num.6. Riminal. consil. 477.n.8.Petr. Surdus decis. 303. n. 3. & in Iesuitis seu Theatinis tradit Ioseph. Ludouic. decis. 71. num. 16. & punctum etiam tractat Rebuf.in praxi beneficiali ti.de dispū satione facta cum regularibus num.23. pag. 422. & consil. 2. & legi debet Bart. in l. 1, numero 3. ff. de pœnis, qui contradicit doctrinæ Philippi Franchi in dict.cap.Religiosus. §. 1. Et hic addenda sunt quæ scribo in hac secunda parte quæst. 9. Et quis dicatur proximior ad succedendum † in maio-120 ratu alicui captiuo, an ille qui est proximior tempore captiuitatis, vel ille qui reperitur proximus tempore mortis captiui, tradit & resoluit Gregor. Lopez in l.8.tit.29.gloss.in verb. *Heredar*, part. 2. Secundo infertur veram esse quandam doctrinam Costę in d.verbo,Si absque liberis,nu.68.pag. 162.vbi dicit,quod si in hoc † Castellæ Regno pater fi-121 lium meliorauit in tertia parte hæreditatis, & eum rogauit, quod eam partem alio filio restituit,si sine liberis decesserit, & filius melioratus ingrediatur monasterium in his bonis quæ constituunt filiorum legitimam,potior est causa filij substituti, quam monasterij.

Tertio ex prædictis diffiniri potest quæstio,de qua aliàs consilium præbui si monachus est patronus alicuius Capellaniæ,& intret in monasteriū capax bonorum,† an pos-122 sit renūtiare ius patronatus in monasterium. Et ex prædictis videtur talem renunciationem,& donationem validam fore,ex tex.in c.illud,& c.ex insinuatione de iur.patronat. & per ea quæ scribit Lamber.in tract.de iur. patro.lib 1.p.2.artic.2.q.principali fol. 135. col.4. & per c. 1.de iur.patro. lib.6. & idem Lamber.lib.2.p.t.art.10.7.q.princ.nu.1.cū seq.fol.63.col.1.Qua in re ante omnia est cōsideranda fundatio iuris patronatus, & an vocati sint consanguinei, & de parentela secundum ea quæ scribo infra in 3.p.q.18.& 4 p. in initio,à n.39.Et istis consideratis diffiniri potest,an monasterium possit habere ius patronatus pro vita monachi,vel perpetuo,† & 123 an monasterium admittatur ad retractū pro monacho resoluit Cifuent in l.70.Tauri.q. 15.& ibi Anto.Gom.n.10.ad quæ addo quod ius adeundo potius acquiritur monacho,quā monasterio secundum opinionem Legistarum,quamuis Canonistę contradicant,vt tradit Cagnol.in l.inuito 70.nu.15. fol.153.ff. de reg.iur.de quo legenda sunt quæ scribunt Suar.in l.9.tit.*De los pleytos*,lib.3 fori,n.25. vbi D Valdes pag.62. refert Episco.Couar. lib.1.resolution.c.19.

Potest tamen in ista laboriosa quæstione principali quædā adhiberi distinctio,† quòd 124 si quis postquam iam successit in bonis maioratus monachus factus sit,proprietas bnnorū maioratus à monasterio nō auferatur.Si autē tempore quo monacho ius succedendi cōpeterepoterat,iam erat monachus,repellatur à tali successione;ad quā distinctionē facit regula.l.per retētionē.C.de vsu.l seruus.C.de pact.& supra citata,l. vlt.C. de acquir.poss. l.arboribus.§.nō solū.ff.de vsufruct.& quod scribunt Abbas in c.cum venisset,colu.2.de restit spoliat.quem citat Iason. in l. generaliter,

liter num. 4. ff. de acquir. poss. l. patre furio so ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. l. plurium §. & si placeat ff. de verb. oblig. l. in ambiguis §. non est nouum ff. de regul. iur. vbi laté Decius. Hinc est quod mulier, licet contrahere non possit sine licentia propinquorum; poterit nihilominus refutare donationem sibi factam antea quam ei acquiratur, secundum Imol. in consil. 74. in casu præmisso: confirmat Peralta in l. Titia cum testamento §. ea conditione num. 3. pag. 426. ff. de leg. 2. sed & Cephal. magis in terminis in consil. 5. num. 73. resoluit, quod clericus qui aliàs non possit habere feudum, † illud tamen potest retinere: Et licet furiosus non possit de nouo acquirere possessionem; potest tamen retinere possessionem quam antea habebat, vt per Agustin. Beroium in consil. 56. num. 56. lib. 2. Ioseph. Ludouic. decis. 1. in fine: pro quibus est textus in l. si iudex ff. de iudicijs. Et conducit doctrina Bart. & Paul. quæ quotidie in iudicijs practicatur, in l. sicut §. 1. ff. quod cuiuscunque vniuers. nom vbi volunt, quòd possessio, vel quasi possessio † continuata per homines alicuius ciuitatis, etiam absque mandato Ciuitatis prodest ipsi Ciuitati: & licet non sufficiat ad acquirendum ipsi Ciuitati; prodest ad retinendum: nota & confirmat Ripa respons. 144. num. 4. de quo videat lector eleganter Cepol. in tract. de seruit. in rubr. de seruit. iuris pascendi num. 26. pag. 349. Balb. in tract. præscript. 4. part. quæst. 3. pag. 292. Rebuf. in cap. cum Ecclesia Sutrina, pag. 140. de causa possess. & propriet. de quo legenda sunt quæ scribo part. 3. quæst. 6. & vniuersum ius facilius † conseruatur quam de nouo acquiritur: vt traditur per plura iura & DD. quos refert Tiraquel. in l. boues §. hoc sermone, limitat. 1. num. 38. cum alijs, pag. 144. ff. de verb. significat. Et varia singularia scribit Aymon in consil. 292. num. 2. & 548. num. 2. Rebuf. in cap. postulastis, de clerico excõmunicato num. 47. pag. 488.

125 ... 126 ... 127

Ex quo inquit in nostra materia Socinus Iun. in consil. 5. num. 19. cum alijs lib. 5. quod statutum excludens fœminas dotatas ob masculos † fratres non procedit quando tractatur de exclusione iam facta continuanda, nec vt acquirat de nouo, sed iam patri acquisita retineat: ad quod etiam refert Bene dict. Capra in consil. 19. col. vltim. dicentem quod licet quædam filiæ prohiberentur petere legitimam, non tamen retinere: & statutũ quod prohibet alienationem, & nouã acquisitionem; † non videtur impedire retentionem, secundum Decium in consil. 100. num. 10. & in consil. 398. num. 4. Iacob. Pute. decis. 392. n. 2. lib. 2. Et licet Decurio

128 ... 129

prohibeatur redditus Ciuitatis conducere, non † tamen prohibetur retinere l. Decurio ff. de Decurionib. tradit Auẽd part. 2. de exequen. mand. c. 12. n. 13. fol. 108. Et sunt notabiles etiam leges pro hac distinctione in l. si qui animo, & in l possessionem, in finalib. verbis, & l. quamuis in princ. & §. infans ff. de acquir. poss. & est ad hoc notabilis doctrina Angeli & Alex. n. 18. in l. precibus C. de impuber. & alijs, & aliorum quos refert Deci. in cõsil 298. n. 4. Et adduco etiam bonum textũ in c. grandi, de supplen. neglig. Prælat. lib. 6. vbi secundum omnes probatur, quod si Rex, post quam Regnum habuit, efficiatur furiosus, † adhuc Rex manet, & eidem dandus est curator. Si autem à principio est furiosus ante regnum adeptũ, est incapax successionis, vbi hoc tradunt Ioann. Andr. Archidiac. Dominic. Ancharr. & Francis. Bald. in c. 1. de success. feud. & omnes in c. 1. an mutus, aut Surdus, ad quod alios concordan. referunt, Anton. Gomez in dict. l. 40. n. 69. & Tiraquel. qui alia similia ad nostrum propositum adducit in tracta. de primogenit. quæst. 25. n. 2. cum alijs pag. 209. Et cæcus retinere potest iurisdictionem iam cœptam, † & ad nouam aspirare non potest l. 1. §. quàmuis ff. de postulan. glossa iuncto textu in l. infamia C. de Decurion. lib. 10. tradit Bart. in l. cæcus ff. de iudicijs, Bald. in l. quoties C. de suis & legitim. hæred. Latius Vantius in tract. de nullit. tit. de nullit. ex defectu iurisdict. n. 42. pag. 369. vbi addit, quod mutus feudum paternum retinere potest c. mutus an mutus vel surdus, vbi lege Andr. de Isern. n. 3. & ibi Nardum additionatorem fol. 187. & ad Vantium addo Matienço in l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopil. glos. 1. n. 21. fol. 165. Nicolaum Boerium decis. 204. num. 35. & text. in dict. c. grandi, ponderat Nicol. Boer. in consuetud. Vituricẽsib. rubr. les coustumes de Tours, pag. 162. col. 2. regularis qui † nõ potest obtinere beneficiũ, potest illud retinere, decisio Rotæ in antiquis 114. notat Staplile. de literis gratiæ in sexto, vacatio. 4. benefici n. 7 pa. 136. facit etiã l. discretis. C. qui testa. fac. poss. l. 13. ti. 1. par. 9. in vers. *Otrosi dezimos q̃ el mudo*. Et plus † est aliquid de nouo creare, quã exequi iã productũ, secũdũ Bal. in auth. & qui iurat. n. 71. C. de bon. author. iudic. possiden. Et ista omnia, maximè quæ diximus in numero præcedenti, notãda sunt † pro intelle ctu d. l. 40. licet in contrarium faciat c. qui clericus, si de feud. fuer. cõtrou. qui probat, quòd si habens feudũ, efficiatur clericus, amittit feudum etiam iam acquisitũ: vbi hoc notat Matthæ. sb Afflict. & habetur in c. 1. in fin. de benefic. fœm. late Curci. Sen. in cons. 62. n. 1. tradit Cald. Perei. in l. si curatorẽ habens. C. de in integr. restitut. minor. in verbo, minoribus,

130 ... 131 ... 132 ... 133 ... 134 ... 135

bus,num. 32.fol.172.Roland.in conf.23.nu. 22.lib.1.Sed in successione maioratus diuersimodè est iudicandum.Et † quod ista materia successionis primogenituræ, & vt quis capax dicatur, longè distent,quod quis iam semel successit in primogenitura, & aliter sit iudicandum, cum quis prætendit succedere de nouo, tradit Cephalus licèt prædicta non referat in consilio 1. numer. 177. libr. 1. in successione cuiusdam Comitatus, qui ad hoc refert Decium in l.diuus,numer. 6.ff.de regul.iur.Carol. Ruin in cõsil.56.n. 17.libr. 1. & cõfirmo ex decisio.Rotæ 114. in antiquis incipien.nota, vbi tradit,quòd si regularis qui nõ potest obtinere beneficium absque dispensatione, & possedit, & præscripsit, potest illud † retinere adeò, quod si spoliatus est restituendus, notat Staphilæus de literis gratiæ,& iustitiæ in verb.sextus vocationis modus,nu.6.pag.136.

136

137

Et in casibus in quibus monasteria possunt habere bona maioratus transeat in monasteria possessiq bonorum maioratus virtute,l.45.Tauri; † pendet ex superioribus, & doctrina glossæ in capit. si qua mulier in glos.1. versi. sed nunquid monasterium, vbi Archidiacon. 19. quæstio. 3. Innocen.in cap. in præsentia de probationib. vbi Bald. & alij, & ex pluribus quæ scribit latissimè Tiraquellus in tractatu le mors sai sit viuum in præfatione declaratione 6. num.9. pag. 31.& 2.part. declaration.14. num. 24 & sequentib.pagin.150. & in tractat.de nobilit. c.26.n.8.& sequentib.Et sanè si monasteriũ est capax successionis maioratus,secundum prædictas distinctiones, sine dubio cõpetet ei beneficium dictæ legis,quod latius trado in 3.part.quæst.3.vbi legendum est.

138

Et est præterea rectum consilium ad illum qui vult monasterium ingredi,& possidet aliquem maioratum, quod faciat renunciationem maioratus in filium, vel fratrem, aut alium proximum sibi successurum, quæ renunciatio † ante ingressum monasterij valebit,l.quia autem.ff. de his qui in fraud.creditor.cum concordan. quæ scribo in quarta parte tractat.quæstion.23. Et facit textus in l.reus,§.vltim. ff.de muneribus,& honorib. coniuncta gloss.& text. in l.1.§.vltim.ff.nihil noui appell.pend.vbi gloss.in verbo participare, sed hoc pendet à quæstione supra tam latè disputata, an monasterium,vel monachi sint capaces successionis maioratus,& in hoc est animaduertendum ad Concilium Tridentinum,sess.25.cap. 16.quod loquitur de renunciatione monachorum, & monialium,& plura scribit in ista materia Corbolus in tract.de iure emphyteut. part.1. de causa priuationis feudi ob mortem ciuilem causa 7. nu.1.cum seq.fol.17. Et istis prædictis libet confirmare doctrinam Peraltæ in l.vnum ex familia in princ nu.21. pag.560.ff. de leg.2. notanter in nostra materia probat,quod si pater facit meliorationem Tertij in filium & constituit se propossessore nomine filij, & melioratio fuit facta de bonis præsentibus & futuris,licet tale constitutum faciat irreuocabilem donationem quoad bona præsentia; † potest tamen melioratio reuocari quoad bona futura ante acquisitionem bonorum,quod dicit esse verum, & singulariter notandum. Sed contrarium † probatur ex textu in l. quamuis ff.de precar.perquem scribit Alex. in l. 3. §.in certam ff.de acquir.possess.Quod si constitutio me possidere bona præsentia & futura; ad ea se extendit constitutum. Quem citat Rebuf. in rubr.de caus.possess. & propriet.pag.244.vers. Quinto requiritur col. 1.Quod latius in nostra materia tractat Tell. in l.17.Tauri n.21.cum sequent. & Molina oblitus Peraltæ,& Telli lib.4.de primogen. c.2. n.7. fol. 120.

139

140

141

Prædictę quæstioni de successione monasteriorum & monachorum in maioratibus est alia germana.Et ideo eam sub pręcedenti examinandam assumpsi,vtrum clerici sint capaces successionis maioratuum: in qua quæstione vltra doctrinã Ripę quam cito supra (omissis pluribus quæ hic tractari poterant) communis est opinio,quod † clerici sunt capaces successionis maioratuum, vbicunque per testatores non excluduntur: quam tenet Anton.Gomez in dict.l.40. Tauri n. 66. & Gregor.Lop.in dict.l.2.glossa,siendo hombre,fol.48.col.2.Molin.lib.1.de primogen. c.13.n.97.fol.113. Matien.in l.1.tit.7. lib. 5.Recop.glos.1. n. 19. fol. 165. col. 3. & Molin. de iust. & iure dict.disputat. 623. n. 6. Martin.Laudens. in tractat. de primogenit.quæst.30.Ioãn.Cirier.in eod.tract.quæstion.24.n.20. Conrrad. in templo iudicum lib.1.c.2.n. 21. fol.100.Acosta de maiorat. Regię Coronę n.32.pag.407. Ad quod est expressa doctrina Abb.in c. Ecclesia,de con stitut.vbi tenet esse clericum capacem succedendi in primogenitura: & alios concordantes refert,Tiraquel.in tractat.de primogenit. quæst.44.n.6.pag.22.vbi hanc opinionẽ, & ipse sequitur,& late fundat.Pro quibus adduco quod tradit Lapus allegat. 100. vbi vult quod familię dignitas † conseruatur in clericis,notat Bartol.Socin.in cõsil.128.n.6. lib. 4.Et nõ valet cõsuetudo quod clerici nõ succedãt in maioratu,secundũ Paul.de Castr.in famoso cõsil.164.In presenti casu lib.2.n.7. quẽ citat Ioann.Gratian. Falcon.reg.155.n. 13.& pro hac opinione est bonus tex.in authen.de sanctiss.Episcop.§ sed & hoc pręsenti,ibi monasteriũ ingrediatur,vel clerici fiat. De quo est etiã bonũ cõsiliũ Curc.Sen.61 per totũ.

142

143

totum. Et ad hoc facit doctrina Bald. in conf. 30. num. 2. lib. 1. vbi dicit, quod statutum † quod excludit filiam dotatam stantibus agnatis, procedit etiam si agnatus sit clericus. Et idem quod Bald. voluit Barthol. Socin. in consf. 241. nu. 2. lib. 2. post Paul. & alios quos citat, & consf. 127. num. 61. lib. 4. Socin. Iun. consf. 80. num. 3. & 15. lib. 4. Felin. in d. c. Ecclesiæ Sanctæ Mariæ, num. 80. & ibi Decius num. 52. de constitution. Abb. in c. quod clericis, num. 42. de foro compet. & alij plures quos citat Bursat. consf. 93. nu. 27. Carol. Rui. consf. 195. num 4. lib. 2. Michael. Graff. lib. de success. abintest. §. successio abintest. q. 8. nu. 4. pag. 365. Et quod clericus legatus à latere admittatur ad successionem primogenituræ resoluit Ripa respons. 131. nu. 15. Et clericus † est feudi capax si seruire potest, & in feudo conditionato sub annuo censu, vt per Bald. in c. quæ in Ecclesiarum, nu. 11 de constitution. Cinum, Bald. & alios in l. quis quis. C. de Episc. & cleri. Bald. in authen. nisi rogati, col. 3. ad Trebell. & alios plures quos citat Cephal. vbi latè de materia consf. 151. nu. 20. lib. 2. ad hoc legendus, & tradit Francisf Mantic. de coniect. ment. defun. lib. 11. tit. 9. nu. 31. pag. 510. melius idem Cephal. in consf. 1. & 2. lib. 1. per tota consilia, eleganter Iason in consi. 117. per totum, lib. 4. Iulius Clarus §. feudum quæst. 78. Siluanus in consilio 3. num. 53. cum alijs, Cassanæus in consuetudinibus Burgundiæ, rubrica 3. §. 5. pag. 450. & omnium latissimè tradit Osasc. decis. Pedemontan. 27. num. 5. cum sequentibus, vbi tra duntur plures casus in quibus clerici succedere possunt in feudis Et in eadem persona concurrit Comitatus, † & Episcopatus, cap. inter dilectos de fide instrument. vbi Felin. nu. 3. Et clericus † beneficiatus in Ecclesiastica dignitate constitutus, retinet bona patrimonialia, cap. Episcopi 12. quæst. 1. cap. 1. de testam, confirmatur hoc in consi. 1. feudal. nu. 10. vbi traditur clericum secundo genitum esse admittẽdum ad primogenituram inexclusionem tertio genitij & quod clericus propter clericatum non excludatur à successione feudorum nisi † sint feuda dignitatum, & Marchionatuum; tradit. Zasius in consf. 20. li. 2. num. 8. ex Præposit. in cap. 1. de his qui in feud. dari possunt. Quod magis in terminis resoluit Rebuf. in tract. de nominatio. quæst. 21. num. 71. pag. 260. vbi quod clerici † non possunt habere Ducatus per cap vnicum, an mutus, & cap. qui clericus si de feudo sit contentio inter domin. & agnat. Alex. in consi. 92. lib. 6. Curci. in consf. 61. & 62. Matth. ab Afflict. decis. 324. & est in proposito peregrina & notabilis remissio, & abundans Menochij in consilio 181. nu. 70. lib. 2. Et quod priuilegium datum monasterio † non extendatur ad clericos seculares, volunt gloss. vbi Abb num. 41. in c. in præsentia de probationib. Salicet. in authen. nisi rogati. C. ad Trebellian. Mantic. de coniectu men. defun. lib. 11. c. 7. n. 22. fol. 260. Et quod Princeps possit † inuestire clericum in præiudicium agnatorum, tradit Marc Brunus ab Anguill. cons. 23. nu. 204. & nu. 257. Et quod clericus durãte vita sua admittatur † ad primogenituram, cum omnia iura familiæ actiua & passiua exerceat, resoluit Anton. Peregr. d. artic. 28. nu. 82. fol. 165. ex Decio consf. 114 Ioan. de Amicis consf. 14. Parisi. in consf. 100. lib. 1. Et quod sicut laici excludant fœminas ex statuto quod fœminæ non succedant, excludant illas † etiam si sint religiosi; tradit Guillel. Benedict. in c. Rainuntius de testam. in verbo duas filias, num. 44. fol. 29. Et ista adeò vera sunt, quod si nepotes sint vocati ad fideicommissum, † clericus & sacerdos comprehenditur, vt fundat Deci. in consf. 299. nu. 9. quem citat Francisc. Mantic. de coniectura ment. defunct. lib. 8. titul. 8. nu. 25. pag. 336 Et est generale quod clericus agnatus excludit fœminam à successione, vt post alios probant Felin. in d. c. Ecclesia Sanctæ Mariæ, nu. 80. & Deci. nu. 51. de constitution. Lapus d. allegat. 100. Et qualiter bona † emphyteutica possint transire in monasterium disputat nouissime, & notabiliter Corbulus in tract. de iur. emphyteut. in tract. de causa priuandi ob mortem ciuilem, nu. 16. cum sequentib. fol. 22. ad quem addo Matthæ. ab Afflict. decis. 83. nu. 13. Et quod statutum, quod stantibus masculis fœminæ non succedant, habeat locum stantibus masculis clericis, † licèt non possint matrimonium contrahere, volunt Georg. Natta in tract. quod stantibus masculis, fœminæ non succedant, fol. 9. col. 3. vers. 16. Albert. Brunus in eodem tract. artic. 12. princip. in 8. & vlt. q. Parisi. latè in dict. consf. 100. num. 8. lib. 2. Et quod in melioratione quam quis facit in tertio & quinto bonorum † possit quis excludere clericum, vult Ioan. Lop. in rubric. de donation. inter vir. & vxor. §. 16. nu. 14. fol. 48. in edition. noua, & in nouissima dict. editione, pag. 48. Quod hodie difficile videtur attenta l. 27. Taurin. nunc l. 11. tit. 5. lib. 5. Recopil. per quam pater præcise vocare tenetur filios, & descendentes, & ideò videtur, quod in tertio † non potest excludere filium clericum, quod confirmo per regulam legis nemo potest, ff. de legat. 1. quam latè declarat ibi Ioann. Gutierrez, cum qua lege concordat l. 32. titul. 9. part. 6. vbi latè Gregorius Lopez. Et ita videtur intelligendum quod ex eodem Ioan. Lopio, & Episcopo Couarrub. scribo supra, in quo puncto animaduerto diuerso modo esse iudicandum in meliorationibus factis ante publi-

publicationem legum Taurinarum, quam in meliorationibus factis post publicationem illarum legum, & legendi sunt Molina libr. 2. de primogen. c. 12. nu. 54. fol. 333. Angul. in d. l. 11. glo. 7. nu. 3. fol. 219. Et quomodo clerici † possint succedere in primogenijs, tradit etiam Ioan. Cirier in tract. de primogenitura lib. 1. quæst. 24. fol. 36. & quod filius clericus non possit grauari in legitima expressè resoluit per multas autoritates Parisius in consilio 109. numer. 3. lib. 3. & in casu dict. legis 27. Tauri omnes concludunt, quod tertio bonorum est legitima filiorum.

159

Et licet ista opinio (iuris rigore seruato) vera sit, cum in Hispania † video, quod pauci clerici succedunt in maioratibus, & quod communiter maxima pars facientium maioratus prohibent clericos ab istis successionibus: maxime mihi persuadeo clericos non debere succedere in maioratibus, & faciunt quę scribit Cæsar Lambertin. in tract. de iur. patron. lib. 1. articul. 3. quæst. 9. numer. 24. fol. 92. & quæ ego scribo in prima parte quæst. 48. Et mos † prouinciæ seruandus est, l. minime, l. sed si de interrogatione. ff. de legib. l. si non speciali, l. testamenta omnia. C. de testam. cum concordant. Etsi cum ista consuetudine cōcurrant aliquæ coniecturæ, ego excluderem clericos à maioratibus: saltem habentes alios fratres in eodem gradu. Nam licet impotentibus † non sit denegandum feudum, vel aliæ dignitates, vt per Bald. in c. 1. §. vlt. Episcop. vel Abb. Præposit. in c. 1. nu. 4. fol. 95. an mut. vel surd. faciunt notata per Episcop. Couarr. in epitom. de sponsalib. 2. p. c. 8. §. 2. nu. 11. fol. 118. Angel. in cons. 334. nulla mulier, nu. 5. Et communiter videmus impotentes possidere regna, & Ducatus, & alia similia. Et dominus Rex Henricus frater dominæ Reginæ Catholicæ (licet omnibus notissimum erat esse impotentem) fuit Rex nihilominus vsque ad obitum suum, vt testatur Anton. Nebris. in historia Regum Catholicorum, c. 1. in versi. Cumque apud omnes, & tradit latius Matienç. in l. 1. glos. 1. nu. 21. tit. 7. lib. 5. Recop. fol. 165. Et negari non potest, † quin cōstituentes maioratuum desiderant successores talis qualitatis, quòd possint filios legitimos procre, arequibus posteritas eos indies propagetur, & crescat, & memoria eorum in æternum duret, vt colligitur ex forma, & constitutione, & verbis omniū maioratuum, & communiter hoc homines exoptant, vt experientia docet, facit l. pronunciatio. § familiæ, ff. de verbor. signi. & inquit Aym. in consi. 113. nu. 3. versi. secunda coniectura. Quod si testator moriente Ioāne hærede vniuersali substituit Antonium, si non esset in sacris per ingressum religionis, mortuus dicitur ciuiliter, maximè si grauauit portare nomen & arma. Et quod ille qui dat maioratum possit prohibere successionem fœminarum, clericorum, monachorum, mentecaptos, † nouissime in paucis verbis tradit Episcopus Simancas in lib. disceptatio. c. 16. pag. 26. Et quod vbicūque agitur de conseruanda agnatione, vel familia monachi, nō admittantur ad successionem fideicommissi, tradunt Ancharranus quæst. familiar. 72. Gratus in cons. 111. nu. 48. lib. 2. Mandell. cons. 54. quos citat Bursat. in cons. 97. nu. 23. Et ratio quare masculi præferuntur fœminis est, quia † per masculos familię conseruantur, & perpetuantur, vt notat Paul. in l. maritus, nu. 5. C. de procurato. Ias. in l. qui filiabus. n. 21. ff. de legat. 1. cum concordan. vt per Barb. in cons. 2. clementissimi circa medium, lib. 1. & Ludouic. Bolognin. inter Alex. consi. 53. inuocato lib. 4. Et bene conducit dictum Bald. in l. cunctos populos, n. 10. C. de Summa Trinit. & fide cathol. vbi vult, quod si est prouisio generalis, & facta principaliter ob bonum publicum, vt quod masculus excludat fœminam à successione, nam excludet etiam monialem, vel quod primogenitus excludat sequentes: nam etiam si sint clerici, † excluduntur, qui refert & sequitur Paul. de Castr. cōs. 423. ex puncto transmisso, nu. 3. lib. 2. qui etiam citat Cardin. in c. perpendimus de sent. excomunic. in 6. His conuenit dictum Ripæ in l. ex facto. §. si quis rogatus in 1. nu. 18. ff. ad Trebell. vbi ex Alex. in cons. 100. lib. 4. dicit, quod hæc cōditio, *Si decesserit sine liberis*, eo ipso purificatur, quod grauatus assumpsit sacros ordines, quia existens in sacris quantum ad procreationē liberorum habetur pro mortuo, quod tamen reprobat Francisc. Mantica de coniectur. men. defun. lib. 11. tit. 7. n. 23. pag. 497. dicens, quod nec dictum verum est, nec Alexand. hoc dicit, ad quod addo doctrinā Bart. in l. hęredib. § vlt. n. 4. ff. ad Trebell. vbi dixit, quod si pater instituit filiū iā in sacris constitutum, & adiecit conditionem hāc, *Si decesserit sine filijs*, bona deueniant in Caium, illa verba, *Sine liberis*, intelliguntur de liberis quos ipse filius tunc habere potest, idest de Ecclesia, quod punctum latè & eleganter examinat Menoch. in cons. 245. nu. 1. cum sequentib. lib. 3. vbi multa bona scribit in materia nostræ quæstionis, & tradit nouissimè Alexan. Trentacinq. in tract. de substitution. part. 4. cap. 7. num. 3. fol. 145. Et quod etiam Cardinales † non succedant in bonis feudalibus resoluit etiam Minadoius in constitution. Regni Neapolitan. vers. in aliquibus, verbo filiorum, nu. 6. pag. 17. contra Iasonem in cons. 117. lib. 4.

Et pro decisione huius, & præcedentis quæstionis, facit l. 11. ibi: *Otrosi, el clerigo, ni home de Religion*, & l. 12. sequens

Margin numbers: 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167

sequens tit. 21. part. 2. & quæ scribit Rebuf. in tract. de nominat. q. 21. nu. 71. Et hoc maxime procederet vbicumque si clericus succederet in maioratu, † extingueretur familia & vocati à testatore, ita quod post obitum clerici non reperirentur successores: nam tunc verisimile est, quod testator qui cupit memoriam suam perpetuare, si de hoc casu consultus fuisset, excluderet clericum à maioratu. Ad quod etiam spectat Angel. dictum in consi. 283. in fin. vbi vult, quod statutum excludens fœminas ob masculos non procedit quando masculus qui succedere potest, est monachus, vel ineptus ad generandum, & sui generis finis, quia cessat ratio conseruandæ agnationis. Quod refert Socin. Iun. in d. consi. 1. num. 65. qui corrupte refert Angelum. Ideò multum laboraui in inueniendo istam doctrinam, & tradit idem Soci. in cons. 10. num. 23. eodem lib. & in consi. 158. libr. 2. Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, part. 9. num. 52. pag. 28. ff. ad Trebell. & faciunt quæ scribo supra, quibus conuenit doctrina Guillelm. Benedicti in cap. Raynuntius de testament. in verbo duas habens filias, nu. 34. fol. 55. vbi tradit quod vbicumque fœminæ sunt capaces feudi, ita & clerici, allegat Ioan. Fabrum de legitima patronorum tutela in fine, Barbatium in tract. de præstantia Cardinalium quæstio. 5. & idem Benedictus prius num. 33. resoluit, quod clerici muti, & surdi, sunt capaces successionum feudorum vbicũque non requiritur seruitium personale, sed præstatur pecunia, vel frumentum, vel alia res. Et pro hac doctrina facit egregium dictum Molinæ lib. 3. de primogenijs, cap. 5. num. 68. fol. 42. vbi tradit, quod si in primogeniorum successione, vbi ratio conseruandæ agnationis habita est vocantur descendentes per lineam masculinam, non censebitur sub ea vocatione comprehensa fœmina, quæ ex masculis descendit: nam cum primogenia perpetua esse debent, eorumque successio tractum successiuum præseferat, † non debet admitti ea persona per quam agnatio in posterum supprimenda sit, etsi per lineam masculinam descendere dicatur, de quo legendus est Caldas Pereira de nominatione emphyteu quęst. 24. num. 88. fol. 290. Et cum quis excludit clericum à successione; non videtur habuisse animum conseruandæ agnationis, vt singulariter tradit Curcius Sen. in cõs. 40. col. 3. vers. quarto etiam, quem citat Menoch. in tract. de præsumpti. lib. 4. præsumpt. 69. num. 10. fol. 101. Et ex quibus † coniecturis colligatur quod quis non debet vocare ad primogenituram clericum, tradit Menoch. in cons. 442. nu. 6. & 7. lib. 5. & in consi. 161. & 181. nu. 64. lib. 2. Et ob clericatum primogeniti filius secundo genitus † dicitur primogenitus; vt tradit Cephal. in cons. 107. nu. 22. lib. 1. Et qui tenere velit eam opinionem, clericum non posse succedere in maioratu; eam etiam fundare potest ex pluribus quæ scribit Cassanæus in consuetudin. Burgund. rubr. 3. §. 5. fol. 114. in impressione antiqua, pag. 450. col. 1. num. 2. vers. primo probo, vbi latè tradit quid in militibus Rhodij, & in alijs similibus personis. Et facit dictum consilium Ripæ 131. quod etiam est singulare in nostro proposito, & d. l. 6. titul. 26 par. 4. ibi: *O tal clerigo que lo no pudiesse seruir por razon de las Ordenes*; & † conditio (si decesserit sine filijs) ad eos non refertur qui liberos tollere non possunt, puta clericos, vt per Carolum Ruin. cons. 114. num 5. lib. 3. & latius in cons. 143. eod. lib. & alijs pluribus quæ habentur in d. decis. Pedemont. 27. num. 4. Ad quæ addo Decium in dict. cons. 299 num. 9. volentem, quod Sacerdoti non potest poni ista conditio, *Si decesserit sine liberis*, post Bart. in d. l. hæredibus, §. 1. ff. ad Trebell. Et materiam qualiter clerici † excludant substitutum resoluit vltra prædictos Menoch. in tract. præsumptionum lib. 4. præsumptio. 83. nu 65. fol. 145. ad quos addo Thesaur. decis. 163. vbi resoluit, an substitutio facta mortuo aliquo sine liberis comprehendant clericos. Quæ conferunt ad intellectum, & praxim d. l. 6. titul. 26 part 5. & ibi Ossascus num. 17. & 18. tradit, quod fratres Hierosolymitani, vel milites dicuntur personæ Ecclesiasticæ, quod vltimum traditur etiam per Roland. cons. 23. num. 39. lib. 1. latissime Curcius in tract. de feudis, part. 2. quæstio. 10. num. 13. cum sequentibus pag. 157. vbi querelatur de Ioan. Cirier. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 3. cent. 2. casu 231. num. 5. pag 443. in quo loco scribit plura pro intellectu & cõfirmatione istorum, & consi. 54. num. 17. cum alijs lib. 1. Cephal. cons. 97. per totum maximè num. 15. Burgos de Paz consi. 17. num. 2. cum sequentibus, Conciliũ Tridentinum sessio. 23. pag. 359. Aluar. Valasc. consi. 14. nu. fin. licèt contrariũ appareat ex scriptis per Quinti. Man. regu. 16. reseruation. q. 51. nu. 4. fol. 106. & materiam latè tractat Masuerius in additionibus ad Ferrarã in titul. forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi in additionib. quæ incipit religionis, pag. 293. col. 2. Mandosius regula 3. quæstio. 12. num. 3. & qualiter primogenitus excludat secundo genitum clericum resoluit Bartol. Socin. in consil. 36. num. 5. lib. 1. & de militibus omnium Ordinum plura scribit Cassanęus in Catalogo gloriæ mundi, part. 9. consideratio. 4. cum sequentibus. Et an fratres Templarij fuerint laici tradit gloss. in cap. 1. de verborum significatione in 6. in verbo persoluantur, Decius

in cap. cum & plantare, num. 4 de priuileg. Ripa in cap. decernimus, num. 3. de iudicijs.

174 Et quod † fratres Sancti Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ, succedant in maioratibus, tradit Molina lib. 1. de primogen. d. c. 13. num. 99. fol. 113. Et de istis etiam legenda sunt quæ scribo supra. Et quid de Canonicis regularibus legenda sunt quæ scribit Cassanæus in d. loco hodie. §. 5. num. 18. cum seq. pag. 454.

175 Curcius in dicto loco, nu. 27. Et quod † non imputantur filio in legitima expensæ factæ ad obtinendam militiam Hierosolymitanam, & in vestibus & alijs similibus rebus, tradit Marcus Cucchus in tract. de legitima, vers. rursus hæc verba, nu. 37. fol. 62. col. 1. quod nõ est extra materiam meliorationum, quod ante eum expresè tradit Ripa in l. in quartam, nu. 166. ff. ad l. Falcidiam, quem Marcus non citat. Rursus circa successiones clericorum in ista materia legendi sunt Decius in consi. 299. nu. 10. Parisius in d. consi. 109. n. 3. lib. 3. Peregrinus in tract. de fideicommissis, artic. 28. nu. 40. fol. 159. & artic. 46. nu. 67. fol. 446. Pereira in tract. de nominatiõn. quæst. 12. nu. 34. & quæst. 16. nu. 28. & quæst. 22. nu. 4. Iulius §. feudũ quæst. 76. Conrad. in templo iudicum, lib. 1. c. 2. de reg. §. 1. de origine regum, nu. 21. fol. 100. Et quod regnum ad monasterium, vel monachum, vel

176 Canonicum regularem † non transeat, tradũt Bald. in l. Deo nobis, §. hoc etiam, nu. 12. C. de Episco. & cleric. & in l. data opera, nu. 44. C. qui accus. non poss. Alex. in cons. 98. nu. 7. lib. 6. Barb. in tract. de præstan. Cardin. 5. q. Basil. 1. p. num. 13. Anto. Corset. in tract. de potest. Regia 4. p. q. 60. & alios quos citat Conrad. Lauden. in lib. templũ omn. iudi. lib. 1. c. 2. de Rege, §. 1. de origi. Reg. q. 2. n. 3. fol. 100. Et quæ dicta sunt de fratribus Rhodianis, sancti Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, & quæ scripsi supra, prosunt ad decisionem quæstionis, quæ in practica contigit inter duos

177 Duces, vtrum pater habeat vsumfructum † in bonis filij qui commendam habebat, cum tales Cõmendæ verè sint beneficiã, ad quod legenda sunt quæ scribo part. 1. q. 1. à nu. 180. & quæ scribit Ioan. Lapus in rubr. de donation. inter vir. & vxor. §. 19. nu. 2. pag. 111. vbi additio Barahonæ, & clarius §. 65. num. 65. pag. 224. vbi etiam Barahon. in addit. Et

178 quod † Cõmendatarij possint facere maioratum de fructibus Cõmendæ tradit nouissimè Molina in tract. de iust. & iure tract. 2. disput. 141. pag. 773.

Erit autem non minima coniectura inter alias, quod testator voluit excludere clericos, & monachos à maioratu, † vbicumque

179 ille qui maioratum fecit, filium, vel filios clericos, vel monachos habebat tempore constitutionis maioratus, & eos non vocauit, sed proprias filias, vel alios consanguineos, quia tunc verisimile est, quod remotiores clericos & monachos excludere voluit, argum. l. si viua matre. C. de bonis matern. cum concordan. Et voluntas † ex non facto declara-

180 tur, vt per Aymon in consi. 41. nu. 10. quod retuli supra in initio istius partis. Ex qua ratione infertur, quòd licet testator vocauerit filium clericum ad maioratum in defectum aliorum fratrum; si tamen in vlterioribus vocationibus constet de voluntate testatoris, voluisse clericos excludere; † hoc magis est

181 seruandum, quia præsumitur pater amore paterno proprium filium vocauisse ad maioratum. Quæ præsumptio, & coniectura cessat in alijs successoribus, qui non ita proximi, nec dilecti sunt testatori: nam & causa amoris cessante, cessat amor, vt ostendit Tiraquell. de legib. connubial. l. 2. num. 21. & in tract. de cessante causa, part. 1. num. 33. fol. 13. & causa proxima magis operatur quam remota, l. socium qui in eo. §. 1. vbi Bald. ff. pro socio, cum concordan. vt per eundem Tiraquel. d. tract. de cessan. caus. limitatione 20. num. 4 fol. 163. Et causa concessionis ces-

182 sante, † scilicet filiationis; cessat concessio, cap. reliqui, vbi Abb. notab. 3. de custod. Euchar. Et causa permissionis cessante verè, vel præsumptiuè, cessat permissio secundum Bald. in l. 1. per illum textum in versi. non agitur, ff. de offic. eius cui mandata est iurisdictio, & alios citatos per Tiraquel. d. tractat. part. 1. num. 197. fol. 77. Vnde licet testator permiserit in occasu, vt filius succederet in maioratu licèt esset clericus, causa filiationis extincta, debet cessare permissio successionis. Erit enim è contrario coniectura, quod conditor maioratus voluit clericos admittere ad maioratum, vbicumque primus †

183 conditor fuit clericus, sicut reperiuntur plures maioratus in Hispania. Nam tunc verisimile est, quod non voluit facere clericos incapaces maioratus propter similitudinem qualitatis, iuxta consilium Anchara. 339. pro maiori, numer. 12. & alia quæ refero in quæstion. præcedenti à num. 61. cum alijs, & in alijs locis quos ibi refero. Quibus congruit quod scribit Carol. Ruin. in cons. 150. nu. 26. lib. 1. vbi resoluit, quod emphyteusis transit ad Ecclesiam cùm datur personæ, quæ non potest filios legitimos procreare. Quod verum indico. Et quòd maioratus, vel melio-

184 ratio facta in contractu longe † distat à maioratu, vel melioratione facta in vltima voluntate ad hoc vt excludatur monachus à maioratu, probari potest per doctrinam Specul. tit. de locato. §. nunc aliqua vers. 120. quẽ refert & sequitur Bald. in l. filium cum definimus, ff. de his qui sunt sui, vel alieni iuris, & alios plures quos refert, & sequitur Tiraquel.

 in

in l. si vnquam. C. de reuocan. donatio. num. 46. pag. 335. concludentes, quod in contractibus, † monasterium non habetur loco filij, quod latius tradit Bursatus oblitus de Tiraquello in d. cons. 199. num. 23. lib. 2. vbi inter alia refert Felinum in d. c. in præsentia de probation. num. 58. dicentem, Quod fatuitas est dicere, quod monasterium habetur loco filij. Et qualiter posset succedere in regno, vel alio maioratu filius filij primogeniti, †qui effectus fuit clericus, vel monachus post susceptum filium; tradit notanter Acosta in lib. de maioratu Regiæ Coronæ, numer. 33. pag. 408. ad quem iungo Ferraram in praxi in parte forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi, num. 25. pag. 289. col. 2.

Sed vidi in facto dubitari de quæstione notabili. Conditor maioratus expresse cauit, quod non succederet clericus in maioratu: decessit vltimus possessor maioratus, successit ei alius proximus in gradu, qui tunc non erat clericus. Transactis autem aliquibus annis post delatam ei successionem, assumpsit ordinem clericatus: an sit ei auferenda possessio bonorum maioratus, & sequenti in gradu competat? Ego † in primis inspicienda esse credo prohibitionis, & vocationis verba, & rationes, quæ per fundatorem in tali prohibitione inscripta sunt: hoc enim ad vnguem seruari debet, argum. cap. 1. de natur. success. feud. l. 44. Tauri, l. cum pater. §. dulcissimis, ff. de legat. 2. Quibus cessantibus, ego magis ex iure esse existimo † non esse auferendam successionem tali clerico, argum. regul. l. in ambiguis, §. non est nouum. ff. de regul. iur. cap. factum legitimè de regul. iur. in 6. & aliorum quæ scribo in 1. part. quæst. 2. Et in hac 2. part. quæstion. 6. numer. 244. cum sequentib. cap. grandi de supplen. neglig. prælator. cum concordant. quæ scripsi supra ad hæc legenda, faciunt scripta per Menochium de arbitrarijs casu 231. nu. 9. Et est regula iuris, quod in substitutionibus sufficit † adesse qualitatem in tempore quo dispositio substitutionis sumit effectum, l. ex facto. §. si quis autem susceperit, ff. ad Trebell. cum concordant. vt per Ripam cons. 132. nu. 15. quod latè tradit Simon de Pretis lib. 1. de interpret. defunct. volun. solutio. 9. nu. 6. cum seq. fol. 44. vbi scribit quando requiratur, † quod qualitas duret, & lib. 3. dubitatio. 3. solutio. 2. num. 10. fol. 316. Et ad hanc quæstionem facit textus in cap. qui clericus ff. de feud. fuer. controu. & quod scribit Caldas (vt supra retuli) num. 35. vbi vassallus effectus clericus amittit feudum: de quo agit Curcius Sen. in cons. 62. licet in contrarium faciat sententia Matthæi ab Afflict. in c. 1. § præterea, num. 66. & 67. quæ sit prima causa benefic. amitten. vbi tradit, quod oportet quod primogenitus duret habilis vsque ad finem, & quod non mutet cōditionem, tradit Cephal. cons. 1. nu. 12. lib. 1. vbi post Imol. in c. inter dilectos de fide instrum. & ibi Felin. Carol. Ruin. cons. 43. nu. 9. lib. 1. tract. late in materia præsentis quæstionis, an Comes factus Episcopus † possit retinere Comitatum: quem lector legat, & in cons. 2. seq. per totum. Ad quem addo quæstionem quam latè disputat Simon de Pretis de interpret. defun. volunt. lib. 3. solutio. 3. nu. 25. fol. 306. vbi tractat, an valeat grauamen fideicommissi clerico impositum, quod si decederet sine filijs legitimis, & naturalibus, succedat alius: & quid si testator instituat filium hæredem, & eum grauauit † restituere hæreditatem si efficiatur presbyter, an si contingat sine filijs mori, nullo habitu clericali suscepto, an substitutus admittatur, tradunt Alexan. in cons. 100. lib. 4. Iason in l. Gallus. §. & quid si tantum, num. 42. ff. de liber. & posthum. Menoch. in cons. 243. num. 43. lib. 3. Et non est silentio præterunda doctrina notabilis Baldi in c. 1. §. si naturales, num. 8. si de fraud. fuerit controuersia, vbi tradit quod si princeps concessit feudum pro illo & hæredibus, quia in materia feudali intelligitur de filijs, seu descendentibus, hoc non verificatur in filijs constitutis in sacris, & censetur concessio facta pro collateralibus, quem citat Iul. Clar. in §. feudum, quæst. 79. num. 4. pag. 220. Et quod conditio iniuncta in fideicommisso, quod aliquis sit clericus, valida sit, tradit Alexand. in consi. 100. num. 4. vbi glos. Parisien. addition. 1. lib. 4. Et an Princeps possit habilitare filium clericum primogenitum exclusum à maioratu in præiudicium filij secundo geniti, scribo in 4. parte istius operis quæstio. 23. Et nota etiam in præsenti quæstione, quod si filius primogenitus ingrediatur monasterium viuente patre, qui egressus fuit à religione intra annum probationis, mortuo patre primogenitum vendicare † potest, vt per plura probat Caldas Pereira in l. si curatorem habens. C. de in integrum restitutio. minor. in verbo minoribus, numer. 27. fol. 170. hodie pag. 1179. nisi aliæ coniecturæ adsint in contrarium, vbi lege alia in ista materia notabili. Et quod monacho † possit relinqui fideicommissum pro vita sua, volunt Angel. Bald. & Imola in l. hæreditas. ff. de hæredibus instituend. Paul. de Castro in cons. 355. ad primum libr. 2. Barbac. in cons. 55. lib. 2. Alciat. in cons. 208. numer. 2. libr. 9. Simon de Pretis lib. 3. de interpretan. defunct. volunt. solutione 2. numer. 5. fol. 369. Et an monasterium † ex persona monachi admittatur ad retractum tanquam consanguineus proximior, tradit Cifuent. in l. 70. Taur. q. 15.

Et an bona prohibita alienari transeant in monasterium ex dedicatione † illius qui fuit alienare prohibitus, tradit Alberic. in d. auth. ingressi. C. de sacrosan. ecclesi. nu. 17. fol. 131. Et an Regnum transeat ad monasterium Rege monacho facto, tradit Anton. Corset. in tracta. de potest. Regia part. 4. num. 25. Et de Iesuitis, & de fratribus Societatis Iesu legen da sunt quæ scribit Fuluius Pacianus in tract. de probation. lib. 2. c. 34. nu. 163. fol. 133. Et quod † emphyteusis possit transire ad mona sterium titulo vniuersali, resoluit latè Augustin. Beroius in cons. 93. num. 56. cum sequentibus, & in cons. 94. num. 2. lib. 1. per consiliū Ancharrani 164. & 421. & alia quæ cefert. Et an grauatus † dotare puellas, possit dotare in monasterio, tradit Paris. in cons. 26. num. 36. lib. 1. in quo in primis dicit, esse inspiciendam voluntatem testatoris. Et in pragmatica dotium in filia quæ monasterium fuit ingessa, late tradit Barç. in dicto tract. pragmaticæ do tium. c. 4.

Et an fœmina excludat masculum † monachū monasterij, quod potest habere bona in communi, resoluit Matth. ab Afflict. in constitution. Neapolitan. lib. 3. rub. 23. num. 58. fol. 206. ad quem addo Lapum allegat. 100. volentem quod sub statuto excludente fœmi nas existententibus masculis comprehenditur monachus, licet post illius mortem agnatio non possit conseruari, quod volunt Albec tus Brunus in tractatu de statuto excludente fœminas ob masculos. 13. artic. principal. q. 21. Paris. in cons. 47. num. 67. lib. 3. quem citat Caldas Pereira de nominatione ad emphyteu. q. 24. num. 91. fol. 291. ad quos addo elegantem consilium Carol. Ruin. 200. nu. 9. lib. 2. vbi rectè sustentat quod statutum excludens fœminas stantibus masculis, † excludat fœminas moniales. Et quod fœminæ tertiæ Ordinis succedunt in feudis, tradunt Romanus in conf. 36. Curcius in tract. de feud. p. 3. num. 22. pag. 228. Et quod quis † non possit suscipere habitum in præiudicium substituti tempore mortis, tradunt Faber & Angel. in §. libertinorum, instit. de libertinis, Doctores in cap. vltim. de succes. ab intest. Rebuff. in l. Diuus, num. 137. pag. 33. ff. ad Silanianum, Menoch. in consilio. 108. numer. 22. lib. 2. & consi. 226. num. 18. & 71. lib. 3. quod dictum fuit supra in hac. 2. part. q. 1. num. 3. Et quod Cardinalis, † & Episcopus possint succedere in feudo, volūt glos. & Bald. in c. 1. de benefic. fœmin. Bald. in l. nullus. C. de maled. & mathemat. quos citat Ioann. Garci. Falcon reg. 321. n. 3. Et quod si Monachus post mor tem parētum qui tempore mortis erat frater Minor, transferatur in ordinem capacem, † non possit obtinere hæreditatem emphyteu sim, nec maioratum, resoluit Caldas Pereira de nominatione emphyteu. q. 12. nu. 62. fol. 138. ex Federico cons. 6. col. 2. & 3. Gregor. Lop. l. 22. tit. 3. part. 6. glos. 1. pro quo faciūt quæ scribo. par. 1. q. 2. & part. 2. q. 6. Tandem quod in substitutionibus † non sit fauendum piæ causæ, nec monasterijs, nec substitutio debeat extendi contra regulas iuris, probatur in c. 1. de testam. lib. 6. & volunt Aretin. in cō sil. 53. col. penult. Decius in cons. 273. col. 1. & 2. Paul. de Castr. Socin. & alij, quos citat Paris. in cons. 86. num. 74. cum seqq. lib. 2. & de materia istius quæstionis plura elegantia & necessaria tradit nouissimè Menoch. in d. tra cta. de præsumption. lib. 4. d. conclus. 83. n. 1. cum sequentib. fol. 140. Et an ea quæ dicta & scripta sunt † in ista quæstione, procedant in canonicis regularibus, lector videre potest in singulari consilio Iacobi Portij 164. nn. 16. 88. & 93. Et quando vassallus ingreditur reli gionem, † ad quem deuoluatur feudum, constat ex glossa in cap. 1. de benefic. fœminæ, & Doctoribus Curci. in tract. feudorum par. 3. num. 32. pag. 271. Et si aliquis hæredem instituit qui, sit monachus, & ignorabat ingressum monasteriū, & † qualiter institutio, & hæ reditas quæritur monasterio, tradunt Paul. de Castro in l. 1. n. 2. C. de iure deliberandi, Mātica de coniectu. ment. lib. 4. tit. 6. nu. 19. fol. 60. Et qualiter renuntians fideicommisso con ditionali, postea fuit ingressus religionem, ac postea professionem fecerit, conditio fidei commissi euenerit post mortem rogati, tangit Episcopus Couarruuias in cap. quamuis, de pact. in 6. relectio. 3. §. 2. nume. 3. fol. 114. Et an monasterium retineat iura suitatis, † tra ctat Valdes in additionibus ad Suarez in l. 9. tit. *de los emplazamientos*, pag. 62. Et an eremitæ, † Iesuitæ, fratres & sorores tertiæ Ordinis, & Sanctæ Claræ gaudeant priuilegijs monachorum, resoluit Franciscus Marcus de cisio. 630. & vbicunque monasterium exclu dit substitutum, non tamen excludit, nec vti tur priuilegio contra alium monasterium sub stitutum, vt resoluit Tiraquel. in tract. de pri uilegijs piæ causæ, priuileg. 26. pag. 60.

QVÆST. IIII.

Successio maioratus ad quos pertineat.

SVMMARIVM.

Successio maioratus pertinet ad filium maiorē, & illo defuncto ad nepotem filium filij, numero. 1.

Filius primogenitus habet intentionem fundatā contra filium secundogenitum in successione maiora-

maioratus. n. 2. & 4.

Contentio si oriatur inter primogenitum & secundogenitum super maioratus successione, in dubio debet in primogeniti fauorem. pronunciari. n. 3.

Non solum quis præsumitur diligere filium primogenitum sed illius liberos, & descendentes, num. 5.

Ex ordine testantis, & priori nominatione maior dilectio præsumitur. n 6.

Primogenitus admittitur ad maioratum, si sit capax, nu. 7. & 10.

Fœmina an excludat masculum, si sit inhabilis. vel exclusus iudicio testatoris, n. 8.

Beneficia legum capacibus & nõ capacibus tribuenda sunt. n. 9.

Proximior nõ consideratur; cùm est inhabilis, num. 11.

Succedentes ab intestato non censentur vocati, quando sunt inhabiles. nu. 12.

Primogenitus rebellis censetur mortuus, n. 13.

Dispensatio semper intelligitur ad habiles, numero 14.

Si quis nascatur à principio mutus, vel demens, an succedat in primogenitura. n. 15.

Honores gradatim deferendi sunt, si honorandi sint idonei, num. 16.

Lex vbi loquitur de filijs, non intelligitur de illis, quorum conceptioni lex resistit, nu 17.

Testator si prohibeat alienationem certæ rei sine requisitione cõsanguineorum, bastardi an debeant vocari ad alienationem. n. 18.

Dispositiones generaliter loquentes restringuntur de habilitate. nu 19.

Statutum quòd cõtinuetur possessio in hæredem, intelligitur de vero & iusto hærede. n. 20.

Concessio pro hæredibus quibuscunque intelligitur de habilibus. n. 21.

Proximus in gradu, si sit habilis, cæteros excludit, num. 22.

Filius institutus habens potestatem nominandi in defectum filiorum & descendentiũ, quoscunque voluerit, an possit nominare propriũ filium spurium, num. 23. & quid in feudi inuestitura, n. 24 remissiue.

Primogenitus si sit inhabilis propter delictum, vel monachatum, admittitur sequens, n. 25.

Intellectus ad l. 2. tit. 15. part. 2. nu. 26.

Rex est anima & vita Reipublicæ. n. 27.

Primogenitura non est interpretanda contra cõsuetudinem Regni, nu. 28.

Cæcus an retineat iurisdictionem, num. 29. & & succedat in maioratu. nu. 30.

Mulier habens comitatum si nubat intra annũ luctus, an amittat dignitatem, & iurisdictionem, nu. 31.

Mentecaptus & furioso similis, an excludat fœminam à successione, cùm agitur de conseruanda agnatione. n. 32.

Secundogenitus si dicat primogenitum esse incapacem, & ambo primogenitus & secundogenitus petant aliquid à tertio, cum quo teneatur tertius suscipere iudicium. n. 33.

Primogenitus an dicatur qui non habet fratrẽ, num. 34.

Contentio si oritur inter duos primogenitos masculos de primogenitura, quis debet habere, num. 35.

Post nu. 35. inuenies alia summaria.

QVarto principaliter quæro, ad quos pertineat successio maioratus, & vnico verbo dico, quod tam de iure, quàm de consuetudine pertinet † ad filium maiorem: & illo defuncto ad nepotem filium filij maioris. l. 2. tit. 15. part 2. l. 40. Tauri. Et tenent omnes qui hactenus de re hac scripsere: & id plusquam manifestum est omnibus. De quo vide Molinam lib. 3. c. 1. nu. 1. cum alijs, ad quem addendum est, quod filius primogenitus habet † intentionem fundatam contra filium secundogenitum in successione maioratus. Ex quo sequitur, quòd si sit contentio inter filium primogenitũ, & filiũ secũdogenitũ super successione maioratus, quia filius secũdogenitus nititur, quod nõ potest venire ad primogenitũ, est pronunciãdum † in dubio in fauorẽ primogeniti, vt pũctualiter determinat Rolan. cõs. 59. n. 49 lib. 3. & idem tradit in cons. 97. nu. 98. ex Corn. cons. 186. nu. 11. lib. 3. Barthol. Socin. in cons. 113. nu. 8. lib. 3. Pro quibus faciunt scripta per Iason in cons. 107. n. 5. lib. 4. vbi probat, quòd filius † primogenitus habet intentionem, & præsumptionem fundatam in successione primogenituræ aduersus alios fratres: quod notandum est, quia plerũque contingit. Quibus addẽda quæ scribo in 1 p. q. 15. & infra hac 4. q. illatione. 1. & quod scribit Cephal. in cons. 251. nu. 75. lib. 2. vbi ex Carol. Ruin. cons. 158. num. 3. lib. 3. Aim. cons. 6[illegible]. num. 10. Curci. Iun. cons. 16. n. 6. resoluit, quod nòn solum quis diligere † præsumitur filium primogenitum, sed illius liberos & descendentes, quod tradit in quodam maioratu Hispaniæ, quæ conclusio confirmatur ex regula æquissima, & morali, l. cũ auus ff de condition. & demonstration. l. cum acutissimi. C. de fideicommis. l. 10. titu. 4. part. 6. & per regulam. l. cum pater. §. à te peto. ff. de legat. 2. & l. Publius Mæuius. §. vlt. ff. de cõdition. & demonstr. & iurium concordan. in quibus probatur, quod † ex ordine testantis, & priore nominatione, maior dilectio præsumitur: vt latius probo supra in principio istius partis. Et quod quis teneatur se probare primogenitum, tradit Fuluius Pacian. in tractat. de probationibus lib. 2. c. 11. num. 8. fol. 32. & faciunt tradita per eundem. cap. 36. numer. 14. fol. 140.

Sed

7 Sed ita demũ admittitur filius maior si sit† capax, nam illo non existente capace; ad filium secundum, vel ad vlteriores, maioratus pertinet: & idem si non sit vocatus secundũ leges, & conditiones maioratus, d.l.2.ibi, *Seyendo home para ello.* Et si pater secundo genitum vocauit, Molina lib.3.c.2.num.28. & 31.vbi etiam tradit nu.29. de exclusione primogeniti quando concurrere non possunt duo maioratus: & pro Molina facit egregia sententia Bart.in l.1.§.sed si patronus, nu.2. fol.182.ff.de coniungen.liber.cum emācip. 8 vbi vult, quod fœmina excludit masculum,† si masculus sit inhabilis, vel exclusus iudicio testatoris: pro quo faciunt quæ scribo in 1.p. q.2. Hinc fit, quod ingrati non possunt succedere ab intestato, vt per Corsetum in singulari incipienti ingratitudo, quem citat Hippol. in cons.104.nu.53.libr.2. Et id est regulare, 9 quod beneficia legum capacibus,† & non ea pacibus tribuenda sunt. l. Lucius Titius.§.Lucius Titius.ff.de legat.2. qui in fideicommissis loquitur. l. si is qui hæres.ff.de vulgar. & pupillar. l.7.tit.5.part.6.l.5.tit.16.ead.part. ibi, *Que no sea cosa de aquellos a quien defienden las leyes deste nuestro libro.* & l.6. eodem titul. vbi eadem verba habentur: & notantur per Roman.in cons.438.in casu consultationis: & facit l.12.tit.21.part.2.ibi, *No fuesse ho* 10 *me para ello:*† & est expressior ad propositũ l.10.tit.3.lib.4.ordinam.ibi, *Quando acaeciere que alguno de nuestros vassallos q̃ de nos tienen tierra murieren, seán proueidos de la libraça de su sueldo sus hyos primogenitos, que fueren habiles para ello:* hodie l.10.tit.4.lib.6.Recopil.vbi Azeued.num.3.& 4.fol.69.& l. 8. tit.18.part.2.ibi, *E tal home que sea para ello.* Et id redet in terminis Bald. in l. omnes populi col.9.in versi.aliud exemplum.ff.de iust. & iure, quem sequitur Corneus in cons. 42. videretur prima facie col.5.lib.4.& alij quos refert Tiraquel.in dicto tract. de primogen. q.23.pag.209.vbi ex hoc disputat, an demẽs, vel furiosus succedat in primogenitura: de quo etiam legenda sunt quæ scribit Conrad. Laudens. in lib. qui vocatur Templum iudicum lib.1.c.2.de Rege. §.1.de origin. Regũ, q.1.num.15.fol.99. & quæ ego scribo infra illatio.2. & de rexr.in §. Titius Damam agit Francisc. Mantic.in tract.de coniectur.men. 11 defun.lib.6.tit.11. nu.20.pag.238.Et† proximitas non cõsideratur quando proximior est inhabilis, vt latè resoluit Cassan.in cõsuetudinib. Burgund. rubr.7.§.1.pagin.906.qui capacem facit fratrem vterinum contra alios fratres. Et pro confirmatione istorum plura etiam scribit Burgos de Paz.q.3.ciuil.n.1.cũ sequentibus, ad illa legendu Anton. Corset. de potesta Regia part.5.n.8.Et facit, quia suc 12 cedentes ab intestato† non censentur vocati quando non sunt inhabiles, secũdum Bald. in l.pactum quo dotali.q.3.l.de collation.vbi Salicer. Alex. in l.stipulatio hoc modo concepta.ff.de verb.obligat. num.8. & alij quos citant Georg. Natta in cap.quanuis pactum, limitatio.9.de pact.in 6.Menoch.in tract.de præsumption libr.4.præsump.17. num.17. fol.52. Et† primogenitus rebellis censetur 13 mortuus cap.1.§. vassallus, qui fuerit prima causa beneficij amitten. notat Marc. Brun. ab Anguil.consil.23. nu.192. & per text. in d.l. vt gradatim, tradit Quintil. Mandos. reg. 20.Cancellariæ.q.7.nu.6.fol.151. quod dispensatio† semper intelligitur ad habiles: & 14 tradit inter alios plures Ioann. Lupius in rubric.de donation.inter vir.& vxor.§ 27.nu. 8.pag.493.vbi bona additio Barahonæ.

Ex quibus fit, quòd si quis à principio nascatur mutus, vel demens,† nõ succedit primo 15 genitus, sed secũdogenitus secũdum Bald. in auth:hoc amplius.C.de fideicõm.& in l.si quis priorem.§.talem.C.de secũd.nupt. Martin. Laudens.in tract.de primog.q.40. Corset.in tract.de potesta.Regia, part.2.q.15. Cõrad. in templ.iudic.lib.2.c.1. Rege.nu.15.fol.99. & pro his est textus notabilis in l. vt gradatim, in princ.ff.de muneri b.& honorib.ibi, *Si idonei sint.* In quo probatur,† quòd honores 16 gradatim deferendi sunt, si honorãdi sint idonei, non aliàs. Et facit simile, quod vbi lex loquitur de filijs,† nunquam intelligitur de filijs quorum conceptioni lex resistit, secundũ 17 Geminianum in cap statutum, in fine princ. de hæretic.in 6.& alios, vt per Ripam in l. si vnquam q.25.nu.66.fol.134.C.de reuocan. donation. & quod notat Angel.in cõs.191. super puncto num.1.vbi scribit, quod si testator prohibeat† alienationem certæ rei sine 18 requisitione consanguineorum, bastardi non debent vocari ad alienationẽ, sic inquit Bald. in l.eam quam, num.38. C. de fideicommiss. per d.§.Titius Damam, & cap.1.de filijs presbyterorum, quod legitimatus sub nube, etiã cum clausula, *Non obstantibus,* si est multum odiosus, quia ex sacrilegio, vel monachatu, non sufficiunt verba generalia ad eum legitimandum. Et est generale, quòd dispositiones generaliter loquẽtes† restringuntur de habilitate, vt probatur in l.1. C. de sacrosan. ec- 19 clesi.l.1.§. nuntiatio.ff.de nou. oper. & vtrobiq; latè DD. præcipuè Iason. notat Bart. in proœmio Digestorum.§.vlt.nume.3. & in l. inter omnes.num.3.ff.quod sat.dar.cogan. Ias. in l.1.§.Prætor ait, num.3 ff.eod.titu.& in l. alienam, num.2.C.de procurat.& in l.qui Romæ, in princ.ff.de verb oblig. Gomez in reg. Cãcellar.pag.249.Segur.in l.1.§.si vir vxori, num.159.ff.de acquir.possess. Tiraquel.in tractа.le mort, part.2.declaratio.2.nu.1.vbi tradit quod dispositio generalis limitationẽ recipis

cipit de habilitate, Cassan. in consuetudinib. Burgund. rubr. 7. §. 1. in verb. *habil*, fol. 228. col. 2. versic. Baldus in rubrica, vbi refert doctrinam illam Bald. in rubr. de caus. posses. & propriet. dicentis, quod statutum, quod continet: r possessio in hæredem, † intelligitur de vero & iusto hærede. Et in multis locis hæc reperiuntur; & plura singularia ad propositum scribit Aymon consil. 256. num. 8. & ex his dixit Bald. in cap. 1. §. donare, quali ter olim feud. amitt. quod vassallus feudum legare non potest, † etiam quando concedēs tale feudum dicit, quod illud præstat pro hæredibus suis quibuscunque, quia debet intelligi de habilibus: quam opinionē sequitur Alexand. consil. 30. quoniam omne datum, num. 11. lib. 1. de quo legenda sunt quæ scribo p. 1. quæst. 1. In hoc tamen contrarium tenet idem Bald. in l. 1. quæst. 24. ff. de rerum diuis. & Alexand. (quod mirandum est) in consil. 7. num. 5. & in consil. 95. num. 7. lib. 7. Et de hoc puncto vide melius quam alibi gloss. Parisien. in addition. ad Alexand. in d. consil. 30.

20 21

22 Tandem † proximus in gradu cæteros excludit, si sit habilis, & capax successionis, non aliàs l. si post mortem. 10. § liberti. ff. de bonor. posses. contra tabulas, tradunt Baldus, Gullelm. Benedict. in cap. Raiņuntius, de testamen. verb. morte tua, in 2. num 72. Rolan. de succes. ab intest. titu. 7 vol. 6. tractatuum, fol. 64. & alij quos citat eruditissimus Caldas à Pereira in tract. de nominatio. ad emphyt. quæst. 12. num. 49. & prius num. 58 fol. 535. & quæst. 17. num. 47. fol. 191. in quo loco citat Acostam de patruo & nepote pag. 322. qui ponit exemplum in filia petente successionem bonorum de Corona Regia, quam petere fœmina non potest, & legi debet Acosta in tract. de maiorat. bonorum Regiæ nu. 34. pag 409. ¶ Et ex istis quandoq; in practica inferebam, quod si quis facit maioratum in filium, † & eidem dedit protestatem nominandi ad maioratum in defectum filiorum, & descendentium quascunq; personas quas ipse voluerit, non licet illi qui electionem, & nominationem liberā, habet nominare proprium filium spurium incapacem succedendi, quia tales filios ex odio habet, vt supra in 2. quæst. probatum fuit. Et pro hac illatione conducūt plura quæ scribo in 1. part. quæst. 1. & quæstio. 2. & in ead. 1. part. q. 48. Et quid si in feudi inuestitura dicatur, quod possit † facere quidquid voluerit, vide Ias. in l. cum filio familias, num. 39. ff. de legat. 1. Ant. Rubeus in cons. 110. num. 5.

23 24

Et ex istis glos. Paris. in 1. p. consuetud. Paris. §. 8. q. 3. nu. 27. fol. 107. ponit regulam generalem, quod si prior natus sit inhabilis propter delictum, siue propter ingratitudinem, siue religionis professionem, siue alio quouis modo sit incapax, dummodo sit ipso iure incapax, † sit locus posteriori nato, qui obtinuit verum & solidum ius primogenituræ, vt ibi latius per eum: & notat Tiraquel. in tracta. le mors. part. 2. declar. 5. nu. 27. pag 82. Et facilius perdit quis ius succedendi in primogenitura propter delictum, & ad sequentem fratrem ius successionis primogenituræ deuoluitur, quam amittit ille qui iam acquisitū habebat, vt per Matth. ab Afflict. in c. 1. §. præterea si vassallus glos. 3. num. 14. quę sit prima causa beneficij amittendi, cōfirmat Menoch. in cons. 101. nu. 15. lib. 2.

25

Ex quibus infertur magnos huius Regni viros † errare in interpretatione d. l. 2. tit. 15. dum volunt quod d. l. 2. in illis verbis, *siendo home para ello*, procedat vbicunq; Rex succedit in Regno in defectum, quod Rex prædecessor non habet filios vel nepotes, quia succedere non potest nisi sit habilis: non etiā secundum eos procedet in filijs, vel nepotibus, quos dicūt posse succedere in Regno, etiamsi sint inhabiles, quia (vt ex prædictis patet) dicta lex procedit vtroque casu. Et hanc interpretationē adiuuat ratio quæ militat in vtroque casu, ne Regnum & Respublica periclitetur ex Regis inhabilitate, & incapacitate, cuius ipse caput, protector, & administrator anima, † & vita est: vt patet ex procœmio titu. 2. part. 2. & l. 2. 3. & 4. & l. vlt. tit. 3. l. 14. tit. 5. l. 2. & 3. tit. 20. l. 1. 2. & 3. tit. 1 1. part. 2. Et cō ducunt quæ scribo in q. 6. infra hac part. à n. 1. Et quod vbicunq; Rex primogenitus non est capax, neq; sufficiens ad administrandam Rempublicā, Regnum, & aliæ dignitates Regales pertineant ad secundogenitū ex pluribus probat Zasius in cons. 8. nu. 8. lib. 1. quod consilium refero p. 1. in initio, & 4. p. q. 1. & tradit idem Zasius cons. 20. num. 41. lib. 2. vbi ex Baldo in d. authen. hoc amplius. C. de fideicōmis. scribit, quod primogenitura non est interpretanda † contra consuetudinem Regni, & ex Oldral. in cōns. 94. recēset, quod Iacob Patriarcha iure primogenituræ abstulit Rubem, & dedit Ioseph, & Dauid abstulit primogenituram à primogenito, & trāstulit eam in Salomon, & tradit Beccius Ripa in l. nemo potest. n. 5. fol. 119. ff. de legat 1.

26 27 28

Notandum tamen est, quod licet cæcus nō possit iudicare, & de nouo effici iudex iuxta l. 4. tit. 4. part. 3. & l. 2. tit. 15. *de los juezes*, lib. 3. ordinam. si alicui Baroni, vel Comni succedit filius cæcus, remanet iudex, † & retinet iurisdictionem, secundum Bart. in l. cæcus, & ibi Iacobin. de Sancto Georgio, quos citat Nicol. Boer. decisione. 204. numero. 35. qui id tradit in successione primogeniti. Ex quo sequitur, quòd maiori ratione † cæcus succedit in alio maioratu particulari, in quo non est necesse iurisdictionem exercere, nec est admini-

29 30

administratio & gubernatio necessaria nisi expresse per testatorem excludatur, quia tunc siue sit administratio iurisdictionis, siue non, seruari debet præceptum condentis maioratum, quod pro lege est: & hoc facit pro sententia Tiraquel. in tract. de primogen. quæst. 21. num. 15. pag. 207. vbi nulla legali authoritate ductus dicit, quod cæcus admittitur ad successionem feudi, quod est contra textum in lib. 6. tit. 26. part. 4. & quid in maioratu tradit Matienç. in l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopilat. gloss. 1. num. 21. fol. 165. post Gregor. Lop. in l. 2. titul. 15. part. 2. in gloss. *Siendo home*, ad finem, vers. sed quid si successor, & plura citat Barahon. in additionib. ad Ioann. Lopium in textu notabili. 3. 5. 25. pag. 497. Et pro hac illatione adduco singulare ad plura dictum Baldi in l. 1. in 1. fol. 160. C. de secund. nupt. vbi vult, quòd si mulier quæ habet Comitatum

31 nubet infra annum luctus, † non amittit talem dignitatem & iurisdictionem, quia est quodam hæreditarium, & magis retentio, quàm noua acquisitio, per textum ibi, & alia quæ refert.

Ex prædictis etiam deducitur confirmatio sententiæ tradita à Parisio cons. 100. & vlt. n. nu. 10. cum sequentib. lib. 2. vbi probat quod

32 masculus mentecaptus, & furioso similis, † non excludit fœminam à successione vbicunque constat quod agitur de conseruanda agnatione, qui ad hoc refert vulgatum consilium Bartholom. Socin. 47. lib. 3. & Deci. consil. 112. Barba. in c. quod clericis, de foro competen. & alia plura iura & authoritates. Quæ doctrina notanda est ad ea quæ tractantur infra hac parte, q. 6. de successione masculorum & fœminarum. ¶ Et quòd si secundogenitus dicat primogenitum inhabilem & incapacem esse, & ambo primogenitus, & secundogenitus pe

33 tant aliquid ex bonis maioratus à tertio, † an teneatur iste tertius suscipere iudicium cum vno tantum, aut cum ambobus? lege Matth. ab Afflict. in c. 1. de gradib. success. nu. 2. Tiraquel. qui hoc latè tractat in tract. de primogenit. q. 99. & vlt. num. 1. cum sequentib. Et

34 quod primogenitus † dicatur qui non habet fratrem, nec vnquàm habuit, probatur in cap. Ioseph. de verb. signifi. quem citat Quintil. Mandos. in regul. Cancellariæ. q. 5. nu. 2. fol. 17. Et quòd si sit contentio inter duos primo

35 genitos masculos de primogenitura, † debeat habere primogenituram formosior & robustior, tradunt Felin in cap. capitulum sanctæ Crucis, num. 19. de rescript. Ioann. Cirier. in tract. de primogenit. q. 11. conclus. 1. Tiraq. in tract. de primogen. q. 17. septima & octaua opinione, quos & Alciatum citat Fuluius Pacian. in tract. de probation. lib. 2. c. 11. nu. 12. fol. 32 Et ex his plura inferuntur, ex quibus materia ista multum declarabitur.

Illatio prima.

SVMMARIVM.

Filius ingratus an succedat in maioratu, latè disputatur à num. 1.

Nobilis debens succedere parentibus ex pacto matrimoniali; si malè eos tractet, an debeat priuari hæreditate ex tali pacto quæsita, numero. 2.

Per ingratitudinem contra mortuum an possit reuocari legatum. n. 3.

Rex an possit priuare filium non solum hæreditate, sed etiam Regno. n. 4.

Idem an sit non habere filium, & ingratum habere. n. 5.

Sententia Authoris circa priuationem ob ingratitudinem. n. 6. 8. 12. 13. & 14.

Priuatio præsupponit habitum. n. 7.

Filius quæ sunt à genere non amittit. n. 9.

Primogenitis bona ab antecessoribus deferuntur. n. 10.

Intellectus ad text. in cap. licet de voto, nu. 11.

Ab indigno licèt auferatur hæreditas, non tamen aufertur prælegatum, nu. 12.

Ingratus ad retractum an admittatur, numero. 14.

Primogenituræ ius apud exteros vti legitima defertur, nu. 16.

Filius filij ingrati non priuatur maioratu, numero. 17.

Ingratitudo patris, non est ingratitudo filij, numero. 18. Nec priuatio filij priuatio nepotis, num. 19.

Exhæredari an possit quis propter factum vel culpam alterius, num. 20.

Ex defectu conditionis in donatione apposita donatio corruit, num. 21.

Qui à principio potest aliquid concedere, potest legem quam voluerit, in successione apponere, num. 22.

Occidens possessorem maioratus an possit eidem succedere, refertur sententia affirmans, nu. 23. negans tamen, nu. 24.

Dolus cuiquam patrocinari non debet, n. 25.

Ex delicto quis præmium consequi non debet, num. 26.

Maritus occidens vxorem an priuetur lucro à statuto sibi debitum. n. 27.

Hæreditate apprehensam possessionem an competat interdictum vti possidetis, num. 28.

Homicida an possit succedere hæredibus occisi in bonis quæ ab ipso occiso prouenerunt, numero. 29.

Alterius circumuentio alij non præbet actionem, num. 30.

Filius occisoris an excludatur à maioratu, numero. 31. Authoris sententia, numer. 35. 40. & 41.

Intelle-

Intellectus ad text. in c. 1. si vassal. feud. priui. num. 32.

Differentia inter bona feudalia, & bona maioratus, num. 33.

Intellectus ad text. in l. si duobus. §. si prius. ff. de bon. poss. contra tabulas. n. 34.

Frater interficiens fratrem liberos non habentem, repellitur à successione. n. 36.

Vbicunque filius excluditur propter delictum, talis exclusio nocet nepoti. n. 37.

Exclusa vna persona, exclusæ censentur omnes descendētes ex illa. n. 38. & tota linea, quæ ab illa fundamentum capit. n. 39.

Qualis est res in origine, talis est in acquisitione, num. 42.

Substitutus per fideicommissum sub conditione mortis, si fratrem interficiendo faciat conditionem mortis existere, nō consequitur fideicommissum. n. 43.

Si quis vi aut fallacijs faciat, vt mulier ventrē ad lucem non producat, indignus successionis maioratus efficitur, nu. 44.

Ius succedendi si sit connexum & inseparabile, si quis occidat eum cui successurus est, an succedat occiso, nu. 45. & 46. & agitur de doctrina quadam Ioann. Lopij circa tale ius succedendi. nu. 47. & 48.

Homicida an possit succedere occiso ex testamento occisi, num. 49.

Quid si aliquis fratrem, vel alium possessorem maioratus casu interficiat. n. 50.

Si filius occidat patrem, an amittat bona restitutioni subiecta. n. 51.

Si quis seipsum occidat, filij eius an amittant maioratum. n. 52.

Occidens, vel aliter indignus, interim est hæres, & potest adire hæreditatem, & interim exercere omnes actiones hæreditarias, num. 53.

Filius iustè exhæredatus an possit succedere in maioratu, num. 54. & quid in iure patronatu. n. 55. quid in fideicommisso. n. 57. An habeatur pro mortuo. n. 56.

Primogenitus in dubio capax præsumitur, & cæteris præfertur, num. 58.

Testatores potius præsumuntur deligere primogenitos, quàm secundogenitos, & vlteriores, num. 59.

Secundogenitus an possit litem inferre pro rebus maioratus, vbicūq; primogenitus est inhabilis, nu. 60.

1 PRimo infertur, quod filius ingratus patri † nō potest succedere in primogenitura, & succedit secundus, si non & ipse ingratus est, quæ (vt prædixi) fuit opinio glos. Paris. in d. §. 8. & idem tenet Cifuentes in l. 40. Tauri, q. 12. quæ fuit prius sententia Oldraldi in cons. 44. & Alberic. in l. donationes quas diuus fol. 255. num. 4. in versic. item si primogenitus caperet Regnum. C. de donation. inter vir. & vxor. col. 5. Montal. in l. 1. tit. 3. lib. 1. for. in glossa, in verb. *A su fijo*, folio. 8. col. 3. post medium, quæ quædā in hac materia maioratuum scribit confusa & incerta, & absq; digestione: & idem teenet Guillel. Benedict. in cap. Rainuntius, in verb. in eod. testamen. num. 204. fol. 212. col. fin. de testam. Ripa in l. nemo potest, nu. 4. ff. de legat. 1. apud quos ista quæstio latè discutitur: & illam etiam disputat Gregor. Lopez in l. 9. tit. 7. part. 2. vbi relinquit cogitandum, qui licet dicat, quod Alberic. tenuit illam sententiam in 1. constitution. Codicis, col. 5. hoc Albericus ibi non dicit, & vitiose eum retulit. Et pro Alberici, & aliorum sententia adduco. l. 1. tit. 15. part. 4. & plures citat Anton. Peregr. in tract. de fideicommis. artic. 22. nu. 97. fol. 207. Et materiam explicat latè Acosta in tract. de Regni succession. num. 22. cum sequentiq. pag. 435. Auend. in l. 40. Taur. glos. 1. num. 29. fol. 75. vbi latissimè materiam tractat Ioann. Cirier in tract. de primogenit. lib. 2. q. 6. fol. 98. Padilla in l. vnum ex familia. §. 1. num. 17. ff. de legat. 2. Molina lib. 1. de primogen. cap. 9. & in terminis maioratus, Caldas Pereira in 3. p. de potest. eligen. c. 17. nu. 34. & 35. fol. 197. qui refert Acostam in d. tract. pact. 152. Aluar. Valasc. de iur. emphyt. q. 45. & Caldas loquitur in successore ad maioratum. Et facit quod scribit Nicol. Boer. decis. 244. quoad primum dubium num. 12. fin. verb. vbi vult, quòd si nobiles debentes succedere parentibus ex pacto matrimoniali, malè tractent parentes priuari debent † hæreditate ex tali pacto quæsita. Quod est notandum ad ea quæ habentur in l. 17. Taur. hodie l. 1. tit. 6. libr. 5. Recopil. & ad l. 44. in eisdem ll. hodie. l. 4. tit. 7. in ead. Recopil. lib. 5. & scribit Bart. cons. 60. num. 5. lib. 1. quod filius mala mente exhæredatus, excluditur iure patronatus per l. si patronus. §. si quis nō mala mente. ff. de bon. libert. Et quod † per ingratitudinem factam contra mortuum possit reuocari legatū, quia si iubeo, & verisimiliter ipse legatum reuocasset tradit eleganter Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testamen. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam nu. 831. fol. 127. per textum in l. 3. cum sequentib. ff. de Adimend. legat. & glos. in l sororem. C. de his quib. indig. & in l. fideicommis. & faciunt quæ scribo p. 1. q. 48. 2 3

Ex quod Rex possit priuare filium non solum de hæreditate, sed etiam de Regno, tenet nouissimè audacter, & absque consueta consideratione, doctissimus Caldas Pereira in l. si curatorem habens, in verb. sine curatore, nu. 41. fol. 87. C. de in integr. restitut. minor per doctrinam Oldraldi, & aliarum. Qui † omnes errant in principijs existimantes, quod Regnum 4

num defertur iure hæreditario, quod falsum est, vt probo in 4.p. q. 1. Ista confirmantur, quia idem est non habere filium, & ingratum habere,† vt per Nicolaum Boer. decis. 185. Anton.Gabr.lib.3. commun. opin. titul. de secund.nupt. conclusio.1. numero.25. pag. 218.

Ego in hac quæstione ex iuris mero rigore intrepide teneo,† quod filius primogenitus,cui ius maioratus defertur,non potest priuari maioratu,qui non illi delatus est à patre, vel ab alio,cõtra quẽ ingratus fuit,sed ab antecessoribus illius, contra quem ingratitudo fuit cõmissa,quod iuribus, & rationibus probatur.Et primo,quia priuatio † præsupponit habitum l.decem,ff.de verbo.obligat.cum similib.Cum ergo † ingratitudo præsupponat aliquod meritum ex parte ingrati,quod causare potuit ingratitudinem; & præsupponat etiam aliquod beneficium ex parte illius,cõtra quem ingratitudo commissa fuit(vt patet ad sensum) si neq; ex parte ingrati est quod gratulari debeat,cum bona ille non acceperit ab illo contra quem fuit ingratus,sed ab antecessoribus, & nec ex parte istius aduersus quem ingratitudo adesse poterat, præcessit aliquod beneficium in fauorem illius qui de ingratitudine culpatur:sequitur de primo ad vltimum,quod non potest dici ingratus:nullam enim gratiam ab isto accepit, sed à maioribus illius.Et pro istis faciunt quæ de priuatione ad habitum tradũt Doctores præcipue Ias.in d.l.decem,& Euerard.in centum locis, loc.60.de priuatione ad habitum. Et pro hac opinione induco textũ famosum in l. Titius puerum,in fine.ff.de obseq.libert.ibi,*Iste nihil amplius quam operam suam accõmodare videri potest.*

Secundo ista sententia cõprobatur ex textũ famoso in l. 3. ff. de interdict. & relegat. quæ responsum habere non potest, vbi filius nunquam † amittit illa quæ sunt à genere, vel antecessoribus.Ad quam sunt addenda.l.iura sanguinis.ff.de reg.iur.l.ius agnationis. ff. de pact.l.2.tit.21.part.2.ibi,*Porque les viene de lueñe como heredad:* & l.3. eodem titulo, ibi, *Fidalguia (segũ diximos en la ley antes desta) que viene a los homes por linage*: & l.locatio, §.earum.ff.de publican.& l.id quod nostrum in ratione sui.ff.de reg.iur.& carmen Ouidij libro. 3. Metamorphos. *Nam genus, & proauos, & quæ non fecimus ipsi, vix ea nostra voco.* Quod autem primogenitis † bona deferantur ab antecessoribus,& non ab vltimo decedente,& qui ingratitudinem prętendit,rectè probatur in cap.1.ibi,*Per inuestituram patris & aui,* vbi Andr.de Isern.Iacob.de Bellouis. Bald.& alij de feud.March. facit l.cohæredi, §.cum filiæ.ff.de vulgari,notat glos. Paris. in consuetudin.Parisien.§.22. nu.83. fol.195. & rectè explicat Peral.in l.3. §.qui fideicommissum num. 30.pag.158. ff.de hæred. instituen.& hoc clarissimũ est; & trado infra hac 2.p. q.8.

Tertio,ista conclusio probatur ex ratione l.vlt.C.de reuocan.donation.vbi hęredes donantis propter ingratitudinem donatarij nõ possunt reuocare donationem a defuncto factam:&idem probatur in l.10.titu.4.part.5. vbi latè Gregor.Lopez. c. vlt. de donation. vbi DD.& latius Ripa in d. l.vlt. notant scribentes in d.l.17.Taur. facit text. in l. vnum ex familia.§.1.ff.de legat.2.

Ex quibus infert Episcop.Couarru.in c.si hæredes de testam.nume.9.& 10. falsam esse communem interpretationem tex.in c.licet, de voto, dum ex eo multi DD. deducunt,† quod filius Regis,qui non adimplet parentũ voluntatem,nec exequitur quod ab illis pręcipitur,amittat Regnum, quia quod cauetur in casu illius textus, secũdum eum procedit, quia filius Regis successor in Regno promiserat exequi votũ parentis:& monitus à Romano Pontifice,vt id faceret,tenuit adimplere,ob quam causam fuit excommunicatus:& quia in excõmunicatione perseuerauit, fuit Regno indignus.Et ita illum textũ ante Episcop.Couarru.tam verè,quàm elegãter explicauit ~~glos.Paris.in consuetudin.Paris.~~ §.8. glos.3.num.10 q.3.fol.113.quas sequiturD. Anton.de Padilla in authen.hoc amplius. C. de fideicommis.num.18. Vnde etiam apparet,iuridicum non esse intellectum, quem ad illum textum scripsit maximus Roderic. Suarez in euidentialib.ad l. quoniã in prioribus num.20.pag.12.C.de inoffic.testam.

Quarto hanc conclusionem,† quòd successor in maioratu non possit ex quacunque ingratitudine priuari per antecessorem in maioratu,tenet in terminis Peralt.in d. l. vnum ex familia.§.1.qui incipit,si de falcidia.nu.6. pag.540.ff.de legat.2.Ioann. de Terrarrub. in tract.de primogen.q.10.& idem Peralt. in l.3.§.qui fideicommissum nu.80.pag.215.ff. de hęred.instituen.vbi dicit,hoc de facto fuisse sententiatum in fauorem Ducissæ de Najera filiæ Comitis de Valencia, quam pater exhæredauerat authoritate. l.49.Taur.eoquòd contraxerat matrimonium clandestinum cũ Duce de Najera, non tamen istam opinionẽ probat,sicut hic verificatur,&Anton.Gom. in l.40.Tauri num.71. & huius etiam sententiæ videtur fuisse Gregor.Lopez in l.10.tit. 4.part.5.in glos.in verb. *Alguna gracia,* vbi ponit quæstionem, quòd si in aliqua maioria caueatur (prout aliquando fit secundum eũ) quod inobediens patri, seu possessori maioriæ,priuetur successione;an procedat etiam in illo inobediente, qui non primo loco, sed vlteriori sperabat succedere. Et determinat, quod

quod non habet locum per tex. in l.vlt.ff.de bon.libert.& in l.Titius,vbi Bart. ff.de testa men.milit.cuius dicti veritas depēdet ab alijs quæ scribo in q.6. infra eod. in verf. tandem pro intellectu à nu.65.

Ista confirmantur, quod licet ab indigno 13 auferatur hæreditas,† non tamē aufertur prę legatum.l.cum qui.§.fin.ff.de his quib.vt indign.& volunt Bald.in margarita,verb.legatum.q.7.& in l.cum virum.C.de fideicomm. Vincent.& Alex.in l.in fideicommissaria. ff. ad Trebel.& alij,vt per Rebuff.in l. Diuus.ff. ad Silanian. num. 12.pag. 21. & legendus est Baeza lib.de decim.tutor.c.14. n.32.fol.98.

Quinto,hoc † docet communis vsus & practica,nec enim videmus,quòd ingrati contra possessores & antecessores in maioratu priuentur primogenituris:imo totum contrariū & ab antiqua practica, & vsu recedi non debet.l.minime.ff.de legib.cum concordan.nō obstat huic sententiæ doctrina Oldraldi, & aliorum,quia est contra textum in d.l.3.ff.de interd.& releg.& alia superius citata. Et vtcunque sit,primogenituræ Galliæ, & Italiæ in multis differūt à nostris maioratibus Hispaniç,vtplenius dixi in princ. 1.partis huius tractat. & Cifuentes in dict.l. 40. Tauri,non loquitur in primogenitura, quæ prouenit filio ingrato à genere, & ab antecessoribus: sed in maioratu originem habente à patre, contra quem fuit ingratitudo commissa: & hoc sentit exprefsè dū citat l. 17.Taur. quæ tractat de reuocatione meliorationis factæ per patrem:quam non dubium est posse ex ingratitudine donatarij reuocari. Et idē est in maioratu.

Sexto, ista conclusio ostenditur ex pluribus quæ scribit Tiraquel.lib.1. de retract. §.1.glos. 8.n. 44. cum alijs pag. 124. vbi 14 resoluit † ingratum admitti ad retractum. Et illam etiam nostram sententiam validare possumus diuinæ Scripturæ † autoritate Deu 15 teron.c.21.vbi dicitur, *Si habuerit homo duas vxores, vnam dilectam, & alteram odiosam, genueritque ex eis liberos, & fuerit filius odiosæ primogenitus, volueritque inter filios suos substantiā suam diuidere, non poterit filiū dilectæ facere primogenitū, & præferre filio odiosæ filiū dilectæ; agnoscet primogenitū, dabitq; de hisquæ habuerit cūcta duplicia:is enim est principiū liberorum eius, & huic debentur primogenita.* Et quamuis(vt prædixi) glos.Paris. in d.§.8.n.27.teneat prædictam contrariam sen tentiam;ex his tamen quæ scribit in d.§.7.n. 9.& 10. palam sentit quod filius non potest priuari primogenitura propter ingratitudinem quando illa prouenit iure sanguinis,sed quando est iure hæreditario.Et ideo glos.Parisien.apertissime probat nostram sententiā, & non contrariam,& hoc clarius tenet num. 12. Et ad hanc sententiam plures Authores citat, videlicet Molinam, Acostam, & alios Ahumada in l.9.tit.7.part.2.gloss.2.num.1. fol.130.Et (vt dixi in dicto princip. 1. part. ex Ioann.Andr.in c.licet,col.2.de voto) ius † primogenituræ apud exteros vti legitima 16 defertur, & hoc modo saluari possunt Guillelm.Benedict.& Tiraquel.contra quos Peralt.in d.§.qui fideicommissam valdè stomachatur,eos nimis increpando,qui viri non ita acriter castigari merentur,quamuis pro opinione Oldraldi,& aliorum posit capi quędā coniectura deducta à mente illius,qui author fuit maioratus, qui si cogitaret quod successor pro tempore in maioratu aliquam iustissimam causam ingratitudinis committeret cōtra patrem,verisimiliter caueret, & statueret in maioratu,quod illo casu contingente posset filium priuare:argum.text.in l.Titius. §. Lucius Titius.§.de liber.& posthum. & aliorum quæ scripsi in quæst.præcedenti.Sed nō expedit ita passim voluntates defunctorum extendere, vt iure primogenituræ faciliter derogetur.

Posito autem (sine veritatis præiudicio) quod prædicta doctrina Oldraldi,& aliorum esset vera, eam limitat eleganter Alexan. in cōs.87. accurate pro viribus.n.4.lib.6.vbi intelligit procedere hanc sententiā in sola persona filij ingrati,non etiam in filio filij ingrati, quia ille † non est priuandus successione 17 primogenituræ,nec pertinet secundum eum ad fratres ingrati,ad quod citat Bald. in l. tutela.§.vlt.ff.de legitim.tutor.& in c.1.per illum textum de filijs natis ad Morganic. contract.& notata in c.1.Episcopum, vel Abbat. vbi Bald.& refert alias authoritates:& Alex. sequitur glos.Parisien.in d.cons.in addition. quæ incipit transiret,quamuis illud limitet in successione primogenituræ delatæ ex testamento, iuxta notata per eundem Alexan.in cons.4.lib.4.Et pro doctrina Alex. facit d.l. 3.ff.de interdict.& relegat. Cōducunt & alia superius scripta,& textus qui ad hoc est expressus in l.2.§.si emancipatus. ff. de contra tabul & l.cognouimus, & authent. idem est de Nestorianis.C.de hæretic.quod tenet Molina,licet non ita clarè,nec aliquo fundamento ductus lib.1.de primogen.c.9. nū.58. fol. 73.& faciunt scripta per Ioann.Gratian. regul.199.n.10.& iterum nu.22.& idem in nostris terminis & quæstione tenet Lucas de Penna,qui nec ab Alexan.nec à gloss. Paris. refertur in l.1.C.de priuileg.cor.qui in sacro Palat.milit.col.7.vers.quinto quoniam si pater,fol.258.Et ingratitudo patris † non est 18 ingratitudo filij secundum Bald.in l.maximū vitium nu.15.C.de liber.præterit. per textū in l.Diui fratres.ff.de iure patronat. Et priuatio filij non est priuatio † nepotis secundum 19 eundem

eundem Bald. ibi, per l. Gallus. §. & quid si tãtum. ff. de liber. & posth. & l. qui in aliena, §. interd. de acquir. hæred. quod procedit nisi aliud à fundatore maioratus cautum fit: sicut ego in practica vidi in quodam maioratu, argumen. tex. in authen. de nupt. §. dispo nat, & earũ quæ scripsi in 1. p. q. 50. & in 2. p. q. 1. à nu. 2. & q. 3. & in alijs pluribus locis istius libri: & ita obtentum fuit in praxi, licet magna fuerit contentio propter text. in l. pater familias. ff. de hæred. instit. vbi probatur,

20 quod non potest quis exheredari † propter factũ, & culpam alterius: quẽ textum dicunt ad hoc singularẽ Bald. in l 1. n. 10 C. de his quæ pœn. nomi. Iaf. in l 1 si seruus. §. si pluriũ n. 8. ff. si quis eaution. Roman. in singul. 151. Corset. in singu. verb. testator, Paul de Castr. in l. Seius & Augerius. ff. ad l. Falcid. ad quẽ responsum fuit datũ per l. li ita scriptum. §. regul. ff. de liber. & posth. l. si mihi & tibi §. in legatis. ff. de leg 1 & per alia quę scribit Episcop. Couar. in c. Rainaldus. §. 1 n. 7. fol. 136 de testam. Et istud punctum & quæstionem examinat Francisc. Mantic. de coniect. mẽt. defunct. lib. 3. tit. 5. nu. 20. fol. 34. vbi examinat an nepos filius exhæredati possit petere fideicõmissum aui: & resoluit idem lib. 8. tit. 12. n. 23. fol. 184. vbi tradit non esse admittendum ad fideicommissum aui talis nepos filius exhæredati: & qualiter directo hæredi instituto hæreditas adimi non possit, tamen sine dubio per fideicommissum possit, tradit idem Mantic. lib. 4. tit. 12. n. 32. fol. 76. per legem vxorem. §. hæres. ff. de legat. 3. Et id ve

21 rissimum est, † & ex defectu conditionis in donatione appositæ, donatio corruit, ac si à principio facta non fuisset. l. pecuniam. ff. si cer. petat. l. necessario. ff. de peric. & cõmod. rei venditæ cũ concordant, quæ scribo infra hac quæstione illatione. 8. à princip. scripta sunt plura quæ pro ista conclusione conducũt: & est regula in iure, quod ille qui à principio potest concedere aliquid, aut non con-

22 cedere, potest legem quam † voluerit in sue cessione apponere. l. videamus. §. iurare. ff. de in lit. iuran. de quo per Tiraquel. in lib. de primog. q. 6. num. 29. pag. 10. & vt filius impius male meritus de matre paternam hæreditatẽ non habeat, aut nutu priuationis filius bene tractet matrẽ, remedium est quod adijciatur pœna priuationis hæreditatis: vt per l. 1. C. de his quæ pœn. nom. & duo cõsilia Paul. de Castr. tradit Gualdensis de arte testan. tit. 3. de liber. instituend. cautel. 4. n. 1. pag. 52. & pro confirmatione istius cõ. lusionis alia scribunt Carol. Ruin. in cons. 150. lib. 3. Socin. Iunior cons. 129. lib. 3. & latissime Cephal. qui ad omnia argumenta respondet cõs. 243 n. 17. cũ seqq. lib. 2. Et ad hoc faciunt quod scribunt Bald. & Corn. in d. l. 1. C. de his quę pœn. nom. & alia plura quæ congerit Paris. in cons. 8. nu. 32. cum sequentib. lib. 3.

23 Et ex his etiã inferri potest, † quod quamuis quis tam atrocẽ committat ingratitudinẽ cõtra possessorem, & antecessorẽ in maioratu, quod illũ occidat manibus violentis, vel occidere faciat, non est priuãdus iure primogenituræ, quando qui occisus fuit, non fuit author maioratus. ¶ Sed contra istã illationẽ est doctrina Bald. in c. 1. §. similiter, n. 3. quib.

24 mod. feud. amitt. fol. 16. vbi dicit, † quod si frater occidat fratrẽ suum, vt accrescat illi portio paterna, vadit feudũ ad alios agnatos: citat glos. quã dicit esse notabilẽ in c. 1. si vasfal. feud. priuet. cui deferatur, vbi Andr. de Iser. n. 2. fol. 69. hodie fol. 176. & iterũ ad finẽ; vbi latè Liparul. fol. 18. col. 3. & resoluit notanter Alex. in cons. 92. n. 18. lib. 6. & hoc tenet Ioan. de Amic. in cons. 10. n. 9. Et cum hac doctrina Bald. videtur sentire Greg. Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. in glos. *sino el hijo mayor*, in vers. quid autem si filius, & clarius opinionem istã tenet Molin. in tract. de primog. lib. 3. c. 2. n. 32. fol. 12. qui refert Bald. & Ioan. Lop. & Greg. Lop. ad quẽ addo Nicol. Boer. decis. 25. & nouissimè Petr. Barbosa oblitus doctrinæ Molinæ in l. si ab hostibus §. fin. n. 2. pag. 108. ff. solut. matrim. & prius n. 12. pag. 107. vbi hoc refert, & in maioratu, & fideicõmisso hoc tenet Ant. Peregr. in tra cta. de fideicom. art. 22. n. 99. fol. 207. Quorũ doctrina mihi verior apparet, & in proposi-

25 to tenenda: quia † dolus & delictũ cuiquam patrocinari nõ debet. l. si ab hostibus. §. 1. ff. solut. matrim. quæ videtur ad hoc expressã. l. vlt. C. de reb. cred. l. itaq; in princ. ff. de furt. l. si remunerãdi. §. Maurus. ff. mand. l. ita demum. ff. de arbitris. Ex quibus legibus etiam

26 apparet, quod † ex delicto quis non debet cõ sequi præmium: & ad hoc plures concordantes refert Tiraq. in tract. de vtroq; retract. lib. 1. §. 1. glos. 9. n. 62. pag. 149. ad quẽ addo Carol. Ruin. in cons. 129. n. 1. lib. 2. & inquit Bart. in d. l. si ab hostibus. §. si vir. ff. solut. matrim. vbi dicit, quod maritus qui occidit vxorẽ, priuatur † lucro quod à statuto sibi debe-

27 tur, & idẽ est in quocunq; alio cõiuncto, qui si interficiat illũ, cuius successio ad eũ defere batur, priuatur successione, secundũ Bart. in l. cũ ratio. §. vlt. 8. de bon. damn. & in l. vlt. n. 16. ff. si quis aliq. test. prohib. ad quod alios DD. refert istud confirmando Deci. in cons. 525. n. 2. cũ seq. & confirmatur ex aliquibus notabilibus quę cumulat Ioan. Lop. in repet. rubr. de donat. inter vir. & vxor. col. 313. cũ seq. hodie. §. 76. n. 16. pag. 268. & Rom. cons. 461. occidẽs, Menoc. de arbitr. iud lib. 2. cẽt. 4. cas. 395. n. 15. pag. 654. qui legi debet post Rolã. in cõs. 56. lib. 1. Nic. Boe. decis. 261. n. 2. qui id tradit in muliere, quæ reperitur noctu

occisa: & idem Nicol.Boer.in consuetud.Bituricens. tit.de costumes de Tours,pag.66. col.1. vbi ponitur exēplum contra Ducem Mediolanum: & pōdero bonū text.in l.siue hæreditaria.ff.de neg.gest.ibi, *Sed ita scilicet hoc dici potest, si ipsa ruina vel incendium sine vitio suo acciderit:nam cum propter ipsam ruinam, vel incendium damnandus sit, absurdum est eum istarum rerum nomine, quæ ita cōsumpti sunt, quidquam consequi*: de quo textu meminit Ias.in l.si à furioso,nu.4.ff.si cert.pet. Natta in cons.73.n.14.qui addit bonum textum in l.relegatorū.§.fin.ff.de interdict.ibi, *Neque enim immunitatē pœna tribuere debet.* Confirmatur, quia licet hæredi ante apprehensam possessionem, † non competat interdictum vti posidetis, secundum Ioann. Fabr.in §.retinendæ,nu.8.de interdict.Alexand.in l cum hæredes,nu.9.ff.de acquiren. possess. fallit vbi vnus eorum qui litigabat alterū interfecit;quia successor potest agere illo interdicto, secundum Bald.in c.licet causam,nu.34.de probation.Menoch.de retinē. possess.rem.3.n.6.pag.183.

28

29 Imò homicida † non potest succedere hæredibus occisi in bonis,quæ prouenerunt ab ipso occiso,secundū glos.in l.Lucius,in glos. fin.in fine ff.de iure fisci,quam sequuntur & commendant Bart. & alij, ibi,quod traditio, Anton.Gom in l.22.Tauri nu.14. Hippol. in cons.93.nu.8.lib.2.& Ioan.Gratian.in regul.268.num.4.& 5.notant Bart.in l.1. ff.si quis aliq.testamē. fac.prohib. Bart.Socin.in cons.124.nu.1. cum seqq.lib.3. Hippol. qui refert Gandin.cons.93.nu.10.lib.2.Portius Imolen. cons.19.nu.11.Roland. in tract.de lucro dotis.q.61.n.13. Anchar. in Clem.1. in fine,de pœnit.& remiss.Simon de Pretis in tract.de interpre.defun.volun.lib.3. dub. 3.solut.3.nu.7.fol.317. Molin.lib.3.de primog.c.2.n.32.fol.12. Anton.Gom.in tract. de delict.c.3.n.51.fol.50. Iul.Clar.lib.sententiarum.§.homicidum.n.22.pag.42.Hippol. de Bonacur.in lib.cōmun.opin.verb.homicidiū,Menoch.de præsumpt.lib.4.præsump. 170.n.14. pag.300. Nicol.Boer.decis.244. n.12.Et pro ista opinione faciūt scripta per Mencha.de succes.creat.§.9.n.121. Micha. Gras.in lib.de succes.ab intest.§.testamentū q 82.pag.352.Tiraq.in tract.de nobilit.c.31. & per.d.l.si ab hostibus inquit etiā ad propositū Rebuf.in tract.de nominat.q.21.nu.37. pag.255.quod nominatus procurans mortē beneficiati, ab illius beneficio excluditur.

30 ¶Itē alterius circumuentio † alij nō præbet actionē.l.alterius.ff.de reg.iur. & inquit idē Rebuf.in c.Rainuntius,de testam. pag.539. col.1.in prin.n.39. Quod quādo substitutus mortis causam & occasionē dedit, ei nō succedit,qui ad hoc citat Guillelm.Bened.ibi,de vulgari nu.25.& plura ad propositū scribit Phanuc.in tract.de lucro dotis,glos.14.nu.2 cū seqq.pag.821.& alia in materia scribit Anton.Peregr.in tract.de iur.fisc.lib.2.ti.2.n.1 cū seqq.pag.70.Tiber.Decia.in pract.crim. tom.2.lib.9.de pœnis parricidij.c.16. n.28. fol.273.& conducunt quæ ad propositū scribit Guillel.Bened.in.d.c.Rainun.in verb.codidit in 2.n.10.cū seqq.fol.159. & in verb. mortuo itaq; testatore n. 30. cū plurib.seq. fol.358.in cons.525.n.1.& 2.Fulu.Pacian. in tract.de probation.lib.2.c.3.n.218.fol.16. Ant.Gom.in l.80.Taur.n.64.textus, vbi Andr.de Isern.in c.1.an ille qui fratrē nu.3.fol. 188.vbi Matth.ab Afflict.n.1.fol.235.

31 Notandū tamen est quod filius occisoris† non excluditur à maioratu, quia ipse nullū delictū commisit,& pœna debet tenere suos authores.l.sancimus.C.de pœnis cū mille similibus:& ad hoc facit etiā ille textus,qui ad hoc,& alia plura similia ponderari meretur in d.l.3. ff.de interd. & releg. & conducunt scripta per Alex.in d.cons.87.quamuis huic dicto†cōtradicat tex.in d.c.1.si vassall.feud. priu.cui defera.vbi dicitur, *Vassalli feudo delinquentes,ad agnatos quantūcunq; pertiueat, filius tamen ad id nullatenus aspirabit*: de quo textu in d.c.1.lege Menoch.in cons.226.n. 205.cū seqq.lib.3.sed ad istum textū replicari potest,quòd procedit vbi vassallus contra dominū delictum cōmisit, quia tunc iustum videtur excludere & priuare filium sicut patrē,quia iā filius procedit ex radice infecta, & semine malo propter offensionē in dominum factā,cui summā debet reuerentiam, argu.tex.in l.9.tit.26.part.4.& in l.9.quę incipit,*matando*,eod.tit.Et ideo in isto casu feudum ad agnatos peruenire debet.

32

33 Præterea ratio differentiæ inter feudū & maioratū,in hoc quē tractamus casu,sicut in alijs plurimis† est diuersissima:nā feudū talis est naturę,quod à principio datur feudatario & eius successoribus sub hoc, & alijs similibus pactis: videlicet,quod dominū non offendat,nec vxorē,& filios,nec nepotes: vt patet ex noua forma fidelit.&.c.forma.22.q.5.l.4 d.tit.26.p.4.vbi Gregor. Lop. in glos.3.de hoc latius agit.In maioratu autē istud locum non habet; quia successor in maioratu nulli obedientiā,nec fidelitatē nisi Regi præstare tenetur,vt clarissime patet. Ex quibus appa ret,quod prędictus textus non obest huic dicto,de quo in isto vers.notandum,nu.44.

34 Magis vrgere videtur† tex.in l.si duob⁹.§. si prius,vers.si remoto.ff.de bon.poss. cōtra tabul.ibi, *Filius quoq; rectè videtur petere bonorū possessionē si vero ille non possit hæreditatem obtinere, filius quoq; excludetur.* Qui textus etiam non obest prædictæ sententiæ, quia loquitur in bonis liberis, & in quibus

nepos

nepos succedere suo potest: & in bonis maioratus aliud dissimile est, quia in illis succeditur primo fundatori. Nec ex iure patris, vel vltimi possessoris aliquid illis defertur. d. l. cohæredi. §. cũ filiæ. ff. de vulgar. & pupil.

35 ¶ Sed nihilominus tenendum est, † quod in isto casu quemadmodum occisor excluditur à maioratu, si iniuste occidat fratrem, vel aliũ possessorem maioratus excludãtur eius filij: quod probo ex doctrina Ioan. Andr. in additio. ad Speculat. in rubr. de successor. ab intest. in 4 p. Speculat. fol. 148. col. 1. in princ.

36 rubricæ; vbi dicit, quòd si frater † interfecit fratrem liberos non habentem, & intestatum decedentem; quod etiam filij interficientis illi non succedunt: vbi ad hoc refert Guidõ de Suza, & l. vlt ff. de bon. damnat. Quod mihi verisimum videtur in terminis in quibus loquitur, refert & sequitur Ioan. Lop. in rubr. d. c. per vestras. §. 7. n. 16. & pro Speculatore est text. in cap 1. §. similiter, quib. mod. feud. amitt. & quod per illum voluit Curei. in tract. de feud. 4. p. 2. princ. cauf. 11. causa priuationis feudi nu. 33. pag. 330. & tradit Phanuncius d. glos. 14. nu. 3. qui ad hoc refert Alex. conf. 30. n. 3. lib 1. Aluarot. in c. 1. si vasfall. feud priuet. Carol Ruin. consf. 214. col. 2. lib. 1. Hippolyt. in consf. 93. nu. 9. & tradunt in notabili casu Prępofit. Aluarot. n. 4. Matth. ab Afflict. nu 33. & 34. in c. 1. §. insuper, de prohibit. alienat. feud. per Federic.

37 Et vbicunq; filius excluditur † propter delictum, tunc talis exclusio nocet nepoti. l. 1. §. filium. l. 3. §. emancipatum. l. si quis filium. ff. de contra tabulas, notat Alex. in consf. 75. n. 14. lib. 1. qui hoc recte expendit, & de facto contigit in quodam maioratu opulento, quãuis videri meo illa iura potius probant contrarium iunctis glossis, & Doctoribus. Et pro hac sentẽtia facit, quia exclusa vna persona;

38 † exclusæ censentur omnes descendẽtes ex illa, secundum glossam in l. Gallus. §. nũc de l. Velleia ff. de liber. & posth. Bart. in l. liberorum. n. 16. ff. de verb. sign. & alios quos refero in q. 6. & exclusa vna persona † censetur

39 exclusa tota linea quæ ab illa fundamentum capit. l. vlt. C. de verb. sign. c. 1. §. hoc autẽ, qui in feud. dari possunt cum simil. b. quæ etiam refero in q. 2. Hinc fit quod sicut fœmina excluditur à successione feudi, ita masculus ex fœmina, vt resoluit Guillelmus Benedict. in cap. Raynuntius, de testam. in verb. duas habens filias. n. 3 a. fol. 15. de quo legenda quæ scribo infra p. 2. q. 6 Et vide Molin. lib. 3. c. 2. nu. 41. fol. 36. Ex quo fit, quod licet talis occisor filios habuerit, etiam qui nati erunt ante cõmissum delictum, excludun tur à maioratu eodem modo, ac si post deli-

40 ctum nati fuissent. Nec enim est iustum, † quod tales filij succedãt in maioratu, in quo non succederent si pater non occidisset possessorẽ maioratus, ex cuius morte Ius ad eos deuolutũ fuit, ad quod conducit ratio, & mẽs legum. 1. ff. si quis aliq. testar. prohib. l. a. C. eod. tit. l. testamenti. C. de inoffi. testam. l. 26 27. 28. 29. & 30. tit. 1. cum matéria harũ legum l. 4. 11. 12. & 13. tit. 7. part 6. & in d. l. 13. Greg. Lop. in glos. in verb. *del heredero*, tangit quęstionẽ, quòd si frater occidit fratrẽ feudum, aut maioratus non confiscatur, nec transit ad filios, sed ad alios agnatos; quod est notandũ pro intellectu illius materiæ, & ibi refert Bald. in d. c. 1. §. similiter, & text. in l. post legatũ. § si pater. ff. de his quib. vt indig. & alia iura. Et leges quæ rũ istis legibus cõcordant de iure cõmuni, quas ibi referũt Additionatores, & sunt tales filij incapaces ad succedẽdũ, nõ propter eorũ vitiũ, aut incapacitatem; † sed quia ex vitio, & dolo, & fraude

41 paterna non debent præmium reportare. l. in hæredem, in princ. ff. de calumn. l. hæredẽ, ff. de dolo. l. quod diximus. §. vlt. l. quod autem. ff. quod met cauf. l sicuti, ibi. *Ex delicto defuncti lucrari non debet.* ff. de reg. iur. cum concordant. vt per glos. Deci. & alios, ibi, & facit quod legitur de Caim in sacra pagina, quia ex eo quod fratrem occidit, ipse & eius posteritas puniti fuerunt: & idem contigit in Saule Rege, quia mandato Domini nõ obtemperauit, quia ipse & successores Regnũ amiserunt, faciunt scripta per Ant. Peregr. in tract. de fisco, lib. 3. n. 1. cũ seqq. pag. 135. Et de ista historia meminit Boer. d. decis. 261. nu. 2. Ex quibus apparet nihil obesse ea quæ dicta sunt, & scripsi in illatione seq. dum dictum fuit filios ante delictum conceptos nõ esse incapaces post factum delictum per l. 3. ti. 9 lib. 4 ordin. & alia iura, vbi etiam scribo aliqua pro confirmatione istius doctrinæ, & ad hoc etiam facit doctrina Bald. in l. bonorũ n. 25. C. qui admitti, vbi dicit, quod filius dependet à patre: & origine sublata, tollitur quidquid ordinatur ab illa: & † qualis est res

42 in origine talis est in acquisitione per l. cuius ff. de manumis. & pro hoc est etiam doctrina Baldi in conf. 40. lib. 4. vbi dicit, † quòd frater

43 substitutus per fideicommissum sub cõditione mortis, si fratrem interficiendo faciat conditionẽ mortis existere, nõ consequitur fideicõmissum, ne dolus ei prosit. Pro quo induco textũ in ratione sui, in l. Cicero Milesiã. ff. de pœn. ex qua lege, & ex superioribus inferri potest, quod si aliquis vel vi, vel fallaciis faciat, vt mulier ventrẽ ad lucẽ non producat, efficitur † indignus successionis maio

44 ratus, qui erat illius qui gestabatur in vtero, si ad lucẽ proditus legitimo patri fuisset: quod cõtingere potest, quia malitia hominũ ad hoc & ad alia plura propter cupiditatẽ prona est. Et iam accidit in Hispania quod quidam illu

ſtris miles occidit filium fratris adhuc infantem, vt illi ſuccederet in maioratu, qui poſtea (Dei maximo myſterio) Genuę contra hominum exiſtimationē, per officiales Caroli V. noſtri Regis & Imperatoris, & Regis Philippi, qui tunc fortè ibi vt hoſpes degebat, captus & ad Hiſpaniam in triremibus fuit traductus, & Pinciæ vltimo ſupplicio affectus. Et alium ferè ſimiliter caſum referunt Tancred. in opere ſuo c. 13. q. 9. Greg Lop. in l. 2. tit. 11. part. 5. in gloſ. in verb. *Por conſentimiēto*, & pro intellectu text. in d. l. Cicero, vide Deci. in conſ. 535. n. 1. cū alijs. l. 3. ti. 7. part. 7.

45 Et ex his etiam conſtat nimis † periculoſam eſſe ſententiam Bald. in l. 1. nu. 3. fol. 43. C. vnde vi, quo in loco cōtradicens omnibus ſuperioribus, dicit, quod quando ius ſuccedēdi eſt connexū naturæ, & inſeparabile, ſi quis occidat illum, cui ſuccedere debebat, non prohibetur illi ſuccedere, per text. in l. cū ratio, in fin. ff. de bonis damnator. & in l. his conſequenter. §. vlt. ff. famil. erciſcun. quē ſequuntur ibi Paul. & Roman. licet contrariū teneat ibi Salicet. & Alex. in d. l. ſi ab hoſtibus, n. 4. Ex qua Baldi doctrina idem dici poteſt in ſucceſſione bonorum maioratus, qui occidit antecesſorem, quia hoc ius ſuccedēdi in maioratu videtur connexum naturæ, & inſeparabile, vt ex ſuperioribus patet. ¶ Sed hęc doctri

46 na Baldi falſiſsima mihi † videtur, & contra omne ius, & rationem, contra naturalem æquitatem, & bonum regimen Reipublicæ. Quā tamen, qui confirmare velit, legat Petrū Barboſam in d. l. ſi ab hoſtibus. §. fin. ff. ſolut matrim. n. 25. pag. 110. vbi reſoluit, quòd occidens illium qui ius habebat ſuccedendi in maioratu priuator à ſucceſsione maioratus: non tamen eius filius per rationem Baldi, de qua, & de eo non meminit. ¶ Et iſta præſtant argumentum lapſum etiam fuiſſe Ioan. Lopi. qui

47 falſus † authoritate Baldi in d. l. 1. C. vnde vir & vxor, & in d. rubr. de donation. inter vir. & vxor. col. 3 16. 5 70. hodie pag. 168. ex ea deducit, quòd ſi quis occidat eum, cui debet ſuccedere iure ſanguinis, non priuatur ſucceſſione ipſo iure imo ſibi acquiritur, & poſtea fiſco applicatur. Pro quo facit l. 10. tit. *de los homicidios*, lib. 8. ordinam. verb. *Aya la mitad el Rey*, quæ verba ſunt ferenda non latæ ſententiæ, & regula, at ſi quis. §. Diuus. ff. de relig. & ſumptib. funer. vbi probatur, quod priuatio non inducitur niſi in caſibus à iure expreſsis, quod trado in 1. p. iſtius operis. q. 1. & quod ſcribit Bald. in l. eam quam, n. 10. C. de fideicommiſs. vbi vult, quòd ſi frater occidat fratrem, delinquens poteſt adire, & ſic hęreditas deuenit ad fiſcū, quod eradunt Rolān. conſ. 56. lib. 1. Plaça lib. 1. de delict. c. 22. nu. 39. Albenſ. conſ. 7. n. 10. quos & alios citat Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cēt. 5. caſu 395. pag. 654. n. 15. Quintil. Mādoſ. in tract. de ſignat. gratiæ, fol. 88. col. 3. verſ. ſic etiam videmus, & reſoluit Iul. Clar. §. homicidiū, nu. 22 pag. 42. qui ad hoc legi debet: & Quintil. Mandoſ. in tract. de ingratitud. c. 117. & 118. Et quāuis † in bonis minime reſtitutioni ſubiectis

48 forſan doctrina Ioānis Lopij procedere poſſit, ſi tamen ſunt bona maioratus & fideicommiſſo ſubiecta, intrepidè contra illam tenendum eſt ex ſcriptis in 4. p. iſtius operis. q. 23. & per ea quæ tradit in hac ipſa ſpecie Carol. Ruin. conſ. 129. nu. 4. lib. 2. vbi probat, quod bona ad vocatos, & non ad fiſcum pertinent: & faciunt quæ ſcribit Molina lib. 1. de primogen. d. c. 9. n. 23. fol. 67. Petr. Barboſ. in d. l. ſi ab hoſtibus. §. fin. ff. ſolut. matrim. n. 21. pag. 108. & quòd ſi frater occidat fratrem, ſi feudum ſit nouum, tranſeat ad dominum, ſi antiquum pertineat ad agnatos, probatur in c. 1. an ille qui interfecit fratrem, & eſt cōmunis d ſtinctio ſecundum Prępoſit. in c. 1. qui fuit 1. cauſ. benefi. amitten. & tradit latius Zaſius in tit. ad quem feud. reuert. num. 103. fol. 20. ¶ Quod autem homicida poſsit ſuccedere oc

49 ciſo, † ex teſtamento occiſi, tradit Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 470. nu. 14. fol. 300. Quibus congruit doctrina Greg. Lop. in l. 8. tit. 29. part. 3. in gloſſa, in verb. *El padre*, vbi vult, quod ſi aliquis occidit poſſeſſorē maioratus, vel cautum eſt in maioratu, quod qui iniuriā fecerit poſſeſſori, nō ſuccedat in maioratu, non poteſt pater nomine filij, qui eſt in poteſtate, agere pro maioratu, tex. in l. qui in ſeruitute. ff. de bonis libertor. quæ doctrina eſt intelligenda, & moderanda ſecundum ea, quæ ſupra ſunt ſcripta.

Vnum etiā eſt notatu dignum in iſta materia, quod colligitur ex mente Bald. d. §. ſimiliter, & omnium qui in iſto puncto loquuntur, quòd ſi quis occidat fratrē vel alium, ob cuius mortē ſucceſsio maioratus ad occiſorē peruenit, occidit tamen caſu, vel ex improuiſo, vel ob aliam cauſam non ordinatā, vt ad eum ſucceſsio maioratus deferretur, videtur †

50 quod non amittere debet ſucceſsionem maioratus, ſaltim filij occiſoris non erunt indigni. Quod vidi in facto in negotio maximi momenti: & ad omnia ſuperiora addenda ſunt quæ ſcribit Andr. de Iſern. c. 1. an ille qui interfecit fratrē n. 1. cum ſeqq. fol. 188. vbi Li parulus: & quod frater non poſsit priuari iure primogenituræ, tradit Tiraq. in tractat. de primogen. q. 2. ad fin. pag. 208 per tex. & Ancharran. in c. licet, de voto.

Et iſtis etiam deducitur verā eſſe doctrinā Rolan. in conſ. 56. n. 5. cum alijs, vbi per tex. in l. Imperator ff. de fideicōm. libert. latè ſuſtentat, quòd ſi filius qui ſuccedere debebat in bonis reſtitutioni ſubiectis, occidat patrē,

51 talia bona † non amittuntur propter hoc delictum,

delictum, nec fisco applicantur: pro quo facit doctrina Bart. in d. l. 1. ff. si quis aliq. testar. prohib. & plura ad istud propositum scribit Bartholom. Socin. in dicto consil. 124. num. 3. cum alijs lib. 3.

Vlterius est animaduertendum circa superiora, quòd si quis seipsum occidat, licèt sit in casibus, in quibus bona maioratus propter delictum amittuntur, † non priuantur successores bonis maioratus, quod probatur ex doctrina Baldi in d. c. an ille qui interfecit fratrem domini nu. 4. fol. 59. vbi dicit, quòd si vassallus occidat seipsum, non amittit feudum, quia postquam fuit mortuus bona fecerunt transitum ad hæredem per l. 2. C. qui testamen. facer. possunt, cuius opinio hodie fulcitur ex l. 9. tit. 13. lib. 8. Ordinam. de cuius legis intellectu agunt Episcop. Couarru. resolution. lib. 2. c. 1. versus finē, Anton. Gom. de delict. fol. 354. col. 1. Gregor. Lop. in l. 2. in verbo, *Auer pena*, tit. 27. part. 2. vbi etiam Montal. & hoc verissimū mihi videtur. Et tradit Ioan. Falcon reg. 55. nu. 1. Cald. Perei. in l. si curatorem habens in verb. sua facilitate nu. 16. fol. 208. C. de in integr. restit. mino. vbi citat quę hic tractantur. Et pro hac sententia facit quod scribit Corneus in cons. 295. lib. 2. & notāter Decius in cons. 438. nu. 4. vbi loquuntur de statuto, ex quo pro homicidio quod capite punitur, & bona publicātur, quod intelligitur de homicidio commisso per aliquem in persona alterius: nō de illo qui seipsum occidit, vbi Decius tradit, quòd quis non præsumitur se occidisse metu criminis, sed tædio vitæ, vel alias. Et quod medicus qui eleborum furoris curādi causa instituto dederit, si mortuus fuerit, substitutus non succedit, tradit Rebuff. in c. Rainuntius, de testam. nu. 57. pag. 544. per reg. d. l. si. ab hostibus. §. fin. ff. solut. matrim.

52

Sciendū etiam circa ista est, & singulariter ponderandum, quòd occidens, vel aliter indignus, † interim est hæres, & potest adire hęreditatem, & interim exercere actiones hæreditarias. l. his consequenter. §. 1. ff. famil. ercisc und. notant Bald. & DD. in l. hæreditas. C. de his quib. vt indign. probatur in l. ex facto, §. Iulianus, vbi notat Ias. ff. de vulgar. Ægid. Bossi. in pract. crimi. tit. de his quib. vt dign. n. 17. pag. 701. quæ doctrina notanda est pro intellectu text. in l. 45. Tauri, de qua latè agitur in part. 3. istius operis, an talis occidens, vel illius filius possint vti remedio illius legis.

53

Ex facto etiam agitatū vidi in materia præsentis quæstionis, an filius à patre iuste exhęredatus possit succedere in maioratu relicto cū conditione, quod hæres grauati succedat in tali maioratu: & magis videtur filium iustè exhæredatum † non posse succedere in tali maioratu, cum idē sit de emphyteusi quam filius exhæredatus habere non potest, si acce-

54

pta sit pro recipiēte filijs & hæredibus, secūdum Bartol. in l iurisiurandi. §. si liberi. ff. de oper. libert. Alex. in l. quod dicitur, n. 19. ff. de verb. obligat. Cuman. in l. filius familias. §. cum pater, n. 2. ff. de leg. 1. Angel. cons. 184. Rubeus in l. Gallus, § quidam rectè nu. 185. ff. de liber. & posthu. & idē fit in feudo, quod filius iustè exhæredatus non succedit in eo, secundum Iacob. Zadiz. in summa de feud. in rubr. an filius succedat in feudo, Aluarot. in c. 1. §. & quia videmus n. 12. qui feud. dar. poss. Curci. in tract. feudor. in 3. p. quomodo succedant descendentes masculi nu. 7. pag. 254. quos & Paris. cons. 1. nu. 7. lib. 1. citat Aluar. Valasc. de iur. emphyt. q. 45. n. 1. fol. 243. ad quem addo Cæsarem Lambert. in tract. de iure patron. lib. 1. p. 2. q. 2. art. 21. fol. 139. n. 1. cum seqq. vbi latè probat, quod filij exhæredati † amittunt ius patronatus, per text. in l. filij, & in l. si operarum ff. de iur patronat. & in l. vel quæ. § exhæredatis. ff. de religios. & sumpt. funer. & doctrinam Bart. in l. iusiurandi. §. si liberti. ff. de oper. libert. & Lambert. in art 20. præcedenti. n. 3. tradit, quòd ex statuto fundatoris potest apponi in limine fundationis, quòd primogenitus succedat, etiāsi nō sit hæres. Et faciunt scripta per Crotum in l. filius familias. §. Diui, col. penult. vers. Nono quæritur. n. 172 ff. de legat. 1. & Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 8. nu. 48. pag. 126. qui in numeris præcedentibus aliqua ad propositū scribit, quæ omnino legenda sunt, & reg. tex. in l. 1. §. sed si patronus. ff. de coniungen. cum emancip. liber. vbi habetur, quòd filius exhæredatus † habetur pro mortuo, de quo per Bart. in l. 1. §. qui habebat filium. nu. 3. & 5. ff. de contra tabul. Socin. in l. Centurio. n. 16. ff. de vulgar. Tiraq. in lib. de primogen. q. 53. n. 16. Menoch. in cons. 206. n. 45. lib. 3. Molin. lib. 1. de primogen. d. c. 9. n. 36. fol. 67. & Crotus in d. loco n. 172. ponit casum in terminis, quòd si quis filios hæredes instituit, & prohibuit alienare bona sua, quia volebat ad eorum descendentes peruenire: nam si quis mortuo patre filium suū iustè exhæredauit, & alterū hæredem scripserit, filius exhęredatus † non admittitur ad fideicōmissum, nec potest petere bona aui, quē refert & sequitur Francisc. Mātic. lib. 3. de coniect. men. defun. tit. 3. nu. 20. pag. 66. licet postea contrariū teneat lib. 8. tit. 12. n. 24. pag. 347. per l. filius familias. §. cum pater. ff. de leg. 1. Crotum autē in d. loco refert & sequi videtur Acosta in q. de patruo. & nepote. p. 3. n. 9. pag. 437. licèt in contrarium faciat tex. in d. l. filius famil. §. cūquis. ff. de leg. 1. cū concord. scriptis per D. Ant. de Padilla in l. cū acutissimi n. 23. C. de fideicō. vbi resoluit, quod dispositio illius legis procedit, etiāsi filij suscepti à grauato sint exhęredati, vel se abstinuerint ab hęreditate paterna.

55

56

57

Notandum etiam est in ista materia, quòd si sit dubium, an filius primogenitus sit capax successionis maioratus, & sit lis inter eũ & secundogenitum, vel alios transuersales, in am-58 biguo † præferendus est primogenitus, quia primogenitus perfectior præsumitur, iuxta l.2.tit.15.par.t.2. Et testatores potius præsu-59 muntur diligere † primogenitos, quã secundogenitos, aut vlteriores, quod habetur Regũ.c.13.& Zachar.12.& Ioan.1.c. & in alijs locis, vt per Guillel. Benedict. qui hoc latius tradit in c.Rainuntius, in verb. in eodẽ testamento, in 1.nu.1-3.cum seqq. fol.218.de testam.& Tiraq.in tract.de primogen.in princ. nu.37.pag.12.quibus addo notabile consiliũ Stephan.Bertrand.consil.1.lib.1.num.8.vbi dicit, in dubio esse præsumendum, patrẽ facere donationem in primogenitũ. Et quæ scribo in princ.istius quæstionis. n.4. circa istud propositum: & faciunt scripta per Molinam lib.1.de primogen.c.13.n.58.fol.108.¶Sed 60 an secundogenitus † possit litem inferre pro rebus maioratus vbicunq; primogenitus est inhabilis, disputat latè Matth.ab Afflict.in c. 1.col.3. vers. sed iuxta hoc quæro, de grad. successi.num 9.fol.141.

Illatio secunda.

SVMMARIVM.

Primogenitus cõmittens crimen læsæ maiestatis, aut sodomiæ, non succedit in maioratu, nec filius illius, nu.1. Quid in filio sodomitæ, num.4.

Caro filij dicitur caro patris ancta n.2.

In feudo delictum patris nocet filio.n.3.

Priuatio non habet locum nisi in casibus à iure expressis, n.5.

Pater quamuis sit incapax, filius potest obtinere ea, quæ sunt à genere. n.6.

Filius si delinquit viuo patre, nepos non repellitur à successione, nu.7.

Delictum patris non nocet filijs in his, quæ per ipsum filijs non acquiruntur.n.8.

Patruus præfertur nepoti in casu numeri 1.& l.quisquis.§.filij.C.ad l.Iuliam maiest. non habet locum in fratribus.n.10.

In alijs criminibus, præter hæresim, & læsæ maiestatis, non efficitur filius incapax maioratus propter patris delictum, nu.11.

Filius si contra patris voluntatem vxorem ignominiosam ducat an excludatur nepos a successione aui.n.12. Authoris opinio.n.13.

Filij ante delictum concepti an excludantur à successione maioratus, latè disputatur à nu. 14.ad 22.à quo resoluitur.

Quod alicui obstat, successoribus illius obstat, num.15.

Cùm quis succedere prohibetur, etiam descendẽtes ex eo, num.16.

Filius præsumitur laborare vitio parentum, numero.18.

Destructo medio antecedenti destruitur consequens, nu.19.

Filij hæreticorum qualiter sint infames.nu 21. remissiue. Concepti ante delictum non sunt incapaces n 23.

Inhabilitas patris non nocet filijs natis.nu.24.

Filius licet propter culpam suam feudum amittat, nepos retinet ex persona aui, numero.25.

Delictum patris quando transeat in filios, numero.26.

Filij concepti ante ingratitudinem patris nõ excluduntur à successione maioratus.n.27.

Sententia lata in causa nobilitatis contra patrem an præiudicet filijs latè disputatur, à nn.28.ad 34.& quid si ab ea non sit appellatum.n.42.remissiue.

Extrema cùm non sunt habilia, coniungi non debent, num.29.

Ex possessione non continuata non datur successio, num.30.

Sententia lata super statu vel conditione, pro veritate habetur.n.31.

Sententia lata contra fratrem in causa nobilitatis non præiudicat fratri.nu.32.

Sententia, quæ transijt in rem iudicatam, rescinditur, quando per notorietatem facti constat contra illam, n.35.

Sententia iniusta transacta in rem iudicatam sustinetur ex sola præsumptione pro iudicis sententia.n.36.

Præsumptio cessat, cùm de iniustitia cõstat, & cedit veritati opinio.nn.37.

Sententia cùm est euidenter iniqua, appellatio operatur effectum suspensiuum.n.38.

Executori non licet exequi sententiam notorie iniustam.n.39.

Sententia euidenter iniusta nullitati æquiparatur, num.40.

A sententia potest appellari, cùm iniustam continet iniquitatem.n.41.

Filius furiosi succedit in primogenitura, quamuis pater in illa non successerit.n.43.& qualiter possit substitui, nu. 50.

Substitutio exemplaris expirat, cùm furiosus redit ad sanam naturam.n.44.

Rex si efficiatur furiosus, an debeat filio cõcedi Regni administratio.n.45.

Filius furiosi à natura an possit succedere in primogenitura, num.46.& 48.

Furiosus non potest matrimonium contrahere, num.47.

Mutus an possit contrahere matrimonium, & eius filij an succedant in maioratu.num.49.

Exceptio furoris an impediat successori in maiora-

ioratum beneficium.l.45.Taur.n.51.
Furiosus quando possit succedere in maioratu, num.52.
Filij furiosi an amittant maioratũ propter alie nationem,num.52.

Secundo infertur,quòd quamuis filio primogenito regulariter deferri debeat ius primogenituræ , si tamẽ ille filius committat crimen hæresis,vel læsæ maiestatis,aut Sodomiæ,quæ tria crimina sunt grauissima (vt latius ostẽsum fuit in 1.part.istius operis q. 1.) 1 priuatus † est iure primogenituræ non solũ ipse,sed illius filij masculi & fœminæ.c.statutum.de hæretic.in 6.l.quisquis. §. filij. C.ad l. Iuliã Maiest.l.2. tit. 15. part.2.in illis verbis, *No auiendo hecho cosa porque lo deuiesse perder.* vbi latè Greg.Lopez l.2.ti.2.part.7. c.1.si vasall feud. priuet. vbi per Præposit. num.3.quem textum retuli ad alium finem in illatione præcedenti. Horũ autem iurium ratio est,quia cum infecta sit radix, & lex præsumat,quod isti filij patri assimilari debẽt, vt probatur in d.§.filij,notat Alberic.in l.si quis defunctum nu.4.C.de apostat.fol.41.nequaquam tales filij gaudere debent bonis,quãuis non ab ipso patre , sed ab antecessoribus veniant, quia adhuc concurrunt rationes text. in d.§.filij,& aliorum iurium concordantiũ & ideo in his bonis maioratus filiorũ incapacitas ,& inhabilitas atq; vitium ad filios porrigitur. Et hoc est speciale in his criminibus propter immanitatẽ,& grauitatem illorũ : & quod in specie animaduertit Tiber. Deci. in pract.crimin.lib.5.c.45.desiliis,n.6.fol.293. & notanter fundat Rolan.in cons.8.n.43.cũ seqq. lib.3.

Et ex istis rationibus apparet,quod hęc procedunt , etiamsi filius qui delictum cõmisit, nondum erat possessor bonorum maioratus, quia illius pater viuebat: nam adhuc macula & morbus palmitibus adest , sicut & viti. Et eadem ratio concurrit in vno casu , quam in alio:& lex considerationem habet ad stirpẽ vitiosam , cuius rami stipiti credendum est quod assimilabuntur. Et interest Reipublicæ quod filij puniantur pro delictis parentũ, vt hac ex causa parentes,qui magis in filijs, quã in seipsis terrẽtur, arceãtur à sceleribus, quorum pœnam ad filios sciunt esse etiam peruẽturam:&hæc est vna ex vrgentioribus rationibus,quare filij puniuntur ob delicta parentum secundum Zenzelinum in extrauaganti 22.incipienti,dierum, in verbo,quomodolibet, & scribit Cicero in quadam epistola ad Brutum, *Nec vero me fugit, quàm sit acerbum parentum scelera filiorum pœnis lui.* Sed hoc præclare legibus comparatum est, vt charitas liberorum amiciores parẽtes Reipublicæ red 2 dere.Et caro filij dicitur † caro patris aucta secundum Paul. de Castr.in cons.264. col.3. lib.1.pro quo est expressa l. 1.tit.7. par.2. & filius est vnus cum patre ipso,vt dicit text.in c.iam itaq; 1. q.4. Et præsumitur quod filius imitari debet patris gesta,secundum Speculatorem in procemio vers.cæterum nu.17.fol. 3.Tiber. Decian.in d.c.4.d.n 6.Et præsumitur filius eiusdem affectionis esse sicut pater fuit,secundum Bald.in l.liberti col.2. n.4.C. de oper.libertor.sic Barba.cons.34.lib.2.col. 23. vers. modo sacratissimus Imperator tradit,quod natus ex patre partiali contra Regẽ, eodem modo præsumitur eius filius , confirmat Thomas Grammatic.cons.31.nu.6.p.1. pro quibus facit regul. l. fin. ff.de statu liber. quæ probat, quod infecto stipite inficitur sequens:& natura semper gignit vnumquodq; quale ipsum est,& ideo causa naturalis trãsit in filium,qui ex semine patris producitur.Et ad hoc propositum,& qualiter qualitas parẽtum ad filios in omnibus transmittatur, plura refert Tiraq.per multa folia in tracta. de primogen.q.40.n.1. cum seqq.

Ista confirmantur,quia in feudo delictũ pa 3 tris † non noceat filio,licet non noceat agnatis.c.1. si vasall.feud.priuet.c.si vassallus culpã,si de feud.fuer.controuer.inter domin.& agn.c.1. an ille qui interfecit fratrẽ. Et est ratio secundũ DD.in prædictis locis maximè Andr. de Iser.in c.1.§.deniq; quæ fuit prima causa benefi.amitten.&Bald.in l.qui se patris.C.vnde liberi,quia pater & filij censentur eadẽ persona,vulg.l.vlt.C.de impub.& alijs,cũ qua l. vlt.concord.l.1.tit.15.part.2.de qua l.vlt. latissime agit Tiraq.varia scitu dignissima adducendo in l.si vnquã in prinс.nu.13.cũ pluribus seqq C.de reuocan.donat. & ex quibus lector facillimè percipięt hanc nostrã conclusionẽ verissimã esse,& ratinnẽ Andr.de Iser. etiã sequitur Alex.in cons.30.nu.17.lib.1.& horum opinio est tenenda,quidquid dicat,& teneat Deci.in cons.445.nu.68.

Et hoc mihi tenendum videtur in istis delictis,quãuis in crimine Sodomiæ ad hoc† du 4 bitari potest,quia licet per pragmaticam Regum Catholicorũ,hodie l. vnica,tit.21.lib.8. Recop. delictũ sodomiæ æquiparetur crimini hæresis; iure tamen cautũ non reperitur, quod filij sodomitarũ sint eodẽ morbo & vitio maculati sicut illi qui cõmittunt crimẽ hæresis,vel læsæ maiestatis.Nec est eadẽ ratio in delicto sodomiæ,quæ est in prædictis criminibus,nec eodẽ modo genus maculatur,sicut in delicto lęsæ maiestatis,quo nihil in republica perniciosius,&detestabilius,vel in delicto hęreticæ prauitatis,quo nihil est apud Deũ optimũ grauius,&punitione dignius:quare dixit Enricus Boic in c.in quibusdã de pœn. quod licet bona ob delictũ non transeant in fiscũ, hoc fallit in crimine læsæ maiestatis : & ita

intelligit cap. Imperialem. §. penult. de alien. feud. notat Barthol. Socin. in conf. 226. num. 5 40. lib. 2. ¶ Et priuatio non habet locum † nisi in casibus à iure expressis secundum glossam, & communem in c. vlt. de iure patronat. quod latè tractaui p. 1. q. 1.

Nec superiora locum etiam sibi vendicant in alijs delictis, nam quãuis pater sit incapax, 6 † filius tamẽ obtinere potest ea quę sunt à genere, vel ab antecessorib' l. 3. ff. de interdict. & relegat. vbi Bart. nu. 2. fol. 212 dicit, quòd si delictum fiat per patrem qui nihil habet in feudo, vtpotè, quia auus viuebat, delinquen- 7 te sublato de medio, eius delictum nõ nocet † nepoti immediate succedẽti auo: & ita tenet Bald. in l. duodecim tabularum. C. de legitim. hæredib. & est indubitatum secundum gloss. Parisien. in consuetud. Parisien. part. 1. §. 30. num. 133. fol. 245. & notatur per Ludouic. Gozadin. in conf. 75. nu. 2. & 17. & in consil. 34. nu. 12. & per tex. in d. l. 3. ff. de interdict. dicit Alber. in procemio Digestorum. §. disci puli col. 2. non posse patrem priuare filium Regno, cum id habeat à genere.

Quod confirmatur ex scriptis per Tiraq. lib. 1. de retract. §. 13. gloss. 6. nu. 25. & §. 32. glos. 1. nu. 2. & in tract. de nobilit. c. 36. nu. 4. cum seqq. pag. 519. & dicit idem Bart. in l. si constante, n. 69. fol. 20. ff. solut. matrim. Quòd 8 delictum patris † non nocet filijs in his, quæ per ipsum filijs nõ acquiruntur, quo nihil expressius ad nostrum propositum adduci potest, pro quo facit quod scribit Iulius Ferret. in tract. de gabel. nu. 417. & est etiã doctrina Bald in c. 1. §. insuper col. penult. de prohib. feud. alien. per Federic. vbi dicit, quod in feudo quod filius non habet à patre, sed ab antecessoribus, & genere, delictum patris nõ præ iudicat filio, sequitur Abb. in cõs. 13. inter in præsenti casu q. 7. lib. 2. quos refert Deci in d. cons. 445. nu. 69. facit l. iura libertorũ patronorum. ff. de iur. patron. l. emãcipatum. ff. de Senator. & cõducunt scripta per Iaf. in l. adoptiuum. §. patronum. n. 3. ff. de inuocand. & faciunt scripta in illatione præcedenti, & quæ scribo in 4. p. q. 23. ¶ Et ex istis tandem pono pro regula, quòd filijs illius qui cõmisit crimẽ 9 hæresis, aut læsæ maiestatis, † non sunt capaces successionis maioratus, quãuis adhuc patre viuente cõmissa sint ista delicta, & successio deueniet ad alios fratres, & in defectũ fratrum ad cõsanguineos vocatos ad maioratũ.

Nec habet locum l. 40. Taur. quæ præfert 10 nepotem patruo, † quæ est intelligenda vbi nepos est habilis, & capax. l. Lucius Titius. §. Titius Damam in. 2. ll. de legat. 2. l. vt gradatim, ibi, *Si idonei sint.* ff. de muner. & honor. quòd in alijs locis tracto, & d. l. quisquis proce dit etiam in nepotibus, sicut in filijs, secundũ Cinũ ibi. q 3. Alberic. Bald. Angel. & Salicet. qui communem dicit Ioan. de Platea in §. publica, instit. de publi. iudi. & alios, quos refero Iaf in conf. 106 lib. 4. n. 3. vbi dicit, quòd ista est communis opinio, & nullus contradicit secundũ eum, & hoc alijs pluribus rationibus & iuribus probari poterat, de quibus per Mechac. de succes. creat. p. 2. lib. 1. §. 1. num. 68. Roland. in conf. 8. nu. 43. lib. 3. Bursat. in cõs. 7. nu. 31 lib. 1. & quod d. l. quisquis. §. filij nõ procedat in fratribus, latè tenet Deci. in conf. 64. nu. 1. & 2 Ex quibus omnibus nõ possum non mirari de doctissimo Molina lib. 4. de primogen. c. fin. nu. 51. fol. 200. vbi magnis viribus & authoritate probare conatur, quod filij proditorum & hæreticorum sunt capaces ad succedendũ in maioratibus, contra quẽ etiam faciunt quę scribo in p. 1. q. 1. à n. 50. cũ seqq.

In alijs autẽ criminibus citra prædicta deli 11 ctum patris † non facit filium incapacem successionis maioratus, siue in illo successerat pater, siue non: vt omnia constãt ex supra scriptis, & ex alijs quæ scribo in illatione præced. Et in ista materia est textus celebris in l. 3. §. si emancipatus filius. ff. de bonor. possess. contra tabul. vbi probatur, quòd si filius cõtra voluntatem patris duxit vxorem ignominiosã, propter quod pater filium exhæredauit, ne- 12 pos tamen † admittitur ad aui successionẽ, ex quo textu quidã aduocati volebant in practica probare, quòd si possessor maioratus cõtraxit matrimoniũ contra grauamen & cõditionem à fundatore maioratus præscriptã, quod non contraheret matrimoniũ sub pœna amissionis maioratus, quod licet maioratu priuetur possessor, non tamen filius eius amittere debet maioratũ, facit. l. diui fratres, ff. de iur. patron. quã cito illat. 1. & quod trado supra q. 2. vbi etiã refero. d. §. si emãcipatu s, quem ad contrarium citat Alex. in conf. 75. nu. 14. lib. 1. vt trado sup. illat. 1. & infra illat. 8. ¶ Quę 13 opinio nunquã † mihi placuit, ex his quæ scribo supra q. 2. vers. cõtraria opinio, & infra statim, & q. 6. vers. deinde in hac materia. Quod præcipuè verũ erit, si fundator maioratus prohibuit successores contrahere matrimonium cum descendentibus à Iudæis, vel Sarracenis, vel alio morbo laborãtibus, quia in isto casu iniquissimũ esset admittere filium ad successionẽ ex illo semine infectã: & hoc sufficit sir mare ex ipsa naturali iustitia, & ratione, si iura deficerent. Et pro ista sententia etiam faciunt quæ scribo p. 1. q. 51. Sed vt ad superiora redeam, pro prædictis est expressa l. si qua pœna. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris, ibi, *Si qua pœna pater familias fuerit affectus, vt vel ciuitatem amittat, vel seruus pœnæ efficiatur, sine dubio nepos filij loco succedit.*

Sed circa istã materiam dubitatur, an filius filij maioris qui cõmisit aliquod delictũ, per quod fit incapax successionis maioratus, qui quidem

14 quidem concepti fuerunt ante delictum, † sint liberi à prædicta incapacitate. Et primo aspectu dicendū videtur, quod tales filij sunt incapaces, sicuti illorum pater, per text. in l. Diuo Marco, C. de quæstio. vbi priuilegium parentum in casu illius textus transit vsque ad pronepotes, nisi is qui adest in priori gradu aliqua infamia aspergatur, & conducit textus in l. si duobus. §. si prius. ff. de bonor. poss. contra tabul. Et quod alicui obstat successo-

15 ribus illius † obstat l. quod ipsis. ff. de regul. iur. Et absurdum videtur, quod quis plus iuris habeat quam auctor suus, l. aliud. §. absurdum, ff. de regul. iur. cum concordant. vt per Tiraquell. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. num. 47. pag. 142. quod tradit latè Guillelm. Benedict. in c. Rainuntius de testam. in verbo, duas habens filias, num. 175. fol. 32. Et quan-

16 do vna persona † prohibetur succedere, descendentes ex ea prohibētur succedere. §. ex diuersa instit. de hæredit. quæ abintest. latè Deci. in cons. 311. Roland. in cons. 74 num. 2. lib. 1. Et procedunt secundum illos à radice infecta. Et dicit Andre. de Isern. in §. prętereà vassallus, quæ sit prima causa benefic. amitten. Quod propter crimen læsæ maiestatis filius delinquens viuo patre sit inhabilis,

17 & † non succedit in feudo, sed venit ad secūdo genitum, quod dictum etiam confert ad ea quæ in præcedentibus tractata sunt, facit text. in l. meminimus. C. de legit. hæredib. & l. nullus, C. de decurion. lib. 10. & radice amputata, necesse est, vt rami decidant, secundùm Ioan. Andr. in cap. ad Apostolicam in nouellis de re iudi. in 6. & faciunt illi versus, *Qui viret in folijs, venit à radicibus humor,* & *Patrum in filios abeunt cum semine mores.* Et conducunt quæ notabiliter scribit Matthæus de Afflict. in decis. Neapolit. 96. in sacro Concilio, & l. vitia. C. de acquiren. poss. ibi: *A maioribus contracta perdurant, & successorem sui culpa comitantur*. Et quod filij

18 præsumantur † laborare vitio parentum tradit latè Menoch. in tract. præsumptio. lib. 5. præsumptio. 38. num. 1. cum seqq. fol 42. Et destructo medio, per quod deuenitur ad extremum, vel finem, finis, vel dispositio in extremo tollitur, vt tradit Imola in l. qui habebat. ff. de vulg. Bald. cons. 162. & 279. libr. 1. Paul. Corneus, & alij quos citat Bursa. in cōs. 97. num. 8. lib. 1. Et deficiente gradu antecedenti substitutionis non fit transmissio ad alium gradum. Et destructo medio anteceden-

19 ti, † destruitur consequens l. si mater. §. si filius, l. qui habebat. ff. de vulgar. notat Iason in cons. 148. col. 1. lib. 2. Secundum hoc est intelligendum quod scribit glos. Parisi. in consuetud. Parisi. part. 1. §. 8. glo. 3. num. 12. fol. 113. vbi dicit, quod propter crimen læsæ maiestatis in Regiam Coronam, vel in Rempublicam commissum per aliquem de sanguine Regio potest perduellis etiam cū futura sua

20 posteritate priuari † omni spe, & iure futuro in successione Coronæ Franciæ, & ita dicit per arestum pronuntiatum fuisse, & ista videtur communior opinio, vt constat ex relatis per Molin. lib. 4. de primogen. cap. 11. num. 55. fol. 201. quā tenet & defendit contra Calderinum, Castro in lib. de iusta hæreticorum punitione, lib. 2. cap. 26. vers. an autem, idem etiam in filijs hæreticorum, & eam tenet Tiber. Decia. in pract. crimin. tom. 1. lib. 5. cap. 45. num. 3. fol. 292. qui ad hoc refert Villadiego de hæretic. quæst. 23. & inibi Episcopum Couarruu. lib. 2. resolution. cap. 8 nu. 5. & legendus est Decian. eod cap. nu. 6. vers. limita vndecimo, & ibi num. 8. tradit quali-

21 ter † filij hæreticorum sint infames per l. quisquis. §. filij. C. ad l. Iul. maiest. & in c. vergentis dę hæret. & per alia iura, & Episcop. Couarruu. defendit in hæreticis istam opinionem.

His autem minime refragantibus est vera, & tenenda conclusio, quòd filij qui concepti fuerunt ante quam quis committeret cri-

22 men læsæ maiestatis, † non priuantur successione maioratus, quia illis iam erat acquisitum ius primogenituræ. Quod primò probatur ex l. 1. C. de bon. damnator. vbi filijs qui cōcepti sunt ante damnationem; est danda legitima quam habere debebant in bonis patris. Secundò fortius vrget l. 6. titul. 27. par. 2. in vers. *Pero esto no se entiende de los hijos que huuiesse hecho antes que errassen mas de lo que es*, iunctis verbis sequentibus. Et est etiam alia lex, quam nullus nostrorum refert 3. titul. 9. lib. 4. Ordinam. ibi: *Ni su hijo que ouiesse despues de la traycion*. Cuius verba sunt: *Ca los derechos que fallaron los antiguos de España en todas las cosas alli do pusieron pena a los hijos por razon de sus padres siempre guardaron esto, que no ouiessen pena los que ante auia hecho que el hecho malo fiziessen, fueras ende si fuessen con ellos aparceros en los yerros:* Ponderandum igitur est illud verbum: *En todas las cosas*, quod est generalissimum, & aptum ad comprehendendum omnia. Animaduerto tamen, quod ista lex non inuenitur hodie in libro Recopilationis: facit tamen l. 3. titul. 8. lib. 8. Recopilat. cuius sunt verba, ibi: *Pero dezimos, que ningun traydor, ni aleuoso, ni su hijo que ouo despues que hizo la traycion*. Quod animaduertit Moli. in d. nu. 55. & facit quod scribit Tiraquell. in l. si vnquam in verb. donatione largitus, num. 383. C. de reuocand. donation. pag. 297. & hoc latè tradit Ioann. Garcia in regul. 55. nu. 24. cum seq. fol. 24. vbi hoc refert. ¶ Et ex his dixit Calderin. in

23 cons. 3. titul. de hæretic. Quòd pœnæ † statutæ aduersus hæreticos, & illorum filios nō compre-

comprehendunt filios natos ante delictum, & idem tenent in crimine læsæ maiestatis Petrus Cinus, & Angel.in d.l.quis Præpositus in cap.quo iure 8.distinctione,& alij plures quos refert Tiraquell. in d tract.de primogen.q.31.num.2.cum alijs,pag.228.& Calderinum refert & sequitur Ioan.Lopius in repetitione,c.per vestras de donation.inter virum & vxor.§.15.num.17.pag.480.vbi legendus est Barahona in additio. quæ incipit eius filij,& in additio. seq. latè & resolutiuè Episcop. Simancas in lib. de instit Catholic. cap.19.nu.4. cum sequentib. fol.90.De quo etiam per Alex. in l. ex facto.§.si quis togatus,ff.adTrebel. Aegid. Bosius in pract.etiam. titul.de crim.læsæ maiest.nu.138.pag.257. & in titul.de bonor.publica.num.38.cum alijs,pag.511.Gregor.Lop.in l.2.titul.2.par.7.in verb. *Todos los hijos*,licèt relinquat cogi tandum. Et ista opinio de iure Regio pattitarum est verior,licet contraria sit communior & verior de iure communi,vt tradit Anton. Gomez in tract de delict.tom.3.cap.1.num. 16.fol.33.Et est æquior opinio, licet alia sit verior secundum Iulium Clarum lib.5.recepta.senten.§.hæresis,num. 17.pag.35.& §. læsæ maiestatis,numer.12.pag.65.Roxas in lib.de hęretic.litera E.singul.68 pag.57.Burgos de Paz d.quæstio.3.num. 69. nouissime Auend.in l.4.Tauri,glo.7.num. 13.fol.6.& istam secundam opinionem Tiraquel.Simancæ,& aliorum,tenet etiam Episcop.Couarr. resolution.lib.2. cap. 8.num. 6. vers.quartò solet, & istam etiam sententiam tenet Ioan. Faber,quem nullus citat in §.2.num,2.instit. de ingenuis,Parisi. in cons.2. num. 584.lib. 4.& Licentiatus Polo in consi.quem fecit pro domino Petro ponit contra Ducem de Arcos,& alios super successione status de Baylem,cumulat pro hac opinione septuaginta & vnum authores Cephal. in cons. 594.nu. 5.cum sequentib. lib. 4. Sic inquit Cardinal. Alexand.in cap. 1. in solutione primi argumenti titul.de feudo Marchiæ,quod inhabilitas patris † non nocet filijs iam natis,confirmat Tiraquell. in tract. de primogenitur. q. 24 num.20.pag.213.& ista secunda opinio, quamquam benignior, & humanior sequendi videtur,argum.regulæ *Odia*,de reg.iur.in 6. l.ea quæ 8. in re dubia. ff. de reg.iur.cum concordantibus, quam etiam sequitur Ioan. de Annania,cap.vergentis,num.18.fol.118. de hæretic.licet pro contraria opinione valde vrgeant l.3.& 4 titul.3. lib. 8.Recopilat. quæ generaliter faciunt incapaces officiorū, & multarum rerum filios, qui cōdemnati fuerunt propter hæresim reconciliati,vel combusti,vt latius in dictis legibus cauetur ad ista legendis,quam opinionem sequitur,& multis iuribus & autoritatibus probat nouissimè Menoch. in tract. præsumption.lib. 5.præsumpt.53.num.17.cum seq.fol.41. quæ sententia fulcitur ex pluribus; quæ tradit idem Menoch.cons.99. num. 208.cum seq.lib. 1. & cum dictæ leges 3.& 4.generaliter & absque distinctione loquantur, sunt intelligendæ generaliter, quamuis sit diuersa,vel ratio maior in vno casu quam in alio , iuxta regulam l. 1.§.quod autem, ff. de aleæ lusor.& aleatorib.l.1.§. & generaliter, ff. de leg.præstand. cum concordant. quæ scribo par.1.q. 1.& sequitur idem Didac.Perez in l.3.lib.4. Ordinam.in glo. in verbo, *Despues que hizo la traycion*,pag. 886.col.2. titul.9.Roxas de hæretic.part.2.assertion. 44.num.356.& in singular 68.num.3. & Fuentes in l.4.Tauri, versi.secundo limitatur,Claudius Aquens.in l.si quis id quod,col.5.ff.de iurisdict.omn.iu dic. Petrus Matthæus glossator in noua compilatione Bullarum super constitutione Honori 4.fol.35. periculo , sed in contrarium facit Anton. Gomez palinodiam canens in editione ann.1562.tom.3.cap.2.num.16.& versiculo omissis cum sequentibus,pag.670. Et istam sententiam,scilicet quod filij hæreticorum etiam concepti ante hæresim patris sint incapaces, validissimis rationibus contra Calderinum sustentat doctissimus Castro de hæresibus,lib.2.fol.286. & tradit Peña in director.Inquisitor.pat.3.quæst.114. versi.& filios ante genitos,Ioan.Gutier. par.2.quæstion.canonic.cap.30.num. 37.& 38.qui vocat veriorem,& cōmuniorem opinionem. Et illa opinio videtur magis procedere in successione statuum, Marchionatuū , Ducatuū, Comitatuū, & aliorum maioratuum,qui habent dignitatem,villas , vel locos subiectos, quod maximè notandum est,& pro hac sententia etiam facit d.l.2.titul.2.in verb.*Todos*, iunctis illis verbis *Que nunca puedan auer honra de cauallcria,ni dignidad,ni oficio*,& faciūt plura quæ scribit Burgos de Paz Iunior,q.3. ciuili nu.12.cum pluribus sequentib. ad hæc legenda.

Ex his dicit glos. in l. adoptio in fin.ff.de in ius vocan. quòd licèt filius propter culpā suam perdat feudum etiam antiquum; † tamē nepos retinet ex persona aui , cuius glossæ meminit inter alios Gregor. Lopez in l. 22.titul.13.part.6.in glos.vlt.de quo vide elegans consilium Paul.de Castr.in cons.321. lib. 1. & Alex. qui plures refert in cons. 50. ponderatis,num.7.lib.3. & glos.Parisien.in consuetudin.Parisien.§.30.quæst 36.& istis adde Barthol. Socin. in cons.275.nu.15.lib. 2.vbi latè sustentat,quod filius conceptus ante damnationem non facit deficere fideicommissum,vt bona remaneāt apud fiscum,quia non succeditur in fideicommisso condemnato,sed illi qui fideicommissum relinquit : ad quem

quem iungo Ripam in l. ex facto, §. ex facto, num. 3. ff. ad Trebell. Roland. in cons. 97. nu. 38. lib. 2. Hierony. Gabriel in cons. 123. nu. 3. & 4. & quæ in propria materia scribit Anton. Peregrin. in tract. de iure fisci, lib. 3. tit. 6. num. 1. cum seq. pag. 119. qui in disputatio ne & conclusione eorum, quæ hic tractantur, pauca scribit cum esset sua propria materia, & faciunt quo idem scribit lib. 3. tit. 10.

26 num. 1. & alijs, pag. 138. & est communis opinio, quod in crimine læsæ maiestatis † puniuntur filij concepti ante delictum, vt tradit Tiber. Decian. in pract. crimin. lib. 7 cap. 41. num. 12. fol. 175. ex Speculatore tit. de sententijs, §. 2. vers. quinto quæro, Alberico, & Salicet. in d. l. quis quis. C. ad l. Iul. maiest. Gigante de crim. læsæ maiest. de pœnis quas filij, quæst 5. Tello, Angelo, Aretin. Gemi niano quos citat. Nec obstant quæ in contra rium adducta sunt, quia procedunt in illis re bus, quæ ad filium per patrem quæruntur, nō in alijs rebus, vt probat textus in l. 3. ff. de interdict. & releg. & in l emancipatum, §. vlt. ff. de Senator. & in l. 2. C. de libert. & eorum liber. & in l. diui fratres, & in l iura libertorum paternorum, ff. de iure patronat. & in l. quæritur. ff de bon. libertor. & in l. si arrogator, & ibi notatur, ff. de adoption. quod confirmat Tiraquell. in tract. de primogenitur. q. 12. num. 4 pag. 134. & q. 23. num. 19. & 20. pag. 213. & q. 90. nu. 112. 113. 126. 127. 128. 129. & 130. & in lib. de nobilit. c. 35. num. 4. pag. 519. & faciunt quæ scribit Otalora de nobilit. 2. part. 3. part. c. 9. num. 11. fol. 221. & quæ scripsi supra illat. 1. à nu. 6.

26 Tandem quando delictum patris † transeat in filios multa refert Andr. ab exea cap. cognoscentis de constitutionib. nu 41. pag. 277. Ex quibus infertur determinatio quæstionis singularis, nobilis quidam commisit crimen hæresis, ob quod fuit reconciliatus, an filij illius, vel descendētes amittant nobilitatem à genere antiquo procedentem, de quo agitur per Otaloram in tract. de nobilit. 4. part. c. 9. num. 1. cum seq pag. 333. quem sequitur Simancas in lib. de institutionib. Catholic. nu. 29. & nu. 78. fol. 127. qui ad hoc citat Ioan. Lopium de Regno Nauarræ, par. 1. §. 6. cum seq. Ioan. Igneum l. 3. §. final. ff. ad Silanian & Decium in cons. 318. qui nihil de hoc tractat.

Infertur etiam intellectus ad aliam elegantem quæstionem, quæ in practica etiam contingit. Quidam fecit maioratum, in quo inter alia ordinauit, quod si successor in bonis maioratus committeret aliquam ingratitudinem contra patrem, vel matrem priuaretur maioratu ipse, & eorum filij, & descendentes: nam si quis commisit ingratitudinem con-

27 tra patrem, filij eius † concepti ante ingratitudinem commissam non debent priuari bonis maioratus, quod est singulare, & in practica notandum ad ea quæ scribo supra quest. 4 in princ. vbi tractaui, an filius filij ingrati priuari possit à maioratu propter ingratitudinem à patre commissam, quæ notanda sunt pro intellectu textus in d. l. 4[illegible] aui, nam filius primogeniti conceptus ante delictum patris præfertur filio secundo genito, secus verò si conceptus fuit post patris delictum. Hæc autem vera sunt vbicumque bona maioratus nō amittuntur per delictum: nam cum amittuntur vana est disputatio.

Ex hisautem quæ scripta fuere in principio huius secundæ illationis, possumus obiter sumere argumentum ad quæstionem, quę semper venit in practica in hac Regali Cancellaria, an si † pater alicuius litiget super no 28 bilitate quam nos communiter in Hispania (*Hidalguia*) vocamus, & fit pronuntiatus plebeius, filij possint de nouo litigare super nobilitate. Et prædicta clarè docent, quòd filijs obstat res iudicata contra patrem. Quod etiam fortificatur, quia cum resolutum & extinctum fit ius illius, per quem ad alios ius deriuatur, resoluitur etiam ius filiorum, l. lex vectigali fundo, ff. de pignor. notatur per Deci. in d. l. aliud. §. absurdum, ff. de regul. iur. & sunt sicut fistulę, per quas aqua ducitur, quarum vna præcisa, ad alias aqua nec deriuari, nec duci potest. Item, cum iuxta dispositionem pragmaticarum litigans super nobilitate teneatur probare possessionem nobilitatis, non solū de sua persona, sed de patre, & auo ad hoc, vt quis in ea obtinere possit patris probationem postquam pronuntiatus fuit pro plebeio per sententiam in rem iudicatam transactam, cum res iudicata pro veritate habeatur, est impossibilis. Et cū patris probatio sit fundamentum & radix, hac radice amputata, rami aridi, & absque fructu remanent, quod in terminis nobilitatis tradit Aymon in cons 163. num. 4. & 5. Quare videtur, quod si sententia sit in præsentia patris, & ex ordinato processu lata, noceat filijs, ita quod amplius audiri non debeant, cum contra medium, à quo habeant rem iudicatam, & ex tali sententia possessio patris ad nihilum fuit redacta, & interrupta fuit possessio filij, & sic cum † extrema non sint habilia, coniun 29 gi non debent, l. huic scripturę, ff. ad l. Aquil. l qui sella, §. in rusticis, ff. de seruit. rust. pręd. late per Bart. & alios in l. si is quis pro empto re. ff. de vsucapion. & hoc vbique reperies, & pro ista opinione est moralis, & notanda doctrina Raphael. in cons. 45. Quidam Franciscus quam aliud agendo refero in q. 7. in hac 2 p. à n. 10. quam lector ad hoc propositum omnino legat, & ad hanc sententiam induco etiam textum expressum in l. Pomponius §. quæsitum,

quæsitum, ff. de acquir. possess. vbi ex possessione non continuata non † datur accessio. Quare etiam inquit Ioan. Faber. in §. præiudiciales, nu. 41. de action. quod sententia lata in causa nobilitatis facit ius quoad omnes: ex quo dicit, quod cum ex consuetudine Franciæ succedant aliter nobiles, quam ignobiles; alter duorum fratrum dicebat se nobilem, & petebat annagium tanquam nobilis, alter negabat se ipsum esse nobilem, si lata fuit sententia quod erant nobiles, facit ius quoad omnes. Et hanc opinionem refert, & sequitur Tiraquel. in tract. de nobilit. c. 37. nu. 1. pag. 520. illud pro hac opinione generali adducens, quod sententia lata super statu, † vel conditione pro veritate habetur, & facit ius vbique, & inter omnes absentes, & non vocatos, l. ingenium, ff. de statu hominum, quod generaliter, & in omni casu vbi est quæstio de statu, vel de iure cohærente personæ intelligunt Cin. Bald. Angel. & Salicet. in l. 2. C. quib. res iudic. non nocet, & alij quos refert Tiraquel. in d. loco, num. 7. qui id limitat post Cin. Bald. & alios in d. l. ingenium, & in alijs locis, nisi alij prætendant ius equè principale, & tradit Iason in d. §. præiudiciales, nu. 27. & rectissime quadrant quæ latè scribunt Otalora in tract. de nobilit. 2. par. 5. partis principal. cap. 8. nu. 1. cum seq. pag 207. Episcop. Couarru. in pract. qq. cap. 13. nu. 5. & facit l. 19. titul. 22 part. 3. & Tiraquel. in tractat. res inter alios lata, limitatione 18. & Ioan. Fabrum in d. loco citat Petr. Surd. decis. 289. nu. 12.

Ex qua opinione, & ex legibus Regni fundatur prædicta communis, quod quando duo fratres litigant super nobilitate, & vnus pronuntiatur plebeius, hæc sententia alteri fratri † non nocet, cùm prætēdat ius equè principale, nec è conuerso. Pro qua practica est textus egregius, qui non refertur per aliquē. nec ab aliquo quopiam vidi ponderatum in l. ad probationem. C. de probation. Prætereà pro dicta opinione, quod lata in causa nobilitatis sententia contra patrem, † filij audiri non debeant, facit text. in l. 1. §. vlti. cum l. seq. ff. de liber. agnoscen. l. 1. §. denuntiari, ff. de ventr. inspicien. l. 17. titul. 16 part. 6. & conducunt scripta per Episcop. Couarr. in pract. quæstion. c. 13. nu. 5. vbi latissimè agit de intellectu textus in d. l. ingenuum. Ex quibus videtur, quod quamuis posteà constaret ex magnis probationibus, & manifestis de nobilitate, aut hidalguia; adhùc res iudicata † nocebit, nam si aliter diceremus, nullus esset litium finis, quia quilibet qui haberet contra patrem sententiam in rem iudicatam transactam, vellet litigare dicto colore ductus: quod iura, & ratio valde execrantur, & forsan cum probationibus falsis.

Prætereà, quomodo constare potest de notoria iustitia filij, qui vult litigare super nobilitate patre victo: cum pro parte fiscalis, & populi, cum quibus vult litigare filius victus ilico opponi possit de re iudicata, & peti, quod filius non audiatur, nec admittatur ad probationem propter rem iudicatam quam contra se habet, & cum non appareant probationes, minime constare potest de iustitia euidenti, & notoria filij, & huius sententiæ (quamuis non ita fundauit) fuit auditor Otalora in tract. de nobilit. 2. part. tertiæ partis principalis, cap. 8. fol. 207. num. 1. vbi num. 2. dicit, quod hoc fallit, quando seclusa persona patris † ostenderet titulū ab auo, vel proauo, vel ab antiquissimis parentibus, pro quo facit textus d. l. 3. ff. de interd. & relegat. & in l. iura sanguinis. ff. de reg. iur. & est singularis. l. 9. ibi: *Por razon del linage*, tit. 7. part. 2. & confirmari potest ex notabili Abbatis doctrina in c. suborta, nu. 14. de re iudic. vbi dicit, quod licet sententia in rem iudicatā trāsacta amplius rescindi non possit (vt sunt iura vulgaria) tamen si per notorietatem facti constaret sententiam esse iniustam; tunc per alium citra Principem poterit ex iusta causa retractari, hoc probatur ratione. Quia sententia iniusta, quæ trāsiuit in rem iudicatam, sustinetur solum † ex sola præsumptione, quæ est pro iudicis processu, vt in cap. in præsentia de renunciation. cum alijs adductis latissimè per Anton. Gabriel. lib. 2. commun. opinio. de senten. conclus. 4. 5. & 6. Menoch. in tract. præsumption. lib. 2. præsumpt. 67. num. 23. cum sequentib. pagin. 191. & præsumpt. 8. num. 25. Sed vbi notoriè constat de iniustitia, † cessat præsumptio, & cedit veritati opinio, vt probatur in cap. veritati 8. distinct. & est casus perpetua memoria dignus in l. iure nostro 26. ff. de testamentar. tutela, & eiusdem opinionis fuerunt Innocent. & alij, in cap. fraternitas de fugi. & malefic. idem Innocen. per textum ibi in cap 2. de purgatione canonica, Bald. in l. 1. C. sent. rescin. non posse, Roland. cons. 6. nu. 56. cum sequentib. lib. 3. Parisi. cons. 89. num. 60. lib. 1. & cons. 54. col. 1. lib. 4. Menoch. cōs. 110. num. 72 lib. 1. Barthol. Socin. l. 1. nu. 6. ff. de execut. rei iudic. Iason in l. 1. num. 9. C. de error. calcul. fol. 106. Aegidius Bosius in pract. crim. titul. de nullit. aduers. senten. nu. 7. pag. 573. Vantius in tract. de nullit. tit. quis poss. dicer. de nullit. num. 57. pag. 92. Menoch. in tract. præsumpt. lib. 1. quæst. 79. num. 9. pag. 76. Tiraquell. lib. 1. de retract. §. 4. glos. 1. nu. 37. pag. 421. Cephal. cons. 535. num. 35. & 601. num. 10. lib. 4. elegans consilium Guid. Pap. 358. sententia lata, Ioseph. Mascard. de probation. lib. 1. quæst. 8. de probatione per euidentiam facti, num. 16. fol. 17. & alij quos refert

refert Iason in l. cum qui §. in popularibus n. 8.fol. 85. ff.de iur.iurand. & in l. 1. n. 11. ff.de nou.oper. & in l. de periurio num. 15. fol. 148. ff. de in lit. iurand. Cephal. in con sil. 263. num. 18. lib. 2. Petr. Surd. decis. 260. num. 30. Rebuf. tom. 1. ad constit. Regias tit. de sent. executorial. artic. 7. glos. 10. num. 7. pag. 367. Vantius in tractat. de nullit. ex defect. process. num: 127. pag. 695. latè Anton. Gabriel lib. 2. cōmun. opin. tit. de sentent. conclus. 10. Mandell. Alben. consil. 14. num. 3. lib. 1. Lancell. vbi declarat in tract. de attent. part. 3. c. 24. de reo, & contra attent. quæst. 1. n. 70. pag. 433. & Robert. à Maran. in pract. iudiciaria fol. 244. n. 144. Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 1. quæst. 79. n. 4. pag. 75. & lib. 2. præsumpt. 67. num. 51. pag. 192. & casu 484. n. 3. cum sequent. & Greg. Lop. in l. 33. tit. 14. part. 5. in glos. in verbo, *alegaciones*, Thomas Grāmatic. consil. 44. num. 2. part. 2. Matth. ab Afflict. decis. 39. n. 5. Azeued. qui citat Hippolit. Roland. in l. 3. tit. 10. lib. 4. Recop. n. 158. fol. 157. idem in l. 2. tit. 17. num. 30. fol. 242. lib. 4. Recop. Hieron. Gabr. in consil. 43. num. 47. lib. 1. Cæsar Contard in l. vnica C. si de mom. poss. limit. 9. num. 57. pag. 360. qui plura scribit. Quam quæstionē latè declarat, & distinguit Anton. Gabr. lib. 2. comun. opin. tit. de sent. cōclus. 9. n. 1. cum alijs, pag. 137. quod confirmo ex doctrina Cumani in consil. 156. visa serie col. fin. vbi dicit, quod post litam sententiā ex iusta causa erroris quis auditur, allegat. l. si mater, in princ. ff. de except. rei iudic. & confirmat Deci. in consil. 600. n. 11. ad quod faciunt scripta per Marant. in specul. aureo part. 4. distinct. 16 n. 50. fol. 114. & tradunt Bart. & Bald. in l. 1. de errore calculi, & alij, vt per Vātium in tit. de nullit. ex defect. process. n. 129. pag. 696. qui à n. 122. vsque ad n. 131 plura in puncto scribit, & Ripa in l qui Romę §. duo fratres n. 28. cum sequent. fol. 283. ff. de verborum, Tiraquel. in tract. de cessante caus. limit. 22. num. 6.

Istis conuenit, quod quando sententia est euidenter iniqua, vel iniusta, appellatio suspendit † eius effectum: & appellatio operatur effectum suspensiuum, & deuolutiuum, secundum Bald in c. pastoralis § preterea n. 5. de offic. deleg. Aufrerius in addition. ad Capell. Tolosan. quæst. vlt. Osasch. decis. Pedem. 25. ad finem, versic. fallit tamen, Menoch. de adipiscen. poss. rem. 4. n. 854. pag. 123. Et quod etiam executori liceat nō exe qui sententiam † iniustam notoriè, volunt Innocen. in cap. cum in iure de offic. de leg. Anchar. in consil. 382. & alij quos citat Episcopus Couarrub. resolution. lib. 1. cap. 1. n. 101. & plures citat Menoch. lib. 1. de arbitr. quæst. 38. num 21. Quæ confirmo, quia clausula, *appellatione remota*, non habet vires vbicunque constat de notoria iniustitia, vt per Iacob. Pute. decis. 38. part. 2. Lancellot. in tract. de attent. part. 2. cap. 12. de attent. appell. penden. limit. 9. num. 25. pag. 236. qui refert eundem Iacobum Puteum decis. 414. part. 3. Nattam in consil. 172. n. 6. lib. 1. notabiliter Alex. in consil. 106. num. 27. lib. 3. Menoch. de adipiscen. poss. dict. remed. 4. num. 850. pag. 123. Et sententia euidenter iniusta nullitati æquiparatur † secundum Doctores in dict. c. cum iure, de offic. delegat. Barbat. consil. 1. col. 1. in fine lib. 2. Bart. Socin. in consil. 101. col. penult. lib. 3. & alios quos citant Menoch. de adipiscen. poss. dict. rem. 4. num. 852. pag. 123. Celsus in consil. 87. n. 4. 5. & 6. & à sentētia, à qua regulariter non potest appellari, potest † appellari quādo continet expressam iniquitatem, vt per Rebuf. tom. 1. ad cōstitut. Regias, tit. de sent. executorial. artic. 9. glos. 6 n. 9. pag. 401. Et faciunt quæ de sententia lata per errorem in causa matrimoniali notāter resoluit Episcop. Couarr. in Epit. de sponsalib. part. 2. cap. 8. §. 12. & fin. num. 12. cum sequentib. fol. 155. faciunt scripta per Marantam in speculo aureo, part. 6. iudicior. versic. expedita secunda parte n. 154. fol. 245. & Auenda. in tit. de supplication. n. 4. fol. 91. vbi resoluit, quod semper potest allegari nullitas quæ prouenit de iure naturali, sicut citatio: Quæ omnia possunt practicari in sententijs prolatis à iudicibus ordinarijs, vel ab Auditoribus in prima instantia visionis, secus vero in sententijs prolatis in causa reuisionis: quia seruanda est dispositio legis 4. tit. 17. lib. 4. Recopilat. quæ licet fuerit contra rationem disputandi, æqua, & iusta est propter communem, & publicā vtilitatem, ne lites ex litibus oriantur. Et an sententia lata in causa nobilitatis contra patrem præiudicet filio vbicumque † ab illa nō fuit appellatum, vide quæ scribo in 4. part. huius operis quæst. 14. ad finem.

Sed vt ad nostram materiam redeamus, de qua digressi fuimus, omnia quæ in hac illatione, & in superioribus scripta sunt, procedūt vbicunque incapacitas filij prouenit ex delicto, vel morbo parentis, quia erat illegitimus, & in alijs similibus rebus. Si vero pater non possit habere maioratum, nempe, quia erat furiosus tempore in quo successio maioratus competebat, vel alium similem defectum patiebatur, † tunc inhabilitas illius non facit filium incapacem qui mentis sit cōpos: immò ius patris transmittitur in filium: quod in specie respondit Bald. in consil. 389. consuetudo col. 2. in versic. item pone primogenitum esse furiosum, lib. 2. & Bart. Socin. non relato Bald. in consil. 47. col. 4. in versic. sed

po=

posito, lib. 2. Ioann. Leririer. in tract. de primogenit. lib. .. q. 5. fol. 88. Menoch. conf. 201. nu. 1 8. lib. 3. & quando furiosus debet restituere, est habilis ad successionem secundùm Bart. in l. 1. ff. de bonor. poss. furio. vel infans, & alios concordantes refert Tiraq. in d. tract. de primog q. 23. nu. 14. cum seqq. & nepos seducto filio de medio, reducitur ad conditionem filij, l. sed si in cōditione. §. nepotes. ff. de hæred. instituend. & nepos ex filio patre excluso, censetur & ipse primogenitus sicut filius & hæc adiuuant quæ lers bit idem Tiraquel. in d. tract. q. 40. num. 68. cum alijs, facit l. ex facto. ff. de vulgar. cum qua concordant l. 1 s. titul 5. part. 6. In quibus iuribus probatur, quod † substitutio exemplaris expirat casu quo filius mentecaptus, & furiosus, vel alio vitio laborans habeat filium, vel nepotem: quia tunc cessa. causa, & hæc confirmat quod scribit glos. Parisien. in consuetudin. Parisien. §. 29. in fine, num 9. fol. 218. vbi dicit, quod filio primogenito Regis captiui, vel mentis impotis, si tamen sit idoneæ ætatis, debet concedi regni administratio, & idem tenet Gregor. Lop. in l. 3. titol. 15 part. 2 in glos. in verb. *Perdiesse el sentido*, vbi etiā dicit, quod si Rex efficiatur furiosus, debet concedi regni administratio † eius filio: quod etiam est notabile pro intell. ctu l. 40. Tauri, quæ præfert nepotem patruo. Nam illud procedit etiam si nepos ex filio sit procreatus ex patre furioso, mentecapto, vel alio simili morbo laborante, & Baldum & alios in d. cons. 389. citat Molina lib. 1 de primogen cap. 3. num. 35. fol. 103. de cuius resolutione non parum dubito: quia vbicumque primogenitus est fatuus, vel aliter insuffi. iens ad suscipiendum regni gubernationem, pater potest relinquere regnum secūdo genito, secundum Bald. in authen hoc amplius. C. de fideicommiss. & in proœmio Gregoriano, & in titulo de successione feudi in princip. Martinum Laudensem in tract. de Principib. versi. 22. Felinum in cap. prudentiam in princ. ff. de offic deleg. Iasonem, & Ripam num. 3. & 4. in l nemo potest. ff. de legat. 1.

Sed est animaduertendum, quòd licet Tiraquel. in prædict. loco affirmet, quod filius furiosi à natura succedere potest in primogenitura, quamuis illius pater succedere nō posset, motus per allegatam doctrinam Baldi, quem refert Menoch. in conf. 21 1. num. 118. lib. 3. hoc minimè tenendum iudico, † nec verum puto, quia cum furiosus non possit contrahere matrimonium, & in consequentiam non possit habere filios legitimos qui succedere possint in maioratu; exinde subinfertur, quod filij talis furiosi à natura sunt incapaces ad succedendum in maioratu. Quod autem furiosus non possit contrahere matrimonium, † probatur in cap. dilectus de sponsalib. & in cap. neque furiosi 32. quæst. 7. & in 6 titul. 20. part. 4. cum concordan. vt per Episcop. Couarr in epitom. de sponsal. part. 2. cap. 2. num. 5. fol. 21. Matienço in rubri. titul. 1. lib. 5. Recopila num. 67. fol. 10. quod disputat Thomas Sanchez in tract. de matrimon. lib. 1. disputati. 8 num. 15 pag. 54. Ex quibus iuribus colligitur resolutio in ista materia, quòd si aliquis est furiosus à natura, ita quod perpetuo morbo laborat, nec habet consensum ad contrahendum matrimonium; non † possunt illius filij succedere in maioratu, quia sunt filij illegitimi. Si vero tempore quo furore correptus fuit, iam contraxerat matrimonium; filij illius sunt capaces ad succedendum in primogenitura, quamuis patri nunquam ius primogenituræ delatum fuerit. Et idem erit vbi contraxit matrimonium, & filium concepit tempore in quo habebat dilucida interualla, nec Baldus meretur referri ad id ad quod illum citat Tiraquellus quia Baldus solum dicit, quod si primogenitus sit furiosus furore perpetuo, non auferetur illius filio regnum: nec Baldus vult, quod si primogenitus esset furiosus à natura, illius filius est capax successionis: & pro ista opinione faciunt quæ refert & scribit Matienço in rubri. titul. 1. lib 5. Recopil. nu. 16. fol. 23. Gratian. Falcon. reg. 214. num. 8. & in ista materia an filius furiosi succedat, allego textum singularem ab omnibus derelictum in l. hæredibus 77. §. Titius, ff. ad Trebell & qualiter mentecaptus possit contrahere matrimonium, tradit Parisi. in conf. 88 num. 40. lib. 3 Et quid in muto, an possit matrimonium contrahere, † & filij illius sint capaces successionis vltra remissionem ordinatiam text. in cap. 1. an mutus, vel surdus, de quo tractaui supra q. 3. resoluitur ex text. glo. & Doctores in et tuæ, & in c. apud de sponsalib. gl. in c. chirog verb. opera 43. distinctio. Hostiens. in summa de sponsal. b. §. qualiter contrahatur; & alijs pluribus quos citat Tiraqnel. in tract. de legib. connubial glo. 7. ex professo nu. 16 & 17. fol. 302. Cald. Pereira in tract. de nominat. ad emphyt. q. 1. num. 30. fol. 9 Et qualiter † possit substitui filius furiosi, vltra alios tradunt Iason in l. ex facto, ff. de vulgar. Guillelm Benedict. in cap. Raiuntius, testam. in verb. si absque liberis in 2. num. 31. fol. 115. Et an mutus possit contrahere matrimonium, traditur in cap. cum apud, de sponsalib & per Parisi. conf. 63. lib. 4. Tiber. Decian. in pract. crimin. lib. 5. c. 35. nu. 15. fol. 91. Episcop. Couarru. in epitom. de sponsalib. par. 2. nu. 9. fol. 22. ad quem addo l. 5. tit. 2. part. 4. Sed an exceptio † furoris impe-

impediat successori in maioratu illud egregium beneficium, l.45. Taurinæ, lector resoluet ex doctrina Angel.in consi. 135.paucius: de quo lege quæ scribo in 3.par.quæst. 15. in versi. & magnifacienda est, num. 19. Et de materia quando furiosus possit succe-
52 dere in maioratu habente, † vel non habente dignitatem annexam, plura scribunt Molina lib. 1. de primogen. c. 13. num. 27. Cald. Pereir. de nominatione emphyt. q. 13. num. 58. fol. 153. de quo lege quæ scribo supra in principio istius 4. quæstionis.

Tandem ex notatis in hac quæstione, præcipuè à num. 14. infertur, quod si quis cum
53 esset furiosus † alienauit fortè bona maioratus, non possunt illius filij amittere maioratum, in cuius fundatione cautum fuit, quod si possessor bonorum maioratus alienaret in parte, vel in totum, bona amitteret, & ad alium vocatum deuenirent, quod in pluribus maioratibus reperitur, & in facto vidi in hoc Regio prætorio: pro qua conclusione facit regula Clement. si furiosus de homicid. l. furiosi. ff. de reg. iur. cum concordant.

Illatio tertia.

SVMMARIVM.

Filius secundus dicitur primogenitus, deficiente filio maiori, nu. 1. & 3.

Stante statuto, quòd filius primogenitus ex primo matrimonio succedat, exclusis filijs secundi matrimonij, si non adsint filij primi matrimonij, an succedant filij secundi, & quare, nu. 2.

Clausula domini Regis Henrici, de qua in l. 11. tit. 7. lib. 5. Recop intelligitur de omnibus primogenitis in infinitum, nu. 4.

In successione Regni, & in alia specie indiuidua pluralitas nõ resoluitur in singularitates, n. 5

Hæres hæredis censetur hæres prioris, nu. 6.

In donatione facta à Principe pluribus, portio post ius quæsitum cæteris acquiritur, nu. 7.

Princeps si concedat feudum pro se, & filijs, veniunt descendentes in infinitum, nu. 8.

In beneficijs à Principe concessis lata debet fieri interpretatio, nu. 9.

Substitutione facta de duob⁹ antiquioribus pro pinquis de domo deficientibus illis, duo alij antiquiores admittuntur. nu. 10.

Fundatur maioratus si caueat ne primogenitus succedat, sed secundo genitus, quia confusionem agnationis nominis sui, familiæ, ac armorum abhorruit, quomodo intelligatur, nu. 11.

Secundo genitus dicitur ille, qui reperitur tempore conditionis euenientis, nu. 12.

Secundo genitus semel exclusus à primogenitura, semper dicitur exclusus, nu. 13.

Substitutio facta de primogenito an extendatur ad secundo genitum, num. 14.

Filius maior habens duos maioratus, prohibitus tamen succedere in vno, ob quem prætenditur esse incapacem succedendi in alio, an possit eligere, nu. 15.

Primogenitus renuncians maioratum, an teneatur facere plusquam renunciare, nu. 16.

Tertiò, ex prima conclusione, quam in principio huius quartæ quæstionis posui pro regula dixi, quòd filius maior debet præferri in successione maioratus tanquam si sit primogenitus: infertur, quòd si filius maior decedat absque filijs legitimis, & naturalibus; filius secundus qui illum sequitur, aut illius filij, † dicuntur primogeniti, & admittũtur ad maioratũ: quod probatur in l. 2. tit. 18. p. 3. ibi: *Los otros hijos varones vno en pos de otro*. Et notat Andr. de Isern. in c. 1. §. præterea, col. penul. vers. sed quia ponitur, titul. quæ sit prima caus. benef. amitt. & sequuntur Alciat. in l. proximus, ff. de verb. signifi. eleganter Roma. in consi. 438. n. 14. & alij, quos refert Tiraquel. in d. tract. de primogen. q. 3. nu. 6. pag. 73. ad quos iungo Zasium in consi. 20. num. 12. lib. 2. licet nu. 14. distinguat, an constitutio vocet filium primogenitum, vel filium maiorem, quod nos seruare non debemus, & hoc in Hispania inuiolabiliter obseruatur, & tradit eleganter Menoch. consi. 97. nu. 9. cum alijs, lib. 1. vbi latè probat illum dici primogenitum, qui succedit in locum primogeniti, qui mortuus fuit, vel delictũ commisit viuẽte patre, & ibi alia ad propositum scribit, & late per totum cõsilium tractat, an ille qui vocauit primogenitum, censeatur vocare secundo genitum, & idem Menoch. in consi. 442. n. 23. lib. 5. & dicit glo. Paris. in 1. p. consuetud. Parisi. §. 8. n. 11. fol. 104. quod consuetudo deferens hæreditatem primogenito, non respicit illum tantũ qui primo natus est: nec fẽtit omnino de certo homine ab ipso initio natiuitatis, sed de certificando tẽpore delatæ hæreditatis, & ius primogenitũ rẽ cũ effectu acquirendi, nõ sentit de illo quẽ in rerum natura certũ est prius natũ fuisse, sed illo etiã qui fuit posterior natu: sed priore deficiente, efficitur primus, & tradit Tiberi. Decia. respon. 7. n. 60. lib. 1. in quodã maioratu Hispaniæ: quibus adde Fulgo. in consi. 10. præsupposito, & Episc. Couar. in pract. qq. c. 38 n. 9. vers. sexto Regia, & hoc latè tradit Paris. consi. 19 n. 127. cum alijs lib. 2. Frãcisc. Manti. in tract. de coniect. men. desun. lib. 8. tit. 10. n. 6. pag. 341. vbi n. 7. refert Iacob. de Aren. Bald. Cin. & Salic. in l. si quis priori. §. talẽ. C. de secund. nupt. dicentes, quod stãte statuto, quod filius primogenitus ex primo matrimonio succedat exclusis filijs secundi matrimonij, si nõ sit filius primi matrimonij, sed

n.26.qui Ancharr.sequitur,& Aymonē sequitur Simon pe Prætis lib.3.dubit.4.solut. 2.n.19.fol.334.Et facit ad hoc indiuidua dōctrina Cyni in authen.sed si quis,in fine, C. de secundis nupt.quam eleganter explicat Alex.in consil.53.n.3.& 10.lib.6. qui etiā citat Salicetum in dict.authen.sed si quis,& faciunt plura notabilia, que tradit Anton. Peregrin.in tract.de fideicomiss.artic.13.n. 29.& 30.fol.122.&artic.51.n.21.n.16. fo. 129.Et ad consiliū Ancharrani alios authores citat Molina lib.1.de primogen. c. 5. n. 18.fol 32.&tradit Aymon in consilio,161. & 180.

Notandum etiam est, quod si à fundatore maioratus cautum sit, quod filius primo genitus nō succedat in maioratu;sed filius secundogenitus,quia fundator abhorruit confusionē agnationis nominis sui,& familiæ,ac armorum,talis dispositio † est intelligēda,& moderāda,si filius secundus sit masculus, & quod si fœmina fuerit,nequaquā est admittēda ad sucessionē talis maioratus: quia si admitteretur esset propria,& vera cōfusio nominis, & armorū,ac bonorū vinculatorū:& ex diametro contradiceret menti testatoris & rationi, quā motus fuit ad faciendā, & ordinādā talem dispositionem. Et illa vocatio de filio secundogenito est temperanda, si sit habilis, & idoneus, & in ipso concurrant qualitates a fundatore requisitæ, & in quo memoria testatoris conseruetur,& perpetuetur,argum. l.Lucius Titius §.Lucius Titius,de legat.2.l. vt gradatim §.& si lege,ff. ad municipal. cū cordan.quæ scripsi in princ.istius 4. quæstionis.Et pro hac conclusione quā semper ego verissimā putaui, varij varia scripserunt super Marchionatu de Moya, in qua secundū istam sententiam pronuntiatū fuit pro masculo in supremo Regali Consilio:& ideo ego in hoc latius non insisto,nec profundas,nec importunas allegationes,quæ super hoc factæ fuerunt, hinc inserere placuit: sufficit (vt præ dixi) quod ita diffinitum fuit in Regali Consilio,post magnam Iudicum,& Aduocatorum contentionem,argum. l.3. & l. vltim. C.de legi. cap.in causis, de re iudic. l.28.tit.18.lib.14. tit.22.par.3.& decisio Matth.ab Afflict.45.num.4. vbi tradit, quod sententia magnæ Curiæ debet esse in consideratione, & reuerentia postea iudicantium, & quæ idem scribit decis.96. numero 11.& decis. 190. num. 7. & scriptis per Alex. in consil. 160. numero. 9. lib.7. Gomezium in Reguli. Cancellariæ pag.26. & 45. Marant. de ordin. iudicior. part. 6. numero 241. fol. 278. Burgos de Paz in proœmio ll. Tauri numero 461. Menoch. in consil.264. numero 47. lib. 3. Anton. Gamm. decis.228. per totam, Bursat. consil.52.num.28.& consil.19.num. 29.& consil.56.num. 4. & consil.62. num. 20. lib. 1. Roland.in consil.70.num.18.lib. 1. Rebuffū in Concordantijs in proœmio, in verbo, summa pag. 8. cum sequent. dominus Anton.de Quesada quæst.16.n.8. Menoch. in tractat. de præsumpt.lib. 2.præsump.71.n. 13.Aymon.in consil.198.nu. 7. additio ad Capellam Tolosan.275. num. 8. Bursat. in consil.120.num. 2. Quintilian. Mandos. in verbo commissiones appellationis in 1.commis.fol. 50. Anton.Thesaur.decis.Pedemō. 232.Et est istis addendum,quod secundogenitus † dicitur ille qui reperitur tempore cōditionis euenientis, & sic tempore delatæ successionis, vt tradit Menoch.in cōsil.269. nu. 24.lib.3.&idem de primogenito scripsi par.1.quæst. 2.a num.10.& par.2. quæst. 6. Et in hac materia est memorabilis doctrina Alciat.in l.proximi 92 pag. 159.ff.de verb. sig.vbi dicit,quod Consultus respondit, *Cum filios testator substituit,eumqui tunc secundogenitus est filiorum sororis suæ, & defuncto primo collitigat secundus cum tertiogenito, tertius admittitur,* quod tradit Alciat. consil. 560. incipienti filium Agnetis,& in consil. 594. cōfirmat in consil.220.num.24.pro quibus est expressum consilium Romani 428.quod citat Felin.in rubr.de maiorit.& obed.nū.12. Iungo etiam quod secundogenitus † semel exclusus a primogenitura, semper remanet exclusus,secundum Paris. in consil. 72. nu. 79.lib. 4. Beroium in consil. 120. num. 41. lib. 2. Menoch. in consil. 220. num. 147. lib. 3. & inibi etiam tradit Menoch. num. 127.Quod substitutio † facta de primogenito non extenditur ad secundogenitū, quia substitutio fid[illegible] commissaria non extenditur de persona ad personā,& idem Menoch. in consil.91.num.9.lib. 1.

Animaduerto etiam circa id quod dictum fuit supra in versic.notandum tamen est, ad vnum quotidianum & singulare, quod si filius maior † qui prohibitus est succedere in maioratū si habeat alium maioratum, vult renuntiare maioratum illi competentē,ob quē prætenditur esse incapacem succedendi in alio maioratu,& acceptare, & habere maioratū,in quo est prohibitio quòd nō succedat,filius maior est admittēdus:quod probo per l. 7.tit.7.lib.5.Recopil.per totā legē,præcipue in illis verbis.*Suceda solamēte en vno de los tales mayorazgos en el mejor y mas principal, qual el quisiere escoger,* & per l. si Ruffinus C. de testam.mil.& alia plura quæ scribo in 4.par. quæst.23.in versic.nō obstat dict.lex 45.vbi refertur doctrina Bart.in l itē qui in potestate ff.de his qui sunt sui vel alien. iur. Nicolai de Neapol. & aliorum, facit regula l. si quis in scribendo C.de pact.l.si iudex circumuēto,

to ff. de minor. cum concordant. Et an primogenitus renuntians maioratum teneatur facere plusquam renuntiare, videtur, quod ad aliud † non tenetur, ex Calderino consil. 15
16 Cardinale in Clement. 1. notab. 15. de poenis: quos citat Rebuf. in praxi beneficiali tit. de dispensat. ratione ætatis, in versic. quoad vixeris n. 9. pag. 399. de quibus legenda sunt quæ scribo in 3. par. quæst. 18.

Illatio quarta.

SVMMARIVM.

¶ *Nepos filij maioris adhuc in vtero existens præfertur patruo, n. 1.*

Filius in vtero existens, in verbis sibi vtilibus, pro nato habetur, n. 2.

QVarto infertur, quod nepos filij maioris cum eodem debeat gaudere priuilegio, quod competit filio maiori, iuxta dict. l. 40. licet non sit natus, sed adhuc stet in vtero, præfertur † patruo: quia filius qui est in vtero in illis quæ sunt sibi vtilia, † habetur pro nato, l. qui in vtero ff. de statu hominum l. etiam, vbi glos. & DD. ff. de minoribus l. 1. §. sciendum ff. de legat. 1. l. Titius §. si à Prætore ff. de excusation. tutor. notat Bald. in rubr. de in integr. restitut. ad finem, & in cap. 1. col. 1. vbi Felin. col. 2. de præscription. de quo ego latius tractabo infra in materia possessoria part. 3. quæst. 2. quæ videri possunt pro intellectu huius puncti.

Illatio quinta.

SVMMARIVM.

¶ *Primogenitus an dicatur, qui ante comitatum natus fuit, sub distinctione tractatur, n. 1.*

Nobilis an dicatur qui natus fuit ante adeptam nobilitatem, num. 2.

Filius vel nepos, an repræsentet patrem, vel auum, qui ante fundationem maioratus è vita decesserunt, n. 3.

Priuilegium datum à Principe, antequam in Regno succedat, an valeat, n. 4.

QVinto, Ex his potest inferri, & disputari, num primogenitus dicatur qui natus fuit ante adeptum Ducatum, vel Marchionatum, aut aliud quidpiam simile. In quo pũcto relinquo vnum casum indubitabilẽ, qui est, vbicũque qui est filius Regis, Ducis, aut Marchionis, & antea quã pater vita functus esset, filius Princeps, aut primogenitus filios procreauit; tunc tales filij, quãuis procreati ante adeptum Regnum vel Comitatũ, sunt legitimi, & veri successores: ad quod est expressa l. 1. tit. 12. part. 2. quæ est lex singularis in hac materia, vbi vide Gregor.
1 Lop. dubium est † vbicumque pater, qui erat homo particularis, & post filiorum aliquorum pro creationem Dux, Marchio, vel Comes factus fuit aliquorum locorum, quos Princeps iure maioratus eidem, & primogenitis descendentibus concessit (prout non semel contigit) cui quæstioni respondit Guido de Suza in l. Senatoris filium ff. de Senatorib. constanter affirmando, quod natus ante Regnum adeptum dicitur primogenitus, & idem tenet Alex. 1. par. statutorum quæst. 157. sed supponamus: quos sequitur affirmando hãc esse meram veritatem Glos. Paris. in dictis consuetudin. §. 8. n. 56. fo. 111. cuius contrarium tenet Bald. in l. Imperialem §. vlt. in versic. Et ideo si sit consuetudo C. de nupt. & in l. cum satis n. 11. C. de agric. & censit lib. 11. post Bart ibi, qui idem in terminis tenet, & ibi Rebuf. n. 5. pag. 135. & hoc videtur tenere Cifuent. in l. 40. Tauri quæst. 40. & in hanc opinionẽ plures refert Decius in cap. inter cæteras n. 3. fol. 58. de rescript. vbi dicit, quod hæc est cõmunis opinio, quo in loco Glos. Paris. in additio. se affirmat in opinione quam tenuit in dictis consuetudinibus referendo Corrasium, & Ripam ad eandem opinionem, & facit historia quæ ad hoc propositum refertur de Xerxe, & Archemane per Iustinum, cuius verba transcribit Roderic. Suarez, in l. quoniam in prioribus, limit. 11. in fine, pag. 192. C. de inoffic. testam. & tradit nouissimè Menoch. vbi hoc refert in tractat. de præsumpt. lib. 4. præsump. 92. n. 5. fol. 174. Azcued. qui plures citat in l. 1. tit. 1. lib. 6. Recopil. n. 114. fol. 10. bellissime Ioan. de Cirier. in tract. de primogenit. lib. 1. quæst. 12. per totam fol. 19.

Attende tamen, quod Molinæus in dict. loco † tenet, quod nobilis dicitur ille qui natus fuit post datam nobilitatem: quia vulgaris, & natiua nobilitas numquam adesse potest nisi perfecte adfuit tempore natiuitatis, nisi expresse id per Principem concedatur. Vnde fit, quod priuilegia nobilitatis, quæ per Reges Hispaniæ conceduntur, quorum aliqua ego vidi, non nobilitant filios ante concessionẽ priuilegij natos, sed eos qui postea nascuntur, & probatur in l. 4. & 5. tit. 1. lib. 4. Ordinam. hodie l. 1. tit. 1. lib. 6. Recopil. De quo pũcto, & superiore quẽ scripsi de doctrina Guidonis de Suza, vide Tiraquell. (cui nihil incognitum fuit) in tract. de nobilit. c. 15. n. 7. pag. 100. & in tract. de pri primogenit. quæst. 31. n. 1. cum alijs; & de doctrina Guido. de Suza vide etiã Gregor. Lop. in dict. l. 2. tit. 15. in glos. in verbo, *Sino al hijo mayor*, vbi distinguit, Quod si dicatur quod primogenitus Regis succedat, intelligitur de nato ante Regnum. Et si dicatur, quod primogenitus à Rege succedat, non succedit natus ante Reg-

regnum: quæ distinctio mihi videtur esse potius nominis & vocis, quam substantiæ: Anton. Gomez in l. 40. Tauri quæst. 13. n. 67. in tomo delictorum c. 2. n. 16. versic. Sed his non obstantibus fol. 33. & nouissimè Caldã Pereir. in l. si curatorem habens C. de in integr. restit. minor. in verbo, sine curatore, n. 99. fol. 118. vbi probare videtur opinionem Guillelm. de Cuneo in dict. l. Senatoris filiũ ff. de Senator. tenentis, quod filius natus ante adeptam nobilitatem, non est nobilis, lege eum qui plura refert, & Prepositum in cap. iam itaque 1. quæst. 4. fol. 42. Et ideo consilium est illius, quibus Deus ita patrocinatur, vt ex parua fortuna ad similes dignitates ascendunt: quod si volunt, quod filius maior procreatus ante dignitatem adeptam succedat in Marchionatu, vel alio statu, faciant in illum expresse maioratum: alias erit magna contentio inter talem filium, & fratres eius. Et de materia legenda sunt quæ nouissime scribit Caldas Pereira de nominat. emphyt. quæst. 13. n. 4. fol. 108. Ahumad. in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 30. in verbo, sino el hijo mayor, n. 1. fol. 143. Episcop. Couarr. Resolut. lib. 2. c. 8. n. 5. Menoch. in tract. præsumpt. lib. 5. præsump. 34. n. 38. fol. 43. Nicolaus Boer. in consuetud. tit. les costumes de Tours artic. 7. pag. 147.

Ex his autem quæ supra tradita sunt, infertur decisio ad singularem quæstionem, & quæ de facto contigit: 3 † An filius, vel nepos repræsentet patrem, vel auum qui mortui fuerunt ante fundationem maioratus, & magis videtur in isto casu non esse concedẽdam representationem per prædicta, & regulam l. sancimus la 1. C. de nuptijs, & l. cũ testator C. de testamen. manumiss. & regulam l. nemo plus ff. de reg. iur. & illorũ quæ scribo supra quæst. 2. n. 116. cum sequent. & quæ scribit Molin. lib. 3. de primogen. c. 7. n. 1. & 2. fol. 54. & doctrina Bald. in dict. l. 1. ff. de Senator. & eiusdem Baldi in l. venia ff. de in ius vocand. Et quod ad dignitatem filij inspiciatur tempus conceptionis, probatur in l. emancipatum §. si quis conceptus ff. de Senatorib. & in l. 2. § quo ff. de Decurionib. tradit Quintilian. Mandos. de ætat. minor. quæst. 2. n. 14. fol. 5. Et an donatio facta antea quam Imperator coronetur valeat; tradunt specul. in tit. de rescripti præsentatione §. ratione causæ versic. Itẽ quod etiam obtentum, Marian. Socin. in c. cũ causam, de iuram. calumn. n. 6 fol. 65. de quo legenda sunt quæ scribo par. 1. quæst. 23. Et 4 valet † priuilegium datum per Principem, antea quam succedat in Regno, secundum glossam in cap. ad Apostolicæ de re iudicat. in 6. Ioan. Andream in cap. 1. de renuntiat. lib. 6. Franciscum Marcũ decis. 777. n. 5. & ad hoc facit cõsiliũ Oldraldi 180. Decij 194 & est latissima remissio Castaldi Restauri in tractat de Imperator. quæst. 46. num. 1. cũ sequent. fol. 70. Et facit glossa in c. grandi in verbo per partem de supplenda negligentia Prælatorum. de qua per Capitium decis. 121 n. 13. & legi debet Chasanæus in consuetudinibus Burgundiæ Rubrica 8. §. 5. n. 41. pagin. 1164. vbi tractat de Rege Franciæ, & Duce Milanense. Et quid si duo eligantur Imperatores, quis eorum posit concedere priuilegiũ, tradit notanter Oldrald. in consil. 22. & in consil. 23. sequenti tradit si duo electi Imperatores concedũt priuilegia, quis posit vti illis quousque declaretur quis eorum vti debeat.

Illatio sexta.

SVMMARIVM.

¶ *Pater an posit relinquere maioratum nepoti, si filius maior sit prodigus, n. 1.*

Sexto infertur, quod quamuis filius † maior sit prodigus, non potest pater relinquere maioratum nepotis filio maiore excluso, & præcipere quod filio dentur alimenta: quam opinionem tenet Gregor. Lop. in l. 3. tit. 16. in glos. 1. in fine part. 6. licet nullum iustum fundamentum afferat. Sed pro hac sententia facit ille textus notabilis in l. 3. ff. de interdict. & relegat. & hoc tenendũ est, quicquid caueatur in l. penult. ff. de curat. furios. & in l. 15. cui bonis ff. de verb. oblig. & in l. 13. tit. 1. part. 6. nam hæc procedunt in bonis liberis, & quæ procedunt ab ipso patre curatorem filio dante.

Illatio septima.

SVMMARIVM.

¶ *Ignobiles an succedant in maioratu, n. 1.*

Septimo, his quæ in principio huius quæstionis dicta sunt per textũ in dict. l. Lucius Titius §. Titius damam ff. de leg. 2. & alia supra tradita infert ad propositum nostrum Paul. de Castr. in consil. 335. laudatio, & inuestitura n. 2. in fin. lib. 1. † quòd in feudo nobili non succedit, nec succedere potest ignobilis, neque est capax sine domini volũtate expressa. Ad quod etiam refert textum in l. fideicommissa §. si seruo ff. de legat. 3. & l. apud Iulianũ §. vltimo ff. de legat. 1. cum lege sequent. quam doctrinam citat Tiraq. in tract. de nobilit. c. 37. pag. 551. n. 28. ex qua doctrina, illi qui faciunt maximum argumentum de rebus feudalibus ad res maioratus, inferre possunt, quod si fœmina quæ non erat exclusa a maioratu succesit in

eo, quæ forsan cum esset nobilis, alicui ignobili, & plebeio nupta, habeat filium, sic erit incapax maioratus propter ignobilitatem. Hæc autem doctrina Pauli de Castro, licet in suo casu vera esse posit, nequaquam ad successionem maioratus est trahenda, nisi in maioratu pro cõditione adiectũ sit, quod non succedant in eo ignobiles, aut illi qui sunt de genere Iudæorum, vel Sarracenorum, iuxta ea quæ scripsi in 2. part. huius operis quæst. 1. & iterum quæst. 51. & ista est veritas.

Illatio octaua.

SVMMARIVM.

¶ *Filius primogenitus si conditionibus nõ paret, ad sequentem ius defertur, n. 1. & 2.*

Conditio apposita in qualibet parte testamẽti facit à principio institutionẽ conditionalẽ, n. 3.

Institutus sub conditione non dicitur hæres nisi ad impleta conditione, num. 4.

Datum sub conditione, videtur ademptum sub cõtraria conditione, num. 5.

Transactio si fiat super bonis maioratus cum conditione, quòd impetretur facultas Regia, non habet effectum, si non impetretur, n. 6.

Legatum dicitur extinctum, cùm non seruantur conditiones appositæ per testatorem, n. 7.

Qui non seruat conditionem, & præceptum iussũ testatoris, priuatur emolumento sub conditione relicto, num. 8.

Substitutus vt admittatur ad portionem primi gradu sti, requiritur implementum conditionis adiectæ primæ substitutioni, n. 9.

Facultas Regia si detur sub conditione ad obligãdum, aut hypothecandum bona maioratus, est nulla, si non adimpleatur conditio 10.

Conditiones debent obseruari prout verba sonant, num. 11.

Qui non sunt nati tempore existentis conditionis, an possint reuocare alienationem, num. 12.

Qui dicit conditionem euenisse, probare debet, num. 13.

Confirmatio Papæ vel Principis facta cum conditione, non habet effectum nisi conditione adimpleta, num. 14.

Ob defectum conditionis non impletæ cessat consensus in disponente, num. 15.

Dominium rei legatæ non transit in legatarium, donec conditio impleatur, num. 16.

Grauatus onere arma & nomen portandi, si conditioni non obsequitur, ad alium vocatum ius defertur, & sit directè, & ipso iure translatio, num. 17.

Institutus sub conditione, ea deficiente, dicitur nõ institutus, n. 18.

Vt acquiratur ius primogenituræ, debent conditiones appositæ ad illius acquisitionem prius ad impleri, n. 9.

Qui non paret modo, amittit lucrum, sicut qui nõ paret conditioni, n. 20.

Donatio ob nõ obseruantiã qualiter annulletur, num. 21.

Propter vnum capitulum non obseruatum an repellatur quis ab agendo, n. 22.

Qui plura promisit fatere sub pœna, si venit contra aliqua, in pœnam incidit, n. 23.

Conditionaliter vocatus sub contraria conditione, si nõ fecerit vel præstiterit, exclusus censetur, num. 24.

Ex defectu conditionis donatio corruit, perinde ac si à principio facta non fuisset, n. 25.

Exclusus sub vna conditione an censeatur vocatus sub contraria conditione, n. 26.

Paria sunt nihil fieri, & fieri sub conditione, quæ non purificetur, n. 27.

Successores si non seruant conditiones, amittunt omne ius, num. 28.

Deficiente conditione, dispositio non sortitur effectum, num. 29.

Conditio causam finalem an importet, num. 30.

In tantum quis dicitur dominus, in quantum conditiones & priuilegia seruantur, n. 31.

Pertinere non dicitur aliquid, quando fuit adiecta cõditio, antequã conditio eueniat, n. 32.

Verba ista, hæres meus portet nomen & arma, *important conditionem, n. 33.*

Testator videtur facere fideicommissum cùm vocat agnatos, & deinde primogenitorũ agnatos, n. 34

Fundator cùm grauat successorem contrahere matrimoniũ cum certo genere personarum nominis & familiæ, pœnam tamen non adijcit, an per cõtrauẽtionẽ in aliquã incidat, disputatur, n. 35

Pœna & priuatio non habet locum nisi exprimatur, n. 36.

Non adimplens grauamen nomen & arma deferendi, an condemnandus sit ad restitutionem rei cum fructibus, n. 37.

Filij instituti cum grauamine assumendi nomen & insignia, & si nõ adimpleãt, substituti admittãtur, censentur positi in cõditione, non in dispositione, n. 38.

Testator potest hæredem priuare, & bona alij adiudicare in pœnam si eius voluntatem non adimpleat, n. 39. & 46.

Valida est conditio, quòd hæres testatoris cognomen accipiat, & admittitur ad hæreditatem vocatus indefectum illius, qui conditioni prædictæ non paruit, num. 40. 42.

Similitudo nominis affectionem arguit, n. 41.

Conditio nominis & armæ deferendi latissimè est interpretanda, vt cõprehendat omnes, quibus ratio eius potest conuenire, n. 43. Quid si nomẽ sit maternum, n. 45.

Onus assumendi nomen & arma, an arguat substitutionẽ fideicommissariam, n. 44.

Pœna ex grauamine nomen & arma deferendi nõ habet locum, cùm quis morte preuentus adimplere non potest, num. 45.

Onus

Octauo infertur, quod si ille qui vult succedere in maioratu, nõ exequitur, nec obedit cõditionibus per cõditorẽ maioratus iniunctis quæ licitæ fuerint, licet sit filius primogenitus † excluditur à maioratu, & in filiũ sequentẽ transfertur, aut in aliũ vocatum l. quoties, C. de donation. quæ sub modo l. 7. tit. 4. part. 5. & probatur multis legibus tituli ff. de cõdition. & demõstrat. facit l. 1. & 2. ff. de instit. & substit. Et qui donat sub conditione, ea deficiente; habebit omne ius quod primo habet, vt dicũt Odofr. in l. ea lege C. de condition. ob causam, Matth. ab Afflict. in constit. Neapol. lib. 3. Rubr. 5. n. 42. fol. 263. Curcius Iun. cõsil. 73. n. 25. Et cõditio apposita in qualibet parte testamẽti † facit a principio institutionẽ cõditionalẽ l. pen. C. de instit. & substit. notat Simon de Prætis lib. 2. de interpret. defunct. volunt. interpret. 3. dubit. 1. solut. 3. n. 66. fol. 547. faciũt scripta per Cephal. in cõs. 6. n. 4. Paris. in cõsil. 26. n. 10. & 11. lib. 4. & per Menoch. in cõsil. 381. n. 44. lib. 4. vbi post Alciat. resp. 210. & alios; tradit, quod conditio debet impleri per modũ exclusionis, id est, quod si nõ impletur, excluditur quis ab initio, & exordio cõtractus, & citat textũ in l. qui fundũ ff. de rescin. vẽd. & alia iura. Et institutus sub cõditione † nõ dicitur propriè, neq; impropriè hæres, nisi adimpleta cõditione, cũ ante illius euẽtũ nihil in esse ponatur, vt resoluunt Paris. in cõsil. 48. n. 2. lib. 1. Rolãd. consil. 57. n. 20. lib. 1. & rectè Bursat. in cõsil. 121. n. 22. lib. 2. Et vocatus in casu alienationis † dicitur secundo loco substitutus, vt per Paris. consil. 70. lib. 3. Carol. Ruin. in cõsil. 122. col. 4. maximè versic. quinimo lib. 2. quos citat Zanchus in l. hæredes mei §. cũ ita n. 122. pag. 240 ff. ad Trebel. Et quod agens teneatur in ista materia probare se ex sua parte impleuisse cõditionẽ; volũt Bart. Socin. in consil. 273. col. 2. vers. secũdo principaliter lib. 2. Gozadin. cõsil. 94 n. 45. Menoch. conf. 1. n. 369. vbi n. 365. ex Aymon. cõs. 127. n. 14. scribit, hãc exceptionẽ impedire litis ingressũ, & n. 370. ex Alexãd. in conf. 127. n. 5. lib. 7. & scribo infra, tradit hãc exceptionẽ conditionis nõ impletæ obijci nõ posse, nisi ab eõ cuius interest. Et ad doctrinã Bart. Socin. 273. addo quod scribo par. 1. quæst. 50. n. 69. Et quod notat Bart. in l. nec illa ff. de reb. dub. vbi vult, quod quãdo agitur, quod hæres nõ adimpleuit legatũ; sufficit probare adimpleuisse: & idẽ volũt

Bald-

Bald.incōsil.93.n.5.lib 3.Gratus cōsil. 102. n.11.lib.2.Bursat.in cōs.167.n.10.lib.2. Et datū sub cōditione † videtur adeptū sub cōtraria cōditione l.si legatū ff.de adimē.legat. l.aliquando ff.de condition.& demōstr. l. si penū ff.quā d.dies leg.cedat,tradūt Bart.Socin.in cōs.21.n.5.lib.3.Carol.Ruin.in cōs. 20.n.5.lib.2.Menoch. in cons. 278. n. 39. lib.3.Et cūquis nō facit id ad quod tenetur, censetur facere aduersus id quod facere tenetur §.si aduersus instit.de nuptijs l.qui nō facit,ff.de reg.iur.notāt Aretin.in cons.160 n.3.Frācis.Mantic.decōiectur.ment.defun. lib.12.tit. 13. n.9. pag. 626. Et recusando quis adimplere volūtatē testatoris quā poterat faciliter adimplere,& cū esset in potestate eam obseruandi,videtur noluisse habere fideicōmissū l.1.§.prętermittere,versic.sub cōditione ff.siquis ommissa caus.testam. notāt Bart.in l.is qui potest ff.de acquir.hæredit.Roland.qui ex alijs cōfirmat in cōs.70.n. 68.lib.3.Et fructus percepti iudicio testatoris pēdente conditione fideicomis. nō imputantur filio in legitimā nec in Trebellianicā l.iubemus,vbi Bald.& alij C.ad Trebellianū, & plures citat Surd.decis.21.n. 3. Hinc fit, quod si fiat trāsactio soper boois maioratus cū conditione,quod impetretur facultas Regia,& nō aliter,si nō impetretur,defecta est conditio,† & trāsactio nō habet effectū , vt probat in alio proposito Socin.Iun.incōsil. 162.n.34.lib.2.fit etiā quod legatū dicitur extinctū,quādo quis† non seruat cōditiones appositas per testatorē,vt per Cardin.cōs.3. tit.de testam.Gratus cons.82.n.29.& per totū lib.2.Simō de Prætis lib. 4. de cōiectur. men.defunct.dubit.3.vers.ad quintūn.7.fo. 474.& plura etiā ad propositū scribit Aug. Beroius in cōs.27.n.2.cū seq.lib.2.Natta cōsil.378.n.3.& cons.352.n.12.lib.2. Et qui prius paruit volūtati testatoris, habetur pro primogenito & maiore,vt per Parisiū in cōsil.19.n.137.lib.2.Simon de Prætis lib.3.de interpret.defunct.volūt.dubit.4. interpret. 3.solut. 2. numero 18. fol. 334. Nam & ille qui non seruat conditionem , & iustum præceptum testatoris , † priuatur, emolumento sub conditione relicto , l. siquis se pulchrū §.Prætor ait, vers. nisi aliquid ff.de relig.& sumpt.funer.l. vlt.authen. hoc amplius C.de fideicōmis.l.vlt.C.de reuocan.donatlon.ibi,vel quasdā cōditiones l.4.& 5.tit. 4.par.5.l.12.13.14.15.16.tit.4.par.6.l.14. 21.22.tit.9.eadē par.l.1.tit.4.par.4. notatur per glos.&DD.in l.penult.C.de legat.Bart. Socin.in cōs.174.col.penul.vers.nō est mirabile,lib.2.Frācis.Mātic.in tract.de cōiect. men.defunct.lib.3.tit.3.n.5.pag.64. vbi ex pluribꝰ authoribus pooit regulā, quod ille qui spernit honestū præceptūtestatoris,quasi defuncti odiūprouocauerit,omni cōmodo priuatur,& ab omni beneficio excluditur, idē Socin.in regul.de hisquæ pœnæ nomine; pleniusq; Paris.in dict.cōsil.26.n.11.cū seq. lib.4.Et testatori odiosus efficietur qui cōtēnit ipsius præceptū,secūdū Alex.cōsil. 136 col.vlt.lib.1.Paul.de Castro cōsil. 197. insi. lib.2.& alios quos citat Roland.qui similia adducit cōs.70.nu.7.lib.3. & latius num. 62. cum sequentib.vbi plura singularia ad propositum scribit , quod donans aliquid sub cōditione,ea deficiēte,donāshabet omne ius quod habebat. Et priuatio in isto casu propter contraoentionem habet effectum fidei commissi secundum Bertrand. in consil. 191. num. 5. lib. 6. Aymon in consil. 1. num. 6. Emanuel Suarez receptarum sententiarum, verbo hæreditate num.30.&31. Clarum lib.3.sententiarum quæst.69. Episcop. Couarrub. in cap.Raynaldus, §. 1. n. 7. de testam.Bursat.in consil.167.n.9.lib.2. Et est regula, quod ille qui non paret voluntati testatoris, debet priuari commodis ex testamento venientibus l. cum pater §. libertis ff.de leg. 2. Aretin. consil.67 & alij plures,quos citat Simon de Prætis lib. 5. de interpretan. defun. volunt. interpretat. 1. dubit. 1. oum. 38. fol. 480. vbi numer. 16. scribit, quod ab illo qui non paruit conditioni,modo, aut voluntati testatoris, potest condici quod recepit, ex l. liberto §. Lucios ff. de ann. legat. & l. si hæres ff.de condition. caus. dat. & Alex. consil. 102. col. 27. lib. 2. pro quibus alleg. l. dictam C. de condition. ob caus. & alia supra citata.

Et vt magis lectores videant quantum im portet adimplere conditiones ; animaduertant ad singularem conclusionem , quòd vt substitutus admittatur ad portionem primi grauati; †requiritur implementum conditionis idictæ primæ substitutioni: aliàs excluditur, etiam quod verificata esset conditio ipsius secundæ substitutionis,secundū Paul. Carstren. in consil. 152. col. 3. lib. 2. Fulgos.in consil.14. Alex. in consil. 159. lib. 3. & alios quos citat Zaoehus in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. part. 2. num. 67. pag. 27. Ex quibus fit , quod si daretur facultas Regia ad obligandum vel hypothecandum booa maioratus cum aliqua conditione,† si non seroetur conditio , licentia & nulla:quod suadetur ex prædictis, & per ea quæ scribit Paris. in consil. 18.num.2.lib. 1. idem Paris. in dict.consil. 19. num. 55. cum alijs lib.Et cōditiones debēt seruari † prout verba sonāt:& vlterius nō est quærendū de causa,& ratione quæ mouit testatorē:vt probatDec.consil.89. n.3,quod confirmo. Quia conditio formam inducit , secundum Bald. in authen.matri & auiæ n.3.C. quando mulis

li:suo officio fungi posfit Alex.in l. 1. ff.de condit.& demonstr. & alios quos citat Carol.Molinæ.in consil.1.pro Duce de Villahermosa n.85.qui ex hoc infert,quod qui nō sunt nati, neque in rerum natura tempore
12 existentis conditionis,† non possunt reuocare alienationē. Quod cōfirmo ex his quæ scribo infra.Et ex his venit quod qui dicit conditionē euenisse;hoc † probare debet,l. ex his C.quād.dies legat.cedat,notat Menoc.
13 in tract.præsump.lib.6.præsump.91. n. 13. fol.149.faciūt scripta per Anton.Peregr.in tract.de fideicōmis.art.15.n.6.fol.135.& artic.43.n.10.fol.393.Bursat.in cōsil. 171. n. 37.lib.2.Et conditio debet esse impleta in totum:& si deficiat particula, non videtur impleta,vt in pulchro casu in ista materia tradit Oldrald.consil.242.n.1.cum alijs.

Ex quo fit,quòd confirmatio † Papæ,vel Principis facta cum conditione, vt puta si
14 disponant quod habeatur diligens informatio,vel aliud simile;non habet effectum nisi conditione illa impleta,& habita tali informatione:vt ex Lapo allegatione 15.Rota in antiquis decis.85.aliàs in tit.de rescript. decis.21.&decis.773.aliàs decis.15.in tit.de dolo,&cōtum.Alex.cōsil.219 lib.2.probat Paris.cōsil.31.n.33.lib.4. vbi n.17.ponit regulā,quod ob defectū cōditionis nō impletę †
15 cessat cōsensus in disponēte,facit l.legē C.de donation.l.cū res eod.tit.l. si donationis C. de contrahen.empt.dict.l.dictā C.de condition.ob caus.l.1.C.de donation.quæ sub modo,vbi Cynus.Alberic.& Salicet.l. 6. tit. 4. part.5.vbi Gregor.Lop.Hinc fit, quod do-
16 minium rei legatę † non transit in legatariū donec conditio impleta fuerit, licet regulariter contrarium sit,secundum Bart.in l.si ita scriptum §.si sub conditione ff.de leg.2. Anton.Rubeum consil.58.in fine,& alijs,vt per Menoch. in tract. pręsump. lib. præsump. 199.n.12. fol. 361.

Ex quo dixit ad propositum idem Paris.in dict.consil.19.ad resolutionem n.127.lib.2. quod si testator instituit filium suum primogenitum,sub ea tamen lege,quod teneretur arma deferre,& nomen,eo recusante tali cōditioni,& mandato obtemperare, substituerit filium secundum,& mortuo testatore, filius primogenitus cōtemnat parere conditio-
17 ni iniūctæ,priuatur † primogenitura,& non ipse,sed alius substitutus est primogenitus nuncupandus:cum nō tantum is primogenitus appelletur qui maior ætate est, & primo natus, sed ille quià iure primò vocatus est, secundum Bald.in l.cam quam n.44.C.de fideicōmiss.& dixi latius in 3.illat supra eod. & subdit Paris.Quod statim quod primogenitus declarauerit, nolle prædictæ conditioni obsequi;fit directò,& ipso iure translatio successionis in secundo genitum:quia vbicūque successio transfertur in secundum,antea quam realis acquisitio in persona prioris fuerit radicata;trāslatio fit ipso iure, & directo, nulloque alio facto requisito: vt notat Corne.in l.1.n.1.versic.nec obstat,C.de his quæ pœnæ nomi.probat etiam Angel.cōsil.168. testator,quod si testator hæredem instituit sub conditione,si non alienauerit, & casu cōtrauentionis vocauit alium,si fecit contra cōditionem;desinit esse hæres à principio,&in alium hæreditas transfertur:&facit notabile consil.Paris.46.n.45.& 46.lib.4. & quod in ista materia fideicommissorum tradūt Aym. consil.24.per totum, Bursat.in consil. 173. n.52.lib.2.Et de grangeagie facta conuento sub conditione,si infra annum diceret ducentas Missas,tradit Guidon Papæ consil.37.& quod non obseruans conditiones teneatur ad restitutionem fructuū,tradunt Cephal.in consil.395.lib.3.Anton.Petra,de fideicommis.quæst.3.n.28.pag.34.notat etiam Bart. Socin.in l.Mutiane in fine ff.de condition. & demonstr.& plura singularia scribit Paris. in consil.8.n.171.cum sequentib. lib. 3.

Et institutus sub conditione, ea deficiente;non dicitur priuari hæreditate,† sed haberi pro non instituto,secundū Paul. de Castro in consil.292.circa primum dubium videtur quod institutio col.2.versic.item testator lib.2.quem citat Aymon in consil.15.n. 3.& confirmat Molina lib.2. de primogen. c.12.n.20.fol.328.Et conditione pendente bona non esse dicuntur fideicommissariorū, vt tradit Cephal.in consil.395.n.26.lib.3.Et cum donator donat aliquid alicui pro illo & liberis seu descendentibus de vno in alium seruādo ordinē primogenituræ ad acquirendū ius primogenituræ;† prius debent conditiones adimpleri,&postea ius primogenituræ defertur,& defectæ conditionis, perinde est ac si primogenitura à principio data non fuisset,vt tradit Agustin. Beroi. in quodam maioratu Hispaniç Comitis de Tendilla in cōsil.84 n.74.lib.2.per l.si quis fundū in fina lib.verb.ff.de contrahen. empt. 18 19

Ex quibus omnibus cōfirmo resolutionē Nauarri in Man.c.23.n.62.&67.Episcop.Cou. in 4 Decretal 2.part.c.6.n.8.&n.17.quos citat Ludouic.de Molina in lib.de iust.& iure tract.2 disp.96.pag.591.volētes quod nō seruātes cōditiones illis iniūctas tenētur statim restituere quod acceperūt, nulla spectata sententia. Quod reputo notandum,& inspecto exitu,ille qui non paret modo, † amittit lucrum,sicut ille qui non paret conditioni, vt probatur in dict.l.1.C. de donation. quæ sub modo:quod tradunt Bartol. Socin in l. quibus diebus §.Termilius num.8. ff. de conditionib. & demonstrationib. Alciatus 20

in

in conſ. 52. dicò in cauſa Marinonis num. 2. & 3. lib. 8. Auguſtin. Beroi. in conſ. 30. nu. 15. lib. 2. Simon de Pretis lib. 2. de interpretan. defunct. volunt. interpret. 2. dubit. 2. n. 119. fol. 515. facit textus in authent. hæc amplius, C. de fideicommiſſ. cum concordãtib. vt per Mandoſium in tract. de monitorijs quæſt. 1. num. 2. fol. 2. Et qualiter donatio ob non obſeruantiam pactorum † annulletur, tradit Curcius Iunior in conſ. 34. n. 7. Et forma data in facultate Regia eſt ad vnguem ſeruanda: quod ſi ſeruata non fuerit, habetur ac ſi data non fuiſſet, ſecundũ Bald. in l. cum mulier, ff. ſolut. matrim. & in l. cũ is, C. de pact. inter empt. & vendit. quas doctrinas ad hoc allegant Matth. de Afflict. deciſ. 335. num. 14. & 15. Oſaſch. deciſ. Pedemont. 166. nu. 6. & titulus conditionalis eſt imperfectus, vt per l. venditio, in princ. ff. de contrahend. emption. Tiraquel. & alij in iſta materia primogenituræ, tradit Cephalus in conſ. 311. n. 37. lib. 3. Pariſ. in conſil. 130. numer. 15. lib. 4. Sic in contractibus propter vnum † minimum capitulum non obſeruatum, etiamſi non reſpiciat ſubſtantialia contractus, repellitur quis ab agendo ſecundùm Bald. in l. pacta conuenta, ff. de contrahend. empt. confirmat Alciat. reſpon. 108. n. 20. facit l. cum quæritur, ff. de adminiſt. tutor. l. nam abſurdum, ff. de bonis liber tor. l. Iulianus, §. ſi quis colludente, ff. de action. empt. l. fiſtulis, §. 1. ff. de contrahen. emption. cum concordantib. vt per Tiraq. lib. 1. de retract. §. 23. gloſ. 1. per totam, pag. 573. & lib. 2. de retract. in fin. n. 4. pag. 969. de quo legenda ſunt quæ ſcribo ſupra part. 1. q. 55. ¶ Et ille qui † plura promiſit facere ſub pœna, ſi venit contra aliqua, & non contra omnia, incidit in pœnam, l. Lucius, ff. de action. empti, iuncta gloſ. Speculat. tit. de action. ſeu petition. §. 2. verſ. Quando autem, & in tit. de legat. §. 5. verſic. 29. & 73. quem citat Corn. in conſ. 243. n. 4. lib. 1. Et pro hac opinione facit, quia vbicumq; quis conditionaliter vocatur, ſi quid fecerit, vel præſtiterit ſub contraria conditione; ſi non fecerit, vel non præſtiterit, † excluſus cenſetur: & è cõuerſo, vt ſupra ſcribo, l. ſi poſt mortem, §. vltim. ff. de legat. 1. l. ſi legatum purè, ff. de adimend. legat. l. ſi aliquando, ff. de condition. & demonſtrat. notat Bart. in l. 2. §. vltim. ff. de donation. Aim. in conſil. 202. n. 26. Iaſo. in l. qui filiabus in princip. numero 21. ff. de leg. 1. & in l. 1. §. item acquirimus, ff. de acquir. poſſ. Menoch. in conſil. 322. n. 39. lib. 4. Et plura ad propoſitũ ſcribit Roland. conſ. 63. n. 16. cum alijs lib. 4. Cephal. in conſ. 275. n. 11. lib. 1. & in cõſil. 312. n. 242. lib. 3. Burſat. conſ. 167. nu. 8. cum ſeqq. lib. 2. Menoch. de arbitrar. iudic. lib. 2. caſu 318. n. 15. qui plures citat Burſat. in conſ. 70. n. 65. lib. 2. ¶ Et ex defectu conditionis donatio † corruit perinde ac ſi principio facta non fuiſſet, l. pecunia, ff. ſi cert. pet. l. neceſſario, ff. de pericul. & commod. rei vend. notat Socin. Iun. conſ. 4. nu. 16. lib. 2. & conſ. 180. n. 40. eod. lib. de quo legendus eſt Carolus Ruinus in conſ. 101. n. 8. lib. 1. Menoch. in conſ. 262. n. 6. 7. & 8. lib. 3. & in tract. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 175. n. 12. fol. 305. qui refert per ipſum notata in conſ. n. 4. & in conſ. 262. n. 6. 7. & 8. Aymon in conſ. 202. n. 26. Anton. Peregrin. in tract. de fideicommiſſ. artic. 11. n. 127. fol. 102. qui ad hoc allegat textum expreſſum in authent. de nupt. §. quæ verò, & in d. authen. cui relictum, Cephal. conſ. 559. n. 24. lib. 4. vbi è contrario num. 3. tradit, quòd excluſus ſub vna conditione † cenſetur vocatus ſub contraria conditione, & Simon de Pretis lib. 4. de interpretand. defunct. volunt. interpret. 3. dubit. 2. n. 7. fol. 472. col. 1. & in verſic. ad quintum, n. 7. fol. 474. col. 4. & tradit Aluar. Vazq. conſ. 82. num. 11. Quintil. Mandoſ. in tract. de inhibit. q. 27. nu. 2. fol. 11. & in reg. 32. Chancell. q. 20. n. 2. fol. 120. Et paria ſunt nihil fieri, † & fieri ſub conditione quæ nõ purificetur, Ripa lib. 1. reſponſor. c. 2. n. 23. Curcius Iun. conſ. 92. num. 6. cum ſimilib. vt per Roland. conſ. 59. n. 8. lib. 3. Cephal. in d. conſ. 312. n. 92. lib. 3. & faciunt ſcripta per eundem Roland. conſ. 70 n. 67. eod lib. 3. quem maximè ſibi locum vendicat, vbicumque grauamen & conditio continet, quod ſi ſuceſſores † non ſeruauerint conditiones, cadant, & amittant omne ius, vt tradit Natta in conſ. 373 n. 23. & 24. lib. 2. per gloſ. in l. 1. ff. de in diem adiect. cum concordant. faciunt ſcripta per Anton. Peregr. in tract. de fideicommiſſ. art. 43. num. 16. fol. 394. & art. 29. num. 14. fol. 268. vbi tradit, quid operetur effectus defectæ cõditionis. Et deficiente conditione, † diſpoſitio non ſortitur effectum, l. hæc venditio, ff. de contrahend. empt. cum concordant. vt per Menoch. conſ. 273. n. 13. lib. 3. & conditio importat cauſam finalem, ſecundùm Bart. in l. demonſtratio, §. quod autem, ff. de condit. & demonſtrat. cum concordant. vt per Tiraq. in tract. de ceſſante cauſ. limit. 1. nu. 60. fol. 113. Et in tantum † verè dicitur dominus, in quantum conditiones & priuilegia ſeruantur, vt per Aymon conſ. 241. Andr. Gaill. obſeruationum lib. 2. obſeruat. 54. n. 10. Oſaſch. deciſ. 139. Ioan. Franciſc. in tract. de baronibus pragm. par. 2. num. 32. pag. 226. Et pertinere † non dicitur aliquid, quando fuit adiecta conditio, anteaquam conditio veniat, l. ſi dies, §. 2. ff. quando dies legati, notat

notat Acosta in d.l.§.1.num.3. pagin. 236. & facit quod scribit Guido Papæ in decis. 251.vbi dicit, quòd ista verba (*Hæres meus portet nomen & arma*) important † conditionem,per l.hæc verba,§. si quis hæreditariũ seruum,ff.de condit.& demonstr. notat Guillelm.Benedict.in c.Raynuntius,in verbo,Raynuntius declarat,n.44.de testa.Cassan. in Catal. glor. mund. 46.conclus. folio 18. col.4.in vers. Quadragesima sexta conclusio,quod etiam refero infra q.12.part.3. à n.2.& inquit Ripa in l.fœminæ,nu.44.C. de secun.nupt.quòd si vxor instituat maritum hæredem ea lege,vt assumat nomen & arma patris sui & familiæ,non tenebitur maritus hæreditatem conseruare filijs; quia nõ ex mera liberalitate fuit institutus,l.hoc iure,§.vltim.ff.de donation.

33

Hinc est,quòd testator videtur facere fideicommissum,cùm vocat † agnatos,deinde primogenitorum agnatos cum onere,vt assumant nomen & arma familiæ, vt volunt Marzarius, Riminald.Paris. quos citat Menoch.in cons,117.n.23.lib.2.& idem Menoch.in tract.præsumption.lib.4. pręsump. 68.n.13.fol.99. Et ista seruiunt ad egregiã quæstionẽ ex facto tractatã in negotio maximi momenti:Fundator maioratus † grauauit successorem contrahere matrimonium cum certo genere personarum nominis familiæ,& generationis,nec adiecit pęnam,si contrarium faceret:fuit dubitatum,an inciderit in pœnam non seruato grauamine & conditione. ¶ Ex prædictis etiam videtur in pœnam incidisse,quia contrauenerit grauamini & conditioni. In contrarium facit, quia pœna & priuatio † non habet locũ,nisi exprimatur & apponatur,l.at si quis,§. Diuus,ff.de relig.& sumpt.funer. cum concordant.quæ scribo par.1. q.1. & idem erit in alijs similibus conditionibus & grauaminibus. ¶ Sed circa istam quęstionẽ omnino legenda sunt quæ scribit Peregr.in tract.de fideicõmiss.d.art.11.n.133.fol.103. vbi tractat,qualiter fideicommissum applicetur in isto casu,& cui debeat applicari,qui n.121. fol.101 ex Grato cõs.6.n.75.lib.2.& alijs, resoluit,quòd non adimplens grauamen,nomen & arma deferendi, est † condemnãdus ad restitutionem rei cum fructibus: & quod vbicumq; filij sint hæredes instituti cũ grauamine assumendi nomen & insignia: quod si non fecissent,substituti admittantur,tales filij † non censentur positi in dispositione, sed in conditione,resoluit egregie Paris. in cons.19.n 96.lib.2.quẽ citat Menoc.in cõs. 95.n.89.lib.1.Et pro his etiam facit,quia testator potest hæredem priuare, & bona alio adiudicare in pœnam, † si voluntatę testatoris non adimpleuerit,l. vxorẽ,§. hæres,ff. de leg.3.l.paterfamilias,ff.de hæred. instit. cum concord.vt per Alex. in cons. 52. viso testamento,& cons.57.lib.1. Quorum iurium fundamento,& per tęxt.in l.facta,§.si in danda,in vers.Si verò nominis ferẽdi, ff. ad Trebel.tenet in terminis Decius, quem prædicti non referunt in cons.273.n.2.vers sic.Sed tamen validam esse illam † conditionem,quòd hæres cognomen testatoris accipiat,& admittitur ad hæreditatem vocatus in defectum illius qui conditioni prædictæ non paruit:quem postquàm hoc scripsi,relatum reperi à Tiraquel. in legibus connubial. glos.1.fol.91.n.27.vbi inter alia refert egregium casum in l.cum filius,§.pater, ff. de legat.2.ibi: Sempronio nepoti meo plus tribuas in honorẽ nominis mei,per quẽ tex. tradit Gomez in reg.de idiomate,pag.237. in princ.quod similitudo nominis affectionem inducit,& est etiam text. notabil. in l. filia testamento,§.Seia,ff.de auro & argen. legat.ibi: Cum subscriptione nominis mei, & conducunt scripta nouissimè per Ioann. Garciam in tract.de nobil.in initio num.40. fol.12.Thesaur. in præfatione suarum decisionum,n.43.& decis.270.n. 14. cum sequentib. Et quòd similitudo nominis † arguit affectionẽ,probatur in l.cum filius 78. §.pater,ff. de legat.2.vbi notat Imola Parpalius in rubr.ff.solut.matrimon. num. 16. vbi nouissimè Petr. Barbos.tom.1.in 1. par. rubric. n.22.pag.14. Et inquit notanter Abbas in c.postremò,nu.4. fol.106. de appellat. Quod est iusta causa recusandi iudicem, quando est de eadem stirpe,etiam vltra decimum gradum, si habeat idem cognomen: quia propter idem cognomen semper durat affectio inter eos,& idẽ tradit ibi Franc. numero 6. fol. 33.& in dict.loco Tiraquel. alia ad propositum nostrum scribit,quę Lector(si expedierit) legat. D. Anton.de Padill.in rubr.C.de fideicommiss. nu. 5. vers. Quarta ratio,vbi tradit, istam conditionem esse honestam;& addit,Quòd si quis ea cõditione † maioratum instituat, vt possessor ferat ipsius nomen & arma, & vt in tumulo fundatoris sepeliatur; quòd ista omnia ad vngem sunt obseruanda:& tradit Nicol. Boer. decision. 146. numero 6. ad hæc legendus, Cephal. cons.196.nu.10.cum sequent.lib.2. vbi plura ad propositũ scribit, & inter alia conditionem † nominis & arma deferendi latissimè interpretandam, vt comprehendat omnes, quibus eius ratio potest conuenire, ad ista legendus,& in d. consil. 312.num.120.lib.3.vbi tradit,excusandum esse grauatum portare nomẽ & arma propter ignorantiam, si sit singularis successor, de quo infra tracto:& plura etiam scribit Matien.in l.7.tit.7.lib.5.Recop. gloss.1. nu.1.

cum

cum ſequent. fol. 180. Et facit quod habetur Deuteronom.cap.25.ibi: *Et progenitum ex filia, nomine illius appellabit, vt non deleatur nomen eius ex Iſrael*. Et quod onus aſſumendi nomen † arguat ſubſtitutionem fideicommiſſariam non vulgarem, tradunt Ancharran.conſ.27.Bartol. Socin. in conſ. 22.ad fin.lib.3.Tiber. Decian.in conſ.4. nu. 15.lib.2.vbi hoc declarat num.14. [44]

Et quod valeat grauamen deferendi nomen & arma, † etiamſi nomē ſit maternum, oſtendit ex pluribus Burg.de Paz in cōſ.3. numero 45. cum ſequentib. Et dictæ pœnæ peti poſſunt, etiamſi excedant quadruplum, vt per l.1.in fin,ff.de penu.legat.tradunt Roman.ſingul.244. Lego Titio, Guillelm.Benedict.in cap. Rainuntius, in verb. abſque liberis, numero 228.de teſtam. quos citat Rebuff.in l.vnica, C. de ſentent. quæ pro eo quod intereſt, in gloſſ. in verb. proferuntur, n.34. verſ. Decimo poteſt teſtator, pag.460. Et generaliter teſtatores poſſunt imponere pœnas priuationis hæreditatis, ſi conditiones, grauamina, † & onera nō obſeruauerint, l.1.& per totum, ff.quæ pœnæ nom.c.Raynaldus, vbi Couarr.§.1.n.7. de teſtam.tradunt Alex.in conſ.238. n.24. lib.1.Pariſ.in conſ. 91.num.66.lib.2.& alij plures, quos citat Burſat.in conſ. 167.n.8. libro 2. vbi communem vocat, & citat alios, qui communem dicunt. [45] [46]

¶ Et an incidat in pœnam, ſi pro parte impleat onus & grauamen, nomen & arma deferendi, & in parte non impleuit, † lege Speculatorem part.1. in titul. de arbitris, §. ſequitur, numero 40. fol. 48. Et facit quod ſcribo ſupra à numero 18. Et adduco etiam bonum textum in l. libertis, ibi: Ne de domo exeat, ff.de conditionib. & demonſtration. notat Menoch. de arbitrar. iudic. libr.2.centur.4.caſu 318. pagin. 531. & latiſsimè omnium Pariſ. qui plura ad propoſitum iſtius quæſtionis ſcribit in dicto conſilio 19. numero 28. cum ſequent.libro 2. [47]

Et quòd hoc grauamen † valeat, & cuius effectus ſit, tradit Celſus conſil.26.n.95. Et in materia alia ſcribit Ioan. Neuizan. in ſylu. nuptial. libro 4. nu.126. pagin.365. & idem Celſus in conſ.20. nu. 16.40.& 57. Et quòd pœna appoſita per teſtatorem nomen & arma deferendi non † habeat locum, vbi eius morte præuentus non potuit illud adimplere, & idem ſit in quocumque grauamine, tradit Simon de Pretis libro 4. de interpretan.defunct. volunt.dubit.4.numero 34.& 35.fol.452.per text. in l. pater Seuerinam, & in l. multa, ff. de condition. & demonſtration. & doctrinam Alexand.in conſ.110.num.12.Decius in dict.conſ.173.& in conſ. 290. & idē tradit Cephal.in d.cōſ.156.n.9.lib.2. [48] [49]

Et quod onus deferendi † arma & inſignia adiectum in hæreditate vniuerſali, poteſt quandocumque impleri, nec cadat ab hæreditate, niſi ſciens renuat deferre, vel ſit determinatum tempus delationis, ſecùs in legatis tradit Burſat.in conſ.1.num.41. ex Baldo in l. ſi plures, C. de condition. inſert. Arnald. Ferro. in conſuetud. Burdogalenſ. tit. 5. de teſtament.§.22.col.fin. Et quantum intereſt habere nomina bona, eleganter tradit Ioſeph. Maſcar. in tract.de probat.lib.2.concl.831. n.22.cum ſeqq.fol.148. [50]

Et delens arma alicuius † dicitur turbare illius poſſeſsionem, vt per Rebuff.tom.3.de mater.poſſeſſor.pagin.254. [51]

¶ Et quis poteſt † alteri prohibere ne portet arma, vel diuiſam domus ſuæ, ſecūdū Bar. in tract.de inſign.& arm.n.5. & Bal. in l.2.C.quæ res vendi nō poſſ.Alex.& Iaſ. n.2. in l.ſi vnus, C.de teſt. Tiraq.in tract.de nobil.c.6.n. 17. pag.68. [52]

Et qualiter poſsit vnus acceptare feudū pro ſe, † & poſt mortem ſuam pro agnatis ſuis deferentibus arma, reſoluit Paul.de Caſt.in conſ.47.libr.2. [53]

Et ſi inter duos mercatores eſt lis, vel inter duos fabros eſt contentio de ſigno illo qui agit, non poteſt lite pendente vti ſigno, ſecundùm Bald.in l.1.C. vt nemini liceat, Petrum de Vbaldis, quos citat Lancellotus in tract.de attentat.par.2. c.6. titul. lite pendente, declaratione 4.nu.4.pag.158.

Et delinquentibus in eorum ignominiam, ſtatuæ & arma † ſunt detrahenda, l. eorum, ff. de pœn. notat Roman.in ſingul. 476. & 666. incipient.an rebellium, Iaſo. in §.pœnales, numero 15. inſtitut. de action. Cepola in tract. de ſeruit.cap.7.numero 10. Epiſcopus Couarr. libro 2.reſolutionum capit. 9. num.4.& tradit Tiber.Decian.in pract. crimin.tom.2.lib.7.c.39.n.27.fol.169.& cap. 41.n.28.fol.177. [54]

Intereſt etenim defunctorum, † vt eorum imagines etiā in ſepulchris videantur, vt ex Horatio in Epod.Od.8.& alijs pluribus oſtendit Tiraquel. in tract. de nobil.cap.20.num.150. pag. 170. ad quem addo l.19.tit.13. par.2. Caſſan. in Catalog. glor.mund. cap.3. conſider. 44. & 45. vbi tradit, qualiter imagines † & reliquiæ ſanctorum venerentur in illorum memoriam, Rebuff.in l.2. de annonis ciuilib.num.4.fol. 108. lib.11. [55] [56]

Et literæ ſculptę in marmore, qualiter capella fuit ædificata & † dotata, probant ius patronatus, ſecundū Bald.conſ. 310. an ius patronatus, libr. 5. Decius conſ. 135.numero 1.confirmat Ripa in cap. cum Eccleſia, num.97. de cauſ.poſſeſſ.& propr. [57]

Et ſi in muris reperiantur arma Principis, † præſumitur quod à Principe ędificati fuerunt, tradit Rolan.in conſ.84.n.23.lib.2. & facit quod habetur 1.Reg.c.24.in fine, ibi: *Iura mihi in Domino, ne deleas ſemen meum poſt me,* [58]

me, nec inferas nomen meum de domo patris mei. Et Lucæ 20.c. ibi: *Ostendite mihi numismata census.* De quo per decisionem Genuæ 201. num. 3. vbi tradit, qualiter marca probet dominium, & de illis qui in naue ponũt arma aliena, tradit Stacha de mercatura, tit. de nauibus & nauigijs, & tit. de nauibus nu. 3. pag. 287. & prius tit. de nauigijs nu. 22. pagin. 257. an dominus possit facere ornamenta, & pingere, vel scalpere arma suæ familiæ in domo conducta, tradit Carrocius in tract. de locato, parte necessitas, q 9. num. 6. fol. 193 ex Aretino consil. 80. Honoris causa patronis est concessum, vt habere possint in Ecclesijs depicta familiæ insignia, quę ab alio abradi non possunt sine domini iniuria, vt volunt Bart. in l. 2. §. ne eius nomine, ff. de operib. public. Cepola in tract. de seruit. vrban. c. 75. de prætura, Menoch. in remed. 55. recuperan. possess. n. 48. pag. 480.

59 Et quòd insignia & arma † transeant in substitutum directum militarem, non autem in fideicommissariũ, volunt Bart. in tract. de insign. & arm. col. 3. vers. Quæro qualiter, Annan. in cons. 86. in fine, Sforcia Odd. in tractat. substitution. compendios. par. 5. versic. Quoad sextum, n. 14. fol. 85 & quòd ex grauamine delationis armorum, & nomine arguatur qualitas masculinitatis, concludit ex pluribus Tiber. Decian. respon. 7. n. 33. cum sequen. lib. 1. & plura de insignijs notabilia cumulat Auen. in lib. de exequen. mandat. c. 21. n. 1. cum sequen. par. 2.

Quibus omnibus est addenda doctrina Bar
60 thol. Soci. in cons. 259. ante nu. 1. lib. 2. vbi tradit, quòd si aliqua † est substituta sub conditione alternatiua (si Lucius Titius, vel eius liberi noluerint assumere cognomẽ & arma testatoris) ad veritatem alternatiuæ, & purificationẽ dictæ conditionis, sufficit quod alter non verificetur: scilicet quòd Lucius Titius assumpserit cognomẽ & arma, vel eius liberi, per l. si hæredi plures, ff. de condit. institu. & in l. si is qui ducenta, §. inter, & ibi Bar. ff. de reb. dub. & ibi adducit alia in hac materia. Et donatio quæ lege fit, vt donata eius nomen ferat, seu insignia, non requirit insinuationem, vt tradit Molin. lib. 2. nu. 25. fol. 28. c. 8. & faciunt scripta per Alciat. lib. 3. de verb. signific. pag. 61. post. Bart. Socin. in cons. 258. lib. 2. ad quæ addo elegantẽ resolutioẽ Alciati in tract. de singul. certam. c. 7. n. 50. pag. 111. & Cassan. in Catal. glor. mund. p. 1. concl. 48. col. 4. decidentem posse quis portare arma alterius ex illius cõsensu, per doctrinam Bart. in tract. de armis, Baldi in cap. quanto de iure iuran. & alia plura quæ refert. Et quod grauamen deferendi arma & nomen gentile, significet primogenituram; & quòd masculus fœminæ præferatur, tradit Episcop. Sarmien. in l cum ita, §. in fideicommisso, n. 17. fol. 115. ff. de legat. 3. qui ad hoc citat Guidonem in dict. decis. 467. & loquitur in maioratibus Hispaniæ.

Et ex his obiter inferre libet, quòd si sit contentio inter duos prætendentes, se esse vocatos ad aliquẽ maioratum, si partim iura
61 sint obscura, † sententia debet ferri pro illo qui habet nomen, vel engnomen testatoris, vel propriæ generationis, quem testatorem verisimile est magis dilexisse, si de hoc fuisset interrogatus propter nominis similitudinem & affectionẽ parentelæ. Et pro hac cõsideratione faciũt quæ scribo in 4. par. tract. q. 51. à n. 15. cum alijs, & infra q. 6. à n. 59. & 60. Itẽ infertur à dicta verisimilitudine, aliquam esse quandã sententiam, Peralt. in l. vnum ex familia, §. sed etsi fundum, nu. 15. pag. 591. ff. de leg. 2. vbi inquit, quòd si pater plurium filiorum commisit alicui executori facultatem meliorandi vnum ex filijs, quem meliorare, vel nominare voluisset, & meliorauit vnum; quod potest illum grauare, quod in vno quarterio clypei portet arma & insignia eligentis id enim non est verisimile testatorẽ commisisse, nec dare alteri gloriam propriã, arma & insignia, maximè
62 si sit nobilis. † Quod verisimũ credo, & pluribus testimonijs probari poterat: ad quem addo August. Beros. in cons. 77. n. 22. lib. 2. vbi vult, quòd non reperitur modus de iure ciuili ad faciendũ aliquem de familia, vel agnationes sed solũ per modos iuris ciuilis per arrogationẽ, adoptionem, vel legitimationẽ, & ibi tradit vnum, quod non credo verũ, & contra prædicta omnia, quòd grauamẽ deferendi nomen & arma censetur adiectũ ad quandam iactionẽ, & tanquam modus, seu conditio dispositionis, sub quo, vel sub qua bona relicta fuerunt: de dicto autẽ Peraltæ tracto par. 1. q. 71. ad fin. Et in materia animaduerto, quod regulariter debet apponi nomen & cognomen, secundũ Angel. in l. quoties. §. si qua nomen, ff. de hæred. institu. vbi Imol. Alex. in l. hac consultissima, C. qui testam. facere poss. & in cõs. 98. lib. 4. & alios, vt per Rebuff. in tract. de nomination. q. 14. n. 61. pag. 192. & faciunt scripta per Masc. in tract. de probatio. lib. 2. concl. 875. n. 1. & 2. Aimon in cons. 169. n. 4. & de origine & mutatione nominũ plura notabilia & scitu digna scribit Quintil. Mandos. in glos. facultatem, §. volentes, fol. 49. col. 2. Et quòd nomen propriũ † veniat magis quã appellatiuum, resoluit Curt. Iun. in cons. 47. n. 4. per
63 text. quem dicit expressum in l. cum ita, §. in fideicõmisso, ff. de legat. 2. Quinimò secũdum illud non solũ in institutione, sed etiã in substitutionibus loqui videtur de nomine proprio. Quibus autem modis sumatur † nomen,

64 † nomen, tradit Rebuff. in l. 6. ff. de verb. signific. par. 72. & ad quem competat successio maioratus in casu priuationis, si testator hoc non declarauit: videnda sunt quæ scribo in 1. par. q. 50. n. 19. & supra num. 42.

65 Et est sciendum in hac illatione, quòd eo ipso quod quis † acceptat successionẽ maioratus, videtur acceptare omnes conditiones & grauamina à conditione maioratus iniuncta, l. si duo in fine, ff. de acquir. hæred. ex quo notant Bald. Paul. & Aretin ibi: Quod 66 acceptans † aliquid ab homine, siue à lege sibi delatum, videtur acceptare cum suis oneribus: & hæres censetur approbare dispositionem testatoris minùs solemnem ob obseruationem factam soluendo legata, secundũ Aymonem in consil. 277. numer. 5. & quòd ex obseruantia, Menoch. in consil. 423. numero 21. libro 5. Et qui aliqua dispositio-67 ne, vel priuilegio vti vult, † debet vti cum omnibus suis qualitatibus, l. vnica, §. & si præfatam, & §. sin autem aliquis, vers. Cum enim, C. de iure deliber. tradit Neuizan. cons. 87. numero 14. quem citat Menoch. de recuper. possess. remed. 15. num. 643. pagin. 532. ad idem est textus in l. 2 §. vlt. ff. de suis & legit. hæred. vbi si hæreditas alicui delata, quæ sit per fideicommissum alteri relicta, deuoluatur ex edicto successorio in sequentem in gradu propter defectum primi, ille sequens per additionem hæredi-68 tatis ab eo factam, videtur † cognouisse onus fideicommissi iniunctum hæredi primo loco scriptum: & probatur in l. 1. §. pro secundo, C. de caduc. tollend. quod confirmatur ex aliquibus quæ scribo in 1. parte, quæstione 55. in princip. & tradit notabiliter Aymon in consilio 246. numero 2. vbi extendit, quod hoc procedit, licèt onus excedat commodum legati, per l. Imperator, §. si centum, versic. Enimverò, ff. de legat. 2. l. planè 2. §. si cui stichus, ff. de legat. 1. & facit notabile consilium Decij 583 numero sexto. Et omnia capitula adiecta in 69 donationibus sunt obseruanda: † & propter vnum capitulum non obseruatum, licèt sit minimum, donatio est inualida, vt ex Baldo in l. pacta conuenta, notabil. 2. ff. de contrahend. emption. & alijs tradit Natta in cons. 273. numero 31. & 32. libro 2. Et vbi ex eodem fonte vtrumque oritur, vtrumque simul debet recipi, aut repudiari, l. in venditione, ff. de action. empti, notat Bald. in l. penult. C. de institution. Auend. 1. p. de exequend. mandat. capit. 4. numero 13. Burgos de Paz in consil. 14. num. 32. ad hoc videndus Aluarad. de interpret. volun. defunct. libr. 2. cap. 2. num. 1. & 2. fol. 30. facit l. Papinianus, §. si conditione, l. si ponas, §. si hæreditatem, ff. de inoffic. testam. per quas decidit Decius cons. 149. num. 1. quòd acceptando quis quod in testamento eidem relictum fuit; videtur consentire in translatione iurispatronatus, & l. Celsum cons. 22. n. 29. & omnino Iasonem in cons. 143. ad finem libro 1. vbi resoluit, quòd veniens ex testamento † debet venire cum omnibus 70 oneribus & substitutionibus, per regulam l. Pomponius, §. cum quis, ff. de acquir. poss. & alia iura. Et ista faciunt ad notabilẽ quæstionem disputatã per Amade. de Ponte in tract. laudemiorum, q. 16. fol. 19. vbi resoluit, si creditor recepit census, ille debitor sciens vel ignorans, an videatur remittere laudemium: quod est notatu dignum.

Circa quod singulariter est animaduertendũ, quòd quis potest approbare † substantiã 71 dispositionis, & improbare ipsius qualitatẽ, textus est notabilis in l. 3. §. vlt. ff. rẽ rat. hab. vbi glos. Bart. & DD. in l. Pomponius la 1. post principiũ in vers. Scæuola, vt Bart. notat col. 1. ff. de neg. gest. confirmat, exemplificat, & declarat Peralt. in l. cum pater, §. à filia, n. 61. pag. 334. ff. de leg. 2. quod etiam scripsi, & alia ad propositũ par. 1. d. q. 55. n. 22. & tradunt Bal. in l. 1. C. de furtis, Matth. ab Afflict. in c. 1. de pace tenen. n. 7 fo. 207. facit simile, quòd quis potest se fundare ex eo quod impugnauit; si nõ impugnat ipsum factum, sed solemnitatẽ facti, secundũ Abbatẽ in c. ex parte Decani, notab. 5. de rescrip. Anton. in c. cum olim de censib cum concordan. vt per Felin. in c. capitulum de rescrip. Dec. in cons. 361. n. 2. Sed si hoc non exprimat, approbans actũ, simpliciter videtur approbare cum sua qualitate, l. 1. §. si quis simpliciter, ff. de verb. obligat. l. Pomponius, ff. de neg. gest. Bar. in l. Aurelius, §. idem quæ sunt, ff. de liberatio. legat. notat Ripa respõs. 155. n. 4 licèt contra ea quæ dicta sunt, faciant quod scribunt Bertran. cons. 173. libr. 3. Odofred. cons. 26. n. 33. Ant. Gabr. lib. 6. commun. opin. concl. 1. tit. de legit. n. 13. pagin. 370. vbi volunt, quòd si pater in testamento relinquat filio aliqua bona pro legitima, & filius simpliciter accipiat, † nõ valet 72 grauamen per patrem iniunctũ, etiamsi pater dicat, quod plus petere non possit pro legitima: quod confirmatur ex doctrina Baldi & Pauli in l. si quando, §. & generaliter, C. de inoffic. test. quam cito in d. q. 55. nu. 2. Et quod ad hoc, vt cogi possit fideicommissarius, vel illius hæres ad grauamen iniunctũ, requiratur, † quod agnouerit fideicom-73 missum, & quod habeat perfectam scientiã fideicommissi, tradit notanter Alex. in cons. 24. num. 11. lib. 3. vbi n. 12. resoluit, an ad notitiam fideicommissi sufficiat quòd reperiatur testamentum apud illum, quod consiliũ est necessariũ ad excusandos prætendentes igno-

ignorantiam clausularum maioratus. Est igitur tenendum (vt ad rem redeam) dictam conditionem arma † & nomen deferendi, 74 iustam esse: quod tamen esse vanitatem vanitatum tradit doctissimus & religiosus vir Episcop. Simanc. libro de institution. Catholic. cap.9. numero 135. fol. 21. contra quem facit dicta authoritas 1.Reg.cap.24. & prędict. l. 18. numero 13. part.2. ibi: *E la señal que trae otro si en sus armas, e su moneda, e su carta, en que se nombra que todas estas deuen ser mucho honradas*, nec minus facit l. 8. titulo primo, libro quarto Recopilat. vbi Azeued. & circa hæc legenda sunt etiam quæ nouiter scribit Burgos de Paz in procœmio ll. Tauri numero 24. cum alijs, & Mãdosius de mutatione nominis in verbo, facultatem, §. volentes, fol.49. col.3. & quod scribit Guillelm. Benedict. in cap. Raynuntius in princip. numero 45. fol.8. Quod grauamen nomen & arma deferendi tantæ est 75 efficaciæ, quòd taliter grauatus necesse habet † implere conditionem, nomen & arma testatoris assumendo, priusquã hæres esse possit, per l. mulier, §. si quis seruum, ff. de cõdit. instit. & doctrina Guido. Pap. decis. 251. 76 Et ille præsumitur † vocatus, qui portare potest arma & nomen testatoris & agnationis, vt per Anton. Thesaur. decis. Pedem. 248. n. 6. Ant. Peregr. in tract. de fideicommiss. art. 25. n. 27. fol. 238. Et prędicta magis locũ sibi vendicant, vbicumque grauamen, nomen & arma deferendi est geminatum, vt tradit in specie Bart. Socin. in consilio 259. allegato supra numero 54. & Paris. in cons. 19. num. 25. lib. 2.

Et quòd quis possit portare nomen matris, quando est mater nobilior patre, probatur in cap. Raynuntius de testamen. tradit Cæsar Lambertin. in tract. de iure patronat. libro 2. par. 2. 4. artic. 3. q. princip. numero 3. fol. 150. Et arma & insignia memo- 77 riam † conseruant defunctorum, secundùm Annan. in cons. 76. per l. legatum, ff. de administrat. rerum ad ciuitatem pertin. & l. Quintus, §. Pomponius, ff. de ann. legat. notat Zasius in cons. 2. numero 32. libro 1. Et quòd grauatus portare nomen & arma, non gaudeat bonis relictis, nisi obseruauerit grauamen, & quòd sit causa finalis dispositionis, resoluit Tiber. Decian. respons. 7. numero 18. libro 1. per decision. Guid. Pap. supra citatam 267. & 500. Soc. & Dec. quos citat, & faciunt scripta per Peregr. in tract. de fideicommiss. artic. 11. numer. 121. fol. 101. & est etiam memorię mandanda do- 78 ctrina Aymonis Crauet. in cons. 830. vbi resoluit, quòd si testator vxorem † hæredem instituit, ea tamen lege, ne bona ipsius testatoris transferri ei liceat in aliquem qui non sit ex nobili & clarã stirpe, & quòd nomen & arma ipsius testatoris non portet, ad arbitrium & electionem eius potest instituere vxor hæredem quem velit: dumtamen sit nobilis, & nomen & cognomen testatoris ferat, quamuis non sit ex familia ipsius testatoris: quem citat Mantica de coniectur. ment. defunct. libro 8. titulo 17. numero 9 folio 190. & ibi tradit, an legatum relictum puellis, quæ sint nobiles de domo casata & parentela, intelligatur de naturalibus, vbi legendum est in noua editione.

Est etiam disputatione dignum in ista ma- 79 teria, Quid si testator grauauit † descendentes onere arma, nomen & cognomen deferendi; si arma, nomen, & cognomen solùm deferant, ac nomen, & cognomen, & arma cum alijs coniungant; an nihilominus censeantur conditionibus paruisse? In quo videtur, quòd conditioni & grauamini pareatur, nisi à testatore aliud ordinatum sit: quia in fauorabilibus sub simplicibus con- 80 tinetur † casus mixtus, l. si ita scripitum in princip. ff. de liber. & posthum. l. Clemens, in princip. ff. de hæredib. instituen. tradunt communiter DD. in l. 2. ff. de verbor. obligation. præcipuè Alciat. numero 26. cum sequentib. Francisc. Mantic. in tract. de coniectur. men. defunct. lib. 7. tit. 1. num. 20. pagin. 254. & tit. 19. num. 15. pag. 100. Quintil. Mandos. in regul. Cancell. reg. 12. & 16. n. 2. fol. 59. Azeued. in bono casu in l. 23. n. 8. lib. 7. Recop. n. 2. fol. 163. & Ias. in §. omnium num. 28. instit. de action. quem citat decisio Pedemont. 126. numero 13. Alex. in consil. 140. numero 4. libro 5. & consil. 82. num. 17. lib. 3. idem Alex. cons. 144. n. 7. 81 lib. 6. vbi hoc extendit, † etiam in odiosis, quando ad casum mixtum verisimiliter potest adaptari mens statuentium, ex l. si ita facta, ff. de iniust. rupt. vbi Bald. Angel. & Imol. latè Falcon. regul. 317. Staphileus de literis gratię in parte spectantium, nu. 2. pagin. 222. licèt contrarium, quòd casus simplices etiam in fauorabilibus non compre- 82 hendant casus mixtos, † teneat Ludouicus de Sardis in tract. de legitimatione, 8. volumin. tract. C. de legitimatis per rescriptum, numero 35. fol. 39. de quo legendum est quod in ista materia primogenituræ, quando masculus & fęmina nascuntur, scribit Fulnius Pacianus in tract. de probat. lib. 2. c. 11. num. 22. fol. 33. & compositum sub simplici comprehenditur, l. cui eorum, §. affinitatis, ff. de postulando, l. nurus, & l. generi, & l. soceri, ff. de verb. signific. notat Alex. cõs. 248. num. 9. lib. 6. quem punctum latissimè explicat Socin. Iun. in rubr. solut. matrimon. part. 2. numero 191. cum sequent. ff. solut.

solut. matrimon. numero 11. Et quoties duę qualitates simul concurrunt, quarum quælibet de per se potest operare suum effectum; tunc † vna qualitas alteri non derogat, secundùm Bart. in l. si consul. ff. de de adoption. num. 1. Bald. in l. Titiæ textores, ff. de legat. 1. vbi Alexand. numero 6. & Iason. numero 6. Felin. in cap. 2. numero 19. de probation. & cum alijs, vt per Andr. Gaill. in tractat. de Arrest. Imperij, cap. 6. numero 26. pagina 379. vbi tradit inter alia, exercentem duas artes diuersas mechanicas, obligari ad statuta vtriusque collegij, qui etiam allegat Roman. in cons. 412 & mixtum & compositum assumunt naturam illius speciei, secundùm quam minùs iuri derogatur, secundùm Abbat. in cap. super quæstione, §. si verò, vltimo notabili, de offic. delegat. Rebuff. in tractat. de nomination. quæstione 15. numer. 7. pag. 215. Et prohibitus facere probationē per testes, † non prohibetur facere per testes & instrumenta, secundū Bart. & alios in l. certi conditio, §. quoniam, ff. si cert. pet. & alij, vt per Cephal. cons. 26. numer. 25. Et vbi in persona vnius concurrunt duæ qualitates, vna permissiua & affirmatiua; altera prohibitiua, siue negatiua, attenditur permissiua, secundùm Dominic. in cap. statutum 8. cum verò, per glos. ibi. In verbo eiusdem ciuitatis, de rescript. in l. 6. Bart. Socin. in l. 1, §. veteres, ff. de acquirend. possess. Iaso in consil. 74. vers. sexto & vltimo, libro 3. Natta 463. numero 17. libro secundo, vbi ex Baldo in l. hac consultissima, C. qui testam. facere poss. & alijs, probat quod statutum exorbitans loquens in casu simplici non trahitur ad casum mixtum. Et fauorabilis † dispositio non dicitur quæ mixtum in se fauorem & odium continet, vt per Decium in l. venire nos, ff. de in ius vocand. Ioann. Gutierr. libr. Canonicar. quæstion. quæst. 32. numero 44. Et quando agitur de conseruatione † testamenti, sub simplicibus continetur mixtum, d. l. si ita facta, ff. de iniust. rupt. quem ad hoc commendat Iaso in l. si mater, numero 9. C. de instit. & substit. Et grauatus † portare nomen & arma non tenetur propria arma derelinquere: & diuersa est in hoc consuetudo in Hispania & Gallia, vt tradit Anton. Thesaur. in dict. decision. 270. num. 9. & gloss. in dict. l. 2. ff. ad l. Aquil. & alia similia citat Petr. Barbos. in l. quinta, numero 50. pagin. 327. ff. solut. matrimon. Et in mixtis † sequimur naturā eius quod fauorabilius est, & benignius, Alberic. post gloss. in l. 2. §. 1. ff. ad l. Aquil. Quod æquius videtur, licèt plura faciant in contrarium. Primò ad hoc facit, quia simplicia mixtis valdè sunt contraria & diuersa, l.

83

84

85

86

87

88

Imperium, versic. Mixtum, ff. de iurisdictione omnium iudic. notat Baldus in cons. 335. quædam mulier, numero 6. libro 1. & probatur in l. 63. Tauri, hodie l. 6. titulo 15. libro 4. Recopilat. Et dispositio simpliciter loquens non comprehendit causas qualificatas, l. 1. ff. de donation. cap. statutum, cap. licet, §. an cui, ff. de aur, & argent. legat. tradunt Decius in cons. 381. numero 10. & in cons. 472. num. 7. Quintil. Mandos. in reg. 19. reseruationis q. 10. numero 3. fol. 133. maximè in odiosis, l. hoc legatum, ff. de leg. 3. tradit Cephal. in cons. 204. numero 44. lib. 2. idem Mandos. in d. regul. reg. 12. reseruation. q. 16. num. 2. fol. 59. Et mixta ex simplicibus contrariam aut diuersam naturam habentibus videtur constituere tertiam, ac separatam speciem, l. si statu libera, §. vltim. ff. de statu liber. l. 1. in princip. ff. de ventre inspic. cum concordantib. vt per Tiraquel. in libro de ll. connubialib. glossa 5. in verbo, contracter, num. 69. fol. 274. Et casus † mixtus sub simplici continetur, quando eadem est ratio, non aliàs, secundū Alexand. in l. si extraneus, ff. de condition. ob causam, Dec. in consilio 313. numero 2. Menoch. in cons. 112. num. 62. libro 2. Hieron. Gabr. in cons. 197. numero 12. vbi latè. Et statutum loquens in casu simplici nō extenditur ad casum mixtum, secundū Baldum in l. omnes populi, col. 12. ff. de iustit. & iur. Ancharran. in cap. Canonum statuta, in verb. sed venio ad quartum membrū, de constitution. confirmat Alexand. consil. 116. numero 10. & 11. libro 2. Decius consil. 333. numero 1. latè Tiraquel. in tract. le mors, part. 2. declarat. 4. num. 3. & 4. pag. 60. Et dispositio prohibens alienare feudum non comprehendit casum mixtum; vt putà fructus, vel decimas feudi, vt per l. qui verò, ff. de liber. & posthum. & doctrina Gozadin. cons. 8. numero 41. cum sequentib. inter consilia Montis Ferrati, tenet Bursat. in cons. 49. numero 67. libro 1. & l. 23. tit. 8. libr. 7. Recopil. quæ prohibet conducere defensas, si caret gregibus, procedit in defesis, quæ habent pastum & culturam mixtam, vt tradit ibi Azeued. num. 2. fol. 163. quia ob fauorem publicum mixtum comprehenditur sub simplici. Et naturaliter † admixtū assumit naturā eius, cui principaliter admiscetur, l. quæsitum, §. qui sine manumissione, ff. de seru. exportan. confirmat Roman. cons. 171. numer. 7. tradit Menoch. remed. 3. de retinen. possess. numero 678. pag. 274. col. 2. in fine. Et qualiter Papa deroget iuripatronatus mixto, resoluit Iacob. Puteus decision. 157. numero 3. libro 3. Et ideò quando sententia continet criminalem & ciuilem pœnam, potius indicatur

89

90

catur causa criminalis, secundùm Aretin. In cap. cum in tua nota. 1. de testib. Alexand. consi. 82. libro 1. Ferrar. in pract. tit. de forma libelli, quo agitur ad turbandam possessionem, col. 1. Ægid. Bos. in pract. crimin. titulo de appel. n. 8. pag. 570.

Secundò, verba testamenti sunt intelligēda † simpliciter, & non secundùm quid, l. hoc legatum, ff. de legat. 3. vnde testator grauando successores onere, arma & nomen portandi, grauare videtur, quòd ea sola porteut, & non secundùm quid, & cum alijs mixta. Confirmatur ex doctrina Caroli Ruini consilio 24. numero 12. & 13. libro 2. vbi probat, quòd si maritus dedit facultatem liberam vxori eligendi post eius mortem, prout illi placuerit, & diuidendi hęreditatem, non potest eligere fœminam nuptam, etiam procedentem à familia, quia non est propriè de familia, sed secundùm quid. Et cùm aliquid fit cum adiuncto, non est illud propriè, l. Lucius, §. quæsitum, ff. de legat. 3. de quo legenda sunt quæ scribit Rebuff. in l. quod iussit in præfatione numero 65. de re iudic. vbi ex hoc post Iason. in consilio 205. numero 3. libro 2. tradit, quòd fratres patrueles dicuntur simpliciter fratres: & tradit, an valeat argumentum secundùm quid & simpliciter. Ex quibus confirmo singularem in ista materia doctrinam Bart. in l. cum auus, numero 5. ff. de condition. & demonstration. vbi vult, quòd si testator dixit, † si filius meus decesserit sine filijs masculis, & si habuerit fœminas, restituat tantum: Si decesserit cum masculis & fœminis, non debetur legatum: de quo per Bart. Socin. ibi num. 77. Mantic. de coniectur. men. defun. libro 11. titulo 55. numero quinto, pagina 545. qui latè disputat & confirmat, quia sub simplicibus continetur mixtum, non ex verbis, sed ex mente, quando subest eadem vel maior ratio, vt declarant Aretin. in l. si ita scriptum, ff. de liber. & posthum. Tiraquel. de ll. connubial. glos. 3. num. 70. quod est notabile: & idem volunt Alexand. in l. si extraneus, in fine, ff. de condition. ob causam, Decius in consilio 333. n. 2. quos citat Petr. Surd. decis. 574. nu. 15. vbi ex Carolo Ruino cons. 167. n. 20. lib. 1. tradit, quòd in præiudicium tertij casus simplex non comprehendit mixtum.

Tertiò, testator apponendo illud onus † & grauamen, affectare videtur, quòd successores propria arma & nomen portent, vt magis repręsentent suam gloriam & pompam: quæ non ita repræsentari & significari potest, vbi confusione & immixtione confunduntur: nam confusio est, † vbi duæ materiæ, vel eiusdem generis, vel diuersi coniunguntur, l. adeò, §. voluntas, versic. Sed sine voluntate, ff. de acquir. rer. domin. cum qua concordat l. 34. tit. 28. par. 3. & per immixtionem res mutat propriam † naturam primordialem, l. sed etsi plures, §. filie, ff. de vulgar. l. si à via, C. de donation l. 19 titulo 2. par. 3. faciunt quæ scribo in 4. part. tractat. quæst. 19. numer. 11. ex quo disputat Bart. Socin. in l. cum auus, numer. 53. ff. de condition. & demonstrat. an lex illa habeat locum in casu misto, quando sunt grauati simul descendentes & extranei. Et hæc gloria † & honor maximè ęstimari debet, & potius quàm pecuniarium commodum, l. Iulianus, ff. si quis omiss. caus. testam. notat Ancharr. cons. 597. numero 4 Et aliud est vnū simplex sine qualitate, & aliud vnum tale, scilicet cum qualitate, secundùm gloss. in Clement. vnica de probation. in gloss. magna, & in Clement. dudum de sepulturis in verbo, pacta, ad finem, quas citat Præpositus in cap. ad id, numero tertio de sponsalibus, qui alia refert. Et quando est ius patronatus merè laicum, Papa derogat pro medietate: in mixto verè non admittit, vt probat Iacob. Puteus decis. 257. par. 3. ad quem addo melius Cæsarem Lambertin. in tract. de iure patronat. lib. 2. par. 3. art. 4. 8. quæst. principalis, n. 2 fol. 237. vbi etiam tradit, an attendatur potiùs causa permittens, quàm prohibens.

Quartò, vbi concurrunt duæ causæ, vna quæ nocet, altera quæ prodest, † attenditur potiùs causa quæ nocet, quàm quæ prodest, l. si quis graui, §. vlt. ff. ad Silanian. l. 3. §. vltim. ff. de legat. præstan. l. antepenult. §. 1. ff. mandat. notat Bart. in l. stipulatio, §. si quis autem, ff. de noua. ope. vbi Iason. & idē Ias. post Barth. & alios in l. 3. ff. de condition. ob turp. caus. & in l. 1. §. veteres, numero septimo, ff. de acquirend. possess. & in l. si arrogator, numero 47. ff. de adoption. & in dict. consil. 73. versic. Quinto facit, libro 3. Socin. Iun. in l. ea, ff. de verb. oblig. num. 352. Alexand. vbi Gloss. Parisiens. plures citat in cons. 100. num. 17. lib. 3. D. Anton. de Padill. in l. altius, C. de seruitut. n. 22 pag. 177. Menoch. in cons. 326. n. 55. lib. 3. qui ex hoc tradit in materia fideicommissi, quod vbi concurrunt duæ regulæ, vna affirmatiua, altera negatiua, est facienda repetitio qualitatis: qui ex hoc numero 59. scribit, quod est bona consequentia, testator non vocauit proximiores, nec censetur vocare proximiores, ad quod refert Molinam libro tertio de primogen. Hispanorum cap. 9. numero 91. & quæ ego scribo in libro maioratuum, par. 2. q. 6. à num. 19. & pręsumptio negatiua † est potentior affirmatiua, secundùm Baldum in l. filium, lect. 1. part. 7. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur.

Parit.

91 92 93 94 95 96 97 98

Parisi.in conf.29 nu.63.lib.2.Menoch.lib. 2.de arbitr.casu 472.nu.27. & in conf.152. nu.47.lib.2.quod notabiliter tradit Tiraqu. in tract.de primogenit.q.24.nu.1.pag.216. Cepola in l.venditioni,ff.de vsucap.pro em pti.num 33.pag.408.Dec.in conf.3.num.4. Menoch.in tract.de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 39.num. 6a.pag.302. Ex quo venit, quod illud quod stat in dubio, & pendenti, posśitque se habere ad prohibitum,&ad per missum,stat ad prohibitum, l.1.§.si pêdeat, ff.ad Macedon.cum côcordant per Cagnol. in l.fin.C.de pace,nu.36.pag.28.Quod con firmo,quia vbicunque reperiuntur duæ regulæ,vna prohitiua,alia affirmatiua,attenditur prohibitiua,l.3.§.liberti,verf.sed patronum,ff. de suspect. tutorib iunct.l.1.§.consequens eodem titul.vbi Iacob.de Aren.Dinus, & Bart.l.si Ruffinus,vbi Bald. Fulgos. Alexand.Aretin. & Iason. de testamen.milit. cum concordant. vt per Tiraquell in l. boues,§.hoc sermone, ff. de verbor signifi. limitatione 7.num. 6.pag.195.faciunt tradita per Zasium in l.iudicatę,num.4. pagin. 871.ff.de except.rei iudic. Anto.Peregrin. in tractat.de fideicommis.artic. 11.num.62. fol.93.Et potentior,& firmior est præsumptio negatiua quam affirmatiua,vt per Menoch.in conf.473.in fine, & in tractat.præsumpt.lib.1.præsumpt.29.nu.13.pag.32.faciunt tradita per Nattam in conf.194.num.

99 9.lib.1.Hinc fit quod præsumptio † negatiua est potentior affirmatiua secundùm Bald. in l.1.num.7.ff.de his qui sunt sui,vel alien. iur.Parisi.in conf. 29.nu.83.lib.2. Menoch. lib.2.de arbitr. iudic. lib.2.casu 472.nu.27. Tiraquell.lib.1.de retract.§.30.glos.1.num. 29.pag.650.licèt contra hoc faciat notabile consilium Ancharr. 37.nu.5. vbi vult,quod in mixtura potius consideretur fauor quam odium,si ista duo concurrant, quod tradunt Iason in l.2.nu.5.ff.de verbor.obligationib. Menoch.in tertio remedio de retinend.pos sessione,nu.678. Contardus in l.vnica,C.si de momentan.possessione,limitation, 2.nu. 25.& 27. fori, & alij quos citat Farinac.in practic quæstion. q. 93.nu. 150.fol.421.Et

100 primogenitus excluditur† à maioratu ex nominis & armorum incompatibilitate,vt per Molin.lib.3.c.2. nu.30.fol.348.de quo per Bart.Soci.conf.79.nu.25.lib.4.& conf.288. nu.12.lib.2.Dec.conf.283.n.11.Greg.Lop. in l.5 tit.24.p.4.in gl.*Son quatro*,vbi ex hoc disputat si naturalis regni transferat se in regnum Franciæ,an posśit obtinere beneficia in isto regno:de quo etiam per Alciat.in d.l. 2.ff.de verb.oblig.nu.35.ad ista legêdus.Et vbi concurrunt duæ leges, vel statuta,vnum permisśiuum,& alterû prohibitiuum,& annullatiuum,si aliàs non constat de mête statuentium † attenditur illud, quod prohibet l.si Ruffinus,C.de testam.notant Paul.de Castro in l.non est nouum, ff. de legib. vt per Vantium de nullit.tit.quot & quibus modis nullitas defendi posśit, nu.55. versi.& nota in primis, pag.141.licèt contrarium ibi in verb.eiusdem ciuitatis, de refer. in 6.Natta conf.463.nu.27.lib.2.qui ad hoc refert textum,&ibi Soci.in l.1.§.veteres,ff.de acquir. posśef. vbi etiam tradit, quod statutum loquens in casu simplici, si est exorbitans† nô trahitur ad casum mixtum, ex Bald.in l.hac consultiśsima,C.qui testam.facere posś.& alijs quos citat. Et mixtum dicitur,quod participat de duobus,vt tradunt Ripa in rubr.de iudicijs,Lancellot.in tract de attent.part.3. c.28.nu.124.pag.84. qui id tradit in mixto posśesśorio quatuor modis, ex Bald.in l.incerti,nu.12.C.de interdict.Et sanguinis qualitas non est attêdenda,sed accidentalis,vt in terminis primogenituræ tradit Bursat.in côs. 148.lib.2.ex l. cum allegas, C. de castrens. pecul. Alciat.in l.2.nu.38 ff.de verb.obliga. Et in materiam tractant idem Tiraq.in præfatio.retractus,nu.66.Dec.in d.l.si Ruffin.n. 11.Alcia.in l.2.in princ.n.40.ff. de verb.oblig.& in tract.præsûpt.reg.1.præsump.30. nu.4.& alij quos citat Menoch. de recuper. posś.rem.1.nu.51.pag.311.

101

102

103 Quinto, vbi concurrit fauor testamenti,† attenditur causa quæ prodest d.l.si mater,C. de inoffic.testa.vbi legi debet Ias.n.10. Vt igitur contrariorû eadem sit disciplina,vbi testatoris interest, vt conseruatione propriæ voluntatis attendatur, causa nociua magis côsideranda,&attendenda est,quâ quæ prodest, vt rectius exequatur testatoris volûtas:quod maximè procedit côcurrente verisimilitudine,quod id voluit testator, quia tûc est magis attêdêda causa quæ prodest,secûd.Imol. in conf.35.in casu præmisso,col.3.vers.in contrarium,& col.4.vers.ad tertium,quem citat Tiraq.in l.si vnquâ in princ.n.60.pag.67.C. de reuocâ.donatio.Ergo(vt dictum est)quia contrariorû eadem est disciplina,attendenda est causa quæ nocet, vbi verisimile est testatorem hoc voluisse,prout in nostro casu.

104 Sextò,vbi est multitudo,† ibi est côfusio,c. religionû diuersitates,de religios. domib.cû concordant.vt per Alberi.in l.si quis hoc genus,n.6.fol 24.C.de Episc.& cleric.Et ad recognoscêdû singulos nomina sunt côparata, l.ad recognoscêdos.C.de ingen.&manumis. l.5.in vers.*Ca por esso ponê*,tit.33.p.7.& cui côpetit signaû;côpetit signû,vt in notabili quæst.tradit Bald.in c.1.quid sit inuestitura, n.6.f.31.de quib⁹ lector videat Felin.in proœmio,Greg.Episc.n.29.cû seq. Et signa, & vexilla facit prçsumi quod rçs sût illius cuius

105 sût † insignia,l.stigma.C.de fabricę.lib.11.

cum concordant. vt per Iaſ. in conſ. 170. nu. 2. lib. 1. Iacob. Rebuf. in l. 1. C. de nau. nõ ex cuſ. ad. lib. 11. fol. 88. & in l. diurnos. C. de frument. Alexand. lib. 11. nu. 1. fol. 110.

Septimò, facit doctrina Ioan de Platea in l. ſtigmat. nu. 2. C. de fabricẽ. lib. 11. vbi vult, 106 quod tabellio † fidelis, & mercator bonæ fidei prohibere poſſunt ne alius facit eorũ ſignum, ſeu marcam, & idem in optimo gladiorum artifice gladios propter artis peritiam, & ſui operis bonitatem vendentem, quia eius intereſt, ne alius minus peritus artifex tale ſignum afferat, ne confuſio operum inducatur: ad quod conducit l. 19. tit. 14 lib. 7. Ordinam. noui, & l. 18. tit. 21. p. 2. ibi: *Deſta guiſa ſino ellos*, & l. 5. tit. 5. p. 2. ibi: *En manera de igualarſe al Rey*, & l. 23. d. tit. 21 ibi: *Ni otro ninguno*, & l. 12. 13. cũ ſeq. tit. 23. ead. par. ad quas addo Caſſan. d. Catal. glor. mund. conſiderat. 40. fol. 21. col. 4. & melius conſiderationę 17. & 18. fol. 12. Et bona Principis eſſe præſumuntur, quæ Principis gentilitijs 107 inſignibus, & armis † inſignita ſunt, ſecundùm Bart. in l. defenſionis facultas, C. de iure fiſci, lib. 10. & in tract. de inſignijs, & armis, in princ. Maſcard. in tract. de probati. lib. 2. conclu. 806. fol. 123. faciunt ſcripta per Menoch. in tract. præſump lib. 2. præſump. 59. nu. 2. & lib. 3. præſumpt. 90. nũ. 10. & præſumpt. 130. nu. 3. D. Valdes de nobilit. Regum Hiſpaniæ, c. 55. fol. 130. cum ſeq. Et velum Regiũ, & ſigna Regia ſemper ſunt Principi reſeruanda, l. 1. & 2. C. vt nemo priua. titulo, notat glo Pariſ. p. 2. cõſuetud. Pariſien. §. 52. nu. 4. Et contrarium facientes in Regno hoc caſtigantur per l. 8. tit. 1. lib. 4 & l. 1. tit. 10. lib. 5. Ordinam. Et qui delet nomen 108 meũ, † & ſuum apponit falſum committit, l. 5. §. qui in rationibus, iuncta gl. ff. de falſis, probatur in l. falſi, ff. eod. tit. de falſis, per quam ſcribit Rebuf. tom. 1. ad conſtitot. Regias, tit. de liter. obligator. artic. 4. gloſ. 4. nu 6. & 7. Quod ſi quis arma mea baſit, vel lãcibus, vel alijs ſupellectilibus quis deleat, vel mutet, vel ſua apponat; falſi tenetur, de quo lege quæ ſcribit Menoch. de arbitra. iudic. lib. 2. caſu 320. nu. 1. cũ ſeq. & faciunt ſcripta per eund. 109 caſu 318. nu. 1. Et faciens † ſe nobilem cum non ſit, punitur de falſo, l. vnica. C. ad l. Iuliã vanicellam tradit Boſius in pract. crim. tit de falſis, nu. 152. pagin. 366. de quo ago infra, Et per arma, & inſignia probatur rem eſ-110 ſe illius cuius ſunt † inſignia, l. qui liberorũ, §. vl. & ibi Bart. ff. de operib. publ. notat Boerij. conſ. 5. n. 8. & 13. Et feudum mixtum dicitur hereditariũ quando eſt reſtrictum ad primogenitos tantum, ſecund. Tho. de Marin. de feudis iuris Francorum tit. 13. nu. 12. 13. 15. 18. & in tit. 20. de feudo mixto, n. 3. Burſat. in cõſ. 148. n. 35. lib. 2. Et nõ poteſt quis vti armis, & diuiſis contra voluntatem alterius, vt probatur in toto tit. C. vt nemo priuat. & in auth. de mand. Princip. §. pœnæ, notat Bart. in tract. de inſign. & armis, col. 2. & probat latè Pariſ. conſ 29. nu. 8. lib. 1. facit l. 16. tit. 9. p. 2. Et ſigna faciũt præſumi eſſe alicuius in dominio alicuius d. l. ſtigmata. C. de fabricenſib. lib. 12. notat Ioſeph. Maſcard. in tract. de probatio. lib. 1. conclu. 157. nu. 3. fol. 119. probatur in l. 1. C. nulli licere in frænis equeſtr. lib. 11. tradit Maſcard. in d tract. de probatio. conclu. 264. n. 6. fol. 166. & lib. 2. conclu. 1051. fol. 301. Et volens probare equũ mortuum, ſi nõ probat interſignia, nõ ſatisfacit, ſecund. Ioan. Andr. & Felin. n. 27. in c. auditis, de præſcript. fol. 54. & per inſignias appoſitas in capite, vel in alijs armaturis cogantur milites, iuxta l. 12. tit. 23. p. 2. facit l. 21. tit. 21. ead. par. & faciũt ſcripta per Matienç. in l. 6. n. 12. lib. 5. Recop. gl. 2. fol 403. Auend. in tract. de exequen. mand. p. 2. n. 2. cum ſeq fol. 215. Et quando inſignia gentilitia ſunt affixa alicui domui, probatur eſſe il-111 lius † cuius ſunt inſignia illa gentilitia, ſecũd. Ioan. de Platea in d. l. ſtigmata, Cagnol. in l. 2. n. 177. ff. ſi cert. pet. Maſcard. in tract. de probatio. lib. 1. conclu. 551. pro quibus pondero l. lex quæ tutores, C. de adminiſtr. tutor. & faciunt quæ ſcribit Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 58. n 4. pag. 184. & lib. 3. præſumpt. 64. pag. 355. Benuenutum Strach. in tract. de mercatura, p. 2. nu. 71. cum ſeq. pag. 92. eleganter Anchar. qui non citatur in c. dilecta, n. 13. fol. 515. de exceſsib. prælato. vbi Abb. n. 4. Et ſi inter duos fabros, aut mercatores eſt cõtentio de ſigno, ille qui agit non poteſt, lite pendente, vti ſigno, ſecund. Bald. in l. 1. C. vt nemini liceat, & alios vt per Lancel. in tract. de attent. p. 2. c. 6. de attent. lite pendente, declaratio. 4 n. 4. 112 pag. 158. Et vaſſallus † non poteſt ſigna domini amouere: domino autem licet ammouere ſigna vaſſalli, vt per glo. Pariſ. in conſuetud. Burgund. p. 1 §. 1. glo. 1. n. 29. fol. 25. & faciunt plura notabilia quæ ſcribit Molin. in tract. de primog. lib. 2. c. 14. n. 1. cum ſeq fol. 343. Et quod barones poſſint facere arma de pingi in ſubfeudo tradunt Frecia authori. 4. de ſubfeud. Ioan Frãciſ. in tract. de baronib. pragma. n. 32. pag. 276. & ſcripta per Rebuſ. in l. ſubſignatũ 39. pag. 293. ff. de verb ſignif. & per eund. Menoch. lib. 1. præſumpt. 83. n. 5. & Matienç. in l. 6. tit. 12. lib. 5. Recop. glo. 1. facit tex. in l. 1. C de naui. non excuſand. lib. 11. l. minime, C. de Epiſc audien. l. qui cũ, ff. ad l. Iuliã peculatus authen de mãdat. princip. §. titulos, de quo plura ſcribit Tiraq in tract. de nobili. c. 14. n 1. & ſeq. & notat Guillel. Benedict. in c. Rainunt. in princ. nu. 57. fol. 9. de teſtamen. vbi dicit, quod intereſt Reipu-

Reipublicæ cognoscere nationes claræ &ho nestæ familiæ,ne pereant, & confundantur 113 cõmixtione quadam,† & suppositione infectorum per l.1.§.penult.ff. de ventr.inspic. & ibi alia plura tradit ad istum præsens propositũ singularia,ad quem addo Cepolam in l.qui mancipia,ff.de ědilic.edict.pag.117.& tradit idem Guillel.Bened.in d.c.Rainunt.in verb.& vxorem nomine Adelasiam,n.997. fol.141.quod nobilis potest prohibere, ne villanus,vel rusticus nomen & arma domus suæ vsurpet,vel aliquis de infecto sanguine nomen immaculatorum assumat;faciunt scripta per August.Beroi. in cons.136.n.12.lib. 3.Et cuiusque de genere interest claritatem 114 generis conseruare,& inuenta sunt †signa,& sigilla,vt res ex ipsis signatæ cognoscantur, secundùm Bald.in authen.dos data.C.de donatio.ante nuptias,vbi addit,quod ballæ mercato rum prẹsumuntur esse illorum,quorum sunt signa,Cepola in l.Labeo.§.si intelligatur,nu.7.& 8.ff.de ẹdilic.edicto,Mascard.in tract.de probatio.lib.1 conclu.160.fol.121. & cõclu.551.fol.334.Et quod ignobilis possit propria authoritate assumere arma nobilium,voluerunt ante Guillel.Bened.Bart.in tract.de insignijs,& armis,col.1. Bald.in l.1. C.quæ res vendi non possint,& in c.quanto de iur.iuran.Anton.& Abbas in c.dilecta,de excessib.prælatorum,& alij quos citat Tiraquel.in tract.de nobilit.c. 6.nu. 17.pag.68. & idem Cepol. in l. signatorius 74.nu.8.& 10.pag.608. ff.de verb. signif. tractat quæstionem ad nostrum propositum adaptabilẽ, 115 si plures mercatores dissoluant societatem,† apud quem debeat stare signum,seu sigillum societatis: de quo vide quæ infra scribo in vers.& est ad propositum,& quod scribit Alberic.in l.1.ad finem,ff.quemadm.testam aperian.& in l.si procuratorem, ff.de procuratorib.vbi dicit,quod si quis neget sua sigilla,vel de volũtate sua apposita,probandum erit ab eo, vel eius voluntate sigillatum,nec erit necesse probare sua esse arma, vel sigilla cum alieno anulo,vel sigillo quis signare possit:quod sequitur glo.Paris.in consuetud.Parisien.part.1.§.5.nu.14.fol.75.& de anulo signatorio,vltra tex. & Rebuf.in l.signatorius annulus,ff.de verb.sign. lege Quintilia. Mandos.in glo.facultatem,§.à quibus, vers. anuli,& in tract.de monitorijs,q. 60.nu.31. fol.27.col.2.ibi de sigillo,& legendus est Rebuf.in concordantijs in rubr.de Regia ad prẹlaturam nominatio.faciend.§.vlt.pag.238. vers. vltima probationis, Petr. Surd. decis. 116 137.n.2.Et † de virtute sigilli scribit etiam Purpurat post Iasonẽ,quem citat in l.pacta nouissima,n.74 C.de pact. Cephal.in cons. 141.nu.11.lib.1. Et incidit in falsum qui remouet sigillum secũdùm Bartol.in l.Paulus, ff.de falsis, Decianum in practica criminali, tom.2.c.17.nu.46.fol.132. Et quod consensus Regius sine sigillo † non probet,tradunt 117 Matt.de Affli.in tit.de prohibi. feud. alien. q.24.n.33.in fin.Mascar.in tra.de probatio. lib.1.concl.416.n.12.fol.254. & de sigillo idẽ Mascard.lib.3.conc.1217.n.10.fol.245. & legenda est l. 1. tit.20.p. 3. vbi latè Gregor.Lop.& Parlador.lib. 2.rer. quotid.p.1. §.11.ampliatio.2.nu.11.pag.200.Menoch. in tract.præsump.lib.2.præsump.58.& 59. Otalora in tract.de nobilit. par.4. c.5.nu.6. pag.309.Auend cons.46.nu.4.faciunt l.10. 11.44.tit.18 par.3.l.21.ad finem,tit.11.ead. par.idem Menoch.casu 113. Et quod vtens 118 diuersis sigillis † teneatur pœna falsi, tradunt Bald.in l.comparationes,C.de fide instrumen.Franchus in cap.significauit,num. 7.fol. 47. de appellatio. vbi post alios,plura scribit de sigillo. Et gerens se pro doctore cum non sit; & pro clerico,cum non sit clericus, punitur vt falsarius, vt tradit Decius in cap.tuarum, num. 42.& 43.de priuileg.Mascard. in tract. de probation.lib.3. conclusione 1303.per totam, Menoch.in tractat. præsumption. lib. 2. præsumption. 57.num.1.cum sequentibus, eleganter glos. Parisien.in consuetudin. Parisien. part. 1.§. 3.numer.12.Octauo adduco,l.3. C.de vest. & oleo,& ibi Bart.& alij, vbi non debent lanæ,vel panni tingi aliquo colore simili colore muricis.

Nono, inquit eleganter Ripa respons. 131.numer.17. licitum non esse diuersa ar- 119 ma deferri, † scilicet, domus de Claramonte,& Castronouo,& esse turpe deserere arma patris, & familiæ cuius quis est hæres,& truncus, & accipere arma aliena. Et licèt stigmata non faciant militem, tamen præsumitur quis esse talis, qualis per signa demonstratur, secundùm Baldum in l.directis, C. de testamentar. manumissio.& propter suam nominationem: qui dicit se nobilem cum non sit, punitur extraordinariè secundùm Cassaneum in consuetudinib. Burgũnd. rubric.6. §.4. glossa, *Se parte*, de quo plura refert &tradit Auend.p.2.de exequend.mandat. c.14.nu.23.fol.292.

Decimo verisimile est,quod si de isto casu testator interrogaretur minime permitteret, † quod arma propria cum alijs com- 120 miscerentur,& confunderentur, quia ex commixtione facile est, quod nomen suum obumbretur, maximè temporibus superuenientibus, & hoc ratio, & experientia aperrissimè docent, & sic in simili casu arguunt circa onus ferendi nomen & arma, Parisius consilio 22. numer. 55.libr. 2.Roland.cons.58.num.83.lib.3.concludentes, quod in isto casu censetur dispositum,

quod verisimiliter testator dispotuisset, si de hoc interrogatus fuisset. Nam etiã in odiosis simplicium appellatione veniunt casus mixti quando disponẽs cogitauit de vtroque, & de vtraque expresis quamuis separatim, l. si ita facta, ff. de iniust. testam. quem ita intelligunt Ias. in l. Gallus, §. & quid si tantũ fallẽt. 4. ff. de liber. & posth. & in l. 2. in princ. ff. de verb. obliga. Staphilæ. de liter. grat. & iustit. de prærogatiu. dubitatio. 2. n. 2. pag. 222. Et licet in impetratione beneficij non sit facienda beneficij vniti, c. super eo, de præbẽd. lib. 6. fallit vbi vtraque Ecclesia esset æquè principalis secund. Ioan. Brunell. in tract. de dignit. lega conclu. 19. cõfirmat Rebuf. in tract. de nominatio. q. 9. n. 15. pag. 150. & faciunt quæ scribit idem Rebuf. in l. coniunctionem 29. pag. 234. ff. de verb. sign. & successores nõ possunt rectè duobus dominis seruire, & regnum in se desolabitur: vnde cũ

121 conditiones † adiectæ à testatore nõ possunt pro parte impleri, l. cui fundus, & l penul. ff. de conditio. & demonstrat. Duodecimus inquit Ripa in c. cum Ecclesia Sutrina, n. 97. de caus. posses. & propr. quod si arma, seu insignia esset depicta, seu sculpta in Ecclesia, facit præsumi quod bona fide qui sit in quasi possessione iurispatronatus per l. 1. C. nem. lice. alie. rebu. sign. impon. & l 2. in princ. & l 3. §. vlt. ff. de operib. publ. quod notat ibi Bart. contra religiosos facientes abradi arma alicuius de Ecclesia & ponat arma alterius; tradit Roman. singul. 473. & ibi Ripa scribit alia ad proposi um, quem citat Purpura. ad hoc etiã legendus in rubr. si cert. pet. nu. 154. ad quos addo Moli. in tract. de primog lib. 2. c. 14. n. 49 fol. 35. Neuiza. in Silua nuptial. lib 2. dl. uiti non nubendum, pag. 166. n. 67. & si quis remoueat sigillum alterius, punitur vt falsarius secund. Bart. in l. falsur, ff. de falsis, Tibe. Decian. in pract. crimin. tom. 2. c. 17. nu. 46.

122 fol. 132. Decimo tertio, † conditio per testatorem apposita dicitur esse de forma, l. Gallus, §. & quid si tantum, vbi Bart. ff. de liber. & posth. notat Peralt. in l. neminem, n. 9. pag. 81. ff. de leg. 2. & confirmo supra nu. 18. conditiones autem debẽt impleri in forma specifica, l. Mæuius, & l. qui hæredi. ff. de condit & demonstr. Et conditionum quam leuem solemnitatem inducit, l. Prætor in princ. ff. de collation. bonor. notat Bald. in authen. matri & auiæ col. 2. C. quando mutus offi. fung. poss. Alex. Aretin. in l. moribus, quæ est secunda, ff. de vulgar. cum concordant vt per Felin. in c. cum dilecta, de rescript. nu. 12. Tiraquel. lib. 2. de retract. §. 2.

123 glos. 1. & vnica, nu. 3. pag. 874. Et ista † maiori ratione procedere, vt ibi testator ordinauit, quod punctualiter, & ad literam obseruarentur conditiones, & mandata ab eo adiecta, quæ in isto casu sub simplici non continetur, secundùm Bald. in l. precibus, nu. 15. C. de impuber. Alex. in l. post aditam, nu. 4. eod tit. Bart Socin. in l. 1. nu. 36. vers. nono limita, ff. de vulgar. & alior, vt per Menoch. remed. 4. de adipiscen. possess. nu. 22. pag. 75. Et ista opinio tanquam menti & proposito testatoris magis conueniens in dubio est amplectẽda, l. Titius, §. 1. ff. de liber. & posth. l. quotier, ff. de reg. iur. ad quam etiam facit resolutio Alex. cons. 125 nu. 10. lib. 7. Et ista

124 sententia † maximè procederet vbicumque successor grauatus onere nomen & arma ferendi, alia portat tanquam principaliora, & ea de quibus grauatus fuit veluti accessoria, quia tunc videtur magis excedere à voluntate grauantis, quia alia arma magis æstimat, & in eis glorificatur, l. quæritur de stat. homin. vbi Bart. cum qua concordat l. 10. tit. 1. p 6. l. legatis seruis, §. si vnus, l. seruit vrbanis, §. 1. ff. de leg. 3. vbi Bart. tradit regulam, quod si magister exerceat duas artes, denominatur

125 ab illa arte, in qua † se principaliter exercet, notat Socin. l un. in cons. 38. nu. 11. lib. 7. & in l. 1. in princ. n. 28 ff. de acquir. poss. & in mercatore hoc tradit Stracha in tract. de mercatura. p. 1 n. 56. pag. 31. vbi refert egregiũ consi. Ias. 74. in casu, lib. 3. & per regul. d. l. quæritur tradit Menoch. de adipiscẽ. possess. rem. 4. nu. 29. pag. 58. Quod actus mixtus à

126 potentiore nomen sumit, † & dispositio facta in casu simplici non extenditur in materia exorbitanti, ad casum mixtum, secundùm Bart. Socin. in cons. 81. num. 8. num. 3. per reg. l. si ita scriptum, ff. de liber. & posthum. & induco bonum textum in l. per minorem, ff. de iudicijs, ibi, Maior enim quæstio minorem causam ad se trahit: & ideò accidentalis causa potentior naturali præfertur, vt in successione primogenituræ, tradit Bursat. in cons. 148. numer. 42. quem supra retuli & faciunt scripta per eundem Bursat. in eodem cons. numer. 31. Et in rebus vnitis retinetur, quod melius est in vtraque, vt tradit Speculator lib. 4. titul. de coniugatis num. 14. fol. 76. Et ius patronatus licèt sit temporale, & spirituale, assumit naturam à potentiori spirituali, secundùm Abbat. in cap. de iure, de iure patronatus, Lambertin. in tractat. iuris patronat. lib. 3. art. 9 art. 1. fol. 38. nu. 18. facit l. si quis nec causam, vbi latè DD. ff. si cert. petat. Et mixtum ex pluribus, ex quibus non venit accessoriè vnum ad aliud, sed æquè principaliter, debet denominari à digniori, secundùm Bald. in authent. habita, column. penultim. C. ne filij pro patre, Bart. in l. fin. ff. de collation. & alios quos citat Rebuf. in cap. extirpandæ, §. quia verò, pag. 268. col. 1. de

127 præbẽ. Et arma † principalia trahũt ad se alia tan-

tanquam accessoria, & idem veluti de accessorijs est iudicandum, l. cum principalis, ff. de reg. iur. regula accessorium, de reg. iur. in 6. cum concord vt per Menoch. in tract. de præsumptio. lib. 4. præsumptio. 110. nu 36. fol. 215. vbi inter alia tradit principale, & accessorium esse indiuiduum, facit, & quæ scribit Dec. in c. præterea, nu. 8. de offic. deleg. & in c quanto, n. 2. de iudicijs, Hippol. in singul. 17. & idè quod Menoch. tradit Quintil. Mandos. reg. 20. q. 9. nu. 3. fol. 152. & arma magis pretiosa trahunt ad se magis pretiosa, quę sequuntur naturā rei magis æstimatę, l. id quod. §. vlti. ff. de acquir. rer. dom. cū qua concordat, l. 35. tit. 28. p. 3. notat Fab. in §. si autem, fol. 25. in Inst. de rer. diuisio. Et mixtū

128 † non continetur sub simplici, quando verba ad literā intelligēda sunt, secū I Dec. in l. vlt. n. 27. C. de edict. D. Adria. tollē. Menoch. de adipiscē. possess. rem. 4. n. 225 pag. 75. Et mixtum sequitur naturam simplicis dignioris. c. quanto, vbi Abb. notab. 2. & Dec. n. 2. de iudicijs vbi Dec. adducit regulam, quod accessorium sequitur naturā principalis, etiam si dignius sit, l. & si nō sint. §. præueniamus in fine, l. cū aurum. §. vlt. ff. de aur. & argen. leg. licet quandoq; minus dignum trahat ad se magis dignum, si habet connexitatem cum digniori, §. si tamen alienam. Purpura. de rer. diuis. Clement. per literas de præben. Vnde si præbenda sit coniuncta cum canonicatu, collata præbenda; canonicatus qui dignior est, collatus videtur, secund. Ioan. And. Anton. de Butr. & omnes in c. cum M. de cōstitutio. & alios quos citat Dec. in rub. de iudicijs, nu.

129 2. fol. 126. Et quādo † magis dignū venit accessoriè, non trahit ad se minus dignum, secund. Domini. in c. super eo, de præbend in 6. Rebuf. in c. extirpādæ, §. qui verò, vers. nota tertio, pag. 368. col. 1. Et quādo in vna & eadem persona concurrit duplex obligatio; præualet illa quæ est principalis, & maioris potētiæ, l. generaliter, l. cum reus. ff. de fideius. l. si reus, ff de duob. reis, notat Ant. Gom. in l. 45. Taur. nu. 98. Et ideò licèt causa quæ nocet sit inspicienda, vbi concurrit cū causa,

130 quæ prodest (vt supra dictum fuit) fallit, † si causa quæ prodest, sit potentior, ita vt aliam offuscet, l. non intelligitur, §. si quis palam, ff. de iur. fisci, notat Bart. in d. l. si quis graui, §. vlt. Areti. in l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. Alex. in cons. 100. nu. 8. lib. 3. Iai. cons. 74. lib. 3. ad quod plures refert Tiraq. quem silere pudet me (is inquam) in tract. de vtroque retract. §. 30. glo. 1. n. 29. pag. 650. Cepola in l. venditioni. nu. 33. ff. pro empt. ad hæc videndus, Aymon cons. 276. nu. 8. vers. quinto respondeo, Felin. in c. fin. de except. Gomez in reg. de triēnali possessore, q. 23. pag. 782. & conducūt scripta per Alciat. in tract. præsumptio. reg. 1. præsumpt. 30. nu. 6. ibi, & facit ad hęc bonus text. in l. sed si ex meis, §. arbor. ff. de acquir. rer. domin. §. si Titius, instit. de rerum diuis. l. 43. tit. 28. part. 3. ibi: *Que las principales rayzes*, & contractus † à

131 pręponderanti iudicatur secundùm Alex. in cons. 119. nu. 4. lib. 3. per notata in c. ad quæstion. de rer. permut. & per Bald. in l. Aristo. §. 1. ff. de donatio. Et arma Regis quis portare potest tanquam accessoria, non etiam vt principalia, secūdùm Bart. in tract. de insign. & arm. nu. 2. Cassan. in Catal. glor. mund. fol. 9. colu. 3. ad fin. & facit doctrina Anton. & Abbat. in cap. 1. de verbor. sign. vbi volunt, quod si terræ pro maiori parte cultæ accedat pars minor nouiter culta; tota transit sub nomine terræ antiquitus cultæ inspecta maiori parte, & idem volunt in c. quid per nouale eod. tit. maximè Butrio. nu. 7. Cephal. in cons. 169. nu. 8. lib. 2.

132 Ex quo infertur † intellectus ad l. 23. tit. 6. lib. 7. Recopil. quæ loquitur de rotura defesarū, quæ intelligenda & limitāda videtur secundum prædictam doctrinam Abb. & Ant. quæ ad hoc est singularis, quod cōfirmo per textum in l. si in partem, ff. si stillicidium, §. vlt. ff. quemadm. seruit. amitt. glo. in l. 1. §. illud, ff de aqua quotid. & æstiu. & eorum quę scribunt Menchac. lib. 1. controuers. c. 2. n. 7. Tiber. Decian. in pract. crim. tom. 1, lib. 4. c. 9. nu. 44. fol. 158. Rebuf. in tract. de decim. q. 14 n. 20. Abb. in cons. 71. n. 1. lib. 2. Felin. in c. causam quę, n. 5. de præscriptio. Et quando diuersa reperiuntur, quorū aliqua suadent

133 vnam dispositionē, alia alteram, actus † nominatur à maiori parte d. l. quæritur, per quam rationē pulchram quæstionem decidit, Bart. in l. Aristo, ff. de donation. quem citat Grat. cons. 9. n. 147. lib. 1. Et vbi bona sunt sita in diuersis locis, offerendus est libellus ad petendam possessionem, vbi est maiors pars fortunarum, secundùm Bald. in l. vltim. nu. 45. C. de edict. diui Adrian. tollen. l. 2. C. vbi Senator. vel Clariss. tradit & declarat Menoch. rem. 4. de adipiscen. poss. q. 59. n. 480. pag. 92. Azeued. in l. 4. tit. 14. *De los despojados*, nu. 55. fol. 190. Et in omni materia consideratio habenda est ad illud quod principali-

134 ter † non accessoriè, vel secūdario agitur, l. 1. ff. de autorit. tutor. l. si sponsus. §. donationis, & §. generaliter, ff. de donatio. inter vir. & vxor. cū concordat, & per Tiraq. in tract. de cessan. caus. limitat. 22. n. 23. fol. 197. & conducunt alia plura quæ scribit idem Tiraq. in tract. res inter alios acta, pag. 2. cum seq. quod procedit, etiā si accessoriū sit maioris valoris, quia inspicim⁹ quod est principale, l. si in emptione, vbi notat Bart. n. 2. ff. de contrah. emptio. quod in nostra materia maioratuum ad plura est maximi momenti, & Vniuersitas

scholarium iudicatur Ecclesiastica, vel secularis secundũ quod in ea est maior pars scholarium clericorum, quam laicorum, & econtra, secund. Abbat. in c. 1. nu. 13. de locat. fol. 86 & in rubri. de appell. vbi Dec. nu. 14. fol. 273. & in c. eum ab Ecclesiarum, n. 6. de offi. ordina. sed vbi sunt tot clerici, quot laici, vniuersitas iudicatur Ecclesiastica, vt per eundẽ Abbat. in c. extirpandæ, §. qui verò, nu. 7. de præben. fol. 40. vbi lege Rebuf. in vers. nota tertio, pag 368. Tiber. Decia in pract. crimi. lib. 4. c. 9. de cleric. & religios. n. 41. cum seq. fol. 557. Azcued. in l. 10. tit. 1. lib. 4 Reco. n. 25 fol. 13. Alciat. in l. 5. ff. de verb. oblig. nu. 44. pag. 187. & Felin. in tract. quãd. liter. Ecclesiast. noce. patr. nu. 6. limitatio in vltimis verbis, n. 5. & in c. ex literis de constitutiun. vbi Abb. n. 3. & 4. Cæsar. Lamb. in tract. de iure patrona. lib. 1. ar. 10. prima quæst. princip. n. 10. fol. 9. quod etiã tractat. Bart. in l. 3. nu. 15. ff de colleg. illicit. fol. 149. Episc Couar. in pract. qq. c. 34. n. 1. Rober. Marat in Spec. aur. p 4. iudicio. distin. 90. n 23. fol. 100. Gãbara de offi. legat. lib. 3. n. 381. pag. 86. Bart. Soci. in cons. 6. n. 17. lib. 1. Maria. Soci. in c. si quis clericus, nu. 17. fol. 74. de foro cõpet.

135 Et est regula generalis, quod magis dignũ trahit ad se † minus dignum, vt probatur in d. l. quæritur, & in c. sacris de sepulturis, vbi Abb. & Cardin. & in l. cũ in diuersis, ff. de religios. & sumpt. funer. & d. l. imperium, vbi Ias. nu. 3. fol. 54 post Alex. octo similia in proposito adducit, de quo etiam per Lamber. in eod. tract. iuris patrona. lib. 3 q. 9. fol. 37. n. 5. vbi de hoc plenè agit Siluan. cons. 9. n. 24. Dec. cons. 552. n. 5. Alciat. in l. 2. n. 24. ff de verb. oblig. Menoch. remed 4. de adipiscen. poss. n. 29. pag 58. & est notabilis casus in c. quod in dubijs, de cõsecra. Eccles. vel altar. & in c. nõ æstimemus 33. q. 2. per quæ, & alia iura supra citata potest diffiniri egregiè alta, & spiritualis quæstio, quæ istis duobus cõtingit in hac Granatensi ciuitate in sanctissimis reliquijs, quæ repertæ miraculosè fuerũt in Mõte Sancto, quę sunt reliquiæ sanctorũ Martyrum Cæcilij, Thesiphontis; & Hiscij, qui sancti sunt canonizati per Ecclesiam Romanam, iam sunt mille anni præteriti: cũ quibus reliquijs sunt iuncta, & connexa aliorũ sanctorũ, qui licèt pro sanctis, & martyribus habeãtur, non sunt per Ecclesiã Catholicã canonizati, & faciunt scripta per Siluan. cons. 10. nu. 13. Et quando vnũ ens habet effectũ vnius subiecti, & formã alterius; debemus illud nominare à subiecto formali tanquã à digniori, & potẽtiori: regula est singularis l. nã inutilis. ff. de acceptil. l. ius ciuile, ff. de iust. & iur. quam ornat Rebuf. in d. l. quod iussit, ff. de re iudic. n.

136 72. Et quæ religiosis adhærent, † religiosa sunt, l. quæ religiosis, ff. de rei vendic. quem in simili proposito ponderat Rebuf. in praxi beneficiali, tit. de vicar. nu. 16. pag. 294 per quam legem inquit idem Rebuf. in tract. de decimis, q. 61. nu. 6. quod si domus habet duo ostia, inspicitur principalius, & id quod est anterius ad solutionem decimę, & res dicitur

137 esse Ecclesiastica † quãdo participat de illius specie, tanquã de potentiori, vt tradit Aym. Crauet. cons. 247. col. 2. & cons. 273. n. 1. & in rubr. ff. de leg. 1. nu. 150. & 152. cõfirmat Menoch. de arbitr. iudi. lib. 2. Centur. 3. casu 256. n. 40. pag. 465. & legendus est idẽ Menoch. casu 371. n. 13. & per eandem l. quæ religiosis, tradit idem Rebuf. in d. l. quod iussit, nota. 1. nu. 69. pag. 70 quod quando sententia interlocutoria est lata cum principali, censetur pars diffinitiuæ, & ad cognoscendũ qua-

138 litatem rei, † caput inspicitur non membra. Et quando mixtum participat de extremo fauorabiliori, & de extremo alio minus fauorabili, semper præfertur qualitas dignior, & fauorabilior, vt per Beroium in c. in literis de restitut. spoliator. Et ideò Iesuitæ dicuntur de ordine mendicantium, licèt habeant bona, quia ex eorum regula, & constitutionibus sunt in arctissima paupertate, vt latè probat Hieron. Gabr. in cons. 28. nu. 7. cum seq. pro quo facit quod scribit Molina lib. 3 de primog. c. 13. nu. 74. fol. 105. vt tracto in 4. par. q. 13. & est notabilis resolucio. Alex. in cons. 30. nu. 8. lib. 3. quod in materia fauora-

139 bili quando copula cadit † inter duo adiectiua, seu inter duas qualitates, & non constat expressè, vel coniecturis; refertur ad diuersa si non fieri potest. Et inquit Bald. in l. 2. in princip. notab. 1. C. communia, delegat. quod in vnitis magis dignum trahit ad se minus dignũ, quod resoluit rectè Ripa respon.

140 92. nu. 7. quæ magis procedunt in cõnexis, † quæ inducunt inseparabilitatem, l. cum actũ, ff. de neg. gest. l. cognitio, l. pariter, l. vsũfructum, l. si mater, ff. de liberal. caus. cum concordant. vt per Rebuf. in c. 1. de causa possess. & propriet. pag. 265. col. 2. Menoch. de arbitra. iudic. lib. 1. q. 45. & lib. 2. casu 95. n. 1. cũ seq. & dicit glo. in l. 1. in princ. ff. de verb o-

141 blig. quod genus à digniori sui † parte nomẽ sumit, & notatur per eundẽ Ias. vbi Paris. in additio. ad Bart. in l. 3. in princ. ff. de acquir. poss. vbi tradunt, quod denominatio fit à potẽtiori, & id quod potẽtius est, trahit ad se na-

142 turã minus potẽtis: † cũ simul permiscẽtur, c. duo ex tribus, vbi Domin. notab. 3. de offi. deleg. in 6. notat Tiraq. lib. 5. de retractu. §. 1. glo. 7. n. 82 & tradit in bono casu in materia possessorij, vel petitorij in tracta. Cæs. Grauẽsis in l. vnic. C. si de momẽt. possess. limitat. 2. n. 26. cum seq pag. 170. qui in ista materia de mixtur legi debet, & hoc in pulchra quæstio. tradit Bursat. in cons. 148. nu. 42. lib. 2.

vbi

vbi ex hoc in casu in quo consuluit, decidit, quod qualitas quod quis sit hæres, præfertur qualitati sanguinis circa successionē feudi, & primogenituræ: ad quod contradicit quod ex Bald. in l. 52. quis Decurio col. fin. C. de falsis, scribit Hiero. Gabr. cons. 2. n. 17. vbi ponit regulam, quod quando duæ qualitates cōcurrūt, quæ separari nequeunt, vel attenditur potentior, vel si sunt æquè potētes, illa cui ius commune magis fauet, & idem Gabr. latius cons. 8. n. 18 & cons. 197. nu. 7. vbi resoluit, quod [141] mixtum † assumit naturam vnius simplicis, etiam si sit minus dignū, prout minus iuri cōmuni derogatur, ex Abb. in c. super quæstio nū, §. si vero, n. 5. de off. deleg. Dec. in cōs. 453. nu. 4. & alijs authoribus ab eo citatis, & idem in cons. 197. nu 7. vbi n. 12. vbi scribit, quod mixtum non continetur sub simplici, quatenus nocet tertio, & quando ius patronatus est mixtum ecclesiasticum, & laicale, & sic ad hoc, vt ei derogari possit, vt Ecclesiasticum est iudicādum. ... de iure patro. lib. 6. volunt Abb. in c. eam te cod. tit. Paris in cons. 118. n. 13. lib. 4. Burg. de Paz cons. 31. n. 11. quod est notabile ad leges Regni prohibētes, ne literæ Apostolicæ exequantur, quando sunt cōcessæ in derogationem iuris patronatus laicorū ad quē addo Azeued. in l. 23. tit. 8. lib 7 Recop. n. 1. cum seq fol. 163. vbi tractat, an carētes gibus possit producere defensas quę hauent pastū, & cu. turā, & sic sunt mixti, de quo legēda sunt quæ scribit Iacob Put. decis. 157. [144] p. 3. Et plura † singularia propter mixturam permissa, tradit Lamber de iure patro. lib. 1. q 6. n. 4 cū alijs, fol. 64 & honor defunctorū repræsētatur in imaginibus, & statuis, l. si statua, il. de iniurijs, & inquit Bart. in l. qui libertate. §. nec eius, ff. de oper. public. quod delinquit adens ex capellis arma alicuius, notat Auend. qui similia scribit li. 1. de exeq. mād. c. 1. n. 4 Roma. singu. 474. Menoch. de arbit. iudi. li. 2. cētu. 3. casu 181. n. 5 pag. 487. & in hoc sunt alia pleraq; similia quæ omitto.

Rursus in odiosis sub simplicibus nō cōtinetur mixtū, l. maritus si hæc quadriennium, iuncta l. vim passa § præscriptione. ff. de adult. notāt inter alios Dec. cons. 213. n 4. Quinti. Mandol. in tract. de signatur. gratiæ in parte dispensationes matrimoniales ad fin. fol. 90. col. 3. Et successor videtur cōmittere fraudē, qui accessorie portando nomē & arma, vult [145] cōmodū † ex testamento cōs. qui, & quasi cū quadā imagine, & falso colore vtilitatē bono sū maioratus percipere, & gloriā & honorē alteri nomini, & armis dare, quod permitten dū nō est, l. eos. ff. de falsis, ibi, Illicitis insignijs vel falso diplomatæ vias cōmeauerit, l. 2. tit. [146] 7. p. 7. Et nobilis si sit proditor, amittit † insignia, vt per Dec. l. eos, tradit Roma. in sing. 476. eorū arma, & in singu. 66 y. an arma, quē citat Tiraq de tēper. causa 31. n. 21. pag. 130. & plura singularia de insignijs tradit Aued. 2. p. de exeq. mand. c. 21. n. 1. & pertinēt etiā scripta per eundem d p 1. c. 1. n. 11. vers. & quia mensuratū, & inquit tex. in c. displicet, vers. & oues 23. q. 4. ibi, Et vos oues Christi estis, & charactere Dñi portatis, l. 21 ti. 21. p. 2. ibi: *E la otra*, & est ad propositū notabilis doctrina Bald. in l. vlt. in finali b. verbis. C. pro suo, quod licet arma nobiliū sint omnibus liberis, & descendentibus cōmunia: tamen re [147] manent † apud principalē domus, & in eo tā quam capite stat splendor genituræ, per d. l. cū in diuersis, & l. cum scimus. C. de agricol. & censit. lib. 11. quam doctrinam celebrat Tiraq in tract. de primog. in præfat. n. 138. quę doctrina quadrat ad ea quæ scribo infra q 6. & p. 4. q. 10. Et qualiter deferens arma & in [148] signia alterius puniatur, † & possit prohiberi ne alius portet, tradit latè Carol. Ruin. in cons. 99. n. 16. & 17. lib. 1 & quod litepēdente sint delenda arma Regia, tradit Lancelo. in tract. de attentatis, p. 3 c. 29. n. 41. pag. 90. Et insignia, vel vexilla alicuius Societatis, seu exercitus habentis capitaneū, vel magistrū, debent permanere penes illū, vt ex Bart. in tract. de insignijs, & armis, tradit Cassan. in Catal. glor. mund. considerati. 50. & inscriptio cū armis significat rem esse Principis, l. defensionis facultas. C. de iur. fisci, lib. 10. notat Pereg. in tract. de iur. fisci. lib. 7. tit. 3. nu. [149] 10. pag. 401. Et ei cui † cōpetit signū, & res signata, vt in notabili casu tradit Oldrald. in cons. 6. vbi ex hoc disputat, quis possit erigere furcas, si duo cognitionem habent.

Et multum vrgent quæ ferè in terminis nostris scribunt Anchar. in cons. 113. iura quæ loquūtur Ioan. de Anan. in d. cons. 86 pro expeditione, vbi Bolog. in additio. quæ duo cōsilia vitiose refert Roch. de Curt in tract. de iure patron. in verb. in Ecclesia, n. 14. fol. 48. & prædicta duo cōsilia lector ad hoc omnino legat, & Lambert. de iure patron. lib. 3 art 4. [150] q. 5. principal. n. 6. vbi tractat an † successores in capella possint ponere arma diuersa à fundatore Capellæ, qui etiam citat Anchar. plura ad propositum adducentem, cons. 356. & idem Lambert. in lib. 1. 3 art. 4. q. princip. p. 2. nu. 2. fol. 151. vbi ponit regulam, quod mixtum ex diuersis naturis assumit sibi naturam potentioris, & dictum consilium Ancharrani citat etiam Capicius decis. 27. n. 41. [151] vbi tractat quando Ecclesia † prohibere possit depingere arma in manibus, & alia scribit ad propositum, & Silua nuptialis lib. 2. num. 67. pag. 166. ad quod est notabilis doctrina Bartol. in l. qui liberalitate §. nec eius nomine, ff. de oper. publ. vbi dicit, nota contra fratres, vel alios religiosos, qui capellam aliquorū defunctorū attribuūt nomina alterius,

quia hoc facere non possunt. Et nota contra eos qui abradunt arma alicuius, & ponunt arma sua, vel alterius, & tradunt Roma. singul. 474. Cassan. qui plura scribit in Catal. glor. mund. p. 1. consideratio. 21. vers. hinc videmus, & inquit Annania in d. consi. quod arma & insignia † memoriam conseruant defunctorum, quod notat Zasius cons. 2. lib. 1. nu. 13. & regula d. l. si ita scriptum, ff. de liber. & posth. non procedit in fideicommisso in quo conditio est seruanda rigurosè, secundùm Barr. in l. cùm auus, nu. 5. ff. de cōditio. & demonstrat. quod latè disputat Francisc. Manti. lib. 11. de coniectur. men. defun. tit. 15. n. 15. pag. 545. Tandem facit quod scribit Ripa in tract. de peste in parte de remedijs ad conseruandam vbertatem, nu. 145. fol. 21. & bona l. 1. tit. 15. p. 1. ex qua cōfirmatur doctrina Bald. in d. l. vltim. de qua agit Roch. de Curte in tract. iuris patronat. in verb. honorificum, nu. 99. fol. 29. Et nomina præsumptionem, & coniecturam faciunt res esse illorum quorum inscripta vel posita sunt, vt tradit Menoch. lib. 3. de præsumpt. præsumpt. 64. & lib. 6 præsumpt. 73. nu. 9. fol. 1, 8. ad quē iungo Osasc. decis. 40 n. 2. Et ex istis obiter infero, verū esse quod scribit Rebuf. in tract. de decim. q. 10. nu. 36. pag. 23. vbi vult quod Curia suprema mixta ex clericis & laicis † non potest cognoscere de causis criminalibus, ad quod facit l. 8. tit. 3. lib. 1. Recopilat. Et qui insignijs altioris ordinis vtuntur, grauiter puniuntur, vt tradit Iul. Paul. lib. 5. receptar. senten. tit. ad l. Corneliam, de testam. confirmat Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cēt. 4. casu 320. nu. 12. pag. 537. Et plura singularia de materia scribit Rusticus in tract. quando liberi in conditione positi, lib. 2. c. 6. quasi per totum, & quod identitas armorum † inducat præsumptionem agnationis, aut cognationis, tradit Cassan. in Catal. glor. mund. p. 1. conclu. 41. fol. 17. Et iniuriosum est arma alterius ab alijs vsurpari secundùm Angel. in consi. 280. Zasium in consi. 22. nu. 9. vbi etiam refert Iasonem in rubr. C. vt ne liceat sine iudice dicentem, eum qui insignia rebus per alium possessis antequam iudicatum sit imponat, condemnandum esse adem pro appellationis auxilio. Et bona in alienā familiam venire, & maiorum insignia non conseruare, satis lugubre est, vt egregiè tradit Anchari. in consi. 356. num. 8. Et quod regulariter quis possit portare arma coniuncta & vnita cum alijs, tradit Anton. Thesau. decis. 270. nu 13. qui id exemplificat in magno nostro Rege Philippo Catholico, in qua decisione citat hic scripta. Et an minor, vel inferior possit præscribere insignia superiorum, tradit Roman. post Ioann. Andr. quem citat singul. 293. Balb. 2. part. 5. part. princip. q. 3. nu. 11. pag. 474. faciunt scripta per Petr. Gregor. in syntagm. iuris, c. 21. n. 7. Capicium decis. 37. nu. 41. & notabiliter Auend. in lib. de exequen. mand. par 2. nu. 4. fo. 182. Et ex † signo cognoscitur signatum, vt ex Bald. in c. causa, col. 2. de probatio. Felin. in c. nonnulli, nu. 1. de iudicijs, Ripa in l. 1. nu. 74 ff. si cert. pet. & alijs pluribus, tradit decisio Genuæ 201. nu. 2. cum seqq. vbi scribit, quod marca præsumptiuè probat dominium, & alia plura, & legendus est etiam ad ista Carol. Ruin in d. consi. 99. nu. 17. lib. 1. Matienç. in l. 6. glo. 1. 2. & 3. tit. 12. lib. 5. Recopil. fol. 403. Et de nouo veniens potest prohibetur recipere signū alterius bibliopolæ hospitis, vel alterius artificis secundùm Alberic. in l. quæro. ff. de iure patron. Rebuf. in l. stigmata, C. de fabricen. lib. 11 concordant. & per idem Rebuf. in l. vnic. C. de senten. quæ pro eo quod interest glo. 1. nu. 44. pag. 390. vbi n. 45. scribit, quod mortuo artifice hæres signum, vel insignia retinebit, alij vero non habebunt insignia defuncti simpliciа, sed quicquā eis addetur. Et perplexitas, ex qua sequitur cōtrarietas, vel impossibilitas, vel aliquod incōueniens, † fugienda est, vt per Rebuf. in c. extirpādæ. § qui verò, pag. 386. col. 1. de præben. Et est difficilimū nobilibus, quod alij se ingerāt familiæ, & quasi possessione portādi arma prætēdāt, vt tradit Zasius in l. 1. § itē acquirimus. n. 20. ff. de acqui. pos. Cassan. in cōsuet. Burg. rubr. 6. § 4. n. 10. pag. 850. & etiā inquit in terminis Cels. cōs. 26. n. 95. quod grauatus nomē & arma portare, † debet ea absq; aliqua mixtura sumere, & portare. Et de pūcto & materia legēda sunt quæ scribit Moli. li. 2. de primog. c. 14. n. 28. cùm seq. fol. 347. quod cautè legēdū est propter prædicta, & Ioā. Francisc. de Pōte in cōs. 4. per totū in causa Ducis de Frias, super statu de Touar, qui refert Moli. & alia, sed non fūt perfecta. Et ad omnes addo tex. in c. si iudex laicus, de sent. excom. in 6. Et quod nobilibus Romanis erāt tria nomina tradit Tiraq. in tract. de nobilit. c. 37. nu. 166. pag. 566.

Tandē est sciendū, † quod arma pro insignibus accipiūtur, vt probat Rebuf. in l. armorū appellatione 41. pag. 315. vel l. octauo arma pro insignibus, ff. de verb. sign. & legēdus est idē Rebuf. tom. 2. ad constit. Regias, tit. de pānorū mercatoribus, ar. 1. glo. vnic. n. 8. pag. 252. vbi post Bald. in l. 1. C. quæ res vēdi nō possūt, tract. de eo qui signū sua authoritate imponit. Et qualiter milites Rhodij, & alij similes priuentur Crucis insignijs, & armis, tradunt Bald. in cap. vt nostrum, de appell. Rebuf. in l. quod iussit. ff. de re iudic. num. 294. pag. 107. Et quod † conditio sumendi nomē, & arma, nō possit à Principe remitti, tradit Ant. Thes. decis. Pede. 270 n. 6. qui ad hoc

hoc citat Episcop. Couar. Molin. & alios, & ibi scribit alia plura ad propositum notanda, de grauamine nomen, & arma deferendi, & nu. 9. notat quæstionem nostram, an talia arma sint deferenda syncera, pura, & simplicia sine aliqua intermixtione. Et quomodo insi-

60 gnia † & arma apposita in scutis, domibus, & alijs rebus probent nobilitatem tradit latè Ioan. Gutier. lib. 3. pract. quæstion. q. 16. nu. 105. cum seqq. pag. 205. & de armis lege Alciatum lib. 5. paradox. c. 13. & Ferronū quē citat Rebuff. in Larmorum appellatione. 41. pag. 315. ff. de verb. signific. & insignia, & arma transeunt indirectum militarem, non in fideicommissariū: vt per doctrinam Bart. in tract. de insignijs, & armis col. 3. vers. quæro qualiter, tradunt Anania in d. conf. 86. in fi. Guillel. in c. Rainuntius, de testam. in verb. si absq; liberis, el 2. num. 26. Sforcia Odus in tractat. de substitution. tractat compendiosè part. 5. præmisso sexto, num. 14. fol. 85. Sed

61 quod quis possit assumere † nomen, & insignia aliena, dummodo alteri non fiat præiudiciū, tradunt Bart. in tract. de insignijs, Baldus in l. 1. C. quæ res vendi non possunt, Viuius lib. 2. commun. opin. opi. 193. pag. 461. Vbi autem testator ordinauit, quod quis nō portet arma cōiuncta, vel mixta cū alijs, hoc ad vnguem est seruandum, & cessabunt difficultates.

Pœnā

tit 6.lib.5.Recopil.num.282.& 287.

Obligatus an sit ille, qui obligatur dummodò *alius indemne aliquid conseruet, si conditio non purificetur,n.284.*

Maioratus cum Regali facultate institutus, dummodo filijs alimenta competentia relinquantur,an valeat si talia alimenta non relinquuntur,nu.285.

*De natura dictionis,*dummodo,*non est,annullare.sed ad formã reducere.n.286.& 288.*

Verba modalia habent vim conditionis,quando hoc ex mente testatoris constat.n.290.

Grauatus an interpellari debeat, vt modũ impleat,n.291.

Conditio qualiter respiciat modum aut conditionem.nu.292.remissiue.

Modus quãdo debeat impleri per viã cõpulsionis,& cõditio per modũ exclusionis,n.293.

Gradu perempto,an conditio extinguatur,præcipue deferendi nomen.nu.294.

Hæres an possit reuocare donationem ob pacta & conditiones non seruatas, nu.295.

Reuocatio cum pendet ex contractu, ius reuocandi an transeat ad hæredem.num.296.

Post num.296.inuenies summaria quæ desiderantur.

162 NOtandum etiã est in ista materia, quòd si primogenitus grauatus aliquibus parere conditionibus eas non exequatur, si sit minor,† habet restitutionem aduersus nõ implementum conditionum, seu vinculorum, sicut in cæteris rebus. Nam minor restitutionem habet aduersus conditionem † potestatiuam non impletam.l.3.§.& si hæres institutus.l.si fine,in princ. ff.de minor.l.si quis patrem.ff.ad Macedon.ibi, sed minori † ex iusta causa succurrendum. l.vlt. ff. qui pro tutor.bonus textus in l.Imperatores.§.1.ff.de public.& bona.l.5.tit.19.part.6. & ad istam sententiam est glossa expressa in l. pupillorum.C.de repud.hæredi.in verb.rei amissæ, quæ tractant de intellectu textus, ibi, cuius sunt verba,*Pupillorum,seu minorum defensores,si per eos donationum cõditio neglecta est, rei amissæ periculum præstent*, dicit prædicta glossa,quod in casu illius textus minori competit restitutio ad rem auocandam,vel datur actio contra tutorem, & datur optio, & electio ad agendum, notat Bald. in l.pupillorũ, Aretin.in consl.67.diligenter,&maturè col.3.vers.venio ad quartum,Carol.Ruin.cons.199.viso statuto lib.1.& consil.33. quæstio ista lib.3.num.8.Quemada in quæst.fiscalib. q.13.fol.42.Decius in consil.161. vers. postremo,qui id limitat in implemento conditionis legalis,facit regula.l.minoribus. C.de his quib.vt indig.l.15.tit.7.part.6.l.11.titu. 8.lib.5.Recopil. l. vlt.tit.9.lib.3.fori.Et minor restituitur † aduersus moram à se commissam secundum Alex. in cons.141. n.10, lib.5.post Bald.cõs.180.lib.4. Sforcia Odd. in tract.de in integr.restit. part.2. q.82. art. 9.nu.111.pag.877.ad quem addo Mauritiũ in tract.de in integr.restit.c.365.nu.1. & 2. pag.230.& textum egregium in l.Iulianus, §.fin.vbi Bart.ff.ex quib.caus.maior. in qua conceditur restitutio absenti, vt restituatur, vt assequatur legatum,quod per conditionis † defectum, & cessationem consequutus nõ fuerat.De quo textu agit idem Mauricius in d.tract.c.345.pag.223.quibus adde Roman. in singul.93.vbi dicit,Hospitale esse restituẽdum aduersus defuncti voluntatem non impletam.Et in notabili casu in quibusdam monialibus grauatis,ne bona sub pœna ad quosdam fratres venirent,probat per plura (oblitus de istis) Ioan.Gutier.lib.2.practic.quæst. q.115.nu.8.cum sequentib.& vide Bernard. Diaz de Lugo in regul.219. nu.3.similitudine,Costam li.2.selectar.c.4.l.hæc conditio. 2.pag.263.col.2.nu.2.qui alios citat Mauric. in tract.de in integr.restit.c.286.per totum, licet præcedentia & sequentia non referat Cæsar.Lambert.de iure patronat.lib.1. 4.q. princip.art.11.nu.1.fol.32.Aym.Crauet.in cons.204.nu.23.Quemada in quæst.fiscalib. q.13.facit text.in l.ex causa.§.si in commissum.ff.de minorib.l.6.tit.7.part.5.in versic. *Esso mismo dezimos*, & donatarius pupillus qui conuenta non adimpleuit excusatur, secundum Corneum cons.252.dubio 2. lib.3. Ripa in l.vltim.nu.108.C.de reuocand. donation.Et hæres † minoris potest petere restitutionem aduersus modum nõ impletum in vita minoris,secundum Matth.de Afflict. decis. 3-0. quem citat Hieronym. Gabr. in cons.5.nu.21.De quo legenda sunt quæ scripsit Bertazol.in l.si quis maior.C.de transact. num.387.Et ad hanc conclusionem etiã pondero notabilem casum in l. Titia cum testamento.§.si à conditione.ff. de legat.2.ibi, *Si ea conditione fideicommissum relictum est, ne à filijs eius recederet,& per tutores factũ est, quominus conditionem impleret, iniquum est, cum sit inculpatus, fideicommissi emolumento carere:* ad quod etiam facit, quod per verba † generalia nõ tollitur speciale beneficium, l.Decurionibus. C.de silentiar. lib.12. notat Barthol. Socin.in cons.299. quæstio ista nu. 8.lib.3. de quo vide quæ scribo in q. 1. in 1. part.tract.nu 98.Et semper minor † restituitur,nisi contrarium in iure reperiatur,secundum Bald.in c.1.§.1.fol.26.quo tempor miles,& Laurent. Calcan. qui ex aliquibus cõfirmat in cons.74.nu.47. & conducunt plura quæ refert Tiraq. lib. 2. de retract. §.35. glos.2.num.9.pag.709.glos.Parisien.in consuetud.Paris.§.1.glos.7.nu.6.fol.41. Et minor restituitur aduersus † negligentiam, secundum Calcaneum.75.nu.47.Seraphin.in

163 164 165 166 167 168 169

tract.

tract. de priuileg. iuramen. priuileg. 33. n. 3. 170 pag. 200. Et statutum † prohibens petere restitutionem in integrũ cum sit correctoriũ, debet strictè interpretari secundum Parisiũ in consil. 13. num. 43. 44. & 44. lib. 1. Anton. Augustin. in cons. 38. num. 2. libr. 2. Sforcia Oddus in tract. de in integr. restit. part. 1. q. 15. art. 1. num. 16. pag. 192. qui varia ex hoc infert, & nos inferre possumus ad leges nostri Regni. Imò fortius scribit Carol. Ruin. in dicto cons. 199. num. 4. quod minori competit restitutio etiam patre mortuo. Et dato casu quod conditio aliquo modo impleri non possit, per textum singularem, quem ad hoc ponderat in l. Iulianus. §. fin. ff. ex quib. caus. maior. Et hoc confirmatur in resolutione Iulij Ferreti in tract. de gabell. nu. 335 vbi tra- 171 dit, quod † minor excusatur à pœna contra non soluentes gabellam appositam, pro quo facit d. l. part. 6. tit. 7. part. 5. & faciunt scripta per Ægid. Bosium in pract. crimin. aduersus rem iudicatam restitutio postulatur, nu. 24. pag. 568. Ioan. Garcia in tract. de nobilit. glos. 6. §. 1. num. 54. fol. 176. Ioann. Gutierr. lib. 1 practicar. q. 51. Et hanc nostram quæstionem decidit & tenet in terminis Caldas Pereira in l. si curatorem habens. C. de in integr. restit. minor. in verb. vel aduersarij dolo, num. 30. cum sequentibus, fol. 274. vbi refert quæ hic tractantur: pluribus allegationibus ornat Pereira in loco citato, nume. 79. hodie pag. 1283. in volum. tractatuum restitution. & in verb læsis. num. 39. fol. 305. hodie pag. 1308. & tradit Tiraquel. lib. 1. de retractu. §. 35. glos. 4. num. 41. Et restitutionis beneficium † nunquam censetur exclusum, 172 nisi contrarium probetur, famosa glossa in l. postquam liti. C. de pact. quam late ornat Caldas Pereira in d. l. si curatorẽ habens, in verbo implorari in integrum restitutionem nu. 48. cum sequẽtibus, fol. 178. Et in verb per quod pristinum ius num. 51. fol. 429. hodie pag. 1434. Otalora in tract. de nobilit 2. p. 3. partis. c. 9. num. 22. pag. 216. Simon de Pretis lib. 3. de interpret. defunct. volun. interpret. 1. dubit. 5. solut. 4. num. 37. fol. 215. Lãcellot. in tract. de attentatis. p. 3. c. 29. num. 157. pag. 86. post Beccium in consil. 12. Parladorus part. 2. c. 11. num. 6. pag. 117. faciũt tradita per Menoch. in tract. præsumpt. lib. 5. præsumpt. 7. num. 28. Ias. in l. 1. num. 10. ff de iurisd. omn. iudic. Balb. in tract. de præscription. 4. p. 4. partis. q. 29. nu. 6. pag. 371. Auend. lib. 1. de exeq. mand. cap. 4. num. 17. fol. 46. Azeued. in l. 3 tit. 7. lib. 7. Recopil. numer. 56. fol. 153. Menoch. in tract. præsumptio. lib. 2. præsumpt. 48. num. 43. & ad hoc est melior textus de iure, qui nõ refertur in authen. quod obtinet. C. de dote cau. non numer. & faciunt scripta per eundem Menoch. de adipisc. posses. rem. 4. nu. 906. pag. 129. & de recuper. rem. 17. num. 15. pag. 543. Ant. Gabr. in cõmunib. tit. de restit. spoliator. cõclus. 5. num. 241. pag. 289. per quã glossam, & scripta per Decium in d. l. postquam liti, num. 4. Menoch. de retinen. poss. rem. 3. nu. 845. pag. 251. & per prędicta disputatũ fuit, an lex. 4. tit. 17 lib. 4 Recop. quæ tractat de exclusione nullitatum; excludat restitutionem in integrum, & denegandam esse scribit ibi Azeued. & in l. 8. tit. 20. lib. 4. Recop. & glossa in d. l. postquam liti ex pluribus ornat Barthol. Socin. in cons. 199. nu. 4. cum sequentib. lib. 2. & per d. glos. in d. l. postquam liti, tradit Gregor. Lop in l. 36. tit. 5. part. 5. in glos. in verb. *menos de la mitad*, vers. pro limitatione, quod lex 143. in quaterno gabellarum, non præcedit petita restitutione in integrum, quia per illam legem non tollitur beneficium restitutionis. Et quod per verba generalia nunquam comprehenduntur minores, tradit Rebuff. in tract. de nominat. q. 8. n. 17. pag. 138. Et infero etiam, veram esse sententiam Azeued. in l. 3. tit. 10. lib. 4. Recopilat. nu. 6. fol. 143. contra Auendanũ & Villalobum resoluit, quod minor anno transacto qui datur absentibus, † potest restitutio- 173 nem petere; pro quo faciunt scripta per Caldam Pereiram in l. si curatorem habens. C. de in integr. restit. part. 2. q. 82 art. 7. nu. 64. pag. 875. & art. 8. Mauricium in tract. de in integr. restit. c. 169. pag. 115. sed Auendanum sequitur Gutierr. lib. 1. practic. quæst. q. 76. num. 1 pag. 144. sed (ò Deum immortalem) contrarium ipse tenet post alios quos citat lib. 3. practicar. quæstion. q. 32. num. 7. cum sequentibus, pag. 398. Et per ista verba generalia, quòd quis non possit inquietari, vel molestari directè, vel indirectè, non derogatur restitutio in integrum, vt tradunt Bartholom. Socin. in cons. 1. lib. 2. Ripa in c. 1. de rescript. nu. 48. fol. 349. Et hoc videtur tenẽdum, licet Aymon. Crauet. in consil. 193. numer. 1. cum alijs, latè teneat minorem nõ esse restituendum aduersus alienationẽ quam fecit contra prohibitionem testatoris, qui in casu alienationis statuerat, quod bona ad vxorẽ deuenirent. Quod consilium notandum est ad eos qui alienant bona maioratus qui grauati sunt, ne alienent sub pœna, quod ad sequentem in gradu deferãtur. Et quod maior viginti quinque annis non audiatur contra renunciationem primogenituræ, tradit glos. Paris. in consuetudin. Parisiens. §. 8. nu. 25. fol. 115. & quod non habeat restitutionem † 174 nec possit moram purgare, probat Matth. Felician. inter consilia Pauli, cons. 259. lib. 1. latius omnibus Paris. consil. 19. num. 83. lib. 2. qui citat dictum Authorem, & alia plura. Illud autem consilium Aymonis vitiosè citat

Marza-

Marzarius in epitome de fideicōmiſs. q.45. in fine, & Aymonem in d.conſil.193. refert Ioan.Cephal.in conſ.356.num.21.lib.3.vbi illum ſequitur, & in nu.7.cum alijs pluribus ſequentibus, iſtam vltimam opinionē tenet, ſcilicet, minorem ſcientem grauamen & cōditionem, non eſſe reſtituendum, ſi non obſeruauit, & contra fecit: quod ſequi videtur Simon de Pretis lib.4.de interpret.defun.volun.dubit.1.nu.2. fol.443. hodie pag.1294. in volum.tractatuum reſtitutionum. Et qualiter minor reſtituatur aduerſus non petitam inueſtituram, tradūt gloſ.in c.1.§.præterea, de prohib. feudi, per Federicū Hoſtienſ. in ſumma, titul.de feud. §. quibus modis, & alij quos citat Caſſa.in cōſuet.Burg.rubr.3.des fiede, §.2.nu.7.pag.410. Et an minori detur reſtitutio in beneficialibus trāſacto triēnio, tradit Rebuf.in tract.de pacifi.poſſeſ.n.397.

175 Ego quidem ſine dubio teneo, minorē eſſe reſtituēdum aduerſus † culpam grauaminis, & conditionis non impletæ, ſi omnia integra ſunt: ſecus è contrario, ſi non omnia integra ſunt, argum.l.quòd ſi minor. §.Scæuola, ff. de minor. quem vltra antiquos explicat Emanuel Coſta in l. Gallus. §.& quid ſi tantum part.2.num.49.ff.de liber.& poſthum. Epiſcop.Couarr.lib.1.reſolution. c.5.nu.7. Cald.Pereir.in l.ſi curatorem habens, in verbo, læſis, num. 47.fol.308.C.de in integr.reſtitut. minor. Ex qua diſtinctione infertur, quòd ſi minor fuit grauatus non contrahere matrimonium ſub pœna amiſsionis maioratus cum certo genere perſonarum, & cōtrauenit nubendo voluntati, & præcepto teſtatoris, non poteſt petere reſtitutionem contra talem inobedientiam, & contemptum, vt probatur ex regula dicti.§.Scæuola.ff.de minor. Quod etiam obiter tetigi. p.1.q.50. Et idē erit in omnibus caſibus in quibus res non ſit integra, ita vt poſt obtentā reſtitutionē res nō poſsit reduci ad primū ſtatū. Et prædicta opinio quod minori ſit concedenda reſtitutio, magis locū vindicabit, vbicunq; culpa ab eo cōmiſſa fuit in omittēdo, per gloſſ. l.ſi ex cauſa.§.nūc videndū, & in l.auxiliū, in verb. ceſſabit.ff.de mino. Angel.in tract.de inuentario, Corſet.in ſingul.in verb.pœna, Paul.Caſtrenſ.in l.2.C.de libert.& eor.liber.& alios quos refert Tiraquel.in tract.de pœnis temper.cauſa.44. num.43. pag.82. & opinionē Cald. Pereir. in quantum vult denegandam eſſe reſtitutionem filiæ quæ alij nupſit, non cui pater præcepit, ſi omnia non ſunt integra, veriorem credo: per regul.d.§.Scæuola, licet ipſe per eam non moueatur: & in practica eſt ſeruanda contra Aretin. conſil. 67. quem ſequitur Mauricius in tract. de in integr.reſtitut. cap.287. pag.189. qui vitioſe refert Curcium.

Ex quibus etiam infertur intellectus ad id quod diſputat Molina lib.3.de primogen. c. 13.num.63.vbi tractat, an minor reſtituatur aduerſus negligentiam † quam habuit non intentando remediū tenutæ in termino præfixo, per l.9.& 10.tit.7.lib.5.Recopil.quod nouiſsimè diſputat Ioan.Gutierr.lib.2. practicar.q.89.per totam. Pro quibus facit regula.l.3.§.ſi hæres, vbi Bart. ff.de minorib. vbi probatur, quod minor reſtituitur, ſi ex ſua parte contractum non impleuit, & volunt Bald.in d.l.pupillorum.C.de repudian. hæredit. Paul.in conſ.47.lib.2.& alij quos citat Aymon in conſ.204.num.23.qui refert notata in d.conſ.193. Et qualiter in remedio tenutæ ſit concedenda reſtitutio, tradit Petr. Auguſtin. in emporio iuris part.1. tit.5. de in integr.reſtit.q.6.num.6.fol.254. Et quòd ſi filia grauata contrahere matrimonium cū aliquo non paruit, ſed ex voluntate matris alij nupſit, & poſt factum matrimonium deceſsit, & mater fuit eius hæres, an poſsit petere reſtitutionem tanquā hæres filiæ: diſputat latè Ioan. Mauricius in tract.de in integr. reſtit.q.286.vbi concludit poſſe petere reſtitutionem, poſt Curcium, quē citat conſ.67. ſed eſt conſilium Aretini; quod conſilium non inuenio neque in Curcio Seniori ,1.q; in Curcio Iuniori.

176

Sed dubitatur, an hic minor vocatus ad maioratum petita & obtenta reſtitutione, recuperare poſsit fructus, quos ſecundus vocatus percepit eo tempore quo maioratū poſſedit propter eius inobedientiam. Et breuiter videtur, quod fructus habere † non debeat, cū propria culpa ceciderit à poſſeſsione bonorum maioratus, & alter interim bona fide poſſederit bona, & tanquam verus dominus: & ideo ad eorum reſtitutionem non tenetur.l.bonæ fidei.ff.de acquir.rer.domin. §.ſi quis à non domino, Inſtit.de rer.diuiſ.cū vulg.licet aduerſetur regula.l.quòd ſi minor §.reſtitutio.ff.de minor. de qua plenius ago in 4.p.& ex Tiraquel.dicto loco, num.1. cū alijs reſolui poteſt, cum tempus conditionū exequendarum currat minoribus, & ex gloſ. 3.& 4. ſeq. Intelliges etiā an abſentibus, vel ignorantibus obſit † obſequi conditiones iniuſtas per cōditores maioratuum intra tempus ab eis præſcriptum, & in d.gloſ.4. n.13. poſt Bald.in l.1.q 9.C.de inſtitutio. & ſubſtitution.tractat, an tempus implendæ conditionis currat ignorantibus, ibi, ignorantibus. Et an minor dicatur læſus ad petendam reſtitutionem † priuſquam conditio eueniat, lege in Bartolo in l.1. §. viduum, in fine. ff. quando appellandum ſit, Bald.in l.Caius. ff. de adminiſtr.tutor. Fulgoſ.in l. nā & poſtea, §.ſi minor, num.4.ff.de iur.iuran. Sforcia Oddus in tract.de reſtitut. in integr. p.1. q.19. art.5.

177

178

179

art.5.num.60.pag.435. quod reputo singulare in ista materia.

180 Possunt etiā † successores in maioratibus allegare ignorantiam conditionum,& vinculorum vbicunq; ignorantia fuerit probabilis & verisimilis,ac non affectata, argum. text. in l.statu liberos. §.si quis hæredi. ff.de stat. liber.& in l.si in dič. ff.de condit.& demōst. & aliorum iurium & autoritatum,quæ citat, & cumulat ad propositum Tiraquel.d.§.35. nu.1.cum alijs, pag.711. Ex quibus vera resolutio in practica sumi potest perpensa antiquitate maioratus,& alijs coniecturis,& circunstantijs:& faciunt quæ scribit idem Tiraquel.eod.lib.1. §.1.glos.6. num.250.& §.8. glos.7.nu.22.pag.454.& §.36.glos.2.n.57. pag.747.& tradit Ripa in d.l.vlt. C.de reuo can.donat.q.31.n.107. Et ignorātia vel sciētia colligitur ex notitia testamenti ex virilitate,& publica voce,& fama,vt explicat Simon de Pretis lib.3.de interpret.defun.volun.folut.2.n.32.fol.349.eleganter Alex. in materia fideicommissi,vbi gl os.Par. in cons. 3.n.2,cum seqq.lib.3.Et de ista materia ignorantiæ plura refero &scribo supra p.1.q.5 r. Et scribit Andreas ab Exea in c.2.n.52.cum seqq.pag.281.de cōstitut. Et in his quæ quis

181 inquireret † tenebatur,non excusat ignorātia e.ad falsariorum,de crim.falsi,notat Quintil. Mandos.in tract.de ætate minor.q.26.nu.6. fol.25. vbi addit ignorantiam non excusare in his quę quis facile scire potuisset,& faciūt quæ scribo infra p.4.q.13. Animaduerto autem aliud singulare , quod vbi agitur de amissione alicuius iuris arquisiti,debet scientia legitime & clarè probari, nec sufficit fama,aut coniecturæ,aut præsumpta scientia , secundum Carol.Ruin.in cons.66.n.19.& 20.lib. 3.Aym.in cons.193.n.8.Mohed.decis.160. Robert Lancel.in tract.de attent.2.p.c.4.de attent.lite pend.in præfat.n.66.pag.47. vbi scribit num.66.quod vbi agitur de priuatio-

182 ne,requiritur † quod notitia sit clara, nec sufficiunt coniecturæ : ad quos addo Abbat. in cons.3.nu.5.lib.2. vbi resoluit quod alienās feudum ignoranter , non amittit illud , & in dubio præsumitur ignorantia, & debet probari, quod per fraudem & dolum fuit alienatum:notant Gratus in cons.10.in ciuili,Seraphin.in tract. de priuileg iuram. priuileg.4. num.132.pag.34.

Ex quo infertur notabilis in ista materia conclusio,quòd si possessor maioratus alienauit aliquam rem maioratus ignorando esse

183 rem vinculatam,& maioratui subiectam,† excusatur,& contra eam requiritur plena probatio,vt incidat in pœnam,quę conclusio cōfirmatur à pluribus quæ scribit Seraphin. in dicto loco. Insuper in ista materia addo singulare dictū Bursati cons.1.n.41.vbi scribit, quod hæres grauatus arma, & insignia portare,poterit quocunq; tempore implere , nec ab hæreditate cadit nisi sciēs renuat deferre, vel sit determinatum delationis tempus , secus in legatario per notata per Cin.& Bal. in l.si plures. C.de condition. insert. & Arnald.Ferro in consuetud.Burdegalens.tit.5. de testam.§.22.col.fin.& faciunt quæ scribo infra in vers. sed quæritur circa ista nu.308. Etquod in ista materia ignorantiā excuset cōmunis opinio seu credulitas, volunt Lapus allegatio.89.nu.9. Ancharr.in cons.117. Felin.in c. in nostra corollar.37.de rescript. & alij quos citat Quintil. Mandos.in regula de annali possess.34. quæst.53. nu.10. fol.175. quod notandum est ad ea quæ scribo in dicta quæst.51.Rursus ad memoriam est repetendum quod scribit Bartholom.Socin.in consil.258.lib.2. quòd si quis instituit Titium, & si Titius,& eius filij nolint nomen, & gētilitia testatoris insignia deferre,substituit Caium,& si Titius nullos liberos suscipiat,substitutioni locus non est : quia casus dissimilis est,& de pœna agitur : de quo dicto dubitat Alciat.lib.3.de verbor.signific.pag.61.

Et est etiam animaduertendum in ista materia,quod in tantum successor in maioratu

184 tenetur † obseruare,& adimplere conditiones à testatore adiectas, quòd si in tempore debito conditionibus non obediat, non potest moram purgare. l.Thais ancilla. §.intra, ff.de fideicommissar. libert. de quo agit Ripa in l.insulam,numer.103.& num.115.fol. 280. ff. de verbor. obligation. per quam legem tenet Paul.de Castr. in l. suus quoq;.§. sed & si filio,num.8.fol.79. ff.de hæred.instituend. quòd si filius non impleuit conditionem infra tempus præfixum à testatore, nō potest moram purgare infra paucos dies ad hoc vt substitutum excludat: quia secundum Paul.de Castr.ad actionem consequendam,vel aliud ius de nouo,nō admittitur purgatio moræ , secus ad conseruandam iam acquisitam,& per dictū §. intra vult Bald.in l. 1. C. de his quæ pœnæ nomine, numer.31. quod quando dispositio est consumpta, non purgatur mora : & idem latius tradit Iason post Bart.in l.si ita quis.§.Seia cauit,numer. 26.fol.217 ff.de verbor.obligatio.& notanter per eūdem Ias.in l.si ita stipulatus essem abs te,num. 10.eodem titulo, faciunt scripta per Rochum de Curte in tract.de iure patronat.in verb.honorificum,num.62.fol 23. & de intellectu textus in dicto §. intra , tractat etiam idem Iason in l. lecta , numer. 18. ff. si certum petatur, Ioann.Gratian.regul. 82.num.3.&regul.397.nu.1.Et ista opinio etiam confirmatur ex scriptis per Decium in cons.452.n.8.cū seqq.cui addo Alex.in cōs. 9.n.5.lib.7.vbi glos.Par.cōcordantes refert, &

& adducit etiam Alex. bonum textum in l. si intra. ff. de stat. liber. & facit tex. in l. vltim. § sed quia. C. de iur. deliberan. & in cap. 1. in princ. quo tempore miles, vbi si vassallus infra annum & mensem post mortem domini non petit inuestituram, amittit feudum. Et de textu in dicto. § intra tractat ad propositum Corbulus in tract. de iure emphyteut. in parte de causis priuationis ob alienationem ampliat. 7. fol. 79 Et donatarium qui aliquid

185 ex pacto † exequi tenebatur, non posse moram purgare, voluit Bald. in cons. 250. si tibi, lib. 3. & facit quod scribo p. 1. q. 48. à n. 17. Et quod post terminũ à testatore præfixũ mora purgari nõ possit, probatur in l. statu liberum. § Stichum. ff. de legat. 2. vbi Peralta. n. 1. cũ alijs post scribentes omnes de hoc agit: & probatur in l. 5. C. de condition. insertis, & in l. si super possessione. C. de transactio. quæ iura ad hoc citat Vincent. Carrocius in tract. de locato, vers. de mora, fol. 202. col. 3. & inquit Ripa in d. l. vlt. num. 111. C de reuocand. donation. Quòd si donatarius non præstitit alimenta promissa donatori, nõ potest moram purgare, per doctrinam Baldi ad nostrum propositum notabilem in d. c. 1. nu. 8. fol. 26. quo tempore miles, & facit consiliũ Pauli supra citatum, 259. lib. 1. Parisij, Marzarij, Cephali, quos supra citaui, & quod scribit Tiraquel. libr. 2. de retract. § 2. glos. 1. & vnica, num. 4. pag. 875. vbi agit de textu in d. § intra. Et conducit distinctio in hac materia tradita per Anton. Peregr. in tract. de fideicommis. art. 16. nu. 127. fol. 158. qui omnino legi debet in ista materia, & ad Bald. in d. c. 1. quo tempore addo Ripam in l. fin. C. de reuocand. donation. num. 129. Et ista cõclusio est magis clara vbicũq; à testatoribus, & fundatoribus majoratuum istæ pœnæ ip-

186 so iure imponuntur, prout plerumque fit: † quia in isto casu non admittitur purgatio moræ. l. si is, cui, vbi Bart. ff. de legat. 2. l. qui ob rem non defensam, vbi Bart. Bald. & recentiores. ff. de condition. indebit. glos. in c. vlt. quam ibi ita intelligit Baldus col. 2 vers. Bernardus tractat hæc, de elect. glos. in cap. licet, glos. vlt. & ibi Anton. col. 1. & 2. de supplen. neglig. Prælator. Dinus in l. si seruum. § sequitur. ff. de verb. oblig. Gratus cons. 49 nu. 23. & cons. 93. num. 78. lib 1. Alex. in l. si insulam, num. 24. ff. de verb. Anton. Gabr. lib. 3. commun. opinion. tit. de transact. consil. 1. num. 24. pag. 156. & alij infiniti, quos citat Tiraquel. in l. si vnquam. C. de reuocand. donation. in verb. reuertatur, nu. 310. pag. 549.

187 Et verba, *ex nunc*, denotant † quod conditionibus non impletis fit ipso iure sine alia dilatione. l. sancimus. § cum autem. C. de inofficios. testam. Alberic. in dictionario, verbo, nunc, Paris. in cons. 46. num. 44. lib. 4. faciunt notata in nostris terminis per Anton. Peregrin. in tract. de fideicommis. art. 51. nu. 82. fol. 492. & plures citat Bursat. in cons. 16. num. 15. lib. 2. qui ad ista legi debet, & facit quod tradit Roman. in cons. 427. col. 2. Afflict. decis. 174. num. 3. Ioseph. Ludouic. decis. 90. num. 25. vbi scribunt, quod vbicunq; in contractu est clausula resolutiua contractus, mora purgari non potest, & ibi Ioseph. Ludouic. alios citat, & tradit singulariter Decius in d. cons. 452. num. 27. & nouissimè, & notãter Antoninus Thesaur. decis. Pedemontan. supra allegat. 270. nu. 23. & 24. & quod

188 mora non possit purgari, quando † est renũciatum omni legum auxilio, concludit Iacob. Puteus decis. 465. part. 2. Bursat. in consil. 84. nu. 6. & de purgatione moræ vide quę scribo supra p. 1. d q 48. quæ magis locũ sibi vendicat, vbi ille qui prætendit successionẽ maioratus petiuit illico bona maioratus ob non impletas conditiones, ex his quæ scribunt Roman. cons. 103. Cepola cautel. 135. Alexand. cons. 106. lib. 4. Ias. in l. 2. q. 29. C. de iure emphyteu. & in d. l. si insulam. n. 16. ff. de verb. oblig. & alij, vt per Ioan. Gutier. cons. 12. num. 20.

Et illud reputo notabile quod scribunt Angel. post Bartol. in l. in fideicommissaria. ff. ad

189 Trebell. volens, quod fructus † non pertinẽt ad fideicommissarium nisi ex mora vel interpretatione, & idẽ volunt Angel. Paul. Imol. Ias. & Ripa in l. 1. § de illo. ff. ad Trebell. Cephal. in cons. 49. in fine, & in cons. 50. lib. 1. & alij plures, quos citat Bursat. in consil. 44. num. 11. lib. 1. qui communem vocat, & est notabile in nostra materia, & quotidie videbis contra eos qui non obseruant conditio-

190 nes. Quibus est addendũ, † quod mora potest purgari quoad inducendam exceptionem, l. 5. ff. de pœn. legat. l. cui fundus, vbi Bart. ff. de condit. & demonstr. quem citat Francisc. Mantic. lib. 11. de coniect. men. defunct. tit. 28. pag. 565. qui refert. Barthol. Socin. in l. in testamento nu. 15. ff. de condition. & demõstration. Et quod de iure canonico mora purgari possit, tradit nouissimè Ioan. Gutier. in cons. 33. nu. 4. & 5. Et quod hæres possit purgare moram contra conditionem, & grauamen in donatione appositum, tradit Corn. in cons. 150. ad finẽ, lib. 5. Episcop. Couarr. lib. 1. resolution. c. 14. num. 6. vers. quinimo. Et quod ad euitandam pœnam mora purgari possit, quando annuatim aliquid est constitutum; est solennis doctrina Bartol. in l. 1. ff. de pen. legat. quam solennem & approbatã vocat Felin. in cons. 34. nu. 23. & de purga-

191 tione moræ plura scribit Flores de Mena † decis. 144. in addition. Gammæ, & Bart. in l. si quis maior, num. 33. C. de transactio. Ioan. Garciã reg. 397. & 398. Seraphin. de priuil.

iuram,

iuram.priuileg.48. nu.1. cum sequētib.pag. 256.Bursat.in d.consf.84.nu.1.cum alijs Ioseph.Ludouic.decis.90.nu.27. Iacobus Puteus decis.465.part.2.idem Bursat.in cons. 25.nu.44.Ossac.decis.Pedem.49. Matienç. in l.7.tit.4.lib.5.Recopil.& in l.10.titul.16. glos.2.num.2.fol.433.Menoch.casu.7.&de recup.poss.rem.9.156. Azeued.in l.10. tit. 1.lib.4.Recop.fol.11. & in l.14.tit.13. eod. lib.nu.5.fol.59. Corbulus in tractat. de iure emphyteut.tit. de causa priuationis ob non solutum canonem limitatio 41.fol.222.&de purgatione legēda sunt quæ scribit Bartholus in l.si quis maior. C.de transactio.n.41. Post breuissimum tamen tempus potest mora purgari secundum gloss. in l. Æmilius, in verb.restitui. ff.de minor.quam refert Bald. in cap.vnico,in princip. de noua forma fide lit.& tradit notanter decisio Pedemont.71. num.50.cum sequentibus, de quo latius per Peraltam in l. cum quidam,numer.11. pag. 273.ff.de legat.2.vbi num.10.tractat,an requiratur interpellatio in istis, & alijs similibus rebus, quod plenius resoluit, & fundat Parisi.consil.19.nu.200. cum alijs lib.2. vbi

192 latè probat † interpellationem non esse necessariam: sed contrarium volunt Corneus in consil.408.num.7.lib.1. Aretin. in cons. 149.quos citat Menoch.in cons.1. num.37. lib.1.pro quibus faciūt scripta per Azeued. in addition,ad practicā Pisanam lib.4.cap.6. num.120.fol.131.

193 In qua quæstione placet mihi † distinctio Matth.de Afflict.decis.370.inter dubia,nu.8. & 9.vbi scribit,quod quando pœna imponitur pro facto affirmatiuo, non requiritur interpellatio ad hoc,vt mora committatur,per c.de multa,de concess.præben.& l.1. C. de secund.nupt.& doctrinam Ioan.Andr. in c. excommunicationi,de rapto, Bald.in l. & si post.tres, ff.si quis caution. & alios autores. Sed vbi pœna imponitur ipso iure pro negligentia,seu culpa in non faciendo, opus est interpellatione, & monitione, vt pœna incurratur, per c.ex parte cum tribus seqq. de cleric.non residen.l.si ex causa.ff.de verbor. oblig.glos.Bart. & Bald.in l.1. C.de his quibus vt indign. & plura quæ refert & tradit Tiraq in d.tract.de pœn.temperand.d.causa 44.n.47.pag.183. de quo etiam vide quæ latissimè scribit Rebuf.in c.extirpandæ.§.quę verò pag.396.vers.quoad secundum de præben.vbi de istis notāter agit Ioseph.Mascar. in tract.de probation.lib.2.conclus.1070.n. 8.cum seqq.fol.317.nouissimè Petr.Barbos. in l.si mora,n.cum seqq.pag.37.ff.solut.matrim.In quo puncto est animaduertenda distinctio Bursati in cons.167.nu.14.lib.2.vbi dicit quod ad priuationem incurrendā requi

194 ritur † monitio: secus vero quoad moram,& interesse,ex Rimin.Iun.cons.67.n.25.decis. Neapolit. Matth. ab Afflict. 205. Mandos. annal. cas. ad memoriam repetend. regula.l.magnam.C.de contrah.stipulat.cum qua concordant l.35.tit.11.& l.8.tit.14. part.5. cū adductis per Ximenez tit.38.de contrah. stipul.pag.213. & per Augustin. Beroiū in cons.139.nu.39.lib.3.Gratus in cons.93. n. 67.lib.1.Et quod in causa appellationis non possit mora purgari tradūt Nigrus in l.si insulam.n.331.& 332.ff.de verb.oblig. Francisc.Beccius cons.11.n.4.Lancellot.in tract. de attent.p.2.c.11.de attent.appell.pend. limit.15.nu.14.pag.261.Quæ notanda sunt, quia vidi in facto arduo de eo, qui grauatus in quodam maioratu,vt habitaret in quodam loco: & Paris.in d. cons.19.n.197. loquitur de eo qui grauatus fuit nomē & arma deferre,quem citat Simon de Pretis lib. 5. de interpret.de fun.volun.interpret.2.dubit.2.n. 187.fol.518.& conducūt scripta per Alex. in cons.10.n.3.lib.7.& in consil.110. nu.3. lib.3.

195 Et in ista materia est magnifacienda doctrina Pauli de Castro, quæ ad varia prodest, is inquam in consilio.100. lib.2.tradit, quòd si quis promisit iudici præsentare aliquem intra octo dies sub pœna, quòd si non præsentauerit ipse soluet tot, talis promissor etiam post lapsum termini non constituitur in mora,† nisi fuerit interpellatus: idem consuluerunt Decius in cons.145.col.2.Tiber.Decian.respons.11.nu.15.lib.2.faciunt scripta per Bursat.in dicto cons.167.nu.14. lib.2.& tradit Simon de Pretis de interpret. de sun.volun.lib.5.dicta interpret.2. dubit. 2.num.184.cum sequentib.fol.518.vbi ponit magnum tractatum de materia moræ. Et superioribus addo Gregorium Lopez in l. 8.titul.14. part.5. in glossa, *Maguer*, Aymo in commentar. super consuetud. Ilern.titu. 12.art.51.num.26.& Ægid. Bosius,in tit.de Principe,& priuileg. eius num.59. Capicius decis.205.n.5.& 6.& quod notanter scribit Guillel.Bened.in c.Rainuntius de testam.in princ.n.46.fol 8. vbi vult quòd si hæres in damnum fideicōmissarij nollet testatoris nomen assumere,vt hæreditatem adire nō possit:& consequenter nolit eā restituere in totalem fideicōmissarij perditionē,quod nō ad ita hæreditate periret, tunc talis conditio hæredi eam implere nollenti remitti debet de æquitate prætoria in commodum fideicommissarij,ne fideicommissum pereat.

Sed quæritur circa ista, pone,quod ille qui fecit maioratum non statuit tempus successori ad conditiones implendas, vt successor intra aliquod tempus eisdem parere teneatur, intra quantum tempus hoc exequi teneatur. In quo † dico,quod licet in legatis condi-

196

conditio potestatiua sit exequenda per legatarium quam primum † poterit l.hæc con ditio, si in Capitolium ff.de condition.& de 197 monstrat. in successionibus maioratus hoc seruandum non est:quia in eisdem à communiter accidentibus agitur de magno præiudicio,& est idē seruandū quod in successione hæreditatis,in qua hæres nō excluditur nisi mortuus sit antea quam conditiones exequutus fuerit,vel lapsum fuerit tempus a iudice præfixum ad conditionem exequendam,secundum glos. in l. siquis instituatur hæres in diem, in verb.præfinit ff.de hæred. institnen. iuncta l.suus quoque §. sed & si filius, & ibi notat Bart.ff eod.tit.& tenet Cynus in l. 1.quæst.1. C. de institution. & substit. & alij quos refert Alex.in consil.46.n.1.lib. 7. vbi dicit,istam esse communem opinionem, & ad hoc inquit prædictam glossam esse singularem,& quod non obstante, quod terminus sit appositus à testatore, adhuc monitio requiratur,si testator pœnam non apposuit, scribunt Paul. de Castro in consil. 292. nu. 4. & in consil.371.num. 5. lib. 2. Gozadin. in consil. 34. col.2. versic.non obstat num. 8. quos citat Aymon in consil. 59. num. 7. per text in authen.de Ecclesiastic. titulis §. siquis autem, & legenda sunt ad hæc quæ scribit Hieron.Gabr.in dict.consil. 5. num. 35.&Molin lib.2.de primogen.cap.14. nu. 15.& innumeris sequentib.fol.345. & ex dicto Alex.consil.46. lib. 7.colliges, quemadmodum vocatus ad maioratū petere possit quod possessori maioratus iudex assignet tempus ad exequendas conditiones quibus 198 grauatus est ad executionem deducere. Et quod tempus † implendi conditionem nōn currat ignoranti:probatur in l.2. ff. de condition.& demōstr.tradūt Bald. in l. 1.quæst. 9.C.de institution.& substitution. Tiraquel. in tract.de retractu §.35. glos. 4. num. 15. pag.755.Et in ista quæstione ante omnia inspicienda † sunt vincula, & grauamina à testa 199 tore adiecta:quia ex eisdem rectè apparebit, quo tempore exequi ea successores teneantur:Et legenda sunt quæ scribit Simon de Prætis lib. 1.de interpret. defunct. volunt. solut. 4. num.26 fol. 14.& lib. 2.interpret. 2.num.24.fol. 31.latius lib.4. dub.9. n.15. fol.402. & lib.5.dubitat. 2. n.15.& 16.fol. 485. Acosta in l.cum tale §.si arbitratu cap. 4. ff.de condition. & demōstr. Zanchus in l.hæredes mei §. cum ita part.3. nu.63. pag. 53. ff.ad Trebell.Anton.Thesaur. dict. decis. Pedemon.270.num.25. qui id disputat in grauamine assumēdi nomē & arma,ad hoc legēdus,&idē Antonius Thesaur.decis.77.n. 5.Andr.Gaill. Obseruat.lib.1.tract.de pace c.7.n.21.pag.290.inquibus locis legi possunt quæ hic desunt: & in quo loco grauatus teneatur implere conditionē, relinquitur arbitrio iudicis, secundū Baldū in l.1.n.18.C.de con dit.institu.Menoch. casu 468. num.3.

In ista etiam materia scire expedit, quòd si plures conditiones copulatiuè sunt iniunctæ successori maioratus,omnibus parere † 200 tenetur dict l.si plures §. si plures instit. de hæred.instituen.l.13.tit.4. par. 6. & notat Roman.consil.131.p tima dubitatio, de quo per Decium consil.89.Petr.Surd.decis.135. n. 2.faciunt notata in l.generaliter C.de institution.& substit.& per Alex. vbi Glos. Paris. in in consil.88.num.1.lib.7.&facit dict.cōsilium Socini 259.Roland.in notabil.casu cō sil.59.num.14.lib.3.Augustin. Beroius con sil.38.n.13.lib.1.Curcius Iun. in consil. 89. n.5.lib.1.& in consil. 57.n.7.Et etiam in materia pœnali,omnibus conditionibus est parendum,secundum Bar.in l.quid ergo §.pœna grauior in prin.ff.de his qui notā. infam. notat Decius cons.417.n.1.& ad ista est etiā bona l.24.tit.11.par.5. vbi Greg. Lop. Et quod ex materia subiecta cognoscatur an requiratur concursus pluriumconditionum copulatorum,docent Roman.in consil.104.Felin.in c.2.de rescrip Alcia.incōs.50.pertotū, & in cons.92.n.4.& in alijs cōsilijs, quos citat Bursat.in cōs.40.n.55.lib.1.& quod vbi cunque successio iuris patronatus competit aliquibus hæredibus de parentela,& nō sufficiat quod sint heredes,sed requiratur qualitas parentelæ, & sic quòd duæ qualitates sint necessariæ,resoluit latè;Parisius in cons. 48.n.11.Quibus est addendum,quod vbi de mente testatoris cōstat,† non fit concursus copulæ;vnde conditio in testamento adicta 201 (si hæres sine masculis decesserit) & fœminas reliquerit, vocet consortes; intelligitur etiam si fœminæ nullæ adsint, confirmat Alciat.respons 444.n.4.de quo per Alex. cōs. 130.lib.2. Ripa in c.ex parte n.55.fol.353. de rescrip.ad ista legēdus, quod est memoriæ mandandū ad pluranegotia.Et de naturæ copula quando requirat omnia copulata esse vera,plura scribit Ioann.Gratian. reg. 109. n.1.cū sequentib.

Est etiā animaduertendū adea quæ scribit Alex.in cōs.110.n.3.cū pluribus sequentib. lib.3.vbi plura tradit circa pūctū, & quæst. quādo & in quibus casibus pœna priuationis 202 locū habeat,† si nō fuerint obseruatæ omnes cō ditiones à testatore ordinatæ, maximè si per copulā fuerint scriptæ,&quid in vna oratione,& quid in diuersis orationibus. Ad quos addo egregiā decisionē Anton.Thesaur. 189 decidētē,quòd si soror renūtiauit,&donauit bona sua duobus fratribus,&illis decedētibus sine liberis,reseruauit sibi bona,si vnus tantū decedat sine liberis,portio illius ad sororē statim deuenire debet,per l.fin.§. filium ff. de

& quidem neque principalibus, & prius respons. 96. n. 24 cum pluribus sequentib. & legendus est etiam Anton. Gomez dict. c. 32. n. 80 fol. 129. notanter sicut in cæteris Menoch. qui rectè distinguit in tract. præsumption. lib. 2. præsumpt. 7. num. 1. cum sequentib. pag. 115. Oritur etiam, quod subrogatus non assumit naturã subrogati † quo ad pœnam, secundum Bart. in l. multa ff. de condition. & demonstrat. Iason in l. si eum § qui iniuriarum ff. si quis cautionib. Simon de Prætis de interpretat. defunct. volũ. lib. 2. interpret. 4. dubit. 2. solut. 2. nu. 580. fol. 170. & Decium in l. certi conditio ff. si cert. pet. & alios quos citat Anton. Gabr. lib. 6. commun. opinion. tit. de reg. iur. conclus. 2. n. 58. pag. 322. de quo per Zanchum in l. hæredes mei §. cum ita, par. 4. num. 241. pag. 97. ff. ad Trebell. licet regulariter conditio † apposita in primo legato repetita intelligatur in legato subrogato l. eum fundus in fine ff. de condit. & demonstr. cum cõcordant, vt per Francis. Mantic. lib. 10. de coniectur. men. defunct. tit. 6. n. 18. pag. 444. & licet regulariter pœna in fine apposita † respiciat omnia præcedentia secundũ glossam in c. si post quã in verbo, omnino de elect. lib. 6. & in Clemẽt fin. §. fin. de pœnis, Bald. in l. quisquis C. si cert. pet. & alios, vt per Ludouic. Gomez in reg. de annali possessore, quæst. 82. pag. 666. Doctrinã autem Bartoli in dict. l. multa, refert & sequitur Rebuf. in l. sciendum 70. §. idem dicitur, pag. 453. versic. duodecimus est quoad pœnã ff. de verb. signific. per tex. in l. fin. C. de pericul. nominat. & doctrinã Baldi in l. fin. quæst. 22. C. de hæred. instituend. Alex. in consil. 146. lib. 6. qui in versic. vndecimus, & in versic. 4. casus paginæ præcedentis hoc dicit procedere cum maiori ratione, cum grauamen apponitur per hæc verba (infrascriptis) vel (suprascriptis) vel (ipsos) si mens testatoris aliud dictet, ex Bartol. Socin. in consil. 230. in causa col. 4. lib. 2. & in consil. 57. in causa lib. 3. pro quo faciunt quæ de virtute istorũ verborũ scripsi infra hac par. quæst. 6. n. 690 & quæ scribit Simõ de Prætis de interpret. defun. volun. lib. 4. dub. 4. n. 14. quæ notãda sunt, & in casu conditionis voluntatis ad casum conditionis impotentiæ, tradunt Anchar. in consil. 357. ex serie, eleganter Tiber. Decian. respons. 4. n. 34. lib. 2. quem refert Ioãn Francis. de Ponte in dict. cons. 4. num. 50. vbi alia ad propositum scribit & licet alia etiam regula iuris dictet, quòd pœna in vna parte testamenti, vel in vno capitulo adiecta, † in alio repetita non censetur, secundũ Bart. in l. in testamento in s. ff. de condition. & demonstr. per illum tex. quem citat Guillelm. Benedict. in c. Raynuntius de testam in verbo, si absque liberis in 2. n. 43. fol. 285. eund. Bart. in cõsil. 7. n. 3. lib. 1. Bal. in l. cũ pater §. pater certũ ff. de legat. 2. & alios, vt per Decium in l. factum §. in pœnalibus n. 5. ff. de reg. iur. & in cons 38. in fine, & in consil. 90 n. 2. Menoch. casu 275. n. 11. præsertim si ratio sit diuersa, vt notant Imola, & Cardin. in Clement. vlt. §. vltim. de pœnis, Gomezius de annal. possessore quæst. 82. pag. 667. quod cõfirmo, quia vbicumque lex non imponit pœnam, † ab homine imponi non potest, vt per l. at si quis §. Diuus ff. de religios. & sumpt. funer. tradunt Decius in consil. 90. col. 1. & alij quos citat Menoch. in consil. 28. n. 22. & de doctrina Bart. meminit Decius in consil. 437. n. 4. & in consil. 581. n. 10. & in consil. 672. n. 9. & in consil. 290. n. 2. & 4 & faciunt scripta per Simonem de Prætis lib. 5. de interpret. defunct. volũ. interpretat. 5. dubit. 1. & dubit. 3. solut. 4. n. 28. fol. 15. & est bonũ consilium Iasonis 124. nu. 5. lib. 4 Rolandi in consil. 27 num. 14. lib. 1. Socin. Iun. in consil. 16. n. 31. lib. 2. Et quod pœna apposita in vna parte dispositionis non referatur ad alias præcedẽtes volũt glos in c. fin. de pœn Carol. Ruin. in consil. 38. & 85. lib. 5. Anton. Gabr. lib. 6. commun. tit. de clausulis, conclus. 9. nu. 25. pag. 409. Et quod in pœnalibus hæres hæredis † non dicatur hæres, volunt. Iason & Decius in l. fin. C. de hæred. instituend. quos citat Cagnol. in l. qui per successionẽ 555. nũ. 10: fol. 245. Cephal. in consil. 499. n. 29 lib. 4. & plures citat Tiraquell in tract. le mors, par. 2. declarat. 5. num. 7. pag. 72. & facit notabile consilium Curcij Senior. 3. n. 10. Menoch. in tract. præsumpt. lib. 3 præsumpt. 144. & vlt. n. 12. & 13. pag. 486. vbi resoluit, quod licẽt dispositio principalis extendatur non tamen quoad pœnam ex Alciato reg. 3. præsumpt. vlt. n. 3. & hoc inibi dicit Menoch. in tract. de præsump. lib. 4. præsumpt. 175. numero decimo octauo, folio 305. Ex quo inquit in ista materia Rolandus consilio quinquagesimo nono, numero. 56. lib. 3. Quod si fuit vocatus ad maioratum secundo genitus cum grauamine nomen & arma deferendi, in exclusionem primogeniti, si contingat talem maioratum deuenire ad primogenitum, quia secundogenitus filios non habuit, non tenetur talis primogenitus deferre nomen, vel arma, cum sit ratio diuersa, in qua primogenitus qui successit in Comitatu, debet deferre nomen & arma domus suæ: quæ ratio non ita militat in secundogenito, qui non est successor Comitatus: quod in casu in quo ipse consuluit, difficile † mihi videtur, licet pro eo faciant tex-

tus in l.quæ conditio ff.de condition. & demonstr.ibi, *Atq; si conditio ad certas personas accõmodata fuerit, eam referre debemus ad eum dumtaxat gradum, quo eæ personæ institutæ fuerunt*: de quo textu ago infra quæstione sexta & de materia vide quæ scribit Molina lib.1. de primogen.c.6.n.23.fol.45. Anton. Gomez dict.c.12.& infinita singularia de repetitionis qualitate scribit Menoch.consi.117. n.54.cũ alijs lib.2.& in cons. 111.n. 8. cum alijs eod.lib.& in cons.86.n.39.cum sequẽtib.latissimè hoc tractat,&in cons.177.n.12 lib.2.& Simon de Prætis lib.2.de interpret. defun.volun.interpret.4.dubitat.2.solut.2. n.132.cũ sequentib.fol.169.vbi dicit, quòd

216 repetitio qualitatis † colligitur ex voluntate testatoris, secundũ Alex.in cõsil. 47. col. 1. n.3.lib.5.quẽ citat Natta in dict. cons. 476. numero decimo octauo ad ista legendus: varia etiã,& singularia scribit Zanchus in dict. l.hæredes mei § cũ ita par.10.n.77.cum sequentib.pag.295.ff.ad Trebell.Ioseph.Mascard. in tract. de probation. lib. 2. conclus. 1266.per totã fol.208.& tradit idẽ Zãchus par.4.n.339.pag.108.& faciunt quæ scribit Menoch.in tract.præsumpt.lib.4.præsump. 175.fol.304. vbi resoluit quando cõditionalis dispositio pura modialis, vel in diem, vel pœnalis iudicetur. De quo etiã legenda sunt scripta latissime per Molinã lib.2.de primogen.c.12.n.1.cũ sequentib.fol.324.& est cõ

217 munis opinio quòd conditiones † censentur repetitæ ex tacita voluntate, vt testatur Flores de Mena.in additio.ad Gamam decis. 26. Et licèt dispositio principalis extẽdatur, nõ tamen extenditur quoad pœnam, vt tradunt Ioan.Andreas & Geminianus in c.dispendia, de rescript.in 6.& alij quos citat Menoch.in tract.de præsumpt.lib.3.præsumpt. 144. n.

218 12.consulo † tamen cautè legẽda & obseruãda in materia maioratuũ secundũ ea quæ supra scripta sunt, vbi n.33.tradit, quod pœna a modo discernitur propter verisimilẽ mentem testatoris: quæ omnia in quæst.& lite maximi momenti fuerunt vtilia & necessaria in quadã muliere, quæ grauata fuit contrahere matrimoniũ cũ consanguineo, quæ mortua fuit anteaquã nuberet,& bona maioratus ad fororẽ peruenerũt, à qua bona petita fuerũt, quia non contraxit matrimoniũ cum illo cõsanguineo. Quibus etiã congruit alia singu-

219 laris conclusio, quæ pœna † priuationis fidei cõmissi non comprehendit personam nõ nominatam, veluti hęredem, vel aliam similem, vt per textum in l.multa, volunt Bart.ibi, & in consil.7. factum tale est, Andr. Martin. Alex.& Iason in l.fin.C.de hæred. instituẽ. Alex.Aretin.& Iason. in l. si quis filium §. fin. ff. de acquir. hæredit. Bald. in l. 1. C. de his quæ pœnæ nom. vbi vult, quòd quando dispositio testatoris mutatur in aliquem aliũ modum, quàm ab eo expressum,& propter causam aliquam, non intelligitur in ea mutata, vel alterata dispositio, sic pœna a testatore adiecta repetita, quem citat Roman.in cõs. 409.n.10. Et ad doctrinã Bart.in dict.l.multa plures refert Tiraquel. in tract. le mors par.2.declarat.7.nu.2.pag. 71. & lib. 2. de retract.§.1.glos.6. n. 18. pag. 846. Anton. Peregr.in tract.de fideicomiss. artic. 32. n. 7.fol.293.latè Aretin.in l.paterfamilias,col. 2.& 3.ff.de vulgar.Alex.in consil.140.n.4. lib.6.Decius nu.4.& plenius Cagnol. n.16. in l.qui per successionẽ ff. de reg. iur.& alij quos citat Simon de Prætis in dict. tract. de interpret. defunt.volunt.lib.4.dub.4.n. 40. fol.453.ad quem addo Tiraquell.in tract. le mors, par. 2.declarat.5.nu.7.pag. 71. D. Anton.de Padilla in l.voluntas C. de fideicommis.n.23.fol.37.

Ex quibus, præcipuè ex doctrina Bartoli in dict.l.in testamẽto in 1. dubitatum fuit in practica in maioratu maximi valoris, in cuius fundatione grauati erant successores contrahere matrimoniũ cum certis personis † de

220 quadã agnatione: & hoc erat appositũ pro conditione: sed fundator maioratus nullam apposuit pœnã contra inobedientes, & contrauenientes: & fuit orta difficultas an contra facientes essent condemnandi ad amissionem bonorum maioratus,& subiudice lis est: ad casus dubij solutionẽ omnino videas scripta per Deciũ in c.secundo requiris n.2. & 3.fol.310.de apell. Grauamen autem, & onus appositum vocatis ad maioratum secun-

221 do, aut tertio; aut vlterioribus locis non † censetur datum loco primo vocatis, nisi id expressum sit, vt constat ex text.& doctrina Baldi ibi in dict.l.quoties la 2.C. de fidei cõmiss.vbi Bald.rationem assigat. Et quando

222 onus impersonaliter † iniungitur, censeatur hæreditas grauata; voluerunt Carol. Ruin. in cõsil.97.col.vlt.lib.2.Hieron.Gabr. in cõsil.117.n.34.lib.1.Menoch.cõsil.87.n. 27. & dict. præsumptio 131. n. 13. Et qualiter pœna imposita contra Autorem non extẽ-

223 datur contra † hæredem, rectè explicat Anton.Gabr.in pract. crimin. conclus. 35. pagina 441.

Attendendũ etiã est in ista illatione, quod

224 † sufficit parere his conditionibus conformando se cũ volũtatibus testatorum: nec est necesse, quod inindiuiduo exequantur l.vlt. C.de donation. quæ sub modo, egregia l. 5. tit.4.par.5.ibi, *Ca en este caso, y en todos los otros semejantes, en qualquier manera que se cumpla la volũtad del que la puso; vale el donadio sobre q̃ fuera puesto*: & est tex.notabilis in l. si mater.C.de institut. & substit. vbi Decius, Burgos de Paz consil.32.num.16.Episcop.

Couarr.

Couarr. in pract. quæst. cap. 39. num. 7. & inquit Oldrald. in consil. 257. factum tale est, quod sufficit conditionem in effectu im pleri, licet verba lædi videantur: notat Aymon consil 59. num. 5. in conditione posita, quod intra annum quis vxorem duceret, & faciunt scripta per Ioan. Gratian. reg. 82. num. 7. & 19. & sequentib. sic tradit Corneus consil. 124. num. 6. cum sequentib lib. 2. Quod magis consideratur verisimilis mens † circa implementum conditionis, quam verborũ rigor: quod refert, & cõ firmat Francisc. Mantic. lib. 11. de coniect. men. defunct. tit. 15. num. 3. pag. 544. Et de materia legenda omnino sunt quæ scribit Sarmiento lib. 2. Selectar. interpret. cap. 1. num. 13. cum sequentib. fol. 47. Alex. vbi Glos. Par. addit. 3. plures refert in cõsil. 100. num. 5. cum sequentib. lib. 4. vbi ponit casum notabilem, de testatore qui vocauit ad fidei commissum Thadæum filium, si Antonius fuisset presbyter, quia si non fuit presbyter, sed decessit sine liberis, admittetur Thadæus ad fideicommissum, ad quod plures authores refert Menochius in tractat. præsumpt. lib. 4. præsumpt. 73. num. 4. & præsumpt. 18. num. 33. fol. 320. vbi istam materiam latê tractat. Et istam materiam plenius omnium scribit Simon de Præt. lib. 1. de interpret. defunct. volunt. solut. 14. num. 1. cum sequentib. fol. 76. ad quem addo Alciat. lib. 3. de verb. signific. pag. 62. vers. Tertium huius tractatus: & quod habita mente non refert quid ex æquipollentibus fiat, tradit Glos. Paris. in consuetud. Paris. part. 1. §. 13. glos. 6. num. 2. fol. 359. notat Alex. in cons. 137. lib. 2. Iason in l. cum seruus ff. de verb. oblig & dicit Socin. Iun. in consil. 106. num. 23. lib 1. quod etiam in conditione voluntaria sufficit † aliquando implementum per æquipollens. Et substitutio sub ea facta potest trahi ad alium casum, quando ita apparet de voluntate testatoris: ponderat ad hoc doctrinam Bartoli in l. Gallus. §. & quid si tantum n. 3. ff. de liber. & posthu. & hoc tenet Socin. ibi notab. vlt. & notat idem Socin. Iun. in consil. 281. n. 30. lib. 2. quod maxime procedit quando est conditio necessaria ad ipsum actum, vel ad effectũ actus: quia si sit facta in vno casu, ad alium casum porrigitur, in quo resultet idem effectus: nã nam si relinquitur filio familias ad hoc, vt ipse effectualiter habeat, requiritur quod sui iuris efficiatur: vnde si vnus casus exprimitur, per quẽ sui iuris efficiatur, ad alium sibi similem porrigitur, vt probatur in l. mulier in princ. ff. ad Trebell. notat Bart. in dict. §. & quid si tantũ, Dec. in cons. 176. n. 5. licet in contrariũ faciant scripta per eundẽ Deci. cons. 63. col. 2. & cons. 89. n. 3 & consi. 290. col. 3. Rolan. cons. 56. n. 22. lib. 3. & si actus habet † eandẽ vim quam desiderat solemnitas seu forma, valet & tenet, licet ad vnguẽ formã nõ fuerit seruata l. obseruare C. de Decurionib. lib. 10. notant Paulus, in l. vnuiersis C. de p recib. Imperat. offeren. Paris. in cons. 20. n. 16. lib. 4. Et in ista materia maioratuũ est textus insignis in l. legatũ ff de vsufruct. legat. ibi, *Memoria defuncti conseruãdæ gratia*, & ibi, *Memoria testatoris alio, & licito genere ce lebretur*, per quem vult ibi Bart. & in l. vlt. ff. de condition. institu. quod quando testator adiecit conditionẽ impossibilem putans esse possibilem ob aliquẽ finem licitũ, debet adimpleri ille honestus finis eo modo quo possibile est: & notat Iason in l. seruo manumisso n. 1. fol. 109. ff. de cõdit. indeb. cui adde Bar. in tract. Minoricarum n. 4. & in consil. 109.

Est tamen in isto puncto animaduertendum, quod vbi est clausula irritãs, † non sufficit effectus: sed requiritur quod forma præcise obseruetur, vt ex reg. c. cum dilecta, de rescrip. probat Rebuf. in lib. concordatar. in parte forma mãdati Apostolici pag. 555. ver sic. itẽ clausula nõ aliter, notat Felin. in dict. c. cum dilecta, ampliat. 10. vbi ponit regulã, quod si mater, procedere quando casus sunt omnino æquipollentes, quẽ refert Rochus de Curte in tract. de iure patronat. in verbo, construxit n. 24. fol. 263. Deinde scire expedit in ista materia, quod successores † in maioratu non possunt aliquid innouare circa cõditiones adiectas per primũ institutorẽ, nec circa grauamina, nec remittere conditiones ab eo institutas l. perfecta C. de donation. quæ sub modo ibi, *Perfecta donatio conditiones postea non capit: quare si pater tuus quasdã post aliquantulũ temporis fecisset conditiones, videatur officere boc nepotibus eius fratris tui filiji minime posse, non dubium est*, & hoc pluribus rationibus, & iuribus confirmat Ludouic. Peguera in lib. feudali, fol. 85. num. 104. cum multis sequẽtib. Et est notabile cõsiliũ Pauli Castr. quod in alijs locis refero 165. lib. 2. & aliud 259. omnis dificultas lib. 1. n. 4. & 5. vbi tradit, quod consensus substitutorũ remittentiũ cõditiones à testatore adiectas, nõ nocet eorũ filijs, qui tertio loco vocabãtur. Et ad hoc faciũt plura quæ scribo in 1. par. huius operis quæst. 26. vbi latè trado, nõ esse licitũ patri post maioratũ, aut donationẽ, vel melioratione filio factã nouas iniungere conditiones, vel primas mutare, aut trãsformare, filio ad id consensum nõ præstante: sed nec Principibus id permisũ est, quicquid dicat Ioã. Lop. in Rubr. de donatio. inter vir. & vxor. col. mihi 399. cũ sequẽt. hodie § 69. n. 13. pag. 257. vbi tenet † Principem posse modificare donationem à se factam, per cap. quanto, de censibus numero vndecimo,

ad quem addo doctrinam Rebuffi in c. cum Ecclesia Sutrina, de causa possess. & propriet. pag. 301. col. a. versic. Secundo voluit glos. vbi resoluit, quod si volo petere pœnã cõtra eum qui promisit aliquid loco pœnę, si non fecerit, ille, qui prætendit alium in pœnam incidisse, tenetur probare, per l. hoc iure, & l. ita stipulatus, circa mediũ ff. de verb. oblig. & l. magis puto §. ne passim ff. de reb. eorum.

231 Ex quibus apparet, quòd nec ab ipso donante nouæ † conditiones adijci possunt. Si igitur hoc denegatur donanti, & illi qui liberalitatem facit, maiori ratione successoribus non est permittendum, & eadem ratione non potest conditiones remittere l. eum qui alios, incipit Iabolenus ff. de ann. legat. l. fideicommissi §. cum Polidius ff. de vsur. per quæ iura ita tenet Paul. de Castro in cõsil. 259. omnes difficultates dubiorum lib. 1. num 4 & 5. facit egregia doctrina Baldi, in l. 1. C. de legat. & text. in cap. 1. in princ. ibi, *Nulla ordinatione defuncti manente, vel valente*, de successione feudi notatur per Decium in consil. 389. visa longè serie, & conducũt scripta per Paris. in consil. 2. n. 3. lib. 1. vbi latè de hoc tractat, & possumus applicare l. id quod nostrum ff. de reg. iur. l. 3. ff. de interdict. & relegat. in ratione illarum. Et de hoc puncto vide quæ scribit Molina lib. 1. de primogen. c. 8. num. 21. fol. 57. quod confirmo ex scriptis per Bursat. in consil. 167. num. 10. lib. 2. vbi tradit, quòd hæredes

232 testatoris tenẽtur probare † se adimpleuisse legata relicta per testatorem, per apostillam ad Bar. in l. nec illa ff. de reb. dub. & doctrinam Baldi in consil. 93. num. 5. lib. 3. Natta consil. 569. lib. 2. Grat. consil. 102. num. 51. lib. 2.

Rursus in materia præsentis quæstionis nõ est omittendum vnum memorabile, quod licet regulariter allegans ingratitudinem,

233 illam † probare tenetur l. omnimodo C. de inoffic. testam. l. vlt. & Authen. hæres C. de secund. nupt. quod latè explicat Mascard. in tract. de probation. conclus. 897. n. 1. cum sequẽtib. fol. 197. lib. 2. Si quis alleget donatariũ

234 non impleuisse contenta in donatione, non ipse sed donatarius † probare tenetur, quod ex Corneo in consil. 101. lib. 3. Ripa in l. vlt. C. de reuocan. donation. quæst. 55. nu. 197. tradit Mascard. in loco citato num. 12. de quo legenda sunt quæ scribit Surdus de aliment. tit. 1. quæst. 48. num. 53. cum sequẽtib. & confirmo, quia ille qui dicit conditio-

235 nem impletam, † id probare debet l. eum qui nouissimus ff. ad Trebell. notant Socin. Iun. in consil. 67. num. 1. & sequentib. lib. 4. Mascard. in tract. de probation. lib. 1. conclus. 343. num. 5. fol. 203. faciunt scripta per Anton. Peregrin. in tract. de fideicõmiss. artic. 15. num. 6. fol. 135. & artic. 43. nu. 8. & 9. fol. 393. & num. 46. fol. 398. Et istis iũgo, quod licet donatio facta cum conditione non dicatur esse perfecta ante implemẽtum conditionis, tamen partes recedere non

236 possunt à † contractu ante quam existat, vel non existat conditio, secundum glossam in l. necessario §. si res in verbo perfectum ff. de peric. & comod. rei venditæ; Alex. in cõsil. 40. num. 2. lib 5. cum concordant. ve per Episcop. Couarrub. resolution. lib. 1. cap 14 num. 16. versic. & responderi, Cephal. in cõsil. 312 nu. 28. & 29. lib. 3. Menoch. in consil. 388. num. 38. lib. 4. & num. sequentib. quod est notabile in ista materia. Et quod si dominus non obseruat vassallis iuramentum de obseruandis iurib⁹ subditorum, non maneant illi obligati, tradunt Purpuratus in l. lecta num. 44. ff. si cert. pet. & alij quos citant Tiraquell. in l. si vnquam C. de reuocãd. donation. in verbo, donatione largitur nu. 118. & lib. 1. de retractu §. 1. glos. 5. num. 1. Menoch. in consil. 109. num. 9 lib. 2 & in tract. de præsumpt. lib. 6. numero. 22. folio 68.

Animaduerto etiam in hac materia, quod conditiones oppositæ in aliqua clausula ma-

237 ioratus, † censentur repetitæ in alijs clausulis maioratus l. 1. § pro secundo C. de caduc. tollen. l. cum fine §. cum abeo ff. quand. dies legat. cedat, notat Greg. Lopez in l. 2. tit. 15. part. 2. in verbo, *El mas propinquo*, col. 2. versic. vnde si aliquis, Molina lib. 1. de primogen. cap. 6. num. 24. & 25 Socin. Iun. consil. 144. nom. 19. lib. 3. Ioan. Guttier. consil. 18. num. 27. cum sequent. vbi ex hoc latè probat, quod conditio nubendi mulieri apposita in institutione, censetur repetita in prælegato, & ibi scribit plures cõiecturas, ex quibus conditio repetita censetur, quod tamen ego intelligo procedere, nisi clausula habeat specificam & propriam determinationem: nam regula est elegãs, & quæ valde est amplectenda in interpretatione clausularum maioratus, quod si in principio adest clausula quæ habet propriam & specificam determinationem, & postea sit alia clausula, quæ habet etiam suam propriam, & specialem de-

238 terminationem, † tunc clausula in fine apposita non habet relationem ad primam clausulam, nec prima ad vltimam, nec vna declarat vel ampliat aliam, vt egregiè dicit Bald. in l. 1. C. de ligit. hæred. Cardinal. & Imola per illum textum in cap. cùm dilecti, de donationib. cum concordant quæ referunt Iason in l. transigere numero decimo octauo, C. de transactionib. & in l. cohæredi. §. qui discretas nu. 8. fol. 121. ff. de vulgar. & in l. talis scriptura ff. de legat. 1. & in l. doli

clausula num. 4. fol. 148. & in l. qui Romæ §. duo fratres num. 47. ff. de verb. oblig. & in consil. 51. num. 2. & in consil. 97. num. 1. lib. 1 & consil. 173. lib. 2. & in consil. 170. lib. 4. Decius in consil. 11. num. 15. & scribo infra quæst. 12. & tradit notanter Curcius Iunior in consil. 112. lib. 1. Alex. in consil. 48. num. 8. lib 1. & pro hoc facit doctrina Bartoli in l. Seię §. Caio ff. de fund. instruct. vbi dicit, quod quando copula, &, ponitur inter duo legata vni relicta, qualitas adiecta in primo legato, si sit in eadem oratione, † intelligitur repetita in secundo legato: secus si sit in diuersa oratione perfecta, quia non intelligitur repatita, per dict. l. Seiæ §. Caio, & l. vlti. §. cui dulcia ff. de vino, tritico, & oleo, legat. explicat Alex. in consil. 66. num. 6. lib. 3. Iason. consil. vlt. lib. 4. Roland. in consil. 31. num. 36. lib. 4. Euerard. in loco 50. a natura copulæ, pag. 375. quæ theorica ad multa prodesse potest, de qua etiam vide notabile consilium Bartol. Socin. 49. num. 5. lib. 1. & quod quando clausulæ sunt multum separatæ, qualitas in vna apposita nō censeatur in alia repetita, volunt Bart. in consil. 39. num. 2. lib. 1. Signorol. consil. 156. in fine Bart. Socin. consil. 27. num. 15. lib. 4. Iason in l. Titia §. idem respondit 1. num. 5. ff. de verb. oblig. & alij quos citat Menoch. consil. 117. num. 79. lib. 2. & consil. 216 n. 190. lib. 3. vbi plura in ista materia scribit, & materiam omnium plenissimè scribit Mascard. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1266. num. 1. cum sequentib. fol. 208. & est ampla materia, & maiori examinatione digna: quia circa istam materiam varia DD. in iure tradunt. Circa quam materiam legēda omnino sunt quæ scribit Zanchus in l. hæredes mei § cum ita part. 10. nu. 103. cum sequent. ff. ad Trebell. Ioan a Garronib. in Rubr. de secund. nupt. num. 95. latissimè Beroius in consil. 120. num. 66. lib. 2. vbi plures ponit regulas.

239

240 Item est notandum, quod conditio apposita in testamento † censetur in Codicillis repetita l. Caio, in princ. ff. de aliment. legat. notat Angel. in consil. 293. quoniā in vltimis volūtatibus, pro quo est textus notabilis in l. cum tacitū ff. de probation. notatur per Paul. de Castro in l. cum seruus num. 1. ff. de condit. insti fol. 104. & latius per eundem in l. quæ conditio ff. de conditio. & demonst. & in l. si cui § 1. num. 2. fol. 26. ff. de legat. 1. Dec. in consil. 190. circa primum dubium num. 5. & 6. & eleganter per Socin. in dict. l. quæ conditio, & faciunt scripta per Tiraquell lib. 1. de retractu §. 1. glos. 14. num. 26 pag. 505. nouissimè Menoch. in tract. de prę sumpt. lib. 4. præsump. 177. num. 1. cū sequētib. fol. 306. quæ est notabilis adeo, quis facto maioratu in testamento aliqua addunt in Codicillis, qua in re, & in praxi est magnifaciēda doctrina Bart. in l. Statius Florus ff. de iure fisci, vbi vult, quod si testator in aliquo testamento disposuit aliquid cum vna qualitate, & postea faciat secundum testamentum, & repetat eandem dispositionem, omissa illa qualitate, † intelligitur potius reiecta quā repetita: & est communis opinio secundū Curciū Iunior. in consil. 163. num. 14. Iulium Clar. lib. sententiar §. testamentū. quæst. 76 num. 8. pag. 75. pro quibus est doctrina Pauli de Castr. in consil. 347. Respondendo per ordinē n. 1. lib. 2. vbi vult, qualitatem appositam in primo actu non censeri repetitam in secūdo, qui ex interuallo fuit confectus, idē volunt Alex. in consil. 122. num. 2 lib. 2. Iason in l. Titia §. idē respondit n. 8. ff. de verb. oblig. Simon de Pretis de interpr. dēfun. volunt. lib. 2. interpret. 4. solut. 2. num. 162. fol. 170. notanter Menoch. in consil. 117. nu. 80. & 81. lib. 2. & alij quos citat idem Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 84. n. 12. pag 222. De quo tamē legēda sunt quæ latius scribo supra in 1. par. quæst. 74. Et quod substitutio noua facta in codicillis sub noua forma & conditione remoueat, & reuocet substitutionem factam in testamento, traditur notanter per Aymonem in consil. 80. n. 1. 2. & 3. Et de hoc puncto, quādo conditio in vna oratione adiecta videatur in alia petita, † vide elegantem distinctionem Pauli Castr. in consil. 410. viso facto, & dubijs lib. 1. & in consil. 27. super primo quæsito num. 8. eod. lib. ex cuius scriptis potest resolui ista materia, & per ea quæ scribit Francis. Mantic. in tract. de coniectur. men. defun. lib. 10. tit 6. nu. 31. pag. 446. & ex traditis per Paul. Paris. in consil. 23. n. 13. lib. 1. vbi tradit, qualiter, qualitas, & conditio vni legato adiecta sub vna oratione cōtenta, intelligatur repetita alteri legato in eadem oratione comprehenso.

241

242

Et in hac materia est magnifacienda doctrina & resolutio singularis Curcij Iun. in consil. 112. num. 7. & 8. lib. 1. vt tradit, quod siquis vinculauit diuersa bona, & in quibusdam bonis, ad quæ non habebat tantam affectionem, nec erant tāti valoris, vocauit masculos ad illorū sucessionē, videtur vocare in alijs bonis, ad quæ habebat maiorē affectionē, & quæ erant magis pretiosa, eosdē masculos, & tandē concludit, quod clausula masculinitatis apposita in fideicōmisso vniuersali † censetur repetita in fideicōmisso particulari: quod etiā est notādū ad ea quæ scribo infra quæstio. 5. Quibus est addendū, quod etiā per copulā, &, † non inducitur repetitio cōditionū in diuersis personis, etiam si in eadem oratione ponantur, & ad eandem rem, seu

243

244

quantitatem, l. si Seio ff. de legat. 2.l.Paul. ff. de condit.& demonst. Bar.in cons. incip. Quidam condidit testamentum in fine, quem citat Lauren. Calcan. consil. 108. num. 1. & plura tradit Carol. Ruin.consil.33. num. 3 lib.2 & consil.93.n.4.& 13.cod.lib.& cõsil 112.n. 2.& 5.lib.3. Et iungo etiam, quod si quis addat bona aliqua maioratui antiquo; 245 † censetur apponere in dubio, & repetere omnes conditiones, grauamina, & vocationes prioris maioratus l.inter Socerum §. cũ inter ff. de pact. dotalib. l.si ex toto in principi.quod in rerum §. si post testamentum ff.de legat. 1.facit regula l.etiam C. de iur. dotium, faciunt tradita per Iason. in l. cum filio,n.39.ff.de leg. 1.Riminald. consil. 64. 246 n.8.lib.1.semperque dispositio sequens † intelligitur facta secundum naturam præcedẽtem. l. 1.§.si quis sub conditione ff. vt legat. nom.caue. l.si stipulatus ff.de vsur. tradunt Zasius consil.13.n. 3.lib.1.Ruin.consil.48. num. 15.lib.2.Riminald.consil.147.num.7. lib. 1.Socin.Iun.consil.65.lib.1. & Prouincia addita Regno est gubernanda legibus Regni, cui addita fuit, secundum Bart.in l. si conuenerit §.si venerit, & §. si nuda ff. de de pignor.& alios, quos citat Curt.Sen.consil.56.col.5.& 6.& faciunt alia plura quæ scribo part.1.quæst.10.& par.3 quæst.8. & inquit Cardin.in cap.cum secundum, de iure patronat.quod si aliquis constituat ius patronatus ex contractu irreuocabili, & deinde moriens adiectis quibusdam clausulis,& bonis, alium vocauerit patronum; is qui in prima dispositione vocatus est, ad vtraque bona admitti debet, notat Rochus de Curte, de iure patronatus, parte ipse, vel is quæst. 19. n. 35.fol.76 facit regula l.legem C. locat. & quod tradit Bartol. in l si mihi,& tibi, circa finem ff.de verb.vbi ponit regulam, quod renouatio contractus intelligitur facta secũdum qualitates contractus renouati, si de diuersitate non appareat, & confirmat Aymõ, de antiq.temp.4.par. num.220.fol. 338. & 247 masculi † censetur vocati ad fideicõmissum, si testator se referat in vocationibus factis in codicillis ad vocationes factas in testamento: vt resoluunt Paris.in consil.2.n.50. cum sequētib.lib.2.Menoch.lib.1.de arbitr.quæst. 78.n.54. & quando sunt diuersæ leges, & statuta, & vna procedit per modum regulę, tunc dicta in vna præsumuntur repetita in omnibus alijs, secundum Bartolum in l. Prętor ait §.eritque differentia num. 1. ff. vi bonor. raptor. Butr. & Imol. in Clement. 1. de supplen. neglIgen. & alijs, vt per Menoch. in tract. de præsump. lib. 2. præsumpt. 8. numero 8. pagin. 116. Et ad originalem inuestituram semper recurrendum est, † & secundum eam recognitiones 250 sequentes, debent fieri, nisi de certa scientia appareat in contrarium corrigeudę, secundum Bald.in cap.1 de feudo guardiæ,& consil. 375. quando constat lib.2. Curci.in tracta. de feud. 2.part. quæst. 7. & alios plures quos citat Glos. Paris. in consuetud. Paris. part.1.§.35.n.10.& part. 2.§. 52. numero 4. Tiraquell. lib. 2. de retract. §. 32. num.39. facit quod scribit idem Bald. in c. 1.§. hoc quoque in fine de sucessione feudi, vbi vult, quod si feudum sit concessum iure antiqui feudi, operantur hæc verba, quod sortiantur naturam feudi antiqui: notat Alex. consil. 10. col.1.lib.3.Deci.consil. 53. Iason. consil. 1.lib. 2, & alij plures quos citat Roland. consil. 32. num. 7. lib. 3. Tiraquel. lib. 11.de retractu §. 32.glossa voica, num. 133. cum sequentib. De quo legenda etiam sunt quæ scribo supra par. 1. quæst. 64. & quod proximus ad sucessionē † & ad fideicommissum vocatus teneatur parere cõ 251 ditionibus, sub quibus alij fuerunt vocati, tradit Iacob. Pute. decis. 448. lib. 2. Et quod conditiones transeant ad hæredes in vltima voluntate resoluit Bursat. in consil. 16.lib. 1.

Per quæ autem verba censeatur adiecta conditio, vel modus, quia etiam est necessarium scire pro intellectu huius materiæ, † & 252 ad instruendum quando id quod testator iussit in maioratu, sit modus vel conditio; vide glossam & DD.præcipuè Bart. & Socin. in l. 1.ff de condition.& demonstr.l.1.& 2.tit. 4.par.4.vbi legi debet Gregor.Lop.glos.1. l.21.tit.9.par. 6.quæ est notabilis in ista materia,& melior omnibus est lex 2.& 14 tit. 4.par. 6. quæ sunt singulares,& Corneus in consil.244.n. 13.lib.1. & l. liberis §. scriptura ff.de manumis.testam.glos.in l 1. C. de his quæ sub modo, Iason in l.si ita quis §.Seia cauit n.2.ff.de verb.obligat.fol.161.Et quod licèt verba dispositionis dicant, quod in conditione teneatur, non inducant conditionē, si naturam verborum hoc non importat, voluit expresse Bart.in l. Societatem §. arbitrorum num.2. ff. pro socio, per reg.l. 1. C.de his quæ sub modo. Et de his verbis quæ sæpissime in contractibus,& in testamētis apponuntur, quia testator dicit, lego tibi centum ea conditione, vt aliquid facias, † 253 sint ne modalia, vel conditionalia, vide Alex. in consil. 102. visis, & ponderatis lib. 1.& consil. 119. viso processu, eod. lib. & consil. 150.n. 2. lib. 6. Marcus Anton.Eugenius in consil. 93. num. 7. & 41. & tradit Alex.in dict. consil. 102. quod in dubio præsumitur modus, & non conditio, & Neuzan. in Sylua nupt. lib. sexto, numero 47.& pagin. 582. Menoch. libro secundo de arbitr. casu 494. numero 12. Iason.

Iaso in cōs.162.lib.2. Ioan.Faber in §.huic autem proximè, fol.55.de legat.Bart.Socin. in cons.21.libro 3.numer.20.& 22.Peralta in l.Titia cum testamento, §. si eā conditione, num.11. pag.431. ff.de leg.2.& quæ refert Gregor.Lop.in d.l.21. Episcop.Sarm. libr.2.f electar.interpr.c.3. per totum, fol. 53. Francisc.Mantic.qui ad omnia ista legēdus est in tract.de coniect.men.defunct lib. 10.tit.5.num.15. pag. 440. & 441. Anton. Peregr.in tract.de fideicommiss. art.11. n. 113.fol.100.& num.158.& 159.& art. 43. num.13.fol.393.Zanchus in l.hæredes mei, §.cum ita, par.3.num.40.pag.49. ff.ad Trebellian.qui citat Episcop.Sarmien.in d.cap. 3.Simonem de Pretis lib. 4. de interpr. defunct.volunt.dub.4.num.53.fol.453. & libro 5.dubit.2.nu.119.fol.516.Carol.Ruin. in cons.127.nu.2.lib.1. Iason in l.quocumque, §.non solum per totum, ff.de verb. obligat.Molin.lib.2.de primogen.cap.15.n.28. cum sequent.fol.357.August.Beroi.in consilio 66.num.5.lib.2.nouissimè Menoch.in tract.præsumption.lib.4 præsumpt.175.n. 1. cum sequent.fol.304.Hieron.Gabr.consil.5.n.4.notanter Gratus in cons.108.n.3. lib.2.Natta in cons.373.num.28.& 29.libr. 2. Syluester in summa sua, verb. conditio, fol.112.Barbos.in par.1. ff.solut.matrimon. num.34.pag.20. Nauarr.in summa cap.22. num.61.pag.642. quibus addo Barth. in l. quibus, §.Termilius, num.5.ff.de condition. & demonstrat.vbi expressè dicit, quòd dicta verba sunt modalia, † quando postea sequitur dictio, vt, quæ est modalis, & ita intelligit text.in l.Mæuia, ff.de manumiss. testamen.& in l.ea conditione, C.de rescind. vend.& in l.quoniam, C.de rer. permut. & idem tenet Dec.in l.debitori, num. 12. folio 28. C.de pact.qui alios citat: secùs secundū Iasonem, si ponatur post prædicta verba dictio, Si, refert Baldum hoc expressè tenentem in l.cum res, per illum text.C.de donation.notat singulariter Aymon Crauet. in cons.59 num.1.vbi per doctrinam Bart. in d.§. Termilius, & aliorum quos refert, tradit, quòd de natura conditionis est, quòd impleatur, seu purificetur ante conditionem actus. Sed quando aliquid venit implendū post executionem ipsius actus, dicitur modus, & nō conditio, ibi: *Et non conditio*, quod vltra plures antiquos tradunt Fortunius Garcia in l.iurisgentium in princ.num.38.& in l.si vnus, §.pactus ne peteret, num.33. ff.de pactis, Galiaula in rubric.ff.de verb. obliga. num.182.Menoch.in cons.60.num. 47. & in cons.78. num.16. & aliquos citat Petr. Surd.in tract.de aliment.tit.9.q.16. numero 44.fol.359. Seraphin.in tract. de priuil. iuram.priuileg.73.n.46.& 47.pag.375. & est considerandus effectus, non verba testatoris: & addo Oldrald. in cons. 108. Titius veniens, numero 2.vbi dicit, quòd licèt testator conditionem aliquam vocauerit; non tamen est conditio in casu de quo loquitur, & idem in verbo dicto casu tradit Carol.Ruin. in cons.139.n.2.lib.1.& in cons. 127. nu.2. eod.lib.1.

254

Ex quibus confirmari potest quod scribit Molin.in tract.de iust.& iur.tract.2. disput.208.pag.1270.vbi vult, quòd quando † maioratus instituitur sub conditione, vt successores in illo nihil de bonis alienent, aut aliquid faciant, vel adimpleant, non est conditio, sed modus: ad ista legendus est Seraphin.in tract.de priuil.iuram.priuil.73.nu. 47.pag.379.& text.in l.libertus, §.hac scriptura, ff. de manumiss. testamen. cum alijs traditis per Tiraquel. lib.1. de retract. §. 1. glos.2.num.32.& 33.pag.48.& Petr.Surd. decis.38.num. 6. & legatum potius præsumitur in diem † quàm sub conditione, l.quædam, §.Titio, ff.quando dies, notat Alciat.in l. hæc verba, num.3.ff.de legat.1.Mantic.de coniectur.ment.libro 10. tit.5. num.10.fol. 251. Et qualiter in successione primogenituræ accipiantur illa verba, cum conditione, onere & grauamine in lite Comitis de Tendilla Hispani † tradit August Beroi. in cons.84.num.62.lib.2. Et de puncto & materia qualiter dicatur modus, vel conditio, legenda sunt quæ scribit in maioratibus Molina de iust.& iur.lib.2.dispu.611.pag.258. Sed quòd ista verba, ex conditione, sint conditionalia, & non modalia, probatur in l. si ea conditione, C. de condit. insert. & videtur facere pro distinctione Iasonis: ad quod est etiam expressa doctrina Baldi in l. vnica ad finem princip. C.de caduc. tollend. vbi tenet, quod quando testator diceret, lego tali sub ista cōditione, si Titius hæres erit, vel si adiuerit, ex quo dicit sub ista conditione; dicitur tunc constare de animo testatoris, quod voluit esse conditionale, & sic impedire transmissionem, per text.in l. in transmissionibus, §.1.vers.nisi fortè, ff. de conditio. & demonstr.quem sequutur Paul. de Cast. & Iaso in l.3. num.33.& 34. fol. 12. ff. de legat.1.contra Bart.in d.§.Termilius, & idē quod Paul.& alij tenent Decius cons.2.Aretin.cons.92. Episcop.Sarmien.d.lib.2.selectar.interpr.c.3. n.5.& alij quos citat Zanchus in d.l. hæredes mei, §.cum ita, part.4. num.78.pag.74.col.2.ff.ad Trebel. ad hæc legendus, traditur etiam per Menoch.cons. 60.n.47.lib.1. Ias.cons.202. numero 3. libro 2.

255

256

257

In qua materia est insignis doctrina Felini, & ad multa conducibilis in cons.34.nu. 12.vbi tradit, quòd donatio facta per hæc verba,

verba,cum hac conditione & grauamine,in ducũt talia † verba formam, per doctrinam Baldi in authent. matri & auiæ, C. quando mulier tutel.offic.fungi possit. & ibi Felin. resoluit,quòd hospitale institutum sub conditione,quod non alienet, & si alienauerit, transeant bona ad aliud hospitale, alienando,pœnam incurrit, nec aliud hospitale poterit alienare:pro quo facit l si hæres, ff. de condit.ob causam,l.liberto,§. Lucius, ff. de annuis legat. l.a.ff de his quæ sub modo, & doctrina Bart. in d.§ Termilius, num.16.& ibi Socin. num.14. & alij quos citat Surdus in dict. tract.de aliment.d.tit.9.num.56.folio 360.& verba in dubio iudicantur † modalia,non conditionalia,secundùm Bart. in l. cum mota,col.2.C.de transact. cum concordant.vt per Decium in d. l. si debitori, numero 13.C.de pact.Menoch.de arbitra. iudic.lib.2.cent.5.casu 484. num.12. pag. 786. Gratus in conf. 102.n.1.lib.2. & nouissimè Mascard.in tract. de probat.lib.1. conclus.342.n.1.fol.203. & plures citat Francis.Manti.de coniect.men.defun.libr.10.d. tit.5.n.12.pag.440.vbi n.15.tractat de d.§. Termilius,& plura ad propositum scribit, licèt contrariũ teneat Alex.conf.150. n.2. lib.6.per d.l.à testatore,ff.de cõd.&demõs. quem sequitur ibi Gloss.Paris.& citat Alex. conf.112.col.2.& in cõs.119.col.2.lib.1.de quo etiãperParis.in cõs.119.n.256.lib.1.& faciũt quæ scribo infra in vers.Et est notandũ à n.312.Et quòd illa verba,oblatopretio, faciant modificationem,& non conditionẽ, voluit Ioann.Baptista Rosellis inter consilia Pauli 249.statutum Paduæ col.a.vers.Non obstat quod tertio,lib.2.quem citat Tiraq. in tract.de vtroque retractu,libr.1.in fine, num.123 pagin.791. Et quòd conditio † sæpe apponatur pro pacto, tradunt Decius in l.debitori,notab.3. C.de pact.Tiraquel.lib. 1.de retract.§. 2.glos.vnica,num. 76. Zanchus in l.hæredes mei,§.cum ita,par.3.n.40 pag.49 ff.ad Trebel. Et quòd grauamen appositum † in successione primogenituræ sit conditio,tradit August. Beroi. in conf. 84. n.62.lib.2.in quodam maioratu Comitis de Tendilla.

[margin: 258, 259, 260, 261]

Et certè cùm verba sint inuenta, vt dicentis intentionem exprimant,l. Labeo, ff. de suppellectil.legat.& communis vsus loquendi doceat,quod quando quis facit mentionẽ expressam conditionis nunimè demodo sentit,maximè illi qui non sciunt differentiam inter verba modalia & cõditionalia,† verior mihi videtur sententia Baldi, & in practica magis seruanda: pro qua sententia faciunt plura quæ scribit Paris.conf.19.n.248. cum alijs lib.2.vbi respondet ad doctrinam Bart. in d.l.cum mota,& ad alia quæ in contrariũ faciunt,& quod voluit ibi Cinus,sic distinguens,quòd aut legatum,cuius causa adijcitur,vel alius actus qui geritur,potest procedere secundùm mentem disponentis sine implemento causæ, & tunc causa præsumitur adiecta per modũ causæ;aliàs autem præsumitur adiecta per modũ conditionis, quod refert & confirmat Pet.de Ferrara in forma libelli pro legato rei singularis in §. coram vobis n.15.pag.410.& ad hoc est singularis & peregrina l.in his,ff.de condit & demõs. quam in alijs locis cõmendo, & quod tradit Dec.in conf.a.n.2.vbi fundat,quòd ista verba,cum ista lege &conditione,propriè sunt intelligenda,quem citat Zanchus in l.hæredes mei,§.cum ita,ff.ad Trebel.par.4.num. 350. pagina 109. & conducunt plura quæ allegat idem Zanchus in ead.4.par. nu 78. pag.74.& legenda sunt quæ scribit Molina lib.2.de primog.c.14.n.11. fol.344. & Rebuff.in l.conditionalis 54.pag.392.ff.de verbor.sign.vbi plura singularia scribit Bursat. qui loquitur in quadam vocatione masculorũ per hæc verba,hoc pacto & cõditione,in conf.221.n.9.Et vbi aliquid expressum est per verba denotantia modum; tamen apparet expressè vel tacitè partes voluisse,quod primo impleatur illudquod erat expressum per verba de sui natura importantia modum,quod implere debens consequatur emolumentum & commodum sibi præstandum,talia verba mutant naturam, † & non faciunt modum,sed conditionem, vt resoluit Bart.in l. quibus diebus,§.Termilius,ff. de condition.& demonstrat. per d. l. Thais ancilla,§. stichus,quem citat Alexan.in consilio 119.num.1.lib.1. scribit etiam Iaso in consil.160.nu. 15.vers.Nec prædictis fundamentis obstat,lib.2.quòd ista verba,ea conditione,important † modum, quando post illa verba sequitur dictio,vt,secus si sequitur dictio,Si:& ita intelligit d.l. Mæuia, & alia iura supra citata,& lege etiam de istis Gammam decis.158.n.2.

[margin: 262, 263, 264]

Et est animaduertendum in ista materia, quòd quando modus, seu eius implementũ concernit merum fauorem hæredis,aut grauati, non priuatur hæreditate, † si modum non impleuerit,l. Titio centum in princip. ff. de condit.& demonstrat.l.a. §. vltim.ff. de donat.notat Alex.in conf.127.lib.7.Decius in conf.452.col.2.Crauet.in dict. consilio 59.n.2. cum alijs,Carol.Ruin.conf.43. num.10. libro 2. facit quod in simili notat Angel.in l. sed hoc ita,ff.de re iudic. quòd donatio ob causam dicitur, quando causa † respicit fauorem donantis,quæ exclusit liberalitatem: secus est in alia causa extrinseca,quæ non impedit, quominus dicatur donatio ex liberalitate, ad quod alios concordantes

[margin: 265, 266]

dantes citat Deci. in l. diuus, numero 2. pagina 154. ff. de regul. iur. vbi Gloss. Paris. plures refert. Et vbicumque modus respicit vtilitatem tertij, † tunc modus censetur causa finalis dispositionis, l. Titio centum, vbi Bart. l. quibus diebus in fine, ff. de condition. & demonst. l. si tibi purè, ff. de legat. 3. cum concordant. vt per Carol. Ruin. cons. 1. numero 9. libro 1. Et quòd possit dari † fideicommissum causa conditionis implendæ, probatur in l. à testatore, ff. de condition. & demonstr. & in l. in quarta, ff. ad l. falcidiam, tradit Petr. Barbos. in 1. part. rubric. ff. solut. matrimon. num. 53. pag. 30. Et quòd ex defectu modi non impleti non debeat quis priuari hæreditate, nisi modus † fuerit causa finalis institutionis, voluit Bald. in consilio 219. Petr. Nicolit. col. 2. libr. 2. Et quod modo non impleto intra terminum datum obligatio non resoluatur, tradunt Bart. in l. quibus diebus, §. Termilius, ff. de condition. & demonstr. & in notabili casu Carol. Rui. in cons. 139. n. 3. lib. 1. & inquit idem Bald. in cons. 127. quidam nobilis, libro 1. Quod Ecclesia nō potest vassallo opponere, quòd non impleuit pro parte sua, quando ex defectu implementi damnū non sentit, & sua non interest: quod latè confirmat Aim. in d. cons. 59. n. 2. cum sequent.

267

268

269

Et est etiam sciendum speciale esse in Rege, quòd si donatarius Regis non seruat modos in donatione appositos, † amittit donationem, siue modus sit causa finalis donationis, siue non, licèt in donationibus priuatis aliud sit, vt traditur in d. l. 1. C. de donation. quæ sub modo. Ad quam conclusionē ponderat Gregor. Lopez l. 2. titulo 13. part. 2. in glossa, in verbo, *O no les guardassen*. Legatur tamen textus in l. fin. C. de rescind. vendit. per quem tradit Rebuff. libro 2. ad constit. Reg. titulo de rescisio. contractuū in prefatione, numero 49. pagin. 163. Quòd si dedero domum alicui, vt me alat, si non me aluerit, agam vt me alat, & ad id cogatur, vel rescindatur contractus.

270

Et est notandum, quòd omnis † dispositio in dubio dicitur pura, si in ea non inseratur dies, vel conditio, nec præsumitur inseri, d. l. 1. ff. de condit. & demonst. l. libertis libertabusque, in fine, ff. de adim. legat. l. eum qui calendis, §. quoties, ff. de verb. obligat. notant Bart. & Ias. in l. cum mota, n. 20. fol. 83. vbi Dec. n. 6. fol. 49. C. de transact. idem Ias. in l. qui Romæ, §. Flauius, n. 5. fol. 171. ff. de verb. oblig. Seraphin. de priuil. iuram. priuileg. 73. n. 18. pag. 374. & Gloss. Paris. in consuetud. Paris. par. 1. §. 37. glos. 2. n. 8. fol. 181. vbi in numeris antecedentibus & sequentibus tradit etiam plenam theoricam de dictione, † Item, quando sit repetitiua conditionum præcedentium, cui addo Iasonem in § æquè si agat, numero 45. instit. de actio. & hanc theoricam Gloss. Paris. retuli etiam in 6. q. infra eod. in vers. Hinc etiam fit. Et donatio † præsumitur pura, & non conditionalis, secundùm Oldrald. in cons. 114. factum tale est, quædam mulier, Abb. in cons. 55. in quæst. quæ vertitur, col. 2. versic. Sed his non obstantibus, lib. 1. & alios quos refert Tiraquel. in l. si vnquam, in verb. libertis, n. 19. pag. 9. C. de reuocand. donatio. & tradit Mantic. dict. tit. 5. libro. 10. numer. 7. Molin. libro 2. de primogen. cap. 12. num. 9. fol. 326. & faciunt quæ scripsi supra in versic. Et verba in dubio, numero 304. & legi debet Gamma decis. 157. & additio Menchac. 158. vbi latissimè. Et modus quomodo † comparetur conditioni in ista materia, & in grauamine nomen & arma deferendi, tradit nouissimè Anton. Thesaur. dict. decisio. Pedem. 270. numero 21. & 22. vbi tradit, non esse recedendum in ista materia à proprietate verborum. Et ex superioribus locis quando erit opportunum, plura scire poteris pro decisione variarū litium. Et quomodo conditio accipiatur pro pacto vel lege, percipere licet ex eod. Tiraq. lib. 2. de retractu, §. 2. gloss. vnica, num. 76. pagin. 896. Et quòd in sententia † modus non suspendat, sed ex eo nascatur actio, resoluit Vātius in tract. de nullitat. tit. de nullit. ex defectu processus, num. 117. pag. 687. ex doctrina Bart. in l. eum qui, §. Iulianus, per illum textum, ff. de constit. pecun. Gloss. & DD. maximè Imol. in c. quoniam Abbas de offic. de legat. & alijs quæ citat ad hæc legendus. Et faciunt quod scribo infra.

271

272

273

274

275

Est etiam aliud memorabile in materia conditionum, quòd vbicumque tractatur de implemento conditionis, consensus † debet esse expressus, non tacitus, secundùm Iasonem in l. 2. & voluntatem, n. 6. ff. solut. matrim. Iacob. Put. decis. 282. par. 3. Et quòd illa verba, oblato pretio, † significant admonitionem, & non conditionem, tradit Tiraq. in tract. de retract. lib. 1. in fine, n. 123. pag. 791. per l. muto, § sub conditione, ff. de tutel. & de dictione, Dummodo, an importet modum vel conditionē, legenda sunt quæ scribit Carol. Ruin. cons. 12. n. 37. lib. 3. Dominic. post Paul. Eleazar. in c. non potest, §. 1. col. vlt. in vers. Nota benè de præbend. in 6. Curc. Sen. in cons. 16. num. 12. Bertrand. cons. 202. num. 4. lib. 1. & Guido Pap. in cōsilio 205. col. antepenult. vers. Secundum est dictū, n. 23. Ripa lib. 2. respons. c. 7. col. 1. Bald. in authen. matri & auiæ, n. 3. C. quando mulier tutor. offic. fungi poss. Alex. & Ias. in l. 2. ff. de vulgar. Felin. in c. cum dilecta, numer. 5. versic. Secundum signum de rescript.

276

277

rescript. Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 8. glos. 8. pag. 456. Ias. cons. 202. numero 3. libro 2. Aymon qui plures refert cons. 10. num. 14. Socin. Iun. in cons. 148. in fine, lib. 2. Curt. Sen. cons. 74. n. 4. Tiber. Decian. respons. 8. n. 70. lib. 1. ibi, Quòd dictio, † Dummodo, importat modum, Cephal in cons. 228. nu. 29. lib. 2. Menoch. cons. 60. n. 47 & August. Beroi. cons. 23. num. 25. qui id tradit in verbo, cum hoc tamen, Auend. respon. 26. n. 4. Episcop. Sarm. lib. 2. selectar. interpret. c. 4. n. 5. fol. 63. vbi quod important conditionē verba hæc, *Dummodo, & si modo*, & idem voluit Curt. Sen. in cons. 73. n. 8. vbi ex Bart. in d. l. 1. & alijs pluribus probat, quòd dictio, Dummodo, † facit conditionem: præcipuè refert textum in c. fin. de traslat. Prælator. c. ex tua, vbi Ioan. Andr. & Cardinal. de authorit. & vsu pallij, l. dummodo, cum glos. ff. de procurat. l. 2. §. siue ipse venditor, ff. de hæred. vel act. vend. vbi tandem concludit, quod legitimatio † facta cum hac dictione, Dummodo, ad vnguem est seruanda, tanquam forma in ea apposita. Et quòd est modificatiua, tradunt Deci. in c. ex literis, n. 14 de rescript. Menoch. lib. 1. de arbitr. q. 86. n. 28. & in cons. 60. n. 47. lib 1. & in cons. 134. n. 36. & 38. lib. 2. Tiber. Decian. in quodam maioratu Hispaniæ respon. 7. n. 74. lib. 1. Et quòd verba, Dummodo, inducant † conditionem, & actus perseuerantiam, tradunt Bart. in l. 1. C. de legat. Alberic. in l. postmortem, ff. de adoption. n. 9. & in dictionar. in verbo, Dumtamen, idem Bart. in l. 1. nu. 17. ff. de condit. & demonstr. & in l. qui concubinam, §. vxori, vbi Alberic, ff. de legat. 3. & alij, vt per Bursat. cons. 44. n. 27. lib. 1. qui loquitur in licentia data ad alienanda bona feudalia cum modificatione & dictione, *Dūtamen*: & legenda omnino sunt quæ scribit Osasc. decis. Pedem. 167. n. 14 Et dictio, *Dummodo*, exigit vt omnino existat illud, cui adiungitur, secundùm Ioann. Andr. in capit. ex tuarum de authorit. & vsu pallij, & alios quos citat Mandos. in tractat. de inhibit. quæst. 30. num. 3. fol. 12. Benuenut. Stracha in tract. de mercatura, tit. manda. n. 8. pag. 172. Alexān. in l. 1. in princ. ff. ad l. falcid. quem citat Gratus in cons. 86. n. 1. libro 2. & notatur etiam per Simon. de Pretis lib. 2. de interpret. defun. volun. interpret. 3. solut. 3. num. 60. fol. 176. vbi tradit, quòd ista dictio, *Dummodo*, est modificatiua, & restrictiua, post Iasonem, quem citat decisio Pedemont. 128. n. 16.

Ex quibus infero † intellectum ad l. 27. Taurinam, hodie l. 11. tit. 6. libr. 5. Recopil. in illis verbis, *Con tanto que la hagan entre sus decendientes legitimos*, cuius legis verba formam inducunt taliter, quòd melioratio tertij aliter facta non valet, vt animaduertunt ibi Palac. Rub. n. 50. Gomez Arias nu. 18. Castillo n. 36. Tello num. 7. Auend. nu. 1. & 2. Matien. num. 11. glos. 7. verbo, *Con tanto*, idem Gomez Arias in l. 25. nume. 59. Molin. libr. 2. de primog. c. 2. n. 11. vers. Secunda difficultas, fol. 211. & eod. lib. c. 11. n. 11. fol. 318. & faciunt quæ scribo infra hac par. q. 6. n. 166. & quòd dictiones *Ita tamen*, &, *Dummodo*, importent † conditionem, probatur in l. Lucius, §. qui habebat, & in l. ita tamen, ff. ad Trebel. & tradit latius Rebuff. in praxi beneficiali titulo de dispensat. ratione ætatis, pag. 466. vers. prouisio, vbi tamen versic. Sed aliquando, alia in contrariū refert, inter quæ citat Bald. in cap. dudum, n. 27. de election. dicentem, non importare dictionem modum, sed obligationem ad faciendum id quod continetur in dispensatione: & est cap. dudum in 2. fol. 74. vbi Baldus notanter dicit, quòd modus debet impleri per modum compulsionis; sed conditio per modum expulsionis: quod facit ad ea quæ tractaui in principio istius illationis, & Baldum etiam citat Menoch. in consilio 381. num. 41. libro 4. & de dictione, Dummodo, tractat Peregr. in tract. de fideicommiss. art. 11. numero 125. fol. 101. Et quòd quis non sit obligatus, si obligetur, dummodo alium indemnem conseruet, nisi conditio † purificetur, tradit Hieron. Gabr. cons. 65. num. 1. & legendus est Oldrald. in cons. 243. n. 1. quæ cōferūt ad facultates Regales, quæ conceduntur ad faciendum maioratus cum modificatione, dummodo aliquid fiat, & ad easdem facultates quæ conceduntur ad hypothecanda, vel alienanda bona maioratus cum dicto verbo limitatiuo, *Dummodo*, & ad id quod tractat Molin. libro 2. dict. cap. 15. numero 29. fol. 357. de facultate data ad constitutionem maioratuum, dummodo filijs alimenta competentia relinquantur: vbi resoluit, quòd si virtute talis facultatis maioratus sit factus, & filijs non sint relicta alimenta competentia; maioratus nihilominus † sustinetur, & Molinam refert & sequitur Petr. Surd. in tractatu de alimentis titul. 8. priuileg. 93. n. 7. fol. 335. pro quo facit quod scribit Matth. de Afflict. in constitution. Neapolit. constitution. incipienti, in aliquibus, numero 20. & decis. 178. col. 1. & 2. vbi vult, quòd si statutum excludit filiam ob masculum, dummodo masculus eam dotet; si masculus hoc non faciat, non potest filia petere hæreditatem, sed dotem suo remedio consequi debet: quod late confirmat Hieronym. Gabr. in cons. 5. num. 10. & per totum, quod nota, quia sæpe videbis. Et pro hac sententia Molinæ plura notabilia scribit Rebuff. in l. maiori, part. 156.

pag.752.ff. de verbnr. significat: pro quo 386 facit, quia de natura dictionis, *Dummodo*, nō est annullare, sed ad formam † reducere, l. cum ab eo, C. de contrahen. emption Bart. in l. quibus diebus, §. Termilius, ff. de condit. & demonstr. n.4 & tradit August. Bero ius in conf. 55.n.6.lib.2.& in conf.60.n.25. lib 3. & vbi ponitur ista dictio, *Dummodo*, non rescindetur dispositio, sed competit actio illi, in cuius fauorem facta fuit dispositio, secundùm Iasonem in l. penult. num. 3. C. de instit. & substit. Rota decis. in nouis. 231.

Ex quibus infertur, quòd in casu dictæ legis 27. Taurinæ melioratio facta non seruata forma illius legis, non irritatur in to- 287 tum: † sed vocationes & substitutiones reducuntur ad dispositionem prædictæ legis, vt tradit ibi Angul. gloss. 15. numer. 1. & 2. & faciunt quæ scribit gloss. 13. numer. 4. ad quem addo notabilem doctrinam Simonis de Pretis libro tertio de interpret. defunct. volunt. interpr. 2. dubit. 1. solut. 7. numero 17. fol. 258. vbi resoluit, quòd si sit facta substitutio exemplaris contra formam legis humanitatis, non irritatur in totum dispositio, sed admittuntur vocati secundùm ordinem dictæ legis: quod est summè notandum; & confirmo etiam ex textu in l. ex facto, §. Lucius, ff. de vulgar. & in l. si quis habens, ff. qui, & à quib. & in l. vnica, §. in primo, C. de caducis tollend. & l. 2. & 3. C. de hæredib. instituen. & doctrina Barthol. in l. 3. §. si ita testator, ff. de liber. & posthum. & faciunt plura quæ scribo infra hac secunda parte, quæstion. 10. Et ex istis etiam infertur intellectus ad facultates & dispositiones quæ conceduntur ad obligandum, & hypothecandum bona maioratus pro restitutione dotium, dummodo certa pars deponatur, & secura maneat, si illud quod in facultate fuit dispositum, non fuit factum, an bona maioratus remaneant obligata pro illa quantitate, in qua facultas non fuit exe- 288 cuta, quod quotidie videbis: & † de dictione, *Dummodo*, legenda etiam sunt quæ scribit Rebuff. in praxi beneficiali in forma signaturæ simplicis prouisionis pagin. 102. numero 11. & 12. Quintilian. Mandosius de signatura gratiæ, titulo de defectu naturalium, folio 80. column. 3. & idem Mandos. in gloss. facultatem, fol. 20. col. 3. ad finem.

289 Et quòd dictio, *Dummodo*, posita rei imperfectæ in futurum faciendæ inducat † conditionem, probatur in c. vt præteritæ de electión. & tradit Dominic. in c. non potest, §. illud, n. 12. fol. 185. de præben. in 6. & cōducunt etiā scripta per Carol. Ruin. conf. 37. n. 1. & 8. lib. 1. Rebuff. in praxi benefic. in declaratione nouæ prouisionis, versic. Dummodo, pagin. 215. & in forma signaturæ simplicis prouisionis, versic. Siue præmisso, numero 10. pag. 142 Deci. conf. 526. nu. 2. vbi de dictione, Dum, Ruin. in conf. 43. n. 5. libr. 2. & voluntQuintil. Mādos. in reg. 31. quòd commissio causæ, quæst. 13. num. 8. fol. 97. post Domini, quem citat in d. c. non potest, & hic addenda sunt quæ scribo infra in 4. p. q. 1. à num. 21. Et est animaduertendum, quòd quando aliquid est expressum in dispositione testamentaria, vel alterius generis per verba importantia de sui natura mo- 290 dum & conditionem; † apparet tamen tacitè vel expressè testatorem voluisse, quòd primò impleatur illud quod erat expressum per verba de sui natura importantia modū, quod impleri debet, vt consequatur emolumentum, talia verba mutant naturam, & non faciunt modum, sed conditionem: l. Thais ancilla, §. stichus, ff. de commissar. libert. d. l. in conditionibus, §. 1. l. quæsitum, §. 1. ff. de condit. & demonstr. & tenet Barth. in d. §. Termilius, & fundat latius Alexand. in d. consil. 119. Ex qua dispositione inferri potest ad clausulas maioratus, quæ habent verba modalia: quia si ex verbis præcedentibus & sequentibus, & ex mente testatorum colligi possit, voluisse testantē in conditionibus grauare successores, quamuis ex iuris rigore verba modalia appareant, seruanda erit voluntas testantis. Ad quod lectores videant insigne consilium Aymonis 59. nu. 291 6. vbi tradit, an † grauatus interpellari debeat, vt modum impleat, & tradit idem Aymon consilio 319. numero 17. Alciat. resp. 210. numero 4. Menoch. conf. 131. num. 7. & 8. quod est notandum ad ea quæ supra scribo de interpellatione. Et quòd verba quę respiciunt executionem, & non substantiam, vel essentiam executionis, impediant transmissionem, volunt Aretin. in l. qui liberis in princip. ff. de vulgar. & alij quos cito supra part. 3. quæstion. 30. à numer. 48. Quomodò autem cognoscatur, an conditio 292 respiciat modum, vel executionem, † vltra prædictos tradunt Deci. & Cagnol. in l. in omnibus obligationibus, ff. de regul. iuris, Crotus in l. nemo potest, numero 132. ff. de legat. 1. & alij quos citat Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. part. 4. numero 347. pagina 109. Et quòd voluntas testatoris efficiat, vt magis conditionalis quàm modalis sit dispositio, resoluit Antonius Gamma decision. 157 numero secundo: ex quo decidit, quòd si testator iussit soluere aliquid fideicommissarijs de suis bonis, priùs debet impleri conditio: & conditione non impleta, non transit fideicommissum ad hæredes, sed ad substitutos.

Et

Et in ista materia consideranda sunt verba Baldi in c.dudum in 2.num. 27. de elect. vbi inquit, quòd modus † debet impleri per 293 viam compulsionis. si expediat domino: sed conditio debet impleri per modum exclusionis, id est, si nõ impletur, excluditur quis ab initio & exordio contractus, notant Iaso in l. si testamentum, n.3. C. de institut. & substitut. Zuchardus in l.1.num.137 C. de pactis. Et an gradu ex dispositione legis per 294 empto, † conditiones illi cohærentes extinguantur, vide l.peculium, §.1.ff. de legat.2. vbi Bart. & eundem Bartholum in authen. ex causa, C. de liber. præterit. Alciat. in l.si is qui cohæredi, numero 9. pagin.216.ff. de vulgar. Deci. cons. 271. vbi resoluit, an gradu perempto duret conditio deferendi nomen: de quo legenda sunt quæ scribo p. 1.quæst.24. à numero 40. & infra q.10. Et 295 quod hæres possit reuocare donationem ob pacta & conditiones non seruatas, † volunt Bald. in l. fin. C. de reuocand. donat. Abb. & alij quos referunt Beccius cons.9. numero 14. Syluan in tract. de feudi recognit. q.29. col. fin. limit.7. Anton. Gabr. de malefic. cõclus. 35. numero 14. Petr. Surd. in tractatu de aliment. titulo primo, quæstione 48. numero 52 fol.57. vbi ponit regulam, quòd vbicumque reuocatio pendente ex contra-296 ctu, † ius reuocandi transit ad hæredem, ex Innocentio, Cardinal. Imol. & Barbac. in c. final. de donation.

Primogenitus si non pareat conditionibus ex causis postea emergentibus an cadat in pœnas à testatore præscriptas, à numero 297. Authori placitum, num 301.

Ex causis de nouo superuenientibus recedere licet à dispositione, n. 298.

Negotia plura sunt quàm vocabula, numero 299.

De momentaneis voluntatibus, & quæ non sunt fundata in recto iudicio, curandũ nõ est, numero 300.

Defectus modicus bona fide errantis non impedit implementum conditionis, n.302.

Conditio & non pœna in dubio adiecta censetur, num.303.

Vocatus ad fideicommissum cum onere quòd portet nomen proprium instituentis, grauamen adimplet nomen familiæ & agnationis portando, num.304.

Testator si aliquem hæredem instituat secundùm conditiones infrascriptas, & postea nullam exprimat conditionem, in dubio videtur testamentum pro perfecto habuisse. num.305.

Conditiones quæ per relationem apponuntur in aliqua clausula maioratus, seruari debent, numero 306.

Conditionibus qui non paret, rem sibi relictam an teneatur cum fructibus restituere, numero 307.

Filius eius, qui conditionibus non paruit, an admittendus ad maioratum, proponitur numero 308. & resoluitur numero 312. 313. 314. 315. 316. 318. 319. & 320.

Cum persona, de cuius successione tractatur, prohibetur succedere, prohibentur etiam descendentes ex ea, n.309. & 310.

Feudi alienatio si fiat iure permittente, filij præferuntur agnatis; si verò fiat iure refragante, agnatus præfertur filio, n.311.

Renunciatio patris non nocet filio in his quæ filius consequitur ex propria persona, numero 317.

Successores in maioratu debent perseuerare in executione conditionum, n.321.

Grauamen assumendi nomen & arma non debet esse momentaneum, n.322.

Substitutus, si hæres & eius filij nomen & arma non assumunt, non debet admitti, casu quod nulli nascantur filij, qui nomen & arma portare possent, n.323.

Conditiones voluntariè adiectæ per testatorem in maioratu sunt in forma specifica adimplendæ, num.324.

Statutum prohibens opponere exceptiones contra instrumentum, non censetur prohibere exceptionem conditionis non adimpletæ, numero 325.

Paria sunt, aliquid à principio purè fuisse factum, vel sub conditione postea purificata, numero 326.

Primogenitus non admittitur ad maioratum in casu pragm. anni 1534. licèt aliàs de testatoris voluntate constet, numero 327. & 332 vsque ad finem quæst.

Dispositiones exorbitantes à iure communi extenduntur ad casus similes ob publicam vtilitatem, n.328.

Constitutio etiam pœnalis extenditur ad casum sub mente legis, vel statuti comprehensi, numero 329.

Leges extendere nostrum non est, præcipuè cùm sunt exorbitantes & limitatoriæ, numero 330.

Intellectus semper debet sumi, qui nos ad ius cõmune reducit, n.331.

Princeps an possit per legem generalem reducere ad iustitiam ius primogenituræ, numero 333.

Maioratus institutus in secundo genito regulatur tanquam in primogenito, n.334.

Indecens est hæredi primogenito nomen & arma suæ familiæ dimittere, n.335.

Primogenitus exclusus propter secundogenitum, an censeatur exclusus propter fœminam natam ex masculo secundogenito, numero 336.

Vocati

Vocati sub conditione negatiua qualiter admittantur, num. 337.
Secundò genitus habens liberos an præferatur primogenito non habenti, n. 338.
Restitutio vni ex liberis facienda, de quo filio intelligatur, num. 339.

EST etiam summè notandum in ista materia & illatione, & pro perfectiori intellectu eorum quæ hîc tractantur: Quòd si primogenitus non paret conditionibus per testatorem adiectis, arma propria testatoris, vel nomen deferendi, vel alijs consimilibus grauaminibus ex causis forsan vrgentibus, & quæ de nouo superuenerunt, & quæ si in vita illius, qui maioratum & grauamina fecit, contigissent, illas remitteret, † neque seruare compelleret, non cadit in pœnas à testatore præscriptas, & iniunctas contra successores in maioratu conditionibus non obedientes: hoc probatur ex l. Caio, §. 1. ff. de adim. legat. vbi Bart. ibi enim legatarius grauatus fuit cum quopiam morari; tamen si honestè & commodè non potuit viuere cũ eo quem testator iussit, non amittit legatũ: quod dictum ad aliud propositum retuli, & confirmaui in 1. parte huius operis quæst. 57. à num. 11. & par. 4. q. 28. facit l. Lucius, §. Titius, ff. de liber. & posthum. l. quoniam desideria, C. de natur. liber. l. vlti. ff. qui satisdar. cogant. l. si hominem, ff. mandati, l. cum seruus, versic. Nam etsi viuus, ff. de condit. & demonstr. ibi: *Quod ipse viuus facturus sit ab hæredibus suis, fieri iussisse intelligitur*: quæ omnes leges sunt notabiles pro ista mea opinione, & omnes dispositiones intelliguntur, & procedunt rebus sic stantibus, l. quod Seruius, ff. de condit. ob causam, l. si cum Cornelius, ff. de solution. quod etiam procedit in dispositionibus iuratis, vt patet ex cap. quemadmodum de iure iurand. Et ex causis de nouo superuenientibus recedere † licet à qualibet dispositione etiam testamentaria, l. vtilitatem, ff. de confirm. tutor. l. fratres, §. vltim. ff. de administ. tutor. & est regula, quam notanter exemplificat Anchar. in consilio 83. quam etiam ad alium finem refero in dict. q. 57. & in 4. par. huius operis q. 1. limit. 1. vbi plura ad propositum videre est facile: & ista consideratio notanda est ad successores in maioratibus, qui quamuis velint exequi grauamina & conditiones per conditores maioratuum iniunctas, adimplere non possunt propter aliqua obstacula, quę plerumque ex temporum varietate apud mortales contingunt, quæ conditor maioratus cum nulla prudentia & pleuissima ordinatione præuidere potuit: nam plura sunt negotia quã † vocabula, l. naturaliter, ff. de præscription. verb. vnde maioratum amittere non debent, nec incurrunt in pœnas: quæ consideratio arbitrio iudicum & aduocatorum in pluribus negotijs practicari potest, ante oculos semper, sicut speculum, habendò testatorum supremas voluntates, ne ab illis recedatur, in quãtum possibile fuerit. Nec oportet passim, & sine delectu istam considerationem practicare, nec est curandum, nec iudices curare debent de voluntatibus successorum in maioratu, quę viuis & fundamentalibus rationibus, & legum authoritatibus non conformantur. Nec enim de momentarijs voluntatibus, & quæ nõ sunt fundata in recto iudicio, est † curandum, vt consuluit Imperator in l. filia in orbitate, C. de inoffic. testam. Prętereà pro ista consideratione, quam iudico habendam esse tàm in cõditionibus & grauaminibus à testatore adiectis, quàm in vocationibus & successionibus maioratuum. † Ego magni facio text. in l. 3. C. de inoffic. testam. vbi dicitur, *Si mater filijs duobus hæredibus institutis, tertio post testamentum suscepto, commutare idem testamentum potuisset: sed hoc facere neglexit, meritò vt potè non iustis rationibus neglectus de inofficio so querelam agere poterat. Sed cùm ea in puerperio vita decessisse proponas, repentini casus iniquitas per coniecturam maternæ pietatis emendanda est.* Ponderanda igitur sunt verba vltima illius legis, quæ ad varia negotia sunt conducibilia: & meritò inquit Bald. in l. pro hæreditarijs, C. de hæreditar. action. quòd licèt conditio debeat specificè adimpleri; modicus tamen defectus bona fide errantis non impedit implementum conditionis † in re benignitatis, per legem quamuis, ff. de cõditio. & demonstration. quem citat Tiraquel. in tractatu de rebus exiguis, pagin. 52. versicul. Quarto per illum. Istius etiam materiæ vicinum est quod scribit Angel cui se subscripsit Bald. inter consilia ipsius Baldi cons. 229. punctus libro 4. in antiquis; in nouis verò consil. 329. eodem lib quem sequitur licet sub alio numero, addens etiam Ancharran. Alciat. cons. 653. numero 5. Marzar. in epitome de fideicommiss. quęst. 45. vbi volunt; quòd si in casu alienationis bonorum fideicommissi sit substitutus aliquis locus pius; hoc potiùs ad terrorem factũ censetur quàm ad pœnam. De quorum resolutione & meritò dubitat Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita, p. 5. num. 129. pag. 241. ad Trebell. & pro Angelo facit doctrina Hieron. Gabr. cons. 105. n. 5. vbi tradit, quòd conditio in dubio † & non pœna censetur adiecta, ex notatis per Bar. in l. pater Seuerinam, ff. de condit. & demon. Bald. in l. 3. C. de sacrosanct. Eccles. Dec. in cons. 200. quod est summè notandum, quia sæpe habebis in practica.

297 298 299 300 301 302 303

Ad

Ad memoriam est etiam repetendum in ista materia,quod fundat Menoch. in conf. 97.num.147.lib.5.vbi probat, quòd vocatus ad fideicommissum † cum onere & conditione,quòd portet nomen ipsius vel alterius,non videtur grauatus quòd portet nomen proprium,sed nomen familiæ & agnationis:quod vidi in specie in causa maioratus: pro qua sententia faciunt quæ scribo p. 1.quæst.51.à nu 154.cum sequentib. Nec omitto quod scribit Curc.Iun.in conf.204. n.27.lib.3. vbi vult, Quòd si quis instituat aliquem secundũ conditiones infrascriptas, & postea nullam conditionem expressit, diuertendo ad extraneos actus, † in dubio videtur habuisse testamentũ pro perfecto, per iura quæ ibi refert,quod in successione cuiusdam status iam euenit, ad quem addo Calcaneum in conf.92.n.9.

304

305

Noto etiam in ista materia,quòd si aliquis faciat maioratum,& in tenore illius dicit se velle,quòd successores in tali maioratu seruare teneantur conditiones quæ apparebũt in alia scriptura, † ad quàm testator se retulit:quæ tamen scriptura & conditiones non apparent(quod plerumque contingit) non ex hoc confectio maioratus est conditionalis, sed purus iudicari debet:ad quod est textus expressus in l.si testamentum,in versic. vicos Reipublicę,C.de instit. & substit.& in l.cum pater,§.fio.ff.de legat.2.& in l.siquis ita scripserit, ff. de hæred. instituen. & in l.illa conditio,ff.de condit.institutio.notat Ripa respons.191.num. 10. notanter Iaso conf.8.col.3. versic. Quinto principaliter, libro 3. Et ista conclusio confirmatur ex traditis per Barthol. in tractatu ad reprimendam,verb prout,& per text. notabil. in l.si donatio,C.de donatio.& traditis per Alex. Iaf. Deci. & alios in authent.si quis in aliquo documento,C.de edendo , & Deci. in conf.169.n.5.& ex alijs quæ scribo supra in 1.par.q.48.à 0.54.& q.64. Nec de ista materia aliena est regula legis in iure ciuili ff.de condit.& demonstr.l.in iure ciuili,ff. de regul.iur.vbi latè Decius & Cagnol.l.a.titulo 4. part.5.l.14.tit.4.part.6.l.25.tit.9.eadem part. tradunt Grammatic. decis. 103. num. 88. Iaso in l.3.§.vltimo,num.3.ff.de cond. caus.dat.Tiraquel.lib.1.de retract.§.2.glos. 1.num.8.pag.388.& §.15.glos.2.n.57.pag. 556.Rebuff.in tract.de pacific. possess. nu. 410.pag 377.Et omnino etiam sciendũ est, † quod si quis non pareat conditionibus,tenetur restituere rem eidem relictam cũ fructibus,secundùm Cin.Bald. Angel & Paul. in l. fin. C. de indict. vid. tollend. & alij quos citant Paris.in conf.95.n.44.lib.2. Anton.Pereg.in tract.de fideicommiss. art.21. n.123.fol.101.

306

307

Item pro perfectiori intellectu istius illationis non sine iusta ratione dubitari potest de quæstione , quæ iam de facto in hac Regali Chancellaria contigit,faciens maiora tum posuit aliquas conditiones, quas à successoribus seruari præcepit sub pœna,quòd si successores in maioratu eas non seruarẽt, bona maioratus deferrentur ad sequentem in gradu.Successor in maioratu non seruauit aliquas conditiones:qua ratione, & quia voluntate testatoris non obtemperauit,bona maioratus amisit iuxta testatoris præceptum.Iste qui renuit cõditionibus parere,habet filios & alios consanguineos, qui vocati sunt in defectum conditionis illius , cui semel ius maioratus fuit delatum, vel ea ratione,quòd conditionibus adiectis non paruerit. Quæritur,an † isto casu præferatur filius illius qui noluit cõditionibus parere,aut præferantur consanguinei. In quo articulo licèt pro parte consanguineorum multa adduci possent ad iustificandam eorum partẽ, præcipuè doctrina Ioan. Andr.in c. ad Apostolicam de re iudic. in 6. quem sequitur Baldus in l.1. ff.de Senator.vbi dicunt,quòd exclusa fœmina censentur exclusi descendentes ex illa,quamuis sint masculi:quod latius tracto in quæst.6.infra eod.& illud,quod cũ sublata sit media persona, sequens non potest admitti,vt probatur in l.meminimus,C. de legit. hęred. l. Diuo Marco, C. de quæstionibus:ad quod etiam facit illa regula generalis,Quòd quando vna persona, de cuius successione tractatur , prohibetur succedere,† prohibentur etiam descendentes ex ea, l.1.ff. si quis aliquem testar. prohib. vbi notatur l.mulieri & Titio. ff.de condit. & demonst.vbi etiam traditur,& poterat ista opinio persuaderi ex pluribus quæ scribit ad istud ptopositum Tiraq. in tract. de primogen.q.12.nu.5.cum sequent.pag.115.quem Lector (gratia disputationis) legere poterit, & sententia Bart. in l.3. in fine, ff.de interdict.& relegat.Bald.& aliorum in l. adoptiuum,§.vlt.ff.de in ius vocan. & in l. liberti, libertæq;,ff.de oper.libert.qui volunt quòd si pater feudo priuatur,quia contra propriũ contractum delinquit,filij & alij descendentes sunt priuati:de quo etiam per Iason. in l. vltim.num.230.C. de iure emphyt. eundem post Alexand. in l. si mihi & Titio, ff. de legat.1.& ego scribo in 4. parte, quæst. 23.n.16.& tradit Gregor. Lopez in l.2 2.titulo 13.par.2.glos. vltim. Et si primus † substitutus remanet per conditionis defectum exclusus,tanto magis secundo loco positi, l. qui habebat,ff.de vulgar.vt tradunt Oldraldus in conf.177.Iaf.in conf. 220.lib.2. Bar. Soci. in conf.116.lib.1. Carol.Rui. in conf. 153.n.5. libro 2.Decius in conf.218. n.13. Bursat.

308

309

310

Burſat. in conſil. 1. num. 5. & eſt communis opinio, quòd ſi alienatio feudi ſit facta iure permittẽte, † filij præferuntur agnatis. Si verò facta fuerit iure refragante, agnatus præfertur filio, ſecundum Cureium de feud. 4. part. in 3. regul. verſ. quarto circa præmiſſa, Iacob. de feud. in verb. & cum pacto, de non alien. num. 35. quos citat Iulius Clarus lib. 4. ſententiar. §. feudum, quæſt. 42. num. 8. pag. 196. Roland. conſ. 5?. num. 6. lib. 4. Beroium in conſ. 77. num. 8. lib. 1. qui communem dicit, & latè materiam tractat, & legendus eſt in conſil. 78. num. 22. cum ſeqq. eod. lib. & l. omnium latiſſimè Burſat. in conſ. 148. num. 5. cum ſeqq. lib. 1. & prius in conſil. 13. num. 33. cum ſeqq. vbi probat, quod filij alienantis præferuntur in iſto caſu ſubſtitutis: & iſta feruiunt pro declaratione eorum quę ſcribit Molina lib. 3. de primogen. cap. 10. num. 8. cum ſeqq. vſq; ad finem, quæ caute legenda ſunt.

Verior tamen mihi videtur opinio cum limitatione de qua infra nu. 319. † Quod in iſto caſu competit ius ſucceſsionis in maiorata filio illius qui noluit conditiones ſeruare cum verè iſte ſit proximior patri, & ſequens in gradu illi qui conditionibus non paruit. Quæ concluſio confirmatur ex his quæ ad propoſitum ſcribit Cephal in conſil. 282. in 6. argumen. quem citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebell. part. 5. nu. 127. pag. 240. qui ad iſtam materiam omnino legi debet: & hoc tenet etiã Porcius Imolenſ. in conſ. 55. num. 107. & ad hoc facit doctrina Andreæ de Iſern. in c. 1. col. 3. in verſ. ſi vero de alienatio. feudi paterni, vbi dicit, quòd ſi ex diſpoſitione confeſsionis feudo pater priuetur, quod agnatis eſt deferendũ; hoc † non procedit vbi talis alienans habet filios, quia agnatis præferuntur: cuius authoritate, & alijs rationibus motus, tenet in terminis Tell. in l. 27. Tauri, num. 10. Quod filij illius qui contra conditionem à teſtatore iniunctam, de non alienando bona maioratus, alienauit; præferuntur (facta alienatione) alijs conſanguineis vocatis. Et pro hac ſententia inducit textũ in d. l. 3. ff. de interd. & relegat. & idem vult ibi Matienço, gloſ. 4. num. 10. fol. 159. hodie. l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopilat. & pro opinione Tellij faciunt plura quæ ſcribit Cephal. in conſ. 282. n. 7. cum ſeqq. lib 2. & pondero textum in l. cum ita, §. in fideicommiſſo. ff. de legat. 2. ibi, *Qui ex nomine defuncti fuerunt eo tempore quo teſtator moreretur, & qui ex his primo gradu procreati ſunt.* Et conducunt plura quæ ego ſcribo in d. 4. p. huius operis. q. 23. Et cum ſemel bona peruenerint in lineam illius qui alienauit, ab ea exire † non debent, donec illa linea fuerit finita propter alienationem quæ filijs præiudicare in nihilo poteſt: ad quod etiam facit l. 40. Taurina in ratione ſui, quæ vult lineam ſemper eſſe continuandam, & ſucceſſionem de patre in filios, & in alios vlteriores. Et iſtam ſententiam mirum in modum confirmat doctrina Bartoli in l. liberorum, num 26 ff. de verbor. ſignifi. vbi vult, quod quando filia excluditur à ſucceſsione propter delictum vel ingratitudinem, nepos exclusus non cenſetur: ſecus ſi propter fauorẽ decedentis, vel alterius. Cum igitur teſtatores prohibentes bona maioratus alienari, ea præcipuè ratione moueantur quia volunt, vt in perpetuum bona ad ſucceſſores primo genitos perueniant, & in æternum memoria eorum conſeruetur, conſequens eſt, quod cum mens, & intentio teſtatoris conſeruari, & perpetuari poſsit in filios alienantis, ſicut in cæteris conſanguineis tranſuerſalibus, † bona non debent auferri filijs propter exceſſum parentis, vt dentur proximioribus conſanguineis, nec patris delictum filijs debet eſſe impedimento: & hanc candem concluſionem probat Cephal. conſ. 282. per totum conſilium, & conſ. 243. num. 11. quem citat in d. conſ. 282. Burſat. conſ 13. nu. 53. & idem voluit Carol. Ruin. in l. 1. nu. 39. & 40. ff. de vulgar. & adduco etiam pro iſta concluſione textum ſingularem in l. ſi pater familias Titium. ff de hæred. inſtit. Et culpa † patris alienantis filio non debet præiudicare, ſecundum Paul. de Caſtro in conſil. 259. omnis difficultas, num. 8. lib. 1. facit in ſimili ſententia Abbatis in cap. verum, num. 3. de condition. appoſ. vbi probat, quòd ſi Prælatus contra conditionem appoſitam in donatione alienauit rem Eccleſiæ acquiſitam, non nocet Eccleſiæ talis alienatio. Et hanc etiam ſententiam pluribus medijs, & rationibus probat Burſat. ad iſta legendus in d. conſ. 13. num. 53 cum ſequentibus, lib. 1. Pro quibus omnibus eſt caſus mihi notabilis in l. 3. §. ſi emancipatus. ff. de bonor. poſſ. contr. tabul. de quo textu tracto q. 2. & q. 4. illatio. 2. Et iſta ſententia fulcitur ex doctrina Baldi in conſ. 89. Diuus Thomas num. 10. lib. 1. vbi inquit, quod renunciatio † patris non nocet filio in his quæ filius conſequitur ex propria perſona per d. l. 3. ff. de interd & relegat. & pro iſta ſententia eſt etiam bonum conſilium Baldi in conſil. 237. in primis videndũ, num. 28. lib. 1. & in conſil. 315. num. 2. lib. 2. & quæ ſcribit Burſat. conſ. 91. n. 13. & 14. & text. in l. Iuriſconſultus. ff. de gradibus, & in §. 1. inſtit. eod. tit. ibi, Pater & filius ſunt in primo gradu inter ſe, & iſtã ſententiam probare videtur Peralta in rubr. ff. de hæred. inſtitu. num. 119. pag. 68. vbi reſoluit, an filius ſtatim agere poſsit, ſi ſit in patria poteſtate, vel emancipatus, & Pariſ. conſilio. 70. lib. 3.

lib. 3. ad hoc legendus, & confirmatur ex doctrina Andr. de Isern. in cap. 1. §. præterea ducatus de prohibit. feud. alienat. per Federic. vbi vult, quod in donatione, in qua continentur plures gradus substitutionum, tot dicentur donationes, quot personæ sunt vocatæ: quod confirmatur ex pluribus quę scribo in quarta parte in principio. Igitur cum omnes sint vocati in infinitum † vnus post alium, & patre alienante filius sit donatarius, & sequens in gradu, & de linea in qua maioratus semel deuenit, alijs est præferendus: & conferunt plura, quæ scribit Roland. in consil. 64. num. 35. & 37 cum alijs lib. 2. & Tellum refert, & sequitur Angul. in l. 11. titu. 5. lib. 5 Recopil gloss. 6. num. 10. fol. 218. licet in contrarium faciat cap. vnic. de vassall. qui contra constitutiones Lothar. & quæ scribit Aluar. Valasc. de iur. emphyteu. quæst. 42. num. 10. & contrarium tenet in terminis Paris. in consil. 91. num. 67. lib. 2. Roland. consil. 70. num. 70. lib. 3. latius omnibus idem Paris. consil. 19. num 84. cum alijs lib. 2. qui latè probat filios alienantis ob alienationem esse excludendos: sed si velimus tenere primam opinionem, † limitatur nisi grauamen sit talis naturæ, quod filius habet maculam procedentem à matre, vel aliàs: quia pater cõtra præceptum testatoris matrimonium contraxit cum aliqua muliere descendente à Iudæis, vel Sarracenis, vel contra prohibitionem, vel grauamen appositum per fundatorem maioratus, vt contra hæreticū de certa familia, vel certo genere personarum: ita quod per contrauentionem fuit factus odiosus testatori, iuxta ea quæ scribo part. 1. quæst. 50. & q. 51. Nam in isto casu filius tanquam maculatus admittendus non est: quia venit etiã ex radice infecta. Quæ conclusio iustificatur ex his quæ scribo in 1. parte operis, quæst. 51. Nec æquum est, vt filius ex delicto, excessu, & inobedientia, & contemptu, & contrauentione patris, reportet commodum, & honorem. Et his conuenit quod scribit Peralta in l. cum ita, §. in fideicommisso, colum. penultim. pag. 382. ff. de leg. t. 2. vbi decidit, quod si testator † prohibuit bona alienari, & in casu contrauentionis vocauit familiam, vel consanguineos, vel alios de genere, vel agnatione, non designando de quo genere, familia, vel agnatione, intelligitur talis vocatio de coniunctis ipsi testatori, & non de cõsanguineis admissis vltimo loco. Et circa prædicta legendus est Anto. Thesaur. decis. Pedemont 270. numer. 27. vbi disputat, an primi donatarij culpa qui non obseruauit onus deferendi nomen, & arma, vel aliud simile prǽiudicet filijs.

Sciendum etiam est, quòd si faciens maioratum grauauit successores onere nomen, & arma portandi, aut alia similia onera adiecerit, non satisfacit successor, si semel arma & nomen testatoris accipiat, & postea deponat, sed debet perseuerare, quia ista Præcepta, & onera habent † causam successiuam, & perseuerantiam in futurum: & ideo perseueratio est necessaria, & aliter testatoris voluntas non seruaretur: ad quod facit l. cum inter Castellanum, cum ibi notatis, alias inter Statilianum. ff. de arbitris, & quod notat Bartol. in l. sicut. §. si superuacuum. ff. quib. mod. pignor. vel hypothec. solui. Iacob. de Aren. & Bald. in l. si Titio, in principio. ff. de condition. & demonstration. probat latius Bartholom. Socin. in consil. 174. num. 6. lib. 2. ex cuius lectura in num. 12. colliges etiam an ad hoc, vt possessor maioratus incidat in pœnam à testatore iniunctam, si non portauit propria arma, vel nomen, aut aliud quidquam fecerit, requiratur quod interpelletur per proximum successorem: & plura pro confirmatione dictæ l. inter Statilianum quod in his quæ requirunt tractum successiuum non sufficiat momentaneum implemẽtum tradit Burgos de Paz consil. 14. num. 1. Gratus consil. 81. num 28. lib 2. de quo etiã vide egregium consilium Augustini Veroij 27. lib. 2. per totum, vbi tractat de fideicommisso relicto marito per vxorem, cum grauamine, quod non habeat concubinas: & in terminis, & in specie, quod grauamen assumendi nomen, & arma, non debeat esse momentaneum, † sed quod requiratur perseueratio: tenent nouissimè Bolognet. consi. 12. num. 11. Anton. Thesaur. dicta decisio. Pedemontan. 270. num. 5. quem legi postquam superiora scripsi, ad quod iungo, quod conditio si nupserit, si filios susceperit, dicuntur momento temporis perfici, nec requiritur perseuerantia secundum Decium in l. si quis hæredem, num. 2. C. de institut. & substitut. Iason in l. in substitutione, nume. 10. ff. de vulgar. Menoch. de adipiscend. possess. remed. 2. num. 38. pag. 16. Et quod definiendum sit vbi quis portare vult arma duarū generationum tanquam principalia, decidi potest ex l. generaliter. ff. de fideiussor. & traditur per Bonifacium in Clement. 2. col. 2. de præben. & alijs relatis per Rebuf. in tractat. de nominatione, quæst. 15. num. 15. pag. 216. Nec est omittendum, quod per regulam text. singularis in dicta l. pater Seuerinam. ff. de condit. & demonstr. scribunt Bartholom. Socin. in consil. 270. lib. 2. Ripa in l. 1. nu. 9. ff. de vulgar. volentes, quod substitutus, si hæres, & eius filij non assumerent cognomen, & arma testatoris, † non est admittendus, dato casu quod nulli nascatur filij qui possint arma & cognomen assumere. Et quod actio & obligatio competant ad modum implendum, tradunt

dunt Bart. in l. quibus diebus. §. Termilius. ff. de condition. & demonstr. Alex. in d. consil. 102. num. 6. lib. 1. vbi glos. Parif.

Addo etiam, quod conditiones volūtariè adiectæ per testatorem in maioratu sunt implendæ † in forma specifica, secundum Bart. & communem in l. Gallus. §. & quid si tantū, ff. de liber. & posth. quē sequuntur communiter DD. secundum Barthol. Socin. in consil. 5. num. 5. lib. 3. & quod eleganter scribit Roderic. Suarez in l. quoniam in prioribus, ampliat. 10. n. 52. vers. perpetuo nota. C. de inoffic. testam. vbi dicit, perpetuo notandum, quòd si filio esset apposita in legitima aliqua conditio, quam ipse approbasset, & cōsensisset, quod si ipse conaretur implere conditionem, & non posset, idem iudicatur fauore filij, ac si impleuisset. per l. vtrū. ff. de condit. instit. & per doctrinā Bald. in l. si pater, vppos. 10. C. de instit. & subst. Et pro hoc facit reg. l. in iure ciuil. ff. de condit. & demonstr. cum concord. Et de ista quæstione, quando cōditiones debeāt impleri in forma specifica, plura scribit nouissimè Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsump. 185. fol. 319. & quod ex scientia vtriusq; scilicet implere debeatis, & eius cui debet impleri conditio habeatur pro impleta, licet implere debeat in forma specifica, voluit Barth. Soci. in l. quānis. ff. de condit. & demonstr. post Cyn. Petr. & Albericis. quos citat Sim. de Pret. lib. 5. de interpr. defun. volun. interp. 2. dub. 2. nu. 116. fol. 515.

In materia etiam præsentis illationis aduerte, quòd si statutum prohibeat opponere exceptiones contra instrumentum, vel testamentum, † non cēsetur prohibere exceptionem conditionis non adimpletæ, secundum Alex. in consil. 119. num. 2. lib. 1. Deciū in consil. 119. col. fin. Aymon. in consil. 151. nu. 10. & alios quos citat Sim. de Pret. in d. lib. 5. interpret. 2. dub. 2. n. 132. fol. 516. Et an cōcessio facta per Principē de aliquo castro cū aliqua conditione præferatur secundæ concessioni factæ simpliciter, si inter primā & secundam concessionem conditio apposita in prima nō fuit verificata, eleganter resoluunt Parif. in consil. 11. per totū, lib. 1. Hieron. Gabr. in cōs. 186. per totum, & Parif. in d. consil. n. 64. tradit regulā in ista materia necessariam; quod † paria sunt aliquid à principio purè fuisse factum, vel sub conditione postea purificata, ex l. fin. §. Titius, vbi Angel. Iaf. num. 3. ff. de vulgar. l. si pupillus, in fin. ff. de condit. instit. l. sed & sine fua §. fin. ff. de acquiren. hæred. glo. in l. necessario, verb. quod si vbi, Bart. ff. de pericul. & commod. rei vend. & tradit Tiber. Decian. resp. 32. n. 125. lib. 2.

Nono infertur, quod in casu pragmaticæ datæ Madritij anno 1534. vbicunq; duo maioratus coniungūtur per matrimoniū, † non succedit filius maior in duobus maioratibus, sed in vno tantum, licet aliud à testatoribus dispositum sit. Ad quam legem rationem assigno in princ. huius 2. part. & de illa pragmatica in alijs locis tracto, præcipuè in p. 1. quæst. 30. vbi resoluitur, quod dicta lex, quæ est hodie. 7. titul. 7. lib. 5. Ordinament. non extenditur vltra casum matrimonij, in quo lex illa loquitur, licet ex ratione illius legis, & publica vtilitate, ob quam verè fuit condita, alij casus, in quibus sit eadē ratio, inclusi videātur, argum. l. his solis. C. de reuocan. donat. ibi, *Satis etiam tacitè cautū putamus*, & aliorum quæ scribo. 1. part. q. 22. à nu. 5. & dispositiones exorbitantes † à iure communi extenduntur ad casus similes ob publicam vtilitatem, glo. & DD. in l. si constante in princip. ff. solut matrimo. & in l. miles, in princip. ff. de re iud. notat Alex. consil. 68. n. 6. lib. 3. vbi glos. Parisien. alios citat, & est bonus text. in authen. sed & permutare. C. de sacrosan. Eccles. ibi, *Sed & permutare Principi licet pro re maiori, vel æquali, si Respublica hoc exposcit*, facit reg. singularis. l. ita vulneratus. §. multa. ff. ad l. Aquil. & tradit idem Alex. consil. 34. n. 6. lib. 5. & faciunt quæ scribo in initio. 2. partis. Et constitutio † etiam pœnalis extenditur ad casum sub mēte legis, vel statuti compreheusum, nec dicitur tunc propriè extensio. c. 1. de tēpor. ordinat. lib. 6. tradunt Imol. Dominic. & Francus in c. si postquam, de elect. in 6. Iaf. in l. 1. n. 57. ff. de offic. eius in mand. & iurisdict. Sed non est nostrū leges extendere, † præcipuè cū sunt exorbitātes, & limitatoriæ, prout illa lex est, maximè vbi agitur de exclusione filiorum primogenitorum, quos ad maioratus vocāt, leges, & consuetudines Hispaniæ, & vltimæ defunctorum volūtates, & dispositiones, ibi, dispositiones, & dicta lex non solū est exorbitans, sed est odiosa; cum per illam etiam admittantur ad successionem primogeniturarum filij maiores. & per l. 40. Taurinam, & talis exclusio per dictam legē facta est odiosa, & pœnalis, quia continet exclusionem, & priuationē, iuxta text. Bald. & Corneum in l. 1. C. de his, quæ pœnæ nom. & aliorum cōcordantium, quæ scribo infra in hac parte, vbi inter alia cito Molin. lib. 1. de primog. c. 9. nu. 10. fol. 15. id decidentem in casu quo filius primogenitus excludatur per secundogenitum, quia filius maior habet aliud maioratum, & refert etiam Gamma decisio. 27. quæ conclusio confirmatur, quia semper sumi debet intellectus † qui nos reducit ad lus commune, quia est fauorabilior. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact. cum concordant. vt per Felin. in cap. cum omnes, & in cap. cum accessisset, de constitutio. & quæ ego latissime tracto in 1. p. q. 58. num.

num.148. & in 3.p. q.9. num.153. & facit reg. Odia de reg iur. in 6.l.factum.§.in pœnalibus.ff de reg.iur.cum concordan.

Præterea (si veritatē loqui licet, quæ summopere est amplectenda) licet dicta lex ob vtilitatem publicam sustineri posſit, vt probaui in principio iſtius ſecundæ partis, cum 332 magno † moderamine eſt ſeruanda in praxi, & ſtrictè & ſuo caſu ſeruanda tanquam lex exorbitans: nam difficilimè Princeps poteſt derogare, & alterare clauſulas maioratus, per quas filij primogeniti vocantur ad ſucceſsiones maioratuum, prout probatum fuit in dicta 2.parte, & in principio 4. part. pro confirmatione dictæ pragmaticæ & legis.7. & illius iuſtificatione eſt ad memoriam repetenda doctrina Molinæ lib. 4. de Hiſpanor. primogen.cap.3.num.16. vbi tradit Princi- 333 pem † poſſe per l. generalem reducere ad iuſtitiam ius primogenituræ: quod ante eum voluit Bald.conſil.432. lib. 1. & ambos citat Menoch. in conſil. 331. num.112. lib.4. Et quod maioratus conſtitutus in ſecundogeni- 334 to † reguletur ſicut in primogenito, tradunt Bartholom.Socin.in conſ.47.num.12.lib.3. Decian.reſpon.7.nu.52.lib.1. Et etiam incapax eſt filius maior, vbicūq; teſtatores aliud ordinant (prout faciunt multi conditores maioratuum) quod non ſolum procedit vbicunq; teſtator id apertiſsimè ordinauit, ſed etiamſi tacitè ex coniectura ta mente defuncti colligitur, quādo defunctus arbitratus eſt primogenitum non eſſe ita habilem portare nomen & arma teſtatoris ſicut ſecundogenitus. Indecens etiam eſt, primogenito heredi 335 dimittere † nomē & arma ſuæ familiæ, vt tenet Ripa in rubr. de ſecund. nupt.n.12. qui refert Alberic.in procœmio Digeſtorum. §.diſcipuli, quas doctrinas, aliud agendo, refero infra quæſt.6. & legatur notabile conſilium Rolandi 59.lib.3. & quod ſcribit Molina lib. 3.de primogen. p.3. cap.2.num.28.fol.12. & faciunt quæ ſcribit idē Ripa reſpon. 131. nu.13.cum ſeqq. & Lambertin.de iure patronat.p.1.lib.2.artic.14 q.7.principal.fol.66. num.10. vbi tractat de lege fundatoris iuris patronatus, vt beneficiatus prohibeatur præſentari ad ius patronatus. Quibus eſt addendum, quod ſecū dogenitus dicitur, licet octauo loco ſit genitus, vt latè probat Cephal. conſ 312.nu.4.cum ſeqq.lib.3. per ea quæ habentur in Rubr.ff.de vulgar. & per Decium in l.in teſtamēto.C.de teſtam.milit. vbi probat, † an excluſus primogenitus propter ſe- 336 cundogenitum cenſeatur excluſus propter fœminam natam ex maſculo ſecūdogenito. Et quod in Hiſpania, & Luſitania filij Regū ſecundogeniti dicātur Infantes, tradit Quintil.Mādoſ.in tract.commiſ.in 4.cōmiſ.cauſæ procreditæ in verb.minores.20. col.1. & de ætate minor. c.3.n.25.fol.9. dē quo etiā per Rebuſ.in c. liberorū appellat.220. §. etenim pag.968.verſ.dicuntur etiā.ff.de verb.ſign. Vocati † autē ſub conditione negatiua qualiter admittantur per Molinam lib.3.de pri- 337 mogen.c.10.num.6.fol.75.

In qua materia illud eſt memorabile, quod ſcribit Ioan.Cirier in tract. de primogenitura, lib.2.q.3.fol.5. & col.2. vbi tradit, quod quando primogenitus non habet liberos, & ſecūdogenitus habet liberos, præfertur † pri- 338 mogenito per legem in alio. C.de Decurionibus, lib.10. Et pro hoc facit quod idē ſcribit fol.55.col.1. & in materia legis ſi vnquā, C.de reuocand. donatio.cum concordan. & de præcepto facto per teſtatorē in fauorem hæredum in aliquo fideicommiſſo ſub pœna priuationis hæreditatis, ſi moleſtauerint hæredes, tradunt Bart.in l.vxorem.§. hæredes, ff.de legat.3. Bald. & Iaſ.in l.1. C. de indignis, & alij quos citat Peregr.in tract. de iure fiſci lib.2.num.19. pag. 103. Et ſi reſtitutio bonorum vni ex filijs debet fieri, † intelli- 339 gitur de primo filio, & ſic de primogenito, vt declarat Rebuffus in l. boues. §. hoc ſermone, lex 89. pag.540.ff.de verbor.ſignification. vbi tradit, quod licet poſsit eligere, ſi non elegerit, intelligitur de primogenito: & ſi Regnum debet peruenire ad primogenitum, intelligitur de primogenito, non de ſecundogenito, ſecundum Baldum, Martinum Laudenſem, Cardinalem Georgium, Nattā in c.1.de filijs natis ex matrimonio, & alios quos citat Tiraquel.in dict.nu.110. pag 79.

QVÆST. V.

Qualiter inducatur tacitè maioratus, & fideicommiſſum.

SVMMARIVM.

Fideicommiſſum an inducatur per qualiacūq; verba. nu. 1. & 3. An per coniecturas, nu. 2. & 24.

Fideicommiſſum inducitur, tametſi verba non omninò illud inducant, nu.4.

Fideicommiſſum inductum in fauorem filij magis dilecti, cenſ tur inductum magis in conſanguineis qui ſunt minus dilecti, n.5.

Fideicommiſſum dicitur reale, quando eſt inductum in fauorem agnationis, nu 6.

Fideicōmiſſum in dubio ſuſtinendū eſt, ne intercidat, nu.7. An ad hoc verba ſint impropriè accipienda n.8. Et quòd in dubio ſit pronunciandum non eſſe locum fideicōmiſſo n.11.

Fideicommiſſum facilius inducitur fauore agnationis quàm cognationis in rebus quæ ad decorem ſpectant, nu.9. & 10.

Probi-

QVinto principaliter quæro, per qualia verba inducatur tacitè maioratus, & fideicommissum: quia etiam scire hoc, est necessarium pro intellectu nostræ materiæ, & dico. Quod regulariter fideicommissum † 1. censetur inductum per qualiacunque verba, l.etiam hoc modo.l.eo modo.ff. de legat.1. l.2. C.communia de legat. notat Bart.in l.talis scriptura.ff.de donatio.Barthol.Socin. in conf.251.quoniam in præsenti consultatione lib.2.facit text.in l.fideicommissa. §.hæc verba.ff.de legat.3.& conducunt quæ latius scribit idem Socin.in conf.227. præsens cõsultatiò pulchra est, lib.2.nu.1.cum sequentibus, Ludouic. Gozadin.in consil.102. nu. 2. & in consil.101. num.1. & in consil.30. num.7. vbi tradit, quòd fideicommissum inducitur † per coniecturas: & hoc notandum 2 est, quidquid scripserit Roderic.Suarez allegat.2.fol.129. col.1. vbi ex Baldo in l. cum virum.C.de fideicommiss.tradit, quòd fideicõmissum nõ inducitur per coniecturas, nisi in casibus à iure expressis: quod dictũ est cõtra mentem, & verba omnium, qui in hac re loquuntur: & cõstat ex pluribus quæ scribit Simon de Pretis lib.3.de interpr.defun. volun.solut.12.nu.3. fol.294. quod etiam lato sermone scribit Augustin. Beroius in conf. 84.nu.40.cum seqq.lib.2.quo in loco plures ponit coniecturas ad inducendum fideicommissum, latius idem Simon de Pretis lib. 3. dub.1.solut.9.nu.1.cum seqq.fol.279. & solut.10.per totam fol.282.& hoc tenet, & citat Aluar. Valasc.consul.82.nu.4.licet fideicommissum cùm sit onus, non præsumatur

fecun-

secundum Oldrald.in conf.21.Decium in cõsil.63.decisio Rotæ in antiquis 864. Sforcia Oddus in tract.de exemplar.substitution.p.5.vers.sexto quæro num.26.fol.61. Et per verba † geminata fit fideicommissum, vt tradit idem Gozadin.in consil.48. num. 5. & in d.consil.102.n.6. De quibus etiã notatur per Ioan. Fabrum in verba autem, Instit.de singul. reb. per fideicommis. relict. & Socin.in rubr.ff.de legat.1.nu.12.& fideicommissum inducitur,† tametsi verba non omnino illud inducant.l.vnum ex familia.§.vlt.ff.de lega.2.notat Francisc. Mantic.lib.11. de coniect. men.defun.tit.2.nu.1.pag.470.Et fideicommissum inducitur per verba, volo quod mea bona conseruentur in familia: & concludũt Bartho.Socin.in l.qui Romæ.§.cohæredes, n.16.ff.de verb.oblig.Carol.Ruin. cõs.208. n.26.lib.1.Curci.Iun.in consil.161.n.9. Iaf. in consil.96.col.3.lib.4. Menoch.in consil.484 n.13.lib.5. ¶ Et fideicommissum inductum in fauorem filij magis dilecti,† censetur inductum magis in consanguineis qui sunt minus dilecti.vt tradit Hieronym. Gabr. in consil. 123.num.45. & idem quod Barthol. Socin. in d.§.cohæredes,tradit Anton. Petra in tractat. de fideicommiss.q.5. num. 75. pag.58. vbi ex pluribus resoluit, quòd fideicommissum dicitur reale,† quando est inductum in fauorem agnationis, Et in dubio, fideicommissum sustinendum est,† ne intercidat l.cogi,vers.sed si quis,vbi Bart.in l.1.& 2.notab. l.ex facto.§.vlt.vbi Alexand.num.2. l.Scæuola.ff.ad Trebellia.cum concordan. vt per Francisc.Mantic. lib.3. de coniectur. ment. tit.2.num.18.pag.63.qui refert,quod in pulchra quæstione hoc tradit Paul. de Montepico in l.Titia.§.Titia cũ nuberet,n.104.ff. de legat.2.Episcop.Couarr.in c.Rainuntius, §.1.num.5. vers.quam ob rem de testamen. & idem Mantic.lib.10.tit.1.nu.5. pag.424. Et plura in confirmationem istorum scribit Bursat.in consil.204.num.47.lib.2.& legenda est peregrina doctrina Guillel. Benedict. in cap.Rainuntius,in princip.num.46.fol.8. Et quod, ne fideicommissum intercidat,† verba etiam sint impropriè accipiẽda pro fideicommisso, tradunt Bart.in d.l.cogi,num.1.& 2.& Alexand.in dicta l.ex facto.§.vlt. Mantic.lib.8.de coniectur.ment.defunct. tit.18. num.35.pag.369.& lib.3. tit.2.nu.18. pag. 63. vbi tradit, quòd fideicommissum debet sustineri, etiam si recedatur à propria verborum significatione,& lib.3.tit.6. nu.2. pag. 71. Et multo facilius inducitur fauore agnationis † in rebus quæ ad decorem familiæ respiciunt, vt per eundem Mantic.lib.6.tit.12. num.8.pag.241.& tradit idem lib.7. titu.1. num.14. & 28. Cephal. in consil.196.num. 10.& in consil.268.num.26.lib.2.Tiber.Decian.consil.1.num.346.lib.1.idem Cephal. in consil.476.nu.7.lib.4. Et punctum etiam tractat Cephal.in consil.330.num.18.lib.3.& in consil.344.num.17.eod. lib. Bursat.in consil. 202.n.47.lib.2.Menoch.in tract.præsump. lib.4.præsump.180.nu.4.& 190.n.20. Pro quibus in materia maioratuum facit.l.2.titul. 15.part.2.in illis verbis, *Pero cõ todo esso los omes sabios y entendidos acatando el pro comunal de todos*, quam legem refero in alijs locis istius lecturæ: & per hanc legem, & alias, scribit Peralta in l.3.§.qui fideicommissum, nu. 121.pag.238.ff.de legat.2.quod in constitutione maioratuum vertitur fauor publicus. De quo egi p.1.q.27.& notat Molina lib.1. l.primogen.c.4.num.28.fol.24. & eod. lib. c.18.nu 1.cum seqq.præcipuè n.8.fol.142.

Et in hoc puncto vnum est memorabile quod scribit Aym. in consil.180. in fin. quod facilius inducitur,& † præsumitur fideicommissum fauore agnationis, quàm fauore cognationis: quod reputo verissimum. Sed quod in dubio sit pronunciandum, non esse locũ † fideicõmisso, quia hoc est fauorabilius, probatur in l.siue fuerit. ff.de reb. dub. tradunt Decl.in consil.593.nu.5.Alciat.in consil.525. nu.12.& consil.seq.nu.6.Roland.in consil.43. n.60.lib.4. licet in cõtrarium faciant scripta per Menoch. in tract.præsumpt.lib.4.præsumpt.67.n.21.fol.98. & in puncto legẽda sunt quæ scribit Peregr.in tract.de fideicommis.art.1.per totum,præcipuè n.38.Anton. Petra in eod tract.q.9.nu.62.pag.583.¶ Et dicit resolutiue Guid.Pap.in decis.Delphin. quæ incipit, Ex verbis sequẽtibus inducitur fideicommissum, scilicet, Prohibeo † ne alienes, aut, Iubeo in mea familia permanere, vel, Peto quòd fundus de familia non exeat: & peto à te ne velis accipere in cohæredem Titiũ in fundo Iuliano, & in persona masculorum excludendo filias, prout tradit idem Guid. decis.148.in illa quæstione,& alia pleraq; similia, quæ in practica sunt necessaria, tradit in d.decis.cui etiam addo Roman. singul.154.testator,& Decium in consil.38.nu. 1.& in consil.282.nu.1.cũ seqq.& consil.336. nu.4.& consil.422.nu.2.& 425.nu.6. Barth. Socin.in cõs.57.n.2.lib.3.& in l.qui Romæ, §.cohæredes, n.11.fol.20. ff.de verb.oblig. Decius consil.287.n.5 Alex.consil.98.n.4.cuius verba transcribit eleganter Iason in consil. 154.col.6.vers.quinimo, lib.4.

Et nouissimè,& eleganter de materia, quãdo inducatur fideicõmissum, † vel bona sint libera, plura notabilia scribit Menochius in tract.de præsump.lib.4.d.presump.67.&68 fol.97.cũ seqq.vbi latè resoluit.d.præsump. 67.num.12. quando ex his quæ scripta non fuerunt, inducatur fideicommissum: & materiam istam etiam tractat præsumption.69.

vbi num. 15 tradit, quod quando testator vocat primogenitum, vel natu maiorem, censetur inducere fideicommissum perpetuũ: ex Oldraldo cons. 21. & Romano, Aymone, Gabriele, quos citat in cons. 117, n. 14. lib. 2. & in cons. 220. num. 34 lib. 3. ¶ Et quod per prohibitionem alienationis fideicommissum 14 † inducatur, traditur etiam per Gozadinum d. cons. 30. n. 17. & cons. 52. n. 3. cũ alijs, Ias. in l. filius famillas. §. Diui. ff. de legat. 1. n. 13. latissime per Anton. Rubeum in cons. 1. plenissime Anton. Gabr. tom. 2. commun. opin. lib. 4. tit. de fideicommis. concl. 9. n. 1. cũ alijs pag. 254. tradit tamen Cephal. cons. 152. nu. 15 22 lib. 2. quod ex sola prohibitione † alienationis non inducitur primogenitura, præsertim non sequuta alienatione. ¶ Et qualiter, 16 & in quibus casibus † inducatur fideicommissum, abundantissime tradit Simon de Pretis lib. 3. de interpret. defunct. volun. interpr. 3. dub. 1. solut. 4. fol. 276. vsq; ad solut. 12. fol. 295. vbi legendum tibi inter alia d. solut. 9. n. 8. & 9. fol. 280. tradit, quod inducitur fideicõmissum ex vocatione masculorum, & ex illis qui sunt de domo: & legendus est solutio. 2. fol. 305. n. 15. & dubit. 8. solut. 2. nu. 8. lib. 3. fol. 369. & idem tradit solut. 10. num. 19. fol. 284. de illis verbis, De hærede in hæredẽ, & de masculo in masculum, Menoch. in consil. 480. n. 15 lib. 8. tradit, quod alienatione pro 17 hibita † per verba dispositiua, Flores de Menain additio ad Gammam decis. 30. late Decius in consil. 287. non solum in casu alienationis, sed etiam in casu mortis: & addo Marcum Brunum de Anguil. cons. 85. n. 151. Peregrin. in tract. de fideicommis. artic. 14. fol. 127. argumen. notatorum in l. peto. § fratre. ff. de legat. 2. & citat Bartholom. Socin. consil. 247. col. 4. lib. 2. Decium cons. 271. nu. 9. Ruin. cons. 91. nu. 28. lib. 3. Socin. Iun. cons. 163. nu. 8. & 9. lib. 2. & Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cent. 1. casu 37. nu. 3. pag. 168. tradit, quod sola simplex prohibitio non alienãdi extra familiam non inducit disponentem voluisse omnino in familia conseruari: sed & idem Menoch. in consil. 215. nu. 175. lib. 3. scribit, quod vt patrimonium in vno conseruetur, & non diuidatur, iudicandum est fideicommissum esse factum in fœminarum fauorem sicut in masculorum fauorem, quia fœmina nubere potest viro nobilissimo, qui assumat nomẽ, & insignia familiæ testatoris, & suum nomen conseruet, & idem in consil. 30 num. 7 lib. 1. & idem Bursat. qui plures citat in cons. 170. num. 58. lib. 2. præcipuè Barthol. Socin. in cons. 152. n. 3. lib. 1. Guillelin. Benedict. in cap. Rainuntius, de testamen. in verb. in eodem testamento. §. 1. nu. 174. ¶ Et de materia, quando per prohibitionem alie-18 nationis inducatur fideicommissum, † plura scribit Michael Grassus lib. de successsion. ab intestat. sententiar. §. fideicommissum. q. 5. pag. 180. Bursat. in cons. 202. n. 16. lib. 2. vbi ponit doctrinam, quod ex prohibitione alienationis non inducitur fideicommissum nisi sit perpetua, ex Curcio in l. filius familias. §. Diui, num. 2. ff. de legat. 1. Anton. Gabr. lib. 6. commun. opin. titul. de fideicommis. conclus. 10. num. 12. Bologner. in l. 1. num. 279. C. de pact. & confirmo per scripta per Bursat. in cons. 221. nu. 23 lib. 2. Et alia circa istũ punctum, an & quando prohibitio alienationis inducat fideicõmissum, petenda sunt ab Anton. Gabr. d. conclus. 9. vbi nu. 12. scribit doctrinam Curcij & aliorum nouissime Petrus de fideicommiss. q. 6. nu. 7.

Et quod fideicõmissum inducatur † ex geminata prohibitione alienationis, tradit notanter, & singulariter Cephal. in cons. 152. nu. 76. lib. 2 quod dictũ refero etiam in 1. p. q. 22. nu. 95. Et quod non sequuta alienatione, & prohibita vsq; ad vnum gradũ non inducatur primogenitura, determinat in indiui duo Osasch. cons. 42. nu. 3. & quod † maioratus inducatur ex coniecturis, tradunt Molina lib. 1. de primog. c. 5. Aluar. Valasc. d. cõsil. 82. nu. 2. vbi hoc refert, & fideicomm. istũ præsumitur stantibus aliquibus coniecturis, vt per Decium cons. 425 & 426. Manzolũ in cons. 6. nu. 13. & 14. & alios quos citat Ioseph. Mascard in tract. de prob. it. concl. 774 nu. 3. fol. 103. ¶ Et ablatiui absoluti † prolati ab illo qui habet potestatem grauandi inducunt fideicommissum. l. fideicommiss. § cũ esset. ff de legat. 3. ad cuius legis intellectum vide Alexan. in cons. 195. viso processu, nu. 5. & 14 lib. 2. Et verba etiam † narratiua inducunt fideicommissum. l. cum proponebatur. l. vnum ex familia, in princ. ff. de legat. 2. Et vbicunq; nouissimus plurium substituto rum grauatur in tota hæreditate inter institutos, & substitutos, † inducitur fideicõmissum, vt probat singularis. l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de legat. 2. vbi hoc tenet Bart. & communiter DD. in l. penultim. C. de impuber. & alijs, & ita dicit illum textum singularem Barthol. Socin. qui hoc recte tractat in cons. 249 n. 6. lib. 4. Et plura scribit Sforcia Oddus in dicto tractatu substitutionis exemplaris part. 5. vers. sexto quæro, num. 26. fol. 60. Anton. Peregrin. in tract. de fideicomm. art. 1. nu. 14. fol. 120. Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4 præsumpt. 61. & 62. fol. 86. & 87. Mantic. de coniect. ment. defun. lib. 7. ti. 5. nu. 1. cum seqq. pag. 267. Anto. Gabr. lib. 4. comm. opin. tit. de substitut. concl. 1. nu. 1. cum seqq. pag. 237. Et de intellectu & vera resolutione textus, in d. §. Seia libertis, latissime agit Ripa in l. hæredes mei. §. cum ita, num. 24. cum alijs. ff. ad Trebellian. vbi post

Barth.

19 20 21 22 23

Bart. Socin. in conf. 104. lib. 5. tradit, quod ad hoc, vt coniecturis inducatur fideicommissum, oportet quod sint coniecturæ † necessariæ, aut multum probabiles per l. Lucius, §. tres hæredes veri, respondi, non propono rogatum, ff. ad Trebel. & alia, de qua materia late etiam agit Episcop. Couarr. in c. Raiuunt. §. 8. de testam. & notabiliter Iason omnino videndus in l. penult. nu. 10. C. de impub. & alijs, & conf. 33. & 141. lib. 1. & quæ refert Gregor. Lop. in l. 5. in glo. 2. tit. 5. part. 6. Roland. conf. 34. num. 57. lib. 4. Parif. conf. 43. num. 26. cum alijs, lib. 2. & conf. 44. num. 28. eod. lib. notanter Augusti Beroi in conf. 84. num. 28 cum seq. lib. 2. vbi inter alia tractat multum interesse, quod prohibitio † sit *Facta nomine appellatiuo, vel nomine proprio*, & loquitur in quodam maioratu Hispaniæ Comitis de Tendilla: sed cum prudentia, & consideratione legenda sunt quæ scribunt exteri in materia maioratuum Hispaniæ, vt in alijs locis animaduerto; præcipuè 1. partis, ad quod alios citat Hieron. Gabr. in conf. 117. num. . Simon de Pretis d. lib. de interpret. defunct. volun. lib. 3. interpr. 2. dubit. 1. sol. 10. num. 25. fol. 181.

26 Et verbum, *Masculos*, sæpè repetitum † inducit fideicommissum, vt tradit Bart. Soci. in conf. 63. col. 8. num. 14. & 15. lib. 3. Et an valeat consequentia, testator voluit bona conseruare in agnatione: ergo inducitur fidei-

27 commissum, † vide Alex. in d. l. qui Romæ, §. cohæredes, Decium in conf. 422. & quę refert Anto. Rube. in conf. 20. viso nu. 9. Curtius conf. 121. nu. 15. Aymon conf. 98. nu. 1. & alios quos citat Meno. h. conf. 117. nu. 18. lib. 2. omnium latissimè Mascard. in tract. de probat. lib. 2. conclu. 775. nu. 7. fol. 103. qui in d. conclu. 774. num. 5. scribit ex Abbat. conf. 60. nu. 10. quod ex constitutione primogenituræ sequitur factum fuisse fideicommissum: de quo per Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4 dicta præsumpt. 68. nu. 11. fol. 99. vbi per totam conclusionē plura scribit in materia pręsentis quæstionis, & an hoc

28 procedat in substitutionibus directis, † vide textum in l. vel in singulis, & in l. pater, ff. de vulgar. & qualiter hoc intelligatur vide gloss. Parisien. in conf. 2. pro Duce de Villahermosa, nu. 22. cum seqq. Ex quibus apparet, quod hoc non procedit in his substitutionibus, & probatur in l. iubemus, C. de testam. & tenent Cinus, & Bald. in l. vnica, §. pro secundo, C. de caduc. tollend. & Roma. & Paul. quos refert Bart. Soci. in conf. 140. considerato testamento Marci, nu. 1. lib. 1. & quod prohibitio alienationis facta in maiora-

29 tu primo vocato, † extendatur ad alios descendentes, tradit Greg. Lop. in l. 6. tit. 11. p. 6. in glos. in verb. *Ca sus herederos*, ad quem addo Molinam lib. 1. de primoge. c. 4. num. 22. fol. 21. qui tamen non citat Greg. Lop.

Et ex qualitate rei relictæ præsumitur testatorem voluisse rem in agnatione permanere, & pręsumitur tacitum fideicommissum secundum Bald. in l. quoties, C. de fideicommis. la 1. num. 8. quod dictum etiam retuli in 1. part. huius operis q. 51. nu. 13. in verf. & huius officinæ, notat Carol. Ruin. in conf. 208. col. 8. verf. etiam, num. 16. lib. . & alij, quos citat Ant. Gabr. d. tit. de fideicommis. conclu. 10. num. 44 pag. 296. vbi hoc declarat, & repeto infra n. 24. & tradit Tiber. Decian. respon. 50. nu. 13. lib. 1. legendus in ista materia, & Ioan. Gutier. lib. 3 practic. quęst. 17. & 18. n. 174. pag. 292. Menoc. in d. conf. 117. nu. 20. lib. 2. Roland. conf. 23. num. 24. lib. 4. & ibi nu. 23. tradit, quod quando testator prohibet alienationē bonorum, quia voluit, quod bona vadant de hærede in hæredem, † inducitur fideicommissum, refert Decius in conf. 8. nu. 4. & 218. in fine, & 337. col. 4. Cephal. in conf. 624. nu. 28. lib. . Menoch. in conf. 277. nu. 11. lib. 3. Et confirmo, quia quando testator digreditur ad plures gradus substitutionis, videtur iniungere onus fideicommissi ad omnes gradus, secundùm Bart. Soci. in conf. 250. num. 10. verf. quare istis lib. 2. Curt. Iun. in conf. 21. nu. 15. lib. 1. Parif. in conf. 18. nu. 38. lib. 2. Aymon in d. conf. 98. nu. 3. Menoch. in conf. 117. nu. 9. lib. 2. Celsus in conf. 20. nu. 47. Et quod ex prohibitione alienationis inducatur fideicommissum, si alienatio sequatur, non aliàs; † tradit Cephal. in conf. 52. num. 103. lib. 4. ex l. peto, §. fratre, ff. de leg. 2. & Decio in conf. 38. num. 1. & in conf. 377. num. 4. & 6. & in conf. 422. num. 4. & 6. Et quod vbicumque concessio est realis, extendatur de persona ad personam, volunt Roma. in conf. 246. nu. 4. Alex. in conf. 114. num. 7. lib. 4. Iason in l. non tantum, nu. 7. ff. de re iudic. & alij, quos citat Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 103. nu. 46. pag. 394. & concordantes ad dictum consilium Bart. Soci. 150. referunt Parif. in d. conf. 18. nu. 38. lib. 2. Menoch. in conf. 220. nu. 12. & in conf. 232. nu. 12. lib. 3. Tiber. Decia. in conf. 89. nu. 16. lib. 3. & in conf. 59. nu. 5. lib. 2. vbi dicit hoc magis procedere † vbicumque post omnes masculos vocatur extraneus, & Marzarius in conf. 4. & ita intelligenda sunt quæ in hac quæstione tractat Molina lib. 1. de primoge. c. 5. nu. 38. fol. 36. & concordantes citat etiã Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. d. præsumpt. 68. num. 10. fol. 99. & legendum est quod scribo supra . hac parte, in initio à numer. 284.

30

31

32

Et quod ex prohibitione alienationis extra familiam inducatur fideicommissum, tũc demum

demum, vbicumque constat testatorem voluisse vocare etiam descendentes, vt inter se grauati sint restituere, non aliàs; † volunt Aymon. in d. consil. 98. num. 14. Menoch. in consil. 85. num. 118. lib. 1. Episcop. Couarru. lib. 3. resolutio. c. 5. num. 4. vers. hinc apparet: quem & alios citat idem Menoch. in cōs. 342. num. 47. lib. 4. & quæ dicta sunt, quod ex prohibitione alienationis inducatur fideicommissum; maximè procedunt, si dicat testator, & vocet masculos, vt tradit Roland. in d. consil. 23. lib. 4. qui citat Bart. Soci. consil. 57. col. 1. & 2. lib. 3.

33

Quæ dicta sunt confirmantur, quia quando testator voluit, quòd bona sua veniant de hærede in hæredem, † tunc intelligitur de descendente in descendentem, etiam si non sit hæres, l. ex facto, §. vlt. ff. ad Trebel. Bart. in l. Gallus, §. etiam, ff. de liber. & posthum. Dec in d. consil. 38. Parisi. in consil. 48. nu. 25. lib. 4. Rebuf. in l. sciendum 70. § idem dicitur, vers. nonus quando testator, pag. 453. ff. de verbor. sign. tradit Ferrara in practic. in parte decederet sine filijs, num. 11. pag. 473. notanter Aymon in consil. 289. num. 4. vers. septimo, quod intentio, Anto. Gabr. titul. de verbor. signifi. conclus. 2. num. 9. pag. 336. Parisi. consil. 89. num. 40. lib. 2. Corne. consil. 253. num. 6. lib. 4. & consil. 272. num. 1. eod. lib. & consil. 263. num. 3. libr. 1. & consil. 199. num. 69. lib. 2. & consil. 88. num. 7. lib. 1. & consil. 262. num. 8 eod. lib. & consil. 173. num. 10 lib. 2. & consil. 100. num. 5. lib. 4 Matth. de Afflict. decis. 14. num. 10. Hiero. Gabr. consil. 32. num. 28. idem Hiero. Gabr. consil. 132. Alexand. consil. 26. lib. 5. & consil. 18. eod. lib. & consil. 8. lib. 3. Dec. consil. 294. Lambert. de iur. patro. lib. 1. part. 2. q. 2. arti. 3. fol. 131. & art. 7. fol. 133. col. 4. & idem q. 2. art. 29. num. 22. fol. 142. Episcop. Couar lib. 2. resolution. c. 18. num. 4. Iulius Clarus lib. recepta. §. feudum, q. 75. & q. 9. Simon de Pretis lib. 3. de interp. defun. volun. interpr. 3. dub. 1. solut. 10. num. 19. fol. 284. Matthæus Gribaldus inter consilia Portij 40. num. 13. Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. part. 3. num. 85. Roland. in consil. 67. num. 30. lib. 1. vbi ex pluribus resoluit, quòd grauatus restituere si decesserit sine hæredibus masculis, † intelligitur sine filijs & descendentibus, Francisc. Mantic. de coniect. ment. defun. lib. 8. titul. 11. num. 6. pag. 343. August. Beroi. in consil. 110. per totum, & in consil. 112. num. 7. lib. 2. & in consil. 64. num. 19. & 20. & in consil. 65. num. 93. & prius num. 92. & consil. 66. num. 11. & consil. 67. num. 75. & num. 68. & in consil. 68. per totum, & in consil. 69. nu. 4 lib. 1. & in consil. 93. num. 8. cum seq eod. lib. Curci. Iun. in consil. 270. num. 59. lib. 2. Osaschus decis. Pedem. 23. num. 33. & decis. 161. num. 8. Bursa. consil. 148. per totum libr. 2. & in consil. 151. num. 44. eod. lib. & latissimè in consil. 2. lib. 2. & consil. 3. num. 25. doctissimus Euerard. in centum locis, loco 12. vers. secundo istum, Simon de Pretis lib. 3. de interpr. defun. volunt. fol. 184. num. 10. & lib. 3. interpr. 3. solut. 11. num. 38. fol. 290. & plenius eod. lib. interpr. 1. dubit. 4. solut. 5. num. 1. cum seqq. fol. 196. Cephal. consil. 499. nu. 13. lib. 4. Menoch. lib. 4. de præsumpt. præsumpt. 89. nu. 57. fol. 163. & præsumpt. 130. num. 18. fol. 238. vbi ex pluribus authoribus ponit regulam, quòd si testator instituit filium suum, & cauit, quod si ipse decesserit sine filijs, † restituat Caio, & eius hæredibus; intelliguntur de hæredibus sanguinis, Celsus in consil. 6. tradit Bald. in l. 1. ff. de rer. diuis. Gregor. Lop. in l. 68. tit. 18. par. 3. glos. 5. in verb: *Que del*, Rebuf. in l. hæred. appellatio. 170. pag. 799. ff. de verb. signifi. idem Mantic. lib. 8. tit. 18. num. 5. pag. 362. Aluar. Valasc. de iur. emphyt. q. 44. per totam, qui omnes varia circa istam quæstionem scribunt Socin. Iun. in l. Gallus, §. quidam rectè, num. 42. fol. 52. ff. de liber. & posthumis, Anton. Peregr. de fideicommiss. artic. 32. quod in facto in hac regali Cancellaria contigit in negotio maximi momenti, in quo testator vocauit successores, & hæredes, non filios, & illis opponebatur, quod licèt essent filij, non erant hæredes. ¶ Et successoris appellatione qui † veniant, resoluit Ripa respons. 183. num. 17. & in l. dabimus, §. si quis cum tutor. num. 2. fol. 215. ff. de priuileg. credit. & faciunt quæ scribo in 4. part. q. 1. à num. 81. cum seq. & quæ scribit Simon de Pretis lib. 1. de interpr. defun. volunt. dubit. 1. interpr. 1. solut. 2. num. 7. fol. 184. Et quod in materia feudali successoris appellatione veniat tantum masculus probatur in cap. 1. §. Clienterius de alienat. feudi, & in cap. 1. qui feudum dare possunt.

34

35

36

37

Quibus addo, quòd quando pater acquirit aliquid pro se & filijs, acquirere præsumitur pro filijs, non vt filijs, † sed vt hæredibus, secundum glossam in l. si tibi, §. pactus, ff. de pact. vbi Bart. nu. 8. eundem Bart. in l. quod dicitur, ff. de verb. oblig. & alios plures quos citant Alciat. in tract. præsumpt. regul. 3. præsumpt. 31. & 32. Menoch. in eod. tract. lib. 3. præsumpt. 38. num. 14. plenius eod. lib. præsumpt. 48. num. 1. cum seq. faciunt quæ nouissime scribit Petr. Barbosa in l. quia tale, nu. 35. pag. 318. ff. solut. matrim. Guid. Pap. decis. 591. ¶ Et quòd fideicommissum inducatur, † ex qualitate rei relictæ, tradit etiam vltra eos quos allegaui supra, Alciat. respon. 99. num. 5. Roland. in consil. 23. num. 41. lib. 4. Anton. Petr. de fideicommiss. q. 1. nu. 98. & 102. Ripa in l. filius familias, §. diui, nu. 4. ff. de legat. 1. Capicius decis. 108. nu. 4. & 5. notan-

38

39

notanter Gratus in conf.5.num.19.lib.2.& alij quos citat Menoch. d conf. 17. nu.20. lib. 2.latius Francisc.Mantic.in tract.de con iectur.ment.defunct.lib.6.tit.12.nu.8.pag. 241. Menoch. conf. 318.nu. 32.lib.4.& in conf.4 9.num.6. lib.5. vbi tradit,quòd qui vult probare ptimogenitutam in alijs,quàm

40 in Marchionatu,Ducatu,vel Comitatu;† id euidenter docere debet,vbi allegat Roderic. Suarez in l.quoniam in prioribus, limit.11. nu.40.de inoffi.testam. Cald. Pereira qui id rectè explicat, & *exemplificat in domo solariega*,in l.si curatorē habens,C. de in integr. restit.minorum, in verb. sua facilitate,num. 4.fol.202.& scripsi in 1.p.q.51.à nu.135.& q.10.à nu.70.maximè si sint castra,vel predia maiora, quòd est lugubre ad extraneorum manus peruenire,secund. Zasium conf. 1.nu.11.& 12.lib.2.Soci.Iun. in conf.143. nu.34.lib.1.Andr.Gaill obseruat.lib.2.obseruat.127.num.2.Et ista est ratio legis 46. Tauri, hodiè l.6.titul.7.lib.5. Recopilat.vt animaduertit ibi Matienç.glo. 5.num.2.fol. 174.vbi citat Baldum in d.l quoties,Capici. decisio.108 nu.4.in notabili casu, Matienç. qui plures refert in l.6.tit.7. glo.1.nu.2.fol. 174. Et quando fideicommissum censeatur reale scribo infra q 6. Et quod fideicommissum inducatur ex geminata prohibitione alienationis,traditDecius conf.38.nu.2.vers. quarto,quia in isto casu per doctrinam Bald. in procemio Digeltorum colu.vlt.in princ. & ibi Alex.Quinimò maiores nostri tantam vim habere prohibitionem alienationis existimauerunt,quod dicunt talem prohibitionem inducere, quod testator voluerit præferre descendentes masculos fœminis,vt tradit Ripa in d.l.hæredes mei,§.cum ita,num. 76.ff. ad Trebell. ex Antonio conf.1.in 1. dubio,& senti Iason in cōf.140. lib 2.quod reputo singulare, & notandum ad ea quæ scribo in quæst.sequenti,sed caute est practicandum.

Ex his autem quæ scripsi,an ex prohibi-

41 tione alienationis † inducatur fideicommissum,semper dubitaui de doctrina doctissimi Molin.lib.1.de primogen.c.4.nu.22.fol.21. vbi nimis generaliter tradit, quod maioratus & fideicommissum inducitur ex prohibitione alienationis facta in re:& Doctores quos ipse refert,loquuntur quando bona fuerunt prohibita alienari extra familiam & ad quod est animaduertendum. Et in hac materia illud scitu dignum iudico, quòd vbicumque castrum, vel alia similis res fuit maiorum testatoris;sumitur coniectura, quod illam voluit vinculare,vt colligitur ex doctrina Iasonis in conf.41.in duabus,col.3.vers.tertio principaliter lib. 3. quem citat Tiraquell.in præfatione retractus, num. 436.quem citat Anton. Gabr. lib.3. commun.opin.titul.de verb. oblig. conclus.1.nu. 148.& finali, faciunt quæ refert Ioan.Gutier.lib.3.practic. qq.d.c.17.nu.274.pag. 292.& tracto infra. Et an ex prohibitione alienationis inducatur fideicommissum, res versatur in magno pelago,vt ex pluribus docet Anton.Petr.in tract.de fideicommiss.in præfatione,nu.3.

Et est etiam notandum, quod ad hoc, vt tacitum fideicommissum † reciprocum indu- 42 catur ex aliqua substitutione facta descendentibus,duo copulatiuè requiruntur:quod substitutio fiat vltimo descendenti, & quod fiat per signū vniuersale: videlicet in tota hæreditate,secundùm Dinum, Bart. in l.vel singulis,ff.de vulgari,Dinum,& Bart.in d.l. Titia Seio, §. libertis, ff. de legat.2. & alios quos refert Ias.in conf.143.nu.2.lib.2.& lege Curcium Seniorem conf.42.nu.24.Celsus in conf.20.nu.47. latissimè Zanchum in d l.hæredes mei,§.cum ita,part. 6. num.87. cum seqq.pag.167.ff. ad Trebell. vbi totam materiam resoluit.Et hæc sufficiant quātum ad hoc,quia est longa materia.Et qualiter inducatur maioratus,& perpetuus sit,latè tradit Molina lib.1.de primogen.cap.5.num.1. cum alijs.

De vno tamen ante aquam dehinc abeam lectores moneo anim.aduertant,quòd si possessor maioratus faciat alium maioratum disponendo, quòd succedatur in hoc maioratu nouo quem facit,sicut succeditur in maioratu antiquo, quamuis nullas alias ponat conditiones:nec aliud exponat, † hic secundus 43 maioratus regulari debet in omnibus tam in vocatione,quam in successione,& conditionibus,& substitutionibus,vt in alijs quibuslibet contentis in primo maioratu, vt si dispositum fuit in primo maioratu, quia relatum † est in referente cum omnibus qualita 44 tibus,l.asse toto,ff.de hęred.instituen.l si ita scripsero,ff.de coodit.& demonstr.l.ait prætor,§. si iudex, ff. de re iudic.cum concordant.adductis ibi per Iason. notat Bart.in l. 1.ff de recept. & in l. 1. §. familiæ,ff famil. ercisc. & in l.si quis seruum, §.vlt. ff.de legat.2.in vers.quid si testator, & in l.sanctio legum,ff.de pœnis,de quo latè per Tiraq.in ll.connubial.in glo.7.in verb.Exprez,num. 182.cum pluribus seq.fol.321.cui addo tex. vbi Aretin.nu.15 in l.Titia,§.idem respondit,ff.de verb.oblig. vbi dicit, quòd dictiones relatiuæ non solum referunt,sed qualificant:& lex relatiua,æquipatatiua, vel interpretatiua,† extenditur ad omnem,casum in 45 quo habet locum lex relata, æquipatata, vel interpretata,vt probatur in l.nihil,vbi notat Bart.ff.de coniungen.cum emancip.liber.& idem tenent Gemmian.& Philipp.Franch. in cap.dispendia,de rescript.in 6.Iason in l.

post

post dotem, num. 40. ff solut. matrim. & facit tex. in c. 1. in fine, de eo qui fin. fec. agnat. per quem dicit Curtius post Paul. de Castr. quem ipse refert, in tract. de feud. part. 1 sq. 8. nu. 18. pag. 60. ¶ Quod in dubio si non appaeret de inuestitura noua, sed de antiqua, pręsumitur † noua facta secundum conditiones inuestiturę antiquę: cui addo Roman. in cons. 5. vbi dicit, quod feudum semper † dicitur paternum, & non nouum, quoties in conditione feudi, quod filio cōferatur, aliud cautum non est: citat text. in cap. 1. de rescript. & alia iura, & melius facit text. in cap. recolentes, de statu monachor. vbi probatur, quod si vnum monasterium incorporatur alteri, † assumit naturam illius cui incorporatur: cum quo concordat bonus textus in l. 27. tit. 7 part. 1. vbi latè Gregor. Lopez in verb. *Vias* §. n, vbi notabiliter loquitur.

Ad quod etiam facit doctrina Andreæ de Isernia in cap. 1. §. & inter de capitul. Corradi, vbi dicit, quòd si Ecclesia habens feudum, alteri vniatur, † transit feudum in Ecclesiam cui fit vnio, nisi ex natura vnionis (puta, quia vnitur Ecclesiæ mendicantium) vel ex natura concessionis feudi aliud appareat, quod refert, & declarat Præpositus ibi num. 3 fol. 98. vt de hoc scripsi in 3. part. huius operis, q. 11. paulò post principium, & part. 1. q. 10. & hac part. 2. q. 4. illatione. 8. sic probat per plura Oldrald. cons. 300. num. 1. cum alijs, quòd priuilegium † habent ad instar alterius priuilegij, censetur habere priuilegium, quod ille priuilegiatus habet. Et ponit exemplum in priuilegio dato Magistro Calatrauæ, & qualiter ex his verbis, quod quis dicat se facere vinculum, videatur facere maioratum, legenda sunt quæ scribo in princip. istius secundæ partis. ¶ Et fideicommissum prorogatum per successorem in alio fideicommisso ad bona eiusdem ia † dicitur idem fideicommissum: sicut officium prorogatum, dicitur idem officium, secundùm Decium in cons. 407. num 2. refert text. in l. sed si manente in princ. ff. de precar. l. si cum dies in princ. cum glossa. ff. de arbitr. & Bart. doctrina in l. 4 in princ. ff. de damn. infect. cui addo Decium in c. de causis in princ. num. 6. de offic. delega. notat Ias. in l. si conuenerit, nu. 1. ff. de iurisd. omn. iudic. & in l. vlt. nu. 42. vbi Paul. & Alex. ff. de ferijs, Hippol. singul. 300. quibus addo Bart. in l. meminisse, nu. 3. ff. de offic. Proconsul. & glos. Parisi. titu. 5. de mater. feudo, §. 41. nu. 38. fol. 290. eūdem Decium cons. 62. quæ doctrina, & resolutio maximi facienda est pro illis qui addunt bona maioratus ad vinculum, & maioratum factum per patrem, vel alium antecessorem: maximè si sit factū per verbū. *Prout*, vel per alia relatiua, verba, si forsan dubitetur, an in additione facta ad maioratum antiquum de conditionibus, & vocationibus noui maioratus, prout erant in 3. par. q. 8. Et punctum resoluūt Decius in d. cons. 362. & in cons. 497. Socin. Iun. in cons. 75 lib. 3. quem sequitur Anton. Peregr. in tract. de fideicommiss. art. 16. num. 114 fol. 157. Et de prorogatione, quòd varios effectus operetur, plura ad propositum † scribit nouissimè Mascard. in tract. de probation. lib. 3. conclu. 1241. nu. 1. cum seq. fol. 180.

Et contractus renouatus † videtur factus secundum formam prioris contractus, si de diuersitate non appareat, Bart. in l. si mihi, & Titio, ff. de verb. oblig. Bald. in l. 1. nu. 31. C. quando non peten. par. & alij quos citat Decius in cons. 407. visis, & diligenter num. 8. Aymon in tract. de antiq. tempor. par. 4. nu. 220. fol. 338. Et quælibet † renouatio tacitè recipit quicquid prius inerat, vt probatur in d. l. si mihi, & notat Alex. cons. 30. libr. 1. & alij quos citat Tiraquell. lib. 1 de retract. §. 1. glos. 10. nu. 27. pag. 230. & dicit Angel. in l. vbi autem, § illud. ff. de verbor. oblig. Quod licèt de iure appellans abinterlocutoria, teneatur sigillatim exprimere causas grauaminis, † satis est, quod per quandam relationē exprimatur, vt allego pro causa grauaminis exceptionem pacti mihi cōpetentem, prout de ea constat in Actis, & idē Angel. in cons. 313. Quædam domina Nanna, & alij, vt per Alex. & glo Paris. in cons. 126. lib. 6. de quo tamen lector videat Robertum à Maranta in Speculo aureo, part 6. de ordin. iudiciorum, Decium, vbi glo. Paris. in additionibus post Franchum ibi in cap. consuluit in 2. nu. 3. & 4. fol. 296. de appell. rūd. Alex. vbi gl. Paris. i 1 cons. 80. n. 9. lib. 1. Tiraquel. de ll. connub. glo. 7. expreȩ nu. 190. fol. 323.

Tandem huius opinionis, alijs diuersis rationibus reperi postquam hæc scripsi quod fuit Gregor. Lop. in l. 37. tit. 9. part. 6 in glo. quæ incipit: *Con todo lo que*, vbi per illum text. & alia iura dicit, quòd si quis addidit maiorię antiquæ, nihil vltra addens de prohibitionibus, & vinculis, quod debet † intelligi sub eisdem vinculis, & cōditionibus, ex textu in cap. cognouimus 12. q. 2. & ex l. 2. vbi Ioann. de Platea, C. de agricol. & censit. lib. 11. Et facit, quia † quicquid continetur in termino ad quem fit relatio, continetur in termino referente, & qui explicat, nihil de nouo facit, l. adeò, §. cum quis, ff. de acquir. rer. domi notat Bald in cons. 538. ea quæ veniunt per modum declarationis lib. 2. Pro quibus adduco text. notabilem, vbi Bald. in l. ex his C de donat. inter vit. & vxor. Et cōfirmatur etiam ista opinio ex pluribus quæ scribo in 1. part. huius operis q. 10. à principio, & pro hoc faciunt aliqua, quæ infra scribo

ſcribo in materia poſſeſſoria, q.8. Quod maximè procederet, vbi additio fieret per viã 58 vnionis, quia vbi vna res vnitur alteri, † omnia transeunt ad rem vnitam, vt de Ecclesia vnita tradit gloſ. in c. 1. in verb. vniendo, ne Sede vacan notat Ioan. Faber. in §. ſed etiam in lit. de fideicommiſſ. hæredit. & in § fuerat, nu. 29. inſtit. de action. & in §. in perſonam, vbi Iaſ. nu. 10. eod. tit. & de alijs tradit Tiraquel. in 1. l connubial. nu. 30. Et ciuitas vnita alicui ciuitati debet regi ſtatutis illius ciuitatis cui vnitur, ſecundum Bart. in l. ſi conuenerit, §. ſi nuda, ff. de pignor. action. Rebuſ. in praxi benefic. pag. 184. nu. 57. & ad hoc alia ſimilia adducit Iaſ. in l ſi eadem, nu. 1. cum alijs, ff. de aſſeſſor. ad quod etiam faciunt quæ ſcribo in 3. part. huius operis, à principio fere quæſtionis.

Et eſt animaduertendum in iſta materia, quod ſi quis vocauit ad ſucceſsionem primo 59 genituræ aliquam perſonam, & ſuos, † ſuorum appellatione veniunt deſcendentes in infinitum, vt probatur in l. penult. ff. de precario, & in l. cum vſufructuarius, ff. de vſufruct. & in l. plenum, §. idem Nerua, ff. de vſu, & habitat. Quæ iura, & alia ad hoc ponderat Rebuf. in l. liberorum 220. §. etenim, ff. de verb ſigni. col. 569 qui ad hæc etiam refert Guido. Pap. deciſ. 230. Petrus, & deciſ. 548. mulier, & in conſ 133 Anto. col. 1. Guillelm Benedict. in c. Rainuntius, de teſtam. in verbo, & vxorem, nu. 177. Bertran in conſ. 138. pro faciliori lib. 3. quod vidi in facto in ſucceſsione ſtatus, & Ducatus de Segorbe. 60 Et noto, quod ſi † teſtator mandauit rem ſeruari, videtur prohibere illius alienationem, ſecundùm Bald. in l. 2. C. de vſucapion. pro emptore, Euerardum in centum locis, loco 91 à deſtructione antecedentis, pag 570.

Et non eſt omittendum, quod imo quotidiè videbis, quod ſi quis legauerit pecuniam Eccleſiæ, vel pio loco ſub modo, vt ex ea 61 emat ſibi fundum, † Eccleſia non poteſt dictum fundum alienare, vt per l. Titio centum, reſponſo 2. ff. de condit & demonſtr. vbi Paul. de Caſtr. & Imol. Bald. in l. fin C. de pactis inter emptor. & vendit. Alex. in l. filius familias, §. diui, ff. de legat. 1. Euerard. 62 loco 4. col. 1. pag. 71. Et quod † inducatur fideicommiſſum perpetuum ex grauamine aſſumendi nomen teſtatoris, tradunt Pariſi. in conſ. 18. nu. 42. lib. 1. Marzarius conſi. 4. col. 4. verſ. ratio hæc, Menoch. in conſ. 339. nu. 15. lib. 4.

Et pro maiori iſtorum intelligentia eſt 63 ſciendum, quod dictio (vt ſupra) eſt † relatiua præcedentium cum omnibus qualitatibus, vt probant Ruin. conſ. 18 num. 12. lib. 2. & conſ. 145. nu. 12. lib. 3. Pariſi. conſ. 19. nu. 68. lib. 2. & alij quos citat Roland. conſ. 34. num. 29. lib. 4. vbi addit, quod dictio, *Supra ſcripta*, & ſimilia diſpoſitionem ad caſum prius expreſſum reſtringunt, ex Decio conſ. 377. n. 5. Crauet. conſ. 89. nu. 3. & alijs, & dictio, *Dicta*, habet etiam relationem ad præcedentia cum ſuis qualitatibus, ſecundùm Corneum conſ. 9. lib. 1. Socin. Iun. conſ. 102. nu. 3. lib. 3. Decius conſ. 278. col. vlt. vbi tradit, quod verbum, *Dicta*, facit relationem non ſolum ſubſtantiæ, ſed etiam omnium qualitatum, & in conſ. 291. nu. 6. confirmat Roland d. conſ. 34. Aymon conſ. 47. num. 4. vbi per textum in l. à filio, §. teſtator. ff. de alimen legat. tradit regulam, quod relatiuum debet intelligi reſpectu ſubſtantiæ actus, & omnium qualitatum, de quibus lege quæ ſcribo infra q. 6. prope finem.

Et his eſt iungendus textus in l. vlt §. Titia, & ibi Bart. ff. de libera. legat. vbi probatur, quod in dubio relatio fieri non debet ad immediatum verbum, ſeu ad qualitatem, ſeu accesſionem, † ſed ad principalem diſpoſitionem: notat idem Bald. in l. Centurio, ff. de vulgar. q 3. Paul. de Caſtr. in conſ. 283. viſis, & ponderatis, num. 4. lib. 1. Iaſon in l ſi quis filium, col. 3. nu. 10 C. de inoffic. teſtam. glo. Pariſien. in conſuetud. Pariſi. tit. 1 de materia feudali, §. 13. nu. 8. fol. 160. ad quem addo Paul. de Caſtr. in l. Stichum qui meus erit, ff. de legat. 1. Iaſon in l. 1. n. 3. C. de Sum. Trinit. & fide Cathol. Et quod vbicunque teſtator ordinat, quod bona vadant in deſcẽdẽtes maiores natu, cenſeatur grauare, quod vnus alteri reſtituat; volunt Roman. in conſ. 438. nu. 13. & alij quos citat Menoch. in cõſ. 117. nu. 5. lib. 2. & in conſ. 376. nu. 5. lib. 4. & in conſ. 425. nu. 70 & 71. eod lib Et quod quando fideicommiſſum fuit factum indefinitè, intelligatur † de omnibus bonis, tradit Alex. in conſ. 71. ponderatis, num. 2. lib. 1. quem citat Curt. Iun. in conſ 43. nu. 5.

Eſt etiam ſummè notandum, quod ſi teſtator addat aliqua bona ad maioratum antiquum, & ſtatuat aliquid in hoc maioratu ſecundo ſeruari ſicut in priori fuit ſtatutum, & in maioratu antiquo reperiatur illud quod ordinauit diuerſo modo fuiſſe ſtatutum, attẽdendum † eſt quod reperitur in primo maioratu, ad quem ſe retulit teſtator, & illud obſeruandum eſt, nec eſt curandum de illa erronea relatione, ſed veritas † eſt inſpicienda l. cum falſo, ff. de condi. & demonſtrat. l. cum falſa, l. non ideireò, C. de iur. & facti ignor. faciunt notata in l. ſi aliquam rem, ff. de acquir. poſſ. & l. qui rem, C locat. cum materia, & doctrina Bald. in conſ. 375. quando conſtat, lib. 2. eiuſdem, & aliorum in c. 1. de feud. guard. vbi volunt, quòd recognitio erronea † nihil nocet. & tanquam erronea reijcitur probata priori inueſtitura, & ad originalem, & prio-

64 65 66 67 68

rem

sem inuestituram semper est recurrendum: ad quam sententiã plures concordanter refert glos. Par. in 1. p. cõsuet. Paris. §. 35. n. 10. fol. 266. & 2. p §. 52. n. 4. fol. 53. & legenda sunt quæ scribit eadẽ glos. Paris. in tract. de vsur. n. 199 pag. 229. in recopilatione Caual lini, & rectiur facit, quod per textũ in l. testamento. ff. de cond. & demõst. tradit eadẽ glo. Par. 1. p. consuet. §. 5. num. 77. fol. 81. & quæ ego scribo in 1. p. q. 64. & doctrina Paul. de Castr. in cons. 406. super primo quæsito videtur dicendum, lib. 1. n. 2. vbi vult, quod agnoscentes bona allodialia pro feudalibus nõ præiudicant testatori, nec habentibus causam ab eo. Imò in dubio constito de conditionibus maioratus antiqui, si in eo quod ad-

69 ditum est, expressè aliud non dicatur, † est sequenda in omnibus natura, & ordo maioratus antiqui: argum. legis primę. §. bellissimè, ff. vt legat. nomi. caueat. & quod notant Præposit. in prælud. feud. diuis. 6. vers. & nota, Zasius cons. 13. lib. 1. nu. 4. & facit quod inquit Bald. in cap. 1. §. 1. de feud. Guard. quod

70 prima inuestitura † est radix, & sequentium fundamentum: ad quæ plura adducit idẽ Zasius in tit. qualiter feud. con lli. nu. 23. & 24. & faciunt quæ supra scripsi, & plura ad propositum scribit Rolan. cons. 69. nu. 48. lib. 3. Iul. Clar. li. 4. recep. senten. §. feudum, q. 20. n. 21. pag. 180. & cõducunt quæ egregiè scribit Alex. cons. 18. n. 13. & cons. 29. n. 22. & 23. lib. 5. & facit eleganter resolutio Curcij in tract. de feud. p. 2. vers. de feudis laicorũ, q. 7. n. 42. & 43. pag. 178. vbi cõcludit, quòd si prima inuestitura vno modo cantet, & secunda reperiatur altera, vtputa, si prima inuestitura sit facta pro masculis & fœminis, & postea in alijs renouatiuis dicatur pro mas-

71 culis tantũ, † non fit præiudiciũ fœminis, & idem Cardinal. in cons. 92. Nobiles viri, per tex. in c. 1. de vassallo decrepitæ ætatis, & in c. 1. §. 1. de succes. feud. quod est notabile, & ibi Curcius alia ad propositũ adducit: & tradit notãter Matth. de Afflict. in constit. Neapol. tit. de succes. nobil. rubr. 26. Quod cum

72 pars feudi est antiqua, † totũ præsumitur antiquum, quẽ citat Menoch. qui hoc cõfirmat de arbitr. iudic. lib. 2. Cent. 2. casu. 191. nu. 5. pag. 371. & benignior fit interpretatio pro feudo antiquo, quam pro nouo; secundum Decium in cons. 445. n. 5. Paris. in cons. 13. in fine lib. 2. latè Bursat. in cons. 63. num. 2. cum sequentib. lib. 1.

73 Et animaduerto in ista quæstione, quòd † si quis caueat in aliqua scriptura quod relinquit bona, vt in sua posteritate cõseruentur, videtur facere fideicõmissum reale, & perpetuũ, secundũ Paul. de Castr. in cõs. 234. visis & consideratis, & in cons. 418. super primo, quẽ citat Curci. Iun. in cons. 43. n. 11. lib. 1. quod vidi in praxi, & tradit Paris. col. 12. lib. 1. in cons. 1. n. 31. lib. 1. & in cõs. 1. n. 34. lib. 3. & in cõs. 75. n. 10. lib. 2. Animaduerto etiã,

74 quòd nobiles præsumuntur † facere fideicõmissum, & primogeniturã, vt resoluit Tiber. Deci. resp. 33. n. 83. lib. 1 per tex. in l. pater, §. Iulianus ff. de leg. 3. & doctrinã Soci. cõs. 47. lib. 3. Paris. cons. 72. n. 81. lib. 4. Et quod non præsumatur inductũ fideicõmissum in fauorẽ illorum qui non sunt ex descendentibus, sicut in fauorẽ descendentium; volunt Salicet. in l. 1. C. de condition. insert. & alij quos citat Iulius Clarus. §. testamentum. q. 77. Cephal. in cons. 419. nu. 54. lib. 3.

Hoc etiã in loco memoria est tenenda glossa illa celebratissima, quæ occasionem & causam præbuit varia & infinita scribendi in l. Lucius, in 2. ff. de hæredib. instit. quæ dicit, quod filij positi in conditione, & non in dis-

75 positione, † nequaquã substituti censentur, quam glossam sequuntur plures, & illius opinionem cõmunem dicunt; quos omnes diligentius refert magister meus obseruantissimus Episc. Couar. in c. Rainuntius. §. 3. nu. 2. fol. 97. vbi de materia illius plura scribit elegantia: cui addo Alex. in cons. 109. lib. 1. & in cons. 108. eod. lib. Ias. in l. 1. C. de pact. nu. 12. vbi cõmunem dicit: & est communis secundum eundẽ Ias. in l. pecuniam. nu. 1. ff. si cert. pet. Gozad. in cons. 87. nu. 5. Suarez in l. quoniam in prioribus limit. 5. C. de inoffic. testam. & alleg. 2. fol. 129. vbi dicit glossam illã esse communiter receptã, & idem dicit Euerard. in centum locis, loco 4. à contrario sensu, pag. 86. & est cõmunis, vera, & canonizata opinio, secundum Deciũ in cons. 270. nu. 1. & Ripa in l. Centurio, n. 159. ff. de vulgar. tradit notanter glos. Paris. in cons. 1. nu. 48. & melius num. 93. cum pluribus seqq. latissimè Iul. Clar. lib. 3. sententiar. quæst. 77. §. testamẽtum, Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. Cent. 2. casu 148. pag. 307. Ant. Gabr. tom. 2. commun. opin. lib. 4. tit. de fideicommis. conclus. 4. pag. 250. Roland. consil. 18. per totum, lib. 1. Menoch. consil. 135. per totum, Francisc. Mantic. in tract de coniectur. ment. defunct. lib. 11. tit. 20. n. 1. & 15. cum seqq. pag. 573. Nicol. Boer. decis. 155. per totam, Bursat. cons. 51. n. 6. lib. 1. latius in cõs. 202. n. 27. cũ seqq. lib. 2. Celsus cons. 5. n. 7. & in cons. 20. n. 9. cũ pluribus seqq. qui omnino legi debet, Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, p. 7. n. 1. cũ seqq. ff. ad Trebel. Socin. Iun. in l. Centurio, n. 293. cũ seqq. folio 116. ff. de vulgar. Cephal. in cõs. 17. n. 10. & in cons. 93. n. 1. cũ seqq. & in cons. 114. n. 23 lib. 1. latè Syluan. in cõs. 53. per totum, Andr. Gail. obseru. lib. 2. obseru. 136. num. 20. pag. 751. Tiber. Decian. resp. ons. 41. per totum, libr. 1. in quibus locis multa singularia

inue-

inuenies pro intellectu istius materię: hoc in loco minime repetēda duxi, notat Emanuel Costa in l. Gallus, §. & quid si tantum, num. 30. pag. 11. ff. de liber. & posthum. vt post alios reprobat Angel. in l. in legatis. C. de legat. qui tenebat in legatis, & fideicommissis rerum singularium, † liberos in conditione positos, videri ad fideicommissum inuitatos, diuersum autem esse in hæreditate, & legendus est Bursat. in d. cons. 202. qui in d. num. 27. refert plures Doctores cum dictam glossam dicit esse communem contra eam, & Menoch. d. lib. 2. de arbitr. casu 148. qui post alios quos citat, istud relinquit arbitrio iudicis, & istum articulum notanter etiam explicauit D. Anto. de Padill. in l. cum acutissimi, C. de fideicommiss. Menoch. in cons. 135. n. 32. & in cons. 137. nu. 48. cum seq. & in cōs. 150. nu. 12. & in cons. 152. nu. 1. & in cons. 197. n. 3. cum seq. lib. 2. Bursat. cons. 1. per totum, & in cons. 51. 52. 75. n. 14. & in cōs. 86. n. 2. lib. 1. & in cons. 71. n. 16. Port. Imolen. cons. 1. nu. 69. & cons. 8. nu. 26. cum alijs, & cons. 13. n. 16. & 23. & cons. 14. nu. 5. & cōs. 40. n. 1. cū seq. & cons. 42. n. 1. & seq. & cons. 43. n. 1. & cons. 45. nu. 1. & cons. 52. nu. 3. & cons. 53. n. 72. & 90. & cons. 57. n. 22. & cōs. 46. n. 1. & per totum, Moli. de primog. c. 6. n. 1. lib. 1. Peralt. in rubr. ff. de hæred. instit. nu. 174. pag. 112.

76

Ex quo infert D. Ant. de Padill. vbi supr. n. 48. decisionem quotidie contingibilē, quod si in melioratione tertiæ, & quintæ partis bonorum facta à patre, si melioratus fuerit grauatus, si sine liberis decesserit hæreditatē restituere; si liberos relinquat, melioratus † nō censetur filius substitutus, nec licebit reuocare rem à patre alienatam, si alienatio aliunde non sit prohibita: pro quo facit, quia regulariter bona fideicōmissi † conditionalis possunt alienari, vt per Riminal. in cons. 48. n. 8. Zāchus in d. l. hæredes mei, §. cū ita, p. 5. n. 107. pag. 138. ff. ad Trebel. Et nouissimè materiā tractat latè Menoch. in tract. de præsump. li. 4. præsump. 76. fol. 115. Ant. Thesaur. decis. Pedem. 96. n. 1. cum seq. Et an dicta glos. procedat in cōtractibus, sicut in testamentis, quia hoc vidi in practica; lege Gabriel. vbi supra conclu. 50. Soci. Iun. in cons. 108. lib. 3. Zanchum in d. l. hęredes mei, §. cum ita, p. 7. ff. ad Trebell. Carol. Ruin. in cons. 89. lib. 1. Aym. in cons. 288. doctrinam tamen D. Ant. de Padill. credo esse maximè dubitabilem ex his, quæ scribo infra hac p. q. 11. Et quod grauās portare nomen † videatur agnationem conseruare, & substituere vocatos sub conditione; tradit Ludouic. Gozad. in cons. 64. n. 10. Et quod ex verbo, *Perpetuo*, † censeatur inducta primogenitura, & filij vocati in dispositione, tradit expresse Roland. in cons. 6. n. 30. lib. 4. ex Carol. Ruin. in cons. 108. nu. 13. lib. 2. & resoluit Molina d. cap. 5. num. 33. & 34. & de materia glos. & prędictorum vnum integrum tractatū fecit Ioseph. de Rusticis, in tract. an & quan. liber. in condit. posit. Anto. Peregr. nouissimè in tract. de fideicōmis. art. 28. nu. 1. cum seqq. fol. 254.

77

78

79

80

Animaduertendum etiam est, quod fideicommissarius substitutus alicui (*Si decesserit sine liberis*) non † tenetur probare grauatum decessisse sine liberis: sed illi incumbit onus probandi, qui dicit, grauato superuixisse liberos, & sic defecisse cōditionem, quod probatur in l. ex facto, §. si quis autem, ff. ad Trebell. vbi Ripa nu. 9. post Angel. Episcop. Couarru. resolut. lib. 2. c. 6. nu 6. versi. tertio ab eadem, Caldas Pereira in l. si curatorem habens, C. de in integr. rest. minor, in verbo, infra legitimum tempus, n. 20. fol. 394. Ioseph. Ludoui. decis. 11. nu. 4. ad quos addo Nattam cons. 395. nu. 4. lib. 2. Curt. in l. precibus, nu. 9. C. de impuber. & alijs Mascard. in tract. de probat. lib. 2. conclu. 666. nu. 39. Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 49. nu. 33. pag. 168. Nicol. Boer. decis. 38. nu. 30. & Mascard lib. 3. conclu. 1246. nu. 2. fol. 185. latius conclu. 1245. nu. 1. cum seq. fol. 286. Moli. lib. 3. de primog. c. 9. nu. 22. fol. 71. Decius in c. in præsentia, nu. 50. de probation. Bursat. in cons. 9. nu. 6. lib. 1. Et quod fauore fideicommissarij pręsumatur, quod grauatus sine liberis decesserit, volunt Bald. in consi. 104. ad finem, lib. 4. Decius in cons. 652. nu. 7. & alij quos citant Osasch. decis. Pedemon. 108. nu. 2. & 114. nu. 24. Zanch. in d. l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. p. 1. nu. 97. pag. 17. Sufficit tamen probare, quod habuit liberos ante mortem, quia ex hoc probatur, quod viuebant tempore mortis, secundùm Rebuf. in cap. cum Ecclesia Sutrina, de causa poss. & propriet. pag. 293. col. 1. in princ. Et negatiua alios nō esse hæredes probatur hoc modo, † dico, nullos alios esse hæredes, qui vult dicere cōtrariū probet, vt tradit latè Ias. cons. 34. n. 1. lib. 1. quem citat Tiraq. lib. 1. de retract. §. 11. gl. 1. nu. 9. pag. 501. & declarat, & rationē assignat Andr. Alcia. de pręsump. reg. 1. præsump. 40. pag. 132. & istā sententiam latius cōfirmat D. Ant. de Padill. in d. l. cum acutissimi, nu. 52. & hoc notabiliter tradit Carol. Ruin. cons. 109. n. 37. lib. 3. vbi etiam † probat fundatam habere intentionem allegātem vnicum filium habuisse defunctū, & in isto casu in ambiguo pro possessore pronuntiandū est, vt probat decis. Pedem. 108. n. 18. quæ istā quæstionem latè tractat, & legenda est decisio sequens Purpurat. in dictis decisionibus post decisio, 108. & quæ scribit Francis. Manti. lib. 1. de coniect. men. defun. tit. 9. pag. 160. vbi post Ripā in d. l. ex facto,

81

82

83

§. si

§.si quis autem,& alios quos citat, tractat,& disputat an substitutus pupillo teneatur probare decessisse in pupillari ętate,vel ipsa mater:& dictũ Alciati in cons.636. vbi probat quod ad excludendum substitutum non sufficit probatio solius possessionis, & tractus filiationis. Ad quos addo Barthol.Socin.in l. quid nos.§.cũ in bello.ff.de reb.dub. Iacob. Pute.decis.85.p.1.n.6.& Carol.Ruin.in cõsil.109.n.37.li.3. Quod masculi,in quorum defectum fœminæ sunt vocatæ,præsumuntur defecisse, etsi aliter nõ probetur: quem citat Simon de Pret.lib.5.de interpr.de fun. volun.dub.4.n 210.fol.548. ad quæ libẽter addo notabilẽ doctrinam Alex.in cons.179. n.10.lib.7.vbi ex Cuman.in l.is potest.ff.de acquir.hæred. respondit, Quod sufficit fratri probare mortem fratris absque eo quod probet,quod decessit sine liberis.

Est præterea notandum, quod fideicõmissaria substitutio † non præsumitur, quia est odiosa:& onus secundum Alex. in cons.17. n.5.lib.3.Decius cons.89.col.vlt.& in cons. 336.in fin. Et fauorabilis est extinctio,& resolutio,& in dubio contra fideicõmissum est pronunciandũ, vt tenet Angel. in l.qui Romæ.§.duo fratres,vbi Alex.col.11.ff.de verbor. oblig. Rotæ decisio in antiquis 864. testator,in fin.Barth.Socin.in consil.113. col. 10.lib.2.Tiber.Decian.respon.1.n.91.lib.2 & resp 26.n.83.eod.lib.vnde dicit Paul. de Castr.in cons.392.lib.2.Quod si quis substituit proximiores de parentela, intelligũtur semel † substituti:explicat notanter glos.Paris.in cons.2.pro Duce de Villahermosa.nu. 22.cũ seqq.notat Roland con.46.n.2. lib.3. Mascard.d.concl.774.n.8. & in dubio(vt dictum est)contra fideicõmissum est pronunciandũ,secundum Cephal. cons.45.n.12. & cons.86.n.15.lib.1.Alcia.cons.545.n.12.& 526.n.6.quos citat idẽ Rol.in.cons.56.n.36. lib.3.idẽ Cephal.in cons.433.n.17. Bursat. in cons.97.n.1.lib.1.latius in cons.203.n.2. & 3.lib.2. vbi ex Aym.in cons.180. & alijs probat, quod si sint probationes dubiæ, est pronunciandum contra fideicõmmissum:tradit Menoch.in cons.85.n.50.lib.1. Et de iure cõmuni,fideicõmissum in dubio non † est perpetuũ,vt probat Episc.Sarmien.in l.vnũ ex familia §.sed si fundũ.nu.2.fol.178.ff.de leg.2.Et ad hoc etiã legenda sunt quę scribit Zanch.in d.l.hæredes mei.§.cum ita,p.1. n. 56.& 96.ff.ad Trebel.& ideo tradit elegãter Baptista de S.Blasio in cons.168.n.3. inter cõsilia diuersorũ de vlt.volun. Quod minus fauorabile dicitur testamentum,in quo filius est grauatus fideicõmisso: quẽ citat Simõ de Pret.lib.4.de interpr.defun.volun.dub.2.n. 5.fol.460.Et fideicõmissum † non inducitur inter non vocatos,vt tradunt Ias.in cõs.228. vers.quinto,lib.2. Cephal.in cons.269. nu. 50.lib.2.& in cons.17. nu.26. lib.2. Bursat. in cons.195.num.4.lib.2.

84

85

86

87

Ex quibus magna cũ ratione dubitare possumus de his quæ scribit Molin.lib.1.de primog.c.4.n.37.fol.27.licet pro Molina faciat doctrina Andr.de Isern.in constitut. Regni Neap.in successionibus, in rubr.de success. nobilium in feudis,col.3. in vers. sed si vnus est,& in titu.de natur.success.feud. col.fin. Ioan.Cirier in tract.de primog.lib.2.q.4.Paris.cons.72.n.111.lib.4.Hieron.Gabr.in cõsil.107.n.5.volentis,quod in successione primogenituræ succedunt transuersales in defectu descendentium. Et ad inducendũ fideicõmissum † coniecturæ debent esse claræ,& efficaces resultãtes ex verbis testamẽti, vt per Albẽsem cons.31.n.10.Aym.cons.98.Burs. cons.51.& 52.& alios quos citat Ant. Thesaur.decis.Pedem.248.n.13.licet pro vnitate patrimonij sit præsumendum.

88

Et quãdo fideicõmissa sunt perpetua, vel temporalia,declarat nouissimè Ant.Peregr. in tract.de fideicom.art.20 n.1.cũ seqq. fol. 274.ad quẽ addo notabilem doctrinã in proposito Bart.in l.peto fratre.n.3.vbi resoluit, quod quãdo testator imposuit onus reale in bonis, volens quod perpetuo conseruentur in familia,vel consanguineos;censetur inductum perpetuũ fideicõmissum in bonis, tradunt Paris.cons.1.n.43.lib.1.Curci.Sen. cõsil.51.n.24.& alij quos citat Burs.cons.173. n 56.lib.2.& legi debet Petra in tract. de fideicom.q.3.per totã,tradit etiam Ias. in cõs. 96.col.vlt.lib.4.August.Beroi.in supra allegato cons.84.n.72.lib.2.consultus in quadã causa maioratus Hispaniæ Comitis de Tendilla.Et ad hoc facit,quod quælibet res præsumitur libera,& non restitutioni subiecta.l.altius.C.de seruit.l.cum eo.ff.de seruit.vrban. cũ similibus quæ scribo in 4.part.huius operis,q.20. post principium.

Sed est considerandum,quod saltem in nostra materia hoc procedere † non videtur quando ex dispositione testatoris,& eius mẽte colligi potest,quod voluit facere vinculũ aut maioratum, & bona vinculare in fauorẽ successorum:nam cum maioratus sint regno honorabiles (prout ego in alijs locis trado in dubio iudicari debet,quòd testator voluit facere maioratũ,& grauare successores onere restitutionis ad primogenitos sequẽtes in gradu,maximè quando non agitur de præiudicio descendentium ab illo, qui maioratũ facit:pro qua sententia faciunt plura quæ scribit Marzar.in epitome de fideicom. q.1. ad ista legendus:& in terminis primogenituræ hoc tradũt Abb.in cons.60.n.10.lib.1.Mascard.d.concl.774.n.6.ad hoc etiã videndus, & concl.775.vbi plura scribit, quòd præcipuè

89

puè procedit vbi qualitas rei relictæ hoc sua det, & l.44.tit.5.par. 5. & alijs quæ scribo in 4.parte tractatus quæst.1.num.5. & vbi res quæ relinquitur fuit † maiorum, quam verisimile est velle institutorem ad suos successores perpetuo progredi, ad quod pondero glossam in l.quoties ab omnibus C. de fideicommiss. & quod notat Iason in l. filius familias §. diui, notab. 2. num.4 ff.de legat. 1.vbi Loaz. col.27.versic.ex istis, & ante eos Cynus in l. ea lege col.4.versic. & hæc omnia C. de condit.ob caus. & alij, vt per Tiraquell.lib. 1.de retract.in princip.num.30. & in num.præcentibus & sequentib.ex multis hoc confirmat & notat Montaluus in l. 13.tit. 10. *De las compras*, in glossa in verbo, *De patrimonio*, lib.3.fori, fol. 162.& dixi supra, & hoc confirmatur, quia in dubio est præsumendum pro substituto, vt per l.ex facto §.pen.ff.ad Trebell. & Bart. & Angel. in l.qui duos §.cum in bello ff. de reb. dub. & alios authores tradit Nicol. Boeri. decis. 38.num. 30.& 31.qui dicit hoc fallere in matre contra substitutum qui vult eam excludere. Et quod in dubio fieri debeat interpretatio pro hærede contra fideicommissarium, tradit Socin. in consil.239. num. 4. lib.2.per l.apud Iulianum §.Scio ff de legat. 1.& l.titia §. qui in vita ff. de legat.2.

91

92 Tandem noto, quod verba enuntiatiua † inducunt fideicommissum. l. Pamphilo in princ.vbi Bart.ff. de legat. 3. cum concordant. vt per Socin. Iun. consil.179.num.9. lib.2. in quo consilio examinat, an verbum, *volo*, inducat fideicommissum, Iason. in l. serui electione, in princ.num.30.ff.de legat. 1.& in l.cunctos populos n.13. C. de sum. Trinit.de quo lege quæ eleganter scribunt Aym.in tract.de antiq.temp.par.1.num.83. cum sequentib.Francis. Mantic. de coniect. men.defunt.lib.3.tit.12.num.1.cum sequentib.pag.81.Menchac. de success. creat. lib. 1.§.3.tit.de hæred. instituend. num. 1. Simō de Pret.de interpr.defun.volun.lib.2.interpr.3.solut. 3. num.18.fol. 156. ibi citat & tradit Burgos de Paz Iun. quæst. ciuili. nu.114.& quæ scribo supra par. 1.quæst. 20.& quæst 48.Et quod verba ista,† *in infinitum, & perpetuum*, inducant fideicommissum perpetuum scribo in 4.par. quæst. 20. ad quæ addo Menoch. consil. 80. num. 11. lib. 1 Portium in consil.6.num.23.decis.Pedem. Cachera. 50.quos citat Bursat.in consil.170.num.15.& in consil. 202. num. 16. lib. 2.qui alios vltra prædictos citat. Et quid de verbo *Quocumque tempore*, scribit Zazius, in cons.12.n.79.lib.1.Et quid operetur verbū *perpetuo*, in priuilegio appositū, tradit Gramat.decis.59.n. 13.vbi resoluit quādo in priuilegio cōceditur aliquid pro eo, & successoribus, an extinguatur in primo successore.

93

Præterea est animaduertendum ad decisionem Antonij Gammæ 30. num. 1. cum sequentib. vbi disputat quæstionem quotidianam, An onus faciendi celebrare singulis annis Missas, adiectum bonis per fidei commissum relictis maioratum efficiant, bona que sint inalienabilia, aut per æstimationem inter hæredes diuidantur: & tandem concludit † non esse maioratum: vt ibi plenius legi potest. Et traditur per eundem Gammam decis.48.& decis.224.& decis.286.num.1.vbi tractat, an ex onere imposito rei legatæ inducatur maioratus vbi vide additionē nouā; mens, & melius dict. decis.30.qui refert quasdam remissiones non certas, & in decis.345. nu.1.vbi probat, quod maioratus non censetur constitutus ex onere Missarum, ad quas bona in perpetuum relictas sunt, & legendūs Aluar. Valas.consil.27.nu.2.& dict.consil.82 num.8.De quo legenda sunt quæ scribo in initio 1.partis à num 80. & egregium consilium Anchar.27.nu.14.Aymon consil.180. ad fin.Simon.de Pret.lib.3. de interpret. de fun.volunt.interpret.3.dub.1.sol.9.nu. 15. fol.281.Menoch.in consil.85.nu. 123. lib. 1.qui scilicet Anchar.Aymon.Menoch.Simon de Pret.resoluunt, an ex perpetuo onere Missarum inducatur fideicommissum.De quibus autoribus non meminit Gamma, & Curc.Iun.in consil.87.num.6.& 8.lib.1. & Natta in consil.531.num.28.& 29.Bart.Socin.in consil.12.n.18.lib.3.latè Aluar. Vasqui plures refert in dict.consil. 27. num. 3. Fulgos.Socin.Iun.& alij plures quos citat Simon de Pret.vbi supra: quod vidi in practica in duobus maioratibus, in quibus dubitabatur an bona essent vinculata. Et ideo hoc memoriæ est † mandandum, ad quæ addo textum in l. Lucius 12.ff.de adimen. legat.l.annua 20.§.at ita fideicommissum ff.de ann. legat.& in l annua, eod.tit.& de illo textu in dict.§.at ita, meminit Iason. in l.2.num. 45. C. de iure emphyt. vbi dicit, quod est casus speciales fauore piæ causæ, qui notanter agit de intellectu textus in l.nihil proponi ff. de legat.1.& de puncto legi debet Anton. Petra in tract.de fideicōmis. quæst. 5.num. 74. fol.58.l.15. tit.11.par.5.Episcop.Couar.in cap.Raynutius de testam.§.10. num 8.& ad hoc est elegans consilium Iacobi Philip.Portij 40.n.12.vbi resoluit, quod vbicūq; testator iniungit grauamē perpetuū Missarū, masculis etiā in conditione vocatis, inducitur fideicommissum perpetuum, quasi necessariū antecedens ad perpetuū fideicommissum, & idem Portius in consil.40.n.3.versic.tertia cōiectura, quāuis cōtrarium attentet n. 21. & à n.3.tradit quod quādo testator grauauit hæredes suos in perpetuū ad faciendū anni-

94

95

96 uersarium, videtur inter illos † facere fideicommissum: & idem repetit ipse Portius in consil.46.num.17. Rusticus lib.5.cap.5. numero 12.eleganter Menoch. in consil.347. num. 34.lib.4. Puteus consil.40. Riminald. Iun. consil.279. num.63.& 64. lib.2.Petr. in tract. de fideicōmis. quæst. 6. num. 45. pag.87. & quæst. 5. num. 73. pag. 58. ibi: Tertia coniectura,& est communis opinio, & in practica recepta, quod si verba inducunt perpetuitatem, aut indiuiduitatem bonorum, arguitur primogenium, & maioratus, vt resoluit Auend. in l.41. Tauri, glos. 3.numero 12.fol. 144.

Notandum est etiam, quod fideicōmissi interpretationi & confessioni ab hæredibus 97 factæ † non possunt successores contradicere, vt volunt Calcan. in consil.48. num. 19. Aretin.in consil.36. num.3. Bart. Socin. in consil. 89.num.16.in fine lib.1. Carol.Ruin. consil.40. num. 4.lib. 4. Roland. in consil. 90.num. 37. lib. 4. eleganter idem Carol. Ruin. in consil.108.num.19. lib.2.& in consil. 17. num. 1.lib.4. & in consil. 56. num. 13. & 18.lib.1. Simon de Pret. lib 5.dubit. 4.& vltim.num.356.fol.555. Alciat. consil. 39. num.2.lib.8. & talis confessio nedum 98 nocet immediato & singulari successori † sed omnibus singularibus successoribus, etiam mediatis, vt per Aymonē in consil. 29.n.1. Siluan.in consil.57. num.4. Menoch.consil. 202.num.106.lib. 3. qui alios citat, Mascard. in tract. de probation. conclus.778.num. 38. lib.2. fol. 106. ad quem addo Paris.in consil.11.num.39.& 40.lib. 3. & in consil.17. num. 21. eod. lib.Francisc. Mantic.in tract.de coniect. men.defun. lib. 3. tit. 1.num. 28. pag. 60. & scribo supra in initio istius partis.

Sed quod hæres possit contrauenire confessioni à defuncto factæ probando † 99 errorem, voluerunt Bald. in l. 1.C. ex delict.defunctorum, latius Math. de Afflict. decis. 233. pater in quodam instrumento. De quibus legenda sunt quæ scribo in 4. par.quæst.14. & supra part. 1. quæst. 64. & quæ scribit Bursat. dict. consil.170. num. 45.Et quod transigens super bonis fideicommissi, & ea remittens, videatur fateri fideicommissum, tradit Menoch. in consilio 86. num. 16. & 17. lib. 1. Et quod vbicumque testator post omnes vocatos substituit 100 animam, videatur † inter omnes vocatos, inducere fideicommissum, tradit Menoch. qui declarat in consil.274.num. 37. lib. 3. & in dict. consil.85.post Paul. de Castro, quem citat in consil. 14. Si contingat dominam Lisiam col.2. versic. restat respondere lib. 1. & in dict. consil. 347.num.34. lib.4.pagina 252. An autem fideicommissum sit fauorabile, † vel odiosum, & an inducendum, & 101 præsumendum sit vel non, latissimė tradit Francis. Mant.in tract. de coniect. men.defun. lib. 7.tit. 1. n.1. cum sequentib. Marzar.in consil. 1.num. 36.& 37. Menoch. in tract.de præsumpt.lib. 4. præsumpt. 76.numero 72. fol. 121. Aluarad. de coniectur. ment. lib. 2.§.2.num. 24. quod nouissimė & notanter tradit Ioseph. Mascard.in tract. de probation. libro 2. conclus. 774. per totam fol. 103. & Peregr. de fideicommis. artic. 1. numero 23. folio 31. Et quod tollere grauamen fideicommissi sit fauorabile, tradunt Iason in l. si pater puellæ C. de inoffic. testam. Paris. in consilio 71.numero 74.lib. 3.

Quibus es addendum, quod per confessionem factam per fideicommissarium 102 † probatur fideicommissum: quod persuaderi potest ex glossa in l.non intelligitur §. quando, verbo, probationibus ff. de iure fisci, & ex consilio Bart. Socin. 12. numero 24. lib. 3. Paris. consil. 17. numero 22. lib. 2. Carol. Ruin. consil. 128. lib. 2. vbi latė procedit, idem Paris. in consilio 75. numero 56. cum sequentib. lib. 2. Castelin l. 27. Tauri in glossa in verbo, fideicommisso folio 112. col. 4. Socin. Iun. in consilio 180. numero 34. lib. 2. Simon de Prætis de interpr. defunct. volunt. solut. 6. numero 1. folio 21. ad ista legendus, & lib. 3. interpret. 2. dub. 1. fol. 12. numero 19. folio 290. Tiber. Decian. in consil. 1. numero 311. lib. 1. & punctum disputat ad vtranque partem Ant. Peregr. in tract. de fideicommis. artic. 63. numero 6. fol. 393. facit notabilis doctrina Andr. de Isernia in Rubr. ex quib. caus. feud. amittat numero 1. fol. 1119. vbi additionator Liparulus, & notat Burgos de Paz, qui alios citat consilio 9. numero 1. Quod maximė procedit vbicumque est confessio geminata secundum Carol. Ruin. in dict. consilio 128. numero 13. lib. 2. latius Menoch. in consilio 265. numero 18. lib. 3. Et quod confessio prædecessoris, vt nocet successori in re feudali; ita & in recognitione eius confessio particulari hæredi noceat; resoluit notanter Iacob. Pute. decis. 365. numero 11. lib.2. Sed † non cre- 103 do indistinctė verum, saltem in materia maioratuum: quia errantis nullus † est con- 104 sensus l. cum facto l. non idcirco C. de iuris & facti ignor. cum concordant. & hoc vltimum persuadetur ex scriptis per Socin. Iun. in consilio 112. numero 3. lib. 1. & pro hoc vltimo faciunt quæ scribit Glos. Parisiens. in consuetud. Paris. par. 1.§. 5. numero 76. cum sequentib. Et quod confessio erronea † non inducat 105 fidei

fideicommissum; volunt Corne. in consilio 185. lib. 3. Socin. Iun. in consil. 148. in fin. lib. 2. Carol. Ruin. in consil. 10. numero 89. lib. 3. quem citat Francisc. Maotica de coniectur. men. defun. lib. 3. tit. 1. n. 29 pag. 60. Menoch. notanter in consilio 85. numero 94 lib. 1. Mascard. in tract. de probationib. lib. 2. conclus. 744. numero 1. cum sequentib fol. 80. Petr. de fideicommis. quæst. 13. numero 248. cum sequentib. pag. 492. qui ex professo materiam tractat; quos refert Simon de Prætis lib. 2. dict. solut. 32. numero 20. fol. 290. & interpr. 1. solut. 3. numero 60. fol. 120. vbi scribit, concedendam esse restitutionem aduersus talem confessionem: & lib. 1. interpret. 1. dubit. 3. solut. 5. numero 21. fol. 17. Quod confirmo: quia per confessionem partis non probatur testamentum factum sed minus solemniter, secundum Bart. & DD. præcipue Decium in l. 2. C. de bonor. posses. secun. tab. Ripa in l. admonendi numero 186. ff. de iur. iuran. Aymon. de antiquit. temp. par. 1. numero 120 fol. 64. faciunt scripta per Osasch. decis. Pedemont. 34. numero 39. & 40. eleganter Bursat. in consilio 170. numero 5. lib. 2. vbi ex Corne. in consilio 186. numer. 6. & in consil. 199. numero 6. vult, quod si quis producat testamentum non solemne, sibi non præiudicat lib. 3. Socin. Iun. in consilio 180. numero 83. lib. 2. Curt. Iun. in consilio 190. & alijs authoribus, probat, quod confessio erronea † in fideicommissis, non præiudicat quibus congruit notabilis ad propositum doctrina Oldraldi in consilio 178. vbi tradit, quòd per verba apposita in concessione feudi facientia mentionem de feudo nouo vel antiquo, qualitas feudi non mutatur, confirmat latè Curt. Iun. in consil. 49. numero 68. & ad Curcium in dict. consilio 49. addo Ioan. Gutier. lib. 3. quæst. quæst. 84. numero 4. pagina 663. Et quod in re dubia talis confessio multum operetur, tradit Menoch. consilio 391. numero 9. ex Ruino consilio 128. numero 8. lib. 2. Et quod ponens alicui positionem, quod res sit maioratus, hoc videatur fateri, scribit Burgos de Paz in dict. consilio 9. numero 2. & quod confessio procuratoris † in isto casu non præiudicet, tradit Matth. de Afflict. decis. 83. numero 4. & legendum etiam est quod scribit Zanchus in l. hæredes mei §. cum ita, part. 3. numero 62. fol. 53 ff. ad Trebell. Pro quibus etiam facit sententia Baldi in l. alia numero 3. & 4. C. de his quibus vt indign. vbi singulariter vult, quòd si quis producat testamentum nō solemne, sibi non præiudicat, quē citat Matth. de Afflict. decis. 25. num. 5. & Simon de Pret. lib. 5. dubit. 4. num. 81. fol. 541. & idē scribit Menoch. post Socin. Iun. quem citat in consil. 288. num. 41. lib. 3. Ad quod etiā legenda sunt quæ scribo in 4. par. quæst. 14. & quod tradit Alex. in consil. 29. num. 15. lib. 5. vbi ex l. Publia §. fin. ff. depositi, & Bart. in l. cum falsa C. de iur. & fact. ignor. scribit, quod confessio facta Principi in supplicatione, quòd bona sunt feudalia † probat feudum: quod est proprijssimum ad supplicationes factas Principibus, quod aliqua sunt bona maioratus, & quod quando onus est impersonaliter iniunctum, dicatur graua ta hæreditas, & grauamen impositum omnibus gradibus, volunt Carol. Ruin. in consil. 97. col. vltim. lib. 2. Hieron. Gabr. consilio 137. nu. 34. lib. 1. Bald. in consil. 279. lib. 1. Menoch. in consil. 85. nu. 27. lib. 1. & in tract. præsump. lib. 4. præsumpt. 131. num. 12. 13. 14. fol. 140. & scribo infra quæst. 6. num. 413. & quod verba geminata non solum ostendant fideicommissum, sed speciē fideicommissi; volunt Bart. Socin. in l. qui Romæ §. coliæredes ff. de verb. oblig. & in cōs. 25. lib. 2. quē citat Gozadin. in consil. 52. nu. 6. & an si quis faciat in filium donationem tertij vinculatam per viam maioratus, & postea in testamento relinquat idem tertiū sine onere, † videatur remittere vinculū, & onus, lege quæ scribo in 1. par. quæstione 74.

Animaduerto etiam in ista quæstione vnū singulare, quod quemadmodum cōiecturæ sufficiunt ad inducendum fideicomissū, vt constat ex superioribus, † valent etiam ad illud ampliandum vel restringendum, secundum Bart. Socin. consil. 63. col. 1. lib. 3. Paris. in cons. 30. n. 3. lib. 3. Cephal in cons. 379. n. 5 lib. 3. Et quādo singulę coniecturæ de per se non sufficiunt ad inducendum fideicommissū, plures simul coniecturæ operantur secundū Iason in l. centurio n. 58. ff. de vulgar. Tiber. Decian. in cons. 59. n. 13. lib. 2. quos addo ad Molinā lib. 1. de primog. cap. 5. num. 42. fol. 37.

Vnū etiam aureū animaduerto, quod dabit cōmodū, & honorem: Quod vbicumque est dubiū, an aliqua bona sint fideicōmissi, in tali dubio † est iudicandū pro possessore, secundū Aymonē in cons. 180. finalib. versibus cuius opinio fulcitur ex pluribus quæ scribo in principio tertiæ partis, de cōmodis possessionis. Addo etiā quod clausulæ appo sitæ in maioratibus, quod bona maioratus vadant de vno in aliū † intelligitur de ipsis vocatis, secundū Alexād. in cōs. 204. n. 4. lib. 2. Menoch. in cōs. 304. n. 4. & in cons. 305. o. 5 lib. 4 Et quid importent illa verba, † quod bona vadant de hærede in hæredē, resoluit Paris. in cōs. 36. n. 38. & in cons. 41. n. 28. 41. 50.

106 107 108 109 110 111 112

& in consil. 55. num. 3. & 4. & in consil. 88. n. 11. lib. 2. & in consil. 2. num. 13. & in cõsil. 3. n 51. lib. 1. Et verba quod *bona* remaneant in cippa, & vadãt de masculo in masculum, † inducunt fideicommissum, vt resol 114 uit idem Paris. in consil. 53. nu. 35. & 36. lib. 3. Et quod verbum, *hæredes*, verificetur in primis successoribus in re quæ non est transitoria ad hæredes; volũt Bart. Angel. & alij in l. Gallus §. etiã si aparẽte ff. de liber. & posthum. Bald. in l. fin. C. de hęred. instit. & alij vt per Paris. in cõs. 137. n. 4. lib. 4. & de materia istius quæstionis lector omnino legat abũdantissimum, & doctissimum consilium Menochij 197. pertotũ lib. 2. vbi aqua (videri meo) purissima haurietur, ad quem iungo eundem Menochium lib. 4. præsumpt. dict. præsump. 68. per totam Ant. Petr. in tract. de fideicomm. quæst. 5. per totam.

Et vbicumque non est vinculatum totum 115 patrimonium, sed tantum porciuncula, † residuum sit liberum, & diuisibile resoluit Gama decis. 218. n. 1. Et quantum distent fidei 116 cõmissa † perpetua & temporalia, tradunt Decius in consil. 321. Cephalus in cons. 137. n. 36. & alij quos citat Petra in tract. de fideicõmis. quæst. 11. n. 518. pag. 309. Et de ista materia quando inducatur fideicõmissũ & maioratus non sunt omittenda quæ scribit nouissimè Perez de Lara in tract. capellaniarium par. 1. c. 5. n. 40. cum sequentib. pag. 38 qui num. 46. ponit doctrinã quando conditor maioratus in eius fundatione professus fuit se facere maioratam, vel facit tales vocationes masculorum maiorũ cũ prælatione fœminarũ vel ponit grauamina nominis 117 & armorũ, & an bona † donata veniant in fideicõmisso vbicumq; quis non fuit expresse rogatus, declarat Guido Papæ decis. 403. & istis conuenit egregia doctrini Bursati in cõsil. 13. n. 55. vbi tradit quod vocati in hæreditate tota vel substitutione, magis censentur vocati in casu alienationis, & decem & sex differentias inter fideicomissa & maioratus recopilat Simancas in tract. de maiorat. c. 5.

QVÆST. VI.

De masculorum & fœminarum successione.

SVMMARIVM.

Breuitas commendatur, num. 1.
Legum interpretationem propter peccata ignoramus, num. 2.
Veritas in paucis consistit, num. 3.
Voluntas testatoris est regulanda secundum quod testator opinabatur, num. 4.
De curiositatibus superstitiosis non est curãdũ, n. 5
Rem claram nimium subtilizare velle, nihil aliud est quam perniciose errare, num. 6.
Subtilitates secundum mentem, non secundũ verba considerari debent n. 7.
Fœmina an sit capax successionis bonorum feudalium, num. 8.
Fœminæ regulariter sunt capaces bonorum maioratus, n. 9. 11. 12. 22. 23. & 49.
Fœminæ legitima hæredes dicuntur, nu. 10.
In Hispania fœminæ capaces sunt successionis Regnorum, n. 12.
Priuati nõ cogũtur accipere curatores inuiti, n. 14
Regũ officium est facere iustitiã, n. 15. 18. 19.
Regni successio & maioratus æquiparãtur, n. 16
Idem iuris est in membris quod in capite, num. 17
Executio sententiæ non impeditur propter exceptionem, quæ contra fœminam obijcitur, nu. 20.
Fœmina in dubio an in possessionem maioratus mittenda, nu. 21. 34.
Rationes differentiæ inter bona feudalia, & maioratus, n. 24. 25. & 30.
Argumentum de bonis feudalibus ad bona maioratus an valeat, n. 26. 29. 32.
Fideicommissum an possit fieri inter viuos, n. 27.
Maioratus non est feudum, n. 28.
Feudum & donatio qualiter differant, num. 31.
Intellectus ad textum in cap. 1. de eo qui sibi & hæred. suis n. 32.
Ad exclusionem fœminarum euidens coniectura requiritur, num. 35.
Feudi natura mutari nõ debet, nisi expresse caueatur, n um. 36.
Lex 40. Taurina locum habet, etiam si primogenitus filiam relinquat num. 37. ampliatur numero 39. & resoluitur à num. 74.
Ius primogenituræ transmissibile est ad filiã, n. 38
Qui vocat secundogenitum qui tunc erit, videtur vocare secundogenitum qui reperietur tempore purificatæ conditionis, n. 40.

Post. n. 40. inuenies alia summaria.

NVnc vero pro perfectiori intellectu huius prolixi & molesti operis, Altissimi Dñi nostri Iesu Christi nomine inuocato, & auxiliãte eius genitrice Domina nostra Virg. Maria, quos precor vt illuminẽt mentẽ meã, & manum dirigant ad scribendum ea, quæ iuri, & veritati consona sint, quorũ adiutorio confisus magis quã propia scientia, & virtute (sicut inquit Imperator in l. 1. C. de offic. Præfecti Africę, & notat tam docte, quam Christianè Alberic. in proœmio C. n. 4. 5. & 9.) aggredior sextam quæstionẽ huius secundã partis. In qua agendum principaliter erit de vera & breui resolutione cõtrouersiarũ, quæ quotidie oriuntur inter masculos & fœminas super successionibus maioratuũ, 1 in quibus integri status † consumi solent: & verè nihil est in auditorijs regalibus ita certatum, propter incredibilem litigantiũ pertinaciã,

tiã, qui causarũ patronis multoties credere nolunt, & propter varias sententias, quas scribentes in hac scientia (quæ nec modum, nec finem habet) quandoque studio aliquid noui dicendi, plerunque ducti amore partiũ, quibus patrocinium præstant, quorum negotia anima chariora habent, multoties desiderio contradicendi, ad quod naturaliter homines sunt inclinati, vt inquit Iuris Consultus in l. item si vnus §. principaliter ff. de arbitr. l. 17. tit. 21. part. 3. & proœmio part. in verbo, *Otro si*, l. 7. in versic. *Esto seyendo*, tit. 1. par. 2. de qua re latissimè agit Tiraquell. in tract. de nobilit. c. 31. n. 532. pag. 463. Burgos in proœmio legum Tauri n. 276. cum alijs fol. 40. in lucem producunt. DEVS OPT. MAX. mihi faueat, vt veritatem amplectar amissis his, quæ alios impediunt, vt liberè eã profiteri, & scribere non valeant, & vt aliquid pro communi vtilitate ex meo labore resoluatur: multa enim abscondit Dominus a sapientibus, & reuelauit paruulis C. subditus 95. distinct. c. nullus 38. distinct. & veram legum interpretationẽ propter † peccata ignoramus, vt probatur in c. non est 2. quæst. 7. & in c. audacter 8. quæst. 1. c. forus, infine de verb. signi. latè Burgos de Paz in proœmio ll. Tauri n. 247. cum alijs. Et ad rem acceden do, quia factis, & non verbis res ista agitari debet, loquar quantum potero substantialiter, quoniam veritas † consistit in paucis, & non in multiloquis, vt existimat IurisConsultus, in l. ita vulneratus §. multa ibi, *Vniũ interim proposuisse contentus ero*, ff. ad l. Aquil. notat Aretin. in cons. 7. procedendum, & in cõsil. 101. & 104. Alex. in consil. 61. lib. 5. De quo plura notabilia tradit Rebuff. in l. vnica C. de sentẽt. quæ proeo quod interest proferun: notab. 2. n. 1. cum alijs pag. 361. Quinimmo voluntas testatoris est regulanda, non secundum voluntatem, sed secundum † quod testator opinabatur, secundum Socin. in l. Gallus §. & quid si tantum ff. de liber. & posthum. quem citat Neuiz. in Sylua nupt. versic. non est nubendum num. 56. pag. 41. Nec de superstitiosis subtilitatibus † multũ curabo: quia sæpe sæpius vidi per eas veritatem obumbrari, & Consultus hoc cauendum esse tradit in l. seruum §. sequitur ff. de verb. oblig. ibi, *Plerumque sub authoritate iuris scientiæ perniciose erratur*: vbi Iason & Imperator in l. fancimus C. ad Trebell. & in l. nuper C. de naturalib. liber. Et velle nimium subtilizare vbi res est clara, † nihil aliud est, quam perniciose errare, secundum Bald. in l. precibus nu. 23. C. de impuber. Mantica lib. 12. de interpr. defun. volunt. tit. 17. n. 3. pag. 641. notat Tiraquell. in tract. de pœn. temper. causa 12. num. 3. & 4. pag. 44. Bald. in l. veteris C. de contrahen. empt. Iason in §. pœnales n. 41. instit. de action. Segura in director iudic. par. 1. c. 5. faciunt scripta per Fuluiũ Paclan. in tract. de probat. lib. 2. c. 41. n. 84. fo. 160. facit l. sicut §. si debitori ff qui bus mod. pig. vel hypot. solu. Bald. in cõs. 132 lib. 2. Simõ de Pret. lib. 3. de interp. de lun. volun. interp. 1. dub. 5. solut. 4. n. 4. fol. 110. Mantic. in tract. de coniect. men. defun. lib. 4. tit. 5 artic. 10. n. 4. fol. 63. & lib. 8. tit. 18. n. 42. fol. 196. qui loquitur in successione masculorũ & fœminarũ: in quo resolutionẽ ponit Rebuff. in dict. l. vnica, notab. 8. n. 5. cũ alijs, vbi docet scribentes, plano & facili stylo procedere debere: quod etiã probatur in rubrica C. de nouo codice compon. ibi, *Clariorẽ efficientes*, vbi Alber. n. 21. fo. 4. & in l. cõmuniũ C. de natur. liber. & in c. vlt. de constitut. & in c. Abbate, de verb. sign. & in c. erit autem lex 3. distinct. l. 8. tit. 1. par. 1. & subtilitates † sunt cõsiderandæ secundũ mentẽ, & non secundũ verba: nã alioqui prætextu subtilitatũ sæpè errabitur in interpretandis defunctorũ voluntatibus, vt tradit Glos. Par. quæ in omnibus tam doctè, quã audacter loquitur in consuetud. Paris. §. 12. glos. 4. num. 7. fol. 149. per dict. §. sequitur, & l. sicut §. si debitori ff. quib. mod. pig. vel hypot. solui. licèt non me lateat, quod Bald. in l. vnica, post princip. C. si seruus extero se emi dicat, in iure nostro nullã esse subtilitatẽ absque vtilitate, saltem in grumine intellectus: & cõducũt notata per Tiraquell. lib. de pœn. temp. causa. 11. Ripa in rubr. ff. ad Trebell. n. 6. fol. 152. & eruditos & tyrones rogo, atque obsecro, vt hanc nostrã resolutionẽ, quæ nobis solum fuit labor, nullo alio emolumento captato, boni consulant, rei enim dignitas, & studiosorũ semper optata vtilitas, ad id magis me perduxit; quã illa cõmoda, quæ plerosque dum ea non consequũtur, ab huiusmodi labore reuocant.

Et ad negotiũ institutũ deueniendo, paulo altius materia ab ipsis profundis radicibus assumenda est: quia cognitis principijs facilior ad alia erit transitus. Supponendũ igitur est, quod licet regulariter fœmina sit † incapax succedendi in bonis feudalibus, quãuis deficiant masculi in eodẽ gradu, vt probatur c. 1. §. filia vero, de success. feudi, & in c. 1. §. hoc autẽ notandũ, qui feud. dar. possunt, cũ quibus cõcordat l. 6. tit. 26. par. 4. & scribitur, & ampliatur per Bar. Socin. in cons. 19. n. 1. cũ alijs lib. 1. Ioãn. Falcõ reg. 323. tã in lectu ris, quã in tractatibus, & cõsilijs, & vbiq; notatur per Cuie. in tract. de feud. s. par. 3. par. principal. pag. 210. cũ alijs. Et quod fœminę excludãtur stãtibus masculis stdei aredinino, Numero c. 127. tradũt Ang. in in disputat. in cip. nobilis quidam, Cardinal. Florent. cõ sil. 2. Salicet. in l. cũ ctos populos C. de summ.

Trinit. & fide Cath. & alij, quos citat Porti. in cõſ. 116. n. 4. Tiber. Deciã. cõſ. 1. n. 298. & n. 315. lib. 1. Et quod fœminæ nõ ſuccedant in primogenituris, tradunt Pariſ. in conſil. 72. nu. 34. lib. 4. Roland. in conſil. 58. nu. 28. & iterum num. 73. lib. 3. qui ad hoc citat Fabrum, in §. cæterum, inſtit. de legit. agnat. ſucceſs. Alex. in cõſil. 29. lib. 1. in bonis teſtamen. maioratus regulariter fœminæ † ſuccedere poſſunt, cum non ſuperſunt maſculi in eodem gradu, niſi per authores maioratuũ expreſſe, aut per euidẽtiſsimas coniecturas excludãtur. Quod cõſuetudine totius Hiſpaniæ receptiſsimum eſt, & omnibus notum.

9

Et iure etiam iſta concluſio probatur, primo, quia ſucceſsio hæreditatum tam ex teſtamento, quam ab inteſtato pariter maſculis & fœminis defertur, nulla inter hos duos ſexus habita differentia, vt probatur in authen. in ſucceſsione C. de ſuis & legiti. hæredib. & in authen. vnde ſumitur, cum quibus ſtat l. 3. tit. 13. par. 6. ibi, *Heredan todos los bienes del finado, quier ſean varones, quier ſean mugeres*, facit vulgata l. maximum vitium, C. de liberis præterit. ad quem addo Alex. in conſilio 1. n. 24. & num. 12. lib. 5. & vtrobique Gloſ. Pariſ. & eſt æquitas abuſiua, vt excludantur fœminæ, & includãtur maſculi, ſecundum Bald. in l. ſi defunctus C. de ſuis & legit. hæred. quem citat Alex. in conſil. 52. n. 34 lib. 4. qui loquitur notanter in iſta materia, dicens, quod eſt de iure diuino ſucceſsio filiarum. Et fœminæ dicuntur † legitimæ hæredes, vt notabiliter tradit Socin. Iun. in cõſil. 1. num. 3. lib. 1. Secundo, quod fœminæ debeant admitti ad ſucceſsionem maioratuum, † quemadmodũ & maſculi, cõſtat ex l. 2. tit. 15. par. 2 in qua hoc deciditur in Regno: & idem deducitur ex l. ſexta tit. decimo octauo, par. tertia, & dicit Ancharran. in conſil. 339. numero decimo tertio. Quod in Regno fœmina excludit agnatos remotiores: notat Decius, qui tamen Ancharr. vitioſe refert in conſil. 269. numero quarto, quẽ citat Celſus in conſilio vigeſimo quinto, numero primo, & alia conſimilia ſcribit, & tradit Menoch. in conſilio 250. numero 42. lib. 3. Vantius de nullitat. tit. de nullit. ex defect. iuriſdict. ordina. numero 73. pag. 383. Et fœminas in Hiſpania eſſe capaces † ſucceſsionis Regnorum, viſum fuit in domina Regina Catholica Eliſabeth, cuius nomen, & egregia facta per vniuerſum orbem circumferuntur, & in domina Regina Ioanna eiuſdem filia mater Caroli Quinti Hiſpaniæ Regis, patris domini noſtri Regis Philippi ſecundi; quem Deus per plures annos Regnare ſinat, & in alijs Reginis Hiſpaniæ antiquioribus præcipuè in Regina domina Eluira, vxore domini Sãctij Secundi, & in domina Vrraca vxore domini Alfonſi Sexti, & in domina Regina Berenguela, vxore domini Ferdinandi Tertij, qui vocatur ſanctus: & plures citat nouiſsime Ioan. Garc. Falcon, vbi de hoc etiam meminit regula 323. numero quinto, & de ſuceſsione dictarum Reginarum dominæ Eluiræ, dominæ Eliſabeth, dominæ Ioãnæ; meminit Gloſ. Pariſ. in conſuetud. Pariſienſ. par. 1. §. 29. num. 3. fol. 227. quãuis errauit in nomine dictæ dominæ Ioannæ, & eam vocauerit Mariam. Et licet in Regno Franciæ non poſsint fœminæ ſuccedere, admittuntur tamẽ in Regno Nauarræ, & Apuliæ, ſecundũ Iacob. in tit. de cauſis quib. vaſall. ſuceſsio Bald. in l. quoties C. de ſuis & legit. hæred. & in c. 1. §. hac quoque de feud. Guillelm. Bened. in c. Rainuntius de teſtam. in verbo duas habens filias n. 116. fol. 26. vbi alia videre licet de ſuceſsione Regni Franciæ, & de alijs Reginis ſtrenuis meminit Iulius Ferretus in tract. de iuſto bello n. 25. fol. 40 vbi meminit de ſorore Caroli V. Imperator.

10

11

12

Itẽ Bald. in l. vlt. C. ad Tertullian. tradit regulam generalẽ, quod ad ſucceſsionẽ Regnorũ à fortiori admitti debent † ad ſucceſsionẽ maioratuũ, & ſtatuũ particulariũ, quorũ Dñi in Hiſpania ſemper Regem tanquã caput & dominiũ recognoſcunt. Et nõ ita Reipublicæ præiudicatur, quãdo ad fœminas bona maioratus perueniũt, ſicuti vbi hoc accidit in regno, vt patet ex illo Eſaiæ 4. ibi, *Dabo vobis pueros Principes eorum*, & Eccleſiaſtes 10. ibi, *Væ terræ cuius Rex eſt puer*, quæ verba ſunt tranſlata in l. 2. tit. 5. par. 2. Quare inquit Guillel. Bened. in c. Rainũt. in verbo adiectę impuberi n. 50. fo. 243. col. 2. de teſta. Quod licet priuati † nõ cogantur accipere curatores inuiti, vt in §. inſti. in tit. de curator. cũ concordant, hoc non procedit in Rege: quia in eo non eſt eadem ratio, ſicut in priuatis propter Reipublicæ periculũ quam adminiſtrantis nã regũ officiũ † eſt facere iuſtitiã c. Regũ 33. quæſt. 5. De hoc tamen dicto Guillelmi vide quæ ſcribo in 4. par. huius tract. quæſt. 38. & plura quæ ſcribit Caldas Pereira in l. ſi curatorem habens, in verbo. Hunc contractũ n. 47. cum ſequentib. fol. 33. C. de in integr. reſtit. minor. vbi hoc refert.

13

14

15

Et licet hoc prædicta ratione confirmare ſufficeret, vt tamẽ nihil deficiat, hoc argumẽtũ à fortiori fulcitur ex doctrina Pauli de Caſtro, quæ vulgariter ad multa adducitur: & eam ego in aliquibus locis huius operis refero in cõſ. 194. in cauſa maioriæ Hiſpalẽſis lib. 2. vbi dicit, quod ſicut ſucceditur in Regno, ſucceditur † in maioratu, & in alijs dignitatib. particularibus: cuius doctrinæ inter alias plures ex noſtris meminere Epiſ. Couar.

16

reſo-

Resolutio. lib. 3. cap. 5. num. 5. versiculo Quarto ad huius partis, Peralta, qui in hoc rectius omnibus fundat, in l. 3. 5. qui fideicōmissam num. 138. in versic. secundo videndū pagin. 252. & prius numero. 122. ff. de hæred. instituend. & hoc sequitur dominus Anton. de Padill. in Rubr. C. de fideicōmis. numero sexto, quibus addo Decium in consil. 389. numero septimo, Aymon Crāueta in consil. 256. & plures citat Burgos de Paz consil. nono numero tertio, & tradit latius Molina lib. 1. de primogen. cap. tertio num. 1. cum alijs, & eod. lib. 1. cap. decimo tertio, numero sexagesimo quarto, folio 109. quem citat Petr. Surd. decis. 326. numero decimo tertio, & pro ista doctrina est melior textus de iure, quam prædicti nō referunt, est tamen expressus in cap. In Synodo 63. distinct. vbi glossa, tradit per illū textum regulam generalem, quod idem iuris est in membris, † [17] quod est in capite, refert text. in cap. 1. 26. quæst. 2. & in capite cognouimus 12. quæst. 2. & alias concordantes. Quæ iura & alia plura similia ad istud propositum refero in 1. par. huius tract. quæst. 26. à nu. 9. Et quod successio Regnorum † [18] & maioratuum particularium æquiparentur; probatur in dict. l. secunda, tit. 15. par. secunda, iuncta l. 40. Taurina, in quibus statuitur, quod in successione Regni & maioratus nepos præferatur patruo: quam quæstionem Otho Imperator olim gladio dirimendam esse existimauit: quia leges & rationes pro vtraque parte æquolibramine vrgebant, ad quos addo Ancharr. in consil. 341. Oldrald. in consil. 724. August. Beroi. in consil. 120. numero 26. lib. 2. Cōrradum in templo iudicum lib. 1. cap. 2. num. 20 fol. 99. Et qualiter in Hispania, & in diuersis alijs orbis regionibus fœminæ procedāt in Regnis, & primogenituris, latius omnibus docet Tiraquell. in tract. de primogenit. quæst. num. 1. cum sequentib. pag. 106. & traditur etiam per Cassanæum in consuetud. Burgun. Rubr. tertia, numero octauo, fol. 112. col. secunda, numero 42. in vers. primo inducatur, & facit l. septima, titulo nono, lib. tertio, Recop. & quod scribit Augustin. Beroius in consil. 120. num. 25. lib. 2. & adduco regulam, quam ponit Cardinal. in consilio 64. Quod domina Nera, vbi dicit, quod fœminæ † [19] pariter succedunt cum masculis, præterquam in bonis feudalibus. Et quod fœmina sit capax succedendi in Marchionatu pariter cum masculis, tradit latè Gozadin. in consil. octauo numero decimo septimo, & probat egregia l. quarta, tit. decimo octauo, par. tertia ibi, *Però Seyendo Reyna, o Condesa, o otra Dueña que heredasse señorio de algun Reyno, o de alguna tierra.* Et tradit notanter in grandi negotio Augustin. Beroi. in consil. sexagesimo septimo, numero decimo nono, lib. primo. Et ad donationem factam de castro veniunt fœminæ, tradunt Angel. in consil. 242. Bald. & Alex. quos citat Decius in consil. 468. num. decimo quinto, & quod fœminæ possint acquirere possessionem sedendi in Ecclesia & offerendi, resoluit Perez de Lara in tract. de capellanijs lib. 1. cap. vigesimo quarto, num. 22. pagin. 250. ex Fabro in §. aliam instituta de bonorum possessio. Quibus omnibus addo notabilem textum in cap. significauit de rescriptis, vbi mortuo fratre, qui erat Comes, soror ipsius successit in Comitatu: quo in loco Baldus dicit, quod Comitatus transfertur de fratre in sororem: de cuius text. intellectu vide quæ scribit Socin. Iun. consil. 28. numero vigesimo sexto, libro secundo, Rebuff. in cap. extirpandæ §. qui vero, de præbend. pag. 408. & illum textum, & alia plura refert Burgos in proemio ll. Tauri numero quadragesimo secundo, cum alijs notat Abbas in cap. dilecta numero 1. de maioritat. & obed. qui etiam refert cap. cum deuotissimam duodecimo quæstione secunda, & Alex. in consil. primo, numero vigesimo quarto, lib. quinto, & latè de materia agit Carol. Ruin. in consil. trigesimo octauo, numero septimo, & octauo, lib. primo, Corsetus in tract. de potestate Regia quæstione nonagesima quarta numero 58. qui ad propositum plura scribit in laudem dominæ Reginæ Helisabeth, & legendus etiam est Augustin. Beroi. in consil. 110. numero 13. & 64. libro secundo, & consil. 120. per totum lib. 2. & quæ scribit Auiles in proœmio Correctorum numero primo cum sequentib. fol. 11. Alex. in consil. 24. num. 12. lib. 5. Osasch. qui plures refert, decis. Pedem. 26. num. 19. & facit quod cauetur Numer. cap. vigesimo septimo ibi, *Homo cum mortuus fuerit absque filio, ad filiam eius transibit hæreditas. Si filiam non habuerit, habebit successores fratres suos*: quæ autoritas seruit ad confirmandum id quod scribit Neuizan. in Sylua nupt. in versic. non est nubēndum pagin. 83. numero 169. vbi post Felin. & alios quos citat, scribit quod est de iure diuino, quod stantibus masculis, fœminæ non succedant. Quod animaduerterunt Theologi in dict. cap. vigesimo septimo, per dict. cap. ibi, *Quod si fratres non fuerint, dabitis hæreditatem fratribus patris eius; Si autem nec patruos habuerit, dabitur hæreditas eius his qui ei proximi sunt*, dicentes dicti Theologi, quod vbi textus dicit, *dabitis hæreditatem fratribus patris eius*, intelligitur de patruis masculis, ita quod non pertinebit ad amitas.

Et ex istis potest etiam sumere fundamentũ quãdã doctrina Socin.Iun.in cõs.67 n.3.& 4.lib.1.vbi tradit, quòd cũ regulariter fœminæ sint capaces omniũ bonorũ sicut masculi, nõ admittitur in executione sententiæ exceptio requirens altiorẽ indaginẽ, quã 20 excipiens † fœminam excludere vult, dicendo eam esse incapacem succedendi in bonis, de quibus agitur, & idem voluit Ripa resp. 80. num. 75. quod est singulare, vbi resoluit, an in isto casu obsit exceptio proprietatis fœminæ agenti interdicto adipiscẽdæ, recuperandę, aut retinendæ, † & an fœ- 21 mina in dubio in possessionem maioratuum sit admittenda, Molina lib. 3. cap. 4. num. 41 fol. 27. Burgos in consil. 29. num. 86. vbi latè probat, fœminam in dubio mittendam esse in tenutam, & Alciat. consilio 162. numero 1. & consilio 199. nũmero 56. vbi resoluit fœminam in dubio in possessionem esse mittendam, & decisio Pedemont. 23. numero 34. Gratus consilio 10. numero 1. lib. 1. Burgos de Paz quæstione 4. ciuili, numero 24. Agustin. Beroius in consil. 67. numero 64. lib. 1. Quibus tamen est addendum quod scribit Mohedan. decis. 127. bonorum, vbi vult, quod fœmina agens ad reuocationem attentatorum in causa feudali restituitur ad illum statum, quamuis ex quo fœmina regulariter est incapax feudi, dici possit, quòd apparet de non iure suo: quem citat Robert. Lancell. in tract. de attent. par. 3. cap. 23. quæst. 5. 22 num. 14. pag. 428. Et hæc † tenenda sunt, quamuis caueatur lib. 4. Ethicorum, quòd corruptio vrbanitatis est, quando dominium ad mulierem peruenit, & dicit Liuius lib. 4 de bello Macedonico, *Maiores nostri nullam nec priuatam quidem rem agere fœminas sine authore noluerunt*: ad quod faciunt alia plura, quæ scribit Lucas de Pena in l. si quis fol. 94. col. 2. C. de proffels. & medic. lib. 10. cui lungo Diuum Agustinum in lib. de nupt. & concupisc. cap. 9. dicentem, *Nec dubitari potest naturali iure, viros potius fœminis, quàm viris fœminas principari*: de quo latius agit Tiraq. in libro de legib. cõnubiali b. glos. 5. par. 5. numero 9. cum alijs præcipuè nume. 47. & glos. 7. numero 1. folio 325. cui adde Socinum Iun. in consil. 65. numero 32. cum alijs lib. 1. vbi sustentare vult, fœminas esse incapaces bonorum quæ habent regalia, honorem, & dignitatem: & idem traditur in decis. Pedemon. 26. numero 9. vbi refertur Bald. in dict. cap. significauit, & Laudens. in tract. de primogen. col. 5. Decius consil. 85. numero 5. Carol. Ruin. in consilio 208. numero 7. lib. 1. Menoch. in consil. 205. num. 34. lib. 3. Conrad. in templo iudic. lib. 2. cap. 2. de Rege numero 23. fol. 106. dicentes, quod fœminæ sunt inhabiles ad succedendum in Comitatibus, & Baronijs, Nicol. Boerius, consilio 10. numero tertio, & inquit Lucas de Pena in dict. l. 1. Quod fœmina, quæ succedit in Regno, non est Regina, sed ruina, & quod fœminæ in propagatione sui generis materia sunt ruinæ, notatur per eundem in l. vlt. C. quand. & quibus quarta pars debet. lib. 10. fol. 66. col. 4. vbi inter alia scribit, quod nullus sanctorum patrum nisi per raro fœminas sustulisse narratur, solus Saphe qui in peccato mortuus est, filias genuit omnes. Et quod Iacob inter duodecim Patriarchas vnius filię pater est, & ob ipsam periclitatur: & traditur etiam per eundem Lucam de Pena in l. iubemus C. de præpositis sacri cubiculi lib. 12. fol. 224. col. 3. post medium, & Exodi 22. ibi, *Erit autem agnus absque macula masculus anniculus*. Et in sacra Scriptura non reperitur, quod fœmina vnquam successit in Regno, vt tradit Math. de Afflict. in constitut. Neapol. lib. 3. rubr. 23. numero 2. Et ex ore Dei Moises responsum accepit, vt stantibus masculis fœminæ non succederent, vt ex Numer. cap. 27. & cap. vlt. tradit Francis. Mantica lib. 6. de coniect. men. defunct. tit. 7. numero 17. pag. 230. Et qualiter deceat, & Reipublicæ sit necessarium, fœminas a Regnorum successione excludere, plura scribit Guill. Benedict. in cap. Rainuntius, in cap. duas habens filias numero 516. fol. 256. adhęc legendus. Et interpretatio per quam fœminæ à successione excluduntur, est fauorabilis quia reducit nos ad antiquum ius diuinum, quòd hæreditas exclusis fœminis, detur masculis, vt ex Numer. cap. 27. & alijs probat Socin. Iun. in consil. 168. numero 64. lib. 1. Antonius Thesaurus decis. 37. nu. 6. Et fœminas esse incapaces succedendi in dignitatibus, & in alijs habentibus administrationem, & iurisdictionem, maxime in Alemania, latè ostendit Carol. Ruin. consil. 40. num. 6. & nono, libro primo, ex Bart. in l. 2. ff. de regul. iuris, & in l. prima C. de mulieribus, & in quo loco lib. vndecimo col. secunda, & alijs pluribus, & in consil. 208. numero decimo nono, eod. lib. faciunt scripta per Ioan. Francisc. in tractat. de Baronib. in procemio numero vigesimo nono cum sequentib. pagina octaua. Nam ista omnia, & alia similia, Hispani seruare non tenentur contra leges, & vniuersalem consuetudinem huius Regni, quæ fœminas admittunt ad successionem Regnorum, & omnium statuum, & maioratuum. Ex quibus infero, valde periculosum esse arguere circa successionẽ masculosũ & fœminarũ, in maioratibus & statutis

Ita-

Italiæ, in quibus cauetur, quòd stantibus masculis fœminæ non succedant: nam stantibus dictis statutis, præsumptio stat pro masculis. Et cùm in Hispania fœminæ propinquiores præferantur in successione maioratuum masculis remotioribus, † pro fœminis stat præsumptio & ius commune, ad quod maximè est animaduertendum. Quæ sententia confirmatur ex doctrina Abb. in d. c. dilecti, de maiorit. & obedient. vbi ex dictis Hostiens. & Innocent. colligit, quòd mulier potest succedere ex testamento in dignitatibus habentibus iurisdictionem: item in terris & castris quæ non sonant in aliquam dignitatē, quod dicit intelligendum esse cum limitatione: nā si res est feudalis, fœmina non succedit etiā masculis non extantibus, nisi in concessione feudi dictum fuerit, quòd fœmina possit succedere: & vbi pro masculis & fœminis est facta concessio, debet intelligi secundū naturam feudorum, vt fœmina admittatur ordine successiuo, & non masculis non extantibus. Si verò res non est feudalis, si est dignitas, puta Regnum, Comitatus, aut Ducatus, aut quid simile; & tunc ex consuetudine à iure approbata succedit fœmina: quod ipse latius fundat, & ita intelligit text. in d. c. significauit de rescript. & confirmat latè Carol. Ruin. in cons. 99. n. 8. libr. 1. notanter Deci. in cons. 85. n. 4. & 5. Et quòd in fundo empto, & sic in proprio includantur hæredum appellatione fœminæ, volunt Bart. Socin. in cons. 257. lib. 2. Corn. in cons. 16. n. 11. libr. 1. & alij quos citant Bursat. in cons. 4. n. 16. Rolan. in cons. 60. n. 16. lib. 1. Gabr. in titul. de feud. conclus. 1. Tiraq. libr. 1. de retract. §. 32. glos. 1. n. 31. Iulius Clarus tit. de feudis q 8 Anton. Thesaur. decis. Pedem. 146. n. 8. cum sequent.

23

Ex his autem (priusquàm ad vlteriora progrediamur) manifestò patet vna longa differentia † inter bona feudalia, & bona maioratuum, cùm fœmina regulariter sit inhabilis ad succedendum in feudo. Et è contrario, capax successionis maioratus. Rationes differentiæ plures sunt; sed duæ fortius vrgent. Prima est, quia successio bonorum maioratus in totum dependet à voluntate constituentium maioratus, ac pro lege est seruandum, quod in hoc & in alijs clausulis maioratus statuerint, d. l. 40. Taurina cum concordant. Secunda est, quia illi qui possident bona maioratus, non tenentur pro eis seruire Regi, quia non conceduntur cum isto onere: bona autem feudalia conceduntur per dominos feudi cū onere, quòd eis seruiant in bello, & in alijs similibus; c. domino guerram, hic finitur lex, l. 5. tit. 26. part. 4. cum concordan. Et hac ratione fœminæ sunt incapaces succedendi in bonis feudalibus, quia nō possunt iuuare dominum in pugnā, vt per glos. communiter ibi approbatam in c. 1. §. hoc autem qui feud. dare possunt, & in c. 1. cum mutus vel surdus cum concordan. vt per Alexand. cons. 10. col. 1. lib. 5. Bart. Socin. consil. 259. n. 2. libr. 2. & est communis opinio secundùm Rolan. in cons. 67. n. 6. lib. 2. explicat Cephal. cons. 151. n. 22. lib. 2. & notanter Bursat. in cons. 131. n. 26. cum sequentib. lib. 2. Tiraq. de ll. connubial. in l. 1. n. 78. fol. 17. De quo legi debent Andr. de Isern. & Aluarotus in c. 1. §. hoc autem, n. 10. fol. 8. De his qui feudum dare possunt, & notabile consilium Curcij Senioris 49. per totū.

24

Item feudum dicitur contractus, † & accedit naturæ contractus, & non vltimę voluntatis, vt patet ex c. 1. Hic potest esse titulus, qui succe. teneantur, vbi ad hoc ponderat Bald. ad quod alios concordantes refert Barthol. Socin. in cons. 67. n. 5. lib. 1. & in consilio 165. n. 4. lib. 2. ad quod alios concordantes citat Bursa. in cons. 148. num. 28. lib. 2. & addo l. 5. tit. 15. in vers. *E aun por mayor guarda*, part. 2. vbi habentes terras à Rege tenentur ire ad bellum ad seruitium Regis, licèt in donatione de hoc non sit facta mentio, & ibi ad hoc notat illam legem Gregor. Lopez in verbo, *Vayan*, facit l. 1. & 15. tit. 3. libro 4. Ordinam. & sunt aliæ plures differentiæ, quas omitto, & aliquas lector legere potest apud Doctor. Burgos de Paz in proœmio ll. Taur. num. 71. cum alijs, cuius lectura est postquam superiora scripseram, & licèt aliqui faciant comparationem de feudis ad fideicommissa, vt tradunt Deci. in cons. 445. n. 18. Marzar. cons. 1. col. 9. Anton. Peregr. in tract. de fideicommis. art. 27. n. 4. fol. 251. non credo indistinctè verum, quinimo passim reperiuntur plures differentiæ inter bona feudalia, & bona fideicommissi. Et tradit notanter Curc. Iun. in cons. 64. num. 14. De qua materia legenda sunt quæ scribit idem Curc. in tract. de feud. par. 1. pag. 11. q. 1. & q. 4. pag. 31. & par. 2. q. 4. n. 8. pag. 95.

25

Ex his etiam cognoscitur † grauiter errare eos qui argumentantur de feudo ad maioratū, maximè in successionibus, cuius sententiæ inter alias fuere Bald. in l. cum antiquioribus num. 11. vers. Sextò hoc probatur, C. de iure deliber. Bart. Socin. in cons. 47. n. 6. lib. 3. vbi dicit, quòd maioratus pro maiori parte accedit ad naturam feudi, Anton. Gamin. decis. 92. n. 3. Cephal. in cons. 251. n. 40. lib. 2. Paris. cons. 72. lib. 4. August. Beroi. d. cons. 120. n. 26. vbi declarat Roland. in cons. 58. n. 70. lib. 3. Pinel. eleganter in l. 1. par. 3. n. 99. fol. 135. C. de bonis matern. Ioan. Gutierr. cons. 13. n. 4. Aluar. Valasc. cons. 82. nu. 10. Anton. Cordub. de Sara Senator noster in l. si quis à liberis, §. si mater, d. 51. fol. 196. ff.

26

de

de liber. agnosc. Celsus cons. 38. nu. 10. Rolan. cons. 41. n. 51. lib. 4. D. Anton. de Quesad. libr. diuers. quæst. cap. 6. n. 32. qui n 30. post Matzar. in lib. de fideicomm. p. 1. q. 2. tentat dicere, Quòd fideicommissum largo 27 modo † potest fieri inter viuos, Petr. Ant. à Petra in tract. de fideicomm q 8. n. 323. pagin. 128. & q. 11. nu. 144. pag. 258. vbi tradit, quòd sicut succeditur in feudo, succeditur in fideicommisso, Simancas in libro de constit. Catholic. c. 9. n. 260. fol. 45. qui nihil refert Petr. August. Morla in Emporio iuris par. 1. tit. etiam de transact q. 3. n. 6. fol. 211. Rolan. in cons. 39. n. 51. lib. 4. quod tractant Episcop. Couar. resolut. lib. 1. c. 15. n. 14. D. Anton. de Padill. in d. rubr. de fideicommiss. num. 7 Menoch. in cons. 89 num. 65. & in cons. 761. num. 40. lib. 2. & legi debet Bouadill. in Polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. nu. 157. fol. 1066. Rursus licèt maioratus sit ad 28 instar feudi; non † tamen est feudum, vt notanter in nostris terminis tradit August. Beroi. in success. primogen. in cons. 120. num. 28. lib. 2. vbi scribit, quòd non omne simile est idem, & quòd sit magna differentia inter successiones feudorum, & primogenituras, & notanter in cons 71. num. 36. libro 1. qui loquitur in successione patrui & nepotis in primogenitura. Ex quo Respublica magnū detrimentum temporibus præteritis accepit propter inaduertentiam Iudicum & Aduocatorum: vnde vera est opinio illorum qui 29 dicunt, quòd non licet argumentari † de feudo ad maioratum, nisi vbi eadem est ratio in vno, quæ in alio, quod tradit Peralta in d. §. qui fideicommissum, num. 49. 78. & 173. & notat latius Pinell. in d. l. 2. par. 3. nu. 99. in vers. Quod autem à fortiori. C. de bonis mater. & differunt in aliquibus secundū Episc. Couarru. resolut. lib. 1. cap. 15. num. 14. Burgos in proœmio ll. Tauri, n. 72. Matien. qui differentias scribit in l. 6. glos. 3. num. 26. fol. 177. tit. 7. lib. 5. Recop. quibus adde Tiraq. in d. tract. de primogen. q. 23. n. 3. pag. 212. & dicit Ancharr. in d. cons. 339. nu. 20. quod successiones in regnis aliter regulantur quā 30 successiones in feudis: † quia successiones in feudis multum exorbitant à iure communi: ideò non sunt trahendæ ad consequentiā, l. quod verò, ff de legib. Ad quod addo notabilem doctrinam Alexandr. quam in casu grandi habuit in practica in cons. 24. n. 1 r. lib. 5. quod si Princeps donauit castrum cū omnibus iuribus quæ ibi habet, non reseruato dominio, non videtur concedere castrū in feudum, sed pleno iure, qui refert textum in c. 1. de inuestitura de re aliena facta, Oldrald. in cons. 159. de nouo agit ibi Glos. Parif. & repetit Alexand. num. 22. Et quòd 31 † feudum & donatio longè distent, tradit in ter alios Bart. Socin. in cons. 66. libr. 3. tum concordant. vt per Tiraq. in l. si vnquam, C. de reuocan. donation. in verbo, donatione largitus, numero 337. cum sequent. pagin. 298.

Et ex istis infertur intellectus ad famosum textum, quem videbis in ore Aduocatorum, in c. 1. de eo qui sibi & hæredibus suis, per quem quotidie fundare volunt, quòd si tenor † maioratus dicat, quod extātibus mas- 32 culis fœminæ non succedant, masculus remotior excludit fœminam propinquiorem, quod explicant Corn. in cons. 24. num. 24. cum sequent. lib. 2. eleganter Parif. qui plures citat in cons. 16. num. 22. lib. 1. vbi resoluit, quòd masculus qui superest primo instituto, excludit fœminam vltimi prędefuncti, & plures citat Bursat. in cons. 63. nu. 8. lib. 1. qui prius nu. 6. resoluit cum pluribus, qui communiter dicunt, quòd stante statuto excludente fęminas propter masculos, nunquam admittuntur fœminæ, donec supersunt masculi; sed tantummodo ordine successiuo veniunt fœminæ, scilicet post omnes masculos: & ibi alia ad propositum adducit Gozad. cons. 53. n. 10. cum sequent. qui concordant illum text. eum cap. 1. de natur. success. feud. Nam, vt probat ille text. in d. c. 1. de eo quisibi aut hæredibus suis; loquitur in feudi successione, ibi: Non enim in feudi successione, & expresse ibi Andr. de Isernia intelligit illum textum solum in feudi successione, & non in alijs bonis: & ita illum textum interpretatur Molina, licèt non referat Andr. de Isern. lib. 3. de primogen. c. 8. nu. 9. fol. 63. & secundùm ista intelligenda sunt quæ in hoc proposito scribit D. Anton. de Padill. in rubr. C. de fideicommiss. n. 7. Et an valeat æquiparatio † de feudo ad maioratum, resoluit Molina lib. 1. de primog. c. 7. fol. 51. vbi etiam diffinit, an valeat argumētum de maioratu ad emphytheusim: & quòd sint quædam feuda quæ non pertinent nisi ad primogenitos masculos, tradit Rebuff. in tract. feudorum num. 33. qui ad hoc refert cap. licet de vot. vbi Doctores, Bart. in l. 1. C. de Summa Trinit. & Fid & alios plures DD.

Ex his igitur fit, quòd vbicumque fœminæ per authores maioratuum non priuantur euidentissimè, aut per indubitabiles coniecturas ab eorum successione; vel non ad- 33 est masculus in eodem gradu, † sunt veræ & legitimæ successores bonorum maioratuū, siue habeant dignitatem annexam, siue nō. Ad quod inter alia plura facit quod scribit Parif. in cons. 21. num. 31 lib 1. volens quòd constitutiones feudales quæ fœminas excludunt, sint odiosæ, & in dubio fœmina nō debet † excludi: quem & Decianū citat Me- 34 nochius

nochius in conſ.391.num.41. lib.4. & hoc tradit in ſpecie Deci.in conſ.553.n.5.quem citat Menoch.caſu 266.num.5. Et pro his ſtant leges & conſuetudo generalis huius regni: quod eſt maximi momenti in iſta materia, vt latè docet Pariſ.in conſ.23.num.25. cum alijs lib.4.quod trado par.1.num.48.& hoc magis communiter teſtatores ordinant in conſtitutionibus maioratuum. Quod eſt maximum fundamentum ad admiſsionem fœminarum ad maioratus: quia iſta tria vincula magis operantur quàm vnum, authent. itaque, C.comm.de ſucceſsion.cum concordant.quæ ſcribo in q.7.infra hac part. à numero 10. & vult Simanc.lib.3.de primoge. c.11.vbi tradit, in dubio non eſſe fœminas excludendas. Et cōiectura † requiritur euidens ad excluſionem fœminarum, & ad hoc quod maſculinum non concipiat fœmininū ſecundùm Corneum in conſ.202.n. 6. libr. 3.quibus conuenit, quòd fœmina excluſa per ſtatutum non cenſetur excluſa per teſtatorem, niſi ab hæreditate illa, in qua ſtatutum loquitur, ſecundùm Barthol. Socin. in conſ.55.in fine, lib.3. Curci. Iun. in conſil.49. numero 10. & alios, quos citat Zanchus in l.hæredes mei, ff.ad Trebel. part. 9. num.49. pag.281. Et confirmo, quia feudi natura non † debet mutari, niſi expreſſè hoc cautum ſit, vt tradit Zaſius in conſ. 12. n.42.lib.1.allegat Doctores in c.1. de feud. non haben naturam feudi: quam doctrinam aliud agendo cito p.1.q.48.

35

36

Ex quibus etiam fundamentum capere poteſt ſententia tenentium, quod l.40. Taurina, quam ſupra retuli, habet etiam locum † vbicumque primogenitus non ſolum relinquit filium, ſed etiam, quando ſuperſtite tantùm filia, decedit: quia adhuc patruo præfertur, ſi fœminis non ſit prohibita ſucceſsio maioratus in ſpecie de qua agitur: quæ fuit ſententia Epiſcop. Couarr.in pract.quæſt. cap. 38.numero 18. vbi latè agit de intellectu d. l.40. qui ad hoc inter alios refert Andream de Iſern. in dict.cap. 1. in principio, numero primo de eo qui ſibi, aut hæredibus ſuis, & Sebaſtian.Neapoda. in conſuetudin. Neapolit. titulo de ſucceſsion.ab inteſtato, in verbo, maſculis, & alios plures ſcribentes, quos ibi Lector legere poterit, cui iungenda eſt doctrina Gloſſ. Pariſienſ. quam dictus Epiſcopus non refert in conſuetud. Pariſienſ. par.1.§.8. gloſſ.3.numero 5. vbi dicit, † quòd ius primogenituræ eſt tranſmiſsibile ad filium primogeniti; imò ad eius filiam, etiam ſi primogenitus moriatur ante patrem: quia eſt ius formatum à filiatione diſtinctum, ſecundùm Bald.Aret.Alex.& Iaſon.in l.is poteſt, ff. de acquir. hæred. vnde moriente filio, & filiatione extincta, non extinguitur, ſed tranſmittitur ad liberos nō ſolum maſculos, ſed etiam fœminas; imò ſecundū illum in alio loco, ſcilicet in dictis conſuetud.§.10.n.30.fol.127.hoc procedit etiam, quando filius primogenitus abdicat à ſe ius primogenituræ viuente patre: nam & tunc ſecundū eum nō admittuntur fratres primogeniti, ſed filius & filia primogeniti in excluſione patruorū. Ex quo dicto ampliatur † d. l. 40. Taurina in illis verbis: *Muero en vida*; quia procedit etiam primogenito renūciante, vel facto monacho; nam non eo minus filius eius præferretur patruo, ſicut ſi mortuus eſſet. Et per eandem rationem, quam reputo veriſsimam, & ex mente d.l.40. & hanc ſententiam vis ac poteſtas prædictæ legis & verba adiuuant: & hæc ſententia fulcitur per d. l.7.tit.7.lib.5.Ordinam.noui, ibi: *Hijo o hija*, & in alijs verbis ſequent. Et iſtam concluſionem licet non in terminis d. l.40. fundat, & æquiorem putat Pinellus in l.3. n.26. C. de bon.mater.& in terminis d 40. eam probat Molin.lib.1.de primog. c. 2. nu. 10. & eam ampliat, etiamſi dicatur in diſpoſitione, *Suceda el fijo mayor que fincare viuo al tiempo de la muerte del vltimo poßeedor*, lib.3.c.8.n.18.fol. 66. de quo lector videat, vltra ea quæ refert Molin.Anton.Gabr.lib.4. comm. opinion. tit.de hæred.inſtit.concl.2.n.59. pagi. 236. Menoc.in cōſ.376.n.37.lib.4.Aluar.Vaez de iur.emphyt. q.50.nu.14.& 15. fol. 258. Menoc.in tract.de præſump.lib.4.præſum. 95. n.22.fol.179.Franciſ.Mantic.de coniectur.men.defun.lib.11.tit.20.num.28.pag. 579.Burſat.conſ.71.nu.7. & punctum latè tractat nouiſsimè Auen.in l.40.Taur.gloſſ. 8.n.1.cum ſequent. fol. 102. quod vlterius non examino, quia ſuper hoc pendent duæ lites ſuper duobus grandibus ſtatibus Et idē dicendū eſt, quando teſtator dicit, quòd ſuccedatur ordine primogenituræ, vt probat Rebuff.in l.proximus 92.pag.558.ff.de verbor.ſign. Interim tamen lector videat Simonē de Pret.li.3.de interp.defun volun.dub. 3.ſolut.2.nu.33.fol.313.& iterum n.48.fol. 314.& quæ ſcribo in princ. iſtius 2. part. n. 348.& ſingularē in propoſito doctrinā Rip. in rubr.C.de ſecun.nupt.n.12. fol.305. vbi reſoluit, quòd ille qui vocat ſecundogenitū qui tunc erit, † videtur vocare ſecundogenitū, qui reperiretur tēpore purificatæ conditionis: & idem Ripa notanter in conſ.131. n. 16.& 17.& lege aliqua notabilia, quæ in iſto propoſito adduco 1.p.q.22.à n.100. & notabile conſ.Iaſon. 220.in fine, libr.2. vbi per regulam legis final. ff.ad Trebel. tradit, quòd quando teſtator ſubſtituit ſuperſtites, non eſt extenſio de perſona ad perſonā, ſed declaratio, quod reputo notabile. Et paria ſunt vocare ſuperſtitē, vel proprio nomine nomi-

37

38

39

40

nominare, secundùm Decium in cons.79.in princip. Paris. in cons.9.n. 24. & in consil. 37.n.53. lib 2. Zanchum in l. hæredes mei, §.cum ita, par.4.n.142.ff.ad Trebel.& num. 145.pag.83.& 84.

In retractu consanguineali nepos præfertur patruo, num.41.
Filiæ appellatione filiorum comprehenduntur, numero 42.& 46.
Masculinum genus quando concipiat fœmininum, num.43.
Parisij opinio, quòd in primogenituris fœminæ non succedant, refellitur, n.44.
Statutum loquens in primogenito habet locum in primogenita, num.45.
Conditio, Si sine liberis decesserit, *impleta dicitur, quando grauatus filiam relinquit, n.47.*
Ex d.l.40. Tauri resoluitur quæstio, an in fideicommissis filius intret in locum patris, n.48.
Donatio facta per Regem competit fœminis, siue masculis, nisi res sit feudalis, n.50.51.& 53.
Cùm ex proœmio colligitur, rem ob merita & seruitia fuisse donatam, fœminæ ad donationẽ admittuntur, n.52.
Hæredes sanguinis dicuntur etiam qui nascuntur ex filijs, num.54.
Agnatus proximior quando vocatur, an comprehendatur fœmina, n.55.
Filia testatoris de agnatione dicitur, n.56.
Heres institutus ex vniuerso, si repudiat, hæres singularis efficitur vniuersalis, n.57.
Substitutio facta simpliciter absque mentione masculorum, an deficiat relicta per filium fœmina, num.58.
Filia excludit patruum natum post natiuitatem filiæ, n.59.
Natis magis fauetur quā nasciturus, n.60.
Nepos qui tempore mortis aui non erat natus an succedat, n.61.
Concepti post emancipationem patris non veniũt appellatione agnatorum, n.62.
Neptis ex filio primogenito repræsentat masculũ, num.63.
Linea qualiter accipiatur, num.64. & 66. Quid sit, & quotuplex, num.65.& 68.
Linea in dubio recta intelligitur, n.67. & qui à recta linea descendere dicantur. n.69.
Quilibet descendens ex stipite facit propriam lineā respectu suorum descendẽtiũ, n.70.
Neptis an succedat in baronia, refertur opinio negans, n.71. Authoris sententia, n.72.
Arguitur contra Peraltam circa intellectũ text. in l.2.tit.15.part.2.n.73.
Infinita negatiuè concepta vniuersalem significationem habet, n.74.
Negatio æquè in distantia & propinqua agit, numero 75.
Maiorem vim habet in negando quàm affirmatiua in affirmando, n.76.
Patruus quando excludit neptem in successione maioratus, n.77.& 87.
Pater si omittat filias substituere, tacitè videtur eas excludere, num.78.
Testator substituens filias filiorum masculis deficientibus, multò magis proprias filias substituere censetur, n.79.
Prædilectus in primo casu censetur prædilectus in secundo, n.81.
Verba impropriantur, ne sequatur absurditas, numero 82.
Fideicommissum inter masculos factum censetur, quando testator masculos transuersales filiæ præposuit, num.83.84.& 85.
Pater excludens filias propter masculos, neptes an videatur excludere; num.86. Authoris sententia, num.103.
Expressum dicitur, quod ex mente colligitur, numer.88. Et quod ex præfatione & proœmio, num.96.
Arma si successores portare sint grauati, an ex hoc censeantur fœminæ exclusæ à maioratu, num.89. Authoris sententia à num.93. vsque ad num.104.
Arma & insignia memoriam conseruant defunctorum, num.90.
Testator in dubio videtur vocare arma & nomen suum deferentem, num.91.
Verba de nomine meo, & de armis meis, *agnationem significant, num.92.*
Præfationes inuestiturarum mentem defuncti declarant, num.95.
Fœmina non censetur exclusa à successione maioratus, nisi priuatio exprimatur, numer.97. & 101.
Pœna exclusionis fœminarum imponi non potest per coniecturas, n.98.
Statutum excludens matrem à successione filij non excludit à successione filiæ, n.99.
Statuta excludentia fœminas à successione qualiter debeant interpretari, n.100.
In materia correctoria & exorbitanti non operatur tacitum tantum sicut expressum, n.102.
Fœmina vt comprehendatur in successione bonorum feudalium, exprimi debet, n.104.
Post num.104.inuenies alia summaria.

IN retractu consanguineali etiam † nepos præfertur patruo, secundũ Cifuent. in l.40.Tauri, q.7. quæ conclusio probatur expressè in l.8.tit.11.libr.5. Ordinam. de quo vide scripta per Tiraq.libr. 1. de retractu gloss.9 pag.520.n.1.cum alijs, vbi scribit, an admittatur in materia retractus repræsentatio: & inquit notanter Oldrald. cons. 224.quòd allegatio, quod filius primogeniti succedat, nõ requirit probationem, notat Matth.de Afflict.in constit.Neapol.libr.1. rub.24.fol.76.n.62.&pro prędictis est etiā dict.l.3.tit.13. par. 6. ibi: *Pero dezimos que quando algun home murieße sin testamento,*

dexando

dexãdo vn hijo con nieto, hijo de algun su otro hijo, o de fija, que fueßen ya muertos ambos a dos, el hijo y el nieto heredaran la heredad del difunto igualmente. E no empece al nieto, porque el tio es mas propinquo pariente: porque aquella regla del Derecho que dize, que el que es mas propinquo de aquel que finò sin testamento, deue auer los bienes del, ha lugar, quando el finado no dexa ningun pariente de los decendientes. Et ad hoc est etiam text. notabil. in authen. de hæredib. ab intestat. venien. §. 1. & videtur expressa d. l. 40. Taur. tàm quia principalem considerationem habuit ad lineam descendẽtem, & dicit, quòd filius semper repræsentet patrem, vt in illis verbis, *Hijo, o nieto, o decendiente legitimo.* Ex quibus lex prouidet, & vocat tàm sexum masculinum quàm fœmininum, vt patet ex l. pronunciatio in princip. ff. de verbor. significat. ibi: *Pronunciatio sermonis in sexu masculino, ad vtrumque sexum plerumque porrigitur.* Et appellatione filiorũ

42 † etiam filiæ continentur, l. si quis ita in princip. ff. de testam. tutel. l. si ita scriptũ in princip. ff. de leg. 2. cum concordan. vt per Ioannem Garcian. in regul. 209. num. 1. cum sequent. vbi regulam ampliat & limitat: & tradit Gloss. Paris. in consuetud. Paris. §. 3. numero 3. cum sequent. vbi numero 5. scribit, quòd res dicitur esse certa pro eo qui fun-

43 datur in regula, quod masculinum † cõcipit fœmininum: quod est notabile dictũ ad plura, & in materia indifferenti: quæ ita conuenit fœminis sicut masculis, si masculinũ præferatur in lege, vel statuto ciuitatis, masculinum concipit fœmininum; quia in tali materia indifferenti eadem est ratio, secundũ Barthol. in l. 1. in fine, ff. de pecul. & in l. iura, ff. de legib. & alios, vt per Alexan. vbi Molina in cons. 135. libr. 1. & Decius in l. fœminæ, num. 90. de regul. iur. & cons. 527. num. 7. & 531. num. 7. & 570. num. 1. cum alijs, Tiraquel. lib. 1. de retract. glos. 9. nu. 233. pag. 206. Socin. Iun. in cons. 10. n. 22. lib. 2. facit l. 6. tit. 33. partit. 7. Cùm ergo in maioratibus pariter succedant fœminæ cum masculis (vt supra probatum fuit) lex prædicta quæ loquitur in sexu masculino, porrigenda est ad sexum fœmininum.

Ex quibus infero, periculosam esse in His-

44 pania sententiam Parisij in cons. 72. numero 8. libro 4. vbi vult, quòd † in primogenituris non succedunt fœminæ, quia constituuntur ad conseruandas agnationes: quam conclusionem ex pluribus confirmat Menoch. in consilio 204. numero 12. cum sequentib. libro 3. præcipuè ex scriptis per Tiraquel. in tractat. de primoge. q. 10. n. 56. Et ad istud est etiam notabile consilium Bald. 285. conditione, lib. 4. vbi per sex rationes notabiles probat, quòd verbum, *Filij*, concipit filiam, & benè facit text. in l. iusta, ff. de verborum significat. in fine, ibi: *Appellatione filij filiafamilias comprehenditur*, & l. Herennius, quæ est 122. ff. eodem titulo, latissimè Rebuff. in l. 1. ff. de verbor. significat. pag. 9. & licèt d. l. 40. de primogenitis loquatur, † idem di-

45 cendum est in primogenitis fœminis, quando masculi non adsunt in eodem gradu: quia statutum loquens in primogenito habet locum in primogenita, secundùm Bald. in l. in multis, ff. de statu homin. Roman. consil. 98. quoad id, circa fin. notat Decius in d. l. fœminæ, numer. 115. vbi tamen Glos. Paris. dicit, quod ad hoc procedit, vbi eadem est ratio: & ad hoc etiam facit notabilis doctrina Bald. in cons. 275. quod pro regula nu. 6. lib. 2. vbi dicit, quòd consuetudo pręferens masculum fœminæ in primogenitura, intelligitur de masculis eiusdem gradus: quod si sint remotioris gradus, primogenita illos excludit, notat Tiraquel. in d. quæst. 10. pagin. 113. n. 25. Burgos in proœmio ll. Taur. nu. 122. vbi alia inueniuntur, Molin. lib. 3. c. 5. num. 71. fol. 42. Anton. Thesaur. decis. Pedem. 37. n. 3. licèt alia in contrarium referat: limitat tamen dictum Baldi Cephal. consil. 251. n. 65. quod etiam confert ad id quod postea tractabitur. Et liberorum appellatio-

46 ne tàm masculi quàm fœminæ veniunt, l. † cognoscere, §. liberorum, ff. de verbor. significat. ibi: *Liberorum appellatione continentur non tãtum filij qui sunt in potestate, sed omnes qui sui iuris sunt, siue virilis, siue fœminei sexus sint.*

47 Et quòd conditio, *Si sine liberis decesserit*, † dicatur impleta, quando grauatus filiam relinquit, vbi substituti sunt ex descendentibus testatoris, tenent post Paul. de Castr. in consil. 402. lib. 1. omnes Doctores Italiæ, quos citat Petr. Surd. decis. 66. n. 6. & 7. ad ista legendus. Et in ista materia magni facio textum perpetua memoria dignum in l. 1. §. nõ tantum, ff. ad Carbonian. ibi: *Non tantũ masculi, sed & fœminæ ex virili sexu descendentes Carboniani habebunt.*

Ex quibus patet, quòd rectè ad hanc opinionem ponderatur dict. l. 40. Ex qua (vt

48 obiter hoc non prætermittam) † soluitur illa antiquissima quæstio, quam Doctores antiqui, & recentiores in innumerabilibus locis disputant in lecturis, & in consilijs, vtrũ in fideicommissis filius intret in locum patris: de qua per glossam in l. cum ita, §. in fideicommisso, vbi Baldus, & alij, ff. de legat. 2. nam plerique sequuntur illam glossam; alij tenent opinionem Baldi: multi distinguunt, an fideicommissum sit familiæ relictum, vel agatur de fideicommisso inter trãsuersales, secus si tractetur de fideicommisso inter descendentes, vt per Cumanum dict. §. in fideicommisso, de quo per Decium consil.

consil.217. nam ex illa lege constat, quòd filius semper intrat in locum patris, siue agatur de successione ascendentium, siue transuersalium. Item (vt ad institutum redeam) pro dicta sententia Episcopi, & aliorum, faciunt plura scripta per Decium in dict. consil. 217. & Gregor. Lop. in dict. l. 3. in glos. in verbo, *Ningun pariente*. Et in fauorem fœminarum † multa scribit Ludouic. Gozadin. in cons. 53. numero 1. cum alijs, Alexand. cons. 17. libro 7 vbi Gloss. Paris. & plures pro opinione Episcopi, quem citat, refert Roland. cons. 39. numero 48. libro 4. Ad quæ omnia addo notabile consilium Alexandri, quod in practica est valde vtile, 119. numero 2. & 3. libro 5. vbi resoluit, quòd vbicumque fœminæ sunt vocatæ, deficientibus omnibus masculis filijs vocatis; illa pluralitas resoluitur in singularitates: & sic quòd si quilibet ex masculis habet filiam, illa censetur vocata: & idem voluit Carol. Ruin. non relatis Alexandr. in cons. 9. numero 3. libr. 1. & Cephal. in cons. 30. numero 50. libro 1. Et ex istis omnibus infertur, quàm periculosum sit in Hispania quod scribit Tiraquel. in tract. de primogen. quæst. 4. num. 13. vbi tradit, quòd fundatio primogenituræ arguit conseruationem agnationis, & sic exclusionem fœminarum: quod confirmat Menoch. in cons. 205. num. 14. lib. 3.

49

Ex istis etiam apparet verum esse dictũ Ioannis Lopij † in repetitione rubricæ de donation. inter vir. & vxor. col. 404. hodie §. 69. numero 25. pagina 259. vbi inquit, quòd quando Rex fecit alicui donationem alicuius rei cum vinculo, quod deueniat ad filiũ maiorẽ in infinitũ, si donatarius sine filijs masculis decedat, relicta filia legitima, ad illam perueniet maioratus: quia secundum eum in istis concessionibus fauorabilibus masculinum concipit fœmininum, d. l. si ita scriptum cum concordant. Et quòd in donatione Principis facta alicui, & successoribus, fœminæ admittantur, † nisi res donata sit feudalis, tenent ante Ioannem Lopium Angelus, quem ipse non refert in cons. 272. super puncto primo in fine, Cardinal. in cõsilio 64. Bald. in cons. 301. in bonis feudalibus, libro tertio, & confirmat Decius in cons. 32. numero 3. cum sequent. & 193. numero 2. & 208. numero 6. & 269. numer. 2. & 390. num. 6 & 607. numero 14. & melius Alexan. in cons. 360. num. 1. cum alijs lib. 2. Socin. Iun. in cons. 76. num. 48. libro 1. Et vbicumque ex proœmio priuilegij colligitur, † quòd res donata fuit ob merita & seruitia, admittantur fœminæ ad donationem, tradit decis. Pedem. 23. numer. 31. per tex. in cap. vnico, quemadmodum feudum ad fœminam pertineat, & doctrinam Alexandri in cons. 119. num. 10. & 123. num. 4. libr. 5. & alijs quæ referti & conducunt scripta per Ripam respons. 80. num. 65. cum alijs, Paris. cons. 4. numero 8. libro 1. vbi tradit plures casus, in quibus fœminæ sunt capaces succedendi in bonis feudalibus. Ex quo infero, quòd donationes, quas fecit Dominus Rex Henrichus, de quibus fit mẽtio in nouo Ordinamento, l. 15. titulo 7. libr. 5. Ordinam. quæ competunt successoribus titulo maioratus, habent † locũ etiam in successoribus fœminis: doctrina autem Ioannis Lopij procedit, nisi ex tenore donationis Principis aliud colligatur expressè, vel per coniecturas, aut conditiones & grauamina iniuncta, vt fundat idem Ripa cons. 171. n. 5. cum alijs, quod exemplificari potest in casu tradito infra n. 21. & ita intelligo dictam legem Regiã. Et hæredes sanguinis dicuntur etiam † qui nascũtur ex fœminis, quamuis non sint ex familia, vt probat Cæsar Lamber. de iur. patronat. lib. 3. ar. 4. 5. quęst. princip. n. 11. fol. 22. & filia, & neptis ex filio propriè agnata, & non cognata dicitur, l. 2. §. 1. ff. de suis & legit. hæred. l. duodecim tabularum, C. de suis & legit. hæred. §. item vetustas, instit. de hæred. ab intestat. iuncto §. cæterum, instit. de legat. & volunt Alex. in l. Gallus, §. nunc de lege, ff. de libe. & posth. Celsus cons. 120. n. 25. Crotus cons. 56. n. 4. & alij, quos citant Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. gloss. 9. nu. 201. Bursat. in cons. 157. n. 41. lib. 2. Non tamen comprehenditur talis fœmina, † quando vocatur agnatus proximior: quia in ea finitur agnatio, secundũ Bald. in cõs. 473. circa quæstionẽ, col. 2. lib. 5. Corn. in cons. 335. Deci. in l. 2. n. 95. ff. de reg. iur. Curt. Iun. in cons. 154. n. 13. & 14. lib. 1. & in cons. 172. n. 6. & 7. lib. 1. & alios, vt per Aim. in cons. 180. n. 1

50

51

52

53

54

55

Præterea filia testatoris dicitur † de agnatione, vt patet ex d. l. pronũciatio, & l. filius, ff. de suis & legit. hæred. notat Alex. in cõs. 17. n. 6. lib. 7. & cons. 24. n. 10. lib. 5. & alij, vt per Glos. Paris. in d. cons. 17. in addition. quę incipit, Agnatione: & ad hoc facit quod scribit Bald. in l. cum acutissimi, n. 5. versic. Quæro si pater vnũ ex filijs. C. de fideicom. vbi dicit, quòd ille qui institutione aliquem prædilexit, videtur prædilexisse omnẽ eius posteritatem, cuiuscumque sexus sint, notat Socin. Iun in cons. 168. n. 90. lib. 2. videtur igitur testator habere æqualem affectionem ad omnes descendentes vtriusq; sexus, nulla habita differentia: & ista etiam coadiuuantur ex doctrina Raphael. Fulgos. in consilio 102. præsupposito, col. 2. in vers. In contrariũ, vbi dicit, quòd si extant masculi, & repudiant, vel sunt incapaces, admittitur fœmina, quæ aliàs non admitteretur, per l. necem, §. si deportatus, ff. de bon. liberto. l. si patro-

56

patronus, §. vltim. ff. eodem titulo, l. 1. §. filium, vbi Barth. ff. ad Trebel. de quo in alijs locis latius tracto, præcipuè par. 2. quæst. 2. & tradit Simon de Pretis lib. 3. de interp. de funct. volun. dub. 3. solut. 2. n. 36. fol. 33. facit l. 5. §. si in fundo, l. quoties, §. si duo, l. ex facto proponebatur, ff. de hæred. instit. quæ iura probăt, quòd si hæres institutus ex vni-

57 uerso repudiat, † hæres singularis efficitur vniuersalis, tradit Mantic. de coniect. men. defunct. lib. 9. tit. 13. n. 9. pag. 422. Et quando aliquis, qui est in primo loco repudiat, fingitur ac si ex eo numero nő esset, l. 5. §. quibus, ff. de success. edict. tradunt Roman. & alij in l. fin. C. qui admitti, Rebuff. in tract. de nominat. q. 57. n. 38. pag. 238.

Itē pro opinione dicti Episcopi, & aliorū facit, quòd substitutio facta simpliciter absq;

58 mentione masculorum, † deficit relicta per filium fœmina, secundū Ioann. Andr. & Anton. in c. Raynaldus de testam. Anchar. in cő sil. 130. per regulam dictæ legis, si ita scriptum, & l. qui duos, ff. de legat. 3. tradit latè Alex. in conf. 37. viso themate, n. 1. cum sequen. lib. 6. vbi vide Glos. Paris. & in conf. 78. attenta, n. 1. lib. 5. Soci. Iun. in conf. 198. n. 36. cum alijs lib. 2. Glos. Paris. in d. §. 1. 3. n. 6. ad fin. & notat Decius in conf. 370. & conf. 568. n. 4. Anton. Rub. conf. 141. & rectè Bar. Socio. in conf. 55. lib. 3. Carol. Ruin. conf. 141. n. 7. lib. 3. latissimè Sim. de Pret. qui varias distinctiones ponit lib. 3. de inter pret. defun. volun. dub. 3. solut. 2. n. 24. cum sequent. fol. 312. & idem in conf. 90. nisi appareat quòd dispositio est facta fauore agnationis, secundū eundem Socin. in l. cum auua col. 51. versic. Quartus casus, ff. de condit. & demonstr. num. 85. & in conf 6. libro 3. Corn. in conf. 147. lib. 1. col. 4. Dec. in conf. 55. & alios, vt per Soci. Iun. in conf. 181. n. 41. lib. 2. Ex quibus constat hanc esse communem, & notatur per eundem Socinū in conf. 158. n. 27. lib. 2. & in conf. 119. n. 35. lib. 1. explicat & ampliat Episc. Couarr. in d. c. Raynaldus, n. 2. fol. 130. qui omnes varios casus ex hoc decidunt.

Vltimò pro prædicta opinione, quòd d. l. 40. Tauri procedat etiam in fœmina, patet ex d. l. 2. tit. 15. in illis verbis: *E aun mandarō que si el hyo mayor muriesse antes que heredasse, si dexasse fijo o fija que huuiesse de su muger legitima, que aquel o aquella lo huuiesse, y no otro ninguno.*

Ex quibus infertur, quòd si possessor bonorum maioratus habeat filium vnicum, qui filiā genuit, & postea pater possessor bonorū maioratus habuit aliquem filiū ex primis,

59 vel secundis nuptijs, filia illa † excludit patruum postea genitum: quia, cùm si patruus natus antea fuisset, eum excluderet, iuxta superius scripta, à fortiori ratione excludere debet nondum natum: valet etenim argumentum de maiori ad minus, seu à fortiori, etiam in materia pœnali, l. nec in ea, ff. de adulter. l. in suis, ff. de liber. & posthum. latè Dec. in c. quia in tantum de præben. & in cő sil. 76. notat Roma. singul. 204. plenius Euerard. in centum locis, loco 65. à minori, seu à fortiori, pagin. 446. nam illi qui nondum

60 sunt nati, † non eodem fruuntur priuilegio, quo iam nati. Et ideò nepos qui tēpore mortis aui non erat natus, ei non succedit, † secū-

61 dùm Glossam, Cin. Bald. Salicet. & Paul. de Castr. in l. si quis filium, C. de inoffic. testam. Gloss. Bart. Angel. & Salicet. qui dicit, omnea ita tenere in l. vlt. C. ad Orphician. & alij plures, quos refert Tiraquel. lib. 5. de retract. §. 1. gloss. 9. n. 81. pag. 156. Et concepti post emancipationem patris † non ve-

62 niunt appellatione agnatorum, glos. in l. qui se patris, vbi Bart. & alij, C. vnde liberi, ad quod alios citat Tiraq. vbi supra. Et hanc sententiam adiuuat quædam doctrina Gloss. Paris. in consuetudin. Parisiens. tit. de mater. feuda. §. 2. n. 1. vbi dicit, quòd licèt iuxta cōsuetudinem Franciæ statutum in primogenito non habeat locum in primogenita, id fallit in fœmina repræsentante masculū, putà in nepte † ex filio primogenito præmor-

63 tuo: siue enim cōcurrat ex persona sua cum nepotibus ex alijs filijs, vel filiabus præmortuis, siue medio repræsentationis cū patruis, vel amitis suis, habet ius primogenituræ in successione aui, vel auiæ paternæ: & fœmina in hoc casu habet verum & solidum ius primogenituræ, secundū eundem Gloss. Parisien. §. 36. n. 5. fol. 222. & dicit Bar. Socin. in conf. 33. n. 8. lib. 3. Quòd † linea paterna

64 dicitur, cuius caput est pater, & linea materna cuius caput est mater, quem & alia refert Episc. Couar. in epit. de sponsal. p. 2. c. 6. §. 6. n. 8. fol. 67. cui adde l. 2. tit. 6. par. 4. ibi: *Linea de parentesco*, vbi Greg. Lop. refert singularem doctrinam Paul. de Castr. in l. maritus C. de procurat. vbi dicit, quòd linea masculina incipit à filio masculo stipitis seu radicis, & linea fœminina à filia fœmina eiusdē stipitis, & ibi Greg. Lop. alia ad propositū scribit, cui adde Dec. in conf. 399. n. 5. & plures qui sequuntur Paul. de Castr. in d. l. maritus, citat Menoch. dict. conf. 205. n. 20. lib. 3. Et quòd pater vel mater, vel alius ascendens dicatur de linea, seu prole filij, latè fundat Bald. in conf. 339. quæritur verum de linea libro 3. & vide eundem Bald. in conf. 264. dicta Nicolina lib. 4. Carol. Ruin. conf. 53. n. 6. lib. 3. Et quid sit linea, † & quotuplex sit, &

65 qualiter intelligatur, tradit Bald. in cōs. 334. in quæst. quæ vertitur, n. 6. 9. & 10. lib. 3. vbi tradit, qui dicantur descendentes de linea

patris:

patris: de quo eleganter per Ancharr. In cō fil. 95. n. 7. Socin. Iun. in conf. 186. n. 15. libr. 2. Cuma. conf. 2. Parif. conf. 20. n. 30. cū alijs lib. 2. vbi fcribit, quòd fi fint vocati fimplici ter confanguinei ex parte patris, veniūt maf culi & fœminæ, licèt contrarium teneat Bar thol. conf. 10. n. 2. pro quo facit elegans con filium Corn. 276. conftat matrem, lib 4. vbi vult, quòd ftante ftatuto, quòd proximiores ex parte patris excludant matrem, licèt ami ta fit proximior ex parte patris, illa non ad mittitur, fed mafculus remotior: quem citat Soci. Iun. in conf. 23. n. 30. lib. 2. licèt in con trarium faciant fcripta per eundem Socin. Iun in conf. 30. n. 45. & 46. lib. 2. quē lege. Bartholum autē in d. conf. 10. citat Iafo in conf. 205. col. 4. verf. Tertiò pōderanda funt lib. 2. ambo dicentes, quòd filius confangui-neus mei non dicitur mihi cōfanguineus ex 66 † parte patris, fed ex parte matris: & fic def-cendens ex aliqua muliere mihi confangui-nea, non dicitur mihi coniunctus ex linea patris, fed ex linea matris: & legendus eft Roland. conf. 22. n. 28. lib. 4. vbi tradit, quòd linea patris eft illa quæ originem habet, & defcendit à patre, ex Ruin. conf. 23. n. 6. lib. 3. & alijs, & trado infra n. 549. & q. 7. n. 68. Et cū facimus mentionem de linea, intelligi 67 tur † in dubio de linea recta non inflexa, vt traditur per eundē Baldum in conf. 321. fta-tuto cauetur libr. 1. & plura de linea fcribit Oliutrius in tract. de gradib. cognation. q. 5. n. 1. cum alijs, pag. 60. quem lector legat, & Burgos de Paz conf. 29. n. 23. cum alijs, & n. 71. de quo videnda funt quæ fcribo infra hac parte, q. 7. nu. 11. Et quòd triplex fit li-68 nea, † fcribit notāter Augolt. Berois vbi hoc rectè declarat conf. 77. n. 14. lib. 2. Et quòd idem fit dicere ex linea paterna, vel ex par te patris, tradunt Curc. Iun. in conf. 5. n. 24. Cephal. in cōf. 591. n. 2. lib. 4. Et recta linea dicuntur † defcendere liberi primogenito-69 rum, & non fecundogeniti, nec eius liberi, vt declarat Mencha. lib. 3. par. 2. §. 27. nu. 2. Et quando vocantur defcendentes de linea, omnes in infinitum de linea comprehendū tur, fecundum Bart. in conf. 22. Bald. in con fil. 321. lib. 1. idem Salicet. inter confilia Bal-di in dict. confil. 334. lib 3. Anchar. in conf. 95. & inter confilia Angeli confil. 321. Cor ne. in confil. 198. lib. 3. Bar. Socin. in confil. 33. lib. 3. Carol. Ruin. in confil. 149. lib. 2. & comprehenduntur omnes mafculi in infini-tum, vbi lineam mafculorum vocatur fecūdum Alex. in confil. 43. n. 12. lib. 3. Simōde Pret. lib. 3. de interpr. defun. volum. interpr. 3. du bit. 5. folut. 11. nu. 51. fol. 292. quod vidi in grandi negotio, faciunt fcripta per Cephal. in confil. 344. num. 11. & 12. lib. 3. Carol. Ruin. in confil. 92. num. 5. lib. 2. & in confil.

92. n. 6. lib. 3. Et vbicumque teftator vocat lineam virorum, & poftea lineam fœmineā, non admittūtur fœminę, donec fit extincta tota linea virorum, fecundum Parif. in con fil. 51. num. 24. cum tribus fequentib. lib. 2. Socin. Iun. cōfil. 186. nu. lib. 2. Et quilibet defcendens ex ftipite † facit propriam lineā 70 refpectu fuorum defcendentium, vt per De ci. in confil. 379. n. 1. & quod quando fuper eft aliquis de aliqua linea, fit admittendus in exclufionem proximiorum, tradunt Cor-ne. in confil. 263. lib. 1. Natta, qui plures refert in confil. 22. Ofafch. decif. Pede-mon. 23. numer. 34. qui etiam plures re-fert. Quæ conferunt pro intellectu eorum, quæ de continuatione lineæ fcribit Molin. lib. 3. de primogen. cap. 4. numero 14. fol. 24.

Et (vt ad fuperiora redeam) prædicta cō ditio, quod filia ex filio primogenito præ-feratur patruo mafculo in fucceſsione maio-ratus, † eft tenenda: licet Ioan. Faber Do- 71 ctor magnæ autoritatis in §. cæterum nu. 4. inftit. de legit. agnator. fuccefs. teneat, quod fi filia ex confuetudine non fuccedit in Ba-ronia, imo mafculus fecundo genitus, eam excludit. Et quidam Baro habuit duos fi-lios, quorum primogenitus in vita patris mo ritur relicta filia, & poftea moritur Baro, quod hoc cafu filius mafculus fecundogeni-tus excludit neptem: quamuis (vt ipfe di-cit) aliqui teneant contrarium. Quo non re-lato inquit etiam Glof. Parifienf. in conf. Pa rif. par. 1. §. 3. glof. 1. num. 7. quæft. 5. fo. 66. Quod fi filius primogenitus prædeceffe rit relicta filia, quod hæc neptis filia primo geniti clientelare obfequium præftans pa-trono non eft admittenda, quamuis maf-culum repræfentet: & Caffanæ. in confue-tud. Burgund. Rubr. 7. fol. 260. nu. 54. in verfic. Ioan. Faber dicit, quam refero in-fra, fe eredere dictam doctrinam Ioā-nis Fabri veram effe, fi ius nondum effet quæfitū filio primogenito: videlicet, fi mor tuus eft ante patrem, fecus fi poft: per nota-ta per Iafon in l. maximum vitium C. de li-ber. præterit.

Quibus non obftātibus contraria opinio, 72 fuperius fundata eft † tenenda, & Ioan. Faber, & Glof. Parif. loquuntur in Baro-nijs, & in rebus feudalibus, quarum fœmi-nę regulariter funt incapaces, vt fupra pro-batum fuit. Et fententia Fabri non pro-cedit nifi in rebus feudalibus, fecundum Tiraquel. in tract. de primogenit. quæft. 14. numero 6. Sed & in feudalibus dicit poft Fabrum, quem refert, quod fœminæ in illis fuccedunt: vnde confuetudo Hif-panię, quæ admittit fœminas ad maiora-tus, non eft miraculofa. Et ex iftis patet à iuf-

73 à iusto, & vero † alienatum fuisse doctissimum Peraltam in rubr. ff. de hæred. instituē. nu. 126. pag. 81. col. 1. in princ. vbi ex d. l. 2. tit. 15. par. 2. & alijs probare conatur dictā l. 40. procedere vbi nepos est masculus, secus si fœmina sit, quia non excludet patruum.

74 Quod est contra † veritatem, & receptissimam nostri regni consuetudinem: nec quicquam valet inductio, quam approbatissimus vir facit de d. l. 2. tit. 15. ex illis verbis: *Que si fijo varon hi non ouiesse, la fija mayor heredasse el Reyno*, quia (vt supra dictum fuit, & latè fundatum) tunc masculus excludit fœminam quando reperitur in eodem gradu, non aliàs: & lex illa apertissimè vult ex verbis sequentibus, quod filia vltimi possessoris, non stante filio in eodem gradu, Regnum habeat exclusis alijs quibuscumque: ad quod faciunt verba prædictæ legis, ibi: *En otro ninguno.* Nam negationis ea est vis, vt totum quod sequitur neget, & infinita negatiuè concepta vniuersalem significationem habet, l. si is qui ducenta, §. vtrum, ff. de reb. dub. notat Iason in l. 1. nu 63. ff. de offic. eius cui mandata est iurisdictio, & in l. qui duos, nu. 2. ff. de in ius vocan. & in l. si ita quis, §. ea lege, nu. 31. ff. de verb. oblig. Et ea est vis negationis, vt sua

75 virtute æquè in distantia, † & propinqua agat, glos. in c. cum dilectus in verbo à suspensis, de consuetud. cum concordan. vt per Episcop. Couar. qui hoc benè explicat lib. 1. resolut. c. 13. nu. 7. Et plus vigoris habet ne-

76 gatiua in negando, quàm affirmatiua † in affirmando, glos. in l. hoc genus, ff. de condit. & demonst. quam rectè ornat, & confirmat idem Peralta in l. vnum ex familia, §. sed si fundum, nu. 30. pag. 603. ff. de legat. 2. & traditur per Vantium in tract. de nullit. tit. ex defectu iurisd. ordinar. nu. 121. pag. 287. latius Tiraq. in l. bones, §. hoc sermone, limit. 7. pag. 190. cum alijs, ff. de verb. sign. videtur igitur dicta lex excludere in eo casu omnes præter filiā deficiēte masculo in eodē gradu.

Et est tandē vera conclusio, filiā vltimi possessoris maioratus esse præferendā patruo in

77 successione maioratus, † nisi fœminę expresse fuerint exclusæ à tali successione, vel per euidētes cōiecturas, & à iure approbatissimas, quæ eliciātur, aut ex tenore maiorat⁹, aut ex verisimili & indubitatissima mēte cōstituētis maioratū, quæ secundū rationē naturalē, & experientiā, & cōmune omniū desideriū aliū intellectū nō patiatur absq; læsione mētis testantis: ad quod facit viua lex quisquis 116. ibi: *Proculus mentē testātus*, ff. de verb. signi. quod latius trado in princ. isti⁹ 2. p. quod exēplificari potest, vbicumq; ille qui fecit maioratū, cū haberet vnicū tātū filiū masculū, vel plures filios, vocauit ad successionē maiorat⁹ filios, & illius descēdentes in infinitū, & filias quas etiā habebat, minimè vocauit, sed eas omisit: nec in substitutionibus, & vocationib⁹

78 sequētibus fœminas vocauit; † quia cū filias proprias, quarū caro, & sanguis est vnū cum patre, omiserit vocare, nec credēdū est patrē obliuione hoc fecisse, & passim nos docēt leges, & experiētia, & rationes naturales, existimandū est mentē testatoris in id tēdere, vt sēper ille ordo succedēdi cōtinuetur in alios descēdētes: aliàs crudelis prorsus pater, & inhumanus, & propriarū filiarū inimic⁹ iudicari posset, si diceremus quod vlteriores descēdentes voluit admittere, & filias excludere: ad quod est in ista materia celebris doctrina Carol. Ruin. in d. cons. 149. & in cons. 150. & cōs. 151. maximè n. 3. & in cōs. 154. n. 3. lib. 1. vbi voluit, quod si testator substituit filias

79 filiorū deficientibus masculis, † multo magis censetur filias proprias substituisse, idē Paris. cons. 53. n. 18. & 19. lib. 2. quos citat Frācis. Māti. lib. 8. de coniec. men. defun. tit. 7. n. 2. pag. 330. faciunt scripta per Menoch. cons. vlt. n. 11. lib. 2. post Gozadi. Curc. & Crot. quos ibi citat idem Menoch. cons. 269. n. 73. lib. 3. & ad hoc facit vulgata. l. si viua matre, §. in nepotibus, C. de bonis matern. vbi DD. pręcipuè Pinel. varia ad propositū adducūt, & doctrina Bald. in l. de quibus, ff. de legib. vbi dicit, quod si statutū excludit filiā propter

80 filium, † excluditur etiam neptis, quia fuit exclusa propter sexum, qui est idem in nepte: quia remotior non debet esse melioris conditionis, refert Cin. in l. 1. C. quæ sit longa consuet. notat & confirmat Angel. Aretin. in §. ius autem ciuile, nu. 30. inst. de iust. & iure, & probat notabiliter Curc. Iun. in cons. 11. n. 7. & 8. vbi ad hoc assignat Bartol. Barbac. & alios plures, Alex. in cons. 56. nu. 4. lib. 5. vbi glos. Parisi. plures citat. Et quod prædile-

81 ctus † in primo casu cēseatur prædilectus in secūdo casu, tradit Menoch. in tract. pręsūp. lib. 4. præsump. 39. n. 36. fol. 54. Et verba im-

82 propriantur, † ne sequatur absurditas, quod sint melioris cōditionis minus dilecti, quā magis dilecti, vt per plura probat Ruin. cōs. 79. n. 14. lib. 3. ad quod facit quod elegāter scribit Corn. cōs. 229. col. fin. vers. tertia via, lib. 3. Curc. Iun. cons. 121. col. 6. nu. 12. Aym. cons. 155. n. 7. vbi volunt, quod inter mascu-

83 los cēsetur factū † fideicōmissū, quando testator masculos transuersales filiæ propriæ præposuit: dicta autem regula d. l. si viua matre, §. in nepotibus, limitatur, & intelligitur eleganter per Socin. Iun. in cons. 158. nu. 47. libr. 2. quando filiæ fuerunt competenter dotatæ, & quando neptes non concurrunt cum personis, per quas non speratur familiæ & nominis conseruatio: & eandem regulam limitat, etiam eleganter Carol. Ruin. in cons. 15. in fine, lib. 3. quando verba dispositionis aliquo modo saltē impropriè possunt comprehendere casum omissum: quia tunc

sit extensio ad euitandum prædictum absurdum, & non aliàs: & quod dictum est confirmatur ex scriptis per Barthol.Soci.cons. 14.nu. 3 & 4.lib.3. vbi dicit, quod quando testator habebat filios masculos,& filiam fœminam, & masculos vniuersaliter instituit, fœminam verò in rebus certis, & substituit adinuicem filios masculos, & non fœminas: 84 filiæ fœminæ † non faciunt deficere fideicommissum, quia conditio, *Sine liberis*, ex præsumpta mente testantis, intelligitur de masculis, ne testator videatur prætulisse filias filiorum, filijs proprijs, quam lector in isto proposito omnino legat, & Tiber.Decian.in cons.31.nu.85.lib. 1. ad hoc facit alia consimilis doctrina Raphaelis Fulgos. & Pauli in l. 1.C. de condition. insert. vbi dicunt, quod si quis instituit vniuersaliter filios masculos, & filiam instituit in certam quantitatem dotis: posteà cauit, quod si quis filiorum masculorũ decederet sine filijs, portionem suam fratri substituto, & filijs ex eo præmortuo, restitueret, quamuis illa verba, *Sine filijs*, comprehendant tam masculos, quam fœminas, vt in d.l.si ita scriptum cum concordan. quæ supra scripsi: tandem hoc casu non comprehendit fœminas, quia hoc videtur fuisse de mente testantis, quoniã testator prædilexit lineam masculinam: patet, quia instituit masculos hæredes vniuersales: filiam verò fœminam instituit in certã quantitatem, & ideò standum est propriæ significationi, vt illud verbum, *Sine filijs*, solùm cõprehendant masculos, & de masculis solùm 85 intelligatur, † non de fœminis, & mouentur etiã ad hoc ex d.l.si viua matre: ad quod etiam conducunt duo consilia Paul.Castren. vnum in cons.58. viso dicto themate ponitur in facto, lib. 1. aliud in cons. 49. casus iste frequenter contingit, & sine difficultate, lib. 2. & adest latum consilium Alex. 38.nu.1. cum seqq. lib.6. vbi glos. Parisi.ad hoc concordantes refert, & doctrinam Pauli, & Raphaelis approbat Socin. in d.l.cum auus, nu. 87. ff.de condit. & demonstr. & plenissimè Iason in cons.140.& 141.lib.2.nu. 3.vbi refert Ioannem And. in addition. ad Speculator, tit.de success.abintest. versi.& est sciendum, & idem voluit Barthol Socin.in cons. 94.nu.3 lib.4.& alios refert Pinell.in d.l.3. nu. 24 eleganter Menoch. in cons. 95.nu. 30.cum seqq.lib.1. Bursat.in cons. 1.nu.36. lib.1. Curtius Sen. in cons.87.nu.2.lib.1. Tiber.Decian. inter consilia Portij, cons.44. nu.3. Francisc.Mantic.lib. 11.de coniect. volunt.titul.3.nu. 5.pag. 475. & tangit vnico verbo Molina libr. 2. de primogen. c. 5. nu. 26. fol. 33. & est communis opinio secundum Ludouic.Gozadin.in cons.98.in causa Tridentina, nu.5. vbi hunc articulum, & materiam plenè tractat, & tradit Ant.Gomez lib. 1. vltim. volunt.c.5.nu. 25.fol.45.& addo abundans consilium Barbac. quod plerique existimant Alex.in cons.52. circa hanc dubitationem lib.4. contra quem latè ibi arguit glo.Paris.in additionib. præcipuè in additione quæ incipit, Ergo, Curci.Iun in cõs. 111.nu.16.lib.1.nec minus conducit doctrina Bartol.in l.vlt.nu.2.ff ad Trebell.vbi Angel.& Paul.eiusdem Bart.in l.Lucius, nu.18. ff de vulg.vbi Iason nu.28.communem esse asserit, & in §.præiudiciales, nu. 33.instit.de action.& idem Bart.in cons.54.Angel.Mathea.habebat vnum filium, & idem vult Paul. in l.Publius Mæuius, § vlt.ff.de condit.& demon. Alex.in l.cohæredi, §.quidiseretas, nu. 3.ff.de vulgar. Mascardus in tract.de probation.lib.3.conclu. 1127.nu.2.fol. 14. Et hãc sententiam pluribus iuribus, & authoritatibus omniũ latissimè confirmat Roland.cons. 82.nu.24.cum alijs lib.3.& ibi nu. 33.refert infinitas authoritates ad probandum, quod quando substitutus est filius, vel agnatus, verba, *Sine filijs*, intelliguntur de masculis tantũ ex coniecturata mente defuncti, & materiã, & punctum ex professo disputat notanter Simon de Pret. vbi tractat latè de doctrina Socini lib.3.de interpret. defun volunt.dubit.3.solut.2.nu. 25. cum seqq. fol.312.Ex istis etiam venit, quod egregijs fundamentis probat Curci.Iun.in cons. 111. nu.16.cum seqq.lib.1 quod quemadmodum pater † ex- 86 clusit filias propter filios masculos: eodem modo videtur excludere neptes, & alias descendentes propter masculos descendentes, & faciunt scripta per eundem Curcium in cons.112.113.114.115.& 116.quæ sunt de eadem materia: & conducunt quæ notabiliter, & plenius omnibus scribit Hiero. Gabr. in cons.97.nu.15.cum seq.ad istalegendus.

In isto igitur casu patruus excludet neptem † in qua viget idem sexus, ad quem te- 87 stator videtur respectum habuisse: & dicitur vna, & adem dispositio circa filias, & neptes inspecta vnitate rationis, & causæ, secundùm Cinum in d.l. 1. nisi probatum fuerit, quod pater filios, vel generos odio habebat: quia tunc cessat ratio, textus in dict.l. si viua matre, & concordant. Et ista conclusio comprobatur ex quodam notabili consilio Oldraldi 141.thema tale, & ex scriptis per Socin.Iunio. in cons.90 nu.20. & cons.112 nu.18.& cons. 118. nu.25.libr. 1.& cons.168.nu.25.lib.2. vbi nu.90.limitat, & intelligit doctrinam Baldi, quam supra retuli in versic.& ad hoc facit, vbicumque vocatus est de liberis, & viget ratio sanguinis: secùs quando testator prædilexit vocatum, non ex eo tantum, quod erat de liberis, sed quia erat masculus, & per quam spe-

sperabat agnationem conseruare, quia tunc fœminæ non censentur vocatæ, licèt descendant à primo vocato, & prædilecto, & hoc modo exēplificari, & verificari possunt verba d.l.40. Tauri, ibi: *Saluo si otra cosa estuiere dispuesta por el que instituyò el mayorazgo.* Nam expressum dicitur, † quod ex mente colligitur, secundùm glos. Bald. Angel. & modern. in l. prætor in princ. in verbo expressus, ff. de noui operis nunciat. Curci. in tract. de feud. part. 1. q. 4. nu. 2. pag. 31. & dixi in princ. huius 2. partis nu. 3. & doctrina Pauli, & aliorum non procedit in substitutionibus factis nepotibus, aut pronepotibus, vt probat Bart. Soci. cons. 227. nu. 10. versi. secundū, lib. 2. Burg de Paz in cōs. 29. n. 81.

88

Item verificari potest constitutorem maioratus voluisse patruum esse potiorem nepte, † vbicumq; grauauit successores onere portandi proprium nomen & arma, quia in isto casu ex sua mente videtur fœminas exclusisse, quia fœminæ non possunt arma parentum portare, vt explicat Cassanæ. in Catal. glor. mund. par. 1. fol. 11. col. 2. concl. 46. per l. ius familiarum, C. de relig. & sumpt. fun. & doctrina Bartol. in tract. de armis, & Anchar. in cap. dilecta, de excess. prælat. In qua materia est singularis doctrina Menochij, quam habui in practicā in negotio maximi momenti: is in quam in cons. 220 nu. 33. lib. 3. tradit, quod si quis instituit hæredes cognatos cum grauamine nomen & arma deferendi; videtur inducere perpetuum fideicommissum inter illos cognatos, licèt non sint de eius familia, nec agnatione: ad quod est elegans consilium Parisij 19. num. 33. libr. 2. vbi notanter fundat, quod si quis vocauit ad fideicommissum filios filiæ cum grauamine nomen & arma deferendi: videtur voluisse conseruare agnationem, quem citat Cephal. in cons. 196. nu. 21. lib. 2. quod est notabile. Et arma & insignia † memoriam conseruant defunctorum, vt tradit Anan. consi. 86. Zasius consi. 2. lib. 1. num. 13. & inquit notanter Rebuf. in l. signatorius annulus 74. pagin. 491. quod mulier, marito mortuo, non potest signare annulo mariti, si transferat se in aliam familiam. Et in dubio testator vocare videtur habentem arma, † & nomen suum, vt notat Guido Pap. cons. 173. num. 4. & ad hoc facit doctrina Ripæ in l. Centurio, num. 194. fol. 83. ff. de vulgar. vbi dicit se respondisse, quod si testator filios masculos in conditione posuit, & deficiente linea masculina, extraneum substituit cum onere deferendi nomen & arma ipsius testatoris, quod tunc filij masculi censentur substituti, quia expresse apparet testatorem voluisse familiam suam æternam reddere, & idem vult Gregor. Lop. licèt dictos authores non referat in l. 2. titul. 5. p. 2. in glos. in verbo, *El mas propinquo*, in versi. sed pone quod in instrumento maioriæ, & idem tenet Molina libr. 1. cap. 5. num. 34. & hoc tradit in alio egregio casu Laurent. Calcane. cons. 48. num. 11. & 12. pro quo facit, quod scribit Roland. cons. 70. nu. 25. lib. 3. vbi ex glo. in l. pater, §. fundum, ff. de lege 3. inquit, quod verba: † *De nomine meo, & de armis meis*, significant agnationem, & hoc citat nouissime Anto. Thesaur. decis. 188. nu. 11. & tradit Ioan. Garc. in tract. de nobilit. in initio, nu. 40. fol. 12. vbi refert Beroi. in q. 34. dicentem, quod ex conseruatione nominis & armorum non succedunt fœminæ, & idem quod Ripa scribit Francis. Mantic. lib. 11. de conect. men. defun. tit. 3. nu. 5. & 6. pag. 473. qui refert eundem Ripam in l. 1. C. de pact. nu. 9. ad quos omnes addo Aymon. in cons. 113. nu. 3. vbi tradit, quod substitutio, & vocatio facta de cognomine, & armis de Ambello arguit conseruationem agnationis; in tantum quod dicitur ratio expressa cōseruandæ agnationis, quod est maximè notandum, & tradit Cephal. in cons. 664. num. 50. lib. 5. Et quod paria sint relinquere familiæ, vel domui alicuius, tradit Bart. in l. si cognatus in fin. ff. de reb. dub. Carol. Ruin. in cons. 264. nu. 6. lib. 2.

89

90

91

92

Sed ista conclusio, & limitatio ad d. l. 40. semper apud me dubitationem habuit, † cùm inter Hispanos fœminæ deferant arma parentum, & antecessorum, quod inuiolabiliter obseruatur, & ista consuetudo mutanda non est, l. minimè, ff. de legib. & testatores cum ea se conformare videntur, l. hæredes mei, §. cum ita, ff ad Trebell. iuncta l. de quibus, ff. de legib. Ex quo licet grauent successores onere arma portandi, non videntur fœminas excludere à tali delatione armorum, & ab insignijs quæ iure sanguinis eisdem cōpetere videntur, veluti maiorum imagines, de quibus loquitur l. quæ tutores. C. de administr. tutor. Et in Gallia etiam fœminæ arma parentum portant, authore Cassan. vbi supra, vbi addit, quod consuetudo in delatione armorum est inspicienda: ad quod faciūt quæ subtiliter scribit August. Beroi. consi. 77. nu. 22. lib. 2. Et hoc confirmatur ex traditis per D. Burg. de Paz in d. procemio ll. Tauri, nu. 111. & ibi singulariter tradit, quod conditores maioratuum non ex eo quod in scripturis maioratus disponunt, quod maioratus constituunt ob tuendam, & conseruandam familiam, & memoriam, & alia similia fœminas voluisse excludere, † nisi aliter exclusio colligatur, & ita dicit sententiatum fuisse per iudices peritissimos, quod caute intelligendum est, & moderandum, tam ex verbis maioratus, quam ex dispositione

93

94

tione iuris: cum sit verum, quod istæ probationes inducunt causam finalem, l. vltim. ff. de hæred. instit. l. item quia, §. vlti. ff. de pact. l. cum hi in princip. & ibi Bart. ff. de transact. l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. 2. quæ iura, & alia plura quæ refert Tiraquel. in lib. de cessante causa, limit. 1. num. 64. cum seqq. fol. 115. docent ex talibus præfationibus coniecturari mentem defuncti, legum, statutorum, & contrahentium, & quod præfa- 95 tiones † inuestiturarum declarent mentem defuncti, tradunt Bart. Socin. in consi. 67. nu. 10. lib. 1. Gozadin. in consi. 1. num. 14. & 16. Carol. Ruin. in consi. 43. nu. 8. lib. 1. Menoch. cons. 160. num. 31. lib. 2 & quod illud 96 quod ex præfatione † colligitur & proœmio dicatur expressum, probatur in d. l. vlt. ff. de hæred. institue. tradit latè Mol. lib. 1. de primoge. c. 5. nu. 2 fol. 30. & faciunt quæ scribo infra, & supra in princip. istius 2 partis. Et (vt supra dixi) durum est excludere fœmi- 97 nas à successione maioratuum, † nisi vbi priuatio sit expressa, vel per tam euidentissimas coniecturas, vt salua mente testantis ab eis recedi non possit, cum talis exclusio sit priuatio, quæ non est præsumenda nisi in casibus à iure expressis, c. vlt. de iur. patron. cũ concordant, vt per Aymon in tract. de antiq. tempor. p 3. nu. 86. fol. 142. & quæ scribo part. 1. quæstio. 1. Et per hoc argumentum multis relatis, hoc tenet Cephal. consi. 616 num. 66 lib. 5. vbi ponit regulam, quod priuatio fœminarum non inducitur, nisi in casibus specificatis. Et excludere filiam à 98 successione est quædam pœna, † quæ imponi non potest per cõiecturas, vt tradit Paris. in cons. 89. nu 38. lib. 2. per l. is qui §. fin. ff. de vulgar. & l. in testamento, ff. de condit. & demonstra. & faciunt quæ scribo infra. Ad quod etiam facit doctrina Archidiac. in c. si quis suadente 17. q 4. dicentis, quod statutum excludens matrum à successione filij, † 99 non excludit à successione filiæ, tradunt Iason in rubric. ff. de acquir. possess. Socin. Iun. in cons 3. nu. 5. lib. 1. vbi latè scribit qualiter statuta excludentia fœminã à successione, † 100 debeant strictè interpretari, & debeant intelligi in proprio casu, & idem Socin. consi. 23. nu 43. & in consi. 31. nu. 3. lib. 1. Et esse ini- 101 quum † excludere sobolem fœmininam, vbi verba testatoris concludenter id non petũt, maximè vbi non agitur de maioratu, vel bonis simili modo in perpetuum affectis, resoluit Pinel. in d l. 3. de bon. matern. num. 27. quod confirmatur, quia vbicumque sumus in materia correctoria, & contra ius comune; 102 tacitum † non operatur tantum sicut expressum, secundùm Imol. l. ex facto, §. si quis rogatus, vbi Alex nu. 12. ff. ad Trebell. Ias. in l. cum quid. num. 20. ff. si cert. pet. Matth. de Afflict. decis. 44. nu. 13. & 14. facit glo. in c. cupientes, §. quod si per viginti, de electione in 6. & doctrina Bald. in l sed & si quis, §. quæsitum, ff. si quis caution. vbi tradit hoc procedere in materia exorbitanti. Aduertãt igitur iudices, ne proniores sint ad excludẽdas fœminas à successiune maioratuum: & ad memoriam repetant, quod Paul. de Castr. in cons. 79 casus iste frequenter contingit aliter, & in cons. 409 nu. 2. lib. 2. resoluit, quod si substitutus est de descendentibus testatoris, si pater excludit filiam, multo magis videtur excludere neptem, & proneptem, d. l. si viua matre, quia testator videtur voluisse cõseruare agnationẽ. Aut substitutus, est extraneus, & tunc per solam exclusionem filiarum ab vniuersali successione † non sequi- 103 tur quod neptis sit exclusa, quia non potest dici, quod testator habuerit rationem conseruandæ agnationi: & ista est magis cõmunis opinio secund. Carol. Ruin. in cõsi. 110. nu. 12. lib. 2. & in consi. 111. nu. 16. & in cõsi. 116. nu. 10. & in cons. 139. num. 16. eod. lib. quos citat Francis. Mãtic. lib. 7. de coniectur. men. defun. tit. 15. nu. 10. pag. 250. de quo lector videat eundem Francis. Mantic. lib. 11. tit. 14. nu. 22. ad medium, pag 54. & Ioan. Gutier. qui illa refert in cons. 13. n 24. Animaduerto autem obiter, quod vt fœminæ cõprehendantur in successionẽ bonorum feudalium, † id debet clarè exprimi, vt tenet 104 Menoch. in cons. 1. nu 453. ex Rom. cons. 33. Curne. cons. 6. n. 4. lib. 1. Dec. in l. 2. nu. 56. ff. de reg. iur. Cuma. cons 137. col. 2.

Fœmina proximior an excludat masculum remotiorem, latè disputatur à num. 105. ad 134. vbi limitatio quædam à lijcitur, & vsque ad nu. 140 à quo resoluitur difficultas.

Limitatio, & intellectus ad textum in l. 27. Tauri, num. 107. 108. 109. 110. 115. 116. & 117.

Nepotes & alij descendentes stante patre, non sunt hæredes necessarij, nu 111.

Priuilegium datum filijs existentibus in primo gradu, an extendatur ad alios descendentes: nu 112.

Res illa non est inspicienda quæ euenire potest, quando præsens status ad illam non tendit, num. 113.

Verba sunt intelligenda per prius, non per posterius, nu. 114.

Descendentium appellatione comprehenduntur propriè descendentes in infinitum, num. 118.

Pater aut mater, an possit, vocatis filijs masculis, vel fœminis ad meliorationem, excludere descendentes propter masculos, transuersales, transeundo de vna linea ad aliam, nu. 119. 120 & 121.

Argu-

Causa proxima & non remota est consideranda, nu. 189.

Fœmina quando sit capax successionis feudi, nu. 191.

Fœminæ non admittuntur ad donationem Regiam, pro qua seruitium in bello præstari debet, nu. 192.

Prælatus habens terram, aut feudum à Rege, tenetur ire personaliter ad bellum inimicorum Fidei in seruitio Regis, nu. 193.

Ratio quæ ex prooemio colligitur, in donationibus Regijs interpretandis, restringendis, vel ampliandis debet inspici, nu. 194.

Voluntas disponentis ex prooemio colligitur, nu. 195.

Fœminæ an excludantur vbi non sunt inuitatæ, nu. 196.

Argumentatur contra ea, quæ traduntur à nu. 149. nu. 197. 198. & 200. quibus respondetur à nu. 201.

Viduis competit priuilegiũ maritorum, nu. 199.

Primogeniti proximiores dicuntur qui reperiuntur tempore mortis, nu. 202.

Exclusus à maioratu propter furorem, vel aliã inhabilitatem, si efficiatur capax, an admittatur ad maioratum, nu. 203.

Filij eius, qui exclusus fuit à maioratu, si tẽpore exclusionis deberent admitti, an admittãtur ad maioratum, si quando exclusus fuit, nondum erant nati, nu. 204.

Fœmina per masculum exclusa, qualiter in perpetuum durET exclusa, nu. 205.

Exclusus in prim. gradu successionis non admittitur amplius, nu. 206.

In concessione ex testamento collata in euentũ conditionis incertæ censentur vocati omnes qui reperiuntur vocati tempore quo extat conditio, nu. 207 & 208.

Filij nondum nati admittuntur ad fideicommissum, quando non erant alij nati tempore quo venit fideicommissi dies, nu. 209.

Semel exclusus à patre, à filio censetur exclusus, nu. 210. 211.

Qualitas adiuncta verbo debet intelligi secundum tempus verbi, nu. 212. & ibi qualiter hoc intelligatur.

Qui tempore habili in maioratu succedit, an amittat illum maioratum propter alium superuenientem, nu. 213.

Filius familias clericus effectus an possit testari de vsufructu qui patri competebat, nu. 214.

Filia exclusa vltimi possessoris propter masculum, an admittatur masculo defuncto, num. 215. Quid si filij, vel filiæ vltimi possessoris decedant, nu. 216.

Masculus qui gestabatur in vtero tempore quo vltimus possessor è vita decessit, fœminæ præfertur, nu. 217.

Primogenitus an intelligatur tempore mortis, vel existentis conditionis, nu. 218.

Alienatio bonorum maioratus si sub priuationis pœna prohibeatur & illius possessor eius bona alienet, an filius postea natus excludat fœminam existentem tempore alienationis, nu. 219.

Post nu. 219 inuenies alia summaria.

EX his etiam, quæ supra scripta sunt, & ratione dictarum, l. 2. tit. 15. part. 2. & l. 40. Tauri, decidi potest antiquum illud, & anxium, atque difficile bellum, quod in multis litibus maioratuum, per tribunalia circumfertur (adhùc tamen sub iudice lis est) quod etiam est necessarium pro intellectu istius quæstionis, & materiæ; an masculus remotior excludat fœminam proximiorem à successione maioratus. In qua quæstione † licèt non possit dari certa regula propter varietatem casuum, & diuersitatem vltimarum voluntatum, & vnusquisquè diuersimodè interpretetur, prout mentẽ defuncti cognitu difficillimam vult coniecturare, quod in Regalibus auditorijs experiẽtia apparet, quibus de causis huius dubij definitio difficillima est: pro virili tamen rem explicare conabor, ne in dubio tam practicabili, & necessario lectori defecisse videar. Et licèt debiles sint ad huius negotij magnitudinẽ vires nostræ; Dei tamen adiutorio confisus, cum teneat huius negotij rationem reddere, malui certamen hoc aggredi, quam vt miles pusillanimus pedem referre. Ex iam dictis igitur constat habendum esse pro regula, quod fœmina proximior excludit masculum † remotiorem à successione maioratus, vbicumque fœminæ non repelluntur à successione. Quã sententiam ætate nostra, latè defendit doctissimus Episcop. Couar. resolut. lib. 3. cap. 5. n. 5. vers. Rursus ibi lector rationes huius sententiæ, & authores videre poterit, quæ hic transcribere nolo: cuius opinio mihi semper placuit. Et pro eadem primo pondero dictas leges 2. titul. 15. & l. 40. Tauri per quas patet, quod vbi non adest masculus in eodem gradu † fœmina præfertur masculo remotiori, etiam in successione Regni, in cuius administratione tam exacta, & constans gubernatio est necessaria, vt supra dictum fuit. Et quod dictæ leges disponunt in filijs, vel nepotibus eorum qui vltimo loco possederant Regna, vel maioratus; per eandem rationem locum habet, vbi lis est inter vocatos qui non sunt filij, vel nepotes vltimorum possessorum. Et harum legum credo, quod voluit mentionem facere quædam responsio data Madritij, anno 1552. petitio. 168. vbi cum per dict. in petitionem fuisset supplicatum Carolo Quinto Imperatori

& Regi

105

106

&Regi nostro, quod diffiniretur in dictis eu rijs, an masculus in remotiori gradu excluderet fœminam propinquiorem, fuit responsum, quod obseruarentur leges istius regni; quasi quod hoc esset determinatum per dd ll. 40. Tauri, & d. l. 2.

107 Secundò, pro hac conclusione † induco l. 27. Taurinam, hodiè l. 11. titul. 6. lib. 5. Recopilat. vbi in melioratione tertij sunt ante omnia substituendi descendentes, & in eorum defectum ascendentes, & posteà transuersales: ita quod dum adfuerint legitimi descendentes, siue masculi, siue fœminæ, transuersales non admittuntur, nec possunt vocari, etiamsi sint masculi. Et ordo substitutionum in dict. l. datus seruari debet, vt animaduertunt ad hoc nostrum propositum Gomez Arias ibi num. 59. & Tellus num. 17. qui istam inductionem in terminis latius aperit, cuius sententiam refert, & sequitur Angulo in dict. l. 27. hodiè l. 11. titul. 5. lib. 5. Recopilat. glos. 7. num. 3. fol. 219. Molina lib. 2. cap. 12. num. 53. fol. 333. & legendus est in annotationibus, numer. 10. & quæ ego scribo supra 4. part. illation. 8. Sed vt ego ex Molina colligo, non loquitur, nisi in filia fœmina testatoris, quam dicit non posse excludi per masculos transuersales, nec loquitur in vlterioribus fœminis descendentibus.

Et est animaduertendum, quod licet dict. l. 27. nihil videatur de fœminis sentire, hoc apertè patet ex verbis prædictæ legis, ibis *Entre los descendientes legitimos, que ayan derecho de les poder heredar*. Nam descendentium appellatione veniunt omnes vtriusque sexus, siue nati ex fœmina, siue ex masculo, vt in authenti. de hæred. ab intest. venient. in princip. colum. 9. in l. vltim. C. de suis, & legitim. hæred. ad quod concordantes infra referam. Quod magis procedit vbi geminatè vocantur descendentes, vt tradit Cephal. in consi. 394. num. 5. lib. 3. Ex quibus confirmatur opinio de qua supra, dum probatum fuit, quod dispositio d. l. 40. Taur. procedit in primogenito moriente in vita patris superstite filio, argumento verborum dictæ legis, ibi: *Dexare hijo, o nieto, o descendiente legitimo*, maximè, quia illud verbum: *O descendiente legitimo*, ponitur tanquam diuersum ab illis verbis: *Hijo, o nieto*. Et iterum, ibi: *Estos tales descendientes*. Et posteà: *Que siempre el hijo, y sus descendientes*, quod est tenendum, licet Parisi consi. 72. numer. 133. libr. . teneat, quod licèt appellatione descendentium veniant fœminæ, & masculi: regulariter tamen in successione primogenituræ dignitatis, & in successione maioratus sapientis successionem feudalem descendentes debent esse masculi, & non fœminæ, & à qua successione feudali prorsus excluduntur, quam citat Roland. consi. 58. numer. 28. libr. 3. pro quibus facit sententia Romani, & aliorum, quos supra retuli dicentium, quod vt fœmina admittatur ad bona feudalia, debet expresse vocari. Sed inductio prædictæ legis 27. tuta mihi, & concludens † 108 non videtur: nam quod dispositum est in dicta lege eam rationem habet, quia lex voluit concedere parentibus liberum arbitrium meliorandi filios in tertio, & faciendi substitutiones eisdem placitas cum limitatione, & modificatione, quod vocationes, & substitutiones facerent iuxta formam præscriptam in illa lege, propter præiudicium, quod filijs fit ex melioratione tertij, siue sint masculi, siue fœminæ, quibus lex voluit gratificare in eo, quod parentes tenerentur, & necessitarentur eas vocare ante omnes alios, in defectum descendentium filiorum, vel nepotum, quos primo vocant, & meliorant, ad quod dirigitur totus intentus illius legis, nec lex voluit decidere nostram quæstionem, quicquid ibi dicant prædicti scribentes. Nec inductio prædictæ legis est generalis, cum illa loquatur in melioratione tertij facta per parentes in fauorem filiorum, & nostra quæstio sit in quibuslibet extraneis facientibus maioratum, inter quos est diuersa ratio, & longa differentia.

Prætereà dissimilis est ratio, quæ adest inter primos vocatos, † & proximiores à 109 testatore descendentes, in quorum præiudicium parentibus licet facere meliorationem: quare iustum est, quod eos vocare teneantur, siue sint masculi, siue sint fœminæ, quia secundum naturam est, quod sicut honorantur, gratificentur, l. secundum naturam, ff. de regul. iur. cum concordant. l. ab eo, C. de fideicommiss. & inter vlteriores descendentes, quibus parentes non ita gratificare tenentur, vt patet ad sensum: & inter filios, vel nepotes quibus legitima debetur, est necessarius ordo vocationis, & videntur inuitati ordine successiuo, vt probant glos. & Doctores in l. Gallus, §. quidam rectè, ff. de liber. & posthum. Cacialupus inter consilia Alexand. consi. 14. numer. 12. lib. 4. decisio. Pedemontan. 85. numer. 12. Iulius Clarus, § testamentum, quæst. 80. conclus. 2. Simon de Pretis lib. 3. interpr. 3. dub. 4. solut. 2. numer. 7. fol. 332. Et ex hac ratione differentiæ potest inferri egregia limitatio, & intellectus † ad d. l. 27. 110 quod licèt parentes teneantur vocare prius omnes descendentes ad meliorationem tertij, intelligendum est de his qui sunt in proximis gradibus, & qui iam nati sunt, &

tempore factæ meliorationis, habent iam ius succedendi, quod suadetur ex verbis prædictæ legis, ibi: *Con tanto que los hagan entre sus descendientes legitimos*. Nam qualitas adiuncta verbo, intelligitur secundum tempus verbi, l in delictis, §. si extraneus, ff. de noxalib. l. Titius, ff. de testam. milit. Et nepotes, † & alij descendentes stante patre in medio, non sunt hæredes necessarij, & in propria specie animaduertunt Tello in l. 27. tit. 8. & Angulo glo. 6. num. 7. fol. 218. qui dicunt in tali casu esse hæredes extraneos, quod verissimum est, & ex mente omnium legum, & l. quoniam in prioribus, C. de inoffic. testam. quæ tollit grauamen de legitima, non habet locum in nepote testantis non obtinente primum locum, l. sed si in conditione, §. nepotes, l. sexus in princ. ff. de hæred. instituen. l. 3. §. si sub ea, ff. de contra tabul. l. 1. §. sciendum, ff. de suis, & legit. hęred notat Ioan. Lopius in d. l. 27. Taur, nu. 34. vbi addit, quod nepotes non possunt querelare, quia nulla legitima eis debetur patre eos præcedente, quod est satis ad propositum eorum quæ hic tractantur. Et priuilegium datum filijs existentibus in primo gradu † non extenditur ad alios descendentes, l. iubemus, C. ad Trebell. l. sed & si milites, §. 1 ff. de excusat. tutor. late Curcius Iun. in cons. 323. nu. 2. lib. 2. Nec minus faciunt alia verba, ibi: *Que vala para siempre, o por el tiempo que el testador declarare*, & regula legis 1. C. de testament. l. pluribus, §. & si placeat, ff. de verb. oblig. & pro hac opinione est textus in l. 1. §. si proximior, ff. vnde cogna. vbi côceptus post mortem illius de cuius hęreditate agitur, nec ipse admittetur, nec obstat alijs, & in l. Titius, eod. tit. & in l. si quis filio exhæredato, vbi Bart. ff. de iniust. rupt. vbi dicitur: *Sed hoc ita, si aut mortis tempore in vtero nepos fuerit: cæterum si postea conceptus fuerit, Marcellus scribit, neque vt suum, neque vt nepotem, aut cognatum ad hæreditatem, vel bonorum possessionem posse admitti*, & in l. Paulus, §. Paulus, ff. de bonis libertor. & facit text. in l. cum ita §. in fideicommisso. ff. de legat. 2. l. si cognatis, vbi Bart. & alij, ff. de reb. dub. & conducunt alia plura iura, & authoritates quæ scribit Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. nu. 80. cum seq. pag. 555.

Præterea inspici non debet quod euenire potest † quando præsens status adillud nô tendit, l. inter stipulantem, §. Sacram. ff. de verb. oblig. l. 1. vbi Bart. ff. de in lit. iuran. & conducunt etiam quæ scribit Iason in l. non solum, §. morte, nu. 6. fol. 28. ff. de nou. oper. quæ sententia non parum confirmatur per regul. l. boues, §. hoc sermone, ff. de verbor. signifi. & l dotis promissio, versi. vltim. ff. de iur. doti. & l. stipulationum, & l. licet, l. inter socerum, §. vlti. in fine, ff. de pact. dotal. cum concordan. adductis per Tiraq. in d. l. boues, §. hoc sermone in regul. num. 43. cum seqq. Hinc magis propriû est, quod legatum, siue fideicommissum relictis fratribus intelligitur de primis tantum fratribus, non de vlterioribus, secundum Bart. in l. Lucius, § quæsitum post princ. ff. de legat. 3. Butricar. & Bald. in l iubemus, §. vlt. ff. ad Trebell. eundem Bald. in l. vxor post princ. C. qui accus. non poss. Angel. in l. 1. ff. de inoffic. testam. & alios plures quos citat Tiraq. in d. §. nu. 82. qui nu. 85. hoc confirmat per aliam regulam ad propositum, quod verba † sunt intelligenda per prius, non per posterius, l. hoc sermone, vbi notat Bart. post Petr. ff. de legat. 3. l. qui hæredi in prine. & ibi Bald. & iterum, §. 1. & ibi etiam Imol. in princ. & Socin. 4. notab. ff. de condit. & demonstr. & in l. si quis ita, ff. de aur. & arg. legat. & ibi alia ad propositû scribit in numeris seqq. Et pro hac sententia vrget aliud ingens fundamentum, quia longe interest inter filios, & nepotes qui habêt ius succedendi in legitima parentû, & alios quibus parentes legitimam non debent, cum tertium sit legitima filiorum, vt animaduertunt Segura in l. cohæredi, §. cum filiæ, ff. de vulgar. & in l. vnum ex familia, §. sed si fundum, ff. de legat. 2. Suarez in l. quoniam in prioribus, q. 7 nu. 1. pag. 209. C. de inoffic. testam. Tell. in d. l. 27. num. 3 & alij plerique, † & ideò non est mirandum, quod lex obliget parentes ad vocâdum ad talem meliorationem filios, vel eos qui habent ius successionis præ risum: in alijs verò descendentibus cessat ratio, & dispositio prædictæ legis, & ideò diuersimodè est iudicandum, cum ratio legum eas ampliet, limitet, & restringat, l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. 2. de qua infra tractabitur: & pro hac limitatione, & ratione differêtiæ facit doctrina Bald. in l. maximum vitium, C. de liber. præter.

Et ad istam conclusionem est etiam bonus text. in authen: de hæredita. §. si igitur, ibi: *Si igitur defunctus neque descendentes, neque ascendentes reliquerit*, in quibus verbis, & in alijs præcedentibus lex habuit considerationem ad tempus, quo succeditur defuncto, ad hoc quod descendentes, vel ascendentes, aut alij ad successionem admittâtur. Ex quo fit, quod pater tenetur obseruare ordinem, & formam prædictæ † legis in fauorem illorum qui nati sunt tempore confectionis meliorationis, possuntque parêtes vocare post extinctos eos, qui continentur in dicta lege, & cum ea lex sit exorbitans, & restrictiua voluntatum parentum, non est extendenda vltra casum in quo loquitur, sicc est extrahêda à terminis in quibus disponit.

Ex quibus non absque ratione dubitari potest

potest de doctrina Anguli in d.l.27.hodie.l. 11.tit.5.lib.5.Recopil.glos.13.n.4.fol.237. vbi in ea est sententia,quod si vltimus possessor meliorationis † relinquit filium naturalem,& transuersalem, descendentem tamẽ à fundatore, debet talis præferri filio naturali vltimi possessoris. Cuius sententia plana est vbicunq; melioratio fuit vinculata in fauorẽ descendentium legitimorum: quia tunc non est dubitandum,quod collateralis, & trãsuersalis excludit filium naturalem , licet contra hæc omnia faciant verba illius. l.27. *Entre sus descendientes legitimos*, cum descendentium appellatione comprehendantur proprie † descendentes in infinitum. l.fin.C.de suis & legit.hæred.§.1.in authen.de hæred. ab intest.venien.cum concord.vt per Carol. Ruin.cons.92.n.6.lib.3. Cephal.cõs.303.n. 55.lib.3.& plures citat Francis.Mant. lib.8. de cõiect.men.defun.tit.11.n.1.cũ seq.pag. 342.& eod.lib.8.tit.18.n.13.pag.364.Menoch.de præsumpt.lib.4.præsumpt.61.n.7. fol.173.&Sim.de Pret.lib.3.de interpr.defunct.volun.dub.1.solut.11.nu.24.fol.289.

117

118

Et ex istis potest definiri difficilis, & alta quæstio,&quæ in practica contingit.An stãte d.l.17.Taur.pater vel mater possint, vocatis filijs masculis vel fœminis ad meliorationem , † excludere neptes descendentes propter masculos transuersales:quod tradũt Gomez Arias ibi,num.59. & Tell.num.16. & Angul.glos.7.nu.4.fol.219.Molin.lib.2. de primogen.c.13.num.33.fol.333.& tãgo in 1.p.in initio. Et est obiter notandũ,quod d.l.27.maximam consonantiam habere videtur cum dispositione. l. humanitatis in vers. vel si filia.C.de impuber.cum concordan. l. 11.tit.5.part.6.deducitur etiam non esse necessarium parentibus, cum faciunt meliorationem vinculatam,† continuare totam lineã alicuius filij, sed posse adlibitum transire de vna linea in aliam : quod suadetur ex verbis generalibus prædictæ l.27.ibi, *El grauamen que quisieren,assi de restitucion,como de fidei comisso*.Et ex alijs verbis,ibi,*Que valan para siempre, o por el tiempo que el testador declarare*.Quod licet prædicta non referat, tenet ibi Tell.num.13.cum limitatione,quod non sit in legitima:quia in ea dicit esse necessariũ substituere descendentes , cum ex facultate Regia fit melioratio : † de quo multum dubito ; cum ex facultate Regia legitima sortiatur eandem naturam cum tertio bonorum:& ideo de vtroq; idem erit iudicandũ, ob eandem rationem.d.l.cum pater. §.dulcissimis.ff.de legat.2.cum concord. quæ scribo infra hac quæstione,& connexorum idẽ est iudicium.c.translato,de constit. l.eum actũ, §.planè si quid connexum.ff.de neg.gest.cũ similib.& ex contrario sequeretur maximũ

119

120

121

incõueniens,quod si quis ex facultate Regia faceret maioratum de tertio & legitima in vnum filium,&in defectum,quod talis filius in quem fecit maioratum , non haberet filiũ masculum;quod in tertio necessitaretur vocare,& substituere vnum, & in legitima aliũ (quod non est dicẽdum) & sequeretur,quod vnus succederet in parte bonorum maioratus,& alius in alia parte , & sic bona maioratus diuiderentur contra naturam &proprietatem bonorum maioratus. Et intellectus datus ad l.27.tenendus videtur : quem tenent Tell.ibi.n.5.& Matien.in l.11.titu.6.libr.5. Recopil.glos.4.num.3.fol.169. licet contra hoc,& opinionem Tellij, & nostram arguat nouissime Auend.in d.l.27.glos.2.num.10. fol 56.pro quo facit quod scribunt ibi Palac. Rub. n.14.Matien. glos.7. Anto.Gomez in l.17.Taur.num.25.Molin.lib.1. de primog. c.6.num.20.Et punctum tractat Ioann.Gutier.lib.3.quæst.practic.q.53.pag.513.n.4.

Tertio principaliter nostra opinio corroboratur,† quia de iure proximiores consanguinei remotioribus præferuntur in successione,siue sint masculi,siue sint fœminæ.l.2. §.hæreditas. ff.de suis, & legit. hæredib. authen.de hæred.ab intestat.venien. §. si verò neq; fratres.§.si plures, Instit.de legit. agn. succes. l. 1.§.gradatim.ff vnde cogna.l.3.tit. 13.part.6.ibi, *Quier sean varones, quier sean mugeres*,& l.6.eodem tit. declarat Episcop. Couar.in epitom.de succes.ab intest.nu.10. vbi tractat vsq; ad gradum quem ista successio progreditur:& exponit idem Episcopus Couar. resolut.lib.3.c.5.num.5.vers.quinto hinc examinari. Cum igitur de iure proximiores remotioribus in successionibus præferantur,cum hoc se conformare videntur illi qui faciunt maioratus iuxta sæpius relatã, l.hæredes mei §.cum ita.ff.ad Trebel. Quarto,naturæ accusatores sunt, † qui faciunt differentiam inter successionem masculorum, & fœminarum.d.l.maximum vitium.C.de liber.præterit.Nec defuerunt egregij authores,qui de laude & virtutibus mulierum multa scripserunt,inter quos doctissimus Plutarchus librũ edidit de hoc,cui titulus est, Mulierum virtutes : quem & alios ad hoc refert Tiraquel. de legibus connubial.l.9.glos.1.p. 9.num.229. fol. 168. col. 1. qui vt posteros, & præsentes fœcunditatem ingenij, & eruditionis magis doceret,non solum in professione propria rarus apparere voluit,sed etiã in alienis miraculosus existere decreuit : & alia consimilia de virtutibus mulierum scribit idem Tiraq.l.11.nu.11.fol.181.Quinto, hoc in Hispania magis vsitatum est,† & consuetudine optima legum interprete est receptum,vnde minimè mutari debet.d. l. minimè:& conditores maioratuum cum ista cõsuetu-

122

123

suetudine se conformare verisimile est.l.semper in stipulationibus,ibi, *Quod in regione,in qua id actum est, frequentatur.* ff. de ædilic. edict.& dictũ fuit abundanter in prima parte huius operis.q.48.à nu.14.

Sextò, istam sententiam tenet vltra eos quos refert Episcopus Couarruuias in loco citato,Ancharran.in dict. consil.339 qui dicit,quod quando fœmina excluditur propter masculum,† est quando masculus est in eodem gradu,non in remotiori,ibi.Remotiorem,nisi apertè appareat fundatorem maioratus voluisse agnationem conseruare: nam tunc masculus remotior excludit fœminam proximiorem,secundum Ananiam cons.4. vbi Bolognin. Aymon in cons.180. & 250. & alios plures quos citant Anton. Gabr.lib. 6.commun.opin.tit.de verbor.signific.conclus.6.num.60.Anton.Thesaur. decisio. Pedemont.37.num.8.& Sigismund.inter consilia feudalia,cons.39. nu.25. Curci.in tract. feudor.part.3.num.17. pag. 224. vbi dicit, quod quando feudum est tale,in quo consuetudine,vel pacto fœminæ possunt succedere,& pactum vel consuetudo disponerent, quod primogenitus,vel primogenita succederet, tunc filia magis propinqua excludit masculum remotiorem: quamuis idem Curcius parti magis quam veritati patrocinium præstando cons.11.thema tale proponitur, col.6.cum alijs,contrarium per plura fundamenta sustentat dicendo,quod masculus etiã remotior excludit fœminam remotiorem, quia inter omnes masculos fuit facta reciproca substitutio, & per alia fundamenta: pro quo facit, quod scribit Socinus Iunior in cõsilio 65. numer.60. & 61.lib. 1. de successione masculorum ex omnibus lineis,vna linea extincta.

124

Est igitur tenenda conclusio, quod regulariter fœmina proximior excludit masculum remotiorem. † Si verò sint in eodem gradu,masculus semper præfertur fœminæ, licet fœmina sit natu maior: quod patet ex dict.l.2.& alijs infinitis, quæ omitto contentus cum noua remissione Caldæ à Pereir. de nominatione ad emphyteus. quæst.14. per totam fol.154.Nec mihi placet,quod tentauit dicere Anton.Gamm. decis.51. scilicet, quod ista regula non procedit vbicunq; maioratus fuit à fœmina institutus, per doctrinam Ancharra. cons.239. & alia quæ refert. Quæ conclusio procedit etiam,si testator dicat, quod in successione maioratus maiores ætatæ præferantur minoribus, quia illud verbum, *Maiores,* est intelligendum dummodo maior ætate sit masculus:nam si fœmina sit, licet sit grandior ætate, non est masculo anteponenda: vt latè fundat Alexand.in consil 39. num.3. cum alijs, lib.1. quod verisimum credo: & adeò habet locum prædicta conclusio,quod dixit Guid.Papa.decis.606. quòd si in matrimonio sit facta donatio primo nascituro, & nascatur primo filia,si postea masculus nascatur,debet masculus habere donationẽ,etiamsi secũdo natus fuerit: quod dictum refert & confirmat Guillelm. Benedict. in cap. Rainuntius, in verb. in eodem testamento,in princip.num.173.de testam. vbi adducit ad propositum quoddam aliud dictum singulare, quem lector legat. Sed & idem Guido decis.505. inquit, quòd si factũ est pactum in contractu matrimonij, quod pater filio primogenito dabit tale castrum, seu alteri ex ipso matrimonio si maluerit,ex quo matrimonio nati sunt duo liberi masculi: deinde moritur pater nulla facta declaratione, pertinebit tamen primogenitura ad primogenitum: mouetur per tex.in l.2.& in l.qui liberos. ff.si pars hæredit. petat. quem punctum latius tractat Tiraq. in d. tract. de primogen.q.65.pag.367.Et quando exprimitur vt fœminæ succedant cum masculis,† intelligitur si masculi non adsint.c.1. §.filia, de succes. feud.c.1.§.quin etiam Episcopum vel Abbatem, notat Fulgos. in consil.229. col.1.Alexand.in cons.29.lib.1.vbi glos.Parisien.refert Iason in cons.114.lib.1.& alios plures. Quod procedit etiamsi in loco adsit statutum, quod fœminæ & masculi pariter succedant,secũdum Signorol.de Homodeis in cons.220.quibus addo Decium in consil. 139.col.vlt. Roman. cons.367. circa princ. num.16.Et prædicta ampliantur etiamsi detur casus in quo propter defectum masculorum maioratus perueniat ad fœminam, ex qua nascãtur fœmina,& masculus:quia,licet talis masculus sit minor ætate, adhuc fœminæ † præfertur,secundum Præposit. in d.c. 1.num.3.fol.63.de eo qui sibi, aut hæredib. suis,qui ad hoc citat Odofred.in summa feudali,in rubr. qui succed. in feud. in vers. sed quæritur ecce aliquis inuestitus, & Angel. in cons.121.& alios authores:& addit, quod quamuis feudum declinet ad fœminam propter non existentem masculum, ex quo habuit initium à stipite masculino, ab eo sumit naturam suam, & masculi præferuntur fœminis: & filij, vel alij descendentes ex fœmina, licet descendant ex radice infecta, tamen habito respectu ad primum stipitem, non mutant sexum suum masculinum: quod dictum ad plura est singulare, & pro priori dicto Præpositi facit text. in l. si instituta, & in l. pater filium, & l. si is qui.ff. de inoffic. testament. notat Curci. in d.num.17.

125

126

127

Item masculus in eodem gradu præfertur fœminæ nõ solum in successione maioratuũ, † sed etiã in vocatione ad ius patronatus,vel

128

ad

ad faciẽdum die certo anniuersaria, aut alias similes res, quarum executio, & nominatio ad maiores natu ex testatorum dispositione appareat; quod patet ex superioribus, & l.7. titul.15. part.6. ibi, *Pero si muger fuere entre ellos, maguer sea mas honrada, o de mas alto linage que los varones, no las deue ella tomar; mas alguno de los varones*: quam legẽ ad allud refero infra in hac quæstione. Et pro hac extensione conducunt quæ scribit D. Anton. de Padill. in rubr. C. de fideicommis. num.9. licèt in contrarium faciant quæ in hac propria quæstione scribit Anton. Gamm. decis. 59. Et ex istis etiam infertur, quòd si dubitetur, an testator voluerit, quod masculus minor præferatur fœminæ maiori; in dubio pro masculo iudicari debet, etiamsi verba testatoris valde refragentur: quia, vt supra sæpissimè dictum fuit, videtur testator se conformare, cum iure quod excludit fœminam maiorem ob masculum in eodem gradu etiã minorem. Quod confirmatur ex doctrina Bart. in l. vt iurisiurandi. §. liberi. ff. de oper. liber. vbi dicit, quod si pater accipit emphyteusio pro se, & filijs masculis, & fœminis descẽdentibus, intelligi debent verba ordine successiuo: & videtur accipiens cum accipere secundum ius municipale præferens masculos fœminis: & idem voluit Ancharran. in Clement. 1. de iure patronat. & est communis opinio secundum Albertum Brunum in tract. de statu. excluden. fœmin. ob mascul. art.8. quæst.22. quem punctum latè examinat Episcop. Couar. lib.2. resolut. c.18. num. 1. cum seqq. cui adde Alexan. qui etiam sequitur Bart. in conf.9. ponderatis, n.1. cum alijs, lib.5. & confirmat ex aliquibus fundamentis Gozadin. in conf.90. In causa Mantuana. n. 8. Qui in loco Bartoli opinionem à Decio defendit, qui eam impugnauit in conf. 208. de quo vide plura quæ tradit Aluar. Valasc. de iur. emphyt. q.41. nu.1. cum alijs, fol.233.

129 Et naturaliter † parentes magis amant masculos quam fœminas, vt per Guillelm. Benedic. in c. Raynutius, de testam. in verb. duos habens filias, n.134. fol.28. Quibus adde, quod quando emphyteusis est concessa pro masculis, & fœminis, masculis deficientibus lineæ diuinæ sunt: ita quod fœminæ vnius lineæ præferuntur masculis alterius lineæ, nec habet locum tex. in c.1. de eo qui sibi, aut hæred. suis. De quo textu legẽda sunt quæ refert Ximenez in illius scholio, lib.2. feudor. n.17. pag.321. quia procedit ille textus solũ in causa feudali, vt probat notanter Augustin. Beroius in conf.152. num.39. & 40. lib. 2. vbi etiam num.41 ponderat ad hoc text. in c.1. de prob. fratrib. quæ duo iura istis tẽporibus in ore Aduocatorum fuerunt cum magna altercatione super successione status de Cabra: de eo autem quod scribit Beroius, scribit Caldas Pereira in tractat. de renouat. emphyt. q.4. nu.25. fol.23. Et quod non semper sit linea, sed quod in suis casibus de vna ad aliam possit fieri transitus, probatur in c. 1. §. filia, de succes. feud. & in l.2. tit.15. part. 2. & tradunt Corne in conf.224. n.27. lib.2. Gozadin. in conf.53. Cephal. in conf.251. n. 70. lib.2. Quod confirmo, quia de continuatione lineæ † incapacis, & inhabilis nõ est curandum, l. pater filium, vbi glos. ff. de inoffic. testam. l.3. §. sciendum. ff. de suis & legit. hæred. l. sancimus. §. cum autem. C. ad Trebel. l. sed si ex modica. §. si filius. ff. de bon. libert. & volunt vltra prædictos Carol. Ruin. conf. 149. num.13. lib.2. Decius in conf.374. nu. 4. glos. Paris. in addition. ad Alex. in conf.9. lib.5. in additione quæ incipit vtrũque. Quæ confirmo per doctrinam Curcij in conf.323. num.20. lib.2. vbi tradit, quod quando ex eodem stipite sunt masculus † & fœmina, præfertur masculus: secus vero quando ex diuersis descendunt, quia tunc fœmina præfertur in portione patris sui, & antecessorum, per regul. d. l. cum acutissimi. C. de fideicommis. & l. cum auus. ff. de conditio. & demonstr. & Curci. Sen. in conf.44. num.23. quod sicut pater dilexit filium; videtur diligere illius descendẽtes † in portione quam filio relinquit: & conducunt quæ scribit idem Curci. in conf.49. num.57. & quæ scripsi in 4. p. q. 10. Et pro intellectu text. in d. c.1. de eo qui sibi aut hæred. suis, legendus est August. Beroi. in conf.152. num.37. lib.2. Francisc. Mantic. lib.8. de coniect. men. defun. tit.18. num. 16. pag.364. & num.58. pag.375. Gregor. Lop. in l.3. tit.23. part.6. in glos. in verb. *Mugeres*, fol.88. col.4. vers. Item quia in maioria, & vers. habetur ergo periode, Ferrara in practica Papiensi, in libello quo agitur ad reuocationem feudi, vers. nec superstitibus. n. 2. pag.286. vbi resoluit, quod vbicunque aliquis inuestitur de feudo pro se, & hæredibus suis masculis, & fœminis, quod donec supersint filij vel alij descendentes masculi, nunquam admittitur fœmina: nã illa copula, *Et*, in isto casu denotat ordinem, † etiamsi à principio feudum fuisset fœmininum, per cap. 1. §. quis etiam Episcopum, vel Abbatem, & alia quæ refert: & idem in parte no nomine recti feudi, num.11. pag.281. Et adduco quod singulariter voluit Andr. de Isern. in d. c.1. nu. 8. de eo qui sibi, aut hæredib. suis; vbi tradit; quod † pacta facta circa successionem masculorum, & fœminarum, sunt interpretanda secundum constitutiones Regni. Dicta autem regula, & cõclusió, quod fœmina proximior excludit masculum remotiorem, † limitatur vbicunque agitur de cõseruanda agnatione: vt probat post alios Barthol. Socin. in d. l. cũ

130

131

132

133

134

135

auus,

auus num.80.ff.de condit. & demonstr. Carol.Ruin.in cons.154.num.7.lib.2. & faciũt sepiascripta.

Præterea pro maiori intellectu text. in d. l.40.Taur.inserere hic libuit sententiam Antonij Gomez in l.8.Taur.n.20.vbi limitat † illam legem, quando illi qui concurrunt ad successionem maioratus,sunt merè collaterales tam respectu possessoris, quam primi fundatoris, vt puta, si constituens maioratum in defectum descendentium vocauit proximiores in gradu ex collateralibus; & contigit, quod moriatur vltimus possessor relicto fratre secundo viuo, & relicto filio ex alio fratre minore præmortuo;quod præfertur frater secundus filio fratris præmortui: & eandem sententiam probat Deci.cons.1.Gozad. cons.4.Curci.Iun.cons.161.&alij quos citat Anton.Gabr. lib.4.commun.opin.tit.de fideicommis. concl.3.num.18. pag.250. pro quibus facit,quòd in † collateralibus non habet locum repræsentatio, secundum Ioann. Fabrum,qui rationem assignat in. §.cæterũ, Instit.de legit.agn.succes.notat Nicol.Boer. in cõsuetud. Aurelian.tit.de succes.c.3. pag. 89.col.2.vers.secundo intelligitur, quæ opinio maximè sibi locum vendicaret, quando repræsentatio prætenderetur vltra filios fratrum : cũ in tali † casu repræsentatio cesset, secundum Bart.vbi Salicet. in authent. post fratres.C.de suis.& legit.hæred. vbi Paul.de Castr.idem Paul.in authent. defuncto. C.ad Trebell.& alios plures quos citat Anto.Gabr.lib.4.commun.opin.tit.de succes. ab intestato conclus.1.num.13.pag.264.de quo legendus est Molin.lib.3.de primogen.c.7.n. 6.fol.55.& cap.8.num.11.fol.64. Mantic. de coniectur.men.defun.lib.8. tit.9. num.4. pag.378.& idem quod Anton.Gomez vult glos.in l.2.tit.15.part.2.in glos. *El mas propinquo*, in vers. sed quid si aliquis in dispositione maioriæ fol.47. col.1.Auend. in l.40. Taur.glos.14. num.27.fol.127.&Antonij Gomez,& Gregorij opinio vera mihi videtur,non obstante. d. l.40. quæ non loquitur in isto casu,licet aliud teneat Episc. Couarr. in pract.quæstion.c.38.num.10.quem sequitur Molina lib. 3. cap.7. num.10.fol. 56. & contra Antonium Gom.tenet etiam Matiẽço in l.5.tit.7.glos.4.num.3. fol.172. lib.5. Recop.nouissimè Ahumada in l.2.titul.15. part.2.gloss.17.num.7.fol.147.Ioann.Gutierr.lib.3.pract.q.66.num.13. cum seq.fol. 574.Et pro decisione istius quæstionis vide Tiraq.in tract.de primogen.q.41. n.4. pag. 314.& ad hoc est notabile consilium Curcij Iun.cons.111. num.16. Decij cons.15. col. penult.Roland.cons.82.num.41.versic.non obstant tot authoritates lib.3.dicentes,quòd si substitutus est de descendentibus testatoris,& patruus nõ excluditur à nepte; aut est substitutus extraneus,& tunc neptis nõ excluditur:de quo legendus est Sforcia Oddus in tract.compendiosæ substitutionis part.6. vers.circa quartum,num.8.fol.157.qui communem vocat. Pro quibus etiam facit, quia hæreditas magis † debetur descendentibus, quàm collateralibus,l.1.C.de impon.lucrat. descript. lib.10.cum concordan. vt per Tiraquel.lib.1.de retract.§.32.gloss.1. & vnica, num.52. pag.677. Ex prædicta etiam l.40. præcipuè in illis verbis, *Que siempre el hijo y sus descendientes*, iunctis præcedentibus, & sequentibus apparet,quod descendentes, & transuersales,&illi qui ab eisdem descendũt; vocatur ad maioratum † in infinitum,dummodo descendant à primo stipite,& trunco illius qui maioratum fecit: quod probatur in feudis in cap.1.de natura feudi, & in cap.1. de gradib.succes.& tenet Iacob.Aluarot. & ibi Præpositus,n.15.fol.11.in §.1.qui feud. dare poss.facit quod notat Bald. in cap. vnico,nu.6.de feud.Marchiæ, vbi inquit, quod quando agitur de successione Regni, Ducatus,aut Marchionatus, succeditur etiam † in millesimo gradu : quod præter alios notat Anton.Gom.in d.l.40.Tauri num.5. qui ad hoc inducit l.9.titul.1.part.2. vbi hoc tenet Gregor.Lop.in glos.in verb. *Parientes*,& l. 2.in fine,tit.15.part.2.vbi hoc repetit idem Gregor. Lop. in verb. *El mas propinquo*. & notatur per Ægid. Bosium in tit de Princip. & priuileg.eius,num.94.pag 614. latè Fuluius Pacian.in tract.de probation.lib.2.cap. 12.num.42.fol.36.& dixi in q.7.

Est etiam attendendum antequam omittamus intellectum, & praxim. d.l.40. quod ea procedit non solum in maioratu facto per dispositionem testamentariam, † sed etiam per viam contractus:vt patet ex illa lege in illis verbis, *Por el primero que instituyò* : & quia eadem est ratio in vno casu,quę in alio: notat Molin.vbi supra nu.15.fol.59.de quo legendus est Anton.Gab.lib.4.comm.opin. tit.de succes. ab intestat. conclus.2.num.4. pag. 265. Quod tenendum est, quidquid in quadam donatione facta primogenito respõderit Anton.Rube.in cons.145.num.6.cum seqq.Item est considerãdum, quod dicta lex procedit tam in maioratu facto licentia Regali, quam in melioratione tertij & quinti † vinculata in fauorem filiorum,& descendentium:quod patet ex l.44.Taur. vbi hæc duo æquiparantur. Alia autem circa intellectum textus d.l.40.scribit resolutiuè Episcop.Couarr.in pract. quæst. d. c.38. Tiraquel in d. tract.de primogen.q.40.&41.vbi tractat de repræsentatione.Circa cuius legis intellectũ etiam notandum est,quod substitutus à testatore præfertur † ei qui venit ex repræsentatione,

Marginal numbers: 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144

tione, quia substitutus venit ex expressa dispositione: & qui venit ex repræsentatione, venit ex tacita: vt volunt Curci. Iun. conf. 4. n. 15. Aym. conf. 70. n. 13. & in consil. 576. in fin. & Menoch. in conf. 200. num. 16. lib. 2. Et nouissime circa praxim illius legis animaduerto, quod cum ex dispositione illius legis filius regulariter repræsentet patrem, quod illa lex ponit pro firmissima regula, & cum verbis tam claris, & præcisis, quod limitatur per eandem legem, nisi aliud per fundatorem maioratus dispositum sit. Nam sicut repræsentatio per illam legē inducta est clara, & manifesta; ita ordinatio & dispositio fundatoris maioratus contrarium statuentis debet esse clara & manifesta, vt derogetur illi legi, tam ex regula iuris quæ habet, quod nō mutatur quare stare prohibetur. l. sancimus, C. de testamen. cum similibus. Et istæ dispositiones semper debent interpretari, † vt minus corrigant ius commune, quam sit possibile: vt ostēdunt Corne. in conf. 191. & 311. lib. 4. Rube. in conf. 311. lib. 4. Anton. Rube. in d. conf. 145. nu. 7. Et ex alia regula, quod† nihil tam naturale est, quam vt quælibet res dissoluitur eo genere, quo colligata est. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. cum vulgar. quam ex alia regula, Quod res dicitur esse certa & manifesta, & fundatam habet intentionem ille qui habet regulam pro se, & præsumptionem in sui fauorem, iuxta glos. in l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur. & in rubr. eodem tit. in 6. cum concord. vt per Deci. in l. 1. num. 8. ff. de reg. iur. & quæ refero p. 1. q. 30. Et pro ista doctrina est ad memoriam repetendum, quod testator † & fundator maioratus, videtur se conformare cum legibus Regni, scilicet cum l. 2. titul. 15. part. 2. & l. 40. Taur. Et est aduertendum in verbis vltimis dictæ legis, ibi, *Saluo si otra cosa se huuiere dispuesto*: quod volūtas expressa dicitur quæ ex coniecturis colligitur, iuxta glossam in l. prætor. §. interdum verbo expressum. ff. de nou. op. nunc. quā ornat Thesaur. decis. 248. num. 3. & ego latè confirmo in initio istius 2. p. Quòd principium est maxime aduertēdum pro decisione plurū litium, quæ in ista materia repræsentationis se offerunt. Et an repræsentatio † habeat locum in retractu cōsanguineali (vt obiter hoc sciatur) videtur Bald. in cap. 1. an agna. vel fil. & in consil. 8. præsupposito statuto, lib. 1. & quæ egregiè scribit Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 11. glos. 9 num. 1. cum alijs, pag. 520. de quo loco multa sumi possunt ad propositum eorum quæ hic tractantur, & ad leges Regias de retractu loquentes.

145

146

147

148

Nunc expedit vt ad vlteriora progrediamur pro intellectu istius materiæ: & quæro de difficili quæstione: Testator ordinauit quod maioratus ad fœminam nō perueniret, vbicunq; adesset masculus etiam in remotiori gradu; cuius occasione ob masculi defectū fœmina ad maioratum fuit admissa, & masculus postea natus fuit: an excludat† fœminam habentem & possidentem iam maioratū. In quæstione relinquo vnum casum indubitabilem, videlicet, vbicunq; fœmina accepit semel possessionem maioratus, & masculus superuenit, qui forte tempore mortis prædecessoris erat absens, & credebatur mortuus; & tunc sine dubio fœmina repellitur à successione maioratus. Et idē est vbicunq; mulier edidit posthumum, de quo grauida remā sit tempore mortis vltimi possessoris, secundum Peralt. in rubr. ff. de hæred. instit. num. 123. pag. 77. Et pro hac opinione Peraltæ faciunt quæ scribit Menoch. in conf. 106. nu. 29. lib. 2. & in conf. 281. num. 17. lib. 3. & in conf. 413. nu. 15. & 16. lib. 5. & in tract. præsumpt. lib. 4. præsumpt. 93. num. 4. fol. 174. vbi addit in nostra materia, quod d. l. 40. nō procedit quando ex fœmina ætate maiore susceptus est masculus qui fuit superstes eidem fœminæ matri suæ viuo patre, eodemq; nepotis auo: ex quo auo superfuit etiā filius secundogenitus post prædictam fœminam frater eiusdem fœminæ; quia in isto casu nepos non admittitur contra patruum. Quod verissimum credo, † quia donec ille qui possedit maioratum viuit, non est curandum de successione aliorum, vt statim tractabitur. Et cum sit masculus in eodem gradu, fœminæ semper est anteponendus, vt supra probatū fuit. Et pro Peralta facit dictum Tiraquel. lib. 1. de retract. §. 11. glos. 2. nu. 2. pag. 506. vbi tradit, quod consanguineus natus post petitum retractum ab alio consanguineo, sed erat conceptus, & gestabatur in vtero tempore retractus; præfertur alij consanguineo in retractu: & faciunt quæ scribit idem Tiraquel. d. §. 11. glos. 4. num. 3. Si verò masculus conceptus, & natus fuit postquam fœminæ ius maioratus delatum fuit non spe, sed realiter, & accepta possessione; in hoc casu (vt aiunt) pendent leges, & prophetæ, quia multa vrgent pro vtraq; parte. Et quod fœminæ in hoc casu non priuentur maioratibus per masculos postea superuenientes: primo probatur ex doctrina Iacobi de Beluiso, Nicolao de Neapol. & Baldi in d. c. 1. nu. 5. fol. 39. de eo qui sibi, aut hæred. suis, vbi dicunt, Quod masculus superueniens fœminam non excludit in possessione feudi existentem: quia natura † dominiorum acquisitorū est, quod sit perpetua. l. siue possidetis. C. de probation. notat Peralt. in l. Lucius. 1. nu. 7. pag. 238. ff. de legat. 2. Ioann. Lop. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 69. num. 33. pag. 261. vbi Additionator Barahona hoc refert, Menoch.

149

150

151

in tract. de præsumpt.lib.3. præsumpt.109. nu.8.& sequitur Suarez allegat.27. fol.205. vers,tertio quia tempore : & hanc opinioné Baldi, & aliorum tenet, & communem dicit Curti.in d.tract.feud.3.p.principali,nu.33. pag 2[illegible] quam sequitur aliquibus authoribus relatis Ludouic.Peguera in lib. feud. versic. semblant,num.20.fol.57.

Pro quibus facit,quia constitutio quæ loquitur in primogenito præferendo,† intelligatur de illo qui reperitur primogenitus tépore illius de cuius successione agitur,secundum Andr.de Isern.in c.1.§.hoc quoque,de succes.feudor.&in cap.1.§.his vero,denotat eleganter Alexan.in cons.199.num.3.& 4. lib.6.vbi tradit,quod quando res est consummata & sortita effectum per possessioné aut alias,† non est rescindendum quod legitimè factum est,Aym.cons.194.nu.7.& alij quos refero in 1.p.tract.q.12. quibus iungo Bald. in l.2.num.5.C.de iur.emphyt.Menoch. cósil.97.num.5.cum alijs, lib.1. Gregor.Lop. in l.38.tit.8.in verb.*Segun se auiene*, part.5. & quod voluit Bald.in l.non iustam, num.8. C.ad Trebel. vbi tradit, quod licet veniétes ab intestato † censeantur vocati iuxta regulá l.conficiuntur.ff.de iur.codicill.cum concordan.intelligitur de illis,qui tempore successionis sunt in primo gradu succedendi : & idé voluerunt glossa in d.l.non iustam, Imol. in l.si Titio,& Memmo.§.1.in fin.ff.de leg. 2.& alij quos citat Menoch.in tract. de præsumpt.lib.4.præsump.27.nu.18.fol 32. sic Andr.de Isern.in cap.Imperialem, de prohibita feud.alienat.per Federic.nú.56.fol.267 tradit,quòd si feudú fuit diuisum inter duos filios qui habebant filios, vel rationabiliter sperabant habere:& postea mortui sunt vni eorum, vel incidit in infirmitatem ipse, vel vxor,& non generant;ex superuenienti casu non corrumpitur quod tunc prouide fiebat per l.1.in fine,& l.2.ff.de itin.actuq; priuato, & ibi confirmat Additio. & facit quòd in nostra materia maioratuum tradit Anto. Peregr.in tract.de fideicommis.art.40.num. 27.fol.361.ex Iasone in cons.161.lib.4.vbi resoluit,quòd si fideicommissarius pro solutione creditorum vendidit bona fideicómissi, non potest rem venditam repetere pretio oblato : quia non† debet retractari quod legitimè factum est.Et in fideicommissis satis est adesse qualitatem tempore existentis † conditionis,aut diei,l.cum ita.§.in fideicómisso. ff.de legat.2. l eum qui potest. ff. de cond.& demonstr. l.si in personam. C.de fideicommis.notant Raphael Fulgos.cons.33. col.2.vers.nec me mouet.Ias.cons.206.viso testamento,col.1.vers.quantum ergo,lib.2. & alij plures quos citat Tiraquel.lib 1.de retract.§.1.glos.9.num.95.pag.161. Quintil. Mandos.in reg 33.de annal possess.q 32.n. 4.fol.161. idem Tiraq. in tract. de primog. q.13.num.1.pag.119.Ex quibus Ioan.Lop. in d.rubr.de donation.inter vir. & vxor. d. §.69.num.33.& 34 cum alijs disputat,si per pactum primogenitus ad maioratum vocatur,& primogenitus moritur sine liberis, an secundogenitus admittatur. Et an bona donata per Regem Henricum primogenitis veniant ad secundogenitos, primogenitis defunctis sine filijs. De quo legenda sunt quæ scribo supra q.4.illat.4. est celebre cósilium Ancharrani 82.num.11.à quo Acosta in tractat.bonor.Regiæ Coronæ nu.31.pag.407. deducit, quod possessor maioratus non potest in præiudicium filij secundogeniti, qui reperitur maior tempore mortis paternæ, † inuestire primogenitam filiam primogeniti: mouetur inter alia per textum notabilem in l.tale pactum.§.fin. ff.de pact. & facit quod scribit Auendan.in l.40.Taur.gloss.8. nu.8. fol.102.

Ex quibus etiam cófirmatur sententia dicentium,quòd si in fundatione beneficij cautum sit,quod præsentetur sacerdos;non sufficit, † quod postea sit factus sacerdos, sed præcisè debet adesse talis qualitas tempore præsentationis,secundum Abb.in cap.cú in cunctis.§.inferiora,col.vlt.num.12.fol.127. de elect. Rochus de Curte de iure patronatus,verb.honorifi um,q.4. num.21. fol.15. Barbati.cons.33.lib.2.Lambert.de iur.patronat.lib.2.artic.27.7.q.princip.nu 4.fol.78. & eod.lib p.2.art.6.5.q.princip.Alciat.in l. ex facto num.9.ff.de vulgar. & respons.51. & respon.494.num.1.& plures citat Ioann. Gutierr.cons.4.num.19. & tradit d.cons.1. num.12. cum seqq. Rebuff. in cap. nulla, de præben.pag.444 & 445.& faciunt quæ scribit Gregor.Lop in l.3.tit.16.part.1.in glos. in verb.*Catorze años*.Ripa in d.l.ex facto.n. 31.Deci.cons.129. num.1. Celsus cons.59. num.1.& 3.& quod capacitas ad obtinendú beneficium † sit consideranda tempore vocationis, resoluit latè Celsus cons.59. num.1. & 3. per cap.ordinarij.§.in conferendis, & c.si cui de præben.in 6.& alia quæ citat:quæ confirmantur, quia idoneitas ad præsentandum ad ius patronatus debet esse tempore præsentationis:nec sufficit,quod postea superueniat,vt tradit idem Lambertin. in tract.iur.patron.lib.2.p.1.q.10.art.2. nu.3. fol.102.qui refert notata in cap.si eo tempore,de rescript in 6.& d.c.si cui,de præbend. eod.lib. & per Abb. in cap. dudum, el 1. de elect.ad quem addo Brixiensem in suis quæstionibus.q.2.num.3.Decium in c. postquá, num.23.de elect. Mascard.in tract.de probation.lib.2.concl.878.num.18.fol.182.& legendus est idé Lambert.in eod. lib. & part.

Margin numbers: 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159

q.7.art.7.fol.62.num.7. sed contra Rochum & Lambertin,facit cap.si pro clericis de præbend. in.6.& alia iura quæ in terminis tradit Decius in conf.172.num.2.in fine,Aym.per d.c.si pro,&alia plura iura,& authoritates in conf.201.num.26. Et habilitas ad aliquod officium est necessaria tempore quo officium assumitur,† & debet esse à principio,& non tempore acquisitionis, vt notanter resoluit Decius in c.post cessionem,notab.6.de probation. & tradit latius Remigius in notabili quæstione,in tract.de immunit.Ecclesiast.q.17.num.2.pag.313. 314. & 315. Et vtrum res inualida, quæ venit ad eum casum, à quo incipere potuit reconualescat;variatradit Tiraquel.in tract.de cessante causa,limit 9.nu.3.fol.162.† Quibus est addendũ,quod clausula, *Non obstantibus*,nõ derogat ordinationi fundatoris, quod capellanus debeat esse sacerdos,nisi exprimatur,sicut in iure patronatus laicorum,vt scribit Rebuf.in concordatijs.c.ex forma mandati Apostolici,in verb. *Non obstantibus*, pag.647. Istis conueniunt quæ scribit Rebuff.in c.extirpandæ. §.quia vero,pag.566. col.2. in fine de præben. idẽ Rebuf.in praxi beneficial.tit.de non promotis intra annum pag.452. num.61.& 62. vbi tractat qualiter super hoc posit dispensari. Et facit quod scribit idem Rebuf.in d. practica in tertia parte signaturæ,in verbo,nec iure patronatus,num.59.pag.173.& prius, n. 44.pag 171.& textus,vbi Doioinic.& Franc us in d.c.si cui,de præben.in 6.Quintil.Mã dof.in tract.de signat.gratiæ,in verf.derogationes patronatus,fol.49.col.3.verf.clausula non obstantibus. Et quod sit iusta causa dispensandi cum illis, qui sunt de sanguine & casata testatoris qui fundauit beneficium, licet non sit sacerdos,vt in fundatione requiritur,voluit Rochus de Curte. d.tract.iuris patronatus,in verb.honorificum,num.21.fol.15.qui ad hoc citat Dominicum in cap. cum Ecclesia,per illum text. de præben.in 6.Cardinal.Florent.in conf.11. quædam societas, Felin.in tract.quando literæ Apostolicæ no ceant patro. col.2. verf.corroborari potest: quod tenet Cæsar Lambert.in tract.iuris patron.lib.2.p.2.art.30. 7.q principal.nu.15. fol.8.col.1.& idem tradit Augustin Beroi. conf.5.num.27.lib.1.qui ad hoc refert glos. in c. neminem, verf.sine possessione.70. distinct.& ibi Archidiac. & DD. & alios plures authores, & ibi addit, quod in tali casu Episcopus dispensabit, & dabit Vicariũ, vel administratorem sacerdotem,qui seruiat vsque ad legitimam ætatem promoti. Et quod prouisio non facta sacerdoti † sit nulla, licet in fundatione non caueatur expressè quod sit nulla: probat decisio Iacobi Putei.337. lib.1. Et quod collator ordinarius non posit mutare fundationẽ sacerdotalem, tradit idẽ Iacob.Puteus.d.decis.337.num.5. post Rebuf.quem citat in tract. de collation. nu.38. vbi post Barbac. in d.conf.33.voluit prouisionem factam impuberi de capellania requirente celebrationem duarum Missarum nullam esse: & de puncto,legi omnino debet cõsilium August.Beroij.10.num.3.lib.1.Quintil.Mandos.in tract.de signat. gratiæ in parte derogationes aliæ fol.52.col.1. Et si aliquis instituat hęredem tanquam sacerdotem eo animo,vt Missas celebraret pro anima ipsius testatoris, si non sit sacris ordinibus initiatus,institutio non valeat,quia error est in causa finali,voluerunt Bald. in l. eam quam, num.6.vbi Paul. num.6. C.de fideicommis. Mantica de coniect.men.defunct.lib.4.tit.6 num.20.fol.69. Quæ notabis,quia quotidiè se offerunt in practica: & an sufficiat, quod quis habeat qualitatem requisitam per dispẽsationem, tradit eleganter Decius in consil. 609.num.2. & in conf.695. num.18.ad ista legendus. Item prædicta opinio (vt ad punctum redeam)confirmatur per ea quæ semel † vtiliter constituta sunt,durant: licet ille casus constiterit à quo incipere non potuerũt, l.pluribus.§.& si placeat.ff.de verbor.oblig. l in ambiguis.§.nõ est nouum. ff.de reg. iur. cap.factum legitimè,de reg.iur.in 6.l.8.titu.21.part.4.Anton.Gamm.decis.355.num.8. Et ideo legitimatio semel facta in filij fauorem,quia pater non habebat filios legitimos, non † reuocatur si filij legitimi postea nascãtur,secundum Rainer.Cynum,Salicet.Bald. Angel.Imol.Alexan. & Iason, qui hanc dicit esse communem opinionem,in d.l.ex facto.ff.de vulgar.Andr.de Isern.Iacob.Aluarot.Cardinal. & Alex.col.2. si de feud.fuer. controu.inter domin.& agna.Speculat.titu. de succes.ab intest.§.1. verf. sed ex facto, ad quod plures alios authores refert Tiraquel. in l.si vnquam. C.de reuocan.donatio.in verbo,donatione largitus,nu.28.pag.280. quo in loco,& in numeris antecedentibus, & sequentibus hunc punctum lactissimè tractat: ad quem iunge Alex.& glos. Paris.in consil. 187.videtur prima,lib.5.& Socin.Iun.in cõsil.142. nu.30. lib.1. Vbi dicit istam esse veram & communem opinionem. Sed hoc fundamentum minimè apud Hispanos concludit propter l. 12. Taurin. vbi filij legitimati non possunt † concurrere ad successionem cum filijs legitimis, qui nati fuerunt post legitimationem impetratã:ex qua lege determinatur illa disputatio Tiraquel. in qua ipse post alios laborauit, quod tradit hodiè Matienç.in l.10.tit.8.glos.2.num.4.fol.239.lib.5.Recop.& scribit glos.Paris.in consuetud. Parif.glos.1.§.8.num.32. quod qualitas primogenituræ sufficit quod interueniat tempore

Marginal numbers: 160, 161, 162, 163, 164, 165

pore mortis parentis: & ideò si castrum legatum sit primogenito alicuius domus, spectat ad eum qui reperitur primogenitus tempore mortis: & erit effectualis, & verus primogenitus, etiamsi contingat alium postea decedere, qui si antea decesserat, non erat primogenitus. Et quod de his quæ iam radicata sunt, nihil potest immutari. Et quæ perfecta sunt per superuenientem casum, conditionē, 166 seu voluntatem, alterari nō† possunt. l. perfecta. C. de donatió. quæ sub modo. l. perfectā, quand. liceat ab empt. disced. l. cum dos. ff. de pact. dotalib. cū concord. Quintil. Mād. reg. 32. Cancel. q 12. n. 8. & 9. fol. 112. & prius 167 nu. 2. Et causa cessante † non cessat effectus, cū effectus fuit iam consummatus & perfectus. l. vlt. ff. vnde libe. cū concord. Rebuf. in l. boues. §. hoc sermone. 89. pag. 541. ff. de verbor. signific. facit. l. 1. 2. & 3. C. de liber. & eorum. liber. l. 1. C. de ingratit. liber. cap. octaua discussio. 12. quæst. 2. l. 10. tit. 2. p. 3. ad quos addo Ant. Gam. decis. 27. nu. 4. ex quo dicit Anchar. cons. 405. n. 17. quod licet status Ecclesiæ Vicariæ muteturin Rectoriā, non tamen mutatur ius quæsitum in Vicaria. Quibus cōgruit, quòd si maritus restituit dotem mulieri ob inopiā, si postea diues efficiatur, non est illi dos restituēda, secundū glos. & DD. in l. vbi adhuc. C. de iur. dot. tradit Nicol. Boer. in consuet. Bituricen. tit. de succes. def. c. 33. pag. 185. col. 1. & 2. & Tiraquel. in tract. de cessan. caus. p. 1. nu. 195. fol. 77.

Item pro ista sententia adduco l. 48. Taur. ibi, *En todas las cosas para siempre*. Præterea, licet regula iuris sit, quod cessante causa cessat effectus, c. cum cessante, de appellat. cum vulgatis; tamen quando effectus causæ est iā consummatus,† & inesse deductus, & perfe- 168 ctus; causa cessante, non debet cessare effectus. l. vlt. ff. vnde liberi. l. inter stipulantem, §. sacram, in illis verbis, *Nec reuocatur in obligationem*. ff. de verb. oblig. vbi Ias. n. 4. d l. 8. tit. 21. part. 4. Et perempta causa non perimi- 169 tur effectus † iam inesse productus. c. vlt. de offic. deleg. per quē textum tenet ibi Ioan. de Imol. quod extincta causa, nō perijt iuris effectus iā inesse deductus: secus si sit in fieri, & res sit integra, quod latius tractat Tiraq. in tract. de cessante causa, limit. 12. n. 1. cum alijs, pag. 136. Peralta in l. Mæuius. §. duobus. n. 10. cum alijs. ff. de leg. 2. pag. 543. Menoch. in tract. præsump. lib. 4. præsump. 189 nu. 198. fol. 342. vbi ex hoc disputat. Si mulier constituit dotem ex bonis fideicōmissi, & moritur maritus, deinde ipsa mulier, an dos transeat ad fideicommissarium, vel hæredes mulieris. Et facit doctrina Emanuel. Costæ lib. 2. select. interpret. in l. cum tale. §. si arbitratu, limit. 6. n. 9. pag. 177. vbi tradit, quòd si quis Seiam hærede instituit si Titio nupserit, quòd si nō nupserit, substituit eundē Titium, si Titio nubere noluerit, hæreditas ex substitutione statim incipit Titio deberi, si postea idē nupserit: nihilominus Titius, dominus hæreditatis semel effectus, † remanet. 170 hæres: quod in nostra materia maioratuum maximè est animaduertendum: & tradit Menoch. cons. 206. nu. 40. lib. 3. Et pro ista opinione videtur expressa sententia Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 7. fol. 260. nu. 54. in vers. Et est simile, quod probatur in l. sciēdum §. vltim. ff. qui sat. dar. cog. vbi habetur, quod quando qualitas inhabilitatis à principio non adfuit, sed postea superuenit, nō impedit, nec inhabilitat in iure iam delato: quē textum dicit ad hoc inter alios notabilē Ias. in l. 1. §. veteres. n. 32. fol. 66. ff. de acquiren. poss. notat Barthol. Socin. in cons. 81. col. 3. lib. 3. Marian. Socin. Iun. in cons. 5. n. 18. lib. 2. & tradit Aym. cons. 285. n. 2. quod euētus superueniens infirmare non debet actū, qui sortitus fuit effectum: per regul. l. nec enim, ff. de itin. actuq; priu. l. sancimus. C. de administr. tutor. l. donationes. C. de donation. inter. vir. & vxor. & alia iura, quod in facto contingit in quadam alienatione bonorum maioratus, quæ legitimè prius fuit facta, & postea tractabatur, quod rescinderetur. Et mulier, cui quarta debetur ex dispositione authen. præterea. C. vnde vir, & vxor, l. 7. tit. 13. part. 6. si tempore mortis mariti sit pauper, & postea efficiatur diues; quarta, quæ ei data fuit, non est auferenda secundum Decium in dict. authen. præterea, in fine, & in consil. 24. Gregor. Lop. in dict. l. 7. in gloss in verb. *De lo suyo*. Et quando res trahit secum suum effectum; consideratur tempus in quo fuit inchoata, secundum Bald. in l. 3. si suo. ff. de minorib. Cifuent. in l. 56. Tauri, vers. in tertio casu.

Item ius alicui quæsitum ex causa existenti, † licet causa deficiat, ius tamen illud 171 quæsitū durat, & retinet. l. post mortem. §. 1. l. non putabit. ff. de bonor. possess. contra tabul. l. cum vxori. ff. quand. dies legat. cap. ab eo, de electione, in 6. Clement. constitutionem, col. penultim. eodem titulo, & tenent Ioann. Andr. in cap. decet, col. 3. in vers. & idem in simili, de regul. iur. in 6. & Bald. in l. filiam, lect. 1. ff. de Senator. & ista seruiunt ad confirmationem sententiæ Gregorij Lopez in l. 6. titul. 11. part. 6. in gloss. in verb. *No la puede vender*, fol. 83. colum. 4. versic. quid autem si Rex dedit licentiam vbi post longam disputationem concludit, Quod si Rex dedit licentiam alicui extrahendi aliquam rem à maioratu pro dote filiæ, si res fuit semel alienata, non debet reuerti ad maioratum, sed perpetuo remanere debet alienata: & ad quæstionem, quam

tractat

tractat & decidit Molina lib. 4. de primogen. cap. 7. num. 13. fol. 171. vbi determinat generaliter, quod si res maioratus semel ob debita alienata fuit ob deficientiam bonorum, 172 † si postea bona libera superueniant; non debet retractari: & Quintilian. Mandos. reg. 32 de interpr. benefic. vacao. num. 4. fol. 115. ponit regulam, quòd qualitas superueniens † non mutat effectum antea introductum nisi 173 in ijs quæ essent incompatibilia. Ista etiam faciunt ad quæstionem singularem, de qua consultus fui. Fundator maioratus ordinauit, quòd bona maioratus non possint ad clericum deuenire: mortuus fuit vltimus successor, & bona ad laicum deuenerunt, qui post aliquos annos effectus fuit clericus. An excludi debeat à possessione maioratus. De quo legenda sunt quæ scribit Andr. de Isernia, & ibi Nardus additionator in cap. 1. de vassall. milite num. 3. fol. 177. & in cap. 1. de benef. fœmin. nu. 4. fol. 178. & ibi Nardus qui allegat Capicium decis. 115. faciunt etiam pro decisione quæstionis quam vidi de facto. Testator ordinauit quod maioratus deueniret ad masculum indefectum descendentiũ mor-174 tuus † fuit vltimus possessor bonorum maioratus absque masculo cum filia, quæ nondum erat prægnans tempore mortis patris, sed postea fuit facta prægnans, & peperit masculum. Decisum fuit, quod talis masculus non potuit excludere alium masculum proximiorem tempore mortis aui: quia tempore successionis fuit in consideratione. Et per ea quæ dicta sunt, vidi aliquos contendere, valere meliorationem tertij vinculatam, si quando pater eam fecit, plures filios habebat: licet tempore mortis vnus tãtum filius supersit, quod non pono pro constanti: & quando loquitur de prælatione alicuius facienda alteri, est inspiciendum † tempus quo requiritur posses-175 sio, taliter quod ille qui tunc præfertur, efficitur perpetuus hæres, & trãsmissio ad suos, & quos vult ex testamento, & ab intestato, & semper excludit alterum §. proximus instit. de agnat success. Bald. Angel. & alij in l. Gallus §. & quid si tantum ff. de liber. & posth. cũ concordan. vt per Albert. Brunũ in tract. de statuto excludente fœminas 10. artic. principali quæst. 5. fol. 53. Paris. in cõs. 48. nu. 23. lib. 2. & facit bonus textus in l. siquis sub cõditione ff. de testam. tutel. l. æquissimum in princ. ff. de bonor. poss. secun. tab. l. quamdiu ff. de acquir. hæredit l. cum in testamento ff. de hæred. instituend. l. si mater §. vlt. ff. de vulgar. & pupill. Et in dignitatibus, & prærrogatiuis, in quibus requiritur inhabilitatẽ inesse eo tempore quo dignitas siue prærogatiua superuenit, inefficax est l. si filius familias ff. de testam. l. 1. §. exigit prætor & §. sequentib. l. penult. §. testamẽto ff. de bonor. possess. secund. tab. c. innotuit de elect. tradit Tiraq. in tract. de primogen. quæst. 34. nu. 22. pag. 245. & ideo licet exclusionis causa cessante cesset exclusio l. si instituta l. si pater filiũ, l. si is qui ff. de inoffic. testam. l. Gallus §. in omnibus l. inter cætera ff. de liber. & posthum. l. 2. §. si mater, ibi, *Cũ enim prælatio*, ff. ad Tertullian. Et ideo filia exclusa à successione patris † ob masculos, ijs deficientibus admitti-176 tur tanquã cessante causa exclusionis, vt scribit Angel. in authent. de hæredib. & falcidia §. siquis autem, in verbo auferri; & Raphael Fulgos. in cõs. 8. D Petrus col. 3. in vers. ex sententia, Paul. de Castr. in cons. 191. visis & diligẽter examinatis, vers. ex his videtur lib. 2. hoc intelligitur † quando nulli sunt mascu-177 li qui possint succedere. Nam si qui sunt qui succedãt, & ita excludãt filias, illæ perpetuo erunt exclusæ, etiamsi masculi postea deficiant, secundũ Bart. in l. vltim. quæst. 1. ff. ad Tertullian. Bald. in authen. sed & siquis in vers. sed per hoc infertur C. de secund. nupt. & in l. Gallus §. & quid si tantũ in fine, vbi Angel. & Aretin. ff. de liber. & posthum. Et sufficit masculũ per momentũ vixisse, & exclusisse fœminã, secundũ Bald. in l. in quibus, C. de secund. nupt. & alios plures, quos citat Cald. Pereir. in tract. de nominat. ad emphyt. quæst. 16. n. 11. fol. 117. qui in numeris præcedẽtibus & sequẽtib. alia ad propositũ scribit, & hoc dictũ refero infra quæst. 11. pro quibus est textus singularis in d. authen. de hæred. & falcid. §. inordinatũ, traditur notanter in decis. Pedem. 23. n. 17. vbi citatur Dec. in cons. 517. n. 6. volens, quod si soror semel fuit exclusa à successione per fratrẽ, excludi etiã debet à fratre patruele, qui adhoc etiã citat Paris. in cons. 2. n. 7. & in cons. 22. n. 15. & in cons. 23. n. 50. & 53. lib. 1. Gozadin. cons. 8. nu. 9. & alios, & confirmat Nicola. Boeri. in consuetud. Bituricen Rubr. de costumes de successiõ. art. 29. pag. 182. & illa est cõmunis opinio secundũ Bursatũ qui plures citat in cõs. 131. n. 30 lib. 2. & tradit Menoc. in cõs. 1. n. 457. licet contrariũ in hoc contra Bart. & alios tenere videatur Raphael Fulg. in d. cõs. 8. in quo pũcto Cãpezius in tract. de dote par. 5. quæst. 23. n. 3. fol. 118 dicit cõmunẽ esse distinctionẽ, quod si statutũ dicat filiã dotatã nõ admitti ad successionẽ patris, masculis extãtibus, † & tũc perpetuò filia re-178 manet exclusa etiã masculis postea deficiẽtibus: & hoc casu propter defectũ masculorũ, admittitur filia ad succedẽdũ, ex Bald in c. 1. §. cũ etiã ad finẽ, Episcop. vel Abba & alijs pluribus quot citat, & idẽ tenet Dec. in cõs. 506. n 3. & 607. n. 16. Alex. in cõs. 188. lib. 7 n. 2. qui adhoc plures refert, vbi Molin. idem tenet, & multos sequaces citat, tradit latè Andre. Gaill. obseruat. lib. 2. obser. 148. num. 1.

tione testatoris, sed aliqua fœmina tantum, † ea admittitur. Et verisimile est, quod si testator de hoc casu inopinato interrogatus fuisset; admitteret fœminam: in qua licet non ita plenè sicut in masculo conseruetur nomen, & posteritas testatoris, memoria tamen testatoris in ipsa retinetur, argum. l. Titius, §. Lucius ff. de liber. & post. & l. 1. C. de inoffic. testam. ibi, *Casus iniquitas per coniecturam maternæ pietatis emendanda est: nec est homo proprij sanguinis tam crudelis, & fœminei generis tam inimicus, quod superuenienti tali casu, in hoc non assentiret:* & ad hoc etiam est textus notabilis in l. liberorum in fine ff. de verb. sign. ibi: *Etenim id circo filios, filias ve concipimus atque edimus, vt ex prole eorum, earumvè diuturnitatis nobis memoriam in æuum relinquamus:* & cōducit l. cognoscere §. liberorum, eod. tit. & faciunt alia quæ scribo in 2. quæst. supra eod. in vers. cogita tamen, & par. 4. quæst. 19. & ex contrario sequeretur quod bona vinculata libera remanerent, quod credendum est testatorem abhorruisse: & conducit doctrina Alex. in l. sed si hac § liberos n. 5. ff. de in ius vocan. vbi vult, quod filia continetur sub linea patris † masculina, quando non supersunt filij masculi, quem citat Menoch. in consil. 205. n. 12. lib. 3. facit doctrina Pinelli in l. 3. C. de bon. matern. n. 33. fol. 175. Et ad hoc etiam facit, quia sæpè cōtingit quod aliqui ex descendentibus ex fœminis memoriam testatorum illustrāt, & ex verisimili mente testatoris fit ex tensio ad casum dissimilem contrarium, & oppositum l. vlt. C. de posth. hæred. instit. notatur per Gozadin. in cons. 64. n. 18. & quæ per seminalem † rationem procedunt, tandiu durant in sua specie, quamdiu semen, vel fructus eius reperitur in sua essentia l. verus ff. de vsufruct. & ausus fuit dicere Marian. Socin. consil. 54. lib. 1. quod maior affectio naturaliter est in posteros, † quāuis remotiores: cum per eos longiorem nostri propagationem, & diuturnitatem videamus (ad quod tendit omnis nostra intentio in concipiendo, & edendo liberos) quàm in proximiores: & notat Roland. in cons. 68. n. 50. lib. 2. Socin. Iun. non relato Mariano, scribit tamen eadem verba in cons. 126. n. 54. lib. 1. Portius Imolen. consil. 55. n. 53. De quo per eund. Port. in cons. 121. n. 23. & in cons. 122. numero 13. & nepotum amor est maior quam filiorum, vt tradit Petr. Surdus decis. 73. n. 6. & decis. 205. num. 3. & decis. 273. num. 5. & non est inconueniens, quod remotior in gradu sit magis dilectus † quam proximior, vt per Alex. cons. 38. lib. 6. Rubeum consil. 22. in fine, quos citat idem Portius Imol. in dict. cons. 122. num. 13. Quod tamen videtur † contra textum, & quæ ibi notantur in d. l. si viua matre C. de bon. matern. supra relata, & est contra rationem naturalē, & contra Socin. & sequaces facit l. dedit dotem ff. de iur. dotium, & contrarium tenuit Bar. Socin. in d. l. cum auus num. 50. vbi tradit, quod quando quis est proximior, tanto præsumitur testator eum diligere: & contra Socin. in d. cons. facit glos. in l. si Titio, & Mæuio §. Iulianus, & ibi notat Bald. ff. de legat. 2. vbi dicunt, quod ab intestato ille videtur venire ex tacita voluntate defuncti, qui est proximior tempore mortis, non ille qui est vlterior in gradu: notat Gregor. Lop. in l. 5. tit. 9. par. 6. in glos. in verbo *Despues*, per illum textum, & inquit Ripa in l. filius familias §. diui nu. 31. ff. de leg. 1. quod in substitutione facta de proximiore sui generis, intelligēdi sunt proximiores testatoris, nō hæredis: notat Tellus in l. 27. Taurina num. 7. de quo legenda sunt quæ scribo infra quæst. 8. & facit glos. in l. si pecuniam in glos. magna ff. de condit. caus. data, quæ vult, quod licet quidquid est causa causæ, sit causa causati, tamen effectus attribuitur causæ immediatæ, & non remotę: vbi notat Iaso. n. 18. & causa proxima † & non remota est consideranda l. sociom qui meo, §. 1. ff. pro socio, volunt Bart. in l. sed & si plures §. in arrogato ff. de vulgar. Decius in l. certi conditio §. quoniam n. 7. ff. si cert. pet. & in l. in eo quod n. 5. ff. de reg. iur. Menoch. de arbitr. lib. 2. quæst. 287. n. 18. Item verba, & dispositio testatoris impropriātur vt consanguineus in substitutione præferatur extraneo l. hæredes mei §. cum ita, vbi Bart. ff. ad Trebell. & in l. si is qui ducenta §. idem si pater ff. de reb. dub. notat Bar. Socin. in cōs. 152. n. 23. lib. 1. & ista sententia æquitatem in se habet, quamuis in contrarium faciat regula, text. in l. quidam cum filium ff. de hæred. instit. ex quo colligitur, quod ad hoc, vt coniecturata voluntas testatoris sit alicuius effectus, est necesse quod testator procedat ad dispositionem: aliàs non habetur pro expressa tacita testatoris voluntas: prout Latius dixi in princ. huius 2. partis, & pro hoc etiā cōducit quod scribit Albert. Brun. in cōs. 68. quia casus, vbi dicit, quod soror propter fratres dicitur perpetuo exclusa in testātū, quod si nō existat aliquis ex descendentibus ex generatione masculi, † non admittitur: per tex. in c. 1. §. quin etiā Episcop. vel Abb. quē sequitur alia citans Gozadin. in cōs. 8. n. 9. Quāuis ad horum doctrinā replicari concludēter potest, quod textus in d. §. quin etiā, in quo se fundāt Brunus, & Gozad. loquitur in feudo, in quo propter seruitiū quod feudatarius præstare tenetur, fœmina regulariter est incapax feudi, vnde quando seruitiū per fœminā in feudo præstari nō debet; † est capax successionis feudi, secundū Bald. in l. quoties col. 1 C. de suis & legit. hæred. & Rom. singul. 108.

[margin numbers: 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191]

Hodiè fœmina,& alios quos refert, Gozad. in dict.conf.8.num.23.Deci.in conf.208. n. 4.& in conf.269.num.6.& 413.num.13.explicat notanter Alex.conf.20.lib.1.n.1.cum alijs.& Bart.Socin.in conf.257.num.1.lib.2 & generaliter fœmina in feudo succedere potest,si feuda onera solum habeāt,quæ per aliū expediri possunt,vt est cōmunis opinio, secundū Salicet.in auth.ingressi n. C. de sacr. Eccles.Deci.in c.in præsentia n.74.de proba. & alios quos citat Ant.Gāma decis.6.num.1.

Ex quibus obiter infero,quod si Rex dederit alicui terram,vel locum,vt Regi concedenti, & successoribus seruiat in bello, & illam habeat titulo maioratus, cum fœmina non possit tale seruitium personaliter præstare, † excludi debet à tali maioratu, etiamsi nullus adsit masculus qui succedere possit: ad quod facit l.52.tit.6.par.1.vbi Prælatus † habens terram,aut feudum à Rege, tenetur ire personaliter ad bellum inimicorum fidei in seruitio Regis:& est notabilis ad propositū l.14.tit. 9.par.6.quæ incipit,*Castillo o villa*, ibi,*Que no sopiessen fazer aquel seruicio*: & est alia non minus singularis l.68.tit.18.par. 3. in princip.legis, in illis verbis:*Todos los otros que decendieren de legitimo matrimonio,o fueren varones:* & faciunt l.2.3.& 4.tit.26.par. 4. & aliæ sequentes, & l.4.in fine,tit.15.par.2. & l.1.& 24. tit.3.lib.4.Ordinam. In huiusmodi autem donationibus Regijs interpretandis,restringendis,vel ampliandis, † multum valet ratio quæ ex procemio colligitur: vt tradit Burg.de Paz in conf.25.num.19.causa enim quæ ex procemio colligitur,est finalis,vulgata l.vltim.vbi DD.ff.de hæred.instituen.Bald.in procemio Codicis §.quibus, & in l.vt. liberis,notab.1.C. de collation. cum concord.adductis per Tiraq.in lib.de cessante causa limit.1.num.64.fol. 114. & mens, & voluntas disponentis ex procemio † colligitur l.item quia §.vltim.ff.de pact.l.cum hi, in princ.vbi Bart.ff.de transact.quod singulariter procedit secundum Tiraq. vbi supra num.6.quod non obtinet hanc vim ex natura præfationis,sed ex natura causæ expressæ in ipsa præfatione: Si enim exprimeretur causa,quæ haud dubio sua ipsius natura esset impulsiua,non fieret nec præsumeretur esse finalis,citat Barbat. in additionib.ad Abbatem in cap.post translationem,de renunciatione vitæ,Molin.lib.1.de primogen.cap.5.num. 1.& 2.fol.30.de eo qui dixit in maioratu cupiens memoriam meam conseruare atque illam perpetuam efficere: quam doctrinam & alia ad propositum scribit Menoch.in tracta.præsump.lib.6.præsumpt.2.n.11.fol.60 quā doctrinā exponit Ioan.Garcia in tract. de nobilit.in princ.n.28.pro vt scripsi in dicto princ. 2. par. Cæterum quod vbi fœminæ exclusæ sunt non admittūtur etiā deficiētibus masculis,ad quarū exclusionē sufficit,† quod non sint inuitatæ,aut substitutæ, tenet Stephan.Bertrand.in conf.46.n.8.lib.1. vbi addit,quod vltimus masculus potest disponere tanquam de bonis liberis: de quo latius tracto in 4.par.huius operis quæst.29.vbi sequor sententiam Bertrandi, & veriorem credo, & ibi legenda sunt quæ hic desunt in hac incidenti quæstione: vbi latè disputatur, an deficiētibus omnibus masculis fœmina admittatur ad maioratum.

Sed vt ad viam,à qua digressus,sum redeā, ad cōtrariā opinionē; imo quod masculo superueniente fœmina excludatur, multa faciunt,† præcipuè ille textus famosus in dict. l.ex facto ff.de vulgar. cū qua concordat l. 11.tit.5.par.6.vbi probatur,quod substitutio exemplaris expirat liberis postea susceptis, per quam tenent Dynus & alij,ibi, quod legitimatio semel facta reuocatur liberis postea susceptis: quæ sententia est hodie approbata, per d.l.Taurin.quamuis Tiraq.vbi supra cōtrariā dicat esse receptiorem opinionē,facit c.suggestū,de decim.vbi noua causa superueniēs tollit priuilegiū l.43.tit.18. par. 3. cum concord.quæ scribo infra 4.par.limit.1.n.& in bonis feudalibus pleriq; concludunt,quod si fœmina fuit admissa ad feudū propter defectū masculorū,si postea masculus superueniat † excludit fœminā secundū Andr. de Isern.in d.cap.1.de eo qui sibi,auth.hered.suis, per glos.ibi,vbi hoc sequuntur Martin.Lauden.Et Cardinal.Iacob. de Sancto Georg. in tract.feudor.in glos.in verbo,& fœminas col. 2.quos citat Hugo Celsus conf.26.n.47.Petr.Surd.decis.330.n.12.qui inter alios refert Molinā lib.3.de primogen.c.10.n.25.adhæc legēdus. Item hæc videtur esse volūtas testatoris,cū ordinauit,quod fœmina proximior excluderetur per masculū remotiorem,quia respexit ad familiam,& agnationē,nam fœminæ postquam virum assumunt,in aliam familiā se trasnferūt: vnde si priuilegiū conceditur mihi,& omnibus descēdentibus masculis,& fœminis, descendentes fœminæ per lineā fœmininā ita demum fruuntur priuilegio,† si sint viduæ, & non contraxerint secūdas nuptias,secundū Bar.per text. ibi in l. quoties C.de priuileg.Scholar.lib.11. quod dictū valde cōmendat Iason.in l.cū quædam puella in princ.n.3.ff.de iurisd.omn.iudic.Ludouic.Gozad.in cōs.34.circa primū dubiū n. 15.& idē tenet Angel.& Ioan.de Platea in d. l.quoties, Rom. qui dicit se de facto obtinuisse in d.l.1.in princ.ff.ad Sillania.& alij quos referūt Fel.in c.de monac.de senten.excōmuni. Ripa li.2.respōs.c.3.& Tiraq.in ll.cōnubia.in prima lege glos.1.par.1.n.34. fo.7. declarat Arias Pinell.in l.3.C de bon.mater.p.1.n.34 fol

fol. 195. Burgos de Paz conf. 23. nu. 8. quibus addo omnino Alex. in conf. 125. lib. 7. vbi notat Glos. Parif. D. Ant. de Padill. in l. voluntas n. 4. C. de fideicommif. Petr. Barbos. in l. quia tale, num. 37. pag. 319. ff. solut. matrim. Et quod non natus, vel cõceptus si fit proximior præferatur remotiori, qui semel fuit admissus ad succesſionem,† tenent plures Doctores quos refert Molina lib. 3. de primogen. dict. cap. 10. num. 25. fol. 76. quem citat Petr. Surd. decif. 230. n. 12. quod difficile mihi videtur propter superiora, & ea quæ ftatim dicentur. Et pro iftis facit singularis, & necessaria fententia Peraltæ in l. Titia cũ teftamẽto §. Lucius Titius in princ. num. 20. pag. 420. ff. de legat. 2. vbi tradit, quod cum in filiũ vnicũ non cadat prælegatum, nec melioratio, prout ego latius tracto in 1. par. quæst. 21. ifta conclusio ampliatur, etiam si à principio habeat cohæredem, qui poftea deficiat, per text. in l. optio. ff. de optio. legat. quod tenet Angulo non citato Peralta in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recop. glof. 10. numero 7. fol. 283.

200

His tamen minime refragantibus, prima opinio vera videtur, & pro ea facit dicta fententia Andreę de Isernia in dict. cap. & in cap. 1. col. 5. verf. hæc funt vera, de natur. fuc ceſ. feud. vbi dicit, quod in conftitutione quæ loquitur de primogenito respectu succesfionis, debet confiderari tempus mortis † patris, & idem tenet Bald. in dict. l. 2. C. de iur. emphyth. & confirmat Decius in conf. 443. in cafu ad me transmiſſo de Regno Portugalliæ num. 13. cum fequentib. Carol. Ruin. in conf. 93. num. 9. & 10. lib. 3. & facit quod fcribit idem Bald. in dict. l. fi viua matre nu. 3. C. de bon. matern. Aluar. Vacz in lib. quæftion. iuris emphyt. par. 1. quæft. 50. num. 16. & num. 40. Carol. Ruin. conf. 197. num. 9. lib. 1. Menoch. qui hoc citat in tract. de præfumpt. lib. 4. præfump. 92. num. 3. fol. 174. & in conf. 442. num. 6. lib. 5. pro quibus facit regul. text. in l. fi mihi & tibi §. regula ff. de legat. 1. l. feruus eius ff. de acquir. hæredit. l. fi cognatis ff. de reb. dub. & in l. fi deportati feru. ff. de legat. 3. l. non intelligitur ff. de iurefisci l. 1. tit. 9. par. 6. ibi, *En el tiempo que murieſſe*, & proximiores non dicuntur illi, qui tempore mortis † non funt proximiores, fecundum Bald. in confil. 46. verbo inftitutionis lib. 1. num. 5. per dict. l. cognatis ff. de reb. dub. vbi Socin. nu 30. Alex. confil. 26. num. 14. lib. 3. Deci. in conf. 299. num. 8. Anton. Peregri. in tract. de iur. fifci, lib. 3. tit. 6. num. 3. pag. 119. vbi ponit regulam, quod in fideicommifsis non nati nihil iuris habent. Et quando loquimur de prælatione alicuius ad alterum, infpicimus tempus quo succesſio acquiritur: adeo

201

202

quod ille qui tunc præfertur, efficitur perpetuus fucceffor, & transmittit, & femper excludit alterum §. proximus Inftit. de legit. agnat. fuccef. l. vlt. ff. de fuccef. edicto, notat Bald. in conf. 110. ad conferuationem domus n. 1. lib. 2. quod confirmat Parif. conf. 48 n. 23. lib. 2. imo fcribit notanter Alciat. inter confilia Grati conf. 8. n. 5. lib. 1. quod fecundogenitur femel à fratre exclufur cenfetur etiam ab eius defcendentibus exclufus, per text. in cap. 1. §. quin etiam fecundũ vnũ intellectum Epifcop. vel Abba. & doctrinã Bald. in cap. 1. ad Morganat. cõtract. & Bald. etiam refert Grat. in conf. 7. n. 11. lib. 1. quæ doctrina magnifacienda eft pro illis qui in continuatione lineæ faciunt magnum fundamentum. Ex quibus cauendum eft ab hisquæ fcribit Pinell in l. 2. par. 1. num. 72. fol. 39. C. de bon. matern. Et infertur notabiliter,† quod fi aliquir fuit exclufur à fuccesſione maioratus, nempe quia erat furiofur à natura, vel mentecaptus, aut aliam inhabilitatem patiebatur, vel cõmiferat aliquod delictum, cuius occafione remanfit incapax ad fuccesſionem maioratur: fi poftea talis furiofus redeat ad fanam mentem, vel incapax fuit à Principe reftitutur, furiofur non reintegratur ad fuccesſionem maioratus, fi femel fuit factus inhabilis, & incapax, & erat inhabilis tempore quo illi iur fuccedendi competebat: nec reftitutus à Principe maioratum recuperabit in præiudicium fucceſſoris. De quo tamẽ vltimo, fcilicet, de condemnato reftituto, vide quæ in hoc proprio puncto fcribit Molin. lib. 3. de primog. cap. 2. num. 20. fol. 11. Deducitur etiam, quod fi quir femel exclufus fuit à fuccesſione maioratus, cuius filij nõ excluderentur à maioratu, fi tempore exclufionis nati fuiffent, iuxta text. in l. 2. §. fi emãcipatus ff. de bon. poff. contr. tab. & alia quæ fcripfi in 4. part. fupra eod. illatio. 1. & illat. 2. fi poftea filios fufcepit, tales filij † non admittuntur ad maioratum, fi tempore quo pater exclufus fuit, nondum nati, nec concepti erant, quia fi faltem concepti fuiffent, admitterentur ad fuccesſionem, fecundũ quæ fcripfi in 3. parte huius operir quæft. 2. & in his, & alijs fimilibus cafibus, femper eft confiderandum tempus fuccesſionis. Et qualiter fœmina † per mafculum exclufa, perpetuo duret exclufa tradit noniſſimè Anton. Peregr. in tract. de fideicomm. art. 27. nu. 16. fol. 252. notanter Burfat. in conf. 331. num. 29. cum fequentib. lib. 2. Et pro his etiam facit, quòd vbicumque ille † qui eft in primo gradu fuccesſionis, excludatur à fuccesſione, nõ admittitur amplius l. 2. §. fi fit agnatus ff. ad Tertullian. & in § fi fit confanguineus, & §. æquifrimũ eod. tit. notat Bart. Socin. in cõf. 102. num. 1. lib. 2. & pondero etiam cafum

203

204

205

206

singularem in l.quidam ita in testamento in princ.ff.ad Trebell. in illis verbis, *Non iam puer hoc acceperat*, & in l.si plures ff. de con dit institu.ibi, *Si plures institutiones ex eadem parte sub diuersis conditionibus fuerint, conditio quæ prius extiterit, occupabit institutionem*: ad idem est textus in l. cum ex filio §. filio impuberi ff.de vulgari, vbi probatur, eidē in diuersas causas, diuersos posse substitui: & per euentum vnius cessare alterius substitutionē:licet sit communis,& recepta con clusio, quod quando sumus in concessione ex testamento † collata in euentum conditionis incertæ, vbi attenditur tempus conditionis euenientis, tunc censentur vocati omnes qui reperiuntur vocati illo tempore quo extat conditio:licet non nati, nec concepti essent tempore mortis testatoris, ex quo testator intellexit etiam de natis in futurum:quā tenent Bart.in dict.l. si cognatis nu.6.& ibi Bart.Socin.notab.4.nu.5. qui loquitur in primogenito, Decius in consl.217. in fin.Bart.Socin.in cons.51.n.41.lib.4.Parif.in consl.88.n.32.lib.2.& in consil.31.n. 45.eod.lib.Cephal.in cons.318.n. 67. cum sequentib.lib.3.qui refert textū in l. si quoque ff.de peculio, facit quod scribo infrà & plenius par. 1. quæst. 15. & suprahac quæst. & faciunt scripta per Molinā lib. 3.de primog.cap.10.n.25.fol. 76. Hieron. Gabr.in cons. 117. nu. 37. cum sequentib. Menoch.in cons.97. num.29.lib. 1.

207

Ex quibus infero notabilem intellectum ad quæstionem singularem, quam disputat Gregor.Lop.in l.10.tit. 31. par. 3. in glos. *Otorgado*, de eo qui ad maioratum vocauit filium masculum ex filia, in defectum talis filij, filium naturalem legitimatū: & contigit, quod venit casus substitutionis antea quam filia nuberet:ad quemadden di sunt Molin.dict.cap.10.n.26. cum sequē tib Cephal.in cons.312.nu.155.lib.3. Mātic.lib.5.de interpr.defunct.volunt. tit.15. nu.22.pag.190.faciunt scripta per Molin. lib.1.de primog.cap.6.n.49.fol. 50. & cap. 5.num.20.fol.32.Hieron.Gabr.in cōs.130. n.9.notanter Paris.in cons.71.n.1. cum sequentib.lib.4.melius Socin.Iun.in cōs. 172 per totum lib.2.post.Roman.in cons. 134. Simon de Pret.lib.5.de interpr.defunct.volunt.interpr.2.dubit.2.num.104. fol. 515. & per Menoch.in tract.de præsumpt.lib.4 præsumpt.93.nu.1.cum sequētib. fol. 174. & tradit notanter Carol.Ruin.in cons. 164. num.3.cum sequentib.lib.3. & qualiter habens facultatem eligendi ad fideicōmissum, aliquem de familia teneatur eligere ex præ sentibus † & natis,non ex futuris, trado in 1.par.istius operis quæst.72.à num.13. pro quo facit tex.in l.siquis in suo §. legis si de

208

inoffic.testam.cū scriptis per Molin lib. 3. de primog.c.5.n.53.fol.39.& legenda sunt plura quæ scribit Tiraquell.lib.1.de retract. §.1.glos.9.nu.80.cū sequētib.pag.156.Roland.in cōs.70.n.21.lib.3.ad quod facit doctrina Bar.&aliorū,in d.l.si cognatis,de qua supr.n.303.&animaduerto,quod nō nati ad mittuntur ad fideicōmissum,quādo nō erāt alij nati tempore quo venit,† & cessit fideicomissi dies:nam si illi nati extant, alios ex cludunt postea natos,secundū Paul.de Castro in cōs.247.n. 3. lib. 1. Angel. Corneū, Fulgos.& Iason.in l.quoties ab omnibus C. de fideicōmiss.Ripa in l.filius familias §.diui n.17.ff.de legat.1.vbi Crotus, & Paris. nu. 528.Tiraquell.dict.glos.9.n.99.Tiber Decian.cons.vlt.n.9.lib.1.Federic.Scot.in cōs. 1.tom.1.lib.4.n.51.Iacob. Beretta cōs. 27. n.7.Albert.Leonin.in cōs.97. n. 24. Glos. Paris.in cōs.1. pro Duce de Villahermosa, n.79.Zanchus in l.hæredes mei §.cum ita par.4.n.224.ff.ad Trebell.Menoch. in cōs. 413.n.61.lib.5.Mantic.de coniect.men. de fun.lib.8.tit.9.n.11.pag.340.& faciunt tradita per Caldam à Pereir.in tract. de nominat.ad emphyt.quæst.15.n.9. fol. 167. & qualiter non nati,vel concepti tempore factæ alienationis possint eam reuocare,legatur Tiber.Decian.respon.60.lib.1.& de materia est doctrina Bart.in dict.l. si cognatis, legēda sunt scripta per Alex.vbi latè Glos. Paris.in additio.cons.64.lib.5. Rebuff. in c. Raynuntius de testam.n.70.pag.548. Petr. Surdus decis.230.n.4.Anto. Peregr.in tractā.de fideicōm.art.22.n.69.fol.202.& per Petram de fideicōmis. quæst. 21. nu. 610. pag.325.Hinc etiam est (vt ad superiora redeam) quod semel exclusus à patre,† à filio censentur exclusus l.si mater,§.si filius ff.de vulgar.l.Lucius là 2.ff.de hæred. instit. notant Socin.in l.si cognatis ff.de reb.dub. Anton.Gam. decis.7.num.4.Et ista procedunt apud nos maiori ratione stante l.45. Tauri-na,infertur etiam, quod si testator exclusit à maioratu filium primogenitum habentē alium maioratum, & vocauit secundogenitū,si maioratus perueniat ad secundogenitū mortuo vltimo possessore,& postea maior primogenitus defunctus sit absque liberis,ob quod maioratus perueniat ad secundogenitum tenentem alium maioratum, nō excluditur à tali maioratu; quia considerari debet tempus prioris successionis. In quo tamen existimo esse inspiciēdam mentē testatoris,& rationes quas in dispositione inseruit,quæ strictissimè eandem interpretabūtur. Quam quæstionē vidi in practica mul tis præteritis annis postquā hoc scripsi: nā si testator abhorruit confusionē maioratus, nominis,& armorum, & hæc causa duret post-

209

210

num. 17. per l. substituti ff. de vulgari l. non fine, in princ. C. de bonis quæ liber. §. proximiorautē, Instit. de agnat. succes. pro quibus faciunt scripta per Tiraq lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. num. 83. confirmatur, quia licet qualitas adiuncta verbo, debeat intelligi secundum tempus verbi, † ista regula procedit, nisi ex verbis testatoris colligatur, quod etiam intellexerit in futurum, vt volunt Alciat. cons. 499. in fine, Ripa in l. centurio n. 44. de vulgar. Euerard. cons. 5. num. 20. Roland. cons. 39. num. 54. lib. 4. erit igitur hoc diffiniendum secundum subiectam materiā casuū contingentium: & hunc casum nostrū singulariter & in terminis decidit Ripa in consil. 13. n. 57. & vide quæ scribo supra quæst. 4. illat. 8. & notabiliter per eundem Ripam scripta in Rubr. C. de secund. nupt. num. 8. Iacob Albens. consil. 107. nu. 1. cum alijs, vbi plura tradit Roman. cons. 438. nu. 14. & 10. 11. 12. &c. 53. text. & ibi Zasium post alios in dict. l. existimo n. 3. cum alijs pag. 485. ff. de verb. oblig. vbi n. 16. ex illo textu notat, quod quamuis duæ causæ lucratiuæ concurrere non possint l. omnes ff. de actionib. & oblig. si tamen superueniēs causa esset lucratiua, concursus recipitur, & nō dicitur propriè concursus, sed successus: quem textum ponderat Bar. in l. Mæuius, §. duobus n. 13. ff. de legat. 2. quod est notabile pro intellectu, & decis. istius materiæ, & quod stante casu suprascripto repellatur à successione maioratus, quamuis prius successerit (qui est noster casus) tradit Ant. Gamm. decis. 27. vbi n. 7. dicit conclusionē satis singularem in ista materia, quod quia † succedit tempore habili in maioratu, non amittit illum maioratum propter alium maioratum superuenientem, quod est notandum, ad filium primogenitum grauatum, quod si habeat alium maioratum, relinquat vnum. Sed & dict. l. omnis, & ex doctrina Bartoli in dict. l. Mæuius §. duobus, infertur alia conclusio singularis, quod si ex l. 7. tit. 7. lib. 5. Recop. vel ex tenore, & fundatione maioratus filius maior non possit habere duos maioratus, sed vnum, si fortè filius, vel filia secunda, quæ habuit maioratum, decessit absque filijs in vita filij maioris, & non sit alius filius, vel filia, qui sit in eodem gradu, qui possit succedere in maioratu, ille filius maior pro vita sua habebit illum maioratū, & post eius vitam filius secundus, vel filia secunda: quod est memoriæ mandandum. Ad hoc facit, quod quamuis filius efficiatur sui iuris ob aliquam qualitatem superuenientem, non cessat vsusfructus, quem pater habebat in maternis aduentitijs, authen. sed Episcopali C. de Episcop. audien. cum simil. lib. vt per Pinel. l. 1. C. de bon. matern. par. 1. n. 4. fol. 35. vbi etiam n. 43. resoluit punctum, si filius familias efficiatur clericus, † an possit testari de vsufructu qui patri competebat: ad quem addo Tellū in l. 5. Tauri n. 4. Molin. lib. 1. de primog. c. 19. nu. 28. fol. 150. qui etiam refert Suarez in quæst. maiotus n. 37. & alios, & Didac. Perez in l. 1. tit. 3. lib. 5. Ordinam. Barahon. in addition. ad Ioann. Lopi. c. per vestras, de donation. inter vir. & vxor. in Rubr. §. 42. in additione quæ incipit, quod si pater, pag. 142. Et ad prædicta, & ad dict. l. 7. tit. 7. lib. 5. Recop. legenda sunt omnino quæ scribit Menoch. in tract. præsump. lib. 4. præsump. 93. n. 7. fol. 174. Cephal. in cons. 352. num. 82. 91. 107. lib. 3. Ex quibus etiam deducitur verū esse quoddam dictum Glos. Paris. in consuetud. Parisiens. §. 16. n. 12. fol. 173. vbi contra Hieron. Cagnol. in repetit. l. 2. C. de rescindend. vend. quæst. 16. decidit, quod si aliquis vendidit hæreditū suum subpacto quod semper teneretur retrouendere venditori, & eius hæredibus masculis, si venditor decesserit relicto hærede masculo, qui ante redemptionem decessit relicta filia hærede; nō competit tali filiæ ius redimendi, quia trāsmissio siue tacita, siue expressa de re, vel de iure affecto & limitato ad habentem certam qualitatem, non potest etiā per expressam cessionem fieri ad eum qui caret tali qualitate: refert notata per Albertum Brunum in consil. 80.

Et ex istis infertur, quod si contingat fœminas exclusas esse à maioratu per testatorem, extantibus masculis etiam remotioribus: & maioratus perueniat ad aliquem vocatum, exclusa filia vltimi possessoris contra dispositionem l. 40. Tauri, & postea iste masculus non habeat nisi vnam filiam, & defunctus fuit absque liberis masculis, nō debet præferri illa filia, † quæ semel propter masculum exclusa fuit, alteri filiæ vltimi possessoris: & qui postremus obtinuit maioratum tam ex ratione prædicta, quia semel fuit exclusa per potentiorem masculū, & illum qui potiora iura obtinebat, & iam redintegrari non potest, vt fundatum est, quā ex dispositione d. l. 40. per quā filia vltimi possessoris præfertur omnibus: & idē est in filia, vt supra dixi à n. 4. Ad quæ addo notabilē doctrinā Anchar. in cōs. 18. visis, & diligēter ruminatis, vbi vult, quod si pater est inuestitus pro se, & filijs masculis, & fœminis, & postea fœminæ per statutū inhabilitarētur ad emphyteusim, filia, mortuo patre, excluditur, de qua doctrina dubitat Felin. in c. vlt. n. 2. vers. est verū, de cōstitut. qui alia singularia ad propositū scribit: ad quæ addo eundē Felin. in d. c. vlt. n. 11. vers. secūdo mouetur, vbi citat Bart. in l. omnes populi ff. de iust. & iur.

dicentem, quod statutum præferens masculum fœminę in successione ab intestato, non habet locum, si is de cuius successione agitur, mortuus est ante statutum, licet fœmina nondum habuisset portionem suam ante statutum: & ibi etiam Felin. num. 3. refert Bart. in l. 1. §. fin. ff. ad Tertullian. dicentem, quod si filia diuiserat cum fratribus bona patrimonialia, si statutum non exprimat etiam præterita, non extenditur ad bona diuisa.

216 Est tamen animaduertendum, quod fœmina semel exclusa propter masculum, † admitti debet ad successionem maioratus non extantibus filijs, vel filiabus vltimi possessoris, & vbi non extat alia proximior consanguinea. Nec quicquam refert, quod semel exclusa fuerit: quia exclusio intelligitur rebus sic stãtibus: & cessante causa exclusionis, exclusio cessare debet dict. l si instituta §. 1. ff. de inoffic. testam. cum concordan. quæ supra scripsi, & latius in 1. part. huius operis quæst. 89. quod etiam tradit Molin. lib. 1. de primogen. cap. 6. num. 22 fol. 44. & lib. 3. cap. 5. num. 72. fol. 43. & pro hac sententia faciunt quæ scribit Bolognin. in quodã maioratu Hispaniæ consil. 62. vbi per plura probat, quòd exclusus vno modo, admittitur ex alio, quando fideicommissum est perpetuũ, & huc est tenendum, licet non benè se expediat, Ludouic. Peguera in lib. feudali, in versi. *Semblant*, num. 22. fol. 57. Et pro ista conclusione facit egregium consilium Parisij 22. num. 19. lib. 1. & in consil. 23. num. 53. & 54. eod. lib. vbi vult eleganter in ista materia, quod licet in successiunibus feudalibus fœmina per masculum exclusa, semper censeatur exclusa (vt traditum fuit) tamen ista regula non procedit in alijs successionibus, adeo vt fœmina semel exclusa à successione patris propter fratrem, non censeatur exclusa a successione eiusdem fratris. Ad quod lector animaduertat: quia vidi in practica in negotio maximi momenti: & ad Parisium addo Gozadinum in dict. consil 8. num. 52. & quæ nouissimè tradit Caldas Pereir. vbi hoc citat, de nominat. emphyt. quæst. 24. num. 90. fol. 291. latè Cephal. in quodã maioratu Hispaniæ super successione status de Alburquerque in cons. 251. n. 93. lib. 2.

218 Excludit tamen masculus superueniens fœminam, vbi erat iam conceptus, & gestabatur in vtero tempore quod defunctus † fuit vltimus possessor: quia talis pro nato habetur l. qui in vtero ff. de statu hominum l. antiqui ff. si pars hæreditat. pet. quod latius confirmari potest ex pluribus quæ scribo in 3. par. huius operis quæst. 2. num. 1. cum alijs: Et hanc sententiam quod posthumus superueniens repellat fœminam, quæ semel possessionem primogenituræ accepit, tenet in terminis Tiraquel. licet quod n lul vrgeat, referat in tract. de primogen. quæst. 50. num. 26. pag. 113. & idem voluit Peralta, non relato Tiraquel. in dict. Rubr. num. 123. pag. 76. col. 1. versic. visis itaque: imo etiam fœmina superueniente filia vltimi possessoris, excludit fœminam, & etiã masculum quando gestabatur in vtero tempore mortis patris: ad quod facit doctrina Rebuff. in l. proximus 92. pag. 557. ff. de verb. sign. vbi dicit, quod posthumus cum nascitur, dicitur proximior ad retractum: & vbi testator vocat primogenitos filiorum Titij, an intelligatur de eo qui est proximus tempore testamenti, an de eo qui est † primogenitus tempore conditionis existentis, traditur per Roman. consil. 438. in causa consultationis: latius per Tiraq. in tract. de primogen. quæst. 62. eund. lib. 1. de re tract. §. 1. glos. 9. num. 95. & 98. & regulariter quando attenditur finis, vel principium, lege magistrales doctrinas Euerardi loco 100 Et antea quam hunc articulum concludam, sciendum est, quod si testator ordinauit, vt si possessor bonorum maioratus alienaret res maioratus, ipso iure in sequentem dominium bonorũ maioratus trãsiret, & aliquis possessor res maioratus alienauit, & eo tempore ille qui alienationem fecit, filiam tantum habebat, & post alienationem factam, masculum procreauit; † talis masculus non excludit fœminam, cui ipso iure dominium quæsitum fuit. Et ad hæc est egregium consilium Pauli Castrens. quod lector legat. 238. lib. 2. & resoluit Glos. Paris. 1. par. consuetud. Paris. §. 30. num. 176. fol. 252. post Bald. cons. 9. lib. 3. secundum veterem impressionem, & secundum nouam consil. 9. lib. 1. & hoc etiam in terminis tenet Glos. Paris. cons. 1. pro Duce de Villahermosa num. 68. & faciunt scripta per Simonem de Pretis lib. 3. de interpr. defun. volun. solut. vlt. num. 16. fol. 338. quod in specie maioratus decidit, & probat Suarez dict. allegat. 27. versic. Tertio quia tempore, vbi resoluit, quod si filio spurio instituto in maioratu in quo institutio non valuit, nascatur filius post mortem patris, & institutionem, talis filius est incapax, & propter eius natiuitatem non sunt amouenda bona à substituto. Et hoc est tenendum, quicquid teneat doctissimus Molina lib. 3. de primogen. cap. 10. numero 44. folio 78.

212

219

Fœmina exclusa à maioratu, censentur exclusi descendentes ex illa n. 220. & 221.

Exclusio vnius gradus arguit exclusionem sequẽtis ex illo, n. 222.

Substitutum de agnatione nepos ex fœmina an exclu-

cludat, numero 223.

Infecta radice, omnia quæ ab ea procedunt, dicũtur infecta, num. 224.

Doctrina Baldi, quòd quando masculus vult succedere ex persona propria, non obstet ei persona matris, examinatur, n. 225. & 226.

Succedens per repræsentationem an succedat ex persona propria, num. 227.

Nepos ex filia an dicatur descendere per virilem sexum, n. 228 229. 230. & 231.

Descendens ex fœmina an dicatur descendere per virilem sexum, vbi non agitur de successione maioratus, sed de iure patronatus, aut alijs similibus rebus, num. 232. 244.

Fœmina potest habere ius patronatus, num. 233 234. 236. & 237.

Statuta excludentia fœminas sunt facta ad conseruandas agnationes, num. 235.

Ratio conseruandæ agnationis vbi cessat, nepos ex fœmina dicitur descendere per virilem sexũ, n. 238. & 239.

Fœmina si prius sit nominata, masculorum appellatione veniunt descendentes ex fœminis, num. 230.

Fœmina succedere potest in feudo, quando fœmina fuit a principiò inuestita n. 231, 234.

In bonis dotalibus prouenientibus à matre an censeatur fœmina ad primogenituram vocata, numero 232.

Princeps fœminam inuestiendo non videtur agnationem respexiße, num. 233.

Fœmina ob similitudinem sexus non minus videtur diligere fœminam quàm masculum, num. 235. & si instituerit maioratum non videtur fœminas excludere, num. 236. 237 & quid in feudo quando fœminã in certam quantitatẽ instituit, num. 255.

In vocationibus maioratuũ semper est considerãdum ad quid testator considerationem habuit, n. 238. 241. & 257.

Substitutio si fiat sub hac conditione, si decesserit sine filijs masculis, masculorum appellatione veniunt masculi nati ex fœminis, num. 239. & quid in feudo num. 290.

Substitutio facta de filia & eius descendentibus masculis, & institutio facta de cognatis extraneis qualiter differant, num. 240.

Infertur intellectus ad l. 1. §. fin. ff. de iure immunit. num. 241.

In omni materia attenditur quod principaliter agitur, num. 243.

Cùm duo ad regimen alicuius hospitalis præsentantur, senior prefertur, num. 245.

Proximior maior ætate qualiter in maioratu debeat præferri, num. 246.

Maior dicitur qui est maior ætate, num. 247.

In fœminis non est ita recta & exacta administratio sicut in masculis, num. 248.

Maritus maior supplet ætatem mulieris minoris, num. 249.

Patroni si discordant in præsentando, vox masculi præfertur, num. 250.

Commissione facta masculo & mulieri vt nominent aliquem ad maioratum, si discordant, masculi votum præfertur, num. 251. 253.

Virorum officium est res externas administrare, numero 252.

Fœminæ fragiles sunt consilio, & contra propria commoda sæpè laborant, num. 254.

Fœmina exclusa a iure patronatus, qualiter eius filia exclusa censeatur, num. 256.

Testator cùm solam masculinitatem considerauit, masculus ex filia admittitur, num. 258.

Maioratum faciens si prius masculos vocauerit, & vocet filios ex aliqua filia, veniunt masculi ex fœminis, quod dupliciter limitatur, numero 259. & 261.

Vnum & immediatè dicitur illud, quod naturali sanguine continuatur, numero. 260. & ibi & n. 262. an actus necessitate factus inferat consensum.

Actum ex necessitate faciens, fraudem an dicatur committere, num. 262.

In substitutionibus & vocationibus ordo vocationum seruari debet, num. 263. & ibi & num. 271, qualiter expressum faciat cessare tacitum.

Vnum non continetur sub altero, quando de pluribus discretiue loquitur, num. 264.

Fœminæ cùm super maioratu litigant, proximior qualiter præferatur, n. 265.

Fœminæ si litigent in eodem gradu existentes, præfertur nata ex masculo, num. 266. & ibi Peraltæ dictũ pro intellectu text. in l. 40. Tauri examinatur.

Descendentes ex masculis fœminarum qualiter dicantur descendere per lineam masculinam, num. 267.

Voluntas testatoris in substitutionibus est regulanda sicut in institutionibus, num. 269.

A prima inuestitura reliquæ posteriores sumunt interpretationem, num. 270.

Constitutio primogenituræ respectu primi interpretatur secundam primogenituram respectu tertij, num. 271.

Onus impositum personaliter post aliquot hæredũ gradus, iniunctum omnibus gradibus præsumitur, num. 272.

Testator videtur eos in substitutione coniunxisse, quos in institutione coniunxit, n. 274.

Neptis ex filio substituta an excludat patruum, num. 275.

Sanguinis continuatio facit, quod idem per rerum naturam sit & vnum, n. 276.

Ex grauamine vni iniuncto alius grauatur, n. 277.

Electio per fundatorem maioratus commissa an extinguatur in primo successore, numero 278.

Clausulæ quæ tendunt ad perpetuitatem maioratus

DEinde in hac materia de controuersia inter masculos & fœminas circa successiones maioratuum sciendia est illa regula generalis; quod exclusa fœmina à maioratus exclusi censentur descendentes ex illa, † licet sint masculi: quæ fuit sententia Bartoli in l. liberorum num. 14. & 16. ff. de verb. sign. & in l. 2. §. videndum in fine ff. ad Tertull. & aliorum plurium quos refert Arias Pinel. in dict. l. 4. C. de bon. matern. par. 1. num. 19. fol. 66. quem citat Bursat. in consil. 1. nu. 139. Cald. Pereir. in tract. de nominat. ad emphyth. quæst. 19 nu. 37. fol. 211. notanter Ioann. Lop. in Rubr. de donation. inter virum & vxor. §. 69. num. 26. pag. 260. Cald. Pereir. in 3. parte, de potest. eligen. fol. 36. licet contrarium concludat Aluar. Valasc. de iure emphyt. quæst. 41. num. 5. cap. 15. num. 30. notat Cassanæ. in consuetud. Burgund. Rubr. 3. num. 70. fol. 113. col. 2. Deci. in consil. 484. num 2. Aymon. Crauet. in consil. 127. num. 4. & 184. num. 2. Gregor. Lop. in l. 3. tit. 13. par. 6. in glos. in verbo, *Mugeres*, fol. 89. col. 1. in fine, & in princ. fol. sequen. Costa in lib. de patruo, & nepote, par. 3. num. 4. pag. 442. col. 1. Carol. Ruin. in consil. 18. num. 9. lib. 3. Menoch. in consil. 172. num. 20. cum sequentib. lib. 2. & in consil. 318. num. 21. lib. 4. Corsetus in tract. de potest. Regia quæst. 65. par. 4. num. 29. notanter Peralta qui hoc recte fundat in dict. Rubr. de hæred. instit. num. 125. pag. 81. col. 2. cum alijs; notat Molin. libro 3. cap. 5. num. 41. & vide eum lib. 1. cap. 6. numero 38. fol. 48. Anton. Gabr. tom. 2. commun. tit. de verb. sign. conclus. 1. num. 22. pag. 336. Caldas Pereir. de nominat. ad emphyt. quæst. 17. num. 52. fol. 192. Mantica lib. 11. de coniect. mén. defunct. tit. 15. num. 3. pag. 544. Montaluus qui etiam loquitur in maioratibus Hispaniæ in lib. fori, tit. 3. fol. 12. col. 2. Cessus in consil. 26. num. 44. Anton. Thesaur. decis. Pedem. 146, num. 2. nouissime Anton. Peregr. in tract. de fideicommiss. artic. 26. num. 1. cum sequentib. fol. 246. ad ista legendus, & in artic. sequentib. & ideo si filij masculi fuerint substituti, † nepotes ex filia concepti non debent admitti: & communem dicunt Dec. in consil. 239. num. 5. Aymon. consil. 22. num. 10. tradit Francis. Mantic. lib. 8. de coniect. men. defunct. tit. 8. numero 23. pag. 336. quibus addo egregiam doctrinam Cyni in auth. post fratres C. de legitimis hæredibus fol. 285. quare inquit Raphael Cuman. in consil. 117. quod exclusa sorore non admittitur nepos ex ea, quia ex inhabili radice emanauit, & vide eundem in consil. 86. col. 2. & dicit Bald. in cap. quemadmod. feud. ad filiam pertineat, num. 3. fol. 28. quod si statutum dicit, quod fœmina nõ succedat stantibus masculis parẽtibus vsq; ad quartũ gradũ, inte-

220

221

intelligitur de parentibus masculis agnatis, & non de cognatis. Quod dictũ refert, & confirmat Bart. Socin. in cons. 31. num. 6. lib. 1. vbi n. 4. tradit, quod exclusio vnius gradus † exclusionem inducit nascentibus ex illo: per l. si quis filiũ C. de inoffic. & alia iura, & idem consil. 26. num. 24. lib. 4. Quæ conclusio maximè procedit vbicunque testator post lineam masculorum, & descendentiũ masculorũ vocauit, & substituit extra neos masculos: quia tunc nullatenus comprehenduntur masculi descendentes ex fœminis, vt neruose tradit Augustin. Beroi. in cõ sil. 116. n. 9. lib. 2. & † quod quando substitutus est de agnatione, quod nepos ex filia nõ excludat substitutũ: quia durat idem fauor, & propter alias rationes concludunt Bald. in autheo. si quas ruinas, in fine C. de sacro sanct. Eccles. Angel. in l. sed si hæc, §. liberos ff. de in ius vocand. & alij plures quos citat Alex. Tratane. in tract. de substit. par. 4. c. 7 n. 10. fol 137. ad ista omnino legendos. Et infecta radice, omnia sequentia quæ ab ea procedunt, † censentur esse corrupta dict. l. liberorũ, notat idem Socin. cons. 241. n. 7. lib. 2. & dictũ Baldi refert etiam & confirmat Alex. in cons. 188. n. 3. lib. 6. vbi n. 22. tractat de statuto excludente fœminas, donec extarent masculi, & aliqui de descendentibus ex eisdem, vbi vide Glos. Par. & quæ supra dico, & idem quod Bald. volunt etiam Angel. in cons. 281. Anania in cõs. 4. col. 2. Deci. in cons. 573. col. vlt. Alciat. lib. 1. de verb. sign. pag. 9.

Ex quibus dubitabilis videtur sententia Baldi in authen. cessante C. de suis, & legit. hæred. existimantis quod quando masculus vult succedere ex persona propria, † non obstet ei persona matris: contra quem ibi iustè tenet Aretin. per text. in c. 1. §. qui feud. dare possunt, & ante eum Ioann. Andr. in cap. Apostolicæ, de re iudic. in 6. idẽ Bald. in l. 1. ff. de Senator. Bart. Socin. in l. Gallus, §. nunc de lege Velleia. n. 5. ff. de liber & posth. & facit doctrina Bald. in l. pactum C. de collatio. referenda, & ad hoc resoluere licebit etiam ex doctrina Bart. in l. 1. §. si sit nepos ff. de collation. dot. & in l. 1. §. si sit filius ff. de coniungen. cum emancip. liber. & in l. si auus, vbi Bald. Salicet. Alex. Aretin. & Iason C. de liber. preterit. & Iason. in cons. 320. col. 3. vers. cõfirmatur quia licet lib. 2. Augustin. Beroi. in cons. 120. n. 82. lib. 2. Tell. in l. 6. Tauri n. 60. Tiraquell. in tract. de primogen. quæst. 40. num. 119. pag. 290. & num. 122. & quæst. 13. num. 3. pag. 119. Anton. Gabr. lib. 4. commu. opio. tit. de success. ab intest. conclus. 1. num. 26. pag. 265. qui omnes resoluunt, † an nepos possit succedere ex persona propria vbicũque pater, vel mater exclusi sunt: quod etiã tractat Costa in dict. quæst. de patruo & nepote, par. 3. num. 45. versic. postremò grande illud argumentũ pag. 443. Menoch. cons. 172. n. 19. & 38. lib. 2. idem Menoch. in cons. 318. no. 29. lib. 4. vbi reprobat doctrinam Bar. in l. 1. §. si sit nepos ff. de collatione dotis, & in dict. cons. 172. n. 24. & iterum, nu. 38. lib. 2. Anton. Peregrin. in tract. de fideicõmiss. artic. 27. num. 9. fol. 251. & est etiam egregium consiliũ Cephali cons. 431. n. 26 lib. 3. & Menochij cons. 201. nu. 96. lib. 3. Anton. Gamma decis. 385. num. 1. Glos. Paris. in consuet. Paris. par. 1. §. 22. n. 103. fol. 197. vbi ponit regulam, † quod succedens per repræsentationem, succedit ex persona propia, non iure transmissionis: & est receptior doctrina Bartoli in dict. l. si auus secundum Bursat cons. 67. nu. 24. lib. 1. vbi refert contrarium tenentes: & quod filia non possit patrem repræsentare, quia in ea non reperitur qualitas masculinitatis, sæpè dicit Bart. in hac materia; vt testatur Alex. in cons. 53. n. 6. lib. 4. quia ad hoc etiã citat Rainerium, & Fulgos. in l. venia, C. de in ius vocan. tradit Curtius Senior in cons. 63. num. 14. vnde etiam venit, quòd licet neptis ex filio dicatur descendere per virilem sexum, non tamen nepos ex filia, † secũ dũ glos. in dict. l. Gallus §. nũc de lege Velleia, in verbo, tametsi ff. de liber. & posthum. quem sequuntur ibi DD. communiter, & Episcop. Couarr. in cap. Raynaldus in princ. num. 13. in fine de testam. Peralt. in dict. l. 88. in causa Tridentina num. 5. quem supra ad aliud propositum retuli, Socin. Iun. in cons. 30. num. 51. lib. 1. Alex. consil. 125. n. 4. lib. 7. Hippolyt. in singul. 33. Alex. in cõs. 53. num. 2. & . 5. lib. 6. Decium in cons. 319. num. 2. & 3. Et in hoc puncto elegantem distinctionem, & regulã tradit Glos. Paris. omnino videnda par. 1. consuetud. Paris. §. 16. fol. 182. num. 1. cum alijs Francis. Mãtic. lib. 8. de coniect. mente defunct. tit. 11. nom. 9. pag. 383. & plura scribit Augustin. Beroi. in cons. 77. per totum lib. 2. Quibus iungo nouum dictum Gregor. Lop. in l. 2. tit. 8. par. 4. in glos. in verbo, *Linea de parentesco*, vbi dicit, quod quando testator vocauit ad fideicommissum lineam virorum, seu diceret, fideicommissum vadat per lineam virorum, tunc dicitur quod nullatenus cõprehenditur fœmina, cum ipsa non sit † in linea virorum: citat textum in l. pronunciatio §. familiæ ff. de verbor. sign. pro qua opinione faciunt quæ scribit Francis. Mantic. dict. tit. 11. lib. 8. nom. 7. & scripta per Menoch. in cons. 205. n. 17. & 18. lib. 3. Quibus adde Campecium in tract. de dote par. 5. quæst. 41. fol. 120. vbi eleganter loquitur, & con-

222 223 224 225 226 227 228 229

confirmat Menoch. in tract. præsumption. lib.4. præsumpt.91.n.6 fol.173. Et pro illo dicto Gregorij Lopez facit bona doctrina Baldi in l.pactum, num.13.fol.47. C.de collation. vbi dicit, quod quando vitium est in linea insuccessibili, non in sola matre excluditur nepos: & idem iudicamus de principio principianti, quod de his quæ ex principio sequuntur, vt per l. maritus, C.de procurator. & alia probat Curc.Iun. Et an admittatur fœmina descendens ex masculo in maioratu facto de descendentibus per lineã masculinam, tradit Molina libro 3. de primogen. dict.cap.5.numero 69. folio 42. ad quem addo Cephal.in consl.251. num. 3. libro 2.& in consl.600. num.31. libr.4. quod consuluit Parisius in maioratu Hispaniæ in consl.72.nume.95. libr.4.vbi vult, quòd quando dispositio vocat masculos, fœmina † 230 non dicitur descendere per lineam masculinam: & legenda sunt quæ scribit Petr.Barbos. in l.quia tale, numero 39.pag. 320. ff. solut. matrimon.tom.2.& in hac materia adde notanter Barthol.Socin.in consl.51. numer.6. libr.1. qui dicit, quòd consultus fuit per doctissimos viros, quòd si testator instituit filios suos masculos, adijciẽs se velle, quòd hæreditas sua vadat de vno in alium descendentem per lineam masculinam, & decessit vnus ex filijs, nullo ex se masculo relicto; sed vna fœmina relicta, superstitibus fratribus inuicem substitutis, fuit cõsultum, quòd filia illius mortui excludit fratres: quia dicitur de descendentibus per lineam masculinam: quod tamen hodie cessat, vt opinatur Molina libr.1.de primogen. capit.6. numer.37. fol. 48. vbi in hoc sequitur Paulum de Castr. in d.l.maritus, numero 5. C. de procurator. & alios plures quos citat: & opinio Pauli de Castro est communior secundùm plures quos citat Menochius in consilio 205.numero 20.libro 3.dicentes, hanc esse communiorem opinionem: & hoc latè sustentat contra Pinell. Ias.& alios: & idem repetit ipse Molina libro 3.dict. cap.5. nu. 69. folio 42.& libro 1.capit.6.numero 38. folio 48. qui tandem loquitur in casibus, in quibus ratio conseruandæ agnationis adiecta est; quia in tali casu, si vocentur descendentes per lineam masculinam, non comprehenditur † fœmina à masculo descen- 231 dens: pro quo facit resolutio Parisij in consilio 72.numero 95.libr.4. vbi tradit, quòd licèt fœmina dicatur descendere ex linea masculina, & dicantur agnati, & de familia, fallit nisi dispositio vocet masculos: & Paulum de Castro contra Alexandrum sequitur Caldas Pereira in tractatu de nominatione ad emphyt. quæstione 24. numer. 92. folio 292. Et est etiam notandum quòd quã do testator in sua dispositione fecit mentionem de descendentibus masculis, ex quo non veniunt descendentes fœminæ, non veniunt etiam descendentes masculi ex fœmina: quod patet ex prædicta doctrina Bartholi, & aliorum, & tenet Ioann. Andr. in rubr.de testam.& alij, vt per Barthol.Socin. in consilio 251. numero 9. libro 2. de quo lector videat elegans consilium Caroli Ruini 49.per totum libr. 1. ad quod alios citat Menoch.in tractatu de præsumption.lib.4. d.præsump.91.n.5.fol.273. Et istis est addendũ, quòd si exclusa est vna persona propter defectum conditionis, exclusi censentur descendentes ex ea, secundùm Decium in consil.424.nu.20.per regulam d. l. si viua matre, C.de bon.matern. De quo legenda sunt quæ scribo supra hac part.quæstione 4.illation.8. & 4.part.quæst.19. In hac etiam materia animaduertendum est, quòd vbicumque testator in dispositione per eum facta, licèt masculos vocauerit, & descendentes per lineam masculinam; † nõ tamen tractat 232 de conseruatione familiæ, vel agnationis: & actus de quo agit, hoc non requirit, sed tractat, vt id quod ordinat, rectius exequatur, & cum perfecta diligentia; vt putà, quando relinquit alicui, & suis descendentibus primogenitis ius patronatus cum onere quòd dicantur certæ missæ, vel fiat aliquod opus piũ pro anima testatoris, tunc videtur quòd si testatoris dispositio non sit *manifesta* circa exclusionem fœminarum, exclusæ non censentur. Nam fœmina potest habere † ius patronatus in Ecclesia, secun- 233 dùm Abbat.in cap.1. & in cap. à nobis in principio de iur.patronat.& alios quos referunt Cassador. decis. 1. de iur. patronat. numero 4.Decius in l.fœminæ, numero 42. ff.de regul. iur. Lambertin. de iur. patron. lib.1. fol.62.num.30.& successio iuris patronatus pertinet regulariter ad fœminas sicut ad masculos, vt tradit Cæsar Lambertin. in tract.de iur.patron.lib.1.part.2. 2.quæst. principal. num.5.fol.129.& 10.art.2.quæstionis principal.in eisdem lib.par.& quæst. n.1.fol.136. ad quem addo Cassador. decis. 1.tit.de iur.patro.n.4.pag.409.in decis.Canonicis: & potest esse executrix, l.à filio in princip. vbi Bart.ff.de alimen.legat. Glos.in c.2.de testam. latè Decius in l.fœminæ, nu. 21.ff.de reg.iur.& alij: & Calderin. in consil.4. tit. de iur. patronat. consuluit, quòd si aliquis per testamentum reliquit ius patronatus fratribus suis, & hæredibus masculis, quibus deficientibus substituit Episcopum, quod nihilominus deficientibus masculis, † 234 filia fœmina testatoris & hæres admittitur ad præsentandum: quod latè confirmat Curtius Iun.in consil.323.n.4.cũ sequen.lib.2. qui

qui ad hoc refert Anchart. in conf. 80. est consilium 81. quod dictum Calderini referó in part. 1. quæst. 15. & expressum pro ista sententia: de quo consilio Aneharrani latè agit Lambertin. in tractat. de iur. patron. libro 1. par. 2. artic. 5. 2. quæst. principal. nu. 1. cum sequent. fol. 132. Et quòd fœmina nupta admittatur ad ius patronatus, ad quē vocatus est antiquior de familia, tradit eleganter Hieron. Gabr. in conf. 195. numer. 3. quod est notabile. Et arguere in hoc proposito possumus à ratione cessante dispositionum excludentium fœminas, & masculos admittentium, † quæ fundantur in conseruatione agnationum, vt patet ex dict. 5. familiæ, l. eum legitimè, ff. de stat. homin. notat Cinus in l. 1. C. de adult. & in l. 1. C. quę sit longa consuet. Barthol. in d. l. 2. 5. videndum. numero 1. ff. ad Tertullian. Curci. in conf. 80. & est communis secundùm Albert. Brun. in dict. tractat. art. 3. col. 2. & 3. de quo latius agit Tiraquel. in tract. de cessante causa, limit. 21. nu. 55. fol. 185. & plures pro hac sententia refert Decius in conf. 372. n. 4. & 5. Sociu. Iun. in conf. 2. n. 10. & conf. 3. n. 5. & conf. 4. n. 3. & conf. 20. nu. 5. & conf. 30. n. 6. & conf. 36. num. 51. lib. 1. & in conf. 108. num. 4. libr. 2. & in alijs pluribus consilijs. Et hoc etiam procedit in testamentis, in quibus consideratur ratio conseruandæ agnationis, & masculi de agnatione præferuntur fœminis, vt per Dec. in consil. 227. col. 3. in princ. & alios quos refert Soc. Iun. in conf. 119. n. 35. lib. 1. Cùm igitur in prædicto casu testator solummodo respiciat quemadmodum rectius & cū maiori affectione propria voluntas exequatur, nec habeat considerationem ad agnationem, † sequitur quòd in isto casu fœminæ non excluduntur. Et tàm in administratione capellę quàm maioratus fœmina succedere potest, si onus annexum per alium expediri potest, vt probat Anton. Gamm. decis. 6. num. 2. & Fortunius Garcia in l. Gallus, §. & quid si tantum, numero 10. ff. de liber. & posthum. & alij quos citat. Et faciunt quæ scribit idem Anton. Gamm. decis. 337. n. 9. & doctrina Anchar. In Clement. quia contingit, num. 3. fol. 65. vbi tradit, quòd mulieres possunt assumi ad regimen hospitalium, ex cap. dilecta de maiorit. & obedien. & cap. Indemnitatibus de electione. in 6. quod vidi de facto. Et plura in comprobatione quæ hic tractantur in successione cuiusdam patronatus, quę ventilata fuit inter masculum & fœminam, scribit Curt. Iun. In dict. conf. 32 3. n. 3. cum sequen. lib. 2. ad ista legendus, ad quem addo notabile consilium Socin. Iun. 186. nu. 9. & 10. lib. 2. vbi in simili casu excludit fœminas ab administratione cuiusdam legati pij; &

235

236

plura bona in proposito adducit. Et ad hoc est etiam in terminis decisio Anton. Gamm. 294. per totam, vbi probat, quòd in vocatione facta ad missas dicendas, masculus ex masculo non pręfertur masculo ex fœmina. Et quòd in materia sepulturæ † & iuris patronatus hæredes sanguinis dicantur non solùm descendentes ex masculis, sed etiam descendentes ex fœminis, tradit Cæsar Lambertin. in tractat. iur. patronat. libro 3. 4. artic. 5. quæst. princip. num. 11. fol. 23. & ex istis sumitur intellectus ad id quod tractat Roch. de Curte in tract. de iur. patronat. in verbo, competens alicui, num. 2. fol. 34. vbi quærit, an quando ius patronatus competit illis de parentela, fœminæ admittantur ad præsentationē, maximè si sint nuptæ: quod latè tractat Ioann. Gutierr. conf. 3. per totum, maximè numero 9. ad quos addo Cassa dor. decis. 1. de iure patron. num. 3 & 4. pagin. 409. vbi tractat, qualiter ad ius patronatus, reseruatis illis de genere, admittantur descendentes ex fœminis. Et istud etiā comprobatur ex quadam doctrina Pauli in l. 1. numero 4. & 5. C. de condition. insert. vbi dicit, quòd in honoribus & dignitatibus nepos ex filia non dicitur descendere per virilem sexum; secus in dispositione, quæ ita competere potest fœminis vt masculis, citat textum in authent. de alien. & emphyth. & alia iura. Et quòd, vbi cessat ratio conseruandæ agnationis, masculi descendentes ex fœminis † veniant appellatione masculorum descendentium, tenet Anton. Rubeus in consil. 22. testator hàbens, numero 13. quia secundùm eum, de proprietate vocabuli, appellatione masculorum, veniunt masculi descendentes ex fœminis, per textum notabilem in authent. de hæredib. ab intest. venient. ibi: *Siue masculi, siue per fœmina personam defuncto iungebantur*, vbi concludit casum, quem hàbui de facto in causa successionis iuris patronatus: quòd si testator † non habuit animum conseruandi agnationem; sed masculos prætulit propter genus masculinum, non solum intelligitur prætulisse nepotes masculos ex filia, sed etiā pronepotes masculos ex nepte: quem refert, hoc confirmans, Mantic. libro 8. de cō iectur. ment. defun. titulo 18. num. 5. pagina 362. & hoc eleganter etiam tractat Augustin. Beroi. conf. 77. num. 8. cum sequen. libro 2. notatur etiam per Corn. in consilio 246. videtur prima facie, libro 2. & Carol. Ruin. in cōs. 49. quæritur. lib. 1. Alber. Brun. vbi supra, Bolognin. conf. 69. & Cepola cō sil. 7. causar. ciuil. Hieron. Gabr. in conf. 96. numero 23. & idem Anton. Rubeus in consil. 37. n. 6. Cor. in conf. 246. n. 9. lib. 2. Guid. Pap. decis. 612. nu. 1. Paul. de Castr. in l. 1. notab.

237

238

239

notab.1. C.de condit. insert. Fulgos. conf. 85.n.1.& 2.Alciat.respon.15.num.3.lib.8. Glos.Paris.part.1.consuetu.Parisien. §.16. n.3.& 7. Duaren.ad consuetud.feudal.cap. 10.n.3.Mandell.conf.86.n.4.Et est de men te omnium qui de hac materia tractauerunt: quod latius omnium tradit Francisc. Manti. de coniect.men.defun.lib.8. dict.titulo 18. numero 20. pag.366.& tradit Molin.libr. 3.de primog. cap.5. numer.48. fol.36. vbi ponit exemplum, si maioratus institutor vo cauit filiā suam,& eius descendentes mascu los; sub hac namque vocatione descendentes masculi,etiamsi à fœmina procedant,vocati censentur; quia non est considerata agnatio, sed nuda masculinitas. Quod confirmo ex quodam dicto Francisci Manticæ de coniectur.men.defunct.libr.8.tit.11. nu.8. pag.343.& per tex.in l.1.C.de legit.tutel. iuncta authen.sicut hæreditas,eod.tit.Et ista seruiunt ad confirmationem cuiusdam singu laris sententiæ D.Ant.de Padill. in l.cū acu tissimi,num.22.fol.144.C.de fideicom. vbi limitat doctrinam Bart. in d. l. cum auus, n. 4.nisi testator non curauit agnationem suā conseruare;quod est,cū fœminas prorsus à successione excludit. Et ista conclusio fortiùs procederet, vbicumque ius patronatus

230 processit,& habuit principium † à fœmina, argum.doctrinæ singularis Ancharr.in dict. conf.339.n.12.quem supra retuli num.1.& in alijs locis,præcipuè in quæst.2.supra hac parte. Quo in loco inquit Ancharran. quòd quando regnum processit à fœmina,admittuntur fœminæ ad successionem regni,notat Socin. post Aretin.in d.§.nunc de lege Velleia. num.5.versic. Secunda conclusio, vbi dicit, quòd quando persona quæ à prin cipio recipit emphyteusim fuit fœmina,ap pellatione masculorum comprehenduntur descendentes ex fœminis, citat textum in d.cap.1.qui sibi aut hæredib. Bald in l.quoties,C.de fideicommiss.notat Dec. in d.con sil.570.num.11.Bart.Socin.in d.l. cū auus, n.83.& Dec.in l.fœminę,nu.100.ff.de reg. iur.Ferrar.additio.in pract. in forma libelli, quo agitur ad reuocationem feudi,vers.Ac nomine,pag.283.col.1.Et in feudo, in quo fœmina est inuestita à principio, succedere

231 potest fœmina,† secundū Speculator.tit.de feud.§.quoniam,vers.21.n.3. Dec. in conf. 365. viso numero 7. versic. Secunda ratio, Deci. in d.c. in pręsentia,n.43.de probatio nib.& omnibus copiosius plura scribit Roland.conf.76.n.5.cum alijs,lib.3.ad quē addo Alciat.conf.96.nu.32.vbi tradit,quòd in

232 bonis dotalibus prouenientibus à matre, † censetur fœmina vocata ad primogeniturā, motus ex d.c.1. de natur.feud.cum concor dant.& alios citat Cephal.in conf. 306. nu. 97. lib.3. quem citò ad aliud infra, & Ant. Thesaur.decis. Pedem.346. num.7. & 10. vbi inter alia refert consilium Gozadini 71. dicentis, quòd Princeps inuestiendo † fœ-

233 minam non censetur respexisse agnationē, sed cognationem,& Osasch.decis. Pedem. 27.n.15.Anton.Gabr.lib.6.commun.opin. tit.de verb.sign.conclus.6.n.98.pagin.345. vbi refert Gozadinum in d.conf.71. & 79. Molin. libro 3. de primogen. c.5. num.73. relatus per Anton.Peregr.in tract.de fideicomm.artic.25.num.18.fol.236. qui aliqua refert in contrarium contra Anchar. & idē artic.26.numero 13. fol.249. & legi debet num.17.cum sequent.& faciunt quæ scribo par.1. q.51. sic scribit Augustin. Beroi. in consil.120.num.13.lib.2. quòd quando dispositio fit à fœmina, nominando,seu vocan do descendentes masculos, debet intelligi de descendentibus masculis per fœminam: non autem de descendentibus solum per masculos:quoniam tunc dispositio facta cen setur gratia conseruandi masculinitatem,& non gratia conseruandi agnationem,ex Paulo de Castro in conf.341.aliàs 41. libro secundo,Decius in conf.303.col.vltim.Socin. in d.§. nunc de lege. Et in feudis quæ sumpserunt originem † à fœmina, possunt fœ-

234 minæ succedere, secundùm Ripam respon. 80. numero 66.cum sequent. Curci. Iunio. in conf.181.numero 1. & est egregiū consi lium Augustin.Beroi. 120.libro 2.per totum in quodam maioratu Hispaniæ, quem ad aliud refero infra. Et breuiter qui scire cupit plures DD. qui istam sententiam sequuntur,legat Tiraquel.in tract.de primog. quæst.10.n.27.pag.113.& notatur per eundem, qui plura tàm moralia quàm ex iure nostro exempla scribit in libro de legibus connubial.glos.1.par.1.fol.91.numer.26.& plures refert Gloss.Paris. in addit. ad Dec. in dict.cap.in præsentia de probationib. in addition.quæ incipit,Ex filia, notat Curti. in dict.tract.de feud.1.par.3.par.principal. limit. 2. numer.3. pagi.212. Ex quibus authoribus constat, quòd rarò fœmina habet considerationem ad familiam & agnationem conseruandam; † & ob similitudinem

235 sexus, non minus diligit fœminam quàm masculum.Et per prædictum consilium An charr. dixit ad propositum Peralta in l.cum pater,§. à filia,numer.65.pag.335. ff.de legat.2. Quòd si fœmina instituat maioratum, siue vinculum, & in scriptura caueat expresse,quod ad illius successionem non admittantur nisi ascendentes per virilem sexum, seu per lineam masculinam, † admit-

236 titur nihilominus fœmina propter personæ disponentis qualitatem,quia mulier erat,citat textum in capit. 1. de benefic. fęm. & alia

aliā iura: cuius tamen sententia mihi magis singularis quàm vera videtur, & talis interpretatio videtur esse contra voluntatem,& verba expressa testatoris, à quibus nullatenus est recedēdum propter qualitatem personæ disponentis, l.in conditionibus primū locum, ff.de condit. & demonstr. cum vulgar. & non aliter à significatione verborum est recedendum,quàm si appareat de manifesta testatoris voluntate, l.non aliter, ff. de legat. 3. l.4.titulo 33.part.7. & scripsi latissimè in principio illius 2. partis. Et ad hoc facit quod scribunt Raphael Fulgos. in consilio 18. Decius in consilio 514. volentes, quòd etiam in testamento mulieris coniectura capi potest, vt mariti agnationē quandoque voluerit conseruare: quod refert & confirmat Francisc.Mantic.in egregio libro de coniect.men.defun.lib.7.tit.10.n.7. pagin.234.Petr.Sur.decis.66.nu.7. licèt pro Peralta faciat illud quod eleganter tradit Glos Paris.in consuetud.Parisien.p.1.§.16. nu.7.fol.173. vbi ductus ex dicta doctrina Aneharr.& alijs quæ refert,dicit,quòd si institutio, vel substitutio incipiat à fœmina, putà si pater habens duas filias, instituerit eas hæredes æqualiter,& casu quo altera decederet sine liberis masculis, substituit alteram,& eius descendentes masculos, & tunc verbum,*Liberis masculis*, siue ex parte honoratæ,siue ex parte grauatæ, † non solū supponit pro masculo descēdente ex masculo, sed etiam pro masculo descendente ex fœmina:quo in loco hoc latiùs tradit, & rationes annectit singulares. Sed hæc doctrina diuersissima est ab ea quam Peralta tradit, cū in isto casu testator solummodo voluerit masculos vocare, siue descendentes ex fœmineo,siue masculino sexu; dumtamen habeant illam masculinitatis qualitatem: & ad Peraltam addo Molinam libr. 3.de primog. c.5.n.49.& n.73. Et hæc & alia argumenta faciunt pro ista sententia, quæ (ne longior videar) sciens,omitto. Ex dicta autem doctrina Glos.Paris.(vt arbitror) hoc dicam,& potest deduci intellectus ad quæstionē maximi momenti,quæ de facto contigit,Quòd siquis ad maioratus successionem vocet cognatos masculos, † non censetur habuisse respectum ad conseruandam agnationē propter qualitatem personæ vocatæ:quod est scitu dignum: pro qua sententia facit satis ad propositum doctrina Baldi & Pauli in l. 5. C.de condit.inser. volentes,quòd si substitutio † facta fuit filiæ sub hac conditione,*Si decesserit sine filijs masculis*, masculorum appellatione veniūt masculi nati ex fœminis:quia testator non habuit animum conseruandi agnationem: & idem volunt Corn.in consilio 246.in fin.lib.2. Rubeus Alexandrin. conf. 22.nu.11.Socin.Iun.in consi.2.n.12.& 13. lib.3.Tiraq.in tract.de primogen.q.53.nu. 11.pag.122.Mantic.lib.5.de coniec.men. defun.tit.15.n.4.pag.544. & libr.8.tit.18. n.32.pag.368.Alciat.conf.104.n.1.Molin. lib.3.de primog.c.5. n.49. fol.37. qua in re maximè animaduerto,longam esse differentiam inter substitutionem factam de filia, † & eius descendentibus masculis, & institutionē factam,& maioratum de cognatis extraneis,iuxta regul.l.cum auus, ff. de cond. & demonst.l.cum acutissimi,C.de fideicom miss.cum adductis ibi per DD.& in alijs infinitis locis.

237 238 239 240

Ex quibus infero notabilem conclusionē pro intellectu l.1.§.fin.ff.de iure immunitatis, † si per Principem detur priuilegiū nobilitatis filijs & filiabus descendentibus ex fœminis,gaudere debent priuilegio nobilitatis,quod est singulare & verissimum attentis superioribus. Totus lapis angularis huius materiæ,considerādo ad quid testator respexit in vocatione masculorum. Et an ad vnā solam causam & scopum respexerit, vel ad plures causas,vt etiā colligere licet † ex his quæ scribit Paul.deCastr.in conf.425.quod ista mater,quæ omnia sunt notabilia pro intellectu & decisione plurium litium,quę adsunt in hac Regali Chancellaria super vocationibus iurispatronatus.Nam ponderandū in primis,& animaduertendum est, ad quid habuit testator respectum & oculum in vocatione successorum ad Ius patronatus, an ad conseruationem familiæ, vel ad id quod propria voluntas,& relictum pro anima rectiùs adimpleretur & perfectiùs;vel ad vtrūque, quia in omni materia † attenditur quod principaliter agitur, l.si quis nec causam in princip.& ibi Bald.& cæteri,præsertim recentiores,ff.si cert.pet.l.qui exceptionem, cum ibi notatis,ff.de cōdict. indebit. latè Tiraquel. lib. 1.de retract. §.30.glos.1.n.4.pagin.64 r.nam & fœminæ eoquòd sunt masculis deuotiores, meliùs exequi solent legata pia,& in fauorem animarum relicta:quod experientia cognitum est. Et ad hoc faciunt plura quæ de perfectione fœminarum, & virtutibus earum scribit Tiraquel. r 11.connubial. numero 1. cum sequentib. Et inspiciendum in similibus dispositionibus est † quod conuenit saluti animæ illius qui fundauit ius patronatus, vt personæ cōmittatur, quæ rectiùs,& cum maiori cura, deuotione, & diligentia exequatur testatoris voluntatem, argumento singularis doctrinæ Baldi in consilio 167. Ordinatio testamenti libro 4. vbi vult, quòd vbicumque duo præsentantur ad regimen alicuius hospitalis, † senior præfertur,pro quo est præsumptio,quod melius administrabit:quod tradūt Barbo-

241 242 243 244 245

Barbosa in consil.23.col.vltim.libro primo, Gregor.Lopez in l.7.titulo 15. part. 6. in gloss.magna, Tiraquel.in tract.de primogenit. in præfation.numero 159.versic.trigesimoquarto, pagina 52. Rochus de Curte in tractatu de iur.patronat.verb.honorificum, quæstione 15.numero 42 folio 16.& verb. in Ecclesia, numero 11.folio 48. Lamberti. de iure patronat. part.3.libro secundo, 10. art.5. quæstion. principal. numero primo, folio 229. notabile consilium Amadei de Ponte 169. numero 50. libro secundo, qui loquitur in successione regni Portugalliæ, quæ delata fuit nostro Regi Domino Philippo defuncto: ad quem propter maioriam delata fuit successio, & Alexand. Raudensis in consilio 142. numero 124. & in consilio 149. numero 99. Quæ duo consilia sunt singularia in ista materia. Quorum doctrina limitanda est, vbi ex dispositione testatoris vocatus sit proximior: quia † tunc proximior ætate maior præferendus est, argumento dict. l. cum ita, §. in fideicommisso, l. peto, §. fratre, ff. de legat. 2. & eorũ quæ scripsi in 1. par. quæst. 72. Qua in re est animaduertendum, quod Cæsar Lambertin. in prædicto loco tradit, quòd maior dicitur qui est maior † ætate, non intelligitur de maiori scientia, dignitate, aut diuitijs, ex Felino in rubric. de maioritat. & obedient. Pro quo faciunt quæ scribit Francisc. Mantic. libro 8. de coniect. men. defunct. tit. 10. num. 1. pagina 340. cum sequent. hodie fol. 181. Simon de Pretis libro 3. de interpr. defun. volun. interpr. 3. dub. 4. fol. 2. n. 18. fol. 334. in hoc tamen principali puncto maturius est cogitandum: quia mulieres in multis sunt deterioris conditionis quàm masculi, l. in multis, ff. de stat. homin. Et in fœminis non est ita recta & exacta administratio, † sicut in masculis, aliquando propter sexus imbecillitatem, quandoque propter pudorem & reuerentiam maritalem, vel propter alia similia impedimenta: quod experientia cognitum est, & patet ex l. 1. §. 1. ff. ad Velleian. l. 1. §. sexum, ff. de postulan. quod confirmo ex his quæ scribit Caldas Pereira ad propositum in tractat. de renouat. emphyt. quæst. 16. numero 59. fol. 139. quibus congruit, quod masculus maritus supplet † ætatem mulieris minoris, vt tradit Parladorus libro primo quæstionum capit. 12. numero secundo, pagina 181. Vnde statutum disponens, quod quis non possit contrahere sine consensu duorum consanguineorum, tale statutum loquens in masculino non concipit fœmininum; quia in mulieribus non est eadem ratio, & tanta cognitio, sicut in masculis, secundùm Ancharran. in cap. Canonum statuta de constitut. in 6. Alexand. consil. 25. numer. 32. libro secundo: ad quod etiam facit doctrina Baldi in cap. ad audientiam circa finem de rescript. vbi dicit, quòd si quis in testamento dedit executores fratres suos, non intelligitur de sororibus, notat Decius in dict. l. fœminæ, numero 108. ff. de regul. iur. & si masculus & fœmina discordant in præsentando ad ius patronatus, † vox masculi præfertur, secundùm Baldũ in l. 1. ff. de Senator. Cofect. in tractatu de potestate Regia, part. 4. quæstione 40. numero 28. Ioann. Lop. in repetitione cap. per vestras, columñ. 150. de donation. inter vir. & vxor. hodie in additione nouissima, §. 43. num. 5. & sequent. pagina 376. vbi Barahon. & notat & limitat Deci. in d. l. fœminæ, numero 47. de quo latè agit Lambertin. de iur. patronat. libro 2. 19. artic. 5. quæst. principal. 3. part. numero primo cum alijs, folio 231. licèt contrarium teneat Curcius Iun. in dicto consilio 323. numero decimotertio ad ista legendus. Sed pro Baldo est l. 7. titul. 15. part. 6. quam ad alium finem infra cito.

Ex qua doctrina inferri potest intellectus ad l. 31. Taurinam, quòd si testator cõmittit mulieri, & aliæ personæ † masculo, quòd faciant maioratum in aliquem ex filijs, vel meliorationem, & discordant in nominatione filij, præfertur nominatio facta à masculo. Et virorum † officium est res externas administrare, & mulierum in domo res domesticas agere, vt plenè docet Tiraquel. in dd. ll. d. l. 10. & Decius in d. l. fœminæ in princ. in quibus locis reperies plura pro confirmatione huius sententiæ. Et si masculus & fœmina, qui sunt executores † vltimarum voluntatum, discordant, præfertur consiliũ masculi, vt resoluit Castillo in l. 38. Tauri, folio 132. column. 3. in princip. qui refert Barbacium in cap. tua de testam. Ioann. Lop. in c. per vestras de donation. inter vir. & vxor. hodie in textu, §. 43. n. 6. pag. 376. vbi Barahon. in additionib. Et fœminæ † fragiles sunt consilio, & contra propria commoda sæpe laborant, l. penult. C. de sponsal. facit l. cùm de indebito, §. sin autem, ff. de probation. & probatur in l. 3. titulo 12. part. 5. & quod notat Arias Pinell. in rubr. C. de bonis matern. num. 22. fol. 19. & plures defectus fœminarum cumulat Alberic. in l. cum filia, C. de inoffic. testamen. folio 155. Aymon de antiquit. temp. par. 1. n. 167. fol. 82. Et anteaquàm ad vlteriora progrediar, memoriæ est tradenda resolutio Rolandi in consilio 82. numero 41. lib. 3. vbi limitat doctrinam Ancharran. in dict. consil. 339. & aliorum quos supra retuli, vbicumque fœmina masculos vniuersaliter instituit, & inter eos fecit fideicommissum, instituendo fœmi-

Marginal numbers: 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254

fœminam in certam quantitatem, quod in tali casu † fœminā non excludit patruum ex doctrina Fulgosij & Pauli in l. 1. C. de condit. infert. Et qualiter † exclusa fœmina à iure patronatus, censeatur exclusa eius filia, ad aliud propositum scribit Parif. in consil. 48. numer. 16. lib. 4. vbi etiam tradit, quomodo exclusa fœmina ab hæreditate, exclusa censeatur à iure patronatus: vbi resoluit, quod stante statuto, quod masculis stantibus, fœmina non succedat, fœmina excluditur à iure patronatus, ex Abbate in cons. 59. lib. 1. in cap. cum seculum, de iure patronatus, Brun. in tract. de statuto excludente fœminas. 4. artic. principali, quæst. 4. fol. 40. Rochus de Curte in tract. de iur. patronat. in verb. ipse vel is à quo, quæst. 6. num. 14. sed animaduerto, quod Abb. in dicto consil. 59. nihil dicit de hoc puncto, & in dicto cap. cum seculum numer. 4. contrarium decidere videtur: ideò oportet allegationes originaliter videri. Et punctum etiam tractat Tiraq. in tract. de primogen. q. 36. num. 2. pag. 263. qui ad hoc allegat Abb. Anchar. & Cardinal. & fideliter refert cōsilium Abbatis. 54. in fin. lib. 1. Est igitur in isto casu, † sicut in superioribus, mens defuncti diligenter æstimanda. l. voluntatis, C. de fideicommis. Validam autem esse cōditionem, quod masculi solum succedant in iure patronatus, vel illi de stirpe, tradit Lambertin. in tractat. de iure patronat. lib. 1. q. 9. nu. 4. fol. 79. Ponderandum etiam est in vocatione masculorum, & fœminarum, an testator consideraauit solam masculinitatem, licet non considerauit agnationem: † & tunc masculus natus ex filia admittendus erit, vt per Fulgos. cons. 86. Roland. cons. 76. nu. 11. lib. 3. Francisc. Mantic. lib. 8. de coniect. ment. defunct. tit. 11. num. 8. pag. 343.

Secundo (vt ad superiora redeam) dicta communis opinio, quæ habeat masculos ex filiabus excludendos esse tanquam natos ex radice infecta, potest † limitari ex doctrina Barthol. Socin. in d. l. Gallus. § nunc de lege Velleia. num. 8. in final. b. verbis, vbi dicit, quod aliàs fuit per solennes Doctores consultum, quòd si esset facta mentio liberorum alicuius filiæ institutæ, vel alterius mulieris, quia non sunt agnati testatoris, nec mulieris, l. quoties. C. de suis, & legit. hæred. non potest præsumi ratio conseruandæ agnationis, & consequenter veniunt masculi ex fœminis: citat consilium Anchar. n. 326. quod est præallegatum consilium. 339. quem refert & sequitur Deci. in cons. 570. num. 11. Gozad. in consil. 89. num. 2. vnde si quis faciat maioratum, & vocet filios ex aliqua filia, quamuis prius masculos vocauerit; veniunt masculi ex fœminis in tali successione maioratus: & idem repetit idem Socin. in dict. l. cum auus, num. 82. ff. de cōndition. & demonstration. & idem volunt Socin. Iun. consil. 2. num. 11. & consil. 69. num. 15. lib. 3. Cephal. in consil. 484. num. 54. lib. 4. Carol. Ruin. in cons. 128 num. 5. lib. 1. Tobias Nō. in consil. 16. num. 11. & Vincent. Honded. consil. 12. num. 27. & consil. 57. num. 50. lib. 1. Mantica lib. 8. tit. 8. num. 8. versic. similiter, Aluarad lib. 2. cap. 3. §. 4. num. 43. & alij quos citat Alexand. Trētā. in tract. de substit. 4. part. cap. 7. num. 10. vers. quartus & vltimus casus: & pro hoc extat non contemnenda doctrina Bald. in d. l. 1. col. 1. vers. quæro quid, num. 3. C. de condit. insert. vbi dicit, quòd vnum & immediatè dicitur, † quicquid naturali sanguine continuatur: ex quo infert, quod nepos ex filia dicitur natus ex corpore aui sui materni, ita quod faciat deficere fideicommissum, quo idem auus erat grauatus sub hac præcisa conditione, *Si decesserit sine filijs ex suo corpore natis*, quem DD. ibi sequuntur, & glos. Paris. in consuet. Parisien. 5. a glos. 1. nu. 2. fol. 54. & doctrinam Barth. Socin. refert etiam & sequitur eadem glo. Par. in dictis consuet. p. 1. §. 16. nu. 7. fol. 172. quem citat Roland. in d. cons. 76. nu. 15. lib. 3. & Socin. etiam in d. l. Gallus, refert Mantic. d. tit. 11. nu. etiam. 8. & doctrinæ Socini meminit etiam Tiraq. in tractat. de primog. q. 13. nu. 11. & vbi testator vocauit filias primogeniti, magis censetur vocasse masculos talis filiæ, vt probat Cephal. consi. 251. nu. 76. lib. 1. ex Corneo cons. 207 lib. 2. Curt. Iun. cons. 8. n. 2. quòd consilium non inuenio, Aym. cons. 62. num. 9. Quæ maxime procedunt, vbicunq; quis simpliciter filios vocauit absq; qualitate masculinitatis; nam in tali casu, si post vocationes filiorum, fœminas vocauit, non videtur habuisse animum conseruandæ agnationis, vt tradit Aymon in cons. 206. num. 5.

Ista autem sententia Socini mihi videtur † quod temperari potest, si testator postquam iam in maioratu vocauit omnem virorum lineam, & posteritatem, tandem deueniat ad vocationem fœminarum in defectum masculorum: quia in hoc casu per eandem rationē, cum testator in casu isto tunc deuenit ad vocationes fœminarum, & illarum filiorum, quando superuenerit casus, quo non sint filij masculi, nec descendentes ex illis, qui possint succedere in maioratu, & descendat ad vocationes fœminarum, deficientibus masculis, & illorum descendentibus masculis, & quodammodo vrgente necessitate, & præcauendo ne bona maioratus careant successoribus, siue ex descendentibus ex fœminis: siue ex descendentibus ex masculis, & cuiuslibet sexus sint, nec eo quod non prospexit conseruationem suæ agnationis, quæ per masculos conseruatur; non habet

habet locum doctrina Socini, quia successio fœminarum in isto casu; intelligitur omnibus masculis deficientibus ex cap. 1. §. filia, de success.ion.feud. & in cap. 1. Episcop. vel Abb. notatur in c. 1. de natur. success. feud. cum simil. & per Alexan. in consil. 30. numer. 5. lib. 1. Ad quod etiam facit textus in ratione sui, in l. legatum, ff. de adimen. legat. secundum quam est intelligenda l. 17. tit. 9. part. 6. & est ad hoc etiam bonus textus in l. fideicommissa §. si rem. ff. de legat. 3. cum qua concordat. l. 15. dicto titu. 9. part. 6. Nec minus conducit. l. si fideiussor. §. si necessaria. ff qui sat dar. cogan. vbi Iason, numer. 9. fol. 120. post alios, & notat idem Iason in l. qui Romæ. §. duo fratres, n. 31. fol. 182. ff. de verbor. obligation. & facit etiam. l. quòd si minor §. restitutio. ff. de minor. l. cum postu lassem, in fine. ff. de damn. infec. l. si dictum, §. si compromisero, ibi, Nulla enim necessitate cogente id fecit. ff. de arbitr. bonus text. in c. Seius. 7. q. 1. facit. l. quæ propter necessitatem ff. de reg. iur. & dictum Angeli in l. sed & si susceperit. ff. de iudicijs, vbi tradit, quod 262 actus necessitate factus † consensum nō infert, quem citat Meroch. in tract. de præsumption. lib. 2. præsumpt. 19. num. 8. pag. 136. Et faciens actum ex necessitate non dicitur facere in fraudem, vt per Gozadin. in cons. 97. num 15. Lancellot. in tract. de attentat. part. 2. cap. 6. de attent. lite pend. limit. 8. nu. 11. pag. 130. & limit. 14. num. 5. pag 136. & text. in d. c. 1. de eo qui sibi aut hæred. suis, & doctrina Ancharran. & Floria. inter consilia Ancharra. cons. 359. vbi vult, quod quando testator masculos, & descendentes masculos vocauerit, licet postea fœminas in illorū defectum vocauerit, masculus remotior excludit fœminam propinquiorem: & fundat Gregor. Lōp. in l. 3. tit. 13. part. 6. in glos. in verb. *Mugeres*, fol. 87. vers. secundo præmittendum, & Aymon cons. 113. num. 3. & non ex eo quod testator in aliqua parte maioratus fœminas vocauerit, recedere videtur à voluntate conseruandæ agnationis in casibus per eum expressis, imò in talibus casibus expressis videtur agnationē conseruare quantum potest, secūdum Socin. in l. Gallus, §. nunc de lege Velleia. col. vlt. in fine, versi. idem Doctores. ff. de liber. & posthum, & in in d. l cum auus, num. 87. vers. secūdus casus, & cons. 28. num. 26. lib. 4 & cons. 9. col. vlt. in fine, vers. præsertim, lib. 3. Decium cons. 370. num. 10. & in notabilibus casibus tradunt Curci. Iun. in cons. 111. num. 13. lib. 1. Cephal. in cons. 196. num. 21. lib. 2. in fine, Petr. Surd. decis. 66. num. 23. Bursat. cons. 3. num. 12. Socin. Iun. cons. 6. num 20. & cons. 128. nu. 5. lib. 1. & cons. 2. num. 11. lib. 2. Ias. cons. 140. col. 4. ad fin. lib. 2. Paris. cons. 23. nu. 29. lib. 2. Calcan. in cons. 47. n. 1. Cephal. in cons. 251. nu. 50. lib. 2. & est cōmunis opinio secundum Gabr. lib. 6. commun. opin. tit. de statutis concl. 6. nu. 2. ad quę addo Curci. Iun. in cons. 113. n. 14. lib. 1. Barthol. Socin. cons. 88. num. 12. lib. 4. vers. & procedit per text. in d. c. 1. de eo qui sibi, aut hæred. suis, & Menoch. in tract. præsump. lib 4. præsumptio. 85. n. 20. vbi ait, quod animus illius, qui vocauit primo masculos, & in eorum defectum fœminas, est conseruare agnationem in quantum fieri potest inter ipsos masculos, & facit consil. Decij 364 n. 2. vbi tradit quòd si statuto prohibeatur succedere fœminæ, quādiu supersunt masculi, non ex eo censetur fœminas esse vocatas, sed remanent in dispositione iuris cōmunis; quod nota, quia quotidie videbis. Quæ opinio mirum in modū fulcitur per regulam iuris, quod in † substitutionibus, & vocationibus, ordo vocationū seruari debet. l. cum patre. §. à te peto. ff. de leg. 2. l. hæredes mei. §. peto à te. ff. ad Trebel. l. cum ita. §. in fideicommisso. ff. de leg. 2. licet contrarium teneat Molin. lib. 3. de primog. c. 5. n. 50 fol. 37. qui ad contrarium refert Socin. & Decium in dictis locis Quod maximè procederet vbicunq; testator in suo testamēto separatim, & alio modo, & de perse dispo suit circa filios masculos tam natos, quàm nasc ituros, & circa descendentes masculos ex eis. Item separatim, & de per se circa filias fœminas, eas aliter vocando; quia hoc casu, quādo testator loquutus est discretiuè, tūc masculinum non continet fœmininum: quia expressum facit cessare tacitum. l. si ita scriptum. ff de liber. & posthum. l. clemens patronus. ff. de hæred. instituen. & expressum fortius, & extendibilius est quam tacitum. l. precibus. C. de impuber. & alijs. l. penultim. ff. in quib. caus. pign. vel hypoth. tacit. contrahit. notant Socin. in l. 1. num. 33. ff. quod quisq; iur. Abb. in c. dilecti, de foro compet. & alij quos citat glos. Paris. in consuet. Parisien. part. 1. §. 44. num. 9. fol. 209. & principalem conclusionem tenent: qualiter autem expressum faciat cessare tacitum, legendum est elegans consilium Decij in consil. 386. nu. 6. & prædictam conclusionem deductam ad l. 1. si ita scriptum, tenet Bald. in dict. l. in multis. ff. de statu homin. notabiliter Bartholom. Socin. in consil. 63. num. 15. lib. 3. Deci. in d. l. fœminæ, nu. 101. ff de reg. iur. Socin. Iun. in cons. 114. num. 15. lib. 1. Bald. notabiliter, quē isti non referunt in cons. 186. quia allegationes num. 1. libr. 1. vbi tradit, quod quando discretiue ponitur de pluribus, † 264 vnum non continetur sub altero, licet discretionis ratio non apposita credatur includi: & hoc ibi melius alijs fundat, & ex hac doctrina Socini in d. l. cum auus, nu. 87. &

263

& aliorum confirmatur, quod scribunt Paris. consil. 18. numer. 32. lib. 2. Marzar. consil. 4. col. 4. versic. de voluntate vero testantis, & Riminald. Iun. cons. 21. num. 27. & 49. lib. 1. Menoch. consil. 117. num. 23. lib. 2. volentes, quòd si testator in defectum masculorũ vocauit masculum alicuius fœminæ cum grauamine assumendi nomen, & arma, est maxima coniectura, quod voluit familiam suam cõseruare, & perpetuare: & tunc masculus remotior excludit fœminam propinquiorem, vt ex doctrina Ripæ in dict. l. Centurio, num. 64. & in l. 1. C. de pact. tradit notanter Augustin. Beroi. in d. consil. 77. num. 21. lib. 2. licet ipse arguere videatur contra Ripam, & facit egregium consilium Menochij 220. num. 33. lib. 3. vbi tradit, quod solent testatores vbi vident propriam agnationem extingui, vel dubium de eius fine habent, instituere cognatos cum grauamine nomen & arma deferendi: & tradit eleganter Cephal. in consil. 196. num. 11. & 12. lib. 2. vbi resoluit, quòd si quis vocauit filios alicuius filiæ cum grauamine nomen & arma deferendi, videtur voluisse agnationem conseruare: & voluit Paris. in consil. 9. num. 34. lib. 2. quem citat Cephal. in dict. cons. 196. num. 21. volentes, quod in isto casu testator videtur voluisse agnationẽ conseruare, quod vidi in facto: & idem repetit Menoch. in cõsil. 664. num. 50. lib. 5. vbi addit Parisium in consil. 15. numer. 77. & 78. lib. 2. Cephal. in consil. 251. num. 48. cum sequentib. lib. 2. & idem Menoch. in consil. 204. num. 24. & 25. lib. 3. & in consil. 205. num. 14. ad quos addo Celsum in cons. 20. num. 18. 40. & 57. & in consil. 26. num. 95. Anton. Thesaur. referentem Cephal. in dicto cons. 251. is inquam decis. 69. num. 25. Limitatur etiam doctrina Socini, nisi ex institutione maioratus, vel aliàs appareat testatorem vocasse filiam, vel eius neptem particulari aliqua affectione: nam isto casu, si pòstea ex vocationibus constiterit voluisse fœminas vlteriores excludere, illa vocatio nihil oberit, veluti quod testator in illo casu motus dilectione fœminam, vel eiusdem filium vocauerit: & non quia fœminas admittere voluit: & vocationes fœminarum cessant, amore cessante: argumento notatorum per Tiraquel. lib. de legibus connubial. l. 2. num. 20. fol. 16. & tract. de cessan. caus. part. 1. num. 38. & aliorum quæ scribo in hac 2. part. q. 3. à nu. 40. vbi lector legat: & hoc tenent Barthol. Socin. in dict. l. cum auus, num. 53. Aym. cons. 98. num. 4. quos citat Anton. Gabr. tom. 2. commun. opin. tit. de fideicommis. conclus. 6. num. 9. pag. 253. Et ista doctrina est notanda ad plura quæ in ista materia se offerre possunt.

Tertio, dicta regula, quod descendentes ex fœmina excludi debent sicut ipsa fœmina, limitatur vbi adest masculus qui cum fœmina litigat super maioratu: nam masculo nõ extante, sed duabus, vel pluribus fœminis quæ super maioratu litigent, † proximior præfertur in successione maioratus, quamuis nata sit ex fœmina, & descendat per sexum fœmininum: ad quod facit notabilis doctrina Baldi in cons. 372. quædam puella fuit dotata lib. 3. aliàs, cons. 437. lib. 1. num. 3. vbi dicit, quod in filia quæ renunciauit hæreditati patris, est considerandum, vtrum extet persona quæ ex præsumpta patris voluntate excludat renunciationem: & tunc renunciatio nocet, vt si extet alius masculus: secus si non sit persona quæ excludat renunciantem: ex præsumpta volũtate patris: vnde dicit, quod cum renunciatio est facta contemplatione masculi, illa quæ renunciauit (deficiente masculo) admittitur ad successionem cum alijs sóroribus, non obstante renunciatione: & dicit Deci. cons. 568. num. 4. & 5. referendo dictum consilium Baldi, & alia plura, quod testator instituendo filium masculum, apparet quod voluit masculos fœminis præferre: id verum est existentibus masculis, prout testator loquutus fuit. Nam quando concurrunt masculi cum fœmina, voluit testator masculos esse melioris conditionis: quia per masculos agnatio conseruatur, quando autem talis ratio cessat, & concurrunt plures fœminæ, neptis excludit amitam, quamuis sit proximior: pro cuius sententia facit l. 40. Tauri, & dict. l. 2. tit. 15. part. 2. Ex quibus scribit glos. Paris. in addit. ad Alexand. in consil. 15. lib. 4. quod hæc conditio, *Si sine liberis decesserit*, quamuis statuto excludente fœminas ob masculos intelligatur de filijs masculis, secundum doctrinam Bartoli in l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebellianum, ad quam plures concordantes scripsi in princip. huius. 2. part. Tamen si masculus decesserit filia instituta, excluditur substitutus nõ obstante statuto, quem sequitur contra Alciatum regul. 3. præsumpt. 32. num. 4. Episcop. Couarru. in cap. Rainaldus, in princip. num. 2. de testament. quod mihi † etiam verius videtur ex ratione. l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. & l. maximum vitium. C. de liber. præterit. & magna nube text. neptis est septa, vt scribit Zasius in tractat. substitu. in verb. conditio sine liberis, vers. porrò, qui fœminis etiam fauet: ex his probat Alciat. consil. 113. num. 5. quod licet exclusa filia eius filij quamuis masculi exclusi censentur (vt supra probatum fuit) exclusa radice, excluduntur omnes rami, limitatur, & procedit quando durat causa, per quam radix excluditur, vtputa, quando adsunt masculi ex masculis: sed quãdo alij non

265

265

superſunt, admittuntur maſculi ex fœminis.

Sublimitari tamen poteſt hæc tertia limitatio, ſi concurrant ad ſuccefsionem maioratus duæ fœminæ: vna quæ deſcendat per virilem ſexum; & alia quæ deſcendat per lineam fœmininam: nam tunc (iuxta ſuperius ſcripta) præferri debet fœmina deſcendens † per virilem ſexum. l. quoties nihil ſine captione inueſtigari poteſt, eligendum eſt quod minimum habet iniquitatis. ff. de regulis iuris: & pro hac etiam facit doctrina Petri de Anchar. in conſilio. 259. Nos Petrus de Ancharrano, numero. 1. & 3. vbi dicit, quod quando extant maſculi etiam ex fœmina deſcendentes præferuntur fœminis: & ad hoc eſt text. in dicto cap. 1. de eo qui ſibi, aut hæred. ſuis maſcul. & fœmin. vbi in feudo paterno ad fœminas deuoluto, maſculi deſcendentes ex fœminis, præferuntur alijs fœminis: quem textum declarat Franciſc Mantic. libr. 8. de coniectur. ment. defunct. titulo. 18. numer. 16. pagin. 364. & numer. 58. pagin. 375. & ſupra de hoc textu multoties actum fuit, notat idem Ancharran. in conſilio. 174. Dominus Lazarus numer. 2. quod eſt notabile in practica. Et ex hoc confirmatur quod ſcribit Mantica lib. 8. de coniectur. mente defunct. titulo 18. numero. 27. pagina. 368. vbi tradit, quod maſculi etiam deſcendentes ex fœminis præferuntur fœminis: & ſic declarat cōſilium Grati. 120. nume. 22. lib. 2. Et pro iſta ſublimitatione facit. l. quæritur. ff. de de ſtatu homin. & ad hoc etiam addaco quoddam dictū, quod in materia noſtra tradit Peralta † in rubr. ff. de hæred. inſtituend. numer. 122. verſic. tertio eadem, pagin. 74. column. 1. in fine, vbi vult, quod maſculus ex fœmina natus in caſu vbi fœmina extante maſculo in medio minori etiam natu, non ſuccedit in maioratu, licèt non præferatur patruo: tamen non ſtante patruo, præfertur omnibus alijs fœminis etiam natu maioribus ex poſſeſſore maioratus, cuiꝰ ſucceditur in illo. Mouetur ex doctrina Andr. de Iſernia in cap. 1. §. & quia, qui feud. dat. poſſ. vbi Præpoſit. column. 9. eum refert, & qualiter qui deſcendunt ex maſculis ipſarum fœminarum dicantur deſcendere per lineam maſculinam, licet non ſint de agnatione, tradit notabiliter Paul. de Caſt. in conſ. 91. Præſupposito quòd dictum ſtatutū lib. 2. Iaſ. in cōſ. 15. col 4. verſic. ſecundo multum, lib. 3. De quo legēdum eſt quod ſcribo in initio illius ſecundæ partis, & qualiter in caſibus, in quibus maſculus ex fœmina admittitur ad ſucceſsionem admittatur, etiamſi mater ſit in medio, eo ſuperſtite; tradunt Ancharran. in conſilio. 359. Nos Petrus, ſupra allegato, Socin. Iun. in conſilio. 69. libr. 3. quod citat Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommiſſ. dicto articul. 26. numer. 17. folio 249. & tradit idem articul. 27. numer. 8. folio 251. Tandem pro intellectu iſtius materiæ ante oculos haberi debet quædam regula celebratiſsima, & à cuius intellectu dependēt omnes ferè lites, quæ ſuper maioratibus quotidiè pullulant, & quæ eſt prora recta ad nauigandum in illa materia, & ad rectè iudicandum, & defendendum cauſas, patrocinia. Eſt igitur regula, Quod voluntas teſtatoris † in ſubſtitutionibus eſt regulanda, ſicut fuit voluntas in inſtitutione, quæ regula apertè deducitur ex textu in l. 1. C. de impuber. & alijs, ibi, *Cum hæredes ex diſparibus partibus inſtituti, & inuicem ſubſtituti ſunt, nec in ſubſtitutione facta eſt vllarum partium mentio, verum eſt, non alias partes teſtatorem ſubſtitutioni inſeruiſſe quam quæ manifeſtè in inſtitutione expreſſæ ſunt:* quem textum ibi Bartol. & Doctores præcipuè Deci. & probatur etiam in l. 1. ff. de vulgar. & pupil. & in l. Lucius. §. pater puerum. ff. ad Trebellianum, & in l. qui liberis, §. vltim. ff. eodem titulo, & in §. ex diſparibus, Inſtitut. de pupill. & in l. quæ conditio ad genus. ff. de conditionib. & demonſtrationib. ibi, *Quæ conditio ad genus perſonarum non ad certas & notas perſonas pertineat, tam exiſtimamus totius eſſe teſtamenti, & ad omnes hæredes inſtitutos pertinere.* Hinc eſt, quòd in ſubſtitutione ſicut in inſtitutione, filia patruum excludit ſecundum Carolum Ruinum conſilio. 124. numero. 4. & in conſilio. 143. numero. 7. libr. 4. Marzarius in conſilio. 7. quos citat Burſat. in conſilio. 64. numer. 23. lib 1. tradunt materiam Ancharran. conſilio. 27. numer. 10. Menochius in conſilio. 326. numer. 78. & 80. lib. 4. Andr. Gaill. obſeruatio. practic. lib. 1. titul. de pace, cap. 6. numer. 30. latè idem Menoch. lib. 4. de præſumption. præſumpt. 156. numer. 17. libr. 2. & in conſilio. 581. numero. 13. lib. 4 & 664. numero. 43. lib. 5. & in conſilio. 178. numer. 10. Anton. Peregrin. in tractat. de fideicommiſ. artic. 16. numer. 8. fol. 144. Maſcard in tractat. de probation. lib. 3. concluſ. 1346. numer. 1. cum pluribus ſequentibus, fol 288. qui latiſsimè materiam reſoluit Curci. Sen. conſil. 75. num. 13. verſic. coadiuuantur, Deci. conſil. 504 numer. 9. Cephal. in conſil. 379. numer. 5. lib. 3. poſt Carolum Ruinum, quem citat. Et ex hoc venit, quod quando teſtator plures inſtituit, partibus ſingulis eorum aſsignatis, & diſtributis, deinde vni eorum ſubſtituit reliquos, hoc caſu, ſi locus fuit ſubſtitutioni, ſinguli ſubſtituti pro portionibus hæreditarijs, in quibus fuerunt inſtituti, ſuccedunt, ſecundum gloſſ. Bart. & DD. in l. qui cum plures, ff. de vulgar.

vulgar. & alios plures quos citat Menoch. in tract. præsumption. libr. 4. præsumpt. 18. num. 9. fol. 19. latissime Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1346. numer. 1. cum sequentib. Ioann. Gutierr. consil. 13. num. 10. vbi Ancharran. consil. 27. dicto num. 7. & alijs resoluit, Quod ordo datus inter primò nominatos † seruari debet inter reliquos substitutos, Roland. in consil. 34. numer. 34. lib. 4. Roman. consil. 438. Tiraquel. refert Anchar. de primogen. quæst. 63. numer. 4. & 5. Socin. Iun. consil. 114. nu. 14. lib. 1. Tiber. Decian. respons. 4. num. 5. lib. 2. & in consil. 26. num. 43. & 62. eodem lib. Anton. Thesaur. qui hoc citat decis. Pedemont. 188. num. 7. Quinimo prouisio facta in duobus substitutionum gradibus, † censetur facta ad alium existentem in medio, secundum Iason. in consil. 148. col. 3. versic. quarto facit, libr. 3. & alios, vt per Cephal. in consil. 114. nu. 17. lib. 1. & de regul. dict. l. 1. C. de impuber. meminit Barbosa in l. diuortio. §. quod in anno, num. 22. ff. solut. matrimon. tomo. 1. pag. 1019. Gratus respons. 5. numer. 4. cum sequentibus, lib. 2. Curt. Iun. consil. 73. num. 1. idem Curtius cons. 70. nu. 1. & cons. 160. num. 7. Augustin. Beroi. cons. 65. num. 2. lib. 1. vbi probat, quod à prima inuestitura reliquæ posteriores sumunt † interpretationem, & in consil. 71. num. 5. & 44. eodem lib. & plures citat Bursat. in cons. 46. num. 1. lib. 1. vbi dicit esse recurrendum ad primam inuestituram, tanquam ad radicem & fundamentum, & ibi num. 2. tradit, quod prior inuestitura non alteratur persequentes in præiudicium vocatorum, ex Bald. in cons. 327. lib. 1. Bruno cons. 11. Gozad. cons. 26. & alijs quæ refert Paris. cons. 37. nu. 58. lib. 2. Socin. Iun cons. 133. nu. 1. lib. 1. Deci. cons. 227. n. 5. & explicat, & resoluit latissimè Francisc. Mantic. in tract. de coniect. men. defun. lib. 10. tit. 6. num. 1. cum sequentib. pag. 441. & prius notanter lib. 1. tit. 1. nu. 20. pag. 135. & legenda sunt quæ scribit Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita, part. 4. nu. 288. pag. 101. ff. ad Trebell. Ioan. Gutier. in tract. de nobil. in diuisione, num. 15. & sequentib. fol. 8. Et istam etiam regulam tradit Peralta in l. cum ita. §. in fideicommisso, nu. 15. ff. de legat. 2. & plures citat Philipp. Porcius cons. 14. nu. 15. Hinc est, quod vocata domo, vel familia, non censentur vocatæ fœminæ, nec descendentes ex eis, quando præsumi potest testatorem in præcedentibus substitutionibus voluisse agnationem conseruare, vt per Rusticum cons. 1. nu. 19. & 39. qui plures refert. Et cõstitutio † primogenituræ respectu primi interpretatur secũdam primogenituram respectu tertij, vt per Grammatic. decis. 1. nu. 3. Menoch. in cons. 269. num. 39. lib. 3. & facit doctrina Gregor. Lopez in l. vlt. tit. 10. part. 6. in glos. *Aquella parte*, quam cito in 1. part. q. 56. Quod etiam confirmo, quod vbicunq; onus † imponitur impersonaliter post aliquot hæredum gradus, iniunctum præsumitur omnibus gradibus, secundum Bald. in cons. 279. factum tale proponitur, quidã nomine Paulus, nu. 1. in fine, & nu. 2. lib. 1. quẽ citat Ioseph. Mascard. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1137. num. 1. cum sequentib. qui latè materiam tractat (& confirmo supra hac part. q. 5.) Hieronym. Gabr. in cons. 117 nu. 34. & infra, Francisc. Mantic. de coniect. men. defun. lib. 8. tit. 2. nu. 6. pag. 309. Quinimo sicut per institutionem declaratur substitutio, ita vna substitutio declaratur per aliam, vt per Carol. Ruin. in cons. 128. nu 12. lib. 2. Alban. cons. 1. nu. 7. Cephal. cons. 401. in fin. lib. 4. Petram in tract. de fideicommis. q. 6. num. 34. pag. 85. Et prouisio legis magis censetur realis, quam personalis. l. nõ solum, §. fin. ff. de liber. agna. cum concordan. vt per Matth. ab Afflict. in c. 1. de succes. feud. nu. 14. fol. 47. Et ordo datus à testatore in prima institutione, & substitutione inter masculos; † multo magis est in substitutione inter fœminas: vt tradunt Barthol. Socin. in cons. 49. lib. 1. Menochius in consil. 124. num. 50. lib. 2. Et dicta in actu præparatorio ad fauorem primogenitorum, censentur in sequentibus repetita: vt notat eleganter Aymon in consil. 135. nu. 14. Et quos testator coniunxit in institutione, † censetur in substitutione coniunxisse. l. cohæredi. §. qui discretas, ff. de vulgar. vbi Bartol. & alij, Bald. in l. in testamento. C. de testamen. milit. q. 6. nu. 11. Barthol. Socin. consil. 14. num. 2. lib. 3. Deci. in cons. 186. num. 4.

Ex quibus confirmatur doctrina Baldi in dict. l. cum acutissimi, versic. quæro si pater, vbi dicit, quod si pater † vnum ex filijs substituit alteri filio, & ille habuerit neptem, excludit patruum: quia licèt in ordine charitatis filius præcedat charitatem quam testator habuit ad filium suum institutum, eandem continuatam censetur habere ad neptem descendentem ex eo: quod latè confirmat Curci. Senior in consilio. 44. in fine, qui adducit; quia sanguinis continuatio facit; quod idem per † rerum naturam fit, & vnum. Nec est mirum quod ex grauamine vni † iniuncto alius grauetur l. si seruus, §. qui margaritam, versicul. non est mirum, de legat. 1. quem citat Baldus in l. Titia Seio. § Seia libertis. ff. de legatis. 2. & Zanchus in l. hæredes mei, §. cum ita. ff. ad Trebellianum, part. 6. numero. 182. pagin 983. & Ioannes Lopius in l. 27. Taurina, numer. 19. ex doctrina Bartoli in dicta l. quæ conditio. ff. de conditio. & demonstratio. tangit,

an grauamen relictum in tertio vni filiorum censeatur in alio filio repetitum, & an graua men appositum filio in tertio trãscat ad substitutum, & ibi Castillo. Et ista etiam præstant argumentum ad decisionem quæstionis contingentis in causa maioratus maximi ponderis, † an electio commissa per fundato rem maioratus, videlicet, quod possessor possit eligere, & nominare vnum ex filijs, extinguatur in primo successore, vel transeat ad alios successores: de quo per Anton. Gamm. decisio. 206. num. 9. in quo in primis est attendenda forma facultatis datæ à testatore, & alia similia, de quibus tracto in initio istius 2. partis, quod est notandum ad ea quæ scribo in 1. part. quæst. 48. Et quod clausulæ † quæ tendunt ad perpetuitatem maioratus, censeantur repetitæ in omnibus vocationibus, probat Molina lib. 1. de primogen. cap. 4. numer. 39. & eodem lib. 1. cap. 6. numer. 2 . & 25. Et qualiter conditio apposita in institutione, censeatur repetita in substitutione, tradit nouissimè Menoch. in tract. de præsumption. dicta præsumpt. 178. libr. 4. fol. 307. & ibi præsumpt. 174. scribit, quãdo legatum † præsumatur translatum cum eisdem conditionibus: & præsumpt. 176. resoluit, quando conditio & qualitas apposita in primo testamento censeatur in secundo repetita. Et materiam etiam melius quã alius resoluit Mascardus in tract. de probationib. lib. 3. conclus. 1346. num. 1. cum sequentib. & notanter Menoch. in consil. 85. num. 46. lib. 1. & in consil. 152. num. 34. cum sequentib. lib. 2. vbi meminit de textu ad propositum notabili, in l. sub conditione. ff. de hæred. instituen. Ad prædicta facit, quia † prohibitio alienationis non expressa causa videtur facta in fauorem illorum, quorum facta fuit prima prohibitio, secundum Bald. in cõsil. 283. lib. 2. Socin. Iun. in consil. 49. colu. fin. lib 2. quos citat Hieronym. Gabr. in consil. 140. num. 48.

Ex quibus cauendum est à periculosa resolutione Curtij Iunior. in cons. 323. supra citato, num. 4. cum sequentib. lib. 3. vbi ponit doctrinam, † quod quando testator facit aliquam ordinationẽ inter existentes in primo gradu, censetur inter alios cõseruare ius legitimarum successionum, & prærogatiuam quam primus fundator voluit dare, vt filij masculi excluderent fœminas, non trahitur ad eos qui sunt postea in vlterioribus gradibus, prout ipse latè fundat: ad quod facit, quia substitutio † est propriè institutio, secundum Bart. per illum textum in l. mulieri, §. vltim. ff. ad Trebellianum, notat Iaf. in l. si à primo, columnr. 1. ff. de libert. & posthum. Peralta in rubr. ff. de hæred. instituend. numer. 18. pag. 14. Hinc est, quod ille qui reprobauit testamentum in institutione, non potest approbare in substitutione, l. non est ferendus, ff. de inoffic. testament. declarat Nicol. Boeri. decisio. 147. num. 18. & 19. & faciunt scripta per Anton. Gamm. decis. 224. num. 8. & punctum tractat Caldas Pereira in tract. de nominatione ad emphyteu. quæst. 8. num. 16. fol. 79. Sed an substitutio sit † propriè institutio, communiter concluditur quod non, vt ex Sapian. in rubr. C. de impuber. num. 6. Ripa in l. 1. num. 2. ff. de vulgar. & alijs concludit Michael Grassus lib. de succes. ab intest. §. institutio, quæst. 2. pagin. 129. qui in quæstione sequent. scribit, an fideicommissaria sit institutio: & substitutus † instituti naturam in totum non sequitur. l. 1. §. hæc actio. ff. si quis testament. liber. esse iussus fuer. & volunt Bald. in l certum. C. vnde legitimi, & alij quos citant Menoch. lib. 1. de arbitr. iudic. quæst. 53. numer. 36. Quod latius omnium tractat notanter sicut cætera omnia, Caldas Pereira de nominatione ad emphyteu. quæst. 8. num. 20. fol. 80. Pro quibus facit l. 1. titul. 5. part. 6. & l. 9. tit. 7. eadem part. Et substitutio † dicitur institutio perinde ac si sola facta fuisset, secundum Bart. in l. 3. §. filius. ff. de liber. & posthum. quem alij sequuntur, & quos citat Mandos. regul. 34. de annali, quæstione. 46. numero. 15. folio. 170. & plura notabilia tradit Tiraquellus in tractat. le mors, part. 2. declaratione. 9. num. 1. cum sequentibus, pagin. 104. & legenda sunt scripta per Menochi. de arbitr. iudic. quæstione. 4. numero. 4. & remed. 4. de adipiscend possession. numero. 206. cum sequentibus, pag. 74. Et gradus † attenduntur in substitutionibus, sicut in institutionibus, vt probatur in dict. l. 1. ff. de vulgar. vbi glossa, in verbo, gradus, tradit Bursatus in consilio. 170. numero. 13. lib. 2.

Sed singulariter animaduerto, quod substitutio † non regulatur ab institutione, quãdo institutio fuit inualida, vt tradit Carolus Ruinus in consil. 18. num. 7. lib. 2. Istis quadrat, quod per vltimam substitutionem quo magis quis admittatur, non videtur recessum à prima, secundum Paul. de Castro in consil. 77. nu. 3. lib. 1. & in cons. 31. nu. 1. lib. 2. Francisc. Mantic. de coniect. men. defun. lib. 5. tit. 3. nu. 24. pag. 196. licet verum sit, quod testator magis præsumitur diligere † institutum, quam substitutum, secundum Bart. per illum text. in l. Publius Mæuius, §. Titia. ff. de condition. & demonstr. notat Decius in cap. postremo, num. 7. de appellation. Carol. Ruin. consil. 129. num. 2. 5. & 11. libr. 3. & supra dixi. Et prædicta regula procedit etiã in substitutione fideicõmissaria, vt patet ex l. Lucius, ff. de vulg. & in l. quoties, in prin. ff. de hæred. instit.

in stit.& in l.Lucius.§.Mæuia.ff.ad Trebel. notat Deci.in cons.480. num.12. Alciat. in dict.l.si is qui.§.qui discretas, num.3. pagin. 218.ff.de vulgar. Coroe.consil.94. num.5. lib.4.& scribunt Socio.Iun.in cons.140.nu. 6.lib.1.Carol.Ruin.cons.3.num.17.& cons. 141.num.8.& consil.160.num.24.&consil. 128.num.13.lib.3.& consil.168. num.4. & & 18. lib.2.

Ex quibus confirmatur singularis doctrina, & in practica quotidie contingens Matthæi de Afflict.in d.c.1.nu.4.fol 153. de eo qui sibi,aut hæred.suis,vbi resoluit, quod si datum fuit † feudum cum Regio assensu fratri secundogenito pro vita, & similia,in perpetuum pro se, & hæredibus suis in perpetuum,cum hac conditione, Quod si secundo genitus sine filijs masculis decederet, feudū veniat ad primogenitum,& hæredes eius:& filius secundogenitus fuit mortuus relicto filio masculo,deinde filius mortuus est relicta vnica filia;ista fœmina excludetur à descendentibus masculis filij primogeniti: quia illud verbum, *Si sine filiys masculis decesserit*, intelligitur de descendentibus masculis in in infinitum, per illum text. & doctrinam Andre.de Isern. ibi, & quid operetur dictio illa, *Perpetuo*,&,*in infinitum*,in nostra materia maioratuum, & in alijs materijs magno cum labore tradit nouissimè Ioann. Garcia in tract.de nobilit.gloss.1.& 1. num.24. cū sequentib.fol.43.ad quem est recurrendum, quando res exegerit,quibus addo Socin. Iunior in consil.188.num.3. lib.2. vbi ex pluribus authoribus grauissimis resoluit, quod quando per ista verba,quod masculi semper succedant,est considerata agnatio, & tradit ibi num.19. Et in materia animaduerto ad aliud Peregrinum, quod differunt verbum, perpetuò, & continuò, † vt animaduertit Parladorus lib.1.quæstionum,cap.1.§.8.numer.25. pagin. 33. Et sicut testator in prima substitutione, visus est se conformare cum iure communi; ita in secunda substitutione: vt per regul.l.1.ff.de reb.dub.vbi Socin.in l. si seruus plurium. §.fin. ff.de legat. 1. tradit Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita,part.1.num.50.pag.20.& num.93. pag. 17. ff.ad Trebellianum,post Curt.Iun.quē citat consil.81.colum.2.limitat tamen prædicta Iason in consil.220.in finalibus verbis lib.2. vbi excipit fieret transitus de persona ad personam. Et quod vna † substitutio non recipiat interpretationem ab alia, quando habet diuersas qualitates,& conditiones;tradit Deci.in dict.l.1. de impuber.ad finem,& in consil.442.numero.3.& in consilio.593. num.3.quem citat Menoch.in cōs.220. nu. 28.lib.3.

Ex prædicta autem regula dict.l.1. C. de impuber.cum concordan. primò infertur ad doctrinam Raphael.Cuman.in cons.117.vbi dicit,quod si sit facta substitutio de filijs legitimis maribus, † & nepotibus, quamuis in substitutione facta de nepotibus non dictū sit de masculis:qualitas tamen masculinitatis repetita censetur:& idem voluit Guido Papæ in quæst.485.ac in cons.87.pro declaratione nu.1.& 2.& Deci.cons.15.& alij quos refert Anton.Rube.in cons.141.præsupponitur in facto,num.1. cui adde eundem Decium consilio.270. Dominus Rainald. num. 4. & Anton.Gabriel.lib.2. comm. opinion. tit. de verbor. signific. conclus. 1. num.27. pag.336.vbi refert duas communes opiniones,alteram dicentē,quod sicut stante masculo excluditur filia testatoris,& etiam neptis: quæ fuit sententia Cyni in l.1.C.quæ sit longa consuetudo, & aliorum quos citat. Alteram plurium his qui contrarium tenent inter quos fuit Bald.in l.2.C.de in ius vocand. Et si quis exclusit neptes propter filios masculos primogeniti,magis voluit excludere pronepotes,& neptes:vt resoluit Tiber. Decian.respon.32.nu.81.lib.1.in negotio Hispaniæ Comitis de Tendilla: quod consilium confirmo ex decisione Antonij Gammæ 207. num.9. vbi tradit,quod vbicunque successio primogenituræ datur filio maiori cum exclusione alterius fratris, nepos fungitur vice patris. Ex doctrina autem Cyni, & sequacium deducitur, quòd si testator vocet ad maioratum filios masculos,& illorum descendentes:quamuis in isto verbo,*Descendentes*,nihil exponat de masculis, † tamen hoc subintelligi & suppleri debet, & repetitum censetur:quod confirmo per doctrinam Curcij Sen.in consil.50.nu.36. vbi tradit, quod in dispositione Principis facta descendentiū de descendentibus masculis,veniunt tantum masculi:& ex hoc inquit eleganter Barthol. Socin.in consil.49.lib.1. numer.2. quod in substitutione fœminarum, & descendentiū ex eis,est seruandus idem ordo, quem testator seruare voluit in substitutione descendētium per lineam masculinam: quod deducitur ex Socin.Iun. in consil.126.num.29. & 30. lib. 1. Menoch.in cons.215. num.179. lib.3. quod dictum ad plura refert scire. Ex quibus etiam infertur veritas decisionis Gāmæ 27. vbi tractat, An conditio posita per testatorem,quod quis non possit duos maioratus habere, censeatur in sequentibus successoribus repetita.In quo ego dico, repetitionem esse faciendam.

Secundo deducitur, veram esse sententiā Bartoli, quæ est etiam (vt ego existimo) fistula magistralis ad declarationem omnium maioratuum; is (inquam) in l. vltim. nu.3. ff.ad Treboll. dixit, quod illos quos testator

295 prædilexit in institutione, † censetur etiam in substitutionibus prædilexisse: & idē Bart. in dict.l.Lucius, num. 18. ff. de vulgar. cum concordan. vt per Alex. ibi, & in cons. 66. vi so testamento, in princ. lib. 2. vbi istam sentē tiam latè confirmat, & Decius in d.l. 1. C. de impub. & latius in d. cōs. 186. & in cons. 514. n. 2. & ista conclusio probatur in d.l. cohære di. §. qui discretas. ff. de vulgar. & pupil. & fi-

296 lijs grauatis in substitutione, † cēsentur etiā nepotes grauati: vt per Barthol. Socin. in cō sil. 250. in causa Bononiensi nu. 4. lib. 2. & de claratio voluntatis testatoris facta in vna par te testamenti, ad alias partes testamenti extē ditur: vt probat Aym. cons. 62. n. 11. & tradit Roman. in d. cons. 438. n. 1. dicens, quòd si testator post substitutionem factā de filio maiori substituit alios filios Dorotheæ: videtur eos substituere cum eadem qualitate: qui bus etiam cōcinit text. in l. quemadmodum, §. fin. ff. ad l. Aquil. vbi probatur, quod expressum in vno capite statuti, vel alterius dis

297 positionis, censetur † in alio expressum: & idem probatur in §. item lapilli, Instit. de rer. diuis. notat Bart. in l. 4. § eritq; hæc differen tia. ff. vi bonor. raptor. ad ista facit bonus tex tus in l si pluribus. ff. de legat. 3. ibi, *Si plures gradus sint hæredum, & scriptum sit, hæres meus dato ad omnes gradus hic sermo pertinet.* De quo textu agit Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 108. nu. 24. fol. 205. Et regulariter in alijs casibus qualitas in

298 vna oratione apposita, † in alijs censetur repetita, maximè quando venit accessoriè, & non principaliter: vt latè tradit Barbac. in cons. 86. col. 6. circa medium, vers. ita propo sito, lib. 3. Nicol. Boeri. decis. 314 num. 6. Ex quibus deducitur, quod si testator in successione maioratus, filios, & nepotes masculos prætulit, & prædilexit pronepotes, & deinceps vlteriores, fœminis sunt præferendi, †

299 quamuis nihil à testatore dictum sit: quod etiam probatur in l. liberorū. ff. de verb. sign. ibi, *Liberorum appellatione, nepotes, & pronepotes, cæteriq; ex eis descendentes continētur: hos enim omnes liberorū appellatione lex duodecim tabularum comprehendit. Nec visus fuit Papirio Iurisconsulto sine liberis decessisse qui nepotem relinquit. Et natura nos docet filiorū appellatione, omnes, qui ex nobis descendunt, cōtineri.* Et pro hoc faciunt quæ supra sunt, & quod notat Hugo Celsus in cons. 49. nu. 24. in fine, vbi generaliter probat, † quòd quali-

300 tas apposita in persona primi instituti, vel substituti, censetur repetita in personam secundi & vlteriorum substitutorum citat Oldrald. in cons. 145. ad finem, Barbac. in consil. 57. lib. 2. & inter consilia Alex. cons. 52. lib. 4. & idem Celsus in cons. 120. num. 6. Et cum dicitur quòd succedatur prout in antiquis inuestituris succeditur, omnia cēsentur repetita cū omnibus qualitatib⁹ & pactis præcedentibus, tradunt Alex. in cons. 30. lib. 1. Brunus, Sigismūdus, Beroius, Paris. Syluan. Cephal. Menoch. & alij plures quos citat Bursat. in cons. 131. num. 1. lib. 2. Qua in re non est omittenda notabilis distinctio Antonij Gammæ decis. 224. numer. 5. vbi scribit, quod conditio potestatiua, vel mixta, censetur repetita in persona substituti † prætendentis successionem maioratus: secus in cō- 301 ditione casuali: ex glossa in l. vnica. §. pro secundo. C. de caduc. toll. Bart. in d.l. quæ conditio, nu. 4. ff. de condition. & demonstr. vbi Paul. n. 3. Ias. in l. licet Imperator, num. 43. ff. de legat. 1. & gloss. in l. sub conditione, gloss. 1. ff de hæred. instituen. intelligitur tamen ista secunda † illatio, quando sumus in 302 dubio: secus quando verba testatoris sunt clara, vt probat Roland. in consilio 39. num. 39. lib. 4.

Tertio deducitur, quod prohibitio alienationis, & pœna iniuncta, de non alienādo primis institutis, aut substitutis, in omnibus descēdentibus † repetita censetur, quāuis testa- 303 tor nihil de hoc sanxerit. Nam sufficit in primis institutis, aut substitutis de hoc testantē meminisse, quod in maioratibus pro expedito habeo, quia in illis semper adest vinculū, quod res non exeant in æternum de familia, & generatione testatoris, & alia similia verba, ex quibus perpetuitas vinculi & fideicōmissi colligitur: ad quod facit doctrina Pauli de Castro in cons. 401. super primo quæsito lib. 2. per d.l. cum pater. §. dulcissimis. ff de legat. 2. & alia iura quæ refert, quamuis adeò vitiosè, vt vix illū inuenire possem, Steph. Bertr. in cons. 46. num. 7. lib 1. qui hanc opinionem latè confirmat, & ita limitat gloss. in authent. de restitut. §. nos igitur, collat. 9. quæ dicit, quod prohibitio de non alienan do facta filio, † non extenditur ad nepotem: 304 quam glossam sequuntur ibi Iacob. de Beluiso, & Angel. Dyn. Rainer. Bart. Imol. & alij, in l. filius familias. §. Diui. ff. de legat. 1. Cyn. Bald. & Salicet. in l. voluntas. C. de fideicommiss. notatur per Alexand. in cons. 1. nu. 13. lib. 1. & in cons. 56. lib. 5. & in consil. 55. nu. 11. lib. 3. & 50. nu. 2. eod. & in consil. 140. nu. 6. lib. 6. & in cons. 37. nu. 5. lib. 6. vbi glos. Paris. alios concordantes, refert Barth. Socin. in cons. 73. nu. 24. lib. 4 Deci. in cons. 535. n. 11. & cons. 636. n. 7. Suarez in nostra materia maioratuum in l. quoniam in prioribus limit. 2. n. 18. pag. 148. C. de inoffic. testam. Et est communis opinio secundū Ant. Rube. in cons. 145. n. 2. notat Socin. Iun. in cons. 111. nu. 21. lib. 1. latius in cons. 163. n. 4. 9. 14. 15. 16. 17. & 21. lib. 2. & cons. 120. n. 46. eod. lib. Mascard. in tract. de probatio. lib. 3.

lib.3.conclu.1237.nu.77.fol.176.& nu.39. vbi limitat, nisi ob rationem adiectam, D. Anton. de Padilla in l. voluntas, C. de fideicommiss. nu. 26. fol. 37. qui citat Suarez in declaratione legis regni, limitatione 2. in fine, vers. sed hoc obstaculum, Menoch. in conf. 215. num. 22. vbi tradit, quod talis substitutio ex parte grauati, est odiosa ex parte eius cui fieri debet restitutio fauorabilis, & idem in cõs. 210. nu. 71. lib. 3 Ioseph. Mascard. in tracta. de probation. lib. 3. conclu. 1237. nu. 77. 78. & nu. 92. Pro qua opinione est lex quam ad hoc ponderat Gregor. Lop. 41. tit. 5. part. 5. notat Tiraq. lib. 2. de retract. §. 6. nu. 23. pag. 848. Anton. Gabr. lib. 2. commu. opin. tit. de verb. signi. conclu 1. nu. 78. pag. 378. Alciat. respon. 134. nu. 5. Consultus in quadam causa Hispaniæ, & tradit notanter idem Alciat. respon. 98. nu 6. ad hoc legendus. Hæc igi-305 tur glossa, & communis opinio † non est seruanda in maioratibus Hispaniæ, vt tradunt Gregor. Lopez in l. 6. tit. 10. part. 6. in glos. in verbo, *E a sus herederos*, vbi concludit, quod prohibitio alienationis facta in maioratu primo vocato extenditur ad secundum, & cæteros descendentes, & latius Molina de primoge. c. 4. num. 12. cum seqq. fol. 20. Pro qua sententia faciunt plura quę scribit Ioan. Gratian. Falcon. reg 392. & illud quod scribunt Bart. & DD. in l. qui Romæ, §. cohæredes, ff. de verbor. oblig. Iason in l. filius familias, §. diui, ff. de legat. 1. volentes, quod vbi est eadem ratio, prohibitio de non alienando in nepotibus, aut in pronepotibus, est eadem quæ in filio, & extenditur ad eos: quod latius tracto in 1. par. q. 15. Et pro dicto Paul. & nostra opinione facit etiam doctrina Aretini in d. l. qui Romæ §. cohæredes, colu. 3. in princ. ff. de verbor. oblig. vbi dicit, quod quãdo fuit facta prohibitio alienationis cum causa, quia testator vult, quod bona semper in familia sint apud filios, & descendentes; videtur omnibus descendentibus prohibita alienatio, & idem voluit Socinus ibi, & in aliis locis, vt per Decium in conf. 377. num. 5. qui hoc late explicat, & in conf. 27. & in conf. 182. Anton Rube. in conf. 1. nu. 13. & 14. & in conf. 53. nu. 8. notante Bart. Soci. in conf. 43. nu. 1. lib. 3. D. Anton. de Padilla in d. l. voluntas, C. de fideicommis. num. 26. Episcop. Couarr. resolu. t. lib. 3. c. 5. nu. 4. vbi communem fatetur. Confirmatur, quia si testator prohibuerit hæredibus ne alienent, porrigitur ad hæredes, nisi personalis, vel nominata fuerit prohibitio, vt hæredi meo Titio, secundum Bart. in d. l. Lucius, §. Semproniæ, ff. de legat. 3. Doctores in d. l. filius familias, §. diui, ff. de legat. 1. Deci. in l. qui per successionem in fine, ff de reg. iur. Rebuf. in l. hære dis appellatione 75. pag. 44. ff. de verbor. signi. De quibus legenda sunt quæ scribo supra hac parte q. 5. & egregium cõsilium Menochii in conf. 376. per totum, lib. 4. in quo consilio nititur probare, quod in ista materia, an prohibitio alienationis extendatur ad alias personas: longa est differentia inter prohibitionem factã de non alienando inter filios, vel inter transuersales.

Ex quibus infertur intellectus † ad l. 27. 306 Taurinam: nam si quis in meioratione Tertij prohibeat alienationem bonorum meliorationis, præcipiendo quod bona sint in generatione, & posteritate apud filios, & descendentes, quamuis soli filio prohibitio alienationis iniuncta fuerit: talis prohibitio repetita censetur, & facta nepotibus, & descendentibus, qui non debent esse melioris conditionis, quã filij, d. l. si viua matre, C. de bon. matern. Et notatur per Paul. Castrens. in cõs. 119. lib. 1. & in conf. 91. lib. 2. & per alios quos refert glos. Parisi. in addition. ad Alex. in d. conf. 56. lib. 5. cui adde Arium Pinell. in d. l. si viua matre, nu. 23. cum seqq. & addit Stephan. Bertran. in dict. conf. 49. quod ratio prohibitionis facta filio, est etiam in descendentibus vbicumque grauauit successores propria arma deferre, & idem repetit in consi. 173. num. 14. lib. 3. & scribo infra illatione 4. Et pro ista illatione, & iam dictis facit notabilis l. 6. tit. 1. par. 6. ibi: *Que no la pudiesse vender, ni enagenar, mas que siempre fincasse a el, y a sus herederos.* Et hoc est tenendum, scilicet, quod in materia maioratuum pœnæ de non alienando, & aliæ similes iniunctæ primis vocatis, † repetitæ censentur 307 perpetuo in cæteris descendentibus, & vocatis, licèt Bart. in conf. 7 Andreas Martin. teneat, quod prohibitio, & pœna posita primo hæredi non censeatur repetita in hærede hæredis, per l. multa, ff. de condir. & demonstr. & l. si penum, ff. quand. dies legat. ced. & idem Bart. in d. l. Lucius, §. Sempronio, ff. de legat. 3. & alij, vt per Alex. in conf. 140. nu. 4. lib. 3. Deci. in d. §. qui per successionem, nu. 5. ff. de reg. iur. Tiraq. in tract. le mort saisit viuum, 2. part. declarat. 5. nu. 8. pag. 72. de quo etiam legenda sunt quæ scribit Menoch. de adipiscen. poss. rem. 4. q. 30. nu. 2; 6. pag. 76. & quæ ego scribo quæst. 4. illat. 8.

Lectores autem nouiter † animaduerto 308 circa praxim & intellectum d. l. 27. Taurinæ, hodiè l. 11. tit. 6. lib. 5. Recop. diuersimo do esse iudicandas meliorationes tertij factas post editionem d. l. 27. cum qua testatores se conformare videntur, iuxta resolutionem Bart. in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. cum cõcordan. quæ scripsi in princ. istius 2. par. & meliorationes factas post publicationem dictæ legis, licèt plerique dicat,

quod

quod leges Taurinæ sunt declaratoriæ iuris communis, non correctoriæ, vt tradit Molina lib. 3. de primoge. c. 6. nu. 25 fol. 49. & alij quos refero in princ. illius 2. par. num. 17. & ex l 6. tit. 1. lib. 2 Ordinamenti noui, & ad præterita negotia extendantur leges Taurinæ; nihilominus tamen aduertentia est consideratione digna.

Ex his autem deducitur non rectè definiuisse Gregor. Lopez in l. vltim. titul. 30. 10. in glos. in verbo, *Aquella parte*, part. 9. vbi vult, 309 † quòd si conditor maioratus grauauit nominatim illum quem primo loco vocauit, vt impleret suum testamentum sub pœna amissionis maioratus, & eius constitutione in pœnam non adimplentis deuolutus est maioratus ad sequensem in gradu, nõ amittet maioratum, per doctrinam Bartoli, & alia quę refert. Pro quo facit doctrina Bartol in d. l. quæ conditio, num. 4. ff. de condit & demonstr. vbi vult, quòd in legatis onus in modum conditionis adiectum, transit ad substitutum, iuxta regul l. 1. § pso secundo, C. de caducis toll. nisi sit nominatim onus iniunctum: quod confirmatur in textu l. si plures gradus in fine, ff. de legat. 3. vbi notat Bart. num. 2. & per l. 1. §. id quod ex substitutione, ff ad l. Falcid. vbi Bart. post Dinum, idem Bart. in l. licet Imperator, num. 4. ff. de legat. 1. vbi Alexand. num. 9. communem dicit, & alij quos citat D. Anton. de Padill. in d. l. quoties principal, num. 3. fol. 66. C. de fideicommissis, & probatur in l cum pater, §. ab instituto, ff. de legat. 2. & ornat Gamma decis. 224. num. 13. Quinimò Bart. in d. l. quæ conditio tradit doctrinam in materia singularem, quod licèt conditio videatur repetita, hæc est in conditione potestatiua, & mixta, 310 † non etiam in conditione casuali, quod voluit glossa in l. 1. §. pro secundo in verb. sentire, C. de caduc. tollen. & Paul. in d. l. quæ conditio, Iason in dict. l. licet Imperator, ff. de legat. 1. Anton. Gamma decis. 224. numer. 4 text. in l. sub conditione, ff. de hæred. instituend. Et ista conclusio confirmatur. Quia cum maioratus, & eorum fundationes sint perpetuæ; ita qualitates, & 311 conditiones † in omnibus successoribus debent esse vniformes, & perpetuæ, & pariformiter omnia determinanda sunt iuxta regulam l. iam hoc iure, ff. de vulgari, & l. Titius eod. titul. l. in testamento, vbi Iason notab. 2. & Deci. notab. 3. C. de testamen. milit. l. quamuis, l. hæreditatem, C. de impuber. confirmat glos. Parisi. part. 1. consuetud. Parisien. §. 2. glos. 4. num. 36. fol. 62. qui etiam per l. vltim. C. de senten. & interloc. omn. iudic. tradit regulam, quod quando duo verba, vel duæ dispositiones recipiunt vnam determinationem, intelliguntur eam vniformiter accipere, & qualitates, † & conditio- 312 nes sunt infixæ non solum personis vocatis ad maioratum, sed etiam rebus. Vnde illi qui in bonis succedere debent, tenentur obseruare omnes leges, & conditiones rebus impositas, & ad quemcumque bona transeant, debet habere easdem qualitates, quæ requiruntur in primis vocatis, & res transeunt cum onere suo, l. pignoris, ff. de pignorib. l. si conuenerit nomen, §. si fundus, ff. de pignorat. actio. l. si debitor. C. de distract. pignor & ibi concordan. in glossa cum simil. vt per Parisi. in cons. 52. num. 1. cum sequentib. lib. 1. Et quod maioratus institutio sit in rem, & res perpetua, & † non tempo- 313 ralis; ex pluribus probat Molin. lib. 1. de primogen. cap. 4. num. 22. fol. 25. Et ista etiam confirmantur ex sententia Baldi in l. precibus, num. 65. C. de impuber. & alijs, vbi scribit qualiter fideicommissum sit reale, Bart. in l. peto §. fratre, num. 3. ff. de legat. 2. vbi idem tradit, & Socin. Iun. in d. §. diui, num. 209. & in cons. 13. num. 21. & in cons. 30. num. 12. lib. 4. Marzasius cons. 14. fol. 71. versi. sexto, Tiber. Decian. cons. 41. num. 51. & 84. lib. 1. maximè vbicumque adijcitur ratio, quod fundator voluit bona in familia conseruare, quia tunc magis colligitur fideicommissum fuisse reale, vt tradunt Curci. Iun. in cons. 115. numer. 19. Carol. Ruin. consi. 109. numer. 14. lib. 2. Hieron. Gabr. cons. 117. num. 33. & 34. Francisc. Becius cons. 14. numer. 24 cum sequentib. Alber. f. cons. 93. num. 2. Menoch. cons. 85. num. 19. Cephal. consi. 53. num. 43. cum sequentib. lib. 1. & est communis secundùm Pasis. cons. 92. num. 43. & 53. lib. 2 ad quod etiam plures refert Rebuf. ad ista legendus in l. vnica, C. de senten. quæ pro eo quod interest, notab. 1. num. 48. pag. 136. quæ etiam notanda sunt ad ea quæ scribo supra in quæst 5. præcedenti. Nam ego existimo † fore inspicien- 314 dum, num grauamen sit talis qualitatis, quod testatoris intersit, quod per secundum successurem, vel alium vlteriorem exequatur. Nam tunc nihil refert nominatim iniunctum fuisse per prædicta. Et qualiter si testator bona viliora, & minus dilecta voluit in agnatione, & in masculos peruenire, fortius videtur idem statuere in bonis pretiosis, tradit notanter Curci. Iun. in consi. 112. num. 8. lib. 1.

Grauamen arma deferendi primo successori iniunctũ, cẽsetur in sequẽtibus repetitũ n. 315.

Dispositio pœnalis de casu ad casum non extẽditur, nu. 316.

Qualitas non cadens vniformiter in personã sequentem sicut in primam præcedentem, an censeatur repetita, nu. 317.

Testa-

Testator excludens filios filij eius qui ad maioratum vocauit legitimatos, vel per rescriptum Principis, vel per subsequens matrimonium, videtur filios nepotum legitimatos excludere, etiamsi non exprimat, num. 318. Quid si disposuit, quòd filij aut nepotes clerici, vel monachi in maioratu non succedant, nu. 319.

Masculinitatis qualitas qualiter repetita censeatur, num. 320. 321. 325. 326. 327. 329. 354. 360. 361 & 363.

Fideicommissum conditionale propter qualitatem masculinitatis ad hæredem transmittitur, nu. 322.

Vincula apposita in prima substitutione censentur repetita in secunda, nu. 323.

Substitutio quæ refertur ad alias, debet intelligi secundum alterius qualitates, & conditiones, nu. 324.

Exclusio fœminarum intra certum gradum vocationis contenta, ad illum an referatur, nu. 328. & ibi quid si fiat in clausula de per se absoluta.

Qualitas in vna substitutione adiecta non censetur in alia repetita, quando in ea fuit aliquid tacitè non expresse dispositum, nu. 330. quid quando est rerum diuersitas, num 332. quid quando testatoris mens, aut voluntas repugnat, nu. 333. 337 & 352. Quid quando est contra ius commune, vel ab eo exorbitat, nu. 338. Quid in qualitate extrinseca, nu 365.

Substitutio vulgaris, & fideicommissaria conseruantur in statu suo, & vtraque suam naturam retinet, nu. 331.

Qualitas in dubio præsumitur adiecta dispositioni & personæ, nu. 334.

Statutum cum masculos descendentes vocat, & illos fœminis præfert sub verbo, Fœminis, *an & qualiter censeantur exclusi descendentes ex illis, nu. 336.*

Filios naturales an vocet testator, licet post non exprimat, quando in vna parte testamenti de filijs naturalibus mentionem fecit, nu. 339.

Resolutio quæstionis, numer. 105. propositæ, à num. 340.

Causa propinqua magis influit quàm remota, nu. 341.

Quod videtur magis inesse, si non inest, nec etiam id quod minus, nu. 342.

Nati in vita testatoris existentes tempore purificatæ conditionis veluti magis prædilecti, præferuntur post eius mortem natis, num. 343.

Filia dotata si per statutum non succedit, magis excluditur neptis, nu 344.

Testator videtur considerationem ad conseruandam agnationem habuisse, quando masculos transuersales filiæ propriæ prætulit, nu. 345.

Prouisio facta in duobus substitutionum gradibus censetur etiam facta quoad alium existentem in medio, nu. 346.

Testator se corrigere non præsumitur, num. 347.

Dictio, Assi, *est præcedentium demonstratiua, nu. 348.*

Ordo successiuus dicitur, quando gradatim defertur fideicommissum etiam inter collaterales, nu. 349. & 351.

Edictum successorium appellatur, cùm bonorum possessio de gradu in gradum, aut de capite in caput defertur, nu. 350.

Institutio, vel substitutio regulatur secundum rationem tacitam, vel expressam, nu. 353.

Testator videtur magis diligere filias, aut neptes quàm vlteriores fœminas, nu. 355.

Argumentum hoc non valet, testator remotiores exclusit, ergo proximiores exclusisse videtur, nu. 356.

Voluntas sequens colligitur ex præcedentibus, & durare præsumitur, nu. 357.

Qualitas censetur magis repetita, quando plura sunt in eadem oratione, num. 358. & ad omnia refertur propter virtutem vnitatis, vim sermonis, & orationis, nu. 359.

Copulæ natura est copulata ipsa exæquare, ac ad vniformem dispositionem reducere, num. 361.

Qualitates masculinitatis inter descendentes à testatore per lineam masculinam, per fœminas, & inter transuersales, qualiter differant ad hoc, vt repetitæ censeantur, num. 364.

Institutio masculinitatis facta per dictionem, Semper, *an verificetur in primo masculo tantum, vel in vlterioribus, nu. 366.*

Dictio, Perpetuo, *in fideicommissis accipitur pro,* Semper, *& sine temporis præfinitione inter descendentes vocatos, nu. 367.*

Qualitas legitimitatis apposita in filio, vel nepote censetur in omnibus successoribus repetita, nu. 368.

Fundator maioratus qualiter admittat, vel excludat fœminas per dictiones taxatiuas, Solummodo, tantummodo saluo, &c. *nu. 369.*

Post nu. 369. inuenies alia summaria.

QVarto infero. Quod grauamen à testatore adiectum, vt filius, vel nepos propria arma & nomen deferat, † censetur repetitum in vlterioribus descendentibus, licet hoc à testatore nec dictum, nec expressum sit. Huius tamen illationis veritas pendet à notatis in 4. q supra eod. illatio. 8. Quibus est addendum, quod circa istam dilationem

315

nem tradit in terminis Roland. conf. 59. nu. 51. lib. 1. vbi scribit, quod si in capitulis dotalibus cauetur, quod secundo genitus teneatur deferre certum nomen, & arma: talis capitulatio non extenditur ad grauandum primogenitum, nec est repetita in primogenito, quia † dispositio pœnalis de casu ad casum non extenditur, l. pater Seuerinam, vbi Bart. ff. de cond. & demonstr. notat Deci. consi. 273. col. vltim. & alij quos Roland. citat, ad quem addo dicta consilia Bertrandi 46. lib. 1. & 73. lib. 3. & quæ scribit Cæsar Lambertin. in tract. de iur. patronat. lib. 1. 4. q. principal. artic. 11. num. 1. fol. 32. & lib. 2. par. 21 1. q. princip. art. 16. num. 7. fol. 325. vbi tractat, si testator mandauit hæredi construere Ecclesiam intra certum tempus, & hæres moritur, an hæres hæredis teneatur ad pœnam. Quibus congruit, quod ex textu in l. fin §. 2. ff. de legat. 2. Aretin. conf. 1. colu. 3. in fine, tradit Iacob. Pute. decis. 75. lib. 1. nu. 3. vbi vult, quod si qualitas non † cadit vniformiter in personam sequentem, sicut in primam præcedentem, non censetur repetita, vbi ex Bart. in l. Iulius Paul. ff. de condit. & demonstr. tradit, quod qualitas non censetur repetita quoad personas quando adsunt primæ personæ.

316 317

Quinto deduco, Quod si testator excludit filios filij eius qui ad maioratum vocauit legitimatos, aut per rescriptum Principis, aut per subsequens matrimonium, maiori ratione etiam si non expresserit, exclusisse videtur filios nepotum, aut aliorum vlteriorum descendentium, † qui legitimati sint, & hoc in terminis tenet Bart. Socin. in consi. 63. num. 18. lib. 3. licet aliqui in contrarium citent illud consilium Bartholomæi Socini, prout refero supra 2. par. quæst. 1. in fine, videndum, quæ conclusio vera videtur ex superioribus, & ex ratione d. l. si viua matre, C. de bon. matern. Et ista doctrina confirmatur, quia est eadem ratio in secunda dispositione, quæ fuit in prima, & ita censetur facta repetitio, secundùm Bart. in l. 1. §. crit. ff. vi bonor. rap. Cephal. in conf. 194. num. 27. lib. 2. quod etiam dixi in 1. part. q. 15. Et istud notandum est ad ea, quæ scribo part. 1. q. 44. & q. 48. Et è contrario si testator vocauit filios legitimatos deficientibus filijs legitimis, videtur onus restitutionis in vlteriores repetijsse, secundùm Menoch. in conf. 379. num. 35. lib. 4. Et ex istis omnibus infertur conclusio singularis, & multum notanda, quod si conditor maioratus ordinauit, quod filij, vel nepotes monachi, vel clerici, † non succederent in maioratu, talis prohibitio extenditur, & habet locum in omnibus vocatis ad maioratum in infinitum, quod in praxi est aduertendum.

318 319

Sexto generalius deduco, quod qualitas † masculinitatis, quæ adest in institutione, aut substitutione maioratus, quia substitutio est in effectu quædam institutio, in alijs substitutionibus subsequentibus repetita censetur; quàm etiam regulam tradunt Abb. in conf. 36. videtur primo quod, lib. 1. & Iason in l. centurio, nu. 59. ff. de vulgar. & in l. qui filiabus in princ. ff. de legat. 1. num. 3. & sequuntur alij, quos refert Peralta in l. si quia in princ. num. 168. pag. 467. ff. de legat. 3. vbi dicit, istam esse communem opinionem, & idem ipse sequitur, vbi etiam communem profitetur in l. Titia cum testamento, §. Lucius Titius, num. 5. & 6. pag. 443. ff. de legat. 2. Cui addo Iason in consi. 140. in 8. colum. versi. octauo facit, lib. 2. quamuis idem Iason consi. 137. num. 4. lib. 4. contrarium teneat, sequutus Ananiam in conf. 12. Decium in conf. 480. num. 2. vbi notanter, & in consi. 405. num. 9. cum seqq. & benè in consi. 514. & 515. Soci. Iun. in conf. 3. num. 42. & idem in consi. 100. num. 20. lib. 1. vbi dicit, opinionem Ananiæ esse magis communem: quod ego † dubito præcipuè in istis temporibus, licet idem Socin. in consi. 228, num. 33. lib. 3. iterum dicat, quod opinio Ananiæ est communior, & plures qui sequuntur opinionem Abbatis, refert Burgos in procemio ll. Tauri, nu. 130. fol. 121. Thesaur. decis. 178. nu. 3. qui refert Decium, Rubeum, Socinum Iuniorem, Ruinum, Mazolum, Cephalum, Siluanum, Decianum, Sforciam Oddum, & pro hac illatione faciunt quæ scribit Anton. Gomez tom. 1. c. 12. de legat. num. 80. fol. 129. & l. vnica, §. pro secunda, C. de caducis toll. & alijs, & infinitos Doctores refert Francisc. Mantic. lib. 11. de coniect. ment. defun. tit. 14. num. 22. pag. 542. hodiè fol. 283. & legendus est num. 10. antecedenti. Et materiam latè, & nouissimè prosequitur Ioan. Garcia in tract. de nobilit. in diuisione, num. 12. cum seqq. fol. 7. vbi hoc refert Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 80. nu. 1. cum seq. fol. 310. Castillo lib. 2. quæst. c. 4. & faciunt quæ scribo supra in 2. illatione: Et probatur ista conclusio in l Caio in princ. ff. de alimen. legat. & in l. si tibi, & in l. seq. ff. de adimen. legat. & in l. cum pater, §. ab instituto, ff. de legat. 2. & in l. 3. §. filius, ff de liber. & posthum. & in l. legatorum, §. qui plures, ff. de legat. 3. Et hoc ex simili comprobatur, quia licet fideicommissum conditionale regulariter non transmittatur ad hæredes, iuxta glos. in l. vnica, C. de his, quæ ante apert. tabul. cum concordant. id fallit † propter qualitatem masculinitatis, secundùm Curcium in conf. 76 & Anton. Rube. in cõs. 28. num 8. & ex illis dixit Gregor. Lopez in l. 3. tit. 5. in glos. in verbo, *Según la quantia*, par. 6.

320 321 322

part 6.quod in maiotia prohibitiones,& vin- 323 cula apposita † in prima substitutione censentur repetita in secunda. Et quod substitu- 324 tio vna, quæ refertur ad aliã, † debet intelligi secundum alterius qualitates,& conditiones per l. Titia seruo,§.libertis,& d.l.cum pater,§.ab instituto,ff.de legat. 2.notat Bart.in l.si quis seruum,§.vlt.eod.tit.& Alexand.in consi.72. pro resolutione, num.54.lib.3.& Parisi.in cons.28.consideratis, nu.21.lib.2. plures etiã citat Doctores, qui tenent,quod qualitas masculinitatis in vna parte testamẽ- 325 ti adiecta,in alia parte repetita † censetur,& idem Parisi.in cons.22.nu. 26. cum alijs lib. 3.& cons. 72.ad verum, num.34.lib.4.& in cons 42. ad resolutionem, lib. 3.numer.16. Quamuis idem Parisius (quod maximè dolendum est) in pluribus consilijs contra hãc receptam,& communem sententiam teneat, præcipuè in cons.38. in hac consultatione, nu.28.cum alijs lib.2.qui ad hoc citat Socin. in l.vlt.ff.de reb.dub.qui dicit,quod hoc procedit etiam si dictio aliqua repetitiua sit apposita,& contra communem tenet idem Socin.in cons.69.nu.6.lib.3.per l.Seiæ,§.Caio,ff.de fund.instruc.& idem Parisi.in cons. 87.nu.46.lib.4.quibus in locis alios Doctores ad hanc opinionem citat: quare coactus fuit Peralta in d.§ Lucius,quandam longam distinctionem in hoc puncto scribere, & in l.si quis in principio testamenti, num.169. pag.467.ff.de legat.2. cui adde Portium in 326 dictis consilijs 38.& 39. vbi tradit, † qualiter qualitas in vno capitulo adiecta non censeatur in alio repetita, quando capitula sunt separata,& habent orationem perfectam,& maximè quãdo adest diuersitas personarum, & rerum,& idem in cons.4.lib.3.nu. 22.vbi dicit, quòd qualitas masculinitatis habet locum solum in casibus expressis, & prouisis, & non in alijs amissis,& idem Parisi.in cons. 35.nu.6.& 17.eod.lib & in cons.44.nu.17. lib.2. & in cons. 31.eod. lib. in quibus locis idem repetit,quod in d.cõs.4.& in cons.65. dominus Cornelius nu.13. lib.3.quibus iunge notabile consilium Alex.158.nu.2.cum alijs,lib.6.& idem tenet Anania,quem omnes referunt in d.cons. 22. cuius autoritate dicit Gregor. Lopez in l. 3.tit.13 part.6.in glossa in verbo, *Mugeres*,fol.88. col.5.vers. sed pono,quod Princeps, quod si Princeps concessit facultatem faciendi maioriam in vnum ex filijs masculis, & ille cui data fuit facultas,fecit illam in filium masculum,& non disposuit,quod non succedat fœmina; si postea contingat,quod talis filius masculus habeat vnam filiam tantum, & nullum filium masculũ,quòd filia succedet in maioria. Pro quo facit notabile consilium Decij 599.vbi 327 tradit,quod † qualitas masculinitatis apposita in institutione; nõ censetur in substitutione repetita, maximè si sit in diuersa oratione: per text.in l.sub conditione,ff.de hæred.instituen.vbi dicitur: *Sub conditione hærede instituto si substituamus, nisi eandem conditionem repetamus, purè cum hæredem substitutum esse intelligemus*,& pro hac sententia Ananiæ plura scribit Simon de Pretis,lib.2.de interpr.defun.volun.interpr.2.dub.1.solut. 3.nu.71.fol.147.qui latissimè materiam prosequitur, idem autem Gregor. in d.l.fol 89. colum.2.in vers.sed quid si fœminæ,dicit, † 328 quod si exclusio fœminarum fuit intra certum capitulum alicuius gradus,seu vocationis: ad illum solum refertur,& non ad sequẽtes. Si verò exclusio fiat in aliqua clausula de per se absoluta: referri debet ad omnes gradus, & ad omnes vocationes per iura quæ ipse citat,& dicit Anton.Rube in cons.31. præsupponitur in facto, & idem repetit in cons 71.plura mihi,nu.6.quod qualitas mas- 329 culinitatis † non censetur repetita, vbicumque substitutus nõ est de descendentibus testatoris,& tenet in effectu idem quod Parisius in dictis consilijs: & vbicumque in alia dispositione fuit aliquid dispositum tacitè, non expressè,qualitas in vna substitutione † 330 adiecta non censetur in alia repetita, secundùm Bald.in l.1.in princ. per glos.ibi in verbo,si quis in lectura antiqua,ff.quod quisque iuris, quem sequitur Alex.ibi,& Decius in cons.353.in casu proposito,nu.4.&in cons. 416.in testamento illustris, num.12.vbi ex hoc dicit,quod substitutio vulgaris,& fidei- 331 commissaria † conseruantur in statu suo,& vtraque suam naturam retinet, quia illa determinatio,quæ æqualiter debet fieri,respicit illud quod exprimitur,& non videtur habere locum in eo, quod tacitè intelligitur, prout est in conditione liberorum,de qua nihil dictum fuit: cui adde Roman.in cons.56. in casu proposito, nu. 3.vbi hoc notabiliter tradit. Et qualitas non censetur repetita, vt tradit Menoch.in cons.124.nu.72.lib.2. Et qualitas in vna oratione expressa,non cense- 332 tur in alia repetita,quando est † diuersitas rerum,& idẽtitas personarum,secundùm Bart. in l.in repetendis, ff.de legat. 3 notat Bart. Socin.in cons.64.num.3.lib.5.Dec.in cons. 190.Parisi.in cons.95. num.51.lib.2.quod incipit,vidi processum, & cons.87.num.4. eod.lib.Roland. in cons. 38.nu.56.cum seq. lib.4.Menoch.cons.577.nu.12.lib.2.vbi in numeris seqq.scribit,qualitates non esse repetendas,quando clausulæ sunt separatæ,& 333 quando voluntas testatoris † repugnat,& in dispositione odiosa, & correctoria,& quando in vna parte apposita est restrictiuè, & quando est materia periculosa,& quando inutilis foret dispositio; qui ad illa legendus est

in

in conf.86.nu.48.& 49. vbi tradit qualitatẽ non censeri repetitam in odiosis, vel quando est in diuersa oratione, ex Decio in cons. 567. Zuchardo in l.vlt. num. 83.& 84. C.de edict.diui Adria.& alijs quæ citat. Ad quem addo Tiber. Decian.respon.12.nu.48.lib.1.

334 Et in dubio qualitas præsumitur † adiecta dispositioni, & personæ causa demonstrationis, l. vlt.§. vlt.ff.de libera.lega.Bart.in l.cum pater,§.menſe,ff.de legat.2.Iason in l.Centurio,nu.51.& ibi Ripa nu.140.ff.de vulgar. quos citat idem Menoch. vbi id declarat in conf.10.nu.100.Sed de materia qualiter,& in quibus casibus qualitas censeatur repetita, latissimè tractat Simon de Pret. lib. 2.de interpr.defun.volun.interpr.4.dub.1.solu. 2.nu.132 cum pluribus seq. fol.169. Et hic etiam non est omittenda doctrina eiusdem Bart.Socin.in conf.27.nu.7.lib.4.vbi dicit, quod qualitas adiecta in vno capitulo non

335 censetur in alio repetita, † vt absurditas euitetur, licet sequens capitulum nihil operaretur: refert text.& Bart. in l.cum pater,§.filiæ,ff. de pactis dotalib. Et ad istam sententiam est notabilis doctrina glo.Parisi.in consuet.Parif.part.1.§.16.nu.4. in fine, dicit ad propositum, quod licet vbicumque lex, vel statutum vocat descendentes masculos,& illos præfert fœminis, tunc sub verbo, *Fœminis*, si aliud non dicatur, † exclusi censen-

336 tur descendentes ex illis per DD.quos ipse refert. Hoc procedit quando verbum, *Masculis*, stat in generali dispositione, seu quatenus est generalis: secus si ponitur in dispositione limitata, seu quando limitatur ad certum gradum, vel casum, quia tunc non extenditur ad alios, sed limitata causa, limitatũ producit effectum. Prætereà qualitas non cense-

337 tur repetita quando talis repetitio † contradiceret menti disponentis, d. l. licèt Imperator,ff.de legat. 1. Sicut è contrario censetur repetita, quando constat de mente disponentis, vt notat Parisi. in d.conf.18. Item

338 qualitas non censetur repetita quando est † contra ius commune, vel ab eo exorbitat, l. vxori, vbi notatur,ff.de legat.3.glos.in l.talis scriptura,ff.de legat.1. notat Bart.in d.l. Prætor,§. eritque hæc differentia, ff vi bonor. raptor. & alij, vt per Parisi.in d.conf. 95.nu.12.lib.4. & in conf. 86.nu.2.eod.lib. & nouissimè.& cum magna,& abundanti doctrina materiam prosequitur Anto. Peregr. in tract.de fideicommis. art. 16.num.1.cum seqq. Et in ista materia est memorabilis, & magnifacienda doctrina Bart. in l.ex facto, §. si quis rogatus, num. 2. ff.ad Trebell.vbi vult.quod quando testator facit mentionem

339 in vna parte testamẽti de filijs naturalibus,† videtur posteà vocare filios naturales quamuis id non exprimat, quem citat Carol.Ruin. in conf.134.nu.19. lib. 2.Alex. in conf.94. lib.2.Decius in c.in præsentia de probatio. num.39.

340 Ego in hac Doctorum varietate,† & confusione, qui præcipuè consulendo in diuersas sententias eunt, in hoc puncto, An qualitas, masculinitatis repetita censeatur, semper existimaui,& adhùc existimo, quod regulariter, vbi eadem est ratio, qualitas masculinitatis repetita cẽsetur per supradicta. Et quia voluntatis mutatio non præsumitur maximè in eadem dispositione, l. eum qui,ff. de probation.cum concordan. Et quod si testator in principio testamenti,& in prima institutione masculos prædilexit, & vocauit excludendo fœminas; censetur esse posteà in vlterioribus dispositionibus eiusdem voluntatis,& maiori ratione, quia quanto remotiores sunt substituti,& descendentes, & transuersales fœminæ, tanto magis præsumitur, quod testator eas admittere noluit, quia cau-

341 sa † propinqua magis influit quàm remota.

342 Etsi id quod videtur magis inesse, nõ inest, † nec etiam id quod minus, c. si ergo, 4.quæst. 1.vbi glos.c.si Paulus 30.q.5.Socin. Iun.in conf. 128. numer. 66.libr.1. notat glossa,& Abb.in c.cum in cunctis, de electione. Quod confirmo per notabilem in ista materia doctrinam Curcij Iunio. vbi vult, quod † nati

343 in vita testatoris existentes tempore purificatæ conditionis, veluti magis prædilecti; præferuntur natis post mortem testatoris,& est in conſi.56.ad finem, quem refert Socin. Iun.in conf.172.lib.2.col.1. & alij quos citat Anton. Peregrin. in tract. de fideicommis.artic.22.nu.69.fol.202. Hinc est, quod si

344 per statutum filia dotata † non succedit, multo magis neptis excluditur., secundùm Nicola. Mattarell. in l.1. C.quæ sit longa consuetudo, Imola in l.si vero,§.de viro,ff.solut.matrim. notat Euerard. in centum locis, loco 66.à maiori, pag.449. Et quando testator prætulit masculos transuersales filiæ pro

345 priæ;† videtur habuisse considerationem ad conseruandam agnationẽ, vt probãt Corne. conf.229.col.fin.versi.tertia via, lib.5.Curc. Iun.conf.121.col. 6. Aymon conf. 155.nu. 7. Et vna pars testamenti declaratur per aliam, l si seruus plurium, §. vlt.ff.de legat.1. l.1.vbi Bart.Socin.ff.de reb.dub.l.vtrum,ff. de petitione hæreditatis, vbi Bald. & facit, quod notat idem Socin. conf.6.num.17.& conf.21.num.16.lib.3.Roman.in conf.438. nu.14 Ant.Rube.in conf 141.num.2. & faciunt quæ scribo supra, & per d.l. si seruus, §.vlt.& Bart.auctoritatem in l.centurio, nu. 42.ff.de vulgar.inquit ad propositum, Corne.in conf.20.num.25. lib.4. quod verba in vna parte testamenti posita vno modo, & posteà simpliciter scribantur, licet sint equiuoca,

uoca, interpretantur sicut scripta fuerunt in prima parte testamẽti. Hinc est quod prouisio facta in duobus substitutionum gradibus; † censetur etiam facta quoad alium existentem in medio, de quo testator idem dixisset si cogitasset, secundum Iason in cons. 148 colu. 3. vers. quarto facit, lib. 2. Rubeus cons. 120. num. 4. Ripa in l. centurio, num. 3. versi. circa ista dict. Bart. de vulgar. & alij quos citat Cephal. in cons. 154 nu. 17. lib. 1. Et expressum dicitur, quod ex præcedentibus, & sequentibus verbis scripturæ apparet errore scribentis fuisse omissum: & habendum est ac si fuisset expressum in scriptura, l. 1. & quod ibi notat Bart. ff. de hæredib. instit. l. cum pater, §. cum imperfecta, ff. de legat. 2. notat Paul. in cons. 6. hoc capite pro euidentia eius, lib. 1. Tiraq. in l 7. connubial. num. 180. fol. 321. Ex quibus infertur, quod idem est in substitutionibus factis ad diuersas personas, vel in diuersa oratione, nisi euidentissime contrarium appareat, quia testator † non præsumitur se corrigere, l. nam ad ea. ff. de condit. & demonstr. vbi glo. Bart. in l. 1. §. aut pauci, ff. quod vi, aut clam, cum similib. vt per Alciat, reg. 2. præsumpt. 28. cui adde Bart. Socin. cons. 27. lib. 4. & Alexand. in cons. 156. libr. 2. Simon de Pret. lib. 1. de interpr. defun. volunt. interpret. 1. dubit. 4. solut. 7. 8. & 9. fol. 31. quæ præsumptio cessat, vbi contrarium apparet, vt notatur per Peralt. in l cum ita, §. in fideicommisso, nu. 2. pag. 351. ff. de legat. 2. & plura singularia in confirmationẽ illius illationis scribit Menoch. cons. 117. nu. 54. cum seq. lib. 2. ibi, Credo verum Et quod dictio, *Assi*, sit demonstratiua ad † oculum præcedentium repetitiua, & immediatè, tradunt glos. in l. Gallus, ff. de liber. & posthu. vbi DD. & probatur in c. frequens, in princ. de restit. spoliasor. & volunt Bart. Socinus in cons. 62. num. 5. lib. 3 Carol. Ruin. in cons 184 nu. 6 lib. 2. & in cons. 170. nu. 2. eod. lib. Riminald. Iun. cons. 512. nu. 106. lib 5. Vincent. Honded. cons. 64. nu. 7 & cons. 78. nu. 59. Quæ magis locum sibi vendicabunt, si testator ponat verba quæ sæpè in istis dispositionibus reperiũtur: *Y assi successiuamente*, quia illa dictio, *Si*, idem est quod, *Ita*, & inducit similitudinem cum eisdem qualitatibus, & conditionibus, l. quæsitum, § prædi, l qui habebat, §. fin. ff. de legat. 3 De quo etiam per Parisi. in cons. 38. nu. 19. & 29. lib. 2. Menoch. in tractat. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 95. num. 30. fol. 579. & Carol. Ruin. in cons. 102 nu. 11. lib. 2. Anton. Thesaur. decis. Pedem. 248. num. 15. qui duo vltimi dicunt talem dictionem stare illatiuè, non repetitiuè, quod non credo verum, & tradunt de ista dictione. *Assi*, & quod sit demonstratiua ad oculum, glos. in l.

Gallus in princ. ff. de liber. & posthumis, vt probatur in cap. frequens de restitutio. spoliatorum, & volunt Bart. Socin. in cons. 61. nu. 5. lib. 3. Vicenti. Homod. cons. 64. nu. 7. & in cons. 78. nu. 59. Rebuf in cõcordantijs in rubric. de mandatis Apostolicis, §. 1. pag. 514. Ioan. Garcia In tract. de nobilitate in verbo, & exemplis, num. 51. fol. 14. Ad quæ addo, quod ordo † successiuus dicitur quando gradatim defertur fideicommissum etiam inter collaterales, l. vltim. C. de verb sign l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de legat. 2. & successorium † edictum appellatur, cum bonorum possessio defertur, non solum de gradu in gradum, sed etiam de capite in caput, vt puta, vnde liberi, vnde cognati, vnde legitimi, & inter eos prætor dat successionem, quod intelligitur, vt proximioribus exclusis, cæteri admittantur. Ex quo fit, quod ordo successiuus dicitur † non solum inter eos qui recta linea descendunt, sed etiam inter collaterales, quod tradit Mantic. lib. 8. de coniect. men. defun. tit. 18. nu. 68. pag. 378. Et de istis verbis, *Ordine successiuo*, tractat etiam Cephal. in cons. 581. nu. 19. & 20. lib. 4. Auendañ. in l. 40. Tauri, glo. 3. nu. 15 fol. 144. qui refert Bald. in cons. 295. lib. 2. Corne. in cons. 272. lib. 4. Riminald. cons. 182. Ex quo confirmo id quod in ista materia scribit Molin. lib. 3. de primogc. c. 5. nu. 65. fol. 42. de his qui vocant ad successionem maioratuum masculos, & postea adijciunt: *Y que assi vaya por todos mis descendientes*. Ad hoc etiam facit, quia licet qualitas, vel conditio adiecta in præcedenti dispositione non censeatur in sequenti repetita, l. qui fundum, ff. de contra hen. empt. l. si ita quis in princ. ff. de verbor. oblig. fallit, † nisi ex præsumpta voluntate disponentis aliud appareat, secundùm Bart. in l. Seia, §. Caio, ff. de fund. instruc. per l. Iulius Paulus, & l. cum seruus, ff. de condit. & demonstra. & tenent Geminian. & Philipp. Franch. in cap. mandato de rescrip. in 6. Aretin. in cons. 137. Curci. Iun. in cons. 112. nu. 7. Alexand. in cons. 47. nu. 3. lib. 5. vbi glos. Parisi. in additione quæ incipit fallit, alios refert ad hoc dictum, de quo videnda sunt quæ scribo supra hac part. q. 4. illatio. 8. quod maximè procederet, vbi ex verbis testatoris tacitis, vel expressis appareret mentẽ habuisse excludendi fœminas, aliquam inferendo rationem, ex qua colligatur fœminas exclusisse, quia institutio, † vel substitutio regulatur secundum rationem tacitam, vel expressam, d. l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. 2. ad quod facit consil. Raphael. Cuman. 2. col. 1. & 25. col. 2. & aliud Raphaelis Fulgos. 15. col. 2. notat Molina libr. 2. de primog. c. 5. nu. 7. cum seq. & quod notat Staphilæ. de literis gratiæ, fol. 56. vbi tradit, quod propter

idem

identitatem rationis, repititio de vno ad aliũ fieri debet, notat Iacob. Puteus decis. 75. num. 8. part. 1. ad quos addo Decium in l. Iactum, §. in pœnalibus, l. 198. nu. 16. pag. 413. ff. de reg. iur. & in c. secundo requiris, nu. 3. versi. sexto si pœna, fol. 310. de appell. Angel. in § ius autem ciuile, in Ilit. de iust. & iure, I son in §. sequenti, nu. 7. & in §. ex maleficijs, n. 2. instit. de action. & in l. fin. ff. de in ius vocand. eundem Dec. in c. translato, lect. 1 nu. 1. de constitution. Ex quibus infertur, quod si in secunda, tertia, vel in vlterioribus substitutionibus appareat diuersam esse rationem exclusionis fœminarum, quam in 354 prima, qualitas masculinitatis † repetita non censetur propter cessantem, vel diuersam rationem, quam iudicet, & aduocati veluti ingens speculum contemplari debent, quia totum facit, quod latius infra docebitur.

Et ex hoc subinfertur, & ex alijs supra scriptis, quod testator non tam videtur excludere fœminas primi, & secundi gradus: 355 quam vlteriores, quia credendum est † magis diligere filias, aut neptes, quam vlteriores, d. l. si viua matre, C. de bon. matern. & apparet ex superioribus, & hoc ipsa naturalis ratio docet, vnde non erit concludens argumentatio, testator in remotioribus gradi- 356 bus fœminas exclusit: † ergo in proximioribus exclusisse videtur, quia longa est differẽtia (vt dictũ est) inter proximos, & remotiores. Et ex his etiam deducitur, quod testator vocãs in primis vocationibus fœminas in alijs sequentibus ab eis abhorruisse non vide- 357 tur, quia voluntas sequẽs colligitur † ex præcedentibus, & durare præsumitur d. l. si seruus plurũ, §. vlt. & à primordio tituli posterior iudicatur euentus, l. quædã mulier, ff. de rei vendic. l. 1. C. de acquir. poss. l. 1. C. de imponen. lucrat. descrip. imò præcedẽtia magis influunt in sequẽtia, quàm è contra, secund. glo. in l. filium, ff. quando dies legat. ced. cum concord. vt per Curci. Iun. in cons. 70. nu. 2. quod latè tracto in fine istius 2. p. Et ista maximè procedunt quando testator, licèt plura statuat, sunt tamen in eadem oratione, & reguntur ab eodem verbo, quia tunc quali- 358 tas magis † censetur repetita, secund. Bart. qui hoc decidit in statuto in d. l. Prætor, §. eiusque differentia, ff. vi bonor. raptor. per l. 1. iuncta l. 3. §. quod ait prætor, ff. de incend. ruin. & naufrag. & d. l. Seiæ, §. Caio, ff. de 359 fund. instruct. vbi Bart. tradit, quod qualitas † ad omnia refertur propter virtutem vnitatis, vim sermonis, & orationis, & volunt in notabili casu Bart. & Barthol. Socin. in l. fin. ff. de reb. dub. Corne. in cons. 59. in princip. lib. 2. Nicol. Boer. decis. 155. in princ. traditur etiam per Barth. Socin. in cons. 48. nu. 5. lib. 1. & in cons. 63. nu. 14. vers. secundo quia omnia reguntur lib. 3. & in cons. 66. nu. 14. eod. lib. & in cons. 27. num. 13. lib. 4. Quibus est singulariter addẽdum, quod qualitas mas- 360 culinitatis propter † vim copulæ repetita censetur, vt tradunt Iason in cons. vlt. colu. 1. lib. 4. Carol. Ruin. in cons. 15. nu 8. lib. 1. & in cons. 64 nu. 8. lib. 2. Gozad. in cons. 82. nu. 9. Socin. Iun. in cons. 71. nu 4. lib. 3. quarum ratio est, quia natura copulæ est exequa- 361 re † per omnia copulata ipsa, ac illa ad vniformem dispositionem reducere, l. quamuis, vbi Bald. C. de impuber. & confirmatur per doctrinam Bald. in d. §. Caio, nu. 1. vbi scribit, quod quando dispositioni iunguntur copulatiuę, qualitas apposita in prima dispositione censetur in secundam repetita: ad quod conducunt scripta per Aymon. in cons. 308. nu. 5. & Menoch. in cons. 117. nu. 56 & 57. lib. 1. Ex quibus infertur, quod si quis faciat maioratum in filium primogenitum masculum, & deficiente eius linea substituat masculum proximiorem, & dicat ei, substituo eius pri- 362 mogenitum; in hoc primogenito † censetur repetita qualitas masculinitatis, quod etiam cõfirmo ex scriptis ad idem propositũ per Ias. in l. vlt. n. 11. C. de succes. edict. Roma. in cons. 231. & in cons. 284. Bart. Soci. in cons. 33. lib. 3. & in cons. 280. lib. 2. Corn. in cons. 139. lib. 2. Ias. cons. 118. col. 3. lib. 4. Rebuf. qui plura scribit in l. cõiunctionem 29. pag. 235. ff. de verb. signif.

Ex quibus probat eleganter in ista materia Curc. Iun. in cons. 321. nu. 23. cum seq. lib. 3. quod licet verbũ, *Descendentes*, cõprehendat fœminas, & masculos; fallit, nisi prius sint nominati filij, quorum appellatione solum comprehenduntur masculi: & posteà per copulam, *Et*, sunt vocati descendentes, tunc, vt 363 copula repetat † qualitatẽ præcedentiũ verborũ, illud verbum, *Descendentibus*, restringitur ad masculos tantũ. Illa autẽ limitantur, nisi talis copula sit apposita in clausula differenti, quia nõ copulat, nec repetit qualitatẽ, vt probat Alex. in cõs. 66. n. 6. li. 3. Bar. Soc. in cõs. 22. n. 2. lib. 3. Paris. cõs. 38. n. 26. lib. 2. & alij quos citat Menoch. in cõs. 177. nu. 14. lib. 2. Ad quæ addo notabilẽ doctrinã Parisij in cõs. 35. n. 16. lib. 3. vbi tradit, longã esse dif- 364 ferẽtiã ad faciendam repetitionẽ † qualitatis masculinitatis inter descendentes à testatore per lineã masculinã etiam per fœminas, & inter trãsuersales vocatos à testatore per notata per Alex. in cõs. 38. n. 3. & 4. lib. 6. & alia. Et in hac materia repetitionis qualitatũ præcedentiũ est animaduertenda quædã theorica, quã tradit glo. Paris. in consuetud. Paris. §. 37. gl. 1. n. 1. cum seq. fol. 181. vbi latè tractat qualiter ista dictio, *Item*, est repetitiua qualitatũ & conditionũ præteritarũ, quæ theorica est multum necessaria ad interpretationem clausu-

clausularũ maioratuũ. Et ex superioribus maximè dubito de periculosa doctrina Angel. in cons.238.nu.3. vbi dicit, quod agnationis cõseruandę ratio nõ potest cadere in lineã agnatorum non procedente à trunco, aut stipite fundatoris.

Circa hæc etiã nõ est omittẽdũ, quod scribit Dec. in cõs. 599.n.6. vbi limitat, & intelligit regulã d.l.1.C.de impuber. quoad partes institutionis & substitutionis, secus est in alia qualitate extrinseca, quia cõditio apposita † in institutione non videtur in substitutione repetita, per l. sub cõditione, ff. de hæred. institué. ibi: *Sub cõditione hærede instituto si sub stituamus, nisi eandẽ cõditionẽ repetamus, purè exhæredẽ substitutũ esse intelligemus.* Qui textus facit pro opinione aliquorũ, qui tenent, quod qualitas masculinitatis apposita in primo testamẽto nõ cẽsetur in secũdo testamento repetita, in quo filij simpliciter sũt vocati absq; qualitate masculinitatis, quod volunt Bart. Soci. in cons.163.lib. 1. Carol Ruin. in cõs.3.& in cõs.144.lib.2.& cõs.35.& 159.li.3. Curc. Iun. in cõs.163.n.14. quos sequitur Anto. Gabr. lib 4. cõmun. opin. tit. de testam. cõcl.10.n.4.pag.230. vbi tamẽ refert Corn. Ias. & Grat. contrariũ tenentes, quæ quæstio de facto cõtingit in negotio magni põderis. Et pro priori opinione facit egregia doctrina Bart. in l. Statius Florus in prin. ff. de iur. fisci, quod si legatum relictum sit, vt res legata extra familiã non possit alienari, & in alio testamẽto res simpliciter relicta sit; onus adiectũ nõ intelligitur repetitũ, quod sequitur Carol. Ruin. in cons.93.n.13.lib.2. quod refert, & sequitur Francisc. Manti. de cõiect. mẽ. defun. lib.12.tit.1.n.38.pag.586. qui refert Natt. cons.484. atque eũdẽ Natt. cons.476. n.14. cũ seq. Roder. Suar. in l. quoniã in prioribus, C. de inoffi. testam. q.8.n.13.pag.219. quod etiã contigit in successione cuiusdã status, de quo etiã legẽda sunt quæ scribit Fulg. cons.40. Roma. cons.134. n.7. Dec. cõs.190. n.7.& alij quos citat Bursat. consi.189 n.15. lib.2.& quæ scribo in principio 2. partis supra, circa intellectum text. in l. vlt. ff. de reb. eorum, & melius par.1.q.74.

Septimo deducitur declaratio ad ea quæ latè scribit Nicol. Boer. decis.158. n.1. cũ seq. vbi plenè disputat, an institutio masculi facta per dictionẽ, *Sẽper*, † verificetur in primo masculo tantũ, vel in vlterioribus, quem citat Rebuf. in l. nã quẽ 149. pag.736. versi. aut si dicatur, ff. de verb. sign. Ad quos addo, quod dictio, *Perpetuo*, in fideicommissi † accipitur pro, *Semper*, & sine tẽporis præfinitione inter descendẽtes vocatos secundũ Bart. Soci. in cons.84.n.5.lib.3. Carol. Rui in cõs.108. nu.13.& 14.lib.2. Paris. in cons.37.n.23.lib.2. Porti. in cons.40.nu.14. Et quid operetur in fideicommissis istud verbum, *Perpetuo*, tradunt Bart. Soci. in cons.86.nu.11.lib. 3. Decian. cons. 50.n.18.lib.1. Riminal cons.147. n.13.lib.2. Petra de fideicommis.q.5. n.11. pag.44. Roland. in cons.6.n.30.lib. 4. vbi ponit doctrinam, quod quando vocatio est facta per dictionem, *Perpetuo*, filij positi in cõditione censentur vocati.

365 · 366 · 367

Octauo ex prædicta regula infero, quod qualitas legitimitatis apposita in filio, vel nepote primogenito, † cẽsetur repetita in omnibus successoribus, vt probatum est in hac parte q.1. à nu.77. 368

Nono deduco verũ esse quod in notabili quęstione in nostra materia successionis masculorũ & fœminarũ decidit glo. Paris. p.1. cõsuet. Paris. d. §.16.n.9. fol.173. cõtra Fulg. in cõs. 86. Libet etiã in hac quęstione animaduertere, quod est maximũ, & substantiale argumẽtũ ad exclusionẽ fœminarũ vbicumq; fundator maioratus per dictiones taxatiuas, *Solũmodo, Tantũmodo, Saluo*, vel per † alias dictiones similes admisit fęminas, vt tradit Gozadi in cons.53.n.10. per l. Gallus, §. & quid si tãtũ, ff. de liber. & posth. & ibi idẽ Gozad. tradit aliud singulare, & quod ingenuè fateor quod sæpè perquisiui, & clarè nõ inueni, nisi in d. cons. Gozadi. n.12. cum seq. vsq; ad n.17. vbi concludit, quod si quis vocauit fęminas ad successionẽ in defectũ masculorũ pluriũ fratrũ, nõ admittitur fęmina alicui9 fratris, nisi omnibus masculis deficientibus: nec pluralitas resoluitur in singularitates, prout latius ipse declarat, quod est notatu dignum. 369

Agnatorum appellatione veniũt fœminæ, licèt in primo agnatio finiatur, n.370. etiã si nupta sit, & eius filij cognati dicantur, nu.372.

Ad fideicõmissum relictum his qui sunt de certo genere, agnati admittuntur, n.371.

Qualitas masculinitatis si non sit expreßa, subintelligenda non est, nu.373.

Exclusio fœminarum transuersalium non præsumitur magis quàm descendentiũ, nu.373.

Proximiores cum ad primogenitum vocantur, diuersum ius est inter primogenitum descendentem ab hærede instituto, & primogenitũ agnati proximioris, nu.375.

Institutionem renouationis qui petere possint, agnati, an cognati, nu 376.

Verba agnationem significantia cum verbis cognationis agnationem an denotent, nu.377.

Testator plus fratrem quàm vxorem diligere videtur, cum de conseruando in agnatione agit, nu.378.

Descendentium appellatione veniunt omnes vtriusque sexus, num.379. 381. & 382. nisi subiecta materia aliud exposcat, num.380. & 394.

Fideicommissum relictum descendentibus, aut posteris, & relictum familiæ, vel cognatis, qualiter differant, nu. 383.

Proximitas pro cõsanguinitate habetur, n. 384

Personarum, & generis appellatione fœminæ etiam cõprehenduntur, n. 385. 387. & 392. & habent cognatorum familiam, nu. 386. Quid in materia feudali, nu. 396.

Fœminæ non veniunt in maioratu generis appellatione, vbicumque granamina fœminis non conueniunt, nu. 389.

Verbum, De nomine meo, *agnationem an inducat, nu. 391.*

Habens facultatem faciendi maioratum in aliquem de generatione, potest illum instituere, in consanguineum, siue ex parte matris, siue ex parte patris, nu. 393.

Verbum, Sui, *coniunctos vsque ad septimũ gradum comprehendit, nu. 397.*

Consanguineorum appellatione an veniant fœminæ, nu. 398. Authoris sententia, nu. 399.

Consanguinei dicuntur quasi communem sanguinem habentes, nu. 400. & 403.

In successionibus abintestato æqualis est successio masculorum & fœminarum, nu. 401.

Nomina hæc, Proles, generatio, soboles, posteritas, *synonyma sunt, nu. 402. & 410.*

Nati ex nobis noster sanguis dicuntur, nu. 404.

Communis vsus loquendi in hac materia successionis masculorum, aut fœminarum, & maioratuum clausulis considerandus, nu 405. & 419. & an debeat probari, nu 406.

Primogeniti, & sobolis appellatione qualiter fœminæ comprehendantur, nu. 407.

Proximorum appellatione non veniunt fœminæ, cùm testator apponit hæc verba, Ex linea paterna, *nu. 408. & 409.*

De domo, vel de familia esse, qualiter differant secundum communiorem vsum loquendi, nu. 411. & qui de domo esse dicantur, nu. 412. 413. & 414 & an in illis fœminæ admittãtur, nu. 415.

Prosapia qualiter accipiatur, nu. 416.

Genus an differat à familia, nu. 417.

Solar conocido, *quid sit, nu 418.*

Legitimus hæres dicitur agnatus, nu. 420.

Cognati an veniant familiæ appellatione, nu. 421.

Parentes an veniant consanguineorum appellatione, nu. 422.

Dictio, Propinquos, *generalis est, & refertur ad cognatos, & ad eos qui per fœmininum sexum coniunguntur, nu. 423.*

Verbum, Linage, *an significet agnationem, nu. 424. & 426.*

Nobilis, hoc est, Hidalgo, *nemo nisi ex agnatione esse potest, nu. 425.*

Progenies, *non solum filios, sed nepotes & pronepotes significat, nu. 427.*

Apellido, *an significet agnationem, nu. 428.*

Dispositiones excludentes fœminas an sint fauorabiles, sententia affirmans, nu. 429. 431. 432. 433. 434. negans, nu. 435. & 436. Authoris sententia, nu 439. 440. 446 & 449.

Masculus prius natus præsumitur, cum dubitatur quis prius natus sit, masculus, an fœmina, nu. 430. & in dubio in successione maioratus fœminæ præfertur, nu. 442. 443. 452. & 455. limitatur tamen si fœmina sit proximior, nu. 450. & vbi adest clausula derogatoria in fauorem agnatorum, nu 451. & nisi fœmina maioratum instituerit, nu. 453.

A causa principali debet iudicari dispositio fauorabilis, aut odiosa, nu. 437.

Vna & eadem res potest diuerso iure censeri, cũ diuersi considerantur respectus, nu. 438.

De lege ad testatorem argumentum valet, nu. 441.

Legato pro maritandis puellis pauperibus facto, natæ ex agnatis an descendentibus ex cognato præferantur, nu. 444.

Honorem & dignitatem suæ agnationis quilibet appetere præsumitur, nu. 445. & 447.

Plures filij si ex vno partu nascantur, quis eorum præferatur, nu. 448.

Fœmina masculos vocãs agnationem an videatur velle conseruare; sententia negans, num. 454. affirmans nu. 456. & 457.

Post nu. 457. inuenies summaria quæ desiderantur.

PORro in hac materia de successione masculorum & fœminarum illud sciendum est, quod appellatione agnatorum, nisi testator se restrinxerit ad agnatos mares, † veniũt etiam fœminæ, licèt in prima fœmina agnata expiret agnatio, l. pronuntiatio, §. familiæ in finalib. verb. ff. de verb. sig. notatur per Bald. in l. in filijs. C. de Decuri. lib. 10. & alios quos referunt Parisi. in cons. 47. nu. 41. cum seq. lib. 3. & Socin. Iun. in cons. 10. nu. 24. lib. 2. Deci. cons. 563. Peralt. in d. l. cum ita, §. in fideicõmisso. n. 17. pag. 363. ff. de leg. 2. vbi citat quoddam consi. Alex. quod valde cõmendat. 125. col. 2. nu. 6. lib. 7. dicentis, quod quãdo testator nominat simpliciter eos, qui sunt de certo genere, vt si dicat, res deueniat per fideicommissum ad illos de Columna, vel de Vrsinis, vel aliud simile, etiamsi non faciat mentionem de domo, vel familia; veniunt † ad tale fideicommissum soli agnati gradatim, & ordine successiuo etiam fœminæ: & sorores etiam nuptæ sunt de agnatione, & parẽtela, d. l. voluntas, C. de fideicommiss. Mascard. latissimè lib. 3. de probatio. cõcl. 1237. n. 42. fol. 175. facit tex. in §. 1. & in §. cęterũ instit. de legit. agnat. success. notat Alciat. qui cõfirmat respons. 69. n. 3. Et quod filia sit agnata etiam

370

371

372 etiam si nupta sit, † licèt eius filij cognati di cantur, probatur in §. item vetustas instit. de hæred. quæ abintest. deferun. & in l. filius emancipatus, & in l. pater nubēti, ff. de collat. dot. & concordantes refert Thes decis. 37. n. 4. & tenet notanter Bart. Soci. in cons. 227. n. 5. cum alijs lib. 2. vbi n. 7. in vers. nec etiam prima obstat, inquit elegāter in ista materia, quod licèt testator voluerit prouidere masculis respectu transuersalium; non tamen idē est in descendentibus, quos non ita exclusisse præsumitur, sicut transuersales, & ideò secundum eum qualitas masculinitatis cum nō
373 sit expressa, † subintelligenda nō est per l. cum acutissimi, C. de fideicommis. & l. vnicæ. §. ad deficiētis, C. de cad. tollen. pro quo faciunt quæ scribo supra p. 1. quæst. 3. vers. non obstante etiam alia ratio: Ex cuius resolutione in nostra materia inferri potest, quod in vocationibus maioratuū, quæ semper debent fieri in descendentibus, & in defectum eorū in fauorē trāsuersaliū, iuxta l. 27. Taur. (vt latius dixi in proœmio huius operis à n. 11.) nō ita faciliter iudicare debemus fœminas exclusas esse, quæ à testatore descēdunt,
374 sicut fœminas transuersales † quas conditor maioratus non ita præsumitur diligere, sicut ab eodem stirpem, & principium ducentes, quod reputo esse notabile. & verissimum (si viscera legum in hac materia loquētiū intueamur) & omnia quæ superius scripta sunt. Et ista sententia fulcitur ex elegāti cons. Roiād. 39. n. 51. lib. 4. vbi resoluit, quod si ad primo
375 geniū vocantur † proximiores testatoris; est diuersa ratio, & diuersum ius inter primogenitum qui descendit ab hærede instituto, & primogenitū agnati proximioris, quód confirmo ex his quæ scribo in 1. p. q. 3. & in illa quæstione finita emphytheusi, an possint petere emphytentæ à domino directo, vt illā renouent, quam notanter scribit Iul. Clar. in §. emphyteusin q. 43. pag. 164. tandē resol-
376 uit, cum Deci. cons. 131. quod agnati † transuersales possunt petere renouationem, non cognati: ad quæ addo eūdem Iul. Clar. §. fundum, q. 87. Aluar. Valasc. in tract. de iur. emphyt. q. 38. n. 17. fol. 221. & q. 39. n. 10. fol. 229. Cald. Perei. de renouat. emphyt. q. 17. n. 25. fol. 149. Nec omitto resolutionē Bart. Soci. in cons. 63. n. 15. vers. ex quibus patet, lib. 2. tradentis, quod vbicumq; verba cognationē significantia cōiunguntur cū verbis ag-
377 nationis, significant † etiam agnationem. Et quod maioratus sint inuenti ad conseruandā agnationem, tradūt Bart. Soci. in cons. 47. n. 6. lib. 2. Paris. in cons. 72. n. 80. lib. 4. Tiraq. in tract. de primoge. q. 71. n. 2. & 3. Cephal. cons. 252. n. 48. lib. 2. in successione statusde Alburquerque, & in cons. 252. n. 22. lib. &
378 quod quando † tractatur de conseruandis bonis in agnatione, videatur testator plus diligere fratrem, quam vxorem resoluit per plura Anchar. in cons. 356. in serie testamenti.

Prætereà appellatione descendentium veniunt omnes vtriusque sexus in infinitū, siue sint masculi, † siue fœminæ, siue nati ex fœ- 379 na, siue ex masculo, ex tex. in auth. de hæred. abintest. venient. in prin. collat. 9. & in l. vlt. C. de suis & leg. hæred. notat Bart. in authē. demanda. princip. §. oportet autem, n. 1. fol. 18. Paris. in cons. 42. nu. 8. lib. 4. Soci. Iun. in cons. 90 n. 2. lib. 1. & in cons. 80. nu. 4. & in cons. 168. n. 19. 49. 53. & 68. lib. 2. Natta in cons. 64. n. 6. lib. 1. vbi tradit, fortius hoc procedere vbicumq; adijcitur verbū, *Perpetuo*, Alex. cons. 160. viso testamento lib. 2. Ias in l. Gallus, §. nunc de lege Velleia, n. 12. ff. de liber. & posthu. & latè tradit Cels. in cōs. 120. n. 4. cum alijs, Francis. Mantic. de cōiect. mē. defun. lib. 8. tit. 11. n. 1. pag. 342. Burg. de Paz in cons. 29. n. 38. August. Beroi. cons. 96. n. 5. lib. 1. & in cons. 120. lib. 2. nu. 6. Simon. de Pret. lib. 5. de interpr. defun. volūt. interp. 2. dub. 2. n. 108. fol. 515. & lib. 3. interpr. 3. dub. 1. solut. 11. nu. 24. fol. 289. Menoch. in cons. 253. n. 8. lib. 3. latius nouissimè idē Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 91. n. 1. cū seq. fol. 173. Ioan Garci. in tract. de nobilit. in initio, n. 37. fol. 11. vbi ex pluribus limitat, nisi subiecta † materia aliud expescat: 380 ad quē iungo notabile consi. Anto. Natt. 64. lib. 1. qui latè resoluit quando priuilegiū immunitatis extendatur ad omnes descendentes. Et de materia text. in d. auth. de hæredib. abintestato, tractat etiam Rebuf. in l. liberorum appellatione 120. §. præter hæc, ff. de verb. sign. pag. 966. Cephal. in consi. 46. nu. 45. lib. 1. Mantic. de coniecturata mente, lib. 8. tit. 11. nu. 4. fol. 182. Et pro ornatu text. in dict. authent. de hæredib. abintest. venient. & nostræ materiæ & quæstionis, & lectorum vtilitate, animaduerto de quadam singulari acutissimi, & doctissimi doctrina Curc. Iur. in cōs. 87. n. 2. lib. 1. vbi vult, quod quādo testator ad fideicōmissum vocauit masculos descendentes, eò quia descendentiū appellatione veniunt descendentes in infinitū; † masculi etiam in infinitū censentur vocati 381 in exclusionem fœminarum, & inter omnes masculos censetur factum reciprocum fideicōmissum, quem citat Tiber. Deci. in cōs. 44. inter consi. Portij n. 3. & pro isto dicto Curc. & Portij faciunt quæ scribit Cornel. inter dict. consi. Portij cons. 43. nu. 22. & 23. quod confirmo, quia in materia feudali, verbū, *Descendentibus*, solum ad masculos refertur, secundùm Bald. in cons. 330. in hoc concordat lib. 3. Corn. in cōs. 16. n. 6. lib. 1. Bursa. in cōs. 131. n. 16. li. 2. & idē quod Cur. Iu. voluerūt Ioci. Iun. in cōs. 1. n. 116. lib. 1. Carol. Ruin.

in conf.92.n.1.lib.2.& in conf.92.n.6.lib.3. pro quo faciũt scripta per eund.Carol.Ruin. in conf.164 n.4.lib.3 Roland.in conf.70.n. 22.lib.5. Cels. in vocatione primogeniti in conf.20.n.39.Et quod vbicumq; vocati sunt descendentes,filij in cõditione positi censentur substituti,notãt Rustic.lib.5.c.6.n.9.Menoch.in tract.præsump.lib.4.præsũp.76.n. 75.fol.121.Port.in conf.46.n.25.Ant.Rub. in conf.22.n.13.Ludo.Gozadi.in cõf.20.n. 8.vbi idem dicit esse appellatiõne cõiunctorum,secund.Alex.in conf.15.lib.2.quod vltimũ notatur etiam per Dec.in conf.470.n. 7.& in l.fœminæ,n.125.ff. de reg.iur.& limitat Curt.Sen.in conf.59.nu.36.Sed quod magis est,quod liberorum appellatione veniant omnes descendentes † in infinitũ,tra- 382 dit Bart.Soci.in d.l.cũ auus,nu.35.vers.puto hanc inductionem,eleganter Steph.Bertrã. in cõf.137.n.12.li.2.vbi ponit regulã,quod liberorũ appellatione veniũt nõ solũ personæ eiusdẽ gradus,sed etiã veniũt plures gradus,vt filij,nepotes,pronepotes,abnepotes, trinepotes,& alij descẽdentes in infinitum, Mantic.de cõiect.vlt.lib.11.tit.8.n.19.per l.liberorũ,§.d.uus,ff.de verb.sig.& in l.1.C. de conditio.insert.& l.iubemus,§.sin autẽ, C.ad Trebell.& tradit idẽ esse,si testator dicat si decesserit sine prole:nã intelligitur sine filijs,nepotibus,& vlterioribus,per l.humanitatis,C.de impub.vbi Lancel.Dec.col. 2.& c.nuper de donatio.inter vir.& vxor. & decis.Boer.356 nu.1.& idem quod Bart. Socin.ex alijs autoribus tradit Menoch.in conf.1.n.198.lib.1.Ad quos addo dictũ elegans consi.Carol.Rui.164.n.7.lib.3.vbi po- 383 nit notabilem differẽtiam inter † fideicõmissum relictum descendentibus,aut posteris,& relictum familiæ,vel cognatis:nam in primo casu verba sunt apta ad comprehendendum infinitatem,cũ personas,& omnes gradus in infinitum contineat. In secundo casu,verba sunt collectiua personarum, & graduũ præsentium,nõ futurorum.Et propinquorũ appellatione veniũt etiã fœminę,secũdũ Bald. in cõf.334.lib.3.Dec.in cõf.570.Et substitutio facta de proximiore sui generis, vel propinquiori,cõprehendit masculos,& fœminas secũdũ Bald.in l.1.ff.de probati.& alios quos citat Aym.conf.261.n.2.Et proximiorũ appellatione veniũt omnes coniuncti,& proxi- 384 mitas † pro cõsanguinitate accipitur,vt latius tradit Rebuf.in l.proximus 92.pag.557.ff. de verb.sign.Et plura ad propositũ quæ hic tractãtur,scribit idẽ Rebuf. in l.1.pag.11.ff. de verb.sig.licèt idẽ Rebuf.in c.nulla,de cõcess.præben.in verbo,in text.ibi proximi, pag.463.resoluit, quod solus qui est cognatus,venit strictè appellatione proximi per principiũ instit.de seruili cognatione, & §. vlt.instit.de succes.cogna.& alia iura,& per sonarum appellatione † fœminæ etiam com- 385 prehenduntur,vt notat Bart.Soci.in cõf.57. n.5.lib.1.& Gozad.in cõf.10.n.48.& in cõf. 45.n.6.Et attinẽtium appellatione masculi & fœminæ cõprehenduntur,secund.Angel.in auth.de hæred & falcid.§.1.& in auth.de aliena.& emphyt.§.Iconomus,Bart.Socin.in cõf.63.n.13.lib.3.Et quod cognati dicantur de familia,& fœminę habeant † cognatorum 386 familiam,probatur in l.fin.C.de verb.signi. vbi Corne.n.2.& Ias.n.21.& volunt Bart.in l.cum ita,§.in fideicommis.n.4.vbi Peral.n. 18.vers.quarta conclusio; quos Citat Cald. Perei.in tract.de nomi.ad emphyt.q.7.nu. 52.fol.73.Generis † etiam appellatione fœ- 378 minæ veniunt & descendẽtes ex illis,nisi subiecta materia repugnet,& probatur in l.1.& 3.ff.de liber.causa,& in l.cum qui,ff.de inter dict.& relegat.& in l.cõmuni seruo,§.si vel õ sine liberis,vers.ille videlicet,C.de natural. liber.& in d.l.liberorum,ff.de verb.sig.

Dixi,venire generis appellatione descendẽtes ex fœminis,nisi subiecta materia repũgnet:quia si quis constituit maioratum in illis quos de certo genere,& cũ venit ad expressionem vinculorum,† grauaminum,& cõdi- 389 tionum,sunt talis qualitatis,quod fœminis cõuenire non possent,nec ab eisdem exerceri, fœminæ non veniant generis appellatione, quod patet ex notabili resolutione *Bald.in* conf.330.in hoc concordati *sunt omnes*,n. 2.lib.3.quod consiliũ lector legat,quia ex eo deduci possunt multa ad limitationem eorũ, quæ iam proximè dictã sunt,& quæ sequuntur,& per doctrinam Socin.Iun.in conf.1. n.94.lib.1.vbi dicit,quòd quando est diuersa ratio nomine descendentium, & posterũ, licet sint nomina communia; fœminæ non comprehendũtur,qui ad hoc refert Ant.de Butri.in conf.9.col.2.quod verissimum existimo,& resoluit Stepha.Bertran.conf.15. nu.48.lib.1.quod si testator vocet ad fideicõmissum eos qui sunt de generatione,cum adiectione nominis,& familiæ;non veniunt fœminæ,sed tantum masculi : notat glo.Paris.in additio.ad Dec.in c.nouit,litera E.de judic.pro quibus facit notabile consi.Bertrã. 50.nu.1.lib.1.vbi vult , quod generis † ap- 390 pellatione nõ venit fœmina propter vocatione cognominis,& cõf.15.n.48.Quæ decisio seruit pro confirmatione glo.in l.is qui cum plures in verbo.nomine suo,ff.de leg.3.quæ resoluit,quod verbum,*De nomine meo*,indu cit † agnationem,quam ad hoc inter alios no- 391 tat Alex.in conf.125.n.6.lib.7.ad quod(videri meo)est casus clarus in d.l.cũ ita,§.in fideicõmis.ibi:*Qui eo nomine fuerint*,ff.de leg. 2.vbi Peral.n.17.pag.363 tradit gl.Paris.in d.conf.1.pro Duce de Villahermosa,nu.36.

Roland.

Roland.in eadem causa consultus in d.conf. 70.n.25.lib.3.idem in conf. 110.n.314.lib. 2.& conf.24.n.25.eod.lib.& scribo supra,& legenda sunt quæ scribit Moli.lib.2. de primoge.c.14.n.6.cum seq.fol.343.& lib.3.c. 5.n.78.fol.44.Sed quod magis miror est de doctrinaBertran.in conf.30.n.2.lib.1.vbi tradit,quod idē est aliquē esse de genere aliquo uis,quod esse deagnatione illius.Ad quę omnia addo,quod si perverba geminata apponatur grauamē,& nomē,& arma deferendi,magis operatur agnationis cōseruatio, vt scribo in 1.p.tracta.q.22.& quod idē fit vocare eos qui sunt de familia,vel de domo,tradit Iacob.Port.in cōf.121.n.11.Et verbū,† *Generationis*,etiā ad fœminas,& eos qui ex eis nati sunt porrigitur,c.statutū,de hęret.lib.6.& notat Specula.tit.de locat.§.nūc aliqua,vers. 55.&alij,vt per Raphae.Fulg.in cōf.132.& Anchar.in cōf.44.primo de viribus,&Alex. conf.61.super eo de quo quęritur lib.1.n.4. Dec.in conf.228.n.4.cū seq.& in conf.269. n.2.& 495.n.4.Curc.Iun.in cōf.32 1.n.4.li. 2.Porti.in cōf.13.n.26.Roland.in cōf.56.n. 26.lib.3.& notat Tiraq.lib.1.de retract.§.1. gl.9.n.238.pag.207.& n.36.tradit etiā illud de genere,quod supra scripsi,licetplura incōtrariū tradat Menoch.in cōf.172.n.28.cum seq.lib.2.& Greg.Lop.in l.22.tit.13.p.2.in gl.vlt.in fin.vbi per illum tex.dicit,quod generis appellatione,seu omniū de genere,cōprehendūtur omnes consanguinei,& cognati:citat etiā text.in auth.quib.mod.natur.effic.legit.§.ergo collat.7.& idē voluit Ant.in c.nouit notab.4.de iudi.vbi late Dec.notab. 6.n.3.Paul.deCastr.in l.1.C.de cōdit.inseit. quibus adde Dec.in d.l.fœminæ,nu.65.ff.de reg.iur.& gl.Paris.in cōsue.Paris.§.12.n.3. fol.132,vbi idē tradit Episc.Couat.in c.Rainaldus in princ.n.13.de testam.

392

Ex quibus infertur,quod si quis habeat facultatē faciendi maioratū in aliquē de generatione,† potest facere talē maioratū in consanguineū,siue ex parte matris,siue ex parte patris,quod notandū est ad quæstionē ex facto tractatā in negotio magnipōderis:in quo dubitatur an filius grauatus cōtrahere matrimoniū cum certo genere & nomine,grauamen adimpleuerit contrahendo matrimoniū cum muliere,quæ descendebat à quadā generatione,de qua grauamen loquebatur,per lineā masculinam,in qua quęstione multa sunt cōsideranda,præcipuè,an sit masculus & agnatus qui ponit tale grauamen,vel masculus, vel fœmina simul,& aliæ coniecturæ,quia non potest dari certa regula,sed definiendū erit secundum casuum cōtingentiam. Quod etiam confirmatur ex scriptis per Rebuf.in l.tigni appellatione 62.pag.440.ff.de verb. sign. Posterorū etiam appellatione veniunt

393

fœminæ,de quo latè per Tiraq.d. glo.9.nisi subiecta † materia,qualitas,militia,personæ, honor,dignitas,iurisdictio annexa, aliud dictet, & sentiat, vt late probat Carol.Ruin. in conf.208.nu.6.& 7.lib.1.& quod propinquorum appellatione veniant fœminæ, nisi concurrant præsumptiones, & coniecturæ in contrarium;tradit Bursat.in conf.3.n.42. & Dec.in d.l.fœminæ,Cels.conf.20. nu.59. & ex Tiraq.Et verbum, *Parentela*,ex communi vsu loquendi comprehendit †etiam cognatos,c.cum in tua,de testib.glo.in Clemē. Ne Romani,de iure iuran.nisi ex mente statuti aliud colligatur,secundùm Angel.conf. 278, quem citat Aretin. in l.cum quidam,§. quod dicitur,nu.3.fol.135.ff. de acquir.hæred.quod etiam trado in 4.p.q.29. Hinc est, quod in materia feudali,generis † appellatione non venit fœmina, secundùm Andre. de Isern. in c.1.de success. feudi, confirmatur in conf.feuda.2.nu.46.Et verbum,*Sui*,comprehendit coniunctos † vsque ad septimum gradum,vt volunt glos.& lectores in l.si fœmina,C ad Turpilian. Speculat.in tit.de accusatio.§.3.videndo, vbi Ioan.Andr.Batt. Bald.& alij quos citat Alex.in conf.32.n.13. lib.6.Et meorum,& tuorum,& suorū appellatione,omnes descendentes continentur,vt per Rebuf. in l. meorum 91. pag.556. ff.de verb.sign.Et quid significent verba,*De hærede in hæredem*,tradunt Paris.conf.88.n.11. lib.2.Cald.Perei.in tract.de nominatione ad emphyt.q.22.n.49.fol.261.Et successorum appellatione veniūt succedentes de iure honorario,vel pretorio,aut perfideicōmissum, tex.iūcta gl in l.stipulatio ista habere licere, iuncta gl.in verbo cæterorū,ff. de verb.obligat.notat Alex.conf.10.n.10.lib.2.Et cōprehēdit nō solū successorē inter viuos,sed etiā successorē in vltima volūtate,& vniuersalē, & particularem,Paris.conf.46.lib. Et stirpis appellatione comprehenduntur † descēdētes alicuius,sed nō consanguinei ex parte matris,l.si quis in suo,vbi Bald. C. de inoffi. testam.notat Philip.Perusi.in c.1.col.penul. de testam.in 6.Auend.in l.40.Tauri,glo.9. nu. 23.fol. 109.Rebuf. in l.Silua cædua 30. pag.243.ff.de verb.sign.de quo vidi notabiliter Alex.in d.conf.125.n.1.cum 3.seq.lib. 7. Appellatione autem consanguineorum nō veniunt fœminæ,secund. glo.Paris.in additio.ad Dec.d.l.fœminæ,d.nu.refert ad hoc Alex.in conf.181.viso processu,n.10.lib.7. quod Alexander apertè non dicit,imò potius contrarium sentire videtur in illis verbis: *Non autem dicebat consanguineas fœminas.*† Nec verum puto dictum glof. Paris. quia consanguinei dicuntur,idest,ab eodem sanguine principium ducentes,& cōtra sententiam glo.Paris.Hispani habemus apertam

394 395 396 397 398 399

legem 6.tit.15.part.2.ibi, *De vna sangre son llamados aquellos que han parentesco entre si, e como quier que son todos iguales, no lo pueden ser en las honras, y buenas andanças deste mundo. E porende no tan solamente deue el Rey de guardar a sus fijos, e a sus fijas, mas aun a los otros sus parientes por honra del, y por la allegança del linage que con el han*. Et consanguinei accipiuntur pluribus modis, vt ex l.post consanguineos, ff.de suis, & legit.hæred.& instit.de agna.cognat.in princ.& alij, probat Alex.latè in consi.81.nu.1.lib.1.Ad quod etiam facit l.1.& 2.tit.6.par.4.& procœmium part.tit.8.par.2.& l.37.tit.6.par.1.ad quas leges animaduertendum est, quia licet Alex.in d.consi.181.non teneat id, quod gl. Paris.dicit: idem tamen Alex.hoc apertè tenet in cons.153.nu.1.lib.7.Et hæredes sanguinis dicuntur nati ex fœminis, vt notat Lambertin.de iur.patronat.lib.3.fol.22.nu.31.& in Hispania, *Pariente*, significat idem, quod consanguinea, vt per Auenda.in dictionario in verbo, incesto.Et dicuntur consan-

400 guinei, † à con, & sanguine: quasi cōmunem habentes sanguinem, & communi sanguine nati, secundum glos.in §.1.instit.de legitim. agnat.success.Hostiens.in Summa de consanguinitate, §.& vnde dicatur, & alios quos citat Rebuf.in concordantijs, in rubr.de reg. ad prælaturam nominationem faciendam, §. 1.versi.consanguineis, pag. 174. vbi tradit, qui dicantur consanguinei Regum. Et hoc comprobatur, quia hodiè in successionibus abintestato est sublata differētia agnationis, & cognationis, & æqualis est successio fœmi

401 narum, † & masculorum, auth. post fratres, C.de suis & legit.hæred.l.9.tit.13.part.6.explicat post antiquos Episcop. Couar.in epitome de successione abintestato, num.11.cui omninò adde quæ ego scribo in hac 2.parte huius operis, quæst.7.quia non retulit quasdam leges regales, quas ibi ego refero, & sicut Anton. Gomez quem ibi citaui. Et hæc

402 nomina, † proles, generatio, soboles, posteritas, sunt synonyma, l.cum quis, C.de natu. liber.l.ne diutius, C.de agric.& censit.lib. 11.Episcop.Couar.in c.Raynaldus, de testamen.in princ.nu.13.fol.134.vbi ex hoc disputat, an appellatione posteritatis, generationis, aut progeniei, veniant & comprehendantur descendentes à fœmina, latè Curci.

403 Iun.in cons.5.nu.40. Et quod † consanguineorum appellatione veniant fœminæ, probatur in l.1.§.post suos, & in l.2.ff.de suis & legitim.& in auth.de consanguin. & vterin. fratrib.& voluit Bart.in auth.quib. mod.natur.effician.sui, per illum text.§.ergo collat. 7.Greg.Lop.per tex.ibi in l.22.tit.13.p.2. gl.vlt.& fundat latius Soci.Iun. in cōs.10.n.

404 9.cum seq.lib.2.Et nati † ex nobis, dicuntur noster sanguis, Virgil.Proijce tela manu, sanguis meus, quod dictū, & alia ad istud propositum refert Tiraq.in 15.ll.connubial.glo. 1.p.15.n.14.fol.209.Et quod consanguinei de stirpe masculina dicantur de casata, vel domo, quamuis sint vltra gradum successibilē, tradit Franchus in c.postremo, nu. 6.fol.33. de appell.ad hoc legendus, post Imolam, & alios.Et si certa quantitas fuit relicta puellis, quæ sint nobiles de domo nobili, familia, vel casata, vel parentela, intelligatur etiam de naturalibus, si ita se habent communis vsus loquendi, & patriæ consuetudo, quod naturales appellentur de domo familia, casata, & parentela; tradit Mantic.de coniect.mente, lib. 8.tit.17.nu.11.fol.191.dicit etiam Præposi. in c.postremo, n.7.esse de mente glossæ Ioānis Andreæ, & aliorum, quod consanguineus est intelligendus secundum communem v-

405 sum loquendi † ille qui fuerit, siue ex linea masculina, siue ex linea fœminina alteri sanguine iunctus, vbi Abbas inquit, quod omnes consanguinei sumus, quoniam ab Adam processimus, quod & alia ad propositum latius tradit Oliuer.in tract.de gradib.cognat. q.7.nu.7.pag.40.Et hoc etiam communis vsus loquendi docet in Hispania, & in Italia, hoc vsu receptum est, secundùm Bart.in l. cum quidam, §.quod dicitur, ff.de acquiren. hæredit.nu.1.& Bart.refert Ias.in l.fratres, nu.20. fol.157. C. de inoffic.testam. Alex. consi.82.nu.1.lib.1.& consi. 289.nu.10.lib. 6.& consi.153.nu.1.lib.7.Corne.consi.167. n.1.& 2.lib.2.licet in contrarium referat Alex.Curt.Rein.Rolan.cōnsi.70.n.24.dicentes, quod consanguineus importat idē quod agnatus: quod falsum mihi videtur, & in Hispania idem est, vt notat Greg.Lop.in l.2.tit. 15.p.2.in glo.*El mas propinquo*, fol.47.col. 1.in prin.vbi ponit bonas quæstiones in ista materia.Et quod in mulieribus nuptis attendendus sit nomen patriæ, an scilicet, nominari consueuerunt nomine maritorum, sicut in Genua, & Perusio, & alijs populis, tradunt Corne.in consi. 55. exordienti libr.1. Bertrand.in consi.15.nu. 47.lib.1.Oportet

406 autem de iure communi, † quod probetur cōmunis loquendi vsus ad hoc, vt consanguineorum appellatione veniant fœminæ: nam cōmunis est opinio, quod de proprietate vocabuli consanguineorum appellatione veniunt tātum agnati, & non cognati, vt voluē Bart.in d.§.quod dicitur n.1.Paul. de Castr. n.9.Cuma.n.4.Alex.n.16.Areti.n.4.qui notanter disputat, an parentum appellatione veniant solum agnati, Corn.d. cōsi.167.Alex. in dd.cōsilijs, & in consi.181.n.10.lib. 7 vbi resoluit, quod procedētes tantū ex latere patris vocātur cōsanguinei.Et quod statutū etiā iuris cōmunis correctoriū præferens proxi-

miores

miores consanguineos ex parte patris, includit etiam fœminas consanguineas, voluerunt Corn. in cons. 248. col. 2. vers. nec obstat, lib. 3. & in cons. 95. col. 2. lib. 2. & Bald. consi. 45. lib. 4. quos citat Soci. Iun. in cons. 10. n. 19. & 20. lib. 2. Parif. in cõs. 88. n. 13. lib. 2. Tiraq. li. 1. de retract. §. 1. q. 9. n. 201. Ant. Thes. decis. 407 Pedem. 37. n. 4. Et qualiter primogeniti,† & sobolis appellatione cõprehēdantur fœminę, exponit Bart. Soci. in cons. 31. nu. 6. lib. 1. Et quod filij nõ veniāt agnatorū appellatione, tradit nouiter Pinel. in l. si curatorē habens, C. de in integr. restit. minor. in verbo, sine curatore constitutus, n. 83. pag. 1120.

Summè est etiā notandum, quod proximo 408 rū † appellatione veniunt fœminæ nisi testator apponat ea verba, *Ex linea paterna*, secūdū Bald. in cons. 115. super 1. pūcto in princ. lib. 4. notat Tiraq. d. §. 1. gl. 9. n. 201. quod in practica iā contigit in maioratu maximi momenti, & idem vult Angel. in cons. 283. n. 3. & 4. elegāter Corne. in cons. 275. n. 5. lib. 4. maxime si de mente cõstet, vt per Ant. Rub. in cons. 63. n. 3. Et facit egregium cons. Bart. Soci. in cons. 37. in princ. lib. 3. vbi refert Angel in cons. 267. Statutum Dalmatiæ, Bald. in c. si pater de testam. in 6. modernus in l. cum deuictissimi, C. de fideicommis. licet contrarium teneant Bald. cons. 34. n. 5. lib. 1. & cõs. 321. per totum consi. eod. lib. Alex. cõs. 142. n. 10. lib. 2. quē prauè citat Ias. in l. si quis id quod n. 6. ff. de iurisd. omn. iudi. & idem vult Ias. cons. 52. lib. 1. & cõs. 25. lib. 2. Curci. Sen. cons. 9. Parif. cons. 20. n. 30. & cons. 89. n. 44. lib. 2. & cons. 88. n. 13. lib. 3. Alciat. cons. 58. & cons. 45. n. 9. & quod in ista materia scribit Saliect. inter consi. Anchar. cons. 95. vbi vult, quod quādo facta est mētio de linea patris, comprehendūtur ascēdētes, & collaterales, quia intelligūtur de linea in qua pater subijcitur, secus si sit facta mentio de coniunctis ex prole patris, notat Frāci. Māti. de cõiect. men. defun. lib. 8. tit. 12. n. 12. pag. 345. Domus autē dicitur pro agnatione, secūd. Corn. in cons. 26. videtur dicendū lib. 4. nu. 2. quod volunt Bart. in l. 1. ff. ad Silan. Bart. Socin. in cons. 65. n. 15. lib. 3. Soci. Iun. in cõs. 103. nu. 10. lib. 2. Anchar. cõs. 152. n. 5. Bursat. in cõs. 157. n. 42. lib. 2. & alios refert Rebuf. in trac. de alie. rer. Eccles. n. 127. ad quos addo Alex. in cons. 213. n. 3. lib. 6. vbi glo. Parif. quod fallit, nisi verba præcedentia aliud inducant, secund. Curc. Iun cons. 49. n. 6. & idem Corn. in cons. 41. videtur in hac cõsultatione, n. 8. lib. 4. vul. quod substitutio facta de cippo domus, siue sit facta de casata (quā Itali vocāt) siue de consertoria, intelligitur de agnatis, & 409 filiæ agnatæ † non succedunt, quia non ita per eas agnationes cõseruantur sicut per masculos, ad quam testator videtur habuisse affectionem, & idem repetit in cons. 55. n. 6. lib. 1. quem refert Ludouic. Gozadi. in cons. 79. processu, n. 6. Parif. in cons. 35. n. 1. cum seq. lib. 3. latè Thes. decis. 37. n. 7. cum seq. & idē tradit Zasius in tract. substit. finalib. verbis, qui refert Bald. & Franc. in c. 1. de testam. in 6. idem Franc. in c. si pater, nu. 111. eod. tit. Carol. Rui. cõs. 25. n. 5 lib. 2. vbi tradit, quod si testator dicat, quod bona diuidantur inter consortes de Tabellis, important idem, quod consortes de domo, vel agnatione de Tabellis, Tiber. Decian. respons. 64. n. 15. lib. 2 qui tractat de eo qui vocat eos qui sūt de Colonello, post Soci. Iun. in cons. 89. n. 14. lib. 3. Parif. in cons. 51. n. 5. lib. 2. quod ne [illegible] idum est ad eos, qui vocant eos qui sunt de nomine Manrique, Mendoça, vel aliud simile. Et quod vocans Cippum domus videatur excludere fœminas, tradit idem Curci. Iun. in cons. 172. nu. 2. cum seq. lib. 1. Et quod sint synonyma† 410 verba, pro sobolis, pro genus, stirpes, & posteritas, tradit idē Curc. Iun. in cons. 5. n. 40. Et quod consanguineorum appellatione veniant agnati, tradit Roland in cons. 70. n. 74. lib. 3. refert l. quidā, §. quod dicitur de acquir. hæredit. & consi. Curci. Iun. 46. n. 4. qui hoc non dicit, & secundum communem vsum loquendi † longe differunt esse aliquem de do 411 mo, vel de familia, vt per Corne. in d. cons. 41. nu. 11. decisio. Pedem. 127. nu. 7. Et licet attinentium appellatione veniant cognati, si testator vocet attinentes de tali domo, veniunt solum agnati, vt tradūt Carol. Ruin. in cons. 161. nu. 2. & 4. lib. 2. Mantic. de coniect. ment. defun. lib. 8. tit. 12. n. 36. pag. 350. & qui sint de domo, lege † extraordinariam 412 remissionem Tiberij Deciani, lib. 4. c. 16. nu. 20. fol. 177. Et portantes arma testatoris dicuntur de domo, de consuetudine, secundùm Bart. in l. pronuntiatio, ff. de verb sign. Anton. in c. per venerabilem, nu. 21. qui filij sint legitimi, Alex. in cons. 213. n. 3. lib. 6. traditur latius per Socin. Iun. in cons. 94. nu 9. lib. 1. Et domus in materia feudali accipitur pro agnatione, prout notat idē Soci. Iun. in cons. 103. n. 19. lib. 2. & concordantes refert Francisc. Mantic. in tract. de coniectur. men. defun. lib. 8. tit. 12. n. 17. pag. 347. vbi plures citat ad probandum, quod illi dicuntur de domo, qui sunt de agnatione, quod etiam tradit Gozadin. in cons. 61. nu. 6. & in cons. 79. nu. 15. Ancharr. cons. 152. nu. 4. Matth. de Afflict. in c. naturales, nu. 5. fol. 190. Si de feudo fuerit contro. inter domin. & agnat. Silua. consi. 6. nu. 14. qui alios citat. Et quod per verba, De domo, intelligantur solū vocati agnati masculi tradit notāter Osas. decis. Pedemon. 127. nu. 3. & 4. & tradit Ioan. Garcia in tract. de nobilit. glo. 18. nu. 41. fol. 295. In sacra tamen pagina, de domo dicuntur

descendentes etiam per lineam fœmininam, vt patet Lucæ c. 1. *Ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph de domo Dauid,* & traditur per Tiraq. d. glo. 9. num. 193. Rebuf. in l pronunciatio 195. §. iure proprio, pag. 857. ff de verb. sign. licet contrarium probari videatur Deuteronom. c. 25. ibi: *Sic fiet homini qui non ædificat domum fratris sui*, verbis sequentibus, & præcedentibus. Et prima

413 † opinio magis communis est, & seruanda videtur, licèt in contrarium arguant Burgos de Paz in procemio ll. Tauri, num. 117. fol. 19. Molin. lib. 3. de primoge. c. 4 nu. 10. fol. 23. Et addo scripta nouissimè per Menoch. in tract. præsumpt. lib. 4. præsumpt. 89. nu. 12. fol. 155. Et quod domus capiatur pro pluri-

414 bus deferentibus † eadem arma, & insignia, & nomen, licèt non sint consanguinei, vel agnati, tradit notanter. Gratus in cons. 132. nu. 17. lib. 1. per c. 1. de scismaticis. Et quod mulier potest conseruare domũ, arma, & in-

415 signia. Sed in maioratibus Hispaniæ † fœminæ, & ex illis descendentes admittuntur ad maioratus, in quibus vocantur illi qui sunt de domo, vt tradit Burgos in procemio ll. Tauri, nu. 118. & cons. 29. nu. 76. & ad hæc vide glo. Paris. lib. 2. c. 10. fol. 343. vbi tractat, an grauamen portandi nomen, & arma inducat agnationẽ, & illud verbum, *De Gratis*, significat agnationem sicut verbum, *De domo*, vt tradit Carol. Ruin. cons. 110. nu. 14. lib. 2. per doctrinam Angel. Imol. & Alex. in l. ex facto, §. vlt. ff. ad Trebell. & tradit idem cons. 24 nu. 5 eod. lib. Et terminus, *Prosapia*, acci-

416 pitur pro † familia, & agnatione, secundùm glo. in l. si quis ex corpore, C. de murileg. lib. 11. & alios quos citat Paris. in cons. 51. nu. 11. lib. 2. Et de istis plura singularia nouissime tradit Caldas Pereir. de nomin. emphyt. q. 24. n. 54. cum seq. fol. 287. Paris. ad hoc legendus in cons. 47. nu. 50. cum pluribus seq. lib. 3. & in cons. 35. nu. 1. cum seq. eod. lib. & cons. 23. nu. 260. lib. 1. & in cons. 30. n. 8. lib. 3. & cons. 57. n. 59. eod. lib. & cons. 20. n. 18. & cons. 12. nu. 53. lib. 2. & cons. 88. nu. 13. eod. lib. & cons. 81. n. 22. lib. 3. nouissimè, & notãter Menoch. in tract. de præsump. lib. 4. præsũp. 88. n. 1. cũ seq. fol. 154. vbi inter alia

417 tradit, an genus † differat à familia, & Ioan. Gar. in tract. de nobil. in initio, n. 46. cũ seq. fol. 13. & glo. 1. §. 1. n. 40. fol. 48. Ad quæ addo, quod in materia feudali, verba *Hæredes*, & *successores*, intelliguntur pro masculis nõ pro fœminis, c. 1. §. & si clientelis de alienat. feudi, tradunt Deci. in c. in præsentia, nu. 44. de probati. Guid. Pap. q. 59. n. 3. & alij quos citat Cephal. in cons. 065. n. 3. & n. 54. lib. 5. vbi hoc singulariter ostẽdit procedere etiã in cæteris descendentibus masculis ex Guid. d. q. Decio in cons. 185. col. 3. vers. non obstat, Paris. in cons. 23. num. 133. lib. 1. Quod est notandum pro quodam insigni maioratu de Orellana, vbi post vocationem masculorum sunt vocati legitimi hæredes, ad quod est elegans consilium Alex. 53. num. 1. lib. 6. quem citat Socin. Iun. in cons. 1. num. 11. lib 1. & lege eum num. 5. & num. 19. & Simonem de Pret. lib. 3. interpr. 3. dub. 1. solut. 15. num. 51. fol. 292. & omnes referunt vitiosè illud consilium Alexandri, qui est vt prædixi lib. 6. Ex quibus infero intellectum ad leges Re-

418 gni loquentes *De solar † conocido*, quia idem est quod de domo, & familia: quod expressè tradit Bart. in l. pronunciatio 195. vbi Rebuf. §. iure proprio, pag. 857. ff. de verbor. signifi. qui allegat Barbosa in l. cum acutissimi. C. de fideicommiss. Alex. in cons. 125 lib. 7. & l. cum ita in fine, ff. de legat. 2. quod est notabile, & vidi in grandi negotio.

Ego autem in prædictis, & alijs similibus dictionibus, quicquid sit de iure cõmuni, sequendum omninò esse existimo communẽ vsum loquendi, ad interpretationem clausu-

419 larum † maioratuum, iuxta proprium nostrũ idioma, & communem loquendi modum apud Hispanos (quod vt in alijs locis animaduerto) præfertur propriæ etiam significationi, l. liberorum, §. quod tamen Cassius, ff. de legat. 3. cum concordantib. vnde omissis his, quæ de iure communi circa hoc statuta sunt, arbitror omnino amplectẽdum communem esse loquendi vsum, vt sciamus quãdo in vocationibus maioratuum, & in clausulis iuriũ patronatuum pariter fœminæ, & masculi vocati censeantur, quod verissimum esse credo. Et probari etiam potest auctoritate Bart. Socin. in cons. 37. num. 8. lib 3. & per doctrinam Innocen. in c. inter corporalia, §. sed nẽque de translat. Episcop. vbi tradit, quod intellectus ille præualet, qui pro se habet communem vsum loquendi etiam contra propriam verborum naturam: notat latius Oliuerius in tract. de gradib. cognation. quæst. 7. num. 9. pag. 39. Oportet igitur, quod iudices in hoc animaduertant ad cõsuetudinem, & vsum loquendi: hoc tamen procedit nisi testamentum sit verbis latius factum, sicut quidam insignis Cardinalis vocatus dominus Alphonsus Carrillo de Albornoz, qui ordinauit quoddam testamentum, & maioratum idiomate Latino: nam tunc est habenda consideratio ad regulas, & theoricas suprascriptas, licet adhuc existimem intentionem testantium esse inspiciendam, quos credẽdum est testari iuxta prouinciæ morem, vt in alijs locis probatum est.

Nec omitto in materia præsentis quæstio-

420 nis, quod † legitimus hæres dicitur agnatus, l. si quis, § finitus, ff. de relig. & sumpt. funer. l. cum quidam, §. 1. ff. de acquir. hæredit. quæ

iura

iura ad hoc ponderat Rebuff. in l. obuenire 130. pag. 679. ff. de verbor. signific. pro quo facit text. in cap. 1. §. cum vero, Conrad. qui feud. dar. poss. & gloss. in l. etiam. ff. solut. matrim. cum concordant. vt per Deci. in consi. 208. num. 9. ad fin. Cald. à Pereir. in tract. de renouat. ad emphyt. q. 2. num. 19. fol. 22. Et quod vocans legitimos hæredes dicatur vocare successores ab intestato; volunt Alex. Claudius, & Ripa in l. ex facto. §. fin. ff. ad Trebell. Carol. Ruin. in consil. 1. 4. num. 6. & 12. lib. 2. & alij quos citat Menoch. ad ista legendus in consi. 202. num. 5. cum sequentibus, lib. 3. quæ (vt iam dixi) notanda sunt ad quendam insignem maioratum, super quo lis vertitur. Et quod familiæ appellatione veniant (late sumpto vocabulo) cognati, † probatur in l. cum pater. § cum inter. ff. de legat. 2. & in l. fin. C. de verb. signific. tradunt Barthol. Socin. in cons. 43. lib. 3. Decius in consil. 481. quos citat Burgos de Paz in proœmio legum Tauri, num. 106. Puto etiã quod aliquando descendentium appellatione, & alio rum similium, de quibus supra mentio fuit facta, nõ veniunt fœminæ vbicunq; ex proximis verbis præcedentibus, vel subsequentibus contrarium appareat, prout multoties reperitur: ad quod facit consilium Bertrandi 5. lib. 1. Et quod consanguineorum appellatione non veniant † parentes, tradit Baeza de decima tutor. cap. 4. num. 17. fol. 47. per legem 5. tit. 16. part. 6. Et iungo etiam, quod ista dictio, † *Propinquos*, est generalis, & maximè refertur ad cognatos, & eos qui coniunguntur per fœmininum sexum. l. 1. C. de secund. tabul. l. item prætor. ff. de suis & legit. tradunt Oldrald. in cons. 153. Alciat. respon. 62. num. 8. Et quod progeniei appellatione comprehendantur omnes descendentes ex sua & vna tantum prole, volunt Cassador. decis. 1. de iure patronat. nu. 2. per l. fin. vbi Bald. C. de emancip. liberor. & l. fin. vbi idẽ Bald. C. de dot. promiss. Et an familia, & agnatio, & stippus domus distent, resoluit Menoch. ad hoc legendus d. præsumpt. 88. nu. 26. fol. 156. & omnino Anton. Peregr. in tract. de fideicommiss. art. 22. num. 26. cum sequentib. fol. 196.

[421] [422] [423]

Cogitabam etiam pro maiori declaratione eorum quæ supra scripta sunt, cũ in hoc Regno Castellæ non sit in vsu hoc verbum, *Agnatio*. neq; aliud propriè significans agnationem, in hoc verbum, *Linage*, † significet, & signet agnationem, ac quod anuueor per l. 3 tit. 21. part. 2. ibi, *Fidalguia* (*segun diximos en la ley ante desta*) *es nobleza que les viene a los homes por linage*. Clarum autẽ est, quod secundum leges illius Regni vulgatas quis non potest esse nobilis (quem nos hidalgo vocamus) nisi † ex agnatione, & ex parte patris: idem probat l. 2. eiusdem tit. 21. ibi, *Y por ende hyos dalgo deuen ser escogidos, que vengan de derecho linage de padre y abuelo*: & in proœmio tit. 6 part. 4 ibi, *E sin todo esto; porque todos los hõbres viuiran apartadamẽte por si cada vno en su linage, como en manera de vando*: quod est ponderandum ad fundationem maioratus, quem quis dixit quod fundat ad perpetuandum suum genus, per hoc verbum, *linage*. † Et quod hoc verbum, quod bona maneant in consanguinitate, & non exeant à linagio, significent agnationem tradit in specie in maioratibus Hispanis super successione status de Alburquerque, Cephal. in cons. 251. num. 53 lib. 2. quem legi post superius scripta, quod visum etiam fuit in successione status de Cabra, quod reputo notabile, de quo etiam tractat nouissimè Ioann. Garcia de nobilit. in initio, num. 34 fol. 11. Et quid de verbo, *Attinentibus*, & de alijs similibus vocabulis, & vocationibus, legenda sunt quæ scribit Simon de Pretis lib. 3. de interpret. defunct. volunt. dubit. 4. solut. 1. nu. 63. fol. 328. & lib. 3 solut. 2. num. 10. cum sequentib. fol. 288. cum sequentib. Et quod verbum, *Progenies*, significet non solum filios, † sed nepotes & pronepotes, probatur in l. fin. C. de natur. liber. quem textũ ad hoc citant Bald. in cap. si pater, de testam. in 6. Socin. in l. 1. num. 26 ff solut. matrim. Et quod verbum, *Apellido*, significet † agnationem, tradit Peralta in d. §. in fideicommiss. nu. 17. per gloss. in d. l. is qui cum plures in verb nomine. ff. de legat. 2. Et quod hæc verba, *Descẽdentes, liberi, masculi* sint collectiua, tradunt Barthol. Socin. in l. Gallus. §. quidam rectè, num. 9 ff. de liber. & posthum. & Rube. nu. 40. & 71. idem Socin. in consil. 85. num. 82. & 82. lib. 1. & alij, vt per Menoch in tract. præsumpt. lib. 4. præsumpt. 71. num. 28. fol. 108. & præsumpt. 76. num. 38. fol. 23. & quòd si statuto caueatur, quod stantibus parẽtibus masculis fœminæ non succedant, exponitur verbum parentibus, post agnatis, volunt Bald. in cap. 1. quemadmodum feudum ad filios pertineat, Barthol. Socin. in consil. 37. num. 10. lib. 3.

[424] [425] [426] [427] [428]

Post iam dicta in ista sexta quæstione, & materia de successione masculorum & fœminarum, sciendum est, quod licet naturæ accusatores existant, qui faciunt differentiam inter masculos & fœminas. d. l. maximum vitium. C. de liber. præterit. nihilominus statuta & dispositiones excludentes fœminas ob masculos † sunt fauorabiles: quia fauor publicus versatur in conseruatione familiarum, secundum Alberic. in authen. itaq; C. commu. de success. & alios plures, quos refert Gregor. Lop. in l. 12. tit. 33. part. 7. in gloss. in verbo, *Varones*, per illum textũ, vbi probatur, quod si duo

[429]

si dubitatur quis natus fuit prius masculus, vel fœmina; præsumitur † masculus prius natus fuisse: quod etiã tradit Anton. Corset. in tract. de potest. Reg. p. 4. num. 28. & quod talia statuta † sint fauorabilia, probatur etiam in l. 1. §. fe si seruus. ff. de ventr. inspic. & in l. super statu. C. de quæstion. & ista est communis opinio secundum Ioan. Ananiã in cõsil. 69. in nomine Sanctæ Trinitatis, num. 1. & sequitur inter alios plures Raphael Cuman. in cons. 2. & idem vult Bald. in l. sancimus. C. de nupt. num. 1. vbi dicit, Quod statutum, quod stantibus masculis, filia dotata succedat, est fauorabile inspecta ratione naturali ipsorum statuentium, quia inductũ fuit in fauorem familiarum conseruãdarum: refert notata per Iacob. de Azonis, & Cyn. in l. 1. C. de aduter. quod sequuntur Curci. Sen. in cons. 9. Deci. latè in cons. 372. nu. 5. cum alijs Alexan. in consil. 141. viso statuto, num. 10. lib. 7. vbi tamen glos. Paris. in additio. quæ incipit, fauorabile, contrarium dicit esse verius, cum Alberto Bruno in tract. de stat. excluden. fœmin. ob mascul. fol. 5. cũ sequentib. Iacob. Pute. decis. 38. part. 3. num. 4. qui id tamen intelligit masculis stantibus, Thesaur. decis. Pedemont. 263. num. 2. Hinc est, quòd si statutũ repellat sororem à successione fratris propter fratrẽ, idem erit in successione aui, secundum Iacob. Butricar. in quæstione quæ incipit, Statutum est quod consuetudo, quia hoc expedit ad conseruationem agnationum: quam sententiã sequuntur Cynus, Bald. & alij, quos refert Alex. in cons. 134. anim aduersis, num. 1. cum alijs lib. 6. & facit quod scribit idem Alexan. in cons. 89. circa primum, num. 14. lib. & in consil. 36. visto themate, num. 8. in cons. 55. viso dicto eod. lib. Vnde dicit Raphael Fulgos. in d. l. maximum vitium, quod statuentes quod stantibus masculis filiæ fœminæ non succedant, nõ solum naturæ accusatores, sed eiusdem sunt imitatores, quem refert Tiraquel. in l. 1. ll. connubial. num. 88. fol. 19. pro quibus est elegans doctrina Lucæ de Penna in l. vlt. C. quãdo & quib. 4. pars debeat fol. 66. col. 4. vers. pro quo est, vbi contra Augustinum lib. 3. de ciuit. Dei. c. 21. sustẽtat, Quod statuta repellentia fœminas ob masculos, † sunt cõformia iuri diuino: ad quod inter alia refert illud quod habetur Numer. cap. 27. ibi, *Homo cum mortuus fuerit absq; filio, ad filiam eius transibit hæreditas & statim, eritq; filius Israel sanctum hoc lege perpetua*, vnde & repromissio, seu benedictio sanctorũ Patrum impletur in filios, non in filias. Et ex ore Dei Moyses responsum accepit, quòd si filij masculi supersint, filiæ non succedant, vt ex d. c. 27. & cap. vlt. tradit Frãcisc. Mantic. in tract. de coniect. ment. defunct. lib. 6. tit. 7 num. 17. pag. 230. Et istam doctrinam, & alia ad propositum tradit Cassan. in consuetud. Burgund. rubc. 7. feme Marie. §. 12. pag. 161. Et quod ista statuta † sint fauorabilia consi derata causa principali, ob quam statuta fuerũt, tradit Aym. Crauet. in cons. 118. num. 9. & 10. vbi communem dicit, quod etiam tractat Molina lib. 1. de primog. c. 18. num. 5. & lib. 3. c. 4. Et legitima potest limitari per statutũ disponens, quod extantibus masculis, fœminæ non succedant: quia per masculos domus conseruantur, secundum Dynum in regul. indultum, de reg. iur. in 6. Cynum in l. sancimus. C. de nupt. quos sequitur Bald. in l. cum lege, num. 3. fol. 73. C. de Episcop. & cleric. & vtilitas publica deposcit, vt ad agnatos bona, & facultates deferantur, secũdum Angel. in cons. 68. num. 4. Paul. de Castr. consil. 83. lib. 2. Et hæc statuta latè confirmat Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 7. feme Marie, §. c. 2. fol. 269. in princ. 1. col. Et ista opinio, quod talia statuta sint fauorabilia, est etiam communis secundum Iasonem in l. 2. nu. 5. fol. 29. C. de in ius vocand. vbi alios refert Campegius in tract. de dote. p. 4. q. 49. num. 3. fol. 121. Et hanc sententiam amplectitur glos. Paris. in consuetud. Parisiens. p. 1. §. 16. num. 4. fol. 171. qui ad hoc refert textum in l. Titia cum testamento. §. Lucius. ff. de leg. 2. Cyn. & Salicet. in l. 1. C. quæ sit longa cõsuetudo, Ioan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de succes. ab intest. & alios plures: & dicit eadem glos. Paris. in d. cons. 1. pro Duce de Villahermosa, num. 53. quod talia statuta sunt fauorabilia vbi non agitur de exclusione fœminarum à testatore descendẽtium in linea directa. Vnde videre licet quàm fragilis sit hominum memoria, præcipuè horũ qui multa scribunt, cum glos. Paris. in d. §. 16. contrarium teneat eius quod tenuerat in d. addit. Alexan. Id autem quod glos. Paris. scribit, cõfirmatur ex traditis per Menoch. consil. 40. num. 32. lib. 1. vbi tradit, quod non est verisimile statutum excludere voluisse filiam ob masculos patri extraneos. Et quod talia statuta † sunt fauorabilia, tradit ex pluribus Burfatus in consil. 202. num. 47. lib. 2. Porcius in consil. 11. num. 14. Et fideicommissum dicitur fauorabile factum ad conseruandam agnationem, vt notanter probat Pacif. in cons. 35. num. 32. lib. 2. Et substitutio fideicommissaria ex parte grauati est odiosa, ex parte illius cui debet fieri restitutio, est fauorabilis, vt tradit Menoch. in cons. 215. num. 22. lib. 3. Et quod talia statuta sint vtilia, & fauorabilia Reipublicæ, est communis opinio secundum Thesaurum decis. 37. num. 6. Cõtrarium autem quod talia statuta sunt odiosa † tenet Bart. in l. 1. C. de summa Trinit. num. 33. quem sequuntur aliqui, quos refert Deci. in

430 431 432 433 434 435

in d.l.2.& in l.si quis causam,nu.4. ff.si cert. pet.& in cons.261.num.4. vers.non obstat, Alexan.in cons.158.num.9.lib.6.Ludouic. Gozadin.in cons.37. prima facie, num.12. idem Alexan.in cons. 128. consideratis, nu. 8.lib. 1.& cons 188.consideratis lib.7. Gregor.Lop.in l.7.tit.13.part.6.in glos.in verbo,*Mugeres*,per illum textũ qui ex hoc infert ad maioratum:quibus addo Angel. in cõsil.210.num.1. & tradit notabiliter Gregor. Lop.in l.12.tit.33.part.7.Menoch.in cons. 91.num.19. Et in materia est magnificiẽda doctrina August.Beroi.in cons.120.nu.72. lib.2.vbi, Quod statutum exclusiuum fœminarum à successione materna,&aliarũ fœminarum,est merè odiosum,cum bona materna ab agnatis,seu ab agnatione non procedant, sed à matre,seu fœminis,in quibus ius cõseruationis agnationis,& familiæ, nõ est cõsiderabile,& loquitur in maioratu Hispaniæ. Et multa scribit in proposito, & in eadem causa consuluit consil.678.lib.4.Natta.Alij dicũt, quod talia statuta pro parte succedentis sunt fauorabilia: & ex parte mulierũ sunt † odiosa:inter quos Bald. in d. l. 2. C. de in ius vocan. quem sequuntur aliqui, quos referunt Gozadin.in cons.19.dubitatur,num.3.Alexand.in cons.85.nu.14.lib.4.vbi etiam glos. Paris.alios refert:idem Bald.in cons.373.circa quæstionem præcedẽtem lib.5.& Angel. Aym.& Aretin.quos citat Menoch.de recuper.posses.rem.1. num.22. pag.311. qui in numeris seqq. alia plura scribit de ista materia,& Guillelm.Benedict.in cap.Rainuntius de testam.in verb.duas habens filias,nu.129. fol.29. Ad quos facit resolutio Curcij Iun. cons.7.num.2.Grati.cons.43.nu.22.part.1. volentis,quod statuta excludentia fœminas quoad caput inclusiuum masculorum sunt fauorabilia,quoad exclusiuum odiosa:& communem vocat Quintilian.Mãdos. lib.de annatis, num.135. fol.22.& idem quod Bald. voluerunt Ias.in l.qui exceptionem.ff.de cõdit.indeb.Socin.Iun.cons.1.num.46. lib.1. Paris. cons.85. num.28.lib.2. Gomezius in §.pœnales,num.35.de action.& alij quos citat Menoch.de recuper.poss. rem.1. nu.34. pag.313.Sed contra Baldum in hoc latè arguit Deci.in d.l.2. illud inter alia adducẽdo, quod vna & eadem res non debet diuerso iure censeri.l.cum qui ædes.ff.de vsucapio. & quia à causa principali dispositio† debet iudicari fauorabilis, aut odiosa,secundum Calderinum in consil.14.tit.de verbor. significat. quem sequitur alios citans Tiraquel.lib.1.de retract. in præfatione, 55.& 65. vbi plura ad propositum scribit Lancellot. in tract. de attent. in præfatione num.88.pag.8.Sed ad ea quæ scribit Decius respondet Menoch. loco citato,quod cum diuersi considerantur respectus, vnã † & eadem res diuerso iure cẽseri potest.l.miles.§.pro parte.ff.de legat.2. Abbas in dicto cap.cum tua, de decimis,latè Tiraquel.lib.1.de retract.§.1.glos.18.num. 13.& in tract.de nobilit.cap.28.num.13. & alios addit idem Menoch. sed Gregor.Lop. in l.vltim.tit.33.part.7.dicit,quòd statutum disponens,quod frater succedat fratri exclusa sorore,intelligitur esse fauorabile, licet fauor sit causa odij, secus si excluderet filiam ab hæreditate patris, quia est odiosum. l. in suis.8.de liber.& posthum. & in effectu tenet idem quod glos.Paris. in d. cons.quarum opinio coadiuuatur ex aliquibus quæ scribit Gozadin.in d.consil.& horum doctrina notanda est ad ea quæ scribo in.1.p.huius operis.q.3. vbi legenda sunt alia ad propositum eorum quæ hic tractantur: & varietates opinionum latè refert Socin.Iun.in cons.1. nu. 46.libr.1.qui quatuor opiniones scribit. Et egregiam distinctionẽ tradit nouissimè Menoch.in tract.præsumpt.lib.4.præsump.67. num.20.cum sequentib.fol.98.Et considerãda est tota dispositio, vt videatur si sit fauorabilis vel odiosa,secundum Angel.in l.cum ex filio,circa medium. ff.de vulgar. Simõ de Pretis lib.2.de interpr.defun.volun.interp. 3.dub.1.solut.3.num.11.fol.145.

In tanta ergo † opinionum varietate in iudicijs sequenda est doctrina Baldi existimantis,talia statuta esse fauorabilia: quia est communior secundum Decium, & Ananiam, & Campeggium in tract.de dote,part.5. q.49. fol.121.num.3.vbi istum articulum latè disputat: & cõfirmatur ex his quæ scribunt Rube.in consil. 10.num.18.Menoch.in consil. 204.num.84.lib.3. Gozadin. in cons.5. nu. 6.Tiraquel.lib.1.de retract.§.30.glos.1. nu. 5.Aym.in cons.242.col.1. Menoch.consil. 4.num.13.& 14.lib.1.idem Menoch.in consil.117.num.81.lib.2. post Alciat.in consil. 96.num.31. qui dicunt hoc magis procedere,vbi tractatur de conseruanda familia,& agnatione:& Menoch.loquitur in primogenitura:& est communior opinio secundũ Bursat.in cons.208.num.5. Riminald.Sen.in cõsil.336.num.34. lib.2. Cephal.in cons.309. num.24.lib.3.& alios quos citat Anton.Thesaur.decis.37. num.6. omnes concludentes, quod talia statuta quæ sunt facta ad conseruãdam agnationem,† sunt vtilia Reipublicæ, & in consequentiam fauorabilia. Et hoc docet obseruantia,& vsus totius Italiæ, vt resoluit Marzar.de fideicommiss. p.2.q.1.fol. 6.Et magis communis opinio,quod talia statuta sunt fauorabilia, vt plures hoc attestantes citat Bursat.in cons.93.num.7.lib.2.Menoch.in cons.95. num.95.lib.1. idem Menoch.in tract.de recup.poss. rem. 1. nu.34. pag.313.qui refert Alciat.in l. venia. C. de

In ius vocan. Socin.Iun.in conf.1. num.46. Parif.in conf.85.num.28. lib.2. & alia: pro qua sententia facit quæ scribit Oliuer.in tractat.de succes ab intest.nu.5.vbi tradit,quod credẽdum est,iura antiqua disposuisse,quod fœminæ pariter non succederent cum masculis,non propter odium mulierum,sed potius fauore masculorum propter dignitatẽ, & conseruationem domus, & familiæ. Qua sententia habita pro vera, cum valeat argumentum† de lege ad testatorem.l.seruus hac lege. ff.de manumis.l.si ita fuerit seruus duobus,in fine,& ibi Bart.ff.de manumis.testam. l.cum quidam,in vers.quemadmodum.C.de verb.sign.cum concordan.vt per Euerard.in loco 52. pag.384. ex ea infertur, quod maioratus excludentes fœminas ob masculos, sunt magis fauorabiles, quam odiosi: & tanquam fauorabiles sunt tãquam ad hoc potius ampliandi, quam restringendi: quod verius videtur in maioratibus antiquis. Et ex hoc subinfertur, quòd si sit dubium ex dispositione maioratus,an testator excluserit fœminas; & hoc clarè non appareat ex dispositione testantis, si in dubio; † in fauorem masculi est sententiandum: cui magis quam fœminæ (vt constat ex superioribus) fauendum est.Et probatur in d.c.1. de eo qui sibi, aut hæred.suis,ibi, *Tandem pro masculo pronunciatum fuit*: & in §.cæterum,Instit.de legit.agnat.succefs. ibi, *Quod ideo constitutum erat,quia commodius videbatur ita iura constitui, vt plerumq; hæreditates ad masculos cõfluerent.* Ad quod est etiam notabile consiliũ Socin. Iun. 171.nu.39.lib.2.vbi dicit,quòd si sit dubium,an agnati,& cognati sint vocati,ei parti adhærendum est, vt substitutio de qua agitur, fauore agnationis locum habeat, cũ istud dicatur benignius: refert ad hoc Signorol.in conf.179. in nomine Domini, A. pater,col.2. vers.venio ad tertium, & Fulg. in conf.49.ex facto proponitur,col.vlt. versic.nouissimè nemo qui sapiat,& idem Signorol.in conf.372.num.4.& in conf.173. n.3. & alij quos citat Francis. Mantic.vbi hoc declarat in tract. de coniect.men.defun. lib.6. tit.15.num.2.pag.249.Cephal.in conf.306. num.99.lib.3.Gratus in conf.63.num.6.lib. 2.vbi ponit regulam, quod semper est sumenda interpretatio pro masculis, & Menochius conf.204.num.24.lib.3. Quæ illatio † etiam fulcitur ex ratione textus in d.l.12.titul.13.& ex eo quod homines magis communiter appetunt, & desiderant, quod masculi potius quàm fœminæ in dignitatibus,& maioratibus succedant, tam ob sexus similitudinem,quàm quia masculi magis repræsentãt, nobilitant,& illustrant,& perpetuam memoriam, & dignitatem illorum qui maioratus constituerunt quam fœminæ,quæ cum nuptui dantur,radijs maritorum quo magis eluescunt,& obumbrantur: & hoc ratio naturalis,& experientia quotidie nos docet. Et homines sunt inclinati ad conseruandam agnationem,vt tradit Cardinal. conf.60. Quagliotus de Bononijs col.vlt.Socin.Iun.in cõsil.169.nu.53.lib.2.Curt.Iun. in conf.111. num.17.lib.1.Sim.de Pret.lib.5.de interpr. defun.volun.interpr.1.dub.1. num.90. fol. 482. Mandos.in conf.14.num.14.& in consil.104.num.24. Quod adeò procedit, vt eleganter scribat Albens.conf.69. proponitur in facto,quòd si sit factum legatum pro maritandis puellis pauperibus consanguineis testatoris;† præferuntur puellæ natæ ex agnatis puellis natis ex cognatis,quem citat Sim. de Pret.lib.4.de interpret.defun.volun.dubit.12.num.73.fol.442. Et quilibet præsumitur appetere † honorem,& incrementum dignitatis suæ agnationis, secundum Abbat. in consil.65.num.3. vers. in casu autem, lib. 2.Nicol.Boer.decis.204.num.3. Maximè si sit nobilis, secundum Zasium in conf. 2. nu. 13.in fine,& confirmat Francisc.Mantic.de coniect.men.defun.lib.6.tit.15.num.1.& 2. pag.249.& si testator vocauit omnes descẽdentes filiæ,magis censetur vocare descendentes masculi plus dilectos fauore agnationis,vt per Aym.conf.155.num.6.& legi debet Neuizan. in sylua nuptiali,in parte non est nubendum,num.169.pag 84.& ista magis procedunt † in nobilibus, qui plus fauẽt masculis quã fœminis,& desiderant qui portent cognomẽ,insignia, & arma domus suæ, vt probat Rebuf.respon.173.ex vltima, versic.nec obstat si dicatur. Et cum hoc qui adhuc viuunt desiderent, & exoptent,† mortuos etiam appetijsse existimãdum est.l.quoniam desideria.C.de naturalib.liber.cum cõcordan.quæ refero in princip.huius 2. part. vbi scribo alia ad propositum eorum quę hic tractantur: & inter omnes homines cognationem quandam natura constituit. l.vt vim, ff.de iust.& iur.&pro hoc etiam adduco.l.7. tit.15.part.6. ibi, *Pero si muger fuere entre ellos, maguer sea mas honrada que los varones y demas alto linage,no las deue ella tomar,mas alguno de los varones,* & l.17.tit.16. part.3. ad quam iungo scripta per Cæsar Lambert. in tract.de iure patronat. lib.3. 5.artic. 4.q. principal. num.29. fol.20. vbi resoluit apud quem debeant conseruari,& custodiri instrumenta communia,& faciunt quę scribo in 4. part. q.20. & faciunt scripta per Barbosam in consilijs Alex.conf.52.lib.4.& Anto.Gomez in l.40.Taur.num.78. vbi tractat illam quæstionem,si duo, vel plures filij † nascantur ex vno partu,quis eorũ præferatur, cui adde d.l.12.tit.33.part.7.quam ipse non refert;est tamen expressa pro decisione istius quæstio-

441 442 443 444 445 446 447 448

quæstionis, quam scribit Ant. Gomez in illa valde laborãdo: quam etiam abundantissimè examinauit totum ferè ius in illa adducẽdo, Tiraquel. quam Anton. Gomez, nec Greg. Lopez referunt in d. tract. de primogen. q. 17. pag. 127. cum pluribus seqq. & ad nostrũ propositum etiam quadrat quod notat Tiraquel. in eod. tract. q. 24. nu. 15. pag. 217. vbi dicit, quod statutum, quod defert hæreditatẽ primogenito cæteris exclusis, nisi prohiberet fœminas expresse, aut cæteros filios succedere: & materiam etiam tractat Greg. Lopez in d. l. 12. tit. 33. part. 7. in verb. *El varõ*: Et vir instituens maioratum, masculos, & nõ fœminas vocasse videtur, vt ex doctrina Cyni, & Ioan. Andr. scribit Gamma decis. 337. num. 7. Et vt magis miremur † de fauore cõseruandi agnationem, nolo omittere quod singulariter scribit Ripa in l. si vnquam. C. de reuocand. donation. q. 37. num. 96. vbi vult, quod si quis donauit agnato bona sua pacto adiecto, quod post mortem donatarij veniãt extraneo, si donatarius habeat liberos, & donans respexit ad conseruãdam agnationem, filius donatarij præfertur extraneo substituto: de quo legenda sunt scripta per Tiraquel. in ead. l. si vnquam in verb. si susceperit liberos, num. 267. pag. 420. post Socin. d. l. cum auus. Et in dubio est pronunciandum pro agnatis secundum Bolognin. in cons. 69. Neuizan. in sylua nuptial. lib. 6. quomodo iudicãdum pro communi opinione, num 47. pag. 582. & est communis opinio, quod statuta prohibentia successionem fœminarum masculis extantibus sunt fauorabilia, vt testatur Curci. Iun. in cons. 9. num. 3.

449

Ista etiam limitatio, dum dictũ fuit, quod stãte dubio, masculus præferri debet fœminæ in successione maioratus, † procedit vbicunq; masculus esset in eodem gradu cũ fœmina: non autem vbi fœmina est proximior, & masculus est remotior, quia in hoc casu in re dubia masculus non est fœminæ preferẽdus: quia propter proximitatem gradus de iure præfertur masculo. Et vbicunq; quis fecit testamentum habens clausulam derogatoriam † in fauorem agnatorum, non præsumatur pro testamento facto in fauorem filiorũ, tradit Barthol. Socin. in cons. 12. lib. 2. Nicol. Boer. decis. 240. num. 20. cum qua testator in dubio se conformare videtur, iuxta sæpè citatam. l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel. vbi Bart. & alij, quod maximè procedit vbicunq; talis fœmina sit filia vltimi possessoris qui maioratum habuit, ex his quæ supra dicta sunt. Et in dubio est facienda interpretatio in fauorem † liberorum, vt notabiliter tradit Bald. in cons. 40. num. 3. lib. 3. Item prædicta conclusio, quod in dubio, vbi non apparet ex dispositione testatoris, an excluserit fœminam ob masculum, & quis eorũ prçferatur in successione maioratus, quando est lis inter eum, & fœminam, debeat præferri masculus, limitari etiam potest † nisi fœmina fuerit quæ constituit maioratum, quia verisimile est fœminas odio non habuisse, secundum illam celebrem doctrinam Ancharran. in consil. 339. & alia quæ supra retuli quod extendit Anton. Gamm. decisio. 51. quod confirmatur ex doctrina Raphael. Fulgos. in cons. 85. vbi tradit, quod quando fœmina vocauit descendentes † masculos, non videtur facere gratia conseruandæ agnationis, cum ipsa non habeat agnationem, per l. 1. §. agnati. ff. de suis & legit. hæred. & §. 1. Instit. de agnator. success. & alia quæ tradit Roland. in cons. 76. num. 11. lib. 3. notat Francis. Mantic. de conject. men. defun. lib. 11. tit. 15. nu. 4. pag. 544. Simon de Pret. lib. 1. de interpr. defun. volun. solut. 8. num. 13. fol. 69. notabiliter & plenius omnibus August. Beroius, ad quẽ est recurrendũ in ista materia cons. 120 lib. 2. nu. 12. 13. 14. 15. 16. 48. 62. 72. 81. & 86. & in alijs locis illius consilij: & plures citat glos. Paris. ad Decium in cap. in præsentia, de probation. in additione quæ incipit, ex filia: & quod hic tractatur refert Ioan. Gutierr. cons. 13. num. 20. Si autem maioratus sit factus à masculo insimul & à fœmina, masculi coniecturata voluntas est amplectẽda: & consequenter in fauorem masculi † in dubio est pronunciandum per supradicta, & l. quæritur hermaphroditum. ff. de stat. homin. Quod confirmo ex doctrina Angeli in l. si quis posthumos, vbi Alex. nu. 8. de liberis & posthum. volentes, quòd si clerico cõcedatur emphyteusis, & eius filijs, talis concessio comprehendit filios illegitimos, quos citat Caldas Pereira de nominat. emphyt. q. 20. num. 23. fol. 229. qui tamen refert Bartolum in contrarium in l. hæredibus. 77. §. fin. num. 4. ff. ad Trebel. Opinionem autem Angeli confirmo ex sententia tenentium, quòd si testator fecit hæredem ignobilem, & plebeium, quem grauauit, si sine liberis decesserit, restituere hæreditatem alteri plebeio, nõ videtur excludere filios naturales, vt volunt Ripa in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebell. num. 16. vers. intellige tamen, Paleotus de noth. & spur. c. 27. num. 7. volum. 8. tractatuum, Acosta in l. Gallus. §. & quid si tantum, part. 5. num. 63. vers. vnde hodiè, Menoch. in tract. præsump. lib. 4. præsump. 78. nu. 30. fol. 127. & quod fœminæ velint cõseruare † agnationem resoluit ex pluribus Roland. in consil. 82. nu. 40. lib. 3. Et melius cõsultum præsumitur per prouisionem patris, quam matris. l. vlt. C. de curat. furios. faciunt tradita per Bart. & ibi Ripa num. 99. in l. ex facto, ff. de vulg. fol. 90. Tiraq. de ll. connub. glos.

450 451 452 453 454 455 456

glos.9.num.5.fol.355. & hoc tenet in termi nis Burgos in prooemio ll. Taur. num. 131. pro quibus facit doctrina Fulgos. consil. 18. vbi probaui quod foeminae exoptant conser 457 uare † agnationem maritorum: quod ego sae pè vidi in foeminis illustribus, licet isti propositioni contradicat regula textus in l. Papinianus. § sed nec impuberis. ff. de inoffic. testam. de qua actum fuit in 1 part. q. 23. Et hoc vltimum tenet Molina lib. 3. de primog. cap. 5. num. 73. fol. 43. Beroius cons. 120. nu. 12. lib. 2. Roland. cons. 76. num. 17. lib. 3. Ex quibus omnibus potest determinari alia quaestio singularis, quae ex facto contigit in quadã causa maioratus. Maritus & vxor fecerũt maioratum cum facultate Regali: in quo primo loco vocauerunt filium, & descendentes in infinitũ: quibus deficientibus vocauerunt consanguineum proximiorem per haec verba, *Suceda nuestro pariẽte mas propinquo*. Extincta fuit linea descendentium, & petebant bona maioratus consanguinei viri, & vxoris: & adhuc est sub iudice lis, quis eorum praeferendus est. Cui quaestioni conueniunt quae scribo part. 1 quaest. 23. & eam ex professo disputauit Gregor. Lop. in l. 2. tit. 15. part. 2. in glos. in verbo, *Si dexasse fijo, o fija*, fol. 47. vers. sed pone quod maritus & vxor, & trado part. 1. quaest. 23. num. 73. ad quod faciũt quae scribo dicta part. 1. ead. quaest. 23. & Gregor. Lop. citat Ioan. Gutierr. consil. 2. num. 9. quod confirmo ex doctrina Baldi in authen. qui rem, num. 5. C. de sacrosanct. eccles. citata in proposito per Molin. lib. 3. de primogen. cap. 5. num. 73. fol. 43. Et ad ea quae scribit Gregor. Lop. est egregium consilium Augustini Beroij 120. lib. 2. per totum, praecipuè num. 15. & 16. qui copiosè loquitur in quodam maioratu Hispaniae.

de

IN ista etiam materia animaduerto, quod habet regulam, & præsumptionē pro se, qui dicit, substitutionem † non comprehendere casum, super quo est contētio, sed omissum fuisse. l. commodissimè. ff de liber. & posthum. & volunt Ioan. Andr. in addition. ad Speculator. tit. de testib. §. 1. in versic. occurrit, in fine, Calderin. conf. 21. thema tale est, Bartholom. Socin. in conf. 62. nu. 4. lib. 3. & alijs, vt per Ludouic. Gozadin. in consil. 21. num. 8. & in conf. 29. nu. 13. & in conf. 59. num. 1. Socin. Iun. in conf. 111. num. 27. & 118. num. 17. lib. 1. Aymon Crauet. in conf. 161. num. 16. Alciat. respon. 250. num. 2. & plures Doctores citat Zanchus in l. hæredes mei. §. cum ita. p. 1. nu. 55. pag. 11. ff. ad Trebell. Barthol. Socin. in conf. 259. col. penult. versic. Confirmantur prædicta, num. 5. lib. 2. Qui ex hoc tradit, quòd si testator instituit Titium, & eius filios sub ea conditione, *Si nomen & insignia ipsius testatoris sumpserint*, & si Titius, eiusq; liberi insignia illa nō sumpserint, substituit Caium: si Titius nullos suscepit filios, vnde non potuerunt insignia deferre, substitutus nō admittitur, tradit Menoch. in conf. 243. num. 33. lib. 3. Ex quo confirmari potest dictum Guid. Pap. in conf. 25. viso themate, num. 3. vbi dicit, quòd substitutio facta adinuicem filiabus non extenditur ad liberos ipsarum filiarum, sed remanet casus in dispositione iuris communis, iuxta notata per Bart. in l. Gallus, in princ. & d. l. commodissimè, & in l. si cum dotē. ff. solut. matrim. & ad hoc alios citat Burgos de Paz in consil. 34. num. 11. cum alijs. Et ista ratione, & alijs sustentat Iacob. Portius in conf. 11. nu. 24. cum seqq. Quod primogenitura facta in nepotibus

458

potibus non est extendenda ad pronepotes.
459 Et primogenitus † qui asserit se esse in substitutione comprehensum, id clarè debet probare, vt per Cephal.cons.638.num.28.lib.5. ex Barthol.Socin.in cons.63.lib.1. Ias.in cōsil.29.lib.3.Paris.in consil.31.nu.6.lib.2.Socin.Iun.in cons.101.num.3.& in cons.118. lib.1. Ex qua regula semper dubitatur de resolutione Molinæ lib.1.de primogen.cap.4. nu.31.& faciunt quæ scribit Burgos de Paz cons.29.nu.57.cum alijs. Hinc est, quod vna persona substituta in vno casu, non censetur
460 substituta in alio casu diuerso, † nisi dictum sit, vt per Barthol.Socin.cons.76.lib.3. Decius in cons.384.col.vlt.& 288.& 394. Ripa cons.331.nu.41.quibus omnino est addendum egregium consilium Barthol. Socini 259.num.2.cum alijs lib.2. Roland. cons. 42.num.17.cum alijs lib.4. Et materiam istā nouissimè & eleganter, & expresse explicat doctissimus Menoch.in tract.de præsumpt. lib.4.presumpt.65.num.1.cum seqq.fol.93. & præsump.71.num.21.fol.107. ad ista legendus, qui declarat tres casus, aut articulos. Primus, quando substitutio extendatur de casu ad casum. Secundus, quando de persona ad personam. Tertius, de tempore ad tēpus. Et legenda etiam sunt quæ scribit idem Menoch.eodem tractatu, & lib.4.præsump.20. numer. 1. cum sequentib.fol.29.vbi latè resoluit, quando institutio extendatur de persona ad personam: & nouissimè Ioann. Garci. in tract.de nobilit in princip. nu.46. fol.13. vbi sequitur Angelum in l.Gallus. §. sed quid si tantum.ff.de liber.& posthum.tenentem ex verosimili mente testatoris substitutionem esse extendendam de persona ad personam: & tradit etiam latè Molina lib. 1.de primogen.c.4.num.23. cum seqq. fol. 22.& idem Ioan.Garcia, glos.1.§.1. nu.27. versic.vbi autem fol.45. Menoch.in d.tract. præsump.lib.4.præsump.73.num.1.cum sequentib. Sed quando casus omissus habeatur pro omisso, & extensio possit fieri de perso
461 na ad personam, † legenda sunt quæ scribit Francisc.Mantic.de coniectur.ment.defun. lib.3.tit.19.per totum,pag.97.& lib.8.tit. 10.num.3.pag.341. De quo etiam lege egregium consilium Curci.Iun.29.num.7.& 8. vbi respondet ad textū in l.Titius.§.Lucius, ff.de liber.& posthum. Et de ista materia plura etiam notanda scribit Simon de Pret. lib. 3.de interpret.defunct.volunt. dubit.4. solut.1.num.79.cum seqq.fol.329.

Sed nihilominus est scienda alia regula, quæ etiam valde prodest ad nostrā materiā: quod substitutio vulgaris facta in vno casu
462 extenditur † ad alios.l.vlt. vbi Bart. & Angel.ad hoc notant.C.de institut.& substitut. l.vlt.vbi Bart.& alij.C.de posthum.hæred. instituend.l.Gallus.§. & qui si tantum, vbi glos.& DD.dicunt, quod in substitutionibus debet fieri larga interpretatio Rebuf.in cap. Rainuntius num.12.de testam.pag.533.& explicat notanter istam regulam Ias. consil. 220.lib.2.vbi tractat, quando substitutio extendatur de persona ad personam in consil. 29.col.3.& in cons.30.col.2.lib.3.& melius Decius in consil.394.nu.4.cum sequentib. vbi tractat latè de extensione, vel limitatione substitutionū, & notatur per Socin. Iun. in consil.94.num.44.& in cons.106.nu.11. & 22.lib.1.Socin.num.15.Ripa num.69. in l.1.ff.de vulgar.qui eleganter istam materiā resoluunt, & Menoch.in consil.171.num.8. cum sequentib.notabiliter per Aymon.Crauet.quem lector legat cum oportuerit in cōsil.98.nu.5.cum alijs, & materiam tractat nouissimè & latissimè Mascard.in tract.de probation.lib.3.conclus.1343.num.1.cum seq. fol.284. Et procedit † ista regula, nisi in substitutione vulgari sint apposita ista verba, *Tunc*, & *Eo casu*, quia talia verba videtur restringere omnes alios casus, & restringere substitutionem vulgarem in casu expresso, secundum Ancharran.in consil.356.ex serie testamenti, versic.tertio hoc probat, num.5. Bursat.consil.51.num.17.& consil.52. nu. etiam 17.lib.1. Decius qui latiùs confirmat in cons.322.nu.1.Rube.cons.31.nu.5.Deci. cons.322.num.1.Tiber.Decian. respon.64. n.8.lib.2. Et verba, *Eo casu*, idem significāt, quod *Tunc*, & sic extremitatem temporis, secundum Angelum in l.Gallus, in princ.nu. 2.ff.de liber.& posth.Deci.in l.vlt.notab.1. C.de impub.Socin.Iun.cons.190.n.9.lib.2. Bellonus cons.99.n.9.lib.2.Rolan.cons.39. n.19.lib.4.& cons.59.n.10.lib.3.Celsus cōs. 25.n.8.& cons.38.n.10.Menoch. cōs.117. n.28.& legēda sunt quę de istis verbis, *Eo casu*, scribit Francis.Mantic. de coniect. ment. lib.3.tit.14.n.10.pag.84.& d.tit.19.lib.3.n. 11.nouissimè Alex.Trentacinq.in tract.substitut.p.1.c.2 n.41.fol.13.qui plures citat, qui in numeris præcedentibus tractat illam almam quæstionem, quando casus omissus esset omnino dissimilis expresso, An casus voluntatis trahatur ad casum impotētiæ, est materia.l.pater Seuerinam. ff. de condition. & demonstr. Quibus est addendum, quod dicta verba excludunt omnem extensionem ad casus tacitos & omissos, & vltra personas in dispositione contentas, vt volunt Cardinal. Albens.in lucubration. ad Bart. in l.1. num. 13.ff.de vulgar. Simon de Pretis consil.42. num.9. Quod procedit † etiam concurrente maioritate rationis: & licet præsumatur testatorem idem dixisse, si fuisset interrogatus, vt tradunt Bursat. consil.13. num.6. & 9.& consil.51. num.24.& cons.52.nu.17.

463

464

qui

qui refert August. Beroium consil. 99. lib. 1. qui alios citat, Hippolyt. Riminal. qui etiam plures refert consil. 23. numer. 26. & consil. 110. num. 33. & 36. Roland. in cons. 56. numer. 24. lib. 3. qui citat Decium in cons. 211. num. 7. qui dicunt, procedere dictam regulam etiam concurrente tacita & vniuersali mente testatoris, & in consil. 59. num. 10. & in cons. 70. num. 13. & 14. eod. lib. vbi tamen num. 50. cum sequentib. limitat, si concurrat mens, & ratio testatoris, ex Gozadin. consil. 4. num. 25. & consil. 64. & ex alijs quæ citat. Et notat Cephal. in cons. 196. num. 23. lib. 2. ex Decio in cons. 227. num. 1. 6. & 7. Paris. in consil 92. num. 60. & 61. lib. 2. & in alijs quæ refert. Sed quod dicta verba limitatiua nihil operentur, tradit Marzarius in epitome de fideicommiss. p. 2. q. 24. fol. 21. qui refert Albanum cons. 59. numer. 19. Bellonum Supputatio. lib. 1. c. 17. Et quod vocatio masculorum, & conseruatio bonorum in familia non sufficiat ad hoc, quod substitutio extendatur de persona ad personã, volunt Alciat. in l. pater. §. fundum, in fine, vers. tertius casus, de legat. 2. Zuchard. in l. 1. num. 98. C. de pact. Aretin. Alexan. Socin Ruin. & Cephal. & Rubeus quos citat Menoch. in consil. 85. num. 19. lib. 1. & in cons. 327. num. 83. lib. 4. & in tract. de præsumpt. lib. 4. præsump. 69. num. 11 fol. 101. Et quod dispositiones non extendantur de casu ad casum, quando non apponitur causa cõseruandæ agnationis, sed ad certas personas tradit Ioann. Garci. in regul. 142. num. 9. ex Molina lib. 3. de primogen. c. 20. num. 20. Memoriæ etiam est tradẽdum, quod tradit Bart. in l. cum auus, nu. 4. ff. de condit. & demonstr. vbi scribit, quod testator substituens masculos, † videtur ex sua mente fœminas exclusisse: notat Guid. Pap. in cons. 28. consilium pro illustri domino Duce de Baueria, num. 3. qui ad hoc iniustè retulit glossam in cap. Rainaldus, de testam. nã hoc non vult, & tradit Francisc. Mantic. lib. 11. de coniect. men. defun. tit. 15. nu. 1. pag. 544 & ad hoc plures concordantes refert glos. Par. in cõs. Paris. p. 1. §. 16. n. 6. fol. 172. Molina in tract. de iust. & iur. tract. 3. disput. 190. pag. 1159. Sforcia Oddus in tract. compendiosæ substitutionis, part. 6. artic. 4. numer. 3. fol. 157. Burgos de Paz in procemio ll. Taur. num. 129. fol. 20. Curci. in tract. de feud. part. 3. vers. circa primum, num. 8. pag. 218. qui refert Francisc. Curci. in consil. 48. Molin. lib. 3. de primogen. cap. 5. num. 30. folio. 34. notat eleganter Aymon Crauet. in cons. 113 num. 2. cum alijs, vbi plures coniecturas refert ad exclusionem fœminarum, & in cons. 220. num. 9. vbi tradit, quod † agnatio videtur considerata ex eo quod masculi fuerint prædilecti: ad quod plures authores

465

466

citat Curcius in cons. 111. num. 10. lib. 1. latè Anton. Gabr. lib. 6. commun. opin. tit. de statutis conclus. 6. num. 1. cum seqq. vbi disputat, & resoluit, quod statutum excludens fœminas propter masculos, videtur factum gratia conseruandæ agnationis: & ibi etiam tradit, quod videtur sola ratio conseruandæ agnationem: & lege Molin. lib. 3. de primog. c. 5. num. 25. fol. 33. & inquit Ripa in l. Centurio, num. 160. fol. 8. ff. de vulgar. quod exclusio fœminarum non solum habet † virtutem exclusiuam, sed etiam inclusiuam masculorũ & agnatorum: & per hoc facit, quia aliquorũ inclusio est aliorum exclusio. l. quod in rerum. § si quid post. ff. de legat. 1. l. cum prætor. ff. de iudic. C. nonne, de presump. probatur in l. si patronus, la. 2. ff. in princ. de bonis libert. & in l. si cum vel in vtero, & in l. sicut certi. C. de testam. milit. docet Bart. & in authen. ex causa, num. 3. C. de testam. milit. & in l. filio præterito, num. 5. ff. de iniust. rupt. vbi ait, quod exclusio † potest dupliciter cõsiderari. Vna expressa, veluti quando testator verbis expressis aliquem exclusit. Altera tacita, sicuti quando testator reliquit hæreditatem aliquibus; hoc etenim casu, illi qui non sunt vocati, censentur tacitè exclusi: quod volunt Angel. & Paul. in dicta authen. ex causa, num. 4. Iason in 2. col. ad medium, Corne. num. 23. Alexan. in l. ex facto, num. 19. ff de vulgar. inde inferentis, quod pater qui reliquit hæreditatem extraneo, tacitè ab ea excludit filium suum quem scit habere: quod docent etiam Angel. Cuman. Paul. nu. 6. Alex. nu. 10. Ias. nu. 35 & 36. in l. in suis, ff. de liber. & posth. facit text. in l. cũ hæres, §. 1. ff. de stat. liber. & facit quod scribo infra; & cons. Menoch. 86. nu. 22. lib. 1. & in cons. 233. num. 8. & in cons. 244. nu. 22. lib. 3. Et doctrina Bart. in d. l. cũ auus maximè procedit vbicunq; testator mãdauit, quod semper & perpetuò eius bona deueniant de vno in alium de casata, & agnatione: quia tunc omnino fœminæ excluduntur, vt probat Alciat. respons. 661. per doctrinam Bartoli in l. pater filium. §. fundum. ff. de legat. 3. Bartholom. Socin. consil. 43. lib. 3. Decium consil. 23. 182. 270. & 495. Iason consil. 140. libr. 2. ibi dict. l. cum prætor. Circa quam est animaduertendum, quod licet quis non sit vocatus, † non tamen censetur prohibitus succedere, vt tradunt Alexand. in cons. 185. num. 20. lib. 2. Decius in l. 1. num. 38. ff. de officio eius cui mand. & iurisdict. & in cons. 110. col. 2. & in cons. 389. num. 4. & 627. num. 7. Cephal. in cons. 733. n. 29. lib. 5. quod est singulariter notãdum: & per regulam d. l. cum prætor tradit in ista materia Peregr. in tract. de fideicommiss. artic. 40. numer. 34. fol. 363. in princip. quod si testator permisit certam

467

468

469

fundum alienari eum hoc, quod permutetur cum alio, videtur prohibere in alijs fundis permutationem. Sed regulam dictæ l. cum prætor, eleganter limitat etiam quatuor modis Menoch. conf. 14. num. 14. Primò, quod 470 illud exclusum † non dicitur, quod in necessarium antecedens venit ad actum inclusum. Secundò, nisi duo sint quodammodo connexa. Tertiò, ex verisimili mente disponentis. Quartò, cum in casu qui exclusus videtur ea dem est ratio; qui ad hoc refert authoritates. Et de materia illius legis tractat eleganter idem Menoch. in conf. 86. num. 26 lib. 1. vbi ex hoc disputat, si testator aliqua bona fideicommisso subiecit, & alia omisit, an bona omissa sint onere fideicommissi grauara, ad quod inter alia plura num. 57. refert Iasonē consil. vltim. lib. 4. Socin. Iun. conf. 107. nu. 50. lib. 3. & in consil. 173. num. 56. cum sequentibus. Ad quem addo eundem Menoch. in tract. de præsumption. libr. 4. præsumpt. 190. num. 27. fol. 344. vbi limitat regulam di ctæ l. cum prætor, vbicunq; constat mentem disponentis eandem fuisse de casu incluso, quod de excluso: post Iason in l 1. §. adipisci mur, num. 4. ff. de acquiren. possess. Gratum in conf. 5. num. 83. libr. 2. & punctum etiam tractat Menoch. de arbitr. iudic. q. 37. nu. 21. & casu 64. num. 18. & in conf. 733. nu. 1. & 29. lib. 5. tradit, quod licet vnus vocatus sit, & alius non; non censetur prohibitus ex Decio in l. 1. num. 38. ff. de offic. eius cui mand. est iurisdict. & in conf. 110. col. 2. & 389. n. 4. & alijs quæ citat. Et addo, quod specialis in 471 clausio non excludit † illud quod ex alio capite includitur, secundum Salicet. in l. de crimine, oppositio 2. C. de acusation. Decium in conf. 90. col. 2. & in conf 190. col. 4. quos citat Cagnolus in l. omnis definitio 103. nu. 69. ff. de reg. iur. Rursus quando inclusio aliquorum est respectiua ad exclusionē aliquarum personarum, non potest operare exclusionem cæterorum, vt volunt Corne. in con sil. 271. col. 5. lib. 4. Bald. in l. illam. C. de collation. Bartholom. Socin. in conf. 122. libr. 3. quos citat Socin. Iun. qui notanter tractat in conf. 30. num. 55. lib. 2. & per regul. d. l. cum prætor. ff. de iudicijs tradit Cephal. in conf. 196. num. 1. lib. 2. quod testator substituens primogenitum cum omnibus suis descendentibus, non videtur substituere secundogenitum, & facit consilium 197. num. 20. eo dem libro. Et in dicta materia dicta l. cū prætor, & aliorum quæ supra scripsi libenter ad- 472 do, quod † verbum, *Saluo*, quod in aliquibus maioratibus reperitur, vbicunq; excluduntur fœminæ, est taxatiuum, ita quod fœminę in totum excluduntur, & descendentes ex illis, vt tradit Gozadin. in conf. 53. num. 10. per regulam. l. ob is. C. de prædijs minor. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. & po sthum. Quod confirmo, quia illa dictio, *Saluo*, est taxatiua. l. si debitor. §. in venditione. ff. quib. mod. pign. vel hypot. soluit. notant Deci. in conf. 28. num. 2. & in consil. 283. nu mer. 2. & in conf. 356. num. 5. Alciat. respon. 101. num. 11. Menoch. lib. 2. de arbitr. casu 303. num. 27. Et pro intellectu regulæ. d. l. cum prætor, cum concordan. legenda sunt quæ scribit Menoch. in tract. præsumpt. lib. 3. præsump. 90. pag. 373. idem Menoch. in conf. 158. num. 56 lib 2. & regulam. d. l. cum prætor notanter declarat August. Beroi. in conf. 79. num. 16. lib. 1. Et quod enumeratis certis personis, aliæ non numeratæ excludantur, tradit Curci. Iun. in consil. 49. num. 18. per regulam d. l. cum prætor. Est tamen notandum, quod † inclusio aliquorum ad alios 473 extenditur, in quibus est eadem ratio inclusionis, secundum Decium in cap. secundo requiris, nu. 2. fol. 310. de apellat. ad idem est text. vbi Bart. in l. 1. C. de diuers. rescript. l. eius qui in prouincia. ff. si cert. petat. Ex qua infertur, quòd si testator admittat aliquos ad maioratum, & alios excludat, inclusi censentur omnes, in quibus est eadem ratio inclusionis, quamuis expressi nō fuerint in dispositione. Et inquit Socin. Iun. in conf. 76. nu. 28. lib. 1. quod exclusa † vna persona à suc- 474 cessione vnius, non censetur exclusa à successione alterius quando cessat ratio exclusionis, refert notata in l. 1. §. veteres. ff. de acquirend. possess. Quæ confirmantur, quia ma teria prohibitæ alienationis per testatorem, debet potissimum inspici ratio, & mens testatoris, adeò quòd si non lædatur ratio, & mens testatoris, non censetur prohibita alienatio, secundum Angel. in consil. 169. super puncto supra scripto col. 1. Iason in d. l. filius familias. §. Diui, numer. 78. ff. de legat. 1. Decium in conf. 511. num. 6. cum concord. vt per Mantic. de coniectur. ment. defunct. lib. 6. titul. 14. Mascard. in tractatu de probation. libro. 3. conclusio. 1237. numero. 85. fol. 176. quod etiam notandum est ad ea quę scribo in 4. part. quæst. 1. cum suis limitatio- 475 nibus. E contrario † autem exclusa vna persona, censentur exclusæ omnes in quibus est eadem ratio exclusionis, & omnes aliæ includuntur ex capite inclusiuo, vt per Bart. in l. 2. §. videndum. ff. ad Tertullian. Bald. in l. si defunctus, per illum text. C. de suis, & legit. hæred. & in l. maximum vitium. C. de liber. præter Ex quo infertur, quòd si testator ex cludit Monachos à successione maioratus, excludere videtur (licet hoc nō caueat) fratres religiosos S. Ioannis, & S. Iacobi, & mo niales, & alios similes, in quibus sit eadem ratio exclusionis. Et mens testatoris est magis inspicienda quàm verba. Nec enim homines

omnia

476 omnia prouidere † possunt. l. si quis filiũ. C. de liber. præter. l. cum pater. §. donationis. ff. de leg. 2. ibi, *Voluntatis intentio*, facit text. in c. cum dilecta, de confirm. vtil. vel inutil. vbi casus excepti extenduntur ad alios similes. Et ad hoc etiam est bonus text. in l. legatis, in princ. ff. de legat. 3. Ex quibus etiam deducitur, quod licèt testator à successione maioratus excluserit furiosos, & mẽtecaptos, exclusisse non videtur prodigos, mutos, & surdos, si tamen habeant intellectum, quia non est eadẽ ratio exclusionis, & ideo diuersum ius seruari debet. Et hoc coadiuuatur, quia ille debet ad successionem admitti, † qui non reperitur exclusus, secundum Bald. in l. vlt. C. ad Tertul. & confirmat Barth. Socin. in cõsil. 28. num. 2. lib. 4. Et ista illatio etiam fulcitur ex doctrina Ancharr. in c. 1. de constit. in 6. col. penult. in versic. nunc capio quartum membrum, vbi refert Collegium Perusinũ consuluisse in tali casu statuto cauetur stante patruo mater filio ne succedat: modo extant mater, & patruus, & soror defuncti, de qua sorore non est facta mentio in statuto, quæsitum fuit, vtrum patruus excludat sororem, & si non excludit, vtrum mater admittatur cum sorore defuncti. Et quod soror excludatur facit, quia eadem ratio videtur conseruandæ agnationis. Et quia exclusa vna persona, debet alia excludi, in qua est eadem ratio excludendi. Quibus non † obstantibus, contrarium consuluit Collegium Perusinum, quia iste casus omissus fuit à statuto, & remansit in dispositione iuris communis. & concludit, quod soror simul cum matre admittatur. Et hanc opinionem referũt, sequuntur, & confirmãt Alexand. in consil. 80. num. 1. lib. 1. Decius in consil. 71. num. 2. & consil. 377. num. 10. & ad hoc propositũ est aurea doctrina eiusdem Decij in consil. 164. num. 2. vbi dicit, quòd si statuto prohibentur succedere filiæ quãdiu supersint masculi, non ex eo sequitur quod deficientibus masculis fœminæ sunt vocatæ, sed remanent in dispositione iuris communis. Aliud est enim, quod fœminæ non excludantur à statuto, aliud quod vocatæ sint statuto. Primo casu, statutum locum habet, in quo stantibus masculis, filiæ, & descendentes prohibentur succedere: & cessantibus masculis non prohibentur succedere: non autem est dicendum, quòd sint vocatæ à statuto, quia manauit statutum ad exclusionem: & inducta ad exclusionem non debent operari contrarium. l. legata inutiliter. ff. de legatis. 1. Et quia licet argumentum à contrario sensu procedat etiam in statutis, procedit quando sumitur ex natura limitati temporis, & quando necessarium est argumentum ex natura verborum limitatorum, secundum Baldum in l. obseruare. §. proficisci. 3. quæstione, in fine. ff. de offic. Proconsul. Ex quo dicto in nostra materia infertur, quòd si testator exclusit † aliquas personas à maioratu, non per 479 hoc videtur alias admittere, & includere quę à iure excluduntur, nec ad hoc est sumendum argumentum à contrario sensu: sed cæteræ personæ exclusæ remanent per dispositionem iuris, & remanent in dispositione iuris cõmunis, cum quo testator in dubio se cõformare videtur, vt supra toties dictũ est.

Animaduertat etiam lector ad aliud singulare, quod † nominatio aliquorum ad maioratum non excludit alios, qui post eos habent ius succedendi ex dispositione legis, secundum Bart. in dicta l. cum ita. §. in fideicõmisso. ff. de legat. 2. Decius in consil. 11. numer. 18. Carol. Ruin. in consil. 45 num. 12. libro. 1. vbi limitat, nisi specificatio, & nominatio facta sit per dictionem taxatiuam, quæ confirmat latè Augustin. Beroius in consil. 79. nu. 14. cum duob. sequentib. lib. 1. quod in successione cuiusdam status euenisse scio. Quod confirmatur, quia exclusus ab vna substitutione non prohibetur venire ex alia, secundum Baldum in consil. 57. libro. 2. Curcius Iunior in consil. 157. Hieronym. Gabr. consil. 132. numero. 44. de quo lector videat etiam Parisium in consil. 17. numero. lib. 1. Curcium in consil. 338. numer. 35. cum sequentibus, lib. 3. & quæ scribo in 1. p. quæst. 15. Et quod in dubio sit iudicandum † 481 fideicommissum non extare, & agnatos non comprehendere, tradunt Socin. Iun. in consil. 97. num. 64. lib. 2. Menoch. in cons. 424. num. 24. lib. 5. vbi etiam tradit illud quod in alijs locis tractatur, quod in dubio est iudicãdum contra fideicommissarium, ex Barthol. Socin. in cons. 113. lib. 1. Deci. in cons. 465. num. 13. Aym. in cons. 180. lib. 1.

Considero etiam pro intellectu præcedẽtium, quòd longa est differentia inter exclusionem † quam facit testator excludendo fœminas à successione maioratus quẽ instituit: & illam quæ colligitur ex vocatione perpetua masculorum, & alijs similibus cõiecturis: nam prior exclusio operabitur effectus quos inducunt dispositiones expressæ, & negatiuæ. Secundo habebit effectus quos faciũt dispositiones tacitæ, prout trado in 4. p. operis, q. 1. & hoc in pluribus reperitur, prout latè tradit Tiraq. in lib. de ll. connubial. glos. 7. expres, nu. 1. cum alijs, fol. 300. glos. Paris. in 1. part. consuetud. Parisien. §. 44. nu. 9. fol. 302. faciunt notata per gloss. & DD. in l. precibus. C. de impuber. & alijs. Et in primo casu dispositio est negatiua, cuius ea est virtus, vt totum quod sequitur neget, & pariter in propinqua & distantia extendatur. l. si is qui ducenta. §. vtrum. ff. de reb. dub. cum concordan.

Marginal numbers: 477, 478, 480, 482.

vt per Episcop.Couarru.resolut.lib.1.c.13. num. 7. In secundo casu dispositio affirmatiua non sic vrget,nec operatur. Et dispositio negatiua † est fortior ad negandum,quam affirmatiua ad affirmandum, secundum glos. in l.hoc genus.ff.de condit. & demonstr. cũ concordan.vt per Aymon.in cons.146. numer.4. Menoch.de recuper. possess. remed. 14.num.4.pagin.459. & faciunt quæ scribit idem Menoch.lib.2.de arbitr.q.498.nu.41. Rebuf.in l.boues.§.hoc sermone.89. pagin. 545.ff.de verb.sign.Et dispositiones negatiuæ † faciunt regulam, vt tradit Lancellot.in tract.de attent.p.2.c.6.de attent.lite pẽden. in præfatione num. 347.pag.60.Et conditio negatiua † non præsumitur impleta,sed asserens euenisse id probare debet, secundum Corneum in cons.105.col.penult.lib.2.Decium in cons.177.num.1. Socin.Iun.in consil.67.n.1.lib.4.Menoch.in tract.præsump. lib.4.præsump.187.num.8.fol.314.Et in sacra Scriptura mandata quæ negant & prohibent,magis influunt,& operantur,vt in Exodo.c.20.& per S.Thom.2.2.q.122.artic.2. & seqq.Quintil.Mandos. in tract.de inhibition.q.2.nu.2.& 5. Et proprium cõditionis negatiuę est,† vt sit perpetuo,vt tradũt DD. quos citat Episc.Couar.lib.1.variar.c.13. n. 7.Acosta in l.cum tale.§.si arbitratis.ff.de cõdit.& demonstr.Molina lib.3.de primogen. c.10.nu.17.& 18.quos & Garciam citat Thomas Sanchez in tract.de matrim.lib.1.disputat.34.nu.41.pag.164.qui loquitur in conditione negatiua de non nubendo. Et stipulationes negatiuæ trãseunt ad hæredes.l.si sit, l.stipulatio ista.ff.de verb.obligat.tradit Rebuf.in l.in vsu 158.pag.761.ff.de verb.sign. Et verba vniuersalia negatiuè cõcepta † omnia comprehendunt etiam insolita.l.Seio.§. 1.ff.de ann.legat.notat idẽ Aym.cons.308. nu.6.Cephal.cons.58.nu.76.lib.1.Et potentior est lex quæ prohibet † quã quæ permittit l.3.§.1.vers.sed si paternum,vbi Iacob de Arenis,Dyn.& Bart.qui cum paragraphum legunt cũ principio illius legis.ff.de suspect. tutor.l.si Rufinus,& ibi Bald. Raphael. Fulgos.Alex. Aretin. & Iason. C.de testam. & tradit in nostra materia Brunus de statu exclud.fœmin.6.art.princ.q.26.col.6.quem citat decisio Pedemont.100. num.44. de quo etiam legenda sunt quæ scribit Francisc.Mãtic.lib.12.de coniect.men.defun.tit.14. nu. 13.pag 639.Et conditiones negatiuæ maiorem † vim habent,quàm affirmatiuæ.l.Titio fundus.ff.de condit.& demonstr. latè Augustin.Beroi.in cons.27,nu.10.cum seqq. libr. 2. & denotat impossibilitatem, secundum Curcium in tract.de feud.part.3. verb.expedita,num.22 pag.265.per l.non potest.ff.de furt. & l.nemo potest. ff. de legat.1. faciunt scripta per Petr.Surd. decis.243.nu.6.Lancellot.in tract.de atten.part.2.de attent. lite penden.ampliat.10.numer.3. pag.99.& faciunt notata per Tiraquel.in l.boues. §. hoc sermone,limit 7.pag.191. de verbor.signific. vbi plura bona tradit idem Tiraquell. in tract.de primogen.q.24. num.12. pag.217. & tradit in egregio casu Deci. in cons. 365. viso num. 7. vbi loquitur in locatione facta quod nullus sit de linea alicuius, Paris.in cõsil.92.nu.21. lib. 3. Ex quibus inferri potest intellectus,& † ampliatio in practica singularis ad l.2.tit.15.part.2.in illis verbis, *E no otro ninguno*.Et hoc in terminis decidit Tiraquel.lib.de primog.d.q 24.pag.217. nu.15. & confirmo ex scriptis per Zasium in l.duo bus,num.8.pag.854. ff.de re iudic. Cephal. in cons.210.num.19.& 20.& cons.211.nu. 1.lib.2.Natta in cons.274.lib.2.vbi ponit regulam, quòd negatiua extenditur in infinitum,& quòd conditiones negatiuę magnam vim,& robur habeant, docet per plura exẽpla latissimè Gratus in cons.27.num.2.cum seqq. lib.2. & Francisc. Mantic. de coniect. ment.defunct.lib.11.tit.10.nu.11.pag.514 & lib.12.tit.14.nu.13.pag.630.Iacob.Philip.Porcius in cons.104.nu.14.Et de † conditionibus negatiuis appositis successoribus maioratus quãtum operentur,tradit Molin. lib.3.de primogen. c.10.num.17.fol.75. & num.40.cum seqq.fol.77.faciunt quæ de negatiuo verbo, non potest, tradit *post* alios Caldas Pereira in l. si curatorem habens, in verbo cum non abstulit,num.26.pag.1061. C.de in integr. restitut. minor.& facit quod scribit Lancellot.in tract.de attent.in præfatione num.75. ex quibus venit in ista materia,quòd ex verbis negatiuis de masculis censetur † repitio facta secundum Deci.in cons. 667.nu.2.Socin.Iun.in cons.13.n.25. & 28. lib.3.Marzariũ in cons.7. quos citat Bursat. in cons.64.nu.22.lib.1.Et addo,quòd vbicũque masculi ponuntur in dispositione negatiua,scilicet,si nõn extiterint masculi filij,nõ censentur vocati ab intestato, secus quando tales filij masculi fuerunt positi in cõditione affirmatiua,secundum Curcium Iun.in consil.43.referentem Paul.de Castr.Anton.Gabr.lib.4.commun.opinion. tit. de fideicommis. conclus.4.num.11.pag.251. Et † negatiua maiorem vim habet quàm affirmatiua. l. hoc genus, vbi gloss. ff. de condition. & demonstrat.Rube.in cons.51. num.4. Aymon cons.146.num.4.& cons.294.nu.6. Alciat. cons.6.num.17.libr.4. Quintil. Mandos. in tract.de monitorijs,q.77.nu.3.fol.39. Petr. Barbosa in rubr. ff. solut.matrim. 4.p. num. 48.pag.175. Et quantum in ista materia successionis masculorum † & fœminarum importẽt verba negatiua excludẽtia fœminas, tradit

tradit Tiber. Decian. notanter respons. 12. numer. 12. cum sequentibus, lib. 1. Et verba negatiua reddunt actum † ipso iure nullum, secundum Baldum in tit. de pace Cõstantia, in vers. hoc quod Romanus, Romanum in l. si vero. §. de viro sollentia † 3. ff. solut. matrimon. & alios quos citat Beza de non meliorand. filiab. c. 3. num. 6. fol. 158.

495

496 Ex quibus infero † intellectum ad l. 27. Taurinam in illis verbis, *No pueda*. In qua materia est animaduersione digna decisio Antonij Gammæ decis. 27. vbi resoluit quãdo quis excluditur à maioratu propter clausulam negatiuam, quod non admittatur ad maioratum secundus successor, vbi legi debet additio Menæ post Velazquez in l. 40. Tauri, num. 13. Crassum in lib. sententiar. §. legatum q. 53. in fine, Sforciam conf. 19. lib. 1. & faciunt scripta per Anton. Peregrin. in tract. de fideicommis. art. 25. nu. 14. fol. 236. & art. 26. num. 17. fol. 248.

Est etiam animaduertendum in ista materia, & hoc est valde necessarium ad lites maioratuũ, quæ oriuntur inter masculos, & fœminas: quòd inclusio masculorum, & exclu-

497 sio fœminarum restringitur † ad gradus & personas expressas, & specificatas, secundũ Bald. in d. l. si defunctus, Alex. in d. conf. 80. nu. 7. lib. 1. Rube. conf. 94. nu. 5. & alios quos refert Molin. in conf. pro Duce de Villaher mosa nu. 112. vnde dicit in d. conf. nu 109. quod argumentum à fauore agnationis non potest trahi, nec extẽdi vltra gradum & personas expressas. Ex quo secundum eum non sequitur, propterea filias exclusit, ergò nepotes exclusit, nisi in eodem gradu, & casu, quo filiæ sunt exclusæ, per dictam l. si viua matre, §. in nepotibus. C. de bon. matern. Ad quod est in simili notabilis doctrina Baldi in l. sed & milites, in principio, in vers. sicut. & facit ad statutum. ff. de excusat. tutor. vbi inquit, Quod statutum exclusiuum fœminarum cũ sit contra ius commune, non vendicat sibi

498 locum nisi in personis specificatis † etiam stante eadem ratione: quod dictum referunt & confirmant Deci. in consil. 287. numer. 7. vbi glos. Parisien. asserit ita iudicatum fuisse, & in conf. 625. num. 2. vbi eadem glos. Parisien. plures refert, & in l. vnica, num. 7. ff. de in ius vocar. Carol. Ruin. in conf. 85. num. 2. lib. 3. Anto. à Petra in tract. de fideicommis. quæst. 9. num. 109. pag. 204. col. 2. Vincent. Honded. conf. 8. nu. 58. Thesaur. in d. decis. Pedemont. 263. num. 7. Et statutum exclusiuum non extenditur etiam ex maioritate rationis, secundum Corne. in conf. 90. lib. 3. Bartholom. Socin. conf. 30. num. 19. lib. 1. & plura scribit Cephal. in conf. 278. num. 69. cũ seqq. lib. 2. & conducunt scripta per Marzarium in consilijs suis, fol. 84. vers. cõfirmatur cum seqq. & fol. 85. & quæ scribo supra. Anton. Gabr. lib. 6. de verb. sign. concl. 6. nu. 70. & 75. pag. 344. Burgos de Paz in procœmio ll. Taur. num. 129. & idem Cephal. conf. 408. nu. 57. cum seqq. lib. 3. vbi ex Bart. in l. omnes populi, in materia extẽsionis in 4. q. principal. vers. item contra prædicta, nu. 61. ff. de iust. & iure glos. in authent. quas actiones. C. de sacrosanct. Eccles. & alijs probat, quod in casu omisso non est iudicandum idẽ quod in expresso etiam ex maioritate rationis, & idem in consil. 517. num. 27. lib. 4. & idem in conf. 616. num. 85. cum sequentib. lib. 5.

Ex quorum resolutione infertur, quod cũ masculus in eodẽ gradu, secundum ius & Hispaniæ, & aliarũ gentium consuetudines excludat fœminam etiam primo natam, vt latius dixi supra, si forte testator exclusit filium primogenitum à maioratu, si ipse primogenitus alium maioratum haberet, & incluserit filium secundogenitum, vel fœminam, quod talis exclusio, cùm sit contra ius commune, † non porrigitur vltra personas, & casus specificatos. Pro quo facit, quod testator præsumitur voluisse ita disponere, vt minus lædatur ius commune, secundum Sebastianum Sap. in l. precibus num. 155. C. de impub. Et quod testator præsumitur elegisse magis viam iuris cõmunis, † quam specialis. l. in testamento. C. de testament. milit. notat Aretin. in l. vltim. §. 1. col. vlt. ff. de vulgar. Et dispositio testatoris sic debet interpretari, vt non inducat aliquid exorbitans à iure, licet testor potuerit, gloss. in l. talis scriptura. ff. de legat. 1. Bart. in l. vxori. §. 1. ff. de legat. 3. Francisc. Mantic. de coniect. ment. defunct. libr. 6. titul. 6. numer. 16. & 17. pagin. 226. Ad quod etiam conducit alia doctrina eiusdem Baldi in dict. l. 1. C. de successor. edict. vbi dicit, quòd dispositio, & fauor agnationis restringitur ad personas, de quibus testator loquutus fuit, notat Decius consil. 261. 309. & 688. & cum in isto casu agatur de exclusione & priuatione primogeniti; non est inducenda priuatio nisi in casibus † claris, & ferè expressissimam excludere aliquem à successione sibi de iure competenti † est pœna, l. si is qui hæres, verbo, pœna. ff. de vulgar. per quem textum dixit ibi Iason, numer. 4. quod statutum reddens aliquem successionis incapacem, dicitur pœnale, correctorium, & odiosum, notat latius Molina libr. 3. de primogenijs, cap. 4. numero. 21. folio. 27. Quod confirmatur, quia vbi agitur de priuatione alicuius, requiritur expressa priuatio, secundum Baldum in authentic. ex testamento, numer. 8. C. de secund. nupt. Iason in l. cum quidam, num. 16. ff. de liber. & posthum. Decius in consilio. 9.

499

500

501

502

& faciunt scripta per Parif.in conf.49.num. 64.lib.3.Tiraquel.lib.1.de retract.§.1.glos. 9.n.189 Et exclusio † ab hæreditate est exhæredatio, secundum Bart.in l.3.§ filius, nu mer.4.ff.de liber.& posthum. Ias.in l.1. nu. 1.eodem tit Mantic.lib.4. de interpret. defun.volun.tit.11.num.1. & num.10. pagin. 130. Et materia ademptionis strictissime est interpretanda, vt per Anton.Peregr. in tractatu de fideicommis.artic.18. num.29. fol. 172. Et in materia exclusiua, seu priuatiua, id quod non est expressum, non inducit priuationem, secundum Baldum in l.super chirographis, num.3.ff.si cert. petat.cum concordan.vt per Menoch.lib.2.de arbitrar.iudic.casu 275. & in conf.150.num.27. lib.2. Et excludere aliquem à successione maioratus,† est species exhæredationis, vt ex doctrina Baldi in l.illam.num.4. C. de collatio. Cornei consil.202.num.11. lib.2. Menoch. in consil.485.num.8.lib.5 & conf.315.numero.2.lib.4. Et quod priuatio testatoris in casu spreti mandati † sit pœna, probatur in l.1.vbi Bald. in 1. opposit. & ibi Corne. in princip C.de his quæ pœn.nomin.& plures quos refert Surd.decisio.99.num.17.& volunt Socin.in rubr.ff.de his quæ pœn. nom. & in conf.4.num.15.lib.4. & alij, vt per Tiber.Decian in conf.4.num.25.lib.2. & confirmo ex consilio Parisij 89.num.38. lib.2. & ex resolutione eiusdem Molinæ lib.1. d. cap.9.num.10.fol.65.& tradit idem Molina lib.1.de primogen.d.cap.9.num.11. fol.65. Item omnis recessus † à iure communi est odiosus, cap.1.in fine, de filijs presbyteror. cum concordan. vt per Abbat. in c. dilecti, num.5.de donatio.Aymon.conf.170. nu.3. Francisc.Mantic.de coniect.men.defun.lib. 7.tit.1.num.8. pag.253.

503

504

505

506

Quibus † nõ obstantibus in hac illatione, repetitionem faciendam esse existimo, & ad hoc faciunt plura quæ scribit Burg.de Paz q.2.ciuili, num.41.cum seqq. omnino legenda, & horum opinionem tradit in terminis Gamma decis.27.per totam, vbi resoluit in successione maioratus non esse recedendum à iure communi, vbi tradit punctum de filio primogenito, qui excludebatur propter secundogenitum habentem alium maioratum, & facit l.qui volebat. ff.de hæred. instituen. & quæ scribit Socin.Iun.in consil.30.num. 20.lib.2.Celsus in conf.20.numer.12. Et ad ista adduco singularem doctrinam Aretin.in l.2.in fine principij, ff.de vulgar.vbi concludit, quod vbi agitur de excludendo aliquem tacitum non operatur quantum expressum: quod volunt glossa in l. generaliter. §. cum autem, in verbo, sobolem.C.de instit.& substitution.Curcius in l.cum quid, num.15.ff. si cert.pet.Menoch.in tract. præsump.lib.4. præsumpt 39.& præsump.40.nu.10.fol.59.

507

Hinc est, quod licèt aliàs regulariter fiat extensio ex præsumpta mente contrahentium,† vel testatorum.l.Titius.§.Lucius Titius.ff.de liber.& posth. d.l.vlt. C.de instit. & substit. cum concordan. maximè, vbi est eadem ratio: quia tunc arguimus intellectiuè ab identitate rationis coniecturatæ mentis defuncti, vt ex text.notab.cũ glos.in l. quãuis.C.de fideicommis.notat & confirmat Barthol.Socin.in conf.49.num.7.lib.1.quod est notabile consilium in hac materia: & idem tradit in consilio.52.num.10.lib.1. vbi dicit hanc non esse extẽsionem de casu ad casum, sed interpretatiuam & intellectiuam: & in conf.90.num.2.lib.2. & vide eum conf. 10. num 25.eod.lib.† Nunquam tamen fit extẽsio de vna persona ad aliam personam, secundum Raphael.Cuman.in d.l.commodissimè, vbi Iason num.7.fol.156. idem Ias. & Aretin.num.20.fol.185.in d.l.Gallus. §.& quid si tantum, & in l.cum res.ff.de legat. 1.Deci. conf.211.nu.3.melius in conf.287.nu.8. cũ alijs, & in conf.465.nu.16.& 291.nu.5.Paris.in cõf.11.n.3.lib.3.Alciat.lib.3. de verb. sign.pag.57.ad quam conclusionẽ alios plures DD.refert.Tiraq.& varijs rationibus hoc dictum confirmat in l.si vnquam, in verb.libertis, nu.28.pag.56. C.de reuoc.donation. Molin.lib.1.de primog c.4.n.4. fol.19. Riminald.conf.224.nu.7.Alciat. resp.86. Cephal.conf.107.nu.18.& conf.114.nu. 6. & conf.210.nu.49. Roland.conf.56.n.24. lib. 3.Hippol.singular.499.Zanchus in l.hæredes mei.§.cum ita.p.4.nu.129.pag.81. ff.ad Trebel.Francisc.Mantic.de coniect.men.defun.lib.3.tit 19.n.10.pag.99.& lib.8.tit.10 n.3.pag.341.Tiraq.in lib.de cessan.causa, limit.8.n.2.Cephal.conf.582.n.2.vbi hoc extendit nu.3 etiam in materia fauorabili, & in conf.470.n.12.lib.4.& in conf.490.n.6.Burgos de Paz conf.9.n.13.Ioseph.Mascard.in tract.de probat.lib.3.cõcl.1346.n.23. & 24. fol.288.& facit quod scribit idem Mascard. eodẽ lib. 3.concl.1237.nu.104.fol.177.Pro quibus facit, quia vbicunq; persona substituti variatur,† nunquam casus omissus comprehenditur. l.si pater familias impuberi. ff. de vulg.& substitutio facta in vno casu in persona substituti non extenditur ad alium casum in personam ipsiusmet substituti.l.si pater filia, vbi notat Imol.ff.de hęred.instit.& tenet Bart.in d.l.Lucius.§.1.ff de liber.& posthu. Et substitutio † facta in vno tẽpore non extenditur ad aliud tempus.l.si ita quis, vbi Bartol.ff.de vulgar.Bartholom.Socin.in consil. 75.numer.5.lib.3. & conducunt scripta supra. Ex quibus, vt in alijs locis animaduerto, semper dubitaui de quadam doctrina Molinæ † lib.1.de primogen.c.4.nu.37.fol.27. licet

508

509

510

511

512

licet pro Molina faciat magna caterua Doctorum, vltra eos quos ipse citat existimantes, quod vbi est eadem ratio, substitutio extenditur de persona ad personam: quam tractat Curcius in consil. 113. num. 10. Aymon in consil. 98. num. 23. Paul. de Castr. in consil. 83. num. 3. lib. 2. Curci. Iun. in consil. 75. num. 14. Decius in cons. 347. numer. 6. & in cons. 315. num. 6. vers. præterea, & in consil. 116. num. 16. vbi citat Ancharran. in consil. 27. Paris. in cons. 11. num. 25. & 26. lib. 1. & in cons. 50. num. 54. vsq; ad finem, & consil. 66. nu. 26. 37. & 50. lib. 3. Socin. Iun. in consil 168. num. 37. 50. & 66. & cons. 181. num. 36. cum seqq. lib. 2. & cons. 129. num. 35. lib. 3. Curci. Iuo. in cons. 121. num. 14. Marzar. cons. 4. num. 20. Claod. Cantiuncul. in tract. de offic. iudic. C. de iure controuer. num. 18. Alciat. Parragom. lib. 10. cap. 24. vbi ait, litē istam esse direptam ex Diui Marci constitutione, de qua in l. 4. ff. de vulgar. Hippoly. Riminal. cons. 22. num. 59. & cons. 23. num. 200. & latissimè eam defendit Paul. Leonin. inter consilia Zileti lib. 2. vltimarum voluntatum, consil. 27. num. 108. vbi plures refert Iacobus Bereta cons. 16. per totum, præsertim, num. 18. 30. 31. & 38. Marzarius in epitom de fideicommis. part. 2. q. 1. vers. sed pro contraria parte, & est verior, communior, & sanior opinio, secundum Parisium in d. consil. 50. nu. 60. lib. 3. & idem testatur Cephal. in cons. 114. nu. 30. lib. 1. & in cons. 252. nu. 21. lib. 2. quem citat Mantica, qui hoc etiam tenet lib. 3. de coniect. ment. defunct. tit. 19. num. 9. pag. 99. & difficile iudico tantas componere lites; nec omitto Menoch. idem tenentem in cons. 173. num. 39. lib. 2. & prius num. 38. Cephal. super successione status de Alburquerque, in cons. 252. nume. 21. lib. 2.

Et licet mandatum sit strictè intelligendum
513 † extenditur secundum rationem. l. fin. §. fi. ff. mandat. notant Alexand. in cons. 34. libr. 2. & alij quos citat Aymon in cons. 274. numer. 9. Et in hac materia casus omissi, memorabili, & in practica maximè commendan-
514 dum esse existimo, quòd si testator † aliquo modo cogitauit casum omissum non esse curandum, quod testator verisimiliter idem voluisset, secundum Ripam in l. 1. numer. 171. ff. de vulgar. Ex quo venit, quòd si testator sciens grauatum habere filios cum grauando simpliciter, si decesserit cum filijs grauati, & omisit dicere fine filijs, tales filij non excludunt substitutum, secundum Bartholom. Socin. in dicta l. cum auus, numero. 79. & in consilio. 191. libr. 2. Socinus Iunior. in consil. 128. num. 38. Gratum in cons. 9. numer. 27. lib. 2. Simon de Pret. lib. 3. de interpret. defunct. volunt. interpr. 3. dubit. 4. solutio. 1. num. 83. fol. 430. qui citat etiam Tiraq. in dict. l. si vnquam, in princip. nu. 65. C. de reuoc. donat.

515 Sed prædicta omnia † vera ego existimo nisi in personis, & gradibus per testatorem specialiter non expressis fit eadem ratio exclusionis, quæ adsuit in illis, qui specialiter sunt expressi per rationem dispositionis testantis, & ex illius mente percipiatur. Quia ratio scripta per testatorem in testamento tacita vel expressa, ampliat, restringit, † vel in-
516 terpretatur illius dispositionem. l. cū pater, § dulcissimis, vbi Bart. Bald. Alberic. & Paul. ff. de legat. 2. l. pater. §. fundum, & ibi Bart. ff. de legat. 3. l. adigere. §. quamuis. ff. de iur. patronat. l. ex facto in primo responso. ff. de vulgar. notat Angel. in cons. 346. Titius vt hæres, & dicit Raphael Fulgos. in cons. 99. Magister col. vlt. quod ratio regit dispositionem, ad quod plures concordantes refert Tiraquel. in tract. de cessant. caus. part. 1. num. 139. fol. 54. adde Alciat. lib. 2. de verb. sign. pag. mihi 51. glos. Paris. in consuetu. Paris. §. 41. num. 33. fol. 286. Molina de primogen. lib. 1. c. 5. num. 7. fol. 30. Et mens, & ratio idē sunt secūdum Dynum in reg. vlt. de reg. iur. in 6. Bald. & Alex. quos citat Menoch. in tractatu præsumpt. lib. 5. præsumpt. 34. nu. 19. fol. 42. Et argumentum † à cessante ratione
517 est infallibile secundum Bald. in l. generaliter. C. de Episc. & cleric. & alios, vt per Seraphin. in tract. de priuileg. iuram. priuileg. 21. num. 2. p. 110. Et licet arguere à ratione cōiecturata alicuius dispositionis, licet illa specificè non sit expressa. l. milites agrum, in princip. ff. de re militari, quem exclamat Roman. in cons. 32. & tradunt Bald. in l. maximum vitium. C. de liber. præter. Staphilæus de literis gratiæ & iustitiæ in quinta forma spectatiuarum, num. 9. pag. 19. Et per rationem à testatore scriptam † inducitur fidei-
518 commissum. l. si legato. 9. si testator. ff. de legat. 1. notat Paul. consil. 238. numer. 2. libro. 2. quod facit ad ea quæ scribo supra questio. 5. Et expressum dicitur † in quo eadem
519 viget ratio, secundum Aym. Crauet. de antiquit. tempor. part. 4. nume. 190. fol. 319. qui ad hoc refert Abbat. in cons. 75. num. 6. & 7. lib. 1. quod est notabile, & necessariū in ista materia, Bald. in cons. 384. lib. 5. Paris. cons. 192. nu. 4. & cons. 53. num. 27. lib. 2. & cons. 6. nu. 86. & cons. 66. num. 60. & cons. 83. nu. 21. lib. 3. & cons. 75. nu. 38. lib. 1. & cons. 72 nu. 98. lib. 4. Et quod venit ex ratione † dici-
520 tur cōprehensum in dispositione, & virtute eiusdē legis, & nō extensio. l. nominis. §. verbum ex legibus. ff. de verb. signifi. eleganter. Curc. Sen. in cons. 35. n. 11. Barth. Soci. in d. l. cū auus. n. 8. vers. sed dicitur vna, & eadem dispositio, doctissimus Molina lib. 1. de primogen. cap. 5. numer. 12. fol. 31. in numeris

ſequentibus plura ad propoſitum adducit,& in numeris antecedentibus: ad quē addo Manticam de coniect.men.defunct.lib.6.tit.14. num.10.pag.247.Azeued.in tit.2.*de los hijos dalgo*,lib.6 Recopil.num.236.fol.44. & Ioan.Garcia de nobilit.in diuiſ.num.48.folio 13. Socin.Iun.in l.filius familias. §.Diui, nu.552.fol.191.ff.de legat.1. notanter Aymon in tract.de antiquit.temp. d. part.4.nu. 46. fol.223.Et cum Molina omnes concludunt,quòd ſi extat eadem ratio, non eſt extenſio,ſed † comprehenſio : ad quod plures citat Valdes in additio ad Roderic.Suarez in l.1.titulo,*de las ganancias*,lib.3.Fori,pagin. 31.Et ratio eſt ſecundum naturam verborū, ſicut corpus,ſecundum Baldum in l. ſi quis ſeruo.C.de furt.Cirier in tractat. de primogen.quæſt.52. fol.a1. & faciunt quæ ſcribo 3.part.quæſt.18. Et maſculinum cùm concipit fœmininum,ratione † dignitatis dicitur extenſio: ſi ratione affectionis,dicitur coniectura,ſi propter identitatis rationē, dicitur comprehenſio,ſecūdum Barbac.in conſ.52. num.8.inter conſilia Alex.lib.4. quem citat Roland.in conſ.82.nu.39.lib.3.Et quantam vim & effectum habeat ratio,notāter explicat Fuluius Pacianus in tract. de probation. c.11.n.14.fol.32.vbi tractat quæſtionem in iſta materia quādo mulier admittatur ad probandum ſe eſſe primogenitam. Et clauſula appoſita per viam rationis declarat intentionem teſtatoris, † vt tradunt Bartholom. Socin.in conſil.43.num.7.lib.3. Decius in conſil.23.num.4.qui tradit, quod attendi debet hæc ratio tanquam principalis,Petrus Surdus deciſ.269.nu.9.Et de intellectu & vera ratione textus in d.§.dulciſsimis agit doctiſſimè Molin. in conſil. 1. pro Duce de Villahermoſa,num.10.& 11.

521

522

523

Præterea ratio cuiuſlibet diſpoſitionis ſiue vltimæ voluntatis,ſiue diſpoſitionis Principis,& cuiuſcunque generis ſit,ampliat,&† interpretatur tales diſpoſitiones, vt colligitur ex iam dictis, maximè ex dicto abundantiſsimo tractatu Tiraquelli, & notat Roman. in conſil.457. circa propoſitum,numero 2. Franciſc. Aretin.in l. qui Romæ. §. cohæredes,col.2. ff.de verbor. obligation. Deci. in conſil.287.num.6.& ratio generalis ampliat & declarat regulam.l.regula. §. ſi quis. ff. de iur.& fact.ignor.notat Bald. in dicto cap. ſecundo requiris,Alexand.in conſ.3.nume.4. & conſil.59.num.3.lib.3. vbi gloſ.Pariſien. alias referr.Sic concludit Alciat. conſil.713. num.1. cum alijs. Quod licet prohibitio facta filio nōn extendatur ad nepotem (vt ſupra probatum fuit) ſi tamen teſtator adiecit rationem, quia volebat bona peruenire ad ſuos deſcendentes ; trahitur prohibitio ad pronepotes: quod eſt ſingulare,ſi eſt verum.

524

Et confirmat Pariſ.in conſ.92.num.51. lib. 2.& doctrina Alexand.& aliorum in l.filius familias. §. Diui. ff.de legat.1.de quo legendus eſt Franciſc. Mantic.in tract.de coniectur.ment.defun.lib.6.tit.14. num.24. pag. 247. qui plura circa iſtam materiam ſcribit, ad quam omnino legi debent quæ ſcribit Alfonſ.de Villagut. in tractatu de vſur. quæſt. 35.num.35.cum ſequentibus,pag.470. Et † ratio conſeruādæ agnationis, propter quam emanauit ſtatutum excludens matrem , & eius lineam propter agnatos ; reſtringit, vel ampliat , aut regulat diſpoſitionem : vt per Ioann. de Anania in conſil. 4. Decius in rubrica.C.comm de leg.num.2.Albert.Brun. in tractatu de ſtatut.exclud.fœmin.ob maſcul.12. articul. quæſt 9. & alios quos refert Socin.Iun.in conſ.23.num 28. & 29.lib. 1. notat egregiè Angel. in conſil.215. num.5. Ad quod etiam facit quod ſcribit eleganter Bartholom.Socin.in dicta l. cum auus, num. 87. Quod ratio conſeruandæ agnationis facit quod vt admittatur extenſio de caſu ad caſum,quem & alia citat Menoch.in tractatu de præſumption. libr.4. præſumptio.85. num.14 fol.150. mouentur per regulam. L. quamuis.C.de impuber. & conditio. latè interpretatur in nomine ferendo, vt comprehendat omnes quibus ratio poteſt conuenire,ſecundum Bart.in l. pater. §. fundum. ff. de legat.3.Deci in conſ.287.num.6.& alios quos citat Cephal.in conſil.196. num.22.& 26.lib.2. Ex quibus ſcribit Decius in conſil. 495.nume.15. quod vbi militat eadem ratio agnationis conſeruandæ,verbum,*Filys*, appoſitum in vna parte teſtamenti; † intelligitur de maſculis,licet hoc expreſſum non ſit: & deducitur coniectura etiam ex poſteriori parte teſtamenti ad priorem partem. Et quādo teſtator dicit,quòd bona nullo modo exeant de familia, quia vult bona in familia permanere ; per hanc rationem generalem videtur etiam fœminas propinquiores excludere ſecundum Bartholom.Socin.in conſil.63. nu.54.lib.3. qui mouetur per dict. §. dulciſsimis,& doctrinam Bartoli in dict.l.pater.§.fundum.ff.de legatis.3.& hac ratione, & alijs voluit Peralta in l. ſtatu liberum. §. Stichum,numer.3.pagin.150. ff.de legat.2. quòd ſi teſtator prohibuit alienare fundum extra deſcendentes ipſius , etiamſi dixiſſet, quod perpetuo eſſet inalienabilis extra deſcendentes ipſius , eo quod volebat eundem fundum perpetuo remanere apud eos: ſi tamen deficiant deſcendentes, quia ratio prohibitionis concernit ſolummodo fauorem deſcendentium , erunt bona alienabilia , & libera.

525

526

Tandem vt tradit Cicero lib.de legib.col. 3.in fine. Nihil eſt in omni cœlo , & terra, ratione

ratione diuinius, & nihil est ratione melius: 527 estque par homini cum Deo † rationis societas, notat Rebuf. qui plura similia adducit in l. censoria, nu. 20. & item quæ deseruit, pag. 899. ff. de verb. signi. Quæ maximè procedūt vbi ratio est scripta in dispositione, quia tunc etiam in correctorijs licita est extensio, secundùm glo. in Clement. 1. in verb. elegan ter de electione, Bald. in auth. quas actiones, C. de Sacrosanct. Eccles. & ita dicitur potius comprehensio, quam extensio, secundùm Paul. de Castr. in cons. 83. n. 2. lib. 2. quem citat Natta cōs. 44. n. 42. quod in negotio maximi momenti pro intellectu text. in l. 40. Tauri satis altercatum vidi, & quod substitutio sub conditione facta, si hæres, & eius filij portauerint arma testatoris, non extendatur si nulli filij nascantur, tradunt Bart. Socin. in consi. 259. lib. 2. Menoch. in consi. 326. num. 14. lib. 4. vbi plura videre licet circa exten- 528 sionem substitutionum. Et † ista sunt vtilissima pro coniecturandis defunctorum volūtatibus, & faciunt ad hoc quæ supra scribo, vbi agitur de qualitate masculinitatis. Quibus est addenda notabilis doctrina Corne. in consi. 90. num. 13. lib. 3. vbi loquens de statuto excludente fœminas ob masculos, inquit, quod in dispositionibus consistentibus in, *Sic volo*, licèt pro ratione allegetur fauor agnationis, non tamen sequitur dispositionem habere locum semper vbi sit talis fauor, nisi verba ipsa paterentur: quoniam ex quo tunc non ratio de lege, sed lex de ratione disponit; cùm tales dispositiones à sola disponentis emanent voluntate, ratio ipsa non dicitur potens ad altercandam ipsam dispositionem per doctrinam Bald. in c. 1. §. sed quia diximus, qui feud. dar poss. refert & confirmat Soci. Iun. cons. 1. nu. 15. cum alijs lib. 1. quæ lector legat, quia plura notabilia & subtilia scribit in proposito statuti excludentis fœminas ob masculos.

Et in hac materia non est prætereunda notabilis sententia Bald. in cons. 167. dominus Iornus lib. 2. vbi determinat, quod in feudo accepto pro se, & descendentibus masculis, & fœminis cum clausula prælatiua masculorum, si masculus moriatur relicta filia, mascu- 529 lus natus ex nepte filius defuncti † excludit filiam licèt proximiorem patris hæredem, & idem volunt Curtius in tract. de feud. p. 3. nu. 18. & in consi. 140. col. 1. Calderi. consi. 13. rubricæ de feud. quos citat Anto. Peregri. in tract. de fideicom. arti. 27. nu. 5. fol. 251. & in materia est magnifacienda doctrina Carol. Ruin. cons. 92. nu. 11. lib. 1. vbi tradit conuentionem inter Duces Germaniæ factam vocātem lineam alterius post mortem omniū masculorum ex altera inducere reciprocam substitutionem inter masculos eiusdem lineæ, & per consequens exclusas esse fœminas, quod dictum citat Zanchus, de illo tamen dubitando in l. hæredes mei, §. cum ita, p. 6. nu. 141. pag. 179. ff. ad Trebell. & quod scribit Aret. in consi. 82. incipit, dicta facti narratio, col. 4. versi. postremò, vbi consuluit in casu in quo testator disponens fecit mentionem masculorum, & quarto loco dixit, quod veniat in propinquiorem sui stirpis, quod debet intelligi de masculo, non de fœmina: quia talia sūt subiecta qualia prædicata demōstrant. Et nō omitto decisionem in successione magni status contingentem de fundatore cuiusdā status, qui filium masculum ad successionem vocauit, & alios masculos filios inuicem substituit, & si omnes filij decessissēt sine filijs, substituit fratrem suum: an neptis ex filio faciat deficere fideicommissum. In quo casu licèt sint duę opiniones contrariæ; magis communis opinio est, quod masculus extraneus † ad- 530 mittatur ad exclusionem neptis, quam tenet Fulgos. & Paul. de Castr. in l. 1. C. de condit. insert. Deci. in l. fœminæ, nu. 98. ff. de regul. iur. & alij infiniti quos citat Sforcia Oddus in tract. de substitu. compendiosa, par. 6. art. 4. nu. 9. fol. 158.

Nec minoris vtilitatis in hac materia est illa regula, quod limitata causa limitatum producit effectum tam in dispositionibus testatorum, † quam in alijs rebus, l. in agris, ff. de ac- 531 quir. rer. domini. l. age cum Geminiano, vbi latè Ias. C. de transact. l. Cancellauerat, ff. de his quæ in testam. delen. l. ratione, §. vlt. ff. ad l. Falcidi. l. qui libertos, §. ad substitutos, vbi Bald. Imol. Raph. Cuman. Alex. & Ias. ff. de vulgar. Ex qua lege patet, quòd ista regula procedit in substitutionibus, quod in specie notat Deci. in cons. 394. pro vera resolutione, col. 2. nu. 2. vers. quātum autem ad aliam, & limitata causa exclusionis exclusio limitatur, vt notatur per eūdem Dec. in cons. 399. Requisitus per consi. nu. 7. & per istam regulam dixit singulare dictum glo. Paris. in consuetud. Paris. §. 16. nu. 4. fol. 172. Hinc est, quod verbum, *Ipsos*, est personalissimum, & restringitur, & limitatur ad personas expressas, secundùm Bald. in consi. 304. libr. 5. Alex. cōs. 173. lib. 5. Cotta in memorabili in verbo, hæredis appellatione, Portius in cōs. 15. nu. 22. cum concordan. vt per Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. glo. 6. nu. 23. & 25. Bursat. cons. 97. nu. 12. lib. 1. Et dictio, *Ipsa*, † iden- 532 titatem significat, l. cum precario, ff. de precar. cum concordan. per Menoch. consi. 82. & consi. 158. libr. 1. idem Menoch. in consi. 106. nu. 196. & in consi. 120. num. 20. lib. 2. qui citat Ripam in l. filius familias, §. diui, nu. 111. ff. de legat. 1. Ex quibus alias inferebam ad decisionem litis cuiusdam status, ad cuius successionem fuit data facultas primo

succes-

successori, quod in defectum descendẽtium posset nominare ad successionem statur personam, quam vellet consanguineam per hoc verbum, *Vos*, quod est necessarium ad plura in ista materia maioratuum, & illa verba, *Dictis eius filijs*, restringuntur ad principaliter institutos, & nominatos hæredes, vt per Decium cons. 218. nu. 9. & in cons. 291. nu. 5. Iacob. Porti. in cons. 8. nu. 34. & nu. 15. Et ideò non continentur hæredes hæredum, secundùm Ripam in l. filius familias, §. diui, nu. 111. ff. de legat. 1. & in l. hæredes mei, §. cum ita, nu. 69. ff. ad Trebell. Carol. Ruin. in cons. 29. lib. 2. Socin. Iun. in cons. 131. num. 74. lib. 1. Bursat. eleganter in cõs. 64. nu. 19. 20. & 21. lib. 1. Simonem de Pret. lib. 1. de interpr. defun. volun. interpr. 4. dub. 2. solut. 7. nu. 61. fol. 176. vbi plura scribit de verbis limitatorijs, Roland. in cons. 34. nu. 30. lib. 4 & ver-533 bum, *Supra scripti*, inducit † omnimodam repetitionem qualitatum præcedentium, vt tradunt Aretin. in l. penul. ff. de testam. & cons. 21. Neuizan. cons. 72. nu. 17. Portius cons. 8. nu. 8. & 15. & cons. 15. nu. 22 Bursat. cons. 93. nu. 10. lib. 1. De quo etiam legenda sunt quæ scribo supra hac p. q. 4. illat. 8.

Ex quibus tradit eleganter in ista materia, Curt. Iun. in cons. 58. nu. 2. quod in casu, l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de lega. 2. præferuntur nominati generaliter per dicta verba, *Prædictos hæredes*, alijs in genere nominatis: ac perinde habentur nominati per prædicta verba, ac si testator nominasset nomine proprio & est vnus ex casibus in quibus filij præferuntur nepotibus, ad quod plura citat Cephal. in cons. 482. nu. 23. lib. 4. Et qualitas masculinitatis repetita censetur, vbi est ver-534 bum, *Dictum*, † secundùm Alciat. in respõs. 95. & respons. 38. nu. 6. allegantem Aretin. in cons. 158. & alios authores, quẽ citat Ioan. Garc. in tract. de nobilit. in initio, n. 119. fol. 14. Et idẽ est in illis verbis, *Modo quo supra*, quia talia verba faciunt relationem modi, & formæ eorum quæ sunt supra scripta, secundùm Bart. in l. talis scriptura, in princ. ff. de legat. 1. Curci. Sen. cons. 51. nu. 18. Deci. cons. 182. nu. 3. Paris. cons. 19. nu. 67. & cons. 41. nu. 63. & cons. 48. num. 14. lib. 1. Cephal. in cons. 153. nu. 59. lib. 2. Menoch. in cons. 231. nu. 78. lib. 3. Ioan. Gutier. in cons. 12. nu. 48. & alij quos citat Bursat. in cons. 51. num. 14. lib. 1. & quod istę dictiones, *Præfatis, Dictis*, & similes faciant relationem ad specificata, tradit etiam Quintilian. Mandos. in regul. Cancellar. reg. 29. q. 6. nu. 4. fol. 67. & quod ista verba, *Modis præmissis*, apposita in vltimo gradu substitutionum generaliter debeant referri ad omnia præcedentia, referendo singula singulis; tradũt Deci. in cons. 186. col. 3. nu. 4. & d. cons. 291. col. 4. nu. 6. versi.

non obstat, & cons. 384. col. 2. circa fin. n. 6. Aymon. consi. 98. nu. 12. qui prius nu. 6. scribit, quod verba, *Prædicto casu eueniente*, impediunt substitutionem fieri in substitutionibus, ex Bald. in cons. 57. Item instituo, colu. 2. lib. 2. Anchar. consi. 356. Roma cons. 121. & alijs quos citat. † Et ista verba, *Dicto, Di-*535 *cta*, restringunt dispositionem, vt non possit fieri extensio ad aliam personam, in qua militat eadem ratio, vt per Gratũ in cõs 64. nu. 53. lib. 2. Menoch. in cons. 20. num. 149. lib. 3. vbi idem tradit in verbo, *Eos*, quod dicit esse personalissimum, ex Ripa in l. filius familias, §. diui, n. 111. ff. de leg. 1. & idem tradit ipse Menoch. in cons. 106. nu. 196. & in cons. 115. nu. 64. & in cons. 159. nu. 22. lib. 5. Et licet substitutio in vno casu facta porrigatur ad aliud, l. cum proponat. C. de hæred. instituen. hoc non procedit quando in casu expresso apponitur dictio, *Tunc*, secundum Anchar. in consi. 357. ex serie, Dec. in consi. 314. pro resolutione, per text. in l. institutione, ff. de vulgar. quos citat Rebuf. in concordãtijs rubric. de collationib. §. cum verò, pag. 381. qui addit l. 4. §. fin. ff. de conditio. & demonstr. † Et quod dictio, *Dictis*, sit repetiti-536 ua præcedentium, tradit Cephal. cons. 171. nu. 3. lib. 2. per regulam, l. si repetendis, vbi Bart. ff. de leg. 3. latè Ioan. Gutier. in quadã causa maioratus in consi. 18. nu. 50. cum seq. Bursat. consi. 52. nu. 34. & 35. lib. 1. idem Cephal. in consi. 159. n. 1. lib. 2. & n. 38. Roland. consi. 33. n. 29. & 30. lib. 4. Menoch. in casu singular. in consi. 173. n. 42. lib. 2 Roland. in consi. 67. nu. 82. lib. 3. Ant. Gabr. lib. 6. commun. opin. tit. de verb. sign. concl. 1. n. 84. & 85. Parisi. in consi. 85. nu. 47. lib. 2. Cephal. consi. 330. nu. 31. & 365. nu. 12. 20. & 419. nu. 35. 42. & num. 27. lib. 3. Simõ de Pret. in d. lib. interpret. 3. dubit. 2. solut. 2. n. 204. cum seq. fol. 171. Ioseph. Mascard. in tract. de probat. lib. 3. concl. 1266. nu. 31. fol. 209. Roland. consi. 31. nu. 32. lib. 4. Et per verba, *Prædictis*, censetur persona expresse nominata, & tradit Carol. Ruin. in cons. 89. nu. 9. lib. 2. per regulam, l. pluribus in princ. ff. de verb. oblig. & alia quæ citat, & in consi. 179. nu. 2. eod. lib. qui idem tradit in dictione, *Eorum*, Carol. Rui. in consi. 130. n. 3. lib. 2. Quintilian. Mandos. in glo. facultatem, §. volẽtes, fol. 43. col. 2. Quod confirmo, quia vbicumque testator prohibuit bona alienare per ista verba, † *Hæredes suprascriptos, vel infrascri-*537 *ptos*, prohibitio facta alieni non extenditur ad illius hæredem, l. cum filio impuberi, iũcta cũ l. qui liberis, §. hæc verba, ff. de vulgar. volunt Crot. in l. filius familias, §. Diui, n. 133. ff. de leg. 1. D. Anto. de Padill. in l. voluntas, C. de fideicom. n. 24. fol. 37. & quod per verba, *Similiter*, censeatur repetita qualitas masculini-

culinitatis, tradit Cephal in conſi. 581.n.16. lib.4. Et iſta etiam cõfirmat ex pluribus Burſat. in conſ.64.n.19.cum ſeq.lib 1.vbi refert Anto.Gom.tom.1.de teſtam.c.5.n.20.Et dictio, *Prædictis*, repetit eaſdem qualitates, vt per Petr.Surd.in conſ.123.n. 13.& deciſio. 06.n.17.& deciſ.210.n.16.vbi ex hoc dicit, quod ſi teſtator dicit, quod deſcendentibus maſculis ſine filijs, vel filiabus, veniant fœminæ, quę deſcendunt per lineam maſculinam. Et quod propter verbum, *Ipſa*, per verba, *Suprascriptis*, vel, *Infraſcriptis*, nepos non ſuccedat cum patruis; tradit Anto. Petr. in tract. de fideicommiſ.q.11.n.139.pag.257.

538 Scire etiam expedit, quod nunquam † appellatione filij maſculi, venit fœmina, ſecundùm Abb.in conſ. 50.fol. 5. Cephal.in conſ. 664.n.17.lib.5.notat idem Deci.in cõſ.155. n.2.& conſ.193.n.1.& 318.n.2. Alciat.in l. 1.§.ſi quis ita interroget, nu. 50.ff. de verb. oblig. vbi dicit, quod contrarium non eſt intelligere literam literaliter, ſed extẽſiue, Cephal.in cõſ.32.n.519.lib.3. Menoch.in cõſ. 205.n.25.lib.3.Et quando lex, vel ſtatutum, aut teſtator loquuntur per dictionem, *Vir*, nunquam venit fœmina, ſecundùm Bald.in c.licet vniuerſis, de teſtib.Iaſ.in l.ſi quis id quod num. 20. ff. de iuriſd.omn. iudic. tradit Matiçen.in l.11.tit.8. lib.5.Recop. glo. 5.fol.244.Falcon.regul.209.num. 28. Hinc eſt, quod verba appoſita, *Si deceſſerit ſine filijs maſculis*, videntur appoſita ad abnegationem fœminei ſexus, ſecundùm Bart.in d.l. cum auus, n.4.ff.de condic. & demonſtr. refert, & confirmat ibi Bart. Socin in conſ.94. n.2.lib.4. Et hoc procedit non ſolum, ſi teſtator dicat de liberis maſculis, ſed etiam ſi dicat de prole maſculina, ſecundùm glo.Pariſ. in d.§.16.n.6.in fin.fol.473. qui refert Bertran.in conſi. 245. viſo teſtamento, lib.3.de quibus ſupra tractatum fuit. Ad quæ addo egregium dictum Carol. Ruin.in conſ.18.n. 9.lib.3.vbi tradit, longam eſſe differentiam, quod dicatur, quòd maſculi ſuccedant, vel quod vocentur maſculi per lineam maſculinam, quia in illo caſu excluduntur fœminæ, & maſculi deſcendentes ex illis. Quæ cõcluſio eſt magnifacienda pro doctrina Molin. lib 1.de primoge.c.6.n.38.fol.48.& lib.3.c. 5.nu.69.fol.42.vbi tradit de eo qui vocat lineam maſculinam, quæ differentia magis mihi videtur verbalis, quam ſubſtantiæ: idem tamen quod Ruin. tradit Cephal.in conſ.600. n.33.lib.4.Et quod ſobolis appellatione veniat maſculina, tradit gloſ.in l. fin.in verbo ſobolis, C. de bonis præſcript. cui conuenit quod tradũt de præſcrib. Nicola. Boer. deciſ. 356.num.1. Mantic.de coniect men. defun. lib.11. tit.8.nu.19.fol.263.

Limitari tamen poteſt doctrina Abbat. & aliorum, niſi appareat teſtatorem, vel alium diſponentem appoſuiſſe verbum maſculum propter frequentiorem vſum: † hoc enim caſu maſculi appellatione non excluditur fœmina, vt exiſtimat Alex.in conſi.119.nu. 45.lib.6.vbi vult, quod vbicumque in aliqua diſpoſitione eſt facta expreſſa mentio de vno, puta, de maſculo, & expreſſio de ipſo facta fuit gratia frequentioris vſus; tunc non videtur facta mentio de illa, & quod nõ poſſit fieri extenſio ad caſum ſimilem non expreſſum, per doctrinam gloſſæ, & Antonij in Clement.1. in verbo præſidentes, de reſcriptis, & pro hac limitatione alios Doctores concordantes refert glo. Pariſ.in d.conſ. Alexand.119.cui addo Dec. in d.l.fœminæ, nu. 125.ff.de reg.iur. vbi eadem gl. Pariſ. refert Alciat in l.deteſtatio, §.ſerui, ff. de verbor. ſign. qui hoc vult, Hippolyt.in l.vnica, C.de rapt.virgin.nu.232.Iaſ.in l.moribus, nu.12. & ibi Ripa nu 50.fol.67.ff.de vulgar. vbi tradunt regulam, quod incluſio aliquorum nõ eſt aliorum excluſio, quando illud includitur gratia frequentioris vſus, & de hac doctrina Alexand.(aliud agẽdo) memini in 1.p.tract. q.23.& dictum Alexand. confirmatur ex aliquibus quæ ſcribo in d.1. p. tractatus, q.31. à n.4. & notat gl. Pariſ lib.3.c.5.nu.35.fol. 35.Et eſt etiam notandum dictum Decij in conſ.568.n.2.& 3. vbi vult, quod ſi teſtator in inſtitutione inſtituit vnum filium maſculum, illud verbum, *Maſculum*, videtur appoſitum gratia demonſtrationis, quia in dubio verba appoſita videntur gratia demonſtrationis, non taxationis, ſecundùm Bart. in l. centurio, col.11.n.31.ff.de vulgar. Sed Bart. indiſtinctè id non vult, vt ex eo patet. Et quod verba, *De hærede in hæredẽ maſculum*, † 540 ſignificẽt agnationem, reſoluit Grat.in conſ. 319.num.15.lib.2.quod reputo notabile ad plures maioratus, in quibus iſta verba loquũtur, de quo legendi ſunt Cuman.conſ.2.Socin.Iun.in conſ. 188.lib.2.quos in propria ſpecie citat Anton.Peregr.in tract. de fideicommiſ.art.31.nu. 43.fol. 290. Et idem eſt quando maſculi ex maſculis vocantur, vt tradit idem Peregr.art.26.nu. 20.cum ſeq.fol. 240.pag.544.Et hoc verbum, *Maſculus*, nõ excludit fœminam, † vbicumque conſtaret 541 teſtatorem minimè voluiſſe agnationẽ conſeruare, vt conſtat ex mente Decij in conſ. 179.n.3.& 466.n.9.Couar.in c.Raynaldus, & clarius ex Pinello in d.l.3.C.de bon.matern.nu.26.& 27.& faciunt quæ ſcribit Frãciſc. Mantic.lib.11. de coniectur.ment.defun.tit.15.nu.4.vbi ex Fulgoſ.conſ.85.Roland.conſ.76.lib.3 probat, quod vbi non viget ratio conſeruandæ agnationis, ſuccedunt † maſculi ex fœminis, Tiraq.in tract. de pri- 542 moge.q.13 n.12.Soci.Iun.in conſi.2.lib 3.

Alciat.

Alciat.in conf.15.n.8 lib.1.& in conf.104. n.1.lib.9.Corne.in conf.240.n.6.lib.2.Mādell.Alben.in conf.86.n.4 & 5.Beroi.in cōs. 120.n.37.lib.2.Manti.in li.8.de cōiect.men. defun. tit.18.n.12.cum seq.vsque ad n.77. Pinel.in l.4.C.de bon.mater.n.19 vers.quæ resolutio,Cels.in conf.49.n.19.glo. Paris.in consuetud.Parisi.p.1.§.16. Acosta in tract. de patruo,& nepote,p.3.n.44.pag.442 Aluar.Valas.de iur.emphyt.q.41.n.5.fol. 234. qui omnes resoluunt conclusionē supra firmatam,Quod vbi non † agitur de conseruanda agnitione,masculus ex fœmina venit appellatione masculorum, & tradit etiā Simō de Pret.lib.3.de coniect.men.defun.dub.4. solut.1.n.64.fol.328. Roland.in conf.76.n. 11.& 15.lib.3.Cephal.in conf.103.n.15.cū seq.lib.1.& in conf.600.n.31.lib.5.Et noto, quod hoc verbum,*Hæredibus masculis*,intelligitur de descendentibus,secundum Bald.in l.Caius,col.penul.ff.solut matri.& in l.Gallus,§.etiā in fin.ff.de liber.& posth. & alios plures quos refert Deci. in conf. 516.nu.14.

542

543 Et geminatio verborum arguit † qualitatē masculinitatis,vt per Deci.in d.l.fœminæ,n. 105.cuius sententia cōfirmatur ex pluribus quæ scribo in 1.p.tractatus, q.22. à n.82.maximè si sit in eadē clausula, Signorol. conf. 172. Bart.Soci.conf.100.n.4.lib.4.Soci.Iu. conf.126.nu.29.lib.2.Ias.conf. 174.colu.3. lib.4.Grat.conf.89.n.6.lib.2.Deci.conf.38. col.2.Paris.conf.66.n.36.& conf.50. 52.& 53 lib.3.Geminatio enim fungitur vice specialis nominationis,Curei.Sen.conf.49.post medium,Socin.in l.cum filio familias,nu.17. ff.de leg.1.Et ècontrario,si testator bis mentionem faciat de filijs, non adijciendo masculos,non videtur † fœminas excludere,& neptis præfertur patruo,vt latè fundat Gozad. inter consi. Alexand. conf.53.nu. 17.lib.4. quem citat Deci. licèt dicat, consilium esse Alexand.conf.11.n.2.Sed ego tenorem maioratus,& quæ præcedunt,& sequūtur sicut in alijs rebus,inspiciendū esse iudico.Et tandem est bonum consilium ad illos qui desiderant repetitionem istius clausulæ masculinitatis,& aliorum,vt faciant quandam clausulā specialem in qua declarant se velle, quod in omnibus clausulis sequentibus repetitæ censeantur.Et etiam adde,quod in Hispanorum primogenijs, † vbi agnati vocantur ad maioratū,fœmina à masculo descendens ab ea successione excluditur,vt concludit Moli.lib.1. de primoge.c.6.nu.39.fol.49.Et quod filius dicatur proximus patri, sed non agnatus,tradit Rebuf.in l.proximus 92. pag. 558. ff.de verb.sign.per l.filius,ff. de suis,& legit.hæred.§.si plures,instit.de legit. agnat.success. contra Alciat. lib.3. Parergon,c.25.Sciendum est etiam,quod verba sunt intelligenda

544

545

546 per prius, † non per posterius,& ideò statutum excludens fœminam extante fratre;debet intelligi de fratre primi gradus,non autem secundi gradus, secundūm Bald.in l.iubemus,§.vlt.C.ad Trebell. & in c.qui Ecclesiarum,col.penult.de constitution.& legenda sunt quæ scribo 1.p.q.15.Alex. in l.si do tali,ff.solut.matrim.& alij quos citat Rolād. conf.55.lib.1.nu.18.Et quando filij sint dispositiuè vocati; dicantur † fœminæ vocatæ, & quando fœminæ faciant deficere conditionem fideicommissi,explicat eleganter nouissimè Menoch.in tract.de præsūpt.lib.4.præsumpt.84.& 85.fol.147.cum seq.

547

Et est etiam notatu dignum,quod licèt regulariter agnatorum numero habeantur qui ex fœminis descendant;tamen filius sororis solus,non autem vlterioris gradus, inter agnatos † annumeratur,l.duodecim tabularum, §.hoc etiam addendum,C.de legit.hæred.notat Ferrara in practica in forma libelli pro hæred.abintest.nu.28 pag.445.Et quod vbicūque testator vocauit agnationem suam nomine possessiuo, pro nomine intelligatur de descendentibus tantum,& non de transuersalibus,volunt Bald. in conf. 321.lib. 1.Carol. Ruin.in conf.153.nu.10.lib.2.Soci. Iun.in conf.97.nu.64.&65.lib.2.Menoch.in conf. 233.nu.20.& 21.lib.3.& in conf.424 nu 9. lib.5.in quo mihi videtur esse consideranda verba præcedentia,& sequentia,& aliæ coniecturæ,& vocationes:quibus congruit notabile dictum Decij in conf. 516.*in fine*,vbi resoluit,quod si per priuilegium admittatur filia ad successionem patris; non admittitur soror ad successionem fratris, quem citat Osasc.decis.Pedem.23.nu.15. Et quod in statuto excludente fœminas ob masculos,non militet sola vna ratio,fauore agnationis;resoluit Bart.in l.liberorum,n.13.ff.de verb.sign. quem omnes sequūtur, vt resoluit Mascard. in tract.de probatio.lib.1.conclu.523.nu.6. fol.324.Fungo etiam,quòd quando coniuncti excluduntur per fœminas,fœminæ ipsæ magis debent excludi: quia † quoties causatum tollitur propter causam;multo magis ipsa causa sublata censetur,vt per Iacob.Butri car.Bald.Salicet.& Paul.de Castr.in authen. multo magis, C. de Sacrosanct. Eccles.Bart. Socin.conf.268.lib.2.idem Paul.de Castr.in l.maritus,C.de procurator. Alciat.respons. 69.nu.1.& faciunt quæ supra scripsi.Quæ † autem sint nomina appellatiua,& collectiua in simul & appellatiua,tradunt DD.in l.Gallus,§.quidam rectè,præcipuè Socin.nu.8.& 9.ff.de liber.& posthum.Aymon conf.130. num. 2. subtiliter per Menoch. consi. 173. num. 13.lib. 2. & in successione maioratus an præferatur filia minor ætate filij maioris filiæ maiori ætate filij minoris, tradit, & dispu-

548

549

550

disputat Gamma decis. 385. Et quod ex relatiuo eius testator videatur designare personam proximam non alios, probatur in l. si quis, ff de vsufruct. accrescen. tradunt Alex. in cons. 198. n. 3. lib. 6. Paris. in cõs. 73 n. 18. & 53 lib. 5. Bursat. in cõs. 64. n. 20. li. 1. Quod in quantum maioratus multum profuit, & quod si testator in linea transuersali semper vocauerit masculos in quocumq; gradu sub- 551 stitutionis, † videatur voluisse cõseruare agnationẽ; tradit notanter Curci. Iun. in cons. 280. n. 6. cum seq. lib. 2. Et quod consuetudo, quod masculi succedant exclusis fœminis, sit contra ius, & non debeat extendi de persona ad personã, neq; de casu ad casum, notat Tiber. Decia in cons. 51. n. 30. lib. 2. per doctrinam Bald. in l. quicumque. C. de seruis fugiti. & in c. 1. in prin. de feud. cogniti. & alia quæ citat: de quo legẽda sunt quæ suprascripsi. Et 552 quod actus † reseruationis succedendi, deficientibus masculis non operetur nouã concessionẽ, quia sunt diuersa, *Reseruare*, & *Conseruare*, quia reseruatio non tribuit nouũ ius; tradit in notabili casu Aym. in cõs. 289. n. 3. per regulam, l. omnes, vbi Angel. C. de præscript. triginta annor. eund. Angel. in l. fin. in prin. per illum tex. C. de tempor. appell. Et 553 quod fratris appellatione non veniat soror, † quando constat de mente defuncti, probatur in l. Lucius, §. quæsitum, ff. de leg. 3. & tradit Curci. Iun. in cõs. 280. n. 5. lib. 2. Et quod vbicumque vocantur hæredes masculi, non admittantur hæredes simpliciter, sed tantum 554 hæredes † masculi, tradit Socin. Iun. in cons. 187. nu. 5. & 14 lib. 2. per notata per Raynerium, Bald. Paul. Areti. Alex. vbi Ias. nu. 22. in l. Gallus, §. etiam si à parente, ff. de liber. & posthu. Deci. in cons. 294. Et vbicumque testator voluit bona sua remanere in familia masculina, omnes gradatim intelliguntur es- 555 se grauati, & hæreditas, † dicitur grauata, & bona sunt subiecta perpetuo fideicommisso, vt tradunt Ancharr. in cons. 152. nu. 9. Paul. de Castr. Alexand. & alij, quos citat Mantic. de coniectura. mem. defun. lib. 8. tit. 2. nu. 18. fol. 166. Et quando agnatus venit ad successionem vltimi descendentis sine filijs masculis, non dicatur, vt ex nunc, sed ex tunc, quia dicitur succedere primo inuestito, tradunt Andr. de Iseru. in c. 1. de inuestitur. de re aliena facta, Curci. Sen. in cons. 50. nu. 17.

QVÆST. VII.

Graduum computatio ad succedendum in maioratu quomodo fieri debeat.

SVMMARIVM.

In successionibus & in retractu, & in feudo graduum computatio debet fieri secundum ius ciuile, nu. 1.

Proximior in gradu secundum ius ciuile & canonicum, est præferendus illi, qui iure canonico tantum est proximior, nu. 2.

Fratres vterini quomodò succedãt in bonis, quæ ex sua linea procedunt, nu. 3.

Statuta quod stante masculo filia non succedat, intelligi debent quando masculi sunt in coniunctione defuncti, num. 4. & habent locum in quæsitis à latere vnde masculus est coniunctus, nu. 22.

Fratres ex vtroque latere præferuntur fratribus ex vno tantum latere coniunctis. nu. 5.

Statuti interpretatio, & dispositio testatoris à pari procedunt, nu. 6.

Filia dotata an excludatur à fratre vterino, statuto prohibente ne extantibus masculis filiæ dotatæ succedant, n. 7.

Filius spurius si reliquit vnum fratrem coniunctum sibi ex latere matris spurium, & alium legitimum & naturalem, cõiunctum sibi ex matre, succedit frater legitimus, n. 8.

In retractu frater vtrinque coniunctus excludit fratrem ex vno latere, nu. 9.

Vocatus secundum iura, & testatoris dispositionem præfertur ex testatoris tantum dispositione vocato, nu. 10.

Verbum, Substituo, *cum verbo*, Instituo, *coniunctum fideicommissariam substitutionem importat, nu. 11.*

Frater vtrinque coniunctus qualiter succedat in bonis feudalibus, nu. 12. & 13. & an in feudo sit differentia, an sit frater vtrinque coniunctus, vel non, nu. 14. & 15 & an sufficiat probare cognationem, nu. 16.

In bonis prohibitis extra familiã alienari succedit frater consanguineus sicut vtrinque coniunctus, nu. 17.

Memoranda sententia Iacobi de Villonisu, an duplex vinculum consideretur, quando ad successionem defuncti concurrit frater aliquis patruelis, nu. 18.

In maioratuum successione non attẽditur, quod frater sit vtrimque coniunctus, vel ex vno latere tantum, nu. 19.

Ad donationem non admittuntur illi qui non sunt de familia donantis, à quo bona prouenerunt, nu. 20.

In iuris patronatus præsentatione præferendi sunt clerici, de quorum bonis est fundata Ecclesia, nu. 21.

Proximitas consideratur inter vtrinque coniũctos, maximè vbi viget consuetudo fori de Sepulueda. nu. 23.

Fratris appellatione an veniat frater patruelis, nu. 24.

Fratris

QVæro septimo. Quià ad intelligendum an fœmina, vel masculus sit proximior ad succedẽdum in bonis maioratus, est necessarium facere graduum cõputationem, quem admodum isthęc computatio sit facienda? In quo sciendũ est, quod licet quoad matrimonium in vtroque foro sit facienda graduum computatio secundum ius canonicum, & iuxta illud probatio debeat fieri, ex glo. in arbore consanguinitatis, & in §. hactenus, insti. de gradibus, quę est singularis secundũ Franchũ in c. 2. de testib. in 6. & est communis opinio secundum Deci. in c. 2. de probatio. nu. 3. tamen in hæreditatibus, & successionibus, com 1 putatio debet fieri secundum† ius ciuile, iuxta prædictas glossas, & DD, & notat Episco. Couar. in epitom. de sponsal. p 2. c. 6. §. 6. n. 8. fol. 67. cui adde expressam l 3. tit. 7. p. 4. vbi Greg. Lop. Bald. in cons. 469. statuto cauetur quod bona lib. 1. Greg. Lop. vbi hoc eleganter notat in l. 13. tit. 13. p. 6. fol. 88. col. 4. & Deci. in cons. 444 concurrit patruus, & in cons. 158. & notanter in cõs. 334. Cur. Iun. in cons. 7. n. 6. & 7. Socin. Iun. in cons. 11. n. 2. lib. 5. Carol. Ruin. cons. 29. & cons. 32. lib. 3. Augusl. Beroi. in cons. 95. n. 2. & 8. lib. 2. Et computatio graduum de iure ciuili est vera, propria, & naturalis procedẽs per gradus, secundum Corne. in cons. 248. lib. 1. & Soci. Iun. in cons. 94. n. 16. lib. 1. latè Tiraq. lib. 1. de retract. §. 1. glo. 9. nu. 23. pag. 134. vbi plures refert, & tradit, quod idem dicendum est in retractu, notat Oliuer. in tract. de gradibus cognation. q. 22. nu. 7. pag. 143. & idem est in feudo, quia graduum computatio fieri debet secundum ius ciuile, vt tenet Pręposi. in c. 1. §. & quia, qui feud. dar. poss. & in c. 1. n. 3. fol. 95. an ille qui interfecit fratrem, cui adde Parisi. in cons. 66. nu. 5. dominus lib. 3. & gradus quid sit explicat Barth. Socin. in cons. 57. nu. 8. lib. 1. latius Oliuer. in d. tract. q. 10. pag. 69. & plura etiam ad propositum scribit Petr. de Ferra. in forma libelli, pro hæredib. abintest. n. 33. cum alijs, pag. 445.

Notandum tamen est, quod ille qui est proximior in gradu, secundum ius canonicum, 2 & secundum ius ciuile, † præfertur illi qui solũ iure canonico admittitur, secundum Bart. in cons. 157. quem ad hoc refert Bart. Socin. in cons. 89. circa præmissum consultationis, nu. 15. lib. 3. facit authen. multo magis, & authen. Itaque, C. commun. de success. notat Barbac. in c. 1. de iudic. quos refert Ludoui. Gozadin. in cons. 19. dubitatur an Anselm. nu. 9. & pro hoc est text. in authen. de hæred. abintest. venient. §. si igitur defunctus, nec descendẽtes, coll. 9. & in authen. de consanguin. & vterin. vers. quia vero hoc agere noluit, l. 6. tit. 13. p. 6. in quibus iuribus probatur, quod si defunctus habet fratrẽ ex parte patris, & alium ex parte matris; † quilibet 3 eorũ succedit in bonis, quæ ex linea sua prouenitunt defuncto, in aliunde autem quæsitis, succedũt æqualiter. Ad quæ iura addo notabiliter Bart. Socin in cons. 25. n. 1. cũ alijs, lib. 3. vbi tractat de statuto excludente matrem à successione, stante sorore, an habeat locum in sorore vterina tantum, & eundem in cons. 141. nu. 9. lib. 2. Socin. Iun. in cons. 94. nu. 14. lib. 1. cui conuenit quod tradit Carol. Ruin. in cõs. 22. n. 4. lib. 3. vbi dicit, quòd si statutum vult, quod frater excludat matrẽ intelligitur de fratre vtrinq; coniuncto, non autem vterino, quod refert Ant. Gabr. lib. 6. commun. opin. tit. de statut. conclu. 7. n. 10. pag. 360. ad quod est expressum consi. Bald. 34. n. 4. lib. 1. facit consi. Socin. Iun. 1. nu. 5. lib. 1. quem citat Gabriel vbi supra, n. 18. pro quibus facit d. l. 6. tit. 13. p. 6. ibi: *Esse heredara todos los bienes del difunto, que lẽ viniere de parte de su padre*, & faciũt quæ scribit Matthæ. ab Afflict. in c. 1. de natur. success. feud. nu. 5. fol. 263. Hinc est, quod frater vtriusque coniunctus pręfertur vltimo, vt tradunt Plaza de delictis, c. 45. nu. 4. Farinac. in tract. de delictis, q. 13. nu. 29. fol. 128. Guillel. Benedi. in c. Rainun. de testam. in verb. & vxorem, n. 665. fol. 111. Ex quo Tell. in l. 8. Tauri, nu. 4. dicit, quod licet per illam legem concurrant in successione nepotes cum patruis; intelligendum est quando frater mortuus, & frater qui prætendit successionem, & pater nepotum qui volunt concurrere cũ patruis, erant vtrinque coniuncti, tunc enim, quia æqualis erat successio patris nepotum, si viueret cum alio fratre, nepotes repræsentando patrem, eodem modo succedunt. Tamen quãdo in aliquo fratre datur maior cõiũctio; tunc solus ille succedet, nec datur repræsentatio non solum nepotum, sed neque alterius fratrum qui sunt in eodem gradu, quod latius ipse fundat & notat, & consuluit Fulgos. vt testatur Ioan. Campecius in tract. de dote. p. 5. q. 47. Quod stante statuto, quod stantibus masculis, filia fœmina dotata non succedat, † 4 intelligi debet quando masculi sunt in pari coniunctione defunctæ personæ: secus si fœmina sit in potiori gradu. Et sic soror succederet fratri suo vtrique coniuncto, licet extet frater masculus ex vno latere tãtum coniunctus, non tamen citat numerũ consilij Fulgos. & refert quoddã consi. Roman. 424. vbi hoc non dicit: ipse tamen Campecius tenet contra hanc opinionem de quo legenda sunt quæ habentur in decis. Thom. Minad. 36. in volu. decisionum Matthæ. de Afflict. Capic. & aliorum ad ista legendus, & notabile cõsi. Curcij Iun. 340. nu. 16. cum seq. lib. 2. vbi tradit communem esse opinionem, quod frater patruelis non excludit sororem primam, sed

patruę-

patruelem, ex Bartol. in l Lucius, §. quæsitū, ff. de legat. 3. Bald in c. 1. §. si vero de feudo, Marchiæ, Roma. conf. 16. & 411. & alijs quæ refert. Et quod frater patruelis veniat fratris appellatione, cum est eadē ratio; probat per plura Alex. in conf. 36. lib. 6. ad ista legēdus, & quæ notabiliter scribit Carol. Ruin. in cōs. 15. per totum, lib. 3. & idem Alex. in consi. 144. per totum, lib. 6. ad quos addo Guillel. Benedict. in c. Rainuntius de testam. in verb. si absque liberis, nu. 32. fol. 305. Curt. in tractat. de feudis, par. 3. nu. 55. & 56. pag. 29. & dixit notabiliter Paul. Castren. in l. vlt. C. de verb. sign. quod si testator reliquit prædium fratribus suis simpliciter, intelligitur legatū secundum dispositionem iuris communis. Et 5 ita fratres † ex vtroque latere præferuntur fratribus ex vno latere tantum coniunctis, prout est de iure communi, per authen. defun. C. ad Trebell. refert, & cōfirmat Dec. in conf. 155. nu. 3. & facit bonum consi. Alex. 166. nu. 4 lib. 5. & dictum Paul. confirmat etiam Bart. Socin. in consi. 66. nu. 1. lib. 1. & idem quod Paul. Castrens. voluerunt Iason in d. l. vlt. nu. 26. Dec. in conf. 299. nu. 7. Parisi. conf. 49. n. 18. lib. 2. Carol. Ruin. conf. 92. num. 7. versi. confirmatur, lib. 2. & conf. 165. nu. 9. eod. lib. & conf. 28. n. 8. paulò post principium, lib. 3. Socin. Iun. conf. 140. nu. 8. lib. 1. idem Carol. Ruin. conf. 166. lib. 2. n. 1. cum alijs, Roland. conf. 100. nu. 24. lib. 1. Idem Carol. Ruin. in conf. 120, nu. 11. lib. 1. Curci. Iun. conf. 125. nu. 4. lib 2. Cephal. in conf. 623. nu. 13. lib. 5. Portius conf. 10. nu. 11. Menoch. conf. 187. nu. 40. lib. 2. Anton. Gomez in l. 8. Tauri nu. 9. Roxas in epitom. successión. c. 6. nu. 11. & 12. & c. 32. nu. 12. nouissime Angul. in l. 11. tit. 5. lib. 5. Recop. glos. 8. nu. 4. cum seq. fol. 221. vbi latè materiam tractat. Et quod coniuncti ex vtroque latere stent in diuerso gradu, & sint proximiores quam coniuncti ex vno latere ad succedendum, voluit Carol. Ruin. conf. 158. nu. 20. vers. Secundo etiam potest responderi, lib. 2. sic inquit Anchar. in c. canonum statuta de consti. q. 14. princi. vers. occurreūt aliæ quæstiones, quod vbi est statutum præferens proximiores; frater vtrinque coniunctus preferetur coniuncto ex vno latere, quia quantum ad successionem reputatur à lege proximior: cuius dicta refert, & sequitur Carol. Ruin. conf. 29. nu. 6. lib. 3. quod est notandum, quia à pari † procedunt interpreta- 6 tio statuti, & dispositio testatoris, vt declarant Curt. Iun. conf. 5. num. 18. Socin. Iun. conf. 181. nu. 38. lib. 2. Menoch. conf. 106. nu. 156. & materiam etiam resoluit Simon de Pret. lib. 3. de interpr. defun. volun. interpre 3. dubitat. 4. solut. 3. nu. 47. fol. 343. Socin. Iun. in conf. 23. nu. 62. lib. 2. qui refert Bart. in l. si quis legauerit la 2. ff. de legat. 1. Bald. in l. maximum vitium notab. 2. C. de liber. præterit. Et pro hoc dicto, & omnibus supra citatis faciunt plura, quæ ad propositum illorum, quæ hic tractantur cumulat Iason in l. re coniuncti, nu. 19. cum pluribus seq ff. de legat. 3. quo in loco quinque similia dicta scribit, videri poterit. Pro quibus etiam facit notabili doctrina Andr. de Isern. in constitution. Neapolit. in constitutione de success. nobilium relata ibi per Matth. ab Afflict. lib. 3. rubr. 24. nu. 24. fol. 299. vbi dicūnt, quod soror secundo amita vtrinque cōiuncta præfertur in successione primogenituræ sorori consanguineæ primogenitæ. Et quod notat Cassanæ. in consuet. Burgund. rubr. 7. lemors saisit, fol. 229. col. 1. vers. quo nıam illi aduocati, vbi dicit, quòd licet frater vterinus sit proximior in gradu; tamen non est habilis: ex quo nepos qui est filius fratris ex vtroque latere, est proximus per repræsentationem, & ideò virtute illius consuetudinis lemors præfertur, rubri. 7. successio. q. 9. nu. 2. cum seq. pag. 1009. hodie pag. 989. & iterum pag. 7. col. 2. Et quod in retractu præferatur vtrinq; coniunctus, tradunt Ioā. Faber in §. si plures de legitima. agnatorum successione, Cifuent. in l. 70. Tauri, tradunt tamen Alex. in conf. 106. lib. 5. nu. 2. Quod quando quis vult succedere in linea trasuersali alteri quam fratri suo, vel alteri quam patruo suo; non attenditur persona patris, vel matris istius qui nūc vult succedere: nec quo vinculo coniungatur defuncto, scilicet duplici, vel vno tantum vinculo, sed solum attenditur in isto casu qui vult succedere, an si in gradu priori. quia qui est prior prefertur, authen. tres fratres, 1. & 2. C. de suis, & legit. hæredib. quem & Bolognin. citat Nicol. Boeri. decis. 202. nu. 2.

7 Sed an † stante statuto, quod stantibus fratribus filiæ dotatæ non succedant, excludantur à fratribus vterinis, tradit Bart. Socin. in conf. 1. lib. 1. & in conf. 241. lib. 2. Georg. Nattam in c. quamuis pactum, de pactis in 6. quæst. 10. Et quemadmodum frater ex vtroque latere excludit fratres ex altero tantum d. authen. itaque, C. commun. de succes. cum prædictis, ita liberi ipsius fratris coniuncti ex vtroque latere excludunt alios fratres ex altero tantum, licèt liberi non sint coniuncti defuncti ex vtroque latere, sed ex vno tantum, authen. de hæred. quæ abintest. deferun. §. reliquum confirmat Tiraquel. lib. de primoge. c. 40. nu. 27. & 28. pag. 272. & conducit doctrina Ioan. Andr. in additio. ad Speculator. tit. de succes. abintest. in l. scimus in prin. q. 7 C. de inoffi. testa. de qua per Alex. in cōl 55. n. 2. substitutus vtrinque cōiūctus habet causā testati, & intestati secundū Ripā in

in l.1.n.123.ff.de vulgar. Zanchum in l.hæredes mei §.cum ita ff.ad Trebell.par. 8. n. 110.pag.234. Et faciunt quæ scribit Cur. Iun.in consi.125.nu. 3. lib.1.& conducunt scripta per Parladorum par.2.c.15.pag.121 qui notabiliter loquitur,& facit egregia doctrina Angeli,quam habui in facto in quæstione valdè agitata,in auth.quib. mod. natur.effici.legit.§.vlt.n.19.fol. 29. col. 2. in vers.sed restat videre: vbi dicit,quod † licet spurij ex eadem matre, vnus alteri succedat ab intestato, quia agnoscuntur ad inuicem iuxta l.2.ff.vnde cognati,si tamen filius spurius,vel naturalis qui decessit, reliquit vnũ fratrem carnalem coniunctum sibi ex latere matris spurium,& alium filium legitimum, & naturalem coniunctum sibi ex eadem matre,tunc ad successionem fratris mortui vocabitur frater legitimus & naturalis, non autem alius frater spurius vel naturalis tantũ. Nam vbicumque de successione fraterna tractatur, ille præfertur,qui pluribus vinculis est nexus & coniunctus,scilicet nexu iuris, & nexu naturę: ergo ipse præfertur. Quæ conclusio confirmatur ex pluribus quæ duo vincula operãtur, ex scriptis per Ias.ind.l.de coniunct. n.17.cum sequentib. ff. de legat. 3.per quæ inquit Lancellot. Conradus, in templo iudicum lib.1.cap.5. de Marchione §.3.de magnitud.Regum n.5.fol.106.quod si sit Marchio,& Comes, præfertur illi qui est simpliciter Marchio. Et ad doctrinam Angeli in dict.auth.quib.modis,addo notabilẽ decisionẽ Gammæ 3.qui nõ meminit de Angelo,& Anton.Gomez in l.9.Tauri nu.50. qui refert Angel. & conducunt quæ in ista propria materia scribit Boerius in consuetud.Bituricens.tit.de succes.cap. 4. cum sequentib.pag.90. & de fratre vterino quod debeat præferri fratribus ex vtroque latere, & dicatur proximior tradit Cassanæus in consuetudinibus Burgundiæ rubric.7. §. 1. pag.906.& sequenti.&quod frater ex vtroque latere possit turpi persona instituta querelare, resoluit Castillo lib.2.controuersiarum c.19. num.13.& quod ad accusandũ frater vtrinque coniũnctus præferatur fratri vterino, resoluit Farinacius in practic. quæst.13.nu.29.fol.128.& quod fratres vtrinque coniuncti succedãt vna cum matre tradunt Fulgosius & Corneus in l.fin.C.de legitimis hæredibus,Cagnolus in l. quæ tutela num.5. ff. de regulis iuris fol. 158. Et quod sit maximi momenti habere duas vocationes,in quodam casu singulari vbi agitur de reuocando bona fideicommissi alienata, tradunt Paul.de Castr.in cõs.77.visis & diligenter consideratis lib. 1.repetitũ in cons. 302.eod.volum.Zanchus in dict.l. hæredes mei,§.cũ ita,par.5.n.131.pag.239.ff.ad Trebell.& pro hac sentẽtia ponderat Gregor. Lopez textũ in l.vltim.tit.13.par.6.in glos. in verbo, *De parte de su madre*, & in glos. in verbo, *Natural*,& in successione iuris patronatus multũ valet quis esse consanguineus fundatoris.

Præterea prædicta fulciuntur ex doctrina notabili Ioann.Fabri,in §.si plures n.12. institut.de legit.agnat.succes.vbi dicit,quod in retractu consanguineali frater vtrinque cõiunctus † excludit fratrem ex vno latere tantũ cõiunctũ: de quo pũcto Tiraquell.in l. 1.de retract.§.1.glos.10.n.1. cum alijs pag. 522.quod est notabile ad leges nostras,quæ loquuntur de retractu consanguineali, & inquit Paul.de Castr.in l.fin.C. de verb. sign. per illum textũ, quod si testator mandauit bona sua restituere fratribus suis,primo intelliguntur vocati vtrinque coniũcti,postea ex vno latere tantum, quod citat & confirmat Bart. Socin.in cõs.49.n.1.lib.1.&faciũt scripta per Anton.Peregrin.in tract. de fideicom.artic.20.num.12.fol.181.ad ista legendus,& materiam latissimè tractat Angel. Matthæatius in tract. de fideicom.c.9.n.1. cum sequen.fol.76. Pro quibus est etiam doctrina Angeli in cons.215. supradictum statutum,vbi dicit,quod stante statuto quod agnati vel patrui excludant matrem,si extant patrui,mater,& soror vtrinque cõiũcti,quod isto casu agnati non excludunt matrem, vel sororem: & idem tenet Anchar.in c. canonum statuta 14.quæst.in princ.in vers.inter consilia quæ habeo de constit.lib. 6. Alex. in l.illam C.de collation. latissimè Iason in cons.130.lib.1.n.4. cum sequent. & pro ista sententia faciunt quæ scribit Matien.in l.5.tit.8.glos.1.n.6.lib.5.recop.fol. 211.

Et ex his etiam inferebam conclusionem (videri meo) valde singularem, quòd si adsit contentio inter duos pro successione alicuius maioratus & dubium sit, quis sit vocatus,quia ambo forsan apparent vocati per testatorem, debet in successione præferri ille † qui secundum iura & dispositionem testatoris vocatus apparet: & est anteponendus ei qui solummodo ex testatoris dispositione vocatus est: quia pluribus vinculis copulatus est. Ad quod etiam conducit doctrina Alex.in l.quidã§.vlt.col.1. ff.ad Trebell. vbi dicit,quo cõcursus iuris cũ facto patris, aut testatoris multo fortius operatur: & idẽ in cõs.93.n.8.lib.1.Dec.in l.1.C.qui admitti, & in cõs.349.n.3.& facit doctrina Bart.in l. centurio,n.38.ff. vulgar.vbi dicit, quod cũ verbũ *Substituo* importet in dubio substitutionẽ directã, tamẽ iũctũ cum verbo, *Instituo*,importat fideicõmissariam,ad quod plura singularia scribit Carol. Ruin.in cõs. 98. num.13. lib.2. † & qualiter in successione

præferantur hi qui habent agnationem,& simul cognationem, tradit notáter Augustin. Beroius conf.143.n.14.cum sequent. lib.2. quod confert ad id quod tradit Carol.Ruin. in conf.16.n.9.lib.3.vbi vult, quod licet statutum excludens matrem dicatur excludere omnes cognatos, non habet locum quando persona,de cuius successione tractatur, erat coniuncta non solum ex parte matris, sed etiam ex parte patris,quod dictum citat Anton.Gabr.lib.6.comm.opin.dict.cõcluf. 7.n.52.tit.de statut.pag.361.& materiã latè tractant,& examinant Bart.& alij plures, quos citat Iason.in l.Lucius ff.de vulgar. n. 12 31.fol.136.& qualiter frater vtrinque † coniunctus succedat in bonis feudalibus, resoluit Curcius in tract.de feud.par.3.quæst.6. n.50.pag.292.Et hæc seruiant pro decisione cuiusdam quæstionis disputatæ à Tello in l.17.Taurina nu.5.vbi tradit, si parentes habeant filios ex duobus matrimonijs,pater tamen vnum ex primo matrimonio meliorauit:habet tamen alios filios ex priori ma- 13 trimonio, & filias secundi matrimonij, an præcisè teneatur pater substituere fratrem † meliorati vtrinque coniunctum ex primo matrimonio:vbi lector legat.Limitari autem potest doctrina Pauli Castrensis,& aliorum, quos supra citaui, si testator vocet ad fideicommissum fratres cũ hac adiectione,quòd vocat omnes, vel totos fratres:quia tunc veniunt fratres etiam ex vno latere tantum ad fideicõmissum, vt probatur ex doctrina Baldi in l.quod nomine ff.de cõdition.indeb. Alex.in l.si cum dotem,in fine ff.solut. matrim. & aliorum quæ scribit Roland. consil. 85.num.48.lib.4.& ex pluribus quæ scribo in 1.par.quæst.1.à num.20. quod in praxi obseruatum fuit in simili casu, & per sententias visionis & reuisionis declaratum: & tradit Angul.in dict. l.11.tit.6.lib.5.recopilat. glos.8.nu.27.fol.229.vbi n.28.scribit quod si melioratus in tertio habet fratres,qui non essent de descendentibus meliorantis, si in melioratione sunt substituti fratres, censentur tantũ vocati fratres meliorati,qui essent descendẽtes ex meliorante:non autem alij,licet essent fratres meliorati ex altero patre, vel matre: quod verissimum mihi videtur, & confirmo:quia si statutum permittat fratrem repellere sororem à successione patris,si sit congruenter dotata,idem est in fratribus patruelibus, secundum Iacobum de Arenis in quæstione pereum disputata,quæ incipit, statutum est, vel consuetudo, Ioann. Andr.in addition.ad Speculatorem in rubr. de succes. ab intesta.col.1.& 2.Roman. in l. 1.C.de success.edict.& latè Iason.in cõf.205 col.2.& 3.in vers.item quando vna sola ratio lib.2.

Attende tamen, quòd in feudis † non est 14 differentia,an sit frater vtrinque cõiunctus, an ex latere patris tantum:vt probatur in c. 1.de gradib.succes.vbi notat Bald.& Matth. ab Afflict.n.14.& idẽ Bald.in l.1.C.de legit. hæredib.quos refert Alex.in conf.9.ponderatis his,n.14.lib.5. vbi Glos.Paris. refert Corneum in dict.l.1.C.de legit. hered. & alios plures, & idem dicit seruari in Gallia in successione hæredior ũ,prout ipsi vocant: & est notabilis remissio in hac materia Ripę in l.ex facto n.93.ff.de vulgar. Tiraquel. in tractat.de cessan.causa,limitat.22.n.17. Aymon cõf.586.n.3.Ferrara in practica in forma libelli,quo agitur ad feudum,in glos.nec superstitibus n.10.pag.287.Iason in l. cum proponas n.2.C.de pact.fol.73.Andr.Gail. obseruation.lib.2.obseruat. 151.nu. 1. pag. 167.& in maioratu hoc scribit Celsus in cõf.119.n.4.& est cõmunis opinio secundũ Baldũ in cõf.304.donatio n.3.lib.2. & notatur etiã per Tiraquel.in tract.de cessan.caus. limit.27.n.17.pag.195.Et quòd soror vtrinque coniuncta excludatur à masculo, tradit latè Thomas Minadoius dict.decis. Neapolit.36.n.1.cũ sequentib. qui ad hoc citat Alex.in conf. 29.n.3.lib.1.& alia plura : pro quibus facit doctrina Bar. in dict. l. Lucius col.fin.n.21.vers.quæro quidam ff. de vulgar.vbi concludit, quod si testator habeat duos filios ex vna vxore, & alios duos filios ex alia vxore,& illos omnes instituit, & inuicem substituit, vno ex illis repudiante, † 15 omnes admittuntur:& ille qui erat frater defuncti ex vtroque latere, non præfertur alijs: & idem tenet ibi Alexand.Bald. in l. iã hoc iure §.vlt.ff.de vulgar.notatur per Decium in conf.186.n.1.de quo plures authores citat Tiraq.lib.1.de retract.§.11.glos.1. n.54.pag.503.in quo loco alia ad propositũ scribit,& tradit Aymon.in conf.43.n.1.vbi post Bal.in cõf.424 ao in substitutione lib. 5.Aretin.& Iason.in dict. l. Lucius, Crotus in d.l.re cõiunctim col.49.ff.de legat.3.scribit quod ista conclusio procedit in substitutione pupillari,per quã succeditur pupillo, quoad modũ in substitutione vulgari,& fideicommissaria:& tradunt Curci.Iun. in cõf. 125. n.3.Episcop.Couarrub.in practic.qq.c.38. n.2.de qua materia etiam legenda sunt quæ scribit Francis.Mantic.in tract.de cõiectur. men.defunct.lib.8.tit.7.n.3.pag.330.& lib. 5.tit.7.n.3.pag.562.vbi tractat de doctrina Bartoli & Dyni in l.cohæredi §. qui discretas ff.de vulgar.Carol.Ruin.latissimè in cõf. 28.per totum lib.3.plenius,& cum multa resolutione Alex.Trentacinq.in tract.substit. par.5.c.9.n.2.cũ sequent.fol.204.Zanchus in l.hæredes mei,§.cum ita par.9.n.26.pag. 278.ff.ad Trebell.Portius Imolen.cõf. 10. num.

n.21.& 22.vbi tradit,quòd authen. cessante,& authen. post fratres C.de legit.hæred. & iura concordantia procedunt in causa intestati,non in hominis dispositione:& plures qui sequuntur Bartolum in dict.Lucius, & communem dicunt,citatMachaelGrassus de succes.abintestat.§.fideicõmissumquæst. 12.n.6.pag 188.Menoch.inconf.587.n.14 lib.2.vbi plures adducit ad probandum conclusionem supra traditam, de bonis feudalibus.Sed circa intellectumtextus indict.c.de gradib.succesion vide Lucam de Pena in l. 1.C.de imponen.lucra descript.fol.70. col. 2.in princ.in versic. vel distingue melius, aut ascendentes,lib. 10. Paleotũ de nothis & spur.cap.39.n.7.vol.8. Tractatuum, vbi tradit, quòd in feudis habetur ratio agnationis non cognationis ex Bald.in cap.1.§. is vero , de succesf.feudi, Ripa in l. re coniuncti nu.13.ff.de leg. 3. & quod notanter scribit Andr.Gaill obseruat.quæstion.lib.2. obseruatione 149.n.1.pag.266. vbi tradit, 16 quod ad succesionem feudi † non sufficit probare cognationem,vt puta,quod sunt eiusdem familiæ,vel nominis , & quod eisdẽ vtantur armis, & maiorum imaginibus , & quod eadem insignia gentilitia habeant, & quod defunctus non habet proximiores agnatos,quia possunt esse agnati & proximiores:sed quod non descendant à primo acquirente,vel stipite,ex Aluara.in cap. 1. §. his vero,de succesf. fratrum,vel graduum, vbi ad hoc esttextus,&Laudensis ibi,n.8.&per cap.1 §.fin autem,qui feud. dar.possunt, & in cap.1.de benefic. fratr. & in cap.1.§.fin. de succes. feud. & addit Andr. Gaill. quod in succesione fendi proximitas non consideratur respectu vltimi vassalli,sed respectu vltimę eius personæ,à qua feudum originẽ habet,ex Baldo in conf. 137.nu.1.lib.2. incip. Dñus Iordanus,& in cap.1. n. 7. de eo qui sibi aut hæredib. suis,Aluarot.in cap. 1. num.7.de alienat.feud.pater.& faciũt scripta per eund.Andre.obseruat.154.nu. 4. & quæ scribo infra,& egregie per Glos. Paris.par 2.consuetud.Parisiensf.§.55.n.146. cum sequentib.vbi resoluit, quo modo requiratur probatio , quod quis descendit à primo stipite.Et dicit Gregor. Lopez in l. 5.tit.13.par.6 in glos.vlt.quod si testator in quadam substitutione fideicommissaria vocauit filios suos qui erant ex diuersis matrimonijs,quod tuncvtrinque coniunctus non præfertur coniunctis exvno latere tantum, cum ex substitutione commissaria non succedatur fratri, sed testatori l.cohæredi §. cũ filiæ ff.de vulgar.& pupillar.& alia refert: pro quo faciunt scripta per Decium in cõs. 304.n.2.cũ sequent.&pro hac sentẽtia faciţ quodscribitCrotus in l.filius familias §.diui n.162.ff.de legat.1.vbi probat,quod in bonis prohibitis extrafamiliã alienari,succedit frater † consanguineus,sicut vtrinque coniũctus,quod refert,& confirmatFrancis.Mãtic.lib.8.de coniectur.men.defun.tit.13.n. 17 4.pag.351.nec minus conducũt scripta per Hieron.Gabriel incõs.121.n.18.cũ sequẽt.

Et est etiam memoranda in proposito doctrina Iacobi † de Bellouiso in authen. de 18 hæred.ab intest venien.§.si vero neque fratres in quæst.penult.vbi dicit,quodquando ad succesionẽ defuncti concurrit aliquis fraterpatruelis,qui est in quarto gradu,tuncnõ cõsideratur duplex vinculũ : vnde si vnus frater patruelis natus esset ex eo qui erat frater vtrinq; coniunctus patri illius defuncti,de cuius hæreditate agitur, & alius erat frater patruelis natus ex eo, qui erat frater ex vno latere tantũ patri illius vtrinque cõiuncto:quia illud duplex vinculum solũ cõsideratur quando tractatur de succedendo fratri defuncto,vel quando filij fratrum defuncti veniunt ad succedendum ipsi patruo defuncto,citat textum in §.si igitur,in dict. authen.de hæred. abintest. & idem voluit Bar.in l.2.§.legitimè ff.de suis,& legit. hæred.& Alex.qui alios refert, & in hoc puncto notabiliter loquitur in cõs.66.superproposita quæstione n 2.cum alijs l.b.5. & traditur notabiliter per Ludouic. Gozadin. in conf.19.n.20.& hic etiam adde eleganscon silium Bar.Socini 89.lib. 4. Iacob. Albens. conf.79.n.4.cum alijs,Matthæ. de Afflict. in constitut.Neapolit. lib. 3. rubric. 27. de succesf.nobilium n.19.fol.299.Gregor.Lopez in l.6.tit.13.par.6.in glos. 1. Tell.in l. 8.Tauri n.3.faciunt scripta per Tiber. Decian.respon.15.n.20.cum sequentib. lib. 1. Ferrara in practic.in forma libelli, quo agitur ad renouationemfeudin.10.pag.287.& verius pag.294.col.1.in additionib.

Ex quibus ad nostrũ propositum infertur,† quod in succesione maioratuũ nõ est 19 attendendum,quod frater sit vtrinque coniunctus,vel ex vno latere tantum: quia frater ex vno latere tantum excludit alios fratres vtrinque coniunctos, dummodo sit filius,vel nepos eius,ad quemvltimo loco succesio maioratus pertinuit,&vocatus apparuit,& sic ex laterevnde bona proueniunt: quia in his maioratibus non succeditur vltimo possessori,sed cõstituẽti maioratũ:quod clarissimum est,& in Hispania vsitatissimũ, & trado infra quæst.8.&cõiunctio in isto casu,quãdo non est à latere vnde bona proueniunt,est impertinens,& minime considerabilis,nec attendenda, sicut de feudo dicit Decius in d.cõs.443.n.3.& 4.Quæ cõclusio cõfirmatur per notabilẽ doctrinã Matthæi de Afflict. in consuetudin.Neapolit. lib. 3.

masculus ex vno latere excludat fœminam vtrinque coniunctam scribo, & Caldas Pereir.de nominat.ad emphyt.quæst.5.n. 12. fol.167.Et quòd appellatione fratris † non veniat frater patruelis, decidunt Bart. in l. Lucius §.quæsitum ff. de legat. 3. Bald. in conf.327.lib. 3.Angel. in l.1.ff.de inoffic. testam.Alex.conf.97.lib.2.& in conf. 203. lib.7.Decius in consil.679.& alij quos citat Rebuff.in concordantijs,in parte,forma mã dati Apostolici,pag.559.& in l. quod iussit ff.de re iudic.in præfationenum.65 pagina 55.Cephal.consil.603.num.73. cum sequentib.& dixi in 1.par.quæst.51.& de materia legenda etiam sunt quæ scribit Petr.Barbosa in l.post dotẽ 41.nu.71.pag.88. ff. solut. matrim.tom.2.&quod fratres præsumantur esse vtrinque coniuncti,nisi aliud probetur, tradit Bursat.consil.98.num.10.lib. 1.ex Iason.in l. tres fratres, num.17.ff.de pact.vbi etiam Bursat.tradit, quod secundum communem vsum loquendi fratris appellatione † intelligitur de vtrinque coniuncto,ex Episcop.Couarrub.in epitom.de sponsalib. 2.par.cap.8.n.6.& plura circa fratres vtrinque coniunctos,vel ex vno latere tantum, scribit nouissimè Menoc.in tract.depræs.lib 4.præs.75.fol.113.Et quod in dubio fratris, & sororis appellatione,† intelligatur de vtrinque coniunctis,tradit Agnstin.Beroi. in conf.176.num.74.lib.2.ex Paul. de Castro in l.fin.C.de verb.sign.Et quòd inter fratres vterinos,ex quo sunt de diuerso femine, & complexionibus sint discordes,resoluit Neuizan.in Sylua nuptial.vers.non est nubendum num.57.pag.41. Et qualiter sit facienda diuisio inter filios ex duobus matrimonijs,eleganter explicatur per Ferraram in practica informa libelli,quo vxor agit ad dotem,num.9.cum sequentib.pag.270. Cassanæum in consuetudinibus Burgundiæ rubr. 7.§.10.num.58.pag.1030.

Item circa materiam huius quæstionis notandum est,quòd illi qui nunquam fuerunt, aut minus idonei fuerunt, † non faciunt gradum,neque computationem ad gradus:quia si medij gradus scalæ,per quos ab imo ad summum conscenditur,desint,aut quia non fuerunt,aut quia minus idonei, ab altero ad alterum,nec ascendi,nec descendi potest:quia media,per quæ extrema iunguntur, & per quæ de extremo ad extremum transeundũ est, sunt nulla,vel inhabilia, secundum Raphael.Cuman.in conf. 45. Quidã Fräciscus citat l.1.§.sed hoc itaque ff. vnde cognati,& l.siquis filio §.sed hoc ita ff.de iniust. rupt. irritoque facto, & alia iura, & ibi tradit, an in computatione graduum sit habenda consideratio ad media iam extincta: & ideo Bald. in dict.l. 1. num. 2. C. de legitim. hæred.tradit,quod duo vincula nõ operantur, quando vnum eorum est vitiosum, & nullius momenti, quem citat Menoch. in tractat de præsumpt.lib.1.quæst.39.num.6 pag.42.tradit notanter Petr. Rebuff. dict. decis.239. num.8.

Ex quibus infertur, quòd ab aliqua persona,quæ propter delictum maioratum amisit,† non potest fieri graduum computatio: quia media scala est inhabilis, & sine viribus. Quod procedit vbicumque propter delictum fuit incapax succedendi in maioratu: & non apprehendit proprietatem neque possessionem bonorum maioratus: Nã si illam apprehendit, & aliquo tempore fuit possessor, gradum sine dubio facit, quod ex prædictis constat: quod maxime notandum est, & de graduum computatione vide etiã Ioann. Fabrum in §.1.instit. de gradib. & Alex. in lib. 47.lib. 2. Gregor. Lopez in l.11.tit.1.Part. 6.in glos.in verbo, *Por heredero*. Tandem linea paterna dicitur cuius † caput est pater,& linea materna cuius caput est mater, secundum Bart.Socin.in consil. 31.col.5.lib.3.facit l. 2. tit. 6. par. 4. & dicit Paul. in l. maritus C. de procurator. quòd lineã masculina incipit à filio stipitis, & linea fœminina à fœmina,vbi Paulus addit, quòd sicut inter plures filios masculos incipit in vnoquoque vna linea,ita etiam inter plures fœminas in vnaquaque incipit vna linea diuersa ab alijs,tradit Carol.Ruin. incõs. 149.n. 7.lib.1. & faciũt plura quæ scribit Tiraq.lib.1.de retract.§.1.glos.9.nu. 7. & 244.Cephal. in consil.334.num.2.lib. 3. vbi quòd verba referuntur tã ad vnã lineã, quam ad aliam: de quo ego etiam egi in præcedentl quæstione à nu.408.& addo Deciũ in cons.85.Requisitus pro consilio, & 379. Requisitus nu.4.vbi citat Baldum in consil. 273.testamento cauetur lib.3.dicentẽ,quòd linea propriè dicitur illa, † quæ est recta sursum & deorsum: cui addo eundem Bald. vbi bene loquitur in consil.334.in quæstione quæ vertitur n. 6.9.&.10.lib.3. vbi tradit,linea quomodo intelligatur, & quotuplex sit, & quid sit,Celsum consil.93.num. 11.& Socin. Iun.in consil. 20. nu. 14.cum alijs lib. 1.Cephal.consil.5. n.36.cũ sequẽtib.lib.1.Menoch.in cons.326.n.80. lib. 4. & notanter in conf. 205. per totum lib. 3. Curei.Sen.in consil.42.n.22.concludentem, quòd licèt linea transuersalis non extendatur in infinitum, sed præcludatur vsque ad decimum gradum, in linea directa ascendentium, & descendentium, hoc non procedit: quia extenditur ad infinitum: & idem voluit Salicet. inter consil. Ancharrani in consilio 95. numero 9.& materiam tractat Anton. Peregr. in tract.de fideicomm. arti-

artic.22.num.24.fol.195. Et dicit Bart. Socin.in d.cõſ.33.circa præſentē cõſultationē lib.3.quod licet aliàs proauus, & auus mater nus ſint de linea materna,non tamen deſcen 31 dentes ex eis:& ibi num.8.dicit,quod recta linea dicitur eſſe quæ ſurſum,† atque deorſum,& aſcendentes, & deſcendentes, non verò tranſuerſales comprehendit: & idē Socin.Iun.in conſ.20.num.14.lib.1. pro quibus eſt expreſſa l.2. tit. 13. & l. 5.eod. tit. par.6.& l.2.tit.7.& l.2.& 4.tit.8. ead. par. 6.l.1.4.& 7.tit.11.ead. par. & ſingularis l. 2.tit.15.par.2.ibi, *Pusieron que el ſeñorio del Reyno lo heredaßen ſiempre aquellos q̃ viniessen por linea derecha*,iunctis verbis quæ præcedunt,& quæ ſequuntur,& l. 4. & 5. tit. 19. par.4.notat Nicola Boer.in conſuetud. Biturícenſ.aut Aurelian.tit. de ſucceſ. cap. 1. pag.88.Alciat.conſ.114.n 5.& tradit elegāter Carol. Ruin.in dict. conſil.149.num.6. lib.2. ad hoc legendus, Matth. de Afflict. in capi.de natur.ſucceſ. feud.§. dicto modo num.3 fol.269. Capicius deciſ.159.num.6. quem citat Auenda.indictionar. in verbo, *linea*, fol.193. Couarrubias in practicis quæſtionibus dict.cap.38. numero 6. verſiculo 32 etenim: Etrecta † linea dicitur, ideſt ſiue an fractu, vel circuitu. l. ſi vſusfructus mihi ff.quemadmod.vſufructuar. caueat. l. ſi dominusff.decondictiōn.indeb.traditRebnff. in l.hæc verba 73.ff.de verb.ſign. pag.489 33 & de continuatione tractat etiam Ioann. Guttier. in conſil.13.num. 7. † & de linea legēda ſunt quæ ſcribit Ioann.Cirier in tract.de primogenit.lib.2.quæſt.4.fol.65. & recta linea eſt primogenitorū,non ſecundo 34 genitorū,vt tradit Menchac.de ſucceſ.creatio.§.27.n.20. Et quāuis † ſimpliciter lineā exprimatur,recta intelligitur,Bald.in conſ. 321.lib.1.Bart.Socin.cõſ.63.lib.1. & quod dicent quem eſſe de ſexu virili,inter alia verba deſcendentē per lineā maſculinā,tradunt eleganter Pariſ.iu conſ.40.n.42.lib.2 CaldasPereir.in tract.de nominat.ademphyteu.quæſt.24.n.92.fol.292. Etquid ſit quando teſtator conſiderauit cuiuslibet hæredis lineā diſtributiuē,tradunt Socin.Iun.in cõſ. 115.n.23.lib.1.Menoch.in conſil.200. nu. 79.lib.2.& in tract.de præſump.lib.4. præſumpt.95. num.39.fol.180. & traditur per Rebuff.tom.1.ad conſtit.Regias tit. de ſentent.prouiſ.art.1.gloſ.2.n.33.pag.254. notat Menoch.in conſ.326.num.81.& 82.lib. 35 4.& quod † ſint lineæ æquales , & inæquales tradit Petr.Gambar. de offic. & poteſt. legati,lib.7.tit.de diſpenſat.legatorū ad matrimonia num.387.pag.238.& eſt magiſtrale conſilium Baldi 334. lib. 3. & quod filius 36 naturalis dicatur † de linea, tradit Deci. in conſ.365.quem citat Cephal. vbi hoc latè probat in conſ.591.num.1. cum ſequentib. lib. 4. quod etiam ſcripſi in 4 par.quæſt. 29 Et quod linea idem importet quod agnatio volunt aliqui probare ex Paul. de Caſtr. in conſ.111.lib.1.quod Paulus non dicat, nec verum credo:&triplex eſt linea,†ſuperior, inferior,&ex tranſuerſo:vt tradit, & expli 37 cat notanter Auguſt.Beroi.in conſ.77.n.21 lib.2.vbi multa bona leguntur,&de linea tractat etiam Epiſcop.Couarrub.in epitom. de ſponſalib.par.2.c.6.§.6.n.4.fol.66.quem& alia plura ad propoſitum tradit Cephal. in conſil.664.n.21.lib.5.& in ſucceſsionibus† 38 maior adhibetur fauor lineę magis coniunctæ,quam remotæ § noſtra,inſtit.de ſucceſ. ab inteſt.cum alijs, vt per Romanum in cõſ. 196.præmiſſa conſultatione: quibus iungo Alex.in conſ.53.nu.6.lib.6.vbi dicit, quod idem iudicandum eſt de filia,ideſt de principio lineæ,† quod eſt iudicandum de ipſa linea:quem citat Epiſcop.Conarr.in dict. lo- 39 co num.5.Et quod linearium dicatur à linea conſanguinitatis, tradit Tiraq. in tract. le mors,par.2.declar.7.num.18.pag. 201. & eſt elegās conſ.vbi vide Gloſ.Par.in additionibus,quæ tradit qualiter † linea accipiatur 40 ſecundum Mathematicos,& ſecundum Iuriſconſultos.Et quod prætendens quod ſuccedit ab aliqua linea, teneatur probare † quod bona maioratus intrauerunt in lineam 41 ab eo prætenſam, conſtat ex conſilio Pauli 251.n.53.lib.2.& alijs relatisper Aguirre in 1.par. de legit.ſucceſs.Regni Portugall. num.207.pag.25. de quo legatur Paul. in conſ.279.nu.2.& 283.lib.2.& quod ſubſtitutio reciproca inter filias cenſetur inducta quibus teſtator inſtituit extincta earum linea,ſed ſolum ſingulæ,ad portionem ſunt grauati: & an ſubſtitutis lineis cenſeantur etiam ſubſtituti illi, quibus lineæ ipſæ fuerunt ſubſtitutæ,explicat eleganter Cephal.in conſilio 430. numero 31. & 32. libro 3.

In hac etiam materia lectores animaduertant ad ſcripta per Anchar.in conſ.26.& in conſil.94.vbi tractat, ſi quis vocet propinquiores de prole patris,† an veniant tantū 42 deſcendentes à patre, vel alij qui ſunt conſanguinei patris:quod eleganter tractat Curc. Iun.in conſ.338.nu.35.cum ſequentib. lib. 3.quod habui in facto in ſucceſsione cuiuſdam ſtatus Deinde notandum eſt quod ſcribit Nellus in tractat.bannitorum,in 9. quæſtio.primi temporis,circa finem, vbi dicit, quod licet frater fratri collateralis ſit , & de latere patris,non tamen eſt de † latere fra- 43 tris,neceſt de linea fratris:quia vnusquiſque ex fratribus propriam lineam facit : de quo vide Ioan.Gutier. in conſ.13.n.12.Menoch.in cõſ.376.n.33.lib.4.vbi tradit,quod filius

lius vnius fratris, nõn est de stirpe alterius fratris,& probat l. 2.tit. 13.par.6.& l. 2. tit. 7.& l. 2.& 4.tit.8.par.6.notant ambo Socini in dd. cõsilijs, & addo, quod dictio † *Per lineam masculinam*, non solum denotat quandam continuationem lineæ masculinæ ab ipso testatore,quæ nõ potest dari per filiam secundum Bart. Socin.in l. Gallus §. nunc de lege Velleia ff. de liber.& posthum. Sed vlterius denotat quandam personam mediã inter ipsum disponentem & descendentem ab eo,per quem linea masculina continuetur secundum Paulum de Castro in consil. 92. col.fin.lib.2. Paris.in cons. 22.num.45.lib. 3.Et quod linea comprehendat masculos † & fœminas, tradunt Beroius in cons.77.numero 2.lib.2.per textum in §. 1. vsque ad §.hactenus,de gradib. iuncta l.stemmata ff. eod.Bald.in cons.321. testamento cauetur lib. 1.& alij quos citat Corbulus in tract. de iure emphy t. de causis priuationis ob lineã finitam num.40. fol.56.qui dicit idem esse appellatione prolis,ex Baldo, & Gozadino consil.20. num.8.& alijs.Et quod linea non incipiat † à testatore, sed à filio, vel ab alterovocato, volunt Paul. de Castr. in l. maritus C.de procuratorib. glos.in cap.quod dilectio,& in cap.fin.de consanguin.& affini. & alij, vt per Dec.in cons.336.num.4. Paris.in consil.74.num.2.lib.3.Et quod linea patris dicatur quæ à patre incipit,tradunt Bart. Socin.in cons.33. num.8.col.4,lib. 3. quos citat Menoch. in cons. 376. num. 34. lib.4.idem Menoch.in cons. 327.num. 32. eod.lib.& addo Bart.in cons. 85. in quæst. prædicta,vbi vult,quod verba, *Ex linea paterna*,in casu suo † debent accipi effectiuè, & non comprehensiuè, & Ioann. Andr. in cap. vbicunque in nouella de pœnis, lib. 6. vbi concludit, quod si Princeps condemnat Titium,& cognationẽ suam,illa verba, *Cognationem suam*,intelliguntur effectiuè, & de descendẽtibus:sequitur Aretin.in cõs.39.& de verbis, *Ex progenie talis*, idem concludit Corneus in cons.317.num.3.& 4. lib. 3. & confirmat Socin.in cons.97.num.65.cum sequentib.lib 2.Quibus etiam addo Carolum Ruin.in consil.98.num.2.lib.1. vbi probat, quod linea materna non potest capi effectiuè,sed contentiuè:quia filij & descendẽtes ex ea sunt de linea patris,& non matris l.familiæ appellatione §.1.ff.de verb.sign.pro quo facit quod ex Francisco Mantica in lib. 8.de cõiectur.men.defun.scribo supra quæstio.6.Et quando linea effectiue,vel contentiue stare dicatur,† exponit Agustin.Beroi. in dict.cons.77.num.1.lib. 2. post Bald. in cons.448.lib.3.Bart.Socin.in cons.33.lib.3 quos citat.Ad quos addo egregium consiliũ Curcij Iunior.5.n.39.Ofasch.in cons.74. n. 10.notanter Anton.Peregr.in tract.de fidei commis.artic.2.n.26.fol.196. vbi latè tractat,qualiter effectiuè,aut cõtẽtiuè linea vel generatio,& similia comprehẽdantur : quæ faciunt ad quæstionem in practica iam disputatã.Testatrix reliquit fideicommissum filio,cum grauamine quod si decesserit sine filijs,liceat ei nominare ad fideicõmissum aliquem ex generatione sua,fuitdubitatum, an talis filius potuerit nominare consanguineũ de generatione qui nondescendebat ab ipsa testatrice, sed erat tantum consanguineus ipsius.Et † de linea legenda sunt quæ scribit Simõ de Pretis lib.3. de coniectur. men. defunct.solut.11.n.40.fol.29.Episcop. Couarr.in epitom.de sponsalib.par.2.dict.c. 6. num.5.fol.66.& egregium consilium Bursati 157.n.40.lib.2.vbi tradit,quod si sit vocata parentela,vel casata,veniunt effectiuè nõ solum descendentes,sed etiam contẽtiuè ex eo collaterales, ex Alex. in cons. 13. lib. 1. Carol. Ruin. in consil.24.num.5.lib.2. Gozadin consil.79. Hieron.Gabr.in cons.132 quæst 6.n. 59. Ex quibus confirmo quod scribit Molina lib.1.de primogen.cap.4. numero 31.fol.25.vbi in ea estsententia,quòd si quis instituat maioratum in persona alicuius,& descendentium,nec vltra progrediatur,illis deficientibus,admittuntur proximi consanguinei.De qua sententia ipse semper dubitaui:ad quod legi debet quod scribit Simon de Pretis de interpretat.defunct.volũ. lib.3.dub.6.solut.10.n.291.vbi refert consilium Cumani secundum: & prius resoluit, quod linea masculina solos agnatos comprehendit,& an contentiuè vel effectiuè alia in proposito lineæ, & quod si vocentur filij de domo,veniant etiam† contẽtiuè transuersales,tradit notanter Socin.Iun.in cons.103. num.29.lib.2.Et quod coniuncti † nobis ex fratre non sint ex nostra linea, licet sint ex linea patris,vel aui,notat in bono casu Decius in dict.cons. 379. quæ omnia notanda sunt ad cognoscendum proximitatem graduum in successione maioratuum, & in lite satis controuersa de hoc agitatum fuit, & quod etiam † transuersales, & fratres dicantur de linea,probat text.in l. iurisconsultos §.sed si ex inferioribus ff.de gradib.&tenet Bald.& Socin.in l. Gallus §. nunc de lege col.2.n.3.ff.de liber.& posth.& alij, vt per Burgos de Paz in cõs.26.n.40.cũ alijs:quia isto † casu *Linea sumitur contentiuè*, Cassanæ. in consuetud.Burgun. rubr.7. de succes. §. 10.pag.1026.col.2.Roland.cons.23. n. 39. & 40.lib.4.vbi alia ad propositum adducit Bart.Socin.cõs.81.n.1.lib.4.Carol Ruin.ad hoc legendus in cons. 153. num. 10. lib. 2. Cephal.cõs.313.n.57.lib.3.Paris.cõs.40. n. 42.lib.2.Mãtica.de coniect.mẽ.defun.lib.8

tit.12.num.12.pag.345.qui hoc tractat in eo qui vocauit familiam suam. Et plura de linea circa ista scribit nuuissimè Menoch. in tract. de præsumpt.lib.4.præsump.89.n.11 fol.155.vbi refert notata per ipsum in consi. 233.n.18.lib.3.vbi ponit doctrinam, quod 54 linea dicitur effectiue † cuius origo, & causa efficiens est ipse testator pater, atque ita comprehendit solummodo descendentes ab ipso patre. Contentiuè autem sumitur linea patris, sub qua ipse continetur: & hæc comprehendit non solum ipsum patrem, & eius descendentes, & eorum descendentes, sed etiam transuersales: & tradit idem Menoch. in consil. 234. sequenti libro 3. & legenda sunt quæ scribit Petr. Surd. in consil. 241. num. 47. in qua materia est magnifacienda doctrina Alciati in consil. 96. num. 10. vbi tradit, quod promissio, vel pactum, vt in bonis succedant filius masculus, & descendentes ex eo, non comprehendit natum ex secundogenito: quia licet ambo ipsi filij, hoc est primogenitus, & secundogenitus descendat ex eodem patre, sic ex eadem linea, attamen filius secundogeniti non dicitur ex linea primogeniti, sed ex linea patris sui primogeniti, quem citat Menoch. in conf. 326. num.84. lib. 3. Non tamen dicuntur 55 de linea recta, nec comprehenduntur † fratres in vocatione facta de proximioribus per lineam rectam: vt constat ex dictis legibus partitæ & alijs supra citatis: quidquid teneat Burgos de Paz in loco supra citato, ex l. Iurisconsultus §. si ex inferioribus ff. de gradib. & ex doctrina Hostiens. & alijs quos citat, & pro hoc facit quod scribit Bald. consil. 183. lib. 3. vbi resoluit, quod quando vocantur ex linea patris, comprehenduntur tantum descendentes ex patre, non transuersales: notat Iason in Rubr. ff. de nou. oper. num. 5. notanter Alex. in consilio 181. num. 10. lib. 7. Deci. consil. 527. num. 11. Parif. in consil. 31. num. 7. cum sequentib. lib. 3. & in consil. 20. num. 25. lib. 2. Aymon. consil. 230. num. 4. ad hæc videndus, & de continuatione lineæ in emphyteusi legenda sunt quæ scribit Corbulus in tract. de iure emphyteutico, in parte de causis priuationis ob causam ciuilem numero 12 fol. 21. & de causis priuationis ob lineã finitam n. 1. fol. 47 & n. 96. & n. 27. Burgos de Paz consi. 29. num. 26. cum alijs, & consil. 26. num. 45. Et quod vocans ad fidei 56 commissum, seu maioratū consanguineos, † & liberam ex parte patris, censeatur tantum vocare agnatos, & non fœminas, nec cognatos, volunt Bart. in consil. 10. Angel. in consil. 283. nu. 3. & 4. Anton. Peregr. qui plures citat in tract. de fideicom. artic. 22. n. 24. fol. 195. & art. 26. num. 31. fol. 25. Bald. in consil. 115. super primo puncto lib. 4. & consil. 6. lib. 2. & in consil. 334. in quæstione quæ vertitur num. 5. & 10. lib. 3. Raphael Cuman. consil. 2. col. 2. Curci. Iun. consil. 5. n. 21. Gratus consil. 27. num. 26. lib. 1. Paul. de Castr. in consil. 111. nu. 3. & 4. lib. 1. & Carol. Ruin. in consil. 164. num. 5. lib. 3. idem Gratus in consil. 161. num. 14. lib. 2. idem Carol. Ruin. in consil. 23. num. 6. lib. 3. Roland. in cõsil. 23. num. 28. lib. 3. Bar. Socin. in consil 31. num. 6. & 7. lib. 1. Tiraquel. qui tantummodo refert Bald. lib. 1. de retract. §. 1. glos. 9. num. 209. Ad quos etiam addo Ripam in cõsil. 134. nu. 1. lib. 1. vbi ex Francho in cap. si pater, de testam. in 6. vult, quod si quis substituat proximiorem de genere suo, & cognomine, quod non venit ad fideicommissum filius sororis, sed frater patruelis: quæ notabis: quia nullibi reperiuntur, & magno cum labore cumulaui, & vidi in negotio maximi momenti. Et pro sententia Bartoli, & aliorum pondero egregium casum in l. sunt agnati ff. de legit. tutor. ibi, Sunt agnati qui per virilis sexus personas cognatione coniuncti sunt quasi à patre cognati, veluti frater eodem patre natus fratris filius nepos ve ex eo. Vnum † ex superioribus notabis, 57 quod si est contentio inter succedentes ex linea, vt puta, quòd aliqui sunt succedentes ex linea cõtētiuè, alij effectiue, debent præferri in successione maioratus succedentes ex linea effectiue.

Item pro perfectiori intellectu huius quæstionis, & materiæ, illud admonendos esse censeo lectores, † quòd ille qui prætendit se esse successorem bonorum maioratus, 58 non satisfacit, si probet se esse consanguineum illius qui maioratum instituit, vel vltimi possessoris: sed precisè tenetur probare consanguinitatis gradus: quod ex prædictis aperte infertur, vt probatur in cap. licet ex quadam in vers. testes autem, de testibus, & dicit Alex. in cons. 82. in causa vertente inter Petrum num. 1. lib. 1. Quod stante statuto, vt causæ consanguineorum compromittantur, non satis esse, si testes interrogati super consanguinitate dicant eos esse consanguineos, nisi gradus declarauerint: cuius opinionem sequitur Decius, vbi latè hoc tractat in consil. 321. per totum, & in consil. 524 & in consil. 13. & in cons. 222. & in cap. postremò de appellat. Alciat. in tract. præsumpt. 28. num. 9. Gratus in consilio 161. n. 14. lib. 2. latè Roland. consil. 32. numero 24. libro 3. Cald. Pereir. de renouatione emphyt. quæst. 17. numero 35. Episcop. Couarr. lib. 2. resolut. reg. 1. cap. 6. num. 6. versic. Tertiò ab eadem radice, Matien. in l. 7. tit. 11. glos. 3. n. 5. lib. 5. Recop. fol. 361. qui id tradit in materia retractus,

An-

Antonius Peregrinus in tract. de iure fisci, libr.4.tit.3.num.2.pag.195.qui citat Masuerii & Tiraquel.facit pragmatica anni 1574 hodie l.19.tit.10.lib.1.Recop. in vers. *Otro si ordenamos que el que recusare algunos de los juezes*: & l.hoc iure,ff.de verbor.oblig. vbi Bart.& alij,& l. in illa stipulatione,si calendis,ff.de verbor. oblig. Quibus addo omnino Alexan.in d.cons.181.num.2. 9. & 10. viso lib.7. vbi tractat de probatione consanguinitatis,quem isti non referunt,& Anto. Rube.in cons.16.num.15.Angel.Aretin.in §.actionum,col.vltim.vers. Sin autem ab intestato,instit.de action. vbi vult, quòd qui succedere vult ab intestato tanquam proximior † coniunctus, debet probare, nedum se coniunctum,sed etiam proximiorem coniunctum:quem sequitur, refert & defendit Socin.Iun.in cons.26.n.10.lib.1.Et faciunt quæ in propria materia scribit Cald. Pereir. de renouat.emphyt q.18.num.39. fol.163. & Tiber.Decian.in cons.24.num.62.lib.1. Mascard.in tract.de probation. lib.1.concl.73.n.5.& latius lib.3.conclus.1246.num.1. cum sequent. Azeued. vbi hoc citat in d. l. 7.n.55.& 56.fol.305. & quod scribit Ant. Petra in tract.de fideicom.q.12.num. 714. pag.406.vbi tradit,quòd in probanda † parentela non sufficiunt testes singulares, allegat Ancharr. in cons.277. & Petr. Surd. decis. 106.num.8.& in cons.189.num.7. & decis. 203.n.11.qui hoc non dicit. Et vna & eadē cognominatio familiæ potest habere diuersas † deriuationes & descendentias, vnam specialem & propriam de domo ipsius testatoris; aliam generalem de agnatione, familia,& cognominatione:& illa tantum specialis venit,quæ concernit propriam & specialem familiam testatoris;non autem generalem,vt in specie declarat Paris.in consil.5 14. num.10.lib.2.& quæ scribit Matien. in d. l. 7.tit.11.lib.5.Recopil.glos.5.n.6.fol.361. & Paul.Castrens.in consil.56. super primo quæsito dicendum,num.4.lib.1.tradit,quòd parentela non probatur per testes † de auditu,quando non concurrunt notata in d.cap. licet ex quadam de testib. ex quibus obtinui contra quosdam qui petebant quandam hæreditatem opulentam tanquam consanguinei,& successores ab intestato cuiusdam defuncti, quia quamuis probauerunt se esse consanguineos defuncti,de cuius hæreditate agebatur, non fecerunt graduum distinctiones,nec probatio fuit concludens, cùm possent esse consanguinei in gradu, in quo non est successio in bonis his quæ non sunt maioratus,& ita victi fuerunt. Ad quod faciunt quæ scribit Burgos de Paz cons.29.n.67. & quod scribit Alciat. in l. pronunciatio in verbo,neptes,& in verbo, agnatorū ff.de verbor.sign. vbi tradit, quòd qui vult admitti ad fideicommissum relictum primogenici,debet probare se esse in aliquo gradu,qui non sit vltra decimum, & idem Alciat.in cons.31.num.42.& in cons.50.num. 9.& in cons.72.num.3.& 4.lib.9.confirmat Francisc.Mantic.lib.8.de coniect. vlt. defunct.titulo 12.num.37. pag.350. Et quod singuli gradus ab vtroque latere debeant probari,tradit plures referens Olasch in cō silio 8.num.9.vbi citat Decium in d. consil. 321. & alios plures, qui ad hoc est legendus per totum consilium,& materiam resoluit notanter Fuluius Pacianus in tractat. de probation.lib.2.cap.12. numer.43.cum sequent.fol.36. Et an ad probandam consanguinitatem † sint necessarij duo testes, resoluit Ioseph. Mascard. in tract. de probat. lib.1.conclus.69.num.10.& 11.fol. 72. & tradit Lancell.in tract.de atten. par.2.c.12. de atten.lite penden limit. 50.num. 55.pag. 290. Et si fuit concessa inuestitura pro se & descendentibus,agentes debent probare esse descendentes,& possessio non præsumitur,secundùm Iacob. Puteum decis.296. libro 2. Imò inquit Aymon in cons.144. numero 21.quòd qui prætendit bona fideicommissi,excluditur,si supersint alij consanguinei in pari gradu,refert Paul. de Castr. in cons.454.num.2.lib.1.& in cons.77.nu. 6. lib.2.Calcan.in cons.82. col.4. de quo lege quæ scribo infra 4.par.q.15. & tenet etiam Ferretus cons.50. Bursat. in cons.48. nu.9. quos citat Ioseph.Mascard.in tract.de probation.lib.1.concl.69.n.1. fol.71.

Ex quo apparet falsam esse sententiam † Massuerij in titulo de probation. §. item si fiscus possidet,vbi dicit,quòd cùm est controuersia inter fiscum,qui bona mortui occupauit tanquam vacantia,& alium qui dicit se hæredem esse defuncti,satis est probare hūc ad excludendum fiscum,quòd ipse & defunctus communiter & publice existimabantur esse consanguinei,siue cognati: quod dictū refert Tiraq.lib.1.de retract.§.1. gloss.16. num.9.pag.338.vbi aliqua refert in numeris sequent.contra opinionem Massuerij:& pro confirmatione nostræ sententiæ scribit plura Matien.in d l.7.glos.5.n.5.qui ad hoc ponderat l.73.Tauri,hodie l.12.d.tit.11. libro 5.Recop. Et hoc hodie procedit maiori ratione, cùm iuxta pragmaticam in vol. pragmatic.fol.158.fiscus hodie ab intestato succedit defuncto deficiente consanguineo intra quartum gradum, quod pauci animaduertunt,& fallitur Anton.Gomez in l. 40. Tauri num.5. Episcop. Couarr. in epitom. de succes.ab intest.num.11.quem citat Olanius in antinomia,liter.C.num.90. & corrigitur l.6 tit.13.par.6.vbi etiam Greg. Lop. non

nõn meminit de dicta pragmatica, & in illa fuit mandatum, quòd custodiretur ex dispositione alterius pragmaticæ datę Pinciæ anno 1523. in ordine 15. & habetur in repertorio capitulorum curiarum lib. 3. tit. 1. libr. 5. quas leges hodie non inuenio in noua legum Recopilatione, licèt l. 3. tit. 9. lib. 1. Recopil. statuat obiter, quòd ministri sanctæ Trinitatis, & sanctæ Mariæ Mercedis non possint succedere stantibus consanguineis intra quartum gradum, & idem cauetur in l. 9. tit. 10. lib. 1. Recopil. in successionibus pertinentibus ad Cruciatam, prout latiùs in dictis legibus habetur. Et quòd fiscus non succedat stantibus consanguineis vsque ad decimum gradum, probatur in l. vacantia, C. de bonis vacant. lib. 10. cum concordant. vt per Gammam decis. 193. numero 6. qui id tradit in hac materia maioratuum. Et legenda sunt quæ scribit in hac materia Roxas libro de succes. ab intest. cap. 34. num. 1. cum sequent. nouissimè Ant. Pereg. ad ista legendus in tract. de iur. fisc. libr. 4. tit. 3. de bonis vacant. num. 1. cum sequent. pag. 194. Guillelm. Benedict. in cap. Raynutius de testam. in verb. vxorem nomine Adelasiam, num. 832. fol. 127. & l. vacantia, C. de bonis vacant. lib. 10. Martinum Laudensem in tractatu de fisco, quæst. 239. Roland. in tractat. de succes. ab intest. numero 23. Alexand. in cons. 111. num. 4. lib. 4. Anton. Gamm. decis. 193. n. 4. & legi debet lex vlt. tit. 25. par. 7.

65 Ex quibus apparet, † quòd cautè videnda sunt quæ circa istud propositum scribit Matien. in l. 5. tit. 4. glos. 4. num. 1. fol. 119. lib. 5. Recopil. & ista seruiunt pro intellectu l. 12. tit. 8. *De las herencias*, libr. 5. Recopil. quæ declarat, qualiter fiscus succedat in bonis defuncti, deficientibus consanguineis: de qua lege agit Tellus in l. 3. Tauri, par. 3. numero 13. fol. 24. & Matien. in ead. l. 12. nu. 2. fol. 245. vbi arguit contra Tellum: quæ lex (videri meo) probat conclusionem supra firmatam, scilicet, quòd fiscus non succedit in bonis defuncti, si supersunt, vel adsunt consanguinei vsque ad decimum gradum, & vltra: quod deducitur ex illa lege in illis verbis, *De los que suben o decienden por linea derecha, o de trauieso*, cùm descendentium appellatione comprehendantur omnes descendentes in infinitum, l. liberorum, ff. de verb. sign. l. vltim. C. de suis & legit. hæred. authen. de hæred. ab intest. venient. §. 1. q. 6. & hoc iudico hodie seruandum, & dictam legem partitæ 6. non obstante d. l. 3. tit. 9. lib. 1 Recop. & alia supra citata.

Et in hac materia animaduerto ad singulam rem doctrinam Curcij Iun. in cons. 5. n. 30.

66 vbi refert Cõcilium Bononiens. consuluisse, quòd agens vt agnatus debet obtinere, † licèt non probet se agnatum, quando non fuit in specie oppositum, de quo per Aimonem in tract. de antiquit. tempor. par. 1. numero 64. fol. 8. in paruis, & ad id quod scribit Corneus in cons. 167. col. 2. lib. 2. vbi resoluit, quòd asserenti mulierem habuisse tẽpore contractus consanguineos proximiores & habiles, incumbit onus probandi: de quo per Tiraquel. in libr. 2. de ll. connubial. glos. 8. num. 29. & 30. Et qualiter probetur aliquos esse, licèt non probetur esse proximiores, & esse consanguineos, resoluit Bar. in tract. clausularum, clausula 7. glos. 19. in princip. fol. 53. Et quòd † fœminæ non dicā-

67 tur de prole patris, quando priùs sunt vocati masculi, tradit Curc. in d. cons. 5. num. 39. Et quòd vno modo sit facienda probatio, quando agitur de probãda filiatione patris, & alio modo quando agitur de probatione cognationis, vel matris, tradit Salicet. in l. quoties, ff. de probation. quem citat Iacob. Puteus decis. 518. n. 4. & 5. par. 2. Consanguinei autem dicuntur etiam quando coniuncti sunt vltra quartum gradum, cap. quia circa, cap. non debet de consangui. & affin. c. ad sedem 35. q. 5. notant Archidiacon. & Ioann. Andr. in c. 1. de desponsat. impub. libro 6. Bart. in l. cum quidam, §. quod dicitur ff. de acquir. hæred. vbi dicit, quòd hoc est etiam secundùm communem vsum loquendi, tradit Alexan. vbi Gloss. Paris. in consilio 82. libro 1. numer. 1. Quod confirmatur ex scriptis per Gloss. Bald. & Dec. in dict. cap. postremo de appellat. Menoch. casu 152. num. 4. concludentes ex hoc, quòd consanguineus iudex potest recusari stante cõsanguinitate vsque ad decimum gradum; quia ad eum progreditur successio, per §. vltim. instit. de cogna. succes. & idem Menoch. casu 145. quod conuenit scire pro intellectu l. 19. tit. 10. lib. 2. Recop. in vers. 5.

68 Sed dicta conclusio procedit vbicumque quęstio & controuersia est inter † duos consanguineos, qui ambo prætendunt esse vocati ad maioratum, super quo est contentio: tunc etenim necessarium est, quòd vterque distinguat consanguinitatis & lineę gradus secundùm ordinem suprascriptum. Si verò successor in maioratu litiget cum fisco, vel alia persona non consanguinea, non tenetur præcisè probare consanguinitatis gradus, secundùm Raphael. Cuman. in l. is potest, vbi Alexan. & Ias. ff. de acquir. hæred. & eund. Cuman. in l. sed si de sua, quam legit cum l. hæres institutus, & ibi Roman. ff. de acquir. hæred. & tradit eleganter idem Cuman. in cons. 43. in fine. Et ita est intelligendũ quod ex Aymon. cons. 149. Cephalo consil. 133. num. 53. cum sequent. Neuizano consil. 10. num. 9. tradit Bursat. cons. 93. nu. 2. libro 1. Cephal.

Cephal.conf.90.num.26.lib.1. vbi ponit regulam,quòd consanguinitate probata, præsumitur proximitas, nisi contrarium probetur,& conf.606.num.11.lib.4.Bursat. in d. conf.98. num.5.lib.1.Ioann. Gutierr.cons. 24.num.2.Alexand.in conf.279.visis & põderatis dubitationibus,lib.7.Bart.Socin. in l si inter,ff.de reb.dub.& in l.Gallus in princip.num.6.ff.de liber.& posth. Curci.Iun. in consil.338.num.33.lib.3.supra allegato, Roland.consil.10.num.25.lib.3.& glos. Paris.in consuetud. Parisien.de mater. feudal. §.22.nu.90.fol.195.vbi ex hoc infert,quod agens ad possessionem feudi,si non sunt alij cohæredes,nec litigantes;non habet necesse probare se esse proximiorem consanguineum,& gradus declarare:sed solum se esse consanguineum:pro quo dicto ego induco glossam in cap.1.§.& quia,qui feud.dar.possint,vbi dicit, quod licet in feudis non admittatur successio transuersalium infra septimum gradum,nisi ille qui incipit admitti, probet per duodecim sacramentales deponentes, petentem feudum esse infra septimum gradum,& propinquiorem defuncto: hoc verum est, quando controuersia esset de feudo inter propinquum volentem succedere in feudo ipso:& CurtemRegiam,seu 69 fiscum † suum dicentem,feudum ad se esse deuolutum,secus autem si esset inter priuatos dicti feudi: quia tunc sufficit probatio ordinaria,iuxta ea quæ traduntur per textum,& glossam in §.cum autem de controuers.inuestit. quod latius tractat Præpositus in d.§.& quia num.64.fol.13.& sententiam Raphaelis Cumani etiam sequuntur plurés quos refert Tiraq.in tract.de vtroque retract.§.11.numero 6.pagin.500. vltra alios citat Episcop.Couar. resol.lib.2.d.cap.6.n. 6.vers.tertio ab eadem,vbi refert alios, qui contra Raphaelem tenent,& eandem doctrinam Raphaelis singulariter declarat, & Raphaelem sequitur Rebuf.in l.proximus.92. pag.559.ff.de verb.significat.ibi: Cum alio consanguineo: quod in terminis nouissimè resoluit Fuluius Pacianus in tract. de probation.lib.2.cap.12.num.43.fol.37. vbi ponit regulam magistralem,quod in omni materia,quæ non terminatur, nullus gradus, præscriptione,sed ex naturá sua,vel ex dispositione legis,aut hominis in infinitũ protrahitur;admittitur probatio consanguinitatis sine graduum computatione,in quo loco plura singularia legi possunt pro intellectu omnium quæ in ista quæstione tractantur,qui notanter tradit, n.40.&41. Quod vbicumque expressè mandauit quod successio fit in perpetuũ & infinitum;non est necessè probare gradus cõsanguinitatis, prout in feudalibus,& alijs rebus: Et quando ex coniecturis constat, ex Alex. in consil 56. num.1. lib 5. & in consil.59. num.4. lib.3. Deci.in consil.481.num.9. Iason in consil. 4.lib.1.num.8.& in l.fin.num. 5. C de hæred.instituend. & alijs pluribus quæ refert, quod est singulare,& memoriæ mandãdum ad plura quæ conueniunt in ista materia maioratuum: & alij etiam sequuntur Cumanũ, quos refert, & sequitur Simon de Pret.lib. lib.5.de interpr.defun.volun. dub.4 & vlt. num.267.fol.550.vbi materiam latè prosequitur:& quos citat Anton. Gabriel lib.1. commun.opin.tit.de probation. conclus.6. num.23.Peregr.in tract.de fideicommis.artic.43.num.60.fol.401.& tradit Alexan. in consil.579.num.10.lib.7.& idem vult Episcop.Sarmien.in l.cum ita §. in fideicommisso.num.18.vers.vlt.nota,pag.115.ff deleg. 2.Cephal.consil.133.num.53.lib.1.qui plures refert,& tradit istam allegationem,scilicet,quod proximior quis præsumitur, nisi contrarium probetur,posse fieri in allegationibus iuris,ex Alexand.in l.1.C.vt quæ desunt aduocat.& alijs pluribus quæ refert: & istã materiã tractat etiã nouissimè Masc. lib.3.de probat.conclus.245. ad hoc legendus,& tradit idem conclus.248. numer.25. fol.187.& Ioan. Gutier.qui Cuman. sequitur in quadam causa iuris patronatus in consil.4.numer.2. vbi refert Molinam lib.3.de primogen.cap.9.num.21. & 22.fol.71.ambo generaliter,indistinctè & indigestè,non animaduertẽtes ad ea quę scripta sunt,quod sufficit probare consanguinitatem proximam,licet non probetur alium esse proximiorem,licet Molina, dum refert Antoniũ Gabrielem contrarium tenere videtur:& facit doctrina Baldi in l.si vxorem,C.de condit.insert.col.3.num.7.vbi dicit,quod vxor præsumitur acquisiuisse de bonis viri,quando est contentio inter maritum,aut eius hæredes cum vxore:secus secum alio: sequitur Alexand. in consil.101.num.3.lib.7.& hæc opinio est tenẽda, quidquid teneant aliqui, quos refert Costa post Tiraq. vbi supra in l.qui duos.§.cum in bello in princ. num.5. ff.de reb.dub.Et hoc dictum comprobatur, quia cum in successione maioratus admittantur † consanguinei, & vocati etiam in millesimo gradu, vt notat Bald.per text.ibi, in cap.1.de feud. Marchiæ, & alij quos supra retuli in quæstion.præcedenti, & vltra illos Gregor.Lopez in l.2.tit.15. part.2. & sequuntur aliqui,quos refert Episcop. Couar.in epitom.de succes.ab intest.num. 12. Anton.Pereg.in tract.de fideicommis. art. 29.num.10.fol.275. & declarat Rodericus Suarez in l.quoniam in prioribus limitatio. 51.num.19.pag.502.C. de inoffic. testam. Tiraq.in tract.de vtroq; retract.§.1. glos.9. 70

num.

num.23. pagin.134. vbi plures refert, notanter Matth.ab Afflict. in constitut. Neapol.lib.3.Rub.24.de succes.nobilium,num. 7.fol.298.Socin.Iun.in consil.76.num. 10. lib.1. Molin.lib.1. de primog.cap.3. num. 12.fol.14.& tractat.Francis. Mantic. lib. 8. de coniect. men. defun.tit.12.num.38.pag. 341. Auenda. qui hoc citat, in l.27.Tauri. 71 gloss.1.num.12.folio 53. Et in successione † illustrium succeditur in infinitum, vt per Parisi.in consil.23.num.130.lib.1. Gozadi. in consil.8.num.23.Menoch.in consil. 61. num.36 libr.1. latius in consil. 378. num. 86.lib.4. & faciunt quæ scribit Andr.Gaill. obseru.lib.2.obser.150.numero 1. pag.66. quod in successione consanguineorum Regis tradit Rebuf.in concordantijs Rubr. de Regia ad prælaturam, pag.174 Hippol. in singulari.422.agnati,Curt.in tract. de feud. part.3.num.49.pag.285. Et in successione Regni hoc tradit Cepola cautel 96. pagina 782. licet contrarium teneat Costa in q.de patruo & nepote part.3.num.61. pag 448. & pro hac opinione facit,l.27. Taurina: & 72 confirmatur,quia proximitas, & agnatio † coniecturis & indicijs probatur, licet non ita plenè testes deponant:vt per Albanum consil.83.Alexan.Rube.consil.16.num.17. Marzari.de fideicom part.3.vers fratres,& filij,quæst. 55. quinimo ad fideicommissum obtinendum sufficit probare se esse de agnatis,licet non probet,se esse proximiorem,vt per Aymon consil.249.col.2. Cephal.consil.133.num.93.Neuizan.consilio 10.num.9.Bursat.consil.93.num.2.& 3. Et 73 in successione feudi † non est necesse probare proximitatem intra septimum gradũ, & vltra centesimum admittuntur,dummodo à primo prouenіant, secundum Aretin. in cons.penult.col 2. Curc.Sen.in cons. 48. num.20. & 49.& omnes communiter ita cõcludunt,secundùm Cephal.in cons.173 numer. 33.& 34.& cons 241.n.22.lib.2.quos & alios citat Bursat.in cons.63. n.5. & 6. libro 1. Et cùm in quocumque gradu quis sit,succedat in maioratu, non habet necesse in indiuiduo,& præcisè docere gradum consanguinitatis, quando non litigat cum alio consanguineo. Et secundùm ista intelligenda sunt quæ scribit Lancellot. Deci. in l. si auiæ,C.de succes. edict. Cassan. in consuetud.Burgund. rubr.7.tit. de succes.fol.228 num.9. vers. Et quod dictum est in consilio 124.num. 1.lib.7.vbi tradit, quòd substitutus debet probare se esse proximiorẽ, quando fuit facta substitutio, quòd proximiores 74 admittantur;nec sufficit probare se esse consanguineum,quia proximus est quẽ † nemo antecedit,l. proximus, ff.de verborum significat.& quod indigestè tradit doctissimus Molina lib.3.de primogen.c.9.numer.21. fol.72.

Et ex prædictis inferebam in practica ad quæstionem quotidie practicabilem, testator reliquit certam pecuniæ quantitatem ad maritandas quotannis fœminas cõsanguineas, petunt fœminæ consanguineæ illam quantitatem; opponitur illis, quòd sunt aliæ proximiores per patronos memoriæ: sed illæ quæ allegantur esse proximiores, nihil petunt,neque se opponunt, † an pa- 75 troni defendere possint solutionem propter illam allegationem,quòd sunt aliæ proximiores fœminæ. Ad quod faciunt quæ de allegatione tertij scribo quarta parte, quæstione 15.Et an sit necesse probare primum stipitem antecessorum,vel saltim fratrum, videat lector textum in cap.tua de consanguinit. & affinit. vbi Abb. numero quarto, Cardin. & alij,post gloss.in verbo,germanis, Gloss.in cap.series,in verbo, in primo gradu,& in dict.cap.licèt ex quadam in verbo, gradus de testib. Gregor. Lopez in l. 17.titulo nono,in gloss.*Algunos grados*,par. 4.Roland.in cons.32.numer.24.lib.3.Lanfranchus omnino legendus in cap.quoniam contra de probation.in vers.Testium oppositiones,n.183.fol.60.qui ponit in ista materia practicam notabilem,& vide Glos.Paris.in dict. consil.in addition.ad Alex.& addo quod probans certum consanguinitatis gradum,præfertur probanti incertum,vt ex Tiraquel.probat Menoch. de arbitr. casu 48. n.28.Et in hac materia est omnino ad memoriã repetendum quod scribit Alex. in d. cons.82.n.3.lib.1.vbi probat,quòd cùm ex dispositione textus in d.c.licet ex quadã cũ ibi traditis, testes deponentes super consanguinitate de auditu debeant dicere quod audierunt à maioribus fidedignis, † est articu- 76 landum & probandum, quòd illi maiores erant omni exceptione maiores & fidedigni, per doctrinam Angeli in l.1.§. si quis neget,ff.quemadmod.testam.aperian.quæ doctrina confirmari potest ex pluribus quæ scribo in 4.par. quæst.20.latè Bursat.in consilio 93.n.4. & doctrina Alexandri confirmatur ex pluribus quæ scribit Menoch.casu 475.num. 23. libr.5. licèt in contrarium faciat l.29.tit.16.part.3.& quod tradit idem Alex. cons. 90.nu.7.lib.6.vbi scribit, quòd vbi sumus in antiquo,& agitur de probãdo, quòd quis succedit à tali stipite, sufficit probatio quæ colligitur ex verbis instrumentorum antiquorũ, Aymon de antiq. tempor. parte 1.numer.73.Albens. cons.84. nu.14. cũ alijs,& addit Alexan. vbi supra,quòd in isto casu tempus antiquum dicitur quinquaginta & sexaginta anni, quia non facilè potest probari per homines viuentes actus iam factus

factus annis 56. de quo legenda sunt quæ scribo par. 1. quæst. 45. Et quòd ad hoc vt probetur agnatio, vel consanguinitas inter duos, sit necesse quòd quilibet gradus probetur per duos testes, volunt Cepola in consilio 45. ciuili num. 3. qui citat Innocentium in cap. series de testib. Bald. in l. 1. C. de testamen. & idem tradit Cacialupus in l. admonendi, num. 203. ff. de iur. iuran. Et qualiter probetur, quòd quis descendit ab aliqua familia, tradunt Socin. Iun. in conf. 76. num. 65. lib. 1. Parif. in conf. 23. num. 233. lib. 1. Hieron. Gabr. conf. 163. n. 9. ad quos addo Mascard. in d. tract. conclus. 73. Menoch. libr. 6. præsump. 15. num. 48. fol. 72. Et quòd vbi agatur de probando, quòd quis descendit à tali

77 gente, vel parentela, † in antiquis sufficiant testes de auditu, & publica vox & fama, tradit eleganter Aretin. conf. 37. num. 1. quem citat Auend. in Dictionario, verbo, *Iudio*, & plura scribit nouissimè Ioseph. Mascard. in lib. de probation. vol. 1. conclus. 511. num. 3. cum sequent. fol. 312. vbi commendat dict. consil. Alexand. 90. & tradit idem Mascard. ad hoc legendus lib. 2. conclus. 840. per totam, fol. 154. Curc. Iun. io conf. 220. nu. 46. lib. 2. & prius num. 44. idem Mascard. lib. 1. conclus. 60. n. 72.

Pro dictis facit recepta sententia, quòd vbicumque de sui natura probatio difficilis

78 est, † admittuntur probationes, quæ aliàs nō admitterentur, vt ex pluribus authoribus docet Seraphin. de priuileg. iuram. priuileg. 33. numer. 75. & 166. & 179. & conducunt scripta per Mascard. libr. 1. de probationib. conclus. 411. 409. & 410. & lib. 2. conclus. 844 fol. 155. Et quòd ex scripturis antiquis etiam per verba enunciatiua, & in præiudi-

79 cium † tertij probetur agnatio, ex pluribus authoribus probat Bursat. in conf. 151. num. 38. lib. 2. qui ad hoc citat Bald. Paul. Alex. & alios in l. cum aliquis, C. de iur. delib. Abb. in cap. cum olim de censibus, Dec. in conf. 595. n. 7. Suarez allegat. 6. num. 13. Aretin. in conf. 76. & alios plures, ad quos addo Simonem de Pret. lib. 5. de interpr. defun. volun. dubit. 4. num. 228. fol. 548. Et quòd agnatio † collateralium probetur probando

80 fraternitatem, licèt non probetur de primo stipite, tradit Bursat. in conf 98. nu. 10. qui ad hoc allegat Episcop. Couarr. & alios. Et quòd ad probandam identitatem persona-

81 rum requiratur in † ista materia probatio nominum & cognominum, resoluunt Dec. in conf. 13. num. 9. Aym. (non relato Decio) in conf. 112. num. 3.

82 Ex quibus ego infero intellectum † ad pragmaticam Cordubæ, hodie l. 8. tit. 11. libro 2. Recop. quæ decidit, quòd vbi auus litigantis defunctus fuit multis annis præteritis, ita quòd testes non potuerunt eum cognoscere, sufficiant testes de auditu ad probandam nobilitatem tàm in possessione, quàm in proprietate. Seiendum est etiam, quòd identitas nominis † facit præsumi iden-

83 titatem corporis. l. qui habebat, ff. de manumiss. testam. quam ad hoc notat Bald. consil. 70. cùm appareat, lib. 4. vbi si quis ad probãdum descendentiam ab aliquo, producat aliquam scripturam, in qua fiat mentio alicuius nominis, cuius ipse descendentiam prætendit, præsumitur quòd illa est maxima, si scriptura reperiatur apud producentem, iuxta doctrinam Baldi in l. si qua per calumniam, in fin. per illum textum, C. de Episcop. & cleric. De qua per Gregor. Lop. in l. 21. tit. 5. par. 3 glossa magna cum concord. vt per Felin in cap. cotam de offic. deleg. notat Ripa conf. 19. num. 17. Quod confirmo, quia si probetur aliquam scripturam fuisse apud patrem, † cogitur filius eam exhibere, vt

84 per Aimonem in conf. 172. num. 16. Burg. de Paz q. ciuili 5. num. 13. & alios quos citat Ioann. Garcia de nobil. §. 1. gloss. 2. num. 4. fol. 88. & conducunt plura quæ scribit Nicol. Boer. decis. 354. num. 1. cum alijs, Marzar. de fideicomm. q. 55. fol. 50. omnino legendus, ibi: Quotidie videbis: & quòd similitudo nominis aliquam † præsumptionem

85 inducat, tradunt Gloss. in l. fin. §. penul verbo, nam solam, ff. ad municipal. Bald. in l. conuenticula, num. 7. C. de Episc. & cleric. quos citat Petr. Barbos. in rubr. ff. solut. matrim. num. 22. pag. 14. qui id intelligit in nomine proprio familiæ, siue gentilico, ex Alciato libr. 4 in §. nominatim, num. 2. inslit. de exhæred. liberor. & illud consilium Cephali notanter explicat Menoch. in conf. 321. numero 15. cum sequent. libr. 4. Quinimò inquit Bald. in cap. tuam num. 6. de ordin. cognit. per l. vxorem, ff. de manumiss. testam. Quòd vbi posthumus vocatur nomine baptismali nomine patris, præsumitur † illius fi-

86 lius, notat Iaf. in l. in qua offensio, num. 3. C. de testam. Et quòd quis † præsumatur de pa-

87 rentela, seu agnatione ob identitatem nominis, tradunt eleganter Alex. in conf. 125. numero 5. & 6. lib. 7. Cassan. in catalogo gloriæ mundi, par. 1. consider. 41. Cephal. conf. 90. num. 58. lib. 1 per regulam, l. si in rem, ff. de re iudic. & aliorum concordantium, quod est summè notandum, & quotidie videbis. Et quòd † incumbat onus probandi dicenti

88 in aliqua cognatione, vel descendentia plures eiusdem nominis extitisse, cùm in nomine hominis pluralitas non præsumatur, tradunt Abb. in conf. 6. num. 11. lib. 1. Iaf. in l. cum qui, §. in popularibus, num. 20. ff. de iure iuran. Ioseph. Mascar. in tract. de probation. lib. 3. conclus. 1175. num. 24. folio 82.

Et

89 Et quòd ille qui prætendit se habere descendentiã † ex aliqua familia, vel domo, id ostẽdere possit per testes, famam publicam, vel nominationẽ per instrumentum, vel quòd gerat arma & insignia illius familiæ, tradit latissimè Calcan. in cons. 8. quem citat Masc. in tractat. de probatio. lib. 3. conclus. 1141. num 24. fol. 33. Et qualiter probetur agnatio & familia, tradit Menoch. post alios quos citat in tract præsump. lib. 6. præsum. 25. n. 48. fol. 72. qui alios citat.

Ex quibus infertur, quòd si quis litiget super nobilitate, & habeat cognomẽ nobiliũ, vel illustrium, à quibus allegat descendere, est pręsumptio magna, stantibus alijs conie-90 cturis, † quod est de illa agnatione: & Fiscalis & Conciliũ tenentur apertissimè docere contrarium: pro quo etiam facit sententia Abbatis in c. postremo, n. 4 fol. 106. de ap-91 pell. Et ille, apud quẽ † instrumentum reperitur, præsumitur esse illemet, de quo in instrumento fit mentio, vt ex doctrina Pauli in l. Mæuia, col. 2. ff. solut. matrim. tradit Episcop. Sarmien. in l. 1. n. 1. ff. de liber. & posthum. pro quo facit dictum Baldi in c. ex literis, numer. 3. de consuet. vbi vult, quòd si sunt duo eiusdem nominis & cognominis, & vnus posidet instrumentũ debiti, ille pręsumitur creditor instrumenti, quem referunt & sequuntur Ias. in l. 1. vers. Tertiò limita, ff. solut. matrim. Tiraquel. in tract. de primogen. opinione decimæ septimæ quæstionis, nu. 11. pag. 192. quem allegaui pro quodam nobili (quem nos hidalgũ vocamus) qui habebat quandam executoriam antecessorum, quam in iudicio produxit, & Fiscalis & communitas allegabant, quòd illa executoria non erat antecessorum litigantis, pro quibus est doctrina Baldi in l. si qua per calumniam, C. de Episcop. & cleric. & in l. neque natalis, C. de probation. Mascard. libro 2. conclus. 609. n. 18. ad quod etiam faciunt scripta per Aymon. cons. 198. n. 2. Et ista cõ-92 clusio confirmatur, quia pluralitas personarum, & nominis proprij † non præsumitur, secundũ Bart. in l. si quis seruum, §. si inter duos, 8. de legat. 2. & in l. 2. num. 9. C. de bonor. poss. secundùm tab. Aymon. in consilio 267. n. 1. & 2. & cons. 269. n. 3. Bart. Socin. in cons. 28. & 40. libro 3. Abb. in cap. cum Ioannes de fide instrument. Dec. in consilio 101. col. 1. Gregor. Lop in l. 7 tit. 16. par. 6. gloss. *Ouiesse*, Simon. de Pret. libr. 2. de interpret. defun. volun. interp. 1. dubit. 2. solut. 2 n. 39 fol. 117. Felin. in c. auditis, num. 27. de præscript. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cẽtur. 1. casu 93. num. 52. pagin. 251. sic si quis deferat instrumentum debiti, pręsumitur sibi à creditore traditum, vt tradunt Ioann. Gallus in q. per Arresta, q. 4. Nicol. Boeri. decis. 154. aliud ortum, Rebuff. tom. 1. ad cõstitut. Regias, tit. de liter. oblig. art. 1. glos. 9. num. 33. pag. 73. quia non debet præsumi, quòd portitor subtraxerit. Et istis addo, quod scribit Bald. in c. cũ super de renũciat. vbi inquit, quòd si nobilis qui prętendit ius patronatus, non potest probare quomodo † 93 descendit per matrimonia legitima; sufficit probare descendentiam per famam, & indicia: notat Laurent. Calcan. cons. 11. numer. 10. de quo legenda sunt quæ scribit Lambertin. de iur. patron. 2. lib. par. 2. ar. 4. 10. quęst. prin. n. 5. cum alijs, fol. 196. Bursat. in cons. 151. nu. 36. cum seqq. lib. 2. post Nat. cons. 235. & 378. Alb. cons. 83. Nicol. Boer. decis. 42. num. 32. & quod proximitas, & agnatio coniecturis probetur; tradunt Alban. in d. cons. 83. Rub. cõs. 16. n. 17. Marz. de fideic. p. 3. vers. fratres. Bursat. cons. 93. nu. 1. lib. 1. & vide omnino Celsum cons. 10. n. 3. & cõs. 44. n. 3. vbi tractat, qualiter probetur descẽdentia, & parẽtela antiqua. Curc. iun. in cõs. 220. n. 37. & an descendentia probetur per Chronicas, & plura alia pro intellectu nostrę materiæ tradit Paris. in cons. 23. n. 233. lib. 1. quem citat Menoch. in cõs. 112. n. 67. lib. 2. vbi etiam tractat, quãta fides sit † dãda 94 Chronicis: & quod agnatio nõ probetur, neque per quasi possessionem, neque per tractatum, neque per nominationẽ, neque per famã, nimis generaliter, & absq; digestione tractat Mascar. de probat lib. 1. cõcl. 73. n. 6. fol. 74. ex Decio in d. cõs. 321. n. 12. Iaso. in cons. 81. lib. 1. vbi Ias. tradit, quòd per simplicem nominationem non probatur agnatio: & legi debet Menoch. in cõs. 315. n. 11. lib. 4. Sim. de Pret. lib. 5. de interpr. defũ. volũ. dubit. 4. & vlt. nu. 224. cũ seqq. fol. 548. qui plura scitu digna in ista materia scribit, vbi n. 223. adducit doctrinã satis necessariam in ista materia, & in materia nobilitatis, quod in probanda cõsanguinitate nõ est necessariũ probare primũ stipitem, ex Decio in d. cõs. 321. gl. & DD. in c. tua nos, de cõsangu. & affinit. & in c. licet ex quadam, de testib. Ruin. cons. 141. n. 14. lib. 5. quod est summè notandũ, & legendus est n. 260. fo. 555. Cephal. in cons. 137. n. 44. & 45. lib. 1. vbi tradit, parentelã probari per nominationem, & famam, & testes de auditu Et quod ad probandũ † originẽ, seu stipitẽ, sufficiat cõmu-95 nis opinio, tradit eleganter Angel. in cons. 194. post incohatam causam, visis processibus. Alberic. 1. part. statutorum, q. 68. Nico. Boer. decis. 13. n. 16. Et quod prætẽdẽs priuilegium datum alicui familiæ debeat probare se esse in specie illius familiæ, & non in genere; tradit notanter Menoch. in cõs. 30. num. 14. Quod etiam confert ad lites nobilitatis: ad quos iungo Mascardum in tract. de

de probation.lib.3.d.conclus.1141.nu.24. fol. 92. Et quòd ad hoc vt consanguinitas probetur, sit necesse probare quemlibet gradum per duos testes, tradit Innocent. in c. ceteres de testib. Bald. in l. 1. C. de testam. Caccialup. in l. admonendi, num. 203. ff. de iur. iuran. Mascard. in tract. de probation. conclus. 69. fol. 72. num. 11. & conclus. 410. n. 190. post Cepolam cons. 43. numer. 3. licèt contrarium teneant Glossa in dict. cap. licet ex quadam, vbi Abb. num. 10. Alban. d. consil. 83. num. 19. Et quòd vbicumque nomē potest pluribus conuenire, † oporteat illud exprimi cum duabus qualitatibus & demonstrationibus, volunt Bart. in l. demonstratio falsa, ff. de condition. & demonstrat. Matth. ab Afflict. decis. 245 num. 6. quod latius disputat Mascar. in d. conclus. 1174. num. 27. oblitus de dicta decisione Matthæi ab Afflictis. Et de gradibus vltra leges ordinarias vide l. 9. tit. 7. part. 6. Quod confirmo, quia vbicumque agnationi est coniuncta aliqua qualitas, quæ significat pluralitatem agnationis, præsumuntur plures † agnationes, & non vna, secundùm Bart. Socin. inter consilia Curcij Senior. cons. 40. col. 6. Paris. in cōsilio 51. num. 10. & in cons. 88. num. 36. lib. 2. & in cons. 1. num. 39. lib. 3. quos citat Menoch. in tract. de præsumpt. lib. 6. præsump. 15. n. 45. fol. 72. qui ita declarat dictum consilium Cephali 90. supra allegatum.

96

97

Ex prædicto autem consilio Cephali 90. libr. 1. & alijs supra citatis potest diffiniri quæstio elegans, de qua in facto fuit controuersium in negotio magni ponderis, in quo nec per scripturas, neque per testes, indicia nec præsumptiones constabat; quia negotiū erat multum antiquum, an quis esset agnatus, vel cognatus testatoris? Fuit dubitatū, an agnatus vel cognatus præsumeretur: in quo magis videtur fauorabilius esse præsumendum agnatum, si habeat eundem cognomen † fundatoris maioratus: quod tanquam nouum, singulare, & in praxi necessarium est consideratione dignum. Et quòd ex nomine proprio declaretur appellatiuum, tradunt Bald. in cap. Rodulphus, num. 8. de rescript. Menoch. lib. 1. de arbitrar. q. 99. n. 19. & 20. & in tract. præsumpt. lib. 4. præsump. 126. num. 15. fol. 133. Et quòd gradus † debeant computari à persona grauati, & non à persona grauantis, tradit Iacob. Portius in cons. 40. num. 28. & est consilium Matthæi Gribaldi. citat Iacob. & Angel. in authent. de restitutio. §. nos igitur, Ripa in l. filiusfamilias, §. Diui ad fin. ff. de leg. 1. ad quem addo Alexandrum in cons. 125. lib. 5. qui eleganter tractat, & notat Bursat. in consil. 93. num. 3. lib. 1. vbi nu. 4. concludit, quòd si statutum loquatur in vna parte secundùm ius

98

99

Canonicum, repetitum intelligitur in alia parte, post Iasonem in cons. 69. lib. 3. Socin. Iun. cons. 25. n. 26. lib. 3.

100

Et in materia lineæ, † de qua supra actū est, vsque ad sidera est extollenda doctrina Baldi in cap. quæ in Ecclesiarum, numer. 39. de constitutio. vbi tradit, quòd si concessum est feudum alicui pro se, & suis filijs, intelligitur vsque in infinitū. Vnde nomē, filius, significat secundùm naturam huius contractus totam lineam descendentium; secùs si materia esset indifferens: de qua doctrina meminit Alexan. in cons. 53. num. 10. lib. 6. & est multum necessaria in nostra materia maioratuum.

Ad ea tamen quæ scripsi supra à numero 29. addo, quòd licèt arma alicuius agnationis, vel cognationis sint similia in pictura; differunt tamen in nomine; data nominis similitudine, diuersitas † inducitur ad motum, vt per plura probat Cassan. in catalog. gloriæ mundi par. 1. consid. 48. vers. Septimus casus, fol. 22. Et quòd per regulam l. si idē, C. de codicil. & alia, non sufficiat quasi possessio, quando agitur de successione, quòd quis descendit ab aliqua cognatione, tradūt Deci. in d. cons. 321. nu. 9. & alij quos citat Tiraquel. libro 1. de retract. §. 1. glos. 16. n. 2. & 4. quem citat Menoch. in dict. consil. 321. num. 7. libro 4.

101

QVÆST. VIII.

Proximior quis dicatur in successione maioratus, vel testatori, vel vltimo possessori.

SVMMARIVM.

Diffinitio huius quæstionis, nu. 1. 2. 3. 5. 7. & 8.
Reprobatur quædam sententia Gloss. Paris. an possit Rex disponere de regno in præiudicium agnatorum, aut collateralium, num. 4.
Prior in gradu de rigore iuris præfertur, n. 6.
Substitutio facta de proximiori sui generis, intelligitur de proximiori testatoris, n. 9. & 10.
Proximior quis dicatur in retractu consanguineali, num. 10.
Consanguinei concepti post mortem testatoris admittuntur ad maioratum, n. 11.
Verba, Succedat supremus nouissimus, vel extraneus, *quid importent, n. 12.*
Proximitas pupilli an attendatur ad successionē substitutionis pupillaris, n. 13.
Proximitas an sit considerāda respectu illius qui non successit, num. 14.
Verba, Ad suos hæredes, *qualiter considerentur, num. 15.*

Quia

QVia in præcedentibus quæstionibus tractatum fuit, qualiter & quomodo quis sit proximior ad successionem maioratus; in hac parte agendum est de quæstione, quæ (videri meo) temporibus præteritis erat necesse gladio dirimeretur, sicut illa de controuersia inter patruum & nepotem, quæ decisa fuit ex l. 40. Taurina, quam latissimè ornat Mantic. de coniect. men. defun. lib. 8. n. 9. & 10. fol. 181. An successor in maioratu dicatur ille qui proximior est testatori, & illi qui maioratum fecit; an ille qui est proximior vltimo possessori & descendenti grauati. Quam quæstionem disputat latissimè post antiquos Bart Socin. in l. si cognatis, ff. de reb. dub. & in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell & in aliquibus consilijs: & illam etiam examinauit copiosissimè Episco. Couarr. practicar. quæst. c. 38. & latissimè etiam Peralta disputauit in l. cum ita, §. in fideicommisso, n. 24. pag. 376. ff. de leg. 2. vbi est propria materia: quibus adde Alciat in l. moribus, num. 68. pag. 126. ff. de vulgar. qui sequitur Bart. in d. l. si cognatis. Et quòd talis repræsentatio non procedat, quando ius succedendi defertur vigore contractus ex gratia, & verisimili mente concedentis, tradit latè Socin. Iun. in cons. 73. n. 31. libro 1. ex Baldo in d. l. cum ita, §. in fideicommisso, & alijs pluribus quæ refert, quem prædicti non citant. Ego † (omisso verborum multiloquio) paucis me expediam in resolutione huius quæstionis. Teneo igitur pro constanti, quod regulariter & indistinctè, nisi aliud appareat ex verbis & mente testatoris, ille dicitur proximior ad succedendum in maioratu, qui est proximus vltimo possessori, & non illi qui fecit maioratum: quod ratione viua & concludenti inter alias plures constat. Nam sicut testator prædilexit institutum; ita credendus est prædilexisse illius instituti successores & posteros, iuxta l. cum acutissimi, C. de fideicomm. l. cum auus, ff. de condit. & demonstrat. cum quibus concordat singularis l. 10. tit. 4. par. 6. præcipuè in illis verbis: *Esto es porque se entiende por derecho, maguer el padre no lo dixesse paladinamente*: & idem disponit lex Portugalliæ, quam citat Acosta in lib. de patruo & nepote, par. 2. num. 28. pag. 428. Et istam sententiam nouissimè (referendo omnia scripta antiquorũ & modernorum) latè fundat Roland. in consil. 100. & vlt. par. 1. & idem tenet Molina lib. 1. de primog. c. 6. n. 47. fol. 50. & libro 3. c. 9. num. 4. fol. 69. Carol. Ruin. in cons. 162. num. 8. lib. 2. idem Rolan. consl. 38. lib. 4. per totum, Marzar. de fideicomm. q. 35. fol. 28. vbi dicit, quod ista est verior & communior opinio, & quod eam semper ipse tenuit: & plures etiam citat Simon de Pret. libro 3. vltim. volunt. solut. 3. num. 38. fol. 343. vbi hoc legendum, & istam esse veriorem opinionem fatetur Portius in cons. 55. n. 85. & latè idem prosequitur in cons. 121. n. 11. cũ seqq. ad hæc legendus, & in cons. 122. nu. 6. nouissimè Caldas Pereira de renouatio. emphyt. q. 9. n. 32. fol. 71. & de nominatio. emphyt. q. 24. n. 90. fol. 291. qui corruptè hoc refert, Ioan. Gutier. lib. 3. practic. qq. q. 66. n. 7. p. 572. Marcus Aquilinus in l. Gallus, §. & quid si tãtum, n. 172. ff. de liber. & posth. Ioseph. de Rustic. in cons. 2. quem posuit in tract. an liberi in condit. positi, n. 102. fol. 120. col. 4. Tiber. Decia. cons. 14. n. 1. lib. 5. & plures citat Mena in addition. ad decisiones Gamm. decis. 174. Hieron. Gabr. consil. 107. n. 7. & 8. Alciat. inter consilia Grati cõsil. 8. n. 3. lib. 1. & idem Gratus cons. 7. n. 12. Cephal. cons. 416. n. 19. cum seqq. lib. 3. August. Beroi. in cons. 65. n. 92. lib. 1. & consil. 93. n. 37. eod. lib. & in consil. 120. n. 3. lib. 2. vbi loquitur in quodam maioratu Hispaniæ, & n. 56. & in cons. 97. n. 3. & 15. eod. libro, & in cons. 94. n. 37. & in cons. 112. num. 6. eod. lib. Et ista est hodie communior opinio secundum Bursat. in consil. 157. n. 12. lib. 2. & cons. 170. num. 23. eod. lib. idem Hieron. Gabr. in cons. 86. n. 14. & consil. 88. nu. 5. & plures refert Zuchard. in l. hæredes mei §. cum ita part. 9. n. 3. pag. 275. ff. ad Trebell. vbi legendum: & coadiuuatur ex pluribus, quæ scribit Cassanæ. in consuet. Burgund. Rub. 7. §. 7. fol. 260. n. 55. vers. prædicta de repræsentatione, vbi etiam latè probat, nepotem patruo præferendum: & probatur in d. l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de lega. 2. in illis verbis. *Et qui ex his proximo gradu procreari sunt*, vel vt legitur in Pandectis Florẽtinis. *Et qui ex his primo gradu procreati sunt*: qui text. clarè probat hanc conclusionem, quicquid aliqui DD. misera & nimia subtilitate cauillari velint: & inter alios Cephal. in cons. 357. n. 4. lib. 3. vbi n. 1. plures, pro nostra opinione in contrarium citat: & in consil. 393. n. 12. & post ea nu. 43. eod. lib. Et ad hãc conclusionem est textus singularis, qui non refertur à Doctoribus in l. 2. §. quod autem, ff. ad Tertullian. ibi: *Quod autem diximus antiquum seruari matre non adeunte, cui personæ deferatur hæreditas; videndum est, vtrum ei quæ nunc proxima inuenitur, cùm mater repudiat, an ei quę fuit, cum intestatum decessisse certum est; vt putà, fuit patruus cùm intestatus decederet patrui filius, cùm mater repudiasset, patruo nondum delata hæreditate; atque ideò defuncto eo, matre deliberante patrui filium vocari.* Et probatur † ista conclusio ex alijs quæ scribo in princip. 2. partis, & eam tenet Aluarus Valascus de iure emphyteu. quæst. 5. num. 34. Burgos de Paz consil. 39. num.

num. 51. & plures quos citat Roland. in d. cons. 38. n. 35. cum sequen. lib. 4. ad hæc videndus, & alij quos citat Ant. Gabr. tom. 2. commun. opin. lib. 4. de fideicomiss. conclus. 3. num. 1. cum alijs, pag. 249. vbi latissimè agit de intellectu textus in d. §. in fideicommisso, & hanc opinionem sequitur, & communem dicit Anton. Gamma decis. 206. numero 27. & decis. 354. numero 10. & prius decis. 7. vbi ampliat hoc procedere, etiam si dicat dispositio, succedat consanguineus meus proximior. Et tandem tenet Beroius consilio 117. in fine libro 2. ex communi; Anchartan. quæstion. familiar. 72. numero 39. Menchac. de successión. creation. libr. 2. § 20. 2. part. & quæst. 79. declarat. 2. numero 119. Natta cons. 450. num. 8. & 9. Couarruu. in cap. Raynuntius, §. 2. de testam. quos citat Bursat. cons. 1. num. 23. Francisc. Mantic. lib 8. de de coniect. men. defunct. tit. 12. num. 20. pag. 349. vbi quæstionem disputat, & refert alios qui contrarium tenent. Et

3 de iure etiam regio † ista conclusio verior est, vt apparet ex legibus regni, Matien. in l. 8. titulo 11. libr. 5. Recopil. glos. 3. num. 2. Velazq. de Auend. in l. 40. Tauri, num. 22. & 23. Spino in speculo testamentor. glossa 19. numero 58. est l. 9. titulo 1. part. 2. ibi: *Verdaderamense es llamado Rey aquel que con derecho gana el señorio del Reyno, e puedese ganar por derecho en vna destas quatro maneras. La primera es, quando por heredamiento hereda los Reynos el hijo mayor, o alguno de los otros que son mas propinquos parientes a los Reyes al tiempo de su finamiento.* Ecce ergo legem, quę in regno clarè probat hanc conclusionem.

Scimus autem (vt multoties in hoc opere dixi) quòd quemadmodum succeditur in regno, succeditur in maioratu, vt probaui ex l. 2. titul. 15. part. 2. & dict. l. 40. Taurina, quæ in successione regni & maioratus præferunt nepotem patruo, & ex doctrina Pauli in cons. 164. lib. 2. & alijs quæ scribit Molina lib. 1. de primogen. capit. 2. & 3. & hanc sententiam tenet nouissimè in dict. l. 9. Ahumada gloss. 2. num. 1. fol. 126. & in l. 2. tit. 15. part. 2. glos. 18. numero 4. folio 151. Petr. Surd. decis. 66. qui refert Molinam libro 1. cap. 6. nu. 43. & Petram de fideicom. q. 1. n. 2. & per ipsum notata in cons. 31. n. 29. Riminald. cons. 246. Quia autem facta est mentio de dict. l. 9. obiter lectores admonendos esse censeo, quòd in nostro Regno

4 seruanda † non est quædam sententia Gloss. Paris. in consuetudin. Parisien. part. 1. §. 8. gloss. 3. numero 9. vbi dicit, quod deficientibus liberis, potest Rex de regno disponere in præiudicium agnatorum, aut quorumcũq; collateralium; vtpotè patrimoniali diuidendo, vel in alienigenam transferẽdo: quia ex illa l. 9. contrarium apertè patet: & clarissimè probatur in sæpe relata l. 2. tit. 15. par. 2. ibi: *El mas propinquo pariente.* Et hanc opinionem in emphyteusi probat Carol Rui nus in cons. 47. nu 6. lib. 3. vbi inquit, quòd ille est proximior, qui est magis propinquus ei, in cuius persona fuit emphyteusis finita, quem citat Anton Gabr. tom. 2. commun. opin. tit. de emphyt. concl. 1. lib 3. pagin. 149. n. 27. Et ista est communior opinio, vt testatur hodie nouissimè Ant. Pereg. in tract. de fideicom. d. art. 20. nu. 2. fol. 179. qui articulum latissimè tractat, & tradit idẽ artic. 51. n. 59. fol. 490. & plures refert Anton. Petra in d. tract. q. 11. num. 51. qui ad hoc refert Episcop. Couarr. in practic. dict. q. 38. & punctum latè prosequitur.

Prædicta autem conclusio (vt ad rem redeam) videri meo, etiam patet ex d. l. 40. Taurina, quæ præfert in successione † maioratus 5 filiũ patruo, cùm tamen patruus sit proximior testatori, & illi qui maioratum fecit, quàm filius vltimi possessoris, l. 1. §. proximus, & §. gradatim, ff. vnde cognat. Et de ri-6 gore iuris præfertur is † qui in gradu prior est, l. pater filium, ff. de inoff. testam. §. 1. instit. de legit. agnat. success. & patet ex tota contextura illius legis, cuius intentum fuit semper præferre successores vltimi possessoris alijs propinquioribus illius qui maioratum fecit: quod dicta lex statuit, siue in successione descendentium, siue transuersaliũ.

† Quòd autem patruus regulariter sit pro-7 pinquior, facit l. 1. §. proximus, & §. gradatim, ff. vnde cognati, & §. si plures, Instit. de agnat. success. & pro hac etiam sententia induci potest alia, l. 3. titul. 13. part 6. in versicul. *E no empece al nieto*, quam in 6. quæst. ad aliud propositum induxi. Et est etiã alia lex partitæ 5. tit. 9. ead. part. 6. ibi: *Esto seria como si algun home que no fiziesse testamento, dixesse assi ante siete testigos: Fulano que es mi pariente mas propinquo, que ha derecho de heredar lo mio, mandole que dè tantos marauedis a tal home. Ca si este tal no quisiesse ser heredero de los bienes que le esto mandaua, e lo entrasse otro que fue mas cercano pariente despues del.* Quamuis iste textus possit induci in contrarium; & illa verba; *Mas cercano pariente despues del*, intelligi possunt, & videtur magis consonus intellectus, & verus, id est, proximus consanguineus testatoris, remoto de medio illo qui repudiauit. Et hoc modo intellexisse videtur illam legem Gregorius Lopez in gloss. in verb. *Despues del*, & ad illum textum addu Baldum in l. si Titio, & Mæuia, §. Iulianus, & ibi notat Bald. ff. de legat. 2.

Ex quibus omnibus prædictis † legibus 8 & authoribus apparet de veritate prædictæ

sententiæ, & pro hac sententia Peralta vbi supra ponderat etiam dict.l.2.in fine, titulo 15.part.2.vbi hoc tangit Greg.Lop.in verbo, *El mas propinquo pariente*, fol.47.col.4.in princip.Et de iure communi ista opinio est crebrior atque fundatior, vt nouissimè scribit Gloss.Paris. in consilio 1. pro Duce de Villahermosa, vbi refert plures idem tenentes, apud quem & Peralt. & Episcop. Couarr.Iulium Clarum, Gloss.Paris. & alios, quos ipsi referunt, & supra citatos, inuenies plura circa istam quæstionem; ideò ego amplius non insisto, contentus cum pluribus quæ in isto puncto tradit Mena in additio. 7.ad Gammam; non tamen omitto sententiam Ripæ in l.filiusfamilias, §.Diui, numero 31.ff. de legat.1.vbi affirmat, quòd substitutio facta de proximiori sui generis, † 9 intelligitur de proximiori ipsius testatoris, & non hæredis, aut grauati, notat Tellus in l.27.Taurina, numero septimo, quem sequitur Roxas in epitome de succesion. cap.32.numero 4.pagina 312. & latè tradit Iaso consil.19.col.1.2. & 3.libro 4.& plures citat Zanchus in dict.l.hæredes mei, §. cum ita, part.9.numero 1.cum sequen.ff.ad Trebell.pag.274. & latissimè istam secundam opinionem prosequitur August.Beroi. cons.176.numero 67.libro 2.Portius cons. 121.num.7.Tiber.Decian.respon.9.nu.19. lib.2.qui latè materiam tractat: & idem in casu particulari in cons.4.n.6.eod.lib. Ant. Thesaur, qui hoc refert decis.Pedem.64.n. 6.ad fin. sed Portius in dict.cons.121.n.11 cum sequentib. contrarium latè prosequitur & tradit communiorem & veriorem opinionem esse contrariam, vt supra dixi. Sed ex numero authorum quos refert pro opinione Socini, & sequacium apparet, quòd opinio Socini est communior, de quo latiùs per Peraltam in dict.cap. in fideicommisso, Rebuff.autem in dict.l.proximus 92. pagina 557.ff.de verb. signific. distinguit, quod si testator loquatur de proximis suis, scilicet, testantis, & tunc de illius proximis intelligitur: secùs verò quando simpliciter loquitur de proximis, inspiciendum est ad quem verba dirigãtur, & intelligitur de proximo illius, citat Gozadin.cons.4.nu.17. & notat idem Rebuff.in l.pluribus, §. verbum suum, l.239.pag.1063.ad fin. ff. eod. titul. plures citat Paris.cons.89.n.41.lib.2. Tiraquel. lib.1.de retract.§.11.gloss.1.num.20. pag.505.& latè istam secundam sententiam defendit Menoch.cons.24.nu.1.cum seqq. Ant.Cioffius cons.7.n.67. Ant. à Petra in tract.de fideicom.dict.q.11.n.24.Tibe. Decian.cons.26.n.75.lib.2.Sforcia Odd.cons. 39.n.30.Cephal.cons.493.n.7.lib.4.Hipp. Rimiual.cons.687.n.68.libr.6.Botta cons. 7.num.11.Et ista est communior opinio secundùm eundem Menoch.cons.106.n.30. lib.2.& eam validissimis rationibus, iuribus & argumentis sustentat in cons.124.n.56. vsque ad finem consilij libr.2. Et est verior & communior opinio secundùm Anton. Thesaur. decis.Pedem.65.num.5. qui magno cum studio & diligentia refert & cumulat Doctores, qui vtramque opinionem tenent, & ibi refert Molinam, & quæ hic notantur, eum legito, & Menoch. consil. 359. nu.4. lib. 4. & inquit Gualdens. de arte testandi, titulo 5.de substitution.cautel.21.numero 3.pag.112.veriorem & communiorẽ esse opinionem, quòd in substitutione fideicommissaria † testatoris proximitas est 10 attendenda. De qua re legenda etiam sunt quæ scribit Cephal. in consil. 457. per totum libr.4. & in cons.600.numero 24.eod. libr. & in cons.313. numero 56. lib.3. Menoch.in cons.124.n.20.25.& 38.lib.2. Pro quibus facit sententia tenentium, quòd in fideicommissis succeditur testatori, & non grauato, per regulam l. cohæredi, §.cum filiæ, ff.de vulgar. inter quos sunt Alex. consilio 64.num.2.lib.1.Episcop.Couar. in practic.quæstion.cap.38.n.4.vers.Secundo cõtra glossam, Aluar. Valasc.de iur.emphyt.q. 50.num.35.versic. Doctorum verò argumẽtatio, Simon de Pret.libr.3.de interpret. de funct.volunt.interpr.3.dubit.4.solut.1.nu. 73.fol.329. & est communis opinio secundùm Molinam lib.3.de primog.c.9.n.4.fol. 69. Et coniuncti sunt in feudo antiquo & paterno, & in solo stipite est fundata, & per mille manus agnatorum & descendentium à stipite ambulat: & vltimus successor primi est successor, & ab eo causam habet, à quo radicem habet, & semper succeditur primo recipienti, & non vltimo morienti, secundùm Angelum in cons.110. August. Beroi.in cons.68.n.10.lib.1.faciunt scripta per Zanchum in l.hæredes mei, §.vlt. part. 9.n.3.pag.275.eundem Menochium in cõsilio dicto n.42.Quibus addo Peralt. in l.3. §.qui fideicommissum, n.52.pag. 285.ff.de hæredib.instituend.vbi resoluit, quòd in maioratibus non succeditur propriè vltimo possessori: de illo autem consilio Gloss.Paris. vbi inter alia tractat, an alienatione facta, admittatur proximior fundatori, vel illi qui alienauit, legendus est Cephalus, qui in proprio casu, & inter easdem partes consuluit, consilio 318. per totum, libro tertio: & inquit Aretinus in l.Gallus, §.& quid si tantum, numer. 3.ff.de liber.& posthum. quòd ista pronomina, *suum, meum*, quando non constat, an ad testatorem vel ad hæredẽ referantur, in dubio referuntur ad personã testatoris, non hæredis: & idem Curci. Sen. cons.

conſ.40.col.7.num.13.& eſt communis opinio,ſecundùm Roland.conſ.70. num.78. lib.3.contra Socin.in dict.l. ſi cognatis, ff. de rebus dubijs,ad cuius argumenta reſpondent Rube. Garol.Ruin. & Aricomb. quos Roland.citat, ad quem addo plura quæ refert Franciſc.Mantic.de coniectu. men.defun.lib.8.titulo 14.numero 21. pagin. 356. Et poſt longam diſputationem & referendo infinitos Doctores,quæſtionem reſoluit Antonius Peregrinus in tracta.de fideicom miſsis, articulo 20. numer.1.cum ſequentibus,folio 179. qui teſtati ſunt opinionem eſſe magis communẽ, qui addit quod vidit ſeruari in practica opinionem, quam ego defendo,& omnes difficultates tollit dicta lex 9.

Vidi autem dubitari in iſta quæſtione quid definiendum eſt, quando fundator maioratus invocatione ſucceſſorum appoſuit verba,quod ſucceſſores ſint proximiores tam reſpectu fundatoris, quam vltimi poſſeſſoris,quid ſequendum ſit. In retractu 11 autem conſanguineali † præfertur qui eſt proximior venditori:non illi à quo res pro ceſsit,ſecundum Caſſan.in conſuetud. Burgund.Rubr.10.§.1.numer.332.columna 2. verſiculo quæro an rectè ſentiant, vbi hoc tenet,magis motus verbis cõſuetudinis Frãciæ quæ ſuper hoc loquitur,quam iure: quã quæſtionem latius diſputat Tiraquellus lib. 1.de retract.dict.§.11.gloſſa 1.numero 12. pagina 502.Ciſuentes in l.73.Taur.ad hæc legendus: & quod licet attendatur proximitas vltimi poſſeſſoris,ſuccedatur tamen inſtitutori;tradit Cephal.in conſilio 183. numero 17.libro 1. De quo, & de intellectu textus in dict.l.cohæredi.§.cum filiæ,ff. de vulgar.lege Portium conſil. 121.numero 23. quod nota ad intellectum quæſtionis, quam tangit Ciſuentes in dict. l.73. Taurina,dum quærit,an retrahens rem venditam velut conſanguineus,ſufficiat quod ſit conſanguineus venditoris:vel requiratur quod ſit conſanguineus illius à quo res proceſsit.

Et ex prædictis,non ſine ratione dubitari poteſt de doctrina tenentium, quod ad fideicommiſsi bona alienata præferri debet proximior teſtatori: non etiam proximior illi qui alienauit:inter quos ſunt Bart.Socin. in conſilio 249.numero 21.libro 2.Iaſon in conſilio 215.in princip.libro 2.& in conſil. 159.libro 4.Crotus,& Ripa in dict.§. Diui, num.31.& alij quos citat Tiraquel.libro 1. de retract.d §.11.gloſ.2.num.16. pag.503. Cephal.in conſil.313.num.77.lib.3.Et materiam iſtius quæſtionis, relato Molina, & alijs nouiſsime tractat Angel. Matthæacius in tractat.de fideicommiſ.lib.2.cap. 15, numero 1.cum ſequentibus,fol.85.

Eſt etiam anim aduertendum,quod ad maioratum factum † in fauorem conſanguineorum admittuntur conſanguinei, etiam concepti poſt mortem teſtatoris,l. Paulus. §. Paulus, in 2. ff. de bon. libertor. notat Roman.ſingul.295.& eſt communis opinio ſecundum Tiraquel.lib.1.de retract.§.1.gloſ. 9.num.39.& hoc etiam latè probat, & reſoluit Molina lib.1.de primogen.cap.3.nume. 15.fol.14.Iulius Clar. lib.3. ſententiar. §. teſtamentum,quæſt.76.num.14 pag.76. & communem dicit Celſus conſ.39.num.6.& ſequitur conſil.122.& idem tenet Ludouic. Peguera in lib.feudali.in verſ.Inſtans,num. 94.fol.32.Cephal.in conſ.313.num.56. cũ ſequentibus,lib.3.Mantic.lib.8.de interpr. defun.volun.titu.12.nume.14.pag.346. ad quos addo Iaſon in l.2.num.235. C. de iur. emphyt.Gregor.Lop.in dict.l.2.in gloſſ.*El mas propinquo*, fol.47. col.4.in princ. quod vidi in facto, & in alio propoſito reſoluit Molin.lib.1.de primog.c.6.n.49.fol.50.Et quomodo cognoſcatur quis ſit proximior in gradu,tradit Anton Gom. in l.8. Tauri, n.2.de quo lege quæ ſcribo ſupra. Et quid importent † illa verba,*Succedat ſupremus nouiſsimus vel extraneus*,tradit Rebuff. in loco citato,pag.559.Tiraq.in d.§.11.gloſſ. 1. n. 1.pag.499.vbi,quid de verbo, *Vltimus intimiſsimus*.Et quod agnatio conſideretur reſpectu vltimi poſſeſſoris volunt Corne. in conſ.23.lib.1.Rube.in conſ.85.n.3.quos citat Caldas Pereir.in d.tract.de renouat. emphyt.d.q.9.n.37.fol.71.Et an ad ſucceſsionem ſubſtitutionis pupillaris † attendatur proximitas pupilli,vel patris reſoluit Bart. Socin.in l.ſi cognatis,n.10.ff.de reb.dubijs Ripa in l.2.n.50.ff.de vulga.latiſsimè,& eleganter Zanchus in l.hæredes mei,§.cum ita p.8.n.191.pag.147.ff.ad Trebel.quod quotidie videbis.Et quid ſi teſtator vocauit conſanguineos maſculos de patrimonio, ſeu eius cippo: numquid ſolam dicatur vocaſſe illos qui reperiuntur de familia tempore mortis,diſputat Crotus conſil.54. vbi vult,quod omnes cenſetur vocaſſe:quẽ refert & ſequitur Roland.conſ.39.n.35.lib.4. in quo conſilio etiam latè diſputat. Si teſtator adiecit hæc verba:*Meos conſanguineos qui ſunt vocati*,& veniant in tali vocatione. Et quod † proximitas non ſit conſideranda reſpectu illius qui non ſucceſsit, tradit Gamma deciſ.93. Et quid quando teſtator vſus ſit nomine poſſeſsiuo, *ipſius*, vel, *ſuam*, an debeat intelligi de deſcendentibus ipſius teſtatoris,an aliorum, tradit Mantica dict. libr.8. titulo 12. numero 12. folio 183. ex Hier.Gabr.in conſ.132. q.6.n.60.& 59. ad quos addo omnino Pariſ.in conſ.85.nu.36. lib.2.Roland.in conſ.70.n.76. cum ſequen.

Margin numbers: 11 (right column), 12, 13, 14

libr. 3. & quod Hipp. scribit in singular. 31. vbi resoluit, quòd si testator reliquit mulieri domum ad habitandum, & post mortē illius cauit quod veniat ad hæredes eius, & successores, intelligitur de successoribus & hæredibus ipsius testatoris, & non de hæredibus mulieris, per Glossam & DD. in l. ex facto in princip. ff. ad Trebellian. & doctrinam Bart. in l. cum in testamento, ff. de aur. & argent. legat. Alexand. in cons. 23. libro 2. Et quòd verba, † *ad suos heredes*, intelliguntur ipsius testatoris, volunt Carol. Ruin. in consilio 103. numero 15. libr. 2. Zuchar. in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. par. 4, numer. 155. pag. 85. latiùs in 9. part. num. 2. pag. 275. Et ad ista & alia consimilia in ista materia maioratuum consulo iudices & aduocatos, vt memores sint illorum quæ scribo in principio istius secundæ partis, præcipuè de illo textu singulari viuo & spiranti in l. in his, ff. de condit. & demonstrationib.

15

QVÆST. IX.

Filius abortiuus an faciat gradū, & alia similia.

SVMMARIVM.

Diffinitio quæstionis, num. 1.

Nihil & inutile æquiparantur, num. 2.

Inhabilis non facit gradum, num. 3. & 4. nec numerum, num. 13.

Mater an teneatur reseruare filijs prioris matrimonij proprietatem bonorum, quando tales filij sunt deportati, n. 5.

Masculus qui subitò post mortem matris decessit, qualiter non impediat, quin fœmina in feudo succedat, num. 6.

In materia successionum paria sunt non esse, vel à successione excludi, n. 7.

Natus perfectè non dicitur ille qui ita intempestiuè natus est, vt viuere non possit, n. 8.

Filius abortiuus non rumpit testamentum, nu. 9. nec reuocat donationem, num. 10. nec facit deficere fideicommissum, num. 11.

Consuetudo deferens hereditatem primogenito, nō sentit tantum de illo qui prius natus fuit, sed de eo qui priori deficiente efficitur primus, numero 12.

Frater Franciscanus vel delinquens, qui non successit in maioratum, non facit gradum: & attēditur proximitas respectu vltimi possessoris, & non istorum, num. 14.

Filius qui scisso ventre matris natus fuit, an faciat gradum, n. 15. Autoris sententia, numero 16.

Proximior dicitur conceptus tempore conceptionis, num. 17.

Proximiorum appellatione qui veniant, n. 18.

Proximior quando vocatur, an nepos repræsentet patrem, num. 19.

Filius quando & in quibus casibus intret in personam patris, n. 20. 22. & 23.

Successio iurispatronatus, & successio primogenituræ qualiter differant, num. 21.

Exclusus si sit is qui est in primo gradu, an ille debeat admitti qui exclusit existentem in primo gradu, si superfit persona media, à qua excluderetur, num. 24.

Vocatio hoc modo concepta, voco illos de genere aut parentela, *& hæc,* voco genus aut parentelam, *aut,* voco propinquiorē mei generis in gradu parentelæ, *qualiter differant, num. 25.*

Filius spurius aut naturalis an faciant deficere conditionem, sub qua substitutus vocatus est, numero 26.

NOnò præsupposita veritate conclusionis, quam in præcedenti quæst. disputaui, possessor bonorum maioratus decessit, vxore prægnante, quæ post mortem mariti peperit filiū, qui non vixit viginti quatuor horas, iuxta id quod hodie requiritur per l. 13. Taurinam, hodie l. 2. tit. 18. lib. 5. Recop. ad hoc vt nō sit abortiuus, & sit legitimè natus; quæritur an sequens in gradu ad succedendum in maioratu dicatur ille qui est proximior huic filio defuncto, qui fuit abortiuus, an ille qui est proximior eius parenti, & qui in effectu fuit vltimus possessor bonorum maioratus. In quo puncto, quia semper intendo non morari nisi in necessarijs, vel vtilibus, mihi videtur, quòd hic filius abortiuus † nullum facit gradum; & successio maioratus erit illius qui erit proximior patri illius filij abortiui. Quod primò probatur ex l. vxoris abortu, C. de posthum. hæred. instit. & ex l. 16. tit. 6. part. 6. & ex d. l. 13. in quibus iuribus apparet, quòd filius abortiuus iudicatur tanquam si natus non fuisset, & ideò non est impedimento illi qui patri proximus erat; quia non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum, cap. non præstat de reg. iur. in 6. l. si stipules, ff. de verbor. oblig. c. si verum 31. quæst. 2. cap. congregato de elect. cum concordan. & nihil † & inutile æquiparantur, l. vltima, vbi latè Ias. ff. de iurisd. omn. iudic. Et paria sunt aliquid non esse factum, vel inutiliter factum, & vitiosè l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudic. cum similibus: & facit illud elegans consilium Raphaelis Cumani 45. quod retuli in quæstione septima supra eodem in vers. circa materiam, nu. 43. & quod scribit Guillelm. Benedict. in cap. Raynun-

1

2

Raynutius, in verbo, mortuoque testatore, in 2. numero 72. de testam. vbi dicit, quòd si is qui proximior est consanguineus, est habilis ad succedendum, quia fortè est deportatus, vel Franciscanus, 3 † is non impedit sequentem, qui scilicet proximior post eum est: hic enim (altero sublato) proximior dicitur esse ac primus hæres, æquè ac si nemi nem ante se haberet: & idem tenet Cassan. in consuetud. Burgund. titul. de succession. §. 1. verbo, hereitur habile, colum. 1. refert Benedict. text in l. si qua pœna, ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. & l. si post mortem, §. liberi, ff. de bonor. possess. contr. tabul. per quam dicit Bald. in l. si quis prioris, §. talem, C. de secun. nupt. non nocere alij eum qui inhabilis est. Ex quo etiam infert, quòd si consuetudo sit, vt primogenitus ex primo matrimonio succedat in Baronia, sintq; ex multis matrimonijs filij; sed is qui solus erat ex primo matrimonio, fit inhabilis ad succedendum, quia est frater minor; is qui illum sequitur, qui est primogenitus 4 ex secundo matrimonio, † succedet in Baronia tanquam primogenitus, perinde ac si nullus sit filius ex primo matrimonio: & ita dicit fuisse determinatum in regno Apuliæ, cùm Ludouicus Regis primogenitus se se sedalicio domini Francisci abdicasset, & idem Bald. in l. Deo nobis, columu. 4. in versic. Quartò notabis, C. de Episcop. & cleric. Alexand. in l. 1. §. qui habebat, ff. de bonorum possess. contra tabul. Et est ad propositum quod de filijs deportatis scribit Bart. in l. filius familias, §. cum quis, ff. de legat. 1. quem sequuntur communiter Doctores secundùm Antonium Gabriel. tomo 2. communium opinion. libro quarto, titul. de fideicommiss. conclus. 2. numero 76. pagina 248. Et facit quod scribit Ripa in l. fœminæ quæstion. 8. C. de secund. nupt. vbi conclu 5 dit, quòd mater † non tenetur reseruare filijs primi matrimonij proprietatem bonorum quę habuit à primo marito, vbi tales filij sint deportati: notat Anton. Gabr. tomo 2. commun. opin. lib. 3. tit. de secund. nupt. num. 27. pag. 218. & facit text. in cap. nam & ego de verbor. signific. vbi vnigenitus dicitur qui fratrem habuit; qui tamen est mortuus, quasi videlicet natus non videatur, quia non durauit: de qua re plura scribit Tiraquel. in sæpe citato tractat. de primog. quæstione 3. numero sexto cum pluribus sequent. pagin. 73. Ex quo loco sumi possunt quæ hic desiderantur; cui adde text. in l. qui mortui, ff. de verbor. signific. ibi: *Qui mortui nascuntur, neque nati, neque procreati videntur; quia nunquam liberi appellari potuerunt*; licèt textus hic in contrarium retorqueri possit, quia in nostro casu viuus filius natus fuit, quamuis expirauerit ante viginti quatuor horas: sed hic textus intelligendus est secundùm dict. l. 13. Taurinam, & alia iura supra citata. Et faciunt etiam quæ ego scribo in hac secunda parte huius operis, quæstion. 3. vbi tractatur de successione monachorum in maioratu: & substitutio facta nasciturις filijs institutis post mortem, perinde locum habet si non nascantur, ac si nascantur & moriantur, l. qui ventri, ff. de ventr. inspic. l. ab exhæredat. §. fin. ff. de legat. 1. volunt Baldus in l. fin. numero septimo, C. de institut. & substit. Ripa in l. 1. numero 168. ff. de vulgar. & alij quos citant Cephal. in consilio 380. numero 32. Simon de Pret. libro 3. de interpret. de fun. volunt. solut. 6. numero 51. fol. 251. Et masculus qui subitò post mortem matris deces sit, † non censetur extitisse: & sic non im- 6 pedit quin fœmina succedat etiam in feudo, in quo ex legis concessione, si masculus semel extiterit, vlterius fœminæ non admittuntur, Gloss. in capite primo de succession. feud. in gloss. penult. & in capite 1. §. quin etiam Episcop. vel Abb. vbi Iacobus de Vellovilo, Rayner. Nicol. de Neapol. Baldus, Martin Laudēs. Aluarot. & alij, excepto Andrea de Isernia, & alij, vt per Glossam Parisiensem in prima parte consuetudin. Parisiens. §. 27. quæstione prima, numero octauo, fol. 221. Tiraquel. in titulo de rebus in iudic. exigend. versic. octuagesimo tertio, pagina 75. Item in materia successionum paria sunt non esse in rerum natura, & esse, † sed à successione excludi, 7 vt locum faciat filio exclusi, l. 1. §. vltim. ff. de bonorum possess. contra tabul. l. si necem, §. si deportatus, ff. de bonis libertor. ibi: *Si deportatus sit, ideòque inhabilis ad successionem, nepos admittendus est ad bonorum possessionem, nec ei impedimento est filius ipsius nepotis patroni; quia is mortui loco habetur*: per quæ iura ita tenet Raphael Fulgos. in consilio 102. quòd si extant filij masculi, & sunt incapaces, vel repudiant, admittitur fœmina, quæ aliàs non admitteretur: & faciunt quæ scribo part. 1. q. 2. vbi hoc latè tractatur.

Item perfectè † natus non dicitur qui ita 8 intempestiuè & immaturè natus est, vt viuere non possit, l. septimo mense, ff. de stat. hominum. l. quod certatum est, C. de posthum. hæred. instit. vbi tota scribentium schola, per textum ibi tenet, † quòd filius abortiuus 9 non rumpit testamentum, & probatur in d. l. 16. tit. 6. part. 6. & ideò Tiraquel. in l. si vnquam, in verbo, susceperit liberos, n. 205 pag. 392. C. de reuocand. donationib. latè pluribus rationibus sustentat, quòd talis filius non naturaliter natus non reuocat

10 donationem † virtute illius legis,in quo lo co latissimè tractat ex infinitis authoribus, per quot menses dicitur partus esse perfectus, & quantum temporis mulier possit esse prægnans, & alia plura ad intellectum eorum quæ hic tractantur, quæ etiam conducunt ad intellectum textus in d.l Taurina,quia Tellus in d.l. de hac remissione nō meminit,quæ est plenissima:quæ d.l.13.(vt supra dixi)multum facit pro hac conclusione,maximè in i lis verbis. *Pero si por ausencia del marido,ò por el tiempo del casamiento, claramente se prouasse, que no nacio en tiempo, que nò podia viuir naturalmente ; mandamos, que aunque concurran en el hijo las calidades susodichas,no sea auido por parto natural.* Et dicit Bald.in dict.l.quod certatum,quod de filio nato tali modo,quod viuere non potuit naturaliter,iudicatur idem quod de obortiuo,quem sequitur Paul.& Alexand. ibi, & est communis opinio secundum Bartho. Socin.in consil.275.in causa fratrum Andreæ numero 20.libro 2. vbi in terminis nostris tradit,quod filius natus tali modo, quod viuere † non poterit secundum iudicium peritorum,habetur tanquam si natus non fuisset, & non facit deficere fideicommissum: quod est notabile consilium in hac materia. Ad quod addo Matthæum de Afflict. decis.238.num.4.Iulium Clarum libro 3. Recept.sent.§.testamentum,quæstione 45.numero 2.pagina 46.& est etiam egregia l. 8. titulo 33.part.7.ibi:*Dezimos,que los hijos que nacen muertos,son assi como no nacidos,ni craدoss è por esso no se quebranta por ellos el testamento que el padre ò la madre ouiessen hecho.*

11

Hæc etiam opinio confirmatur ex eo quod dixit glos.Paris.in consuetudin.Parisiens.§.8.numero 11.folio 104.vbi dicit, 12 quod consuetudo † deferens hæreditatem, primogenito excluso secundo genito , non sentit præcise de illo quem in rerum natura prius natum esse certum est;sed etiam de illo qui fuit posterior natu : sed priore deficiente,efficitur primus. Quod confirmatur ex sententia Bartoli, & Baldi , in authentic. ex testamento,C. de secund. nupt. qui volunt,quòd mater non tenetur reseruare filij, primi matrimonij quæ habuit à primo marito , si fuerint suscepti filij in tempore transitus ad secunda vota : & idem vult Baldus in consilio 153. in primo dubio, libro 5.& alij quos citat Anton. Gabr. tom. 2.commun.opinio.libro 3.titulo de secund. nupt.conclus.1.numero 23.pagina 218. & idem concludit nu. seq. esse quando tempore matrimonij extarent ; sed tempore mor-13 tis matris iam decessissent: & inhabilis † nō facit numerum , sed habetur pro mortuo, vel nullo,vt est textus in dict.l.1.§.vltim.ff. de bonorum possessione contra tabul. dedit gloss.Paris. vbi supra, numero 27. folio 106.

Ex quibus omnibus claè apparet veritas prædictæ sententiæ. † Et ex his etiam infe-14 tur,quòd monachus sancti Francisci,vel hæreticus,aut sodomita, vel ille qui commisit crimen læsæ maiestatis,per quod fuit inhabilis ad successionem maioratus; nullum facit,nec constituit gradum, si anteaquam ius primogenituræ illi delatum fuit ; monachus fuit factus, vel commisit aliquod de prædictis criminibus ; secùs si ante commissum crimen eo ius illi delatum fuit , & possidebat bona maioratus: quia tunc facit gradum & numerum . Ad quod faciunt quæ scribo in prima parte huius operis d.quæst. 1. & in primo casu quando ius primogenituræ delatum non fuit propter prædictas rationes, attenditur proximitas respectu vltimi possessoris, non istius qui in effectu non successit, nec fuit capax ad succedendum in maioratu. De quo legenda sunt quæ scribo supra quæstione 7. Quando autem post successionem & ius iam illi delatum fuit factus monachus, vel commisit delictum;tunc proximitas attenditur respectu huius qui in effectu habuit possessionem,& ius incorporatum,quod illi ablatum fuit per monachationem,vel delictum:quæ sunt memoriæ mandanda. Quibus iungo quæ scribo in quæstione tertia supra hac parte in versic. Supposita : & secundùm prædicta intelligenda & moderanda sunt quę scribit Paris. in consil.146.numero 23.cum sequē tib. libro quarto , vbi de istis tractat ; & an filius qui mortuus fuit , præsumatur natus fuisse in quinto,vel sexto mense, vel septimo.

His aliud dubium proximum est , an filius qui scisso ventre matris fuit natus,† suc-15 cedere possit in maioratu , & faciat numerum vel proximitatem. Dubium facit,l.an niculus, §.amittitur, ff. de verborum significatione, cuius hæc sunt verba: *Falsum est eam peperisse , cui mortuæ filius exectus fuit:* quem textum commendat Gloss. in l. ea mulier,ff.eodem titulo,Angelus,Paulus,Alexand.& Ias. in l. quod dicitur, ff.de liberis & posthumis, qui ferè omnes dicūt, quòd legatum factum mulieri , si pepererit filios, non obtinet quando nati fuerunt secto matris vtero : & id dicit Baldus procedere in omni conditione,si pepererit filios, secundùm Baldum in l.Aretusa, ff. de statu hominum,& alij,vt per Carolum Ruinum in l. Gallus, §. & quid si tantum , columna 24. ff. de liberis & posthumis,in vecsicul. Octauo & vltimo quæro. Quibus non obstantibus (quæ verè in substantia non

non obstant) contrarium in nostro proposi to, † dicendum est, per tex. in d.l. quod dici tur, ibi: *Quod dicitur filium natum rumpere te-stamentum, natum accipi, etsi execto ventre edi-tus sit.* Ad idem est text. in l. 1. §. sed si ma-tris, ff. ad Tertullian. cum concordant. quæ refert Tiraquel. in dict. l. si vnquam, in ver-bo, susceperit liberos, numero 139. cum a-lijs, pagina 168. Et pro hac opinione facit dict. l. 13. supra citata, vbi filius est legiti-mè natus, & non abortiuus, concurrenti-bus illis quæ in prædicta lege continentur. Et pro hoc dicto etiam facit doctrina Iaco-bi de Ardizo in titulo de succes. feudi, sub rubric. vbi frater succedat fratri, vbi per textum in dict. l. quod dicitur, tenet, quòd exiliens à ventre secto matris, succedit in feudo, quem sequitur Curcius in tractat. de feud. part. 3. quæstion. 14. fol. 29. column. 1. quos adde ad Tiraquel. vbi supra. Ad ea au-tem quæ in contrarium faciunt respondet Tiraquel. vbi supra. Ex quibus infertur, quòd hic filius excisus à ventre matris, dũ-modo in eo concurrant quæ habentur in di-cta l. facit proximitatem & gradum, si de-cedat post viginti quatuor horas. Quando autem, & in quibus casibus substitutio fa-cta in defectum liberorum habeat locum, si nulli filij nascantur, vide plenissimum con-silium Menochij 326. libro quarto, qui re-fert opiniones antiquorum & modernorũ, ita vt nihil ei addi possit. Et quòd † proxi-mior dicatur conceptus tempore conce-ptionis, probatur in l. 1. §. si quis proxi-mior, ff. vnde cognati; & in l. filius in fine, cum duabus legibus sequentib. ff. de suis & legitim. hæred. tradunt Signorol. consil. 1. column. penult. Quintilian. Mandos. in tra-ctatu de ætat. minor. capite secundo, nume ro 13. fol. 5.

Sed quando in proximorum materiam ventum est, quia necessarium est pro intel-lectu huius materiæ, vide tex. in l. dudum, C. de contrah. empt. vbi glossa dixit, proxi-mos esse consanguineos, vbi Bald. & est tex-tus in l. quamuis adulteri, C. de adulter. & in l. 1. C. de mulierib. quæ prop. serui. De quo qui plura scire cupit, legat Tiraquellum, qui semper & vbique omnes dicendi copia vin-cit in libro 1. de retract. §. 1. gloss. 9. numer. 15. cum sequent. pag. 131. & libr. eod. §. 11. glos. 1. & 2. & Bald. cons. 271. lib. 3. Alex. in addition. ad Bart. in l. si tertius in princip. ff. de aqua pluu. arcend. Deci. in l. si bonorũ, fol. 71. C. qui admitti, Episcop. Couarr. in epitom. de sponsalib. par. 2. c. 6. §. 6. fol. 65. num. 1. cum sequent. Et proximiorum ap-pellatione veniunt † masculi, & etiam fœmi næ, secundùm Angel. in cons. 288. viso fa-cto, & sequuntur Deci. in cons. 269. consul tus ab illustri Paris. in cons. 89. in præsenti causa, num. 40. lib. 2.

Et circa hæc est etiam sciendum, quòd li-cèt regulariter nepos repræsentet patrem, non tamen † hoc procedit, quando fit mẽtio de proximiore, l. si libertus prǽterito. §. si li-bertus prǽterito, ff. de bon. liberto. facit l. iu bemus in prin. iuncto §. vlt. C. ad Trebel. & quod ibi notat Bald. Ex quo sequitur, quòd quãuis in vocatione maioratuum filius reprę sentat & intrat locum patris, vt patet ex d. l. 40. Tauri; dispositio dictæ legis non habet locum, vbicumque proximior vocatur ad successionem maioratus, vt tenent Episcop. Couar. in pract. qq. cap. 38. n. 4. Anton. Go-mez in l. 40. Tauri, nu. 41. licèt isti duo hoc non decidant in bonis maioratus: & in ter-minis legis 40. Taur. Greg. Lop. in l. 2. tit. 15 part. 2. in gloss. *El mas propinquo*, fol. 47. col. 1. vers. Sed quid si aliquis, Costa in tract. de success. Regni Portugall. n. 21. pag. 401. Al uar. Valasc. de iur. emphyt. q. 50. nume. 36. Caldas Pereir. qui receptam sententiam vo cat, & plures citat in tract. de nomin. ad em-phyt. quæst. 17. num. 24. fol. 187. Octauian. Cacheran. cons. 72. num. 10. Anton. Petra quem refert Episcop. Couarr. in tractat. de fi-deicom. q. 11. n. 53. pag. 248. Dec. in cons. 1. in fine, vers. quarto, Paris. cons. 30. nu. 59. & cons. 40. n. 17. lib. 2. Portius cons. 128. col. 3 Francisc. Mantic. de coniect. men. defunct. lib. 8. tit. 9. num. 10. pag. 339. vbi latè tractat materiam, quando & in quibus casibus filius † intret in locum patris, Cassan. in cons. 53. n. 18. Ancharr. cons. 82. n. 17. & cons. 95. nu mer. 3. Bald. cons. 334. nu. 3. libr. 3. Menoch. cons. 269. num. 49. lib. 3. Paris. cons. 37. nu-mero 44. & 75. libro 2. eleganter Curcius Iun. in cons. 264. num. 34. cum sequen. libr. 2. Et quòd in successionibus quæ iure hære ditario non deferuntur, non admittatur re-præsentatio, per text. in dict. §. si libertus, & l. tutela, §. si duo, ff. de legit. tutor. tradit Mo lina lib. 3. de primogen. cap. 6. nume. 40. & num. 46. fol. 52. Pro quo faciunt scripta per Portium in cons. 54. nu. 24. & per Petrum de fideicomm. q. 11. num. 100. pag. 252. & disputat Mena in addition. ad Gamm. decis. 308. & decis. 174. in quibus locis legi debet omnino ipse Gamma, & Gregor. Lop. ita limitat dictam l. 40. Tauri, & alij ex iam re-latis hoc sentiunt etiam in bonis maioratus: in alijs tamen dispositionibus, & relictis quæ proximioribus ex varijs testatorum vltimis voluntatibus deferuntur, receptum est, quòd filius non intrat in locum patris quod est notabile ad intellectum textus in dict. l. 40. & ad plures vltimas voluntates: quod post Baldum, Cumanum, Florian. An gelum, Aretinum concludit Decius in l. 1. nume-

numero 19. concludenter, quòd licèt in dispositione legis vel statuti filius intret in locum patris, secus in dispositione hominis, quos citat Menochius in tract. de præsump. ption. libro 1 præsump. 46. num. 45. pagin. 52. De quibus doctrinis oblitus fuit Anton. Gabr. (de quo mirandum est) lib. 4. comm. opin. tit. de fideicomm. conclus. 3. n. 1. cum sequent. pagin. 249. vbi resoluit materiam, quando filius intret in locum patris in fideicommissis, & pro Decio & alijs faciunt scripta per Parif. cons. 20. num. 27. cum seqq. libr. 2. licèt contrarium, quod ex vocatione proximiorum non excludatur repræsentatio, tàm in successione maioratus, quàm in successione emphyteusis iuris patronatus, & anniuersarij, teneat neruosè Molina libro 3. de primogen. cap. 7. numero 57. cum sequent. fol. 59. & cap. 8. num. 51. cum sequent. fol. 64. & nouissimè Auend. in l. 40. Taur. gloss. 20. & vlt. num. 21. fol. 139. Menoch. in cons. 357. nu. 27. libr. 4. & in tract. de præsumptio. lib. 4. præsum. 95. n. 21. fol. 179. vbi refert & sequitur Molinam in d. cap. 8. quo in loco per totam præsumptionem tractat materiam istam. Et quando filius repræsentet patrem: de quo est egregium consilium Portij 8. per totum, & quòd nouissimè scribit Ioan. Gutier. lib. 3. quæst. q. 67. vbi latissimè disputat quæstionem, & tenet istam secundam opinionem n. 18. cum sequent. pag. 587. Et quòd magna sit differentia inter successionem iuris † patronatus, & successionem primogenituræ, resoluit Tiraq. in tract. de primog. d. q. 40. n. 154. & 155. pag. 296. quem citat Menoch. cons. 201. nu. 78. lib. 3. Pro quibus facit, quòd filius repræsentat patris personam, † etiamsi testator faciat vocationem pro istis verbis, *Proximiores meos*, vt volunt Bald. cons. 487. n. 3. lib. 3. Alex. cons. 88. n. 2. quod repetitū est cons. 137. lib. 1. Ias. cons. 159. n. 2. lib. 4. Carol. Ruin. cons. 171. n. 12. lib. 2. qui tenet contrarium in dispositione testatoris, Ant. Gabr. d. lib. 4. comm. opin. tit. de succes. ab intest. concl. 1. n. 4. pag. 264. Cephal. in consil. 537. n. 14. lib. 4. qui alios citat, & cons. 465. nu. 13. & cons. 489. num. 59. eod. lib. Tiber. Decian. cons. 1. n. 349. lib. 1. & in cons. 9. nu. 5. lib. 2. Menoch. cons. 215. numero 75. cum sequent. lib. 3. Tiraq. in tract. de primog. q. 40. num. 22. pagin. 271. Pro quibus est sententia illorum qui tenent, quòd d. l. si libertus præterito, loquitur in iure patronatus libertorum, quod est imperfonale: inter quos sunt Ioann. Faber, Angel. & Christophor. Porti. in § item cum filius, instit. de hæredit. quæ ab intest. deferun. Ias. in l. si auiæ, numer. 5. C. de iur. deliberan. & in l. si duo in fin. numero 7. ff. de iur. iuran. Tiraquel. in tract. de primogen. d. q. 40. nu. 152. 153. 159. & 160. pag. 296. Ant. Gabr. libr. 4. commun. opin. tit. de succes. ab intest. conclusion. 1. numero 31. pagin. 265. Menoch. d. cons. 251. num. 79. & quòd per hoc verbū, *Proximior*, non excludatur repræsentatio, voluit Cifuentes in l. 70. Tauri, quæst. 7. & quòd in dict. l. libertus præterito sit casus specialis in iure patronatus, tradit etiam Nicol. Boer. in consuetud. Aurelian. tit. de succes. c. 3. pag. 89. col. 2. vers. Item tertiò fallit. Quam vltimam opinionem † semper tenui, & vidi practicari in hac Regali audientia, & audiui idem fieri in Audientia Vallisoletana: quam etiam tenet nouissimè Ahumada in l. 2. titulo 55. par. 2. gloss. 19. numero 10. fol. 148. & idem sequitur hoc referens Ioann. Gutierr. quæstion. practic. libr. 3. quæst. 66. numero 35. pag. 582. & latiùs tractat in quęst. 67. seq. & punctum & quæstionem latè tractat Castillo in quæstionib. practicabilib. cap. 20. num. 1. cum sequen. Et qualiter in emphyteusi fiat repræsentatio, vltra Tiraq. de primogenit. q. 40. n. 21. Valasc. d. q. 50. n. 5. legendus est Caldas Pereir. in tractat. de nomin. emphyt. q. 22. num. 15 fol. 255. & Menoch. dict. pręsumpt. 95. numero 43. & de materia quę refert nouissimè Mena in additionibus ad decisiones Gammæ 386.

Et est notandum in ista quæstione, quòd si ille qui est in primo gradu successionis maioratus propter aliquam causam sit exclusus, ille debeat admitti, qui exclusit existentem in primo gradu, licèt superfit persona † media, æquissimum, ff. ad Tertullian. & in l. 2. §. si sit agnatus, & §. si sit consanguineus, ff. eodem tit. & subtiliter hunc articulum scribit Bart. Socin. in cons. 202. circa secundam quæstionem, maximè in n. 2. lib. 2. Et hunc punctum etiam rectè tradit Cāpegius in tractatu de dote, part. 5. quæstio. 48. n. 2. fol. 121. vbi ponit distinctionem, & idem Bart. Socin. in consil. 28. num. 4. cum alijs, lib. 4. vbi exponit illam regulam, si vinceo vincentem te, à fortiori vincam te. De qua materia scribunt Parisi. consil. 47. lib. 3. Ægidius à Bellamer. consil. 32. decisio. Neapol. 21. & latissimè Anton. Gabr. libro 4. commun. opin. dicto titulo de successione abintestat. conclusio. 4. num. 1. cum sequentibus, pag. 287. Socinus in dicto consil. 202. col. 2. scribit, An & quando mater excluditur fauore agnatorum, an illud quod aufertur à matre, agnato applicetur, licet alius superfit qui ex gradus prærogatiua agnato præfertur, & plura tradit in hac materia scitu digna, & necessaria: & traditur per eundem Socinum in dicto consilio 202. ante numerum primum, & per totum libr. 2. In mate-

21 22 23 24

materia etiã præsentis quæstionis ad memoriam est repetendum, quod eleganter fundat Aymon.conf.180.n.2. cum sequentib. vbi tradit, quod licet verum sit, quod si plures vocantur nomine collectiuo, puta, familiæ, aut agnationis, censeantur vocati omnes, & primi proximiores, deinde cæteri, secundum DD. in l. Gallus, §. quidam rectè, ff. de liber & posthum. cum concordantib. secus est quando vocatur propinquior de genere: quia ille tantum censetur vocatus. Nec sunt paria dicere, voco illos de genere, seu parentelas, seu voco genus, † aut parentelã, & voco propinquiorem mei generis in gradu parentelæ: quia primo casu habetur affectio simpliciter ad omnes de parentela, aut de genere, cum indefinita æquipolleat vniuersali, secus in secundo casu, quando vocatur propinquior de genere: quia tunc non habetur simpliciter respectus ad genus, sed ad vnum propinquiorem de genere. In materia etiam præsentis quæstionis, & institutionis, animaduerto ad extraordinariam doctrinam Cornei in conf.91.col.2.lib.1.& in cõsil.202 n.9.lib.3 Bart. Socini in conf. 182. col.2.& in fin.lib.2. volentes, quod spurius filius, & naturalis, licet non succedant, faciũt † deficere conditionem sub qua substitutus vocatus est: Et idem volunt Carol. Ruin. in conf.152.n.4.lib.2. Socin. Iun. in conf.168. n.44.lib.2. Menoch. in conf.95.n.65.& 66 lib.1. quod in praxi est necessarium, sed periculosum in ista materia.

25

26

QVÆST. X.

Filius, in quem pater fecit maioratum, si moriatur ante acceptationem, an nepos admittatur.

SVMMARIVM.

Primo gradu substitutionis perempto, cæteri an pereant, proponitur & disputatur, à num.1.& n.3 4.5.& resolutio vsque ad n.14.

Gradus an limitentur in casu quo eueniat conditio primæ substitutionis, n.2.

Pater si meliorauit filium in tertio, & in illius locum alium substituit, & melioratus viuo testatore decessit, melioratio non efficitur caduca, num.6.& 10.

Pater si impuberem filium hæredem instituit, & pupillariter substituit Titium, & quandocumque decesserit Titius, substituit ei Semproniũ, & Titius ante pupillarem moriatur, admittitur Sempronius, num.7.& 8.

In donatione, in qua continentur plures gradus substitutionum, tot dicuntur substitutiones quot personæ contentæ in donatione, num.9.& 11.

Verba, De vno in alium reuertendo, quid operentur, num, 12.

Intellectus ad l.27. Tauri hodie l.11.tit.6.lib.5. Recop.n.13.

Fideicommissum conditionale an transferatur quando est in contractu, num.14.

Decimo, circa hanc partem successionũ maioratus, quæro. Pater fecit maioratum in vnum filium, qui tamen talem maioratum non acceptauit, quia ante acceptationem mortuus fuit, & remansit filius ex hoc filio primogenito nepos institutoris, quæritur, an hic nepos admittatur propter substitutionem factam in illius fauorem. Nam videtur, quod cũ ille filius mortuus sit ante acceptationem, fuit peremptus primus gradus † substitutionis: & in consequentiam alij sequentes defecerunt l. nam etsi sub cõditione §.1. de iniust. rupt. & irrit. fact. testamen. l. denique eod. tit. ibi, *Gradu enim rupto, & infirmato, amplius hæreditas obuenire non potest*, explicat Bart. Socin. in conf.62. viso capitulo substitutionis n.7. lib.3. & conducit consilium Alex.139. num 4 lib.6. vbi dicit, quod in substitutione, in qua post multos gradus erant verba, quod bona remanerent propinquioribus, & sic semper de gradu in gradum, & quod nunquam recederent de parentela, decidit, quod deficiente primo gradu, *omnia deficiunt*. Et quod omnes gradus † sunt limitati, & facti in casu in quo eueniat cõditio primę substitutionis, per l. post adita, de impuber. & alijs, & l. ex facto §. penult. ff. ad Trebell. & notatur per Iason in l. si quis num.5. & 6. C. de institut. & substitut. ad quos alios DD. refert Glos. Parif. in conf.1. pro Duce de Villahermosa, numero 104. pag.77. & plures citat Menoch. in cõsil.85.nu.47.lib.1. & est bonus textus in l. 9. tit.7. par.6. vbi Gregor. Lop. in glos. *Entendiesse*, & in l. si ex pluribus in 2. respons. ff. de suis & legit. hæred. & quæ scribit Celsus in materia primogenituræ in conf. 20. num.16.& 53.& 56. Cephal. in conf.380.n. 12. lib.3. in Bono casu Petra de fideicom. quæst.6. num.7. pag.81. faciunt scripta per Thesaurum decis.86.& decis.96. Bursatũ in conf.97.n.7. vbi ponit doctrinam, quod si moriatur † institutus, vel substitutus ante testatorem, institutus, vel substitutus non admittitur defecto primo gradu, per legem, quamdiu, vbi Roman. ff. de acquirend. hæredit. qui ex Oldraldo in consilio 20. & alijs quæ refert, limitat, quod secundus substitutus admittitur compendiosè, mortuo primo substituto: & facit textus in l. nam etsi miles, ff. de in-

1

2

3

iniust.rupt.irritoque fact.testam. vbi ponitur pro casu speciali in milite, quod similes aliquem fecerit hæredem rupto primo gradu, qui valet iure militari, qui dependet ex eo non rumpitur: notatur per Paris.cō. 74. n.12. lib. 2. Contraria † opinio persuaderi

4 potest ex textu in l. 3. §. vlt. ff. de liber. & posthum. ibi, *Si ita testatus sit pater familias, vt à primo quidem gradu filium præteriret, à secundo solo exhæredaret, Sabinus, & Cassius, & Iulianus putant, perempto primo gradu, testamentum ab eo gradu exordium capere, vnde filius exhæredatus est.* Vbi est glossa notabilis ad propositum in verbo, *Filium*, quæ dicit, quod vbicunque secundus gradus pendet ex primo, vitiatur secundus: secus si possit ex se subsistere, vt latius dicta glossa exponit hoc modo intelligendo textum in d.l. nam & si sub conditione: & illam glossam sequūtur ibi Bar. & DD. antiqui, & moderni, secūdum Iason. ibi nu. 6. in fine, vbi Bar. Socin. n. 4. hanc opinionem defendit, vbi dicit, quod quando deficit primus gradus, ex impotentia adeundi, vel voluntate institutorum, quibus casibus habet locum substitutio, vt per Bar. in l.1. quæst. 2. ff. de vulgar. n. 18. & tūc secundus gradus non rumpitur: quia illud quod est causa inclusionis secundi gradus, non debet esse causa exclusionis, l. 3. §. si emancipatus ff. de contra tabul. Aliquādo gradus primus rumpitur, quando secundus pendebat à primo: & tunc deficit secundus gradus: in cuius distinctionis confirmationem plura scribit Rolan. cons. 59. n. 20. cum alijs lib. 3. ex facto consultus in quadam vocatione secundogeniti, in exclusionem primogeniti: & tradit etiam Menoch. cons. 106. num. 376. lib. 2. Hieron. Gabr. cons. 95. nu. 19. & plures citat Menoch. cons. 215. n. 3. lib. 3. Ex † quo ad propositum nostrū infertur, quod

5 cum ius succedendi nepoti in maioratu non dependeat à patre, sed ab eo qui fecit substitutiones in fauorem filij, & descendētium, quamuis mortuus sit filius, nō deficit ius substitutionis in illius fauorem introductum, & ab auo concessum. Pro qua conclusione est doctrina Baldi in cons. 441. testator lib. 4. & in cons. 270. Quidam. Nicolaus lib. 5. vbi vult, quod si substitutus est vocatus sub conditione, si filius sine liberis decesserit, admittitur etiam si institutus decedat viuo testatore: tradunt Calcaneus in cons. 103. Decian. in cons. 1. n. 91. & 93. lib. 1. Menoch. in tractat. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 65. n. 11 fol. 94 Et pro hac nostra sententia, multum facit ratio & decisio l. 1. tit. 4. *De los testamētos*, lib. 5. Recop. in vers. *E si alguno*, Ad quæ addo notabilē decisionē Guidon. Pap. 531. vbi resoluit quādo substitutio facta in personā vnius, censeatur repetita in persona alterius sibi coniunctę, & an efficiatur caduca, & est in proposito egregia quæstio. Et inquit Bart. in d.l. 3. §. vlt. n. 2. quod quando est defectus ex parte instituti in primogradu, in distincte testamētū incipere potest à secūdo gradu, siue primus nolit esse hæres, l. iam dubitaui ff. de hæredib. instituen. l. cū proponas C. eod. tit. siue primus sit exclusus tēpore l. quādiu ff. de acquir. hæredit. siue sit exclusus morte l. 1. §. pro secūdo C. de caduc. tollen. l. Thais, §. Splendophorus ff. de fideicōm. liber. notat Decius in cōs. 529. n. 4.

Et pro hac opinione, postquā hæc scripsi reperi elegantē doctrinā Peraltę in l. Celsus in princ. n. 13. pag. 314. ff. de legat. 2. vbi dicit, † quòd si pater melioret aliquē ex filijs

6 in tertio, vel extraneo relinquat quintā bonorū patrē, & in illius locum, vel defectum substituat aliū vulgariter, vel coniunctim, detur alius collegatarius in melioratione, & aliter melioratus viuo testatore decessit, talis substitutio, vel coniunctio non efficitur pro non scripta, caduca, vel quasi caduca: sed substitutus admittitur, vel coniunctus ad partē meliorationis deficientis, argum. text. in d. l. vnica §. in primo, & §. seq. C. de caduc. toll. & glos. in d.l. Celsus. Ex quibus iuribus secūdū Alberic. colligitur, quòd substitutio facta in legato non extinguitur: licet cui facta est moriatur viuo testatore, siue antę testamentū, siue post: Et ibi tradit, quid in substitutione pupillari: cui addo Deciū in cōs. 427. licet in casu proposito nu. 7. & in cons. 25. Bart. Socin. in cōs. 63. viso capitulo n. 3. lib. 3. & Paris. in cōs. 18. n. 38. & cons. 44. lib. 2. qui tenent, quod quādo substitutiones sunt positæ de perse, nec subordinantur ab ea, nec ab ea dependent, cæteræ sunt sublatæ, & faciunt plura quæ nouissimè scribit Anton. Peregr. in tract. de fideicōmis. artic. 15. n. 16. cum sequent. fol. 136. Et pro ista doctrina Peraltæ est in terminis sententia Alex. in cōs. 123. n. 4. lib. 1. vbi inquit, quòd si Ambrosius reliquit in testamēto villā Sardoni filio suo primogenito Philippo, & post eius obitū filio primogenito eiusdem Philippi, & Philippus viuo testatore decessit, admittitur Ioānes filius Philippi ex substitutione vulgari: quia filius non potuit habēre ius primogenituræ per d.l. vnicam §. 1. in princ. & §. pro secundo, & l. ab omnibus §. cū quidam ff. de legat. 1. & alia iura supracitata, & pro ista opinione est notabilis textus in l. 1. §. & cum triplici C. de caduc. tollen. & quod scribunt Roman. cons. 438. vers. quo ad quartū, Paul. de Castr. cons. 16. lib. 2. Alex. cons. 13. lib. 4. & alij, vt per Alciat. cōs. 594. n. 1. volentes, quod substitutio de eo qui natus non fuit, habetur pro non scripta, & ius deuoluitur substituto. Et pro hac opinione

nione, est text. notabilis in l. 21. tit. 3. par. 6. & conducunt scripta per Peraltã in l. hære dem n. 90. ff. de legat. 2. D. Ant. de Padilla in l. eam quam n. 121. C. de fideicom. & quæ scribit Ioann. Garc. in tract. de tacito fidei commisso n. 33. pag. 18.

Pro hac etiam opinione rectè venit doctrina Bartoli in dict. l. quamdiu, ff. de acquir. hæredit. vbi dicit, quod si testator filiũ 7 † suum impuberem hæredem instituit, & ei pupillariter substituit Titium, & quandocũque decesserit Titius, ei substituit Sempronium, & contigit quod Titius ante filium pupillum moriatur, & postea decedat pupillus, quod poterit Sempronius, perempto primo gradu, ad substitutionem admitti: & idem tenent Bald. Angel. Imol. Paul. & Aretin. & idem Paul. in cons. 152. præsens dubium lib. 1. Guidon. Pap. in decis. Delphina. 550. Iason. in l. 1. col. 5. n. 28. ff. de vulgar. & pupillar. & alij plures quos refert Glos. Paris. in addition. ad Alex. in cons. 1. lit. A lib. 1. Andre. Gaill. obseru. lib. 1. obseru. 136. n. 3. pag. 250. quos adde ad Tellum in l. 27. Taurina num. 19. in vers. sed vlterius, vbi refert Bart. in dict. l. quamdiu: Marzarius in tract. de fideicõmis. par. 2. quæst. 25. Palacios Rubeus in eadem 27. n. 74. Bartholom. Socin. in cons. 37. nu. 10. lib. 1. Alexander in cõs. 1. n. 1. & 2. lib. 2. Molin. libr. 3. de primogenit. cap. 3. nu. 4. cap. 6. num. 39. fol. 52. & communis opinio secundum Decium in cõs. 427. nu. 9. & Bartoli opinio in dict. l. quamdiu est communis secundum Aymonem consil. 295. n. 1. vbi tradit, quod omnes gradus substitutionis sunt fideicommissarij. Et opinio Bartoli est vera & communiter approbata secundum Iason. in cons. 148. col. 4. versic. septimo pro ista parte lib. 1. qui est legẽdus ad istã materiam, quia plura singularia scribit, & Bartolum sequitur Alex. cõs. 139. n. 5. lib. 6. Curci. Iun. cons. 83. nu. 4. & cons. 135. nu. 2. cum sequentib. & Corn. in cons. 298. nu. 2. lib. 3. latè Paris. in cons. 73. à nu. 26. vsque in finem lib. 3. idem cons. 18. nu. 45. lib. 2. Socin. Iun. in cons. 42. num. 13. per totum, & in cons. 102. n. 34. & in cons. 114. n. 28. lib. 1. Alciat. in l. cohæredi in principio n. 7. ff. de vulgar. & lib. 3. de verb. sign. in vers. secundum axioma, & in respon. 250 n. 10. & 547. n. 1. cum sequent. & 529. n. 9. & 572. n. 4. & est communis opinio secundum eundem in cons. 575. n. 5. & in consil. 508. n. 4. in vers. fortius intelligunt, & idem in respons. 487. n. 3. & idem fatetur in d. l. cohæredi, & plures citat Zanchus in l. hæredes mei §. cum ita, part. 10. n. 63. pag. 294. ff. ad Trebell. & faciunt quæ scribit idẽ Zanchus in eod. §. par. 2. n. 86 pag. 38. Thesaurus d. decis. 86. & quæ elegãter scribit Curc. Iun. in cons. 83. n. 1. cũm sequentib. Et ad hanc opinionẽ plures citat nouissimè Anton. Thesau. decis. Pedem. 270. n. 30. Ad quos omnes addo egregiũ consiliũ Grati 98. n. 2. lib. 2. vbi declarat Menoch. in cons. 226. n. 34. cũ sequent. lib. 4. Et legenda sunt quæ contra opinionẽ Oldraldi in cons. 21. citat Mena in addition. ad Gamm. decis. 225. & per doctrinã Bartoli id. l. quamdiu resoluit Curci. Iun. in d. cons. 83. n. 11. lib. 1. quod deficientibus primis substitutis, admittitur Hospitale tertio loco substitutum, ex Alex. cons. 1. lib. 2. Et hoc est tenendum contra Oldraldũ cõs. 141 & alios plures quos citat Aymon cons. 283. & opinio Oldraldi est communiter reprobata secũdum plures quos citat Zanchus in d. §. cum ita par. 2. n. 25. & 29. quæ seruiunt ad decisionem quæstionis maximi momẽti, quæ 8 in hoc regali contingit. Mater filium † meliorauit cum grauamine, quod si sine liberis decessisset, haberet tertiũ, & quintũ alij duo filij, vnus ex quibus decessit filijs relictis antè quàm filius melioratus decessisset, & venisset dies fideicõmissi, fuit dubitatum an nepotes testatoris admitti possint ad successionem meliorationis simul cum patruo: an patrus tantum omnem meliorationem habere debeat. Et pro decisione istius quæstionis quæ in praxi contigit, legendus est etiam idem Zanchus in d. par. 2. n. 85. Simõ de Pretis, qui plura ad propositum notanda scribit lib. 3. de interpr. defun. volun. dubit. 4. solut. 2. n. 15. fol. 333. vbi inter alia resoluit substitutionem in isto casu esse fideicommissariã, quod tradit inuocatione primogenitorũ Rebuff. in l. proximus 92. pag. 558. ff. de verb. sign. concludens, quod in isto casu nõ succeditur per vulgarem, sed per fideicommissariam, & Molina lib. 1. de primogen. c. 6. n. 14. fol. 42.

9 Præterea pro ista sententia facit dictum Andreæ de Isernia, † quod alijs in locis refero in c. 1. §. præterea Ducatus de prohib. feud. alien. per Federicũ, vbi dicit, quod in donatione, in qua continentur plures gradus substitutionis, tot dicuntur substitutiones, quot personæ cõtentę in donatione. Potest ego nepos acceptare ex persona sua maioratum, quem pater illius nõ acceptauit, & pro hoc etiam dicto conducit quod scribit Carol. Ruin. cons. 203. n. 22. lib. 2. & in cons. 132. n. 7. lib. 3. vbi dicit, quod si fundatore viuo filius primi gradus fuerit mortuus, prouisio facta filio verificatur in nepote: quod dictum ad aliud propositũ retuli in 1. parte huius operis quæst. 15. vers. secunda principalis sit conclusio, & hanc sententiã licet prædicta nõ referat, tenet Molina lib. 3. de primogen. c. 6. n. 37. fol. 52. & tradit Menoch. hoc referendo in cons. 411. n. 2. lib. 5

Etc.

10 Et quod substitutio in prædicto casu † non efficiatur caduca, siue sit compendiosa, siue sit fideicõmissaria, latè ostendit Menoc. cõs. 215. n. 1. cum sequentib lib. 3. melius Petr. Surd. decis. 37. per totã ad ista legendus, & decis. 152. Et ista etiã seruiunt pro decisione quæstionis latè disputatæ à Ioãne Lopio in Rubr de donation. inter vir. & vxor. §. 69. n. 14. cũ sequent. fol. 52. hodie pag. 257. vbi tractat, si habẽs res donatas à Rege Henrico, qui est vltimus possessor filius, nepos, vel

11 pronepos donatarij, ab hac vita migrauit † nõ relicto filio legitimo, nec fœmina, reliquit fratrẽ: An ille frater habere debeat dona, vel redeãt ad Regiã coronam: quod etiam tracto supra quæst. 6. & latius quæst. 4. illat. 3. & istã meam sententiã tenet in terminis Gregor. Lopez in l. 32. tit. 9. par. 6. in glos. in verbo, *No valdrá*, fol. 69. col. 3. vers. quid tamen si vigore Regiæ licentiæ. In hac etiam quæstione & materia ad memoriã est repetenda doctrina Baldi in l. 1. n. 3. iuncta glossa magna C. de donation. quæ sub modo, vbi decidit, quod ista verba, *De vno in alium reuertendo*, o-

12 perantur, † quod videntur substituti ij qui ex iuris dispositione vocantur per regulam l. cũ acutissimi C. de fideicõm. & l. cũ auus, ff. de condition. & demõstr. & hoc comprobatur: quia vbi plures personæ possunt concurrere in successione, idẽ importat dicere de capite in caput, sicut de gradu in gradum: glossa in rubr. verbo, & nota C. de success. edicto, glossa in l. vnica, in verbo, gradus ff. si tabulæ testam. nullę extabunt: quod rectè explicat Guillelm. Benedict. in repet. c. Raynũtius, in verbo, & vxorẽ nomine Adelasiã, præludio 4. n. 262. fol. 56. etsi dispositum sit de hærede in hæredẽ, debet interpretari de descendente in descendentẽ ordine successiuo, vt notant Bart. Socinus cons. 43. n. 9. ad finem lib. 3. Decius cons. 38. n. 4. & 5. Paris. cons. 72. lib. 4. & alij, vt per Portiũ lib. 1. cõmun. opin. conclus. 27. ad finem: & ea verba, *De hærede in hæredem*, significant quod sit hæres vltimi decedentis, vel saltem grauati, vt probat Socin. Iun. in cons. 188. n. 14. lib. 2. per notata per Bar. & DD. in l. ex facto §. vltimo ff. ad Trebell.

13 Et ex superioribus infero notabilem † intellectum ad l. 27. Taurinam hodie l. 11. tit. 6. lib. 5. Recopilat. Quia si forsan in prima vocatione testator non obseruauit dispositionem & formam illius legis, potest incipere substitutio in secundo gradu, & persona: quod animaduertit Ioãn. Garcia in d. tract. de tacito fideicõmisso d. n. 33. Et quod fideicõmissum † conditionale transferatur quãdo

14 factum est in contractu. volunt Angel. Aretin. in §. ex conditionali institut. de inutilib. stipulation. Guillelm. Benedict. in cap. Raynũtius, de testam. in verbo, & vxorem nomine Adelasiam, num. 62. Zanchus in l. hæredes mei §. cum ita par. 4. nu. 18. pag. 68. Petrus Surdus decis. 151. num. 8.

QVÆST. XI.

Pater si in cõstitutione maioratus ordinauit, quod si filius defunctus sit absque liberis, bona perueniant ad aliquem, si filius habuit filios, qui defuncti fuerunt, an substituito expiret.

SVMMARIVM.

Variæ sententiæ circa propositam quæstionẽ adducuntur, n. 1. 2. & 3. Authoris sententia, num. 4. 5. & 6.

Conditionem semel extitisse, licèt eius implementum non duret, quando & in quibus casibus sufficiat, num. 7.

Grauamen si vni imponatur, si sine liberis decesserit, & alio simpliciter sit relictum fideicommissum, non intelligitur si sine liberis decesserit, num. 8.

VNdecimo, Pater in cõnstitutione maioratus ordinauit, quod si filius defunctus sit absque liberis, bona perueniant ad aliquẽ, quem in locũ filij substituit, & talis filius liberos procreauit, qui tamen defuncti fuerunt, & temporẽ mortis ille *primus institutus* decessit fine liberis: Quæro an † hoc casu substitutus repellatur. In quo primo aspectu dicendũ videtur, quod substitutus excluditur ex notabili textu in l. cũ vxori C. quãdo dies legat. vel fideicõmis. cedat ibi, *Cum vxori vsufructus fundi legatur, & eius proprietas cum liberos habuerit: nato filio statim proprietatis legati dies cedit: nec quidquam obest si is decedat.* Eadem conclusio probatur in l. si quis hæredem C. de institution. & substit. & in l. filius familias §. cum quis ff. de legat. 1. tradit D. Anton. de Padilla in l. cum acutissimi C. de fideicõ. n. 51. fol. 154. Et est expressa sententia Oldraldi, quem plerique sequũtur in cõs. 21. & 141. de quo penè innumeros authores referunt Tiraq. in l. si vnquã C. de reuocãn. donation. in verbo, susceperit liberos n. 153. aliàs n. 190. Episcop. Couarr. in c. Raynaldus in 1. nu. 3. fol. 131. de testam. Bursat. cõs. 67. n. 15. traditur per Paris. cõs. 1. n. 15. lib. 3. vbi postea limitat, Socin. Iun. in cõs. 42. n 5. lib. 1. & in cõs. 101. n. 38. eod. lib. Ex quibus cõfirmo quod ex Ludonico de Molina lib. 1. de primogen. c. . n 16. tradit nouissime alius Ludouicus de Molina ex Societ. Iesu, in lib. de iust. & iur. tract. secundo disput. 190. pag. 1157. vbi ait, quod † si Princeps concesisit alicui militi

castũ

castrum sub conditione,quod si sine liberis decesserit ad Principem reuertatur,mortuo milite cum liberis, nunquã castrum ad Principẽ reuertitur,licet filij postea sine liberis decedant:quod confert ad id quod scribo supra quæst.præcedẽti à n.19.& Ludouic. de Molina ex Societ.Iesu vitiosẽ refert dictũ c. Molin. ad quos addo conclusionem notabilem,quòd quando testator post mortem filiorum voluit bona peruenire ad masculos descendentes ex eis;tunc primi masculi qui supersunt post mortem filiorum,intelliguntur per fideicommissum substituti : sed alij subsequentes in gradu,gradatim,siue ordine successiuo, intelliguntur substituti vulgariter in illo fideicõmisso,in quo vulgaris substitutio fieri potest, secundũ Raphaelẽ Cuman.in l.cum ita §.in fideicõmisso n.4.ff. de legat.2.Carol.Ruin.in cons. 92. n. 5. lib. 5. Mantic.lib.6.tit.12.n.30.pag.240.sic Anton.Gamma decis.355.n. 9. tradit, 3 † quod conditione defecta in persona primi instituti,cui substitutio fuit facta,si sine liberis decesserit,præcluditur via succedendi omnibus sustitutis.De qua materia legenda sunt quæ scribit Francis.Mantic.de coniect.men. defun.lib.6.tit.6.n.3.pag.488. Cephal. cõs. 268.n.14.lib,2.& 269.eod.lib. & in consil. 17.n.4.lib.1.Menoch.cons.85.n.125.lib.1 vbi tradit,longam esse diferentiam inter cõditionem,*Si sine liberis deceßerit*, & conditionem;*Si hæres erit*, ex Decio in d.l.siquis hæredem C.de institut.&substitut.& alijs quæ citat,& ad materiam legenda sunt quæ scribit Simon de Pretis lib. 1.de interpr.defun. volunt.interpr. 1.dub.vlt.solut.9.n. 1. cum sequent.fol 43.Ant.Gabr.lib.4.Cõm.opin. tit.de fideicom.conclus.7.&8.pag.254.Bursat.in cons.202.n.7.lib.2.& idem Simon de Pretis, lib. 3.dubit.3.solut.3.n.10.fol. 316. & lib. 3.interpre.2.dubit.3.solut.10. nu. 5. cum sequentib.fol.267. Anton.Peregri. in tract.de fideicõm.art.16.n.143.fol.159. & prius artic.15.n.28.fol.139. Et in hoc puncto, & materia, varia DD.tam legendo,quã consulendo scribunt, quæ forsan lectores magis confundere,quam docere possunt.

4 Ego in nostro † proposito (omissis pluribus quæ hic controuerti poterunt) in ea sum sententia,quod istorũ iuriũ,&Doctorũ conclusio non procedit in bonis maioratus quorum successio est perpetua in fauorem descendentium à primo institutore. Vnde si possessor bonorum maioratus grauatus restituere bona successoribus proximioribus in gradu,si liberos non habuerit,decedat sine filijs,nõ excluditur proximior successor, quamuis possessor bonorum maioratus liberos habuerit, qui defuncti fuerunt. Immò sine dubio habebit bona maioratus, quod apud nos indubitatum est, & in maioratibus communiter hoc cauetur:nam testatores dicunt,quod vocant succedentem in gradu,si primus institutus ad vlteriores vocato liberos non habuerit : vel quamuis habuerit defuncti sint. Et ideò dicunt Doctores nostri,quod vbi constat coniecturis testatorẽ sensisse, quod substitutus admitteretur,etiã vbicunque primus institutus liberos habuit, qui defuncti fuerint, si liberos non reliquit tempore mortis,non habet locum doctrina Oldraldi: vt explicant Corn. in cons. 146. lib.2.Socin.Iun.cons.1.n.70.lib.1. Aymon cons.98.n.1.&alij,quos refert.Episcop.Couarr. vbi supra,& Gregor.Lop.in l.2.tit.15 par.2.in glos.in verbo, *El mas propinquo*, in princ.vbi limitat doctrinam Oldraldi , nisi de mente disponentis contrarium appareat: & idem Gratus cons. 5.vers.modo limitatur lib.2.Dec.cons.477.vers.non obstat Curci. consil.121.Bart.Socin.in cons.250.in vers. infertur & secundo lib. 2.& plures citat Anton.Thesaur. decis.Pedem.248.n.7.& plures coniecturas refert notanter Menoch. in tract.præsump.lib.4.præsumpt.69.n. 8. cũ sequentib. fol. 101. ad ista omnino legendus.Et hanc nostram sententiam † amplectitur Molina lib. 1.de primogen.c,6.n.16. 5 fol. 42. ex pluribus concludens ; quod in maioratibus Hispaniæ non habet locum doctrina Oldraldi ob eorum perpetuitatem, & propter alias rationes, quem & alios plures refert Antonius Peregrinus in tract. de fideicõmissis art.52.n.51.fol.199. Et faciũt quæ scribit Tiber.Decian.inter consilia Portij cons.44.per totum,Thesaur.decis. Pedemon.96.n.32.quæ est notabilis in ista materia.Et doctrina Oldraldi etiam limitatur in bonis quæ ad extraneos hæredes transire nõ possunt,secundum Paul.de Castro in d.cõs. 343.lib.1.Curtium in d.cons.121. quos citat Anton.Gabr.tom.2.Comm.opin.lib. 4. de fideicom.conclus.7.n.6.pag.254. & confirmantur etiam ista per doctrinã Bart. communiter approbatam,in l.quamdiu ff.de acquir.hæredit.vbi vult,quòd quando omnes gradus substitutionum sunt fideicommissarij,est locus vltimo gradui,licet secundus defecerit,confirmat Aymon cons.295.n.1.de quo latè fuit actum in quæst.præcedenti: & plura in proposito scribit Menoch.in cons. 117.n.9.cum sequentib.lib.2.& ex doctrina Decij in cons.515.n.1. in fine, vbi vult, quòd si testator vocauit tam nepotes,quam eorum filios in infinitum, non solum iure transmissionis veniunt nepotes, sed debent admitti iure fideicommissi:quoniam ipsi expresse sunt substituti:quem citat Mãtic.lib. de coniectur.mente defunct.11.tit.20.nu. 7.pag.574.qui ita intelligit l. vnicam §. sin

autem

autem sub conditione C. de caduc. tollen. quod reputo notabile non solum ad istam quæstionem, sed etiam ad materiam repræsentationis: & tacit resolutio Aretini, & Socini in l. Gallus §. quidam recté ff. de liber. & posthum. de quo per Ant. Peregr. in tract. de fideicom. artic. 19. n. 4. fol. 173. & latius plura ad propositum scribit idem Peregr. art. 29. nu. 30. fol. 275. Et in ista materia est celebris, & memoriæ commendanda resolutio Alex. in conf. 101. n. 33. cum sequentib. lib 7. vbi resoluit, quod conditio: *Si nullus supersit ex liberis masculis, succedant fœminæ,* non deficit ex eo quod semel decesserint sine liberis masculis: sed intelligitur quandocunque defecerint masculi, fœminæ admittũtur vbicunque dispositio est indeterminata, & non restricta ad casum quo tempore mortis non reperiretur masculus: vt ibi latius per eum: quod consilium reputo singulare in hac materia maioratuum. Fortius dico, quod quamuis institutus decedat cum liberis tempore mortis, qui defuncti fuerunt post mortem patris, adhuc admittendus est sequens in gradu, qui vocatus est ex dispositione maioratus.

6 Nec sunt considerãda quæ scribunt DD. in prædictis locis quantum † ad nostrũ propositum: quod rectè considerauit Molina, vbi supra. Et etiam fulcitur: quia dicta doctrina Oldraldi non procedit quando quis substituit aliquem deficientibus liberis, vel in defectum liberorum simpliciter: tunc quandocunque liberis deficientibus, admittitur substitutus: & ita declarat Bart. Socin. in l. solemus n. 4. in fine ff. de condit. & demonstr. vbi dicit ita se consuluisse: & Alex. in conf. 43. consideratis his, lib. 3. quod consilium hodiè reperitur in conf. 53. lib. 6. vbi hoc sequitur Glos. Par. & tradit notãter Carol. Ruin conf. 9. n. 9. lib. 1. & in 86. n. 6 lib. 1. Thesaur. dict. decis. 96. n. 28. Mouentur isti DD. per regulam, quod vbi dispositio est adiecta per verba habentia tractum successiuum, non sufficit momentaneum implementum l. si quis ita legauerat ff. de condition. & demonstr. l. si à te ff. si seruitus vendic. vnde dicit ibi Alex. quod si testator dicat, si non remanserit hæres per lineam masculinam, vel dicatur, quod in perpetuum succedant, non sufficit, quod quis liberos habuerit ad hoc vt substitutus excludatur, & substitutio deficiat: & hoc probat text. secundum intellectum Pauli Castrens. ibi, in l. substitutione ff. de vulgar. & confirmantur ista per Decium in conf. 480. nu. 8. vbi post Alex. aliqua ad propositum adducit, de quo etiam vide Glos. Paris. in addition. ad Alex. in conf. 139. in addition. quæ incipit, defecisse, lib. 6. Et quod doctrina Oldraldi non procedat in vocationibus habentibus tractum successiuum, vt dictum est, & deficientibus filijs, vel in defectum, vel si ex eo non supersint, volunt vltra Alex. in dd. consilijs, Decius in conf. 480. col. 2. Carol. Ruin. in conf. 115. lib. 3. & alij quos citat Zanchus in l. hæredes mei §. cum ita, par. 7. n. 33. pag. 199. ff. ad Trebell. quem lege ad ista, n. 46. & 47. Antonius Gamma decis. 224. n. 8. cum sequentib. vbi additio in decis. 225. Quando autem & in quibus casibus sufficiat † conditionem semel extitisse, licet eius implementum non duret, tradit Molin. lib. 1. de primogen. dict. cap. 6. n. 18 & alij plures, quos citat Ioãn. Gratian. reg. 231. & ista etiam seruiunt ad decisionem alterius quæstionis singularis, quæ in praxi sæpe contingit. Fecit quis maioratum in filiũ: & si sine filijs decederet vocauit alium, An fideicommissum iniunctum filio decedenti sine filijs, extendatur etiam, vt censeatur iniunctum ipsi nepoti sub eadem conditione, si sine filijs decederet: & verissima est conclusio censeri iniunctum in isto casu fideicommissum, & maioratus, cuius natura est vt sit perpetuus: vt colligere licet ex consilio Mantuæ 240. lib. 2. Croto conf. 58. Deciano inter consilia Portij conf. 44. col. 2. vers. & quoad primam, Portius conf. 46. n. 20. vers. secundo non vrget, & nu. 26. Ancharran. conf. 252. n. 3. in fine, & n. 14. quos citat, & latè id fundat Marzari. in tract. de fideicomm. quæst. 19. quæ præcipuè fundatur ex prouisione testatoris quæ perpetua fuit, & respiciens conseruationem bonorũ: & tradunt etiam Ripa in dict. l. hæredes mei §. cum ita n. 148. & ibi Zuchardus n. 131. ff. ad Trebell. & alij quos citat Simon de Præt. lib. 2. de interpr. defun. volun. dubit. 3 solut. 3. n. 358. de quo legenda sunt quæ scribo supra hac par. quæst. 5. & quod conditio, *Si sine liberis decesserit*, expiret vnico tantũ filio nato, voluit glos. in l. 1. C. de condition. insert. & omnes in hoc concordant secundũ Paris. conf. 86. n. 3. lib. 2. Mench. de success. creatio §. 27. n. 2. Bursat. conf. 1. n. 1. lib. 1. & alij plures quos citat Michael Grassus in lib. de succes. ab intest. §. fideicommissum quæst. 34. pag. 202. vbi hoc extendit etiam si substitutio dicat, *Filijs nullis nascentibus*, vel, *natis deficientibus*, secundum Alberic. in l. precibus C. de impuber. Alciat. conf. 294. n. 8. Bursat. conf. 67. n. 35. latissimè Mantica lib. 11. de coniect. men. defun. tit. 6. n. 8. pag. 489. & quod sufficiat masculum momento vixisse, vt excludat fœminam, voluerunt Bald. in l. in quibus C. de secund. nupt. & alij plures, quos citat Caldas Pereira in tract. de nominat. ad empyht. quæst. 16. n. 11. cum sequentib. fol. 177. qui innumeris præcedentibus

7

dentibus alia ad propositum scribit. Et in ista materia lectores animaduertant ad quandam doctrinam singularem Parisij cons.86. n.30.lib.2.vbi vult, quod si testator substituat simpliciter alicui sub conditione, *Si sine liberis decesserit*, nec vlterius progrediatur, ex hoc non colligitur, quod testator voluit bona in familia conseruare: vnde si decesserit cum filio, spirat substitutio: quem citat Francisc. Mantica lib.7. de coniect. men. de funt. tit. 15.n.5.pag.250. quod est etiam notandū ad ea quæ scribo supra hac parte quæstione 5.

Noto etiam singulariter, quod si grauamē sit impositum vni, † si decesserit sine filijs, 8 & alio simpliciter sit relictum fideicōmissum, non intelligitur, si sine filijs decesserit, secundum Bart. Socin. in l. cum auus col. 18 vers. postremo n. 30. ff. de condit. & demonstr. Socin. Iun. In conf. 100.n.16.lib.1. Simonem de Pret. lib.4. de interpr. defun. volun. dubit.3.n.36.fol. 448.

QVÆST. XII.

Clausulæ speciales siue præcedāt, siue sequantur, an præferantur generalibus.

SVMMARIVM.

Quæstionis definitio, n.1. & 2.

Indiuiduum derogat speciem, n.3.

Testatoris voluntatem habens in specie præfertur ei qui habet voluntatem in genere, nu.4.

Dispositio generalis facientis maioratum tantum valet, quantum specialis, n.5.

Conditio & qualitas apposita in clausula separata à præcedentibus & sequentibus, quando ex præsumpta mente testatoris referatur ad omnia, vel ad vnum tantum ex præcedentibus, num.6.

Generalis derogatio legum tantum valet quantū specialis, & indiuidua derogatio alicuius legis, num.7.

Testator si in vocationibus maioratus vocet ad illum aliquos de quadam progenie indefectum aliorum, tales de progenie censentur expresse & specialiter nominati, quamuis proprijs nominibus non nominentur, n.8.9.54. & 55.

Nominatim fieri quid dicatur, num. 10. 12. 13. & 17.

Specialiter fieri dicitur illud, quod exactum est à generalitate verborum, num. 11. & quod nominatim fit, n.16.

Clausula in fine apposita quando ad superiora referatur, num. 18.

Qualitas an censeatur repetita quādo est in diuersa oratione n.19. quid vbi correctio ineducitur, n. 20. & vbi est diuersa ratio, n.21.

Repetitum non intelligitur quod repetitum vitiaret, num.23.

Clausula generalis ad extraordinaria non refertur, num.24.

Qualitas hæredum & successorum apposita in principali feudorum concessione intelligitur repetita in capitulis sequentibus ad finem gratiæ, num. 25.

Clausula generalis restringitur ad similia expressis n.26. quando ad similia expressis extendatur, num.27.

Enumeratio indiuiduorum à legato generis sumit speciem, sub qua indiuidua enumerātur, n.28.

Præcedentium quadruplex est virtus, n.29.

Clausula generalis non inclusa incerto capitulo refertur ad omnia, siue in principio, siue in medio, siue in fine posita, nu.30.

Clausula præcedens validior est quàm sequens, num.31.

Dispositio Principis sequens interpretatur secundum præcedentem, num.32.

Simulatio contractus magis declaratur ex tractatu præcedenti quam ex sequenti, num. 33.

Præcedens scriptura certa & determinata declarat sequentem generalem & obscuram, n. 34.

Præcedentia, ex sequentibus declarantur, n. 35.

Posteriores inuestituræ de primogenito declarāt intentionem Principis in prioribus inuestituris, num.36.

Si in prima institutione non sit facta mentio de masculis, & in sequentibus fiat, videtur testatorem voluisse agnationem conseruare, n. 37.

Verba specialia plus operantur quàm generalia, num.38.

Qualitas quæ paucioribus competit, facit dispositionem magis specialem, & quæ pluribus potest competere, magis generalem, n 39.

Plerumque in iure non sufficit aliquid exprimere generaliter, sed specialiter, num. 40.

Derogationes generales de stylo ponuntur, n. 41.

Dispositio secundum figuram verborum generalis plura subiecta potens comprehendere, quæ tamen in veritate non venit verificanda nisi in vno certo, & indiuiduo, dicitur verè & proprie singularis, n.42.

Verba potius demonstratiuè quàm dispositiuè seu restrictiuè sunt accipienda, n 43. & 44.

Genus si post numerationem specierum exprimatur, non comprehenduntur sub generali species quæ differunt ab expresis in quantitate vel qualitate, n.45.

Facultas quæ ad maioratum instituendum, vel abeo rem aliquam extrahendum conceditur, vt de vitio subreptionis argui non possit, specifice debet fieri Principi relatio, n.46.

Verba posita in vna parte alternatiuæ, restringuntur propter verba posita in aliqua parte alternatiuæ, n.47.

Ver-

PRæterea in ista materia successionum maioratus, notandum est quod clausulæ speciales, siuè præcedant, siuè sequantur, † præferuntur generalibus: quia genus per speciem derogatur, siuè species præcedat, siuè subsequatur. Et clausulæ generales secū dum speciales debent intelligi, modificari, limitari, & moderari, l. cohæredi §. qui patrem, & §. qui discretas ff. de vulgari, quæ loquitur in substitutionibus, vbi Iason. nu. 8. & idem in cons. 170. lib. 4. l. vxorem §. fœlicissimo ff. de legat. 3. l. seruus vrbanus §. vltim. eod. tit. l. alimenta §. basilicæ ff. de alimen. & cibar. legat. l. in toto iure ff. de reg. iur. vbi latè & resolutiue Decius, notatur per Alex. in cons. 77. o. 6. lib. 1. & cons. 88. num. 8. lib. 5. & vtrobique Glos. Paris. eadē Glos. Paris. 2. par. consuetud. Parisiens. §. 63. num. 2. Petr. Surd. decis. 38. ou mero 12. & decis. 84. num. 14. & decis. 322. num. 24. & n. 72. & prius nu. 4. vbi ex hoc tradit, quod prohibitio alienandi non inducit fideicommissum in casu mortis, quando in eo casu esset alius ex Anguisone cons. 65. num. 22. lib. 6. Zanch. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. par. 6. nu. 217. pag. 188. qui plures citàt, eleganter Bald. in l. filia §. fin. ff. de legat. 2. Matthæ. ab Afflict. in constitu. Neapoli. in Rubr. 50. nu. 17. fol. 123. Et io notabili casu Menoch. in cons. 395. num. 59. lib. 4. qui tradit, quod clausula generalis assignationis bonorum feudalium non refertur ad iam specificata, ex Matth. de Affl. ict. io cap 1. num. 10. vers. pro ista, de cōtrouersia inter masculum, Quintilian. Mandos. in regul. 34. quæst. 12. num. 3. fol. 96. Bart. Socin. in cons. 62. num. 8. lib. 3. tradit quod generalis substitutio de liberis in liberos non est referenda ad filios, quibus facta est substitutio † specialis, & notatur per eundem Socin. in cons. 63. nu. 15. eod. lib. Osasch. decis. Pedem. 169. num. 1. Cephal. in cons. 394. num. 19. lib. 3. Petr. in tract. de fideicomm. quæst. 6. nu. 26. pag. 85. Marc. Brun. de Anguill. cons. 85. numero 80. cum sequentib. Quintil. Mandos. in glos. facultatem §. & propriū fol. 82. col. 3. tradit notanter Peregrin. in tract. de fideicōm. art. 7. n. 30. fol. 65. Iason. in l. si Ruffin. n. 4. C. de testam. milit. & in l. hac consultissima, §. ex imperfecto C. qui testam. facer. poss. & in l. 1. in princ. ff. ne quis eum n. 10. Alciat. regul. 3. præsumpt. 36. Hippolyt. in praxi §. diligēter, n. 198. Carol. Ruin. in cōs. 121. n. 11. lib. 2. notāter Cure. Iun. in cōs. 112 lib. 1. n. 6. Deci. cons. 454. n. 10. & 664. n. 8. & est notabile consilium Bart. Socini. 49. n. 10. lib. 1. notanter Aymon. cons. 32. & in cons. 98. n. 16. Paris. in cons. 70. o. 13. lib. 1. & in cons. 66. n. 18. latius in cons. 36. o. 19. cū sequentib. lib. 2. Mādos. in regulis Cācellariæ reg. 31. q. 12. n. 4. fo. 496. & cōs. 99. n. 8 apud

apud quos videre licet quando aliqua dispositio dicatur generalis, & quando specialis. Ex quibus remissionibus multa sumi possunt ad decisionem variarum quæstionum, & ex Iasone in l. si conuenerit, numer. 46. folio 84. de iurisd. omnium iudicum, vbi tradit, quod verba generalia indefinitè prolata, recipiunt restrictionem ab specialibus præcedentibus, quod volunt plures quos citant Tiraquell. in l. si vnquam, C. de reuocand. donationib. in princip. num. 13. & lib. 1. de retract. §. 1. glos. 14. numer. 10. & alij quos citat D Valdes in additionib. ad Roderic. Suarez, allegatio. 15. pagina 90. Quinimò † indiuiduum derogat speciem, l. hæres meus, §. duæ statuæ, ff. de legat. 3. tradit Mantica de coniect. ment. defunct. lib. 5. titul. vltim. numer. 20. folio 109. in qua materia est magnifacienda doctrina Iacobi Rebufi in l. his scholaribus, C. de erogatione milit. anno. vbi tradit, quod licet per prouisionem specialem derogetur generalis, quando generalis prouisio, & specialis tendunt ad diuersa, & sic ex Odofredo concordat duas leges contrarias dicti §. Basilicæ, & l. qui Marco, ff. de ann. legat. Ex quibus confirmatur quod scribit Roland. cons. 59. num. 48. lib 3. circa exclusionem secundo geniti, qui vocatus erat ad maioratum primogenito excluso. Hinc est, quod habens † voluntatem testatoris in specie, præfertur ei qui habet voluntatem in genere, l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de legat. 2. notat Aretin. in l. Gallus, § si à parente, colum. penult. versi. vnde cum hæres, ff. de liberis, & posthumis, Francisc. Mantica de coniect. ment. defunct. lib. 6. titul. 11. num. 16. pag. 237. notat Menoch. in cons. 110. num. 25. & in ista materia in cons. 111. num. 6. lib. 2. Burgos de Paz in cons. 27. numer. 14. Bursat. in cons. 184. num. 46. lib. 2. Cephal. in cons. 153. numer. 60. & cons. 218. num. 24. & 228. num. 19. lib. 2. & in cons. 423. num. 108. lib. 3. quod in opulento maioratu contingit, & resoluit late Parisius in consilio. 91. numero 34. lib. 2.

Deinde animaduerto, quod dispositio generalis testatoris facientis maioratum, tantum operatur quoad † omnia comprehensa sub genere, quantum specialis, quoad comprehensa sub specie, l si duo, ff. de administr. tutor. l. omnes, C. de præscript. triginta annorum, quam conclusionem pluribus medijs instruit Tiraquell. in l. si vnquam, C. de reuocand. donatione in præfatione, numer. 118. & in tract. ad leges connubial. glos. 7. in verbo, Exprez, numer. 89. fol. 310. Menochius in tractat. præsumptio. lib. 3. præsumptio. 97. num. 22. Mantica lib. 12. de coniectur. ment. defunct. titul. 17. & vlti. num. 18. pag. 643. qui num. 17. plura allegat ad propositum, & vidi in negotio cuiusdam maioratus, & tradit notanter Curcius Iunior in cons. 58. num. 3. lib. 1. Quintilian. Mandos. in glos. facultatem, §. & proprium, versicul. monitorijs, fol 82. colum. 3. nouissime Menoch. in tract. præsumptio. lib. 4. præsumpt. 181. folio 313. vbi late tradit quando † conditio, & qualitas apposita in clausula separata à præcedentibus, & sequentibus, ex præsumpta mente testatoris referatur ad omnia, vel ad vnum tantum ex præcedentibus & sequentibus, & lege eleganter Oldrald. in consi. 121. num. 14. Iason in consi. 170. numer. 2. lib. 4. Gregor. Lopez in l. 3. titul. 10. pag. 6 glos. 1. versiculo etiam generalis sermo, Petrus Surdus, decisio. 38. num. 12. eleganter Matthæus de Afflict decisio. 44 nu. 11. cum sequentibus, melius omnibus Roland. cons. 26. num. 8. cum alijs, lib. 2. ad quod etiam facit, quia expressum dicitur, quod in genere exprimitur, vt probatur in l. vltim. C. quod cum eo, notat Bart. in l. 1. num. 7. ff. de vulgar. vbi recentiores, & in l. 1. in fine, ff. ne quis eum, Alexandr. in cons. 201. num. 10. lib. 6. & hoc sequuntur alij plures Doctores, quos refert Tiraquellus in d. glo. 7. num. 86. & 87. & tradit notanter Mandos. cons. 14. num. 6. Et probatur ista conclusio in l. in fundo, ff. de supellect. legat. & in l. qui vsumfructum, ff. de verborum obligat. facit elegans cons. Ancharr. 335. num. 4. vbi tradit, quod † generalis derogatio legum tantum operatur, quantum specialis, & indiuidua derogatio alicuius legis, & schola Canonistarum, Legistarum, & Dialecticorum tenet, quod genus verè, & propriè quoad propriam significationem, comprehendit omnes suas species, secundùm Andream ab Exea in cap. 1. de constitution. num. 37. folio 82. qui citat Alciat. in libro 1. de verbor. signification. in princip. & plura singularia scribit.

Ex quibus inferri potest, quod si testator in vocationibus maioratus † vocet aliquos de quadam progenie ad maioratum in defectum aliorum, quod tales de progenie censentur expresse, & specialiter nominati, quamuis proprijs nominibus non sint nominati ad hoc, vt alij tanquam prius nominati, & magis specialiter præferantur, & pro hac illatione est textus expressior cæteris in l. nominatim, ff. de manumiss. testam. vbi nominatim videntur serui manumissi, qui ex aliquo artificio sunt. Ex qua lege dubia redditur sententia Telli in l. 31. Taurin. numer. 6. vbi quibusdam authoritatibus motus, inquit, quod commissio nominandi executorem vnum de certo genere, non valet tanquam incerta. Et adduco casum notabilem

lem in l. vnum ex familia, §. si de Falcidia, ff. de legatis 2. ibi: *Si de Falcidia quæratur per inde omnia seruabuntur, ac si nominatim po- sitè à eo qui electus est primo testamento fidei- commissum relictum esset*, & est bonus tex- tus in l. 3. §. nominatim, ibi: *Quicumque mihi nascetur*, ff. de iniust. rupt. irritoque fact. te- stamen. & §. masculos instit. de hæred liber. ibi: *Nisi nominatim exhæredarent, hoc scili- cet modo, quicumque mihi genitus fuerit*, l. cer tum, ff. si cert. petat. l. nominatim, ff. de le- gatis 3. ibi: *Nominatim legatum accipien- dum est, quod à quo legatum sit intelligitur, licèt nomen pronuntiatum non sit*. Et si testa-

9 tor vocet illos ex familia; † vocati censen- tur, ac si proprijs nominibus testator eos vo casset secundum Baldum in l. peto, §. fratre, oppositione 4. ff. de legatis 2. Pro quo est textus expressus in l. final. C. de verborum significatione, & faciunt scripta per Cur- tium Iuniorum ad hoc omnino legenda in consilio 161. num 3. Ex quo dixit Alexand. consilio 80. num. 8. & 9. libro 1. quod si in statuto dicatur, quod non stante aliquo de contentis in statuto, succedant alij de iure communi, licèt auia non sit in statuto nomi- nata, adhùc comprehenditur in statuto, quia illud dicitur nominatum, quod singu- lariter exprimitur, vel etiam per quancum- que aliam demonstrationem, vnde nomen, *Auus* positum in statuto habita relatione ad statutum, quod masculinum genus demon- strat etiam auiam, verificatur etiam in auia, & dicitur nominata. Et nominatim dicitur quid fieri, si quid specialiter expressè, aut demonstratione corporum, aut alio modo quo persona certificari, aut res possit, osten- datur, gloss. in §. facta, in verbo, nominatim de electione, in pragm. Menochius in con- sil. 3. numer. 27. Parisi. in consil. 110. & vlt. libr. 3 numer. 46. & in consilio. 122 numer. 3. & 4. lib. 1. cum concordan. vt per Rebuff. in l 6. pagin. 73. ff. de verborum significa- tion.

10 Quod autem † fieri nominatim dicatur, exponit bona l. 47. titulo. 18. part. 3. Peral- ta in l. quod alicuius, numer. 1. cum sequen- tibus, pag. n. 315. ff. de legatis. 2. Et idem est fieri aliquid specialiter quod nominatim, vt tradit Menochius in tractatu præsump- tion. libro 2. præsumption. 21. numero 6. pagina 140. Et id dicitur specialiter fie-

11 ri, quod exactum † est à generalitate verbo- rum, l. vxorem, §. felicissimo, ff. de lega- tis 3. notat Matthæus ab Afflictis decisio- ne 122. numero 3. Et nominatim fieri di-

12 citur quod ex verbis † generalibus compre henditur, secundum Bart. in l. filius familias, ff. de donationib. Seraphin. de priuileg. iura- ment. priuileg. 111. num. 5. pag. 613. vbi etiã adducit, quod nominatim dicitur specialiter ex l. 2. ff. de liber. & posthum. & Decius con silio. 10. column. 4. Et quando aliquid dica-

13 tur fieri specialiter, expressè nominatim † singulariter in indiuiduo, tradit Parisi. con- silio. 9. per totum, libro. 3. ad ista legendus, & in dicto consil. 2. num. 49. & 57. eodem li bro, quod eleganter etiam tradit Menoch. in consil. 210. numero. 28. cum sequentib. libr. 3. vbi ponit & declarat regulam, quod expressum dicitur altero de quatuor modis, prout ibi latius exponit. Et testator vocat filios, & filias eorum, & descendentes eorum

14 vocati, sub nomine filiorum † dicuntur vo- cati nominatim, & alij generaliter. l. Titius, in princip. ff. de liber. & posthu. volunt An- gel. in consil. 305. charissime frater, Carol. Ruin in consil. 123. numer. 2. lib. 2. & quod sit vocatio, & nominatio alia generalis, alte- ra specialis, alia singularis; tradunt Iason in dicta l. Titius, in principio, numer. 10. ff. de liber. & posthum. & latius & notanter Me- noch. in consil. 124. numero. 90. libro 2. Et existis infertur ad doctrinam Aluari Valasc. consultatione. 121. numero. 6. vbi tradit, quod nominati per nomina propria præ- feruntur in successione maioratus illis qui sunt nominati de generatione. Ad quod est animaduertenda l. Lucius. ff. de vul- gar. vbi Iason, & alij, & quod tradit Hie- ronymus Gabriel consilio. 113. numer. 26. vbi tractat de vocatis in genere, vel in spe- cie.

Et ex his infertur confirmatio eius, quod scribit Tellus in l. 31. Tauri, numero 19. v- bi probat, quòd in casu illius legis sufficit no

15 minare hæredem per aliquam certam † de- monstrationem, & dicitur nominatim no- minatus: pro quo facit l. 6. titulo 3 part 6. ibi: *Ciertamente deue el fazedor, &c.* & ibi: *Qualquiera semejantes destas*. Ad quod e- tiam facit singularis doctrina Baldi, in cap. cum dilecta in fine de rescriptis, vbi di- cit, quod specialia sunt, quæ certum signi- ficant, licèt multa contineant generalia, quæ prædicantur de pluribus differentibus spe- ciei, ideò obscuritatem pariunt dict. l. Ti- tius, vbi glossa, notat Iason in l. 1. nume- ro 12. folio 107. ff. si quis in ius vocat. non ierit, vbi plura tradit in ista materia, & in- quit per prædicta iura Socinus Iunior in consilio 1. numero 36. libro. 1. Quod cum de necessario ex intentione statuentium sunt aliqua verba de masculis intelligen- da perinde habentur, ac si expresse no- minati fuissent. Et de hac materia vide omnino Ripam in capite ad aures, nume- ro 14. de rescriptis, quæ notanda sunt ad ea, quæ habentur in lege eum ita, §. in fi- deicommisso, ibi: *Qui nominati sunt*, de

legatis

legatis 2. vbi Doctores, & in l. vltim. C. de verbor. signifi. & idem significat aliquando specifice, seu specialiter, quod expressè, l. 1. & ibi glos. in verbo specialiter, ff. de offic. eius, vbi Alexand. num. 14. l. 3. §. 1. iuncta glossa in verbo cum specialiter, ff. pro socio, tradit Quintilianus Mandosium in regulis Cancellariæ, regul. 3. quæstion. 62. num. 2. folio 181 vbi addit, num. 3. quod specialiter accipitur pro declaratione præcisa, ex decisione Rotæ 255. in nouis. Quibus addo, quod si à lege specialis, siue specifica mentio alicuius rei exigatur, non sufficit mentio per relationem, vt ex doctrina Afflicti decision. 273. scripsi supra prima parte quæstion. 64. à num. 15. Item, specialiter dicitur fieri, quod nominatim, † & expressis verbis fit, secundùm glossam in Clementina 1. verbo specialiter, de iudic. & in Clementina constitutionem, de electio. cap. Pastoralis, de excepti. cum concordant. vbi per Rebuffum in praxi beneficiali, titulo de forma vicariatus, numero 56. pagina 64. Ad quæ omnia addo elegans consilium Curcij Senioris, vbi latè agit quando aliquid nominatim dicatur factum, † & quæ scribit Tiraquellus in tractatu de legibus connubial. glos. 7. exprez, numer. 18. cum sequentibus, folio 317. & numer. 194. cum sequentibus, folio 323. quæ seruiunt pro intellectu legis 34. Tauri, hodiè l. 8. titul. 4. libro 5. Recopilationis, in illis verbis: *Saluo si el testador especialmente*, circa quæ nihil scribentes ibi tractant. Et omnia superiora seruiunt ad elegantem quæstionem necessariam in ista materia disputatam per Antonium Peregrin. in tracta. de fideicommisso, articul. 14. num. 48. folio 134. quòd si testator prohibuerit hæredi alienationem, vel quid aliud fieri, & in casu contrauentionis vocauerit filium, aut Ecclesiam: deinde post eius mortem substituerit filios eius, aut alium, & hæres præcepto non paruit, & Titius vult rem aduocare, deinde hæredem mortem: obijsse. Vtrùm sit locus substituto per mortem, an vero Titius semel admissus illum excludat. Quod videtur dicendum, quia sic specialiter fuit prouisum, quod inhibi latius disputat, & est notabile, quia quotidie contingit.

16 (margin: 16, 17)

Item memoriæ est tradenda illa regula, in qua Doctores nostri non satis se explicant, & passim variantur, quod † clausula in fine apposita refertur ad omnia superiora, quæ colligitur ex l. talis scriptura, ff. de legatis 1. vbi latè Doctores præcipuè Iason, & traditur latè in cap. secundo requisis, de appellat. præcipuè per Decium, & hanc regulam vbique audies, quam latè tradit Falconius regul. 412. Antonius Gabriel libro 6. communem opinionem, titulo de clausul. conclusio. 9. Antonius Peregrinus in tractat. de fideicommisso, articul. 16. numer. 102. cum sequentibus, folio 155. notanter Alexander in consilio 48. per totum, libro 1. Bursatus in consilio 129. numero 82. libro 2. Menochius in consilio 231. numero 51. libro 3. quam notanter explicat Alexander in consilio 158. numero 7. cum alijs, libro 6. & in consilio 226. eodem libro, vbi numer. 4. refert elegans consilium Bartoli, incipiens, Angelus Matthiæ, vbi notanter dicit, quod ratio maioris affectionis ad personas in vno capitulo expressas, quam ad alias personas in alio capitulo expressas, facit quod clausula in fine apposita non refertur ad omnia superiora: quæ theorica est valde singularis ad interpretationem clausularum maioratuum, quam regulam tradit Franciscus Mantica in tractat. de coniectu. ment. defunct. libro 3. titulo 14. numero 8 pagina 84. & rectè declarat Gregorius Lopez in l. 3. titulo 10. part. 6. glos. 1. Iason in consilio 170. nume. 2. libro 4. & per istam regulam declarat notabilem quæstionem Ioann. Garcia in tractat. de expens. cap. 9. numero 56. folio 88. circa intellect. l. 2. titulo 3. libr. 6. Recopilation. & regulam declarat latissimè Mantica de coniectur. ment. defunct. libro 5. titulo 1. numero 23. pagina 136. & libro 6. titulo 13. numer. 6. pagina 242. Petrus Barbos. in l. diuortio, §. quod in anno, ff. soluto matrimonio, tomo 1. pagina 1019. Et hanc regulam explicat, etiam Socinus Iunior in consilio 228. num. 98. libro 1. † vbi tradit qualitatem non censeri repetitam, vbi est in diuersa oratione, ex Bartol. in l. Seiæ, §. Caio, ff. de fund. instruct. Item vbicumque induceretur † correctio, vel quoties prima dispositio, & clausula supra apposita irritaretur, l. si idem cum eodem, §. fin. vbi glossa, & Doctores, ff. de iurisdictio. omnium iudicum, l. 1. §. deinde, ff. de postulando, l. seruo alieno, §. ab impubere, l. si quis à filio in princip. ff. de legatis 1. l. fin. ff. de fideicommisso. libert. notant Innocen. in cap. cum dilectus de donat. Bald. in consilio 447. libro 4. & alij quos referunt Iason in consilio 14. numer. 39. cum sequentibus, libro 1. Et vbicumque prima particula, seu primus gradus substitutionis habet specialem, & propriam determinationem, seu specialem prouisionem, clausula quantuncumque generalis apposita in vltimo capitulo, seu gradu substitutionis, non refertur ad præcedentem clausulam habentem specialem prouisionem, aurea est do-

(margin: 18, 19, 20)

ctrina Baldi in l. 1. C. de legitim. hæredib. per textum in dict.l.1.§.deinde,ff.de postuland.quam extollit Curcius Senior consilio 63.numero 11. De quo legenda sunt quæ scribit nouissime Menochius in tractatu præsumptio. libro 4. præsumptio. 79. numero 33.folio 137. & præsumptio. 181.numero 7.ad quem addo Cephalus in consilio 394. numero 19. libro 3. dicentem, quod quando post masculos fuerunt fœminæ particulariter vocatæ,& substitutæ ex clausula generali,non censetur vocatæ fœminæ,& confirmo ex his quæ scribit Simon de Pretis,libro 3.de interpretan. defunct.volunt. solutione 2.numero 6. folio 369. Item vbi est diuersa ratio,secundùm Roman. in consilio 480. in casu propositæ † consultationis initio argumento pro contraria, & in quadam subscriptione.quæ ibi habetur, tradit quod qualitas adiecta in capitulo præcedenti non censetur repetita in sequenti, quod etiam regitur ab eodem verbo,quando non est eadem ratio repetendi,licèt alias ex mente legis, vel testatoris censeatur facta repetitio: ad quod refert textus, & ibi Bald.in l.in actionibus,ff.de his qui notan.infam. & alia plura, & ista sunt notabilia. Ad quæ addo conclusionem singularem,quod clausula apposita in prima substitutione, non censetur repetita in secunda, quando secunda substitutio est diuisa per verbum, *Item*, secundùm Bursatum in consilio 97. numero 10.citantem Zanchum in l. hæredes mei,§.cum ita, num.116.ff.ad Trebell.

21

Ex prædicta regula venit,quod clausula in fine apposita refert † ad omnia præcedentia, secundùm Baldus in l.quis quis, notabil.1.C. si cert. petat. Roman. in l,final.ff. de in ius vocand.glos. in cap. si post quam, verbo,omnino de electione in 6. & in Clementin.fin.§.fin.de pœn. cum concordant. vt per Gomezium in regul.de annal, possess. q.82.pag.666.

22

Ex quibus notabiliter infertur, quod si conditor maioratus in fine conditionum,& & grauaminum aliquam generalem pœnam imponat absque distinctione, & specialitate, videtur eam imponere in omnibus conditionibus supra scriptis, quod est notandum ad ea quæ scribo in hac secunda parte in quæstione 4.illatione 8. cum sequentibus. De quo legenda sunt quæ scribit Nicolaus Boerius decisione 146.numer. 2.cum sequentibus, vbi hoc specialiter tractat in grauamine, & conditione, nomen, & arma deferendi. Et in hoc loco in mentem venit regula textus in l.Lucius Titius testamento, ff. de fideicommissar. libertat. vbi non intelligitur repetitum, quod † repetitum vitiaret.

23

Et quod pena expressa in vna dispositionis parte non referatur ad alias præcedentes, tradunt glossa in cap.fina.in glossa fin,de pœn.Carolus Ruinus in consilio 38. & 86.libro 5. quos citat Antonius Gabriel libro 6.communem opinionem,titul.de clausul.conclus.9.num.21.pag.409.

Nec omittendum est,quod clausula generalis † ad extraordinaria non refertur,l. Scio,§.Medico,ff.de ann.legat. quam in notabili casu tradit Oldraldus consilio 139. cum concordan. vt per Decium in cap.inter cætera, de appellatio. Gomezius in regul.Cancellar.quæstion.5. pagina 46.quod latius scripsi in princip. istius secundæ partis cum sequentibus. Et clausula in fine apposita est referenda ad sequentia non generaliter,sed redendo singula singulis, vt tradit Parisius in consilio 42.numero 31.libro 2.per glossam in l.vlti.C. de fideicommisso. vbi Angel.& in l.1.§.sin autem,C.de caduc. tollend.Et qualitas † hæredum, & successorum apposita in principali feudorum concessione, intelligitur repetita in capitulis sequentibus ad finem gratiæ, vt latè tradit Bursatus in consilio 131. numero 16.libro 2.

24

25

Præterea clausula generalis † restringitur ad similia expressis,non ad diuersa,cap. sedes, vbi Doctores de rescript. l. vltim.§. cui dulcia,ff. de vino, tritic. & oleo legat. Clement.non potest de procuratorib.explicat in bono casu, Barthol. Socin.*in consilio* 296. libro 2.numero 2. & est sumè notandum, quod licèt clausula generalis restringatur ad specificata per dict. l. vltim. §. cui dulcia; est verum quando genus exprimitur per aliquod adiectiuum positum. prout est in dict. §.cum dulcia, vbi testator legauit vinum, & omnia dulcia: secus quando † genus exprimitur per nomina substantiua, quia tunc numeratio specierum non restingit genus, l.stipulationes commodissime, l. doli clausula, ff. de verborum obligationibus, & ita declarant Bartol.in dict. §.cui dulcia,Bartholomæ. Socinus in consi. 300.numero 2.libro 2. notat eleganter Decius post Abbat.in cap.sedes,numero 7.versiculo successiuè,Abbas fol.72. de rescript. post Felinum numero 4.fol.101.qui latissimè hoc tractat.

26

27

Ex quibus scribit Carolus Ruinus consilio 45.numero 4.libro 1.quod vbi personæ generaliter prius fuerunt vocatæ, genus non restringitur per alias speciales nominationes,tradit Cephalus consilio 173. numero 27.libro 2. & videnda sunt quæ scribit Rebuffus in l. vnica in glossa, in verbo,& non ex quibusdam, numero 1.cum alijs,pag.453.C.de senten.quæ pro eo quod

inter-

intereſt, Molina lib. 1. de primogen. cap. 4. numero 33. & 34 fol. 25. Menoch. in tract. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 160. num. 36. fol. 280.

Ex quibus infertur ad deciſionem quæſtionis ſingularis quam tradit Cifuentes in l. 19. Tauri, num. 3. vbi concludit, quod ſi aſcendentes meliorauerunt filium in tertio, & quinto, & illam meliorationem aſsignauerunt in certa re, vel rebus quæ non valent tertium, & quintum, debet ſuppleri ex alijs bonis per textum in l. Titia cum teſtamento, §. Lucius Titius, ff de legat. 2. facit text. in l quidam teſtamento, ff de legat. 1. & conducunt quæ ſcribit Peralta in l. ſi quis ſeruum, §. ſi quis legauerit, ff. de legat. 2. Ferrara in practica in forma libelli ad præſtandum, verſiculo inueſtiuit, num. 16, pag. 354. Contrarium tenet Anton. Gomez in l. 17. Tauri, num. 14. per textum in dict. §. ſi quis ita legauerit, & alia plura quæ refert: pro quo eſt text. in l cum Deſanionis, §. cui fundum, ff. de fundo inſtructo, vbi enumeratio indiuiduorum à legato generis eximit

28 ſpeciem † ſub qua indiuidua enumerantur, & comprehendebantur, ad idem eſt text. in §. quidam cum ita legaſſet eiuſdem legis cum Deſanionis, & facit text. in l. legata ſupellectili, ff. de ſupellect. legat. quam expendit Molin. libr. 1. de primogen. dict. cap. 4. num. 34. folio 25. Quæ concluſio maximè procedit quando talis deſignatio fieret per dictiones limitatiuas, videlicet, & ſimiles, vt patet ex doctrina Barthol. in l. quæſitum, §. ſi quis fundum, numer. ... ff. de fundo inſtructo, Aretin. conſil. penult. numer. 1. Aymon conſi. 227. num. 9. quæ notanda ſunt, quia quotidie in practica eueniunt. Item eſt

29 notandum, † quod præcedentium quadruplex eſt, ſcilicet, declarandi, ſupplendi, ampliandi, & reſtringendi, vt latius explicat, & probat Rebuff. in tractat. de nominatior. quæſtion. 5. numer. 25. pagin. 128. quem lector legat, quia eſt notabilis theorica.

30 Porrò eſt notandum, quod † clauſula generalis non incluſa in certo capitulo refertur ad omnia, ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine poſita ſit, vt per textum in dict. l. §. 1. ff. de liber. & poſthum. & alia tradit gloſſ. Pariſien. in conſuetudinib. Pariſienſ. part. 1. §. 33. gloſ. 2. numer. 2. folio. 260.

31 Addo etiam, quod potentior, ſeu valídior eſt clauſula præcedens ad determinationem ſequentis, † & magis influit in illam, quam è contra ſit ſequens ad determinationem præcedentis, ſecundùm Bartol. in l. auia in princip. ff. de condition. & demonſtrat. & Matthæſilan. notab. 151. Aymon in conſilio 289. numer. 3. Cephal. in conſilio 343. numer. 42. libr. 3. Menoch. de arbitrar. iudic. quæſtion. 64. numero 19. qui locus citatur ab eodem Menochius libro 1. de præſumptionib. præſumptio. 28. numer. 24 pagina 31. Andre. de Iſernia in rubric. quæ ſint regalia, numero 1. folio 107. Rebuffus in capit. cum dilectus de cauſ. poſſeſ. & proprier. pagina 350. verſicul. nono facit, Bald. in l. quoties 2. in fine, C. de fideicommiſſo. Segura in l. 3. §. final numero 84. ff. de liberis & poſthumis, Bart. in l. ſi quis ex argentarijs, §. ſi initium, ff. de edend. Paul. in l. 1. C. de liber. præter. Alciatus in cap. cum non ab homine, numero 43. & numer. 105. de iudicijs, Mantica de coniectur. ment. defunct. libro 10. titulo 6. numero 4. fol. 232. Euerardus loco ſecundo, pagina 41. & alios plures quos refert Peralta in l. Titia, cum teſtamento, §. Caius Seius, notabil. 6. pagina 424. ff. de legat. 2. & ibi numero 5. tradit, quod clauſula non ampliat, ſeu auget principalem diſpoſitionem, & reſtringitur ad caſum principalis diſpoſitionis, & vide eundem Peraltam in l. Titia cum teſtamento, §. Lucius Titius el ſegundo, pagina 445. numero 4. ff. eodem titulo, & Tiraquell. libro 1. de retract. §. 1 gloſſ. 14. numero 25. pagina 303. & Parſius conſil. 142. numero 16. libro 4. vbi probat, quod diſpoſitio Prin

32 cipis † ſequens interpretatur, ſecundum præcedentem, ex Bart in l. Gallus, §. & quid ſi tantum, ff. de liberis & poſthumis, & in l. hæredes mei, §. cum ita, ff. ad Tacbellian. vbi Zanchus part. 10. numero 108. pagina 293. Colligitur tamen nihilominus ex ſequentibus, qualis animus in præcedentibus fuerit, l. ſed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon. l. quædam, ff. de rebus dubijs, cum concordant. vt per Tiraquellum in l. ſi vnquam, C. de reuocand. donation. in verbo, donatione largitus, numero 257. Et ſimu-

33 latio † contractus magis declaratur ex tractatu præcedenti, quam ex ſequenti, ſecundùm Iacobum Diar. in l. 4 §. ſi ab ignoto, ff. de manumiſs. Iacobus Butricar. Bart. & alios in l. pacta noniſsima, C. de pactis, & alios, vt per Maſcardum in tractatu de probationibus, libro 1. concluſio. 442. numero 12. folio 271. Et quando præcedens ſcri-

34 ptura eſt certa, & determinata, † declarat ſequentem generalem, & obſcuram, l. legatorum, §. 1. vbi Bartol. & Paulus, ff. de legat. 2. quod ex pluribus confirmat Simon de Pretis de interpretand. defunct. voluntat. libro 2. interpretat. 3. dubitation. 1. ſolutione 3. numero 46. folio. 146. Inquit tamen gloſſa in l. quis quis, gloſſ. vltim. ff. de legatis tertio, quod facilius clauſula refertur ad ſequentia, quam ad præcedentia, de quo per Iaſon in l. prima, §. ſi

initium,num.2. ff.de eden.Deci. in cap. inquisitioni,num.4. de appellation. Hierony. Gabr. in consi 98.nu.16.cum sequent. Sed primam opinionem tradit,& concordantes refert decisio Pedemont. Osasci 147.num. 16.& notanter tractat Cassanæ.in Catalog. gloriæ mund part. 12. consideratione 100. & vltim. Menoch. de arbitr.iudic.casu 64. num.19.& 20.& in tracta. præsun ptio. lib. 1.quæst.28.nume.24. post Tiraquell.quem citat in loco citato,lib.1.de retract. §.1.glo. 14.num.25.Ioan.Gutierr. cons. 12.Et plura singularia in ista materia scribit Capitius decisione 108.num.6.cum sequentibus. Et quod præcedentia ex sequentibus declaren-

35 tur, † etiamsi longè distent,tradit Menoch. in tract. de præsumptio. lib.4. præsumptio. 18.num.24.fol. 313. Hinc est,quod poste-

36 riores inuestituræ de primogenito † declarant intentionem Principis in prioribus inuestituris,vt per Decium in cons. 389.num. 6.Marcum Brunum de Anguillis cons.54.

37 num.46.Et licet in prima † institutione non sit facta mentio de masculis,si in sequentibus substitutionibus fit mentio de illis, videtur testatorem voluisse conseruare agnationem, tradit Parisi.in cons.53. num. 35. lib. 3.Sed & Bursat.in cons.131 num 36. lib 2 tradit, quod in materia stricta,verba censentur posita ad restringendum, non ad demonstrandum,ex l.sordidorum,C.de excusat.munerum,lib.10.ex cap.quoniam Abbas,de offic. delegat.

Item noto,quod verba specialia plus o-

38 perantur, † quam generalia, l. sed & si quis, §.quæsitum, ff. si quis cautio. vbi Doctor. notat Iason in authent.qui rem, numer.14. folio 24.C. de Sacrosanct. Eccles. Bald.in l. excusatorem, numer. 23. C. de execut.rei iudic.vbi inquit,quod qualitas quæ paucio-

39 ribus competit, † facit dispositionem magis specialem, & illa quæ pluribus potest competere,facit dispositionem magis generalem, notat Alexand. in l. Titiæ textores, ff.de legat.1 & alij quos refert Decius in d. l.in toto iure,num.6.pag 283.quod ad plura in illa materia conducere potest, & dixi in principio istius 2.partis.Et plerumque in iure non sufficit aliquid exprimere gene-

40 raliter, † sed specialiter, vt per plura exempla tradit Rebuf. tomo 2.ad constitutiones Regias, titul.de restitut.artic. 1.glos.13 pag. 127 & facit, quia diuersum est aliquid exprimere specialiter, vel singulariter, vt declarant Bart. & alij in l. vltim. C. si contra ius,vel vtilit. public. & in l. 1.& 2 quæstio. princip.ff.de vulgar. Decium consi. 27.column. 2. versi. his non obstantibus, & alij, vt per Roland.consi.26.numer. 10.lib.2 sic tradit notanter Rebuf. in praxi benefici, titul. de reprob. benefi. viuen. impet. glos. 7.num.68.pag. 345. Quod derogatio specialis est facienda, quia derogationes † ge-

41 nerales ponuntur de stylo,& Pontifex non videtur derogare quod ignorat, de quibus legenda sunt quæ scribo in prima par. quæst. 3. Et ea quæ generaliter fiunt, nisi specialiter notentur; videntur neglecta,l.item apud Labeonem, §. hoc edictum, ff. de iniur. quod tradit in bono casu, Guid. Pap. decisio.537.numer.2. & Rebuf. in d.tractat.de forma Vicariatus,numer.37.eleganter Alexander consil 4.numer. 5. cum alijs, lib.4 Quintilian.Mandosius in regul.4.reseruationis,quæstio. 20. numer. 5.folio 25. Rebuff.in tractat.de nominatio. quæstion. 8.numer. 14. pagin. 138. Sciendum est etiam, quòd licet aliqua dispositio secundum figuram verborum sit generalis, & possit comprehendere plura subiecta; tamen in veritate non venit verificanda, nisi in vno certo indiuiduo, dicitur verè, † & propriè

42 singularis, l. si domino, ff. de legat.1.l.si hæres, ff. de optio. legat. cap. ex parte 1.iuncta glos.vltim. vbi Cardin. Florent. Abb. & Felin. & latiùs Decius cum concordan. vt per gloss Parisien. in 1. part. consuetudin. Parisien.§.2.numer 33.folio.51 cui addendus est Tiraquell. in tractat. de primogen. quæstio.40.numer. 198. pagin. 305.vbi tractat,an dispositio generalis omnia sui generis supposita comprehendat, & quod dicit text. in dict. l. si domino, declarat Staphilæus de literis gratiæ,& instit.titul.de varijs mod.vacation.numer.24.pag. 114. Peralt.in dict.l.quod alicuius,ff. de legat.2. Et pro confirmatione regulæ dict.l.si domino, plura singularia scribit Tiraquell. in lib. de legibus connubial. glos. 7. expresz,numer. 128.cum sequentibus,folio 315.Et non potest dici superfluum, quod particulariter exprimitur,vt ait Decius in l.edicta, num. 68.C.de edendo,notat Iacob. Albens.consi. 11.nu.29.

43 Rursus potius verba † demonstratiue, quam dispositiuè, seu restrictiuè, sunt accipienda,l.Paulo Calimacho,§.vltim. ff.de legat.3.d.l.quidam testamento, ff. de legat.1. tradunt Bart. in l.Centurio,numer. 31.ff.de vulgar. Cephal.in consi.107. num.9.lib. 1. Bald.in l.precibus,num.48. C. de impuber. Ioan.Andr.in cap.si pater, nume. 19.Franchus num.87.Costa in 3.part. in glos pupillaris,num.13.de testam.in 6. Petr. Surd.decis.241.nu.21. Burgos de Paz cons.25. nu. 24 & est communis, secundum Ripam in d. l.Centurio,num.140. ff de vulgar. declarat Felin. in c. super literis,num.4. de rescript. Simon de Pret.lib.2. de interpret. defunct. voluntat.solutione 3.numer. 28.folio 156.

Decius

Decius in dicto consil.324.numero.2. Natta in consilio.34. numero.8. Maximè quando genus,& species ponuntur circa eandem personam, videntur verba posita causa demonstrationis,non limitationis, vt probatur in l. quæsitum.§.item si fundum. ff. de fundo instruct.tradunt Decius in l.in toto iure. ff. de regul.iur. Aymon in consilio.227. numero 9. Ex quibus fit, quod vbicunque in testamento, vel in alia qualibet dispositione reperitur aliquod verbum designans aliquam qualitatem, quæ potest accipi demonstratiuè & dispositiuè, in dubio præsumitur † 44 stare demonstratiuè.l.fin.§.filia. ff.de liber.legat.volunt Bart.in l.cum pater. §.mente. ff. de legat.2.& alij quos citant Mantic.de coniectur.ment.defunct.lib.9. titulo.1. numero 5.Antonius Peregrinus in tractatu de fideicommis.articul.16.numero.110. folio.156. Et est aduertendum,quòd vbi genitiuus potest stare restrictiuè, & demonstratiuè, est intelligendus quod potius restrictiuè,quam vt demonstret, secundum Alexand.in rubr. ff.de nou.oper.nunciat.num.25.quem citat Episcop. Couarruu. in practic. quæstionib. cap.11.numer.5. & si testator grauauit hæredem nomine proprio; nomen proprium intelligitur adiectum gratia demõstrationis. Appellatiuum intelligitur tacitè secundum Cynum,Baldum,& Iason.numer.4.in l.eam quam.C.de fideicommiss.Manticam de coniectur.ment.defunct.lib.8.titu.2.num.7.fol. 165. Et quod verba ponantur ad significandum,& demonstrandum personam filiarum, tradit Menoch.consil.331.numer.44.lib.1. ex Baldo in consil.354. Item formam verborum lib.3 Decio in consilio.262. numero 6. & tradunt Aymon in consil.301. numer. 8.Rota Roman.decisio.662. numer.3. part. 1. Petrus Surdus consil. 365. num.30. & in tract.de aliment. titulo 4. quæst.26. Ioann. Garcia in tractatu de expens.cap.4. numer. 24. Camill.Gallinius lib. de verb.signific.lib. 8.cap.28.nu.8. Mascard.in tractatu de probation.libr.3.conclus.1266. numer.24. fol. 209. Et quando plura habent eandem rationem,licèt de vno fiat mentio; videtur fieri exemplaritatem, non restrictiuè secundum Baldum in l.de quibus.ff.de legibus,Roland. in dicto consil.38.numer.49.lib.4.Et verba restrictiua operantur quando apponuntur in eadem oratione,secus in diuersa, secundum Bartolum in l. inter stipulantem,§. sacram.ff de verborum obligationibus, Paul. & Alexand.in l.Stichum. ff.de legatis. 1. & alios quos citat Felicianus in tract.de censib. lib.2.q.5.nu.7.fol.178.

Item addo,quòd si exprimatur genus post numerationem specierum, † non comprehẽ 45 duntur sub genere aliæ species quæ differũt ab expressis in quantitate vel qualitate, dict. l.fin.§.cui dulcia,notant Anton. & Deci.numer.8.in dicto cap. sedes, qui hoc disputat: & an, & quando enumeratio specierum restringat genus;explicat eleganter Molin libro.1.de primogen.cap.4. numer.31. folio 25. vbi plura subtilia in ista materia scribit cautè legenda; & quod tradit Quintil.Mandos.in regul.1.Cancellar.quæst.5.numer.9. fol.3.& regul.14.quæst.4.num.3.fol.72.Et qualiter legatum generale non restringatur per species postea numeratas, traditur per Matth.ab Afflict.decis.106.num.4.Et quod quando locus ponitur pro executione legatum non restringatur, tradunt Bart. in dict. l.inter stipulantem.§.sacram.numer.6. ff.de verbor. obligation. Paul de Castro in dicto consil.338.num.3.lib.1.latè Francisc.Mantic.de coniectur.ment.defunct.lib.9.titul.3. numer.20.fol.207. Simon de Pret.de interpret.defunct.voluntat.lib.2.interpret.3. dubit.2.solut.3.num.26. fol.156. Peregrin.in tract.de fideicommis.dict.artic.16.num.41. fol.148.

Nec est omittendum pro facultatibus quę conceduntur ad faciendum maioratus,vel ad extrahendum aliquam rem à maioratu, vel quid simile, quod ad hoc vt tales facultates reprehendi non possint de vitio subreptionis,non sufficit in genere exprimere Principi,† nisi in specie exprimatur, secundum 46 Oldraldum cons.81. Ancharran. cons.404. Roland.cons.2.num.158.lib.1. & alios quos citat Aymon.cons.79.num.2.& cons.68.numer.3.quod confirmatur ex notabili doctrina Cyni in l.vnica.C.quan.imper. inter pupil.vbi dicit,Quòd si monialibus concessum est priuilegium, vt non teneantur ad collectas,non tenentur ad procurationes Cardinalium, etiamsi habeant priuilegium, quod possint imponere collectas, non obstante aliquo priuilegio;quamuis in priuilegio Cardinalis dicatur, quod Papa intendit derogare cuicunque priuilegio in contrarium facienti:talis enim mentio non sufficit, quia debet esse specialis,declarant Cardinal. cons 136. col.5.Staphil.de literis gratiæ & iust.clausula,si Episcopis, num.6.pag.192. & legendũ est quod scribit Tiraquel.dict.gloss.7. num. 115.116.& 117. & faciunt alia plura quæ scribo supra part.1. q.3. Et verba generalia apposita post verba specificata, restringuntur ad specificata, vt notatur in l.si de certa, C.de transact.explicat eleganter Afflict,decis.285.num.4.& 7.Sed & † verba posita in 47 vna parte alternatiuæ, restringuntur propter verba posita in alia parte alternatiuę.l.1, ff. de reb.dub. notat eleganter Barthol. Socin.cons.13. num.9. lib.3. qui ex hoc infert ad quãdam prohibitionem alienationis. Nec

est

est omittendum, quod clausula generalis declaratur à qualitate casuum expressorum. c. qui ad agendum, vbi Doctores de procurat. in 6. notat Socin. Iun. consil. 76. num. 10. lib. 2. Et illud maximè est commendandũ, quod causa immediata attenditur vbi concurrit cũ causa mediata, secundum Baldum in l. ex placito. C. de rer. permutat. & alios, vt per Nattam consil. 119. num. 2. Nec omitto, quod licet verba *Quocunq; modo*, ampliēt præcedētia, † intelligitur, quod debent esse eiusdem generis cum præcedentibus. dict. l. vbi. ff. de trit. & oleo legat. l. si adijciatur. ff. pro socio, l. hæres meus duo statui. ff. de leg. 3. notat Oldrald. consil. 297. num. 5.

48

49 Animaduerto etiam, quod illud † quod tacitè inest à iure, non facit actum conditionalem, secundum gloss. vbi communiter scribentes in cap. 1. de elect. in 6. & in cap. ad audientiam de rescript. & in cap. significasti, de electione, per regul. l. 3. ff. de legat. 1. & l. conditiones extrinsecæ, l. aliquando. ff. de condition. & demonstration. tradit Francisc. Mantic. de coniect. ment. defun. libr. 5. tit. 6. num. 5 pag. 147. & scripsi aliqua part. 1. quæst. 60. notat Episcop. Couarr. in cap. Rainuntius, de testamen. § 5. num. 5. versic. quarto expressio eius, fol. 103. & in quadam vocatione masculorum & fœminarum substitutione, ita si quis sine liberis decesserit, tradit Alexan. in consil. 38. numer 12. lib. 6. & etiam in spiritualibus ea quæ tacitè insunt nihil operãtur, secundum gloss. in cap. significasti, de electione, & in cap. eodem tit. in 6. Staphil. de literis gratiæ, de var. mod. vacation. vers. modo pro declaratione, numer. 8. pag. 118. Ripa respons. 30. numer. 2. Ex qua regula confirmatur quod in ista materia scribit Matth. de Afflict. in cap. 1. de eo qui sibi, aut hæredib. suis, num. 10. fol. 154. vbi scribit, quòd si conceditur feudum alicui & hæredibus suis ex legitimo corpore descendentibus † seruata sexus, & ætatis prærogatiua, filia primogeniti excludit secundogenitum, & amita excludit nepotem masculum; quia pactum intelligitur secũdum ius commune, & nihil vltra ius operatur; & per dictam regulam scribit Cephal. consil. 303. num. 45. lib. 3. Quod verbum, *Masculis*, appositũ in materia feudali nihil operatur, & legendus est eodem consil. num. 94. & in consil. 103. num. 13. lib. 1. scribit, quod non est necessarium quod pactum operetur vltra ius commune: vbi id exprimitur quod tacitè inest, post Alexand. consil. 33. col. 2. vers. nec ad hoc obstat, lib. 1. Ruin. in consil. 169. num. 13. lib. 1. Paris. in consil. 110. numer. 47. lib. 1. vbi scribit, quòd si exprimatur, satis operatur, cum omnem dubitationem tollat. Et quod expressio eorum, † quæ tacitè insunt, nihil operetur

50

51

quando dubitatur an expresso aliter stet, quam eo modo quo tacitè inerat, tradunt Carol. Ruin. consil. 144. num. 3. lib. 4. Cephalus consil. 158. num. 33. & 38. lib. 2. Bursat. consil. 32. num. 31. lib. 1. notanter Cœpol. in rubr. ff. de verbor. significatio. num. 81. pag. 461. Ex quibus omnibus infero, confirmationem conclusionis quæ fundatur à Molina libr. 2. de primogen. cap. 13. numer. 7. fol 336. vbi contra Costam lib. 1. selectarum, cap. 8. nu. 14. probat validam esse conditionem appositam per fundatorem maioratus, quod successor contrahat cum consanguinea, etiamsi non adijciat, cum Pontificis dispensatione; cum hoc à iure insit, quod hoc requiratur. De qua materia scripsi part. 1. quæst. 50. & ex dicta regula oritur quod scribit Tiraquel. in tractat. de primogen. quæst. 34. num. 61. vbi tradit, quod ad exclusionem filij legitimati qui prętendit primogenituram, nihil refert, quod statutum dicat solum de primogenito, quia à iure intelligitur de legitimo. Et dictam regulam ornat etiam Alexand. in cõsil. 170. num. 5. lib. 7. quem citat Tiraquell. lib. 1. de retract. § 1. gloss. 10. numer. 33. pagin. 232.

Et per ista confirmo egregiam doctrinam Bursati consil. 40. num. 43. cum sequentibus, lib. 1. vbi ponit regulam singularem, quod conditio, † quod impetretur à domino licentia alienandi rem feudalem, non facit cõtractum conditionalẽ, quia à iure inest, ex quo infert quòd si vendatur, vel alias alienetur res maioratus, vel super ea transigatur cum conditione, quod impetretur facultas Regalis, ex prædictis verbis non redditur contractus conditionalis: quod reputo notabile. Dicta autem regula † procedit, nisi cõditio quæ tacitè inest aliter exprimatur quam insit. l. ita. §. illi si volet. ff. de legatis. 1. l. Titia. ff. ad l. Falcid. notant Abbas in cap. significasti, de elect. Ripa consil. 29. num. 73. limitat etiam regulã dict. l. 3. vbi illud, quod à iure inest, & de voluntate, non de necessitate. l talis scriptura, vbi Bart. ff. de legat. 1. & in dicta l. 3. notant Socin. Iun. in consil. 30. num. 9. lib. 4. Beroius consil. 140. num. 20. lib. 2. Mantic. in tract. de coniectur. ment. defunct. lib. 7. titul. 12. num. 14. pag. 276. notanter Ripa, vbi declarat in consil. 132. num. 17. quod quotidie videbis in practica in causis maioratuum. De quo lege quæ scribo in 1. part. q. 60. Et limitatur † etiam dicta regula, vbi forma est data ab homine in casu, qui à iure inest, vt tradũt Albert. Brunus in tractatu de forma, quæst. 23. Episcop. Couarruu. in cap. alma mater, de senten. excommun. in 6. part. 1. §. 9. nu. 8. fol. 76.

52

53

54

Et ex istis omnibus infero ad priuilegia Regalia pro fundandis maioratibus, † vel ad alie-

55

alienandum, vel extrahendum aliqua bona maioratus, aut alia similia, in quibus disponitur, quod aliquid fiat sine præiudicio tertij, an talis clausula, & limitatio operetur aliquid vltra ius commune, secundum ea quæ scripsi part. 1. quæst. 3. limitatur etiam dict. regul. d. l. 3. secundum Aretin. ibi, Quando per viã separatæ dispositionis, & principalis aliquid exprimitur: quem sequitur Corne. in l. qui Rumæ. §. duo fratres, num. 24. vers. sæpius du bitaui ff. de verbor. obligation. & idem volunt Bart. in l. diẽ proferre, §. statim. ff. de arbitr. & alij quos citat Tiberius Decian. resp. 41. num. 55. lib. 2. quo latè materiam tractat. Et in his quæ non sunt de necessitate legis, sed ex præsumpta voluntate partium; ex-

56 pressio † multum operatur, secundum Bart. in d. l. 3. ff. de legat. 1. num. 5. & Iason num. 55. eundem Bart. in l. Centurio num. 6. ff. de vulgar. & alios quos citat Barbosa in l. si filios familias, 26. §. fin. num. 36. pag. 636. ff. solut. matrimon tom. 2. Addo etiam, quod relatio est facienda ad proxima. l. 1. §. deinde adiecit Prætor, vers. eum qui. ff. de postulan. notat, & declarat Rebuf. in l. vnica. C. de sent. quæ pro eo quod interest, notab 4. num. 14. pag. 365. Burgos de Paz conf. 27. qui hoc tradit in quadã causa maioratus, quod in notabili ca su in successiona primogenituræ in dictione eius tradit notanter Bartholom. Socin. in cõsil. 252. nu. 16. lib. 2. Iungo etiam, quod verba, *Alter*, vel *alia succedat*, significant, & referunt personas supra nominatas, secundum Alexan. in consil. 204. num. 4. lib. 2. Carolus Ruin. in conf. 115. num. ... & in consil. 130. num. 1. lib. 3. Deci. consil. 182. col. penult. Socin. Iun. conf. 160. num. 13. lib. 2. Paris. conf. 64. num. 31. lib. 2. Menoch. conf. 200. num. 2. lib. 2. vbi latè Iason, Cephal. in consil. 394. num. 19 lib. 3. Noto etiam in materia, quod dictio, *videlicet*, apposita in vocatione primo genitorum restringit, vt fundat Menoch. in consil. 269. num. 30. & 32. lib. 3. vbi num. 33. scribit post Deci. Aretin. Paris. & Crauettã quos citat, quod ex clausula, *vt supra*, cen-

57 sentur † repetita omnia superiora, ac si de verbo ad verbum fuissent expressa cum suis qualitatibus.

Addere etiam libet, quod vltima voluntas

58 æquiparatur sententiæ iudicis: † & è conuer so sententia iudicis æquiparatur vltimæ voluntati. l. 1. in princip. ff. de alimen. legat. vbi glos. l. 2. C. de diuiden. tutel. notat Socin. in l. quibus diebus. §. quidam Titio. num. 9. ff. de condit. & demonstr. Euerard. loco. 71. pagin. 464. Simon de Pretis lib. 5. de interpr. defun. volun. in princip. fol. 477. quem pun ctum latissimè, & eleganter tractat Rebuf. in l. quod iussit. ff. de re iudic. notab. 2. nu. 188. cum pluribus sequentibus, pag. 97. Et quod verba successiuè non sient repetitiuè ad sub stitutiones præcedentes, sed illatiuè, tradunt Carol. Ruin. in consil. 102. numer. 1 r. libr. 2. Thesaur. decis. Pedemont. 248. num. 15. Et quod verba generalia subsequuta restringantur per verba generalia; tradit ex multis Valdes in additionibus ad Rodericum Suarez al legatione 15. pag. 90. Conuenit etiam istis alia conclusio, de qua sæpè dubitatur, quòd

59 si conditor maioratus dedit † facultatem disponendi de bonis maioratus in aliquo casu, debet intelligi siue in morte, siue in vita. §. penultim. Instit. quib. alienar. licet. cap. 2. c. io illis, de præbend. in 6. Alexan. & Ripa in l. 2. in princip. ff. solut. matrimon. Afflict. decisio. 370. num. 12. & alij quos citat Roland. in consil. 62. num. 15. lib. 1. & Natta in conf. 270. numer. 6. lib. 2. De quo legatur Bart. in consil. 76. pater legauit, Iaf. in rubr. ff. solut. matrimon. idem Natta in conf. 118. num. 6. Item verba dubia vuius dispositionis, per

60 alia clara declarantur † non è contrario. l. ali menta, §. 1. vbi Bart. & Alberic. ff. de alimen. legat. Bart. & alij in l. si quis ex argentarijs, §. si initium. ff. de eden. quod tracto in princip. istius 2. partis.

Sciendum est etiam, quod hominis dispo

61 sitio est † intelligenda, & interpretanda, vt prouisum sit in casu magis necessario, secundum Bald. in consil. 35. pater filio col. 2. libr. 2. Aymon in consil. 149. num. 12. & in consil. 272. num. 4. Menoch. in consil. 113. num. 15. lib. 2. quod etiam scribo in princip. istius partis. Et quod effectus in vtroque casu faciat præsumi, eandem voluntatem esse in agẽ te; probatur in l. mulier. ff. ad Trebellianum, & in l. si mater. C. de institut. & substitut. tradit Simon de Pretis lib. 3. de interpr. defun. volun. dubitatione. 3. solutione. 2. num. 36. fol. 313.

Animaduerto etiam vnum notabile, quod licet si clausula generalis apponatur immediatè, & simpliciter generaliter; intelligitur l. emptor. §. Lucius. ff. de pactis. Si tamẽ clausula generalis apponatur post expressionẽ

62 alicuius rei particularis † & specialis; tunc ge neralitas restringitur secundum casum præcedentem: vt volunt Angel. post Iacob. de Arena, in l. obligatione generali. ff. de pignor. Decium in consil. 379. num. 12. Rursus substitutio facta in fauorem alicuius nõ debet in odiũ eius retorqueri; & quæ facta sunt in augmentũ, non debet operari diminutionem; vt per Ripam in consil. 132. num. 8. &

63 9. Nec omitto regulam, quod ea quæ sunt † inducta ad augmentum, non debent operare diminutionem, l. hæreditas ad Statium, l. ex facto. ff. de hæred. institu. l. legata inutiliter, ff. de adimen. legat. quam regulam elegãter explicant Iason in l. Centurio, num. 57. ff. de

ff.de vulgar. Parif.in confil.71.num.2.lib.2.

64 Item quando plura funt † fub eodem cõftructu verborum, debenr omnia pariformiter intelligi.l.Scio. §.Gaio. ff.de fund. inftruct. cap.maiores, de baptifm. Neuizan. in Sylua nupt.lib.5.num.188.pag.90.

Nec eft prætereundũ, quia ad multa proderit, quod claufulę fubftitutionum funt re-

65 ferendæ † ad proxima, vt tradunt Deciur in conf.547.num.6.verf.& hoc etiam Parif.in conf.14.lib.3. Roland. in conf.34. num.35. lib.4.fol.100.

Sciendum eft etiam aliud notabile, quod

66 voluntar † quæ colligitur per argumentum à contrario fenfu, non derogat expreffam difpofitionẽ teftatoris, quæ poftea fequitur l.fin.in princip.vbi Bart.ff.de legat.2. Bald. in l.1.§.humanum.C.de legib. Deci.in confil.38.nu.4. verf.& fuadetur ifta declaratio. Scire etiam eft neceffarium, quod quando agitur de interpretanda voluntate teftato-

67 ris, † intelligitur fecundum eius opinionem, non fecundum veritatem: quia difpofitio te-

68 ftatorir dependet à fola † eius voluntate, l. manumiffo, vbi Iaf.notab.2.ff.de condit. indeb.l.quo loco.§.1. ff.de hæred.inftituend. notat Aym.conf.88.num.15.tradunt Mantic.lib.3.tit.10.num.1. Simon de Pret.de interpr.defun.volun.lib.2. interpr.4.dubit.1. folut.3.num.8.fol.162. Riminald.confil.23. num.79.Petr.Surd.decif.41. num.10. Rurfus, illud eft fingulare, quod vbi in vna difpo-

69 fitione † coniunguntur duæ perfonæ inter quas eft diuerfa ratio, diuerfa admittitur interpretatio. l.cohæredi. §.qui difcretas, vbi Aretin.notab.2.ff.de vulgar.norant Deci.in l.in teftamenro, num.8.ff.de teftamen.milit. Bald.in l.fi cum dotem. ff.folur.matrim. vbi Barbof.num.29.pag.405.num.2.

Tandem in fideicõmifsis quia odiofi funt, numerus fingularis non refertur † ad plura-

70 lem fecundum Aymon.in conf.80.verf.non obftar per l.2.ff.de liber. & pofthum. Et de puncto quando pluralitas refoluatur in fingularirates, fcribit Cephal.in confil.150.nu. 48.& in conf.160.num.28. & in conf.253. num.41.lib.2.quam materiam refoluit latiffimè Zucardus in l. hæredes mei. §.cum ita, ff.ad Trebellianum, part.8.num.48.cum infinitis fequẽtibus, vfque ad finem, pag.227. Et an gabella † folui debeat de venditione fa-

71 cta alicuiur rei fubiectæ reftitutioni, rradunt Bart.in l.fin.§.fin autem.C.communia, de legat.& ibi Iaf.in §.fed quia, Bertazol. in tractatu claufularum clauful.3.glof.12. num.9. fol.173.qui ad hoc refert Tiraquel.lib.1.de retract.§.29.glof.2.num.2.qui hoc non tractat. Et quando plura fimul iunguntur, & vnum habet plures effectus, attribuimus omnes effectus, vt ponit pro doctrina Rebuffus in præfatione ad titulum, de caufa proprietatis pag.244.col.1.Et difiunctiua pofita inter genus & fpeciem improprie cenfetur appofita, fecundum glof.in l.2.ff.ad legẽ Aquiliam, tradit latius Bertazolus in l.fi quis maior, n.257. C.de tranfactionibus,

(.?.)

Finis fecundæ partis.

MATRITI,

Apud Ludouicum Sanctium Typographum REGIVM,

Anno M. DC. XX.